Jacobus Hennequin doctor

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν
ΒΙΒΛΊΑ ΠΕΝΤΕΚΑΊΔΕΚΑ.

ATHENAEI

DIPNOSOPHISTARVM, HOC EST
argutè ſciteq́ʒ in conuiuio diſſerentum. Lib. XV.

Quibus nunc quantum operæ ac diligentiæ adhibitum ſit, ſatis fidei erit, quòd nunquam antehac lector eo ſcriptore neq; integrius, neq; commodius, ſiue caſtigationem, ſiue fructuum ex illius ſcriptis perceptionem ſpectes, eſt uſus. In quam rationem deſcribi curauimus, Primum

ELENCHON titulorum, quo quid, quóue in libro pręcipuè diſputatur, facilè cognoſcitur. Deinde

CATALOGVM ſcriptorum, quos ipſe Athenæus citat: ubi innumera uetuſtatis monumenta leguntur.

SYLVVLAM ad hęc prouerbiorum ſingulari uenuſtate. Item

ANNOTATIONES in eundem, ex doctorum hominum lucubrationibus animaduerſas. Poſtremo

INDICES duos, Græcum alterum, alterum Latinum, quibus omnium rerum quæcunq́ʒ in his libris tractari ſolent, prompta tibi & expedita copia fiet.

ἔργῳ πολλ.

Quo ſegnius, eo perſeuerantius.

BASILEAE APVD IOANNEM VALDERVM
MENSE SEPTEMB. ANNO M. D. XXXV.

DE Athenæo pauca apud ſcriptores inuenire licuit. Suidas ait fuiſſe Naucratiten, ac Marci tempore floruiſſe: quod ex eodem Volaterranus repetit. Præter opus hoc dipnoſophiſtarũ & uariũ & eruditum, ſcripſit & hiſtoriam περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων, cuius mentio fit lib. V. ubi Alexandri cõuiuiũ deſcribitur. Priores duo libri dipnoſophiſτῶν non extant: quæ enim habemus, epitome tantum ſunt, ab Hermolao Byzantio nobis relicta, ſi credimus Volaterrano. Verum, quod pace tanti uiri dictum uolo, memoria lapſum hunc arbitror. Neq; enim in epitomen redactum Athenæum, Suidas meminit ab Hermolao grãmatico Byzantio, ſed Stephanum potius, qui ἐθνικὰ ſcripſit, quorũ epitome etiamnum extat, licet nequaquam integra. Fuerunt & alij duo Athenæi, alter ex Seleucia Ciliciæ, Auguſti tempore, peripateticus doctiſſimus: de quo nonnulla ex lib. xiiij. Strabonis, Volaterranus. Alter uero Attaleus medicus inſignis, ut eo nemo inter recentiores medicos, omnem adeò medicinæ rationem memoriæ prodidiſſe melius à Galeno referatur. Sæpe enim illius hic meminit, præcipue tamen libro ij. de cauſis Symptomatum, & libro de elementis. Hactenus de Athenæo.

IACOBVS BEDROTVS candido lectori. S. P. D.

ANNIS ab hinc plus minus uiginti ex Aldi officina prodijt Athenæus, uerum quod res ipsa clamat, adeoq́ Musuri etiam testatur ἐπιγραφή, multis in locis mutilus: id quod nequaquam Aldo de literis melioribus optime merito imputandum est, sed exemplaribus potius adeò deprauatis, ut absq; temerè diuinandi licentia, castigatiorem dare nullus dum potuerit. Istud sanè lector optime non eò præfari libuit, quòd nouam hanc Athenæi æditionem contentione forsan ambitiosore, uel æquare uel anteferre Aldinæ uelimus: uerum, ut quo cõsilio adducti, chalcographo ædendi huius scriptoris authores fuerimus, quidúe in eo à nobis elaboratum sit, tute intelligas. Mouit equidem me imprimis tam præclari libri raritas. Perquam paucis enim in nostra duntaxat Germania uisus est, nedum lectus. Vt igitur philologię studiosis tandẽ thesauro adeo precioso, idq́ precio tolerabili potiri liceret, Ioannem Valderum chalcographum excitaui, ἀποδίδοντα καὶ αὐτόν. Neque enim grauatim id in se recepit, postquã semel optimis authoribus ædendis officinam suam cõsecrauit: quod præter Platonem elegantissimè excusum, & alia non pauca satis testantur, breuiq́ Ptolemæi μεγάλη σύνταξις, & Plotinus, uterq́ in sua lingua ædendi testabuntur. Cęterum in castigando Athenæo, ut quod res est, ingenuè fatear, præstare minus licuit, atq; initio speraueram. Quo enim accuratius deprauata ac mutila expendere cœpi, hoc minus conatui respondebat euentus. Atq; ut diuinatrices coniecturæ non rarò uehementer adlubescerẽt, summa tamen religio mihi fuit in authore tam insigni Aristarchicã tyrannidẽ exercere: uel, ut modestius loquar, in alieno libro uideri plus æquo uelle ingeniosus: maximè cum tot ac tam uarios citat scriptores, ut horum plurimos, nisi ab Athenæo nostro laudati fuissent, nemo mortalium natos nouisset. In spem equidem nonnullam erratis aliquãmultis medendi nos erexerat scriptũ exemplum, quod in Reuchlini uiri omnium sæculorum memoria digni, bibliotheca latêre iactabant: uerum quum studiosius qualenam sit inquiro, idq́ ex fide dignissimis & oculatis testibus, deprehendi istuc Aldino non absimile esse, quod eædem ferè dictionum aut mutilationes, aut παραγωγαί, plus satis declarant: atq; ut uerbo dicam, tale omnino esse fertur, ut Reuchlinus illud nunquã sibi usui fuisse disertè sit testatus. Cum igitur istud ipsum nihil operæprecij allaturum satis hinc didicissem, à βιβλιοτάφοις, nescio quibus, emendicare improbius, quicquid est, nolui. Itidem per omnia & altera spe, quæ sese tum etiam commodum ostendebat, fraudatus sum. Cum enim forte fortuna in librum Pauli Iouij de piscibus Romanis inscriptum incidissem, mentionẽ hunc ipsum facere offendi Sangę Romani poëtę familiaris sui, cuius beneficio (ita enim ait) Latinũ Athenæum debemus. Ego, non quod in faba pueri se reperisse clamitãt, me nactũ arbitratus, ab ijs qui subinde Romæ negotia sua agunt, magnopere contendo, ut librum mihi comparent: sperans scilicet non pa-

rum multa ex Latini collatione probabiliter addiuinando castigari posse. Verum quo diutius expecto, hoc me uotis meis frustrari magis sentio. Neque enim usquã Romæ uenalem librum huiusmodi sanctè affirmant. Hęc uerò ideo commemorare libuit, candidè lector, ut uideas nulla mea culpa factum, quo minus sarta ac tecta redderentur omnia in authore isto. Ne tamen nihil egisse interea nos suspiceris, aliquot mendarum centurias sublatas iactare ausim: adhæc quoscunque ex Aristotele, Platone, Xenophonte, Herodoto, alijs item, locos citat Athenæus, ad fidem authorum, unde sunt desumpti, nos emendasse. Idem factũ esse deprehendes, opinor, in locis nõ paucis, quos ex ueteribus, ut sæpius, ita uerbis nonnihil mutatis ferè semper citat. Quantum molestiæ in indicibus, quos, ut uice commentarij studiosis essent adiecimus, deuorandum nobis fuerit, tuum erit lector æquissime iudicare. Quia uerò iuxta sententiam poëtæ tragici, μιᾶς χειρὸς ἀσθενὴς μάχη, ueritus ego cum tot monstris cõgredi solus, in laboris participatum adiunxi mihi Christianum Herlinum, iuuenem rara eruditione insignem, cui quicquid est accuratius animaduersum, magna ex parte acceptum referre te uelim. Studiosis hac in re pro uirili nostra consulere fuit animus: qui & nostrã operam boni cõsulent forsan, postquã ipsis tanto frui thesauro adeoq; parabili nunc licet. Neq; uerò iniuria liber is thesaurus uideri nobis debet, ex quo tot uiri docti nostra memoria, corollaria, rerum urbanarum commentarios, dialogos in Pausaniã, lectiones antiquas, uarias historias, Aelianos suos, & quicquid ferè speciosorum titulorum extat, magna ex parte locupletauerunt. Sed ne à cœnis doctorum hominum plenis uariarum & mirabilium scituq; dignissimarum rerum te diutius remorer, Vale:

καὶ ὄναιο ἀφθόνως.

ALDVS PIVS MANVTIVS, IANO VVRTHESI PANNONIO S. P. D.

QVantum gratuler tibi Iane, quantum Hungaris tuis, quantum ipsi Hungariæ, non facilè dixerim: quod tantum iam profeceris Græcis literis, nondum annum audiens Musurum Cretensem: idq; Venetijs, ut primus Græcas musas Atticè loquentes breui relaturus in patriam uideare. Macte noua uirtute puer, sic itur ad astra. Nosti suscepisse te onus graue & Venetiarum & Musuri: quorum alter te scientia augere potest: altera exemplis. Nosti illud Homeri αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι. Nosti quàm excitet te ad uirtutem Thomas Cardinalis & legatus à latere D. N. ac Strigoniensis Archiepiscopus maximè uenerandus, auunculus tuus, qui illud Aeneæ ad Ascanium tibi dicere uerè potest, Disce puer uirtutem ex me uerumq; laborem. Nosti quàm excitet te & Philippus Cyulanus à secretis regis, homo grauissimus atq; optimus: qui dum summa fide & integritate oratorem agit apud Venetos, te, quoties ad eum officij gratia salutatum uadis, id quod sæpe facis, assiduè monet inquiens: Iane, pauci quos æquus amauit Iuppiter, aut ardens euexit ad æthera uirtus. cura precor, ut sis unus ex paucis, & auunculi Cardinalis simillimus. Perge fili ut cœpisti, & id genus alia plena patriæ dilectionis. Nosti præterea quàm excitet te Ianus ille Quinqueecclesiensis episcopus, gloria & decus ingens Pannoniæ (nam & tibi nomen est Iano) in cuius sepulchro elegans illud distichon legitur:

Hic situs est Ianus, patrium qui primus ad Istrum
    Duxit laurigeras ex Helicone deas.

Retulit uir ille nunquam satis laudatus in patriam primus Latinas musas: tu & Latinas & Atticas Musuro doctore relaturus uideris. Neque enim dubito, quin quæ gloriose cœpisti, sis perfecturus: tum quia bene cœpisti, dimidium facti qui cœpit, habet: ἀρχὴ γὰρ ἥμισυ παντός, tum etiam, quia iam plurimum profecisti. Quamobrem impulsus ego acri ingenio, frequenti studio, miro amore erga bonas literas, sanctissimis moribus tuis, hosce Athenæi libros de cœnis doctorum hominum, plenos uariarum & mirabilium, scituq; dignissimarum rerum, sub tuo nomine exire uolui ex ædibus nostris in manus studiosorum, quo fias alacrior ad sacra studia literarum. Hi enim libri præter uariam ac miram rerum, quas continent, cognitionem: ut piscium, herbarum, arborum, & aliorum penè innumerabilium, iuuabunt te, & studiosos cæteros corrigendis alijs libris, ex plurimis, quos citat, authoribus. Cuius rei facere fidem potest locus apud Theophrastum de historia plantarum libro quarto, ubi de malis Medicis, ac Persicis tractat: qui cum sit mutilatus & corruptus, & in eo libro, quem è Græco in Latinum non minus eleganter quàm doctè traduxit Theodorus Gaza, & in eo, qui Græcè cura nostra habetur impressus, facilè ex eo corrigi potest, quod in tertio libro δειπνοσοφιστῶν citat Athenæus. In Græco enim impresso, & in traductio per Theodorum, post καὶ χελιδὸν ἴσον deest, ὑπὸ τῆς δάφνης: & post ἀφάρκης, deest καὶ καρύας. Est enim ἀφάρκη absq; ν, potulaca arbor absq; r. ἀνδράχνη autem cum ν, portulaca herba cum r, id quod & Plinius testatur. & post ὅμοιον δὲ πάνυ, deest καὶ αὐτό. Item post τι ταχινὸν θανάσιμον φάρμακον, deest, δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον. Præterea illud in impresso ὅταν δ' ἀφὸν * τι διαφυλάττηται, Legendum est ὅταν δὲ ἀφὸν ᾖ, διαφυλάττεται, absq; asterisco. Deesse autem ὑπὸ τῆς δάφνης, & δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, confirmatur ex Vergilij uersibus in secundo Georgicôn:

Media fert tristes succos, tardumq; saporem
Felicis mali, quo non præsentius ullum,
Pocula siquando sæuæ infecere nouercæ,
Miscueruntq; herbas, & non innoxia uerba,
Auxilium uenit, & membris agit atra uenena.
Ipsa ingens arbor faciemq; simillima lauro,
Et si non alium latè iactaret odorem,
Laurus erat: folia haud ullis labentia uentis:
Flos apprima tenax, animas, & olentia Medi
Ora fouent illo, & senibus medicantur anhelis.

Totum enim accepisse uidetur ex Theophrasto. Hanc arborem Athenæus probat esse citriũ multis rationibus, & addit quomodo in Media primum inuentum sit: pomo eius arboris uenena exagi è membris: nec obesse ea quicquam posse ijs qui comederint citrium. Hæc diximus uerbosius, ut cognosceres quàm utiles futuri sint tibi, & cæteris studiosis hi Athenæi libri, quos Musurus noster sic accuratè recensuit collatos & cum multis exemplaribus, & cum epitomate, ut infinitis penè in locis eos emendauerit, carminaq;, quæ uelut i prosa in alijs legebantur, in sua metra restituerit. Adde quod primus, & secundus liber, qui in alijs deerant, ex epitomate additi sunt cum bona parte tertij libri: erat enim hic sine capite, quo factum est, ut ijdem ferè hi existimari possint, qui erant integri, quoniam ea est materia, ut non multa subtrahi ex eis potuerint. Habes igitur integros Athenæi libros. Dabuntur, ut spero, & alij, qui desiderantur authores uel breui: faueat deus. Quamobrem omnia tibi abunde erunt, ut musas Atticas in patriam tuam gloriosus referas. Vale. Venetijs.

Mense Augusto. Anno M. D. XIIII.

ELENCHVS TITVLORVM, quo quasi præcipua singulorum librorũ capita continentur. Est autem prior numerus paginæ, alter uersuum.

LIBRO II.

LIB. III.

LIB. IIII.

LIB. V.

LIB. VI

LIB. VII.

LIB. VIII.

LIB. IX.

κεφαλωτόν.

LIB. X.

LIB. XI

LIB. XII.

κότυνος

LIB. XIII.

LIB. XIIII.

φιλοσκῶπται.

LIBRO XV.

ΤΈΛΟΣ.

SCRIPTORVM QVIBVS *Athenæus uti solet, & eorum quæ quisq; scripſerit*

CATALOGVS.

Anaxi-

Criton.

ἐχῶ

φοῖνιξ

Parthenius.

σικελικά

PROVERBIA,

querũ paucitatem, ſingularis quædam uenuſtas, quæ in his ineſt, compenſabit.

 Ficus

IN ATHENAEI LOCA QVAEDAM annotationes ex Budaei, Erasmi Roterodami, aliorumque eruditorum lucubrationibus diligenter collectae.

IN LIBRO I.

Κειζουκζδος.1.35.) Apud Suidam paulò aliter leguntur hæc.

τῆς δ᾽ ἀκμαζαμένοισι.1.4.9) Explicat Eras. prouerb. faciē perfricare. Meminit idē in adagio, In tuum ipsius sinum inspue.

ἀστεροπαῖον.2.4) Quoniā ἰλ.φ. Asteropæū heroa meminit Homer. ambidextrum fuisse, nempe qui sinistra tam expeditè atque dextra uteretur, ἥρως ἀστεροπαῖος ἐπεὶ περιδέξιος ἦν. factum est ut qui ad multas res agendas expedito, & prompto ingenio essent, Asteropæi dicerentur. Hoc idem Libanius sophista Montio consuli tribuit, in exordio argumentorum in Demosthenem.

ἐλικτὰ κ᾽ οὐδὲν ὑγιές.2.39.) puer. Nihil sanū.

Σφὴ Σφή.2.40.) Vide infra li.4. Et prouerbio, Albus an ater sis nescio. Et Hermolaus libro 2.ca.233.

ὡραῖα.2.40.) Cuiusmodi salsamenta & ex quibus piscibus, idem Hermol.lib.2.ca.233.

ἐν τῷ σικελικῷ μυραίνας.2.46) Murēnas in Sicilia optimas esse, Pli. li.9.c.54. meminit.

καὶ τῶν ἀδόξων.2.48) Cælius libro 15. ca.7.

τὰς ἐκ θηβῶν βονιάδας.2.49) Napos Thebaicos probari, testatur Hermol. in corol.

περδικος σκέλος.5.21.) Vertit Eras. prouerbio, Perdicis crura.

πρὸς δὲ μιᾷ.3.2.) Hermol.lib. 28.c.2.castig.

τὸ γὰρ δέμας ἀνορθοῖ.3.18) Ad irritandā em uenerē bulbus ualet. Vide prou. Nihil profuerit bulbus. Et infra lib.2. apud Athenæum.

ῥίγλη δ᾽ οὐκ.3.22) Vide prouerbio Hecatæ cœna. Et infra lib.7. fol.121.

πίθυλλον.3.46.) Eadem Suida.

De Apicio 4.10) post alios Cęlius libro 5. ca.30. Budæus sub finem lib.3. de asse.

De Aristoxeno. 4.19.) eadē Suid. refert, apud quem πλακοῦντας legendū, non πλέον ὄντας. Idem de Nicomede, sed paulò aliter in dictione ἀφύα.

ἀποζέσαι δ᾽ ἔλαιον.4.30) legendū ἐπιζέσας prouerbio, Aphya ad ignem.

ἐπεισπαίοντας.4.34) legendū εἰσπαίοντας. uertit locū Eras. prouerb. Myconius uicinus.

οὐκ ἔτι τίμον εἰσηνέγκους. 4.38.) legendum uidetur, οὐκ ἔτι τίμιον εἰσήνεγκας.

πᾶσι κρέα.5.6) Serui. in 1. Aene. Heroicis, inquit, temporib. carne nō uescebant elixa.

θετταλὸν σόφισμα.6.11.) Vide prouerbio, Thessalorum commentum.

ἄγαλλις.7.46.) Suidæ αἰάγαλις dicitur.

φαινίνδα.7.52.) puerb. Sphær. inter se red.

8.19.) Prouerbio, Pyrrichen oc. prę se fer.

ταῖς γλώσσαις.8.35) Eadē ferè habet Aristophanis interpres in Plutum. τῶν ἱερείων ἡ γλῶττα τῷ ἑρμῇ δίδοται ἐν ταῖς δημοτελέσι θυσίαις. ὅμηρος δ᾽ ἐν πυρὶ βάλλε γλώσσας. Didymus in Odyss. γ. ἔθος ἦν φησὶ κοιμωμένοις πρὸς τὸ καθεύδειν τῶν ἱερείων τὰς γλώττας ἀποτέμνειν, καὶ καίειν τοῖς θεοῖς. & c. Meminit & Eras. prouerbio, Lingua seorsim inciditur.

θεόφραστος.9.41.) Eadem ex Theophrasto Plinius lib.26. ca.10.

ἔμβασις.12.36.) foliū est: uocabulo hoc utitur Dioscorides lib.6. ca.1.

κεφάλη.13.8) species retis est uenatorij Sui.

ἐν ταῖς ἕξεσιν.10.30.) pro corporea animalis mole, quod corpus quoque latinè dicitur, apud Galen. accipi non raro, testatur Linacer, apud Athenæum etiam non raro.

ὁ δὲ κιῤῥὸς πέπτει. 13. 33.) Vinū pro senibus inquit Galen. lib.5. de sanitate tuēda, in substantia sit tenuissimū, colore quod Hippocrates κιῤῥὸν, id est, fuluū appellare solet, poterat autem & ξανθὸν, id est, flauū id appellare, & c. Alij κιῤῥὸν aliter reddunt. Vide Marcellum Dioscoridis interpretem. lib.5. Quæ uini generibus sequuntur, magna ex parte uertit lib. 5. coroll. Hermol.

καὶ τὰ περδικα. 14.20.) Vide prouerbio, Naues onustæ conuicijs.

ἢ τὸ καλὸν μαραθῶνι.14.38) Athenas intelligit, quæ Barbaris, duce Miltiade in Marathone deuictis trophæum erexerunt.

15.35) De Elaterio uide Dioscoridem.

πρόκροσσοι ἄλλος ἐπ᾽ ἄλλῳ. Suid.

16.24) Quę hic citat Athenęus, cōueniunt cū ijs quæ Plin. habet li.14. ca.18. neququā uerò cū ijs quę habet Theoph. à Gaza uersus.

IN LIBRO II.

θάλαμος.19.10.) nauis pars est infima. Vide Pollucem lib.1.

διονύσου τροφοὶ αἱ μοῦσαι.19.33.) legendū uidetur νύμφαι nō Musæ. Vide prouer. Perdidisti uinum infusa aqua. Et Seruatori tertius.

ὁ δὴ ποιήσας τὸ.19.52.) Extat & hoc epigramma titulo Nicerati libro 1. ἐπιγραμμάτων. Id quidam sic Latinè reddidit.

Est sonipes uati uelox in carmine Bacchus
Viuida nam uirtus hoc sine inesse nequit.
Hæc ait, haud spirans utrē dulcis. Bacche,
Plurima Cratinus dolia sed redolens.
Læta coronatus cantabat carmina, frontē
Nanque habet ut liber tu, redimitā hedera.

ἐπακτικώτατα δέ.26.31.) De amygdalis idē Dioſcorides. Suetonius in Tiberio.

ἰατροφώτερος.29.27.) Medicamenta uertūt, hoc eſt quæ plus medentur, quàm nutriūt.

ἀνάσας.28.15.) Auidè hauriēs, utitur & in principio lib. 14. de Zenone idē refert Laër.

ὅταν αἱ βροντα̃ι.31.21.) Huc Iuuen. Satyra 5. allu ſit. Et facient optata tonitrua cœnas maiores. &c. Vide Plin. lib. 19. ca. 3.

ὑλογενὴς ἀνάκανθος.31.48.) Huius generis griphū, de teſtudine ex Pacuuio recitat Cicero lib. 2. de diuinatione.

οὐδέν ἄν σ' ὀνήσ'.32.19) Vide prouerbio, Nihil profuerit bulbus.

ἀπαράβλαστον.34.41.) Nec brachiatū à cauli bus. Ita enim uertit Hermol. lib. 2. corol.

ἀγλῶδες.35.29.) quid ſi legas γλοιῶδες, hoc eſt uiſcoſum, qua etiam uoce utitur lib. 3. Vide Hermol. in gloſſematis Plinij.

IN LIBRO III.

παρὰ τὴν θύραμιν.36.31) θύναμιν legendū, emendante locum hūc Hermol. li. 3. caſtig. Plin.

γραισωνίαν.38.52) legendū γεγσωνίαν. Meminit ex Thucydide urbis huius Stephan.

σκιάλη. 39.2.) Scyllam uertit Gaza apud Theophraſtum lib. 2 ca. 7. de hiſt. plant.

μυοῦς.39.38.) Vide Stephan. de urbibus.

φαριακὸν φάρμακον.41.12.) Vide Marcellū Dioſcoridis interpretem lib. 6. ca. 19.

ἄκοπα.42.17.) eaq; commodè illæſa præſeruare dicitur.

περὶ τὴν ἐκτομίδα.51.19.) Vide Hermol. in caſtigation. Plin. lib. 11. cap. 37.

αἱ δὲ πίνναι.46.34) Vide Aelian. lib. 15. c. 31.

λάκαινα.46.23.) hiſtoriam uertit Eraſmus prouerbio, Echino aſperior.

κατωδαίων.49.51.) ὑπογαίων Heſych.

ὀνάνις.49.32) hiſtoriā uertit Leon. li. 2. c. 86.

συγκομιδῆς. 57.43.) qui primus è nouella meſſe cōficit: ſic enim Hermol. interpretaē.

ὁ ἐξ ἐρραγμένου.57.49.) q ex cōfracto nec excreto fit tritico, eodem Hermolao authore.

ἐντεθρυμμένον.58.4.) hoc eſt egregiè ſubactum. Hermol.

τοὺς ἔχοντας ἐντομὰς.58.7.) quadratos ac in ciſuris præcinctos.

ἐγκαιῶ τις ἡμέρα.59.22.) legendum ἐγκιῶ τις ἡμέρα. Vide Eraſ. Chiliades.

βέλτιον δ' ἦν μοι αἷμα.61.37) Ariſtoph. ſunt uerſiculi in equitib. Vide huius interpretē.

κηφισόδωρος. 61.40) quæ ſequunt in prouerbio, Lucri bonus eſt odor, uertit Eraſ.

καὶ δ' ἄρα σρέφε με. 62.13.) uide prouerb. nō eſt remediū aduerſus ſycophātę morſū.

ἰρῶμεν ἀλλοτρίων. 62.31) Similis eſt ſententia apud Plin lib. 8. epiſt. ad Gallū, ſeu quia ita natura comparatū, ut proximorū incurioſi, longinqua ſectemur, ſeu quod omniū rerū cupido lāgueſcit, cū facilis occaſio eſt.

συραττικί.63.53.) Syrus atticiſſans.

IN LIBRO IIII.

χαθιέντων τῶν φαρμάτων.65.27.) id eſt per clādeſtina machinamēta reductis uelis aut tabulatis, uel deductis, uel demiſſis. Bud.

ὀρθοὶ τὸ δὲ λεγόμενον. 65.31) uide prou. erecti.

βάκηλον.67.28.) Vide prou. Baceli ſimilis.

γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους.69.40) lactantes porcelli, atq; adhuc ſubgrumi ita nominaē, ἀπὸ τοῦ ὄρθρου καὶ ἀγοράζεσθαι, quoniā matutinis omnibus uenales circunferrētur. Hermol.

ματτύην φησί.70.32) lege prouer. ματτυάζειν.

δὶ ἰδιάτρου.71.29.) qui etiam ἐλίατρος dicit. uide Ammonium in differentijs & Suidā. Vtitur infra Athenæus libro eodem.

εἰς ὑπόλογον.73.25.) Vt autem qui ſtipendia faciunt in Græcia æra merere ſolent, ſic iſti à rege accipiūt uictum, qui in ſtipendia cedit & imputatur. Budæus.

ὁ δὲ μέγας ἀλέξανδρος.73.39.) Vertit & expendit diligēter locū hunc Bud. li. 3. de aſſe.

ἄνταμνος.75.3.) Non Autamnum, ſed Attaginum Herodotus uocat.

περίκομμα.75.15) genus eſt edulij Budæo.

ἀπομαγδαλίαν.75.20.) Vide prouerbio, Canis uiuens è magdalia.

ὑπὲρ τῆς χαβάθου.74.40.) Leonicenus lib. 2. c. 90. de uaria hiſto. uertit. Cū per omnia diſcumbentium triclinia foliorum paſſim acerui, cubiti mēſura pauimentis undequaque omnibus extarent. Legendum igitur forſan, ὑπὲρ πήχυ βάθος.

καταμισθοφορῶν. 84.12.) ἀντὶ τοῦ εἰς μισθὸν στρατιωτῶν καταδαπανᾶν.

IN LIBRO V.

παραγνώρας.95.32.) id eſt uenuſtè ſermonē excipiens & interfatus, hoc eſt ſermonem medium intercipiens, & uerba ſua interſerens & ueluti intercalans. Bud.

δὑρεσιλογῶν καὶ ἐπιλοστεχνῶν.97.16) hoc eſt de arte diſſerens & uerba funditans. Bud.

τήβενναν.97.20) togā. uide Bayſ. de re ueſt.

ἐφαπτίδας. 97.50.) Omnes autem cōmemorati equites, purpūreas induti chlamydes erant. Nonnulli uerò auro etiam interpollatas, animaliūq; diuerſorū figuris contextas habebāt ueſtes &c. Leonicus. li. 2. c. 9.

διωρία δὲ βραχὺ λέπτουσαι τριακοσίων 98.1) Locus eſt

cus est corruptus, forsan legẽdum θεωριαί. Leonicus enim ita uertit: & trecenta uariorum ferculorum spectacula.

τὴν θαλάμηγον. 103.9) Vide Bu. li. 5. de asse.

ἐρυθροῦ χαλκοῦ. 103.27.) us Kupffer im feur uergult.

γαβινιακὸν πόλεμον. 104.8.) Bellum intelligit, quo Ptolemæus restitutus est, de quo in in primo epist. famil. Cic.

σχιμένς. 104.19.) assamenta uertit Budæus.

ἀχρασλινόν. 104.49) Vide Stephanum, loci meminit subinde Liuius de bello Punico.

λυσιωδοῦ. 106.42) λυσιωδὸν Bacchanaliũ cantorẽ uertit Guarin. apud Plut. in Sylla.

παρέγγραφος. 102.6.) Factitius ciuis & ascriptitius, & quolibet modo ciuitatẽ adeptus. Budæus.

παραβάλλων τὼ ὀφθαλμώ. 109.19.) id est solus Socrates cõstiterat, præ insolentia limis oculis toruisq́ aspiciens. Id quod sumptum ex Aristoph. nubib. Vide Bud. in comment.

ἐν τῷ μέσῳ κεῖσθαι. 110.42.) locus explicatur prouerbio, Vtinã mihi contingãt, quæ sunt inter Corinthum.

μονοσύλλαβοι. 112.22) Ita grammatici contemptus gratia uocantur, quod in angulis latitent bombycum more, quodq́ de minutijs uocabulorum tractent. Vide prouerb. Omnis herus seruo monosyllabus.

IN LIBRO VI.

Βραύρων δῆμος τῆς ἀττικῆς, ἀπὸ Βραύρωνος ἥρωος ἀφ᾽ οὗ καὶ Βραυρωνία ἡ ἄρτεμις. Steph. 112.44.

ἀποσφραγῇ τι.) auerso, ne lapidescã. 113.26.

τέρων.) pro τετηρῶν. 113.12.

αὐτῷ καταβαλῆς. 113.44.) Eras. αὐτοῦ legẽdũ putat, uide pu erb. Hic Rhodus, hic saltus.

νεκρῶν ἀναίρεσιν. 114.5) ἀναιρεῖσθαι τοὺς νεκροὺς est occisorũ cadauera sepelire. Vide Bud.

βιοῦ τὸ νομιμόν ἐστι. 115.1.) Vertit elegãter hos Diphili uersus Eras. prouerb. præteruiã facit.

παραχαλαζόντα. 116.34) hoc est diutiarũ ostentatorẽ. Vide pu erb. Messe tenus ppria uiue.

ἐπικώμασι. 116.47.) Significat hoc uerbũ ὑπὸ κακοῦ ἐνέχεσθαι. Vide Bud. in comment.

καὶ πάντα ἐπαινεῖν. 120.41.) Eadem Iuuenalis Satyra 3. Laudare paratus, Si bene ructa uit, si rectum minxit. & c.

καρυάτιδες. 121.31.) Vnde caryatides columnæ dictæ. Lege Vitruuium. lib 1. ca. 1.

φιλόξενος. 121.32) Vide prouerbio, Inter in doctos etiam Corydus sonat.

οἱ δὲ ἐλιμένιοι. 126.2.) Lege Eras. prouerbium, In ostio formosus.

καὶ οἱ μὲν ξυρόμενοι. 131.7.) Legendum uidetur, καὶ οἱ μὲν ξυρόμενοι καὶ λεαινόμενοι ἀεὶ τέλεον ἄβροι ὄντες.

(sunt.

μαύνς ὅτι σάκις. 132.21.) Seruilia nomina

ἀσυμφώνους. 133.16.) Sic & Cato senior apud Plutarch. operã dabat, ut mutuæ semper inter seruos seditiones essent, quod illorũ uoluntatẽ animorũq́ cõsensum & suspectũ haberet, & maiorẽ in modũ formidaret.

κοχυδοῦντες. 135.31) κοχυδεῖν, ὑπερχεῖν. Hesy.

ἐκφατνίσματα. 136.3) Apud Hesych. mendosè legitur ἐκφαντίσματα. Sunt autem eodem authore τὰ ἐκβαλλόμενα, ὅτι καθαίρουσι τὰς φάτνας.

ἴσχυν φυτίθησιν. 135.51.) Alludit ad illud Socrat. Edendũ ut uiuas, nõ uiuendũ ut edas.

χοινικομέτρας. 136. 53.) Vide prouerbio, Chœnici ne insideas.

εὐεργετουμένων, 137.17) ab ijs, quibus cũ commode egerat: quos commodis affecerat, & qui ei erant obnoxij. Budæus.

εὐκαιρούμενοι. 138.30) qui maximè copiosissimi rebus ad uitam necessarijs erãt, tamen liberos abstemios alebãt: uel qui loca maximè opportuna colebant ad quærenda uitæ necessaria, & quibus abunde uacabat uitæ necessaria comparare. Budæus.

IN LIBRO VII.

ἵππον θεσσαλικήν. 140.17.) Oraculum hoc datũ est Aeginensib. quinã Græcorũ essent præstantissimi, rogantibus. Vide prouerb. Megarenses neq́ tertij, neq́ quarti.

τὰς γὰρ ἡδονὰς ὅταν προδῶσιν. 141.5.) Quã deprauata sint exempla librorũ edita, præter infinita testimonia uel locus iste probat, emendatus & explicatus ab eruditissimo uiro Ioachimo Camerario, in scholijs quibus Sophoclis Antigonen illustrauit. Repetuntur ijdem uersus infra libro 12.

μεταθέμενος. 141.39.) Sic & cognominatũ hunc Dionysiũ in uita Zenonis testaẽ Laer.

ὀργὴν ἐρᾶν. 141.41) uide pu er. Malũ est bonũ.

καὶ θεμίσων τὰ ἀντιόχου παιδικά. 145.29) hoc est Themison Antiochi delitiæ. Vide Bud.

ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον.) Vel in cubilibus, uel in figulino uertit Gaza.

μεγαλόχας. 157.39) paulò aliter infra legun tur uersus isti folio. 163.33.

θύω θύννας. 162.1) Hic legendũ opinor, θύννον ἀπὸ τοῦ θύειν, ἐστι γὰρ ὁρμητικός. & c.

IN LIBRO VIII.

ὗς δέκα πτωρ. 165.13.) hoc est centenæ libræ carniũ suillarũ emebanẽ plus minus batzijs. 11.

ὡς βυρσοδέψην. 174.9 hoc facetè dictũ, quia

paulo obscurius, aut deprauatū græcè extat, ex Erasmo latinum uersum adijcere libuit. Stratonicus nauigarat in Pontum ad regem Berisadem, ubi diu moratus, uoluit illinc in Græciam aufugere, cum id rex non uideretur passurus: bene, inqt Stratonicus, cogitas ô rex, qui statueris hic manere.

ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο.174.28) postquā nemo acclamauit, populariter applausit, secundo rumore probauit. Vide Bud.

αὔδηρις ἔφη δοκῶ.174.37. Id latinè, inquit, Eras. reddi nō potest, locus est ex amphibologia. δοκῶ sonat trabi, si subscribas iota, & sine hac sonat, opinor: nisi forte δοκῶ legendū acuto accentu, ut intelligas, trabes sunt.

οὐκ ἔχεις ἀλλ' ἔχῃ.174.44) Non habes sed haberis. Significabat illū discipulū potius esse q̃ magistrum, aut chorū ipso doctiorē esse.

πυνθανόμενος δ' ἐν ἰλίῳ.174.45.) Locum hunc non uacare mendo putat Eras. prouerb. Semper Ilio mala.

ἐντεχιουῦτι.174.50.) legendum ἐντυχόντι. Eras. uertit. Cum forte uenisset Miletum, quæ tum à conuenis habitabatur.

εἰς μακεδονίαν ἔφη.177.2) Pro eo quod alij dicūt εἰς μακαρίαν, si cui precātur exitiū. Obiter notauit & Macedonicę gentis barbariē.

τοῦ δὲ βαλανέως ἐν καρδίᾳ.175.15.) Erasmus in Archadia uertit: quanquam Stephano Cardia urbs sit in Cherroneso Thraciæ.

Τιμόθεος δὲ ὁ νόμους.175.27) Locū captauit ex ambiguo uocis: νόμος em̄ Gręcis & legē sonat, & modulos cantionis. Itaque periculosum est regem uincere.

ἐκ γῆς σιβέρας.180.37) Vide prouerbium, Perdidisti uinum, infusa aqua.

συνδιασῶται.) Alciatus. 181. 1.

ἱέραν@.) Vide Bud. 180.50

IN LIBRO IX.

πασὸν καυλωτόν.184.42.) hoc est interprete Hermolao, uulsile, surculosum, populare, candidum.

κιττῆσαι γυθυλλίδος.185.21.) eo quod capitatum porrum in malacia prægnans concupisset. Vide Hermol. in corol.

ἄπικτον.186.43.) Meminit & li. 1. ex Philochoro. ἄπικτον autem ἀπὸ τοῦ πίκειν τουτέστι κτενίζειν dicitur.

τῶν περιφερομένων.189.1.) Alibi usurpat uerbum περιφερομένων, sed pro eodem. De qua re uide Budæum in commentarijs.

ἵνα μὴ ὁ αὐλητής.189.10.) Vide prouerbio Tibicen uapulat.

ἐς τὰς πύλας.192.19.) Eras. prouerb. Malis ter mala. ὕλας legisse uidet Nicol. Leon. li. 3. de uaria historia, Thermopylas uertit.

κάπτων δὲ πίνει.192.35.) hoc est, ut Plinius uertit, morsu bibit Porphyrio.

θύειν τῷ ἡρακλεῖ ὄρτυγας. 194. 41.) Vide prouerbium, Coturnix Herculem.

λαμυριττούς.196.8.) ἁλμυριττούς legendū ex Gazæ uersione, & Aeliani interprete.

αἴξ οὐρανία.) Vide prouerbio, Capram cœlestem orientem conspexerunt.

IN LIBRO X.

καὶ θῦσαι αὐτὸν ἑκατόμβην.207.11.) Cic. li. 3. de natura deorum: Quanquam inquit Pythagoras, cum in geometria quiddā noui inuenisset, Musis bouem immolasse dicit. Apud Vitruu. li. 9. c. 2. extat hoc Pythagorę inuentum, non tam descriptū quā, depictū.

οὖς δ' οὐκ ἂν εἴποι.210.5.) Vide prouerbio Atheniensium inconsulta temeritas.

ποτήριον δίχουν.214.14.) Poculum biconsgium uertit Budæus libro 5. de asse, ubi de uinositate & morte Alexandri.

γύννις.214.41.) ἀνδρόγυνος μαλακός. Suid.

ἀπὸ τοῦ ψύχους. 215.46) Vide Aristotelem problemate 20. sectionis primæ.

αἰτοσῦρα.217.45) αἰτόσυρα πόλις μεγαρίδος Steph. atq; huic forsan uino cognomen.

ὅτι ψεύδεις δόξαι. 220. 18.) Vide prouerbio, In uino ueritas.

IN LIBRO XI.

ἀμόργιον. 227.14.) ἀμοργός insula, patria Simonidis Iambographi. Stephan. & Suidæ.

ἀποπλανώμενοι τῆς ἀληθείας.229.24.) hoc est longius à ueritate auersi & aberrantes. Bud.

ἐπιθεῖναι. 229.44.) mandare, iniungere prouinciam, hoc est, οὐκ ηὐλαβήσατο ἐπισκῆψαι τοῖς προσήκουσι. Bud.

ἐρύθεια.231.42.) νῆσος γηρυόνου ἐν τῷ ὠκεανῷ. Stephan.

δημιόπρατα.235.3.) ἃ ὁ δῆμος πιπράσκει. τὰ δημοσίᾳ πιπρασκόμενα ἐκ δημεύσεως. Suid.

IN LIBRO XII.

καί τοι σοφοκλῆς.251.9.) Bene Sophocles respondit, cū ex eo quidā iā effœto ætate quæreret, uteretur ne rebus uenereis: dij, inquit, meliora, libenter uerò istinc sicut à domino agresto ac furioso profugi. Cic. de senect.

συνεσταλμένοι.252.21.) demisso animo & deiectis spiritibus sunt. Bud.

σκιατραφεῖς.254.15.) uerbum dicitur περὶ τῶν ὑδυπαθούντων, ijsq; qui delicijs umbraculorum assueti, aduri à sole nolunt. Bud.

οὐ μόνον ἀνδρῶν γυναῖκες ἀφροι. 254. 24.)

Nec

Necuerò Lydorum tantũ fœminæ ſine cuſtodia agentes, Venerio͂ꝫ omniũ obuię, ſed etiã Locrenſiũ ac Cyprum incolentiũ: deniq̃ꝫ omniũ, ut ſemel dicã, fœminæ quibus mos eſt puellas ſuas Veneri meretrici, proſtitutaſq́ꝫ conſecrare, monumentum eſſe uidentur cuiuſdam iniuriæ reuera perpetratæ, ob quam nunc pœnas pendunt. Budæus. Vide Herodot. lib. 1.

μασσανάσσης ὁ τῶν. 256.21.) Idem dixiſſe Cæſarem Plutarchus refert initio Periclis.

βουλόμενον γὰρ συβάρξ. 256.33.) Lege Eraſ. prouerb. qui mori nolit ante tempus, & Sybaritica calamitas.

ἰδιόστολον πλοῖον dicitur 257.8.) quod ſibi ſoli quis conduxit. Budæus.

προσδιεσταλάμην. 257.11.) hoc eſt διωμολογησάμην, προσδιωρισάμην, nominatim excepi, ſtipulatione caui. Bud.

περιφόρητος. 263.47.) quaſi circumlatilis, Hermol. interprete cognominatus eſt. Vide prouerbio, Verſatilis Artemon.

ἀλδύκαδες οἱ γὰρ λαρίσσης τῆς θετταλίας ἐγένεσατου 264.4 Suida.

εἰς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστησεν. 265.36.) hoc eſt uſq́ꝫ adeo hominis fortunam circumegit in contrarium uita uoluptuaria. Bud.

ἀγκῶνι γλυκεῖ. 267.36.) Vide prouerbium dulcis cubitus.

μητραγυρτῶν. 268.9.) Sunt autem μητραγύρται qui ſtipem cogebant matri deorum tympana geſtantes. Bud.

παντοιυβρισθείς. 268.25.) hoc eſt omni genere iniuriæ affectus. Bud.

ἐπεισκώμασιν. 270.34) id eſt inter uirtutes ſeſe intulerunt: eodẽ nomine dignatæ ſunt. Quod inuidioſè prolatũ eſt ſub perſona uoluptatibus patrocinantis. Bud.

θρακοφοῖται. 327.18.) legatos opinor notat, q̃ ſubinde Athenis in Thraciã cõmeabant.

διὰ τὸ φιλλύρας. 273.26.) hoc eſt tã gracilis fuiſſe dicitur, ut tiliaceis aſſeribus corpori circundatis, imbecillitatẽ ſuam fulciret. Sic enim uertit Hermol. in corol. apud quẽ pro tiliaceis perperam legitur tineaccis.

IN LIBRO XIII.

ὦ ἄνδρες δικασταί. 303.11.) Explicat locum hunc Budæus libro 1. aſſis, ubi de uſuris.

IN LIBRO XIIII.

καὶ κίων ἢ βάβυς. 319.13.) Eraſmus legendum putat κάκιον βάβυς &c. Vide prouerbio, Peius Babys canit.

ANNOTATIONVM FINIS.

INDEX RERVM ET VOCVM GRAECVS.

Βρύσαι.

ἵππος.

λίτα.

πρόπολος.

φώτιγξ.

INDEX LATINVS QVO *facilius singula, siqua fortè sunt, quibus Græca minus in hoc genere satisfecerint, quæri & inueniri possunt.*

cęclus

D

καί.

gryllion

magas

parmeniscus

pudoris.

setinum

T

V

X

Z

FINIS

Etsi maxima pars eorum quæ sequuntur eiusmodi sunt, ut uariam potius lectionē cuiusq; iudicio relictam, quàm aliquam meam negligentiam ostendere debeant: quādo tamen semel omnia me studiorum causa facturum constitui, nolui quicquam, quod mei officij esse uel minimè duxi, præterire. Itaque si fortè leuiora aliqua, neque magnopere animaduersione digna, notata hic descriptaq; fuerint, in eam partem accipi uelim, ut intelligas quàm mihi curæ fuerit, quo hic scriptor, quàm fieri potest, maximè castigatus & expeditus ad manus studiosorum perueniret: simul & quāti negotij sit Augiæ stabulum purgare. De obtrectatoribus nihil laboro: literarum studia quantum possum cupio iuuare, nulla præmia magis expectans, quam si hunc meum animum bonis perspectum probatumq; iri cognouero. Valete.

Pagina 1. linea 18. ἐπιλάπτει. 23. καὶ πάσης. 26. ἴαμβον. 29. ἀπεγνωστικότης. 36. μάγρα κῆται. 40. παρεῖα Αλλήδης. 50. ὥσπε. 52. ἀσία. Pagina 2. lin. 5. ἄνευ ἡμερησίων. 11. Εὐκλείδου. 21. μηδὲν. διότους. 33. πιῶν. 35. Γέλας. 39. ἐλικτά. 40. ἀνθυπομαρτύρων. ὅση. ἀπ' ἐμοῦ. 48. Μαντινικήν. 51. ταῦτα. Pag. 3. lin. 2. ἀρχὴ, ἱστορίης. πάση, 3. φασὶ. 10. ἡρακλεῶτης. 11. παροδός. 14. ὀψαρτυσία. 15. θυώτου. ἐπὶ θυώτου. 16. ἥδιστον. 19. Ολυμ. 20. καταπνύσει. 22 λείψη. 31. γυμνάσιον. 35. ἀνακάμψαντα. 39. πολὺ. Ερύξιδος. 53. φανίας. Pagin. 4. linea 8. & 9. ἐκ κλώπα. 10. πλουσιώτατος. προφητὴς. 29. τοῦτ' ἐστὶ 30. δοῦς. 31. ἀλλὰ. ἔχουσι. 34. ἐπεισπλέοντος. 35. λοπάς. 36. Μυκωνίου. 38. χαμαίλεων. ἀσπίδας. 42. λογίζομαι Μεγάλους. 44. ἐκεῖ. 46. φησίν. Ασύμβολον. 51. παλαιοῖς. 52. ἐμὲ. Αμειψίας μονόφαγε. ἰσχυρὸς. περί. Pagina 5. linea 12. παρὰ τῷ. 17. παρὰ πολλοῖς. 18. πρὸ τοῦ. 30 ἀποσπαίροντας. 38. καθύπερθε. 39 λέγων τὸν. Pag. 6. lin. 14. ὀδυσσεὺς. ἢ τρύτων ἄριστον ἅμ' καὶ ἐκπαμφάν. 15. ἐσσυμένως. 24. ἀποπλεύσας. 27. εὐθὺς. 29. Μέγης. 30. παραπεμπόμενον ξένε. 31. ἀπέσταλκ. 36. τὸ δὲ. 43. ἀπεῖδον, ὁ. 44. ἐπιδιδόναι. Pag. 7. lin. 1. ἐκείνοισιν. 6. θρινάκιαν. 7. ἄγκιστρα. 9. ἰχθύσι. 14. Βυζαντίου. 22. Ποντοπόρου. 25. ἦν οἱ γέρας. 26. δῖναι. 27. ἴδης καὶ κρίσιν. 30. ἀποποταμὸν. 37. ἀείδων. 46. πολιτικὴ. 52. ἐκαλεῖτο. Pag. 8. lin. 3. ἐκαλεῖτο. 15. κοῦροι. 16. σύγχαίρων. 47. Απικίων. 48. ἰδιωτικῶς. Pag. 9. lin. 2. φαύσαι. 7. ἀτιμία. 11. Εῤῥίψεν. 14. κατάγνυται. 15. ὕπο. 18. τοῦ ζεύγματος. 33. Μεγασθένης. 38. ἐπὶ. 39. μύρον. 48. ἐφάγε. Pag. 10. linea 3. Βοῶσι. 5. ζελώσις. 11. Πολέμων. 13 ὀρχησταὶ. 20. σκηνὴν. 28. ὑποζευγνύμενον οἶνον. 34. Αντιοχείων 52. Θάμυριν. Pag. 11. lin. 9. σκύτεα. 26. Τίνεσις ἢ Τινεσίς. Pag. 12. lin. 4. οὗτος. 5. ὀλιγορῶν. 6. Κρατῖνος. 18. Εὐριπίδης κύκλωψι. 29. ἀλίβαντες. 31. αὐχάλεσι. 37. ἀπεσφραγισμένα. 44. ἐπὰν ἐλθωσιν. Pag. 13. lin. 6. ἄλλον. 16. ἀνακινεῖν. Pag. 14. lin. 21. παρέχουσι. 31. σκευάζεται. 32. dele ἐν. 35. ὅτε. 39. μεγαρικά. 43. ἴσα. 49. ἐγγράφων. πράμνιον. Pag. 15. lin. 5. ὀνόμαν. 9. ἄλλων ποτῶν. 12. ἑτέρον abundat. 13. Θεσπρωτικῷ. 20. δὲ. 25. τῷ ἀμπέλῳ. 50. ζεῖς. 52. εὐβοικοῦ δὲ. 53. Αρχίλοχος. Pag. 16. lin. 2. ὁλοσπόροις. 6. χώραν. 8. Πόλιν. 11. Ανθηδόνα. 37. ἄτοπος. 39. ὅτ' ἢ. γλύκυς. 51. περυκὸς. Pag. 17. lin. 3. μαλακτικοί. 4. ὁ δὲ αὐτόκρατος τῷ χρώματι ἐστί. λευκὸς δ' ὁ χῖος. 6. ἐκχεόμενος. 7. εὐανάδοτος. 13. θαλασσίοις. 14. ἡδυτέραν ἀπιόντα. 33. λεπτοὺς. 34. εὑρίσκουσιν. πεπληρωμένοις. 42. προσλαμβάνουσι. 49. ἐντράγητε. 54. ὀλμὸν. Pag. 18. lin 7. εὐριθύμια, φησὶ καὶ. 13. πίησθα. 15. ἀποσκεδάσαι. 16. φρονῶν. 20. ἄδιστον. 28. φρονῶσι. 32. ἴσταλος. 40. παρακμάζοντα. 43 ἄνις ἄνδρας. 44. ἐπίναξι. 46. ἐπαρθεὶς. 48. Εν. 49. Πίνων μὲν δὲ. 50. ἄστη. 52. Πινόμενος. Pag. 19. lin. 4. συναθροιζομένων. 8. ὀστῶν. 17. ἀρχαῖον. 46. Αλκμάν. 47. Ερμᾶς. 53. μέγας ἵππος. Pag. 20. lin. 6. ἠγοράκασι. 22. βεβαίως. 27. ὄντας ὑποβεβλημένους. 38. θαύταλος. Pag. 21. lin. 6. φυτῶν ἑκαστοῦ. 9. ὅλους. 13 δὲ αὐτὸ. 17. πάχος. 20. ἀσοχῆ. 23. ὀμβρίων βελτίω. 51. γίνεσθαι. Pag. 22. lin. 1. μιλήτω. 8. ὥσπερ. 11. τὸ φρονῶν. 13. Αντιφάνης. 14 χέρνιβι. 20. ἐδίδοτο. 30. ἁλμυρὰς. 32. ἀλαδημαϊκός. 39. ποτῶ. 45. παρὰ Σύρ. Pag. 23. lin. 3. ἐπιστάμενοι. 5. ἱδρῶτας. 14. ἴστηρον. 23. θερμαινόμενον. 28. ὄντας οὐδὲ. 35. Εὐεσπερ. 39. ἀβδηρίτην. αὐτὸν. Pag. 24. lin. 2. πίνουσι. μονοσιτῶν. 15. Αμφις. οὐχ. 17. ὥρων. 20 κατάκειται. 32. ὑποστρεφοντας. 33. ψυχαγωγοῦσιν. 39. ἀργυρόποδα. Pag. 25. lin. 11 ἢ σκελῶν. 20. Αραρὼς. 37. πλεῖον. κεφαλαλγὴς. 42. Βυζάντιος. Pag. 26. lin. 1. ψυχρὸν καὶ. 4. ἀνὴρ. 17. ἐκπίνουσι. 24. Εὔβουλος. Pag. 27. lin. 2. ἐμπιπλάμενα τοῖς. 11. φυσωδέστερα. 17. εὐχυλότερα. 50. ἀμαρτικοί. Pag. 28. lin. 17. ποιεῖσθαι. 13. φασήλους. Pagina 29. lin. 4. μυσοῖδος. 10. προγράφεται Αναξανδρίδης. 22. Ερινεός. 24. τάων. 40. δὲ Καλλιμάχιος. 53. ὁ κάθεφθος. Pag 30. lin. 41 ἄλλως. Pag. 31. lin. 7. δεῖ. 25. αἰγιαλοῖς. ὕπαιμος. Pag. 32. lin. 26. ἄοσμος. 43. ἰσάδα. Pag 34. lin 20. Αμειψίας. 27. περικάρπιον. 35. εὐχυλότεροι. 36. Σφάνδις. 50. περιτίθεμαι. 53. ἰππάνακτα. Pagina 35. lin. 2. Πυθαγορείων. 18. Αρκαδίαν. 41. Φιλήτας. Pag. 36. linea 3. ἀναβάσεως. 13. λυβάρια. 16. τυλοκαρπῶ. 29. ἀεὶ δύσπλυτα, ὀλιγοτρόφοι. 45. ἀυξύθη σικυὸς. 46. γαίης. Pag. 37. lin. 44. γλαφυρῶ. Pagina 38. lin. 8. πρακτιζομένης ἱματιοπώλιδος. 19. ἐκάλουν. 44. αὐτῶν. Pag. 39. lin. 1. φυτῶν. 7. βλάσην. 9. ἐλευθερον. 16. ἀποδύσασθαι. 23. Αγαθαρχίδης. Pag. 40. lin. 10. Κάνθαρος. 11. κυδώνια. 29. Θεσσῶ. Ανθεστίων. 35. Διονυσίου. Pag. 42. lin. 4. Λιβύης. 5. Λίβυσι. 31. μεγάλους. 34. γενή. 49. ἰδίων. Pag. 43. lin. 48. ἐντίκτουσι. Pag. 44. lin. 7. ἐρασιστράτειος. Pag. 46. lin. 19. βρυσῶν. 49. ἐσφαιρωμένοι. Pag. 47. lin. 40. εὐμεγέθη. Pag. 48. lin. 16. Καμψοῦ. 20. χορδῆς. 33. Στησίχορος. 49. ἐκφαντίδης. γενῆ. Pag. 49. lin. 10. τοῦ κατατριβας. 44. σύσσφιγον. Pag. 50. lin. 9. τὸ ἀκόντιον. 26. Αλεξίας, τὸν. 51 ἔχω σε. ἐννέα, τλῶ. Pag. 51. lin. 15 ου ὄπω. 20. Εμπίνουσι. 31. ἀπαλὸν. Ωραιότατον. 33. ἐγὼ. 52. σαφὲς. Pag. 52. lin. 29. ἐόρακας. 44. γαστρολογίαν. Pag. 53. lin. 7. ἰχθύς τις ἑάλωκε. 17. ἔχουσι. 22. διουρητικά. 37. καβίνα. 42. τευθὶς. καρίδα. Καπαίρων. 50. ὀστρακοδέρμων. 51. μαίζων. Pag. 54. lin. 7. ἀλέγει. 8. ὅς, ἐὰν. 17. πρῶτον. παρὰ Νηρεῖ. 50. ἰχθὺς Μυρτίλος. Pag. 55. lin. 1. παρὰ τοῦ. παρ' ἄλλο. 5. Πυθαγόρας. 12. παρὰ Συρακουσίοις. 22. καταμαθὼν ἐποπτῶν. Pag. 56. lin. 1. Κωμῳδοποιὸς. 11. ἐν τούτῳ. 22. Βλαῖσος. 26. τοὺς ἀντίβολα ἐπὰν περιπαρέθη. 27. πρὸ ἐκείνων. 35. ἀθηναῖος. 38. Ερμῶν. 46. λέγει δὲ οὕτως. Pag. 57. lin. 1. ὀψωνίαν. 13. παρὰ πολλοῖς. 17. παρὰ δὲ 49. ἀσίτου. 52. Δαναΐσι. Pag. 58. lin. 51. φυγὴν. Pag. 59. lin. 9 εὐπορίτους. 19. παρὰ Κράτητι. 42. Εὐθύδημος. 51. μεγέθυσιν. Pag. 60. lin. 12. ἴσχρος. 14. παρὰ τὸ. 24. ἐντάσις. 39 ἡρακλείδης. 40. πεισιμένας. Pag 61. lin 20. γλυκύ. Pag. 62. lin. 6. Σοφοκλῆς. 15. μεγέθος. Pag. 63. lin. 12. γάρ τις ἦ. 30. ἐμοὶ. 33. θαυμάσιον. 0. 47. πάντα πανταχοῦ. Pag. 64. lin. 17. ἐδωδιμώτερον. 39. χρυσῆ, πρὸς χρυσῶν ἑκάστῃ. Pag. 65. lin. 3. πλήρη ὄντων. 23. Κάραβος. 28. καὶ τοιαῦτα. Pag. 66. lin. 10. λαμπρότερον. 43. προφανία. 49. ἀναστομωτικά. 51. δριμύτατος. Pag. 67. lin. 3. μνημονεύει. 29. ἀπορρικὸς. Εὐριπίδης. Pag. 68. lin. 2. ἰχθὺς. 12 ἄπο ἰσθμοῦ. ἀσπίλοι. 45. συντρέχουσιν. Pag. 70. lin. 4. ἀρχαϊκῶν. 12. τοὺς πάππας. 16. ὀρθραγορίσκοι. Pag. 71. lin. 6. ἴδιον. 52. προσπταίσας. Pag. 72. lin. 19. εὐδαίμονες. 21 καλοῖσι. 26. ἄν δὲ. Pag. 73. lin. 1. ἔχοντες. 19. στρουθοί. 28. ἐπιμηκυνόμενος. 39. Αλέξανδρος. 52. πότανον. 53. θεοῖς ἐπιθύοντες. Pag. 74. lin. 1. κυθήριος. 15 ἀνεμώδη. 21. λέοντες. 24. ἐπισύλλει. 30. τοῦ βασιλικοῦ. 33. ἐκπλαγέντος. 35. ἐδωρήσατο. 36. ἐφ' ᾗ. 43. ὑβρίδας. 45. συναθροισμένων. 47. Γάϊος. 48. ὠνομάζετο. 51. Αλέξανδρος. Pag. 75. lin. 2. ἀπέλασι. 3. τῶν Ανταίων. 46. φιλανθρώπως. 49. θίλας. Pagina 76. lin. 7. πλάνες ἔτι, καθὼς. 14 καταλάβωσι τῶν προσκαθημένων. Θράκων ἢ. 17. ζητεῖται. 27. οὐ ἂν ἰδοῦσα. οὕτως. Pag. 77. lin. 21. διέφθειρεν. 25. Αντιόχου. 31. ἡρακλεωτικῶ. διηνεχθέντας. 34. ἀργυρᾶ. 38. ἐγγεγίνοιτο. 43. φιλοσόφων. 49. ἑαυτοῦ. Pag. 78. lin. 14 μαντεία. 31. ἀπαγγέλλοντός μου. 52. ὀμάξας. Διονύσια. Pag. 79. lin. 12. ὑπεροχὴν, Ροφῶν φασὶ. 37. μεγίστων. 40. πιπτομένους. 44. ὀργὰς ἢ καὶ σκληρότητας καὶ κοπὰς. 47. βαθέα. 51. συμπαρακληθέντα. 53. πᾶς. Pag. 80. lin. 9. ὁ χαρίεις. 24. ἀνθρώπων. Pag. 81. lin. 3. ἐκεῖ. 4. οἰζύν. 7. λαρίνσιος. 17. χαμαικῷ. 22. Διαλεκτικός. 33. Πυθαγορείων. 35. καθαρός. Pag. 82. lin. 28. ἱερείων Βάτων. 45. προσποιηθέντος. Pag. 83. lin. 2. αἴνεσαι. 5. οὕτως. 34. ἔπαινον.

40.πῦρ. Pag.84.lin.9.πλευτοῦσιν.21.κάκιστ@.34.δὶ ἀκοντίων.40.ἔχειν.41.καλυδόστον.51.λειπομένοι. Pag.85.lin.27.Σφάκελος.
30.θυίαν.51.πασσαλίδι. Pag.86.lin.7.ἀμάδας.8.διάφοροι τινές.13.σφόνδυλα.23.οὕτως.Παραγοράζειν.οἱ ἐπὶ τῶν.33.βόλοδι.45.ἀν
μισουργεῖς. Pag.87.lin.4.Πανύασιν.20.Ηρακλείας.38.σύγλυν.49.ἡ ὑδραυλις. Pag.88.lin.7.Θαλλα.10.ἐλατα καὶ κάλαμα.116.γέγραφ.
26.ἀρθρους.42.ἔχουσι.51.καλαμαύλης,σαφῶς παρίστησιν Ηδύλος.dele ἡ. Pag.89.lin.1.σκίμπαλον.10.εἴ τινες. Pag.90.lin.6.καλουμένων.8.ἐπί τι.9.τῶν περὶ.36.ποσότητος. Pag.91.lin.13.ἱμερόεντα.52.ὕστατον. Pag.92.lin.47.Θηβαίοις. Pag.94.lin.11.τὴν.13.δια
σύριγγι.15.Δημοχάρης. Pag.96.lin.31.ἐχρῶντο. Pag.97.lin.36.γλαφυρώτατα. Pag.98.lin.1.λύπαρῶς.ἄναρμα.5 μύθοι.13.μονομα
χιῶν.46.καπνίσονται.48.ἄλλο. Pa.99.li.1.χρυσοθρεῖς.12.παρηλθησαν.50.λαμίας.Pa.100.li.10.Σαλαμῖνος.50.ὁ περιέχει. Pag.101.li.
16.διχηλίας.18.διχήλους.22.ἄρκτος. Pa.102.li.7.ἔχουσα. Pa.103.li.42.οἰκῶν. Pag.104.li.2.καταπεπλεγμένοι.52.μεγίστου. Pag.106.
lin.9.Φιλοκωπι. Pag.107.lin.11.πρὸ τῶν.21.πρὸ Μιθριδάτου. Pag.109.li.19.Λοκρῶν. Pag.112.lin.17.τὴν Ρώμην. Pag.114.lin.
23.σύγκρισιν.24.ὥσπερ οἱ Σκύθαι. Pag.115.li.10.βίαζεσι.13.δι' ὑμᾶς.19.Ολυμπία.25.Μιλησίοι. Pag.116.lin.47.πρὸ δὶς. Pag.117.
lin.26.Βακχίς. Pag.118.lin.5.Εφέσου. Pag.119.lin.6.πίνει τὸν βίον.αὐτὸ δὲ ποιεῖ. Pag.121.lin.1.παρασιτικῶς.5.πεφευγέναι ὦ γλυκῶν.
22.ἀπαρνοῦμαι. Pag.125.lin.15.πλάνος.19.λαλίσαι. Pag.126.lin.53.ἀνακοινούμενον. Pag.127.lin.36.ταύτην ὅστις Pag.128.
lin.14.ὀλιγοχρόνιος. Pag.129.lin.45.διαμάχεσθαι. Pag.130.lin.24.περιπορφύρους. Pag.13..lin.2.Διονύσι@. Pag.132.lin.2.τῶν
τοῦ λαλοῦντος. Pag.133.lin.8.ἔχει.τὸ Θελξινόην.35.ἐπ' αὐτὴν.51.ἔστ' (ἐπέρχεται.52.μίσαντι) οὗτος. Pag.134.lin.33.πίνακα τὸν προσφερόμενον
μεγάλην.43.διακονῆσαι.45.ποῦ' σθ'. Pag.135.lin.16.Αἰτωλοί.28.φάγοι τι.33.ἀμφιτίδων.34.λιθοπώλης ἀργυράματας.35.ἀναβράσσει.36.Με
ταλλίνος.38.σαρδῖνον.46.ἐμπίπτει.ταῦτα. Pag.136.lin.16.λουσάμενοι.23.τρίσσας,καὶ κάρας φησὶ δὶς.25.ἀλέκτων. Pag.137.lin.20.μὲ
θριᾳ.44.ἄχρισα.45.παρὰ γονῶν.46.παρὰ Σαννιτῶν.παρὰ δὲ Ιβήρων.49.παρὰ τῶν ἐναντίων.51.αὐτὰ δίαιτα. Pag.138.lin.10.οἰκίας.15.
παρὰ τῶν.16.παρὰ τῶν.27.παρὰ τῶν εὐχροουμένων.34.κέκληται.43.παρὰ τίνι. Pag.139.lin.29.ἡ παρὰ τό. Pag.140.lin.6.διάμενε
σαι.30.οἱ δὲ τὰς. Pag.141.lin.21.ἡ ταινῶν.46.ἀλφιτικὸν. Pag.142.lin.2.τῷ Αρνείῳ.29.παραγευμάτων.46.καὶ τὰ λίνα. Pag.144.
lin.49.ἐπιμιμνῆσκω. Pag.145.lin.3.βόρβορον.13.τυραννῶν.22.ἐπίσταμαι ὁ Φίλιππος.40.ὅσ' ἐστί. pag.146.lin.51.Σιτάλκης. Pag.147.
lin.3.προσαγαγὼν.9.Κατίωνος. Pag.148.lin.12.ἐρίθων.20.Κωπαΐς.37.εὐγαθὴς. Pag.150.lin.8.ὁμονοῦσι.36.ὦ χάριτες. Pag.151.
lin.50.μητρόπολις.53.ἀπάλαμνον. Pag.152.lin.3.παρὰ γλῶ.18.χωρίων.38.ἐκκλίνουσι.45.ἰσόχρον@. Pag.153.lin.48.ἐστίασιν.50.
ἄλλων.52.ὑμᾶς. Pag.154.lin.12.ἰχθυολογίζομαι. Pag.155.lin.33.λάβρακας. Pag.156.lin.9.ἐμβρύα@.15.Aristoteles sic habet,ὁ δὲ
μῦρος ὀμβρώδης καὶ ἰσχυρὸς,καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει τῇ πίτυι,καὶ ὀδόντας ἔχει,ἐκ τῶν ἐκτὸς ἢ ἔσωθεν.31.σάργον. Pag.158.lin.16.ἐπιγράφει.21.
πολύποδα.26.ἀμφιάδη@.34.ἀφρίφασι. Pag.159.lin.30.κὐξύρυγχα.38. Aristoteles libro 2. καρχαρόδοντες δὲ πάντες οἱ ἰχθύες ἔξω τῶν
σκαρίδος. Pag.160.lin.20.ἐπιτίκτοντα.50.ζωόδεσ@. Pag.161.lin.2.τίρουσι.16.ἱερουργία.20.δαίταλον. Pag.162.lin.12.σύμματα.
22.ἐπ' ἀγκάλας.28.ποιεῖσθαι. Pag.163.lin.3.Πάμφιλος.14.ἀγκυλίδας.31.κυπαίδιον.45.λάβε δ' αὐτὴν.46.δὲ τιν. Pag.164.lin.1.φω
λιάδες.3.μίμνηται ὑρίσαι,ἤ.6.ζωμοῦ.20.τὰς θρίδακας.46.γεγαμημένην. Pag.166.lin.31.ἀκούσαντες.33.ἰδιόν. Pag.167.lin.13.ἀπολαύσασ
σοῦ.44.τὸν Σαρδανάπαλον. Pag.168.lin.3.γυναικοκρατίᾳ.4.θάνατος δ' ὁ θάνατος. Pag.169.lin.8.Φάσηλ@.21.ἐκπεμφθῆναι.22.ἐκ
θυσίας.29.ταρχοπάλου.34.πλατύρρυγχος. Pag.170.lin.14.καὶ σκευάσαντα.18.κατ' ὦμον.49.τῆς Αρχεστράτου.50.ἔχων σανδάλιον.
Pag.171.lin.42.καταβρέχοντα. Pag.172.lin.33.ἰδ' ἤδη forte ἴτ' ἤδη Aldus habet.35.ἄνευ γάστιδος. Pag.173.lin.43.διανασίεια.45.
Σφαιρίστιον. Pag.174.lin.14.παιδίσκης ἅβρας.19.ἱεροσόλυμα.32.ἐκθαριστικῶς.53.σκευὴν. Pag.175.lin.7.μαγάδην. Pag.176.
lin.5.παντοῖος. Pag.177.lin.7.ἀφθαρτοι.42.τῇ γλώσσῃ. Pag.178.lin.2.ἰχθῦς θ' ἁλιεύς. Pag.179.lin.10.ἐκφωνήσειν.21.τῷ πάνυ.30.
ὁ λόγος.45.τορῷ τι,& καινόν. Pag.180.lin.36.βασιλισμὸν. Pag.181.lin.16.τοῦτο ἐπαινῶν.45.ἐκ κοινοῦ.51.διαπλάσεις. Pag.182.lin.
16.Επιλήφοιτό τι.30.Εμοί τι. Pag.184.lin.16.πρασιῶν.35.Εντος.45.ἀνθοσμίας.52.ῥίζαι. Pag.186.lin.34.ταγηνιστὰς.41.ἴδοντα
σι. Pag.188.lin.51.ἄφρακτος. Pag.189.lin.13.ἡμιόλια. Pag.190.lin.29.καὶ ἄλλων. Pag.191.lin.9.Ερασιστράτου.11.ἐρίνεως.
ἐστάσει.14.ζώντων.33.ζῶντος. Pag.192.lin.7.πλάθειν.35.καλὸν δὲ.46.πυρετικός. Pag.193.lin.7.ἕκαστον οἶκον. Pag.194.lin.5.
τῇ θύρᾳ.11.μικρότερός ἐστι.45.πρόσοδον οὐχ.46.συλλῦσαι μικρὸν forte.47.ἀνεξάρνητον. Pag.196.lin.3.ἀναπόδοτον.8.ἀλυπρίζουσι forte.48.ὄντ' ἴσων forte. Pag.197.lin.11.ταῶς ubiq; cum aspiratione scribendum. Pag.200.lin.37 χονδρὸν δεῖ. Pag.201.lin.7.
ἀρτίως.14.θρῶν τι.23.ἴγδη.42.παραδιδῶν. Pag.202.lin.37.παρὰ δέ.38.παρὰ δὶς.39.παρὰ δὲ.41.παρὰ μὲν τοι.46.παρὰ τὸν.47.παρὰ Σο
φοκλεῖ.παρὰ Αρχελάῳ. Pag.203.lin..9.παρὰ.11.Επειτα παρὰ. Pag.204.li.1.παρὰ Πινδάρῳ.34.κληθείς ποτε.39.παρὰ τῷ. Pag.
205.lin.35.μετρητὴν. Pag.206.lin.6.παρὰ Σικυωνίοις.47.λοπάδας. Pag.207.lin.37.ἀποπυνθάνεσθαι.39.ὀψοφάγ@. Pag.290.
lin.24.ζωρότερον ἀμυστικῶς. Pag.212.lin.35.ἀνάπτ. Pag.214.lin.10.ἀνιῶσι. Pag.218.lin.17.ἐνεῖναι.44.ἀναφορῶντες. Pag.219.
lin.45.ἑταίρους. Pag.220.lin.3.φιλάσιος.28.πρὸ Κρατίνου.29.ἐρῶντα.καὶ Αντιφάνης ἐν μύστιδι,Σὺ δ' ἀλλά.53.ἐκτίνουσι.δίδωσι. Pag.
222.lin.28.σύζυξ ἐπί. Pag.225.lin.20.ἐπιδρύων. Pag.228.lin.40.ἐποιεῖτο δὲ. Pag.229.lin.6.παρὰ πλείοσι.30.ἐκ δείπνου.50.δι
εκπώματα. Pag.230.lin.15.παρθένον. Pag.231.lin.9.παρὰ ἴσην. Pag.232.lin.24.θεαίνη.53.ἄγγια.ποτηρίων. Pag.233.lin.22.
ἐπιθυμιατήρια εἴφαντα. Pag.236.lin.40.χύτρος. Pag.237.lin.3.πλακοῦς.10.καλλίας. Pag.242.lin.31.ὑποπινόμενοι.37.ἐπόρευ
σεν. Pag.243.lin.35.τὰς χόας.41.ἐκραμάτων.47.ἀπὸ κοινοῦ. Pag.244.lin.2.θρακῶν Κρατίνου.25.χοροῦ.26.ἐπεῖπεν.45.κυμβία.
Pag.245.lin.17.ἀθλιῶς. Pag.246.lin.4.μιαρὸν.λογικὸν δ'. Pag.247.lin.10.ὅτι οἱ.21.τὴν δὲ.25.τριπλάσιον φῶς.26.ἀδικὸν μηδὲν.31.
ἔχειν,παραμυθησόμενον. Pag.249.lin.8.τοῦτον Αρχίλοχον. Pag.250.lin.18.λιπαρὰ ἀληθέστατα.22.οὔ ποτε.33.τοὺς τιμαίους.35.θαυμασί
ως.41.λόγος. Pag.251.lin..35.κάνοισιν Αριστείδης.42.τὸ σοῦ. Pag.252.lin.9.οὐχ ὁ.11.ζῶντα,sic habent exemplaria Platonis impressa,
πανοῦνται Athenæus Aldi. Pag.253.lin.24.ἀριθμὸν Αριστείδην.28.περιεστηκ@.33.ἐπιφέρει. Pag.256.lin.4.ὑμῶν (ποιοῦ δὲ ἦσαν)
τά.23.προσεχρήσαντο.40.ἐπὶ τὰ τοῦ. Pag.257.lin.9.συμφερόμενος. Pag.258.lin.41.ἐκρίζων. Pag.259.lin.47.παρὰ Λυδῶν.
Pag.260.lin.8.παρεμπαιστῶν. Pag.262.lin.18.Εἰς,ἡ.39.ἐτίθεσαν. Pag.263.lin.7.καὶ τοί γε καὶ πῶς.20.Χάρης ὁ Μιτυληναῖος.47.προσθεὶς
τὸ. Pag.264.lin.41.κάκεινος.52.ἄγριον. Pag.265.lin.8.κλιμβρότου. Pag.267.lin.21.Αντιόχου. Pag.268.lin.27.τὰς στρατιώτας.
46.παρὰ τοὺς. Pag.269.lin.26.ἐν πᾶσι.29.ἀδόξως & λυσίας.30.κατέκλεισε.48.παρὰ Διονυσίου. Pag.270.lin.10.ἀνθρωπίνη.30.
ἀναγκαῖα.34.ἐπαναπλώμεν@. Pag.272.lin.32.καὶ παρατίθησιν.50.πεπαρηκοσι. Pag 273.lin.33.καὶ Λυσίθεος. Pag.275.lin.20.ἀναγί
νωσκε.33.τὸν βωμὸν.40.φαλαρίδος. Pag.276.lin.26.γῆμαι,ἐκεῖν ἐς. Pag.277.lin.3.εὐβοίαν.& λαβεῖν ἀπλῶς forte.23.πρᾶγμα,λέγει.25.
ἴσως φῦσαν.27.ἀπότερον εὐφ.& οἷον ἦν κακὸν.31.ἀνερρίφθ' ὁ forte.48 ἐπεσίμασον ἀπαίτησιν. Pag.278.lin.8.ναυτῶν.Pag.279.
lin.42.ὕπνον δὲ forte. Pag.280.lin.7.φαίνεται,ἤ.16.ἡ μὲν ἐς.52.σημαίνοιεν. Pag.281.lin.38.ξενίζειν μυρρίνας.47.ἐπὶ κέρως. Pag.
282.lin.ἐπὶ λέγων.15.πρεσβύτερον τι.36.γεροντομανίᾳ.53.ἄλλ@. Pag.284.lin.43.ἐπιθυμοῦντο. Pag.285.lin.17.Βύζην.44.ἑταίρας ἦν
ὑπό. Pag.286.lin.5.περὶ ἑκείνων. Pag.287.lin.31.ὁ τυραννίδος. Pag.288.lin.31.ἐπὶ τέλος.37.ἀρυομένων.41.πλημμελοῦντες. Pag.
290.lin.13.λαγνίστα.42.πανθήσω. Pag.292.lin.24.ἐλίψ. Pag.293.lin.18.ἑταίρας. Pa.294.lin.1.Λαμπιτὰ.12.μοιχεία. Pag.295.
lin.30.

lin.10.νάμλω. Pag.296.lin.31.Κῦρον.42.ἀντισχῶν ἐν πλάνοισιν.& σιωπῶν χᾶν. Pag.297.lin.36.θράσει. Pag.298.lin.51.πᾶς δὲ. Pag.300.lin.44.παραδύς. Pag.301.lin.28.ποιούμενον. Pag.304.lin.28.ἐν.Ἰμαίοχος.42.Αντιος. Pag.306.lin.8.λάβραον. Pagina 309.lin.19.Κίων καὶ κόλακες.36.ἄνδωσι. Pag.310.lin.16.παραλειφθέν.24.αὐτοῖς uulgata habent Polybij exemplaria,αὐτοῖς Athenæus Aldi. Pag.312.lin.38.λαμοῖς.45.ἰσχυθμον. Pag.313.lin.12.σπονδαῖον. Pag.314.lin.39.ἀρχιστράτο.45.ἴσα ἀποσβέσαντες. Pag.315.lin.15.τῶ θάμνοισι. Pag.318.lin.32.ὡς forsan.47.πάντα ταῦτα. Pag.319.lin.42.ἰλαῶν.52.ὦ πόνοι. Pag.321.lin.11.ἐρεῦσα.46.ὅτι λοιπόν. Pag.322.lin.2.ἴσως.30.τὶ μῦθον.49.γνώσει. Pag.323.lin.14.πράγματα παρετίθετο Aldus habet.16.τοῖς συχνῶν.21.τὰς μὲν ἀρχὰς.30.μιλήσιος. Pag.324.lin.11.σφυρουμένων.22.βούλονται καρπούσθω.28.βόθροι.45.τῶν ἐν Ἀμφιπόλει. Pag.325.lin.40.τὴν δ' ἴψασιν. Pag.326.lin.41.Εν τούτ. Pag.327.lin.11.τὴν ἢ διὰ ὕβριν,ἢ διὰ ἀτυχίαν.19.uide supra.189.48.προσῆσαν. Pag.328.lin.5.Ιωνα δ' ἦν.39.Βάθων.45.ὀψαρτυτικῷ. Pag.331.lin.8.ἀγυιώτου. Pag.332.lin.32.ἢ οὐ δεῖ ἐμφανίσεις.33.τὴν ἐμφανμένην. Pag.333.lin.27.λαμψόντι. Pag.334.lin.3.δίσωπον. Pag.335.lin.12.τριακοντάτιδας.40.ἰλαθρον.45.φοίνιλον. Pag.336.lin.10.πρίνινον. Pag.337.lin.10.ἐν παροιμία.

EX MACROBII SATVRNALIOR. LIBRO VII. CAP. I.

PRimis mensis post epulas iam remotis, & discursim uariantibus poculis minutioribus, prætextatus solet cibus, inquit, cũ sumitur tacitos efficere, potus loquaces. At nos inter pocula silemus, tanquam debeat serijs, uel etiam philosophicis carere tractatibus tale conuiuium. Et Symmachus: utrum ne ita sentis Vecti, ut philosophia conuiuijs intersit, & non tanquam censoria quædã, & plus nimio uerecunda materfamilias penetralibus suis contineatur, nec misceat se libero, cui etiam tumultus familiares sunt, cum ipsa huius sit uerecundiæ, ut strepitum non modo uerborum, sed ne cogitationum quidem, in sacrarium suæ quietis admittat? Doceat nos uel peregrina institutio, & disciplina à Parthis petita: qui solent cum concubinis non cum cõiugibus inire conuiuia, tanquam has & in uulgus produci, & lasciuire quoq;, illas non nisi domi abditas tueri deceat tectum pudorem. An ego censeam producendam philosophiam, quò rhetorica uenire ars, & professio popularis erubuit? Isocrates enim Græcus orator, qui uerba prius libera, sub numeros ire primus coëgit, cum in cõuiuio à sodalibus oraretur, ut aliquid in mediũm de eloquentię suæ fonte proferret, hanc ueniam deprecatus est: quæ pręsens, inquit, locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præsenti sunt apta nec tempori. Ad hæc Eustachius: probo Symmache propositum tuum, quod philosophiam, ea quam maximam putas, obseruatione ueneraris, ut tantum intra suum penetral existimes adorandam. Sed si propter hoc à cõuiuijs exulabit, procul hinc facessant & alumnæ eius, honestatem dico & modestiam, nec minus cum sobrietate pietatem. Quam enim harum dixerim minus esse uenerabilem? Ita fit, ut ab eiusmodi cœtibus relegatus matronarum talium chorus libertatem conuiuiorum solis concubinis, id est, uitijs, & criminibus addicat. Sed absit, ut philosophia quæ in scholis suis solicitè tractat de officijs conuiualibus, ipsa conuiuia reformidet, tanquam non possit rebus asserere, quæ solet uerbis docere: aut nesciat seruare modum, cuius in omnibus humanæ uitæ actibus terminos ipsa constituit. Neq; enim ita ad mensas inuito philosophiam, ut non se ipsa moderetur, cuius disciplina est rerum omnium moderationem docere. Vt ergo inter te & Vectium uelut arbitrali iudicatione compo

nam, aperiam quidem philosophiæ tricliniorum fores: sed spondeo sic interfuturam, ne mensuram notæ sibi ac sectatoribus suis dispensationis excedat. Tunc Furius: Quia te unicū Eustachi, inquit, sectatorem philosophiæ nostra ætas tulit, oratus sis, ut modum dispensationis, quam das ei cōuiuanti, nobis ipse patefacias. Et Eustachius: Primum hoc eam scio seruaturam, ut secū æstimet præsentium ingenia conuiuarum. Et si plures peritos, uel saltem amatores sui in conuiuij societate repererit, sermonem de se patietur agitari. Quia uelut paucæ literæ mutæ, dispersæ inter mutas uocales, in societatem uocis facilè mansuescunt: ita rariores imperiti gaudentes consortio peritorum, aut consonant, si qua possunt, aut rerum talium capiuntur auditu. Si uerò plures ab institutione huius disciplinę alieni sint, prudentibus qui pauciores intererūt, sanciet dissimulationem sui, & patietur loquacitatem maiori parti amiciorem sociare, ne rara nobilitas à plebe tumultuosiore turbetur. Et hæc est una de uirtutibus philosophiæ: quia cum orator non aliter nisi orando probetur, philosophus non minus tacendo pro tempore, quàm loquendo philosophatur. Si ergo pauci aderunt doctiores, in consensum rudis consortij, salua & inter se quiescente ueri notione migrabunt, ut omnis discordiæ suspicio facessat. Nec mirum si doctus faciet, quod fecit quondam Pisistratus Athenarum tyrannus: qui cum filijs suis rectum dando consilium nō obtinuisset assensum, atque ideo esset in simultate cum liberis, ubi hoc æmulis causam fuisse gaudij comperit, ex illa discordia sperantibus in domo regnantis nasci posse nouitatem, uniuersitate ciuium cōuocata ait: succensuisse quidem se filijs non acquiescentibus patriæ uoluntati, sed hoc sibi postea uisum paternæ aptius esse pietati, ut in sententiam liberorum ipse concederet. Sciret igitur ciuitas, sobolem regis cum patre esse concordem. Hoc commento spem detraxit insidiantibus regnantis quieti. Ita in omni uitæ genere, præcipueq; in lætitia conuiuali, omne quod uidetur absonum, in unam concordiam soni salua innocentia redigendum est. Sic Agathonis conuiuium, quia Socrates, Phædros, Pausanias, & Erisymmachos habuit, sic ea cœna quam Callias doctissimus dedit, Carneadem dico, Antisthenem, & Hermogenem, cæterosq; his similes, uerbum nullum nisi philosophum sensit. At uerò Alcinoi uel Didonis mensa, quasi solis apta delicijs, habuit hæc Ioppam, illa Polyphemum, cithara canentes. Nec deerant apud Alcinoum uiri saltatores, & apud Didonem Bitias, sic hauriens merum, ut se totum superflua eius effusione proluerет. Nonne si quis aut inter Phæacas, aut apud Pœnos, sermones de sapientia erutos conuiualibus fabulis miscuisset, & gratiam illis cœtibus aptam perderet, & in se risum plane iustè moueret? Ergo prima eius obseruatio erit æstimare cōuiuas. Deinde ubi sibi locum patere uiderit, non de ipsis profunditatis suæ inter pocula secretis loquetur, nec nodosas & anxias, sed utiles quidem facilesq; quæstiones mouebit. Nam sicut inter illos, qui exercitij genus habēt in medijs saltare conuiuijs, si quis ut se amplius exerceat, uel ad cursum, uel ad pugillatum, sodales lacessiuerit, quasi ineptus relegabitur ab alacritate consortij: sic apud mensam, quando licet, aptis philosophandum est, ut crateri liquoris ad lætitiā nati, adhibeatur non modo nympharum, sed musarum quoque admistione

tempe-

temperies. Nam (ſicut fateri neceſſe eſt) in omni conuentu aut tacendum eſt, aut loquendum. Quæramus ſilentium ne conuiuijs, an opportunus ſermo conueniat. Nam ſi, ſicut apud Athenas Atticas Areopagitæ tacentes iudicant: ita inter epulas oportet ſemper ſileri, non eſt ultra quærendum, inter menſas philoſophandum nec ne ſit. Si uerò non erunt muta conuiuia, cur ubi ſermo permittitur inhoneſtus, honeſtus prohibetur? maximè cum non minus quàm dulcedo uini hilarent uerba cōuiuium. Nam ſi Homeri latentem prudentiam inſcruteris altius, delinimentum illud quod Helena uino miſcuit, nō herba fuit, non ex India ſuccus, ſed narrandi opportunitas, quæ hoſpitem mœroris oblitum flexit ad gaudium. Vlyſſis enim præclara facinora, filio præſente narrabat.

πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσοι ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι.
ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἔνι τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί.

Ergo paternam gloriam & ſingula eius fortia facta dicendo, animum filij fecit alacriorem, & ita credita eſt contrà mœrorem uino remedium miſcuiſſe. Quid hoc, inquit, ad philoſophiam? Immo nihil tam cognatum ſapientiæ quàm locis & temporibus aptare ſermones, perſonarum quæ aderunt æſtimatione in medium uocata. Alios enim relata incitarunt exempla uirtutum, alios beneficiorum, nonnullos modeſtiæ: ut & qui aliter agebant, ſæpe auditis talibus ad emendationem uenirent. Sic autem uitijs irretitos, ſi & hoc in conuiuijs exegerit loquendi ordo, feriet philoſophia non ſentientes, ut Liber pater thyrſo ferit per obliquationem circunfuſæ hederæ latente mucrone: quia non ita profitebitur in conuiuio cenſorem, ut palàm uitia caſtiget. Cæterum his obnoxij repugnabunt, & talis erit conuiuij tumultus, ut ſub huiuſmodi inuitati uideantur edicto:

Quod ſupereſt, læti bene geſtis corpora rebus
Procurate uiri, & pugnam ſperate parati.

Aut ut Homerus breuius & expreſſius dixit:

νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.

Ergo ſi opportunitas neceſſariæ reprehenſionis emerſerit, ſic à philoſopho proficiſcetur, ut & tecta & efficax ſit. Quid mirum, ſi feriet ſapiens, ut dixi, nō ſentientes: cum interdum ſic reprehendat, ut reprehenſus hilaretur? Nec tantum fabulis ſuis, ſed interrogationibus quoq; uim philoſophiæ, nihil ineptū loquentis oſtendet. Hanc ergo nullus honeſtus actus, locuſúe, cœtus nullus excludat, quæ ita ſe aptat, ut ubiq; ſic appareat neceſſaria, tanquam abeſſe illam nefas fuerit.

Τὰ τοῖς ἀθηναίου δειπνοσοφισταῖς παρατιθέντα βρώματα.

πρόπομα.
ἰχθύων πλῆθος τῶν πινάκων ἀργυρῶν.
κρέα δ᾽ ἐξ ὕδατος.
μήτρα.
κάραβοι.
ταγηνιστὰ ἥπατα.
πλακοῦς ἐκ γάλακτος, ἰτρίων τε καὶ μέλιτος.
κωλῆνες.
σίναπι.
ἡμίοπτος καὶ ἡμίεφθος χοῖρος.
χῆνες.
ἰχθὺς μέγας ἐν ὀξάλμῃ.
κύκνοι.
ὄρχεις καὶ συγκεκνισμένα κρέα.
χοῖροι γαλαθηνοί.
δορκάδες.
τέτραξ.
σῦς ἄγριος.
ἔριφοι.
ῥοδωνιτία λοπάς.
ὄρνεις καὶ λάχανα κνιστά.
ἡμίκραραι δελφακίων.
κρεοκάκκαβος.
ἀλεκτρυόνων μετ᾽ ὀξυλιπάρου.
φασιανικοί.
δεύτεραι τράπεζαι.
πετασῶν.
προφαλλίς.

Οἱ παρ᾽ Ἀθηναίῳ δειπνοσοφισταί.

λαρήνσιος ὁ ἑστιάτωρ.
οὐλπιανός.
δάφνος.
πλούταρχος.
γαληνός.
θεόδωρος ὁ κυνοῦλκος.
μάγνος.
αἰμιλιανός.
ἀλκίδης.
μασούριος.
ποντιανός.
ἀθήναιος.
μυρτίλος.
δημόκριτος.
διονυσιοκλῆς.
ἀῤῥιανός.
ουδ᾽ρος.
παλαμήδης.
ζωΐλος.

ὙΠΌΘΕΣΙΣ ΤΟΥ͂ ΣΥΓΓΡΆΜΜΑΤΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΥ ΠΡΏΤΟΥ.

ἈΘΉΝΑΙΟΣ μὲν ὁ τῆς βίβλου πατήρ. ποιεῖται δὲ τὸν λόγον πρὸς Τιμοκράτη. δειπνοσοφιστὴς δὲ ταύτῃ τοὔνομα. ὑπόκειται δὲ τῷ λόγῳ Λαρήνσιος ῥωμαῖος ἀνὴρ, τῇ τύχῃ περιφανὴς, τοὺς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δαιτυμόνας ποιούμενος. ἐν οἷς οὐκ ἔσθ' οὗτινος τῶν καλλίστων οὐκ ἐμνημόνευσεν. ἰχθῦς τε γὰρ τῇ βίβλῳ ἐνέθετο, καὶ τὰς τούτων χρείας, καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων ἀναπτύξεις. καὶ λαχάνων γένη παντοῖα, καὶ ζῴων παντοδαπῶν, καὶ ἄνδρας ἱστορίας συγγεγραφότας. καὶ ποιητὰς, καὶ ὅλως σοφοὺς, καὶ ὄργανα μουσικὰ, καὶ σκωμμάτων εἴδη μυρία, καὶ ἐκπωμάτων διαφορὰς, καὶ πλούτους βασιλέων διηγήσατο. καὶ νηῶν μεγέθη, καὶ ὅσα ἄλλα, οὐδ' ἂν εὐχερῶς ἀπομνημονεύσαιμι, ἢ ἐπιλίποι μ' ἂν ἡ ἡμέρα κατ' εἶδος διερχόμενον. Καί ἐστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία, μίμημα τῆς τοῦ δείπνου πολυτελείας, καὶ ἡ τῆς βίβλου διασκευὴ, τῆς ἐν τῷ δείπνῳ παρασκευῆς. τοιοῦτον ὁ θαυμαστὸς οὗτος τοῦ λόγου οἰκονόμος Ἀθήναιος ἥδιστον λογόδειπνον εἰσηγεῖται, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινόμενος, ὥσπερ οἱ Ἀθήνησι ῥήτορες, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ λέγειν θερμότητος πρὸς τὰ ἑπόμενα τῆς βίβλου βαθμηδὸν ὑπεράλλεται. οἱ δ' ἐν τῷ δείπνῳ δ' ἦσαν ἐπιδημήσαντες, δειπνοσοφισταὶ ἦσαν. Μασούριος, νόμων ἐξηγητὴς καὶ πάσης παιδείας οὐκ ἀπείρως ἐπιμέλειαν ποιούμενος. Μόνιος ποιητὴς, ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος, καὶ τῆς ἐγκύκλιον οὐκ ἀπείρως ἐζηλωκώς. ἕκαστον γὰρ ὧν ἐπεδείκνυτο, ὡς μόνον τοῦτο ἠσκηκὼς ἐφαίνετο, τοιαύτῃ πολυμαθείᾳ ἐκ παίδων συνετράφη. ἰάμβων δὲ ἦν ποιητὴς, οὐδενὸς δεύτερος φησὶ τῶν μετ' Ἀρχίλοχον ποιητῶν. παρῆν δὲ καὶ Πλούταρχος, καὶ Λεωνίδης ὁ ἠλεῖος, καὶ Αἰμιλιανὸς ὁ μαυρούσιος, καὶ Ζωΐλος, γραμματικῶν οἱ χαριέστατοι. φιλοσόφων δὲ παρῆσαν, Ποντιανὸς καὶ Δημόκριτος οἱ νικομηδεῖς, πολυμαθείᾳ πάντας ὑπερακοντίζοντες. Φιλάδελφός τε ὁ πτολεμαιεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐν φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐξητασμένος. τῶν δὲ κυνικῶν τις ἦν, ὃν Κύνουλκον καλεῖ. ᾧ οὐ μόνον δύο κύνες ἀργοὶ εἵποντο, ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκκλησιάζοντι, ἀλλὰ τῶν Ἀκταίωνος πολὺ πλείονες. ῥητόρων τε ἦν ἄγυρις, τῶν κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολειπομένη. ὧν κατέτρεχε μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο, Οὐλπιανὸς ὁ τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ἃς ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυιαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλείοις, βαλανείοις, ἔσχεν ὄνομα τοῦ κυρίου διασημότερον, Κειτούκειτος. οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμον εἶχε, μηδενὸς ἀποτρώγειν, πρὶν εἰπεῖν κεῖται ἢ οὐ κεῖται. οἷον εἰ κεῖται ὥρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, ἢ εἰ μὴ κεῖται ἐπὶ τῶν ἐδωδίμων βρωμάτων, εἰ σύαγρος κεῖται τὸ σύνθετον ἐπὶ τοῦ συός. ἰατρῶν δὲ παρῆσαν Δάφνος ἐφέσιος, ἱερὸς τὴν τέχνην, καὶ κατὰ τὰ ἤθη τῶν ἀκαδημαϊκῶν λόγων οὐκ ἀπείρως ἁπτόμενος, Γαληνός τε ὁ περγαμηνὸς, ὃς τοσαῦτ' ἐκδέδωκε συγγράμματα φιλόσοφά τε καὶ ἰατρικὰ, ὡς πάντας ὑπερβαλεῖν τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν οὐδενὸς ὢν τῶν ἀρχαίων ἀδυνατώτερος. Ῥουφῖνός τε ὁ νικαεύς. μουσικὸς δὲ παρῆν, Ἀλκείδης ὁ ἀλεξανδρεύς. ὁ δὲ κατάλογος οὗτος στρατιωτικός φησι μᾶλλον, ἢ συμποτικός. δραματουργεῖ δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλῳ Πλατωνικῷ. οὕτω γοῦν ἄρχεται.

Δειπνωμένων κατάλογος.

Ἰλιάδ. β.

ΤΙΜΟΚΡΆΤΗΣ, ΚΑῚ ἈΘΗΝΑΙΟΣ.

ΤΙ. ΑΥ̓ΤΟΣ ὦ Ἀθήναιε μετειληφὼς τῆς καλῆς ἐκείνης συνουσίας τῶν νῦν ἐπικληθέντων δειπνοσοφιστῶν, ἥτις ἀνὰ τὴν πόλιν πολυθρύλητος ἐγένετο, ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν τοῖς ἑταίροις διεξῄεις; Ἀθ. Αὐτὸς ὦ Τιμόκρατες μεταχών. Τι. Ἆρ' οὖν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν ἐπικυλικείων λόγων μεταδοῦναι; τρὶς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἀμείνω, ὥς πού φησιν ὁ Κυρηναῖος ποιητής. ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ἡμᾶς ἀναπυνθάνεσθαι δεῖ; εἶτα εἰσβάλλει μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τοῦ Λαρηνσίου ἔπαινον, καὶ λέγει ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἐπὶ παιδείας συναθροίζων, οὐ μόνοις τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ λόγοις ἑστία, τὰ μὲν προβάλλων τῶν ἀξίων ζητήσεως, τὰ δὲ ἀνευρίσκων οὐκ ἀβασανίστως. οὐδὲ ἐκ τοῦ προστυχόντος τὰς ζητήσεις

Ἐγκώμιον τοῦ ἑστιάτορος.

 ποιούμενος,

ποιούμενος, ἀλλ' ὡς ἐν μάλιστα, μετὰ κριτικῆς τινὸς καὶ Σωκρατικῆς ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαυμάζειν τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. λέγει δ' αὐτὸν καὶ καθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσιῶν ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν πατρίων τὰ τῶν ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ ἀστεροπαῖόν τινα, ἐπίσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν προϊστάμενον. λέγει δ' αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι, ἱερουργιῶν τῶν νομισθεισῶν, ὑπό τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπωνύμου Ῥωμύλου καὶ Πομπιλίου Νουμᾶ, καὶ ἐπιστήμονα νόμων πολιτικῶν. πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ παλαιῶν ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως, ἔτι δὲ νόμων συναγωγήν, ὃς ἔτι διδάσκουσιν, ὡς τὰ Πινδάρου, ὁ κωμῳδιοποιὸς Εὔπολις φησί, ἤδη κατασεσιγασμένους ὑπὸ τῆς τῶν πολλῶν ἀφιλοκαλίας. ἦν δέ φησι καὶ βιβλίων κτῆσις αὐτῷ ἀρχαίων ἑλληνικῶν τε τοσαύτη, ὡς ὑπερβάλλειν πάντας τοὺς ἐπὶ συναγωγῇ τεθαυμασμένους, Πολυκράτη τε τὸν σάμιον, καὶ Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναίων τυραννήσαντα, Εὐκλείδην τε τὸν καὶ αὐτὸν ἀθηναῖον, καὶ Νικοκράτη τὸν κύπριον. ἔτι τε τοὺς Περγάμου Βασιλέας, Εὐριπίδην τε τὸν ποιητήν, Ἀριστοτέλη τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τὰ τούτου διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα, παρ' οὗ πάντα φησὶ πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς Βασιλεὺς Πτολεμαῖος, φιλάδελφος δὲ ἐπίκλην, μετὰ τῶν ἀθήνηθεν καὶ τῶν ἀπὸ Ῥόδου, εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. διόπερ ἐκεῖνα τῶν Ἀντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτόν, ἀεὶ δὲ πρὸς μούσαισι καὶ λόγοις πάρει. Ὅπου τε σοφίας ἔργον ἐξετάζεται. ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικῆς ἐν ἀώτῳ, οἷα παίζομεν φίλαν ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν, κατὰ τὸν θηβαῖον μελοποιόν. καὶ ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις δὲ παρακαλῶν, πατρίδα φησὶ τὴν Ῥώμην πᾶσιν ἀποφαίνει. τίς γὰρ τὰ οἴκοι ποθεῖ τούτῳ ξυνών, ἀναπεπταμένην ἔχοντι τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν. κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδιοποιὸν Ἀπολλόδωρον, Εἰς οἰκίαν ὅταν τις εἰσίῃ φίλου, Ἔστιν θεωρεῖν Νικοφῶν τὴν τοῦ φίλου Εὔνοιαν εὐθὺς εἰσιόντι τὰς θύρας, Ὁ θυρωρὸς ἱλαρὸς πρῶτον ἐστίν. ὁ κύων Ἔσαινε. καὶ προσῆλθεν, ὑπαντήσει τις, Δίφρον εὐθέως ἔθηκε κἂν μηδεὶς λέγῃ Μηδὲν τοιούτους ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς εἶναι πλείους. ὥς τοῖς γε μὴ τοιοῦτο ποιοῦσιν ἐρεῖ τις, τί μικρολογεῖς; πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, Δαίνυ δαῖτα γέρουσι θάλειαν, ἔοικέ τοι. τοιοῦτος ἦν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Κόνων δέ, τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους, καὶ τειχίσας τὸν Πειραιᾶ, ἑκατόμβην τῷ ὄντι θύσας καὶ οὐ ψευδώνυμον, πάντας Ἀθηναίους εἱστίασεν. Ἀλκιβιάδης δέ, ὀλύμπια νικήσας ἅρματι, πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος, εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύσας ὀλυμπίῳ Διΐ, τὴν πανήγυριν ἅπασαν εἱστίασε. τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ Λεώφρων ὀλυμπιάσιν, ἐπινίκιον γράψαντος τοῦ κέω Σιμωνίδου. Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ ἀκραγαντῖνος ἵπποις ὀλύμπια νικήσας, πυθαγορικὸς ὤν, καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. Ὁ δὲ χῖος Ἴων τραγῳδίαν νικήσας ἀθήνῃσιν, ἑκάστῳ τῶν Ἀθηναίων ἔδωκε χῖον κεράμιον Τοῦ γάρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν περ, οὕνεκα Εὔξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων, Ἢ τοῦ δύνασθαι περιβοηθεῖν τοῖς φίλοις, Σπείρειν τε καρπὸν χάριτος ἡδίστης θεῶν. Τοῦ μὲν ποιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς Ἔχομεν ὁμοίας. οὐχὶ δὲ τοῖς λαμπροῖσι γὰρ Δείπνοις τὸ πεινῆν παύεται, Ἀντιφάνης φησίν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἀκραγαντῖνος Τελλίας, φιλόξενος ὤν, καὶ πάντας πυλωρῶν, πεντακοσίοις ἱππεῦσι ἐκ γέλας ποτὲ καταλύσασιν ὡς αὐτὸν χειμῶνος ὥρᾳ, ἔδωκεν ἑκάστῳ χιτῶνα καὶ ἱμάτιον. Ὁ περιχέδειπνος φησὶ σοφιστὴς Κλέαρχος, Χάρμον τὸν συρακούσιον εὐτρεπίσαι στιχίδια καὶ παροιμίας, εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δείπνοις παρατιθεμένων. εἰς μὲν τὸν ἰχθύν, Ἥκω λιπὼν αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος. εἰς δὲ τοὺς κήρυκας, Χαίρετε κήρυκες διὸς ἄγγελοι. εἰς δὲ τὴν χορδήν, ἑλικτὰ. κοὐδὲν ὑγιές. εἰς δὲ τὴν ὠνθυλευμένην τευθίδα, σοφὴ σοφὴ σύ. εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἑψητοῖς ὡραῖον, οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον; εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελυν, οὐ προκαλυπτομένα βοστρυχώδεα. τοιούτους πολλοὺς φησὶ τοὺς Λαρηνσίου παρεῖναι δείπνῳ, ὥσπερ συμβολὰς κομίζοντας τὰ ἀπὸ τῶν στρωματοδεσμῶν γράμματα. φησὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστον τῶν παρατιθεμένων ἔχων τι πρόχειρον, ὡς προείρηται, ἐδόκει τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένος εἶναι, ὡς καὶ Καλλιφάνης ὁ τοῦ παραβύκοντος κληθείς, ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐγγραψάμενος, ἀνειλήφει μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων στίχων, πολυμαθείας δόξαν προσποιούμενος. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι διὰ στόματος εἶχον τὰς ἐν τοῖς σικελικοῖς μυραίνας. τὰς πλωτὰς ἐγχέλυας, τῶν Παχύνου θυννῶν τὰς ἠτριαίας, τοὺς ἐν μήλῳ ἐρίφους, τοὺς ἐν συμαίθῳ κεστρεῖς. καὶ τῶν ἀδόξων δὲ τὰς πελωρίδας κόγχας, τὰς ἐκ Λιπάρας μαινίδας, τὴν μαντινικὴν γογγυλίδα, τὰς ἐκ Θηβῶν βουνιάδας. καὶ τὰ παρ' Ἀσκραίοις τεῦτλα. Κλεάνθης δὲ ὁ ταραντῖνος ὥς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε. καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ σικελὸς ὡς ταῦτα ἔγχει πιεῖν μοι καὶ τὸ περδίκος σκέλος. ἀμίδα δότω τις, ἢ πλακοῦντα τις δότω. Τὸν βίον φησὶν εὐσταθῶς οὐκ ἐγχειρογάστορες, γυργάθους ψηφισμάτων φέροντες Ἀριστοφάνης φησίν.

Ὅτι Ἀρχέστρατος ὁ συρακούσιος ἢ γελῷος, ἐν τῇ, ὡς Χρύσιππος, ἐπιγραφομένῃ γαστρονομίᾳ. ὡς δὲ

Λυγκεὺς

Marginalia: Βιβλιοθῆκαι Λαρηνσίου. — Δημοσθένης. — Βοῦς Ἐμπεδοκλέους. — Στιχίδια ἐπιτεθεισμένα. — Ἴων. — Ἀρχεστράτου γαστρονομία.

Λυγκεὺς καὶ Καλλίμαχος ἡδυπάθειαν, ὡς δὲ Κλέαρχος δειπνολογίαν, ὡς δ' ἄλλοι ὀψοποιΐαν. ἐπικὸν δὲ τὸ ποίημα, οὗ ἡ ἀρχὴ ἱστορίης ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πάσῃ φησί. Πρὸς μιᾷ πάντας δειπνεῖν ἁβροδίαιτι τραπέζῃ Ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς, ἢ τέσσαρες οἱ ξυνάπαντες, Ἢ τῶν πέντε γε μὴ πλείους. ἤδη γὰρ ἂν εἴη Μισθοφόρων ἁρπαξιβίων σκηνὴ στρατιωτῶν. Ἀγνοεῖ δ' ὅτι οἱ ἐν τῷ Πλάτωνος συσσιτίῳ, οἵ τινες καὶ εἴκοσι ἦσαν. οὗτοι δὲ τὰ δεῖπνα τῶν ἐν τῇ πόλει ἀφορῶσι. καὶ πέτονται δεξιῶς ἐπὶ ταῦτα ἄκλητοι, Ἀντιφάνης φησί. καὶ ἐπάγει οὓς ἐκ κοινῶν ἔδει τρέφειν τὸν δῆμον, Ἀεὶ δ' ὥσπερ ὀλυμπιάσι φασὶ τὰς μυίας ποιεῖν, Βοῶν τοὺς ἀκλήτους προκατακόπτειν πανταχοῦ. Τὰ μὲν θέρους, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι, φησὶν ὁ Συρακούσιος ποιητής. Οὐχ ἅμα μὲν οὖν πάντα παρασκευάζεσθαι δυνατόν, λέγεσθαι δὲ ῥᾴδιον. Ὅτι δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηνται ἄλλοι τε, καὶ Τιμαχίδας ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν, ἐν ἕνδεκα βιβλίοις, ἢ καὶ πλείοσι. καὶ Νουμήνιος Ἡρακλεώτης ὁ Διεύχους τοῦ ἰατροῦ μαθητής. καὶ Ματρέας ὁ Πιταναῖος ὁ παρῳδός. καὶ Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὁ ἐπικληθεὶς Φακῆ, ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς ἐντάττουσιν. τοῦ Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευκαδίου δεῖπνου Πλάτων ὁ κωμῳδιοποιὸς μέμνηται, Ἐγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ἐρημίᾳ, Τουτὶ διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον Πρὸς ἐμαυτόν. ἔστι δ', ἀντιβολῶ σε, τοῦτο τί; Φιλοξένου καινή τις ὀψαρτυσία. Ἐπίδειξον αὐτὴν ἥτις ἐστίν; ἄκουε δή. Ἄρξομαι ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύννον Ἐπὶ θύννον; οὐκοῦν τῆς τελευτῆς πολὺ Κράτιστον ἐνταῦθα τετάχθαι τάξεως. Βολβοὺς μὲν σποδιῇ δαμάσας καταχύσματι δεύσας Ὡς πλείστους διάτρωγε. τὸ γὰρ δέμας ἀνέρος ὀρθοῖ. Καὶ τάδε μὲν δὴ ταῦτα, θαλάσσης δ' ἐς τέκν' ἄνειμι. Εἶτα μετὰ μικρόν. Οὐδὲ λοπὰς κακόν ἐστιν. ἀτὰρ τὸ τάγηνον ἄμεινον οἶμαι. καὶ μετ' ὀλίγον, Ὀρφὼν αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε Μὴ τέμνειν, μή σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ. Ἀλλ' ὅλον ὀπτήσας παράθες, πολλὸν γὰρ ἄμεινον. Πουλύποδος πλεκτὴ δ' αὖ ἐπεὶ λήψει κατὰ καιρόν, Ἑφθὴ τῆς ὀπτῆς ἢν ᾖ μείζων, πολὺ κρείττων. Ἢν ὀπταὶ δὲ δύ' ὦσ' ἑφθῇ κλαίειν ἀγορεύω. Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπίηρανος εἶναι, Παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ, καὶ σύμματα μισεῖ. Σκορπίος αὖ, παύσει γέ σου τὴν πρωκτὴν ὑπελθών. Ἀπὸ τούτου τοῦ Φιλοξένου, καὶ Φιλοξένειοί τινες πλακοῦντες ὠνομάσθησαν. περὶ τούτου Χρύσιππός φησιν, Ἐγὼ κατέχω τινὰ ὀψοφάγον ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπτωκότα τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τῶν γινομένων, ὥστε φανερῶς ἐν τοῖς βαλανείοις, τήν τε χεῖρα συνεθίζειν πρὸς τὰ θερμά, καθιέντα εἰς ὕδωρ θερμόν, καὶ τὸ στόμα ἀναγαργαριζόμενον θερμῷ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς θερμοῖς δυσκίνητος ᾖ. ἔφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀψοποιοῦντας ὑποποιεῖσθαι, ἵνα θερμότατα παρατιθῶσι, καὶ μόνος καταναλίσκῃ αὐτὸς τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ δυναμένων. τὰ δ' αὐτὰ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλοξένου ἱστοροῦσι, καὶ Ἀρχύτου, καὶ ἄλλων πλειόνων, ὧν τις παρὰ Κρωβύλῳ τῷ κωμικῷ φησίν. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ τοῦθ' ὑπερβολῇ, Τοὺς δακτύλους δήπουθεν ἰδαίους ἔχω, Καὶ τὴν λάρυγγ' ἥδιστα πυριῶ τεμμαχίοις Κάμινος οὐκ ἄνθρωπος. Κλέαρχος δέ φησι, Φιλόξενον προλουόμενον περιέρχεσθαι τὰς οἰκίας ἀκολουθούντων αὐτῷ παίδων, καὶ φερόντων ἔλαιον οἶνον καὶ ὄξος, καὶ ἄλλα ἡδύσματα. ἔπειτα εἰσιόντα εἰς τὸν ἀλλότριον οἶκον, τὰ ἑψημένα τοῖς ἄλλοις ἀρτύειν, ἐμβάλλοντα ὧν ἔδει χρεία. εἶθ' οὕτως ἀνακάμψαντα εὐωχεῖσθαι. οὗτος εἰς Ἔφεσον καταπλεύσας, εὑρὼν τὴν ὀψοπωλίαν κενήν, ἐπύθετο τὴν αἰτίαν. καὶ μαθὼν ὅτι πᾶν εἰς γάμους συνηγόρασται, λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸν νυμφίον. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ᾄσας ὑμέναιον οὗ ἡ ἀρχή, Γάμε θεῶν λαμπρότατε, πάντας ἐψυχαγώγησεν. ἦν δὲ διθυραμβοποιός. καὶ ὁ νυμφίος, Φιλόξενε εἶπε, καὶ αὔριον ὧδε δειπνεῖς; καὶ ὁ Φιλόξενος, ἂν ὄψον ἔφη μὴ πωλῇ τις. Θεόφιλος δέ φησιν, οὐχ ὥσπερ Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος. ἐκεῖνος γὰρ ὡς ἔοικεν ἐπιμεμφόμενος τὴν φύσιν, εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ηὔξατό ποτε γεράνου τὴν φάρυγγα σχεῖν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅλως ἢ βοῦν ἢ κάμηλον ἢ ἐλέφαντα δεῖ σπουδάζειν γενέσθαι. οὕτω γὰρ καὶ αἱ ἐπιθυμίαι, καὶ αἱ ἡδοναί, πολλῷ μείζους καὶ σφοδρότεραι. πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις, ποιοῦνται τὰς ἀπολαύσεις. Κλέαρχος δὲ Μελάνθιόν φησι τοῦτ' εὔξασθαι, λέγων, Τιθωνοῦ Μελάνθιος ἔοικε βουλεύσασθαι βέλτιον. ὁ μὲν γὰρ ἀθανασίας ἐπιθυμήσας ἐν θαλάμῳ κρέμαται πάντων ὑπὸ γήρως ἐστερημένος τῶν ἡδέων. Μελάνθιος δὲ τῶν ἀπολαύσεων ἐρῶν, ηὔξατο τὸ μακραύχενος ὄρνιθος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἵν' ὅτι πλεῖστον τοῖς ἡδέσιν ἐνδιατρίβῃ. ὁ αὐτός φησι, Πίθυλλον τὸν τένθην καλούμενον οὐ περιγλωττίδα μόνον ὑμενίνην φορεῖν, ἀλλὰ καὶ προσελύτρου τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τέλος ἰχθύων τρίβων ἀπεκάθαιρεν αὐτήν. μόνος δ' οὗτος τῶν ἀπολαυστικῶν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸν ὄψον, ἵν' ὡς θερμότατα ὁ τρισάθλιος ἀναδιδῷ τῇ γλώττῃ. ἄλλοι δὲ φίλιχθυν καὶ αὐτὸν Φιλόξενον φησίν. Ἀριστοτέλης δέ, φιλόδειπνον ἁπλῶς. ὃς καὶ γράφει που ταῦτα. δημηγοροῦντες ἐν τοῖς ὄχλοις, κατατρίβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι. καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσιδος ἢ Βορυσθένους καταπλέοντας, ἀνεγνωκότες οὐδέν, πλὴν εἰ τὸ Φιλοξένου δεῖπνον οὐχ ὅλον. Φαινίας δέ φησι, ὅτι Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ποιητὴς περιπαθὴς ὢν τοῖς ὄψοις, δειπνῶν πο-

Δείπνων ἀναγραφαί.

ὀψοφαγικά.

Φιλοξένου καὶ Πιθύλλου τινά.

τι παρὰ Διονυσίῳ. ὡς εἶδεν ἐκείνῳ μὲν μεγάλην τρίγλην παρατεθεῖσαν, ἑαυτῷ δὲ μικράν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς τὸ οὖς προσήνεγκε. πυνθανομένου δὲ τοῦ Διονυσίου, τίνος γ' οὖν χάριν τοῦτο ποιεῖ, εἶπεν ὁ Φιλόξενος, ὅτι γράφων τὴν Γαλάτειαν βούλοιτό τινα παρ' ἐκείνης τῶν κατὰ Νηρέα πυθέσθαι, τὴν δὲ ποτὶ ἠρωτημένην οὐκ ἀποκεκρίσθαι, διότι νεωτέρα ἁλοίη. διὸ μὴ παρακολουθεῖν, τὴν δὲ τῷ Διονυσίῳ παρατεθεῖσαν πρεσβυτέραν οὖσαν, εἰδέναι πάντα σαφῶς ἃ βούλεται μαθεῖν. τὸν οὖν Διονύσιον γελάσαντα ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὴν τρίγλην τὴν παρ' αὐτῷ. συνεμέθυε δὲ τῷ Φιλοξένῳ ἡδέως ὁ Διονύσιος. ἐπεὶ δὲ τὴν ἐρωμένην Γαλάτειαν ἐφωράθη διαφθείρων, εἰς τὰς λατομίας ἐνεβλήθη, ἐν αἷς ποιῶν τὸν Κύκλωπα, συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γενόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον Κύκλωπα ὑποστησάμενος, τὴν δ' αὐλητρίδα Γαλάτειαν, ἑαυτὸν δ' Ὀδυσσέα. ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνήρ τις Ἀπίκιος, πλουσιώτατος, τρυφητής, ἀφ' οὗ πλακούντων γένη πολλὰ Ἀπίκια ὀνομάζεται. οὗτος ἱκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα, ἐν Μιντούρναις (πόλις δὲ Καμπανίας) διέτριβε τὰ πλεῖστα, καρίδας ἐσθίων πολυτελεῖς, αἳ γίνονται αὐτόθι ὑπέρ γε τὰς ἐν Σμύρνῃ μέγισται, καὶ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀστακούς. ἀκούσας οὖν καὶ κατὰ Λιβύην γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν οὐδ' ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἧκε τῶν τόπων, πρὶν ἐξορμῆσαι τῆς νεὼς (πολλὴ δ' ἐγεγόνει παρὰ Λίβυσι φήμη τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ) προσπλεύσαντες ἁλιεῖς προσήνεγκαν αὐτῷ τὰς καλλίστας καρίδας. ὁ δ' ἰδὼν ἐπύθετο εἰ μείζους ἔχουσιν, εἰπόντων δὲ μὴ γίνεσθαι ὧν ἤνεγκαν, ὑπομνησθεὶς τῶν ἐν Μιντούρναις, ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ Ἰταλίαν ἀναπλεῖν, μὴ δὲ προσπελάσαντι τῇ γῇ. Ἀριστόξενος δ' ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ὄντως μετελθὼν τὴν πάτριον φιλοσοφίαν, ἀφ' οὗ καὶ κωλῆν τις καλεῖται Ἀριστόξενος ἰδίως σκευαζόμενος, ὑπὸ τῆς αὐτοῦ περὶ λάχανα τρυφῆς, καὶ τὰς ἐν τῷ κήπῳ γινομένας θριδακίνας οἰνομέλιτι ἐπότιζεν ἑσπέρας, καὶ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβάνων χλωρὰς ἔχειν ἔλεγε πλακοῦντας, ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπεμπομένους αὐτῷ. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἐν Παρθίᾳ ὄντι καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν παμπόλλων ὁδὸν, Ἀπίκιος ὄστρεα νεαρὰ διεπέμψατο ὑπὸ σοφίας αὐτοῦ τεθησαυρισμένα. καὶ οὐχ ὡς Νικομήδει τῷ Βιθυνῶν τῷ βασιλεῖ ἐπιθυμήσαντι ἀφύης, μακρὰν δὲ καὶ οὗτος ὢν τῆς θαλάσσης, μάγειρός τις μιμησάμενος τὸ ἰχθύδιον παρέθηκεν ὡς ἀφύας. ὁ γοῦν παρ' Εὔφρονι τῷ κωμικῷ μάγειρός φησι, Ἐγὼ μαθητὴς ἐγενόμην Σωτηρίδου, ὃς ἀπὸ θαλάσσης Νικομήδει δώδεκα ὁδὸν ἀπέχοντι πρώην ἡμερῶν ποτε

Ἀφύης ἐπιθυμήσαντι, χειμῶνος μέσου Παρέθηκεν ἠδέως ὥστε πάντας ἀνακραγεῖν. Πῶς δὲ δυνατὸν τοῦτ' ἐστί; θήλειαν λαβὼν Γογγυλίδα, ταύτην ἔτεμεν εἰς λεπτὰ σφόδρα Τὴν ὄψιν αὐτῆς τῆς ἀφύης μιμούμενος, Ἀπέζεσε δ' ἔλαιον ἐπιχέας, ἅλας Δοὺς μουσικῶς, μήκωνος ἐπιπάσας ἄνω Κόκκους μελαίνης τὸν ἀριθμὸν δώδεκα, Περὶ τὴν Σκυθίαν ἔλυσε τὴν ἐπιθυμίαν. Καὶ Νικομήδης γογγυλίδα μασώμενος, Ἀφύης τότ' ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκώμιον. οὐδὲν ὁ μάγειρος τοῦ ποιητοῦ διαφέρει. ὁ νοῦς γάρ ἐστιν ἑκατέρῳ τούτων τέχνη. ὅτι περὶ Περικλέους φησὶν Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος ποιητής, ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαίοντος εἰς τὰ συμπόσια Μυκονίων δίκα. δοκοῦσι δ' οἱ Μυκώνιοι διὰ τὸ πένεσθαι καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν, ἐπὶ γλισχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ διαβάλλεσθαι. τὸν γοῦν γλίσχρον Ἰσχόμαχον Κρατῖνος Μυκώνιον καλεῖ, Πῶς ἂν Ἰσχομάχου γεγονὼς Μυκωνίου φιλόδωρος ἂν εἴης. ἀγαθὸς ἂν πρὸς ἀγαθοὺς ἄνδρας Ἐσιασόμενος ἧκον, κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

Πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλίκρητον μεθύων οὔτ' ἔτι τίμον ἐσενήνοχας, οὐδὲ μὲν κληθεὶς ἦλθες, οἷα δὴ φίλος. ἀλλά σε γαστὴρ νόον τε καὶ φρένας παρήγαγεν εἰς ἀναιδείην, Ἀρχίλοχός φησι. Εὔβουλος ὁ κωμικός φησί που, Εἰσὶν ἡμῖν τῶν κεκλημένων δύο Ἐπὶ δεῖπνον ἄμαχοι, Φιλοκράτης καὶ Φιλοκτήτης. Ἕνα γὰρ ἐκεῖνον ὄντα, δύο λογίζομαι, Μεγάλους, μᾶλλον δὲ τρεῖς. Ὅν φασί παρακληθέντ' ἐπὶ δεῖπνον πρὸς φίλου τινὸς, εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὅταν ᾖ εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχεῖον ἧκειν, ἕωθεν αὐτὸν εὐθὺς ἡλίου Μετρεῖν ἀνίσχοντος, μακροτέρας δ' οὔσης ἔτι πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παρεῖναι τῆς σκιᾶς. Ἔπειτα φάναι, μικρὸν ὀψιαίτερον Διὰ σχολίαν παρόνθ' ἥκειν ἅμ' ἡμέρᾳ. Ἀσυμβόλου δείπνου γὰρ ὅς τις ὑστερεῖ, Τοῦτον ταχέως νόμιζε καὶ τάξιν λιπεῖν, Ἄμφις φησὶν ὁ κωμικός. Χρύσιππος δέ φησιν ἀσύμβολον κώθωνα μὴ περιλείπειν. Κώθων δ' οὐ περίληπτος ἀσύμβολος, ἀλλὰ διωκτός. Ἀντιφάνης δέ φησι, Βίος θεῶν γάρ ἐστιν, ὅταν ἔχῃς ποθὲν Τἀλλότρια δειπνεῖν μὴ προσέχων λογίμασι. καὶ πάλιν, Μακάριος ὁ βίος ᾧ δεῖ μ' ἀεὶ καινὸν πόρον Εὑρίσκειν ὡς μάσημα ταῖς γνάθοις ἔχω. Ταῦτα οἴκοθεν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον. καὶ προμελετήσας, ἵνα κἀγὼ τὸ στεφανόμιον κομίζων περιηγήσωμαι. ἄκαπνα γὰρ αἰεὶ ἀοιδοὶ θύομεν. ὅτι τὸ μονοφαγεῖν ἐστιν ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, μονοφαγεῖς ἤδη τί καὶ βλάπτεις ἐμέ, ἀμέλει. ἔρρ' ἐς κόρακας μονοφάγε, καί τοιχωρύχε, περὶ τῶν ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου. ὅτι Ὅμηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις καὶ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόζουσαν

καὶ πάντων

Φιλοξένου τινα θέα καὶ Ἀπικίου

Ἀριστοξένου θριδακῖναι.

Νικομήδους ἀφύαι.

Ἄκλητοι.

Λοιμώδεις.

Μονοφάγοι.

Ἡρώων τῶν καθ' Ὅμηρον δίαιτα.

καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πάλιν αὐτὴν ἐπ' ἀρχῆς. καὶ ἐφεξῆς ἵνα τὴν σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἔργοις ἀναλίσκωσι, καὶ ὦσιν εὐεργετικοὶ καὶ κοινοὶ πρὸς ἀλλήλους, εὐτελῆ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη. λογιζόμενος τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν. τοὺς δὲ διαμεμενηκότας ἐν εὐτελείᾳ εὐτάκτους, καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. ἁπλῆν οὖν ἀποδέδωκε τὴν δίαιταν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὀπτὰ παρατιθεὶς πᾶσι κρέα. καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια ἔν τε ἑορταῖς καὶ γάμοις, καὶ ἄλλῃ συνόδῳ, καὶ οὐ θρία καὶ κανδύλην καὶ ἄμυτας, μελίπηκτά τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαίρετα παρατίθησιν Ὅμηρος. ἀλλ' ἀφ' ὧν εὖ ἕξειν ἔμελλον τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχήν. Αἴαντα οὖν μετὰ τὴν μονομαχίαν, νώτοισι βοῶν γεραίρει ὁ Ἀγαμέμνων, καὶ Νέστορι δὲ ἤδη ὄντι γηραιῷ,

ἰλ. η.

καὶ Φοίνικι δὲ κρέας ὀπτὸν δίδωσι, καὶ Ἀλκίνῳ δὲ τὸν τρυφερὸν ᾑρημένῳ βίον, ἀφιστῶν ἡμᾶς τῶν ἀτάκτων ἐπιθυμιῶν. καὶ Μενέλαος δὲ τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν, Τηλεμάχῳ νῶτον βοὸς παρέθηκεν, ὀπτά τάρ' ἅ οἱ γέρας πάρθεσαν αὐτῷ. καὶ Νέστωρ δὲ βόας θύει Ποσειδῶνι περὶ τῇ θαλάσσῃ, διὰ τῶν φιλτάτων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεὺς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. ὁσιωτάτη γὰρ αὕτη ἡ θυσία θεοῖς καὶ προσφιλεστέρα, ἡ διὰ τῶν οἰκείων καὶ εὐνουστάτων ἀνδρῶν. καὶ τοὺς μνηστῆρας δὲ ὑβριστὰς ὄντας, καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀνειμένους, οὔτε ἰχθῦς ἐσθίοντας ποιεῖ, οὔτε ὄρνιθας, οὔτε μελίπηκτα. περιελὼν παντὶ σθένει τὰς μαγειρικὰς μαγγανείας, καὶ τὰ ὡς ὁ Μένανδρός φησιν, ὑποβινητιῶντα βρώματα, καὶ τὸ παρὰ πολλοῖς λασαυροκάκαβον καλούμενον βρῶμα, ὥς φησι Χρύσιππος, οὗ ἡ κατασκευὴ περιεργοτέρα.

ὀδ. θ.

ὀδ. γ.

Πρίαμος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ὀνειδίζει τοῖς υἱοῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ νενομισμένα, Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες. Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ, καὶ κεκωλῦσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου ἀρνὸς μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλειπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως. Ἑλλήσποντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόεντα προσαγορεύων, καὶ τοὺς Φαίακας πλωτικωτάτους ποιῶν, καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους προσεχεῖς πολλάς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγίνετο πλῆθος καὶ ἀγρίων ὀρνίθων. καὶ εἰς εὐδαιμονίαν δὲ καταριθμῶν τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθῦς παρέχειν, ὅμως τούτων οὐδὲν οὐδένα ποιεῖ προσφερόμενον. καὶ μὴν οὐδ' ὀπώραν παρατίθησι τινί, καίπερ οὖσαν πολλήν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων, καὶ πάντα χρόνον παρασκευάζων ἀθάνατον. ὄγχνη γάρ φησιν ἐπ' ὄγχνῃ, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ στεφανουμένους, οὐδὲ μυρουμένους ποιεῖ, ὥσπερ οὐδὲ θυμιῶντας.

ἰλ. ω.

ὀδ. η.

ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους, εἰς ἐλευθερίαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιρέτως τοὺς βασιλεῖς ἀποκαθίστησι. καὶ θεοῖς δὲ ἁπλῆν ἀποδίδωσι δίαιταν, νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν. καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ τιμῶντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διαίτης, ἀφελὼν λιβανωτὸν καὶ σμύρναν καὶ στεφάνους, καὶ τὴν περὶ ταῦτα τρυφήν. καὶ τῆς ἁπλῆς δὲ ταύτης διαίτης οὐκ ἀπλήστως ἀπολαύοντας παρίστησιν, ἀλλ' ὡς οἱ κράτιστοι τῶν ἰατρῶν, ἀφαιρεῖ τὰς πλησμονάς, Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντες, οἱ μὲν ἐξώρμων ἐπὶ μελέτην ἀθλητικήν, δίσκοισι τερπόμενοι καὶ αἰγανέαις, τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς σπουδὴν ἐκμελετῶντες. οἱ δὲ κιθαρῳδῶν ἠκροῶντο, τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις ἐν μέλει καὶ ῥυθμῷ ποιουμένων. διὸ οὐδὲν θαυμαστὸν τοὺς οὕτω τεθραμμένους ἀφλεγμάντους εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχάς.

ὀδ. α.

ἐνδεικνύμενος οὖν καὶ τὴν εὐταξίαν ὡς ὑγιεινὸν δεῖ καὶ εὔχρηστον καὶ κοινόν, τὸν σοφώτατον Νέστορα πεποίηκε Μαχάονι τῷ ἰατρῷ τετρωμένῳ τὸν δεξιὸν ὦμον, προσφέροντα οἶνον ταῖς φλεγμοναῖς ἐναντιώτατον ὄντα, καὶ τοῦτον Πράμνειον, ὃν ἴσμεν παχὺν καὶ πολύτροφον. οὐ δίψης δὲ ἄκος, ἀλλ' ἐμφορήσεως ἕνεκα. πεπωκότι γοῦν παρακελεύεται συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν. σὺ μέν φησι καθήμενος πῖνε, καὶ ἐπιξύοντα τυρὸν αἴγειον. ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον, ἵνα πλεῖον πίνῃ. καίτοι ἀλλαχοῦ λέγων, τὸν οἶνον ἐκλύειν τὴν ἰσχὺν καὶ ἀπογυιοῦν.

ἰλ. λ. καὶ ξ.

Πράμνειος.

ἰλ. ζ.

περὶ δὲ τοῦ Ἕκτορος Ἑκάβη οἰομένη μένειν αὐτὸν τὸ καταλειπόμενον τῆς ἡμέρας, παρακαλεῖ πιεῖν σπείσαντα προτρεπομένη εἰς θυμηδίαν. ὁ δ' ὑπερτίθεται πρὸς πρᾶξιν ἐξιών. καὶ ἡ μὲν ἀπὸ περιστάσεως ἐπαινεῖ τὸν οἶνον, ὁ δὲ μετὰ ἄσθματος ἥκων ἀπωθεῖ. καὶ ἡ μὲν ἀξιοῖ σπείσαντα πιεῖν, ὁ δὲ καθῃμαγμένος ἀσεβὲς ἡγεῖτο. οἶδε δὲ ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ σύμμετρον τοῦ οἴνου. οἷς τὸν χανδὸν ἕλκοντα αὐτόν, βλάπτεσθαι φησί. καὶ κράσεων δὲ γένη διάφορα ἐπίσταται. οὐκ ἂν γὰρ Ἀχιλλεὺς τὸ ζωρότερον κεραίρειν δεῖν ἔλεγε, μὴ οὔσης τινὸς καθημερινῆς κράσεως. ἴσως οὖν οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὸν εὐδιαφόρητον ἄνευ στερεμνίου σιτίου μίγματος, ὃ τοῖς ἰατροῖς διὰ τὴν τέχνην ἐστὶ δῆλον. τοῖς γοῦν καρδιακοῖς μετὰ οἴνου σιτώδη ἀναμίσγουσί τι πρὸς κατοχὴν τῆς δυνάμεως.

ἰλ. ζ.

ὀδ. φ.

ἰλ. ι.

ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ μὲν Μαχάονι, μετ' ἀλφίτου καὶ τυροῦ δίδωσι τὸν οἶνον. τὸν δ' Ὀδυσσέα ποιεῖ συνάπτοντα τῇ ἀπὸ τῶν σιτίων καὶ οἴνου ὠφέλειαν. ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς. τῷ δὲ κωθωνιζομένῳ δίδωσι τὸν ἡδύποτον, οὕτω καλέσας αὐτόν, ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο. ποιεῖ δὲ Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖκας λούσας τοὺς ξένους, ὡς οὔτε φλεγμονὴν οὔτε ἀκρασίαν πασχόντων τῶν εὐβεβιωκότων, καὶ σωφρόνως ἁπτομένας. ἀρχαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. λούουσι γοῦν καὶ αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον εἰς Σικελίαν. τῆς μέθης δὲ κατατρέχων ὁ ποιητής, τὸν τηλικοῦτον Κύκλωπα ὑπὸ μικροῦ σώματος διὰ

ἰλ. τ.

Ἡρώων τῶν Ὁμήρου δίαιτα.

ταύτην ἀπολλύμενον παρίστησιν, καὶ Εὐρυτίωνα τὸν κένταυρον, τούς τε παρὰ Κίρκῃ λέοντας, ποιεῖ καὶ
λύκους ταῖς ἡδοναῖς παρακολουθήσαντας. τὸν δὲ Ὀδυσσέα σώζει τῷ Ἑρμοῦ λόγῳ πεισθέντα. διὸ καὶ ἀ-
παθὴς γίνεται. Ἐλπήνορα δὲ πάροινον ὄντα καὶ τρυφερὸν, κατακρημνίζει. καὶ Ἀντίνοος δὲ λέγων πρὸς
ὀδ. φ. Ὀδυσσέα, Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, αὐτὸς οὐκ ἀπείχετο τοῦ πόματος. διὸ καὶ τρωθεὶς ἀπώλετο, ἔτι
ὀδ. χ. κρατῶν τὸ ποτήριον. ποιεῖ δὲ καὶ τοὺς μνηστῆρας ἐν τῷ ἀπόπλῳ μεθύοντας. διὸ καὶ στασιάζοντας, ὅθεν
ὀδ. γ. καὶ ἀπόλλυνται. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν ἀνδρειότατον Αἰνείαν τῶν Τρώων ἐν τῷ βουλεύεσθαι, διὰ τὴν ἐν τῇ μέθῃ
ἰλ. υ. παῤῥησίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, ἃς Τρωσὶν ὑπίσχετο οἰνοποτάζων, ὑπομείναντα τὴν Ἀχιλλέως ὁρμὴν
ἰλ. ι. καὶ μικροῦ παραπολλύμενον. καὶ Ἀγαμέμνονα λέγοντά που περὶ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευ-
γαλέῃσι πιθήσας, Ἢ οἴνῳ μεθύων, ἤ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί. Εἰς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν
μέθην, τῇ μανίᾳ. οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηνέγκατο Διοσκουρίδης ὁ Ἰσοκράτους μαθητής. καὶ ὁ
ἰλ. α. Ἀχιλλεὺς δ' ὀνειδίζων τῷ Ἀγαμέμνονι φησὶν, Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων. ταῦτ' ἐστὶ τὸ Θετταλὸν σόφισμα, ὃ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. παίζει δ' ἴσως, πρὸς τὴν παροιμίαν ὁ Ἀθήναιος. Ὅτι τροφαῖς
Τροφαὶ ἡρώων τῶν παρ' Ὁμήρῳ, καὶ τῶν μεταγενεστέρων.
ἐχρῶντο ἥρωες παρ' Ὁμήρῳ πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον, οὗ ἅπαξ μέμνηται
ἐν Ὀδυσσείᾳ. Ὀδυσσεύς τε καὶ Δῖος ὑφορβὸς ἐντύνοντ' ἄριστον κειαμένω πῦρ. καὶ ἅπαξ ἐν Ἰλιάδι, Ἐσ-
ὀδ. π. συμένως τε πένοντο ἐντύνοντο ἄριστον. Λέγει δὲ τὸ πρωϊνὸν ἔμβρωμα, ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν κα-
λοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσίεσθαι ψωμούς. ὡς Ἀντιφάνης, ἄριστον ἐν ὅσῳ ὁ μάγειρος
ποιεῖ. εἶτ' ἐπάγει συνακρατίσασθαι πως ἔχεις μετ' ἐμοῦ, καὶ Κάνθαρος. οὔκουν ἀκρατισόμεθα (αὐτοῦ
τοῦ μηδαμῶς) ἐν Ἰσθμῷ γὰρ ἀριστήσομεν. Ἀριστομένης, Ἀκρατιοῦμαι μικρὸν, εἶθ' ἥξω πάλιν, Ἄρτου
δίς ἢ τρὶς ἀποδακών. Φιλήμων δὲ φησὶ, ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ, ἀκρατίσματι, ἀρίστῳ,
ἑσπερίσματι, δείπνῳ. τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν, διανηστισμὸν ἔλεγον. τὸ δ' ἄριστον, δορπηστόν. τὸ δὲ
δεῖπνον, ἐπιδορπίδα. ἔστι δ' ἡ τάξις καὶ παρ' Αἰσχύλῳ τῶν ὀνομάτων. ἐν οἷς ὁ Παλαμήδης πεποίη-
ται λέγων, Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκατοντάρχας Ἔταξα, σῖτον δ' εἰδέναι διώρισα.
ὀδ. ρ. Ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα θ' αἱρεῖσθαι τρίτα. Τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ὅμηρος μέμνηται, Σὺ δ'
ἔρχεο δειελιήσας, ὃ καλοῦσί τινες δειλινὸν, ὃ ἐστι μεταξὺ τοῦ ὑφ' ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δείπνου.
καὶ ἄριστον μὲν ἐστι, τὸ ὑπὸ τὴν ἕω λαμβανόμενον. δεῖπνον δὲ μεσημβρινὸν, ὃ ἡμεῖς ἄριστον. δόρπον
δὲ, τὸ ἑσπερινόν. μή ποτε δὲ καὶ συνωνυμεῖ τὸ ἄριστον τῷ δείπνῳ. ἐπὶ γὰρ τῆς πρωϊνῆς που τροφῆς ἔφη,
οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντ', ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο. μετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμε-
νοι, προέρχονται εἰς τὴν μάχην. Εὐωχοῦνται δὲ παρ' Ὁμήρῳ καθήμενοι. οἴονται δέ τινες καὶ ἑκάστῳ τῶν
δαιτυμόνων κατ' ἄνδρα παρακεῖσθαι τράπεζαν. τῷ γοῦν Μέντη φασὶν ἀφικομένῳ πρὸς Τηλέμα-
ὀδ. α. χον τῶν τραπεζῶν παρακειμένων, Ξεστὴν παρέθηκε τράπεζαν. οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἐμφανὲς τῶν προκειμένων
Τράπεζαι παρακείμεναι.
κατασκευαστικόν. δύναται γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δαίνυσθαι. παρ' ὅλην δὲ τὴν
συνουσίαν παρέκειντο αἱ τράπεζαι πλήρεις, ὡς παρὰ πολλοῖς τῶν βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος ἐστί.
κατηρεφεῖς παντοίων ἀγαθῶν κατὰ Ἀνακρέοντα. μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αἱ δμωαὶ ἀπὸ μὲν σῖτον
πολὺν ᾖρον καὶ τράπεζαν, καὶ δέπας. ἰδιάζον δὲ τὸ παρὰ Μενελάῳ εἰσάγει συμπόσιον. δειπνήσαν-
τας γὰρ ποιεῖ ὁμιλοῦντας, εἶτ' ἀπονιψαμένους ποιεῖ πάλιν δειπνοῦντας, καὶ δόρπου ἐξαῦτις με-
ὀδ. δ. μνημένους μετὰ τὸν κλαυθμόν. τὸ δὲ μὴ αἴρεσθαι τὰς τραπέζας, ἐναντιοῦσθαι δοκεῖ τὸ ἐν Ἰλιάδι, Ἔσθων
καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα. ἀναγνωστέον οὖν οὕτω, Ἔσθων καὶ πίνων ἔτι, καὶ παρέκειτο
τράπεζα, ἢ τὸν καιρὸν αἰτιᾶσθαι τὸν παρόντα δεῖ. πῶς γὰρ ἦν πρέπον τῷ Ἀχιλλεῖ πενθοῦντι παρα-
ἰλ. ω. κεῖσθαι τράπεζαν, καθάπερ τοῖς εὐωχουμένοις παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν. παρετίθεντο δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν
τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ δεῖπνα κρέα μόνον ἦν ὀπτά. ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει Ὅμηρος, θύων βοῦς, οὐδ' ἧψε κρέα.
Οὐδ' ἐγκέφαλον, ὤπτα δὲ καὶ τὰς κοιλίας. Οὕτω σφόδρα ἦν ἀρχαῖος Ἀντιφάνης φησί, καὶ τῶν
κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο. ὅθεν ἐΐσας φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος. τὰ γὰρ δεῖπνα, δαῖτας ἔλε-
Δαὶς ἴση Ὁμήρου.
γον, ἀπὸ τοῦ δατεῖσθαι οὐ μόνον τῶν κρεῶν διανεμομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου, Ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμε-
θα δαιτὸς ἐΐσης. καὶ, Χαῖρ' Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς. ἐκ τούτων δ' ἐπειδὴ Ζηνόδοτος,
δαῖτα ἐΐσην τὴν ἀγαθὴν λέγεσθαι. ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφὴ τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὴ ἀναγκαία ἦν. ἐπεκτείνας φη-
σὶ εἴρηκεν ἐΐσην. ἐπεὶ οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι οἷς δὴ οὐ παρῆν ἄφθονος τροφὴ, ἄρτι φαινομένης, ἀθρόον
ἐπ' αὐτὴν ἰόντες βίᾳ ἥρπαζον καὶ ἀφῃροῦντο τοὺς ἔχοντας καὶ μετὰ ἀκοσμίας ἐγίνοντο καὶ φόνοι. ἐξ
ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὴν ἀτασθαλίαν, ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι εἰς
ἀλλήλους. ὡς δὲ παρεγένετο αὐτοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δήμητρος, δίενεμον ἑκάστῳ ἴσην, καὶ οὕτως εἰς κόσμον
ἦλθε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρπα. διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια πέμματός τε εἰς ἴσον διαμεμοιραμένου, καὶ
τοῖς διαπίνουσιν ἄλεισα. καὶ γὰρ ταῦτα εἰς ἴσον χωροῦντα ἐγίνετο. ὥστε ἡ τροφὴ δαὶς ἀπὸ τοῦ δαίε-
σθαι λέγεται, ὃ ἐστι διαμοιρᾶσθαι ἐπίσης, καὶ ὁ τὰ κρέα ὀπτῶν δαιτρός, ἐπεὶ ἴσην ἑκάστῳ μοῖραν ἐδίδου. καὶ
ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων δαῖτας λέγει ὁ ποιητής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. ἀγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν
δύναμιν

δαίσαμιν ὁ Ζηνόδοτος ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει γράφει, Αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν. Οἰωνοῖσί τε δαῖτα, Ιλ. α. τὴν τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφὴν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς προαιρετικῆς βίας. διὸ καὶ μόνου τούτου ἡ τροφή, δαὶς καὶ μοῖρα τὸ ἑκάστῳ διδόμενον. οὐκ ἔφερον δὲ οἴκαδε οἱ παρ' Ὁμήρῳ δαιτυμόνες τὰ λειπόμενα, ἀλλὰ κορεσθέντες κατέλειπον παρ' οἷς ἦν ἡ δαίς, καὶ ἡ ταμία λαβοῦσα εἶχεν, ἵνα ἄν τις ἀφίκηται ξένος, ἔχοι δοῦναι αὐτῷ. καὶ ἰχθύσι δὲ Ὅμηρος ποιεῖ χρωμένους τότε, καὶ ὄρνισι. κατὰ γοῦν τὴν Τρινακίαν οἱ Ὀδυσσέως ἑταῖροι θηρεύουσιν, Ἰχθῦς ὄρνιθάς τε φίλας ἁλιεῖς Ὁμήρου θ' ὅτι χεῖρας ἵκοιτο Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν. ὀδ. μ. οὐ γὰρ ἐν τῇ Θρινακίᾳ ἐκεχάλκευτο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ' ἐπεφέροντο ἐν τῷ πλῷ, δηλονότι ὡς τε ἦν αὐτοῖς θήρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Σκύλλης ἁρπαζομένους Ὀδυσσέως ἑταίρους ἰχθύσι προμήκει ῥάβδῳ ἁλισκομένοις, καὶ θύραζε ῥιπτομένοις. οὐ τῷ καὶ ταύτην τὴν τέχνην ἀκριβοῦν μᾶλλον τῶν τοιαῦτα προηγουμένως ἐκδεδωκότων ποιήματα ἢ καὶ συγγράμματα, ἁλιευτικὰ συγγράμματα. Καικίλον λέγω τὸν ἀργεῖον, καὶ Νουμήνιον τὸν ἡρακλεώτην, Παγκράτιον τὸν ἀρκάδα, Ποσειδώνιον τὸν κορίνθιον, καὶ τὸν ὀλίγῳ πρὸ ἡμῶν γενόμενον Ὀππιανὸν τὸν κίλικα. Ὀππιανός. τοσούτοις γὰρ ἐντυχόμεν ἐποποιοῖς ἁλιευτικὰ γεγραφόσι. καταλογάδην δὲ τῷ Σελεύκου τοῦ ταρσέως, καὶ Λεωνίδου τοῦ βυζαντίου. οὐ μνημονεύει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς περὶ τῶν δείπνων, ὡς οὐκ οἰκείας νομιζομένης τῆς τροφῆς τοῖς ἐν ἀξιώμασιν ἥρωσι κειμένοις, ὡς οὐδὲ τῆς τῶν νεογνῶν ἱερείων. οὐ μόνον δὲ ἰχθύσιν, ἀλλὰ Ὁμηρικοῦ συμποσίου ἱστορία καὶ ὀστρέοις ἐχρῶντο. καί τοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον καὶ ἡδύ, ἀλλὰ κἂν τῷ βυθῷ κατὰ βάθος κειμένων. καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλῃ τινὶ τέχνῃ χρήσασθαι, ἢ δύντα κατὰ βυθοῦ, ἢ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ ὃς ῥεῖα κυβιστᾷ. ὃν καὶ λέγει πολλοὺς ἂν κορέσαι τήθεα διφῶντα. ἑκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὁμήρῳ παράκειται. παντὶ γοῦν παρατίθεται κάνεον καὶ τράπεζα, καὶ δέπας πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. ὀδ. ι. ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρατῆρες, ἤτοι ὑπερχειλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται ὥς τε διὰ τὸ ποτοῦ ἐπιστεφανοῦσθαι. καὶ ταῦτα ἔπρασσον πρὸς οἰωνοὺς τιθέμενοι, Κοῦροι δὲ διανέμουσι πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι. τὸ δὲ πᾶσιν οὐ τοῖς ποτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. Ἀλκίνους γοῦν τῷ Ποντονόμῳ φησί, μέθυ δ' ἢ πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον. καὶ ἑξῆς ἐπάγει, Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν. εἰσὶ δὲ καὶ τοῖς ἀρίστοις κατὰ δεῖπνα τιμαί. Τυδεὺς γοῦν καὶ κρέασι καὶ πλείοσι δεπάεσσι τιμᾶται, καὶ Αἴας νώτοισι διηνεκέεσσι γεραίρεται. καὶ οἱ βασιλεῖς δέ, τοῖς αὐτοῖς νῶτα βοὸς τὰ ῥά οἱ πάρθεσαν αὐτῷ, Μενελάῳ δηλονότι. καὶ Ἀγαμέμνονα πλείονι δέπατι τιμᾷ. Σαρπηδὼν δὲ παρὰ Λυκίων τοῖς αὐτοῖς τιμᾶται, ἕδρῃ τε, καὶ κρέασιν. Ιλ. λ. ἦν δέ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῶν προπόσεων ἀσπασμός. οἱ γοῦν θεοὶ χρυσέοις δεπάεσσι δειδέχατ' ἀλλήλους. ἤτοι ἐδεξιοῦντο προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς, καί τις δὲ δείδεκτ' Ἀχιλλέα, ἀντὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὅ ἐστι προέπινεν αὐτῷ, τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. ἐδωροῦντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μοίρας, οἷς ἐβούλοντο. ὡς Ὀδυσσεὺς νώτου ἀποπροταμὼν οὗ αὐτῷ παρέθεντο τῷ Δημοδόκῳ. ὀδ. θ. ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ κιθαρῳδοῖς, καὶ ὀρχησταῖς, ὡς οἱ μνηστῆρες. καὶ παρὰ Μενελάῳ, ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός. δύω δὲ κυβιστῆρες μολπῆς ἐξάρχοντες, ἐδίνευον. μολπῆς, ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. ἀοιδοὶ Ὁμήρου σῶφρον δέ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπεῖχον. Ἀγαμέμνων γοῦν τὸν ἀοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα, καὶ παραινετῆρά τινα. ὃς πρῶτον μὲν ἀρετὰς γυναικῶν διεξιόμενος, ὀδ. γ. ἐνέβαλλέ τινα φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν. εἶτα διατριβὴν παρέχων ἡδεῖαν, ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοιῶν. διὸ Αἴγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ τοῖς μνηστῆρσιν ᾄδων ἀνάγκῃ, ὃς τοὺς ἐφεδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελύττετο. κοινῶς δέ πως πάντας τοὺς ἀοιδοὺς αἰδοίους τοῖς ἀνθρώποις εἶναί φησι. τοὔνεκ' ἄρα σφέας, οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε τε φῦλον ἀοιδῶν. ὁ δὲ παρὰ Φαίαξι Δημόδοκος ᾄδει Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων, εἰδὼς ἐν τρυφερῷ τινὶ βίῳ τεθραμμένους. κἀντεῦθεν ὁμοιότατα τοῖς τρόποις αὐτῶν, τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν προφέρων. καὶ τοῖς μνηστῆρσιν ᾄδει πρὸς τὴν αὐτῶν βουλὴν ὁ Φήμιος, νόστον Ἀχαιῶν. ὀδ. α. καὶ αἱ Σειρῆνες δὲ ᾄδουσι τῷ Ὀδυσσεῖ, τὰ μάλιστα αὐτὸν τέρψοντα, καὶ τὰ οἰκεῖα τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθείᾳ, λέγουσαι. ἴσμεν γάρ φασι τά τ' ἄλλα, καὶ ὅσσα γένηται ἐν χθονὶ πουλυβοτείρῃ. ὀρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὁμήρῳ αἱ μέν τινες τῶν κυβιστήρων. αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας, ἧς τὴν εὕρεσιν Ἀγαλλὶς ἡ κερκυραία γραμματικὴ, Ναυσικάᾳ ἀνατίθησι, ὡς πολίτιδι χαριζομένη. Δικαίαρχος δὲ σικυωνίοις, Ἵππασος δὲ Λακεδαιμονίοις, ταύτην τε καὶ τὰ γυμνάσια πρώτοις, ταύτην δὲ μόνην τῶν ἡρωΐδων Ὅμηρος παράγει σφαιρίζουσαν. διαβόητος δὲ περὶ σφαιρικὴν Δημοτέλης ὁ Θεογνίδος τοῦ χίου σοφιστοῦ ἀδελφός, καί τις Χαιρεφάνης, ὃς ἀσελγεῖ τινι νέῳ παρακολουθῶν, οὐ διελέγετο μέν, ἐκώλυε δὲ πράττειν τὸν νεανίσκον. εἰπόντος δὲ ὅτι Χαιρεφάνους ἐὰν παύσῃ ἀκολουθῶν, πάντα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν. ἐγὼ δ' ἂν ἔφη σοι διαλεχθείην; τί οὖν ἔπει παρακολουθεῖς; χαίρω σε θεωρῶν, ἔφη. τὸ δὲ ἦθος, οὐ δοκιμάζω. τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαίρας ἁρπαστόν, φαινίνδα ἐκαλεῖτο, ὃ ἐγὼ πάντων μάλιστα ἀσπάζομαι. πολὺ δὲ τὸ σύντονον καὶ καματηρόν, τῆς περὶ τὴν σφαιριστικὴν ἁμίλλης,

τό, τε περὶ τὸν τραχηλισμὸν ῥωμαλέον. διηγεῖται δὲ τὴν φαινίνδα παιδιὰν οὕτως Ἀντιφάνης, Σφαῖραν λαβών, τῷ μὲν διδοὺς ἔχαιρε, τὸν δ' ἔφυγ' ἅμα, Τοῦ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέστησεν πάλιν Κλαγκταῖσι φωναῖς. ἐκαλεῖτο δὲ φαινίνδα, ἀπὸ τῆς ἀφέσεως τῶν σφαιριζόντων. ὅ, τε εὑρετὴς αὐτῆς ὥς φησι Ἰόβας ὁ μαυρούσιος, Φαινέστιος ὁ παιδοτρίβης. καὶ Ἀντιφάνης, Φαινίνδα παίζων ἦεις ἐν Φαινεστίου. ἐφρόντιζον δὲ εὐρυθμίας οἱ σφαιρίζοντες. Δαμόξενος οὖν φησί, Νεανίας τις ἐσφαίριζεν ὢν ἐτῶν Ἴσως ἑπτακαίδεκα, Κῷος. θεοὺς γὰρ φαίνεθ' ἡ νῆσος φέρειν, Ὃς ἐπεί ποτ' ἐμβλέψειε τοῖς καθημένοις. Ἢ λαμβάνων τὴν σφαῖραν ἢ διδοὺς, ἅμα Πάντες ἐβοῶμεν. ἡ δ' εὐρυθμία Τό, τ' ἦθος, ἥ τε τάξις ὅση Ἐν τῷ τι λέγειν ἢ πράττειν ἐφαίνετο Τέρας ἔτι κάλλους ἀνδρῶν οὔτ' ἀκήκοα Ἔμπροσθεν, οὔθ' ἑώρακα τοιαύτην χάριν. Κακὸν ἄν τι μεῖζον ἔλαβον, εἰ πλείω χρόνον Ἔμεινα, καὶ νῦν δ' ἔτ' ὑγιαίνειν μοι δοκῶ. Ἐσφαίριζε δ' οὐκ ἀηδῶς καὶ Κτησίβιος χαλκιδεὺς φιλόσοφος, καὶ πολλοὶ διὰ τὴν σφαιρικὴν αὐτῷ συναπεδύοντο τῶν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. συνέγραψε δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ λάκων. οἱ Φαίακες δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἄνευ σφαίρας ὀρχοῦνται. καὶ ὀρχοῦνται πυκνὰ μέρος. πυκνῶς γὰρ τοῦτ' ἐστὶ τό· ταρφέ' ἀμειβόμενοι. ἄλλων ἐφεστώτων καὶ ἐπικροτούντων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις ὅ φησι † ληκεῖν. οἶδε δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ᾠδὴν ὄρχησιν. Δημοδόκου γοῦν ᾄδοντος, κοῦροι πρωθῆβαι ὠρχοῦντο. καὶ ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ δὲ παιδὸς κιθαρίζοντος, ἄλλοι ἐν μανίᾳ μολπῇ τε ὀρχηθμῷ τε δίχαιρον. ὑποσημαίνεται δὲ ἐν τούτοις ὁ ὑπορχηματικὸς τρόπος, ὃς ἤνθησεν ἐπὶ Ξενοδήμου, καὶ Πινδάρου. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρχησις, μίμησις τῶν ὑπὸ τῆς λέξεως ἑρμηνευομένων πραγμάτων, ἣν παρίστησι γινομένην Ξενοφῶν ὁ καλὸς, ἐν τῇ ἀναβάσει, ἐν τῷ παρὰ Σεύθῃ τῷ θρακὶ συμποσίῳ. φησὶ γοῦν, Ἐπεὶ δ' ἢ σπονδαί τε ἐγένοντο καὶ ἐπαιάνισαν, ἀνέστησαν πρῶτοι Θρᾷκες, καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχοῦντο σὺν ὅπλοις, καὶ ἥλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως, καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο. τέλος δ' ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δοκεῖν πεπλῆχθαι τὸν ἄνδρα. ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πως, καὶ πάντες ἀνέκραγον. καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ ἑτέρου, ἐξῄει, ᾄδων Σιτάλκαν. ἄλλοι δὲ τῶν Θρᾳκῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον, ὡς τεθνηκότα. ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. μετὰ τοῦτον Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, οἳ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην, ἐν τοῖς ὅπλοις. ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν, ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὅπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φοβούμενος. λῃστὴς δὲ προσέρχεται. ὁ δὲ ἐπὰν προΐδηται ἁρπάσας τὰ ὅπλα, μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν. καὶ τέλος ὁ λῃστὴς δήσας τὸν ἄνδρα, τὸ ζεῦγος ἀπάγει. ἐνίοτε δὲ ὁ ζευγηλάτης τὸν λῃστήν. καί τις φησὶ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κροτῶν τὰς πέλτας ὤκλαζε, καὶ ἐξανίστατο. καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐποίει. καὶ Ἀρκάδες δέ φησι ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι, ᾖσαν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι. καὶ ἐπαιάνισαν, καὶ ὠρχήσαντο. ἐχρῶντο δὲ καὶ αὐλοῖς, καὶ σύριγξιν ἥρωες. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν ἀκούει. εἰς δὲ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε, πλὴν ἐν τῇ ὁπλοποιίᾳ, γάμων γινομένων, αὐλῶν μνημονεύει. τοῖς δὲ βαρβάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλούς. παρὰ Τρωσὶν οὖν ἦν αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπή. ἔσπενδον δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διῒ τελείῳ. δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. προσνέμονται δ' αὐτῷ αἱ γλῶσσαι, διὰ τὴν ἑρμηνείαν. οἶδε δ' Ὅμηρος, καὶ ποικίλας ἐδωδάς. λέγει γοῦν ἐδωδὴν παντοίην, καὶ ὄψα οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. οἶδε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν νῦν πολυτέλειαν. οἴκων μὲν οὖν λαμπρότατος ὁ Μενελάου. τοιοῦτον δέ τινα ὑφίσταται τῇ κατασκευῇ καὶ λαμπρότητι Πολύβιος, ἴβηρός τινος βασιλέως οἰκίαν, ὃν καὶ ἐζηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφήν, πλὴν τοὺς κρατῆρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἑστάναι, πλήρεις οἴνου κριθίνου ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὅμηρος δὲ ὑπογράφων καὶ τὴν Καλυψοῦς οἰκίαν, ἐκπλήττεται τὸν Ἑρμῆν. ἀπολαυστικὸς δέ ἐστι παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιάκων βίος. Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, καὶ τὰ ἑξῆς. ἃ ἔπη Ἐρατοσθένης οὕτω δεῖν γεγράφθαι φησίν, Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ, κακότητος ἀπούσης. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. κακότητος ἀπούσης φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἳ μάλα φίλοι εἰσὶ θεοῖσιν, ὡς ὁ Ναυσικράτης φησί. καὶ οἱ μνηστῆρες δὲ παρ' αὐτῷ πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων ἐτέρποντο, οὐ παρὰ τοῦ μεγαλοπολίτου Διοδώρου ἢ Θεοξένου μαθόντες τὴν πεττείαν. οὐδὲ τοῦ μιτυληναίου Λέοντος, τοῦ ἀνέκαθεν ἀθηναίου, ὃς ἀήττητος ἦν περὶ τὴν πεττευτικήν, ὥς φησι Φανίας. Ἀπίων δὲ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἀκηκοέναι φησὶ παρὰ τοῦ ἰθακησίου Κτήσωνος τὴν τῶν μνηστήρων πεττείαν, οἵα ἦν. ὀκτὼ γάρ φησι, καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστῆρες, διετίθεσαν ψήφους ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν ἀριθμὸν ὅσοι περ ἦσαν καὶ αὐτοί. γίνεσθαι οὖν ἑκατέρωθεν τέσσαρας καὶ πεντήκοντα. τὸ δ' ἀνὰ μέσον τούτων διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν. ἐν δὲ τῷ μεταιχμίῳ τούτῳ, μίαν τεθεικέναι ψῆφον, ἣν καλεῖν μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην. σκοπὸν δὲ ποιεῖσθαι, εἴ τις βάλοι ψήφῳ ἑτέρᾳ. καὶ κλήρου μὲν τὸν λαχόντα, στοχάζεσθαι ταύτης. εἰ δέ τις τύχοι καὶ ἐκκρούσειε πρόσω τὴν Πηνελόπην, ἀποτίθεσθαι τὴν αὐτοῦ εἰς τὴν τῆς βληθείσης καὶ ἐξωσμένης

Margin notes: Σφαιριστική. — ὀδ. θ. — ἰλ. σ. — ὀρχῆσαι Ξενοφῶντος. lib. 6. & 7. — Πάνυ θεωρία τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων. — ἰλ. κ. — ὀδ. θ. — Φαιάκων τρυφή. — ὀδ. ι. — ὀδ. α. — Μνηστήρων παιδιὰ τῶν παρ' Ὁμήρῳ.

διεσπαρμένης χώρας, ἐν ᾗ πρότερον ἦν. καὶ πάλιν ταύτα τὴν Πηνελόπην, ἐν ᾧ πολύτερον ἐγένετο χωρίῳ, ἐντεῦθεν βαλεῖν τὴν ἕτεραν. εἰ δὲ τύχοι, ἄνευ τοῦ μηδεμίας τῶν ἄλλων ψαῦσαι νικᾶν, καὶ ἐλπίδας ἔχειν πολλάς, γαμήσειν αὐτήν. τὸν δὲ Εὐρύμαχον πλείστας εἰληφέναι ταύτῃ τῇ παιδιᾷ, καὶ δύσελπιν εἶναι περὶ γάμου. οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφὴν τὰς χεῖρας οἱ μνηστῆρες ἔχουσιν ἁπαλάς, ὡς μηδὲ τὸ τόξον ἐντεῖναι δύνασθαι. πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς, καὶ οἱ διακονούμενοι. δυνατωτάτη δὲ παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύρων εὐωδία. Οὗ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ, Ἔμπης εἰς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή, καὶ στρωμνὰς δὲ οἶδε διαπρεπούσας. τοιαύτας οὖν Ἀρήτη Ὀδυσσεῖ ὑποστρωννύναι κελεύει, καὶ Νέστωρ αὐχεῖ πρὸς Τηλέμαχον πολλῶν βιότων εὐπορεῖν. τῶν δ' ἄλλων ποιητῶν ἔνιοι, τὰς καθ' αὑτοὺς πολυτελείας καὶ ῥᾳθυμίας ἀνέπεμπον, ὡς οὔσας καὶ περὶ τὰ Τρωικά. Αἰσχύλος οὖν ἀπρεπῶς που παράγει μεθύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περικαταγνύναι. λέγει γοῦν, Ὅδ' ἐστὶν ὅς ποτ' ἀμφ' ἐμοὶ βέλος Γελωτοποιὸν τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔρριψεν, οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Πληγεῖσ' ἐναυάγησεν ὀστρακουμένη Χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέουσ' ἐμοί. Καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχαιῶν συνδείπνῳ, Ἀλλ' ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην Ἔρριψεν, οὐδ' ἥμαρτε. περὶ δ' ἐμῷ κάρᾳ Κατάγνυται τὸ τεῦχος οὐ μύρου πνέον. Ἐδειματούμην δ' οὐ φίλης ὀσμῆς ὕπο. Εὔπολις δὲ πρῶτος εἰσηγησάμενος τὸ τῆς ἀμίδος ὄνομα, ἐπιπλήττει λέγων, Μισῶ λακωνίζειν, ταγηνίζειν δὲ κἂν πριαίμην, Γόλγας δ' οἶμαι νῦν βεβινῆσθαι. Ὅς δὲ πρῶτος διδοὺς τὸ πρῶτ' ἐπιπίνειν, Πολλήν γε λακωνοπρωκτίαν ἐπίστασθ' ἡμῖν εὑρών. Εἶεν τίς εἶπεν ἀμίδα, πάμπρωτος μεταξὺ πίνων Παλαμηδικόν γε τοῦτο τοὐξεύρημα καὶ σοφόν. Οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ ἀριστεῖς κοσμίως δειπνοῦσιν ἐν Ἀγαμέμνονος, ἐν Ὀδυσσείᾳ φιλονεικοῦσιν Ἀχιλλεὺς καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Ἀγαμέμνων χαῖρε νόῳ, ἀλλ' ὠφέλιμοι αἱ φιλοτιμίαι, ζητούντων, λόγῳ ἢ μάχῃ αἱρεθῆναι δεῖ τὸ Ἴλιον. Ἀλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρας εἰσάγει μεθύοντας, οὐδὲ τότε τοιαύτην ἀκοσμίαν εἰσήγαγεν, ὡς Σοφοκλῆς, καὶ Αἰσχύλος πεποιήκασιν. ἀλλὰ πόδα βόειον ἐπὶ τὸν Ὀδυσσέα ῥιπτόμενον. καθίζονται δ' ἐν τοῖς συνδείπνοις οἱ ἥρωες οὐ κατακέκλινται. τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ ἐνίοτε ἦν, ὡς φησι Δοῦρις. τετρακοσίους οὖν ποτε ἡγεμόνας ἑστιῶν ἐκάθισεν ἐπὶ δίφρων ἀργυρῶν, καὶ κλιντήρων ἁλουργοῖς περιεστρώσας ἱματίοις. Ἡγήσανδρος δέ φησι, οὐδὲ ἔθος εἶναι ἐν Μακεδονίᾳ κατακλίνεσθαι τινὰ ἐν δείπνῳ, εἰ μή τις διαλίνων τῶν κυνηγετῶν σῦν ἔκτεινεν, ἕως δὲ τότε καθήμενοι ἐδείπνουν. Κάσανδρος οὖν πέντε καὶ τριάκοντα ὢν ἐτῶν, ἐδείπνει παρὰ τῷ πατρὶ καθήμενος, οὐ δυνάμενος τὸ ἆθλον ἐκτελέσαι, καίπερ ἀνδρεῖος γεγονώς, καὶ κυνηγὸς ἀγαθός. ὃν τὸ πρέπον δὲ Ὅμηρος ἀφορῶν, τοὺς ἥρωας οὐ παρήγαγεν ἄλλο τι δαινυμένους, ἢ κρέα, καὶ ταῦτα αὐτοῖς σκευάζοντας. οὐ γὰρ ἔχει γέλωτα οὐδ' αἰσχύνην, ὀψαρτύοντας αὐτοὺς καὶ ἕψοντας ὁρᾶν. ἐπετήδευον γὰρ τὴν αὐτοδιακονίαν, καὶ ἐκαλλωπίζοντο φησὶ Χρύσιππος τῇ ἐν τούτοις εὐστροφίᾳ. Ὀδυσσεὺς γοῦν δαιτρεῦσαί τε καὶ πῦρ νηῆσαι οἷος οὐκ ἄλλος δεξιὸς εἶναί φησι. καὶ ἐν Λιταῖς δὲ Πάτροκλος, καὶ Ἀχιλλεὺς πάντα εὐτρεπίζει. καὶ Μενελάου δὲ τελοῦντος γάμους, ὁ νυμφίος Μεγαπένθης οἰνοχοεῖ. νῦν δὲ ἤδη τοσοῦτον ἐκπεπτώκαμεν, ὡς κατακεῖσθαι δαινύμενοι. προσφάτως δὲ καὶ τὰ βαλανεῖα παρεῖται, τὴν ἀρχὴν οὐδὲ ἔνδον τῆς πόλεως ἐώντων εἶναι αὐτά. ὧν τὸ βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ, Εἰς μακαρίαν τὸ λουτρὸν ὡς διέθηκέ με. Ἑφθὸν κομιδῇ πεποίηκ', ἀποκναίσειεν ἄν, Καὶ ὅστις οὖν με λαβόμενος τοῦ δέρματος. οὕτω στερεὸν πρᾶγμα θερμόν ἐσθ' ὕδωρ. Ἕρμιππος, Μὰ Δί' οὐ μέντοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρὴ Τὸν ἀγαθόν, οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς. ηὔξηται δὲ καὶ ἡ τῶν ὀψοποιῶν περιεργία, καὶ ἡ τῶν μυρεψῶν. ὥστ' οὐδ' ἂν κολυμβᾶν εἰς κολυμβήθραν μύρου ἀρκεῖσθαί τις ἂν δύναιτο, φησὶ Ἄλεξις. αὔξουσι δὲ καὶ αἱ τῶν περὶ τὰ πέμματα δημιουργίαι, καὶ αἱ περὶ τὰς συνουσίας περιεργίαι, ὥστ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγγους ὑποτίθεσθαι. ἐπακτικὸν γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον, πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησί τινας ὀχευτικὰς δυνάμεις εἶναι, ὡς καὶ μέχρις ἑβδομήκοντα συνουσιῶν ἐπιτελεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι. Φύλαρχος δὲ Σανδρόκυπτόν φησι τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, Σελεύκῳ μεθ' ὧν ἔπεμψε δώρων, ἀποστεῖλαι τινὰς δυνάμεις στυπτικὰς τοιαύτας, ὡς ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν συνουσιαζόντων, οἷς μὲν ὁρμὰς ἐμποιεῖν ὀρνίθων δίκην, οὓς δὲ καταπαύειν. Ηὔξηται δὲ νῦν καὶ ἡ τῆς μουσικῆς διαστροφή. καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθῆσεις καὶ ὑποδέσεις ἐπ' ἀκμῆς πολυτέλεια. Ὅμηρος δὲ τὴν τοῦ μύρου φύσιν εἰδώς, οὐκ εἰσήγαγε μύροις ἀλειφομένους τοὺς ἥρωας, πλὴν τὸν Πάριν. ἐν οἷς φησί, κάλλει στίλβων, ὡς καὶ Ἀφροδίτη κάλλει τὰ πρόσωπα καθαίρει. ἀλλ' οὐδὲ στεφανουμένους εἰσάγει. καίτοι τῷ ἐκ τῆς μεταφορᾶς ὁμοιώματι σημαίνεται, ὅτι ᾔδει τὸν στέφανον. φησὶ γοῦν, νῆσον τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο. καὶ πάντῃ γὰρ στέφανος πολέμοιο δέδηε. παρατηρητέον δέ, καὶ ὅταν Ὀδυσσέα ἀπονιζόμενον τὰς χεῖρας ποιῇ, πρὶν μεταλαβεῖν τροφάς. ἐν Ἰλιάδι δὲ τοῦτο ποιοῦντας, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. σχολαζόντων γὰρ βίος ὁ ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τρυφώντων. διὸ οἱ ἐνταῦθα ἐθεράπευον τὸ σῶμα, διὰ λουτρῶν καὶ κατανιμμάτων. διὰ τοῦτο καὶ ἀστραγαλίζουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πολυ-

Ιλ. ξ.

Ποιηταὶ ἀνάγοντες τὰ καθ' αὑτοὺς εἰς τὰ Τρωικά.

Κατακλίνεσθαι ἐν συμποσίοις

Αὐτοδιακονία

Βαλανεῖα.

Ὀχευτικαὶ δυνάμεις.

Μύρα.

Ιλ. γ.

Στέφανοι.

Βιβλ. α. τῇ πολιτείᾳ καὶ ὀρχοῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ καλῶς εἴρηκεν ἐπὶ Ἄτυος διὰ λιμὸν
εὑρεθῆναι τὰς παιδιάς. πρεσβεύει γὰρ τοῖς χρόνοις, τὰ ἡρωϊκά. οἱ δ᾽ ἐν τῇ ἰλιακῇ πολιτείᾳ μονο-
νοὺ βοῶσι κλῦθ᾽ ἀλάλα πολέμου θύγατερ εὐχέων προοίμιον. Ὅτι Ἀριστόνικον τὸν καρύστιον, τὸν
Ἀλεξάνδρου σφαιριστὴν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποίησαν διὰ τὴν τέχνην, καὶ ἀνδριάντα ἀνέστησαν.
Βάναυσοι τιμώμενοι. τὰς γὰρ βαναύσους τέχνας ἕλληνες ὕστερον περὶ πλείστου μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ τὰς κατὰ παιδίαν γι-
νομένας ἐπινοίας. Ἱστιαιεῖς οὖν, καὶ Ὠρεῖται Θεοδώρου τοῦ ψηφοκλέπτου ἐν θεάτρῳ χαλκῆν εἰκόνα ἀ-
νέθηκαν, ψῆφον κρατοῦσαν. ὡς δ᾽ αὔτως Μιλήσιοι Ἀρχελάου τοῦ κιθαριστοῦ. ἐν δὲ Θήβαις, Πινδάρου
μὲν οὐκ ἔστιν εἰκὼν, Κλέωνος δὲ τοῦ ᾠδοῦ, ἐφ᾽ ἧς ἐπιγέγραπται, Πυθέα υἱὸς ὅδ᾽ ἐστὶ Κλέων Θη-
βαῖος ἀοιδὸς, Ὃς πλείστους θνητῶν ἀμφέθετο στεφάνους Κρατὸς ἐπὶ σφετέρης, καὶ οἱ κλέος οὐρα-
νόμηκες. Χαῖρε Κλέων Θήβας πατρίδ᾽ ἐπικλείσας. Ὑπὸ τοῦτον τὸν ἀνδριάντα ὅτε Ἀλέξαν-
δρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντα τινὰ χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ὂν ἐνθέ-
σθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως, ἐπανελθόντα εὑρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ ἔτη τριάκοντα. Ἡρόδο-
Ἀρχησταὶ αὐλητοί. τος δὲ ὁ λογόμιμος, ὥς φησὶ Ἡγήσανδρος, καὶ Ἀρχέλαος ὁ ὀρχηστὴς παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ βασιλεῖ, μά-
λιστα ἐτιμῶντο τῶν φίλων. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἀντίοχος, τοὺς Σωστράτου τοῦ αὐλητοῦ υἱεῖς σωματοφύ-
Πλάνοι. λακας ἐπεποίητο. ἐθαυμάζετο δὲ παρ᾽ ἕλλησι καὶ ῥωμαίοις Ματρέας ὁ πλάνος, ὁ ἀλεξανδρεύς. ὃς
ἔλεγε καὶ θηρίον τρέφειν, ὃ αὐτὸ ἑαυτὸ κατεσθίει. ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι νῦν τὸ Ματρέου θηρίον, τί ἐ-
στιν. ἐποίησε δ᾽ οὕτως, καὶ παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας, καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ, διατί ὁ ἥ-
λιος δύνει μὲν, κολυμβᾷ δ᾽ οὔ. καὶ διὰ τί οἱ σπόγγοι συμπίνουσι μὲν, συγκωθωνίζονται δ᾽ οὔ. καὶ
τὰ τετράδραχμα καταλλάττεται μὲν, ὀργίζεται δ᾽ οὔ. Ἀθηναῖοι δὲ Ποθεινῷ τῷ νευροσπάστῃ τὴν
Θαυματοποιοί σκηνὴν ἔδωκαν. ἀφ᾽ ἧς ἐνεθουσίων οἱ περὶ Εὐριπίδην. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματο-
ποιός, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν φλιάσιον. ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι,
καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνᾶτο, ἀφ᾽ ὧν ἐξίστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. τοιοῦτος ἦν
καὶ Νυμφόδωρος ὁ θαυματοποιός, ὃς προσκρούσας Ῥηγίνοις, ὥς φησι Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκω-
ψε πρῶτος. Εὔδικος δὲ ὁ γελωτοποιὸς ηὐδοκίμει μιμούμενος παλαιστὰς, καὶ πύκτας, ὥς φη-
σιν Ἀριστόξενος. Στράτων δ᾽ ὁ ταραντῖνος ἐθαυμάζετο, τοὺς διθυράμβους μιμούμενος. τὰς δὲ κι-
θαρῳδίας οἱ περὶ τὸν ἐξ Ἰταλίας Οἰνωνᾶν, ὃς καὶ κύκλωπα εἰσήγαγε τερετίζοντα. καὶ Ναυκὸν † Ναυ-
σικάᾳ Ὀδυσσέα σολοικίζοντα, ὁ αὐτός φησί. Διοπείθης δὲ ὁ λοκρός, ὥς φησι Φανόδημος, παραγινό-
μενος εἰς Θήβας, καὶ ὑποζωννύμενος, οἴνου κύστεις μεστὰς καὶ γάλακτος, καὶ ταύτας ἀποθλίβων,
ἀνιμᾶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος. ἔνδοξοι δ᾽ ἦσαν καὶ παρ᾽ Ἀλεξάνδρῳ θαυματοποιοί, Σκύμνος ὁ τα-
ραντῖνος, Φιλιστίδης ὁ συρακούσιος, Ἡράκλειτος ὁ μιτυληναῖος. γεγόνασι δὲ καὶ πλάνοι ἔνδοξοι,
ὧν Κηφισόδωρος, καὶ Πανταλέων. Φιλιππίδου δὲ τοῦ γελωτοποιοῦ Ξενοφῶν μνημονεύει. Ὅτι οἰ-
κουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. λέγει δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἂν τις σκοποῦ πόῤῥω τοξεύοι, λέγων τὴν
Ῥώμη ἐπιτομὴ τῆς οἰκουμένης. ῥωμαίων πόλιν ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης. ἐν ᾗ συνιδεῖν ἔστιν οὕτως πάσας τὰς πόλεις ἱδρυμένας,
καὶ κατ᾽ ἰδίαν δὲ τὰς πολλάς. ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσῆν, Ἀντιοχέων δὲ τὴν καλήν, Νικο-
μηδέων δὲ τὴν περικαλλῆ. προσέτι τε τὴν λαμπροτάτην πόλεων πασῶν, ὁπόσας ὁ Ζεὺς ἀναφαίνει,
τὰς Ἀθήνας λέγω. ἐπιλείποι δ᾽ ἄν με οὐχ ἡμέρα μία, ἐξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ ῥωμαίων οὐρανοπόλει
Ῥώμῃ ἀριθμουμένας πόλεις. ἀλλὰ πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀριθμούμεναι, διὰ τὸ πλῆθος. καὶ γὰρ
ὅλα ἔθνη ἀθρόως αὐτόθι συνῴκισται, ὡς τὸ Καππαδοκῶν, καὶ Σκυθῶν, καὶ Ποντικῶν, καὶ ἄλλων πλειό-
Ὀρχησταί. νων. οὗτοι οὖν πάντες ὁ σύμπας δῆμος τῆς οἰκουμένης. τὸν ἐφ᾽ ἡμῶν φησὶ φιλόσοφον ὀρχηστὴν, Μέμ-
φιν ἐκάλεσαν. ἀπεικάζοντες τὴν διὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ κίνησιν, τῇ τῆς πόλεως ἀρχαιοτέρᾳ καὶ βασι-
λικωτέρᾳ. περὶ ἧς Βακχυλίδης φησί, τὰν ἀχείμαντόν τε Μέμφιν, καὶ δονακώδεα Νεῖλον. οὗτος τὴν
Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυσιν ἥτις ἐστὶ, μετὰ σιωπῆς πάνθ᾽ ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον, ἢ
οἱ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν. τῆς δὲ κατὰ τοῦτον ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς καλουμέ-
νης, πρῶτος εἰσηγητὴς γέγονε Βάθυλλος ὁ ἀλεξανδρεύς. ὅν φησιν νομίμως ὀρχήσασθαι Σέλευκος. τοῦτον
Πυλάδης. τὸν Βάθυλλον φησὶ Ἀριστόνικος καὶ Πυλάδης, οὗ ἐστι καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν ἰταλικὴν ὄρχη-
σιν συστήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμέλεια, καὶ τῆς σατυ-
ρικῆς ἣ ἐλέγετο σίκιννις. διὸ καὶ οἱ σάτυροι, σικιννισταί. ἧς εὑρετὴς Σίκιννός τις βάρβαρος. οἱ δὲ φα-
σὶν ὅτι κρὴς ἦν ὁ Σίκιννος. ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὄρχησις, ὀγκώδης, παθητική τε καὶ πολύκοπος. ἡ δὲ Βα-
θύλλειος, ἱλαρωτέρα. καὶ γὰρ ὑπόρχημα τοῦτον διατίθεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ πρὸς τῷ καλὸς γεγενῆσθαι τὴν
ὥραν, ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδαγμένος, καὶ μουσικὴν ἔτι παῖς ὢν παρὰ Λάμπρῳ. μετὰ γοῦν τὴν
ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνὸς ἀληλιμμένος ἐχόρευσε μετὰ λύρας. οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ
φησί, καὶ τὸν Θάμυριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιθάρισεν, ἄκρως δὲ ἐσφαίρισεν ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἐδίδαξε.
τῆς δὲ Μεμφίδος ὀρχήσεως ἤρα καὶ Σωκράτης ὁ σοφός, καὶ πολλάκις καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος,
ὥς φησι

ὥς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις παντὸς εἶναι μέλους τὴν ὄρχησιν γυμνάσιον. ἔταττον γὰρ τὸ ὀρχεῖσθαι, ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι. Ἀνακρέων, Καλλίκομοι κοῦραι Διὸς ὀρχήσαντ' ἐλαφρῶς. Ἴων, Ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὤρχησε φρένας. Ἕρμιππος δέ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν περίπατον καθ' ὥραν λαμπρὸν καὶ ἐξησκημένον, εἶτα καθίσαντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενον κινήσεως, οὐδὲ σχήματος τινός, καί ποτε ὀψοφάγον μιμούμενον ἐξείραντα τὴν γλῶσσαν, περιλείχειν τὰ χείλη. ἔμελε δὲ αὐτοῖς, καὶ τοῦ κοσμίως ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας, ἔσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ, πάντα δυναμένους ὀξέως τε, καὶ τορῶς διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένους, ἐπιδέξια ἐλευθερίως, οὐδ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντας ὀρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον. Σαπφὼ περὶ Ἀνδρομέδας σκώπτει, Τίς δ' ἀγροιώτατον θέλγει νόον, οὐκ ἐπισταμένη τὰ βράκε' ἕλκειν ἐπὶ τῶν σφυρῶν. Φιλέταιρος ἢ Ἄμφις, καλλιστέρνων φάρος οὐ καθήσεις τάλαν, μὴ δ' ἀγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξῃ. Ἕρμιππος δέ φησι, Θεόκριτον Χῖον ὡς ἀπαίδευτον, μέμφεσθαι τὴν Ἀναξιμένους περιβολήν. Καλλίστρατός τε ὁ Ἀριστοφάνειος, Ἀρίσταρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἴρηκεν ἐπὶ τῷ μὴ εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι, φέροντός τι καὶ τοῦ τοιούτου πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. διὸ καὶ Ἄλεξίς φησι, Ἓν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων Εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀρρύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἐξὸν καλῶς, οὗ μήτε πράττεται τέλος Μηδεὶς ἡμᾶς μήτε τιμὴν δόντας ἑτέρων λαβεῖν. Φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένοισιν εὖ, δόξης τιν' ὄγκον, τοῖς δ' ὁρῶσιν ἡδονήν. Κόσμον δὲ τῷ βίῳ, τὸ τοιοῦτον γέρας τίς οὐκ ἂν κτῷτ' αὐτῷ φάσκων νοῦν ἔχειν. Καὶ Αἰσχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεῦρε τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα, ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δᾳδοῦχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων, ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι σχηματίσαι τοὺς χορούς, ὀρχηστοδιδασκάλοις οὐ χρησάμενον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιϊστᾶν. ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δράματα. Ἀριστοφάνης γοῦν (παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς ἡ περὶ τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πίστις) ποιεῖ αὐτὸν Αἰσχύλον λέγοντα. Τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματα ἐποίουν. καὶ πάλιν τοὺς Φρύγας οἶδε θεωρῶν ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδα ἦλθον τεθνεῶτα. πολλὰ τοιαυτὶ καὶ τοιαυτὶ καὶ δεῦρο σχηματίσαντας, καὶ Τέλεσις δὲ ἢ Τελέστης ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα, ἄκρως ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνύουσαις. Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν, ὅτι Τελέστης ὁ Αἰσχύλου ὀρχηστὴς οὕτως ἦν τεχνίτης, ὥστε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί, Θεσπίας, Πρατίνας, Κρατῖνος, Φρύνιχος, ὀρχηστικοὶ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν τοῦ χοροῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκειν τοὺς βουλομένους ὀρχεῖσθαι. μεθύων δὲ ἐποίει τὰς τραγῳδίας Αἰσχύλος, ὥς φησι Χαμαιλέων. Σοφοκλῆς οὖν ὠνείδιζεν αὐτῷ, ὅτι εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε. ὀρχήσεις δὲ ἐθνικαί, αἵδε λακωνικαί, τροιζηνικαί, ἐπιζεφύριοι, κρητικαί, ἰωνικαί, μαντινιακαί, ἃς προκρίνει Ἀριστόξενος διὰ τὴν τῶν χειρῶν κίνησιν. οὕτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ σοφὸν ἡ ὄρχησις, ὥστε Πίνδαρος τὸν Ἀπόλλω ὀρχηστὴν καλεῖ, Ὀρχηστ' ἀγλαΐας ἀνάσσων εὐρυφάρετρ' Ἄπολλον. καὶ Ὅμηρος δέ, ἢ τῶν Ὁμηριδῶν τις ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησίν, Ἀπόλλων φόρμιγγ' ἐν χείρεσσ' ἔχων χαρίεν κιθάριζε καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. Εὔμηλος δὲ ἢ Ἀρκτῖνος ὁ Κορίνθιος, τὸν Δία ὀρχούμενόν που παράγει, λέγων, Μέσσοισιν δ' ὠρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Θεόφραστος δέ φησι πρῶτον Ἄνδρωνα τὸν Καταναῖον αὐλητήν, κινήσεις καὶ ῥυθμοὺς ποιῆσαι τῷ σώματι αὐλοῦντα. ὅθεν σικελίζειν, τὸ ὀρχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. μεθ' ὃν Κλεόφαντον Θηβαῖον. ὀρχησταὶ δὲ ἔνδοξοι, Βόλβος μὲν παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ. Ζήνων δὲ ὁ Κρὴς ὁ πάνυ Ἀρταξέρξῃ προσφιλέστατος, παρὰ Κτησίᾳ. Ἀλέξανδρος δέ, ἐν τῇ πρὸς Φιλόξενον ἐπιστολῇ, μέμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου. Ὅτι τὸ μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων ὁ σιλλογράφος, τάλαρόν που φησίν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτοῦνται, καθάπερ οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες. Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ Βιβλιακοὶ χαρακῖται ἀπείριτα δηριόωντες Μουσέων ἐν ταλάρῳ. ὡς αὐτῆς λογοδιαρροίας ἀπαλλαγῶσιν, οὗτοι οἱ τραπεζορήτορες, οὓς ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελῆσθαί μοι δοκοῦσι καὶ τοῦ Πυθικοῦ χρησμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων. Εἴκοσι τὰς πρὸ κυνός, καὶ εἴκοσι τὰς μετέπειτα, Οἴκῳ ἐνὶ σκιερῷ Διονύσῳ χρῆσθαι ἰατρῷ. καὶ Μνησίθεος δὲ ὁ Ἀθηναῖος Διόνυσον ἰατρόν φησι τὴν Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις. φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος ὁ Μιτυληναῖος ποιητής, οἴνῳ πνεύμονα τέγγε. τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἡ δ' ὥρη χαλεπὴ πάντα δὲ δι ὑπὸ καύματος. καὶ ἀλλαχοῦ. πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται. Εὔπολίς τε τὸν Καλλίαν φησὶ ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρωταγόρου, πίνειν, ἵνα πρὸ τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμονα ἔκλυτον φορῇ. ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεύμων ἀπεξήρανται, κινδυνεύει δὲ καὶ ἡ καρδία. καὶ τοῦ Ἀντιφάνης λέγει, τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι τί ἐστι; τὸ πίνειν, φήμ' ἐγώ. Ὁρᾷς παρὰ ῥείθροισι χειμάρροις, ὅσα δένδρων

Θεοφράστου σχήματα διδάσκοντος.

Εὐρύθμως ἀμπέχεσθαι.

Ὄρχησις.

Μουσεῖον.

Διόνυσος ἰατρός.

Πίνειν.

δένδρων ἀεὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν βρέχεται, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίνεται. τάδ' αὐτιπόνονθ' οἱονεὶ δίψαν τινὰ ἢ ξηρασίαν ἔχοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται. Οὕτω δ' οὗτοις φησὶ κωμολογήσασιν ἐλθεῖν πιεῖν. εἴρηται δὲ τὸ βρέχειν, καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Ἀντιφάνης, Δεῖ γὰρ φαγόντας, δαψιλῶς βρέχειν. Εὔβουλος, Σίκων ἐγὼ βεβρεγμένος ἥκω καὶ κεκωθωνισμένος. πέπωκεν οὕτως οὔπωκ' ἐγώ, ναὶ δία τὸν Μένδαιον.

Ἀναπίπτειν. ὅτι τὸ ἀναπίπτειν, κυρίως ἐπὶ ψυχῆς ἐστιν, οἷον ἀθυμεῖν ὀλιγωρεῖν. Θουκυδίδης πρώτῃ, Νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσι. Κρατῖνος δ' ἐπὶ ἐρετῶν χρῆται τῇ λέξει, Ῥόθιαζε κἀνάπιπτε. καὶ Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ, Διατί ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐρέται, ἢ ὅτι ἐν τάξει μὲν κάθηνται, ἐν τάξει δὲ προνεύουσιν, ἐν τάξει δὲ ἀναπίπτουσιν.

Ἀνακεῖσθαι. Ἀνακεῖσθαι δὲ φαμὲν ἐπὶ ἀνδριάντος. ὅθεν καὶ ἐπὶ κατακειμένων χρωμένους τῇ λέξει, διέσυρον. Δίφιλος, Ἐγὼ δ' ἕως μέν τινος ἀνεκείμην. πρὸς ὃν δυσχεραίνων ὁ ἑταῖρος, φησί, ἀνάκειο. Φιλιππίδης, καὶ δειπνῶν ἀεὶ ἀνακείμενος παρ' αὐτόν. καὶ ἐπάγει, Πότερον ἀνδριάντα εἰσία;

Κατακεῖσθαι. Κατακεῖσθαι δὲ λέγεται, καὶ κατακεκλίσθαι, ὡς ἐν συμποσίοις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Ἄλεξις, Ὡς ἐστὶ κατακεῖσθαι πρὸ δείπνου συμφορά, Οὔτε γὰρ ὕπνος δήπουθεν οὐδεὶς ἂν λάβοι. Οὐδ' ἂν λέγει τις οὐδαμῶς μάθοιμεν ἄν, ὁ νοῦς γὰρ ἐστὶ τῆς τραπέζης πλησίον. ἔστι δὲ εὑρεῖν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης σπανίως τὸ ἀνακεῖσθαι. σάτυρος παρὰ Σοφοκλεῖ τοῦτό φησιν ἐπικαλούμενος τῷ Ἡρακλεῖ ἀνακειμένῳ μεῖζον εἰς τὸν αὐχέν' εἰσαλοίμην. Ἀριστοτέλης ἐν τυρρηνῶν νομίμοις, Οἱ δὲ τυρρηνοὶ δειπνοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ. Θεόπομπος, Ἐπίνομεν μετὰ ταῦτα κατακείμενοι, Μαλακώτατ' ἐπὶ τρικλινίῳ Τελαμῶνος οἰμώζοντες ἀλλήλοις μέλη. Φιλωνίδης, Κατάκειμαι ὡς ὁρᾶτε δηκάπαλαι. Εὐριπίδης, κύκλωπι. ἀνέπεσε φάρυγγος αἰθέρ' ἐξανιεὶς βαρύν. Ἄλεξις, Μετὰ ταῦτ' ἀναπεσεῖν ἐκέλευον αὐτὴν παρ' ἐμέ.

Πάσασθαι. ὅτι τὸ πάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἀπογεύσασθαι τίθεται. φησὶ γοῦν Φοῖνιξ πρὸς Ἀχιλλέα, Οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ ἐνὶ μεγάροισι πάσασθαι. καὶ ἀλλαχοῦ, Εὖθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο. τῶν γὰρ σπλάγχνων ἀπογεύονται μόνον, ὡς ἂν ὀλίγων πολὺς ὅμιλος. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πρὸς Ἀχιλλέα φησί, Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην. οἰκεῖον γὰρ τῷ τηνικάδε ἀτυχήσαντος, ἀπογεύσασθαι μόνον. εἰς κόρον γὰρ ἐλθεῖν οὐκ εἴα *ὀδυσ. δ.* τὸ πένθος. διὸ καὶ ὁ τὸ σύνολον οὐ γευσάμενος τροφῆς, κεῖται ἄσιτος ἄπαστος. ἐπὶ δὲ τῶν ἀποπληρουμένων οὐδέποτε λέγει τὸ πάσασθαι, ἀλλ' ὅπερ δηλοῖ κόρον. Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν, καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο. οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ τοῦ πληρωθῆναι τιθέασι τὸ πάσασθαι. Καλλίμαχος, Μύθου δὲ πασάμην ἥδιον. Ἐρατοσθένης, Ὀπταλέα κρέα Ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τά τ' ἀγρώσσοντες ἕλοντο, Ποτίκολλον, ἅτε ξύλον ποτὶ ξύλῳ. φησὶ ὁ Θηβαῖος μελοποιός. ὅτι Σέλευκός φησι τὴν παρ' Ὁμήρῳ δαῖτα θάλειαν, στοιχείων μεταθέσει δίαιταν εἶναι. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ δαίσασθαι λέγειν, βιαιότερόν ἐστι. Σφαιρίζουσι δὲ παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. καὶ δίσκοις δέ, καὶ ἀκοντίοις μετά τινος συμμετρίας ἐχρῶντο. Δίσκοισιν τέρποντο, καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες. τὸ γὰρ τερπνόν, τὴν κακοπάθειαν κουφίζει.

Ἡρώων Ὁμηρικῶν κυνηγέσια. καὶ ἐπὶ κυνηγεσίας δὲ ἐξίασιν οἱ νέοι πρὸς μελέτην τῶν πολεμικῶν κινδύνων. καὶ ἐπὶ θήρας παντοίας, ἀφ' ὧν ῥωμαλεώτεροι καὶ ὑγιεινότεροι διετέλουν. ὥς ὅτε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύνουσι, καὶ ἀντίον ἱστάμενοι ἀκοντίζουσιν.

Λουτρά. ἴσασι δὲ καὶ λουτρὰ ἄκη πόνων παντοῖα. κόπον μὲν θαλάττῃ λύοντες, ἣ μάλιστα τοῖς νεύροις ἐστὶ πρόσφορος. ἀναχαλῶντες δὲ ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις, εἶτ' ἐπαλείφοντες λίπος, πρὸς τὸ μὴ ξανθέντος τοῦ ὕδατος ἀπεσκληρυμμένα γίνεσθαι τὰ σώματα. οἱ γοῦν ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς ἐπανελθόντες, ἱδρῶ πολλὸν ἀπε*ἰλιάδ. κ.*νίζοντο θαλάσσῃ, κνήμας ἠδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς. καὶ οὕτως ἀναψύξαντες, ἐς ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας, λούσαντο. καὶ ἀλειψάμενοι λίπ' ἐλαίῳ, δείπνῳ ἐφιζανέτην. ἔστι καὶ τρόπος ἕτερος καμά*ὀδυσ. κ.*των λύσεως. ἐκ τῶν κατὰ κεφαλῆς καταιονήσεων, θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων. αἱ γὰρ ἐμβάσεις, περικεχυμένου πανταχόθεν τοῖς πόροις τοῦ ὕδατος, φράττουσι τὴν τῶν ἱδρώτων ἔκκρισιν, καθάπερ ἂν εἴ τις ἠθμὸς εἰς ὕδωρ βληθείη. διέξεισι γὰρ οὐδέν, ἢν μή τις αὐτὸν μετεωρίσας τοῖς πόροις ἀναψυχὴν καὶ διέξοδον εἰς τὸ ἔξω παράσχῃ, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασι ζητῶν, διατί οἱ ἱδροῦντες ἐπανελθόντες εἰς θερμὸν ἢ ψυχρὸν ὕδωρ, οὐκ ἔτι ἱδροῦσι ἕως πάλιν ἐπανέλθωσιν ἀπὸ τῶν ἐμβάσεων. παρετίθετο δὲ ἥρωσι δειπνοῦσι καὶ λάχανα. ὅτι δὲ οἴδασι τὰς λαχανείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νείατον ὄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ κακοχυμωτά*Κρόμμυα.*τοις κρομμύοις ἐχρῶντο, ἐπὶ δὲ κρόμμυον ποτῷ ὄψον. ἐπιμελουμένους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει, καὶ τῶν ἀκροδρύων. ὄγχνη γὰρ ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφό*ὀδυσ. η.*ρα, καλὰ προσαγορεύει, ἔνθεν δένδρεα καλὰ πεφύκει, Ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι. τὰ δ' εἰς ξυλείαν εὔθετα μακρά, τοῖς ἐπιθέτοις τὰς χρήσεις διαστέλλων. ἔνθεν δένδρεα μακρὰ πεφύκει, Κλή*ὀδυσ. λ.*θρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης. ἀρχαιοτέρα δ' ἦν καὶ τῶν τρωϊκῶν, ἡ τούτων χρῆσις. Τάνταλος οὖν οὐδὲ θανὼν ἀπηλλάττετο τῆς τούτων ἐπιθυμίας. εἴπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεός, προσιὼν καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζώων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες, τοῖς τοιούτοις καρποῖς ἀποκρύπτεται αὐτὸν τῆς ἀπολαύσεως,

ἀπολαύσεως, ὅτε τῆς ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. καὶ Λαέρτην δ' Ὀδυσσεὺς ἀναμιμνήσκει ὧν ἔδωκεν αὐτῷ παιδὶ ὄντι, ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, καὶ τὰ ἑξῆς. Ὅτι δὲ καὶ ἰχθῦς ἤσθιον, Σαρπηδὼν δῆλον ποιεῖ ὁμοιῶν τὴν ἅλωσιν πανάγρου δικτύου θήρᾳ. καίτοι Εὔβουλος κατὰ τὴν κωμικὴν χάριν φησὶ παίζων, ἰχθῦν δὲ ποῦ γ' Ὅμηρος ἐσθίοντ' εἴρηκέ τινα τῶν Ἀχαιῶν. κρέα δὲ μόνον ὤπτων, ἐπεὶ ἕψοντά γ' οὐ πεποίηκεν αὐτῶν οὐδένα. ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἄλλην ἑταίραν εἶδέ τις αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον ἐνιαυτοὺς δέκα. πικρὰν στρατείαν δ' εἶδον, οἵτινες πόλιν μίαν λαβόντες, εὐρυπρωκτότεροι πολὺ τῆς πόλεως ἀπεχώρησαν ἧς εἷλον τότε. Οὐδὲ τὸν ἀέρα δ' ἥρωες τοῖς ὄρνισιν εἴων ἐλεύθερον. παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις, καὶ πελειάσιν ἱστάντες. ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὀρνεοθηρευτικήν, καὶ τὴν πελειάδα τῇ μηρίνθῳ κρεμάντες ἀπὸ νηὸς ἱστοῦ, καὶ τοξεύοντες ἐκηβόλως εἰς αὐτήν, ὡς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δηλοῦται. παρέλιπε δὲ τὴν χρῆσιν τῶν λαχάνων, καὶ ἰχθύων, καὶ τῶν ὀρνίθων, διά τε τὴν λιχνείαν. καὶ προσέτι τὴν ἐν ταῖς σκευασίαις ἀπρέπειαν, ἐλάττω κεκρικὼς ἡρωϊκῶν καὶ θείων ἔργων. ὅτι δὲ καὶ ἑφθοῖς ἐχρῶντο κρέασιν, ἐμφανίζει ἐν οἷς λέγει, ὡς δὲ λέβης ζεῖ, κνίσῃ μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο. καὶ ὁ κατ' Ὀδυσσέως ἀφεθεὶς ποὺς βοός, τοῦτο σημαίνει. πόδα γὰρ βόειον οὐδεὶς ὀπτᾷ. καὶ τό, κρειῶν δὲ πίνακας παρέθηκεν ἀείρας παντοίων, οὐ μόνον τὴν τῶν κρεῶν ἐξαλλαγὴν δηλοῖ, ὡς ὀρνίθεια, χοίρεια, ἐρίφεια, βόεια λέγων, ἀλλὰ τὴν σκευασίαν ὡς ποικίλην ἔχοντα, καὶ οὐ μονοειδῆ, ἀλλὰ περιττήν. ὡς ἀνακύπτειν τὰς σικελικάς, καὶ συβαριτικάς, καὶ ἰταλικὰς τραπέζας. ἤδη δὲ καὶ χίας. μαρτυροῦνται γὰρ καὶ Χῖοι οὐκ ἔλαττον τῶν προειρημένων περὶ ὀψαρτυτικήν. Κοιμῶνται δὲ μετὰ γυναικῶν παρ' Ὁμήρῳ οὐ μόνον οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες, Φοῖνίξ τε καὶ Νέστωρ, μόνῳ Μενελάῳ οὐ συνευνάζεται γυνή, διὰ γυναῖκα γαμετὴν ἡρπασμένην τὴν στρατείαν πεποιημένῳ.

ὀδ. ω.

ἥρωες ὁμηρικοὶ ἰχθῦσι καὶ ὄρνισι θηρεύοντες.

ἰλ. ψ.

Παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων Πίνδαρος ἐπαινεῖ. Εὔβουλος δέ φησιν ἄτοπόν τε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν ἀεὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις τὸν παλαιόν, ἄνδρα δὲ μὴ τὸν παλαιόν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ Ἄλεξις σχεδὸν ἀπαραλλάκτως, τοῦ σφόδρα μόνου κειμένου ἀντὶ τοῦ ἀεί. ὄντως δὲ παλαιὸς οἶνος οὐ πρὸς ἡδονὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν προσφορώτερος. πέσσει τε γὰρ μᾶλλον τὰ σῖτα, καὶ λεπτομερὴς ὢν εὐανάδοτός ἐστι. δύναμιν δὲ τοῖς σώμασιν ἐμποιεῖ, τὸ αἷμά τε ἐνερευθὲς καὶ εὐανάδοτον κατασκευάζει, καὶ τοὺς ὕπνους ἀταράχους παρέχει. ἐπαινεῖ δὲ Ὅμηρος τὸν ἐπιδεχόμενον ἱκανὴν κρᾶσιν, ὡς τὸν τοῦ Μάρωνος. ἐπιδέχεται δὲ πλείω κρᾶσιν ὁ παλαιὸς οἶνος, διὰ τὸ μᾶλλον θερμὸς γίνεσθαι παλαιούμενος. ἔνιοι δὲ καὶ τὴν Διονύσου φυγὴν εἰς τὴν θάλασσαν οἰνοποιΐαν σημαίνειν φασί, πάλαι γνωριζομένην. ἡδὺν γὰρ εἶναι τὸν οἶνον παρεγχεομένης θαλάσσης. Ἐπαινῶν δὲ Ὅμηρος τὸν μέλανα οἶνον, πολλάκις αὐτὸν καὶ αἴθοπα καλεῖ. δυναμικώτατος γάρ ἐστι, καὶ μένων ἐν ταῖς ἕξεσι τῶν πινόντων πλεῖστον χρόνον. Θεόπομπος δέ φησι παρὰ Χίοις πρώτοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον, καὶ τὸ φυτεύειν τε καὶ θεραπεύειν ἀμπέλους Χίους πρώτους μαθόντας παρ' Οἰνοπίωνος τοῦ Διονύσου, ὃς καὶ συνῴκισε τὴν νῆσον, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδοῦναι. ὁ δὲ λευκὸς οἶνος, ἀσθενὴς καὶ λεπτός. ὁ δὲ κιρρὸς πέττει ῥᾷον, ξηραντικώτερος ὤν.

Οἶνος παλαιὸς καὶ διαφορὰ χρωμάτων.

ὀλυμπ. θ.

ὀδ. ι.

Διόνυσος καταφυγὼν εἰς θάλασσαν.

Περὶ ἰταλικῶν οἴνων φησὶ παρὰ τούτῳ τῷ σοφιστῇ Γαληνός. ὁ φαλερῖνος οἶνος ἀπὸ ἐτῶν δέκα ἐστὶ πότιμος, καὶ ἀπὸ πεντεκαίδεκα μέχρις εἴκοσιν. ὁ δ' ὑπὲρ τοῦτον ἐκπίπτων τὸν χρόνον, κεφαλαλγικός, καὶ τοῦ νευρώδους καθάπτεται. εἴδη δὲ αὐτοῦ δύο, ὁ αὐστηρός, καὶ ὁ γλυκάζων. οὗτος δὲ τοιοῦτος γίνεται, ὅταν ὑπὸ τὸν τρυγητὸν νότοι πνεύσωσι, παρ' ὃ καὶ μελάντερος γίνεται. ὁ δὲ μὴ οὕτω τρυγηθείς, αὐστηρός τε, καὶ τῷ χρώματι κιρρός. καὶ τοῦ ἀλβανοῦ δὲ οἴνου εἴδη δύο, ὁ μὲν γλυκάζων, ὁ δ' ὀμφακίας. ἀμφότεροι δὲ ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν ἀκμάζουσι. συρρεντῖνος δὲ ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἄρχεται γίνεσθαι πότιμος. ὢν γὰρ ἀλιπὴς καὶ λίαν ψαφαρός, μόλις πεπαίνεται. καὶ παλαιούμενος, σχεδὸν μόνος ἐστὶν ἐπιτήδειος τοῖς χρωμένοις διηνεκῶς. ὁ δὲ ῥηγῖνος τοῦ συρρεντίνου λιπαρώτερος ὤν, χρήσιμος ἀπὸ ἐτῶν πεντεκαίδεκα. χρήσιμος καὶ ὁ πριουέρνος, λεπτομερέστερος ὢν τοῦ ῥηγίνου, ἥκιστά τε καθαπτόμενος κεφαλῆς. τούτῳ ἐμφερὴς ὁ φορμιανός, ταχὺ δὲ ἀκμάζει, καὶ λιπαρώτερός ἐστιν αὐτοῦ. βράδιον δὲ ἀκμάζει ὁ τριφολῖνος. ἔστι δὲ τοῦ συρρεντίνου γεωδέστερος. ὁ δὲ σετῖνος, τῶν πρώτων ἐστὶν οἴνων ἐμφερής, τῷ φαλέρνῳ κουφότερος, οὐ πληκτικός. ὁ τιβουρτῖνος, λεπτός, εὐδιάπνευστος, ἀκμάζων ἀπὸ ἐτῶν δέκα. κρείττων δὲ γίνεται παλαιούμενος. ὁ λαβικανός, ἡδύς, λιπαρὸς τῇ γεύσει, μεταξὺ φαλέρνου καὶ ἀλβανοῦ. ἡ δὲ αὐτοῦ πόσις ἀπὸ ἐτῶν δέκα. ἀγγαύρανος δὲ καὶ ὀλίγος καὶ κάλλιστος, προσέτι τε εὔτονος καὶ παχύς, πραινεστίνου δὲ καὶ τιβουρτίνου λιπαρώτερος. ὁ μαρσικὸς πάνυ αὐστηρός, εὐστόμαχος δέ. γίνεται δὲ καὶ περὶ τὴν Καμπανίας Κύμην ὁ καλούμενος οὐλβανός, πότιμος, κοῦφος ἀπὸ ἐτῶν πέντε. ὁ ἀσ νιταῖνος χρυσός, λιπαρός πος. ὁ βικεντῖνος ἐμφερὲς ἔχει τῷ ἀλβανῷ, τὸ ὀμφακίας εἶναι, ἔστι δὲ δυνατὸς καὶ εὐστόμαχος. ὁ δέτερος δὲ ἡδὺς πινόμενος, εὐστόμαχος. ἴδιον δ' αὐτοῦ, τὸ μὴ δοκεῖν ἀπορείχους εἶναι. ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἐμμεμιγμένου αὐτῷ ἑτέρου. ὁ καληνός, κοῦφος, τοῦ φαλέρνου εὐστομαχώτερος. εὐγενὴς δὲ καὶ ὁ καίκουβος,

Οἶνοι ἰταλικοί.

πληκτικός, εὔτονος. παλαιοῦται δὲ, μετὰ ἱκανὰ ἔτη. ὁ φουνδανὸς, εὔτονος, πολύτροφος, κεφαλῆς καὶ στομάχου ἅπτεται. διὸ οὐ πολὺς ἐν συμποσίοις πίνεται. πάντων δὲ τούτων ὁ σαβῖνος κουφότερος, ἀπὸ ἐτῶν ἑπτὰ ἐπιτήδειος πίνεσθαι μέχρις πεντεκαίδεκα. ὁ δὲ σιγνῖνος, μέχρις ἐτῶν ἓξ χρήσιμος, παλαιωθεὶς δὲ πολὺ χρησιμώτερος. ὁ νουμεντάνος ἀκμάζει ταχὺ, καὶ ἀπὸ ἐτῶν πέντε πότιμός ἐστι. ἔστι δ' οὔτε λίαν ἡδὺς, οὔτε λεπτός. ὁ σπολετῖνος δὲ, καὶ πινόμενος ἡδὺς, καὶ τῷ χρώματι χρυσίζει. καπυανὸς πολλὰ τῷ συρρεντίνῳ ἐμφερής. ὁ βαρβῖνος, λίαν αὐστηρὸς, καὶ ἀεὶ ἑαυτοῦ κρείττων γίνεται. εὐγενὴς καὶ ὁ καυκῖνος, καὶ τῷ φαλερνῷ ἐμφερής. ὁ βενεφρανὸς εὐστόμαχος, καὶ κοῦφος. ὁ ἐν Νεαπόλει τριβελλικὸς, εὔκρατος τῇ δυνάμει, εὐστόμαχος, εὔστομος. ὁ ἐρβοῦλος ἐν ἀρχῇ μὲν ἐστὶ μέλας, μετ' οὐ πολλὰ δὲ ἔτη λευκὸς γίνεται, ἔστι δὲ λίαν κοῦφος, καὶ τρυφερός. ὁ μασσαλιώτης, καλός. ὀλίγος δὲ γίνεται, παχὺς, σαρκώδης. ταραντῖνος δὲ, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κλιμάτων τούτων πάντες ἁπαλοί. οὐ πλῆξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἡδεῖς, εὐστόμαχοι. ὁ δὲ μαμερτῖνος, ἔξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται. καὶ γινόμενος ἐν Σικελίᾳ, καλεῖται ἰωτάλινος. ἡδὺς δ' ἐστὶ, κοῦφος, εὔτονος. Ὅτι παρ' Ἰνδοῖς τιμᾶται δαίμων, ὥς φησι Χάρης ὁ μιτυληναῖος, ὃς καλεῖται Σοροάδειος. ἑρμηνεύεται δὲ ἑλλάδι φωνῇ, οἰνοποιός.

ἰταλικός, legit Hermolaus.

Ὅτι Ἀντιφάνης πῶς ὁ χαρίεις τὰ ἐξ ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει. Ἐξ Ἤλιδος μάγειρος, ἐξ Ἄργους λέβης, φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα. Ἰχθῦς Σικυῶνος, Αἰγίου δ' αὐλητρίδες. Τυρὸς σικελικὸς, μύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἐγχέλυς Βοιώτιαι. Ἕρμιππος δ' οὕτως. Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι. Ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ' οἴνοπα πόντον, Ὅσσ' ἀγάθ' ἀνθρώποις δεῦρ' ἤγαγε νηὶ μελαίνῃ, Ἐκ μὲν Κυρήνης καυλὸν, καὶ δέρμα βόειον. Ἐκ δ' Ἑλλησπόντου σκόμβρους, καὶ πάντα ταρίχη. Ἐκ δ' αὖ Ἰταλίας χόνδρον, καὶ πλευρὰ βόεια. Καὶ παρὰ Σιτάλκου ψώραν λακεδαιμονίοισι. Καὶ παρὰ Περδίκκου ψεύδη ναυσὶν πάνυ πολλαῖς. Αἱ δὲ Συράκουσαι σῦς καὶ τυρὸν παρέχουσαι. Καὶ Κερκυραίους ὁ Ποσειδῶν ἐξολέσειε Ναυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς, ὅτι δίχα θυμὸν ἔχουσι. Ταῦτα μὲν ἐντεῦθεν. ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρέμαστα Ἱστία, καὶ βύβλους. ἀπὸ δ' αὖ Συρίας, λιβανωτόν. Ἡ δὲ καλὴ Κρήτη κυπάριττον τοῖσι θεοῖσιν. Ἡ Λιβύη δ' ἐλέφαντα πολὺν παρέχει κατὰ πρᾶσιν. Ἡ Ῥόδος ἀσταφίδας τε, καὶ ἰσχάδας ἡδυονείρους. Αὐτὰρ ἀπ' Εὐβοίας ἀπίους, καὶ ἴφια μῆλα. Ἀνδράποδ' ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ' Ἀρκαδίας ἐπικούρους. Αἱ Παγασαὶ δούλους, καὶ στιγματίας παρέχουσι. Τὰς δὲ Διὸς βαλάνους, καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεντα Παφλαγόνες παρέχουσι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. Φοινίκη δ' αὖ καρπὸν φοίνικος, καὶ σεμίδαλιν. Καρχηδὼν δάπιδας, καὶ ποικίλα προσκεφάλαια. Πίνδαρος δ' ἐν τῇ εἰς Ἱέρωνα πυθικῇ ᾠδῇ, ἀπὸ Ταϋγέτου μὲν λάκαιναν ἐπὶ θηρσὶ κύνα τρέχειν πυκινώτατον ἑρπετόν. σκύριαι δ' ἐς ἄμελξιν γάλακτος αἶγες ἐξοχώταται. ὅπλα δ' ἀπ' Ἄργεος, ἅρμα Θηβαῖον. ἀπὸ γᾶς ἀγλαοκάρπου, Σικελίας δ' ὄχημα δαιδάλεον ματεύειν. Κριτίας δ' οὕτως. Κότταβος ἐκ σικελῆς χθονὸς ἐκπρεπὲς εἰς ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα. Εἶτα δ' ὄχος σικελὸς, κάλλει δαπάνῃ τε κράτιστος. * Θεσσαλικὸς δὲ θρόνος γυίων τρυφερωτάτη ἕδρα. Εὐναίου δὲ λέχους ἔξοχα κάλλος ἔχει Μίλητός τε Χίος τ' ἔναλος πόλις Οἰνοπίωνος. Τυρσηνὴ δὲ κρατεῖ χρυσότυπος φιάλη, Καὶ πᾶς χαλκὸς ὅστις κοσμεῖ δόμον ἔν τινι χρείᾳ. Φοίνικες δ' εὗρον γράμματα λεξίλογα. Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρώτη. Φορτηγοὺς δ' ἀκάτους Κᾶρες ἁλὸς ταμίαι. Τὸν δὲ τροχὸν γαίης τε καμίνου τ' ἔκγονον εὗρε Κλεινότατον κέραμον χρήσιμον οἰκονόμον. Ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον. καὶ ἐπαινεῖται ὄντως ὁ ἀττικὸς κέραμος. Εὔβουλος δὲ φησί, Κνίδια κεράμια, σικελικὰ βατάνια, μεγαρικοὶ πιθάκνια. Ἀντιφάνης δὲ, νᾶπυ Κύπρου καὶ σκαμωνίας ὀπόν. Κάρδαμον μιλήσιον, κρόμιον σαμοθράκιον, Καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σίλφιον, θύμον ὑμήττιον, Ὀρίγανον τενέδιον.

ἑκάστης πόλεως ἰδιώματα.

ἑκάστης ἰδιώματα χώρας.

Οἶνοι.

Ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸν χαλυβώνιον μόνον οἶνον ἔπινεν, ὅν φησι Ποσειδώνιος κἀν Δαμασκῷ τῆς Συρίας γίνεσθαι, Περσῶν αὐτόθι καταφυτευσάντων τὰς ἀμπέλους. ἐν δὲ Ἴσσῃ τῇ κατὰ τὸν Ἀδρίαν νήσῳ, Ἀγαθαρχίδης φησὶ οἶνον γίνεσθαι, ὃν πᾶσι συγκρινόμενον καλλίω εὑρίσκεσθαι. χίου δὲ οἴνου καὶ θασίου μέμνηται Ἐπίλυκος, χῖος καὶ θάσιος ἠθημένος. οἶνος λέσβιος ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ Μάρων μοι δοκῶ, φησὶ Κλέαρχος. Λεσβίου πόματος οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίων πιεῖν, φησὶ Ἄλεξις, θασίοις καὶ λεσβίοις οἰναρίοις τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, καὶ νεανίζει. Ὁ αὐτός, Ἡδὺς ὁ βρόμιος τὴν ἀτέλειαν λεσβίου Ποιῶν, τὸν οἶνον εἰσάγουσιν ἐνθάδε Ὃς δ' ἂν εἰς ἑτέραν ληφθῇ γ' ἀποστέλλων πόλιν, Κἂν κύαθον, ἱερὰν ἐγγράφειν τὴν οὐσίαν. Ἔφιππος, φιλῶ γε πράμνιον οἶνον λέσβιον. Πολλὴ δὲ λεσβία σταγὼν ἐκπίνεται ἄγαν. Ἀντιφάνης, ἔστιν ὄψον χρηστὸν ἐπαγωγὸν πάνυ οἶνος τε θάσιος, καὶ μύρον καὶ στέμματα. Ἐν πλησμονῇ γὰρ κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς Πράττουσιν, οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτη βροτοῖς. Εὔβουλος, θάσιον ἢ χῖον λαβὼν, ἢ λέσβιον γέροντα νεκταροσταγῆ. Μέμνηται δ' οὗτος καὶ ψυθίου οἴνου. οἶνον γάρ με ψύθιον γεύσας ἡδὺν ἄκρατον, διψῶντα λαβὼν ὄξει παίει πρὸς τὰ στήθη. καὶ

Suidas.

Ἀναξανδρίδης

Ἀναξανδρίδης, χοῦς κεκραμένος ψυθίου. ὅτι Ἀριστοφάνης τὰς δευτέρας θεσμοφοριαζούσας, Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφει. ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μέμνηται πεπαρηθίου. Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω πράμνιον, Οὐ χῖον, οὐ θάσιον, οὐ πεπαρήθιον, Οὐδ᾽ ἄλλον ὅστις ἐπεγείρει τὸν ἔμβολον. Εὔβουλος, Ὁ λευκάδιος πάρεστι καὶ μελήσιος Οἰνίσκος οὗτοι πότιμος. Ἀρχεστράτου τοῦ δειπνολόγου. Εἶθ᾽ ὁπηνίκ᾽ ἂν πλήρωμα Διὸς σωτῆρος ἔλησθε, Ἤδη χρὴ γεραὸν πολιὸν σφόδρα κρατοφοροῦντα Οἶνον ὑγρᾷ χαίτᾳ λευκῷ πεπυκασμένον ἄνθει. Πίνειν ἐκ Λέσβου περικύμονος ἐκγεγαῶτα. Τὸν δ᾽ ἀπὸ φοινίκης ἱερᾶς τὸν Βύβλινον αἰνῶ Οὐ μέν τοι κείνῳ γε παρεξισῶ αὐτόν. Ἂν γὰρ ἐξαίφνης αὐτοῦ γεύσῃ μὴ πρόσθεν ἐθισθείς, Εὐώδης μέν σοι δόξει τοῦ Λεσβίου εἶναι Μᾶλλον. ἔχει γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μῆκος ἄπλατον. Γινόμενος δ᾽ ἥσσων πολλῶν. κεῖνος δὲ δοκήσει Οὐκ οἴνῳ, σὸς ἔχειν ὅμοιον γέρας ἀμβροσίᾳ δέ. Εἰ δέ τινες σκώπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι. Ὡς ἥδιστος ἔφυ πάντων φοινίκιος οἶνος, Οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς. Ἔστι δὲ καὶ θάσιος πίνειν γενναῖος, ἐὰν ᾖ Πολλαῖς πρεσβεύων ἐτέων οἴνου περικαλλέσιν ὥραις. Οἶδα δὲ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρνη Εἰπεῖν αἰνῆσαί τε, καὶ οὐ με λέληθ᾽ ὀνομῆναι. Ἀλλ᾽ οὐθὲν τ᾽ ἄλλ᾽ ἐστὶν ἁπλῶς πρὸς Λέσβιον οἶνον. Ἀλλά τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ᾽ αὐτοῖς. Φοινίκου δὲ οἴνου μέμνηται καὶ Ἕρμιππος. κάρυα ῥοιάς, φοινικία ἕτερα νωγαλίσματα σαμνάριά τε οἴνου τοῦ φοινικικοῦ. καὶ πάλιν φοινικίνου βῖκός τις ὑπανεῴγνυτο, μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ξενοφῶν ἀναβάσει. μενδαίου δὲ ὁ Κρατῖνος Νῦν δ᾽ αὖ ἴδοι μενδαῖον ἡβῶντ᾽ ἀρτίως Οἰνίσκον ἕποιτο κἀκολουθῶν. καὶ λέγει. Οἴμ᾽ ὡς ἁπαλός, καὶ λευκός ἆρ᾽ οἴσει τρία. Ἕρμιππος δέ που ποιεῖ τὸν Διόνυσον πλειόνων μεμνημένον. μενδαίῳ μὲν ἐνουροῦσι, καὶ θεοὶ αὐτοὶ Στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. μάγνητα δὲ μειλιχόδωρον, Καὶ θάσιον τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὀδμή. Τοῦτον ἐγὼ κρίνω πολὺ πάντων εἶναι ἄριστον Τῶν ἄλλων οἴνων, μετ᾽ ἀμύμονα χῖον ἄλυπον. Ἔστι δέ τις οἶνος ὃν δὴ σαπρίαν καλέουσι, Οὗ καὶ ἀπὸ στόματος στάμνων ἀνοιγομενάων Ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ᾽ ὑακίνθου Ὀσμὴ θεσπεσία. κατὰ πᾶν δ᾽ ἔχει ὑψερεφὲς δῶ. Ἀμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ, τοῦτ᾽ ἐστὶ τὸ νέκταρ. Τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν ταῖσι θαλείαις Τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ᾽ ἐχθροῖς ἐκ πεπαρήθου. Φησὶ δὲ Φανίας ὁ ἐρέσιος μενδαίους τοὺς βότρυς ἔτι ἐν τῇ ἀμπέλῳ ῥαίνειν τῷ ἐλατηρίῳ, διὸ γίνεσθαι τὸν οἶνον μαλακόν. ὅτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβεν δωρεὰν τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ᾽ εἰς ἄρτον, Μυοῦντα δ᾽ εἰς ὄψον, Περκώπην δὲ καὶ τὴν Παλαισκῆψιν εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. ἐκέλευσε δὲ τούτῳ στολὴν φορεῖν βαρβαρικήν, ὡς καὶ Δημαράτῳ δοὺς τὰ πρότερον ὑπάρχοντα, καὶ στολὴν γάμβριον προσθείς, ἐφ᾽ ᾧ τε μηκέτι ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβάληται. καὶ Κῦρος δὲ ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ κυζικηνῷ φίλῳ ὄντι ἐχαρίσατο ἑπτὰ πόλεις, ὥς φησιν ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, πήδασον, ὀλύμπιον, ἀκαμάντιον, σκῆπτρα, ἀρτύψον, πορτύρην. ὁ δ᾽ εἰς ὕβριν φασὶ καὶ ἄνοιαν προελθών, τυραννεῖν ἐπιχείρησε τῆς πατρίδος, στρατιὰν συναγαγών. καὶ οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ᾽ αὐτὸν ἐβοηδρόμουν, πρόκροσσοι φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. τιμᾶται δὲ παρὰ Λαμψακηνοῖς ὁ Πρίαπος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διονύσῳ ἐξ ἐπιθέτου καλουμένου οὕτως, ὡς θρίαμβος καὶ διθύραμβος. ὅτι Μιτυληναῖοι τὸν παρ᾽ αὐτοῖς γλυκὺν οἶνον πρόδρομον καλοῦσιν. ἄλλοι δὲ πρότροπον ἢ πρόδρομον. θαυμάζεται δὲ καὶ ὁ ἰκάριος οἶνος. ὡς Ἄμφις, ἐν Θουρίοις τ᾽ ἔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακοί. Ἰκάριος οἶνος, ἰσχάδες κιμώλιαι.

Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ φησὶν Ἐπαρχίδης ὁ πράμνειος. ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου. καὶ ἔστιν οὔτε γλυκύς, οὔτε παχύς, ἀλλ᾽ αὐστηρός, καὶ σκληρός, καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν. οἵῳ Ἀριστοφάνης οὐκ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων, τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν. ἀλλ᾽ ἀνθοσμίᾳ, καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ. εἶναι γὰρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος, πράμνιον πέτραν, καὶ παρ᾽ αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ᾽ οὗ τὸν πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ φαρμακίτην τινὰς καλεῖν. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Ἴκαρος πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῶν ἰχθύων πλῆθος. ὡς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιὰς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν, καὶ Λαγοῦσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγῶν. καὶ ἕτεραι Φυκοῦσαι καὶ Λαπαδοῦσαι, ἀπὸ τῶν παραπλησίων. προσαγορεύεται δέ φησιν Ἐπαρχίδης ἡ ἄμπελος, ἡ τὸν ἰκάριον πράμνιον φέρουσα, ὑπὸ τῶν ξένων μὲν ἱερά, ὑπὸ δὲ τῶν οἰνοέων διονυσιάς. Οἰνόη δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστί. Δίδυμος δὲ πράμνιον φησὶ οἶνον, ἀπὸ πραμνίας ἀμπέλου οὕτω καλουμένης. οἱ δὲ ἰδίως, τὸν μέλανα. ἔνιοι δὲ ἐν τῇ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήδειον, οἱονεὶ παραμένιον ὄντα. οἱ δὲ τὸν πραΰνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πιόντες προσηνεῖς. ἐπαινεῖ Ἄμφις καὶ τὸν ἐξ Ἀκάνθου πόλεως οἶνον, λέγων, Ποδαπὸς εἶ φράσον. ἀκάνθιος. Εἶτα πρὸς θεῶν Οἴνου πολίτης ὢν κρατίστου στρυφνὸς εἶ. Καὶ τοὔνομ᾽ αὐτὸ τῆς πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις Ἔχεις. τὰ δ᾽ ἤθη τῶν πολιτῶν οὐκ ἔχεις. Κορινθίου οἴνου Ἄλεξις μνημονεύει, ὡς σκληροῦ. Οἶνος ξενικὸς παρῆν. ὁ γὰρ Κορίνθιος Βασανισμός ἐστι. καὶ εὐβοϊκοῦ δὲ πολὺν πιὼν εὐβοϊκὸν οἶνον. Ἀρχίλοχος τὸν νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει, ὅς καί που φησὶ Ἐν δορὶ μέν μοι μᾶζα μεμαγμένη.

Οἶνοι.

βιβλ. β.

Βασιλεῖς Περσῶν πόλεις δωρούμενοι.

Strabo 14. & Plutarch.

Οἶνος πράμνιος. Ἰκάριος.

Οἶνος ἀκάνθιος.

μένη, ἐν Ῥοιῇ δ' οἶνος Ἰσμαρικός. πίνω δ' ἐν Ῥοιῇ κεκλιμένος. Στράττις δὲ τὸν σκιάθιον ἐπαινεῖ, Οἶνος κοκκύζει τοῖς ὁδοιπόροις πιεῖν μέλας σκιάθιος ἴσον ἴσῳ κεκραμένος. Ἀχαιὸς δὲ τὸν

Βίβλινος.

βίβλινον, Ἐδεξιοῦτο βιβλίνου μέθης ἐκπώματι. Καλεῖται δὲ οὕτως ἀπό τινος χωρίου οὕτω προσαγορευομένου, φησὶ δὲ καὶ Φιλῖνος, ὅτι παρέξω λέσβιον, χῖον, Γαπ † θάσιον, βίβλινον, μενδαῖον, ὥστε μηδένα κραιπαλᾶν. Ἐπίχαρμος δὲ ἀπό τινων ὀρῶν Βιβλίνων φησὶν αὐτὸν ὠνομάσθαι, Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θρᾴκης φησὶν εἶναι χώραν τὴν Βιβλίαν, ἣν αὖθις Τισάρην καὶ Οἰσύμην προσαγορευθῆναι. ἐπιεικῶς δὲ ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄγουσαι. Ἱππίας δ' ὁ ῥηγῖνος τὴν εἰλεὸν καλουμένην ἄμπελον, βιβλίαν φησὶ καλεῖσθαι. ἣν Πόλλιν τὸν Ἀργεῖον, ὃς ἐβασίλευσε Συρακουσίων, πρῶτον εἰς Συρακούσας κομίσαι ἐξ Ἰταλίας. εἴη ἂν οὖν ὁ παρὰ Σικελιώταις γλυκὺς καλούμενος πόλλιος, ὁ βίβλινος οἶνος. Χρησμός, Πῖν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις, Οὐδ' ἱερὰν Ὑπέρειαν, ὅθι γ' ἄτρυγον οἶνον ἔπινες. ὠνομάζετο δὲ παρὰ Τροιζηνίοις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἄμπελος ἀνθηδονιὰς καὶ ὑπερειάς, ἀπὸ Ἄνθου τινὸς καὶ Ὑπέρου, ὡς καὶ ἀλθεφιὰς ἀπὸ Ἀλθηφίου τινός, ἑνὸς τῶν Ἀλφειοῦ ἀπογόνων. Ἀλκμὰν δέ που, ἄπυρον οἶνον καὶ ἄνθεος ὄσδοντα φησί, τὸν ἐκ Πέντε λόφων, ὅς ἐστι τόπος Σπάρτης ἀπέχων σταδίους ἑπτά. καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν. χωρία δὲ ταῦτα κεῖται πλησίον Πιτάνης. φησὶν οὖν, οἶνον δ' Οἰνουντιάδαν, ἢ Δένθιν, ἢ Καρύστιον, ἢ Ὀνογλίν, ἢ Σταθμίταν, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας. ἄπυρον δὲ εἶπε, τὸν οὐχ ἑψημένον. ἐχρῶντο γὰρ ἑφθοῖς οἴνοις. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπύῃ φησὶ γίνεσθαι, τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ᾧ μηδένα συγκρίνεσθαι. Ἀλκίφρων δ' ὁ μαιάνδριος, περὶ τὴν Ἐφεσίαν εἶναι ὀρείαν κώμην τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Λυβίδα, νῦν δὲ Λατωρέαν, ἀπὸ Λατωρέας Ἀμαζόνος, ἐν ᾗ γίνεσθαι τὸν πράμνιον οἶνον. Τιμαχίδας δὲ ὁ ῥόδιος ὑπόχυτον τινὰ οἶνον ἐν Ῥόδῳ καλεῖ, παραπλήσιον τῷ γλυκεῖ. καὶ γλύξις δ' οἶνος καλεῖται, ὁ τὸ ἕψημα ἔχων. Πολύζηλος δέ, ἀντίτην καλεῖ οἶνον ἐν Ῥόδῳ. Πλάτων δ' ὁ κωμικός, καπνίαν. κάλλιστος δ' οὗτος γίνεται ἐν Βενεβεντῷ, πόλει Ἰταλίας. Ἄμφις δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖσθαι παρὰ Σωσικράτει. ἐχρῶντο δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ πόματι τινὶ ἐξ ἀρωμάτων κατασκευαζομένῳ, ὃ ἐκάλουν τρίμμα.

τρίμμα.
Lib.9. cap.20.
Plin.li.14.c.18.

Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησί, ἐν Ἡραίᾳ τῆς Ἀρκαδίας γίνεσθαι οἶνον, ὃς τοὺς μὲν ἄνδρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνούσας ποιεῖ. περὶ δὲ Κερυνίαν τῆς Ἀχαΐας, ἀμπέλου τι γένος εἶναι, ἀφ' ἧς τὸν οἶνον ἐξαμβλοῦν ποιεῖν τὰς γυναῖκας τὰς ἐγκύμονας. κἂν τῶν βοτρύων δέ φησι φάγωσι, ἐξαμβλοῦσιν. ὁ δὲ τροιζήνιος οἶνος ἀγόνους φησὶ ποιεῖ τοὺς πίνοντας. ἐν Θάσῳ δὲ λέγει, ὡς αὐτοὶ ποιοῦσιν οἶνόν τινα ὑπνωτικόν, καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦντα τοὺς πίνοντας. περὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθοσμίου οἴνου σκευασίας, Φαινίας ὁ ἐρέσιος φησὶ τάδε, Γλεύκει παρεγχεῖται περὶ τοὺς πεντήκοντα εἷς θαλάσσης, καὶ γίνεται ἀνθοσμίας. καὶ πάλιν, Ἀνθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπέλων ἰσχυρότερος, ἢ ἐκ παλαιῶν. ἑξῆς τε φησί, Τοὺς ὀμφακώδεις συμπατήσαντες ἀπέθεντο, καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο.

Ἀποιτὶ καὶ ἀνθοσμίας.

Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐν τῷ Πρυτανείῳ διδόμενον θαυμαστὸν εἶναι τὴν ἡδονήν. ἠρτυμένος γάρ ἐστιν. ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὸ κεράμιον σταῖς μέλιτι φυράσαντες, ὥστε τὴν ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ, τὴν δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ σταιτὸς λαμβάνειν τὸν οἶνον. καὶ ἑξῆς δέ φησιν. ἐάν τις κεράσῃ σκληρὸν καὶ εὔοσμον μαλακῷ καὶ ἀνόσμῳ, καθάπερ τὸν ἡρακλεώτην καὶ τὸν ἐρυθραῖον, τοῦ μὲν τὴν μαλακότητα, τοῦ δὲ τὴν εὐστομαχίαν παρεχομένου. μυρρίτης δὲ ἢ μυρρίνης οἶνος κεῖται παρὰ Ποσειδίππῳ, Διψηρὸς ἄρτος ὁ μυρρίνης ὁ τίμιος.

Οἴνων ἰάματα.

Καὶ ἑρμῆς δ' εἶδος πόσεως παρὰ Στράττιδι. Χαιρέας δέ, ἐν Βαβυλῶνι οἶνον φησὶ γίνεσθαι, τὸν καλούμενον νέκταρ. ἦ γὰρ ἔπος τόδ' ἀληθές, ὅτ' οὐ μόνον ὕδατος αἶσαν, Ἀλλά τι καὶ λεύκης οἶνος ἔχειν ἐθέλει. Οὐδὲ γὰρ ἀπόβλητον Διονύσιον, οὐδὲ γίγαρτον, ὁ κεῖος φησι ποιητής. τῶν οἴνων ὁ μὲν λευκός, ὁ δὲ κιρρός, ὁ δὲ μέλας. καὶ ὁ μὲν λευκός, λεπτότατος τῇ φύσει, οὐρητικός, θερμός, πεπτικός τε ὤν, τὴν κεφαλὴν ποιεῖ διάπυρον. ἀνωφερὴς γὰρ ὁ οἶνος. ὁ δὲ μέλας ὁ μὴ γλυκάζων, τροφιμώτατος, στυπτικός. ὁ δὲ γλυκάζων, καὶ τῶν λευκῶν, καὶ τῶν κιρρῶν τροφιμώτατος. λεαίνει γὰρ κατὰ τὴν πάροδον. καὶ παχύνων τὰ ὑγρὰ μᾶλλον, κεφαλὴν ἧττον παρενοχλεῖ. ὄντως γὰρ ἡ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχρονίζει περὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ πτυέλου ἐστὶν ἀνάγωγος, ὡς Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος φησίν, ὁ μέλας οἶνος ἐστὶ θρεπτικώτατος, ὁ δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὁ δὲ κιρρὸς ξηρός, καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος. οἱ δ' ἐπιμελέστερον τεθαλαττωμένοι οἶνοι, ἀκραίπαλοί τε εἰσί, καὶ κοιλίαν λύουσιν, ἐπιδάκνουσί τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσήσεις τε ἐνεργάζονται, καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὅ τε μύνδιος, καὶ ὁ ἀπὸ Ἁλικαρνασοῦ. ὁ γοῦν κυνικὸς Μένιππος, ἁλμοπότιν τὴν Μύνδον φησί. ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ κῷος τεθαλάττωται, καὶ ὁ ῥόδιος δέ, ἐλάττονος μὲν τετύχηκε θαλάσσης. ὁ δὲ πολὺς αὐτοῦ ἀχρεῖος ἐστίν. ὁ δὲ νησιώτης, εἴς τε τοὺς πότους ἐστὶν εὖ πεφυκώς, καὶ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοίκειος. ὁ δὲ κνίδιος, αἵματος γεννητικός, τρόφιμος, κοιλίαν εὔλυτον κατασκευάζων. πλείων δὲ πινόμενος, ἐκλύει τὸν στόμαχον. ὁ δὲ λέσβιος στύψιν μικροτέραν ἔχει, καὶ μᾶλλον οὐρεῖται.

Οἶνοι τεθαλαττωμένοι.

εὑρέται. χαριέστερος δ' ἐστὶν ὁ Χῖος. καὶ τοῦ Χίου ὁ καλούμενος ἀριούσιος. διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσὶ τρεῖς. ὁ μὲν γὰρ αὐστηρός ἐστιν, ὁ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται. ὁ μὲν οὖν αὐστηρὸς εὔστομός ἐστι, καὶ τρόφιμος, καὶ μᾶλλον οὐρητικός. ὁ δὲ γλυκάζων, τρόφιμος, πλήσμιος, κοιλίας μαλακτικός. ὁ δ' αὐτόκρατος τῇ χρείᾳ ἀν. κοινῶς ἐστὶν ὁ Χῖος, πεπτικός, τρόφιμος, αἵματος χρηστοῦ γεννητικός, προσηνέστατος, πλήσμιος, διὰ τὸ πολὺ εἶναι τῇ δυνάμει. τῶν δ' οἴνων χαριέστατος, ὁ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἀλβανός, καὶ ὁ Φάλερνος. ὁ δὲ τούτων πεπαλαιωμένος, καὶ κεχρονικώς, φαρμακώδης ὢν καροῖ λίαν ταχέως. ὁ δὲ Ἀδριανὸς καλούμενος, εὔπνους, εὐανάδοτος, ἄλυπος τὸ σύνολον. οἰνοποιητέον δὲ αὐτοὺς πρό τινος χρόνου, καὶ εἰς ἀναπεπταμένον τόπον θετέον, εἰς τὸ διαπνεῦσαι τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως αὐτῶν. χαριέστατος δὲ οἶνος εἰς παλαίωσιν ὁ Κερκυραῖος. ὁ δὲ Ζακύνθιος, καὶ ὁ Λευκάδιος, διὰ τὸ γύψον λαβεῖν, καὶ κεφαλὴν ἀδικοῦσιν. ὁ δὲ ἐκ Κιλικίας Ἀβάτης καλούμενος, κοιλίας μόνον ἐστὶ μαλακτικός. Κῴῳ δὲ, καὶ Μυνδίῳ, καὶ Ἁλικαρνασίῳ, καὶ παντὶ τῷ ἱκανῶς τεθαλαττωμένῳ συνᾴδει τὰ σκληρὰ τῶν ὑδάτων. οἷα κρηναῖα, καὶ ὄμβρια, ἐὰν ᾖ διυλισμένα, καὶ πλείονα χρόνον καθεσταμένα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν αὐτόθι Ἀθήνησι, καὶ Σικυῶνι. ἐν ταύταις γὰρ τὰ τοιαῦτα ὕδατα. τοῖς δὲ θαλασσίοις τῶν οἴνων, καὶ τοῖς περιέχουσιν ἱκανωτέραν σύμψιν τῷ Χίῳ καὶ Λεσβίῳ, τὰ ἀπιότατα τῶν ὑδάτων εὐθετεῖ. Εὔγλωσσα σιγήσασα τὸν πολὺν χρόνον. Πῶς δῆτα τλήσῃ πρᾶγμ' ὑπεξελθεῖν τόδε. Ἡ τῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἐμβριθέστερον. Ὑφ' ἧς τὸ κρυφθὲν ἐφανὲς ἀνάκτορον, φησὶ Σοφοκλῆς. ὅτι ὁ μαρεώτης οἶνος, ἀλεξανδρεωτικὸς τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχει, ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κρήνης Μαρείας, καὶ τῆς παρ' αὐτὴν πόλεως ὁμωνύμου, ἣ πρότερον μὲν ἦν μεγίστη, νῦν δὲ κώμη. παρείληφε μέντοι τὴν προσηγορίαν, λαβοῦσα ἀπὸ Μάρωνος, ἑνὸς τῶν μετὰ Διονύσου τὰς στρατείας πεποιημένων. πολλὴ δὲ ἡ περὶ τὴν γῆν ταύτην ἄμπελος, ἧς καὶ ἡ σταφυλὴ βρωθῆναι πάνυ εὔστομος, καὶ ὁ γινόμενος οἶνος κάλλιστος, λευκός τε γὰρ καὶ ἡδὺς εὔπνους, εὐανάδοτος, λεπτός, κεφαλῆς οὐ καθικνούμενος, διουρητικός. τούτου δὲ καλλίων ὁ ταινιωτικὸς καλούμενος. ταινία δ' ἐστὶν ἐπιμήκης περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους, ἀφ' ἧς οἱ γινόμενοι οἶνοι εἰσὶ μὲν ἠρέμα ὑπόχλωροι ἐμφαίνοντές τι ἐν αὐτοῖς λιπαρόν, ὃ κατὰ τὴν τοῦ ὕδατος κρᾶσιν ἀναλύεται κατὰ βραχύ, ὡς καὶ τὸ μέλι τὸ Ἀττικὸν ἀνακιρνάμενον. οὗτος ὁ ταινιωτικός, πρὸς τὸ ἡδὺς εἶναι ἔχει τι καὶ ἀρωματῶδες, ἠρέμα ἐπιστύφον. ἡ δὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἄμπελος, πλείστη μὲν αὐτή, ὅσος καὶ ὁ ποταμός. καὶ πολλοὶ τῶν οἴνων ἰδιάζοντες κατά τε τὰ χρώματα, καὶ τὴν προσφοράν. τούτους δ' ὑπερβάλλει ὁ κατὰ Ἄντυλλαν πόλιν, οὐ μακρὰν οὖσαν Ἀλεξανδρείας, ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς, Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας. ὁ δὲ κατὰ τὴν Θηβαΐδα, καὶ μάλιστα ὁ κατὰ τὴν Κόπτου πόλιν οὕτως ἐστὶ λεπτός, καὶ εὐανάδοτος, καὶ ταχέως πεπτικός, ὡς τοῖς πυρεταίνουσι διδόμενος μὴ βλάπτειν. Σαυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀστυδάμας γύναι. ἦν δὲ τραγικὸς ποιητὴς ὁ Ἀστυδάμας. ὅτι Θεόπομπος ὁ Χῖος τὴν ἄμπελον ἱστορεῖ εὑρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειόν, καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ σταδίους, ἐν ᾧ οἱ ἐγχώριοι κατακλείοντες τοῖς Διονυσίοις χαλκοῦς λέβητας τρεῖς κενούς, παρόντων τῶν ἐπιδημούντων ἀποσφραγίζονται, καὶ ὕστερον ἀνοίγοντες, εὑρίσκουσιν οἴνου πεπληρωμένους. Ἑλλάνικος δέ φησιν ἐν τῇ Πλινθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρώτῃ εὑρεθῆναι τὴν ἄμπελον. διὸ καὶ Δίων ὁ ἐξ ἀκαδημίας, φιλοίνους καὶ φιλοπότας τοὺς Αἰγυπτίους γενέσθαι, εὑρεθῆναί τε παρ' αὐτοῖς βοήθημα, ὥς τε τοὺς διὰ πενίαν ἀποροῦντας οἴνου, τὸν ἐκ τῶν κριθῶν γινόμενον πίνειν. καὶ οὕτως ἥδεσθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους, ὡς καὶ ᾄδειν, καὶ ὀρχεῖσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν ὅσα τοὺς ἐξοίνους γινομένους. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι οἱ μὲν ἀπ' οἴνου μεθυσθέντες, ἐπὶ πρόσωπον φέρονται. οἱ δὲ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ἐξυπτιάζονται τὴν κεφαλήν. ὁ μὲν γὰρ οἶνος καρηβαρικός, ὁ δὲ κρίθινος καρωτικός. ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι, σημεῖον καὶ τὸ παρὰ μόνοις αὐτοῖς ὡς νόμιμον ἐν τοῖς δείπνοις, πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβας ἐσθίειν ἑφθάς, καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. καὶ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ἀμεθύσους, προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύωνται, ἀμαυρότερος ὁ οἶνος γίνεται. διὸ καὶ Συβαρῖται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἄλεξις, Ἐχθὲς ὑπέπινες, εἶτα νυνὶ κραιπαλᾷς. Κατανύστασον. παύσει γὰρ εἶτά σοι δότω ῥάφανόν τις ἑφθήν. Εὔβουλος δέ που φησί, Γύναι ῥάφανόν γε κομίσασ' εἰς ἐμὲ σύ, τὴν κραιπάλην Μέλλεις ἀφεῖναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς. Ὅτι δὲ τὴν κράμβην ῥάφανον ἐκάλουν οἱ παλαιοί, Ἀπολλόδωρος δηλοῖ ὁ Καρύστιος. Οἶδ' ὅτι καλοῦμεν ῥάφανον, ὑμεῖς δ' οἱ ξένοι Κράμβην, γυναιξὶ διαφέρειν οἴῃ δέ τι. Ἀναξανδρίδης, ἐὰν λούσησθε νῦν Ῥάφανόν τε πολλὴν ἐντράγητε, παύσετε Τὸ βάρος διασκεδᾶτε τὸ προσὸν νῦν νέφος Ἐπὶ τοῦ μετώπου. Νικοχάρης, Εἰσαύριον ἀντὶ ῥαφάνων ἑψήσομεν Βαλανεῖον. ἵν' οὖν ἐξάρῃ τὴν κραιπάλην. Ἄμφις, Οὐκ ἔστιν ὡς ἔοικε φάρμακον μέθης Οὐδὲν τοιοῦτον, ὡς τὸ προσπεσεῖν ἄφνω Λύπην τιν'· οὕτως ἐξελαύνει γὰρ σφόδρα Λήρους, ὥς τε τὰς ῥαφάνους οὕτω δοκεῖν. Περὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν ἡ κράμβη ποιεῖ, ἱστορεῖ καὶ Θεόφραστος, φεύγειν φάσκων καὶ ζῶσαν τὴν ἄμπελον τῆς ῥαφάνου τὴν ὀδμήν.

Οἶνος πρὸς τοῖς ἄποις.

Χῖος, καὶ μαρεώτης.

Οἶνος ταινιωτικός.

Αἰγύπτιος.

ἀστυδάμας.

Οἴνου εὕρεσις.

Κρίθινος οἶνος.

Κράμβη ἀμέθυσος.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΒΙΒΛΊΟΥ ΔΕΥΤΈΡΟΥ.

Περὶ οἴνου. Τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρεῖ τῷ ὕπνῳ, οὐκ ἐῶν με οἱ λόγοι οὓς ἀπεμνημόνευσας ὄντες ποικίλοι ὕπνῳ διδόναι σχολήν. Ὅτι τὸν οἶνον ὁ κολοφώνιος Νίκανδρος, ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ Οἰνέως, Οἰνεὺς δ' ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν Οἶνον ἔκλησε. φησὶ δὲ καὶ Μελανιππίδης ὁ μιλήσιος ἐπώνυμον, ὦ δέσποτ' οἶνον Οἰνέως. Ἑκαταῖος δ' ὁ μιλήσιος τὴν ἄμπελον ἐν Αἰτωλίᾳ λέγων εὑρεθῆναί φησι, καὶ τάδε. Ὀρεσθεὺς ὁ Δευκαλίωνος ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν ἐπὶ βασιλεία, καὶ κύων αὐτοῦ στέλεχος ἔτεκε, καὶ ὃς ἐκέλευσεν αὐτὸν κατορυχθῆναι, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔφυ ἄμπελος πολυστάφυλος. διὸ καὶ τὸν αὐτοῦ παῖδα φύτιον ἐκάλεσε. τούτου δ' Οἰνεὺς ἐγένετο κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπέλων. οἱ γὰρ παλαιοί φησιν Ἕλληνες οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπέλους. Οἰνέως δ' ἐγένετο Αἰτωλός. Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον, οἰόνουν αὐτόν φησιν εἶναι, διὰ τὸ οἰήσεως ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμπιπλᾶν. ἢ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνήσεως κέκληται. παρετυμολογῶν

Ιλ. ζ. γὰρ Ὅμηρος τὴν φωνήν, ὧδέ πως φησίν, Ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴκε πίῃσθα. καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνείατα καλεῖν εἴωθεν, ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς, Οἶνόν τοι Μενέλαε θεοὶ ποίησαν ἄριστον Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδῶνας. Δίφιλος δ' ὁ κωμικός φησιν, ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσ-

Οἴνου φύσις. φιλέστατε Διόνυσε, καὶ σοφώτατ' ὡς ἡδύς τις εἶ, Ὅταν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιῇς μόνος. Τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν, Τόν τ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν, θρασύν. Ὁ δὲ Φιλόξενος λέγει, εὐρρείτας οἶνος πάμφωνος. Χαιρήμων δὲ ὁ τραγῳδὸς παρασκευάζειν φησὶ τὸν οἶνον τοῖς χρωμένοις γέλωτα, σοφίαν, εὐμάθειαν, εὐβουλίαν. Ἴων δ' ὁ Χῖός φησι, ἄδαμον παῖδα ταυρωπὸν νέον οὐ νέον ἥδιστον πρόπολον βαρυγδούπων ἐρώτων Οἶνον ἀερσίνοον, ἀνθρώπων πρύτανιν. Μνησίθεος δὲ ἔφη τὸν οἶνον τοὺς θεοὺς Θνητοῖς καταδεῖξαι. τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις, Ἀγαθὸν μέγιστον. τοῖς δ' ἀτάκτως, τοὔμπαλιν. Τροφήν τε γὰρ δίδωσι τοῖσι χρωμένοις, Ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν. Εἰς τὴν ἰατρικήν τε χρησιμώτατον. Καὶ τοῖς ποτοῖς γὰρ φαρμάκοις κεράννυται, Καὶ τοῖσιν ἑλκωθεῖσιν ὠφέλημ' ἔχει. Ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καθ' ἡμέραν, Τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον, Εὐθυμίαν φέρει γ'. ἐὰν δ' ὑπερβάλῃς, ὕβριν. Ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ προσφέρῃ, μανίαν ποιεῖ. Ἂν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν γε σωμάτων. Διὸ καὶ καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον πανταχοῦ Ἰατρόν. ἡ δὲ Πυθία εἴρηκέ τισι Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν. Εὔβουλος δὲ ποιεῖ τὸν Διόνυσον λέγοντα, Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω Τοῖς εὖ φρονοῦσι, τὸν μὲν ὑγιείας ἕνα, Ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι. τὸν δὲ δεύτερον Ἔρωτος, ἡδονῆς τε. τὸν τρίτον δ' ὕπνου, Ὃν εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι, Οἴκαδε βαδίζουσ'. ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔθ' ἡμέτερός ἐστ', ἀλλ' ὕβρεως. ὁ δὲ πέμπτος, βοῆς. Ἕκτος δὲ, κώμων. ἕβδομος δ', ὑπωπίων. Ὄγδοος, κλήτηρος. ὁ δὲ ἔνατος, χολῆς. Δέκατος δὲ, μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖ. Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς, Ὑποσκελίζει ῥᾶστα τοὺς πεπωκότας. Ἐπίχαρμος δέ φησι, Ἐκ μὲν θυσίας, θοίνη, ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο, χάριεν ὥς γέ μοι. ἐκ δὲ πόσιος κῶμος, ἐκ κώμου δ' ἐγένετο θυανία, ἐκ δὲ θυανίας δίκη, ἐκ δὲ καταδίκης, πέδαι τε καὶ σφάκελος καὶ ζημία. Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισιν, Ὥραις, καὶ Διονύσῳ. τὴν δὲ δευτέραν, Ἀφροδίτῃ, καὶ πάλιν Διονύσῳ. Ὕβρει δὲ καὶ Ἄτῃ, τὴν τρίτην. κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην, Πληγὰς ὁ κῶμος λοίδορόν θ' ὕβριν φέρει. ὅθεν τινὲς τὴν Διονύσου γένεσιν καὶ τὴν τῆς ὕβρεως, κατὰ ταυτὰ γενέσθαι φασίν. Ἄλεξις δέ πού φησιν, ὡς Ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν Τρόπον τιν' ἐστίν. τὸν γὰρ οἶνον τὸν νέον Πολλή γ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι Πρώτιστον ἀφυβρίσαι τε ἀπανθῆσαι. πάλιν, Σκληρὸν γενέσθαι. παρακμάσαντα δ' ὧν λέγω Τούτων ἁπάντων, ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω Ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσαν ποτὲ Πότιμον γενέσθαι, καὶ καταστῆναι πάλιν. Ἡδὺν θ' ἅπασι τὸ λοιπὸν διατελεῖν. Κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητὴν, οἶνος πυρὶ ἶσον ἔχει μένος εὖτ' ἂν ἀνδρας Ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα Βορρῆς ἠὲ νότος. τὰ δέ τοι κεκρυμμένα φαίνει, Βυσσόθεν. ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον. Ἀλλαχοῦ δὲ τοὐναντίον φησὶν Ἄλεξις, Οὐδὲν γ' ἔοικ' ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν. Ὁ μὲν γὰρ ἀπογηράσκων, ἀηδὴς γίνεται. Οἶνον δὲ τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν. Ὁ μὲν δάκνει γάρ, ὁ δ' ἱλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ. Πανύασις δὲ λέγει, Οἶνος γὰρ πυρὶ ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ Ἐσθλὸν ἀλεξίκακον πάσῃ συνοπηδὸν ἀοιδῇ. ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἐρατὸν μέρος ἀγλαΐης τε, Ἐν δὲ χοροιτυπίης. ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος Τῷ σε χρὴ παρὰ δαιτὶ δεδεγμένον εὔφρονι θυμῷ, πίνειν. μὴ δὲ βορῆς κεκορημένον ἥστε παῖδα Ἧσθαι πλημμύροντα λελασμένον εὐφροσυνάων. Καὶ πάλιν, Οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν παρὰ δῶρον ἄριστον Ἀγλαός. ᾧ πᾶσαι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαί. πάντες δ' ὀρχησμοί, πᾶσαι δ' ἐραταὶ φιλότητες. Πάσας δ' ἐκ κραδίας ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάζει Ἀπινόμενος

Οἰκία τριήρης. κατὰ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον δὲ χερείων. Τίμαιος δὲ ὁ ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγαντι οἰκίαν τινὰ φησὶ καλεῖσθαι τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. νεανίσκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους, ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν

μανίας

μανίας ἐκθερμανθέντας ὑπὸ τῆς μέθης, ὡς νομίζειν μὲν ἐπὶ τριήρους πλεῖν. χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν θάλασσαν. καὶ τοσοῦτον ἔκφρονας γενέσθαι, ὡς τὰ ἐκ τῆς οἰκίας πάντα σκεύη καὶ στρώματα ῥίπτειν, ὡς εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ναῦν διὰ τὸν χειμῶνα ἀποφορτίζεσθαι δόξαν, αὐτοῖς λέγειν τὸν κυβερνήτην. συναθροιζομένων οὖν πολλῶν, καὶ τὰ ῥιπτόμενα διαρπαζόντων, οὐδὲ ὣς παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. καὶ τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, παραγενομένων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐγκληθέντας οἱ νεανίσκοι ἔτι ναυτιῶντας, ἀπεκρίναντο πυνθανομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι ἠναγκάσθαι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσσῃ τὰ περιττὰ τῶν φορτίων. θαυμαζόντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἔκπληξιν τῶν ἀνδρῶν, εἷς τῶν νεανίσκων καί τοι δοκῶν τῶν ἄλλων πρεσβεύειν κατὰ τὴν ἡλικίαν. ἐγὼ δ' ἔφη ἄνδρες τρίτωνες ὑπὸ τοῦ δέους καταβαλὼν ἐμαυτὸν ὑπὸ τοὺς θαλάμους, ὡς ἐνῆν μάλιστα κατωτάτω ἔκειμην. συγγνόντες οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει ἐπιτιμήσαντες μὴ πλείονος οἴνου ἐμφορεῖσθαι ἀφῆκαν. καὶ οἱ χάριν ἔχειν ὁμολογήσαντες, ἂν λιμένος ἔφη τύχωμεν ἀπαλλαγέντες τοσούτου κλύδωνος, σωτῆρας ὑμᾶς ἐπιφανεῖς μετὰ τῶν θαλασσίων δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἱδρυσόμεθα, ὡς αἰσίως ἡμῖν ἐπιφανέντας. ἐντεῦθεν ἡ οἰκία τριήρης ἐκλήθη. Φιλόχορος δέ φησιν, ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσιν οἵτινές εἰσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀνακαλύπτουσι παρρησίαν ἄγοντες. ὅθεν οἶνος καὶ ἀλήθεια λέγεται. καὶ ἀνδρὸς δ' ἔδειξε νόον. καὶ τὸ νικητήριον ἐν Διονύσου τρίπους. καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαμὲν τοὺς ἀληθεύοντας. δεῖ δὲ νοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου, τὸν κρατῆρα. ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινεν ἀμφοτέρους, ἐμπυριβήτης ὁ καὶ λουτροχόος. Αἰσχύλος, Τὸν μὲν τρίπους ἐδέξατ' οἰκεῖος λέβης, Αἰεὶ φυλάσσων τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν. ὁ δ' ἕτερος ὁ κρατὴρ καλούμενος. Ὅμηρος, Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας. ἐν τούτοις δὲ τὸν οἶνον ἐκίρνων, καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκεῖος τρίπους. διὸ Ἀπόλλωνος μὲν οἰκεῖος, διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν, Διονύσου δὲ διὰ τὴν ἐν μέθῃ. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος φησί, τρίπους χαλκοῦς οὐχ ὁ πυθικός, ἀλλ' ὃν νῦν λέβητα καλοῦσι. τούτων δ' ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐξεκεράννυον. οἱ δὲ λουτροχόοι ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθέρμαινον καὶ ἐμπυριβῆται. καὶ τούτων ἔνιοι ὠτώεντες, τρίποδα δὲ τὴν ὑπόβασιν ἔχοντες, τρίποδες ὠνομάζοντο. Φησί που Εὔριππος, Οἴνου σε πλῆθος πόλλ' ἀναγκάζει λαλεῖν. Οὐκοῦν μεθύοντας φασὶ τἀληθῆ λέγειν. Ἀντιφάνης, κρύψαι φιλεῖ Ἅπαντα τἄλλα τις δύνατ' ἄν, πλὴν δυοῖν. Οἶνόν τε πίνων, εἰς ἔρωτά τ' ἐμπεσών. Ἀμφότερα μηνύει γὰρ ἐκ τῶν βλεμμάτων καὶ τῶν λόγων τ' αὖ ὥστε τοὺς ἀρνουμένους Μάλιστα ταῦτα καταφανεῖς πολλοῖς ποιεῖ. Φιλόχορος δέ φησι, Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθηναίων βασιλέα μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν, πρῶτον κεράσαι. διὸ καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας, πρότερον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου καμπτομένους, καὶ διὰ τοῦτο ἱδρύσασθαι βωμὸν ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῷ τῶν ὡρῶν ἱερῷ. αὗται γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. πλησίον δὲ αὐτοῦ καὶ ταῖς νύμφαις βωμὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα τοῖς χρωμένοις τῆς κράσεως ποιούμενος. καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Μοῦσαι λέγονται. καὶ θεσμὸν ἔθετο προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σῖτα ἄκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ. τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον ὁπόσον ἕκαστος βούλεται. προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ, τὸ τοῦ Διὸς σωτῆρος ὄνομα. διὰ καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν πινόντων, ὅτι οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δὲ ἐν δευτέρῳ νόμων τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν φησὶ ὑγείας ἕνεκα ὑπάρχειν. ἀπὸ τοῦ κατὰ μέθην δὲ καταστήματος καὶ ταύρῳ παρεικάζουσι τὸν Διόνυσον, καὶ παρδάλει, διὰ τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ἐξοινωθέντας. Ἀλκαῖος, Ἄλλοτε μὲν μελιαδέος, ἄλλοτε δ' ὀξυτέρου τριβολῶν ἀρρητουμένος. εἰσὶ δ' οἳ καὶ θυμικοὶ γίνονται. τοιοῦτος δ' ὁ ταῦρος. Εὐριπίδης, ταῦροι δ' ὑβρισταί, καὶ ἐκ κέρως θυμούμενοι. διὰ δὲ τὸ μάχιμον, καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται. ὅθεν καὶ τὸ παρδαλῶδες. καλῶς οὖν Ἀριστῶν ὁ Κῖος φησί, ἥδιστον ποτὸν εἶναι τὸν ἅμα μὲν γλυκύτητος, ἅμα δὲ εὐωδίας κοινωνοῦντα. διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατασκευάζειν τινὰς περὶ τὸν Λυδίας Ὄλυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκιρνάντας εἰς ταυτὰ καὶ τὰ τῶν ἀνθῶν εὐώδη. οἶδα δὲ ὅτι Ἀναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτὸν, ἀλλὰ τροφὴν εἶναι λέγει θεῶν, Τὸ νέκταρ πάνυ μάττων ἐσθίω. διαπίνω τ' ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διὶ διακονῶ, καὶ σεμνός εἰμ' ἑκάστοθ' Ἥρᾳ λαλῶν, καὶ Κύπριδι παρακαθήμενος. Καὶ Ἀλκμὰν δὲ φησί, τὸ νέκταρ ἔδμεναι αὐτούς. καὶ Σαπφὼ δὲ φησί, Ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. Ἕρμας δ' ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχοήσων. ὁ δ' Ὅμηρος θεῶν πόμα τὸ νέκταρ οἶδεν. Ἴβυκος δὲ φησί τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ' ἐπίτασιν ἐννεαπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἔνατον εἶναι μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν. Οὐδεὶς φιλοπότης ἄνθρωπος ἐστὶ κακός. Ὁ γὰρ διμάτωρ Βρόμιος οὐ χαίρει συνὼν Ἀνδράσι πονηροῖς, οὐδ' ἀπαιδεύτῳ βίῳ, Φησὶ Ἄλεξις. καὶ

Οἶνος καὶ ἀλήθεια.

τρίποδες.

Il. i.

Διόνυσος ὀρθός.

ἄκρατον Διὸς σωτῆρος.

Νέκταρ.

Νέκταρ.

ἀμβροσία.

Ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιεῖ τοὺς πλέον πίνοντας αὐτόν. Ὁ δὲ ποιήσας τὸ εἰς Κρατῖνον ἐπίγραμμα φησί, Οἶνός τοι χαρίεντι πέλει μέγας ἵππος ἀοιδῷ. Ὕδωρ δὲ πίνων, χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκοις. Ταῦτ' ἔλεγεν Διόνυσε, καὶ ἔπνεεν, οὐχ ἑνὸς ἀσκοῦ Κρατῖνος, ἀλλὰ παντὸς ὀδωδὼς πίθου.

Τοιγάρτοι στεφάνων δόμος ἔβρυεν. εἶχε δὲ κισσῶν Μέτωπον οἷα καὶ σὺ λικροκωμένον. Πολέμων φησὶ ἐν μουνυχίᾳ, ἥρωα ἀκρατοπότην τιμᾶσθαι. παρὰ δὲ σπαρτιάταις Μάττωνα καὶ Κέρδωνα ἥρωας ὑπό τινων μαγείρων ἱδρύσθαι ἐν τοῖς φειδιτίοις. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δεῖπνεύς, ἀπὸ τῶν δείπνων λαβὼν τὴν προσηγορίαν. Ἐκ τροφῆς γηρᾶς οὔτ᾽ ἂν σκώμματα γένοιτο, οὔτ᾽ αὐτοσχέδια ποιήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κόμπος, οὐδὲ ψυχῆς ἀλαζονεία. καλῶς οὖν ἐν τῷ, Γῆ ἔβαν εὐχωλαὶ ἃς ἐν Λήμνῳ ἠγοράασθαι Ἔσθοντες κρέα πολλά, καὶ πίνοντες κρατῆρας Οἴνου ἐπιστεφέας. ἐπεσημήνατο ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος περιγράφων τὸν στίχον, ὃς ὑπὲρ κρεοφαγίας αὐχεῖν ποιεῖ τοὺς ἕλληνας. οὐ γὰρ ἀπὸ πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι, καὶ σκώπτειν, καὶ γελοιάζειν. ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιώσης τὴν γνώμην, καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ἣ γίνεται κατὰ τὴν μέθην. διὸ Βακχυλίδης φησί, Γλυκεῖ᾽ ἀνάγκη σευομένα κυλίκων, θάλπησι θυμὸν Κύπριδος. ἐλπὶς δ᾽ αἰθύσσει φρένας ἀναμιγνυμένα Διονυσίοισι δώροις. ἀνδράσι δὲ ὑψοτάτω πέμπει μερίμνας, αὐτὸς μὲν πολίων κρήδεμνον λύει. πᾶσι δ᾽ ἀνθρώποις μοναρχήσειν δοκεῖ. χρυσῷ δ᾽ ἐλέφαντί τε μαρμαίρουσι οἶκοι. πυροφόροι δὲ κατ᾽ αἰγλήεντα νῆες ἄγουσι ἀπ᾽ Αἰγύπτου μέγιστον πλοῦτον, ὡς πίνοντος ὁρμαίνει κέαρ. Σοφοκλῆς δέ φησι, τὸ μεθύειν πημονῆς λυτήριον. οἱ δ᾽ ἄλλοι ποιηταί φασι τὸν οἶνον εὔφρονα καρπὸν ἀρούρης. Καὶ

Ἰλ. τ. ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεύς, τὸν Ὀδυσσέα παράγει λέγοντα, Ὃς δέ κ᾽ ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς, Παννύχιος πολεμίζει, θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Κωμῳδίας εὕρεσις. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμῳδίας, καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὑρέθη, καὶ κατ᾽ αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρόν. ἀφ᾽ οὗ καὶ τρυγῳδία τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἡ κωμῳδία, τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς. Οἴνου δὲ μηκέτ᾽ ὄντος οὐκ ἔστιν Κύπρις, Οὐδ᾽ ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι. Εὐριπίδης ἐν βάκχαις φησί. καὶ Ἀστυδάμας δέ φησι, Θνητοῖσι τὴν ἀκεσφόρον λύπης Ἔφηνεν οἰνομήτορ᾽ ἄμπελον. Σωρευθεὶς μὲν γὰρ ἐμπιπλάμενος ἄνθρωπος ἀμελὴς γίνεται, ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικός. Ἀντιφάνης φησί, Οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μόνον, τὸ διορίζεσθαι βέβαιος τῷ στόματι τὰ γράμματα, φησὶ Ἄλεξις.

Ἐτυμολογία θοίνης, θαλείας, μέθης. Σέλευκος δέ φησι, τὸ παλαιὸν οὐκ εἶναι ἔθος, οὔτ᾽ οἶνον ἐπὶ πλεῖον οὔτ᾽ ἄλλην ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. διὸ καὶ θοίνας, καὶ θαλίας, καὶ μέθας ὠνόμαζον. τὰς μέν, ὅτι διὰ θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον. τὰς δ᾽, ὅτι θεῶν χάριν ἠλίζοντο καὶ συνῄεσαν. τοῦτο γάρ ἐστι τό, δαῖτα θάλειαν. τὸ δὲ μεθύειν φησὶ Ἀριστοτέλης, τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτῷ χρῆσθαι.

Τέλη. Θεοῖσι μικρὰ θύοντας τέλη τῶν βουθυτούντων ὄντας, εὐσεβεστέρους. Εὐριπίδης φησί. καὶ σημειῶσαι ὧδε τὸ τέλος, τὴν θυσίαν, καὶ Ὅμηρος. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. Τελετάς τε καλοῦμεν τὰς ἔτι μείζους, καὶ μετά τινος μυστικῆς παραδόσεως ἑορτάς, τῶν εἰς αὐτὰς δαπανημάτων ἕνεκα. τελεῖν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ ἀναλίσκοντες, καὶ εὐτελεῖς οἱ ὀλίγα. Φησὶν Ἄλεξις, Τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς δεῖ ζῆν, Φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ θεοῦ ποιεῖν. Ὁ γὰρ δεδωκὼς τ᾽ ἀγαθά, τῶν μὲν ἂν Πεποίηκεν, οἴεται χάριν τινὰ Ἔχειν ἑαυτῷ. τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ Μετρίως πράττειν φάσκοντας, ἀχαρίστους ὁρῶν Ἀνελευθέρως τε ζῶντας, ἐπὶ καιροῦ τινος Λαβὼν ἀφείλεθ᾽ ὅσα δεδωκὼς ἦν πάλαι. Οὐ χαίρει τῷ πόματι ἐκ πρώτης ἐθισθεὶς ἀνατροφῆς, ὑδροποτεῖν. Ἡδὺ γάρ ἐστ᾽ ἐν δαιτὶ καὶ

Ὕδατα. εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ Τέρπεσθαι μύθοισιν ἐπὴν δαιτὸς κορέσωνται. Ἡσίοδος ἐν τῇ μελαμποδίᾳ φησί, οὗ τινι ἡμῶν ἐπῆλθε περὶ ὑδάτων εἰπεῖν τι, ἀφ᾽ ὧν καὶ ὁ οἶνος φύεται. καίτοι Πινδάρου τοῦ μεγαλοφωνοτάτου ἄριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος. Ὅμηρος μὲν οὖν ὁ θειότατος καὶ τροφιμώτατον αὐτὸ οἶδεν ἐν οἷς αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἄλσος λέγει. ἐπαινεῖ δὲ καὶ τὸ διαυγὲς αὐτοῦ, Κρῆναι πίσυρες

Ὀδ. ε. ῥέον ὕδατι λευκῷ. τὸ δὲ διὰ κοῦφον καὶ πλείονος τιμῆς ἄξιον, ἱμερτὸν καλεῖ. ἱμερτὸν οὖν φησὶ τὸν Τιταρήσιον, ὃς τῷ πηνειῷ συμμίσγεται. καὶ τοῦ ῥυπτικοῦ δὲ ὕδατος μέμνηται, ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ κῷος, καλὸν εἶναι λέγει. Καλὸν ὑπεκπρορέει μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι. διαστέλλει δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατέος, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον εἶναι λέγων πλατύν, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων, Στῆσαν μὲν νῆας ἀγχοῦ ὕδατος γλυκεροῖο. οἶδε δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. τὸν

Ἰλ. μ. γοῦν Εὐρύπυλον τρωθέντα ἐκ τούτου καταιονεῖ, καίτοι εἰ ἐπισχεῖν ἔδει τὴν αἱμορραγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτήδειον ἦν συστρέφον καὶ συσφίγγον. εἰς δὲ τὸ παρηγορῆσαι τὰς ὀδύνας, τῷ θερμῷ ἐπαιονεῖ θέλγειν δυνάμενον.

Ἰλ. χ. ἔστι δὲ παρ᾽ αὐτῷ τὸ λιαρόν, θερμόν. ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῶν Σκαμάνδρου πηγῶν. ἡ μὲν γάρ φησιν ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς Γίνεται ἐξ αὐτῆς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο. ἆρά γε τοῦτο λιαρόν ἐστιν, ἀφ᾽ οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται. περὶ δὲ τῆς ἑτέρας πηγῆς λέγει, ὡς θέρεος ῥέει εἰκυῖα χαλάζῃ, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. εἰωθὼς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοτρώτους θερμῷ περιρρεῖσθαι αἵματι, ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονος φησί, Ὄφρα οἱ αἷμα θερ-

Ἰλ. λ. μὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς. ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου, μεταφράζων φησίν, Ὄφρ᾽ αἷμα λιαρόν, καὶ γούνατ᾽ ὀρώρει. Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρόν, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, ὑδαρὲς φησί, καὶ μετάκερας. τῶν δ᾽ ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα, δνοφερὰ καλεῖ,

ὡς ἀχρεῖα

ὡς ἀχρεῖα δηλονότι. τὰ δὲ κρηναῖα, καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ διακάρπου φερόμενα, τῶν ἄλλων προκρινεῖ. ὡς καὶ Ἡσίοδος, Κρήνης ἀενάου καὶ ἀποῤῥύτου, ἅτ᾽ ἀθόλωτος. καὶ Πίνδαρος, Μελιαδέος ἀμβρόσιον ὕδωρ, (ὕδατα.) Τιλφώσσας ἀπὸ καλλικράνου. κρήνη δὲ ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Τιλφῶσσα, ἀφ᾽ ἧς Ἀριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πιόντα, διὰ γῆρας οὐχ ὑπομένοντα τὴν ψυχρότητα ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ ὑδάτων, (Lib. 9. cap. 10.) τὸ Νείλου ὕδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύτατον. διὸ καὶ λύειν τὰς κοιλίας τῶν πινόντων, μίξιν ἔχον νιτρώδη. ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν, ἐνιαχοῦ φησὶ ὕδωρ γίνεσθαι παιδογόνιον, ὡς ἐν Θεσπιαῖς, ἐν Πύῤῥᾳ δὲ ἄγονον. καὶ τῶν γλυκέων δὲ φησὶν ὑδάτων ἔνια ἄγονα, ἢ οὐ πολύγονα, ὡς τὸ ἐν Φεταῖς, καὶ τὸ ἐν Τάῤῥᾳ. αὐχμῶν δέ ποτε γινομένων περὶ τὸν Νεῖλον, ἐῤῥύη τὸ ὕδωρ ἰῶδες, καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλοντο. μεταβάλλειν τέ φησι οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἁλυκόν, καὶ ὅλους ποταμούς. καθάπερ τὸ ἐν Κιθαιρῶνι, † παρ᾽ ᾧ Ζηνὸς Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐστιν. αἴτιον δὲ, τὸ πολλοὺς κεραυνοὺς πίπτειν περὶ τὸν τόπον. τἆλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματώδη εἰσί, καὶ ἔχει ὥσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροιζῆνι. τοῦτο γὰρ καὶ τῶν γευομένων εὐθὺς ποιεῖ πλῆρες τὸ σῶμα. τὰ δὲ πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις, τοῦ μὲν χειμῶνος τὴν κοτύλην ἄγουσαν ἔχει ἐνενήκοντα ἕξ, θέρους δὲ τεσσαράκοντα ἕξ. συστέλλει δὲ αὐτὸ καὶ πυκνοῖ μᾶλλον τὸ ψῦχος. διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον, οὐκ ἀναδιδῶσι τὰς ὥρας ἐν τῷ χειμῶνι. ἀλλὰ περιττεύει, βραδυτέρας οὔσης τῆς ἐκροῆς, διὰ τὸ πάχος. καὶ ταῦτα περὶ Αἴγυπτον φησί, ὅπου μαλακώτερος ὁ ἀήρ, τὸ δὲ ἁλυκὸν ὕδωρ, γεωδέστερόν ἐστι, καὶ πλείονος δεῖται κατεργασίας. ὡς καὶ τὸ θαλάσσιον θερμοτέραν ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὁμοίως πάχον. μόνον δ᾽ ἀτρέμενον τῶν ἁλυκῶν, τὸ τῆς Ἀρεθούσης. χείρω δέ ἐστι τὰ βαρυσταθμότερα, καὶ τὰ σκληρότερα, καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. δυσκατεργαστότερα γάρ ἐστι, τὰ μὲν τῷ πολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ ψυχρότητος ὑπερβολῇ. τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα, κοῦφα καὶ ὑγιεινά. ἐν Κραννῶνι δ᾽ ἐστὶν ὕδωρ ἡσυχῇ θερμαῖνον, ὃ διατηρεῖ κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. τὰ δὲ ἐπίῤῥυτα, καὶ τὰ ὀχετῶν ὡς ἐπίπαν βελτίω τῶν στασίμων, κοπτόμενά τε μαλακώτερα γίνονται. διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χιόνος, δοκεῖ χρηστὰ εἶναι. καὶ γὰρ ἀνάγεται τὸ ποτιμώτερον. καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῷ ἀέρι. διὸ καὶ τῶν ὀμβρίων, βελτίω. καὶ τὰ ἐκ κρυστάλλου δέ, διὰ τὸ κουφότερα εἶναι. σημεῖον δ᾽, ὅτι καὶ ὁ κρύσταλλος αὐτὸς κουφότερος τοῦ ἄλλου ὕδατος. τὰ δὲ ψυχρά, σκληρά, διότι γεωδέστερα. τὸ δὲ σωματῶδες, καὶ θερμανθὲν θερμότερον, καὶ ψυχθὲν ψυχρότερόν ἐστι. κατὰ τὴν αὐτὴν δ᾽ αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ποτιμώτερα, τῶν ἐν τοῖς πεδίοις. ἧττον γὰρ μέμικται τῷ γεώδει. ποιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιχροὰς τῶν ὑδάτων. τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλῶνι λίμνης, ἐρυθρὸν γίνεται ἐπί τινας ἡμέρας. τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους, κατά τινας χρόνους ἰοβαφές, καίπερ ὄντος καθ᾽ ὑπερβολὴν λεπτοῦ. σημεῖον δὲ τοῦ ἐπάνω γίνεσθαι, διὰ κουφότητα τὴν ἐν τοῖς βορείοις. πολλαχοῦ δ᾽ εἰσὶ κρῆναι αἱ μὲν ποτιμώτεραι, καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἣν φησὶ τοὺς ἐγχωρίους ὑποπίνειν προσιόντας. ἁλμώδεις δ᾽ ἅμα τῷ ὀξεῖ ἐν Σικανοῖς τῆς Σικελίας. ἐν τῇ Καρχηδονίων δὲ ἐπικρατείᾳ κρήνη ἐστίν, ᾗ τὸ ἐφιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὅμοιον, μελάντερον τὴν χρόαν, ὃ ἀποσφαιροῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὰ κτήνη. καὶ παρ᾽ ἄλλοις δ᾽ εἰσὶ λίπος ἔχουσαι πιεῖν, ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὲρ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστελλεν ὡς ἐλαίου κρήνην εὑρηκώς. καὶ τῶν θερμῶν δ᾽ ἐκ φύσεως ὑδάτων ἔνια γλυκέα ἐστίν, ὡς τὰ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας. καὶ περὶ Τραγασάς, τὰς ἐν τῇ Τρωϊκῇ Λαρίσσῃ. καὶ περὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μήλῳ, καὶ Λιπάρᾳ. ἐν δὲ Προύσῃ, τῇ πρὸς τὸν Μύσιον Ὄλυμπον, τὰ βασιλικὰ καλούμενα. τὰ δ᾽ ἐν Ἀσίᾳ περὶ Τράλλεις, καὶ τὸν Χαρακωμήτην ποταμόν. ἔτι δὲ Νύσαν πόλιν οὕτως ἐστὶ λιπαρά, ὡς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουμένους ἐλαίου. τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκύλου κώμῃ. τὰ δὲ ἐν Καρούροις, κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά. τὰ δὲ περὶ Μηνὸς κώμην, ἥ ἐστι Φρυγίας, τραχύτερα ἐστί, καὶ λιτρωδέστερα. ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κώμῃ, τῆς Φρυγίας. τὰ δὲ περὶ Δορύλαιον, καὶ πινόμενα ἐστὶν ἥδιστα. τὰ γὰρ περὶ Βαίας ἢ Βαίω λιμένα τῆς Ἰταλίας, παντελῶς ἄποτα.

Σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων εὗρον τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κωμικῷ πεπίστευκα, λέγοντι, κατὰ πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρουσαν τῶν ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. φησὶ γάρ, Οἷα δὴ χώρα φέρει Διαφέροντα πάσης Ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία πάνυ φέρει. Βοσκήματ᾽ ἔρια, μύρτα, θύματα, τυρούς, ὕδωρ διαφέρον, ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθὺς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ. Τὸ (ὕδατα σῶμα ποταμοῦ.) ὕδωρ ποταμοῦ σῶμα φησὶ που Εὔβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς εἰρηκέναι Χαιρήμονα τὸν τραγικόν, Ἐπεὶ δὲ σκηνῶν περιβολὰς ἠμείψαμεν, Ὕδωρ τε ποταμοῦ σῶμα διεπεράσαμεν, Καὶ ἡμῶν δὲ πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἄρχεται. Ἐν Τήνῳ κρήνη ἐστίν, ἧς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τετάρτῃ, τὸν Ὕπανιν φησὶν ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πέντε ἡμέρας βραχὺν εἶναι καὶ γλυκύν, μετὰ δὲ ἄλλων τεσσάρων ἡμερῶν πλέον πικρὸν γίνεσθαι, ἐκδιδούσης εἰς αὐτὸν κρήνης τινὸς πικρᾶς. Θεόπομπος δέ φησι, παρὰ τὸν Ἐργάνην ποταμὸν ὀξὺ εἶναι ὕδωρ, καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον. Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασανδρεὺς φησί,

ἐν Μιλήτῳ

ἐν Μιλήτῳ κρήνην τὴν Ἀχίλλειον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν ῥεῦμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφεστηκὸς ἁλμυρόν. ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιρράνασθαί φασι τὸν ἥρωα ὅτε ἀπέκτεινε Στράμβηλον τὸν τῶν Λελέγων βασιλέα. φασὶ δὲ καὶ ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολύ τε ὂν καὶ κάλλιστον, οὐ σήπεται ἀπόρροιαν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν ῥέοι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἑβδόμῳ ὑπομνημάτων, περὶ Κόρινθον προάγουσί φησιν ἡμῖν διὰ τῆς κοντοπορείας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρώρειαν προσβαίνουσιν, εἶναι κρήνην νᾶμα ἀνιεῖσαν χιόνος ψυχρότερον. ὅθεν πολλοὺς μὴ πίνειν ἀποπαγήσεσθαι προσδοκῶντας. αὐτὸς δὲ λέγει πεπωκέναι. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς τοὺς πιόντας οὐκ ἔτ' ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀσμήν.

ὑδροπόται.

Κλέαρχος φησὶ τὸ μὲν ὕδωρ ὡς πῦρ καὶ τὸ γάλα, λευκὸν λέγεσθαι. οἶνον δὲ καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ, ἐρυθρόν. μέλι δὲ καὶ ἔλαιον, χλωρόν. τὸ δ' ἐκ τῶν μύρτων θλιβόμενον, μέλαν. Εὔβουλος εὑρετικούς φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν, τοὺς πίνοντας αὐτὸ μόνον. Τὸν δ' οἶνον ἡμῶν τῷ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν. τὰ αὐτὰ δ' ἰαμβεῖα καὶ ὁ Φιλητᾶς φησί, τοσαῦτα ὥσπερ οἱ ῥήτορες πρὸς ὕδωρ εἶπον, καὶ βραχὺ ἀναπαυσάμενος. αὖθις Ἄμφις ὁ κωμικός πού φησι. Ἔνεστ' ἄρ' ὡς ἔοικε κἀν οἴνῳ λόγος. Ἔνιοι δ' ὕδωρ πίνοντες εἰσ' ἀβέλτεροι. Ἀντιφάνης δέ, οἴνῳ τὸν οἶνον ἐξελαύνειν, κόπῳ κόπον, Σάλπιγγι τὴν σάλπιγγα, τῷ κήρυκι τὸν βοῶντα, Καὶ ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ δὲ πόρνην, Αὐθάδειαν αὐθαδείᾳ, Καλλίστρατον μαγείρῳ, στάσιν στάσει, μάχην μάχῃ, ὑπωπίοις δὲ πύκτην, πόνῳ πόνον, δίκην δίκῃ, γυναικὶ τὴν γυναῖκα. Ὅτι καὶ ὑπὲρ τοῦ ὕδατος ἔταττον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρατον. Σώφρων, ὕδωρ ἄκρατον εἰς τὴν κύλικα. Ὅτι Φύλαρχός φησι Θεόδωρον τὸν Λαρισαῖον ὑδροπότην γενέσθαι τὸν ἀλλοτρίως ἀεί ποτε πρὸς Ἀντίγονον ἐσχηκότα τὸν βασιλέα. φησὶ δὲ καὶ τοὺς Ἴβηρας πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας.

Ἰβήρων μικρολογία.

μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτας δὲ φορεῖν πολυτελεστάτας. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος Φιλῖνόν τινα ἱστορεῖ μήτε ποτῷ χρήσασθαί ποτε ἢ ἐδέσματι ἄλλῳ, ἢ μόνῳ γάλακτι πάντα τὸν βίον.

ὑδροπόται.

Πύθερμος δὲ ἐν τοῖς Πειραιῶς τυραννήσασι καταγράφει καὶ Γλαύκωνα ὑδροπότην. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς, Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ τοὺς ἐν Ἤλιδι σοφιστεύσαντας ὑδροποτῆσαι πάντα τὸν βίον, καὶ μόνα σῦκα προσφερομένους, οὐδενὸς ἧττον διακεῖσθαι σώμασιν ἐρρωμενεστέρους. τὸν δ' ἱδρῶτα αὐτῶν δυσώδη οὕτως ἔχειν, ὡς πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μάτρις δ' ὁ Ἀθηναῖος, ὃν ἐβίω χρόνον, οὐδὲν ἐσιτεῖτο ἢ μυρσίνης ὀλίγον. οἴνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἀπείχετο, πλὴν ὕδατος. ὑδροπότης δ' ἦν καὶ Λάμπρος ὁ μουσικός, περὶ οὗ Φρύνιχός φησι Λάρους θρηνεῖν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέθνησκεν ἄνθρωπος ὢν ὑδατοπότας. Μίνυρος ὑπερσοφιστὴς μουσῶν σκελετὸς ἀηδόνων ἠπίαλος. ὕμνος ᾅδου. Μάχων δ' ὁ κωμικὸς ὑδροπότου Μοσχίωνος μέμνηται. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησίν, ὅτι ἁλμυρᾶς τινες προσφερόμενοι τροφὰς ἄδιψοι διέμειναν, ὧν ἦν Ἀρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάγων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρὶς τὴν ἄνυδρον διῆλθεν ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος, καὶ μὴ πίνων. Πολέμων δ' ὁ Ἀκαδημικὸς ἀρξάμενος ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὡς ἔφη Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. Διοκλῆ τε τὸν Πεπαρήθιόν φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. αὐτὸς δὲ περὶ αὐτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, φάσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. καὶ Πυθέας γοῦν φησί, Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δημοσθένην καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται. ὁ μὲν γὰρ ὑδροποτῶν καὶ μεριμνῶν τὰς νύκτας, ὥς φασιν. ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται.

λασύρτας ἄποτος.

Εὐφορίων δ' ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω που γράφει. Λασύρτας Λασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ καθάπερ οἱ ἄλλοι, οὖρον δὲ προΐετο καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. καὶ πολλοὶ διὰ φιλοτιμίαν ἐπεχείρησαν παρατηρῆσαι, καὶ ἀπέστησαν πρὸ τοῦ εὑρεῖν τὸ πραττόμενον. θέρους γὰρ ὥρᾳ καὶ τριακονθήμερον προσεδρευόντων, καὶ οὐδενὸς μὲν ὁρώντων ἀπεχόμενον ἁλμυροῦ, τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα συνεπείσθησαν ἀληθεύειν. ἐχρῆτο δὲ καὶ τῷ ποτῷ, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον οὐ προσεδεῖτο τούτου μεταλλάξαι βρώματα διάφορα. Ἔστ' ἡδύ φησιν Ἀντιφάνης, καὶ τῶν πολλάκις θρυλουμένων Διάμεσον ὄντα τὸ παραγεύσασθαί τινος Καινοῦ διπλασίαν παρέχει τὴν ἡδονήν.

Χοάσπιος βασιλικὸν ὕδωρ, καὶ νείλου.

ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησιν ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος, ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεος πιεῖν ἄγεται τοῦ περὶ Σοῦσα ῥέοντος, τοῦ δὲ μόνου πίνει ὁ βασιλεύς. τοῦ δὲ τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένου πολλαὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκυκλοι ἡμιόνειαι κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοισιν ἕπονται οἱ. Κτησίας δ' ὁ Κνίδιος καὶ ἱστορεῖ, ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ. καὶ ὅπως ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, φέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ καὶ ἐλαφρότατον καὶ ἥδιστον εἶναι. καὶ ὁ τῆς Αἰγύπτου δὲ βασιλεὺς δεύτερος, ὁ Φιλάδελφος ἐπίκλην, ἐκδοὺς τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Βερενίκην Ἀντιόχῳ τῷ Συρίας βασιλεῖ, ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ τοῦ Νείλου ὕδωρ, ἵνα μόνου τούτου τοῦ ποταμοῦ ἡ παῖς πίνῃ, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος. Ἡλιόδωρος δέ φησι τὸν Ἐπιφανῆ Ἀντίοχον, ὃν διὰ τὰς πράξεις Πολύβιος Ἐπιμανῆ καλεῖ, τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἴνῳ. καθάπερ καὶ τὸν Φρύγα Μίδαν φησὶ Θεόπομπος, ὅτε ἑλεῖν τὸν Σειληνὸν ὑπὸ μέθης ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἡ

κρήνη,

κρήνη, ὥς φησι Βίων, μέση Μαίδων καὶ Παιόνων Ἴννα καλουμένη. Στάφυλος δέ φησι τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν Μελάμποδα πρῶτον εὑρεῖν. φησὶ δὲ πεπτικώτερον τοῦ οἴνου τὸ ὕδωρ, Πλειστόνικος. Ὅτι τοῖς προπίνουσιν ἐπὶ τεταμένως οὐκ οἰκείως διατίθεται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον καοῦται, καὶ πολλάκις φθορὰς τῶν ληφθέντων παρασκευάζει. δεῖ οὖν τῆς ὑγείας ἀντιποιούμενον, καὶ συμμέτροις γυμνασίοις χρῆσθαι, διὰ τοὺς πολλοὺς ἱδρῶτας, καὶ λουτροῖς, ὡς διαιναί τε τὸ σῶμα καὶ μαλαχθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα προπίνειν ὕδωρ ὡς χρηστότατον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ ἔαρι θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχρόν, ὡς μὴ προσεκλύειν τὸν στόμαχον. προπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει, χάριν τοῦ προαναληφθῆναι τοῦτο εἰς τὴν ἕξιν, καὶ μὴ ἀκέραιον ἀναδίδοσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου δύναμιν, μηδὲ τοῖς πέρασι τῶν ἀγγείων προσαπίπτουσαν ἐπιδάκνειν. ἐὰν δέ τις ἡμῶν τοῦτο δυσκόλως ποιῇ, γλυκὺ ὕδωρ ἢ θερμὸν προλαμβανέτω, μάλιστα δὲ τὸν καλούμενον πρότροπον τὸν γλυκὺν Λέσβιον, ὄντα εὐστόμαχον. καὶ ὁ γλυκάζων δ' οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλήν, ὡς Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης φησί. ὃ τινὲς μὲν ἐπιγράφουσι περὶ ὀξέων νοσημάτων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, ἄλλοι δὲ πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας. λέγει δέ, ὁ γλυκὺς ἧσσόν ἐστι καρηβαρικὸς τοῦ οἰνώδεος, καὶ ἧσσον φρενῶν ἁπτόμενος, διαχωρητικώτερος τοῦ ἑτέρου κατ' ἔντερον. οὐ δεῖ δὲ προπίνειν καθὰ τοὺς Καρμανούς φησι Ποσειδώνιος. τούτους γὰρ φιλοφρονουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις, λύειν τὰς ἐπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας, καὶ τὸ καταρρέον αἷμα μιγνύντας τῷ πόματι, προσφέρεσθαι, τέλος φιλίας νομίζοντας τὸ γεύσασθαι τοῦ ἀλλήλων αἵματος. μετὰ δὲ τὴν προσφορὰν ταύτην, συγχρίεσθαι τὴν κεφαλὴν μύρῳ, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ. εἰ δὲ μή, μηλίνῳ, εἰς τὸ ἀποκρούεσθαί τι ἀπὸ τοῦ πότου, καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ τῆς τοῦ οἴνου ἀναθυμιάσεως. εἰ δὲ μή, ἰρίνῳ ἢ ναρδίνῳ. οὐ κακῶς οὖν Ἄλεξίς φησι, Ἐναλείφεται τὰς ῥῖνας ὑγιείας μέρος Μέγιστον, ὀσμὰς ἐγκεφάλῳ χρηστὰς ποιῶν. Ἐκκλίνειν δὲ δεῖ τὰ παχέα τῶν μύρων ὕδωρ τε πίνειν, τὸ κατὰ πρόσοψιν λεπτὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ καὶ κατὰ τὸν σταθμόν ἐστι κοῦφον, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ γεῶδες ἔχει. τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ, χρηστόν ἐστι, καὶ εἰς χάλκεον ἢ ἀργύρεον ἄγγος ἐγχεόμενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰῶδες. φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὕδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον, ἀεὶ κουφότερον. μοχθηρὰ δέ ἐστι τὰ βραδέως τὰ ὄσπρια τήκοντα. τοιαῦτα δὲ τὰ νιτρώδη, καὶ ἁλμυρά. Ἐν τῷ περὶ ὑδάτων Ἱπποκράτης, καλεῖ τὸ χρηστὸν ὕδωρ πολύτιμον. τὰ δὲ τῶν ὑδάτων στάσιμα, χαλεπά. ὡς τὰ λιμναῖα, καὶ τὰ ἑλώδη. ἔστι δὲ καὶ τῶν κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρότερα. Ἐρασίστρατος δέ φησιν, ὡς δοκιμάζουσί τινες τὰ ὕδατα σταθμῷ, ἀνεξετάστως. ἰδοὺ γὰρ τοῦ τε Ἀμφιαράου ὕδατος καὶ τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλου, τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντος, οὐδ' ἥτις ἐστὶ διαφορὰ κατὰ τὸν σταθμόν. Ἱπποκράτης δ' ἐν τῷ περὶ τόπων, ἄριστά φησιν εἶναι τῶν ὑδάτων, ὅσα ἐκ μετεώρων χωρίων ῥεῖ, καὶ ἐκ λόφων ξηρῶν. ταῦτα γὰρ λευκά, καὶ γλυκέα, καὶ τὸν οἶνον ὀλίγον φέρειν οἷά τέ ἐστι, τόν τε χειμῶνα θερμαίνεται, καὶ τὸ θέρος ψυχρά ἐστιν. ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα ὧν τὰ ῥεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερινάς. τὰ γὰρ ἀνατολικὰ λαμπρὰ εἶναι, καὶ εὐώδη, καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δέ φησι, τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι, καὶ ἄφυσον, ψυκτικόν τε μετρίως, ὀξυδερκές τε, καὶ ἥκιστα καρηβαρικόν, κινητικόν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγόρας τε φησὶ ταυτά. ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Εὔηνος δὲ τὰ λακκαῖα χρηστόν τε εἶναι φάσκει τὸ ἐξ Ἀμφιαράου συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίᾳ. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τρόφιμον, δῆλον ἐκ τοῦ τρέφεσθαί τινα ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν ζώων, ὥσπερ τοὺς τέττιγας. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἐστι τρόφιμα, οἷον γάλα, πτισάνη, οἶνος. τὰ γοῦν ὑποτίτθια, γάλακτι διοικεῖται. καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοποτοῦντα ζῇ. Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει, διὰ γῆρας ἐξάξαι αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν, καὶ ὑφαιροῦντα τῆς τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν θεσμοφορείων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθνήσκειν κατὰ τὴν πανήγυριν ὅπως ἑορτάσωσι, πεισθῆναι, κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὐτῷ πλησίον παρατεθεῖναι, καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον, καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος, ἀποθανεῖν. ἔχαιρε δὲ ὁ Δημόκριτος ἀεὶ τῷ μέλιτι. καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ὑγιῶς τις διάγοι, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι, τὰ δ' ἐκτὸς ἐλαίῳ. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ τροφὴ ἦν, ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς φησιν Ἀριστόξενος, τοὺς προσφερομένους αὐτὰ ἀεὶ ἐπ' ἀρίστῳ, λέγων ἀνόσως διατελεῖν. Λύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοὺς Κυρνίους (οἰκοῦσι δ' οὗτοι περὶ Σαρδώ) διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι. πλεῖστον δὲ τοῦτο γίνεται παρ' αὐτοῖς. Ὅρα τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τὴν ζήτησιν, ἤτοι ἀναβαλλομένων. Ὅτι τὸ ἄνηστις ἤτοι νῆστις, πλεονασμῷ τοῦ α, ὡς στάχυς ἄσταχυς, παρὰ Κρατίνῳ κεῖται, Οὐ γάρ τοι σύ γε πρῶτος φοιτᾷς ἐπὶ δεῖπνον ἄνηστις. τὸ δὲ ὀξύπεινος, περὶ Διφίλῳ, Τέρπομαι γυμνοὺς ὁρῶν Τοὺς ὀξυπείνους, καὶ πρὸ τῶν καιρῶν ἀεὶ Πάντ' εἰδέναι σπεύδοντας. Καὶ Ἀντιφάνης ἐν νόσημα τοῦτ' ἔχει. Ἀεὶ γὰρ ὀξύπεινός ἐστι, θετταλὸν λέγεις Κομιδῇ τὸν ἄνδρα. Καὶ Εὔβουλος Ζῆθον μὲν ἐλθεῖν ἁγνὸν ἐς Θήβας πέδον Οἰκεῖν κελεύει. καὶ γὰρ ἀξιωτέρους Πωλοῦσιν ὡς ἔοικε τοὺς ἄρ-

Μελάμπους εὗρε κρᾶσιν οἴνου.

ὑδάτων χρῆσις.

τίνα τῶν ὑδάτων ἄριστα.

ὑδατόλειπτα ζῷα.

μέλιτι χρῆσις.

τοὺς ἐκεῖ. Σὺ δ' ὀξύπεινος, τὸ δὲ μουσικώτατον Κλεινᾶς Ἀθήνας ἐκ πόθου Ἀμφίονα. Οὐ ῥᾷστα δὲ

μονοσιτῶν.

πεινῶσι Κεκροπιδῶν κόροι Κάπτοντες αὔρας, ἐλπίδας σιτούμενοι. ὁ δὲ μονοσιτῶν, κεῖται παρ' Ἀλέξιδι, Ἐπὰν ἰδιώτην ἄνδρα μονοσιτοῦντ' ἴδῃς, Ἢ μὴ ποθοῦντ' ᾠδὰς ποιητικάς, καὶ μέλη. Τὸν μὲν ἰδιώτην τοῦ βίου τὸν ἥμισυν Ἀπολωλεκέναι νόμιζε. τὸν δὲ τῆς τέχνης Τὴν ἡμίσειαν,

Νωγαλεύματα

ζῶσι δ' ἀμφότεροι μόλις. Ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἥδιστα βρώματα. Ἀραρώς, Τὰ κομψὰ ταῦτα νωγαλεύματα. Ἄλεξις, Θασίοις οἰνάροις Τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρεχεὶ μέρος, Καὶ νωγαλίζει. Ἀντιφάνης, Βότρυς ῥοιάς, φοίνικας, ἕτερα νωγαλεύματα. Ἀπόσιτον δ' εἴρηκε Φιλωνίδης, αὐτόσιτον δὲ Κρώβυλος, Παράσιτον, αὐτόσιτον. ἀναρίστητον δ' εἴρηκεν Εὔπολις, ἀναγκόσιτον δὲ Κράτης. καὶ Νικόστρατος δὲ μειράκιον κατὰ τύχην ὑποσκαφιόκαρτόν τι, καὶ κεχλαμυδωμένον. Κατὰ γῆς ἀναγκοσίτω. ἀριστόδειπνον εἴρηκεν Ἄλεξις, Ἀφ' ὧν γένοιτ' ἂν ἡμῖν συντόμως, Ἀριστόδειπνον. μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλίνθημεν ὡς ἕκαστος ἤθελεν, οὐ περιμείναντες ὀνομα-

ὀνομακλήτωρ.

κλήτορα, τῶν δείπνων ταξίαρχον. Ὅτι καὶ τρίκλινοι οἶκοι, καὶ τετράκλινοι, καὶ ἑπτάκλινοι, καὶ κατὰ τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης, Συναγαγὼν τρεῖς ὄντας εἰς τρίκλινον ὑμᾶς. Φρύνιχος, Ἑπτάκλινος οἶκος ἦν καλός, εἶτ' ἐννεάκλινος ἕτερος, καὶ πέντε κλίνας σικελικάς. λέγ' ἄλλο τι σικελικὰ προσκεφάλαια πέντε. Ἄμφις, οὐχ ὑποστρώσεις ποτὲ τρίκλινον. Ἀναξανδρίδης, Τρίκλινον δ' εὐθέως συνήγετο, καὶ συναυλίαι γέροντι. Ἀλλὰ ξενῶνας οἶγε, καὶ ῥᾶον δόμους στρώννυ τε κοίτας, καὶ πυρὸς φλέξον μένος, Κρατῆρα τ' αἶρε, καὶ τὸν ἥδιστον κέρα. νῦν δὲ

Κλῖναι.

τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν οὐ περιβολῇ χωρίζουσι, καὶ ὑποβολῇ, φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος. ὁ δ'

Ποικίλα στρώματα.

ὁμώνυμος αὐτῷ ποιητὴς φησί, Κἆτ' ἐν κλίναις ἐλεφαντόποσι καὶ στρώμασι πορφυροβάπτοισι, κἀν φοινικίσι σαρδιανικοῖσι κοσμησάμενος κατάκεινται. ἤκμασε δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφή, μάλιστα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γενομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν κυπρίων. ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι, καὶ ἦν Ἑλικῶν υἱὸς Ἀκεσᾶ, ὥς φησὶ Ἱερώνυμος. ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπί τινος ἔργου ἐπιγέγραπται, Τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ Σαλαμίνιος, ᾧ ἐνὶ χερσὶ Πότνια θεσπεσίαν Παλλὰς ἔτευξε χάριν. Τοιοῦτος ἦν καὶ Παθυμίας ὁ αἰγύπτιος. Ὡς ἐγὼ σκιρτῶ πάλαι ὑπὸ ῥοδόπνοα στρώματ' ἐστί, καὶ λούομαι μύροις ψακαστοῖς, φησὶν Ἔφιππος. Ἀριστοφάνης, Ὅστις ἐν ἡδυόσμοις στρώμασι παννυχίζων, τὴν δέσποιναν ἐρέσσεις. Σώφρων δέ, στρόνθω τὰ ἐλίγματα φησὶ ἐντετμημένα. Ὅμηρος δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν στρωμάτων τὰ μὲν κατώτερα, λῖτα εἶναι φάσκει, ἤτοι λευκά, καὶ μὴ βεβαμμένα, ἢ πεποικιλμένα. τὰ δὲ περιστρώματα, ῥήγεα. καὶ Πρῶτοι δὲ Πέρσαι, ὥς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεῦρον,

Στρῶται καὶ Ἔντιμος ὁ κρὴς παρὰ βασιλεῖ τῶν περσῶν τιμώμενος.

ἵνα κόσμον ἔχῃ ἡ στρῶσις, καὶ εὐαφείαν. τὸν οὖν κρῆτα Τιμαγόραν, ἢ τὸν ἐκ Γόρτυνος ὥς φησὶ Φανίας ὁ περιπατητικὸς Ἔντιμον, ὃς ζήλῳ Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα τιμῶν, Ἀρταξέρξης σκηνὴν μὲν ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρουσαν τὸ κάλλος, καὶ τὸ μέγεθος, καὶ κλίνην ἀργυρόποδα. ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελῆ, καὶ τὸν ὑποστρώσοντα φάσκων, οὐκ ἐπίστασθαι τοὺς Ἕλληνας ὑποστρωννύειν. καὶ ὑπὸ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκαλεῖτο ὁ κρής, αὖθις τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσων ὅπερ οὐδενὶ πρότερον τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο, ἀλλ' οὐδ' ὕστερον. αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διεφυλάττετο. Τιμαγόρᾳ μὲν γὰρ τῷ ἀθηναίῳ τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα, καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε. τῶν δὲ παρατιθεμένων βασιλεῖ, τούτων τινὰ ἀεὶ τῆς τραπέζης ἀπεστέλλετο. Ἀνταλκίδᾳ δὲ τῷ λάκωνι τὸν αὐτοῦ στέφανον εἰς μύρον βάψας ἔπεμψε. τῷ δ' Ἐντίμῳ τοιαῦτα πολλὰ ἐποίει, καὶ ὑπὸ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκάλει. ἐφ' ᾧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς δημευομένης, καὶ στρατείας ὑπὸ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐσομένης. ἔπεμψε δὲ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα, καὶ στρωμνήν, καὶ σκηνὴν οὐρανόροφον ἀνθινήν, καὶ θρόνον ἀργυροῦν, καὶ ἐπίχρυσον σκιάδιον, καὶ φιάλας λιθοκολλήτους χρυσᾶς, καὶ ἀργυρᾶς δὲ μεγάλας ἑκατόν, καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς, καὶ παιδίσκας ἑκατόν, καὶ παῖδας ἑκατόν, χρυσοῦς τε ἑξακισχιλίους, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ἐπιτήδεια καθ' ἡμέραν διδομένων, τραπέζας ἐλεφαντόποδας τῶν ἐπιθημάτων ἐκ τῆς καλουμένης σφενδάμνου πεποιημένων. Κρατῖνος, Τράπε-

Τρίποδες αἱ τράπεζαι.

ζαι τρισκελεῖς σφενδάμνιναι. Εἰπόντος τινὸς κυνικοῦ τρίποδα τὴν τράπεζαν, δυσχεραίνει ὁ παρὰ τῷ σοφιστῇ Οὐλπιανός, καὶ λέγει, τήμερον ἐγὼ πράγματα ἕξω ἐξ ἀπορίας. πόθεν γὰρ τούτῳ ὁ τρίπους; εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺν καὶ τῷ ποδὶ ἀριθμῶν οὗτος τρίποδα προσηγόρευσε, πάντων τραπέζας καλούντων τὰς προκειμένας ταύτας. Ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ, κἂν γὰρ γραμματικῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι. τρίποδας τὰς τραπέζας φησὶ καὶ Ξενοφῶν δ' ὁ μουσικώτατος ἐν ἑβδόμῳ ἀναβάσεως γράφει, Τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων. καὶ ἐπάγει, Μάλιστα δ' αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. Ἀντιφάνης, Ἐπεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη κατὰ χειρῶν τ' εἴχομεν. Εὔβουλος, Τρίποδες οὗτοι πέντε σοι καὶ πέντε, πεντηκοστολόγος γενήσομαι. Ἐπίχαρμος, Τί δὲ τάδ' ἐστί, δηλαδὴ τρίπους. Τιμαὶ οὔ, ἔχει πόδας τέτταρας, οὐκ ἔστι τρίπους, ἀλλ' οἶμαι τετράπους. ἔστι δ' ὄνομ' αὐτῷ τρίπους,

πους, τέτταρας γε μὴν ἔχει πόδας. Οἰδίπους τοίνυν πρὸς τὸ αἴνιγμ' οὐ νοεῖς; Ἀριστοφάνης, τράπεζαν ἡμῖν φέρε τρεῖς πόδας ἔχουσαν. τέτταρας δὲ μὴ ᾽χέτω. καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λήψομαι. Ὅτι ἔθος ἦν ἐν τοῖς δείπνοις τῷ ἑστιάτορι κατακλινθέντι προσδίδοσθαι γραμματίδιόν τι, περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἰδέναι ὅτι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος. Δαμάσκηνα, Δαμασκοῦ τῆς πόλεως ἐνδόξου οὔσης καὶ μεγάλης, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηνται. ἐπεὶ δὲ πλεῖστον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἐστι χώρᾳ τὸ κοκκύμηλον καλούμενον, καὶ κάλλιστα γεωργεῖται, ἰδίως καλεῖται τὸ ἀκρόδρυον, δαμασκηνόν. ὡς διάφορον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας χώρας γινομένων. κοκκύμηλα οὖν ἐστιν ταῦτα, ὧν ἄλλος τε μέμνηται, καὶ Ἱππῶναξ, Στέφανον εἶχον κοκκυμήλων, καὶ μινθῆς. Ἄλεξις, Καὶ μὴν ἐν ὕπνῳ οἴομαι ὡρακέναι Νικητήριον. λέγ' αὐτό, τὸν νοῦν πρόσεχε δή. Ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀνταγωνιστῶν μέ τις Ἔδοξε στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν στεφάνῳ κυλιστῷ Κοκκυμήλων, Ἡράκλεις, πεπόνων πάλιν Ἑώρακας πώποτε τὸν στρόφον εὐσκευασμένον. Ἡ πλὴν ὅπερ μεμονθυλευμένον, Ἡ κοκκυμήλων ἀπυρήνων πεπόνων; τοιοῦτον ἔχει τὸ μέτωπον. Νίκανδρος, μῆλον ὃ κόκκυγος καλέουσι. Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικός φησι Ῥοδίους καὶ Σικελιώτας βράβυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα. ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ συρακούσιος, Ὅρπηκες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε. καὶ πάλιν, ὅσον μῆλον βραβύλοιο ἥδιον. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρόδρυον μικρότερον μὲν τῇ περιφορᾷ τῶν κοκκυμήλων, τῇ δ' ἐδωδῇ τὸ αὐτό, πλὴν ὀλίγον δριμύτερον. Σέλευκος δὲ ἐν γλώσσαις, βράβυλά φησι, ἦλα, κοκκύμηλα, μάδρυα, τὰ αὐτὰ εἶναι. τὰ μὲν μάδρυα οἷον μαλόδρυα. τὰ δὲ βράβυλα φησί, ὅτι εὐκοίλια, καὶ τὴν βορὰν ἐκβάλλοντα. ἦλα δέ, οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίων λέγει ἐν ἐτυμολογίᾳ. Θεόφραστος δὲ λέγει κοκκύμηλα καὶ σποδιάς. τοῦτο δ' ἐστίν, ὥσπερ ἄγρια κοκκύμηλα. ἀχρὰς δὲ κοκκυμηλέαν καλεῖ τὸ δένδρον, κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρυον. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος, μέσως φησὶ εἶναι ταῦτα εὔχυλα, εὔφθαρτα, εὐέκκριτα, ὀλιγότροφα. Κεράσια. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν, ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι, καὶ μεγέθει μέγα. καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πήχεις αὔξεται. φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης. σκληρὸν δέ, καὶ παχύτερον. φλοιὸν δ' ὅμοιον φιλύρᾳ. ἄνθος δὲ λευκόν, ἀπίῳ καὶ μεσπίλῃ ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν συγκείμενον, κηριῶδες. ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρός, ὅμοιος διοσπύρῳ τὸ σχῆμα. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίκον κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρός, τοῦ δὲ κεράσου μαλακός. καὶ πάλιν κράταιγος. οἱ δὲ κραταιγὸν καλοῦσιν. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τετμημένον, ὅμοιον μεσπίλῃ. πλὴν μεῖζον ἐκείνου, καὶ πλατύτερον, ἢ προμηκέστερον. τὸν δὲ χαρασμόν, οὐκ ἔχει ὥσπερ ἐκεῖνο. γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λίαν, οὔτε παχύ. τὸ δὲ ξύλον, ποικίλον, ξανθόν, ἰσχυρόν. φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὅμοιον μεσπίλῃ, μονόρριζον εἰς βάθος ὡς ἐπὶ πολύ. καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον, ἡλίκον ὁ κότινος. πεπεμμένος δὲ ξανθός τέ ἐστι, καὶ ἐπιμελαίνεται. ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλης, διόπερ ἀγρία μεσπίλη δόξειε μᾶλλον εἶναι. ἐκ τούτων μοι δοκεῖ φησὶ ὁ φιλόσοφος, τὸ νῦν κεράσιον καλούμενον ἐμφανίζειν. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ μυρλεανός, χαμαικέρασόν τινα καλῶν δένδρων, ἔφη οὕτως. ἐν τῇ Βιθυνῶν γῇ γίνεται ἡ χαμαικέρασος; ἧς ἡ μὲν ῥίζα ἐστὶν οὐ μεγάλη, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ ἴσον. ὁ δὲ καρπὸς τὰ μὲν ἄλλα πάντα ὅμοιος, τοὺς δὲ πλείονι χρησαμένους, καθότι οἶνος βαρύνει τε τὴν κεφαλήν, καὶ ἀλγεῖν τίθησι. ταῦτα ὁ Ἀσκληπιάδης φησί μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τῶν μιμαικύλων. τό τε γὰρ φέρει αὐτὰ δένδρα τοιοῦτον, καὶ ὁ πλέων τῶν ἑπτὰ τοῦ καρποῦ φαγών, κεφαλαγγὴς γίνεται. Ἀριστοφάνης, ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτομάτοισι τὰ μιμαίκυλα φύεται πολλά. Θεόπομπος, Τράγουσι μύρτα καὶ πέπονα μιμαίκυλα. Κράτης, Γαύν γὰρ ἐστὶν ὡραιοτάτη τὰ τιτθία ὥσπερ μῆλον ἢ μιμαίκυλα. Ἄμφις, ὁ σικαμίνος συκαμίνους ὁρᾷς φέρει, ὁ πρῖνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα. Θεόφραστος, ἡ κόμαρος ἡ τὸ μιμαίκυλον φέρουσα τὸ ἐδώδιμον. Ὅτι ἀγὼν σατυρικόν τι δρᾶμα ἀμφιβάλλεται, εἴτε Πύθων ἐποίησεν ὁ καταναῖος, ἢ βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος. Φησὶ ὁ παρὰ τῷ ῥήτορι Λαρήνσιος. πολλὰ ὑμεῖς οἱ Γραικοὶ ἐξιδιοποιεῖσθε ὡς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες, ἢ πρῶτοι εὑρόντες. ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι Λεύκολλος ὁ ῥωμαίων στρατηγός, ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγωνισάμενος, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπὸ Κερασοῦντος ποντικῆς πόλεως. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ καὶ τὸν καρπὸν καλέσας κεράσιον ὁμωνύμως τῇ πόλει, ὡς ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς. πρὸς ὃν Δάφνος τις φησίν, ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Λευκόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος Δίφιλος ὁ σίφνιος, γεγονὼς κατὰ Λυσίμαχον τὸν βασιλέα. εἷς δὲ οὗτος τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων, μνημονεύει τῶν κερασίων λέγων, Τὰ κεράσια εὐστόμαχα, εὔχυλα, ὀλιγότροφα. ἐν ψυχρῷ δὲ λαμβανόμενα, εὐστόμαχα, κάλλιω δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ μιλήσια. εἰσὶ γὰρ διουρητικά. Συκάμινα, ὅτι πάντων ἁπλῶς οὕτω καλούντων αὐτά, Ἀλεξανδρεῖς μόνοι μόρα ὀνομάζουσι. συκάμινα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας συκῆς, ἃ τινὲς συκόμορα λέγουσιν. ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι ἐπὶ βραχὺ κνίσαντες σιδήρῳ, ἐῶσιν ἐπὶ τοῖς φυτοῖς. καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενα, ἐν τοῖς ἡμερῶν τριῶν οὕτω πέπονα καὶ εὐώδη

Δαμασκηνὰ τὰ καὶ κοκκύμηλα, ἢ βράβυλα.

lib. 3. cap. 13. Κεράσια χαμαικέρασα.

Μιμαίκυλα.

Κεράσια.

Συκάμινα.

γίνονται, μάλιστα δὲ Ζεφύρων πνευσάντων, καὶ ἐδάδιμα, ὡς τὸ ἐν αὐτοῖς ἠρέμα ψυχρόν. Καὶ τοῖς πυρεταίνουσι μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου καταπλαττόμενον, ὑπὲρ τοῦ στομάχου ἐπιτίθεσθαι, καὶ οὐκ ὀλίγα παρηγορεῖσθαι τοὺς νοσοῦντας. φέρει δὲ τὸν καρπὸν ἡ αἰγυπτία συκάμινος ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ οὐκ *Μόρα.* ἀπὸ τῶν ἐπικαρπίων. μόρα δὲ τὰ συκάμινα καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Φρυξὶν ἐπὶ τοῦ Ἕκτορος, Ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ἦν πεπαίτερος μόρων. Ἐν δὲ Κρήσσαις, καὶ ἐπὶ τῆς κατ λευκοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ μελαγχίμοις, Καὶ μιλτοπρέποις βρίθεται ταυτοῦ χρυσίου. Σοφοκλῆς, Πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν ἀνθοῦντα στάχυν, Ἔπειτα φοινίξαντα γογγύλον μόρον. Καὶ Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς ἐμφανίζει καὶ ὅτι πρότερον τῶν ἄλλων ἀκροδρύων φαίνεται, μορέην τε καλῶν τὸ δένδρον ἀεί, ὡς καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Καὶ μορέης ἣ παισὶ πέλει μείλιγμα νέοισι, Πρώτην ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἡδεῖαν ὀπώρην. Φαινίας δὲ ἐρέσιος ὁ Ἀριστοτέλους μαθητὴς, τὸν τῆς ἀγρίας συκαμίνου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα καὶ αὐτὸν γλυκύτατον καὶ ἥδιστον ὅτε πεπανθείη. Γράφει δὲ οὕτως. τὸ μῶρον τὸ βατῶδες ξηρανθείσης τῆς σφαίρας τῆς συκαμινώδους, σπερματικὰς ἔχει τὰς συκαμινώδεις διαγονὰς, καθάπερ ὑφαι*Συκάμινα.*νούσας, καὶ διαφορὰς ἔχει ψαθυρὰς καὶ εὐχύμους. Παρθένιος δὲ ἄβρωμα φησὶ συκάμινα, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι μόρα. Σαλμάνιος δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτια. Δημήτριος δὲ ὁ ἰξίων τὰ αὐτὰ συκάμινα καὶ μόρα, Οἷον αἱμόρροα μόρα καὶ σύκων ἀμείνω. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος ἰατρὸς γράφει οὕτως, Τὰ δὲ συκάμινα, ἃ καὶ μόρα λέγεται, εὔχυλα μέν εἰσι μέσως, ὀλιγότροφα δὲ καὶ εὐστόμαχα καὶ εὐέκκριτα. ἰδίως *Ἐπιδημία ποδαγρικῶν.* δὲ τούτων τὰ ἔνωμα, ἕλμινθας ἐκτινάσσει. Πύθερμος δὲ ἱστορεῖ ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, κατ' αὐτὸν τὰς συκαμίνους οὐκ ἐνεγκεῖν καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίαν ποδαγρικὴν τοσαύτην, ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνσχεθῆναι, ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυναῖκας. περιπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰπολίῳ, ὡς τὰ δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ *Κάρυα.* αὐτῷ πάθει. Κάρυα οἱ ἀττικοί, καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς κοινῶς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρυα λέγουσιν. Ἐπίχαρμος δὲ κατ' ἐξοχὴν ὡς ἡμεῖς καπυροτρώγονα κάρυα ἀμυγδάλας, Φιλύλλιος, ὠά, κά*Ἀμυγδάλαι.*ρυα, ἀμυγδάλαι. Ἡρακλέων δέ φησιν ὁ ἐφέσιος, Κάρυα ἐκάλουν καὶ τὰς ἀμυγδάλας, καὶ τὰ νῦν καστάνεα. τὸ δὲ δένδρον καρύα παρὰ Σοφοκλεῖ, Καρύαι μελίαι τέ. Εὔβουλος, Φηγοὺς, κάρυα, καρύσια. καλεῖται δέ τινα καὶ μόσυνα κάρυα. Ἀμυγδάλαι. ὅτι αἱ νάξιαι ἀμυγδάλαι διὰ μνήμης ἦσαν τοῖς παλαιοῖς, καὶ γίνονται ὄντως ἐν Νάξῳ τῇ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἐμαυτὸν φησὶ πεῖσαι. Φρύνιχος, Τοὺς δὲ γομφίους ἅπαντα ἐξεκόψεν, ὥστε οὐκ ἂν δυναίμην ναξίαν ἀμυγδάλην κατᾶξαι. διάφοροι δ' ἀμυγδάλαι γίνονται καὶ ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ. παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαχόθι καὶ ἐπιμήκεις εἰσί, καὶ κατὰ τὸ ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σέλευκος ἐν γλώσσαις φησί, καλεῖν τὰ μεγάλα κάρυα μυκήρους, τινὲς δὲ τὰ γλυκέα κάρυα. Ἀμερίας δέ φησι, μύκηρον τὴν ἀμυγδάλην καλεῖσθαι. ἐπακτικώτατα δὲ πρὸς πότον τὰ ἀμύγδαλα προεσθιόμενα. Εὔπολις, Δίδου μασᾶσθαι ναξίας ἀμυγδάλας. Οἶνόν τε πίνειν ναξίων ἐξ ἀμπέλων. ἦν δέ τις ἄμπελος ναξία καλουμένη. Πλού*Πικρὰ ἀμύγδαλα νηφάλια*ταρχος δὲ ὁ χαιρωνεὺς φησί, παρὰ Δρούσῳ τῷ Τιβερίου καίσαρος υἱῷ, ἰατρόν τινα ὑπερβαίνοντα πάντας ἐν τῷ πίνειν, φωραθῆναι πρὸ τοῦ ποτοῦ προεσθίοντα πικρὰς ἀμυγδάλας πέντε ἢ ἕξ, ἃς περικωλυθεὶς προσενέγκασθαι οὐδὲ πρὸς τὸ μικρότατον ἀντέχει τοῦ ποτοῦ. αἴτιος οὖν ἦν ἡ τῆς πικρότητος δύναμις ξηραντική, καὶ δάπανος ὑγρῶν οὖσα. Κληθῆναι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεύς, παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὥσπερεὶ ἀμυχὰς ἔχειν πολλάς. Ὄνος βαδίζεις εἰς ἄχυρα τραγημάτων, φησί που Φιλήμων. Φηγίνεον Πανὸς ἄγαλμα. φησὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, ὅτι καὶ οὐδετέρως λέγεται. Δίφιλος, Τρωγάλια, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμύγδαλα. Ὅτι *Ἀμυγδαλῆς τόνος.* περὶ τῆς προφορᾶς τοῦ τόνου τῆς ἀμυγδάλης, Πάμφιλος μὲν ἀξιοῖ ἐπὶ τοῦ καρποῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ ἀμυγδάλῳ. τὸ μέν τοι δένδρον θέλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῆ καὶ ῥοδῆ. καὶ Ἀντίλοχος, Ῥοδῆς τε καλὸν ἄνθος. Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ' ὀξεῖαν τάσιν. Φιλόξενος δὲ ἀμφότερον περισπᾷ. Εὔπολις, Ἀπολεῖς με ναὶ μὰ τὴν ἀμυγδάλην. Ἀριστοφάνης, Ἄγε νῦν τὰς ἀμυγδαλᾶς λαβὼν τασδί, κάταξον τὴν κεφαλὴν σαυτοῦ λίθῳ. Φρύνιχος, Ἀμυγδάλη τῆς βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον. ἄλλοι δὲ ἀμυγδαλᾶς ὡς καλάς. Τρύφων δὲ ἐν ἀττικῇ προσῳδίᾳ, Ἀμυγδάλην μὲν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς οὐδετέρως ἀμύγδαλον λέγομεν. ἀμυγδαλῆ δὲ τὰ δένδρα. κτητικοῦ παρὰ τὸν καρπὸν ὄντος τοῦ χαρακτῆρος, καὶ διὰ τοῦτο περισπωμένου. Ὅτι Πάμφιλος ἐν γλώσσαις, μυκηρόβατον φησὶ καλεῖσθαι τὴν καρυοκατάκτην ὑπὸ τῶν Λακώνων. αὕτη τοῦν *Ποντικὰ κάρυα* ἀμυγδαλοκατάκτην. μυκήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα. Ὅτι ποντικῶν καλουμένων καρύων, ἃ λόπιμα τινὲς ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρος. Ἑρμῶναξ δὲ καὶ Τιμαχίδας ἐν γλώσσαις, Διὸς βάλανον φησὶ καλεῖσθαι τὸ ποντικὸν κάρυον. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ταραντῖνος ζητεῖ, πότερον προπαρατίθεσθαι δεῖ τὰ τραγήματα, καθάπερ ἔν τισι τόποις τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὔ, ἀλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον. ἐὰν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαίνει πλείονος βο-

φᾶς

φῆς περιειλουμένης ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ τοῖς ἐντέροις, τὰ ἐπιφερόμενα κάρυα χάριν τῆς περὶ τὸ πέπτειν ὁρμῆς ἐμπλεκόμενα, τοῖς σιτίοις ἐμπνευματώσεις καὶ φθορὰς τῆς τροφῆς παρασκευάζειν, διὰ τὸ παρακολουθεῖν αὐτοῖς ἐπιπολαστικὸν φύσει καὶ δυσκατέργαστον, ἐξ ὧν ἀπεψίαι γίνονται καὶ κοιλίας καταφοραί. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα φησὶ Διοκλῆς πρόσφορα μὲν εἶναι καὶ εὐκοίλια, θερμαντικὰ δὲ διὰ τὸ ἔχειν κεγχρῶδές τι. λυπεῖ δ' ἧττον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν, καὶ τὰ βεβρεγμένα τῶν ἀβρόχων, καὶ τὰ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Τὰ δὲ ἡρακλεωτικὰ καλούμενα καὶ Διὸς βάλανοι, τρέφει μὲν οὐχ ὁμοίως τοῖς ἀμυγδάλοις, ἔχει δέ τι κεγχρῶδες, καὶ ἐπιπολαστικόν. πλείω δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κεφαλήν. ἧττον δὲ ἐνοχλεῖ καὶ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ περσικὰ κεφαλαλγητικὰ μὲν εἶναι οὐχ ἧττον τῶν Διὸς βαλάνων. τρέφει δὲ μᾶλλον, καὶ φάρυγγα τραχύνει καὶ στόμα. ὀπτηθέντα δὲ ἀλυπότερα γίνεται. διαχωρεῖ δὲ μάλιστα τῶν καρύων ἐσθιόμενα μετὰ μέλιτος. τὰ δὲ πλατέα φυσωδέστερά εἰσιν. ἀλυπότερα δὲ τὰ ἑφθὰ τῶν ὠμῶν καὶ πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Φιλότιμος δὲ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς φησί, Τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλούμενον σαρδιανὸν δυσκατέργαστά εἰσιν ὠμὰ πάντα καὶ δυσδιάλυτα κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ στρυφνότητα ἔχοντα. τὸ δὲ ποντικόν, λιπαρὸν καὶ δυσκατέργαστον. τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἧττον δυσκατέργαστον. φαγόντων οὖν πλείονα, οὐκ ἐνοχλούμεθα. λιπαρώτερά τε φαίνεται, καὶ ἀναδίδωσι χυμὸν γλυκὺν καὶ λιπαρόν. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος τὰ κάρυα φησὶ τὰ βασιλικὰ κεφαλαλγῆ εἶναι, καὶ ἐπιπολαστικά. τούτων δὲ τὰ ἁπαλὰ ἔτι καὶ λελευκασμένα, εὐχυλότερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει. τὰ δ' ἐν τοῖς ἰπνοῖς φρυγόμενα, ὀλιγότροφα. τὰ δὲ ἀμύγδαλα εἶναι λεπτυντικὰ καὶ οὐρητικά, καὶ καθαρτικὰ καὶ ὀλιγότροφα. τῶν μὲν δὴ χλωρῶν κακοχύλων ὄντων καὶ ἰσχροφαγότερων, πολὺ μᾶλλον φυσωδέστερα καὶ ἐπιπολαστικώτερα εἶναι τὰ ξηρά. τὰ δὲ ἁπαλὰ καὶ πλήρη καὶ λελευκασμένα γαλακτώδη ὄντα, εὐχυλότερά εἰσι. τῶν δὲ ξηρῶν τὰ θάσια καὶ κύπρια ἁπαλὰ ὄντα εὐεκκριτώτερα εἶναι. τὰ δὲ ποντικὰ κάρυα κεφαλαλγῆ. ἧττον δ' ἐπιπολαστικὰ τῶν βασιλικῶν. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν εὐβοικῶν φησι καρύων ἢ κασαναίων (ἀμφότερως γὰρ καλεῖται) δύσπεπτος μὲν ἡ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ, καὶ φυσώδης ἡ πέψις γίνεται. παχύνει δὲ τὰς ἕξεις, ἐάν τις αὐτῶν κρατήσῃ. τὰ δὲ ἀμύγδαλα, καὶ τὰ ἡρακλεωτικὰ καὶ τὰ περσικὰ κάρυα, καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιαῦτα, χείρω εἶναι τούτων. χρὴ δὲ μηδὲν ὅλως τῆς τοιαύτης ἰδέας ἄπυρον ἐσθίειν, ἔξω τῶν χλωρῶν ἀμυγδάλων. ἀλλὰ τὰ μὲν ἕψειν, τὰ δὲ φρύγειν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν εἶναι λιπαρὰ τῇ φύσει, καθάπερ αἵ τε ἀμυγδάλαι αἵ τε ξηραὶ καὶ Διὸς βάλανοι. τὰ δὲ ξηρὰ καὶ στρυφνά, καθάπερ αἵ τε φηγοὶ καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος. τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρεῖται τὸ λίπος ἡ πύρωσις. ἔστι γὰρ τοῦτο χεῖρον. τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ πεπαίνεται, ἐάν τις ὀλίγῳ καὶ μαλακῷ πυρὶ χρῆται. Ὁ δὲ Δίφιλος τὰ κάστανα καὶ σαρδιανοὺς βαλάνους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους, δυσοικονομήτους δὲ διὰ τὸ ἐπιμένειν τῷ στομάχῳ. τὰς δὲ φρυγείσας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐοικονομήτους δέ. τὰς δὲ ἑψομένας ἐμπνευματοῦν μὲν ἧττον, τρέφειν δὲ τούτων μᾶλλον. Λόπιμον κάρυόν τε Εὐβοεῖς, βάλανον δὲ μετεξέτεροι καλέσαντο. Νίκανδρος φησὶ ὁ κολοφώνιος ἐν γεωργικοῖς. Ἀγέλοχος δὲ ἄμωτα καλεῖ τὰ κασάνεα. ὅπου δὲ γίνεται τὰ κάρυα τὰ σινωπικά, ταῦτα δένδρα ἐκάλουν ἄμωτα. Ἐρέβινθοι. Κρώβυλος χλωρὸν ἐρέβινθόν τιν' ἐκοττάβιζον κενὸν ὅλως. πράγματα δ' ἐστὶ πίθηκοι τοῦτο δή που δυστυχοῦς. Ὅμηρος, θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι. Ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ἐν παρῳδίαις Πὰρ πυρὶ χρὴ τοιαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὥρῃ, Ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακείμενον ἔμπλεον ὄντα, Πίνοντα γλυκὺν οἶνον ὑποτρώγοντ' ἐρεβίνθους. Τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν, πόσα τοι ἔτη ἐστὶ φέριστε. Πηλίκος ἦσθ' ὅθ' ὁ Μῆδος ἀφίκετο. Σαπφώ, Χρύσειοι ἐρέβινθοι ἐπ' ἀϊόνων ἐφύοντο. Θεόφραστος δ' ἐν φυτικοῖς, τῶν ἐρεβίνθων τινὰς καλεῖ κριοὺς, καὶ Σώφιλος ὁ πατὴρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστός ἐστι, κρεῖος ἐρέβινθος. Φαινίας δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν φησί, τραγήματος ἔχει χώραν ἁπαλὰ μέν, ὦχρος, κύαμος, ἐρέβινθος. ξηρὰ δ' ἢ ἑφθὰ καὶ φρυκτὰ σχεδὸν τὰ πλεῖστα. Ἄλεξις, Ἔστιν ἀνήρ μοι πτωχός, κἀγὼ γραῦς, καὶ θυγάτηρ, καὶ παῖς υἱός, καὶ ἥδ' ἡ χρηστή. Πέντ' οἱ πάντες, τούτων οἱ τρεῖς δειπνοῦμεν, δύο δ' αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν μάζης μιᾶς. φθόγγους δ' ἀλύρους θρηνοῦμεν ἐπὰν μηδὲν ἔχωμεν. χρῶμα δ' ἀσίτων ἡμῶν ὄντων γίνεται ὠχρόν. τὰ μέρη δ' ἡμῶν χ' ἡ σύνταξις τοῦ βίου ἐστὶ κύαμος, θέρμος, λάχανον, γογγυλίς, ὦχρος, λάθυρος, φηγός, βολβός, τέττιξ, ἐρέβινθος, ἀχράς, τό, τε θεοπαγὲς μητρῷον ἐμοὶ μελέδημ' ἰσχάς, φρυγίας εὕρημα συκῆς. Φερεκράτης, Ταχέως ποιήσεις τοὺς ἐρεβίνθους εὐθέως. Πάλιν, τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους. Δίφιλος δέ φησι, οἱ ἐρέβινθοι δυσαπεπτοι, σμηκτικοί, οὐρητικοί, πνευματικοί. Κατὰ δὲ Διοκλέα ζυμωτικοὶ τῆς σαρκός. κρείττους δ' οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων, καὶ πυξοειδεῖς. καὶ οἱ μιλήσιοι τῶν λεγομένων κρείων, οἵ τε χλωροὶ τῶν ξηρῶν, καὶ οἱ βεβρεγμένοι τῶν ἀβρόχων. Ὅτι Ποσειδῶνος εὕρημα οἱ ἐρέβινθοι. Θέρμοι. μὴ ὥραισι μετὰ τῶν κακῶν ἐκοιβ' ὁ τοὺς θέρμους φαγών,

Περσικά.

Καρύων διαφόρων ἀρετὴ καὶ κακία.

Ἐρέβινθοι.

Θέρμοι.

ἐν τῷ προθύρῳ τὰ λέμμαθ᾽ ὅτι ἦν κατέλιπεν. Ἀλλ᾽ οὐκ ἀπέπνιγη καταφαγών. μάλιστα δὲ Κλεαίνετος μὲν οὐκ ἐδήδοκ᾽ οἶδ᾽ ὅτι Ὁ τραγικὸς αὐτός. οὐδενὸς γὰρ πώποτε Ἀπέβαλλεν ὀσπρίου λέπος. Οὕτως ἐκεῖνός ἐστιν εὐχερὴς ἀνήρ. Λυκόφρων δὲ ὁ χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δράματι ὃ ἐπὶ καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ᾽ οὗ ἡ τῶν ἐρετρικῶν ὠνομάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τῶν φιλοσόφων τὰ δεῖπνα φησί, Καὶ Δημόκριτος ἐπιχορεύει δαψιλὴς Θέρμος πενήτων καὶ τρικλίνων συμπότης. Δίφιλος, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τέχνιον ἐξωλέστερον Τοῦ πορνοβοσκοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν περιπατῶν βούλομαι Ῥόδα ῥαφανίδας, θερμοκυάμους στέμφυλα, Ἄλλως ἅπαντα μᾶλλον ἢ ταύτας τρέφειν. καὶ σημείωσαι φησὶ τὸ θερμοκυάμους, ἐπεὶ καὶ νῦν οὕτω λέγεται. Πολέμων δέ φησι τοὺς Λακεδαιμονίους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεόφραστος

lib.4.cap.16. δὲ ἱστορεῖ ἐν αἰτίοις φυτικοῖς, ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέβινθος μόνα οὐ ζωοῦται τῶν χεδροπῶν, διὰ τὴν δριμύτητα καὶ πικρότητα. ὁ δ᾽ ἐρέβινθος φησὶ μέγας γίνεται διαφθειρόμενος. γίνεσθαι δὲ λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθοις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν εἶναι σμηκτικοὺς καὶ πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἐπιπλέον ἀπεγλυκασμένους. διὸ καὶ Ζήνων ὁ κιτιεὺς σκληρὸς ὢν καὶ πάνυ θυμοτικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας, ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους

Φάσηλοι. εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους. Φάσηλοι. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δείπνοις τοῖς καλουμένοις κοπίσι, διδόασι τραγήματα σῦκα τὰ ξηρά, καὶ κυάμους καὶ φασίλους χλωρούς. ἱστορεῖ Πολέμων. Ἐπίχαρμος, Φασήλους φῶγε θᾶσσον, ἀλλ᾽ ὁ Διόνυσος φιλεῖ. Δημήτριος, Ἢ σῦ-

Ἐλάαι. κον, ἢ φάσηλον, ἢ τοιοῦτό τι. Ἐλάαι. Εὔπολις, Σηπίαι, δρυπετεῖς τ᾽ ἐλάαι. ταύτας Ῥωμαῖοι δρύππας λέγουσι. Δίφιλος δέ φησιν ὁ σίφνιος, τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαλγεῖς, τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακοστομαχωτέρας, καὶ βαρύνειν τὴν κεφαλήν. τὰς δὲ κολυμβάδας καλουμένας εὐστομαχωτέρας εἶναι, καὶ κοιλίας στατικάς. τὰς δὲ θλαστὰς μελαίνας, εὐστομαχωτέρας εἶναι. μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαιῶν Ἀριστοφάνης, Θλαστὰς ποιεῖν ἐλαίας. πάλιν, Οὐ ταὐτόν ἐστιν ἁλμάδες καὶ στέμφυλα. καὶ μετ᾽ ὀλίγα, Θλαστὰς γὰρ εἶναι κρεῖσσον ἐστὶν ἁλμάδος. Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, Ῥικναὶ καὶ δρυπετεῖς παρακείσθωσάν σοι ἐλαῖαι. Ὥς τε Μαραθῶνος τὸ λοιπὸν ἐπ᾽ ἀγαθῷ μεμνημένοι, Πάντες ἀεὶ ἐμβάλλουσι μάραθον εἰς τὰς ἁλμάδας. Φησὶν Ἕρμιππος. Φιλήμων φησίν, Πιτυρίδες καλοῦνται αἱ φαῦλαι ἐλάαι, στεμφυλίδες δὲ αἱ μέλαιναι. Καλλίμαχος δὲ ἐν τῇ Ἑκάλῃ ἐλαῶν καταλέγει γεργέριμόν τε πίτυρίν τε. Ἔλεγον δὲ τὰς δρυπεπεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας καὶ γεργερίμους, ὥς φησι Δίδυμος. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκειν ἐλάας αὐτὸ καθ᾽ ἑαυτὸ ἔλεγον τὸ μόνον δρυπεπεῖς. Τηλεκλείδης, ξυγγενέσθαι διὰ χρόνου λιπαρέτωμου δρυπεπέσι, μάζαις καὶ διασκανδικίσαι. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς τετριμμένας ἐλαίας στέμφυλα ἐκάλουν. βρύτεα δὲ τὰ ὑφ᾽ ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκπιέσματα τῆς σταφυλῆς. παρὰ δὲ τοὺς βότρυς γέγονεν ἡ

Ῥαφανίδες. φωνή. Ῥαφανίδες. Οὕτως κέκληνται διὰ τὸ ῥαδίως φαίνεσθαι. καὶ ἐκτεταμένως δὲ, καὶ κατὰ συστολὴν λέγεται παρὰ Ἀττικοῖς. Κρατῖνος, Ταῖς ῥαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ᾽ ἄλλοις οὐ λαχάνοις. Εὔπολις, Ῥαφανίδες ἄπλυτοι, σηπίαι. ὅτι δὲ τὸ ἄπλυτον ἐπὶ τῶν ῥαφανίδων ἀκούειν δεῖ οὐκ ἐπὶ τῶν σηπιῶν, δηλοῖ Ἀντιφάνης γράφων. νήττας, χελώνας, κάρυ᾽ ἐντρώγειν, ὠὰ, ἐγκελίδας, ῥαφανίδας ἀπλύτους, γογγυλίδας, χόνδρον, μέλι. ἰδίως δ᾽ οὕτως ἐκαλοῦντο ἄπλυτοι ῥαφανίδες, ἃς καὶ θασίας ὠνόμαζον. Φερεκράτης, Ῥάφανός τ᾽ ἄπλυτος ὑπάρχει, καὶ θερμὰ λουτρά, καὶ ταρίχη πνικτά, καὶ κάρυα. ὑποκοριστικῶς δ᾽ εἴρηκεν Πλάτων ἐν Ὑπερβόλῳ, Φύλλον ἢ ῥαφα-

lib.7.cap.4. νίδιον. Θεόφραστος δὲ ἐν τοῖς περὶ φυτῶν, γένη ῥαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, κορινθίαν, λειοθασίαν, κλεωναίαν, ἀμωρέαν, βοιωτίαν. καλεῖσθαι δὲ ὑπό τινων τὴν λειοθασίαν θρακίαν. γλυκυτάτην δὲ εἶναι τὴν βοιωτίαν, καὶ τῷ σχήματι στρογγύλην. Ἁπλῶς δέ φησιν, ὧν ἐστι λεῖα τὰ φύλλα, γλυκύταται εἰσί. Καλλίας δὲ ἐπὶ ῥαφανίδος εἴρηκε τὴν ῥάφανον. περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμῳδίας διεξιών, φησὶν ἔτνος, πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλατῆρες. Ὅτι δ᾽ οὕτω τὰς ῥαφανίδας εἴρηκε, δῆλον Ἀριστοφάνης ποιεῖ περὶ τῆς διαίτης ἀρχαιότητος ἐν Δαναΐσι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων, ὁ χορὸς δ᾽ ὠρχεῖτ᾽ ἂν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ στρωματόδεσμα. διαμασχαλίσας αὑτὸν σκελίσι καὶ φύσκαις καὶ ῥαφανῖσιν. εὐτελὲς δὲ σφόδρα ἔδεσμα ἡ ῥαφανίς. Ἄμφις, Ὅστις ἀγοράζων ὄψον ἐξὸν ἄπολλον ἰχθύων Ἀληθινῶν, ῥαφανίδας ἐπιθυμεῖ πρί-

Κῶνοι. ασθαι, μαίνεται. Μνησίθεος ὁ ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων

Ὀστρακίδες. τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους. Διοκλῆς δ᾽ ὁ καρύστιος πιτύϊνα κάρυα, Ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξανδρος πιτυΐνους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπόν, κῶνον. Ἱπποκράτης δὲ ἐν τῷ περὶ πτισάνης, οὗ τὰ ἐκ τοῦ ἡμίσεος μὲν νοθεύεται. ὑπ᾽ ἐνίων δὲ καὶ ὅλον,

κοκκάλους.

κοκκάλους. Οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὅταν περὶ τοῦ ποντικοῦ καρύου λέγῃ. φησὶ γάρ, πυρῆνα δ' ἔχει τοῦτο ἐπὰν γένηται πέπον. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος φησίν, οἱ στρόβυλοι πολύτροφοι μέν εἰσι, λειαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας, καὶ θώρακος καθαρτικοί. διὰ τὸ ἔχειν παρεμπλεγμένον τὸ ῥητινῶδες. Μνησίθεος δέ φησιν, πιαίνειν αὐτοὺς τὸ σῶμα, καὶ πρὸς εὐπεψίαν ἀλύπους εἶναι, ὑπάρχειν δὲ καὶ οὐρητικοὺς καὶ οὐκ ἐφεκτικοὺς κοιλίας. Ὠά. ὠά. Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς φυσικοῖς, Τὸ καλούμενον φησὶν ὄρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ὠοῖς εἶναι λευκόν. Ἀριστοφάνης, Τίκτει πρῶτον ὑπηνέμιον ὠὸν νύξ. Σαπφὼ δ' αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ. φασὶ δή ποτε Λήδαν ὤϊον εὑρεῖν, καὶ πάλιν, ὠΐου πολὺ λευκότερον. Ὤεα δ' ἔφη Ἐπίχαρμος. ὤεα χανὸς κἀλεκτορίδων πετεινῶν. Σιμωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβων, οἷόν τε χηνὸς ὤεον μαιανδρίου. Διὰ τεσσάρων δὲ αὐτὰ προενήνεκται. Ἀναξανδρίδης, ὠάρια εἰπών. Καὶ Ἔφιππος, Σταμνάριά τ' οἴνου μικρὰ τοῦ φοινικικοῦ, ὠάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια. Ἄλεξις δέ, ἡμίτομά που ὠῶν λέγει. Ὠὰ δὲ οὐ μόνον ἀνεμιαῖα ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπηνέμια. Ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ νῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν καλούμενα ὑπερῷα, ὠά. φησὶ Κλέαρχος ἐν ἐρωτικοῖς. Τὴν Ἑλένην φάσκων ἐν τοιούτοις οἰκήμασι Πῶς Ἑλένη ἐξ ὠοῦ. τρεφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς ὡς ἐξ ὠοῦ εἴη γεγεννημένη. οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ κροτωνιάτης ἔφη ἀπὸ τῆς Σελήνης πεσεῖν τὸ ὠόν, ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι. τὰς γὰρ σεληνίτιδας γυναῖκας ὠοτοκεῖν καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαίδεκα πλασιόνας ἡμῶν εἶναι. ὡς Ἡρόδωρος Plutarch. Placitorũ lib. 2. cap. 3. ὁ ἡρακλεώτης ἱστορεῖ. Ἴβυκος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ Μολιονιδῶν φησί, τούς τε λευκίππους κούρους τέκνα Μολιόνας κτάνον, ἅλικας ἰσοκεφάλους ἑνιγυίους ἀμφοτέρους γεγαῶτας ἐν ὠῷ ἀργυρέῳ. Μολιονίδαι. Ἔφιππος, Ἴτρια, τραγήματα, πυραμοῦς, ἄμης, ὠῶν ἑκατόμβη πάντα ταῦτ' ἐχάνομεν. Ὠῶν δὲ ῥοφητῶν μνημονεύει Νικόμαχος. Οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος μοι τοῦ πατρός, οὕτω συνεστρογγύλικα κἀξεκόκκικα, Ἐν μησὶν ὀλίγοις, ὥσπερ ὠόν τις ῥοφῶν. Χηνέων δ' ὠῶν, Ἔριφος, ὠὰ λευκά γε καὶ μεγάλα χήνει' ἐστὶν ὥς γέ μοι δοκεῖ. Οὗτος δέ φησι ταῦτα τὴν Λήδαν τεκεῖν. ἐπαινεῖ δὲ καὶ Ἡρακλείδης ὁ συρακούσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῶν ὠῶν φησὶ πρωτεύειν τὰ τῶν ταῶν, μεθ' ἃ εἶναι τὰ χηναλωπέκεια, τρίτα καταλέγει τὰ ὀρνίθεια. Πρόπομα. Τούτου φησὶ περιενεχθέντος ὁ τῶν δείπνων ταμίας, Πρόπομα. Οὐλπιανὸς ἔφη εἰ κεῖται παρά τινι τὸ πρόπομα οὕτω καλούμενον ὡς νῦν ἡμεῖς φαμέν, ἐπιζητούντων πάντων, αὐτὸς ἔφη ἐγὼ ἐρῶ. Φύλαρχος ὁ ἀθηναῖος ἢ ναυκρατίτης ἐν οἷς, ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὃς ἐπὶ ξένια καλέσας τοὺς τῶν γαλατῶν ἡγεμόνας, ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς διεφθάρη, φησὶ οὕτως, εἰ μνήμης εὐτυχῶ, πρόπομά τι περὶ τοῦ δείπνου περιεφέρετο καθὼς εἰώθει τὸ πρῶτον. καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν ἐν ψυκτῆρι, ἄριστον εἶναι ἑαυτῷ φάσκων διὰ τὸ ἑτοίμως ἀπομνημονευκέναι, ἣν δὲ τῶν ἐν τοῖς προπόμασι φησὶ παρασκευαζομένων ἄλλα τε καὶ δὴ καὶ ταῦτα. μαλάχαι. Ἡσίοδος, Οὐδ' ὅσον Μαλάχη. ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. Τοῦτο ἀττικῶς, ἐγὼ δέ φησιν ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις εὗρον, τοῦ Ἀντιφάνους τὸ μο καὶ λο, διὰ τοῦ ο γεγραμμένον. τρώγοντες μολόχης ῥίζαν. Καὶ Ἐπίχαρμος, πραΰτερος ἔγωγε μολόχης. Φαινίας δὲ ἐν τοῖς φυτικοῖς φησι, τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ σπερματικὸς τύπος καλεῖται πλακοῦς. ἐμφερὴς ὢν αὐτῷ, τὸ μὲν γὰρ κτενῶδες ἀνάλογον καθάπερ ἡ τοῦ πλακοῦντος κρηπίς, κατὰ μέσον τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφατικόν. καὶ περιληφθείσης τῆς κρηπῖδος ὅμοιον γίνεται τοῖς θαλαττίοις περιγεγραμμένοις ἐχίνοις. περιγεγραμμένον ἐχίνοις. ὁ δὲ σίφνιος Δίφιλος ἱστορεῖ, ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν εὔχυλος, λειαντικὴ ἀρτηρίας, τὰς ἐπιπολαίους καταξαίνουσα δριμύτητας. ἐπιτήδειόν τε εἶναι φησὶ αὐτὴν τοῖς τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως ἐρεθισμοῖς. εὐέκκριτόν τε εἶναι μετρίως καὶ τρόφιμον. κρείττω δὲ τὴν ἀγρίαν τῆς κηπευομένης. Ἕρμιππος δὲ καὶ Καλλιμάχειος καὶ εἰς τὴν καλουμένην φησίν, ἄλιμον προσέτι τε ἄδιψιν, ἐμβάλλεσθαι τὴν μαλάχην οὖσαν χρησιμωτάτην. Κολόκυνται, Εὐθύδημος ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων σικύαν ἰνδικὴν ἄλιμος. καλεῖ τὴν κολοκύντην. διὰ τὸ κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς. Μεγαλοπολῖται δ' αὐτὴν Κολοκύντη. σικυωνίαν ὀνομάζουσι. Θεόφραστος δὲ τῶν κολοκυντῶν φησὶ οὐκ εἶναι ἐν μέρος ἰδέας. ἀλλ' εἶναι τὰς μὲν βελτίους, τὰς δὲ χείρους. Μηνόδωρος δὲ ὁ ἐρασιστράτειος ἱκεσίου φίλος, τῶν κολοκυντῶν φησίν, ἡ μὲν ἰνδική, ἡ καὶ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκύντη. καὶ ἡ μὲν ἰνδικὴ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἕψεται. ἡ δὲ κολοκύντη καὶ ὀπτᾶται. ἄχρι δὲ τοῦ νῦν λέγεσθαι παρὰ κνιδίοις τὰς κολοκύντας ἰνδικάς.

Ἑλλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν τὰς μακρὰς καλοῦσι, κολοκύντας δὲ τὰς περιφερεῖς. Διοκλῆς δὲ κολοκύντας μὲν καλλίστας γίνεσθαι περὶ Μαγνησίαν. προσέτι τε γογγύλην ὑπερμεγέθη γλυκεῖαν καὶ εὐστόμαχον. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ σικυόν. ἐν δὲ σμύρνῃ καὶ γαλατείᾳ θείδακα. πήγανον δ' ἐν μύροις.

Δίφιλος δέ φησι, ἡ δὲ κολοκύντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ εὔφθαρτος, καὶ ὑγραντικὴ τῆς ἕξεως, καὶ εὐέκκριτος, εὔχυλος, εὐστομαχωτέρα δέ ἐστιν ἡ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη. εὐχυλοτέρα δὲ ἡ ἀρτυτή. λεπτυντικωτέρα δέ ἐστιν ἡ μετὰ νάπυος. εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ εὐεκκριτωτέρα ἡ κάθεφ

θος. Μνησίθεος δέ φησιν, ὅσα εὐφυῶς διάκειται πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς κατεργασίαν, οἷον ὅ,τε σικυὸς καὶ ἡ κολοκύντη, καὶ μῆλα κυδώνια, καὶ στρούθεια, καὶ εἴ τι τοιοῦτο. ταῦθ' ὅταν προσενεχθῆ πυρωθέντα, δίδωσι τῷ σώματι τροφὴν οὐ πολλὴν μὲν, ἄλυπον δὲ καὶ μᾶλλον ὑγράν. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς κοιλίας ἐφεκτικὰ πάντα. δεῖ δὲ αὐτὰ λαμβάνειν ἑφθὰ μᾶλλον. Ἀττικοὶ δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκύντην. Ἕρμιππος, Τὴν κεφαλὴν ὅσην ἔχει, ὅσην κολοκύντη. Φρύνιχος ὑποκοριστικῶς, Ἢ μεῖζόν τι μικρὸν ἢ κολοκυντίον. Ἐπίχαρμος, ὑγιέστερον τὴν ἔτι κολοκύντας πολύ.

Ἐπικράτης ὁ κωμῳδιοποιὸς, τί Πλάτων καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος, πρὸς τίσι νῦν διατρίβουσι; ποία φροντὶς; ποῖος δὲ λόγος διερευνᾶται παρὰ τοῖσι; τάδε μοι πινυτῶς εἴ τι κατειδὼς ἥκεις λέξον πρὸς γᾶς. ἀλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς. παναθηναίοις γὰρ ἰδὼν ἀγέλην μειρακίων ἐν γυμνασίοις ἀκαδημίας, ἤκουσα λόγων ἀφάτων ἀτόπων. περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι, διεχώριζον ζώων τε βίον, δένδρων τε φύσιν, λαχάνων τε γένη. κᾆτ' ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην ἐξήταζον τίνος ἐστὶ γένους. καί τι ποτ' ἀφωρίσαντο, καὶ τίνος γένους εἶναι τὸ φυτόν, δήλωσον εἰ κάτοισθά τι. Πρώτιστα μὲν πάντες ἀναυδεῖς τότ' ἐπέστησαν, καὶ κύψαντες χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον. κᾆτ' ἐξαίφνης ἔτι κυπτόντων καὶ ζητούντων τῶν μειρακίων, λάχανον τις ἔφη στρογγύλον εἶναι, ποίαν δ' ἄλλος, δένδρον δ' ἕτερος. ταῦτα δ' ἀκούων ἰατρός τις σικελᾶς ἀπὸ γᾶς, κατεπέρδετ' αὐτῶν ὡς ληρούντων. ἦπου δεινῶς ὠργίσθησαν, χλευάζεσθαί τ' ἐβόησαν. τὸ γὰρ ἐν λέσχαις ταῖσδε τοιαῦτα ποιεῖν εὐπρεπές, οὐδ' ἐμέλησε τοῖς μειρακίοις. ὁ Πλάτων δὲ παρὼν καὶ μάλα πράως

Πρόπομα. οὐδὲν ὀρινθεὶς ἐπέταξ' αὐτοῖς πάλιν ἀφορίζεσθαι τίνος ἐστὶ γένους, οἱ δὲ διῄρουν. Ἄλεξις ὁ χαρίεις πρόπομα ὅλον παρατίθησι τοῖς διακείνην δυναμένοις. Ἔλαθον γενόμενος οὗ τὸ πρᾶγμ' ἠβούλετο. Κατὰ χειρὸς ἐδόθη. τὴν τράπεζαν ἧκ' ἔχων, Ἐφ' ἧς ἐπέκειτ' οὐ τυροὺς οὐδ' ἐλαῶν γένη, Οὐδὲ παρέχουσαι κνίσσαν ἡμῖν πλέονα Παροψίδες καὶ λῆρος. ἀλλὰ παρετίθη Ὑποβρυφανος ὄζουσα τῶν ὡρῶν λοπάς. Τὸ τοῦ πόλου τοῦ παντὸς ἡμισφαίριον, Ἅπαντ' ἐνῆν. τἀκεῖ γὰρ ἐν ταύτῃ καλά. Ἰχθῦς, ἔριφοι. διέτρεχε τούτων σκορπίος. Ὑπέφαινεν ᾠῶν, ἡμίτομον τοὺς ἀστέρας Ἐπιβάλλομεν τὰς χεῖρας. ὁ μὲν ἐμοὶ λαλῶν Ἅμα καὶ διανεύων ἠσχολεῖτο. παῦ δ' ἀγὼν, Ἐπ' ἐμὲ κατήντα. τὸ πέρας οὐκ ἀνῆχ' ἕως, Τὴν λοπάδ' ὀρύττων ἀπέδειξα κόσκινον. Μύ-

Μύκαι. και, ἀριστίας. μύκησι δ' ὀρεχθεῖ τὸ λάινον πέδον. Πολίοχος, Μεμαγμένην Μικρὰν μελαγχρῆ μᾶζαν. ἠχυρωμένην Ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δὶς τῆς ἡμέρας. Καὶ σῦκα βαιὰ καὶ μύκης τις ἐνίοτ' αὖ Ὠπτᾶτο. καὶ κοχλίας γενομένου ψακαδίου Ἀνηγρεύετ' αὖ, καὶ λάχανα τῶν αὐτοχθόνων. Θλαστή τ' ἐλαία, καὶ πιεῖν οἰνάριον ἦν ἀμφίβολον. Ἀντιφάνης, Τὸ δεῖπνόν ἐστι μᾶζα κεχαρακωμένη Ἀχύροις πρὸς εὐτέλειαν ἐξωπλισμένη. καὶ βολβός εἷς καὶ παροψίδες τινὲς Σόγχος τις ἢ μύκης τις, ἢ τοιαῦθ' ἃ δὴ Δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι' ἀθλίοις. Τοιοῦτος ὁ βίος ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων. Οὐδεὶς κρέως παρόντος ἐσθίει θύμον, Οὐδ' οἱ δοκοῦντες πυθαγορίζειν, καὶ προελθών. τίς γὰρ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον ὅ,τι παθεῖν Πέπρωθ' ἑκάστῳ τῶν φίλων ταχὺ δὴ λαβὼν

Κηφισόδωρος κατ' Ἀριστοτέλους βιβλία τέσσαρα. Ὄπτα μύκητας πρινίνους τουσδὶ δύο. Ὅτι Κηφισόδωρος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς ἐν τοῖς κατὰ Ἀριστοτέλους, τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία, ἐπιτιμᾷ τῷ φιλοσόφῳ ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας ἀθροῖσαι Ἀντιφάνους, ὅλον ποιήσαντος δρᾶμα τὸ ἐπιγραφόμενον. παροιμία, ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε. Ἐγὼ γὰρ ἄντι τῶν ὑμετέρων φάγοιμι, μύκητας ὠμοὺς ἂν φαγεῖν δοκῶ καὶ στρυφνὰ μῆλα κ' εἴ τι πνίγοι βρῶμά τι. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς, καὶ εἰσὶν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι. οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. διὸ καὶ Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη, οἷον αἱ μύκαι ἀπεσκληκότες πνιξεῖσθε. Νίκανδρος δὲ ἐν γεωργικοῖς καταλέγει, καὶ τίνες αὐτῶν εἰσὶν οἱ θανάσιμοι. λέγων, Ἐχθρὰ δ' ἐλαίης ῥοιῆς τε πρίνου τε δρυός τ' ἀποπήματα κεῖται, Οἰδαλέα σύγκολλα βαρυπνιγόεντα μυκήτων. φησὶ δὲ καὶ ὅτι συκέης ὁπότε στέλεχος βαθὺ κόπρῳ Κὰκ κρύ-

Μύκητες. Μύκητες θανατηφόροι. ψας ὑδάτεσσιν ἀειναέεσσι νοτίζεις, Φύονται πυθμέσσιν ἀκήριοι, ὧν σὺ μύκητα Θρεπτικά μήτι χαμαιζήλης ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο. τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἦν ἀναγνῶναι, καὶ τὲ μύκητας ἀμανίτας τότ' ἐφθύσεις, φησὶ ὁ αὐτὸς Νίκανδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἔφιππος, Ἵν' ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνίξαιμί σε. Ἐπαρχίδης Εὐριπίδην φησὶ τὸν ποιητὴν ἐπιδημῆσαι τῇ Ἰκάρῳ, καὶ γυναικός τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγροὺς, δύο μὲν ἀρρένων τελείων, μιᾶς δὲ παρθένου φαγούσης θανασίμους μύκητας καὶ ἀποπνιγείσης μετὰ τῶν τέκνων, ποιῆσαι τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα. Ὦ τὸν ἀγήραντον πόλον αἰθέρος ἥλιε τέμνων, ἆρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος. Μητέρα παρθενικήν τε κόρην δισσούς τε συναίμους Ἐν ταὐτῷ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους. Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν. Ἄγρι' ἑψήματα Τεῦτλον, μαλάχη, λάπαθον, ἀκαλήφη, ἀνδράφαξις, βολβοί, ὕδνα, μύκαι.

Σία. Σία. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων φησὶν ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἐλείῳ τὸ φύλλον ἐοικός. διὸ καὶ Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος εὐεργέτης Αἰγύπτου βασιλεύσας, παρ' Ὁμήρῳ ἀξιοῖ γράφειν. Ἀμφὶ δὲ λειμῶ-

δὲ λειμῶνες μαλακοὶ σίου, ἢ δὲ σελίνου. σία γὰρ μετὰ σελίνου φύεται, ἀλλὰ μὴ ἴα. Δίφιλος φησὶ τοὺς μύκητας εἶναι εὐστομάχους, κοιλίας διαχωρητικούς, θρεπτικούς. δυσπέπτους δὲ καὶ φυσώδεις. Μύκητες. τοιοῦτοι δέ εἰσιν οἱ ἐκ Κέω τῆς νήσου. πολλοὶ μὲν οὖν καὶ κτείνουσι. δοκοῦσι δὲ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτότατοι καὶ ἁπαλοὶ καὶ εὔθρυπτοι, οἱ ἐπὶ πτελέαις καὶ πεύκαις γινόμενοι. ἀνοίκειοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ σκληροί, καὶ οἱ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι καὶ τεθῆναι πηκσόμενοι, οἵ τινες λαμβανόμενοι κτείνουσι. βοηθοῦνται δὲ ἀπὸ ὑδρομέλιτος πόσεως, καὶ ὀξυμέλιτος νίτρου, καὶ ὄξους. μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐμεῖν δεῖ. διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἁλῶν. οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ πνιγῶδες ἀφαιρεῖται. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει. ὑπόγεια δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι καὶ ἐπίγεια, καθάπερ οὓς καλοῦσί τινες πέζικας ἅμα τοῖς μύκησι γινομένους. ἄρριζοι γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. ὁ δὲ μύκης ἔχει προσφύσεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μῆκος, καὶ ἀποτείνουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ ῥίζαι. Φησὶ δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ περὶ τὰς Ἡρακλέους στήλας θαλάσσῃ ὅταν πλείω ὕδατα γένηται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσσῃ, οὓς καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησί.

Καὶ Φαινίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν, τὰ μὲν φύειν, τὰ δὲ οὐδὲ φύειν τὴν ἀνθινήν, οὐδὲ τῆς σπερματικῆς ἴχνος κορυφώσεως, οὐδὲ σπερματώσεως. οἷον μύκης, ὕδνον, πτέρις, ἕλιξ. ὁ αὐτός φησι, πτέρις, ἣν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσι. Θεόφραστος ἐν φυτικοῖς, λειόφλοια, καθάπερ ὕδνον, μύκης, πέζις, γεράνειον. Ὕδνα. Γίνεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμώδεις τόπους. ὕδνα. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος. τὸ ὕδνον ὃ καλοῦσί τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον. καὶ πάλιν, ἡ τῶν ἐγγειοτόκων τούτων γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τοῦ τε ὕδνου καὶ τοῦ φυομένου περὶ Κυρήνην, ὃ καλοῦσι μίσυ. δοκεῖ δ᾽ ἡδὺ σφόδρα τοῦτ᾽ εἶναι, καὶ τὴν ὀσμὴν ἔχειν κρεώδη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θρᾴκῃ δὲ γινόμενον ἴσον. περὶ δὲ τούτων ἴδιόν τι λέγεται. φασὶ γὰρ ὅταν ὕδατα μετοπωρινὰ καὶ βρονταὶ γίνωνται σκληραί, τότε γίνεσθαι. καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταί, ὡς ταύτης αἰτιωτέρας οὔσης. οὐ διετίζειν δέ, ἀλλ᾽ ἐπέτειον εἶναι. τὴν δὲ χρείαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχει τοῦ ἦρος. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔνιοί γε ὡς σπερματικῆς οὔσης τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσι. ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μιτυληναίων οὔ φασι πρότερον εἶναι πρὶν ἢ γενομένης ἐπομβρίας τὸ σπέρμα κατενεχθῆ ἀπὸ Τιαρῶν. τοῦτο δ᾽ ἐστὶ χωρίον, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. γίνεται δὲ ἔν τε τοῖς αἰγιαλοῖς μάλιστα, καὶ ὅπου χώρα ὕπαμμος. καὶ γὰρ αἱ Τιαραὶ τοιαῦται. φύεται δὲ καὶ περὶ Λάμψακον ἐν τῇ Ἀκαρνίδῃ, καὶ ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ, κἀν τῇ ἠλείων.

Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησίν, ἀκαλήφην ἡ θάλασσ᾽ ἀνίησιν, ἡ δὲ γῆ ὕδνα. καὶ Μάτρων ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ δείπνῳ, ὄστρεά τ᾽ ἤνεγκεν Θέτιδος νηρηΐδος ὕδνα. Δίφιλος δὲ φύσει δυσάπεπτα φησὶν εἶναι τὰ ὕδνα, εὔχυλα δὲ καὶ παραλειαντικά. πρός τι δὲ διαχωρητικά, καὶ ἔνια αὐτῶν ὅμοια τοῖς μύκησι πνιγώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος δ᾽ ὁ Δελφὸς ἐν Ἑλλησπόντῳ φησὶν οὔτε ὕδνον γίνεσθαι, οὔτε γλαυκίσκον, οὔτε θύμον. διὸ Ναυσικλείδης ἐρημίαν, μήτε ἔαρ, μήτε φίλους. Ὑδνόφυλλον δέ, φησὶ Πάμφιλος ἐν ὑδνόφυλλον. γλώσσαις τὴν φυομένην τῶν ὕδνων ὑπεράνω πόαν, ἀφ᾽ ἧς τὸ ὕδνον γινώσκεσθαι. Ἀκαλήφη λέγεται παρὰ ἀκαλήφη. τοῖς Ἀττικοῖς, οὗ καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κνησμῶν αἴτιον. Ἀριστοφάνης Φοινίσσαις, πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι. εἶθ᾽ ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. Ἀσπάραγοι. οὗτοι καὶ ἕλειοι καὶ ὄρειοι καλοῦνται. ὧν οἱ κάλλι- ἀσπάραγοι. στοι οὐ σπείρονται, πάντων ὄντες τῶν ἐντὸς θεραπευτικοί. οἱ δὲ σπαρτοὶ καὶ σφόδρα ὑπερμεγέθεις γίνονται. ἐν Λιβύῃ δέ φασιν ἐν Γαιτουλίᾳ γίνεσθαι πάχος μὲν Κυπρίου καλάμου, μῆκος δὲ ποδῶν δώδεκα. ἐν δὲ τῇ ὀρεινῇ καὶ παρωκεανίτιδι, πάχος μὲν μεγάλων ναρθήκων, μῆκος δὲ περὶ τοὺς εἴκοσι πήχεις. Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ φ ἀσφάραγον ὀνομάζει. Καὶ Θεόπομπος, Κἄπειτ᾽ ἰδὼν ἀσφάραγον ἐν θάμνῳ τινί. Ἀμειψίας. οὐ σχῖνος, οὐδ᾽ ἀσφάραγος οὐ δάφνης κλάδοι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς κράμβης ἀσφάραγος λεγόμενος ἰδίως ὅρμενος, εὐστομαχώτερός ἐστι καὶ εὐεκκριτικώτερος, ὄψεων δὲ βλαπτικός. ἔστι δὲ δριμὺς ὅρμινοι. καὶ οὐρητικός, καὶ ἀδικεῖ νεφροὺς καὶ κύστιν. Ἀττικοὶ δ᾽ εἰσὶν οἱ λέγοντες ὅρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξεληλυθότα. Σοφοκλῆς Ἰχνευταῖς, Κἀξορμενίζει κοὐκ ἐπισχολάζεται. Βλάστη παρὰ τὸ ἐκ πρέμνου καὶ βλαστάνειν. Ἀντιφάνης δὲ διὰ τοῦ π φησὶ ἀσπάραγον. ἀσπάραγος ἠγλάιζεν ἄγχος ἐξεληλυθηκέ τις. Ἀριστοφῶν, Κάππαριν, βληχώ, θύμον, ἀσπάραγον, πίτταν, ῥάμνον, σφάκελον, τύμπανον. Κοχλίας. Φιλύλ- Κοχλίαι. λιος, Οὐκ εἰμὶ τέττιξ, οὐδὲ κοχλίας ὦ γύναι. καὶ πάλιν, Μαινίδες, σκόμβροι, κοχλίαι, κορακῖνοι. Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. καὶ Ἀναξίλας δέ, Ἀπιστότερος εἶ τῶν κοχλιῶν πολλῷ πάνυ. Οἳ περιφέρουσ᾽ ὑπ᾽ ἀπιστίας τὰς οἰκίας. Ἀχαιός, ἤποσοῦ δ᾽ ἄλτνη τρέφει κοχλίας κεράσας. προβάλλεται δέ, κἀν τοῖς συμποσίοις γρῖφος τάξιν ἔχων περὶ τῶν κοχλιῶν οὕτως. Ὑλογενὴς ἀνάκανθος ἀναίματος ὑγρόκέλευθος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων φησίν, οἱ κοχλίαι φαίνονται κύοντες ἐν τῷ μετοπώρῳ, καὶ τοῦ ἔαρος. μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδέρμων συνδυαζόμενοι ὤφθησαν. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φωλευόντων, οἱ κοχλίαι φησὶ φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. διὸ καὶ πλεῖστοι φαίνονται τοῖς μετοπωρινοῖς ὕδασιν. ἡ δὲ φωλεία τοῦ θέρους καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. λέγονται δέ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ σέσιλοι. Ἐπίχαρμος, Τούτων ἁπάντων ἀκρίδας ἀνταλλάσσονται.

Κόγχον δὲ τὸν σίσιλον ἅπαντες τὸν φθόρον. Ἀπελλᾶς δὲ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμελον τὸν κοχλίαν λέγειν. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν, τῶν κοχλιῶν φησὶ τινὰς καλεῖσθαι κωλυσιδείπνους.

Βολβοί. Βολβοί. Τούτων Ἡρακλῆς ἐσθίειν παραιτεῖται ἐν Ἀμαλθείᾳ Εὐβούλου λέγων. Θερμότερον ἢ κραυρότερον ἢ μέσως ἔχον, Τοῦτ' ἔσθ' ἑκάστῳ μεῖζον ἢ Τροίαν ἑλεῖν. Κἀγὼ γὰρ οὐ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιλφίῳ, Οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσι, Βολβοῖς τ' ἐμαυτὸν χορτάσων ἐλήλυθα. Ἃ δ' ἐστ' ἐδωδὴν πρῶτα καὶ ῥώμης ἀκμὴν, Καὶ πρὸς ὑγίειαν πάντα ταῦτ' ἐδαινύμην. Κρέας βόειον ἑφθὸν ἀσόλοικον μέγα, Ἀκροκώλιόν τε χοιρικόν. ὀπτὰ δελφάκια Λιπαστὰ τρία. Ἄλεξις ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδίσια δύναμιν φησί, Πίννας, κάραβον, βολβούς, κοχλίας, κήρυκας, ᾠά, ἀκροκώλια, Τοσαῦτα τούτων ἄν τις εὕροι φάρμακα, Ἐρῶνθ' ἑταίρας ἕτερα χρησιμώτερα. Ξέναρχος, Φθίνει δόμος ἀσύνοισι δεσποτῶν κεχρημένος Τύχαις. ἀλλάσσω τ' εἰς πέπαικε. καὶ πελοπιδῶν Ἄστυπος οἶκος. κ' οὔτε Βυσαύχην βίᾳ, Δύοισι σύνοικος γηγενὴς βολβὸς φίλοις Ἑφθὸς βοηθεῖν δυνατός ἐστ' ἐπαρκέσαι. Μά τὴν δὲ πόντου κυανέαις δίναις τραφεὶς Φλεβὸς τροπωτὴρ πουλύπους ἁλοὺς βροτῶν Πλεκταῖς ἀνάγκαις τῆς τροχηλάτου κόρης Πίμπλησι λοπάδος στερνοσώματον κύτος. Ἀρχέστρατος, Βολβῶν καὶ καυλῶν χαίρειν λέγω ὀξυβάφοισι, Ταῖς τ' ἄλλαισι παροψίσι πάσαις. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν συμποσίῳ, βολβὸς καὶ κοχλίας, καὶ ᾠόν, καὶ τὰ ὅμοια, δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικά, οὐ διὰ τὸ ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις, καὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις τῷ σπέρματι. Δίφιλος, οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μέν εἰσι, πολύτροφοι δὲ καὶ εὐστόμαχοι. ἔτι δὲ σμηκτικοὶ καὶ ἀμβλωτικοὶ ὄψεως, διεγερτικοί τ' ἀφροδισίων. ἡ δὲ παροιμία φησίν, οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς. Διεγείρουσι δ' ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικοὶ λεγόμενοι, οἳ καὶ κρείττονές τῶν ἄλλων εἰσί. μεθ' οὓς οἱ πυῤῥοί, οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιβυκοὶ σκιλλώδεις. χείρονες δὲ πάντων οἱ Αἰγύπτιοι. Αἱ δὲ βολβίναι καλούμεναι εὐχυλότεραι μέν εἰσι τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχειν πάχυτι. καί γε ἱκανῶς εἰσὶ διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητα καὶ εὐέκκριτοι. Μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν παρῳδαῖς, Σόγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, Μυελόεν βλάστημα καρηκομόωντας ἀκάνθαις. Βολβίνας θ' αἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί. Ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος, Λευκοτέρας χιόνος ἰδέειν ἀμύλοισιν ὁμοίας. Τάων φυομένων ἠράσσατο πότνια γαστήρ.

cap. 1. Ὅτι Νίκανδρος μεγαρῆσας βολβοὺς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δὲ ἐν ζ φυτῶν ἐνιαχοῦ φησὶ οὕτω γλυκεῖς εἰσὶν οἱ βολβοί, ὥστε καὶ ὠμοὺς ἐσθίεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ ταυρικῇ χεῤῥονήσῳ. Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φαινίας. ἔστι δὲ καὶ γένος φησί, βολβῶν θεόφραστος ἐριοφόρον, ὃ φύεται ἐν αἰγιαλοῖς. ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ ἐδωδίμου τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. ὑφαίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια καὶ ἄλλα ἱμάτια, ὡς καὶ Φαινίας φησί. τὸ δὲ ἐν ἰνδοῖς τριχῶδές ἐστι. Περὶ δὲ τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησί. τὸν βολβὸν εἰ βούλει σκόπει ὅσα δαπανήσας εὐδοκιμεῖ, τυρόν, μέλι, σήσαμον, ἔλαιον, κρόμμυον, ὄξος, σίφνιον. αὐτὸς δ' ἐφ' αὑτοῦ ἐστι πονηρὸς καὶ πικρός. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντῖνος τῶν συμποσίων περιγράφων τοὺς βολβούς, φησὶ περιγράφειν δὴ τὴν πολλὴν βρῶσιν, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὁλκιμόν τι καὶ γλίσχρον, οἷον ᾠῶν, βολβῶν, ἀκροκωλίων, κοχλιῶν, καὶ τῶν ὁμοίων. ἐπιμένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλείονας χρόνους καὶ ἐμπλεκόμενα παρακατέχει τὰ ὑγρά.

Κίχλαι. Κίχλαι. καὶ τούτων ἦσαν καὶ ἄλλων ὀρνίθων ἀγέλαι ἐν τοῖς προπόμασι. Τηλεκλείδης, Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὴν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. συρακούσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος, Τάς τ' ἐλαιοφυλλοφάγους κιχήλας. Μέμνηται τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις.

lib. 9. cap. 20. Τρία δὲ εἶναι γένη κιχλῶν Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ. Ὧν τὴν πρώτην καὶ μεγίστην κίσσῃ, πάρισον εἶναι. ἣν καὶ καλεῖσθαι ἰξοφάγον, ἐπειδὴ ἰξὸν ἐσθίει. τὴν δὲ τῷ κοσσύφῳ ἴσην, ἣν ὀνομάζεσθαι τριχάδα. τὴν δὲ τρίτην ἐλαχίστην τῶν προειρημένων οὖσαν, ἰλιάδα ὀνομάζεσθαι. οἱ δὲ τυλάδα λέγουσιν, ὡς Ἀλέξανδρος ἱστορεῖ ὁ μύνδιος, ἣν καὶ συναγελαστικὴν εἶναι, καὶ νεοττεύειν, ὡς καὶ τὰς χελιδόνας.

Ἐπικιχλίδες Ὁμήρου. Ὅτι τὸ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον ἐπύλλιον, ἐπιγραφόμενον δὲ ἐπικιχλίδες ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας, διὰ τὸ τὸν Ὅμηρον ᾄδοντα αὐτὸ τοῖς παισὶ κίχλας δῶρον λαμβάνειν. ἱστορεῖ Μέναιχμος ἐν τῷ περὶ τεχνιτῶν.

Συκαλίδες. Συκαλλίδες. Ἀλέξανδρος ὁ μύνδιος ἱστορεῖ, ἄτερος τῶν αἰγιθαλλῶν ὑφ' ὧν μὲν ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ δέ τινων πιρίας, συκαλὶς δ' ὅταν ἀκμάζῃ τὰ σῦκα. δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ μελαγκόρυφον. Ἐπίχαρμος, ἀγλαὰς συκαλλίδας. καὶ πάλιν, ἦν δ' ἐρωδιοὶ μακροκαμπυλαύχενοι, τέτρακές τε σπερματολόγοι, κἀγλααὶ συκαλλίδες. ἁλίσκονται δ' αὗται τῷ τῶν σύκων καιρῷ. διὸ βέλτιον ὀνομάζοιτ' ἂν δι' ἑνὸς λ. διὰ δὲ τὸ μέτρον Ἐπίχαρμος διὰ λλ δυοῖν εἴρηκεν.

Σπῖνοι. Σπῖνοι. Εὔβουλος, Ἀμφιδρομίων ὄντων ἐν οἷς ὀνομάζεται, Ὀπτᾶν τε τυροῦ χεῤῥονησίτου τόμον. Ἕψειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαισμένον, πνίγειν τε

παχέων

παχίων ἀρνίων στηθύνια. Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις, ὁμοῦ τε χναύειν μαινίσι σηπίδια, πιλοῦν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρεφῶς. Πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωροτέρους.

Κόψιχοι. Νικόστρατος ἢ Φιλέταιρος, Τί οὖν ἀγοράζω; φράζε γάρ μοι πολυτελῶς. Ἀλλὰ καθαρείως δασύποδ' ἐὰν περιτύχῃς ἀγόρασον. [Βολβοί.] Καὶ νήττ' ὅποσα σὺ βούλει, καὶ κίχλας, καὶ κοψίχους. ὀρνιθίων τε τῶν ἀγρίων τούτων συγγνά, χαίρειν. Ἀντιφάνης δὲ καὶ ψᾶρας ἐν τοῖς Βρώμασι καταλέγει, Μέλι, περδικίδια, φάτται, νῆτται, χῆνες, ψᾶρες, κίττα, κολοιός, κόψιχος, ὄρτυξ, ὄρνις θήλεια. Πάντων ἡμῶν λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ἔξεστιν εἰπεῖν ἀνυπεύθυνον. Ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε, καὶ δὴ καὶ παρ' Εὐβούλῳ, περδίκια λαβὲ τέτταρ' ἢ καὶ πέντε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάρια δ' οἷον ἐντραγεῖν, ἀκανθυλλίδας, βιττάκους, σπίνια, κεχρηνίδας, τἄτ' ἄλλα ἅττ' ἂν ἐπιτύχῃς. Ἐγκέφαλοι χοίρειοι, τούτων ἡμᾶς ἐσθίειν οὐκ εἴων οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς αὐτῶν μεταλαμβάνοντας ἴσον καὶ κυάμους τρώγειν. [Εγκέφαλοι.] κεφαλάς τε οὐ τοκήων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων. οὐδένα οὖν τῶν ἀρχαίων βεβρωκέναι, διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ἁπάσας σχεδὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶν ἐγκέφαλον. καὶ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Τραχινίαις ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν εἰς θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελόν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον. κόμης γὰρ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει μέσου, Κρατὸς διασπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ. Καί τοι τ' ἄλλα διαρρήδην ὀνομάσαντα. καὶ Εὐριπίδης δὲ τὴν Ἑκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγαγὼν τὸν Ἀστυάνακτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ῥιφθέντα, φησί, Δύστηνε κρατὸς ὥς σ' ἔκειρεν ἀθλίως Τύχη πατρῴα λοξίου πυργώματα, Ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἡ τεκοῦσα βόστρυχον. Φιλήμασίν τ' ἔδωκεν, ἔνθεν ἐκγελᾷ Ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἵν' αἰσχρὰ μὴ λέγω. Ἔχει δὲ ἐπίστασιν ἡ τῶν ποιημάτων τούτων ἐκδοχή. καὶ γὰρ Φιλοκλῆς τε ἐγκέφαλον φησίν, Οὐδ' ἂν ἐγκέφαλόν γ' ἔσθω λίπος. καὶ Ἀριστοφάνης, Ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο καὶ ἄλλοι. λευκὸν οὖν ἂν εἴη μυελὸν εἰρηκὼς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τε τὸ ἐν προσόψεις εἰ δεχθὲς καὶ αἰσχρὸν οὐχ αἱρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. Ὅτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλήν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ κατ' αὐτῆς ὀμνύειν. καὶ τοὺς γινομένους ὑπ' αὐτῆς πταρμοὺς προσκυνεῖν ὡς ἱερούς. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς συγκαταθέσεις βεβαιουμένας τῇ ταύτης ἐπινεύσει. ὡς καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ζεὺς φησίν, Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ ἐπινεύσομαι. [Ιλ. α.] Ὅτι εἰς τὸ τρίμμα καὶ ταῦτα ἐνέβαλλον, πέπερι, φύλλον, σμύρναν, κύπειρον, μύρον αἰγύπτιον. Ἀντιφάνης, Ἂν μὲν ἄρα πέπερί τις φέρῃ πριάμενος, Στρεβλοῦν γράφουσι τοῦτον ὡς κατάσκοπον. πάλιν, Νῦν δεῖ περιιόντα πέπερι καὶ καρπὸν βλίτου ζητεῖν. Εὔβουλος, Κόκκον λαβοῦσα κνίδιον, ἢ τοῦ πεπερίδος. [Πέπερι.] Τρίψας ὁμοῦ σμύρνῃ διαπάττει τὴν ὁδόν.

Ὠφελίων, Λιβυκὸν πέπερι θυμίαμα. καὶ βιβλίον Πλάτωνος ἐμβρόντητον. Νίκανδρος Θηριακοῖς, Ἢ καὶ λεπτοθρίοιο πολύχνοα φύλλα κονίζης. Πολλάκι δ' ἢ πέπερι κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων Κάρδαμον. Θεόφραστος ἐν φυτῶν ἱστορίᾳ, Τὸ πέπερι καρπὸς μέν ἐστι, διττὸν δὲ αὐτοῦ τὸ γένος. τὸ μὲν στρογγύλον ὥσπερ ὀρόβου κέλυφος, ὑπέρυθρον. τὸ δὲ πρόμηκες μέλαν, σπερμάτια μηκωνικὰ ἔχον. ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τοῦτο θατέρου, θερμαντικὰ δὲ ἄμφω. διὸ καὶ πρὸς τὸ κώνειον βοηθεῖ ταῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ πνιγμοῦ γράφει, Ἡ δὲ τούτων ἀνάκτησις ὄξους ἐγχύσει καὶ πεπέριδος, ἢ κνίδης καρποῦ τριφθείσης. τοῦτο δ' ἡμᾶς τηρῆσαι δεῖ, ὅτι οὐδέτερον ὄνομα οὐδὲν ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰς ι λῆγον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. τὸ γὰρ πέπερι καὶ κόμμι καὶ κοῦφι, ξενικά. Ἔλαιον. [Ελαιον.]

Σαμιακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἄλεξις. οὗτοσί δέ σοι τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου Σαμιακοῦ ἐστι μετρητής. Καρικοῦ δέ, Ὠφελίων. Ἐλαίῳ καρικῷ ἀλείφεται. Ἀμύντας ἐν Σταθμοῖς Περσικοῖς φησί, φέρει τὰ ὄρη τέρμινθον καὶ σχῖνον καὶ κάρυα τὰ περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύ. Κτησίας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησί, γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθινον ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ὃς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων τρίτῳ βιβλίῳ, πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστον ἐστὶ τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ. ὅς γε φησὶ καὶ ἅλας ἀμμωνιακοὺς ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μέμνηται Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ ὀδμῶν, φάσκων αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαιῶν, καὶ ἐκ τῶν ἀμυγδάλων. τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γινομένου ἐλαίου, ὡς διαφέρει, μνημονεύει Ἄμφις. ἐν Θουρίοις τοὔλαιον, ἐν Γέλᾳ φακῆ. Γάρος. Κρατῖνος, Ὁ τάλαρος ἡμῶν διάπλεως ἔσται γάρου. [Γάρος.] Φερεκράτης Τριπτολέμῳ, τοῦ ταριχηροῦ γάρου. Πλάτων, Ἐν σαπρῷ γάρῳ βάπτοντες ἀποπνίξουσί με. Ὅτι δ' ἀρσενικόν ἐστι τοὔνομα, Αἰσχύλος δηλοῖ εἰπών, καὶ τὸν ἰχθύων γάρον. Ὄξος. Τοῦτο μόνον Ἀττικοὶ τῶν ἡδυσμάτων εἶδος καλοῦσι. [Οξος.] κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησὶ Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος τό, τε αἰγύπτιον, καὶ τὸ κνίδιον. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησί, Ὄξει δ' ἱέμενος σφηττίῳ. Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον φησίν,

φησίν, ἴσως διότι οἱ σφήττιοι ὀξεῖς. μνημονεύει δέ που καὶ τοῦ ἐκ κλεωνῶν ὄξους, ὡς διαφέροντος. ἐν δὲ κλεωναῖς ὀξύτιδές εἰσι. Καὶ Δίφιλος, Δειπνεῖ τε καταδὺς πᾶς δοκεῖς λακωνικῶς. ὄξους δὲ κοτύλην, πάξ. τί πάξ, ὀξὶς μέτριον. Χαρεῖ τις οὗτος τῶν κλεωναίων. Φιλωνίδης, Τὰ κατεχύσματ᾽ αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει. Ὁ δὲ ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ συμποσίῳ φησί, τὸ ὄξος τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ, τὰ ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δηλονότι διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς. Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ τὸ δεκελεικὸν ὄξος. Ἄλεξις, Τέτταρας κοτύλας Ἀναγκάζας με μιᾶς αὐτοῦ πρίασθαι. Ὄξους δεκελεικοῦ, δι᾽ ἀγορᾶς μέσης ἄγει. Λεκτέον δὲ, ὀξὺ γὰρ διὰ τοῦ υ. καὶ τὸ λεγόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον. Ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ περὶ Θεο-

Ἀρτύματα. πόμπου αἰκίας εἴρηκεν, Ἐγὼ δ᾽ ὀξύμελι πίνω. οὗτος δὲ, ἐρεῦμεν καὶ ὀξυρόδινον. Ὅτι ἀρτύματα.

Εὕρηται παρὰ Σοφοκλεῖ, καὶ βορᾶς ἀρτύματα. καὶ παρ᾽ Αἰσχύλῳ, Διαβρέχεις τἀρτύματα. καὶ Θεόπομπος δέ φησι, Πολλοὶ μὲν ἀρτύματος μέδιμνοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον. τὸ δὲ ῥῆμα κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. ἐγὼ μάγειρος ἀρτύσω σοφῶς. Κρατῖνος γλαύκῳ, οὐ πρὸς παντός ἐστιν ἀρτῦσαι καλῶς. Εὔπολις, Ὄψῳ πονηρῷ πολυτελῶς ἠρτυμένῳ. ὅτι ἀρτύματα ταῦτα καταλέγει που Ἀντιφάνης. Ἀσταφίδος, ἁλῶν, σιραίου, σιλφίου, τυροῦ, θύμου, σησάμου, νίτρου, κυμίνου, ὀριγάνου, βοτανίων ὄξους, ἐλαῶν εἰς ἀβυρτάκην, χλόης, καππάριδος, ᾠῶν, ταρίχων, καρδάμων, θρίων, ὀποῦ. Ὅτι οἴδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ

Κύμινον. αἰθιοπικὸν καλούμενον κύμινον. ὅτι εἴρηται ἀρσενικῶς ὁ θύμος, καὶ ὁ ὀρίγανος. Ἀναξανδρίδης, ἀσφάραγον σχῖνον τε τέμνων καὶ ὀρίγανον, ὃς δὴ σεμνύνει τὸ τάριχον ὁμοῦ μιχθεὶς κοριάννῳ. Ἴων, αὐτὰρ ὅγ᾽ ἐμματέους τὸν ὀρίγανον ἐν χερὶ κεύθει. θηλυκῶς δὲ Πλάτων ἢ Κάνθαρος ἢ δ᾽ ἐξ Ἀρκαδίας οὕτω δριμυτάτην ὀρίγανον. οὐδετέρως Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμειψίας. Τὸν δὲ θύμον, ἀρσε-

Πέπων. νικῶς Νίκανδρος ἐν μελισσουργικοῖς. Ὅτι τοὺς πέπονας Κρατῖνος μὲν σικυοὺς σπερματίας κέκληκεν ἐν Ὀδυσσεῦσι. Πώποτ᾽ εἶδές μοι τὸν ἄνδρα παῖ Λαέρτα φίλον Ἐν Πάρῳ σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον. Πλάτων λαΐῳ. οὐχ ὁρᾷς ὅδ᾽ ὁ Μελέαγρος Γλαύκωνος ὢν μεγάλου γέγονεν.

Κόκκυξ ἠλίθιος περιέρχεται Σικυοῦ πέπονος εὐνούχιον κνήμας ἔχων. Ἀναξίλας, Τὰ δὲ σφυρὰ ᾤδει μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων. Θεόπομπος, μαλακωτέρα πέπονος καὶ σικυοῦ μοι γέγονε. Φαινίας, βρωτὰ μὲν ἁπαλὰ τῷ περικαρπίῳ σίκυος καὶ πέπων ἄνευ τοῦ σπέρματος. πεττόμενον δὲ τὸ περικάρπιον μόνον. κολοκύντη δὲ ὠμὴ μὲν ἄβρωτος, ἑφθὴ δὲ καὶ ὀπτὴ βρωτή. Διοκλῆς δ᾽ ὁ καρύστιος ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν φησίν, ἕψανα ἄγρια. † εἰνσιθρίδακα. Ταύτης κρατίστην τὴν μέλαιναν κάρδαμον, ἀνδριανὸν σίναπι, κρόμμυον. τούτων εἶδος ἀσκαλώνιον καὶ γήτειον, σκόροδον, φύσιγγον, σικυὸς πέπων, μήκων. καὶ μετ᾽ ὀλίγα, ὁ πέπων δ᾽ ἐστὶν εὐκαρδιώτερος καὶ εὐπεπτότερος. ἑφθὸς δ᾽ ὁ σικυὸς ἁπαλὸς, ἄλυπος, οὐρητικός. ὁ δὲ πέπων ἑψηθεὶς ἐν μελικράτῳ, διαχωρητικώτερος. Σπεύσιππος δ᾽ ἐν τοῖς ὁμοίοις, τὸν πέπονα καλεῖ σικύαν. Διοκλῆς δὲ πέπονα ὀνομάσας, οὐκ ἔτι καλεῖ σικύαν. καὶ ὁ Σπεύσιππος δὲ σικύαν εἰπὼν, πέπονα οὐκ ὀνομάζει. Δίφιλος δέ φησιν ὁ πέπων εὐχυλότερός ἐστι καὶ ἐπικρατητικός. † κακοχυλότερος δὲ, ὀλιγότροφος δὲ καὶ εὔφθαρτος.

Θρίδαξ. καὶ εὐεκκριτώτερος. Θρίδαξ. ταύτην Ἀττικοὶ θριδακίνην καλοῦσιν. Ἐπίχαρμος, Θρίδακος ἀπολελεμμένας τὸν καυλόν. Θριδακινίδας δ᾽ εἴρηκε Στράττις, Πρασοκουρίδων αἳ κατ᾽ εὐφύλλους ἀνὰ κήπους πεντήκοντα ποδῶν ἴχνεσι βαίνουσ᾽ τ᾽ ἐφαπτόμεναι ποδοῖν σατυριδίων μακροκέρκων χοροὺς ἑλίσσουσαι παρ᾽ ὠκίμων πέταλα καὶ θριδακινίδων εὐόσμων τε σελίνων. Θεόφραστος δέ φησι, τῆς θριδακίνης ἡ λευκὴ γλυκυτέρα καὶ ἁπαλωτέρα. γένη δ᾽ αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ λακωνικόν. αὕτη δ᾽ ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκολυμώδες, ὀρθὴ δὲ καὶ εὐαυξὴς ἀπαράβλητός ἐστιν, ἐκ τοῦ καυλοῦ. τῶν δὲ πλατέων οὕτω τινὲς γίνονται πλατύκαυλοι, ὥς τ᾽ ἐνίους χρῆσθαι καὶ θύραις κηπουρικαῖς. τῶν δὲ καυλῶν φησὶ κολουθέντων, ἡδίους τοὺς παλαιβλαστεῖς εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν δευτέρῳ γλωσσῶν, βρένθιν λέγεσθαί φησι παρὰ Κυπρίοις θρίδακα, οὗ ὁ Ἄδωνις καταφυγὼν ὑπὸ τοῦ κάπρου διεφθάρη. Ἄμφις τε ἐν ἰαλέμῳ φησί, ἐν ταῖς θριδακίναις ταῖς κάκιστ᾽ ἀπολουμέναις, ἃς εἰ φάγοι τις ἐντὸς ἑξήκοντ᾽ ἐτῶν, Ὁπότε γυναικὸς λαμβάνοι κοινωνίαν, Στρέφοιθ᾽ ὅλην τὴν νύκτα μηδὲν τι πλέον

Ὧν βούλεται δρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας Τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν τύχην. Καὶ Καλλίμαχος δὲ φησίν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδωνιν ἐν θριδακίνῃ κρύψειεν. ἀλληγορούντων τῶν ποιητῶν, ὅτι ἀσθενεῖς εἰσι πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θρίδαξι. καὶ Εὔβουλος δ᾽ ἐν ἀστύτοις φησί, Μὴ παρατίθειμι θριδακίνας ὦ γύναι Ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ. Ἐν τῷ λαχάνῳ τούτῳ γάρ, ὡς ὁ λόγος, ποτὲ Τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προύθηκε Κύπρις. Ὥστ᾽ ἐστι νεκύων βρῶμα. Κρατῖνος δέ φησι, Φάωνος ἐρασθεῖσαν τὴν Ἀφροδίτην ἐν καλαῖς θριδακίναις αὐτὸν ἀποκρύψαι. Μαρσύας δ᾽ ὁ νεώτερος, ἐν χλόῃ κριθῶν. Ἱππώνακτα δὲ τεβρακίνην τὴν

θρίδακα

θρίδακα καλεῖν Πάμφιλος ἐν γλώσσαις. Κλείταρχος δὲ φρύγας οὕτω καλεῖν. Ἴβυκος δ' ὁ πυθαγόρειος, τὴν ἐκ γενέσεως θρίδακα πλατύφυλλον τε λείαν ἄκαυλον, ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν, ἀστυτίδα. διουρητικὰς γὰρ παρασκευάζει, καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια. ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθίεσθαι. Δίφιλος δέ φησιν, ὡς ὁ τῆς θρίδακος καυλὸς πολύτροφός ἐστι, καὶ δυσέκκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων. ταῦτα δὲ πνευστικώτερά ἐστι, καὶ τροφιμώτερα, καὶ εὐεκκριτότερα. κοινῶς μέν τοι ἡ θρίδαξ εὐστόμαχος ψυκτική, εὐκοίλιος ὑπνωτική, εὔχυλος, ἐφεκτικὴ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. ἡ δὲ τροφιμωτέρα θρίδαξ, εὐστομαχωτέρα, καὶ μᾶλλον ὕπνον ποιοῦσα. ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρά, ἧττον ἐστὶ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος, ὕπνον τε ποιεῖ. ἡ δὲ μέλαινα θρίδαξ ψύχει μᾶλλον, εὐκοίλιός τε ἐστί. καὶ αἱ μὲν θεριναὶ εὐχυλότεραι, καὶ τροφιμώτεραι. αἱ δὲ φθινοπωριναί, ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. ὁ δὲ καυλὸς τῆς θρίδακος ἄδιψος εἶναι δοκεῖ. Θρίδαξ δ' ἑψομένη ὁμοίως τῷ ἀπὸ κράμβης ἀσπαράγῳ ἐν λοπάδι, ὡς Γλαυκίας ἱστορεῖ, κρείττων τῶν ἄλλων ἑψετῶν λαχάνων. ἐν ἄλλοις δὲ Θεόφραστος ἐπίσπορα φησὶ καλεῖσθαι τεῦτλιον, θριδακίνην, εὔζωμον, νάπυ, λάπαθον, κορίαννον, ἄνηθον, κάρδαμον. Δίφιλος δὲ κοινῶς φησὶν εἶναι πάντα τὰ λάχανα ἄτροφα, καὶ λεπτυντικὰ καὶ κακόχυλα, ἔτι τε ἐπιπολαστικὰ καὶ δυσοικονόμητα. Θερινῶν δὲ λαχάνων Ἐπίχαρμος μέμνηται. Κινάρα. Ταύτην Σοφοκλῆς ἐν κολχίσι κυνάραν καλεῖ. ἐν δὲ

Κινάρα.

φοίνικι, Κύναρος ἄκανθα πάντα πληθύει γύην. Ἑκαταῖος δ' ὁ μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον. Καλλίμαχος γὰρ αὐτὸ ἀναγράφει νησιώτου. ὅστις οὖν ὁ ποιήσας λέγει οὕτω, περὶ τὴν Ὑρκανίην θάλασσαν καλεομένην οὔρεα ὑψηλὰ καὶ δασέα ὕλῃσι, ἐπὶ δὲ τοῖσιν οὔρεσιν ἄκανθα κυνάρα. Καὶ ἑξῆς. Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα χοράσμιοι οἰκοῦσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὔρεα. ἐν δὲ τοῖσιν οὔρεσι δένδρεα ἔνι ἄγρια, ἄκανθα, κυνάρα, ἰτέα, μυρίκη. καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δέ φησι ποταμόν, γίνεσθαι τὴν κυνάραν. καὶ σκύλαξ δὲ ἢ πολέμων, εἶναι δὲ τὴν γῆν ὑδρηλὴν κρήνῃσι καὶ ὀχετοῖσιν. ἐν δὲ τοῖς οὔρεσι πέφυκε κυνάρα καὶ βοτάνη ἄλλη. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. ἐντεῦθεν δὲ ὄρος παρατείνει τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὑψηλόν τε καὶ δασὺ ἀγρίῃ ὕλῃ καὶ ἀκάνθῃ κυνάρᾳ. Δίδυμος δ' ὁ γραμματικός, ἐξηγούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἄκανθα, μή ποτε φησὶ τὴν κυνὸς βάτον λέγει, διὰ τὸ ἀκανθῶδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. καὶ γὰρ ἡ πυθία ξυλίνην κύνα αὐτὸ εἶπεν. καὶ ὁ Λοκρὸς χρησμὸν λαβὼν ἐκεῖ πόλιν οἰκίζειν, ὅπου ἂν ὑπὸ ξυλίνης κυνὸς δηχθῇ, καταμυχθεὶς τὴν κνήμην ὑπὸ κυνοσβάτου, ἔκτισε τὴν πόλιν. ἔστι δὲ ὁ κυνόσβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου ὥς φησι Θεόφραστος. καὶ τὸν καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν παραπλήσιον τῇ ῥοιᾷ, ἔχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνῶδες. Φαινίας δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν, κάκτον σικελικήν τινα καλεῖ ἀκανθώδη φυτόν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν. ἡ δὲ κάκτος καλουμένη περὶ

Κάκτος.

Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δ' οὐκ ἔστι, ἀφίησι δ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς ῥίζης καυλοὺς ἐπιγείους. τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺ καὶ ἀκανθῶδες, καυλοὺς δὲ τοὺς καλουμένους κάκτους. ἐδώδιμοι δ' εἰσὶ περιλεπόμενοι, καὶ μικρόν, ὑπόπικροι καὶ ἀποθησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἅλμῃ. ἕτερον δὲ καυλὸν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν καλοῦσι πτέρνικα, καὶ τοῦτον ἐδώδιμον. τὸ δὲ περικάρδιον ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν, ἐμφερὲς τῷ τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλῳ. ἐδώδιμον καὶ τοῦτο. καλοῦσι δ' αὐτὸ ἀσκάληρον. τίς δὲ τούτοις οὐχὶ πειθόμενος θαῤῥῶν ἂν εἴποι τὴν κάκτον εἶναι ταύτην τὴν ὑπὸ ῥωμαίων μὲν καλουμένην κάρδυον, οὐ μακρὰν ὄντων τῆς Σικελίας, περιφανῶς δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κινάραν ὀνομαζομένην. ἀλ

Carduus.

λαγῇ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταὐτὸν ἂν εἴη. Σαφῶς δ' ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐπίχαρμος, μετὰ τῶν ἐδωδίμων λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων οὕτως. μήκων, μάραθοι, τραχέες τε κάκτοι. Τοῖς ἄλλοις μὲν φαγεῖν ἐν τοῖς λαχάνοις εἰς † τὸ πῖον αἴκατις ἐκτείψας καλῶς παρατιθῶσιν, ἀδύς ἐστιν. αὐτὸς δ' ἐπ' αὐτοῦ χαιρέτω. καὶ πάλιν, Θρίδακας, ἐλάταν, σχῖνον, ῥαφανίδας, κάκτους. Καὶ πάλιν, ὁ δέ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάραθα καὶ κάκτον φέρειν, ἴφυον, λάπαθον, ὀτόστυλλον, σκόλιον, σερίδια, δράκτυλον, πτέριν, κάκτον, ὀνόπορδον. Καὶ Φιλητᾶς ὁ κῷος, Γηρύσαιτο δὲ νεβρός, ἀπὸ ψυχὴν ὀλέσας ὀξέης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη. ἀλλὰ μὴν καὶ κινάραν ὠνόμασε παραπλησίως ἡμῖν Σώπατρος ὁ πάφιος. γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατ' Ἀλέξανδρον

Κινάρα.

τὸν Φιλίππου, ἐπιβιοὺς δὲ καὶ ἕως τοῦ δευτέρου τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ' ὁ εὐεργέτης βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἷς ὢν τῶν Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως, περὶ Βερενίκην τῆς Λιβύης Λήθων ποταμός, ἐν ᾧ γίνεται ἰχθὺς λάβραξ, καὶ χρύσοφρυς, καὶ ἐγχέλεων πλῆθος, καὶ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, αἳ τῶν τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τῆς Κωπαΐδος λίμνης τὸ μέγεθος εἰσὶν ἡμιόλιαι. πᾶν τε τὸ ῥεῖθρον αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἐστὶ πλῆρες. πολλῆς δ' ἐν τοῖς τόποις κινάρας φυομένης, οἵ τε συνακολουθοῦντες ἡμῖν στρατιῶται πάντες δρεπόμενοι συνεχρῶντο, καὶ ἡμῖν προσέφερον ψιλοῦντες τῶν ἀκανθῶν. Οἶδα δὲ καὶ Κίναρον καλουμένην νῆσον, ἧς μνημονεύει Σῆμος.

Ἐγκέφαλοι φοίνικος.

Ἐγκέφαλος φοίνικος. Θεόφραστος περὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ εἰπὼν, ἐπιφέρει. Ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν καρπῶν φυτεία τοιαύτη τις, ἡ δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ ὅταν ἀφέλωσι τὸ ἄνω ἐν ᾧπερ ὁ ἐγκέφαλος. Καὶ Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως γράφει τάδε. Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται. καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τό, τε εἶδος καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς. ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγές. ὁ δὲ φοῖνιξ ὅταν ἐξαιρεθῇ ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἐξηραίνετο. Νίκανδρος γεωργικῶν. Σὺν δὲ φοίνικος παραφυάδας ἐκκόπτοντες Ἐγκέφαλον φορέουσι νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος ἱστορεῖ. Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι πλήσμιοι καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσοικονόμητοι, διψώδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας. Ἡμεῖς δέ φησιν οὗτος, ἑταῖρε Τιμόκρατες δεξόμενοι ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τοῦ τέλους, εἰ καταπαύομεν ἐνταῦθα καὶ τὴν δὲ τὴν συναγωγήν.

ἘΚ ΤΟΥ͂ ΤΡΊΤΟΥ ΒΙΒΛΊΟΥ.

Κιβώρια κολοκάσια.

ΚΑλλίμαχος ὁ γραμματικὸς, τὸ μέγα βιβλίον ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ. Κιβώρια. Νίκανδρος ἐν γεωργικοῖς, Σπείρας κύαμον Αἰγύπτιον, ὄφρα θερείοις Ἄνθεα μὲν στεφάνους αὐτῆς. τὰ δὲ πεπτηῶτα Ἀκμαίου καρποῖο κιβώρια διαιτυμόνοισιν, Ἐς χέρας ἠιθέοισι πάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς, Ῥίζας δ᾽ ἐν θοίνῃσιν ἀφεψήσας προτίθημι. ῥίζας λέγει Νίκανδρος, τὰ ὑπ᾽ Ἀλεξανδρέων κολοκάσια καλούμενα. ὡς ὁ αὐτὸς, Κυάμου λέψας κολοκάσιον, ἐν τμήξας τε. ἔστι δ᾽ ἐν Σικυῶνι κολοκασίας Ἀθηνᾶς ἱερόν. Ἔστι δὲ καὶ κιβώριον εἶδος ποτηρίου. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτω γράφει, Ὁ κύαμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἕλεσι καὶ λίμναις, καυλὸς δ᾽ αὐτοῦ μῆκος μὲν ὁ μακρότατος εἰς τέσσαρας πήχεις, πάχος δὲ δακτυλιαῖος, ὅμοιος καλάμῳ μακρῷ ἀγονάτῳ. διαφύσεις δ᾽ ἔνδοθεν ἔχει δι᾽ ὅλου διειλημμένας ὁμοίας τοῖς κηρίοις. ἐπὶ τούτῳ δ᾽ ἡ κωδία καὶ τὸ ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος, χρῶμα δ᾽ ὅμοιον ῥόδῳ κατακορές. παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα. ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλάμου τοῦ παχυτάτου, καὶ διαφύσεις ὁμοίας ἔχουσα τῷ καυλῷ. ἐσθίουσι δ᾽ αὐτὴν καὶ ἑφθὴν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτὴν, καὶ οἱ περὶ τὰ ἕλη τούτῳ σίτῳ χρῶνται. γίνεται δὲ καὶ ἐν Συρίᾳ καὶ κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκπέττουσιν αἱ χῶραι. καὶ περὶ Τορώνην τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τινὶ μετρίᾳ τῷ μεγέθει καὶ αὕτη πέττει, καὶ τελεοκαρπεῖ.

Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος φησίν, Ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἰγυπτίου ῥίζα, ἥ τις λέγεται κολοκάσιον, εὐστόμαχός τε ἐστὶ καὶ τρόφιμος, δυσέκκριτος διὰ τὸ παραστύφειν. κρεῖττον δ᾽ ἐστὶ τὸ ἥκιστα ἐριῶδες. οἱ δὲ γενόμενοι φησὶ κύαμοι ἐκ τῶν κιβωρίων, χλωροὶ μὲν εἰσι, δύσπεπτοι, ὀλιγότροφοι, διαχωρητικοί, πνευματικώτατοι. ξηρανθέντων δὲ, ἧττον πνευματοῦσι. γίνεται δὲ οὕτως ἐκ τῶν κιβωρίων καὶ ἄνθος στεφανωτικόν. καλοῦσι δ᾽ Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λωτόν. Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοὶ, λέγει οὗτος ὁ Ἀθήναιος, Μελίλωτον, ἀφ᾽ οὗ καὶ μελιλώτινοι στέφανοι, πάνυ εὐώδεις, καὶ καύσωνος ὥρᾳ ψυκτικώτατοι.

Φύλαρχος δέ φησιν, οὐδέ ποτε πρότερον ἐν οὐδενὶ τόπῳ κυάμων Αἰγυπτίων οὔτε σπαρέντων, οὔτ᾽ εἰ σπείρει τις τικτομένων, εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου, παρὰ τὸν Θύαμιν ποταμὸν τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἕλει τινὶ συνέβη φυῆναι. δύο μὲν οὖν ἤνεγκέ πως ἔτη καρπὸν ἐκτενῶς, καὶ ηὔξησε, τοῦ δ᾽ Ἀλεξάνδρου φυλακὴν ἐπιστήσαντος καὶ κωλύοντος οὐχ ὅτι λαμβάνειν τὸν βουλόμενον, ἀλλὰ μηδὲ προσέρχεσθαι πρὸς τὸν τόπον, αὐτεξηράνθη τὸ ἕλος. καὶ τὸ λοιπὸν οὐχ ὅτι τὸν προειρημένον ἤνεγκε καρπὸν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὕδωρ ἔποτε ἔχειν φαίνεται. Τὸ παραπλήσιον ἐγένετο καὶ ἐν Ἐδεψῷ. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὑδάτων, ναμάτιόν τι ἐφάνη ψυχρὸν ὕδωρ προϊέμενον, οὐ πόρρω τῆς θαλάσσης, τούτου πινόντων οἱ ἀρρωστοῦντες τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο. διὸ πολλοὶ παρεγίνοντο καὶ μακρόθεν, τῷ ὕδατι χρησόμενοι. οἱ οὖν τοῦ βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοὶ βουλόμενοι οἰκονομικώτεροι εἶναι, διάφορόν τι ἔταξαν διδόναι τοὺς πίνουσι, καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νᾶμα. Καὶ ἐν Τρωάδι δὲ ἐξουσίαν εἶχον οἱ βουλόμενοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνου τὸν Τραγασαῖον ἅλα λαμβάνειν. Λυσιμάχου δὲ τέλος ἐπιβαλόντος, ἠφανίσθη. θαυμάσαντος δὲ, καὶ ἀφέντος τὸν τόπον ἀτελῆ, πάλιν ηὐξήθη. σικυός. παροιμία, τὸν σικυὸν τρώγουσα γύναι τὴν χλαῖναν ὕφαινε. Μάτρων ἐν παρῳδίαις, Καὶ σικυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν, Κείμενον ἐν λαχάνοις, ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Καὶ Λάχης, ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἀέξηται σικυὸς δροσερῷ ἐνὶ χώρῳ. Ἀττικοὶ μὲν οὖν ἀεὶ τρισυλλάβως. Ἀλκαῖος δὲ δ᾽ ἄκυ φησὶ τῶν σικύων, ἀπὸ εὐθείας τῆς σίκυς, ὡς στάχυς στάχυος. Φρύνιχος δ᾽ ἐν τραγῳδίαις φησὶ σικύδιον ὑποκοριστικῶς.

Μέχρι τοῦδε τὰ τῆς ἐπιτομῆς. ἐντεῦθεν αὐτὸς ὁ Ἀθήναιος.

ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΡΊΤΟΝ.

ΣΙΚΥΟΊ. ΣΥ͂ΚΑ.

τελέων ῥαφανίδας σικύους τέτταρας. σικύδιον δ᾽ ὑποκοριστικῶς εἴρηκε Φρύνιχος ἐν Τραγῳδοῖς. Θεόφραστος δέ φησι σικύων τρία εἶναι γένη, λακωνικόν, σκυταλίαν, Βοιώτιον. καὶ τούτων τὸν μὲν λακωνικὸν ὑδρευόμενον βελτίω γίνεσθαι, τοὺς δ᾽ ἄλλους ἀνύδρους. [Lib. 7. cap. 4. historia.] γίνονται δέ φησι καὶ εὐχυλότεροι οἱ σικυοί, ἐὰν τὸ σπέρμα ἐν γάλακτι βρεχὲν σπαρῇ, ἢ ἐν μελικράτῳ. [Lib. 3. ca. 12.] ἱστορεῖ δὲ ταῦτα ἐν φυτικοῖς αἰτίοις, θᾶττον αὔξεσθαι κἂν ἐν ὕδατι, κἂν ἐν γάλακτι πρότερον, ἢ εἰς τὴν γῆν κατατεθῆναι βραχῇ. [Lib. 7. c. 1. hist.] Εὐθύδημος δ᾽ ἐν τῷ περὶ λαχάνων, εἶδος σικύων εἶναι τοὺς προσαγορευομένους δρακοντίας. ὠνομάσθαι δὲ σικυούς φησι Δημήτριος ὁ Ἰξίων ἐν πρώτῃ ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ σεύεσθαι καὶ κινεῖν. ὁρμητικὸν γὰρ ὑπάρχειν. Ἡρακλείδης δ᾽ ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ Συμποσίῳ ἡδύγαιον καλεῖ τὸν σικυόν. Δίφιλος δέ φησιν ὁ Καρύστιος τὸν σικυὸν ἐν πρώτοις λαμβανόμενον ἐνοχλεῖν. φέρεσθαι γὰρ ἄνω, καθάπερ τὴν ῥάφανον. τελευταῖον δὲ λαμβανόμενον ἀλυπότερον εἶναι, καὶ εὐπεπτότερον. ἑφθὸν δὲ καὶ διουρητικὸν μετρίως ὑπάρχειν. Δίφιλος δέ φησιν, ὁ σικυὸς ψυκτικὸς ὑπάρχων δυσοικονόμητός ἐστι, καὶ δυσυποβίβαστος. ἔτι δὲ φρικοποιός, καὶ γεννητικὸς χολῆς, ἀφροδισίων τε ἐφεκτικός. αὔξονται δὲ ἐν τοῖς κήποις οἱ σικυοὶ κατὰ τὰς πανσελήνους, ὡς φανερὰν ἴσχουσι τὴν ἐπίδοσιν, καθάπερ καὶ οἱ θαλάττιοι ἐχῖνοι. ἡ συκῆ. οὐδενὶ γὰρ τῶν περὶ συκῶν λόγων παραχωρήσαιμι κἂν ἀποκρέμασθαι δέῃ. φιλόσυκος γάρ εἰμι δαιμονίως λέξω τά μοι προσπίπτοντα. ἡ συκῆ ἄνδρες φίλοι ἡγεμὼν τοῦ καθαρείου βίου τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο. δῆλον δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ καλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἱερὰν συκῆν τὸν τόπον, ἐν ᾧ πρῶτον εὑρέθη. τὸν δ᾽ ἀπ᾽ αὐτῆς καρπὸν ἡγητηρίαν, διὰ τὸ πρῶτον εὑρεθῆναι τῆς ἡμέρου τροφῆς. Τῶν δὲ σύκων ἐστὶ γένη πλείονα. ἀττικὸν μὲν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν ὁμωνύμοις. ἐπαινῶν δὲ τὴν χώραν τὴν ἀττικὴν, τάδε λέγει. Οἷα δ᾽ ἡ χώρα φέρει, διαφέροντα πάσης ἱππόνικε τῆς οἰκουμένης. Τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. σῦκα μὲν νὴ τὸν Δία Πάνυ φέρει. Ἴστρος δ᾽ ἐν τοῖς ἀττικοῖς, οὐδ᾽ ἐξάγεσθαί φησι τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ᾽ αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύοιεν οἱ κατοικοῦντες. Καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς δικασταῖς ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἄλεξις δ᾽ ἐν ποιητῇ φησιν, Ὁ συκοφάντης οὐ δικαίως τοὔνομα Ἐν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι κείμενον. Ἔδει γὰρ ὅστις χρηστὸς ἦν, ἡδύς τ᾽ ἀνὴρ, Τὰ σῦκα προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον. Νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν Ἀπορεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει. Φιλόμνηστος δ᾽ ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθείων φησίν, Ἐπεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη, διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια, καὶ τὰς εἰσφορὰς, σῦκα, καὶ οἶνον, καὶ ἔλαιον, ἀφ᾽ ὧν τὰ κοινὰ διῴκουν καὶ τοὺς ταῦτα πράττοντας, καὶ εἰσφαίνοντας ἐκάλουν, ὡς ἔοικε, συκοφάντας αἱρούμενοι τοὺς ἀξιοπιστάτους τῶν πολιτῶν. Λακωνικοῦ δὲ σύκου μνημονεύει ἐν Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης, τάδε λέγων, Συκᾶς φυτεύω πάντα πλὴν λακωνικῆς. Τοῦτο γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν, Οὐ γὰρ ἦν ἂν μικρὸν εἰ μὴ μισόδημον ἦν σφόδρα. Μικρὸν δὲ αὐτὸ εἶπε, διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτόν. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Ὀλυνθίᾳ, φρυγίων σύκων μνημονεύων φησί. Τό, τε θεοφαγές, μητρῷόν ἐμοὶ μελέδημ᾽ ἰσχάδας φρυγίας εὕρημα συκῆς. Τῶν δὲ καλουμένων φιβαλέων σύκων πολλοὶ μὲν μέμνηνται τῶν κωμῳδοποιῶν. ἀτὰρ καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις, Ὦ δαιμόνιε, πύρεττε μηδὲν φροντίσας. Καὶ τῶν φιβαλέων ῥῶγε σύκων τοῦ θέρους. Κἀμπιμπλάμενος κάθευδε τὰς μεσημβρίας, Κᾆτα σφακέλιζε, καὶ πέπρησο, καὶ βόα. Τηλεκλείδης δ᾽ ἐν Ἀμφικτύοσι, Ὡς καλοὶ καὶ φιβάλεοι. καὶ τὰς μυρρίνας δὲ φιβαλέας λέγουσιν, ὡς Ἀντιφάνης ἐν Κερησί. Πρώτιστα δὲ, Τῶν μυρρινῶν ἐπὶ τὴν τράπεζαν βούλομ᾽, ἃς Διαμασῶμ᾽ ὅταν τι βουλεύειν δέῃ. Τὰς δ᾽ εἰ φιβάλεως πάνυ καλὰς στεφανωτρίδας. Χελιδονίων δὲ σύκων μνημονεύει Ἐπιγένης ἐν Βραγχίᾳ. Εἶτ᾽ ἔρχεται χελιδονίων μετ᾽ ὀλίγον Σκληρῶν ἁδρὸς πινακίσκος. Ἀνδροτίων δὲ, ἢ Φίλιππος, ἢ Ἡγήμων ἐν τῷ Γεωργικῷ, γένη σύκων τάδε ἀναγράφει οὕτως. Ἐν μὲν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδονέων, ἐρινεῶν, λευκερινεῶν, φιβαλέων. ὀπωροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ. ἔχει γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. ἔτι δὲ τὸ πλεῖστον αἱ κόλχροι, καὶ φορμύνιοι, καὶ δίφοροι, καὶ μεγαρικαί, καὶ λακωνικαὶ συμφέρουσιν, ἐὰν ἔχωσιν ὕδωρ. Τῶν δ᾽ ἐν Ῥόδῳ γινομένων σύκων, μνημονεύει Λυγκεὺς ἐν ἐπιστολαῖς, σύγκρισιν ποιούμενος τῶν Ἀθήνησι γινομένων καλλίστων πρὸς τὰ ῥοδιακά. γράφει δὲ οὕτως, Τὰ δὲ ἐρινεὰ τοῖς λακωνικοῖς ὥστε συκάμινα σύκοις δοκεῖν εἶναι. καὶ ταῦτ᾽ οὐκ ἀπὸ δείπνου, καθάπερ ἐκεῖ διεστραμμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τῆς γεύσεως, ἀλλ᾽ ἀθίκτου τῆς ἐπιθυμίας οὔσης πρὸ δείπνου παρατέθεικα. Τῶν δ᾽ ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστρουθίων καλουμένων σύκων, εἰ ὁ Λυγκεὺς ἐγεύσατο ὥσπερ ἐγώ, ὀξυωπέστερος ἂν ἐγεγόνει παρὰ πολὺ τοῦ ὁμωνύμου. τοσαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σύκα πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ οἰκουμένῃ γινόμενα.

ΣΥ͂ΚΑ.

Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἄλλα σύκων γένη κατὰ τὴν Ῥώμην γινομένων, τά τε καλούμενα χῖα, καὶ τὰ λιβιανά, ἔτι δὲ καὶ τὰ χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα, καὶ τὰ ἀφρικανά. ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὁ λύκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, τὰ ἐκ καύνων τῆς Αἰολικῆς πόλεως ὡς διάφορα ἐπαινῶν φησίν, ἦλθον μακρὴν θάλασσαν οὐκ ἄγων σῦκα Καύνια φόρτον. Ὅτι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Καύνου τῆς Καρίας ἐπαινεῖται, κοινόν. Τοξαλίων δὲ σύκων οὕτως καλουμένων μνημονεύει Ἡρακλέων ὁ ἐφέσιος, καὶ Νίκανδρος ὁ θυατειρηνός, παρατιθέμενοι Ἀπολλοδώρου τοῦ καρυστίου ἐκ δράματος ποικιζομένης, ἱματιοπώλιδος τάδε, Πλὴν τὸ οινάριον πάνυ ἦν ὀξὺ καὶ πονηρόν, ὥστ' ᾐσχυνόμην. Τὰ λοιπὰ μὲν γὰρ τοξαλίους χωρία Συκᾶς φέρει. τοὐμὸν δὲ ἐπὶ τὰς ἀμπέλους, Τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ νήσῳ, (διάφορα γὰρ κἀνταῦθα γίνεται σῦκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς παρίοις αἱμώνια, ταὐτὰ ὄντα τοῖς λυδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρυθρῶδες, καὶ ταύτης τῆς προσηγορίας ταύτης ἔτυχε) Ἀρχίλοχος μνημονεύει λέγων οὕτως, Ἔα Πάρον καὶ σῦκα κεῖνα καὶ θαλάσσιον βίον. Τὰ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ πολλαχοῦ γινόμενα, ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου συὸς κρέας πρὸς τὰ ἄλλα, τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα.

Λευκερινεὸς δέ τι εἶδός ἐστι συκῆς, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. Μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἕρμιππος ἐν ἰάμβοις οὕτως, Τὰς λευκερινεὼς δὲ χωρὶς ἰσχάδας. Τῶν δὲ ἐρινῶν σύκων Εὐελπίδης ἐν σκίρωνι, Ἡ προσπηγνῦσι κραδαῖς ἐρίναις. Καὶ Ἐπίχαρμος ἐν σφιγγί, Ἀλλ' οὐχ ὅμοια γ' ἐρίνοις οὐδαμῶς. Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἑλένης γάμῳ τροπικῶς τῷ τοῦ δένδρου ὀνόματι τὸν καρπὸν ἐκάλεσεν εἰπών, Πέπων δ' ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν ἐς βρῶσιν, ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ. Πέπων δ' ἐρινὸς εἴρηκεν, ἀντὶ τοῦ πέπον ἐρινόν. Καὶ Ἄλεξις ἐν λέβητι,

Καὶ τί δεῖ λέγειν ἔθ' ἡμᾶς τοὺς τὰ σῦκ' ἑκάστοτε, Ἐν τοῖς στροβίσκοις πωλοῦντας. οἱ κάτωθε μὲν Τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σύκων ἀεὶ Τιθέασιν. ἐπιπολῆς δὲ πέπονα καὶ καλά.

Εἶθ' ὁ μὲν ἔδωκεν ὡς τοιαῦτ' ὠνούμενος Τιμήν. ὁ δ' ἐγκάψας τὸ κέρμ' εἰς τὴν γνάθον Ἐρίν' ἀπέδοτο, σῦκα πωλεῖν ὀμνύων. Τὸ δένδρον ἡ ἀγρία συκῆ ἐξ ἧς τὰ ἐρινά, ἐρινὸς κατὰ τὸ ἄρρεν λέγεται. Στράττις τρωΐλῳ, Ἐρινὸν οὖν τιν' αὐτῆς πλησίον Νενόηκας ὄντα. καὶ ἰλ. μ. Ὅμηρος, Τῷ δ' ἐν ἐρινεὸς ἐστὶ μέγας φύλλοισι τεθηλώς Ἀμερίας δ' ἐρινακὰς καλεῖσθαι τοὺς ὀλύνθους, Ἑρμῶναξ δ' ἐν γλώτταις κρητικαῖς σύκων γένη ἀναγράφει, ἀμάδεα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ' ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαί φησί τινα σῦκα βασίλεια, ἀφ' ὧν καλεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, προσιστορῶν ὅτι κόλυτρα καλεῖται τὰ πέπονα σῦκα. Σέλευκος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις, καὶ γλυκυσίδην τινὰ καλεῖσθαί φησι, σύκῳ τὴν μορφὴν μάλιστα ἐοικυῖαν. φυλάττεσθαι δὲ τὰς γυναῖκας ἐσθίειν, διὰ τὸ ποιεῖν ματαισμούς, ὡς καὶ Πλάτων ὁ κωμῳδοποιός φησιν ἐν Κλεοφῶντι. τὰ δὲ χειμερινὰ σῦκα, Πάμφιλος καλεῖσθαί φησι κυδωναῖα ὑπὸ Ἀχαιῶν, τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις. Κορακέων δὲ σύκων εἶδος Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις παραδίδωσι διὰ τούτων, Φιβαλέων μάλιστ' αὖ, ἢ τῶν κορακέων. Θεόφραστος δ' ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, σύκων φησὶ γένος τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον ἡ χαρίτιος ἀράτειος καλουμένη.
cap.17. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν τρωϊκήν φησιν ἴδην γίνεσθαι συκῆν θαμνώδη, φύλλον ὅμοιον ἔχουσαν τῷ τῆς φιλύρας. φέρειν δὲ σῦκα ἐρυθρά, ἡλίκα ἐλαία τὸ μέγεθος στρογγυλώτερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. Περὶ δὲ τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης κυπρίας συκῆς, ὁ αὐτὸς Θεόφραστος ἐν
cap.1. τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει. ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη κυπρία συκῆ, φέρει τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, καὶ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων. Βλαστὸν δέ τινα ἀφίησι μικρὸν ἄφυλλον, ὥσπερ ῥίζιον πρὸς ᾧ ὁ καρπός. τὸ δὲ στέλεχος μέγα, καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ, φύλλον δὲ τῇ πτελέᾳ. πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς, ὅσαι περ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. ἡ δὲ γλυκύτης, προσεμφερὴς τῷ σύκῳ, καὶ ἔσωθεν τοῖς ἐρινοῖς. μέγεθος δέ, ἡλίκον κοκκύμηλον. Τῶν δὲ προδρόμων καλουμένων σύκων αὐτὸς Θεόφραστος ἐν τρίτῃ φυτικῶν αἰτιῶν οὕτως, Τῇ συκῇ ὅταν ἀὴρ ἐπιγένηται μαλακός, καὶ ὑγρός, καὶ θερμὸς ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν, ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. Καὶ προελθὼν τάδε λέγει, Πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἱ μὲν φέρουσιν, ἥ τε λακωνική, καὶ ἡ λευκομφάλιος, καὶ ἕτεραι πλείους. αἱ δ' οὐ φέρουσι. Σέλευκος δ' ἐν γλώσσαις, πρωτερικὴν φησὶ καλεῖσθαι γένος τι συκῆς, ἥτις φέρει πρώϊον τὸν καρπόν. Διαφόρου δὲ συκῆς μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ἐκκλησιαζούσαις, Ὑμᾶς δέ γ' ὡς θεία λαβόντας διαφόρου συκῆς.

Καὶ Ἀντιφάνης ἐν σκληρίαις. ἔστι γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν διάφορον συκῆν κάτω. Ὁ Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλτίαν Ἀμφίπολιν, καὶ Γραιστωνίαν τῆς Μακεδονίας, ἔαρος μέσου ὄντος, τὰς μὲν συκᾶς σῦκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυς, τὰς δ' ἐλαίας ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν, αὐτὰς ἐλαίας ἐνεγκεῖν, καὶ εὐτυ-

χῆσαι

χῆσαι πάντα Φίλιππον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ φυτῶν ὁ Θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινεὸν εἶναί φησι δίφορον. οἱ δὲ καὶ τρίφορον, ὥσπερ ἐν Κέῳ. λέγει δὲ καὶ τὴν συκῆν ἐὰν ἐν σκίλλῃ φυτευθῇ, θᾶττον περαγίνεσθαι, καὶ ὑπὸ σκωλήκων μὴ διαφθείρεσθαι, καὶ πάντα δὲ τὰ ἐν σκίλλῃ φυτευθέν- cap.7. τα, καὶ θᾶττον αὐξάνεσθαι, καὶ εὐβλαστῆ γίγνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν cap.14. αἰτιῶν, ἡ Ἰνδικὴ καλουμένη θαυμαστὴ οὖσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει τὸν καρπόν, καὶ ὀλίγον, ὡς ἂν εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυσικῆς ἱστορίας ὁ Φιλόσοφος φησίν, Ἔστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἔν τε τῇ Ἑλλάδι, καὶ περὶ Κιλικίαν, καὶ Κύπρον, ὀλυνθοφόρον. ὃ τὸ μὲν σῦκον ἔμπροσθεν φέρει τοῦ φυτοῦ, τὸν δὲ ὄλυνθον ἐξόπισθεν. αἱ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ ἔνου βλαστοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ νέου. πρῶτον δὲ τοῦτο τῶν σύκων, πέπονά τε καὶ γλυκὺν ἔχει, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸν παρ' ἡμῖν. γίνεται δὲ καὶ μείζων οὗτος πολὺ τῶν σύκων. ἡ δ' ὥρα μετὰ τὴν βλάστησιν οὐ πολύ. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα βασίλεια, συκοβασίλεια, κιρροκοιλάδια, καὶ ὑλάδια, σαρκελάφεια, λαπύρια, πικρίδια, δρακόντια, λευκόφλοια, μελανόφλοια, κερβύψα, μυλαικά, ἀσκαλώνια. Περὶ δὲ τῆς προσηγορίας τῶν σύκων λέγων Τρύφων ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας, Δωρίωνά φησιν ἐν γεωργικῷ ἱστορεῖν, Συκέαν ἕνα τινὰ τῶν Τιτάνων διωκόμενον ὑπὸ Διὸς τὴν μητέρα γῆν ὑποδέξασθαι, καὶ ἀνεῖναι τὸ φυτὸν εἰς διατριβὴν τῷ παιδί, ἀφ' οὗ καὶ Συκέαν πόλιν εἶναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος δὲ ὁ ἐποποιός, Ἡρακλεώτης δὲ γένος ἀπὸ Συκῆς τῆς Ὀξύλου θυγατρὸς προσαγορευθῆναι. Ὄξυλον γὰρ τὸν Ὀρείου Ἁμαδρυάδι τῇ ἀδελφῇ μιγέντα μετ' ἄλλων γεννῆσαι καρύαν, βάλανον, κράνειον, ὀρέαν, αἴγειρον, πτελέαν, ἄμπελον, συκῆν, καὶ ταύτας Ἁμαδρυάδας νύμφας καλεῖσθαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν πολλὰ τῶν δένδρων προσαγορεύεσθαι. ὅθεν καὶ τὸν Ἱππώνακτα φάναι συκῆν μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην. Σωσίβιος δ' ὁ λάκων ἀποδεικνὺς εὕρημα Διονύσου τὴν συκῆν, διὰ τοῦτο φησὶ καὶ Λακεδαιμονίους συκίτην Διόνυσον τιμᾶν. Νάξιοι δὲ ὡς Ἀνδρίσκος, ἔτι δ' Ἀγαθοσθένης ἱστοροῦσι, μειλίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον, διὰ τὴν τοῦ συκίνου καρποῦ παράδοσιν. διὸ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Ναξίοις, τὸ μὲν τοῦ Βακχέως Διονύσου καλουμένου, εἶναι ἀμπέλινον. τὸ δὲ τοῦ μειλιχίου, σύκινον. τὰ γὰρ σῦκα μείλιχα καλεῖσθαι. ὅτι δὲ πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρπῶν, ὠφελιμώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα, ἱκανῶς Ἡρόδοτος ὁ λύκιος διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν, ἐν τῷ περὶ σύκων συγγράμματι, εὐτραφῆ τε λέγων γίγνεσθαι τὰ νεογνὰ τῶν παιδίων ἐν τῷ χυλῷ τῶν σύκων, εἰ διατρέφοιτο. Φερεκράτης, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς Πέρσας, φησίν. Ἦν δ' ἡμῶν σῦκόν τις ἴδῃ διὰ χρόνου νέον ποτέ, Τῶ φαλμῶ περιμάττομεν γε τοῦτο τῶν παιδίων, ὡς καὶ ἰάματος οὐ τοῦ τυχόντος τῶν σύκων ὑπαρχόντων. Ὁ δὲ θαυμασιώτατος καὶ μελίγηρυς Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ μέγα ἀγαθόν φησιν εἶναι τὰ σῦκα, οὑτωσὶ λέγων, Ὦ βασιλεῦ, σὺ δ' ἐπ' ἄνδρας τοιούτους παρασκευάζῃ στρατεύεσθαι, οἳ σκυτίνας μὲν ἀναξυρίδας (σκυτίνην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φοροῦσι) σιτέονται οὐχ ὅσα ἐθέλουσιν, ἀλλ' ὅσα ἔχουσι, χώρην ἔχοντες τρηχέην. πρὸς δὲ νὴ Δί' οὐκ οἴνῳ χρέονται, ἀλλ' ὑδροποτέουσιν. οὐ σῦκα ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν. Πολύβιος δ' ὁ μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φίλιππος φησὶ ὁ Περσέως πατήρ, ὅτε τὴν Ἀσίαν κατέτρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν, τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σῖτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλαβε. διὸ καὶ Μυοῦντος κυριεύσας, τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τὸ χωρίον ἀντὶ τῶν σύκων. Καὶ Ἀνάνιος δ' ὁ ἰαμβοποιὸς ἔφη, Εἴ τις καθείρξει χρυσὸν ἐν δόμοις πολλόν, Καὶ σῦκα βαιὰ καὶ δύ' ἢ τρεῖς ἀνθρώπους, Γνοίη χ' ὅσῳ τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρέσσω. Τοσαῦτα τοῦ Μάγνου συλλογήσαντος, Δάφνος ὁ ἰατρὸς ἔφη. Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς, τὰ ἁπαλά φησι σῦκα διαφορὰς μὲν ἔχει πλείους πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς γένεσι, καὶ τοῖς χρόνοις ἐν οἷς ἕκαστα γίγνεται, καὶ ταῖς δυνάμεσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καθόλου εἰπεῖν τά τε ὑγρὰ τὰ πεπεμμένα, καὶ μάλιστα αὐτῶν διαλύεται ταχέως, καὶ κατεργάζεται μᾶλλον τῆς ἄλλης ὀπώρας, καὶ τὴν λοιπὴν τροφὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι. δυνάμεις δ' ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε, καὶ γλυκείας, ὑπονιτρώδεις τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθρουστέραν, καὶ διακεχυμένην, καὶ θᾶττον καὶ λίαν ἄλυπον παρασκευάζει. χυλὸν δ' ἁλυκὸν δριμύτητα ἔχοντα ἀναδιδόασι μεθ' ἁλῶν ἐπιπινόμενα. διαλύεται μὲν οὖν ταχέως. διό τι πολλῶν καὶ μεγάλων ὄγκων εἰσενεχθέντων, μετὰ μικρὸν χρόνον λαγαροὶ γινόμεθα καθ' ὑπερβολήν. ἀδύνατον δ' ἦν τοῦτο συμβαίνειν διαμενόντων, καὶ μὴ ταχὺ διαλυομένων τῶν σύκων. κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης, οὐ μόνον ὅτι πολλαπλάσιον λαμβάνοντες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὀπώρας ἀλύπως διάγομεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰωθυῖαν τροφὴν ἴσην λαμβανόντων, τούτων προχειρισθέντων οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. δῆλον οὖν ὡς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦτά τε πέττεται μᾶλλον, καὶ τὴν λοιπὴν οὐ κωλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς

λεγομένας. τὴν μὲν κολλᾶσθαί τι, καὶ τὴν ἁλυκὴν ἐκ τοῦ κολλᾶν τε καὶ ξύπτειν τὰς χεῖρας. τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὁρῶμεν. τὴν δὲ διαχώρησιν αὐτῶν στρόφων τε καὶ ταραχῆς καὶ πλείω, καὶ θᾶττον, καὶ μαλακωτέραν ὅτι παρασκευάζει, λόγου προσδεῖν οὐδὲν νομίζομεν. ἀλλ' ἀλιοῦνται δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δύσπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καταπινόμενά τε ταχέως οὐ λεαίνονται. καὶ τὴν διέξοδον διότι ταχεῖαν ποιεῖται. χυμὸν δ' ἁλυκὸν ἀναδιδόασι, διότι τὸ μὲν νιτρῶδες ἀπεδέχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἁλυκώτερον δὲ ποιήσει ἢ δριμὺν ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. οἱ μὲν Σῦκα. γὰρ ἅλες τὸν ἁλυκόν, τὸ δ' ὄξος καὶ τὸ θύμον τὸν δριμὺν αὔξει χυμόν. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ, πότερον ἐπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφορὰν θερμὸν ὕδωρ, ἢ ψυχρόν. καὶ τοὺς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ἐπιλαμβάνειν, προσορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακελεύεσθαι. διότι καὶ τὰς χεῖρας ταχέως τὸ θερμὸν ξύπτει. διὸ πιθανὸν εἶναι καὶ ἐν κοιλίᾳ συντόμως αὐτὰ ὑπὸ θερμοῦ διαλύεσθαι. καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς δὲ σύκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς λεπτομερεῖς τόπους ἄγει. τὸ δὲ ψυχρὸν συνίστησιν. οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρεσθαι, ἡ τοῦ ψυχροῦ φασὶ πόματος λῆψις, τὰ ἤδη τοῦ στομάχου καθήμενα τῷ βάρει καταφέρει. τὰ γὰρ σῦκα οὐκ ἀστείως διατίθησι τὸν στόμαχον, καυσώδη καὶ ἀτονώτερον αὐτὸν ποιοῦντα. διόπερ τινὲς καὶ τὸν ἄκρατον συνεχῶς προσφέρονται. μετὰ δὲ ταῦτα ἑτοίμως καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ προωθεῖ. δεῖ δὲ πλείονι καὶ ἀθρουστέρῳ χρῆσθαι τῷ πόματι μετὰ τὴν τῶν σύκων προσφοράν, ἕνεκα τοῦ μὴ ἐπιμένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ. φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρεσθαι μεσημβρίας. νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις εἴρηκεν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Προαγῶνι, Κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδών ποτε Ἔτρωγ' ἵνα κάμνοι σῦκα τῆς μεσημβρίας. Καὶ Εὔβουλος ἐν Σφιγγοκαρίωνι, Νὴ τὸν Δί', ἠσθένουν γὰρ ὦ βέλτιστε σύ. Φαγοῦσα πρώην σῦκα τῆς μεσημβρίας. Νικοφῶν δ' ἐν Σειρῆσιν, Ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας Τρώγων καθεύδῃ χλωρά, πυρετὸς εὐθέως Ἥκει τρέχων οὐκ ἄξιος τριωβόλου, Κᾆθ' οὗτος ἐπιπεσὼν ἐμεῖν ποιεῖ χολήν. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τῶν σύκων εἶναι τὰ μὲν ἁπαλά, ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, εὐέκκριτα δέ, καὶ ἐπιπολαστικά, καὶ εὐοικονομικώτερα δὲ τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ περὶ τῷ χειμῶνι γινόμενα, βίᾳ πεπαινόμενα χείρονα τυγχάνει. τὰ δ' ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὡρῶν, κρείττονα, ὡς ἂν κατὰ φύσιν πεπαινόμενα. τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα, καὶ τὰ ἀπαίνυδρα δ' εὐστομαχώτερα μέν, βαρύτερα δέ, τὰ δὲ Τραλλιανά, ἀναλογεῖ τοῖς Ῥοδίοις. τὰ δὲ Χῖα καὶ τἄλλα πάντα τούτων εἶναι κακοχυλώτερα. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὅσα δὲ ὠμὰ προσφέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα, καὶ μῆλα δελφικά, καὶ τὰ τοιαῦτα δεῖ φυλάττειν τὸν καιρόν, ἐν ᾧ τοὺς χυλοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς μήτε ἀπέπτους, μήτε σαπρούς, μήτε κατεξηραμμένους λίαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἕξει.

Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου εὐφώνους φησὶ γίνεσθαι τοὺς μὴ σύκων ἐσθίοντας. Ἡγησιάνακτα οὖν τὸν Ἀλεξανδρέα τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα κατ' ἀρχὰς ὄντα πένητα, καὶ τραγῳδόν φησι γενέσθαι, καὶ ὑποκριτικόν, καὶ εὔηχον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν σύκων μὴ γευσάμενον. Καὶ παροιμίας δὲ οἶδα περὶ σύκων λεγομένας τοιάσδε. Σῦκον μετ' ἰχθύν, ὄσπριον μετὰ κρέα. Σῦκα φιλορνίθεσι φυτεύειν οὐκ ἐθέλουσι.

Μῆλα. Μῆλα. ταῦτα Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, μῆλα δελφικὰ καλεῖ. Δίφιλος δέ φησι τῶν μήλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέ πω πέπονα, κακόχυμα εἶναι καὶ κακοστόμαχα, ἐπιπολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικά, νοσοποιά τε καὶ φρίκης παραίτια. Τῶν δὲ πεπόνων εὐχυλότερα μὲν εἶναι τὰ γλυκέα, καὶ εὐεκκριτώτερα διὰ τὸ στύψιν μὴ ἔχειν. κακοχυμότερα δὲ εἶναι τὰ ὀξέα, καὶ στατικώτερα. τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφειμένα, προσλαμβάνοντα δὲ εὐστομεῖν, διὰ τὴν ποσὴν στύψιν εὐστομαχώτερα. Τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικάτα μετὰ στύψεως ἡδείας ἔχοντα καὶ γλυκύτητα εὐστόμαχα εἶναι. Τὰ δὲ σητάνια λεγόμενα, προσέτι δὲ πλατάνια, εὔχυλα μὲν καὶ εὐέκκριτα, οὐκ εὐστόμαχα δέ. Τὰ δὲ μορδιανὰ καλούμενα γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίᾳ λεγομένῃ ἀναλογεῖται τοῖς ὀρβικάτοις. Τὰ δὲ κυδώνια, ὧν ἔνια καὶ στρούθεια λέγεται κοινῶς, ἁπάντων δὴ τῶν μήλων εὐστομαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέπονα. Γλαυκίδης δέ φησιν, ἄριστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθια. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς, τὰ μῆλά φησι τὰ μὲν ἐαρινά, δυσπεπτότερα πολὺ τῶν ἀπίων. καὶ τὰ ὠμὰ τῶν ὠμῶν, καὶ τὰ πέπονα τῶν πεπόνων. τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν ὑγρῶν, τὰ μὲν ὀξέα, καὶ μή πω πέπονα στρυφνοτέρας, καὶ πόσως ὀξείας, χυμόν τε ἀναδιδόασιν εἰς τὸ σῶμα τὸν καλούμενον ξυστικόν. καθόλου τε τὰ μῆλα τῶν ἀπίων δυσπεπτότερα εἶναι. διό τι τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἧττον, τὰς δὲ πλείους προσαράμενοι μᾶλλον πέπτομεν. ξυστικὸς δὲ γίνεται χυμὸς

ἐξ αὐτῶν

ΜΗΛΑ.

δὲ αὐτῶν, ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πραξαγόρου. διότι τὰ μὴ κατεργαζόμενα, παχυτέρους ἕξει τοὺς χυμούς. ἀπεδείχθη δὲ καθόλου τὰ μῆλα δυσκατεργαστότερα τῶν ἀπίων. καὶ ὅτι τὰ στρυφνὰ μᾶλλον ἔτι παχυτέρους παρασκευάζειν εἴωθεν αὐτούς. τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων, τὰ μὲν κυδώνια στρυφνοτέρους, τὰ δὲ στρούθεια τοὺς χυμοὺς ἐλάττους ἀναδιδῶσι, καὶ στρυφνοτέρους ἧττον, πέττεσθαί τε μᾶλλον δύναται. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς τὰ κυδώνια μῆλα τὰ στρούθειά φησι καλεῖσθαι, ἀγνοῶν. Γλαυκίδης γὰρ ἱστορεῖ, ἄριστα λέγων τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαυλία, στρούθεια. κυδωνίων δὲ μήλων μνημονεύει Στησίχορος ἐν Ἑλένῃ οὕτως, Πολλὰ μὲν κυδώνια μᾶλα ποτερρίπτουν ποτὶ δίφρον ἄνακτι, πολλὰ δὲ μύρρινα φύλλα καὶ ῥοδίνους, ἴων τε κορωνίδας οὔλας, Καὶ Ἀλκμάν, Ἔτι δὲ κάνθαρος ἐν τηρεῖ κυδωνέοις μήλοισιν εἰς τὰ τιτθία. Καὶ Φιλήμων δ' ἐν ἀγροίκῳ τὰ κυδώνια μῆλα στρούθεια καλεῖ. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὰ κυδώνιά φησι μῆλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. τὸ γ' οὖν φαριακὸν φάρμακον ἐμβληθέν φησιν εἰς ῥοίσκον ἔτι ὀδωδότα ἀπὸ τῆς τῶν μήλων τούτων συνθέσεως, ἐξίτηλον γενέσθαι μὴ τηρῆσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν. κερασθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πιεῖν τοῖς εἰς τοῦτο ἐνεδρευθεῖσιν ἀπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ τὸ φάρμακον πωλήσαντος, καὶ ἐπιγνόντος τὸ γενόμενον ἐκ τῆς τῶν μήλων συνθέσεως. Ἕρμων δ' ἐν κρητικαῖς γλώσσαις κοδύμαλα καλεῖσθαί φησι τὰ κυδώνια μῆλα. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἄνθους γένος τὸ κοδύμαλον εἶναί τινας ἱστορεῖν. Ἀλκμὰν δὲ τὸ στρούθιον μῆλον, ὅταν λέγῃ μεῖον, ἢ κοδύμαλον. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ κυδώνιον μῆλον ἀκούουσιν. ὅτι δὲ διαφέρει τὸ κυδώνιον μῆλον τοῦ στρουθείου, σαφῶς εἴρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν β τῆς ἱστορίας. διάφορα δὲ μῆλα γίνεται ἐν Σιδοῦντι. κώμη δ' ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς Εὐφορίων ἢ Ἀρχύτας ἐν γεράνῳ φησίν. Ὥρειον οἷά τε μῆλον ὅ δ' ἀργιλλώδεσιν ὄχθαις. Πορφύρεον ἔλαχεν ἐνὶ τρέφεται σιδόεντι. Μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Νίκανδρος ἐν ἑτεροιουμένοις οὕτως, Αὐτίχ' ὅ γ' Σιδόεντος ἢ ἐκ πλείστου ἀπὸ κήπων Μῆλα ταμὼν χλοάοντα τύποις νωμήσατο Κάδμου. ὅτι δ' ἡ Σιδοῦς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κώμη, Ῥιανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ ἡρακλείας. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ ἀθηναῖος ἐν ι. περὶ νεῶν καταλόγου. Ἀντίγονος δ' ὁ καρύστιος ἐν ἀντιπάτρῳ φησίν. Ἢ χίμοι ὡραίων πολὺ φίλτερος ἠδ' ἀριμήλων, Πορφυρέων ἐφύρη τά περ αὔξεται ἠνεμόεσσα. Φαυλίων δὲ μήλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν ἀμφικτύοσιν οὕτως, ὦ τὰ μὲν κομψοί, τὰ δὲ φαυλότεροι φαυλίων μήλων. Καὶ Θεόπομπος ἐν Θησεῖ Ἀνδροτίων δ' ἐν τῷ γεωργικῷ, τὰς δὲ μηλίας φησὶ φαυλίας καὶ στρουθείας. οὐ γὰρ ἀπορρεῖ τὸ μῆλον ἀπὸ τοῦ μίσχου τῶν στρουθείων. τὰς δὲ ἠρινάς, ἢ λακωνικάς, ἢ σιδουντίας ἠχνοωδίας. Ἐγὼ δ' ἄνδρες φίλοι πάντων μάλιστα τεθαύμακα τὰ ἐν Ῥώμῃ πιπρασκόμενα μῆλα, τὰ ματτιανὰ καλούμενα, ἅπερ κομίζεσθαι λέγεται ἀπό τινος κώμης ἱδρυμένης ἐπὶ τῶν πρὸς Ἀκυληΐᾳ Ἄλπεων. τούτων δ' οὐ πολὺ ἀπολείπεται τὰ ἐν Γάγγροις, πόλει παφλαγονικῇ. ὅτι δὲ καὶ τῶν μήλων εὑρετής ἐστι Διόνυσος μαρτυρεῖ Θεόκριτος ὁ συρακούσιος, οὑτωσίπως λέγων. Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων. Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος. Νεοπτόλεμος δ' ὁ παριανὸς ἐν τῇ διονυσιάδι καὶ αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς ὑπὸ Διονύσου εὑρεθέντων τῶν μήλων, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων. Ἐπιμηλὶς δὲ καλεῖταί φησι Πάμφιλος τῶν ἀπίων τι γένος. ἑσπερίδων δὲ μήλων οὕτως καλεῖσθαί τινά φησι Τιμαχίδας ἐν τῷ τετάρτῳ, εἰπών. καὶ ἐν Λακεδαίμονι παρατίθεσθαι τοῖς θεοῖς φησι Πάμφιλος ταῦτα. εὔοσμα δὲ εἶναι καὶ ἄβρωτα, καλεῖσθαι δ' ἑσπερίδων μῆλα. Ἀριστοκράτης γοῦν ἐν τετάρτῳ λακωνικῶν, Ἔτι δὲ μῆλα καὶ τὰς λεγομένας ἑσπερίδας περσικά. Θεόφραστος ἐν δευτέρῳ περὶ φυτῶν ἱστορίας λέγων, περὶ ὧν ὁ καρπὸς οὐ φανερός, γράφει καὶ τάδε. ἐπεὶ τῶν γε μειζόνων φανερὰ πάντων ἡ ἀρχή, καθάπερ ἀμυγδαλῆς καὶ καρύου καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τοιαῦτα, πλὴν τοῦ περσικοῦ, τούτου δ' ἥκιστα. καὶ πάλιν, ῥόας ἀπίου θηλείας. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι, καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι φησὶ τάδε, Περσικὰ λεγόμενα μῆλα, ὑπό τινων δὲ Περσικὰ κοκκύμηλα, μέσως ἐστὶν εὔχυλα, θρεπτικώτερα δὲ τῶν μήλων. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς. τὸ περσικόν φησι λιπαρώτερον καὶ κεγχρῶδες εἶναι. χαυνότερον δ' ὑπάρχειν. καὶ πιεζόμενον, πλεῖστον ἔλαιον ἀνιέναι. Ἀριστοφάνης δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν λακωνικαῖς γλώσσαις, τὰ κοκκύμηλά φησι τοὺς Λάκωνας καλεῖν ὀξύμαλα περσικά, ἅτινα ἄδρια. Κιτρίον. περὶ τούτου πολλὴ ζήτησις ἐνέπεσε τοῖς δειπνοσοφισταῖς, εἴ τίς ἐστιν αὐτοῦ μνήμη παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Μυρτίλος μὲν γὰρ ἔφασκεν, ὥσπερ εἰς αἶγας ἡμᾶς ἀγρίας ἀποπέμπων τοὺς ζητοῦντας, Ἡγήσανδρον τὸν δελφὸν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν αὐτοῦ μνημονεύειν τῆς λέξεως, ταύτην οὐ μεμνῆσθαι. πρὸς ὃν ἀντιλέγων ὁ Πλούταρχος, ἀλλὰ μὴν ἔγωγέ φασι διορί-

ΜΗ͂ΛΑ.

ζομαι μηδ' ὅλως τὸν Ἡγήσανδρον τοῦτ' εἰρηκέναι. διὸ αὐτὸ τοῦτ' ἐξαναγνοὺς αὐτοῦ πάντα τὰ ὑπομνήματα. ἐπεὶ καὶ ἄλλος τὶς τῶν ἑταίρων τοῦτ' ἔχειν οὕτω διεβεβαιοῦτο, ἐρρωμένως ἔκ τινων σχολικῶν ὑπομνημάτων ἀνδρὸς οὐκ ἀδόξου, ὥστε ὥρα σοι φίλε Μυρτίλε ἄλλον ζητεῖν μάρτυρα. Αἰμιλιανὸς δὲ ἔλεγεν Ἰόβαν τὸν Μαυρουσίων βασιλέα ἄνδρα πολυμαθέστατον ἐν τοῖς περὶ Λιβύης συγγράμμασι μνημονεύοντα τοῦ κίτρου, καλεῖσθαι φάσκειν αὐτὸ παρὰ τοῖς Λίβυσι μῆλον ἑσπερικόν, ἀφ' ὧν καὶ Ἡρακλέα κομίσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ χρύσεα διὰ τὴν ἰδέαν λεγόμενα μῆλα. ὅτι ἐς τοὺς Διὸς καὶ Ἥρας λεγομένους γάμους ἀνῆκεν ἡ γῆ, Ἀσκληπιάδης εἴρηκε ἐν ἑξηκοστῷ † Αἰγυπτιακῶν. πρὸς τούτους ἀποβλέψας ὁ Δημόκριτος ἔφη, εἰ μέν τι τούτων Ἰόβας ἱστορεῖ, χαιρέτω Λιβυκαῖσι βίβλοις. Ἔτι ταῖς Ἄννωνος πλάναις. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὔ φημι κεῖσθαι τοῦ κιτρίου παρὰ τοῖς πα-
Lib.4.cap.4. λαιοῖς τοῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὸ τοῦ Ἐρεσίου Θεοφράστου οὕτως λεγόμενον ἐν ταῖς περὶ φυτῶν ἱστορίαις, ἀναγκάζει με ἤδη τῶν κιτρίων ἀκούειν τὰ σημαινόμενα. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως, Ἡ δὲ Μηδία χώρα, καὶ ἡ Περσὶς ἄλλα ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆλον τὸ περσικὸν, ἢ μηδικὸν καλούμενον. ἔχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης, καὶ καρύας. ἀκάνθας δ' οἵας ἄπιος, ἢ ὀξυάκανθος, λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐσθίεται μὲν, εὔοσμον δὲ πάνυ καὶ αὐτὸ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου. κἂν εἰς ἱμάτια τεθῇ τὸ μῆλον, ἄκοπα διατηρεῖ. χρήσιμον δὲ ἐπειδὰν καὶ τύχῃ τὶς πεπωκὼς θανάσιμον φάρμακον. δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ, διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον, καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν. ἐάν γάρ τις ἑψήσῃ ἐν ζωμῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ τὸ ἔσω τοῦ μήλου ἐκπιέσῃ τε εἰς τὸ στόμα, καὶ καταῤῥοφήσῃ, ποιεῖ τὴν ὀσμὴν ἡδεῖαν. σπείρεται δὲ τοῦτο τοῦ ἦρος εἰς πρασιὰς ἐξαιρεθὲν τὸ σπέρμα διειργασμένον ἐπιμελῶς. εἶτ' ἄρδεται διὰ τετάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας. ὅταν δὲ ἁδρὸν ᾖ, διαφυτεύεται πάλιν τοῦ ἔαρος εἰς χωρίον μαλακὸν, καὶ ἔφυδρον, καὶ οὐ λίαν λεπτόν. φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν. τὰ μὲν γὰρ ἀφῄρηται, τὰ δ' ἀνθεῖ, τὰ δ' ἐκπέπτει. τῶν δ' ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθάπερ ἠλακάτην ἐκ μέσου ἀνέχουσαν, ταῦτά ἐστι γόνιμα. ὅσα δὲ μὴ, ἄγονα. κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἠλακάτης, καὶ τῶν γονίμων εἴρηκεν. ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος ὦ ἑταῖροι, ὧν φησὶν ὁ Θεόφραστος περὶ χρόας, περὶ ὀσμῆς, περὶ φύλλων, τὸ κίτριον εἶναι λέγεσθαι πεπίστευκα. καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμαζέτω εἰ φησί, μὴ ἐσθίεσθαι αὐτό. ὁπότε γε καὶ μέχρι τῶν κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν χρόνους οὐδεὶς ἤσθιεν. ἀλλ' ὥς τι μέγα κειμήλιον ἀπετίθεσαν ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων. Ὅτι δ' οὕτως ἐκ τῆς ἄνω χώρας ἐκείνης κατέβη, εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ φυτὸν τοῦτο ἔστιν εὑρεῖν λεγόμενον, καὶ παρὰ τοῖς τῆς κωμῳδίας ποιηταῖς, οἳ καὶ περὶ μεγέθους αὐτῶν τι λέγοντες τῶν κιτρίων μνημονεύειν φαίνονται. Ἀντιφάνης μὲν ἐν Βοιωτίῳ, Καὶ περὶ μὲν ὄψου γ' ἠλίθιον τὸ καὶ λέγειν Ὥσπερ πρὸς ἀπλήστους. ἀλλὰ ταυτὶ λάμβανε Παρθένε τὰ μῆλα καλά γε, καλὰ δῆτ' ὦ θεοί. Νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφιγμένον Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως, Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γυνὴ τὴν φωσφόρον, Φασὶν τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία Μόν'. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλὸν, ἔστι πανταχοῦ, Καὶ τίμιον. Ἔριφος δ' ἐν Μελιβοίᾳ, αὐτὰ ταῦτα τὰ ἰαμβεῖα προσθεὶς, ὡς ἴδια τὰ τοῦ Ἀντιφάνους ἐπιφέρει. Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γυνὴ τὴν Ἄρτεμιν, Φησὶ τὰ χρυσᾶ μῆλα ταῦτ' εἶναι τρία Μόν'. ἔστιν ὀλίγον τὸ καλὸν, ἔστι πανταχοῦ Καὶ τίμιον. τούτων μὲν ὀβολὸν οὐ πολὺ Τίθημι, λογιοῦμαι γὰρ, αὗται δὲ ῥοαί Ὡς εὐγενεῖς. τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ Δένδρον φυτεῦσαι τοῦτό φασιν, ἐν μόνον Βέρβεια πολυτίμη τε κατὰ τρεῖς μόνας; Καὶ τάσδε κομίσαις. οὐ γὰρ εἶχον πλείονας. Τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι, ὅτι μὴ τὸ νῦν κίτριον λεγόμενον σημαίνεται, σαφέστερα μαρτύρια παρατιθέσθω. καί τοι καὶ Φαινίου τοῦ Ἐρεσίου ἔννοιαν ἡμῖν διδόντος, μή ποτε ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κεδρίον ὠνόμασται. καὶ γὰρ τὴν κέδρον φησὶν ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν ἀκάνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κιτρίον ἐστὶ, παντὶ δῆλον. ὅτι δὲ καὶ προσλαμβανόμενον τὸ κιτρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δηλητηρίου, εὖ οἶδα μαθὼν παρὰ πολίτου ἐμοῦ πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχήν. οὗτος κατεδίκασεν τινὰς γενέσθαι θηρίων βορὰν κακούργους εὑρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἅπασι τοῖς ζώοις παραβληθῆναι. εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς λῃσταῖς εἰς τιμωρίαν ἀποδεδειγμένον θέατρον, κατὰ τὴν ὁδὸν καπηλίς τις κατ' ἔλεον ἔδωκεν, οὗ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κιτρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον, καὶ μετ' οὐ πολὺ παραβληθέντες πελωρίοις, καὶ ἀγριωτάτοις ζώοις, ταῖς ἀσπίσι δηχθέντες, οὐδὲν ἔπαθον. ἀπορία δὲ κατεῖχε τὸν ἄρχοντα. καὶ τὸ τελευταῖον ἀνακρίνων τὸν αὐτοὺς φυλάττοντα στρατιώτην, εἴ τι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὡς ἔμαθεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κίτριον δεδομένον, τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κίτριον, τῷ δ' οὔ. καὶ ὁ μὲν φα-

γὼν

ὌΣΤΡΕΑ.

γὰρ δηχθεὶς, οὐδὲν ἔπαθεν. ὁ δὲ παραυτίκα πληγεὶς ἀπέθανε. δοκιμασθέντος οὖν διὰ πολλῶν τοῦ τοιούτου, εὑρέθη τὸ κίτριον ἀντιφάρμακον παντὸς δηλητηρίου φαρμάκου. ἐὰν δέ τις ἐν μέλιτι ἀττικῷ ὅλον τὸ κίτριον, ὡς ἔχει φύσεως, συνεψήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνων ἕωθεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους, οὐδὲν ὁτιοῦν ὑπὸ φαρμάκου πείσεται.

Εἴτις τούτοις ἀπιστεῖ, μαθέτω καὶ παρὰ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγούμενος τοῦ Ἡρακλεώτου, τῶν ἐν τῷ Πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως ἀνῄρει πολλούς. καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πιεῖν. ἐπειδὴ οὖν φησι πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προῄεσαν τῶν οἰκιῶν, πρὶν φαγεῖν πήγανον. τοὺς γὰρ τοὺς προφαγόντας μηδὲν πάσχειν, πίνοντας τὸ ἀκόνιτον, ὃ κληθῆναί φησι, διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόναις καλουμένῳ, ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου, θαυμασάντων οἱ πολλοὶ τὴν τοῦ κιτρίου δύναμιν, ἀπήσθιον, ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ πιόντες τι. Πάμφιλος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶ αὐτὸ κίτρον καλεῖν. Ἑξῆς δὲ τοῖς προειρημένοις κατ' ἰδίαν ἐπεισενεχθέντων ἡμῖν πολλῶν ὀστρέων, καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων, σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης ἠξιωμένα παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἥβης γάμῳ εὑρίσκω διὰ τούτων. Ἄγει δὲ παντοδαπὰ κογχύλια,

Λεπάδας, ἀσπέδους, στραβήλους, κηκιβάλους, τηθυνάκια, Βαλάνους, πορφύρας, ὄστρεα συμμεμυκότα. Τὰ διελεῖν μέν ἐστι χαλεπὰ, καταφαγεῖν δ' εὐμαρέα. Μύας, ἀναρίτας τε, κάρυκάς τε, καὶ σκιφύδρια. Τὰ γλυκέα μὲν ἐντὶ ἐπέσθειν, ἐν πάγει μὲν δ' ὀξέα, Τούς τε μακρογογγύλους, σωλῆνας, ἡ μέλαινά τε Κόγχος, ἅπερ κογχοθήρᾳ παισὶν ἐστὶ τρισώνια. Θάτεραι δ' ἔτ' αἱ κόγχοι αἱ ἀμαθίτιδές τε κακοδόκιμοί τε κηυγόνοι. Τὰς ἀνδροφυκτίδας πάντες ἄνθρωποι καλέοντι, Ἄμμες δὲ λεύκας τοὶ θεοί. ἐν δὲ Μούσαις γράφεται, Ἀντὶ τοῦ κόγχος ἂν τελλίναν καλέομες. ἔστι δ' ἄδιστον κρέας, τὴν τελλίναν λεγομένην ἴσως δηλοῖ, ἣν Ῥωμαῖοι μίτλον ὀνομάζουσι. μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης συγγράμματι, ὁμοίας φησὶν εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλίναις. Καλλίας δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς παρ' Ἀλκαίῳ λεπάδος, παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ᾠδὴν, ἧς ἡ ἀρχή, Πέτρας καὶ πολιᾶς θαλάσσης τέκνον, ἧς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι, Ἐκ λεπάδων χαυνοῖς φρένας ὦ θαλασσία λεπάς. ὁ δ' Ἀριστοφάνης γράφει ἀντὶ τοῦ λεπάς, χέλυς. καὶ φησὶν οὐκ εὖ Δικαίαρχον ἐκδεξάμενον λέγειν τὰς λεπάδας. τὰ παιδάρια δὲ ἡνίκ' ἂν εἰς τὸ στόμα λάβωσιν αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τὰ σπερμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλουμέναις τελλίναις. ὡς καὶ Σώπατρός φησιν ὁ φλυακογράφος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Βουλοθεομβρότῳ. ἀλλ' ἔχε, τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέ τις Ἀκοὰς μελῳδὸς ἦχος εἰς ἐμὰς ἔβη. Πὰ δ' ὁ Ἐπίχαρμος ἐν Πύρρᾳ καὶ Προμαθεῖ φησι, κἄν τις ἐλλίναν τὰν ἀνδρεῖτ' ἂν θᾶσαι δὴ καὶ λεπὰς ὅσσα. Παρὰ Σώφρονι δ' οἱ κόγχοι μελαινίδες λέγονται. μελανίδες γάρ τοι νησῶν τί ἐμὶν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιευτικῷ τὸν ἀγροιώταν χηράβας ὀνομάζει. καὶ Ἀρχίλοχος δὲ τῶν χηράβος μέμνηται. τοῦ δ' ἀναρίτου, Ἴβυκος. καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης, καὶ ἀνάρτας. κογχῶδες δὲ ὂν τὸ ὄστρεον, προσέχεται ταῖς πέτραις ὥσπερ αἱ λεπάδες. Ἡρώνδας δ' ἐν συνεργαζομέναις, προσφὺς ὅκως τις χοιράδων ἀναρίτης. Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις, τίς ἀνὴρ τὰς νήσους ἀναρριτοτρόφους εἴρηκεν. Ὅμηρος δὲ τῶν τηθέων μέμνηται. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς, κράτιστά φησιν εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν καὶ οὔρησιν μύας, ὄστρεα, κτένας, χήμας. Ἄρχιππος δ' ἐν ἰχθύσι, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε, τοῖς κτένεσί τε. ῥωμαλεώτερα δὲ τῶν κογχίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς, κόγχας, πορφύρας, κήρυκας. Περὶ δὲ τῶν κηρύκων ὁ Ἄρχιππος τάδε λέγει, κῆρυξ θαλάσσης τρόφιμος, υἱὸς πορφύρας. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλήσια εἶναι κήρυκας, πορφύρας, στραβήλους, κόγχους. Τῶν στραβήλων μνημονεύει καὶ Σοφοκλῆς ἐν Καμικοῖς οὕτως, Ἁλίας στραβήλου τῆσδε τέκνον, εἴ τινα δυναίμεθ' εὑρεῖν. ἔτι ὁ Σπεύσιππος ἑξῆς πάλιν ἴδια καταριθμεῖται, κόγχους, κτένας, μῦς, πίννας, σωλῆνας. καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει, ὄστρεα, λεπάδας. Ἀραρὼς δὲ Καμπυλίωνί φησιν, τὰ κομψὰ δήπου ταῦτα νωγαλεύματα. Κόγχαι τε, καὶ σωλῆνες, αἵ τε καμπύλαι Καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην. Σώφρων δ' ἐν μίμοις, τίνες δὲ ἐν τίποκα φίλα τὸ δέ ἐστι μακραὶ κόγχαι σωλήναθεν τῶν τε γλυκυκρέων κογχύλεον χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα. Τῶν δὲ πιννῶν μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις, ἡ μὲν πίννῃσι καὶ ὀστρέοισιν ὁμοίη. Φιλύλλιος δ' ἢ Φρύνιχος, ἢ Ἀριστοφάνης ἐν πόλεσι, Πολυπόδιον, σηπιδάριον, κάραβον, ἀστακὸν, ὄστρεα, χήμας, Λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ Μηθύμνης. Αἶρετ' αὖ βρακίδας, τρίγλη, σαργός, κεστρεύς, πέρκη, κορακῖνος. Ἀγίας δὲ καὶ Δερκύλος ἐν Ἀργολικοῖς, τοὺς στραβήλους, ἀστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτηδείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν.

ΟΣΤΡΕΑ.

Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὑρεῖν λεγομένας καὶ θηλυκῶς, καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις, Ἀνέχασκον εἷς ἕκαστος ἐμφερέστατα. Ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. Τηλεκλείδης δὲ ἐν Ἡσιόδοις, κόγχην φησὶν διελεῖν. καὶ Σώφρων γυναικείοις, αἶγα μάν. κόγχαι ὥσπερ αἰεὶ ἐξ ἑνὸς κελεύματος. Κεχάναντι ἄμμιν πᾶσαι. τὸ δὲ κρῆς ἑκάστας ἐξέχει. ἀρσενικῶς δ' Αἰσχύλος ἐν ποντίῳ Γλαύκῳ, Κόγχοι, μύες, κ' ὄστρεα. Ἀριστώνυμος Θησεῖ, Κόγχος ἦν βάπτων ἄλλων ὁμοίως. παραπλησίως δ' εἴρηκε καὶ Φρύνιχος σατύροις. Ἱκέσιος δὲ ὁ Ἐρασιστράτειος τῶν χημῶν φησι, τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι, τὰς δὲ βασιλικάς. καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ κακοχύλους εἶναι ὀλιγοτρόφους, εὐεκκρίτους. χρῆσθαι δὲ αὐταῖς καὶ δελέασι τοὺς πορφυρευομένους. Τῶν δὲ λείων κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ τὰς διαφορὰς εἶναι κρατίστας. Ἡγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασι, τὰς τραχείας φησὶ κόγχας ὑπὸ μὲν Μακεδόνων κορύκους καλεῖσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀθηναίων κρείους. τὰς δὲ λεπάδας ὁ Ἱκέσιος τῶν προειρημένων εὐεκκρίτους μᾶλλον εἶναι. τὰ δ' ὄστρεα, ἀτροφώτερά τε τούτων καὶ πλήσμια, εὐεκκριτώτερά τε τούτων. οἱ δὲ κτένες, τροφιμώτεροι μέν εἰσι. κακοχυλότεροι δέ, καὶ δυσεκκριτώτεροι. Τῶν δὲ μυῶν, οἱ μὲν ἐφέσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι τῇ εὐχυλίᾳ, τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες, τῶν δὲ χημῶν λειπόμενοι. οὐρητικώτεροι δὲ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμενοι. εἰσὶ δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ σκιλλώδεις, κακόχυλοί τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων, καὶ δασεῖς ἔξωθεν, οὐρητικώτεροι μέν εἰσι, καὶ εὐχυλότεροι τῶν σκιλλωδῶν. ἀτροφώτεροι δὲ διά τε τὸ μέγεθος, καὶ τῷ γένει ὄντες τοιοῦτοι. Οἱ δὲ τῶν κηρύκων τράχηλοι, εὐστόμαχοί τε εἰσι, καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε, καὶ χημῶν, καὶ κτενῶν. τοῖς δ' ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἔχουσι, καὶ μὴ ῥαδίως ἀποδιδοῦσι τὴν τροφὴν εἰς τὸ αὐτὸ τῆς κοιλίας, χρήσιμοι, δύσφθαρτοί τε ὄντες. τὰ γὰρ ὁμολογουμένως εὔπεπτα, κατὰ τοὐναντίον ἀλλότρια τῆς διαθέσεως ταύτης ἐστὶν εὐχερῶς διαφθειρόμενα, διὰ τὸ ἁπαλὰ καὶ εὐδιάλυτα εἶναι. ὅθεν αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομάχων, εὐτονίας οὐκ εὐθετοῦσι, πρὸς δὲ τὴν τῆς κοιλίας ἀσθένειαν, χρήσιμοι. τροφιμώτεραι δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι, αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες, πλὴν σκιλλωδέστεραι ὑπάρχουσι. καὶ γὰρ ὅλον τὸ κογχύλιον τοιοῦτόν ἐστιν. ἴδιον δὲ καὶ ταύτας καὶ τοῖς σωλῆσι παρέπεται τὸ ἑψομέναις παχὺν ποιεῖν τὸν ζωμόν. ἑψόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ τράχηλοι τῶν πορφυρῶν, εὐθετοῦσι πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ποσείδιππος ἐν Λοκροῖσιν οὕτως, Ὥραι περαίνειν ἐγχέλυα, καράβους, Κόγχας, ἐχίνους προσφάτους, μηκώνια, Πίννας, τραχήλους, μύας. αἱ βάλανοι δ' αἱ μείζονες, εὐέκκριτοι καὶ εὔστομοι. Τὰ δὲ ὠτάρια (γίνεται δὲ ταῦτα κἂν τῇ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένῃ Φάρῳ νήσῳ) τροφιμώτερα τῶν προειρημένων ἁπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως, τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι οὖς Ἀφροδίτης. αἱ δὲ φωλάδες πολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. τὰ δὲ τήθη παραπλήσια τοῖς προειρημένοις, καὶ πολυτροφώτερα. Γίνεται δέ τινα καὶ ἄγρια λεγόμενα ὄστρεα. πολύτροφα δ' ἐστί, καὶ βρωμώδη προσέτι τε εὐτελῆ κατὰ τὴν γεῦσιν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζώων, ὄστρεά φησι, πίννη, ὄστρεον, μῦς, κτεῖς, σωλήν, κόγχη, λεπάς, τῆθος, βάλανος πορευτικὰ δὲ κῆρυξ, πορφύρα, ἡδυπορφύρα, ἐχῖνος, στράβηλος. ἔστι δ' ὁ μὲν κτεῖς, τραχυόστρακος, ῥαβδωτός. τὸ δὲ τῆθος, ἀρράβδωτον, λειόστρακον, ἡ δὲ πίννη λεπτόστομον. τὸ δὲ ὄστρεον παχύστομον. μονόθυρον δὲ καὶ λειόστρακον, λεπὰς δὲ δίθυρον καὶ λειόστρακον. συμφυὲς δὲ μῦς, μονοφυὲς δὲ καὶ λειόστρακον, σωλὴν καὶ βάλανος. κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῖν κόγχη. τὸ δὲ ἐντὸς τῆς πίννης Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ καλεῖσθαί φησι μήκωνα. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ἱστορίας ὁ Ἀριστοτέλης, γίνονταί φησιν αἱ μὲν πορφύραι περὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος τοῦ χειμῶνος. ὅλως δέ φησι τὰ ὀστρακόδερμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται ἔχοντα τὰ καλούμενα ὠά. κἂν τῷ μετοπώρῳ δὲ πλὴν τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδίμων. οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις ἀεί τε ἰσχύουσι, καὶ τὸ πλέον ἐν ταῖς πανσελήνοις, καὶ ταῖς ἀλεεινaῖς ἡμέραις, πλὴν τῶν ἐν τῷ Εὐρίπῳ τῶν Πυρραίων μέν. ἐκεῖνοι δ' ἀμείνονες τοῦ χειμῶνος, καὶ εἰσὶ μικροί, πλήρεις δὲ ὠῶν. κύοντες δὲ φαίνονται καὶ οἱ κοχλίαι πάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν ὥραν. προελθὼν δὲ πάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος. αἱ μὲν οὖν πορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροιζόμεναι εἰς τὸ αὐτὸ ποιοῦσι τὴν καλουμένην μελικήραν. τοῦτό δ' ἐστὶν οἷον κηρίον. ἀλλ' οὐχ οὕτω γλαφυρόν, ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ ἐκ λεπύρων ἐρεβίνθων λευκῶν πολλὰ συμπαγείη. ἔχει δὲ ἀνεῳγμένον πόρον οὐδὲν τούτων. οὐ δὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ πορφύραι, ἀλλὰ φύονται αὗται καὶ τἄλλα ὀστρακόδερμα ἐξ ἰλύος καὶ σήψεως. τοῦτο δὲ συμβαίνει ὥσπερ ἀποκάθαρμα καὶ ταύταις καὶ τοῖς κήρυξιν. κηριάζουσι γὰρ καὶ οὗτοι. ἀφιᾶσι δὲ ἀρχόμεναι κηριάζειν γλισχρότητα μυξώδη, ἐξ ὧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διαχεῖται. ἀφίησι δ' ἰχῶρα εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ γίνεται ἐν

ται ἐν

τὰ ἐν τῇ γῇ συνιστάντα πορφύρια μικρά, ἃ ἔχουσαι ἁλίσκονται αἱ πορφύραι. ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτεκεῖν ἁλῶσιν, ἐνίοτε ἐν ταῖς φορμίσιν εἰς ταὐτὸ συνιοῦσαι, ἐκτίκτουσι, καὶ γίνεται οἱονεὶ βότρυς.

Ἔστι δὲ τῶν πορφυρῶν γένη πλείονα. καὶ ἔνιαι μὲν μεγάλαι, οἷον αἱ περὶ τὸ Σίγειον, καὶ τὸ Λεκτόν. αἱ δὲ μικραί, οἷον ἐν τῷ Εὐρίπῳ, καὶ ἄνθος αἱ μὲν πλεῖσται μέλαν ἔχουσιν, ἔνιαι δ' ἐρυθρὸν μικρόν. γίνονται δ' ἔνιαι τῶν μεγάλων καὶ μναῖαι. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς, καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν μέγεθος εἰσὶ μικραί, τὸ δ' ἄνθος ἐρυθρὸν ἔχουσιν. ἔτι δ' ἐν μὲν τοῖς προσβόροις μέλαιναι, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἐρυθραὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος, πρὸς τὸ λιχνότερα τῶν πορφυρῶν, ὅτι παροιμία ἐστί, καὶ λέγει, ὡς μέν τινες ἀπὸ τοῦ βάμματος. οὗ γὰρ ἂν προσψαύσῃ ἕλκει ἐφ' ἑαυτό, καὶ τοῖς προσπαρατεθειμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγήν. ἄλλοι δ' ἀπὸ τοῦ ζῴου. Ἁλίσκονται δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης τοῦ ἔαρος. ὑπὸ κύνα δ' οὐχ ἁλίσκονται. οὐ γὰρ νέμονται, ἀλλὰ κρύπτουσιν ἑαυτάς, καὶ φωλεύουσι. τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἀνὰ μέσον τῆς μήκωνος καὶ τοῦ τραχήλου. Ἔχει δὲ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ κῆρυξ τὰ ἐπικαλύμματα κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ἄλλα τὰ στρομβώδη ἐκ γενετῆς πάντα. νέμονται δ' ἐξείροντα τὴν καλουμένην γλῶτταν ὑπὸ τὸ κάλυμμα. τὸ δὲ μέγεθος τῆς γλώσσης ἔχει ἡ πορφύρα μεῖζον δακτύλου, ᾧ νέμεται καὶ διατρυπᾷ καὶ τὰ κογχύλια, καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακον. μακρόβια δ' ἐστὶ καὶ ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ, καὶ ζῇ περὶ ἔτη ἕξ. φανερὰ δὲ ἡ αὔξησις ἐκ τῶν ἐν τῷ ὀστράκῳ ἑλίκων. Αἱ δὲ κόγχαι, καὶ χῆμαι, καὶ σωλῆνες, καὶ κτένες, ἐν τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν. Αἱ δὲ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυθοῦ. ἔχουσι τε ἐν αὑταῖς τὸν πιννοφύλακα, αἱ μὲν καρίδιον, αἱ δὲ καρκίνιον. οὗ στερόμεναι θᾶττον διαφθείρονται. τοῦτον δὲ Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων συμπεφυκέναι φησὶν αὐταῖς. Χρύσιππος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, ἡ πίννη φησί, καὶ ὁ πιννοτήρης συνεργὰ ἀλλήλοις κατ' ἰδίαν οὐ δυνάμενα συμμένειν. ἡ μὲν οὖν πίννη, ὄστρεόν ἐστιν ὁ δὲ πιννοτήρης, καρκίνος μικρός. καὶ ἡ πίννη διαστήσασα τὸ ὄστρακον, ἡσυχάζει, τηροῦσα τὰ ἐπεισιόντα ἰχθύδια. ὁ δὲ πιννοτήρης παρεστὼς ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων, ἡ δὲ δηχθεῖσα συμμύει. καὶ οὕτως τὸ ἀποληφθὲν ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ. Φασὶ δέ τινες καὶ συγγεννᾶσθαι αὐτὰ αὐταῖς, καὶ ὡς ἂν ἐξ ἑνὸς σπέρματος γίνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησί, πάντα τὰ ὀστρακώδη γίνεται καὶ ἐν τῇ ἰλύϊ. ἐν μὲν τῇ βορβορώδει τὰ ὄστρεα, ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει κόγχαι, καὶ τὰ εἰρημένα. περὶ δὲ τὰς σήραγγας τῶν πετρῶν τήθεα, καὶ βάλανοι, καὶ τὰ ἐπιπολάζοντα. οἷον λεπάδες, καὶ νηρεῖται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὀστρακοδέρμοις καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὄστρακον, καθάπερ αἵ τε κνίδαι, καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σήραγξι τῶν πετρῶν. Ἔστι δὲ τῶν κνιδῶν δύο γένη. αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κοίλοις οὐκ ἀπολύονται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοις, καὶ πλαταμώδεσιν ἀπολυόμεναι μεταχωροῦσι. τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ ἀκαλήφας ὀνομάζει. ἔτι τε Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις οὕτως, Ἔχει τὸν πρῶτον πάντων ἔφυσα φῦναι. εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας. καὶ ἐν Σφηξί. Φερεκράτης δ' ἐν Αὐτομόλοις, κἂν ἀκαλήφαις τὸν ἴσον χρόνον ἐστεφανῶσθαι. Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἰατρός, ἡ δὲ ἀκαλήφη φησίν ἐστιν εὐκοίλιος, οὐρητική, εὐστόμαχος. κνησμὸν δὲ ποιεῖ τοῖς συνάγουσιν, ἐπειδὰν μὴ προαλείψωνται. ὄντως γὰρ ἀνιᾷ τοὺς θηρεύοντας αὐτήν. ὑφ' ὧν κατὰ παραφθορὰν νῦν ἀκαλήφη ὀνομάζεται. τάχα δὲ ἴσως διὰ ταύτην καὶ ἡ βοτάνη. κατ' εὐφημισμὸν γὰρ τῆς ἀντιφράσεως ὠνόμασται. οὐ γὰρ πραεῖά ἐστι, καὶ ἁπαλὴ τῇ ἁφῇ. τραχεῖα δέ, καὶ ἀηδής. τῆς μέντοι θαλασσίας ἀκαλήφης μνημονεύει καὶ Φιλιππίδης ἐν Ἀμφιαράῳ οὕτως, Ὄστρε', ἀκαλήφας, λεπάδας παρέθηκέ μοι. τὸ δ' ἐν Λυσιστράτῃ Ἀριστοφάνους πέπαικται, Ἀλλ' ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτη, καὶ μητριδίων ἀκαληφῶν. Ἐπεὶ τήθεα τὰ ὄστρεα. μέμνηται γὰρ κωμῳδικῶς πρὸς τὴν τηθήν, καὶ μητέρα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων ὁ Δίφιλος. τὰ δὲ φησίν. χημῶν δὲ τῶν παχετῶν αἱ μικραί, καὶ λεπτὴν ἔχουσαι τὴν σάρκα, ὄστρεα λέγονται. καὶ εὐστόμαχοί εἰσι καὶ εὐέκκριτοι. αἱ δὲ παχεῖαι, βασιλικαὶ δὲ πρός τινων καλούμεναι, πελώριαί τε λεγόμεναι, τρόφιμοι, δυσέκκριτοι, εὔχυλοι, εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους. Τελλῖναι γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαί, καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ Νείλου ἀνάβασιν πληθύνουσιν. ὧν λεπτότεραι μὲν εἰσὶν αἱ βασιλικαί, διαχωρητικαί τε καὶ κοῦφαι. ἔτι δὲ καὶ τρόφιμοι. αἱ δὲ ποτάμιαι γλυκύτεραι. οἱ δὲ μύες μέσως εἰσὶ τρόφιμοι, διαχωρητικοί, οὐρητικοί. κράτιστοι δὲ οἱ Ἐφέσιοι, καὶ τούτων οἱ φθινοπωρινοί. αἱ δὲ μύες, καὶ τῶν μυῶν οὖσαι μικρότεραι γλυκεῖαί τε, καὶ εὔχυλοί εἰσι, πρὸς ἔτι τε καὶ τρόφιμοι. οἱ δὲ σωλῆνες μὲν πρός τινων καλούμενοι, πρός τινων δὲ καὶ αὐλοί, καὶ δόνακες, καὶ ὄνυχες πολύχυλοι, καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. καὶ οἱ μὲν ἄρρενες αὐτῶν, ῥαβδωτοί εἰσι, καὶ οὐρανοχρώματοι. εἰσὶ δὲ τοῖς λιθιῶσι, καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν εὔθετοι. οἱ δὲ θήλεις μονοχρώματοί τε εἰσί, καὶ γλυκύτεροι. λαμβάνονται δὲ ἑφθοί, καὶ τηγανιστοί. κρείττονες δ' εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ χανεῖν ἐπ' ἀνθράκων

ὌΣΤΡΕΑ.

ἀνθράκων ὀπτώμενοι, σωληνισταὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ συνάγοντες τὰ ὄστρεα ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, γράφων οὕτως. Φιλόξενος ὁ καλούμενος σωληνιστὴς, ἐκ δημαγωγοῦ τύραννος ἀνεφάνη. ζῶν τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἁλιευόμενος, καὶ σωληνοθήρας ὢν, ἀφορμῆς δὲ λαβόμενος καὶ ἐμπορευσάμενος βίον ἐκτήσατο. Τῶν δὲ κτενῶν ἁπαλώτεροι μέν εἰσιν οἱ λευκοί, ἄβρωμοι γὰρ καὶ εὐκοίλιοι. τῶν δὲ μελάνων καὶ πυῤῥῶν οἱ μείζονες καὶ ἐνεάριοι εὔστομοι. κοινῶς δὲ πάντες εὐστόμαχοι, εὔπεπτοι, εὐκοίλιοι, λαμβανόμενοι μετὰ κυμίνου καὶ πεπέρεως. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν, λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόναις τε τοῖς κτένεσίν τε. αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρυΐνας ὁμοιότητος διαφέρουσι παρὰ τοὺς τόπους. αἱ μὲν γὰρ αἰγύπτιαι, γλυκεῖαι, ἁπαλαί, εὔστομοι, θρεπτικαί, πολύχυλοι, οὐρητικαί, εὐκοίλιοι. αἱ δὲ ἄλλαι ἁλυκώτεραι, τὰ δὲ ὠτία δύσπεπτα, τρόφιμα δὲ μᾶλλον τηγανιζόμενα. αἱ δὲ φωλάδες εὔστομοι, βρωμώδεις δὲ καὶ κακόχυλοι. ἐχῖνοι δὲ ἁπαλοὶ μὲν εὔχυλοι, βρωμώδεις, πλήσμιοι, εὔφθαρτοι. μετὰ δὲ ὀξυμέλιτος λαμβανόμενοι καὶ σελίνου καὶ ἡδυόσμου, εὐστόμαχοι, γλυκεῖς τε καὶ εὔχυλοι. προσηνέστεροι δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροί, καὶ οἱ μήλινοι, καὶ οἱ παχύτατοι, καὶ οἱ ἐν τῷ ξύεσθαι γαλακτῶδες ἀνιέντες. οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαληνίαν γινόμενοι, καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν, καὶ τὸν Ἀδρίαν τινὲς αὐτῶν καὶ ὑπόπικροί εἰσιν. οἱ δ' ὑπὸ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας, κοιλίας λυτικοί. Ἀριστοτέλης δέ φησι τῶν ἐχίνων πλείω γένη εἶναι. ἓν μὲν τὸ ἐσθιόμενον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν ᾠά. ἄλλα δὲ δύο, τό, τε τῶν σπατάγγων, καὶ τὸ τῶν καλουμένων βρισσῶν. μνημονεύει τῶν σπατάγγων καὶ Σώφρων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὁλκάσιν οὕτως, Διαρδάπτοντα μιστύλλοντα διαλείχοντά μου τὸν κάτω σπατάγγην. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβης γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησί, Καρκῖνοι θ' ἵκοντι ἐχῖνός τε τοὶ καθ' ἁλμυρὰν ἅλα. νεῖν μὲν οὐκ ἴσαντι, πεζᾷ δ' ἐμπορεύονται μόνοι. Δημήτριος δ' ὁ σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου, Λάκωνά φησί τινα κληθέντα ἐπὶ θοίνην παρατεθέντων ἐπὶ τὴν τράπεζαν, θαλαττίων ἐχίνων ἐπιλαβέσθαι ἑνός, οὐκ εἰδότα τὴν χρῆσιν τοῦ ἐδέσματος. ἀλλ' οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδειπνοῦσιν πῶς ἀναλίσκουσιν. ἐνθέντα δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κελύφει βρύκειν τοῖς ὀδοῦσι τὸν ἐχῖνον. δυσχρηστούμενον οὖν τῇ βρώσει, καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπεῖν, ὦ φάγημα μιαρόν, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφῶ μαλακισθείς, οὔτ' αὖθις ἔτι λάβοιμι. ὅτι δὲ οἱ ἐχῖνοι, λέγω δὲ καὶ τοὺς χερσαίους, καὶ τοὺς θαλαττίους, καὶ ἑαυτῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρῶντας προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας, ὥσπερ τι χαράκωμα, Ἴων ὁ Χῖος μαρτυρεῖ ἐν Φοίνικι καινῇ λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἔν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ᾔνεσα, Ἢ τὰς ἐχίνου μᾶλλον οἰζυρὰς τέχνας. Ὃς εὖτ' ἂν ἄλλων θηρίων ὁρμὴν μάθῃ. Στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν εἱλίξας δέμας, Κεῖται δακεῖν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος. Τῶν δὲ λεπάδων φησὶν ὁ Δίφιλος, τινὲς μέν εἰσι μικραί, τινὲς δὲ καὶ ὀστρέοις ἐοίκασιν. εἰσὶ δὲ σκληραί, καὶ ὀλιγόχυλοι, καὶ οὐκ ἄγαν δριμεῖαι, εὔστομοι δέ, καὶ εὐκατέργαστοι. ἑφθαὶ δὲ πως εὔστομοι. αἱ δὲ πίνναι οὐρητικαί, τρόφιμοι, δύσπεπτοι, δυσανάδοτοι. ἐοίκασι δ' αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ, διὸ τοῖς ἀσθενοῦσι τὸν στόμαχον οἰκεῖον, δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. τούτων δὲ αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν, ἁπαλαί, εὔφθαρτοι, διὸ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθενοῦσιν οἰκεῖαι. αἱ δὲ πορφύραι μεταξὺ πίννης εἰσί, καὶ τοῦ κήρυκος. ὧν οἱ μὲν τράχηλοι, πολύχυλοι, εὔστομοι. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν, ἁλυκὸν καὶ γλυκύ, καὶ εὐανάδοτον, εἰς ἐπίκρασίν τε ἐπιτήδειον. Τὰ δὲ ὄστρεα γεννᾶται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς, καὶ ἐν λίμναις, καὶ ἐν θαλάσσῃ. κράτιστα δὲ τὰ θαλάττια, ὅταν λίμνη ἢ ποταμὸς παράκειται. γίνεται γὰρ εὔχυλα, καὶ μείζονα, καὶ γλυκύτερα. τὰ δὲ πρὸς ἠόσι καὶ πέτραις ἰλύος, καὶ ὕδατος ἀμιγῆ, μικρά, σκληρά, δηκτικά. τὰ δὲ ἐαρινὰ ὄστρεα, καὶ τὰ κατὰ τὴν τοῦ θέρους ἀρχὴν κρείσσονα, πλήρη θαλασσίζοντα, μετὰ γλυκύτητος εὐστόμαχα, εὐέκκριτα. τὰ δὲ συνεψόμενα μαλάχῃ ἢ λαπάθῳ, ἢ ἰχθύσιν, ἢ καθ' αὑτά, τρόφιμα, καὶ εὐκοίλια. Μνησίθεος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν φησιν, ὄστρεα καὶ κόγχαι καὶ μύες καὶ τὰ ὅμοια, τὴν μὲν σάρκα δυσκατέργαστά ἐστι διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτοῖς ἁλυκήν. διόπερ ὠμὰ μὲν ἐσθιόμενα, κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικά, διὰ τὴν ἁλυκότητα. τὰ δὲ ἑψόμενα ἀφίησιν ἤτοι πᾶσαν, ἢ τὴν πλείστην ἅλμην εἰς τὴν συνέψουσαν αὐτὴν ὑγρότητα. διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες, ἐν αἷς ἂν ἑψηθῇ τι τῶν ὀστρέων, ταρακτικαὶ, καὶ ὑπακτικαὶ κοιλίας εἰσίν, αἱ δὲ σάρκες τῶν ἑψημένων ὀστρέων ψόφους ποιοῦσιν ἐστερημέναι τῶν ὑγρῶν. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ὀστρέων ἐάν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἀλυποτάτην ἔχει διάθεσιν. πεπύρωται γάρ. διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὠμοῖς ἐστι δύσπεπτα, καὶ τὰς ὑγρότητας ἐν αὐτοῖς ἔχει κατεξηραμμένας. δι' ὧν ἔκλυτος ἡ κοιλία γίνεται τροφήν τε δίδωσιν ὑγράν τε, καὶ δύσπεπτον ἅπαν ὄστρεον καὶ πρὸς τὰς οὐρήσεις ἐστὶν οὐκ εὔοδα. ἀκαλήφη δὲ καὶ ἐχίνων ᾠά, καὶ τὰ τοιαῦτα τροφὴν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικράν. τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶ λυτικὰ

καὶ

ΟΣΤΡΕΑ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΣ.

καὶ οὐρήσεως κινητικά. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος ἐν γεωργικοῖς τάδε τῶν ὀστρέων καταλέγει.

Ἢ καὶ ὄστρεα ὅσσα βυθοὺς ἅτε βόσκεται ἅλμης, Νηρῖται, στρόμβοι τε, πελωριάδες τε, μύες τε, Γλίσχραι τ' ἄλλα σωλῆνές τε, καὶ αὐτῆς φωλεὰ πίννης.

Καὶ Ἀρχέστρατος δ' ἐν γαστρονομίᾳ φησί, Τοὺς μῦς Αἶνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεια δ' Ἄβυδος, Τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἡ Μιτυλήνη. Πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἄπλατα μετ' αὐτῶν. Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στενοπορθμίδι κόγχας. Κἂν Ἐφέσῳ λήψῃ τὰς χήμας, οὔτι πονηράς. Τήθεα Καλχηδών, τοὺς δὲ κήρυκας δ' ἐπιτρίψαι Ὁ Ζεύς, τούς τε θαλασσογενεῖς, καὶ τοὺς ἀγοραίους. Πλὴν ἑνὸς ἀνθρώπου. κεῖνος δέ μοι ἐστὶν ἑταῖρος. Λέσβου ἐρισταφύλου ναίων ἀγάθων δὲ καλεῖται. Καὶ Φιλύλλιος ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς πόλεις, φησί, Χήμας, λεπάδας, σωλῆνας, μῦς, πίννας, κτένας ἐκ Μηθύμνης. Ὄστρεια δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος ἀρχιλόχοις, Πίννησι καὶ ὀστρείοισιν ὁμοῖοι. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμοις, Ὄστρεια συμπεφυκότα, ὄστρεον δὲ ὡς ὄρνεον. Πλάτων ἐν Φαίδρῳ, ὀστρέου τρόπον φησί δεδεσμευμένοι. καὶ ἐν τῷ Τιμαίῳ, Τὸ τῶν ὀστρέων γένος συμπάντων. ἐν δὲ τῷ τῆς πολιτείας δεκάτῳ, ὄστρεά τε ἐπιπεφυκέναι, ὄστρεά τε καὶ φυκίας. αἱ δὲ πελωρίδες ὠνομάσθησαν παρὰ τὸ Πελώριον. μείζων γάρ ἐστι χήμης, καὶ παρηλλαγμένον. Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ ἐν ἄμμῳ αὐτὰς γίνεσθαι. τῶν δὲ χημῶν μνημονεύει Ἴων ὁ Χῖος ἐν ἐπιδημίαις. καὶ ἴσως οὕτως ὠνόμασται τὰ κογχύλια παρὰ τὸ κεχηνέναι. περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γινομένων ὀστρέων (οὐ γὰρ ἄκαιρον καὶ τούτων μνησθῆναι, διὰ τὴν τῶν μαργαριτῶν χρῆσιν) Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ περὶ λίθων γράφει οὕτως. Τῶν θαυμαζομένων δὲ λίθων ἐστὶ καὶ ὁ μαργαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει. Μαργαρῖται. ποιοῦσι δ' ἐξ αὐτοῦ τοὺς πολυτελεῖς ὅρμους. γίνεται δὲ ἐν ὀστρέῳ τινὶ παραπλησίῳ ταῖς πίνναις. πλὴν ἐλάττονι. μέγεθος δὲ ἡλίκον ἰχθύος ὀφθαλμὸς εὐμεγέθης. Ἀνδροσθένης δ' ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς παράπλῳ γράφει οὕτως, τῶν δὲ στρόμβων, καὶ χοιρίνων, καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων αἱ ποικίλαι ἰδέαι, καὶ πολὺ διάφοροι τῶν παρ' ἡμῖν. γίνονται δὲ πορφύραι τε, καὶ ὀστρέων πολὺ πλῆθος τῶν λοιπῶν. ἓν δὲ ἴδιον, ὃ καλοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρίτις λίθος γίνεται. αὕτη δ' ἐστὶ πολυτελὴς κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ πωλεῖται περὶ Πέρσας τε, καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. ἔστι δ' ἡ μὲν τοῦ ὀστρέου ὄψις παραπλησία τῷ κτενί. οὐ διέγλυπται δέ, ἀλλὰ λεῖον τὸ ὄστρακον ἔχει, καὶ δασύ. οὐδὲ ὦτα ἔχει δύο, ὥσπερ ὁ κτείς, ἀλλὰ ἕν. ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὀστρέου, ὥσπερ ἐν τοῖς σηείοις ἡ χάλαζα. καὶ ἔστιν ἡ μὲν χρυσοειδὴς σφόδρα, ὥστε μὴ ῥᾳδίως διαγνῶναι, ὅταν παρατεθῇ παρὰ τὸ χρυσίον. ἡ δὲ ἀργυροειδής, ἡ δὲ τελείως λευκή, ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων. Χάρης δ' ὁ μιτυληναῖος ἐν ἑβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν φησί. θηρεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν. ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, καὶ Περσικήν, καὶ Σουσιανήν, καὶ Βαβυλωνίαν παρόμοιον ὀστρέῳ. τὸ δ' ἐστὶν ἁδρὸν καὶ πρόμηκες, ἔχον ἐν αὐτῷ σάρκα καὶ μεγάλην καὶ λευκήν, εὐώδη σφόδρα. ἐξ ὧν ἐξαιροῦντες ὀστᾶ λευκά, προσαγορεύουσι μὲν μαργαρίτην. κατασκευάζουσι δ' ἐξ αὐτῶν ὁρμίσκους τε, καὶ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. περὶ ἃ σπουδάζουσιν οἱ Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ πάντες Ἀσιανοί, πολὺ μᾶλλον τῶν ἐκ χρυσίου γεγενημένων. Ἰσίδωρος δ' ὁ χαρακηνὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας περιηγητικῷ, κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νῆσόν φησιν εἶναι τινά, ἔνθα πλείστην μαργαρίτην εὑρίσκεσθαι. διόπερ σχεδίας καλαμίνας πέριξ εἶναι τῆς νήσου. ἐξ ὧν καθαλλομένους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιὰς εἴκοσιν ἀναφέρειν διπλοῦς κόγχους. Φασὶ δ' ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὦσι, καὶ ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον τὴν πίνναν κύειν, καὶ πλείστην γίνεσθαι μαργαρίτην, καὶ εὐμεγέθη. τοῦ δὲ χειμῶνος εἰς τὰς ἐμβυθίους θαλάσσας δύεσθαι εἰώθασιν αἱ πίνναι. θέρους δὲ τὰς μὲν νύκτας κεχήνασι διανηχόμεναι, ἡμέρας δὲ μύουσιν. ὅσαι δ' ἂν πέτραις ἢ σπιλάσι προσφυῶσι, ῥιζοβολοῦσι. κἀνταῦθα μένουσαι, τὴν μαργαρίτην γεννῶσι. ζωογονοῦνται δέ, καὶ Μαργαρῖται. τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότος τῇ σαρκὶ μέρους. τοῦτο δὲ συμπέφυκε τῷ τοῦ κόγχου στόματι χηλὰς ἔχον, καὶ νομὴν εἰσφέρον. ὃ δή ἐστιν ἐοικὸς καρκίνῳ μικρῷ, καλούμενον πιννοφύλαξ. διήκει δὲ ἐκ τούτου ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου οἱονεὶ ῥίζα. παρ' ἣν ἡ μαργαρίτις γεννωμένη αὔξεται διὰ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγχης, καὶ τρέφεται ὅσον ἂν ἡ προσπεφυκυῖα χρόνον. ἐπειδὰν δὲ διὰ τὴν ἔκφυσιν ὑποτεμνομένη ἡ σάρξ, καὶ μαλακῶς ἐντέμνουσα χωρίσῃ τὴν μαργαρίτην ἀπὸ τοῦ κόγχου, ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι τρέφει. λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ διαυγεστέραν ποιεῖ, καὶ καθαρωτέραν. ἡ μὲν οὖν ἐμβύθιος πίννα διαυγεστάτην ποιεῖ, καὶ καθαρωτάτην, καὶ μεγάλην γεννᾷ μαργαρίτην. ἡ δὲ ἐπιπολάζουσα, καὶ ἀναφερής, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι δύσχρους, καὶ ἥσσων. κινδυνεύουσι δ' οἱ θηρῶντες τοὺς μαργαρίτας, ὅταν εἰς κεχηνότα κόγχον κατ' εὐθὺ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα. μύει γὰρ τότε, καὶ πολλάκις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποπρίονται. ἔνιοι δὲ καὶ παραχρῆμα ἀποθνήσκουσιν. ὅσοι δ' ἂν ἐκ πλαγίου ὑποθέντες τὴν χεῖρα τύχωσι, ῥᾳδίως τοὺς κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν.

ἙΦΘΟΠΩΛΙΟΝ.

ἑφθοπώλιον.

ἀπῶσιν. Μαράγδων δὲ μνημονεύει Μένανδρος ἐν πωλίῳ, Μαράγδιον εἶναι ταῦτ᾽ ἔδει, καὶ σάρδια. αὐτὸν δὲ τοῦ σ λεκτέον. παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὠνόμασται διὰ τὸ διαυγὲς ὑπάρχειν. Μετὰ ταῦτα περιηνέχθησαν πίνακες ἔχοντες τῶν διʼ ὕδατος κρεῶν πολλά. πόδας καὶ κεφαλάς, καὶ ὠτία, καὶ σιαγόνας. ἔτι δὲ καὶ χορδάς, καὶ κοιλίας, καὶ γλώσσας, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένοις ἑφθοπωλείοις. εἴρηται γὰρ Οὐλπιανὲ καὶ τὸ ἑφθοπώλιον παρὰ Ποσειδίππῳ ἐν παιδίῳ. καὶ πάλιν ζητούντων τοὺς ὀνομάσαντάς τι τούτων, ὁ μέν τις ἔλεγε, τῶν ἐδαδίμων κοιλιῶν μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι. Φήσω σ᾽ ἀδεκατεύτους κοιλίας πωλεῖν. καὶ ἑξῆς. Τί μ᾽ ὦ ἀγάθ᾽ οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας, Πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾷς. καὶ πάλιν· Ἐγὼ δέ γ᾽ ἤνυστρον βοός, καὶ κοιλίαν ὑείαν Καταβροχθίσας, κᾆτ᾽ ἐκπιὼν τὸν ζωμὸν ἀναπόνιπτος Λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας, καὶ Νικίαν ταράξω. καὶ πάλιν, Ἡ δ᾽ ὀβριμοπάτρα γ᾽ ἑφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας. Καὶ χόλικος ἠνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον. Σιαγόνος δέ, Κρατῖνος πλούτοις, Περὶ σιαγόνος βοείας μαχόμενος. καὶ Σοφοκλῆς ἀμύκῳ, Σιαγόνας τε δὴ μαλθακὰς τίθησι. Πλάτων δ᾽ ἐν τιμαίῳ γράφει, Καὶ τὰς σιαγόνας ἄκρας αὐτοῖς συνέδησεν, ὑπὸ τὴν φύσιν τοῦ προσώπου. καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἱππικῆς, Σιαγόνα μακρὰν συνεσταλμένην. οἱ δὲ συαγόνα διὰ τοῦ υ στοιχείου ἐκφέροντες κατ᾽ ἀναλογίαν λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ὑός. χορδῶν τε μέμνηται Ἐπίχαρμος, ἃς ὀρύας ὀνομάζει, ἐπιγράψας τι καὶ τῶν δραμάτων ὀρύαν. Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις, Ἐκ μοῦ χορδὴν τοῖς φροντισταῖς παραθέντων. Κρατῖνος ἐν πυτίνῃ, Ὡς λεπτὸς ἦ δ᾽ ὅς ἐσθ᾽ ὁ τῆς χορδῆς τόμος. καὶ Εὔπολις ἐν αἰξίν. Ἄλεξις δ᾽ ἐν λευκαδίᾳ, ἢ δραπέταις, Χορδαρίου τόμος ἥκει, καὶ περικομματίων. Ἀντιφάνης ἐν γάμοις, Ἐκτεμὼν χορδῆς μέσαιον, ποδῶν δέ, καὶ ὠτίων, ἔτι δὲ ῥύγχους. Ἄλεξις δ᾽ ἐν κρατείᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ, Τὸ δὲ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον ἐκθήσομαι πολλὰ ἔχον τῶν ζητουμένων ὀνομάτων. Θεόφιλος παγκρατιαστῇ, Ἑφθῶν μὲν σχεδὸν Τρεῖς μνᾶς λέγ᾽ ἄλλο ῥυγχίον κωλῆν, πόδας Τέτταρας ὑείους Ἡράκλεις, βοὸς δὲ τρεῖς. Ἀναξίλας μαγείροις, Τῶν Αἰσχύλου πολὺ μᾶλλον εἶναί μοι δοκεῖ ἰχθύδι᾽ ὀπτᾶν. τί σὺ λέγεις ἰχθύδια; Συσσίτιον μέλλεις νοσηλεύειν, ὅσον Ἀκροκώλι᾽ ἕψειν δεῖ ῥύγχη, πόδας. Ἀναξίλας δ᾽ ἐν κίρκῃ, Δεινὸν μὲν γὰρ ἔχοντ᾽ ὑὸς ῥύγχος ὦ φίλε κινησία. καὶ ἐν καμψοί, Ῥύγχος φορῶν ὕειον ἠσθόμην τό τε. Ὠτάρια δ᾽ ὠνόμασε καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν σατύρῳ. Ἀξιόνικος δὲ ἐν χαλκίδι φησί, Ζωμοποιῶ θερμὸν ἰχθύων ἐπαναπλάττων, ἡμίβρωτα λείψανα συντιθείς. † οἴονται αὐτῷ ἑτεράλικα σιλφίῳ σφενδονῶν ἀλλᾶντα τέμνω. παραφέρω χορδῆς τόμον ῥύγχος εἰς ὄξος πιέζω. ὥστε πάντας ὁμολογεῖν τῶν γάμων κρείττω γεγονέναι τὴν ὅλον ἡμέραν. Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, Ἐγευσάμην χορδῆς ὁ δύστηνος τέκνον. Πῶς εἰσίδω ῥύγχος περικεκαυμένον. Φερεκράτης λήροις, Ὡς οὐχὶ τουτὶ ῥύγχος ἀτεχνῶς ἐσθ᾽ ὑός. Καὶ τόπος δέ τις οὕτω καλεῖται ῥύγχος, περὶ στράτον τῆς Αἰτωλίας, ὥς φησι Πολύβιος ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν. Στησίχορός τε φησὶν ἐν συοθήραις, Κρύψαι δὲ ῥύγχος ἄκρον γᾶς ὑπένερθεν. ὅτι δὲ κυρίως λέγεται ῥύγχος ἐπὶ τῶν συῶν, προείρηται. ὅτι δὲ καὶ ἐπ᾽ ἄλλων ζώων, Ἄρχιππος Ἀμφιτρύωνι δευτέρῳ κατὰ παιδιὰν εἴρηκε. καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου οὕτως. Καὶ ταῦτ᾽ ἔχων τὸ ῥύγχος οὑτωσὶ μακρόν. καὶ Ἀραρὼς ἀδώνιδι, Ὁ γὰρ θεὸς τὸ ῥύγχος ὡς ἡμᾶς στρέφει. Ἀκροκωλίων δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης αἰολοσίκωνι, καὶ μὴν τὸ δεῖν᾽ ἀκροκώλια δέ σοι τέτταρα ἥψησα τακερά. καὶ ἐν γηρυτάδῃ, Ἀκροκώλια, ἄρτοι, κάραβοι. Ἀντιφάνης κορινθίᾳ, Ἔπειτα καὶ ἀκροκώλιον ὕειον Ἀφροδίτῃ γελοῖον ἀγνοεῖς. ἐν τῇ Κύπρῳ δ᾽ οὕτω φιληδεῖ ταῖς ὑσὶ δέσποτα, ὥστε καταφαγεῖν ἀπεῖρξε τὸ ζῶον, τοὺς δὲ βοῦς ἠνάγκασεν. ὅτι δὲ ὄντως Ἀφροδίτῃ ὗς θύεται, μαρτυρεῖ Καλλίμαχος, ἢ Ζηνόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι γράφων ὧδε. Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ὗς θύουσι, καὶ ἡ ἑορτὴ καλεῖται ὑστήρια. Φερεκράτης δ᾽ ἐν μεταλλεῦσι, Σχελίδες δ᾽ ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται Ἐπὶ πινακίσκοις, καὶ δίεφθ᾽ ἀκροκώλια. Ἄλεξις κυβευταῖς, Ἡριστηκότων Σχεδόν τι δ᾽ ἡμῶν ἐξ ἀκροκωλίου τινός. Κἂν παννυχίδι ἢ ἐρίθοισιν, ἡμίοπτα μὲν Τὰ κρέα δ᾽ ἐστί, τὸ περίκομμ᾽ ἀπόλλυται. Ὁ γόγγρος ἑφθός, τὰ δ᾽ ἀκροκώλι᾽ ὀλίγα. Τῶν δ᾽ ἑφθῶν ποδῶν μνημονεύει Φερεκράτης ἐν δουλοδιδασκάλῳ, ὡς παρασκευάζεται δεῖπνον πῶς ἂν εἴπαθ᾽ ἡμῖν. καὶ δῆτα ὑπάρχει τέμαχος ἐγχέλειον ἡμῖν, τευθίς, ἄρνειον κρέας, φύσκης τόμος, ποὺς ἑφθός, ἧπαρ, πλευρόν, ὀρνίθια πλήθει πολλά, τυρὸς ἐν μέλιτι, μερὶς κρεῶν. Ἀντιφάνης παρασίτῳ, Χοίρειον Σκέληκα πυρὰ ἄστειον γενῆ τὴν ἑστίαν Ἄριστον, ἑφθὸς τυρὸς ἐπεδόνει πολύς. Ἐκφαντίδης δ᾽ ἐν σατύροις, Πόδας τε εἰ δέοι πριάμενον καταφαγεῖν ἑφθοὺς ὑός. γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς διὰ τούτων, Ἅλις ἀφύης μοι, παρατέταμαι γὰρ τὰ λιπαρὰ κάπτων. ἀλλὰ φέρετ᾽ ἀπόβασιν ὑπάτιον. ἢ καπριδίου νεοῦ κολλοπά τινα. εἰ δὲ μή, πλευρὸν ἢ γλῶτταν, ἢ σπληνὸς ἦν δεῖν, ἢ δέλφακος, ἢ ῥῖνες, ἢ ἤτρια, φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. τοσούτων λεχθέντων καὶ περὶ τούτων, οὐδὲ τῶν

ἰατρῶν

ἱερῶν οἱ θύοντες ἀσύμβολοι μεταλήψασιν. ἔφη γὰρ ὁ Διονυσοκλῆς, Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, κεφαλὴ καὶ πόδες ὑῶν οὐ πολὺ τὸ τρόφιμον καὶ λιπαρὸν ἐν αὐτοῖς ἔχουσι. καὶ ὁ Λεωνίδης δήμων ἐν τετάρτῳ Ἀτθίδος, Ἀφείδαντά φησι βασιλεύοντα Ἀθηνῶν Θυμοίτης ὁ νεώτερος ἀδελφός, νόθος ὢν ἀποκτείνας, αὐτὸς ἐβασίλευσεν. ἐφ' οὗ Μέλανθος Μεσσήνιος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐπήρετο τὴν Πυθίαν ὅπου κατοικήσῃ. ἡ δὲ ἔφη, ἔνθα ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῇ τοὺς πόδας αὐτῷ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκεῖ δεῖπνῳ παραθέντων. καὶ τοῦτ' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι. τῶν ἱερέων γάρ τι πάτριον τινὰ ἑορτὴν ἐπιτελούντων, καὶ πάντα τὰ κρέα καταναλωκότων, τῶν δὲ ποδῶν, καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοίπων ὄντων ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν. Μήτρα ἑξῆς ἐπεισηνέχθη μυροποιός τις ὡς ἀληθῶς οὖσα, καὶ μήτηρ τῶν Ἱπποκράτους ὑῶν, οὓς εἰς ὑωδίαν κωμῳδουμένους οἶδα. εἰς ἣν ἀποβλέψας ὁ Οὐλπιανός, ἄγε δὴ ἔφη ἄνδρες φίλοι, παρά τίνι κεῖται ἡ μήτρα. ἱκανῶς γὰρ γεγαστρίσμεθα, καὶ καιρὸς ἤδη ἐστὶ καὶ λέγειν ἡμᾶς. τοῖς δὲ Κυνικοῖς τούτοις παρακελεύομαι σιωπᾶν κεχορτασμένοις ἀφειδῶς. πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σιαγόνων καὶ τῶν κεφαλῶν καταφαγεῖν βούλονται καὶ τὰ ὀστᾶ, ὧν οὐδεὶς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαύειν ὡς κυσί. κύνες γάρ εἰσι, καὶ εὔχονται καλεῖσθαι. νόμος δὲ λείψανα ἐκβάλλειν κυσὶν ἐν Κρήσσαις ὁ Εὐριπίδης ἔφη. πάντα γὰρ ἐσθίειν καὶ πίνειν θέλουσιν, ἀλλ' οὐ νοῦν οὐ λαμβάνοντες ὅπερ ὁ θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ, τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' αὑτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ, μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς, καὶ λόγων τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν φωνὴν τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ξύνεισιν. ὅπου δὲ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ξυμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσίν, οὐκ ἂν ἴδοις αὐλητρίδας, οὔτε ὀρχηστρίδας, οὔτε ψαλτρίας, ἀλλ' αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων, διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς λέγοντάς τε, καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν οἶνον πίωσι. τοῦτο δ' ὑμεῖς ποιεῖτε ὦ Κύνουλκε, πίνοντες, μᾶλλον δ' ἐκπίνοντες, αὐλητρίδων καὶ ὀρχηστρίδων δίκην ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν λόγων ἡδονὴν ζῶντες κατὰ τὸν αὐτὸν Πλάτωνα (ὡς ἐν τῷ Φιλήβῳ φησίν) οὐκ ἀνθρώπου βίον, ἀλλά τινος πλεύμονος, ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ' ὀστρέων ἐμψύχων ἐστὶ σωμάτων. καὶ ὁ Κύνουλκος ὀργισθείς, γάστρων ἔφη, καὶ κοιλιοδαίμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶδας, οὐ λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ ἱστορίας μνησθῆναι, οὐ τῆς ἐν λόγοις χάριτος ἀπάρξασθαί ποτε, ἀλλὰ τὸν χρόνον ἅπαντα περὶ ταῦτα κατατρίβεις ζητῶν, κεῖται, οὐ κεῖται, εἴρηται, οὐκ εἴρηται. ἐξονυχίζεις τε πάντα τὰ προσπίπτοντα τοῖς συνδιαλεγομένοις, τὰς ἀκάνθας συνάγων, ὡς ἂν ἐχινόποδας, καὶ ἀναβρύχειαν ὄνων ἀεὶ διατρίβων, αὐτῶν τῶν ἡδίστων μηδὲν συναθροίζων. ἢ οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων καλουμένην sportulam, κατά τινα πατρίαν παράδοσιν λεγομένην, καὶ διδομένην τοῖς φίλοις, ἐπινομίδα καλῶν. καὶ εἰ μὲν τὴν Πλάτωνος γλῶσσαν μαθεῖν βουλόμεθα. εἰ δὲ παρά τινι οὕτως εὑρὼν λεγομένην, ἐμφάνισον τὸν εἰπόντα. ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐπινομίδα καλουμένην καὶ μέρος τι τῆς τριήρους, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν τριηρικῷ παρατίθεται. οὐ σὺ εἶ, ὁ καὶ τὸν καινόν, καὶ οὐδέπω ἐν χρείᾳ γενόμενον φαινόλην. ἔρρωσαι γὰρ ὦ βέλτιστε καὶ ὁ φαινόλης, εἰπών. παῖ Λευκέ, δός μοι τὸν ἄχρηστον φαινόλην. εἰς βαλανεῖον δέ ποτε πορευόμενος, οὐκ ἔφης πρὸς τὸν πυνθανόμενον, ποῖ δὴ ἀπολούμενος ἦν δ' ἐγὼ ἐπείγομαι. κἀκείνης σοι τῆς ἡμέρας ὁ καλὸς καννσινὸς ὑπὸ λωποδυτῶν ἀνηρπάσθη. ὡς γέλωτα πάμπολυν ἐν τῷ βαλανείῳ γενέσθαι, ἀχρήστου ζητουμένου φαινόλου. ἄλλο τι δὲ ὦ ἑταῖροι φίλτατοι, πρὸς γὰρ ὑμᾶς εἰρήσεται τἀληθῆ. προσέπταισε λίθῳ, καὶ τὴν κνήμην εἵλκωσε. θεραπευθεὶς οὖν προῄει καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί τοῦτο Οὐλπιανέ; ὑπώπιον ἔλεγε. κἀγὼ (ξυνῆν γὰρ αὐτῷ) τότε τὸν γέλωτα φέρειν οὐ δυνάμενος, παρά τινι τῶν φίλων ἰατρῷ ὑπαλειψάμενος τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς παχεῖ φαρμάκῳ, πρὸς τοὺς πυνθανομένους, τί δὲ σὺ πρόσκομμα ἔφασκον; τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερός ἐστι ζηλωτὴς Πομπηιανὸς ὁ Φιλαδελφεύς, ἄνθρωπος οὐκ ἀπανοῦργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός. ὅς τις πρὸς τὸν οἰκέτην διαλεγόμενος, μεγάλῃ τῇ φωνῇ καλέσας τοὔνομα, Στρομβιχίδη ἔφη, κόμιζέ μοι ἐπὶ τὸ γυμνάσιον τὰς βλαύτας, τὰς ἀφορήτους, καὶ τὴν ἐφεστρίδα τὴν ἄχρηστον. ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πώγωνα προσαγορεύσω τοὺς ἑταίρους. ὀπτὸς γάρ ἐστί μοι τάριχος. κόμιζε δὲ τοῦ ἐλαίου τὴν λήκυθον. πρότερον γὰρ συντριβησόμεθα, ἔπειθ' οὕτως ἀπολούμεθα. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος σοφιστής, φεβρουαρίῳ μηνὶ ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι. τὸν δὲ μῆνα τοῦτον κληθῆναί φησιν ὁ Μαυρούσιος Ἰόβας, ἀπὸ τῶν κατουδαίων φόβων κατ' ἀναίρεσιν τῶν δειμάτων, ἐν ᾧ τοῦ χειμῶνος ἐστὶ τὸ ἀκμαιότατον, καὶ ἔθος τό τε τοῖς κατοιχομένοις τὰς χοὰς ἐπιφέρειν πολλαῖς ἡμέραις. πρός τινα τῶν φίλων οὐκ εἶδές με ἔφη πολλῶν ἡμερῶν διὰ τὰ καύματα. τῆς δὲ τῶν Παναθηναίων ἑορτῆς ἐπιτελουμένης, δι' ἣν καὶ τὰ δικαστήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, γενέθλιός ἐστι τοῦ

Ὀνοματοθῆραι.

ΜΗΤΡΑ.

ἀλίκτορος Ἀθηνᾶς, καὶ ἄδικος ἡ τῆτες ἡμέρα. ἐκάλεσε δέ ποτε καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἡμῶν ἑταῖρον οὐδὲν αὐτῷ χρήσαντος τοῦ θεοῦ, ἄχρηστον. δεῖξιν δέ ποτε λόγων δημοσίᾳ ποιούμενος, καὶ ἐγκώμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως ἔφη. θαυμαστὴ δ' ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἡ αὐτοπάταξ. διότι τινές εἰσιν ὦ ἑταῖροι οἱ Οὐλπιάνειοι σοφισταί, οἳ καὶ τὸ μιλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων, τὸ εἰς θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν κατασκευαζόμενον, ἰπνολέβητα ὀνομάζοντες πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν σικελιώτην Διονύσιον. ὃς τὴν μὲν παρθένον ἐκάλει μένανδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα. καὶ τὸν στύλον μενεκράτην, ὅτι μένει καὶ κρατεῖ. βαλλάντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται. καὶ τὰς τῶν μυῶν διαδύσεις, μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦς τηρεῖ. Ἄθανις δ' ἐν πρώτῳ σικελικῶν, τὸν αὐτόν φησι Διονύσιον, καὶ τὸν βοῦν, γαρόταν καλεῖν. καὶ τὸν χοῖρον ἴακχον, τοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασσάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ Ἡρακλείδης ὁ λέμβος ἐν τῇ τριακοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως, Ἀλέξαρχος, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν κτίσας, διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν, ὀρθοβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλέων, καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, καὶ τὴν δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χοίνικα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν κήρυκα ἀπύτην, καὶ τοῖς Κασσανδρέων δὲ ἄρχουσι τοιαῦτά ποτε ἐπέστειλε Ἀλέξαρχος ὁ μάρμων. πρόμοις γαθεῖν τοὺς ἡλιοκρεῖς οἰῶν, οἵδα λιποῦσα θεωτῶν ἔργων κρατίτορας μορσίμῳ τύχᾳ κεκυρωμένας θεοῦ πόγαις χυτλώσαντες αὐθὺς, καὶ φύλακας ὀρειγενεῖς. τί δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δηλοῖ, νομίζω ἐγὼ μηδὲ τὸν Πύθιον διαγνῶναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνην, τὸ δὲ τυραννεῖν οὐδὲν, ἢ τί ποτε τὸ σπουδαῖον, ἀκολουθεῖν, ἔρις, ἐν τῷ λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, ἢ διαλέπτων ἀσίτων συκίνων λέγοντα. ὅτι. Τὸ πρᾶγμα τοῦτ' οὐκ ἔστιν εἴπερ γίνεται. Οὐδ' ἔστι γάρ που γινόμενον ὃ γίνεται Οὔτ' εἰ πρότερον ἦν ἔστιν ὃ νῦν γίνεται. Ἔστι γὰρ οὐκ ὂν οὐδέν. ὃ δὲ μὴ γέγονέ πω Οὐκ ἔστιν ὥσπερ γέγονε. ὃ γὰρ μὴ γέγονέ πω. Ἐκ τοῦ γὰρ εἶναι γέγονεν. εἰ δ' οὐκ ἦν, ὅθεν Πῶς ἐγένετ' οὐδὲ οὐκ ὄντος; οὐχ οἷόν τε γάρ. Εἰ δ' αὐτόθεν ποι γέγονε, οὐκ ἔσται πάλιν. Κεῖποι δέ πω τις εἴποθεν γενήσεται Τὸ οὐκ ὂν, εἰς οὐκ ὂν γὰρ οὐ δυνήσεται. Ταυτὶ δ' ὅτ' οὐδὲν, οὐδ' ἂν Ἀπόλλων μάθοι. Οἶδα δ' ὅτι καὶ Σιμωνίδης που ὁ ποιητὴς Ἀρίσταρχον εἶπε τὸν Δία. καὶ Αἰσχύλος Τὸν ᾅδην Ἀγησίλαον. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος. ἰοχέαιραν τὴν ἀσπίδα τὸ ζῶον. διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ θαυμάσιος Πλάτων ἐν τῷ πολιτικῷ εἰπὼν, ξηροβατικά τινα ζῶα καὶ ἀεροβατικά. ἀλλὰ ξηροτροφικόν τε καὶ ὑγροτροφικόν. καὶ ξηρονομικόν, ἔτι ζώων χερσαίων καὶ ἐνύγρων καὶ ἐναερίων ἐπιλέγει. ὥσπερ παρακελευόμενος τούτοις τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν καινότητα, γράφων καὶ κατὰ λέξιν τάδε. κἂν διαφυλάξῃς τὸ μὴ σπουδάζειν ἔτι τοῖς ὀνόμασι πλουσιώτερος, καὶ εἰς γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως. οἶδα δὲ καὶ Ἡρώδην τὸν ἀττικὸν ῥήτορα ὀνομάζοντα τροχοπέδην τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν, ὅτε κατάντεις τόπους ὀχούμενος ἐπορεύετο, καί τοι Σιμαρίστου ἐν τοῖς συνωνύμοις ἐποχλέα τὸ ξύλον τοῦτο ἐπονομάσαντος. καὶ Σοφοκλῆς δέ που ὁ ποιητὴς τὸν φύλακα, μοχλόν που ὠνόμασεν ἐν τούτοις. Θάρσει μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός. Κἂν ἄλλοις δὲ τὴν ἄγκυραν ἰσχάδα κέκληκεν, διὰ τὸ κατέχειν τὴν ναῦν. Ναῦται δὲ μηρύσαντο νηὸς ἰσχάδα. Καὶ Δημάδης δὲ ὁ ῥήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν Αἴγιναν εἶναι λήμην τοῦ πειραιῶς. τὴν δὲ Σάμον, ἀπόρρωγα τῆς πόλεως. ἔαρ δὲ τοῦ δήμου, τοὺς ἐφήβους. τὸ δὲ τεῖχος, ἐσθῆτα τῆς πόλεως. τὸν δὲ σαλπικτὴν, κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα. ὁ δ' ὀνοματοθήρας οὗτος σοφιστὴς, ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα, ἧς ἐπεσχημένα ἦν τὰ γυναικεῖα. πόθεν δέ σοι ὦ Οὐλπιανὲ καὶ κεχορτασμένοι εἰπεῖν ἐπῆλθε, δέον τῷ κορεσθῆναι χρήσασθαι. πρὸς ταῦτα ὁ Οὐλπιανός πως ἡδέως γελάσας, ἀλλὰ μὴ βαΰζε εἶπεν ὦ ἑταῖρε, μὴ δὲ ἄγρει αἰνῶ τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν τῶν ὑπὸ κύνα οὐσῶν ἡμερῶν· δέον αἰκάλλειν μᾶλλον, καὶ προσσαίνειν τοῖς συνδείπνοις, μὴ καί τινα κυνοφόντιν ἑορτὴν ποιησώμεθα, ἀντὶ τῆς παρ' Ἀργείοις ἐπιτελουμένης. χορτασθῆναι εἴρηται ὦ δαιμόνιε ἀνδρῶν, παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Ὀδυσσεῦσιν οὕτως. ἦσθε πανημέριοι χορταζόμενοι γάλα λευκόν. καὶ Μένανδρος δὲ ἐν τροφωνίῳ ἔφη, χορτασθείς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν γηρυτάδῃ, Θεράπευε, καὶ χόρταζε τῶν μονῳδιῶν; Σοφοκλῆς τε ἐν τυροῖ, Οἱ τοῖσι πανχόρτοισιν ἐξενιζόμεθα. Εὔβουλος δ' ἐν δόλωνι, Ἐγὼ κεχόρτασμαι μὲν ἄνδρες οὐ κακῶς, Ἀλλ εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μόλις πάνυ. Ὑπεδυσάμην ἅπαντα δρῶν, τὰς ἐμβάδας. Σώφιλος δ' ἐν φυλάρχῳ, Γαστρισμὸς ἔσται δαψιλής, τὰ προοίμι' Ὁρῶ, χορτασθήσομαι Νὴ τὸν Διόνυσον ἄνδρες ἤδη στρηνιῶ. καὶ Ἄμφις ἐν οὐρανῷ, εἰς τὴν ἑσπέραν χορταζόμενα πᾶσιν ἀγαθοῖς. ταῦτα μὲν οὖν ὦ Κύνουλκε εἰπεῖν προχείρως ἔχοσι τανῦν, αὔριον δὲ ἢ ἐν ἡμέρᾳ
ἔργων β. σοφισ. τὴν γὰρ εἰς τρίτην Ἡσίοδος εἴρηκεν οὕτως, Γληγαῖς σε χορτάσω, ἐάνπερ μὴ εἴπῃς ὁ κοιλιοδαίμων παρά τινι κεῖται. σιωπήσαντος δ' ἐκείνου, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι ὦ κύον ἐρῶ, ὅτι Εὔπολις τοὺς

κόλακας

ΟΝΟΜΑΤΟΘΗΡΑΣ.

κόλακας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκεν. τὸ δὲ μαρτύριον ἀναβαλοῦμαι, ἕως ἂν ἀποδῶ σοι τὰς πληγάς. ἡσθέντων οὖν ἤδη τοῖς πεπαιγμένοις ἁπάντων, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ Οὐλπιανός, καὶ τὸν περὶ τῆς μήτρας λόγον ἀποδώσω. Ἄλεξις γὰρ ἐν τῷ ποντικῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι, Καλλιμέδοντα τὸν ῥήτορα, κάραβον δὲ ἐπικαλούμενον κωμῳδῶν (ἦν δ' οὗτος εἷς τῶν κατὰ Δημοσθένη τὸν ῥήτορα πολιτευομένων) φησίν, Ὑπὲρ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκειν θέλει, Ὑπὲρ δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ κάραβος, Ἑφθῆς ἴσως † πρὸς ἰταλῶν ἀποθανεῖν. ἦν δὲ ὁ Καλλιμέδων, καὶ ἤδη ὀψοφαγία διαβόητος. μνημονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι οὕτως, Ἔμμητρον ἐὰν ἢ τὸ ξύλον βλαστὴν ἔχει, Μητρόπολις ἐστίν, οὐχὶ πατρόπολις. Μήτραν τινὲς πωλοῦσιν ἥδιστον κρέας. Μήτρας ὁ χῖος ἐστὶ τῷ δήμῳ φίλος. Εὔφρων δ' ἐν παραδιδομένῃ, Ὕμνος διδάσκαλος δὲ μήτραν σκευάσας, Παρέθηκε Καλλιμέδοντι κᾆθ' ἅμα, Ἐποίησε πηδᾶν, ὅθεν ἐκλήθη κάραβος. Διώξιππος δὲ ἐν ἀντιπορνοβοσκῷ, οἵων δ' ἐπιθυμεῖ βρωμάτων ὡς μουσικῶν, ἤνυστρα, μήτρας, χόλικας. ἐν δὲ ἰσοθεοῖς γράφῳ, τὶ σὰν δ' ἐξέπαιον. Ἀμφικλῆς, μήτρας δύο κρεμαμένας, Δείξας ἐκεῖνον πέμπε. φής, ἐὰν ἴδῃς. Εὔβουλος δ' ἐν Δευκαλίωνι, Ἥπατια, νῆστις, πλεύμονες, μήτρα. ὁ Λυγκεὺς δὲ ὁ σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνώριμος, καὶ τὴν σὴν ὀπῶ χρῆσιν αὐτῆς οἶδεν. ἀναγράφων γ' οὖν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιόν φησιν οὕτως, μήτρας τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὀπῷ. τοῦ δὲ ὀποῦ μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν δυσέρωσι περὶ Κυρήνης τὸν λόγον ποιούμενος, Ἐκεῖσε δ' ἐκπλέω Ὅθεν διεσπάσθημεν ἐρρῶσθαι λέγων, Ἅπασιν ἵπποις, σιλφίῳ, συνωρίσι, Καυλῷ, κέλησι, μασχάλαις, πυρετοῖς, ὀποῖς. τῆς δὲ διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἐκτομίδα, μνημονεύει Ἵππαρχος ὁ τὴν αἰγυπτιακὴν ἰλιάδα συνθεὶς ἐν τούτοις, Ἀλλαλοπά σύ μ' εὐφραίνει μήτρης καλὰ πρόσωπα ἐκβολάδος, δέλφαξ ἐν κλιβάνῳ ἡδέα ὄζων. Σώπατρος δ' ἐν μὲν ἱππολύτῳ φησίν, Ἀλλ' οἷα μήτρα καλλίκαρπος ἐκβολὰς Δίεφθα, λευκανθεῖσα, τυροῦ τε δέμας. ἐν δὲ φυσιολόγῳ, Μήτρας ὑείας οὐκ ἀφεψηθεὶς τόμος. Τὴν δεξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων. ἐν δὲ σίλφαις, Μήτρας ὑείας ἑφθὸν ὡς φάγῃς τόμον Δριμεῖαν ᾠδῶν πηγανῖτιν εἰς χολήν. οἱ μέν τοι ἀρχαῖοι πάντες πρὸ τοῦ δειπνεῖν οὐ παρέφερον οὔτε μήτρας, οὔτε θριδακας, οὔτ' ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ὥσπερ νῦν γίνεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψοδαίδαλος, μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις, καὶ τὸ μύροις χρῆσθαί φησιν. Αἰεὶ δὲ στεφάνοισι κάρα παρὰ δαῖτα πύκαζου Παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαίας πέδον ὄλβιον αὐθεῖ, Καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπευε, Καὶ σμύρναν, λιβανόν τε πυρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν Βάλλε πανημέριος Συρίης εὐώδεα καρπόν. Ἐμπίνοντι δέ σοι, φερέτω τοιόνδε τράγημα, Γαστέρα καὶ μήτραν ἑφθὴν ὑὸς ἐν τε κυμίνῳ, Ἔν τ' ὄξει δριμεῖ, καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν, Ὀρνίθων τ' εἰ ὀπτῶν ἁπαλὸν γένος ὡς ἂν ὑπάρχῃ Ὥρη. τῶν δὲ Συρακοσίων τούτων ἀμέλησον Οἳ πίνουσι μόνον, βατράχων τρόπον, οὐδὲν ἔδοντες. Ἀλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθε Βρωτά, τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκεῖνα τραγήματα πάντα πέφυκε, Πτωχείας παράδειγμα κακῆς ἑφθῆς, ἐρέβινθοι, Καὶ κύαμοι, καὶ μῆλα, καὶ ἰσχάδες, ἀλλὰ πλακοῦντα Αἰνῶ ἀθήνησι γεγεννημένον. εἰ δὲ μὴ αὖ που Αὐτὸν ἔχῃς ἑτέρωθι, μέλι ζήτησον ἀπελθὼν Ἀττικόν, ὡς τοῦτ' ἐστίν, ὃ ποιεῖ κεῖνον ὑβριστήν, Οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς, Καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου, καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὄλεθρον Ἤκειν, καὶ κατορωρύχθαι σταδίους ἀναρίθμους. Λυγκεὺς δὲ διαγράφων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητρίδος δεῖπνον, ὅτε ὑπεδέχετο Δημήτριον τὸν πολιορκητήν, εὐθέως τοὺς εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ἐσθίοντας ποιεῖ ἰχθῦς παντοίους, καὶ κρέα. ὁμοίως καὶ τὸ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον διατιθεὶς ἐπιτελοῦντος ἀφροδίσια, καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἰχθῦς πρῶτον παρατίθησι, καὶ κρέα. θαυμάζειν δ' ἐστὶν ἄξιον, τὰς καλὰς ὑποθήκας παραδιδόντος ἡμῖν Ἀρχεστράτου, ὃς Ἐπικούρῳ τῷ σοφῷ τῆς ἡδονῆς καθηγεμὼν γενόμενος, κατὰ τὸν Ἀσκραῖον ποιητήν, γνωμικῶς καὶ ὑμῖν συμβουλεύει, τισὶ μὲν μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ ἐσθίειν παρακελεύεται, καὶ τά, οὐδὲν ἀποδέων τοῦ παρὰ Δαμοξένῳ τῷ κωμῳδοποιῷ μαγείρου, ὃς ἐν συντρόφοις φησίν, Ἐπικούρου δέ με Ὁρᾷς μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, παρ' ᾧ Ἐν δυ' ἔτεσιν καὶ μησὶν οὐχ ὅλοις δέκα Τάλαντ' ἐγώ σοι κατεπύκνωσα τέτταρα. Τοῦτο δὲ τί ἐστιν, εἰπέ μοι, καθηγήσαι μάγειρος ἦν, κἀκεῖνος οὐκ ᾔδει θεοί Ποῖος μάγειρος, ἡ φύσις πάσης τέχνης. Ἀρχέγονόν ἐστιν ὦ ἀλιτήρια. Οὐκ ἔστιν οὐθὲν τοῦ πονεῖν σοφώτερον, ἢν τ' εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα, τοῦ λόγου βιβλίῳ Ἔχοντι τούτου. πολλὰ γὰρ συμβάλλεται, Διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον, Μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα, Μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα σύ γ' ὡς κενοῦ, Καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα μισθώσω σαφῶς, Ὡς ἐκ διατριβῆς. τοῦτο δεῖ γὰρ εἰδέναι, Τίν' ἔχει διαφοράν, πρῶτος ὦ βέλτιστε σύ Γλαυκίσκος ἐν χειμῶνι, καὶ θέρει. πάλιν Ποῖος ἤδη δύσιν πλειάδος συνειδέναι, Ἰχθῦς; ὑπὸ τροπὰς ἐστὶ χρησιμώτατος, Αἱ μεταβολαὶ γάρ, αἵ τε κινή

ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΑ.

σεις κακόν. Ἠλίβατον ἐν ἀνθρώποισιν ἀλλοιώματα Ἐν ταῖς τροπαῖς ποιοῦσι μανθάνεις, τὸ δὲ Ληφθὲν καθ᾽ ὥραν ἀποδίδωσι τὴν χάριν. Τίς παρακολουθεῖ ταῦτα; τοιγαροῦν στρόφοι, καὶ πνευμάτια γινόμενα τὸν κεκλημένον Ἀσχημονεῖν ποιοῦσι, παρὰ δ᾽ ἐμοὶ τρέφει Τὸ προσφερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται, Ὀρθῶς τε διαπνεῖ. τοιγαροῦν εἰς τοὺς πόρους Ὁ χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται. Χυμὸς λέγεις, Δημόκριτος οὐδὲν πρᾶγμα τὰ Γινόμενα ποιεῖ τὸν φαγόντ᾽ Ἀθρεπτικόν, Καὶ τῆς ἰατρικῆς τί μετέχειν μοι δοκεῖς, Καὶ πᾶς ὁ φύσεως ἐντός. ἡ δ᾽ ἀπειρία Τῶν νῦν μαγείρων κατανόει πρὸς τῶν θεῶν, Οἵαν τιν᾽ ὀσμὴν ὅταν ἴδῃς δὴ ἰχθύων Ὑπεναντίων αὐτοῖσι ποιούντων μίαν. Καὶ σήσαμ᾽ ὑποτρίβοντας εἰς ταύτην λαβὼν Ἕκαστον αὐτῶν κατὰ μέρος προσπαρέδιτω, Ὡς μοι κέχρησαι. τί γὰρ ἂν εὖ γένοιτό τι, Τῆς ἰδιότητος πρὸς ἑτέραν μεμιγμένης, Καὶ συμπλεκομένας οὐχὶ συμφώνους ἀφάς, Τὸ ταῦτα διορᾶν, ἐστὶν ἐμψύχου τέχνης, Οὐ τὸ διανίζειν λοπάδας, οὐδ᾽ ὄζειν καπνοῦ. Ἐγὼ γὰρ εἰς τοὐπτανεῖον οὐκ εἰσέρχομαι, Ἀλλά τι θεωρῶ πλησίον καθήμενος. Ποιοῦσι δ᾽ ἕτεροι, σοὶ δὲ λέγω τὰς αἰτίας, Καὶ τἀποβαῖνον ὀξύ, τὸ περίκομμ᾽ ἄφες Ἁρμονικὸς οὐ μάγειρος, ἐπίτεινον τὸ πῦρ, Ὁμαλιζέτω τοῖς τάχεσι πρώτην λοπάς Ζεῖ, τοὺς ἐφεξῆς οὐχὶ συμφώνως νοεῖς Τὸν τύπον Ἄπολλον, καὶ τί φαίνεται τέχνη, Εἶτ᾽ οὐθὲν εἰκῆ παρατίθεμαι τοῖς συμπόταις Βρῶμ᾽ ἀλλὰ μίξας πάντα κατὰ συμφωνίαν. Πῶς δ᾽ ἐστὶν αὐτοῖς; ἃ διὰ τεττάρων ἔχει Κοινωνίαν, διὰ πέντε, διὰ πασῶν πάλιν, ταῦτα προσάγω πρὸς αὐτὰ τὰ διαστήματα, Καὶ ταῖς ἐπιφοραῖς εὐθὺς οἰκείως πλέκω, Ἐνίοτε δ᾽ ἀφεστὼς παρακελεύομαι, πόθεν Ἅπτει; τί τούτῳ μιγνύειν μέλλεις; ὅρα Διάφωνον ἕλκεις, οὐχ ὑπέρβασις σοφόν, Ἐπίκουρος οὕτω κατεπύκνου τὴν ἡδονήν. Ἐμασᾶτ᾽ ἐπιμελῶς οἶδε τἀγαθὸν μόνος Ἐκεῖνος οἷόν ἐστιν, οἱ δ᾽ ἐν τῇ στοᾷ Ζητοῦσι συνεχῶς, οἷον ἔστ᾽ οὐκ εἰδότες. Οὐκοῦν ὅτ᾽ οὐκ ἔχουσιν, ἀγνοοῦσι. Οὐδ᾽ ἂν ἑτέρῳ δοίησαν, οὕτω σοι δοκεῖ; Ἀφῶμεν οὖν τὰ λοιπά, δῆλα δὴ πάλαι. Καὶ Πλάτων δὲ ἐν Συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας μειρακίου πατέρα ὡς διαφθαρέντος κατὰ τὴν δίαιταν ὑπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ φησιν, Ἀπολώλεκάς μου τὸ μειράκιον παραλαβὼν Ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον Ἀλλότριον αὐτοῦ, καὶ πότους ἑωθινοὺς Πίνει διὰ σὲ νῦν, πρότερον οὐκ εἰθισμένον. Εἶτ᾽ εἰ μεμάθηκε δέσποτα ζῆν, ἐγκαλεῖς; Ζῆν δ᾽ ἐστὶ τὸ τοιοῦτο; ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί. Ὁ γοῦν Ἐπίκουρος φησὶν εἶναι τἀγαθὸν Τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ᾽ ἔχειν Ταύτην ἑτέρωθεν, ἐκ δὲ τοῦ ζῆν δεῖ καλῶς, ὦ Σωσία ταύτῃ τυχὸν δώσεις ἐμοί. Ἑώρακας σὺ φιλόσοφον εἰπέ μοι τινὰ Μεθύοντα, ἢ τούτοις οἷς λέγεις κηλούμενον Ἅπαντας. οἱ γοῦν τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες. Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς, ὥσπερ ἀποδεδρακότα Οὕτως, ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, Ἴσασιν οὐ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πράγματος, Ὥστ᾽ ἐκπεπλῆχθαι πάντας. Καὶ παρ᾽ Ἀντιφάνει δ᾽ ἐν Στρατιώτῃ τυχὼν παραινέσεις εἰσφέρων, ἄνθρωπος τοιοῦτός ἐστιν. ὅς φησιν, Ὅστις ἄνθρωπος Ἀσφαλές τι κτῆμ᾽ ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζεται, Πλεῖστον ἡμάρτηκεν. ἢ γὰρ εἰσφορά τις ἥρπακε Τἄνδοθεν πάντ᾽, ἢ δίκη τις περιπεσὼν ἀπώλετο, Ἢ στρατηγήσας προσώφλεν, χορηγὸς θ᾽ αἱρεθεὶς Ἱμάτια καὶ χρυσᾶ παρασχὼν τῷ χορῷ ῥάκκος φορεῖ, Ἢ τριηραρχῶν ἀπήγξατ᾽, ἢ πλέων ἥλωκέ που, Ἢ βαδίζων, ἢ καθεύδων κατακέκοφθ᾽ ὑπ᾽ οἰκετῶν, Οὐ βέβαιον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὅσ᾽ ἂν καθ᾽ ἡμέραν Εἰς ἑαυτὸν ἡδέως τις εἰσαναλίσκειν τύχοι. Οὐ δὲ ταῦτα σφόδρα τι, καὶ γὰρ τὴν τράπεζαν ἁρπάσαι Κειμένην αὖτις προσελθών, ἀλλ᾽ ὅταν τὴν ἔνθεσιν Ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυγχάνῃς κατεσπακώς, Τοῦτ᾽ ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον. Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Ὑδρίᾳ. εἰς ταῦτ᾽ οὖν τις ἀποβλέπων ἄνδρες φίλοι, εἰκότως ἂν ἐπαινέσειε τὸν καλὸν Χρύσιππον, κατιδόντα ἀκριβῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν, καὶ εἰπόντα μητρόπολιν εἶναι τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, τὴν Ἀρχεστράτου γαστρολογίαν, ἣν πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρίμαργοι θεογονίαν τινὰ αὐτοῦ εἶναι λέγουσιν τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιίαν. πρὸς οὓς καὶ Θεόγνητος ἐν Φάσματι, ἢ Φιλαργύρῳ φησὶν ἐκ τούτων, Ἄνθρωπ᾽ ἀπολεῖς με. τῶν γὰρ ἐκ τῆς ποικίλης Στοᾶς λογαρίων ἀναπεπλησμένος νοσεῖς, Ἐρεῖς ἀλλότριον ἐσθ᾽ ὁ πλοῦτος ἀνθρώπῳ πάχνης; Σοφία δ᾽ ἴδιον κρύσταλλος, οὐδεὶς πώποτε Ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ᾽, ὦ τάλας ἐγώ Οἵῳ μ᾽ ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνῴκισεν; Ἐπ᾽ ἀρίστερ᾽ ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, Ἀντέστροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία, Πεφιλοσόφηκας γῇ τε κ᾽ οὐρανῷ λαλῶν, Οἷς οὐθέν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. Ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, παῖδες ἐπεισῆλθον φέροντες ἐπὶ δίσκων καράβους μείζονας Καλλιμέδοντος τοῦ ῥήτορος, ὃς διὰ τὸ φιληδεῖν τῷ βρώματι κάραβος ἐπεκλήθη. Ἄλεξις μὲν οὖν αὐτὸν

ἐν Δορκί

ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ.

ἐν Ὀρχίδι, ἢ Ποππυζούσῃ, φίλιχθυν εἶναι κοινῶς παραδιδόασι, καθάπερ καὶ ἄλλοι τῶν κωμῳδοποιῶν, λέγων οὕτως. Τοῖς ἰχθυοπώλαις ἐστὶν ἐψηφισμένον, Ὥς φασι, χαλκῆν Καλλιμέδοντος εἰκόνα Στῆσαι Παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν, Ἔχουσαν ὀπτὸν κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ, Ὡς αὐτὸν ὄντ' αὐτοῖσιν τῆς τέχνης μόνον Σωτῆρα. τοὺς ἄλλους δὲ πάντας, ζημίαν. Περισπούδαστος δὲ ἦν πολλοῖς ἡ τοῦ καράβου βρῶσις, ὡς ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κωμῳδίας μερῶν. Ἀρκέσει δὲ τανῦν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις, οὕτως λέγων, Ἰχθῦς τις ἐώνηται, ἢ σηπίδιον, ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων, ἢ πουλύπους, ἢ νῆστις, ὀπτᾶτ' ἢ γαλεός, ἢ τευθίδες, Μὰ τὸν Δί' οὐδ' ἦτ' οὐ καὶ βάτις, οὐδὲ φήμ' ἐγώ. Οὐδὲ χόριον, οὐδὲ πυῶος, οὐδ' ἧπαρ κάπρου, Οὐδ' ἡ χαδόνης, οὐδ' ἠτριαῖον δέλφακος, Οὐδ' ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν, Γυναιξὶ κοπιώσαις ἐπικουρήσατε. Πλατείας δὲ καρίδας ἂν εἴη λέγων τοὺς ἀστακοὺς καλουμένους, ὧν μνημονεύει Φυλύλλιος ἐν πόλεσι. καὶ Ἀρχέστρατος γὰρ ἐν τῷ διαβοήτῳ ποιήματι, οὐδ' ὅλως τὸν κάραβον ὀνομάζων, ἀστακὸν προσαγορεύει, ὥσπερ καὶ ἐν τούτοις, Ἀλλὰ παρεὶς λῆρον πολύν, ἀστακὸν ὠνοῦ, Τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακράς, ἄλλως τε βαρείας, Τοὺς δὲ πόδας μικρούς, βραδέως δ' ἐπὶ γαῖαν ὁδεύει. Εἰσὶ δὲ πλεῖστοι μὲν πάντων ἀρετῇ τε κράτιστοι Ἐν Λιπάραις, πολλοὶ δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβης γάμῳ, τὸν προειρημένον ἀστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι, λέγων οὕτως, Ἐντὶ δ' ἀστακοί, κολύβδαιναί τ' ἔχοισαι ποδία μικρά, τὰς χεῖρας δὲ μακράς, κάραβος δὲ τοὔνομα. Ἴδιον δ' ἐστὶ γένος καράβων τε καὶ ἀστακῶν ἄλλο, ἔτι δὲ καρίδων. τὸν δ' ἀστακὸν οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ ο ὀστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὀσταφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ φησί, Κἀστακοὶ γαμψώνυχοι. Σπεύσιππος δὲ ἐν β. ὁμοίων, παραπλήσιά φησιν εἶναι τῶν μαλακοστράκων, κόρακον, ἀστακόν, νύμφην, ἄρκτον, καρκῖνον, πάγουρον. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιός φησι, καρίδες, καρκῖνοι, κάραβοι, ἀστακοί, εὔστομα καὶ διουρητικά. κολύβδαιναν δὲ εἴρηκεν Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς προειρημένοις, ὡς μὲν Νίκανδρός φησι, τὸ θαλάσσιον αἰδοῖον. ὡς δ' Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ, τὴν καρίδα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζῴων ἱστορίας, τῶν μαλακοστράκων ὀχεύονταί φησι, κάραβοι, ἀστακοί, καρίδες, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ καὶ τὰ ὀπισθουρητικὰ τῶν τετραπόδων. ὀχεύονται δὲ τοῦ ἔαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῇ. ἤδη γὰρ ὦπται ἡ ὀχεία πάντων τῶν τοιούτων. ἐνιαχοῦ δέ, ὅταν τὰ σῦκα ἄρξηται πεπαίνεσθαι. γίνονται δ' οἱ μὲν κάραβοι ἐν τοῖς τραχέσι καὶ πετρώδεσιν. οἱ δ' ἀστακοὶ ἐν τοῖς λείοις. ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. διὸ καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἀστακοὶ γίνονται. περὶ δὲ τὸ Σίγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. εἰσὶ δ' οἱ κάραβοι μακρόβιοι πάντες. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων, τοὺς ἀστακούς, καὶ καράβους, καὶ καρίδας ἐκδύεσθαί φησι τὸ γῆρας. περὶ δὲ τῶν καρίδων, ὅτι καὶ πολλαὶ ἦν καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἔφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορεῖ, κτίσαι φάσκων αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος γενομένου κατακλυσμοῦ, μετὰ Μάκαρας, καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος παραινεῖ τάδε, Ἦν δὲ ποτ' εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι, Καρίδ' εὖ μεγέθει λήψῃ, σπάνιαι δὲ πρίασθαι. Ἐν δὲ Μακεδονίᾳ τε, καὶ Ἀμβρακίᾳ, μάλα πολλαί. Ἐκτεταμένως δὲ εἴρηκε καρίδα Ἀραρὼς μὲν ἐν Καμπυλίωνι, Αἵ τε καμπύλαι Καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην, Εἰς χοινόπλεκτον ἄγγος. Καὶ Εὔβουλος ἐν Ὀρθάννῃ Καρῖδα καθῆκα κάτω, κἀνέσπασ' αὖθις. Ἀναξανδρίδης Λυκούργῳ, Καὶ συμπαίζει καριδαρίοις μετὰ περδικίων, καὶ θεστηλιδίων, Καὶ ψιτταδίοις μετὰ κωβιδαρίων, καὶ σκινδαρίοις μετὰ κωβιδίων. Ὁ δὲ αὐτὸς κἀν Πανδάρῳ φυτίν, Οὐκ ἐπικεκυφὼς ὀρθὸς ὦ βέλτιστ' ἔσει, Αὕτη δὲ καρίδοι τὸ σῶμα. καμπύλη Ἄγκυρά τ' ἐστὶν ἄντικρυς τοῦ σώματος. Ἐν δὲ Κερκίῳ, Ἐρυθρώτερον καρῖδος ὀπτῶν σ' ἀποφανῶ. Εὔβουλος Τιτθαῖς Καρῖδα τε τῶν κύφων. Καὶ ἐν Καλλαίσχρῳ, Κυρταὶ δὲ ὁμοῦ καρῖδες ἐν ξηρῷ πέδῳ. Καὶ ἐν Ἰαλέμῳ, Ὠρχοῦντο δ' ὡς καρῖδες ἀνθράκων ἔπι, Πηδῶσι κυρταί. Συνεσταλμένως δ' εἴρηκεν Εὔπολις ἐν Αἰξὶν οὕτως, Πλὴν ἅπαξ ποτ' ἐν Φαίακος ἔφαγον καρίδας. Καὶ ἐν Δήμοις, ἔχων τὸ πρόσωπον καρίδος μασθλητίνης. Ὠνομάσθησαν δὲ καρίδες ἀπὸ τοῦ κάρα. τὸ πλεῖστον γὰρ μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλὴ ἀπηνέγκατο. καρίδες δὲ βραχέως οἱ Ἀττικοὶ ἀναλόγως. παρὰ γὰρ τὸ κάρη γέγονε διὰ τὸ μείζονι κεχρῆσθαι κεφαλῇ. ὡς οὖν παρὰ τὸ γραφὴ γραφίς, καὶ βολὴ βολίς, οὕτω καὶ παρὰ τὸ κάρη καρίς. ταθείσης δὲ τῆς παρατελευταίας, ἐτάθη καὶ τὸ τέλος. καὶ ὁμοίως λέγεται τῷ ψηφίς, κρηπίς, καὶ τευθίς. περὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων, Δίφιλος μὲν ὁ Σίφνιος οὕτως γράφει, Τῶν δ' ὀστρακοδέρμων καρίς, ἀστακός, κάραβος, καρκῖνος, λέων, τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα διαφέρουσι. μείζων δ' ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἀστακοῦ. οἱ δὲ κάραβοι καὶ γραψαῖοι λέγονται. τῶν καρκίνων δ' εἰσὶν σαρκωδέστεροι. ὁ δὲ καρκῖνος, βαρύς, καὶ δύσπεπτος. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, κάραβοί φησι,

ΤΑΓΗΝΙΣΤΆ.

καὶ καρκίνοι, καὶ καρίδες, καὶ τὰ ὅμοια. δύσπεπτα μὲν ταῦτα, τῶν δ᾽ ἄλλων ἰχθύων εὐπεπτότερα πολλῷ. πρέπει δ᾽ αὐτοῖς ὀπτᾶσθαι μᾶλλον ἢ ἕψεσθαι. κουρίδας δὲ, τὰς καρίδας εἴρηκε Σώφρων ἐν γυναικείοις οὕτως, ἴδε καλᾶν κουρίδων, ἴδε καμμάρων, ἴδε φιλαθᾶσαι μὰν, ὡς ἐρυθραί τ᾽ ἐντὶ καὶ λεῖαι τριχιᾶσαι. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, κωρίδες τε φοινίκιαι, ἐν δὲ λόγῳ, καὶ λογίναι διὰ τοῦ ω εἴρηκεν, ἀφύας τε, κωρίδας τε καμπύλας. Σιμωνίδης δὲ Θύννοισι τευθὶς, κωβιοῖσι κωρίδες. Ἑξῆς εἰσεκομίσθη ταγηνιστὰ ἥπατα περιειλημμένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλῳ, ὃν Φιλέταιρος ἐν Τηρεῖ ἐπίπλοιον εἴρηκεν. εἰς ἅπαν ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος, λέγε ἡμῖν ἔφη, ὦ σοφὲ Οὐλπιανὲ ποῦ κεῖται οὕτως τὸ ἧπαρ ἐντετυλιγμένον. καὶ ὃς ἐὰν πρότερον δείξῃς σὺ παρά τινι, ὁ ἐπίπλους εἴρηκεν ἦθι τοῦ λίπους, καὶ τοῦ ὑμένος. ἀντικορυσσομένων οὖν τούτων ὁ Μυρτίλος ἔφη, ὁ μὲν ἐπίπλους παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ ἐν Βάκχαις. καὶ τὸν ἄρτον ἐπικάμψας ἐπιπλόῳ, καὶ ἐν Θεαροῖς, ὀσφύος τε πέρι καὶ ἐπίπλου. καὶ ὁ Χῖος δὲ Ἴων ἐν ταῖς ἐπιδημίαις ἔφη τὸ ἐπικάμψας, ἀπέχεις φίλη κεφαλὴ Οὐλπιανὲ τοῦ ἐπίπλου, ἣν δή ποτε αὐτῷ ἐντυλιχθεὶς κατακαυθῇς, καὶ πάντας ἡμᾶς ζητήσεων ἀπαλλάξῃς. τό τε μαρτύριον τοῦ οὕτως διεσκευασμένου ἥπατος δίκαιος εἶ ἀπομνημονεῦσαι, προειρημένον σοι πάλαι ὅτι περὶ τῶν ὠτίων καὶ ποδῶν ἐζητοῦμεν. Ἄλεξις ἐν κρατείᾳ ἢ φαρμακοπώλῃ εἴρηκε. πᾶσα δ᾽ ἡ ἐκλογὴ χρησίμη οὖσα εἰς πολλά. ἐπεὶ τὰ νῦν διὰ μνήμης οὐ κρατεῖς, αὐτὸς ἐγὼ διεξελεύσομαι. φησὶ δ᾽ οὕτως ὁ κωμικός. Πρῶτον μὲν ὄστρεια περὶ νηρεῖ τινι ἰδὼν, Γέροντι φυκίοισιν ἠμφιεσμένῳ, Ἔλαβον ἐχίνους τε. Ἔστι γὰρ προοίμιον δείπνου χαρίεντος ταῦτα πεπρυτανευμένου. τούτων δ᾽ ἀπολυθεὶς κειμένων ἰχθυδίων Μικρῶν τρεμόντων τῷ δέει, τί πείσεται; Θαρρεῖν κελεύσας ἕνεκ᾽ ἐμοῦ, ταῦτα δὲ ἐν Φήσας ἀδικήσειν ἐπριάμην γλαῦκον μέγαν. Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δὴ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ᾽ ἀκάνθης μὴ δ᾽ ἐν τούτων παθεῖν, Ἐπὶ τὸ τάγηνον φυκίδας ψήττας τινὰς, Καρίδα, φύκην, κωβιὸν, πέρκην, σπάρον, Ἐποίησατ᾽ αὐτὸν ποικιλώτερον ταῶ, Κρεάδια, ποδάρια, ῥύγχη τινὰ, ὠτάρια, Ὕειον ἡπάτιον ἐγκεκαλυμμένον. Αἰσχύνεται γὰρ πελιδνὸν τῷ χρώματι, Τούτοις μάγειρος οὐ προσάσσ᾽ οὐκ ὄψεται; Οἰμώξεται γὰρ νὴ Δία λέγω σαφῶς Ταῦτ᾽ οἰκονομήσω, καὶ γλαφυρῶς, καὶ ποικίλως Οὕτω, ποῶ γὰρ τοὔψον αὐτὸς, ὥς τε τοὺς Δειπνοῦντας εἰς τὰ λοιπὰ διεμβάλλειν ποῶ, Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, Τὰς σκευασίας, πάντων δὲ καὶ τὰς σκευάσεις, Τούτων ἕτοιμός εἰμι δεικνύειν λέγειν, Προῖκα προδιδάσκειν, ἂν θέλῃ τις μανθάνειν. ὅτι δ᾽ ἔθος τῷ ἐπίπλῳ περικαλύπτεσθαι τὰ ἡπάτια, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασί φησι, Μετάνειραν τὴν ἑταίραν ὡς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἡπατίοις αὐτὴ πνευμόνιον ἔλαβεν. καὶ ὡς περιελοῦσα τὸ στέαρ ἴδεν, ἀνακραγεῖν ἀπόλωλα, πέπλοι μ᾽ ὤλεσαν περιπτυχαί. μήποτε δὲ καὶ Κράτυλος ὁ κωμῳδοποιὸς αἰσχυνόμενον εἶπεν τὸ τοιοῦτο ἧπαρ. ὥσπερ καὶ Ἄλεξις ἐν ψευδυποβολιμαίῳ, λέγων οὕτως, Καὶ πλεκτάνην στιφρὰν σφόδρα, ἐν τεύθις τέ που Αἰσχυνόμενον ἧπαρ, καὶ πρίσκους καταφαγοῦ. Ἡπάτιον δ᾽ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, καὶ Ἀλκαῖος ἐν παλαίστρᾳ, Εὔβουλός τ᾽ ἐν Δευκαλίωνι, δασυντέον δὲ λέγοντας τὸ ἧπαρ. καὶ γὰρ ἡ συναλοιφὴ ἔστι παρ᾽ Ἀρχιλόχῳ διὰ δασέος. φησὶ γὰρ, Χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ᾽ ἥπατι. ἔστι δὲ καὶ ἰχθῦς τις ἥπατος καλούμενος, ὅν φησιν αὐτὸς Εὔβουλος ἐν λάκωσιν, οὐκ ἔχειν χολὴν, Οὐκ ὢν με χολὴν ἔχειν, ὡς δ᾽ ἥπατῳ μοι διελέγου. ἐγὼ δέ γ᾽ εἰμὶ τοῦ μελαμπύγου ἔτι. Ἡγήσανδρος δ᾽ ἐν ὑπομνήμασιν, ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησὶ τὸν ἥπατον δύο λίθους ἔχειν, τῇ μὲν αὐγῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς ὀστρίοις, τῷ δὲ σχήματι ῥαμβοειδεῖς. ταγηνιστῶν δ᾽ ἰχθύων μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Δημητρίῳ, καθάπερ καὶ τῷ προκειμένῳ δράματι. Εὔβουλος ὀρθάνῃ, Πᾶσα δ᾽ εὔμορφος γυνὴ, Ἐρῶος ἀπὸ δὲ τηγάνων τε σύνδρομα. Τριβαλλομπάνος θρεπτὰ μειρακύλλια, Ὁμοῦ δὲ τευθὶς, καὶ φαληρὶς ἡ κόρη, Σπλάγχνοισιν ἀρνείοισι συμμεμιγμένη, Γρῦδα χορεύει πῶλος, ὡς ὑπὸ ζυγοῦ. Ῥιπὶς δ᾽ ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας, Θερμῇ προξενοῦσα πνοῇ τηγάνου. Ὀσμὴ δὲ πρὸς μυκτῆρας ἠρεθισμένη Ἄσσει, μεμαγμένη δὲ δὴ μυροσκόρου, κοίλῃ φάραγγος δακτύλου πιάσματι Σύρει τριήρους ἐμβολὰς, μεμυημένη Δείπνου πρόδρομον ἄριστον. ἐσθίομεν δὲ καὶ ταγηνιστὰς σηπίας. Φιλέταιρος, ἢ Νικόστρατος ἐν Αὐτύλλῳ φησὶν, οὔ ποτ᾽ αὖθις σηπίαν ἀπὸ τηγάνου τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος. Ἡγήμων δ᾽ ἐν Φιλίννῃ, καὶ γόνον ἐκ ταγήνου ἐσθίοντας ποιεῖ ἐν τούτοις, Μάλα ταχέως αὐτοῦ πρίω πολύπουν, Καὶ δὸς καταφαγεῖν κἀπὸ τηγάνου γόνον. Ἐπὶ τούτοις οὐχ ἡσθεὶς ὁ Οὐλπιανὸς ἀνιαθεὶς δ᾽, ἀποβλέψας ὡς ἡμᾶς, καὶ τὰ τοῦ Ὀρθάννης Εὐβούλου ἰαμβεῖα, εἰπὼν, Ὡς εὖ κεκναυάγηκεν ἐπὶ τοῦ τηγάνου, Ὁ θεοῖσιν ἐχθρός. Μυρτίλος, ἔστι γὰρ οὐδὲν τούτων πριάμενός ποτε ἔφαγεν, εὖ οἶδα τοῦ τινός οἰκέτου αὐτοῦ εἰπόντος μοι ποτὲ τὰ ἐκ Πορνοβοσκοῦ Εὐβούλου ἰαμβεῖα τάδε, Τρέφει με Θετταλός τις ἄνθρωπος βαρὺς, Πλουτῶν, φιλάργυρος δὲ κἀλιτήριος, Ὀψοφάγος, ὀψωνῶν δὲ μέχρι τριωβόλου. Ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐχὶ

περὶ τοῦ Μυρτίλου γε, ἀλλὰ περὶ ἄλλου τινός, ὡς ἐπυνθανόμην αὐτοῦ. πῶς εἰς τὸν Μυρτίλον ἥκομεν ἔπεσιν, ἔφη μοι τὰ ἐκ Κοττίδος Ἀντιφάνους τάδε, Πῶς ἂν μετ' ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε Ἀφικόμην ἀχθεὶς ὑπό τινος ἐμπόρου, Σύρος τὸ γένος ὤν, περιτυχὼν δ' ἡμῖν ὁδί, Κρευπτόμενος ὀβολοστάτης ὢν ἐπρίατο, Ἄνθρωπος ἀνυπέρβλητος εἰς πονηρίαν Τοιοῦτος, οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰκίαν, Μηδ' ὧν ὁ Πυθαγόρας ἐκεῖνος ἤσθιεν, Ὁ τρισμακαρίτης εἰσφέρειν ἔξω θύμου, Ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ τοιαῦτά τινα παίζοντος, ὁ Κύνουλκος ἀνέκραγεν, ἄρτου δεῖ, καὶ οὐ τοῦ Μεσσαπίων βασιλέως. λέγω τοῦ ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὗ καὶ σύγγραμμά ἐστι Πολέμωνι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν ἑβδόμῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Σικελίᾳ, διὰ τούτων, Κἀκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμῳ νότῳ Διεβαλόμεν τὸ πέλαγος εἰς Μεσσαπίους, Ἄρτος δ' ἀναλαβὼν ἐξένιζεν ἡμᾶς καλῶς, Ξένος χαρίεις ἐκεῖ μέγας καὶ λαμπρὸς ἦν. οὐ τούτου οὖν τοῦ ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τῶν εὑρημένων ὑπὸ τῆς σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος, καὶ Σιμαλίδος. οὕτως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακουσίοις τιμᾶται, ὡς αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ, ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκώλῳ φησὶ τῷ Βοιωτικῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου ἀγάλματα ἱδρῦσθαι. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἄρτοι εἰσεκομίζοντο, καὶ πλῆθος ἐπ' αὐτοῖς παντοδαπῶν βρωμάτων ἀποβλέψας εἰς αὐτά ἔφη, Τοῖς ἄρτοις ὅσας ἱστᾶσι παγίδας οἱ ταλαίπωροι βροτοί. φησὶν Ἄλεξις ἐν τῷ εἰς τὸ φρέαρ. ἡμεῖς οὖν εἴπωμέν τι καὶ περὶ ἄρτων. προφθάσας δ' αὐτοῦ ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Τρύφων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς φυτικοῖς ἐπιγραφομένοις, ἄρτων ἐκτίθεται γένη ἅ τι κἀγὼ μέμνημαι, ζυμίτην, ἄζυμον, σεμιδαλίτην, χονδρίτην, συγκομιστόν. τοῦτον δ' εἶναί φησι καὶ διαχωρητικώτερον τοῦ καθαροῦ. τὸν ἐξ ὀλυρῶν, τὸν ἐκ τιφῶν, τὸν ἐκ μελινῶν. γίνεται μὲν φησὶν ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν. ἐκ γὰρ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἰπνίτην, οὗ μνημονεύειν Τιμοκλέα ἐν Ψευδοληισταῖς οὕτως, Κταμαθὼν δὲ κειμένην θερμὴν σκάφην, Θερμῶν ἰπνιτῶν ἤσθιον. Ἐσχαρίτην, τούτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν Πρωτοχόρῳ. Λαβόντα θερμοὺς ἐσχαρίτας, πῶς γὰρ οὔ; Τούτους ἀναλίπτοντα βάπτειν εἰς γλυκύν. καὶ Κράβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ. Καὶ σκάφην λαβών τινα Τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ συγκρίνων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδίμων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ, φησίν, ἔτι δὲ σεμνυνομένων παρ' ἐκείνοις τῶν ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένου μὲν τοῦ δείπνου καὶ μεσοῦντος, οὐθὲν λειπομένους ἐπιφέρουσιν. ἀπειρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων ἡδίστην ἐπεισάγουσι διατριβὴν τὸν διακεχυμένον ἐσχαρίτην καλούμενον, ὃς οὕτω κεκέραται τοῖς μειλίγμασι, καὶ τῇ μαλακότητι. καὶ τοιαύτην ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸν γλυκὺν συναυλιασμὸν προσβιαζόμενος. θαυμαστόν τι συντελεῖ καθάπερ ἀνανήφειν πολλάκις γίνεται τὸν μεθύοντα. τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀναπεινῆν γίνεται τὸν ἐσθίοντα. Ταβαρίτην. Σώπατρος ἐν Κνιδίᾳ, ταβαρίτης δ' ἄρτος ἦν πλησίγναθος. Ἀχαΐνας, τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος, λέγων ταῖς θεσμοφόροις γίνεσθαι. εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἑορτὴ καλεῖται Μεγαλάρτια ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων Ἀχαΐνην στέατος ἔμπλεον τράγον. Κριβανίτην. Τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γήρᾳ. ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρτόπωλιν διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλόντων. Τουτί τί ἦν τὸ πρᾶγμα θερμοὺς ὦ τέκνον, Ἀλλ' ἢ παραφρονεῖς κριβανίτας πάνυ λευκοὺς ὦ τέκνον. Ἐγκρυφίαν. Τούτου μνημονεύει Νικόστρατος ἐν Ἱεροφάντῃ, καὶ ὁ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσομαι. Δίπυρον. Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει, Διπύρους τε θερμούς. οἱ δίπυροι δ' εἰσίν τινες ἄρτοι τρυφῶντες. Ἀλκαῖος Γανυμήδει, λάγανον τοῦτο ἐλαφρὸν μέν ἐστι, καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ ἔτι ἡ ἀπανθρακὶς καλουμένη. μνημονεύει δὲ τῶν μὲν Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις, φάσκων λάγανα πέττεται. τῆς δ' ἀπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ ὑγιεινῶν, οὑτωσὶ λέγων, Ἡ δ' ἀπανθρακίς ἐστι τῶν λαγάνων ἁπαλωτέρα. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ' Ἀττικοῖς ἐγκρυφίας. ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες προστιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Ἥβης γάμῳ καὶ Μούσαις. τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευή ἐστι τοῦ προκειμένου, ἄρτων ἐκτίθεται γένη, κριβανίτην, ὅμορον, στατίτην, ἐγκρίδα, ἀλειφατίτην, ἡμιάρτιον. ὧν καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις μίμοις μνημονεύει, λέγων οὕτως, δεῖπνον ταῖς θείαις κριβανίτας, καὶ ὁμόρους, καὶ ἡμιάρτιον ἐκ + αται. οἶδα δὲ ἄνδρες φίλοι, ὅτι Ἀττικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοιχείου λέγουσι καὶ κρίβανον, καὶ κριβανίτην. Ἡρόδοτος δ' ἐν δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν ἔφη, κλιβάνῳ διαφανεῖ. καὶ ὁ Σώφρων δὲ ἔφη, τίς στατίτας, ἢ κλιβανίτας, ἡμιάρτια πέσσει. ὁ δ' αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς ἄρτου ἐν γυναικείοις. εἰς νύκτα με αἰτιᾷ σὺν ἄρτῳ πλακίτᾳ. καὶ τυρῶντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ πενθερᾷ οὕτως, συμβουλεύω τ' ἐν φαγῆν ἄρτον γ' ἄρτι τυρῶντα τοῖς παιδίοισιν. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος

ἌΡΤΟΙ.

ἐν ταῖς γλώσσαις τὸν ἄζυμον ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Νυκτὶ μακρᾷ τοὺς μεγάλους ἄρτους, καὶ ῥυπαρούς, κιλικίους ὀνομάζει διὰ τούτων. κᾆτ' ἄρτους ἥκει πριάμενος μὴ τῶν καθαρίων, ἀλλὰ μεγάλους κιλικίους. ἐν δὲ τῷ Μενελάῳ ἐπιγραφομένῳ, ἀγελαίους τινὰς ἄρτους καλεῖ. αὐτοπύρου δ' ἄρτου μέμνηται Ἄλεξις ἐν Κυπρίῳ, Τὸν δ' αὐτόπυρον ἄρτον ἀρτίως φαγών. Φρύνιχος δ' ἐν Ποαστρίαις, αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν, φησίν, αὐτοπυρίταισί τ' ἄρτοις, καὶ λιπῶσι συμφύλοις. ὀρινδου δ' ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, ἤτοι τοῦ ἐξ ὀρύζης γινομένου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰθιοπίᾳ γιγνομένου σπέρματος, ὅ ἐστιν ὅμοιον σησάμῳ. κολλάβους δ' ἄρτους Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς, λαμβάνεται τε κόλλαβον ἕκαστος. καὶ πάλιν, ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς, ἢ τρίαιναν φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν. γίνονται δ' οἱ ἄρτοι οὗτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς Φιλλύλιος ἐν Αὔγῃ παρίστησιν, Αὐτὸς φέρων πάρειμι πυρῶν ἐκγόνους τριμήνων, γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμούς. μακωνίδων δ' ἄρτων μνημονεύει Ἀλκμὰν ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ οὕτως, Κλίναι μὲν ἑπτά, καὶ τόσαι τράπεσδαι μακωνίδων ἄρτων ἐπιστέφοισαι λίνῳ τε, σασάμῳ τε, κἠν πελίχναις πέδαισι. χρυσοκόλλα ἐστὶ βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου. περὶ δὲ κολλύρας καλουμένου ἄρτου Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ, καὶ κολλύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ. καὶ ἐν Ὁλκάσι, καὶ κολλύραν τοῖς ἥρωσι, διὰ τοὺν Μαραθῶνι τρόπαιον. ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ πιπράσκεται, ὡς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὀπτᾶται. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς, Εἶτ' ἄρτων ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελιῶν. Φερεκράτης Ἐπιλήσμονι, ὤλεν ὀβελίαν ἀποδιῆ, ἄρτω δὲ μὴ τιμᾶν. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παραφέροντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὤμων. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ ἐπικλήσεως τὸν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον εὑρεῖν ἐν ταῖς στρατείαις. ἐντίτας ἄρτος ὁ προσαγορευόμενος λεκιθίτας ὥς φησιν Εὐκράτης. πανὸς ἄρτος, Μεσσάπιοι καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πάνια τὰ πλήσματα. Βλαῖσος ἐν Μεσοτρίβᾳ, καὶ Ἀρχίλοχος ἐν Τηλέφῳ, Ῥίνθων τε ἐν Ἀμφιτρύωνι. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πᾶνα, τὸν ἄρτον καλοῦσι. νασὸν ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μέγας, ὥς φησι Πολέμαρχος, καὶ Ἀρτεμίδωρος. Ἡρακλέων δέ, πλακοῦντος εἶδος. Νικόστρατος δ' ἐν Κλίνῃ, νασὸς τὸ μέγεθος τηλικοῦτος δέσποτα λευκός. τὸ γὰρ πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ, ὀσμὴ δὲ τοῦ πίθλημ' ἐπεὶ περιηρέθη, ἐβάδιζ' ἄνω, καὶ μέλιτι μεμιγμένη ἀτμίς τις εἰς τὰς ῥῖνας. ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν. κυηστὸς ἄρτος ποιὸς περὶ Ἴασιν, Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιός φησι ἐν Ἰωνικοῖς ὑπομνήμασι. Θρόνος ἄρτου ὄνομα. Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ Ἑλληνικῶν γράφων οὕτως, Ὁ δὲ κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον θρόνον λαμβάνει, καὶ κρέας, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ νέμουσι. Βάκχυλος δ' ἐστὶν ἄρτος σποδίτης παρ' Ἠλείοις καλούμενος, ὡς Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γλωσσῶν ἱστορεῖ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Διαμαρτανούσῃ οὕτως, Ἄρτους σποδίτας χρυσείρκτας περιφέρει. Ἄρτου δὲ εἶδος ἐστὶ καὶ ὁ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ' ἀνθράκων δ' ὀπτᾶται. καλεῖται δ' οὗτος ὑπό τινος ζυμίτης. Κρατῖνος Μαλθακοῖς, πρῶτον ἀποπυρίαν ἔχω ζυμιταμιάδου πλέους κνέφαλον. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ περὶ ἀλφίτων καὶ ἄρτων οὕτως ἐκτίθεται, Πρῶτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠϋκόμοιο Δήμητρος φίλε Μόσχε, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, Ἔστι γὰρ τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτιστά τε πάντων, Εὐκάρπου κριθῆς καθαρῶς ἠσκημένα πάντα. Ἐν Λέσβῳ κλεινῆς Ἐρέσου περὶ κύματι μαστῷ Λευκότεραι θερίας χιόνος θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν Ἄλφιτ', ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτὸς ἀγοράζει. Ἔστι δὲ κἂν Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἐπιεικῆ, Κἂν Θάσῳ, ἔν τ' ἄλλαις πόλεσιν τισίν, ἀλλὰ γίγαρτα Φαίνονται πρὸς ἐκείνας ἀφεῖς. τὰ δ' ἐπίστασο δόξῃ. Στρογγυλοδίνητος δὲ τετριμμένος εὖ κατὰ χεῖρα. Κόλλιξ Θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι Κεῖνοι κριμματίαν, οἱ δ' ἄλλοι χόνδριβον ἄρτον, Εἶτα τὸν ἐν Τεγέαις σεμιδάλεος υἱὸν ἐπαινῶ, Ἐγκρυφίαν, τὸν δ' εἰς ἀγορὰν ποιεύμενον ἄρτον, Αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι. Ἐν δὲ φερεσταφύλοις Ἐρυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν Λευκὸς ἁβραῖς θάλλων ὥραις τέρψει παρὰ δεῖπνον. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος, ἐστὶ τῶν ἄρτων ποιητὴν ἔχειν συμβουλεύει Φοίνικα, ἢ Λυδόν. ἠγνόει γὰρ τοὺς ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας ἀρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας, λέγων δ' οὕτως, Ἔστω δή σοι ἀνὴρ Φοίνιξ, ἢ Λυδὸς ἐν οἴκῳ, Ὅστις ἐπιστήμων νέου ἔσται σοὶ ὁ κατ' ἦμαρ, Παντοίας ἰδέας τεύχων, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς. Τῶν δὲ ἀττικῶν ἄρτων ὡς διαφόρων μνημονεύει καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως, Πῶς γὰρ ἄν τις εὐγενὴς γεγὼς Δύναιτ' ἂν ἐξελθεῖν ποτε τῆς δ' ἐκ τῆς στέγης, Ὁρῶν μὲν ἄρτους τούσδε λευκοσωμάτους, Ἰπνὸν καταμπέχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις. Ὁρῶν δὲ μορφὴν κριβάνοις ἠλλαγμένους. Μίμημα χερὸς ἀττικῆς, οὓς δὴ γοναῖς Θεαρίων ἔδειξεν. Οὗτός ἐστι Θεαρίων ὁ ἀρτοποιός, οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργίᾳ συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαικον, οὕτως γράφων, Οἵ τινες ἀγαθοὶ γεγόνασιν, ἢ εἰσὶ σωμάτων θεραπευταί. Ἔλεγες μοι πάνυ σπουδάζων Θεαρίων ὁ

ἀρτοκό

ἀρτοκόπος, καὶ Μίθαικος, ὁ τὴν ὀψοποιΐαν συγκαταγεγραφὼς τὴν Σικελικήν, καὶ Σάραμβος ὁ κάπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμάσιοι γεγόνασι σωμάτων θεραπευταί. ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον. Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ, καὶ Αἰολοσίκωνι, διὰ τούτων, Ἥκω Θεαρίων, ὡς ἀρτοπώλιον λιπὼν, ἵν' ἐστὶ κριβάνων ἑδωλία. κυπρίων δὲ ἄρτων μνημονεύει Εὔβουλος, ὡς διαφόρων ἐν Ὀρθάνῃ διὰ τούτων, δεινὸν μὲν ἰδόντα παριππεῦσαι κυπρίους ἄρτους. Μαγνῆτις γὰρ λίθος ὣς ἕλκει τοὺς πεινῶντας. τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, οἱ αὐτοὶ δ' εἰσὶ τοῖς κολλάβοις, Ἔφιππος ἐν Ἀρτέμιδι μνημονεύει οὕτως, Παρ' Ἀλεξάνδρου δ' ἐκ Θετταλίας κόλλικα φαγὼν κρίβανος ἄρτων. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσιν, ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον. Τούτων οὕτως λεχθέντων, ἔφη τις τῶν παρόντων γραμματικῶν Ἀρριανὸς ὄνομα, ταῦτα σιτία κρόνιά ἐστιν ὦ ἑταῖροι. ἡμεῖς γὰρ οὔτ' ἀλφίτοισι χαίρομεν (πλήρης γὰρ ἄρτων ἡ πόλις) οὔτε τῷ τῶν ἄρτων τούτων καταλόγῳ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλῳ Χρυσίππου τοῦ Τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον ἐπιγραφομένῳ ἀρτοποιϊκῷ, καὶ πεῖραν ἔχων τῶν αὐτόθι ὀνομασθέντων παρὰ πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχομαι καὶ αὐτὸς λέγων τί περὶ ἄρτων. ὁ ἀρτοπτίκινος ἄρτος καλούμενος, κλιβανικίου καὶ φουρνακίου διαφέρει. ἐὰν δὲ καὶ σκληρᾶς ζύμης ἐργάζῃ αὐτὸν, ἔσται καὶ λαμπρὸς καὶ εὔβρωτος πρὸς ξηροφαγίαν. εἰ δ' ἐξ ἀνειμένης, ἔσται μὲν ἐλαφρὸς, οὐ λαμπρὸς δέ. κλιβανίκιος δὲ καὶ φουρνίκιος χαίρουσι ἁπαλωτέρᾳ τῇ ζύμῃ. παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι καλεῖται τις ἄρτος ἁπαλὸς, ἀρτυόμενος γάλακτι ὀλίγῳ καὶ ἐλαίῳ, καὶ ἅλσιν ἀρκετοῖς. δεῖ δὲ τὴν ματίριαν ἀνειμένην ποιεῖν. οὗτος δὲ ὁ ἄρτος λέγεται καππαδόκιος, ἐπειδὴ ἐν Καππαδοκίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἁπαλὸς ἄρτος γίνεται. τὸν δὲ τοιοῦτον ἄρτον οἱ Σύροι λαχμὰν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν Συρίᾳ χρηστότατος γινόμενος διὰ τὸ θερμότατος προάγεσθαι. καὶ ἔστιν αὐθὴς παραπλήσιος. ὁ δὲ βωλητῖνος καλούμενος ἄρτος πλάττεται μὲν, ὡς βουλήτης, καὶ ἀλείφεται ἡ μάκτρα ὑποπασσομένης μήκωνος, ἐφ' ἧς ἐπιτίθεται ἡ ματίρια, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾶται τῇ καρδόπῳ. ἐπειδὰν δ' ἐμβληθῇ εἰς τὸν φοῦρνον ὑποπάσσεται τῷ ῥήμῳ χόνδρος τις, καὶ τότε ἐπιτίθεται ὁ ἄρτος, καὶ ἕλκει χρῶμα ἄριστον, οἷον τῷ φουμώσῳ τυρῷ. ὁ δὲ στρεπτίκιος ἄρτος συναναλαμβάνεται γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ προσβάλλεται πέπερι, καὶ ἔλαιον ὀλίγον. εἰ δὲ μὴ, στέαρ. εἰς δὲ τὸ καλούμενον ἀρτολάγανον ἐμβάλλεται οἰνάριον ὀλίγον, καὶ πέπερι, γάλα τε καὶ ἔλαιον ὀλίγον, ἢ στέαρ. εἰς δὲ τὰ καπύρια καλούμενα τρακταμίξεις ὥσπερ καὶ εἰς ἄρτον, ταῦτ' ἐκθεμένου τἀρισάρχεια δόγματα, τοῦ Ῥωμαίων μεγαλοσοφιστοῦ, ὁ Κύνουλκος ἔφη, δάματερ σοφίας, οὐκ ἐτὸς ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητὰς ὁ θαυμάσιος Βλεψίας, καὶ πλοῦτον ἀπηνέγκατο τοσοῦτον ἐκ τῆς καλῆς ταύτης σοφίας ὑπὲρ Γοργίαν καὶ Πρωταγόραν. ὅθεν ὀκνῶ μὰ τὰς θεὰς εἰπεῖν πότερον αὐτὸς οὐ βλέπει, ἢ οἱ τοὺς μαθητὰς αὐτῷ παραδιδόντες πάντες ἓνα ἔχουσιν ὀφθαλμὸν, ὡς μόλις διὰ τὸ πλῆθος ὁρᾶν. μακαρίους οὖν αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ μακαρίτας εἶναι φημὶ, τοιαύτας δείξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένων. πρὸς ὃν ὁ Μάγνος φιλοτράπελος ὢν, καὶ τὸν γραμματικὸν ἐκεῖνον ὑπερεπαινῶν, διὰ τὴν ἐκτένειαν ἔφη, οὗτοι ἀνιπτόποδες χαμαιευνάδες ἀερίοικοι κατὰ τὸν κωμικὸν Εὔβουλον, ἀνόσιοι λάρυγγες ἀλλοτρίων κτεάνων τραπεζοπνίδες. οὐχ ὁ προπάτωρ ὑμῶν Διογένης πλακοῦντά ποτε ἐσθίων ἐν δείπνῳ λάβρως, πρὸς τὸν πυνθανόμενον ἔλεγεν ἄρτον ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον. ὑμεῖς δὲ ὦ λοπαδάγχαι κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὔβουλον. λευκῶν ὑπογαστριδίων ἑτέροις οὐ παραχωροῦντες φθέγγεσθε, τὰς ἡσυχίας οὐκ ἄγετε, ἕως αὖτις ὑμῖν ὡς κυνιδίοις ἄρτων ἢ ὀστέων προσρίψῃ. πόθεν ὑμῖν εἰδέναι ὅτι καὶ κύβοι, οὐχ οὓς ἀεὶ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσί τετράγωνοι ἡδυσμένοι ἀνήθῳ, καὶ τυρῷ, καὶ ἐλαίῳ, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ. παρεῖδεν δὲ ἐκεῖνον ὁ Βλεψίας, ὥσπερ καὶ τὸν θάργηλον, ὅντινες καλοῦσι θαλύσιον. Κράτης δ' ἐν δευτέρᾳ ἀττικῆς διαλέκτου, θάργηλον καλεῖσθαι τὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον, καὶ τὸν σαμίτην. οὐχ ἑώρακε δὲ, οὐδὲ τὸν νάστον καλούμενον ὃς ταῖς ἀρρηφόροις γίνεται. ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς ἄρτος, διὰ σησαμῶν πεσσόμενος, καὶ τάχα ὁ αὐτὸς τῷ σησαμίτῃ ὤν. μνημονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ φυτικῶν, καθάπερ καὶ τῶν θιαγόνων ὀνομαζομένων. οὗτοι δ' εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πεσσόμενοι ἐν Αἰτωλίᾳ. Δράμικες δὲ, καὶ Ἄραξις παρ' Ἀθαμᾶσιν ἄρτοι τινὲς οὕτως καλοῦνται. καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα καταλέγουσι. Σέλευκος μὲν δράμιν ὑπὸ Μακεδόνων, οὕτως καλούμενον δ' ἄρτον ὑπὸ Θεσσαλῶν. Ἐνίταν δέ φησιν ἄρτον εἶναι λεκιθίτην, ἐρικίταν τε καλεῖσθαι τὸν ἐξ ἐρηριγμένου καὶ ἀσήστου πυροῦ γιγνόμενον, καὶ χονδρώδους. Ἀμερίας δὲ καλεῖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτον. ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νίκανδρος δὲ θιαγόνας φησὶν ἄρτους ὑπ' Αἰτωλῶν καλεῖσθαι, τοὺς τοῖς θεοῖς γινομένους. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλᾶστιν καλοῦσιν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι, Καὶ τοῦ κυλλάστιν φθέγγου, καὶ τὸν πετόσιριν. μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἑκαταῖος, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ Φανόδημος ἐν ἑβδόμῃ ἀτθίδος. ὁ

ἌΡΤΟΙ. ΤΑΡΙ͂ΧΗ.

δὲ θυατειρηνὸς Νίκανδρος τὸν ἐκ τῆς κριθῆς ἄρτον γινόμενον ὑπὸ Αἰγυπτίων κύλλαστιν φησὶ καλεῖσθαι. τοὺς δὲ ῥυπαροὺς ἄρτους φαιοὺς ὠνόμασεν Ἄλεξις ἐν κυπρίῳ οὕτως, Ἔπειτα πῶς ἦλθεν μόλις γ᾽ ὀπτωμένους, Κατέλαβον δὲ ὅλοι, ἀτὰρ πόσ᾽ οὓς φέρεις, Ἑκκαίδεκ᾽ οἶσω δεῦρο, Λευκοὺς μὲν ὀκτὼ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους. Βλῆμα δέ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον, ὡς θερμὸν Σέλευκος. Φιλήμων δ᾽ ἐν πρώτῳ παντοδαπῶν χρηστηρίων πυρνόν φησι καλεῖσθαι τὸν ἐκ πυρῶν ἀσήστων γινόμενον ἄρτον, καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχοντα. Βλωμιλίους τε ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει, τοὺς ἔχοντας ἐντομὰς, οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι. βρωτίμην τε καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον, ὃν εὔκονον, ἢ τεύκονον ὀνομάζουσιν Ἀμερίας καὶ Τιμαχίδας. Φιλήτας δ᾽ ἐν τοῖς ἀτάκτοις, ἀπολέα καλεῖσθαί τινα ἄρτον, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μόνον καταναλίσκεσθαι. καὶ μάζας δ᾽ ἐστὶν εὑρεῖν ἀναγεγραμμένας παρά τε τῷ Τρύφωνι, καὶ παρ᾽ ἄλλοις πλείοσιν. παρ᾽ Ἀθηναίοις μὲν φύστην τὴν μὴ ἄγαν τετριμμένην, ἔτι δὲ καρδαμάλην, καὶ βήρηκα, καὶ τολύπας, καὶ ἀχίλλειον. καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐκ τῶν ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη, θριδακίνας τε καὶ οἰνοῦτταν, καὶ μελιτοῦτταν, καὶ κρίνον καλούμενον, καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως παρ᾽ Ἀπολλοφάνει ἐν Δαλίδι. αἱ δὲ παρ᾽ Ἀλκμᾶνι θριδακίσκαι λεγόμεναι, αἱ αὐταί εἰσι ταῖς ἀττικαῖς θριδακίναις. λέγει δὲ οὕτως ὁ Ἀλκμὰν, θριδακίσκας τε καὶ κριβανωτός. Σωσίβιος δ᾽ ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος κρίβανα φησὶ λέγεσθαι πλακοῦντάς τινας, τῷ σχήματι μαστοειδεῖς. ὑγίεια δὲ καλεῖται ἡ διδομένη ἐν ταῖς θυσίαις μᾶζα, ἵνα ἀπογεύσωνται. καὶ Ἡσίοδος δὲ μᾶζάν τινα ἀμολγαίαν καλεῖ, Μᾶζά τ᾽ ἀμολγαίη, γάλα τ᾽ αἰγῶν σβεννυμενάων, τὴν ποιμενικὴν λέγων καὶ ἀκμαίαν. ἀμολγὸς γὰρ τὸ ἀκμαιότατον. παραιτητέον δὲ καταλέγειν. οὐδὲ γὰρ οὕτως εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ δὴ εἴτο πόπανα καὶ πέμματα Ἀριστομένης ὁ ἀθηναῖος ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς τὰς ἱερουργίας. ἔγνωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα ὄντων νεώτεροι πρεσβύτερον. ὑποκριτὴς δὲ ἦν ἀρχαίας κωμῳδίας ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ, καλούμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀττικοπέρδιξ. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὁ δ᾽ ἀπελεύθερος παρὰ τίνι κεῖται. εἰπόντος δέ τινος καὶ δρᾶμα ἐπιγράφεσθαι, καὶ ἐπισιωπῶντος, πάλιν ἔφη, τίνι δὲ διαφέρει ἐξελεύθερος. ταῦτα μὲν οὖν ἔδοξε κατὰ τὸ παρὸν ἀναβάλλεσθαι. καὶ ὁ Γαληνὸς μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι τῶν ἄρτων, οὐ πρότερον ἔφη δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ᾽ ἡμῶν ἀκούσητε, ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων, ἢ πεμμάτων, ἔτι τε ἀλφίτων Ἀσκληπιαδῶν παῖδες. Δίφιλος μὲν ὁ σίφνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσιν, ἄρτοι φησὶν οἱ ἐκ πυρῶν, κριθίνων εἰσὶ πολυτροφώτεροι καὶ εὐοικονομητώτεροι καὶ τὸ ὅλον κρείττονες. εἶθ᾽ οἱ σεμιδαλῖται, μεθ᾽ οὓς οἱ ἀλευρῖται, εἶθ᾽ οἱ συγκομιστοὶ δὲ ἀσήστων ἀλεύρων γινόμενοι. οὗτοι γὰρ πολυτροφώτεροι εἶναι δοκοῦσι. Φιλιστίων δ᾽ ὁ λοκρὸς τῶν χονδριτῶν τοὺς σεμιδαλίτας πρὸς ἰσχὺν φησὶ μᾶλλον πεφυκέναι, μεθ᾽ οὓς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἶτα τοὺς ἀλευρίτας. οἱ δὲ ἐκ γύρεως ἄρτοι γινόμενοι, κακοχυλότεροί τε εἰσὶ, καὶ ὀλιγοτροφώτεροί τε. καὶ εὐχυλώτεροι ἔτι δὲ πνευματικοὶ, καὶ εὐανάδοτοι. οἱ δ᾽ ἐψυγμένοι πλήσμιοι, δυσοικονόμητοι. οἱ δὲ τελείως παλαιοὶ καὶ κατεψυγμένοι, ἀτροφώτεροι, σταλτικοί τε κοιλίας, καὶ κακόχυλοι. ὁ δ᾽ ἐγκρυφίας ἄρτος, βαρὺς, δυσοικονόμητός τε διὰ τὸ ἀνωμάλως ὀπτᾶσθαι. ὁ δὲ ἰπνίτης καλούμενος καὶ καμινίτης, δύσπεπτος. ὁ δ᾽ ἐσχαρίτης, καὶ ὁ ἐπὶ τηγάνου διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου ἐπίμιξιν, εὐεκκριτώτερος. διὰ δὲ τὸ κνισὸν, κακοστομαχώτεροι γάρ. ὁ δὲ κλιβανίτης πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιττεύει. εὔχυλος γὰρ, καὶ εὐστόμαχος, καὶ εὔπεπτος, καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾷστος. οὔτε γὰρ ἱστάνει κοιλίαν, οὔτε παρατείνει. Ἀνδρέας δὲ ὁ ἰατρὸς ἄρτους τινάς φησιν ἐν Συρίᾳ γίνεσθαι ἐκ συκαμίνων, ὧν τοὺς φαγόντας τριχορρυεῖν. Μνησίθεός φησι, τὸν ἄρτον τῆς μάζης εὐπεπτότερον εἶναι, καὶ τοὺς ἐκ τῆς τίφης μᾶλλον ἱκανῶς τρέφειν. πέπτεσθαι γὰρ αὐτοὺς, καὶ οὐ μετὰ πολλοῦ πόνου. τὸν δ᾽ ἐκ τῶν ζειῶν ἄρτον, ἄδην φασὶν ἐσθιόμενον βαρὺν εἶναι, καὶ δύσπεπτον, διὸ οὐχ ὑγιαίνει τοὺς αὐτὸν ἐσθίοντας. εἰδέναι δ᾽ ἡμᾶς δεῖ, ὅτι τὰ μὴ πυρωθέντα, ἢ τραφθέντα σιτία, φύσας, καὶ βάρη, καὶ στρόφους, καὶ κεφαλαλγίαν ποιεῖ. Μετὰ τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἤδη ποτὲ καὶ δειπνεῖν, καὶ περιενεχθέντος τοῦ καλουμένου ὡραίου ὁ Λεωνίδης ἔφη. Εὐθύδημος ὁ ἀθηναῖος ἄνδρες φίλοι ἐν τῷ περὶ ταρίχων, Ἡσίοδόν φησι περὶ πάντων τῶν ταριχευομένων τάδ᾽ εἰρηκέναι, Ἄμφακες μὲν πρῶτον στόμα, καὶ κρισταίαν, καὶ θιόνην, Γναθμῶν ἠνδάξαντο δυσείμονες, ἰχθυβολῆες, Οἷς ὁ ταριπόλεως, ἃ δὲ βόσπορος, οἱ πυθόγαστροι Τμήσοντες τετράγωνα τὰ χήρια τεκταίνονται Ναὶ μὴν οὐκ ἀδαλὲς θνητοῖς γένος ὀξυρύγχου, Ὃν καὶ ὅλον καὶ τμητὸν ἀλεστρηχεῖς ἐκόμισαν. Θύννων δ᾽ ὡραίων βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ, καὶ σκόμβρων βυθίων τε, καὶ εὐχόρτου λιβάτταιο, Καὶ πάριον κολίων κυδρὴ τροφὸς ἔσκε πολίχνη. Ἰόνιον δ᾽ ἀνὰ κῦμα φυγὼν γαδείραθεν ἄξει. Βρέττιος, ἢ καμπανὸς, ἢ ἐξ ἀγαθοῖο Τάραντος, Ὀρκυνοῖο τρίγωνα τά τ᾽ ἐν στάμνοισι τεθέντα, ἀμφάλλαξ τε δ᾽ ἐπινοεῖσιν ὀπηδεῖ. Ταῦτα ἔπη ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τινὸς μαγείρου εἶναι μᾶλλον, ἢ τοῦ μουσικωτάτου Ἡσιόδου. πόθεν

γὰρ

γὰρ εἰδέναι δύναται πάριον, ἢ Βυζάντιον. ἔτι δὲ Γάραντα, καὶ Βρεττίους, καὶ Καμπανοὺς πολλοῖς ἔτεσιν τούτων πρεσβύτερος ὤν. δοκεῖ οὖν μοι αὐτοῦ τοῦ Εὐθυδήμου εἶναι τὰ ποιήματα. καὶ ὁ Διονυσιοκλῆς ἔφη, ὅπου μέν ἐστι τὰ ποιήματα ὦ ἀγαθὲ Λεωνίδη, ἡμῶν ἐστι κρίνειν τῶν δοκιμαστῶν γραμματικῶν. ἀλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἐστὶν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἠξιωμένην ὑπὸ τοῦ σολέως Κλεάρχου, Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ. ἔρχομαι κἀγὼ λέξων τὲ περὶ αὐτῶν (τὰ τῆς τέχνης) Διοκλῆς μὲν ὁ καρύστιος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς ἐπιγραφομένοις, τῶν ταρίχων φησὶ τῶν ἀπιμέλων κράτιστα εἶναι τὰ ὡραῖα. τῶν δὲ πιόνων, τὰ θύννια. Ἱκέσιος δ' ἱστορεῖ οὐκ εἶναι δυσκρίτους κοιλίαις, οὔτε πηλαμίδας, οὔτε τὰ ὡραῖα. τὰ δὲ νεώτερα τῶν θυννίων τὴν ἀναλογίαν ἔχειν τοῖς κυβίοις, μεγάλην τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα ὡραῖα λεγόμενα. ὁμοίως δὲ λέγει καὶ τῶν Βυζαντίων ὡραίων πρὸς τὰ ἀφ' ἑτέρων τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τῶν θυννίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἁλισκομένων ἐν Βυζαντίῳ. τούτοις προσέθηκεν ὁ ἐφέσιος Δάφνος. Ἀρχέστρατος μὲν ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην τῆς γαστρὸς ἕνεκα, καὶ τῶν ὑπὸ γαστέρα φησί, Καὶ σικελοῦ θύννου τέμαχος Τμηθέν, ὅτ' ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν, Σαπέρδην δ' ἐν ἔπω κλαίειν μακρὰ ποντικῷ ὄψῳ, Καὶ τοῖς κεῖνον ἐπαινοῦσιν. παῦροι γὰρ ἴσασιν Ἀνθρώπων, ὅτι φαῦλον ἔφυ καὶ ἀκιδνὸν ἔδεσμα, Ἀλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον πρὶν ἐς ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἐλθεῖν, ἀμφορέως ἐντὸς νεὸν ἡμιτάριχον, Ἂν δ' ἀφίκῃ κλεινοῦ Βυζαντίου εἰς πόλιν ἁγνὴν Ὡραίου φάγε μοι τέμαχος πάλιν. ἔστι γὰρ ἐσθλόν, Καὶ μαλακόν. Παρέλιπεν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος συγκαταλέξας ἡμῖν καὶ τὸ περὶ Κράτητι τῷ κωμῳδοποιῷ ἐν σαμίοις λεγόμενον ἐλεφάντινον τάριχος, περὶ οὗ φησιν, σκυτίνη ποτ' ἐν χύτρᾳ τάριχος ἐλεφάντινον ἧψε ποντιὰς χελώνη πευκίνοισι κύμασι καρκίνοι ποδάνεμοί τε, καὶ τανύπτεροι λύκοι ὑσοριμαχεῖν ἄνδρες οὐρανοῦ καπτύματα. παῖ ἐκεῖνον ἄγχε κεῖνον, ἐγκαιῶ τις ἡμέρα. ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἐλεφάντινον τάριχος, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν θεσμοφοριαζούσαις διὰ τούτων, ἢ μέγα τι βρῶμ' ἐστὶν ἡ τρυγῳδοποιομουσική, Ἣν Κράτητι τάριχος ἐλεφάντινον λαμπρὸν ἐνόμιζεν ἀπόνως παραβεβλημένον, Ἄλλα τε τοιαῦθ' ἕτερα μυρί' ἐκιχλίζετο. ὠμοτάριχον δέ τινα κέκληκεν Ἄλεξις ἐν ἀπεγλαυκωμένῳ. ὁ δ' αὐτὸς ποιητὴς ἐν πονήρᾳ περὶ σκευασίας ταρίχων, μάγειρόν τινα παράγει λέγοντα τάδε, Ὅμως λογίσασθαι πρὸς ἐμαυτὸν βούλομαι, Καθεζόμενος ἐνταῦθα τὴν ὀψωνίαν, Ὁμοῦ τε συντάξαι τί πρῶτον οἰστέον, Ἡδυντέον τε πῶς ἕκαστόν ἐστί μοι. Τάριχος ἐστὶ πρῶτον ὡραῖον τοδὶ Ὀβολοῦ μόνου τοῦτ' ἐστὶ, πλυτέον εὖ μάλα Εἶτ' εἰς λοπάδιον ὑποπάσας ἡδύσματα, Ἐνθεὶς τὸ τέμαχος, λευκὸν οἶνον ἐπιχέας, Ἐπισκεδάσας τοὔλαιον, ἑθ' ἕψων ποτὲ Μυελὸν ἀφεῖλον ἐπιγανώσας σιλφίῳ. Ἐν δὲ τῷ ἀπεγλαυκωμένῳ, σύμβολά τις ἀπαιτούμενός φησι. Παρ' ἐμοῦ δ' ἐὰν μὴ καθ' ἓν ἕκαστον πάντα δῷς, Χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οὐκ ἂν ἀπολάβοις Δίκαιος ὁ λόγος, ἀβάκιον ψῆφον λέγε, Ἔστ' ὠμοτάριχος πέντε χαλκῶν, λέγ' ἕτερον, Μῦς ἑπτὰ χαλκῶν, οὐδὲν ἀσεβεῖς, οὐδέπω Λέγε, τῶν ἐχίνων ὀβολός, ἁγνεύεις. ἔτι, Ἀρ' ἦν μετὰ ταῦθ' ἡ ῥάφανος, ἣν ἐβόα χρηστήν, οὐ γὰρ ἦν, ἔδωκα ταύτης δύ' ὀβολούς. Τί γὰρ ἐβοῶμεν, τὸ κύβιον τριωβόλου Ὀνεῖρ † κεχειρῶν γε οὐκ ἐπράξατ' οὐδὲ ἕν, Οὐκ οἶσθά γ' ὦ μακάριε τὴν ἀγοράν; ὅτι Κατεδηδόκασιν τὰ λάχανα τρωξαλλίδες, Διὰ τοῦτο τάριχος τέθεικας διπλασίου. Ὁ ταριχοπώλης ἐστὶν ἐλθὼν πυνθάνου; Γόγγρος δέκ' ὀβολῶν, οὐχὶ πολλοῦ λέγ' ἕτερον, Τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν ἐπριάμην δραχμῆς, παπαῖ, Ὥσπερ πυρετὸς ἀνῆκεν, εἶτ' ἐνεπιτέλει, Πρόσθες τὸν οἶνον, ὃν μεθυόντων προσέλαβον. Ὑμῶν χόας τρεῖς δέκ' ὀβολῶν ὁ χοῦς. Ἱκέσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὕλης, πηλαμίδας κύβια εἶναι φησὶ μεγάλα. κυβίων δὲ μνημονεύει Ποσείδιππος ἐν μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν δελκανὸν φησὶν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δελκωνος τοῦ ποταμοῦ, ἀφ' οὗπερ καὶ ἁλίσκεσθαι καὶ ταριχευόμενον δυσομαχώτατον εἶναι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, τὸν λεπτινὸν λεβιανὸν ὀνομάζων φησὶ, λέγειν τινὰς ὡς αὐτός ἐστι τῷ δελκανῷ. τόν τε κορακῖνον ὑπὸ πολλῶν λέγεσθαι σαπέρδην, καὶ εἶναι κράτιστον τὸν ἐκ τῆς μαιώτιδος λίμνης. θαυμαστός τε εἶναι λέγει καὶ τοὺς περὶ Ἄβδηρα ἁλισκομένους κεστρεῖς, μεθ' οὓς περὶ Σινώπην, καὶ ταριχευομένους δυσομάχους ὑπάρχειν. τοὺς δὲ προσαγορευομένους φησὶ μύλλους, ὑπὸ μέν τινων καλεῖσθαι γνωτίδια, ὑπὸ δέ τινων πλατισακούς, ὄντας τοὺς αὐτοὺς, καθάπερ καὶ τὸν χελλάρην. καὶ γὰρ τοῦτον ἕνα ὄντα ἰχθὺν πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχηκέναι. καλεῖσθαι γὰρ καὶ βάκχον, καὶ ὀνίσκον, καὶ χελλάρην. οἱ μὲν οὖν μείζονες αὐτῶν, ὀνομάζονται πλατίσακοι. οἱ δὲ μέσην ἔχοντες ἡλικίαν, μύλλοι. οἱ δὲ βαιοὶ τοῖς μεγέθεσιν, ἀγνωτίδια. μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὁλκάσι, σκόμβροι, κολίαι, λέβιοι, μύλλοι, σαπέρδαι, θυννίδες. ἐπὶ τούτοις σιωπήσαντος τοῦ Διονυσοκλέους, ὁ γραμματικὸς ἔφη Οὔδρος. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφάνης ὁ ποιητὴς ἐν Δευκαλίωνι, ταρίχων τῶν δὲ μέμνηται, τάριχος

ἀνταχαῖον

ΤΑΡΙΧΗ.

ἀντακαῖον εἴτις βούλεται, Ἢ γαδείρικόν. Βυζαντίας δὲ Θυννίδος ὀσμαῖσι χαῖρε. καὶ ἐν Παρασίτῳ, τάριχος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ. πίον ὁλόλευκον θερμόν. Νικόστρατός τε, ἢ Φιλέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ, Βυζάντιον τέμαχος ἐπιβακχευσάτω Γαδειρικόν θ' ὑπογάστριον παρεσίτω. καὶ προελθών, Ἀλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς ὦ γῆ, καὶ θεοὶ Ταριχοπώλου πάνυ καλοῦ τε, κ' ἀγαθοῦ, Τίλιτον μέγιστον ἄξιον δραχμῆς, δυοῖν Ὀβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγοιμεν ἡμερῶν τριῶν, Ἢ δὴ κατεσθίοντες, οὐ δώδεκά γε, ὑπέρ Μέγεθος γάρ ἐστιν. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον ἔφη, μήποτ' οὔ τις ἐν τούτοις ὢ οὗτος τίς παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε μενδησίους, ὧν οὐδ' ἂν μαινόμενος κύων γεύσαιτο ἄν ποτε, ἢ τῶν καλῶν ἡμινέρων, ἢ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων. καὶ ὁ Πλούταρχος, ὁ μὲν ἡμίνηρος ἔφη, τί διαφέρει τοῦ προκατειλεγμένου ἡμιταρίχου ὁ καλὸς ὑμῶν Ἀρχέστρατος μέμνηται. ἀλλ' ὅμως ὀνόμασιν ἡμίνηρον ὁ Πάφιος Σώπατρος ἐν Μυστάκου θητίῳ οὕτως, Ἐδέξατ' ἀντακαῖον, ὃν τρέφει μέγας Ἴστρος, σκύθαισιν ἡμίνηρον ἡδονήν. καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει, Μενδήσιος θ' ὡραῖος ἀκρόπαστος εὖ, ξανθαῖσιν ὅπτος κέφαλος ἀκτῖσιν πυρός. Ταῦτα δὲ τὰ βρώματα, ὅτι πολλῷ ἡδίω ἐστὶ τῶν παρὰ σοὶ περιπεπυδασμένων κόπτων, καὶ λεπίδιον πειραθέντες ἴσασι. λέγε οὖν ἡμῖν καὶ σύ, εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται παρ' ἀττικοῖς. περὶ γὰρ Ἐπιχάρμου οἴδαμεν, ὃν ζητοῦντα προφθάσας ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρατῖνος μὲν ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ, ἐν σαργανοῖσιν ἄξω ταρίχους ποντικούς. Πλάτων Διὶ κακουμένῳ, Ἰδίου θ' ἅπτ' ἔχω, τοῦτ' ἐστὶ, ταρίχους ἀπολέσαι. Ἀριστοφάνης δαιταλεῦσιν, Οὐκ αἰσχυνοῦμαι τὸν τάριχον τουτονί, Πλύνων ἅπασιν ὅσα σύνοιδ' αὐτῷ κακά. Κράτης θηρίοις, Καὶ τῶν ῥαφάνων ἕψειν χρή, ἰχθῦς τ' ὀπτᾶν, τούς τε ταρίχους ἡμῶν δ' ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι. ἰδίως δὲ ἐσχημάτισαι παρ' Ἑρμίππῳ ἐν ἀρτοπώλισι, καὶ τάριχος πίονα, Νεκρὸς τάριχος, εἰσορᾶν αἰγύπτιος. Ὑποκοριστικῶς δὲ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, Ἀγόρασόν τε χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχιον. καὶ Κηφισόδωρος ἐν ὑΐ, Κρεάδιόν τι φαῦλον, ἢ ταρίχιον. Φερεκράτης ἐν αὐτομόλοις, ἡ γυνὴ δ' ἡμῶν ἑκάστῳ λέκιθον ἕψουσα, φακῆν Ἀναμένει, καὶ σμικρὸν ὀπτῶσ' ὀρφανὸν ταρίχιον. Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἀρσενικῶς εἴρηκεν, ὁ τάριχος. Ἡρόδοτος δὲ ἐν ἐνάτῃ οὕτως, Οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντο, καὶ ἤσπαιρον. καὶ αἱ παροιμίαι δὲ κατὰ τὸ ἄρρεν λέγουσι, Τάριχος ὅπτος εὐθὺς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ, Οὐκ ἂν πάθοι τάριχος ὢν πορ ἄξιος. Ἀττικοὶ δὲ οὐδετέρως λέγουσι, καὶ γίνεται ἡ γενικὴ τοῦ ταρίχους. Χιωνίδης πτωχοῖς, Ἆρ' ἂν φάγοιτ' ἂν καὶ ταρίχους ὦ θεοί. καὶ ἐπὶ δοτικῆς, Ἐπὶ τῷ ταρίχει τῷδε τοίνυν κοπτέον. ἡ δὲ δοτική, ταρίχει, ὡς ξίφει. Μένανδρος τρέπουσιν, Ἐπέπασ' ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας, ἂν οὕτω τύχῃ. Ὅτε δὲ ἀρσενικόν ἐστιν, ἡ γενικὴ οὐκέτι ἕξει τὸ σ. τοσαύτην δ' Ἀθηναῖοι σπουδὴν ἐποιοῦντο περὶ τὸ τάριχος, ὡς καὶ πολίτας ἀναγράψαι τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούς, ὥς φησιν Ἄλεξις ἐν Ἐπιδαύρῳ οὕτως, Τοὺς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναίους, ὅτι Εἰσήγαγε τάριχος, οὓς καὶ Τιμοκλῆς Ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἵππων, δύο σκόμβρους ἔφη Ἐν τοῖς σατύροις εἶναι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ὑπερίδης ὁ ῥήτωρ. Εὐθύνου δὲ τοῦ ταριχοπώλου μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν κουρίδι οὕτως, Ἐλθόντι πρὸς τὸν τεμαχοπώλην περιμένε, Παρ' οὗ φέρειν εἴωθα. κἂν οὕτω τύχῃ Εὔθυνος ἀπολογίζων αὐτόθι, Χρηστόν τι περιμένον, κέλευσον μὴ τεμεῖν. Φειδίππου δὲ, καὶ γὰρ οὗτος ταριχοπώλης. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ, Κἂν σωράκοις, Φείδιππος ἕτερός τις ταριχηγὸς ξένος. Ἐσθιόντων δὲ ἡμῶν τὸ τάριχος, καὶ πολλῶν ὁρμὴν ἐχόντων ἐπὶ τὸ πίνειν, ὁ Δάφνος ἔφη, ἀνατείνας τὼ χεῖρε Ἡρακλείδης ὁ ταραντῖνος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συμποσίῳ φησὶ, λυπτέον σύμμετρον τροφὴν περὶ τοῦ πίνειν, καὶ μάλιστα τὰς εἰθισμένας προπαρατίθεσθαι περιφοράς. ἐκ διαστήματος γὰρ εἰσφερομένας ἐναλλάττειν τὰ ἀπὸ τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῷ στομάχῳ, καὶ δηγμῶν αἴτια καθιστάμενα. οἴονται δέ τινες τῶν αὐτῶν εἶναι καὶ κακοστόμαχα, λέγω δὴ λαχάνων καὶ ταρίχων γένη, δηκτικόν τι κεκτημένα. εὐθετεῖν δὲ τὰ κολλώδη, καὶ ἐπιστύφοντα βρώματα, ἀγνοοῦντες ὅτι πολλὰ τῶν τὰς ἐκκρίσεις ποιούντων εὐστόμαχα καθέστηκεν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν ἀγρωστίνῳ, ἐν γῇ καὶ θαλάσσῃ. καὶ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν, ἀσπάραγος, τεῦτλον τὸ λευκόν. τὸ γὰρ μέλαν καθεκτικόν ἐστιν ἐκκρίσεως, κόγχαι, σωλῆνες, μύες θαλάττιοι, χῆμαι, κτένες, τάριχος τέλειος, καὶ μὴ βρομώδης, καὶ ἰχθύων εὐχύλων γένος. προπαρατίθεσθαι δ' ἐστὶν ὠφέλιμον τὴν λεγομένην φυλλίδα, καὶ τευτλίον. ἔτι δὲ τάριχος, εἰς τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα μὴ ὁμοίως τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν, τὰς δὲ ἀθρόους ἐν ἀρχῇ πόσεις ἐκκλιτέον. δύσκλητον γὰρ εἰς πλείονα τῶν ὑγρῶν προσφοράν. Μακεδόνες δὲ ὥς φησιν Ἔφιππος ὁ ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο πίνειν εὐτάκτως, ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλαις προπόσεσιν, ὥστε μεθύειν ἔτι παρακειμένων τῶν πρώτων τραπεζῶν, καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν. Δίφιλος δ' ὁ σίφνιος φησί, τὰ ταρίχη τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων, καὶ λιμναίων, καὶ ποταμίων γινόμενα ἐστὶν ὀλιγότροφα, ὀλιγόχυλα, καυσώδη, εὐκοίλια,

ΤΑΡΙΧΗ.

δη, εὐκοίλια, ἐρεθιστικὰ ὀρέξεως. κράτιστα δὲ τῶν μὲν ἀπιόνων κύβια, καὶ ὡραῖα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια γένη. τῶν δὲ πιόνων τὰ θυνναῖα, καὶ κορδύλη. τὰ δὲ παλαιά, κρείσσονα καὶ δριμύτερα, καὶ μάλιστα τὰ Βυζάντια. τὸ δὲ θυννίον φησι, γίνεται ἐκ τῆς μείζονος πηλαμίδος, ὧν τὸ μικρὸν ἀναλογεῖ τῷ κυβίῳ, ἐξ οὗ γένους ἐστὶ καὶ τὸ ὡραῖον. ἡ δὲ σάρδα προσέοικεν τῷ κολίᾳ μεγέθει. ὁ δὲ σκόμβρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου. ὁ κολίας δὲ κολλωδέστερος, δυσκριτώτερος, καὶ κακοχυλότερος, πρόσφιμος. κρείσσων δὲ ὁ Ἀμυκλανός, καὶ Ἱσπανὸς ὁ Σεξιτανὸς λεγόμενος. λεπτότερος γὰρ καὶ γλυκύτερος. Στράβων δ' ἐν τρίτῳ γεωγραφικῶν πρὸς ταῖς Ἡρακλέους φησὶ νήσοις κατὰ Καρχηδόνα τὴν καινὴν πόλιν εἶναι Σεξιτανίαν, ἐξ ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεσθαι. καὶ ἄλλην Σκομβροαρίαν, ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεσθαι γάρον. οἱ δὲ λεγόμενοι μελανδρύαι, ὧν καὶ Ἐπίχαρμος μνημονεύει ἐν Αὐτομόλῳ Ὀδυσσεῖ οὕτως. ποτὶ φόριμον τὸ τέμαχος ἦν ὑπομελανδρυῶδες. μελάνδρυς δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδος ἐστίν, ὡς Πάμφιλος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων παρίστησι. καὶ ἔστι τὰ τεμάχη αὐτοῦ λιπαρώτερα. τὸ δὲ ὠμοτάριχον φησὶν ὁ Δίφιλος, κήτημα τινὲς λέγουσι. καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιῶδες, προσέτι δὲ καὶ δύσπεπτον. ὁ δὲ ποτάμιος κορακῖνος, ὃν πλατὺν τινὲς καλοῦσιν, οἱ ἀπὸ τοῦ Νείλου, ὃν οἱ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰδίως ἡμίξηρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμελος μέν ἐστι, καὶ ἥκιστα κακόχυλος, σαρκώδης, πρόσφιμος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, κατὰ πάντα τοῦ μύλλου κρείσσων. τὰ μέντοι τῶν ἰχθύων, καὶ τῶν ταρίχων ὠὰ πάντα, δύσπεπτα, δύσφθαρτα. μᾶλλον δὲ τὰ τῶν λιπαρωτέρων, καὶ μειζόνων. σκληρότερα γὰρ μένει, καὶ ἀδιαίρετα. γίνεται δὲ εὔστομα μετὰ ἄλλων σβεσθέντα, καὶ ἐποπτηθέντα. πάντας δὲ χρὴ τοὺς ταρίχους πλύνειν, ἄχρις ἂν τὸ ὕδωρ ἄοσμον καὶ γλυκὺ γένηται. ὁ δ' ἐκ θαλάττης ἑψόμενος τάριχος γλυκύτερος γίνεται. θερμοί τε οἱ τάριχοι ἡδίονές εἰσιν. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, οἱ ἁλυκοί φησι καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντες ὑπάγουσι τὰς κοιλίας. οἱ δ' ὀξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὔρησιν. οἱ δὲ πικροὶ μᾶλλον μέν εἰσιν οὐρητικοί. λύουσι δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ τὰς κοιλίας, οἱ δὲ στρυφνοὶ τὰς ἐκκρίσεις. Ξενοφῶν δὲ ὁ μουσικώτατος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ, διαβάλλων τὰ τοιαῦτα βρώματά φησι, Τί γὰρ ἔφη ὁ Ἱέρων τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανενόηκας, ἃ παρατίθεται τοῖς τυράννοις ὀξέα, καὶ δριμέα, καὶ στρυφνά, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά. πάνυ μὲν οὖν ἔφη ὁ Σιμωνίδης, καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώποις. ἀλλ' ὅτι οἴει, ἔφη ὁ Ἱέρων, ταῦτα ἐδέσματα εἶναι, ἢ μὴ μαλακῆς, καὶ ἀσθενούσης τρυφῇ ψυχῆς ἐπιθυμήματα, ἐπεὶ οἵ γε ἡδέως ἐσθίοντες, καὶ σύ που οἶσθα, ὅτι οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων. Ἐπὶ τούτοις λεχθεῖσιν, ὁ Κύνουλκος πιεῖν ᾔτησε δικόκταν, δεῖν λέγων ἁλμυροὺς λόγους γλυκέσιν ἀποκλύζεσθαι νάμασιν. πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανὸς σχετλιάσας καὶ τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔφη, μέχρι πότε βαρβαρίζοντες οὐ παύσεσθε, ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμπόσιον οἴχωμαι, φέρειν τοιούτους λόγους οὐ δυνάμενος; καὶ ὃς ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων, τὰ νῦν ὦ λῷστε ἐπιχωρίῳ κέχρημαι κατὰ τὴν συνήθειαν φωνῇ. καὶ γὰρ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς, καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἑλληνίζουσιν, ἔστιν εὑρεῖν καὶ περσικὰ ὀνόματα κείμενα διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὡς τοὺς παρασάγγας, καὶ τοὺς ἀστάρους, καὶ τὴν σχοῖνον, ἢ τὸν σχοῖνον. μέτρον δ' ἐστὶ τοῦτο ὁδοῦ μέχρι νῦν, οὕτω παρὰ πολλοῖς καλούμενον. μακεδονίζοντάς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν Ἀττικῶν διὰ τὴν ἐπιμιξίαν. βέλτιον δ' ἦν μοι αἷμα ταύρειον πιεῖν. ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος, ἢ εἰς σὲ ἐμπεσεῖν. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι ταύρειον ὕδωρ πιεῖν, ὅπερ σὺ οὐκ οἶσθα, τί ἐστιν. οὐδὲ γὰρ ἐπίστασαι, ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρίστοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων εἴρηταί τινα καὶ φαῦλα. Κηφισόδωρος γοῦν ὁ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος μαθητής, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην λέγει, ὅτι εὕροι τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν, ἢ καὶ σοφιστῶν, ἓν ἢ δύο γ' οὖν πονηρῶς εἰρημένα, οἷα παρὰ μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ πάντ' ἄνδρ' ἀποσκολύπτειν. Θεοδώρῳ δὲ τὸ κελεύειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Εὐριπίδην τε τὸ τὴν γλῶτταν ὀμωμοκέναι φάναι, καὶ Σοφοκλεῖ τὸ ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον. τοιαῦτα ποίει πρὸς χάριν τι καὶ οὐ βίᾳ λέγω, σὺ δ' αὐτὸς ὥσπερ οἱ σοφοὶ τὰ μὲν δίκαι' ἐπαίνει, τοῦ δὲ κερδαίνειν ἔχου. καὶ ἀλλαχοῦ δ' ὁ αὐτὸς ἔφη, μηδὲν εἶναι σὺν κέρδει κακόν. Ὁμήρῳ δὲ τὸ τὴν Ἥραν ἐπιβουλεῦσαι τῷ Διΐ, καὶ τὸν Ἄρη μοιχεύειν, ἐφ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν αὐτῶν. εἰ οὖν κἀγώ τι ἥμαρτον ὦ καλλίστων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων θηρευτά, μὴ χαλέπαινε. κατὰ γὰρ τὸν Μιλήσιον Τιμόθεον τὸν ποιητήν, οὐκ ἀείδω τὰ παλαιά. καινὰ γὰρ ἅμα κρείσσω. νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει, τὸ παλαιὸν δ' ἦν Κρόνος ἄρχων. ἀπίτω μοῦσα παλαιά. Ἀντιφάνης τ' ἐν Ἀλκήστιδι ἔφη, ἐπεὶ τὸ καινουργεῖν φέρει, Οὔτ' ἐκεῖνος τοῦτο γινώσκων, ὅτι Ἓν καινὸν ἐγχείρημα, κἂν τολμηρὸν ᾖ, Πολλῶν παλαιῶν ἐστὶ χρησιμώτερον. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι οἴδασι τὸ οὕτω λεγόμενον ὕδωρ, ἵνα μὴ πάλιν ἀγανακτήσῃς, δικόκταν μου λέγοντος δέξαι. κατὰ γὰρ τὸν Φερεκράτους Ψευδηρακλέα εἴποι τις ἂν τῶν πάνυ δοκησιδεξίων, Ἐγὼ δ' ἂν αὐτέ

ποιμι μὴ πολυπραγμόνει, Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι πρόσεχε τὸν νοῦν κἀκροῶ. Ἀλλὰ μὴ φθονήσῃς, ἔφη ὁ Οὐλπιανός. δέομαι μηδὲ τοῦ ταυρείου ὕδατος, ὁποῖόν ἐστι δηλῶσαι. τῶν γὰρ διψώντων φωνῶν ἐγὼ διψῶ. καὶ ὁ Κύνουλκος, ἀλλὰ προπίνωσι ἔφη, φιλοτησίαν. διψᾶς γὰρ λόγων παρ' Ἀλέξιδος λαβὼν ἐκ πυθαγοριζούσης ὕδατος ἀπέφθου κύαθον, αὖ δ' ὠμὸν πίῃ Βαρύ, καὶ κοπῶδες. τὸ δὲ ταύρειον ὕδωρ ὠνόμασεν ὦ φίλε Σοφοκλῆς. ἐν γαι ἀπὸ τοῦ περὶ Τροιζῆνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τίς Ὑόεσσα καλεῖται. ἐπίσανται δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πάνυ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν. ἀλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐὰν μὴ καὶ σύ με διδάξῃς, εἰ ἔπινον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, οὔτοι τε κεραθέντος προύκειντο πλήρεις, οὐ ζέον τὸ ποτὸν παρεῖχον, λεβήτων τρόπον ὑποκαιόμενοι. ὅτι γὰρ οἴδασι θερμὸν ὕδωρ, Εὔπολις μὲν ἐν δήμοις παρίστησιν, τὸ χαλκίον θερμαινέθ' ἡμῖν, καὶ θύη τινά Πέττειν κέλευ' ἵνα σπλάγχνοισι συγγινώμεθα. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ὀμφάλῃ, Ἐν χύτρᾳ δέ μοι Ὅπως ὕδωρ ἕψον, τὰ μηδὲν ὄψομαι. Οὐ γὰρ κακὸν ἔχω, μὴ δ' ἔχοιμ'. ἐὰν δ' ἄρα Στρέφῃ με περὶ τὴν γαστέρα, ἢ τὸν ὀμφαλόν,

Παρὰ φρετάτου δακτύλιος ἐστι μοι δραχμῆς. Ἐν δὲ ἀλειπτρίᾳ φέρεται τὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀλέξιδος,

Ἐὰν δὲ τοὐργαστήριον ποιῇ τε περιβόητον, κατασκευάνῃ τὴν φίλην δήμητρα; τὴν Μεγίστην, ἀφύταιναν ὑμῶν ἐν μέσῳ, Βάψασθε τοῦ λέβητος ζέοντος ὕδατος. εἰ δὲ μηδέποθ' ὕδωρ πίοι μ' ἐλευθέριον. Πλάτων δ' ἐν πρώτῳ πολιτείας, Ἐπιθυμία ἐν τῇ ψυχῇ εἴη, οἷον δίψα ἐστίν. δίψα ἆρα γε θερμοῦ ποτοῦ, ἢ ψυχροῦ ὀλίγου, ἢ καὶ ἐν ὀλίγῳ ποιοῦ τινος πώματος. ἢ ἐὰν μέν τι θερμότης τῇ δίψει προσῇ, τὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοι ἄν. ἐὰν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ. ἐὰν δὲ διὰ πλήθους παρουσίαν πολλὴν δίψα, ἢ ὅτι τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται. ἐὰν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου. αὐτὸ δὲ τὸ διψῆν, οὐ μή ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὗπερ πέφυκεν αὐτοῦ πώματος, καὶ αὖ τὸ πεινῆν βρώματος. Σῆμος δ' ὁ δήλιος ἐν δευτέρῳ νησιάδος, ἐν Κιμώλῳ τῇ νήσῳ φησὶ ψυχία κατασκευάζεσθαι θέρους ὀρυκτὰ ἔνθα χλιαροῦ ὕδατος πλήρη κεράμια καταθέντες ὕδατος, κομίζονται χιόνος οὐδὲν διάφορα. τὸ δὲ χλιαρὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάκερας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ. Ἄλεξις δ' ἐν λοκροῖς, Αἱ δὲ παῖδες παρέχετον, Ἡ μὲν τὸ θερμόν, ἡ δ' ἑτέρα μετάκερας. καὶ Φιλήμων ἐν κορινθίᾳ, Ἄμφις δ' ἐν Βαλανείῳ, ἀντιβόησεν, Ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμόν, ἄλλος μετάκερας. μέλλοντος δὲ τοῦ κυνικοῦ τούτοις ἐπισωρεύειν τινά, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οἴδασιν ὦ φίλτατοι ἀνδρῶν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ τὴν τοῦ πάνυ ψυχροῦ πόσιν. Ἄλεξις γοῦν ἐν παρασίτῳ φησί, Καὶ γὰρ βούλομαι Ὕδατός σε γεῦσαι, πρᾶγμα δ' ἐστί μοι μέγα Φρέατος ἔνδον ψυχρότερον ἀραρότος, Ὀνομάζει δὲ καὶ Ἕρμιππος ἐν Κέρκωψι, φρεατιαῖον ὕδωρ οὕτως. † ὅτι δὲ καὶ χιόνας ἔπινον ἐν μανδραγοριζομένῃ ἔφη Ἄλεξις,

Εἶτ' οὐ περίεργόν ἐστιν ἄνθρωπος φυτόν, Ὑπεναντιωτάτοις τε πλείστοις χρώμενον; Ἐρῶμεν ἀλλοτρίων, παρορῶμεν συγγενεῖς, Ἔχοντες οὐδέν, εὐποροῦμεν τοῖς πέλας Ἐράνους φέροντες, οὐ φέρομεν ἀλλ' ἢ κακῶς, Ἀκτῆς τροφῆς δέ, τὴν καθ' ἡμέραν πάλιν Γλιχόμεθα τὴν μᾶζαν, ἵνα λευκὴ παρῇ. Ζωμὸν δὲ ταύτῃ μέλανα μηχανώμεθα. Τὸ καλὸν δὲ χρῶμα τοῦ δευσοποιῷ χρώζομεν,

Καὶ χιόνα μὲν πίνειν παρασκευάζομεν. Τὸ δ' ὄψον ἐὰν μὴ θερμὸν ᾖ, διασύρομεν. Καὶ τὸν μὲν ὀξὺν οἶνον ἐκπιτίζομεν, Ἐπὶ ταῖς ἀβυρτάκαισι δ' ἐκβακχεύομεν. Οὐκοῦν τὸ πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον, Τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστον ἐστ' ἀεί, Ἐπὰν γένηται δ' ὡς τάχιστ' ἔχειν τέλος.

Δεξικράτης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑφ' ἑαυτῶν πλανώμενοί φησιν, εἰ δὲ μεθύω καὶ χιόνα πίνω, καὶ μύρον ἐπὶ στόματος κράτιστον Αἴγυπτος ποιεῖ. Εὐθυκλῆς δ' ἐν ἀσώτοις ἢ ἐπιστολῇ, Πρῶτος μὲν εἶδεν εἰ χιὼν ἔστ' ὤνια, Πρῶτον δ' ἐκεῖνον χαδόνα δεῖ πάντως φαγεῖν. Οἶδεν δὲ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν ἀπομνημονεύμασι, τὴν διὰ χιόνος πόσιν. Χάρης δὲ ὁ μιτυληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις, καὶ ὅπως δεῖ χιόνα διαφυλάσσεσθαι εἴρηκεν, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας τῆς ἐν Ἰνδοῖς πόλεως Πέτρας, ὀρύξαι φάσκων τὸν Ἀλέξανδρον ὀρύγματα τριάκοντα συχνά, ἃ πληρώσαντα χιόνος παρεμβαλεῖν δρυὸς κλάδους. οὕτω γὰρ παραμένειν πλείω χρόνον τὴν χιόνα. ὅτι δὲ καὶ τὸν οἶνον ἔψυχον ὑπὲρ τοῦ ψυχρότερον αὐτὸν πίνειν, Στράτις φησὶν ἐν ψυχασταῖς, Οἶνον γὰρ πιεῖν οὐκ ἂν εἰσδέξαιτο θερμόν, ἀλλὰ πολὺ τοὐναντίον Ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι, χιόνι μεμιγμένον.

Καὶ ὁ Λύσιππος ἐν Βάκχοις, Ἕρμων τί ἐστι πῶς ἔχομεν, τί δ' ἄλλο γ' ἢ Ὁ πατὴρ ἄνωθεν ὢν τὸ φρέαρ μὴ δοκεῖ, ὥσπερ τὸν οἶνον τοῦ θέρους καθεικέναι. Δίφιλος δὲ ἐν μνηματίῳ φησί, Ψύξον τὸν οἶνον Δωρίτων. Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν, τὸν Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν ποταμὸν διηγούμενος πλοῦν, λέγει τι καὶ περὶ ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων ἐν τούτοις. τὴν γὰρ ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτό, τῆς νυκτὸς ἀπηθοῦντες τὸ παχύτατον, τὸ λοιπὸν ἐξαιθριάζουσιν ἐν ὑδρίαις κεραμέαις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκήσεως, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὕδατι τὰ τεύχη καταρραίνουσιν. ὄρθρου δὲ καθαιροῦντες, καὶ τὴν ὑποστάθμην πάλιν ὑποσπῶντες, λεπτόν τε

ΠΟΤΌΝ.

τις, λυσιτελοῦν τι ποιοῦντες αὐτὸ, καὶ πρὸς ὑγίειαν οἷον ἄριστον ἐν ἀχύροις τιθέασι τὰς ὑδρίας. εἰ δ' οὕτως χρῶνται χιόνος οὐδ' ἣν τιν' οὖν χρείαν ἔχοντες. Λακκαίου δ' ὕδατος μνημονεύει Ἀνάξιλας ἐν Αὐλητῇ οὕτως, Ὕδατός τε λακκαίου παρ' ἐμοῦ τουτί γέ σοι γήινον ὑπάρχειν. καὶ πάλιν, ἴσως τὸ λακκαῖόν γε ὕδωρ ἀπώλεσεν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῷος καὶ τοῦ λάκκου αὐτοῦ ὥσπερ ἡμεῖς λέγομεν μνημονεύει ἐν Ἀπολειπούσῃ οὕτως, Ἀγωνιῶσά τόν τε τοῦ λάκκου κάδον, Λύσασα καὶ τὸν τοῦ φρέατος εὕρηκας. Τὰς ἱμονιὰς πεποίηκας. Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας ἔφη, Ἐγὼ δ' ὦ φιλοτάριχοι ὦ ἑταῖροι, χιόνος πιεῖν βούλομαι κατὰ Σιμωνίδην. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος ἔφη παρ' Ἀντιφάνει ἐν Ὀμφάλῃ οὕτως, Οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ' ὦ κόρη. Ἄλεξις δ' ἐν Γυναικοκρατίᾳ καὶ ζωμοτάριχόν τινα κέκληκεν ἐν τούτοις, ὁ δὲ Κίλιξ, ὁ δ' Ἱπποκλῆς ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής. τὸ δὲ κατὰ Σιμωνίδην τί ἐστιν οὐκ οἶδα. οὐ γὰρ μέλει σοι ἔφη ὁ Μυρτίλος ἱστορίας ὦ γάστρων. κνισολοῖχος γάρ τις εἶ κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον, καὶ κνισοκόλαξ. Καλλίστρατος ἐν ἑβδόμῳ συμμίκτων φησὶν, ὡς ἑστιώμενος παρά τισι Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς κρατοῦντος καύματος ὥραν, καὶ τῶν οἰνοχόων τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, αὐτῷ δὲ οὔ, ἀπεσχεδίασε τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τήν ῥά ποτ' Οὐλύμποιο περὶ πλευρὰς ἐκάλυψεν, Ὠκὺς ἀπὸ Θρήκης ὀρνύμενος Βορέης, Ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ἔδακε φρένας, αὐτὰρ ἐκάμφθη, Ζωὴ Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένη, Ἔν τις ἐμοὶ γ' αὐτῆς χείτω μέρος. οὐ γὰρ ἔοικε, Θερμὴν βαστάζειν ἀνδρὶ φίλῳ πρόποσιν. Πιόντος οὖν αὐτοῦ πάλιν, ἐζήτει ὁ Οὐλπιανὸς, ποῦ κεῖται ὁ κνισολοῖχος, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τῶν Ἀσίου ἔπη, τὰ περὶ τοῦ κνισοκόλακος. τὰ μὲν οὖν τοῦ Ἀσίου ἔφη ὁ Μυρτίλος ἔπη ταῦτά ἐστι, Χωλὸς στιγματίης πολυγήραος, ἶσος ἀλήτῃ Ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὖτε Μέλης ἐγάμει, Ἄκλητος ζωμοῦ κεχρημένος, ἐν δὲ μέσοισιν, Ἥρως εἱστήκει βορβόρου ἐξαναδύς. Ὁ δὲ κνισολοῖχος ἐστὶ παρὰ μὲν Σωφίλῳ ἐν Φυλάρχῳ οὕτως, Ὀψοφάγος εἶ καὶ κνισολοῖχος. ἐν δὲ τοῖς ἐπιγραφομένοις Συντρέχουσι κνισολοιχίαν εἴρηκεν ἐν τούτοις. Ὁ πορνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας Χορδήν τιν' αἱματίτιν αὐτῷ σκευάσαι, Ἐκέλευσε ταυτηνὶ ἐμέ. Τοῦ κνισολοίχου δὲ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν Βομβυλιῷ. ὅτι δ' ἔπινον καὶ γλυκὺν οἶνον μεταξὺ ἐσθίοντες Ἄλεξις φησὶν ἐν Δρωπίδῃ. Εἰσῆλθεν ἡ ἑταίρα φέρουσα τὸν γλυκὺν Ἐν ἀργυρῷ ποτηρίῳ πενταδράχμῳ τινὶ Ἀσκοπάττῳ τὴν ὄψιν οὔτε τρυβλίῳ, Οὔτε φιάλῃ. μετεῖχ' ἀμφοῖν τοῖν ῥυθμοῖν. Ἑξῆς ἐπεισηνέχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ἰτρίων τε καὶ μέλιτος, ὃν Ῥωμαῖοι λίβον καλοῦσι. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἐμπίπλασο Οὐλπιανὲ χειροδλάψου πατρίου, ὃς παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν μετὰ τὴν Δήμητρα γέγραπται, πλὴν εἰ μὴ ἄρα παρὰ τοῖς τὰ Φοινικὰ συγγεγραφόσι, Σουνιάθωνι καὶ Μώχῳ τοῖς σοῖς πολίταις. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἔφη ὦ κυνόμυια μελιπήκτων ἅλις, ἥδιστα δ' ἂν χόνδρου φάγοιμι τῶν ὀστρακίδων, ἢ τῶν κοκκάλων ἀφθόνως ἔχοντος, καὶ κομισθέντος διότι, ἔφη, μυστίλων. οὐ γὰρ ἂν εἴποιμι μύστρον. παρ' οὐδενὶ δὲ τῶν πρὸ ἡμῶν εἰρημένον. ἐπιλησμονεῖς ἔφη, ὦ θαυμάσιε ὁ Αἰμιλιανὸς, οὐ σὺ μὲν γε τὸν Κολοφώνιον Νίκανδρον ἀεί τε θαυμάκας τὸν ἐποποιὸν ὡς φιλάρχαιον, καὶ πολυμαθῆ, καὶ ὡς τὸ πεπεῖρον ὀνομάζοντα παρείδες; οὗτος γοῦν αὐτὸς ἐν τῷ προτέρῳ τῶν Γεωργικῶν ἐμφανίζων τὴν τοῦ χόνδρου χρῆσιν, καὶ μύστρον ὠνόμασε διὰ τούτων. Ἀλλ' ὁπότ' ἢ ἐρίφοιο νεοσφαγὸς ἠὲ κεράενδος, Ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφοπλίζεσθαι ἐδωδήν, Χίδρα μὲν ἐκτρίψας, ὑποσπείσας δ' ἐν κοίλοις Ἄγγεσιν, εὐώδει δὲ μιγῆ ἅμα φύρσον ἐλαίῳ. Ζωμὸν δὲ βρομέοντα κατ' αὐτὰς, πῶμα δὲ πῶμα Ἀμφιβαλών. φωκτὸν γὰρ ἀνοιδαίνει βαρὺ κρίμνον, Ἥσυχα δ' ἐν χλιαρὸν κοίλοις ἐκδαίνυο μύστροις. Διὰ τούτων ὦ θαυμασιώτατε ὑπογράφει ὁ Νίκανδρος τὴν χρείαν τοῦ τε χόνδρου, καὶ τῶν ἐπτισμένης κριθῆς, ἐπιχέων κελεύων ἀρνὸς ἢ ἐρίφου ζωμὸν, ἢ ὄρνιθος. τὰ μὲν οὖν χίδρα φησὶν, ἔκτριψον μὲν ἐν θυείᾳ, μίξας δ' ἔλαιον αὖθις ἀναφύρασον ἡνίκ' ἂν ἕψηται. τὸν ἐκ τῶν ἱερείων σκευῆς ἀναβρομοῦντα ζωμὸν, πυκνότερον τῇ ζωμηρύσῃ καταμιγνύε, μηδ' ἕτερον ἐπιγχέων, ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ ἀρυόμενος, πρὸς τὸ μηδὲν ὑπερζέσαι τοῦ πιμελεστέρου. διὸ καὶ φησὶ, καταπνίγε τὸ ὑπερζέον ἐπιθεὶς πῶμα, τὸ κρίμνον οὕτω φωκτὸν γινόμενον οἰδεῖ. τελευταῖον δὲ πράως χλιαρὸν γινόμενον, κοίλοις προσφέρου τοῖς μύστροις. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἐμφανίζει Μακεδονικόν τι δεῖπνον, πολυτελείᾳ τὰ πανταχοῦ γινόμενα ὑπερβάλον, μνημονεύει ὡς ἑκάστῳ τῶν δειπνούντων δοθέντων μύστρων χρυσῶν. ἐπεὶ δὲ φιλάρχαιος εἶ βέλτιστε, καὶ οὐδέν φῂς φθέγξασθαι, ὃ μὴ τῆς Ἀττικῆς ἐστι φωνῆς ὦ φίλτατε, τί ἐστιν ὃ λέγει Νικοφῶν ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν τοῖς Χειρογάστορσιν. ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦτον εὑρίσκω μνημονεύοντα τῶν μύστρων, ὅταν λέγῃ, μεμβραδοπώλαις, ἀκραδοπώλαις, ἰσχαδοπώλαις, διφθεροπώλαις, ἀλφιτοπώλαις, μυστριοπώλαις, βιβλιοπώλαις, κοσκινοπώλαις, ἐγλιδοπώλαις, σπερματοπώλαις. τίνες γὰρ ἂν εἶεν οἱ μυστριοπῶλαι, ἢ οἱ τὰ μύστρα πωλοῦντες; μαθὼν οὖν ἐκ τούτων ὦ καλέ μου Συραττικὲ τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν, ἐμφο-

Χόνδροι.

ΧΟ͂ΝΔΡΟΣ.

ροῦ τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ λέγῃς ἄκικυς εἰμὶ καὶ ὀλιγοδρανέω. τεθαύμακα δὲ καὶ πῶς οὐκ ἐζήτησας. ὁ δὲ χόνδρος πόθεν μεγαρόθεν, ἢ θετταλικός, ὅθεν καὶ Μυρτίλος ἐστίν. καὶ ὁ Οὐλπιανός, παύομαι ἔφη ἐσθίων, ἂν μὴ διδάξῃς παρὰ τίσιν εἴρηνται οὗτοι οἱ χόνδροι. καὶ ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, ἀλλ' οὐ φθονήσω σοι. ὁρῶν γὰρ λαμπροτάτην δείπνου παρασκευὴν, βούλομαί σε δίκην ἀλεκτρυόνος ἐμφορηθέντα τοῦ χόνδρου κορύξασθαι, καὶ διδάσκειν ἡμᾶς περὶ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων μεταλαμβάνειν. καὶ ὃς δυσχεράνας ἔφη, πόθεν σοι αἱ τῶν, μὴ γὰρ ἀναπαύσασθαί ἐστι ζητοῦντα ἀεί, τί πρὸς τοὺς ὀψιμαθεῖς τούτους σοφιστάς. ἀλλὰ μὴν ἔφη καὶ περὶ τούτου σοι τὸν λόγον ὁ Αἰμιλιανὸς ἀποδώσω. λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ χόνδρου Ἀντιφάνης, παρατιθέμενος ἐξ ἀντείας τάδε, Ἐν ταῖς σπυρίσι δὲ τί ποτ' ἐστὶ φίλτατε; Ἐν ταῖς τρισὶ μὲν χόνδρος ἀγαθὸς Μεγαρικός, Οὐ θετταλικὸν τὸν χονδρὸν εἶναι, φασὶ δέ Τῆς φοινίκης σεμίδαλις ἐκ πολλῆς σφόδρα Ἐξεπτισμένη. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρεται, καὶ ὡς Ἀλέξιδος ἐν ὀλίγοις σφόδρα διαλλάττον. ἐν δὲ Πονήρᾳ πάλιν ὁ Ἄλεξις, Καὶ χόνδρος ἔνδον ἐστὶ θετταλικὸς πολύς. χόνδρον δὲ εἴρηκε τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν οὕτως, Ἡ χόνδρον ἑψῶν, Εἶτα μῦαν ἐμβαλὼν ἐδίδου ῥοφεῖν ἄν. Καὶ σεμιδάλεως δὲ μέμνηται, καὶ εἰ μὴ τὰ μαρτύρια κρατῶ. Στράττις ἐν ἀνθρωπορέστῃ, καὶ Ἄλεξις ἐν Ἰσοστασίῳ. τῆς γενικῆς δὲ σεμιδάλιδος εἴρηκεν ὁ Στράττις ἐν τῷ αὐτῷ δράματι οὕτως, Τῶν δὲ διδύμων ἐκ γόνων σεμιδάλιδος. Τὰ δὲ ἐδέσματα ὠνόμασεν Ἀντιφάνης ἐν Διδύμοις οὑτωσί, Ἀπέλαυσα πολλῶν, καὶ καλῶν ἐδεσμάτων Γιῶν τε προπόσεις τρεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας, Ἐσρυνίων πως καταβεβρωκὼς σιτία, Ἴσως ἐλεφάντων τεττάρων. Ἐχέτω τέλος ἤδη ἡ βίβλος αὐτοῦ τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐδεσμάτων ἔχουσα τὴν καταστροφήν. ἀρχὴν γὰρ τοῦ δείπνου ἀπὸ τῶν ἑξῆς ποιησόμεθα. οὐ πρότερόν γε ὦ Ἀθηναῖε πρὶν ἡμῖν διελθεῖν, καὶ τὸ τοῦ Ἱππολόχου τὸ μακεδονικὸν συμπόσιον. ἀλλ' εἰ τοῦτό σοι φίλον ὦ Τιμόκρατες, οὕτω παρασκευαζόμεθα.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν
ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΈΤΑΡΤΟΝ.

ΙΠΠΌΛΟΧΟΣ ὁ μακεδὼν ἑταῖρε Τιμόκρατες, τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκέα, καὶ Δοῦριν τοὺς σαμίους, Θεοφράστου δὲ τοῦ Ἐρεσίου μαθητάς, συνθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκέα, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ ἐστὶ μαθεῖν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν εἴ τινι συμπορίειε χθὲς δείπνῳ πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια κἀκείνου ἀντιπροπίνοντος αὐτῷ. ἑκατέρου οὖν σώζονται δειπνητικαί τινες ἐπιστολαί. Λυγκέως μὲν τοῦ Λαμίας τῆς Ἀττικῆς αὐλητρίδος ἐμφανίζοντος δεῖπνον Ἀθήνησι γενόμενον Δημητρίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐπίκλην δὲ πολιορκητῇ. ἐρωμένη δ' ἦν ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου. τοῦ δ' Ἱππολόχου τοὺς Καράνου τοῦ μακεδόνος ἐμφανίζοντος γάμους. καὶ ἄλλαις δὲ περιετύχομεν τοῦ Λυγκέως ἐπιστολαῖς. πρὸς τὸν αὐτὸν γεγραμμέναις Ἱππόλοχον, δηλούσαις τότε Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον, ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήνησι. καὶ τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. δώσομεν δέ σοι ἡμεῖς καὶ αὐτὰς τὰς ἐπιστολάς. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἱππολόχου σπανίως εὑρίσκεται, ἐπιδραμοῦμαί σοι τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα διατριβῆς ἕνεκα νῦν, καὶ ψυχαγωγίας. ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφην τοῦ Καράνου γάμους ἑστιῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἴκοσιν, οἷς καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ ἑκάστῳ μία δωρεά. προεστεφάνωκε δὲ καὶ ἕκαστον, πρὶν εἰσελθεῖν στλεγγίδι χρυσῇ πέντε χρυσῶν, ἑκάστη δ' ἦν τὸ τίμημα. ἐπεὶ δ' ἐξέπινον τὰς φιάλας, ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἑκάστῳ ἰσόπλατυς ἐδόθη, ὄρνεις τε καὶ νῆσσαι. προσέτι δὲ καὶ φάτται, καὶ χήν, καὶ τοιαύτη τις ἄλλη ἀφθονία σεσωρευμένη, καὶ ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι, τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν. ἄλλα δ' ἐσθίειν περιεφέρετο πολλά, καὶ ποικίλα. καὶ μετὰ ταῦτα ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος ἐφ' ᾧ πάλιν ἄρτος μέγας, καὶ χῆνες, καὶ λαγωοί, καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεπονημένοι, καὶ περιστεραί, καὶ τρυγόνες, πέρδικές τε, καὶ ὅσον ἄλλο πτηνῶν πλῆθος ἦν. ἐπεδώκαμεν οὖν φησί, καὶ ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἅδην εἴχομεν βρώσεως, ἐχερνιψάμεθα. καὶ στέφανοι εἰσηνέχθησαν πολλοὶ παντοδαπῶν ἀνθέων, ἐπὶ πᾶσί τε χρυσαῖ στλεγγίδες, ὁλκὴν ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ τούτοις εἰπὼν Ἱππόλοχος, ὡς Πρωτέας ἀπόγονος ἐκείνου Πρωτέου Λακνίκης υἱοῦ, ἥ τις ἐγεγόνει τροφὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ἐπὶ πλεῖστον. ἦν γὰρ πολυπότης. καὶ ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ Πρωτέας ὁ συγγενόμενος Ἀλεξάνδρῳ. καὶ ὅτι πᾶσι προύπιεν, ἑξῆς γράφει καὶ ταῦτα. ἤδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ σωφρονεῖν, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες, καὶ μουσουργοί, καὶ σαμβυκίστριαί τινες ῥόδιαι. ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκῶ πλὴν ἔλεγόν τινες ἔχειν χιτῶνας, ἀπαρξάμεναί τε ἀπῆλθον, καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι φέρουσαι ληκύθους μύρου ἑκάστη δύο, συνδεδεμένας ἱμάντι χρυσῷ. τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῆν, κοτυλιαίας, καὶ ἑκάστῳ προσέδωκαν,

σίδωκαν, ἔπειτ' εἰσφέρεται πλοῦτος αὐτὸ δείπνου, πίναξ ἀργυροῦς ἐπὶ πάχος οὐκ ὀλίγον περίχρυσος, ὅσος ὥς τε δέξασθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτοῦ, καὶ σφόδρα μεγάλου, ὃς ὕπτιος ἐπέκειτο, τὴν γαστέρα δεικνὺς ἄνω πλήρη οὖσαν πολλῶν ἀγαθῶν. ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ συνωπτημέναι κίχλαι, καὶ μῆτραι καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον, καὶ ᾠῶν ἐπικεχυμέναι λέκυθοι, καὶ ὄστρεα καὶ κτένες, καὶ ἑκάστῳ περιπυρωμένα αὐτοῖς πίναξιν ἐδόθη. μετὰ δὲ ταῦτα πιόντες ἐλάβομεν ἕκαστος ἔριφον ζέοντα ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοιούτῳ μύστροις χρυσοῖς. ὁρῶν οὖν τὴν δυσχωρίαν ὁ Κάρανος, κελεύει σπυρίδας ἡμῖν καὶ ἀρτοφόρα διὰ ἱμάντων ἐλεφαντίνων πεπλεγμένα δοθῆναι, ἐφ' οἷς ἡσθέντες ἀνεκρότησαμεν τὸν νυμφίον, ὡς καὶ τῶν δοθέντων ἡμῖν ἀνασεσωσμένων. ἔπειτα στέφανον πάλιν, καὶ διλήκυθον μύρου χρυσοῦν, καὶ ἀργυροῦν ἰσόσταθμοι τοῖς προτέροις. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐπεισβάλλουσιν ἡμῖν οἱ καὶ ἐν τοῖς χύτροις τοῖς Ἀθήνησι λειτουργήσαντες. μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύφαλλοι, καὶ σκληροπαῖκται, καί τινες καὶ θαυματουργοὶ γυναῖκες εἰς ξίφη κυβιστῶσαι, καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματος ἐκριπίζουσαι γυμναί. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐκλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμός τις, καὶ ζωρότερος ποτὸς οἴνων ὄντων ἡμῖν θασίων, καὶ μενδαίων, καὶ λεσβίων, χρυσίδων πάνυ μεγάλων ἑκάστῳ προσενεχθεισῶν. καὶ μετὰ τὸν πότον, ὑελοῦς πίναξ διπηχύς που τὴν διάμετρον, ἐν θήκῃ κατακείμενος ἀργυρᾷ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν πάντα γένη συνηθροισμένων, ἅπασί τε προσεδόθη, καὶ ἀργυροῦν ἀρτοφόρον ἄρτων καππαδοκίων, ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν ἀπεδεδώκαμεν, καὶ νιψάμενοι τὰς χεῖρας ἐστεφανούμεθα, καὶ πάλιν στλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς, διπλασίους τῶν προτέρων, καὶ ἄλλο διλήκυθον μύρου. ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐξαλλόμενος τῆς κλίνης ὁ Πρωτέας, αἰτεῖ σκύφον χοαῖον, καὶ πληρώσας οἴνου θασίου, ὀλίγον τε ἐπιρράνας ὕδατος ἐξέπιεν. Ἐπεὶ πῶν ὁ πλεῖστα πίνων, πλεῖστα κ' εὐφρανθήσεται. καὶ ὁ Κάρανος ἔφη, ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον, δῶρον. τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἂν πίωσιν, ἔσται γέρας. ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν οἱ ἐννέα πάντες ἀνέστησαν ἁρπάζοντες, κἄλλος ἄλλον φθάνοντες. εἷς δὲ τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἄθλιος οὐ δυνάμενος πιεῖν, ἀνακαθίσας ἔκλαιεν ἄσκυφος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρανος αὐτῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπωμα. ἐπὶ τούτοις χορὸς εἰσῆλθεν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ᾀδόντων γαμικὸν ὕμνον, μεθ' οὓς ὀρχηστρίδες διεσκευασμέναι τρόπον νηρηΐδων, αἱ δὲ νυμφῶν. τοῦ πότου δὲ προϊόντος, καὶ τῆς ὥρας ὑποσκιαζούσης ἀναπεταννύουσι τὸν οἶκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὀθόναις διείληπτο πάντα λευκαῖς, καὶ ἀναπετασθεισῶν, δᾷδες ἐφάνησαν λάθρᾳ τῶν μηχανῆς, χαλασθέντων τῶν φραγμάτων, καὶ Ἔρωτες, καὶ Ἄρτεμιδες, καὶ Πᾶνες, καὶ Ἑρμαῖ, καί τοι αὐτὰ πολλὰ εἴδωλα, ἀργυροῖς δαδουχοῦντα λαμπτῆρσι. θαυμαζόντων δ' ἡμῶν τὴν τεχνιτείαν, ἐρυμάνθιοι τῷ ὄντι σύαγροι ἐπὶ πινάκων τετραγώνων χρυσομίτρων σιβύναις ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι περιεφέροντο ἑκάστῳ. καὶ τὸ θαυμάσιον, ὅτι παρειμένοι, καὶ καρηβαροῦντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὁπότε τι τῶν ἀγομένων θεασαίμεθα, πάντες ἐξενήφομεν ὀρθοί, τὸ δὴ λεγόμενον ἀνιστάμενοι. ἐνέπαττον οὖν οἱ παῖδες εἰς τὰς εὐτυχεῖς σπυρίδας, ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τῆς τελευταίου δείπνου σημεῖον. οὕτω γὰρ τὸ μακεδονικὸν οἶσθα ἔθος, ἐν ταῖς πολυανθρώποις εὐωχίαις γινόμενον. καὶ ὁ Κάρανος ἄρξας πότου μικροῖς ἐκπώμασι, περισοβεῖν ἐκέλευε τοῖς παισίν. ἐπίνομεν οὖν εὐμαρῶς, ὥσπερ ἀντίδοτον ἐκ τῆς προτέρας ἀκρατοποσίας λαμβάνοντες. ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθε Μανδρογένης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ ἀττικοῦ, ὥς φασιν ἀπόγονος, καὶ πολλοὺς κατέρρηξεν ἡμῶν γέλωτας. καὶ μετὰ ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυναικός, ἔτη ἤδη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα, καὶ τελευταῖαι ἐπεισῆλθον ἐπιδόρπιαι τράπεζαι. τραγήματά τ' ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπεδόθη πᾶσι, καὶ πλακοῦντες ἕκαστα γένη κρητικῶν. καὶ τῶν σῶν ἑταῖρε λυγκέως σαμιακῶν καὶ ἀττικῶν, αὐταῖς ταῖς ἰδίαις τῶν πεμμάτων θήκαις. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναστάντες ἀπηλλαττόμεθα νήφοντες, νὴ τοὺς θεούς, διὰ τὸν φόβον τοῦ πλούτου, ὃν ἐλάβομεν. σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων εὐδαιμονίζεις, τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων θύμα καὶ εὔζωμα, καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων στρεπτούς, λήναια, καὶ χύτρους θεωρῶν. ἡμεῖς δ' ἐκ τοῦ Καράνου δείπνου πλοῦτον ἀντὶ μερίδων εὐωχηθέντες, νῦν ζητοῦμεν, οἱ μὲν οἰκίας, οἱ δὲ ἀγρούς, οἱ δὲ ἀνδράποδ' ὠνήσασθαι. εἰς ταῦτα ὦ ἑταῖρε Τιμόκρατες ἀποβλέπων, τίνι συγκρῖναι ἔχεις τῶν ἑλληνικῶν δείπνων, τὸ προκείμενον τοῦτο συμπόσιον. ὁπότε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Οἰνομάῳ ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη, τί δ' ἂν Ἕλληνες μικροτράπεζοι φυλλοτρῶγες δράσειαν, ὅπου τέτταρα λάψῃ κρέα μικρὰ ὀβολοῦ. παρὰ δὲ ἡμετέροις προγόνοισιν ὅλους βοῦς ὤπτωσιν, ἐλάφους, ἄρνας. τὸ τελευταῖον δὲ ὁ μάγειρος ὅλον τέρας ὀπτήσας μεγάλῳ βασιλεῖ, θερμὴν παρέθηκε κάμηλον. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσι, καὶ αὐτὸς τῶν βαρβάρων ἐμφανίζων τὴν μεγαλειότητά φησιν, Εἶτ' ἐξένιζεν· παρετίθει θ' ἡμῖν ὅλους Ἐκ κριβάνου βοῦς, καὶ τίς εἶδεν πώποτε Βοῦς κριβανίτας; τῶν ἀλαζονευμάτων· Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου Παρέθηκεν ἡμῖν. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πρωτεσιλάῳ, διασύρων τὸ τῶν Ἰφικράτους γάμων συμπόσιον, ὅτε ἤγετο τὴν Κότυος τοῦ θρακῶν βασιλέως θυγατέρα φησί, Κἂν ταῦτα ποιῇς, ὥσπερ φράζω, λαμπροῖς

Δείπνοις δ' ἔχει δ' ὑμᾶς. οὐδὲν ὁμοίως Τοῖς Ἰφικράτους ἦν ἐν Θράκῃ. καί τοι Φασὶ φιλοκάλως αὐτὰ γενέσθαι. Κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑπεστρῶσθαι Στρώματα μὲν ἁλουργά, μέχρι τῆς ἄρκτου. Δειπνεῖν δ' ἄνδρας βουτυροφάγους Αὐχμηροκόμας μυριοπληθεῖς. Τοὺς δὲ λέβητας χαλκοῦς εἶναι μείζους λάκκων δωδεκακλίνων. Αὐτὸν δὲ Κότυν περιεζῶσθαι, ζωμόν τε φέρειν ἐν χοῖ χρυσῇ, Καὶ γευόμενον τῶν κρατήρων, πρότερον μεθύειν τῶν πινόντων, Αὐλεῖν δ' αὐτοῖς Ἀντιγενίδαν, Ἀργᾶν δ' ᾄδειν, καὶ κιθαρίζειν Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρνῆθεν, μέλπειν δ' ᾠδαῖς τοτὲ μὲν Σπάρτην Τὴν εὐρύχορον, τοτὲ δ' αὖ Θήβας τὰς ἑπταπύλους μεταβάλλειν, Φερνάς τε λαβεῖν δύο μὲν ξανθῶν ἵππων ἀγέλας, χρυσοῦ τε σάκος, φιάλην τε λεπαστήν, χιόνος τε πρόχουν, κέγχρων τε χύτραν, βολβῶν τε σιρὸν δωδεκάπηχυν, Καὶ πολυπόδων ἑκατόμβην. ταῦτα μὲν οὕτως φασὶ ποιῆσαι; Κότυν ἐν Θρᾴκῃ γάμον Ἰφικράτει. τούτων δ' ἔσται πολὺ σεμνότερον, καὶ Λαμπρότερον παρὰ δεσποσύνοις, τοῖς ἡμετέροις. τί γὰρ ἐκλείπει δόμος ἡμέτερος ποίων ἀγαθῶν, οὐ σμύρνης, καὶ συρίας ὀδμαί, λιβάνου τε πνοαί. τερενοχρώτων μαζῶν ὄψεις ἄρτων ἀμύλων πολυποδείων, χολίκων, δημοῦ, φυσκῶν, ζωμοῦ, τεύτλων, θρίων, λεκίθου, σκορόδων, ἀφύης, σκόμβρων, ἐνθρυμματίδων, πτισάνης, ἀθάρης, κυάμων, λαθύρων, ὤχρων, δολίχων, μέλιτος, τυροῦ, χορίων, πυρῶν, καρύων, χόνδρου, κάραβοι ὀπτοί, τευθίδες ὀπταί, κεστρεὺς ἑφθός, σηπίαι ἑφθαί, μύραινα ἑφθή, κωβιοὶ ἑφθοί, θυννίδες ὀπταί, φυκίδες ἑφθαί, βάτραχοι, πέρκαι, συνόδοντες, ὄνοι, βατίδες, ψῆτται, γαλεός, κόκκυξ, θρίσσαι, νάρκαι, ῥίνης τεμάχη, χαδόνες, βότρυες, σῦκα, πλακοῦντες, μῆλα, κράνεια, ῥοαί, ἕρπυλλοι, ἀχράδες, κνῆκος, ἐλάαι, στέμφυλα, ἄμητες, πράσα, γήτεια, κρόμμυα, φύσκη, βολβοί, καυλοί, σίλφιον, ὄξος, μαραθῶα, φακῆ, τέττιγες ὀπτοί, κάρδαμα, σήσαμα, κήρυκες, ἅλες, πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεα, κτένες, ὄρκυνες. καὶ πρὸς τούτοις ὀρνιθαρίων ἄφατον πλῆθος, νηττῶν, φαττῶν, χῆνες, στρουθοί, κίχλαι, κόρυδοι, κίτται, κύκνοι, πελεκᾶν, κίγκλοι, γέρανος, τουτοὺ τοῦ χάσκοντος διατετρημένη διὰ τοῦ πρωκτοῦ, καὶ τῶν πλευρῶν διακόψει τὸ μέτωπον. οἶνος δέ σοι λευκός, γλυκύς, αὐθιγενής, ἡδὺς καπνίας. Λυγκεὺς δὲ ἐν Κενταύρῳ, διαπαίζων τὰ ἀττικὰ δεῖπνα φησί,

Δεῖπνον ἀττικ.

Μάγειρ' ὁ θύων ἐστὶν ὁ δειπνίζων τ' ἐμὲ Ῥόδιος, ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περίνθιος, Οὐδέτερος ἡμῶν ἥδεται τοῖς ἀττικοῖς Δείπνοις. ἀηδία γάρ ἐστιν ἀττική, ὥσπερ ξενικὴ παρέθηκε. πίνακα γὰρ μέγαν Ἔχοντα μικροὺς πέντε πινακίσκους, ἐν ᾧ Τούτων ὁ μὲν ἔχει σκόροδον, ὁ δ' ἐχίνους δύο. Ὁ δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὁ δὲ κόγχας δέκα, Ὁ δ' ἀντακαίου μικρόν. ἐν ὅσῳ δ' ἐσθίω Ἕτερος ἐκεῖν'. ἐν ὅσῳ δ' ἐκεῖνος, τοῦτ' ἐγὼ Ἠφάνισα. Βούλομαι δ' ἐγὼ βέλτιστε συγκαμεῖν, Καὶ τοῦτό γ' ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι; Οὔτε στόματα γάρ, οὔτε χείλη πέντ' ἔχω. Ὄψιν μὲν ἔχει τὰ τοιαῦτα ποικίλην, Ἀλλ' οὐθέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν γαστέρα. Κατέπλησα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐνέπλησα δέ. Τί οὖν ἔχεις ὄστρεα πολλά; πίνακά μοι Τούτων παραθήσεις, αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν. Ἔχεις ἐχίνους; ἕτερος ἔσται σοι πίναξ. Αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ἐπριάμην ὀκτὼ ὀβολῶν. Ὀψάριον αὐτὸ τοῦτο παραθήσεις μόνον, Ἵνα τ' αὐτὰ πάντες, μὴ τὸ μὲν ἐγώ, τὸ δ' ἕτερος.

Διαφ. συμπ.

Δρομέας δ' ὁ παράσιτος, ἐρωτήσαντός τινος αὐτόν, ὥς φησιν ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρος, πότερον ἐν ἄστει γίνεται βελτίω δεῖπνα, ἢ ἐν Χαλκίδι. τὸ προοίμιον εἶπε τῶν ἐν Χαλκίδι δείπνων χαριέστερον εἶναι τῆς ἐν ἄστει παρασκευῆς. τὸ πλῆθος τῶν ὀστρέων, καὶ τὴν ποικιλίαν, προοίμιον εἰπὼν δείπνου. Δίφιλος δ' ἐν Ἀπολειπούσῃ, μάγειρόν τινα παράγων ποιεῖ τάδε λέγοντα, Πόσοι τὸ πλῆθος εἰσὶν οἱ κεκλημένοι Εἰς τοὺς γάμους βέλτιστε, καὶ πότερ' ἀττικοί Ἅπαντες, ἢ κἀκ τοὐμπορείου τινές, τί δέ Τοῦτ' ἐστὶ πρὸς σὲ τὸν μάγειρον τῆς τέχνης. Ἡγεμονία τίς ἐστιν αὐτῆς ὦ πάτερ Τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα προειδέναι, Οἷον Ῥοδίους κέκληκας, εἰσιοῦσι δός Εὐθὺς ἀπὸ θερμοῦ τὴν μεγάλην αὐτοῖς σπάσαι Ἀποζέσας σίλουρον, ἢ λεβίαν, ἐφ' ᾧ Χαρεῖ πολὺ μᾶλλον, ἢ μυρίνην προσεγχέας. Ἀστεῖον ὁ σιλουρισμός, ἂν Βυζαντίους Ἀψινθίῳ σφοίῳ δεῦσον ὅσ' ἄγαν παρατίθῃς, Κάθαλα ποίησαι πάντα, καὶ ἐσκοροδισμένα. Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων Πάντες βλιχανώδεις εἰσί, καὶ μεστοὶ λάπης. Μένανδρος δ' ἐν Τροφωνίῳ, Ξένου τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχῆς τινος. Ποδαποῦ, διαφέρει τοῦ μαγείρου. τοῦτο γάρ Οἷον τὰ μὲν νησιωτικὰ ταυτί, ξενύδρια Ἐν προσφάτοις ἰχθυδίοις τεθραμμένα, Καὶ παντοδαποῖς τοῖς ἁλμίοις μὲν οὐ πάνυ Ἁλίσκεται, ἀλλ' οὕτως παρέργως ἅπτεται, Τὰς δ' ὀνθυλεύσεις, καὶ τὰ κεκαρυκευμένα Μᾶλλον προσεδέξατ', εἰ δέ τις ἔρχεται Ἀρκαδικὸς τοὐναντίον. Ἀθάλασσος ἐν τοῖς λοπαδίοις ἁλίσκεται. Ἰωνικὸς πλούταξ ὑποστάσεις ποιῶν, Κάνδαυλον ὑποβινητιῶντα βρώματα.

Ἀνατομάτικα infe. lib. 12.

ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοί, καὶ τοῖς εἰς ἀναστόμωσιν βρώμασιν, ὥσπερ ταῖς ἁλμάσιν ἐλάαις, ἃς κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γήρᾳ φησίν, Ὦ πρεσβῦτα πότερα φιλεῖς τὰς δρυπεπεῖς ἑταίρας, ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμάδας, ὡς ἐλάας στιφράς. Φιλήμων δ' ἐν Μετιόντι, ἢ Ζωμίῳ, Ἰχθῦς τις σοὶ ἐφαίνεθ' ἑφθός, μικρὸς ἦν ἀκήκοας Ἅλμη τε λευκή, καὶ παχεῖα ὑπερβολῇ, Κοὐχὶ λοπάδος προσῶζεν, οὐδ' ἡδυσμάτων, ἐβόων ἅπαντες, ὡς ἀγαθὴν

ἅλμην

ἄλλην ποιεῖς, Ἐσθίουσι δὲ καὶ τέττιγας, καὶ κερκώπας ἀναστομώσεως χάριν. Ἀριστοφάνης ἀναγύρῳ, πρὸς θεῶν ἐρῶ τέττιγα φαγεῖν καὶ κερκώπην θηρευσαμένη καλάμῳ λεπτῷ. ἔστι δ' ἡ κερκώπη ζῷον ὅμοιον τέττιγι καὶ τρυγονίῳ, ὡς Σπεύσιππος παρίστησιν ἐν τετάρτῳ ὁμοίων. μνημονεύει αὐτῶν Ἐπίλυκος ἐν κωραλίσκῳ. Ἄλεξις ἐν θράσωνί φησι, Σοῦ δ' ἐγὼ οὐ πώποτ' εἶδον οὔτε κερκώπην γυναῖ, Οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', οὐ τρυγόν', οὐ τέττιγα. Νικόστρατος δ' ἐν ἅβρᾳ,

Πίναξ ὁ πρῶτος τῶν μεγάλων ἡγήσεται Ἔχων ἐχῖνον ὠμοτάριχον, κάππαριν, θρυμματίδα, τέμαχος, βολβὸν ἐν ὑποτρίμματι. Ὅτι δ' ἤσθιον διὰ τὴν ἀναστόμωσιν, καὶ τὰς διὰ ὄξους καὶ νάπυος γογγυλίδας, σαφῶς παρίστησι Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, λέγων οὕτως,

Γογγυλίδος διοσσὴ γὰρ ἰδ' ἐκ ῥαφάνοιο γενέθλη, Μακρή τε στιφρή τε φαίνεται ἐν πρασιῇσι, Καὶ τὰς μὲν κάγκοσον ἀποβλύας βορέῃσι Προσφιλέας χειμῶνι, καὶ οἰκουροῖσιν ἀεργοῖς, Θερμοῖς δ' ἰκμανθεῖσαι ἀναζώουσ' ὑδάτεσσι. Τμῆγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας, καὶ ἀκαρφέα φλοιόν, ἢ κακαθηράμενος λεπτουργέας, ἠελίῳ δὲ Αὐήνας ἐπὶ τυτθόν, ὅτ' ἐν ζεστῷ ἀποβάπτων Ὕδατι δευομένην, πολέας ἐμβάπτισον ἅλμῃ. Ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλεῦκος συστάμνισον ὄξει, Ἴσον ἴσῳ. τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστύψας ἁλὶ κρύψαις, Πολλάκι δ' ἀσταφίδος προχέας τριπτῆρι λεήνας, Σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπυος ἐν ἑνὶ δὲ τρὺξ Ὄξεος ἰκμάζουσα, καὶ ὠμοτέρην ἔτι κόρσην. Ὥριον ἀλμαίην ἄμυσαι κεχρηόσι δαίτης. Δίφιλος δ' ἢ Σώσιππος ἐν ἀπολειπούσῃ, Ἔστιν ἐν δ' ὄξος ὀξύ σοι, Ὑπολαμβάνω παιδάριον ὀπὸν εἰλήφαμεν, Ἄριστα τούτοις πάντα πίεσω, καὶ πυκνά, Ἢ φυλάς, ἢ δριμὰ περισωθήσεται. Τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦτα τῶν ἡδυσμάτων, Ἀναστομεῖ τάχιστα τ' αἰσθητήρια, Τό τε νωκαρῶδες, καὶ κατημβλυωμένον Ἐσκέδασε, κἀποίησεν ἡδέως φαγεῖν. Ἄλεξις δ' ἐν ταραντίνοις ἐν τοῖς συμποσίοις φησὶ τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ὀρχεῖσθαι ὑποπιόντας. Τοῦτο γὰρ νυνὶ ἐστί σοι Ἐν ταῖς Ἀθήναις, ταῖς καλαῖς ἐπιχώριον, Ἅπαντες ὀρχοῦντ' εὐθέως ἂν οἴνου μόνον Ὀσμὴν ἴδωσιν, συμφορὰν λέγεις, ἄρ' αὖ Φαίνης ἄν, εἰς συμπόσιον εἰσελθὼν ἄφνω, Καὶ τοῖς μὲν ἀγενείοις ἴσως ἔπεστι τίς Χάρις. ἀλλ' ἐπὰν δὴ τὸν γόντα Θεόδοτον, Ἢ τὸν παραμασύντην ἴδω τὸν αὐόσιον, Καυκιζόμενον τὰ λευκά, τὸν ἔβαλλον θ' ἅμα Ἥδιστον ἀναπήξαιμ' ἂν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβών. ὄρχησις συμποτῶν.

Μή ποτε δὲ καὶ Ἀντιφάνης ἐν καρσί, κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τῆς ὀρχήσεως, κωμῳδεῖ τινὰ τῶν σοφῶν, ὡς παρὰ δεῖπνον ὀρχούμενον λέγων οὕτως, Οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον Ταῖς χερσὶ τὸν βάκηλον οὐδ' αἰσχύνεται, Ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος, Ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος ἀνευρηκὼς τέχνην, Ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ. Τούτοις οὐδ' ἀναρμόστως ἄν τις ἐπενέγκαι τὰ Ἐρίφῳ τῷ κωμικῷ ἐν αἰόλῳ εἰρημένα τάδε, Λόγος γάρ ἐστ' ἀρχαῖος οὐ κακῶς ἔχων, Οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας ὦ πάτερ, Πείθειν χορεύειν οὐ θέλοντας. Ἄλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἰσοστάσιον φησίν, Ἀπὸ συμβολῶν ἔπινον ὀρχεῖσθαι μόνον Βλέποντες, ἄλλο δ' οὐδὲν ὄψων ὀνόματα, Καὶ σιτίων ἔχοντες ὄψον, κάραβος, Καὶ κωβιός, καὶ σεμίδαλις.

Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίστως διαγράφει Μάτρων ὁ παρῳδός, ὅπερ διὰ τὸ σπάνιον οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ὑμῖν ἄνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη ἀπομνημονεῦσαι, Παρῳδία. Δεῖπνα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροφα, καὶ μάλα πολλά, Ἃ Ξενοκλῆς ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις δείπνισεν ἡμᾶς, ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λιμός, Οὗ δὴ καλλίστους ἄρτους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους, Λευκοτέρους χιόνος, ἔσθειν δ' ἀμύλοισιν ὁμοίους. Τῶν καὶ Βορέης ἠράσσατο πεπτομενάων, Αὐτὸς δὲ Ξενοκλῆς ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν, Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, σχεδόθεν δέ οἱ ἦν παράσιτος Χαιρεφόων, πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς, Νήστης ἀλλοτρίων εὖ εἰδὼς δειπνοσυνάων, Τῷ δὲ μάγειροι μὲν φόρτον πλῆσάν τε τραπέζας, Οἷς ἐπιτετράφαται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων. Il. ι. καὶ θ. Ἡ μὲν ἐπιστεῦσαι δείπνου χρόνον, ἠδ' ἀναμεῖναι, Ἔνθ' ἄλλοι πάντες λαχάνοις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλον. Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πειθόμην, ἀλλ' ἤσθιον εἴδατα πάντα, Βολβούς, ἀσπάραγόν τε, καὶ ὄστρεα μυελόεντα, Ὠμοτάριχον ἐῶν χαίρειν φοινίκιον ὄψον. Αὐτὰρ ἐχίνους ῥίψα καρηκομόωντας ἀκάνθαις, Οἱ δὲ κυλινδόμενοι καναχὴν ἔχον ἐν ποσὶ παίδων Ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠιόνος κλύζεσκε. Πολλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους εἷλκον ἀκάνθας. Ἡ δὲ φαληρικὴ ἦλθ' ἀφύη Τρίτωνος ἑταίρη, Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα. Τοὺς δ' ὁ Κύκλωψ φίλει, καὶ ἐν οὔρεσιν ἐξεπεφύκει, Πίννας ἦλθε φέρων, καὶ ἄμυλα ἠχήεντα Ἃς καταφυγότριχος πέτρης λευκὸν τρέφει ὕδωρ, Ψῆττα τε χονδροφυής, καὶ τρίγλη μιλτοπάρῃος. Τῇ γ' ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπέχον κρατερώνυχα χεῖρα, Οὐ δ' ἔφθην τρώσας ἵνα εἴασε Φοῖβος Ἀπόλλων, Ὡς δ' εἶδον Στρατοκλῆ κρατερὸν μήστωρα φόβοιο, Τρίγλης ἱπποδάμοιο καρῆς μετὰ χερσὶν ἔχοντα, Ἄδ' ἑλόμην χάρμη, λιμὸν δ' ἄπληστον ἄμυξα. ἦλθε δὲ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα, Σηπίη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα, Ἡ μόνη ἰχθῦς

ἐοῦσα τὸ λευκόν, καὶ μέλαν οἶδε, Καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης ἐρικυδέα γόγγρον, Κάμνον ἐν λο-
ὀδ.λ. πάδεσσ'. ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο τραπέζας. Τῷ δὲ μετ' ἴχνια βαῖνε θεὰ λευκώλενος ἰχθῦς Ἔγχε-
In catalogo. λυς, ἣ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσι μιγῆναι, Ἐν κοιτῶν, ὅθεν ἐγχέλεων γένος ἀγροτεράων Παμ-
μεγέθης, ἣν οὐδὲ δύ' ἀνέρες ἀθλητῆρες, Οἷοι ἄρ' Ἀσυάναξ τε καὶ Ἀντήνωρ ἐγένοντο, Ῥηϊδίως
ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν. Τρισπίθαμοι γάρ ταί γε, καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν Εὖρος, ἀ-
ἰλ.ψ. τὰρ μῆκος γε γενέσθην ἐννεόργυιοι. Πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα παρὰ σίγας ἦλθ' ὁ μάγειρος, Σέων
ὀψοφόρους πίνακας παρὰ δεξιὸν ὦμον. Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι χύτραι ἕποντο, Αὐτὰρ
ἐπ' εὔβοιαν λοπάδες τόσσαι ἐστιχόωντο. Ἶρις δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα τευθίς, Πέρκη τ'
ἀνθεσίχρως, καὶ ὁ δημοτικὸς μελάνουρος, Ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἔπετ' ἰχθύσιν ἀθανάτοισιν, Οἴη δ' αὖ
ὀδ.λ. θύννου κεφαλὴ θαλαμηνάδαο. Νόσφιν ἀφεστήκει κεχολωμένη οὕνεκα τευχέων Λειπομένων, τὸ δὲ
πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι. Ῥίνην τὴν φιλέουσι περισσῶς τέκτονες ἀνδρῶν, Τρηχεῖ' ἀλλ' ἀγα-
θὴ κουροτρόφος. οὐ γὰρ ἔγωγε Ἧς σαρκὸς δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλ' οἰδέσθαι. Ὀπτανὸς δ' ἐ-
σῆλθε πελώριος ἱππότα κεστρεύς, Οὐκ οἶος ἅμα τῷ γε δυώδεκα σαργοὶ ἕποντο Κυανόχρως δ' ἐ-
μίας περὶ θῖς μέγας, ὅς τε θαλάσσης Πάσης βένθεα οἶδεν Ποσειδάωνος ὑποδμώς, Καρίδες θ' αἳ
Ζηνὸς ὀλυμπίου εἰσὶν ἀοιδοί Αἳ δὴ ἰδεῖν κυφαὶ μὲν ἔσαν, χρυσαῖ δὲ πάσασθαι. Χρύσοφρυς, ὃς κάλ-
λιστος ἐν ἄλλοις ἴσατο ἰχθῦς, Κάραβος, ἀστακὸς αὐτε λελαίετο θωρήσσεσθαι Ἐν μακάρων δείπνοις
τοῖς δαιτυμόνεσσι χέρ' ἐφιέντων, Ἐν στόμασιν ἔθεσαν, καὶ ἀπήγαγον ἄλλυδις ἄλλον. Τῶν δ' ἄρ' ἐ-
λαφ. κρεῶν περικλυτὸς ἡγεμόνευεν, Οὐ πλήρης πω ἐὼν κρατερὸς παλάμῃ ἐπορέχθη, Γεύσασθ'
ἱμείρων, τὸ δέ γ' ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν. Εἶν', ἣν δαίονται μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες. Μύραιναν
δ' ἐπέθηκε φέρων τὸ κάλυμμα τραπέζης, Ζώνην δ' ἣν φορέεσκεν ἀγαλλομένη περίδρομον Εἰς
λέχος ἡνίκ' ἔβαινε δρακοντία δὴ μεγάθυμα, Σάνδαλα δ' αὖ παρέθηκαν ἀεὶ γένη ἀθανατάων Ὧν
βούγλωσσος ἔναιεν ἐν ἅλμῃ μορμυρούσῃ. Κίχλας δ' ἑξείης ἀθέπορας ὑψιπετήλας, Καὶ πέρδικας κα-
ταβοσκομένας, θυάδας θ' ὑδατίνους, Ἐν δ' ἀναμὶξ σάργοι τε, καὶ ἵππουροι, γλαῦκοί τε Μορμύρος
αὖ τάδ' ἦν μεγάλη σπάρος, ἧς ὁ μάγειρος Σίζοντας παρέθηκε φέρων, κνίσωσε δὲ δῶμα, Τῶν ἐλε-
γεν δ' αἰνυσθ' ἐμοὶ δέ γε θηλυτεράων Εἶναι βρώματ' ἔδοξεν, ἐπεὶ δ' ὅρμαινον ἐπ' ἄλλα, Κεῖτο δέ
τις βοτάνης, ἧς οὐδεὶς ἥπτετο δείπνῳ Ἐν καθαρῷ, ὅθεν περ λοπάδων λιπαίνετο χῶρος, Ἑξῆς Κόσ-
συφος ἦλθε μόνος, γεύσασθ' ἕτοιμος. Οὐ μὴν οὐδ' ἄρ' ἄθικτος ἦν, πόθεον δὲ καὶ ἄλλοι Κωλῆν δ'
ἐσεῖδον πᾶς ἔτρεμεν, ἐν δὲ σίναπυ Κεῖτ' ἀγχοῦ γλυκὺ πλείονα, χρυσὸς ὣν ἀπορρύκων. Γευσάμε-
νος δ' ἔκλαιον ὅτ' αὔριον οὐκέτι ταῦτα Ὄψομαι, ἀλλά με τυρώδει καὶ μάζῃ ὀτρηρῇ, Νηλὴς δ' οὐχ
ὑπέμεινε. Βιάζετο γὰρ ῥακίεσσι, Δάμνα μιν ζωμός τε μέλας ἀκροκώλιά θ' ἑφθά. Παῖς δέ τις ἐκ Σα-
λαμῖνος ἄγεν τρεῖς καὶ δέκα νήσσας, Λίμνης ἐξ ἱερῆς μάλα πίονας, ἃς ὁ μάγειρος Θῆκε φέρων,
ἵν' Ἀθηναίων κατέκειντο φάλαγγες. Χαιροφόων δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω Ὄρνιθας
γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα σιτίζεσθαι. Ἧκε δ' ὥς τε λέων, παλάμῃ δ' ἔχετο σκέλος αὐτοῦ, Ὄφρα οἱ
οἴκαδ' ἰόντι πάλιν ποτιδόρπιον εἴη. Χόνδρος δ' ἡδυπρόσωπος, ὃν Ἥφαιστος κάμεν ἕψων Ἀττι-
ἰλ.ι. κῷ ἐν κεράμῳ πέσσων τρεῖς καὶ δέκα μῆνας. Αὐτὰρ ἐπεὶ δόρποιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο, Χεῖρας
νιψαμένοισιν ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. Ὡραῖος παῖς ἦλθε φέρων μύρον ἠρινὸν ἡδύ. Ἄλλος δ' αὖ στε-
φάνους ἐπιδέξια πᾶσιν ἔδωκεν, Οἳ ῥόδον ἀμφιπλέκοντο, διάνδιχα κοσμηθέντων. Κρητὴρ δὲ
Βρομίου ἐκεράννυτο, πίνετο δ' οἶνος Λέσβιος, οὗ δὴ πλεῖστον ἀνὴρ ὑπὲρ ἄνδρα πεπώκει. Δεύ-
τεραι αὖ τε τράπεζαι ἐφοπλίζοντο γέμουσαι. Ἐν δ' αὐταῖσιν ἔπην ἄπιοι καὶ πίονα μῆλα, Ῥοι-
αί τε, σταφυλαί τε θεοῦ Βρομίοιο τιθῆναι, Πρόσφατος ἦν θ' ἁμάμαξυν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Τῶν δ' ἐγὼ οὐδενὸς ἧπτον ἁπλῶς, μεστὸς δ' ἀνεκείμην. Ὡς δὲ ἴδον ξανθὸν γλυκερὸν μέγαν ἐγκυ-
κλον ἀνδρῶν, Δήμητρος παῖδ' ὀπτὸν ἐπεισελθόντα πλακοῦντα. Πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θείου
ἀπεχοίμην, Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ' εἶεν, Γαστὴρ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ
μοι ἦτορ ἐνείη, Πόρναι δ' εἰσῆλθον, πόρναι δύο θαυματοποιοί, Ἃς Στρατοκλῆς ἤλαυνε ποδώκεας
ὄρνιθας ὥς. Ἄλεξις δ' ἐν συντρέχουσιν ἐπισκώπτων τὰ Ἀττικὰ δεῖπνά φησιν, Ἔγωγε δύο λαβεῖν
μαγείρους βούλομαι, Οὓς ἂν σοφωτάτους δύνωμ' ἐν τῇ πόλει, Μέλλοντα δειπνίζειν γὰρ ἄνδρα Θετ-
ταλόν, Οὐκ ἀττικηρῶς, οὐδ' ἀπηκριβωμένως. Λιμῷ παρελθεῖν, ἀλλὰ δὴ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτοῖς
παρατιθέντα μεγαλείως. Εὐτράπεζοι δ' εἰσὶν ὄντως οἱ Θετταλοί. καθὰ καὶ Ἔριφός φησιν ἐν Πελταστῇ οὕτω,
Τὰ δ' οὐ Κόρινθος, οὔτε Λαῒς ὦ Σύρε, Οὐδ' εὐτραπέζων Θετταλῶν ξενῶν τροφαί, Ὧν οὐκ ἄμοιρος,
ἡ δὲ χεὶρ ἐγίνετο. Ὁ δὲ τοὺς εἰς χιονίδην ἀναφερομένους πτωχοὺς ποιήσας, τοὺς Ἀθηναίους φησίν, ὅταν
τοῖς Διοσκούροις ἐν πρυτανείῳ ἄριστον προτιθῶσιν, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τιθέναι τυρόν, καὶ φυστήν, δρυπε-
πεῖς τ' ἐλάας, καὶ πράσα, ὑπόμνησιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σι-
τουμένοις, μάζαν παρέχειν κελεύει. ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαρατιθέναι, μιμούμενος τὸν Ὅμηρον.

καὶ γὰρ

καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοὺς ἀρίστους συνάγων πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, φύρει δ' ἄλφιτά φησιν. ἐν Ἀθήναις δὲ ἱστοροῦσιν οὐ πάνυ ἀρχαίων δὲ νῦν γινομένων δείπνων ἐν Λυκείῳ τε, καὶ Ἀκαδημίᾳ, τὸν μὲν ἐς τὴν Ἀκαδημίαν εἰσενέγκαντος ὀψοποιοῦ λοπάδα, πρὸς ἑτέραν τινὰ χρείαν τὸν κέραμον κατάξαι πάντας τοὺς ἱεροποιοὺς, ὡς μακρόθεν οὐκ ἀστείας παρεισδυούσης γινομένης, δέοντος ἀπέχεσθαι τούτων μακρόθεν. τὸν δ' ἐν τῷ Λυκείῳ κρέας ταριχηρὸν εἰς τάριχος διασκευάσαντα, μαστιγωθῆναι ὡς πραγματευόμενον πονηρῶς. Πλάτων δ' ἐν δευτέρᾳ πολιτείας οὕτως ἑστιᾷ τοὺς αὐτοῦ νεοπολίτας, γράφων, ἄνευ ὄψου ἔφη, ὡς ἔοικας, ποιεῖς τοὺς ἄνδρας ἑστιωμένους. ἀληθῆ, ἦν δ' ἐγὼ, λέγεις, ἐπελαθόμην, ὅτι καὶ ὄψον ἕξουσιν, ἅλας τε δηλονότι, καὶ ἐλαίας, καὶ τυρὸν, καὶ βολβοὺς, καὶ λάχανά γε, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἑψήματά τι ἑψήσονται, καὶ τραγήματά που παραθήσομεν αὐτοῖς, τῶν τε σύκων, καὶ ἐρεβίνθων, καὶ κυάμων, καὶ μύρτα, καὶ φηγοὺς, σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ, μετρίως ὑποπίνοντες, καὶ οὕτω διάγοντες τὸν βίον τοῖς ἐκγόνοις παραδώσουσιν. ἑξῆς δὲ λεκτέον καὶ περὶ τῶν Λακωνικῶν συμποσίων. Ἡρόδοτος μὲν οὖν ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τῆς Μαρδονίου παρασκευῆς λέγων, καὶ μνημονεύσας Λακωνικῶν συμποσίων φησὶ, Ξέρξης φεύγων ἐκ τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν παρασκευὴν κατέλιπε τὴν αὐτοῦ. Παυσανίαν οὖν ἰδόντα τὴν τοῦ Μαρδονίου παρασκευὴν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατεσκευασμένην, κελεῦσαι τοὺς ἀρτοποιοὺς καὶ ὀψοποιοὺς κατὰ ταυτὰ, καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάσαι. ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κελευσθέντα, τὸν Παυσανίαν ἰδόντα κλίνας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ἐστρωμένας, καὶ τραπέζας ἀργυρᾶς, καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπῆ δείπνου, ἐκπλαγέντα, καὶ τὰ προκείμενα κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις παρασκευάσαι Λακωνικὸν δεῖπνον, καὶ παρασκευασθέντος, γελάσας ὁ Παυσανίας, μεταπεμψάμενος τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς καὶ ἐλθόντων, ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν δείπνων τὴν παρασκευὴν, εἶπεν, ἄνδρες Ἕλληνες συνήγαγον ὑμᾶς βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην, ὃς τοιαύτην δίαιταν ἔχων ἦλθεν ὡς ἡμᾶς, οὕτω ταλαίπωρον ἔχοντας. φασὶ δέ τινες, καὶ ἄνδρα Συβαρίτην ἐπιδημήσαντα τῇ Σπάρτῃ, καὶ συνεστιαθέντα ἐν τοῖς φειδιτίοις εἰπεῖν, εἰκότως ἀνδρειότατοι ἁπάντων εἰσὶ Λακεδαιμόνιοι. ἕλοιτο γάρ τις εὖ φρονῶν μυριάκις ἀποθανεῖν, ἢ οὕτως εὐτελοῦς διαίτης μεταλαβεῖν. Πολέμων δ' ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανάθρῳ, τοῦ παρὰ Λάκωσι καλουμένου δείπνου κοπίδος, μνημονεύοντα Κρατῖνον ἐν πλούτοις λέγειν, ἆρ' ἀληθῶς τοῖς ξένοισιν ἔστιν, ὡς λέγουσ' ἐκεῖ, Πᾶσι τοῖς ἐλθοῦσιν ἐν τῇ κοπίδι θοινᾶσθαι καλῶς, Ἐν δὲ ταῖς λέσχαισι φύσαι προσπεπατταλευμέναι, Κατακρέμμανται τοῖσι πρεσβύταισιν ἀποδάκνειν ὀδάξ. καὶ Εὔπολις ἐν Εἵλωσι, Καὶ γένηται τοῖσδε σάμερον κόπις. Δεῖπνον δ' ἐστὶν ἰδίως ἔχον ἡ κοπὶς, Καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον ἄικλον. ἐπὰν δὲ κοπίζωσι, πρῶτον μὲν δὴ σκηνὰς ποιοῦνται παρὰ τὸν θεόν. ἐν δὲ ταύταις στιβάδας ἐξ ὕλης. ἐπὶ δὲ τούτων δάπιδας ὑποστρωννύουσιν, ἐφ' αἷς τοὺς κατακλιθέντας εὐωχοῦσιν, οὐ μόνον τοὺς ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. θύουσι δ' ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερεῖον. καὶ τῶν κρεῶν διδόασι μοίρας. καὶ τὸν καλούμενον φυσίκιλλον, ὅς ἐστιν ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλώτερος δὲ τὴν ἰδέαν. διδόασι τῶν συνιόντων ἑκάστῳ τυρὸν χλωρὸν, καὶ γαστρὸς καὶ φύσκης τόμον, καὶ τραγήματα, σῦκά τε ξηρὰ καὶ κυάμους, καὶ φασήλους χλωρούς. κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. ἐν δὲ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι, καὶ τοῖς τιθηνιδίοις καλουμένοις ὑπὲρ τῶν παίδων. κομίζουσι γὰρ αἱ τίτθαι τὰ ἄρρενα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν, καὶ πρὸς τὴν Κορυθαλλίαν καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ ἱερὸν παρὰ τὴν καλουμένην Τίασσον ἐστὶν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Κλήταν μέρεσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως ταῖς λελεγμέναις ἐπιτελοῦσι. θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνοὺς ὀρθραγορίσκους, καὶ παρατιθέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. τὸ δὲ ἄικλον καλούμενον ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται δεῖπνον. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Ἐλπίδι φησιν, ἐκάλεσε γάρ τις ἐπ' ἄικλον ἑκών. τὺ δ' ἑκὼν ᾤχεο τρέχων. τὰ αὐτὰ εἴρηκεν καὶ ἐν Περιάλλῳ. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ φειδίτιον μετὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον ἄικλον, εἰσφέρουσιν ἄρτους ἐν ταρριχίδι, καὶ κρέας ἑκάστῳ. καὶ τῷ νέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ διάκονος, κηρύττει τὸ ἄικλον προστιθεὶς τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν. ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. πρὸς ὃν ἀντιλέγων Δίδυμος ὁ γραμματικὸς (καλεῖ δὲ τοῦτον Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων. ἔστι γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντακοσίοις) φησὶ τάδε, Πολυκράτης ἐν τοῖς Λακωνικοῖς ἱστορεῖ, ὅτι τὴν μὲν τῶν Ὑακινθίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας συντελοῦσιν. καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γενόμενον περὶ τὸν Ὑάκινθον, οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δείπνοις, οὔτε ἄρτον εἰσφέρουσιν, ἀλλὰ πέμματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα διδόασι, καὶ τὸν εἰς τὸν θεὸν παιᾶνα οὐκ ᾄδουσιν, οὐδ' ἄλλο τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδὲν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις θυσίαις ποιοῦσιν, ἀλλὰ μετ' εὐταξίας πολλῆς δειπνήσαντες ἀπέρχονται. τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γίνεται θέα ποικίλη, καὶ πανήγυρις ἀξιόλογος καὶ μεγάλη. παῖδές τε γὰρ κιθαρίζουσιν, ἐν χιτῶσιν ἀνεζωσμένοι, καὶ πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες,

Λακωνικὰ δεῖπνα

ᾄδοντες, πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἐπιτρέχοντες, ἐν ῥυθμῷ μὲν ἀναπαίστῳ, μετ' ὀξέος δὲ τόνου τὸν θεὸν ᾄδουσιν. ἄλλοι δ' ἀφ' ἵππων κεκοσμημένων τὸ θέατρον διεξέρχονται, χοροί τε νεανίσκων παμπληθεῖς εἰσέρχονται, καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινὰ ποιημάτων ᾄδουσιν. ὀρχησταί τε ἐν τούτοις ἀναμεμιγμένοι, τὴν κίνησιν ἀρχαϊκὴν ὑπὸ τὸν αὐλόν, καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. τῶν δὲ παρθένων αἱ μὲν ἐπὶ κανάθρων καμαρωτῶν ξυλίνων ἁρμάτων φέρονται, πολυτελῶς κατεσκευασμένων· αἱ δ' ἐφ' ἁμίλλαις ἁρμάτων ἐζευγμένων πομπεύουσιν. ἅπασα δ' ἐν κινήσει καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἡ πόλις καθέστηκεν. ἱερεῖά τε παμπληθῆ θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ δειπνίζουσιν οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς δούλους τοὺς ἰδίους. οὐδεὶς δ' ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ κενοῦσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θέαν. τῆς δὲ κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης, ἢ Φιλύλλιος ἐν ταῖς πόλεσιν, Ἐπίλυκός τε ἐν Κωραλίσκῳ λέγων οὕτως, πόττ' ἂν κοπίδ' οἰώσωμαι ἐν Ἀμυκλαίον, παραγγέλλωσι βάρακες πολλὰ οἱ κάρτα καὶ δ' ὠδέμοσοι μάλα ἀδεῖς, Διαρρήδην λέγων μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι. τοῦτο γὰρ ἀβάρακες δηλοῦσιν. οὐχὶ τὸ λύπας, ὥς φησι Λυκόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης. καὶ ἄρτους δέ, καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιττῶς. τίς δέ ἐστιν ἡ κοπίς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφων οὕτως, ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. ἔστι δ' ἡ κοπὶς δεῖπνον, μάζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμόν, ζωμός, σῦκον, τράγημα, θέρμος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὀρθραγαρίσκοι. ἐπεὶ πρὸς τὸν ὄρθρον πιπράσκονται, ὥσπερ Σαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ, καὶ Διοσκουρίδης ἐν δευτέρῳ πολιτείας, καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ, καὶ οὗτος τῆς Λακώνων πολιτείας. ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων, καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἄικλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἁπάντων Δωριέων οὕτως αὐτὸ καλούντων. Ἀλκμὰν μὲν γὰρ οὕτω φησί, κἤπαττα μύλαι, δρυφῆται κἠπὶ ταῖς συναικλείαις, οὕτω τὰ συνδείπνια καλῶν. καὶ πάλιν ἄικλον Ἀλκμάων ἁρμόξατο, ἄικλον δ' οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τὴν μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν. ἀλλ' οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φιδιτίοις μετὰ τὸ δεῖπνον. ἄρτος γάρ ἐστι, καὶ κρέας, ἀλλ' ἐπαίκλα μὲν λέγεται ταῦτα ὄντα, οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φειδίταις ἀίκλου. παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. καὶ ἔστιν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαίκλων οὐχ ἁπλῆ, καθάπερ ὁ Πολέμων ὑπείληφεν, ἀλλὰ διττή. ἣν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὔκολός ἐστι, καὶ εὐτελής. ἄλφιτα γάρ ἐστιν ἐλαίῳ δεδευμένα, ἅ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων, κάπτειν αὐτοὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρὸ καὶ καμματίδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ ψαιστὰ κάμματα. ὅτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς πάλαι, φύλλα δάφνης πραγματίζεσθαι, Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς Κύκλωψί φησιν οὕτως, Φύλλα σὺ δείπνων καταλύσεις. ἡ δὲ καθάπερ χρημάτων, ἣν δὲ εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδίτια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἔκ τινων ζώων ὡρισμένων, παραχορηγοῦντος αὐτὰ τοῖς φειδίταις ἑνὸς τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. ὁ δὲ Μόλπις, καὶ ματτύην φησὶ προσαγορεύεσθαι τὰ ἐπαίκλα. περὶ δὲ τῶν ἐπαίκλων Περσεὺς ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ οὑτωσὶ γράφει, Καὶ εὐθὺς τοὺς μὲν εὐπόρους ζημιοῖ εἰς ἐπαίκλα. ταῦτα δ' ἐστὶ μετὰ δεῖπνον τραγήματα. τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον, ἢ στιβάδα, ἢ φύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχωσι τὰ ἐπαίκλα κάπτειν μετὰ δεῖπνον. γίνεται γὰρ ἄλφιτα ἐλαίῳ ἐρραμμένα, τὸ δ' ὅλον ὥσπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν. καὶ γὰρ ὅν τινα δεῖ πρῶτον κατακεῖσθαι, ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ τοῦ σκιμποδίου καθῆσθαι πάντα, τοιαῦτα ποιοῦσιν εἰς ἐπαίκλα. τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης. περὶ δὲ τῶν καμματίδων καὶ τῶν καμμάτων, Νικοκλῆς οὕτως γράφει, Διακούσας δὲ πάντων ὁ Ἔφορος ἤτοι ἀπέλυσεν, ἢ κατεδίκασεν, ὁ δὲ νικήσας ἐζημίωσεν ἐλαφρῶς ἢ τοῖς κάμμασιν, ἢ καμματίσιν. ἔστι δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαιστά· αἱ δὲ καμματίδες, αἷς κάπτουσι τὰ ψαιστά. περὶ δὲ τοῦ τῶν φειδιτίων δείπνου Δικαίαρχος τάδε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ, Τὸ δεῖπνον πρῶτον μὲν ἑκάστῳ χωρὶς παρατιθέμενον, καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον, εἶτα μᾶζαν μὲν ὅσην ἂν ἕκαστος ἢ βουλόμενος, καὶ πιεῖν πάλιν ὅταν ἡ θυμὸς ἑκάστῳ καθ' ὃν παρακείμενός ἐστι. ὄψον δὲ ταὐτὸν ἀεί ποτε πᾶσιν ἐστὶν ὕειον κρέας ἑφθόν, ἐνίοτε δ' ἔτι μόνον πλὴν ὄψου τι μικρόν, ἔχον σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδέν, πλὴν ὅ γε ἀπὸ τούτων ζωμός, ἱκανὸς ὢν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάα τις, ἢ τυρός, ἢ σῦκον. ἀλλὰ κἄν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον ἰχθὺν, ἢ λαγών, ἢ φάτταν, ἤ τι τοιοῦτον, εἶτ' ὀξέως ἤδη δεδειπνηκόσιν, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπαίκλα καλούμενα. συμφέρει δ' ἕκαστος εἰς τὸ φειδίτιον, ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδιμνα Ἀττικά, οἴνου δὲ χόας ἕνδεκά τινας, ἢ δώδεκα. παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμόν τινα, καὶ σύκων. ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν, περὶ δέκα τινὰς Αἰγιναίους ὀβολούς. Σφαῖρος δ' ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας γράφει, Φέρουσι δὲ καὶ ἐπαίκλα αὐτοῖς οἱ φειδῖται, καὶ τῶν μὲν ἀγρευομένων ὑφ' αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοί. οὐ μὴν ἀλλ' οἵ γε πλούσιοι καὶ ἄρτον, καὶ ὧν ἂν ὥρα ἐκ τῶν ἀγρῶν, ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν συνουσίαν νομίζοντες, καὶ τὰ πλείονα τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν, περιττὸν εἶναι, μὴ μέλλοντά γε προσφέρεσθαι.

Μόλπις δέ φησι, Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἴωθεν ἀεί τι παρά τινος κομίζεσθαι, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων, παρ᾽ αὐτοῖς κατ᾽ οἶκον ἠρτυμένα ματτύην, ὃ καλοῦσιν ἐπάικλον. τῶν δὲ κομιζομένων οὐδεὶς οὐδὲν ἀγοράσας εἴωθε φέρειν. οὔτε γὰρ ἡδονῆς, οὐδ᾽ ἀκρασίας γαστρὸς οὕνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἀποδεῖξαι τὴν περὶ τὴν θήραν ποιούμενοι. πολλοὶ δὲ καὶ ποίμνια αὐτῶν τρέφοντες, ἀφθόνως μεταδιδόασι τῶν ἐκγόνων. ἐστὶ δὲ ἡ ματτύα, φάτται, χῆνες, τρυγόνες, κίχλαι, κόσσυφοι, λαγώ, ἄρνες, ἔριφοι. οἱ δὲ μάγειροι σημαίνουσι τοὺς ἀεί τι κομίζοντας εἰς μέσον, ἵνα πάντες εἰδῶσι τὴν τῆς θήρας φιλοπονίαν, καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐκτένειαν. Δημήτριος δ᾽ ὁ Σκήψιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, τὴν τῶν Καρνείων φησὶν ἑορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. τόπους γὰρ εἶναι ἐννέα μὲν τῷ ἀριθμῷ, σκιάδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκηναῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι, καὶ ἐννέα καθ᾽ ἕκαστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται, ἔχει τε ἑκάστη σκιὰ φρατρίας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἑορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα. τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε γράφει περὶ αὐτῶν. Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φειδίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος. ὅτε δὲ καὶ παραγένοιντο μικρὰ συμπεριενεχθεῖσιν, ὅμως χάριν παρεσκευάζετο. καὶ πάλιν, Αὐτοῖς στρωμναί τε τοῖς μεγέθεσιν οὕτως ἐξησκημέναι πολυτελῶς, καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως, ὥστε τῶν ξένων ἐνίους τῶν παραληφθέντων ὀκνεῖν τὸν ἀγκῶνα ὑπὸ τὰ προσκεφάλαια ἐρείδειν. οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλιντηρίου ψιλοῦ διακαρτεροῦντες τὴν κλίνης παρ᾽ ὅλην τὴν συνουσίαν, ὅτε τὸν ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρείσαιεν. εἰς δὲ τὴν προειρημένην τρυφὴν ἦλθον, ποτηρίων τε ἐκθέσεις πολλῶν καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν πεποιημένων παραθέσεις. ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὡς δ᾽ αὔτως οἴνων, καὶ τραγημάτων. καὶ τούτων ἦρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλεομένους βασιλεύσαντες, Ἀρεὺς καὶ Ἀκρόταος αὐλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσαντες, οὓς τοσοῦτον ὑπερῆράν τινες τῶν ἰδιωτῶν, τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον, τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ᾽ αὐτούς, ὥστε δοκεῖ τὸν Ἀρέα, καὶ τὸν Ἀκρόταον εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβεβληκέναι τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον. Κλεομένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν πράγματα, καίτοι νέος ὤν, καὶ κατὰ τὴν δίαιταν ἀφελέστατος γέγονεν. ἤδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγούμενος, ἔμφασιν τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν θυσίαν ἐποίει, διότι τὰ παρὰ ἐκείνοις τῶν παρ᾽ αὐτὸν οὐδὲν κατὰ δεύτερα εἴη παρασκευαζόμενα. πολλῶν δὲ πρεσβειῶν παραγινομένων πρὸς αὐτόν, οὐδέποτε ἐνωρίτερον τοῦ καθεστηκότος συνῆγε καιροῦ, πεντάκλινόν τε διεστρώννυτο, οὐδέποτε πλεῖον. ὅτε δὲ μὴ παρείη πρεσβεία, τρίκλινον καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγίνετο δι᾽ ἐδεάτρου, τίς εἴσεισι, καὶ κατακλιθήσεται πρῶτος. ἀλλ᾽ ὁ πρεσβύτατος ἡγεῖτο ἐπὶ τὰς κλίνας, εἰ μή τιν᾽ αὐτὸς προσκαλέσαιτο. κατελαμβάνετο δὲ ἐπὶ πολὺ μετ᾽ ἀδελφοῦ κατακείμενος, ἢ μετά τινος τῶν ἡλικιωτῶν. ἐπί τε τοῦ τρίποδι ψυκτὴρ χαλκοῦς ἐπέκειτο καὶ κάδος, καὶ σκαφίον ἀργυροῦν δύο κοτύλας χωροῦν καὶ κύαθος. ἡ δ᾽ ἐπίχυσις χαλκῆ. πιεῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μή τις αἰτήσοι. ἐνεδίδοτο δὲ κύαθος εἷς πρὸ τοῦ δείπνου. τὸ δὲ πολὺ πρῶτον καὶ ὅτε προσνεύσειεν ἐκεῖνος, οὕτως ᾔτουν καὶ οἱ λοιποί. τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπεζίου ἦν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ λοιπὰ ὥστε μὴ ὑπεραίρειν, μήτε λείπειν, ἀλλ᾽ ἱκανὰ ἅπασι γίνεσθαι, καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας. οὔτε γὰρ οὕτως ᾤετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φειδιτίοις δέχεσθαι ζωμῷ, καὶ κρεαδίοις ἀφελῶς. οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ὡς εἰς τὸ μηθὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τὸ σύμμετρον τῆς διαίτης. τὸ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνόμιζε, τὸ δ᾽ ὑπερήφανον. ὁ δ᾽ οἶνος ἦν μικρῷ βελτίων, ὅτε παρέλθοιέν τινες. ἐπεὶ δὲ δειπνήσαιεν, ἐσιώπων πάντες. ὁ δὲ παῖς ἐφεστηκὼς κεκραμένον ἔχων τὸ ποτόν, καὶ τῷ αἰτοῦντι προσέφερε. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον, οὐ πλεῖον ἐδίδετο δύο κυάθων, καὶ τοῦτο προσνεύσαντι προσεφέρετο. ἀκρόαμα δὲ οὐδὲν οὐδέποτε παρεισήγετο. διετέλει δ᾽ αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕκαστον, καὶ πάντας ἐκκαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν, τὰ δὲ λέγειν αὐτούς, ὥστε τεθηρευμένους ἀπολύεσθαι ἅπαντας. διακωμῳδῶν δ᾽ Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικὰ δεῖπνα, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἄρχων φησὶν οὕτως, Ἐν Λακεδαίμονι γέγονας, ἐκείνων τῶν νόμων μεθεκτέον. Ἐσιὼν βάδιζ᾽ ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὰ φειδίτια, Ἀπόλαυε τοῦ ζωμοῦ, φορεῖ τοὺς βύσακας, Μὴ καταφρόνει, μηδ᾽ ἕτερ᾽ ἐπιζήτει καλά. Ἐν τοῖς δ᾽ ἐκείνων ἔθεσιν ἴσθ᾽ ἀρχαϊκός. Περὶ δὲ τῶν Κρητικῶν συσσιτίων, Δωσιάδας ἱστορῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν γράφει οὕτω, Οἱ δὲ Λύκτιοι συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια οὕτως, ἕκαστος τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν δεκάτην εἰς τὴν ἑταιρίαν, καὶ τὰς τῆς πόλεως προσόδους, ἃς διανέμουσιν οἱ προεστηκότες τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἑκάστων οἴκους. τῶν δὲ δούλων ἕκαστος αἰγιναῖον φέρει στατῆρα κατὰ κεφαλήν. διῄρηνται δ᾽ οἱ πολῖται πάντες καθ᾽ ἑταιρίας. τήν τε ἐπιμέλειαν ἔχει τοῦ συσσιτίου γυνή, τρεῖς ἢ τέτταρας τῶν δημοτικῶν προσειληφυῖα πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. ἑκάστῳ δ᾽ αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι, καλοῦσι δ᾽ αὐτοὺς καλοφόρους. εἰσὶ δὲ πανταχοῦ κατὰ τὴν Κρήτην οἶκοι δύο τοῖς συσσιτίοις, ὧν τὸν μὲν καλοῦ-

σιν ἀν-

Λακεδ. κάρνεια.

Λακεδ. δίαιτα

Plutarchus in uita Cleomenis.

Κρητῶν δίαιτα

σιν ἀνδρεῖον. τὸν δ' ἄλλον ἐν ᾧ τοὺς ξένους κοιμίζουσι, κοιμητήριον προσαγορεύουσι. ἐπὶ δὲ τὸν συσσιτικὸν οἶκον πρῶται μὲν κεῖνται δύο τράπεζαι, ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς προκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ παρόντες. ἑξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων. παρατίθεται δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἑκάστῳ, τοῖς δὲ νεωτέροις ἥμισυ δίδοται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ἅπτονται. εἶτα ποτήριον ἐν ἑκάστῃ τραπέζῃ παρατίθεται κεκραμένον ὑδαρῶς. τοῦτο κοινῇ πάντες πίνουσιν οἱ ἐπὶ τὴν κοινὴν τράπεζαν, καὶ δειπνήσασιν ἄλλο παρατίθεται. τοῖς δὲ παισὶ κοινὸς κέκραται κρατήρ. τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βούλωνται πλεῖον πιεῖν, ἐξουσία δέδοται. ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὰ βέλτιστα τῶν παρακειμένων ἡ προεστηκυῖα τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερῶς ἀφαιροῦσα παρατίθησι τοῖς ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἢ κατὰ σύνεσιν δεδοξασμένοις. ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου πρῶτον μὲν εἰώθασι βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν. εἶτα μετὰ ταῦτα μέμνηνται τῶν κατὰ πόλεμον πράξεων, καὶ τοὺς γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦσι, προτρεπόμενοι τοὺς νέους εἰς ἀνδραγαθίαν. Πυργίων δ' ἐν τρίτῳ κρητικῶν νομίμων ἐν τοῖς συσσιτίοις φησίν, οἱ Κρῆτες καθήμενοι εὐσιτοῦσι, καὶ ὅτι ἀθαμβάκευτα τοῖς ὀρφανοῖς παρατίθενται, καὶ ὅτι οἱ νεώτατοι αὐτῶν ἐφεστᾶσι διακονοῦντες, καὶ ὅτι μετ' εὐφημίας σπείσαντες τοῖς θεοῖς, μερίζουσι τῶν παρατιθεμένων ἅπασιν. ἀπονέμουσι δὲ καὶ τοῖς υἱοῖς κατὰ τὸν θᾶκον τὸν τοῦ πατρὸς ἐφιζάνουσιν, ἐξ ἡμισείας τῶν τοῖς ἀνδράσι παρατιθεμένων. τοὺς δ' ὀρφανοὺς ἰσομερεῖς εἶναι, παρατίθεται δ' αὐτοῖς ἀθαμβάκευτα τῇ κράσει καθ' ἕκαστα τῶν νενομισμένων. ἦσαν δὲ καὶ ξενικοὶ θᾶκοι, καὶ τράπεζα τρίτη δεξιᾶς εἰσιόντων εἰς

lib. 1. τὰ ἀνδρεῖα, ἣν ξενίου τε Διὸς ξενίαν τε προσηγόρευον. Ἡρόδοτος δὲ συγκρίνων τὰ τῶν ἑλλήνων

Περσῶν δίαιτα συμπόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις φησίν, ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἁπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος ἐγένετο. ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι, ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ὄνον καὶ ἵππον καὶ κάμηλον προτιθέαται, ὅλους ὀπτοὺς ἐν καμίνοις. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων τίθενται, σίτοισί τε ὀλίγοισι χρέονται. ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι, καὶ οὐκ ἁλέσι. καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφίσιν ἀπὸ δείπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιτο, ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι, οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται. καί σφιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρῆσαι ἀντίον ἄλλου. ταῦτα μὲν οὕτω φυλάσσεται. μεθυσκόμενοι δὲ εἰώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα αὐτῶν πράγματα. τὸ δ' ἂν ἅδῃ σφίσι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος ἐν τοῦ, ἂν ἐόντες βουλεύωνται, καὶ ἢν μὲν ἅδῃ καὶ νήφουσι, χρέονται αὐτῷ. εἰ δὲ μή, μετιᾶσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι. περὶ δὲ τῆς τρυφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασιλέων Ξενοφῶν ἐν Ἀγησιλάῳ οὕτω γράφει, τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέρχονται μαστεύοντες, τί ἂν ἡδέως πίοι. μυρίοι δὲ τεχνῶνται, τί ἂν ἡδέως φάγοι, ὅπως γε μὴν καταδάρθοι, οὐδ' ἂν εἴποι τις ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπινε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἡδέως ἤσθιεν. εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ. ἐν δὲ τῷ Ἱέρωνι ἐπιγραφομένῳ λέγων περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων, καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς τροφάς, φησὶν οὕτως, καὶ οἶδά γε ἔφη ὦ Σιμωνίδη, ὅτι τούτῳ κρίνουσιν οἱ πλεῖστοι, ἥδιον ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν δειπνῆσαι τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖπνον, ἢ τὸ ἑαυτοῖς. τὸ γὰρ τὰ εἰωθότα ὑπερβάλλειν, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἑορτάς, πλὴν οἱ τύραννοι. ἔκπλεω γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρεσκευασμέναι. οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐπίδοσιν ἔχουσιν αὐτῶν αἱ τράπεζαι, ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. ἔπειτα ἔφη, ἐκεῖνο εὖ οἶδα, ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσῳ αὖ τισι πλέω τὰ παραθῆται τὰ περιττὰ τῶν ἱκανῶν, τοσούτῳ καὶ θᾶττον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διαιτωμένων. ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἡ ψυχὴ προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται οἱ ταῖς πολυτελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι, τῶν τὰ εὐτελέστατα παρατιθεμένων. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ πρὸς Κάσσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, πολλοὶ γὰρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν, τοὺς Περσῶν βασιλεῖς ὑπὸ τρυφῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσι τινὰ καινὴν ἡδονὴν ἀργυρίου πλῆθος. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλέα Θυῦν, ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον, καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλέα, καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα, πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθεσθαι ζῶντα λαμπρῶς. διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξην εἰπεῖν, ὅτι οὗτος αὐτῷ δοκοίη ζῆν, ὡς ταχέως ἀπολούμενος. ὁ δ' αὐτὸς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ὅταν φησὶ βασιλεὺς εἴς τινας ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τάλαντα. ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα. οἱ δὲ καὶ πολὺ πλείω δαπανῶσιν. ἕκαστα γὰρ τῶν πόλεων κατὰ τὸ μέγεθος, ὥσπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγμένον ἐστίν.

Ἡρακλείδης

Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασκευαστικῶν, Καὶ οἱ θεραπεύοντές φησι τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἅπαντες λελουμένοι διακονοῦσιν ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες, καὶ διατρίβουσι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπνον. τῶν δὲ τοῦ βασιλέως συνδείπνων, οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ ὁρᾶν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ. οἱ δὲ ἔσω μετὰ βασιλέως. καὶ οὗτοι δὲ οὐ συνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἔστιν οἰκήματα δύο κατ' ἀντικρὺς ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἄριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὁρᾷ διὰ τοῦ παρακαλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ, ἐκεῖνοι δ' αὐτὸν οὐχ ὁρῶσιν. ἐνίοτε μέντοι ἑορτῆς οὔσης, ἐν ἑνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεύς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν δὲ βασιλεὺς πότον ποιῆται, ποιεῖ δὲ πολλάκις, συμπόται αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα. καὶ ὅταν δειπνήσωσιν, ὅ, τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, καὶ οἱ σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τις τῶν εὐνούχων. καὶ ὅταν συνέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν οἶνον κἀκεῖνοι. καὶ οἱ μὲν χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δ' ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος, καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. τὰ δὲ πλεῖστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἔνιοι, καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ᾄδουσί τε καὶ ψάλλουσιν αἱ παλλακαὶ αὐτῷ. καὶ μία μὲν ἐξάρχει, αἱ δὲ ἄλλαι ἀθρόως ᾄδουσι. τὸ δὲ δεῖπνόν φησι τὸ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσαντι μὲν δόξει μεγαλοπρεπὲς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς, καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατακοπτόμενα. τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα. πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκονται, οἵ τε στρουθοὶ οἱ ἀράβιοι. ἔστι δὲ τὸ ζῷον μέγα, καὶ χῆνες, καὶ ἀλεκτρυόνες, καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅτι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων, καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεύς, τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν, οὐ ἰδεῖν ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται. ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὖσιν ἀθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται. ἐπειδὰν δὲ οἱ σύνδειπνοι δειπνήσωσι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων. καταλείπεται δὲ τὰ πλεῖστα κρέα, καὶ ἄρτοι ὁ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν οἰκετῶν, καὶ ταῦτα λαβὼν τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. παρὰ γὰρ τὸν βασιλέα φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἄριστον μόνον διὰ τὸ παρῃτῆσθαι, ἵνα μὴ δὶς πορεύωνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχωνται. Ἡρόδοτος δέ φησιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὡς οἱ ὑποδεχόμενοι Ἑλλήνων τὸν βασιλέα, καὶ δειπνίζοντες Ξέρξην εἰς πᾶν κακὸν ἀφίκοντο οὕτως, ὥστε ἐκ τῶν οἴκων ἀνάστατοι ἐγίνοντο, ὅκου Θασίοισιν ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Ἠπείρῳ πολίων, τῶν σφετέρων δεξαμένοις τὴν Ξέρξεω στρατιάν, καὶ δειπνίσασι, τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου Ἀντίπατρος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ ἐδαπάνησε. καὶ γὰρ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ κρατῆρας παρετίθεντο, καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον. εἰ δὲ Ξέρξης δὶς ἐσιτεῖτο μεταλαμβάνων καὶ ἄριστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεισαν αἱ πόλεις. καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν φησι, Βασιλήϊον δεῖπνον βασιλεὺς προτίθεται. τοῦτο δὲ παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεύς. οὔνομα δὲ τῷ δείπνῳ Περσιστὶ μὲν τυκτά, ἑλληνιστὶ δὲ τέλειον. τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμᾶται μόνον, καὶ Πέρσαις δωρέεται. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος δειπνῶν ἑκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἱστορεῖ Ἔφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς, ἀνήλισκε τῆς ἡμέρας μνᾶς ἑκατόν, δειπνούντων ἴσως ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα φίλων. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεύς, ὥς φησι Κτησίας καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνηλίσκετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. γίνεται δὲ ταῦτα ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίαις τεσσαράκοντα. αὗται δὲ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι, ἑκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται ἀνὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα ἰταλικοῦ νομίσματος. ὥστ' εἰς ἴσον καθίστασθαι τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναλώματι. ἑκατὸν γὰρ μνᾶς ἀνήλισκεν, ὡς Ἔφιππος ἱστόρησεν. Μένανδρος δ' ἐν μέθῃ τοῦ μεγίστου δείπνου δαπάνημα τάλαντον τίθησιν, λέγων οὕτως, Εἶθ' ὅμοια πράττομεν, καὶ θύομεν, Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον, Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δώδεκα, Αὐλητρίδας δὲ, καὶ μύρον, καὶ ψαλτρίας Ταύτας, θάσιον, ἐγχέλεις, τυρόν, μέλι, Μικροῦ τάλαντον γίνεται τὸ κατὰ λόγον. Ὡς γὰρ ὑπερβολῆς τινος ἀναλώματος Τάλαντον ὠνόμασε. Καὶ ἐν δυσκόλῳ δέ φησιν οὕτως, Ὡς θύουσι δὲ οἱ τοιχωρύχοι Κοίτας φέροντες σταμνί' οὐχὶ τῶν θεῶν Ἕνεκ', ἀλλ' ἑαυτῶν ὁ λιβανωτὸς εὐσεβὲς Καὶ τὸ πόπανον τοῦτ' ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ πῦρ Ἅπαν ἐπιτεθέν. οἱ δὲ τὴν ὀσφῦν ἄκραν Καὶ τὴν χολὴν ἔτ' ὄντα τὰ βρώματα τοῖς θεοῖς, Ἐπιθέντες

θέντες αὐτοὶ τἄλλα καταπίνουσι. Φιλόξενος δ' ὁ Κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ ἀπὸ τούτου καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ Φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τὸ Λευκαδίου Φιλοξένου, τοιαύ- *Δεῖπνον Φιλοξένου.* την ἐκτίθεται παρασκευὴν δείπνου. Εἰς δ' ἔφερον διπλόοι παῖδες λιπαρῶπα τράπεζαν, ἄμμι δ' ἑτέραν δ' ἕτεροι, ἄλλοι δ' ἑτέραν μέχρις οὗ πλήρωσαν οἶκον, ταὶ δὲ πρὸς ὑψιλύχνους ἔστιλβον αὐγὰς αἱ στεφάνοις λαχάνοις παροψίσι τ' ἐξυδάφοιν, πλήρεις, σύν τε χλιδῶσαι παντοδαποῖς τέχνας εὑρήμασι πρὸς βιοτὰν ψυχᾶς, δελεασματίοισι παρέφερον ἐν κανίοισι μάζας χιονοχρόας. ἄλλοι δ' ἐπὶ πρῶτα προσῆλθεν οὐ κάκκαβος ὦ φιλότας ἀλλὰ λοπάς, ἧς τὸ μέγιστον πάντη ἐπέθεν λιπαρόν τ' ἐγχέλεάς τινες ἄριστον, γογγροιτοιωνητέμαν πλῆρες θεοτερπές. ἐπ' αὐτῷ δ' ἄλλο παρῆλθε τόσον βασισνὴν ἰσόκυκλος. μικρὰ δὲ κακκαβὶ ἔχοντα τὸ μὲν γαλεοῦ τινάρκιον ἄλλον παρῆς ἕτερον. πίων ἀπὸ τευθιάδα, καὶ σηπίου πολυπόδων ἁπαλοπλοκάμων θερμός. μετὰ ταῦτα παρῆλθεν ἰσοτράπεζος ὅλος μήνης συνόδων πυρός, ἔπειτα βαθμοὺς ἀτμίζων, ὧδε τοῦ δ' ἐπέπυσαι τευθίδες ὦ φίλαι, καὶ ξανθαὶ μελικαρίδες αἱ κοῦφαι παρῆλθον, θρυμματίδες δ' ἐπὶ ταύταις εὐπέταλοι, χλωραί τε ἡδυφάρυγγες, πεπείων τε στεγναὶ βύσαι μέγαλος κακκάβου γλυκὺ ὄξιος ὀμφαλὸς θοινάας, καλεῖται παραγεμιν κάπιν σαφνοιδα ✝ ἐσαδαναιμαθίους ὑπερμέγεθος πίθημος θυμῶ μόλων ὅποιον ἐκεῖθεν τερμόν, ὅθεν γλυφὶς τέμενον εὐθὺς ἐπ' αὐτὰς τὰς ὑπογαστρίδας διανεκὲς ἐπὰ μιμα πέμπτε μελοικαῖτιν μάλακεν κεχαροίμεθα, ἀλλ' οὐδὲν ἐλλείπομεν θοιναπαρίης, ὅτι παλάξαι δύνατ' ἐπικρατέως. ἐγὼ γενικοῦ, καὶ λέγοι τις πάντα παρῆν ἑτεῖμος ὕμμιν, παρέπισε δὲ θερμὸν σπλάγχνον. ἔπειτα δὲ νῆστις δέλφακος οἰκετικᾶς, καὶ νώτιος εἴληφε, καὶ ὀσφῦς, καὶ μινυρίγματα θερμά, καὶ κεφάλαιον ὅλον διάπτυχον ἑφθόν, ἀπὸ τρίπνευθμος ἀλεκτοτρόφου, πνικτὰς ἐρίφου παρέθηκε, εἶτα διεφθα κρέα κω. λαχιλίδας τε μετ' αὐτῶν λευκοφορινοχρόους, ῥύγχη, καὶ κεφαλαί, ἀπόδος τεχνὰ ματ' ἴοντο ἐσιφομένον. ἑφθά τ' ἔπειτα κρέα, ὀπτὰ ἀλλ' ἐρίφων τε, καὶ ἀρνῶν ἀθυπέρκομα καρὸς χορδή. γλυκὺς ταμιξερεφαρογγύης αὖ δὴ φιλεόντι θεοὶ τούτῳ φιλέτας ἔδοις, καὶ λαγωάτ' ἐπεῖτ' ἀλεκτρυόνων τε νεοσσοί, περδίκων, φάσσων τε χύδαν. ἤδη δὲ παρεβάλλετο θερμὰ πολλά, καὶ μαλακοπτυχίων ἄρτων. ὁ μοσσύζυγα δέ, ξανθόν τ' ἐπεισῆλθε μέλι, καὶ γάλα συμπάκτον, τὸ καὶ τυρονάπτεις, ἡ μὲν ἔφασκεν ἁπαλὸν κἠγὼν ἐφάμαν. ὅτε δ' ἤδη βρωτύος, ἡ δὲ ποτάτος ἐς κόρον ἑταῖροι ἦσμεν, τήναμεν ἐξαπαίρειον δμῶες. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἔδο- *Κλεοπάτρας δεῖπνον.* σαν κατὰ χειρός.

Σωκράτης δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τρίτῳ ἐμφυλίου πολέμου, τὸ Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον, τῆς τελευταίας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ Ῥωμαίων στρατηγῷ ἐν Κιλικίᾳ φησὶν οὕτως, Ἀπαντήσασα τῷ Ἀντωνίῳ ἡ Κλεοπάτρα ἐν Κιλικίᾳ παρεσκεύασεν αὐτῷ λικὸν συμπόσιον, ἐν ᾧ πάντα χρύσεα, καὶ λιθοκόλλητα περιττῶς ἐξειργασμένα ταῖς τέχναις. ἦσαν δέ φησι, καὶ οἱ τοῖχοι ἁλουργέσι καὶ διαχρύσοις ἐμπεπετασμένοι ὕφεσι, καὶ δώδεκα τρίκλινα διαστρώσασα ἐκάλεσε τὸν Ἀντώνιον, μεθ' ὧν ἐβούλετο ἡ Κλεοπάτρα. τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὄψεως ἐκπλαγέντος, ὑπομειδιάσασα, ταῦτ' ἔφη πάντα δωρεῖσθαι αὐτῷ, καὶ εἰς αὔριον παρεκάλει συνδειπνῆσαι πάλιν ἥκοντα μετὰ τῶν φίλων, καὶ τῶν ἡγεμόνων, ὅτε καὶ πολλῷ κρεῖττον διακοσμήσασα τὸ συμπόσιον, ἐποίησε φανῆναι τὰ πρῶτα μικρά, καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδωρεῖτο. τῶν δὲ ἡγεμόνων ἐφ' ᾧ ἕκαστος κατέκειτο κλίνῃ, καὶ τὰ κυλίκια καθὼς ταῖς στρωμναῖς ἐμεμέριστο ἑκάστῳ φέρειν ἐπέτρεψε, καὶ κατὰ τὴν ἄφοδον τοῖς μὲν ἐν ἀξιώμασι φορεῖα σὺν τοῖς κομίζουσι, τοῖς πλείοσι δὲ καταργύροις σκευαῖς κεκοσμημένους ἵππους. πᾶσι δὲ λαμπτηροφόρους παῖδας Αἰθίοπας παρέστησε. τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν ταλαντιαίους εἰς ῥόδα μισθοὺς διέδωκε, καὶ κατεστρώθη ἐπὶ τῇ χλαβάθῃ τὰ ἐδάφη ἐμπεπετασμένων δικτύων τοῖς ἕλιξιν. ἱστορεῖ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντώνιον ἐν Ἀθήναις μετὰ ταῦτα διατρίψαντα, περίοπτον ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα σχεδίαν, χλωρᾷ πεπυκασμένην ὕλῃ, ὥσπερ ἐπὶ τῶν Βακχικῶν ἄντρων γίνεται, ταύτης τύμπανα, καὶ νεβρίδας, καὶ παντοδαπὰ ἄλλα ἀθύρματα Διονυσιακὰ ἐξαρτήσαντα μετὰ τῶν φίλων, ἐξ ἑωθινοῦ κατακλινόμενον μεθύσκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ τῶν ἐξ Ἰταλίας μεταπεμφθέντων ἀκροαμάτων, συναθροιζομένων ἐπὶ τὴν θέαν τῶν πανελλήνων. μετέβαινε δ' ἐνίοτέ φησι καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀπὸ τῶν τεγῶν λαμπάσι, δαδουχουμένης πάσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως, καὶ ἐκ τότε ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διόνυσον ἀνακηρύττεσθαι κατὰ τὰς πόλεις ἁπάσας. καὶ Γάιος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ Καλλίκολα προσαγορευθεὶς διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεννηθῆναι, οὐ μόνον ὠνομάζετο νέος Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ τὴν διονυσιακὴν πᾶσαν ἐνδυόμενος στολὴν προῄει, καὶ οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίκαζεν.

Εἰς ταῦτα δεῖ ἀποβλέποντα τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἀγαπᾶν τὴν ἑλληνικὴν πενίαν, λαμβάνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίοις δεῖπνα. περὶ ὧν Κλείταρχος ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν διηγούμενος, καὶ ὅτι πᾶς αὐτῶν πλοῦτος εὑρέθη μετὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῆς πόλεως κατασκαφὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, ὅτι τε μικρόψυχοι ἦσαν, καὶ τὰ

περὶ

περὶ τὴν τροφὴν λίχνοι. παρασκευάζονται ἐν τοῖς δείπνοις, θρία, καὶ ἑψητοὺς, καὶ ἀφύας, καὶ ἐγκαρσιλόχους, καὶ ἀλλᾶντας, καὶ χελίδας, καὶ ἔτνος. οἵ σι Μαρδόνιον εἱστίασε μετὰ τῶν ἄλλων πεντήκοντα Περσῶν. Αὔταμνος ὁ Φρύνωνος, ὅν φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐνάτῃ μεγάλως πλούτῳ παρεσκευάσθαι. ἡγοῦμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν περιεγένοντο, οὐδ' ἂν ἐδέησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Πλαταιὰν παρατάξασθαι, ἀπολωλόσιν ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν. Ἀρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλήσιος Ἑκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν γενεαλογιῶν, μάζας φησὶν εἶναι καὶ ὕεια κρέα. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγάλειαν νομίμων, ὁ καταστάς φησι, παρὰ Φιγαλεῦσι σίταρχος ἔφερε τῆς ἡμέρας οἴνου τρεῖς χόας, καὶ ἀλφίτων μέδιμνον, καὶ τυροῦ πεντάμνουν, καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν ἄρτυσιν τῶν ἱερείων ἁρμόττοντα. ἡ δὲ πόλις παρεῖχεν ἑκατέρῳ τῶν χορῶν τρία πρόβατα, καὶ μάγειρον, ὑδριαφόρον τε, καὶ τραπέζας, καὶ βάθρα πρὸς τὴν καθέδραν, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν παρασκευὴν, πλὴν τῶν περὶ τὸν μάγειρον σκευῶν, ὁ χορηγός. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν τοιοῦτον, τυρὸς, καὶ φύστη, μᾶζα νόμου χάριν ἐπὶ χαλκῶν κανῶν, τῶν παρά τισι καλουμένων μαζονόμων, ἀπὸ τῆς χρείας εἰληφότων τὴν ἐπωνυμίαν. ὁμοῦ δὲ τῇ μάζῃ, καὶ τῷ τυρῷ σπλάγχνον, καὶ ἅλες προφαγεῖν. καθαγισάντων δὲ ταῦτα ἐν κεραμέῳ κοτυλίδι πίνειν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων ἂν εἶπεν εὐδειπνίαις. εἶτα δ' εἰς τὸ κοινὸν ζωμὸς, καὶ περίκομμα. πρόχειρα δὲ ἑκάστῳ δύο κρέα. ἐνόμιζον δ' ἐν ἅπασι τοῖς δείπνοις, μάλιστα δὲ τοῖς λεγομένοις μάζωσι. τοῦτο γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἡ Διονυσιακὴ σύνοδος ἔχει τοὔνομα, τοῖς ἐσθίουσι τῶν νέων, ἀνδρικώτερον ζωμόν τ' ἐγχεῖν πλεῖον, καὶ μάζας, καὶ ἄρτους παραβαλεῖν. γενναῖος γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐκρίνετο, καὶ ἀνδρώδης ὑπάρχειν. θαυμαστὸν γὰρ ἦν καὶ περιβόητον παρ' αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον σπονδὰς ἐποιοῦντο οὐκ ἀπονιψάμενοι τὰς χεῖρας, ἀλλ' ἀποματτόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ἀπομαγδαλίαν ἕκαστος ἀπέφερε. τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ταῖς ἀμφόδοις γινομένων νυκτερινῶν φόβων. ἀπὸ δὲ τῶν σπονδῶν παιὰν ᾄδεται. ὅταν δὲ τοῖς ἥρωσι θύωσι βουθυσία μεγάλη γίνεται, καὶ ἑστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων. οἱ δὲ παῖδες ἐν ταῖς ἑστιάσεσι μετὰ τῶν πατέρων, ἐπὶ λίθων καθήμενοι, γυμνοὶ συνδειπνοῦσιν. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν, οἱ Ἀρκάδες φησὶν ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν ὑποδέχονται τοὺς δεσπότας, καὶ τοὺς δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι, καὶ τὰ σιτία πᾶσιν εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι, καὶ κρατῆρα τὸν αὐτὸν πᾶσι κιρνῶσι. Παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὥς φησιν Ἑρμείας ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ τοῦ Γρυνείου Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ Πρυτανείῳ δειπνοῦσι γενεθλίοις Ἑστίας πρυτανίτιδος, καὶ Διονυσίοις. ἔτι δὲ τῇ τοῦ Κωμαίου Ἀπόλλωνος πανηγύρει, εἰσιόντες πάντες ἐν στολαῖς λευκαῖς, ἃς μέχρι καὶ νῦν καλοῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας. καὶ κατακλινθέντες ἐπανιστάντες εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκήρυκος τὰς πατρίους εὐχὰς καταλέγοντος συσπενδόντων. μετὰ δὲ ταῦτα κατακλιθέντες λαμβάνουσιν, ἕκαστος οἴνου κοτύλας δύο πλὴν τῶν ἱερέων, τοῦ τε Πυθίου Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Διονύσου. τούτων γὰρ ἑκατέρῳ διπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μερίδων δίδονται. ἔπειτα ἑκάστῳ παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς εἰς πλάτος πεποιημένος, ἐφ' ᾧ ἐπίκειται ἄρτος ἕτερος, ὃν κριβανίτην καλοῦσι. καὶ κρέας ὕειον, καὶ λεκάριον πτισάνης, ἢ λαχάνου τοῦ κατὰ καιρὸν γινομένου, ᾠά τε δύο, καὶ τυροῦ τροφαλὶς, σῦκά τε ξηρὰ, καὶ πλακοῦς, καὶ στέφανος. καὶ ὃς ἂν ἔξω τι τούτων ἱεροποιὸς παρασκευάσῃ, ὑπὸ τῶν τιμούχων ζημιοῦται. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῖς σιτουμένοις ἐν Πρυτανείῳ ἔξωθεν προσεισφέρειν τι βρώσιμον ἔξεστι. μόνα δὲ ταῦτα καταναλίσκουσι, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰκέταις μεταδιδόντες. ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις πάσαις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔξεστι τῶν σιτουμένων τῷ βουλομένῳ ἀνελθόντι εἰς τὸ Πρυτανεῖον δειπνεῖν, οἴκοθεν παρασκευάσαντα αὐτῷ λάχανόν τι, ἢ τῶν ὀσπρίων, καὶ τάριχος, ἢ ἰχθῦς. κρέως δὲ χοιρείου βραχύτατον, καὶ τούτων μεταλαμβάνων κοτύλην οἴνου. γυναικὶ δὲ οὐκ ἔξεστιν εἰσιέναι εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ἢ μόνῃ τῇ αὐλητρίδι. οὐκ εἰσφέρεται δὲ οὐδὲ ἀμὶς εἰς τὸ Πρυτανεῖον. ἐὰν δέ τις Ναυκρατιτῶν γάμους ἑστιᾷ, ὡς ἐν τῷ γαμικῷ νόμῳ γέγραπται, ἀπείρηται ᾠὰ, καὶ μελίπηκτα δίδοσθαι. τίς δὲ ἡ τούτων αἰτία, Οὐλπιανὸς ἡμᾶς διδάσκειν δίκαιος. Λυγκεὺς δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς προκρίνων τὰ Αἰγυπτιακὰ δεῖπνα τῶν Περσικῶν. Αἰγυπτίων ἐπιστρατευσάντων φησὶν ἐπὶ ὦχον τὸν Περσῶν βασιλέα καὶ νικηθέντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὁ ὦχος αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. τῆς οὖν παρασκευῆς γενομένης λαμπρᾶς, ὁ Αἰγύπτιος κατεγέλα, ὡς εὐτελῶς τοῦ Πέρσου διαιτωμένου. εἰ δὲ θέλεις, ἔφη, εἰδέναι ὦ βασιλεῦ, πῶς δεῖ σιτεῖσθαι τοὺς εὐδαίμονας βασιλέας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτὲ γενομένοις μαγείροις παρασκευάσαι σοι Αἰγύπτιον δεῖπνον. καὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἡσθεὶς ὁ ὦχος τῷ δείπνῳ, κακὸν κακῶς σε ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσειαν οἱ θεοὶ, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν ἐπεθύμησας θοίνης εὐτελεστέρας. τίνα δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δαφνικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς λέγων οὕτως, Τρίτη δέ ἐστιν ἰδέα δείπνων Αἰγυπτιακὴ, τραπεζῶν μὲν οὐ παρατιθεμένων,

ἀρκαδικὸν δεῖπνον.

Ναυκρατιτῶν δεῖπνον.

Αἰγυπτίων δεῖπνον.

θερμῶν, πινάκων δὲ περιφερομένων. παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους παρατίθεσθαι χύδην, καὶ κρέατα ἐκ τῶν λεβήτων ὧν οὐδεὶς γεύεται, εἰ μὴ πρότερον θεάσηται τὸν βασιλέα, εἰ ἥψατο τῶν παρακειμένων. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν γαλάτην πλουσιώτατον ὄντα, ἐπαγγείλασθαι ἑστιᾶσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτὸν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως, κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτους τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπί τε τούτοις ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύων ἐπεβάλλετο σκηνὰς χωρούσας ἀνὰ τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ πλείους, ἔτι καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι, τό τε ἀπὸ τῶν πόλεων δέξασθαι καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιρρεῖν πλῆθος. ἐνταῦθα δὲ λέβητας ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ, καὶ πρὸ τοῦ μέλλειν μεταπεμψάμενος τεχνίτας ἐκ πόλεων ἐχαλκεύσατο. θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἑκάστης ἡμέρας πολλά. πίθους τε οἴνου παρασκευάσασθαι, καὶ πλῆθος ἀλφίτων πεφυραμένων. καὶ οὐ μόνον, φησίν, οἱ παραγινόμενοι τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπέλαυον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων παίδων οὐκ ἠφίεντο, ἕως ἂν μεταλάβωσι. τῶν παρασκευασθέντων δὲ δείπνων μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἕκτῃ ἀναβάσεως, τὸ παρὰ Σεύθῃ διαγράφων συμπόσιον ἐν τούτοις. ἐπειδὴ δὲ εἰσῆλθον ἤδη ἐπὶ τὸ δεῖπνον πάντες, τὸ δὲ δεῖπνον ἦν καθημένοις κύκλῳ, ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν. οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζυμῖται μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι, μάλιστα δὲ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους ἀεὶ ἐτίθεντο. νόμος γὰρ ἦν, καὶ πρῶτος τοῦτ᾽ ἐποίει Σεύθης, ἀνελόμενος τοὺς παρ᾽ αὐτῷ κειμένους ἄρτους διέκλα κατὰ μικρά, καὶ ἐρρίπτει οἷς αὐτῷ ἐδόκει, καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπών. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐποίουν, καθ᾽ οὓς καὶ αἱ τράπεζαι ἔκειντο. ἀρκὰς δέ τις Ἄριστος ὄνομα, φαγεῖν δεινός, τὸ μὲν διαρριπτεῖν εἴα χαίρειν. λαβὼν δ᾽ εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα ἐδείπνει. κέρατα δὲ οἴνου περιέφερον καὶ πάντες ἐδέχοντο. ὁ δὲ Ἀρύστας, ἐπεὶ παρ᾽ αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκ ἔτι δειπνοῦντα, ἐκείνῳ ἔφη δός. σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ᾽ οὔπω. ἐνταῦθα μὲν ἤδη γέλως ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ προὐχώρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνὴρ Θρᾷξ, ἵππον ἔχων λευκόν, καὶ λαβὼν κέρας μεστόν, προπίνω σοι ὦ Σεύθη, ἔφη, καὶ τὸν ἵππον τοῦτον δωροῦμαι, ἐφ᾽ οὗ καὶ διώκων ὃ ἂν ἐθέλῃς αἱρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσῃς τὸν πολέμιον. ἄλλος παῖδα εἰσαγαγὼν, οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. καὶ Τιμασίων προπίνων φιάλην τε ἀργυρᾶν, καὶ τάπιδα ἀξίαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέ τις ἀθηναῖος ἀναστὰς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἴη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀναστὰς θαρσαλέως, καὶ δεξάμενος τὸ κέρας εἶπεν, ἐγώ σοι ὦ Σεύθη δίδωμι ἐμαυτὸν, καὶ τοὺς ἐμοὺς τούτους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστούς, καὶ οὐδένα ἄκοντα. καὶ νῦν πάρεισιν οὐδὲν προσαιτοῦντες, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ, καὶ προκινδυνεύειν βουλόμενοι. καὶ ὁ Σεύθης ἀναστὰς συνέπιε, καὶ συγκατεσκέδασε τὸ μετ᾽ αὐτοῦ τὸ κέρας. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον Κερασούντιοι αὐλοῖς σημαίνουσιν, καὶ σάλπιγξιν ὠμοβοΐναις, ῥυθμούς τε, καὶ οἱονεὶ μαγάδιν σαλπίζοντες. Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἃς συνέθηκεν οὐκ ἀλλοτρίως ἧς προῄρητο φιλοσοφίας, πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀναγράφων, Κελτοί, φη, τὰς χοὰς προτίθενται, χόρτον ὑποβάλλοντες, καὶ ἐπὶ τραπεζῶν ξυλίνων, μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπηρμένων. ἡ τροφὴ δ᾽ ἐστὶ ἄρτοι μὲν ὀλίγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι, καὶ ὀπτὰ ἐπ᾽ ἀνθράκων, ἢ ὀβελίσκων. προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρείως μὲν, λεοντωδῶς δὲ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις αἴροντες ὅλα μέλη, καὶ ἀποδάκνοντες. ἐὰν δὲ ᾖ τι δυσαπόσπαστον, μαχαιρίῳ μικρῷ παρατέμνοντες, ὃ τοῖς κολεοῖς ἐν ἰδίᾳ θήκῃ παράκειται. προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθῦς, οἵ τε παρὰ τοὺς ποταμοὺς οἰκοῦντες, καὶ παρὰ τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἔξω θάλασσαν. καὶ τούτους δὲ ὀπτοὺς μετὰ ἁλῶν, καὶ ὄξους, καὶ κυμίνου. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. ἐλαίῳ δὲ οὐ χρῶνται διὰ σπάνιν, καὶ διὰ τὸ ἀσύνηθες ἀηδὲς αὐτοῖς φαίνεται. ὅταν δὲ πλείονες συνδειπνῶσιν, κάθηνται μὲν ἐν κύκλῳ. μέσος δὲ ὁ κράτιστος, ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων τῶν ἄλλων, ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχέρειαν, ἢ κατὰ τὸ γένος, ἢ κατὰ πλοῦτον. ὁ δ᾽ ὑποδεχόμενος παρ᾽ αὐτὸν, ἐφεξῆς δ᾽ ἑκατέρωθεν κατ᾽ ἀξίαν, ἧς ἔχουσιν ὑπεροχῆς, καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὁπλοφοροῦντες ἐκ τῶν ὄπισθεν παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ καθήμενοι κύκλῳ, καθάπερ οἱ δεσπόται συνευωχοῦνται. τὸ δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις περιφέρουσιν, ἐοικόσι μὲν ἀμβίκοις, ἢ κεραμεοῖς, ἢ ἀργυροῖς. καὶ γὰρ τοὺς πίνακας, ἐφ᾽ ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιούτους ἔχουσιν, οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ κανᾶ ξύλινα καὶ πλεκτά. τὸ δὲ πινόμενόν ἐστι, παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος ἐξ Ἰταλίας, καὶ τῆς Μασσαλιητῶν χώρας παρακομιζόμενος. ἄκρατος δ᾽ οὗτος

Γαλατῶν δεῖπνον.

Θρᾳκῶν δεῖπνον. Lib. 7.

Κελτῶν δεῖπνον.

δὲ οὗτος. διότι δὲ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυνται. παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς καθ' αὑτὸ καλεῖται δέρκομα. ἀπορροφοῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου κατὰ μικρὸν, οὐ πλέον κυάθου, πυκνότερον δὲ τοῦτο ποιοῦσι. περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, καὶ τὰ λαιά. οὕτως διακονοῦνται καὶ τοὺς θεοὺς προσκυνοῦσιν ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι. ἔτι ὁ Ποσειδώνιος διηγούμενος, καὶ τὸν Λουερνίου τοῦ Βιτύτος πατρὸς πλοῦτον, τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθέντος, φησὶ, δημαγωγοῦντα αὐτὸν τοὺς ὄχλους, ἐν ἅρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπείρειν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον ταῖς ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι, φράγμα τε ποιεῖν δωδεκαστάδιον τετράγωνον, ἐν ᾧ πληροῦν ληνοὺς πολυτελοῦς πόματος, παρασκευάζειν τε τοσοῦτο βρωμάτων πλῆθος, ὥστε ἐφ' ἡμέρας πλείονας ἐξεῖναι τοῖς βουλομένοις εἰσερχομένοις τῶν παρασκευασθέντων ἀπολαύειν, ἀδιαλείπτως διακονουμένους. ἀφορίσαντος δὲ αὐτοῦ προθεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης, ἀφυστερήσαντά τινα τῶν βαρβάρων ποιητὴν ἀφικέσθαι, καὶ συναντήσαντα μετὰ ᾠδῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν. ἑαυτὸν δ' ὑποθρηνεῖν, ὅτι ὑστέρηκε. τὸν δὲ τερφθέντα θυλάκιον αἰτῆσαι χρυσίον, καὶ ῥῖψαι αὐτῷ παρατρέχοντι. ἀνελόμενον δ' ἐκεῖνον πάλιν ὑμνεῖν λέγοντα, διότι τὰ ἴχνη τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἁρματηλατεῖ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἀνθρώποις φέρει. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστόρησεν. ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Πάρθων διηγούμενός φησιν. ὁ δὲ καλούμενος φίλος, τραπέζης μὲν οὐ κοινωνεῖ. χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος, ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένῳ τῷ βασιλεῖ, τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κυνὶ σιτεῖται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποσπασθεὶς τοῦ χαμαιπετοῦς δείπνου, ῥάβδοις καὶ ἱμᾶσιν ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦται, καὶ γενόμενος αἱμόφυρτος, τὸν τιμωρησάμενον, ὡς εὐεργέτην ἐπὶ τὸ ἔδαφος πρηνὴς προσπεσὼν προσκυνεῖ. ἐν δὲ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ περὶ Σελεύκου διηγούμενος τοῦ βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν, καὶ πολεμῶν Ἀρσάκει ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκῃ διέτριψεν, ἀγόμενος βασιλικῶς. γράφει καὶ ταῦτα παρὰ Πάρθοις ἐν τοῖς δείπνοις ὁ βασιλεὺς, τήν τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, μετεωροτέραν τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένην εἶχε, καὶ τὴν τράπεζαν μόνῳ, καθάπερ ἥρῳ πλήρη βαρβαρικῶν θοινημάτων παρακειμένην. ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ Ἡρακλέωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ γρυποῦ καλουμένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς, μικροῦ δεῖν τῆς βασιλείας ἐξέβαλε τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν τάδε. ἐποιεῖτό τε τῶν στρατιωτῶν τὰς κατακλίσεις ἐπὶ τῆς ἐδάφους ἐν ὑπαίθρῳ ἀνὰ χιλίους δειπνίζων. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ἄρτος μέγας, καὶ κρέας. τὸ δὲ ποτὸν, κεκραμένος οἶνος, οἷος δήποτε ὕδατι ψυχρῷ. διηκόνουν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπὴ ἦν εὔτακτος. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐν τῇ Ῥωμαίων φησὶ πόλει, ὅταν εὐωχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, δειπνίζοντος τοῦ κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος, καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας ἡρακλεωτική ἐστι. διοινοχεῖται μὲν γὰρ οἰνόμελι, τὰ δὲ βρώματα ἄρτοι μεγάλοι, καὶ καπνιστὰ ἑφθὰ κρέα, καὶ τῶν προσφάτων καθιερωθέντων ὀπτὰ δαψιλῆ. παρὰ δὲ Τυρρηνοῖς δὶς τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρασκευάζονται, ἀνθιναί τε στρωμναὶ, καὶ ἐκπώματα ἀργυρᾶ παντοδαπὰ, καὶ δούλων πλῆθος εὐπρεπῶν παρέστηκεν, ἐσθῆσι πολυτελέσι κεκοσμημένων. Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ τὰς θεραπαίνας φησὶ, παρ' αὐτοῖς μέχρις οὗ ἂν αὐξηθῶσι γυμνὰς διακονεῖσθαι. Μεγασθένης δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἰνδικῶν, τοῖς Ἰνδοῖς φησιν, ἐν τῷ δείπνῳ παρατίθεσθαι ἑκάστῳ τράπεζαν. ταύτην δ' εἶναι ὁμοίαν ταῖς ἐγγυθήκαις, καὶ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρυβλίον χρυσοῦν, εἰς ὃ ἐμβάλλειν αὐτοὺς πρῶτον μὲν τὴν ὄρυζαν ἑφθὴν, ὡς ἄν τις ἑψήσειε χόνδρον, ἔπειτα ὄψα πολλὰ κεχειρουργημένα ταῖς Ἰνδικαῖς σκευασίαις. Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄριστον προσφέρονται κρέα μεληδὸν ὠπτημένα, καὶ ἐπιπίνουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον. Καμπανῶν δέ τινες παρὰ τὰ συμπόσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς, εἷς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Ῥωμαίους ἱστορεῖ παρὰ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας, γράφων οὕτως, τὰς τῶν μονομάχων θέας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτροις ἐποιοῦντο Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυρρηνῶν παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ κἂν ταῖς ἑστιάσεσιν. ἐκάλουν γοῦν τινὲς πολλάκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους ἐπί τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδοιεν μονομάχων, ὅτε καὶ κορεσθέντες δείπνου, καὶ μέθης, εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσφάττετο, αὐτοὶ δὲ ἐκρότουν ἐπὶ τούτῳ ἡδόμενοι. ἤδη δέ τις κἂν ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖκας εὐπρεπεστάτας μονομαχῆσαι, ἃς ἐκέκτητο. ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήβους ἐρωμένους ἑαυτοῦ. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠνέσχετο ὁ δῆμος τὴν παρανομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκυρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν. Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ ὀλυμπιονικῶν, τοὺς Τυρρηνούς φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν. Ποσειδώνιος δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησιν, ἐνίοτε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. ἐν γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀγερθέντες σκιαμαχοῦσι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται. ποτὲ δὲ καὶ μέχρι τραύ-

Strabo lib. 4.

Πάρθων δεῖπνον.

Ῥωμαίων δεῖπνον.

Δεῖπνον Γερμανῶν.

Μονομαχία κἀν ἑστιάσει

ματος προΐασιν, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες, ἐὰν μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ ἕως ἀναιρέσεως ἔρχονται. τὸ δὲ παλαιόν φησιν, ὅτι παρατεθέντων κωλήνων τὸ μηρίον ὁ κράτιστος ἐλάμβανεν. εἰ δέ τις ἕτερος ἀντιποιήσαιτο, συνίσταντο μονομαχήσοντες μέχρι θανάτου. ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ λαβόντες ἀργύριον, ἢ χρυσίον. οἱ δὲ οἴνου κεραμίων ἀριθμόν τινα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τοῖς ἀναγκαίοις φίλοις διαδωρησάμενοι, ὕπτιοι ἐκταθέντες ἐπὶ θυρεῶν κεῖνται. παραστάς δέ τις ξίφει τὸν λαιμὸν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ χαλκιδεὺς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει, παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις προτίθεσθαι πέντε μνᾶς τοῖς ὑπομένειν βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι πελέκει, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἆθλον, καὶ πολλάκις ἀπογραφομένους πλείους δικαιολογεῖσθαι καθὸ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αὐτὸς ἀποτυμπανισθῆναι. Ἕρμιππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετῶν, τῶν μονομαχούντων εὑρετὰς ἀποφαίνει Μαντινεῖς, Δημώνακτος ἑνὸς τῶν πολιτῶν συμβουλεύσαντος, καὶ ζηλωτὰς τούτου γενέσθαι κυρηναίους. Ἔφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, ἤσκουν φησι, τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες, τήν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν, καὶ τὴν ὅπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὑρόντων ἐκείνων ἔτι καὶ νῦν μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὑρέθησαν, Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος. ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν φοινίσσαις οὕτως, Ἐς Οἰδίπου δὲ παῖδε διπτύχω κόρω Ἄρης κατέσκηψέ τε μονομάχου πάλης, ἀγῶνα νῦν ἑστᾶσιν. ἔοικεν δὲ πεποιῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ τοῦ ῥήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. ὁπότε γὰρ τὸ μάχη συντιθέμενον, τὸ τέλος ἴσως τρέπει, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, πρωτόμαχος, ἐπίμαχος, φιλόμαχον γένος ἐκ Περσέως παρὰ Πινδάρῳ, τηνικαῦτα προπαροξύνεται. ὁπότε δὲ παροξύνεται, τὸ μάχεσθαι ῥῆμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, ναυμάχος, αὐτόν σε πυγμάχε πρῶτον παρὰ Στησιχόρῳ, ὁπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. ὁ δὲ κωμῳδοποιὸς Ποσείδιππος ἐν πορνοβοσκῷ φησιν, Ὁ μὴ πεπλευκὼς οὐδὲν ἑόρακεν κακόν. Τῶν μονομαχούντων ἐσμὲν ἀθλιώτεροι. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἔνδοξοι, καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν, καὶ ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. Δίυλλος δ' ὁ ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησίν, ὡς Κάσσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανιών, καὶ θάψας τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν ἐν αἰγαῖς, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν τὴν Εὐρυδίκης μητέρα, καὶ τοῖς ἄλλοις τιμήσας οἷς προσῆκει, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν τέσσαρες τῶν στρατιωτῶν. Δημήτριος δ' ὁ σκήψιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου παρὰ Ἀντιόχῳ φησι, τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ προσαγορευθέντι, ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάνακτα τὸν ἀλεξανδρέα ἀπὸ τρῳάδος, τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, ἡ τῆς ὀρχήσεως τάξις ἐγένετο, ἀναστὰς εἶπεν, πότερον ὦ βασιλεῦ κακῶς ὀρχούμενον ἐμὲ θεάσασθαι βούλει, ἢ καλῶς ἀπαγγέλλοντός μου ἴδια ποιήματα θέλεις ἀκροᾶσθαι. κελευσθεὶς οὖν λέγειν, οὕτως ἤρεσε τὸν βασιλέα ὥστ' ἐράνου τε ἀξιωθῆναι, καὶ τῶν φίλων εἷς γενέσθαι. Δοῦρις δ' ὁ σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑπτακαιδεκάτῃ, Πολυσπέρχοντά φησιν, εἰ μεθυσθείη, καί τοι πρεσβύτερον ὄντα ὀρχεῖσθαι, οὐδενὸς Μακεδόνων ὄντα δεύτερον, οὔτε κατὰ τὴν στρατηγίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐνδυόμενον αὐτὸν κροκωτὸν, καὶ ὑποδούμενον σικυώνια διατελεῖν ὀρχούμενον. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ κνίδιος ἐν ὀγδόῃ Ἀσιατικῶν ἱστορεῖ, ὡς οἱ ἑστιῶντες Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων, τὸ μέλλον παρατεθήσεσθαι τῶν τραγημάτων περιεχρύσουν. ὅτε δὲ θέλοιεν ἀναλίσκειν, περιελόντες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξέβαλον, ἵνα τῆς μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεαταὶ γίνωνται, οἱ δ' οἰκέται κύριοι. ἐπελελησμένοι δ' ἦσαν οὗτοι, ὡς καὶ Δοῦρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ ποτήριον χρυσοῦν, ὁλκὴν ἄγον πεντήκοντα δραχμὰς κεκτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώμενος ἀεί, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ

Βρόχοι. κατετίθετο. Σέλευκος δὲ θρᾳκῶν φησί τινὰς ἐν τοῖς συμποσίοις ἀγχόνην παίζειν βρόχον ἀρτήσαντας ἔκ τινος ὕψους στρογγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετον προστίθεσθαι λίθον εὐπερίτρεπτον τοῖς ἐπιβαίνουσι. διαλαγχάνειν οὖν αὐτούς, καὶ τὸν λαχόντα δρεπάνιον ἐπιβαίνειν τῷ λίθῳ, καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐντιθέναι. παρερχόμενον δὲ ἄλλον ἐγείρειν τὸν λίθον, καὶ ὁ κρεμάμενος ἐπιτρέχοντος τοῦ λίθου, ἐὰν μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γελῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον. ταῦτα εἰπεῖν εἶχον ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται τῶν Ἑλλήνων πολὺ πρῶτοι περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπιστάμενοι. ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ νόμων περὶ συμποσίων διηγεῖται λέγων οὕτως, καὶ οὔτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, οὔτ' ἐν ἄστεσιν ὅσων σπαρτιάταις μέλει συμπόσια, οὐδ' ὁπόσα τούτοις ξυνεπόμενα πάσας ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν. οὐδ' ἔστιν ὅς τις ἂν ἀπαντῶν βαδίζοντι τινὶ μετὰ μέθης, οὐκ ἂν τὴν μεγίστην δίκην εὐθὺς ἐπιθείη, καὶ οὔτ' ἂν διονυσία πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν ῥύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἁμάξαις εἶδον παρ' ἡμῖν ἐγώ, καὶ ἐν Τάραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκοις πᾶσαν τὴν πόλιν ἐθεασάμην περὶ τὰ Διονύσια

τὰ Διονύσια μεθύουσαν. ἐν Λακεδαίμονι οὐκ εἶδ' οὐδὲν τοιοῦτον. καὶ ὁ Κύνουλκος, μᾶλλον ἄφελον ἔφη, τὴν θράκιον ταύτην πρᾶξας παιδιὰν διεφθάρην, ἢ τῇδε παρ' ὑμᾶς ὥσπερ νηστείαν ἄγοντας, καὶ περιμένοντας τὸ ἀνατέλλον ἄστρον, οὗ φασι μὴ φανέντος, οἱ τὴν χρηστὴν ταύτην φιλοσοφίαν εὑρόντες, νόμιμον εἶναι μηδενὸς γεύεσθαι. ἐγὼ δ' ὁ τάλας κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Δίφιλον, κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας. ἐπιλέλησθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποιητοῦ καλῶν, ὅς ἔφη, Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι. Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν κωκάλῳ ἔφη, Ἀλλ' ἔστιν ὦ πάτερ κομιδῆ μεσημβρία, Ἡνίκα καὶ τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεών. Ἐμοὶ τε πολλῷ ἦν ἄμεινον κατὰ τὸ Παρμενίσκου τῶν κυνικῶν συμπόσιον δειπνεῖν, ἢ ἐνθάδε πάντα, ὥσπερ τοὺς πυρέσσοντας περιφερόμενα ὁρᾶν. γελασάντων δὲ ἡμῶν, ἔφη τις, ἀλλ' ὦ λῷστε ἀνδρῶν μὴ φθονήσῃς ἡμῖν, τὸ παρμενίσκειον ἐκεῖνο διελθεῖν συμπόσιον. καὶ ὅς, μετέωρον αὑτὸν παραναστήσας ἔφη, Ὄμνυμι δ' ὑμῖν ἄνδρες αὐτὸν τὸν θεόν, Ἐξ οὗ τὸ μεθύειν πᾶσιν ὑμῖν γίνεται, Ἡμῖν ἑλέσθαι μᾶλλον ἂν ζῆν τὸν βίον, Ἢ τὴν Σελεύκου τοῦ βασιλέως ὑπεροχὴν Ῥοφεῖν, φακῆν ἐᾶν ἡδὺ μὴ δεδοικότα, Μαλακῶς καθεύδειν ἄθλιον δεδοικότα. Ἀλλ' ὅγε Παρμενίσκος οὕτως ὑπῆρξατο, Παρμενίσκος Μόλπιδι χαίρειν, πλεονάζων ἐν ταῖς προσφωνήσεσι πρὸς σὲ περὶ τῶν ἐπιφανῶν κλήσεων, ἀγωνιῶ μή ποτε εἰς πληθώραν ἐμπεσὼν μεμψιμοιρήσῃς. διὸ καὶ μεταδοῦναί σοι βούλομαι τοῦ παρὰ Κέβητι τῷ Κυζικηνῷ δείπνου. προπιὼν δ' ὑσώπῳ τὴν ὥραν ἐπάναγε ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι, παρελήφθην πρὸς αὐτόν. κατέλαβον δὲ κυνικοὺς μὲν ἀνακειμένους ἕξ, ἕνα δὲ Κυνοῦλκον Καρνεῖον τὸν μεγαρικόν. τοῦ δείπνου δὲ χρονίζοντος, λόγος ἐγένετο, ποῖον τῶν ὑδάτων ἥδιστόν ἐστι. καὶ τῶν μὲν ἐγκωμιαζόντων τὸ ἀπὸ τῆς Λέρνης. ἄλλων δὲ, τὸ ἀπὸ τῆς Πειρήνης, ὁ Καρνεῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπεν, τὸ κατὰ χειρῶν, καὶ τῆς τραπέζης παρατεθείσης ἐδειπνοῦμεν, καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν φακῆν. ἡ δ' ἐπεισῄει, εἶτα πάλιν φακοῖ προσηνέχθησαν ὄξει βεβρεγμένοι, καὶ ὁ Διόφαντος δραξάμενος ἔφη, Ζεῦ μὴ λάθοι σε τῶνδ' ὃς αἴτιος φακῶν. Καὶ ἄλλος ἐξῆς ἀνεβόησε, Φακός σε δαίμων, καὶ φακῆ τύχη λάβοι. Ἐμοὶ δὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὗτος ἐν Πελιάσι, Τὸ δειπνάριον αὐχμηρόν, γλαφυρὸν ἦν σφόδρα Φακῆς κατ' ἄνδρα τρύβλιον μεστὸν μέγα. Πρώτιστον οὐκ αὐχμηρὸν ἦν ταύτῃ φέρων. Εἰς τὸ μέσον ἐπεχόρευε σαπέρδης μέγας Ὑπότι δυσώδης οὗτος ἥρως αἰθίαν Ὃν πολλὰ ταῖς κίχλαις ἤδη λέγειν. Γέλωτος οὖν ἐπιρραγέντος παρῆν ἡ θεαροτοροῦσα Μέλισσα καὶ ἡ κυνάμυια Νικίον. αὗται δ' ἦσαν τῶν οὐκ ἀσήμων ἑταιρίδων. ἀποβλέψασαι οὖν αὗται εἰς τὰ παρακείμενα καὶ θαυμάσασαι, ἐγέλων. καὶ ἡ Νικίον ἔφη, οὐδεὶς ὑμῶν ἄνδρες γενειοσυλλεκτάδαι ἰχθὺν ἐσθίει. ἢ καθάπερ ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεύς, ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη. τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς ἀρχαίους, δαψιλείας πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν. ὁρῶ γὰρ πολλὴν παρ' ὑμῖν τῆς φακῆς τὴν σκευήν. εἰς ἣν ἀποβλέπουσα συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν κατὰ τὸν Σωκρατικὸν Ἀντισθένην ἐξάγειν ἑαυτοὺς τοῦ βίου τοιαῦτα σιτουμένους. πρὸς ἣν ὁ Καρνεῖος ἔφη. Εὐξίθεος ὁ Πυθαγορικὸς ὦ Νίκιον, ὥς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ Βίων ἔλεγεν, ἐνδεδέσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ δεῦρο βίῳ τὰς ἁπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν, καὶ διείπασθαι τὸν θεὸν ὡς εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις ἕως ἂν ἑκὼν αὐτοὺς λύσῃ, πλέοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. διὸ πάντας εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν, φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἑκόντας ἐκβῆναι. μόνον τε τὸν ἐν τῷ γήρᾳ θάνατον ἀσπασίως προΐεσθαι πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης, τούτοις τοῖς δόγμασιν ὑμεῖς πειθόμεθα. ὑμῖν δὲ φθόνος οὐδὲ εἷς ἑλέσθαι ἕν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. οὐ γὰρ ἐπίστασθε ὦ ταλαίπωροι ὅτι αἱ βαρεῖαι αὗται τροφαὶ φράττουσι τὸ ἡγεμονικόν, καὶ οὐκ ἐῶσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι. Θεόπομπος οὖν ἐν πέμπτῃ Φιλιππικῶν φησί, τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν, τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιεῖται βραδυτέρας. ὀργῆς δὲ καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπίπλησι. καὶ ὁ θαυμάσιος δὲ Ξενοφῶν φησίν, ὡς ἡδὺ μὲν μᾶζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν πεινῶντι, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσάμενον ἐκ ποταμοῦ διψῶντα πιεῖν. Σωκράτης δὲ καὶ πολλάκις κατελαμβάνετο διαπεριπατῶν ἑσπέρας βαθείας πρὸ τῆς οἰκίας. καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί ποιεῖ, καὶ εἶπε, ἔλεγεν ὄψον συνάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. ἡμῖν δὲ αὐτάρκης μερίς ἣν ἂν παρ' ὑμῶν λάβωμεν, καὶ οὐ χαλεπαίνομεν ὡς ἔλαττον φερόμενοι, καθάπερ ὁ παρὰ Ἀντικλείδῃ Ἡρακλῆς. φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Νόστων μετὰ τὸ συντελέσαι τοὺς ἄθλους Ἡρακλέα. Εὐρυσθέως θυσίαν τινὰ ἐπιτελοῦντος συμπαρακληθέντα, καὶ τῶν τοῦ Εὐρυσθέως τὰς μερίδας ἑκάστῳ παρατιθέντων, τῷ δ' Ἡρακλεῖ ταπεινοτέραν παραθέντων, ὁ Ἡρακλῆς ἀτιμάζεσθαι ὑπολαβὼν, ἀπέκτεινε τρεῖς τῶν παίδων, Περιμήδην, Εὐρύβιον, Εὐρύπυλον. οὐ τοιοῦτοι οὖν τὸν θυμὸν ἡμεῖς,

Κυνικὸν δεῖπνον.

Φακῆ.

Macrob. lib. 1. ca. 13. Somnij.

εἰ καὶ πάντα Ἡρακλέους ζηλωταί. τραγικὸν γὰρ ἡ φακῆ ἐστιν Ἀρχάγαθος ἔφη τὸν γεγραφέναι ῥοφοῦντα Ὀρέστην τῆς νόσου πεπαυμένον φησὶ Σώφιλος ὁ κωμῳδοποιός. Στωϊκὸν δὲ δόγμα ἐστὶν ὅτι πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφός, καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. διὸ καὶ Τίμων ὁ φλιάσιος ἔφη, καὶ ζηνώνειόν γε φακῆν ἕψειν. ὃς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν, ὡς οὐκ ἄλλως δυναμένης ἑψηθῆναι φακῆς, εἰ μὴ κατὰ τὴν ζηνώνειον ὑφήγησιν. ὅς ἔφη, εἰς δὲ φακῆν ἔμβαλλε δυωδέκατον κορίαννον. καὶ Κράτης δ' ὁ θηβαῖος ἔλεγεν, μὴ πρὸ φακῆς λοπάδ' αὔξων εἰς στάσιν ἄμμε βάλῃς. Χρύσιππός τε ἐν τῷ περὶ τοῦ καλοῦ, γνώμας τινὰς ἡμῖν εἰσφέρων φησί, μὴ ποτ' ἐλαίαν ἔσθιε ἀκαλήφην ἔχων χειμῶνος ὥρᾳ, βολβοφακῆν βαβαὶ βαβαί, βολβοφακῆ δ' οἷον ἀμβροσίη ψύχους κρυόεντος. ὁ χαρίεις τε Ἀριστοφάνης ἐν γηρυτάδῃ ἔφη. Πτισάνην διδάσκεις αὐτὸν ἕψειν ἢ φακῆν. καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ

Ὅστις φακῆν ἥδιστον ὄψων λοιδορεῖς. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Διονύσοις, χύτρα δὲ φακέας ἥψετο. Ἀντιφάνης δ' ὁμοίοις, εὖ δὲ γίνεθ' ἡ φακῆ ἕψειν μ' δίδασκε τῶν ἐπιχωρίων τί εἰς. Οἶδα δὲ καὶ τὴν Ὀδυσσέως τοῦ φρονιμωτάτου καὶ συνετωτάτου ἀδελφὴν Φακῆν καλουμένην, ἣν ἄλλοι τινὲς Καλλιστὼ ὀνομάζουσιν, ὡς ἱστορεῖν Μνασέαν τὸν πατρέα ἐν τρίτῳ Εὐρωπιακῶν φησὶ Λυσίμαχος ἐν τρίτῳ νόστων. ἐπὶ τούτοις γελάσαντος πάνυ ἔκλαμπρον τοῦ Πλουτάρχου, οὐκ ἐνέγκας ὁ κύων παροραθεῖσαν τὴν περὶ τῆς φακῆς πολυμαθίαν. ἀλλ' ὑμεῖς γε ἔφη οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας ὦ Πλούταρχε σύντροφοί ἐστε τῷ φακίνῳ βρώματι, καὶ πᾶσα ὑμῶν ἡ πόλις πλήρης ἐστὶ φακίνων. ὧν καὶ Σώπατρος ὁ φάκιος παρῳδὸς μέμνηται ἐν δράματι Βακχίδι λέγων οὕτως, Οὐκ ἂν δυναίμην εἰσορῶν χαλκήλατον Μέγαν κολοσσόν, φάκινον ἄρτον ἐσθίειν. ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι κατὰ τὸν σὸν Εὐριπίδην γραμματικώτατε πλὴν δυοῖν μόνον. Δήμητρος ἀκτῆς, πώματός θ' ὑδρηχόου. Ἅπερ πάρεστι, καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν. ὧν οὐκ ἀπαρκεῖ πλησμονῆς τρυφῇ γέ τοι, Ἄλλων ἐδεστῶν μηχανὰς θηρεύομεν. κἂν ἄλλοις δέ φησιν ὁ σκηνικὸς οὗτος φιλόσοφος. ἀρκεῖ μέτρια βιοτά μοι σώφρονος τραπέζης. τὸ δ' ἄκαιρον ἅπαν ὑπερβάλλον τε μὴ προσείμαν. καὶ ὁ Σωκράτης δ' ἔλεγεν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, καθόσον οἱ μὲν ζῶσιν ἵν' ἐσθίωσιν, αὐτὸς δὲ ἐσθίει ἵνα ζῇ. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν, εἴθ' ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. ὁ δ' Εὐριπίδης ἐν ἱκέτισιν περὶ τοῦ Καπανέως φησίν, Καπανεὺς ὅδ' ἐστὶν ᾧ βίος μὲν ἦν πολύς. Ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν. φρόνημα δὲ Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ Ψέγων τραπέζαις εἴ τις ἐξογκοῖτ' ἄγαν

Τ' ἀρκοῦντ' ἐπαινῶν. οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ Τὸ χρηστὸν εἶναι. μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη. Οὐκ ἦν γὰρ τοιοῦτος ὁ Καπανεὺς οἷον ὁ καλὸς Χρύσιππος διαγράφει ἐν τῷ περὶ τῶν μὴ δι' αὑτὰ αἱρετῶν λέγων ὧδε, ἐπὶ τοσοῦτον τινὲς ἐκπίπτουσιν πρὸς τὸ ἀργύριον, ὥστε ἱστορῆσθαι πρὸς τῇ τελευτῇ, τινὰ μὲν καταπίοντα οὐκ ὀλίγους χρυσοῦς ἀποθανεῖν. τὸν δ' ἕτερον ῥαψάμενον εἰς τινα χιτῶνα καὶ ἐνδύντα αὐτόν, ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις θάψαι οὕτως, μήτε καύσαντας μήτε θεραπεύσαντας. οὗτοι γὰρ καὶ οἱ τοιοῦτοι μονονουχὶ βοῶντες ἀποθνήσκουσιν. ὦ χρυσὲ δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς, Ὡς οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ' ἔχει. Οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλος πατήρ. Οἵας σὺ χ' οἱ σὲ δώμασιν κεκτημένοι. Εἰ δ' ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ, Οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτὴν ἔχειν. Τοιαύτη τις ἦν ἡ φιλοχρηματία παρὰ τοῖς τότε, περὶ ἧς Ἀνάχαρσις πυνθανομένου τινός, πρὸς τί οἱ Ἕλληνες χρῶνται τῷ ἀργυρίῳ, εἶπεν, πρὸς τὸ ἀριθμεῖν. Διογένης δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀστραγάλους. καλῶς δὲ καὶ ταῦτα ὁ Εὐριπίδης εἴρηκε, Μὴ πλοῦτον εἴπῃς οὐχὶ θαυμάζω θεόν, Ὃν χ' ὁ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο. Χρύσιππος δ' ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείας, νεανίσκον φησί τινα ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις πορφυρίδα ἠμφιεσμένον ἔχουσαν χρυσᾶ κράσπεδα. πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ ποδαπός ἐστιν, ἀποκρίνασθαι, ὅτι πλούσιος. μήποτε τοῦ αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Θηβαίοις λέγων οὕτως, Ἔστιν δὲ ποδαπὸς τὸ γένος οὗτος πλούσιος. Τούτους δὲ πάντες φασὶν εὐγενεστάτους, πένητας. οὐδ' εὐπατρίδας, οὐδεὶς ὁρᾷ. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κύνουλκος ἐπεὶ μὴ ἐκροταλίσθη, θυμωθείς. ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι ἔφη ὦ συμποσίαρχε ὑπὸ λογοδιαρροίας ἐνοχλούμενοι μὴ πεινῶσιν, ἢ τὰ περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν, ἐν νῷ ἔχοντες τὰ εἰρημένα Φερεκράτει ἐν Κοριαννοῖ, Φέρε δὴ κατακλινῶ. σὺ δὲ τράπεζαν φέρε, Καὶ κύλικα κἂν τραγεῖν ἵν' ἥδιον πίω. Ἰδοὺ κύλιξ σοι καὶ τράπεζα καὶ φακοί. Μή μοι φακοὺς μὰ τὸν Δί', οὐ γὰρ ἥδομαι. Ἢν γὰρ τράγῃ τις τοῦ στόματος ὄζει κακόν. Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο φυλάττονται οἱ σοφοὶ οὗτοι τοὺς φακούς, ἀλλ' ἡμῖν γε ποίησον δοθῆναι ἄρτον, μεθ' ὧν μηδὲν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ κἂν τὴν πολυθρύλητον ἔχῃς φακῆν, ἢ τὸν καλούμενον κόγχον. γελασάντων δὲ πάντων καὶ ἐπὶ τῷ κόγχῳ μάλιστα, ἀπαίδευτοί ἐστε ἔφη ἄνδρες δαιτυμόνες, οὐκ ἀναγινώσκοντες βιβλία, ἃ μόνα

φιλαργυρίας διαβολή.

Φακῆ.

παιδεύει

παιδεύειν τοὺς ἐπιθυμοῦντας τῶν καλῶν. λέγω δὲ τὰ Τίμωνος τοῦ φλιασίου τῶν σίλλων. οὗτος γάρ ἐστιν ὃς καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, λέγων οὕτως, Οὔτε μοι ἑκταίη μάζα ἁνδάνει, ὅτε καρύκη. Ἡ λυδῶν, λιτῇ δὲ καὶ αὐσταλέῃ ἐνὶ κόγχῳ Ἑλλήνων, ἡ πᾶσα περιοσσοτρύφητος ὀϊζύς. διαφόρων γὰρ οὐσῶν καὶ τῶν ἑκταίων μαζῶν, ὡς καὶ τῶν ἐξ Ἐρετρίας ὡς Σώπατρος ἐν Βάκχιδος μνηστῆρσι. φησὶ γάρ, Ἐρέτριαν ὡρμήθημεν εἰς λευκάλφιτον. Καὶ τῶν λυδίων καρυκῶν προκρίνει ἀμφοτέρων ὁ Τίμων τὸν κόγχον. πρὸς ταῦτα ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος καὶ αὐτὸς ἔφη, ὦ ἄνδρες κύνες οἱ κατὰ τὴν Στράττιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ Ἰοκάστην, ἥτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις φοινίσσαις φησί, Παραινέσαι σφῷν τι βούλομαι σοφόν, Ὅταν φακῆν ἕψητε μὴ 'πιχεῖν μύρον. Καὶ ὁ Σώπατρος δὲ οὐ τὰ νῦν μέμνηται ἐν νεκυίᾳ μνημονεύει οὕτως, Ἴθακος Ὀδυσσεὺς τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον Πάρεστι θάρσει θυμέ. Κλέαρχος δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον. ἧς μέμνηται καὶ ὁ ἐμὸς προπάτωρ Οὐάρρων, ὁ Μενίππειος ἐπικαλούμενος, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν γραμματικῶν τῶν ῥωμαϊκῶν, οὐχ ὁμιλήσαντες πολλοῖς ἑλληνικοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσιν, οὐκ ἴσασιν ὅθεν εἴληφεν ὁ Οὐάρρων τὸ ἰαμβεῖον. σὺ δέ μοι δοκεῖς ὦ Κύνουλκε (τούτῳ γὰρ χαίρεις τῷ ὀνόματι) οὐ λέγων ὃ ἐκ γενετῆς σε ἡ μήτηρ κέκληκεν, κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα εἶναί μοι καλός τε μέγας τε, οὐκ ἐπιστάμενος ὅτι κόγχος παρ' ὁποτέρῳ μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμῳ ἐν τᾷ ἑορτᾷ καὶ νάσοις. Ἀντιφάνει τε τῷ κωμικῷ, ὃς ὑποκοριστικώτερον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐν γάμῳ οὕτως, Κογχίον τε μικρόν, ἀλλάντιόν τε προστετμημένον. Ἐξῆς ἁρπάσας τὸν λόγον ὁ Μάγνος, ὁ μὲν πάντα ἄριστος ἔφη Λαρήνσιος ὀξέως καὶ καλῶς ἀπήντησεν τῷ γάστριδι κυνὶ περὶ τοῦ κόγχου. ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ παφίου Σωπάτρου Γαλάτας, παρ' οἷς ἔθος ἐστὶν ἡνίκ' ἂν προτέρημά τι ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς αἰχμαλώτους. Γαλάτας μιμούμενος Κἀγὼ, κατακαύσειν ηὐξάμην τοῖς δαίμοσι Διαλεκτικοὺς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων. Καὶ μὴν φιλοσοφεῖν φιλολογεῖν τ' ἀκηκοὼς Ὑμᾶς ἐπιμελῶς καρτερεῖν θ' αἱρουμένους Τὴν πεῖραν ὑγιῆ λήψομαι τῶν δογμάτων Πρόβειον, τὸν καπνίζων εἴτ' ἐὰν ὀπτωμένων Εἴδω τιν' ὑμῶν συσπάσαντα τὸ σκέλος Ζηνωνικῷ παραβήσεθ' οὗτος κυρίῳ. Ἐπ' ἐξαγωγῇ τὴν φρόνησιν ἀγνοῶν. Μετὰ παρρησίας γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτούς, εἰ αὐτάρκειαν ἀσπάζῃ φιλόσοφε. τί οὐ τοὺς πυθαγορικοὺς ἐκείνους ζηλοῖς, περὶ ὧν φησὶν Ἀντιφάνης μὲν ἐν μνήμασι τάδε, Τῶν Πυθαγορικῶν δὲ τυχὸν ἄθλιοί τινες Ἐν τῇ χαράδρᾳ τρώγοντ' ἅλιμμα καὶ κακὰ τοιαῦτα συλλέγοντες. Κἂν τῷ κυρίως κωρύκῳ δ' ἐπιγραφομένῳ φησί, Πρῶτον μὲν ὥσπερ πυθαγορίζων ἐσθίει Ἔμψυχον οὐδέν, τῆς δὲ πλείστης τοῦ βόλου Μάζης μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων λέπει. Ἄλεξις δ' ἐν ταραντίνοις. Οἱ πυθαγορίζοντες γάρ, ὡς ἀκούομεν, Οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἓν ἔμψυχον, οἶνόν τ' οὐχὶ πίνουσι μόνοι. Ἐπιχαρίδης μὲν τὰς κύνας κατεσθίει Τῶν Πυθαγορείων τις, ἀποκτείνας γένους. οὐκ ἔτι γὰρ ἔστ' ἔμψυχον. προελθὼν δέ φησι, Πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι Λεπτοί, διεσμιλευμέναι τε φροντίδες Τρέφουσ' ἐκείνους τάδε καθ' ἡμέραν τάδε. Ἄρτος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ, ποτήριον Ὕδατος, τοσαῦτα ταῦτα δεσμωτηρίου Λέγεις δίαιταν, πάντες οὕτοι γ' οἱ σοφοὶ Διάγουσι, καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που Τρυφῶσιν ἕτεροι πρὸς ἑτέρους, ἆρ' οἶσθ' ὅτι Μελανιππίδης ἑταῖρός ἐστι καὶ Φάων, Καὶ Φυρόμαχος καὶ Φανός. οἳ δι' ἡμέρας Δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλην μίαν. ἐν δὲ ἐν πυθαγοριζούσῃ Ἡ δ' ἑστίασις, ἰσχάδες καὶ στέμφυλα, Καὶ τυρὸς ἔσται. ταῦτα γὰρ θύειν νόμος Τοῖς Πυθαγορείοις, νὴ Δί' ἱερεῖον μὲν οὖν Ὁποιονοῦν κάλλιστον ὦ βέλτιστ' ἔχει. καὶ μετ' ὀλίγα, Ἔδει θ' ὑπομεῖναι μικρὸν, ἀσιτίαν, ῥύπον, Ῥῖγος, σιωπὴν, στυγνότητ', ἀλουσίαν. Τούτων δ' ὑμεῖς ὦ φιλόσοφοι οὐδὲν ἀσκεῖτε. ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτερον, λαλεῖτε περὶ ὧν οὐκ οἴδατε, καὶ ὡς κοσμίως ἐσθίοντες ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνη. οὗτος γὰρ ἐν δραπεταγωγῷ λέγει κοσμίως ποιῶν τὴν ἔνθεσιν. Μικρὰν μὲν ἐκ τοῦ πρόσθεν, μεστὴν δ' ἔνδοθεν Τὴν χεῖρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες καταφάγετε πάμπολλα καὶ τάχιστα. ἐξὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον ποιητὴν ἐν θομβυκίωνι λέγοντα, δραχμῆς ὠνήσασθαι τὰς προσφόρους ἡμῖν τροφάς, σκόροδα, τυρὸν, κρόμμυα, κάππαριν, πάντα ταῦτ' ἐστὶ δραχμῆς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν πυθαγορισταῖς, Τί πρὸς θεῶν οἰόμεθα τοὺς πάλαι ποτὲ Πυθαγοριστὰς γινομένους ὄντως ῥυπᾶν Ἑκόντας, ἢ φορεῖν τρίβωνας ἡδέως, Οὐκ ἔστι τούτων οὐδὲν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, Ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἕν, Τῆς εὐτελείας πρόφασιν, εὑρόντες καλὴν Ὅρους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους, Ἐπεὶ παράθες αὐτοῖς ἰχθῦς, ἢ κρέας, Κἂν μὴ κατεσθίωσι καὶ τοὺς δακτύλους, Ἐθέλω κρέμασθαι δεκάκις. Οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ὑμᾶς ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ ἀνέθετο ὁ δελφὸς Ἡγήσανδρος ἐν ἕκτῳ ὑπομνημάτων, Ὀφρυανασπασίδαι ῥινεγκατάπηξιγένειοι,

Πυθαγόρειοι δίαιτα.

Διασυρτικὰ φιλοσόφων.

Σακκογενὲ

Σακκογενειότροφοι, καὶ λοπαδαρπαγίδαι. Ἱματανωπερίβαλλοι νηλιποκαιβλεπίλαιοι,
Νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπάται πλάγιοι, Μειρακιεξαπάται, καὶ συλλαβοπευσιλαβηταί,
Δοξοματαιόσοφοι, ζηταρετησιάδαι.

Ἀρχέστρατός τε ὁ γελῶν ἐν τῇ γαστρολογίᾳ, ἣν μόνην ὑμεῖς ῥαψῳδίαν οἱ σοφοὶ ἀσπάζεσθε, μόνον τοῦτο πυθαγορίζοντες τὸ σιωπᾶν, δι' ἀθυμίαν λόγων τῶν τοιούτων. ἔτι τε τὰ Σφοδρίου τοῦ κυνικοῦ τέχνην ἐρωτικήν, καὶ τὰς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικάς, Περσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικοὺς διαλόγους, συντιθέντας ἐκ τῶν Στίλπωνος καὶ Ζήνωνος ἀπομνημονευμάτων, ἐν οἷς ζητεῖ, ὅπως ἂν μὴ κατακοιμηθῶσιν οἱ συμπόται, καὶ πῶς ταῖς ἐπιχύσεσι χρηστέον. πηνίκα τε εἰσακτέον τοὺς ὡραίους, καὶ τὰς ὡραίας εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ πότε αὐτοὺς προσδεκτέον ὡραϊζομένους, καὶ πότε ἀποπεμπτέον ὡς ὑπερορῶντας, καὶ περὶ προσοψημάτων, καὶ περὶ ἄρτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα τε περιεργότερον. περὶ φιλημάτων εἴρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλόσοφος, ὃς περὶ ταῦτα τὴν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθεὶς ὥς φησιν Ἕρμιππος ὑπ' Ἀντιγόνου τὸν Ἀκροκόρινθον, κωθωνιζόμενος ἐξέπεσεν καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου καταστρατηγηθεὶς ὑπὸ Σικυωνίου Ἀράτου, ὁ πρότερον ἐν τοῖς διαλόγοις πρὸς Ζήνωνα διαμιλλώμενος, ὡς ὁ σοφὸς πάντων ἂν εἴη, καὶ στρατηγὸς ἀγαθός, μόνον τοῦτο διὰ τῶν ἔργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήνωνος οἰκετιεύς. χαριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης θεασάμενος αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπτο, Περσαῖον Ζήνωνος κιτιέα, πεπλανῆσθαι εἰπὼν τὸν ἐπιγράψαντα. δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν Περσαῖον Ζήνωνος οἰκετιέα. ἦν γὰρ οὗτος οἰκέτης γεγονὼς τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων ἱστορίᾳ, καὶ Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς. δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἀπηντήκαμεν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας, τοιοῦτον ἔχουσι τὸ ἐπίγραμμα, συμποσιακῶν διαλόγων. Κτησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, ἀσυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων πού φησι πρὸς αὐτόν, Δειπνομανὴς νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύλιστον. ἦν δ' εὔστοχος ὁ Κτησίβιος, καὶ χαρίεις περὶ τὸ γελοῖον. διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια παρεκάλουν, οὐχ ὥσπερ σὺ Κυνικέ, ὁ μηδέποτε ταῖς χάρισιν, ἀλλ' οὐδὲ ταῖς μούσαις θύσας. φυγοῦσα γ' οὖν σε, καὶ τοὺς σοὶ παραπλησίους ἡ ἀρετή, ἡδονῇ παρακάθηται ὥς φησι Μνασάλκης ὁ Σικυώνιος ἐν ἐπιγράμμασιν. Ἅδ' ἐγὼ ἁ τλάμων ἀρετὰ παρὰ τῇδε κάθημαι Ἡδονῇ αἰσχίστως κειραμένη πλοκάμους, Θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, εἴπερ ἅπασιν Ἁ κακόφρων τέρψις κρέσσων ἐμοῦ κέκριται. Βάτων δ' ὁ κωμικὸς ἐν Ἀνδροφόνῳ φησί, Τῶν φιλοσόφων τοὺς σώφρονας ἐνταυθοῖ καλῶ, Τοὺς ἀγαθὸν αὑτοῖς οὐ διδόντας οὐδὲ ἕν, Τοὺς τὸν φρόνιμον ζητοῦντας ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα, Ἄνθρωπ' ἀλάστωρ διατί συμβολὰς ἔχων Νήφεις, τί τηλικοῦτον ἀδικεῖς τοὺς θεούς; Τί τἀργύριον ἄνθρωπε τιμιώτερον Σαυτοῦ τέθεικας, ἢ πέφυκε τῇ φύσει; Ἀλυσιτελὴς εἶ τῇ πόλει πίνων ὕδωρ. Τὸν γὰρ γεωργὸν, καὶ τὸν ἔμπορον κακοῖς, Ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους μεθύων, καλὰς ποῶ, Ἔπειθ' ἕωθεν περιάγεις τὴν λήκυθον Καταμανθάνων τοὔλαιον, ὥστε περιφέρειν ὡρολόγιον, δόξει τις οὐχὶ λήκυθον. Ἀρχέστρατος δέ, ὦ Κύνουλκε, ὃν ἀντὶ τοῦ Ὁμήρου προσκυνεῖς διὰ τὴν γαστέρα, ἧς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν, ὁ Τίμων σου περὶ τοῦ κωὸς τοῦ θαλαττίου ἱστορῶν, γράφει καὶ ταῦτα. Ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα, Οὐδ' ἐσθίειν ἐθέλουσ' ὅσοι κούφην τε λελόγχασι Ψυχὴν κέκληνται θνητῶν, εἰσὶν δ' ἀπόπληκτοι, Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος, ἅπας γὰρ Ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέην αὐτὴν περικύρσῃ, Ὥστε πρέπει καθαρῶς ὁπόσοι τάδε μωρολογοῦσι, Τοῖς λαχάνοις προσάγειν, καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας Τὸν σοφὸν, ἐγκρατέως μετ' ἐκείνου πυθαγορίζειν. ἦν δὲ ὁ Διόδωρος οὗτος τὸ μὲν γένος Ἀσπένδιος, πυθαγορικὸς δὲ, δόξας ὥσπερ ὑμεῖς τῶν κυνικῶν τρόπον ἔζη, κομῶν, καὶ ῥυπῶν, καὶ ἀνυποδητῶν, ὅθεν καὶ Πυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναί τινες ἀπὸ τοῦ Διοδώρου προαχθὲν, ὥς φησιν Ἕρμιππος. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως. Διοδώρου τοῦ τὸ γένος Ἀσπενδίου τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευὴν, καὶ τοῖς πυθαγορείοις πεπλησιακέναι προσποιηθέντος. πρὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ Στρατόνικος, ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥηθὲν ἀπαγγεῖλαι τῷ περιθυροπέπλου μανίας, ὑβριστῶς τε πείρᾳ, στάσιμον στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτῃ. Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῳ φιλοσόφων διαδοχῆς, βαθεῖ πώγωνι χρήσασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ, καὶ τρίβωνα ἀναλαβεῖν, κόμην τε φορῆσαι, καὶ κατά τινα τῦφον τὴν ἐπιτήδευσιν ταύτην προσαγαγόντα, τῶν πρὸ αὐτοῦ Πυθαγορικῶν, λαμπρᾷ τε ἐσθῆτι ἀμφιεννυμένων, καὶ λουτροῖς καὶ ἀλείμμασι κουρᾷ τε τῇ συνήθει χρωμένων. εἰ δ' ὑμεῖς ὄντως ὦ φιλόσοφοι τὴν αὐτάρκειαν ἀσπάζεσθε, καὶ τὰ τῶν δείπνων εὐτελῆ, τί ἐνταῦθα παραγίνεσθε, μὴ κεκλημένοι; ἢ ὡς εἰς ἀσώτιον μαγειρικὰ σκεύη καταλέγειν μαθησόμενοι, ἢ ὡς τὸν Ἀθηνογένους κεφαλίωνα ἀποσοματίζοντες. κατὰ γὰρ τὸν Σοφοκλέους Κηδαλίωνα, ἐστὲ μαστιγίαι, κἀγάστορες, ἀλλοτριοφάγοι.

ἀλλοτριοφάγοι. ὅτι δ' ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δεῖπνα ἀεὶ τὸν νοῦν ἔχετε, δέον ὑμᾶς ἐπιφαγεῖν τι αἰτήσας, ἢ ἐπιδεῖξαι τι τῶν κυνικῶν βρωμάτων. οὔτε γὰρ χαριτογλωσσεῖν ὑμᾶς θέμις, δῆλον δὲ ἂν καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λίνῳ ἱστορεῖ. ὑποτίθεται δὲ τὸν Ἡρακλέα παρὰ τῷ Λίνῳ παιδευόμενον, καὶ κελευσθέντα ἀπὸ βιβλίων πολλῶν παρακειμένων λαβόντα ἐντυχεῖν. ἐκεῖνος δ' ὀψαρτυτικὸν λαβὼν βιβλίον ἐν χεροῖν, περισπουδάστως ἐκράτει, λέγει δὲ οὕτως ὁ Λίνος, Βιβλίον ἐντεῦθεν ὅτι βούλει, προσελθὼν γὰρ λάβε, Ἔπειτ' ἀναγνώσῃ πάνυ γε διασκοπῶν Ἀπὸ τῶν ἐπιγραμμάτων ἀτρέμα τε, καὶ σχολῇ. Ὀρφεὺς ἔνεστιν, Ἡσίοδος, τραγῳδία, Χοιρίλος, Ὅμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα Παντοδαπά. δηλώσεις γὰρ οὕτω τὴν φύσιν Ἐπὶ τί μάλισθ' ὁρμῇ σε τουτὶ λαμβάνω, Δεῖξον τί ἐστι πρῶτον ὀψαρτυσία Ὥς φησι τοὐπίγραμμα. φιλόσοφός τις εἶ, Εὐδήλως ὃς παρεὶς τοσαῦτα γράμματα Σίμου τέχνην ἔλαβες. ὁ Σῖμος δ' ἐστί τις Μάλ' εὐφυὴς ἄνθρωπος ἐπὶ τραγῳδίαν Ὥρμηκε νῦν, καὶ τῶν μὲν ὑποκριτῶν πολὺ Κράτιστός ἐστιν ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ Τοῖς χρωμένοις, τῶν δ' ὀψοποιῶν ὑποκριτής. Βούλιμός ἐστ' ἄνθρωπος ὅ, τι βούλει λέγε. Πεινῶ γὰρ εὖ τοῦτ' ἴσθι. Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἑξῆς καταδραμόντος ἀποβλέψας ὁ Κύνουλκος εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων, ἔφη. Εἶδες τὴν θυσίαν ἅλμην, οἱ ἄττα βαύζει, Ὡς εὖ τε ταχέως ἀπετίσατο καὶ πρᾶγμα. Οὐ μήν τοι παρακωφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι, Ὡς ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. ἐπιλανθανόμενος γὰρ ἐν οἷς ποιεῖται δικαστηρίοις τῶν καλῶν ἰάμβων αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστριμαργίας καὶ ἡδυλογίας κολάζους ἀναγινώσκει καὶ μέλη πάραυλα, καὶ ἀκρότητα κύμβαλα, καὶ μετὰ τὰς καλὰς ταύτας ἀμουσολογίας περιέρχεται τὰς οἰκίας ἐξετάζων ὅπου δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευάζεται ὑπὲρ τὸν Ἀθηναῖον Χαιρεφῶντα ἐκεῖνον. περὶ οὗ φησιν Ἄλεξις ἐν Φυγάδι, Ἀεὶ γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὑρίσκει τέχνην. Καὶ νῦν πορίζεταί γε δεῖπν' ἀσύμβολα, Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος Ὁ τοῖς μαγείροις, εὐθέως ἐστ' ἑωθινὸς Ἕστηκεν ἐλθὼν κἂν ἴδῃ μισθούμενον Εἰς ἑστίασιν τοῦ μαγείρου πυθόμενος, Τὸν ἑστιῶντα τῆς θύρας χασμωμένης Ἂν ἐπιλάβηται, πρῶτος εἰσελήλυθεν. Οὐκ ὀκνεῖ δ' ἀνὴρ οὗτος καθάπερ καὶ ὁ καλὸς Μάγνος καὶ ὑπερορίους ἀποδημίας ποιεῖσθαι τῆς γαστρὸς χάριν. ὡς αὐτὸς Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Συναποθνήσκουσιν. Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἐλθὼν Χαιρεφῶν Ἄκλητος, ἤδη γὰρ πέτεται διαπόντιος, Οὕτω τι τἀλλότρια ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ. Καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Ὀδυσσεῖ ἔφη, Εὐριπίδου τ' ἄριστον οὐ κακῶς ἔχον Τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα. Γελασάντων οὖν πάντων ἐπὶ τούτοις, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, Πόθεν δὲ καὶ ἡδυλογία τοῖς ἡδονικοῖς τούτοις ἁμαρτολόγοις. πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ' ὦ χοιρίον εὐάρτυτον, Φρύνιχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τῷ Ἐφιάλτῃ μνημονεύει τοῦ ἡδυλόγου διὰ τούτων, Ἔστι δ' αὐτούς γε φυλάττεσθαι τῶν νῦν χαλεπώτατον ἔργον. Ἔχουσι γάρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις Μισάνθρωπον ἄνθος ἥβης. εἶθ' ἡδυλογοῦσιν ἅπασιν Ἀεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν περιόντες ἐπὶ τοῖς βάθροις, ὅταν ὦσιν Ἐκεῖ τούτοις οἷς ἡδυλογοῦσι μεγάλας ἀμυχὰς, Καταμύξαντες καὶ συγκρύψαντες ἅπαντα γελῶσι. Τὸ δὲ χαριτογλωσσεῖν Αἰσχύλος εἴρηκεν ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ. Γνώσει τάδ' ὡς ἔτυμά γ'. οὐδὲ γὰρ μάτην Χαριτογλωσσεῖν ἔνι μοι. Πάλιν τε εἰπόντος τοῦ Οὐλπιανοῦ, τίνα δ' ἐστὶν ἄνδρες φίλοι τὰ μαγειρικὰ σκεύη, τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς δείπνοις μνήμης ἠξιωμένων. καὶ τὸ ἀσώτιον ποῦ κεῖται. ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα διαβοήτους. ἓνα μὲν οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Κνιδίᾳ. Διόδωρος οὐ τέτριπτος ἐν ἔτεσιν δύο Σφαῖραν ἀπέδειξε τὴν πατρῴαν οὐσίαν Οὕτω ἰταμῶς ἅπαντα κατεμασήσατο. Ἐν δὲ Φαίδρῳ φησίν, Σχολῇ γε νὴ τὸν ἥλιον σχολῇ λέγεις Ἐπιχαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πέντ' ἡμέραις Σφαῖραν ἐποίησεν τὴν πατρῴαν οὐσίαν Οὕτω συνεστρόγγυλεν ἰταμῶς καὶ ταχύ. Καὶ Κτήσιππος δ' ὁ Χαβρίου υἱὸς εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ἀσωτίας, ὡς καὶ τοῦ μνήματος τοῦ πατρός, εἰς ὃ Ἀθηναῖοι χιλίας ἀνήλωσαν δραχμάς, τοὺς λίθους πωλῆσαι εἰς τὰς ἡδυπαθείας. Δίφιλος γ' οὖν ἐν τοῖς Ἐναγίζουσι φησίν, Εἰ μὴ συνήθης Φαιδίμῳ τ' ἐτύγχανεν Ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην Νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. Ὥστ' ἐπιτελεσθῆναι ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς Τὸ μνῆμα κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα λίθον Ἁμαξιαῖον καὶ σφόδρ' οὐτελὲς λέγω. Τιμοκλῆς δ' ἐν Δημοσατύροις φησίν, Οὐδ' ὁ Χαβρίου Κτήσιππος ἔτι τρὶς κείρεται, Ἐν ταῖς γυναιξὶν λαμπρός, οὐκ ἐν ἀνδράσιν. Καὶ Μένανδρος δ' ἐν Ὀργῇ περὶ αὐτοῦ τάδε λέγει, Καίτοι νέος ποτ' ἐγενόμην κἀγώ γύναι, Ἀλλ' οὐκ ἐλούμην πεντάκις τῆς ἡμέρας Τότ', ἀλλὰ νῦν. οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νῦν. Οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ νῦν. καὶ βάψομαι, Καὶ παρατιλοῦμαι νὴ Δία, καὶ γενήσομαι Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, Καθὼς ἐκεῖνος κατέδομαι καὶ τοὺς λίθους Ἁπαξάπαντας, οὐ γὰρ οὖν τὴν γῆν μόνην.

Τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν, καὶ κιναιδείαν τοὔνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἀτελειῶν. χρὴ δὲ τοὺς πατρῷα κατεδηδοκότας κατὰ τὸν Μενάνδρου ναύκληρον οὕτως κολάζεσθαι.

ἡδυλόγει καὶ ἄσεται.

ζεσθαι. φησὶ γάρ, Ὦ φιλτάτη γῆ μῆτερ, ὡς σεμνὸν σφόδρ' εἶ Τοῖς νοῦν ἔχουσι κτῆμα πολλοῦ τ' ἄξιον Ὡς δῆτ' ἐχρῆν, ὅστις πατρῴαν παραλαβὼν Γῆν καταφάγοι, πλεῖν τοῦτον ἤδη διὰ τέλους Καὶ μηδ' ἐπιβαίνειν γῆς, ἵν' οὕτως ᾔσθετο Οἷον παραλαβὼν ἀγαθὸν οὐκ ἐφείσατο. Πυθοδήλου δέ τινος ἀσώτου μνημονεύει Ἀξιόνικος ἐν Τυῤῥηνῷ οὕτως, Ὁ Πυθόδηλος οὗτος Ἰσοβαλλίων Προσέρχετ' ἐπικαλούμενος ἀσωτότατος Μεθύουσά τ' ἐξόπισθεν ἡ σοφωτάτη Ἀποτυμπανισκὰς κατὰ πόδας πορεύεται. Πολύευκτος δὲ Ἀναξανδρίδης ἐν Τηρεῖ κωμῳδῶν. Ὄρνις κεκλήσῃ φησί, διατί; πρὸς τῆς ἑστίας Πότερον καταφαγὼν τὴν πατρῴαν οὐσίαν. Ὥσπερ Πολύευκτος ὁ καλός, οὐ δῆτ' ἀλλ' ὅτι Ἄῤῥην ὑπὸ θηλειῶν κατεκόπης. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς τινὲς τὸ τελευταῖον μέρος χωρίσαντες ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, Εὔβουλόν φησι τὸν δημαγωγὸν ἄσωτον γενέσθαι. τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο, καὶ τοσοῦτον ἀσωτίᾳ καὶ πλεονεξίᾳ διενήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἑστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς. ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταμισθοφορῶν διατετέλεκε. Καλλίστρατος δέ φησιν ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς καὶ αὐτός, πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής. τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής. περὶ δὲ τῶν Ταραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντακοστῇ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως, Ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ, καὶ δημοσίας ἑστιάσεις ποιεῖται. τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλῆθος ἀεὶ περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστί. λέγουσι δὲ καί τινα τοιοῦτον λόγον οἱ Ταραντῖνοι, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν, παρασκευάζεσθαι ζῆν. αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας, καὶ τὰς ἡδονὰς οὐ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βιῶναι. περὶ δὲ τῆς ἀσωτίας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει, Φίλιππος ἐπεὶ ἐγκρατὴς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔῤῥιψε. πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος οὐ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. ἁπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο ζῆν ὀρθῶς, οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. τούτου δ' αὐτὸς αἴτιος ἦν, ἄπληστος καὶ πολυτελὴς ὤν, προχείρως ἅπαντα ποιῶν, καὶ κτώμενος, καὶ διδούς. στρατιώτης γὰρ ὢν καὶ λογίζεσθαι τὰ προσιόντα καὶ τἀναλισκόμενα δι' ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. ἔπειτα δ' οἱ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων ἦσαν συνεῤῥυηκότες (οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δὲ ἐκ Θετταλίας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστίνδην ἐξειλεγμένοι. ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἢ τοῖς βαρβάροις λάσταυρος ἢ βδελυρός, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον) οὗτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἑταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς Μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγένετο. τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι, θρασεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσώτως καὶ τοῖς λῃσταῖς παραπλησίως. Δοῦρις δὲ ἐν ἑβδόμῳ Μακεδονικῶν περὶ Πασικύπρου λέγων τοῦ ἐν Κύπρῳ βασιλέως, ὅτι ἄσωτος ἦν, γράφει καὶ τάδε. Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορκίαν Πνυταγόραν ἀποστέλλων, ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, καὶ χωρίον ὃ ᾐτήσατο. πρότερον δὲ τοῦτο Πασίκυπρος ὁ βασιλεύων, ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πεντήκοντα ταλάντων Πυμάτῳ τῷ Κιτιεῖ, ἅμα τὸ χωρίον καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν. καὶ λαβὼν τὰ χρήματα κατεγήρασεν ἐν Ἀμαθοῦντι. τοιοῦτος ἐγένετο καὶ Αἰθίοψ ὁ Κορίνθιος, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Σκήψιος, οὗ μνημονεύει Ἀρχίλοχος. ὑπὸ φιληδονίας γὰρ καὶ ἀκρασίας καὶ οὗτος μετ' Ἀρχίου πλέων εἰς Σικελίαν ὅτ' ἔμελλε κτίζειν Συρακούσας, τῷ ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιτοῦττης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν Συρακούσαις λαχὼν ἔμελλεν ἕξειν. εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωτίας ἐληλύθει καὶ Δημήτριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀρισταγόραν μὲν ἔχειν τὴν Κορινθίαν ἐρωμένην. ζῆν δὲ πολυτελῶς. ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καὶ κελευόντων βέλτιον ζῆν, ἀλλὰ καὶ νῦν ἔφη ἐλευθερίως ζῶ. καὶ γὰρ ἑταίραν ἔχω τὴν καλλίστην καὶ ἀδικῶ οὐδένα. καὶ πίνω Χῖον οἶνον καὶ τἆλλα ἀρκούντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσόδων εἰς ταῦτα ἐκποιουσῶν, οὐ καθάπερ ὑμῶν ἔνιοι δεκαζόμενος ζῶ, καὶ μοιχεύων. καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα πραττόντων, καὶ ἐπ' ὀνόματος τινὰς κατέλεξε. ταῦτα δ' ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς θεσμοθέτην αὐτὸν κατέστησεν. τοῖς δὲ Παναθηναίοις ὕπαρχος ὢν ἵππαρχος ἔστησε πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς Ἀρισταγόρᾳ μετεωρότερον τῶν Ἑρμῶν. Ἐλευσινίοις τε μυστηρίων ὄντων ἔθηκεν αὐτῇ θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον οἰμώζεσθαι φήσας τοὺς κωλύσοντας. ὅτι δὲ τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἔκ τινος περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἐκάλουν τε οἱ Ἀρεοπαγῖται καὶ ἐκόλαζον, ἱστόρησαν Φανόδημος καὶ Φιλόχορος, ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους νέους ὄντας καὶ πενομένους, μεταπεμψάμενοι ἠρώτησαν, πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες κεκτημένοι δὲ μηδέν, εὐεκτοῦσιν οὕτω τοῖς σώμασι, καὶ οἳ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναί τινα τῶν μυλωθρῶν. ἐλθόντος δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος ὅτι νυκτὸς ἑκάστης κατιόντες εἰς τὸν μυλῶνα καὶ ἀλοῦντες δύο δραχμὰς ἀμφότεροι λαμβάνουσι, θαυμάσαντες οἱ Ἀρεοπαγῖται, διακοσίαις

δραχμαῖς

ΑΣΩΤΟΙ.

δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρῖται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς κατέφθαρκε τὰ πατρῷα, ἐπεὶ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν διάκοσμον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, εἶπεν εἰς ταῦτα ἀνηλωκέναι ἀφείθη. οἱ δὲ μὴ οὕτως ἄσωτοι κατὰ τὸν Ἄμφιν, Γίνονθ' ἑκάστης ἡμέρας δύ' ἡμέρας, Διασειόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου. Καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον, κεφαλὰς ἔχοντες τρεῖς ὥσπερ ἀρτεμίσιον, πολέμιοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, ὡς Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων εἴρηκε. κατατρέχοντες τὸν ἀγρόν, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπωλοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκοποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται, ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περιέσται, ἀλλὰ τί οὐ περιέσται, ἐν τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐφόδια προκαταναλίσκοντες. χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ, οὐ τοῖς ἑταίροις. καὶ τῷ οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπόταις. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ πρὸς τῇ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν, Γνώσιππόν φησιν ἄσωτον γενόμενον ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐκώλυον οἱ ἔφοροι συναναστρέφειν τοῖς νέοις. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις μνημονεύεται ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Ἀπίκιόν τινα περὶ ἀσωτίαν πάντας ἀνθρώπους ὑπερηκοντικέναι. οὗτος δ' ἐστὶν Ἀπίκιος ὁ καὶ τῆς φυγῆς αἴτιος γενόμενος Ῥουτιλίῳ τῷ τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ ἑλλήνων φωνῇ. περὶ δὲ Ἀπικίου τοῦ καὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἀσωτίᾳ διαβοήτου ἐν τοῖς πρώτοις εἰρήκαμεν. Διογένης δ' ὁ Βαβυλώνιος ἐν τοῖς περὶ εὐγενείας, τὸν Φωκίωνος υἱόν φησι Φῶκον οὐκ ἦν ὃς οὐκ ἐμίσει Ἀθηναίων. καὶ ὁπότε ἀπαντήσειέ τις αὐτῷ ἔλεγεν, ὦ καταισχύνας τὸ γένος. πάντα γὰρ ἀνήλωσε τὰ πατρῷα εἰς ἀσωτίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκολάκευε τὸν ἐπὶ τῆς μουνυχίας, ἐφ' ᾧ πάλιν ὑπὸ πάντων ἐπερραπίζετο. ἐπιδόσεων δέ ποτε γινομένων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔφη, ἐπιδίδωμι κἀγώ. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν εἰς ἀκολασίαν. ἦν δ' ὁ Φῶκος καὶ φιλοπότης. νικήσαντος γοῦν αὐτοῦ ἵπποις παναθηναίοις, ὡς ὁ πατὴρ εἱστία τοὺς ἑταίρους, συνελθόντων εἰς τὸ δεῖπνον λαμπρὰ μὲν ἦν ἡ παρασκευή, καὶ τοῖς εἰσιοῦσι προσεφέροντο ποδονιπτῆρες οἴνου δι' ἀρωμάτων. οὓς ἰδὼν ὁ πατὴρ καλέσας τὸν Φῶκον, οὐ παύσεις ἔφη τὸν ἑταῖρον διαφθείροντά σου τὴν νίκην. οἶδα δὲ καὶ ἄλλους ἀσώτους πολλοὺς περὶ ὧν ὑμῖν καταλείπω ζητεῖν, πλὴν Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου, ὃν καὶ οἱ τῶν παίδων οἴδασι παιδαγωγοί. περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὧν φθάνω προβεβληκώς, εἴ τι λέγειν ἔχετε, ἀναπεπταμένας ἔχω τῶν ὤτων τὰς πύλας. ὥστε λέγετε, ἐπιζητῶ γάρ. καὶ Μάγνος εἴρηκε τὸ ἐπιδεῖπνιον καὶ τὸ ἐπιφαγεῖν. καὶ Αἰμιλιανὸς ἔφη, τὸ μὲν ἀσώτιον ἔχεις παρὰ Στάττιδι ἐν Χρυσίππῳ λέγοντι οὕτως. Εἰ μηδὲ χέσαι γ' αὐτῷ σχολὴ γενήσεται, Μηδ' εἰς ἀσώτιον τραπέσθ', μηδέ γ' αὖ Αὐτῷ ξυναντᾶν τις λαλῆσαι μηδενί. Μαγειρικὰ δὲ σκεύη καταριθμεῖται Ἀνάξιππος ἐν κιθαρῳδῷ οὕτως, Ζωμήρυσιν φέροις ὀβελίσκους δώδεκα Κρεάγραν θυΐαν τυροκνῆστιν παιδικὴν Στελεόν, σκαφίδας τρεῖς, διερίδα κοπίδας τέτταρας Οὐ μὴ πρότερον νοήσεις θεοῖσιν ἐχθρέ. σὺ Τὸ λεβήτιον κἀκ τοῦ χύτρου πάλιν ὑστερεῖς Καὶ τὴν κύβηλον τὴν ἀγωνισκρίαν. Τὴν χύτραν δ' Ἀριστοφάνης ἐν σκηνὰς καταλαμβανούσαις, κακκάβην εἴρηκεν οὕτως. τὴν κακκάβην γὰρ καρύσου διδάσκαλον, καὶ δαιταλεῦσιν, κἄγειν ἐκεῖθεν κακκάβην. Ἀντιφάνης δ' ἐν Φιλοθηβαίῳ, Γαύτ' ἐστὶν ἡμῖν. ἥτε γὰρ συνώνυμος Τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτίας Μιχθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης. Χλιαίνετ' αἴρετ' ἕψεται παφλάζεται. Βατάνιον δ' εἴρηκεν Ἀντιφάνης ἐν εὐθυδίκῳ. Ἔπειτα πολύπους τετμημένος Ἐν βατάνοισιν ἑφθός. Ἄλεξις ἐν ἀσκληπιοκλείδῃ, Οὕτως δ' ὀψοποιεῖν εὐφυῶς Περὶ Σικελίαν αὐτὸς ἔμαθον, ὥστε τοὺς Δειπνοῦντας εἰς βατάνειά γ' ἐκβαλεῖν ποιῶ Ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Πατάνιον δὲ διὰ τοῦ π' Ἀντιφάνης ἐν σάμῳ, Πατάνια, σεῦτλον, σιλφίον, χύτρας, λύχνους, Κορίαννα, κρόμμυ, ἅλες, ἔλαιον, τρύβλιον. Φιλέταιρος οἰνοπίωνι, Ὁ μάγειρος οὗτος πατανείων. ἐν δὲ παρασίτῳ Ἀντιφάνης καὶ τάδε εἴρηκεν, Ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας Ἥξει τις ἰσοτράπεζος εὐγενὴς τίνα Λέγεις καρύσου θρέμμα γηγενὴς ζέων. Εἶτ' οὐκ ἂν εἴποις ὕπαγε, κάκκαβον λέγω. Σὺ δ' ἴσως ἂν εἴποις λοπάδ'. ἐμοὶ δὲ τοὔνομα Οἴει διαφέρειν εἴτε κάκκαβόν τινες χαίροντες ὀνομάζουσιν, εἴτε σίττυβον. Πλὴν ὅτι λέγεις, ἀγγεῖον οἶδα. Εὔβουλος δ' ἐν Ἴωνι, καὶ βατάνεια καὶ πατάνια λέγει ἐν τούτοις. Τρύβλια δὲ καὶ βατάνεια καὶ κακκάβια, Καὶ λοπάδια, καὶ πατάνια, πυκνὰ ταρφέα Κοὐδ' ἂν λέγων λέξαιμι. Ἡδυσμάτων δὲ κατάλογον Ἄλεξις ἐποιήσατο ἐν λέβητι οὕτως, Καὶ μὴ προφάσεις ἐνταῦθα μοι, μηδ' οὐκ ἔχω, Ἀλλά γε λέγ' οὗ δεῖ. λήψομαι γὰρ πάντ' ἐγώ Ὀρθῶς τὸ πρῶτον μὲν λαβ' ἐλθὼν σήσαμα. Ἀλλ' ἔστιν ἔνδον ἀσταφίδα κεκομμένην. Μάραθον, ἄνηθον, νάπυ, καυλόν, σίλφιον, Κορίαννον, αὖον, ῥοῦν, κύμινον, σίραιον, Σέσελι, πήγανον πράσον. ἐν δὲ παννυχίδι ἢ ἐρίθοις μάγειρον δὲ ποιεῖ λέγοντα, Κύκλῳ δεήσει περιτρέχειν με καὶ βοᾶν Ἄν του δέωμαι. δεῖπνον αἰτήσεις μεσοῦ Ἤδη παρελθὼν οὐκ, ἔχων δὲ τυγχάνω Οὐκ ὄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίγανον, Οὐ θρῖον, οὐκ ἔλαι-

Μαγειρικὰ σκεύη

ἢ λέγματα

ον, οὐκ ἀμυγδαλάς, Οὐ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήτειον, Οὐ βολβὸν, οὐ πῦρ, οὐ κύμινον, οὐχ ἅλας, Οὐκ ᾠὸν, οὐ ξύλον, οὐ σκάφην, οὐ τήγανον, Οὐχ ἱμονιὰν, οὐ λάκκον εἶδον, οὐ φρέαρ, Οὐ στάμνος ἐστὶ, διακενῆς δ' ἕστηκ' ἐγὼ Ἔχων μάχαιραν, προσέτι περιεζωσμένος. Καὶ πονήρᾳ. Τῆς ὀριγάνου Πρώτιστον ὑποτιθεὶς εἰς λοπάδα τηγανικὴν, Τὸ τρῦμμ' ἐπὶ πολλῆς ἡδυρύθμοις δεδευμένον Ὄξει σιραίῳ χρωματίσας καὶ σιλφίῳ Πυκνῷ πατάξας. Ἐπιδίαιον εἴρηκε Τηλεκλείδης πρυτάνεσιν οὕτως. τυρίον ἐπιδιόντα. ἐπιφαγεῖν δ' Εὔπολις ταξιάρχοις. ἐπιφαγεῖν μηδὲν, ἀλλ' ἢ κρόμμυον Βλέποντα καὶ τρεῖς ἁλμάδας. καὶ Ἀριστοφάνης πλούτῳ, Πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντ' ἐπήσθιον. Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροί τινες ἦσαν οἱ καλούμενοι τραπεζοποιοί. εἰς ὃ δὲ οὗτοι παρελαμβάνοντο, σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν μετοίκῳ, Προσέλαβον ἐλθὼν τουτονὶ Τραπεζοποιὸν, ὃς πλυνεῖ σκεύη, λύχνους Θ' ἑτοιμάσει, σπονδὰς ποιήσει

Τραπεζοκόμοι

τ' ἄλλ' ὅσα Τούτοις προσήκει. Ζητητέον δὲ εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτός ἐστι τῷ τραπεζοποιῷ. Ἰόβας γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς ὁμοιότησι τὸν αὐτὸν εἶναι φησὶ τραπεζοκόμον, καὶ τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενον στρούτορα παρατιθέμενος ἐκ δράματος Ἀλεξάνδρου, ᾧ ἐπιγραφὴ, πότος. Εἰς αὔριόν με δεῖ λαβεῖν αὐλητρίδα Τραπεζοποιὸν δημιουργὸν λήψομαι. Ἐπὶ τοῦτ' ἀπέσταλ' ἐξ ἀγροῦ μ' ὁ δεσπότης. Ἐκάλουν δὲ τραπεζοποιὸν τὸν τραπεζῶν ἐπιμελητὴν, καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας. Φιλήμων παρεισιόντι. Περὶ τοὐπτάνιον οὐ γίνεθ' ἡ σκευωρία. Τραπεζοποιὸς ἔστιν ὑπὲρ τοῦ διακονεῖν. Ἔλεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τραπέζῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάῳ, Ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. Ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τὰ ὄψα ὠνούμενον, νῦν δ' ὀψωνάτορα, ὡς Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων οὑτωσὶ λέγων, Διάκονον δ' αὖ καὶ ἀγοραστὴν τὸν τοιοῦτον βουλοίμην προῖκα λαβεῖν. παρὰ δὲ Μενάνδρῳ ἐστὶ κοινότερον ἐν Φανίᾳ, Φειδωλὸς ἦν καὶ μέτριος ἀγοραστής. ὀψώνην δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς διὰ τούτων. ὡς ὀψώνης διατρίβειν ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔοικε. παροψωνεῖν δ' ἔφη Κρατῖνος ἐν κλεοβουλίναις οὕτως, Παραγοράζειν δ' Ἄλεξις ἐν δρωπίδῃ. ἐλεατροὶ δὲ καλοῦνται ὡς φησὶ Πάμφιλος οἱ ἐπὶ τὴν βασιλικὴν καλοῦντες τράπεζαν παρὰ τὸν ἐλεόν. Ἀρτεμίδωρος δ' αὐτοὺς δειπνοκλήτορας ὀνομάζει. ἐκάλουν δέ φησι καὶ τοὺς προγεύστας ἐλεάτρους. ὅτι προήσθιον τῶν βασιλέων πρὸς ἀσφάλειαν. νῦν δὲ ὁ ἐλεατρὸς ἐπιστάτης γέγονε τῆς ὅλης διακονίας. ἦν δ' ἐπιφανὴς καὶ ἔντιμος ἡ χρεία. Χάρης γοῦν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Πτολεμαῖόν φησι τὸν σωτῆρα ἐλεατρὸν ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. μήποτε δὲ καὶ ὃν νῦν καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι προγεύστην, τότε οἱ Ἕλληνες προτένθην ὠνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν προτέραις νεφέλαις διὰ τούτων. Πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ Ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἕνῃ τε καὶ νέᾳ. Ὅπερ οἱ προτένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν, Ἵν' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὑφελοίατο. Διὰ τοῦτο προὐτενθεύσαν ἡμέρᾳ μιᾷ. Μνημονεύει αὐτῶν καὶ Φερεκράτης ἐν ἀγρίοις. Μὴ θαυμάσῃς, Τῶν γὰρ προτενθῶν ἐσμεν. ἀλλ' οὐκ οἶδα σύ. Καὶ Φιλύλλιος ἐν ἡρακλεῖ, Βούλεσθε δῆτ' ἐγὼ φράσω τίς εἰμ' ἐγὼ, Ἡ τῶν προτενθῶν δορπία καλουμένη. Εὑρίσκω δὲ καὶ ψήφισμα ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος Ἀθήνησι γενόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύστημα οἱ προτένθαι εἰσὶ καθάπερ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνομαζόμενοι ἔχον οὕτως. φῶκος εἶπεν, ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων, κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ ἀφεῖσθαι τοὺς βουλευτὰς τὰς ἡμέρας, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ διαφεῖται, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς οἱ προτένθαι ἄγουσι πέντε ἡμέρας. ὅτι δ' εἶχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους, Ξενοφῶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἱέρωνι ἢ τυραννικῷ φησὶν, ὁ τύραννος οὔτε σιτίοις καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀντὶ τοῦ ἀπάρχεσθαι θεοῖς, τοῖς διακονοῦσι πρῶτον κελεύουσιν ἀπογεύεσθαι διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ ἐν τούτοις κακόν τι φάγωσιν ἢ πίωσιν. Ἀναξίλας δ' ἐν καλυψοῖ φησὶν, Προγεύσεταί σοι πρῶτον ἡ γραῦς τοῦ ποτοῦ. Τοὺς δὲ τὰ πέμματα προσέτι τε τοὺς πλακουντᾶς, † οἱ πρότερον δημιουργοὺς ἐκάλουν. Μένανδρος ψευδηρακλεῖ καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους, ὡς ἐπιχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ, φησὶν, Μάγειρ' ἀηδής μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα. Πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν τρίτον Ἤδη μ' ἐρωτᾷς. χοιρίδιον ἓν θύομεν. Ὀκτὼ ποιήσομεν τὰς τραπέζας δύο μίαν Τί σοι διαφέρει τοῦτο παράθες σὺ μίαν. Οὐκ ἔστι κανδύλους ποιεῖν, οὐδ' οἷα σὺ Εἴωθας εἰς ταὐτὸν καρυκεύειν μέλι Σεμίδαλιν, ᾠά. πάντα γὰρ τἀναντία Νῦν ἐστιν. ὁ μάγειρος γὰρ ἐν Πιχηχίτου ποιεῖ Πλακοῦντας ὀπτᾷ, χόνδρον ἕψει, καὶ φέρει Μετὰ τὸ τάριχος. εἶτα θρῖον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δ' ἀντιπαρατεταγμένη, Κρέα δεῖ ὀπτᾷ καὶ κίχλας, καὶ τραγήματα. Ἔπειθ' ὁ δειπνῶν μὲν τραγηματίζεται. Μυρισάμενος δὲ καὶ στεφανωσάμενος πάλιν Δειπνεῖ τὰ μελίπηκτα ταῖς κίχλαις. Ὅτι δὲ ἐκεχώριστο τὰ τῆς ὑπουργίας, πεμμάτων μὲν προνοουσῶν τῶν δημιουργῶν, ὀψαρτυτικῆς δὲ τῶν μαγείρων, Ἀντιφάνης διεσάφησεν ἐν χρυσίδι οὕτως. Τέτταρες δ' αὐλητρίδες Ἔχουσι μισθὸν

θὸρ καὶ μάγειροι Λύδικα. Καὶ δημιουργοὶ μέλιτος αὐτοῦσαι σκάφας. Μένανδρος δ' ἐν δημιουργῷ, τί σὺ παῖ; διακονικῶς γὰρ νὴ Δία Προελήλυθας, ναί. πλάττομεν γὰρ πλάσματα Τὴν νύκτα τ' ἠγρυπνήκαμεν. καὶ νῦν ἔτι Ἄποικτα πάμπολλ' ἐστὶν ἡμῖν. Πεμμάτων δὲ πρῶτον φησὶ μνημονεῦσαι Πανύασιν Σέλευκος, ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας διηγεῖται. πολλὰ μὲν ἐπιθεῖναι λέγων πέμματα. πολλὰς δὲ νοσσάδας ὄρνεις πρότερον Στησιχόρου ἢ Ἰβύκου ἐν τοῖς ἄθλοις ἐπιγραφομένοις εἰρηκότος Φέρεσθαι τῇ παρθένῳ δῶρας σασαμίδας, Χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας, Ἄλλα τε πέμματα, καὶ μέλι χλωρόν. Ὅτι δὲ τὸ ποίημα τοῦτο Στησιχόρου ἐστὶν ἱκανώτατος μάρτυς Σιμωνίδης ὁ ποιητής, ὃς περὶ τοῦ Μελεάγρου τὸν λόγον ποιούμενος φησίν, Ὃς δουρὶ πάντας νικᾷς νέους Δινάεντα βαλὼν Ἄναυρον ὕπερ Πολυβότρυος ἐξ Ἰωλκοῦ. Οὕτω γὰρ Ὅμηρος ἠδὲ Στασίχορος ἄεισε λαοῖς. Ὁ γὰρ Στησίχορος οὕτως εἴρηκεν ἐν τῷ προκειμένῳ ἄσματι τοῖς ἄθλοις Θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιάραος, Ἄκοντι δὲ νικᾷς ἐμμελέαγρος. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος εἴρηκεν, ὅτι μαγείρων καὶ τραπεζοποιῶν παρείχοντο χρείας τοῖς παραγινομένοις πρὸς τὰς ἱερουργίας. καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἐκ τῶν πράξεων ὀνόματα, μάγαδις καὶ γογγύλος. ἐπειδὴ τὰς μάζας φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς θοίναις δι' ἡμέρας τρίβοντες παρεῖχον, ὥσπερ ἐν γυναιξὶ γογγύλας μεμιγμένας. καλοῦνται δὲ καὶ μέχρι νῦν τινὲς αὐτῶν χοίρακοι καὶ ἀμνοί, καὶ ἀρτυσίλαοι, Καὶ σήσαμοι, καὶ ἀρτυσίτραγοι, καὶ νεωκόροι, καὶ ἰχθυβόλοι. τῶν δὲ γυναικῶν κυμινάνθαι. κοινῇ δὲ πάντες ἐλεοδύται, διὰ τὸ τοῖς ἐλεοῖς ὑποδύεσθαι, διακονοῦντες ἐν ταῖς θοίναις. ἐλεὸς δ' ἐστὶν ἡ μαγειρικὴ τράπεζα. Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπεὶ ὤπτησε καὶ ἐν ἐλεοῖσιν ἔθηκε. Ὅθεν καὶ Πολυκράτων ὁ Κριθώνος Ῥηναιεὺς δίκην γραφόμενος οὐ Δηλίους αὐτοὺς ὀνομάζει, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῶν ἐλεοδυτῶν ἐπῃτιάσατο. καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνων δὲ νόμος κελεύει ὕδωρ παρέχειν ἐλεοδύτας, τοὺς τραπεζοποιούς, καὶ τοὺς τοιούτους διακόνους σημαίνων. Κρίτων δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν φιλοπράγμονι παρασίτους τοῦ θεοῦ καλεῖ τοὺς Δηλίους, διὰ τούτων, Φοίνικα μεγάλου κύριον βαλλαντίου Ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἄπλουν, Καὶ φορμιῶσαι ναῦς ἀναγκάσας δύο Εἰς Δῆλον ἐλθεῖν ἠθέλησεν ἐκ Πειραιῶς Πάντων ἀκούων, διότι παρασίτῳ τόπος Οὗτος μόνον ἀγαθὰ κεκτῆσθαι δοκεῖ. Εὔοψον ἀγοράν, παντοδαπὸν οἰκοῦντ' ὄχλον Αὐτοὺς παρασίτους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους. Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ σατυρικῷ καρυκοποιοὺς καλεῖ τοὺς Δελφοὺς διὰ τούτων. Καρυκκοποιοὺς προσβλέπων βδελύττομαι, Παρόσον τὰ ἱερεῖα περιτέμνοντες, δῆλον ὡς ἐμαγείρευον αὐτὰ καὶ ἐκαρύκευον. εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀριστοφάνης ἔφη, Ἀλλ' ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκονῶν Φοῖβε μαχαίρας, Καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς προπόλους Κἀν τοῖς ἑξῆς δ' ὁ Ἀχαιός φησιν. Τίς ὑποκεκρυμμένος μένει σαράβακον κοπίδων σιωμένων. Ἐπισκώπτουσι γὰρ οἱ Σατύρειοι τοὺς Δελφούς, ὡς περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς θοίνας διατρίβοντας. Σῆμος δ' ἐν τετάρτῳ Δηλιάδος, Δελφοῖς φησι παραγινομένοις εἰς Δῆλον παρέχειν Δηλίους ἅλας καὶ ὄξος, καὶ ἔλαιον καὶ ξύλα, καὶ στρώματα. Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ Μαγνήτων λέγων, τῶν ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ, ὅτι Δελφῶν εἰσὶν ἄποικοι, τὰ αὐτὰ ἐπιτελοῦντας αὐτοὺς ποιεῖ χρείας τοῖς παραγινομένοις τῶν ξένων λέγων οὕτως. Μάγνητες οἱ ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες ἱεροὶ τοῦ θεοῦ Δελφῶν ἄποικοι, παρέχουσι τοῖς ἐπιδημοῦσι στέγην, ἅλας, ἔλαιον, ὄξος, ἐπίλυχνον, κλίνας, στρώματα, τραπέζας. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ φησίν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς καλουμένης Ὑακινθίδος, ἱδρῦσθαι ἥρωας Δαίτωνα καὶ Κεράωνα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φειδιτίοις ποιούντων τε τὰς μάζας, καὶ κεραννύντων τὸν οἶνον διακόνων. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τῆς αὐτῆς πραγματείας, Δαίταν ἥρωα τιμώμενον παρὰ τοῖς Τρωσίν, οὗ μνημονεύειν Μίμνερμον. καὶ ἐν Κύπρῳ δέ φησι τιμᾶσθαι Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς Δία εἰλαπιναστήν τε καὶ σπλαγχνοτόμον. πολλῶν δὲ τοιούτων λεγομένων ἐκ τῶν γειτόνων τις ἐξηκούσθη ὑδραύλεως ἦχος πάνυ τις ἡδὺς καὶ τερπνός, ὡς πάντας ἡμᾶς ἐπιστραφῆναι θελχθέντας ὑπὸ τῆς ἐμμελείας. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν μουσικὸν Ἀλκείδην, ἀκούεις ἔφη μουσικώτατε ἀνδρῶν τῆς καλῆς ταύτης συμφωνίας, ἥ τις ἡμᾶς ἐπέστρεψε πάντας κατακηληθέντας ὑπὸ τῆς μουσικῆς. καὶ οὐχ ὡς παρ' ὑμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πολὺς ὁ μόναυλος, ἀλγηδόνα μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρέχων, ἤ τινα τέρψιν μουσικήν. καὶ Ἀλκείδης ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὄργανον τοῦτο ὕδραυλις εἴ τι τῶν ἐντατῶν αὐτὸ θέλεις, εἴτε τῶν ἐμπνευστῶν, Ἀλεξανδρέως ἐστὶν ἡμεδαποῦ εὕρημα, κουρέως τὴν τέχνην. Κτησίβιος δ' αὐτῷ τοὔνομα. ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν, οὑτωσί πως λέγων, ζητεῖται πότερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστὶν ὀργάνων ἡ ὕδραυλις, ἢ τῶν ἐντατῶν. Ἀριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδε. λέγεται δὲ Πλάτωνα μικράν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ κατασκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα ὡρολό-

Δήλιοι μάγειροι

Δελφοὶ καρυκοποιοί

ὄργανα μουσικά

ὡρολόγιον ἐοικὸς τῷ ὑδραυλικῷ οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν. καὶ τὸ ὑδραυλικὸν δὲ ὄργανον δοκεῖ κλεψύδρας εἶναι. ἔντατον μὲν οὖν καὶ καθαπτὸν οὐκ ἂν νομισθείη. ἐμπνευστὸν δ' ἂν ἴσως ῥηθείη διὰ τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδατος. κατεστραμμένοι γάρ εἰσιν οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ ἀρασσομένου τοῦ ὕδατος ὑπό τινος νεανίσκου, ἔτι δὲ διϊκνουμένων ἀξινῶν διὰ τοῦ ὀργάνου ἐμπνέονται οἱ αὐλοί, καὶ ἦχον ἀποτελοῦσι προσηνῆ. ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον βωμῷ στρογγύλῳ. καὶ φασὶ τοῦτο εὑρῆσθαι ὑπὸ Κτησιβίου κουρέως ἐνταῦθα οἰκοῦντος ἐν τῇ Ἀσπενδίᾳ ἐπὶ τοῦ δευτέρου Εὐεργέτου διαπρέψαι τέ φασι μεγάλως. τοῦτον οὖν καὶ τὴν αὐτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θαΐδα. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν. ἔστι δὲ τὸ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων. συγγράψαι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον τὸν μηχανικόν. ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα εἴπερ τὸ ὄνομα σφάλλεται. ὁ μέντοι Ἀριστόξενος προκρίνει τὰ ἔντατα καὶ καθαπτὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστῶν, ῥᾴδια εἶναι φάσκων τὰ ἐμπνευστά. πολλοὺς γὰρ μὴ διδαχθέντας, αὐλεῖν τε καὶ συρίζειν, ὥσπερ τοὺς ποιμένας. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω σοι ἐγὼ λέγειν περὶ τοῦ ὑδραυλικοῦ ὀργάνου Οὐλπιανέ. γιγγραίνοισι γὰρ οἱ Φοίνικες ὥς φησιν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς σπιθαμιαίοις τὸ μέγεθος, ὀξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένοις. τούτοις δὲ καὶ οἱ Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις. εἰ μὴ ἄρα ἡ Καρία Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίννῃ καὶ Βακχυλίδῃ ἔστιν εὑρεῖν. ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοί, γίγγροι ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἀπὸ τῶν περὶ Ἄδωνιν θρήνων. τὸν γὰρ Ἄδωνιν γίγγρην καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δημοκλείδης. μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐλῶν Ἀντιφάνης ἐν Ἰατρῷ, καὶ Μένανδρος ἐν Καρίνῃ. Ἄμφις τε ἐν Διθυράμβῳ λέγων οὕτως, Ἐγὼ δὲ τὸν γίγγραν γε τὸν σοφώτατον, Τίς δ' ἐστὶν ὁ γίγγρας καινὸν ἐξεύρημά τι Ἡμέτερον. ὃ θεάτρῳ μὲν οὐδέπωποτ' ἐ Δείχθη γ' Ἀθήνησιν δὲ κατακεχρημένον Ἐν συμποσίοις ἥδιστον. διὰ τί δ' οὐκ ἄγεις Εἰς τὸν ὄχλον αὐτὸ διότι φυλὴν περιμένω Σφόδρα φιλονεικοῦσαν λαχεῖν τιν', οἶδα γὰρ Ὅτι πάντ' ἀναρριπιοῦσι κρότοις. Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Οὕτω γὰρ ἐπὶ Τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐριπίδου Ἄμφω νοσοῦσιν. ὥστε τ' ἄλλ' αὐτοῖς δοκεῖν Εἶναι μέλη γιγγραντὰ καὶ κακὸν μέγα. Πόσῳ δὲ κρεῖττον ὦ Οὐλπιανὲ σοφώτατε τὸ ὑδραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τοῦ καλουμένου νάβλα, ὅν φησι Σώπατρος ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Πύλαι, Φοινίκων εἶναι καὶ τοῦτο εὕρημα. λέγει δὲ οὕτως, Οὔτε τοῦ Σιδωνίου νάβλα Λαρυγγοφώνος ἐκκεχόρδωται τύπος. Καὶ ἐν Μυστακοῦ δὲ θητίῳ φησίν, Νάβλας ἐν ἄρθροις γραμμάτων, οὐκ εὐμελὴς ὡς λωτὸς ἐν πλευροῖσιν ἄψυχος παγείς Ἔμπνουν ἀνίει μοῦσαν ἐγρέτου δέ τις Τὸν ἡδονῆς μελῳδὸν ἐστυάζων χορόν. Φιλήμων ἐν Μοιχῷ, Ἔδει παρεῖναι Παρμένων αὐλητρίδ' ἢ Νάβλαν τιν'. ὁ δὲ νάβλας τί ἐστιν Οὐκ οἶδας ἐμβρόντητε σύ. μὰ Δί' οὔ τί φής Οὐκ οἶσθα νάβλαν, οὐδὲ νῦν οἶσθ' ἀγαθόν Σύ γ' οὐδὲ σαμβυκίστριαν. Καὶ τὸ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον, Ἰόβας ἐν τετάρτῳ θεατρικῆς ἱστορίας, Σύρων εὕρημα φησὶν εἶναι, ὡς καὶ τὸν καλούμενον λυροφοίνικα σαμβύκην. τοῦτο δὲ τὸ ὄργανον Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ ὥρων, εὕρημα εἶναι λέγει Ἰβύκου τοῦ Ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. ἐπεὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων καταρρέχεις ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μόναυλον συνεχῶς ὀνομάζεις ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν, ἄκουε καὶ περὶ αὐτοῦ ἃ νῦν ἔχω σοι λέγειν ἐν προχείρῳ. Ἰόβας μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι, Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν τὸν μόναυλον Ὀσίριδος εἶναι εὕρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φώτιγγα πλαγίαυλον, οὗ καὶ αὐτοῦ παραστήσομαι μνημονεύοντα ἐλλόγιμον ἄνδρα. ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φῶτιγξ αὐλὸς παρ' ἡμῖν. τοῦ δὲ μοναύλου μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Θαμύρᾳ οὕτως, Οἴχωκε γὰρ κροτητὰ πηκτίδων μέλη Λύρα μόναυλος ἦ, τε χειμάζων πλέως Ναὸς στέρημα κωμάσης. Ἀραρὼς δ' ἐν Πανὸς γοναῖς, Ἁρπάσας μόναυλον εὐθὺς πῶς δοκεῖς Κούφως ἀνήλλετο. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ. Ἀναλαβὼν μόναυλον ηὔλουν τὸν ὑμέναιον. Καὶ ἐν Φιαληφόρῳ. Τὸν μόναυλον ποῖ τέτροφας οὗτος Σύρε. Ποῖον μόναυλον τὸν κάλαμον. Σώπατρος Βακχίδι, καὶ τὸν μόναυλον μέλος ἤχησε. Πρωταγορίδης δὲ ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων φησίν. παντὸς δὲ ὀργάνου κατάμιτον ἧπται κροτάλων ὑπὸ φανοῦ Πανδόρου τῷ τε ἤδει μοναύλῳ τὰς ἡδίστας ἁρμονίας ἀναμινυρίζει. Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Ἀπαμέων πρὸς Λαρισαίους πολέμου γράφει τάδε. παραζωνίδια καὶ λογχάρια ἀνειληφότες ἰῷ καὶ ῥύπῳ κεκρυμμένα, πετασὰ δ' ἔτι τεθειμένοι καὶ προσκόπια, σκιὰν μὲν ποιοῦντα, καταπνεῖσθαι δ' οὐ κωλύοντα τοὺς τραχήλους, ὄνους ἐφελκόμενοι γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν, οἷς παρέκειτο φωτίγγια καὶ μοναύλια, κώμων οὐ πολέμων ὄργανα Οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τιτύρινον φησὶ καλεῖσθαι τὸν μόναυλον. ἴδε ἀπέχεις καλὲ Οὐλπιανέ, καὶ τὸν τῆς φώτιγγος μνημονεύοντα. ὅτι δὲ ὁ μόναυλος ἦν ὁ νῦν καλούμενος καλαμαύλης, σαφῶς παρίστησιν Ἡδύλος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν, ἢ οὑτωσὶ λέγων. Τοῦτο θέων ὁ μόναυλος ὑπ' ἠρίον ὁ γλυκὺς οἰκεῖ Αὐλητὴς μίμων κἢν θυμέλῃσι χάρις Τυφλὸς ὑπαιγήρως

εἶχε

εἶχε, καὶ Σκίρπαλον υἱόν, Νήπιόν τ' ἐκάλει. σκίρπολον τοῦ παλάμου Ἀείδειν αὐτοῦ τὰ γενέθλια. τοῦτον γὰρ εἶχε Πᾶν μαρπᾶν † ἥδυμα σημαίνων Ἤυλει δ' ἡ γλαύκης μεμεθυσμένα παίγνια μουσῶν Νὴ τὸν ἐν ἀκρήτοις Βάταλον ἡδυπότην. Ἢ καὶ Κώταλον, ἢ καὶ Γάκαλον. ἀλλὰ Θέωνα Τὸν καλαμαυλήτην εἴπατε χαῖρε Θέων. ὥσπερ οὖν τοὺς τῷ καλάμῳ αὐλοῦντας, καλαμαύλας λέγουσι νῦν, οὕτως καὶ ῥαπαύλας ὥς φησιν Ἀμερίας ὁ μακεδὼν ἐν ταῖς γλώσσαις, τοὺς τῇ καλάμῃ αὐλοῦντας. γιγνώσκειν δὲ βούλομαί σε ἀνδρῶν λῷστε Οὐλπιανέ, ὅτι Ἀλεξανδρέων μουσικώτεροι ἄλλοι γενέσθαι οὐχ ἱστόρηνται. καὶ οὐ λέγω περὶ κιθαρῳδίαν μόνην, ἧς καὶ ὁ δυστελέστατος παρ' ἡμῖν ἰδιώτης, προσέτι τε καὶ ἀναλφάβητος, οὕτως ἐστὶ συνήθης, ὡς τάχιστα ἐλέγχειν τὰ περὶ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινόμενα. ἀλλὰ καὶ περὶ αὐλοὺς εἰσί μουσικώτατοι. οὐ μόνον τοὺς παρθενίους καλουμένους καὶ παιδικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρείους ὅ τινες καλοῦνται τέλειοί τε καὶ ὑπερτέλειοι, καὶ τοὺς κιθαριστηρίους δὲ, καὶ τοὺς δακτυλικούς. τοὺς γὰρ ἐλύμους αὐλούς, ὧν μνημονεύει Σοφοκλῆς ἐν Ἰόβῃ τε κἀν Τυμπανισταῖς, οὐκ ἄλλους τινὰς εἶναι ἀκούομεν ἢ τοὺς φρυγίους. ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπείρως ἔχουσιν Ἀλεξανδρεῖς. οἴδασι δὲ καὶ τοὺς διόπους, ἔτι τε μουσοκόπους, καὶ τοὺς καλουμένους ὑποτρήτους. τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει καὶ Καλλίας ἐν τοῖς Πεδήταις. Ἰόβας δὲ τούτους Φρυγῶν εἶναι εὕρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ σκυταλίας κατ' ἐμφέρειαν τοῦ πάχους. χρῆσθαι δ' αὐτοῖς καὶ Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένῃ. οἴδαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησιν Ἀνακρέων, Τίς ἐρασμίην θρέψας θυμὸν ἐς ἥβην τέρεν' ὡς ἡμίοπον ὑπ' αὐλῶν ὀρχεῖσθαι. εἰσὶν δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι ἐλάσσονες τῶν τελείων. Αἰσχύλος γ' οὖν κατὰ μετρα σπουδάζοντας εἰσήγαγε. Ξενοφῶν δὲ καί τινας ἰδιώτας συνανέμιξεν. πολλῷ τοίνυν κάλλιον Ὅμηρος ἐποίησε καὶ διάφορα παρατιθέμενος συμπόσια. πάλιν γὰρ ἐξ ἀντιπαραβολῆς ὁρᾶται μᾶλλον. ἔστι γὰρ αὐτῷ τὸ μὲν τῶν μνηστήρων, οἷον ἂν γένοιτο νεανίσκων μέθαις καὶ ἔρωσιν ἀνακειμένων. τὸ δὲ τῶν Φαιάκων εὐσταθέστερον μὲν τούτων, φιλήδονον δὲ, τούτοις δ' ἀντέθηκε τὰ μὲν ἐπὶ στρατιᾶς, τὰ δὲ πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. καὶ πάλιν αὖ διεῖλε τὰ μὲν δημοθοινίαν ἔχοντα, τὰ δ' οἰκείων σύνοδον. Ἐπίκουρος δὲ συμπόσιον φιλοσόφων μόνον πεποίηται. ἐδίδαξε δ' Ὅμηρος καὶ οὓς οὐ δεῖ καλεῖν, ἀλλ' αὐτομάτους ἰέναι ἐξ ἑνὸς τῶν ἀναγκαίων δεικνὺς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν. Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Δῆλον γὰρ ὡς οὔτε ἀδελφόν, οὔτε γονέας, οὔτε γυναῖκα κλητέον, οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμως τινὰ τούτοις ἄγοι. καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἴη καὶ ἄφιλον, καί τοι τινὲς στίχον προσέγραψαν τὴν αἰτίαν προστιθέντες. ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο. ὥσπερ δέον εἰπεῖν, δι' ἣν ἀδελφὸς αὐτόματος ἂν ἥκοι πρὸς δεῖπνον. πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποδιδομένης. πότερον γάρ φησιν ὡς οὐκ ᾔδει τὸν ἀδελφὸν ἑστιῶντα. καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὁπότε περιφανὴς ἦν βουθυσία καὶ πᾶσι γνώριμος. πῶς δ' αὖ ἦλθεν εἰ μὴ ᾔδει. ἢ νὴ Δία περισπώμενον φησὶν αὐτὸν εἰδὼς συνεγνωμόνει τῷ μὴ κεκληκέναι, καὶ συμπεριφερόμενος ἦλθεν αὐτόματος. ὥσπερ ὁ φήσας ἄκλητον ἥκειν, ἵνα μὴ πρωΐας ὑποβλέπωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν αἰδούμενος, ὁ δὲ μεμφόμενος. ἀλλὰ γελοῖον ἦν ἐπιλαβέσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ταῦτα δι' ἐκεῖνον οὐ μόνον εἰς τὸ παρὸν θύοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεδεγμένον, καὶ κεκληκότα τοὺς μήτε γένει προσήκοντας, μήτε πατρίδι προσωκειωμένους. Ἀθηνοκλῆς δ' ὁ κυζικηνὸς μᾶλλον Ἀριστάρχου κατακούων τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, εὐπαιδευτότερον ἡμῖν φησι τὸν Ὅμηρον καταλιπεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Μενέλεως οἰκειοτέρως ἔχειν. Δημήτριος δ' ὁ φαληρεὺς ἐπαρίστερον τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ἐπειπὼν, καὶ τῆς ποιήσεως ἀλλότριον, τὸ ᾔδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο μικρολογίαν ἐμβάλλει τοῖς ἤθεσιν. οἶμαι γάρ φησιν ἕκαστον τῶν χαριέντων ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκεῖον καὶ φίλον. πρὸς ὃν ἂν ἔλθοι θυσίας οὔσης τὸν καλοῦντα μὴ περιμείνας. Πλάτων δ' ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ τῶν αὐτῶν λέγει οὕτως. ἵνα καὶ τὴν παροιμίαν φησὶ διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτήν. ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαθὸν τὰ πολέμια, τὸν Μενέλαον δὲ μαλακὸν αἰχμητήν, θυσίαν ποιουμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν χείρονα ἐπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος δίαιταν. Βακχυλίδης δὲ περὶ τοῦ Κήυκος οἴκου φησίν, Ἔστη δ' ἐπὶ λάϊνον οὐδόν. Τοὶ δὲ θοίνας ἔντυνον ὧδέ τ' ἔφασ', Αὐτόματοι δ' ἀγαθῶν δαῖτας εὐόχθους Ἐπέρχονται δίκαιοι φῶτες. Αἱ δὲ παροιμίαι. ἡ μέν φησιν, Αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν. Ἡ δέ, αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν. Οὐ δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλαον ἐνόμισεν εἶναι δειλόν, ὃν ἀρηΐφιλον Ὅμηρος λέγει, καὶ μόνον ὑπὲρ Πατρόκλου ἀριστεύσαντα. καὶ τῷ Ἕκτορι πρὸ πάντων πρόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ῥώμῃ καταδεέστερον, ἐφ' οὗ μόνου τῶν στρατευσαμένων εἴρηκεν. Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθώς. εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς βλασφημῶν αὐτὸν εἴρηκε μαλθακὸν αἰχμητήν. καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων

Ἰλ. β

Περὶ τοῦ αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε

Μενέλαος οὐ μαλακός

τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τιθεὶς ἐν τοῖς φαύλοις, ἰλ.α. ὃν αὐτός φησιν εἶναι ἀγαθόν, ἐπειδὰν εἰς αὐτὸν εἴρηται τὸ ἔπος. Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο. Οὐ γὰρ εἴ τι λέγεται παρ' Ὁμήρῳ, τοῦθ' Ὅμηρος λέγει. πῶς γὰρ ἂν εἴη μαλθακὸς Μενέλαος, ὁ τὸν Ἕκτορα μόνος ἀπείρξας τοῦ Πατρόκλου καὶ Εὔφορβον ἀποκτείνας τε καὶ σκυλεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσί. τὸ δὲ μὴ δὲ τὸν στίχον ὃν ᾐτιάσατο τελέως κατανοῆσαι, ἄτοπον. διὸ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. τοῖς γὰρ ἀνδρειοτάτοις Ὅμηρος εἴωθεν ἐπιφωνεῖν, καλούντων τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν. πάντα δ' ὢν ἀκριβὴς Ὅμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο οὐ παρέλιπε, τὸ δεῖν θεραπεύσαντα τὸ σωμάτιον καὶ λουσάμενον ἰέναι πρὸς τὸ δεῖπνον. ἐπί τε οὖν τοῦ Ὀδυσσέως ἐπὶ τῆς περὶ Φαίαξι θοίνης, Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν. Ἐπὶ δὲ τῶν περὶ Τηλέμαχον, Ἐς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐυξέστας λούσαντο. Ἄπρεπες γὰρ ἦν φησὶν Ἀριστοτέλης, ἥκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἱδρῶτι πολλῷ καὶ κονιορτῷ. δεῖ γὰρ τὸν χαρίεντα μήτε ῥυπᾶν, μήτε αὐχμεῖν, μήτε βορβόρῳ χαίρειν καθ' Ἡράκλειτον. δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον, μὴ γαστριζόμενον εὐθὺς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλά τι δοῦναι πρότερον τῷ φιλοθεάμονι, καὶ κατανοῆσαι τὴν οἰκίαν. οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλιπεν ὁ ποιητής. Αὐτοὶ δ' εἰσῆλθον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες, Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος. Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν, ἠὲ σελήνης, Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο. Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν σφηξὶ ποιεῖ τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταριθμιζόμενον εἰς βίον ἥμερον ὑπὸ τοῦ παιδός, Παῦ· ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς προσμάνθανε Ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός. Διδάξας τε αὐτὸν ὡς δεῖ κατακλίνεσθαι φησίν, Ἔπειτ' ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων, Ὀροφὴν θέασαι, κρεκάδι' αὐλῆς θαύμασον. Καὶ περὶ τοῦ θοινᾶσθαι δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, διδάσκει πάλιν Ὅμηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. οἱ γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσέα καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ, Ἔνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν. Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καίπερ ἐπειγομένων τῶν πρέσβεων ὡς ἐν μέσαις νυξὶν ἡκόντων, ὅμως Θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον, ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. Καὶ σπονδοποιεῖταί γε τοὺς δαιτυμόνας. Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν. Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντο. ἅπερ καὶ Πλάτων φυλάσσει κατὰ τὸ συμπόσιον. μετὰ γὰρ τὸ δειπνῆσαι σπονδάς τέ φησι ποιῆσαι καὶ τὸν θεὸν παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέρασι. παραπλησίως δὲ καὶ Ξενοφῶν. περὶ δ' Ἐπικούρῳ, οὐ σπονδή, οὐκ ἀπαρχὴ θεοῖς, ἀλλ' ὥσπερ Σιμωνίδης ἔφη περὶ τῆς ἀκόσμου γυναικός, Ἄθυτα δ' ἱρὰ πολλάκις κατεσθίει. Τὴν γὰρ σύμμετρον κρᾶσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ Ἀμφικτύονος βασιλεύσαντος δεδιδάχθαι φησὶν Ἀθηναίους. καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου ὀρθοῦ ἱδρύσασθαι. τότε γὰρ ὀρθὸς ὄντως τῷ ὄντι καὶ οὐ σφαλερός, ὅταν συμμέτρως καὶ κεκραμμένως πίνηται. Οἶνος γὰρ ἄνωγεν Ἠλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι. Καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν, καί τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον. Τὸν γὰρ οἶνον Ὅμηρος, οὐκ ἠλεὸν ὥσπερ ἠλίθιον καλεῖ, καὶ ματαιοποιόν. οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι, μήτε ᾄδοντα, μήτε γελῶντα, μήτ' ἐν ῥυθμῷ ποτε καὶ πρὸς ὄρχησιν τρεπόμενον. οὐχ οὕτως ἄγροικος, οὐδὲ ἐπεξιστρὸς ὤν. ἀλλ' ἤδει τούτων ἑκάστου καὶ ποσότητος, καὶ ποιότητος διαφοράν. ὅθεν οὐκ εἶπεν ὡς ἄρα τὸν πολύφρονα ὁ οἶνος ποιεῖ ᾆσαι, ἀλλὰ μάλ' ἀεῖσαι, τουτέστιν ἀμέτρως καὶ ἐπὶ πλεῖον ὥσπερ προσοχλεῖν. οὐδ' ἔτι γελάσαι μὰ Δί', οὐδ' ὀρχήσασθαι. κοινὸν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων λαβὼν τὸ ἁπαλόν, τὴν ἄνανδρον εἰς τοῦτο πρόπτωσιν ἐπισημαίνεται. καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν. περὶ δὲ τῷ Πλάτωνι τούτων οὐδὲν ἔμμετρον, ἀλλὰ πίνουσι μετὰ τοσοῦτον, ὥστε μὴ δὲ τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἵστασθαι. ὅρα γὰρ ἐλθόντα κῶμον Ἀλκιβιάδην, ὡς ἀσχημονεῖ. οἱ δὲ ἄλλοι τὸν ὀκτακότυλον ψυκτῆρα πίνουσι, προφάσεως λαβόμενοι, ἐπείπερ αὐτὸς προείλκυσεν Ἀλκιβιάδης. οὐχ ὥσπερ οἱ παρ' Ὁμήρῳ. αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός. τούτων οὖν ἃ μὲν καθάπαξ περιγραπτέον. οἷς δὲ συμμέτρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασί τισι μικρὸν προσαποβλέψαντας, καθάπερ ὀδ.φ.κ.α. Ὅμηρος εἴρηκεν. μολπή τ' ὀρχηστύς τε, τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. τὸ δ' ὅλον τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα γνωστικὸς τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἔνειμεν. ἀλλ' οὐχὶ Νέστορι, οὐδὲ Μενελάῳ. οὐδ' ἐν τῇ γαμοποιίᾳ μὴ συνιέντες οἱ περὶ Ἀρίσταρχον, (ὅτι συνεχοῦς οὔσης τῆς ἑστιάσεως καὶ τῶν ἀκμαίων ἡμερῶν παρεληλυθυιῶν, ἐν αἷς παρελήλυθε μὲν ἡ γαμουμένη πρὸς τὸν νυμφίον. πέρας δ' εἶχεν ὁ τοῦ μεγαπένθους γάμος. αὐτοὶ δὲ μονάζοντες διειτῶντο, ὅτε Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη) μὴ συνιέντες, ἀλλ' ἐξαπατηθέντες ὑπὸ τοῦ πρώτου ἔπους. τὸν δ' εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν, προσσυνῆψαν τοιούτους τινὰς στίχους. Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα, Γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο Τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς Φορμίζων, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους Μετενεγκόντες ἐκ τῆς ὁπλοποιίας σὺν αὐτῷ γε

Margin notes: Κοσμιότης ὁμηρικοῦ δαιτυμόνος (beside "κίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον"); ὀδ.δ (beside "Θαύμαζον κατὰ δῶμα"); ὀδ.ι (beside "γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσέα"); ἰλ.ι (beside "σβεων ὡς ἐν μέσαις νυξὶν"); Συμπόσιον ὁμηρικοῦ Μενελάου ὀδ.δ (beside "νὰς στίχους").

τῷ γε

τῷ γε τῷ περὶ τὴν λέξιν ἁμαρτήματι. οὐ γὰρ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆρες, ἀλλ' ἐξάρχοντος τοῦ ᾠδοῦ πάντως ὠρχοῦντο. τὸ γὰρ ἐξάρχειν τῆς φόρμιγγος ἴδιον. διόπερ ὁ μὲν Ἡσίοδος φησὶν ἐν τῇ ἀσπίδι, θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς μοῦσαι Πιερίδες. καὶ ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν λέσβιον παιῆονα. καλεῖ δὲ Στησίχορος μὲν τὴν μοῦσαν ἀρχεσίμολπον. Πίνδαρος δὲ ἀγησιχόρα τὰ προοίμια. Διόδωρος δ' ὁ Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιγράφεται παίζων πρώτας ἡμέρας εἶναι καὶ τὸ λοιπὸν αὐτῶν. ἔτι δὲ καὶ τὸ ὅλον τῆς συμποσίας οὐκ ἐπιλογιζόμενος. ἔπειτα κελεύει γράφειν, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε καθ' αὑτοὺς ἐν τῷ δασεῖ γράμματι σολοικίζειν ἀναγκάζων. τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐτοὺς, κατὰ σφᾶς ἐστιν αὐτούς. τὸ δὲ λέγειν ἑαυτοὺς, σόλοικον. ἀλλ' ὅπερ εἶπον οἱ τῶν ἀκροαμάτων εἰς τὸ σῶφρον τοῦτο συμπόσιον εἰσαγωγὴ, παρέγγραφός ἐστιν ἐκ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ μετενηνεγμένη. περὶ οὗ φησὶ ἐν ὁπλοποιΐα. Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις Τῷ ἴκελον οἷόν ποτ' ἐνὶ κνωσ- ἰλ.σ σῷ εὐρείῃ Δαίδαλος ἤσκησε καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ. Ἔνθα μὲν ἤϊθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι, Ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι. Τούτοις γὰρ ἐπιβάλλει, Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιΐσταθ' ὅμιλος Τερπόμενος. δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Τοῖς μὲν οὖν Κρησὶν ἡ τε ὄρχησις ἐπιχώριος, καὶ τὸ κυβιστᾶν. διό φησὶ πρὸς τὸν κρῆτα Μηριόνην, Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερὲς εἴ σ' ἔβαλόν περ. Ὅθεν καὶ κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα, κρῆτα μὲν καλέουσι τρόπον, τὸ δ' ὄργανον μολοσσόν. οἱ δὲ λεγόμενοι λακωνισταὶ φησὶν ὁ Τίμαιος ἐν τετραγώνοις χοροῖς ᾖδον. καθόλου δὲ διάφορος ἦν ἡ μουσικὴ παρὰ τοῖς ἕλλησι. τῶν μὲν Ἀθηναίων τοὺς Διονυσιακοὺς χορούς, καὶ τοὺς κυκλίους προτιμώντων, Συρακουσίων δὲ τοὺς ἰαμβιστάς. ἄλλων δ' ἄλλο τι. ὁ δ' Ἀρίσταρχος οὐ μόνον (εἰς τὸ τοῦ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν οὓς οὐ προσῆκε στίχους) καὶ τῆς λακώνων παιδείας ἀλλότριον ἐποίησε, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σωφροσύνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ κρητικοῦ χοροῦ τὸν ᾠδὸν ἐξεῖλεν ἐπιτεμὼν τὰ ποιήματα τὸν τρόπον τοῦτον. Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιΐσταθ' ὅμιλος Τερπόμενος, δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. Ὥστ' ἀνίατον γίνεσθαι παντάπασι τὸ ἐξάρχοντες μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ᾠδὸν ἀναφορᾶς σώζεσθαι. διότι δὲ οὐ πιθανὸν ἀκρόαμα περὶ τῷ Μενελάῳ τυγχάνειν, δῆλον ἐκ τῆς δὶ ὁμιλίας ὅλον τὸ συμπόσιον περαίνεσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους. ὄνομα δὲ μηδὲν εἰρῆσθαι τοῦ ᾠδοῦ, μὴ ᾠδὴν ἦν ἤδε μηδὲ προσέχειν τοὺς περὶ Τηλέμαχον αὐτῷ. καθάπερ δὲ ἐν σιωπῇ τινι καὶ ἠρεμίᾳ κατανοεῖν μᾶλλον τὸν οἶκον. καί τοι γε πῶς οὐκ ἀπίθανον τοὺς τῶν φρονιμωτάτων υἱέας Ὀδυσσέως καὶ Νέστορος ἐπαρισέους εἰσάγεσθαι. ὥστε τρόπον ἀγροίκων τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς περιεσκευασμένοις ἀκροάμασιν. ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φαιάκων ἀσματοποιοῖς, Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν. θαύμαζε δὲ θυμῷ, Καίπερ ὀδ.δ ἔχων πολλὰ τὰ περιέλκοντα καὶ δυνάμενος εἰπεῖν. Κῆδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσίν, ἤπερ ἀοιδαί. Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβελτερος ἦν ὁ Τηλέμαχος ᾠδοῦ παρόντος καὶ κυβιστητῆρος, προσκύπτων πρὸς τὸν Πεισίστρατον, καὶ τῶν σκευῶν διατιθέμενος. ἀλλ' Ὅμηρος ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος, πάντα ὅμοιον τῷ πατρὶ τὸν Τηλέμαχον περιΐστησι. πεποίηκεν γοῦν Ἀμφοτέρους, τὸν μὲν τῷ Ἀλκινόῳ, τὸν δὲ τῷ Μενελάῳ διὰ δακρύων γνωριζομένους. ἐν δὲ τῷ Ἐπικούρου συμποσίῳ κολάκων ἐστὶν ἀγυρις ἀλλήλους ἐπαινούντων. τὸ δὲ Πλάτωνος πλῆρές ἐστι μυκτηρισῶν ἀλλήλους τωθαζόντων. τὸν γὰρ περὶ Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶ. παρὰ δ' Ὁμήρῳ κεκρότηται τὰ σώφρονα συμπόσια. καὶ ποτὲ μὲν ἐπήνεσέ τις φήσας πρὸς τὸν Μενέλαον, ὡς οὐ τολμῶ λέγειν Ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ θεοῦ ὡς τερπόμεθ' αὐδῇ. Ὁ δ' ἐπιλαβέτο τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γιγνομένων, Καὶ νῦν εἴ τι που ἔστι πί- ὀδ.δ θοιό μοι. οὐ γὰρ ἔγωγε Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος. ὁ δὲ πάλιν, Τηλέμαχε ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων. κατὰ μεταφορὰν Ἴβιων φησί, Τὸν δ' ἡμίσπον καὶ τὴν ἐλάσσονα, ταχέως ὁ μέγας καταπίνει. εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς οὐκ οὖσιν ἐναγωνίοις πρὸς τὰς εὐωχίας χρῶνται. διὸ καὶ τέρενας αὐτοὺς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων. οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν, τραγικῶν τε καὶ λυσιωδῶν, καὶ κιθαριστηρίων. ὧν μνημονεύουσιν Εὔφορός τ' ἐν τοῖς εὑρήμασι, καὶ Εὐφράνωρ ὁ πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν. ὁ δὲ καλάμινος αὐλὸς τιτύρινος καλεῖται παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ δωριεῦσιν, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἱστορεῖ, ὁ ἀριστοφάνειος, ἐν δευτέρῳ περὶ Δωρίδος. ὁ δὲ μάγαδις καλούμενος αὐλὸς, ὁ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμενος ἐν ταυτῷ, ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀλεξανδρίδης ἐν ὁπλομάχῳ φησίν. Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Οἱ δὲ καλούμενοι λώτινοι αὐλοὶ, οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ Ἀλεξανδρέων καλούμενοι φώτιγγες. κατασκευάζονται δ' ἐκ τοῦ καλουμένου λωτοῦ. ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμενον ἐν Λιβύῃ. Θηβαίων δ' εὕρημα φησὶν εἶναι Ἰόβας τὸν ἐκ νεβρῶν κώλων κατασκευαζόμενον αὐλόν. ὁ δὲ τρύφων φησὶ, καὶ τοὺς καλουμένους ἐλεφαντίνους αὐλοὺς παρὰ Φοίνιξιν ἀνατρηθῆναι. οἶδα δὲ ὅτι καὶ μάγαδις ὄργανόν ἐστιν ἐντατὸν, καθάπερ καὶ κιθάρα, λύρα, βάρβιτον. Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων, οἱ νῦν φησὶ καλούμενοι ναβλισταὶ καὶ πανδουρισταὶ καὶ σαμβυκι-

καί, καινῷ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὀργάνῳ. τὸν γὰρ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μνημονεύουσι, καὶ τὴν μάγαδιν καὶ τὰ τρίγωνα, καὶ τὰς σαμβύκας ἀρχαῖα εἶναι. ἐν γοῦν Μιτυλήνῃ μίαν τῶν μουσῶν πεποιῆσθαι ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ἔχουσαν σαμβύκην. Ἀριστόξενος δὲ ἔκφυλα ὄργανα καλεῖ φοινικικάς, καὶ πηκτίδας, καὶ μαγάδιδας, σαμβύκας τε, καὶ τρίγωνα καὶ κλεψιάμβους, καὶ σκινδαψούς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον καλούμενον. Πλάτων δ᾽ ἐν τρίτῳ πολιτείας φησίν. οὐκ ἄρα ἦν δ᾽ ἐγὼ πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῖν δεήσει ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. οὔ μοι ἔφη φαίνεται. τριγώνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων, ὅσα πολύχορδα καὶ παναρμόνια. ἔστιν δ᾽ ὁ σκινδαψὸς τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρῳδὸς φησὶ Μάτρων ἐν τούτοις, Οὐδ᾽ ὑπὸ πασσαλόφιν κρέμασαν ὅθι περ τετάνυστο Σκινδαψὸς τετράχορδος ἀνηλακάτοιο γυναικός. Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Θεόπομπος ὁ Κολοφώνιος ἐποποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁρματίῳ, Σκινδαψὸν λυρόεντα μέγαν χείρεσσι τινάσσων Ὀξύινον προμάλοιο τετυγμένον αἰζήεντος. Καὶ Ἀναξίλας ἐν λυροποιῷ, Ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχόρδους, πηκτίδας, Κιθάρας, λύρας, σκινδαψοὺς ἐξηρτυόμαν. Σώπατρος δ᾽ ὁ παρῳδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μύσται, δίχορδον εἶναι φησὶ τὴν πηκτίδα, λέγων οὕτως, Πηκτὶς δὲ μούσῃ γαυριῶσα βαρβάρῳ Δίχορδος, εἰς τὴν χεῖρα πῶς καθεστάθη. Τῶν δὲ παριαμβίδων Ἐπίχαρμος ἐν περιάλλῳ μνημονεύει οὕτως, Σεμέλα δὲ χορεύει, καὶ ὑπαυλεῖ σφιν σοφὸς κιθάρᾳ παριαμβίδας. ἁ δὲ γέγαθεν πυκινῶν κρεγμῶν ἀκροαζομένα. Τὸ δὲ ψαλτήριον ὥς φησιν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ Κυθήριος συνεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ ἐγγηράσας τῇ Ἐφεσίων πόλει ὡς σοφώτατον τῆς ἑαυτοῦ τέχνης τοῦτο τὸ εὕρημα ἀνέθηκεν ἐν Ἀρτεμισίῳ. μνημονεύει δὲ ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ λυροφοίνικος, καὶ τοῦ ἐπιγονείου, ὃ νῦν εἰς ψαλτήριον ὄρθιον μετασχηματισθὲν, διασώζει τὴν τοῦ χρησαμένου προσηγορίαν. ἦν δὲ ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν Ἀμβρακιώτης, δημοποίητος δὲ Σικυώνιος. μουσικώτατος δὲ ὢν κατὰ χεῖρα, δίχα πλήκτρου ἔψαλλεν. πάντων οὖν τούτων τῶν προειρημένων ὀργάνων καὶ αὐλῶν

Μουσικὰ Ἀλεξανδρέων

ἐμπείρως ἔχουσι καὶ τεχνικῶς Ἀλεξανδρεῖς. ἐν οἷς ἂν μου θέλῃς ἀποπειραθῆναι ἐπιδείξομαί σοι ἐγὼ αὐτὸς πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ πολίτης μου, οὗτος δ᾽ οὐ πρὸ πολλοῦ τετελεύτηκε, δημόσια ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ τριγώνῳ ἐπικαλουμένῳ ὀργάνῳ, οὕτως ἐποίησε πάντας Ῥωμαίους μουσομανεῖν, ὡς τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπομνημονεύειν αὐτοῦ τὰ κρούσματα. μνημονεύει δὲ τοῦ τριγώνου τούτου καὶ Σοφοκλῆς ἐν μὲν Μυσοῖς οὕτως, Πολὺς δὲ Φρὺξ τρίγωνος ἀντισπαστά τε Λυδῆς ἐφυμνεῖ πηκτίδος συγχορδία. καὶ ἐν Θαμύρᾳ. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν δαιταλεῦσι, καὶ Θεόπομπος ἐν Πηνελόπῃ, Εὔπολις δὲ ἐν βάπταις φησίν. ὃς καλῶς μὲν τυμπανίζει, καὶ διαψάλλει τριγώνοις. τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου, Εὐφορίων μὲν ὡς προείρηται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεων. Πυθαγόρας δὲ ὁ γεγραφὼς περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τοὺς τρωγλοδύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδούραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ φυομένης δάφνης. Τυρρηνῶν δ᾽ ἐστὶν εὕρημα κέρατά τε καὶ σάλπιγγες. Μητρόδωρος δ᾽ ὁ Χῖος ἐν Τρωϊκοῖς, σύριγγα μέν φησι Μαρσύαν καὶ αὐλὸν ἐν Κελαιναῖς, τῶν πρότερον ἑνὶ καλάμῳ συριζόντων. Εὐφορίων δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν τὴν μονοκάλαμον σύριγγα Ἑρμῆν εὑρεῖν. τινὰς δὲ ἱστορεῖν Σεύθην καὶ Ῥωνάκην τοὺς Μήδους. τὴν δὲ πολυκάλαμον, Σιληνόν. Μαρσύαν δὲ τὴν κηρόδετον. ταῦτα ἔχεις παρ᾽ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων Οὐλπιανὲ ὀνομαστοθήρα τῶν περὶ τοὺς μοναύλους ἐσπουδακότων. οὐ γὰρ οἶδας ἱστοροῦντα Μενεκλέα τὸν Βαρκαῖον συγγραφέα, ἔτι τε Ἄνδρωνα ἐν τοῖς χρονικοῖς τὸν Ἀλεξανδρέα, ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσὶν οἱ παιδεύσαντες πάντας τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, ἐκλιπούσης ἤδη τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, διὰ τὰς γενομένας συνεχεῖς κινήσεις ἐν τοῖς κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις. ἐγένετο οὖν ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ἁπάσης κατὰ τὸν ἕβδομον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου Πτολεμαῖον, τὸν κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων καλούμενον κακεργέτην. οὗτος γὰρ πολλοὺς τῶν Ἀλεξανδρέων ἀποσφάξας, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ φυγαδεύσας τῶν κατὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐφηβησάντων, ἐποίησε πλήρεις τάς τε νήσους καὶ πόλεις ἀνδρῶν γραμματικῶν, φιλοσόφων, γεωμετρῶν, μουσικῶν, ζωγράφων, παιδοτριβῶν τε καὶ ἰατρῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν τεχνιτῶν. οἳ διὰ τὸ πένεσθαι διδάσκοντες ἃ ἠπίσταντο, πολλοὺς κατεσκεύασαν ἄνδρας ἐλλογίμους. ἔμελε δὲ τοῖς

Σπουδὴ τῶν παλαιῶν περὶ τὴν μουσικήν

πάλαι πᾶσιν Ἕλλησι μουσικῆς. διόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ περισπούδαστος ἦν. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ προτρεπτικῷ, Λακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας αὐλεῖν μανθάνειν. Ἡρακλεώτας τε τοὺς ἐν τῷ πόντῳ καθ᾽ ἑαυτὸν ἔτι, Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους, Καλλίαν τε τὸν Ἱππονίκου, καὶ Κριτίαν τὸν Καλλαίσχρου. Δοῦρις δ᾽ ἐν τῷ περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους, Ἀλκιβιάδην φησὶ μαθεῖν τὴν αὐλητικὴν, οὐ παρὰ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Προσνόμου τοῦ μεγίστην ἐσχηκότος δόξαν. Ἀριστόξενος δὲ καὶ Ἐπαμινώνδαν τὸν Θηβαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ Ὀλυμπιοδώρῳ καὶ Ὀρθαγόρᾳ. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν ἤσκησαν, ὡς Εὐφράνωρ, καὶ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν κατέλιπεν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρχύτας. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς δαιταλεῦσι

λεῦσι

λύουσι τὴν περὶ τὸ πρᾶγμα σπουδήν, ὅταν λέγῃ, Ὅστις δ' αὐτὴν αὐλοῖς καὶ λύραις κατατέτριμμαι χρώμενος, εἶτα με σκάπτειν κελεύεις. Φρύνιχος ἐν Ἐφιάλτῃ, Οὐ τουτονὶ μαθεῖν σύ κιθαρίζειν ποτὲ αὐλεῖν τ' ἐδίδαξας. Καὶ τὴν Ἀθηνᾶν δέ φησιν Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκούροις τὸν ἐνόπλιον. Ἴων δ' ἐν Φοίνικι ἢ Καινεῖ, ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ ἐν τούτοις, Ἐπὶ δ' αὐλὸς ἀλέκτωρ λύδιον ὕμνον Ἀχαιῶν. Ἐν δὲ Φρουροῖς τὸν ἀλεκτρυόνα ἰδαῖον εἴρηκε σύριγγα διὰ τούτων, Προθεῖ δέ τοι σύριγξ ἰδαῖος ἀλέκτωρ. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Φοίνικι ὁ αὐτὸς Ἴων φησίν, ἔκτυπον ἄγων βαρὺν αὐλὸν τρέχοντι ῥυθμῷ. οὕτω λέγων τῷ φρυγίῳ. βαρὺς γὰρ οὗτος παρ' ὃ καὶ τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσιν, ἀναλογοῦν τῷ τῶν σαλπίγγων κώδωνι. ἐπὶ τούτοις τέλος ἐχέτω καὶ ἥδε ἡ βίβλος ἑταῖρε Τιμόκρατες, ἱκανὸν εἰληφυῖα μῆκος.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἀλλ' ἐπεὶ πολὺς οὗτος λόγος συμποσίων προδιήνυσται ὦ Τιμόκρατες ἐν τοῖς πρὸ τούτων, παραλίπωμεν δὲ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα καὶ οὐ βαροῦντα τὴν ψυχήν, ὠφελοῦντα δὲ κατὰ παιδείαν ἅπερ ὁ θεῖος Ὅμηρος παρεισήγαγε, μνημονεύσω καὶ τὰ περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ τοῦ πάντα ἀρίστου Μασουρίου. ἡμεῖς γὰρ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα, Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιούμεθα, Τὸ δ' ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονούμεθα. Φησὶ δ' οὖν ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ Μενελάου τὸν λόγον ποιούμενος, Τὸν δ' εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ. Ὡς νενόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε γαμηλίων θεῶν ἕνεκα καὶ τῆς οἱονεὶ μαρτυρίας. τὸ δὲ πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὁ τῶν Λυκίων βασιλεὺς διδάσκει, οἷον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντην μεγαλοπρεπῶς δεξάμενος. Ἐννῆμαρ ξείνισσε καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσε. Δοκεῖ γὰρ ἔχειν πρὸς φιλίαν τι ὁ οἶνος ἑλκυστικόν, παραθερμαίνων τὴν ψυχὴν καὶ διαχέων. διόπερ οὐδὲ πρότερον ἠρώτων οἵ τινες εἶεν, ἀλλ' ὕστερον, ὡς τὴν ξενίαν αὐτὴν τιμῶντες, ἀλλ' οὐ τοὺς ἐν μέρει καὶ καθ' ἕκαστον ἡμῶν. τῶν δὲ νῦν δείπνων προνοοῦντες οἱ νομοθέται τά τε φυλετικὰ δεῖπνα καὶ τὰ δημοτικὰ προσέταξαν. ἔτι δὲ τοὺς θιάσους καὶ τὰ φρατρικά, καὶ πάλιν ὀργεωνικὰ λεγόμενα. πολλῶν γοῦν εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν Διογενιστῶν, τῶν δὲ Ἀντιπατριστῶν λεγομένων, τῶν δὲ Παναιτιαστῶν. κατέλιπε δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα, μὰ Δί' οὐχ ἵνα ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ' ἵνα τὰ κατὰ τοῦ συμποσίου λόγον σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι. συνεδείπνουν δὲ ὁσημέραι οἱ περὶ Πρύτανιν σώφρονα καὶ σωτήρια τῶν πόλεων σύνδειπνα. πρὸς γοῦν τοιοῦτο συμπόσιον φησὶν ὁ Δημοσθένης ἀγγελθῆναι τὴν Ἐλατείας κατάληψιν. ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἧκε δὲ ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. καὶ τοῖς φιλοσόφοις δὲ ἐπιμελὲς ἦν συνάγουσι τοὺς νέους μετ' αὐτῶν πρός τινα τεταγμένον νόμον εὐωχεῖσθαι. τοῦ γοῦν Ξενοκράτους ἐν Ἀκαδημίᾳ, καὶ πάλιν Ἀριστοτέλους συμποτικοί τινες ἦσαν νόμοι. τὰ δὲ ἐν Σπάρτῃ φειδίτεια καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶν ἀνδρεῖα μετὰ πάσης ἐπιμελείας αἱ πόλεις συνῆγον. διὸ καί τις οὐ κακῶς ἔφη, Οὐ χρὴ συμποσίοισι φίλους ἀπέχεσθ' ἑταίρους Δηρόν. ἀνάμνησις δὲ πέλει χαριεστάτη αὐτή. Ἀντίπατρος δὲ ὁ φιλόσοφος συμπόσιόν ποτε συνάγων, συνέταξε τοῖς ἐρχομένοις ὡς περὶ σοφισμάτων ἐροῦσιν. Ἀρκεσίλαον δέ φασιν εἰς συμπόσιον παρακληθέντα καὶ συγκατακλιθέντα ἑνὶ τῶν βορῶς ἐσθιόντων, αὐτὸν δὲ μηδενὸς ἀπολαῦσαι δυνάμενον, ἐπεί τις αὐτῷ τῶν παρόντων διέτεινε φάναι. Εὖ σοι γένοιτο, Τηλέφῳ δ' ἀγωνιῶ. Ἔτυχε δ' ὁ κατοψοφαγῶν Τήλεφος καλούμενος. ὁ δὲ Ζήνων ἐπεί τις τῶν παρόντων ὀψοφάγων ἀπέσυρεν ἅμα τῷ παρατεθῆναι τὸ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς τὸν ἰχθὺν, ἀπέσυρεν ἐπιλέγων. Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο. Σωκράτης δ' ἰδών τινα ἀμέτρως τῇ ἐποψήσει χρώμενον, ὦ παρόντες ἔφη, τίς ὑμῶν τῷ μὲν ἄρτῳ ὡς ὄψῳ χρῆται, τῷ δ' ὄψῳ ὡς ἄρτῳ; ἡμεῖς δὲ νῦν περὶ τῶν Ὁμηρικῶν συμποσίων λέξομεν. ἀφορίζει γὰρ αὐτῶν ὁ ποιητὴς χρόνους, πρόσωπα, αἰτίας. τοῦτο δὲ ὀρθῶς ἀπεμάξατο ὁ Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. οἳ κατ' ἀρχὰς τῶν συγγραμμάτων ἐκτίθενται τὴν αἰτίαν τοῦ συμποσίου, καὶ τίνες οἱ παρόντες. Ἐπίκουρος δὲ οὐ τόπον, οὐ χρόνον ἀφορίζει, οὐ προλέγει οὐδέν. δεῖ οὖν μαντεύσασθαι πῶς ποτ' ἄνθρωπος ἐξαπίνης ἔχων κύλικα προβάλλει ζητήματα, καθάπερ ἐν διατριβῇ λέγων. Ἀριστοτέλης, ἄλουτον καὶ κονιορτοῦ ἥκων πλήρη τινὰ ἥδη τὸ συμπόσιον φησίν. ἐπειδ' ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκδιδάσκει τίνας κλητέον, εἰπὼν ὡς τοὺς ἀρίστους τε καὶ ἐντίμους χρὴ καλεῖν. κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν. οὐχ ὃν τρόπον Ἡσίοδος. οὗτος γὰρ ἀξιοῖ καὶ τοὺς γείτονας μάλιστα καλεῖν, ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει. τοῦτο γὰρ ὡς ἀληθῶς Βοιωτικῆς ἐστιν ἀναισθησίας συμπόσιον, καὶ τῇ μισανθρωποτάτῃ τῶν παροιμιῶν

Παλαιοὶ συνδειπνοῦντες

δεῖ.

h.i

μιῶν

μιῶν ἁρμόττον. Τηλοῦ φίλοι ναίοντες, οὐκ εἰσὶν φίλοι. Πῶς γὰρ οὐκ ἄλογον τόπῳ τὴν φιλίαν καὶ οὐ τρόπῳ κρίνεσθαι. τοιγαροῦν παρ' Ὁμήρῳ μετὰ τὸ πιεῖν, Τοῖς δ' ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν. Παρὰ δὲ τοῖς οὐ τὰ σώφρονα συμπόσια συνάγουσι. Τοῖς δ' ὁ κόλαξ πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῶκον.

Συμπόσιον Ὁμηρικὸν καὶ Πλατωνικόν.

Ἔτι δὲ ὁ μὲν Ὅμηρος ἡλικίαις εἰσάγει διαφέροντας καὶ ταῖς προαιρέσεσι τοὺς κεκλημένους, Νέστορα καὶ Αἴαντα καὶ Ὀδυσσέα. τὸ μὲν καθόλου σύμπαντας τῆς ἀρετῆς ἀντεχομένους. ἤδη δὲ διαφόροις ὁδοῖς ὡρμηκότας ἐπ' αὐτήν. ὁ δ' Ἐπίκουρος ἅπαντας εἰσήγαγεν προφήτας ἀτόμων. καὶ ταῦτ' ἔχων παραδείγματα, τήν τε τοῦ ποιητοῦ τῶν συμποσίων ποικιλίαν, καὶ τὴν Πλάτωνός τε καὶ Ξενοφῶντος χάριν. ὧν ὁ μὲν Πλάτων τὸν μὲν Ἐρυξίμαχον ἰατρόν, τὸν δὲ Ἀριστοφάνη ποιητήν, ἄλλον δ' ἀπ' ἄλλης προαιρέσεως ἐνδόντων. οὔτε γὰρ κόλακα πρέπον δεῖν εἶναι, οὔτε μυκτηριστήν. πάλιν Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ ζητεῖ περὶ δυσπεψίας. ὥστ' οἰωνίσασθαι, εἶθ' ἑξῆς περὶ πυρετῶν. τὴν μὲν γὰρ ἐπιτρέχουσαν τῇ λέξει ἀρρυθμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν. Πλάτων δὲ τὸν μὲν ὑπὸ τῆς λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπευόμενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος. ἐν δὲ ταῖς ὑποθήκαις τοῦ κάρφους ἵνα τὴν ῥῖνα κινήσας πτάρῃ, παρίημι. κωμῳδεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρει, χλευάζει τε τὰ ἰσόκωλα τὰ Ἀγάθωνος καὶ τὰ ἀντίθετα. καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δὲ παράγει λέγοντα ὅτι παχετιᾷ. ἀλλ' ὅμως τοιαῦτα γράφοντες, τὸν Ὅμηρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων, ἀλλ' οὔτε ἐκ θύμβρας ἔφη Δημοχάρης λόγχη, οὔτ' ἐκ τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γίνεται. οὐ μόνον δ' Ἀλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Εὐθύδημον, καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν νέων. ἔτι δὲ κωμῳδοιῶντος δὴ τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίνδαρος Ἑλλάδος ἔρεισμα, ὁ δὲ Πύθιος, ἑστίαν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. διό τε τοίνυν κατέψευσαι τῶν νεανίσκων πάρεσι σκοπεῖν δὴ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. τὸν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα, τό τε πρῶτον ἄρξαντα Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλιπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. τὰ δ' ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα δὴ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὁ βουλόμενος εἴσεται. ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινιῶντα καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι, καὶ γινόμενον ἔκφρον, καὶ καθάπερ νεβρὸν ὑποπεπτωκότα λέοντος ἀλκῇ. ἅμα

Συμπόσιον Ξενοφῶντος καὶ Ὁμήρου

δὲ καταφρονεῖν φησὶ τῆς ὥρας αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Ξενοφῶντος συμπόσιον, καίπερ ἐπαινούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ἐπιλήψεις. Καλλίας μὲν γὰρ συνάγει τὸ συμπόσιον, ἐπειδήπερ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Αὐτόλυκος Παναθήναια παγκράτιον ἐστεφανώθη. καὶ εὐθὺς οἱ κατακλιθέντες τῷ παιδὶ προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ ταῦτα τοῦ πατρὸς παρακαθημένου. ὥσπερ γὰρ ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ παρῇ, πάντων προσάγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Αὐτολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται τὰς ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. ἔπειτα τῶν παρόντων οὐδεὶς ἦν ὃς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου. οἱ μὲν γε σιωπηλότεροι ἐγίγνοντο, οἱ δὲ καὶ ἐσχηματίζοντό πως. ἀλλ' οὐχ Ὅμηρος τοιοῦτόν τι εἰπεῖν ἐπεχείρησε. καὶ περὶ τῆς Ἑλένης πρεσβύτης περὶ τοῦ κάλλους τις τῶν ἐναντίων αὐτῇ τοιαῦτ' εἶπεν ὑπὸ

Ιλ. γ.

τῆς ἀληθείας ἐκνικώμενος. Οὐ νέμεσις Τρῶας τε καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Εἶτα φησίν, Ἀλλὰ καὶ

Συμπόσιον Ὁμηρικοῦ Μενελάου

ὣς τοίηπερ ἐοῦσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω. Τάδε μειράκια τὰ ὡς τὸν Μενέλαον παραγινόμενα ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῷ συμποσίῳ διατρίβοντες, καὶ τῆς Ἑλένης παρακαθημένης ὡς πρέπον δεῖν ἡσυχίαν ἄγοντες, πρὸς τὸ περιβόητον ἐκκεκωφωμένοι κάλλος. ὁ δὲ Σωκράτης τίνος χάριν τῆς αὐλητρίδων ἀνεχόμενος καὶ τοῦ ὀρχουμένου παιδὸς καὶ κιθαρίζοντος. ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστώσης γυναικὸς ἀπρεπῶς τὸ μύρον ἀπέπατο. οὐ γὰρ ἂν αὐτοῦ ἀγέλασε ἠνέσχετο κατὰ νοῦν ἔχων ταῦτα τὰ

Aristoph. in nubibus

ἔπη. Τοὺς ὠχριῶντας τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις, Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν. Καὶ μὴν ἀσύμφωνα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῇ αὐστηρότητι. ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος μειράκιον ἀστεῖον, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη σκώπτει, πολὺ τῶν σειληνῶν αἰσχίω λέγων εἶναι. ὁ δὲ αὐτῷ διαμορφοσκοπεῖται, καὶ κριτὰς ἑλόμενος τόν τε παῖδα καὶ τὴν ὀρχηστρίδα, προτίθησι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. τίς οὖν τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις οὐκ ἐπιτριβήσεται μᾶλλον ἤπερ εἰς ἀρετὴν προαχθείη; παρὰ δ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ τοῦ Μενελάου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις, ὥσπερ ἐν διατριβῇ ζητήματα καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέρπουσι ἀλλήλους καὶ ἡμᾶς. ὁ γοῦν Μενέλαος παραγενομένων ἐκ τοῦ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον καὶ τῶν περὶ τὴν ἐδωδὴν

Ὀδ. δ

παρατιθέντων παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν λέγων τάδε, Σίτου δ' ἅπτεσθον καὶ χαίρετον, αὐτὰρ ἔπειτα Δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ' οἵτινές ἐστον, Ἔπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φιλανθρωπευόμενος. Ὣς φάτο καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν Ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ. Φαγόντες δ' ἐκεῖνοι μετὰ σιωπῆς, ὡς πρέπει νέοις ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν ἠρέμα προσκύψαντες οὐ περὶ ἐδεσμάτων φασίν, ἀλλὰ περὶ

ἐν θεραπαινῶν τοῦ κεκληκότος ὑφ' ὧν ἐλούσαντο. περὶ δὲ τῶν κτημάτων τοῦ ὑποδεξαμένου Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἔνι κτήματα κεῖται. βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφεσθαι. Ἀρίσταρχος δὲ οὐ δεόντως γράφει. Ζηνός που τοιήδε γ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. οὐ γὰρ τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθαυμάζουσι. πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἐλέφας ἐν τοῖς τοίχοις ἦν; ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήκασιν ὡς ἐστὶ δώματα ἠχήεντα. τοιαῦτα γὰρ δὴ τὰ ὑψόροφα καὶ μεγάλα. περὶ δὲ τῶν σκευῶν τό Χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος. οἷς εἰκότως ἐπιφέρεται, Ζηνός που τοιαῦτα δόμοις ἔνι κτήματα κεῖται, ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλὰ σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα. οὐκ ἔστιν δ' ἀκόλουθον τῷ Ζηνός που τοιήδε γ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή, ἐπιφέρειν, ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά, δῆλον ὂν τῷ ἀσυνήθει τῆς ἀναγνώσεως. ἔτι τοίνυν οὐδὲ ἡ αὐλὴ ἁρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου. ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται. καὶ διαυλωνίζειν φαμὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα χωρίον. ἔτι δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον ᾧ διέρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα, αὐλὸν καλοῦμεν. ὥσπερ τὸ στάδιον καὶ τὸν κρουνὸν τοῦ αἵματος. αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε, καὶ τὴν περικεφαλαίαν ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὀρθὸν ἀνατείνῃ αὐλῶπιν. λέγονται δὲ Ἀθήνησι καὶ ἱεροί τινες αὐλῶνες, ὧν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐνάτῃ. καλοῦσι δ' ἀρσενικῶς τοὺς αὐλῶνας, ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τετάρτῃ, καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς. οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς. Καρκῖνος μὲν Ἀχιλλεῖ, Βαθεῖαν εἰς αὐλῶνα περίδρομον στρατοῦ. καὶ Σοφοκλῆς σκύθαις, Κρημνούς τε καὶ σήραγγας, ἠδ' ἐπακτίας Αὐλῶνας. ἐκδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρὰ Ἐρατοσθένει ἐν τῷ Ἑρμῇ θηλυκῶς εἰρῆσθαι. Βαθὺς διαφύεται αὐλών, ἀντὶ τοῦ βαθεῖα. καθάπερ λέγεται θῆλυς ἐέρση. πᾶν οὖν τὸ τοιοῦτον αὐλή τε καὶ αὐλὼν λέγεται. νῦν δὲ τὰ βασίλεια λέγουσιν αὐλάς. ὥσπερ Μένανδρος αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας. καὶ Δίφιλος, Αὐλὰς θεραπεύειν ἐστὶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἢ φυγάδος, ἢ πεινῶντος, ἢ μαστιγίου. ἤτοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν οἴκων ὑπαιθρίους τόπους, ἢ τῷ παραυλίζεσθαι καὶ παρακοιμᾶσθαι τοὺς δορυφόρους τοῖς βασιλείοις. Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλὴν ἀεὶ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων. ἔνθα ἦν ὁ τοῦ ἑρκείου Ζηνὸς βωμός. ὁ μέν τοι γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται, Αὐλῆς ἐν χόρτῳ. ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον Σπένδων αἴθοπα οἶνον, ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι. ὁ δὲ Πρίαμος, Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδούμενος κατὰ κόπρον. καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον, Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων εὖ ναιεταόντων Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν. ὅτι δὲ ὁμοῦ τόν τε οἶκον καὶ τὰ κτήματα ἐπῄνεσεν ὁ Τηλέμαχος, ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος. Τέκνα φίλ' ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι. Ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν. ἀλλὰ γὰρ ἐπανιτέον ἐπὶ τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ Ὅμηρος ἐπιδεξίως ἀφορμὴν εὗρε λόγων, ὥστε κτῆσιν συγκρῖναι φίλου. οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ' ἐπιχαρίτως παρενείρας ὁ Μενέλαος ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαίνων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνεῖται. κἀνταῦθα δὲ περιελὼν τὸν φθόνον, πολλὰ γάρ φησι παθὼν ἔχειν αὐτόν. οὐ μέν τοι ἀξιοῖ ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνειν. ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν. ἐνδειξάμενος δὲ φιλάδελφον ἦθος καὶ μεθ' ἀνάγκης φήσας ζῆν τε καὶ πλουτεῖν, ἀντιπαρέθηκε τὸν τῆς φιλίας λόγον. ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν Ναίειν. οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο. τίς ἂν οὖν τῶν ἐκγόνων ἐκείνων τῶν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου τεθνηκότων οὐκ ἂν ἀνταξίαν δόξειεν τὴν ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ πατρὸς λύπην τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστῳ μνήμῃ διορθουμένην. ὅπως δὲ μὴ δόξῃ κοινὸς εἶναι πρὸς πάντας τοὺς παραπλησίως αὐτῷ τὴν εὔνοιαν ἐνδεδειγμένους, ἐπήνεγκεν, Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ Ὡς ἑνός, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδήν. ἵνα δὲ μὴ φαίνηται μηδενὸς τῶν ἐκείνου παραμελῶν, ἐμνήσθη κατ' ὄνομα. Ὀδύρονται νύ που αὐτόν. Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια, Τηλέμαχος θ' ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ. τοῦ δὲ δακρύσαντος πρὸς τὴν μνήμην, ὁ μὲν ἐφίστησι. καὶ τοσούτῳ τῆς Ἑλένης ἐπεισόδῳ κἀκείνης ἐκ τῆς ὁμοιότητος τεκμηραμένης. πάνυ γὰρ αἱ γυναῖκες διὰ τὸ παρατηρεῖσθαι τὴν ἀλλήλων σωφροσύνην, δειναὶ τὰς ὁμοιότητας τῶν παίδων πρὸς τοὺς γονέας ἐλέγξαι, παρεμβάλλοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου. χρὴ γὰρ καὶ τοῦτον μὴ παρεῖναι δορυφορήματος τρόπον, καὶ διαλεχθέντος εὐσχημόνως περὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν ἐπιβάλλει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς τοῦ Ὀδυσσέως φιλίας, ὅτι μετὰ μόνου καταγηρᾶναι μάλιστ' ἂν ἤθελε μετ' ἐκείνου. κατὰ δὲ τὸ εἰκός, οἱ μὲν δακρύουσιν, ἡ δ' Ἑλένη Διὸς οὖσα θυγάτηρ καὶ παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηκυῖα πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβάλλει πάνακες τῷ ὄντι φάρμακον, καὶ ἄρχεται διηγεῖσθαι τὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως μεταξὺ ταλασιουργίας ἁπτομένη. οὐ δι' ἀρέσκειαν τοῦτο πράττουσα, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχουσα τὴν τοιαύτην αἵρεσιν. ἡ γοῦν Ἀφροδίτη ἐρχομένη πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸ μονομαχεῖον εἰκάζεται Γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν

αὐλὴ

Μενελάου ἐγκώμιον

Εἰροκόμῳ

Εἰροκόμῳ. ἣ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταούσῃ Ἤσκειν εἴρια καλά. Ἐμφανίζεται δ᾽ αὐτῆς οὐ παρέρ-
γως τὸ φίλεργον κἀκ τούτων, Τῇ δ᾽ ἄρ᾽ ἅμ᾽ Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν. Ἀλκίππη δὲ τά-
πητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο, Φυλὼ δ᾽ ἀργύρεον τάλαρον φέρε τόν οἱ ἔδωκεν Ἀλκάνδρη πο-
λύβοιο δάμαρ. Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον.
αὐτὰρ ἐν αὐτῷ Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα. Ἔοικε δὲ καὶ αὐτὴ τὴν ἑαυτῆς φι-
ὀδ.δ. λοτεχνίαν συνορᾶν. Τῷ γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινὰ δωρουμένη, φησί. Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ
τέκνον φίλε τοῦτο δίδωμι, Μνῆμ᾽ Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου εἰς γάμου ὥρην. Σῇ δ᾽ ἀλόχῳ φο-
ρέειν. Αὕτη δ᾽ ἡ φιλεργία τὴν σωφροσύνην αὐτῆς καταμηνύει. οὐ χλιδῶσα γάρ, οὐδὲ θρυπτο-
λ.γ μένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγεται. εὑρίσκεται γοῦν περὶ ἱστὸν ὑφαίνουσα καὶ ποικίλλουσα. Τὴν δ᾽
εὗρ᾽ ἐν μεγάρῳ, ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε Δίπλακα, μαρμαρέην. πολέας δ᾽ ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ᾽ ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. Οὓς ἕθεν εἵνεκ᾽ ἔπασχον ὑπ᾽ Ἄρεος παλα-
μάων. Διδάσκει δ᾽ ἡμᾶς Ὅμηρος, ὅτι δεῖ καὶ τοὺς κεκλημένους ἐφ᾽ ἑστίασιν παρακαλεῖν ἀπανί-
ὀδ.ο στασθαι τοὺς κεκληκότας. ὁ μὲν Τηλέμαχος τὸν Μενέλαον, Ἀλλ᾽ ἄγετ᾽ εἰς εὐνὴν τράπεθ᾽ ἡμέας, ὄ-
φρα καὶ ἤδη Ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες. Ἡ δὲ προσποιουμένη Μέντωρ εἶναι
ὀδ.γ Ἀθηνᾶ πρὸς τὸν Νέστορα, Ἀλλ᾽ ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράσασθε δ᾽ οἶνον. Ὄφρα Ποσειδά-
ωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν Σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη. Ἐν δὲ ταῖς τῶν θεῶν
ἑορταῖς, οὐδ᾽ ὅσιον εἶναι δοκεῖ πλείω χρόνον παραμένειν. γνωμικῶς γοῦν φησὶ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἡ Ἀθηνᾶ.
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ᾽ ὑπὸ ζόφον οὐδὲ ἔοικε Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι. Καὶ
νῦν δὲ νόμος ἐκ θυσιῶν τινῶν πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπιέναι. Καὶ παρ᾽ Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαι-
ὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος. καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γε-
γραφώς. καθήμενοι μὲν γὰρ ἐδείπνουν τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμενοι. καὶ οἶνον το-
σοῦτον ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυμίαν, ἣν ὁ Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός. Τί δ᾽ ἔρδων
φίλος σοί τε καρτεροβρόντα Κρονίδα, φίλος δὲ μοίσαις εὐθυμίᾳ τε μέλων εἴην, τοῦτ᾽ αἰτοῦμαί σε. τὸ
Πλάτωνος καὶ ὁμήρου συμπόσιον δὲ Πλάτωνος συμπόσιον, οὐ συνέδριόν ἐστιν, οὐ βουλευτήριον, οὐ λέσχη φιλοσόφων; Σωκράτης γὰρ
οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποστῆναι θέλει. καίτοι Ἐρυξιμάχου καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάν-
των. ἀλλ᾽ ἐγρήγορε μετ᾽ Ἀγάθωνος καὶ Ἀριστοφάνους, καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ φρέατος. καλῶς γάρ τις
τὰ μεγάλα ποτήρια οὕτως ὠνόμασε. πίνει τ᾽ ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. φησὶ δὲ καὶ μετὰ τούτων τὸν
μὲν δύο νυστάζειν, καταδαρθεῖν δὲ πρότερον τὸν Ἀριστοφάνη. ἤδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν
Ἀγάθωνα καὶ τὸν Σωκράτην κατακοιμήσαντα ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι εἰς τὸ Λύκειον. ἐξὸν
ὀδ.κ φησὶν ὁ Ἡρόδικος εἰς τοὺς Ὁμήρου Λαιστρυγόνας, Ἔνθα κ᾽ ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς.
Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐχρῶν-
το τοῖς οἰκείοις τῶν θεῶν, καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. καὶ δοῦλος οὐδεὶς ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ᾽ οἱ νέοι τῶν
ἐλευθέρων ᾠνοχόουν, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱὸς καίτοι νυμφίος ὑπάρχων, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις.
παρὰ δὲ τῇ καλῇ Σαπφοῖ καὶ ὁ Ἑρμῆς οἰνοχοεῖ, καὶ οἱ δειπνήσαντες ἀπελύοντο φωτὸς ὄντος. ἐν ἐνί-
οις δὲ καὶ τῶν περσικῶν συμποσίων ἐγίνοντό τινες καὶ βουλαί, καθάπερ ἐν τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος
κατὰ τὴν στρατείαν. τὸ δὲ τοῦ Ἀλκινόου συμπόσιον πρὸς ὃ ἀποτέταται τοῦ Ὀδυσσέως ὁ λόγος,
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ᾽ ἀνὰ δώματ᾽ ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ. Ξένου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν
Φαιάκων τρυφερῶν ὅπερ συμβάλλων τὶς πρὸς τὰ τῶν φιλοσόφων συμπόσια κοσμιώτερον ἂν εὕ-
ροι. καίτοι τοῦτο περιέχον καὶ ἱλαρότητα καὶ παιδιὰν εὐσχήμονα. μετὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμ-
νικὸν ᾄδει ὁ ᾠδὸς ἀμφ᾽ Ἄρεως φιλότητα μῦθόν τινα χλεύῃ κεκραμένον. καίτοι εἰς τὴν μνηστηροφο-
νίαν ὑποθηκῶν ὑποτιθεμένων τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ Κυλλοποδίωνος τὸν ἀνδρειότα-
τον Ἄρη καταγωνισαμένου. ἐκαθέζοντο δὲ καὶ δειπνοῦντες οἱ τότε. πολλαχοῦ γοῦν ὁ Ὅμηρος φη-
ὀδ.α σίν. Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. Ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέριός ἐστι κα-
θέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅπερ θρῆνυν καλοῦντες, ἐντεῦθεν αὐτὸν ὠνόμασαν θρόνον τοῦ θρήσασθαι
χάριν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ καθέζεσθαι τάσσουσιν, ὡς Φιλήτας. θρήσασθαι πλατάνῳ γαίῃ ὑπό. ὁ δὲ κλισμὸς
περιττοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. τούτων δ᾽ εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. τῷ γοῦν Ὀδυσσεῖ ἐπαίτῃ
εἶναι δοκοῦντι, δίφρον ἀεικέλιον φησὶ καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν. οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ
ἔχει καὶ τοὔνομα, κεκραμένοι παρειστήκεισαν. ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι, τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις
ἀεὶ πλήρεις παρεῖχον τὸ ποτήριον. τοῖς δ᾽ ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδο-
ι.δ μενέα φησί Σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ Ἕστηχ᾽ ὥσπερ ἐμοὶ πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγει. Προέπινον
ι.ι δ᾽ ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς (τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστιν) ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον Πλησάμενος δ᾽
οἴνοιο δέπας δείδεκτ᾽ Ἀχιλῆα. Ὁσάκις δὲ καὶ προφὰς ἐλάμβανον προεξήκαμεν ἤδη. ὅτι δὴ

προεῖς

τρεῖς ἦσαν. διὰ τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν ἄριστον, ποτὲ δὲ δεῖπνον ὀνομάζεσθαι. γελοῖοι γάρ εἰσιν οἱ φάσκοντες ὅτι καὶ τέσσαρας ἐλάμβανον. ἐπεὶ ὁ ποιητὴς ἔφη. σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας, οὐ νοοῦντες ὅτι λέγει τὸν διαλινὸν διατρίψας χρόνον. ὅμως δὲ οὐδεὶς δείξει παρὰ τῷ ποιητῇ τρίς τινα λαμβάνοντα προφάς. ἁμαρτάνουσι δὲ οἱ ἐφεξῆς τιθέντες τούτους τοὺς στίχους. Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων. Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας. Εἰ γὰρ εἴδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, δῆλον ὡς κρεάτων λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν οὐκ ἔδει παρεισφέρειν. διόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. Ἀπαλλαγέντων δὲ τῶν δειπνούντων αἱ τράπεζαι ἐβαστάζοντο, ὥσπερ παρὰ τοῖς μνηστῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν, ἐφ' ὧν καὶ λέγει, Ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός. Δῆλον ὡς τὰ ἀγγεῖα. καὶ γὰρ τῶν ὅπλων τὰ σκεπαστικὰ θώρακα καὶ κνημῖδας καὶ τὰ τούτοις ἐμφερῆ λέγουσιν ἔντη, καθάπερ αἴτια τῶν τοῦ σώματος μερῶν ὄντα. τῶν δὲ ἡρωϊκῶν οἴκων τοὺς μείζονας Ὅμηρος μέγαρα καλεῖ καὶ δώματα καὶ κλισίας. οἱ δὲ νῦν, ξενῶνας καὶ ἀνδρῶνας νομίζουσι. τί οὖν ὀνομάσαιμεν ἄνδρες φίλοι τὸ συμπόσιον, ὅπερ Ἀντίοχος ὁ ἐπιφανὴς μὲν κληθείς, ἐπιμανὴς δ' ἐκ τῶν πράξεων ὀνομασθείς, βασιλεὺς δ' ἦν οὗτος τῶν Συριακῶν τῶν ἀπὸ Σελεύκου υἱός, περὶ οὗ φησὶ Πολύβιος τάδε. ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐλῆς ἐνίοτε τοὺς θεραπεύοντας ὅπου τύχοι τῆς πόλεως αὐτῶν ἐφαίνετο δεύτερος καὶ τρίτος. μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο καὶ χρυσοχοΐοις εὑρησιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας, ἔπειτα καὶ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων ὡμίλει ᾧ τύχοι. καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων συνέπινε τῶν εὐτελεστάτων. ὅτε δὲ τῶν νεωτέρων αἴσθοιτό τινας συνευωχουμένους, οὐδεμίαν ἔμφασιν ποιήσας παρῆν, ἐπικωμάζων μετὰ κεραμίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀφισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ἀποθέμενος ἐσθῆτα τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀρχαιρεσιάζων. καὶ τοὺς μὲν δεξιούμενος, τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν ψῆφον. ποτὲ μὲν ὡς ἀγορανόμος γένηται, ποτὲ δὲ καὶ ὡς δήμαρχος. τυχὼν δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ καθίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάντινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, διήκουε τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν γινομένων συναλλαγμάτων, καὶ διέκρινε μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας. ἐξ ὧν εἰς ἀπορίαν ἦγε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεῖς. οἱ μὲν γὰρ ἀφελῆ τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ δὲ μαινόμενον. καὶ γὰρ περὶ τὰς δωρεὰς ἦν παραπλήσιος. ἐδίδου γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορκαδείους, τοῖς δὲ φοινικοβαλάνους, ἄλλοις δὲ χρυσίον. καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δέ τισι τυγχάνων οὓς μὴ ἑωράκει ποτὲ ἐδίδου δωρεὰς ἀπροσδοκήτους. ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις, καὶ ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς πάντας ὑπερέβαλλε τοὺς βεβασιλευκότας. τοῦτο δ' ἄν τις τεκμήραιτο ἔκ τε τοῦ παρ' Ἀθηναίοις Ὀλυμπιείου, καὶ τῶν περὶ τὸν ἐν Δήλῳ βωμὸν ἀνδριάντων. ἐλοῦτο δὲ καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις βαλανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ βαλανεῖα πεπληρωμένα, κεραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μύρων τῶν πολυτελεστάτων. ὅτε καί τινος εἰπόντος, μακάριοι ἐστὲ ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς, οἱ καὶ τούτοις χρώμενοι, καὶ ὄζοντες ἡδύ. καὶ μηδὲν τὸν ἄνθρωπον προσειπὼν ὅπου ἐκεῖνος τῇ ἑξῆς ἐλοῦτο, ἐπεισελθὼν ἐποίησεν αὐτοῦ καταχυθῆναι τῆς κεφαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου τῆς στακτῆς καλουμένης. ὡς πάντας ἀναστάντας κυλίεσθαι λουομένους τῷ μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας γέλωτα παρέχειν, καθάπερ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος βασιλεὺς ἀκούσας τοὺς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ συντετελεσμένους ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμιλίου Παύλου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, βουλόμενος τῇ μεγαλουργίᾳ δωρεᾷ ὑπερᾶραι τὸν Παῦλον, ἐξέπεμψε πρέσβεις καὶ θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελοῦντας τοὺς ἐσομένους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάφνης, ὡς πολλὴν γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφιξιν. ἀρχὴν δ' ἐποιήσατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπείαν οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν. καθηγοῦντό τινες Ῥωμαϊκὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν ἐν θώραξιν ἁλυσιδωτοῖς ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις πεντακισχίλιοι, μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι συνεχεῖς ἦσαν, Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθωπλισμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. ἐπὶ δὲ τούτοις Θρᾷκες τρισχίλιοι, καὶ Γαλάται πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες, οἷς ἐπηκολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκοντα. τούτων κατόπιν ἦσαν ἱππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι. ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφάλαροι καὶ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἑταῖροι ἱππεῖς. οὗτοι δὲ ἦσαν εἰς χιλίους πάντες χρυσοφάλαροι. τούτοις συνεχὲς ἦν τὸ τῶν φίλων σύνταγμα, ἴσον καὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπίλεκτοι χίλιοι. τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος ἵππος οἰκείως τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὅπλοις. ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζωωτάς. ἑξήππα μὲν ἦν ἑκατόν, τέθριππα δὲ τεσσαράκοντα, ἔπειτα ἐλεφάντων ἅρμα καὶ συνωρίς. καθ' ἕνα δὲ εἵποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριάκοντα καὶ ἕξ. τὴν δ' ἄλλην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέφικτον. ὡς ἐν κεφαλαίῳ δὲ λεκτέον, ἔφηβοι μὲν γὰρ ἐπόμπευσαν εἰς

ὀδ.α.

Ἀντίοχος ὁ ἐπιμανής.

Ἀντιόχου πομπεία.

ὀκτακοσίους, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους, βόες δ' εὐτραφεῖς περὶ χιλίους. θεωρίας δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσίων. ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλῆθος, οὐ δυνατὸν ἐξηγήσασθαι. πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομένων ἢ νομιζομένων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων εἴδωλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δ' ἠμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελέσι παρέκειντο. εἵπετο δ' αὐτοῖς καὶ νυκτὸς εἴδωλον, καὶ ἡμέρας. γῆς τε καὶ οὐρανοῦ καὶ ἠοῦς καὶ μεσημβρίας. τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος οὕτως ἄν τις ὑπονοήσειεν ὅσον ἦν. ἑνὸς γὰρ τῶν φίλων Διονυσίου τοῦ ἐπιστολογράφου χίλιοι παῖδες ἐπόμπευσαν, ἀργυρώματα ἔχοντες ὧν οὐδὲν ἔλαττον ὁλκὴν εἶχε δραχμῶν χιλίων. βασιλικοὶ δὲ παῖδες παρῆλθον ἑξακόσιοι χρυσώματα ἔχοντες. ἔπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἔρραινον εἰς διακοσίας. ταύταις δ' ἑξῆς ἐπόμπευον ἐν χρυσόποσι μὲν φορείοις ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσιαι καθήμεναι πολυτελῶς διεσκευασμέναι. καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ἦν. ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κυνηγεσίων κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας ἐν αἷς τὰς θέας συνετέλει, πρώτε μὲν τὰς πρώτας ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρῳ. ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κινναμωμίνου τὰ ἴσα καὶ ναρδίνου. παραπλησίως δὲ καὶ ταῖς ἑξῆς εἰσεφέρετο τήλινον, ἀμαράκινον, † εἰρινόν. πάντα διαφέροντα ταῖς εὐωδίαις. ἐστρώθη δὲ εἰς εὐωχίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγίνετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. ἵππον γὰρ ἔχων εὐτελῆ παρέτρεχε παρὰ τὴν πομπήν, τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς δὲ ἐπέχειν. κατὰ δὲ τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δ' ἀνέκλινε. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγε. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον ἀνεπήδα, καὶ μετανίστατο. καὶ περιῄει τὸν πότον προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων. προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρισμένων ὑπὸ τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσεφέρετο ὅλος κεκαλυμμένος. καὶ εἰς τὴν γῆν ἐτίθετο, ὡς εἷς ὢν δῆτα τῶν μίμων, καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης, ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο, καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελωτοποιῶν ὥστε πάντας αἰσχυνομένους φεύγειν. ταῦτα δὲ πάντα συνετελέσθη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίσατο παρασπονδήσας τὸν φιλομήτορα βασιλέα παιδίσκον ὄντα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμβαλλομένων. ἱεροσυλήκει δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν.

Φιλαδέλφου πομπή.

Θαυμασάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τήν τε τοῦ βασιλέως διάνοιαν ὡς οὐκ ἐπιφανής, ἀλλ' ὄντως ἐπιμανὴς ὑπῆρχε, προσέθηκεν ὁ Μασούριος περὶ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γεγενημένης ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ βασιλέως πομπῆς, Καλλίξενον τὸν ῥόδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, ὅς φησι. πρὸ δὲ τοῦ ἄρξασθαι, τὴν κατασκευασθεῖσαν σκηνὴν ἐν τῷ τῆς ἄκρας περιβόλῳ χωρὶς τῆς τῶν στρατιωτῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ παρεπιδήμων ὑποδοχῆς ἐξηγήσομαι. καλὴ γὰρ εἰς ὑπερβολὴν ἀξία τε ἀκοῆς ἐγενήθη. τὸ μὲν οὖν μέγεθος αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα κλίνας ἐπιδεχόμενον κύκλῳ, διασκευὴν δὲ εἶχε τοιαύτην. κίονες διεστάθησαν ξύλινοι, πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν ἑκάστην τοῦ μήκους πεντηκοντάπηχεις πρὸς ὕψος, ἑνὶ δὲ ἐλάττους κατὰ πλάτος. ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. αὕτη δ' ἐνεπετάσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκινοβαφεῖ περιλεύκῳ. καθ' ἑκάτερον δὲ μέρος εἶχε δοκοὺς μεσολεύκους ἐν πετάσμασι πυργωτοῖς κατειλημμένας. ἐν αἷς φατνώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτέτακτο. τῶν δὲ κιόνων οἱ μὲν τέσσαρες ὡμοίωντο φοίνιξιν. οἱ δ' ἀνὰ μέσον θύρσων εἶχον φαντασίαν. τούτων δ' ἐκτὸς περίστυλος ἐπεποίητο σῦριγξ ταῖς τρισὶ πλευραῖς καμαρωτὴν ἔχουσα στέγην. ἐν ᾗ τὴν τῶν κατακειμένων ἀκολουθίαν ἑστάναι συνέβαινεν. ἧς τὸ μὲν ἐντὸς αὐλαίαις περιείχετο φοινικίναις. ἐπὶ δὲ τῶν ἀναμέσον χώρων, δοραὶ θηρίων παράδοξοι καὶ τῇ ποικιλίᾳ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἐκρέμαντο. τὸ δὲ περιέχον αὐτὴν ὕπαιθρον μυρρίναις τε καὶ δάφναις καὶ ἄλλοις ἐπιτηδείοις ἔρνεσιν ἐγεγόνει συνηρεφές. τὸ δ' ἔδαφος πᾶν, ἄνθεσι κατεπέπαστο παντοίοις. ἡ γὰρ Αἴγυπτος καὶ διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ διὰ τοὺς κηπεύοντας, τὰ σπανίως καθ' ὥραν ἐνεστηκυῖαν ἐν ἑτέροις φυόμενα τόποις ἄφθονα γεννᾷ καὶ διαπαντός. καὶ οὔτε ῥόδον, οὔτε λευκόιον, οὔτ' ἄλλο ῥαδίως ἄνθος ἐκλιπεῖν οὐθὲν οὐδέποτ' εἴωθε. διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον χειμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γενηθείσης, παράδοξος ἡ φαντασία τότε τοῖς ξένοις κατέστη. τὰ γὰρ εἰς μίαν εὑρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἂν δυνηθέντα ἐν ἄλλῃ πόλει ῥαδίως. ταῦτα καὶ τῷ πλήθει τῶν κατακειμένων ἐχορηγεῖτο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως. καὶ εἰς τὸ τῆς σκηνῆς ἔδαφος κατεπέπαστο χύδην, θείου τινὸς ὡς ἀληθῶς ἀποτελοῦντα λειμῶνος πρόσοψιν. διέκειτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τῆς σκηνῆς παραστάδων ζῷα μαρμάρινα τῶν πρώτων τεχνιτῶν, ἑκατόν. ἐν δὲ ταῖς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν Σικυωνιακῶν ζωγράφων,

γράφων. ψάλλαξ δ' ἐπέκειντο εἰκασίαι παντοῖοι καὶ χιτῶνες χρυσυφεῖς, ἐφαπτίδες τε κάλλισται. τινὲς μὲν εἰκόνας ἔχουσαι τῶν βασιλέων ἐνυφασμένας, αἱ δὲ μυθικὰς διαθέσεις. ὑπεράνω δὲ τούτων θυρεοὶ περιέκειντο ἐναλλὰξ ἀργυροῖ τε καὶ χρυσοῖ. ἐν δὲ ταῖς ἐπάνω τούτων χώραις οὔσαις ὀκταπήχεσιν ἄντρα κατεσκεύαστο. ἐπὶ μὲν τὸ μῆκος τῆς σκηνῆς ἓξ ἑκατέρας πλευρᾶς, κατὰ πλάτος δὲ τέτταρα. συμπόσιά τε ἐν αὐτοῖς ἀλλήλων αὐτοῖς τραγικῶν τε καὶ κωμικῶν καὶ σατυρικῶν ζώων, ἀληθινὸν ἐχόντων ἱματισμόν. οἷς παρέκειτο καὶ ποτήρια χρυσᾶ. κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφαι ἐλείφθησαν, ἐν αἷς ἔκειντο Δελφικοὶ χρυσοῖ τρίποδες, ὑποστήματα ἔχοντες. κατὰ δὲ τὸν ὑψηλότατον τόπον τῆς ὀροφῆς αἰετοὶ κατὰ πρόσωπον ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πεντεκαιδεκαπήχεις τὸ μέγεθος. ἔκειντο δὲ καὶ κλῖναι χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυσὶ πλευραῖς, ἑκατόν. ἡ γὰρ κατὰ πρόσωπον ὄψις ἀφεῖται ἀναπεπταμένη. ταύταις δ' ἀμφίταποι ἁλουργοῖς ὑπέστρωντο τῆς πρώτης ἐρέας. καὶ περιστρώματα ποικίλα διαπρεπῆ ταῖς τέχναις ἐπῆν. ψιλαὶ δὲ περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν χώραν ἐκάλυπτον. ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζωδίων. παρετέθησαν δὲ καὶ τρίποδες τοῖς κατακειμένοις χρυσοῖ, διακόσιοι τὸν ἀριθμόν. ὥστ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην ἐπ' ἀργυρῶν διέδρων. ἐκ δὲ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὴν ἀπόνιψιν ἑκατὸν ἀργυραῖ λεκάναι, καὶ καταχύσεις ἴσαι παρέκειντο. ἐπεπήγει δὲ τοῦ συμποσίου κατ' αὐτικρὺ καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικίων καὶ ποτηρίων, τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν χρῆσιν ἀνηκόντων καὶ κατασκευασμάτων ἔκθεσιν. ἃ δὴ πάντα χρυσᾶ τε ἦν καὶ διάλιθα θαυμαστὰ ταῖς τέχναις. τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ μέρος κατασκευὴν καὶ τὰ γένη μακρὸν ἐπεφαίνετό μοι δηλοῦν. τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος, εἰς μύρια τάλαντα ἀργυρίου τὴν σύμπασαν εἶχε κατασκευήν. ἐπεὶ δὲ τῆς σκηνῆς τὴν κατασκευὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς πομπῆς ἐξήγησιν. ἤγετο γὰρ διὰ τοῦ κατὰ τὴν πόλιν σταδίου. πρώτη δ' ἐβάδιζεν ἑωσφόρου. καὶ γὰρ ἀρχὴν εἶχεν ἡ πομπή, καθ' ὃν ὁ προειρημένος ἀστὴρ φαίνεται χρόνον. ἔπειθ' ἡ τοῖς τῶν βασιλέων γονεῦσι κατωνομασμένη. μετὰ δὲ ταύτας αἱ τῶν θεῶν ἁπάντων οἰκείαν ἔχουσαι τῆς περὶ ἑκάστων αὐτῶν ἱστορίας διασκευήν. τὴν δὲ τελευταίαν ἑσπέρου συνέβαινεν εἶναι, τῆς ὥρας εἰς τοῦτο συναγούσης τὸν καιρόν. τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἴ τις εἰδέναι βούλεται, τὰς τῶν πεντετηρίδων γραφὰς λαμβάνων ἐπισκοπείτω. τῆς δὲ Διονυσιακῆς πομπῆς, πρῶτοι μὲν προῄεσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνείργοντες Σειληνοὶ πορφυρᾶς χλανίδας, οἱ δὲ φοινικίδας ἠμφιεσμένοι. τούτοις δ' ἐπηκολούθουν Σάτυροι καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι λαμπάδας φέροντες κισσίνας διαχρύσους. μεθ' οὓς Νῖκαι χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. ἔφερον δ' αὗται θυμιατήρια ἑξαπήχη κισσίνοις καὶ χρυσοῖς κλωσὶ † διακεκοσμημένα, ζωωτοὺς ἐνδεδυκυῖαι χιτῶνας. αὗται δὲ πολὺν κόσμον χρυσοῦν περικείμεναι. μετὰ δὲ ταύτας εἵπετο βωμὸς ἑξάπηχυς διπλοῦς κισσίνῃ φυλλάδι διαχρύσῳ πεπυκασμένος, ἔχων ἀμπέλινον χρυσοῦν στέφανον μεσολεύκοις μίτραις κατειλημμένον. ἐπηκολούθουν δ' αὐτῷ παῖδες ἐν χιτῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν καὶ σμύρναν, ἔτι δὲ κρόκον ἐπὶ χρυσῶν μαζονόμων φέροντες ἑκατὸν εἴκοσι. μεθ' οὓς σάτυροι τεσσαράκοντα ἐστεφανωμένοι κισσίνοις χρυσοῖς στεφάνοις. τὰ δὲ σώματα οἱ μὲν ἐκέχριντο ὀστρείῳ, τινὲς δὲ μίλτῳ καὶ χρώμασιν ἑτέροις. ἔφερον δὲ καὶ οὗτοι στέφανον χρυσοῦν ἐξ ἀμπέλου καὶ χρυσοῦ εἰργασμένον, μεθ' οὓς Σειληνοὶ δύο ἐν πορφυραῖς χλαμύσι, καὶ κρηπῖσι λευκαῖς. εἶχε δ' αὐτῶν ὁ μὲν πέτασον καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ὁ δὲ σάλπιγγα. μέσος δὲ τούτων ἐβάδιζεν ἀνὴρ μείζων τετράπηχυς ἐν τραγικῇ διαθέσει καὶ προσώπῳ φέρων χρυσοῦν Ἀμαλθείας κέρας. ὃς προσηγορεύετο Ἐνιαυτός. ᾧ γυνὴ περικαλλεστάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἵπετο, πολλῷ χρυσῷ καὶ διαπρεπεῖ κεκοσμημένη. φέρουσα τῇ μὲν μιᾷ τῶν χειρῶν στέφανον περσαίας, τῇ δ' ἑτέρᾳ ῥάβδον φοίνικος. ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη Πεντετηρίς. ταύτῃ δ' ἐπηκολούθουν ὧραι τέσσαρες διεσκευασμέναι, καὶ δύο κίσσινα ἐκ χρυσοῦ ἑξαπήχη, καὶ βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦς. καὶ πάλιν Σάτυροι στεφάνους ἔχοντες κισσίνους χρυσοῦς φοινικίδας περιβεβλημένοι. ἔφερον δ' οἱ μὲν οἰνοχόην χρυσῆν, οἱ δὲ καρχήσιον. μεθ' οὓς ἐπορεύετο Φιλίσκος ὁ ποιητής, ἱερεὺς ὢν Διονύσου. καὶ πάντες οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. τούτων δ' ἐφεξῆς ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες, ἆθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χορηγοῖς. ὁ μὲν † παιδίσκος ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος. ὁ δὲ πηχῶν δώδεκα, ὁ τῶν ἀνδρῶν. μετὰ τούτους τετράκυκλος πηχῶν τεσσαρεσκαίδεκα, ὀκτὼ δὲ τὸ πλάτος ἤγετο ὑπὸ ἀνδρῶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπῆν ἄγαλμα Διονυσίου, δεκάπηχυ σπένδον ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔχον διάπεζον. καὶ ἐπ' αὐτοῦ κροκωτὸν διαφανῆ. περιβέβλητο δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποίκιλον. προέκειτο δὲ αὐτοῦ κρατὴρ Λακωνικὸς χρυσοῦς μετρητῶν δεκαπέντε, καὶ τρίπους χρυσοῦς ἐφ' οὗ θυμιατήριον χρυσοῦν, καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ κασίας μεσταὶ καὶ κρόκου. περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ σκιὰς ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου καὶ τῆς λοιπῆς ὀπώρας κεκοσμημένη. προσήρτητο δὲ καὶ στέφανοι καὶ ταινίαι καὶ θύρσοι καὶ τύμπανα καὶ μίτραι, πρόσωπά τε σατυρικὰ καὶ κωμικὰ καὶ τραγικά. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι. καὶ πέσσους τελεταὶ καὶ θίασοι παντοδαποὶ καὶ τὰ λίκνα φέρουσαι. μετὰ δὲ ταῦ

παιδίσκων.

τα μακέται αἱ καλούμεναι Μιμαλλόνες, καὶ Βασσάραι, καὶ Λυδαὶ κατακεχυμέναι τὰς τρίχας καὶ ἐστεφανωμέναι, τινὲς μὲν ὄφεσιν, αἱ δὲ σμίλακι καὶ ἀμπέλῳ καὶ κισσῷ. κατεῖχον δὲ ταῖς χερσὶν αἱ μὲν ἐγχειρίδια, αἱ δὲ ὄφεις. μετὰ δὲ ταύτας ἤγετο τετράκυκλος πηχῶν ὀκτὼ πλάτος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξήκοντα. ἐφ᾽ ἧς ἄγαλμα Νύσης ὀκτάπηχυ καθήμενον ἐνδεδυκὸς μὲν θάψινον χιτῶνα χρυσοποίκιλον, ἱμάτιον δὲ ἠμφίεσο Λακωνικόν. ἀνίστατο δὲ τοῦτο μηχανικῶς, οὐδενὸς τὰς χεῖρας προσάγοντος. καὶ σπείσαν ἐκ χρυσῆς φιάλης γάλα, πάλιν ἐκάθητο. εἶχε δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρσον ἐστεμμένον μίτραις. αὕτη δ᾽ ἐστεφάνωτο κισσίνῳ χρυσῷ, καὶ βότρυσι διαλίθοις πολυτελέσιν. εἶχε δὲ σκιάδα καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς τετρακύκλου κατεπεπήγεσαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες. ἑξῆς εἵπετο ἄλλη τετράκυκλος μῆκος πηχῶν εἰκοσιτεσσάρων, πλάτος πεντεκαίδεκα πλήρης σταφυλῆς. ἐπάτουν δὲ ἑξήκοντα Σάτυροι πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες μέλος ἐπιλήνιον. ἐφειστήκει δ᾽ αὐτοῖς Σιληνός. καὶ δι᾽ ὅλης τῆς ὁδοῦ τὸ γλεῦκος ἔρρει. ἑξῆς ἐφέρετο τετράκυκλος μῆκος πηχῶν κέ, πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα. ἤγετο δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐφ᾽ ἧς ἦν ἀσκὸς τρισχιλίους ἔχων μετρητὰς ἐκ παρδαλῶν δερμάτων ἐρραμμένος. ἔρρει δὲ καὶ οὗτος κατὰ μικρὸν ἀνιέμενος κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν. ἠκολούθουν δ᾽ αὐτῷ Σάτυροι καὶ Σιληνοὶ ἑκατὸν εἴκοσι ἐστεφανωμένοι. φέροντες οἱ μὲν οἰνοχόας, οἱ δὲ φιάλας, οἱ δὲ θηρικλείους μεγάλας, πάντα χρυσᾶ. ἐχόμενος ἤγετο κρατὴρ ἀργυροῦς ἑξακοσίους χωρῶν μετρητὰς ἐπὶ τετρακύκλου ἑλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακοσίων. εἶχε δὲ καὶ ὑπὸ τὰ χείλη καὶ τὰ ὦτα, καὶ ὑπὸ τὴν βάσιν ζῶα τετορευμένα. καὶ διὰ μέσου ἐστεφάνωτο χρυσῷ διαλίθῳ. ἑξῆς ἐπεφέρετο κυλίκεια ἀργυρᾶ δωδεκαπήχη δύο, ὕψος πηχῶν ἕξ. ταῦτα δ᾽ εἶχεν ἄνω τε ἀκρωτήρια καὶ ἐν ταῖς γάστραις κύκλῳ. καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν ζῴδια ἡμιπήχη καὶ πηχυαῖα, πλῆθος πολλά. καὶ λουτῆρες μεγάλοι δέκα, καὶ κρατῆρες ἑκκαίδεκα. ὧν οἱ μείζους ἐχώρουν μετρητὰς τριάκοντα, οἱ δ᾽ ἐλάχιστοι πέντε. εἶτα λέβητες ἕξ. βανωτοὶ εἰκοσιτέσσαρες ἐπ᾽ ἐγγυθήκαις πέντε. καὶ ληνοὶ ἀργυραῖ δύο. ἐφ᾽ ὧν ἦσαν βῖκοι εἰκοσιτέσσαρες. τράπεζά τε ὁλάργυρος δωδεκάπηχυς. καὶ ἄλλαι ἑξαπήχεις τριάκοντα. πρὸς δὲ τούτοις, τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἷς μὲν εἶχε τὴν περίμετρον πηχῶν ἑκκαίδεκα, κατάργυρος ὢν ὅλος. οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττους ὄντες διάλιθοι κατὰ μέσον ὑπῆρχον. μετὰ δὲ τούτους ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες ἀργυροῖ, ὀγδοήκοντα τὸν ἀριθμόν, ἐλάττους τῶν προειρημένων. ὧν αἱ γωνίαι τετράμετροι, ὑδρίαι εἴκοσι καὶ ἕξ. ἀμφορεῖς Παναθηναικοὶ δεκαέξ. ψυκτῆρες ἑκατὸν ἑξήκοντα. τούτων ὁ μέγιστος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. ταῦτα μὲν οὖν ἦν ἅπαντα ἀργυρᾶ. ἐχόμενα δὲ τούτων ἐπόμπευον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες κρατῆρας Λακωνικοὺς τέτταρας ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους. τετραμέτρητοι ἕτεροι, Κορινθιουργεῖς δύο. οὗτοι δ᾽ εἶχον ἄνωθεν καθήμενα περιφανῆ τετορευμένα ζῶα. καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ, καὶ ἐν ταῖς γάστραις πρόστυπα ἐπιμελῶς πεποιημένα. ἐχώρει δ᾽ ἕκαστος μετρητὰς ὀκτώ, ἐπ᾽ ἐγγυθήκαις, καὶ ληνὸς ἐν ᾗ ἦσαν βῖκοι δέκα, ὁλκεῖα δύο, ἑκάτερον χωροῦν μετρητὰς πέντε. κώθωνες διμέτρητοι δύο, ψυκτῆρες εἴκοσι δύο. ὧν ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκοντα, ὁ δὲ ἐλάχιστος ἐχώρει μετρητήν. ἐπόμπευσαν δὲ τρίποδες χρυσοῖ μεγάλοι τέτταρες. καὶ χρυσωματοθήκη χρυσῆ διάλιθος πηχῶν δέκα, ὕψος ἔχουσα βασμοὺς ἕξ. ἐν οἷς καὶ ζῶα τετραπάλαιστα ἐπιμελῶς πεποιημένα πολλὰ τὸν ἀριθμόν, καὶ κυλίκια δύο, καὶ ὑάλινα διάχρυσα δύο. ἐγγυθῆκαι χρυσαῖ τετραπήχεις δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς, ὑδρίαι δέκα, βωμὸς τρίπηχυς, μαζονόμια εἰκοσιπέντε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορεύοντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι ἐνδεδυκότες χιτῶνας λευκούς. ἐστεφανωμένοι οἱ μὲν κισσῷ, οἱ δὲ πίτυϊ. διακόσιοι δὲ καὶ πεντήκοντα χοεῖς εἶχον χρυσοῦς, τετρακόσιοι δὲ ἀργυροῦς. ἕτεροι δὲ τριακόσιοι καὶ εἴκοσι ψυκτήρια ἔφερον χρυσᾶ, οἱ δὲ ἀργυρᾶ. μεθ᾽ οὓς ἄλλοι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκισμοῦ χρείαν. ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσᾶ, πεντήκοντα δὲ ἀργυρᾶ. τριακόσια δὲ κεκηρογραφημένα χρώμασι παντοίοις. καὶ κεραθέντων ἐν ταῖς ὑδρίαις καὶ πίθοις πάντες κοσμίως ἐγλυκάνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ. ἑξῆς τούτοις καταλέγει τετραπήχεις τραπέζας. ἐφ᾽ ὧν πολλὰ θέας ἄξια πολυτελῶς κατεσκευασμένα περιήγετο θεάματα. ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σεμέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας τινὲς διαχρύσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμήτων. οὐκ ἄξιον δὲ ἦν παραλιπεῖν τήνδε τὴν τετράκυκλον, μῆκος οὖσαν πηχῶν εἰκοσιδύο, πλάτος δεκατεσσάρων, ὑπὸ ἀνδρῶν ἑλκομένην πεντακοσίων. ἐφ᾽ ἧς ἄντρον ἦν βαθὺ καθ᾽ ὑπερβολήν, κισσῷ καὶ μίλτῳ. † ἐκ τούτου περιστεραὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καθ᾽ ὅλην ἐξίπταντο τὴν ὁδόν, λημνίσκοις τοὺς πόδας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν θεωμένων ἁρπάζεσθαι. ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ κρουνοὶ δύο, ὁ μὲν γάλακτος, ὁ δὲ οἴνου. πᾶσαι δ᾽ αἱ περὶ αὐτὸν νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοῦς.

† ἢ ὁ δὲ Ἑρμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς. ἐπὶ δὲ ἄλλης τετρακύκλου † ἣ περιεῖχε τὴν ἐξ Ἰνδῶν κάθοδον Διονύσου, Διόνυσος ἦν δωδεκάπηχυς, ἐπ᾽ ἐλέφαντος κατακείμενος, ἠμφιεσμένος πορφυρίδα καὶ στέφανον κισσοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων, εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶ θυρσόλογχον χρυσοῦν. ὑπεδέδετο δὲ ἐμβάδας χρυσοβαφεῖς. προεκάθητο δ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τραχήλῳ τοῦ ἐλέφαντος

σατυρίσκος

σατυρίσκος πεντάπηχυς ἐστεφανωμένος πίτυος στεφάνῳ χρυσῷ, τῇ δεξιᾷ χειρὶ αἰγέῳ κέρατι χρυσῷ σημαίνων. ὁ δὲ ἐλέφας σκευὴν εἶχε χρυσῆν, καὶ περὶ τῷ τραχήλῳ κίσσινον χρυσοῦν στέφανον. ἠκολούθουν δὲ τούτῳ παιδίσκαι πεντακόσιαι κεκοσμημέναι χιτῶσι πορφυροῖς χρυσῷ διεζωσμέναι. ἐστεφάνωντο δὲ αἱ μὲν ἡγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίας, οἱ μὲν ἀργυρᾶς, οἱ δὲ χαλκᾶς ἔχοντες. μετὰ δὲ τούτους ἐπορεύοντο ὄνων ἶλαι πέντε, ἐφ' ὧν ἦσαν Σειληνοὶ καὶ Σάτυροι ἐστεφανωμένοι. τῶν δὲ ὄνων οἱ μὲν χρυσᾶς, οἱ δὲ ἀργυρᾶς προμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον. μετὰ δὲ τούτους ἐλεφάντων ἅρματα ἀφείθη εἰκοσιτέσσαρα, καὶ συνωρίδες τράγων ἑξήκοντα, κώλων † δεκαδύο, ὀρύγων ἑπτὰ καὶ βουβάλων δεκαπέντε. στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ἐλάφων ἑπτά. καὶ συνωρίδες τέσσαρες ὄνων ἀγρίων ἅρματα τέσσαρα. ἐπὶ δὲ πάντων τούτων ἀνεβεβήκει παιδάρια χιτῶνας ἔχοντα ἡνιοχικοὺς καὶ πετάσους. παρανεβεβήκει δὲ παιδισκάρια διεσκευασμένα πελταρίοις καὶ θυρσολόγχοις, κεκοσμημένα ἱματίοις καὶ χρυσίοις. ἐστεφάνωτο δὲ τὰ μὲν ἡνιοχοῦντα παιδάρια πίτυϊ, τὰ δὲ παιδισκάρια κισσῷ. ἐπῆσαν δὲ συνωρίδες καμήλων ἐξ ἑκατέρου μέρους τρεῖς, αἷς ἐπηκολούθουν ἀπῆναι ὑφ' ἡμιόνων ἀγόμεναι. αὗται δ' εἶχον σκηνὰς βαρβαρικάς, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο γυναῖκες Ἰνδαί, καὶ ἕτεραι κεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλωτοι. κάμηλοι δ' αἱ μὲν ἔφερον λιβανωτοῦ μνᾶς τριακοσίας, κρόκου καὶ κασίας καὶ κινναμώμου καὶ ἴριδος καὶ τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων διακοσίας. ἐχόμενοι τούτων ἦσαν Αἰθίοπες δωροφόροι, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δὲ ἐβένου κορμοὺς δισχιλίους. ἄλλοι χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου κρατῆρας ἑξήκοντα, καὶ ψήγματα χρυσίου. μεθ' οὓς ἐπόμπευσαν κυνηγοὶ δύο ἔχοντες σιβύνας ἐπιχρύσους. ἤγοντο δὲ καὶ κύνες δισχίλιοι τετρακόσιοι. οἱ μὲν Ἰνδοί, οἱ λοιποὶ δὲ Ὑρκανοὶ καὶ Μολοσσοί, καὶ ἑτέρων γενῶν. ἑξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πεντήκοντα, φέροντες δένδρα, ἐξ ὧν ἀνήρτητο θηρία παντοδαπὰ καὶ ὄρνεα. εἶτ' ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοί, πλήθει πολλοί. εἰπὼν δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ καταλέξας ζώων ἀγέλας, ἐπιφέρει πρόβατα Αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα. ἀράβια τριακόσια, εὐβοϊκὰ εἴκοσι. κολοίλευκοι βόες Ἰνδικοὶ εἴκοσι ἕξ, Αἰθιοπικοὶ ὀκτώ, ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία, παρδάλεις δεκατέσσαρες, πάνθηροι δεκαέξ, λυγκία τέσσαρα, ἄρκηλοι τρεῖς, καμηλοπάρδαλις μία, ῥινόκερως Αἰθιοπικὸς εἷς. ἑξῆς ἐπὶ τετρακύκλου Διόνυσος περὶ τὸν τῆς Ῥέας βωμὸν καταπεφευγώς, ὅτε ὑπὸ Ἥρας ἐδιώκετο, στέφανον ἔχων χρυσοῦν, Πριάπου αὐτῷ παρεστῶτος ἐστεφανωμένου χρυσῷ κισσίνῳ. τὸ δὲ τῆς Ἥρας ἄγαλμα στεφάνην εἶχε χρυσῆν. Ἀλεξάνδρου δὲ καὶ Πτολεμαίου ἀγάλματα ἐστεφανωμένα στεφάνοις κισσίνοις ἐκ χρυσοῦ. τὸ δὲ τῆς Ἀρετῆς ἄγαλμα, τὸ παρεστὸς τῷ Πτολεμαίῳ στέφανον εἶχεν ἐλαίας χρυσοῦν. καὶ Πρίαπος δ' αὐτοῖς συμπαρῆν ἔχων στέφανον κισσὸν ἐκ χρυσοῦ. Κόρινθος δὲ πόλις παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ, ἐστεφάνωτο διαδήματι χρυσῷ. παρέκειτο δὲ πᾶσι τούτοις κυλίκιον μεστὸν χρυσωμάτων, κρατήρ τε χρυσοῦς μετρητῶν πέντε. τῇ δὲ τετρακύκλῳ ταύτῃ ἠκολούθουν γυναῖκες ἔχουσαι ἱμάτια πολυτελῆ, καὶ κόσμον. προσηγορεύοντο δὲ πόλεις, αἵ τε ἀπ' Ἰωνίας καὶ λοιπαὶ Ἑλληνίδες, ὅσαι τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους κατοικοῦσαι, ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν. ἐφόρουν δὲ πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλῳ τετρακύκλῳ θύρσος ἐνενηκοντάπηχυς χρυσοῦς, καὶ λόγχη ἀργυρᾶ ἑξηκοντάπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῃ φαλλὸς χρυσοῦς πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι διαγεγραμμένος καὶ διαδεδεμένος στέμμασι διαχρύσοις, ἔχων ἐπ' ἄκρου ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἦν ἡ περίμετρος πηχῶν ἕξ. πολλῶν οὖν καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν ταῖς πομπαῖς ταύταις μόνα ἐξελεξάμεθα, ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ ἄργυρος. καὶ γὰρ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἄξιαι, καὶ θηρίων πλήθη καὶ ἵππων, καὶ λέοντες παμμεγέθεις εἴκοσι καὶ τέσσαρες. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι τετράκυκλοι, οὐ μόνον εἰκόνας βασιλέων φέρουσαι, ἀλλὰ καὶ θεῶν πολλαί. μεθ' ἃς χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξακοσίων. ἐν οἷς κιθαρισταὶ συνεφώνουν τριακόσιοι ἐπιχρύσους ἔχοντες ὅλας κιθάρας καὶ στεφάνους χρυσοῦς. μεθ' οὓς ταῦροι διῆλθον δισχίλιοι ὁμοιοχρώματοι χρυσόκερῳ προμετωπίδας χρυσᾶς καὶ ἀνὰ μέσον στεφάνους, ὅρμους τε καὶ αἰγίδας περὶ τῶν στηθῶν ἔχοντες. ἦν δ' ἅπαντα ταῦτα χρυσᾶ. καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς ἤγετο πομπή, καὶ ἄλλων παμπόλλων θεῶν. καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐφ' ἅρματος ἐλεφάντων ἀληθινῶν ἐφέρετο χρυσοῦς, Νίκην καὶ Ἀθηνᾶν ἐξ ἑκατέρου μέρους ἔχων. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ θρόνοι πολλοὶ ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ κατεσκευασμένοι, ὧν ἐφ' ἑνὸς ἔκειτο στεφάνη χρυσῆ. ἐπ' ἄλλου δικέρας χρυσοῦν, ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου δὲ κέρας ὁλόχρυσον. ἐπὶ δὲ τὸν Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος θρόνον στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυρίων κατεσκευασμένος χρυσῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θυμιατήρια χρυσᾶ τριακόσια καὶ πεντήκοντα, καὶ βωμοὶ δὲ ἐπίχρυσοι ἐστεφανωμένοι χρυσοῖς στεφάνοις. ὧν ἑνὶ προσεπεπήγεσαν δᾶδες χρυσαῖ δεκαπήχεις τέσσαρες. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ ἐσχάραι ἐπίχρυσοι δώδεκα, ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχυς τῇ ἐπιμέτρῳ, τεσσαρακοντάπηχυς ὕψει. ἡ δὲ πηχῶν δεκαπέντε. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ Δελφικοὶ τρίποδες χρυσοῖ ἐννέα, ἐκ πηχῶν τεσσάρων. ἄλλοι ὀκτώ, πηχῶν ἕξ, ἄλλος πηχῶν τριάκοντα. ἐφ' οὗ ἦν ζῶα χρυσᾶ πεντάπηχη, καὶ στέφανος κύκλῳ χρυσοῦς ἀμπέλινος. παρῆλθον δὲ καὶ φοίνικες ἐπίχρυσοι ὀκταπήχεις ἑπτά, καὶ κηρύκειον ἐπίχρυσον πηχῶν τεσ-

χῶν τεσσαράκοντα πέντε, καὶ κεραυνὸς ἐπίχρυσος πηχῶν τεσσαράκοντα, ναός τε ἐπίχρυσος, οὗ ἡ περίμετρος πηχῶν τεσσαράκοντα. δίκερας πρὸς τούτοις ὀκτάπηχυ. πολὺ δὲ καὶ ζώων πλῆθος ἐπιχρύσων συνεπόμπευεν. ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκαπήχη, καὶ θηρία ὑπεράγοντα τοῖς μεγέθεσι, καὶ ἀετοὶ πηχῶν εἴκοσι. στέφανοί τε χρυσοῖ ἐπόμπευσαν, τρισχίλιοι διακόσιοι, ἕτερός τε μυστικὸς χρυσοῦς, λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος ὀγδοηκοντάπηχυς. οὗτος δὲ περιετίθετο τῷ τοῦ Βερενικείου θυρώματι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῆ. ἐπόμπευσαν δὲ καὶ στεφάναι χρυσαῖ πάνυ πολλαί, ἃς ἔφερον παιδίσκαι πολυτελῶς κεκοσμημέναι. ὧν μία δίπηχυς εἰς ὕψος, τὴν δὲ περίμετρον ἔχουσα ἑκκαίδεκα πηχῶν. ἐπόμπευσε δὲ καὶ θώραξ χρυσοῦς πηχῶν δώδεκα, καὶ ἕτερος ἀργυροῦς πηχῶν ὀκτωκαίδεκα, ἔχων ἐφ' ἑαυτοῦ κεραυνοὺς χρυσοῦς δωδεκαπήχεις δύο, καὶ στέφανον δρυὸς διάλιθον, ἀσπίδες χρυσαῖ εἴκοσι. πανοπλίαι χρυσαῖ ἑξήκοντα τέσσαρες. κνημῖδες χρυσαῖ τριπήχεις δύο. λεκάναι χρυσαῖ δυοκαίδεκα. φιάλαι πολλαὶ πάνυ τὸν ἀριθμόν, οἰνοχόαι τριάκοντα ἕξ, ἀλεῖπτρα μεγάλα δέκα, ὑδρίαι δώδεκα, μαζονόμια πεντήκοντα, τράπεζαι διάφοροι, κυλίκια χρυσωμάτων πέντε, κέρας ὁλόχρυσον πηχῶν τριάκοντα. ταῦτα δὲ τὰ χρυσώματα ἐκτὸς ἦν τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομπῇ διενεχθέντων. εἶτ' ἀργυρωμάτων ἅμαξαι τετρακόσιαι, καὶ χρυσωμάτων εἴκοσι, ἀρωμάτων δὲ ὀκτακόσιαι. ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμπευσαν αἱ δυνάμεις αἱ ἱππικαὶ καὶ πεζικαὶ πᾶσαι καθωπλισμέναι θαυμασίως. πεζοὶ μὲν εἰς πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους καὶ ἑξακοσίους. ἱππεῖς δὲ δισμύριοι τρισχίλιοι διακόσιοι. πάντες δ' οὗτοι ἐπόμπευσαν τὴν ἁρμόζουσαν ἑκάστῳ ἠμφιεσμένοι στολήν, καὶ τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. ἐκτὸς δὲ ὧν πάντες οὗτοι εἶχον πανοπλιῶν, καὶ ἄλλαι πλεῖσαι ἦσαν ἀποκείμεναι, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥᾴδιον. κατέλεξε δ' αὐτὸν ὁ Καλλίξενος. ἐστεφανώθησαν δ' ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ στεφάνοις χρυσοῖς εἴκοσι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος, καὶ Βερενίκη εἴκοσι τρισὶν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν καὶ τεμένεσιν ἐν Δωδώνῃ. καὶ ἐγένετο δαπάνημα τοῦ νομίσματος, τάλαντα δισχίλια διακόσια τριακονταεννέα μναῖ πεντήκοντα. καὶ ταῦτ' ἠριθμήθη πάντα παρὰ τοῖς οἰκονόμοις διὰ τὴν τῶν στεφανούντων προθυμίαν πρὸ τοῦ τὰς θέας παρελθεῖν. ὁ δὲ Φιλάδελφος Πτολεμαῖος υἱὸς αὐτῶν εἴκοσι χρυσαῖς. δυσὶ μὲν ἐφ' ἁρμάτων χρυσῶν, ἐπὶ δὲ κιόνων ἑξαπήχει μιᾷ, πενταπήχεσι πέντε, τετραπήχεσιν ἕξ. ποία οὖν ἄνδρες δαιτυμόνες βασιλεία οὕτως γέγονε πολύχρυσος. οὐ γὰρ τὰ ἐκ Περσῶν καὶ Βαβυλῶνος λαβοῦσα μέταλλα ἢ χρήματα ἐργαζομένη, ἢ Πακτωλὸν ἔχουσα χρυσοῦν ψῆγμα καταφέροντα. μόνος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσοῤῥόας καλούμενος Νεῖλος μετὰ τροφῶν ἀφθόνων καὶ χρυσὸν ἀκίβδηλον καταφέρει ἀκινδύνως γεωργούμενον, ὡς πᾶσιν ἐξαρκεῖν ἀνθρώποις δίκην Τριπτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσαν γῆν, διόπερ αὐτὸν καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παρμένων ἐπικαλούμενος, Αἰγύπτιε Ζεῦ φησὶ Νεῖλε.

Φιλαδέλφου πλοῦτος.

πολλῶν δὲ ὁ Φιλάδελφος βασιλέων πλούτῳ διέφερε. καὶ περὶ πάντα ἐσπουδάκει τὰ κατασκευάσματα φιλοτίμως. ὥστε καὶ πλοίων πλήθει πάντας ὑπερέβαλλεν. τὰ γοῦν μέγιστα ἦν τῶν πλοίων παρ' αὐτῷ, τριακοντήρεις δύο, εἰκοσήρης μία, τέσσαρες δὲ τρισκαιδεκήρεις, δωδεκήρεις δύο, ἑνδεκήρεις δεκατέσσαρες, ἐννήρεις τριάκοντα, ἑπτήρεις, τριακονταεπτά, ἑξήρεις πέντε, πεντήρεις ἑπτακαίδεκα. τὰ δὲ ἀπὸ τετρήρους μέχρι τριηρημιολίας διπλάσια τούτων. τὰ δ' εἰς τὰς νήσους πεμπόμενα, καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ὧν ἦρχε καὶ τὴν Λιβύην, πλείονα ἦν τῶν τετρακισχιλίων. περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν συναγωγῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ μουσεῖον κατασκευῆς τί δεῖ καὶ λέγειν, πᾶσι τούτων ὄντων ἐπὶ μνήμῃ. ἐπεὶ δὲ περὶ νεῶν κατασκευῆς εἰρήκαμεν, φέρ' εἴπωμεν. ἀκοῆς γὰρ ἐστιν ἄξια, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως κατεσκευασμένα σκάφη.

Φιλοπάτορος ναῦς.

περὶ ὧν ὁ αὐτὸς Καλλίξενος ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας οὑτωσὶ λέγων. τὴν τεσσαρακοντήρη ναῦν κατεσκεύασεν ὁ Φιλοπάτωρ τὸ μῆκος ἔχουσαν διακοσίων ὀγδοήκοντα πηχῶν, ὀκτὼ δὲ καὶ τριάκοντα ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον. ὕψος δὲ ἕως ἀκροστολίου τεσσαράκοντα ὀκτὼ πηχῶν. ἀπὸ δὲ τῶν πρυμνητικῶν ἀφλάστων ἐπὶ τὸ τῇ θαλάσσῃ μέρος αὐτῆς, τρεῖς πρὸς τοῖς πεντήκοντα πήχεις. πηδάλια δ' εἶχε τέτταρα, τριακοντάπηχη. κώπας δὲ θρανιτικὰς ὀκτὼ καὶ τριάκοντα πηχῶν τὰς μεγίστας, αἳ διὰ τὸ μόλυβδον ἔχειν ἐν τοῖς ἐγχειριδίοις καὶ γεγονέναι λίαν ἔσω βαρεῖαι κατὰ τὴν ζύγωσιν εὐήρεις ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς χρείας. δίπρωρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος. καὶ ἔμβολα εἶχεν ἑπτά, τούτων ἓν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ' ὑποστέλλοντα. τινὰ δὲ κατὰ τὰς ἐπωτίδας. ὑποζώματα δὲ ἐλάμβανε δώδεκα. ἑξακοσίων δ' ἦν ἕκαστον πηχῶν. εὔρυθμος δ' ἦν καθ' ὑπερβολήν. θαυμαστὸς δ' ἦν καὶ ὁ ἄλλος κόσμος τῆς νεώς. ζῷα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ ἐλάττω δώδεκα πηχῶν κατὰ πρύμναν τε καὶ πρῷραν. καὶ πᾶς τόπος αὐτῆς κηρογραφίᾳ καταπεποίκιλτο. τὸ δὲ ἔγκωπον ἅπαν μέχρι τῆς τρόπιος κισσίνην φυλλάδα καὶ θύρσους εἶχε πέριξ. πολὺς δ' ἦν καὶ ὁ τῶν ὅπλων κόσμος. ἀνεπλήρου δὲ τὰ προσδεόμενα τῆς νεὼς μέρη. γενομένης δὲ ἀναπείρας ἐδέξατο ἐρέτας πλείους τῶν τετρακισχιλίων. εἰς δὲ τὰς ὑπηρεσίας τετρακοσίους, εἰς δὲ τὸ κατάστρωμα ἐπιβάτας τρισχιλίους, ἀποδέοντας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. καὶ χω- εἰς ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον ἐπισιτισμούς τε οὐκ ὀλίγον. καθειλκύσθη δὲ τὴν μὲν ἀρ-

χὴν ἀπὸ

χῶμ' ἀπὸ ἀρχαίου τινὸς ὅ φασι παγῆναι πεντήκοντα πλοίων πεντηρικῶν ξυλείᾳ. ὑπὸ δ' ὄχλου μετὰ βοῆς καὶ σαλπίγγων κατήγετο. ὕστερον δὲ τῶν ἀπὸ Φοινίκης τις ἐπενόησε τὴν καθολκήν, τάφρον ὑποστησάμενος ἴσην τῇ νηὶ κατὰ μῆκος, ἣν πλησίον τοῦ λιμένος ὤρυξε. ταύτῃ δὲ τοὺς θεμελίους κατῳκοδόμησε λίθῳ στερεῷ πρὸς πέντε πήχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φάλαγγας ἐπικαρσίας κατὰ πλάτος τῆς τάφρου διώσας, συνεχεῖς τετράπηχυν εἰς βάθος τόπον ἀπολιπούσας, καὶ ποιήσας εἴσρουν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐνέπλησεν αὐτῆς πάντα τὸν ὀρυχθέντα τόπον, εἰς ὃν ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τυχόντων ἀνδρῶν εἰσήγαγε τὴν ναῦν, τὸ ἀνοιχθὲν κατ' ἀρχὰς ἐμφράξας, μετεξήντλησε πάλιν τὴν θάλασσαν ὀργάνοις. τούτου δὲ γενομένου, ἐδράσθη τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν προειρημένων φαλάγγων. κατεσκεύασε δὲ ὁ Φιλοπάτωρ καὶ ποτάμιον πλοῖον, τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην. τὸ μῆκος ἔχουσαν ἡμισταδίου, τὸ δ' εὖρος ᾗ πλατύτατον τριάκοντα πηχῶν. τὸ δὲ ὕψος σὺν τῷ τῆς σκηνῆς ἀναστήματι μικρὸν ἀπέδει τεσσαράκοντα πηχῶν. τὸ δὲ σχῆμα αὐτῆς, οὔτε ταῖς μακραῖς ναυσὶν, οὔτε ταῖς στρογγύλαις ἐοικός, ἀλλὰ παρηλλαγμένον τι καὶ πρὸς τὴν χρείαν τοῦ ποταμοῦ τὸ βάθος. κάτωθεν μὲν γὰρ ἁλιτενὴς καὶ πλατεῖα. τῷ δ' ὄγκῳ μετέωρος. τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων αὐτῆς μέρη καὶ μάλιστα τὰ κατὰ πρῷραν παρέτεινεν ἐφ' ἱκανὸν τῆς ἀνακλάσεως εὐγράμμου φαινομένης. δίπρῳρος δ' ἐγεγόνει καὶ δίπρυμνος, καὶ πρὸς ὕψος ἀνέτεινε διὰ τὸ μετέωρον ἄγαν ἵστασθαι πολλάκις ἐν τῷ ποταμῷ τὸ κῦμα. κατεσκεύαστο δ' αὐτῆς κατὰ μὲν μέσον τὸ κύτος τὰ συμπόσια καὶ οἱ κοιτῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστήρια. περίεξ δὲ τῆς νεὼς περίπατοι κατὰ τρεῖς πλευρὰς ἐγεγόνεισαν διπλοῖ. ὧν ἡ μὲν περίμετρος ἦν πέντε πλέθρων οὐκ ἐλάττων. ἡ δὲ διάθεσις τοῦ μὲν καταγείου περιστύλῳ παραπλήσιος, τοῦ δ' ὑπερῴου κρυπτῇ φραγμοῖς καὶ θυρίσι περιεχομένη πανταχόθεν. πρώτη δ' εἰσιόντι κατὰ πρύμναν ἐτέτακτο πρὸς ἐξεναντίου μὲν ἀναπεπταμένη. κύκλῳ δὲ περίπτερος, ἧς ἐν τῷ κατ' ἀντικρὺ τῆς πρῴρας μέρει, προπύλαιον κατεσκεύαστο δι' ἐλέφαντος καὶ τῆς πολυτελεστάτης ὕλης γεγονός. τοῦτο δὲ διελθοῦσιν ὡς ἂν προσκήνιον ἐπεποίητο τῇ διαθέσει κατάστεγον ἄνω. πάλιν ὁμοίως κατὰ μὲν τὴν μέσην πλευρὰν πρὸς τὰ ἔσω παρέκειτο ὄπισθεν, καὶ τετράθυρος ἐφέρετ' εἰς αὐτὴν πυλών. ἐξ ἀριστερῶν δὲ καὶ δεξιῶν θυρίδες ὑπέκειντο εὐαγείαν παρέχουσαι. συνῆπτο δὲ τούτοις ὁ μέγιστος οἶκος. περίπτερος δ' ἦν εἴκοσι κλίνας ἐπιδεχόμενος. κατεσκεύαστο δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἀπὸ κέδρου σχιστῆς, καὶ κυπαρίσσου Μιλησίας. αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι οὖσαι θυίνοις κατεκεκόλληντο σανίσιν, ἐλεφαντίνους ἔχουσαι τοὺς κόσμους. ἡ δ' ἐνήλωσις ἡ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν καὶ τὰ ῥόπτρα ἐξ ἐρυθροῦ γεγονότα χαλκοῦ τὴν χρύσωσιν ἐκ πυρὸς εἰλήφεισαν. τῶν δὲ κιόνων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα, αἱ δὲ κεφαλαὶ κορινθιουργεῖς ἐλέφαντι καὶ χρυσῷ διακεκοσμημέναι. τὸ δὲ ἐπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ ὅλον, ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο περιφανῆ ζῴδια ἔχον ἐλεφάντινα μείζω πηχυαίων. τῇ μὲν τέχνῃ μέτρια, τῇ χορηγίᾳ δ' ἀξιοθαύμαστα. ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ τοῦ συμποσίου τετράγωνος κυπαρισσίνη. γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσῆν ἔχοντες τὴν ἐπιφάνειαν. παρέκειτο δὲ τῷ συμποσίῳ τούτῳ καὶ κοιτὼν ἑπτάκλινος, ᾧ συνῆπτο στενὴ σῦριγξ κατὰ πλάτος τοῦ κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικωνῖτιν. ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἦν παραπλήσιον τῇ πολυτελείᾳ τοῦ μεγάλου, καὶ κοιτὼν πεντάκλινος. καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα τοιαῦτ' ἦν. ἀναβάντων δὲ τὰς παρακειμένας πλησίον τῷ προειρημένῳ κοιτῶνι κλίμακας, οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλινος ὀρόφωμα ῥομβωτὸν ἔχων, καὶ πλησίον αὐτοῦ ναὸς Ἀφροδίτης θολοειδής. ἐν ᾧ μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς θεοῦ. κατεναντίον δὲ τούτου ἄλλο συμπόσιον πολυτελὲς περίπτερον. οἱ γὰρ κίονες αὐτοῦ ἐκ λίθων Ἰνδικῶν συνέκειντο. παρὰ καὶ τούτῳ τῷ συμποσίῳ κοιτῶνες ἀκόλουθον τὴν κατασκευὴν τοῖς προδεδηλωμένοις ἔχοντες. προάγοντι δὲ ἐπὶ τὴν πρῷραν οἶκος ὑπέκειτο Βακχικὸς τρισκαιδεκάκλινος περίπτερος ἐπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον, ἕως τοῦ περιτρέχοντος ἐπιστυλίου. στέγη δὲ τῆς τοῦ θεοῦ διαθέσεως οἰκεία. ἐν δὲ τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἄντρον κατεσκεύαστο, οὗ χρῶμα μὲν ἦν ἔχον τὴν πετροποιίαν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ δεδημιουργημένον. ἵδρυντο δ' ἐν αὐτῷ τῶν βασιλέων συγγενείας ἀγάλματα εἰκονικὰ λίθου λυχνέως. ἐπιτερπὲς δ' ἱκανῶς καὶ ἄλλο συμπόσιον ἦν ἐπὶ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ κείμενον, σκηνῆς ἔχον τάξιν, ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἦν, διατόναια δὲ τοξοειδῆ διά τινος ἐνετέτακτο διαστήματος. ἐφ' ὧν αὐλαῖαι κατὰ τὸν ἀνάπλουν ἁλουργεῖς ἐνεπετάννυντο. μετὰ δὲ τὸν αἴθριον ἐξέδεχε τὴν ἐπάνω τῆς ὑποκειμένης προστάδος τάξιν κατέχον, ᾧ κλῖμαξ τε ἑλικτὴ φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον παρέκειτο, καὶ συμπόσιον ἐννεάκλινον τῇ διαθέσει τῆς κατασκευῆς Αἰγύπτιον. οἱ γὰρ γεγονότες αὐτόθι κίονες, ἀνήγοντο στρογγύλοι διαλλάττοντες τοῖς σπονδύλοις, τοῦ μὲν μέλανος, τοῦ δὲ λευκοῦ παράλληλα τιθεμένων. εἰσὶ δ' αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῷ σχήματι περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὅλη περιγραφὴ παραπλησία ῥόδοις ἐπὶ μικρὸν ἀναπεπταμένοις ἐστίν. περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον, οὐχ ἕλικες καθάπερ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ φύλλα τραχέα περίκειται. λωτῶν δὲ ποταμίων κάλυκες καὶ φοινίκων ἀρτιβλάστων καρπός. ἔστι δ' ὅτε καὶ

πλειόνων ἄλλων ἀνθέων γέγλυπται γένη. τὸ δ' ὑπὸ τὴν ῥίζαν, ὃ δὴ τῷ συνάπτοντι πρὸς τὴν κεφαλὴν ἐπίκειται σπονδύλῳ, κιβωρίων ἄνθεσι καὶ φύλλοις ὡσανεὶ καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν ἔχει τὴν διάθεσιν. τοὺς μὲν οὖν κίονας οὕτως Αἰγύπτιοι κατασκευάζουσι, καὶ τοὺς τοίχους δὲ λευκαῖς καὶ μελαίναις διαποικίλλουσι πλινθίσιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀλαβαστίτιδος προσαγορευομένης πέτρας. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ μέσον τῆς νεὼς τὸ κύτος ἐν κοίλῃ. καὶ περὶ πᾶν αὐτῆς μέρος οἰκήματα ἦν. ὁ δὲ ἱστὸς ἦν αὐτῆς ἑβδομήκοντα πηχῶν. † βύσιον ἔχων ἱστίον ἁλουργεῖ παρασείρῳ κεκοσμημένον. (βύσσινον.) πᾶς δὲ ὁ τοῦ βασιλέως τοῦ Φιλαδέλφου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τοῦ τελευταίου Πτολεμαίου, τοῦ καὶ τὸν γαβινιακὸν συνεστησαμένου πόλεμον. οὐκ ἀνδρὸς γενομένου, ἀλλ' αὐλητοῦ καὶ μάγου. (ἱέρωνος ναῦς.) περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τοῦ συρακουσίου κατασκευασθείσης νεὼς ἧς καὶ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ γεωμέτρης ἐπόπτης, οὐκ ἄξιον εἶναι κρίνω σιωπῆσαι, σύγγραμμα ἐκδόντος Μοσχίωνος τινός, ᾧ οὐ παρέργως ἐνέτυχον ὑπογύως. γράφει οὖν ὁ Μοσχίων οὕτως, Διοκλείδης μὲν ὁ ἀβδηρίτης θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν ῥοδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τείχεσιν † ἑλεπόλει. († ἑλεπ.) Τίμαιος δ' ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ Ἱερώνυμος ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἁρμαμάξης, ᾗ συνέβαινε κατακομισθῆναι τὸ Ἀλεξάνδρου σῶμα. Πολύκλειτος δ' ἐπὶ τῷ λυχνίῳ τῷ κατασκευασθέντι τῷ Πέρσῃ. Ἱέρων δὲ ὁ Συρακουσίων βασιλεύς, ὁ πάντα ῥωμαίοις φίλος, ἐπετήδευε μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ γυμνασίων κατασκευάς. ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὧν ἑνὸς τῆς κατασκευῆς μνησθήσομαι. εἰς ὕλην μὲν ξύλων ἐκ τῆς Αἴτνης παρεσκεύασεν ἑξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἐξεργάσασθαι δυναμένην. ὡς δὲ ταῦτα ἡτοιμάσατο γόμφους τε καὶ ἐγκοίλια καὶ σταμίνας, καὶ τὴν εἰς τὴν ἄλλην ὕλην χρείαν, τὴν μὲν ἐξ Ἰταλίας, εἰς δὲ σχοινία λευκαίαν μὲν ἐξ Ἰβηρίας. κάνναβιν δὲ καὶ πίσσαν ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ. καὶ τἄλλα πάντα τὰ χρειώδη πολλαχόθεν. συνήγαγε δὲ καὶ ναυπηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. καὶ καταστήσας ἐκ πάντων Ἀρχίαν τὸν κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρεκάλεσε προθύμως ἐπιλαβέσθαι τῆς κατασκευῆς, προσκαρτερῶν καὶ αὐτὸς τὰς ἡμέρας. τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς τῆς νεώς, ἐν μησὶν ἓξ εἰργάσατο, καὶ ταῖς ἐκ μολίβδου ποιηθείσαις κεραμίσιν ἀεὶ καθ' ὃ ναυπηγηθείη μέρος περιελαμβάνετο. ὡς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. τοῦτο μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλκειν προσετέτακτο, τὴν λοιπὴν κατασκευὴν, ἵν' ἐκεῖ λαμβάνῃ. ὡς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε διὰ ὀλίγων σωμάτων. κατασκευάσας γὰρ ἕλικα, τὸ τηλικοῦτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε. πρῶτος δ' Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ἕλικος κατασκευήν. ὡς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεὼς ἐν ἄλλοις ἓξ μησὶ κατεσκευάσθη, καὶ τοῖς χαλκοῖς ἥλοις πᾶσα περιελήφθη. ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμναιοι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι, διὰ τρυπάνων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι τὰς σταμίνας συνέχοντες. μολυβδίναις δὲ κεραμίσιν ἀπεστεγνοῦντο πρὸς τὸ ξύλον ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης. ὡς οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξειργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεπόνει. ἦν δ' ἡ ναῦς τῇ μὲν κατασκευῇ, εἰκόσορος, τριπάροδος δέ, τὴν μὲν κατωτάτω ἔχων ἐπὶ τὸν γόμον. ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατάβασις ἐγίνετο. ἡ δ' ἑτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσιέναι μεμηχάνητο. μεθ' ἣν ἡ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις τεταγμένοις. ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων δίαιται τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ πλῆθος. ἡ δὲ ναυκληρικὴ δίαιτα κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θαλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνους. ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρύμναν ὀπτανεῖον. ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατεσκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος θαυμασίως. ταῖς τε κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεποιημένα. κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτω πάροδον, γυμνάσιον ἦν, καὶ περίπατοι σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῷ τοῦ πλοίου μεγέθει. ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυτείαις διὰ κεραμίδων ἢ μολυβδινῶν. ἔτι δὲ σκηναὶ κιττοῦ λευκοῦ καὶ ἀμπελώνων. αἱ ῥίζαι τὴν τροφὴν ἐν πίθοις εἶχον γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδευσιν λαμβάνουσαι, καθάπερ καὶ οἱ κῆποι. αὗται δὲ αἱ σκηναὶ συνεσκίαζον τοὺς περιπάτους. ἑξῆς δὲ τούτων ἀφροδίσιον κατεσκεύαστο τρίκλινον, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ ἄλλων χαριεστάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν. τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ τὴν ὀροφὴν κυπαρίττου. τὰς δὲ θύρας ἐλέφαντος καὶ θύου γραφαῖς καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατεσκεύαστο. τούτου δ' ἐφεξῆς, σχολαστήριον ὑπῆρχε πεντάκλινον, ἐκ πύξου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατεσκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ. κατὰ δὲ τὴν ὀροφὴν πόλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν ἀχραδινὴν ἀπομεμιμημένον ἡλιοτροπίου. ἦν δὲ καὶ βαλανεῖον τρίκλινον πυρίας χαλκᾶς ἔχον τρεῖς, καὶ λουτῆρα πέντε μετρητὰς δεχόμενον ποικίλον τοῦ ταυρομενίτου λίθου. κατεσκεύαστο δὲ καὶ οἰκήματα πλείω τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλίας φυλάττουσι. χωρὶς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου τῶν τοίχων δέκα. κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφὴ τοῖς ἵπποις ἔκειτο, καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παίδων τὰ σκεύη. ἦν δὲ καὶ

ὑδροθήκη

ὑδροθήκη περὶ τὴν πρῷραν κλειστὴ δισχιλίους μετρητὰς δεχομένη, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ ὀθονίων κατεσκευασμένη. παρὰ δὲ ταύτην κατεσκεύαστο διὰ μολιβδώματος καὶ σανίδων κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον. τοῦτο δ' ἦν πλῆρες θαλάττης, ἐν ᾧ πολλοὶ ἰχθύες εὖ ἐτρέφοντο. ὑπῆρχον δὲ καὶ τῶν τοίχων ἑκατέρωθεν τρόποι προεωσμένοι, διάστημα σύμμετρον ἔχοντες. ἐφ' ὧν κατεσκευασμέναι ἦσαν ξυλοθῆκαι καὶ κρίβανοι καὶ ὀπτανεῖα καὶ μύλοι, καὶ πλείους ἕτεραι διακονίαι. ἄτλαντές τε περιέτρεχον τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπήχεις, οἳ τοὺς ὄγκους ὑπειλήφεισαν τοὺς ἀνωτάτω καὶ τὸ τρίγλυφον, πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες. ἡ δὲ ναῦς πᾶσα οἰκείαις γραφαῖς ἐπεπόνητο. πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτὼ σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεὼς ὄγκοις. δύο μὲν κατὰ πρύμναν, οἱ δ' ἴσοι κατὰ πρῷραν, οἱ λοιποὶ δὲ περὶ μέσην ναῦν. τούτων δὲ ἑκάστῳ παρεδέδεντο κεραῖαι δύο. ἐφ' ὧν κατεσκεύαστο φατνώματα, δι' ὧν ἠφίεντο λίθοι πρὸς τοὺς ὑποπλέοντας τῶν πολεμίων. ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕκαστον ἀνέβαινον τέτταρες μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο δὲ τοξόται. πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων, λίθων καὶ βελῶν πλῆρες ἦν. τεῖχος δὲ ἐπάλξεις ἔχον καὶ καταστρώματα διὰ νεὼς ἐπὶ κιλλιβάντων κατεσκεύαστο. ἐφ' οὗ λιθοβόλος ἐφειστήκει τριτάλαντον λίθον ἀπ' αὐτοῦ ἀφιείς, καὶ δωδεκάπηχυ βέλος. τοῦτο δὲ τὸ μηχάνημα κατεσκεύασεν Ἀρχιμήδης. ἑκάτερον δὲ τῶν βελῶν ἔβαλλεν ἐπὶ στάδιον. μετὰ δὲ ταῦτα παραρτήματα ἐκ τρόπων παχέων συγκείμενα διὰ ἁλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα. τριῶν τε ἱστῶν ὑπαρχόντων ἐξ ἑκάστου κεραῖαι λιθοφόροι ἐξήρτηντο δύο. ἐξ ὧν ἁρπαγές τε καὶ πλίνθοι μολίβδου πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἠφίεντο. ἦν δὲ καὶ χάραξ κύκλῳ τῆς νεὼς σιδηροῦς πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀναβαίνειν, κόρακές τε σιδηροῖ κύκλῳ τῆς νεώς, οἳ δι' ὀργάνων ἀφιέμενοι τὰ τῶν ἐναντίων ἐκράτουν σκάφη, καὶ παρέβαλλον εἰς πληγήν. ἑκατέρῳ δὲ τῶν τοίχων, ἑξήκοντα νεανίσκοι πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκεισαν. καὶ τούτοις ἴσοι περί τε τοὺς ἱστοὺς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραίας. ἦσαν δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἱστοὺς ἐν τοῖς καρχησίοις οὖσι χαλκοῖς. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ πρώτου, τρεῖς ἄνδρες. εἶθ' ἑξῆς καθ' ἕνα λειπόμενοι. τούτοις δ' ἐν πλεκτοῖς γυργάθοις διὰ τροχιλίων εἰς τὰ θωράκια λίθοι παρεβάλλοντο καὶ βέλη διὰ τῶν παίδων. ἄγκυραι δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σιδηραῖ δ' ὀκτώ. τῶν δὲ ἱστῶν ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος εὑρέθησαν. δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος εὑρέθη ἐν τοῖς ὄρεσιν τῆς Βρεττανίας ὑπὸ συβώτου ἀνδρός. κατήγαγεν δ' αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν Φιλέας ὁ Ταυρομενίτης μηχανικός. ἡ δὲ ἀντλία καίπερ βάθος ὑπερβάλλον ἔχουσα δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐξηντλεῖτο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους εὑρόντος. ὄνομα δ' ἦν τῇ νηῒ Συρακουσία. ὅτε δ' αὐτὴν ἐξέπεμπεν Ἱέρων, Ἀλεξάνδρειαν αὐτὴν μετωνόμασεν. ἐφόλκια δ' ἦσαν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κέρκουρος, τρισχίλια τάλαντα δέχεσθαι δυνάμενος. πᾶς δ' ἦν οὗτος ἐπίκωπος. μεθ' ὃν χίλια πεντακόσια βαστάζουσαι ἁλιάδες τε καὶ σκάφαι πλείους. ὄχλος δ' ἦν οὐκ ἐλάττων μετὰ τοὺς προειρημένους, ἄλλοι γε ἑξακόσιοι, παρὰ τὴν πρῷραν ἐπιτηροῦντες τὰ παραγγελλόμενα. τῶν δὲ κατὰ ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθειστήκει ναύκληρος, κυβερνήτης καὶ πρωρεύς, οἵπερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακουσίων νόμους. σίτου δὲ ἐνεβάλλοντο εἰς τὴν ναῦν μυριάδας ἕξ, ταρίχων δὲ Σικελικῶν κεράμια μύρια. † ἐρίων τάλαντα δισμύρια. καὶ ἕτερα δὲ φορτία δισμύρια. χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐπιπλεόντων. ὁ δ' Ἱέρων ἐπεὶ πάντας τοὺς λιμένας ἤκουε τοὺς μὲν ὡς ἀδύνατοί εἰσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτὴν ἀποστεῖλαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. καὶ γὰρ ἦν σπάνις σίτου κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ οὕτως ἐποίησε. καὶ ἡ ναῦς κατήχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἐνεωλκήθη. ὁ δ' Ἱέρων καὶ Ἀρχίμηλον τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν γράψαντα εἰς τὴν ναῦν ἐπίγραμμα, χιλίοις πυρῶν μεδίμνοις, οὓς καὶ παρέπεμψεν ἰδίοις δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐτίμησεν. ἔχει δ' οὕτως τὸ ἐπίγραμμα, Τίς τόδε σέλμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἵσατο, ποῖος Κοίρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἠγάγετο; Πῶς δὲ περὶ δρυόχων ἐπάγη σανίς, ἢ τίνι γόμφοι Τμηθέντες πελέκει τοῦτ' ἔκαμον τὸ κύτος. Ἢ κορυφαῖς Αἴτνας παρισούμενον ἤ τινι νάσων, Ἃς Αἰγαῖον ὕδωρ κυκλάδας ἐνδέχεται. Τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατές. ἦρα Γίγαντες Τοῦτο πρὸς οὐρανίας ἔξεσαν ἀτραπιτούς; Ἄστρων γὰρ ψαύει καρχήσια, καὶ τριελίκτους Θώρακας μεγάλων ἐντὸς ἔχει νεφέων Πείσμασιν ἀγκύρας ἀπερείδεται οἷσιν Ἀβύδου Ξέρξης, καὶ Σηστοῦ διστὸν ἔδησε πόρον. Μανύει στιβαρᾶς κατ' ἐπωμίδος ἀρτιχάρακτον, Γράμμα τίς ἐκ χέρσου τάνδ' ἐκύλισε τρόπιν. Φασὶ γὰρ ὡς Ἱέρων Ἱεροκλέος Ἑλλάδι πάσῃ, Καὶ νάσοις καρπὸν πίονα δωροφόρον. Σικελίας σκηπτοῦχος ὁ Δωρικός. ἀλλὰ Πόσειδον Σῷζε κατὰ γλαυκῶν σέλμα τόδε ῥοθίων.

Παρέλιπον δ' ἑκὼν ἐγὼ τὴν Ἀντιγόνου ἱερὰν τριήρη, ἣ ἐνίκησε τοὺς Πτολεμαίου στρατηγοὺς περὶ Λεύκολλαν τῆς Κώας. ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν. ἥτις οὐδὲ τὸ τρίτον, τάχα δὲ οὐδὲ τὸ τέταρτον εἶχε τῆς Συρακουσίας ἢ Ἀλεξανδρίδος ταύτης νεώς. τοσαῦτ' οὖν καὶ περὶ τοῦ τῶν νεῶν καταλόγου οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξάμενοι, κατελέξαμεν, ἀλλ' ἀπὸ πανηγυρικῶν πομπῶν. καὶ ἐπεὶ τὸν καλὸν Οὐλπιανὸν οἶδα, πάλιν προσβαλοῦντα ἡμῖν, τίς αὕτη ἡ παρὰ τῷ Καλλιξένῳ ἐγγυθήκη, φαμὲν αὐτῷ

† κρεῶν.

ἀντιγόνου τριήρης.

μὲν αὐτῷ

ἐγγυθήκη. μὲν αὐτῷ ὅτι καὶ λόγος τις εἰς Λυσίαν ἀναφέρεται τὸν ῥήτορα, περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγραφόμενος, οὗ ἡ ἀρχή. εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον ἄνδρες δικασταὶ Λυσιμένης. ἐν ᾧ προελθών φησιν, οὐκ ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι, ἣ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν. ὅτι δὲ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, ἑξῆς φησί. πέρυσιν δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐξέδωκα εἴς τι χαλκεῖον. ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλια. ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης, πολλὰ σκεύη ταυτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται. ἐν τούτοις ὁ Λυσίας εἰπὼν ὅτι καὶ χαλκῆ ἦν ἡ ἐγγυθήκη, σαφῶς παρίστησιν, ὡς καὶ ὁ Καλλίξεινος εἴρηκε λεβήτων αὐτὰς ὑποθήματα εἶναι. οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ἐξηγούμενος διάθεσιν ἐν Φλιοῦντι περὶ τὴν πολεμάρχειον στοὰν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ Ῥηγίνου, οὗ μνημονεύουσιν Ἐπίχαρμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως. ἐγγυθήκη, καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον. Ἡγήσανδρος δὲ ὁ Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων, Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς

lib. 1. ὑπόστημα, οἷον ἐγγυθήκην τινὰ σιδηρᾶν, ἀνάθημα Ἀλυάττου. οὗ ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει ὑποκρητηρίδιον αὐτὸ καλῶν. καὶ Ἡγήσανδρος ταῦτα λέγει. εἴδομεν δ' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακείμενον ἐν Δελφοῖς ὡς ἀληθῶς θέας ἄξιον διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζωδάρια, καὶ ἄλλα τινὰ ζωΰφια, καὶ φυτάρια. ἡ δ' ὑπ' Ἀλεξανδρέων καλουμένη ἐγγυθήκη, τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη, δέχεσθαι δυναμένη ἐντιθέμενον κεράμιον. ἔχουσι δὲ ταύτην οἱ μὲν πένητες ξυλίνην, οἱ δὲ πλούσιοι χαλκῆν ἢ ἀργυρᾶν.

ἀντιόχων συμπόσιον. εἰπόντες οὖν περὶ ἐγγυθήκης, ἑξῆς πάλιν μνησθησόμεθα φιλοδείπνων βασιλέων. ὁ γὰρ τῷ προειρημένῳ Ἀντιόχῳ ὁμώνυμος βασιλεύς, Δημητρίου δ' υἱός, ὥς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, ὑποδοχὰς ποιούμενος καθ' ἡμέραν ὀχλικὰς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων, σωρεύματα ἑκάστῳ ἀποφέρειν ἐδίδου τῶν ἑστιατόρων ὁλομερῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πιλήμασι χρυσοῖς πλήθη. καὶ ἄλλος δ' Ἀντίοχος βασιλεὺς ἐπιτελῶν τοὺς ἐν Δάφνῃ ἀγῶνας, ἐποιήσατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπράς, ὡς αὐτός φησι Ποσειδώνιος. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποιήσατο κατ' ἄνδρα ὁλομελῶν βρωμάτων. μετὰ δὲ καὶ ζώντων, χηνῶν, λαγωῶν, καὶ δορκάδων. ἀνεδίδοντο δὲ καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος, καὶ θεραπόντων καὶ ἵππων καὶ καμήλων. καὶ ἔδει ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον πιεῖν ἕκαστον, καὶ λαβεῖν τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. καὶ οἱ κατὰ τὴν Συρίαν δὲ πάντες φησὶ διὰ τὴν τῆς χώρας εὐβοσίαν, ἀπὸ τῆς περὶ τἀναγκαῖα κακοπαθείας συνόδους ἔνεμον πλείους, ἵνα εὐωχοῖντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι. ἀλειφόμενοι δὲ ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιαιτώμενοι. καὶ τὸ πλεῖον μέρος τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε προσαποφέρειν πολλὰ καὶ καταυλούμενοι πρὸς χελιδόνος πολυκρότου ψόφους. ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοῖς τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι. ἐπαινῶ δέ γε ὦ ἄνδρες φίλοι τὸ γενόμενον παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον. ὁ δ' Ἀλέξανδρος οὗτος ὢν Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς υἱὸς ὑποβληθείς, διὸ εἶχον μῖσος πάντες ἄνθρωποι εἰς Δημήτριον, περὶ οὗ ἱστόρησεν ὁ ἑταῖρος ἡμῶν Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ

ἀλεξάνδρου συμπόσιον. τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. τὸ οὖν συμπόσιον τοιόνδε τι ἐγένετο. Διογένης ὁ ἐπικούρειος ἕξιν ἔχων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχείριζε λόγοις, τὸ μὲν γένος ἦν ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλῶνι. ἀναδοχῆς δ' ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καίπερ τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις χαίροντι. ἐπολυώρει οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καίπερ ὄντα τῷ βίῳ φαῦλον, ἔτι δὲ βλάσφημον καὶ βάσκανον, ἕνεκά τε τοῦ γελοίου μηδὲ τῶν βασιλέων ἀπεχόμενον. καὶ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἀλλοτρίαν αἴτησιν, ὅπως πορφυροῦν τε χιτωνίσκον φορῇ καὶ χρυσοῦν στέφανον, ἔχοντα πρόσωπον ἀρετῆς κατὰ μέσον, ἧς ἱερεὺς ἠξίου προσαγορεύεσθαι, συνεχώρησε καὶ τὸν στέφανον προσχαρισάμενος. ἅπερ ὁ Διογένης ἐρασθείς τινος λυσιῳδοῦ γυναικός, ἐχαρίσατο αὐτῇ. ἀκούσας δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν συμπόσιον, ἐκάλεσε καὶ τὸν Διογένην, καὶ παραγενόμενον ἠξίου κατακλίνεσθαι ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἐσθῆτα. ἄκαιρον δὲ εἶναι εἰπόντος, νεύσας εἰσαγαγεῖν ἐκέλευσε τὰ ἀκούσματα ἐν οἷς καὶ ἡ λυσιῳδὸς εἰσῆλθεν ἐστεφανωμένη τὸν τῆς ἀρετῆς στέφανον, ἐνδεδυκυῖα καὶ τὴν πορφυρᾶν ἐσθῆτα. γέλωτος οὖν πολλοῦ καταρραγέντος, ἔμενεν ὁ φιλόσοφος, καὶ τὴν λυσιῳδὸν ἐπαινῶν οὐκ ἐπαύσατο. τοῦτον μὲν τὸν Διογένην ὁ μεταλαβὼν τὴν βασιλείαν Ἀντίοχος, οὐκ ἐνεγκὼν αὐτοῦ τὴν κακολογίαν, ἀποσφαγῆναι ἐκέλευσεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος προσηνὴς ἦν ἐν πᾶσι καὶ φιλολόγος ἐν ταῖς ὁμιλίαις. καὶ οὐχ ὅμοιος Ἀθηνίωνι τῷ περιπατητικῷ φιλοσόφῳ, τῷ καὶ διατριβὰς προστάντι φιλοσόφου Ἀθήνησί τε καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θετταλίας.

φιλόσοφοι τυραννήσαντες. καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ἀθηναίων πόλεως τυραννήσαντι, περὶ οὗ καθ' ἕκαστον ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεύς. ἅπερ εἰ καὶ μακρότερά ἐστιν ἐκθήσομαι, ἵν' ἐπιμελῶς πάντας ἐξετάζωμεν τοὺς φάσκοντας εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβωνίοις καὶ τοῖς ἀκάρτοις πώγωσι πιστεύωμεν. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα,

Εἰ μὲν

Εἰ μὲν φράσω τἀληθὲς, οὐχί σ' εὐφρανῶ. Εἰ δ' εὐφρανῶ τί σ', οὐχὶ τἀληθὲς φράσω. Ἀλλὰ φίλη φασὶν ἡ ἀλήθεια, ἐκθήσομαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα ὡς ἐγένετο. ἐν τῇ Ἑρμείου τοῦ περιπατητικοῦ σχολῇ διέτριβέ τις Ἀθηνίων προσκαρτερῶν τοῖς λόγοις, ὅς τις Αἰγυπτίαν ὠνησάμενος θεράπαιναν ἐπεπλέκετο αὐτῇ. ταύτης οὖν ἔτ' ἐξ αὐτοῦ τεκούσης, εἴτ' ἐξ ἄλλου τινὸς ὁμώνυμος Ἀθηνίωνι τῷ δεσπότῃ παρετρέφετο, γράμματα δὲ μαθὼν καὶ πρεσβύτην γενόμενον τὸν δεσπότην μετὰ τῆς μητρὸς ἐχειραγώγει. καὶ ἀποθανόντα κληρονομήσας παρέγγραφος Ἀθηναίων πολίτης ἐγένετο, γήμας τε παιδισκάριον εὔμορφον. μετὰ τοῦτο πρὸς τὸ σοφιστεύειν ὥρμησε, μειράκια σχολαστικὰ θηρεύων. καὶ σοφιστεύσας ἐν Μεσσήνῃ κἀν Λαρίσῃ τῇ Θετταλικῇ καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτὴς ὅτε εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέπεσε, ὑποδραμὼν τὸν βασιλέα, τῶν φίλων εἷς ἐγένετο μεγίστης τυχὼν προαγωγῆς. διόπερ μετεώριζε τοὺς Ἀθηναίους δι' ἐπιστολῶν ὡς τὰ μέγιστα παρὰ τῷ Καππαδόκῃ δυνάμενος, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἐπιφερομένων ὀφλημάτων ἀπολυθέντας ἐν ὁμονοίᾳ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀνακτησαμένους, καὶ δωρεῶν μεγάλων τυχεῖν ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι διεκόμπουν, τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν καταλελύσθαι πεπιστευκότες. ἤδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβεβλημένης, ὁ Ἀθηνίων ἐπανῄει εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ὑπὸ χειμῶνος ὀχληθεὶς εἰς τὴν Καρυστίαν κατηνέχθη. τοῦτο μαθόντες οἱ Κεκροπίδαι, ἔπεμψαν ἐπὶ τὴν ἀνακομιδὴν αὐτοῦ ναῦς μακρὰς, καὶ φορεῖον ἀργυρόπουν, ἀλλ' εἰσῄει ἤδη καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν ἐκδοχὴν αὐτοῦ ἐξεκέχυτο. συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταὶ τὸ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρέγγραφος Ἀθηνίων εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρόποδος κατακομίζεται φορείου καὶ πορφυρῶν στρωμάτων, ὁ μηδέποτε ἐπὶ τοῦ τρίβωνος ἑωρακὼς πορφύραν πρότερον, οὐδενὸς οὐδὲ Ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. συνέτρεχον οὖν ἐπὶ τὴν θέαν ταύτην, ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, τὰ κάλλιστα προσδοκῶντες παρὰ Μιθριδάτου. ὁπότε Ἀθηνίων ὁ πένης καὶ τὰς ἐρανικὰς ποιησάμενος ἀκροάσεις διὰ τὸν βασιλέα σιληπορδῶν διὰ τῆς χώρας καὶ πόλεως πομπεύει. συνήντησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, τὸν ἄγγελον τοῦ νέου Διονύσου καλοῦντες, ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην εὐχάς τε καὶ σπονδάς. ὁ δὲ πρότερον ἐκ μισθωτῆς οἰκίας ἐξιὼν, εἰς τὴν Διευβικίαν, τοῦ τε πλουτοῦντος ἀνθρώπου ταῖς ἐκ Δήλου προσόδοις εἰσηνέχθη κεκοσμημένην στρωμναῖς τε καὶ γραφαῖς καὶ ἀνδριᾶσι καὶ ἀργυρωμάτων ἐκθέσει. ἀφ' ἧς ἐξῄει χλαμύδα λαμπρὰν ἐπισύρων. καὶ περικείμενος δακτύλιον χρυσίου, ἐγγεγλυμμένην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰκόνα. προεπόμπευον δ' αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεράποντες πολλοί. ἐν δὲ τῷ τεμένει τῶν τεχνιτῶν θυσίαι τε ἐπιτελοῦντο ἐπὶ τῇ Ἀθηνίωνος παρουσίᾳ. καὶ μετὰ κήρυκος προαναφωνήσεως σπονδαί. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθόντες, ἀνέμενον αὐτοῦ τὴν πρόοδον. πλήρης δ' ἦν καὶ ὁ Κεραμεικὸς ἀστῶν καὶ ξένων. καὶ αὐτόκλητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ὄχλων συνδρομή. ὁ δὲ μόλις προῆλθε δορυφορούμενος ὑπὸ τῶν εὐδοκιμεῖν παρὰ τῷ δήμῳ θελόντων, ἑκάστου σπεύδοντος κἂν προσάψασθαι τῆς ἐσθῆτος. ἀναβὰς οὖν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀττάλου στοᾶς ᾠκοδομημένον τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς, στὰς ἐπὶ τούτου καὶ περιβλέψας κυκλόθεν τὸ πλῆθος, ἔπειτα ἀναβλέψας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἔφη, τὰ πράγματά με βιάζεται καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον ἀπαγγέλλειν, ἃ οἶδα. τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων λέγεσθαι διὰ τὸ παράδοξον τῆς περιστάσεως ἐμποδίζει με. ἀθρόως δ' ἐπιβοησάντων αὐτῷ τῶν περιεστώτων θαρρεῖν καὶ λέγειν, λέγω τοίνυν ἔφη, τὰ μηδέποτε ἐλπισθέντα, μηδὲ ἐν ὀνείρῳ φαντασθέντα. Βασιλεὺς Μιθριδάτης κρατεῖ μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Καππαδοκίας. κρατεῖ δὲ τῆς συνεχοῦς Ἀσίας ἁπάσης ἄχρι Παμφυλίας καὶ Κιλικίας. καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτῷ Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφοροῦσι. δυνάσται δὲ τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν, καὶ τὸν ὅλον Πόντον κατῳκισμένων ἐθνῶν ἐν περιμέτρῳ τρισμυρίων σταδίων. Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας Κόϊντος ὁ Ὄππιος παραδοθεὶς ἀκολουθεῖ δέσμιος. Μάνιος δὲ Ἀκύλλιος ὁ ὑπατευκὼς, ὁ τὸν ἀπὸ Σικελίας καταγαγὼν θρίαμβον συνδέτην ἔχων ἁλύσει μακρᾷ Βαστάρνην πεντάπηχυν πεζὸς ὑπὸ ἱππέως ἕλκεται. τῶν δ' ἄλλων Ῥωμαίων οἱ μὲν θεῶν ἀγάλμασι προσπεπτώκασιν, οἱ δὲ λοιποὶ μεταμφιεσάμενοι τετράγωνα ἱμάτια τὰς ἐξ ἀρχῆς πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. πᾶσα δὲ πόλις ταῖς ὑπὲρ ἄνθρωπον τιμαῖς ὑπαντῶσα καταλεῖται τὸν θεὸν βασιλέα. χρησμοὶ δὲ πάντοθεν τὸ κράτος τῆς οἰκουμένης θεσπιῳδοῦσι. διὸ καὶ πρὸς τὴν Θρᾴκην καὶ τὴν Μακεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατόπεδα, καὶ τὰ τῆς Εὐρώπης ἅπαντα μέρη ἀθρόα εἰς αὐτὸν μεταβέβληται. πάρεισι γὰρ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οὐ μόνον ἐκ τῶν Ἰταλικῶν ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Καρχηδονίων συμμαχεῖν ἀξιοῦντες ἐπὶ τὴν τῆς Ῥώμης ἀναίρεσιν. μικρὸν δ' ἐπισχὼν ἐπὶ τούτοις, καὶ ἐάσας τοὺς πολλοὺς συλλαλῆσαι περὶ τῶν παραδόξως προηγγελμένων, τρίψας τὸ μέτωπον. τί οὖν εἶπε συμβουλεύω; μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχεθῆναι πεποίηκεν, ἕως αὐτὴ δοκιμάσῃ περὶ τοῦ πῶς ὑμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ· καὶ μὴ περιίδωμεν τὰ ἱερὰ κεκλεισμένα, αὐχμῶντα δὲ τὰ γυμνάσια, τὸ θέατρον ἀνεκκλησίαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια. καὶ

τὴν θεῶν

τῆς θεῶν χρησμοῖς καθωσιωμένην πνύκα ἀφῃρημένην τοῦ δήμου. μὴ περιΐδωμεν δὲ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἱερὰν τοῦ ἰάκχου φωνὴν κατασεσιγασμένην, καὶ τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον τοῖν θεοῖν κεκλεισμένον, καὶ τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς ἀφώνους. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων τοιούτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰκοτρίβος, συλλαλήσαντες αὐτοῖς οἱ ὄχλοι καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ θέατρον, εἵλοντο τὸν Ἀθηνίωνα στρατηγὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων. καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, εὐχαριστήσας τε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἔφη, διότι νῦν ὑμεῖς ἑαυτῶν στρατηγεῖτε. προεστηκότα δὲ λέγω ἐγὼ καὶ ἂν συνεπισχύσητε, τοσοῦτον δυνήσομαι, ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς. ταῦτ' εἰπὼν συγκατέστησεν ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας ὧν ἠβούλετο ὑποβαλὼν τὰ ὀνόματα. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὐτὸν ἀναδείξας, δόγματα περὶ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ τί ἠβούλετο αὖθις ἡ φιλοσοφία, ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας εἰσηγήσατο, καθάπερ ἱστόρησε Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν. ἀλλ' Ἕρμιππος ὁ Καλλιμάχειος, εὐθέως καὶ οὗτος τοὺς μὲν εὖ φρονοῦντας τῶν πολιτῶν παρὰ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου δόγματα, ὡς ἀληθῆ εἶναι τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν, μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἐκποδὼν εὐθὺς ἐποιήσατο. φύλακας δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατέστησεν ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εὐλαβουμένους τὸ μέλλον, διὰ τῶν τειχῶν αὐτοὺς καθιμήσαντας φεύγειν. καὶ ὁ Ἀθηνίων ἱππέας ἐπαποστείλας, οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οὓς δὲ καὶ δεδεμένους κατήγαγεν. δορυφόρους ἔχων πολλοὺς τῶν φρακτικῶν καλουμένων. συνάγων δὲ καὶ ἐκκλησίας πολλάκις τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν προσεποιεῖτο. καὶ πολλοῖς αἰτίας ἐπιφέρων, ὡς διαπεμπομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας καὶ νεωτερίζουσιν, ἐφόνευσεν αὐτούς. καὶ πρὸς τὰς πύλας τριάκοντα καταστήσας ἐφ' ἑκάστης, οὔτ' εἰσιέναι τὸν βουλόμενον, οὔτ' ἐξιέναι εἴα. ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολλῶν, καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν, ὡς καὶ φρέατα πληρῶσαι πλείονα. ἐξαπέστελλε δὲ καὶ ἐπὶ τὴν χώραν ὥσπερ ὁδοιδόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵ τινες αὐτοὺς ἀνῆγον ὡς αὐτὸν, καὶ ἀκρίτως ἀπώλλυε προσβασανίσας καὶ στρεβλώσας. πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας δίκας ἐπῆγεν, ὡς τοῖς φυγάσι περὶ καθόδου συνεργοῦσιν. ὧν οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφευγον, οἱ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κατεδικάζοντο, αὐτοῦ καὶ ψήφους φέροντος. ἐνειργάσατο δ' ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἔνδειαν, κριθίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. ἐξέπεμπε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς χώρας ὁπλίτας τοὺς θηρεύοντας, εἴ τις τῶν ἀνακεχωρηκότων ἐντὸς εἴη τῶν ὅρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τίς εἰς ὑπερόριον ἀποδημεῖ, καὶ τὸν ληφθέντα ἀπετυμπάνιζεν. ὧν ἐνίους καὶ προκατανάλισκε ταῖς βασάνοις, ἐκήρυσσέ τε δύνοντος ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν, καὶ μετὰ λυχνοφόρου μηδένα φοιτᾶν. καὶ οὐ μόνον τὰ τῶν πολιτῶν διήρπαζεν, ἀλλ' ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων ἐκτείνας τὰς χεῖρας, καὶ ἐπὶ τὰ εἰς Δῆλον τοῦ θεοῦ χρήματα. ἐκπέμψας γοῦν εἰς τὴν νῆσον Ἀπελλικῶντα τὸν Τήϊον, πολίτην δὲ Ἀθηναίων γενόμενον, ποικιλώτατόν τινα καὶ ἀψίκορον ζήσαντα βίον. ὅτε μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει καὶ τὰ περιπατητικὰ, καὶ τὴν Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συνηγόραζε συχνάς. ἦν γὰρ πολυχρήματος. τά, τ' ἐκ τοῦ μητρῴου τῶν παλαιῶν αὐτόγραφα ψηφίσματα ὑφαιρούμενος ἐκτᾶτο. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων εἴ τι παλαιὸν εἴη καὶ ἀπόθετον. ἐφ' οἷς φωραθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ἄν, εἰ μὴ ἔφυγεν. καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν κατῆλθε θεραπεύσας πολλούς. καὶ συναπεγράφετο τῷ Ἀθηνίωνι ὡς ἂν ἀπὸ τῆς αὐτῆς δὴ αἱρέσεως ὄντι. Ἀθηνίων δ' ἐπιλαβόμενος τῶν δογμάτων τῶν τοῦ περιπάτου χοίνικα κριθῶν εἰς τέσσαρας ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις ἀλεκτορίδων τροφὴν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων αὐτοῖς διδούς.

Ἀπελλικῶν.

Ἀπελλικῶν δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξορμήσας εἰς Δῆλον, καὶ πανηγυρικῶς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀναστρεφόμενος, καὶ προφυλακὴν ἀμελεστέραν πρὸς τὴν Δῆλον μετέωρος, μάλιστα δὲ τὰ ἐξόπισθεν τῆς νήσου ἐάσας ἀφύλακτα καὶ οὐδὲ χάρακα βαλλόμενος, ἐκοιμᾶτο. τοῦτο δὲ ἐπιγνοὺς ὁ Ὀρόβιος στρατηγὸς Ῥωμαίων, καὶ φυλάσσων τὴν Δῆλον, φυλάξας ἀσέληνον νύκτα καὶ ἐκβιβάσας τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας κοιμωμένοις καὶ μεθύουσιν ἐπιπεσὼν, κατέκοψε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν συστρατευομένους ὡς βοσκήματα ἑξακοσίους τὸν ἀριθμόν. ἐζώγρησε δὲ καὶ περὶ τετρακοσίους. καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀπελλικῶν ἔλαθε φυγὼν ἐκ Δήλου. πολλοὺς δὲ καὶ συμφυγόντας κατιδὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις, συγκατέφλεξεν αὐταῖς οἰκίαις. καὶ πάντα αὐτῶν τὰ πολιορκητικὰ ὄργανα σὺν τῇ ἑλεπόλει, ἣν εἰς Δῆλον ἐλθὼν κατεσκευάκει. στήσας οὖν τρόπαιον ἐπὶ τῶν τόπων ὁ Ὀρόβιος καὶ βωμὸν, ἐπέγραψε.

Τοὺς δὲ θανόντας ἔχει ξείνους τάφος, οἳ περὶ Δῆλον Μαρνάμενοι, ψυχὰς ὤλεσαν ἐν πελάγει.

Τὴν ἱερὰν ὅτε νῆσον Ἀθηναῖοι κεράϊζον Κοινὸν Ἄρη βασιλεῖ Καππαδόκων θέμενοι.

Καὶ Ταρσοῦ δὲ ἐπικούρειος φιλόσοφος ἐτυράννησε, Λυσίας ὄνομα. ὃς ὑπὸ τῆς πατρίδος στεφανηφόρος αἱρεθεὶς, τουτέστιν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπετίθετο τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἐξ ἱματίου τύραννος ἦν. πορφυροῦν μὲν μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυκώς, χλαμύδα δὲ ἐφεστρίδα περιβεβλημένος πολυτελῆ, καὶ ὑποδούμενος λευκὰς λακωνικὰς, στέφανον δάφνης χρυσῆς ἐστεμμένος. καὶ διανέμων τὰ τῶν πλουσίων τοῖς πένησι πολλοὺς ἐφόνευεν τῶν οὐ διδόντων. οὗτοι εἰσὶν οἱ ἀπὸ φιλοσοφίας στρατηγοί, περὶ ὧν Δημοχάρης ἢ Κράτης ἔλεγεν, ὥσπερ ἐκ θύμβρας οὐδεὶς ἂν δύναιτο κατασκευάσαι λόγχην, οὐδ' ἐκ Σωκράτους

κράτους στρατιώτην ἄμεμπτον. Ὁ γὰρ Πλάτων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύσασθαι Σωκράτην. τὴν μὲν, εἰς Ποτίδαιαν, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτοὺς, ὅτε καὶ συνέβη τὴν περὶ Δηλίῳ μάχην γενέσθαι. μηδενὸς δὲ τοῦθ' ἱστορηκότος, αὐτὸς καὶ ἀριστεῖον φησὶν αὐτὸν τετυχηκέναι, πάντων Ἀθηναίων φυγόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἀπολλυμένων. πάντα δὲ ταῦτα ἐψευδολόγηται. ἡ μὲν γὰρ περὶ Ἀμφίπολιν στρατεία γέγονεν ἐπὶ Ἀλκαίου ἄρχοντος, Κλέωνος ἡγουμένου δὲ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὥς φησι Θουκυδίδης. τούτων οὖν τῶν ἐπιλέκτων ἀνάγκη εἶναι καὶ Σωκράτην, ὢν πλὴν τρίβωνος καὶ βακτηρίας οὐδὲν ἦν. τίς οὖν εἴπεν ἱστοριογράφος, ἢ ποιητὴς, ἢ ποῦ Θουκυδίδης τὸν Σωκράτην περιενήνοχασι τὸν Πλάτωνος στρατιώτην. τί γὰρ ἀσπίδι ξύνθημα καὶ βακτηρίᾳ; πότε δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν ἐστρατεύσατο ὡς ἐν τῷ Χαρμίδῃ εἴρηκεν ὁ Πλάτων, φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ παραχωρῆσαι. ὅπερ οὔτε Θουκυδίδου, ἀλλ' οὔτ' Ἰσοκράτους εἰρηκότος ἐν τῷ περὶ τοῦ ζεύγους. ποίας δὲ καὶ μάχης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα Σωκράτης, καὶ τί πράξας ἐπιφανὲς καὶ διάσημον καθόλου, μάχης μηδεμιᾶς συμπεσούσης ὡς ἱστόρηκε Θουκυδίδης. οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ ταύτῃ τῇ τερατολογίᾳ ὁ Πλάτων, ἐπάγει καὶ τὴν περὶ Δηλίῳ γενομένην, μᾶλλον δὲ πεπλασμένην ἀνδραγαθίαν. εἰ γὰρ καὶ τὸ Δήλιον ἔφυγε Σωκράτης ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν τοῖς πρὸς τὸν Φιλοσωκράτην ἅμα τοῖς πολλοῖς ἀσχημόνως ἂν ἔφυγε, Παγώνδου δύο τέλη περιπέμψαντος τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον. τότε γὰρ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δήλιον τῶν Ἀθηναίων ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ θάλατταν, ἄλλοι δὲ ἐπὶ Ὠρωπὸν, οἱ δὲ πάρνηθα τὸ ὄρος. Βοιωτοὶ δ' ἐφεπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππεῖς, οἵ τε ἑαυτῶν καὶ Λοκρῶν. τοιούτου οὖν κυδοιμοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναίους, μόνος Σωκράτης βρενθυόμενος, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων, εἱστήκει ἀναστέλλων τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἱππικόν. καὶ ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὐ Θουκυδίδης μέμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ποιητής. πῶς δὲ καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρεχώρει τῷ μηδ' ὅλως κεκοινωνηκότι ταύτης τῆς στρατείας. ἐν δὲ τῷ Κρίτωνι ὁ τῇ Μνημοσύνῃ φίλος Πλάτων, οὐδὲ ποιήσασθαί ποτε ἀποδημίαν τὸν Σωκράτην ἔξω τῆς εἰς Ἰσθμὸν πορείας εἴρηκε. καὶ Ἀντισθένης δ' ὁ Σωκρατικὸς περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ τῷ Πλάτωνι ἱστορεῖ. οὐκ ἔστιν δ' ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος. χαρίζεται γὰρ καὶ ὁ Κύων οὗτος πολλὰ τῷ Σωκράτει. ὅθεν οὐδετέροις αὐτῶν δεῖ πιστεύειν, σκοπὸν ἔχοντας Θουκυδίδην. ὁ γὰρ Ἀντισθένης καὶ προσεπάγει τῇ ψευδογραφίᾳ λέγων οὕτω, ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν κἂν τῇ πρὸς Βοιωτοὺς τὰ ἀριστεῖά σε λαβεῖν. εὐφήμει ὦ ξένε, Ἀλκιβιάδου τὸ γέρας οὐκ ἐμὸν, σοῦ γε δόντος ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν. ὁ δὲ Πλάτωνος Σωκράτης εἰς Ποτίδαιαν λέγει παρεῖναι καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παρακεχωρηκέναι. προτερεῖ δὲ κατὰ πάντας τοὺς ἱστορικοὺς τῆς ἐπὶ Δήλιον στρατείας ἡ περὶ Ποτίδαιαν, ἧς Φορμίων ἐστρατήγει. πάντ' οὖν ψεύδονται οἱ φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ παρὰ τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται. καθάπερ οὐδ' ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ συμποσίῳ ὑποτίθεται Καλλίαν τὸν Ἱππονίκου, Αὐτολύκου τοῦ Λύκωνος ἐρῶντα, καὶ νενικηκότος αὐτοῦ παγκράτιον, ἑστίασιν ποιούμενον, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμόσι παρόντα τὸν ἴσως μηδὲ γεννηθέντα, ἢ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. ἔστι δὲ οὗτος ὁ καιρὸς καθ' ὃν Ἀριστίων ἄρχων ἦν. ἐπὶ τούτου γὰρ Εὔπολις τὸν Αὐτόλυκον διδάξας διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ τὸν Σωκράτην λέγοντα ἐν τῷ συμποσίῳ ταυτί. καίτοι Παυσανίας γε ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκαλινδουμένων, εἴρηκεν ὡς καὶ στράτευμα ἀλκιμώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐραστῶν. τούτους γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι μάλιστα ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, θαυμαστὰ λέγων, εἴ γε οἱ ψόγου γε ἀφροντιστεῖν καὶ ἀναισχυντεῖν πρὸς ἀλλήλους ἐθιζόμενοι, οὗτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν τι ποιεῖν. ὅτι μὲν οὖν τούτων οὐδὲν εἴρηκε Παυσανίας, ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος συμποσίου. Παυσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα, οὐδ' εἰσάγεται παρ' ἄλλῳ λαλῶν οὗτος περὶ χρήσεως ἐραστῶν καὶ παιδικῶν, ἢ παρὰ Πλάτωνι. πλὴν εἴ τι κατέψευσται ὁ Ξενοφῶν, εἴτ' ἄλλως γεγραμμένῳ τῷ Πλάτωνος ἐντυχε συμποσίῳ, παρέλαθε. τὸ δὲ περὶ τοὺς χρόνους ἀστόχημα λεκτέον Ἀριστίων, ἐφ' οὗ τὸ συμπόσιον ὑπόκειται αἰνιγμένον, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν Εὐφήμου πρότερος ἦρξεν. καθ' ὃν Πλάτων τὰ Ἀγάθωνος νικητήρια γέγραφεν, ἐν οἷς Παυσανίας τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται. θαυμαστὸν οὖν καὶ τερατῶδες εἰ τὰ μήπω ῥηθέντα, μετὰ δὲ τέτταρα ἔτη ἐπιχληθέντα. ὅλως δὲ λῆρος ἐστὶ τῷ Πλάτωνι τὸ συμπόσιον. ὅτε γὰρ Ἀγάθων ἐνίκα, Πλάτων ἦν δεκατεσσάρων ἐτῶν. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Εὐφήμου στεφανοῦται Ληναίοις. Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος. δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον, ὅς ἐστιν ὀγδοηκοστὸς καὶ δεύτερος. ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως, τεσσαρεσκαιδέκατος ἐστὶν ἄρχων Εὔφημος. ἐφ' οὗ τὰ ἐπινίκια Ἀγάθωνος ἑστιῶνται. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλάτων δηλοῖ τὴν συνουσίαν ταύτην πάνυ πολλοῦ γεγονέναι, ὥστε κἀμὲ παραγενέσθαι. ἐγὼ γὰρ ἔφη. πόθεν ἦν δ' ἐγὼ Γλαύκων. οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οὐκ ἐπιδεδήμηκε. καὶ προελθὼν φησίν,

Σωκράτους ψευδοστρατεία.

Ξενοφῶν παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνων.

Πλάτων περὶ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνει.

ἀλλ' εἰπέ μοι, πότ' ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη, κἀγὼ εἶπον, ὅτι παίδων ἔτι ὄντων ἡμῶν, ὅτε τῇ πρώτῃ τραγῳδίᾳ ἐνίκησεν ὁ Ἀγάθων. ὅτι δὲ πολλὰ ὁ Πλάτων παρὰ τοὺς χρόνους ἁμαρτάνει, δῆλον ἐστὶν ἐκ πολλῶν. κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα ποιητήν, ὅττι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶτταν ἔλθῃ, τοῦτο μὴ διακρίνας γράφει. οὐ γὰρ ἀγράφως τι ἔλεγεν, ἀλλὰ πάνυ ἐσκεμμένως, ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ γράφων φησίν. ἄθλιος ἄρα οὗτος ὁ Ἀρχέλαος ἐστὶ κατὰ τὸν σὸν λόγον, εἴπερ γε ὦ φίλε ἄδικος. εἶτα ῥητῶς εἰπών, ὡς κατέχοντος τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀρχελάου, προβὰς γράφει τάδε, καὶ Περικλέα τοῦτον νεωστὶ τετελευτηκότα. εἰ δὲ νεωστὶ τετελεύτηκε Περικλῆς, Ἀρχέλαος οὔπω κύριος ἐστὶ τῆς ἀρχῆς. εἰ δ' οὗτος βασιλεύει, πρὸ πολλοῦ πάνυ χρόνου ἀπέθανε Περικλῆς. Περδίκκας τοίνυν πρὸ Ἀρχελάου βασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιος φησὶ Νικομήδης, ἔτη μά. Θεόπομπος δέ φησι λέ. Ἀναξιμένης μ. Ἱερώνυμος κή. Μαρσύας δὲ καὶ Φιλόχορος κγ΄. τούτων οὖν διαφόρως ἱστορουμένων, λάβωμεν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τὰ κγ΄ ἔτη. Περικλῆς δ' ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἄρχοντος Ἐπαμείνονος, ἐφ' οὗ τελευτᾷ Περδίκκας. καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχέλαος διαδέχεται. πῶς οὖν νεωστὶ κατὰ Πλάτωνα τελευτᾷ Περικλῆς; ἐν δὲ τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη ποιεῖ λέγοντα, καὶ πέρυσι βουλεύειν λαχών, ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε. καὶ ἔδει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον καὶ οὐκ ἠδυνάμην ἐπιψηφίσαι. τοῦτο οὐ Σωκράτους οὐ μᾶλλον κατὰ ἀνδραγαθίαν. οὐ γὰρ ἠβούλετο λύειν δημοκρατίας νόμους. παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἑλληνικῶν ἐκτιθεὶς οὕτως. τῶν δὲ πρυτάνεων τινῶν οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαψήφισιν παρὰ τοὺς νόμους, αὖθις Καλλίξενος ἀναβὰς κατηγορεῖ αὐτῶν. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες, ὡμολόγουν ἅπαντες προθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. οὗτος δὲ οὐκ ἔφη, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πάντα ποιήσειν. οὗτος ἐστὶν ὁ διαψηφισμὸς ὁ γενόμενος κατὰ τῶν περὶ Ἐρασινίδην στρατηγῶν. ὅτι τοὺς ἐν Ἀργινούσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἀπολομένους οὐκ ἀνείλοντο. ἐγένετο δὲ ἡ ναυμαχία ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου τῆς Περικλέους τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διαλόγῳ μετὰ τὴν Ἱππονίκου τελευτὴν γενομένῳ παρειληφότος ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωταγόρου παραγεγονότος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. ὁ δ' Ἱππόνικος ἐπὶ μὲν Εὐθυδήμου ἄρχοντος στρατηγῶν παρατέτακται μετὰ Νικίου πρὸς Ταναγραίους, καὶ τοὺς παραβοηθοῦντας Βοιωτῶν καὶ τῇ μάχῃ νενίκηκε. τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπ' Ἀλκαίου διδασκαλίας τῶν Εὐπόλιδος κολάκων οὐ πολλῷ χρόνῳ κατὰ τὸ εἰκός. πρόσφατον γάρ τινα τοῦ Καλλίου τὴν παράληψιν τῆς οὐσίας ἐμφαίνει τὸ δρᾶμα. ἐν οὖν τούτῳ τῷ δράματι Εὔπολις τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπιδημοῦντα εἰσάγει. Ἀμειψίας δ' ἐν τῷ Κόννῳ δύο πρότερον ἔτεσι διδαχθέντι, οὐ καταριθμεῖ αὐτὸν ἐν τῷ τῶν φροντιστῶν χορῷ. δῆλον οὖν ὡς μεταξὺ τούτων τῶν χρόνων παραγέγονεν. ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν Ἠλεῖον Ἱππίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ μετά τινων ἰδίων πολιτῶν, οὓς οὐκ εἰκὸς ἐν Ἀθήναις ἀσφαλῶς διατρίβειν, πρὸ τοῦ τὰς ἐνιαυσίας ἐπὶ Ἰσάρχου ἐλαφηβολιῶνος συντελεσθῆναι σπονδάς. ὁ δὲ τὸν διάλογον ὑφίσταται γινόμενον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους, καθ' οὓς προσφάτως ἐγεγόνεσαν. λέγει γοῦν, εἰ γὰρ εἶεν ἄνθρωποι ἄγριοι οἵους πέρυσι Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ. ἐδιδάχθησαν δὲ οἱ ἄγριοι ἐπ' Ἀριστίωνος ἄρχοντος, ἀφ' οὗ ἐστὶν ἄρχων Ἀστύφιλος, πέμπτος ὢν ἀπὸ Ἰσάρχου, καθ' ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἴσαρχος γάρ, εἶτ' Ἀμεινίας, μεθ' ὃν Ἀλκαῖος εἶτ' Ἀριστίων, εἶτ' Ἀστύφιλος. παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας παράγει πολεμίους ὄντας τοὺς περὶ τὸν Ἱππίαν μὴ τῆς ἐκεχειρίας αὐτῆς μενούσης.

ἐπιστάμην.

Σωκράτης.

Καὶ ἄλλοις δ' ὁ Πλάτων φησί, Χαιρεφῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν, εἴ τις εἴη Σωκράτους σοφώτερος. καὶ τὴν ἀνελεῖν, μηδένα. κἂν τούτοις δὲ μὴ ξυμφωνῶν Ξενοφῶντι φησί. Χαιρεφῶντος γάρ ποτε ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνεῖλεν ὁ Ἀπόλλων παρόντων, μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μήτε δικαιότερον, μήτε σωφρονέστερον. πῶς οὖν εὔλογον ἢ πιθανὸν Σωκράτη τὸν ὁμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι, σοφώτατον ἁπάντων ὑπὸ τοῦ πάντα ἐπισταμένου θεοῦ ἀναῤῥηθῆναι. εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ πάντα εἰδέναι φαυλότης ἂν εἴη. τίς δ' ἦν χρεία τοῦ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σωκράτους πυνθανόμενον. αὐτὸς γὰρ ἦν ἀξιόπιστος ὑπὲρ αὑτοῦ λέγων, ὡς οὐκ ἐστι σοφός. βλὰξ γάρ τις ἦν τοιαῦτ' ἐρωτῶν τὸν θεόν, ὡς ἂν εἰ καὶ τοιαῦτά τινα τῶν Ἀττικῶν ἐρίων, ἄλλ' ἐστὶ μαλακώτερα, ἢ τῶν ἐν Βάκτροις καὶ Μήδων εἰσί τινες δυνατώτεροι, ἢ εἰ Σωκράτους ἐστί τις σιμότερος. τοὺς γὰρ τὰ τοιαῦτα πυνθανομένους, εὐστόχως ἐπιῤῥαπίζει ὁ θεός. ὡς καὶ τὸν πυθόμενον, ἤτοι Αἴσωπός ἐστιν ὁ λογοποιός, ἢ ἄλλος τις; πῶς ἂν πλουτήσαιμι Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ, χλευάζων ἀπεκρίνατο. εἰ τὸ μέσον κτήσαιο Κορίνθου καὶ Σικυῶνος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὧν ὁ Πλάτων εἴρηκε περὶ Σωκράτους τῶν κωμικῶν τις εἴρηκεν, οὐδ' ὅτι Μαίας βλοσυρᾶς υἱὸς ἦν, οὐδ' ὅτι Ξανθίππη χαλεπὴ ἦν γυνή. ἥτις καὶ νιπτῆρας αὐτοῦ κατέχει τῆς κεφαλῆς. οὐδ' ὡς Ἀλκιβιάδης συνεκοιμήθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενόμενος χλαῖναν, καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῦτο ἐγκωμῳδηθῆναι ὑπὸ Ἀριστοφάνους τοῦ καὶ ἐν συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα. οὐ γὰρ ἂν

ἐσίγησε

ἐσίγησεν ὅτ᾽ Ἀριστοφάνης ὡς τοὺς νέους διαφθείροντος. Ἀσπασία μέν τοι ἡ σοφὴ τοῦ Σωκράτους διδάσκαλος τῶν ῥητορικῶν λόγων ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς ἔπεσιν, ἅπερ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος παρέθετο, φησὶν οὕτως, Σώκρατες οὐκ ἔλαθές με πόθῳ δηχθεὶς φρένα τὴν σήν, παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλεινίου. ἀλλ᾽ ὑπάκουσον Εἰ βούλει σοι ἔχειν εὖ παιδικά, μὴ δ᾽ ἀπιθήσῃς Ἀγγέλῳ, ἀλλὰ πιθοῦ, καί σοι πολὺ βέλτιον ἔσται. Κἀγὼ ὅπως ἤκουσα χαρᾶς ὑπὸ σῶμα λιπαίνω. Ἱδρῶτι βλεφάρων δὲ γόος πίπτει οὐκ ἀθελήτως Στέλλου πλησάμενος θυμὸν μούσης κατόχοιο. ἣ τὸν δ᾽ αἱρήσεις ᾠδῶν δεῖν οἶσι πόθοισιν. Ἀμφοῖν γὰρ φιλίας ἥδ᾽ ἀρχή. τῇδε καθέξεις Αὐτὸν προσβάλλων ἀκοαῖς ὀπτήρια θυμοῦ. Κυνηγεῖ οὖν ὁ καλὸς Σωκράτης ἐρωτοδιδάσκαλον ἔχων τὴν Μιλησίαν, ἀλλ᾽ οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ἔφη, λινοστατούμενος ὑπὸ Ἀλκιβιάδου, καὶ μὴν οὐ διαλείπει γε δακρύων ὡς ἂν οἶμαι δυσημερῶν. ἰδοῦσα γὰρ αὐτὸν ἐν οἵῳ ἦν καταστήματι Ἀσπασία φησίν, Τίπτε δεδάκρυσαι φίλε Σώκρατες, ἦ σ᾽ ἀνακινεῖ Στέρνοις ἐνναίων σκηπτὸς πόθος ὄμμασι θραυσθείς Παιδὸς ἀνικήτου. τὸν ἐγώ τι θασόν σοι ὑπέστην Ποιῆσαι. Ὅτι δὲ ὄντως ἤρα τοῦ Ἀλκιβιάδου, δῆλον ποιεῖ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, καί τοι μικρὸν ἀπολείποντος τῶν τριάκοντα ἐτῶν. λέγει δ᾽ οὕτως, πόθεν ὦ Σώκρατες φαίνῃ, ἢ δῆλα δὴ ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; καὶ μήν μοι καὶ πρῴην ἰδόντι καλὸς ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ ἔτι. ἀνὴρ μέν τοι ὦ Σώκρατες ὥς γε ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρῆσθαι, καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος. εἶτα τί δὴ τοῦτο; σὺ μέν τοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει. Πεφύκασι δ᾽ οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων, τῶν κωμικῶν κακήγοροι μᾶλλον εἶναι. εἴγε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ᾽ ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ. τὸν δὲ Τηλαύγην αὐτὸν ἱματίου μὲν φορήσεως καθ᾽ ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθόν. κῳδίᾳ δὲ ἐζωσμένον, καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτίοις ἐνημμένον σαπροῖς, καὶ τελέσαντα τὸν ῥήτορα οὐ μετρίως διαγελᾷ. ἐν δὲ τῇ Ἀσπασίᾳ Ἱππόνικον μὲν τὸν Καλλίου κοάλεμον προσαγορεύει. τὰς δ᾽ ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας. ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τὴν τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφοράν, καὶ τὴν Προδίκου, καὶ Ἀναξαγόρου τοῦ σοφιστῶν διαμώκησιν. λέγει γὰρ ὡς ὁ μὲν Πρόδικος Θηραμένην μαθητὴν ἀπετέλεσεν. ὁ δ᾽ ἕτερος Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος, καὶ Ἀριφράδην τὸν ἀδελφὸν Ἀριγνώτου τοῦ κιθαρῳδοῦ, θέλων ἀπὸ τῆς τῶν δηλωθέντων μοχθηρίας καὶ περὶ τὰ φαῦλα λιχνείας ἐμφανίσαι τὴν τοῦ παιδεύσαντος διδασκαλίαν. ἐν δὲ τῷ Ἀξιόχῳ πικρῶς Ἀλκιβιάδου κατατρέχει, ὡς οἰνόφλυγος, καὶ περὶ τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας σπουδάζοντος. Ἀντισθένης δ᾽ ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων κακολογῶν Ἀλκιβιάδην καὶ παράνομον εἶναι λέγων, καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην δίαιταν. συνεῖναι γάρ φησιν αὐτὸν καὶ μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας. ὁ δὲ Πολιτικὸς αὐτοῦ διάλογος ἁπάντων καταδρομὴν περιέχει τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν. ὁ δ᾽ Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτορος. ἡ δ᾽ Ἀσπασία τῶν Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ Παράλου διαβολήν. τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου φησὶν εἶναι συμβιωτήν, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μικρῶν οἰκημάτων ἐργαζομένου. τὸν δ᾽ Εὐφήμου συνήθη καὶ γνώριμον, τοῦ φορτικὰ σκώπτοντος καὶ ψυχρὰ τοὺς συναντῶντας. καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάθωνα, ἀκύρως καὶ φορτικῶς τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφήν, διάλογον ἐξέδωκε κατ᾽ αὐτοῦ. τούτοις γὰρ τοῖς ἀνδράσιν, οὐδεὶς ἀγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, οὐ στρατηγός, οὐ μῖμος, οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς ὠφέλιμος, οὐ δῆμος εὐλόγιστος. ἀλλὰ Σωκράτης ὁ μετὰ τῶν Ἀσπασίας αὐλητρίδων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων συνδιατρίβων, καὶ Πίστωνι τῷ θωρακοποιῷ διαλεγόμενος. καὶ Θεοδότην διδάσκων τὴν ἑταίραν, ὡς δεῖ τοὺς ἐραστὰς ἀπολαύειν, ὡς Ξενοφῶν παρίστησιν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων. τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτὸν παραγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέγοντα, ἃ οὔτε Νικὼ ἡ Σαμία, ἢ Καλλιστράτη ἡ Λεσβία, ἢ Φιλαινὶς ἡ Λευκαδία, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὁ Ἀθηναῖος Πυθόνικος συνεωράκασι πόθων θέλγητρα. οὗτοι γὰρ περὶ ταῦτα ἠσχόλουντο περιττῶς. ἐπιλείποι δ᾽ ἄν με πᾶς χρόνος, εἰ ἐκτίθεσθαι βουληθείην τὰς σεμνὰς τῶν φιλοσόφων μέμψεις. κατὰ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ἐπιρρεῖ δή ὄχλος μοι τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε καὶ ἀτοπίᾳ τερατολογιῶν τινῶν φύσεως. διόπερ κατασιωπήσομαι. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου εἰπόντος, καὶ ὑπὸ πάντων θαυμασθέντος διὰ σοφίαν, ὁ Οὐλπιανὸς σιωπῆς γενομένης ἔφη. δοκεῖτέ μοι ἄνδρες δαιτυμόνες, σφοδροῖς κατηντλῆσθαι λόγοις, παρὰ προσδοκίαν βεβαπτίσθαι τε τῷ ἀκράτῳ. Ἀνὴρ γὰρ ἕλκων οἶνον, ὡς ὕδωρ ἵππος, Σκυθιστὶ φωνεῖ, οὐδὲ κόππα γινώσκων Κεῖται δ᾽ ἄναυδος ἐν πίθῳ κολυμβήσας. Κάθυπνος ὡς μήκωνα φαρμάκων πίνων, φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων. ἢ ἀπολελίθωσθε ὑπὸ τῶν προειρημένων Γοργόνων, περὶ ὧν ὡς ὄντως γεγόνασι τινὰ ζῷα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἴτια, ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ κτηνῶν ἱστορίας οὕτως, τὴν Γοργόνα τὸ ζῷον καλοῦσιν οἱ ἐν Λιβύῃ νομάδες, ὅπου καὶ γίνεται, κάτω βλέπον. ἔστι δὲ ὡς οἱ μὲν πλεῖστοι λέγουσιν, ἐκ τῆς δορᾶς σημειούμενοι προβάτῳ ἀγρίῳ ὅμοιον, ὡς δ᾽ ἔνιοι φασί, μόσχῳ. ἔχειν δὲ λέγουσιν αὐτὸ τοιαύτην

Φιλόσοφοι κακήγοροι.

Γοργών.

ἀναπνοὴν, ὥστε πάντα τὸν ἐντυχόντα τῷ ζώῳ διαφθείρειν. φέρειν δὲ χαίτην ἐκ τοῦ μετώπου καθειμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἣν ὁπόταν μόγις διασεισαμένη διὰ τὴν βαρύτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ' αὐτῆς θεωρηθέντα. οὐ τῷ πνεύματι, ἀλλὰ τῇ γιγνομένῃ ἐκ τῶν ὀμμάτων φύσεως φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. ἐγνώσθη δὲ οὕτως. τῶν μετὰ Μαρίου τινὲς ἐπὶ Ἰουγούρθαν στρατευσαμένων, ἰδόντες τὴν Γοργόνα, δόξαντές τι διὰ τὸ κάτω νενευκέναι, βραδέως τε κινεῖσθαι ἄγριον εἶναι πρόβατον, ὥρμησαν ἐπ' αὐτὸ ὡς κατεργασόμενοι, οἷς εἶχον ξίφεσι. τὸ δὲ πτοηθὲν διασεισάμενόν τε τὴν τοῖς ὄμμασιν ἐπικειμένην χαίτην παραχρῆμα ἐποίησε τοὺς ὁρμήσαντας ἐπ' αὐτὸ νεκρούς. πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων καὶ νεκρῶν γινομένων, ἀεὶ τῶν προσφερομένων ἀπολλυμένων, ἱστορήσαντές τινες παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὴν τοῦ ζώου φύσιν, μακρόθεν ἐνεδρεύσαντες αὐτὸ ἱππεῖς τινες Νομάδες Μαρίου κελεύσαντος, κατηκόντισαν, ἧκόν τε φέροντες πρὸς τὸν στρατηγὸν τὸ θηρίον. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἦν ἄρα τοιοῦτο, ἡ δορὰ ἥ τε Μαρίου στρατεία μηνύει. ἐκεῖνο μέντοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου οὐκ ἔτι πιστὸν, ὡς εἰσί τινες κατὰ τὴν Λιβύην ὀπισθονόμοι καλούμενοι βοῦς, διὰ τὸ μὴ ἔμπροσθεν αὐτοὺς προβαινομένους νέμεσθαι, ἀλλ' εἰς τοὐπίσω ὑποχωροῦντας τοῦτο ποιεῖν. εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν τοῦ κατὰ φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ ἄνω ἀνακεκυφότα, καθάπερ τὰ τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα καὶ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὄμμασι. τοῦτο γὰρ ἄπιστόν ἐστιν οὐδενὸς ἑτέρου ἐπιμαρτυροῦντος ἱστορικοῦ. ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος, ἐπιμαρτυρῶν ὁ Λαρήνσιος, καὶ συγκατατιθέμενος τῷ λόγῳ ἔφη, τὸν Μάριον τῶν ζώων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ῥώμην ἀναπεπομφέναι, ἃς μηδένα εἰκάσαι δεδυνῆσθαι, τίνος εἰσὶ διὰ τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως. ἀνατεθῆναι δὲ τὰς δορὰς ταύτας ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῷ, ἐν ᾧ οἱ τοὺς θριάμβους κατάγοντες στρατηγοὶ ἑστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ πολλοὶ τῶν ἡμεδαπῶν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς εἰρήκασιν. ὑμεῖς οὖν ὦ γραμματικοί, κατὰ τὸν Βαβυλώνιον Ἡρόδικον μηδὲν τοῦ τοιούτου ἱστοροῦντες. Φεύγετ' Ἀριστάρχειοι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάττης Ἑλλάδα τῆς ξουθῆς δειλότεροι κεμάδος Γωνιοβόμβυκες μονοσύλλαβοι οἷσι μέμηλε. Τὸ σφὶν καὶ σφῶιν καὶ τὸ μὶν ἠδὲ τὸ νίν. Τοῦθ' ὑμῖν εἴη δυσπέμφελοι. Ἡροδίκῳ δὲ Ἑλλὰς ἀεὶ μίμνοι καὶ θεόπαις Βαβυλών. Κατὰ γὰρ τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀναξανδρίδην ἡδονὴν ἔχει, ὅταν τις εὕρῃ καινὸν ἐνθύμημά τι, δηλῶν ἅπασιν, οἱ δ' ἐν αὑτοῖσι σοφοὶ, πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τοὺς κριτὴν, εἶτα φθονοῦνται. χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρειν. ἅπαν θ' ὅτ' ὅσ' ἂν τις καινότητ' ἔχειν δοκῇ. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ λεληθότως, διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

ὀπισθονόμοι βοῦς κατὰ γραμματικῶν.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Τραγῳδία.

Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖς συνεχῶς ἀπάντων, ἑταῖρε Τιμόκρατες, τὰ παρὰ τοῖς δειπνοσοφισταῖς λεγόμενα, καινά τινα νομίζων ἡμᾶς εὑρίσκειν, ὑπομνήσομέν σε τὰ παρ' Ἀντιφάνει λεγόμενα ἐν Ποιήσει τόνδε τὸν τρόπον. Μακάριόν ἐστιν ἡ τραγῳδία ποίημα κατὰ πάντ', εἴ γε πρῶτον οἱ λόγοι ὑπὸ τῶν θεατῶν εἰσιν ἐγνωρισμένοι, πρίν καί τιν' εἰπεῖν, ὡς ὑπομνῆσαι μόνον δεῖ τὸν ποιητήν. Οἰδίπουν γὰρ ἂν γε φῶ, τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἴσασιν. ὁ πατὴρ Λάιος, μήτηρ Ἰοκάστη, θυγατέρες, παῖδές τινες. τί πείσεθ' οὗτος, τί πεποίηκεν. ἂν πάλιν εἴπῃ τις Ἀλκμαίωνα, καὶ τὰ παιδία πάντ' εὐθὺς εἴρηκεν ὅτι μανεὶς ἀπέκτονε τὴν μητέρ' ἀγανακτῶν δ' Ἄδραστος εὐθέως ἥξει τί πείσεθ' ὅταν μηδὲν δύνωντ' εἰπεῖν ἔτι. Κομιδῇ δ' ἀπειρήκασιν ἐν τοῖς δράμασιν αἴρουσιν ὥσπερ δάκτυλον τὴν μηχανὴν, καὶ τοῖς θεωμένοισιν ἀποχρώντως ἔχει. Ἡμῖν δὲ ταῦτ' οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πάντα δεῖ εὑρεῖν ὀνόματα καινὰ, κἄπειτα τὰ διῳκημένα, πρότερον τὰ νῦν παρόντα, τὴν καταστροφὴν, τὴν εἰσβολήν. Ἂν ἕν τι τούτων παραλίπῃ, Χρέμης τις ἢ Φείδων τις ἐκσυρίττεται. Πηλεῖ δὲ ταῦτ' ἔξεστι καὶ Τεύκρῳ ποιεῖν. Δίφιλος δ' ἐν Ἐλαιωνηφοροῦσιν ὦ τόνδ' ἐποπτεύουσα καὶ κεκτημένη Βραυρῶνος ἱεροῦ θεοφιλέστατον τόπον, Λητοῦς Διός τε τοξόδαμνε παρθένε, ὡς οἱ τραγῳδοί φασιν, οἷς ἐξουσία ἐστὶ λέγειν ἅπαντα καὶ ποιεῖν μόνοις. Τιμοκλῆς δ' ὁ κωμῳδοποιὸς κατὰ πολλὰ χρησίμην εἶναι λέγων τῷ βίῳ τὴν τραγῳδίαν φησὶν ἐν Διονυσιαζούσαις. ὦ τὰν, ἄκουσον ἤν τι σοι μέλλω λέγειν. Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον ἐπίπονον φύσει, καὶ πολλὰ λυπηρὸ βίος ἐν ἑαυτῷ φέρει. Παραψυχὰς οὖν φροντίδων ἀνεύρατο ταύτας. ὁ γὰρ νοῦς τῶν ἰδίων λήθην λαβὼν πρὸς ἀλλοτρίῳ τε ψυχαγωγηθεὶς πάθει, μεθ' ἡδονῆς ἀπῆλθε παιδευθεὶς ἅμα. Τοὺς γὰρ τραγῳδοὺς πρῶτον εἰ βούλει, σκόπει, ὡς ὠφελοῦσι πάντας. ὁ μὲν γὰρ ὢν πένης πτωχότερον αὑτοῦ καταμαθὼν τὸν Τήλεφον γενόμενον, ἤδη τὴν πενίαν ῥᾷον φέρει. Ὁ νοσῶν δὲ μανικῶς, Ἀλκμαίων' ἐσκέψατο. Ὀφθαλμιᾷ τις, εἰσὶ Φινεΐδαι τυφλοί. Τέθνηκέ τῳ παῖς, ἡ Νιόβη κεκούφικε. Χωλός τις ἐστὶ, τὸν Φιλοκτήτην

Φιλοκτήτην ὁρᾷ. Γέρων τις ἀτυχεῖ, κατέμαθε τὸν Οἰνέα. Ἅπαντα γὰρ τὰ μείζον᾽ ἢ πέπονθέ τις Ἀτυχήματ᾽ ἄλλοις γεγονότ᾽ ἐννοούμενος Τὰς αὐτὸς αὑτοῦ συμφορὰς ῥᾷον φέρει. Καὶ ἡμεῖς οὖν ὦ Τιμόκρατες ἀποδίδομέν σοι τὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν λείψανα, καὶ οὐ δίδομεν, ὡς ὁ Κοθωκίδης φησὶ ῥήτωρ Δημοσθένην χλευάζων, ὃς Φιλίππου Ἀθηναίοις Ἀλόννησον διδόντος συνεβούλευε, μὴ λαμβάνειν εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ † ἀποδιδῶσιν, ὅπερ Ἀντιφάνης ἐν Νεοττίδι παιδιὰν θέ- † ἁ μενος ἐρεσχελεῖ τόνδε τὸν τρόπον. Ὁ δεσπότης δὲ πάντα τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς Ἀπέλαβεν, ὥσπερ ἔλαβεν. ἠγάπησεν ἂν Τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Στρατιώτῃ. ἀπέλαβες τουτὶ δ᾽ ἐστὶ τί ὁ παρ᾽ ὑμῶν ἐγὼ Παιδάριον ἔλαβον ἀποφέρων ἥκω πάλιν. Πῶς οὐκ ἀρέσκει σοι τρέφειν, οὐκ ἔστι γὰρ Ἡμέτερον, οὐδ᾽ ὑμέτερον. ἀλλ᾽ ἐδώκατε Ὑμεῖς ἐμοὶ τοῦτ᾽, οὐ δεδώκαμεν. τί δέ Ἀποδεδώκαμεν τὸ μὴ προσῆκον ἐμοὶ λαβεῖν. Καὶ ἐν Ἀδελφοῖς, Ἐγὼ δέδωκα γάρ τι τούτοις εἰπέ μοι Οὔκ, ἀλλ᾽ ἀποδέδωκας, ἐνέχυρόν που λαβών. Ἀναξίλας δ᾽ ἐν Εὐανδρείᾳ,

Καὶ τὰς παλαίστρας σοι μὰ τὴν γῆν μὴ σύγε δῷς, Ἀλλ᾽ ἀπόδος. καὶ δὴ φέρουσ᾽ ἐξέρχομαι.

Τιμοκλῆς δ᾽ ἐν Ἥρωσι, Οὐκοῦν κέλευε νῦν γ᾽ ἅπαντα μᾶλλον ἢ Τὰ προσόντα φράζειν πάνυ γε δράσω τοῦτό σοι. Καὶ πρῶτα μέν σοι παύσεται Δημοσθένης Ὀργιζόμενος. ὁποῖος ὁ Βριάρεως Ὁ τοὺς καταπέλτας τάς τε λόγχας ἐσθίων Μισῶν λόγους ἄνθρωπος, οὐδὲ πώποτε Ἀντίθετον εἰπὼν οὐδὲν, ἀλλ᾽ Ἄρη βλέπων. Κατὰ τοὺς οὖν προειρημένους ποιητὰς καὶ αὐτοὶ τὰ ἑπόμενα τοῖς προειρημένοις ἀποδιδόντες, καὶ οὐ διδόντες τὰ ἀκόλουθα λέξομεν. ἐπεισῆλθον οὖν ἡμῖν παῖδες πλῆθος ὅσον ἰχθύων φέροντες θαλασσίων λιμναίων τε ἐπὶ πινάκων ἀργυρῶν, ὡς θαυμάσαι μετὰ τοῦ πλούτου καὶ τὴν πολυτέλειαν. μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς Νηρηΐδας ὠψωνήκει. καί τις τῶν παρασίτων καὶ κολάκων ἔφη, τὸν Ποσειδῶ πέμπειν τῷ Νεπτουνίῳ ἡμῶν τοὺς ἰχθῦς. οὐ διὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἴσον ἴσῳ τῶν ἰχθύων πωλούντων, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐξ Ἀντίου κεκομίσθαι, ἑτέρους δ᾽ ἐκ Ταρακίνων, καὶ τῶν καταντικρὺ νήσων Ποντίων, ἄλλους δ᾽ ἐκ Πύργων. πόλις δ᾽ αὕτη Τυρρηνική. οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἰχθυοπῶλαι οὐκ ὀλίγον ἀπολείπουσι τῶν κατὰ τὴν Ἀττικήν ποτε κωμῳδηθέντων, περὶ ὧν Ἀντιφάνης μὲν ἐν Νεανίσκοις φησίν. Ἐγὼ τέως μὲν ᾤμην τὰς Γοργόνας Εἶναί τι λογοποίημα. πρὸς ἀγορὰν δ᾽ ὅταν Ἔλθω πεπίστευκ᾽ εὐθύς. ἐμβλέπων γὰρ αὐτοῖς Ἰχθυοπώλαις, λίθινος εὐθὺς γίνομαι. Ὥστ᾽ ἐξ ἀνάγκης ἐστ᾽ ἀποστραφέντι μοι Λαλεῖν πρὸς αὐτούς. ἐὰν ἴδω γὰρ ἡλίκον Ἰχθὺν, ὅσου τιμῶσι πήγνυμαι σαφῶς. Ἄμφις δ᾽ ἐν Πλάνῳ, Πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ῥᾷόν ἐστι μυρίαις Μοίραις προσελθόντ᾽ ἀξιωθῆναι λόγου Λαβεῖν τ᾽ ἀπόκρισιν ὧν ἐπερωτᾷ τις, ἢ Πρὸς τοὺς καταράτους ἰχθυοπώλας ἐν ἀγορᾷ, Οὓς ἂν ἐπερωτήσῃ τις ἢ λαβών τι τῶν Παρακειμένων, ἔκυψεν ὥσπερ Τήλεφος Πρῶτον σιωπῇ. καὶ δικαίως τοῦτό γε Ἅπαντες, ἀνδροφόνοι γάρ εἰσιν ἑνὶ λόγῳ Ὡσεὶ προσέχων, ὁ δ᾽ οὐδὲν οὐδ᾽ ἀκηκοὼς Ἔκρουσε πώλυπόν τιν᾽, ὁ δ᾽ ἐπρήσθη καὶ τ᾽ οὐ λαβὼν Ὅλα τὰ ῥήματ᾽. ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελὼν, τάρων Ὀβολῶν γένοιτ᾽ ἄν. ἡ δὲ κεστρεὺς ὀκτ᾽ ὀβολῶν Τοιαῦτ᾽ ἀκοῦσαι δεῖ τὸν ὀψωνοῦντά τι. Ἄλεξις ἀπεγλαυκωμένῳ. Τοὺς μὲν στρατηγοὺς τὰς ὀφρῦς ἐπὰν ἴδω Ἀνεσπακότας, δεινὸν μὲν ἡγοῦμαι ποιεῖν Οὐ πάνυ τι. θαυμάζω δὲ προστιμωμένους Ὑπὸ τῆς πόλεως μεῖζον τῶν ἄλλων φρονεῖν. Τοὺς δ᾽ ἰχθυοπώλας τοὺς κάκιστ᾽ ἀπολουμένους Ἐπὰν ἴδω κάτω βλέποντας, τὰς δὲ ὀφρῦς Ἔχοντας ἐπάνω τῆς κορυφῆς ἀποπνίγομαι.

Ἐάν τ᾽ ἐρωτήσας πόσου τοὺς κεστρέας Πωλεῖς, δύ᾽ ὄντας δέκ᾽ ὀβολῶν φησί. Βαρύ, Ὀκτὼ λάβοις ἄν; εἴπερ ὠνῇ τὸν ἕτερον, ὦ τᾶν λάβε καὶ μὴ παῖζε τοὺς οὐ δεῖ παράτρεχε Ταῦτ᾽ οὐχὶ πικρότερ᾽ ἐστὶν αὐτῆς τῆς χολῆς; Δίφιλος Πολυπράγμονι, Ὤμην ἐγὼ τοὺς ἰχθυοπώλας τὸ πρότερον Εἶναι πονηροὺς τοὺς Ἀθήνησι μόνους. Τὸ δ᾽ ὡς ἔοικε τὸ γένος ὥσπερ θηρίον Ἐπίβουλόν ἐστι τῇ φύσει καὶ πανταχοῦ Ἐνταῦθα γοῦν ἔστιν τις ὑπερηκοντικώς, Κόμην τρέφων μὲν πρῶτον ἱερὰν τοῦ θεοῦ Ὥς φησιν, οὐ διὰ τοῦτό γ᾽, ἀλλ᾽ ἐστιγμένος, Πρὸ τοῦ μετώπου παραπέτασμ᾽ αὐτὴν ἔχει, Οὗτος ἀποκρίνετ᾽ ἂν ἐρωτήσῃς, πόσου Ὁ λάβραξ; δέκ᾽ ὀβολῶν. οὐχὶ προσθεὶς σοι ποταπῶν; Ἔπειτά γ᾽ ἂν τ᾽ ἀργύριον αὐτῷ καταβάλῃς, Ἔπραξεν αἰγιναῖον. ἂν δ᾽ αὐτὸν δέῃ Κέρματ᾽ ἀποδοῦναι, προσαπέδωκεν ἀττικάς. Κατ᾽ ἀμφότερα δὲ τὴν καταλλαγὴν ἔχει. Ξέναρχος Πορφύρᾳ.

Οἱ δὲ ποιηταί φησι λῆρός εἰσιν, οὐδὲν ἐν Καινὸν γὰρ εὑρίσκουσιν, ἀλλὰ μεταφέρει Ἕκαστος αὐτῶν ταῦτ᾽ ἄνω τε καὶ κάτω. Τῶν δ᾽ ἰχθυοπωλῶν φιλοσοφώτερον γένος Οὐκ ἔστιν οὐδὲν, οὐδὲ μᾶλλον ἀνόσιον. Ἐπεὶ γὰρ αὐτοῖς οὐκ ἔτ᾽ ἔστ᾽ ἐξουσία Ῥαίνειν, ἀπείρηται δὲ τοῦτο τῷ νόμῳ

Εἴ τις θεοῖσιν ἐχθρὸς ἄνθρωπος πάνυ Ξηραινομένους εἰσεῖδε τοὺς ἰχθῦς, μάχην Ἐποίησεν αὐτοῖς ἐξεπίτηδες εὖ πάνυ. ἦσαν δὲ πληγαί, καιρίαν δ᾽ εἰληφέναι Δόξας καταπίπτει, καὶ λιποψυχεῖν δοκῶν, Ἔκειτο νεκρὸς οἷα μετὰ τῶν ἰχθύων. Βοᾷ τις ὕδωρ. ὁ δ᾽ εὐθὺς ἐξ ἀμφορέως πρόχουν Τῶν ὁμοτέχνων τίς, τοῦ μὲν ἀκαρῆ παντελῶς Κατέχεε. κατὰ δὲ τῶν ἰχθύων ἅπαξ ἐπάχει. Εἴποις τ᾽ ἂν αὐτοὺς ἀρτίως ἡλωκέναι. Ὅτι δὲ καὶ νεκροὺς πωλοῦσι τοὺς ἰχθῦς καὶ σεσηπότας,

ἐπισημαίνεται ὁ Ἀντιφάνης ἐν μοιχοῖς διὰ τούτων, Οὐκ ἔστιν οὐδὲν θηρίον τῶν ἰχθύων Ἀτυχέστερον. τῷ γὰρ μὴ ἀποχρῆν ἀποθανεῖν Αὐτοῖς ἁλοῦσιν. εἶτα κατεδηδεσμένοις Εὐθὺς ταφῆναι, παραδοθέντες ἄθλιοι Τοῖς ἰχθυοπώλαις τοῖς κακῶς ἀπολουμένοις. Σήπονθ᾽ ὅλας κείμενοι δύ᾽ ἡμέρας, Ἢ τρεῖς. μόλις δέ γ᾽ ἄν ποτ᾽ ὠνητὴν τυφλὸν Λάβωσιν ἔδωκαν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν, Τούτῳ κομίσας, ὁ δ᾽ ἐξέβαλεν οἴκαδε Τὴν πεῖραν ἐν τῇ ῥινὶ τῆς ὀδμῆς λαβών. Ἐν δὲ Φιλοθηβαίῳ φησίν, Οὐ δεινὸν ἔστι προσφάτους μὲν ἂν τύχῃ Γαλῆν τις ἰχθῦς συνάγοντα τὰς ὀφρῦς, Τοῦτον σκυθρωπάζοντά θ᾽ ἡμῖν προσλαλεῖν. Ἐὰν σαπροὺς δὲ, κομιδῇ παίζειν καὶ γελᾶν. Τοὐναντίον γὰρ πᾶν ἔδει τούτους ποιεῖν. Τὸν μὲν γελᾶν, τὸν δ᾽ ἕτερον οἰμώζειν μακρά. Ὅτι δὲ καὶ πάμπολλου πιπράσκουσιν, Ἄλεξις ἐν πυλαίαις φησίν. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἀλλ᾽ ἐγὼ τεθαύμακα Τοὺς ἰχθυοπώλας, πῶς ποτ᾽ οὐχὶ πλούσιοι Ἅπαντές εἰσι λαμβάνοντες βασιλικοὺς Φόρους. μονονουχὶ δεκατεύουσι γὰρ Τὰς οὐσίας ἐν ταῖς πόλεσι καθήμενοι. Ὅλας δ᾽ ἀφαιροῦνται καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. Κἂν τῷ λέβητι δέ φησιν ὁ αὐτὸς ποιητής, Οὐ γέγονε κρείττων νομοθέτης τοῦ πλουσίου Ἀριστονίκου. τίθησι γὰρ νυνὶ νόμον, Τῶν ἰχθυοπωλῶν ὅστις ἂν πωλῶν γέ τῳ Ἰχθὺν ὑποτιμήσας, ἀποδῶτ᾽ ἐλάττονος Ἧς εἶπε τιμῆς. εἰς τὸ δεσμωτήριον Εὐθὺς ἀπάγεσθαι τοῦτον. ἵνα δεδοικότες Τῆς ἀξίας ἀγαπῶσιν, ἢ τῆς ἑσπέρας Σαπροὺς ἅπαντες ἀποφέρωσιν οἴκαδε. Κἀνταῦθα καὶ γραῦς καὶ γέρων καὶ παιδίον Πεμφθεὶς ἅπαντες ἀγοράσουσι κατὰ τρόπον. Καὶ προελθὼν δέ φησιν, Οὐ γέγονε μετὰ Σόλωνα κρείττων οὐδὲ εἷς Ἀριστονίκου νομοθέτης. τὰ τ᾽ ἄλλα γὰρ Νενομοθέτηκε πολλὰ, καὶ παντοῖα δὲ Νυνί τε καινὸν εἰσφέρει νόμον τινὰ Χρυσοῦν. τὸ μὴ πωλεῖν ἔτι καθημένους Τοὺς ἰχθυοπώλας, διὰ τέλους δ᾽ ἑστηκότας. Εἶτ᾽ εἰς νέωτα φησὶ γράψειν κρεμαμένους. Καὶ θᾶττον ἀποπέμπουσι τοὺς ὠνουμένους Ἀπὸ μηχανῆς πωλοῦντες, ὥσπερ οἱ θεοί. Ἐμφανίζει δ᾽ αὐτῶν καὶ τὸ σκαιὸν, ἔτι δὲ μισάνθρωπον Ἀντιφάνης ἐν μισοπονήρῳ πρὸς τοὺς ἐν τῷ βίῳ κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος διὰ τούτων. Εἶτ᾽ οὐ σοφοὶ δῆτ᾽ οἵ εἰσιν Σκύθαι σφόδρα, Οἳ γενομένοισιν εὐθέως τοῖς παιδίοις Διαδιδόασιν ἵππων καὶ βοῶν γάλα. Οὐχὶ μὰ Δία τιτθὰς εἰσάγουσι βασκάνους. Καὶ παιδαγωγοὺς αὖθις, ὧν μεῖζον γε † μαίας νὴ Δί. Αὗται δ᾽ ὑπερβάλλουσι μετὰ γε νὴ Δία Τοὺς μητραπατῶντας τούς τ᾽ ἀγυρτῶντας. πολὺ γὰρ Γένος μιαρώτατον τῶν τ᾽ ἐστὶν εἰ μὴ νὴ Δία Τοὺς ἰχθυοπώλας τίς γε βούλεται λέγειν, Μετά γε τοὺς τραπεζίτας. ἔθνος Τούτου γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐξωλέστερον. Οὐκ ἀπιθάνως δὲ καὶ Δίφιλος ἐν ἐμπορίῳ περὶ τοῦ πάμπολλου πιπράσκεσθαι τοὺς ἰχθῦς λέγει ὧδε, Οὐ πώποτ᾽ ἰχθῦς οἶδα τιμιωτέρους. Ἰδὼν Πόσειδον, εἰ δεκάτην αὐτῶν ἐλάμβανες Ἀπὸ τῆς τιμῆς ἑκάστης ἡμέρας, πολὺ Τῶν θεῶν ἂν ἦσθα πλουσιώτερος. Ὅμως δὲ τούτων εἰ μὴ προσγελάσειέ τις Ἐδίδουν στενάξας ὁπόσον αἰτήσειέ με. Γόγγρον μὲν ὥσπερ ὁ Πρίαμος τὸν Ἕκτορα, Ὅσον εἵλκυσε, τοσοῦτον καταθεὶς ἐπριάμην. Ἄλεξις δ᾽ ἐν ἑλληνίδι, Ἀεὶ δὲ καὶ ζῶντ᾽ ἐστὶ καὶ τεθνηκότα Ἐν τῇ θαλάττῃ πολέμι᾽ ἡμῖν θηρία, Ἐὰν τραπῇ γὰρ πλοῖον, εἶθ᾽ ὡς γίνεται Ληφθέντων τις καταπεπτώκασ᾽ εὐθέως. Αὐτοί γ᾽ ἐπὰν ληφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁλιέων Τεθνεῶτες ἐπιτρίβουσι τοὺς ὠνουμένους. Τῆς οὐσίας γὰρ εἰσὶν ἡμῶν ὤνιοι. Ὁ πριάμενός τε πτωχὸς εὐθὺς ἀποτρέχει. Ἐξ ὀνόματος δὲ ἰχθυοπώλου μνημονεύει Ἑρμαίου αἰγυπτίου Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν οὕτως, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων Κάπηλος Ἕρμαιος ἐστὶν ὃς βίᾳ δέρων Ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ λάβρακας Ἐν τρώγων ὥς λέγουσιν ἡμῖν. Ἄλεξις δ᾽ ἐν ἐπικλήρῳ Μικίωνος ἰχθυοπώλου τινὸς μνημονεύει. Εἰκότως οὖν καὶ οἱ ἁλιεῖς, ἐπὶ τῇ τέχνῃ μέγα φρονοῦσι μᾶλλον ἢ οἱ ἄριστοι τῶν στρατηγῶν. παράγει γοῦν τινα τούτων Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ περὶ τῆς ἁλιευτικῆς τέχνης τάδε λέγοντα. Τῶν ζωγράφων μὲν ἡ καλὴ χειρουργία Ἐν τοῖς πίναξι κρεμαμένη θαυμάζεται. Αὕτη δὲ σεμνῶς ἐκ λοπάδος ἁρπάζεται, Ἀπὸ τοῦ ταγήνου τ᾽ εὐθέως ἀφανίζεται. Ἠθισμὸς ἐστὶ δακτύλων ποιούντων ἢ πνιγμός, Ἐὰν ταχὺ μὴ δύνηται καταπιεῖν ἁλοὺς μόνον. Ἡ γὰρ τὰς συνουσίας ποιεῖ Εὔοψος ἀγορά. τίς δὲ συνδειπνεῖ βροτῶν Φρυκτοὺς καταλαβὼν ἢ κορακίνους ὠνίους, Ἢ μαινίδια. ὡραῖον δὲ μειρακύλλιον, Ποίαις ἐπῳδαῖς ἢ λόγοις ἁλίσκεται Τίσιν. φράσον γὰρ ἐάν τις ἀφέλῃ τὴν τέχνην Τῶν ἁλιέων, ἥδε γὰρ δαμάζεται Ἑφθοῖς προσώποις ἰχθύων χειρουμένη. Ἄγουσ᾽ ὑπ᾽ αὐτὰ τὰ σώματ᾽ ἀρίστου πύλας Ἀσύμβολον κλίνειν τ᾽ ἀναγκάζει φύσιν.

Πρὸς δὲ τοὺς πολυτελῶς ὀψωνοῦντας τάδε φησὶν Ἄλεξις ἐν ἐπικλήρῳ, Ὅστις ἀγοράζει πτωχὸς γά ὢν ὄψον πολὺ, ἀπορούμενός τε τἆλλα πρὸς τοῦτ᾽ εὐπορεῖ Τῆς νυκτὸς οὗτος τοὺς ἀπαντῶντας ποιεῖ Γυμνοὺς ἅπαντας, εἶτ᾽ ἐπάν τις ἐκδυθῇ Τρέφειν ἕωθεν εὐθὺς ἐν τοῖς ἰχθύσιν. Ὃν δ᾽ ἂν ἴδῃ πρῶτον πένητα καὶ νέον Παρὰ Μικίωνος ἐγχέλυς ὠνούμενον Ἀπάγειν λαβόμενον εἰς τὸ δεσμωτήριον.

μυτήριον. Δίφιλος δ' ἐν ἐμπόρῳ καὶ νόμον εἶναί φησι παρὰ Κορινθίοις τινά. Τοιοῦτο νόμιμον δ' ἐστὶ βέλτιστ' ἐνθάδε. Κορινθίοις, ἵν' ἐάν τιν' ὀψωνοῦντ' ἀεὶ Λαμπρῶς ὁρῶμεν, τοῦτον ἀνακρίνειν πόθεν Ζῇ, καὶ τί ποιῶν. κἂν μὲν οὐσίαν ἔχῃ Ἧς αἱ πρόσοδοι λύουσι τ' ἀναλώματα, Ἐᾶν ἀπολαύειν ἤδη τοῦτον τὸν βίον. Ἐὰν δ' ὑπὲρ τὴν οὐσίαν δαπανῶν τύχῃ, Ἀπεῖπον αὐτῷ τοῦτο μὴ ποιεῖν ἔτι. Ὃς δ' ἂν μὴ πείθηται, τ' ἐπέβαλλον ζημίαν. Ἐὰν δὲ μηδ' ὁτιοῦν ἔχων ζῇ πολυτελῶς Τῷ δημίῳ παρέδωκαν αὐτόν, ἡράκλεις. Οὐκ ἐνδέχεται γὰρ ζῆν ἄνευ κακοῦ τινὸς Τοῦτον συνίης. ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει Ἢ λωποδυτεῖν τὰς νύκτας, ἢ τοιχωρυχεῖν, Ἢ τῶν ποιούντων ταῦτα κοινωνεῖν τισιν. Ἢ συκοφαντεῖν κατ' ἀγοράν, ἢ μαρτυρεῖν Ψευδῆ, τοιοῦτον ἐκκαθαίρομεν γένος. Ὀρθῶς γε νὴ Δί'. ἀλλὰ δὴ τί τοῦτ' ἐμοί; Ὁρῶμεν ὀψωνοῦνθ' ἑκάστης ἡμέρας Οὐχὶ μετρίως βέλτιστέ σ' ἀλλ' ὑπερηφάνως, Οὐκ ἔστιν ἰχθυηρὸν ὑπὸ σοῦ μεταλαβεῖν. Συνῆχας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν, Περὶ τῶν σελίνων μαχόμεθ' ὥσπερ ἰσθμίοις, Λαγώς τις εἰσελήλυθ' εὐθὺς ἥρπακας, Πέρδικα δ' ἢ κίχλην, καὶ νὴ Δί' οὐκ ἔτι Ἔστιν δι' ἡμᾶς οὐδὲ πετομένην ἰδεῖν, Τὸν ξενικὸν οἶνον ἐπιτετίμηκας πολύ. Τὸ δ' ἔθος τοῦτο καὶ Ἀθήνησιν εἶναι ἀξιοῖ Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ, ὀψωνόμους ἀξιῶν αἱρεῖσθαι ὑπὸ τῆς βουλῆς δύ' ἢ καὶ τρεῖς. Λυγκεὺς δ' ὁ σάμιος καὶ τέχνην ὀψωνητικὴν συνέγραψε πρός τινα Δυσώνην, διδάσκων αὐτόν τινα δεῖ λέγοντα πρὸς τοὺς ἀνδροφόνους ἰχθυοπώλας λυσιτελῶς. ἔτι δὲ ἀλύπως ὠνεῖσθαι ἃ βούλεται. Ἐκ τούτων πάλιν τῶν λεχθέντων τὰς ἀκάνθας ἀναλεξάμενος Οὐλπιανός, εἰ ἔχομεν ἔφη δεῖξαι ἀργυροῖς σκεύεσιν ἐν τοῖς δείπνοις χρωμένους τοὺς ἀρχαίους, καὶ εἰ ὁ πίναξ ἑλληνικὸν ὄνομα. Ὁμήρου γὰρ εἰπόντος ἐν Ὀδυσσείᾳ, Τοῖσι δ' αὖ πίνακας κρειῶν παρέθηκε συβώτης, ὀδ.π.
Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος νεώτερόν φησιν εἶναι τὸ περὶ πινάκων παρατιθέναι τὰ ὄψα, ἀγνοῶν ὅτι κἂν ἄλλοις εἴρηκεν ὁ ποιητής, Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας. ὀδ.α.

Ζητῶ δὲ καὶ εἰ δούλων πλῆθος τινὲς ἐκέκτηντο, ὥσπερ καὶ οἱ νῦν. καὶ εἰ τὸ τήγανον εἴρηται, καὶ μὴ μόνως τάγηνον, καὶ μὴ πάντα πίνωμεν ἢ καὶ ἐσθίωμεν, ὥσπερ οἱ διὰ τὴν γαστέρα παράσιτοι ὀνομαζόμενοι, ἢ κόλακες. πρὸς ὃν Αἰμιλιανὸς ἀπεκρίνατο, πίνακα μὲν ἔχεις τὸ σκεῦος ὠνομασμένον, καὶ παρὰ μεταγένει τῷ κωμικῷ ἐν θουριοπέρσαις. τήγανον δὲ ὦ βέλτιστε εἴρηκεν ἐν μεταλλεῦσι Φερεκράτης οὕτως. Ἀπὸ τηγάνου τ' ἔφασκεν ἀφύας φαγεῖν. Καὶ ἐν Πέρσαις ὁ αὐτός, Ἐπὶ τηγάνοις καθίσαντα ὑφάπτειν τοῦ φλέως. Φιλωνίδης δ' ἐν κοθόρνοις ὑποδέχεσθαι καὶ βατίσιν ἐπὶ τηγάνοις, καὶ πάλιν ὀσφραινομένην τῶν τηγάνων. Εὔβουλος δ' ἐν ὀρθάννῃ, Ῥιπὶς δ' ἐγείρει φύλακας Ἡφαίστου κύνας Θερμὴν παροξύνουσα τηγάνου πνοήν. Καὶ πάλιν, Πᾶσα δ' εὔμορφος γυνὴ Ἐρῶσα φοιτᾷ τηγάνου τε σιζούσης τρυφᾷ. Καὶ ἐν τιτᾶσι, Προσγελῶσά τε Λοπὰς παφλάζει βαρβάρῳ λαλήματι. Πηδῶσι δ' ἰχθῦς ἐν μέσοισι τηγάνοις. Τοῦ δὲ ῥήματος μέμνηται Φρύνιχος ἐν τραγῳδοῖς. Ἡδὺ δ' ἀποτηγανίζειν ἄνευ συμβόλων. Καὶ Φερεκράτης ἐν μυρμηκανθρώποις φησίν, Σὺ δ' ἀποτηγανίζεις. Ἡγήσανδρος δ' ὁ δελφὸς συρακουσίους φησὶ τὴν μὲν λοπάδα τήγανον καλεῖν. τὸ δὲ τήγανον, ξηροτήγανον. διὸ καὶ Θεοδωρίδαν φάναι ἔν τινι ποιήματι, Τηγάνῳ εὖ ἥψησεν ἐν ὀψητῆρι κολύμβῳ. τὴν λοπάδα τήγανον προσαγορεύων. χωρὶς δὲ τοῦ τ στοιχείου Ἴωνες ἤγανον λέγουσιν, ὡς Ἀνακρέων. χεῖρά τ' ἐν ἠγάνῳ βαλεῖν. Εἰς ἐπίστασιν δέ με ἄγει καλὲ Οὐλπιανὲ περὶ τῆς τῶν ἀργυρωμάτων χρήσεως τὸ ὑπὸ Ἀλέξιδος ἐν φυγάδι εἰρημένον. Ἵππου γάρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος, Ὁ τοῖς μαγείροις. μέχρι γὰρ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κεραμέοις σκεύεσιν οἱ δειπνοῦντες διηκονοῦντο, ὥς φησιν ὁ ἐμὸς Ἰόβας. μεταβαλλόντων δὲ ἤδη τὸ πολυτελέστερον Ῥωμαίων τὴν δίαιταν κατὰ μίμησιν ἐκδιαιτηθεῖσα Κλεοπάτρα, ἡ τὴν Αἰγύπτου καταλύσασα βασιλείαν, τοὔνομα οὐ δυναμένη ἀλλάξαι ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν ἐκάλει κέραμον αὐτό. κέραμα τ' ἀπεδίδοτο τὰ ἀποφόρητα τοῖς δειπνοῦσι. καὶ τοῦτ' ἦν τὸ πολυτελέστατον, εἴς τε τὸν ῥωσικὸν εὐανθέστατον ὄντα κέραμον πέντε μνᾶς ἡμερησίας ἀνήλισκεν ἡ Κλεοπάτρα. Πτολεμαῖος δ' ὁ βασιλεὺς ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων περὶ Μασσανάσσου τὸν λόγον ποιούμενος τοῦ Λιβύων βασιλέως, φησὶ τὰ δεῖπνα ῥωμαικῶς ἦν κατεσκευασμένα κεράμῳ, παντὶ χορηγούμενα ἀργυρῷ. τὰς δὲ τῶν δευτέρων τραπέζας ἐκόσμει τοῖς ἰταλικοῖς ἐθισμοῖς. τὰ δὲ κανίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ γεγονότα πρὸς τὰ πλεκόμενα ταῖς σχοίνοις. μουσικοῖς τε ἐχρῆτο ἑλληνικοῖς. Ἀριστοφάνης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ὅν φησιν Ἡλιόδωρος ὁ ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως ναυκρατίτην εἶναι γένος, ἐν τῷ πλούτῳ τῷ δράματι κατὰ τὴν τοῦ ὁμωνύμου θεοῦ ἐπιφάνειαν τοὺς ἰχθυηροὺς φησὶ πίνακας ἀργυροῦς ἀναφανῆναι, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ἅπαντα λέγων ὧδε, Ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα Χαλκῆ γέγονε. τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαπρούς, Τοὺς ἰχθυηροὺς ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.

ὁ δ' ἰπνὸς γέγονεν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος. Πλάτων δ' ἐν πρέσβεσι, Κατέλαβον ἐπικράτη καὶ φορμήσιον Παρὰ τοῦ βασιλέως πλεῖστα δωροδοκήματα Ὀξύβαφα χρυσᾶ καὶ πινακίσκους ἀργυροῦς.

Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις μίμοις φησί. Τῶν δὲ χαλκωμάτων καὶ τῶν ἀργυρωμάτων ἐμάρμαιρε δ' οἰκία. Φιλιππίδης δ' ἐν ἀργυρίου ἀφανισμῷ ὡς φορτικοῦ μέμνηται τοῦ τοιούτου ὄντος σπανίου. ζηλουμένου δὲ ὑπό τινων νεοπλούτων μετοίκων, Ἀλλ' ἔλεός μ' ἐμπίπτει τις μοι τῶν ὅλων, Ὅταν ἀπορουμένους μὲν ἀνθρώπους ἴδω Ἐλευθέρους. μαστιγίας δ' ἐπ' ἀργυροῦ Πίνακος ἄγοντος μναῦ, τάριχος ἐνίοτε

Δυοῖν ὀβολῶν ἔδοντας ἢ τριωβόλου, Καὶ κάππαριν χαλκῶν τριῶν, ἐν τρυβλίῳ Ἄγοντι πεντήκοντα δραχμὰς ἀργυρῶ. Πρότερον δὲ φιάλην ἦν ἀνακειμένην ἰδεῖν Ἔργον δ' ἐστὶν. ἀμέλει τοῦτο μὲν ἔστι νῦν ἔτι. Ἂν γὰρ ἀναβῇ τις εὐθὺς ἕτερος ἥρπασεν. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ νεανίσκον παράγων ἐρῶντα καὶ ἐπιδεικνύμενον τὸν πλοῦτον τῇ ἐρωμένῃ, ταῦτα ποιεῖ λέγοντα. Τοῖς πᾶσί τ' εἶπα, δύο γὰρ ἦγον οἴκοθεν Τἀκπώματ' εἰς τὸ φανερὸν ἐκνενιζομένα Θεῖναι. κύαθος δ' ἦν ἀργυροῦς, τἀκπώματα Ἦγε δύο δραχμάς. κυμβίον δὲ τέτταρας Ἴσως ἑτέρας, ψυκτηρίδιον δέκ' ὀβολοὺς Φιλιππίδου λεπτότερον. ἀλλὰ ταῦθ' ὅλως Πρὸς ἀλαζονείαν οὐ κακῶς ἐγνωκυῖα ἦν. οἶδα δὲ κἀγώ τινα πολίτην ἡμέτερον Πτωχαλαζόνα ὃς δραχμὰς ἔχων Τὰ πάντ' ἀργυρώματ' ἐβόα καλῶν τὸν οἰκέτην Ἕνα ὄντα καὶ μόνον, ὀνόμασι δὲ χρώμενον Ψαμμακοσίοις. παῖ Στρομβιχίδη μὴ τῶν χειμερινῶν ἀργυρωμάτων Ἡμῖν παραθῇς, ἀλλὰ τῶν θερινῶν.

Τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Νικοστράτῳ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Βασιλεῖς. ἀλαζὼν δ' ἐστὶ στρατιώτης περὶ οὗ λέγει, Λοιπή τις ὀξὶς ἐστὶ καὶ ψυκτήριον. Τῆς εὐπαρύφου λεπτότερον. ἐξήλαυνον γάρ τινες τὸν ἄργυρον καὶ τότε εἰς ὑμένος ἰδέαν. καὶ Ἀντιφάνης δὲ καὶ ἐν Λημνίαις φησί,

Παρετέθη τρίπους Πλακοῦντα χρυσὸν ὦ πολυτίμητοι θεοί, Ἔχων ἐν ἀργυρῷ τε τρυβλίῳ μέλι. Καὶ Σώπατρος δὲ ὁ παρῳδὸς ἐν Ὀρέστῃ. Σαπρὸν σίλουρον ἀργυροῦν πίναξ ἔχων. Ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Φακῇ φησιν. Ἀλλ' ἀμφιδέπνοις ὀξὶς ἀργυρᾶ ἔχει Δρακοντομίμοις ὀργάνων τορεύμασιν. Οἵαν ποτ' εἶχε καὶ Θίβρων ὁ Ταντάλου Μαλακὸν ταλάντοις ἐκταλαντωθεὶς ἀνήρ. Θεόπομπος δ' ὁ Χῖος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαῖς, περὶ Θεοκρίτου τοῦ πολίτου τὸν λόγον ποιούμενος φησίν, ἐξ ἀργυρωμάτων δὲ καὶ χρυσῶν πίνει, καὶ τοῖς σκεύεσι χρῆται τοῖς περὶ τὴν τράπεζαν ἑτέροις τοιούτοις. ὁ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμάτων οὐκ ἔχων πίνειν, ἀλλ' οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ' ἐκ κεραμέων, καὶ τούτων ἐνίοτε κολοβῶν. Δίφιλος δ' ἐν ζωγράφῳ. Ἄριστον ἐπικεχρυσωμένον ἐκλελεγμένον Εἴ τι νέον ἢ ποθεινὸν ὀστρέων γένη Παντοδαπὰ λοπάδων παρατεταγμένη φάλαγξ. Ὀπτῶν ἐπῆγε σωρὸς ἀπὸ τοῦ τηγάνου Τριμμάτια τούτοις ἐν θυείαις ἀργυραῖς. Φιλήμων Ἰατρῷ, καὶ γυλίαν τιν' ἀργυρωμάτων. Μένανδρος ἑαυτὸν τιμωρουμένῳ,

Λουτρὸν θεραπαίνας ἀργυρώματα. Καὶ ἐν ὑμνίδι, Ἀλλὰ τἀργυρώματ' ἥκω λαβεῖν βουλόμενος. Λυσίας δ' ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ τρίποδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι. οἱ δ' ἑλληνίζοντες λέγειν δεῖν φασὶν ἀργυροῦν κόσμον καὶ χρυσοῦν κόσμον. τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ Αἰμιλιανοῦ ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Σπάνιος γὰρ ὄντως ἦν τὸ παλαιὸν παρὰ τοῖς ἕλλησιν ὁ μὲν χρυσὸς καὶ πάνυ. ὁ δὲ ἄργυρος ὀλίγος ἦν ὁ ἐν τοῖς μετάλλοις. διὸ καὶ Φίλιππον τὸν τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀλεξάνδρου πατέρα φησὶ Δοῦρις ὁ Σάμιος, φιάλιον χρυσὸν κεκτημένον, ἀεὶ τοῦτ' ἔχειν κείμενον ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον. καὶ τὴν Ἀτρέως δὲ χρυσῆν ἄρνα περὶ ἣν γεγόνασιν ἡλίου τε ἐκλείψεις καὶ βασιλέων μεταβολαί, ἔτι τε ἡ τραγῳδίας ἡ πολλή, φιάλην ἀργυρᾶν φησὶ γεγονέναι Ἡρόδωρος ὁ Ἡρακλεώτης, ἔχουσαν ἐν μέσῳ ἄρνα χρυσῆν. Ἀναξιμένης δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἐν ταῖς πρώταις ἐπιγραφομέναις ἱστορίαις, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον διαβόητον γενέσθαι διὰ τὸ σπάνιον εἶναι τότε χρυσίον παρὰ τοῖς ἕλλησι. καὶ γὰρ ἀργυροῦν ποτήριον ἦν ἰδεῖν τότε παράδοξον. μετὰ δὲ τὴν Δελφῶν ὑπὸ Φωκέων κατάληψιν, πάντα τὰ τοιαῦτα δαψιλῆ ἔλαβεν. ἐκ ποτηρίων δὲ χαλκῶν ἔπινον οἱ σφόδρα δοκοῦντες πλουτεῖν, καὶ τὰς θήκας τούτων ὀνομάζων χαλκοθήκας. Ἡρόδοτός

Lib. 1. τε φησὶ τοὺς Αἰγυπτίων ἱερεῖς χαλκοῖς ποτηρίοις πίνειν. τοῖς τε βασιλεῦσιν αὐτῶν θύουσι ποτὲ κοινῇ, οὐχ εὑρεθῆναι φησὶ δοθείσας φιάλας ἀργυρᾶς. Ψαμμήτιχον γοῦν νεώτερον ὄντα τῶν ἄλλων βασιλέων, χαλκῇ φιάλῃ σπεῖσαι τῶν ἄλλων ἀργυραῖς σπενδόντων. συληθέντος γοῦν τοῦ πυθικοῦ ἱεροῦ ὑπὸ τῶν φωκικῶν τυράννων, ἐπέλαμψε περὶ τοῖς ἕλλησιν ὁ χρυσός, εἰσεκώμασε δὲ καὶ ὁ ἄργυρος. Ὕστερον δὲ τοῦ μεγίστου Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας θησαυροὺς ἀνελομένου, ὄντως ἀνέτειλεν ὁ κατὰ Πίνδαρον εὐρυσθενὴς πλοῦτος. καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς δὲ ἀναθήματα τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ὑπὸ πρώτου Γύγου τοῦ Λυδῶν βασιλέως ἀνετέθη. καὶ πρὸ τῆς τούτου βασιλείας ἀνάργυρος, ἔτι δὲ ἄχρυσος ἦν ὁ Πύθιος, ὡς Φανίας τε φησὶν ὁ Ἐρέσιος καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν. ἱστοροῦσι γὰρ οὗτοι κοσμηθῆναι τὸ πυθικὸν ἱερὸν ὑπό τε τοῦ Γύγου, καὶ τοῦ μετὰ τοῦτον Κροίσου, μεθ' οὓς ὑπό τε Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος τῶν σικελιωτῶν, τοῦ μὲν τρίποδα καὶ νίκην

χρυσοῦ

χρυσοῦ πεποιημένα ἀναθέντος, καθ' οὓς χρόνους Ξέρξης ἐπεστράτευε τῇ Ἑλλάδι. τὸ δὲ Ἱέρωνος τὰ ὅμοια. λέγει δ' οὕτως ὁ Θεόπομπος. ἦν γὰρ τὸ παλαιὸν τὸ ἱερὸν κεκοσμημένον χαλκοῖς ἀναθήμασιν οὐκ ἀνδριᾶσιν, ἀλλὰ λέβησι καὶ τρίποσι χαλκοῦ πεποιημένοις. Λακεδαιμόνιοι χρυσῶσαι βουλόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνος, καὶ οὐχ εὑρίσκοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι χρυσίον, πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἐπηρώτων τὸν θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιντο. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παρὰ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ, πορευθέντας ὠνεῖσθαι παρ' ἐκείνου. καὶ οἱ πορευθέντες παρὰ Κροίσου ὠνήσαντο. Ἱέρων δ' ὁ Συρακούσιος βουλόμενος ἀναθεῖναι τῷ θεῷ τὸν τρίποδα καὶ τὴν νίκην ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπορῶν χρυσίου, ὕστερον ἔπεμψε τοὺς ἀναζητήσοντας εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἵτινες μόλις ποτὲ εἰς Κόρινθον ἀφικόμενοι, καὶ ἐξιχνεύσαντες εὗρον παρὰ Ἀρχιτέλει τῷ Κορινθίῳ, ὃς πολλῷ χρόνῳ συνωνούμενος κατὰ μικρὸν, θησαυροὺς εἶχεν οὐκ ὀλίγους. ἀπέδοτο γ' οὖν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος, ὅσον ἠβούλοντο. καὶ μετὰ ταῦτα πληρώσας καὶ τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα, ὅσον ἠδύνατο χωρῆσαι, ἐπέδωκεν αὐτοῖς. ἀνθ' ὧν Ἱέρων πλοῖον σίτου καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα ἔπεμψεν ἐκ Σικελίας. ἱστορεῖ τὰ αὐτὰ καὶ Φανίας, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ὡς χαλκῶν ὄντων τῶν παλαιῶν ἀναθημάτων, καὶ τριπόδων, καὶ λεβήτων, καὶ ἐγχειριδίων, ὧν ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπιγεγράφθαι φησίν. Θᾶσαί μ' ἐτεὸν γὰρ ἐν Ἴλιος εὐρέϊ πύργῳ ἦν ὅτε καλλικόμῳ μαρνάμεθ' ἀμφ' Ἑλένῃ. Καί μ' Ἀντηνορίδης ἐφόρει κρείων Ἑλικάων. Νῦν δέ με Λητοΐδου θεῖον ἔχει δάπεδον. ἐπὶ δὲ τρίποδος, ὃς ἦν εἷς τῶν ἐπὶ Πατρόκλῳ ἄθλων τεθέντων. Χάλκεός εἰμι τρίπους Πυθοῖ δ' ἀνάκειμαι ἄγαλμα. Καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. Τυδείδης δ' ἀνέθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, Νικήσας ἵπποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον. Ἔφορος δὲ, ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ λέγων φησίν. Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φαῦλλος καὶ Φάλαικος, οὐ μόνον ἅπαντα τὰ τοῦ θεοῦ ἐξεκόμισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τόν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον. ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε, κελεύσαντος τοῦ θεοῦ. καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον Μενελάου ἀναθέντος. ἑκατέρῳ γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἀλκμαίωνι μὲν πυνθανομένῳ πῶς ἂν τῆς μανίας ἀπαλλαγείη. Τιμῆεν μ' αἰτεῖς δῶρον μανίαν ἀποπαῦσαι. Καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας, ᾧ ποτε μήτηρ Ἀμφιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις. Μενελάῳ δὲ πῶς ἂν τὸν Ἀλέξανδρον τιμωρήσαιτο. Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο Δειρῆς, ὅν ποτε Κύπρις ἰδοῦσ' Ἑλένῃ μέγα χάρμα, Ὥς σοι Ἀλέξανδρος τίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει. Συνέβη δὲ ταῖς γυναιξὶν ἔριν ἐμπεσεῖν περὶ τοῦ κόσμου τούτου, ποτέρα πότερον λήψεται. καὶ διακληρωσαμένων, ἡ μὲν σκυθρωπὴ οὖσα κατὰ τὸν βίον, καὶ σεμνότητος πλήρης, τὸν Ἐριφύλης ὅρμον. ἡ δὲ ὡραίᾳ διαφέρουσα καὶ μάχλος οὖσα, τὸν τῆς Ἑλένης, καὶ αὕτη μὲν ἐρασθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ἠπειρώτου συναπεδήμησεν. ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐβούλευσεν. Πλάτων δὲ ὁ θεῖος, καὶ Λυκοῦργος ὁ Λάκων, οὐδ' εἴων ἐνεπιδημεῖν ταῖς ἰδίαις πολιτείαις, οὔτε τῶν ἄλλων πολυτελῶν οὐδέν. ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἄργυρον, οὐδὲ τὸν χρυσόν, τῶν μεταλλευομένων τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν ἀρκεῖσθαι νομίζοντες. ἐκεῖνα δ' ἐκβάλλοντες ὡς λυμαινόμενα τὰς ὑγιαινούσας τῶν πόλεων. Ζήνων δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, πάντα τὰ ἄλλα πλὴν τοῦ νομίμως αὐτοῖς καὶ καλῶς χρῆσθαι νομίσας ἀδιάφορα, τὴν μὲν ἀρχὴν αὐτῶν καὶ φυγὴν ἀπειπὼν, τὴν χρῆσιν δὲ τῶν λιτῶν καὶ ἀπερίττων προηγουμένως ποιεῖσθαι προστάσσων, ὅπως ἀδεῆ καὶ ἀθαύμαστον πρὸς τὰ ἄλλα τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι, ὅσα μήτε καλά ἐστι μήτε αἰσχρά. τοῖς μὲν κατὰ φύσιν, ὡς ἐπὶ πολὺ χρῶνται. τῶν δ' ἐναντίων μηδὲν ὅλως δεδοικότες λόγῳ καὶ μὴ φόβῳ τούτων ἀπέχωνται. οὐδὲν γὰρ ἡ φύσις ἐκβέβληκεν ἐκ τοῦ κόσμου τῶν εἰρημένων, ἀλλ' ἐποίησεν ὑπογείους αὐτῶν φλέβας, πολύπονον καὶ χαλεπὸν ἐχούσας ἐργασίαν. ὅπως οἱ περὶ ταῦτα σπουδάζοντες ὀδυνώμενοι μετίωσι τὴν κτῆσιν, ἀλλ' οὐχ οἱ μεταλλεύοντες μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ μεταλλευθέντα συναγείροντες, μυρίοις μόχθοις θηρεύουσι τὴν περίβλεπτον ταύτην πολυκτησίαν. δείγματος μὲν οὖν χάριν ἐπιπρὸ ἐπιπόλαιον αὐτῶν ἐστι τὸ γένος, εἴ γ' ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς οἰκουμένης καὶ ποτάμια τὰ τυχόντα ψήγματα χρυσοῦ καταφέρει. καὶ ταῦτα γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀσθενεῖς, τὰ σώματα σὺν ταῖς ἄμμοις ἀποψύχοντες διϊσᾶσι, καὶ πλύναντες ἄγουσιν ἐπὶ τὴν χώνην, ὡς παρὰ τοῖς Ἐπακτίοις φησὶν ὁ ἐμὸς Ποσειδώνιος, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν Κελτῶν, καὶ τά τε πάλαι μὲν Ῥίπαια καλούμενα ὄρη, εἶθ' ὕστερον Ὄλβια προσαγορευθέντα, νῦν δὲ Ἄλπια. ἐστὶ δὲ τῆς Γαλατίας, αὐτομάτως ὕλης ἐμπρησθείσης ἀργύρῳ διερρύη. τὸ μέντοι γε πολὺ τούτου βαθείαις καὶ κακοπάθοις μεταλλείαις εὑρίσκεται κατὰ τὸν Φαληρέα Δημήτριον. ἐλπιζούσης τῆς πλεονεξίας ἀνάξειν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς γῆς αὐτὸν τὸν Πλούτωνα. χαριεντιζόμενος γοῦν φησίν, ὅτι πολλάκις καταναλώσαντες τὰ φανερὰ τῶν ἀδήλων ἕνεκα, ἃ μὲν ἔμελλον οὐκ ἔλαβον. ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον, ὥσπερ αἰνίγματος τρόπον ἀτυχοῦντες. Λακεδαιμόνιοι δ' ὑπὸ τῶν ἐθῶν κωλυόμενοι εἰσφέρειν εἰς τὴν Σπάρτην, ὡς ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος, καὶ κτᾶσθαι ἄργυρον καὶ χρυσόν, ἐκτῶντο μὲν οὐδὲν ἧττον, παρακατετίθεντο δὲ τοῖς ὁμόροις Ἀρκάσιν. εἶτα πολε

Eadem ex Posidonio Strab. libro 3.

μίους

μίους αὐτοὺς ἔχειν ἀντὶ φίλων, ὅπως ἀνυπεύθυνον τὸ ἄπιστον διὰ τὴν ἔχθραν γένηται. τῷ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι τὸν πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἱστοροῦσιν ἀνατεθῆναι. δημοσίᾳ δὲ εἰς τὴν πόλιν Λύσανδρον εἰσαγαγόντα πολλῶν κακῶν αἴτιον γενέσθαι. Γύλιππον γοῦν τὸν Συρακουσίους ἐλευθερώσαντα ἀποθανεῖν ἀποκαρτερήσαντα λόγος, καταγνωσθέντα ὑπὸ τῶν Ἐφόρων νοσφισάμενον ἐκ τοῦ Λυσάνδρου χρήματος. τοῦ δὲ ἀνατιθεμένου θεῷ, καὶ συγχωρουμένου δήμῳ καθάπερ κοσμήματος καὶ κτήματος, οὐ ῥᾴδιον ἦν τὸν θνητὸν ὀλίγωρον γενέσθαι.

Plutarch. in Lysandro,

Τῶν δὲ Γαλατῶν οἱ Κορδισαὶ καλούμενοι, χρυσὸν μὲν οὐκ εἰσάγουσιν εἰς τὴν αὑτῶν χώραν. ληϊζόμενοι δὲ τὴν ἀλλοτρίαν, καὶ ἀδικοῦντες οὐ παραλείπουσι. τὸ δ' ἔθνος αὐτῶν ἐστὶ μὲν λείψανον τῶν μετὰ Βρέννου στρατευσαμένων ἐπὶ τὸ Δελφικὸν μαντεῖον Γαλατῶν. Βαθανάτιος δέ τις ἡγεμὼν αὐτοὺς διῴκισεν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Ἴστρον τόπους, ἀφ' ἧς καὶ τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἐνόστησαν Βαθανάτπυς ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύουσιν. ἀφωσιώκασι δὲ οὗτοι τὸν χρυσόν, καὶ οὐκ εἰσφέρουσιν εἰς τὰς πατρίδας, δι' ὃν πολλὰ καὶ δεινὰ ἔπαθον. ἀργύρῳ δὲ χρῶνται, καὶ τούτου χάριν πολλὰ καὶ δεινὰ ποιοῦσι. καί τοιγε ἐχρῆν οὐχὶ τὸ γένος τοῦ συληθέντος, ἀλλὰ τὴν ἱεροσυλήσασαν ἀσέβειαν ἐξορίσαι. εἰ δὲ μηδὲ τὸν ἄργυρον εἰσέφερον εἰς τὴν χώραν, περὶ τὸν χαλκὸν ἂν καὶ σίδηρον ἐπλημμέλουν. καὶ εἰ μηδὲ τοῦτ' ἦν παρ' αὐτοῖς, περὶ τῶν βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων ὁπλομανοῦντες ἂν διετέλουν. τοσαῦτα καὶ τοῦ Ποντιανοῦ εἰπόντος. ἐφιλοτιμήσαντο γὰρ οἱ πολλοὶ τὰς τοῦ Οὐλπιανοῦ ἀπολύσασθαι προτάσεις, ὧν τὰς ὑπολειπομένας διελόμενοι ὁ μὲν Πλούταρχος ἔφη.

Τὸ δὲ τοῦ παρασίτου ὄνομα, πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν. Πολέμων γοῦν ὁ εἴτε σάμιος, ἢ σικυώνιος, εἴτ' ἀθηναῖος ὀνομαζόμενος χαίρει, ὡς ὁ Μοψεάτης Ἡρακλείδης λέγει, καταριθμούμενος αὐτὸν καὶ ἀπ' ἄλλων πόλεων. ἐπεκαλεῖτο δὲ καὶ στηλοκόπας, ὡς Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος εἴρηκε. γράψας περὶ παρασίτων, φησὶν οὕτως. τὸ τοῦ παρασίτου ὄνομα νῦν μὲν ἄδοξόν ἐστι, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις εὑρίσκομεν τὸν παράσιτον ἱερόν τι χρῆμα, καὶ τῷ συνθοίνῳ παρόμοιον. ἐν Κυνοσάργει μὲν οὖν ἐν τῷ Ἡρακλείῳ στήλη τίς ἐστιν, ἐν ᾗ ψήφισμα μὲν Ἀλκιβιάδου. γραμματεὺς δὲ Στέφανος Θουκυδίδου. λέγεταί τ' ἐν αὐτῷ περὶ τῆς προσηγορίας οὕτως. τὰ δὲ ἐπιμήνια θυέτω ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν παρασίτων. οἱ δὲ παράσιτοι ἔστων ἐκ τῶν νόθων, καὶ τῶν τούτων παίδων εἰς τὸ δικαστήριον. ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν Δηλιαστῶν, οὕτως γέγραπται καὶ τὼ κήρυκε ἐκ τοῦ γένους τῶν κηρύκων τοῦ τῆς μυστηριώτιδος. τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτόν. ἐν δὲ Παλληνίδι τοῖς ἀναθήμασιν ἐπιγέγραπται τάδε, Ἄρχοντες καὶ παράσιτοι ἀνέθεσαν, οἱ ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος στεφανωθέντες χρυσῷ στεφάνῳ. ἐπὶ δὲ φυλῆς ἱερείας παράσιτοι ἐπὶ Λυκοστράτου Γαργήττιος Περικλῆς. Περικλέτου Πιτθεύς. Χαρῖνος Δημοχάρους, Γαργήττιος. κἂν τοῖς τοῦ Βασιλέως δὲ νόμοις γέγραπται θύειν τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεύς, εἷς δ' οὗτος τῶν Ἀριστοτέλους ἐστὶ μαθητῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Βίων τάδε γράφει. ἔτι δὲ παράσιτον νῦν μὲν τὸν ἕτοιμον, τότε δὲ τὸν εἰς τὸ συμβιοῦν κατηλλαγμένον. ἐν γοῦν τοῖς παλαιοῖς νόμοις αἱ πλεῖσαι τῶν πόλεων, ἔτι δὲ καὶ τήμερον ταῖς ἐντιμοτάταις ἀρχαῖς συγκαταλέγουσι παρασίτους. Κλείδημος δ' ἐν τῇ Ἀτθίδι φησί, καὶ παράσιτοι δ' ᾑρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ Θεμίσων δ' ἐν Παλληνίδι, ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλέα τὸν ἀεὶ βασιλεύοντα, καὶ τοὺς παρασίτους οὓς ἂν ἐκ τῶν δήμων προαιρῶνται, καὶ τοὺς γέροντας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς πρωτοπόσεις. ἔχεις δὲ κἀκ τούτων καλέ μου Οὐλπιανὲ ζητεῖν, τίνες αἱ πρωτοπόσεις γυναῖκες. ἀλλὰ μὴν περὶ γὰρ τῶν παρασίτων ὁ λόγος, κἂν τῷ Ἀνακείῳ ἐπί τινος στήλης γέγραπται. τοῖν δὲ βοοῖν τοῖν ἡγεμόνοιν τοῖν ἐξαιρουμένοιν, τὸ μὲν τρίτον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, τὰ δὲ δύο μέρη τὸ μὲν ἕτερον τῷ ἱερεῖ, τὸ δ' ἕτερον τοῖς παρασίτοις. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου φησί, Καὶ ὁ παράσιτος νῦν ἐπ' ἄδοξον μὲν κεῖται πρᾶγμα, πρότερον δ' ἐκαλοῦντο παράσιτοι οἱ ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενοι. καὶ ἦν ἀρχεῖόν τι παρασίτων. διὸ καὶ ἐν τῷ τοῦ Βασιλέως νόμῳ γέγραπται ταυτί. ἐπιμελεῖσθαι δὲ τὸν βασιλεύοντα τῶν τε ἀρχόντων, ὅπως ἂν καθιστῶνται, καὶ τοὺς παρασίτους ἐκ τῶν δήμων αἱρῶνται κατὰ τὰ γεγραμμένα. τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἑκτέα κριθῶν, δαίνυσθαί τε τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὰ πάτρια. τὸν δ' ἑκτέα παρέχειν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς Ἀχαρνέων παρασίτους ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῶν κριθῶν. ὅτι δὲ καὶ ἀρχεῖον ἦν αὐτῶν, ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ τάδε γέγραπται. εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ νεὼ τοῦ ἀρχαίου, καὶ τοῦ παρασιτίου, καὶ τῆς οἰκίας τῆς ἱερᾶς διδόναι τὸ ἀργύριον, ὁπόσον ἂν οἱ τῶν ἱερέων ἐπισκευασταὶ μισθώσωσιν. Ἐκ τούτου δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἐν ᾧ τὰς ἀπαρχὰς ἐτίθεσαν τοῦ ἱεροῦ σίτου οἱ παράσιτοι, τοῦτο παρασίτιον προσηγόρευτο. ταῦτα ἱστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει, μνημονεύων τῶν καταλεγομένων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων. καὶ Διόδωρος ὁ Σινωπεὺς κωμῳδοποιός, ἐν Ἐπικλήρῳ, οὗ τὸ μαρτύριον ὀλίγον ὕστερον παραθήσομαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Μεθωναίων πολιτείᾳ, παράσιτοι φησὶ

τοῖς μὲν ἄρχουσι δύο καθ' ἕκαστον ἦσαν, τοῖς δὲ πολεμάρχοις εἷς. τεταγμένα δὲ ἐλάμβανον παρ' ἄλλων τέ τινων καὶ τῶν ἁλιέων ὄψον. τὸν δὲ νῦν λεγόμενον παράσιτον Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ διδασκαλιῶν εὑρεθῆναί φησιν ὑπὸ πρώτου Ἀλεξίδος, ἐκλαθόμενος ὅτι Ἐπίχαρμος ἐν Ἐλπίδι ἢ Πλούτῳ παρὰ πότον αὐτὸν εἰσήγαγεν, οὑτωσὶ λέγων, Ἀλλ' ἄλλος ὃ δ' ἔστηχ' ὧδε τὸ δὲ κατὰ τὰ πόδας τὸ ῥαδινῶς λαψεῖ τύ, καὶ ξένιων καθ' ἀνδύσονον ἀεὶ σῖτον, ἀλλ' ἔμπας ὅδε ἄμυσιν ὥσπερ κύλικα πίνει τὸν † βίον δ' αὐτὸν ποιεῖ τὸν παράσιτον λέγοντα τοιάδε πρὸς τὸν πυνθανόμενον.

Συνδειπνέων τῷ λῶντι καλέσαι δεῖ μόνον. Καὶ τῷ Γαμηλιῶντι τῷ γακουδ' ἐνδεῖν † καλεῖν. Τηνικάδε χαρίεις τ' εἰμί, καὶ ποιέω πολὺν Γέλωτα, καὶ τὸν ἑστιῶντ' ἐπαινέω. Καὶ κατισάντιον † λητάνω λέγει, Τήνῳ κυδάζομαί τε κἀπ' ὦν ἠχθόμαν Πίπτει τὰ πολλὰ καταφαγὼν πόλλ' ἐμπιὼν Ἄπειμι. λύχνον δ' οὐχ ὁ παῖς μοι συμφέρει, Ἕρπω δ' ὀλισθράζων τε καὶ κατὰ σκότος. Ἔραιον αἴκα δ' ἐν τύχω τοῖς περιπόλοις Τοῦτοις ἀγαθὸν ἐπιλέγω τοῖς θεοῖς, ὅτι Οὐ λῶντι παίειν, ἀλλὰ μαστιγοῦν τι μέ. Ἐπιδ' ἔχθω † οἴκαδ' εἰς καταφθερεῖς Ἄστρωτος εὕδω, καὶ τὰ μὲν πρᾶτ' οὐκ ἀκοῶ Ἄς κ' ἀμὰν † ἄκρατος οἶνος ἀμφέπῃ φρένας. Καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπιλέγει ὁ τοῦ Ἐπιχάρμου παράσιτος. ὁ δὲ παρὰ τῷ Διφίλῳ τάδε φησίν, Ὅταν με καλέσῃ πλούσιος δεῖπνον ποιῶν, Οὐ κατανοῶ τὰ τρίγλυφ', οὐδὲ τὰς στέγας. Οὐδὲ δοκιμάζω τοὺς Κορινθίους κάδους. Ἀτενὲς δὲ τηρῶ τοῦ μαγείρου τὸν καπνόν, Κἂν μὲν σφοδρὸς φερόμενος εἰς ὀρθὸν τρέχῃ, Γέγηθα καὶ χαίρω τι καὶ πτερύσσομαι. Ἐὰν δὲ πλάγιος καὶ λεπτός, εὐθέως νοῶ Ὅτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον, ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει. Πρῶτος δ' Ὅμηρος ὥς τινές φασιν εἰσήγαγε παράσιτον, τὸν Ιλ. ρ
Ποδῆν εἶναι λέγων φίλον εἰλαπιναστὴν τοῦ Ἕκτορος. ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἠετίωνος,

Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ, Δήμου ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής. Ιλ. ρ
Τὸν γὰρ ἐν εἰλαπίνῃ φίλον εἴρηκεν τὸν ἐν τῷ δειπνεῖν. διὸ καὶ ποιεῖ αὐτὸν ὑπὸ Μενελάου τιτρωσκόμενον κατὰ τὴν γαστέρα. φησὶ δ' ὁ Σκήψιος Δημήτριος, ὡς καὶ Πάνδαρον διὰ τὸ ἐπιωρκηκέναι κατὰ τῆς γλώττης, τιτρώσκει δ' αὐτὸν Σπαρτιάτης ἄνθρωπος τὴν αὐτάρκειαν ἐζηλωκώς. οἱ δ' ἀρχαῖοι ποιηταὶ τοὺς παρασίτους κόλακας ἐκάλουν, ἀφ' ὧν καὶ Εὔπολις τῷ δράματι τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο, τὸν χορὸν τῶν κολάκων ποιήσας τάδε λέγοντα. ἀλλὰ δίαιταν ἣν ἔχουσιν οἱ κόλακες πρὸς ὑμᾶς λέξομεν. ἀλλ' ἀκούσαθ' ὡς ἐσμὲν ἅπαντες κομψοὶ ἄνδρες. τοῖσι πρῶτα μὲν παῖς ἀκόλουθός ἐστιν ἀλλότριος τὰ πολλά. μικρὸν δέ τι † κἀμὸν αὐτοῦ. ἱματίω δέ μοι δύ' ἐστὸν χαρίεντε, τούτοιν μεταλαμβάνων ἀεὶ θάτερον ἐξελαύνω εἰς ἀγοράν. ἐκεῖ δ' ἐπειδὰν κατίδω τιν' ἄνδρ' ἠλίθιον, πλουτοῦντα δ', εὐθὺς περὶ τοῦτον εἰμί. κἄν τι τύχῃ λέγων ὁ πλούταξ, πάνυ τοῦτ' ἐπαινῶ, καὶ καταπλήττομαι δοκῶν τοῖσι λόγοισι χαίρειν. εἶτ' ἐπὶ δεῖπνον ἐρχόμεθ' ἄλλυδις ἄλλος ἡμῶν, μᾶζαν ἐπ' ἀλλόφυλον, οὗ δεῖ χαρίεντα πολλὰ τὸν κόλακ' εὐθὺς λέγειν, ἢ φέρεται θύραζε. οἶδα δ' Ἀκέστορα αὐτὸ τὸν στιγματίαν παθόντα. σκῶμμα γὰρ εἴπας ἔλεγεν εἶτ' αὐτὸν ὁ παῖς θύραζ' ἀγαγὼν ἔχοντα κλοιὸν παρέδωκεν Οἰνεῖ. Τοῦ δὲ ὀνόματος τοῦ παρασίτου μνημονεύει Ἄραρος ἐν Μεναίῳ, διὰ τούτων, Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ παράσιτος φίλτατε. Ὁ δ' Ἰσχόμαχος ὁ διατρέφων σε τυγχάνει. Πολὺ δ' ἐστὶ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις. τὸ δὲ ῥῆμα παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ ἐν Λάχητι. φησὶ γὰρ ἐπὶ ἡμῖν τὰ μειράκια παρασιτεῖ. παρασίτων δ' εἶναί φησι γένη δύο Ἄλεξις ἐν Κυβερνήτῃ διὰ τούτων, Δύ' ἐστὶ Ναυσίνικε παρασίτων γένη. Ἓν μὲν τὸ κοινὸν καὶ κεκωμῳδημένον. Οἱ μέλανες ἡμεῖς. θάτερον ζητῶ γένος. Σατράπας παρασίτους καὶ στρατηγοὺς ἐπιφανεῖς Σεμνοπαράσιτον ἐκ μέσου καλούμενον Ὑποκρινόμενον εὖ τοῖς βίοις ὀφρῦς ἔχοντά γε Χιλιοταλάντους ἀνακυκλοῦντ' οὐσίας, Νοεῖς τὸ γένος καὶ τὸ πρᾶγμα, καὶ μάλα Τούτου δ' ἑκατέρου τῶν γενῶν, ὁ μὲν τύπος Τῆς ἐργασίας εἷς ἐστὶ κολακείας ἀγών. Ὥσπερ ἐπὶ τῶν βίων δὲ τοὺς μὲν ἡ τύχη Ἡμῶν μεγάλοις προσένειμε, τοὺς δ' ἐλάττοσιν Εἶθ' οἱ μὲν εὐποροῦμεν. οἱ ἀλλύομεν.

Ἆρά γε διδάσκω Ναυσίνικ' οὐκ ἀστόχως. Ἀλλ' αὖ σ' ἐπαινῶ μᾶλλον αἰτήσεις μ' ἔτι. Χαρακτηρίζει δ' οὐκ ἀρρύθμως τὸν παράσιτον ὁποῖός τίς ἐστι Τιμοκλῆς ἐν Δρακοντίῳ οὕτως, Ἔπειτ' ἐγὼ παράσιτον ἐπιτρίψω τινί Κακῶς λέγεσθαι; ἥκιστα, οὐδὲν ἔστι γὰρ Ἐν τοῖς τοιούτοις χρησιμώτερον γένος.

Εἰ δ' ἐστὶ φιλέταιρον ἔν τι τῶν καλῶν, Ἀνὴρ παράσιτος τοῦτο ποιεῖ διὰ τέλους. Ἐρᾷς, συνεραστὴς ἀπροφάσιστος γίνεται. Πράττεις τι, πράξει συμπαρὼν ὅ,τι ἂν δέῃ. Δίκαια ταῦτα τῷ τρέφοντι νενομικώς. Ἐπαινέτης θαυμαστὸς οἷος τῶν φίλων. Χαίρουσι δείπνων ἡδοναῖς ἀσυμβόλοις. Τίς δ' οὐχὶ θνητῶν, ἢ τίς ἥρως, ἢ θεὸς Ἀποδοκιμάζει τὴν τοιαύτην διατριβήν. Ἵνα δὲ μὴ πολλὰ μακρολογῶ δι' ἡμέρας Τεκμήριόν τι παμμεγέθες οἶμαί γ' ἐρεῖν, Ὁ τῶν παρασίτων ὡς τετίμηται βίος. Γέρα γὰρ αὐτοῖς ταυτὰ τοῖς ὀλύμπια Νικῶσι δίδοται χρηστότητος εἵνεκα Σίτησις. οὐ γὰρ μὴ τίθενται συμβολαί, Πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγορεύεται. Καὶ Ἀντιφάνης δὲ ἐν Διδύμοις φησίν, Ὅρα γὰρ παράσιτός ἐστιν ἂν ὀρθῶς σκοπῇς

Κοινωνὸς

Κοινωνὸς ἀμφοῖν τῆς τύχης καὶ τοῦ βίου. Οὐδεὶς παράσιτος εὔχετ' ἀτυχεῖν τοὺς φίλους. Τοὐναντίον δὲ πάντας εὐτυχεῖν ἀεί. Ἐστι πολυτελὴς περὶ βίον τις, οὐ φθονεῖ, Μετέχειν δὲ τούτων εὔχετ' αὐτῷ συμπαρών. Κἄστιν φίλος γενναῖος, ἀσφαλὴς θ' ἅμα. Οὐ μάχιμος, οὐ πάροξυς, οὐχὶ βάσκανος. Ὀργὴν ἀνενεγκεῖν ἀγαθός. ἂν σκώπτῃς, γελᾷ. Ἐρωτικός, γελοῖος, ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ. Πάλιν στρατιώτης ἀγαθὸς εἰς ὑπερβολήν, Ἂν ᾖ τὸ σιτάρχημα δεῖπνον εὐτρεπές. Καὶ Ἀριστοφῶν δὲ ἐν ἰατρῷ φησί, Βούλομαι δ' αὐτῷ προειπεῖν οἷός εἰμι τοὺς τρόπους, Ἄν τις ἑστιᾷ, πάρειμι πρῶτος, ὥστε ἤδη πάλαι Ζωμὸς καλοῦμαι. δεῖ τιν' ἄρασθαι μέσον Τῶν παροινούντων, παλαιστὴν νόμισον Ἀργεῖόν μ' ὁρᾶν. Προσβαλεῖν πρὸς οἰκίαν δεῖ, κριός. ἀναβῆναί τι πρὸς κλιμάκιον, καπανεύς. Ὑπομένειν πληγὰς ἄκμων καὶ κονδύλους.

Γλάττειν δὲ τελαμών, τοὺς καλοὺς πειρᾶν καπνός. Κἂν πυθαγοριστῇ δέ φησιν, Πρός μὲν τὸ πεινῆν ἐσθίειν τε μηδὲ ἓν Νόμιζ' ὁρᾶν Τιθύμαλλον, ἢ Φιλιππίδην. Ὕδωρ δὲ πίνειν, βάτραχος. ἀπολαῦσαι θύμων Λαχάνων τε, κάμπη. πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι ῥύπος. Ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν, κόψιχος. Πνῖγος ὑπομεῖναι καὶ μεσημβρίας λαλεῖν Τέττιξ. ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μήθ' ὁρᾶν, Κονιορτός. ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν, Γέρανος. καθεύδειν μηδὲ μικρόν, νυκτερίς. Ἀντιφάνης δ' ἐν προγόνοις, Τὸν τρόπον μὲν οἶδά μου, Ὅτι τῦφος οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τοῖς φίλοις Τοιοῦτος εἰμὶ δή τις. τύπτεσθαι μύδρος. Τύπτειν κεραυνός, ἐκτυφλοῦν τιν' ἀστραπή. Φέρειν τιν' ἄραντ' ἄνεμος. ἀποπνῖξαι, βρόχος. Θύρας μοχλεύειν, σεισμός. εἰσπηδᾶν, ἀκρίς, Δειπνεῖν ἄκλητος, μυῖα. μὴ 'ξελθεῖν, φρέαρ. Ἄγχειν, φονεύειν, μαρτυρεῖν, ὅσ' ἂν μόνον Τύχῃ τις εἰπὼν ταῦτ' ἀπροσκέπτως ποιεῖν Ἅπαντα, καὶ καλοῦσί μ' οἱ νεώτεροι Διὰ ταῦτα πάντα σκηπτόν. ἀλλ' οὐθὲν μέλει Τῶν σκωμμάτων μοι. τῶν φίλων γὰρ ὢν φίλος, Ἔργοισι χρηστὸς οὐ λόγοις ἔφυν μόνον. Δίφιλος δ' Παράσιτος. ἐν παρασίτῳ μελλόντων γίνεσθαι γάμων, τὸν παράσιτον ποιεῖ λέγοντα τάδε, Ἀγνοεῖς ἐν ταῖς ἀραῖς Ὅτι ἐστὶν εἴ τις μὴ φράσῃ ἢ ὀρθῶς ὁδόν. Ἢ πῦρ ἐναύσῃ, ἢ διαφθείρει ὕδωρ μέλλοντα δειπνεῖν, Ἤν τε κωλύσῃ τινά. Εὔβουλος δ' ἐν Οἰδίποδι, Ὁ πρῶτος εὑρὼν τἀλλότρια δειπνεῖν ἀνὴρ Δημοτικὸς ἦν τις ὡς ἔοικε τοὺς τρόπους. Ὅστις δ' ἐπὶ δεῖπνον ἢ φίλον τιν' ἢ ξένον Καλέσας ἔπειτα συμβολὰς ἐπράξατο, Φυγὰς γένοιτο μηδὲν οἴκοθεν λαβών. Διόδωρος δὲ ὁ Σινωπεὺς ἐν ἐπικλήρῳ περὶ τοῦ παρασιτεῖν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγλαφύρως τάδε φησίν, Βούλομαι δεῖξαι σαφῶς Ὡς σεμνόν ἐστι τοῦτο καὶ νενομισμένον, Καὶ τῶν θεῶν εὕρημα. τὰς δ' ἄλλας τέχνας Οὐδεὶς θεῶν κατέδειξεν, ἀλλ' ἄνδρες σοφοί. Τὸ γὰρ παρασιτεῖν εὗρεν ὁ Ζεὺς ὁ φίλιος, Ὁ τῶν θεῶν μέγιστος ὁμολογουμένως. Οὗτος γὰρ εἰς τὰς οἰκίας εἰσέρχεται, Οὐχὶ διακρίνας τὴν πενιχρὰν ἢ πλουσίαν. Οὗ δ' ἂν καλῶς ἐστρωμένην κλίνην ἴδῃ Παρακειμένην τε τράπεζαν, πάνθ' ἃ δεῖ Ἔχουσαν, ἤδη κατακλιθεὶς κοσμίως Ἀριστήσας ἑαυτὸν ἐντραγὼν, ἐμπιὼν, Ἀπέρχετ' οἴκαδ' οὐ καταβαλὼν συμβολάς. Κἀγὼ ποιῶ νῦν τοῦτ' ἐπὰν κλίνας ἴδω Ἐστρωμένας, καὶ τὰς τραπέζας εὐτρεπεῖς, Καὶ τὴν θύραν ἀνεῳγμένην, εἰσέρχομ' ἐνθάδε Ἤδη σιωπῇ, καὶ ποιήσας εὐσταλῆ Ἐμαυτὸν, ὥστε μὴ 'νοχλεῖν τὸν συμπότην. Πάντων ἀπολαύσας τῶν παρατεθέντων, πιὼν Ἀπέρχομ' οἴκαδ' ὥσπερ ὁ Ζεὺς ὁ φίλιος. Ὅτι δ' ἦν τὸ πρᾶγμα ἔνδοξον ἀεὶ καὶ καλὸν, ἐκεῖθεν ἂν γνοίη τις ἔτι σαφέστερον. Τὸν Ἡρακλέα τιμῶσα λαμπρῶς ἡ πόλις, Ἐν ἅπασι τοῖς δήμοισι θυσίας ποιουμένη Εἰς τὰς θυσίας ταύτας, παρασίτους τῷ θεῷ Οὐ πώποτ' ἀπεκλήρωσεν, οὐδὲ παρέλαβεν Εἰς ταῦτα τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ κατέλεγεν Ἐκ τῶν πολιτῶν δώδεκ' ἄνδρας ἐπιμελῶς Ἐκλεξαμένη τοὺς ἐκ δυοῖν ἀστῶν γεγονότας Ἔχοντας οὐσίας, καλῶς βεβιωκότας. Εἶθ' ὕστερον τὸν Ἡρακλέα μιμούμενοι Τῶν εὐπόρων τινὲς παρασίτους ἑλόμενοι Τρέφειν παρεκάλουν, οὐχὶ τοὺς χαριεστάτους Ἐκλεγόμενοι, τοὺς δὲ κολακεύειν δυναμένους, Καὶ πάντ' ἐπαινεῖν. οἷς ἐπειδὰν προσερυγὼν Ῥαφανῖδα καὶ σαπρὸν σίλουρον καταφαγὼν, Ἴα καὶ ῥόδ' ἔφασαν αὐτὸν ἠριστηκέναι. Ἐπειδὰν δ' ἀποπάρδῃ μετά τινος κατακείμενος, Τούτῳ προσάγων τὴν ῥῖνα δεῖ ταυτὶ φράσαι Πόθεν τὸ θυμίαμα τοῦτο λαμβάνεις, Διὰ τοὺς τοιούτους τοὺς ἀσελγῶς χρωμένους Τὸ τίμιον καὶ τὸ καλὸν αἰσχρόν ἐστι νυνί. Καὶ Ἀξιόνικος δ' ἐν Χαλκιδικῷ φησίν, Ὅτε τοῦ παρασιτεῖν πρῶτον ἠράσθην μετὰ Φιλοξένου τοῦ Πτερνοκοπίδος νέος ἔτ' ὢν Πληγὰς ὑπομένων κονδυλίων καὶ τρυβλίων Ὅσων τε τὸ μέγεθος τοσαύτας, ὥστε με Ἐνίοτε τοὐλάχιστον ὀκτὼ τραύματα Ἔχειν. ἐλυσιτέλει γάρ, ἥττων εἰμὶ γὰρ Τῆς ἡδονῆς, ἔπειτα καὶ τρόπον τινὰ Τὸ πρᾶγμά μοι λυσιτελὲς εἶναι νενόμικα, Οἷον φιλέρις τις ἐστὶ καὶ μάχεταί τί μοι Μετεβαλόμην πρὸς τοῦτον, ὅσα τ' εἴρηκέ με Κακῶς, ὁμολογῶν εὐθέως οὐ βλάπτομαι. Πονηρὸς ὢν τε χρηστὸς εἶναι φησί τις, Ἐγκωμιάζων τοῦτον ἀπέλαβον χάριν. Γλαύκου βεβρωκὼς τέμαχος ἐφθὸν τήμερον,

Αὔριον ἕωλον τοῦτ' ἔχων οὐκ ἄχθομαι. Τοιοῦτος ὁ τρόπος ἐστὶν ἡ φύσις τέ μου. Ἀντίδοτος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πρωτοχόρῳ παράγει τινὰ παραπλήσιον τοῖς ἐν τῷ Κλαυδίῳ νῦν σοφιστεύουσιν,

ἐδίδουσιν, ὧν οὐδὲ μεμνῆσθαι καλόν, τοιαῦτα περὶ παρασιτικῆς τέχνης λέγοντα. Κατὰ τὴν στάσιν δὴ ταύτην ἀκροᾶσθαί μου πρὶν ἐγγεγράφθαι καὶ λαβεῖν τὸ χλαμύδιον, περὶ τοῦ παρασιτεῖν εἴ τις ἐμπέσοι λόγος. Τὸ τεχνίον ἀεὶ τοῦτό μοι καταπίνεται. Καὶ παιδομαθὴς πρὸς αὐτὸ τὴν διάνοιαν ἦν. Παράσιτοι δ' ἐπ' ὀνόματος ἐγένοντο, Τιθύμαλλος μέν, οὗ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Μιλησίᾳ, καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι. ἐν δὲ ὁμυθίοις φησίν, Ὁ δὲ σὸς πώγων ἔσω γλυκεῖα. τοῦτο δὲ Δίδαχ' ὁ θάνατος τὸ γένος ὡς φησὶν μόνον. Ὁ γοῦν Τιθύμαλλος θάνατος περιέρχεται. Δρόμων δ' ἐν ψαλτρίᾳ, Ὑπερηχιωμένην Μέλλων ἀσύμβολος πάλιν δειπνεῖν. παῦν. Αἰσχρόν. ἀμέλει τὸν Τιθύμαλλον γοῦν ἀεὶ Ἐρυθρότερον κόκκου περιπατοῦντ' ἔστ' ὁρᾶν, Οὕτως ἐρυθριᾷ συμβολὰς οὐ κατατιθείς. Τιμοκλῆς κενταύρῳ ἢ δεξαμενῷ, Τιθύμαλλον αὐτὸν καὶ παράσιτον ἀποκαλῶν. ἐν δὲ καυνίοις, Ἤδη προσενήνεκται τί μέλλει, ποδίδετε. ὦ τάν. ὁ γὰρ Τιθύμαλλος οὕτως αἰτεῖ βίω Κομιδῇ τεθνηκὼς τῶν αὖ ὀκτὼ τοῦ βολοῦ Θέρμους μαλάξας. οὐκ ἀποκαρτερήσει γὰρ Ἐκεῖνος, ἀλλ' ἐκαρτέρησεν ὦ φίλτατε Γίνων. ἐν δ' ἐπιστολαῖς, Οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἐγὼ μὰ τοὺς θεούς, Τιθύμαλλος οὐδὲ πώποτ' ἠράσθη φαγεῖν, Οὕτω σφόδρ' οὐδὲ κορμὸς ἱμάτιον λαβεῖν. Οὐ Νεῖλος ἀλφίτου Κόρυδος ἀσύμβολος Κινεῖν ὀδόντας. Ἀντιφάνης τυρρηνῷ, Καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο προῖκα τοῖς φίλοις ὑπηρετεῖν Λέγεις ἔσεσθαι Τιθύμαλλον πλούσιον. Εὖ πράξεται γὰρ μισθὸν ἐκ τοῦ σοῦ λόγου Παρ' οἷς ἐδείπνει προῖκα, συλλέξειν συχνήν. Ἦν δὲ καὶ ὁ Κόρυδος τῶν διονομάτων παρασίτων. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τιμοκλῆς ἐν ἐπιχαιρεκάκῳ οὕτως, Ἀγορὰν ἰδεῖν δύσοψον, εὐποροῦντι μὲν Ἥδιστον. ἂν δ' ἀπορῇ τις ἀθλιώτατον. Ὁ γοῦν Κόρυδος ἄκλητος ὡς ἐμοὶ δοκεῖ Γενόμενος, ὀψωνεῖ παρ' αὐτὸν οἴκαδε. Ἦν δὲ τὸ πάθος γελοῖον οἴμοι τέτταρας Χαλκοῦς ἔχων ἄνθρωπος, ἐγχέλεις ὁρῶν Θυννεῖα, νάρκας, καράβους, ἠμόδια. Καὶ ταῦτα πάντα μὲν περιελθὼν ἤρετο Ὁπόσου, πυθόμενος δ' ἀποτρέχ' εἰς τὰς μεμβράδας. Ἄλεξις Δημητρίῳ ἢ Φιλεταίρῳ, Ἀλλ' αἰσχύνομαι Τὸν Κόρυδον, εἰ δόξω συναρισταν τισιν Οὕτω προχείρως, οὐκ ἀπαρνοῦμαι δ' ὅμως. Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος ἐὰν καλῇ τις. Ἐν δὲ Τιτθῇ, Ὁ Κόρυδος οὗτος ὁ τὰ γέλοι' εἰθισμένος Λέγειν Βλεπαῖος εἶναι βούλεται, νοῦν γ' ἔχων. Πλουτεῖν γὰρ ὁ Βλεπαῖος. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν τιτᾶσι, Κόρυδον τὸν χαλκότυπον πεφύλαξο, Ἢν μὴ σὺ νομιεῖς αὐτὸν μηθὲν καταλείψειν, Μὴ δ' ὄψον κοινῇ μετὰ τούτου, πώποτε δαίσῃς Τοῦ Κορύδου προλέγω σοι, ἔχει γὰρ χεῖρα κραταιὰν Χαλκὴν ἀκάματον, πολὺ κρείττω τοῦ πυρὸς αὐτοῦ. Ὅτι δὲ γελοῖα ἔλεγεν ὁ Κόρυδος καὶ ἐπὶ τούτοις γελᾶσθαι ἤθελεν, ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν ποιηταῖς φησί, Πάνυ τοι βούλομαι Οὕτως γελᾶσθαι καὶ γελοῖ' ἀεὶ λέγειν, Μετὰ τὸν Κόρυδον μάλιστ' Ἀθηναίων πολύ. Ἀναγράφει δὲ αὐτοῦ τὰ ἀπομνημονεύματα Λυγκεὺς ὁ σάμιος, Εὐκράτην αὐτὸν καλεῖσθαι κυρίως φάσκων. γράφει δ' οὕτως, Εὐκράτης ὁ Κόρυδος πίνων παρά τινι σαθρᾶς οὔσης τῆς οἰκίας, ἐνταῦθα φησὶ δειπνεῖν δεῖ ὑποστήσαντα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὥσπερ αἱ καρυάτιδες. Φιλόξενος δ' ἡ πτερνοκόπις ἐμπεσόντος λόγου ὅτι αἱ κίχλαι τίμιαι εἰσί, καὶ τοῦ Κορύδου παρόντος, ὃς ἐδόκει πεπορνεῦσθαι, ἀλλ' ἐγὼ ἔφη μνημονεύω, ὅτε ὁ Κόρυδος ὀβολοῦ ἦν. Ἦν δὲ καὶ ὁ Φιλόξενος τῶν παρασίτων ὡς Ἀξιόνικος ἐν τῷ χαλκιδικῷ. πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν Κεκρυφάλῳ αὐτὸ μόνον αὐτὸν πτερνοκοπίδα καλῶν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μάχων ὁ κωμῳδοποιός, ὁ κορίνθιος μὲν ἢ σικυώνιος γενόμενος. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ ἐμῇ καταβιούς, καὶ διδάσκαλος γενόμενος τῶν κατὰ κωμῳδίαν μερῶν Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ, ὃς καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ. καὶ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι, Τῷ κωμῳδογράφῳ, κούφη κόνι τὸν φιλολοίδορον Κισσὸν ὑπὲρ τύμβου ζῶντι Μάχωνι φέροις. Οὐ γὰρ ἔχεις κηφῆνα παλίμπλυτον, ἀλλ' ἄρα τέχνης Ἄξιον ἀρχαίοις λείψανον ἀμφιέσαι. Τοῦτο δ' ὁ πρέσβυς ἐρεῖ Κέκροπος πόλι καὶ παρὰ Νείλῳ Ἔστιν ὅτ' ἐν μούσαις δριμὺ πέφυκε φυτόν. Ἐν τούτοις δηλοῖ σαφῶς ὅτι ἀλεξανδρεὺς ἦν γένος. ὁ δ' οὖν Μάχων τοῦ Κορύδου μνημονεύει ἐν τούτοις, Τὸν Κόρυδον ἠρώτησεν Εὐκράτης ποτὲ τῶν συμπαρόντων πῶς κέχρητ' αὐτῷ ποτὲ Πτολεμαῖος, οὐκ οἶδ' εἰπεῖν οὐδέπω σαφῶς. Πεπότικε μὲν γὰρ ὥσπερ ἰατρός μ' ἔφη Ἃ δεῖ φαγεῖν δὲ σιτί' οὐ δέδωκέ πω. Λυγκεὺς δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ Μενάνδρου ἐπὶ γελοίοις φησὶ δόξαν εἰληφότας Εὐκλείδην ὁ Σμικρίνου, καὶ Φιλόξενος ἡ πτερνοκόπις. ὧν ὁ μὲν Εὐκλείδης ἀποφθεγγόμενος οὐκ ἄξια βιβλίου καὶ μνήμης, ἐν τοῖς ἄλλοις ἦν ἀηδὴς καὶ ψυχρός. ὁ δὲ Φιλόξενος οὐδὲν ἐπὶ κεφαλαίου περιττὸν λέγων, ὅτι λαλήσειεν ἢ πικρανθείη πρός τινα τῶν ἐντυγχανόντων καὶ διηγήσαιτο πᾶν ἐπαφροδισίας καὶ χάριτος ἦν μεστόν, καίτοι γε συνέβη τὸν μὲν Εὐκλείδην κατὰ τὸν βίον, τὸν δὲ Φιλόξενον ὑπὸ πάντων φιλεῖσθαι καὶ τιμᾶσθαι. Μοσχίωνος δέ τινος παρασίτου μνημονεύων Ἄλεξις ἐν Τροφωνίῳ, παραμασήτην αὐτὸν ἐν τούτοις καλεῖ. εἶθ' ὁ Μοσχίων ὁ παραμασήτης ἐν βροτοῖς αἰδούμενος. ἐν δὲ τῷ παγκρατιαστῇ Ἄλεξις τρεχέδειπνος καταλέγων φησίν, Πρῶτον μὲν ἦν σοι Καλλιμέδων ὁ κάραβος, Ἔπειτα Κόρυδος, Κωβιὸν, Κηρυβίων, ὁ σκόμβρος. ἡ σεμίδαλις, ἡράκλεις φίλε. Ἀγοράσματ' οὐ συμπόσιον εἴρηκας γυναι. Κυρηβίων δ' ἐπεκαλεῖτο Ἐπικράτης ὁ Αἰσχίνου τοῦ ῥήτορος κηδεστής, ὥς

φησὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. τὰ δὲ τοιούτων ἐπιθέτων, ἃ περὶ χλεύην Ἀθηναῖοι παίζοντες ἔλεγον, μνημονεύει Ἀναξανδρίδης ἐν Ὀδυσσεῖ οὕτως, Ὑμεῖς γὰρ ἀλλήλους ἀεὶ χλευάζετε

Οἶδ᾽ ἀκριβῶς. ἂν μὲν γὰρ ᾖ τις εὐπρεπής, Ἱερὸν γάμον καλεῖτ᾽. ἐὰν δὲ μικρὸν παντελῶς Ἀνθρώπιον, σταλαγμόν. λαμπρός τις ἐξελήλυθ᾽, ὀλολυγμός οὗτός ἐστι, λιπαρὸς περιπατεῖ Δημοκλῆς, ζωμὸς κατωνόμασται. χαίρει τις αὐχμῶν ἢ ῥυπῶν, Κονιορτὸς ἀναπέφηνεν, ὄπισθεν ἀκολουθεῖ κόλαξ Τήλεμβρος ἐπικέκληται, τὰ πόλλ᾽ ἄδειπνος περιπατεῖ, Κεστρῖνός ἐστι νῆστις, ἐς τοὺς καλοὺς δ᾽ αὖ τις βλέπῃ, Κινός. θεαροποιὸς ὑφείλετ᾽ ἄρνα παίζων, Ἀτρεὺς ἐκλήθη. ἐὰν δὲ κριόν, Φρίξος. ἐὰν δὲ κῴδιον, Ἰάσων. Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μέμνηνται μὲν καὶ τοῖς πρὸ τούτων. ἀτὰρ δὴ καὶ Μένανδρος αὐτοῦ μνημονεύει ἐν Κεκρυφάλῳ, καὶ τῇ Ὀργῇ δέ φησι, Διαφέρει Χαιρεφῶντος οὐδέ που Ἄνθρωπος, ὅς τις ἐστὶν ὃς κληθείς ποτε Εἰς ἑστίασιν δωδεκάποδος ὄρθριος

Πρὸς τὴν σελήνην ἔτρεχε τὴν σκιὰν ἰδὼν Ὡς ὑστερίζων καὶ παρῆν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ. ἐν δὲ Μέθῃ, Ἐμὲ γὰρ διέτριψεν ὁ κομψότατος Ἀνδρῶν Χαιρεφῶν, ἱερὸν γάμον Φάσκων ποιήσειν δευτέραν μετ᾽ εἰκάδα, Καθ᾽ αὑτόν, ἵνα τῇ τετράδι Δειπνῇ παρ᾽ ἑτέροις. τὰ τῆς θεοῦ γὰρ πανταχῶς ἔχειν καλῶς. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀνδρογύνῳ ἢ Κρητί. Τιμοκλῆς δ᾽ ἐν Ἐπιστολαῖς, καὶ ὡς Δημοτίωνι τῷ ἀσώτῳ παρασιτοῦντος αὐτοῦ μνημονεύει. ὁ Δημοτίων δὲ περὶ μὲν ἑαυτοῦ λέγων, Τἀργύριον οὐκ ἐφείδετ᾽, ἀλλὰ παρέτρεφε Τὸν βουλόμενον. ὁ Χαιρεφῶν μὲν παντελῶς Οἴκαδε βαδίζειν οὐκ ἐᾷ ταλαίτατος. Καὶ μὴν ἔτι τοῦτ᾽ ἐστὶν ἄξιον μόνον Τὸν παραμασήτην λαμβάνει δίκρουν ξύλον. οὔτ᾽ εὔρυθμος γάρ ἐστιν, οὔτ᾽ ἀσχήματος. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Σκύθῃ, Ἐπὶ κῶμον εἰ δοκεῖ ἴωμεν, ὥσπερ ἔχομεν. Οὐκοῦν καὶ δᾷδα καὶ στεφάνους λαβόντες. Χαιρεφῶν Οὕτως μεμάθηκ᾽ ἐγκωμιάζειν ἄδειπνος. Τιμόθεος Κυναρίῳ, Παρῶμεν ἀποδόντες τὸ δεῖπνον ἐπιγνῶναι. Εἰς ἑπτάκλινον δ᾽ ἐστὶν ὡς ἔφραζέ μοι, Ἐὰν μὴ παραβυστός που γένηται Χαιρεφῶν. Ἀπολλόδωρος δὲ Καρύστιος ἐν Ἱερείᾳ,

Καινόν γε φασὶ Χαιρεφῶντ᾽ ἐν τοῖς γάμοις Ὡς τὸν ὀφέλλαν ἄκλητον εἰσδεδυκέναι, Σπυρίδα λαβὼν γὰρ καὶ στέφανον, ὡς ἦν σκότος, Φάσκων παρὰ τῆς νύμφης ὁ τὰς ὄρνεις φέρων Ἥκειν, δεδειπνηκὼς ἔοικεν εἰσιών. Ἐν δὲ σφαττομένῃ, Καλῶ δ᾽ ἄρειν νίκην τ᾽ ἐπ᾽ ἐσθλοῖς ἐμαῖς. Καλῶ δὲ Χαιρεφῶντα. κἂν γὰρ μὴ καλῶ, Ἄκλητος ἥξει. Μάχων δ᾽ ὁ κωμικός φησιν, Ὁδὸν μακρὰν ἐλθόντος ἐπὶ δεῖπνον ποτὲ Τοῦ Χαιρεφῶντος εἰς γάμους ἐξ ἄστεος Εἰπεῖν λέγουσι τὸν ποιητὴν Δίφιλον, Εἰς τὰς ἑαυτοῦ Χαιρεφῶν σιαγόνας Ἔγκοψον ἥλους ἑκατέρᾳ γε τέτταρας, Ἵνα μὴ παρασείων καὶ μακρὰν ἑκάστοτε Ὁδὸν βαδίζων, τὰς γνάθους διαστρέφῃς. Καὶ πάλιν, Ὁ Χαιρεφῶν, κρεάδι᾽ ὀψωνεῖ ποτε, Καὶ τοῦ μαγείρου φασὶν ὀστώδες σφόδρα, Αὐτῷ τι προσκόπτοντος ἐκ τύχης κρέας,

Εἶπε μάγειρος μὴ προσίστα τοῦτό μοι Τὸ ὀστοῦν. ὁ δ᾽ εἶπεν, ἀλλὰ μὴν ἐστὶ γλυκύ. Καὶ μὴν τὸ πρὸς ὀστοῦν φασὶ κρέας εἶναι γλυκύ. Ὁ Χαιρεφῶν δὲ καὶ μάλιστ᾽ ὦ βέλτιστ᾽ ἔφη, Γλυκὺ μέν, προσιστάμενον δὲ λυπεῖ πανταχοῦ. Τοῦ Χαιρεφῶντος καὶ σύγγραμμα ἀναγράφει Καλλίμαχος ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν πινάκων, γράφων οὕτως. Δεῖπνα ὅσοι ἔγραψαν Χαιρεφῶν. Κυρηβίων εἶθ᾽ ἑξῆς τὴν ἀρχὴν ὑπέθηκεν, ἐπειδή μοι πολλάκις ἐπέστειλας. στίχων τοε̄. καὶ ὁ Κυρηβίων δ᾽ ὅτι παράσιτος, προείρηται. Καὶ Ἀρχεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου μνημονεύων ὁ Μάχων φησί, Κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὁ παράσιτος Ἀρχεφῶν Ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἡνίκα Κατέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ἀττικῆς, Ὄψου περαίου παρατιθέντος ποικίλου Ἐπὶ τῆς τραπέζης, καράβων τ᾽ ἀληθινῶν Ἐπὶ πᾶσι, λοπάδος τ᾽ εἰσενεχθείσης ἁδρᾶς. Ἐν ᾗ τεμαχίσκοι τρεῖς ἐνῆσαν κωβιοί, Οὓς κατεπλάγησαν πάντες οἱ κεκλημένοι. Τῶν μὲν σκάρων ἀπέλαυε τῶν τριγλῶν θ᾽ ἅμα Καὶ φυκίδων ἐπὶ πλεῖον Ἀρχεφῶν πάνυ

Ἄνθρωπος ὑπὸ τῶν μαινίδων καὶ μεμβράδων Φαληρικῆς ἀφύης τε διασεσαγμένος. Τῶν κωβιῶν δ᾽ ἀπέσχετ᾽ ἐγκρατέστατα. Πάνυ δὴ παραδόξου γενομένου τοῦ πράγματος, Καὶ τοῦ βασιλέως πυθομένου τ᾽ Ἀλκήνορος Μὴ παρεώρακεν Ἀρχεφῶν τοὺς κωβιούς. Ὁ κυρτὸς εἶπε, πάνυ μὲν οὖν τοὐναντίον Πτολεμαῖ᾽ ἑώρακε πρῶτος, ἀλλ᾽ οὐχ ἅπτεται. Τοῦτον δὲ σέβεται τοῦτο, καὶ δέδοικέ πως.

Οὐδ᾽ ἐστὶν αὐτῷ πάτριον ὄντ᾽ ἀσύμβολον Ἰχθὺν ἔχοντ᾽ ἄψηφον ἀδικεῖν οὐδένα. Ἄλεξις δ᾽ ἐν Παροίνῳ, Στράτιον τὸν παράσιτον εἰσάγει, δυσχεραίνοντα τῷ τρέφοντι, καὶ λέγοντα τάδε. Ἐμοὶ παρασιτεῖν κρεῖττον ἦν τῷ Πηγάσῳ, Ἢ τοῖς Βορεάδαις, ἢ τί θᾶττον τούτων τρέχει. Ἢ Δημέᾳ Λάχητος Ἐτεοβουτάδῃ. Πέτεται γὰρ οὐχ οἷον βαδίζει τὰς ὁδούς. καὶ μεθ᾽ ὀλίγα, Στράτιε φιλεῖς δή που με μᾶλλον τοῦ πατρός; Ὁ μὲν γὰρ οὐ τρέφει με, σὺ δὲ λαμπρῶς τρέφεις. Εὔχει τ᾽ ἀεί με ζῆν ἅπασι τοῖς θεοῖς. Ἂν γὰρ πάθῃς τί, πῶς ἐγὼ βιώσομαι; Ἀξιόνικος δ᾽ ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Τυρρηνικῷ Γρυλλίωνος τοῦ παρασίτου ἐν τούτοις μνημονεύει, Οἶνος οὐκ ἔνεστιν νῦν Αὐτοῖς πρὸς ἑταίρους πρόφασιν ἐπὶ κῶμον τινάς, Ὅπερ ποιεῖν εἴωθε Γρυλλίων ἀεί. Ἀριστόδημος δ᾽ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων, παρασίτους ἀναγράφει Ἀντιόχου μὲν τοῦ βασιλέως Σώπατρον, Δημητρίου δὲ τοῦ Πολιορκητοῦ Εὐαγόραν τὸν κυρτόν, Σελεύκου δὲ Φορμίωνα. Λυγκεὺς δ᾽ ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀποφθέγμασιν,

Σιλανὸς

Σιλανὸς φησὶν ὁ Ἀθηναῖος Γρυλλίωνος παρασιτοῦντος ἐξετισθείς, τίς ἐστιν οὗτος Μενάνδρου ἔφησεν ἀξιάγαθος. Χαιρεφῶν δ᾽ ἔφησεν ὁ παράσιτος εἰς γάμον ἄκλητος εἰσελθών, καὶ κατακλιθεὶς ἔσχατος, καὶ τῶν γυναικονόμων ἀριθμούντων τοὺς κεκλημένους, καὶ κελευόντων αὐτὸν ἀποτρέχειν ὡς παρὰ τὸν νόμον ἐπὶ τοῖς τριάκοντα ἐπόντος, ἀριθμεῖτε δὴ ἔφη πάλιν ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀρξάμενοι. ὅτι δ᾽ ἦν ἔθος τοὺς γυναικονόμους ἐφορᾶν τὰ συμπόσια καὶ ἐξετάζειν τῶν κεκλημένων τὸν ἀριθμόν, εἰ ὁ κατὰ νόμον ἐστί, Τιμοκλῆς ἐν Φιλοδικαστῇ φησὶν οὕτως, Ἀνοίγετ᾽ ἤδη τὰς θύρας ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν καταφανεῖς μᾶλλον ἐφοδεύων, ἐὰν Βούληθ᾽ ὁ γυναικονόμος λαβεῖν ἀριθμὸν Κατὰ τὸν νόμον, Τὸν καινὸν ὅπερ εἴωθε δρᾶν Τῶν ἑστιωμένων. ἔδει δὲ τοὔμπαλιν Τὰς τῶν ἀδείπνων ἐξετάζειν οἰκίας. Μένανδρος δ᾽ ἐν Κεκρυφάλῳ, Παρὰ τοῖς γυναικονόμοις δὲ τοὺς ἐν τοῖς γάμοις, Διακονοῦντας ἀπογεγράφθαι πυθόμενος Μαγείρους κατὰ νόμον καινόν τινα, Ἵνα πυνθάνωνται τοὺς κεκλημένους ἐὰν Πλείους τις ὧν ἔξεστιν ἑστιῶν τύχῃ Ἐλθών. Καὶ Φιλόχορος δ᾽ ἐν ἑβδόμῃ Ἀτθίδος, οἱ γυναικονόμοι φησὶ μετὰ τῶν ἀρεοπαγιτῶν ἐσκόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους, ἔν τε τοῖς γάμοις, καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις. τοῦ δὲ Κορύδου ἀποφθέγματα τάδε ἀναγράφει ὁ Λυγκεύς. Κορύδῳ συμπινούσης τινὸς ἑταίρας, ἧς ὄνομα ἦν Γνώμη, καὶ τοῦ οἰναρίου ὑπολείποντος, εἰσφέρειν ἐκέλευσεν ἕκαστον δύο ὀβολούς. Γνώμην δὲ συμβάλλεσθαι, ὅτι δοκεῖ περὶ δήμου. Πολυκτόρου δὲ τοῦ κιθαρῳδοῦ φακῆν ῥοφοῦντος καὶ λίθον μασησαμένου, ὦ ταλαίπωρε ἔφη, καὶ ἡ φακή σε βάλλει. μήποτε τούτου καὶ Μάχων μνημονεύει. φησὶ γάρ, Κακός τις ὡς ἔοικε κιθαρῳδὸς σφόδρα, Μέλλων οἰκοδομεῖν τὴν οἰκίαν φίλον Αὐτοῦ λίθους ᾔτησεν. ἀποίσω δ᾽ ἐγὼ Αὐτῶν πολὺ πλείους φησὶν ἐκ τῆς δείξεως. Λέγοντος δέ τινος περὶ Κορύδου, ὡς τῆς αὐτοῦ γυναικὸς ἐνίοτε καὶ τράχηλον καὶ τοὺς τιτθούς, καὶ τὸν ὀμφαλὸν φιλεῖ, πονηρὸν ἔφη τοῦτ᾽ ἤδη. καὶ γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τῆς Ὀμφάλης ἐπὶ τὴν Ἥβην μεταβέβηκε. Φυρομάχου δ᾽ ἐμβαψαμένου εἰς φακῆν καὶ τὸ τρύβλιον ἀναρρίψαντος, ζημιοῦσθαι αὐτὸν ἔφη δίκαιον, ὅτι οὐκ ἐπιστάμενος δειπνεῖν ἀπεγράψατο. παρὰ Πτολεμαίῳ δὲ ματτύης περιφερομένης καὶ κατ᾽ ἐκεῖνον ἀεὶ λειπούσης, Πτολεμαῖε ἔφη, πότερον ἐγὼ μεθύω, ἢ δοκεῖ μοι ταῦτα περιφέρεσθαι; Χαιρεφῶντος δὲ τοῦ παρασίτου φήσαντος οὐ δύνασθαι τὸν οἶνον φέρειν, οὐδὲ γὰρ τὸ εἰς τὸν οἶνον ἔφη. τοῦ γὰρ Χαιρεφῶντος γυμνοῦ ἔν τινι δείπνῳ διαστάντος, Χαιρεφῶν εἶπεν, ὥσπερ τὰς ληκύθους ὁρῶ σε μέχρι πόσου μεστὸς εἶ. καθ᾽ ὃν δὲ καιρὸν Δημοσθένης παρ᾽ Ἁρπάλου τὴν κύλικα εἰλήφει, οὗτος ἔφη τοὺς ἄλλους ἀκρατοκώθωνας καλῶν, αὐτὸς τὴν μεγάλην ἔσπακεν. εἰωθότος δ᾽ αὐτοῦ ῥυπαροὺς ἄρτους ἐπὶ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι, ἐνεγκαμένου τινὸς ἔτι μελαντέρους, οὐκ ἄρτους ἔφη αὐτὸν ἐνηνοχέναι, ἀλλὰ τῶν ἄρτων σκιάς. Φιλόξενος δὲ ὁ παράσιτος, Πτερνοκόπις δ᾽ ἐπίκλην, παρὰ Πύθωνι ἀριστῶν, παρακειμένων ἐλαῶν, καὶ μετὰ μικρὸν προσενεχθείσης λοπάδος ἰχθύων, πατάξας τὸ τρύβλιον ἔφη, μάστιξον δ᾽ ἐλάαν. ἐν δείπνῳ δὲ τοῦ καλέσαντος αὐτὸν μέλανας ἄρτους παρατιθέντος, μὴ πολλοὺς εἶπε παρατίθει μὴ σκότος ποιήσῃς. τὸν ὑπὸ τῆς γραὸς τρεφόμενον παράσιτον Παυσίμαχος ἔλεγε τοὐναντίον πάσχειν τῇ γραῒ συνόντα. αὐτὸν γὰρ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. περὶ τούτου καὶ Μάχων γράφει οὕτως, Τὸν ὑδροπότην Μοσχίωνα λεγόμενον Ἰδόντα φασὶν ἐν Λυκείῳ μετά τινων Παράσιτον ὑπὸ γραὸς τρεφόμενον πλουσίας, Ὁ δεῖνα παράδοξόν γε ποιεῖ πρᾶγμ᾽. ὅτι Ἡ γραῦς ποιεῖ, σ᾽ ἐν γαστρὶ λαμβάνειν ἀεί. Ὁ δ᾽ αὐτὸς παράσιτον ἀκούσας ὑπὸ γραίας τρεφόμενον Συγγινόμενόν τε αὐτῇ ἑκάστης ἡμέρας, Νῦν πάντα φησὶ γίνετ᾽ ἢ μὴ οὐ κύει. Ἐν γαστρὶ δ᾽ οὗτος λαμβάνει καθ᾽ ἡμέραν. Πτολεμαῖος δ᾽ ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, μεγαλοπολίτης γένος, ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστοριῶν, συμπότας φησὶ περὶ βασιλεῖ συνάγεσθαι ἐξ ἁπάσης τῆς πόλεως τοὺς προσαγορευομένους γελοιαστάς. Ποσειδώνιος δ᾽ ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ εἰκοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, Κελτοί φησι περιάγονται μεθ᾽ ἑαυτῶν πολεμοῦντες συμβιωτάς, οὓς καλοῦσι παρασίτους. οὗτοι δὲ ἐγκώμια αὐτῶν καὶ πρὸς ἀθρόους λέγουσιν ἀνθρώπους συνεστῶτας, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος ἐκείνων ἀκροωμένων. τὰ δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσὶν οἱ καλούμενοι Βάρδοι. ποιηταὶ δὲ οὗτοι τυγχάνουσι μετ᾽ ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ ὁ αὐτὸς συγγραφεύς, Ἀπολλώνιόν τινα ἀναγράφει παράσιτον γεγονότα Ἀντιόχου τοῦ Γρυποῦ ἐπικαλουμένου, τοῦ Συρίας βασιλέως. Ἀριστόδημος δ᾽ ἱστορεῖ Βίθυν τὸν Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως παράσιτον, ἐπεὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἱμάτιον ὁ Λυσίμαχος ἐνέβαλε ξύλινον σκορπίον, ἐκταραχθέντα ἀναπηδῆσαι. εἶτα γνόντα τὸ γεγενημένον, κἀγώ σε φησὶν ἐκφοβήσω βασιλεῦ, δός μοι τάλαντον. ἦν δ᾽ ὁ Λυσίμαχος μικρολογώτατος. Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν Εὐρωπιακῶν, Ἀριστομάχου τοῦ Ἀργείων τυράννου παράσιτον γενέσθαι φησὶν Ἀνθεμόκριτον τὸν παγκρατιαστήν. κοινῇ δὲ περὶ παρασίτων εἰρήκασι Τιμοκλῆς μὲν ἐν Πύκτῃ, ἐπισιτίους καλῶν αὐτοὺς ἐν τοῖσδε. Εὑρήσεις τε τῶν ἐπισιτίων τούτων τινάς, οἳ δειπνοῦσιν ἀφειδόμενοι τἀλλότρια ἑαυτοὺς ἀντὶ κηρύκων λέγειν παρέχοντες ἀθληταῖσι. Φερεκράτης Γραυσί, Σὺ δ᾽ οὐδὲ θᾶττον σμικυθίων ἐπισιτιῶ, Τίς οὗτος ὑ-

μὲν ἔτι. ὅθεν πανταχοῦ Ἄγω λαρυγγίτην ἐπὶ μισθῷ ξένον. Ἐπισίτιοι γὰρ καλοῦνται οἱ ἐπὶ τροφαῖς ὑπουργοῦντες. Πλάτων ἐν τετάρτῳ πολιτείας, Καὶ ταῦτα ἐπισίτιοι, καὶ οὐδὲ μισθὸν πρὸς τοῖς σιτίοις, ὥσπερ οἱ ἄλλοι λαβόντες. Ἀριστοφάνης πελαργοῖς, Ἢν γὰρ ἕνα ἄνδρα ἄδικον συνδιάκυς ἀντιμαρτυρῶσι δώδεκα τοῖς ἑτέροις ἐπισίτιοι. Εὔβουλος δ' ἐν Δαιδάλῳ, Ἔθελε δ' ἄνευ μισθοῦ παρ' αὐτοῖς καταμένειν ἐπισιτίοις. Δίφιλος δ' ἐν Συνωρίδι, ἑταίρας δ' ὄνομα ἡ Συνωρίς, Εὐριπίδου μνησθείς. Κύβος δέ τις οὕτως καλεῖται. Εὐριπίδης παίζων καὶ πρὸς τὸ τοῦ ποιητοῦ ὄνομα ἅμα καὶ περὶ παρασίτων τάδε λέγει, Ἄριστ' ἀπαλλάττεις ἐπὶ τούτου τοῦ κύβου. Ἀστεῖος εἶ. δραχμὴν ὑπόθες, κεῖται. Πῶς ἂν βάλοι μ' Εὐριπίδην οὐκ ἂν πώποτε. Εὐριπίδης, Γυναῖκα σώσει, οὐχ ὁρᾷς Ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἣν αὐτὰς ὡς στυγεῖ. Τοὺς δὲ παρασίτους ἠγάπα λέγει γέ τοι. Ἀνὴρ γὰρ ὅστις εὖ βίον κεκτημένος, Μὴ τοὐλάχιστον τρεῖς ἀσυμβόλους τρέφει, ὄλοιτο. Νόστου μή ποτ' εἰς πάτραν μόλοι. Πόθεν ἐστὶ ταῦτα πρὸς θεῶν; τί δέ σοι μέλει; Οὐ γὰρ τὸ δρᾶμα, τὸν δὲ νοῦν σκοπούμεθα. Ἐν δὲ τῇ διασκευῇ αὐτοῦ τοῦ δράματος περὶ ὀργιζομένου παρασίτου λέγων φησίν. Ὀργίζεται παράσιτος ὢν ὀργίζεται. Οὐκ ἀλλ' ἀλείψας τὴν τράπεζαν τῇ χολῇ, Ὥσπερ τὰ παιδί' αὐτὸν ἀπογαλακτιεῖ. καὶ ἑξῆς, Τό τι φάγοις παράσιθ' ὅρα ὡς Διασεσύρηκε. τὴν τέχνην οὐκ οἶδ' ὅτι Μετὰ τὸν κιθαρῳδὸν ὁ παράσιτος κρίνεται. κἀν τῷ ἐπιγραφομένῳ δὲ παρασίτῳ δράματι φησίν, Οὐ δεῖ παρασιτεῖν ὄντα δυσάρεσκον σφόδρα. Μένανδρος δ' ἐν τῇ ὀργῇ περὶ φίλου λέγων οὐχ ὑπακούοντος γάμων δείπνῳ φησὶν τοῦθ' ἑταῖρος ὄντως ἐστίν, οὐκ ἐρωτᾷ πηνίκα δεῖπνον ἐστίν, ὥσπερ ἕτεροι. καὶ τί δειπνεῖν κωλύει τοὺς παρόντας, εἶτα δεῖπνον ἕτερον εἰς τὶ τὴν βλέπει, εἶτα περὶ δεῖπνον πάλιν. καὶ Ἄλεξις ἐν Ὀρέστῃ, Νικόστρατός τε ἐν Πλούτῳ, Μένανδρός τε ἐν μέθῃ καὶ νομοθέτῃ, Φιλωνίδης τε ἐν κοθόρνοις οὕτως, Ἐγὼ δ' ἀπόσιτος ὢν τοιαῦτ' οὐκ ἀνέχομαι.

Τῷ δὲ παράσιτος ὅμοιά ἐστιν ὀνόματα. ἐπίσιτος, περὶ οὗ προείρηται, καὶ οἰκόσιτος, καὶ ὀλιγόσιτος. μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν οἰκοσίτου Ἀναξανδρίδης ἐν κυνηγέταις, Υἱὸς γὰρ οἰκόσιτος ἡδὺ γίνεται. Καλεῖται δὲ οἰκόσιτος ὁ μὴ μισθοῦ, ἀλλὰ προῖκα τῇ πόλει ὑπηρετῶν. Ἀντιφάνης σκύθῃ, Ταχὺ γὰρ γίνεται καὶ ἐκκλησιαστὴς οἰκόσιτος. Μένανδρος δακτυλίῳ, Οἰκόσιτον νυμφίον οὐδὲν δεόμενον Προικὸς ἐξευρήκαμεν. καὶ ἐν κιθαριστῇ, Οὐκ οἰκοσίτους ἀκροατὰς λαμβάνεις. ἐπισιτίου δὲ Κράτης τόλμαις, Ποιμαίνει δ' ἐπισίτιον. ῥιγῶν δ' ἐν μετὰ βύξου, δέξιτ' ἐπὶ μισθῷ σῖτος. ἰδίως δ' ἐν συναριστώσαις ἔφη, ἀστεῖον τὸ μὴ συνάγειν γυναῖκας, μὴ δὲ δειπνίζειν ὄχλον, ἀλλ' οἰκοσίτους τοὺς γάμους πεποιηκέναι. σιτοκούρου δ' Ἄλεξις μνημονεύει ἐν παννυχίδι ἢ ἐρίθοις, Ἔσῃ περιπατῶν σιτόκουρος. Μένανδρος δὲ τὸν ἄχρηστον καὶ μάτην τρεφόμενον, σιτόκουρον εἴρηκεν ἐν Θρασυλέοντι οὕτως, Ὀκνηρὸς πάντα μέλλων σιτόκουρος ἄθλιος ἀργὸς, εἰς γῆν ὁμολογῶν παραβλέπεσθαι. καὶ ἐν πωλουμένοις, Γάλας ἕστηκας ἔτι πρὸς ταῖς θύραις τὸ φορτίον Θείς, σιτόκουρον ἄθλιον εἰς τὴν οἰκίαν εἰλήφαμεν. αὐτόσιτον δ' εἴρηκε Κρώβυλος ἐν ἀπαγχομένῳ, παράσιτον αὐτὸν γοῦν τρέφων, Τὰ πλεῖστα συνερανιστὴς εἶ τῷ δεσπότῃ. κακοσίτου δὲ μέμνηται Εὔβουλος ἐν Γανυμήδει, Ὕπνος αὐτὸν ὄντα κακόσιτον τρέφει. ὀλιγοσίτου δὲ μέμνηται Φρύνιχος ἐν μονοτρόπῳ, Ὁ δ' ὀλιγόσιτος Ἡρακλῆς ἐκεῖ τί δρᾷ. καὶ Φερεκράτης ἢ Στράττις ἐν ἀγαθοῖς, Ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ' ἄρα ὃς κα-
Κόλακες. τεσθίεις τῆς ἡμέρας Μακρᾶς τριήρους σιτία. Τοσαῦτα τοῦ Πλουτάρχου εἰπόντος περὶ παρασίτων, διαδεξάμενος τὸν λόγον ὁ Δημόκριτος, ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς ἔφη τὸ ποτικολλῶν ἅτε ξύλον παρὰ ξύλῳ (ὡς ὁ Θηβαῖος εἴρηκεν ποιητής) περὶ κολάκων ἐρῶ, τι. πράττει γὰρ πάντων ὁ κόλαξ ἄριστα ὁ καλὸς εἶπεν Μένανδρος. οὐ μακρὰν δ' ἐστὶν ὁ κόλαξ τοῦ τῶν παρασίτων ὀνόματος. Κλείσοφον γοῦν τὸν ὑπὸ πάντων κόλακα, Φιλίππου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως ἀναγραφόμενον, Ἀθηναῖος δ' ἦν γένος ὥς φησι Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν παράσιτον ὀνομάζει, λέγων οὕτως, Κλείσοφος ὁ Φιλίππου παράσιτος ἐπιτιμῶντος αὐτῷ τοῦ Φιλίππου διότι ἀεὶ αἰτεῖ, ἔφησεν ἐπιλανθάνομαι. τοῦ δὲ Φιλίππου δόντος αὐτῷ ἵππον τραυματίαν, ἀπέδοτο. καὶ μετὰ χρόνον ἐπερωτηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως, ποῦ ἐστιν, ἐκ τοῦ τραύματος ἔφη κεῖνος πέπρακται. σκώπτοντος δ' αὐτὸν τοῦ Φιλίππου καὶ εὐημεροῦντος, εἶτα οὐκ ἐγώ σε ἔφη θρέψω. καὶ ὁ Δελφὸς δὲ Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι περὶ τοῦ Κλεισόφου τάδε ἱστορεῖ. Φιλίππου τοῦ βασιλέως εἰπόντος, διότι γράμματα αὐτῷ ἐκομίσθη παρὰ Κότυος τοῦ βασιλέως, Κλείσοφος παρὼν ἔφη, σύ γε νὴ τοὺς θεούς. τοῦ Φιλίππου εἰπόντος, τί δὲ σὺ οἶδας ὑπὲρ ὧν γέγραπται; νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον εἶπεν, ἄκρως γέ μοι ἐπετίμησας. Σάτυρος δ' ἐν τῷ Φιλίππου βίῳ, ὅτε φησὶ Φίλιππος τὸν ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη, συμπροῆλθεν αὐτῷ καὶ ὁ Κλείσοφος τελαμωνωθεὶς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμόν, καὶ πάλιν ὅτε τὸ σκέλος ἐπηρώθη σκάζων συνεξώδευε τῷ βασιλεῖ. καὶ εἴ ποτε δριμὺ προσφέροιτο τῶν ἐδεσμάτων ὁ Φίλιππος, αὐτὸς συνέστρεφε τὴν ὄψιν ὡς συνδακνόμενος. ἐν δὲ τῇ Ἀράβων χώρᾳ, οὐχ ὡς ἐν κολακείᾳ τοῦτ' ἐποίουν, ἀλλὰ κατά τι νόμιμον

βασιλέως παθόντος τι τῶν μελῶν συνυποκρίνεσθαι τὸ ὅμοιον πάθος. ἐπεὶ καὶ γελοῖον νομίζουσιν ἀποθανόντι μὲν αὐτῷ σπουδάζειν συγκατορύττεσθαι, πηρωθέντι δὲ μὴ χαρίζεσθαι τὴν ἴσην δόξαν τοῦ πάθους. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνός, εἷς δ' ἦν τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου, ἐν τῇ πολυβίβλῳ ἱστορίᾳ (ἑκατὸν γὰρ καὶ τεσσαράκοντα εἰσὶ πρὸς ταῖς τέσσαρσι) τῇ ἑκκαιδεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ φησίν, Ἀδιάτομον τὸν τῶν Σωτιανῶν βασιλέα (ἔθνος δὲ τοῦτο κελτικόν) ἑξακοσίους ἔχειν λογάδας περὶ αὐτόν, οὓς καλεῖσθαι ὑπὸ Γαλατῶν τῇ πατρίῳ γλώττῃ Σιλοδούνους. τοῦτο δ' ἐστὶν ἑλληνιστὶ εὐχωλιμαῖοι. τούτους δ' οἱ βασιλεῖς ἔχουσι συζῶντας καὶ συναποθνήσκοντας, ταύτην ἐκείνων εὐχὴν ποιουμένων. ἀνθ' ἧς συνδυναστεύουσί τε αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν ἔχοντες, καὶ συναποθνήσκουσι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην, εἴτ' ἐν νόσῳ τελευτήσει ὁ βασιλεύς, εἴτε πολέμῳ, εἴτε ἄλλως πῶς. καὶ οὐδεὶς εἰπεῖν ἔχει τινὰ ἀποδειλιάσαντα τοῦτον τὸν θάνατον, ὅταν ἥκῃ βασιλεῖ ἢ διεκδύντα. Φίλιππον δέ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Θρασυδαῖον τὸν θεσσαλὸν καταστῆσαι τῶν ὁμοεθνῶν τύραννον, μικρὸν μὲν ὄντα τὴν γνώμην, κόλακα δὲ μέγιστον. ἀλλ' οὐκ Ἀρκαδίων ὁ ἀχαιὸς κόλαξ ἦν, περὶ οὗ ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος, καὶ Δοῦρις ἐν πέμπτῃ Μακεδονικῶν. οὗτος δὲ ὁ Ἀρκαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον, ἑκούσιον ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἔφυγεν. ἦν δὲ εὐφυέστατος καὶ πλείους ἀποφάσεις αὐτοῦ μνημονεύονται. ἔτυχε δ' οὖν ποτὲ ἐν Δελφοῖς ἐπιδημοῦντος Φιλίππου, παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρκαδίωνα, ὃν θεασάμενος ὁ Μακεδὼν καὶ προσκαλεσάμενος, μέχρι τίνος φεύξῃ φησὶν Ἀρκαδίων; καὶ ὅς, ἔστ' ἂν τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι Φίλιππον. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γελάσαντα τὸν Φίλιππον ἐπὶ τούτῳ, ἐκάλεσέν τε ἐπὶ δεῖπνον τὸν Ἀρκαδίωνα. καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διαλύσασθαί φησι. περὶ δὲ Ἡγησίου Νικησίου τοῦ Ἀλεξάνδρου κόλακος Ἡγήσανδρος τάδ' ἱστορεῖ, Ἀλεξάνδρου δάκνεσθαι φήσαντος ὑπὸ μυῶν καὶ προθύμως αὐτὰς ἀποσοβοῦντος, τῶν κολάκων τις Νικησίας παρών, ἦ που τῶν ἄλλων μυῶν εἶπεν αὗται πολὺ κρατήσουσι, τοῦ σοῦ γευσάμεναι αἵματος. ὁ δ' αὐτὸς φησὶ καὶ Χειρίσοφον τὸν Διονυσίου κόλακα ἰδόντα Διονύσιον γελῶντα μετά τινων γνωρίμων, ἀπέχειν δ' ἀπ' αὐτῶν πλείω τόπον, ὡς μὴ συνακούειν. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος ἠρώτησεν αὐτὸν διά τινα αἰτίαν οὐ συνακούων τῶν λεγομένων γελᾷ, ὑμῖν φησὶ πιστεύω διότι τὸ ῥηθὲν γελοῖόν ἐστιν. πλείστους δ' εἶχεν καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διονύσιος τοὺς κολακεύοντας, οὓς καὶ προσηγόρευον οἱ πολλοὶ Διονυσιοκόλακας. οὗτοι δὲ προσεποιοῦντο μή τι ὀξὺ ὁρᾶν παρὰ τὸ δεῖπνον. ἐπεὶ ὁ Διονύσιος οὐκ ἦν ὀξυώπης, ἔψαυόν τε τῶν παρακειμένων ὡς οὐχ ὁρῶντες ἕως ὁ Διονύσιος τὰς χεῖρας πρὸς τὰ λεκάνια προσῆγεν. ἀποπτύοντος δὲ τοῦ Διονυσίου πολλάκις, παρεῖχον τὰ πρόσωπα καταπτύεσθαι, καὶ ἀπολείχοντες τὸν σίαλον, ἔτι δὲ τὸν ἔμετον αὐτοῦ, μέλιτος ἔλεγον εἶναι γλυκύτερον. Τίμαιος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Δημοκλέα φησὶ τὸν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου κόλακα ἔθους ὄντος κατὰ Σικελίαν θυσίας ποιεῖσθαι κατὰ τὰς οἰκίας ταῖς νύμφαις, καὶ περὶ τὰ ἀγάλματα παννυχίζειν μεθυσκομένους. ὀρχεῖσθαί τε περὶ τὰς θεὰς ὁ Δημοκλῆς ἐάσας τὰς νύμφας, καὶ εἰπὼν οὐ δεῖν προσέχειν ἀψύχοις θεοῖς, ἐλθὼν ὠρχεῖτο πρὸς τὸν Διονύσιον. ἔπειτα πρεσβεύσας ποτὲ μεθ' ἑτέρων ὡς τὸν Διονύσιον, καὶ πάντων κομιζομένων ἐπὶ τριήρους κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὅτι στασιάζει κατὰ τὴν ἀποδημίαν, καὶ βλάπτει τοῦ Διονυσίου τὰς κοινὰς πράξεις. καὶ σφόδρα τοῦ Διονυσίου ὀργισθέντος, ἔφησε τὴν διαφορὰν γενέσθαι αὐτῷ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις, ὅτι μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκεῖνοι μὲν τὸν Φρυνίχου καὶ Στησιχόρου, ἔτι δὲ Πινδάρου παιᾶνα τῶν αὐτῶν τινὲς ἀνειληφότες ᾖδον. αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν βουλομένων τοὺς αὐτοῦ Διονυσίου πεποιημένους διεπεραίνετο. καὶ τούτου σαφῆ τὸν ἔλεγχον παρέξειν ἐπηγγέλατο. τοὺς μὲν γὰρ αὐτοῦ κατηγόρους οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ᾀσμάτων κατέχειν. αὐτὸς δ' ἕτοιμος εἶναι πάντας ἐφεξῆς ᾄδειν. λήξαντος δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Διονυσίου, πάλιν ὁ Δημοκλῆς ἔφη, χαρίσαιο δ' ἄν μοι τί Διονύσιε, κελεύσας τινὶ τῶν ἐπισταμένων διδάξαι με τὸν πεποιημένον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶνα. ἀκούω γάρ σε πεπραγματεῦσθαι περὶ τοῦτον. παρακεκλημένων δέ ποτε τῶν φίλων ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ἐπὶ τὸ δεῖπνον, εἰσιὼν ὁ Διονύσιος εἰς τὸν οἶκον γράμματα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ἐπέμφθη παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν εἰς νέαν πόλιν ἀποσταλέντων. καὶ ὁ Δημοκλῆς ὑπολαβὼν ἔφη, εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐποίησαν ἔφη Διονύσιε. κἀκεῖνος προσβλέψας αὐτῷ, πόθεν δ' οἶδας ἔφη σὺ πότερα κατὰ γνώμην ἐστίν, ἢ τοὐναντίον ἃ γεγράφασιν; εὖγε νὴ τοὺς θεοὺς ἐπιτετίμηκας ἔφη Διονύσιε. καὶ Σάτυρον δέ τινα ἀναγράφει ὁ Τίμαιος κόλακα ἀμφοτέρων τῶν Διονυσίων. Ἡγήσανδρος δ' ἱστορεῖ καὶ Ἱέρωνα τὸν τύραννον ἀμβλύτερον κατὰ τὰς ὄψεις γενέσθαι, καὶ τοὺς συνδειπνοῦντας τῶν φίλων ἔχειν ἐπίτηδες διαμαρτάνοντας τῶν ἐδεσμάτων, ἵν' ὑπ' αὐτοῦ χειραγωγῶνται, καὶ δοκῇ τῶν ἄλλων ὀξυδερκέστερος εἶναι. Εὐκλείδην δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν Σεῦτλον ἐπικαλούμενον (παράσιτος δ' ἦν καὶ οὗτος) παρατεθέντος τινὸς αὐτῷ πλείους σόγκους ἐν δείπνῳ, ὁ Καπανεὺς ἔφη ὁ ὑπὸ τοῦ

Εὐριπίδου εἰσαγόμενος ἐν ταῖς ἱκέτισιν, ὑπεραστεῖος ἦν. μισῶν τραπέζας ὅς τις ἐξογκοῖτ᾽ ἄγαν. οἱ δὲ δημαγωγοῦντες φησὶν Ἀθήνησι κατὰ τὸν χρεμωνίδειον πόλεμον κολακεύοντες τοὺς Ἀθηναίους, τἆλλα μὲν ἔφασκον πάντα εἶναι κοινὰ τῶν ἑλλήνων. τὴν δ᾽ ὁδὸν τὴν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπους φέρουσαν εἰδέναι Ἀθηναίους μόνους. Σάτυρος δ᾽ ἐν τοῖς βίοις, Ἀνάξαρχον φησὶ τὸν εὐδαιμονικὸν φιλόσοφον, ἕνα τῶν Ἀλεξάνδρου γενέσθαι κολάκων, καὶ συνοδεύοντα τῷ βασιλεῖ, ἐπεὶ ἐγένετό ποτε βροντὴ, καὶ ἐξαίσιος ὡς πάντας πτῆξαι, εἰπεῖν μή τι σὺ τοιοῦτο ἐποίησας Ἀλέξανδρε ὁ τοῦ Διός. τὸν δὲ γελάσαντα εἰπεῖν, οὐ γὰρ φοβερὸς βούλομαι εἶναι καθάπερ σύ με διδάσκεις, ὁ τὰς τῶν σατραπῶν καὶ βασιλέων κελεύων με δειπνοῦντα προσφέρεσθαι κεφαλάς. Ἀριστόβουλος δέ φησιν ὁ κασσανδρεὺς, Διώξιππον τὸν ἀθηναῖον παγκρατιαστὴν, τρωθέντος ποτὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ αἵματος [Ἰλ. ι.] ῥέοντος, εἰπεῖν, Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν. Ἐπικράτης δ᾽ ὁ ἀθηναῖος πρὸς βασιλέα πρεσβεύσας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, καὶ πολλὰ δῶρα παρ᾽ ἐκείνου λαβὼν, οὐκ ᾐσχύνετο κολακεύων οὕτως φανερῶς καὶ τολμηρῶς τὸν βασιλέα, ὡς καὶ εἰπεῖν, δεῖν κατ᾽ ἐνιαυτὸν οὐκ ἐννέα ἄρχοντας, ἀλλ᾽ ἐννέα πρέσβεις αἱρεῖσθαι, πρὸς βασιλέα. θαυμάζω δὲ ἔγωγε τῶν Ἀθηναίων, πῶς τοῦτον μὲν ἄκριτον εἴασαν, Δημάδην δὲ δέκα ταλάντοις ἐζημίωσαν, ὅτι θεὸν εἰσηγήσατο Ἀλέξανδρον. καὶ Εὐαγόραν δ᾽ ἀπέκτειναν, ὅτι πρεσβεύων ὡς βασιλέα προσεκύνησεν αὐτόν. Τίμων ὁ φλιάσιος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν σίλλων, Ἀρίστωνα φησὶ τὸν χῖον, Ζήνωνος δὲ τοῦ κιτιέως γνώριμον, κόλακα γενέσθαι Περσαίου τοῦ φιλοσόφου, ὅτι ἦν ἑταῖρος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως. Φύλαρχος δὲ ἐν ἕκτῳ ἱστοριῶν, Νικησίαν φησὶ τὸν Ἀλεξάνδρου κόλακα, θεασάμενον τὸν βασιλέα σπαρασσόμενον ὑφ᾽ οὗ εἰλήφει φαρμάκου εἰπεῖν, ὦ βασιλεῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς ὅτε καὶ ὑμεῖς οἱ θεοὶ τοιαῦτα πάσχετε. καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μόλις ἀναβλέψαντα ποῖοι θεοὶ φάναι, φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί. ἐν δὲ τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀντιγόνου τοῦ κληθέντος ἐπιτρόπου τοῦ λακεδαιμονίους ἑλόντος, κόλακα γενέσθαι Ἀπολλοφάνη τὸν εἰπόντα τὴν Ἀντιγόνου τύχην ἀλεξανδρίζειν. Εὐφαντος δ᾽ ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέσθαι Καλλικράτην. ὃς οὕτω δεινὸς ἦν, ὡς μὴ μόνον Ὀδυσσέως εἰκόνα ἐν τῇ σφραγῖδι περιφέρειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τέκνοις ὀνόματα θέσθαι, Τηλέγονον καὶ Ἀντίκλειαν. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Φιλίππου τοῦ καταλυθέντος ὑπὸ Ῥωμαίων κόλακα γενέσθαι Ἡρακλείδην τὸν ταραντῖνον, τὸν καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ πᾶσαν ἀνατρέψαντα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, Ἀγαθοκλέους τοῦ Οἰνάνθης υἱοῦ, ἑταίρου δὲ τοῦ Φιλοπάτορος βασιλέως Φίλωνα, Ἱερωνύμου δὲ τοῦ Συρακουσίων τυράννου Θράσωνα τὸν κάρχαρον ἐπικαλούμενον. Κάτων ὁ σινωπεὺς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ Ἱερωνύμου τυραννίδος, προσφέρεσθαι φάσκων αὐτὸν ἑκάστοτε πολὺν ἄκρατον. τοῦτον δ᾽ ἐποίησεν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἱερωνύμου ἕτερος κόλαξ, ᾧ Σῶσις ὄνομα. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἱερώνυμον ἀνέπεισε διάδημα λαβεῖν, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν διασκευὴν, ἣν ἐφόρει Διονύσιος ὁ τύραννος. Ἀγαθαρχίδης δ᾽ ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Αἰρήσιππος φησὶν ὁ σπαρτιάτης ἄνθρωπος οὐ μετρίως φαῦλος, οὔτε δοκῶν χρηστὸς εἶναι, πιθανὸν δ᾽ ἔχων ἐν κολακείᾳ λόγον, καὶ θεραπεῦσαι τοὺς εὐπόρους μέχρι τῆς τύχης δεινός. τοιοῦτος ἦν καὶ Ἡρακλείδης ὁ μαρωνίτης, ὁ Σεύθου τοῦ Θρακῶν βασιλέως κόλαξ, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν ἑβδόμῃ ἀναβάσεως. Θεόπομπος δ᾽ ἐν ὀκτωκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν περὶ Νικοστράτου ἀργείου λέγων, ὡς ἐκολάκευσε τὸν Περσῶν βασιλέα, γράφει καὶ ταῦτα. Νικόστρατον δὲ τὸν ἀργεῖον, πῶς οὐ χρὴ φαῦλον νομίζειν, ὃς προστάτης γενόμενος τῆς Ἀργείων πόλεως, καὶ παραλαβὼν καὶ γένος καὶ χρήματα, καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν προγόνων, ἅπαντας ὑπερέβαλετο τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς θεραπείαις, οὐ μόνον τοὺς τότε στρατείας μετασχόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔμπροσθεν γενομένους. πρῶτον μὲν γὰρ οὕτως ἠγάπησε τὴν παρὰ τοῦ βαρβάρου τιμὴν, ὥστε βουλόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεύεσθαι μᾶλλον, ἀνεκόμισε πρὸς βασιλέα τὸν υἱόν. ὃ τῶν ἄλλων οὐδεὶς πώποτε φανήσεται ποιήσας. ἔπειτα καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὁπότε μέλλοι δειπνεῖν, τράπεζαν παρετίθει χωρὶς ὀνομάζων τῷ δαίμονι τοῦ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. ἀκούων μὲν τοῦτο ποιεῖν, καὶ τῶν Περσῶν τοὺς περὶ τὰς θύρας διατρίβοντας. οἰόμενος δὲ διὰ τῆς θεραπείας ταύτης χρηματιεῖσθαι μᾶλλον παρὰ τοῦ βασιλέως. ἦν γὰρ αἰσχροκερδὴς, καὶ χρημάτων ὡς οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις ἕτερος ἥττων. Ἀττάλου δὲ τοῦ βασιλέως ἐγένετο κόλαξ καὶ διδάσκαλος, Σίμαχος, ὃν Καλλίμαχος μὲν Θεοδώρειον ἀναγράφει. Ἕρμιππος δ᾽ ἐν τοῖς Θεοφράστου μαθηταῖς καταλέγει. οὗτος δ᾽ ὁ ἀνὴρ καὶ περὶ τῆς Ἀττάλου παιδείας συγγέγραφε βίβλους, πᾶσαν κολακείαν ἐμφαινούσας. Πολύβιος δ᾽ ἐν ὀγδόῃ ἱστοριῶν, Καύαρος φησὶν ὁ γαλάτης ὢν τἆλλα ἀγαθὸς ὑπὸ Σωστράτου τοῦ κόλακος διεστρέφετο, ὃς ἦν χαλκηδόνιος γένος. Λικινίου δὲ Κράσσου, τοῦ ἐπὶ Πάρθους στρατεύσαντος, κόλακα φησὶ γενέσθαι Νικόλαος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν, Ἀνδρόμαχον τὸν καρρηνόν. ὃς τὸν Κράσσον πάντα ἀνακοινούμενον, προδοθῆναι Πάρθοις ὑπ᾽ αὐτοῦ καὶ ἀπολέσθαι. οὐκ ἀτιμώρητος δ᾽

ὑπὸ τοῦ δαιμονίου παρέδωκε ὁ Ἀνδρόμαχος. μισθὸν γὰρ λαβὼν τῆς πράξεως τὸ τυραννεῖν καρπῶν τῆς πατρίδος, διὰ τὴν ὠμότητα καὶ βίαν ὑπὸ τῶν Καρπηνῶν πανοικία ἐνεπρήσθη. Ποσειδώνιος δ᾽ ὁ ἀπαμεὺς, ὕστερον δὲ ῥόδιος χρηματίσας, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἱέρακα φησὶ τὸν ἀντιοχέα πρότερον λυσιῳδοῖς ὑπαυλοῦντα, ὕστερον γενέσθαι κόλακα δεινὸν Πτολεμαίου τοῦ ἑβδόμου βασιλέως, τοῦ καὶ εὐεργέτου κληθέντος. καὶ τὰ μέγιστα δυνηθέντα παρ᾽ αὐτῷ, καθάπερ καὶ παρὰ τῷ Φιλομήτορι ὕστερον ὑπ᾽ αὐτοῦ διαφθαρῆναι. Νικόλαος δ᾽ ἀναγράφει κόλακα Σωσίπατρον αὐθέστερον γόητα, Νικόλαος ὁ περιπατητικός. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἑλληνικῶν, Σισύφου φησὶ τοῦ Φαρσαλίου κόλακα καὶ ὑπηρέτην γενέσθαι Ἀθήναιον τὸν ἐρετριέα. διαβόητος δὲ ἐγένετο ἐπὶ κολακείᾳ, καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. Δημοχάρης γοῦν ὁ Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος ἀνεψιὸς ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ ἧς ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι κολακείας, πρός τε τὸν πολιορκητὴν Δημήτριον. καὶ ὅτι τοῦτ᾽ οὐκ ἦν ἐκείνῳ βουλομένῳ, γράφει οὕτως. ἐλύπει μὲν καὶ τούτων ἔνια αὐτὸν ὡς ἔοικεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλα γε παντελῶς αἰσχρὰ καὶ ταπεινά. Λεαίνης μὲν καὶ Λαμίας Ἀφροδίτης ἱερὰ, καὶ Βουρίχου, καὶ Ἀδειμάντου, καὶ Ὀξυθέμιδος, τῶν κολάκων αὐτοῦ. καὶ βωμοὶ καὶ ἡρῷα καὶ σπονδαὶ τούτων ἑκάστῳ καὶ παιᾶνες ᾔδοντο, ὥς τε καὶ αὐτὸν τὸν Δημήτριον θαυμάζειν ἐπὶ τοῖς γινομένοις, καὶ λέγειν ὅτι οὐδεὶς ἐπ᾽ ἐμοῦ Ἀθηναίων γέγονε μέγας καὶ ἁδρὸς τὴν ψυχήν. καὶ Θηβαῖοι δὲ κολακεύοντες τὸν Δημήτριον, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῆς ποικίλης στοᾶς τῆς ἐν Σικυῶνι, ἱδρύσαντο ναὸν Ἀφροδίτης Λαμίας. ἐρωμένη δ᾽ ἦν αὕτη τοῦ Δημητρίου, καθάπερ καὶ ἡ Λέαινα. τί οὖν παράδοξον οἱ Ἀθηναῖοι τῶν κολάκων κόλακες ἐποίησαν, οἱ εἰς αὐτὸν τὸν Δημήτριον παιᾶνας καὶ προσόδια ᾄδοντες. φησὶ γοῦν ὁ Δημοχάρης ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ γράφων, ἐπανελθόντα δὲ τὸν Δημήτριον ἀπὸ τῆς Λευκάδος καὶ Κερκύρας εἰς τὰς Ἀθήνας, οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέχοντο, οὐ μόνον θυμιῶντες καὶ στεφανοῦντες καὶ οἰνοχοοῦντες, ἀλλὰ καὶ προσόδια καὶ χοροὶ καὶ ἰθύφαλλοι μετ᾽ ὀρχήσεως καὶ ᾠδῆς ἀπήντων αὐτῷ, καὶ ἐφιστάμενοι κατὰ τοὺς ὄχλους ᾖδον ὀρχούμενοι καὶ ἐπᾴδοντες, ὡς εἴη μόνος θεὸς ἀληθινὸς, οἱ δ᾽ ἄλλοι καθεύδουσιν, ἢ ἀποδημοῦσιν, ἢ οὐκ εἰσίν. γεγονὼς δ᾽ εἴη ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Ἀφροδίτης. τῷ δὲ κάλλει διάφορος, καὶ τῇ πρὸς πάντας φιλανθρωπίᾳ κοινός. δεόμενοι δ᾽ αὐτοῦ ἱκέτευον φησὶ, καὶ προσηύχοντο. ὁ μὲν οὖν Δημοχάρης τοσαῦτα εἴρηκε περὶ τῆς Ἀθηναίων κολακείας. Δοῦρις δ᾽ ὁ σάμιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν κατ᾽ αὐτὸν τὸν ἰθύφαλλον ὡς οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν καὶ φίλτατοι τῇ πόλει παρεῖσιν ἐνταῦθα. † Δημήτριος ἅμα παρῆν ὁ καιρός. χ᾽ ἡ μὲν τὰ σεμνὰ τῆς κόρης μυστήρια ἔρχεθ᾽ ἵνα ποιήσῃ. ὁ δ᾽ ἱλαρὸς ὥσπερ τὸν θεὸν δεῖ καὶ καλὸς γελῶν πάρεστι σεμνὸς, ὅθι φαίνονθ᾽ οἱ φίλοι πάντες κύκλῳ. ἐν μέσοισι δ᾽ αὐτοῖς ὅμοιος ὥσπερ οἱ φίλοι μὲν ἀστέρες, ἥλιος δ᾽ ἐκεῖνος. ὦ τοῦ κρατίστου παῖ Ποσειδῶνος θεοῦ χαῖρε καὶ Ἀφροδίτης. ἄλλοι μὲν ἢ μακρὰν γὰρ ἀπέχουσιν θεοὶ, ἢ οὐκ ἔχουσιν ὦτα, ἢ οὐκ εἰσὶν, ἢ οὐ προσέχουσιν ἡμῖν οὐδὲ ἕν. σὲ δὲ παρόνθ᾽ ὁρῶμεν, οὐ ξύλινον, οὐδὲ λίθινον, ἀλλ᾽ ἀληθινόν. εὐχόμεσθα δή σοι πρῶτον μὲν εἰρήνην ποίησον φίλτατε. κύριος γὰρ εἶ σύ. τὴν δ᾽ οὐχὶ Θηβῶν, ἀλλ᾽ ὅλης τῆς ἑλλάδος Σφίγγα περιπατοῦσαν αἰτωλικὸν ὅς τις ἐπὶ πέτρας καθήμενος, ὥσπερ ἡ παλαιὰ τὰ σώμαθ᾽ ἡμῶν πάντ᾽ ἀναρπάσας φέρει. κοὐκ ἔχω μάχεσθαι. αἰτωλικὸν γὰρ ἁρπάσαι τὰ τῶν πέλας. νῦν δὲ καὶ τὰ πόρρω μάλιστα μὲν δὴ κόλασον αὐτός. εἰ δὲ μὴ Οἰδίπουν τιν᾽ εὑρὲ τὴν Σφίγγα ταύτην, ὅς τις ἢ κατακρημνιεῖ ἢ σπίνον ποιήσει. ταῦτ᾽ ᾖδον οἱ μαραθωνομάχοι, οὐ δημοσίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ᾽ οἰκίαν. οἱ τὸν προσκυνήσαντα τῶν Περσῶν βασιλέα ἀποκτείναντες, οἱ τὰς ἀναριθμήτους μυριάδας τῶν βαρβάρων φονεύσαντες. Ἄλεξις γοῦν ἐν φαρμακοπώλῃ ἢ κρατεία προπίνοντά τινα εἰσαγαγὼν ἑνὶ τῶν συμποτῶν καὶ λέγοντα ποιεῖ τάδε, Παῖ τὴν μεγάλην δὸς ὑποχέας Φιλίας κυάθους τῶν παρόντων τέτταρας. Τοὺς τρεῖς δ᾽ ἔρωτας προσαποδώσεις ὕστερον, Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως νίκης καλῶς, Καὶ τοῦ νεανίσκου κύαθον Δημητρίου. Φέρε τὸν τρίτον φίλας Ἀφροδίτας. χαίρετ᾽ ἄνδρες συμπόται ὅσην ἀγαθῶν τὴν κύλικα μεστὴν πίομαι. Τοιοῦτοι τότ᾽ ἐγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι, κολακείας θηρίου χαλεπωτάτου λύσσαν ἐμβαλούσης αὐτῶν τῇ πόλει. ἣν ὁ μὲν Πύθιος ἑστίαν τῆς ἑλλάδος ἀνεκήρυξε. πρυτανεῖον δὲ ἑλλάδος ὁ δυσμενὴς ἀεὶ Θεόπομπος, ὁ φήσας ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας διονυσοκολάκων καὶ ναυτῶν, καὶ λωποδυτῶν. ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν, καὶ ψευδοκλητήρων, οὓς ἐγὼ πείθομαι ὡς ἐπομβρίαν, ἢ τι δεινὸν ἐκ θεοῦ τὴν προειρημένην πᾶσαν εἰσαγαγέσθαι κολακείαν. περὶ ἧς καλῶς ὁ Διογένης ἔλεγε, πολὺ κρεῖττον εἶναι εἰς κόρακας ἀπελθεῖν, ἢ εἰς κόλακας, οἳ ζῶντας ἔτι τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν κατεσθίουσι. φησὶ γοῦν καὶ Ἀναξίλας, Ἔνιοι κόλακές εἰσι τῶν ἐχόντων οὐσίας Σκώληκες. εἰς οὖν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον Εἰσδὺς ἕκαστος ἐσθίει καθήμενος, Ἕως ἂν ὥσπερ πυρὸν ἀποδείξῃ κενόν. Ἐπειθ᾽ ὁ μὲν λέμμ᾽ ἐστὶν, ὁ δ᾽ ἕτερον δακνεῖ. Πλάτων τ᾽ ἐν Φαίδρῳ φησὶ, κόλακι δεινῷ θηρίῳ καὶ βλάβῃ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἄμουσον. Θεόφραστος δ᾽ ἐν τῷ περὶ κολακείας φησὶ, ὡς Μύρτις μύστης ὁ ἀργεῖος Κλεώνυμον τὸν χορευτὴν ἅμα καὶ κόλακα προσκαθίζοντα πολλάκις αὐ-

τοῦ, καὶ τοῖς συνδικάζουσι. βουλόμενον δὲ καὶ μετὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐνδόξων ὁρᾶσθαι, λαβόμενος τοῦ ὠτὸς, καὶ ἕλκων αὐτὸν ἐκ τοῦ συνεδρίου, πολλῶν παρόντων εἶπεν. οὐ χορδύσει ἐνθάδε, οὐδ' ἀμῶν ἀκούσει. Δίφιλος δ' ἐν γάμῳ φησίν, Ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν καὶ δυνάστην καὶ φίλους Καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει, Λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον. νῦν δὲ καὶ καχεξία τις ὑποδέδυκε τοὺς ὄχλους. αἱ κρίσεις θ' ἡμῶν νοσοῦσι, καὶ τὸ πρὸς χάριν πολύ. διὸ καὶ Θετταλοὶ καλῶς ποιήσαντες κατέσκαψαν τὴν καλουμένην πόλιν Κολακείαν, ἣν Μηλιεῖς ἐνέμοντο, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ. κόλακας δ' εἶναί φησι Φύλαρχος καὶ τοὺς ἐν Λήμνῳ κατοικοῦντας Ἀθηναίων ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. χάριν γὰρ ἀποδιδόντας τοῖς Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἀπογόνοις, ἐπεὶ αὐτὸς ὁ Σέλευκος πικρῶς ἐπιστατουμένους ὑπὸ Λυσιμάχου οὐ μόνον ἐξείλετο, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἀμφοτέρας, οἱ Λημνόθεν Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ναοὺς κατεσκεύασαν τοῦ Σελεύκου, ἀλλὰ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου. καὶ τὸν ἐπιχεόμενον κύαθον ἐν ταῖς συνουσίαις, Σελεύκου Σωτῆρος καλοῦσι. ταύτην δὲ τὴν κολακείαν τινὲς ἐκτρεπόμενοι τοὔνομα ἀρέσκειαν προσαγορεύουσιν, ὡς καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σαμίᾳ. Τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν ἀρέσκειαν ὄνομ' ἔχει. Οὐκ ἐπίστανται δὲ οἱ τὴν κολακείαν μεταχειριζόμενοι, ὡς ἔστιν αὕτη ἡ τέχνη ὀλιγοχρόνιος. Ἄλεξις γοῦν φησὶν ἐν Ψευδομένῳ, Κόλακος δὲ βίος μικρὸν χρόνον ἀνθεῖ. οὐδεὶς γὰρ χαίρει πολιοκροτάφῳ παρασίτῳ. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν, κόλαξ μὲν οὐδείς φησι διαρκεῖ πρὸς φιλίαν. καταναλίσκει γὰρ ὁ χρόνος τὸ τοῦ προσποιήματος αὐτῶν ψεῦδος. ὁ δ' ἐραστὴς, κόλαξ ἐστὶ φιλίας διὰ ὥραν ἢ κάλλος. τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ βασιλέως κολάκων οἱ περὶ Ἀδείμαντον τὸν Λαμψακηνὸν ναὸν κατασκευασάμενοι, καὶ ἀγάλματα ἱδρυσάμενοι Θριῆσιν ὠνόμασαν Φίλας Ἀφροδίτης. καὶ τὸν τόπον Φιλαῖον ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς Δημητρίου μητρὸς Φίλας, ὥς φησι Διονύσιος ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ ὀνομάτων. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Γεργίθιῳ, καὶ πόθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τῶν κολάκων παρῆλθε, διηγεῖται. καὶ αὐτὸν Γεργίθιον ὑποτιθέμενος, ἀφ' οὗ τὸ βιβλίον ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν, ἕνα γεγονότα τῶν Ἀλεξάνδρου κολάκων. διηγεῖται δὲ οὕτως, τὴν κολακείαν ταπεινὰ ποιεῖν τὰ ἤθη τῶν κολάκων καταφρονητικῶν ὄντων τῶν περὶ αὐτούς. σημεῖον δὲ τὸ πᾶν ὑπομένειν εἰδότας οἷα τολμῶσι. τὰ δὲ τῶν κολακευομένων ἐμφυσωμένων τῇ κολακείᾳ χαύνους καὶ κενοὺς ποιοῦντα πάντων ἐν ὑπεροχῇ παρ' αὐτοῖς ὑπολαμβάνεσθαι κατασκευάζεσθαι. ἑξῆς τε διηγούμενος περί τινος μειρακίου, Παφίου μὲν τὸ γένος, βασιλέως δὲ τὴν τύχην, τοῦτο φησὶ τὸ μειράκιον (οὐ λέγων αὐτοῦ τοὔνομα) κατέκειτο δι' ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν ἐπὶ ἀργυρόποδος κλίνης ὑπεστρωμένης Σαρδιανῇ ψιλοτάπιδι τῶν πάνυ πολυτελῶν. ἐπεβέβλητο δ' αὐτῷ πορφυροῦν ἀμφίταπον ἀμοργίνῳ καλύμματι περιειλημμένον. προσκεφάλαια δ' εἶχε τρία μὲν ὑπὸ τῇ κεφαλῇ βύσσινα παραλουργῆ, δι' ὧν ἡμύνετο τὸ καῦμα. δύο δ' ὑπὸ τοῖς ποσὶ ὑσγινοβαφῆ τῶν Δωρικῶν καλουμένων, ἐφ' ὧν κατέκειτο λευκῇ χλαμύδι. παραδεδεγμένοι δέ εἰσι πάντες οἱ κατὰ τὴν Κύπρον μόναρχοι τὸ τῶν εὐγενῶν κολάκων γένος ὡς χρήσιμον. πάνυ γὰρ τὸ κτῆμα τυραννικόν ἐστι, καὶ τούτων οἷον Ἀρεοπαγιτῶν τινῶν, οὔτε τὸ πλῆθος, οὔτε τὰς ὄψεις ἔξω τῶν ἐπιφανεστάτων οἶδεν οὐδείς. διῃρημένων δὲ δίχα κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν τῇ Σαλαμῖνι κολάκων, ἀφ' ὧν εἰσὶν οἱ κατὰ τὴν ἄλλην Κύπρον κόλακες, τοὺς μὲν Γεργίνους, τοὺς δὲ Προμαλάγγας προσαγορεύουσιν. ὧν οἱ μὲν Γεργῖνοι συναναμιγνύμενοι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν, ἔν τε τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ ταῖς ἀγοραῖς, ὠτακουστοῦσι κατασκόπων ἔχοντες τάξιν. ὅτι δ' ἂν ἀκούσωσιν, ἀναφέρουσιν ἑκάστης ἡμέρας πρὸς τοὺς καλουμένους ἄνακτας. οἱ δὲ Προμαλάγγες ζητοῦσιν αὐτὶ τῶν ὑπὸ Γεργίνων προσαγγελθέντων, οὕτως ἔντεχνος καὶ πιθανὴ πρὸς ἅπαντας ἡ ἔντευξις, ὥς τ' ἔμοι γε δοκεῖ, καθάπερ καὶ αὐτοί φασι παρ' ἐκείνων εἰς τοὺς ἔξω τόπους διαδίδοσθαι τὸ σπέρμα τῶν ἐλλογίμων κολάκων. καὶ γὰρ οὐχ οἷον μετρίως ἐπὶ τῷ πράγματι σεμνύνονται, διὰ τὸ τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν. ἀλλὰ καὶ λέγουσιν, ὅτι τῶν Γεργίνων τις ἀπόγονος ὢν τῶν Τρώων ἐκείνων, οὓς Τεῦκρος ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων κατακτησάμενος, εἰς Κύπρον ἔχων ἀπῴκισεν, οὗτος διὰ τῆς παραλίας μετ' ὀλίγων στείλας ἐπὶ τῆς Αἰολίδος κατὰ πύστιν ἅμα καὶ οἰκισμὸν τῆς τῶν προγόνων χώρας πόλιν οἰκίσαι περὶ τὴν Τρωϊκὴν Ἴδην, συμπαραλαβὼν τινὰς τῶν Μυσῶν. ἣ πάλαι μὲν ἀπὸ τοῦ γένους Γέργινα, νῦν δὲ Γέργιθα κέκληται. οὗτοι γὰρ ὡς ἔοικε τοῦ στόλου τινὲς ἀποσπασθέντες ἐν τῇ Κυμαίᾳ κατέσχον, ἐκ Κύπρου τὸ γένος ὄντες, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Θετταλικῆς Τελκκης, καθάπερ τινὲς εἰρήκασιν, ὧν ἰατρεῦσαι τὴν ἄγνοιαν οὐδ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γε νομίζω δεδόσθαι. γεγόνασι δὲ παρ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ Γλοῦ τοῦ Καρὸς καὶ γυναῖκες ὑπὸ τὰς ἀνάσσας, αἱ προσαγορευθεῖσαι κολακίδες. ἀφ' ὧν ὑπολιπεῖς τινὲς εἰς τὸ πέραν ἀφικόμεναι μετάπεμπτοι πρός τε τὰς Ἀρταβάζου καὶ τὰς Μέντορος γυναῖκας, κλιμακίδες μετωνομάσθησαν ἀπὸ τοιαύτης πράξεως, ταῖς μεταπεμψαμέναις ἀρεσκευόμεναι, κλίμακα κατεσκεύαζον ἐξ ἑαυτῶν οὕτως, ὥστε ἐπὶ τοῖς νώτοις αὐτῶν τὴν ἀνά-

βασιν

βασιν γίγνεσθαι καὶ τὴν κατάβασιν ταῖς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν ὀχουμέναις, εἰς ὑπερβολὴν τρυφῆς, ἵνα μὴ ἀθλιότητος εἴπω προηγάγοντο τεχνώμεναι τὰς ἀφρονεστάτας. τοιγαροῦν αὗται μὲν ἐκ τῶν λίαν μαλακῶν ὑπὸ τῆς τύχης μεταβιβασθεῖσαι, σκληρῶς ἐβίωσαν ἐπὶ γήρως. αἱ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ταῦτα διαδεξαμένων ἐκπεσοῦσαι τῆς ἐξουσίας, κατῆραν εἰς Μακεδονίαν, καὶ τὰς τῶν ἐκεῖ κυρίας τε καὶ βασιλίδας ὃν τρόπον ταῖς ὁμιλίαις ἀνέθεσαν οὐδὲ λέγειν καλόν, πλὴν ὅτι μαγευόμεναι καὶ μαγεύουσαι ταυροπολικὰ τρίοδοί τινες αὗται πρὸς ἀλήθειαν ἐγένοντο, πλήρεις πάντων ἀποκαθαρμάτων. τοσούτων ἔοικε καὶ τοιούτων ἡ κολακεία κακῶν αἰτία γίνεσθαι, τοῖς διὰ τὸ κολακεύεσθαι προσδεξαμένοις αὐτήν. προελθὼν δὲ πάλιν ὁ Κλέαρχος καὶ τάδε φησίν, ἀλλ' ἤδη τῇ τούτων χρείᾳ μέμψαιτ' ἄν τις τὸ μειράκιον ὥσπερ εἶπον. οἱ μὲν γὰρ παῖδες μικρὸν ἄπωθεν τῆς κλίνης ἐν χιτωνίσκοις ἕστασαν. τριῶν δ' ὄντων ἀνδρῶν δι' οὓς νῦν ὁ πᾶς λόγος ἐνέστηκε, καὶ τούτων ὄντων ἐπωνύμων παρ' ἡμῖν, ὁ μὲν εἷς ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς ποδῶν καθῆστο τοὺς τοῦ μειρακίου πόδας ἐπὶ τοῖς αὑτοῦ γόνασι λεπτῷ λῃδίῳ συνυμφιακῶς. ὃ δὲ ἐποίει δή που καὶ μὴ λέγοντος οὐκ ἄδηλον. καλεῖται δ' οὗτος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Παράβυστος, διὰ τὸ καὶ τῶν μὴ παραδεχομένων ὅμως τεχνικώτατα κολακεύων παρεμπίπτειν εἰς τὰς ὁμιλίας. ἅτερος δ' ἦν Ἐπιτίνος δίφρου κειμένου παρ' αὐτὴν τὴν κλίνην. καὶ τοῦ νεανίσκου τὴν χεῖρα παρεικότος ἐκκρεμάμενος ταύτης τε προσεπεφυκὼς κατέψυχέ τε καὶ τῶν δακτύλων ἕκαστον ἐν μέρει διαλαμβάνων, εἷλκέ τε καὶ ἐξέτεινεν, ὥστε τὸν πρῶτον αὐτὸν ἐπονομάσαντα σικύαν εὐστόχως εἰρηκέναι δοκεῖν. ὁ δὲ τρίτος ὁ Θὴρ ὁ γενναιότατος, ὅσπερ ἦν τῆς ὑπηρεσίας πρωταγωνιστής, προσεστηκὼς αὐτῷ κατὰ κεφαλήν, μετέχει τῶν βυσσίνων προσκεφαλαίων ἀποκεκλιμένος εἰς αὐτὰ πάνυ φιλικῶς. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸ τοῦ μειρακίου τριχωμάτιον ἐπικοσμῶν, τῇ δεξιᾷ δὲ φοινικοῦν ψῆγμά τι διακινῶν ὡς ἀνεγείρων ἡδὺς ἦν, ἀλλ' οὐκ ἀποσοβῶν. διό μοι δοκεῖ αὐτῷ δαίμων τις ἐλευθέριος νεμεσήσας ἐφίησι τῷ μειρακίῳ μυῖαν οὐκ ἄλλην ἢ κείνην, ὥς καὶ τὴν Ἀθηνᾶν φησὶν Ὅμηρος ἐνεῖναι τῷ Μενελάῳ τὸ θάρσος, οὕτως ἦν ἐῤῥωμένη καὶ ἄφοβος τὴν ψυχήν. δηχθέντος δὲ τοῦ μειρακίου, τηλικοῦτον ἀνέκραγεν ἄνθρωπος ὑπὲρ ἐκείνου, καὶ οὕτως ἠγανάκτησεν ὥστε διὰ τὴν πρὸς μίαν ἔχθραν, ἁπάσας ἐκ τῆς οἰκίας ἤλαυνεν. ὅθεν καὶ φανερὸς ἐγένετο πρὸς τοῦτο τεταχὼς αὐτόν, ἀλλ' οὐ λύκων τοιοῦτος ἦν ὁ Ποντικὸς τύραννος. ἐπεὶ συχνοὺς τῶν φίλων ᾔσθετο σεσυλημένους ὑπὸ τῶν περὶ ἑαυτὸν κολάκων, συνιδὼν ἄνθρωπον διαβάλλοντά τινα τῶν λοιπῶν φίλων, ἀπέκτεινα ἄν, εἶπέ σε νὴ τοὺς θεούς, εἰ μὴ πονηρῶν ἀνδρῶν ἡ τυραννὶς ἐδεῖτο. Ἀντιφάνης δ' ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Στρατιώτῃ τὰ ὅμοια λέγει περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλέων τρυφῆς. ποιεῖ δέ τινα ἀναπυνθανόμενον στρατιώτου τάδε, Ἐν δ' ἡ Κύπρῳ φής; εἰπέ μοι, διήγετε Πολὺν χρόνον; τὸν πάνθ' ἕως ἦν ὁ πόλεμος. Ἐν τίνι τόπῳ μάλιστα, λέγε γάρ. ἐν Πάφῳ, Οὗ πρᾶγμα τρυφερὸν διαφερόντως ἦν ἰδεῖν Ἄλλως γ' ἄπιστον. ποῖον; ἐῤῥιπίζετο Ὑπὸ τῶν περιστερῶν, ὑπ' ἄλλου δ' οὐδενὸς Δειπνῶν ὁ βασιλεύς. πῶς; ἐάσας τὰ μὰ γὰρ Ἐρήσομαί σε, τοῦτο πῶς ἠλείφετο, Ἐκ τῆς Συρίας ἥκοντι τοιούτῳ μύρῳ Καρποῦ συχνοῦ γ' ὅν φασι τὰς περιστερὰς Τρώγειν. διὰ τὴν ὀσμὴν δὲ τούτου πετόμεναι Παρῆσαν. οἷαί τ' ἦσαν ἐπικαθιζάνειν Ἐπὶ τὴν κεφαλήν. παῖδες δὲ παρακαθήμενοι Ἐσόβουν, ἐπαίρουσαι δὲ μικρόν, οὐ πολὺ Τοῦ μήτ' ἐκεῖσε, μήτε δεῦρο παντελῶς, Οὕτως ἀνεῤῥίπιζον ὥστε σύμμετρον Αὐτῷ τὸ πνεῦμα μὴ περισκληρὸν ποιεῖν. Εἶεν οὖν αὖ ὁ τοῦ προειρημένου μειρακίου κόλαξ μαλακόλαξ, ὥς φησιν ὁ Κλέαρχος. πρὸς γὰρ τῷ τοιούτῳ κολακεύειν, καὶ τὸ σχῆμα τῶν κολακευομένων ἐπακολουθοῦν ἀποπλάττεται παραγκωνίζων καὶ ἀπαργανῶν ἑαυτὸν τοῖς τριβωνίοις. ὅθεν αὐτὸν οἱ μὲν παραγκωνιστήν, οἱ δὲ σχηματοθήκην καλοῦσι. κατ' ἀλήθειαν γὰρ ὁ κόλαξ ἔοικεν εἶναι τῷ Πρωτεῖ ὁ αὐτός. γίγνεται γοῦν παντοδαπὸς οὐ μόνον κατὰ τὴν μορφήν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς λόγους οὕτω ποικιλόφρων τίς ἐστιν. Ἀνδροκύδης δ' ὁ ἰατρὸς ἔλεγε τὴν κολακείαν ἔχειν τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ διὰ τὴν εὐχέρειαν, ὅτι πάντα ὑποδύεται ὥς δή τις ὑποστατικὸς νωταγωγῶν τῷ τῆς ψυχῆς ἤθει, καὶ οὐ βαρυνόμενος οὐδενὶ τῶν αἰσχρῶν. οὐκ ἂν διαμάρτοι δέ τις τὸν τοῦ μειρακίου τούτου τοῦ Κυπρίου βίον ὑγρὸν ὀνομάζων. οὐ πολλοὺς καὶ διδασκάλους φησὶν εἶναι Ἀθήνησιν Ἄλεξις ἐν Πυραύνῳ λέγων οὕτως, Πεῖραν ἐπεθύμουν θατέρου βίου λαβεῖν, Ὃν πάντες εἰώθασιν ὀνομάζειν ὑγρόν. Τρεῖς ἐν Κεραμεικῷ περιπατήσας ἡμέρας Διδασκάλους εὗρον οὐ λέγω βίου, Ἴσως τριάκοντ' ἀφ' ἑνὸς ἐργαστηρίου. καὶ Κράβυλος ἐν Ἀπολιπούσῃ πάλιν, Ἡ τοῦ βίου Ὑγρότης με τέθαφε τοῦ σοῦ τὴν ἀσωτίαν. Ὑγρότητα γὰρ νῦν προσαγορεύουσίν τινες. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λημνίαις, τέχνην τινὰ εἶναι ὑποτίθεται τὴν κολακείαν ἐν οἷς λέγει ἐν ταῖς Λημνίαις, Εἶτ' ἔστιν ἢ γένοιτ' ἂν ἡδίων τέχνη, Ἢ πρόσοδος ἄλλη τοῦ κολακεύειν εὐφυῶς, Ὁ ζωγράφος πονεῖ τι καὶ πικραίνεται. Ὁ γεωργὸς ἐν ὅσοις οὗτοι κινδύνοις πάλιν. Πρόσεστι πᾶσιν ἐπιμέλεια, καὶ πόνος. Ἡμῖν δὲ μετὰ γέλωτος ὁ βίος καὶ τρυφῆς.

Οὐ γὰρ

Οὐ γὰρ τὸ μέγιστον ἔργον ἐστὶ παιδιά, Ἀθρόον γελάσαι σκῶψαί τιν' ἐκπιεῖν πολύν. Οὐχ ἡδύ γ' ἐμοὶ μὲν μετὰ τὸ πλουτεῖν δεύτερον. Κεχαρακτήρικε δὲ ὡς ἐν μάλιστα ἐπιμελῶς τὸν κόλακα Μένανδρος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, ὡς καὶ τὸν παράσιτον Δίφιλος ἐν Τελεσίᾳ. Ἄλεξις δ' ἐν Καταψευδομένῳ λέγοντά τινα κόλακα τοιαῦτα παρεισάγων φησίν, Εὐδαίμων ἐγὼ μὰ τὸν Δία Τὸν ὀλύμπιον, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. οὐχ ὅτι Ἐν τοῖς γάμοισιν ἄνδρες εὐωχήσομαι, Ἀλλ' ὅτι διαρραγήσομ' ἂν θεὸς θέλῃ. Τούτου δέ μοι γένοιτο τοῦ θανάτου τυχεῖν. Δοκεῖ δέ μοι οὗτος ἄνδρες φίλοι ὁ καλὸς γάστρις, οὐκ ἂν ὀκνηκέναι εἰπεῖν καὶ τὰ ἐξ Ὀμφάλης Ἴωνος τοῦ τραγῳδιοποιοῦ. ἐναυσίαν γὰρ δεῖ με τὴν ἑορτὴν λέγειν, οἷον καθημερινήν. Ἱππίας δ' ὁ ἐρυθραῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος ἱστοριῶν διηγούμενος ὡς ἡ Κνώπου βασιλεία ὑπὸ τῶν ἐκείνου κολάκων κατελύθη, φησὶ καὶ ταῦτα. Κνώπῳ μαντευομένῳ περὶ σωτηρίας, ὁ θεὸς ἔχρησε, θύειν Ἑρμῇ δολίῳ. καὶ μετὰ ταῦτα ὁρμήσαντος αὐτοῦ εἰς Δελφούς, οἱ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καταλῦσαι βουλόμενοι, ἵν' ὀλιγαρχίαν καταστήσωνται. ἦσαν δ' οὗτοι, Ὀρτύγης καὶ Ἶρος καὶ Ἔχαρος, οἳ ἐκαλοῦντο διὰ τὸ περὶ τὰς θεραπείας εἶναι τῶν ἐπιφανῶν προσηνεῖς καὶ κόλακες. συμπλεόντων οὖν τῷ Κνώπῳ ὡς ἤδη πόρρω τῆς γῆς ἦσαν, δήσαντες τὸν Κνῶπον ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ καταχθέντες εἰς Χῖον καὶ δύναμιν παρὰ τῶν ἐκεῖ τυράννων λαβόντες Ἀμφίκλου καὶ Πολυτέκνου, νυκτὸς κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἐρυθράς. κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τοῦ Κνώπου σῶμα ἐξεβράσθη ταῖς Ἐρυθραῖς κατὰ τὴν ἀκτήν, ἣ νῦν Λεόποδον καλεῖται. τῆς δὲ γυναικὸς τοῦ Κνώπου Κλεονίκης περὶ τὴν τοῦ σώματος κηδείαν γινομένης, ἦν δὲ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἀγομένη Ἀρτέμιδι σοφίᾳ, ἐξαίφνης ἀκούεται σάλπιγγος βοή, καὶ καταληφθέντος τοῦ ἄστεος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀρτύγην, πολλοὶ μὲν ἀναιροῦνται τῶν τοῦ Κνώπου φίλων. καὶ ἡ Κλεονίκη μαθοῦσα, φεύγει εἰς Κολοφῶνα. οἱ δὲ περὶ τὸν Ὀρτύγην τύραννον, ἔχοντες τὴν ἐκ Χίου δύναμιν, τοὺς ἐνισταμένους αὐτῶν τοῖς πράγμασι διέφθειρον. καὶ τοὺς νόμους καταλύσαντες, αὐτοὶ διεῖπον τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐντὸς τείχους οὐδένα δεχόμενοι τῶν δημοτῶν. ἔξω δὲ πρὸ τῶν πυλῶν δικαστήριον κατασκευάσαντες, τὰς κρίσεις ἐποιοῦντο, ἁλουργὰ μὲν ἀμπεχόμενοι περιβόλαια καὶ χιτῶνας ἐνδεδυκότες περιπορφύρους. ὑποδέδεντο δὲ καὶ πολυσχιδῆ σανδάλια τοῦ θέρους. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐν γυναικείοις ὑποδήμασι διετέλουν περιπατοῦντες, κόμας τε ἔτρεφον καὶ πλοκαμῖδας ἔχειν ἤσκουν, διειλημμένοι τὰς κεφαλὰς διαδήμασι μηλίνοις καὶ πορφυροῖς. εἶχον δὲ καὶ κόσμον ὁλόχρυσον, ὁμοίως ταῖς γυναιξίν. ἠνάγκαζόν τε τῶν πολιτῶν τοὺς μὲν διφροφορεῖν, τοὺς δὲ ῥαβδουχεῖν, τοὺς δὲ τὰς ὁδοὺς ἀνακαθαίρειν. καὶ τῶν μὲν τοὺς υἱεῖς εἰς τὰς κοινὰς συνουσίας μετεπέμποντο, τοῖς δὲ τὰς ἰδίας γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἄγειν παρήγγελλον, τοὺς δ' ἀπειθοῦντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις περιέβαλλον. εἰ δέ τις τῶν ἐκ τῆς ἑταιρείας αὐτῶν ἀποθάνοι, συνάγοντες τοὺς πολίτας μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, ἠνάγκαζον θρηνεῖν τοὺς ἀποθανόντας, καὶ στερνοτυπεῖσθαι μετὰ βίας, καὶ βοᾶν ὀξὺ καὶ μέγα ταῖς φωναῖς ἐφεστηκότος μαστιγοφόρου τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἀναγκάζοντος. ἕως Ἱππότης ὁ Κνώπου ἀδελφὸς μετὰ δυνάμεως ἐπελθὼν ταῖς Ἐρυθραῖς ἑορτῆς οὔσης τῶν Ἐρυθραίων προσβοηθούντων, ἐπῆλθε τοῖς τυράννοις, καὶ πολλοὺς αἰκισάμενος τῶν περὶ αὐτούς, Ὀρτύγην μὲν φεύγοντα συνεκέντησε, καὶ τοὺς μετὰ τούτου. τὰς δὲ γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα δεινῶς αἰκισάμενος τὴν πατρίδα ἐλευθέρωσεν. ἐκ τούτων οὖν ἁπάντων ἐστὶ συνιδεῖν ἄνδρες φίλοι, ὅσων κακῶν αἰτία γίνεται κολακεία τῷ βίῳ. καὶ Θεόπομπος γὰρ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν φιλιππικῶν φησίν, Ἀγαθοκλέα δοῦλον γενόμενον, καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας πενεστῶν Φίλιππος, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον διὰ τὴν κολακείαν. καὶ ὅτι ἐν τοῖς συμποσίοις συνὼν αὐτῷ, ὠρχεῖτο καὶ γέλωτα παρεσκεύαζεν, ἀπέστειλε διαφθεροῦντα Περραιβοὺς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελησόμενον. τοιούτους δ' εἶχεν ἀεὶ περὶ αὐτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδών, οἷς διὰ φιλοποσίαν καὶ βωμολοχίαν πλείω χρόνον ὡς τὰ πολλὰ συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βουλευόμενος. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ τάδε Ἡγήσανδρος ὁ δελφός, ὡς τοῖς Ἀθήνησιν εἰς τὸ Διόμειον ἡράκλειον ἀθροιζομένοις τοῖς τὰ γέλοια λέγουσιν, ἀπέστειλεν ἱκανὸν κερμάτιον, καὶ προσέταξέ τισιν ἀναγράφοντας τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτῶν ἀποστέλλειν πρὸς αὐτόν. Θεόπομπος δ' ἐν ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστοριῶν τοὺς Θεσσαλοὺς φησὶν εἰδὼς ὁ Φίλιππος ἀκολάστους ὄντας, καὶ περὶ τὸν βίον ἀσελγεῖς, συνουσίας αὐτῶν κατεσκεύαζε, καὶ πάντα τρόπον ἀρέσκειν αὐτοῖς ἐπειρᾶτο. καὶ γὰρ ὀρχούμενος καὶ κωμάζων καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν ὑπομένων. ἦν δὲ καὶ φύσει βωμολόχος, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μεθυσκόμενος, καὶ χαίρων τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς πρὸς ταῦτα συντείνουσι, καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὐφυέσι καλουμένοις, καὶ τὰ γέλοια λέγουσι καὶ ποιοῦσι, καὶ πλείους τῶν Θετταλῶν τῶν αὐτῷ πλησιασάντων, ᾑρεῖτο μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις ἢ ταῖς δωρεαῖς. τὰ παραπλήσια ἐποίει καὶ ὁ σικελιώτης Διονύσιος, ὡς Εὔβουλος ὁ κωμῳδοποιὸς παρίστησιν ἐν τῷ τυράννου ὁμωνύμῳ δράματι. Ἀλλ' ἐστὶ τοῖς σεμνοῖσιν αὐθαδέστερος, Καὶ τοῖς κόλαξι πᾶσι τοῖς σκώπτουσί τε Αὐτὸν ἀόργητος. ἡγεῖται δὲ Τούτους μόνους ἐλευθέρους, κἂν δοῦλος ᾖ.

Φαυσόλατις.

Διόμειον, uide Suid.

Ἀλλὰ

ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν, οὐ μόνον ὁ Διονύσιος ἀνελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ Φίλιππος. ἱστορεῖ δὲ περὶ ἑκατέρου Θεόπομπος ἐν μὲν τῇ ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ γράφων οὕτως, Φίλιππος τοὺς μὲν κοσμίους τὰ ἤθη καὶ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους ἀπεδοκίμαζε. τοὺς δὲ πολυτελεῖς καὶ ζῶντας ἐν κύβοις καὶ πότοις, ἐπαινῶν ἐτίμα. τοιγαροῦν οὐ μόνον αὐτοὺς τοιαῦτα ἔχειν παρεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀδικίας καὶ βδελυρίας ἀθλητὰς ἐποίησεν. τί γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν, ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων οὐκ ἀπῆν; οὐχ οἱ μὲν ξυρούμενοι καὶ λεαινόμενοι διετέλουν ἄνδρες ὄντες. οἱ δ' ἀλλήλοις ἐτόλμων ἐπανίστασθαι πώγωνας ἔχουσι, καὶ περιήγοντο μὲν δύο καὶ τρεῖς ἑταιρουμένους. αὐτοὶ δὲ τὰς αὐτὰς ἐκείνοις χρήσεις ἑτέροις παρεῖχον. ὅθεν δικαίως ἄν τις αὐτοὺς οὐχ ἑταίρους, ἀλλ' ἑταίρας ὑπέλαβεν. οὐδὲ στρατιώτας, ἀλλὰ χαμαιτύπας προσηγόρευσεν. ἀνδροφόνοι γὰρ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορνοι τὸν τρόπον ἦσαν. πρὸς δὲ τούτοις, ἀντὶ μὲν τοῦ νήφειν, τὸ μεθύειν ἠγάπων, ἀντὶ δὲ τοῦ κοσμίως ζῆν, ἁρπάζειν καὶ φονεύειν ἐζήτουν. καὶ τὸ μὲν ἀληθεύειν καὶ ταῖς ὁμολογίαις ἐμμένειν, οὐκ οἰκεῖον αὐτῶν ἐνόμιζον. τὸ δ' ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον. καὶ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἠμέλουν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπεθύμουν. καὶ ταῦτα μέρος τι τῆς Εὐρώπης ἐχόντων. οἴομαι γὰρ τοὺς ἑταίρους οὐ πλείονας ὄντας κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὀκτακοσίων, οὐκ ἐλάττω καρπίζεσθαι γῆν ἢ μυρίους τῶν Ἑλλήνων, τοὺς τὴν ἀρίστην καὶ πλείστην χώραν κεκτημένους. καὶ περὶ Διονυσίου δὲ τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν. ἐβούλετο γὰρ ἅπαντας εἶναι διεφθαρμένους καὶ φαύλους, οὓς καὶ εὖ περιέπε. καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς φιλόγελως ἦν, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ γράφει οὕτως, ὥσπερ ἑώρα Δημήτριος τοὺς κολακεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ἐπιχεομένους Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ μόνου ναυάρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δ' ἐλεφαντάρχου. καὶ ταῦτα οὕτως οὐ τὸ τυχὸν συνῆγε μῖσος. Ἡρόδοτος δέ φησιν Ἄμασιν Αἰγυπτίων βασιλέα παιγνιήμονα ἐόντα σκώπτειν τοὺς συμπότας, καὶ ὅτε ἰδιώτης φησὶν ἦν, φιλοπότης ὑπῆρχε καὶ φιλοσκώμμων, καὶ οὐ κατεσπουδασμένος ἀνήρ. Νικόλαος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Σύλλαν φησὶ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς φιλόγελων γενόμενον, ὡς καὶ πολλὰ γῆς μέτρα αὐτοῖς χαρίζεσθαι τῆς δημοσίας. ἐμφανίζουσι δ' αὐτοῦ τὸ περὶ ταῦτα ἱλαρὸν αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι σατυρικαὶ κωμῳδίαι τῇ πατρῴῳ φωνῇ. Τιρυνθίους δέ φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ κωμῳδίας φιλογέλως ὄντας, ἀχρείους δὲ πρὸς τὰ σπουδαιότερα τῶν πραγμάτων, καταφυγεῖν ἐπὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἀπαλλαγῆναι βουλομένους τοῦ πάθους, καὶ τὸν θεὸν ἀνελεῖν αὐτοῖς, ἢν θύοντες τῷ Ποσειδῶνι ταῦρον ἀγελαστεὶ τοῦτον ἐμβάλωσιν εἰς τὴν θάλατταν, παύσεσθαι. οἱ δὲ δεδιότες μὴ διαμάρτωσι τοῦ λογίου, τοὺς παῖδας ἐκώλυσαν παρεῖναι τῇ θυσίᾳ. μαθὼν οὖν εἷς καὶ συγκαταμιχθεὶς, ἐπειδὴ ἐβόων ἀπελαύνοντες αὐτὸν, τί δῆτ' ἔφη δεδοίκατε μὴ τὸ σφάγιον ὑμῶν ἀνατρέψω. γελασάντων δὲ, ἔμαθον ἔργῳ τὸν θεὸν δείξαντα ὡς ἄρα τὸ πολυχρόνιον ἦθος ἀμήχανόν ἐστι θεραπευθῆναι. Σωσικράτης δ' ἐν πρώτῳ Κρητικῶν, ἴδιόν τι φησὶ περὶ τοὺς Φαιστίους ὑπάρχειν. δοκοῦσι γὰρ ἀσκεῖν ἐκ παιδαρίων, εὐθὺς τὸ γέλοια λέγειν, διὸ καὶ συμβέβηκεν αὐτοὺς ἀποφθέγγεσθαι πολλάκις εὐκαίρως διὰ τῆς ἐξ ἀρχῆς συνήθειαν. ὥς τε πάντας τοὺς κατὰ Κρήτην τούτοις ἀνατιθέναι τὸ γέλοιον. τῇ δ' ἀλαζονείᾳ μετὰ τὴν κολακείαν χώραν δίδωσιν Ἀλεξανδρίδης ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Φαρμακομάντει λέγων οὕτως, Ὅτι εἰμὶ ἀλαζὼν τοῦτ' ἐπιτιμᾷς. ἀλλὰ τίνι καὶ γὰρ αὕτη τὰς τέχνας πάσας πολὺ μετὰ τὴν κολακείαν, ἡ δὲ μὲν γὰρ διαφέρει. ψωμοκόλακος δὲ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν γεργυτάδη οὕτως, Ψίθυρός τε καλοῦ καὶ κόλαξ καὶ σαννυρίων ποῖ φθέρεσθ' ἐπίτριπτοι ψωμοκόλακες. Φιλήμων ἀναγνουμένῃ, Ψωμοκόλαξ δ' ἔσθ' οὗτος. Φιλιππίδης δ' ἐν ἀνανεώσει, Ψωμοκολακεύων καὶ παρασιτῶν ἀεί. κυρίως δ' ὁ κόλαξ ἐπὶ τούτου κεῖται. κόλον γὰρ ἡ τροφὴ, ὅθεν καὶ ὁ βουκόλος. καὶ ὁ δύσκολος, ὅς ἐστι δυσάρεστος καὶ στιχός. κοιλία τε, ἡ τὴν τροφὴν δεχομένη. ψωμοκόλαφον δ' εἴρηκε Δίφιλος ἐν Θησεῖ οὕτως, σὲ μὲν καλοῦσι ψωμοκόλαφον δραπέτην. τοσαῦτα τοῦ Δημοκρίτου εἰπόντος, καὶ πιεῖν αἰτήσαντος, ἐν τῷ Σαμβαθίᾳ βομβυλιῷ, ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ τίς ὁ Σαμβαθίας οὗτος; καὶ μέλλοντος ἀπεραντολογίας πολλὰς διεξιέναι, παρεφάνη πλῆθος οἰκετῶν τὰ πρὸς τὴν ἐδωδὴν εἰσκομιζόντων. περὶ ὧν πάλιν ὁ Δημόκριτος κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔφη, Ἀεί ποτε ἐγὼ ἄνδρες φίλοι τεθαύμακα τὸ τῶν δούλων γένος, ὡς ἐστὶν ἐγκρατὲς τοσαύταις ἐγκαλινδούμενον λιχνείαις. ταύτας καὶ ὑπερορῶσιν οὐ μόνον διὰ φόβον, ἀλλὰ καὶ κατὰ διδασκαλίαν, οὐ τὴν ἐν δουλοδιδασκάλῳ Φερεκράτους, ἀλλὰ ἐθισθέντες. οὐχ ὡς ἀπειρημένου τοῦ τοιούτου, καθάπερ ἐν Κῷ τῇ νήσῳ, ὅταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν. φασὶ γὰρ Μακαρεὺς ἐν τῇ τρίτῃ Κῳακῶν, ὅτι ὁπόταν τῇ Ἥρᾳ θύωσιν οἱ Κῷοι, οὔτε εἴσεισιν εἰς τὸ ἱερὸν δοῦλος, οὔτε γεύεται τινὸς τῶν παρεσκευασμένων. καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν δυσπράτῳ φησὶν, ὁρᾷ τε κάμμυα ἄμικτας ἡμιβρώτους,

Φιλογέλωτες.

lib. 1.

Ἀλαζών.

Δοῦλοι.

ἡμιβρώτους, ὀρνίθειά τε, ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν, ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. Ἐπικράτης δ' ἐν Δυσπράτῳ ἀγανακτοῦντα ποιεῖ τινὰ τῶν οἰκετῶν καὶ λέγοντα, Τί γὰρ ἔχθιον ἢ παῖ παῖ ἐστὶ καλεῖσθαι παρὰ πότον, Καὶ ταῦτ' ἀγενείῳ μειρακυλλίῳ τινὶ Τὴν ἀμίδα φέρειν, ὁρᾶν τε κείμενα Ἄμητας ἡμιβρώτας, ὀρνίθειά τε. Ὧν οὐδὲ λειφθέντων θέμις δούλῳ φαγεῖν Ὥς φασιν αἱ γυναῖκες. ὁ δὲ χρηστὸς Γάστριν καλοῦσι καὶ λάμυρον ὃς ἂν φάγῃ Ἡμῶν τι τούτων. Ἐκ τῆς παραβύστου τῶν ἰαμβείων, δῆλός ἐστιν ὁ Ἐπικράτης τὰ τοῦ Ἀντιφάνους μετενεγκών. Δευχίδας δ' ἐν τοῖς μεγαρικοῖς

ἀρὰς Stepha.

τὰς καλουμένας φησὶν † ἀραιάς. μεταξὺ δὲ τῆς κνίδας καὶ τῆς σύμης εἰσὶν, γενομένης διαφορᾶς τοῖς συνεξορμήσασι μετὰ Τριόπα μετὰ τὴν ἐκείνου θάνατον. καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ δωμάτιον ἀναχωρησάντων, οἱ μὲν μετὰ Φόρβαντος μέναντες εἰς Ἰηλυσὸν ἦλθον. οἱ δὲ μετὰ περιέργου τὴν καμειρίδα κατέσχον. τότε λέγεται καταράσασθαι τὸν περίεργον τῷ Φόρβαντι. καὶ διὰ γὰρ τοῦτο τὰς νήσους ἀραιὰς κληθῆναι. ναυαγήσας δὲ ὁ Φόρβας, καὶ Παρθενία ἡ τοῦ Φόρβαντος, καὶ τοῦ περιέργου ἀδελφὴ διενήξατο εἰς Ἰηλυσὸν περὶ τὸν καλούμενον τόπον σχεδίαν. καὶ αὐτοῖς περιτυχὼν Θαμνεὺς, ὃς ἐτύγχανεν ἐπὶ τὴν σχεδίαν κυνηγετῶν, ἦγεν ὡς ξενίσων εἰς οἶκον, καὶ τὸν οἰκέτην ἀπέστειλεν ἀπαγγελοῦντα τῇ γυναικὶ τἀπιτήδεια παρασκευάζειν, ὡς ἄγοντος αὐτοῦ ξένους. ἐλθὼν δὲ εἰς οἶκον, ὡς οὐδὲν εὗρε παρεσκευασμένον, αὐτὸς ἐπιβαλὼν τὸν σῖτον ἐπὶ τὸν ἀλετῶνα καὶ τὰ ἄλλα τἀκόλουθα, ἔπειτα ἀλέσας ἐξένισεν αὐτούς. καὶ ὁ Φόρβας οὕτως ἐπὶ τῷ ξενισμῷ ἥσθη, ὡς καὶ τὸν βίον τελευτῶν ἐπισκῆψαι τοῖς φίλοις, δι' ἐλευθέρων τοὺς ἐναγισμοὺς ἐπιτελεῖν αὐτῷ, καὶ τὸ ἔθος διαμένειν ἐν τῇ θυσίᾳ τοῦ Φόρβαντος. ἐλεύθεροι γάρ εἰσιν οἱ διακονοῦντες. δούλῳ δὲ προσελθεῖν οὐκ ἔστιν ὅσιον. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἔστι τῶν ὑπὸ τοῦ Οὐλπιανοῦ προβεβλημένων, καὶ τὸ περὶ τοὺς οἰκέτας, φέρε εἴπωμέν τι καὶ ἡμεῖς ἀναπεμπασάμενοι περὶ αὐτῶν, ἐξ ὧν πάλαι τυγχάνομεν ἀνεγνωκότες. Φερεκράτης μὲν γὰρ ἐν ἀγρίοις φησίν. οὐ γὰρ ἦν τότε οὔτε μάνης οὔτε σάκις οὐδενὶ Δοῦλος, ἀλλ' αὐτὰς ἔδει μοχθεῖν ἅπαντα ταῖσι τῇ οἰκίᾳ.

Εἶτα πρὸς τούτοισιν ἤλουν ὄρθριαι τὰ σιτία Ὥστε τὴν κώμην ὑπηχεῖν θιγγανουσῶν τὰς μύλας.

Καὶ Ἀναξανδρίδης δὲ ἐν Ἀγχίσῃ φησίν, Οὐκ ἔστι δούλων ὦ γαθὲ οὐδαμοῦ πόλις. Τύχη δὲ πάντα μεταφέρει τὰ σώματα. Πολλοὶ δὲ νῦν μέν εἰσιν οὐκ ἐλεύθεροι Εἰς ταὔριον δὲ σουνιεῖς. εἶτ' εἰς τρίτην, Ἀγορᾷ κέχρηνται. τὸν γὰρ οἴακα στρέφει Δαίμων ἑκάστῳ. Ποσειδώνιος δέ φησιν ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑνδεκάτῃ, πολλούς τινας ἑαυτῶν οὐ δυναμένους προΐστασθαι, διὰ τὸ τῆς διανοίας ἀσθενὲς, ἐπιδοῦναι ἑαυτοὺς εἰς τὴν τῶν συνετωτέρων ὑπηρεσίαν, ὅπως παρ' ἐκείνων τυγχάνοντες τῆς εἰς τὰ ἀναγκαῖα ἐπιμελείας, αὐτοὶ πάλιν ἀποδιδῶσιν ἐκείνοις δι' αὐτῶν ἅπερ ἂν ὦσιν ὑπηρετεῖν δυνατοί. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ Μαριανδυνοὶ μὲν Ἡρακλεώταις ὑπετάγησαν, διὰ τέλους ὑποσχόμενοι θητεύσειν παρέχουσιν αὐτοῖς τὰ δέοντα προσδιαστειλάμενοι μηδενὸς αὐτῶν ἔσεσθαι πρᾶσιν ἔξω τῆς Ἡρακλεωτῶν χώρας, ἀλλ' ἐν αὐτῇ μόνον τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. τάχ' οὖν διὰ τοῦτο καὶ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς τοὺς Μαριανδυνοὺς δωροφόρους κέκληκεν. δωροφόροι καλέονται ὑποφρίσσοντες ἄνακτας. λέγει δὲ καὶ Καλλίστρατος ὁ ἀριστοφάνειος, ὅτι τοὺς Μαριανδυνοὺς ὠνόμαζον μὲν δωροφόρους, ἀφαιροῦντες τὸ πικρὸν τῆς ἀπὸ τῶν οἰκετῶν προσηγορίας, καθάπερ Σπαρτιᾶται μὲν ἐποίησαν ἐπὶ τῶν Εἱλώτων, Θετταλοὶ δ' ἐπὶ τῶν Πενεστῶν, Κρῆτες δ' ἐπὶ τῶν Κλαρωτῶν. καλοῦσι δὲ οἱ Κρῆτες τοὺς μὲν κατὰ πόλιν οἰκέτας, χρυσωνήτους, Ἀμφαμιώτας δὲ τοὺς κατ' ἀγρὸν, ἐγχωρίους μὲν ὄντας, δουλωθέντας δὲ κατὰ πόλεμον, διὰ τὸ κληρωθῆναι δὲ Κλαρώτας. ὁ Ἔφορος δ' ἐν τρίτῃ ἱστοριῶν, Κλαρώτας φησὶ Κρῆτες καλοῦσι τοὺς δούλους, ἀπὸ τοῦ γενομένου περὶ αὐτῶν κλήρου. τούτοις δ' εἰσὶ νενομισμέναι τινὲς ἑορταὶ ἐν Κυδωνίᾳ, ἐν αἷς οὐκ εἰσίασιν εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθεροι, ἀλλ' οἱ δοῦλοι πάντων κρατοῦσι, καὶ κύριοι μαστιγοῦν εἰσὶ τοὺς ἐλευθέρους. Σωσικράτης δ' ἐν δευτέρῳ κρητικῶν, τὴν μὲν κοινήν φησι δουλείαν οἱ Κρῆτες καλοῦσι μνοίαν, τὴν δὲ ἰδίαν ἀφαμιώτας, τοὺς δὲ περιοίκους ὑπηκόους. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Δωσιάδας ἐν τετάρτῳ κρητικῶν. Θετταλῶν δὲ λεγόντων Πενέστας τοὺς μὴ γόνῳ δούλους, διὰ πόλεμον δ' ἡλωκότας, Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἀποχρησάμενος τῇ φωνῇ φησί. δεσπότου Πενέστου ῥυσσὰ βουλευτήρια. Φιλοκράτης δ' ἐν δευτέρῳ θετταλικῶν, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, καλεῖσθαι φησὶ τοὺς Πενέστας καὶ Θετταλοικέτας. Ἀρχέμαχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ εὐβοικῶν, Βοιωτῶν φησι τῶν τὴν Ἀρναίαν κατοικησάντων, οἱ μὴ ἀπάραντες εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἐμφιλοχωρήσαντες, παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ' ὁμολογίας. ἐφ' ᾧ οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, οὔτε ἀποκτενοῦσιν. αὐτοὶ δὲ τὴν χώραν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι τὰς συντάξεις ἀποδώσουσιν. οὗτοι οὖν οἱ κατὰ τὰς ὁμολογίας καταμείναντες, καὶ παραδόντες ἑαυτοὺς, ἐκλήθησαν τότε Μενέσται, νῦν δὲ Πενέσται. καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων ἑαυτῶν εἰσὶν εὐπορώτεροι. καὶ Εὐριπίδης δὲ ἐν Φρίξῳ, Λάτριας αὐτοὺς ὀνομάζει διὰ τούτων, Λάτρις Πενέστης ἀμὸς ἀρχαίων δόμων. Τίμαιος δ' ὁ ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐκ ἦν φησὶ πάτριον τοῖς ἕλλησιν ὑπὸ ἀργυρωνήτων τὸ παλαιὸν διακονεῖσθαι, γράφων οὕτως. καθόλου δὲ ᾐτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλη διημαρτηκέναι τῶν λοκρικῶν ἐθῶν, οὐδὲ γὰρ κεκτῆσθαι

νόμον

νόμον εἶναι τοῖς Λοκροῖς. ὁμοίως δὲ οὐδὲ Φωκεῦσιν, οὔτε θεραπαίνας οὔτε οἰκέτας, πλὴν ἐγγὺς τῶν χρόνων. ἀλλὰ πρώτῃ τῇ Φιλομήλου γυναικὶ τοῦ καταλαβόντος Δελφοὺς, δύο θεραπαίνας ἀκολουθῆσαι. παραπλησίως δὲ καὶ Μνάσωνα τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους ἑταῖρον χιλίους οἰκέτας κτησάμενον διαβληθῆναι παρὰ τοῖς Φωκεῦσιν, ὡς τοσούτους τῶν πολιτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀφῃρημένον. εἴθισαι γὰρ ἐν ταῖς οἰκιακαῖς διακονεῖν τοὺς νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις. Πλάτων δ' ἐν ἕκτῳ νόμων φησί, τὰ τῶν οἰκετῶν χαλεπὰ πάντῃ. σχεδὸν γὰρ πάντων Ἑλλήνων ἡ Λακεδαιμονίων εἱλωτεία πλείστην ἀπορίαν παράσχοιτ' ἄν, καὶ ἔριν τοῖς μὲν ὡς εὖ, τοῖς δ' ὡς οὐκ εὖ γεγονυῖα ἐστίν. ἐλάττω δὲ Ἡρακλεωτῶν δουλεία τῆς τῶν Μαριανδυνῶν καταδουλώσεως ἔριν ἂν ἔχοι. ὁ Θετταλῶν δ' αὖ πενεστικὸν ἔθνος, εἰς ἃ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀποβλέψαντας ἡμᾶς τί χρὴ ποιεῖν περὶ κτήσεως οἰκετῶν. οὐ γὰρ ὑγιὲς οὐδὲν ψυχῆς δούλης. οὐδὲν γὰρ ὑγιὲς πιστεύειν αὐτοῖς τὸν νοῦν κεκτημένον. ὁ δὲ σοφώτατος τῶν ποιητῶν φησίν, Ἥμισυ γάρ τε νόου ἀπαμείρεται εὐρύοπα Ζεύς Ἀνδρῶν, οὓς ἂν δὴ κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσι. χαλεπὸν οὖν τὸ κτῆμα ἔργῳ πολλάκις ἐπιδέδεικται, περί τε τὰς Μεσσηνίων συχνὰς ἀποστάσεις, καὶ περὶ τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, ὅσα κακὰ συμβαίνει. καὶ ἔτι τὰ τῶν λεγομένων † περὶ δούλων περὶ τὴν Ἰταλίαν παντοδαπῶν κλοπῶν ἔργα καὶ παθήματα. πρὸς ἅ τις ἅπαντα βλέψας διαπορήσειε, τί χρὴ δρᾶν περὶ ἁπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λείπεσθον μόνω μηχανά, μὴ πατριώτας ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ῥᾷον δουλεύειν, ἀσυμφώνους τε ὅτι μάλιστα εἰς δύναμιν. τρέφειν δ' αὐτοὺς ὀρθῶς, μὴ μόνον ἐκείνων ἕνεκα, πλέον δ' ἑαυτῶν προτιμῶντας, ὑβρίζειν τε ἥκιστα εἰς αὐτούς, κολάζειν δὲ ἐν δίκῃ δούλους δεῖ, καὶ μὴ νουθετοῦντας ὡς ἐλευθέρους θρύπτεσθαι ποιεῖν. τὴν δὲ οἰκέτου πρόσρησιν χρὴ σχεδὸν ἐπίταξιν πᾶσαν γίγνεσθαι, καὶ μὴ προσπαίζοντας μηδαμῇ μηδαμῶς οἰκέταις, μήτ' οὖν θηλείαις, μήτε ἄρρεσιν. ἃ δὴ πρὸς δούλους φιλοῦσι πολλοὶ σφόδρα ἀνοήτως θρύπτοντες, χαλεπώτερον ἀπεργάζεσθαι τὸν βίον ἐκείνοις τε ἄρχεσθαι καὶ ἑαυτοῖς ἄρχειν. πρώτους δ' ἐγὼ τῶν Ἑλλήνων οἶδα ἀργυρωνήτοις δούλοις χρησαμένους Χίους, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. Χῖοι πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων μετὰ Θετταλοὺς καὶ Λακεδαιμονίους ἐχρήσαντο δούλοις, τὴν μέντοι κτῆσιν αὐτῶν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν δουλείαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων, τῶν οἰκούντων πρότερον τὴν χώραν, ἣν ἐκεῖνοι νῦν ἔχουσιν, Ἀχαιῶν, Θετταλοὶ δὲ Περραιβῶν καὶ Μαγνήτων. καὶ προσηγόρευσαν τοὺς καταδουλωθέντας οἱ μὲν εἵλωτας, οἱ δὲ πενέστας. Χῖοι δὲ βαρβάρους κέκτηνται τοὺς οἰκέτας, καὶ τιμὴν αὐτῶν καταβάλλοντες. ὁ μὲν οὖν Θεόπομπος ταῦθ' ἱστόρησεν. ἐγὼ δὲ τοῖς Χίοις ἡγοῦμαι διὰ ταῦτα νεμεσῆσαι τὸ δαιμόνιον. χρόνοις γὰρ ὕστερον ἐξεπολεμήθησαν διὰ δούλους. Νυμφόδωρος γοῦν ὁ Συρακούσιος, ἐν τῷ τῆς Ἀσίας παράπλῳ τάδ' ἱστορεῖ περὶ αὐτῶν. τῶν Χίων οἱ δοῦλοι ἀποδιδράσκουσιν αὐτούς, καὶ εἰς τὰ ὄρη ὁρμώμενοι τὰς ἀγροικίας ἑαυτῶν κακοποιοῦσι πολλοὶ συναθροισθέντες. ἡ γὰρ νῆσός ἐστι τραχεῖα καὶ κατάδενδρος. μικρὸν δὲ πρὸ ἡμῶν οἰκέτην τινά, ὃν μυθολογοῦσιν αὐτοὶ οἱ Χῖοι ἀποδράντα ἐν τοῖς ὄρεσι τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι, ἀνδρεῖον δέ τινα ὄντα καὶ τὰ πολέμια τῇ ψυχῇ τῶν δραπετῶν ἀφηγεῖσθαι, ὡς ἂν βασιλέα στρατεύματος, καὶ πολλάκις τῶν Χίων ἐπιστρατευσάντων ἐπ' αὐτὸν, καὶ οὐδὲν ἀνύσαι δυναμένων, ἐπεὶ αὐτοὺς ἑώρα μάτην ἀπολλυμένους ὁ Δριμακὸς (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ δραπέτῃ) λέγει πρὸς αὐτοὺς τάδε. ὑμῖν ὦ Χῖοί τε καὶ κύριοι, τὸ μὲν γινόμενον πρᾶγμα παρὰ τῶν οἰκετῶν οὐδέποτε μὴ παύσηται. πῶς γὰρ ὁπότε κατὰ χρησμὸν γίνεται θεοῦ δόντος. ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆτε καὶ ἐᾶτε ἡμᾶς ἡσυχίαν ἄγειν, ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι πολλῶν ἀγαθῶν ἀρχηγός. συνθεμένων οὖν τῶν Χίων πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀνοχὰς ποιησαμένων χρόνον τινά, κατασκευάζεται μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ σφραγῖδα ἰδίαν. καὶ δείξας τοῖς Χίοις ἔφη, διότι λήψομαι ὅταν παρά τινος ὑμῶν λαμβάνω, τούτοις τοῖς μέτροις καὶ σταθμοῖς. καὶ λαβὼν τὰ ἱκανά, ταύτῃ τῇ σφραγῖδι τὰ τίμια σφραγισάμενος καταλείψω. τοὺς δ' ἀποδιδράσκοντας ὑμῶν δούλους, ἀνακρίνας τὴν αἰτίαν, ἐὰν μέν μοι δοκῶσιν ἀνήκεστόν τι παθόντες ἀποδεδρακέναι, ἕξω μετ' ἐμαυτοῦ. ἐὰν δὲ μηδὲν λέγωσι δίκαιον, ἀποπέμψω πρὸς τοὺς δεσπότας. ὁρῶντες οὖν οἱ λοιποὶ οἰκέται τοὺς Χίους ἡδέως τὸ πρᾶγμα προσδεξαμένους, πολλῷ ἔλαττον ἀπεδίδρασκον, φοβούμενοι τὴν ἐκείνου κρίσιν. καὶ οἱ ὄντες δὲ μετ' αὐτοῦ δραπέται, πολὺ μᾶλλον ἐφοβοῦντο ἐκεῖνον ἢ τοὺς ἰδίους αὐτῶν δεσπότας, καὶ πάντ' αὐτῷ τὰ δέοντα ἐποίουν, πειθαρχοῦντες ὡς ἂν στρατηγῷ. ἐτιμωρεῖτο γὰρ τοὺς ἀτακτοῦντας, καὶ οὐθενὶ ἐπέτρεπε συλᾶν ἀγρόν, οὐδὲ ἄλλο ἀδικεῖν, οὐδὲ ἕν, ἄνευ τῆς αὐτοῦ γνώμης. ἐλάμβανε δὲ ταῖς ἑορταῖς ἐπιπορευόμενος ἐκ τῶν ἀγρῶν οἶνον καὶ ἱερεῖα τὰ καλῶς ἔχοντα, ὅσα δ' ἂν αὐτοῖς διδοῖεν οἱ κύριοι, καὶ εἴ τινα αἴσθοιτο ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ ἢ ἐνέδρας κατασκευάζοντα, ἐτιμωρεῖτο. ἐπεὶ ἐκήρυξε γὰρ ἡ πόλις χρήματα δώσειν πολλὰ τῷ αὐτὸν λαβόντι, ἢ τὴν κεφαλὴν κομίσαντι. οὗτος ὁ Δριμακὸς πρεσβύτερος γενόμενος, καλέσας τὸν ἐρώμενον τὸν ἑαυτοῦ εἴς τινα τόπον, λέγει αὐτῷ. ὅτι ἐγώ σε πάντων ἀνθρώπων ἠγάπησα μάλιστα, καὶ σύ μοι εἶ καὶ παῖς καὶ υἱός, καὶ τὰ

μ ἄλλα

ἰλ. ρ.

Περιδίνων.

ἄλλα πάντα. ἐμοὶ μὲν οὖν χρόνος ἱκανὸς βεβίωται. σὺ δὲ νέος εἶ, καὶ ἀκμὴν ἔχεις τοῦ ζῆν. τί οὖν ἐστιν; ἄνδρα σε δεῖ γενέσθαι καλὸν κἀγαθόν. ἐπεὶ γὰρ ἡ πόλις τῶν Χίων δίδωσι τῷ ἐμὲ ἀποκτείναντι χρήματα πολλὰ, καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνεῖται, δεῖ σε ἀφελόντα μου τὴν κεφαλὴν εἰς Χίον ἀπενεγκεῖν, καὶ λαβόντα παρὰ τῆς πόλεως τὰ χρήματα, εὐδαιμονεῖν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ νεανίσκου, πείθει αὐτὸν τοῦτο ποιῆσαι. καὶ ὃς ἀφελόμενος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, λαμβάνει παρὰ τῶν Χίων τὰ ἐπικηρυχθέντα χρήματα. καὶ θάψας τὸ σῶμα τοῦ δραπέτου, εἰς τὴν ἰδίαν ἐχώρησεν. καὶ οἱ Χῖοι πάλιν ὑπὸ τῶν οἰκετῶν ἀδικούμενοι καὶ διαρπαζόμενοι, μνησθέντες τῆς τοῦ τετελευτηκότος ἐπιεικείας, ἡρῷον ἱδρύσαντο κατὰ τὴν χώραν. καὶ ἐπωνόμασαν, Ἥρωος εὐμενοῦς. καὶ αὐτῷ ἔτι καὶ νῦν οἱ δραπέται ἀποφέρουσιν ἀπαρχὰς πάντων ὧν ἀφέλωνται. φασὶ δὲ καὶ καθ᾽ ὕπνους ἐπιφαινόμενον πολλοῖς τῶν Χίων προσημαίνειν οἰκετῶν ἐπιβουλάς. καὶ οἷς ἂν ἐπιφανῇ, οὗτοι θύουσιν αὐτῷ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ τὸ ἡρῷόν ἐστιν αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν Νυμφόδωρος ταῦτα ἱστόρησεν. ἐν πολλοῖς δὲ ἀντιγράφοις ἐξ ὀνόματος αὐτὸν καλούμενον οὐχ εὗρον. οὐδένα δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἶμαι, οὐδὲ ὁ καλὸς Ἡρόδοτος ἱστόρησεν περὶ Πανιωνίου τοῦ

lib. 8. Χίου. καὶ ἃ ὢν ἐκεῖνος ἔπαθεν δικαίως ἐλευθέρων παίδων ἐκτομὰς ποιησάμενος, καὶ τούτους ἀποδόμενος. Νικόλαος δ᾽ ὁ περιπατητικὸς, καὶ Ποσειδώνιος ὁ στωϊκὸς ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἑκάτερος τοὺς Χίους φησὶν ἐξανδραποδισθέντας ὑπὸ Μιθριδάτου τοῦ Καππάδοκος παραδοθῆναι τοῖς ἰδίοις δούλοις δεδεμένους, ἵν᾽ εἰς τὴν Κόλχων γῆν κατοικισθῶσιν. οὕτως αὐτοῖς ἀληθῶς τὸ δαιμόνιον ἐμήνισε πρώτοις χρησαμένοις ὠνητοῖς ἀνδραπόδοις, τῶν πολλῶν αὐτουργῶν ὄντων κατὰ τὰς διακονίας. μή ποτ᾽ οὖν διὰ ταῦτα καὶ ἡ παροιμία, Χῖος δεσπότην ὠνήσατο, ᾗ κέχρηται Εὔπολις ἐν Φίλοις. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τῆς τῶν δούλων προνοοῦντες τύχης, ἐνομοθέτησαν καὶ ὑπὲρ δούλων γραφὰς ὕβρεως εἶναι. Ὑπερείδης γοῦν ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου, αἰκίας φησὶν ἔθεσαν, οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δούλου σῶμα ὑβρίσῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος. τὰ ὅμοια εἴρηκε καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώτῳ, καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. μαλακὸς δ᾽ ἐν τοῖς Σιφνίων ὅροις ἱστορεῖ, ὡς τὴν Ἔφεσον δοῦλοι τῶν Σαμίων ᾤκησαν χίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. οἳ καὶ τὸ πρῶτον ἀποστάντες εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ ὄρος κακὰ πολλὰ ἐποίουν τοὺς Σαμίους. ἔτει δὲ ἕκτῳ μετὰ ταῦτα ἐκ μαντείας οἱ Σάμιοι ἐσπείσαντο τοῖς οἰκέταις ἐπὶ συνθήκαις, καὶ ἀθῷοι ἐξελθόντες τῆς νήσου, ἐκπλεύσαντες κατέσχον τὴν Ἔφεσον. καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τούτων ἐγένοντο. διαφέρειν δέ φησι Χρύσιππος δοῦλον οἰκέτου, γράφων ἐν δευτέρῳ περὶ ὁμονοίας, διὰ τὸ τοὺς ἀπελευθέρους μὲν, δούλους ἔτι εἶναι. οἰκέτας δὲ τοὺς μὴ τῆς κτήσεως ἀφειμένους. ὁ γὰρ οἰκέτης φησὶ δοῦλός ἐστι κτήσει κατατεταγμένος. καλοῦνται δ᾽ οἱ δοῦλοι, ὡς μὲν Κλείταρχός φησιν ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄζοι καὶ θεράποντες, καὶ ἀκόλουθοι, καὶ διάκονοι, καὶ ὑπηρέται. ἔτι δὲ πάλμονες καὶ λάτρεις. Ἀμερίας δὲ ἑρκίτας φησὶ καλεῖσθαι τοὺς κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἰκέτας. Ἕρμων δὲ ἐν Κρητικαῖς γλώτταις, μνώτας, τοὺς εὐγενεῖς οἰκέτας. Σέλευκος δ᾽ ἄζους, τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς θεράποντας. ἀποφράσην δὲ, τὴν δούλην καὶ βολίζην. σίνδρονα δὲ, τὸν δουλέκδουλον. ἀμφίπολον δὲ, τὴν περὶ τὴν δέσποιναν θεράπαιναν. πρόπολον δὲ, τὴν προπορευομένην. Πρόξενος δ᾽ ἐν δευτέρῳ Λακωνικῆς πολιτείας, ἐπικαλεῖσθαί φησι χαλκίδας παρὰ Λακεδαιμονίοις τὰς θεραπαίνας. Ἴων δ᾽ ὁ Χῖος ἐν Λαέρτῃ, τὸν οἰκέτην ἐπὶ δούλου τέθεικεν εἰπών, οἴμοι δάμων οἰκέτα κλεῖσον ὑπόπτερος μή τις ἔλθῃ βροτῶν. Ἀχαιὸς δ᾽ ἐν Ὀμφάλῃ περὶ τοῦ Σατύρου λέγων φησὶν ὡς εὔδουλος, ὡς εὔοικος ἦν, ἰδίως λέγων ὡς χρηστὸς ἦν τοὺς δούλους ἐστὶ καὶ τοὺς οἰκέτας. ὅτι δὲ

ἀγαθὰ αὐτόματα. οἰκέτης ἐστὶν ὁ κατὰ τὴν οἰκίαν διατρίβων, κἂν ἐλεύθερος ᾖ, κοινόν. Οἱ δὲ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ, περὶ τοῦ ἀρχαίου βίου διαλεγόμενοι, ὅτι οὐκ ἦν τότε δούλων χρεία, τοιάδε ἐκτίθενται. Κρατῖνος μὲν ἐν Πλούτοις, οἷς δὴ βασιλεὺς Κρόνος ἦν τὸ παλαιὸν ὅτε τοῖς ἄρτοις ἠστραγάλιζον. μᾶζαι δ᾽ ἐν ταῖσι παλαίστραις, αἰγιναῖα κατεβέβληντο, δρυπετεῖς βώλοις τε κομῶσαι. Κράτης δ᾽ ἐν Θηρίοις. ἔπειτα δοῦλον οὐδὲ εἷς κεκτήσεται οὐδὲ δούλην, ἀλλ᾽ αὐτὸς αὑτῷ δῆτ᾽ ἀνὴρ γέρων διακονήσει. οὐ δῆτα. ὁ δ᾽ οἱ πόρου, τὰ γὰρ ταῦτα πάντ᾽ ἐγὼ ποιήσω. τί δῆτα τοῦτ᾽ αὐτοῖς πλέον πρόσεισιν αὐθέκαστον τῶν σκευαρίων, ὅταν καλῇ τι παρατιθῶ. τράπεζα αὕτη παρασκεύαζε σαυτήν. μάττε θυλακίσκε, ἔγχει κύαθε. ποῦ ᾽θ᾽ ἡ κύλιξ, λίαν νίζουσα σεαυτήν. ἀνάβαινε μᾶζα, τὴν χύτραν χρὴ ἐξέραινε τεῦτλα, ἰχθῦ βάδιζε. ἀλλ᾽ οὐδέπω τ᾽ ἀπὶ θάτερ᾽ ὀπτός εἰμι. οὔκουν μεταστρέψας σεαυτὸν ἁλὶ πάσεις ἀλείφων. ἑξῆς δὲ μετὰ ταῦτα ὁ τὸν ἐναντίον τούτῳ παραλαμβάνων λόγον φησίν, Ἀλλ᾽ ἀντίθες τόδ᾽. ἐγὼ γὰρ αὐτὰ πάμπαλιν Τὰ θερμὰ λουτρὰ πρῶτον ἄξω τοῖς ἐμοῖς Ἐπὶ τῆς θαλάττης. ὥσθ᾽ ἑκάστῳ ῥεύσεται, Εἰς τὴν πύελον. ἐρεῖ δὲ θ᾽ ὕδωρ ἀνέχεται, Ἔπειτ᾽ ἀλάβαστρος εὐθέως ἥξει μύρου Αὐτόματος. ὁ σπόγγος τε καὶ τὰ σάνδαλα. Βέλτιον δὲ τούτων Τηλεκλείδης Ἀμφικτύοσι, Λέξω τοίνυν βίον ἐξ ἀρχῆς, ὃν ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον, Εἰρήνη μὲν πρῶτον ἁπάντων ἦν, ὥσπερ ὕδωρ κατὰ χειρός. Ἡ γῆ δ᾽ ἔφερ᾽ οὐ δέος οὐδὲ νόσους, ἀλλ᾽ αὐτόματ᾽ ἦν τὰ δέοντα. Οἴνῳ γὰρ ἅπας ἔρρει χαράδρα. μᾶζαι δ᾽ ἄρτοις ἐμάχοντο, Περὶ τοῖς στόμασι τῶν ἀνθρώπων,

θρώπων, ἱκετεύουσαι καταπίνειν. Εἴ τι φιλοῖεν τὰς λευκοτάτας. οἱ δ' ἰχθύες οἴκαδ' ἰόντες Ἐξοπτῶντες σφᾶς αὐτοὺς ἂν παρέκειντ' ἐπὶ ταῖσι τραπέζαις. Ζωμοῦ δ' ἔῤῥει παρὰ τὰς κλίνας ποταμὸς κρέα θερμὰ κυλίνδων. Ὑποτριμματίων δ' ὀχετοὶ τούτων τοῖς βουλομένοισι παρῆσαν. Ὥστ' ἀφθονία, τὴν ἔνθεσιν ἦν νάρδου ἁπαλὴν καταπίνειν, Λεκανίσι, καὶ σίδ' ἀνάπαυσα παρῶν ἡδυσματίοις κατάπαστα. Ὀπταὶ δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. Τῶν δὲ πλακούντων ὠστιζομένων περὶ τὴν γνάθον ἦν ἀλαλητός. Μήτρας δὲ τόμοις καὶ χναυματίοις οἱ παῖδες ἂν ἐστραγάλιζον. Οἱ δ' ἄνθρωποι πίονες ἦσαν τότε, καὶ μέγα χρῆμα γιγάντων.

Πρὸς τὴν Δήμητρος ὑμῖν ὦ ἑταῖροι, εἰ ταῦτα οὕτως ἐγίνετο, χρεία τίς ἡμῖν ἦν οἰκετῶν; ἀλλὰ γὰρ αὐτουργοὺς εἶναι ἐθίζοντες ἡμᾶς οἱ ἀρχαῖοι διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαίδευον τοῖς τοιούτοις λόγοις. ἐγὼ δ' ἐπειδὴ ὥσπερ λαμπάδιον κατασείσαντος τοῦ θαυμασιωτάτου Κρατίνου τὰ προκείμενα ἔπη, καὶ ὡς οἱ μετ' αὐτὸν γενόμενοι μιμησάμενοι ἐπεξειργάσαντο, ἐχρησάμην τῇ τάξει τῶν δραμάτων ὡς ἐδιδάχθη. καὶ εἰ μὴ ἐνοχλῶ τι ὑμῖν (τῶν γὰρ Κυνικῶν φροντὶς οὐδὲ ἡ σμικροτάτη) ἀπομνημονεύσω κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα ποιηταῖς. ὧν εἷς ἐστιν ὁ ἀττικώτατος Φερεκράτης, ὃς ἐν μὲν τοῖς Μεταλλεῦσι φησίν, Πλούτῳ δ' ἐκεῖν' ἦν πάντα συμπεφυρμένα, Ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς πάντα τρόπον εἰργασμένα. Ποταμοὶ μὲν ἀθάρης καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέοι Διὰ τῶν στενωπῶν τονθολυγοῦντες ἔῤῥεον Αὐταῖσι μυστίλαισι καὶ ναστῶν τρύφη. Ὥστ' εὐμαρῆ γ' ἦν αὐτόματ' εἰς τὴν ἔνθεσιν, Χωρεῖν λιπαρὰν κατὰ τοῦ λάρυγγος τοῖς νεκροῖς. Φύσκαι δὲ καὶ ζέοντες ἀλλάντων τόμοι Παρὰ τοῖς ποταμοῖς σίζοντες ἐκέχυντ' ἀντ' ὀστράκων. Καὶ μὴν παρῆν τεμάχη μὲν ἐξωπτημένα, Καταχυσματίοισι παντοδαποῖσιν εὐτρεπῆ. Σχελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται, Ἐπὶ πινακίσκοις. καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια Ἥδιστον ἀτμίζοντα, καὶ χόλικες βοός. Καὶ πλευρὰ δελφάκει' ἐπεξανθισμένα. Χναυρότατα παρέκειτ' ἐπ' ἀμύλοις καθήμενα. Παρῆν δὲ χόνδρος γάλακτι κατανενιμμένος, Ἐν καταχύτλοις λεκάναισι καὶ πυόν. Οἴμ' ὡς ἀπολεῖς μ' ἐνταῦθα διατρίβουσ' ἔτι Παρὸν κολυμβᾶν ὡς ἔχετ' εἰς τὸν Τάρταρον. Τί δῆτα λέξεις τἀπίλοιπ' εἰ νῷν πύθη. Ὀπταὶ κίχλαι γὰρ ἀνάβραστ' ἠρτυμέναι Περὶ τὸ στόμ' ἐπέτοντ' ἀντιβολοῦσαι καταπιεῖν Ὑπὸ μυῤῥίναισι κἀνεμώναις κεχυμέναι. Τὰ δὲ μῆλ' ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν, Ἰδεῖν ὑπὲρ κεφαλῆς ἐξ οὐδενὸς πεφυκότα. Κόραι δ' ἐν ἀμπεχόναισι τριχάπτοις ἀρτίως Ἡβυλλιῶσαι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι, Πλήρεις κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου Ἤντλουν διὰ χώνης τοῖσι βουλομένοις πιεῖν. Καὶ τῶνδ' ἕκαστος εἰ φάγοι τις ἢ πίοι, Διπλάσι' ἐγίνετ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πάλιν. ἐν τοῖς Πέρσαις δὲ φησί, Τίς δ' ἐσθ' ἡμῖν τῶν σῶν ἀρότων ἢ ζυγοποιῶν ἔτι χρεία, Ἢ δρεπανουργῶν, ἢ χαλκοτύπων, ἢ σπέρματος, ἢ χαρακισμοῦ. Αὐτόματοι γὰρ διὰ τῶν τριόδων ποταμοὶ λιπαροῖς ἐπὶ πᾶσι Ζωμοῦ μέλανος, καὶ Ἀχιλλείοις μάζαις κοχυδοῦντες. Ἐπιβλὺξ ἀπὸ τῶν πηγῶν τῶν τοῦ Πλούτου ῥεύσοντας σφῶν ἀρύτεσθαι. Ὁ Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ ἰκναπνίᾳ, καὶ τοῦ κεράμου βαλανεύσει. Ἀπὸ τῶν δὲ τεγῶν ὀχετοὶ βοτρύων μετ' ἀμητίσκων καὶ ναστίσκων πολυτύρων ὀχετεύσονται θερμοὶ σὺν ἔτνει. καὶ λειριοπολανφεμώναις, Τὰ δένδρη τ' αὐτοῖς ὄρεσι χορδαῖς ὀπταῖς ἐριφείοις φυλλοροήσει. Καὶ τευθιδίοις ἁπαλοῖς κίχλαις τ' ἀναβράστοις. Τί δεῖ πρὸς τούτοις ἔτι παρατίθεσθαι τὰ ἐκ Ταγηνιστῶν τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφάνους; πάντες γὰρ τὴν κατ' Ἀχαρνεῖς αὐτοῦ πλήρεις ἐστέ. τῶν δὲ Μεταγένους ἐκ Θουριοπερσῶν μνημονεύσας, καταπαύσω τὸν λόγον, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν τοῖς Νικοφῶντος Σειρῆσιν, ἐν αἷς τάδε γέγραπται. Νιφέτω μὲν ἀλφίτοισι, ψακαζέτω δὲ ἄρτοισιν, ὑέτω δ' ἔτνει. ζωμὸς διὰ τῶν ὁδῶν καλινδείτω, κρέα πλακοῦς ἑαυτὸν ἐσθίειν κελευέτω. ἀλλ' ὅ γε Μεταγένης τάδε φησίν, Ὁ μὲν ποταμὸς ὁ Κρᾶθις ἡμῖν καταφέρει Μάζας μεγίστας, αὐτομάτας μεμαγμένας. Ὁ δ' ἕτερος γε ὁ Σύβαρις καλούμενος Ποταμός, ὠθεῖ κῦμα ναστῶν καὶ κρεῶν, Ἑφθῶν τε βατίδων εἰλυομένων αὐτόθεν. Τὰ δὲ μικρὰ ταυτὶ ποτάμι' ἔνθεν μὲν ἐντευθεν ῥεῖ Τευθίσιν ὀπταῖς καὶ φάγροις καὶ καράβοις. ἐντευθενὶ δ' ἀλλᾶσι καὶ περικόμμασι, † Τηδὶ δ' ἀφύαισι, τῇδε δ' αὖ ταγηνίαις Τεμάχη τ' ἄνωθεν αὐτόματα πεπνιγμένα Εἰς τὸ στόμ' ἔῤῥει. τὰ δὲ παρ' αὐτὼ τὼ πόδε, Ἄμυλοι δὲ περινέουσιν ἡμῖν ἐν κύκλῳ. Οἶδα δ' ὅτι καὶ οἱ Θουριοπέρσαι, καὶ τὸ τοῦ Νικοφῶντος δρᾶμα ἀδίδακτά ἐστι. διόπερ καὶ τελευταίων αὐτῶν ἐμνήσθην, ταῦτα τοῦ Δημοκρίτου σαφῶς καὶ τορῶς διεξελθόντος, ἐπῄνουν μὲν οἱ δαιταλεῖς. ὁ δὲ Κύνουλκος ἔφη, Ἄνδρες σύσσιτοι, σφόδρα με λιμώττοντα οὐκ ἀηδῶς ὁ Δημόκριτος εἱστίασε ποταμοὺς διαπεραννάμενος ἀμβροσίας καὶ νέκταρος. ὑφ' ὧν ἀρδευθεὶς τὴν ψυχὴν πάνυ πειναλέος γεγένημαι λόγους αὐτὸ μόνον καταβροχθίσας. ὥστε ἤδη παυσάμενοι ποτὲ τῆς τοσαύτης ἀπεραντολογίας, καὶ κατὰ τὸν Παιανιέα ῥήτορα τοιούτων τινῶν μεταλάβωμεν, ἃ μήτ' ἰσχὺν ἐντίθησι, μήτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ. ἐν κενῇ γὰρ γαστρὶ τῶν καλῶν ἔρως οὐκ ἔστι. πεινῶσι γὰρ ἡ Κύπρις πικρά, Ἀχαιός φησιν ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ. παρ' οὗ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης λαβὼν ἔφη, † Ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὔ. Πρὸς

Demosthenem intelligit.

ἐν πλησμονῇ ἔστι legit Eras.

ὃν ὁ Οὐλπιανὸς ἀεί ποτε διαπολεμῶν ἔφη. πλήρης μὲν λαχάνων ἀγορὴ, πλήρεες δὲ καὶ ἄρτων. σὺ δὲ ὦ κύων ἀεὶ λιμώττεις, καὶ οὐκ ἐᾷς ἡμᾶς λόγων καλῶν καὶ ἀφθόνων μεταλαμβάνειν, μᾶλλον δὲ σιτεῖσθαι. τροφὴ γὰρ ψυχῆς λόγοι καλοί. καὶ ἅμα στραφεὶς πρὸς τὸν οἰκέτην, λεῦκε ἔφη. κἂν ἐκφατνίσματά τινα ἄρτων ἔχῃς, δὸς τοῖς κυσίν. καὶ ὁ Κύνουλκος, εἰ μὲν εἰς ἀκροάσεις λόγων ἔφη παρεκλήθην, ἠπιστάμην ἥκειν ἀγορᾶς πληθυούσης. οὕτως γάρ τις τῶν σοφῶν τὴν τῶν δείξεων ὥραν ἐκάλει. καὶ αὐτὸν οἱ πολλοὶ διὰ τοῦτο πληθαγόραν ὠνόμαζον. εἰ δὲ λουσάμενος λογάρια δειπνοῦμεν μικρὰς τίθημι συμβολὰς, ἀκροώμενος κατὰ τὸν Μένανδρον. διὸ παραχωρῶ σοι ὦ γάστρων τῆς τοιαύτης ἐμφορεῖσθαι σιτήσεως. πεινῶντι γὰρ ἀνδρὶ μάζα τιμιωτέρα χρυσοῦ τε κἀλέφαντος, κατὰ τὸν τοῦ Ἐρετριέως Ἀχαιοῦ κύκλον. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, οἷός τ' ἦν ἀπανίστασθαι. ἐπιστραφεὶς δὲ καὶ θεασάμενος πλῆθος ἰχθύων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν ὄψων παρασκευὴν εἰς κυκλουμένην, τύψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀνέκραγεν. Τέτλαθι δὴ πενίη, καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων.

Ὄψων γὰρ πλῆθός σε δαμᾷ καὶ λιμὸς ἀτερπής. ἐγὼ γὰρ ἤδη ὑπὸ τῆς ἐνδείας οὐ διθυράμβους φθέγγομαι κατὰ τὸν Σωκράτην, ἀλλ' ἤδη καὶ ἔπη. λιμώδης γὰρ ὄντως ἡ ῥαψῳδία. κατὰ γὰρ Ἀμειψίαν ὃς ἐν Σφενδόνῃ ἔφη περὶ τοῦ μαντευσάμενος ὦ Λαριώσι. Κοὐδείς γέ τις τῶν πλουσίων μὰ τὸν Ἥφαιστον προσόμοιος Καλλιστράπιζος, καὶ βουλόμενος λιπαρὸν ζωμὸν καταπίνειν.

Ὁρῶ γὰρ θαῦμ' ἄπιστον ἰχθύων γένη, Περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα, κωβιοὺς, σπάρους, ψήττας, ἐρυθίνους, κεστρέας, πέρκας, ὄνους, Θύννους, κεστρέας, μελανούρους, σηπίας. Αὐλωπίας, τρίγλας, ἐλεδώνας, σκορπίους, Φησὶν Ἡνίοχος ἐν Πολυπράγμονι. δεῖ οὖν κἀμὲ κατὰ τὸν κωμικὸν Μεταγένην ἐπιπόντα, Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ δείπνου Τετλαῦαι. σιωπήσαντος δ' αὐτοῦ, ὁ Μασούριος ἔφη. ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπολείπεταί τινα περὶ τοῦ ἀμφὶ τοὺς οἰκέτας λόγου, συμβαλοῦμαί τι καὶ αὐτὸς μέλος εἰς ἔρωτα τοῦ σοφοῦ καὶ φιλτάτου Δημοκρίτου. Φίλιππος ὁ Θεαγγελεὺς ἐν τῷ περὶ Καρῶν καὶ Λελέγων συγγράμματι, καταλέξας τοὺς Λακεδαιμονίων εἵλωτας καὶ τοὺς Θετταλικοὺς πενέστας καὶ Κᾶρας φησὶ, τοῖς Λέλεξιν ὡς οἰκέταις χρήσασθαι πάλαι τε καὶ νῦν. Φύλαρχος δὲ ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν, καὶ Βυζαντίους φησὶν οὕτω Βιθυνῶν δεσπόσαι, ὡς Λακεδαιμονίους τῶν εἱλώτων. περὶ δὲ τῶν παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐπευνάκτων καλουμένων (δοῦλοι δ' εἰσὶ καὶ οὗτοι) σαφῶς ἐκτίθεται Θεόπομπος διὰ τῆς δευτέρας καὶ τριακοστῆς τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως. ἀποθανόντων πολλῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ, οἱ περιλειφθέντες εὐλαβηθέντες μὴ καταφανεῖς γένωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐρημωθέντες, ἀνεβίβασαν τῶν εἱλώτων ἐφ' ἑκάστην στιβάδα τῶν τετελευτηκότων τινάς. οὓς καὶ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες προσηγόρευσαν ἐπευνάκτους, ὅτι κατετάχθησαν ἀντὶ τῶν τετελευτηκότων εἰς τὰς στιβάδας. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἀν τῇ τριακοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, παρὰ Σικυωνίοις κατανακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινάς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Μέναιχμος ἐν τοῖς Σικυωνιακοῖς, κατανακοφόρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς, παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπευνάκτοις. ἔτι Θεόπομπος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἀρκάδας φησὶ κεκτῆσθαι προσπελατῶν ὥσπερ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας. οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐλεύθεροι μέν εἰσιν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Φύλαρχος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. εἰσὶ δ' οἱ μόθακες σύντροφοι τῶν Λακεδαιμονίων. ἕκαστος γὰρ τῶν πολιτικῶν παίδων ὡς ἂν ᾖ τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν, οἱ μὲν ἕνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντρόφους αὐτῶν. εἰσὶν οὖν οἱ μόθακες ἐλεύθεροι μὲν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. τούτων ἕνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον τὸν καταναυμαχήσαντα τοὺς Ἀθηναίους πολίτην γενόμενον δι' ἀνδραγαθίαν. Μύρων δὲ ὁ Πριηνεὺς ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν, πολλάκις φησὶν ἠλευθέρωσαν Λακεδαιμόνιοι δούλους. καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσαν, οὓς δὲ ἀδεσπότους, οὓς δὲ ἐρυκτῆρας. δεσποσιοναύτας ἄλλους, οὓς εἰς τοὺς στόλους κατέτασσον. ἄλλους δὲ νεοδαμώδεις, ἑτέρους ὄντας τῶν εἱλώτων. Θεόπομπος δ' ἐν ἑβδόμῃ Ἑλληνικῶν περὶ τῶν εἱλώτων, λέγων ὅτι καὶ Ἐλεάται καλοῦνται, γράφει οὕτως. τὸ δὲ τῶν εἱλώτων ἔθνος, παντάπασιν ὠμῶς διάκειται καὶ πικρῶς. εἰσὶ γὰρ οὗτοι καταδεδουλωμένοι πολὺν ἤδη χρόνον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. οἱ μὲν αὐτῶν ἐκ Μεσσήνης ὄντες, οἱ δὲ Ἐλεάται κατοικοῦντες πρότερον τὸ καλούμενον Ἕλος τῆς Λακωνικῆς. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐκλαθόμενος ἑαυτοῦ, ἐλέγχει δ' αὐτὸν εἰς τοῦτο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης διὰ τῆς δωδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, οὐκ εἶναι ἔφη σύνηθες τοῖς Ἕλλησι δούλους κτᾶσθαι, αὐτὸς εἰπὼν ὁ Ἐπιτίμαιος. οὕτως δ' αὐτὸν καλεῖ Ἴστρος ὁ Καλλιμάχειος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς. εἰπὼν καὶ ὅτι Μνάσων ὁ Φωκεὺς πλείους ἐκέκτητο δούλους τῶν χιλίων. καὶ τῇ τρίτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν ὁ Ἐπιτίμαιος ἔφη, οὕτως εὐδαιμονῆσαι τὴν Κορινθίων πόλιν, ὡς κτήσασθαι δούλων μυριάδας ἓξ καὶ τεσσαράκοντα. δι' ἃς ἡγοῦμαι καὶ τὴν Πυθίαν αὐτοὺς κεκληκέναι χοινικομέτρας. Κτησικλῆς δ' ἐν τρίτῃ χρο-

νικῶν καὶ ἑκάτην πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν ὀλυμπιάσιν, Ἀθήνησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τῶν κατοικούντων τὴν Ἀττικήν. καὶ εὑρεθῆναι Ἀθηναίους μὲν δισμυρίους πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοίκους δὲ μυρίους, οἰκετῶν δὲ μυριάδας τεσσαράκοντα. Νικίας δ' ὁ Νικηράτου, ὡς ὁ καλὸς ἔφη Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ πόρων, χιλίους ἔχων οἰκέτας ἐμίσθωσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἀργυρεῖα Σωσίᾳ τῷ Θρᾳκί, ἐφ' ᾧ ὀβολὸν ἕκαστον τελεῖν τῆς ἡμέρας. Ἀριστοτέλης δ' ἐν Αἰγινητῶν πολιτείᾳ, καὶ παρὰ τούτοις φησὶ γενέσθαι ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα μυριάδας δούλων. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κνίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν, Δαρδανεῖς φησὶ δούλους κεκτῆσθαι τὸν μὲν χιλίους, τὸν δὲ καὶ πλείους. τούτων δ' ἕκαστον ἐν μὲν εἰρήνῃ γεωργεῖν, ἐν πολέμῳ δὲ λοχίζεσθαι, ἡγεμόνα νέμοντας τὸν ἴδιον δεσπότην. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Λαρήνσιος ἔφη. ἀλλὰ Ῥωμαίων ἕκαστος, οἶδας δ' ἀκριβῶς ταῦτα ὦ καλὲ Μασούριε, πλείους ὅσους κεκτημένος οἰκέτας. καὶ γὰρ μυρίους καὶ δισμυρίους, καὶ ἔτι πλείους δὲ πάμπολλοι κέκτηνται, οὐκ ἐπὶ προσόδοις δὲ ὥσπερ ὁ τῶν Ἑλλήνων ζάπλουτος Νικίας. ἀλλ' οἱ πλείους τῶν Ῥωμαίων συμπροϊόντας ἔχουσι τοὺς πλείσους. καὶ αἱ πολλαὶ δὲ αὗται Ἀττικαὶ μυριάδες τῶν οἰκετῶν δεδεμέναι εἰργάζοντο τὰ μέταλλα. Ποσειδώνιος γοῦν, οὗ συνεχῶς μέμνησαι, ὁ φιλόσοφος, καὶ ἀποστάντας φησὶν αὐτοὺς καταφονεῦσαι μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν μετάλλων φύλακας. καταλαβέσθαι δὲ τὴν ἐπὶ Σουνίῳ ἀκρόπολιν, καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον πορθῆσαι τὴν Ἀττικήν. οὗτος δ' ἦν ὁ καιρὸς ὅτε καὶ ἐν Σικελίᾳ ἡ δευτέρα τῶν δούλων ἐπανάστασις ἐγένετο. πολλαὶ δὲ αὗται ἐγένοντο, καὶ ἀπώλοντο οἰκετῶν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν μυριάδας. σύγγραμμά τι ἐκδέδωκε περὶ τῶν δουλικῶν πολέμων Καικίλιος ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ καλῆς ἀκτῆς, καὶ Σπάρτακος δὲ ὁ μονομάχος ἐκ Καπύης πόλεως Ἰταλικῆς ἀποδρὰς κατὰ τὰ † μέ- † μεθόρια.
τρια ἀττικά, πολὺ πλῆθος ἀποστήσας οἰκετῶν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς οἰκέτης Θρᾷξ γένος, κατέδραμε πᾶσαν Ἰταλίαν χρόνον οὐκ ὀλίγον, πολλῶν δούλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν συρρεόντων ὡς αὐτόν. καὶ εἰ μὴ ἀπέθανεν ἐν τῇ πρὸς Λικίννιον Κράσσον παρατάξει, οὐ τὸν τυχόντα ἂν ἱδρῶτα τοῖς ἡμεδαποῖς παρεσχήκει, ὡς ὁ κατὰ τὴν Σικελίαν Εὔνους. σώφρονες δ' ἦσαν καὶ πάντα ἄριστοι οἱ ἀρχαῖοι Ῥωμαῖοι. Ῥωμαίων ἐγκώμιον. Σκιπίων γοῦν ὁ Ἀφρικανὸς ἐπίκλην, ἐκπεμπόμενος ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἐπὶ τὸ καταστήσασθαι τὰς κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλείας, ἵνα τοῖς προσήκουσιν ἐγχειρισθῶσιν, πέντε μόνους ἐπήγετο οἰκέτας, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος. καὶ ἑνὸς ἀποθανόντος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν, ἐπέστειλε τοῖς οἰκείοις ἄλλον ἀντ' ἐκείνου πριαμένους πέμψαι αὐτῷ. Ἰούλιος δὲ Καῖσαρ ὁ πρῶτος πάντων ἀνθρώπων περαιωθεὶς ἐπὶ τὰς Βρεττανίδας νήσους, μετὰ χιλίων σκαφῶν, τρεῖς οἰκέτας τοὺς πάντας συνεπήγετο, ὡς Κότας ἱστορεῖ, ὁ τότε ὑποστρατηγῶν αὐτῷ, ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας συγγράμματι, ὃ τῇ πατρίῳ ἡμῶν γέγραπται φωνῇ. ἀλλ' οὐ Σμινδυρίδης ὁ Συβαρίτης τοιοῦτος, ὦ Ἕλληνες, ὃς ἐπὶ τὸν Ἀγαρίστης τῆς Κλεισθένους θυγατρὸς ἐξορμῶν γάμον ὑπὸ χλιδῆς καὶ τρυφῆς χιλίους συνεπήγετο οἰκέτας, ἁλιεῖς καὶ ὀρνιθευτὰς καὶ μαγείρους. οὗτος δ' ὁ ἀνὴρ καὶ ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὡς εὐδαιμόνως ἔζη, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς. τὸ δ' αὐτὸ βιβλίον καὶ ὡς Θεοφράστου φέρεται, οὐκ ἔφη τὸν ἥλιον ἐτῶν εἴκοσιν οὔτ' ἀνατέλλοντα, οὔτε δυόμενον ἑωρακέναι. καὶ τοῦτ' ἦν αὐτῷ μέγα καὶ θαυμαστὸν πρὸς εὐδαιμονίαν. οὗτος ὡς ἔοικε πρωῒ μὲν ἐκάθευδεν, ὀψὲ δ' ἠγείρετο, καθ' ἀμφότερα δυστυχῶν. ὁ δὲ Ποντικὸς Ἑστιαῖος καλῶς ἐκαυχᾶτο μήτε ἀνατέλλοντα μήτε καταδυόμενον ποτὲ τὸν ἥλιον ἑωρακέναι, διὰ τὸ παιδείᾳ παντὶ καιρῷ προσέχειν, ὡς ὁ Νικαεὺς Νικίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς διαδοχαῖς. τί οὖν οὐκ εἶχε καὶ Σκιπίων καὶ ὁ Καῖσαρ οἰκέτας; εἶχον. ἀλλ' ἐφύλασσον τοὺς πατρίους νόμους, καὶ κεκολασμένως ἔζων τηροῦντες τὰ τῆς πολιτείας ἔθη. συνετῶν γάρ ἐστιν ἀνδρῶν, ἐμμένειν τοῖς παλαιοῖς ζηλώμασιν. δι' ὧν στρατευόμενοι κατεστρέφοντο τοὺς ἄλλους, καὶ λαμβανόντες ἅμα τοῖς δοριαλώτοις, καὶ εἴ τι χρήσιμον καὶ καλὸν ὑπῆρχε παρ' ἐκείνοις εἰς μίμησιν, ὅπερ ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις ἐποίουν οἱ Ῥωμαῖοι. διαφυλάττοντες γὰρ ἅμα καὶ τὰ πάτρια, μετῆγον παρὰ τῶν χειρωθέντων εἴ τι λείψανον καλῆς ἀσκήσεως εὕρισκον, τὰ ἄχρηστα ἐκείνοις ἐῶντες. ὅπως μηδ' εἰς ἀνάκτησιν ὧν ἀπέβαλον ἐλθεῖν ποτε δυνηθῶσιν. παρὰ γοῦν τῶν Ἑλλήνων μηχανὰς καὶ ὄργανα πολιορκητικὰ μαθόντες, τούτοις αὐτοὺς κατεναυμάχησαν. ἔλαβον δὲ καὶ παρὰ Τυρρηνῶν τὴν μάχην φαλαγγηδὸν ἐπιόντων, καὶ παρὰ Σαυνιτῶν δὲ ἔμαθον θυρεοῦ χρῆσιν. παρὰ δὲ Ἰβήρων, γαίσων. καὶ ἄλλα δὲ παρ' ἄλλων μαθόντες ἄμεινον ἐπεξειργάσαντο. μιμησάμενοί τε κατὰ πάντα τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν, διετήρησαν αὐτὴν μᾶλλον ἢ ἐκεῖνοι. νῦν δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν χρησίμων ποιούμενοι παρὰ τῶν ἐναντίων συναποφέρονται, καὶ τὰ μοχθηρὰ ζηλώματα. πάτριος μὲν γὰρ ἦν αὐτοῖς ὥς φησι Ποσειδώνιος καρτερία καὶ λιτὴ δίαιτα. καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν κτῆσιν ἀφελὴς καὶ ἀπερίεργος χρῆσις. ἔτι δὲ εὐσέβεια θαυμαστὴ περὶ τὸ δαιμόνιον, δικαιοσύνη δὲ καὶ πολλὴ τοῦ πλημμελεῖν εὐλάβεια πρὸς πάντας ἀνθρώπους μετὰ τῆς κατὰ γεωργίαν ἀσκήσεως. τοῦτο δ' ἐστὶν ἐκ τῶν πατρίων θυ-

σιῶν, ὧν ἐπιτελοῦμεν ἱερῶν. ὅδους τε γὰρ πορευόμεθα τεταγμένας καὶ ὡρισμένας. καὶ τεταγμένα φέρομεν, καὶ λέγομεν ἐν ταῖς εὐχαῖς, καὶ δρῶμεν ἐν ταῖς ἱερουργίαις ἀφελῆ τε ταῦτα καὶ λιτά. καὶ οὐδὲν πλέον τῶν κατὰ φύσιν οὔτε ἠμφιεσμένοι, καὶ περὶ τὰ σώματα ἔχοντες, οὔτε ἀπερχόμενοι. ἐσθῆτάς τε ἔχομεν καὶ ὑποδέσεις εὐτελεῖς πίλους τε ταῖς κεφαλαῖς περικείμεθα προβατίων δερμάτων δασεῖς, κεράμεα δὲ καὶ χαλκᾶ, τὰ διακονήματα κομίζομεν. κἀν τούτοις βρωτὰ καὶ ποτὰ πάντων ἀπεριεργότατα, ἄτοπον ἡγούμενοι, τοῖς μὲν θεοῖς πέμπειν κατὰ τὰ πάτρια, αὑτοῖς δὲ χορηγεῖν κατὰ τὰ ἐπείσακτα. καίτοι γε τὰ μὲν εἰς ἡμᾶς δαπανώμενα, τῇ χρείᾳ μετρεῖται. τὰ δ' εἰς τοὺς θεοὺς, ἀπαρχαί τινές εἰσι. Μούκιος γοῦν Σκευόλας τρίτος ἐν Ῥώμῃ τὸν Φάννιον ἐτήρει νόμον, Ναῦτος Καικίλιος Τουβέρων, καὶ Ῥουτίλιος Ῥοῦφος, ὁ τὴν πάτριον ἱστορίαν γεγραφώς. ἐκέλευε δ' ὁ νόμος, τριῶν μὲν πλείονας τῶν ἔξω τῆς οἰκίας μὴ ὑποδέχεσθαι. κατὰ ἀγορὰν δὲ τῶν πέντε. τοῦτο δὲ τρεῖς τοῦ μηνὸς ἐγένετο. ὀψωνεῖν δὲ πλείονος τῶν δυοῖν δραχμῶν καὶ ἡμίσους, οὐκ ἐπέτρεπε. κρέως δὲ καπνιστοῦ δεκαπέντε τάλαντα δαπανᾶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐπεχώρει. καὶ ὅσα γῆ φέρει λάχανα καὶ ὀσπρίων ἑψήματα. σμικρᾶς δὲ πάνυ τῆς δαπάνης ὑπαρχούσης, διὰ τὸ τοὺς παρανομοῦντας καὶ ἀφειδῶς ἀναλίσκοντας ἀνατετιμηκέναι τὰ ὤνια, πρὸς τὸ ἐλευθεριώτερον νομίμως προήρχοντο. ὁ μὲν γὰρ Τουβέρων παρὰ τῶν ἐν τοῖς ἰδίοις ἀγροῖς, ὄρνιθας ὠνεῖτο δραχμιαίους. ὁ δὲ Ῥουτίλιος παρὰ τῶν ἁλιευόντων αὐτοῦ δούλων τριωβόλου τὴν μνᾶν τοῦ ὄψου, καὶ μάλιστα τοῦ Θεριανοῦ καλουμένου. μέρος δέ ἐστι τοῦτο θαλασσίου κυνὸς, οὕτω καλούμενον. ὁ δὲ Μούκιος παρὰ τῶν εὐεργετουμένων ὑπ' αὐτοῦ ὠνούμενος, πρὸς τὸν αὐτὸν τύπον ἐποιεῖτο τὴν διατίμησιν. ἐκ τοσούτων οὖν μυριάδων ἀνθρώπων οὗτοι μόνοι τὸν νόμον ἐνόρκως ἐτήρουν, καὶ δῶρον οὐδὲ τὸ μικρότατον ἐδέχοντο. οὗτοι δ' ἄλλοις ἐδίδοσαν καὶ φίλοις τοῖς ἀπὸ παιδείας ὁρμωμένοις μεγάλα. καὶ γὰρ αὐτοὶ εἴχοντο τῶν ἐκ τῆς στοᾶς δογμάτων. τῆς δὲ πολυτελείας τῆς νῦν ἀκμαζούσης πρῶτος ἡγεμὼν ἐγένετο Λούκολλος ὁ καταναυμαχήσας Μιθριδάτην, ὡς Νικόλαος ὁ περιπατητικὸς ἱστορεῖ. ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν ἧτταν τὴν Μιθριδάτου, ἔτι τε τὴν Τιγράνου τοῦ Ἀρμενίου, καὶ θριαμβεύσας, λόγον τε ἀποδοὺς τῶν τοῦ πολέμου πράξεων, ὤκειλε μὲν εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης. καὶ πρῶτος τρυφῆς εἰσηγητὴς Ῥωμαίοις ἐγένετο, καρπωσάμενος δυοῖν βασιλέων τῶν προειρημένων πλοῦτον. Κάτων δ' ἐκεῖνος ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ἐδυσχέραινε καὶ ἐκεκράγει, ὅτι τινὲς τὰς ξενικὰς τρυφὰς εἰσήγαγον εἰς τὴν Ῥώμην τριακοσίων μὲν δραχμῶν κεράμιον ταρίχων ποντικῶν ὠνησάμενοι καὶ μειράκια δ' εὔμορφα ὑπερβαλλούσης ἀγρῶν τιμῆς. πρότερον δὲ οὕτως ὀλιγοδεεῖς ἦσαν οἱ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες, ὥς τε καὶ καθ' ἡμᾶς ἔτι φησὶν ὁ Ποσειδώνιος, οἱ σφόδρα εὐκαιρούμενοι, τοῖς βίοις ἦγον τοὺς υἱοὺς, ὕδωρ μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ πίνοντας, ἐσθίοντας δ' ὅ,τι ἂν τύχῃ. καὶ πολλάκις φησὶν πατὴρ ἢ μήτηρ υἱὸν ἐρωτᾷ, πότερον ἀπίους ἢ κάρυα βούλεται δειπνῆσαι, καὶ τούτων τι φαγὼν ἠρκεῖτο καὶ ἐκοιμᾶτο. νῦν δὲ ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν, οὐδείς ἐστι καὶ τῶν μετρίως εὐπορουμένων, ὅς τις οὐ πολυτελῆ τράπεζαν παρατίθησι. μαγείρους δὲ καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκτηνται, καὶ πλείω δαπανῶσι τὰ καθ' ἡμέραν ἢ πρότερον ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς θυσίαις ἀνήλισκον. ἐπεὶ δὲ εἰς ἱκανὸν μῆκος προῆλθε τὰ τῶν ἀπομνημονευθέντων, αὐτοῦ καταπαύσωμεν τὸν λόγον.

Vide Macrob. Saturn. lib. 3. cap. 17.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ἛΒΔΟΜΟΝ.

Φαγησία.

Ἐπιτελουμένου δὲ ἤδη τοῦ δείπνου τῶν φαγησίων ἑορτὴν συντελεῖσθαι νομίζοντες οἱ κυνικοὶ, πάντων μᾶλλον ηὐφραίνοντο. καὶ Κύνουλκος ἔφη, ἕως ἡμεῖς δειπνοῦμεν ὦ Οὐλπιανὲ, λόγοις γὰρ ἑστιᾷ, προβάλλω σοι, παρὰ τίνι εἴρηται φαγησία ἑορτὴ, καὶ φαγησιποσία. καὶ ὃς ἀπορηθεὶς, ἐπιχαίρειν τε κελεύσας τοὺς παῖδας τῇ περιφορᾷ, καίτοι ἤδη οὔσης † παστέρας, οὐ συμπεριφέρομαι ὦ σοφώτατε. ὥς τε λέγειν σοι καιρὸς, ἵνα μᾶλλον καὶ δειπνήσῃς ἥδιον. καὶ ὃς εἰ χάριν ὁμολογήσειας μαθὼν, λέξω. ὁμολογήσαντος δὲ ἔφη,

† ἑσπέρας.

Κλέαρχος Ἀριστοτέλους μαθητὴς, Σολεὺς δὲ τὸ γένος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ γρίφων (κρατῶ γὰρ καὶ τῆς λέξεως διὰ τὸ σφόδρα μοι εἶναι προσφιλῆ) οὑτωσί πως εἴρηκε. φαγησία, οἱ δὲ φαγησιποσία προσαγορεύουσι τὴν ἑορτήν. ἐξέλιπε δὲ αὕτη καθάπερ ἡ τῶν ῥαψῳδῶν ἣν ἦγον κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων ἐν ᾗ παριόντες ἕκαστοι τῶν θεῶν οἷον τιμὴν ἀπετέλουν τῇ ῥαψῳδίᾳ. ταῦτ' εἶπεν ὁ Κλέαρχος. εἰ δ' ἀπιστεῖς ὦ ἑταῖρε καὶ τὸ βιβλίον κεκτημένος, οὐ φθονήσω σοι. ἀφ' οὗ πολλὰ ἐκμαθὼν, εὐπορήσεις προβλημάτων. καὶ γὰρ Καλλίαν ἱστορεῖ τὸν Ἀθηναῖον συνθεῖναι τραγῳδίαν, ἀφ' ἧς ποιῆσαι τὰ μέλη καὶ τὴν διάθεσιν Εὐριπίδην ἐν Μηδείᾳ, καὶ Σοφοκλέα τὸν Οἰδίπουν. θαυμασάντων

σάντων δὲ πάντων τὸ εὐπαίδευτον τοῦ Κυνούλκου, ὁ Πλούταρχος κατὰ τὸ ὅμοιον ἔφη, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ λαγυνοφορία ἑορτή τις ἤγετο, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λαγυνοφορία. συγγράμματι Ἀρσινόη. λέγει δὲ οὕτως, τοῦ Πτολεμαίου κτίζοντος ἑορτῶν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν γένη, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διόνυσον, ἠρώτησεν Ἀρσινόη τὸν φέροντα τοὺς θαλλοὺς, τίνα νῦν ἡμέραν ἄγει, καὶ τίς ἐστὶν ἑορτή. τοῦ δ' εἰπόντος καλεῖται μὲν λαγυνοφορία· καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς οἱ δειπνοῦσι κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων καὶ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγύνου παρ' αὐτῶν φέροντες πίνουσιν. ὡς δ' οὗτος ἀπεχώρησεν, ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς, συνοίκια γ' ἔφη ταῦτα ῥυπαρά. ἀνάγκη γὰρ τὴν σύνοδον γίνεσθαι παμμιγοῦς ὄχλου θοίνην ἕωλον, καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμένων. εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἑορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίασε δήπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα ἡ βασίλεια, καθάπερ ἐν τοῖς χουσίν. εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέσας ἐπὶ τὴν ἑστίασιν. τῶν δὲ παρόντων γραμματικῶν τίς ἀποβλέψας εἰς τὴν τοῦ δείπνου παρασκευὴν ἔφη, εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα ἴσως διὰ νυκτὸς, ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι εἶπεν οὕτως λέγων, οἱ ἐννέα δι' ὅλης νυκτός. ὡς καὶ τὸ Ὁμηρικὸν ἔχει, Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄν- ὀδ. ι. τροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων, τὸ μέγεθος αὐτοῦ ἐμφανίζων. πρὸς ὃν ὁ ἰατρὸς ἔφη Δάφνος, ὠφελιμώτερά ἐστι φίλτατε τῷ παντὶ σώματι τὰ νυκτερινὰ δεῖπνα. τὸ γὰρ σελήνης ἄστρον πρὸς τὰς τῆς τροφῆς ἁρμόζει πέψεις συνεκτικὸν ὑπάρχον. κατὰ σῆψιν δὲ ἡ πέψις. εὐχυλότερα γοῦν τὰ νύκτωρ θυόμενα τῶν ἱερείων, καὶ τῶν ξύλων τὰ πρὸς τὸ σελήνιον κοπτόμενα, καὶ τῶν καρπῶν δὲ οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σελήνιον πεπαίνονται. πολλῶν δὲ ὄντων καὶ διαφόρων τῶν παρεσκευασμένων καὶ ἀεὶ παρασκευαζομένων ἰχθύων μεγέθει τε καὶ ποικιλίᾳ, ὁ Μυρτίλος ἔφη. εἰκότως ἄνδρες φίλοι πάντων τῶν προσοψημάτων ὄψων καλουμένων ἐξενίκησεν ὁ ἰχθὺς διὰ τὴν ἐξαίρετον ἐδωδὴν μόνος οὕτως καλεῖσθαι διὰ τοὺς ἐπιμανῶς ἐσχηκότας πρὸς ταύτην τὴν ἐδωδήν. λέγομεν οὖν ὀψοφάγους, οὐ τοὺς βόεια ἐσθίοντας (οἷος ἦν Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς βοείοις κρέασιν ἐπήσθιε σῦκα χλωρά) οὐδὲ τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ Φανόκριτος ἐν τῷ περὶ Εὐδόξου. ἱστορεῖ δ' ὅτι καὶ Ἀρκεσίλας φιλόβοτρυς ἦν, ἀλλὰ τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀναστρεφομένους. φιλόμηλοι δὲ ἦσαν Φίλιππός τε ὁ Μακεδὼν, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὡς Δωρόθεος φησὶν ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἱστορεῖ, ὡς κάλλιστα μῆλα εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος περὶ τὴν Βαβυλωνίαν χώραν, τούτων τε πληρώσας τὰ σκάφη, μηλομαχίαν ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιήσατο, ὡς τὴν θέαν ἡδίστην γενέσθαι. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι ὄψον κυρίως καλεῖται πᾶν τὸ πυρὶ κατασκευασμένον εἰς ἐδωδήν. ἤτοι γὰρ ἑψόν ἐστιν, ἢ περὶ τὸ ὀπτῆσθαι ὠνόμασται. πολλῶν οὖν ὄντων τῶν ἰχθύων, οὓς κατὰ τὰς ἑκάστας ὥρας ἐνδαινύμεθα ὦ θαυμασιώτατε Τιμόκρατες. κατὰ γὰρ τὸν Σοφοκλέα, Χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρόθει σαίνοντες οὐραίοισιν οὐ τὴν κεκτημένην, ἀλλὰ τὰς λοπάδας. καὶ κατὰ τὰς Ἀχαιοῦ δὲ Μοίρας, πολὺς γὰρ ὅμιλος ποντίου κύκλου στόνῳ ὑάλινος θεωρία χραίνοντος θυραίοισιν εὐδίαν ἁλός. ἀπομνημονεύσω δέ σοι ἃ περὶ ἑκάστου ἔλεξαν οἱ δειπνοσοφισταί. πάντες γὰρ συνεισήνεγκαν εἰς αὐτοὺς τὰς ἐκ βιβλίων συμβολὰς, ὧν τὰ ὀνόματα διὰ τὸ πλῆθος παραλείψω. ὅστις ἀγοράζων ὄψον ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν ῥαφανίδας ἐπιθυμεῖ πρίασθαι, μαίνεται, φησὶν Ἄμφις ἐν Λευκαδίῳ. ἵνα δὲ εὐμνημόνευτά σοι γένηται τὰ λεχθέντα, κατὰ στοιχεῖον τάξω τὰ ὀνόματα. καὶ γὰρ Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ τοὺς ἰχθῦς ἐλλοὺς, ἐφῆκεν ἐλλοῖς ἰχθύσιν διαφθορὰν, ἐζήτησέ τις, εἰ καὶ τῶν πρὸ Ἐλλοί. αὐτοῦ τις τῷ ὀνόματι κέχρηται. πρὸς ὃν ὁ Ζώϊλος ἔφη. ἐγὼ δὲ οὐκ ἂν ὀψοφαγίσατος. οὕτω γὰρ Ξενοφῶν ὠνόμασεν ἐν ἀπομνημονεύμασι γράφων οὕτως, ὀψοφαγίσατός τε καὶ βλακίσατος ἐστὶν, οἶδα ὅτι ὁ τὴν Τιτανομαχίαν ποιήσας, εἴτ' Εὔμηλός ἐστιν ὁ Κορίνθιος ἢ Ἀρκτῖνος, ἢ ὅστις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, ἐν τῷ δευτέρῳ οὕτως εἴρηκεν. Ἐν δ' αὐτῇ πλωτοὶ χρυσώπιδες ἰχθύες ἐλλοὶ Νήχοντες παίζουσι δι' ὕδατος ἀμβροσίοιο. Ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιΐᾳ. παρατεθεισῶν οὖν ἀ- Ἀμίαι. μιῶν ἔφη τις, ταύτας Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ τὰ μὲν βράγχια ἔχειν καλυπτὰ, εἶναι δὲ καρχαρόδοντας, καὶ τῶν συναγελαζομένων καὶ σαρκοφάγων. χολήν τε ἔχειν ἰσομήκη τῷ ἐντέρῳ καὶ σπλῆνα ὁμοίως. λέγεται δὲ ὡς θηρευθεῖσαι προσανάλλονται, καὶ ἀποτραγοῦσαι τὴν ὁρμιὰν ἐκφεύγουσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι λέγων οὕτως, ὅτε ἦλθες ἀμίας παχείας. καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Σειρῆσι πρωῒ μὲν γ' ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς ἀφύας ἀποπυρίζομες στρογγύλας καὶ δελφακίνας ὀπτὰ κρέα καὶ πολύπους καὶ γλυκύν γ' ἐπ' ὧν ἐπίομες οἶνον, οἴμοι τάλας περὶ σᾶμα με καλοῦσα κατίσκα λέγει φοῦ, τῶν κακῶν ὁ καὶ παρὰ τρίγλας τε καὶ † πάχνα κἀμίαι δύο διατεταγμέναι μέσαι, φάσσαι τε τοσαῦται παρῆν σκορπίοι τε. Ἀριστοτέλης δὲ παρετυμολογῶν αὐτῆς τοὔνομα φησὶν ὠνομάσθαι παρὰ τὸ ἅμα ἰέναι ταῖς παραπλησίαις. ἔστι γὰρ συναγελαστική. Ἱκέσιος δ'

σιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης, εὐχύλους μὲν αὐτὰς εἶναι καὶ ἁπαλάς, πρὸς δὲ τὰς ἐκκρίσεις μέσας, ἧσσον δὲ τροφίμους. ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος ἐν τῇ γαστρολογίᾳ (οὕτως γὰρ ἐπιγράφεσθαί φησι Λυκόφρων ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας) ὡς τὴν Κλεοστράτου τοῦ Τενεδίου γαστρολογίαν, περὶ τῆς ἀ-

Ἀρχέστρατος. μίας φησὶν οὕτως, Τὴν δ' ἀμίαν φθινοπώρου ὅταν πλειὰς καταδύνῃ, Πάντα τρόπον σκεύαζε. τί σοι τάδε μυθολογεύω. Οὐ γὰρ μή σε διαφθείρῃς γ', οὐδ' ἂν ἐπιθυμῇς. Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ τοῦτο δαήμεναι ὦ φίλε Μόσχε, Ὅντινα χρή σε τρόπον κείνην διαθεῖναι ἄριστα, Ἐν συκῆς φύλλοις, καὶ ὀριγάνῳ οὐ μάλα πολλῇ, Μὴ τυρόν, μὴ λῆρον. ἁπλῶς δ' οὕτως θεραπεύσας Ἐν συκῆς φύλλοις σχοίνῳ κατάδησον ἄνωθεν. Εἶθ' ὑπὸ θερμὴν ὦσον ἔσω σποδόν, ἐν φρεσὶ καιρόν, Γινώσκων ὁ πότ' ἐστ' ὀπτὴ καὶ μὴ κατακαύσῃς. Ἔστω δ' αὕτη σοι Βυζαντίου ἐξ ἐρατεινοῦ. Εἴπερ ἔχειν ἀγαθὴν ἐθέλεις καὶ ἐγγύς ἄλλοθί που, Τοῦδε τόπου κεδνὴν λήψει, τηλοῦ δὲ θαλάσσης, Ἑλλησποντιάδος χείρων καὶ κεῖνον ἀμείψας, Αἰγαίου πελάγους ἔναλον πόρον, οὐκ ἔθ' ὁμοία Γίνεται, ἀλλὰ καταισχύνει τὸν πρόσθεν ἔπαινον. Οὗτος ὁ Ἀρχέστρατος ὑπὸ φιληδονίας γῆν πᾶσαν καὶ θάλασσαν περιελθεῖν ἀκριβῶς ἐμοὶ δοκεῖ τὰ πρὸς γαστέρα ἐπιμελῶς ἐξετάσαι βουληθείς. καὶ ὥσπερ οἱ τὰς περιηγήσεις καὶ τοὺς περίπλους ποιησάμενοι μετ' ἀκριβείας, ἐθέλει πάντα ἐκτίθεσθαι ὅπου ἐστὶν ἕκαστον κάλλιστον βρωτόν τε. τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐπαγγέλλεται τῶν καλῶν τούτων ὑποθηκῶν, ὧν πρὸς τοὺς ἑταίρους ποιεῖται Μόσχον τε καὶ Κλέανδρον, ὥσπερ ὑποτιθέμενος αὐτοῖς κατὰ τὴν Πυθίαν ζητεῖν, Ἵππον θεσσαλικήν, λακεδαιμονίαν τε γυναῖκα, Ἄνδρας δ' οἳ πίνουσιν

Ἠλεῖοι. ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης. Χρύσιππος δ' αὐτὸν ὁ ὄντως φιλόσοφος καὶ περὶ πάντα ἀνήρ, ἀρχηγὸν Ἐπικούρῳ φησὶ γενέσθαι καὶ τοῖς τὰ τούτου ἐπισταμένοις τῆς πάντα διαλυμαινομένης ἡδονῆς. καὶ γὰρ οὐκ ἐγκαλυπτόμενος ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ἀλλὰ μεγάλῃ τῇ φωνῇ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφελὼν μὲν τὴν διὰ χυλῶν, ἀφελὼν δὲ τὴν δι' ἀφροδισίων ἡδονήν. οἴεται γὰρ οὗτος ὁ σοφός, καὶ τὸν ἀσώτων βίον ἀνεπίληπτον εἶναι, εἰ περὶ αὐτῷ προσγένοιτο τὸ ἀδεὲς καὶ ἵλεων. διὸ καὶ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ καταβρέχοντές που τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἀκρασίας, Ἐπικούρους καὶ βοηθοὺς βοῶσιν. Πλάτων μὲν ἐν συνεξαπατῶντι δυσχεραίνοντα ποιήσας πατέρα περὶ τοῦ υἱοῦ παιδαγωγῷ καὶ λέγοντα. Ἀπολώλεκας τὸ μειράκιόν μου παραλαβών, Ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον Ἀλλότριον αὐτοῦ. καὶ ποτοὺς ἑωθινοὺς Πίνει διὰ σέ νυν, πρότερον οὐκ εἰθισμένος.

Εἶτ' εἰ μεμάθηκε δέσποτα ζῆν, ἐγκαλεῖς; Ζῆν δ' ἐστὶ τὸ βιοῦν θ', ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί. Ὁ γοῦν Ἐπίκουρός φησιν εἶναι τἀγαθόν Τὴν ἡδονὴν δήπουθεν, οὐκ ἔστιν δ' ἔχειν Ταύτην ἑτέρωθεν. ἐκ δὲ τοῦ ζῆν παγκάλως Εὖ, σοῦ ἅπαντας, ἢ τυχὸν δώσεις ἐμοί. Ἑόρακας οὖν φιλόσοφον εἰπέ μοι τινά, Μεθύοντ' ἢ τούτοις θ' οἷς λέγεις ἐνηλούμενον; Ἅπαντας οἱ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκότες.

Καὶ τὸν φρόνιμον ζητοῦντες ἐν τοῖς περιπάτοις, Καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακότα.

Οὕτως ἐπὰν γλαυκίσκος αὐτοῖς παρατεθῇ, Ἴσασιν οὐ δεῖ πρῶτον ἅψασθαι τόπου, Καὶ τὴν κεφαλὴν ζητοῦσιν ὡς περὶ πράγματος, Ὥστ' ἐκπεπλῆχθαι πάντας. καὶ ἐν τῷ Ἀνδροφόνῳ δὲ ἐπιγραφομένῳ ὁ αὐτὸς Πλάτων διαπαίξας τινὰ τῶν ἐπιεικῶν φιλοσόφων ἐπιφέρει, Ἐξὸν γυναῖκ' ἔχοντα κατακεῖσθαι καλήν, Καὶ Λεσβίου χυτρείδε λαμβάνειν δύο, Ὁ φρόνιμός ἐστι τοῦτο, τοῦτ' ἀγαθόν. Ἐπίκουρος ἔλεγε ταῦθ' ἃ νῦν ἐγὼ λέγω, Εἰ τοῦτον ἔζων πάντες ὃν ἐγὼ βίον,

Οὔτ' ἄτοπος ἦν ἄν, οὔτε μοιχὸς οὐδείς. Ἡγήσιππος δ' ἐν Φιλεταίροις, Ἐπίκουρος ὁ σοφὸς ἀξιώσαντός τινος Εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ὅ,τι ποτ' ἐστὶ τἀγαθόν, Ὃ διὰ τέλους ζητοῦσιν εἶπεν ἡδονήν, Εὖ γ' ὦ κράτιστ' ἄνθρωπε καὶ σοφώτατε. Τοῦ γὰρ μασᾶσθαι κρεῖττον οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἕν,

Ἀγαθὸν πρόσεστιν, ἡδονὴ γὰρ τἀγαθόν. Ἀσπάζονται δὲ οὐ μόνον οἱ Ἐπικούρειοι τὴν ἡδονήν, ἀλλὰ καὶ οἱ Κυρηναϊκοί, καὶ Μνησιστράτειοι δὲ καλούμενοι. καὶ γὰρ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρουσιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος. οὐ μακρὰν δὲ τούτων ἂν ἦν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος ἔτι τε τῆς φιλαργυρίας ἐρανίζεσθαί τε παρὰ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων, ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς ἀρκαδικῆς ἑταίρας ἔρωτα. ἐπὶ πᾶσίν τε λέγει τάδε, Σύ τισιν φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις, αὐτὸς μηδὲν ἐκλελοιπὼς αἰσχροκερδίας. τί γὰρ οὐ πεποίηκας οὐχ ὑπὲρ ὧν ἑρμείας ὤφειλεν αὐτὸς ἐκτετικώς, ἔρανον συνάγειν ἐπιχειρεῖς. περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ἐν τοῖς σίλλων φησί, Γαστρὶ χαριζόμενος τῆς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν. Ταύτης γὰρ ἕνεκεν ὁ ἀνὴρ καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ σάρκα ἡδονῆς, ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδωρον. καὶ αὐτὸς δέ που ὁ Μητρόδωρος οὐκ ἀποκρυπτόμενος τὰς καλὰς ταύτας θέσεις φησί. περὶ γαστέρα γὰρ ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. Ἐπίκουρος γὰρ ἦν ὁ τούτων διδάσκαλος καὶ βοῶν ἔλεγεν. ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ εἰς ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἀν τῷ περὶ τέλους δέ

φησιν,

φησὶν οὕτω πως. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ προελθὼν φησὶ λέγειν τιμητέον τὸ καλὸν, καὶ τὰς ἀρετάς, καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον. πρότερος δὲ τοῦ Ἐπικούρου Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδιοποιὸς ἐν Ἀντιγόνῃ περὶ τῆς ἡδονῆς τοιαῦτ' ἔφησεν. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων. ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ Σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. Φιλέταιρος Κυναγίδι, Τί δεῖ γὰρ ὄντα θνητὸν ἱκετεύω ποιεῖν, Πλὴν ἡδέως ζῆν τὸν βίον καθ' ἡμέραν, Ἐὰν ἔχῃ τις ὁπόθεν. ἀλλὰ δεῖ σκοπεῖν Τοῦτ' αὐτὰ τἀνθρώπει' ὁρῶν τὰ πράγματα. Εἰς αὔριον δὲ φροντίζειν † ἔτι Ἔσαι, περίεργον δεῖν ἀποκεῖσθαι πάνυ Ἕωλον ἔνδον ἀργύριον. Καὶ ἐν Οἰνοπίωνι δὲ ὁ αὐτός φησι, Θνητῶν δ' ὅσοι, Ζῶσιν κακῶς ἔχοντες ἄφθονον βίον, Ἐγὼ μὲν αὐτοὺς ἀθλίους εἶναι λέγω. Οὐ γὰρ θανών γε δήπουθ' ἔγχελυν φάγοις, Οὐδ' ἐν νεκροῖσι πέττεται γαμήλιος. Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος ἐν γραμματιδοποιῷ, Ὦ πάντες ἄνθρωποι τί τὸ ζῆν ἡδέως Παρέντες, ἐπιμελεῖσθαι τοῦ κακῶς ποιεῖν, Πολεμοῦντες ἀλλήλους, πότερα πρὸς τῶν θεῶν Ἐπιστατεῖ τις τοῦ βίου νυνὶ τύχη Ἄγροικος ἡμῶν. οὔτε παιδείαν ὅλως Εἰδυῖα, τί τὸ κακὸν, ἢ τί ποτ' ἢ τἀγαθόν, Ἐς ἀγνοοῦσα παντελῶς εἰκῇ τε πῶς, Ἡμᾶς κυλινδοῦσ' ὅντιν' ἂν τύχῃ τρόπον. Οἶμαί γε, τίς γὰρ μᾶλλον ἂν προείλετο Ἕλλην ἀληθῶς οὖσα λυπουμένους ὁρᾶν, Αὑτοὺς ὑφ' αὑτῶν, καὶ καταπίπτοντας νεκρούς. Ἐξὸν ἱλαροὺς παίζοντας ὑποπεπωκότας Αὐλουμένους ὡδὶ λέγειν. ὦ γλυκυτάτη, Ἔλεγχ' ἄγροικον οὖσαν ἡμῶν τὴν τύχην. Καὶ προελθὼν, Οὐ δεῖ τὸ ζῆν δὴ τὸ καλούμενον Θεῶν ἀληθῶς βίον, ὅσῳ δ' ἡδίονα Τὰ πράγματ' ἐν ταῖς πόλεσιν ἦν ἂν, ἢν ταναῦν, Εἰ μεταβαλόντες τὸν βίον διήγομεν, Γίνειν Ἀθηναίους ἅπαντας, καὶ τοὺς μέχρι Ἐτῶν τριάκοντ' ἐξιέναι, τοὺς δ' ἱππέας, Ἐπὶ κῶμον εἰς Κόρινθον ἡμέρας δέκα Στεφάνους ἔχοντας καὶ μύρον πρὸ ἡμέρας, Τοὺς τὰ ῥάφανον πωλοῦντας ὄψον Μεγαρέων Εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπιέναι τοὺς συμμάχους Κεραννύναι τὸν οἶνον Εὐβοεῦσ· τοῦτ' ἦν τρυφή, Καὶ βίος ἀληθῶς. ἀλλ' ἀπαιδεύτῳ τύχῃ Δουλεύομεν. Φιλήδονον δὲ οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν ἀρχαῖον φασὶ γενέσθαι Τάνταλον. ὁ γοῦν τὴν τῶν Ἀτρειδῶν ποιήσας κάθοδον, ἀφικόμενον αὐτὸν λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς, καὶ συνδιατρίβοντα ἐξουσίας τυχεῖν παρὰ τοῦ Διὸς αἰτήσασθαι ὅτου ἐπιθυμεῖ. τὸν δὲ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις ἀπλήστως διακείμενον, ὑπὲρ αὐτῶν τε τούτων μνείαν ποιήσασθαι, καὶ τοῦ ζῆν τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θεοῖς. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντα τὸν Δία, τὴν μὲν εὐχὴν ἀποτελέσαι διὰ τὴν ὑπόσχεσιν. ὅπως δὲ μηδὲν ἀπολαύῃ τῶν παρακειμένων, ἀλλὰ διατελῇ ταραττόμενος, ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἐξήρτησεν αὐτῷ πέτρον, δι' ὃν οὐ δύναται τῶν παρακειμένων τυχεῖν οὐδενός. καὶ τῶν Στωϊκῶν δέ τινες συνεφάνησαν ταύτης τῆς ἡδονῆς. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον, ὡς ὕστερον ὁρμήσαντα εἰς τρυφὴν, λέγων ὧδε. ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα, τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα, καὶ ἀναφαινόμενον παρὰ τῇ ἡδονῇ. καὶ Ἀπολλοφάνης δὲ, γνώριμος δὲ ἦν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος, ἐν τῷ Ἀρίστωνι καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζει τὴν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. περὶ δὲ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν, ὃς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα, ἀνθινὰ ἀμφιασάμενος καὶ μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε, καίτοι γηραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς στοᾶς λόγων, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον μεταπηδήσας. περὶ οὗ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη, Ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν, νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι, Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι. Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Σώφρονος τῷ εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους προθεὶς τὸ καταπυγοτέραν τᾶλφησᾶν φησίν. ἰχθῦς τινὲς οἱ ἀλφησταὶ τὸ μὲν ὅλον κηροειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατά τινα μέρη. φασὶ δὲ αὐτοὺς ἁλίσκεσθαι σύνδυο, καὶ φαίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἑτέρου κατ' οὐρὰν ἑπόμενον. ἀπὸ τοῦ οὖν ἐπὶ τῇ πυγῇ θατέρου τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν, τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφερεῖς οὕτω καλοῦσιν. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζῴων, μονάκανθον εἶναι καὶ κιρρὸν τὸν ἀλφηστικόν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἁλιευτικῷ οὕτω, Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, Μύες ἀλφησταί τε κορακῖνοι κηριοειδεῖς. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Μύθαικος ἐν ὀψαρτυτικῷ. Ἀνθίας, καλλίχθυς. τούτου μέμνηται Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ Σικελίας, Χρόμιος τ' ἐν τῷ ἦρι κάπρον αὖ μὲν ἰχθύων πάντων ἄριστος, ἀνθίας δὲ χείματι. λέγει δὲ Ἀνάνιος οὕτως, ἔαρι μὲν χρόμιος ἄριστος, ἀνθίας δὲ χειμῶνι. τῶν καλῶν δ' ἄριστον καρὶς ἐκ συκέας φύλλου, ἡδὺ γ' ἐσθίειν χειμερὶς φθινοπωρισμῷ κρέας. δέλφακος δ' ὅταν τραπέωσιν καὶ πατέωσιν ἐσθίειν, καὶ κυνῶν αὐτὴ τόθ' ὥρη καὶ λαγῶν κἀλωπέκων οἶος αὖτ' εὖ ὅταν θέρος τ' ᾖ, κἠχέται βαβράζωσιν. εἶτα δ' ἐστὶν ἐκ θαλάσσης θύννος,

Ταντάλου μῦθος

Ἀλφησταί.

Ἀνθίαι.

οὐ κακὸν

οὐ κακὸν βρῶμα, ἀλλὰ πᾶσιν ἰχθύεσιν ἐμπρεπὴς ἐν μυστηρίοις. Βοῦς δὲ πιανθεὶς δοκέομεν καὶ μεσέων νυκτῶν ἡδὺς καὶ ἡμέρης. τῶν τοῦ Αἰανίου πλειόνων ἐμνημόνευσα, νομίζων καὶ τούτων ὑποθήκας τοῖς λάγνοις ταύτας ἐκτεθῆσθαι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ζώων ἠθῶν, ὅπου ἂν ἀνθίας ᾖ φησίν, οὐκ ἔστι θηρίον. ᾧ σημείῳ χρώμενοι οἱ σπογγεῖς κατακολυμβῶσι, καλοῦντες αὐτὸν ἱερὸν ἰχθῦν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. τὸν δ' ἀνθίαν τινὲς καὶ κάλλιχθυν καλοῦσιν, ἔτι δὲ καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. Ἱκέσιος δ' ἐν τοῖς περὶ ὕλης ὑπὸ μέν τινων λύκον, ὑπὸ δ' ἄλλων καλλιώνυμον. εἶναι δὲ αὐτὸν χονδρώδη καὶ εὔχυλον καὶ εὐέκκριτον, οὐκ εὐστόμαχον δέ. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ καρχαρόδοντα εἶναι τὸν κάλλιχθυν, σαρκόφαγόν τε καὶ συναγελαζόμενον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις, τὸν μὲν ἔλλοπα καταριθμεῖται, τὸν δὲ κάλλιχθυν ἢ καλλιώνυμον ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα σεσιγηκεν. λέγει δὲ περὶ τοῦ ἔλλοπος οὕτως, Τόν τε πολυτίματον ἔλλοπα. ὁ δὲ αὐτὸς, χαλκὸς ὤνιος ἕνα μόνον † καίκηνον ὁ Ζεὺς ἔλαβεν † κηκελήσατο. κατθέμεν αὐτῷ τε εἰκάεται δάμαρτι θατέρῳ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων διαφέρειν φησὶν ἀνθίαν καὶ κάλλιχθυν, ἔτι τε καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα. τί δ' ἐστὶν ὁ καλούμενος ἱερὸς ἰχθῦς, ὁ μὲν τὴν τελχινιακὴν ἱστορίαν συνθεὶς, εἴτ' Ἐπιμενίδης ἐστὶν ὁ κρὴς, ἢ Τηλεκλείδης, εἴτ' ἄλλος τίς, ἱεροὺς φησὶν εἶναι ἰχθύας δελφῖνας καὶ πομπίλους. ἔστι δ' ὁ πομπίλος ζῶον ἐρωτικὸν, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς γεγονὼς ἐκ τοῦ Οὐρανίου αἵματος ἅμα τῇ Ἀφροδίτῃ. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ οἰταικῶν φησίν, Πομπίλος ὃς ναύτῃσιν ἀδημονέουσι κελεύθους, Μηνύσαι φιλέρωσιν καὶ ἀφθόγγῳ περ ἀμείνων. Ἀλέξανδρος δ' ὁ αἰτωλὸς ἐν κρικαιεῖ, εἰ γνήσιον τὸ ποιημάτιον,

Πηδαλίῳ ἄκρῳ ἐπὶ πομπίλος ἡνιοχεύει. καὶ τὰ κάτω κατόπισθε θεοῖς ὑπὸ πομπίλος ἰχθῦς. Παγκράτης δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐν τοῖς θαλασσίοις ἔργοις ἐπιγραφομένοις, προειπών. Πομπίλος, ὃν καλέουσιν ἁλίπλοοι ἱερὸν ἰχθῦν, διηγεῖται ὡς οὐ μόνον τῷ Ποσειδῶνι ὁ πομπίλος ἐστὶ διὰ τιμῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς τὴν Σαμοθρᾴκην κατέχουσι θεοῖς. ἁλιέα γοῦν τινα πρεσβύτην τῷ ἰχθύι τούτῳ κόλασιν ὑποσχεῖν, ἔτι τοῦ χρυσοῦ γένους κατ' ἀνθρώπους ὄντος. ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ Ἐποπεὺς, καὶ ἐξ Ἰκάρου ἦν τῆς νήσου. καὶ τοῦτον οὖν ἅμα τῷ υἱῷ ἁλιεύοντα, καὶ οὐκ εὐτυχήσαντα ἄλλων ἰχθύων ἐν τῇ ἄγρᾳ, ἢ πομπίλων, οὐκ ἀποσχέσθαι τῆς τούτων ἐδωδῆς, ἀλλὰ πάντας μετὰ τοῦ υἱοῦ καταθοινηθῆναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ δίκας ἐκτῖσαι τῆς δυσσεβείας. κῆτος γὰρ ἐπελθὸν τῇ νηὶ τὸν Ἐποπέα ἐν ὄψει τοῦ παιδὸς καταπιεῖν. ἱστορεῖ δ' ὁ Παγκράτης ὡς καὶ πολέμιός ἐστιν ὁ πομπίλος τῷ δελφῖνι, καὶ ὅτι οὐδ' οὗτος ἀτιμώρητος ἐκφεύγει πομπίλου φαγών. ἀχρεῖος οὖν γίνεται, καὶ σφαδάζων ἐπειδὰν φάγῃ, καὶ ἐπὶ τοὺς αἰγιαλοὺς ἐκκυμανθεὶς, βορὰ γίνεται αἰθυίαις τε καὶ λάροις. ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ταῖς κητείαις προσεδρευόντων ἀνδρῶν παραινομεῖται. μνημονεύει τῶν πομπίλων καὶ Τιμαχίδας ὁ ῥόδιος ἐν τῷ ἐνάτῳ τοῦ δείπνου, Κωβιοί τ' εἰνάλιοι καὶ πομπίλοι ἱεροὶ ἰχθῦς. Κορίννα τε, ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον ποιημάτιον, Πομπίλε ναύτῃσιν πέμπων πλόον εὔπλοον ἰχθῦς, Πομπεύσαις πρύμναθεν ἐμὰν ἀδεῖαν ἑταίραν. Ἀπολλώνιος δ' ὁ ῥόδιος, ἢ ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτεως κτίσει, τὸν Πομπίλον φησὶν ἄνθρωπον πρότερον ὄντα μεταβαλεῖν εἰς ἰχθῦν διά τινα Ἀπόλλωνος ἔρωτα. τὴν γὰρ Σαμίων πόλιν παραρρεῖν ποταμὸν Ἴμβρασον. Τῷ ῥά ποτ' ὠκυρόην νύμφην περικαλλέα κούρην, Χησιὰς εὐπατέρεια τέκεν φιλότητι μιγεῖσα, Ὠκυρόην, ἣ κάλλος ἀπείριτον ὤπασαν ὧραι. Ταύτης οὖν ἐρασθέντα Ἀπόλλωνα ἐπιχειρῆσαι ἁρπάσαι. διαπεραιωθεῖσαν δ' εἰς Μίλητον κατά τινα Ἀρτέμιδος ἑορτὴν, καὶ μέλλουσαν ἁρπάζεσθαι εὐλαβηθεῖσαν, Πομπίλον τινὰ θαλασσουργὸν ἄνθρωπον καθικετεῦσαι, ὄντα πατρῷον φίλον, ὅπως αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα διασώσῃ. λέγουσα τάδε, Πατρὸς ἐμοῖο φίλον συμφράδμονα θυμὸν Ἔχων Πομπίλε δυσκελάδου δεδαὼς θοὰ βένθεα πόντου, Σῶζέ με, καὶ τὸν εἰς τὴν ἀκτὴν διαγαγόντα αὐτὴν διαπεραιοῦν. ἐπιφανέντα δὲ τὸν Ἀπόλλωνα τήν τε κόρην ἁρπάσαι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολιθώσαντα τὸν πομπίλον εἰς τὸν ὁμώνυμον ἰχθῦν μεταμορφῶσαι, ποιῆσαί τε τὸν πομπίλον ὠκύαλον νηῶν ἀλκυόνα δοῦλον. Θεόκριτος δ' ὁ συρακούσιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Βερενίκῃ, τὸν λεῦκον ὀνομαζόμενον ἰχθῦν, ἱερὸν καλεῖ. διὰ τούτων, Καί τις ἀνὴρ αἰτεῖται ἐπ' ἀγροσύνην τε καὶ ὄλβον, Ἐξ ἁλὸς,

ᾧ ζώει τάδε δίκτυα κείνῳ ἄροτρα, Σφάζων ἀκρονύχους ταύτῃ θεῷ ἱερὸν ἰχθῦν Ὃν λεῦκον καλέουσιν. ὃ γάρ θ' ἱεράτατος ἄλλων, Καὶ κελίνα στήσαιτο καὶ ἐξερύσαιτο θαλάσσης Ἔμπλεα. Διονύσιος δ' ὁ ἐπικαλούμενος ἴαμβος ἐν τῷ περὶ διαλέκτων γράφει οὕτως, Ἀκηκόαμεν γοῦν ἁλιέως ἐρετικοῦ τὸν ἱερὸν ἰχθῦν, καὶ ἄλλων πολλῶν ἁλιέων καλούντων τὸν πομπίλον. ἔστι δὲ πελάγιος καὶ παρὰ τὰς ναῦς πυκνὰ φαίνεται ἐοικὼς πηλαμίδι ποικίλος. τὸν δ' οὖν ἰχθῦν τις παρὰ τῷ ποιητῇ, Ἕλκει Ἀκτῇ ἐπὶ προβλῆτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθῦν, Εἰ μὴ ἄλλος τίς ἐστιν οὕτω καλούμενος ἱερὸς ἰχθῦς. Καλλίμαχος δ' ἐν Γαλατείᾳ τὸν χρύσοφρυν ἢ μᾶλλον χρύσειον ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθῦν, Ἢ πέρκας ὅσα τ' ἄλλα φέρει βυθὸς ἄσπετος ἅλμης. Ἐν δὲ τοῖς ἐπιγράμμασιν ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν, Ἱερὸς δέ τις ἱερὸς ἰχθῦς. Ἄλλοι δ' ἀκούουσιν ἱερὸν ἰχθῦν τὸν ἄνετον, ὡς καὶ

ἱερὸν

ἱερὸν βοῶν τὸν αὐτόν. οἱ δὲ τὸν μέγαν, ὡς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο. τινὲς δὲ τὸν ἐχόμενον πρὸς τὸν
ῥοῦν. Κλείταρχος δ' ἐν ἑβδόμῃ γλωσσῶν, οἱ ναυτικοί φησι πομπίλον ἱερὸν ἰχθὺν προσαγορεύου-
σι, διὰ τὸ ἐκ πελάγους προπέμπειν τὰς ναῦς, ἕως εἰς λιμένα. διὸ καὶ πομπίλον καλεῖσθαι χρύσοφρυν
ὄντα. καὶ Ἐρατοσθένης δέ φησιν ἐν Ἑρμῇ, Ἄγρης μοῖραν ἔλιπον ἔτι ζώοντας ἰούλους, Ἤ γε νεαντῆν
τρίγλην ἢ περκάδα κίχλην, Ἢ δρομέην χρύσοφρυν ἐν ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθύν. Ἐκ ταύτης ἡμῶν τῆς ὀ-
ψολογίας ὁ καλὸς Οὐλπιανὸς ζητείτω, τίνα ἐστί τινα Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ὑποθήκαις περὶ τῶν ἐν
Βοσπόρῳ ταρίχων εἰπὼν Βοσπόρου ἐκπλεύσαντα τὰ λευκότατ' ἄλλα πρόσεστω, Μηδὲν ἐκεῖ στε-
ρεᾶς σαρκὸς Μαιώτιδι λίμνῃ Ἰχθύος αὐξηθέντος, ὃν ἐν μέτροις οὐ θέμις εἰπεῖν. Τίς οὗτός ἐστιν, ὅν
φησιν οὐ θεμιτὸν εἶναι ἐμμέτρως εἰπεῖν. Ἀφύαι. Ἔτι ἑνικῶς δὲ ἀφύην λέγουσιν. Ἀριστώνυμος ἡλιορ- Ἀφύα.
ρίγουντι, ὥς τ' οὔτ' ἀφύην νῦν ἔσθ' ἁπλῶς. τῆς δ' ἀφύης ἐστὶ γένη πλείω. καὶ ἡ μὲν ἀφρῖτις λεγομέ-
νη οὐ γίνεται ἐκ γόνου, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῇ θαλάσσῃ ἀφροῦ, ὅταν lib. 6.
ὄμβρων γενομένων πολλῶν σύστασις γένηται. ἑτέρα δ' ἐστὶν ἀφύη κωβῖτις λεγομένη. γίνεται δ'
αὕτη ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ διαγενομένων κωβιδίων, καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ ταύτης
τῆς ἀφύης ἀπογεννῶνται ἕτεραι, αἵτινες ἐγκρασίχολοι καλοῦνται. γίνεται καὶ ἄλλη ἀφύη, ἡ γόνος
ἐστὶ τῶν μαινίδων. καὶ ἄλλη δὲ ἐκ τῆς μεμβράδος, ἔτι ἐκ τῶν μικρῶν κεστρέων τῶν ἐκ τῆς ἄμμου,
καὶ τῆς ἰλύος γινομένων. πάντων δὲ τούτων ἡ ἀφρῖτις ἀρίστη. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, κω-
βῖτιν τινὰ ἑψητὸν λέγει καὶ τὸν ἐξ ἀθερίνης. ἰχθύδιον δὲ ὄνομα ἀθερίνη. εἶναι δέ φησι καὶ τριγλί-
την ἀφύην. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ ἐν μεμβράσι καὶ καμμάροις τὰς ἀφύας καταριθμεῖται, δια-
στέλλων τὸν λεγόμενον γόνον. Ἱκέσιος δέ φησι, τῆς ἀφύης ἡ μὲν λευκὴ, καὶ λίαν λεπτὴ καὶ ἀφρώδης,
ἣν καλοῦσιν ἔνιοι καὶ † κιβῶτιν. ἡ δὲ ῥυπαρωτέρα ταύτης καὶ ἁδροτέρα. διαφέρει δὲ ἡ καθαρὰ καὶ † κιβώτιν.
λεπτή. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ὀψοδαίδαλός φησι, Τὴν ἀφύην μίνθον πᾶσαν πλὴν τὴν ἐν Ἀθήναις,
Τὸν γόνον ἐξαυδῶ, τὸν ἀφρὸν καλέουσιν Ἴωνες. Καὶ λαβὲ πρόσφατον αὐτὸν ἐν εὐκόλποισι Φα-
λήρου Ἀγκῶσι ληφθένθ' ἱεροῖς, κἂν τῇ περικλύστῳ Ἔστι Ῥόδῳ γενναῖος, ἐπὰν ἐπιχώριος ἔλθῃ,
Ἂν δ' ἔτι γ' ἱμείρῃς αὐτοῦ γεύσασθαι, ὁμοῦ χρὴ Κνίδας ὀψωνεῖν τὰς ἀμφικόμους ἀκαλήφας Εἰς
ταυτόν. μίξας δ' αὐτὰς ἐπὶ τηγάνου ὅπτα, Εὐώδη τρίψας ἄνθη λαχάνων ἐν ἐλαίῳ. Κλέαρχος
δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν τῆς ἀφύης φησὶ διὰ τὸ μικροῦ δεῖσθαι πυρὸς ἐν τοῖς τη-
γάνοις, οἱ περὶ Ἀρχέστρατον ἐπιβάλλοντες κελεύουσιν, ἐπεὶ θερμὸν τήγανον σίζουσαν ἀφαιρεῖν. ἅμα δ'
ὀπτᾶται καὶ σίζει, καθάπερ τοὔλαιον εὐθύς. διὸ λέγεται, ἴδε πῦρ ἀφύη. Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος
ἐν τῷ περὶ τῶν δι' αὐτὰ αἱρετῶν, τὴν ἀφύην φησὶ τὴν ἐν Ἀθήναις, διὰ μὲν τὴν δαψίλειαν ὑπερο-
ρῶσι καὶ πτωχικὸν εἶναι φασὶν ὄψον. ἐν ἑτέραις δὲ πόλεσιν ὑπερθαυμάζουσι πολὺ χείρω γινομένην.
εἶθ' οἱ μέν φησιν ἐνταῦθα τοὺς ἀδριατικοὺς ὄρνιθας τρέφειν σπεύδουσιν ἀχρειοτέρους ὄντας, ὅτι τῶν
παρ' ἡμῖν πολὺ ἐλάττους εἰσίν. ἐκεῖνοι δὲ τἀναντία μεταπέμπονται τοὺς ἐνθάδε. ἐπὶ τοῦ ἑνικοῦ Ἕρμιπ-
πος δημόταις, τὸ ἑνικόν. νῦν δὲ οὐδὲ ἀφύην κινεῖν δοκεῖς. Καλλίας κύκλωψιν, πρὸς τῆς ἀφύης τῆς ἀδί-
στης. Ἀριστώνυμος ἡλιορρίγουντι, ὡς τοῦτ' ἀφύη μέν ἐστιν ἁπλῶς. ἀφύδια δὲ Ἀριστοφάνης ταγηνι-
σταῖς, μὴ δὲ τὰ μικρὰ τὰ φαληρικὰ ταδ' ἀφύδια. Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπι-
στολῇ, ἐπαινῶν τὰς ῥοδιακὰς ἀφύας, καὶ ἀντιτιθεὶς πολλὰ τῶν Ἀθήνησι γινομένων πρὸς τὰ ἐν τῇ
Ῥόδῳ φησὶ, ταῖς μὲν φαληρικαῖς ἀφύαις τὰς αἰνιάτιδας καλουμένας ἀφύας. τῷ δὲ γλαυκίσκῳ
τὸν ἔλλοπα, καὶ τὸν ὀρφὸν ἀντιπαρατιθείς. πρὸς δὲ τὰς ἐλευσινιακὰς ψήττας καὶ σκόμβρους, καὶ εἴ τις
ἄλλος παρ' αὐτοῖς ἰχθὺς ἐπάνω τῇ δόξῃ τοῦ Κέκροπος γέγονεν ἀντιγενήσασθαι τὸν ἀλώπεκα καλού-
μενον. ὁ δὲ τὴν ἡδυπάθειαν γράψας, παρακελεύεται τοῖς μὴ δυναμένοις τιμῇ κατεργάσασθαι τὴν
ἐπιθυμίαν, ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ὀψοφαγίαν. Ἀρχέστρατον λέγει τὸν τένθην ὁ Λυγκεὺς, ὃς ἐν τῷ
πολυθρυλλήτῳ ποιήματι περὶ τοῦ γαλεοῦ λέγει οὕτως, Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα, κἂν ἀπο-
θνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτήν Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κἆ-
τα Ὕστερον ἤδη πάσχ' ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστίν. Ἄχαρνος. Καλλίας κύκλωψιν, κίθαρις ὀπτὸς τε Χάρνα.
βατὶς θύννου τε κεφάλαιον τὸ δὲ ἐγχέλια κάραβοι αὐτεὺς ἄχαρνες. οὕτως Βατὶς βάτραχος βάτος.
τῆς μὲν οὖν βατίδος ἔτι τοῦ βατράχου μνημονεύει Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων, καταριθμῶν αὐτὰ
ἐν τοῖς σελάχεσιν. Εὔπολις ἐν κόλαξιν φησὶ παρὰ τῷ δὲ Καλλίᾳ πολλὴ θυμηδία, ἵνα παρὰ μὲν
κάραβοι, καὶ βατίδες, καὶ λαγὼ, καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ἦν δὲ νάρ-
και, βατίδες. ἦν δὲ ζύγαιναι, πρήστεις, καμμάροι, βάτοι, ῥῖναι τε τραχυδέρμονες. ἐν δὲ Μεγαρίδι,
τὰς πλευρὰς οἷόν περ βατὶς, τὰν δ' ὀπισθίαν ἔχουσ' ἅτε τις οἷόνπερ βάτος. τὰν δὲ κεφαλὰν ὀστέαν οἷ-
όνπερ ἔλαφος οὐ βατίς, τὰν δὲ λαπάραν σκορπίος παῖς ἐπιθαλάττιος τε οὐ. Σαννυρίων δ' ἐν γέλω-
τι, ὦ βατίδες, ὦ γλαύκων κάρα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας, σελάχη φησὶν εἶναι, τὴν τρυ-
γόνα, βοῦν, † ἀμίαν, ἀετὸν, νάρκην, βάτραχον, καὶ πάντα τὰ γαλεώδη. Σώφρων δ' ἐν μίμοις ἀνδρείοις, † καμίαν.

Βότιν

βότιν καλεῖ τινὰ ἰχθὺν ἐν τούτοις. Λέσβιαι βότιν κάπτουσαι, καὶ μή ποτι βοτάνην τινὰ λέγει. περὶ δὲ τοῦ βατράχου συμβουλεύει ὁ σοφώτατος Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς γνώμαις τάδε, Βάτραχον ἔνθ᾽ ἂν ἴδῃς ὀψώνει, καὶ γαστρίον αὐτοῦ σκεύαζον. περὶ δὲ τῆς βατίδος, Καὶ βατίδ᾽ ἑφθὴν ἔσθιε μοι χειμῶνος ἐν ὥρῃ, Καὶ ταύτῃ τυρὸν καὶ σίλφιον ἆπτε τὰ σάρκα Μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα. τῷ δὲ τρόπῳ χρὴ Σκευάζειν, ἤδη σοι ἐγὼ τάδε δεύτερον αὐδῶ. Ἔφιππος δ᾽ ὁ κωμῳδιοποιὸς ἐν Φιλύρᾳ δράματι (ἑταίρας δὲ ὄνομα ἡ Φιλύρα) Πότερον ἐγὼ τὴν βατίδα τεμάχη κατατεμὼν, Ἕψω τί φῂς ἢ σικελικῶς ὀπτὴν ποιήσω σικελικῶς.

Βῶκες. Vide Hermol. in Plin. Βῶκες. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῷ, ἢ περὶ ἰχθύων νωτόγραπτα φησὶν λέγεται βῶξ, σκολιόγραπτα δὲ κολιάς. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ. ἔτι δ᾽ ὧν τούτοισι βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ βόηκας αὐτοὺς καλεῖ ἐν τούτοις, Ἢ λευκὴν συνόδοντα βόηκάς τε τρίγλας τε. Σπεύσιππος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ βόακας. Ἀριστοφάνης σκηναῖς καταλαμβανούσαις, ἀλλ᾽ ἔχουσα γαστέρα μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιζον οἴκαδε. ὠνομάσθη δὲ παρὰ τὴν βοήν. διὸ καὶ Ἑρμοῦ ἱερὸν εἶναι λόγος τὸν ἰχθὺν, ὡς τὴν κίθαραν Ἀπόλλωνος. Φερεκράτης δὲ ἐν μυρμηκανθρώποις, ἐπεὶ ἄλλον φωνὴν οὐκ ἔχειν ἰχθὺν φασὶ τὸ παράπαν ἐπιφέρει, νὴ τὼ θεὼ οὐκ ἔστιν ἄλλος ἰχθὺς οὐδεὶς ἢ βόαξ. Ἀριστοφάνης δ᾽ ὁ Βυζάντιος κακῶς φησὶν ἡμᾶς λέγειν τὸν ἰχθὺν βῶκα, δέον βόωπα, ἐπεὶ μικρὸς ὑπάρχων μεγάλους ὦπας ἔχει. εἰ ἂν οὖν ὁ βοώψ βοὸς ὀφθαλμοὺς ἔχων, πρὸς ὃν λεκτέον, εἰ τοίνυν καλῶς ὀνομάζομεν διὰ τί κορακῖνον φαμὲν, οὐ κοροκῖνον. ὠνομάσθη γὰρ ἀπὸ τοῦ τὰς κόρας κινεῖν. τί δ᾽ οὐχὶ καὶ σείσουρον λέγομεν, ἀλλὰ σίλουρον. ὠνόμασται γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ σείειν συνεχῶς τὴν οὐράν.

Βεβράδες. Βεβράδες. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, ὦ χρυσοκέφαλοι βεβράδες θαλάσσιαι. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, βεβραδόνας αὐτὰς καλεῖ, βεβραδόνες τε κίχλαι καὶ λαγοί δράκοντές τ᾽ ἄλκιμοι. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, βεβραδόνι ξαφεία. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ βαιὴν καρίδ᾽ ἠὲ κενὴν Ζωὴν ἐπ᾽ ἀγρώσσοιο τάδε σκέψαιο δέλεινα. Δωρίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶ, βεβράδα ἀποκεφαλίσας ἐὰν ἦ ἁδροτέρα καὶ ἀποπλύνας ἁλὶ λεπτῷ καὶ ὕδατι, ἕψει τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ τριγλίτιδι. γίνεται δὲ φησὶν ἐκ μόνης τῆς βεβράδος σκευασία τὶς ἡ προσαγορευομένη βεβραιφύη, ἧς μνημονεύει Ἀριστώνυμος ἐν ἡλίῳ ῥιγοῦντι. ὁ γέ τοι σικελὸς ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν ὁ καρκινοβάτης. Ἀττικοὶ δ᾽ ὅμως βεμβράδας λέγουσιν. Ἀριστομένης γόησι, Βεβράδας φέρων ὀβολοῦ. Ἀριστώνυμος ἡλίῳ ῥιγοῦντι, Οὔτ᾽ ἀφύη νῦν ἐστιν ἔτι σαφῶς, Οὔτ᾽ αὖ βεβρὰς κακοδαίμων. Ἀριστοφάνης γήρᾳ, Ταῖς πολιόχρωσι βεβράσι τεθραμμένη. Πλάτων πρέσβεσιν, Ἡράκλεις τῶν βεβράδων. ἐν δὲ ταῖς Εὐπόλιδος αἰξὶν ἔστιν εὑρεῖν καὶ διὰ τοῦ μ γραφόμενον. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν κνοιδιδέᾳ, Τόπον τε κηρύττουσιν ἐν τοῖς ἰχθύσιν Κήρυγμα, οὗ καὶ νῦν τις ἐκβεβράγει μέγα μέλιτος γλυκυτέρας βεμβράδας φάσκων ἔχειν. Εἰ τοῦτο τοίνυν ἐστὶν, οὐδὲν κωλύει Τοὺς μελιτοπώλας αὖ λέγειν βοῶνθ᾽ ὅτι Πωλοῦσι τὸ μέλι σαπρότερον τῶν βεμβράδων. Ἄλεξις δ᾽ ἐν χορηγίδι διὰ τοῦ μ εἴρηκεν, Ὃς τοῖς τετραδισταῖς μὲν παρέθηκεν ἐσθίειν Πρώην λέκυθον καὶ μεμβράδας καὶ στέμφυλα. ἐν δὲ Πρωτοχόρῳ, Ἐπιπονώτερον μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ ἄλλο ἐγὼ Ἀφ᾽ οὗ παρασιτῶ μεμβράδας μοι κρεῖττον ἦν Ἔχειν με κἄπειτ᾽ εἰσὶ δ᾽ ὠνάμενον λαλεῖν Ὀνησιφόρου ἦν τοῦτο.

Βελόνη. Βελόνη. Τούτου μέμνηται Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιεύς, τὸν ἀγρώσταν βελόνα θαλαμόνι. ἔστι δὲ κοιλίᾳ τὴν ἰδέαν παραπλήσιος. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ βαιόνας τινὰς ἰχθῦς καλεῖ ἐν τούτοις, Ἄγε δὲ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας. καὶ παρ᾽ Ἀττικοῖς δὲ παροιμία ἐστὶν, μή μοι βαιὼν κακὸς ἰχθῦς.

Βούγλωσσοι. Βούγλωσσος. ὁ Πυθαγορικὸς δ᾽ ἐγκράτειαν Ἀρχέστρατος φησὶν, Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν Βούγλωσσον ταύτην θέρα καὶ χαλκίδα κεδνήν. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρις ἐνῆς. τῶν δὲ βουγλώσσων διαλλάττοντές εἰσιν οἱ κυνόγλωσσοι. περὶ ὧν καὶ αὐτῶν Ἐπίχαρμος φησίν, Αἰλίαι πλωτίς τε κυνόγλωσσοί τε. ἐνῆν δὲ καὶ σκιαθίδες. Ἀττικοὶ δὲ ψῆτταν αὐτὴν καλοῦσιν.

Γόγγροι. Γόγγροι. Τούτους Ἱκέσιος σκληροτέρους τῶν ἐγχελύων εἶναί φησι, καὶ ἀραιοσαρκοτέρους τε καὶ ἀβροφωτέρους, εὐχυλίᾳ τε πολὺ λειπομένους, εὐστομάχους δ᾽ εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν καλεῖσθαι φησὶν αὐτοὺς καὶ γρύλλους. Εὔδοξος δὲ ἐν ἕκτῳ γῆς περιόδου, γόγγρους δέ φησι πολλοὺς ἀνδραχθεῖς ἐν Σικυῶνι ἁλίσκεσθαι. ὧν ἐνίους εἶναι καὶ ἁμαξιαίους. Φιλήμων δὲ τῆς κωμῳδίας ὁ ποιητὴς καὶ αὐτὸς μνημονεύων τῶν ἐν Σικυῶνι διαφόρων γόγγρων, ποιεῖ τινὰ μάγειρον ἐπὶ τέχνῃ τῇ ἑαυτοῦ σεμνυνόμενον, καὶ λέγοντα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ στρατιώτῃ τάδε, Ὡς ἵμερος μ᾽ ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ Λέξαι μολόντι τ᾽ ὄψον ὡς ἐσκεύασα. Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἡδύ γ᾽ ἐστ᾽ εὐημερεῖν, Ἐν ἅπασιν ἰχθὺς ἁπαλὸς οἷος γέγονέ μοι, Οἷον παρετίθεν οὐ πεφαρμακευμένον Τυροῖσιν, οὐδ᾽ ἄνωθεν ἐξηνθισμένον. Ἀλλ᾽ οἷος ἦν ζῶν, καὶ ὀπτὸς τοιοῦτος ἦν, Οὕτως ἁπαλὸν ἔδωκα, καὶ πρᾶον τὸ πῦρ Τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν οὐδὲ πιστευθήσομαι, Ὅμοιον ἐγένετ᾽ ὄρνις ὅταν ἁρπάσῃ, Τοῦ καταπιεῖν μεῖζόν τι περιτρέχει κύκλῳ Τηροῦσα τοῦτο καταπιεῖν. πιεῖ δ᾽ ἑαυτὸ δάκνειν, Ἑτέρα διώκουσα ταύτην. ταὐτὸν ἦν Τὴν ἡδονὴν ὁ πρῶτος αὐτοῦ καταμαθὼν,

ταμαθών, Τῆς λοπάδος ἀναπηδήσας κἀφυγὼν κύκλῳ Τὴν λοπάδ' ἔχων. ἄλλοι δ' ἐδίωκον κατὰ πόδας, Ἔξω ὀλολύζειν οἱ μὲν ἥρπαζον. τί γάρ; Οἱ δ' οὐδέν, οἱ δὲ πάντα καί τι παρέλαβον, Ἰχθῦς ταμιεὺς ἐσθίοντας, βόρβορον. Εἰ δὲ λαβὼν ἄρτι σκάρον ἢ κτῆς ἀττικῆς, Γλαυκίσκον ὦ Ζεῦ σῶτερ, ἢ ξ' Ἄργους κάπρον, Ἢ κτῆς Σικυῶνος τῆς φίλης, ὃν τοῖς θεοῖς Φέρει ὁ Ποσειδῶν γόγγρον εἰς τὸν οὐρανόν, Ἅπαντες οἱ φαγόντες ἐγένοντ' αὖ θεοί. Ἀθανασίαν εὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκρούς, Ὅταν ὀσφρανθῶσιν ποιῶ ζῆν πάλιν. Ταῦτα νὴ τὴν Ἀθηνᾶν οὐδὲ Μενεκράτης αὖ ὁ συρακούσιος ἐφθέγξατο, ὁ Ζεὺς ἐπικαλούμενος, ὃς ἐφρόνει μέγα ὡς μόνος αἴτιος τοῦ ζῆν τοῖς ἀνθρώποις γινόμενος διὰ τῆς αὐτοῦ ἰατρικῆς.

Μενεκράτης Ζεύς.

τοὺς οὖν θεραπευομένους ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἱερὰς καλουμένας νόσους συγγράφεσθαι ἠνάγκαζεν, ὅτι ὑπακούσονται αὐτῷ δοῦλοι περισωθέντες, καὶ ἠκολούθουν, ὁ μέν τις Ἡρακλέους σκευὴν ἔχων καὶ καλούμενος Ἡρακλῆς. Νικόστρατος δ' ἦν οὗτος ὁ ἀργεῖος ἱερὰν νόσον θεραπευθείς. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἔφιππος ἐν Πελταστῇ λέγων, Ὁ δ' ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασκεν εἶναι ὁ θεός, Νικόστρατος δ' ὁ ἀργεῖος ἕτερος Ἡρακλῆς, ἄλλος δέ τις ὡς Ἑρμῆς χλαμύδ' ἔχων καρύκειον, πρὸς δὲ τούτοις πτερά, ὡς ὁ Ζελέτης Νικαγόρας, ὁ καὶ τῆς πατρίδος τυραννήσας, ὡς ἱστορεῖ Βάτων ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων. Ἡγήσανδρος δέ φησιν ὅτι καὶ Ἀστυκρέοντα θεραπευθέντα ὑπ' αὐτοῦ Ἀπόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλος δ' αὐτῷ τῶν περισωθέντων Ἀσκληπιοῦ στολὴν ἀναλαβὼν † συμπεριεφθείρετο.

† συμπεριεφέρετο.

αὐτὸς δ' ὁ Ζεὺς πορφύραν ἠμφιεσμένος, καὶ στέφανον χρυσοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων, καὶ σκῆπτρον κρατῶν κρηπῖδάς τε ὑποδεδεμένος, περιῄει μετὰ τοῦ θείου χοροῦ. καὶ ἐπιστέλλων Φιλίππῳ τῷ βασιλεῖ, οὕτως ἔγραψεν. Μενεκράτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαίρειν. σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντας δύνασαι ὅταν βούλῃ ἀπολλύναι, ἐγὼ δὲ τοὺς νοσοῦντας σώζειν. καὶ τοὺς εὐρώστους ἀνόσους οἳ ἐμοὶ πείθονται παρέχειν μέχρι γήρως ζῶντας. τοιγαροῦν σὲ μὲν Μακεδόνες δορυφοροῦσιν, ἐμὲ δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἔσεσθαι. Ζεὺς γὰρ ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. πρὸς ὃν μελαγχολῶντα ἐπέστειλεν ὁ Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν. παραπλησίως δὲ ἐπέστειλε καὶ Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοις ἔγραφεν, οὐκ ἀπεχόμενος τοῦ Διός. καλέσας δέ ποτε αὐτὸν ἐπὶ δεῖπνον ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἰδίων θεῶν, συγκατέκλινε πάντας ἐπὶ τῆς μέσης κλίνης ὑψηλοτάτης καὶ μεγαλοπρεπεστάτης ἢ ἱεροπρεπεστάτης κεκοσμημένης. καὶ τράπεζαν παραθείς, ἐφ' ἧς βωμὸς ἔκειτο, καὶ τῶν ἀπὸ γῆς πάντων καρπῶν ἀπαρχαί. καὶ ὁπότε τοῖς ἄλλοις παρεφέρετο τὰ ἐδώδιμα, τοῖς ἀμφὶ Μενεκράτη ἐθυμίων καὶ ἔσπενδον οἱ παῖδες, καὶ τέλος ὁ καινὸς Ζεὺς μετὰ τῶν ὑπηκόων γελώμενος θεῶν ἔφυγεν ἐκ τοῦ συμποσίου, ὡς Ἡγήσανδρος ἱστορεῖ. μνημονεύει δὲ τοῦ Μενεκράτους καὶ Ἄλεξις ἐν Μίνῳ, καὶ Θεμίσων δὲ ὁ κύπριος τὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικά, ὥς φησι Πύθερμος ὁ ἐφέσιος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, οὐ μόνον ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἀνεκηρύττετο Θεμίσων μακεδὼν Ἀντιόχου βασιλέως Ἡρακλῆς, ἀλλὰ καὶ ἔθυον δὲ αὐτῷ πάντες οἱ ἐγχώριοι ἐπιλέγοντες Ἡρακλεῖ Θεμίσωνι, καὶ παρῆν αὐτὸς ὁπότε τις τῶν ἐνδόξων θύοι καὶ ἀνέκειτο στρωμνὴν καθ' αὑτὸν ἔχων ἠμφιεσμένος λεοντῆν.

Θεμίσων Ἡρακλῆς.

ἐφόρει δὲ καὶ τόξα σκυθικά, καὶ ῥόπαλον ἐκράτει. ὁ δ' οὖν Μενεκράτης τοιοῦτος ὢν ὁποῖος εἴρηται, οὐδὲν παραπλήσιον ποτὲ ἐξωγκώσατο, οἷον ὁ προειρημένος μάγειρος, ἀθανασίαν ηὕρηκα, τοὺς ἤδη νεκρούς, ὅταν ὀσφρανθῶσιν, ποιῶ ζῆν πάλιν. ἀλαζονικὸν δέ ἐστι πᾶν τὸ τῶν μαγείρων φῦλον, ὡς καὶ Ἡγήσανδρος ἐν Δελφοῖς παρίστησι. παράγει δὲ μάγειρον λέγοντα,

Μαγείρων ἀλαζονεία.

Βέλτιστε πολλοῖς πολλὰ περὶ μαγειρικῆς Εἰρημέν' ἐστίν, ἢ λέγων φαίνου τί μοι, Καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, ἢ μὴ κόπτε με. Οὔκ. ἀλλὰ τὸ πέρας τῆς μαγειρικῆς † εὗρε Εὕρημα μόνον εἰδέναι τῶν νομιζομένων ἐμέ. Οὐ γὰρ παρέργως ἔμαθον ἐν ἔτεσι δυεῖν Ἔχων περίζωμ', ἀλλ' ἅπαντα τὸν βίον, Ζητῶν κατὰ μέρη τὴν τέχνην ἐξήτακα. Εἴδη λαχάνων ὅσ' ἐστί, βεμβράδων τρόπος, Φακῆς γένη παντοδαπά, τὸ πέρας σοι λέγω. Ὅταν ἐν περιδείπνῳ τυγχάνω διακονῶν, Ἐπὰν τάχιστ' ἔλθωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς, Τὰ βάπτ' ἔχοντες, τοὐπίθημα τῆς χύτρας Ἀφελών, ἐποίησα τοὺς δακρύοντας γελᾶν. Τοιοῦτος ἐνδοθέν τις ἐν τῷ σώματι, Διέδραμε γαργαλισμὸς ὡς ὄντων γάμων, Φακῆν παρατιθεὶς εἰπέ μοι καὶ βεμβράδας; Τὰ πάρεργά μου ταῦτ' ἐστίν. ἐὰν δὲ δὴ λάβω Τὰ δέοντα, καὶ τοὐπιτήδειον ἁρμόσω μ' ἅπαξ, Ὅπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθε σειρήνων σύ γε, Ἐγένετο καὶ νῦν ταὐτὸ τοῦτ' ὄψει πάλιν. Ὑπὸ τῆς ὀδμῆς γὰρ οὐδεὶς δυνήσεται, Ἁπλῶς διελθεῖν τὸν στενωπὸν τουτονί, Ὁ δὲ παριὼν πᾶς εὐθέως πρὸς τὴν θύραν Ἕστηξε τ' ἀχανής, προσπεπατταλευμένος, Ἄφωνος, ἄχρις ἂν αὐτὸν τῶν φίλων Βεβυσμένος τὴν ῥῖν' ἕτερός τις προσδραμὼν Ἀποσπάσῃ. μέγας εἶ τεχνίτης. Ἀγνοεῖς πρὸς ὃν λαλεῖς, Πολλοὺς ἐγὼ σφόδρ' οἶδα τῶν καθημένων, Οἳ καταβεβρώκασ' ἕνεκ' ἐμοῦ τὰς οὐσίας. Πρὸς τῶν θεῶν τί διαφέρειν, οὗτος ὑμῖν δοκεῖ τῶν παρὰ Πινδάρῳ κηληδόνων, αἳ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ταῖς σειρῆσι τοὺς ἀκροωμένους ἐποίουν ἐπιλανθανομένους τῶν τροφῶν διὰ τὴν ἡδονήν, ἀφαναίνεσθαι. Νικόμαχος δ' ἐν Εἰλειθυίᾳ καὶ αὐτὸς παράγει τινὰ μάγειρον ὑπερβάλλοντα τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας. λέγει δ' οὖν οὗτος πρὸς τὸν μισθωσάμενον,

Ὑποδεικνύεις μὲν ἦθος ἀστεῖον πάνυ Καὶ πρᾶον, ὀλίγωρον δὲ πεποίηκας. τί πῶς; Ἐν τῇ τέχνῃ τίνες ἐσμὲν οὐκ ἐζήτακας, Ἢ πρότερον ἐπύθου τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, Οὕτω τ' ἐμισθώσω με. μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὐκ ᾔδειν. ἴσως ὅσον διαφέρει διακόνου, Μάγειρος οὐκ οἶσθ', εἴσομαι δέ γ' ἣν λέγης. Τὸ γὰρ παραλαβόντ' ὄψον ἠγορασμένον, Πότερον ἀπολοῦμαι σκευάσαντα μουσικῶς,

Διακόνου 'στὶ τοῦ τυχόντος Ἡράκλεις. Ὁ μάγειρός ἐσθ' ὁ τέλεος ἑτέρα διάθεσις, Πολλὰς τέχνας λάβοις ἂν ἐνδόξους πάνυ, Ὧν τὸν μαθεῖν βουλόμενον ὀρθῶς οὐκ ἔνι Ταύταις προσελθεῖν εὐθύς. ἀλλ' ἔμπροσθε δεῖ, Ζωγραφίας ἧφθαι ταυτὰ τῆς μαγειρικῆς, Πρότερον μαθεῖν δεῖ τῆς τέχνης ἑτέρας τέχνας, Ὧν εἰδέναι σοι κρεῖττον ἦν μοι πρὶν λαβεῖν, Ἀστρολογικὴν, ἰατρικὴν, γεωμετρικήν.

Τῶν ἰχθύων γὰρ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς τέχνας Ἐντεῦθεν εἴσῃ παρακολουθήσεις χρόνοις, Ποτ' ἄωρος ἐσθ' ἕκαστος ἢ πόθ' ὥριμος. Τῶν ἡδονῶν γὰρ μεγάλα τὰ διαστήματα. Ἐνίοτε κρείττων γίνεται θύννου βόαξ. Ἔστω, γεωμετρικῆς δὲ καὶ σοὶ πρᾶγμα τί; Τοῦ πλανείου ἡμεῖς σφαῖρον εἶναι τιθέμεθα, Τοῦτο διελέσθαι καὶ τόπον λαβόνθ' ἕνα Μερίσαι κατ' εἶδος τῆς τέχνης ἐπιδέξια Ἐκεῖθεν ἐν τούτῳ δὲ μετενηνεγμένα. Οὕτως ὑπεπέσομαι, καὶ τὰ λοιπὰ μὴ λάλει. Περὶ τῆς ἰατρικῆς δέ. τῶν γὰρ βρωμάτων Πνευματικὰ καὶ δυσαπεπτα, καὶ τιμωρίαν Ἔχοντ' ἔνεσιν οὐ τροφὴν, δαπνῶν δὲ πᾶς Τ' ἀλλότρια γίνετ' ὀξύχειρ, κ' οὐκ ἐγκρατής. Τοῖς δὴ τοιούτοις βρώμασι τὰ φάρμακα Εὕρηντ' ἐκεῖθεν. μεταφορὰ δ' ἐστὶν τέχνης, Ἤδη τὸ μετὰ νοῦ καὶ τὸ συμμέτρως ἐμόν Παρὰ τακτικῆς ἕκαστα ποῦ τεθήσεται, Ἀριθμῶ τὸ πλῆθος εἰδέναι μαγειρικῆς Οὐδεὶς ἕτερός σοι πρὸς ἐμὲ καὶ γραφήσεται Μικρὰ διάκουσον ἐν μέρει κἀμοῦ λέγε Σὺ μηδὲν ἐνόχλει, μήτε σαυτὸν μήτε με.

Ἀπραγμόνως δὲ διάγαγε τὴν ἡμέραν. Ὁ δὲ παρὰ τῷ νεωτέρῳ Φιλήμονι μάγειρος διδασκαλικός τις εἶναι θέλει τοιαῦτα τινὰ λαλῶν. Ἐάσαθ' οὕτως ἔχειν τὸ πῦρ μόνον, Ποιεῖτε τοῖς ὀπτοῖς μὴ τ' ἀνειμένον. Τὸ γὰρ τοιοῦτ' οὐκ ὀπτὸν, ἀλλ' ἑφθὸν ποιεῖ, Μήτ' ὀξύ. κατακάει γὰρ ὅσ' ἂν ἔξω λάβῃ,

Τοῦτο πάλιν εἰς τὴν σάρκα δ' οὐκ ἐνδύεται. Μάγειρος οὐκ ἔστιν ἐὰν ζωμήρυσιν, Ἔχων τις ἔλθῃ καὶ μάχαιραν πρός τινα, Οὐδ' ἄν τις εἰς τὰς λοπάδας ἰχθῦς ἐμβάλῃ, Ἀλλ' ἐστί τις φρόνησις ἐν τῷ πράγματι. Ὁ δὲ παρὰ Διφίλῳ ἐν τῷ ζωγράφῳ, καὶ πρὸς οὓς ἐκμισθοῦν αὐτὸν δεῖ διδάσκει, λέγων οὕτως, Οὐ μὴ παραλάβω σου θάμ' οὐ δράκων ἐγώ, Ἐπ' ἔργον οὐ μὴ διατελῇς τὴν ἡμέραν, Τραπεζοποιῶν ἐν ἀγαθοῖς πολλοῖς χύδην. Οὐ γὰρ βαδίζω πρότερον ἐὰν μὴ δοκιμάσω,

Τίς ἐσθ' ὁ θύων, ἢ πόθεν συνίσταται Τὸ δεῖπνον, ἢ κέκληκεν ἀνθρώπους τίνας. Ἔστιν δ' ἁπάντων τῶν γενῶν μοι διαγραφὴ, Εἰς ποῖα μισθοῦν ἢ φυλάττεσθαί με δεῖ. Οἷον τὸ τῶν ἐμπόριον, εἰ βούλει γένος. Ναύκληρος ἀποθύει τις εὐθὺς, ἀποβαλὼν Τὸν ἱστὸν ἢ πηδάλιόν τι συντρίψας νεὼς, Ἢ φορτί' ἐξέρριψ' ὑπέραντλος γενόμενος, Ἀφῆκα τὸν τοιοῦτον, οὐθὲν ἡδέως Ποιεῖ γὰρ οὗτος. ἀλλ' ὅσον νόμου χάριν. Ὁμοῦ δὲ ταῖς σπονδαῖσι διαλογίζεται Τοῖς συμπλέουσιν ὁπόσον ἐπιβάλλει μέρος Τιθεὶς τὰ δ' αὑτοῦ σπλάγχν' ἕκαστος ἐσθίει. Ἀλλ' ἕτερος εἰσπέπλευκεν ἐκ Βυζαντίου

Τριταῖος, ἀπαθὴς, εὐπορηκὼς, περιχαρής. Εἰς δέκ' ἐπὶ τῇ μνᾷ γεγονέναι καὶ δώδεκα Λαβὼν τὰ ναῦλα, καὶ δάνει' ἐρυγγάνων Ἀφροδίσι' ὑπὸ κάλλοψι μαστροποῖς ποιῶν, Ὑπὸ τοῦτον ὑπέμυξ' εὐθὺς ἐκβεβηκότα, Τὴν δεξιὰν ἐνέβαλον, ἐμνήσθην Διὸς Σωτῆρος, ἐμπέπηγα τῷ διακονεῖν,

Τοιοῦτος ὁ τρόπος. μειράκιον ἐρῶν πάλιν τὰ πατρῷα βρύκει καὶ σπαθᾷ. πορεύομαι, Ἀπὸ συμβολῶν συνάγοντα νὴ Δί' ἕτερά που Ἐνέβαλεν εἰς τὸν κέραμον ἐνερημένα Τὰ κράσπεδ' ἀποβλίβοντα καὶ κεκραγότα, Ὀψάριον ἀγοραῖον ποιεῖν τίς βούλεται; Ἐῶ βοᾶν. πληγάς γὰρ ἔστι προλαμβάνειν Ἐλθόντα, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην διακονεῖν. Τὸ μισθάριον γὰρ ἂν ἀπαιτῇς, ἀμίδα μοι

Ἤνεγκε πρῶτον φησίν, ὄξος ἡ φακῆ Οὐκ εἶχε. πάλιν ᾔτησας, οἰμώξεις μακρὰ Πρῶτος μαγείρων φησίν. ἕτερα μυρία Τοιαῦτα καταλέξαιμ' ἄν. οὗ δὲ νῦν σ' ἄγω Πορνεῖον ἐστὶν πολυτελῶς ἀδώνια, Ἄγουσ' ἑταίρα μεθ' ἑταίρων πορνῶν χύδην. Σαυτὸν ἀποτάξεις τόν τε κόλπον ἀποτρέχων. καὶ παρ' Ἀρχεδίκῳ δὲ ἐν θησαυρῷ ἄλλος σοφιστὴς μαγειρίσκος τάδε λέγει. Πρῶτον μὲν ὠμῶν κειμένων Τῶν ἰχθύων πάρεισιν οἱ κεκλημένοι δίδου, Κατὰ χειρὸς τοὖψον οἰχήσει λαβὼν

Τὰς λοπάδας ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ τοὺς ἄνθρακας, Ἔρραν ἐλαίῳ πάντα καὶ ποιῶ φλόγα, Ἐν ᾧ τὸ λάχανον, αἵ τε τῶν παροψίδων Τὸν ἄνδρα δριμύτητες εὐφραίνουσί μου Ἑφθὸν τὸν ἰχθὺν ἀποδιδόντ' ἔχοντα τοὺς Χυμοὺς ἐν αὐτῷ, τήν τε τῆς ἅλμης ἀκμὴν Εἰς ἣν ἂν ἐμβάψαιτο πᾶς ἐλεύθερος Ἐλαδίου κοτύλης τε παραναλωμένης Σέσωκέ μου τρίκλινα πεντήκοντ' ἴσως. Φιλοστέφανος δ' ἐν Δηλίῳ καὶ ὀνόματα ἐνδόξων μαγείρων ἐν τοῖσδε καταλέγει, Εἰδώς σε πάντων διαφέροντα τῇ τέχνῃ, Τῇ τ' ὀξύτητι μετὰ Θίμβρωνα Δαίδαλε, Τὸν δ' Ἀθηνῶν τὸν καλούμενον πέρας Δοὺς μισθὸν, ὃν ᾔτησας ἥκω † δεῦρ' ἀγαγών σε. Σωπάδης δὲ οὐχ ὁ τῶν ἰωνικῶν ἀσμάτων ποιητὴς ὁ μαρωνίτης, ἀλλ' ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς αὐτὸς ἐν ἐγκλειομέναις (οὕτω γὰρ ἐπιγράφει τὸ δρᾶμα) τοιάδε μάγειρον λέγοντα, Καρίδας ἔλαβον πρῶτον, ἀπετηγάνισα Ταύ-

τας

τας ἐκπάσας. γαλεὸς ἀλώπηξ μέγας, ὤπτησα τὰ μέσα. τὴν δὲ λοιπὴν γρυμέαν Ἕψω, ποιήσας τρίμμα συκάμινον. Γλαύκου φέρω κεφάλαια παμμεγέθη δύο. Ἐν λοπάδι μεγάλῃ ταῦτα λιτῶς προσαγαγὼν Χλόην, κύμινον, ἅλας, ὕδωρ, ἔλαιον. Λάβρακα μετὰ ταῦτ᾽ ἐπριάμην καλὸν σφόδρα, Ἔσται δὲ ἅλμης λιπαρὸς ἑφθὸς ἐν χλόῃ. Ἀποδοὺς ὃς ἐστὶν ἀποβελίσον ὄπτανα, Τρίγλας καλὰς ἠγόρασα καὶ κίχλας καλὰς Ἔρριψα, ταύτας ἐπὶ τὸν ἄνθραχ᾽ ὡς ἔχει Ἅλμῃ τε λιπαρᾷ παρατίθημ᾽ ὀρίγανον, Ταύταισι προσέλαβον σηπίας καὶ τευθίδας Ἀστεῖον ὀφθὲν τευθὶς ὠνθυλευμένη, Καὶ πτερύγι᾽ ἁπλῶς σηπίας ὠπτημένα Τριμμάτιον ᾠκείωσα τούτοις ἀνθινὸν Παντοδαπόν. ἑψητὸν δὲ μετὰ ταῦτ᾽ ἐστὶν Ὀξυλίπαρον τούτοις ἔδωκα χυμίον, Γόγγρον ἐπὶ τούτοις ἐπριάμην, παχὺν σφόδρα, Κατέπνιξ᾽ ἐν ἅλμῃ σχεδὸν εὐανθεστέρα. Κωβίδι᾽ ἄττα καὶ πετραῖα δή τινα Ἰχθύδια, τούτων ἀποκνίσας τὰ κρανία Ἐμόλυν᾽ ἀλεύρῳ τοιούτῳ τινί, Πέμπω τε ταῖς καρίσι τὴν αὐτὴν ὁδόν, Ἀμίαν τε χήραν θύριον καλὸν σφόδρα Θρίοισι ταύτην εἷλκυσ᾽ ἐλαδίῳ δίς Σπαργανῶσα περὶ πάσας ὀρίγανον Ἐνέκρυψα δ᾽ ὥσπερ δαλὸν εἰς πολλὴν τέφραν, Ἀφύας δ᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ παρέλαβον Φαληρικήν, Εἷς κύαθος ἐν τοῦθ᾽ ὕδατος ἐπιχυθεὶς πολύ. Τεμὼν δὲ λεπτὴν τῆς χλόης καὶ πλείονα Κἂν ἡ δικότυλος λήκυθος καταστρέφω, Τί λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο τοῦτ᾽ ἔσθ᾽ ἡ τέχνη, Οὐκ ἐξ ἀπογραφῆς, οὐδὲ δι᾽ ὑπομνημάτων. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις. περὶ δὲ τοῦ γόγγρου λεκτέον. Ἀρχέστρατος μὲν γὰρ ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, καὶ ὁπόθεν ἕκαστον μέρος αὐτοῦ δεῖ συνωνεῖσθαι, διηγεῖται οὕτως. Γόγγρου μὲν γὰρ ἔχεις κεφαλὴν φίλος ἐν Σικυῶνι Πίονος ἰσχυροῦ μεγάλου, καὶ πάντα τὰ κοῖλα. Εἶτα χρόνον πολὺν ἕψε χλόῃ περίπαστον ἐν ἅλμῃ. Ἑξῆς τε περὶ τῶν κατ᾽ Ἰταλίαν τόπων διεξιὼν πάλιν ὁ καλὸς οὗτος περιηγητὴς φησίν. Καὶ γόγγρος σπουδαῖος ἁλίσκεται, ὥς τε τοσοῦτον Τῶν ἄλλων πάντων ὄψων κρατεῖ οὗτος, ὅσον περ Θύννος ὁ πιότατος τῶν φαυλοτάτων κορακίνων. Ἄλεξις ἐν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Γόγγρου δ᾽ ὁμοῦ μέλη σωρευτὰ πιμελῆς Ὑπογέμοντα. Ἀρχέδικος δ᾽ ἐν Θησαυρῷ παράγει τινὰ μάγειρον λέγοντα περὶ ὧν ὠψώνηκεν αὐτός. Δραχμῶν τριῶν γλαυκίσκον, Γόγγρου κεφαλὴν καὶ τὰ πρῶτα τεμμάχια, Δραχμῶν πάλιν πέντ᾽, ὦ ταλαιπώρου βίου, Δραχμῆς τραχήλους. ἀλλὰ νὴ τὸν ἥλιον Κἀμοὶ τράχηλον ἕτερον εἴ ποθεν λαβεῖν Ἦν καὶ πρίασθαι δυνατόν, ὃν ἔχω σχεδὸν ἂν Πεῖν εἰσενεγκεῖν ταῦτα δεῦρ᾽ ἀπηγξάμην. Οὐδεὶς δὲ διηκόνηκεν ἐπιπονώτερον, Ἅμα μὲν πρίασθαι πολλὰ καὶ πολλοῦ σφόδρα, Ἅμα δ᾽ εἴ τι χρηστὸν ἀγοράσαιμ᾽ ἀπολλύμην Κατέδοντ᾽ ἐκεῖνοι σχεδὸν πρὸς ἐμαυτὸν λέγω Διαπτυτίζουσιν, οἶνον δὲ τοιοῦτον χαμαί. Οἴμοι.

Γόγγροι.

Γαλεός. Ἱκέσιος ἐν τοῖς περὶ ὕλης, τῶν γαλεῶν βελτίονας εἶναι καὶ ἀπαλωτέρους τοὺς ἀστερίας καλουμένους. Ἀριστοτέλης δὲ εἴδη αὐτῶν φησὶν εἶναι πλείω, ἀκανθίαν, λεῖον, ποικίλον, σκύμνον, ἀλωπεκίαν, μίαν ἔχειν φησὶν λοφιὰν πρὸς τῷ οὐραίῳ, ἄλλῃ δὲ τῆς ῥάχεως οὐδαμῶς. ὁ δ᾽ Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζῴων καὶ κεντρίνην φησί τινα γαλεὸν εἶναι καὶ νωτιδανόν. Ἐπαίνετος δ᾽ ἐν ὀψαρτυτικῷ, ἐπινωτίδια καλεῖ. χείρονα δ᾽ εἶναι τὸν κεντρίνην καὶ δυσώδη. γνωρίζεσθαι δ᾽ ἐκ τοῦ πρὸς τῇ πρώτῃ λοφιᾷ ἔχειν κέντρον, τῶν ὁμοειδῶν οὐκ ἐχόντων, οὔτε δὲ στέαρ, οὔτε πιμελὴν ἔχειν τοὺς ἰχθῦς τούτους διὰ τὸ χονδρώδεις εἶναι. ἰδίως δὲ ὁ ἀκανθίας τὴν καρδίαν ἔχειν πεντάγωνον. τίκτει δ᾽ ὁ γαλεὸς τὰ πλεῖστα τρία, καὶ εἰσδέχεται τὰ γεννηθέντα εἰς τὸ στόμα, καὶ πάλιν ἀφίησι. μάλιστα δ᾽ ὁ ποικίλος, καὶ ὁ ἀλωπεκίας. οἱ δὲ λοιποὶ οὐκ ἔτι διὰ τὴν τραχύτητα. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, περὶ τοῦ ἐν Ῥόδῳ γαλεοῦ λέγων, τὸν αὐτὸν εἶναι ἡγεῖται τῷ παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ αὐλῶν καὶ στεφάνων εἰς τὰ δεῖπνα περιφερομένῳ, ἐστεφανωμένων καὶ τῶν φερόντων αὐτόν, καλούμενον δὲ ἀκκιπήνσερα. ἀλλ᾽ οὗτος μὲν μικρὸς καὶ μακρορυγχότερός ἐστι, καὶ τῷ σχήματι τρίγωνος ἐκείνου μᾶλλον. τούτων δὲ ὁ εὐτελέστατος καὶ μικρότατος οὐχ ἧττον ἀττικῶν χιλίων πιπράσκεται. Ἀπίων δ᾽ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀπικίου τρυφῆς τὸν ἔλλοπα καλούμενον σχεδόν, φησὶν εἶναι τὸν ἀκκιπήνσερα. ἀλλ᾽ ὅγε Ἀρχέστρατος περὶ τοῦ ῥοδιακοῦ γαλεοῦ λέγων τοῖς ἑταίροις πατρικῶς πῶς συμβουλεύων φησίν, Ἐν δὲ Ῥόδῳ γαλεὸν τὸν ἀλώπεκα κἂν ἀποθνήσκειν Μέλλῃς, ἂν μή σοι πωλεῖν θέλῃ, ἅρπασον αὐτόν, Ὃν καλέουσι Συρακόσιοι κύνα πίονα, κᾆτα Ὕστερον ἤδη πάσχ᾽ ὅτι σοι πεπρωμένον ἐστί. Τούτων τῶν ἐπῶν μνησθεὶς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ, φησὶ καὶ δικαίως παρακελεύεσθαι τὸν ποιητὴν τῷ μὴ δυναμένῳ τιμὴν ἀριθμῆσαι, ἀδικίᾳ κτήσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν. καὶ γὰρ τὸν Θησέα φησὶ γεγονότα καλὸν ὑπολαμβάνω τοῦ Τληπολέμου τὸν ἰχθὺν σχεδὸν αὐτῷ παρασχόντος παρεσχηκέναι. Τιμοκλῆς δ᾽ ἐν Δακτύλῳ φησί, γαλεοὺς καὶ βατίδας ὅσα τε τῶν γενῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται.

Γαλεοί.

Γλαῦκος. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, σκορπίοι τε ποικίλοι, σαῦροί τε γλαῦκοι πίονες. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Συκῆν ἢ καλλίχθυν ἢ χρόμιν, ἄλλοτε δ᾽ ὀρφόν, Ἢ γλαῦκον προθέοντα καταμυΐα σιγαλόεντα. Ἀρχέστρατος, Ἀλλά μοι ὀψῶ Γλαύκου κεφαλὴν ἐν Ὀλύνθῳ, Καὶ Μεγάροις. στεμνοῖς γὰρ ἁλίσκεται ἐν τεναγισταῖς. καὶ Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν προ

Γλαῦκοι.

βάτεα φησίν, Βοιωτία μὲν ἔγχελυς, μῦς ποντικοί, Θύννοι μεγαρικοί, μαινίδες καρύστιαι, φάγροι δ᾽ ἐρετικοί, σκύριοι δὲ κάραβοι. ὁ δ᾽ αὐτὸς ἐν Φιλώτιδι καὶ ταῦτα λέγει, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλαυκίδιον ὥσπερ ἄλλοτε Ἕψειν ἐν ἅλμῃ, τόδε γε λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ἀποτρίμματι † Ζέσαι, τὸ δ᾽ ἐγχέλιον ἅλες ὀρίγανον Ὕδωρ· ὁ γόγγρος ταὐτὸν ἡ βατίς, χλόη. Πρόσεστι θύννου τέμαχος ὀπτήσεις κρέας, Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις. Εὔβουλος καμπυλίωνι, Τήν τ᾽ εὐπρόσωπον λοπάδα τήνδε τοῦ Θαλαττίου Γλαύκου φέρουσαν εὐγενέστερον Λάβρακα θ᾽ ἑφθὸν ἅλμῃ μιᾷ. Ἀναξανδρίδης νηρεῖ, Ὁ πρῶτος εὑρὼν πολυτελὲς τμητὸν μέγα. Γλαύκου πρόσωπον τοῦτ᾽ ἀκύμονος λιμὰς θύννου, τἄτ᾽ ἄλλα βρώματ᾽ ὀξυγρᾶς ἁλὸς Νηρεὺς κατοικεῖ τόνδε πάντα τὸν τόπον. Ἄμφις ἐν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Γλαῦκοι δ᾽ ὅλοι ῥᾷστα κρανίων μέρη δύ᾽ ἄρκα. καὶ ἐν Φιλεταίρῳ ἔχειν καθαρίως ἐγχελύδιόν τι καὶ γλαυκιδίου κεφάλαια καὶ λαβρακίου τεμάχια. Ἀντιφάνης ἐν κύκλωπι ὑπερακοντίζων τὸν Τελέβιον Ἀρχέστρατον φησίν, ἔστω δ᾽ ἡμῖν κεστρεὺς ὑμήττιος, νάρκα πνικτή, πέρκη σχιστή, τευθὶς σακτή, συνόδων ὀπτός, γλαύκου προτομή, γόγγρου κεφαλή, βατράχου γαστήρ, θύννου λαγόνες, βατίδος νῶτον, κέστρας ὀσφύς, ψήττας κίχος, μαινὶς καρὶς, τρίγλη, φυκίς. τῶν τοιούτων μηδὲν ἄπεστω. Ναυσικράτης ναυκλήροις, Δύο μὲν φησὶν ἁπαλοὶ καὶ καλοὶ τοῖς ναυτίλοισι πολλάκις Ἤδη φανέντος πελαγίοις ἐν ἀγκάλαις, Ὃν καὶ τὰ θνητῶν φασὶν ἀγγέλλειν πάθη. Γλαῦκον λέγεις, ἔγνωκας.

Γλαῦκος ὁ δαίμων. Τὸν δὲ Γλαῦκον τὸν θαλάττιον δαίμονα, Θεόλυτος μὲν ὁ μηθυμναῖος ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσιν, ἐρασθέντα φησὶν Ἀριάδνης, ὅτι ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ ὑπὸ Διονύσου ἡρπάσθαι, καὶ βιαζόμενον ὑπὸ Διονύσου ἀμπελίνῳ δεσμῷ ἐνδεθῆναι καὶ δεηθέντα ἀφεθῆναι εἰπόντα, Ἀνθηδὼν νῦν τις ἔστιν ἐπὶ πλευρῆσι θαλάσσης Ἀντίον Εὐβοίης, σχεδὸν Εὐρίποιο ῥοάων. Ἔνθεν ἐγὼ γένος εἰμί. πατὴρ δέ με γείνατο Νηπεύς.

Προμαθίδας δ᾽ ὁ ἡρακλεώτης ἐν ἡμιάμβοις Πολύβου τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Εὐβοίας τῆς Λαρύμνου γενεαλογεῖ τὸν Γλαῦκον. Μνασέας δὲ ἐν γ᾽ τῶν εὐρωπιακῶν Ἀνθηδόνος καὶ Ἀλκυόνας αὐτὸν γενεαλογεῖ. ναυτικὸν δὲ αὐτὸν καὶ κολυμβητὴν ἀγαθὸν γενόμενον Πόντιον καλεῖσθαι, ἁρπάσαντα δὲ Σύμην τὴν Ἰαλύμου καὶ Δωτίδος θυγατέρα ἀποπλεῦσαι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν ἐγγὺς τῆς Καρίας νῆσον ἔρημον κατοικήσαντα ἀπὸ τῆς γυναικὸς Σύμην αὐτὴν προσαγορεῦσαι. Εὐάνθης δ᾽ ὁ ἐποποιὸς ἐν τῷ εἰς τὸν Γλαῦκον ὕμνῳ Ποσειδῶνος αὐτὸν υἱὸν εἶναι καὶ Ναΐδος νύμφης, μιγῆναι τε Ἀριάδνῃ ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ, ἐρασθέντα, ὅτε ὑπὸ Θησέως κατελείφθη. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τῇ Δηλίων πολιτείᾳ, ἐν Δήλῳ κατοικήσαντα μετὰ τῶν Νηρηΐδων τοῖς θεοῖς μαντεύεσθαι. Πόσσις δ᾽ ὁ μάγνης ἐν τρίτῳ ἀμαζονίδος, τῆς Ἀργοῦς φησὶ δημιουργὸν γενέσθαι τὸν Γλαῦκον, καὶ κυβερνῶντα αὐτὴν, ὅτε Ἰάσων μετὰ τῶν Τυρρηνῶν ἐμάχετο μόνον ἄτρωτον γενέσθαι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. κατὰ δὲ Διὸς βούλησιν ἐν τῷ τῆς θαλάττης βυθῷ φανῆναι, καὶ οὕτως γενέσθαι θαλάττιον δαίμονα ὑπὸ μόνου τοῦ Ἰάσονος θεωρηθῆναι. Νικάνωρ δὲ ὁ κυρηναῖος ἐν μετονομασίαις τὸν Μελικέρτην φησὶ Γλαῦκον μετονομασθῆναι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἁλιεῖ, ὡς ὅτι γευσάμενος βοτάνης κατεποντώθη, ἣν ἡλίῳ Φαέθοντι Ἐν μακάρων νήσοισι λιτὴ φύει ἔαρι γαῖα. Ἥλιος δ᾽ ἵπποις θυμήρεα δόρπον ὀπάζει Ὕλῃ ναιετάουσαν ἵνα δρόμον ἐκτελέσωσιν Ἄτρυτοι, καὶ μή τιν᾽ ἔλοι μέσσηγυς ἀνίη. Αἰσχρίων δ᾽ ὁ σάμιος ἐν τινι τῶν ἰάμβων, Ὕδνης φησὶ τῆς Σκύλλου τοῦ Σκιωναίου καταλυμβητοῦ θυγατρὸς τὸν θαλάσσιον Γλαῦκον ἐρασθῆναι. ἰδίως δὲ καὶ περὶ τῆς βοτάνης λέγει, ἣν φαγὼν ἀθάνατος ἐγένετο, καὶ θεῶν ἄγρωστιν εὑρεῖς ἣν Κρόνος κατέσπειρεν. Νίκανδρος δ᾽ ἐν τρίτῳ † εὐρωπίας Νηρέως ἐρώμενον τὸν Γλαῦκον ἱστορεῖ γενέσθαι. ὁ δ᾽ αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ αἰτωλικῶν τὴν μαντικὴν φησὶν Ἀπόλλωνα ὑπὸ Γλαύκου διδαχθῆναι, θηρῶντα δὲ περὶ τὸ ὄρειον, ὄρος δὲ τοῦτ᾽ ὑπάρχειν ὑψηλὸν ἐν Αἰτωλίᾳ, λαγὼν θηρᾶσαι, ὃν λειποθυμοῦντα ὑπὸ τῆς διώξεως ἀπαγαγεῖν ὑπὸ κρήνῃ τινί, καὶ τῇ παρακειμένῃ πόᾳ ἤδη ἀποψυχόμενον ἀπομάσσειν. ἀναζωπυρήσαντος δὲ τοῦ λαγὼ τῇ βοτάνῃ ἐπιγνόντα τῆς βοτάνης δύναμιν ἀπογεύσασθαι, καὶ ἔνθεον γενόμενον, ἐπιγενομένου χειμῶνος κατὰ Διὸς βούλησιν εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν ἐκρίψαι. Ἡδύλος δ᾽ ὁ σάμιος ἢ ἀθηναῖος Μελικέρτου φησὶν ἐρασθέντα τὸν Γλαῦκον ἑαυτὸν ῥίψαι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡδύλη δὲ τοῦ ποιητοῦ τούτου μήτηρ, Μοσχίνης δὲ θυγάτηρ τῆς ἀττικῆς ἰάμβων ποιητρίας ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Σκύλλῃ, ἱστορεῖ τὸν Γλαῦκον ἐρασθέντα Σκύλλης ἐλθεῖν αὐτῆς εἰς τὸ ἄντρον Ἢ κόγχου δώρημα φέροντ᾽ ἐρυθραίης ἀπὸ πέτρης, Ἢ σὺν Ἀλκυόνων παῖδας ἔτ᾽ ἀπτερύγους, Τῇ νύμφῃ δυσπειστος ἀθύρματα. δάκρυ δ᾽ ἐκείνου, Καὶ σειρὴν γείτων παρθένος οἰκτίσατο. Ἀκτὴν γὰρ κείνην ἀπενήχετο, καὶ τὰ σύνεγγυς Αἴτνης.

Γναφεύς. Γναφεύς. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὸ ἐκ τῆς ἑψήσεως τοῦ γναφέως ὑγρὸν φησὶ πάντα σπίλον καθαίρειν. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ.

Ἐγχέλεις. Ἔγχελυς. τῶν θαλασσίων ἐγχέλεων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις. Δωρίων δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων μνημονεύων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς κωπαΐδος, τὰς κωπαΐδας ἐπαινεῖ. γίνονται δ᾽ αὗται ὑπερμεγέθεις.

μεγέθεσι. φησὶ γοῦν Ἀγαθαρχίδης ἐν ἕκτῃ Εὐρωπιακῶν, τὰς ὑπερφυεῖς τῶν Κωπαΐδων ἐγχέλεων, ἱερείων τρόπον στεφανοῦντας καὶ κατευχομένους, οὐλάς τε ἐπιβάλλοντας θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς Βοιωτούς, καὶ πρὸς τὸν ξένον τὸν διαποροῦντα τὸ τοῦ ἔθους παράδοξον καὶ πυνθανόμενον, ἓν μόνον εἰδέναι φῆσαι τὸν Βοιωτόν, φάσκειν τε ὅτι δεῖ τηρεῖν τὰ προγονικὰ νόμιμα, καὶ ὅτι μὴ καθήκει τοῖς ἄλλοις ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίζεσθαι. οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ ἱερείων τρόπον ἐγχέλεις θύονται, ὁπότε καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τοὺς ἁλιέας λέγει θυσίαν ἐπιτελοῦντας τῷ Ποσειδῶνι, ὑπὸ τὴν τῶν θύννων ὥραν, ὅταν εὐαγρήσωσι, θύειν τῷ θεῷ τὸν ἁλόντα θύννον, καὶ τὴν θυσίαν ταύτην καλεῖσθαι θυνναῖον. καὶ τάριχοι δὲ παρὰ Φασηλίταις ἀποθύονται. Ἡρόπυθος γοῦν ἐν ὅροις Κολοφωνίων περὶ τῆς κτίσεως ἱστορῶν τῆς Φασηλίδος, φησὶν ὅτι Λάκιος ὁ τὴν ἀποικίαν στείλας μισθὸν ἔδωκε τοῦ τόπου Κυλάβρᾳ ποιμένι νέμοντι πρόβατα, ταρίχους, ἐκείνου τοῦτο αἰτήσαντος. προθέντος γὰρ αὐτῷ τοῦ Λακίου λαβεῖν τοῦ χωρίου ἢ ἄλφιτα ἢ ἄλιτα ἢ ταρίχους, εἵλετο ὁ Κυλάβρας τοὺς ταρίχους. καὶ διὰ τοῦτο οἱ Φασηλῖται ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ Κυλάβρᾳ, ἔτι καὶ νῦν τάριχον θύουσι. Φιλοστέφανος δ᾽ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεων οὕτως γράφει. Λάκιον τὸν Ἀργεῖον τῶν σὺν Μόψῳ ἀφικομένων, ὅν τινες μὲν Λίνδιον εἶναι λέγουσιν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιφήμου τοῦ Γέλαν οἰκίσαντος εἰς τὴν Φασηλίδα ὑπὸ Μόψου μετ᾽ ἀνδρῶν πεμφθέντα κατά τινα λόγον Μαντοῦς τῆς Μόψου μητρός, ὅτε αἱ πρύμναι τῶν ἰδίων νεῶν συνέβαλον καὶ συνεθραύσθησαν περὶ Χελιδονίας τῶν μετὰ τοῦ Λακίου διὰ τὸ ὑστερεῖν αὐτῶν νυκτὸς προσβαλλόντων. ἀγοράσαι δ᾽ αὐτὸν τὴν γῆν λέγεται, οὗ ἡ πόλις νῦν ἐστί, καθὰ ἡ Μαντὼ προεῖπε παρὰ Κυλάβρα τινὸς δόντα τάριχον. τοῦτο γὰρ ἐλέσθαι λαβεῖν αὐτόν, ἀφ᾽ ὧν ἦγον, ὅθεν κατ᾽ ἐνιαυτὸν τοὺς Φασηλίτας τῷ Κυλάβρᾳ θύειν τάριχον τιμῶντας ὡς ἥρωα. περὶ δὲ τῶν ἐγχέλεων Ἱκέσιος φησὶν ἐν τοῖς περὶ ὕλης, ὡς αἱ ἐγχέλεις εὐχυλότεραι πάντων εἰσὶν ἰχθύων, καὶ ὅτι εὐστομαχίᾳ διαφέρουσι τῶν πλείστων. πλήσμιαι γάρ εἰσι, καὶ πολύτροφοι. ἐν δὲ τοῖς ταρίχεσι τὰς Μακεδονικὰς ἐγχέλεις κατατάττει. Ἀριστοτέλης δὲ χαίρειν φησὶ τὰς ἐγχέλεις, καθαρωτάτῳ ὕδατι, ὅθεν τοὺς ἐγχελυοτρόφους καθαρὸν αὐταῖς ἐπιχεῖν. πνίγεσθαι γὰρ ἐν τῷ θολερῷ. διὸ καὶ οἱ θηρεύοντες θολοῦσι τὸ ὕδωρ, ἵνα ἀποπνίγωνται. λεπτὰ γὰρ ἔχουσι τὰ βράγχια, καὶ αὐτίκα ὑπὸ τοῦ θολοῦ τοὺς πόρους ἐπιπωματίζονται. ὅθεν κἂν τοῖς χειμῶσιν ὑπὸ τῶν πνευμάτων ταραττομένου τοῦ ὕδατος ἀποπνίγονται. ὀχεύονται δὲ συμπλεκόμεναι, κᾆτ᾽ ἀφιᾶσι γλοιῶδές τι ἐξ αὐτῶν, ὃ γενόμενον ἐν τῇ ἰλύϊ ζωογονεῖται. λέγουσι δὲ οἱ ἐγχελυοτρόφοι, καὶ ὡς νυκτὸς νέμονται. ἡμέρας δὲ ἐν τῇ ἰλύϊ ἀκινητίζουσι † σήψεως γενομένης, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων τῆς γῆς ἐντέρων λέγεται. διὸ καὶ Ὅμηρον τῆς τῶν ἰχθύων φύσεως χωρίζοντα τάδε εἰπεῖν, Τείροντ᾽ ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες οἱ κατὰ δίνας. Ἐπικόρεος δέ τις εἰκαδιστὴς τῶν συνδειπνούντων ἡμῖν ἐγχέλυος παρατεθείσης, πάρεστιν ἔφη τῶν δείπνων Ἑλένη, ἐγὼ οὖν Πάρις ἔσομαι, καὶ χεῖρας μήπω τινὸς ἐκτετακότος ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπιβαλὼν ἐψίλωσε τὸ πλευρὸν ἀγαγὼν εἰς ἄκανθαν. ὁ δ᾽ αὐτὸς οὗτος πλακοῦντός ποτε θερμοῦ παρατεθέντος, καὶ πάντων ἀπεχομένων ἐπιφωνήσας. Τοῦ δ᾽ ἐγὼ αἴτιός εἰμι, καὶ ἐπεὶ χεῖρας ἔοικε προπετῶς ἐπιβαλὼν καὶ καταπιὼν φλεγόμενος ἐξεφέρετο. καὶ ὁ Κύνουλκος ἔφη, ἀποφέρεται ἐκ τῆς βρογχοπαρατάξεως ὁ λάρος. καὶ περὶ τῆς ἐγχέλυος δὲ Ἀρχέστρατος οὕτως ἱστορεῖ,

Ἔγχελυν αἰνῶ μὲν πᾶσαν, πολὺ δ᾽ ἐστὶ κρατίστη Ῥηγίου ἀντιπέρας πορθμοῦ ληφθεῖσα θαλάσσης. Ἔνθα σὺ τῶν ἄλλων πάντων μέστην ἐθνητῶν Βρῶμα τιθεὶς τοιόνδε διὰ στόματος πλεονεκτεῖς. Οὐ μὴν ἀλλὰ κλέος γ᾽ ἀρετῆς μέγα κάρτα φέρουσι. Κωπαῖαι καὶ Στρυμόνιαι. μεγάλαι τε γάρ εἰσι, καὶ τὸ πάχος θαυμασταί. ὅμως δ᾽ οἶμαι βασιλεύει Πάντων τῶν περὶ δαῖτα, καὶ ἡδονῆς ἡγεμονεύει Ἔγχελυς ἡ φύσει ἐστὶν ἀπύρηνος μόνος ἰχθύς.

Ὁμήρου δὲ εἰπόντος, τείροντ᾽ ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες. ἀκολούθως ἐποίησε καὶ Ἀρχίλοχος, πολλὰς δὲ τυφλὰς ἐγχέλυας ἐδέξω. Οἱ δ᾽ Ἀττικοὶ καθώς Τρύφων φησὶ τὰς ἑνικὰς χρήσεις ἐπιστάμενοι, διὰ τοῦ υ τὰς πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ἀκολούθως ἐπιφέρουσιν. ὁ γοῦν Ἀριστοφάνης ἐν μὲν Ἀχαρνεῦσι, Σκέψασθε φησὶ παῖδες τὴν κρατίστην ἔγχελυν. καὶ ἐν Λημνίαις, ἔγχελυν Βοιωτίαν. τὴν δ᾽ εὐθεῖαν ἐν Δαιταλεῦσι, καὶ λεῖος ὥσπερ ἔγχελυς. καὶ Κρατῖνος ἐν Πλούτοις, Θύννος, ὀρφώς, γλαῦκος, ἔγχελυς, κύων. τὰς μέντοι πληθυντικὰς οὐκ ἔτι ὁμοίως τῷ ποιητῇ. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, ὥσπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. καὶ Δευτέραις Νεφέλαις, τὰς εἰκοῦς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι. ἐν Σφηξὶ δὲ ἡ δοτική, οὐ χαίρω δὲ βατίσιν, οὐδ᾽ ἐγχέλεσιν. Στράττις δ᾽ ἐν Ποταμοῖς ἔφη ἐγχέλεων ἀνεψιός. Σιμωνίδης δ᾽ ἐν ἰάμβοις, ὥσπερ ἔγχελυς κατὰ γλοιοῦ, καὶ τὴν αἰτιατικήν. Ἐρωδιὸς γὰρ ἔγχελυν Μαιανδρίην τετρορχον εὑρὼν ἐσθίοντ᾽ ἀφείλετο. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν τοῖς περὶ ζώων, διὰ τοῦ ι ἐγχέλις εἴρηκεν. ὅταν δ᾽ Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι λέγῃ. ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας. ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν. ἐὰν δ᾽ ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν, Αἱροῦσι, καὶ σὺ λαμβάνεις ἢν τὴν πόλιν ταράττῃς. σαφῶς δηλοῖ ὅτι ἡ ἔγχελυς ἐκ τῆς ἰλύος λαμβάνεται ὅθεν καὶ τοὔνομα εἰς

Ἐγχέλεις.

lib. 8.

Ἐγχ. μα εἰς νῦ ἐπορατώθη. καὶ ὁ ποιητὴς οὖν θέλων δηλῶσαι τὸ εἰς βάθος τοῦ ποταμοῦ καιόμενον οὕτως ἔφη, τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες. ἰδιαίτερον δὲ καὶ κατ' ἐξαίρετον ἐγχέλυες, ἵνα καὶ τὸ βάθος τοῦ καιομένου ὕδατος δηλώσῃ. Ἀντιφάνης δ' ἐν Λύκωνι κωμῳδῶν τοὺς Αἰγυπτίους φησίν,

Καὶ τἆλλα δεινοὺς φασὶ τοὺς Αἰγυπτίους Εἶναι, τὸ νομίσαι τ' ἰσόθεον τὴν ἔγχελυν. Πολὺ τῶν θεῶν γάρ ἐστι τιμιωτέρα, Τῶν μὲν γὰρ εὐξαμένοισιν ἔσθ' ἡμῖν τυχεῖν, Τούτων δὲ δραχμὰς οὐ λάχιστον δώδεκα Ἢ πλεῖον ἀναλώσασιν ὀσφρέσθαι μόνον. Οὕτω 'στὶ ἅγιον παντελῶς τὸ θηρίον.

Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Πόλεσι πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους ἀποτεινόμενος τὸν λόγον φησίν, Οὐκ ἂν δυναίμην συμμαχεῖν ὑμῖν ἐγώ, Οὔθ' οἱ τρόποι γὰρ ὁμονοοῦσ', οὔθ' οἱ νόμοι Ἡμῶν. ἀπ' ἀλλήλων δὲ διέχουσιν πολύ, Βοῦν προσκυνεῖς. ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς Τὴν ἔγχελυν μέγιστον ἡγῇ δαίμονα. Ἡμεῖς δὲ τῶν ὄψων μέγιστον παραπολύ, Οὐκ ἐσθίεις ὕεια. ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι Μάλιστα τούτοις. κύνα σέβεις, τύπτω δ' ἐγώ, Τοὔψον κατεσθίουσαν ἡνίκ' ἂν λάβω. Τοὺς ἱερέας ἐνθάδε μὲν ὁλοκλήρους νόμος Εἶναι. παρ' ὑμῖν δ' ὡς ἔοικεν ἀπηργμένους, Σὺ μὲν τὸν αἴλουρον κακὸν ἔχοντ' ἢν ἴδῃς Κλάεις, ἐγὼ δ' ἥδιστ' ἀποκτείνας δέρω. Δύναται παρ' ὑμῖν μυγαλῆ, παρ' ἐμοὶ δέ γ' οὔ.

Τιμοκλῆς δ' ἐν Αἰγυπτίοις, Πῶς ἂν μὲν οὖν σώσειεν ἶβις ἢ κύων. Ὅπου γὰρ εἰς θεοὺς τοὺς ὁμολογουμένους Θεοὺς ἀσεβοῦντες οὐ διδόασιν εὐθέως, Δίκην τίν' αἰλούρου βωμὸς ἐπιτρίψειεν ἄν.

Ὅτι δ' ἤσθιον τὰς ἐγχέλεις καὶ μετὰ τεύτλων ἐντυλίξαντες, πολὺ μέν ἐστι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς. καὶ Εὔβουλος δέ φησιν ἐν Ἠχοῖ, Νύμφα ἀπειρόγαμος τεύτλῳ περὶ σῶμα καλυπτὰ Λευκόχρως πάρεστιν ἔγχελυς, ὦ μεγά μοι μέγα σοὶ φῶς ἐναργές, καὶ ἐν Ἴωνι, Καὶ μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλουτ' ἐπὶ στέλεχ' ὑπογάστρι' ὀπτῶν αὖτε λιμνοσώματοι Βοιώτιαι παρῆσαν ἐγχέλεις θεαὶ τεῦτλ' ἀμπεχόμεναι. καὶ ἐν Μηδείᾳ, Παρθένου Βοιωτίας Κωπαΐδος. ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάν. ὅτι δὲ καὶ αἱ Στρυμόνιαι ἐγχέλεις διὰ ὀνόματός εἰσι, φησὶν ἐν Θαμύρᾳ Ἀντιφάνης. Καὶ σύ γ' ἐπώνυμός τις ἐν φήμαις βροτῶν Θρῄκης κατάρδων ποταμὸς ὠνομασμένος, Στρυμὼν μεγίστας ἐγχέλεις κεκτημένος. καὶ περὶ τὸν Εὐκλέα δὲ ποταμόν, οὗ μνημονεύει Ἀντίμαχος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις Δέλτοις οὕτως, Ἐλθὼν Εὐκλέια πηγὰς ἐπὶ δινήεντος. Δημήτριος δ' ὁ Σκήψιος

Ἔλοψ. ἐν ἑκκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου, ἐγχέλεις φησὶ διαφόρους γίνεσθαι. Ἔλοψ. Προείρηται μέν τινα περὶ αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἀρχέστρατός φησι τάδε περὶ αὐτοῦ, Τὸν δ' ἔλοπ' ἔσθιε μάλιστα Συρακούσαις ἐνὶ κλειναῖς, Τόν γε κρατιστεύονθ'. οὗτος γὰρ ἂν ἐστὶν ἐκεῖθεν Τὴν ἀρχὴν γεγονώς, κἂν ἢ περὶ νήσους, Ἢ περὶ τὴν ἄλλην που ἀλῶ γῆν, ἢ περὶ Κρήτην Λεπτός καὶ στριφνὸς καὶ κυματόπληξ

Ἐρυθρῖνοι. ἀφικνεῖται. Ἐρυθρῖνος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων, καὶ Σπεύσιππος παραπλήσια φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κυρηναῖοι

Ἐγκρασίχολοι. δὲ λύκον τὸν ἐρυθρῖνον καλοῦσι, ὡς Κλείταρχος φησὶν ἐν Γλώσσαις. Ἐγκρασίχολοι. καὶ τούτων μέμνηται Ἀριστοτέλης ὡς μικρῶν ἰχθυδίων, ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τῶν ἐγκρασιχόλων ἐν τοῖς ἑψητοῖς μέμνηται, εἰπὼν οὕτως. ἑψητὸς εἶναι μὲν δεῖ ἐγκρασιχόλους, ἢ ἴωπας,

Ἑψητός. ἢ ἀθερίνας, ἢ κωβιούς, ἢ τριγλίδας μικράς, σηπίδιά τε, καὶ τευθίδια, καὶ καρκίνια. Ἑψητός. ἐστὶ τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ, οὐχ ἑψητῶν λοπάς ἐστιν. Ἄρχιππος Ἰχθύσιν καὶ τὴν μὲν ἀφύην καταπέπωκεν ἑψητοῖς ἐντυχών. Εὔπολις Αἰξίν, ὦ χάριτες αἴσι μέλλουσιν ἑψηθεῖ. Εὔβουλος ἐν Προσουσίᾳ, ἢ Κύκνῳ, Ἀγαπῶν τι κἂν ἑψητὸν ἐν τεύτλοις ἕνα, Διὰ δωδεκάτης ἑψόμενον ἡμέρας Ἥδη. Ἄλεξις ἐν Ἀπεγλαυκωμένῳ, καὶ γὰρ ἑψητῶν τινες παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλειοί πως. τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα. καὶ πάλιν, τῶν οὖν κορακίνων πεῖραν οὐχὶ λαμβάνεις, οὐδὲ τριχίδων, οὐδ' οἷον ἑψητῶν τινων. πληθυντικῶς δὲ λέγουσιν ἑψητοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἀριστοφάνης Δράμασιν ἢ Νιόβῃ, οὐδὲν μὰ Δί' ἐρῶ λοπάδος ἑψητῶν. Μένανδρος Πωλουμένοις, τὸ παιδίον δ' εἰσῆλθεν ἑψητοὺς φέρον. ἑνικῶς δὲ Νικόστρατος ἐν Ἡσιόδῳ, βεμβράδ' ἀφύην ἑψητόν. Ποσείδιππος Ἀποκλειομένῃ, ἑψητὸν ἀγοράζειν τινά. ἐν δὲ τῇ ἐμῇ Ναυκράτει ἑψητοὺς καλοῦσιν ἰχθύδια ἀπολειπόμενα ἐν ταῖς διώρυξιν, ὅταν ὁ Νεῖλος ἀποπαύηται τῆς πληρώσεως.

Ἥπατοι. Ἥπατος, ἢ λεβίας. Διοκλῆς τοῦτον φησὶ τῶν πετραίων εἶναι. Σπεύσιππος δ' ὅμοιον φάγρῳ τὸν

Λεβίας. ἥπατον. ἔστι δὲ μονήρης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. σαρκοφάγος τε καὶ καρχαρόδους, τὴν χροιὰν μὲν μέλας, ὀφθαλμοὺς δὲ μείζονας ἢ καθ' αὑτὸν ἔχων, καρδίαν τρίγωνον, λευκήν. Ἀρχέστρατος δ' ὁ τῶν δεί-

Ἠλακατῆνες. πνων λοχαγός, φησὶν καὶ λεβίαν λαβεῖν ὅχετον ἥπατον ἐν περικλύστῳ, Δήλῳ καὶ Τήνῳ. Ἠλακατῆνες. Μνησίμαχος Ἱπποτρόφῳ, σκόμβρος, θύννος, κωβιός, ἠλακατῆνες. εἰσὶ δὲ κητώδεις ἐπιτήδειοι εἰς ταριχείαν. Μένανδρος Κόλαξι φησί. κωβιός, ἠλακατῆνες καὶ κυνὸς οὐραῖον. Μνασέας δὲ ὁ Πατρεὺς φησίν, ἰχθύος δὲ γίνεται καὶ Ἡσυχίας τῆς ἀδελφῆς γαλήνη, καὶ μύραινα, καὶ ἠλακατῆ-

Θύννοι. νες. Θύννος. τοῦτον φησὶν Ἀριστοτέλης εἰσπλεῖν εἰς τὸν πόντον ἐχόμενον τῆς γῆς ἐπὶ δεξιά, ἐκπλεῖν δ' ἐπ' ἀριστερά. τῷ γὰρ δεξιῷ ὀφθαλμῷ ὀξύτερον βλέπειν, τῷ δὲ εὐωνύμῳ ἀμβλυωπεῖν.

ἔχει δὲ

ἔχει δὲ ὑπὸ τὰ πτερύγια τὸν λεγόμενον οἶστρον. χαίρει δὲ ἀλέᾳ. διὸ καὶ πρὸς τὴν ἄμμον πρόσεισι. γίνεται δὲ ἐδώδιμος, ὅταν τοῦ οἴστρου παύσηται. σμίγεται δὲ μετὰ τὴν φωλείαν, ὥς φασι Θεόφραστος. καὶ ἕως μὲν ἂν ἔχῃ μικρὰ τὰ κυήματα, δυσάλωτος. ὅταν δὲ μείζω γένηται, διὰ τὸν οἶστρον ἁλίσκεται. φωλεύει δὲ ὁ θύννος καί τοι πολυκύμων ὤν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀμφὶ δὲ τὴν ἱερὰν τὲ καὶ εὐρύχορον Σάμον ὄψει Θύννον ἁλισκόμενον σπουδῇ μέγαν, ὃν καλέουσιν Ὄρκυνον. ἄλλοι δ' αὖ κῆτος. τούτου δὲ θεοῖς χρὴ Ὀψωνεῖν, ἃ πρέπει ταχέως καὶ μὴ τορεῖ τιμῆς. Ἔστι δὲ γενναῖος Βυζαντίῳ ἔν τε Καρύστῳ Ἔν Σικελῶν τε κλυτῇ νήσῳ. Κέφαλοι † δὲ τ' ἀμείνους Πολλῷ τῶνδε τρέφει θύννους καὶ Τυνδαρὶς ἀκτή. Ἂν δέ ποτ' Ἰταλίας ἱερᾶς Ἱππώνιον ἔλθῃς, † Ἕρπε τὸν εἰς ὕδατος στεφάνους, πολὺ δὴ πολὺ πάντων Ἐνταῦτ' εἰσὶν ἄριστοι, ἔχουσι δὲ τέρματα νίκης. Οἱ δ' ἐπὶ τῶνδε τόπων πεπλανημένοι εἰσὶν ἐκεῖθεν, Πολλὰ περάσαντες πελάγη, βρυχίου διὰ πόντου. Ὅτ' αὐτοὺς ἡμεῖς θηρεύομεν ὄντας ἄωρους. ὠνομάσθη δὲ θύννος ἀπὸ τοῦ θύειν τε καὶ ὁρμᾶν. ὁρμητικὸς γὰρ ὁ ἰχθῦς, διὰ τὸ ἔχειν κατά τινα ὥραν οἶστρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὑφ' οὗ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης αὐτὸν ἐξελαύνεσθαι γράφων οὕτως. οἱ δὲ θύννοι καὶ οἱ ξιφίαι οἰστρῶσι περὶ κυνὸς ἐπιτολήν, ἔχουσι γὰρ ἀμφότεροι τηνικαῦτα παρὰ τὰ πτερύγια, οἷον σκωλήκιον, τὸ καλούμενον οἶστρον ὅμοιον μὲν σκορπίῳ, μέγεθος δὲ ἡλίκον ἀράχνης. τοῦτο δὲ ποιεῖ αὐτοὺς ἐξάλλεσθαι, οὐκ ἔλαττον τοῦ δελφῖνος καὶ τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσι. καὶ Θεοδωρίδας δέ φησι, θύννοι τε δὴ οἰστρήσοντι γαδείρων δρόμον. Πολύβιος δ' ὁ μεγαλοπολίτης ἐν τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τῆς ἐν Ἰβηρίᾳ Λυσιτανίας χώρας διαλεγόμενος φησίν, ὅτι βάλανοί εἰσι κατὰ βάθος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυτευμέναι ὧν τὸν καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. διόπερ οὐκ ἂν ἁμάρτοι τίς λέγων ὗς εἶναι θαλαττίους τοὺς θύννους. εἰσὶ γὰρ οἱ θύννοι οἷον ὕες ἀπὸ τῶν βαλάνων αὐξανόμενοι. ἐπαινεῖται δὲ τοῦ ἰχθύος τούτου τὰ ὑπογάστρια, ὡς καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Ἴωνι, Μετὰ ταῦτα θύννων μεγαλόπλουτ' ἐπεισέπλει Ὑπογάστρι' ὀπτῶν. Ἀριστοφάνης λημνίαις, οὐκ ἔγχελυν Βοιωτίαν, οὐ γλαῦκον οὐχὶ θύννου ὑπογάστριον. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον θύννου τε καὶ ἀκροκώλιον δραχμῆς ὕειον. ἐν δὲ Μακεδόσιν, ὑπογάστρια θ' ἥδεα θύννων. Ἔριφος Μελιβοίᾳ, ταῦτα γὰρ οἱ πένητες οὐκ ἔχοντες ἀγοράσαι ὑπογάστριον θύννακος, οὐδὲ κρανίον λάβρακος, οὐδὲ γόγγρου, οὐδὲ σηπίας. Ἃς οὐδὲ μακαρίους ὑπερορᾶν οἶμαι θεούς. Ὅταν δὲ καὶ Θεόπομπος ἐν Καλλαίσχρῳ λέγῃ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογάστριον ὦ δάματερ. παρατηρητέον ὅτι ἐπὶ ἰχθύων ὑπογάστριον λέγουσι, σπανίως δὲ ἐπὶ χοίρων καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἄδηλον δὲ ἐπὶ τίνων ἔταξε τὸ ὑπογάστριον Ἀντιφάνης ἐν τῷ ποντικῷ, ὅταν λέγῃ ὅς τις ὀψώνηκ' ἴσως † τούτους μεγαλείως ταῖς κάκιστ' ἀπολουμέναις, Ὑπογάστρι' ἐλθὼν ὅσα Ποσειδῶν ἀπολέσαι, Τάττειν τε γυναικῶν παρασκευάζεται Πλευρὰν μετ' αὐτῶν. Ἄλεξις δὲ ἐν ὀσσοῖς ὑφαίνοντι, καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ θύννου ἐπαινῶν φησίν, Καὶ τοὺς ἁλιέας εἰς τὸ βάθρον ἐμβαλῶ, Ἀπελευθέρων ὀψάρια θηρεύουσί μοι, Τριχίδια καὶ σηπίδια καὶ φευκτούς τινάς. Οὗτος πρότερον κεφαλὴν εἰ λάβοι θύννου Ἐνόμιζον ἐγχέλεια καὶ θύννους ἔχειν. Ἐπῄνεσαν δὲ τῶν θύννων καὶ τὰς κλεῖδας καλουμένας, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν πελαργοῖς, Καὶ μὴν διέφθαρταί γε τ' οὔψον παντελῶς.

Κλεῖδες μὲν ὀπταὶ δύο παρεσκευασμέναι, Αἷς τὰς θύρας κλείουσι. θύννου μὲν οὖν Σεμνὸν τὸ βρῶμα καὶ τρίτη λακωνική. Ἀντίγονος δ' ὁ καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τῷ Ποσειδῶνι φησὶ θύννον θύεσθαι, καθάπερ προείπαμεν. Ἡρακλέων δ' ὁ ἐφέσιος τὸν ὄρκυνον φησὶ λέγειν τοὺς Ἀττικούς. Σώστρατος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, τὴν πηλαμίδα θυννίδα καλεῖσθαι λέγει. νομίζω δὲ γινομένην θύννον, ἔτι δὲ μείζονα ὄρκυνον. ὑπερβαλλόντως δὲ αὐξανόμενον γίνεσθαι κῆτος. μνημονεύει δὲ τοῦ θύννου καὶ Αἰσχύλος λέγων. σφύρας δέχεσθαι κἀπιχαλκεύειν λέγω, Μύδρους ὃς ἀστενακτὶ θύννος ὡς ἠνείχετο ἄναυδος. καὶ ἀλλαχοῦ οὗτος, καὶ ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην. ὡς τοῦ θύννου τῷ σκαιῷ ὀφθαλμῷ οὐ βλέποντος, ὡς Ἀριστοτέλης εἴρηκεν † ἁλιεῦσι καὶ θάλασσα καὶ βορβορώδης ἣ τρέφει θύννον μέγαν. καὶ παρὰ Σώφρονι ὁ θυννοθήρας ἐστίν. οὓς ἔνιοι θύννους καλοῦσιν, Ἀθηναῖοι δὲ θυννίδας.

Θυννίς. τοῦ ἄρρενος ταύτην φησὶ διαφέρειν ὁ Ἀριστοτέλης, τῷ ἔχειν ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον ὃ καλεῖσθαι ἀφαρέα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζώων δηλώσας αὐτὴν τοῦ θύννου, φησὶν τοῦ θέρους τίκτει περὶ τὸν ἑκατομβαιῶνα θυλακοειδὲς ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται μικρὰ ᾠά. καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων διίστασιν αὐτὰς τῶν θύννων, καὶ Ἐπίχαρμος ἐν μούσαις. Κρατῖνος δ' ἐν πλούτοις φησίν, ἐγὼ γὰρ εἰμὶ θυννὶς ἢ μελάνδρυς ἢ καὶ θύννος ὀρφὼς γλαῦκος ἔγχελυς κύων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἀγελαῖον καὶ ἐκτοπιστικὸν εἶναι τὴν θυννίδα. Ἀρχέστρατος δ' ὁ Ἰσμηνιξ φησίν, Καὶ θύννης οὐραῖον ἔχειν, τὴν θυννίδα φωνῶ Τὴν μεγάλην, ἧς μητρόπολις Βυζάντιον ἐστίν. Εἶτα τεμὼν αὐτὴν ὀρθῶς ὄπτησον ἅπασαν, Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας, καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας, Θερμάτ' ἔχειν τεμάχη βάπτων δριμεῖαν ἐς ἅλμην, Κἂν ξηρὰ ἐθέλεις ἐσθίειν γενναῖα τέλονται, Ἀθανάτοισι θεοῖσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοῖα. Ἂν δ' ὄξει ῥάνας παραπῇς ἀπόλωλεν ἐκείνη.

Marginal notes: lib. 8. — Θυννίς. lib. 5.

Καὶ Ἀντιφάνης δ' ἐν Παιδεραστῇ περί τε βελτίστης μισαίου θυννάδος βυζαντίας. τέμαχος ἐν τεύτλοις λακιστοῖς κρύπτεται στιγάσμασι. περὶ θυννίδος τὸ οὐραῖον ἐπαινεῖ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Λυκίδι οὕτως, ὁ μὲν ἀγρῷ τρεφόμενος, Θαλάττιον μὲν οὗτος οὐδὲν ἐσθίει, Πλὴν τῶν περὶ γῆν γογγρόν τιν' ἢ νάρκην τινά, Ἢ θύννης τὰ πρὸς τῇ ποίᾳ τὰ κάτωθεν λέγω, Τούτους φάγοις ἄν. τοὺς γὰρ ἄλλους νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τὸ δ' ἵνα ἐσθίῃς Τουτὶ κακὸν ὅτα † πλοῖα κωπαΐδας λέγεις, Ἀγρίως γε. παρὰ λίμνην γὰρ γεωργῶν τυγχάνω, Τὰ δ' ἐγχέλια γράφομαι λιποταξίου.

Κομιδῇ γὰρ οὐκ ἦν οὐδαμοῦ. τούτων τῶν ἰαμβείων ἔνια δεῖν εὑρεῖν καὶ ἐν Ἀκεστρίᾳ, καὶ ἐν Ἀγροίκῳ, ἢ Βουταλίωνι. Ἱππῶναξ δὲ, ὡς Λυσανίας ἐν τοῖς περὶ ἰαμβοποιῶν παρατίθεται, φησίν. ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν ἡσυχῇ τε καὶ ῥύδην, Θύνναν τε καὶ μυττωτὸν ἡμέρας πάσας, Δαινύμενος ὥσπερ Λαμψακηνὸς Εὐνοῦχος Κατέφαγε δὴ τὸν σκληρὸν, ὥς τε χρὴ σκάπτειν Πέτρας τ' ὀρείας σῦκα μέτρια τρώγων, Καὶ κρίθινον κόλλικα δούλιον χόρτον. Μνημονεύει δὲ τῶν θυννίδων καὶ Στράττις ἐν Καλλιππίδῃ.

Ἵππουροι. Ἵππουροι. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων τοὺς ἱππούρους φησὶν ᾠὰ τίκτειν, καὶ ταῦτα ἐξ ἐλαχίστων μέγιστα γίνεσθαι, ὡς καὶ τὰ περὶ μυραίνης. τίκτειν δ' ἔαρος. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων κορύφαιναν καλεῖσθαι φησὶ τὸν ἵππουρον. Ἱκέσιος δὲ ἱππουρεῖς αὐτοὺς προσαγορεύει. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, κ' ὀξύρυγχοι ῥαφίδες ἵππουροί τε καὶ χρυσόφρυες. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ τὴν φύσιν τοῦ ἰχθύος διηγούμενος, συνεχῶς φησὶν αὐτὸν ἐξάλλεσθαι, διὸ καὶ ἀρνευτὴν ὀνομάζεσθαι. λέγει δὲ οὕτω περὶ αὐτοῦ, Ἠὲ μέγαν σκώδοντα ἢ ἀρνευτὴν, ἵππουρον, Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἵππουρος δὲ Καρύστιος ἐστὶν ἄριστος, Ἄλλως τ' εὔοψον σφόδρα χωρίον ἐστὶ Καρυστός.

Ἵπποι. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικοῖς, κορύφαιναν αὐτόν φησιν ὀνομάζεσθαι. Ἵππος. Μήποτε τούτους ἱππίδια καλεῖ Ἐπίχαρμος, ὅταν λέγῃ. κοράκινον δὲ κορακοειδές. πίονα δ' ἱππίδια λεῖα ψύχη, παλευκρίδες. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σκάρον ἢ κῶθον προτίλην ἢ αὐαδίαν λείην. Χαύνους τιλαύας ἐγχέλιάς τε καὶ ἐντήχιλην πίτυωον, Ἢ μύας ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορύδηλιν. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀντιφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν τῇ Θηβαΐδι λέγων οὕτως, ἢ ὄκκιν ἢ ἵππον ἢ ὃν κίχλην καλέουσιν.

Ἰουλίδες. Ἰουλίδες. περὶ τούτων Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησὶν, ἰουλίδας ἕψειν μὲν ἐν ἅλμῃ, ὀπτᾶν δὲ ἐπὶ τηγάνου. Νουμήνιος δὲ, Κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο τόκιν καὶ ἰουλίδα μάργον Πολλὸν ἀποτρωπῶν καὶ ἰοβόρον σκολόπενδρον. Ἰούλους δ' αὐτὸς ὀνομάζει τὰ ἔντερα τῆς γῆς, διὰ τούτων.

Καὶ δὴ σύ γε μνήσαιο δελέατος ὅττι παρ' ἄκρας Δῖνας αἰγιαλοῖο γεώλοφα σοὶ μὲν ἴουλοι Κέκλῃνται μέλανοι γαιηφάγοι ἔντερα γαίης. Ἠὲ καὶ ἑρπηλὰς δολιχόποδας ὁππότε πέτραι Ἀμμώδεις κλύζονται ἐπ' ἄκρῃ κύμασιν ἀγνῇ, Ἔνθεν ὀρύξασθαι θέμεναί τ' εἰς ἄγγος ἀολλεῖς. Κίχλαι, Κίχλαι, Κόσσυφοι. καὶ Κόσσυφοι. διὰ τοῦ ῑ Ἀττικοὶ κίχλην λέγουσι. καὶ ὁ λόγος οὕτως ἔχει. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκὰ, πρὸ τοῦ λ ἕτερον λ ἔχει, σκύλλα, σκίλλα, κόλλα, βδέλλα, ἅμιλλα, ἄμαλλα. τὰ δὲ εἰς λη, οὐκ ἔτι. ὁμίχλη, φύτλη, γενέθλη, αἴγλη, τρώγλη. ὁμοίως οὖν καὶ τρίγλη. Κρατῖνος, τρίγλη δ' εἰ μὲν ἐδηδόκοι ἢ τένθου τινὸς ἀνδρός. Διοκλῆς δ' ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν. οἱ δὲ πετραῖοι φησὶ καλούμενοι, μαλακόσαρκοι, κόσσυφοι, κίχλαι, πέρκαι, κωβιοί, φυκίδες, ἀλφηστικός. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ,

Γλαύκου ἢ ὀρφῶ ἔναλον γένος, ἠὲ μελάγχρων, Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιειδέας. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, Βαμβραδόνες τε κίχλαι τε καὶ λογοί, δράκοντές τ' ἄλκιμοι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν, καὶ τὰ μὲν μελανόστικτα, ὥσπερ κίχλη. Παγκράτης δὲ ὁ Ἀρκὰς ἐν ἔργοις θαλαττίοις, τὴν κίχλην πολλοῖς ὀνόμασι φησὶ καλεῖσθαι. Οἷς ἤδη κίχλην οἰνάδα τὴν καλαμῆες σαυρὸν κικλήσκουσι, καὶ αἰολίην † ὀρφισκοπιώτατον κεφαλήν. Νίκανδρος δ' ἐν τετάρτῳ ἑταιροιουμένων, φησὶν, ἢ σκάρον ἢ κίχλην πολυώνυμον.

Κάπροι. Κρέμυς. Κάπρος, καὶ Κρέμυς. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων φησὶ τὰ δὲ ἀνόδοντα καὶ λεῖα ὡς ῥαφίς, καὶ τὰ μὲν λιθοκέφαλα ὡς κρέμυς, τὰ δὲ σκληρότατα, τραχύδερμα ὡς κάπρος. καὶ τὰ μὲν διράβδα, ὥσπερ συαγρῖνος. τὰ δὲ πολύρραβδα καὶ ἐρυθρόγραμμα, ὡς σάλπη. τοῦ δὲ κάπρου μνημονεύει καὶ Δωρίων καὶ Ἐπαίνετος. Ἀρχέστρατος δέ φησιν,

Αὐτὰρ ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλθὼν εὐδαίμονα χώραν, Τὸν κάπρον γ' ἂν ἴδῃς ὠνοῦ, καὶ μὴ καταλείπε, Κἂν ἰσόχρυσος ἔῃ, μή σοι νέμεσις καταπνεύσῃ Δεινὴ ἀπ' ἀθανάτων. τὸ γὰρ ἐστὶν νέκταρος ἄνθος. Τοῦτον δὴ θέμις ἐστὶ φαγεῖν θνητοῖσιν ἅπασιν, Οὐδ' ἐσιδεῖν ὅσοισιν, ὅσοι μὴ πλεκτὸν ὕφασμα, Σχοίνου ἐλειοτρόφου κοῖλον χέρεσσιν ἔχοντες Εἰώθασι δονεῖν ψήφους αἰῶνι λογισμῶν, Ἄρθρων μηλείων περὶ γῆν δωρήματα βάλλων.

Κίθαροι. Κίθαρος. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων ἢ περὶ ἰχθύων, ὁ κίθαρος φησὶ καρχαρόδους μονήρης φυκοφάγος, τὴν γλῶτταν ἀπολελυμένος, καρδίαν λευκὴν ἔχων καὶ πλατεῖαν. Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, κίθαρος γεγένησθαι κἀγοράζειν κίθαρος ὤν. ὡς ἀγαθόν γε ὁ κίθαρος, καὶ πρὸς Ἀπόλλωνος πάνυ ἐκεῖνο θράττει μ' ὅτι λέγουσιν, ὦ ἀγαθὴ ἔνεστιν ἐν κιθάρῳ τι κακόν. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, ἢ δὲ ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος ἐνῆς. ὅτι δὲ διὰ τὸ ὄνομα ἱερὸς εἶναι νενόμισται τοῦ Ἀπόλλωνος, εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος.

Καλλίας

Καλλίας δὲ ἢ Διοκλῆς, καὶ κύκλῳ ἢ κίθαρος ὀπτός, καὶ βάτις θύννου τὸ κεφάλαιον τοδί. ὁ δὲ Ἀρ-
χέστρατος ἐν τῇ Ἡδυπαθείᾳ, Κίθαρον δὲ κελεύω, Ἐὰν μὲν λευκὸς ἔῃ στερεός τε πεφύκῃ Ἕψειν εἰς
ἅλμην καθαρὰν καὶ ἀφύλλα καθέντα, Ἂν δ' ᾖ πυῤῥὸς ἰδεῖν, καὶ μὴ λίαν μέγας, ὀπτᾶν Ὀρθῇ κεν-
τήσαντα δέμας νεοθηγεῖ μαχαίρᾳ, Καὶ πολλῷ τυρῷ καὶ ἐλαίῳ τοῦτον ἄλειφε. Χαίρει γὰρ δαπα-
νῶντας ὁρῶν, ἔστιν δ' ἀκόλαστος. Κόρδυλος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν ἀμφίβιον εἶναι, καὶ τελευ- Κόρδυλοι.
τᾶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀναθέντα. Νουμήνιος δὲ ἐν ἁλιευτικῷ κόρυλον αὐτὸν καλεῖ. Τοῖσι κεν ἄρμε-
να πάντα, παροπλίσσαιο δὲ μῦρα, Κούρυλον ἢ πέρκην ἢ εἰναλίην ἐρπίλλαν. Μέμνηται δὲ καὶ
κορδυλίδος ἐν τούτοις, Ἢ μυὰς ἢ ἵππους ἠὲ γλαύκην κορύδυλιν. Κάμμαροι. Ἐπίχαρμος ἐν Κάμμαροι.
Ἥβας γάμῳ, ἔτι δ' ἐπὶ τούτοις βῶκες, σμαρίδες, ἀφύαι, κάμμαροι. καὶ Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις
μίμοις αὐτῶν μέμνηται. ἔστι δὲ καρίδων γένος, καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων οὕτως καλοῦνται. Καρχαρίαι. Καρχαρίαι.
Νουμήνιος ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησίν, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δ' ὄρφον ψαμαθίδα.
Σώφρων, θυννοθηρᾷ· ἡ γαστὴρ ὑμέων καρχαρίας ὁ κάτινος δῆθε. Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς
γλώσσαις τὸν καρχαρίαν καλεῖσθαι φησὶ καὶ λαμίαν καὶ σκύλλαν. Κεστρεύς. Ἱκέσιος φησί. τῶν Κεστρεῖς.
δὲ καλουμένων λευκίσκων πλείονα ἐστὶν εἴδη. λέγονται γὰρ οἱ μὲν κέφαλοι, οἱ δὲ κεστρεῖς, ἄλλοι δὲ
χελλῶνες, οἱ δὲ μύξινοι. ἄριστοι δ' εἰσὶν οἱ κέφαλοι καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν, καὶ πρὸς τὴν εὐχυλίαν. δεύ-
τεροι δ' εἰσὶ τούτων οἱ λεγόμενοι κεστρεῖς, ἥσσονες δ' οἱ μύξινοι. καταδεέστεροι δὲ πάντων οἱ χελλῶ-
νες, οἱ λεγόμενοι βάκχοι. εὔχυλοι δ' εἰσὶ σφόδρα καὶ οὐ πολύτροφοι καὶ εὔκριτοι. Δωρίων δ' ἐν τῷ
περὶ ἰχθύων τῶν κεστρέων τὸν μὲν θαλάττιον ἐκτίθεται, τὸν δὲ ποτάμιον οὐ δοκιμάζει. εἴδη δὲ τοῦ
θαλαττίου κέφαλον καὶ νῆστιν. τὸν δὲ περὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κεστρέως ἐχῖνον σφόνδυλον ὀνομάζει. δια-
φέρειν τέ φησι κεφάλου κεφαλῖνον, ὃν καὶ βλεψίαν καλεῖσθαι. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων
ἱστορίας. ἄρχονται δέ φησι κύειν τῶν κεστρέων οἱ μὲν † χελῶνες Ποσειδεῶνος μηνός, καὶ ὁ σάργος, † χάλκωνες.
καὶ ὁ μύξος καλούμενος, καὶ ὁ κέφαλος. κύουσι δὲ τριάκοντα ἡμέρας. ἔνιοι δὲ τῶν κεστρέων οὐ γί-
νονται ἐκ συνδυασμοῦ, ἀλλὰ φύονται ἐκ τῆς ἰλύος, καὶ τῆς ἄμμου. ἐν δὲ ἄλλοις φησὶν Ἀριστοτέλης,
ὁ κεστρεὺς καρχαρόδους ὢν οὐκ ἀλληλοφαγεῖ, ἅτε δὴ οὐδ' ὅλως σαρκοφαγῶν. ἔστι δὲ ὁ μέν τις κέ- lib. 8.
φαλος, ὁ δὲ χελλών, ὁ δὲ φεραῖος. καὶ ὁ μὲν χελλὼν πρὸς τῇ γῇ νέμεται, ὁ δὲ φεραῖος οὐ, καὶ τροφῇ χρῆ-
ται, ὁ μὲν † φεραῖος τῇ ἀπ' αὐτοῦ γινομένῃ μύξῃ, ὁ δὲ χελλὼν ἄμμῳ καὶ ἰλύϊ. λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὸ † πλεαίας.
γόνον τῶν κεστρέων οὐδὲν τῶν θηρίων κατεσθίει, ἐπεὶ οἱ κεστρεῖς οὐδὲ ἕνα τῶν ἰχθύων. Εὐθύδημος
δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, εἴδη κεστρέων εἶναι σφηνέα καὶ δακτυλέα. καὶ κεφάλους μὲν λέ-
γεσθαι, διὰ τὸ βαρυτέραν τὴν κεφαλὴν ἔχειν. σφηνέας δέ, ὅτι λαγαροί εἰσι τετράγωνοι. τὰ δὲ τῶν δι-
δακτυλαίων τὸ πλάτος ἔχει ἔλασσον τῶν δυεῖν δακτύλων. θαυμαστοὶ δ' εἰσὶ τῶν κεστρέων οἱ πε-
ρὶ Ἄβδηρα ἁλισκόμενοι, ὡς καὶ Ἀρχέστρατος εἴρηκε. δεύτεροι δὲ οἱ ἐκ Σινώπης. καλοῦνται δὲ οἱ κε-
στρεῖς ὑπό τινων πλωτοί, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ποταμῶν. καὶ Ἐπίχαρμος
δ' ἐν Μούσαις οὕτως αὐτοὺς ὀνομάζει, Αἰόλιαι πλωτοί κυνόγλωσσοί τε, ἐνῆν δὲ σκιαθίδες. Ἀριστοτέ-
λης δὲ ἐν τῷ περὶ ζώων ἠθῶν καὶ βίων φησὶν ὅτι ζῶσιν οἱ κεστρεῖς, κἂν ἀφαιρεθῶσι τὰς κέρκους. ἀπε- lib. 9.
σθίεται δὲ ὁ μὲν κεστρεὺς ὑπὸ λάβρακος. ὁ δὲ γόγγρος ὑπὸ μυραίνης. ἡ δὲ λεγομένη παροιμία, κε-
στρεὺς νηστεύει, ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων ἀκούεται. ἐπειδὴ οὐ σαρκοφαγεῖ ὁ κεστρεύς. Ἀναξίλας
ἐν Μονοτρόπῳ, Μάτωνα τὸν σοφιστὴν ἐπὶ γαστριμαργίᾳ διαβάλλων φησὶ τοῦ κεστρέως κατεδήδοκε
τὸ κρανίον ἀναρπάσας Μάτων, ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι. ὁ δὲ καλὸς Ἀρχέστρατος φησίν, Κεστρέα δ' Αἰ-
γίνης ἐξ ἀμφιρύτης ἀγόραζε Ἄνδρασι τ' ἀστείοισιν ὁμιλήσεις. Διοκλῆς θαλάττῃ, ἅλλεται δ' ὑφ'
ἡδονῆς κεστρεύς. ὅτι δὲ εἶδος κεστρέων οἱ νήστεις, Ἄρχιππος Ἡρακλεῖ γαμοῦντι φησί. νήστεις κεστρέας,
κεφάλους. Ἀντιφάνης Λάμπωνι, κεστρεῖς ἔχων ἄλλους στρατιώτας τυγχάνεις νήστεις. Ἄλεξις Φρυγί, ἐγὼ
δὲ κεστρεὺς νῆστις οἴκαδ' ἀποτρέχω. Ἀμειψίας Ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ ἰδὼν πορεύομαι εἰς τὴν ἀγο-
ρὰν ἔργον λαβεῖν. ἧττον γ' ἂν οὖν νῆστις καθάπερ κεστρεὺς ἀκολουθήσεις ἐμοί. Εὔφρων, Αἰσχραμίδας δὲ κε-
στρεύς ἐστι νῆστις περιπατεῖ. Φιλήμων Συναποθνήσκουσιν, ἠγόρασα νῆστιν κεστρέ' ὀπτὸν οὐ μέγαν. Ἀριστο-
φάνης Γηρυτάδῃ, ἄρ' ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία. ὡς μὲν γὰρ εἰσὶ νήστιδες γιγνώσκεται. Ἀνα-
ξανδρίδης Ὀδυσσεῖ, τὰ πόλλ' ἄδειπνος περιπατεῖ κεστρῖνος ἐστὶ νῆστις. Εὔβουλος Ναυσικάᾳ, ὃς νῦν τε-
τάρτην ἡμέραν βαπτίζεται, νῆστιν πονηροῦ κεστρέως τρίβων βίον. τούτων ποτὲ λεχθέντων ἐπὶ τῷ κα-
λῷ τούτῳ ὄψῳ τῶν κυνικῶν τις Ἑσπέριος ἐλθών, ἔφη. ἄνδρες φίλοι μὴ καὶ ἡμεῖς νηστείαν ἄγομεν θεσ-
μοφορίων τὴν μέσην ὅτι δίκην κεστρέων νηστεύομεν. ὡς γὰρ ὁ Δίφιλος φησὶν ἐν Λημνίαις, Οὗτοι
δεδειπνήκασιν, ὁ δὲ τάλας ἐγὼ Κεστρεὺς ἂν εἴην ἕνεκα νηστείας ἄκρας. ὑπολαβὼν δὲ Μυρτίλος, ἐ-
στῆτ' ἐφεξῆς ἔφη περὶ τὸν Θεοπόμπου Ἡδυχάρην κεστρέων νῆστις χορὸς λαχάνοισιν, ὥσπερ χῆνες ἐξε-
νισμένοι. οὐ πρότερον γάρ τινος μεταλήψεσθε, ἕως ἂν ἢ ἡμεῖς ἢ ὁ συμμαθητὴς ὑμῶν Οὐλπιανὸς
εἴπῃ τε, διὰ τί νῆστις μόνος τῶν ἰχθύων ὁ κεστρεὺς καλεῖται. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ὅτι οὐδὲν δέλεαρ
ἐσθίει

ἐσθίει ἔμψυχον, καὶ ἀνελκυσθεὶς δὲ οὐ δελεάζεται οὔτε σαρκὶ, οὔτ' ἄλλῳ τινὶ ἐμψύχῳ, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, φάσκων ὅτι καὶ νῆστις ὢν φαῦλός ἐστιν. καὶ ὅτι ἐὰν φοβηθῇ, κρύπτει τὴν κεφαλὴν ὡς τὸ πᾶν σῶμα κρύπτων. Πλάτων τε ἐν ἑορταῖς φησί, ἐξιόντι μοι ἁλιεὺς ἀπήντησε φέρων μοι κεστρέας Ἰχθῦς ἀσίτους καὶ τοὺς πονηροὺς ἦγέ μοι. Σὺ δέ μοι εἰπὲ ὦ Θετταλὸν πάλαισμα Μυρτίλε, διὰ τί οἱ ἰχθύες ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἔλλοπες καλοῦνται; καὶ ὃς, ἤτοι διὰ τὸ ἄφωνοι εἶναι. Βούλονται γὰρ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἰλλοπαί τινες εἶναι, διὰ τὸ εἴργεσθαι φωνῆς. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἴλλεσθαι, εἴργεσθαι. ἡ δὲ ὂψ φωνή. καὶ γὰρ τοῦτ' ἀγνοεῖς, ἔλλοψ τίς ὤν. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν σοφὸν Ἐπίχαρμον μηδὲν ἀποκρινάμενος τοῦ κυνὸς τὰ πρὸ τοῦ δ' αὖ δύ' εἷς ἔλεγον εἰσάγων ἀπόχρεω, καὶ φημὶ ἄλοπες διὰ τὸ εἶναι λεπιδωτοί. λέξω δὲ καὶ μὴ προβληθέντος. διὰ τί οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐμψύχων μετρίως ἅπτονται, τινὰ δὲ καὶ θύοντες, ἰχθύων μόνων οὐ γεύονται τὸ παράπαν, ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν. θεῖον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν. ἐπεὶ οὖν καὶ ὦ Μολοττικοὶ κύνες πάντα μὲν σιωπᾶτε, πυθαγορίζετε δὲ οὐ

Κορακῖνοι. ἡμεῖς μὲν ἄλλους ἰχθυολογήσομαι. Κορακῖνος. οἱ μὲν θαλάττιοι φησὶν Ἱκέσιος, ὀλιγότροφοι καὶ εὔεκκριτοι, εὐχυλίᾳ γε μέσοι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῃ ζώων ἱστορίας, συμβαίνειν φησὶ σχεδὸν πᾶσι τοῖς ἰχθύσι ταχεῖαν γίνεσθαι τὴν αὔξησιν. † ἥκιστα δὲ κορακίνῳ. τίκτει δὲ πρὸς τῇ γῇ, καὶ τοῖς

† οὐχ ἥκιστα. βρυώδεσι καὶ δασέσι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ἐμφερεῖς φησὶν εἶναι μελάνουρον καὶ κορακῖνον. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ φησὶ, Ῥηΐδίως ἕλκοιτο καὶ αἰολίην κορακῖνον. Μή ποτε οὖν καὶ οἱ παρ' Ἐπιχάρμῳ αἰολίαι λεγόμενοι ἐν μούσαις κορακῖνοι εἰσίν. φησὶ γὰρ, Αἰολίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε. ἐν δὲ Ἥβας γάμῳ, καὶ τῶν αἰολιῶν μνημονεύει ὡς διαφόρων. μῦς, ἀλφησταί τε, κορακῖνοί τε κηριοειδέες αἰόλιαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε. Εὐθύδημος δ' ἐν τῷ περὶ ταρίχων, τὸν κορακῖνον φησὶν ὑπὸ πολλῶν σαπέρδην προσαγορεύεσθαι. ὁμοίως δ' εἴρηκε καὶ Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος. ἔτι δὲ Φιλότιμος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ. ὅτι δὲ καὶ πλατισατικὸς καλεῖται ὁ σαπέρδης, καθάπερ καὶ ὁ κορακῖνος, Παρμένων φησὶν ὁ Ῥόδιος ἐν πρώτῳ μαγειρικῆς διδασκαλίας. Ἀριστοφάνης δ' ἐν τελμισσεῦσι μελανοπτερύγων ἔφη κορακίνων. ὑποκοριστικῶς δὲ ὠνόμασεν αὐτοὺς Φερεκράτης ἐν ἐπιλήσμονι, τοῖς σοῖσι σμικροῖν κορακινιδίοις καὶ μαινιδίοις. Ἄμφις δ' ἐν Ἰαλέμῳ, Ὅς τις κορακῖνον ἐσθίει θαλάττιον, Γλαύκου παρόντος, οὗτος οὐκ ἔχει φρένας. Οἱ δὲ νειλῶται κορακῖνοι, ὅτι γλυκεῖς καὶ εὔσαρκοι, ἔτι δὲ ἡδεῖς, οἱ πεπειραμένοι ἴσασιν. ὠνομάσθησαν δὲ διὰ τὸ διηνεκῶς τὰς κόρας κινεῖν, καὶ οὐδέ ποτε παύεσθαι. καλοῦσι δ' αὐτοὺς οἱ Ἀλεξανδρεῖς πλάτακας, ἀπὸ τοῦ περιέχοντος.

Κυπριανοί. Κυπριανός. τῶν σαρκοφάγων καὶ οὗτος ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ, καὶ συναγελαστικῶν. τὴν δὲ γλῶτταν οὐχ ὑπὸ τῷ στόματι, ἀλλ' ὑπὸ τὸ στόμα κέκτηται. Δωρίων δ' αὐτοὺς ἐν τοῖς λιμναίοις καὶ

Κωβιοί. ποταμίοις καταλέγων, γράφει οὕτως. λεπιδωτὸν, ὃν καλοῦσί τινες κυπριανόν. Κωβιοί. Πολύχυλοι, ὥς φησιν Ἱκέσιος, εὐστομίᾳ διαφέροντες, εὔεκκριτοι, ὀλιγότροφοι, καὶ κακόχυμοι. διαφέρουσι δὲ εὐστομίᾳ οἱ λευκότεροι τῶν μελάνων. ἡ δὲ τῶν χλωρῶν κωβίων σὰρξ, χαυνοτέρα ἐστὶ καὶ ἀλιπεστέρα, καὶ χυλὸν ἐλάττονα καὶ λεπτότερον ἐναφιᾶσι. τροφιμώτεροί τε εἰσὶ διὰ τὸ μέγεθος. Διοκλῆς φησὶ τοὺς πετραίους αὐτῶν μαλακοσάρκους εἶναι. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, κώθους αὐτοὺς καλεῖ, Ἢ σκάρον ἢ κῶθον προφύγῃ καὶ ἀναιδέα δοίην. Καὶ Σώφρων ἐν τῷ ἀγροιωτικῷ θυννοθήρᾳ φησί, καὶ τὸν τοῦ θυννοθήρα δὲ υἱὸν ἴσως ἀπὸ τούτου κωθωνίαν προσηγόρευσε. Σικελιῶται δ' εἰσὶν οἱ τὸν κωβιὸν, κώθωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώτταις, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ σώφρονος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ κωβιοὺς ὀνομάζει. τρυγόνες τ' ὀπισθόκεντροι καὶ † χάλανδροι κωβιοί. Ἀντιφάνης δ' ἐν Τίμωνι ἐπαινῶν τοὺς κωβιοὺς, καὶ ὁπόθεν εἰσὶ κάλ-

† Χαλαροί. λιστοι δηλοῖ διὰ τούτων, Ἥκω πολυτελῶς ἀγοράσας εἰς τοὺς γάμους Λιβανωτὸν ὀβολοῦ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς θεαῖς Πάσαισι, τοῖς δ' ἥρωσι τὰ ψαιστ' ἀπονέμων. Ἡμῖν δὲ τοῖς θνητοῖς ἐπριάμην κωβιούς. Ὡς προσβαλεῖν δ' ἐκέλευσα τὸν τοιχωρύχον, Τὸν ἰχθυοπώλην προστίθημι φημί σοι Τὸν δῆμον αὐτῶν, εἰσὶ γὰρ φαληρικοί. Ἄλλοι δ' ἐπώλουν ὡς ἔοικε † τρωιίσκους. Μένανδρος ἐφεσίοις, Τῶν ἰχθυοπωλῶν ἀρτίως τις τεττάρων Δραχμῶν ἐτίμα κωβιοὺς σφόδρα. ποταμίων

Κόκκυγες. δὲ κωβιῶν μνημονεύει Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Κόκκυγες. Ἐπίχαρμος, κἄγλαοὶ κόκκυγες οὓς παραχιζομένους πάντες, ὀπτῶντες δὲ χ' ἡδύναντες αὐτοὺς χάωμες. καὶ Δωρίων δέ φησι δεῖν αὐτοὺς ὀπτᾶν παραχίσαντας κατὰ ῥάχιν, καὶ παρηδύνειν χλόῃ, τυρῷ, ῥοΐ, σιλφίῳ, ἁλὶ, ἐλαίῳ. στρέφοντα δὲ ἀλείφειν καὶ ὑποπάσσειν ἁλὶ ὀλίγῳ, ἀφελόντα δὲ ὄξει ῥᾶναι. ἐρυθρὸν δὲ αὐτὸν καλεῖ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Νουμήνιος, οὕτως, Ἄλλοτ' ἐρυθρὸν Κόκκυγ' ἢ ὀλίγας πεμφηΐδας, ἄλλο τε σαῦρον.

Κύων. Κύων. Καρχαρίας. περὶ τούτων φησὶν Ἀρχέστρατος ὁ τῶν ὀψοφάγων

Καρχαρίαι. Ἡσίοδος, ἢ Θέογνις. ἦν δὲ καὶ ὁ Θέογνις περὶ ἡδυπάθειαν, ὡς αὐτὸς περὶ αὐτοῦ φησὶ διὰ τούτων. Τῆμος δ' ἠέλιος μὲν ἐν αἰθέρι μώνυχας ἵππους Ἄρτι παραγγέλλοι μέσσατον ἦμαρ ἔχων. Δεῖπνα δ' ἢ λήγοι μένος ὅν τινα θυμὸς ἀνώγοι Παντοίων ἀγαθῶν γαστρὶ χαριζόμενοι.

Χέρνιβα

Χέρνιβα δ' αὖψα θύραζε φέροι. στεφανώματα δ' εἴσω, Εὐειδὴς ῥαδινῆς χερσὶ λάκαινα κόρη. Οὐδὲ τὸ παιδεραστεῖν ἀπαναίνεται ὁ σοφὸς οὗτος. λέγει γοῦν, Εἴτ' εἴκασα καλὴν μὲν ἐφίμερον ὕμνον ἀείδειν, ἄθλον δ' ἐν μέσσῳ παῖς καλὸς ἄνθος ἔχων, Σοί τ' εἴη καὶ ἐμοὶ σοφίης πέρι δηριόωσι, Γνοίης χ' ὅσσον ὄνων κρέσσονες ἡμίονοι. Ὁ δ' οὖν Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς καλαῖς ταύταις ὑποθήκαις παραινεῖ, Ἐν δὲ Τορωναίων ἄστει τοῦ καρχαρίου χρὴ, Τοῦ κυνὸς ὀψωνεῖν ὑπογάστρια κοῖλα κάτωθεν, Εἶτα κυμίνῳ αὐτὰ πάσσας ἁλὶ μὴ συχνῷ ὄπτα. Ἄλλο δ' ἐκεῖσε φίλη κεφαλὴ μηδὲν προσενέγκης, Εἰ μὴ γλαυκὸν ἔλαιον. ἐπειδὰν δ' ὀπτὰ γένηται Ἤδη, τριμμάτιον δὲ φέρειν καὶ ἐκεῖνα μετ' αὐτοῦ. Ὅσσα δ' ἂν ἐν λοπάδος κοίλοις πληρώμασιν ἕψῃς, Μὴθ' ὕδατος πηγὴν, μήτ' οἴνινον ὄξος Συμμίξῃς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον καταχεῦον ἔλαιον, Αὐχμηρόν τε κύμινον. ὁμοῦ δ' εὐώδεα φύλλα, Ἕψε δ' ἐπ' ἀνθρακιῆς φλόγα τούτοις μὴ προσενεγκὼν, Καὶ κίνει πυκνῶς μὴ προσκαυθέντα λάθῃ σε. Ἀλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα, Οὐδ' ἔσθειν ἐθέλουσιν ὅσοι κούφαν γε λεβώδη Ψυχὴν κέκτηνται. θνητῶν δ' εἰσὶν ἀπόπληκτοι, Ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. ἅπας δὲ Ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέαν, ἄν που περικύρσῃ. Τούτου τοῦ ἰχθύος μέρος ἐστὶ καὶ ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καλούμενος θυρσίων ἥδιστος ὢν καὶ τρυφερώτατος. Λάβρακες. οὗτοι ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ μονήρεις εἰσὶ καὶ σαρκοφάγοι. γλῶσσαν δ' ἔχουσιν ὀστώδη καὶ προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ἱστορίας τίκτειν αὐτοὺς, καθάπερ τοὺς κεστρεῖς καὶ χρυσόφρυας, μάλιστα οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. τίκτουσι δὲ χειμῶνος, καὶ τίκτουσι δίς. Ἱκέσιος δὲ φησὶν ὅτι οἱ λάβρακες εὔχυλοί εἰσι, καὶ οὐ πολύτροφοι. πρὸς δὲ τὴν ἔκκρισιν ἥσσονες, εὐστομίᾳ δὲ πρῶτοι κρίνονται. ὠνομάσθη δ' ὁ ἰχθὺς παρὰ τὴν λαβρότητα. λέγεται δὲ ὅτι καὶ συνέσει τῶν ἄλλων ἰχθύων διαφέρει, ἐπινοητικὸς ὢν τοῦ διασώζειν ἑαυτόν. διὸ καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Ἀριστοφάνης φησὶν, Λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος. Ἀλκαῖος δ' ὁ μελοποιὸς μετέωρον φησὶν αὐτὸν νήχεσθαι. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος, Λάβρακες.

Λάμβανε δ' ἐκ Γαίσωνος ὅταν Μίλητον ἵκηαι, Κεστρέα τὸν κέφαλον, καὶ τὸν θεόπαιδα λάβρακα. Εἰσὶ γὰρ ἐνθάδ' ἄριστοι. ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος. Πιότεροι δ' ἕτεροι πολλοὶ Καλυδῶνι κλεινῇ, Ἀμβρακίᾳ τ' ἐνὶ πλουτοφόρῳ Βόλβῃ τ' ἐνὶ λίμνῃ. Ἀλλ' οὐκ εὐώδη γαστρὸς κέκτηνται ἀλοιφὴν, Οὐδ' οὕτω δριμεῖαν. ἐκεῖνοι δ' εἰσὶν ἑταῖρε Τὴν ἀρετὴν θαυμαστοί. ὅλους δ' αὐτοὺς ἀλεπίστους, Ὀπτήσας μαλακοὺς χρηστῶς προσένεγκε δι' ἅλμης, Μὴ δὲ προσέλθῃ σοι πρὸς τοὔψον τῶνδε ποιοῦντι, Μήτε Συρακόσιος μηδεὶς, μήτ' Ἰταλιώτης. Οὐ γὰρ ἐπίστανται χρηστοὺς σκευαζέμεν ἰχθῦς, Ἀλλὰ διαφθείρουσι κακῶς τυροῦντες ἅπαντα, Ὄξει τε ῥαίνοντες ὑγρῷ καὶ σιλφίου ἅλμῃ. Τῶν δὲ πετραίων ἰχθυδίων τῶν τρισκαταράτων, Πάντων εἰσὶν ἄριστοι ἐπισταμένως διαθεῖναι, Καὶ πολλὰς ἰδέας κομψῶς παρὰ δαιτὶ δύνανται, Ὀψαρίων τεύχειν γλίσχρων ἡδυσματολήρων.

Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσι μνημονεύει ὡς διαφόρων γινομένων τῶν περὶ τὴν Μίλητον λαβράκων, ὅταν οὕτως λέγῃ. ἀλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν Μιλησίους κλονήσεις. ἐν δὲ Λημνίαις, οὐ κρανίον λάβρακος οὐχὶ κάραβον Πείασθαι, ὡς διαφόρου ὄντος τοῦ τῶν λαβράκων ἐγκεφάλου, καθάπερ καὶ τοῦ τῶν γλαύκων. καὶ Εὔβουλος δ' ἐν τίτθαις φησὶ μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως, ὅτι † ἐναυγοσίας ἕνεκα σηπίδια ἢ τευθίδια πλεκτάνια τὰ μικρὰ πολύποδος νῆστιν τινὰ μήτραν χοριάπνον λάβρακος κρανίον εὐμέγεθες. ὁ δὲ Γαίσων, οὗ Ἀρχέστρατος μνημονεύει, ἡ Γαισωνὶς λίμνη ἐστὶ μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλήτου ἡνωμένη τῇ θαλάττῃ, ὡς Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἱστορεῖ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἑλληνικῶν. Ἔφορος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ ποταμὸν εἶναι φησὶ τὸν Γαίσωνα περὶ Πριήνην, ὃν εἰσρεῖν εἰς λίμνην. Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι μνημονεύων τῶν λαβράκων φησὶν, Αἰγύπτιος μιαρώτατος τῶν ἰχθύων κάπηλος Ἑρμαῖος ὃς βίᾳ δέρων ῥίνας γαλεούς τε πωλεῖ καὶ τοὺς λάβρακας ἐντερεύων. Λάτος. Τοῦτον κατὰ τὴν Ἰταλίαν κράτιστον εἶναι φησὶν Ἀρχέστρατος λέγων οὕτως, Τὸν δὲ λάτον τὸν κλεινὸν ἐν Ἰταλίῃ πολυδένδρῳ, Ὁ Σκυλλαῖος ἔχει πορθμὸς, θαυμαστὸν ἔδεσμα. Οἱ δ' ἐν τῷ Νείλῳ ποταμῷ γινόμενοι λάτοι, τὸ μέγεθος εὑρίσκονται, καὶ ὑπὲρ διακοσίας λίτρας ἔχοντες. ὁ δὲ ἰχθὺς οὗτος λευκότατος ὢν καὶ ἥδιστός ἐστι πάντα τρόπον σκευαζόμενος, παραπλήσιος ὢν τῷ κατὰ τὸν Ἴστρον γινομένῳ γλάνιδι. φέρει δὲ ὁ Νεῖλος καὶ ἄλλα γένη πολλὰ ἰχθύων, καὶ πάντα ἥδιστα. μάλιστα δὲ τὰ τῶν κορακίνων. πολλὰ γὰρ καὶ τούτων γένη. φέρει δὲ καὶ τοὺς Μαιώτας καλουμένους, ὧν μνημονεύει Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσι διὰ τούτων. τοὺς μαιώτας, καὶ σαπέρδας, καὶ γλάνιδας. εἰσὶ δὲ πολλοὶ περὶ τὸν πόντον φέροντες τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος. Νειλῷοι δέ εἰσιν ἰχθύες, ὅσους γε μνημονεύειν δύναμαι πολυετῆ τὴν ἀποδημίαν ἔχων. Νάρκη μὲν ἡδίστη, χοῖρος, σιμὸς, φάγρος, ὀξύρυγχος, ἀλλάβης, σίλουρος, συνοδοντὶς, ἐλεωτρὶς, ἔγχελυς, θρίσσα, ἄβραμις, τύφλη, λεπιδωτὸς, φῦσα, κεστρεύς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι. Λεόβατος. οὗτος καλεῖται καὶ ῥίνη. ἔστι δὲ λευκόσαρκος, ὡς Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ. Πλάτων σοφισταῖς, καὶ ἡ γαλεὸς καὶ λειόβατος καὶ ἔγχελυς. Λαίβατοι. Μύραιναι. Θεόφραστος ἐν πέμπτῳ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, ἔγχελυν φησὶ καὶ μύραιναν πολὺν χρόνον δύνασθαι ἔξω τοῦ ὑγροῦ ζῆν, διὰ τὸ Μύραιναι.

μικρὰ ἔχειν βράγχια, καὶ ὀλίγον δέχεσθαι τὸ ὑγρόν. προσφιλεῖς δ' αὐτὰς εἶναι φησὶν ὁ Ἱκέσιος οὐχ ἧττον τῶν ἐγχέλεων, ἀλλὰ καὶ τῶν γόγγρων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζώων ἐκ μικροῦ φησὶν αὐτὴν ταχεῖαν τὴν αὔξησιν λαμβάνειν, καὶ εἶναι καρχαρόδουν. τίκτειν τε πᾶσαν ὥραν μικρὰ ᾠά. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Μούσαις χωρὶς τοῦ σ μυραίνας αὐτὰς καλεῖ, οὑτωσὶ λέγων. οὔτε γόγγρων τι παχέων, οὔτε μύραινα νάπης. ὁμοίως δὲ καὶ Σώφρων. Πλάτων δὲ ἢ Κάνθαρος ἐν τῇ Συμμαχίᾳ σὺν τῷ σ, Βάτις τε καὶ σμύραινα πρόσεστιν. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τὴν ποταμίαν φησὶ μύραιναν ἔχειν μίαν ἄκανθαν μόνην ὁμοίαν τῷ ὀνίσκῳ τῷ καλουμένῳ γαλλαρίᾳ. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ δακετῶν, τῶν μυραινῶν φησὶ δακούσας ἀναιρεῖν τὰς ἐξ ἔχεως. εἶναι δ' αὐτὰς ἥττονας καὶ περιφερεῖς ποικίλας. Νίκανδρος δὲ ἐν Θηριακῷ, Μυραίνης δ' ἔκπαγλον, ἐπὶ μογεροὺς ἁλιῆας Πολλάκις ἐκβρύξασα κατεπρώιξεν ἐπάκτρων Εἰς ἅλα φυζηθέντας ἐχετλίου ἐξαναδῦσα, Εἰ δ' ἔτυμον, κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι, Θόρνυσθαι προλιποῦσαν ἁλὸς νομὸν ἠπείροισιν. Ἀνδρέας δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων, ψεῦδος φησὶν εἶναι τὸ μύραιναν ἔχει μίγνυσθαι, προερχομένην ἐπὶ τὸ τεναγῶδες. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τενάγους ἔχεις νέμεσθαι, φιληδοῦντας λιμώδεσιν ἐρημίαις. Σώστρατος δὲ ἐν τοῖς

Μύρος. περὶ ζώων (ἔστι δὲ ταῦτα δύο βιβλία) συγκατατίθεται τῇ μίξει. Μύρος. Ὁ δὲ μύρος ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων διαφέρει τῆς μυραίνης. ἡ μὲν γὰρ ποικίλον καὶ ἀσθενέστερον, ὁ δὲ μύρος λιόχρως καὶ ἰσχυρός, καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον ἔχει ἴυγγι, ὀδόντας τε ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Δωρίων δὲ τὸν μύρον φησὶ τὰς διὰ σαρκὸς ἀκάνθας οὐκ ἔχειν, ἀλλ' ὅλον εἶναι χρήσιμον καὶ ἁπαλὸν ὑπερβολῇ. εἶναι δὲ αὐτοῦ γένη δύο. εἰσὶ γὰρ οἱ μὲν μέλανες, οἱ δ' ὑποπυρρίζοντες. κρείσσονες δέ εἰσιν οἱ μελανίζοντες. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ ἡδονικὸς φιλόσοφος φησίν, Ἰταλίας δὲ μεταξὺ τὸν στενοκύμονα πορθμόν, Ἡ πλωτὴ μύραινα καλουμένη ἄν ποτε ληφθῇ, ὠνοῦ. τοῦτο γάρ ἐστιν ἐκεῖ θαυμαστὸν ἔδεσμα.

Μαινίδες. Μαινίδες. ταύτας δέ φησιν Ἱκέσιος εὐχυλοτέρας εἶναι τῶν κωβιῶν. λείπεσθαι δ' εὐστομίᾳ, καὶ τῷ πρὸς τὴν ἔκκρισιν τῆς κοιλίας συνεργεῖν. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὅμοια φησὶν εἶναι τῇ μαινίδι βόακα καὶ σμαρίδας, ὧν μνημονεύει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Γᾷ καὶ Θαλάσσᾳ οὕτως, ὄκχ' ὁρῇ βῶκας πολλοὺς καὶ σμαρίδας. Ἐπαίνετος δὲ ἐν ὀψαρτυτικῷ φησὶ σμαρίδας, ἃς ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνάς. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Ἀγροίκῳ ἢ Βουταλίωνι, Ἑκάτης βρώματα καλεῖ τὰς μαινίδας, διὰ τὴν βραχύτητα, λέγων οὕτως, Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα Ἀνθρωποφάγους ἰχθῦς. τί φῂς ὦ φίλτατε Ἀνθρωποφάγους; πῶς οὖν ἄνθρωπος φάγοι. Δηλονότι ταῦτ' ἐστὶν Ἑκάτης βρώματα,

Infra lib. 8. paulò aliter legũtur uersus isti. Ἃ φησιν οὗτος μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καλοῦνται δέ τινες καὶ λευκομαινίδες, ἃς ἔνιοι βόακας ὀνομάζουσι. Πολύοχος Κορινθιαστῇ, Ὅπως σε πείσῃ μηδεὶς πρὸς τῶν θεῶν Τοὺς βόακας ἄν ποτ' ἔλθῃ λευκομαινίδας καλεῖν. Μελάνουρος. περὶ τούτου φησὶ Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Σκορπίον

Μελάνουρος. ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ἱκέσιος δὲ αὐτὸν σαρκώδη φησὶ παραπλήσιον εἶναι, καταδεέστερον δὲ τῇ εὐχυλίᾳ καὶ τῇ εὐστομίᾳ. μικρῶς δὲ τρέφειν καὶ εἶναι τρόφιμον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν γράφει ὅτι, ὀρροπυγόστικτος δὲ τῶν ἰχθύων μελάνουρος καὶ σάργος. πολύγραμμοί τε καὶ μελανόγραμμοι.

Μελανδρύινος. Μελανδρύινος. ὅμοιον εἶναι τῷ μελανούρῳ φησί. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων τὸν καλούμενον ψύρον, ὃν Νουμήνιος καλεῖ ψόρον οὕτως, Ἢ ψόρον ἢ σάλπας ἢ αἰγιαλῆα δράκοντα. Μορμύρος.

Μορμύρος. τροφιμώτατος, ὥς φησιν Ἱκέσιος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ μύρμας αὐτοὺς ὀνομάζει, εἰ μὴ διάφοροι τὴν φύσιν εἰσί. γράφει δ' οὕτως, χελιδόνες τε μυρμίαι ὕοί τε κοιλίαν μείζονες ἐντί. Λυγκεὺς δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ ὀψωνητικῇ τέχνῃ, ἣν προσεφώνησε τινὶ τῶν ἑταίρων Δύσωνι ἢ Ζήνωνι φησίν, οὐκ ἄχρηστον δὲ πρὸς τοὺς ἀτενίζοντας καὶ μὴ συγκαθιέντας τῇ τιμῇ, καὶ τὸ κακῶς λέγειν παρεστηκότας τοὺς ἰχθύας, ἐπαγόμενον Ἀρχέστρατον τὸν γράψαντα τὴν ἡδυπάθειαν τῶν ἄλλων τινὰ ποιητῶν, καὶ λέγοντα τὸ μέτρον, Μόρμυλος αἰγιαλεὺς κακὸς ἰχθὺς οὐδέ ποτ' ἐσθλός. καί, τὴν ἀμίαν ὠνοῦ φθινοπώρου, νῦν δ' ἔστιν ἔαρ, Κεστρέα τὸν θαυμαστὸν ὅταν χειμὼν ἀφίκηται. Νῦν δ' ἐστὶ θέρος, καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων. ἀποσοβήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ὠνουμένων καὶ προσεστηκότων. τοῦτο

Νάρκη. δὲ ποιῶν ἀναγκάσεις τὸ σοὶ δοκοῦν λαβεῖν αὐτόν. Νάρκη. Πλάτων ἢ Κάνθαρος ἐν Συμμαχίᾳ. νάρκη γὰρ ἔφη βρῶμα χαρίεν γίνεται. ὁ δὲ φιλόσοφος Πλάτων ἐν Μένωνι φησὶ τῇ θαλαττίᾳ νάρκῃ. καὶ γὰρ αὕτη τὸν πλησιάζοντα ναρκᾶν ποιεῖ. ἡ δὲ κλῆσις αὐτοῦ καὶ παρ' Ὁμήρῳ, Νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ. Μένανδρος δὲ ἐν Φανῷ διὰ τοῦ α ἔχει. ὑπερήλυθε δέ μοι νάρκα τις ὅλον τὸ δέρμα, μηδενὸς τῶν παλαιῶν οὕτω κεχρημένου. Ἱκέσιος δέ φησιν, ἀτροφωτέραν καὶ ἀχυλοτέραν αὐτὴν εἶναι, ἔχειν τε χονδρῶδές τι διακεχυμένον εὐστόμαχον πάνυ. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ φωλευόντων διὰ τὸ ψῦχος, φησὶ τὴν νάρκην ὑπὸ γῆς δύεσθαι. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν δακετῶν καὶ βλητικῶν, διαπέμπεσθαι φησὶ τὴν νάρκην τὴν ἀπ' αὐτῆς δύναμιν, καὶ διὰ τῶν ξύλων, καὶ διὰ τῶν τριοδόντων, ποιοῦσαν ναρκᾶν τοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντας. εἴρηκε δὲ τὴν αἰτίαν Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ νάρκης. ἅπερ μακρότερα

τερα

τερα ὄντα ἐπιλέλησμαι, ὑμᾶς δὲ ἐπὶ τὸ σύγγραμμα ἀναπέμπω. ἔστι δ' ἡ νάρκη, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, τῶν σελαχωδῶν καὶ τῶν σκυμνοτοκούντων. θηρεύει δ' εἰς τροφὴν ἑαυτῆς τὰ ἰχθύδια προσαπτομένη καὶ ναρκᾶν καὶ ἀκινητίζειν ποιοῦσα. Δίφιλος δ' ὁ Λαοδικεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν, μὴ πᾶν τὸ ζῷον φησὶ νάρκαν ἐμποιεῖν. μέρος δέ τι αὐτῆς, διὰ πείρας πολλῆς φάσκων ἐληλυθέναι. ὁ δ' Ἀρχέστρατός φησι, Καὶ νάρκην ἑφθὴν ἐν ἐλαίῳ ἠδὲ καὶ οἴνῳ, Καὶ χλόῃ εὐώδει, καὶ βαιῷ ξύσματι τυροῦ. Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ, Νάρκην μὲν οὖν, ὥς φασιν, ἐνθυλευμένην Ὀπτᾶν ὅλην. ἐν δὲ Δημητρίῳ, Ἔπειτα νάρκην ἔλαβον ἐνθυμούμενος, Ὅτι δὴ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους Ἁπαλοὺς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἐν τούτοις παθεῖν. Ξιφίας. Τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν Ξιφίας. ἔχειν τοῦ ῥύγχους τὸ μὲν ὑποκάτω μικρόν, τὸ δὲ καθύπερθεν ὀστῶδες, μέγα, ἴσον τῷ ὅλῳ αὐτοῦ μεγέθει. τοῦτο δὲ καλεῖσθαι ξίφος. ὀδόντας δὲ οὐκ ἔχειν τὴν ἰχθῦν. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Ἀλλὰ λάβε ξιφίου τέμαχος Βυζάντιον ἐλθὼν Οὐραίου τ' αὐτὸν τὸν σφόνδυλον, ἔστι δὲ κεδνός, Κἀν πορθμῷ πρὸς ἄκραισι Πελωριάδος προχοαῖσι. Τίς οὕτως τακτικὸς ἀκριβής, ἢ τίς οὕτως κριτὴς ὄψων, ὡς ὁ ἐκ Γέλας, μᾶλλον δὲ Καταγέλας οὗτος ποιητής, ὃς ἀκριβῶς οὕτως διὰ λιχνείαν καὶ τὸν πορθμὸν διέπλευσε, καὶ τῶν μερῶν ἑκάστου τῶν ἰχθύων τὰς ποιότητας, καὶ τοὺς χυλοὺς διὰ τὴν λιχνείαν ἐξήτασεν, ὥς τινα πραγματείαν βιωφελῆ καταβαλλόμενος. Ὀρφώς. καλεῖται δὲ καὶ ὀρφός, ὡς Ὀρφώς. Πάμφιλος. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ Ζῴων ταχεῖαν λέγων γίνεσθαι τοῖς ἰχθύσι τὴν αὔξησιν, καὶ ὀρφὼς φησὶν ἐκ μικροῦ γίνεται μέγας ταχέως. ἔστι δὲ καὶ σαρκοφάγος καὶ καρχαρόδους, ἔτι δὲ καὶ μονήρης. ἴδιον δ' ἐν αὐτῷ ἐστι τὸ τοὺς θορικοὺς πόρους μὴ εὑρίσκεσθαι, καὶ τὸ δύνασθαι πολὺν χρόνον ζῆν μετὰ τὴν ἀνατομήν. ἔστι δὲ καὶ τῶν φωλευόντων ἐν ταῖς χειμεριωτάταις ἡμέραις, χαίρει τε πρόσγειος μᾶλλον ὢν ἢ πελάγιος. ζῇ δ' οὐ πλέον δύο ἐτῶν. μνημονεύων δ' αὐτοῦ Νουμήνιος φησί, Τοῖσι κεν εὐμαρέως θαλάμης ἄπο μακρὸν ἀείροις Σκορπίον ἢ ὀρφὸν περιτρηχέα. τῶν γὰρ ἐπ' ἄκρης. καὶ πάλιν, γλαύκους ἢ ὀρφῶν ἔναλον γένος ἠὲ μελάγχρουν Κόσσυφον. Δωρίων δὲ τὸν νέον φησὶν ὀρφὸν ὑπ' ἐνίων καλεῖσθαι ὀρφακίνην. Ἄρχιππος δ' ἐν Ἰχθύσιν, ἱερεὺς γὰρ ἦλθ' αὐτοῖσιν ὀρφὼς τοῦ θεοῦ. Κρατῖνος δ' ἐν Ὀδυσσεῦσιν, τέμαχος ὀρφὼ χλιαρόν. Πλάτων Κλεοφῶντι, Σὲ γὰρ γραῦ συγκατῴκισε σαπροὺν Ὀρφοῖσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βοράν. Ἀριστοφάνης Σφηξίν, Ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφώς, μεμβράδας δὲ μὴ θέλῃ. Τὴν μέν τοι ἑνικὴν εὐθεῖαν ὀξυτόνως προφέρονται Ἀττικοί. Ἄρχιππος Ἰχθύσιν, ὡς πρόκειται. τὴν δὲ γενικὴν Κρατῖνος Ὀδυσσεῦσιν, τέμαχος ὀρφῶ χλιαρόν.

Ὄρκυνος. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων τοὺς ὀρκύνους ἐκ τῶν περὶ Ἡρακλέους στήλας θαλάσσης περαι- Ὄρκυνοι. ουμένους εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἔρχεσθαι θάλασσαν, διὸ καὶ πλείστους ἁλίσκεσθαι ἐν τῷ Ἰβηρικῷ καὶ Τυρρηνικῷ πελάγει. κἀντεῦθεν κατὰ τὴν ἄλλην θάλασσαν διασκίδνασθαι. Ἱκέσιος δὲ τοὺς μὲν ἐν Γαδείροις ἁλισκομένους πιμελεστέρους εἶναι. μετὰ δὲ τούτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ. τοὺς δὲ πόρρω Ἡρακλείων στηλῶν ἀλιπεῖς, διὰ τὸ πλείονα τόπον ἐκνενῆχθαι. ἐν Γαδείροις μὲν οὖν τὰ κλειδία καθ' αὐτὰ ταριχεύεται, ὡς καὶ τῶν ἀντακαίων αἱ γνάθοι, καὶ οὐρανίσκοι, καὶ οἱ λεγόμενοι μελάνδρυαι ἐξ αὐτῶν ταριχεύονται. Ἱκέσιος δέ φησι τὰ ὑπογάστρια αὐτῶν λιπαρὰ ὑπάρχοντα τῇ εὐστομίᾳ πολὺ διαλλάσσειν τῶν ἄλλων μερῶν, τὰ δὲ κλειδία μέρη εὐστομώτερα εἶναι τούτων. Ὄνος, καὶ Ὀνίσκος, φησὶν Ἀριστο- Ὄνος. Ὀνίσκος. τέλης ἐν τῷ περὶ ζωικῶν ἔχει στόμα ἀνερρωγὸς ὁμοίως τοῖς γαλεοῖς, καὶ οὐ συναγελαστικός. καὶ μόνος οὗτος ἰχθύων τὴν καρδίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔχει, καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ λίθους ἐμφερεῖς μύλαις. φωλεύει τε μόνος ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα θερμοτάταις ἡμέραις, τῶν ἄλλων ταῖς χειμεριωτάταις φωλευόντων. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάς, μονάς τε χάννας, ποικιλογάστορας ὄνους. διαφέρει δὲ ὄνος ὀνίσκου, ὥς φησι Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφων οὕτως, ὄνος ὃν καλοῦσι τινὲς γάδον. Γαλλερίδας, ὃν καλοῦσι τινὲς ὀνίσκον τε καὶ μάξεινον. Εὐθύδημος δ' ἐν τῷ περὶ ταρίχων. οἱ μὲν βάκχον φησὶ καλοῦσιν, οἱ δὲ γελαρίην, οἱ δὲ ὀνίσκον. Ἀρχέστρατος δέ φησι, Τὸν δ' ὄνον † αὐονίδων τὸν καλλαρίαν καλέουσιν Ἐκτρέφει εὐμεγέθης, ἀμφὴν δὲ τρέφει τινὰ σάρκα, Καλῶς οὐκ ἡδεῖαν ἐμοί γε ἀλλὰ Δαίνυσθαι. χαίρει γὰρ ὁ μὲν τούτοις, ὁ δ' ἐκείνοις. Πολύπους. οὕτως φα- Πολύπους. σὶν οἱ Ἀττικοί, ὡς καὶ Ὅμηρος, Ὡς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. Ἀνάλογον παρὰ τὸ πους γὰρ γέγονεν. τὴν δ' αἰτιατικὴν πολύπουν φασὶν ὡς καὶ Ἀλκίνουν, καὶ Οἰδίπουν. καὶ τρίπουν δὲ λέβητα Αἰσχύλον εἰρηκέναι ἐν Ἀθάμαντι ἀπὸ τοῦ ἁπλοῦ τοῦ πους, ὡς ὁ νους. τὸ δὲ πώλυπον λέγειν, αἰολικόν. Ἀττικοὶ γὰρ πολύπουν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, ταῦθ' ἑκόντα πολύπους καὶ σηπίας. καὶ πάλιν, τὸν πολύπουν μοι ἔθηκε. πάλιν, πηγαὶ λέγονται πολύπου πιλουμένου. Ἀλκαῖος ἀδελφαῖς μοιχευομέναις, ἠλίθιον εἶναι, νοῦν τε πολύποδος ἔχειν. Ἀμειψίας κατεσθίοντι, δεῖ γὰρ ὡς ἔοικε πολλῶν πολυπόδων. Πλάτων Παιδί, ὥσπερ τοὺς πολύποδας πρώτιστα σέ. Ἀλκαῖος, ἔδαρδ' ἐμαυτὸν ὡς πολύπους. οἱ δὲ πολύποδα προφέρονται ἀνάλογον τῷ πους ποδὸς ποδὶ πόδα. Εὔπολις Δήμοις, ἀνὴρ πολίτης πολύπους εἰς τοὺς τρόπους. Διοκλῆς δὲ ἐν πρώτῳ Ὑγιεινῶν, τὰ δὲ μαλάκια φησὶ πρὸς

ἡδονὴν καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια. μάλιστα δὲ οἱ πολύποδες. ἱστορεῖ δ' Ἀριστοτέλης τὸν πολύποδα ἔχειν πόδας ὀκτὼ, ὧν τοὺς μὲν ἄνω δύο καὶ κάτω ἐλαχίστους, τοὺς δὲ ἐν μέσῳ μεγίστους. ἔχειν δὲ καὶ κοτυληδόνας δύο, αἷς τὴν τροφὴν προσάγεσθαι. τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς, ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν. τὸ δὲ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας, ἐν μέσοις τοῖς ποσίν. ἀναπτυχθεὶς δὲ ἐγκέφαλον ἔχει διμερῆ. ἔχει δὲ καὶ τὸν λεγόμενον θόλον οὐ μέλανα, καθάπερ σηπία, ἀλλ' ὑπέρυθρον ἐν τῷ λεγομένῳ μήκωνι. ὁ δὲ μήκων κεῖται ἐπάνω τῆς κοιλίας, οἱονεὶ κύστις. σπλάγχνον δὲ οὐκ ἔχειν ἀναλογοῦν. τροφῇ δὲ χρῆται † ἔστιν δὲ ὅτι καὶ τοῖς τῶν κογχυλίων σαρκιδίοις, τὰ ὄστρακα ἐκτὸς τῶν θαλαμῶν ῥίπτων, ὅθεν διαγινώσκουσιν οἱ θηρεύοντες. ὀχεύει δὲ συμπλεκόμενος, καὶ πολὺν χρόνον πλησιάζει, διὰ τὸ ἄναιμος εἶναι. τίκτει δὲ διὰ τοῦ λεγομένου φυσητῆρος, ὅς ἐστι πόρος τῷ σώματι. καὶ τίκτει ὠὰ βοτρυδόν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἂν ἀπορήσῃ τροφῆς, ὅτι αὑτὸν κατεσθίει. ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ κωμῳδοποιὸς Φερεκράτης. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις φησὶν ἀγρίοις, ἐν θρύσκοισι καὶ βρακάνοις καὶ στρουβύλοις ζῆν. ὁπόταν δ' ἤδη πεινῶσι σφόδρα ὥσπερεὶ τοὺς πολύποδας νύκτωρ περιτρώγειν ἐν τῶν τοὺς δακτύλους. καὶ Δίφιλος ἐν ἐμπόρῳ, Πολύπους ἔχων ἅπαντας ὁλομελεῖς τὰς πλεκτάνας, Οὐ περιβεβρωκὼς ἑαυτὸν ἐστι φίλτατα. τοῦτο δ' ἔστι ψεῦδος. ὑπὸ γὰρ τῶν γόγγρων διωκόμενος τοὺς πόδας ἀδικεῖται. λέγεται δὲ ὡς ἄν τις ταῖς θαλάμαις αὐτοῦ ἅλας ὑποσπείρῃ εὐθέως ἐξέρχεται. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι φεύγων διὰ τὸν φόβον μεταβάλλει τὰς χρόας, καὶ ἐξομοιοῦται τοῖς τόποις ἐν οἷς κρύπτεται. ὡς καὶ ὁ μεγαρεὺς Θεόγνις φησὶν ἐν ταῖς ἐλεγείαις. Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ, Τῇ προσομιλήσῃ τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη. ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ παροιμιῶν, παρατιθέμενος τάδε τὰ ἔπη. οὐ δηλῶν ὅτου ἐστί, Πουλύποδός μοι τέκνον ἔχων νόον Ἀμφίλοχ' ἥρως, Τοῖσιν ἐφαρμόζειν, ὧν καὶ δῆμον ἵκηαι. Περὶ δὲ Τροιζῆνα τὸ παλαιόν φησιν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος οὔτε τὸν ἱερὸν καλούμενον πολύπουν, οὔτε τὸν κωπηλάτην πολύπουν νόμιμον ἦν θηρεύειν. ἀλλ' ἀπεῖπον τούτων τε καὶ τῆς θαλαττίας χελώνης μὴ ἅπτεσθαι. ὁ δὲ πολύπους ἐστὶ συντηκτικὸς, καὶ λίαν ἀνόητος. πρὸς γὰρ τὴν χεῖρα τῶν διωκόντων βαδίζει, καὶ διωκόμενος, ἔστιν ὅτε οὐχ ὑποχωρεῖ. συντήκονται δὲ αὐτῶν αἱ θήλειαι μετὰ τὸν τόκον καὶ παρίενται. διὸ καὶ ῥαδίως ἁλίσκονται. ἑωράθησαν δέ ποτε καὶ ἐπὶ τὸ ξηρὸν ἐξιόντες, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ τραχέα τῶν χωρίων. φεύγουσι γὰρ τὰ λεῖα, καὶ χαίρουσι δὲ τῶν φυτῶν καὶ ταῖς ἐλαίαις, καὶ πολλάκις εὑρίσκονται ταῖς πλεκτάναις περιειληφότες τὸ στέλεχος. ἐφωράθησαν δὲ καὶ συκαῖς προσπεφυκυίαις τῇ θαλάττῃ προσπλεκόμενοι, καὶ τῶν σύκων ἐσθίοντες, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ὑγρῷ. ἔστι δὲ δεῖγμα τοῦ ἥδεσθαι αὐτοὺς τῇ ἐλαίᾳ καὶ τοῦτο, ἐάν τις κλάδον τοῦ φυτοῦ τούτου καθίει εἰς τὴν θάλασσαν, καθ' ἣν εἰσὶ πολύποδες, καὶ μικρὸν ἐπίσχῃ, ἀπονητὶ ἀνέλκει περὶ τῷ κλάδῳ περιπλεκομένους, ὅσους ἐθέλει. ἔχουσι δὲ τὰ μὲν ἄλλα μέρη ἰσχυρότατα, τὸν δὲ τράχηλον ἀσθενῆ. λέγεται δὲ αὐτῶν τὸν ἄρρενα ἔχειν αἰδοιῶδές τι ἐν μιᾷ τῶν πλεκτανῶν, ἐν ᾗ αἱ δύο μεγάλαι κοτυληδόνες εἰσίν. εἶναι δὲ τοῦτο νευρῶδες μέχρις εἰς μέσην τῆς πλεκτάνης, ἅπαν προσπεφυκός. † ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους ὀχεύει τοῦ χειμῶνος, καὶ τίκτει τῷ ἔαρι. φωλεύει δὲ περὶ δύο μῆνας. ἔστι δὲ πολύγονον τὸ ζῶον. διαφέρειν δὲ ὁ ἄρρην τῆς θηλείας, τῷ τε τὴν κεφαλὴν ἔχειν προμηκεστέραν, καὶ τῷ τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἁλιέων αἰδοῖον ἔχειν ἐν τῇ πλεκτάνῃ. ἐπωάζει δὲ ὅταν τέκῃ, διὸ καὶ χείριστοι εἰσὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον. ἀποτίκτει δὲ ὁ μὲν πολύπους, ἢ εἰς θαλάμας, ἢ εἰς κεράμιον, ἤτοι ἄλλο τι τοιοῦτον κοῖλον. καὶ μεθ' ἡμέρας πεντήκοντα ἐκ τῶν ὠῶν πολυπόδια ἐξέρπει, ὥσπερ τὰ φαλάγγια πολλὰ τὸ πλῆθος. ὁ δὲ θῆλυς πολύπους, ὅτε μὲν ἐπὶ τοῖς ὠοῖς, ὅτε δ' ἐπὶ τῷ στόματι προσκάθηται τῆς θαλάμης, τὴν πλεκτάνην ἐπέχων. Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας τὸν πολύποδα φησὶ τοῖς πετρώδεσι † μάλιστα μόνοις συνεξομοιοῦσθαι. τοῦτο ποιοῦντα φόβῳ καὶ φυλακῆς χάριν. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων ζώων, οὐ δέχεσθαι φησὶ τοὺς πολύποδας τὴν θάλατταν. ἐν δὲ τῷ περὶ

lib. 9. τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν, ὁ Θεόφραστος πολύποδας οὐ γίνεσθαι φησὶ περὶ Ἑλλήσποντον. ψυχρὰ γὰρ ἡ θάλασσα αὕτη, καὶ ἧττον ἁλμυρά. ταῦτα δ' ἀμφότερα πολέμια πολύποδι. ὁ δὲ ναυτίλος καλούμενος, φησὶν Ἀριστοτέλης, πολύπους μὲν οὐκ ἔστιν. ἐμφερὴς δὲ κατὰ πλεκτάνας. ἔχει δὲ τὸ νῶτον ὀστρακόδερμον. ἀναδύνει δὲ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἔχων τὸ ὄστρακον, ἵνα μὴ τὴν θάλατταν ἕλκῃ. ἐπαναστραφεὶς δ' ἐπιπλεῖ, ἄνω ποιήσας δύο τῶν πλεκτανῶν, αἳ μεταξὺ αὐτῶν λεπτὸν ὑμένα ἔχουσι διαπεφυκότα, ὡς καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ πόδες ὁρῶνται μεταξὺ τῶν δακτύλων δερμάτινον ὑμένα ἔχοντες. ἄλλας δὲ δύο πλεκτάνας καθίησιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀντὶ πηδαλίων. ὅταν δέ τι προσιὸν ἴδῃ, δείσας συστέλλει τοὺς πόδας καὶ πληρώσας τὸ ὄστρακον τῆς θαλάσσης κατὰ βυθοῦ ὡς τάχος χωρεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν καὶ ἰχθύων, πολύπους φησί τις ὁ μὲν τρεψίχρως, ὁ δὲ ναυτίλος. ἐπὶ τὸν ναυτίλον τοῦτον φέρεταί τι Καλλιμάχου τοῦ κυρηναίου ἐπίγραμμα, οὕτως ἔχον, Κόγχος ἐγὼ ζεφυρῖτι παλαίτερος, ἀλλὰ σὺ νῦν με Κύπρι σεληναίης, ἄνθεμα πρῶτον ἔχεις Ναυτίλον, ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον, εἰ μὲν ἀῆται Τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων. Εἰ δὲ γαληναίη λιπαρὴ θεὸς, οὖλος ἐρέσσων

Ποσσίν,

Ποσιν, ἣν ὥσπερ καὶ τοὔνομα συμφέρεται. Ἔς τ' ἔπισον παρὰ θῖνας Ἰουλίδας, ὄφρα γένωμαι Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόης. Μὴ δέ μοι ἐν θαλάμῃσιν ἔθ' ὡς πάρος, εἰμὶ γὰρ ἄπνους Τίκτει τ' αἰνοτέρης ὠεὸν Ἀλκυόνης. Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ ῥέζειν, καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος. Ἔγραψε δὲ καὶ Ποσείδιππος εἰς τὴν ἐν τῷ Ζεφυρίῳ τιμωμένην ταύτην Ἀφροδίτην τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοῦτο καὶ ἐν ποταμῷ καὶ ἐπὶ χθονὶ τῆς Φιλαδέλφου Κύπριδος ἱλάσκεσθ' ἱερὸν Ἀρσινόης, Ἣν ἀνακοιρανέουσαν ἐπὶ Ζεφυρηΐδος ἀκτῆς Πρῶτος ὁ ναύαρχος θήκατο Καλλικράτης. Ἡ δὲ καὶ εὐπλοΐην δώσει, καὶ χείματι μέσσῳ Τὸ πλατὺ λισσομένοις ἐκλιπανεῖ πέλαγος. Τοῦ πολύποδος μνημονεύει καὶ ὁ τραγικὸς Ἴων ἐν Φοίνικι λέγων. Καὶ τὸν πετραῖον πλεκτάναις ἀναίμοσι Στυγῶ μεταλλακτῆρα πολύπουν χροός. Εἴδη δ' ἐστὶ πολυπόδων, ἐλεδώνη, πολυποδίνη, βολβοτίνη, ὄσμυλος, ὡς Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ Σπεύσιππος. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν Ἀριστοτέλης μαλάκια φησὶν εἶναι πολύποδας, ὀσμύλην, ἐλεδώνην, σηπίαν, τευθίδα. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, πώλυποί τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. χαλυσώδης βολβῖτις, γραῖαί τ' ἐριθακώδεις. Ἀρχέστρατος δέ φησι πώλυποι ἔν τε Θάσῳ καὶ Καρίᾳ εἰσὶν ἄριστοι, Καὶ Κέρκυρα τρέφει πολλούς, μεγάλους τε τὸ πλῆθος. Δωριεῖς δ' αὐτὸν διὰ τοῦ ω καλοῦσι πώλυπον, ὡς Ἐπίχαρμος. καὶ Σιμωνίδης δ' ἔφη πώλυπον διζήμενος. Ἀττικοὶ δὲ πολύπουν. ἔστι δὲ τῶν σελαχωδῶν, τὰ χονδρώδη δ' οὕτω λέγεται, πολύποδες, γαλεοί τε καὶ κύνες. μαλάκια δὲ καλεῖται τὰ τευθώδη. σελάχια δὲ τὰ τῶν ἑτέρων φῦλα. Πάγουροι. τούτων μέμνηται Τιμοκλῆς, ἢ Ξέναρχος ἐν Πορφύρᾳ *Πάγουροι.* οὕτως. εἶθ' ἁλιεὺς ἂν ἄκρος, σοφίαν ἐν παγούροις μὲν θεοῖς ἐχθροῖσι καὶ ἰχθυδίοις εὕρηκα παντοδαπὰς τέχνας. γέροντα βούγλωττον τὸ μὴ ταχέως πάνυ συναρπάζομαι καλόν γ' ἂν εἴη. Πηλαμίς. *Πηλαμίς.* Φρύνιχος ἐν Μούσαις μνημονεύει. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων, αἱ πηλαμίδες φησὶ καὶ οἱ θύννοι τίκτουσιν ἐν τῷ Πόντῳ, ἄλλοθι δὲ οὔ. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν, Εἶθ' ἡ πάροικος πηλαμὶς χειμάζεται, Πάροικος Ἑλλησποντὶς ὡραία θέρους Τῷ Βοσπορίτῃ, τῷδε γὰρ θαμίζεται.

Πέρκαι. τούτων μέμνηται Διοκλῆς, καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, παραπλησίας εἶναι λέγων, *Πέρκαι.* πέρκην, χάνναν, φυκίδα. Ἐπίχαρμος δέ φησι, κομαρίδας τε καὶ κύνας, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἄλλοτε δ' αὖ πέρκας, ὅτε δὲ στροφάδας παρὰ πέτρην. Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρὸν Σκορπίον. Πέρκη. καὶ ταύτης Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας *Πέρκη.* γάμῳ μέμνηται. καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν ὁμοίων, καὶ Νουμήνιος. ὧν τὰ μαρτύρια πρόκειται. Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ἀκανθοστεφῆ φησιν εἶναι καὶ ποικιλόχροα, φυκίδα. τῶν δὲ γραμμοποικίλων, πλαγίαις τε ταῖς ῥάβδοις κεχρωσμένων πέρκη. καὶ παροιμία δέ ἐστιν, ἕπεται πέρκη μελανούρῳ. Ῥαφίδες. καὶ τούτων μέμνηται Ἐπίχαρμος, λέγων κὠξύρυγχοι ῥαφίδες, ἵππουροί τε. Δω- *Ῥαφίδες.* ρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων βελόνην φησίν, ἣν καλοῦσι ῥαφίδα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ ζῴων βελόνην αὐτὴν καλεῖ. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν ἢ ἰχθύων ῥαφίδα αὐτὴν ὀνομάσας, ἀνόδουν φησὶν αὐτὴν εἶναι. καὶ Σπεύσιππος αὐτὴν βελόνην καλεῖ. Ῥίνη. Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ἐν Σμύρνῃ φη- *Ῥίνη.* σὶ τὰς ῥίνας διαφόρους γίνεσθαι. καὶ πάντα δὲ τὰ σελαχώδη τὸν Σμυρναϊκὸν κόλπον ἔχειν διαφέροντα. Ἀρχέστρατος δέ φησι. Καὶ σελάχη μὲν δὴ καὶ ἡ Μίλητος ἄριστα Ἐκτρέφει. ἀλλά γε χρὴ ῥίνης λόγον ἢ πλατυνώτου Λειοβάτου ποιεῖσθαι ὅμως κροκόδειλον ἄοπτον Δαισαίμην ἀπ' ἰπνοῦ τερπνὸν παίδεσσιν Ἰώνων. Σκάρος. τοῦτον Ἀριστοτέλης φησὶν καρχαρόδοντα εἶναι, καὶ μονήρη, καὶ σαρ- *Σκάρος.* κοφάγον. ἔχειν τε στόμα μικρὸν καὶ γλῶτταν οὐ λίαν προσπεφυκυῖαν, καρδίαν τρίγωνον, παράλευκον, τρίβολον. ἔχειν τε χολὴν, καὶ σπλῆνα μέλανα. τῶν δὲ βραγχίων τὸ μὲν διπλοῦν, τὸ δὲ ἁπλοῦν. μόνος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἰχθύων μηρυκάζει, χαίρει δὲ τῇ τῶν φυκίων τροφῇ. διὸ καὶ τούτοις θηρεύεται. ἀκμάζει δὲ θέρους. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν, ἁλιευόμενοι σπάρους, καὶ σκάρους. τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Σέλευκος δ' ὁ Ταρσεὺς ἐν τῷ ἁλιευτικῷ, μόνον φησὶ τῶν ἰχθύων τὸν σκάρον καθεύδειν, ὅθεν οὐδὲ νύκτωρ ποτὲ ἁλῶναι. τοῦτο δ' ἴσως διὰ φόβον αὐτῷ συμβαίνει. Ἀρχέστρατος δ' ἐν τῇ γαστρονομίᾳ, Καὶ σκάρον ἐξ Ἐφέσου ζήτει, χειμῶνι δὲ τρίγλαν Ἔσθι' ἐνὶ ψαφαρῇ ληφθεῖσαν Τειχιοέσσῃ Μιλήτου κώμῃ Καρῶν πέλας ἀγκυλοκώλων. Κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησίν, καὶ σκάρον ἐν παράλῳ Καρχηδόνι τὸν μέγαν ὄπτα Γλαῦκον, εὔχρηστον δὲ καὶ ἐν Βυζαντίῳ ὄψει, Καὶ μέγεθος κυκλίᾳ ἶσον ἀσπίδι νῶτα φοροῦντα Τοῦτον ὅλον θεράπευε τρόπον τοιόνδε λαβών νιν,

Ἡνίκ' ἂν εὖ τυρῷ τε καὶ ἐλαίῳ πάντα πυκασθῇ Κρίβανον ἐν θερμὸν κρέμασον, κἄπειτα κατόπτα, Πάσσειν δ' ἁλσὶ κυμινοτρίβοις καὶ γλαυκῷ ἐλαίῳ Ἐκ χειρὸς καταχρουνίζων θεοδέγμονα πηγήν. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς δύο γένη φησὶν εἶναι σκάρων, καὶ καλεῖσθαι τὸν μὲν ὀνίαν, τὸν δὲ αἰόλον. Σπάρος. τοῦτον Ἱκέσιος εὐχυλότερον μὲν εἶναι μαινίδος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων τροφιμώ- *Σπάρος.* τερον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ αὐτὸς ὁ Ποσειδάων γαύλοις ἐν Φοινικικοῖς εἰ καὶ κάλλιστος † ἄδηλα τήγανος ἀγιμὼν σπάρους καὶ σκάρους, τῶν οὐδὲ τὸ σκῶρ θεμιτὸν ἐκβαλεῖν θεοῖς. Νουμήνιος δ'

ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σπάρον ἢ νάρκας ἐγχελυΐδας. μνημονεύει δ᾽ αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων.

Σκορπίοι. Σκορπίος. Διοκλῆς ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Πλείσταρχον ὑγιεινῶν, τῶν μὲν πετραίων φησὶν ἰχθύων ξηροτέρας εἶναι τὰς σάρκας, σκορπίους, κόκκυγας, ψήττας, σαργούς, τραχούρους. τὰς δὲ τρίγλας, ἧττον τούτων ξηροσάρκους. οἱ γὰρ πετραῖοι μαλακοσαρκότεροι εἰσίν. Ἱκέσιος δέ φησιν, τῶν σκορπίων ὁ μέν ἐστι πελάγιος, ὁ δὲ τεναγώδης. καὶ ὁ μὲν πελάγιος πυῤῥός, ὁ δ᾽ ἕτερος μελανίζων. διαφέρει δὲ τῇ γεύσει καὶ τῇ τροφῇ μᾶλλον ὁ πελάγιος. εἰσὶ δὲ οἱ σκορπίοι σμηκτικοί, εὐέκκριτοι, πολύχυλοι, πολύτροφοι. χονδρώδεις γάρ εἰσι. τίκτει δ᾽ ὁ σκορπίος δίς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ, Φυκίδας ἀλφηστήν τε καὶ ἐν χροιῇσιν ἐρυθρόν Σκορπίον, ἢ πέρκαισι καθηγητὴν μελάνουρον. Ὅτι δὲ καὶ πληκτικός ἐστιν, Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων ζωϊκῶν. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν μούσαις, ποικίλον εἶναί φησι τὸν σκορπίον. σκορπίοι τε ποικίλοι γλαῦκοί τε σαῦροι πίονες. μονήρης δέ ἐστι, καὶ φυκοφάγος. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων ὁ Ἀριστοτέλης σκορπίους καὶ σκορπίδας ἐν διαφόροις τόποις ὀνομάζει. ἄδηλον δὲ εἰ τοὺς αὐτοὺς λέγει, ὅτι καὶ σκόρπαιναν καὶ σκορπίους πολλάκις ἡμεῖς ἐφάγομεν, καὶ ὅτι διάφοροι καὶ οἱ χυμοὶ καὶ αἱ χρόαι εἰσίν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ὁ δ᾽ ὀψαρτυτὴς Ἀρχέστρατος ἐν τοῖς χρυσοῖς ἔπεσι λέγει. Ἐν δὲ Θάσῳ τὸν σκορπίον ὠνοῦ, ἂν ᾖ μὴ μείων πυγόνος, μεγάλου δ᾽ ἀπὸ χεῖρας ἴαλλε.

Σκόμβροι. Σκόμβρος. Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ. Ἱκέσιος φησὶ τοὺς σκόμβρους ἐλαχίστους μὲν εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος, προσφιμοὺς δὲ τῶν κοιλιῶν καὶ εὐχυλοτέρους, οὐ μὴν εὐεκκριτωτέρους. μνημονεύει αὐτῶν οὕτως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. καὶ χελιδόνες τε μύρμακοί τε κολίαι μείζονές ἐντι καὶ σκόμβρων ἀτὰρ ταυθιννίδων γε μήονος.

Σαργοί. Σαργοί. οὗτοι ὥς φησιν Ἱκέσιος εὔφυσι μᾶλλον, καὶ τῶν μελανούρων εἰσὶ τροφιμώτεροι. Νουμήνιος δ᾽ ἐν ἁλιευτικῷ πανοῦργον εἶναι φησὶ περὶ τὰς θήρας τὸν σαργόν. Κόσσυφον ἢ κίχλας ἁλιάδας ἄλλοτε δ᾽ ἄλλη Σαργὸν ἐπιτέλλοντα λινοπληγέστατον ἰχθύων. Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων ἱστορίας, τίκτειν αὐτόν φησι δίς, ἔαρος, εἶτα μετοπώρου. Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Ἥβας γάμῳ, αἰολίας σαργοί τε χαλκίδες τε καὶ τοιπονώτιοι. ὡς διαφόρους δὲ τοὺς σαργίνους ἐν τοῖσδε καταλέγει. ἦν δὲ σαργῖνοι μελάνουροί τε, καὶ φίλταται ταινίαι, λεπταὶ μὲν, ἀδεῖαι δέ. ὁμοίως δὲ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, σαργίνους διὰ τοῦτ᾽ αὐτοὺς καλῶν, καὶ χαλκίδας. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατός φησιν, Ἡνίκα δ᾽ αὖ δύνοντος ἐν οὐρανῷ ὠρίωνος Μήτηρ οἰνοφόρου βότρυος χαίτην ἀποβάλλει, Τῆμος ἔχειν ὀπτὸν σαργὸν τυρῷ καταπάσσον, Εὐμεγέθη θερμόν δριμεῖ δεδαιγμένον ὄξει. Σκληρὸς γὰρ φύσει ἐστὶν, ἅπαντα δέ μοι θεράπευε Τὸν στερεὸν τῷδε τρόπῳ μεμνημένος ἰχθύν, Τὸν δ᾽ ἀγαθὸν μαλακόν τε φύσει καὶ πίονα σάρκα Ἁλσὶ μόνον λεπτοῖσι πάσας καὶ ἐλαίῳ ἀλείψας. Τὴν ἀρετὴν γὰρ ἔχει τῆς τέρψιος αὐτὸς ἐν αὑτῷ.

Σάλπη. Σάλπη. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, εὐόνες φάγροι τε λάβρακές τε πίονες. σκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί, ἀδεῖαι δ᾽ ἐν τῷ θέρει. Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν πέμπτῳ ζώων ἅπαξ τίκτειν φησὶν αὐτὴν τοῦ μετοπώρου. ἔστι δὲ πολύγραμμος, καὶ ἐρυθρόγραμμος. ἔτι δὲ καρχαρόδους καὶ μονήρης. λέγεσθαι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἁλιέων φησὶν ὡς καὶ κολοκύντῃ θηρεύεται χαίρουσα τῷ βρώματι. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Σάλπην δὲ κακὸν μὲν ἔγωγε Ἰχθὺν

lib. 1. εἰς αἰεὶ κρίνω, βρωτὴ δὲ μάλιστα Ἐστὶ θεριζομένου σίτου, λαβὲ δ᾽ ἐν Μιτυλήνῃ Αὐτήν. Παγκράτης δ᾽ ἐν ἔργοις θαλασσίοις, Σάλπαι τ᾽ ἰσομήκεες ἰχθῦς, Ἅς τε βόας πόρκηες ἁλιζωνοι καλέουσιν. Οὕνεκα γαστέρι φῦκος ἀεὶ ἀλέγουσιν ὀδοῦσιν. Ἔστι δὲ ποικίλος ὁ ἰχθῦς, ὅθεν καὶ τὸν λεπρὸν ἢ κολοφώνιον Μνασέαν συνταξάμενον τὰ ἐπιγραφόμενα παίγνια, διὰ τὸ ποικίλον τῆς συναγωγῆς, σάλπην οἱ συνήθεις προσηγόρευον. Νυμφόδωρος δὲ ὁ συρακούσιος ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, λεσβίαν φησὶ γενέσθαι σάλπην τὴν τὰ παίγνια συνθεῖσαν. Ἄλκιμος δ᾽ ἐν τοῖς σικελικοῖς ἐν Μεσσήνῃ φησὶ τῇ κατὰ τὴν νῆσον Βότρυν γενέσθαι εὑρετὴν τῶν παραπλησίων παιγνίων τοῖς προσαγορευομένοις σάλπης. Ἄρχιππος ἀρσενικῶς εἶπεν ὁ σάλπης. κῆρυξ μὲν ἡ βόαξ, σάλπης δ᾽ ὁ σάλπιγξ ἑπτὰ ὀβολοὺς μισθὸν φέρων. γίνεται δ᾽ ὅμοιος ἰχθῦς ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ὁ προσαγορευόμενος στρωματεύς, ῥάβδους ἔχων διὰ ὅλου τοῦ σώματος τεταμένας χρυσιζούσας, ὡς ἱστορεῖ Φίλων ἐν τῷ μεταλλικῷ.

Συνόδοντες. Συναγρίς. Συνόδοντες, καὶ συναγρίς. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, συναγρίδας μαζούς τε συνόδοντάς τε ἐρυθροποικίλους. Νουμήνιος ἁλιευτικῷ διὰ τοῦ ν λέγων φησίν, Ἢ λευκὴν συνόδοντα βόηκάς τε τρωγλούς τε. καὶ πάλιν, Τοῖσι κεθαρήσαιο φαγεῖν λελιημένος ἰχθύων, Ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀφρίτην ἵππουρον. Συνόδοντα δὲ αὐτὸν λέγει διὰ τοῦ ἰῶτα Δωρίων. ἔτι δὲ Ἀρχέστρατος ἐν τούτοις, Αὐτὰρ σινόδοντα μὲν ὃν ζητεῖ παχὺν εἶναι Ἐκ πορθμοῖο λαβεῖν πειρῶ καὶ τοῦτον ἑταῖρε. Ταῦτα δὲ πάντα Κύρῳ φράζων, καὶ πρὸς σὲ Κλέαινε. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Ἀρχεστράτῃ, Τίς δ᾽ ἐγχέλυον ἂν φάγοι ἢ κρανίον Σινόδοντος.

Σαῦροι. Σαῦρος. τούτου μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Λεύκῃ. μάγειρος δ᾽ ἐστὶν ὁ λέγων. Ἐπίστασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι, Ἀλλ᾽ αὖ διδάσκεις. ἐξελὼν τὰ βράγχια Πλύνας, περικόψας τὰς ἀκάνθας τὰς κύκλῳ Παράσχισον χρηστῶς διαπτύξας θ᾽ ὅλον, Τῷ σιλφίῳ μάστιξον εὖ γε καὶ καλῶς, Τυρῷ τε σάξον ἁλσί τ᾽ ἠδ᾽ ὀριγάνῳ. Ἕρμιππος δ᾽ ἐν κύδωνι πολλῶν καὶ ἄλλων

ἰχθύων

ἰχθύων κατάλογον ποιούμενος, καὶ τοῦ σαύρου μνημονεύει διὰ τούτων, θύννου τεμάχη, χλανίδιος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, κεφαλῆς, πέρκυς, σαυρός, φυαία, φυκίς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ, φάγρος, μύλος, λεβίας, σπαρός, αἰολίας, θρίττα, χελιδών, καρίς, τευθίς, ψῆττα, δρακαινίς, πολυπόδιον, σηπία, ὀρφώς, κωβιός, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεῖς. Μνησίμαχος δ' ἐν ἱπποτρόφῳ, τῶν καρχάρων νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαυρός, τριχίας, συκίς, βρίγκος, τρίγλη, κόκκυξ. Σκεπινός. τούτου μνημονεύει Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων καλεῖσθαι φησὶν αὐτὸν ἀτταγινόν.

Σκεπινοί.

Σκίαινα. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, αἰολίαι πλωτές τε κυνόγλωσσοί τε ἐνηλιάδες σκιαθίδες. Νουμήνιος δὲ σκιάδια αὐτὸν καλεῖ ἐν τούτοις, Τοῖσι καθηρήσαιο λαβὼν λελιημένος ἰχθῦν, Ἠὲ μέγαν συνόδοντα ἢ ἀρνευτὴν ἵππουρον, Ἠὲ φάγρον λοφίην. ὅτε δ' ἀγρόμενον σκιαδῆα.

Σκίαινα.

Συαγρίδες. τούτων μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, καὶ ἐν γῇ καὶ θαλάσσᾳ. Σφύραιναι. ταύτας φησὶν Ἱκέσιος τροφιμωτέρας εἶναι τῶν γόγγρων, ἀπειθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀστόμους, εὐχυλία δὲ μέσως. ὁ δὲ Δωρίων σφύραιναν φησὶν ἣν καλοῦσι κέστραν. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Μούσαις, κέστραν ὀνομάζων οὐκ ἔτι σφυραίνας ὀνομάζει, ὡς ταὐτὸν οὔσας. χαλκίδας τε καὶ κωῒας κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας. καὶ Σώφρων ἐν ἀνδρείοις, κέστραι βόττιν κάπτουσαι. Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ὡς παραπλήσια ἐκτίθεται κέστραν, βελόνην, σαυρίδα. καὶ οἱ Ἀττικοὶ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν σφύραιναν καλοῦσι κέστραν, σπανίως δὲ τῷ τῆς σφυραίνης ὀνόματι ἐχρήσαντο. Στράττις γοῦν ἐν Μακεδόσιν ἐρομένου τινὸς Ἀττικοῦ, ὡς ἀγνοοῦντος τὸ ὄνομα καὶ λέγοντος, ἡ σφύραινα δ' ἐστὶ τίς; φησὶν ὁ ἕτερος, κέστραν μὲν ὔμμες ὠττικοὶ κικλήσκετε. Ἀντιφάνης ἐν Εὐθυδίκῳ, πάνυ συχνὴ σφύραινα κέστραν Ἀττικιστὶ δεῖ λέγειν. Νικοφῶν δ' ἐν Πανδώρᾳ, κέστραι καὶ λάβρακες. Ἐπίχαρμος Ἥβας γάμῳ, κέστρας τε πέρκας τ' αἰόλας.

Συαγρίδες. Σφύραιναι.

Σηπία. Ἀριστοφάνης Δαναΐσιν, καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πολύπους. ὡς αἰτίας ἡ παραλήγουσα παροξύνεται, ὡς Φιλήμων ἱστορεῖ, ὁμοίως καὶ ταῦτα παιδία, ταινία, οἰκία. τὴν σηπίαν δὲ Ἀριστοτέλης φησὶ πόδας ἔχειν ὀκτώ, ὧν τοὺς ὑποκάτω δύο μεγίστους, προβοσκίδας δύο, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα. ἔχει δὲ καὶ ὀδόντας δύο, τὸν μὲν ἄνω, τὸν δὲ κάτω. καὶ τὸ λεγόμενον ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ. ἐν δὲ τῇ μυτίδι ὁ θολός ἐστιν. αὕτη δὲ κεῖται παρ' αὐτὸ τὸ στόμα κύστεως τρόπον ἐπέχουσα. ἔστι δὲ ἡ κοιλία πλακώδεις καὶ λεία, ὁμοία τοῖς τῶν βοῶν ἠνύστροις. τρέφονται δὴ μικραὶ σηπίαι τοῖς λεπτοῖς ἰχθυδίοις ἀποτείνουσαι τὰς προβοσκίδας ὥσπερ ὁρμιάς, καὶ ταύταις θηρεύουσαι. λέγεται δὲ ὡς ὅταν ὁ χειμὼν γένηται τῶν πετριδίων, ὥσπερ ἀγκύραις ταῖς προβοσκίσι λαμβανόμεναι ὁρμοῦσι. διωκομένη τε ἡ σηπία τὸν θολὸν ἀφίησι, καὶ ἐν αὐτῷ κρύπτεται, ἐμφήνασα φεύγειν εἰς τοὔμπροσθεν. λέγεται δὲ ὡς καὶ θηρευθείσης τῆς θηλείας τριόδοντι, οἱ ἄρρενες ἐπαρήγουσιν ἀνθέλκοντες αὐτήν. ἂν δὲ οἱ ἄρρενες ἁλῶσιν, αἱ θήλειαι φεύγουσιν. οὐ διετίζει δ' ἡ σηπία, καθάπερ οὐδ' ὁ πολύπους. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων αἱ σηπίαι φησὶ καὶ αἱ τευθίδες νέουσιν, ἅμα συμπεπλεγμέναι τὰ στόματα, καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσαι κατ' ἀντικρὺ ἀλλήλαις. ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυκτῆρα. τῶν τε μαλακίων τίκτουσιν πρῶται τοῦ ἔαρος αἱ σηπίαι, καὶ οὐ κύουσι πᾶσαν ὥραν καὶ κύσκονται πεντεκαίδεκα ἡμέραις. ὅταν δὲ τέκωσι, τὰ ᾠὰ ὁ ἄρρην παρακολουθῶν καταφυσᾷ καὶ στιφρᾷ. βαδίζουσι δὲ κατὰ ζυγά. καὶ ἔστιν ὁ ἄρρην τῆς θηλείας ποικιλώτερός τε καὶ μελάντερος τὸ νῶτον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησίν, πώλυπές τε σηπίαι τε καὶ ποταναὶ τευθίδες. ὅπερ δὲ σημειωτέον πρὸς Σπεύσιππον, λέγοντα εἶναι ὅμοια σηπίαν καὶ τευθίδα. Ἱππώναξ δ' ἐν τοῖς ἰάμβοις εἰπόντος σηπίης ὑπόσφαγμα, οἱ ἐξηγησάμενοι ἀπέδωκαν τὸ τῆς σηπίας μέλαν. ἔστι δὲ τὸ ὑπόσφαγμα, ὡς Ἐρασίστρατος φησὶν ἐν ὀψαρτυτικῷ, ὑπότριμμα. γράφει δ' οὕτως. ὑπόσφαγμα δ' εἶναι κρέασιν ὀπτοῖς ἐκ τοῦ αἵματος τεταραγμένοις μέλιτι, τυρῷ, ἁλί, κυμίνῳ, σιλφίῳ, † ἐξ ἑφθοῖς. καὶ Γλαῦκος δ' ὁ Λοκρὸς ἐν ὀψαρτυτικῷ οὕτως γράφει, ὑπόσφαγμα δ' αἷμα ἑφθὸν καὶ σίλφιον, καὶ ἕψημα ἢ μέλι, καὶ ὄξος καὶ γάλα καὶ τυρὸς καὶ φύλλα εὐώδη τετμημένα. ὁ δὲ πολυμαθέστατος Ἀρχέστρατος φησίν.

Σηπία. lib. 5.

Σηπίαι δ' Ἀβδήροις μὲ Μαρωνείᾳ τ' ἐνὶ μέσσῃ. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις, ἰχθῦς ἐώνηταί τις ἢ σηπίδιον. Καὶ ἐν Δαναΐσιν, Ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια. Θεόπομπος Ἀφροδίτῃ, ἀλλ' ἔντραγε τὴν σηπίαν τὴν διαλαβοῦσαν, καὶ τοδὶ τὸ πολυπόδιον. Περὶ δὲ ἑψήσεως σηπιδίων Ἄλεξις ἐν Πονήρᾳ παράγει μάγειρον, τάδε λέγοντα. σηπίαι πόσου, δραχμῆς μιᾶς, Τρεῖς, τῶν δὲ τὰς μὲν πλεκτάνας, Καὶ τὰ πτερύγια συντεμὼν ἑφθὰ ποιῶ. Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατεμὼν πολλοὺς κύβους Σμήσας τε λεπτοῖς ἁλσὶ δειπνούντων ἅμα Ἐπὶ τὸ τήγανον σίζον ἐπεισιὼν φέρω.

Τρίγλη. κίχλη, διὰ τοῦ η. τὰ γὰρ εἰς λα λήγοντα θηλυκά, ἕτερον αἰτεῖ λάμβδα, σκύλλα τε λέσιλλα. ὅσα δὲ ἐπιπλοκὴν ἔχει τοῦ γ εἰς η λήγει, τρώγλη, αἴγλη, ζεύγλη. τὴν δὲ τρίγλην φησὶν Ἀριστοτέλης τρὶς τίκτειν τοῦ ἔτους ἐν πέμπτῳ ζώων τεκμαίρεσθαι λέγων τοὺς ἁλιεῖς ὅπερ ἐκ τοῦ γόνου τρὶς φαινομένου περί τινας τόπους. μή ποτε οὖν ἐντεῦθεν ἐστὶ καὶ τὸ τῆς ὀνομασίας ὡς ἀμίαι, ὅτι οὐ κατὰ μίαν φέρονται, ἀλλ' ἀγεληδόν. Σκάρος δὲ ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, καὶ σκαρίς. ἀφύαι δ', ὡς ἂν ἀφυεῖς οὖσαι, τουτέστιν δυσφυεῖς.

Τρίγλη.

δισφυεῖς. θύω, θύννος ὁ δερματικὸς κατὰ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιβολὴν διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς οἴστρου ἐξελαύνεσθαι. ἔστι δὲ καρχαρόδους συναγελαστικὴ, παντοφάγος. ἔστι δὲ σαρκοφάγος. τὸ δὲ τρίτον τελοῦσα ἄγονός ἐστι. γίνεται γάρ τινα σκωλήκια αὐτῇ ἐν τῇ ὑστέρᾳ, ἃ τὸν γόνον τὸν γινόμενον κατεσθίει. ἀπὸ δὲ τοῦ συμβεβηκότος Ἐπίχαρμος ὀνομάζει αὐτὰς κυφὰς ἐν Ἥβας γάμῳ, διὰ τούτων. ἄγε δὴ τρίγλας τε κυφὰς κἀχαρίστους βαιόνας. Σώφρων δ' ἐν τοῖς ἀνδρείοις τριγόλας τινὰς ἐν τούτοις ἐπονομάζει, τριγόλα ὀμφαλοτόμῳ καὶ τριγόλαν τὸν εὐδιαῖον. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδὶ κάσσοι. φυξὶς φησὶ τρίγλας μὲν πίονας. τριγόλαν δ' ὀπισθίαν, κἀν τοῖς γυναικείοις δ' ἔφη, τρίγλαν γενειᾶτιν. Διοκλῆς δ' ἐν τοῖς πρὸς Κλέταρχον, σκληρόσαρκον εἶναί φησι τὴν τρίγλαν. Σπεύσιππος δ' ἐμφερῆ φησὶν εἶναι κόκκυγα, χελιδόνα, τρίγλαν, ὅθεν Τύφων φησὶν ἐν τοῖς περὶ ζώων τὸν τριγόλαν τινὰς οἴεσθαι κόκκυγα εἶναι, διά τε τὸ ἐμφερὲς καὶ τὴν τῶν ὀπισθίων ξηρότητα, ἣν σεσημείωται ὁ Σώφρων λέγων τρίγλας γε πίονας, τριγόλαν δ' ὀπισθίαν. Πλάτων δ' ἐν Φάωνι φησὶν, Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπίηρανος εἶναι παρθένου. Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφυ καὶ ἐντάματα μισεῖ. τῇ δ' Ἑκάτῃ ἀποδίδοται ἡ τρίγλη, διὰ τὴν τῆς ὀνομασίας κοινότητα. τριοδῖτις γὰρ, καὶ τρίγληνος, καὶ ταῖς τριακάσι δὲ αὐτῇ τὰ δεῖπνα φέρουσι. κατὰ τὸ παραπλήσιον δ' οἰκειοῦσιν Ἀπόλλωνι μὲν κίθαρον, Ἑρμῇ δὲ βόακα, Διονύσῳ δὲ κιττὸν, καὶ Ἀφροδίτῃ φαλαρίδα, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι κατὰ συνέμφασιν τοῦ φαλλοῦ. καὶ τὴν νῆτταν δὲ καλουμένην, Ποσειδῶνι τινὲς οἰκειοῦσι. καὶ τὸν θαλάττιον γόνον, ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ ἀφρόν. προσφιλέστατον δ' εἶναι καὶ τοῦτον Ἀφροδίτῃ, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν ἐξ ἀφροῦ γεννηθῆναι. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ θεῶν, τῇ Ἑκάτῃ φησὶ θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος οἰκειότητα. τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, καὶ τρίγλην καὶ μαινίδα, ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς τρίγλην παραφέρεσθαι ἐν τοῖς Ἀρτεμισίοις, διὰ τὸ δοκεῖν τοὺς θαλαττίους λαγὼς θανασίμους ὄντας θηρεύειν ἐπιμελῶς, καὶ καταναλίσκειν. διόπερ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦτο ποιοῦσα, τῇ κυνηγετικῇ θεῷ ἡ κυνηγέτις ἀνάκειται. γενειᾶτιν δ' ἔφη τὴν τρίγλην Σώφρων, ἐπεὶ αἱ τὸ γένειον ἔχουσαι ἡδίονές εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ἀθήνησι δὲ καὶ τόπος τις τρίγλα καλεῖται, καὶ αὐτόθι ἐστὶν ἀνάθημα τῇ Ἑκάτῃ τριγλανθίνῃ. διὸ καὶ Χαρικλείδης ἐν ἁλύσει φησὶν, δέσποιν' Ἑκάτη τριοδῖτι, τρίμορφε, τριπρόσωπε, τρίγλαις κηλευμένη. ἐὰν δὲ ἐναποπνιγῇ τρίγλη ζῶσα ἐν οἴνῳ καὶ τοῦτον ἀνὴρ πίῃ, ἀφροδισιάζειν οὐ δυνήσεται, ὡς Τερψικλῆς ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἀφροδισίων. κἂν γυνὴ δὲ πίῃ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, οὐ κύσκεται. ὁμοίως δὲ οὐδ' ὄρνις. ὁ δὲ πολύιστωρ Ἀρχέστρατος ἐπαινέσας τὰς κατὰ τειχιοῦντα τῆς Μιλησίας τρίγλας, ἑξῆς φησί. Κἂν Θάσῳ ὀψώνει τρίγλην κοὐ χείρονα λήψῃ. Ταύτης ἐν Ἐρυθραῖς ἀγαθὴ θηρεύεται αἰγιαλῖτις. Κρατῖνος δ' ἐν Τροφωνίῳ φησὶν, οὐδ' Αἰξωνίδα ἐρυθρόχρων ἐσθίειν, ἔτι τρίγλην οὐδὲ τριγόνος οὐ † δεινόφλω μελανούρου. Ναυσικράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς Αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν ναυκλήροις λέγων οὕτως, μετ' αὐτῶν δ' εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν Αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται. Αἷς καὶ θεαὶ τιμῶσι φωσφόρου κόρην Δέσποιναν, ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλας λέγεις.

Ταινία. Ταινίαι. καὶ τούτων Ἐπίχαρμος μέμνηται, καὶ τὰ φωνητὰ δὲ ταινίαι λεπταὶ μὲν, ἀδεῖαι δὲ καὶ ὀλίγου πυρός. Μίθαικος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ ταινίαν φησὶν ἐκκοιλίξας τὰν κεφαλὰν ἀποταμὼν ἀποπλύνας καὶ ταμὼν τεμάχεα κατάχει τυρὸν καὶ ἔλαιον. πλεῖστοι δὲ γίνονται καὶ κάλλισται κατὰ τὸν πρὸς τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Κάνωπον, καὶ ἐν Σελευκείᾳ τῇ πρὸς Ἀντιοχείᾳ. ὅταν δ' Εὔπολις ἐν προσπαλτίοις λέγῃ, μήτηρ τίς αὐτῷ, Θρᾷττα ταινιόπωλις, τὴν περὶ τῶν ὑφασμάτων λέγει καὶ

Τράχουροι. τῶν ζωνῶν, αἷς αἱ γυναῖκες περιδέονται. Τράχουροι. τούτων ὡς ξηροτέρων μέμνηται Διοκλῆς.

Ταυλωπίας. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ φησὶν ἀκονίας κιγκάλους τε καὶ ἀλλοπίην τράχουρον. Ταυλωπίας. περὶ τούτου Ἀρχέστρατος ἱστορεῖ. Καὶ νάρκης μεγάλου ταυλωπία ἐν θέρει ὠνοῦ, Κρανίον ὅταν Φαέθων πυμάτην ἀψῖδα διφρεύῃ, Καὶ παράθες θερμὸν ταχέως, καὶ τρίμμα μετ' αὐτοῦ. Ὄπτα δ' ἀμφ'

Τευθίς. ὀβελίσκον ἑλὼν ὑπογάστριον αὐτοῦ. Τευθίς. Ἀριστοτέλης εἶναί φησι καὶ ταύτην τῶν συναγελαζομένων. ἔχειν τε πλεῖστα τῆς σηπίας, τὸν τῶν ποδῶν ἀριθμὸν, τὰς προβοσκίδας. τῶν δὲ ταύτης ποδῶν οἱ μὲν κάτω μικροί εἰσι, οἱ δ' ἄνω μείζους. καὶ τῶν προβοσκίδων ἡ δεξιὰ παχυτέρα καὶ τὸ ὅλον σωμάτιον τρυφερὸν καὶ ὑπομηκέστερον. ἔχει δὲ καὶ θολὸν ἐν τῇ κύστει οὐ μέλανα, ἀλλ' ὠχρὸν καὶ τὸ

Τεῦθος. ὄστρακον μικρὸν λίαν, καὶ χονδρῶδες. Τεῦθος. ὁ δὲ τεῦθος μόνῳ τούτῳ διαφέρει τὸ μεγέθει. γίνεται δὲ καὶ τριῶν σπιθαμῶν. τὸ δὲ χρῶμά ἐστιν ὑπέρυθρος, καὶ τῶν ὀδόντων τὸν μὲν κάτω ἐλάττονα ἔχει, τὸν δὲ ἄνω μείζονα. ἄμφω δὲ μέλανας καὶ ὁμοίους ῥύγχει ἱέρακος. ἀναπτυχθεὶς δὲ κοιλίαν ἔχει ὁμοίαν ταῖς ὑείαις. ἐν δὲ πέμπτῳ ζώων, βραχύβια φησὶν εἶναι τὸν τεῦθον καὶ τὴν σηπίαν. Ἀρχέστρατος δὲ ὁ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν διὰ γαστριμαργίαν περιελθὼν καὶ πλεύσας, φησί, Τευθίδες ἐν Δίῳ τῷ Πιερικῷ παρὰ χεῦμα Βαφύρα καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ παμπληθεῖς ὄψει. Ἄλεξις δ' ἐν ἐρετρικῷ τάδε ποιεῖ λέγοντα μάγειρον, Τευθίδες, σπῖναι, βατὶς, δῆμος, ἀφύαι. Κρεάδι' ἐντερίδι' ἀλλὰ τὰς

λὰ τὰς μὲν τευθίδας Τὰ πτερύγι' αὐτῶν συντεμὼν στεάτιον μικρὸν παραμίξας περιπάσας Ἡδύσμασι λεπτοῖς χλωροῖς ὤνθυλάσα. Καὶ τρῖμμα δέ τι τευθίδα ὀνομάζειν Ἰατροκλέα ἐν ἀρτοποιϊκῷ φησὶ Πάμφιλος. Ὗες. Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, Ἦν δ' ὑαινίδες βούγλωσσοί τε καὶ κιθαρὸς ἐνῆς. λέγει δέ τινας καὶ ὗας διὰ τούτων, χαλκιδές τε ὗές τε ἱερακές τε χ' ὠ πίων κύων. εἰ μὴ ἄρα οὗτοι οἱ αὐτοί εἰσι τῷ κάπρῳ. [Ὗες.] Νουμήνιος δ' ἐν τῷ ἁλιευτικῷ αὐτίκρυς ὑαιναν τινα καταριθμεῖται ἐν τούτοις, Κανθαρίδα προφανεῖσαν ὑαιναν τε τρίγλην τε. Καὶ Διονύσιος ἐν ὀψαρτυτικῷ τῆς ὑαίνης μνημονεύει. Ἀρχέστρατος δ' ὁ ὀψοδαίδαλος, Ἐν δ' Αἴνῳ καὶ τῷ Πόντῳ τὴν οὖν ἀγόραζε, Ἣν καλέουσι τινὲς θνητῶν ψαμμῖτιν ὀρυκτήν, Ταύτης τὴν κεφαλὴν ἕψει μηδὲν προσενεγκὼν Ἡδυσμ', ἀλλ' ἐν μόνον ὕδωρ ἐνθεὶς, καὶ θαμὰ κινῶν, Ὕσσωπον παραθεὶς τρίψας καὶ ἄλλο τι χρήζῃς Δριμύδι εἰς ὄξος κατεμβάπτειν καὶ ἐπείγου Οὕτως, ὡς πνίγεσθαι ὑπὸ σπουδῆς καταπίνων. Τὴν λοφιὰν δ' ὅπτα αὐτοῦ καὶ τἄλλα τὰ πλεῖστα. Μή ποτ' οὖν καὶ ὁ Νουμήνιος ἐν τῷ ἁλιευτικῷ τὴν οὖν ψαμμαθίδος καλεῖ, ἐπὰν λέγῃ, Ἄλλοτε καρχαρίην, ὅτε δὲ ῥόθιον ψαμαθῖδα. Ὕκαι. [Ὕκαι.]

Τὸν ὕκην Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν ἱερὸν ἰχθὺν καλεῖ διὰ τούτων, Θεὸς δὲ οἱ ἱερὸς ὕκης. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ἢ σπάρον ἢ ὕκας ἐγκλείδας, ἢ ἐπὶ φάγρον Πέτρῃ ἀλωόμενον. Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ Σικελικοῦ πολυχνίου (λέγω δὲ τῶν Ὑκκάρων) διαλεγόμενος προσαγορευθῆναι φησὶ τὸ πολύχνιον διὰ τὸ τοὺς πρώτους τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τόπον, ἰχθῦς εὑρεῖν τοὺς καλουμένους ὕκας, καὶ τούτους ἐγκύους, δι' οὓς οἰωνισαμένους Ὕκκαρον ὀνομάσαι τὸ χωρίον. Ζηνόδοτος δέ φησι Κυρηναίους τὸν ὕκην καλεῖν ἐρυθρῖνον. Ἕρμιππος δ' ὁ Σμυρναῖος ἐν τοῖς περὶ Ἱππώνακτος ὕκην ἀκούει τὴν ἰουλίδα. εἶναι δ' αὐτὴν δυσθήρατον. διὸ καὶ Φιλητᾶν φάναι, οὐδ' ὕκη ἰχθὺς ἔσχατος ἐξέφυγε. Φάγρος. [Φάγροι.] Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλήσια φησὶν εἶναι φάγρον, ἐρυθρῖνον, ἥπατον. ἐμνημόνευσε δ' αὐτοῦ καὶ Νουμήνιος ἐν τοῖς προκειμένοις. Ἀριστοτέλης δὲ σαρκοφάγον εἶναι φησὶν αὐτὸν καὶ μονήρη, καρδίαν τε ἔχειν τρίγωνον, ἀκμάζειν τε ἔαρος. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ φησὶν, λόνδοι φάγροι τε καὶ λάβρακες. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Μεταγένης ἐν Θουριοπέρσαις. Ἀμειψίας δ' ἐν Κόννῳ, ὀρφοῖς, σελαχίοις τε καὶ φάγροις ἔσθ' βορά. Ἱκέσιος δέ φησι φάγροι καὶ χρόμις καὶ ἀνθίας καὶ ἀκαρναῖς καὶ ὀρφοὶ καὶ συνόδοντες καὶ συναγρίδες, τῷ μὲν γένει παραπλήσιοι ὑπάρχουσι (γλυκεῖς τε γὰρ καὶ παρασύφοντες καὶ τρόφιμοι) κατὰ λόγον δὲ καὶ δυσέκκριτοι. τροφιμώτεροι δ' αὐτῶν οἱ σαρκωδέστεροι καὶ γεωδέστεροι, ἐλάττονά τε πιμελὴν ἔχοντες. Ἀρχέστρατος δέ φησι σειρίου ἀνατέλλοντος δεῖν τὸν φάγρον ἐσθίειν, Δήλῳ τ' Ἐρετρίᾳ τε κατ' εὐλιμένους ἁλὸς οἴκους. Τὴν κεφαλὴν δ' αὐτοῦ μόνον ὠνοῦ. μνημονεύει τοῦ φάγρου καὶ Στράττις ἐν Λιμνομέδῃ. πολλοὺς δὴ μεγάλους τε φάγρους ἐγκύψας. καὶ ἐν Φιλοκτήτῃ, κἆτ' εἰς ἀγορὰν ἐλθόντες ἀθρόους ὀψωνοῦσι μεγάλους τε φάγρους καὶ κωπαΐδων ἁπαλῶν τεμάχη στρογγυλοπλεύρων. ἔστι δὲ καὶ γένος λίθου φάγρος. ἡ γὰρ ἀκόνη κατὰ Κρῆτας φάγρος, ὥς φησι Σιμμίας. Χάνναι. [Χάνναι.] Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, μεγαλοχάμμονάς τε χάννας σκήπτρας πελογάστρονας ὄνους. Νουμήνιος ἐν ἁλιευτικῷ, Χάννους τε πελίας τε καὶ ἐννυχίην πίτινον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζωϊκῶν ποικιλέρυθρον μέλαιναν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ ποικιλόγραμμον διὰ τὸ μελαίναις γραμμαῖς πεποικίλθαι. Χρόμις. [Χρόμις.] Καὶ τούτου μνημονεύει Ἐπίχαρμος λέγων, καὶ σκιαθίας χρομιάς τε ὃς ἐν τῷ ἦρι κατὰ τὸν Ἀνάνιον ἰχθύων πάντων ἄριστος. Νουμήνιος δ' ἐν ἁλιευτικῷ, Ὕκην ἢ καλλίχθυν ἠὲ χρόμιν, ἄλλοτε δ' ὀρφόν. Καὶ Ἀρχέστρατος τὸν χρόμιν ἐν Πέλλῃ λήψῃ μέγαν, ἔστι δὲ πίων Ἂν θέρος, ἢ καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ. Χρύσοφρυς. [Χρύσοφρυς.]

Ἄρχιππος ἐν ἰχθύσιν ἱερεὺς Ἀφροδίτης χρύσοφρυς, Κυθηρείας. τοὺς δ' ἰχθῦς τούτους φησὶν Ἱκέσιος, καὶ τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ ἄλλῃ εὐστομίᾳ πάντων εἶναι ἀρίστους. εἰσὶ δὲ καὶ τροφιμώτατοι. τίκτουσι δὲ ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ὁμοίως τοῖς κεστρεῦσιν, οὗ ἂν ποταμοὶ ῥέωσιν. μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις, καὶ Δωρίων ἐν τῷ περὶ ἰχθύων. Εὔπολις δ' ἐν Κόλαξι φησὶν δραχμῶν ἑκατὸν ἰχθῦς ἐωνημένος μόνον ὀκτὼ λάβρακας, χρύσοφρυς δώδεκα. ὁ δὲ σοφὸς Ἀρχέστρατος ἐν ταῖς ὑποθήκαις λέγει, Χρύσοφρυν ἐξ Ἐφέσου τὸν πίονα μὴ παράλειπε Ὃν κεῖνοι καλέουσιν ἰωνίσκον λαβὲ αὐτὸν, Θρέμμα Σελινοῦντος σεμνοῦ, πλῦνον δ' ἐνὶ ὀρθῶς Εἶθ' ὅλον ὀπτήσας παράθες κἂν ᾖ δεκάπηχυς. Χαλκίδες. [Χαλκίδες.] καὶ τὰ ὅμοια θρίσσαι τριχίδες ἐρίτιμοι. Ἱκέσιος φησὶν αἱ λεγόμεναι χαλκίδες καὶ οἱ τράγοι, καὶ αἱ ῥαφίδες καὶ θρίσσαι, ἀχυρώδεις καὶ ἀλιπεῖς, καὶ ἄχυλοι. Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἥβας γάμῳ, χαλκίδες θ' ὗές τε ἱέρακές τε χ' ὠ πίων κύων. Δωρίων δὲ χαλκιδικὰς αὐτὰς ὀνομάζει. Νουμήνιος δέ φησι, σὺ δ' ἂν καὶ χαλκίδ' ἐκείνην, Αὔτως ἂν πάραιο καὶ ὀλίγην μαινίδα. διαφέρει δὲ τῆς χαλκίδος ὁ χαλκεὺς, οὗ μνημονεύει Ἡρακλείδης ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταρίχων, λέγων αὐτοὺς γίνεσθαι ἐν τῇ Κυζικηνῶν χώρᾳ, περιφερεῖς τε εἶναι καὶ κυκλοειδεῖς. θρισσῶν δὲ μέμνηται Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ζώων καὶ ἰχθύων, ἐν τούτοις. μόνιμα θρίσσα ἐγκρασίχολος, μεμβράς, κορακῖνος, ἐρυθρῖνος, τριχίς. τριχιῶν δὲ Εὔπολις ἐν Κόλαξιν,

Ἐκεῖνος ἦν φαιδιμὸς ὃς ἐπὶ τοῦ βίου, Πρὸ τοῦ πολέμου μὲν τριχίδας ὀψώνησ' ἅπαξ, Ὅτε ταῖν Σάμω δ' ἦν ἡμιωβολίου κρέα. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι, αἱ τριχίδες εἰ γένοιτο ἑκατὸν τοῦ ὀβολοῦ. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων, καὶ τῆς ποταμίας μέμνηται, Θρίσσας, καὶ τὴν τριχίδα τριχίαν ὀνομάζει. Νικοχάρης Λημνίαις, τριχιάδας δὲ καὶ τὰς πρημνάδας τὰς θυννίδας ἔλεγον. † πλέτων Εὐρώπην ἁλιευμένος ποτ' αὐτὴν εἶδον Ἀνδράχμην μετὰ πρημνάδων, κἄπειτ' ἀφῆκεν ὅτι ἦν βόαξ. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ ζωϊκῶν τριχίδα τὸν λεγόμενον, ὅτι ἥδεται ὀρχήσει καὶ ᾠδῇ καὶ ἀκούσας ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς θαλάσσης. τῶν δ' ἐριτίμων μέμνηται Δωρίων λέγων περὶ τὸ αὐτὸ ποιεῖν ταῖς χαλκίσιν, ἡδεῖς δὲ εἶναι τὰς ἐν ὑποτρίμματι. Ἐπαίνετος δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων φησί, γαλῆν σμυρνίδα, ἣν ἔνιοι καλοῦσι κυνὸς εὐνά, χαλκίδας τὰς καλοῦσι καὶ σαρδίνους ἐριτίμους. ἱέρακα χελιδόνα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας σαρδίνους αὐτὰς καλεῖ. Καλλίμαχος δ' ἐν ἐθνικαῖς ὀνομασίαις γράφει οὕτως. Ἐγκρασίχολος, ἐρίτιμος, Χαλκηδόνιοι. τριχίδια, χαλκίς, ἴκταρ, ἀθερίνη. ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει καταλέγων ἰχθύων ὀνομασίας φησίν, ὄζαινα, ὀσμύλιον, Θούριοι, ἴωπες, ἐρίτιμοι, Ἀθηναῖοι. τῶν δὲ ἰώπων μνημονεύει Νίκανδρος ἐν Βοιωτιακῷ, Ὡς δ' ὁπότ' ἀμφ' ἀγέλῃσιν εὐγγύεσσιν ἰώπων, Ἢ φάγροι ἢ σκῶπες ἀρείονες ἠὲ καὶ ὀρφώς. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ὁλκάσιν, ὦ κακόδαιμον, ὅστις ἐν ἅλμῃ πρώτων τριχίδων ἀπεβάφθη. τοὺς γὰρ εἰς τὸ ἐπανθρακίζειν ἐπιτηδείους ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέβαπτον, ἣν καὶ Θασίαν ἐκάλουν ἅλμην, ὡς καὶ ἐν Σφηξὶν ὁ αὐτὸς φησὶ ποιητής. καὶ γὰρ πρότερον δὶς ἀνθρακίδων ἅλμην πιών. ἐπεὶ δ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, προσδιαλεγμεθά τε περὶ θρισσῶν, φέρε εἴπωμεν τίνες εἰσὶν αἱ παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν Ἰχθύσι τῷ δράματι θρᾷτται. ἐπὶ τὰς συγγραφὰς γὰρ τῶν ἰχθύων καὶ Ἀθηναίων ταυτὶ πεποίηκεν, ἀποδοῦναι δ' ὅσα ἔχομεν ἀλλήλων ἡμᾶς μὲν θρᾴττας καὶ Ἀθερίνην τὴν αὐλητρίδα καὶ Σηπίαν τὴν Θύρσου καὶ τοὺς τριγλίας, καὶ Εὐκλείδην τὸν ἄρξαντα, καὶ Ἀναγυρουντόθεν τοὺς Κορακίωντας, Καὶ κωβίου τοῦ Σαλαμινίου τόκον,

Καὶ Βάτραχον τὸν πάρεδρον τὸν ἐξ Ὠρεοῦ. ἐν τούτοις αὖ τις ζητήσειε ποίας θρᾴττας παρὰ τοῖς ἰχθύσιν εἶναι συμβέβηκεν ἃς ἀποδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις συντίθενται. ἐπεὶ οὖν ἰδίᾳ μοι συγγέγραπταί τι περὶ τούτου αὐτὰ τὰ καιριώτατα νῦν λέξω. ἰχθύδιον οὖν ἐστιν ἀληθῶς ἡ θρᾷττα θαλάττιον. καὶ μνημονεύει αὐτοῦ Μνησίμαχος ἐν Ἱπποτρόφῳ. ποιητὴς δ' ἐστὶν οὗτος τῆς μέσης κωμῳδίας. λέγει δ' οὕτω, μύλλος, λεβίας, σπάρος, αἰολίας, θρᾷττα. χελιδών, καρίς, τευθίς. Δωρόθεος δ' ὁ Ἀσκαλωνίτης ἐν τῷ ὀγδόῳ πρὸς τοῖς ἑκατὸν τῆς λέξεως συναγωγῆς θέτταν γράφει, ἤτοι ἡμαρτημένῳ περιτυχὼν τῷ δράματι, ἢ διὰ τὸ ἀηθὲς τοῦ ὀνόματος αὐτὸς διορθώσας ἐξήνεγκεν. ὅλως δ' οὐδ' ἔστιν τὸ τῆς θρᾴττης ὄνομα παρ' οὐδενὶ τῶν Ἀττικῶν. ὅτι δὲ θρᾷτταν ἔλεγον τὸ θαλάττιον ἰχθύδιον, καὶ Ἀναξανδρίδης παρίστησιν ἐν Λυκούργῳ, λέγων οὕτως. καὶ συμπλιάζειν κορακινιδίοις μετὰ περκιδίων καὶ θραττιδίων. καὶ Ἀντιφάνης ἐν Τυρρηνῷ, Δήμου δ' ἁλιεύς ἐστιν. ἓν γὰρ τοῦτό μοι Τὸ λοιπόν ἐστι, καὶ κακῶς ἀκούσομαι, Τί δῆτα σοὶ θρᾷτταν ἢ ψῆτταν τιν' ἢ Μύραιναν ἢ κακόν τι μοι δώσει μέγα Θαλάττιον.

Θασία ἅλμη, vide Suid.

Ψῆττα.

Ψῆτται. ταύτας Διοκλῆς ἐν τοῖς ξηροτόροις καταριθμεῖται. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων παραπλησίαν φησὶν εἶναι ψῆτταν, βούγλωσσον, ταινίαν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζώων ἱστορίας γράφει. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἰχθυδίων οἱ πλεῖστοι ἅπαξ τίκτουσιν, οἷον οἱ χυτοί, οἱ ὑπὸ δικτύῳ περιεχόμενοι, χρόμις, ψῆττα, θύννος, πηλαμίς, κεστρεύς, χαλκίδες, καὶ τοιαῦτα. ἐν δὲ τῷ περὶ ζωϊκῶν σελάχη φησί, βοῦς, τρυγών, νάρκη, βατίς, βάτραχος, βούγλωττα, ψῆττα, μῦς. Δωρίων δὲ ἐν τῷ περὶ ἰχθύων γράφει. τῶν δὲ πλατέων βούγλωττον, ψῆτταν, ἔσχαρον, ὃν καλοῦσι καὶ κόριν. βουγλώσσους δ' ὀνομάζει καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, ὑαινίδες τε βούγλωσσοί τε καὶ κίθαρος. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν ἐπιστολαῖς, τὰς καλλίστας γίνεσθαι φησὶ ψήττας περὶ Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἀρχέστρατος δέ φησιν, Εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν. Βούγλωσσον περὶ Χαλκίδα κεδνήν. Ῥωμαῖοι δὲ καλοῦσι τὴν ψῆτταν ῥόμβον. καὶ ἔστι τὸ ὄνομα ἑλληνικόν. Ναυσικράτης ἐν Ναυκλήροις, προειπὼν δὲ περὶ γλαύκου τοῦ ἰχθύος, ἐπιφέρει, Αἱ ξανθοχρῶτος ἃς κλύδων ἐξωνικός.

Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται, Αἷς καὶ θεαὶ τιμῶσι φωσφόρον κόρην, Δεῖπνον ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι. Τρίγλαν λέγεις, γαλακτοχρῶτα Σικελὸς ὃν πήγνυσ' ὄχλος Ῥόμβος. πεπληρωκότος τὴν περὶ ἰχθύων γενομένων τοῖς δειπνοσοφισταῖς ἀδολεσχίαν ὦ Τιμόκρατες, αὐτοῦ τὸν λόγον καταπαύσαντος, εἰ μή τι καὶ ἄλλων σοι δεῖ βρωμάτων παραθήσομαί σοι, καὶ ἃ Εὔβουλος εἴρηκεν ἐν Λάκωσιν, ἢ Λήδᾳ. πρὸς τούτοις δὲ παρέσται σοι θύννου τέμαχος, κρέα δελφακίων,

χορδαί τ' ἐρίφων, ἧπαρ τε κάπρου, κριοῦ τ' ὄρχεις, χόλικές τε βοός, κρανία τ' ἀρνῶν,
νῆστις τ' ἐρίφου, γαστήρ τε λαγώ, φύσκη, χορδή, πνεύμων, ἄλλας τε.
ἐμφορηθεὶς δὲ, καὶ τούτων ἔασον ἡμᾶς, καὶ τοῦ σωματίου
ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι ἵνα δυνηθῇς τὰ μετὰ
ταῦτα εὐλόγως σιτεῖσθαι.

ἈΘΗΝ.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Τὴν κατὰ Λυσιτανίαν (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη τῆς Ἰβηρίας, ἣν νῦν Ῥωμαῖοι Ἱσπανίαν ὀνομάζουσι) διηγούμενος εὐδαιμονίαν Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ἀνδρῶν ἄριστε Τιμόκρατες, ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν φησιν, ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ τὰ ζῷα πολύγονα καὶ ἄνθρωποι, καὶ οἱ ἐν τῇ χώρᾳ καρποὶ οὐδέποτε φθείρονται. ῥόδια μὲν γὰρ αὐτόθι, καὶ λευκόια, καὶ ἀσπάραγοι, καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις οὐ πλεῖον διαλείπει μηνῶν τριῶν. τὸ δὲ θαλάττιον ὄψον, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος, καὶ κατὰ τὴν χρηστότητα, καὶ κατὰ τὸ κάλλος μεγάλην ἔχει διαφορὰν, πρὸς τὸ γινόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ. καὶ ὁ μὲν τῶν κριθῶν σίκλος, μέδιμνός ἐστι, δραχμῆς. ὁ δὲ τῶν πυρῶν, ἐννέα ὀβολῶν ἀλεξανδρινῶν. τοῦ δ' οἴνου δραχμῆς ὁ μετρητὴς, καὶ ἔριφος ὁ μέτριος ὀβολοῦ καὶ λαγώς. τῶν δ' ἀρνῶν τριώβολον καὶ τετρώβολον ἡ τιμή. ὗς δὲ πίων, ἑκατὸν μνᾶς ἄγων, πέντε δραχμῶν, καὶ πρόβατον δυεῖν. τάλαντον δὲ σύκων, τριῶν ὀβολῶν. μόσχος δραχμῶν πέντε, καὶ βοῦς ζύγιμος δέκα. τὰ δὲ τῶν ἀγρίων ζῴων κρέα σχεδὸν οὐδὲ καταξιοῦτο τιμῆς, ἀλλ' ἐν ἐπιδόσει καὶ χάριτι τὴν ἀλλαγὴν ποιοῦνται τούτων. ἡμῖν δὲ ὁ καλὸς Λαρήνσιος, τὴν Ῥώμην Λυσιτανίαν ἑκάστοτε ποιῶν, ἐμπίπλησι παντοίων ἀγαθῶν ὁσημέραι, τοῦ ἤθους καὶ μεγαλόφρονος φιλοτιμούμενος, οὐδὲν φερομένοις οἴκοθεν, ἢ λογάρια. πολλῶν δὲ λεχθέντων ἐπὶ τοῖς ἰχθύσι λόγων, δῆλος μὲν ἦν ἀχθόμενος ὁ Κύνουλκος. καὶ ὁ καλὸς Δημόκριτος αὐτὸν προφθάσας ἔφη, ἀλλὰ μὴν αὖθις ἰχθῦς κατὰ τὸν Ἄρχιππον παραλίπετε. δεῖ γὰρ καὶ ἡμᾶς μικρὰ προσφωνῆσαι τούς τε ὀρυκτοὺς ἰχθύας καλουμένους, οἳ ἐν Ἡρακλείᾳ γίγνονται, καὶ περὶ Τίον τοῦ πόντου τὴν Μιλησίων ἀποικίαν, ἱστοροῦντος περὶ αὐτοῦ Θεοφράστου. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος φιλόσοφος, καὶ Steph. meminit. περὶ τῶν πηγνυμένων διὰ χειμῶνα τῷ κρυστάλλῳ ἱστόρησεν, οἳ οὐ πρότερον αἰσθάνονται, οὐδὲ κινοῦνται, πρὶν ἂν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθέντες ἕψωνται. ἴδιον δὲ παρὰ τούτους συμβαίνει τὸ περὶ τοὺς ἐν Παφλαγονίᾳ ὀρυκτοὺς καλουμένους ἰχθῦς γινόμενον. ὀρύττεσθαι γὰρ κατὰ βάθος πλεῖον ἐν τοῖς τόποις οὔτε ποταμῶν ἐπιχύσεις ἔχοντας, οὔτε θερμῶν ναμάτων, καὶ εὑρίσκεσθαι ἐν αὐτοῖς ἰχθῦς ζῶντας. Μνασέας δὲ ὁ Πατρεὺς ἐν τῷ περίπλῳ τοὺς ἐν τῷ Κλείτορι ποταμῷ φησιν ἰχθῦς φθέγγεσθαι, καίτοι μόνους εἰρηκότος Ἀριστοτέλους φθέγγεσθαι σκάρον καὶ τὸν ποτάμιον χοῖρον. Φιλοστέφανος δὲ ὁ Κυρηναῖος μὲν γένος, Καλλιμάχου δὲ γνώριμος, ἐν τῷ περὶ τῶν παραδόξων ποταμῶν, ἐν Ἀόρνῳ φησὶ τῷ ποταμῷ διὰ Φενεοῦ ῥέοντι, ἰχθῦς εἶναι φθεγγομένους ὁμοίως κίχλαις. καλεῖσθαι δ' αὐτοὺς ποικιλίας. Νυμφόδωρος δὲ ὁ Συρακούσιος ἐν τοῖς περίπλοις, ἐν τῷ Ἐλώρῳ ποταμῷ λάβρακας εἶναί φησι καὶ ἐγχέλυς μεγάλας, οὕτω τιθασοὺς ὡς ἐκ τῶν χειρῶν δέχεσθαι τῶν προσφερόντων ἄρτους. ἐγὼ δὲ ἐν τῇ κατὰ Χαλκίδα Ἀρεθούσῃ τεθέαμαι, ἴσως δὲ καὶ ὑμῶν οἱ πλεῖστοι, κεστρεῖς χειροήθεις, καὶ ἐγχέλεις ἐνώτια ἐχούσας ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, λαμβανούσας τε καὶ λαμβάνοντας παρὰ τῶν προσφερόντων τροφὰς, τά τε ἀπὸ τῶν ἱερείων σπλάγχνα, καὶ τυροὺς χλωρούς. Σῆμος δ' ἐν ἕκτῳ Δηλιάδος Ἀθηναίοις φησὶ θυομένοις ἐν Δήλῳ τὴν χέρνιβα βάψας ὁ παῖς προσήνεγκε, κἀν τῇ φιάλῃ μετὰ τοῦ ὕδατος ἰχθῦς κατέχειν. εἰπεῖν οὖν αὐτοῖς τοὺς τῶν Δηλίων μάντεις, ὡς κυριεύσουσι τῆς θαλάσσης. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, μετὰ τὴν Πυρήνην φησὶν ἕως τοῦ Νάρβωνος ποταμοῦ πεδίον εἶναι, δι' οὗ φέρεσθαι ποταμοὺς Ἰλλέβιρνιν καὶ Ῥόσκυνον ῥέοντας παρὰ πόλεις ὁμωνύμους κατοικουμένας ὑπὸ Κελτῶν. ἐν οὖν τῷ πεδίῳ τούτῳ εἶναι τοὺς λεγομένους ἰχθῦς ὀρυκτούς. εἶναί τε τὸ πεδίον λεπτόγειον καὶ πολλὴν ἄγρωστιν ἔχον πεφυκυῖαν. ὑπὸ δὲ ταύτην διάμμου τῆς γῆς οὔσης ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς πήχεις, ὑπορρεῖν τὸ πλαζόμενον ἀπὸ τῶν ποταμῶν ὕδωρ. μεθ' οὗ ἰχθύες κατὰ τὰς παρεκχύσεις ὑποτρέχοντες ὑπὸ τὴν γῆν, χάριν τῆς τροφῆς (φιληδοῦσι γὰρ τῇ τῆς ἀγρώστεως ῥίζῃ) πεποιήκασι πᾶν τὸ πεδίον πλῆρες ἰχθύων ὑπογείων, οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσιν. ἐν Ἰνδοῖς δέ φησι Θεόφραστος τοὺς ἰχθῦς ἐκ τῶν ποταμῶν εἰς τὴν γῆν ἐξιόντας καὶ πηδῶντας πάλιν εἰς τὸ ὕδωρ ἀπιέναι, καθάπερ τοὺς βατράχους, ὁμοίους ὄντας τὴν ἰδέαν τοῖς μαξίνοις καλουμένοις ἰχθύσιν. οὐκ ἔλαθε δέ με οὐδὲ Κλέαρχος, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ὃς εἴρηκε καὶ περὶ τοῦ ἐξωκοίτου καλουμένου ἰχθύος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐνύδρων. εἴρηκε γὰρ, κρατεῖν δ' οἶμαι καὶ τῆς λέξεως οὕτως ἐχούσης, ἐξώκοιτος ἰχθὺς, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν ἄδωνιν. τοὔνομα μὲν εἴληφε, διὰ τὸ πολλάκις τὰς ἀναπαύσεις ἔξω τοῦ ὑγροῦ ποιεῖσθαι. ἔστι δὲ ὑπόπυρρος καὶ ἀπὸ τῶν βραγχίων ἑκατέρωθεν τοῦ σώματος μέχρι τῆς κέρκου μίαν ἔχει διηνεκῆ λευκὴν ῥάβδον. ἔστι δὲ στρογγύλος, ἀλλ' οὐ πλατὺς ὢν, κατὰ τὸ μέγεθος ἴσος ἐστὶ τοῖς παραιγιαλίταις κεστρινίσκοις. οὗτοι δ' εἰσὶν ἑκταδάκτυλοι μάλιστα τὸ μῆκος. τὸ δὲ σύνολον ὁμοιότατός ἐστι τῷ καλουμένῳ τράγῳ ἰχθυδίῳ. πλὴν τοῦ ὑπὸ τὸν στόμαχον μέλανος, ὃ καλοῦσι τοῦ τράγου πώγωνα. ἔστι δὲ ὁ ἐξώκοιτος τῶν πετραίων, καὶ διατρίβει

περὶ τοὺς

περὶ τοὺς πετρώδεις τόπους. καὶ ὅταν ἡ γαλήνη, συνεξορούσας τῷ κύματι, κεῖται ἐπὶ τῶν πετριδίων πολὺν χρόνον ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ξηρῷ. καὶ μεταστρέφει μεθ' ἑαυτὸν πρὸς τὸν ἥλιον. ὅταν δ' ἱκανῶς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν ἔχῃ, προσκυλινδεῖται τῷ ὑγρῷ. μέχρις οὗ ἂν πάλιν ὑπολαβὸν αὐτὸ τὸ κῦμα κατενέγκῃ μετὰ τῆς ἀναρροίας εἰς τὴν θάλασσαν. ὅταν δ' ἐγρηγορὼς ἐν τῷ ξηρῷ τύχῃ, φυλάττεται τῶν ὀρνίθων τοὺς παρειδυλιὰς καλουμένους, ὧν εἰσι κήρυλος, τροχίλος, καὶ ὁ τῇ κρεκὶ προσεμφερὴς ἐλώριος. οὗτοι γὰρ ἐν ταῖς εὐδίαις παρὰ τὸ ξηρὸν νεμόμενοι, πολλάκις αὐτῷ περιπίπτουσιν. οὓς ὅταν προΐδηται, φεύγει πηδῶν καὶ ἀσπαίρων ἕως ἂν εἰς τὸ ὕδωρ ἀποκυμβήσῃ. ἔτι ὁ αὐτὸς Κλέαρχος καὶ ταῦτά φησι σαφέστερον τοῦ Λυγκέως φιλοσοφῶν, οὐ πρότερον ἐμνήσθη. ἐπεί τινες τῶν ἰχθύων οὐκ ἔχοντες βρόγχον φθέγγονται, οἷοί εἰσιν οἱ περὶ Κλείτορα τῆς Ἀρκαδίας ἐν τῷ Λάδωνι καλουμένῳ ποταμῷ. φθέγγονται γάρ, καὶ πολὺν ἦχον ἀποτελοῦσι. Νικόλαος δ' ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, περὶ Ἀπάμειάν φησι τὴν Φρυγιακὴν κατὰ τὰ Μιθριδατικὰ σεισμῶν γενομένων, ἀναφανῆναι περὶ τὴν χώραν αὐτῶν λίμνας τε, αἳ πρότερον οὐκ οὖσαι, καὶ ποταμοί, καὶ ἄλλαι πηγαὶ ὑπὸ τῆς κινήσεως ἀνοιχθεῖσαι. πολλαὶ δὲ καὶ ἠφανίσθησαν. τοσοῦτόν τε ἄλλο ἀνέβλυσεν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ πικρόν τε καὶ γλαυκὸν ὕδωρ πλεῖστον ὅσον ἀπεχούσης τῶν τόπων τῆς θαλάσσης, ὥστε ὀστρείων πλησθῆναι τὸν πλησίον τόπον ἅπαντα καὶ ἰχθύων,

ἰχθύων ἐντεῦ. ὅσα τρέφει ἡ θάλασσα. οἶδα δὲ καὶ πολλαχοῦ ὕσαντα τὸν θεὸν ἰχθύσιν. Φαινίας γοῦν ἐν δευτέρῳ πρυτανείων Ἐρεσίων, ἐν Χερρονήσῳ φησὶν ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ὗσαι τὸν θεὸν ἰχθύας. καὶ Φύλαρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ ἑωρακέναι τινὰς πολλαχοῦ τὸν θεὸν ὕσαντα ἰχθύσιν. πολλάκις δὲ καὶ πυροῖς τὸ αὐτὸ συμβαίνοντος, καὶ ἐπὶ βατράχων. Ἡρακλείδης γοῦν ὁ Λέμβος ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν Παιονίαν καὶ Δαρδανίαν, βατράχους φησὶν ὗσαι τὸν θεόν. καὶ τοσοῦτον αὐτῶν ἐγένετο τὸ πλῆθος, ὡς τὰς οἰκίας καὶ τὰς ὁδοὺς πλήρεις εἶναι. τὰς μὲν οὖν πρώτας ἡμέρας κτείνοντες τούτους καὶ συγκλείοντες τὰς οἰκίας, διεκαρτέρουν. ὡς δ' οὐδὲν ἤνυον, ἀλλὰ τά τε σκεύη ἐπληροῦτο, καὶ μετὰ τῶν ἐδεσμάτων εὑρίσκοντο συνεψόμενοι καὶ συνοπτώμενοι οἱ βάτραχοι. καὶ πρὸς τούτοις οὐδὲ τοῖς ὕδασιν ἦν χρῆσθαι, οὔτε τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς θεῖναι συνεστοιβασμένων αὐτῶν. ἐνοχλούμενοι δὲ καὶ ὑπὸ τῆς τῶν τετελευτηκότων ὀδμῆς, ἔφυγον τὴν χώραν. οἶδα δὲ καὶ Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς Στοᾶς εἰπόντα περὶ πλήθους ἰχθύων τάδε. ὅτε Τρύφων ὁ Ἀπαμεύς, ὁ τὴν τῶν Σύρων βασιλείαν ἁρπάσας ἐπολεμεῖτο ὑπὸ Σαρπηδόνος τοῦ Δημητρίου στρατηγοῦ περὶ Πτολεμαΐδα πόλιν. καὶ ὡς ὁ Σαρπηδὼν ληφθεὶς, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν μεσόγαιαν, μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν. οἱ δὲ τοῦ Τρύφωνος ὥδευον παρὰ τὸ πλησίαλον νικήσαντες τῇ μάχῃ, ἐξαίφνης πελάγιον κῦμα ἐξαρθὲν μετέωρον εἰς ὕψος ἐξαίσιον ἐπῆλθε τῇ γῇ, καὶ πάντας αὐτοὺς ἐπέκλυσεν, διέφθειρέ τε ὑποβρυχίους, ἰχθύων τε πολὺν σωρὸν ἀναχωροῦν τὸ κῦμα μετὰ τῶν νεκρῶν κατέλιπε. καὶ οἱ περὶ τὸν Σαρπηδόνα ἀκούσαντες τὴν συμφοράν, ἐπελθόντες, τοῖς μὲν τῶν πολεμίων σώμασιν ἐφήσθησαν, ἰχθύων τε ἀφθονίαν ἀπηνέγκαντο, καὶ ἔθυσαν Ποσειδῶνι τροπαίῳ πρὸς τοῖς προαστείοις τῆς πόλεως. οὐ κατασιωπήσομαι δὲ οὐδὲ τοὺς ἐν Λυκίᾳ ἰχθυομάντεις ἄνδρας, περὶ ὧν ἱστορεῖ Πολύχαρμος ἐν δευτέρῳ Λυκιακῶν, γράφων οὕτως. ὅταν γὰρ ἔλθωσι πρὸς τὴν θάλασσαν, οὗ καὶ ἄλσος ἐστὶ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ἐστιν ἡ δίνη ἐπὶ τῆς ἀμάθου, παραγίνονται ἔχοντες οἱ μαντευόμενοι ὀβελίσκους δύο ξυλίνους ἔχοντας ἐφ' ἑκατέρῳ σάρκας ὀπτὰς ἀριθμῷ δέκα, καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς κάθηται πρὸς τῷ ἄλσει σιωπῇ. ὁ δὲ μαντευόμενος ἐμβάλλει τοὺς ὀβελίσκους εἰς τὴν δίνην, καὶ ἀποθεωρεῖ τὸ γινόμενον. μετὰ δὲ τὴν ἐμβολὴν τῶν ὀβελίσκων πληροῦται θαλάσσης ἡ δίνη, καὶ παραγίνεται ἰχθύων πλῆθος τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον, ὥστε ἐκπλήττεσθαι τὸ ὁρατὸν τοῦ πράγματος. κατὰ δὲ μέγεθος, ὥστε καὶ εὐλαβηθῆναι. ὅταν δὲ ἀπαγγείλῃ τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων, ὁ προφήτης † οὕτως τὸν χρησμὸν λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ὁ μαντευόμενος, περὶ ὧν ηὔξατο. φαίνονται δὲ ὀρφοί, γλαυκοί, ἐνίοτε δὲ φάλαιναι ἢ πρίστεις, πολλοὶ δὲ καὶ ἀόρατοι ἰχθῦς καὶ ξένοι τῇ ὄψει. Ἀρτεμίδωρος δ' ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν γεωγραφουμένων λέγεσθαί φησιν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων πηγὴν ἀναδίδοσθαι γλυκέος ὕδατος, ὅθεν συμβαίνει δίνας γίνεσθαι. γίνεσθαι δὲ καὶ ἰχθύας ἐν τῷ δινάζοντι τόπῳ μεγάλους, τούτοις δὲ οἱ θυσιάζοντες ἐμβάλλουσιν ἀπαρχὰς τῶν θυσιαζομένων ἐπὶ ξυλίνων ὀβελίσκων, ἀναπείροντες κρέα ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ καὶ μάζας καὶ ἄρτους. ὀνομάζεται δὲ ὁ λιμὴν, καὶ ὁ τόπος οὗτος Δῖνος. οἶδα δὲ καὶ Φύλαρχον εἰρηκότα που περὶ μεγάλων ἰχ-

Plin. lib. 32. c. 2. & lib. 31. c. 2. θύων, καὶ τῶν συμπεμφθέντων αὐτοῖς σύκων χλωρῶν. ὅτι ἀνιστάμενος Πάτροκλος ὁ Πτολεμαίου στρατηγὸς Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ ἔπεμπεν, ὡς Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ. ἔπεμψαν γὰρ οὗτοι μέν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὄρνιν, καὶ οἰστόν, καὶ βάτραχον. ἀλλ' ὅ γε Πάτροκλος, ὡς διὰ τῆς πρώτης τῶν

Herod. lib. 4. ἱστοριῶν φησιν ὁ Φύλαρχος, πεμφθέντων τῶν προειρημένων σύκων καὶ ἰχθύων. ἐτύγχανε δὲ κωθωνιζόμενος ὁ βασιλεύς, καὶ ὡς πάντες διηπόρουν ἐπὶ τοῖς δώροις, ὁ Ἀντίγονος γελάσας πρὸς τοὺς φίλους ἔφη, γινώσκειν τί βούλεται τὰ ξένια. ἢ γὰρ θαλαττοκρατεῖν ἡμᾶς φησι Πάτροκλος, ἢ τῶν σύκων τρώγειν.

οὐ λανθάνει δέ με, καὶ ὅτι κοινῶς πάντες οἱ ἰχθύες καμασῆνες ὑπὸ Ἐμπεδοκλέους ἐλέχθησαν τοῦ φυσικοῦ, οὕτως. πῶς καὶ δένδρεα μακρὰ καὶ εἰνάλιοι καμασῆνες. καὶ ὅτι ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη, εἴτε Κύπριός τίς ἐστιν, ἢ Στάσινος, ἢ ὅστις δή ποτε χαίρει ὀνομαζόμενος, τὴν Νέμεσιν ποιεῖ διωκομένην ὑπὸ Διός, καὶ εἰς ἰχθὺν μεταμορφουμένην, διὰ τούτων, Τοὺς δὲ μετὰ τριτάτην Ἑλένην τέκε θαῦμα βροτοῖσι, Τήν ποτε καλλίκομος Νέμεσις φιλότητι μιγεῖσα Ζηνὶ θεῶν βασιλῆι τέκεν κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης. Φεῦγε γάρ, οὐδ' ἔθελεν μιχθήμεναι ἐν φιλότητι Πατρὶ Διὶ Κρονίωνι. ἐτείρετο γὰρ φρένας αἰδοῖ, Καὶ Νεμέσει κατὰ τὴν δὲ καὶ ἀτρύγετον μέλαν ὕδωρ Φεῦγεν. Ζεὺς δ' ἐδίωκε λαβεῖν δ' ἐλιλαίετο θυμῷ, Ἄλλοτε μὲν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης Ἰχθύι εἰδομένην πόντον πολὺν ἐξορόθυνεν, Ἄλλο τ' αὖ Ὠκεανὸν ποταμὸν καὶ πείρατα γαίης Ἀλλ' ὅτ' αὖ ἤπειρον πολυβώλακα γίνετο δ' αἰεί, Θηρία ὅσσ' ἤπειρος ἀνατρέφει ὄφρα φύγοι νιν.

Νέμεσις Ἑλένης μήτηρ.

Οἶδα δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν ἀπόπυριν καλουμένην περὶ τὴν Βόλβην λίμνην, περὶ ἧς Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν οὕτως. Ἀπολλωνίαν τὴν Χαλκιδικὴν δύο ποταμοὶ ῥέουσιν Ἀμμίτης καὶ Ὀλυνθιακός. ἐμβάλλουσι δὲ ἀμφότεροι εἰς τὴν Βόλβην λίμνην. ἐπὶ δὲ τοῦ Ὀλυνθιακοῦ μνημεῖόν ἐστιν Ὀλύνθου τοῦ Ἡρακλέους καὶ Βόλβης υἱοῦ. κατὰ δὲ τὸν ἀνθεστηριῶνα, καὶ ἐλαφηβολιῶνα, λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι διότι πέμπει ἡ Βόλβη τὴν ἀπόπυριν Ὀλύνθῳ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀπέραντον πλῆθος ἰχθύων, ὥστε τοὺς περιοίκους ἅπαντας ἱκανὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν χρείαν συντιθέναι τάριχος. θαυμαστὸν δέ ἐστι τὸ μὴ παραλλάττειν τὸ τοῦ Ὀλύνθου μνημεῖον. πρότερον μὲν οὖν φασι τοὺς κατὰ τὴν Ἀπολλωνίαν ἐλαφηβολιῶνος τὰ νόμιμα συντελεῖν τοῖς τελευτήσασι, νῦν δὲ ἀνθεστηριῶνος. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν μόνοις τούτοις τοῖς μησὶ τοὺς ἰχθῦς τὴν ἀνάβασιν ποιεῖσθαι, ἐν οἷς τοὺς τετελευτηκότας εἰώθασι τιμᾶν. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ ἄνδρες ἰχθύες. ὑμεῖς γὰρ πάντα συναθροίσαντες βορὰν ἡμᾶς τοῖς ἰχθύσι παραβεβλήκατε, καὶ οὐκ ἐκείνους ἡμῖν, τοσαῦτα εἰπόντες ἃ οὐδὲ Ἰχθύας ὁ Μεγαρικὸς φιλόσοφος, οὐδ' Ἰχθύων. ὄνομα δὲ καὶ τοῦτο κύριον, οὗ μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύοσι. δι' ὑμᾶς δὲ καὶ τοὺς παῖδας παρακελεύομαι κατὰ τοὺς Φερεκράτους Μυρμηκανθρώπους. μηδέ ποτ' ἰχθὺν ὦ Δευκαλίων, μηδ' ἂν αἰτῶ παραθῇς μοι. καὶ γὰρ ἐν Δήλῳ φησὶ Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ὅταν θύωσι τῇ Βριζοῖ, αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐν ὕπνῳ μάντις. βρίζειν δὲ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσι τὸ καθεύδειν. Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν. Ταύτῃ οὖν ὅταν θύωσιν αἱ Δηλιάδες προσφέρουσιν αὐτῇ σκάφας πάντων πλήρεις ἀγαθῶν, πλὴν ἰχθύων, διὰ τὸ εὔχεσθαι ταύτῃ περί τε πάντων καὶ ὑπὲρ τῶν πλοίων σωτηρίας.

Βριζώ.
ὀδ. μ.

Χρύσιππον δ' ἄνδρες φίλοι τὸν τῆς στοᾶς ἡγεμόνα κατὰ πολλὰ θαυμάζων ἔτι μᾶλλον ἐπαινῶ, τὸν πολυθρύλητον ἐπὶ τῇ ὀψολογίᾳ Ἀρχέστρατον ἀεί ποτε μετὰ Φιλαινίδος κατατάττοντα. εἰς ἣν ἀναφέρεται τὸ περὶ ἀφροδισίων ἀκόλαστον σύγγραμμα, ὅπερ φησὶ ποιῆσαι Αἰσχρίων ὁ Σάμιος ἰαμβοποιὸς Πολυκράτη τὸν σοφιστὴν ἐπὶ διαβολῇ τῆς ἀνθρώπου σωφρονεστάτης γενομένης. ἔχει δὲ οὕτως τὰ ἰαμβεῖα, Ἐγὼ Φιλαινὶς ἡ 'πίβωτος ἀνθρώποις, Ἐνταῦθα γήρᾳ τῷ μακρῷ κεκοίμημαι, Μή μ' ὦ μάταιε ναῦτα τὴν ἄκραν κάμπτων, Χλεύην τε ποιεῦ καὶ γέλωτα καὶ † λάσθην. Οὐ γὰρ μὰ τὸν Ζεῦν, οὐ μὰ τοὺς κάτω κούρους, Οὐκ ἦν ἐς ἄνδρας μάχλος οὐδὲ δημώδης. Πολυκράτης δὲ τὴν γονὴν Ἀθηναῖος Λόγων τι παιπάλημα καὶ κακὴ γλῶσσα Ἔγραψεν, ὅσσ' ἔγραψ'. ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα. Ἀλλ' οὖν γε ὁ θαυμασιώτατος Χρύσιππος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς φησι, καὶ βιβλία τά τε Φιλαινίδος, καὶ τὴν τοῦ Ἀρχεστράτου Γαστρονομίαν καὶ δυνάμεις ἐρωτικάς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς θεραπαίνας ἐμπείρους τοιῶνδε κινήσεών τε καὶ σχημάτων, καὶ περὶ τὴν τούτων μελέτην γινομένας. καὶ πάλιν. ἐκμανθάνειν τ' αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, καὶ κτᾶσθαι τὰ περὶ τούτων γεγραμμένα Φιλαινίδι καὶ Ἀρχεστράτῳ, καὶ τοῖς τὰ ὅμοια γράψασι. κἂν τῷ ἑβδόμῳ δέ φησι. καθάπερ γὰρ οὐκ ἐκμανθάνειν τὰ Φιλαινίδος καὶ τὴν Ἀρχεστράτου Γαστρονομίαν ἔστιν ὡς φέροντά τι πρὸς τὸ ζῆν ἄμεινον. ὑμεῖς δὲ πολλάκις τοῦ Ἀρχεστράτου τούτου μνημονεύσαντες ἀκολασίας ἐπληρώσατε τὸ συμπόσιον. τί γὰρ τῶν ἐπιτρῖψαι δυναμένων παρέλιπεν ὁ καλὸς οὗτος ἐποποιός, καὶ μόνος ζηλώσας τὸν Σαρδαναπάλου τοῦ Ἀνακυνδαράξεω βίον, ὃν ἀδιανοητότερον εἶναι κατὰ τὴν προσηγορίαν τοῦ πατρὸς Ἀριστοτέλης ἔφη. ἐφ' οὗ τοῦ τάφου ἐπιγεγράφθαι φησὶ Χρύσιππος τάδε. Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, τὸν θυμὸν ἄεξε Τερπόμενος θαλίῃσι, θανόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας, Κεῖν' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ σὺν ἔρωτι Τέρπν' ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλυνται. Ἥδε σοφὴ βιότοιο παραίνεσις οὐδέ ποτ' αὐτῆς Λήσομαι, ἐκτήσθω δ' ὁ θέλων τὸν ἀπείρονα χρυσόν. Καὶ περὶ τῶν Φαιάκων δὲ ὁ ποιητὴς ἔφη. αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμά, καὶ εὐναί. Καὶ ἄλλος δέ τις φησὶ τῷ Σαρδαναπάλῳ παραπλήσιος ὑποτιθέμενος καὶ οὗτος τοῖς μὴ σωφρονοῦσι τοιάδε. Πᾶσιν δὲ θνητοῖς βούλομαι παραινέσαι Τοὐφήμερον ζῆν ἡδέως. ὁ γὰρ θανὼν, Τὸ μηδέν ἐστι, καὶ σκιὰ κατὰ χθονός. Μικροῦ δὲ βιότου ζῶντ' ἐπαυρέσθαι χρεών.

Φιλαινίς.
λάσθην legendum, uide Hesych.
Ἀρχέστρατος.
Ἀπολαυστικὰ παραγγέλματα
Strabo. 14.
ὀδ. θ.

Καὶ Ἄμφις

Καὶ Ἄμφις δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ἰαλέμῳ φησίν, Ὅστις γε θνητὸς γενόμενος μὴ τῷ βίῳ, Ζητεῖ τι τερπνὸν προσφέρειν, τὰ δ' ἄλλ' ἐᾷ, Μάταιός ἐστιν ὥς γ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοφοῖς Κριταῖς ἅπασιν ἐκ θεῶν τε δυστυχής. Καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ δὲ γυναικοκρατίᾳ τὰ ὅμοια λέγει. Πῖνε καὶ παῖζε, θνητὸς ὁ βίος, ὀλίγος οὑπὶ γῆς χρόνος, θάνατος δ' ἀθάνατός ἐστιν, ἅπαξ ἄν τις ἀποθάνῃ. Καὶ Βακχίδας δέ τις τὸν αὐτὸν Σαρδαναπάλῳ ζήσας βίον, ἀποθανὼν ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγεγραμμένον ἔχει. Πῖνε, φάγε, καὶ πάντα τῇ ψυχῇ δίδου. Κἀγὼ γὰρ ἕστηκ' ἀντὶ Βακχίδα λίθος. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀσωτοδιδασκάλῳ φησίν, ὡς Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων, ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀπήντησα τῷ δράματι, πλείονα τῆς μέσης καλουμένης κωμῳδίας ἀναγνοὺς δράματα τῶν ὀκτακοσίων, καὶ τούτων ἐκλογὰς ποιησάμενος, οὐ περιέτυχον τῷ Ἀσωτοδιδασκάλῳ. ἀλλ' οὐδ' ἀναγραφῆς ἀξιωθέντι συνοῖδα. οὔτε γὰρ Καλλίμαχος, οὔτε Ἀριστοφάνης αὐτὸ ἀνέγραψαν, ἀλλ' οὐδ' οἱ τὰς ἐν Περγάμῳ ἀναγραφὰς ποιησάμενοι. ὁ δὲ Σωτίων φησὶν ἐν τῷ δράματι Ξανθίαν τινὰ οἰκέτην πεποιῆσθαι προτρεπόμενον ἐπὶ ἡδυπάθειαν ὁμοδούλους ἑαυτοῦ, καὶ λέγοντα, Τί ταῦτα ληρεῖς φληναφῶν ἄνω κάτω Λύκειον, Ἀκαδημίαν, †ὠδεῖον, πύλας, Λήρους σοφιστῶν, οὐδὲ ἐν τούτων καλόν.

ἀδάνου uide Suid. Πίνωμεν ἐκπίνωμεν † σικῶν, Χαίρωμεν ἕως ἔνεστι τὴν ψυχὴν τρέφειν. Τύρβαζε † μανῆ γαστρὸς οὐδὲν ἥδιον, Αὕτη πατήρ σοι καὶ πάλιν μήτηρ μόνη. Ἀρεταὶ δὲ πρεσβεῖαί τε καὶ στρατηγίαι Κόμποι κενοὶ ψοφοῦσιν ἀντ' ὀνειράτων Ψύξει σε δαίμων τῷ πεπρωμένῳ χρόνῳ. Ἕξεις δ' ὅσ' ἂν φάγῃς τε καὶ πίῃς μόνα, Σποδὸς δὲ τἆλλα, Περικλέης, Κόδρος, Κίμων. Κρεῖττον δ' ἂν ἔχει φησὶν ὁ Χρύσιππος, εἰ μετελήφθη τὰ ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου οὕτως, Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε, Τερπόμενος μύθοισι· φαγόντι σοι οὔτις ὄνησις. Καὶ γὰρ ἐγὼ κακός εἰμι φαγὼν ὡς πλεῖστα, καὶ ἡσθείς. Ταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα· καὶ μετὰ τούτων, Ἐσθλ' ἔπαθον, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἡδέα πάντα λέλειπται. Παγκάλως δὲ καὶ ὁ Τίμων ἔφη, πάντων μὲν πρώτιστα κακῶν ἐπιθυμίη ἐστί. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν καὶ διδάσκαλόν τὸν Ἀρχεστράτου γενέσθαι φησί Τερψίωνα, ὃν καὶ πρῶτον γαστρολογίαν γράψαντα διακελεύεσθαι τοῖς μαθηταῖς τίνων ἀφεκτέον. ἀποχρεῖ ἀκηκοέναι τε τὸν Τερψίωνα καὶ περὶ τῆς χελώνης ἢ φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. ἄλλοι δ' οὕτως λέγουσιν.

Δωρίων. Ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν. Πόθεν δ' ὑμῖν ὦ σοφώτατοι ἐπῆλθε καὶ ὁ ὀψολόγος Δωρίων, ὡς καὶ συγγραφεύς τις γενόμενος, ὃν ἐγὼ κρουματοποιὸν οἶδα ὀνομαζόμενον καὶ φίλιχθυν, συγγραφέα δὲ οὔ. ὡς μὲν οὖν κρουματοποιοῦ μνημονεύει Μάχων ὁ κωμῳδοποιὸς οὕτως, Ὁ κρουματοποιὸς

Mylen Aegypti urbs, Stephan. Δωρίων ποτ' εἰς Μύλων Ἐλθών, κατάλυσιν οὐδαμοῦ μισθωσίμην Δυνάμενος εὑρεῖν, ἐν τεμένει καθίζετό τινι, ὃ πρὸ τῶν πυλῶν ἦν ἐπὶ τύχην ἱδρυμένον. Ἰδών τ' ἐπιθύοντα τὸν νεωκόρον, Πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θεῶν, τίνος φράσον Ἐστὶν ὁ νεὼς βέλτιστε φησὶν οὑτοσί; Ὁ δ' εἶπεν αὐτῷ, Ζηνὸς Ποσειδῶνος ξένε. Ὁ Δωρίων δέ, πῶς ἂν οὖν ἐνταῦθ' ἔφη Δύναιτο καταγώγιον ἐνευρεῖν τις, οὗ Καὶ τοὺς θεοὺς φάσκουσιν οἰκεῖν σύνδυο. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητής, ἀδελφὸς δὲ Δούριδος τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος καὶ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος, ἐν τοῖς ἀποφθέγμασι, Δωρίωνι τῷ αὐλητῇ φάσκοντός τινος ἀγαθὸν ἰχθὺν εἶναι βατίδα, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἔφη ἑφθὸν τρίβωνα ἐσθίοι. ἐπαινούντων δ' ἄλλου τὰ τῶν θύννων ὑπογάστρια, καὶ μάλα ἔφη. δεῖ μέν τοι γε οὕτως ἐσθίειν αὐτὰ ὥσπερ ἐγὼ ἐσθίω. εἰπόντος δέ, πῶς; ὁ δέ, πῶς; ἡδέως, ἔφη. τοὺς δὲ καράβους ἔφη τρία ἔχειν, διατριβὴν καὶ εὐωχίαν καὶ θεωρίαν. ἐν Κύπρῳ δὲ παρὰ Νικοκρέοντι δειπνῶν ἐπῄνεσε ποτήριόν τι. καὶ ὁ Νικοκρέων ἔφη, ὁ ἂν βούλῃ ὁ αὐτὸς τεχνίτης ποιήσει σοι ἕτερον. σοί γε ἔφη, ἐμοὶ δὲ τοῦτο δός. οὐκ ἀνοήτως τοῦτο φήσας ὁ αὐλητής. λόγος γὰρ παλαιός, ὡς ὅτι Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν, Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χὠ νόος ἐκπέταται. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τάδε φησὶ περὶ αὐτοῦ. Δωρίων ὁ ὀψοφάγος, τοῦ παιδὸς οὐκ ἀγοράσαντος ἰχθῦς, μαστιγῶν αὐτὸν, ἐκέλευε τῶν ἀρίστων ἰχθύων ὀνόματα λέγειν. τοῦ δὲ παιδὸς, ὀρφὸν καὶ γλαυκίσκον, καὶ γόγγρον, καὶ τοιούτους ἑτέρους καταριθμουμένου, ἰχθύων σε φησὶν ἐκέλευον ὀνόματα λέγειν, οὐ θεῶν. ὁ αὐτὸς Δωρίων καταγελῶν τοῦ ἐν τῷ Τιμοθέου ναυτίλῳ χειμῶνος, ἔφασκεν ἐν κακκάβᾳ ζεούσᾳ μείζονα ἑορακέναι χειμῶνα. Ἀριστόδημος δὲ ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων φησί, Δωρίωνος τοῦ κρουματοποιοῦ κυλλόποδος ὄντος ἀπολέσαντος ἐν συμποσίῳ τοῦ χωλοῦ ποδὸς τὸ βλαυτίον, καὶ ὃς οὐδὲν ἔφη πλέον καταράσομαι τῷ κλέψαντι, ἢ ἁρμόσαι αὐτῷ τὸ σανδάλιον. ὅτι δ' ἦν ὁ Δωρίων οὗτος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ διαβόητος, φανερὸν ἐστὶν ὧν λέγει Μνησίμαχος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Φιλίππῳ δράματι. οὐ καλὰ καὶ τῆς νυκτὸς Δωρίων

Λάσου. ἔνδον ἐστὶ παρ' ἡμῖν λοπαδιφυσήτης. οἶδα δὲ καὶ ἃ ὁ Ἑρμιονεὺς Λάσος ἔπαιξε περὶ ἰχθύων, ἅπερ Χαμαιλέων ἀνέγραψεν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ τοῦ Λάσου συγγράμματι, λέγων ὧδε. τὸν Λάσον φησὶ τὸν ὠμὸν ἰχθὺν ὀπτὸν εἶναι φάσκειν. θαυμαζόντων δὲ πολλῶν, ἐπιχειρεῖν λέγειν, ὡς ὅ ἐστιν ἀκοῦσαι, τοῦτό ἐστιν ἀκουστόν. καὶ ὅ ἐστι νοῆσαι, τοῦτό ἐστι νοητόν. ὡσαύτως οὖν καὶ ὅ ἐστιν ἰδεῖν, τοῦτο εἶναι ὀπτόν. ὥστ' ἐπειδὴ τὸν ἰχθὺν ἦν ἰδεῖν, ὀπτὸν αὐτὸν εἶναι. καὶ παίζων δέ ποτε ἰχθὺν παρά τινων

ἁλιέων

ἁλιέων ὑφέλκων, καὶ λαβὼν ἔδωκέ τινι τῶν παρεστώτων. ὁρκιζόντων δὲ ὤμοσεν μήτ' αὐτὸς ἔχειν τὸν ἰχθὺν, μήτε ἄλλῳ συνειδέναι λαβόντι, διὰ τὸ λαβεῖν μὲν αὐτὸν, ἔχειν δὲ ἕτερον, ὃν ἐδίδαξεν ἀπομόσαι πάλιν, ὅτι οὔτ' αὐτὸς ἔλαβεν, οὔτ' ἄλλον ἔχοντ' οἶδεν. εἰλήφει μὲν γὰρ ὁ Λᾶσος, εἶχεν δὲ αὐτός. τοιαῦτα δὲ καὶ Ἐπίχαρμος παίζει ὥσπερ ἐν Λόγῳ καὶ Λογίνᾳ, Ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε Πέλοπί γ' ἔρανον ἑστιῶν. ἦ παμπόνηρον ὄψον ὦ ταῦ ὁ γέρανος. Ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλ' ἔρανόν τι λέγω.

Ἄλεξις δ' ἐν Δημητρίῳ, Φάϋλλον τινὰ κωμῳδεῖ ὡς φίλιχθυν ἐν τούτοις. Πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε Βορρᾶς ἢ νότος Ἐν τῇ θαλάττῃ, λαμπρὸς ἰχθὺς οὐκ ἐνῆν Οὐδενὶ φαγεῖν. νυνὶ δὲ πρὸς τοῖς πνεύμασι Τούτοις Φάϋλλος προσγέγονε χειμὼν τρίτος. Ἐπὰν γὰρ ἐκνεφίας καταιγίσας τύχῃ Ἐς τὴν ἀγορὰν, τοὔψον πριάμενος οἴχεται Φέρων ἅπαν τὸ ληφθὲν, ὥστε γίγνεται, Ἐν τοῖς λαχάνοις τὸ λοιπὸν ἡμῖν ἡ μάχη. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἁλιευομένῃ φιλοψοῦντας τινὰς καταλέγων ἰχθύσι φησί, Τῆς σηπιάδος πρῶτον Ἡράκλεις ἄναξ, Ἅπαντα τεθολώκασιν. οὐ βαλεῖς πάλιν Εἰς τὴν θάλατταν καὶ πλυνεῖς, μὴ φῶσί σε Δωριὰς, ἀλλ' οὐδὲ σηπίας εἰληφέναι. Τὸν κάραβον δὲ τόνδε πρὸς τὰς μαινίδας Ἀπόδος. παχύς γε νὴ Δί' ὦ Ζεῦ τίς ποτε, ὦ Καλλιμέδων σε κατέδετ' ἄρτι τῶν φίλων, Οὐδεὶς ὃς ἂν μὴ κατατιθῇ τὰς συμβολάς, Ὑμᾶς δ' ἔταξα δεῦρο πρὸς τὰ δεξιὰ Τρίγλας ἔδεσμα τοῦ καλοῦ Καλλισθένους. Κατεσθίει γοῦν ἐπὶ μιᾷ τὴν οὐσίαν, Καὶ τὸν σινώπης γόγγρον ἤδη παχυτέρας Ἔχοντ' ἀκάνθας. τουτονὶ εἴ τις λήψεται, Πρῶτος προσελθὼν. Σμικύθος γὰρ οὐ πάνυ Τούτων ἐδεστής, ἀλλὰ κίθαρος οὑτοσί Ὃν ἂν ἴδῃ τὰς χεῖρας οὐκ ἀφέξεται. Καὶ μὴν ἀληθῶς τοῖς κιθαρῳδοῖς ὡς σφόδρα Ἅπασιν οὗτος ἐπιπεφυκὼς λανθάνει. Ἀνδρωτάριστον κωβιὸν πηδῶντ' ἔτι Πρὸς Πυθιονίκην τὴν καλὴν πέμψαι με δεῖ. Ἁδρὸς γάρ ἐστιν, ἀλλ' ὅμως οὐ γεύσεται, Ἐπὶ τὸ τάριχός ἐστιν ὡρμηκυῖα γάρ, Ἀφύας δὲ λεπτὰς τάσδε καὶ τὴν τριγόνα, Χωρὶς Θεανοῖ ἐς τὰ ῥέεθρα κἀντιρρόπους. Πιθανώτατα δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀντιφάνης, καὶ τὸν Σμικύθον κεκωμῴδηκεν ὡς ἐσπουδακότα περὶ κιθαρῳδοὺς καὶ κιθαριστὰς ὡραίους. φησὶ γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου λόγῳ περὶ αὐτοῦ τάδε. Σμικύθος ἐστὶ Ναυκράτους ἀνδρὸς Ἀθηναῖοι Κολυττεὺς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγαθός, καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς, καὶ ἀεί τινας εἰωθὼς ἔχειν περὶ αὐτὸν κιθαρῳδοὺς, ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ λέγω οὐ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα γνωρίσητε αὐτὸν ὅστις ἐστίν. καὶ Τιμοκλῆς δ' ἐν Σαπφοῖ φησιν, Ὁ Σμικύθος οὐ προσιέναι σοι φαίνεται Ἀνθοῦσι τοῖς νέοισιν ἠρεθισμένος. Ἄλεξις δὲ ἐν ἀγῶνι, ἢ ἱππίσκῳ. ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε μὴ πίσει μοι Τὸν Σμικύθον, οὐ γὰρ κιθαρῳδός εἰμ' ἐγώ. Πυθιονίκην δέ φησι φιλεῖν τάριχον, ἐπεὶ ἐραστὰς εἶχε τοὺς Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱοὺς, ὡς Νικοκλῆς ἐν Ἀκαρνεῦσι φησίν, Ἄνυτος ὁ παχὺς πρὸς Πυθιονίκην ὅταν ἐλθὼν φάγῃ τι. καλεῖ γὰρ αὐτὸν ὥς φασιν ὁπόταν Χαιρεφίλου τοὺς δύο σκόμβρους ξενίσῃ μεγάλους ἡδομένη. καὶ πάλιν, Ἡ Πυθιονίκη δ' ἀσμένως σε δέξεται, Καὶ σοῦ κατέδεται τυχὸν ἴσως ἃ νῦν ἔχεις Λαβὼν παρ' ἡμῶν δῶρ', ἄπληστός ἐστι γάρ. Ὅμως δὲ δοῦναί σοι κέλευσον τὰς σαργανίδας Αὐτὴν ταρίχους. εὐποροῦσα γὰρ τυγχάνει Ἔχουσα, καὶ συνοῦσιν ἅ ποτε δ' εἰς δύσιν, Καὶ ταῦτ' ἀνάλτοις καὶ πλατυρρίγχοις τισί. Πρὸ τούτων δὲ ἦν ἐραστὴς αὐτῆς Κωβιός τις ὄνομα. περὶ δὲ Καλλιμέδοντος τοῦ καράβου, ὅτι καὶ φίλιχθυς ἦν καὶ διάστροφος τοὺς ὀφθαλμοὺς, Τιμοκλῆς ἐν πολυπράγμονι, εἶθ' ὁ Καλλιμέδων ἄφνω Ὁ κάραβος προσῆλθεν, ἐμβλέπων δέ μοι. Ὡς δ' οὖν ἐδόκει πρὸς ἕτερον ἄνθρωπόν τινα Ἐλάλει. συνεὶς δ' οὐδὲν εἰκότως ἐγὼ, Ὧν ἔλεγεν ἐπένευον διακενῆς. Τῷ δ' ἄρα βλέπουσι χωρὶς καὶ δοκοῦσιν αἱ κόραι. Ἄλεξις δ' ἐν Κρατίᾳ, ἢ φαρμακοπώλῃ, Τῷ Καλλιμέδοντι γὰρ θεραπεύω τὰς κόρας, Ἤδη τετάρτην ἡμέραν. ἦσαν κόραι Θυγατέρες αὐτῷ; τὰς μὲν οὖν τῶν ὀμμάτων, Ἃς οὐδὲ Μελάμπους, ὃς μόνος τὰς Προιτίδας Ἔπαυσε μαινομένας, καταστήσειεν ἄν. Ὁμοίως αὐτὸν σκώπτει κἀν τοῖς ἐπιγραφομένοις συντρέχουσι. εἰς δὲ ὀψοφαγίαν ἐν μὲν Φαίδωνι ἢ Φαιδρίᾳ οὕτως, Ἀγορανομήσεις ἂν θεοὶ θέλωσι σὺ Ἵνα Καλλιμέδοντ' ἐς τοὔψον, εἰ φιλεῖς ἐμὲ Παύσῃς καταιγίζοντα δι' ὅλης ἡμέρας. Ἔργον τυράννων οὐκ ἀγορανόμων λέγεις. Μάχιμος γὰρ ἀνὴρ, χρήσιμος δὲ τῇ πόλει. Τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φέρεται κἀν τῇ ἐπιγραφομένῃ εἰς τὸ φρέαρ. ἐν δὲ μανδραγοριζομένῃ, Εἴ τινας μᾶλλον φιλῶ Ξένους ἑτέρους ὑμῶν γενοίμην ἔγχελυς, Ἵνα Καλλιμέδων ὁ κάραβος πρίαιτό με. Ἐν δὲ Κρατίᾳ, καὶ Καλλιμέδων μετ' Ὀρφέως ὁ κάραβος. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Γοργύθῳ, Ἧττον τ' ἀποσταίην ἂν ὧν προειλόμην, Ἢ Καλλιμέδων γλαύκου πρόοιτ' ἂν κρανίον. Εὔβουλος δ' ἐν ἀνασῳζομένοις, Ἕτεροι δὲ θεοῖσι συμπεπλεγμένοι, Μετὰ Καράβου σύνεισιν ὃς μόνος βροτῶν Δύναται καταπιεῖν ἐκζεόντων λοπαδίων, Ἀθρόους τεμαχίτας ὥστ' ἐνεῖναι μηδέν. Θεόφιλος δὲ ἐν ἰατρῷ ἅμα σκώπτων αὐτὸν, καὶ τὸ ἐν λόγοις ψυχρόν, Παῖς δὲ φιλοτίμως παρ' αὐτὸν τὸν νεανίσκον ἔγχελυν παρατέθηκε τῷ πατρὶ Τευθὶς ἦν χρηστή, παιδίον πῶς ἔχεις πρὸς κάραβον ψυχρός ἐστιν ἄπαγέ φησι, ῥητόρων οὐ γεύομαι. Φιλήμονος δὲ μέτριόν τι εἰπόντος, Ἀργύριος δὲ παρατεθέντος καράβου, Ὡς εἶδεν αὐτὸν χαῖρε πάππα φίλτατε Εἶπας, τί

Φίλιχθυς.

Ὀψοφάγοι.

ἐπόει τὸν πατέρα κατήσθιεν. Ἡρόδικος δ' ὁ κρατήτειος ἐν τοῖς συμμίκτοις ὑπομνήμασι τοῦ Καλλιμέδοντος υἱὸν ἐπιδείξειν ὄντα τὸν ἀργύριον. γεγόνασι δὲ καὶ οἵδε ὀψοφάγοι. Ἀνταγόρας μὲν ὁ ποιητὴς οὐκ εἴα τὸν παῖδα ἀλεῖψαι τὸν ἰχθὺν, ἀλλὰ λοῦσαι ὥς φησιν Ἡγήσανδρος. ἐν δὲ στρατοπέδῳ ἕψοντί φησιν αὐτῷ γόγγρον λοπάδα καὶ περιεζωσμένῳ, Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς παραστὰς, ἆρά γε εἶπεν Ἀνταγόρα τὸν Ὅμηρον οἴει τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος πράξεις ἀναγράψαι γόγγρους ἕψοντα; κἀκεῖνον οὐ φαύλως εἰπεῖν. σὺ δὲ οἴει φησὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τὰς πράξεις ἐκείνας ἐργάσασθαι πολυπραγμονοῦντα τίς ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρους ἕψοι; ὄρνιν δ' ἕψων ποτὲ ὁ Ἀνταγόρας, οὐκ ἔφη βαδιεῖσθαι εἰς τὸ βαλανεῖον, εὐλαβούμενος μή ποτε οἱ παῖδες τὸν ζωμὸν ἐκροφήσωσι, Φιλοκύδους δ' εἰπόντος, ὅτι ἡ μήτηρ τηρήσει. ἐγὼ οὖν εἶπε τῇ μητρὶ ὀρνίθιον ζωμὸν πιστεύσω; καὶ Ἀνδροκύδης δ' ὁ κυζικηνὸς ζωγράφος φίλιχθυς ὢν, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων, ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν ἡδυπαθείας, ὡς καὶ τοὺς περὶ τὴν σκύλλαν ἰχθῦς κατὰ σπουδὴν γράψαι. περὶ δὲ Φιλοξένου τοῦ κυθηρίου διθυραμβοποιοῦ Μάχων ὁ κωμῳδιοποιὸς τάδε γράφει, Ὑπερβολῇ λέγουσι τὸν Φιλόξενον Τῶν διθυράμβων τὸν ποιητὴν γεγονέναι Ὀψοφάγον, εἶτα πολύποδα πηχῶν δυεῖν, Ἐν ταῖς συρακούσαις ποτ' αὐτὸν ἀγοράσαι, Καὶ σκευάσαντ' ὑ καταφαγεῖν ὅλον σχεδὸν, Πλὴν τῆς κεφαλῆς. ἁλόντα δ' ὑπὸ δυσπεψίας, Κακῶς σφόδρ' ἔχειν. εἶτ' ἰατροῦ τινος Πρὸς αὐτὸν εἰσελθόντος, ὡς φαύλως πάνυ Ὁρῶν αὐτὸν φερόμενον, εἶπεν εἴ τι σοι Ἀνοικονόμητόν ἐστι, διατίθου ταχὺ Φιλόξεν', ἀποθανῇ γὰρ ὥρας ἑβδόμης. Κἀκεῖνος εἶπε, τέλος ἔχει τὰ πάντα μοι Ἰατρὲ φησὶ καὶ δεδιῴκηται πάλαι, Τοὺς διθυράμβους σὺν θεοῖς καταλιμπάνω Ἠνδρωμένους, καὶ πάντας ἐστεφανωμένους, Οὓς ἀνατίθημι ταῖς ἐμαυτοῦ συντρόφοις Μούσαις, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον ἐπιτρόπους, Ταῦθ' αἱ διαθῆκαι διασαφοῦσιν. ἀλλ' ἐπεὶ Ὁ Τιμοθέου Χάρων σχολάζειν μ' οὐκ ἐᾷ, Οὑκ τῆς Νιόβης, χωρεῖν δὲ πορθμὸν ἀναβοᾷ, Καλεῖ δὲ μοῖρα νύχιος, ἧς κλύειν χρεὼν, Ἵν' ἔχων ἀποτρέχω πάντα τἀμαυτοῦ κάτω, Τοῦ πολύποδός μοι τὸ κατάλοιπον ἀπόδοτε. Κἀν ἄλλῳ δὲ μέρει φησί, Φιλόξενός ποθ' ὡς λέγουσ', ὁ κυθήριος Εὔξατο τριῶν ἔχειν τὸν λάρυγγα πήχεων Ὅπως καταπίνω φησὶν ὅτι πλεῖστον χρόνον, Καὶ πάνθ' ἅμα μοι τὰ βρώμαθ' ἡδονὴν ποῇ. καὶ Διογένης δὲ ὁ Κύων ὠμὸν πολύποδα καταφαγὼν ἐπιθυμήσας αὐτῷ τῆς γαστρὸς ἀπέθανε. περὶ δὲ τοῦ Φιλοξένου, καὶ ὁ παρῳδὸς Σώπατρος λέγων φησί. Διστοῖς γὰρ ἐν μέσοισιν ἰχθύων φοραῖς, Ἧσαι τῆς Αἴτνης εἰς μέσον λεύσσων σκοπόν. Καὶ Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ ὀψοφάγος ἦν, ὥς φησι Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Δήλῳ, διηγούμενος τοὺς παρὰ Ἁρπάλῳ δωροδοκήσαντας. γράφει δὲ οὕτως, Δημοσθένης τάλαντα πεντήκοντ' ἔχει, Μακάριος εἴπερ μεταδίδωσι μηδενί. Καὶ Μοιροκλῆς εἴληφε χρυσίον πολύ Ἀνόητος ὁ διδοὺς, εὐτυχὴς δ' ὁ λαμβάνων. Εἴληφε καὶ Δήμων τε καὶ Καλλισθένης, Πένητες ἦσαν, ὥστε συγγνώμην ἔχω, Ὅτ' ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπερείδης ἔχει, Τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος ἡμῶν πλουτιεῖ.

Ὀψοφάγος γὰρ ὥστε τοὺς λάρους εἶναι σύρους. Καὶ ἐν Ἰκαρίοις δὲ ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν, Τόν τ' ἰχθυόῤῥουν ποταμὸν Ὑπερείδην πέρα Σον, σηπίαις φωναῖσιν ἔμφρονος λόγου, Κόμποις παφλάζων ἠπίοις πυκνώμασι Προσπανδύσας ἔχει. Μισθωτὸς ἄρδει πεδία τοῦ δεδωκότος. Φιλέταιρος δ' ἐν Ἀσκληπιῷ τὸν Ὑπερείδην πρὸς τοῦ ὀψοφαγεῖν καὶ κυβεύειν αὐτόν φησι. καθάπερ καὶ Καλλίαν τὸν ῥήτορα Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ, Ἄλλον δὲ ἰχθὺν μεγέθει πίσωνόν τινα, Τοῖσδε τόποις ἥκει κομίσας Γλαῦκος τις ἐν πόντῳ γαλεὸς σῖτον ὀψοφάγων, καὶ λίχνων ἀνδρῶν ἀγάπημα. φέρω κατ' ὦμον τινὰ τῷ δ' ἐνέπω τὴν σκευασίαν. πότερον χλωρῷ τρίμματι βρέξας, ἢ ἐν ἁγρίας ἅλμης λιάσμασι σῶμα λιπάνας πυρὶ παμφλέκτῳ παραδώσω, ἔφα τις ὡς ἅλμῃ θερμῇ τοῦτο φάγοι γ' ἑφθὸν ἀνὴρ Μοσχίων φίλαυλος. Βοᾷ δ' ὄνειδος ἴδιον ὦ Καλλίδη, σὺ μὲν ἀμφὶ σῦκα κ' ἀμφὶ ταρίχης ἀγάλλῃ, τοῦ δ' ἐν ἅλμῃ παρεόντος οὐ γεύῃ χαρίεντος ὄψου. τὰ μὲν σῦκα ὡς ἂν συκοφάντην λοιδορῶν, τὰ δὲ τάριχη μή ποτε, καὶ ὡς αἰσχροποιοῦντος. καὶ ὁ Ἕρμιππος δέ φησιν ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν ἑωθινὸν τὸν Ὑπερείδην ποιεῖσθαι νῦν τοὺς περιπάτους ἐν τοῖς ἰχθύσιν. Τίμαιος δ' ὁ ταυρομενίτης, καὶ Ἀριστοτέλη τὸν φιλόσοφον ὀψοφάγον φησὶ γεγονέναι. καὶ Μάτρων δ' ὁ σοφιστὴς ὀψοφάγος ἦν. δηλοῖ δὲ τοῦτο Ἀντιφάνης ἐν Κιθαρῳδῷ, οὗ ἡ ἀρχή, Οὐ ψεῦδος οὐδέν φησιν ὀφθαλμὸν ὀρύττει τις, ὥσπερ ἰχθύος Μάτρων προσελθών. Ἀναξίλας δ' ἐν Μονοτρόπῳ, τοῦ κεστρέως κατεδήδοκε τὸ κρανίον, Ἀναρπάσας Μάτρων, ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι, Ὑπερβολῆς γαστριμαργίας τὸ καὶ ἁρπάζειν ἐσθίοντα. καὶ ταῦτα κρανίον κεστρέως. εἰ μὴ ἄρα οἱ περὶ αὐτὰ δεινοὶ, ἴσασιν ἐνόν τι χρήσιμον ἐν κεστρέως κρανίῳ, ὃ πάρεστι τοῦ Ἀρχεστράτου λιχνείας ἐμφανίσαι ἡμῖν. Ἀντιφάνης δ' ἐν Πλουσίοις κατάλογον ποιεῖται ὀψοφάγων ἐν τούτοις, Εὔθυνος δ' ἔχων σανδάλιον καὶ σφραγῖδα καὶ μεμυρισμένος Ἐλογίζετο τῶν πραγμάτων οὐκ οἶδ' ὅτι. Φοινικίδης δὲ ταυρέας θ' ὁ φίλτατος Ἄνδρες παλαιοὶ, ὀψοφάγοι τοιοί τινες Οἷοι καταβροχθίζειν ἐν ἀγορᾷ τὰ τεμάχη Ὁρῶντες ἐξέθνησκον ἐπὶ τῷ πράγματι, Ἔφερόν τε δεινῶς τὴν ἀνοψίαν πάνυ, Κύκλους δὲ συναγείροντες

ροντα ἔλεγον τάδε. Ὡς οὐ βιωτόν ἐστιν, οὐδ' ἀνασχετόν, Τῆς μὲν θαλάττης ἀντιποιεῖσθαί τινας

Ὑμῶν, ἀναλίσκειν τε πολλὰ χρήματα, Ὄψου δὲ μηδὲν εἰσπλεῖν, μηδὲ γρῦ. Τί οὖν ὄφελος τῶν νησιαρχῶν ἐστι, δεῖ Νόμῳ κατακλεῖσαι τοῦτο, παραπομπὴν ποιεῖν Τῶν ἰχθύων, νῦν δὲ Μάτρων συνήρπακε Τοὺς ἁλιέας, καὶ Διογείτων νὴ Δία Πάντας ἀναπέπεικεν ὡς αὐτὸν φέρειν. Κοὐ δημοτικόν γε τοῦτο δρᾷ τοιαῦτα φλῶν, Γάμοι δ' ἐκεῖνοι καὶ πότοι νεανικοὶ ἦσαν. Εὐφάνης δὲ ἐν μούσαις, Φοινικίδης δ' ὡς εἶδεν ἐν πλήθει νέων μεστὴν ζέουσαν λοπάδα νηρέων τέκνων, Ἐπέσχε τὴν ὀργὴν χεῖρας ἠρεθισμένας Τίς φησιν εἶναι δεινὸς ἐκ κοινοῦ φαγεῖν, Τίς ἐκ μέσου τὰ θερμὰ δεινὸς ἁρπάσαι, Ποῦ κόρυδος, ἢ φυρόμαχος, ἢ κοίλου Βία Ἴτω πρὸς ἡμᾶς, κἂν τάχ' οὐδὲν μεταλάβοι.

Τῆς αὐτῆς ἰδέας καὶ Μελάνθιος ἦν ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητής, ἔγραψε δὲ ἐλεγεῖα. κωμῳδοῦσι δ' αὐτὸν ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ, Λεύκων ἐν φράτερσιν, Ἀριστοφάνης ἐν εἰρήνῃ, Φερεκράτης ἐν πετάλῃ. ἐν δὲ τοῖς ἰχθύσιν Ἄρχιππος τῷ δράματι, ὡς ὀψοφάγον δήσας παραδίδωσι τοῖς ἰχθύσιν ἀντιβρωθησόμενον. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀρίστιππος ὁ Σωκρατικὸς ὀψοφάγος ἦν, ὅς τις καὶ ὑπὸ Πλάτωνός ποτε ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φησι Σωτίων καὶ Ἡγήσανδρος, γράφει δὲ οὕτως ὁ Δελφός. Ἀρίστιππος Πλάτωνος ἐπιτιμήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι. τοῦ δὲ Πλάτωνος εἰπόντος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου. ὁρᾷς οὖν εἶπεν ὦ Πλάτων ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Ἀντιφάνης δ' ἐν αὐλητρίδι ἢ διδύμαις, Φοινικίδην τινὰ ἐπ' ὀψοφαγίᾳ κωμῳδῶν φησιν, Ὁ Μενέλαος ἐπολέμησεν ἔτη δέκα τοῖς Τρωσὶ διὰ γυναῖκα τὴν ὄψιν καλήν, Φοινικίδης δὲ Ταυρέᾳ δι' ἔγχελυν. Δημοσθένης δὲ ὁ ῥήτωρ Φιλοκράτην, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ προδοτικοῦ χρυσίου πόρνας καὶ ἰχθῦς ἠγόραζεν, εἰς ἀσέλγειαν καὶ ὀψοφαγίαν λοιδορεῖ. Διοκλῆς δὲ ὀψοφάγος, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πυνθομένου τινὸς αὐτοῦ, πότερος χρηστότερος ἰχθῦς, γόγγρος ἢ λάβραξ. ὁ μὲν ἑφθὸς ἔφη, ὁ δὲ ὀπτός. ὀψοφάγος δ' ἦν καὶ Λεοντεὺς ὁ Ἀργεῖος τραγῳδός, Ἀθηνίωνος μὲν μαθητής, οἰκέτης δὲ γενόμενος Ἰόβα τοῦ Μαυρουσίων βασιλέως, ὥς φησιν Ἀμάραντος ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς, γεγραφέναι φάσκων εἰς αὐτὸν τόδε τὸ ἐπίγραμμα τὸν Ἰόβαν, ὅτι κακῶς τὴν ὑψιπύλην ὑπεκρίνατο. Μή με Λεοντῆος τραγικοῦ κιναρήφαγον ἦχος Λεύσσων ὑψιπύλης εἰς κακὸν ἦτορ ὅρα. Ἤμην γάρ ποτ' ἐγὼ Βάκχῳ φίλος, οὐδέ τιν' ὧδε Γῆρυν χρυσοβόλοις οὔασιν ἠγάσατο.

Νῦν δέ με χυτρόποδές τε ῥάμοι, καὶ τήγανα ξηρὸ Χάρησαν φωνῆς γαστρὶ χαριζόμενοι. Φόρουσκον δέ φησιν Ἡγήσανδρος τὸν ἰχθυοφάγον οὐ δυνηθέντα, ὅσον ἤθελεν ἀφελεῖν τοῦ ἰχθύος, ἀλλ' ἀκολουθήσαντος αὐτῷ πλείονος, εἰπεῖν. τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται, καὶ ὅλον τὸν ἰχθὺν ἀναλῶσαι. Βίων δὲ προαρπάσαντός τινος τὰ ἐπάνω τοῦ ἰχθύος, στρέψας καὶ αὐτὸς καὶ δαψιλῶς φαγών, ἐπεῖπεν. Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο. Θεόκριτος δ' ὁ Χῖος τελευτησάσης τῆς γυναικὸς Διοκλεῖ τῷ ὀψοφάγῳ ἐπειδὴ ποιῶν αὐτῇ τὸ περίδειπνον πάλιν ὠψοφάγει κλαίων ἅμα, παῦσαί φησι κλαίων ὦ πόνηρε. οὐδὲν γὰρ πλέον ὀψοφαγῶν ποιήσεις. τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀγρὸν καταβεβρωκότος εἰς ὀψοφαγίαν, ἐπειδὴ θερμόν ποτε καταβροχθίσας ἰχθὺν ἔφησε τὸν οὐρανὸν κατακεκαῦσθαι, λοιπὸν ἔφησεν ἐστὶν ὁ Θεόκριτός σοι καὶ τὴν θάλασσαν ἐκπιεῖν, καὶ ἔσῃ τρία τὰ μέγιστα ἠφανικώς, γῆν καὶ θάλασσαν καὶ οὐρανόν. Κλέαρχος δὲ ἐν τοῖς περὶ βίων φιλιχθύν τινα ἀναγράφων φησὶν οὕτως. Τέχνων ὁ παλαιὸς αὐλητής, Χάρμου τοῦ αὐλητοῦ τελευτήσαντος (ἦν δὲ φίλιχθυς) ἀποπυτίδας ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐνήγιζεν αὐτῷ. καὶ Ἄλεξις δ' ὁ ποιητὴς ἦν ὀψοφάγος, ὡς ὁ Σάμιός φησι Λυγκεύς, ὃς σκωπτόμενος ὑπό τινων σπερμολόγων εἰς ὀψοφαγίαν, ἐρομένων τε ἐκείνων τί ἂν ἥδιστα φάγοι, ὁ Ἄλεξις σπερμολόγους ἔφη πεφρυγμένους. Νόθιππον δὲ τὸν τραγῳδιοποιόν, ὃν Ἕρμιππος ἐν ταῖς μοίραις φησίν, εἰ δ' ἦν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν νῦν τοιόνδε μάχεσθαι καὶ Βατὶς αὐτῶν ἡγεῖτ' ὀπτὴ μεγάλη καὶ πλευρὸν ὕειον, τοὺς μὲν ἄρ' ἄλλους οἰκουρεῖν χρῆν, πέμπειν δὲ Νόθιππον ἑκόντα. εἷς γὰρ μόνος ὢν κατεβρόχθισεν ἂν τὴν Πελοπόννησον ἅπασαν. ὅτι δὲ οὗτος ἦν ὁ ποιητής, σαφῶς παρίστησι Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις. Μυννίσκος ὁ τραγικὸς ὑποκριτὴς κωμῳδεῖται ὑπὸ Πλάτωνος ἐν σύρφακι ὡς ὀψοφάγος οὕτως, Ὁδὶ μὲν ἀναγυράσιος ὀρφὼς ἐστί σοι, Ταῦθ' ὡς φίλος Μυννίσκος ἔσοιθ' ὁ Χαλκιδεύς, Καλῶς λέγεις. καὶ Λάμπωνα δὲ τὸν μάντιν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις κωμῳδοῦσι, Καλλίας πεδήταις, καὶ Λύσιππος Βάκχαις, Κρατῖνος δ' ἐν δραπέτισιν εἰπών περὶ αὐτοῦ, Λάμπωνα τὸν οὐ βροτῶν ψῆφος δύναται φλεγυραδείπνου φίλων ἀπείργειν, ἐπιφέρει, νῦν δ' αὖ τις ἐρυγγάνει. βρύκει γὰρ ἅπαν τὸ παρόν, τρίγλῃ δὲ κἂν μάχοιτο. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασιν, ὀψοφάγους καταλέγων, Φαίδωνος μέν τινος ἐν τούτοις μέμνηται, Φαίδων δὲ φύκει ἀεὶ νεῖ καὶ Χορδᾶς ὁ ψάλτης. ἐστὶ γὰρ ὀψοφάγος. Ἅγιδος δ' ἐν τούτοις, Ἑφθὸς ὁ κάλλιχθυς νῦν ἔμβαλε τὴν βαλανάγραν. Ἔλθῃ μὴ Πρωτεὺς Ἄγις ὁ τῶν λοπάδων Γίνεθ' ὕδωρ καὶ πῦρ. καὶ ὃ βούλεται ἀλλ' ἀπόκλειε. Ἥξει γὰρ τοιαῦτα μεταπλασθεὶς τυχὸν ὡς Ζεὺς Χρυσορόης, ἐπὶ τὴν δ' Ἀκρισίου λοπάδα. Καὶ γυναῖκα δέ τινα Κλειὼ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σκώπτων φησίν, Ὀψοφαγεῖ Κλειὼ

καταμυομένην δὲ θηλάσει σ᾽ ἔσθ᾽ ἡμῖν ἢ δραχμῆς ἔστιν ὁ γόγγρος ἅπας Θεσμὸν ὃν ἢ ζώνην ἢ ἐνώτιον, ἤ τι τοιοῦτον Σύστημον, τὸ δ᾽ ὁρᾶν μὴ μόνον οὐ λεγομένων Ἡμεῖς τόρει σὺ μέλλεις λιθοῦμεθ᾽ ἅπαντα πάλαι πω, Οὐ γοργοὺς. γόγγροι δ᾽ οἱ μέλεοι λοπάδι. Ἀριστόδημος δ᾽ ἐν τοῖς γελοίοις ἀπομνημονεύμασιν Εὐφράνορά φησι τὸν ὀψοφάγον ἀκούσαντα ὅτι ἄλλος ἰχθυοφάγος ἀπέθανε θερμὸν ἰχθύος τέμαχος καταπιὼν, ἀναφωνῆσαι, ἱερόσυλος ὁ θάνατος. Κίνδων ὁ ὀψοφάγος, καὶ Δημύλος, ὀψοφάγος δὲ καὶ οὗτος, γλαύκου παρατεθέντος, ἄλλου δ᾽ οὐδενὸς, ὁ μὲν τὸν ὀφθαλμὸν κατελάβετο, καὶ ὁ Δημύλος ἐπὶ τὸν ἐκείνου ὀφθαλμὸν ἐπιβαλὼν ἐβιάζετο φωνῶν, ἄφες καὶ ἀφήσω. ἐν δείπνῳ δέ ποτε καλῆς λοπάδος ὄψου παρατεθείσης, ὁ Δημύλος οὐκ ἔχων ὅπως αὐτὴν μόνος καταφάγοι, ἐνέπτυσεν εἰς αὐτήν. Ζήνων δ᾽ ὁ κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστης πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ᾽ οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος, οἷος ἦν κατεσθίειν. τοῦ δ᾽ ἐμβλέψαντος αὐτῷ, τί οὖν ἔφη τοὺς συζῶντάς σοι οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδύνησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν. Ἴστρος δέ φησι Χοιρίλον τὸν ποιητὴν παρ᾽ Ἀρχελάου τέσσαρας μνᾶς ἐφ᾽ ἡμέρᾳ λαμβάνοντα ταύτας καταναλίσκειν εἰς ὀψοφαγίαν, γενόμενον ὀψοφάγον. οὐκ ἀγνοῶ δὲ καὶ τοὺς ἰχθυοφάγους παῖδας, ὧν Κλέαρχος μνημονεύει ἐν τῷ περὶ θινῶν, φάσκων Ψαμμίτιχον τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα παῖδας θρέψαι ἰχθυοφάγους, τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου βουλόμενον εὑρεῖν. καὶ ἄλλους δὲ ἀδίψους ἀσκῆσαι, τοὺς ἐρευνησομένους τὰς ἐν Λιβύῃ ψάμμους. ὧν ὀλίγοι διεσώθησαν. οἶδα δὲ καὶ τοὺς περὶ Μόσσυνον τῆς Θρᾴκης βοῦς, οἳ ἰχθῦς ἐσθίουσι, παραβαλλομένους αὐτοῖς εἰς τὰς φάτνας. Φοινικίδης δὲ τοὺς ἰχθῦς παρατιθεὶς τοῖς τὰς συμβολὰς δεδωκόσι, τὴν μὲν θάλασσαν ἔλεγε κοινὴν εἶναι, τοὺς δ᾽ ἐν αὐτῇ ἰχθῦς τῶν ὠνησαμένων. εἴρηται δὲ καὶ ὁ ὀψοφάγος, ὡς ἕτεροι, καὶ τὸ ὀψοφαγεῖν, Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις δευτέραις ὀψοφαγεῖν οὐδὲ κιχλίζειν. Κηφισόδωρος γοῦν δ᾽ ὀψοφάγος οὐδ᾽ ἀδολέσχης. Μάχων ἐπιστολῇ, Ὀψοφάγος εἰμί, τοῦτο δ᾽ ἐστὶ τῆς τέχνης Θεμέλιος ἡμῖν προσαπολελαυκέναι τί δεῖ Τὸν μὴ τὰ παρατεθέντα λυμαινόμενον Πεφροντικῶς. αὐτοῦ γὰρ οὐκ ἔσται κακός, Ἔπειτ᾽ ἐπὰν ἦ καθαρὰ τὰ αἰσθητήρια, Οὐκ ἂν διαμάρτοις ἕψε, καί γε οὐ πυκνεῖ Ἅλας οὐκ ἔχει προσένεγκ᾽ ἐπιδεῖταί τινος, Πάλιν τε γεύου συμμετρίαν ὡς ἁρμόσει, Ὥσπερ λύραν ἐπιτεῖναί γ᾽ ὡς ἡδὺς εἶ. Εἶθ᾽ ὁπόταν ἤδη πάντα συμφωνεῖν δοκῇ, Εἴσαγε διὰ πασῶν Νικολαΐδας μυκωνίας. Πρὸς τούτοις τοῖς ὀψοφάγοις ἄνδρες ἑταῖροι οἶδα καὶ τὸν παρ᾽ Ἠλείοις τιμώμενον ὀψοφάγον Ἀπόλλωνα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Πολέμων ἐν τῇ πρὸς Ἄτταλον ἐπιστολῇ. οἶδα δὲ καὶ τὴν ἐπὶ Σάτιδι γραφὴν ἀνακειμένην ἐν τῷ τῆς ἀλφειώσας Ἀρτέμιδος ἱερῷ. Κλεάνθους δ᾽ ἐστὶ τοῦ κορινθίου, ἐν ᾗ Ποσειδῶν πεποίηται θύννον τῷ Διῒ προσφέρων ὠδίνοντι, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ἐν ὀγδόῃ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔφη ὁ Δημόκριτος καὶ αὐτὸς ὑμῖν προσαποφωνήσας οὐκ ὀψοφαγήσων παρῆλθον διὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν, ὃς διὰ τὰ Σύρων πάτρια, καὶ ἡμᾶς τῶν ἰχθύων ἀποστέρησιν, ἐσθ᾽ ὅτε ἐρίφειας προσφέρων. καίτοι γε Ἀντίπατρος ὁ ταρσεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τετάρτῳ περὶ δεισιδαιμονίας λέγεσθαί φησι

Macrob. Saturn. lib. 1. c. 23

πρός τινων, ὅτι Γάτις ἡ τῶν Σύρων βασίλισσα οὕτως ἦν ὀψοφάγος, ὥστε κηρύξαι Ἀτεργάτιδος μηδένα ἰχθὺν ἐσθίειν. ὑπ᾽ ἀγνοίας δὲ τοὺς πολλοὺς αὐτὴν μὲν Ἀτεργάτιν ὀνομάζειν, ἰχθύων δὲ ἀπέχεσθαι. Μνασέας δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀσίας φησὶν οὕτως. ἐμοὶ μὲν ἡ Ἀτεργάτις δοκεῖ χαλεπὴ βασίλισσα γεγονέναι, καὶ τῶν λαῶν σκληρῶς ἐπεστατηκέναι, ὥστε καὶ ἀπονομίσαι αὐτοῖς ἰχθὺν μὴ ἐσθίειν, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν ἀναφέρειν διὰ τὸ ἀρέσαι αὐτῇ τὸ βρῶμα. καὶ διὰ τόδε νόμιμόν ἐστι διαμένειν, ἐπὰν εὔξωνται τῇ θεῷ, ἰχθῦς ἀργυροῦς ἢ χρυσοῦς ἀνατιθέναι. τοὺς δὲ ἱερεῖς πᾶσαν ἡμέραν τῇ θεῷ ἀληθινοὺς ἰχθῦς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ὀψοποιησαμένους παρατιθέναι, ἑφθούς τε ὁμοίως καὶ ὀπτούς, οὓς δὴ αὐτοὶ καταναλίσκουσιν οἱ τῆς θεοῦ ἱερεῖς. καὶ μικρὸν προσελθὼν, πάλιν φησίν. ἡ δέ γε Ἀταργάτις, ὥσπερ Ξάνθος λέγει ὁ λυδός, ὑπὸ Μόψου τοῦ λυδοῦ ἁλοῦσα, κατεποντίσθη μετὰ ἰχθύος τοῦ υἱοῦ ἐν τῇ περὶ Ἀσκάλωνα λίμνῃ, διὰ τὴν ὕβριν, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων κατεβρώθη. τάχα δὲ καὶ ὑμεῖς ἄνδρες φίλοι ἑκόντες παρελίπετε, ὡς ἱερόν τινα ἰχθὺν τὸν παρ᾽ Ἐφίππῳ τῷ κωμῳδιοποιῷ, ὅν φησι τῷ Γηρυόνῃ σκευάζεσθαι ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι. διὰ τούτων λέγων, Τούτῳ δ᾽ ὁπόταν νάστου χώρας ἰχθὺν τιν᾽ ἕλωσιν Οὐχ ἡμέριον, τῆς περικλύστου δ᾽ ἁλίας Κρήτης μείζω Μεγέθει, λοπὰς ἔστ᾽ αὐτῷ δυνατὴ τούτους χωρεῖν ἑκατὸν καὶ περιοίκους Εἶναι ταύτῃ δὲ ἰδίους Λυκίους μυγδονιώτας Κρανναούς, παφίους. τούτους δ᾽ ὕλην κόπτειν ὁπόταν βασιλεὺς ἕψει τὸν μέγαν ἰχθὺν, Καὶ προσάγοντας καθ᾽ ὅσον πόλεως ἔστηκεν ὅρος, τοὺς δ᾽ ὑποκαίειν. Λίμνην δ᾽ ἐπάγειν ὕδατος μεστὴν εἰς τὴν ἅλμην, τοὺς δ᾽ ἅλας αὐτῷ. Ζεύγη προσάγειν μηνῶν ὀκτὼ συνεχῶς ἑκατόν. Περιπλεῖν δ᾽ ἐπὶ τοῖς ἄμμασιν αὖ πέντε κέλητας. Πεντασκάλμους περιαγγέλλειν τε κοὐχ ὑποκαίειν. Λυκίων πρυτάνεις ψυχρὸν τουτὶ πάνυ φυσῶν. Μακεδὼν ἄρχων σβέσον

νυκέλτους

νυκέλτης μὴ προσκλύσῃς. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα εἴρηκεν ὁ Εὔφιππος καὶ ἐν Πελταστῇ τῷ δράματι, ἐν ᾧ ταῦτα ἐκείνοις ὑποτέτακται. Τοιαῦθ' ὑθλῶν δειπνεῖ καὶ ζῇ θαυμαζόμενος μετὰ μειρακίων οὐ γινώσκων ψήφων ἀριθμούς, σεμνός, σεμνῶς χλανίδ' ἕλκων. εἰς τίνα δὲ ταῦτ' ἀποτεινόμενος ὁ Εὔφιππος εἴρηκεν, ὥρα σοι ζητεῖν καλὲ Οὐλπιανὲ καὶ διδάσκειν ἡμᾶς. καὶ τῶν εἰρημένων ὄντων εἴ τί σοι ψελλόν τε καὶ δυσεύρετον, Ἐπαναδίπλαζε, καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε. Σχολὴ δὲ πλείων, ἢ θέλω πάρεσί μοι, Κατὰ τὸν Αἰσχύλου Προμηθέα. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀνεβόησε, καὶ τίν' ἂν τῶν μεγάλων οὗτος οὐκ ἰχθύων, ἀλλὰ ζητήσεων ἐπὶ νοῦν λάβοι, ὃς τὰς ἀκάνθας ἀεὶ ἐκλέγει ἑψητῶν τε καὶ ἀθερινῶν. καὶ εἴ τι τούτων ἀτυχέστερον ἐστὶν ἰχθύδιον, τὰ μεγάλα τεμάχη παραπεμπόμενος. καθάπερ γὰρ ἐν ταῖς γυναικείαις εὐωχίαις, φησὶν ἐν Ἰξίονι Εὔβουλος, Ἀμύλων παρόντων ἐσθίουσ' ἑκάστοτε Ἄνηθα καὶ σέλινα καὶ φλυαρίας, Καὶ κάρδαμ' ἐσκευασμένα. οὕτω μοι δοκεῖ, καὶ ὁ λεβητοχάρων Οὐλπιανὸς κατὰ τὸν ἐμὸν μεγαλοπολίτην Κερκιδᾶν μηδὲν μὲν ἐσθίειν τῶν ἀνδρὶ προσηκόντων, τηρεῖν δὲ τοὺς ἐσθίοντας εἰ παρίδοιεν ἢ ἄκανθαν, ἢ τῶν τραγανῶν τι, ἢ χονδρῶδες τῶν παρατεθέντων. ἀεὶ δ' ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος τὰ τοῦ καλοῦ καὶ λαμπροῦ Αἰσχύλου, ὃς τὰς αὐτοῦ τραγῳδίας τεμάχη εἶναι ἔλεγε τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων. φιλόσοφος δὲ ἦν τῶν πάνυ ὁ Αἰσχύλος, ὃς καὶ ἡττηθεὶς ἀδίκως ποτέ, ὡς Θεόφραστος ἢ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς εἴρηκεν, ἔφη χρόνῳ τὰς τραγῳδίας ἀνατιθέναι, εἰδὼς ὅτι κομιεῖται τὴν προσήκουσαν τιμήν. πόθεν δὲ καὶ εἰδέναι δύναται ἅπερ εἶπε Στρατόνικος ὁ κιθαριστὴς εἰς Πρόπιν τὸν Ῥόδιον κιθαρῳδόν. Κλέαρχος γὰρ ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν φησιν, ὡς ὁ Στρατόνικος θεασάμενος τὸν Πρόπιν, ὄντα τὸ μὲν μεγέθει μέγαν, τῇ δὲ τέχνῃ κακόν, καὶ ἐλάττονα τοῦ σώματος, ἐπερωτώντων αὐτὸν ποῖός τίς ἐστιν. εἶπεν, οὐδείς, κακός, μέγας, ἰχθῦς. αἰνισσόμενος, ὅτι πρῶτον μὲν οὐδείς ἐστιν, εἶθ' ὅτι κακός, καὶ πρὸς τούτοις μέγας μέν, ἰχθῦς δὲ διὰ τὴν ἀφωνίαν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ γελοίου, λεχθῆναι μέν φησι τὴν παροιμίαν ὑπὸ τοῦ Στρατονίκου, ἀλλ' εἰς Σιμύλαν τὸν ὑποκριτήν, διελόντος τὴν παροιμίαν, μέγας οὐδεὶς σαπρὸς ἰχθῦς. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ναξίων πολιτείᾳ περὶ τῆς παροιμίας οὕτως γράφει. τῶν παρὰ Ναξίοις εὐπόρων, οἱ μὲν πολλοὶ τὸ ἄστυ ᾤκουν, οἱ δὲ ἄλλοι διεσπαρμένοι κατὰ κώμας. ἐν οὖν δή τινι τῶν κωμῶν, ᾗ ὄνομα ἦν Ληστάδαι, Τελεγόρας ᾤκει, πλούσιός τε σφόδρα καὶ εὐδοκιμῶν, καὶ τιμώμενος παρὰ τῷ δήμῳ τοῖς τ' ἄλλοις ἅπασι, καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν πεμπομένοις. καὶ ὅτε καταβάντες ἐκ τῆς πόλεως δυσωνοῖντό τι τῶν πωλουμένων, ἔθος ἦν τοῖς πωλοῦσι λέγειν, ὅτι μᾶλλον ἂν προέλοιντο Τελεσαγόρᾳ δοῦναι, ἢ τοσούτου ἀποδόσθαι. νεανίσκοι οὖν τινες ὠνούμενοι μέγαν ἰχθῦν, εἰπόντος τοῦ ἁλιέως τὰ αὐτά, λυπηθέντες τῷ πολλάκις ἀκούειν, ὑποπιόντες ἐκώμασαν πρὸς αὐτόν. δεξαμένου δὲ τοῦ Τελεσαγόρου φιλοφρόνως αὐτούς, οἱ νεανίσκοι αὐτόν τε ὕβρισαν, καὶ δύο θυγατέρας αὐτοῦ ἐπιγάμους. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες οἱ Νάξιοι, καὶ τὰ ὅπλα ἀναλαβόντες ἐπῆλθον τοῖς νεανίσκοις. καὶ μεγίστη τότε στάσις ἐγένετο, προστατοῦντος τῶν Ναξίων Λυγδάμιδος, ὃς ἀπὸ ταύτης τῆς στρατηγίας τύραννος ἀνεφάνη τῆς πατρίδος. οὐκ ἄκαιρον δὲ εἶναι νομίζω εἰπεῖν, ἔτι καὶ αὐτὸς ἐπειδήπερ ἐμνήσθην τοῦ κιθαριστοῦ Στρατονίκου, λέξαι τι περὶ τῆς εὐστοχίας αὐτοῦ τῶν ἀποκρίσεων. διδάσκων γὰρ κιθαριστάς, ἐπειδὴ ἐν τῷ διδασκαλείῳ εἶχεν ἐννέα μὲν εἰκόνας τῶν Μουσῶν, τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος μίαν, μαθητὰς δὲ δύο, πυνθανομένου τινὸς πόσους ἔχοι μαθητάς, ἔφη, σὺν τοῖς θεοῖς δώδεκα. εἰς Μύλασσα δὲ ἐπιδημήσας, καὶ κατιδὼν ναοὺς μὲν πολλούς, ἀνθρώπους δὲ ὀλίγους, στὰς ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἔφη, ἀκούετε ναοί. Μάχων δὲ αὐτοῦ ἀναγράφει τάδε ἀπομνημονεύματα. Στρατόνικος ἀποδημήσας εἰς Πέλλαν ποτέ, ὡς παρὰ πλειόνων ἔμπροσθεν τοῦτ' ἀκηκοὼς ὡς σπληνικοὺς εἴωθεν ἡ πόλις ποιεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ. καταμαθὼν οὖν πλείονας γυμναζομένους τῶν μειρακίων παρὰ τὸ πῦρ κομψῶς τό, τε χρῶμα καὶ τὸ σῶμα ἠσκηκότας, διαμαρτάνειν ἔφασκε τοὺς εἰρηκότας αὐτῷ. καταμαθὼν δ' ἡνίκα ἐξῄει πάλιν τῆς κοιλίας τὸν σπλῆνα ἔχοντα διπλασίονα, καθήμενος φησίν, ἐνθάδ' οὗτος φαίνεται τὰ ἱμάτια τῶν εἰσιόντων λαμβάνων τηρεῖν ἅμα καὶ τοὺς σπλῆνας εὐθέως, ἵνα μὴ δ' ἡττῶνται τοῖς ἔνδον ἢ στενοχωρία. ψάλτης κακὸς Στρατόνικον ἑστιῶν ποτε, ἐπεδείκνυτ' αὐτῷ τὴν τέχνην παρὰ τὸν πότον. οὔσης δὲ λαμπρᾶς καὶ φιλοτίμου τῆς δοχῆς, ψαλλόμενος Στρατόνικος, οὐκ ἔχων δ' ὅτῳ διαλεχθῇ ἑτέρῳ, συγκατέκλασε τὸ ποτήριον, ᾔτησε μεῖζον καὶ κυάθους πολλοὺς λαβών, τῷ θ' ἡλίῳ τὴν κύλικα δείξας συντόμως πιὼν ἐκάθευδε, ταῦτ' ἐπιτρέψας τῇ τύχῃ ἐπὶ κῶμον. ἐλθόντων δὲ τῷ ψάλτῃ τινῶν ἑταίρων κατὰ τύχην ὡς ἔοικε τινῶν γνωρίμων, ἔξοινος ὁ Στρατόνικος ἐγένετ' εὐθέως. προσπυνθανομένων δὲ ὅτι πολὺ πίνων ἀεὶ οἶνον ἐμεθύσθη, συντόμως ἀπεκρίνατο, ὁ γὰρ ἐπίβουλος, καὶ ἐναγὴς ψάλτης ἔφη, ὡς βοῦν ἐπὶ φάτνῃ δειπνίσας ἀπέκτονεν. Στρατόνικος εἰς Ἄβδηρ' ἀποδημήσας ποτὲ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τιθέμενον αὐτόθι, ὁρῶν ἕκαστον τῶν πολιτῶν κατ' ἰδίαν κεκτημένον κήρυκα κηρύττοντά τε ἕκαστον αὐτῶν ὅτε θέλοι νουμηνίαν, σχεδόν τε τοὺς κή-

Στρατονίκου εὐτράπελα.

Μύλασσα, Caria urbs est, Stephano.

ρυκας ἐν τῷ χωρίῳ ὄντας πολὺ πλείους κατὰ λόγον τῶν δημοτῶν, ἐπ' ἄκρων ἐβάδιζε τῶν ὀνύχων ἐν τῇ πόλει σχεδὸν, διορκὼς ἀτενὲς εἰς τὴν γῆν κάτω. πυνθανομένων δὲ τῶν ξένων αὐτοῦ, τίνος τὸ πάθος τὸ γεγονὸς ἐξαπίνης περὶ τοὺς πόδας, τοῦτ' εἶπε, τοῖς ὅλοις μὲν ἔρρωμαι ξένοι, καὶ τῶν κολάκων πολὺ μᾶλλον ἐπὶ δεῖπνον τρέχω. ἀγωνιῶ δὲ καὶ δέδοικα παντελῶς, μή ποτ' ἐπιβὰς κήρυκι τὸν πόδα ἀναπαρῶ. Αὐλεῖν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖσιν αὐλητοῦ κακοῦ μέλλοντος ὁ Στρατόνικος εὐφημεῖν με χρὴ σπείσαντες εὐξώμεθα φησὶ τοῖς θεοῖς. Κλέων δὲ ὁ κιθαρῳδὸς, ὃς ἐκαλεῖτο Βοῦς, δεινῶς ἀπᾴδων, τῇ λύρᾳ τε οὐ χρώμενος. τοῦτον διακούσας ὁ Στρατόνικος ἔφ' ὅτι ὄνος λύρας ἐλέγετο, νῦν δὲ βοῦς λύρας. Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς ὡς Βηρισάδην ἔπλευσεν εἰς τὸν Πόντον ὄντα βασιλέα, πολλοῦ χρόνου δ' ἤδη γεγονότος ἀποτρέχειν ἐβούλετο Στρατόνικος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς δ' αὐτὸν ὡς ἔοικεν οὐ προσίετο. τότ' ἀποκριθῆναί φησι τῷ Βηρισάδῃ. σὺ γὰρ διανοῇ φησὶν αὐτοῦ καταμένειν. ἐν τῇ Κορίνθῳ παρεπιδήμησεν ποτὲ Στρατόνικος ὁ κιθαρῳδὸς, εἶτα γραΐδιον ἐνέβλεπεν αὐτῷ οὐκ ἀφίστατ' οὐδαμοῦ, καθ' ὃ Στρατόνικος πρὸς θεῶν μῆτερ φράσον, τί ἔσθ' ὃ βούλει, καὶ τί μ' εἰσβλέπεις ἀεὶ, δικπόρησά φησιν εἰ μήτηρ σε δέκα μῆνας εἶχε, καὶ ἐκράτει τῆς κοιλίας. πόλις δ' ἔχουσά σ' ἡμέραν ἀλγεῖ μίαν. ἡ νικοθέοντος εἰσιοῦσα Βιθεία γυνὴ μετὰ παιδίσκοις ἅβρας εἰς τὸν ποταμὸν, ἀπεψόφησε. κατὰ τῶν Σικυωνίων ἀμυγδαλῆν ἐπιβᾶσα συνέτριβεν τύχης. Στρατόνικος εἶπεν, οὐχ ὅμοιος ὁ ψόφος ὑπὸ νύκτα. ἐπὶ φωνῆς δὲ ταύτης οὕνεκα ἐν τῷ πελάγει διέλυσε τὴν παρρησίαν. ἐπιδεικνυμένου ποθ' ὡς ἔοικεν ἐν Ἐφέσῳ ἀφυοῦς κιθαρῳδοῦ τὸν μαθητὴν τοῖς φίλοις παρὼν τύχῃ, ὁ Στρατόνικος τότ' ἔφη ὡς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἐθαλλύσκιδα. Κλέαρχος δὲ ἐν δευτέρῳ περὶ φιλίας, Στρατόνικός φησιν ὁ κιθαριστὴς ἀναπαύεσθαι μέλλων ἐκέλευεν ἀεὶ τὸν παῖδα προσφέρειν αὐτῷ πιεῖν, οὐχ ὅτι διψῶ φησιν, ἵνα δὲ μὴ διψήσω. ἐν δὲ Βυζαντίῳ κιθαρῳδοῦ τὸ μὲν προοίμιον ᾄσαντος εὖ, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ἀποτυγχάνοντος, ἀναστὰς ἐκήρυξεν, ὃς ἂν καταμηνύσῃ τὸν τὸ προοίμιον ᾄσαντα κιθαρῳδὸν, λήψεται χιλίας δραχμάς. ἐρωτηθεὶς δ' ὑπό τινος, τίνες εἰσὶν οἱ μοχθηρότατοι τῶν ἐν Παμφυλίᾳ, Φασηλίτας μὲν ἔφησε μοχθηροτάτους εἶναι, Σιδήτας δὲ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ. πάλιν δ' ἐπερωτηθεὶς, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, πότερα Βοιωτοὶ βαρβαρώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες ἢ Θετταλοὶ, Ἠλείους ἔφησεν. ἀναστήσας δέ ποτε καὶ τρόπαιον ἐν τῇ διατριβῇ, ἐπέγραψε κατὰ τῶν κακῶς κιθαριζόντων. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπό τινος, τίνα τῶν πλοίων ἀσφαλέστατά ἐστι, τὰ μακρὰ ἢ τὰ στρογγύλα; τὰ νενεωλκημένα εἶπεν. ἐν Ῥόδῳ δ' ἐπίδειξιν ποιούμενος, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, καταλιπὼν τὸ θέατρον ἐξῆλθεν εἰπών. ὅπου τὸ ἀδάπανον οὐ ποιεῖτε, πῶς ἐγὼ ἐλπίζω παρ' ὑμῶν ἔρανον λήψεσθαι. γυμνικοὺς δὲ ἀγῶνας ἔφη διατιθέτωσαν Ἠλεῖοι, Κορίνθιοι δὲ θωνικούς, Ἀθηναῖοι δὲ σκηνικούς. εἰ δέ τις τούτων πλημμελοίη, μαστιγούσεις ὥς φησι Χαρικλῆς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἀστικοῦ ἀγῶνος. Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως περὶ κιθαριστικῆς πρὸς αὐτὸν διαλεγομένου φιλονεικότερον, ἕτερόν ἐστιν εἶπεν ὦ βασιλεῦ σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον, ὥς φησι Καπίτων ὁ ἐποποιὸς ἐν τετάρτῳ τῶν πρὸς Φιλόπαππον ὑπομνημάτων. παρακληθεὶς δὲ ἀκοῦσαί ποτε κιθαρῳδοῦ, μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἔφη. τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε. καί τινος εἰπόντος, τὸ ποῖον; ἔφη, κακῶς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ᾄδειν δὲ καλῶς ἀνένευσεν. δοκοῦ δέ ποτε καταπεσούσης, καὶ ἀποκτεινάσης ἕνα τῶν πονηρῶν. ἄνδρες ἔφη δοκῶ εἰσὶ θεοί, εἰ δὲ μὴ εἰσὶ δοκῶ εἰσί. ἀναγράφει δὲ καὶ τάδε μετὰ τὰ προειρημένα τῶν Στρατονίκου ἀπομνημονευμάτων οὕτως. Στρατόνικος πρὸς τὸν Χρυσογόνου πατέρα, λέγοντα ὅτι πάντα αὐτῷ ὑπάρχει οἰκεῖα. αὐτὸς μὲν γὰρ ἐργολάβος εἶναι. τῶν δὲ υἱῶν ὁ μὲν διδάξει, ὁ δὲ αὐλήσει. προσδεῖ γε ἔφη ὁ Στρατόνικος ἔτι ἑνὸς, ὅτι τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν περινοσεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει. παρὰ τῶν μουσῶν ἔφη εἰληφέναι τέλος τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας. τὸν Φάωνα δὲ ἔφη αὐλεῖν οὐχ ἁρμονίαν, ἀλλὰ τὸν Κάδμον. προσποιουμένου δὲ εἶναι Φάωνος αὐλητικοῦ, καὶ ἔχειν φάσκοντος Μεγαροῖ χορὸν, ληρεῖς ἔφη. ἐκεῖ μὲν γὰρ οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἔχει. μάλιστα δὲ θαυμάζειν ἔφη τὴν τοῦ σοφιστοῦ Σατύρου μητέρα, ὅτι ὃν οὐδεμία πόλις ἐνεγκεῖν οἷά τε δέκα ἡμέρας, ἐκείνη δέκα μῆνας ἤνεγκε. πυνθανόμενος δὲ ἐν Ἰλίῳ ἐπιδημεῖν αὐτὸν ἐν τοῖς Ἰλιείοις, ἀεὶ ἔφησεν Ἰλίῳ κακά. Μινακοῦ δὲ αὐτῷ περὶ μουσικῆς διαμφισβητοῦντος, οὐ προσέχειν αὐτῷ ἔφη, ὅτι ἀνώτερον τοῦ σφυροῦ λέγει. τὸν δὲ φαῦλον ἰατρὸν ἀπανθημερίζειν ἔφη ποιεῖν εἰς ᾅδου τοὺς θεραπευομένους. ἀπαντήσας δέ τινι τῶν γνωρίμων, ὡς ἴδεν ἐσπογγισμένα τὰ ὑποδήματα καλῶς, συνηχθέσθη ὡς πράττοντι κακῶς. νομίζων οὐκ ἂν οὕτως ἐσπογγίσθαι καλῶς, εἰ μὴ αὐτὸς ἐσπόγγισεν. ἐν Τειχιοῦντι δὲ τῆς Μιλήτου μιγάδων οἰκούντων, ὡς ἑώρα πάντας τοὺς τάφους ξενικοὺς ὄντας, ἀπίωμεν ἔφη παῖ. ἐνταῦθα γὰρ οἱ ξένοι ἐοίκασιν ἀποθνήσκειν, τῶν δ' ἀστῶν οὐδείς. Ζήθου δὲ τοῦ κιθαριστοῦ διεξιόντος περὶ μουσικῆς, μόνῳ δή οὐκ ἔφη προσήκειν περὶ μουσικῆς λαλεῖν, ὅς γε τὸ ἀμουσότατον τῶν ὀνομάτων εἵλου, εἰ σεαυτὸν

αὐτ' Ἀμφίο

αὐτ' Ἀμφίονος Ζῆθον καλεῖς. Μακεδόνα δέ τινα κιθαρίζειν διδάσκων, ἐκπικρανθεὶς ὑπὸ τοῦ μηδὲν αὐτὸν ποιεῖν τῶν δεόντων, εἰς Μακεδονίαν ἔφη. πρὸς βαλανέως ψυχρῶ, καὶ φαύλως κεκοσμημένον ἰδὼν ἡρῷον λαμπρῶς, ὡς δ' ἐξῆλθε λελουμένος κακῶς. οὐ θαυμάζω ἔφη, ὅτι πολλοὶ ἀνάκεινται πίνακες. ἕκαστον γὰρ τῶν λουομένων, ὡς σωθέντα ἀνατεθεῖναι. ἐν Αἴνῳ δὲ ἔφη τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶναι ψῦχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα, τοὺς Ποντικοὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ ἥκειν πόντου, ὥσπερ ἐκ τοῦ ὀλέθρου. τοὺς δὲ Ῥοδίους ἐκάλει λευκοὺς Κυρηναίους, καὶ μνηστήρων πόλιν. καὶ τὴν δ' Ἡράκλειαν ἀνδροκόρινθον, καὶ τὸ Βυζάντιον μασχάλην τῆς Ἑλλάδος, τοὺς δὲ Λευκαδίους ἑώλους Κορινθίους, τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας μεμβρακιώτας. ἐκ τῆς δ' Ἡρακλείας ὡς ἐξῄει τὰς πύλας, καὶ περιεσκόπει, ἐρομένου τινὸς τί περισκοπεῖς, αἰσχύνεσθαι ἔφη, μὴ ὀφθῇ, ὥσπερ ἐκ πορνείου ἐξιών. ἰδὼν δ' ἐν τῷ κύφωνι δεδεμένους δύο, ὡς μικροπολιτικὸν ἔφη τὸ μὴ δύνασθαι συμπληρῶσαι. πρὸς δὲ ἁρμονικόν τινα κηπουρὸν ὄντα πρότερον, ἀμφισβητοῦντ' αὐτῷ περὶ ἁρμονίας ἔφη. ἔρδοι τίς, ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ συμπίνων τισίν, ἐθέλειν ἔφη γνῶναι κατὰ τίνα τόπον ἐστὶ τῆς πόλεως ἐὰν κατακαλύψαντες ἄγωσιν. εἶτα ὡς ἦγον καὶ ἠρώτων, κατὰ τὸ καπηλεῖον ἔφη, ὅτι καπηλεῖα ἐδόκει εἶναι ἡ Μαρώνεια. τὸν δὲ Τελεφάνη ἐπεὶ ἀναφυσᾶν ἤρχετο, παρακατακείμενος ἔφη, ὡς οἱ ἐρυγγάνοντες. τοῦ δὲ βαλανέως ἐν Καρδίᾳ † ῥύμμα γῆν μοχθηρὰν, καὶ ὕδωρ ῥέμα, suid. ἁλμυρὸν παρέχοντος, πολιορκεῖσθαι ἔφη κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. νικήσας δ' ἐν Σικυῶνι τοὺς ἀνταγωνιστὰς, ἀνέθηκεν εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον τρόπαιον, ἐπιγράψας, Στρατόνικος ἀπὸ τῶν κακῶς κιθαριζόντων. ᾄσαντος δέ τινος, ἤρετο τὸ μέλος. εἰπόντος δὲ, ὅτι Καρκίνου. πολύ γε μᾶλλον ἔφη, ἢ ἀνθρώπου. ἐν Μαρωνείᾳ δὲ ἔφη οὐ γίνεσθαι ἔαρ, ἀλλὰ ἀλέαν. ἐν Φασηλίδι δὲ πρὸς τὸν παῖδα διαμφισβητοῦντος τοῦ βαλανέως περὶ τοῦ ἀργυρίου (ἦν γὰρ νόμος πλείονος λούειν τοὺς ξένους) ὦ μιαρὲ ἔφη παῖ, παρὰ χαλκοῦν με μικροῦ Φασηλίτην ἐποίησας. πρὸς δὲ τὸν ἐπαινοῦντα ἵνα λάβῃ τι, αὐτὸς ἔφη μείζων εἶναι πτωχός. ἐν μικρᾷ δὲ πόλει διδάσκων ἔφη, αὕτη οὐ πόλις, ἀλλὰ μόλις. ἐν Πέλλῃ δὲ πρὸς φρέαρ προσελθὼν ἠρώτησεν, εἰ πότιμόν ἐστιν. εἰπόντων δὲ τῶν ἱμώντων, ἡμεῖς γε τοῦτο πίνομεν. οὐκ ἄρ' ἔφη, πότιμόν ἐστιν. ἐτύγχανον δὲ οἱ ἄνθρωποι χλωροὶ ὄντες. ἐπακούσας δὲ τῆς ὠδῖνος τῆς Τιμοθέου, εἰ δ' ἐργολάβον ἔφη ἔτικτε, καὶ μὴ θεὸν, ποίας ἂν ἠφίει φωνάς. Πολυΐδου δὲ σεμνυνομένου ὡς ἐνίκησε Τιμόθεον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Φιλωτᾶς, θαυμάζειν ἔφη εἰ ἀγνοεῖς ὅτι αὐτὸς μὲν ψηφίσματα ποιεῖ, Τιμόθεος δὲ νόμους. πρὸς Ἄρειον δὲ τὸν ψάλτην ὀχλοῦντά τι αὐτὸν, ψάλλ' ἐς κόρακας ἔφη. ἐν Σικυῶνι δὲ πρὸς κακοδέψην γεγλυμμένον, ἐπεὶ ἐλοιδορεῖτό τι αὐτῷ, κακόδαιμον, κακόδαιμον ἔφη. τοὺς δὲ Ῥοδίους αὐτὸς Στρατόνικος σπατάλωνας καὶ θερμοπότας θεωρῶν ἔφη, αὐτὸς λευκοὺς εἶναι Κυρηναίους. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Ῥόδον ἐκάλει μνηστήρων πόλιν, χρώματι μὲν εἰς ἀσωτίαν διαλλάττειν ἐκείνων ἡγούμενος αὐτούς. ὁμοιότητι δ' εἰς καταφέρειαν ἡδονῆς, τὴν πόλιν μνηστήρων εἰκάζων. Ζηλωτὴς δὲ τῶν εὐτραπέλων λόγων τούτων ἐγένετο ὁ Στρατόνικος Σιμωνίδου τοῦ ποιητοῦ, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν δευτέρῳ περὶ εὑρημάτων, φάσκων καὶ Φιλόξενον τὸν Κυθήριον περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδακέναι. Φανίας δὲ ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ ποιητῶν, Στρατόνικός φησιν ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, καὶ πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονικῶν ἔλαβε, καὶ διάγραμμα συνεστήσατο. ἦν δὲ καὶ ἐν τῷ γελοίῳ οὐκ ἀπίθανος. φησὶ δὲ καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν διὰ τὴν ἐν τῷ γελοίῳ παρρησίαν ὑπὸ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων βασιλέως φάρμακον πιόντα, διὰ τὸ σκώπτειν αὐτοῦ τοὺς υἱούς. τοῦ δ' Ἀριστοτέλους τεθαύμακα, ὃν πολυθρύλλητον πεποιήκασιν οἱ σοφοὶ, οὗτοι καλέ με Δημόκριτε. καὶ εἰ τῶν λόγων αὐτοῦ πρεσβεύεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων τε καὶ ῥητόρων, τῆς ἀκριβείας πότε μαθὼν, ἢ παρὰ τίνος ἀνελθόντος ἐκ τοῦ βυθοῦ Πρωτέως ἢ Νηρέως, τί ποιοῦσιν οἱ ἰχθύες, ἢ πῶς κοιμῶνται, ἢ πῶς διαιτῶνται. τοιαῦτα γὰρ συνέγραψεν, ὡς εἶναι κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν θαύματα μωροῖς. φησὶ γὰρ ὅτι κήρυκες μὲν καὶ πάντα τὰ ὀστρακόδερμα ἀνόχευτον αὐτῶν ἐστὶ τὸ γένος. καὶ ὅτι ἡ πορφύρα, καὶ ὁ κῆρυξ μακρόβια. ζῆν γὰρ τὴν πορφύραν ἔτη ἕξ, πόθεν αὐτῷ εἰδέναι. καὶ ὅτι ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἐν ὀχείᾳ γίνεται ἔχιδνα, καὶ ὅτι μέγιστόν ἐστιν ἡ φάττα, δεύτερον δὲ ἡ οἰνὰς, ἐλάχιστον δὲ ἡ τρυγών. πόθεν δ' ὅτι ὁ μὲν ἄρρην ἵππος ζῇ ἔτη τριάκοντα πέντε, ἡ δὲ θήλεια πλείω τῶν τεσσαράκοντα, βιῶσαι φήσας τινὰ καὶ ἑβδομήκοντα πέντε. ἱστορεῖ δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῆς τῶν φθειρῶν ὀχείας αἱ κονίδες γεννῶνται, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ σκώληκος μεταβάλλοντος γίνεται κάμπη, ἐξ ἧς βομβύλιος, ἀφ' οὗ ὁ νεκύδαλος ὀνομαζόμενος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς μελίσσας βιοῦν φησιν μέχρι ἐτῶν ἕξ, τινὰ δὲ καὶ ἑπτά. οὐκ ὦφθαι δέ φησιν οὔτε μέλισσαν, οὔτε κηφῆνα ὀχεύοντας, ὅθεν οὐκ εἶναι διιδεῖν πότερα αὐτῶν ἄρρενα ἢ θήλεια. πόθεν δὲ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν. ἀεὶ γὰρ αὗται τὴν ἰσότητα τοῦ βίου τηροῦσιν, οὐ μεταβαλλόμεναι, ἀλλ' ἀγέρουσαι, καὶ ἀδιαλάκτως ποιοῦσαι. οἱ δ' ἄνθρωποι ἥσσονες μελισσῶν, καὶ πλήρεις οἰήσεως, ὡς

ἐκεῖναι μέλιτος, πόθεν διετήρησεν. ἐν δὲ τῷ περὶ μακροβιότητός φησιν, ὅτι ἅπτεταί τις μυῖα ἔτη ἕξ ἢ ἑπτὰ ζήσασα. τίς γὰρ τούτων ἡ ἀπόδειξις. ποῦ δὲ εἶδεν ἐκ κέρατος ἐλάφου κισσὸν ἀναφυῶντα. γλαῦκες δέ φησι καὶ κόρακες ἡμέρας ἀδυνατοῦσι βλέπειν, διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν ἑαυτοῖς θηρεύουσιν. καὶ οὐ πᾶσαν νύκτα, ἀλλὰ τὴν ἀκρέσπερον. καὶ τὰς ἰδέας δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἐμφερεῖς εἶναι. τοῖς μὲν γὰρ γλαυκαί, τοῖς δὲ μέλαιναι, τοῖς δὲ χαροποί. ἀνθρώποις δ' ὅτι παντοίως ὀφθαλμός, ἤθων τε διαφορὰς εἶναι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγει. τοὺς μὲν γὰρ αἰγωποὺς τῶν ἀνθρώπων, πρὸς ὀξύτητα μὲν ὄψεως εὖ πεφυκέναι, τὰ δ' ἤθη βελτίστους εἶναι. καὶ τῶν ἄλλων τοὺς μὲν ἐκτὸς ἔχειν *De natu. animaliū lib. 1.* τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς δὲ ἐντός, ἄλλους δὲ μέσως. καὶ τοὺς μὲν ὀξυωπεστάτους εἶναι, τοὺς δὲ ἐκτὸς κακοηθεστάτους. οἱ δὲ μέσως φησὶν ἔχοντες ἐπιεικεῖς, εἶναι δέ τινας καὶ σκαρδαμυκτικούς. καὶ τοὺς μὲν ἀναιδεῖς εἶναι, ἀβεβαίους δ' εἶναι τοὺς ἀτενεῖς. τοὺς δὲ μέσους, βελτίστων ἠθῶν. μόνον τε ἄνθρωπον τῶν ζώων τὴν καρδίαν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μέρεσι, τὰ δ' ἄλλα ζῶα ἐν τῷ μέσῳ. καὶ τοὺς ἄρρενας τῶν θηλειῶν πλείονας ὀδόντας ἔχειν, τετηρῆσθαί φησι τοῦτο καὶ ἐπὶ προβάτου, καὶ ἐπὶ συός, καὶ ἐπὶ αἰγός. τῶν δὲ ἰχθύων οὐδένα γεννᾶσθαι ὄρχεις ἔχοντα. μαστοὺς δὲ οὔτ' ἰχθὺν ἔχειν, οὔτε ὄρνιθας. δελφῖνα δὲ μόνον οὐκ ἔχειν χολήν. ἔνιοι δέ φησιν ἐπὶ μὲν τῷ ἥπατι οὐκ ἔχουσι χολήν, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐντέροις, ὡς ἔλλοψ, καὶ συναγρίς, καὶ σμύραινα, καὶ ξιφίας, καὶ χελιδών. ἡ δὲ ἀμία παρ' ὅλον τὸ ἔντερον παρατεταμένην ἔχει τὴν χολήν. ἱέραξ δὲ καὶ ἰκτῖνος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τοῖς ἐντέροις. ὁ δὲ αἰγοκέφαλος πρὸς τῷ ἥπατι, καὶ τῇ κοιλίᾳ. περιστερὰ δὲ καὶ ὄρτυξ καὶ χελιδών, οἱ μὲν πρὸς τοῖς ἐντέροις, οἱ δὲ πρὸς τῇ κοιλίᾳ. τὰ δὲ μαλακόδερμά φησι καὶ τὰ ὀστρακόδερμα, καὶ τὰ σελαχώδη, καὶ τὰ ἔντομα, πλείονα χρόνον ὀχεύειν. δελφῖνα δέ, καί τινας τῶν ἰχθύων παρακατακλινομένους ὀχεύειν. καὶ εἶναι τῶν μὲν δελφίνων βραδεῖαν τὴν μίξιν, τῶν δὲ ἰχθύων ταχεῖαν. ἔτι ὁ λέων φησὶ στερέμνια ἔχει τὰ ὀστᾶ, καὶ κοπτομένων αὐτῶν, ὥσπερ ἐκ τῶν λίθων πῦρ ἐκλάμπειν. δελφὶς δὲ ὀστᾶ μὲν ἔχει, καὶ οὐκ ἄκανθαν. τὰ δὲ σελάχη καὶ χόνδρον, καὶ ἄκανθαν. τῶν δ' ἰχθύων τὰ μὲν εἶναι χερσαῖα, τὰ δὲ ἔνυδρα, τὰ δὲ πυριγενῆ. εἶναι δέ τινα καὶ ἐφήμερα καλούμενα, ἃ μίαν μόνον ἡμέραν ζῇ. τὰ δὲ ἀμφίβια εἶναι, ὡς τὸν ποτάμιον ἵππον, καὶ κροκόδειλον, καὶ ἔνυδριν. πάντα τε τὰ ζῶα δύο ἡγεμόνας ἔχειν πόδας, καρκῖνον δὲ τέσσαρας. ὅσα δ' ἔναιμά ἐστι φησὶ τῶν ζώων, ἢ ἄποδά ἐστιν, ἢ δίποδα, ἢ τετράποδα. ὅσα δὲ τῶν τεσσάρων πλείονας ἔχει πόδας, ἄναιμά ἐστι. διὸ καὶ πάντα τὰ κινούμενα τέτταρσι σημείοις κινεῖται. ἄνθρωπος δὲ δύο ποσὶ καὶ χερσὶ δύο, ὄρνις δὲ δύο ποσὶ καὶ δύο πτέρυξι, ἔγχελυς καὶ γόγγρος δύο πτερυγίοις καὶ δύο καμπαῖς. ἔτι τῶν ζώων τὰ μὲν ἔχει χεῖρας, ὡς ἄνθρωπος. τὰ δὲ δοκεῖ, ὡς πίθηκος. οὐδὲν γὰρ τῶν ἀλόγων ζώων δίδωσι καὶ λαμβάνει, πρὸς ἅπερ αἱ χεῖρες ὄργανα δίδονται. πάλιν τῶν ζώων τὰ μὲν ἔναρθρα, ὡς ἄνθρωπος, ὄνος, βοῦς. τὰ δὲ ἄναρθρα ἐστίν, οἷον ὄφεις, ὄστρεα, πνεύμονες. πολλά τε τῶν ζώων οὐ κατὰ πᾶσαν ὥραν φαίνεται, οἷον τὰ φωλεύοντα. καὶ ὅσα δὲ μὴ φωλεύει, οὐκ ἀεὶ φαίνεται, οἷον χελιδόνες, καὶ πελαργοί. πολλὰ δὲ ἔχων ἔτι λέγειν περὶ ὧν ἐλήρησεν ὁ φαρμακοπώλης, παύομαι. καίτοι εἰδὼς καὶ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ' εἰπόντα περὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ περὶ ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κακῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν, εἶτα ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου φησὶ παραβαλὼν ἑαυτὸν παρεκάθισε τοῖς λόγοις οὐκ ὢν ἀφυής. καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν θεωρουμένην ἐξῆλθεν. οἶδα δὲ ὅτι ταῦτα μόνος Ἐπίκουρος εἴρηκεν κατ' αὐτοῦ, οὔτε δ' Εὐβουλίδης, ἀλλ' οὐδὲ Κηφισόδωρος τοιοῦτόν τι ἐτόλμησεν εἰπεῖν κατὰ τοῦ Σταγειρίτου. καίτοι καὶ συγγράμματα ἐκδόντες κατὰ τ' ἀνδρός. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἐπίκουρος, καὶ Πρωταγόραν φησὶ τὸν σοφιστὴν ἐκ φορμοφόρου *Gel. lib. 5. ca. 3* καὶ ξυλοφόρου, πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου, θαυμασθέντα δ' ὑπ' ἐκείνου ἐπὶ ξύλων τινὶ ἰδίᾳ συνθέσει, ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ διδάσκειν ἐν κώμῃ τινὶ γράμματα, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν ὁρμῆσαι. κἀγὼ δὲ ἄνδρες συνδαιταλεῖς, ἀπὸ τῶν πολλῶν τούτων λόγων τὴν ὁρμὴν ἔχω ἐπὶ τὸ ἤδη γαστρίζεσθαι τοὺς μαγείρους, διὰ τὴν πολλὴν τῶν λόγων ἑστίασιν, ἵνα μὴ ψυχρὰ παρατιθῶσιν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φάγοι ψυχρῶν ὁ Κύνουλκος ἔφη, κατὰ τὸν Ἀλέξιδος τοῦ κωμῳδοποιοῦ Μίλκωνα. Ἐγὼ φησὶν ἐὰν μὴ παραθῶσι θερμὰ τἀγαθὸν Πλάτωνα πανταχοῦ φὴς ἀγαθὸν εἶναι, μανθάνεις τὸ δ' ἡδὺ πάντως ἡδὺ κἀνθάδε, οὐκ ἀχαρίσας δὲ καὶ Σφαῖρον τὸν συσχολάσαντα μετὰ Χρυσίππῳ παρὰ Κλεάνθει. μεταπεμπτὸν δὲ γενόμενον εἰς Ἀλεξάνδρειαν *Idē Laertius.* ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου, κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ παρατεθεισῶν ὀρνίθων, ἐκτείναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ψευδεῖ συγκατατιθέμενον. τὸν δ' εὐστόχως ἀποφήνασθαι εἰπόντα οὐ τούτῳ συγκατατίθεσθαι, ὅτι εἰσὶν ὄρνεις, ἀλλ' ὅτι εὔλογόν ἐστι ταύτας ὄρνεις εἶναι. διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, τοῦ εὐλόγου. τὴν μὲν γὰρ ἀδιάψευστον εἶναι, τὸ δ' εὔλογον ἄλλως ἀποβαίνειν. καὶ ἡμῖν οὖν κατὰ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, καὶ τῶν κη-

ρίνων

οἴνων περιενεχθέντων, ἵνα καὶ κατὰ τὴν ὄψιν πλανᾶσθαι δυνάμεθα, ἵνα μὴ πάντα λαλῶμεν. καὶ μελλόντων ἤδη δειπνεῖν ἐπιχεῖν ἐκέλευεν ὁ Δάφνος ἐπειπὼν τὸ ἐκ μαμμακύθου ἢ αὔρων μεταγένους ἰαμβεῖον, ὥσπερ ἐπειδὰν δειπνῶμέν ποτε, πλεῖστα λαλοῦμεν ἅπαντες. κἀγώ φημι ἐνδεῶς εἰρῆσθαι τὸν περὶ ἰχθύων λόγον, πολλὰ εἰρηκότων καὶ Ἀσκληπιαδῶν παίδων, Φιλοτίμου λέγω, ἐν τοῖς περὶ τροφῆς, καὶ Μνησιθέου τοῦ ἀθηναίου, ἔτι δὲ Διφίλου τοῦ σιφνίου. οὗτος γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσί, φησιν, ὅτι τῶν θαλασσίων ἰχθύων οἱ μὲν πετραῖοί εἰσιν εὔθαρτοι, εὔχυλοι, σμηκτικοί, κοῦφοι, ὀλιγότροφοι. οἱ δὲ πελάγιοι δυσφθαρτότεροι, πολύτροφοι, δυσοικονόμητοι, καὶ τῶν πετραίων ὁ φυκὶς, καὶ ἡ φυκὶς, ἁπαλώτατα ἰχθύδια ὄντα, ἄβρομα καὶ εὔφθαρτά ἐστιν. ἡ δὲ πέρκη τούτοις προσεοικυῖα κατὰ τόπους ὀλίγῳ διαλλάττει. οἱ δὲ κωβιοὶ ἀναλογοῦσι τῇ πέρκῃ, ὧν οἱ μικροὶ καὶ οἱ λευκοὶ ἁπαλοί εἰσιν, ἄβρομοι, εὔχυλοι, εὔπεπτοι. οἱ δὲ χλωροὶ (καλοῦνται δὲ καυλῖναι) ξηροί εἰσιν καὶ ἀλιπεῖς. αἱ δὲ χάνναι, ἁπαλόσαρκοι. σκληρότεραι δὲ τῆς πέρκης. ὁ δὲ σκάρος ἁπαλόσαρκος, ψαθυρός, γλυκὺς, κοῦφος, εὔπεπτος, εὐανάδοτος, εὐκοίλιος. τούτων δὲ ὁ πρόσφατος ὕποπτος, ἐπειδὴ τοὺς θαλαττίους λαγὼς θηρεύοντες, σιτοῦνται. διὸ καὶ τὰ ἐντὸς χολέρας ποιητικὰ ἔχει. ἡ δὲ καλουμένη κτεὶς, ἁπαλόσαρκος, εὐκοίλιος, εὐστόμαχος. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς παχύνει καὶ σμήχει. ὀρφὸς ἢ ὀρφὼς εὔχυλος, πολύχυλος, γλίσχρος, δύσφθαρτος, πολύτροφος, οὐρητικός. τὰ δὲ περὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, γλίσχρα, εὔπεπτα. τὰ δὲ σαρκώδη, δύσπεπτα, βαρύτερα. ἁπαλώτερον δὲ τὸ οὐραῖον, φλέγματος δὲ ἐστὶ δραστικὸς ὁ ἰχθῦς, καὶ δύσπεπτος. αἱ δὲ σφύραιναι τῶν γόγγρων εἰσὶ τροφιμώτεραι. ἡ δὲ λιμνία ἔγχελυς, τῆς θαλασσίας ἐστὶν εὐστομωτέρα, καὶ πολυτροφωτέρα. τῇ δὲ μελανούρῳ ἀναλογεῖ ὁ χρύσοφρυς. σκορπίοι δὲ οἱ πελάγιοι καὶ κιρροὶ τροφιμώτεροι τῶν τεναγωδῶν τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς, τῶν μεγάλων. σπάρος δὲ, δριμὺς, ἁπαλόσαρκος, ἄβρομος, εὐστόμαχος, οὐρητικός. † οὐκ ἄπεπτος, ταγηνιστὸς δὲ, δύσπεπτος. τρίγλη, εὐστόμαχος, παρασύφουσα, σκληρόσαρκα, δύσφθαρτος, ἐφεκτικὰ κοιλίας, καὶ μάλιστα ἡ ἐπὶ ἀνθράκων. ἡ δὲ ἀπὸ τηγάνου, βαρεῖα καὶ δύσπεπτος. κοινῶς δὲ πᾶσα αἵματος ἐκκριτική. συνόδους καὶ χάραξ τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους εἰσί. διαφέρει δὲ ὁ χάραξ. φάγρος γίνεται μὲν καὶ ποτάμιος, καλλίων δέ ἐστιν ὁ θαλάττιος. καπρίσκος καλεῖται μὲν καὶ μῦς. βρομώδης δ' ἐστὶ καὶ σκληρός, κιθάρου δ' ἐστὶ δυσπεπτότερος. δέρμα δὲ ἔχει εὔστομον ῥαφὶς ἢ βελόνη, καλεῖταί γε καὶ ἀβλεννὴς, δύσπεπτος, ὑγρὸς, εὔχυλος. θρίσσα, καὶ τὰ ὁμογενῆ χαλκὶς καὶ ἐρίτιμος, εὐανάδοτος. κεστρεὺς δὲ γίνεται μὲν καὶ θαλάσσιος, καὶ ὁ λιμναῖος καὶ ποτάμιος, οὗτος δὲ φυσι καλεῖται ὀξύρυγχος. κορακῖνος δ' ὁ ἐκ τοῦ Νείλου, ἥττων δ' ὁ μέλας τοῦ λευκοῦ, καὶ ὁ ἑφθὸς τοῦ ὀπτοῦ. οὗτος γὰρ καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοίλιος. σάλπη σκληρὰ, ἄστομος. κρείσσων δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἡ ἐν τῷ φθινοπώρῳ γινομένη. ὑγρόν τι γὰρ καὶ λευκὸν, ἔτι δὲ καὶ ἄβρομον ἀνίησιν. ὁ γρύλλος ὅμοιος μέν ἐστιν ἐγχέλει, ἄστομος δέ. ὁ δὲ ἱέραξ, σκληροσαρκότερος μὲν κόκκυγος, τοῖς δ' ἄλλοις ὅμοιος. καὶ ὁ κόραξ ἱέρακος σκληρότερος, οὐρανοσκόπος δὲ καὶ ὁ ἁγνὸς καλούμενος, ἢ καὶ καλλιώνυμος, βαρεῖς. βὼξ δὲ ἑφθὸς, εὔπεπτος, εὐαπόδοτος, ὑγρὸν ἀνιεὶς, εὐκοίλιος. ὁ δ' ἀπ' ἀνθράκων, γλυκύτερος καὶ ἁπαλώτερος. βάκχος, εὔχυλος, ἄπεπτος, βρομώδης. ψῆττα, βούγλωσσος, εὔτροφοι καὶ ἡδεῖαι. τούτοις ἀναλογεῖ καὶ ὁ ῥόμβος. γλαυκίσκοι, κέφαλοι, κεστρεῖς, μύξινοι, κολλῶνες, ὅμοιοί εἰσι κατὰ τὴν προσφοράν. τοῦ δὲ κεφάλου καταδεέστερός ἐστιν ὁ κεστρεὺς, ἥσσων δὲ ὁ μύξινος, τελευταῖος ὁ κόλλων. θυννὶς δὲ καὶ θύννος βαρεῖς καὶ πολύτροφοι. ὁ δὲ καλούμενος ἀκαρνὰν, γλυκύς ἐστι καὶ παρασύφων, πρόσιμος δὲ καὶ εὐέκκριτος. ἡ δὲ ἀφύη, βαρεῖά ἐστι καὶ δύσπεπτος, ὧν ἡ λευκὴ καλεῖται κωβῖτις. καὶ ὁ ἑψητὸς δὲ τὸ μικρὸν ἰχθύδιον, τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστί. τῶν δὲ σελαχίων ὁ μὲν βοῦς, κρεώδης, ὁ δὲ γαλεὸς κρείσσων ὁ ἀστερίας λεγόμενος. ὁ δὲ ἀλωπεκίας ὅμοιός ἐστι τῇ γεύσει τῷ χερσαίῳ ζώῳ, διὸ καὶ τοῦ ὀνόματος ἔτυχε. καὶ ἡ βατὶς δὲ εὔστομος, ἡ δὲ ἀστερία βατὶς, ἁπαλωτέρα καὶ εὔχυλος. ὁ δὲ λειόβατος, δυσκοιλιώτερος καὶ βρομώδης. ἡ δὲ νάρκη δύσπεπτος οὖσα, τὰ μὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἁπαλά τε καὶ εὐστόμαχα ἔχει, ἔτι δὲ εὔπεπτα, τὰ δ' ἄλλα οὔ. κρείττονες δὲ εἰσιν αἱ μικραὶ, καὶ μάλιστα αἱ λιτῶς ἑψόμεναι. ἡ δὲ ῥίνη, καὶ αὐτὴ τῶν σελαχίων οὖσα, εὔπεπτός ἐστι καὶ κούφη. ἡ δὲ μείζων καὶ τροφιμωτέρα. κοινῶς δὲ πάντα τὰ σελάχια, φυσώδη ἐστὶ, καὶ κρεώδη, καὶ δυσκατέργαστα, πλεοναζόμενα τε τὰς ὄψεις ἀμβλύνει. ἡ δὲ σηπία καὶ ἑψομένη μὲν ἁπαλὴ καὶ εὔστομος καὶ εὔπεπτος, ἔτι δ' εὐκοίλιος. ὁ δ' ἀπ' αὐτῆς χυλὸς λεπτυντικός ἐστιν αἵματος, καὶ κινητικὸς τῆς δι' αἱμορροΐδων ἐκκρίσεως. τευθὶς δὲ εὐπεπτοτέρα ἐστὶ, καὶ οὐκ εὔστομος. ὁ δὲ † πώλυψ συνεργεῖ μὲν ἀφροδισίοις, σκληρὸς δέ ἐστι καὶ δύσπεπτος. ὁ δὲ μείζων, τροφιμώτερος. παρυγραίνει δὲ καὶ κοιλίαν ἑψόμενος ἐπὶ πλεῖον, καὶ τὸν στόμαχον ἵστησιν. ἐμφανίζει δὲ καὶ Ἄλεξις ἐν Παμφίλῃ τοῦ πολύποδος τὸ χρήσιμον, λέγων ὧδε. Forsan πολύπους.

Ἐρῶν τί δ' ἐκτήσω τί μᾶλλον συμφέρει Σὺν νῷ φέρων πάρειμι κήρυκας, κτένας, Βολβούς,

μέγαν

μέγαν τε πολύπουν, ἰχθὺς δ' ἁδρούς. Ἡ δὲ πηλαμὶς, πολύτροφος μὲν ἐστὶ καὶ βαρεῖα, οὐρητικὴ δὲ καὶ δύσπεπτος. ταριχευθεῖσα δὲ καλλιβίῳ ὁμοίως εὐκοίλιος καὶ λεπτυντική. ἡ δὲ μείζων, συνοδοντὶς καλεῖται. ἀναλογῶν μὲν δὲ ὁ χελιδονίας τῇ παλαμίδι, σκληρότερός ἐστιν. ἡ δὲ χελιδὼν ἡ τῷ πολύποδι ἐοικυῖα, ἔχει τὸ ἀφ' αὐτοῦ ὑγρὸν, εὐχροιαν ποιοῦν, καὶ κινοῦν αἷμα. ὁ δὲ ὄρκυνος βορβορώδης καὶ ὁ μείζων προσέοικε τῷ χελιδονίᾳ κατὰ τὴν σκληρότητα. τὰ δὲ ὑπογάστρια αὐτοῦ καὶ αἱ κλεῖς εὔσομα καὶ ἁπαλά. οἱ δὲ κοσαὶ λεγόμενοι, ταριχευθέντες εἰσὶ μέσοι. Ξανθίας δ' ἐπὶ ποσὸν βρωμώδης ἐστὶ καὶ ἁπαλώτερός ἐστι τοῦ ὀρκύνου. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Δίφιλος εἴρηκεν. ὁ δὲ Ἀθηναῖος Μνησίθεος ἐν τῷ περὶ ἐδεστῶν, τῶν μειζόνων φησὶν ἰχθύων γένος, ὑφ' ὧν μὲν καλεῖσθαι τμητὴν, ὑπ' ἄλλων δὲ πελάγιον. οἷον χρυσόφρυς καὶ γλαύκους καὶ φάγρους. εἰσὶ δὲ καὶ δυσκατέργαστοι. κατεργασθέντες δὲ πολλαπλασίαν τροφὴν παρέχουσι. τὸ δὲ τῶν λεπιδωτῶν γένος, οἷον θύννων, σκόμβρων, θυννίδων, γόγγρων, καὶ τῶν τοιούτων, συμβαίνει τούτοις καὶ ἀγελαίοις εἶναι. τὰ μὲν οὖν μήτε καθ' αὑτὰ φαινόμενα, μήτ' ἐν ταῖς ἀγέλαις ἐκφερόμενα, μᾶλλόν ἐστιν εὔπεπτα. οἷον γόγγροι καὶ καρχαρίαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ ἀγελαῖα γένη τῶν ἰχθύων τούτων τὴν μὲν ἡδονὴν ἀδεῖαν ἔχει (πίονα γάρ ἐστι) βαρεῖαν δὲ καὶ δυσκατέργαστον. διὸ καὶ ταριχεύεσθαι δύναται μάλιστα. καὶ ἔστι τῶν ταριχηρῶν βέλτιστα γένη ταῦτα. χρήσιμοι δ' εἰσὶν ὀπτοί. τήκεται γὰρ πιμελῶδες αὐτῶν. τὰ δὲ καλούμενα δαρτὰ τὸ μὲν ὅλον ἐστὶν, ὅσα τραχεῖαν ἔχει τὴν ἐπίφυσιν τοῦ δέρματος, οὐ λεπίσιν, ἀλλ' οἷον ἔχουσιν αἱ βατίδες καὶ ῥῖναι. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ μὲν εὔθρυπτα, οὐκ εὐώδη δὲ, καὶ τροφὰς ἐμποιεῖ τοῖς σώμασιν ὑγρὰς, ὑπάγει δὲ καὶ τὰς κοιλίας μάλιστα πάντων τῶν ἑψομένων ἰχθύων. τὰ δὲ ὀπτώμενα χείρονα. τὸ δὲ τῶν μαλακίων γένος, οἷα πολυπόδων τε καὶ σηπιῶν καὶ τῶν τοιούτων, τὴν μὲν σάρκα δύσπεπτον ἔχει, διὸ καὶ πρὸς ἀφροδισιασμοὺς ἁρμόττουσιν. αὐτοί μὲν γάρ εἰσι πνευματώδεις. ὁ δὲ τῶν ἀφροδισιασμῶν καιρὸς πνευματώδους προσδεῖται διαθέσεως. βελτίω δὲ ταῦτα γίνεται ἑψηθέντα. τὰς γὰρ ὑγρότητας ἔχει πονηράς. ἰδεῖν γοῦν ἐστιν οἵας ἀφίησι πλυνόμενα. ταύτας οὖν ἡ ἕψησις ἐκκαλεῖται τῆς σαρκός. μαλακῆς γὰρ τῆς πυρώσεως, καὶ μεθ' ὑγροῦ διδομένης οἱονεὶ πλύσις τις αὐτῶν γίνεται, τὰ δ' ὀπτώμενα καταξηραίνει τὰς ὑγρότητας. ἔτι δὲ καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῶν φύσει σκληρᾶς οὔσης, κατὰ λόγον οὕτως ἔχει γίγνεσθαι αὐτά. ἀφύαι δὲ καὶ μεμβράδες καὶ τριχίδες, καὶ τ' ἄλλα ὅσων συγκατεσθίομεν τὰς ἀκάνθας, ταῦτα πάντα τὴν πέψιν φυσώδη ποιεῖ. τὴν δὲ τροφὴν δίδωσιν ὑγράν. τῆς οὖν πέψεως οὐχ ὁμαλιζούσης, ἀλλὰ τῶν μὲν σαρκῶν ἄγαν ταχὺ πεπτομένων, τῆς δὲ ἀκάνθης χολῇ διαλυομένης. καὶ γὰρ ἅμα αἱ ἀφύαι καθ' αὑτὰς ἀκανθώδεις, ἐμποδισμὸς αὐτῶν ἑκατέρου γίνεται περὶ τὴν κατεργασίαν, εἶτα φῦσαι μὲν ἀπὸ τῆς πέψεως, ὑγρασίαι δὲ ἀπὸ τῆς τροφῆς συμβαίνουσι. βελτίω δ' ἐστὶν ἑψόμενα, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶν ἀνωμάλως ὑπακτικά. τὰ δὲ καλούμενα πετραῖα, κωβιοὶ, καὶ σκορπίοι, καὶ ψῆτται, καὶ τὰ ὅμοια, τοῖς τε σώμασιν ἡμῶν ξηράν τε δίδωσι τροφὴν, εὔογκα δὲ ἐστὶ καὶ πρόσφυμα, καὶ πέπτεται ταχέως, καὶ οὐκ ἐγκαταλείπει περιττώματα πολλὰ, πνευμάτων τε οὐκ ἔστι περιποιητικά. γίνεται δ' εὐπεπτότερον ἅπαν ὄψον ταῖς σκευασίαις ἁπλῶς ἀρτυθέντα, τὰ δὲ πετραῖα καὶ τῇ ἡδονῇ ἁπλῶς σκευασθέντα. τούτοις δ' ὅμοιόν ἐστι γένος τὸ καλούμενον μαλακόσαρκον, κίχλαι καὶ κόσσυφοι, καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ ὑγρότερα μὲν ταῦτα ἐκείνων. πρὸς δὲ τὰς ἀναλήψεις, ἀπόλαυσιν ἔχει πλείω, τῆς μὲν κοιλίας καὶ τῆς οὐρήσεως ὑπακτικώτερα ταῦτ' ἐστὶν ἐκείνων, διὰ τὸ καὶ τὰς σάρκας ὑγροτέρας καὶ πλείους ἔχειν τῶν προειρημένων. χρὴ δὲ ἐὰν μὲν τὴν κοιλίαν βούληταί τις ὑπάγειν, ἕψοντα διδόναι, μετρίως δὲ ἐχούσης ὀπτηθέντα γίνεται πρόσφυμα. πρὸς δὲ τὰς οὐρήσεις ἀμφοτέρως σκευασθέντα χρήσιμα. οἱ δὲ τόποι τῆς θαλάσσης ὅπου ποταμοὶ καὶ λίμναι συμβάλλουσιν, ἔτι δὲ πελάγη μεγάλα καὶ κόλποι θαλάττης εἰσὶν, ἐνταῦθα μὲν πάντες οἱ ἰχθύες εἰσὶν ὑγρότεροι καὶ μᾶλλον πίονες ὑπάρχουσι. καὶ ἐσθίεσθαι μέν εἰσιν ἡδίους, πρὸς δὲ τὴν πέψιν καὶ τροφὴν γίνονται χείρους. ἐν δὲ τοῖς αἰγιαλοῖς τοῖς κειμένοις πρὸς τὰ πελάγη, καὶ λίαν ἀναπεπταμένοις, σκληροὶ καὶ λεπτοὶ καὶ κυματοπληγεῖς εἰσιν οἱ πλείους. περὶ δὲ τοὺς ἀγχιβαθεῖς ἐν οἷς μὴ λίαν ἔγκειται μεγάλα πνεύματα. πρὸς δὴ τούτοις, εἴπου καὶ πόλει συνεγγύς εἰσιν, ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὰ πλεῖστα γένη τῶν ἰχθύων ὁμαλῶς ἄριστα καὶ πρὸς ἡδονὴν, καὶ πρὸς εὐπεψίαν, καὶ πρὸς τὴν τροφὴν τοῦ σώματος. δύσπεπτοι δὲ καὶ βαρύτατοι τῶν θαλασσίων εἰσὶν οἱ μεταβαίνοντες ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς ποταμοὺς καὶ λίμνας, οἷον κεστρεὺς, καὶ συλλήβδην τῶν ἰχθύων ὅσοι δύνανται βιοτεύειν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ὕδασι. τῶν δὲ τελέως ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ λίμναις βιοτευόντων, ἀμείνους εἰσὶν οἱ ποτάμιοι. σῆψις γὰρ ὕδατος τὸ λιμναῖόν ἐστι. καὶ τῶν ποταμίων δὲ αὐτῶν βέλτιστοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις τῶν ποταμῶν ὄντες, οἵ τε πυροῦντες. οὗτοι γὰρ οὐ γίνονται, ἂν μὴ ποταμὸς ὀξὺς ἢ καὶ ψυχρός. διαφέρουσι δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων εὐπεψίᾳ. ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν ἔχετε ἄνδρες φίλοι ὀψωνησάντων κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν ὑγιεινῶς. κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους παράσιτον,

Ἐγὼ περὶ

Ἐγὼ περὶ τὴν ὀψωνίαν μὲν οὐ πάνυ Τι ἐσπούδακ᾽, οὐδ᾽ αὖ σφόδρ᾽ εὐτελὴς λίαν πάνυ, Ὡς αὖτις ἄλλος ἐστὶν ἐνθάδ᾽ ἴσως Ὅπου τι διαλάβοι κραιπάλην ἑλληνικῶς. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ οὕτως εἰμὶ φίλιχθυς, ὡς ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν Βουταλίωνι ὅ, περ δρᾶμα τῶν ἀγροίκων ἐστὶν ἑνὸς διασκευή. φησὶ γάρ, Καὶ μὴν ἑστιάσω τήμερον ὑμᾶς ἐγώ Σὺ δ᾽ ἀγοράσεις ἡμῖν λαβὼν † πισὶ Ἀργύριον, ἄλλως γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι Χρηστῶς ἀγοράζειν, φράζε δὴ φιλούμενον Ὄψῳ τινὶ χαίρεις, πᾶσι καθ᾽ ἕκαστον λέγε, Ἰχθὺν τιν᾽ ἡδέως φάγοις ἄν, εἰς ἀγρὸν Ἦλθε φέρων, Ποτ᾽ ἰχθυοπώλης μαινίδας καὶ τριγλίδας. Καὶ νὴ Δί᾽ ἤρεσεν Σφόδρ᾽ ἡμῖν ἅπασιν, εἶτα καὶ νῦν εἰπέ μοι, Τούτων φάγοις ἄν κἄν τις ἄλλος μικρὸς ᾖ. Τοὺς γὰρ μεγάλους τούτους ἅπαντας νενόμικα, Ἀνθρωποφάγους πῶς ἀνθρωποφάγοι δῆλον ὅτι Ταῦτα δ᾽ ἐστὶν Ἑκάτης βρώματα, μαινίδες καὶ τριγλίδες. ἐν δὲ τῷ ἀγροίκῳ, Ἑκάτης βρώματα ἔφη τὰς μαινίδας εἶναι, καὶ τὰς τριγλίδας. ἐκφαυλίζων δὲ καὶ Φίλιππος τοὺς μικροὺς τῶν ἰχθύων, ἐν Φιλύρᾳ φησίν, Παππία βούλει δραμὼν Εἰς τὴν ἀγορὰν καταγοράσαι μοι; φράζε τί; Ἰχθῦς φρονοῦντας ὦ πάτερ, μή μοι βρέφη, Οὐκ οἶσθ᾽ ὅ,τι τἀργύριον ἐστ᾽ εἰς ἄργυρον. Ἥδιστος δέ ἐστι καὶ ὁ παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ ἐν τοῖς ὀβελιαφόροις νεανίσκος κατασμικρύνων ἅπαντα τὰ περὶ τὴν ὀψωνίαν, καὶ λέγων ὧδε, Ἀλλ᾽ ἀγόρασον εὐτελῶς. ἅπαντα γὰρ Ἱκανόν ἐστι φράζε δή ποτε. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως ὅτι ἄν, ὁσίας ἕνεκ᾽ ἀρκεῖ τευθίδια σηπίδια, Κἂν κάραβός τις ἢ λαβεῖν εἰς ἀρκέσει Ἡδύ γ᾽ ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐγχέλιδια, Θήβηθεν ἐνίοτ᾽ ἔρχεται ἐκ τούτου λάβε Ἀλεκτρυόνιον φάττιον περδίκιον. Τοιαῦτα δασύποδας ἐάν τις ἐπέλθῃ φέρε, Ὡς μικρολόγος εἶ σύ λέγε λίαν πολυτελὴς Πάντων † κρέας ἡμῖν ἐστὶν πότερ᾽, ἔπεμψέ τις Οὐκ ἀλλ᾽ εὐθὺς ἐνθ γυνή. Τὸ μοσχίον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν. ὁ δὲ παρὰ Μνησιμάχῳ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι δύσκολος, φιλάργυρος ὢν σφόδρα πρὸς τὸν ἀσωτευόμενον νεανίσκον φησίν, Ἀλλ᾽ ἀντιβολῶ σ᾽ ἐπίταττέ μοι μὴ πόλλ᾽ ἄγαν, Μὴ δ᾽ ἄγρια λίαν, μὴ δ᾽ ἐπηργυρωμένα. Μέτρια δὲ τῷ θείῳ σεαυτοῦ πῶς ἔτι Μετριώτερ᾽ ὦ δαιμόνιε, πᾶς συντεμνε, καὶ Ἐπεξαπάταμε τοὺς μὲν ἰχθῦς μοι κάλει Ἰχθύδιον. ἥδιον γὰρ ἀπολοῦμαι πολύ. ἐπεὶ δὲ κατὰ θεὸν ἐν τοῖς προκειμένοις φίλτατε Οὐλπιανέ, ἢ ὑμεῖς γραμματικῶν παῖδες εἴπατέ μοι τινὶ ἐννοίᾳ ὁ Ἕρμιππος ἐν τοῖς προειρημένοις ἔφη τὸ μόσχιον τὸ τῆς Κορώνης αὔριον δειπνήσομεν. ἐγὼ γὰρ οἴομαι ἱστορίαν τινὰ εἶναι, καὶ ποθῶ μαθεῖν. καὶ ὁ Πλούταρχος ἔφη ῥοδιακὴν εἶναι λεγομένην Κορωνισταί. ἱστορίαν, ἣν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποστοματίζειν οὐ δύναμαι, διὰ τὸ πάνυ πρὸ πολλοῦ ἐντετυχηκέναι τῷ ταῦτα περιέχοντι βιβλίῳ. οἶδα δὲ Φοίνικα τὸν κολοφώνιον ἰαμβοποιὸν μνημονεύοντα τινῶν ἀνδρῶν ὡς ἀγειρόντων τῇ Κορώνῃ, καὶ λεγόντων ταῦτα, Ἐσθλοὶ Κορώνῃ χεῖρα πρόσδοτε κριθῶν, Τῇ παιδὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ λέκος πυρῶν, Ἢ ἄρτον ἢ ἥμαιθον, ἢ ὅ,τι τις χρῄζει Δότ᾽ ὦγαθοὶ τῶν ἕκαστος τις ἐν χερσὶν ἔχει Κορώνῃ, καὶ ἅλα λήψεται χόνδρον. Φιλεῖ γὰρ αὕτη πάγχυ ταῦτα δαίνυσθαι, Ὁ νῦν ἅλας δοὺς, αὖθι κηρίον δώσει, ὦ παῖ θύρην κλῖνε πλοῦτος ἤκουσε, Καὶ τῇ Κορώνῃ παρθένος φέρει σῦκα. Θεοὶ γένοιτο πάντ᾽ ἄμεμπτος ἡ κούρη, Κἀφνειὸν ἄνδρα κὠνομαστὸν ἐξεύροι. Καὶ τῷ γέροντι πατρὶ κοῦρον εἰς χεῖρας, Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ γοῦνα κατθείη Θάλος. τρέφειν γυναῖκα τοῖς κασιγνήτοις, Ἐγὼ δ᾽ ὅκου πόδες φέρουσιν, ὀφθαλμοὺς, Ἀμείβομαι μούσαισι πρὸς θύρας ᾄδων, Καὶ δόντι καὶ μὴ δόντι πλείονα τῶν γε. καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ ἰάμβου φησίν, Ἀλλ᾽ ὦγαθοὶ ἐπορέξαθ᾽ ὧν μυχὸς πλουτεῖ Δὸς ὦναξ καὶ σὺ πολλά μοι νύμφη, Νόμος κορώνῃ. χεῖρα δ᾽ οὖν ἐπαιτούσῃ. τοιαῦτ᾽ εἰδὼς δός τι καὶ καταχρήσει. Κορωνισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο, οἱ τῇ Κορώνῃ ἀγείροντες, ὥς φησι Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων, καὶ τὰ ᾀδόμενά τε ὑπ᾽ αὐτῶν κορωνίσματα καλεῖται, ὡς ἱστορεῖ Ἁγνοκλῆς ὁ ῥόδιος ἐν κορωνισταῖς. καὶ χελιδονίζειν Χελιδονίζειν. δὲ καλεῖται παρὰ ῥοδίοις ἀγερμός τις ἄλλος. περὶ οὗ Θέογνίς φησιν ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν ῥόδῳ θυσιῶν γράφων οὕτως. εἶδος δέ τι τοῦ ἀγείρειν χελιδονίζειν ῥόδιοι καλοῦσιν, ὃ γίνεται τῷ Βοηδρομιῶνι μηνί. χελιδονίζειν δὲ λέγεται διὰ τὸ εἰωθὸς ἐπιφωνεῖσθαι, ἦλθ᾽ ἦλθε χελιδὼν καλὰς ὥρας ἄγουσα καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς. ἐπὶ γαστέρα λευκὰ κἀπὶ νῶτα μέλανα Παλάθαν οὐ προκυκλεῖς ἐκ πίονος οἴκου, Οἴνου τε δέπαστρον τυροῦ τε κάνυστρον καὶ πυρῶν. χελιδὼν καὶ λεκύθιταν οὐκ ἀπωθεῖται πότερ᾽ ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα, εἰ μέν τι δώσεις. εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐάσομεν, Ἢ τὰν θύραν φέρωμεν, ἢ τὸ ὑπέρθυρον, Ἢ τὰν γυναῖκα τὰν ἔσω καθημέναν Μικρὰ μέν ἐστι ῥᾳδίως μιν οἴσομεν Ἂν δὴ φέρῃς τι μέγα δή τι καὶ φέροις. Ἄνοιγ᾽ ἄνοιγε τὰν θύραν χελιδόνι, Οὐ γὰρ γέροντές ἐσμεν, ἀλλὰ παιδία.

Τὸν δὲ ἀγερμὸν τοῦτον κατέδειξε πρῶτος Κλεόβουλος ὁ λίνδιος ἐν Λίνδῳ χρείας γενομένης συλλογῆς χρημάτων. ἐπεὶ δὲ ῥοδιακῶν ἱστοριῶν ἐμνήσθημεν, ἰχθυολογήσων καὶ αὐτὸς ὑμῖν ἔρχομαι ἐκ τῆς καλῆς Ῥόδου, ἣν εὔιχθυν εἶναί φησιν ὁ ἥδιστος Λυγκεύς. Ἐργίας οὖν ὁ ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ πατρίδος, Ἰχθυομαντεία. προειπὼν τινὰ περὶ τῶν κατοικησάντων τὴν νῆσον φοινίκων, φησίν, ὡς οἱ περὶ Φάλανθον ἐν τῇ Ἰαλυσῷ πόλιν ἔχοντες ἰσχυροτάτην τὴν Ἀχαΐαν καλουμένην, καὶ δαιτὸς ἐγκρατεῖς ὄντες, χρόνον πολὺν

ἀντεῖχον Ἰφίκλῳ. ἦν γὰρ αὐτοῖς καὶ θέσφατον ἐν χρησμῷ τινὶ λεγόμενον ἕξειν τὴν χώραν, ἕως κόρακες λευκοὶ γένωνται, καὶ ἐν τοῖς κρατῆρσιν ἰχθύες φανῶσιν. ἐλπίζοντες οὖν τοῦτ' οὐδέ ποτε ἔσεσθαι, καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ῥαθυμότερον εἶχον. ὁ δ' Ἴφικλος πυθόμενος παρά τινος τὰ τῶν Φοινίκων λόγια, καὶ ἐνεδρεύσας τοῦ Φαλάνθου πιστόν τινα πορευόμενον ἐφ' ὕδωρ, ᾧ ὄνομα ἦν Λάρκας, καὶ πίστεις πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, θηρεύσας ἰχθύδια ἐκ τῆς κρήνης, καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὑδρεῖον, ἔδωκε τῷ Λάρκᾳ, καὶ ἐκέλευσε φέροντα τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐγχέαι εἰς τὸν κρατῆρα, ὅθεν τῷ Φαλάνθῳ ᾠνοχοεῖτο. καὶ ὁ μὲν ἐποίησε ταῦτα, ὁ δὲ Ἴφικλος κόρακας θηρεύσας καὶ ἀλείψας γύψῳ, ἀφῆκεν. Φάλανθος δ' ἰδὼν τοὺς κόρακας, ἐπορεύετο καὶ ἐπὶ τοὺς κρατῆρας. ὡς δὲ καὶ τοὺς ἰχθῦς εἶδεν, ὑπέλαβε τὴν χώραν οὐκ ἔτι αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐπεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν Ἴφικλον ὑπόσπονδος ὑπεξελθεῖν ἀξιῶν μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. συγκαταθεμένου δὲ τοῦ Ἰφίκλου, ἐπιτεχνᾶται ὁ Φάλανθος τοιόνδε τι. καταβαλὼν ἱερεῖα καὶ τὰς κοιλίας ἐκκαθάρας, ἐν ταύταις ἐπεχείρει ἐξάγειν χρυσίον καὶ ἀργύριον. αἰσθόμενος δὲ ἰχθυομαντεία. ὁ Ἴφικλος διεκώλυσε. προσφέροντός τε τοῦ Φαλάνθου τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσεν ἐάσειν ἐξάγειν, ὅτι κατὰ γαστρὸς αἴρονται, ἀντισοφίζεται πλοῖα αὐτοῖς διδοὺς ἵνα ἀποκομισθῶσι, παραλύσας τὰ πηδάλια καὶ τὰς κώπας καὶ τὰ ἱστία, ὀμόσας φύσας πλοῖα παρέξειν, ἄλλο δὲ οὐδέν. ἐν ἀπορίᾳ δὲ οἱ Φοίνικες ἐχόμενοι πολλὰ μὲν τῶν χρημάτων κατώρυξαν, ἐπισημαινόμενοι τοὺς τόπους, ἵνα ὕστερόν ποτε ἀνέλωνται ἀφικόμενοι. πολλὰ δὲ τῷ Ἰφίκλῳ κατέλιπον. ἀπαλλαγέντων οὖν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκ τῆς χώρας τῶν Φοινίκων, κατέσχον τὰ πράγματα οἱ Ἕλληνες. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορήσας καὶ Πολύζηλος ἐν τοῖς Ῥοδιακοῖς, τὰ περὶ ἰχθύων φησί, καὶ τῶν κοράκων μόνοι ᾔδεσαν Φάκας, καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Δερκία. αὕτη δ' ἐρασθεῖσα τοῦ Ἰφίκλου, καὶ συνθεμένη περὶ γάμου διὰ τῆς τροφοῦ, ἔπεισε τὴν φέρουσαν τὸ ὕδωρ, ἰχθῦς ἀγαγεῖν καὶ ἐμβαλεῖν εἰς τὸν κρατῆρα. καὶ αὐτὴ δὲ τοὺς κόρακας λευκάνασα ἀφῆκεν.

Κρεώφυλος ἐν τοῖς Ἐφεσίων ὅροις, οἱ τὴν Ἔφεσόν φησι κτίζοντες καὶ πολλὰ ταλαιπωρηθέντες ἀπορίᾳ τόπου, τὸ τελευταῖον πέμψαντες εἰς θεοῦ, ἠρώτων ὅπου τὸ πόλισμα θῶνται. ὁ δὲ αὐτοῖς ἔχρησεν ἐνταῦθα οἰκίζειν πόλιν, ἥν τινα ἰχθῦς δείξῃ, καὶ ὗς ἄγριος ὑφηγήσηται. λέγεται οὖν ὅπου νῦν ἡ κρήνη ἐστὶν ὑπέλαιος καλουμένη, καὶ ὁ ἱερὸς λιμὴν ἁλιέας ἀριστοποιεῖσθαι, καὶ τῶν ἰχθύων τινὰ ἀποθορόντα σὺν ἀνθρακιᾷ εἰσπεσεῖν εἰς φορυτὸν, καὶ ἀχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ λόχμην ἐν ᾗ ἔτυχε σῦς ἄγριος ὤν, ὃς ὑπὸ τοῦ πυρὸς θορυβηθεὶς, ἐπέδραμε τοῦ ὄρους ἐπιπολὺ, ὃ δὴ καλεῖται Τρηχεῖα, καὶ πίπτει ἀκοντισθεὶς ὅπου καὶ νῦν ἐστὶν ὁ τῆς Ἀθηνᾶς ναός. καὶ διαβάντες οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου ἔτεα τ' οἰκήσαντες † τὸ τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ κτίζουσι Τρηχεῖαν, καὶ τὰ ἐπὶ Κόριασον, καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ τῇ ἀγορᾷ ἱδρύσαντο, Ἀπόλλωνός τε τοῦ Πυθίου ἐπὶ τῷ λιμένι. τοιούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων τότε ἐξάκουστος ἐγένετο κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν αὐλῶν βόμβος καὶ κυμβάλων ἦχος, ἔτι τε τυμπάνων κτύπος μετὰ ᾠδῆς ἅμα γινόμενος. ἔτυχε δὲ οὖσα ἑορτὴ, τὰ Παρίλια μὲν πάλαι καλούμενα, νῦν δὲ Ῥωμαῖα τῇ τῆς πόλεως τύχῃ ναοῦ καθιδρυμένου ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου καὶ μουσικωτάτου Βασιλέως Ἀδριανοῦ. ἐκείνην τὴν ἡμέραν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπίσημον ἄγουσι πάντες ἑορτὴν οἱ Ῥώμην κατοικοῦντες, καὶ ἴδ.α. οἱ ἐνεπιδημοῦντες τῇ πόλει. ὁ οὖν Οὐλπιανὸς, ἄνδρες ἔφη τί τοῦτο; Εἰλαπίν' ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρα Βαλισμός. νος τάδε γ' ἐστί. καί τινος εἰπόντος (ὅτι βαλλίζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες τῇ θεῷ, ὦ λῷστε, ὁ Οὐλπιανὸς γελάσας ἔφη) καὶ τίς Ἑλλήνων τοῦτο βαλισμὸν ἐκάλεσεν, δέον εἰρηκέναι κωμάζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες, ἢ χορεύουσιν, ἤ τι ἄλλο τῶν εἰρημένων. σὺ δὲ ἡμῖν ἐκ γῆς Σιβύρας ὄνομα πριάμενος, ἀπώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ. καὶ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ἑλληνικώτερον ἀποδείξω σοι τὸ ὄνομα ὦ φίλε, ἐπεὶ τιμᾷς. πάντας γὰρ ἐπιστομίζειν πειρώμενος οὐδενὸς μὴ ἀμαθίαν κατέγνως, σαυτὸν δ' ἀποφαίνεις κενώτερον λεβηρίδος. Ἐπίχαρμος, ὦ θαυμασιώτατε, ἐν τοῖς Θεαροῖς μέμνηται τοῦ βαλλισμοῦ, καὶ οὐ μακρὰν ἐστὶ τῆς Σικελίας ἡ Ἰταλία. ἐν οὖν τῷ δράματι οἱ θεωροὶ καθορῶντες τὰ ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα, καὶ περὶ ἑκάστου λέγοντες φασὶ καὶ τάδε. λέβητες χάλκεοι κρατῆρες. ὁ δὲ λοιπὶς † γάμαν ὑπωδέλοις καὶ λαιτεμβαλλίζοντες ὅσον χρῆμα εἴη. καὶ Σώφρων δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ νυμφοπόνῳ φησίν, κἤπειτα λαβὼν προεῖχε· τοὶ δ' ἐβάλλιζον, καὶ πάλιν βαλλίζοντες τὸν θάλαμον σκάτους ἐνέπλησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἄλεξις ἐν Κουρίδι φησί, καὶ γὰρ ἐπικώμων ἀνθρώπων ὁρῶ Πλῆθος προσιὸν, ὡς τῶν καλῶν τε κἀγαθῶν Ἐνθάδε συνόντων μὴ γένοιτό μοι μόνῳ Νύκτωρ ἀπαντῆσαι καλῶς πεπραγόσιν Ὑμῖν περὶ τὸν βαλλισμόν. οὐ γὰρ ἄν ποτε, Θοἰμάτιον ἀπενέγκαιμι μὴ φύσας πτερά. οἶδα δὲ καὶ ἀλλαχόθι τοὔνομα, καὶ ἀναπεμπασάμενος ἐξοίσω. σὺ δὲ ἡμῖν δί ἴδ.α. καιος εἶ λέγειν ὁ καὶ τῶν ὁμηρικῶν μεμνημένος τούτων, τίς δαὶς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τί δὲ σε χρεὼν, εἰλαπίν' ἠὲ γάμος ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν, τίνι διαφέρει ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ σιγᾷς, ἐγὼ ἐρῶ. κατὰ γὰρ τὸν Συρακούσιον ποιητὴν τὰ περὶ τῶν δύο ἄνδρες ἔλεγον εἰσαγὼν ἀπόχρεω, τὰς θυσίας καὶ τὰς λαμπροτέρας παρασκευὰς ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ εἰλαπίνας. καὶ τοὺς τούτων μετέχοντας, εἰλαπιναστάς. ἔρανοι δέ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσαγωγαὶ, ἀπὸ τοῦ συνερᾶν καὶ συμφέρειν ἕκαστον.

ἐκάλουν. καλεῖται δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἔρανος καὶ θίασος, καὶ συνιόντες ἐρανισταὶ καὶ συνθιασῶται. καλεῖται δὲ καὶ ὁ τῷ Διονύσῳ ἑπόμενος ὄχλος θίασος, ὡς Εὐριπίδης φησίν, Ὁρῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν. τοὺς μὲν οὖν θιάσους ἀπὸ τοῦ θεοῦ προσηγόρευον. καὶ γὰρ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς οἱ Λάκωνες σιοὺς φασι. τὰς δ' εἰλαπίνας ἀπὸ τῆς ἐν αὐταῖς παρασκευῆς γινομένης καὶ δαπάνης. λαφύττειν γὰρ καὶ λαπάζειν τὸ ἐκκενοῦν καὶ ἀναλίσκειν. ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ πορθεῖν τὸ ἀλαπάζειν οἱ ποιηταὶ τάττουσι, καὶ τὰ διαρπαζόμενα κατὰ τὴν λάφυξιν λάφυρα. τὰς δὲ θαλίας εὐωχίας Αἰσχύλος καὶ Εὐριπίδης εἰλαπίνας, ἀπὸ τοῦ λελαπάχθαι. λάπτειν δὲ τὴν βορὰν ἐκπίπτειν καὶ κενούμενον λαγαρὸν γίνεσθαι, ὅθεν ἀπὸ μὲν τοῦ λαγαροῦ ἡ λαγών, ὥσπερ καὶ λάγανον. ἀπὸ δὲ τοῦ λαπάττειν λαπάρα. λαφύττειν δέ ἐστι, τὸ δαψιλῶς καὶ ἐπὶ πολὺ λαπάττειν καὶ ἐκκενοῦν. τὸ δὲ δαπανᾶν ἀπὸ τοῦ δάπτειν λέγεται. τοῦτο δὲ τοῦ δαψιλοῦς ἔχεται, διόπερ ἐπὶ τῶν ἀπλήστως καὶ θηριωδῶς ἐσθιόντων τὸ δάψαι, καὶ δαρδάψαι. Ὅμηρος, τὸν δ' ἄρα κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν. τὰς δ' εὐωχίας ἐκάλουν οὐκ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ἥ ἐστι τροφή, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κατὰ ταῦτα εὖ ἔχειν, εἰς ἃς δὴ συνιόντες, οἱ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ ἄνεσιν αὑτοὺς μεθιέντες, τὸ μὲν πολὺ μέθυ, τὸν δὲ τοῦτο δωρησάμενον θεόν, Μεθυμναῖον καὶ Λυαῖον καὶ Εὔιον καὶ Ἰήιον προσηγόρευον, ὥσπερ καὶ τὸν μὴ σκυθρωπὸν καὶ συνόντα ἱλαρόν. διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἀξιοῦν γίνεσθαι, ἐπιφωνοῦντες ἰὴ ἰή. ὅθεν καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ τοῦτ' ἔγραπτον, ἱερὸν ὠνόμαζον. ὅτι δὲ τὸν αὐτὸν ἵλεων καὶ ἱλαρὸν ἔλεγον, δηλοῖ Ἄλεξις ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι ἐμπολή. περὶ ἑταίρας δέ τινος λέγει, Ἔπειτ' ἄν γ' εἰσιόντ' ἐὰν λυπούμενος τύχῃ τις ἡμῶν, ἐκολάκευσεν ἡδέως, ἐφίλησεν οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα ὥσπερ πολέμιος, ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις χανοῦσα ὁμοίως, ᾖσε, παρεμυθήσατο. ἐποίησέ θ' ἱλαρὸν εὐθέως, ἀφεῖλε πᾶν αὐτοῦ τὸ λυποῦν, κατέστησέν θ' ἵλεων. οἱ δ' ἀρχαῖοι καὶ τοὺς θεοὺς ἀνθρωποειδεῖς ὑποστησάμενοι καὶ τὰ περὶ τὰς ἑορτὰς διέταξαν. ὁρῶντες γὰρ ὡς τῆς μὲν ἐπὶ τὰς ἀπολαύσεις ὁρμῆς οὐχ οἷόν τε τοὺς ἀνθρώπους ἀποστῆσαι, χρήσιμον δὲ καὶ συμφέρον τοῖς τοιούτοις εὐτάκτως καὶ κοσμίως ἐθίζειν χρῆσθαι, χρόνον ἀφορίσαντες, καὶ τοῖς θεοῖς προθύσαντες, οὕτω μεθῆκαν αὐτοὺς εἰς ἄνεσιν, ἵν' ἕκαστος ἡγούμενος τοὺς θεοὺς ἥκειν ἐπὶ τὰς ἀπαρχὰς, καὶ τὰς σπονδὰς μετὰ αἰδοῦς τὴν συνουσίαν ποιῆται. Ὅμηρος γοῦν φησίν, ἦλθε δ' Ἀθήνη ἱρῶν ἀντιόωσα. καὶ ὁ Ποσειδῶν, Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. καὶ ὁ Ζεὺς, Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο. Κἂν ἄνθρωπος δέ που παρῇ πρεσβύτερος, καὶ τῇ προαιρέσει σπουδαῖος, αἰδοῦνται λέγειν τι τῶν ἀσχημόνων ἢ καὶ πράττειν, ὡς Ἐπίχαρμός που φησίν, ἀλλὰ σιγῶν ἀγαθὸν καπαρειόν τι κάῤῥονες. ὑπολαμβάνοντες οὖν τοὺς θεοὺς πλησίον αὐτῶν εἶν, τὰς ἑορτὰς κοσμίως καὶ σωφρόνως διῆγον. ὅθεν οὔτε κατακλίνεσθαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθος, ἀλλὰ δαίνυνθ' ἑζόμενοι. οὐδ' εἰς μέθην ἰέναι, ἀλλ' ἐπεὶ ἔπασσαν ἐπιόνθ' ὅσον ἤθελε θυμὸς, ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος. οἱ δὲ νῦν προσποιούμενοι θεοῖς θύειν, καὶ συγκαλοῦντες ἐπὶ τὴν θυσίαν τοὺς φίλους καὶ τοὺς οἰκειοτάτους, καταρῶνται μὲν τοῖς τέκνοις, λοιδοροῦνται δὲ ταῖς γυναιξί, κλαυμυρίζουσι τοὺς οἰκέτας, ἀπειλοῦσι τοῖς πολλοῖς μονονουχὶ τὸ Ὁμήρου λέγοντες. νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα. ἐπεὶ νοῦν οὐ λαμβάνοντες τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιηκότος, εἴτε Φερεκράτης ἐστὶν, εἴτε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικὸς, ἢ ὅστις δή ποτε. Μὴ δὲ σύ γ' ἄνδρα φίλον καλέσας ἐπὶ δαῖτα θάλειαν Ἄχθου ὁρῶν παριόντα, κακὸς γὰρ ἀνὴρ τόδε ῥέζει, Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τέρπου φρένα, τέρπε τ' ἐκεῖνον. Νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδ' ὅλως μέμνηνται. τὰ δ' ἑξῆς αὐτῶν ἐκμανθάνουσιν, ἅπερ πάντως ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένων μεγάλων ἠοίων, καὶ μεγάλων ἔργων παρῴδηνται. Ἡμῶν δ' ἤν τινα τις καλέσῃ θύων ἐπὶ δεῖπνον Ἀχθόμεθ' ἢν ἔλθῃ, καὶ ὑποβλέπομεν παριόντα Χ' ὅττι τάχιστα θύρας ἐξελθεῖν βουλόμεθ' αὐτόν. Εἶτα γνοὺς πως τοῦθ' ὑποδεῖται κἆτά τις εἶπε Τῶν ξυμπινόντων. ἤδη σὺ τί οὐχ ὑπολύσῃ Αὐτὸν, ὁ δ' ἄχθεται αὐτοῖς ὁ θύων Τῷ κατακωλύοντι καὶ εὐθὺς λέξ' ἐλεγεῖα Μηδένα μήτ' ἄκοντα μένειν κατέρυκε παρ' ἡμῖν, Μήθ' εὕδοντ' ἐπέγειρε Σιμωνίδη. οὐ γὰρ ἐπ' οἴνοις Τοιαῦτ' ἐλέγομεν δειπνίζοντες φίλον ἄνδρα. Ἔτι δὲ καὶ ταῦτα προστίθεμεν, μὴ δὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελον εἶν, ἐκ κοινοῦ πλείστη τε χάρις δαπάνη τ' ὀλιγίστη. καὶ θύοντες μὲν τοῖς θεοῖς ὀλίγιστα εἰς τὰς θυσίας καὶ τὰ τυχόντα δαπανῶμεν, ὥσπερ ὁ καλὸς Μένανδρος ἐν τῇ μέθῃ παρίστησιν. Εἶτ' οὐχ ἅπαντα πράττομεν καὶ θύομεν, Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἠγορασμένον Δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα. Αὐλητρίδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας, Μενδαῖον, Θάσιον, ἐγχέλεις, τυρὸν, μέλι, Μικροῦ τάλαντον γίνεται τε κατὰ λόγον. Δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα Ἡμᾶς, ἐὰν καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς. Τούτων δὲ πρὸς ταῦτ' ἀνελεῖν τὴν ζημίαν, Πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν τῶν ἱερῶν διπλάζεται. Ἐγὼ μὲν οὖν ὤν γε θεὸς οὐκ εἴασα Τὴν ὀσφὺν ἂν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐπιθεῖναί ποτε, Εἰ μὴ καθήγιζέ τις ἅμα καὶ τὴν ἔγχελυν, Ἵνα Καλλιμέδων ἀπέθανεν εἷς τῶν συγγενῶν. Ὀνομάζουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπιδόσιμά τινα δεῖπνα, ἅπερ Ἀλεξανδρεῖς λέγουσιν ἐξ ἐπιδομάτων.

Εἰλαπίναι.

ὀδ. γ.

Θεοὶ παρόντες εὐωχουμένοις.

ὀδ. α.

ἰλ. α.

ἰλ. β.

Hesio. in ἠοίαις

Ἐπιδόσιμα.

Ἄλεξις γοῦν ἐν τῷ εἰς τὸ φρέαρ φησί, Νυνὶ δέ μοι ὁ δεσπότης Προὔπεμψεν οἴνου κεράμιον Τῶν ἔνδοθεν κομιοῦντι κἄθεν μανθάνω Ἐπιδόσιμον πρὸς τἄλλα τοῦτ' ἔσαι, φίλων Αἰσθητικῶν γραῶν. Καὶ Κρώβυλος ἐν ψευδυποβολιμαίῳ, Λάχης ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ πρόαγε ποι Ὅπου μ' ἐρωτᾷς, ὡς φιλουμένω παρῆ Τἀπιδόσιμ' ἡμῖν ὅσ' ἦν ἐχθὲς πιεῖν κυάθους ἑκατὸν ἐβιάσω σὺ δώδεκα. Οἴδασι δὲ οἱ ἀρχαῖοι καὶ τὰ νῦν καλούμενα ἀπὸ συνειδος δεῖπνα. ἐμφανίζει δὲ Φερεκράτης περὶ τούτων ἐν ἐπιλήσμονι ἢ θαλάσσῃ οὕτω. Συσκευασάμενος δεῖπνον ἐντεῦ συνειδίον. Ἐβάδιζεν ὡς πρὸς

Ἀπὸ συνειδος δεῖπνον.

ὠφέλιων. τοῦτο δὲ σαφῶς δηλοῖ τὸ ἀπὸ συνειδος δεῖπνον, ὅταν τις αὐτὸς αὑτῷ σκευάσας δεῖπνον, καὶ συνθεὶς εἰς σπυρίδα παρά τινα δειπνήσων ἴῃ. σύνδειπνον ἀρέσκειν περὶ συμποσίου Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Μικίνου φόνου. φησὶ γὰρ ἐκεῖνον περὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον. καὶ Πλάτων δὲ φησι τοῖς τὸ σύνδειπνον ποιησαμένοις. καὶ Ἀριστοφάνης γηρυτάδῃ, ἐν τοῖς συνδείπνοις ἐπαινῶν Αἰσχύλον. διόπερ τινὲς καὶ τὸ Σοφοκλέους δρᾶμα περὶ τὸ οὐδέτερον ἐπιγράφειν ἀξιοῦσι σύνδειπνον, καλοῦσι δέ τινα καὶ συναγώγιμα δεῖπνα, ὡς Ἄλεξις ἐν φιλοκάλῳ, ἢ νύμφαις, Κατάκεισο κἀκείνας κάλει Συναγώγιμον ποιοῦμεν. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι Κυμινοπρίστης ὁ τρόπος ἐστί σου πάλαι. καὶ Ἔφιππος ἐν γηρυόνῃ, καὶ συναγώγιμον συμπόσιον ἐπικληροῦσιν. ἔλεγον δὲ συνάγειν, καὶ τὸ μετ' ἀλλήλων πίνειν, καὶ συναγώγιον τὸ συμπόσιον. Μένανδρος ἐν πιπραμένῃ, Καὶ νῦν ὑπὲρ τούτων συνάγουσι κατὰ

Συναγώγιμα.

μόνας. εἶθ' ἑξῆς ἔφη, Ἀπλήρωσέν τε τὸ συναγώγιον. Μή ποτε δὲ τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ συμβολῶν καλούμενον. τίνες δ' εἰσὶν αἱ συμβολαί, αὐτὸς Ἄλεξις ἐν μανδραγοριζομένῃ σημαίνει διὰ τούτων, Ἧκω φέρουσα συμβολὰς οἴνου ἅμα. Πῶς συμβολὰς τὰς ταινίας οἱ Χαλκιδεῖς, Καὶ τοὺς ἀλαβάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦ. Ἀργεῖοι δ' ὥς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ἡγήσανδρος, γράφει δ' οὕτως τὴν συμβολὴν τὴν εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένην Ἀργεῖοι χῶν καλοῦσι. τὴν δὲ μερίδα, αἶσαν. οὐκ ἀνάρμοστον δὲ καὶ τούτου τοῦ συγγράμματος τέλος εἰληφότος ἑταῖρε Τιμόκρατες, αὐτοῦ καταπαῦσαι τὸν λόγον, μὴ καὶ ἡμᾶς τις οἰηθῇ περὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα ἰχθῦς ποτε γεγονέναι. φησὶ γὰρ ὁ φυσικός, Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κούρη τε κόρος τε Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθῦς.

Συμβολαί.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν.
ΒΙΒΛΊΟΝ ἘΝΝΑΤΟΝ.

κε. α.

ΔΌΡΠΟΥ δ' ἐξαῦθις μνησώμεθα χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ Χευάντων. μῦθοι δὲ καὶ ἐνθένδε περιέσονται, Ἀμοί τε καὶ σοὶ ὦ Τιμόκρατες. περιενεχθέντων γὰρ καυλίων, καί τινος εἰπόντος εἰ τακεραί εἰσιν, παρά τινι κεῖται καὶ τὸ τακερὸν ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, καὶ σίναπι δέ τις εἴρηκε τὸ νάπυ. ὁρῶ γὰρ ἐν παροψίσι περιφερόμενον μετὰ τῶν καυλίων. οἶδα γὰρ καὶ οὕτως λεγόμενον καυλίον ἀρσενικῶς. Ἐπίχαρμος γοῦν ἐν Μεγαρίδι φησίν, ὄρεα τυρίδιον, καυλοί, σφόνδυλοι, τῶν δὲ βρωμάτων οὐδὲ ἕν. καὶ ἐν κύκλωπι, χορδαί τε ἁδυναὶ μὰ Δία χ' ὁ καυλός. μάθετε δὲ καὶ τοῦτο παρ' ἐμοῦ ὦ σοφώτατοι. ὅτι νῦν ὁ Ἐπίχαρμος καὶ χορδὴν ὠνόμασεν ἀεί ποτε ὀρύαν καλῶν. καὶ ἅλας δὲ ἡδυσμένους ὁρῶ ἐν ἄλλαις παροψίσιν. αἰνιττόμενοι δὲ ἁλῶν πλήρεις οἱ κωμικοὶ παρ' οἷς κατὰ τὸν Ἀντιφάνην, λέγει δ' ἐν κωρύκῳ τίς ἄλλος κύων τῶν θαλαττίων δ' ἀεί, Ὄψον ἐν τε χ' ὁ μὲν διὰ τέλους δὲ τοῦτο ἅλα, περὶ δὲ τούτοις πινόμενον οἰνάριον εἶδος νὴ Δί' οἰκίας Πόσιδον, οἷος τοῖς παροῦσι συμφέρει Ἀπαξάπασιν ὀξυβάφῳ ποτηρίῳ. Ὁρῶ δὲ καὶ μετ' ὄξους ἀναμεμιγμένον γάρον. Οἶδα δὲ ὅτι νῦν τινες ποντικῶν ἰδίᾳ καθ' αὑτὸ σκευάζονται ὀξύγαρον. πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Ζωΐλος ἔφη. Ἀριστοφάνης ὦ οὗτος ἐν λημνίαις τὸ τακερὸν ἔταξεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ, λέγων οὕτως. λῆμνος κυάμους τρέφουσα τακεροὺς καὶ καλούς. καὶ Φερεκράτης κραπατάλοις. τακεροὺς ποιῆσαι τοὺς ἐρεβίνθους αὐτόθι. σίνηπι δ' ὠνόμασε Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν μὲν θηριακοῖς οὕτως, ἢ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα ἢ σίνηπι. ἐν δὲ τοῖς γεωργικοῖς, σπέρματά τ' ἐνδάκνοντα σινήπιος. καὶ πάλιν, κάρδαμον ἀγρινόν τε μελάμφυλλόν τε σίνηπι. Κράτης δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀττικῆς λέξεως Ἀριστοφάνην παρίστησι λέγοντα, Καὶ βλέπε σίναπι, καὶ τὰ πρόσωπ' ἀνέσπασε. καθά φησι Σέλευκος ἐν τοῖς περὶ ἑλληνισμοῦ. ἔστι δ' ὁ στίχος ἐξ ἱππέων καὶ ἔχει οὕτως κἄβλεψε νάπυ. οὐδεὶς δ' Ἀττικῶν σίναπι ἔφη, ἔχει δὲ ἑκάτερον λόγον. νάπυ μὲν γάρ, οἷον νάφυ. ὅτι ἐστέρηται φύσεως. ἀφυὲς γὰρ καὶ μικρόν, ὥσπερ καὶ οἱ ἀφύαι. σίναπι δέ, ὅτι σίνεται τοὺς ὦπας ἐν τῇ ὀδμῇ. ὡς καὶ τὸ κρόμμυον, ὅτι τὰς κόρας μύομεν. Ξέναρχος δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν σκύθαις ἔφη, τουτὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔστ' ἔτι κακὸν τὸ θυγάτριον τέμου Σεσινάπικεν διὰ τῆς ξενῆς. ἁλῶν δὲ καὶ ὄξους μέμνηται ὁ καλὸς Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς περὶ Σθενέλου τοῦ τραγικοῦ, λέγων, καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα

Ταγηνόν.

Νάπυ.

εἰς ὄξους ἐμβαπτόμενος ἢ λευκὸς ἅλας. ἡμεῖς μὲν οὖν σοι ταῦτα καλὰ ἀνθρώπου ζηλοῦντι συνεισηνέγκαμεν. σὺ δ' ἡμῖν ἀποκρίνασθαι δίκαιος εἶ, παρὰ τίνι περὶ τοῦ ἀγγείου ἡ παροψὶς κεῖται. περὶ μὲν γὰρ ὄψου παρασκευασμένου ποικίλου καὶ ἡδέος τινος οἶδα τουτουὶ Πλάτωνα εἰρηκότα ἐν ἑορταῖς ὅτι, ὁπόθεν ἤσθιε μάζα καὶ παροψίδων. ἐν δὲ Εὐρώπῃ πάλιν περὶ προοψήματος διὰ πλειόνων εἴρηκεν, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τάδε, Γυνὴ καθεύδουσ' ἐστὶν ἀργὸν μανθάνω, Ἐγρηγορυῖαι δ' εἰσὶν αἱ προοψίδες Αὐτὴ μόνον κρείττους πολὺ χρῆμ' εἰς ἡδονὴν Ἧττον λαβεῖν. οὐ γάρ τινες παροψίδες Εἴσ' ἀντιβολῶ σε. κἀν τοῖς ἑξῆς δίεισιν, ὥσπερ περὶ προοψήματος λέγων τῶν παροψίδων. ἐν δὲ Φάωνι, Τὰ δ' ἀλλότρια ἐσθ' ὅμοια ταῖς παροψίσι, Βραχὺ γὰρ τὸ τέρψαντ' ἐξαναλοῦται ταχύ. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γε τοῦ τρόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος. Σιωπῶντος οὖν τοῦ Οὐλπιανοῦ, ἀλλ' ἐγώ φησιν ὁ Λεωνίδης, εἰπεῖν εἰμι δίκαιος πολλὰ ἤδη σιωπήσας, πολλοῖς δ' ἀντιλέγειν οὐκ ἔτι ἐθέλει. καὶ πρὸς μὲν τούτοις ἀρκεῖ λόγος εἷς ὁ παλαιός, Σοὶ μὲν ταῦτα δοκοῦντά πως, ἐμοὶ τάδε. Τοὺς ξυνετοὺς δ' αὖ τις πείσει τάχιστα λέγων εὖ, Οἵπερ καὶ ῥᾷστης εἰσὶ διδασκαλίας. περὶ τοῦ σκεύους οὖν εἴρηκεν ὦ φιλότης Μυρτίλε (προήρπασας γάρ σου τὸν λόγον) Ἀντιφάνης Βοιωτίᾳ, Καλίσασά τε παρατίθησιν ἐν παροψίδι. Καὶ Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ, ὡς ἴδε τὴν τράπεζαν ἀνθρώπους δύο Φέροντας εἴσω ποικίλων παροψίδων Κόσμου βρύουσαν οὐκ ἔτ' εἰς ἐμὲ βλέπων. Καὶ ὁ τὰ εἰς Μάγνητα ἀναφερόμενα ποιήσας ἐν Διονύσῳ πρώτῳ, Καὶ ταῦτα μέν μοι τῶν κακῶν παροψίδες. Ἀχαιὸς δ' ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ, Κεκερματίσθω δ' ἄλλα μοι παροψίδων, Κάτεφθα καὶ κνισηρὰ παραφλογίσματα. Σωτάδης δ' ὁ κωμικὸς Παραλυτρουμένῳ, Παροψὶς εἶναι φαίνομαι τῷ Κρωβύλῳ Τοῦτον μασᾶται, παρακατεσθίει δ' ἐμέ. Ἀμφιβόλως δ' εἴρηται τὸ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι ἐν πρώτῳ παιδείας. φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος, Προσῆγεν αὐτῷ παροψίδας καὶ παντοδαπὰ ἐμβάμματα καὶ βρώματα. καὶ παρὰ τῷ τὸν Χείρωνα πεποιηκότι τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενον, ἔνθα ἡδύσματος ἡ παροψὶς κεῖται. καὶ οὐχ ὡς Δίδυμος ἐν τῷ περὶ παραφθορυίας λέξεως περὶ τοῦ ἀγγείου. φησὶν γάρ, Νὴ τὸν Δί' ὥσπερ αἱ παροψίδες Τὴν αἰτίαν ἔχουσ' ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, Οὓς ὁ καλέτας ἀξιοῖ τοῦ μηθενός. Νικοφῶν Σειρῆσιν, ἄλλος μαχέσθω περὶ ἕδρας παροψίδι. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γε τοῦ ῥόπου, Ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

Πλάτων ἑορταῖς, ὁπόθεν ἤσθιε μάζα καὶ παροψίδες. περὶ βολβῶν δ' ἀρτύσεως καὶ σκευασίας τὸν λόγον ποιεῖται. οἱ δ' Ἀττικοί, ὦ συρραπτικὲ Οὐλπιανέ, καὶ ἔμβαμμα λέγουσιν, ὡς Θεόπομπος ἐν εἰρήνῃ. ὁ μὲν γὰρ ἄρτος ἡδύ, τὸ δὲ φενακίζειν προσὸν Ἔμβαμμα τοῖς ἄρτοις πονηρὸν γίνεται. Καὶ κωλῆνα δὲ λέγουσι, καὶ κωλῆν. Εὔπολις Αὐτολύκῳ, Σκέλη δὲ καὶ κωλῆνες εὐθὺ τοῦ ῥόθου. Εὐριπίδης Κωλ. Σκείρωνι, οὐδὲ κωλῆνες νεκρῶν. ἀπὸ δὲ τοῦ κωλέα συνηρημένον ἐστίν, ὡς συκέα συκῆ, λεοντέα λεοντῆ, κωλέα κωλῆ. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ δευτέρῳ. Οἴμοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήσθιον. Ἐν Δαιταλεῦσιν, καὶ δελφακίων ἁπαλῶν κωλαῖ καὶ χναυμάτια πτερόεντα. Ἐν δὲ Πελαργοῖς, κεφαλάς τ' ἀρνῶν, κωλᾶς ἐρίφων. Πλάτων Γρυψίν. ἰχθῦς, κωλᾶς, φύσκας. Ἀμειψίας Κόννῳ, δίδοται μάλισθ' ἱερωσύνα Κωλῆ τὸ πλευρὸν ἡμίκραιρ' ἀριστερά. Ξενοφῶν Κυνηγετικῷ, κωλῆν σαρκώδη, λαγόνας ὑγράς. καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησίν, Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέλος ἤραο πῖον Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, οὐδ' ἀπολήξει Ἔς τ' ἂν ἀοιδάων ᾖ γένος Ἑλλαδικόν. Ἑξῆς δὲ τούτων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἐπιφερομένων, ἡμεῖς ἐπισημαινούμεθα τὰ μνήμης ἄξια. καὶ γὰρ ὀρνίθων πλῆθος ἦν ἀεὶ καὶ χηνῶν. ἔτι δὲ τῶν νεοσσῶν ὀρνίθων, οὓς ἵππους τινὲς καλοῦσι, καὶ χοίρων καὶ τῶν περισπουδάστων φασιανικῶν ὀρνίθων. περὶ λαχάνων οὖν πρότερον ἐκθέμενός σοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων μετὰ ταῦτα διηγήσομαι. Γογγυλίδες. Γογγυλ.

ταύτας Ἀπολλᾶς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπὸ Λακεδαιμονίων γαστέρας φησὶ καλεῖσθαι. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις, παρὰ Βοιωτοῖς γαστέρας ὀνομάζεσθαι τὰς κράμβας. τὰς δὲ γογγυλίδας, ζεκελτίδας. Ἀμερίας δὲ καὶ Τιμαχίδας τὰς κολοκύντας ζακελτίδας καλεῖσθαι. Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων, ῥαφανίς φησι, γογγυλίς, ῥάφυς, ἀνάρρινον, ὅμοια. τὴν δὲ ῥάφυν Γλαῦκος ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ διὰ τοῦ π ψιλῶς καλεῖ ῥάπυν. τούτοις δ' οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὅμοιον, εἰ μὴ ἡ νῦν προσαγορευομένη βουνιάς. Θεόφραστος μὲν βουνιάδα οὐκ ὀνομάζει, ἄρρενα δὲ καλεῖ Βουνιάς. τινα γογγυλίδα, καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ βουνιάς. Νίκανδρος δ' ἐν τοῖς Γεωργικοῖς τῆς βουνιάδος μνημονεύει, Γογγυλίδας σπείροις δὲ κυλίνδρῳ γῆς ἐφ' ἅλωος Ὄφρα σοι ἶσαι πλατάνοισι χαμηλότεραι θαλέθωσι Βουνιάς, ἀλλ' εἴσω ῥαφάνοις εἴσω λαθαρῶκοι Γογγυλίδες. διοσὴ γὰρ ῥαφάνοιο γενέθλη Μακρή τε φαίνεται ἐν τρασιῇσι. Κηφισιακῶν δὲ γογγυλίδων μνημονεύει Κράτης ἐν Ῥήτορσιν οὕτως, Κηφισιακαῖσι γογγυλίσιν ὅμοια πάνυ. Θεόφραστος δὲ γογγυλίδων φησὶν εἶναι γένη δύο, ἄρρενα καὶ θῆλυ. γίνεσθαι δ' ἄμφω ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος. Ποσειδώνιος δ' ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐν τῇ εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ τὴν Ἀλματίαν φησὶ γίγνεσθαι γογγυλίδας ἀκηπεύτους καὶ ἀγρίους

σταφυλίνους. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος ἰατρός, ἡ γογγυλίς φησι λεπτυντική ἐστι, καὶ δριμεῖα, καὶ δύσπεπτος, ἔτι δὲ πνευματωτική. κρείττων δὲ ἡ Βοιωτίας καθέστηκε. γλυκυτέρα γάρ ἐστι καὶ πεπτικωτέρα, πρὸς τῷ εὐστόμαχος εἶναι καὶ τρόφιμος. ἡ δὲ ὀπτωμένη φησὶ γογγυλὶς μᾶλλον πέπτεται, περιττοτέρον δὲ λεπτύνει. ταύτης μνημονεύει Εὔβουλος ἐν Ἀγκύλωνι οὕτως, Ὀπτήσιμον γογγυλίδα ταυτηνὶ φέρω. Καὶ Ἄλεξις ἐν Θεοφορήτῳ, Λαλῶ πελειμαίω γογγυλίδος ὀπτῶν τόμους. Ἡ δὲ ταριχευομένη γογγυλὶς λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἑφθῆς, καὶ μάλιστα ἡ διὰ νάπυος γινομένη, ὥς φησιν

Κράμβη. ὁ Δίφιλος. Κράμβη. Εὔδημος ὁ ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ λαχάνων κράμβης φησὶν εἶναι γένη τρία, τῆς τε καλουμένης ἁλμυρίδος, καὶ λειοφύλλου, καὶ σελινουσίας. τῇ δ᾽ ἡδονῇ πρώτην κεκρίσθαι τὴν ἁλμυρίδα. φύεται δ᾽ ἐν Ἐρετρίᾳ, καὶ Κύμῃ, καὶ Ῥόδῳ, ἔτι δὲ Κνίδῳ, καὶ Ἐφέσῳ. ἡ δὲ λειόφυλλος ἀνὰ πᾶσάν φησι χώραν γίγνεται. ἡ δὲ σελινουσία τὴν ὀνομασίαν ἔχει διὰ τὴν οὐλότητα. ἐμφερὴς γάρ ἐστι σελίνῳ, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πύκνωσιν. Θεόφραστος δὲ οὕτως γράφει. τῆς δὲ ῥαφάνου (λέγω δὲ τὴν κράμβην) ἡ μὲν ἐστιν οὐλόφυλλος, ἡ δὲ ἀγρία. Δίφιλος δὲ ὁ σίφνιός φησι, κράμβη δὲ καλλίστη γίνεται καὶ γλυκεῖα ἐν Κύμῃ, ἐν δὲ Ἀλεξανδρείᾳ πικρά. τὸ δ᾽ ἐκ Ῥόδου φερόμενον σπέρμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ ἐνιαυτὸν γλυκεῖαν ποιεῖ τὴν κράμβην, μεθ᾽ ὃν χρόνον πάλιν ἐπιχωριάζει. Νίκανδρος δ᾽ ἐν γεωργικοῖς, λείη μὲν κράμβη ὁτὲ δ᾽ ἀγριὰς ἐμπίπτουσα, Σπειρομένη πολύφυλλος ἐνηβῆσαι προσιοῦσιν Ἡ οὔλη, καὶ τύριος ὁ † θαμνίτης πετάλοισιν, Ἤ τε ἐπιφοινίσσουσα καὶ ἀμυγδῆσιν ὁμοία

Βατραχὶς ἣ τε κύμη τε κακόχροος, ἡ μὲν ἔοικε Γέλμασιν οἷσι πέδιλα παλίμβολα κασσύουσιν

Ἣν μάντιν λαχάνοισι παλαιογόνοι ἐνέπουσιν. Μήποτε δὲ ὁ Νίκανδρος μάντιν εἴρηκε τὴν κράμβην ἱερὰν οὖσαν. ἐπεὶ καὶ παρ᾽ Ἱππώνακτι ἐν τοῖς ἰάμβοις ἐστί τι λεγόμενον τοιοῦτον. Ὁ δὲ ἐξολισθὼν ἱκέτευε τὴν κράμβην, Τὴν ἑπτάφυλλον, ᾗ θύεσκε Πανδώρῃ Ταργηλίοισιν ἔγχυλον πρὸ φαρμάκου. Καὶ Ἀνάνιος δέ φησι, σὲ πολλῶν ἀνθρώπων ἐγὼ φιλέω μάλιστα, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. καὶ Τηλεκλείδης πρυτάνεσι, ναὶ μὰ τὰς κράμβας ἔφη. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, ναὶ μὰ τὰν κράμβαν. Εὔπολις Βάπταις, ναὶ μὰ τὴν κράμβην. ἐδόκει δὲ ἰωνικὸς εἶναι ὁ ὅρκος. καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ, μιμούμενος τὸν κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὥς Ἔμποδός φησιν ἐν ἀπομνημονεύμασιν. Ἀθήνησι δὲ καὶ ταῖς τετοκυίαις κράμβη παρεσκευάζετο, ὥς τι ἀντιφάρμακον εἰς τροφήν. Ἔφιππος γοῦν ἐν Γηρυόνῃ φησίν, Ἔπειτα πῶς Οὐ στέφανος, οὐδ᾽ εἷς ἐστι πρόσθε τῶν θυρῶν, Οὐ κνῖσα κρούει ῥινὸς ὑπεροχὴν ἄκραν Ἀμφιδρομίων ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται Ὀπτᾶν τε τυροῦ χερρονησίτου τόμους, Ἕψειν τ᾽ ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην, Πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια,

Τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνοις Κοινῇ τε χναύειν τευθίσιν σηπίδια, Πιλεῖν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρόφως, Πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρας. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν παρασίτῳ, ὡς εὐτελοῦς βρώματος τῆς κράμβης μέμνηται ἐν τούτοις. Οἶα δ᾽ ἐστὶν οἶδα γινώσκειν σκόροδα, τυρός, πλακοῦντες, πράγματ᾽ ἐλευθέριον Τάριχος, οὐδ᾽ ἡδύσμασιν Ἀρνεῖα, καταπεπλησμένα δὲ θρυμματίς Τεταραγμένη, τε λοπάδες ἀνθρώπων φθοραί. Καὶ μὴν ῥαφάνους γ᾽ ἕψουσι λιπαρὰς ὦ θεοὶ Ἔθνος θαῦμ᾽ αὖθις πίσινον. Δίφιλος δ᾽ ἐν ἀπληστίᾳ, Ἥκει φερόμενα αὐτὸ μετὰ πάντα τἀγαθά Ῥάφανος λιπαρὰ σπλαγχνίδια πολλὰ σαρκίδια Ἁπαλώτατ᾽ οὐδὲν μὰ Δία τοῖς ἐμοῖς, Καὶ τοῖς ὅμοια πράγματα οὐδὲ ταῖς Θλασταῖς ἐλάαις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ἤδη δ᾽ ἧψε χύτραν ῥαφάνων. Πολύζηλος δ᾽ ἐν μουσῶν γοναῖς, κράμβας αὐτὰς ὀνομάζων φησί, ὑψιπέταλοί τε

Σεῦτλα. κράμβαι συχναί. Σεῦτλα. τούτων φησὶν ὁ Θεόφραστος εὐχυλότερον εἶναι τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, καὶ καλεῖσθαι σικελικόν. ἡ δὲ σευτλὶς ἕτερόν φησι τοῦ τεύτλου ἐστί, διὸ καὶ Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἥρωϊ δράματι ἐπιτιμᾷ τινὶ ὡς κακῶς λέγοντι, καὶ τὰ τεῦτλα ταύτας καλῶν. Εὔδημος δ᾽ ἐν τῷ περὶ λαχάνων, τέσσαρα γένη φησὶν εἶναι τεύτλων, πασόν, καυλωτόν, λευκόν, πάνδημον. τοῦτο δ᾽ εἶναι τῇ χρόᾳ φαιόν. Δίφιλος δ᾽ ὁ σίφνιος τὸ σευτλίον φησὶν εὐχυλότερον εἶναι τῆς κράμβης, καὶ θρεπτικώτερον μετρίως. ἑφθὸν δὲ καὶ λαμβανόμενον μετὰ νάπυος λεπτυντικώτερον εἶναι, ἑλμίνθων φθαρτικόν. εὐκοιλιώτερον δὲ τὸ λευκόν, τὸ δὲ μέλαν οὐρητικώ-

Σταφυλῖνοι. τερον. ὑπάρχειν δὲ αὐτῶν καὶ τὰς ῥίζας εὐστομωτέρας καὶ πολυτροφωτέρας. Σταφυλῖνος. οὗτος δριμύς ἐστι φησὶν ὁ Δίφιλος, ἱκανῶς δὲ θρεπτικὸς καὶ εὐστόμαχος μέσως, διαχωρητικός τε καὶ πνευματώδης, δύσπεπτος, οὐρητικός, ἱκανῶς δ᾽ ἐγερτικὸς πρὸς ἀφροδίσια. διὸ καὶ ὑπ᾽ ἐνίων φίλτρον καλεῖται. Νουμήνιος δ᾽ ἐν τῷ ἁλιευτικῷ φησί, Φύλλων δ᾽ ὅσσα τε πάρεστα, τ᾽ ἐρρίζωται ἀρούραις,

Χείματος ἠδ᾽ ὁπόταν πολυάνθεμον εἶαρ ἵκηται Αὐχμηρὴν σκόλυμόν τε καὶ ἀγριάδα σταφυλῖνον Ῥάφιν τ᾽ ἔμπεδον καὶ καυλίδα τ᾽ ἀγροιῶτιν. Νίκανδρος δ᾽ ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν φησιν, Ἐν δέ τι τε μαράθου καυλὸς βαθὺς οὐδέ τι ῥίζα Γετείου, σὺν δ᾽ αὐτὲς ἐπ᾽ αὐχμηρὴν σταφυλῖνος Σμυρνίον, σόγκος τε κυνόγλωσσός τε στέρις τε, Σὺν τε ἄρου δριμεῖα καταψήχοιο πέτηλα.

Ἡ δ᾽ ὀπόρ

Ἣ δ' ὅπερ ὄρνιθος καλεῖται γάλα. μνημονεύει τοῦ σταφυλίνου καὶ Θεόφραστος. Φανίας δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν γράφει οὕτως. κατὰ δὲ τὴν αὐτοῦ τοῦ σπέρματος φύσιν ὁ καλούμενος σὴψ καὶ τὸ τοῦ σταφυλίνου σπέρμα. κἂν τῷ πρώτῳ δέ φησι πιτασώδη τὴν τῶν σπερμάτων ἀπείληφε φύσιν, ἄννισον, μάραθον, σταφυλῖνος, καυκαλὶς, κώνειον, κόριον, σκιὰς, ἣν ἔνιοι μηκφόνον. ἐπεὶ δὲ ἄρου ἐμνημόνευσεν ὁ Νίκανδρος, προσαποδοτέον ὅτι καὶ Φανίας ἐν τῷ προειρημένῳ βιβλίῳ γράφει οὕτως. δρακόντιον ὃ ἔνιοι ἄρον ἀρωνία. τὸν δὲ σταφυλῖνον Διοκλῆς ἐν πρώτῳ ὑγιεινῶν ἀσταφυλῖνον καλεῖ. τὸ δὲ κάρτον καλούμενον, μέγας δ' ἐστὶ καὶ εὐαξὴς σταφυλῖνος, εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ σταφυλίνου, καὶ μᾶλλον θερμαντικώτερον, οὐρητικότερον, εὐστόμαχον, εὐοικονόμητον, ὡς ὁ Δίφιλος ἱστορεῖ. Κεφαλωτόν. τοῦτο καὶ πράσιον καλεῖσθαί φησιν ὁ αὐτὸς Δίφιλος, καὶ εὐχυλότερον εἶναι τοῦ κάρτου. εἶναι δὲ καὶ αὐτὸ μέσως λεπτυντικὸν θρεπτικόν τε καὶ πνευματῶδες. Ἐπαίνετος δ' ἐν ὀψαρτυτικῷ τὰ κεφαλωτὰ καλεῖσθαί φησιν γηθυλλίδας. τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα μνήμης εὑρίσκω τετυχηκὸς παρὰ μὲν Εὐβούλῳ ἐν πορνοβοσκῷ οὕτως, Οὐκ ἂν δυναίμην ἐμφαγεῖν ἄρτον τινά. Παρὰ γναθαινίῳ γὰρ ἄρτι κατέφαγον, †Ἔψυσαν αὐτὴν καταλαβὼν γηθυλλίδα. Οἱ δὲ τὸ γήθιον καλούμενον τοῦτό φασιν εἶναι, οὗ μνημονεύει Φρύνιχος ἐν Κρόνῳ. ὅπερ διηγούμενος δρᾶμα Δίδυμος, ὅμοιά φησιν εἶναι τὰ γήθια τοῖς λεγομένοις ἀμπελοπράσοις, τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἐπιθυλλίδας λέγεσθαι.

Κεφαλωτόν. Γηθυλλίς.

Μνημονεύει τῶν γηθυλλίδων καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Φιλοκτήτῃ, οὕτως. ἐν δὲ σκόροδα δύο καὶ γηθυλλίδας δύο. Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι δευτέρῳ. τῶν δὲ γηθύων ῥίζας ἐχούσας σκοροδόμηνον φύσιν. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ Σαμοθράκης, καὶ κισσῆσαί φησι τὴν γηθυλλίδος τὴν Λητώ, γράφων οὕτως. διατέτακται παρὰ Δελφοῖς τῇ θυσίᾳ τῶν θεοξενίων, ὃς ἂν κομίσῃ γηθυλλίδα μεγίστην τῇ Λητοῖ, λαμβάνειν μοῖραν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἑώρακά τε καὶ αὐτὸς οὐκ ἐλάττω γηθυλλίδα γογγυλίδος, καὶ τῆς στρογγύλης ῥαφανίδος. ἱστοροῦσι δὲ τὴν Λητὼ κύουσαν τὸν Ἀπόλλωνα κισσῆσαι γηθυλλίδος, διὸ δὴ τῆς τιμῆς τετυχηκέναι ταύτης. Κολοκύντη. χειμῶνος δὲ ὥρᾳ ποτὲ κολοκυντῶν ἡμῖν περιενεχθεισῶν, πάντες ἐθαύμαζον, νεαρὰς εἶναι νομίζοντες, καὶ ὑπομιμνησκόμεθα ὧν ἐν ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν, ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας ἐν τούτοις. Ὄψει δὲ χειμῶνος μέσου σικυοὺς, βότρυς, ὀπώραν, στεφάνους ἴων, κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα. ὡυτὸς δ' ἀνὴρ πωλεῖ κίχλας, ἀπίους, χαδόνας, ἐλάας, πυόν, χόρια, χελιδόνας, τέττιγας, ἐμβρύεια. ὑρισκοὺς δ' ἴδοις ἂν νιφομένους σύκων ὁμοῦ τε μύρτων, ἔπειτα κολοκύντας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀροῦσιν, ὥστ' οὐκέτι οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἐστὶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. μέγιστον ἀγαθόν, εἴπερ ἐστὶ δι' ἐνιαυτοῦ ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. κακὸν οὖν μέγιστον, εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν, οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο. ἐγὼ δὲ τοῦτο ὀλίγον χρόνον φήσας ἀφειλόμην ἂν κἄγωγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι δρῶν ταῦτα πλὴν Ἀθηναίων τούτοις ὑπάρχει ταῦτ', ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς σέβουσιν. ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς ὡς σὺ φῂς τί ἢ τί; Αἴγυπτον αὐτῶν τὴν πόλιν πεποίηκας ἀντ' Ἀθηνῶν. ἐθαυμάζομεν οὖν τὰς κολοκύντας μηνὶ Ἰανουαρίῳ ὡς ἐσθίοντες. χλωραί τε γὰρ ἦσαν, καὶ τὸ ἴδιον ἀπεδίδοσαν τοῦ χυμοῦ, ἐτύγχανον δὲ οὖσαι τῶν συντεθειμένων ὑπὸ τῶν τὰ τοιαῦτα μαγγανεύειν εἰδότων ὀψαρτυτῶν. ἐζήτει οὖν ὁ Λαρήνσιος εἰ καὶ τὴν χρῆσιν ταύτης ἠπίσταντο οἱ ἀρχαῖοι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη. Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γεωργικῶν μνημονεύει ταύτης τῆς χρήσεως, σικύας ὀνομάζων τὰς κολοκύντας. οὕτως γὰρ ἐκαλοῦντο, ὡς πρότερον εἰρήκαμεν. λέγει δ' οὕτως, Αὐτὰς μὲν σικύας τμηκτῶν ἀνακλώσμασι πείραις, Ἠέρι δὲ ξήραινον, ἐπιγκρεμάσαιο δὲ καπνῷ Χείμασιν ὄφρ' ἂν δμῶες ἅλις περιχανδέα χύτρον Πλήσαντες ῥοφέουσιν ἀεργέες ἔνθα τε μέτρια Ὄσπρια πάνσπερμα δὸν ἐπεγχεύησιν ἀλετρίς, Τῇ ἔνι μὲν σικύης ὅρμους βάλον ἐκπλύναντες. Ἐν δὲ μύκην σέρας τε πάλαι λαχάνοισι πλακείσας, Αὐλοτόροις καυλοῖς τε μιγήμεναι εὐφαοείζῃ. Ὄρνεις. ἐπεὶ δὲ καὶ ὄρνεις ἐπῆσαν ταῖς κολοκύνταις καὶ ἄλλοις κνισοῖς λαχάνοις, ὅτῳ δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Δηλίᾳ, Τὰ συγκοπτὰ λάχανα κνισὰ ἢ σέμφυλα, ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἀλλὰ μὴν καὶ ὄρνιθας καὶ ὀρνίθια νῦν μόνως ἡ συνήθεια καλεῖ τὰς θηλείας, ὧν ὁρῶ περιφερομένων πλῆθος. καὶ Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς γράφει οὕτως. καθάπερ τινὲς τὰς λευκὰς ὄρνιθας τῶν μελαινῶν ἡδίους εἶναι μᾶλλον, ἀλεκτρυόνας δὲ καὶ ἀλεκτορίδας τοὺς ἄρρενας. τῶν ἀρχαίων δὲ τὸ ὄρνις καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς λεγόντων ἐπ' ἄλλων ὀρνέων οὐ περὶ τούτου τοῦ ἰδικοῦ, περὶ οὗ φησιν ἡ συνήθεια ὄρνιθας ὠνήσασθαι. Ὅμηρος μὲν οὖν φησιν, Ὄρνιθές τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο. καὶ ἀλλαχόθι θηλυκῶς, Ὄρνιθι λιγυρῇ. καὶ, Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι Μάστακ' ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἔτε οἱ πέλει αὐτῇ. Μένανδρος δ' ἐν Ἐπικλήρῳ πρώτῃ, σαφῶς τὸ τῆς συνηθείας φησὶν, ἐμφανίζων οὕτως, ἀλεκτρυών τις ἐκεκράγει μέγα, οὐ σοβήσετ' ἔξω φησὶ τὰς ὄρνιθας ἀφ' ἡμῶν; καὶ πάλιν, Αὕτη ποτ' ἐξεσόβησε τὰς ὄρνεις μόλις. Ὀρνίθια δ' εἴρηκε Κρατῖνος ἐν Νεμέσει οὕτως, τ' ἄλλα πάντ' ὀρνίθια. ἤδη δὲ τοῦ ἀρσενικοῦ οὐ μόνον ὄρνιθα,

Κολοκύντη.

Ὄρνεις.

ἀλλὰ καὶ ὄρνιν. ὁ αὐτὸς Κρατῖνος ἐν τῷ αὐτῷ δράματι, ὄρνιθα φοινικόπτερον. καὶ πάλιν, ὄρνιθα τίνων δεῖ σε γίνεσθαι μέγαν. καὶ Σοφοκλῆς Αἰχμαλωτίσιν, ὄρνιθα καὶ κήρυκα καὶ διάκονον. Αἰσχύλος Καβείροις, Ὄρνιθα δ᾽ οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ. Ξενοφῶν δ᾽ ἐν δευτέρῳ παιδείας, περὶ μὲν τοὺς ὄρνιθας τῷ ἰσχυροτάτῳ χειμῶνι. Μένανδρος Διδύμαις, ὄρνεις φέρων ἐλήλυθα. καὶ ὅτι ζῆς, ὄρνιθας ἀποστέλλει φησίν. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ὄρνεις λέγουσιν, πρόκειται τὸ Μενάνδρειον μαρτύριον. ἀλλὰ καὶ Ἀλκμάν πού φησι, λῦσαν δ᾽ ἄπρακτα νεάνιδες ὥς τ᾽ ὄρνεις ἱέρακος ὑπερπταμένω. καὶ Εὔπολις ἐν Δήμοις, ὦ δεινὸν οὖν κρείσσους με ἐκγεγονέναι τέκνα Ὄρνεις θ᾽ ὁμοίως, τοὺς νεοττοὺς τῷ πατρί. Τὸν δ᾽ ἀλκυόνα ἐκ τῶν ἐναντίων οἱ ἀρχαῖοι καὶ θηλυκῶς εἰρήκασι. Κρατῖνος Νεμέσει, Λήδα σὸν ἔργον δεῖ σ᾽ ὅπως εὐσχημόνως Ἀλκυόνος μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους Ἐπὶ τῷ δ᾽ ἐπῳάζουσαν ὡς ἂν ἐκλέψῃς καλὸν Ἡμῖν τι καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ᾽ ὄρνεον. Στράττις Ψυχασταῖς, Αἱ δ᾽ ἀλκυόνες ἅπασαι, καὶ τὰ χοιρίδια Τέθνηκε, καὶ τὰ μικρὰ ὀρνίθια. Ἀναξανδρίδης Τηρεῖ, Ὀχευομένους δὲ τοὺς κάπρους, Καὶ

Ἀναξανδρίδου τὰς ἀλκυόνας θεωροῦσιν ἄσμενοι. ἐπεὶ δὲ τοῦ κωμικοῦ τούτου ἐμνήσθην, καὶ οἶδα τὸ δρᾶμα τὸν Τηρέα αὐτοῦ μὴ κεκριμένον ἐν τοῖς πρώτοις, ἐκθήσομαι ὑμῖν αὐτὸς φίλοι ἄνδρες κρίσιν, ἃ εἴρηκε περὶ αὐτοῦ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ περὶ κωμῳδίας, γράφων ὧδε. Ἀναξανδρίδης διδάσκων ποτὲ διθύραμβον Ἀθήνησιν, εἰσῆλθεν ἐφ᾽ ἵππου, καὶ ἀπήγγειλέ τι τῶν ἐκ τοῦ ᾄσματος. ἦν δὲ τὴν ὄψιν καλὸς καὶ μέγας, καὶ κόμην ἔτρεφε, καὶ ἐφόρει ἁλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσᾶ. πικρὸς δ᾽ ὢν τὸ ἦθος ἐποίει τι τοιοῦτον περὶ τὰς κωμῳδίας. ὅτε γὰρ μὴ νικῴη λαμβάνων ἔδωκεν εἰς τὸν λιβανωτὸν κατατεμεῖν, καὶ οὐ μετεσκεύαζεν ὥσπερ οἱ πολλοί. καὶ πολλὰ ἔχοντα κομψῶς τῶν δραμάτων ἠφάνιζε, δυσκολαίνων τοῖς θεαταῖς διὰ τὸ γῆρας. λέγεται δ᾽ εἶναι τὸ γένος Ῥόδιος ἐκ Καμείρου. θαυμάζω οὖν πῶς καὶ ὁ Τηρεὺς περιεσώθη μὴ τυχὼν νίκης, καὶ ἄλλα δράματα τῶν ὁμοίων τοῦ αὐτοῦ. καὶ Θεόπομπος δ᾽ ἐν Εἰρήνῃ ἐπὶ τῆς θηλείας ἔταξε τὴν ἀλκυόνα, λέγων οὕτως, Ἄχθομαι δ᾽ ἀπολωλεκὼς ἀλκυόνα τίκτουσαν ᾠὰ πάγκαλα. καὶ Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ, Ὠὸν μέγιστον τέτοκεν ὡς ἀλεκτρυών. καὶ πάλιν, Πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων Ὑπηνέμια βίᾳ τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις. ἐν δὲ Νεφέλαις διδάσκων τὸν πρεσβύτην περὶ ὀνόματος διαφορᾶς φησι, Νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν Ἀλεκτρύαιναν, τὸν δ᾽ ἕτερον ἀλέκτορα.

Λέγεται δὲ καὶ ἀλεκτορὶς, καὶ ἀλέκτωρ. Σιμωνίδης ἱμερόφων᾽ ἀλέκτωρ ἔφη. Κρατῖνος ὥραις, ὥσπερ ὁ Περσικὸς ὥραν πᾶσαν καναχῶν ὀλόφωνος ἀλέκτωρ. εἴρηται δ᾽ οὕτως ἐπειδὴ καὶ ἐκ τοῦ λέκτρου ἡμᾶς διεγείρει. οἱ δὲ Δωριεῖς λέγοντες ὄρνιξ τὴν γενικὴν διὰ τοῦ χ λέγουσιν, ὄρνιχος. Ἀλκμὰν δὲ διὰ τοῦ σ τὴν εὐ-

Δέλφαξ. θεῖαν ἐκφέρει, ἁλιπόρφυρος ἔαρος ὄρνις. καὶ τὴν γενικὴν, οἶδα δ᾽ ὀρνίχων νόμως παντῶν. Δέλφαξ. Ἐπίχαρμος τὸν ἄρρενα χοῖρον οὕτως καλεῖ ἐν Ὀδυσσεῖ αὐτομόλῳ, δέλφακά τε τῶν γειτόνων Τοῖς Ἐλευσινίοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσας Οὐχ ἑκὼν, καὶ ταῦτα δή με συμβολατεύειν ἔφη, Τοῖς Ἀχαιοῖσιν προδιδόμεν τ᾽ ὤμνυέ με τὸν δέλφακα. καὶ Ἀναξίλας δ᾽ ἐν Κίρκῃ καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκε τὸν δέλφακα, καὶ ἐπὶ τοῦ τελείου τίθεικε τοὔνομα, εἰπὼν τοὺς μὲν ὀρειονόμους ὑμῶν ποιήσει δέλφακας ἀλιβάτους, τοὺς δὲ πάνθηρας ἄλλους ἀγριωπὰς, λύκους, λέοντας. ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν τοὔνομα τάττει Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς ἠτριαῖον. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσιν, Νέα γάρ ἐστιν ἀλλὰ δελφακουμένα Ἕξει μεγάλαν τε καὶ παχεῖαν κηρυθεράν. Ἀλλ᾽ αἴ τράφεν λῇς ἄδε τοι χοῖρος καλά. καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει, καὶ Ἱππῶναξ δὲ ἔφη, ὡς Ἐφεσίη δέλφαξ. κυρίως δ᾽ αἱ θήλειαι οὕτω λεχθεῖεν ἂν, αἱ δελφῦνας ἔχουσαι. οὕτως δὲ αἱ μῆτραι καλοῦνται, καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἐνθένδε ἐτυμολογοῦνται. περὶ δὲ τῆς ἡλικίας τοῦ ζώου Κρατῖνός φησιν ἐν Ἀρχιλόχοις, ἤδη δέλφακες, χοῖροι δὲ τοῖσιν ἄλλοις. Ἀριστοφάνης δ᾽ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ ἡλικιῶν φησι, τῶν δὲ συῶν τὰ μὲν ἤδη συμπεπηγότα δέλφακες, τὰ δ᾽ ἁπαλὰ καὶ ἔνικμα, χοῖροι. ἔνθεν τὸ Ὁμηρικὸν σαφὲς γίνεται, Τά τε δμώεσσι πάρεστι

ὗς. Χοίρε᾽, ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. Πλάτων δ᾽ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ποιητῇ ἀρρενικῶς ἔφη, τὸν δέλφακ᾽ ἀπάγε σιγῇ. ἦν δὲ καὶ παλαιὸς νόμος ὥς φησιν Ἀνδροτίων, τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα τῶν ἑκατὸν θρεμμάτων μὴ σφάττειν πρόβατον ἄπεκτον ἢ ἄτοκον. διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἤσθιον, ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσι. καὶ νῦν δὲ τὴν τῶν Ἀθηνᾶς ἱέρειαν οὐ θύειν ἀμνὴν, οὐδὲ τυροῦ γεύεσθαι. καὶ κατὰ χρόνον δέ τινα ἐκλιπόντων τῶν βοῶν φησὶν ὁ Φιλόχορος, νομοθετηθῆναι διὰ τὴν σπάνιν ἀπέχεσθαι αὐτοὺς τῶν ζώων, συνάγειν βουλομένους καὶ πληθῦσαι τῷ μὴ καταθύεσθαι. χοῖρον δὲ Ἴωνες καλοῦσι τὴν θήλειαν, ὡς Ἱππῶναξ, ἐν σπονδῇ τε καὶ σπλάγχνοισιν ἀγρίας χοίρου. καὶ Σοφοκλῆς ἐπὶ Ταιναρίοις σατυρικοῖς φύλαξαι χοῖρος ὥς τε δεσμίων. Πτολεμαῖος δ᾽ ὁ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐν τῷ ἐνάτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, Εἰς Ἄσσον φησὶν ἐπιδημήσαντί μοι, οἱ Ἄσσιοι παρέστησαν χοῖρον ὑὸν ἔχοντα τὸ μὲν ὕψος δύο καὶ ἡμίσους πηχῶν, ὅλον δ᾽ ἄρτιον πρὸς τὸ μῆκος, τῇ χροιᾷ χιόνινον. ἔφασάν τε τὸν βασιλέα Εὐμένη τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς ὠνεῖσθαι παρ᾽ αὐτῶν, διδόντα τοῦ ἑνὸς δραχμὰς τετρακισχιλίας. Αἰσχύλος δέ φησιν, ἐγὼ δὲ χοῖρον καὶ μάλ᾽ εὐθηλούμενον τόνδ᾽ ἐν ῥοθοῦντι κριβάνῳ θήσω. τί γὰρ Ὄψον γένοιτ᾽ ἂν ἀνδρὶ τοῦδε βέλτιον. καὶ πάλιν, Λευκός τί δ᾽ οὐχὶ καὶ καλῶς ἠφευμένος ὁ

μένος ὁ

μένος ὁ χοῖρος ἕψου, μὴ δὲ λυπηθεὶς πυρί. Καὶ ἔτι θύσας δὲ χοῖρον τόνδε τῆς αὐτῆς ὑός Ἢ πολλὰ γ' ἐν δόμοισιν ἔργασαι κακά, Δονοῦσα καὶ τρέπουσα τύρβ' ἄνω κάτω. ταῦτα δὲ παρέθετο Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. περὶ δὲ ὑῶν, ὅτι ἱερόν ἐστι τὸ ζῶον παρὰ Κρησίν, Ἀγαθοκλῆς ὁ Βαβυλώνιος ἐν πρώτῳ περὶ Κυζίκου φησὶν οὕτω. μυθεύουσιν ἐν Κρήτῃ γενέσθαι τὴν Διὸς τέκνωσιν ἐπὶ τῆς Δίκτης, ἐν ᾗ καὶ ἀπόρρητος γίνεται θυσία. λέγεται γὰρ ὡς ἄρα θηλὴν ὑπέσχεν ὗς, καὶ τῷ σφετέρῳ γρυσμῷ περιοιχνεῦσα τὸν κνυζυσμὸν τοῦ βρέφεος ἀνεπαΐστον τοῖς παριοῦσιν ἐτίθει. διὸ πάντες τὸ ζῶον τοῦτο περισσεπτὸν ἡγοῦνται, καὶ οὕς φησι τῶν κρεῶν δαίσαιντο. Πραίσιοι δὲ καὶ ἱερὰ ῥέζουσιν ὑΐ, καὶ αὕτη προτελὴς αὐτοῖς ἡ θυσία νενόμισται. τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ καὶ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῆς. πιταλίδων συῶν μνημονεύει Ἀχαιὸς ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Αἴθωνι σατυρικῷ λέγων οὕτως. πιταλίδων δέ τοι συῶν μορφαῖς τάσδε πόλ' ἐπαΐον. πιταλίδας δ' αὐτὰς εἴρηκε μεταφέρων ἀπὸ τῶν μόσχων. οὗτοι γὰρ πίταλοι λέγονται ἀπὸ τῶν κεράτων, ὅταν αὐτὰ ἐκπέταλα ἔχωσι. παραπλησίως δὲ τῷ Ἀχαιῷ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντερινύϊ, τοὺς σύας λαρινοὺς προσηγόρευσε μεταγαγὼν, καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν λαρινῶν βοῶν. οἳ οὕτως ἐκλήθησαν, ἢ ἀπὸ τοῦ λαρινεύεσθαι (ὅπερ ἐστὶ σιτίζεσθαι. Σώφρων, βόες δὲ λαρινεύονται) ἢ ἀπό τινος κώμης ἠπειρωτικῆς Λαρίνης, ἢ ἀπὸ τοῦ βουκολοῦντος αὐτάς. Λαρῖνος δ' οὗτος ἐκαλεῖτο. εἰσαχθέντος δὲ ἡμῖν ποτε καὶ δέλφακος, οὗ τὸ μὲν ἥμισυ κραμβαλέον ἦν ἐπιμελῶς πεποιημένον, τὸ δέ τι ἥμισυ ὡς ἂν ἐξ ὕδατος ἑψημένον τακερῶς. καὶ πάντων θαυμαζόντων τοῦ μαγείρου τὴν σοφίαν, μέγα φρονῶν ἐκεῖνος ἐπὶ τῇ τέχνῃ ἔφη, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν σφαγὴν ἔχει τίς ὑμῶν ἐπιδεῖξαι ὅπου ἐγένετο, ἢ πῶς ἡ γαστὴρ αὐτοῦ πεπλήρωται παντοίων ἀγαθῶν. καὶ γὰρ κίχλας ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καὶ ἄλλα ὀρνίθια, ὑπογαστρίων τε μέρη χοίρων καὶ μήτρας τόμους, καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ, ἔτι δὲ ὀρνίθων γαστέρας αὐταῖσι μήτραις καὶ καλῶν ζωμῶν πλέας, καὶ τὰ ἐκ σαρκῶν εἰς λεπτὰ κατακνιζόμενα, καὶ μετὰ πεπέρεως συμπλαττόμενα. ἰσίκια γὰρ ὀνομάζειν αἰδοῦμαι τὸν Οὐλπιανόν, καίπερ αὐτὸν εἰδὼς ἡδέως αὐτοῖς χρώμενον, πλὴν ὁ ἐμός γε συγγραφεὺς Πάξαμος τῶν ἰσικίων μέμνηται, καὶ οὔ μοι φροντὶς ἀττικῶν χρηστῶν. ὑμεῖς οὖν ἐπιδείξατε, πῶς τε ὁ χοῖρος ἐσφάγη, καὶ πῶς ἐξ ἡμισείας μέν ἐστιν ὀπτός, ἑφθὸς δὲ κατὰ θάτερα. ἔτ' οὖν ἡμῶν ἀναζητούντων, ὁ μάγειρος ἔφη, ἀλλ' εἰ νομίζετέ με ἔλαττον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἀρχαίων ἐκείνων μαγείρων, περὶ ὧν οἱ κωμῳδοποιοὶ λέγουσιν, Ποσείδιππος μὲν ἐν χορευούσαις. μάγειρός ἐστιν ὁ λέγων πρὸς τοὺς μαθητὰς τάδε Μαθητὰ Λεύκων οἵ τε συνδιάκονοι Ὑμεῖς, ἅπας γάρ ἐστιν οἰκεῖος τόπος Ὑπὲρ τέχνης ἀλλεῖν, τί τῶν ἡδυσμάτων Πάντων κράτιστόν ἐστιν ἐν μαγειρικῇ; Ἀλαζονεία. τὸ καθόλου δὲ τῶν τεχνῶν Ὄψεις δ' ἔχοντι ταῦθ' ἡγούμενον.

Ξεναγός οὗτος ὅστις ἂν θώρακ' ἔχῃ Φολιδωτόν, ἢ δράκοντα σεσιδηρωμένον, Ἐφάνη Βριαρεώς. ἂν τύχῃ δ' ἐστὶ λαγώς. Ὁ μάγειρος ἐὰν ὑποδιακόνους ἔχων Πρὸς τὴν ἰδιώτην καὶ μαθητὰς εἰσίῃ Κυμινοπρίστας πάντας λιμοὺς καλῶν Ἐπιτήξεθ' ἕκαστος εὐθύς. ἐὰν δ' ἀληθινὸν Σαυτὸν παραβάλλῃς καὶ προσεκδαρεὶς ἄπει. Ὅπερ οὖν ὑπεθέμην τῷ κενῷ χώραν δίδου, Καὶ τὰ στόμια γίνωσκε τῶν κεκλημένων. Ὥσπερ γὰρ εἰς τἀμπόρια τῆς τέχνης πέρας Τοῦτ' ἔστιν αὐτῆς προσδράμῃς πρὸς τὸ στόμα Διακονοῦμεν νῦν γάμους τὸ θῦμα βοῦς Ὁ διδοὺς ἐπιφανής. ἐπιφανὴς ὁ λαμβάνων Τούτων γυναῖκες ἱέρειαι τῇ θεᾷ Θεοί, κορύβαντες, αὐλοί, παννυχίδες, ἀναστροφή. Ἱππόδρομος οὗτος ἐστί σοι μαγειρικῆς Μέμνησο καὶ σὺ τουτί. καὶ περὶ ἑτέρου δὲ μαγείρου (ὄνομα δέ ἐστι Σεύθης) ὁ αὐτός φησι ποιητὴς οὕτως. Ἰδιώτης μέγας Αὐτοῖς ὁ Σεύθης, οἶσθα ὦ βέλτιστ' ὅτι Ἀγαθοῦ στρατηγοῦ διαφέρειν οὐδὲν δοκεῖ, Οἱ πολέμιοι πάρεισιν ὁ βαθύς, τῇ φύσει Στρατηγὸς ἔστηκεν, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἐδέξατο. Πολέμιός ἐστι πῶς ὁ συμπίνων ὄχλος. Γίνεται γὰρ ἀθρόως, οὗτος εἰσελήλυθεν Ἐκ πέντε καὶ δέχ' ἡμερῶν προσηλπικὼς Τὸ δεῖπνον, ὁρμῆς μεστὸς ἐκλελυμένος Τηρῶν ποτ' ἐπὶ τὰς χεῖρας οἴσει τίς, νόει Ὄχλου τοιούτου ῥακέαν ἠθροισμένην. ὁ δ' ἐν τοῖς Εὔφρονος συνεφήβοις μάγειρος, ἀκούσατε οἷα παραινεῖ, Ὅταν ἐρανισταῖς κρεῶν διακονῇς Οὐκ ἔστι παίζειν, οὐδ' ἃ μεμάθηκας ποιεῖν Ἐχθὲς κεκινδύνευκας, οὐδεὶς εἶχέ σοι Κωβιός. ὅλως γὰρ ἦπαρ, ἀλλ' ἦσαν κενοί. Ἐγκέφαλος ἠλλοιοῦτο, δεῖ δὲ καρίων Ὅταν μὲν ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον συρφετὸν Δρώμωνα καὶ κέρδωνα, καὶ σωτηρίδην Μισθὸν διδόντας ὅσον αἰτήσαις ἁπλῶς Εἶναι δίκαιον, οὐδὲ νῦν βαδίζομεν Εἰς τοὺς γάμους ἀνδροφόνον ἂν τοῦτ' αἰσθάνῃ Ἐμὸς εἶ μαθητὴς καὶ μάγειρος οὐ κακός Ὁ καιρὸς εὐκτός ὠφελοῦ, φιλάργυρος Ὁ γέρων ὁ μεθός μικρὸς εἴ σε λήψομαι Νῦν μὴ κατεσθίοντα, καὶ τοὺς ἄνθρακας Ἀπόλωλας εἴσω πάραγε. καὶ γὰρ αὐτὸς οὑτοσί Προσέρχεθ' ὁ γέρων. ὡς δὲ καὶ γλίσχρον βλέπει, Μέγας δ' ἐστὶ σοφιστής, καὶ οὐδὲν τῶν ἰατρῶν εἰς ἀλαζονείαν. Καὶ ὁ παρὰ Σωσιπάτρῳ μάγειρος ἐν καταψευδομένῳ λέγων ὧδε Οὐ παντελῶς εὐκαταφρόνητος ἡ τέχνη Ἐὰν κατανοήσῃς ἐστὶν ἡμῶν Δήμυλε, Ἀλλὰ πέπαυται τὸ πρᾶγμα, καὶ πάντες σχεδόν Εἶναι μάγειροί φασιν, οὐδὲν εἰδότες. Ὑπὸ τῶν τοιούτων δ' ἡ τέχνη λυμαίνεται. Ἐπεὶ μάγειρον ἐὰν λάβῃς ἀληθινόν, Ἐκ παιδὸς ὀρθῶς εἰς τὸ πρᾶγμ' εἰσηγμένον, Καὶ τὰς δυνάμεις κατέχοντα, καὶ τὰ μαθήματα Ἅπαντ' ἐφεξῆς εἰδόθ' ἕτερόν σοι τυχὸν Φανήσεται τὸ πρᾶγμα, τρεῖς ἡμεῖς ἐσμὲν Ἔτι λοιποί,

Πραίσοι ἔθνη Κρήτης Steph.

Πιταλίδες σύες

Λαρινοὶ βόες.

Πολυμαθὴς μάγειρος.

βοιδίων καὶ χαριάδης. Ἐγώ τε, τοῖς λοιποῖς δὲ προσαγέρδου, τί φής; Ἐγώ. τὸ διδασκαλεῖον ἡμεῖς σώζομεν. Ὁ Σικωνός, οὗτος τῆς τέχνης ἀρχηγὸς ἦν, Ἐδίδασκεν ἡμᾶς πρῶτον ἀστρολογεῖν, Ἔπειτα μετὰ ταῦτ' εὐθὺς ἀρχιτεκτονεῖν, Περὶ φύσεως; κατεῖχε πάντας τοὺς λόγους, Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἔλεγε τὰ στρατηγικά, Πρὸ τῆς τέχνης ἔσπευδε ταῦθ' ἡμᾶς μαθεῖν. Ἆρα σύ, κόπτειν οἷός εἶ γε φίλτατε. Οὐκ, ἀλλ' ἐν ὅσῳ προσέρχετ' ἐξ ἀγορᾶς ὁ παῖς, Μικρὰ διακινήσω σε περὶ τοῦ πράγματος, Ἵνα τῷ λαλεῖν λάβωμεν ἄκαιρον χρόνον. Ἀπολλον ἐργῶδες. ἄκουσον ὦ ἀγαθέ. Δεῖ τὸν μάγειρον εἰδέναι πρώτιστα μὲν Περὶ τῶν μετεώρων, τάς τε τῶν ἄστρων δύσεις, Καὶ τὰς ἐπιτολάς, καὶ τὸν ἥλιον πότε Ἐπὶ τὴν μακράν τε καὶ βραχεῖαν ἡμέραν Ἐπάνεισι, κἂν ποίοισιν ἐστὶ ζῳδίοις.

Τὰ γὰρ ὄψα φασὶ πάντα καὶ τὰ βρώματα ἐν τῇ περιφορᾷ τῆς ὅλης συντάξεως, Ἑτέραν ἐν αὐτοῖς λαμβάνειν τὴν ἡδονήν. Ὁ μὲν οὖν κατέχων τὰ τοιαῦτα, τὴν ὥραν ἰδών, Τούτων ἑκάστοις ὡς προσήκει χρήσεται. Ὁ δ' ἀγνοῶν ταῦτ', εἰκότως τωθάζεται. Πάλιν τὸ περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἴσως Ἐθαύμασας τί τῇ τέχνῃ συμβάλλεται; Ἔγω γ' ἐθαύμασ'. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ φράσω,

Τοὐπτανεῖον ὀρθῶς καταβαλέσθαι, καὶ τὸ φῶς Λαμβάνειν ὅσον δεῖ, καὶ τὸ πνεῦμ' ἰδεῖν πόθεν

Ἐστίν, μεγάλην χρείαν τιν' εἰς τὸ πρᾶγμ' ἔχει. Ὁ καπνὸς φερόμενος δεῦρο κἀκεῖ διαφοράν Εἴωθε τοῖς ἕψουσιν ἐμποιεῖν τινα. Τοιγὰρ ἔτι σοι δίειμι τὰ στρατηγικά. Ἔχειν γε τὴν μάγειρον, ἡ τάξις Σοφὸν μὲν ἁπανταχοῦ ἐστι κἂν πάσῃ τέχνῃ, Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δ' ὥσπερ ἡγεῖται σχεδόν. Τὸ γὰρ παραθεῖναι κἀφελεῖν τεταγμένως Ἕκαστα, καὶ τὸν καιρὸν αὐτοῖς τούτοις ἰδεῖν Ποτὲ δεῖ πυκνότερον ἐπαγαγεῖν, καὶ πότε βάδην, Καὶ πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ δεῖπνον, καὶ πότε Εὔκαιρον αὐτῶν ἐστι τῶν ὄψων τὰ μὲν Θερμὰ παραθεῖναι, τὰ δ' ἐπανεῶτα, τὰ δὲ μέσως. Τὰ δ' ὅλως ἀποψύξαντα, ταῦτα πάντα Δὴ ἐν τοῖς στρατηγικοῖσιν ἐξετάζεται Μαθήμασιν, τίς δή τι παραδείξας ἐμοί. Τὰ δέοντ' ἀπελθὼν αὐτὸς ἡσυχίαν ἄγε. Καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἀλέξιδι δὲ ἐν Μιλησίοις μάγειρος, οὐ μακρὰν τούτου ἐστὶ λέγων τοιάδε. Οὐκ ἴστε ταῖς πλείσταισι τῶν τεχνῶν, ὅτι Οὐκ ἀρχιτέκτων κύριος τῆς ἡδονῆς Μόνος καθέστηκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν χρωμένων Συμβάλλεταί τις, ἂν καλῶς χρῶνται, μερίς, Οἷόν τι. δεῖ γὰρ κἀμὲ τὸν ξένον μαθεῖν Τὸν ὀψοποιὸν σκευάσαι χρηστῶς μόνον

Δεῖ τοῦτο, ἄλλο δ' οὐδέν. ἂν μὲν οὖν τύχῃ Ὁ ταῦτα μέλλων ἐσθίειν τε καὶ κρίνειν Εἰς καιρὸν ἐλθών, ὠφέλησε τὴν τέχνην. Ἂν δ' ὑστερίζῃ τῆς τεταγμένης ἀκμῆς, Ὥστ' ἢ προσοπτήσαντα χλιαίνειν πάλιν, Ἢ μὴ προσοπτήσαντα συντελεῖν ταχύ, Ἀπεστέρησε τῆς τέχνης τὴν ἡδονήν. Εἰς τοὺς σοφιστὰς τὸν μάγειρον ἐγγράφω, Ἑστήκαθ' ὑμεῖς, καίτε δέ μοι τὸ πῦρ, Ἤδη πυκνοὶ δάπτουσιν Ἡφαίστου κύνες Κούφως πρὸς αἰθέραν οἶδ' ὃ γίνεσθαί θ' ἅμα, Καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ βίου συνῆψέ τις Μόνοις ἀνάγκης θεσμὸς οὐχ ὁρώμενος. Εὔφρων δέ, οὗ καὶ πρὸ βραχέως ἐμνήσθην, ἄνδρες δικασταί (δικαστὰς γὰρ ὑμᾶς οὐκ ὀκνήσαιμ' ἂν καλεῖν, ἀναμένων τὴν ἡμετέραν τῶν αἰσθητηρίων κρίσιν) ἐν τοῖς Ἀδελφοῖς τῷ δράματι, ποιήσας τινὰ μάγειρον πολυμαθῆ καὶ εὐπαίδευτον, μνημονεύοντά τε τῶν πρὸ αὐτοῦ τεχνιτῶν, καὶ τίνα ἕκαστος εἶχεν ἰδίαν ἀρετήν, καὶ ἐν τίνι ἐπλεονέκτει, ὅμως οὐδενὸς ἐμνήσθη τοιούτου, ὧν ἐγὼ ὑμῖν πολλάκις τυγχάνω παρασκευάζων. λέγει δ' οὖν οὕτως,

[ἑπτὰ σοφοὶ μαγειρικοί.] Πολλῶν μαθητῶν γενομένων ἐμοὶ Λύκε, Διὰ τὸ νοεῖν ἀεί τι καὶ ψυχὴν ἔχειν, Ἄπει γεγονὼς μάγειρος ἐκ τῆς οἰκίας Ἐν οὐχ ὅλοις δέκα μησὶ πολὺ νεώτατος. Ἆγις Ῥόδιος ὤπτηκεν ἰχθὺν μόνος

Ἄκρως, Νηρεὺς δ' ὁ Χῖος γόγγρον ἧψε τοῖς θεοῖς Ὅριον, τὸ λευκόν, ὁ ξανθεύων Χαριάδης. Ζωμὸς μέλας ἐγένετο πρώτῳ Λαμπρίᾳ. Ἀλλᾶντας ἀφθόνητος. Εὔθυνος φακῆν, Ἀπὸ συμβολῶν συνάγουσιν ἀρίστων πόρους. Οὗτοι μετ' ἐκείνους τοὺς σοφιστὰς τοὺς πάλαι Γεγόνασιν ἡμῶν ἑπτά, δεύτεροι σοφοί. Ἐγὼ δ' ὁρῶν τὰ πολλὰ προκατειλημμένα Εὗρον τὸ κλέπτειν πρῶτον, ὥστε μηδένα Μισεῖν με διὰ τοῦτ' οὐ προκατειλημμένον. Ἴδιον ἐφεύρηκάς τι, καὶ τοῦτ' ἐστὶ σόν. Πέμπτην ἔθυον ἡμέραν οἱ Τήιοι. Πολιοὶ γερόντων, πλοῦν πολὺν πεπλευκότων. Λεπτὸν ἔριφον καὶ μικρὸν οὐκ ἦν ἐκφορά. Τότε λευκοκρέων οὐδὲ τῷ διδασκάλῳ Ἑτέρους ποιήσασθαι δύ' ἐρίφους ἠνάγκασας. Τὸ γὰρ ἧπαρ αὐτῶν πολλάκις κοπούμενον, Καθεὶς κάτω τὴν χεῖρα τὴν μίαν λαβὼν Ἔρριψας εἰς τὸν λάκκον ἴταμῶς τὸν νεφρόν. Πολὺν ἐποίησας θόρυβον, οὐκ εἶχε νεφρὸν Ἔλεγον, ἔκυπτον οἱ παρόντες ἀποβολῇ. Ἔθυσαν ἕτερον. τοῦ δὲ δευτέρου πάνυ Τὴν καρδίαν εἶδόν σε καταπίνοντ' ἐγώ

Πάλαι μέγας εἶ, γίνωσκε. τοῦ γὰρ μὴ χανεῖν Λύκον διακενῆς σὺ μόνος εὕρηκας τέχνην. Χορδῆς ὀβελίσκους ἡμέρας ζητουμένους Δύ' ἰχθῦς ὠμοὺς εἰς τὸ πῦρ ἀποσβέσας, Καὶ πρὸς τὸ δίχορδον ἐτερέτιζες. ἠσθόμην Ἐκεῖνο δρᾶμα, τοῦτο δ' ἐστὶ παίγνιον. μή τις οὖν τούτων τῶν δευτέρων ἑπτὰ σοφῶν ὀνομασθέντων τοιοῦτόν τι ἐπενόησε, περὶ τοῦ χοίρου, πῶς καὶ τὰ ἐντὸς πεπλήρωται, καὶ τὸ μὲν ὀπταλέον ἐστὶν αὐτοῦ, τὸ δὲ ἐφθόν. αὐτὸς δὲ ἐστὶν ἄσφακτος. δεομένων οὖν ἡμῶν καὶ λιπαρούντων δεῖξαι τὴν σοφίαν, οὐκ ἐρῶ φησι τοῦτο μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι κινδυνεύσαντας, καὶ προσέτι τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας. ἔδοξε οὖν πᾶσι διὰ τὸν τηλικόνδε ὅρκον, μὴ βιάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον.

ἄνθρωπον. ἐπ' ἄλλο δέ τι τῶν παραφερομένων χεῖρας ἐπιβάλλειν. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, μὰ τοὺς ἐν Ἀρτεμισίῳ κινδυνεύσαντας, οὐδεὶς τινὸς γεύσεται, πρὶν λεχθῆναι ποῦ κεῖται τὸ παραφέρειν. τὰ γὰρ γεύματα ἐγὼ οἶδα μόνος, καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Ἀριστοφάνης ἐν Προάγωνι, Τί οὐκ ἐκέλευσας παραφέρειν τὰ ποτήρια. Σώφρων δ' ἐν γυναικείοις τῷ κοινοτέρῳ κέχρηται λέγων, παράφερε τὺ κοίκοα μεστὸν τὸν σκύφον. καὶ Πλάτων δ' ἐν Λάκωσιν ἔφη, πάσας περιφερέτω. Ἄλεξις Παμφίλῃ,

Παραφέρειν.

Παρέθηκε τὴν τράπεζαν εἶτα παραφέρων Ἀγαθῶν ἁμάξας. περὶ δὲ τῶν γευμάτων ἃ σαυτῷ προὔπιες, ὥρα σοι λέγειν Οὐλπιανέ. τὸ γὰρ γεῦσαι ἔχομεν ἐν Εὐπόλιδι ἐν Αἰξί, τοῦδε νῦν γεῦσαι λαβών. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, Ἔφιππος ἔφη ἐν Πελτασταῖς, ἐν δ' ὄνων ἵππων τε στάσεις, καὶ γεύματα οἴνων. Ἀντιφάνης δ' ἐν Διδύμοις οἰνογευστεῖ περιπατεῖ ἐν τοῖς στεφάνοις. ἐπὶ τούτοις ὁ μάγειρος ἔφη, λέξω τοίνυν κἀγὼ οὐκ ἀρχαίαν ἐπίνοιαν, ἀλλ' εὕρεσιν ἐμήν, ἵνα μὴ ὁ αὐλητὴς πληγὰς λάβῃ. ὁ γὰρ Εὔβουλος ἐν Λάκωσιν ἢ Λήδᾳ ἔφη. ἠκούσαμεν καὶ τοῦτο νὴ τὴν Ἑστίαν, Οἴκοι ποθ' ὡς ἂν ὁ μάγειρος ἐξαμαρτάνοι τύπτεσθαι, ὥς φησιν ὁ αὐλητὴς παρ' ἡμῖν. Φιλύλλιός τε ἢ ὁ ποιήσας τὰς Πόλεις φησίν,

Γεύματα.

Ὅτι ἂν τύχῃ Μάγειρος ἀδικήσας τὸν αὐλητὴν λαβεῖν Πληγάς. περὶ ἡμιόπτου καὶ ἡμιέφθου καὶ ἀσφάκτου γεμιστοῦ χοίρου. ὁ μὲν χοῖρος ἐσφάγη ὑπὸ τὸν ὦμον σφαγὴν βραχεῖαν, καὶ ἐπέδειξεν. ἔπειτα ἀποῤῥυέντος τοῦ πολλοῦ αἵματος πάντα τὰ ἐντοσθίδια μετὰ τῆς ἀφαιρέσεως (εἴρηται γὰρ καὶ ἡ ἐξαίρεσις ὦ στωμυλῆθραι δαιταλεῖς) διακλύσας ἐπιμελῶς οἴνῳ πολλάκις, κρεμάσας ἐκ ποδῶν. εἶτα πάλιν οἴνῳ διέβρεξα, καὶ προσεψήσας μετὰ πολλοῦ πεπέρεως τὰ προειρημένα χαυμάτια, ἐνέβυσα διὰ τοῦ στόματος πολλὸν ἐπιχέας ζωμὸν εὖ πάνυ πεποιημένον. καὶ μετὰ ταῦτα περιέπλησα τοῦ χοίρου τὴν ἡμίσειαν, ὡς ὁρᾶτε ἀλφίτοις πολλοῖς κριθῆς, ἀναδεύσας αὐτὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. ἔπειτ' ἐνέθηκα κριβάνῳ, ὑποθεὶς τράπεζαν χαλκῆν, ἐστάθευσά τε τῷ πυρί, ὡς μήτε κατακαῦσαι μήτ' ὠμὸν ἀφελεῖν. καὶ τοῦ φορινοῦ ἤδη γινομένου κραμβαλέου, εἴκασα καὶ τὸ ἄλλο μέρος ἡψῆσθαι, ἀποβαλὼν τ' αὐτοῦ τὰ ἄλφιτα, οὕτω φέρων ὑμῖν παρέθηκα. τὴν δ' ἐξαίρεσιν ὦ καλέ μου Οὐλπιανὲ Διονύσιος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τῷ δράματι οὕτως εἴρηκε, ποιήσας τινὰ μάγειρον πρὸς τοὺς μαθητὰς διαλεγόμενον, Ἄγε δὴ Δρόμων νῦν εἴ τι κομψὸν ἢ σοφόν, Ἢ γλαφυρὸν οἶσθα τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων, Φανερὸν ποίησον τοῦτο τῷ διδασκάλῳ, Νῦν τὴν ἀπόδειξιν τῆς τέχνης αἰτῶ σ' ἐγώ. Εἰς πολεμίαν ἄγω σε θαῤῥῶν κατάτρεχε, Ἀριθμῷ διδόασι τὰ κρέα, καὶ τηροῦσί σε. Τὰ κρέα ποιήσας ταῦτα, καὶ ζέσας σφόδρα Τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς λέγω σοι σύγχεον. Ἰχθὺς ἁδρὸς παρεστι ταὐτὸς. ἐστὶ σός, Κἂν τέμαχος ἐκκλίνῃς τι, καὶ τοῦτ' ἐστὶ σόν Ἕως ἂν ἔνδον ὦμεν. ὅταν δ' ἔξω γ' ἐμόν, Ἐξαιρέσεις, καὶ τ' ἄλλα τ' ἀκόλουθ' ὅσα Οὐδ' ἀριθμὸν οὔτ' ἔλεγχον ἐφ' ἑαυτῶν ἔχει. Περικόμματος δὲ τάξιν ἢ θέσιν φέρει, Εἰς αὔριόν σε κἀμὲ ταῦτ' εὐφρανεῖ τῷ Λαφυροπώλῃ παντάπασι μεταδίδου Τὴν πάροδον ἵν' ἔχῃς τῶν θυρῶν εὐνουστέραν. Τί δεῖ λέγειν με πολλὰ πρὸς συνειδότα. Ἐμὸς εἶ μαθητής, σὸς δ' ἐγὼ διδάσκαλος. Μέμνησο τῶνδε καὶ βάδιζε δεῦρ' ἅμα.

Χοῖρος ἡμίεφθος.

Ἐξαίρεσις.

Πάντων οὖν ἡμῶν ἐπαινεσάντων τὸν μάγειρον ἐπί τε τῷ ἑτοίμῳ τῶν λεγομένων, καὶ τῇ τῆς τέχνης περιεργίᾳ, ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος, καὶ πόσῳ κάλλιον ἔφη τὰ τοιαῦτα ἐκμανθάνειν τοὺς μαγείρους, ἢ ἅπερ παρά τινι τῶν πολιτῶν ἡμῶν, ὃς ὑπὸ πλούτου καὶ τρυφῆς τοὺς τοῦ θαυμασιωτάτου Πλάτωνος διαλόγους ἠνάγκαζεν ἐκμανθάνοντας τοὺς μαγείρους, φέροντάς τε τὰς λοπάδας ἅμα λέγειν, εἷς, δύο, τρεῖς. ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν ὦ φίλε Τίμαιε ποῦ, τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων, τανῦν δ' ἑστιατόρων; ἔπειτ' ἄλλος ἀπεκρίνατο, ἀσθένειά τις αὐτῷ ξυνέπεσεν ὦ Σώκρατες. διεξήρχοντό τε τοῦ διαλόγου τὰ πολλὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ὡς ἄχθεσθαι μὲν τοὺς εὐωχουμένους, ὑβρίζεσθαι δὲ τὸν πάνσοφον ἐκεῖνον ἄνθρωπον ὁσημέραι, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς τῶν καθαρείων ἐξόμνυσθαι τὰς παρ' ἐκείνῳ ἑστιάσεις. οἱ δὲ ἡμέτεροι οὗτοι, ἅμα ἴσως ταῦτα ἐκμανθάνοντες, οὐκ ὀλίγην ἡμῖν θυμηδίαν παρέχουσι. καὶ ὁ παῖς ἐπὶ τῇ μαγειρικῇ σοφίᾳ ἐπαινεθείς, τί τοιοῦτον εὑρήκασιν ἔφη, ἢ εἰρήκασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ. ἢ ἐπιμεμφεῖς ἐμαυτὸν ἐγὼ οὐ μεγαλαυχούμενος ἐπ' ἐμαυτῷ, καί τοι καὶ ὁ πρῶτος τὸν ὀλυμπιάσιν ἀγῶνα ἀναδησάμενος Κόροιβος ὁ Ἠλεῖος, μάγειρος ἦν, καὶ οὐχ οὕτως ὠγκύλλετο ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ὡς ὁ παρὰ τῷ Στράτωνι μάγειρος ἐν τῷ Φοινικίδῃ. περὶ οὗ τοιαῦτα λέγει ὁ μεμισθωμένος. Σφίγγ' ἄῤῥεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν Εἴληφ', ἁπλῶς γὰρ οὐδὲν μὰ τοὺς θεούς, Ὅσ' ἂν λέγῃ συνίημι. καινὰ ῥήματα Πεπορισμένος πάρεστιν. ὡς εἰσῆλθε γὰρ Εὐθύς μ' ἐπηρώτησε προσβλέψας μέγα, Πόσους κέκληκας μέροπας ἐπὶ δεῖπνον, λέγε. Ἐγὼ κέκληκα μέροπας ἐπὶ δεῖπνον; χολᾷς. Τοὺς δὲ μέροπας τούτους με γιγνώσκειν δοκεῖς; Οὐδεὶς παρέσται. τοῦτο γὰρ νὴ τὸν Δία Ἔστι κατάλοιπον μέροπας ἐπὶ δεῖπνον καλεῖν. Οὐδ' ἄρα παρέσται δαιτυμών; οὐδεὶς ὅλως, Οὐκ οἴομαί γε δαιτυμών. ἐλογιζόμην, Ἥξει Φιλῖνος, Μοσχίων, Νικήρατος, Ὁ δεῖν' ὁ δεῖνα, καὶ τοὔνομ' ἀνελογιζόμην, Οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς μοι δαιτυμών. Οὐδεὶς παρέσται φημί. τί λέγεις, οὐδὲ εἷς; Σφόδρ' ἀγανακτήσ' ὥσπερ ἠδικημένος, Εἰ μὴ κέκληκα δαιτυμόνα. σκαιὸν πάνυ.

Μάγειρος πλατωνικὸς, ἢ ἄρα [illegible] μαγείρων.

Οὐδ' ἄρα

Οὐδ' ἄρα θύειν ἐσυνίχθον; οὐκ ἔφην ἐγώ. Βοῦν δ' εὐρωμέτωπον; οὐ θύω βοῦν ἄθλιε. Μῆλα
θυσιάζεις ἄρα; μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ, Οὐδέτερον αὐτῶν. προβάτιον δ' οὐκοῦν ἔφη Τὰ μῆλα πρόβα-
τ', οὐ μανθάνω Τούτων οὐδέν, οὐδὲ βούλομαι. Ἀγροικότερος εἰμί, ὥσθ' ἁπλῶς μοι διαλέγου. Ὅμηρον
οὐκ οἶδας λέγοντα, καὶ μάλα Ἔξεστιν ὃ βούλει τῷ μαγείρῳ αὐτῷ λέγειν. Ἀλλὰ τί πρὸς ἡμᾶς τοῦτο πρὸς
τῆς Ἑστίας, Κατ' ἐκεῖνον ἤδη πρόσεχε καὶ τὰ λοιπά μοι. Ὁμηρικῶς γὰρ διανοεῖ μ' ἀπολλύναι. Οὔ-
πω λαλεῖν εἴωθα. μὴ τοίνυν λάλει Οὕτως παρ' ἐμοί γ' ὤν, ἀλλὰ διὰ τὰς τέτταρας Δραχμὰς ἀπο-
βαλῶ φησὶ τὴν προαίρεσιν; Τὰς οὐλοχύτας φέρε δεῦρο, τοῦτο δ' ἐστὶ τί; Κριθαί. τί οὖν ἀπόπλη-
κτε περιπλοκὰς λέγεις; Πηγὸς πάρεστι; πηγὸς οὐχὶ λεκὰς εἶ Ἐρεῖς σαφέστερον θ' ὃ βούλει μοι λέ-
γειν Ἀτάσθαλος γ' εἶ πρέσβυ. φησὶν ἅλας φέρε Τοῦτ' ἐστὶ πηγός, ἀλλὰ δεῖξον χέρνιβα Παρῆν.
ἔθυεν, ἔλεγεν ἄλλα ῥήματα, Τοιαῦθ' ἃ μὰ τὴν γῆν οὐδεὶς ἤκουσεν ἄν. Μίστυλλα, μοίρας. δίπτυχ',
ὀβελούς. ὥστ' ἔμε Τῶν τοῦ Φιλήτα λαμβάνοντα βιβλίων Σκοπεῖν ἕκαστα τί δύναται τῶν ῥημά-
των, Πλὴν ἱκέτευον αὐτὸν ἤδη μεταβαλεῖν, Ἀνθρωπίνως λαλεῖν τε. τὸν δ' οὐκ ἂν ταχὺ
Ἔπεισεν ἡ Πειθώ, μὰ τὴν γῆν οἶδ' ὅτι. Περίεργον δ' ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τὸ πολὺ τῶν μαγείρων γέ-
νος περί τε τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ὀνόματα. λέγουσι γοῦν αὐτῶν οἱ λογιώτατοι, γόνυ κνήμης ἔγγιον, καὶ
περιῆλθον Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην. ἐπιτιμῶντες δέ τινι φασίν, μὴ δεῖν τὸν οἶνον πηλὸν ποιεῖν. ἐγὼ
δὲ ἐν τῶν ἀρχαίων μαγείρων τεθαύμακα πεῖραν τῆς τέχνης, ἧς εἰσηγήσατο ἀπολαύσας. παράγει δὲ
αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Λέβητι λέγοντα τάδε, ἥψε μοι δοκεῖ. Πνικτόν τιν' ὄψον δελφάκιον ἡδύ γε
Ἔπειτα προσκέκαυκε μηδὲν φροντίσῃς. Ἰάσιμον γὰρ τὸ πάθος ἐστὶ τῷ τρόπῳ, Ὄξος λαβὼν ὑπ'
εἰς λεκάνην τιν' ἐγχέας Ψυχρὸν ξυνιείς, εἶτα θερμὴν τὴν χύτραν Εἰς τοὔξος ἐνθείς. διάπυρος γὰρ
οὖσ' ἔτι Ἕλξει δι' αὐτῆς νοτίδα, καὶ ζυμουμένην, Ὥσπερ κίσηρις λήψεται διεξόδους Σομφάς,
δι' ὧν τὴν ὑγρασίαν ἐκδέξεται. Τὰ κρέα δ' ἔσται οὐκ ἀπεξηραμμένα, Ἔγχυλα δ' ἠρέμα καὶ δρο-
σώδη τὴν χρόσιν, Ἄπολλον ὡς ἰατρικῶς ὦ Γλαυκία Ταυτὶ ποιήσω, καὶ παρατίθει γ' αὐτὰ παῖ,
Ὅταν παρατιθῇς μανθάνεις ἐψυγμένα. Ἀτμὶς γὰρ οὕτως οὐχὶ προσπηδήσεται Ταῖς ῥισίν,
ἀλλ' ἀνωμαλίσει καταφαγών, Πολλῶν τ' ἀμείνων ὡς ἔοικας ἦσθ' ἄρα. Λογογράφος ἢ μάγειρος ὁ λέ-
γεις, οὐ λέγεις, τέχνην δ' ὀνειδίζεις. καὶ μαγείρων μὲν ἅλις ἄνδρες δαιταλεῖς μή καί τις αὐτῶν τὰ
ἐκ Δυσκόλου Μενάνδρου βρενθυόμενος λαρυγγίσῃ τάδε, οὐδ' εἷς μάγειρον ἀδικήσας ἀθῷος διέφυ-
γεν, Ἱεροπρεπής πώς ἐστιν ἡμῶν ἡ τέχνη. ἐγὼ δ' ὑμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Δίφιλον παρατίθημι ὁλό-
χρεων Ἀρν' ἐν μέσον συμπηκτὸν ἀνθυλευμένον Χοιρίδια περιφόρητα κρομβώσας ὅλα Δούρειον
Χῆνες σιτευτοί ἐπάγω χῆνα τῷ φυσήματι. Χήν. περιενεχθέντων δὲ τούτων τὸ ἄλλων χηνῶν περιττῶς ἐσκευ-
ασμένων, ἔφη τις, οἱ χῆνες σιτευτοί. καὶ ὁ Οὐλπιανός, ὁ δὲ σιτευτὸς χὴν παρά τινι. πρὸς ὃν ὁ Πλού-
ταρχος, Θεόπομπος μὲν ἔφη ὁ Χῖος ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς, κἀν τῇ τρισκαιδεκάτῃ δὲ τῶν Φιλιππικῶν
Ἀγησιλάῳ τῷ Λάκωνι εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένῳ πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους χῆνας, καὶ μόσχους σιτευ-
τούς. καὶ Ἐπιγένης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Βάκχαις φησίν, ἀλλ' εἴ τις ὥσπερ χῆν' ἔτρεφέ μοι λαβών,
σιτευτόν. καὶ Ἀρχέστρατος ἐν τῷ πολυθρυλήτῳ ποιήματι, ὡς καὶ σιτευτοῦ χηνὸς ὁμοῦ σκευάζειν νεοτ-
τὸν ὀπτὸν ἁπλῶς καὶ τόνδε. σὺ δὲ ἡμῖν ὦ Οὐλπιανὲ δίκαιος εἶ λέγειν, ὁ περὶ πάντων πάντα ἀπαιτῶν
Pli.li.10.c.22. ποῦ μνήμης ἠξίωται παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ πολυτελῆ ταῦτα τῶν χηνῶν ἥπατα. ὅτι γὰρ χηνοβο-
σκοὺς οἴδασι, μάρτυς Κρατῖνος ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ λέγων, χηνοβοσκοὶ βουκόλοι. Ὅμηρος δὲ καὶ θη-
λυκῶς καὶ ἀρσενικῶς εἴρηκεν, αἰετὸς ἄρπιν χῆνα φέρων. καί, Ὅς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ
οἴκῳ, Καί χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσι Ἐξ ὕδατος. χηνείων δὲ ἡπάτων (περι-
σπούδαστα δὲ ταῦτα κατὰ τὴν Ῥώμην) μνημονεύει Εὔπολις ἐν Στεφανοπώλισι, λέγων οὕτως, Εἰ μὴ
Ἡμίκραιρα. σὺ χηνὸς ἧπαρ ἢ ψυχὴν ἔχεις. ἦσαν δὲ καὶ ἡμίκραιραι πολλαὶ δελφακίων. μνημονεύει δ' αὐτῶν
Κρωβύλος ἐν Ψευδυποβολιμαίῳ, Εἰσῆλθον ἡμίκραιρα τακερὰ δέλφακος Ταύτης μὰ τὸν Δί' οὐχὶ
Κρεοκάκκαβος. κατέλιπον γ' ἐγὼ Οὐδέν. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ καλούμενος κρεοκάκκαβος. κρέα δ' ἐστὶ ταῦτα συγκε-
κομμένα μεθ' αἵματος καὶ λίπους ἐν ζωμῷ γεγλυκασμένῳ. λέγει δὲ οὕτως Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός
ἀχαιοὺς ὁ Μυρτίλος ἔφη. Ἀντικλείδης δ' ἐν ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ νόστων, ἐν δείπνῳ φησὶ μελλόντων
Χίων ὑπ' Ἐρυθραίων ἐξ ἐπιβουλῆς ἀναιρεῖσθαι, μαθών τις τὸ μέλλον γίνεσθαι ἔφη, ὦ Χῖοι πολλὴ γὰρ Ἐρυ-
Ἀναβραστά. θραίους ἔχει ὕβρις, φεύγετε δειπνήσαντες ὑὸς κρέα, μὴ δὲ μένειν βοῦν. Ἀναβραστῶν δὲ κρεῶν μνημονεύει
Ὄρχεις. Ἀριστομένης γόησιν οὕτως, † καὶ ὄρχεις ἤσθιον οὓς καὶ νεφροὺς ἐκάλουν. Φιλιππίδης ἐν τῇ ἀνανεώσει, Γνα-
θαίνης τῆς ἑταίρας τὸ γαστρίμαργον ἐμφανίζων λέγει, Ἔπειτ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν ἦκ' ὄρχεις φέρων Πολ-
λούς, τὰ μὲν οὖν γύναιτ' ἀλλ' ἠκκίζετο, Ἡ δ' ἀνδροφόνος Γνάθαινα γελάσασα, Καλοί γε φησὶν οἱ νε-
φροὶ νὴ τὴν φίλην Δήμητρα, καὶ δύ' ἁρπάσασα κατέπιεν Ὥσθ' ὑπτίους Ὑπὸ τοῦ γέλωτος καταπεσεῖν.
Εἰπόντος δὲ καὶ ἄλλου ἥδιστα γεγονέναι, καὶ τὸν μετ' ὀξυλιπάρου ἀλεκτρυόνα, ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλ-
πιανὸς κατακείμενος μόνος, ὀλίγα δ' ἐσθίων καὶ τηρῶν τοὺς λέγοντας ἔφη. ὀξυλίπαρον δὲ τί ἐστι πλὴν

εἰ μὴ

εἰ μὴ καὶ κόψαντα ἡμᾶς καὶ λέπισιν, τὰ πάτρια μου νόμιμα βρώματα ὀνομάζειν μέλλετε. καὶ ὁ Τιμοκλῆς ἔφη ὁ κωμικὸς ἐν Δακτύλῳ μέμνηται τοῦ ὀξυλιπάρου, λέγων οὕτως. γαλεὸς καὶ βατὶς ὅσα τε τῶν γλυκῶν ἐν ὀξυλιπάρῳ τρίμματι σκευάζεται. ἀκρολιπάρους δέ τινας ἀνθρώπους κέκληκεν Ἄλεξις ἐν Πονήρᾳ οὕτως. Ἀκρολίπαροι τὸ δ' ἄλλο σῶμ' ὑπόξυλον. παρατεθέντος δέ ποτε καὶ ἰχθύος μεγάλου ἐν ὀξάλμῃ, καὶ εἰπόντος τινός, ἥδιστον εἶναι ὀψάριον πᾶν τὸ ἐν ὀξάλμῃ παρατιθέμενον, συνάγων τὰς ὀφρῦς ὁ τὰς ἀκάνθας ἀγείρων Οὐλπιανός, ποῦ κεῖται ἔφη ὀξάλμη; ὀψάριον γὰρ παρ' οὐδενὶ τῶν ζώντων λεγόμενον οἶδα. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες αὐτῷ, ἐδείπνουν, τοῦ Κυνούλκου τὰ ἐξ αὐτῶν μεταγγύου ἀναφωνήσαντος. ἀλλ' ὦ γαθὲ δειπνῶμεν, κἄπειτά με πάντ' ἐπερώτα, ὅτι ἂν βούλῃ. νῦν γὰρ πεινῶν δεινῶς πως ἂν ἐπιλήσμων. καὶ ὁ Μυρτίλος ἡδέως πως συναγραφόμενος αὐτῷ, ἵνα μηδεὶς μεταλαμβάνῃ, ἀλλὰ πάντα λαλῇ ἔφη. Κρατῖνος ἐν Ὀδυσσεῦσιν εἴρηκε τὴν ὀξάλμην, διὰ τούτων, Ἀνθ' ὧν πάντας ἑλὼν ὑμᾶς ἐρίηρας ἑταίρους, φρύξας, ἑψήσας, κἀπανθρακίσας, ὀπτήσας, Εἰς ἅλμην τε καὶ ὀξάλμην, κᾆτα σκοροδάλμην Χλιαρὸν ἐμβάπτων, ὃς ἂν ὀπτότατός μοι ἁπάντων Ὑμῶν φαίνηται κατατρώξομαι ὦ στρατιῶται. Καὶ Ἀριστοφάνης σφηξίν, ἀποφυσήσας εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμόν. ὀψάριον δὲ τῶν μὲν ζώντων ἡμεῖς λέγομεν. ἀτὰρ καὶ Πλάτων ἐπὶ τοῦ ἰχθύος ἐν Πεισάνδρῳ, Ἤδη φαγών τι πώποθ' οἷα γίγνεται Ὀψάριον ἔκαμες καὶ πρόσεισι τοῦτό σοι. Ἐγὼ δὲ πέρυσι κάραβον φαγών. Φερεκράτης αὐτομόλοις, τοὐψάριον τουτὶ περιθύσει τις ἡμῖν. Φιλήμων θησαυρῷ, Οὐκ ἔστ' ἀληθὲς παραλογίσασθ', οὐδ' ἔχειν Ὀψάρια χρυσᾶ. Μένανδρος Καρχηδονίῳ, Ἐπιθυμήσας τῷ Βορέᾳ ἴδιον ὀψάριον οὐδ' ἓν Ἔλαβον, ἑψήσων φακῆν.

Ὀξάλμη. Ὀψάριον.

Καὶ ἐν Ἐφεσίῳ, ἐπ' ἀρίστῳ λαβὼν ὀψάριον. εἶτ' ἐπιφέρει τῶν ἰχθυοπωλῶν τις, τεττάρων δραχμῶν ἐπώλει κωβιούς. Ἀναξίλας Ὑακίνθῳ πορνοβοσκῷ, Ἐγὼ δ' ἰὼν ὀψάριον ὑμῖν ἀγοράσω. καὶ μετ' ὀλίγα, Σκεύαζε παῖ τοὐψάριον ὑμῖν. τὸ δ' ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνους, εἰ μὴ παραμύθιον ὀψαρίοις ἑκάστοτε, αὐτὴ τοῖς προσοψήμασιν ἀκούομεν. καὶ γὰρ Ἄλεξις ἐν Παννυχίδι περιθεὶς μαγείρῳ τὸν λόγον φησί, θερμοτέροις χαίρεις ἀεὶ Τοῖς ὀψαρίοις, ἢ τὸ μέσον ἢ κατωτέρω. Κατωτέρω τί λέγεις δὲ ἄνωθεν; πῶς; οὑτοσὶ Ἄνθρωπος οὐκ ἐπίστασαι ζῆν, ψυχρά σοι Ἅπαντα παραθῶ; μηδαμῶς. ζέοντα δέ; Ἄπολλον οὐκοῦν τὸ μέσον ἐστὶ δηλαδή, Τοῦθ' ἕτερος οὐδεὶς τῶν ὁμοτέχνων μου ποιεῖ, Οὐκ οἶδ', οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν ἂν σὺ νῦν ποιεῖς. Ἐγὼ δ' ἐρῶ, τοῖσιν γὰρ ἑστιωμένοις Τὸν καιρὸν ἀποδίδωμι τῆς συγκράσεως. Σὺ πρὸς θεῶν ἰθύνσας τὸν ἔριφον Μὴ κόπτε μ' ἀλλὰ τὰ κρέα παῖδες παράγετε, Παῖδες ὀπτανεῖον οὐκ ἔστιν. ἔστι καὶ κάπνην ἔχειν Δηλονότι μή μοι δῆλον, ἀλλ' ἔχει κάπνην Ἔχειν κακόν, εἰ τύφου σ' ἀπολεῖ μ' οὑτωσί γε. Ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν τῶν ζώντων ὦ ὀλβιογάστωρ Οὐλπιανὲ ἐπιμνημόνευσα. καὶ σὺ γὰρ ὡς ἔοικε μετ' ἐμοῦ περὶ τὸν Ἄλεξιν οὐδενὸς ἐμψύχου μεταλαμβάνεις, ὅς φησιν ἐν Ἀτθίδι τάδε. Ὁ πρῶτος εἰπὼν ὅτι σοφιστὴς οὐδεὶς Ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίει, σοφός τις ἦν. Ἐγὼ γὰρ ἥκω νῦν ἀγοράσας οὐδὲ ἓν Ἔμψυχον, ἰχθῦς ἐπριάμην τεθνηκότας Μεγάλους, κρεάδι' ἀρνὸς ἐδίειν πίονος Οὐ ζῶντας, οὐχ οἷόν τε γὰρ τί ἄλλο ναί, Ἀπάτιον ὀπτὸν προσέλαβον, τοῦτον ἐὰν Δείξῃ τις ἢ φωνήν τιν' ἢ ψυχὴν ἔχον, Ἀδικεῖν προσομολογῶ καὶ παραβαίνειν τὸν νόμον. Ἐπὶ τούτοις οὖν ἔασον ἡμᾶς δειπνεῖν. ἰδοὺ γὰρ ἕως πρὸς σὲ διαλέγομαι, καὶ οἱ φασιανικοὶ παραπεπλεύκασιν ὑπεριδόντες ἡμᾶς διὰ τὴν ἄκαιρόν σου γλωσσαργίαν. ἀλλ' ἢν ἐμοὶ εἴπῃς ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς διδάσκαλε Μυρτίλε ὀλβιογάστωρ σοι πόθεν. καὶ εἰ φασιανικῶν τις ὀρνίθων μέμνηται τῶν παλαιῶν, ἐγώ σοι περὶ μάλ' οὐκ ἐλλείποντος πλεύσας, ἀλλ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευθείς, ὠνήσομαι φασιανικόν, ὃν συγκατέδομαί σοι. καὶ ὁ Μυρτίλος ἐπὶ ταύταις ἔφη, ταῖς συνθήκαις λέγω. τοῦ μὲν ὀλβιογάστορος Ἄμφις μέμνηται ἐν γυναικομανίᾳ οὑτωσὶ λέγων. εὐρύβατι Κνισολέχε οὐκ ἐθέλων οὐκ ὀλβιογάστωρ εἶ σύ. φασιανικοῦ δὲ ὄρνιθος ὁ ἥδιστος Ἀριστοφάνης ἐν δράματι ὄρνισιν. Ἀττικοὶ δέ εἰσι δύο πρεσβῦται ὑπὸ ἀπραγμοσύνης πόλιν ζητοῦντες, ἐν ᾗ κατοικήσουσιν ἀπράγμονα. καὶ αὐτοῖς ἀρέσκει ὁ βίος ὁ μετ' ὀρνίθων, ἀγρίου τινὸς ὄψιν δείσαντες ἑαυτοὺς παραμυθούμενοι, λέγουσι τά τ' ἄλλα καὶ τάδε. Ὁ δὲ δή τις οὐδὲν ὄρνις οὐκ ἐρεῖς. Ἐπικεχοδὼς ἔγωγε φασιανικός. καὶ τὸ ἐν νεφέλαις δ' ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἔγωγε ἀκούω, καὶ οὐκ ἐπὶ ἵππων ὡς πολλοί. Τοὺς φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας. καὶ ἵππους τρέφει, καὶ ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος, ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ. Μνησίμαχος δ' ἐν Φιλίππῳ (εἷς δ' ἐστὶ καὶ οὗτος τῶν τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητῶν) φησὶ καὶ τὸ λεγόμενον σπανιώτερον πάρεστιν ὀρνίθων γάλα, καὶ φασιανὸς ἀποτετιλμένος καλῶς. Θεόφραστος δὲ ὁ Ἐρέσιος Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τρίτῳ περὶ ζώων μνημονεύων αὐτῶν, οὑτωσί πως λέγει. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ὄρνισι τοιαύτη διαφορά. τὰ μὲν γὰρ βραχέα καὶ μὴ πτητικά, καθάπερ ἀτταγήν, πέρδιξ, ἀλεκτρυών, φασιανός, εὐθὺς βαδιστικὰ καὶ δασέα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ζ' ζώων ἱστορίας γράφει τάδε. εἰσὶ δὲ τῶν ὀρνίθων οἱ μὲν κονιστικοί, οἱ δὲ λουστικοί, οἱ δὲ οὔτε κονιστικοί, οὔτε λουστικοί. ὅσοι δὲ μὴ πτητικοί, ἀλλ' ἐπίγειοι, κονιστικοί. οἷον ἀλεκτορίς, πέρδιξ, ἀτταγήν,

Ἐμψυχείδιον. Ὀλβιογάστωρ. Φασιανικοί. Argumentũ auium Aristophanis. Φασιανοί. lib. 9.

φασιανός

φασιανὸς, κορυδαλός. μνημονεύει δ᾿ αὐτῶν καὶ Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ ὁμοίων. φασιανὸν δὲ οὗτοι κεκλήκασιν αὐτὸν, καὶ οὐ φασιανικόν. Ἀγαθαρχίδης δὲ ὁ κνίδιος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν εὐρωπιακῶν περὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ τὸν λόγον ποιούμενος γράφει καὶ ταῦτα. πλῆθος δ᾿ ὀρνίθων τῶν καλουμένων φασιανῶν φοιτᾷ τροφῆς χάριν πρὸς τὰς ἐμβολὰς τῶν στομάτων. Καλλίξενος δ᾿ ὁ ῥόδιος ἐν τετάρτῃ περὶ Ἀλεξανδρείας διαγράφων τὴν γενομένην πομπὴν Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου καλουμένου βασιλέως, ὡς μέγα θαῦμα περὶ τῶν ὀρνίθων τούτων οὕτως γράφει, εἶτα ἐφέροντο ἐν ἀγγείοις ψιττακοὶ καὶ ταὼς καὶ μελεαγρίδες καὶ φασιανοὶ, καὶ ὄρνιθες αἰθιοπικοὶ πλήθει πολλοί. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ ἀριστοφάνειος ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις, καὶ Πάμφιλος ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων καὶ γλωσσῶν, Ἐπαίνετον παρατίθεται λέγοντα ἐν τῷ ὀψαρτυτικῷ, ὅτι ὁ φασιανὸς ὄρνις τατύρας καλεῖται. Πτολεμαῖος δ᾿ ὁ εὐεργέτης ἐν δευτέρᾳ ὑπομνημάτων τέταρον φησὶν ὀνομάζεσθαι τὸν φασιανὸν ὄρνιν. τοσαῦτά σοι περὶ τῶν φασιανικῶν ὀρνίθων ἔχω λέγειν, οὓς ἐγὼ διὰ σὲ ὥσπερ οἱ πυρέσσοντες περιφερομένους εἶδον. σὺ δὲ κατὰ τὰς συνθήκας ἂν μὴ αὔριον ἀποδῷς τὰ ὡμολογημένα, οὐκ εἰς ἀπατήσεως δημοσίᾳ σε γράφομαι. ἀλλὰ τὸν Φᾶσιν οἰκήσοντα, ἀποπέμψω. ὡς Πολέμων ὁ περιηγητὴς Ἴστρον τὸν καλλιμάχειον συγγραφέα εἰς τὸν ὁμώνυμον καταποντοῦ ποταμόν.

Ἀτταγᾶς. ἈΤΤΑΓΑ͂Σ. Ἀριστοφάνης πελαργοῖς, ἀττάγας ἥδιστον ἕψειν ἐν ἐπινικίοις κρέας. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ μύνδιος φησὶν, ὅτι μικρῷ μέν μείζων ἐστὶ πέρδικος. ὅλος δὲ κατάγραφος τὰ περὶ τὸ νῶτον, κεραμεοῦς τὴν χρόαν, ὑποπυρρίζων μᾶλλον. θηρεύεται δ᾿ ὑπὸ τῶν κυνηγῶν διὰ τὸ βάρος, καὶ τὴν τῶν πτερῶν βραχύτητα. ἐστὶ δὲ κονιστικὸς, πολύτεκνός τε καὶ σπερμολόγος. Σωκράτης δ᾿ ἐν τῷ περὶ ὅρων καὶ πυρὸς καὶ λίθων, ἐκ τῆς Λυδίας μετακομισθέντων εἰς τὰς πύλας, ἕως μέν τινος ὄρτυγος φωνὴν ἀφίεσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ κοίλου ῥυέντος, λιμὸς ἐγένετο, καὶ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀπώλλυντο, οὐδὲν ἔλιπον σαφέστερον τῶν παίδων τῶν τρανωτάτων, ἕως νῦν λεγόντων, τρὶς τοῖς κακούργοις κακά. συλληφθέντων δὲ οὐ μόνον οὐ τιθασσεύονται, ἀλλ᾿ οὐδὲ φωνὴν ἔτι ἀφιᾶσιν. ἐὰν δὲ ἀφεθῶσι, φωνάεντες πάλιν γίγνονται. μνημονεύει αὐτῶν Ἱππῶναξ οὕτω, οὐ δ᾿ ἀτταγᾶς τε καὶ σιλαγὰς διατρώγων. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισιν, ἐν δ᾿ ἀχαρνεῦσι καὶ ὡς πλεοναζόντων αὐτῶν ἐν τῇ μεγαρικῇ. περισπῶσι δ᾿ οἱ Ἀττικοὶ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον τοὔνομα. τὰ γὰρ εἰς ᾱς λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ὅτι ἔχει τὸ ᾱ παραλῆγον, βαρύτονά ἐστιν. οἷον ἀκάδας, ἀδάμας, ἀκάμας. λεκτέον δὲ καὶ ἀτταγαι, καὶ οὐχὶ ἀτταγῆνες.

Πορφυρίων. ΠΟΡΦΥΡΊΩΝ. Ὅτι καὶ τούτου Ἀριστοφάνης μέμνηται δῆλον. Πολέμων δ᾿ ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ ἀδαῖον πορφυρίωνα φησὶ, τὸν ὄρνιν, διαιτώμενον κατὰ τὰς οἰκίας τὰς ὑπάνδρους τῶν γυναικῶν τηρεῖν πικρῶς. καὶ ταύτην ἔχειν αἴσθησιν ὑπὸ τῶν μοιχευομένοις, ὥς θ᾿ ὅταν τοῦθ᾿ ὑπονοήσῃ, προσημαίνειν τῷ δεσπότῃ, ἀγχόνῃ τὸ ζῆν περιγράψας. οὐ πρότερόν τε φησὶ τροφῆς μεταλαμβάνει, εἰ μὴ περιπατήσῃ τόπον τινὰ ἐξευρὼν ἑαυτῷ ἐπιτήδειον. μεθ᾿ ὃν κονισάμενος λούεται, εἶτα τρέφεται. Ἀριστοτέλης τε σχιδανόποδά φησιν αὐτὸν εἶναι, ἔχειν τε χρῶμα κυάνεον, σκέλη μακρὰ, ῥύγχος ἠργμένον ἐκ τῆς κεφαλῆς φοινικοῦν, μέγεθος ἀλεκτρυόνος. διὸ τῶν λαμβανομένων εἰς τὸν πόδα ταμιεύεται μικρὰς τὰς ψωμίδας, σκάπτων δὲ πίνει. πενταδάκτυλός τε ὢν, τὸν μέσον ἔχει μέγιστον. Ἀλέξανδρος δ᾿ ὁ μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ τῆς τῶν πτηνῶν ἱστορίας, λίβυν εἶναί φησι τὸν ὄρνιν, καὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην θεῶν ἱερόν.

Πορφυρίς. ΠΟΡΦΥΡΊΣ. Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνίθων, διιστάναι φησὶ πορφυρίωνα πορφυρίδος, ἰδίᾳ ἑκάτερον καταριθμούμενος. τὴν τροφήν τε λαμβάνειν τὸν πορφυρίωνα, ἵνα μή τις αὐτὸν θεάσηται. ἐχθραίνειν γὰρ τοὺς προσιόντας αὐτοῦ τῇ τροφῇ. τῆς δὲ πορφυρίδος καὶ Ἀριστοφάνης ἐν ὄρνισι μνημονεύει. Ἴβυκος δέ τινας λαθιπόρφυρας ὀνομάζει διὰ τούτων, τοῦ μὲν πετάλοισιν ἐπ᾿ ἀκροτάτοισι ξανθοῖσι ποικίλαι πανέλοπες αἰολόδειροι, πορφυρίδες καὶ ἀλκυόνες τανυσίπτεροι. ἐν ἄλλοις

Πέρδιξ. δέ φησιν, αἰεί μ᾿ ὦ φίλε θυμὲ τανύπτερος ὡς ὁ καπορφυρίς. ΠΈΡΔΙΞ. Τούτου πολλοὶ μὲν μέμνηνται ὡς καὶ Ἀριστοφάνης. τοῦ δ᾿ ὀνόματος αὐτῶν ἔνιοι συστέλλουσι τὴν μέσην συλλαβὴν, ὡς Ἀρχίλοχος, πτώσσουσαν ὥς τε πέρδικα. οὕτως καὶ ὄρτυγα καὶ χοίνικα. πολὺ δέ ἐστι τὸ ἐκτεινόμενον παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, Σοφοκλῆς καμικοῖς, ὄρνιθος ἦλθ᾿ ἐπώνυμος πέρδικος, ἐν κλεινοῖς Ἀθηναίων πάγοις. Φερεκράτης δ᾿ ὁ πεποιηκὼς τὸν χείρωνα, ἔξεισιν ἄκων δεῦρο πέρδικος τρόπον. Φρύνιχος τραγῳδοῖς, τὸν Κλεόμβροτόν τε τοῦ Πέρδικος υἱὸν, τὸ δὲ ζῶον ἐπὶ λαγνείας συμβολικῶς παρείληπται. Νικοφῶν ἐν χειρογάστορσι, τοὺς ἑψητοὺς καὶ τοὺς πέρδικας ἐκείνους. Ἐπίχαρμος δ᾿ ἐν κωμασταῖς, Βραχίως σηπίας τ᾿ ἄγον

lib. 9. ἰούσας πέρδικάς τε πειθομένους. φησὶ δ᾿ Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζώου τάδε. ὁ πέρδιξ ἐστὶ μὲν χερσαῖος, σχιδανόπους. ζῇ δὲ ἔτη πέντε καὶ δέκα. ἡ δὲ θήλεια, καὶ πλείονα. πολυχρονιώτερα γὰρ ἐν τοῖς ὄρνισι τῶν ἀρρένων τὰ θήλεα. ἐπωάζει δὲ καὶ ἐκτρέφει, καθάπερ ἡ ἀλεκτορίς. ὅταν δὲ γνῷ ὅτι θηρεύεται, προελθὼν τῆς νεοττιᾶς κυλινδεῖται παρὰ τὰ σκέλη τοῦ θηρεύοντος, ἐλπίδα ποιῶν τοῦ

Pli. li. 10. c. 33. συλληφθήσεσθαι, ἐξαπατᾷ τε ἕως ἂν ἀποπτῶσιν οἱ νεοττοὶ, εἶτα καὶ αὐτὸς ἐξίπταται. ἔστι δὲ τὸ ζῶον

κακόηθες

κακόηθες καὶ πανοῦργον. ἔτι δὲ ἀφροδισιαστικόν. διὸ καὶ τὰ ᾠὰ τῆς θηλείας συντρίβει, ἵνα ἀπολαύῃ τῶν ἀφροδισίων. ὅθεν ἡ θήλεια γιγνώσκουσα ἀποδιδράσκουσα τίκτει. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ, καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνίθων. μάχονται δὲ καὶ οἱ χῆροι αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ ἡττηθεὶς ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ νικήσαντος. Ἀριστοτέλης δέ φησι, ὅτι τὸν ἡττηθέντα πάντες ἐν μέρει ὀχεύουσιν. ὀχεύουσι δὲ καὶ οἱ τιθασοὶ τοὺς ἀγρίους. ἐπειδὰν δὲ κρατηθῇ τις ὑπὸ τοῦ δευτέρου, οὗτος λάθρα ὀχεύεται ὑπὸ τοῦ κρατιστεύσαντος. γίνεται δὲ τοῦτο κατά τινα ὥραν τοῦ ἔτους. ὡς καὶ ὁ Μύνδιος φησὶν Ἀλέξανδρος. νεοττεύουσι δὲ ἐπὶ γῆς οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι † διακόμενοι ἕκαστον οἶκον. ἐπὶ δὲ τὸν θηρεύοντα πέρδικα ὠθεῖται ὁ τῶν ἀγρίων ἡγεμὼν μαχούμενος. ἁλόντος δὲ τούτου, ἕτερος ἔρχεται μαχούμενος. καὶ ὁπόταν μὲν ἄρρην ᾖ θηρεύων, τοῦτο ποιοῦσι. ὅταν δὲ θήλεια ᾖ ἡ θηρεύουσα καὶ ᾄδουσα, ἀντιάσῃ δ' ὁ ἡγεμὼν αὐτῇ, οἱ ἄλλοι ἀθροισθέντες ἀποδιώκουσιν ἀπὸ τῆς θηλείας. ὅτι ἐκείνου, ἀλλ' οὐχ ἑαυτοῖς † προσέχει. ὅθεν πολλάκις διὰ ταῦτα σιγῇ προσέρχεται, ὅπως μὴ ἄλλος ἀκούσας τῆς φωνῆς ἔλθῃ, μαχούμενος αὐτῷ. ἐνίοτε ἡ θήλεια τὸν ἄρρενα προσιόντα κατασιγάζει. πολλάκις τε ἐπωάζουσα † ἐξίσταται, ὅταν προσερχόμενον ἐπαισθάνηται τὸν ἄρρενα τῇ θηρευούσῃ, ὑπομένει τε ὀχευθῆναι, ἵνα αὐτὸν ἀποσπάσῃ τῆς θηρευούσης. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐπτόηνται περὶ τὴν ὀχείαν οἱ πέρδικες καὶ οἱ ὄρτυγες, ὡς εἰς τοὺς θηρεύοντας ἐμπίπτειν † καθίζοντας ἐπὶ τῶν κεράμων. φασὶ δὲ καὶ τὰς ἀγομένας θηλείας πέρδικας ἐπὶ θήραν, ὁπόταν ἴδωσιν ἢ ὀσφρῶνται τῶν ἀρρένων κατ' ἄνεμον στάντων ἢ περιπετομένων ἐγκύους γίγνεσθαι, τινὲς δὲ καὶ παραυτίκα τίκτειν. πέτονταί τε περὶ τὸν τῆς ὀχείας καιρόν, χάσκοντες, καὶ τὴν γλῶσσαν ἔξω ἔχοντες, αἵ τε θήλεις καὶ οἱ ἄρρενες. Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ πανικοῦ, οἱ στρουθοί φησι, καὶ οἱ πέρδικες, ἔτι δὲ οἱ ἀλεκτρυόνες, καὶ οἱ ὄρτυγες προΐενται τὴν γονὴν οὐ μόνον ἰδόντες τὰς θηλείας, ἀλλὰ κἂν ἀκούσωσιν αὐτῶν τὴν φωνήν. τούτου δὲ αἴτιον ἡ τῇ ψυχῇ γινομένη φαντασία περὶ τῶν πλησιασμῶν. φανερώτατον δὲ γίνεται περὶ τὰς ὀχείας, ὅταν δὲ ἐναντίας αὐτοῖς θῇς κάτοπτρον. προστρέχοντες γὰρ διὰ τὴν ἔμφασιν, ἁλίσκονταί τε καὶ προΐενται τὸ σπέρμα. πλὴν τῶν ἀλεκτρυόνων. τούτους δὲ ἡ τῆς ἐμφάσεως αἴσθησις εἰς μάχην προάγεται μόνον. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. καλοῦνται δὲ οἱ πέρδικες ὑπ' ἐνίων κακκάβαι, ὡς καὶ ὑπ' Ἀλκμᾶνος, λέγοντος οὕτως. ἔπη γε δὲ καὶ μέλος Ἀλκμάν, εὗρέ τε γλωσσάμενον κακκαβίδων ὄνομα συνθέμενος. σαφῶς ἐμφανίζων ὅτι παρὰ τῶν περδίκων ᾄδειν ἐμάνθανε. διὸ καὶ Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἔφη τὴν εὕρεσιν τῆς μουσικῆς τοῖς ἀρχαίοις ἐπινοηθῆναι ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς ἐρημίαις ᾀδόντων ὀρνίθων, ὧν κατὰ μίμησιν λαβεῖν στάσιν τὴν μουσικήν. οὐ πάντες δ' οἱ πέρδικες φησὶ κακκαβίζουσιν. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν, οἱ Ἀθήνησι φησὶν πέρδικες ἐπὶ τάδε τοῦ Κορυδαλοῦ πρὸς τὸ ἄστυ κακκαβίζουσιν. οἱ δ' ἐπέκεινα, τιττυβίζουσιν. Βάσιλις δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἰνδικῶν, οἱ μικροί φησιν ἄνδρες οἱ τοῖς γεράνοις διαπολεμοῦντες περδιξὶν ὀχήματι χρῶνται. Μενεκλῆς δ' ἐν πρώτῃ τῆς συναγωγῆς, οἱ Πυγμαῖοί φησι τοῖς πέρδιξι καὶ τοῖς γεράνοις πολεμοῦσι. τῶν δὲ περδίκων ἐστὶν ἕτερον γένος ἐν Ἰταλίᾳ, ἀμαυρὸν τῇ πτερώσει, καὶ μικρότερον τῇ ἕξει, τὸ ῥύγχος οὐχὶ κινναβάρινον ἔχον. οἱ δὲ περὶ τὴν Κίρραν πέρδικες, ἄβρωτον ἔχουσι τὸ κρέας διὰ τὰς νομάς. οἱ δὲ περὶ τὴν Βοιωτίαν, ἢ οὐ διαβαίνουσιν εἰς τὴν Ἀττικήν, ἢ διαβαίνοντες τῇ φωνῇ διάδηλοι γίνονται, καθάπερ προειρήκαμεν. τοὺς δὲ περὶ Παφλαγονίαν γιγνομένους πέρδικας, φησὶ Θεόφραστος δύο ἔχειν καρδίας. οἱ δὲ ἐν Σκιάθῳ τῇ νήσῳ κοχλίας ἐσθίουσι. τίκτουσι δὲ ἐνίοτε καὶ πεντεκαίδεκα καὶ ἑκκαίδεκα. πέτονται δὲ ἐπὶ βραχύ, ὥς φησι Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ ἀναβάσεως γράφων οὕτως. τὰς δὲ ὠτίδας ἄν τις ταχὺ ἀνιστῇ, ἔστι λαμβάνειν. πέτονταί τε γὰρ βραχύ, ὥσπερ οἱ πέρδικες, καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἡδέα ἐστίν. ἀληθῆ λέγειν φησὶ τὸν Ξενοφῶντα ὁ Πλούταρχος περὶ τῶν ὠτίδων. φέρεσθαι γὰρ πάμπολλα τὰ ζῷα ταῦτα εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ τῆς παρακειμένης Λιβύης, τῆς θήρας αὐτῶν τοιαύτης γινομένης. μιμητικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ζῷον τοῦτο ὁ ὦτος μάλιστα ὧν ἂν ἴδῃ ποιοῦντα ἄνθρωπον. ποιεῖ δ' οὖν ταυτὰ ὅσα ἂν ἴδῃ τοὺς κυνηγοῦντας πράττοντας. οἱ δὲ στάντες αὐτῶν κατ' ἀντικρύ, ὑπαλείφονται φαρμάκῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς παρασκευάσαντες ἄλλα φάρμακα κολλητικὰ ὀφθαλμῶν καὶ βλεφάρων, ἅπερ οὐ πόρρω ἑαυτῶν ἐν λεκανίσκαις βραχείαις τιθέασιν. οἱ οὖν ὦτοι θεωρούμενοι τοὺς ἀλειφομένους, τὸ αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ποιοῦσιν, ἐκ τῶν λεκανίδων λαμβάνοντες, καὶ ταχέως ἁλίσκονται. γράφει δὲ περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης οὕτως, ὅτι ἐστὶ μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπόδων, καὶ τριδακτύλων, μέγεθος ἀλεκτρυόνος μεγάλου, χρῶμα ὄρτυγος, κεφαλὴ προμήκης, ῥύγχος ὀξύ, τράχηλος λεπτός, ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, γλῶσσα ὀστώδης, πρόλοβον δ' οὐκ ἔχει. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος, καὶ προσαγορεύεσθαί φησιν αὐτὸν λαγωδίαν. φασὶ δ' αὐτὸν καὶ τὴν τροφὴν ἀναμαρυκᾶσθαι, ἥδεσθαί τε ἵππῳ. εἰ γοῦν τις δορὰν ἵππου περιθοῖτο, θηρεύσει ὅσους ἂν θέλει, προσίασι γάρ. ἐν ἄλλοις δὲ πάλιν φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, ὦτος ἐστὶ μὲν παρόμοιος τῇ γλαυκί, οὐκ ἔστι δὲ νυκτερινός. ἔχει τε παρὰ τὰ ὦτα πτερύγια δύο. καὶ ὦτος καλεῖται μέγεθος περιστερᾶς, μιμητὴς ἀνθρώπων

Forsan διοικούμενοι.

προσέρχεται.

ἀνίσταται.

† ἢ καθιζάνειν ἐπὶ τὰς κεφαλάς

ὠτίδα.

θρώπων. αὐτορχούμενος γοῦν ἁλίσκεται. ἀνθρωπόμορφος δέ ἐστι τὴν μορφὴν, καὶ πάντων μιμητὴς ὅσα ἄνθρωπος ποιεῖ. διόπερ καὶ τοὺς ἐξαπατωμένους ῥᾳδίως ἐκ τοῦ τυχόντος οἱ κωμικοὶ οὕτως καλοῦσιν. ἐν γοῦν τῇ θήρᾳ αὐτῶν ὁ ἐπιτηδειότατος ὀρχεῖται κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ τὰ ζῶα βλέποντα εἰς τὸν ὀρχούμενον νευροσπατεῖται. ἄλλος δέ τις ὄπισθεν στὰς, καὶ λαθὼν συλλαμβάνει τῇ περὶ τὴν

Σκῶπες.

μίμησιν ἡδονῇ κατεχομένους. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖν λέγουσι καὶ τοὺς σκῶπας. καὶ γὰρ τούτους ὀρχήσει λόγος ἁλίσκεσθαι. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ὅμηρος. γένος τε ὀρχήσεως ἀπ' αὐτῶν καλεῖται σκώψ, λαβὼν τοὔνομα ἀπὸ τῆς περὶ τὸ ζῶον ἐν τῇ κινήσει ποικιλίας. χαίρουσιν δὲ οἱ σκῶπες καὶ ὁμοιότητι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡμεῖς σκώπτειν καλοῦμεν τὸ συνεικάζειν, καὶ καταστοχάζεσθαι τοὺς σκωπτομένους διὰ τὸ τὴν ἐκείνων ἐπιτηδεύειν προαίρεσιν. πάντα δὲ τὰ τῶν ζώων εὔγλωττα καὶ διηρθρωμένα ἐστὶ τὴν φωνὴν, καὶ μιμεῖται τοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους, ὥσπερ ψιττακὸς καὶ κίττα. ὁ δὲ σκὼψ, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος, μικρότερός ἐστι γλαυκὸς, καὶ ἐπὶ μολυβδοφανεῖ τῷ χρώματι ὑπόλευκα στίγματα ἔχει. δύο τε ἀπὸ τῶν ὀφρύων παρ' ἑκάτερον κρόταφον ἀναφέρει πτερά. Καλλίμαχος δέ φησι δύο γένη εἶναι σκωπῶν, καὶ τοὺς μὲν φθέγγεσθαι, τοὺς δὲ οὔ. διὸ καὶ καλεῖσθαι τοὺς μὲν σκῶπας αὐτῶν, τοὺς δὲ ἀείσκωπας. εἰσὶ δὲ γλαυκοί. ὁ Μύνδιος δὲ Ἀλέξανδρος φησὶ τοὺς παρ' Ὁμήρῳ χωρὶς τοῦ σ κῶπας εἶναι, καὶ Ἀριστοτέλη οὕτως αὐτοὺς ὠνομακέναι. φαίνεσθαί τε τούτους ἀεὶ, καὶ μὴ ἐσθίεσθαι. τοὺς δ' ἐν τῷ φθινοπώρῳ φαινομένους δύο ἡμέραις ἢ μιᾷ, τούτους εἶναι ἐδωδίμους. διαφέρουσι δὲ τῶν ἀεισκώπων τῷ τάχει, καὶ εἰσὶ παραπλήσιοι τρυγόνι καὶ φάττῃ. καὶ Σπεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ ὁμοίων χωρὶς τοῦ σ, κῶπας αὐτοὺς ὀνομάζει. Ἐπίχαρμος, κῶπας, ἔποπας, γλαῦκας. καὶ Μητρόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ συνηθείας, αὐτορχουμένους φησὶν ἁλίσκεσθαι τοὺς κῶπας. ἐπεὶ δ' ἐν τῷ περὶ περδίκων λόγῳ ἐ-

Ἀλεκτρυόν.

μνήσθημεν, ὅτι εἰσὶν ὀχευτικώτατοι, προσιστορήσθω ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν ἀφροδισιαστικὸν τὸ ὄρνεον. Ἀριστοτέλης γοῦν φησὶν ὅτι τῶν ἀνατιθεμένων ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀλεκτρυόνων, τὸν ἀνατεθέντα οἱ προσιόντες ὀχεύουσι μέχρις ἂν ἄλλος ἀνατεθῇ. εἰ δὲ μὴ ἀνατεθῇ, μάχονται πρὸς ἀλλήλους. καὶ ὁ ἡττήσας τὸν ἡττηθέντα διὰ παντὸς ὀχεύει. ἱστορεῖται δὲ ὅτι καὶ ἀλεκτρυὼν εἰσιὼν οἵαν δή ποτε θύραν, ἐπικλίνει τὸν λόφον, καὶ ὅτι τῆς ὀχείας ἑτέρῳ δίχα μάχης οὐ παραχωρεῖ. ὁ δὲ Θεόφραστος τοὺς ἀγρίους φησὶν ὀχευτικωτέρους εἶναι τῶν ἡμέρων. λέγει δὲ καὶ τοὺς ἄρρενας εὐθὺς ἐξ εὐνῆς ἐθέλειν πλησιάζειν, τὰς δὲ

Στρουθοί.

θηλείας προβαινούσης μᾶλλον τῆς ἡμέρας. καὶ οἱ στρουθοὶ δὲ εἰσιν ὀχευτικοὶ, διὸ καὶ Τερψικλῆς ἐμφαγόντας φασὶ στρουθῶν, ἐπικαταφορεῖς πρὸς ἀφροδίσια γίνεσθαι. μή ποτ' οὖν καὶ ἡ Σαπφὼ ἀπὸ τῆς ἱστορίας τὴν Ἀφροδίτην ἐπ' αὐτῶν φησιν ὀχεῖσθαι. καὶ γὰρ ὀχευτικὸν τὸ ζῶον καὶ πολύγονον. τίκτει γοῦν ὁ στρουθὸς, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, καὶ μέχρι ὀκτώ. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος δύο γένη φησὶν εἶναι τῶν στρουθῶν, τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δὲ ἄγριον. τὰς δὲ θηλείας αὐτῶν ἀσθενεστέρας τά τ' ἄλλα εἶναι, καὶ τὸ ῥύγχος κερατοειδὲς μᾶλλον τὴν χρόαν. τὸ δὲ πρόσωπον οὔτε λίαν λευκὸν ἐχούσας, οὔτε μέλαν. Ἀριστοτέλης δέ φησι τοὺς ἄρρενας τῷ χειμῶνι ἀφανίζεσθαι, διαμένειν δὲ τὰς θηλείας, τεκμαιρόμενος ἐκ τῆς χρόας τὴν πιθανότητα. ἀλλάττεσθαι γὰρ ὡς τῶν κοσσύφων καὶ φαλαρίδων ἀπολευκαινομένων κατὰ καιρούς. Ἠλεῖοι δὲ καλοῦσι τοὺς στρουθοὺς δειρίτας, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ Κολοφώνιος ἐν

Ὄρτυγες.

τρίτῳ γλωσσῶν. Ὄρτυγες. καθόλου ἐπὶ τῶν εἰς υξ λεγόντων ὀνομάτων ἐζήτηται τί δή ποτε αὐτῷ οὐ χρῶνται ἐπὶ γενικῆς συμφώνῳ τῆς τελευταίας συλλαβῆς τυπωτικῷ. λέγω δὲ ὄνυξ, καὶ ὄρτυξ. τὰ δὲ εἰς ξ ἀρσενικὰ ἁπλᾶ δισύλλαβα ὅταν τῷ υ παραλήγηται. ἔχει δὲ τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἀρχὸν ἕν τι τῶν ἀμεταβόλων ἢ δι' ὧν ἡ πρώτη συζυγία τῶν βαρυτόνων λέγεται, διὰ τοῦ κ ἐπὶ γενικῆς κλίνεται, κήρυκος, πέλυκος, ἔρυκος, βέβρυκος. ὅσα δὲ μὴ τοῦτον ἔχει τὸν χαρακτῆρα, διὰ τοῦ γ, ὄρτυγος, κόκκυγος. σημειῶδες δὲ τὸ ὄνυχος, καθόλου τε τῇ πληθυντικῇ εὐθείᾳ, ἑπομένη ἡ ἑνικὴ γενικὴ χρῆται τῷ αὐτῷ συμφώνῳ τῆς τελευταίας τυπωτικῷ, κἂν ἄνευ συμφώνου λέγηται ὁμοίως. Ἀριστοτέλης δέ φησιν, ὁ ὄρτυξ ἐστὶ μὲν τῶν ἐκτοπιζόντων καὶ σχιδανοπόδων, νεοττιὰν δὲ οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ κονίστραν. καὶ ταύτην σκεπάζει φρυγάνοις διὰ τοὺς ἱέρακας ἐν ᾗ ἐπῳάζει. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ ζώων, ὁ θῆλυς φησὶν ὄρτυξ λεπτοτράχηλος ἐστὶ τοῦ ἄρρενος, οὐκ ἔχων τὰ ὑπὸ τῷ γενείῳ μέλανα. ἀνατμηθεὶς δὲ, πρίβολον οὐχ ὁρᾶται μέγαν ἔχων, καρδίαν δὲ ἔχειν μεγάλην, καὶ ταύτην τρίβολον. ἔχει δὲ καὶ ἧπαρ καὶ τὴν χολὴν ἐν τοῖς ἐντέροις κεκολλημένην, σπλῆνα μικρὸν, καὶ δυσθεώρητον. ὄρχεις δὲ ὑπὸ τῷ ἥπατι, ὡς ἀλεκτρυόνες. περὶ δὲ τῆς γενέσεως αὐτῶν Φανόδημος ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος φησὶν, ὡς κατεῖδεν Ἐρυσίχθων Δῆλον τὴν νῆσον, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν καλουμένην Ὀρτυγίαν παρὰ τὰς ἀγέλας τῶν ζώων τούτων φερομένας, ἐκ τοῦ πελάγους ἱζάνειν εἰς τὴν νῆσον, διὰ τὸ εὔορμον εἶναι. Εὔδοξος δ' ὁ Κνίδιος ἐν πρώτῳ γῆς περιόδου τοὺς Φοίνικας λέγει θύειν τῷ Ἡρακλεῖ ὄρτυγας, διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα τὸν Ἀστερίας καὶ Διὸς πορευόμενον εἰς Λιβύην, ἀναιρεθῆναι μὲν ὑπὸ Τυφῶνος. Ἰολάου δ' αὐτῷ προσενέγκαντος ὄρτυγα, καὶ προσαγαγόντος ὀσφρανθέντα ἀναβιῶναι. ἔχαιρε γάρ φησι καὶ περιὼν τῷ ζώῳ τούτῳ. ὑποκοριστικῶς δὲ Εὔπολις ἐν πόλε-

σιν αὐ-

σιν αὐτὸς ἐκέκληκεν ὀρτύγια, λέγων οὕτως, Ὄρτυγας θρέψας σύ τινας ἤδη πώποτε, Ἔγωγε μικρά γ' ὀρτύγια κἄπειτα, τί. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀγροίκῳ ὀρτύγιον εἴρηκεν οὕτως, ὡς δὴ σύ τι ποιεῖν δυνάμενος ὀρτυγίου ψυχὴν ἔχων. Κρατῖνος δ' ἐν Δυμαίναις ἢ καρσὶν, ἀδύφωνον ἰδίως καλεῖ τὸν ὄρτυγα, πλὴν εἰ μή τι παρὰ τοῖς Φλιασίοις, ἢ τοῖς Λάκωσι φωνάεντος, ὡς καὶ οἱ πέρδικες. καὶ ἡ σιάλις δὲ ἀπὸ τούτου ἂν εἴη φησὶν ὁ Δίδυμος ὀνομασμένη. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἀπὸ τῆς φωνῆς ἔχει τὴν ὀνομασίαν. ἡ δὲ ὀρτυγομήτρα καλουμένη, ἧς μνημονεύει Κράτης ἐν χείρωσι λέγων, ἰθακησία ὀρτυγομήτρα. λέγει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ μύνδιος Ἀλέξανδρος, ὅτι ἐστὶ τὸ μέγεθος ἡλίκη τρυγών, σκέλη δὲ μακρά, δυσθαλὴς καὶ δειλή. περὶ δὲ τῆς τῶν ὀρτύγων θήρας, ἰδίως ἱστορεῖ Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶν εἰρημένων, γράφων οὕτως. οἱ ὄρτυγες περὶ τὸν τῶν ὀχειῶν καιρὸν ἐὰν κάτοπτρον ἐξ ἐναντίας τις αὐτῶν, καὶ πρὸ τούτου βρόχον θῇ, τρέχοντες πρὸς τὸν ἐμφαινόμενον ἐν τῷ κατόπτρῳ, ἐμπίπτουσιν εἰς τὸν βρόχον. καὶ περὶ τῶν κολοιῶν δὲ καλουμένων, τὰ ὅμοια ἱστορεῖ ἐν τούτοις. καὶ τοῖς κολοιοῖς δὲ διὰ τὴν φυσικὴν φιλοστοργίαν, καίπερ τοσοῦτον πανουργίᾳ διαφέρουσιν, ὅμως ὅταν ἐλαίου κρατὴρ τεθῇ πλήρης, οἱ στάντες αὐτῶν ἐπὶ τὸ χεῖλος, καὶ καταβλέψαντες ἐπὶ τὸν ἐμφαινόμενον, καταρρίπτουσι. διὸ περὶ ἐλαιοβρόχων γινομένων, ἡ τῶν πτερῶν αὐτοῖς συγκόλλησις αἰτία γίνεται τῆς ἁλώσεως. τὴν μέσην δὲ τοῦ ὀνόματος συλλαβὴν ἐκτείνουσιν Ἀττικοί, ὡς δοίδυκα κήρυκα, ὡς ὁ Ἰξίων φησὶ Δημήτριος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. Ἀριστοφάνης δ' ἐν εἰρήνῃ συνεσταλμένως ἔφη διὰ τὸ μέτρον ὄρτυγες οἰκογενεῖς. τῶν δὲ καλουμένων χηνίων, μικρὸν δ' ἐστὶν ὀρτύγιον, μνημονεύει Κλεομένης ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, γράφων οὕτως. ἀθλητείδας ταριχηρὰς μυρίας, τυλάδας πεντακισχιλίας, χήνια ταριχηρὰ μύρια. καὶ Ἵππαρχος ἐν τῇ Αἰγυπτίᾳ ἰλιάδι, Οὔ μοι Αἰγυπτίων βίος ἤρεσεν, οἷον ἔχουσιν Χήνια τίλλοντες † καλκατιάδα σάλευντα. οὐκ ἀπελείποντο δὲ ἡμῶν τοῦ συμποσίου πολλάκις οὐδὲ κύκνοι. περὶ ὧν φησὶν Ἀριστοτέλης. ὁ κύκνος εὔτεκνός ἐστι, καὶ μάχιμος. ἀλληλοκτονεῖ γοῦν ὁ μάχιμος. μάχεται δὲ καὶ τῷ ἀετῷ, αὐτὸς μάχης μὴ προαρξάμενος. εἰσὶ δ' ᾠδικοί, καὶ μάλιστα περὶ τὰς τελευτάς. διαίρουσι δὲ καὶ τὸ πέλαγος ᾄδοντες, εἰσὶ δὲ τῶν στεγανοπόδων καὶ ποηφάγων. ὁ δὲ μύνδιός φησιν Ἀλέξανδρος πολλοῖς τελευτῶσι παρακολουθήσας, οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων. ὁ δὲ τὰ Κεφαλίωνος ἐπιγραφόμενα τρωϊκὰ συνθεὶς Ἡγησιάναξ ὁ ἀλεξανδρεύς, καὶ τὸν Ἀχιλλεῖ μονομαχήσαντα Κύκνον φησὶ τραφῆναι ἐν Λευκόφρυϊ πρὸς τοῦ ὁμωνύμου ὄρνιθος. Βοῖος δ' ἐν ὀρνιθογονίᾳ, ἢ Βοιώ, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἄρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι, καὶ παραγενόμενον ἐπὶ τὸν Σύβαριν ποταμόν, πλησιάσαι γεράνῳ. λέγει δὲ καὶ ἐντίθεσθαι αὐτὸν τῇ νεοττιᾷ πόαν τὴν λεγομένην λυγαίαν. καὶ περὶ τῆς γεράνου δέ φησιν ὁ Βοῖος, ὅτι ἦν τις παρὰ τοῖς Πυγμαίοις γυνὴ διάσημος. αὕτη κατὰ θεὸν τιμωμένη πρὸς τῶν πολιτῶν, αὐτὴ τοὺς ὄντως θεοὺς ταπεινῶς ἦγεν. μάλιστα δὲ Ἥραν τε καὶ Ἄρτεμιν. ἀγανακτήσασα οὖν ἡ Ἥρα εἰς ἀπρεπῆ ὄψιν τὴν ὄρνιν μετεμόρφωσε, πολεμίαν τε καὶ συνεχθῆ κατέστησε τοῖς τιμήσασιν αὐτὴν Πυγμαίοις. γενέσθαι δὲ λέγει ἐξ αὐτῆς καὶ Νικοδάμαντος τὴν χερσαίαν χελώνην. καθόλου δὲ ὁ ποιήσας ταῦτα τὰ ἔπη, πάντα τὰ ὄρνια ἀνθρώπους ἱστορεῖ πρότερον γεγονέναι. Φάσσαι. Ἀριστοτέλης φησὶ περιστερῶν μὲν εἶναι ἐν γένος, εἴδη δὲ πέντε, γράφων οὕτως. περιστερά, οἰνάς, φάψ, φάσσα, τρυγών. ἐν δὲ πέμπτῳ περὶ ζώων μορίων τὴν φάβα οὐκ ὀνομάζει. καίτοι Αἰσχύλου ἐν τῷ Πρωτεῖ, οὕτω μνημονεύοντος τοῦ ὄρνιθος. σιτουμένην δύστανον ἀθλίαν φάβα Μέσακτα πλευρὰ προστυποῖς πεπληγμένην. καὶ Φιλοκτήτης δὲ κατὰ γυναικῶν κλίσιν φαβῶν εἴρηκεν. ἡ μὲν οὖν οἰνάς φησιν ὁ Ἀριστοτέλης μείζων ἐστὶ τῆς περιστερᾶς, ἐλάττων δὲ φαβός. ἡ δὲ φάσσα ἀλέκτορος τὸ μέγεθος, χρῶμα δὲ σποδιόν. ἡ δὲ τρυγὼν πάντων ἐλάττων, χρῶμα δὲ τεφρόν. αὕτη δὲ θέρους φαίνεται, τὸν δὲ χειμῶνα φωλεύει. ἡ δὲ φάψ, καὶ ἡ περιστερὰ ἀεὶ φαίνονται. ἡ δ' οἰνὰς φθινοπώρῳ μόνῳ. πολυχρονιωτέρα δὲ εἶναι λέγεται τούτων ἡ φάσσα. καὶ γὰρ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ζῇ ἔτη. οὐκ ἀπολείπουσι δὲ ἕως θανάτου οὔτε οἱ ἄρρενες τὰς θηλείας, οὔτε αἱ θήλειαι τοὺς ἄρρενας, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντος χηρεύει ὁ ὑπολειπόμενος. τὸ δ' αὐτὸ ποιοῦσι καὶ κόρακες, καὶ κορῶναι, καὶ κολοιοί. ἐπωάζει δ' ἐκ διαδοχῆς πᾶν τὸ περιστεροειδὲς γένος. καὶ γενομένων τῶν νεοττῶν ὁ ἄρρην ἐμπτύει, ὡς μὴ βασκανθῶσι. τίκτει δὲ ᾠὰ δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρρεν ποιεῖ, τὸ δεύτερον θῆλυ. τίκτουσι δὲ πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ δεκάκις καὶ ἑνδεκάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ * τιθέασιν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ δωδεκάκις. κύουσι γὰρ τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ συλλαμβάνει. ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, † ὅτι περιστερὰ ἕτερον, πελειὰς δ' ἔλαττον. καὶ ὅτι ἡ πελειὰς τιθασὸν γίνεται, περιστερὰ δὲ καὶ μέλαν καὶ μικρόν, καὶ ἐρυθρὸν καὶ τραχύ. διὸ οὐδεὶς τρέφει. ἴδιον δὲ λέγει τῆς περιστερᾶς τὸ κυνεῖν αὐτάς, ὅταν μέλλωσιν ἀναβαίνειν, ἢ οὐκ ἀνέχεσθαι τὰς θηλείας. ὁ δὲ πρεσβύτερος φησὶ καὶ προαναβαίνει μὴ κύσας. οἱ δὲ νεώτεροι ἀεὶ τοῦτο ποιήσαντες ὀχεύουσιν. καὶ αἱ θήλειαι δ' ἀλλήλαις ἀναβαίνουσιν, ὅταν ἄρρην μὴ παρῇ κυσάμεναι, καὶ οὐδὲν προϊέμεναι εἰς ἀλλήλας, τίκτουσιν ᾠὰ ἐξ ὧν οὐ γίνεται νεοττός. οἱ δὲ Δω-

> Χήνια.

> Κύκνοι. lib. 9.

> Φάσσ. lib. 8.

> * τίκτουσιν.

> † ἐστι γὰρ ἕτερον πελειὰς καὶ περιστερά. ἐλάττων μὲν οὖν ἡ πελειάς. τιθασὸν δὲ μᾶλλον γίνεται ἡ περιστερά. ἡ δὲ πελειὰς καὶ μέλαν καὶ μικρόν, καὶ ἐρυθρόπουν, καὶ τραχύπουν. διὸ οὐδεὶς τρέφει.

ριεῖς τὴν πελειάδα ἀντὶ περιστερᾶς τιθέασιν, ὡς Σώφρων ἐν γυναικείοις. Καλλίμαχος δ' ἐν τῷ περὶ ὀρνέων ὡς διαφόρους ἐκτίθεται, φάσσαν, πυραλλίδα, περιστεράν, τρυγόνα. ὁ δὲ μύνδιος Ἀλέξανδρος οὐ πίνειν φησὶ τὴν φάσσαν ἀνακύπτουσαν, ὥσπερ τὴν τρυγόνα, καὶ τοῦ χειμῶνος μὴ φθέγγεσθαι, εἰ μὴ εὐδίας γινομένης. λέγεται δὲ ὅτι ἡ οἰνὰς ἐὰν φάγῃ τὸ τῆς ἰξίας σπέρμα, ἐπί τινος ἀφοδεύσῃ δένδρου, ἰξίαν φύεσθαι. Δαΐμαχος δ' ἐν τοῖς ἰνδικοῖς ἱστορεῖ περιστερὰς μηλίνας γίνεσθαι ἐν ἰνδοῖς. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς περσικοῖς περὶ Μαρδονίου ἱστορῶν, καὶ τοῦ διαφθαρέντος στρατοῦ περσικοῦ περὶ τὸν Ἄθω, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ λευκαὶ περιστεραὶ τότε πρῶτον εἰς ἕλληνας ἐφάνησαν, πρότερον οὐ γιγνόμεναι.

lib. 9. Περιστερά. ὁ δ' Ἀριστοτέλης φησίν, ὡς αἱ περιστεραὶ γιγνομένων τῶν νεοττῶν τῆς λαμυριζούσης γῆς διαμασησάμεναι, ἐμπτύουσιν αὐτοῖς διοιγνῦσαι τὸ στόμα, διὰ τούτου παρασκευάζουσαι αὐτοὺς πρὸς τὴν τροφήν. τῆς δὲ Σικελίας ἐν Ἔρυκι καιρός τις ἐστίν, ὃν καλοῦσιν ἀναγωγάς, ἐν ᾧ φασι τὴν θεὸν εἰς Λιβύην ἀνάγεσθαι. τότ' οὖν αἱ περὶ τὸν τόπον περιστεραὶ ἀφανεῖς γίνονται, ὡς δὴ τῇ θεῷ συναποδημοῦσαι. καὶ μεθ' ἡμέρας ἐννέα ἐν τοῖς λεγομένοις καταγωγίοις μιᾶς προσπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστερᾶς, καὶ εἰς τὸν νεὼν εἰσπτάσης, παραγίνονται καὶ αἱ λοιπαί. ὅσοι οὖν τότε περὶ οὐσίας εὖ ἥκουσι τῶν περιοίκων, εὐωχοῦνται. οἱ δὲ λοιποὶ κροταλίζουσι μετὰ χαρᾶς. ὄζει δὲ πᾶς ὁ τόπος τότε βουτύρου, ᾧ δὴ τεκμηρίῳ χρῶνται τῆς θείας ἐπανόδου. Αὐτοκράτης ἐν τοῖς ἀχαϊκοῖς καὶ τὸν Δία ἱστορεῖ μεταβάλλειν τὴν μορφήν, ἐρασθέντα παρθένου Φθίας ὄνομα, ἐν αἰγίῳ. Ἀττικοὶ δὲ ἀρσενικῶς περιστερὸν καλοῦσιν. Ἄλεξις συντρέχουσιν, ὁ λευκὸς Ἀφροδίτης εἰμὶ γὰρ περιστερός, ὁ δὲ Διόνυσος οἶδε τὸ μεθύσαι μόνον. εἰ δὲ νέον, ἢ παλαιόν, οὐ πεφρόντικεν. ἐν δὲ ῥοδίᾳ ἢ ποππυζούσῃ, θηλυκῶς εἴρηκε, καὶ ὅτι αἱ σικελικαὶ διάφοροι εἰσί, περιστερὰς ἔνδον τρέφων τῶν σικελικῶν τούτων πάνυ κομψάς. Φερεκράτης ἐν γραφεῦσι φησίν, ἀπόπεμψον ἀγγέλλοντα τὸν περιστερόν. ἐν δὲ πετάλῃ, Ἀλλ' ὦ περιστέριον ὅμοιον Καλλισθένει πέτου, κόμισον δέ μ' εἰς Κύθηρα καὶ Κύπρον. Νίκανδρος δ' ἐν δευτέρῳ γεωργικῶν, τῶν σικελικῶν μνημονεύων πελειάδων φησί, Καί τε σύ γε θρέψαιο δρακοντιάδας διτοκεύσας, Ἢ σικελὰς μεγάροιο πελειάδας οὐδὲ † φιναρσά, Οὐ δὲ φινοστράκιοι νομήσιμοι ὀζενίπτονται.

Νῆτται. Νῆτται. τούτων, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ μύνδιος, ὁ ἄρρην μείζων καὶ ποικιλώτερος. τὸ δὲ λεγόμενον γλαυκίον διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων χρόαν, μικρῷ ἔλαττόν ἐστι νήττης. τῶν δὲ βοσκάδων καλουμένων, ὁ μὲν ἄρρην κατάγραφος νήττης. ἔχουσι δὲ οἱ ἄρρενες σιμά τε καὶ ἐλάττονα τῇ συμμετρίᾳ τὰ ῥύγχη.

Κολυμβίς. ἡ δὲ μικρὰ κολυμβὶς πάντων ἐλαχίστη τῶν ἐνύδρων ῥυπαρομέλανα τὴν χροιὰν καὶ τὸ ῥύγχος ὀξὺ ἔχει, σκέπτονται τὰ ὄμματα, τὰ δὲ πολλὰ καταδύεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο γένος βοσκάδων, μεῖζον μὲν νήττης, ἔλαττον δὲ χηναλώπεκος. αἱ δὲ λεγόμεναι φασκάδες, μικρῷ μείζονες οὖσαι τῶν μικρῶν κολυμβίδων, τὰ λοιπὰ νήτταις εἰσὶ παραπλήσιαι. ἡ δὲ λεγομένη οὐρία, οὐ πολὺ λείπεται νήττης. τῷ χρώματι δὲ ῥυπαροκέραμος ἐστί, τὸ δὲ ῥύγχος μακρόν τε καὶ στενὸν ἔχει. ἡ δὲ φαλαρὶς καὶ αὐτὴ στενὸν ἔχουσα τὸ ῥύγχος, στρογγυλοτέρα τὴν ὄψιν οὖσα, ἐντεφρος τὴν γαστέρα καὶ τὸ νῶτον. τῆς δὲ νήττης καὶ κολυμβάδος, ἀφ' ὧν καὶ τὸ νήχεσθαι καὶ κολυμβᾶν εἴρηται, μνημονεύει μετὰ καὶ ἄλλων λιμναίων πολλῶν Ἀριστοφάνης ἐν ἀχαρνεῦσι διὰ τούτων, νήσσας, κολοιούς, ἀττάλας, φαλαρίδας, τροχίλους, κολυμβούς. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ὀρνέων. παρῆσαν δὲ πολλάκις ἡμῖν, καὶ οἱ καλούμενοι παρασάτοι, ὧν μνημονεύει Ἐπαίνετος ἐν ὀψαρτυτικῷ, καὶ Σίμαρος ἐν τρίτῳ συνωνύμων καὶ τετάρτῳ. εἰσὶ δ' οἱ ὄρχεις οὕτω καλούμενοι. συγκεκνισωμένων δέ τινων κρεῶν ζωμῷ, καὶ παραφερομένων, ἐπεί τις ἔφη τῶν πνικτῶν κρεαδίων δός, ὁ τῶν ὀνομάτων Δαίδαλος Οὐλπιανός, αὐτὸς ἐγώ φησιν ἀποπνιγήσομαι, εἰ μὴ εἴπῃς ὅπου καὶ σὺ εὗρες τὰ τοιαῦτα κρεάδια. οὐ μὴ γὰρ ὀνομάσω πρὶν μαθεῖν. ὁ δὲ Στράττις εἶπεν ἔφη ἐν μακεδόσιν ἢ κινησίᾳ. πνικτὸν τί τοίνυν ἔσω τι συχνόν, τοιοῦτον. καὶ Εὔβουλος κατακολλωμένῳ, καὶ πνικτὰ σικελικὰ παντανίων σορεύματα. Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν σφηξίν, ἐν λοπάδι πεπνιγμένον. Κρατῖνος δ' ἐν δηλιάσι, τῷ δ' ὑποτρίψας τι μέρος πνῖξον καθαρύλλως. Ἀντιφάνης δ' ἐν ἀγροίκῳ, καὶ πρῶτα μὲν Αἴρω ποθεινὴν μᾶζαν, ἣν φερέσβιος Δημήτηρ βροτοῖσι χάρμα δωρεῖται φίλον. Ἔπειτα πνικτὰ τακερὰ μηκάδων μέλη

Γαλαθηνά. Χλόῃ καταμπέχοντα σάρκα νεογνοῦ. Τί λέγεις; τραγῳδίαν παραινῶ Σοφοκλέους. Γαλαθηνῶν δὲ χοίρων ποτὲ περιενεχθέντων, καὶ περὶ τούτων ἐζήτησαν οἱ δαιταλεῖς εἰ τὸ ὄνομα εἴρηται. καὶ τίς ἔφη. Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, γαλαθηνὰ ἔκλεπτον οὐ τέλεια. ἐν δὲ αὐτομόλοις, οὐ γαλαθηνὸν ἄρ' ἦν θύειν μέλλεις. Ἀλκαῖος παλαίστρᾳ, ὁ δεῖ γὰρ αὐτός ἐστιν εἴ τι γρίξομαι. ὧν σοι λέγω πλέον τι γαλαθηνοῦ ὑός. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ φησίν, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ βωμοῦ οὐκ ἔξεστι θύειν, ὅτι μὴ γαλαθηνὰ μοῦνα. Ἀντιφάνης φιλεταίρῳ, κομψός γε μικρὸς κρεωμακίσκος, οὗτος γαλαθηνός. Ἡνίοχος πολυεύκτῳ, Ὁ βοῦς χαλκοῦς ἦν, ἄνεφθος δὲ καὶ πάλαι, Ὁ δ' ἴσως γαλαθηνὸν τέτοκε τὸν χοῖρον λαβών. Καὶ Ἀνακρέων δὲ φησίν, οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα γαλαθηνόν, ὅς τ' ἐν ὕλῃ κεροέσσης ἀπολειφθεὶς ἀπὸ μητρὸς ἐπτοήθη. Κράτης γείτοσι, νῦν δὴ γὰρ ὑμῖν παιδικῶν δ' αἰδοῖ μ' ὥσπερ ἀρ-

νῶν ἐπι

τῶν ἔτι γαλαθηνῶν τε καὶ χοίρων. Σιμωνίδης δ' ἐπὶ τοῦ Περσέως τὴν Δανάην ποιεῖ λέγουσαν, ὦ τέκος οἷον ἔχω πόνον, σὺ δ' αὖτε εἰς γαλαθηνῶν † δ' ἤτορι κνώσσεις. καὶ ἐν ἄλλοις ἐπ' Ἀρχεμόρου εἴρηκεν ἰοστεφάνου γλυκεῖαν ἐδάκρυσαν ψυχὰν ἀποπνέοντα γαλαθηνὸν τέκος. Κλέαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ βίων, εἰς τοσοῦτο φησὶν ὠμότητος Φάλαριν τὸν τύραννον ἐλάσαι, ὡς γαλαθηνὰ θοινᾶσθαι βρέφη. θῆσθαι δέ ἐστι, τὸ θηλάζειν τὸ γάλα. ἕκτωρ γὰρ θνητός τε γυναῖκά τε θήσατο μαζόν, διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τὰς θηλάς, Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς. περιενεχθεισῶν δέ ποτε καὶ δορκάδων, ὁ Ἐλεατικὸς Παλαμήδης ὀνοματολόγος ἔφη, οὐκ ἄχαρι κρέας τὸ τῶν δορκάδων. πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, μόνως δορκάδες λέγονται, δόρκωνες δὲ οὔ. Ξενοφῶν ἀναβάσεως πρώτῳ, ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες. Δορκάς.

Ταώς. ὅτι σπάνιος οὗτος ὁ ὄρνις, δηλοῖ Ἀντιφάνης ἐν στρατιώτῃ ἢ Τύχωνι, λέγων οὕτως. τῶν ταὼν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον, σπάνιον ὂν τὸ χρῆμα. πλείους δ' εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. καὶ Εὔβουλος ἐν Φοίνικι, καὶ γὰρ ὁ ταὼς διὰ τὸ σπάνιον θαυμάζεται. ὁ ταὼς φησὶν Ἀριστοτέλης, σχιδανόπους ἐστὶ καὶ ποιολέγος. καὶ τίκτει τριετὴς γενόμενος, ἐν οἷς χρόνοις καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν πτερῶν λαμβάνει. ἐπῳάζει δὲ πρὸς ἡμέρας τριάκοντα. τίκτει δὲ ἅπαξ τοῦ ἔτους ᾠὰ δώδεκα. ταῦτα δὲ οὐκ εἰσάπαξ, ἀλλὰ παρ' ἡμέρας δύο. αἱ δὲ πρωτοτόκοι ὀκτώ. τίκτει δὲ καὶ ὑπηνέμια, ὡς αἱ ἀλεκτορίδες. † οὐ πλείω δὲ τῶν δύο. ἐκλέπει δὲ καὶ ἐπῳάζει, καθάπερ αἱ ἀλεκτορίδες. Εὔπολις δ' ἐν ἀστρατεύτοις φησὶ περὶ αὐτοῦ οὕτως, μή ποτε θρέψαι παρὰ Φερσεφόνῃ διόνδε ταῶν, ὃς τοὺς ᾄδοντας ἐγείρει. Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγος μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα περὶ ταῶν. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ οὐδεμία μνεία τοῦ ὀνόματος γίνεται, ὄρνεις δὲ ποικίλους πολλάκις ἐν αὐτῷ ὀνομάζει, φάσκων τούτους τρέφειν Δῆμον τὸν Πυριλάμπους, καὶ πολλοὺς παραγίνεσθαι κατὰ πόθον τὸν τῶν ὀρνίθων θέας, ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ Θετταλίας, καὶ σπουδὴν ποιεῖσθαι τῶν ᾠῶν μεταλαβεῖν. περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῶν λέγων γράφει, εἴ τις ἐθέλοι καταβαλεῖν εἰς πόλιν τοὺς ὄρνιθας, οἰχήσονται ἀναπτάμενοι. ἐὰν δὲ τῶν πτερύγων ἀποτέμῃ, τὸ κάλλος ἀφαιρήσεται. τὰ πτερὰ γὰρ αὐτῶν τὸ κάλλος ἐστίν, ἀλλ' οὐ τὸ σῶμα. ὅτι δὲ καὶ περισπούδαστος ἦν αὐτῶν ἡ θέα, ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ πάλιν φησίν. ἀλλὰ τὰς μὲν νουμηνίας ὁ βουλόμενος εἰσῄει, τὰς δὲ ἄλλας ἡμέρας εἴ τις ἔλθοι βουλόμενος θεάσασθαι, οὐκ ἔστιν ὅτις ἔτυχεν. καὶ ταῦτα οὐκ ἐχθὲς, οὐδὲ πρώην, ἀλλ' ἔτη πλέον ἢ τριάκοντα ἐστίν. ταῶς δὲ λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ὥς φησι Τρύφων, τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπῶντες καὶ δασύνοντες, καὶ ἀναγινώσκουσι μὲν οὕτως παρ' Εὐπόλιδι ἐν ἀστρατεύτοις, πρόκειται δὲ τὸ μαρτύριον. καὶ ἐν ὄρνισιν Ἀριστοφάνης, Τηρεὺς γὰρ εἰς ὑπόπτερον ὄρνις ἢ ταῶς. καὶ πάλιν, ὄρνις δῆτα τί ποτ' ἐστὶν οὐ δή που ταῶς. λέγουσι δὲ καὶ τῇ δοτικῇ ταῶνι, ὡς ἐν αὐτῷ Ἀριστοφάνης. ἀμήχανον δὲ παρ' Ἀττικοῖς καὶ Ἴωσιν ἐν τοῖς ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὀνόμασι τὴν τελευτῶσαν συλλαβὴν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην δασύνεσθαι. πάντως γὰρ ἐπὶ ψιλὴν αὐτὴν παρακολούθηκεν. οἷον νεώς, Τυνδάρεως, Μενέλεως, λειπόνεως, εὔνεως, νείλεως, πρᾶος, υἱός, κῖος, χῖος, δῖος, χρεῖος, πλεῖος, λαιός, βαιός, φαιός, πηός, γόος, θοός, ῥόος, ζωός. φίλαρχος γὰρ οὖσα καὶ ἡγεμονικὴ τῇ φύσει ἡ δασύτης, τοῖς τελευταίοις μέρεσι τῶν ὀνομάτων οὐδαμῶς ἐγκαθείργνυται. ὠνομάσθαι δὲ ταῶς, ἀπὸ τῆς τάσεως τῶν πτερῶν. Σέλευκος δ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ ἑλληνισμοῦ, ταῶς παραλόγως δέ οἱ Ἀττικοὶ καὶ δασύνουσι καὶ περισπῶσι. τοῖς δὲ πρώτοις τῶν φωνηέντων κατὰ τὰς ἁπλᾶς τῶν ὀνομάτων ἐκφορὰς συνεκφέρεσθαι ἐθέλει, καὶ ἐνταυθοῖ πράττουσα, καὶ τάχιον ἐκθέουσα, διὰ ἐπισολῆς ἐστι τῶν λέξεων. τεκμαιρόμενοι οὖν Ἀθηναῖοι καὶ διὰ τῆς τάξεως τὴν ἐνοῦσαν τῇ προσῳδίᾳ φύσιν, οὐκ ἐπὶ τῶν φωνηέντων τιθέασι, ὥσπερ τὰς ἄλλας. πρὸ δὲ τούτων τάσσουσιν. οἶμαι δὲ καὶ διὰ τοῦ η στοιχείου τυποῦσθαι τοὺς παλαιοὺς τὴν δασεῖαν. διόπερ καὶ Ῥωμαῖοι πρὸ πάντων τῶν δασυνομένων ὀνομάτων τὸ η προγράφουσι, τὸ ἡγεμονικὸν αὐτοῦ διασημαίνοντες. εἰ δὲ τοιαύτη ἡ δασύτης μή ποτε ἀλόγως κατὰ τὴν τελευτῶσαν συλλαβήν, ὁ ταῶς πρὸς τῶν Ἀττικῶν προσπνεῖται. πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων ἐν τῷ συμποσίῳ περὶ ἑκάστου τῶν εἰσκομιζομένων ῥηθέντων, ἀλλὰ κἀγώ φησιν ὁ Λαρήνσιος κατὰ τὸν πάντα ἄριστον Οὐλπιανὸν προτείνω τι καὶ αὐτὸς ὑμῖν (ζητήσεις γὰρ σιτούμεθα) τὸν τέτρακα τί νομίζετε; καί τινος εἰπόντος, εἶδος ὀρνέου, ἔθος δὲ καὶ γραμματικῶν παισὶ περὶ πάντων προβαλλομένων λέγειν, εἶδος φυτοῦ, εἶδος ὀρνέου, εἶδος λίθου, ὁ Λαρήνσιος ἔφη καὶ αὐτὸς ἀνδρῶν λῷστε, ὅτι χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς ὄρνισι μνημονεύει ἐν τούτοις οἶδα, Πορφυρίωνι καὶ πελεκᾶνι καὶ πελεκίνῳ καὶ φλέξιδι καὶ τέτρακι καὶ ταῶνι. ζητῶ δ' ἐγὼ παρ' ὑμῶν μαθεῖν, εἰ καὶ παρ' ἄλλῳ τινὶ αὐτοῦ τις γίνεται μνήμη. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ περὶ πτηνῶν ζώων, οὐ τοῦ ὄρνιθος τοῦ μεγάλου μνημονεύει, ἀλλά τινος τῶν σμικροτάτων. λέγει γὰρ οὕτως, τέτραξ τὸ μέγεθος ἴσος σπερμολόγῳ τὸ χρῶμα κεραμεοῦς. ῥυπαραῖς στιγμαῖς, καὶ μεγάλαις γραμμαῖς ποικίλος, καρποφάγος. ὅταν ᾠοτοκῇ δέ, τετράζει τῇ φωνῇ. καὶ Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ, λαμβάνοντα γὰρ ὄρτυγας στρουθούς τε καὶ κορυδαλλὰς φοινικονέμονας τέτραγας, σπερματολόγους τε καὶ ἀγλαὰς συκαλίδας. καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ἠδ' ἐρωδιοί τε πολλοὶ μακρὸν καμπυλαύχενοι τέτραγές τε, καὶ σπερματολόγοι. ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐδὲν ἔχετε, σιωπᾶτε γάρ, ἐγὼ καὶ τὸ ὄρνεον ὑμῖν ἐπιδείξω. ἐπιτροπεύων γὰρ ἐν Μυσίᾳ τοῦ κυ-

Marginal notes: Ταώς. — lib. 6. — Τέτραξ.

εἴη αὐτοκράτορος, καὶ προεστάμενος τῶν διὰ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης πραγμάτων, τεθέαμαι περὶ τὴν χώραν ἐκείνην τὸν ὄρνιθα, καὶ μαθὼν οὕτω καλούμενον παρὰ τοῖς Μυσοῖς καὶ Παίοσιν, ὑπεμνήσθην ἐκ τῶν ὑπ' Ἀριστοφάνους εἰρημένων τὸν ὄρνιθα. νομίζων δὲ καὶ παρὰ τῷ πολυμαθεστάτῳ Ἀριστοτέλει μνήμης ἠξιῶσθαι τὸ ζῷον

Bud. l. de Asse ἐν τῇ πολυταλάντῳ πραγματείᾳ (ὀκτακόσια γὰρ εἰληφέναι τάλαντα παρ' Ἀλεξάνδρου τὸν Σταγειρίτην λόγος ἔχει, εἰς τὴν περὶ τῶν ζῴων ἱστορίας) ὡς οὐδὲν εὗρον περὶ αὐτοῦ λεγόμενον, ἔχαιρον ἔχων ἐγγυώτατον μάρτυρα τὸν χαρίεντα Ἀριστοφάνην. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, εἰσῆλθέ τις φέρων ἐν τῷ ταλάρῳ τὸν τέτρακα. ἦν δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὑπὲρ ἀλεκτρυόνα τὸν μέγιστον, τὸ δὲ εἶδος πορφυρίωνι παραπλήσιος, καὶ ἀπὸ τῶν ὤτων ἑκατέρωθεν εἶχε κρεμάμενα, ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες τὰ κάλλαια, βαρεῖα δὲ ἦν ἡ φωνή. θαυμασάντων οὖν ἡμῶν τὸ εὐανθὲς τοῦ ὄρνιθος, μετ' οὐ πολὺ καὶ ἐσκευασμένος παρενήχθη, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ ἦν παραπλήσια τῇ μεγάλης στρουθοῦ, ἣν καὶ αὐτὴν πολλάκις κατεδαισάμεθα.

Ψύαι. Ψύαι. ὁ τὴν τῶν Ἀβδηριτῶν κάθοδον πεποιηκὼς ἐν τῷ τρίτῳ φησίν, Ἶσον δ' ἑρμιονεὺς ποσὶ καρπαλίμοισι μεταστὰς Ψύας ἔγχει νύξε. Σιμάριστος δ' ἐν τρίτῳ συνωνύμων οὕτως γράφει, ὀσφύος αἱ ἐκ πλαγίων σάρκες ἐπανεστηκυῖαι ψύαι. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα λέγουσι κύβους, γαλλίας. Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ σκελετῶν οὕτως φησί, σάρκες μυώδεις καθ' ἑκάτερον μέρος, ἃς οἱ μὲν ψύας, οἱ δὲ ἀλώπεκας, οἱ δὲ νευρομήτρας καλοῦσι. μνημονεύει δὲ τῶν ψυῶν καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἰατρότατος. ὠνομάσθησαν δὲ οὕτως διὰ τὸ ῥαδίως ἀποψᾶσθαι, οἷόν τις οὖσα ἐπιψαύουσα σάρξ, καὶ ἐπιπολῆς τοῖς ὀστέοις ὑπάρχουσα. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Εὔφρων ὁ κωμικὸς ἐν θεωροῖς, Λοβός τις ἐστὶ καὶ ψύαι καλούμεναι Ταύτας ἐπιτεμὼν πρὶν θεωρῆσαι μαθών.

Οὖθαρ. Οὖθαρ. Τηλεκλείδης στερροῖς, Δὶς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὔθαρ φορῶ. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν φησίν. * σπανίως δὲ ἐστὶν εὑρεῖν τὸ οὖθαρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζῴων λεγόμενον.

Ὑπογάστριον. ὑπογάστριον δὲ μόνον, ὡς ἐπὶ τῶν ἰχθύων λέγεται. Στράττις Ἀταλάντῃ, ὑπογάστριον δὲ θύννου τι καὶ ἀκροκώλιον. Θεόπομπος Καλλαίσχρῳ, ἰχθύων δὲ δὴ ὑπογαστρίῳ διαμαρτεῖν. ἐν δὲ σειρῆσιν ὑπήτρια καλεῖ τὰ ὑπογάστρια, λέγων οὕτως. θύννων τε λευκῶν σικελικῶν ὑπήτρια.

Λαγώς. Λαγώς. περὶ τούτου ὁ μὲν ὀψοδαίδαλος Ἀρχέστρατος οὕτως φησί. Τοῦ δὲ λαγὼ πολλοί τε τρόποι, πολλαί τε θέσεις Σκευασίας εἰσί. κεῖνος δ' οὖν ἐστιν ἄριστος, Ἂν πεινῶσι μεταξὺ φέρης κρέας ὀπτὸν ἑκάστῳ Θερμὸν ἁπλῶς ἁλίπαστον ἀφαρπάζων ὀβελίσκου, Μικρὸν ἐνωμότερον, μὴ λυπείτω δέ σ' ὁρῶντα Ἰχῶρα στάζοντα κρεῶν, ἀλλ' ἔσθιε λάβρως. Αἱ δ' ἄλλαι περίεργοι ἐμοί γ' εἰσὶν διὰ παντὸς Σκευασίαι γλυκῶν καταχύσματα, καὶ κατάτυρα, Καὶ κατέλαια λίαν ὥσπερ γαλῇ ὀψοποιοῦντες. Ναυκράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Περσίδι, σπανίως φησὶν ἐστὶν εὑρεῖν δασύποδα περὶ τὴν Ἀττικήν, λέγει δ' ὧδε. Ἐν τῇ γὰρ Ἀττικῇ τίς εἶδε πώποτε Λέοντας, ἢ τοιοῦτον ἕτερον θηρίον, Οὗ δασύποδ' εὑρεῖν ἐστιν οὐχὶ ῥᾴδιον. Ἀλκαῖος δ' ἐν καλλιστοῖ. καὶ ὡς πολλῶν ὄντων ἐμφανίζει διὰ τούτων, κορίαννόν εἶναί τι λεπτὸν ἵνα τοὺς δασύποδας, οὓς ἐὰν λάβωμεν ἁλσὶ διαπάττειν ἔχῃς. Τρύφων δέ φησι τὸν λαγὼν ἐπ' αἰτιατικῆς ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης ὀξυτόνως καὶ μετὰ τοῦ ν λέγει, λύσας ἴσως αὖ τὸν λαγὼν συναρπάσεσθ' ἡμῶν. καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν, ἀπόλωλα τίλλων τὸν λαγὼν ὀφθήσομαι. Ξενοφῶν δὲ ἐν κυνηγετικῷ χωρὶς τοῦ ν λαγῶ, καὶ περισπωμένως, ἐπεὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐστι λαγός. ὥσπερ δὲ ναὸν λεγόντων ἡμῶν, ἐκεῖνοι φασὶ νεών, καὶ λαὸν λεών, οὕτω λαγὸν ὀνομαζόντων, ἐκεῖνοι λαγὼν ἐροῦσι. τῇ δὲ τὸν λαγὸν ἑνικῇ αἰτιατικῇ, ἀκόλουθός ἐστιν ἡ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀμύκλῳ σατυρικῷ πληθυντικὴ ὀνομαστική, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἰκτῖνοι, λαγοί. Τὴν δὲ λαγὼν ἡ διὰ τοῦ ω παραπλησίως προσαγορευομένην λαγὼ παρ' Εὐπόλιδι ἐν κόλαξιν, ἵνα μὴ παρὰ βατίδες καὶ λαγὼ καὶ γυναῖκες εἰλίποδες. εἰσὶ δ' οἳ καὶ ταῦτ' ἀλόγως κατὰ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν περισπωμένως προσφέρονται. δεῖ δὲ ὀξυτονεῖν τὴν λέξιν. ἐπειδὴ τὰ εἰς ος λήγοντα τῶν ὀνομάτων ὀμότονα ἐστί, κἂν μεταληφθῇ εἰς τὸ ω παρ' Ἀττικοῖς, ναός, καλός, νεώς, καλώς. οὕτως δ' ἐχρήσατο τῷ ὀνόματι καὶ Ἐπίχαρμος καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ὁ τοὺς εἵλωτας ποιήσας. εἶτα ἐστὶ τὸ μὲν ἰακὸν λαγός λαγὸν ταράξας πάθει τὸν θαλάσσιον. τὸ δὲ λαγὼς ἀττικόν. λέγουσι δὲ καὶ Ἀττικοὶ λαγός, ὡς Σοφοκλῆς, γέρανοι, κορῶναι, γλαῦκες, ἰκτῖνοι, λαγοί. τὸ μέν τοι ἡ πτῶκα λαγωὸν εἰ μὲν ἐστὶν ἰωνικόν, πλεονάζει τὸ ω. εἰ δ' ἀττικόν, τὸ ο. λαγῷα δὲ λέγεται κρέα. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασι περὶ τῆς Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ φησὶ βασιλείαν τοσοῦτον πλῆθος γενέσθαι λαγῶν ἐν Ἀστυπαλαίᾳ, ὡς τοὺς Ἀστυπαλαιεῖς περὶ αὐτῶν μαντεύσασθαι. καὶ τὴν Πυθίαν εἰπεῖν, κύνας τρέφειν καὶ κυνηγετεῖν, ἁλῶναι τε ἐν ἐνιαυτῷ πλέους τῶν ἑξακισχιλίων. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ πλῆθος Ἀναφαίου τινὸς ἐμβάλλοντος δύο λαγωοὺς εἰς τὴν νῆσον, ὡς καὶ πρότερον Ἀστυπαλαιέως τινὸς ἀφέντος δύο πέρδικας εἰς τὴν Ἀνάφην, τοσοῦτον πλῆθος

ἀνάφη, una est Sporadum, Steph. ἐγένετο περδίκων ἐν τῇ Ἀνάφῃ, ὡς κινδυνεῦσαι ἀναστάτους γενέσθαι τοὺς κατοικοῦντας. κατ' ἀρχὰς δὲ ἡ μὲν Ἀστυπάλαια οὐκ εἶχε λαγώς, ἀλλὰ πέρδικας. πολύγονον δὲ ἐστὶ τὸ ζῷον ὁ λαγώς, ὡς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῷ κυνηγετικῷ. καὶ Ἡρόδοτος δ' οὕτως φησί.

lib. 1. τοῦτο μὲν ὅτι ὁ λαγὼς ὑπὸ πάντων θηρεύεται, καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου, οὕτω δή τι πολύγονόν ἐστιν. ἐπικυΐσκει τε μόνον πάντων θηρίων.

θηρίων. καὶ τὸ μὲν δασὺ τῶν τέκνων ἐν τῇ γαστρί, τὸ δὲ ψιλόν, τὸ δὲ ἄρτι ἐν ταῖς μήτραισιν πλάσσεται, τὸ δ' ἐπ' ἀναίρεται. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ιβ' τῶν ἱστοριῶν γίγνεσθαι φησὶ παρόμοιον τῷ λαγῷ ζῷον, τὸν κόνικλον καλούμενον, γράφων οὕτως. ὁ δὲ κόνικλος καλούμενος πόρρωθεν μὲν ὁρώμενος εἶναι δοκεῖ λαγὼς μικρός. ὅταν δ' εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις, μεγάλην ἔχει διαφορὰν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ τὴν βρῶσιν. γίνεται δὲ τὸ πλεῖον κατὰ γῆς. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ ἡμεῖς ἑωρῶμεν πολλοὺς αὐτῶν κατὰ τὸν ἀπὸ Δικαιαρχείας πλοῦν περὶ Νέαν πόλιν. νῆσος γάρ ἐστιν οὐ μακρὰν τῆς γῆς κατὰ τὰ τελευταῖα μέρη τῆς Δικαιαρχείας, ὑπ' ὀλίγων μὲν κατοικουμένη, πολλοὺς δὲ ἔχουσα τοὺς κονίκλους τούτους. καλοῦνται δέ τινες καὶ χελιδόνιαι λαγωοί. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Δίφιλος ἢ Καλλιάδης ἐν ἀγνοίᾳ, οὕτως. τί τοῦτο; ποδαπὸς οὗτος χελιδόνιος ὁ δασύπους, γλαυκία δ' ἡ μίμαρκυς. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τὴν Βισαλτίαν φησὶ λαγωὼς γίνεσθαι, δύο ἥπατα ἔχοντας. σύος δὲ ἀγρίου ἐπεισενεχθέντος, ὃς κατ' οὐδὲν ἦν ἐλάττων τῆς καλουμένης καλυδωνίου, προβάλλω τις ἔφη ζητεῖν φροντιστὰς καὶ λογιστὰς Οὐλπιανέ, τίς ἱστορεῖ τὴν καλυδώνιον σῦν θήλειάν τε γεγονέναι καὶ λευκὸν τὴν χρόαν. ὁ δὲ σφόδρα φροντίσας, καὶ τὸ πρόβλημα ἀποδιοπομπησάμενος, ἀλλ' ὑμῖν γε ἔφη, ἄνδρες γάστρωνες εἰ μὴ κόρον ἤδη ἔχετε ὥσπερ ἐμπλησθέντες, ὑπερβάλλειν μοι δοκεῖτε πάντας τοὺς περὶ πολυφαγίαν διαβοήτους γενομένους. καὶ τίνες εἰσὶν οὗτοι ζητεῖτε, προφέρεσθαι δίκαιον ἐστιν ὑμᾶς σὺν τῷ σ σῦς ἐτυμότερον. παρὰ τὸ σεύεσθαι γὰρ καὶ ὁρμητικῶς ἔχειν, τὸ ζῷον εἴρηται. τέτριπται δὲ καὶ τὸ λέγειν χωρὶς τοῦ κατ' ἀρχὰς σ ὗς. οἱ δὲ συνῃρῆσθαι οἱονεὶ θῦν, τὸν εἰς θυσίαν εὔθετον ὄντα. αὖ δὲ εἰ δοκεῖ, ἀποκείσθω δαί μοι τίς μνημονεύει κατὰ τὸ σύνθετον ὁμοίως ἡμῖν συάγρου, περὶ τοῦ συὸς τοῦ ἀγρίου. Σοφοκλῆς μὲν γὰρ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς, περὶ κυνὸς ἔταξε τοὔνομα, ἀπὸ τοῦ σῦς ἀγρεύειν λέγων, σὺ δ' ὦ σύαγρε παλιωτικὸν βρέφος. παρ' Ἡροδότῳ δὲ ὄνομα κύριον Σύαγρος, λάκων γένος, ὁ πρὸς Γέλωνα τὸν συρακούσιον πρεσβεύσας περὶ τῆς πρὸς τοὺς Μήδους συμμαχίας, ἐν τῇ ἑβδόμῃ. καὶ Αἰτωλῶν δὲ οἶδα στρατηγὸν Σύαγρον, οὗ μνημονεύει Φύλαρχος ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀεί ποτε σὺ ὦ Οὐλπιανὲ οὐδενὸς μεταλαμβάνειν εἴωθας τῶν παρασκευαζομένων, πρὶν μαθεῖν εἰ ἡ χρῆσις μὴ εἴη τῶν ὀνομάτων παλαιά. κινδυνεύει οὖν ποτε διὰ ταύτας τὰς φροντίδας, ὥσπερ ὁ κῷος Φιλητᾶς ζητῶν τὸν καλούμενον ψευδολόγον τῶν λόγων, ὁμοίως ἐκείνῳ διαλυθῆναι. ἰσχνὸς γὰρ πάνυ τὸ σῶμα διὰ τὰς ζητήσεις γενόμενος, ἀπέθανεν, ὡς τὸ πρὸ τοῦ μνημείου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ. Ξεῖνε Φιλητᾶς εἰμί· λόγων ὁ ψευδόμενός με ὤλεσε, καὶ νυκτῶν φροντίδες ἑσπέριοι. ἵν' οὖν μὴ καὶ σὺ ζητῶν τὸν Σύαγρον ἀφανισθῇς μάθε, ὅτι Ἀντιφάνης μὲν ἐν ἁρπαζομένῃ οὕτως ὀνόμασε, Λαβὼν ἐπανάξω Σύαγρον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νυκτὸς αὐτῆς καὶ λέοντα καὶ κύκνον. Διονύσιος δὲ ὁ τύραννος ἐν τῷ Ἄδωνι, Νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγγα τὸν αὐτόστεγον Σύαγρον ἐκβέλειον εὔθηρον κλύειν, ᾧ πλεῖστ' ἀπαρχὰς ἀκροθινιάζομαι.

Λυγκεὺς δ' ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐπιστολῇ γράφει οὕτως, ἵνα τὰ μὲν αἴγεια τοῖς παισί, τὰ δὲ συάγρια μετὰ τῶν φίλων αὐτὸς ἔχῃς. καὶ Ἱππόλοχος δὲ ὁ μακεδὼν, οὗ ἐμνημονεύσαμεν ἐν τῇ πρὸς τὸν προειρημένον Λυγκέα ἐπιστολῇ, ἐμνήσθη συάγρων πολλῶν. ἐπεὶ δὲ σὺ καὶ τὸ προβληθέν σοι ἀποπροσπεποίησαι περὶ τῆς χρόας τοῦ καλυδωνίου συὸς, εἴ τις αὐτὸν ἱστορεῖ λευκὸν τὴν χρόαν γεγονότα, ἐροῦμεν ἡμεῖς τὸν εἰπόντα. τὸ δὲ μαρτύριον ἀνίχνευσον σύ. πάλαι γὰρ τυγχάνω ἀνεγνωκὼς τοὺς Κλεομένους τοῦ ῥηγίνου διθυράμβους. ὧν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Μελεάγρῳ τοῦτο ἱστόρηται. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι οἱ περὶ τὴν Σικελίαν κατοικοῦντες ἀχέδωρον καλοῦσι τὸν σύαγρον. Αἰσχύλος γοῦν ἐν Φορκίσι παρεικάζων τὸν Περσέα τῷ ἀγρίῳ τούτῳ συΐ φησίν, Ἔδυ δ' ἐς ἄντρον ἀχέδωρος ὥς. καὶ Σκίρας (εἷς δέ ἐστιν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης κωμωδίας ποιητὴς, γένος ταραντῖνος) ἐν Μελεάγρῳ δέ φησιν, ἐνθ' οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ νέμειν βοτὰ οὔτ' ἀχέδωρος νεμόμενος καρπεύζεται. ὅτι δὲ Αἰσχύλος διατρίψας ἐν Σικελίᾳ πολλαῖς κέχρηται φωναῖς Σικελικαῖς, οὐδὲν θαυμαστόν. περιεφέροντο καὶ ἔριφοι πολλάκις ποικίλως ἐσκευασμένοι, ἄλλοι δὲ καὶ πολλοῦ τοῦ ὀποῦ ἔχοντες, οἵτινες οὐ τῆς τυχούσης ἡδονὴν παρεῖχον ἡμῖν. καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰγὸς κρέας τροφιμώτατόν ἐστι. Κλειτόμαχος γοῦν ὁ καρχηδόνιος οὐδενὸς δεύτερος τῶν ἀπὸ τῆς νέας ἀκαδημίας κατὰ τὴν θεωρίαν ὤν, θηβαῖόν τινα ἀθλητὴν ὑπερβαλεῖν ἰσχύϊ φησὶ τοὺς καθ' ἑαυτὸν κρέασιν αἰγείοις χρώμενον. εὔτονοι γὰρ καὶ γλίσχροι χυμοὶ καὶ πολλὴν χρόνον ὑπομένειν ἐν τοῖς ὄγκοις δυνάμενοι. ἐσκώπτετο δὲ ὁ ἀθλητὴς, διὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. τὰ δ' ὕεια καὶ ἄρνεια κρέα, ἀδιαπόνητα ταῖς ἕξεσιν ὑπάρχοντα ῥᾷστα φθείρεται διὰ τὴν πιμελήν. τὰ δὲ παρὰ τοῖς κωμῳδοποιοῖς λεγόμενα δεῖπνα, ἡδίστην ἀκοὴν παρέχει τοῖς ὠσὶ μᾶλλον, ἢ τῇ φάρυγγι, ὥσπερ τὰ παρὰ Ἀντιφάνει μὲν ἐν ἀκεστρίᾳ. κρέα δέ τινος ἥδιστ' ἂν ἐσθίοι φησίν τινός, Εἰς εὐτέλειαν τῶν προβάτων μέν, οἷς ἔνι Μήτ' ἔρια, μήτε τυρὸς ἀρνὸς φίλτατε. Τῶν δὲ αἰγείων κατὰ ταυτὰ ἃ μὴ τυροποιεῖ ἐρίφου. διὰ τὴν ἐπικαρπίαν γὰρ τῶν ἀνδρῶν ταῦτ' ἐσθίων τὰ φαυλότατ' ἀνέχομαι. Ἐν δὲ κύκλωπι φησί, τῶν χερσαίων δ' ὑμῖν ἥξει τῶν ἐμοῦ

Κούνικλοι. Χελιδόνιαι λαγωοί. Gell. lib. 16. cap. 15. Καλυδώνιαι σύες. Σύαινοι. Σύαγροι. Suid. Ἀχέδωροι. Ἔριφοι.

ταυτὶ βοῦς ἀγελαῖος, τράγος ὑλιβάτας, αἲξ οὐρανία, κριὸς τομίας, κάπρος ἐκτομίας, ὗς ὁ τομίας, δέλφαξ, δασύπους, ἔριφοι, τυρὸς χλωρός, τυρὸς ξηρός, τυρὸς κοπτός, τυρὸς ξυστός, τυρὸς τμητός, τυρὸς πηκτός. Μνησίμαχος δ' ἐν ἱπποτρόφῳ τοιαῦτα παρασκευάζει, βαῖν' ἐκ θαλάμων κυπαρισσοτρόφων ἔξω μάνη στεῖχ' εἰς ἀγορὰν πρὸς τοὺς ἑρμᾶς, οὗ προσφοιτῶσ' οἱ φύλαρχοι. τούς τε μαθητὰς τοὺς ὡραίους, οὓς ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους μελετᾷ φίδων καὶ καταβαίνειν, οἶσθ' οὓς φράζω. τούτοις εἰπεῖν ἄγγελλ', ὅτι ψυχρὸν τοὔψον, τὸ ποτὸν θερμόν, ξηρὸν φύραμ', ἄρτοι ξηροί, σπλάγχνα ὀπτᾶται χαύνα. ἥρπασται κρέας ἐξ ἅλμης, ἐξῄρηνται τέμος ἀλλᾶντος, τόμος ἠνύστρου. χορδῆς ἕτερος, φύσκης ἕτερος. διαλιμοτομεῖθ' ὑπὸ τῶν ἔνδον, κρατὴρ ἐξερροίβδητ' οἴνου πρόποσις χωρεῖ. λάπτει σκόρδαξ, ἀκολασταίνει τοὺς μειρακίου. πάντ' ἔνδον δὲ ἔνδον τὰ κάτωθεν ἄνω. μέμνησθ' ἃ λέγω, πρόσεχ' οἷς φράζω, χάσκεις αὐτός, βλέψον δεῦρ' εἴ πως αὐτὰ φράσαις, αὐτίκ' ἐγώ σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἥκειν ἤδη καὶ μὴ μέλλειν. τῷ τε μαγείρῳ μή τι λυμαίνησθ' ὡς τῶν ὄψων ἑφθῶν ὄντων, ὀπτῶν ὄντων, ψυχρῶν ὄντων, καθ' ἕκαστα λέγων, βολβός, ἐλαία, σκόροδον, καυλός, κολοκύντα, ἔτνος, θρῖον, φυλλάς, θύννου τεμάχη, γλάνιδος, γαλεοῦ, ῥίνης, γόγγρου, φυξίκινος ὅλος, κορακῖνος ὅλος, μεμβράς, σκόμβρος, θυννίς, κωβιός, ἠλακατῖνος, κυνὸς οὔραιον τοῦ καρχαρίου, νάρκη, βάτραχος, πέρκη, σαυρός, τριχίας, φυκίς, βρίγχος, τρίγλη, κόκκυξ, τρυγών, σμύραινα, φάγρος, μυλλός, λεβίας, σπάρος, σκάρος, αἰολίας, θρᾷττα, χελιδών, καρίς, τευθίς, ψῆττα, δρακαινίς, πολυπόδιον, σηπία, ὀρφώς, κάραβος, ἰχέρος, ἀφύαι, βελόναι, κεστρεύς, σκορπίος, ἔγχελυς, ἄρτοι. κρέα τἄλλα τὸ πλῆθος ἀμύθητον, χηνός, χοίρου, βοός, ἀρνός, οἰός, κάπρου, αἰγός, ἀλεκτρυόνος, νήττης, κίττης, πέρδικος, ἀλωπεκίου. καὶ μετὰ δεῖπνον θαυμαστὸν ὅσ' ἐστ' ἀγαθῶν πλῆθος. πᾶς δὲ κατ' οἴκους μάττει, πέττει, τίλλει, κόπτει, τέμνει, θύει, χαίρει, παίζει, πηδᾷ, δειπνεῖ, πίνει, σκιρτᾷ, λορδοῖ, κεντεῖ, βινεῖ. σεμναὶ δ' αὐλῶν ἄγαν αἱ φωναί, μολπᾷ, κλαγγᾷ, θράττει, νεῖται, πνεῖται. κνίσαν κασίας τε γᾶς ἁγίας, ἁλίας, συνελάς. ὀσμὴ σεμνὴ μυκτῆρα δονεῖ λιβάνου μακροῦ, σμύρνης, καλάμου, στύρακος, καὶ βακχαρίδος, κίνδου, μίθου, μίνθου. διὰ δ' ὅμως ὁμίχλη κατέχει πάντων ἀγαθῶν ἀνάμεστος. ἐπὶ τούτοις λεγομένοις παρεισήχθη ἡ ῥοδωνία καλουμένη λοπάς, περὶ ἧς ἐξετραγῴδησεν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος μάγειρος, πρὶν καὶ ἐπιδεῖξαι ὅτι φέρει. διεχλεύαζέ τε τοὺς πάνυ μαγείρους γενομένους, ὧν καὶ μνημονεύων ἔφη. τί δεῖ ζητεῖν ὁ παρὰ Ἀνθίππῳ τῷ κωμικῷ μάγειρος ἐν τῷ ἐγκαλυπτομένῳ διαδιηγήσατο. Σόφων Ἀκαρνὰν καὶ Ῥόδιος Δαμόξενος ἐγένονθ' ἑαυτῶν συμμαθηταὶ τῆς τέχνης. ἐδίδασκε δ' αὐτοὺς Σικελιώτης Λάβδακος. οὗτοι τὰ μὲν παλαιὰ καὶ θρυλλούμενα ἀρτύματ' ἐξήλειψαν ἐκ τῶν βιβλίων, καὶ τὴν θυίαν ἠφάνισαν ἐκ τοῦ μέσου. οἷον λέγω κύμινον, ὄξος, σίλφιον, τυρόν, κορίαννον, οἷς ὁ Κρόνος ἀρτύμασιν ἐχρῆτο, πάντα φίλων † τὸ εἶν θ' ὑπέλαβον τὸν τοῖς παντοπώλαις χρώμενον.

Ῥοδωνία λοπάς.

Μαγειρικὰ παραγγέλματα.

Αὐτοὶ δ' ἔλαιον καὶ λοπάδα καινὴν πάτερ, πῦρ τ' ὀξὺ πολλάκις φυσώμενον ἐποίουν, ἐκ τό τε πᾶν τὸ δεῖπνον εὐτρεπές. οὗτοι τε πρῶτον δάκρυα καὶ πταρμὸν πολὺν ὑπὸ τῆς τραπέζης καὶ σίαλον ἀπήγαγον, τῶν τ' ἐσθιόντων ἀνεκάθαραν τοὺς πόρους. ὁ μὲν οὖν Ῥόδιος πιὼν τὴν ἅλμην ἀπέθανε. παρὰ τὴν φύσιν γὰρ τὸ ποτὸν ἦν, μάλ' εἰκότως. ὁ Σόφων δὲ πᾶσαν τὴν Ἰωνίαν ἔχει.

Ἐμὸς γενόμενος ὦ πάτερ διδάσκαλος, καὐτὸς φιλόσοφα καταλιπεῖν συγγράμματα σπουδὴν ἐμαυτοῦ καινὰ τῆς τέχνης παπαῖ. ἐμὲ κατακόψεις οὐχ ὃ θύειν μέλλομεν. τὸν ὄρθρον ἐν ταῖς χερσὶν ὄψει βιβλία ἔχοντα, καὶ ζητοῦντα περὶ τῆς τέχνης. οὐθὲν χονδροδύσσιν διαφέρω τἀσπενδίου. γεῦσαι δ' ἐὰν βούλησθε τῶν εὑρημένων, οὐ ταὐτὰ προσάγω πᾶσιν ἀεὶ βρώματα. τὰ τέλη γὰρ εὐθὺς ἐστί μοι πρὸς τὸν βίον. ἕτερ' ἐστὶ τοῖς ἐρῶσι, καὶ τοῖς φιλοσόφοις, καὶ τοῖς τελώναις. μειράκιον ἐρωμένην ἔχον τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεσθίει. τούτῳ παρέθηκα σηπίας καὶ τευθίδας

Καὶ τῶν πετραίων ἰχθύων τῶν ποικίλων ἐν βαμματίοις γλαφυροῖσι κεχορηγημένα. ὁ γὰρ τοιοῦτος ἐστὶν οὐ δειπνητικός, πρὸς τὸ φιλεῖν δὲ τὴν διάνοιαν ἔσχ' ἔχων. τῷ φιλοσόφῳ παρέθηκα κωλῆν, πόδας, ἀδηφάγον τὸ ζῷον εἰς ὑπερβολήν ἐστιν. τελώνῃ γλαῦκον, ἔγχελυν, σπάρον, ὅταν

Ἐγγὺς ἦν δ' ὁ δ' ὕστερος ἀρτύω φακῆν, καὶ τὸ περίδειπνον τοῦ βίου λαμπρὸν ποιῶ. τὰ τῶν γερόντων στόματα διαφορὰν ἔχει νωθρότατα, πολλῷ δ' ἐστὶν ἢ τὰ τῶν νέων. παρατίθημι σίναπι τούτοις, καὶ ποιῶ χυλοὺς ἔχοντας δριμύτητα τῇ φύσιν, ἵνα διεγείρας πνευματῶ τὸν ἀέρα. ἰδὼν τὸ πρόσωπον γνώσομ', εἰ ζητεῖ φαγεῖν ἕκαστος ὑμῶν. καὶ ὁ παρὰ Διονυσίῳ δὲ ἐν Θεσμοφόρῳ μάγειρος ἄνδρες δαιταλεῖς, οὐ χεῖρον γὰρ καὶ τούτου μνησθῆναι τί φησί, σφόδρα μοι καὶ χάρις ἀεὶ μία ἡ τοὺς θεοὺς ταυτὶ προειπεῖν τὸν μάγειρον εἰδέναι. πολὺ δεῖ γὰρ ἀεὶ πρότερον οἷς μέλλει ποιεῖν

Τὸ δεῖπνον, εὐχερεῖν ποιεῖν. ἐὰν μὲν γὰρ ἕν τις οὗτ' ἐπιβλέψῃ μόνον τοὔψον ποιῆσαι κατὰ τρόπον πῶς δεῖ, τίνα τρόπον παραβῆναι δεῖ ποτ', ἢ πῶς σκευάσαι, μὴ προΐδῃ τε τοῦτο, μὴ δὲ φροντίσῃ, οὐκ ἔστι μάγειρος, ὀψοποιὸς δ' ἐστ' ἴσως. οὐ ταὐτὸ δ' ἐστὶ τοῦτο, πολὺ διήλλαχεν,

Στρατηγὸς πᾶς καλεῖθ' ὃς ἂν λάβῃ δύναμιν, ὁ μέντοι δυνάμενος κἂν πράγμασιν ἀναστραφῆ-

ναι καὶ

ναι καὶ διαβλέψαι τί που, Στρατηγός ἐστιν, ἡγεμὼν δὲ θάτερον. Οὕτως ἐφ' ἡμῖν σκευάσαι μὲν ἢ τεμεῖν Ἡδύσματ' ἑψῆσαί τε καὶ φυσᾶν τὸ πῦρ Ὁ τυχὼν δύναιτ' ἄν. ὀψοποιὸς οὖν μόνον Ἐστὶν ὁ τοιοῦτος, ὁ δὲ μάγειρος ἄλλο τι, Συνιδεῖν τόπον, ὥραν, τὸν καλοῦντα, τὸν πάλιν Δειπνοῦντα, πότε δεῖ καὶ τίν' ἰχθὺν ἀγοράσαι. Πάντα μὲν λήψει σχεδόν, ἀεὶ γὰρ οὐκ ἀεὶ δὲ τῶν Τούτων ἀρχὴν ἔχει τὴν ὁμοίαν, οὐδ' ἴσην Τὴν ἡδονήν. Ἀρχέστρατος γέγραφέ τε καὶ δοξάζεται Παρά τισιν οὕτως, ὡς λέγων τι χρήσιμον. Τὰ πολλὰ δ' ἠγνόηκεν, κοὐδὲν λέγει. Μὴ πάντ' ἄκουε, μὴ δὲ πάντα μάνθανε, Τῶν βιβλίων ἐστὶν ἕνεκα τὰ γεγραμμένα, Οὐδ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ μαγειρικῆς, ἐπεὶ Εἶπ' ἀφρόνως. ὅρον γὰρ οὐκ ἔσχηκεν οὐ Ὁ καιρός, αὐτὴ δ' ἑαυτῆς ἐστὶ δεσπότις. Ἐὰν δ' αὖ μὲν σὺ χρήσῃ τῇ τέχνῃ, τὸν τῆς τέχνης Δὲ καιρὸν ἀπολέσῃς, παραπόλωλεν ἡ τέχνη Ἄνθρωπε, μέγας γὰρ εἶ τοῦτο νῦν δ' ὃν ἀρτίως Ἔφης ἔχοντα πεῖραν ἤκειν πολυτελῶν Πολλῶν τε δείπνων ἐπιλαθέσθαι σημεῖα Πάντων ποιήσω θεῖον αὖ δεῖξω μόνον, Παραθῶ τε δεῖπνον ὄζον αὔρας Ἀττικῆς Ἐξαντλίας ἥκοντι καὶ γέμοντι φορτικῶν μοι βρωμάτων Ἀγωνίας, εἰ μὴ ποιήσω νυστάσαι παροψίδι. Πρὸς ταῦθ' Αἰμιλιανὸς ἔφη, Βέλτιστε πολλοῖς περὶ μαγειρικῆς εἰρημένα Ἐστὶ μετὰ τοῦ Ἡγησίππου ἀδελφούς. σὺ οὖν Ἢ δρῶντι φαίνου καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, Ἢ μὴ κόπτε με καὶ δεῖξον ὃ φέρεις, καὶ λέγε Τί ἐστιν. καὶ ὅς, καταφρονεῖς ὅτι μάγειρός εἰμι, ἴσως ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγὼ μετὰ τὸν κωμικὸν Δημήτριον, ὃς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρεοπαγίτῃ ταῦτ' εἴρηκεν, Ὅσον ἀπὸ ταύτης τῆς τέχνης εἴργασμ' ἐγώ, Οὐδεὶς ὑποκριτὴς ἔσθ' ὅλως εἰργασμένος, Καπνιζομένη τυραννίς αὕτη ἔσθ' ἡ τέχνη, Ἀβυρτακοποιὸς παρὰ Σέλευκον ἐγενόμην. Παρ' Ἀγαθοκλεῖ δὲ πρῶτος εἰσήνεγκ' ἐγὼ Τῷ Σικελιώτῃ τυραννικὴν φακῆν. Τὸ μέγιστον οὐκ εἴρηκα, Καχάρους τινὸς Ὅτ' ἦν ὁ λιμὸς ἑστιῶντος τοὺς φίλους Ἀνάληψιν ἐποίησ' Ἀθηναῦ Λαχάρους Οὐδὲν ἐνοχλοῦσαν δ' ἐνοχλοῦντα νῦν ἐγώ. Ὁ Αἰμιλιανὸς ἔφη, εἰ μὴ δείξῃς ὅ, τι φέρεις, καὶ ὃς μόλις ἔφη. ῥοδωνίαν καλῶ μὲν τὴν λοπάδα ταύτην ἐγώ. ἐσκεύασται δὲ οὕτως, ἵνα καὶ ἥδυσμα στεφανωτικὸν μὴ μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς λαβὼν ἔχῃς, ἀλλὰ καὶ ἔνδον σεαυτοῦ, καὶ πανδαισία τὸ σωμάτιον πᾶν ἑστιάσῃς, ῥόδα τὰ εὐοσμότατα ἐν ἴγδει τρίψας, ἐπέμβαλον ἐγκεφάλους ὀρνίθων τε καὶ χοίρων ἑφθοὺς σφόδρα ἐξινιασθέντας, καὶ τῶν ᾠῶν τὰ χρυσᾶ. μεθ' ἃ ἔλαιον, γάρος, πέπερι, οἶνον, καὶ ταῦτα διατρίψας ἐπιμελῶς ἐνέβαλον εἰς λοπάδα καινὴν, ἁπαλὸν καὶ συνεχὲς διδοὺς τὸ πῦρ. καὶ ἅμα λέγων ἀναπετάσας τὴν λοπάδα τοσαύτην εὐωδίαν παρέσχεν τῷ συμποσίῳ, ὡς ἀληθῶς τινὰ τῶν παρόντων εἰπεῖν, Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ Ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἷκετ' ἀϋτμή, τοσαύτη διεχύθη ἀπὸ τῶν ῥόδων εὐωδία. μετὰ ταῦτά τε περιεκχυθεισῶν ὀρνίθων τε ὀπτῶν φακῆς τε καὶ πισῶν αὐταῖς χύτραις, ἔτι δὲ τῶν τοιούτων περὶ ὧν Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς περὶ φυτῶν τάδε γράφει. πᾶσα γὰρ χεδροπώδης ἥμερος φύσις ἐν σπέρμασι, ἡ μὲν ἑψήσεως ἕνεκα σπείρεται, οἷον ὁ κύαμος, πισός. ἐτνηρὸν γὰρ ἐκ τούτων ἕψημα γίνεται. τὰ δὲ πάλιν αὖθις λεκυθώδη καθάπερ ἄρακος. τὸ δὲ φακῆς οἷον ἔφακη φακός, τὸ δὲ χόρτου ἕνεκα τῶν τετραπόδων ζώων, οἷον ὄροβος μὲν ἀροτήρων βοῶν. ἀφάκη δὲ προβάτων. πισοῦ δὲ τοῦ δασέος μνημονεύει καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει. Ἡλιόδωρος δ' ὁ περιηγητὴς ἐν πρώτῳ περὶ ἀκροπόλεως, τῆς τῶν πυρῶν φησὶν ἑψήσεως ἐπινοηθείσης, οἱ μὲν παλαιοὶ πύανον, οἱ δὲ νῦν ὀλόπυρον προσαγορεύουσιν. τούτων ἔτι πολλῶν λεγομένων, ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ καὶ τῆς φακῆς ἐάσατε ἡμᾶς μεταλαβεῖν, ἢ αὐτῆς γε τῆς χύτρας, μὴ καὶ λίθοις τις ὑμῶν βεβλήσεται, κατὰ τὸν Θάσιον Ἡγήμονα. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τίς δ' αὕτη ἡ λιθίνη ἡ βαλλητύς. Ἐλευσῖνι γὰρ τῇ ἐμῇ οἶδα τινὰ πανήγυριν ἀγομένην καὶ καλουμένην Βαλλητύν, περὶ ἧς οὐκ ἂν τι εἴποιμι, εἰ μὴ παρ' ἑκάστου ἑκάστου μισθὸν λάβοιμι. ἀλλ' ἔγωγε φησὶν ὁ Δημόκριτος οὐκ ὢν λαβάργυρος ὡρολογήτης μετὰ τὸν Τίμωνος πρόδειπνον, λέξω τὰ περὶ τοῦ Ἡγήμονος. Χαμαιλέων ὁ Ποντικὸς ἐν ἕκτῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, Ἡγήμων φησὶν ὁ Θάσιος ὁ τὰς παρῳδίας γράψας, Φακῆ ἐπεκαλεῖτο, καὶ ἐποίηκεν ἔν τινι τῶν παρῳδιῶν. Ταῦτα μοι ὁρμαίνοντι παρέστατο Παλλὰς Ἀθήνη, Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν, εἶπέ τε μῦθον, Δεινὰ παθοῦσα Φακῆ βδελυρὴ χώρει εἰς τὸν ἀγῶνα. Καὶ τότ' ἐγὼ θάρσησα. εἰσῆλθε δέ ποτε καὶ εἰς τὸ θέατρον, διδάσκων κωμῳδίαν λίθων ἔχων πλῆρες τὸ ἱμάτιον, οὓς βάλλων εἰς τὴν ὀρχήστραν διαπορεῖν ἐποίησε τοὺς θεατάς. καὶ ὀλίγον διαλιπὼν εἶπε, Λίθοι μὲν οἵδε. βαλλέτω δ' εἴ τις θέλει. Φακῆ δὲ ἐν θέρει καὶ ἐν χειμῶνι ἀγαθόν. εὐδοκίμει δὲ ὁ ἀνὴρ μάλιστα ἐν ταῖς παρῳδίαις, καὶ τριβόντος ἦν λέγων τὰ ἔπη. πανούργως γὰρ ὑποκριτικῶς, καὶ διὰ ταῦτα σφόδρα τοὺς Ἀθηναίους ἐκήλησεν, ὡς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πλεῖστα αὐτοὺς γελάσαι. καίτοι ἀγγελθέντων αὐτοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν γενομένων περὶ Σικελίαν ἀτυχημάτων, οὐδεὶς ἀπῆεν, καίτοι σχεδὸν πᾶσι τῶν οἰκείων ἀπολωλότων. ἔκλαιον οὖν ἐγκαλυψάμενοι, οὐκ ἀνέστησαν δέ, ἵνα μὴ γένωνται διαφανεῖς τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων πόλεων θεωροῦσιν ἀχθόμενοι τῇ συμφορᾷ. διέμειναν δ' ἀκροώμενοι. καίτοι καὶ αὐτοὶ τοῦ Ἡγήμονος, ὡς ἤκουσεν, σιωπᾶν διεγνωκότος, καθ' ὃν δὲ χρόνον θαλασσοκρατοῦντες Ἀθηναῖοι ἀνῆγον εἰς ἄστυ τὰς νησιωτικὰς δίκας,

Ῥοδωνιὰ λοπάς.

Ιλ. ξ.

Ἡγήμων φακῆ.

γραψάμενος

γεγραμμένος τις καὶ τὴν ἡγεμόνα δίκην, ἤγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. ὁ δὲ παραγενόμενος καὶ συναγαγὼν τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας, προσῆλθεν μετ' αὐτῶν, Ἀλκιβιάδην βοηθεῖν ἀξιῶν. ὁ δὲ θαρρεῖν παρακελευσάμενος, εἰπών τε πᾶσιν ἕπεσθαι, ἧκεν εἰς τὸ μητρῷον, ὅπου τῶν δικῶν ἦσαν αἱ γραφαί. καὶ βρέξας τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματος, διήλειψε τὴν δίκην τοῦ ἡγήμονος. ἀγανακτοῦντος δὲ ὅ, τε γραμματεὺς, καὶ ὁ ἄρχων, τὰς ἡσυχίας ἦγον δι' Ἀλκιβιάδην, φυγόντος δι' εὐλάβειαν καὶ τοῦ τὴν δίκην γεγραμμένου. αὕτη παρ' ἡμῶν Οὐλπιανὲ ἡ βαλλητύς. σὺ δ' ὅταν βούληθῇς, ἐρεῖς περὶ τῆς

Τηλεμάχου χύτρα.

ἐλευσῖνι. καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, ἀλλά με ἀνέμνησας καλὲ Δημόκριτε, μηδεὶς χύτρας ποθοῦντα μαθεῖν πολλάκις, τίς ἡ Τηλεμάχου χύτρα, καὶ τίς ὁ Τηλέμαχος συνετύγχανε. καὶ τὸν μὲν ἀσπασάμενος ἡδέως πάνυ, ἔπειτα χρῆσόν μοι σύ φησι τὰς χύτρας ἐν αἷς συνῆψας τοὺς κυάμους. καὶ ταῦτά τε εἴρητου καὶ παριόντα Φίλιππον πάνυ τὸν Χαιρεφίλου πόρρωθεν ἀπιδὼν τὸν παχὺν ἐπέπτυσεν, εἶτ' ἐκέλευσεν πέμπειν σαργάνας. ὅτι δὲ καὶ τὸν δῆμον Ἀχαρνεὺς ὁ Τηλέμαχος, ὁ αὐτὸς ποιητής φησιν ἐν Διονύσῳ οὕτως, Ὁ δὲ Ἀχαρνικὸς Τηλέμαχος ἔτι δημηγορεῖ. Οὗτος δ' ἔοικε τοῖς νεωνήτοις Σύροις Πῶς ἢ τί πράττων. βούλομαι γὰρ εἰδέναι Θαλάττιον καλὴν χύτραν φέρει. ἐν Ἰκαρίοις Σατύροις φησίν, ὥστ' ἔχειν οὐδὲν Παρ' ἡμῖν, νυκτερεύσας δ' ἀθλίως πρῶτα μὲν σκληρῶς καθεύδω, εἶτα θοὔδιππος ὁ λέων παντελῶς Ἐπῆξεν ἡμᾶς, εἶθ' ὁ λιμὸς ἥπτετο Ἐφεξῆς πρὸς Δίωνα τὸν διάπυρον. ἀλλὰ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνος οὐδὲν εἶχε. πρὸς δὲ τὸν χρυσὸν δραμὼν Τηλέμαχον Ἀχαρνέα, σωρόν τε κυάμων καταλαβὼν ἁρπάσας τούτων ἀνῄρουν, ὁ δ' ὄνος ἡμᾶς ὡς ὁρᾷ ὁ Κηφισόδωρος περὶ τὸ βῆμα ἐπέρδετο. ἐκ τούτων δῆλόν ἐστιν, ὅτι Τηλέμαχος κυάμων χύτρας ἀεὶ σιτούμενος ἦγε πυανέψιαν πορδὴν ἑορτήν. ἔτνους δὲ κυαμίνου μνημονεύει Ἡνίοχος ὁ κωμικὸς ἐν Τροχίλῳ, λέγων οὕτως, Πρὸς ἐμαυτὸν ἐνθυμούμενος νὴ τοὺς θεοὺς Ὅσῳ διαφέρει σῦκα καρδάμων, σὺ δὲ Οὐδὲ παύσωνι φῂς τὸ δεῖνα προσλελακκέναι, Καὶ πρᾶγμ' ἐρωτᾷ με δυστράπελον πάνυ. Ἔχων δὲ πολλὰς φροντίδων δυσεξόδους Λέγ' αὐτό, καὶ γὰρ οὐκ ἀγέλοιον ἐστ' ἴσως Ἔτνος κυάμινος. διότι τὴν μὲν γαστέρα Φυσᾷ, τὸ δὲ πῦρ οὐ χαίρειν οἷς γινώσκεται Τὸ πρᾶγμα τοῦ παύσωνος. ὡς δ' ἀεί ποτε Περὶ τοὺς κυάμους ἐστ' οὗτος ὁ σοφιστὴς τέλος. Τοιούτων οὖν πολλάκις λεγομένων, ὕδωρ ἐφέρετο κατὰ χειρῶν. καὶ πάλιν ὁ Οὐλπιανὸς ἐζήτει, εἰ τὸ χέρνιβον εἴρηται καθάπερ ἡμεῖς λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. καί τις αὐτῶν ἀπήντησεν λέγων τὸ ἐν Ἰλιάδι, Ἦρα καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιὸς, Χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦσαι ἀκήρατον, ἡ δὲ παρέστη Χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοον θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα. Ἀττικοὶ δὲ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου, λέγων οὕτως, Τοῖς χρυσοῖ χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις.

Χερόνιπτρα.

Χειρόνιπτρον. αὐτὴ δ' ὅταν τις ἀγαθὸς ᾖ καὶ χρήσιμος Πολίτης νικᾷ, τε χρυσὸς ὢν οὐκ ἔστι χειρόνιπτρον. Ἐπίχαρμος δ' ἐν θεωροῖς εἴρηκε χειρόνιβα, διὰ τούτων. Κιθάρα, τρίποδες, ἅρματα, τράπεζαι χαλκεῖαι, χειρόνιβα, λοιβιλέβητες χάλκεοι. ἡ πλείων δὲ χρῆσις κατὰ χειρὸς ὕδωρ εἴωθε λέγειν, ὡς Εὔπολις ἐν χρυσῷ γένει, καὶ Ἀμειψίας σφενδόνῃ, Ἀλκαῖός τε ἐν ἱερῷ γάμῳ. πλεῖστον δ' ἐστὶ τοῦτο. Φιλύλλιος δὲ ἐν Αὔγῃ, κατὰ χειρῶν εἴρηκεν. οὕτως, Καὶ δὴ δεδειπνήκασιν αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ φέρειν Ὥρα 'στὶν ἤδη τὰς τραπέζας εἶτα παρακορῆσαι. ἔπειτα κατὰ χειρῶν ἑκάστῃ, καὶ μύρον τι δοῦναι. Μένανδρος ὑδρίᾳ, Οἱ δὲ κατὰ χειρῶν λαβόντες περιμένουσι φίλτατοι. Ἀριστοφάνης δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Καλλιμάχου πίνακας, χλευάζει τοὺς οὐκ εἰδότας τὴν διαφορὰν τοῦ, τε κατὰ χειρὸς, καὶ τοῦ ἀπονίψασθαι. παρὰ γὰρ τοῖς παλαιοῖς, τὸ μὲν πρὸ ἀρίστου καὶ δείπνου λέγεσθαι κατὰ χειρὸς, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα ἀπονίψασθαι. ἔοικε δ' ὁ γραμματικὸς τοῦτο πεφυλαχέναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. ἐπεὶ τοι Ὅμηρος πῇ μὲν φησὶ νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν. πῇ δέ, Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν, Σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν. καὶ Σώφρων ἐν γυναικείοις τάλαινα καικόα κατὰ χειρὸς δοῦσα ἀπόδος ποθ' ἡμῖν τὴν τράπεζαν. παρὰ μέντοι τοῖς τραγικοῖς, καὶ τοῖς κωμικοῖς παροξυτόνως ἀνέγνωσται χέρνιβα, παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ, εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν Ἀλκμήνης γόνος. ἀλλὰ καὶ παρ' Εὐπόλιδι ἐν αἰξίν. αὐτοῦ τὴν χέρνιβα παύσεις. ἔστι δὲ ὕδωρ εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπιτέλουν. καὶ τούτῳ περιρραίνοντες τοὺς παρόντας, ἥγνιζον. χρὴ μέντοι προπαροξυτόνως προφέρεσθαι. τὰ γὰρ τοιάδε ῥηματικὰ συνήθεια, εἰς ψ λήγοντα γεγονότα παρὰ τὸν παρακείμενον διὰ δύο μμ λεγόμενον, τὴν παραλήγουσαν τοῦ παρακειμένου φυλάσσοντα ἔχει βαρύνεται, λέλειμμαι αἴγιλιψ, τέτριμμαι οἰκότριψ, κέκλεμμαι βοίκλεψ. παρὰ Σοφοκλεῖ, Ἑρμῆς κατώβλεψ. παρὰ Ἀρχελάῳ τῷ χερρονησίτῃ ἐν τοῖς ἰδιοφυέσιν. ἐν δὲ ταῖς πλαγίαις τὰ τοιαῦτα ὑπὸ τὴν αὐτὴν συλλαβὴν φυλάττει τὴν τάσιν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν. ἐχρῶντο δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἀποπλύνοντες αὐτὰς, καὶ σμήγματι ἀπορρύψεως χάριν, ὡς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν κορύκῳ, Ἐν ὅσῳ δ' ἀκροῶμαί σου κέλευσόν τινα Φέρειν ἀπονίψασθαι δότω τις δεῦρ' ὕδωρ Καὶ σμῆγμα. ὅτι δὲ καὶ εὐώδεσι τὰς χεῖρας κατέχριον τὰς ἐκ μαγδαλιᾶς τιμὰς ἀτιμάσαντες, ἃς Λακεδαιμόνιοι ἐκάλουν κυνάδας, ὥς φησι Πολέμων ἐν τῇ περὶ ὀνομάτων ἀδόξων ἐπιστολῇ. περὶ δὲ τοῦ εὐώδεσι

χρῆσθαι

χρῆσθαι τὰς χεῖρας, Ἐπιγόνης ἐν Ἀντιφάνους φησὶν ἐν Ἀργυρίου ἀφανισμῷ οὕτως, Καὶ τότε περιπατήσεις κἀπονίψει τὸν τρόπον Τὰς χεῖρας εὐώδη λαβὼν τὴν γῆν. καὶ Φιλόξενος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ φησίν. ἔπειτα δὲ παῖδες νίπτρ' ἐδόσαν κατὰ χειρῶν σμήγμασιν ἰρινομίκτοις χλιεροθαλπὲς ὕδωρ ἐπεγχέοντες τόσον, ὅσον ἔχρῃζεν ἐκτρίμματά τε λαμπρὰ σινδονυφῆ δίδοσαν χρίματ' ἀμβροσιόδμα, καὶ στεφάνους ἰοθαλεῖς. Δρόμων δ' ἐν Ψαλτρίᾳ, Ἐπὶ δὲ θᾶττον ἠριστηκότων ἡμῶν, περιελεῖν τὰς τραπέζας νίμματ' ἐπέχει τις ἀπενιζόμεθα τοὺς στεφάνους. πάλιν δὲ ἀποσείνους λαβόντων ἐστεφανούμεθα, Ἐκάλουν δ' ἀπόνιπτρον τὸ ἀπόνιμμα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν. Ἀριστοφάνης, Ὥσπερ ἀπόνιπτρον ἐγχέοντες ἑσπέρας. Ἴσως δὲ καὶ τὴν λεκάνην οὕτως ἔλεγον, ἐν ᾧ τρόπῳ καὶ χειρόνιπτρον. ἰδίως δὲ καλεῖται παρὰ Ἀθηναίοις ἀπόνιμμα, ἐπὶ τῶν εἰς τιμὴν τοῖς νεκροῖς γινομένων, καὶ ἐπὶ τῶν τοὺς ἐναγεῖς καθαιρόντων. ὡς καὶ Κλείδημος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐξηγητικῷ. προθεὶς γὰρ περὶ ἐναγισμῶν, γράφει τάδε. Ὀρύξαι βόθυνον πρὸς ἑσπέραν τοῦ σήματος, Ἔπειτα παρὰ τὸν βόθυνον πρὸς ἑσπέραν βλέπων, Ὕδωρ κατάχει. λέγων τάδε, Ὑμῖν ἀπόνιμμ' οἷς χρὴ καὶ οἷς θέμις. Ἔπειτ' αὖθις μύρον κατάχει. παρέθετο ταῦτα καὶ Δωρόθεος φάσκων, καὶ ἐν τοῖς τῶν Εὐπατριδῶν πατρίοις τάδε γεγράφθαι περὶ τῆς τῶν ἱκετῶν καθάρσεως. ἔπειτα ἀπονιψάμενος αὐτός, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ σπλαγχνεύοντες, ὕδωρ λαβὼν κάθαιρε ἀπόνιζε τὸ αἷμα τοῦ καθαιρομένου. καὶ μετὰ τὸ ἀπόνιμμα ἀνακινήσας εἰς ταὐτὸ, ἔγχει. χειρόμακτρον δὲ καλεῖται, ᾧ τὰς χεῖρας ἀπεμάττοντο ὠμολίνῳ, ὅπερ ἐν τοῖς προκειμένοις Φιλόξενος ὁ Κυθήριος ὠνόμασεν ἔκτριμμα. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς, Φέρε παῖ ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ, παράπεμπε τὸ χειρόμακτρον. σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὸ δειπνῆσαι κατὰ χειρὸς ἔλεγον, οὐχ ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικός φησιν ὅτι πρὶν φαγεῖν οἱ Ἀττικοὶ κατὰ χειρὸς ἔλεγον, μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι τὸ νίψασθαι. Σοφοκλῆς Οἰνομάῳ, σκυθιστὶ χειρόμακτρον ἐκκεκαρμένος. καὶ Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ. Ξενοφῶν δ' ἐν πρώτῳ Παιδείας γράφει. ὅταν δὲ τούτων τινὸς θίγῃς, εὐθὺς ἀποκαθαίρεις τὴν χεῖρα εἰς τὰ χειρόμακτρα. ὡς πάνυ ἀχθόμενος, ὅτι κατάπλεά σοι ἀπ' αὐτῶν ἐγένετο. Πολέμων δ' ἐν ἕκτῳ τῶν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Ἀδαῖον, περὶ τῆς διαφορᾶς λέγει τοῦ κατὰ χειρὸς πρὸς τὸ νίψασθαι. Δημόνικος δ' ἐν τῷ Ἀχελωΐῳ τὸ πρὸ τοῦ δείπνου κατὰ χειρός φησι διὰ τούτων, ἐσπούδακε δ' ἕκαστος ὡς ἂν ἐσθίων ἅμα τ' ὀξύπεινον ἄνδρα καὶ Βοιώτιον. τὸ γοῦν κατὰ χειρὸς περιγράφει πως, ὅτι μετὰ δεῖπνον αὐτῷ τοῦτο γίνεται λαβεῖν. Ὠμολίνου δὲ μέμνηται Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις, ὠμολίνοις κόμη βρύουσ' ἀτιμίας πλέως. Σαπφὼ δὲ ὅταν λέγῃ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μελῶν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, χειρόμακτρα δὲ καγγόνων πορφυρᾶ, καὶ ταῦτα μὲν ἀτιμάσεις ἔπεμψ' ἀπυφωκέας δῶρα τίμια. κἀγγόνων κόσμον λέγει κεφαλῆς τὰ χειρόμακτρα. ὡς καὶ Εὐκταῖος δηλοῖ, ἢ ὁ γεγραφὼς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπιγραφομένῃ. γυναῖκες δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσι χειρόμακτρα. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ φησίν, μετὰ δὲ ταῦτα ἔλεγον τοῦτον τὸν βασιλέα ζωὸν καταβῆναι κάτω, ἐς τὸν οἱ Ἕλληνες ᾅδην νομίζουσι. κἀκεῖ δὲ συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι. καὶ τὰ μὲν νικᾶν αὐτήν, τὰ δὲ ἑσσοῦσθαι ὑπ' αὐτῆς, καὶ μιν πάλιν ἀναπικέσθαι παρ' αὐτῆς δῶρον ἔχοντα χειρόμακτρον χρύσεον. τὸν δὲ τῇ χέρνιβι ῥάναντα παῖδα, διδόντα κατὰ χειρὸς Ἡρακλεῖ ὕδωρ, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Ἡρακλῆς κονδύλῳ, Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῆς Φορωνίδος Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει. Ἡρόδωρος δ' ἐν ἑπτακαιδεκάτῃ τοῦ καθ' Ἡρακλέα λόγου Εὔνομον. καὶ Κύαθον δὲ τὸν Πόλυτος μὲν υἱόν, ἀδελφὸν δὲ Ἀντιμάχου ἀπέκτεινεν ἄκων Ἡρακλῆς, οἰνοχοοῦντα αὐτῷ, ὡς Νίκανδρος ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Οἰταϊκῶν, ᾧ καὶ ἀνεῖσθαι φησὶ τέμενος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Προχίῳ, ὃ μέχρι νῦν προσαγορεύεσθαι οἰνοχόου. ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα καταπαύσαντες τὸν λόγον, ἀρχὴν ποιησόμεθα τῆς ἑξῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡρακλέους ἀδηφαγίας.

Ἀπόνιμμα.

Χειρόμακτρον. Ὠμόλινον.

Παῖς ἐρραίνα ῥάναι.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ΑΛΛ' ὥσπερ δείπνου γλαφυροῦ ποικίλην εὐωχίαν τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφόν, ἵνα πίῃ τις τοῦτο λαβὼν καὶ φαγών, ὥσπερ πιὼν καὶ σκευασίαν μὴ ἔχῃ τῆς μουσικῆς, Ἀσυδάμας ὁ τραγικὸς ἐν Ἡρακλεῖ σατυρικῷ, ἑταῖρέ φησι Τιμόκρατες, φέρε εἴπωμεν ἐνταῦθα τοῖς προειρημένοις τὰ ἀκόλουθα, ὅτι ἦν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀδηφάγος. ἀποφαίνονται δὲ τοῦτο σχεδὸν πάντες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς. Ἐπίχαρμος μὲν ἐν Βουσίριδι λέγων, Πρᾶτον μὲν αἴκ' ἔσθοντ' ἴδοις νιν ἀποθάνοις, Βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθ', ἀραβεῖ δ' ἁ γνάθος, Ψοφεῖ δ' ὁ γόμφιος, τέτριγ' ὁ κυνόδων, Σίζει δὲ ταῖς ῥίνεσι, κινεῖ δ' οὔατα. Ἴων δ' ἐν Ὀμφάλῃ ἐμφανίσας αὐτοῦ τὴν ἀδηφαγίαν, ἐπιφέρει. ὑπὸ δὲ τῆς εὐφημίας κατέπινε, καὶ τὰ κᾶλα καὶ τοὺς ἄνθρακας

ἐπὶ ἄνθρακας. περὶ Πινδάρου δὲ τοῦτ' εἴληφεν εἰπόντος διὰ βοῶν θερμὰ εἰς ἀνθρακιὰν στέψαν, πυριπνόων τε σώματα. καὶ τότ' ἐγὼ σαρκῶν τ' ἐνοπὰν, ἠδ' ὀστέων στεναγμὸν βαρὺν ἦν ἰδόντα διακρῖναι, πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος. τοιοῦτον οὖν αὐτὸν ὑποστησάμενοι ταῖς ἀδηφαγίαις, καὶ τῶν ὀρνέων ἀποδεδώκασιν αὐτῷ τὸν λάρον, τὸν προσαγορευόμενον βουφάγον. εἰσάγεται δὲ ὁ Ἡρακλῆς καὶ Λεπρεῖ περὶ πολυφαγίας ἐρίζων ἐκεῖνον προκαλεσαμένου, καὶ ἐνίκησε. Ζηνόδοτος δ' ἐν δευτέρῳ ἐπιτομῶν, Καύκωνος φησὶ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Φόρβαντος γενέσθαι τὸν Λεπρέα, ὃν τὸν Ἡρακλέα κελεῦσαι δεθῆναι ὅτε Αὐγέαν τὸν μισθὸν ἀπῄτει. Ἡρακλῆς δὲ ἐκτελέσας τοὺς ἄθλους ἔρχεται ἐπὶ Καύκωνας, καὶ δεηθείσης Ἀστυδαμείας διαλύεται πρὸς τὸν Λεπρέα. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Λεπρεὺς Ἡρακλεῖ ἐρίζει δίσκῳ, καὶ ὕδατος ἀντλῆσαι, καὶ ὅστις ἀναλώσει θᾶττον ταῦρον, καὶ λείπεται πάντα. εἶτα θωρηχθεὶς προκαλεῖται Ἡρακλέα, καὶ θνήσκει ἐν τῇ μάχῃ. Μάτρις δὲ ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ, καὶ εἰς πολυποσίαν φησὶ τὸν Ἡρακλέα προκληθῆναι ὑπὸ τοῦ Λεπρέως, καὶ πάλιν νικηθῆναι. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ ὁ Χῖος ῥήτωρ Καύκαλος, ὁ Θεοπόμπου τοῦ ἱστοριογράφου ἀδελφός, ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέους ἐγκωμίῳ. καὶ τὸν Ὀδυσσέα δὲ Ὅμηρος πολυφάγον καὶ λαίμαργον παραδίδωσιν, ὅταν λέγῃ.

Ὀδ. η. Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ. Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο Ἔπλετο. ἥ τ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ. Καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει. Ὑπερβάλλουσα γὰρ ἐν τούτοις φαίνεται αὐτοῦ λαιμαργία, μετὰ τοῦ μηδὲ ἐν δέοντι τὰ περὶ τῆς γαστρὸς γνωμολογεῖν. ἐχρῆν γὰρ εἰ καὶ ἐλίμωττε διακαρτερεῖν, ἢ μετριάζειν τὰ περὶ τὴν τροφήν. τὸ δὲ τελευταῖον καὶ τὴν τελεωτάτην αὐτοῦ παρίστησι λαιμαργίαν καὶ γαστριμαργίαν. Ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν. ἐκ δέ με πάντων Ληθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει. Ταῦτα γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνος ὁ Σαρδανάπαλος εἰπεῖν ποτε ἂν ἐτόλμησε. γέρων δὲ ὢν ἤσθιεν ἁρπαλέως κρέα τ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ. Θεαγένης δ' ὁ Θάσιος ἀθλητὴς ταῦρον μόνος κατέφαγε, ὡς Ποσείδιππός φησιν ἐν ἐπιγράμμασιν. Καὶ περ σιτευθεὶς ἔφαγόν ποτε Μηόνιον βοῦν, Πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος † Θεύγενει ἅσσα φαγὼν ἔτ' ἐπῄτεον. εἵνεκεν οὕτω Χάλκεος ἕστηκα χεῖρα προϊσχόμενος. Μίλων δὲ ὁ Κροτωνιάτης, ὥς

Bud. s. de Asse φησιν ὁ Ἱεραπολίτης Θεόδωρος ἐν τοῖς περὶ ἀγώνων, ἤσθιε μνᾶς κρεῶν εἴκοσι, καὶ τοσαύτας ἄρτων, οἴνου τε τρεῖς χόας ἔπινεν. ἐν δὲ Ὀλυμπίᾳ ταῦρον ἀναθέμενος τοῖς ὤμοις τετραετῆ, καὶ τοῦτον περιενέγκας τὸ στάδιον. μετὰ ταῦτα δαιτρεύσας μόνος αὐτὸν κατέφαγεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Τίτορμός τε ὁ Αἰτωλὸς διηρίσατο αὐτῷ βοῦν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος. Φύλαρχος δέ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφαγεῖν κατακλιθέντα πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός, διὸ καὶ ποιῆσαι εἰς

Λιπαροὶ πολυφάγοι. αὐτὸν Δωριέα τὸν ποιητὴν τάδε. Τοῖος ἔην Μίλων ὅτ' ἀπὸ χθονὸς ἤρατο βρῖθος Τετραετῆ δάμαλιν ἐν Διὸς εἰλαπίναις, Ὤμοις δὲ κτῆνος τὸ πελώριον ὡς νέον ἀρνα Ἤνεγκεν διὰ ὅλης κοῦφα πανηγύρεως. Καὶ θάμβος μέν. ἀτὰρ τοῦδε πλέον ἤνυσε θαῦμα, Πρόσθεν Πισαίου ξεῖνε θυηπολίου. Ὃν γὰρ ἐπόμπευσεν βοῦν ἄζυγον εἰς κρέα, τόνδε Κόψας, πάντα κατ' οὖν μοῦνος ἐδαίσατό νιν. Ἀστυδάμας δὲ ὁ Μιλήσιος τρὶς Ὀλύμπια νικήσας, κατὰ τὸ ἑξῆς παγκράτιον κληθείς ποτε ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ Ἀριοβαρζάνου τοῦ Πέρσου, καὶ ἀφικόμενος ὑπέσχετο φαγεῖν πάντα τὰ πᾶσι παρασκευασθέντα, καὶ κατέφαγε. τοῦ Πέρσου δ' αὐτὸν ἀξιώσαντος, ὡς ὁ Θεόδωρος ἱστορεῖ, ἄξιόν τι ποιῆσαι τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν, φακὸν τῆς κλίνης περίχαλκον ὄντα κλάσας ἐξέτεινε μαλάξας. τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ καὶ κατακαυθέντος οὐκ ἐχώρησε μία ὑδρία τὰ ὀστᾶ, μόλις δὲ δύο, καὶ τὰ τοῖς ἐννέα ἀνδράσι παρεσκευασμένα περὶ τῷ Ἀριοβαρζάνῃ εἰς τὸ δεῖπνον μόνον καταφαγεῖν. καὶ οὐδὲν παράδοξον τούτους τοὺς ἄνδρας ἀδηφάγους γενέσθαι. πάντες γὰρ οἱ ἀθλοῦντες μετὰ τῶν γυμνασμάτων, καὶ ἐσθίειν

Ἀθλοὶ ἀθλητῶν. πολλὰ διδάσκονται. διὸ καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει, Κακῶν γε ὄντων μυρίων καθ' Ἑλλάδα, Οὐδὲν κάκιον ἐστὶν ἀθλητῶν γένους, Οἳ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εὖ, Οὔτ' ἂν δύναιντο. πῶς γὰρ ὅστις ἔστ' ἀνὴρ Γνάθου τε δοῦλος νηδύος θ' ἡσσημένος Κτήσαιτ' ἂν ὄλβον εἰς ὑπερβολὴν πατρός. Οὐδ' αὖ πένεσθαι καὶ ξυνηρετεῖν τύχαις Οἷοί τ', ἔθη γὰρ οὐκ ἐθισθέντες καλὰ Σκληρῶς διαλλάσσουσιν εἰς τἀμήχανα. Λαμπροὶ δ' ἐν ἥβῃ καὶ πόλεως ἀγάλματα Φοιτῶσ'. ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρὸν, Τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας. Ἐμεμψάμην δὲ καὶ τὸν Ἑλλήνων νόμον, Οἳ τῶνδ' ἕκατι σύλλογον ποιούμενοι Τιμῶσ' ἀχρείους ἡδονὰς, δαιτὸς χάριν. Τί γὰρ παλαίσας εὖ, τί δ' ὠκύπους ἀνὴρ, Ἢ δίσκον ἄρας, ἢ γνάθον παίσας καλῶς, Πόλει πατρῴᾳ στέφανον ἤρκεσεν λαβών. Πότερα μαχοῦνται πολεμίοισιν ἐν χεροῖν Δίσκους ἔχοντες, ἢ δι' ἀσπίδων χεροῖν Θείνοντες ἐκβαλοῦσι πολεμίους πάτρας. Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας Στάς. ἄνδρας οὖν ἐχρῆν σοφούς τε κἀγαθοὺς Φύλλοις στέφεσθαι, χ' ὅστις ἡγεῖται πόλει Κάλλιστα σώφρων καὶ δίκαιος ὢν ἀνήρ. Ὅστις γε μύθοις ἔργ' ἀπαλλάσσει κακὰ Μάχας τ' ἀφαιρῶν καὶ στάσεις. τοιαῦτα γὰρ Πόλει τε πάσῃ, πᾶσί θ' Ἕλλησιν καλά. Ταῦτ' εἴληφεν ὁ Εὐριπίδης

ἐκ τῶν

ἐκ τῶν τοῦ κολοφωνίου ἐλεγείων Ξενοφάνους οὕτως εἰρηκότος. Ἀλλ᾽ εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο, Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος, Πὰρ πίσαο ῥοῆς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων, Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων, Εἴτε τι δεινὸν ἄεθλον ὃ παγκράτιον καλέουσιν, Ἀστοῖσι κἒν εἴη κυδρότερος πρὸς ἄκρα, Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο, Καί κε σιτεῖη δημοσίων κτεάνων, Ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη Εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά γ᾽ ἅπαντα λάχοι. Οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων. Ἀνδρῶν ἠδ᾽ ἵππων ἡμετέρη σοφίη. Ἀλλ᾽ εἰκῆ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον Προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης. Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ᾽ εἴη, Οὔτ᾽ εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην. Οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν τόπερ ἐστὶ πρότιμον Ῥώμης ὅσσ᾽ ἀνδρῶν ἔργ᾽ ἐν ἀγῶνι πέλει. Τοὔνεκεν ἂρ δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη. Σμικρὸν δ᾽ ἄν τι πόλει χάρμα γένοιτ᾽ ἐπὶ τῷ. Εἴ τις ἀεθλεύων νικῷ πίσαο παρ᾽ ὄχθας Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὁ Ξενοφάνης κατὰ τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν ἐπαγωνίζεται διαβάλλων, ὡς ἄχρηστον καὶ ἀλυσιτελὲς τὸ τῆς ἀθλήσεως εἶδος. καὶ ὁ Ἀχίλλειος δὲ ὁ ἐρετριεὺς περὶ τῆς εὐεξίας τῶν ἀθλητῶν διηγούμενος φησίν, Γυμνοὶ γὰρ ὤθουν φαιδίμους βραχίονας Ἥβης σφριγῶντες ἐμπορεύονται, νέοι. Στίλβοντες ἄνθει καρτερὰς ἐπωμίδας Ἄδην δ᾽ ἐλαίου στέρνα καὶ ποδῶν κύτος Χρίουσιν ὡς ἔχοντες οἴκοθεν τρυφήν. Ἡράκλειτος δ᾽ ἐν τῷ ξενίζοντι Ἑλένην φησὶ τινὰ γυναῖκα πλεῖστα βεβρωκέναι. Ποσείδιππος δὲ ἐν ἐπιγράμμασι Φυλόμαχον, εἰς ὃν καὶ τάδε ἐπέγραψεν, Φυλόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βορόν, οἷα κορώνην Παννυχικὴν αὐτὴ τρώγας ἔχει κάπετος, Χλαίνης εὐρύχει πελλανίδος, ἀλλὰ σὺ τούτου Καὶ χρεία ἐς τύμβον ἄπλικε καὶ στεφάνου Εἴποντες οἱ προκύων συνεκώμασεν, ἦλθε δ᾽ ἀμαυρὰ Βλέψας ἐκ πελίων νωδὸς ἐπισκυνίων. Ὁ τριχὶ διαφθείρας μονολήκυθος. ἐκ γὰρ ἀγώνων Τῶν τό τε ληναικὸν ἦλθ᾽ ὑπὸ Καλλιόπην. Ἀμάραντος δὲ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ σκηνῆς, Ἡρόδωρόν φησι τὸν μεγαρέα σαλπιγκτὴν γενέσθαι, τὸ μὲν μέγεθος πηχῶν τριῶν καὶ ἡμίσεος. εἶναι δὲ καὶ τὰς πλευρὰς ἰσχυρόν. ἐσθίειν δὲ ἄρτου μὲν χοίνικας ἕξ, κρεῶν δὲ λίτρας εἴκοσιν οἵων ἂν εὑρήκοι. πίνειν δὲ χόας δύο, καὶ σαλπίζειν ἅμα σάλπιγξι δυσί. κοιμᾶσθαι δὲ ἔθος ἔχειν ἐπὶ λεοντῆς μόνης. ἐσήμαινε δὲ σαλπίζων μέγιστον. Ἄργος γοῦν πολιορκοῦντος Δημητρίου τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ οὐ δυναμένων τῶν στρατιωτῶν τὴν ἑλέπολιν προσαγαγεῖν τοῖς τείχεσι διὰ τὸ βάρος, ταῖς δύο σάλπιγξι σημαίνων, ὑπὸ τῆς ἁδρότητος τοῦ ἤχου τοὺς στρατιώτας ἠνάγκασε προθυμηθέντας προσαγαγεῖν τὴν μηχανήν. ἐνίκησε δὲ τὴν περίοδον δεκάκις, καὶ ἐδείπνει καθήμενος, ὡς ἱστορεῖ Νέστωρ ἐν τοῖς θεατρικοῖς ὑπομνήμασι. καὶ γυνὴ δὲ ἐσάλπισεν Ἀγλαῒς ἡ Μεγαλοκλέους ἐν τῇ πρώτῃ ἀχθείσῃ μεγάλῃ πομπῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸν πομπικὸν περιθετὴν ἔχουσα, καὶ λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς δηλοῖ Ποσίδιππος ἐν ἐπιγράμμασιν. ἤσθιε δὲ καὶ αὐτὴ λίτρας μὲν κρεῶν δώδεκα, ἄρτων δὲ χοίνικας τέσσαρας, καὶ ἔπινεν οἴνου χόα. Λιτυέρσας δὲ ἦν μὲν υἱὸς Μίδου νόθος. Κελαινῶν δὲ τῶν ἐν Φρυγίᾳ βασιλεὺς ἄγριος ἰδέσθαι καὶ ἀνήμερος ἄνθρωπος, ἀδδηφάγος δ᾽ ἰσχυρός. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ Σωσίθεος ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν δράματι Δάφνιδι ἢ Λιτυέρσᾳ, οὕτως. Ἔσθει μὲν αὐτὸς τρεῖς ὅλους κανθηλίους, Τρὶς τῆς βραχείας ἡμέρας. πίνει δ᾽ ἕνα Καλὸν μετρητὴν, τὸν δὲ καρποφόρον πίθον. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ παρὰ Φερεκράτει ἢ Στράττιδι ἐν ἀγαθοῖς, περὶ οὗ φησίν, Ἐγὼ κατεσθίω μόλις τῆς ἡμέρας Πένθ᾽ ἡμιμέδιμν᾽, ἐὰν βιάζωμαι μόλις. Ὡς ὀλιγόσιτος ἦσθ᾽ ἄρ᾽ ὃς κατεσθίεις Τῆς ἡμέρας μακρᾶς τριήρους σιτία. Ξάνθος δὲ ἐν τοῖς λυδιακοῖς, Κάμβλητα φησὶ τὸν βασιλεύσαντα Λυδῶν πολυφάγον γενέσθαι καὶ πολυπότην, ἔτι δὲ γαστρίμαργον. τοῦτον οὖν ποτε νυκτὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα κατακρεουργήσαντα καταφαγεῖν. ἔπειτα πρωῒ εὑρόντα τὴν χεῖρα τῆς γυναικὸς ἐνοῦσαν ἐν τῷ στόματι, ἑαυτὸν ἀποσφάξαι περιβοήτου τῆς πράξεως γενομένης. περὶ δὲ Θύος τοῦ Παφλαγόνων βασιλέως, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν πολυφάγος, προειρήκαμεν, παραθέμενοι Θεόπομπον ἱστοροῦντα ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τριακοστῇ. Ἀρχίλοχος δὲ ἐν τετραμέτροις Χαρίλαν εἰς τὰ ὅμοια διαβέβληκεν, ὡς οἱ κωμῳδοποιοὶ Κλεώνυμον καὶ Πείσανδρον. περὶ δὲ Χαιρίππου φησὶ Φοινικίδης ἐν Φυλάρχῳ. Τρίτον δὲ πρὸς τούτοισι τὸν σοφώτατον Χαίριππον οὗτος ὥσπερ οἶδας ἐσθίει, Μέχρις ἂν διδῷ τίς, ἢ λάθη διαρραγείς, Τοιοῦτ᾽ ἔχει ταμεῖον ὥσπερ οἰκίαι. Νικόλαος δ᾽ ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ πρὸ τῇ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν, Μιθριδάτην φησὶ τὸν ποντικὸν βασιλέα προθέντα ἀγῶνα πολυφαγίας καὶ πολυποσίας (ἦν δὲ τὸ ἆθλον τάλαντον ἀργυρίου) ἀμφότερα νικῆσαι. τοῦ μέντοι ἄθλου ἐκστῆναι τῷ μετ᾽ αὐτὸν κριθέντι Καλαμόδρυϊ τῷ κυζικηνῷ ἀθλητῇ. καὶ Τιμοκρέων δ᾽ ὁ ῥόδιος ποιητὴς καὶ ἀθλητὴς πένταθλος ἔφαγε καὶ ἔπιεν, ὡς τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἐπίγραμμα δηλοῖ. Πολλὰ πιὼν, καὶ πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ κάκ᾽ εἰπὼν Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων ῥόδιος. Θρασύμαχος δὲ ὁ μακεδόνιος ἔν τινι τῶν προοιμίων τὸν Τιμοκρέοντά φησιν ὡς μέγαν βασιλέα ἀφικόμενον, καὶ ξενιζόμενον παρ᾽ αὐτῷ, πολλὰ ἐμφορεῖσθαι. πυθομένου δὲ τοῦ βασιλέως ὅ, τι ἀπὸ τούτων

ἐργάζοιτο, εἶπε Περσῶν ἀναριθμήτους συγκόψειν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὺς καθ' ἕνα νικήσας, μετὰ τοῦτο ἐχειρονόμησε. πυνθανομένου δὲ τὴν πρόφασιν ἀπολέπτεσθαι, ἔφη τοσαύτας εἰ προσίοι τὶς πληγάς. Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ βίων Καντίβαριν φησὶ τὸν πέρσην, ὁπότε κοπιάσειεν τὰς σιαγόνας ἐσθίων, κεχηνότι καθάπερ εἰς ἄψυχον ἀγγεῖον εἰσαντλεῖν τὴν τροφὴν τοὺς οἰκείους. Ἑλλάνικος δὲ ἐν πρώτῳ δευκαλιωνείας, Ἐρυσίχθονα φησὶ τὸν Μυρμιδόνος ὅτι ἦν ἄπληστος βορᾶς αἴθωνα κληθῆναι. Πολέμων δ' ἐν ἐνάτῳ προς Τιμαιον, περὶ Σικελιώταις φησὶν ἀδδηφαγίας ἱερὸν εἶναι, καὶ σίτου Δήμητρος ἄγαλμα, οὗ πλησίον ἱδρύσθαι καὶ Ἱμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἑρμόχου. ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ βοιωτικῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου. καὶ Ἀλκμὰν δὲ ὁ ποιητὴς ἑαυτὸν ἀδδηφάγον εἶναι παραδίδωσιν, ἐν τῷ τρίτῳ διὰ τούτων. Καί ποκά τοι δώσω τρίποδος κύτος ᾧ κ' ἐνὶ λέα ἀγείρῃς, ἀλλ' ἔτι νῦν γ' ἄπυρος, τάχα δὲ πλέος ἔσσεται ἔτνεος, οἷον ὁ παμφάγος Ἀλκμὰν ἠράσθη χλιαρὸν πεδὰ τὰς τροπάς. οὔτι γὰρ οὐ τετυγμένον ἔσθει, ἀλλὰ τὰ κοινὰ γὰρ ὥσπερ ὁ δᾶμος ζατεύει. κἀν τῷ πέμπτῳ ἐμφανίζει αὐτοῦ τὸ ἀδδηφάγον λέγων οὕτως, ὥρας δ' ἔσηκε τρεῖς θέρος καὶ χεῖμα χὠπώραν τρίταν καὶ τέταρτον τὸ κρῆρ, ὅκα σάλλει μὲν, ἐσθίειν δ' ἄδαν οὐκ ἔστι. Ἀναξίλας δὲ ὁ κωμικὸς περὶ Κτησίου τινὸς διαλεγόμενος ἐν χρυσοχόῳ δράματι φησίν, Ἤδη σχεδόν τοι πάντα σοι πλὴν Κτησίου. Δείπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ' οὐκ ἐπίσταται μόνος. Κἂν πλουσίοις, διαρραγείη χ' ἅτερος Δειπνῶν τις εὖ, μὴ Κτησίας μόνος. Τί γάρ σε κωλύει; Δείπνου γὰρ οὗτος, ὡς λέγουσιν οἱ σοφοί, Ἀρχὴν τελευτὴν δ' ἔμαθεν οὐδὲ πώποτε. κἂν χάρισι δὲ Κραναόν τινα συγκαταλέγει οὕτως αὐτῷ. Οὐκ ἐντὸς ἐρωτῶσι προσιόντες τινές, Ὄντως ὁ Κραναὸς Κτησίου κατεσθίει Ἔλαττον, ἢ δειπνοῦσιν ἀμφότεροι συχνά. Φιλέταιρος δ' ἐν ἀταλάντῃ, Κἂν δέῃ τροχάζω στάδια πλείω στα δίου, Τὸν ταυρείτην δὲ τοῖς πόνοις ὑπερβαλῶ, Τὸν Κτησίαν τε τῷ φαγεῖν ὑπερδραμῶ.

Ἀνάξιππος κεραυνῷ, Ὁρῶ γὰρ ἐκ παλαίστρας τὸν φίλων Προσιόντα μοι Δάμιππον. τοῦτον λέγεις τὸν πέτρινον, τοῦτον οἱ δίφιλοι καλοῦσί σοι. Νὴ τὴν ἀνδρείαν κεραυνὸν εἰκότως, Ἀβάτους γὰρ τὰς τραπέζας οἴομαι Αὐτὸν κατασκήπτοντα γ' αὐτῇ τῇ γνάθῳ. ἐν τούτοις ἐδήλωσεν ὁ κωμικός, διότι καὶ τὸ δρᾶμα κεραυνὸν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιγέγραφε. Θεόφιλος δ' ἐν ἐπιδαύρῳ, Ἀρκεσίδας τὶς μαντινεὺς λοχαγὸς ἦν, ἀνδρῶν ἁπάντων πλεῖστα δυνάμενος φαγεῖν. ἐν δὲ παγκρατιαστῇ παραγαγὼν τὸν ἀθλητήν, ὡς πολλὰ ἐσθίοντα, φησίν. ἑφθῶν μὲν σχεδὸν τρεῖς μνᾶς λέγ' ἄλλο ὀρυγχίον Κωλῆν. πόδας τέτταρας ὑείους, ἡράκλεις, Βοὸς δὲ τρεῖς, ὄρνιθ' ἄπολλον. λέγ' ἕτερον, Σύκων δύο μνᾶς ἔπιες, ἐν δὲ πόσον Ἀκράτου δώδεκα κοτύλας, Ἀπολλόδωρε καὶ Σαβάζιε. Καὶ ἔθνη δὲ ὅλα εἰς πολυφαγίαν ἐκωμωδεῖτο, ὡς τὸ Βοιωτῶν. Εὔβουλος γοῦν ἐν ἀντιόπῃ φησί. πονεῖν

Βοιωτοὶ πολυφάγοι.

μὲν ἄμμες, καὶ φαγεῖν μὲν ἀνδρικοὶ καὶ καρτερῆσαι, τοὺς δ' Ἀθηναίους λέγειν. Καὶ μικρὰ φαγεῖν, τοὶ δὲ Θηβαῖοι μέγα. καὶ ἐν εὐρώπῃ, Κτίζε βοιωτῶν πόλιν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας. καὶ ἐν ἴωνι, Οὕτω σφόδρα ἐστὶ τοὺς τρόπους Βοιώτιος, Ὡς οὐδὲ δείπνων, ὡς λέγουσ' ἐμπίπλαται. ἐν δὲ κέρκωψι, Μετὰ ταῦτα Θήβας ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ' ὅλην Τὴν θ' ἡμέραν δειπνοῦσι, καὶ κόπρον γ' ἔχει Ἐπὶ ταῖς θύραις ἕκαστος. οὗ πλήρει βροτῶν Οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθόν, ὡς χεζητιῶν Μακρὰν βαδίζων, πολλὰ δ' ἐσθίων ἀνὴρ Δάκνει τὰ χείλη, παγγέλαιος ἐστὶν ἰδεῖν. ἐν δὲ τοῖς μυσοῖς πρὸς τὸν Ἡρακλέα ποιεῖ τινὰ λέγοντα Σὺ μὲν τὸ Θήβης ὡς λέγεις πέδον λιπὼν Ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν δι' ἡμέρας Ὅλους τραχήλους, καὶ τοὺς κοπρῶνας πλησίον. Δίφιλος δὲ ἐν Βοιωτίῳ, οἷος ἐσθίειν πρὸ ἡμέρας ἀρξάμενος ἢ πάλιν πρὸς ἡμέραν. Μνησίμαχος Βουσίριδι, εἰμὶ γὰρ Βοιώτιος. Ὀλίγα μὲν ἄλλων ταῦτα πολλὰ δ' ἐσθίων. Ἄλεξις τροφωνίῳ Νῦν δ' ἵνα μὴ παντελῶς Βοιώτιοι φαίνησθ' εἶναι τοῖς διασύρειν ὑμᾶς εἰθισμένοις, Ὡς ἀκίνητοι νῦν εἶναι βοᾶν καὶ πονεῖν μόνον, Καὶ δειπνεῖν ἐπιστάμενοι διὰ τέλος, τὴν νύχθ' ὅλην, Γυμνοῦσθ' ἑαυτοὺς θᾶττον ἅπαντες. Ἀχαιὸς δ' ἐν ἄθλοις, Πότερα θεωρεῖς εἶτ' ἀγωνιστὰς λέγεις Πόλλ' ἐσθίουσιν, ὡς ἐπασκούντων τρόπος. Ποδαποὶ γὰρ εἰσὶν οἱ ξένοι Βοιώτιοι. ἐκ τούτων εἰκός ἐστι καὶ Ἐρατοσθένη ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Πρέπελλον φῆσαι ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν οἷα ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ. Πολύβιος δ' ὁ μεγαλοπολίτης ἐν τῇ εἰκοστῇ φησὶ τῶν ἱστοριῶν, ὡς Βοιωτοὶ μεγίστην δόξαν λαβόντες μετὰ τὰ λευκτρικά, κατὰ μικρὸν ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς, καὶ ὁρμήσαντες ἐπ' εὐωχίας καὶ μέθας σύνθεντο καὶ κοινώνια τοῖς φίλοις. πολλοὶ δὲ τῶν ἐχόντων γενεὰς ἀπεμέριζον τοῖς συσσιτίοις τὸ πλέον μέρος τῆς οὐσίας, ὥστε πολλοὺς εἶναι Βοιωτῶν οἷς ὑπῆρχε δεῖπνα τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν. διόπερ Μεγαρεῖς μισήσαντες αὐτῶν τὴν τοιαύτην κατάστασιν ἀπένευσαν εἰς τοὺς Ἀχαιούς. καὶ Φαρσάλιοι δὲ κωμωδοῦνται ὡς πολυφάγοι. Μνησίμαχος γοῦν ἐν φιλίππῳ φησί, Τῶν Φαρσαλίων

Θετταλοὶ πολυφάγοι.

Ἥκει τὶς ἵνα τὰς τραπέζας καταφάγοι, Οὐδεὶς πάρεστιν εὖγε δρώντων ἆρά που Ὀπτὴν κατεσθίουσι πόλιν ἀχαϊκήν. ὅτι δὲ καὶ πάντες Θετταλοὶ ὡς πολυφάγοι διεβάλλοντο, Κράτης φησὶν ἐν λαμίᾳ. Ἐπεὶ τριπήχη θετταλικῶς τετμημένα.

τετμημένα. Τοῦτο δ' εἶπεν ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. Φιλέταιρος δ' ἐν λαμπαδηφόροις, καὶ χειροβαρὲς σαρκὸς ὑείας θετταλότμητον κρέας. ἔλεγον δὲ καὶ θετταλικὴν ἔνθεσιν τὴν μεγάλην. Ἕρμιππος μοίραις. Ὁ Ζεὺς δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος μύρον, ξυνέπλαττε τὴν θετταλικὴν ἔνθεσιν. ταῦτα δὲ καπανικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, Τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ θετταλῶν, Καὶ τὰ θετταλικῶν μὲν πολὺ καπανικώτερα. Οἷον τὰ ἀμαξιαῖα. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας, καπάνας ἔλεγον. Ξέναρχος σκύθαις, Ἐπτὰ δὲ καπάνας ἔτρεφον Εἰς Ὀλυμπίαν τί λέγεις, καπάνας δὲ Θετταλοὶ Πάντες καλοῦσι τὰς ἀπήνας, μανθάνω. Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι, κυλλήστιας ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς πόμα καταλεαίνοντας. διὰ τοῦτο καὶ Ἄλεξις ἐν τῷ περὶ αὐταρκείας, ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχοριν, καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν. καὶ Πυθαγόρας δὲ ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου. οὐκ ἀπείχετο δὲ ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικός, καὶ θῦσαι φησὶν αὐτὸν ἑκατόμβην, ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. Ἡνίκα Πυθαγόρας τὸ περικλεὲς εὕρατο γράμμα Κλεινός, ἐφ' ᾧ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην. ἦν δὲ καὶ ὀλιγοπότης ὁ Πυθαγόρας, καὶ εὐτελέστατα διεβίου, ὡς καὶ πολλάκις μέλιτι μόνῳ ἀρκεῖσθαι. τὰ παραπλήσια δ' ἱστορεῖται καὶ περὶ Ἀριστείδου καὶ Ἐπαμινώνδου καὶ Φωκίωνος καὶ Φορμίωνος, τῶν στρατηγῶν. Μάνιος δὲ Κούριος, ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ἐπὶ γογγυλίσι διεβίω πάντα τὸν χρόνον, καὶ Σαβίνων αὐτῷ πολὺ χρυσίον προσπεμπόντων, οὐκ ἔφη δεῖσθαι χρυσίου, ἕως ἂν τοιαῦτα δειπνῇ. ἱστορεῖ δὲ ταῦτα Μεγακλῆς, ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. τῶν δ' εὐπόρων δὲ πολλοὶ τὰ μέτρια ἀσπάζονται, ὡς Ἄλεξις ἐν Φιλούσῃ παραδίδωσιν. Ἀλλ' ἔγωγε τοῦ τὰ δέοντ' ἔχειν, Τὰ περιττὰ μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ Τέρψις μὲν οὐκ ἔνεστι, πολυτέλεια δέ. ἐν δὲ ψευδομένῳ, Τὰ περιττὰ μισῶ. τοῖς ὑπερβάλλουσι γὰρ δαπάνη πρόσεστιν, ἡδονὴ δ' οὐδ' ἥτις οὖν. ἐν δὲ συντρόφοις, Ὡς ἡδὺ πᾶν τὸ μέτριον, οὔθ' ὑπεργέμων Ἀπέρχομαι νῦν, οὔτε κενός, ἀλλ' ἡδέως Ἐμαυτοῦ. Μνησίθεος γάρ φησι, δεῖν φεύγειν ἁπάντων τὰς ὑπερβολὰς ἀεί. Ἀρίστων δ' ὁ φιλόσοφος ἐν ἐρωτικῶν ὁμοίων δευτέρῳ, Πολέμωνά φησι τὸν Ἀκαδημαϊκὸν παραινεῖν τοῖς ἐπὶ δεῖπνον πορευομένοις φροντίζειν, ὅπως ἡδὺν τὸν πότον ποιῶνται, μὴ μόνον εἰς τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὔριον. Τιμόθεος δ' ὁ Κόνωνος ἐκ τῶν πολυτελῶν καὶ στρατηγικῶν δείπνων παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ συμπόσιον, καὶ ἑστιαθείς, ἀφελῶς καὶ μουσικῶς ἔφη, ὡς οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς γίνονται. Ἡγήσανδρος δὲ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν ἔφη, ὡς καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμόθεος ἀπαντήσας τῷ Πλάτωνι εἶπεν, ὑμεῖς ὦ Πλάτων εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἢ τὴν παροῦσαν ἡμέραν. Πύρρων δ' ὁ Ἠλεῖος τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτὸν ὑποδεξαμένου πολυτελῶς δέ, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ, εἰς τὸ λοιπὸν εἶπεν οὐχ ἥξω πρὸς σέ, ἂν οὕτως ὑποδέχῃ, ἵνα μήτε ἐγώ σε ἀηδῶς ὁρῶ καταδαπανώμενον οὐκ ἀναγκαίως, μήτε σὺ θλιβόμενος κακοπαθῇς. μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μεθ' ἑαυτοῦ συνουσίᾳ προσῆκον εἶναι εὐεργετεῖν, ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων οἱ διακονοῦντες τὰ πλεῖστα. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Μενεδήμου βίῳ, τὴν διάταξιν διηγούμενος τὴν παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίου, φησὶν ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτερος, ἢ τρίτος καθ' ἑαυτόν. καὶ ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας. ἦν γὰρ τὸ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγινομένους, ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε προτερήσειαν ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων, τί τὸ παρακείμενον εἴη, καὶ πῶς ἔχοι τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄριστον. ὅτε μὲν οὖν ἀκούσειαν λάχανον ἢ τάριχος, ἀνεχώρουν. ὅτε δ' ὅ,τι κρεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένον οἶκον. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ἡτοιμασμένη ψίαθος ἐφ' ἑκάστης κλίνης, τοῦ δὲ χειμῶνος κῴδιον. προσκεφάλαιον δὲ αὐτὸν φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἢ κοτυλιαῖον. τράγημα μὲν θέρμος, ἢ κύαμος συνεχῶς. ποτὲ δὲ καὶ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι, τοῦ μὲν θέρους ἡ ῥοιά, τοῦ δὲ ἔαρος ὦχροι, κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἰσχάδες. μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεύς, γράψας σατύροις Μενέδημον, ἐν οἷς φησὶν ὁ Σειληνὸς πρὸς τοὺς σατύρους. Παῖδες κρατίστου παιδὸς ἐξωλέστατοι, Ἐγὼ μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε στρηνιῶ. Δεῖπνον γὰρ οὔτ' ἐν Καρίᾳ μὰ τοὺς θεούς, Οὔτ' ἐν Ῥόδῳ τοιοῦτον, οὔτ' ἐν Λυδίᾳ, Κατέχω δεδειπνηκώς, ἄπολλον ὡς καλόν. Καὶ προελθών, ἀλλὰ κυλίκιον ὑδαρὲς Ὁ παῖς περιῆγε τοῦ πεντοβόλου ἀτρέμα Παρεξεστηκὸς ὅ τ' ἀλιτήριος, Καὶ δημόνικος ἐπεχόρευε δαψιλής, Θερμὸς πενήτων καὶ τρικλίνου συμπότης. ἑξῆς δὲ φησίν, ὅτι ζητήσεις ἦσαν παρὰ πότον. τράγημα γὰρ ὁ σωφρονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι πολλάκις συνόντας αὐτοὺς ἐπὶ πλεῖον, ὁ ὄρνις κατελάμβανε τὴν ἕω καλῶν, τοῖσι δὲ οὐδέπω κόρος. Ἀρκεσίλαος δ' ἑστιῶν τινάς, καὶ ἐλλιπόντων τῶν ἄρτων, νεύσαντος τοῦ παιδὸς ὡς οὐκ ἔτ' εἰσίν, ἀνακαγχάσας καὶ τὼ χεῖρε συγκροτήσας, οἷόν δή ἔφη τὸ συμπόσιον ἡμῶν εἶναι ἄνδρες φίλοι, ἄρτους ἐπιλελήσμεθα ἀρκοῦντας πρίασθαι, τρέχε δὴ παῖ. καὶ ταῦτ' ἔλεγεν αὐτὸς γελῶν, καὶ τῶν παρόντων δ' ἀθρόως ἐξεχύθη γέλως, καὶ διαγωγὴ πλείων ἐγένετο,

Λιτότης Πυθαγόρου.

Εὐτέλεια διαίτης.

Μενεδήμου συμπόσιον.

Ἀρκεσιλάου δεῖπνον [illegible]

πιεῖν, καὶ διατριβὴν ὥστε ἔκλυσμα γίνεσθαι παρὰ συμποσίῳ τὴν τῶν ἀρτῶν ἔνδειαν. ἄλλοτε δὲ ὁ Ἀρκεσίλαος Ἀπελλῇ τῷ γνωρίμῳ προστάξας καθηλίσαι τὸν οἶνον, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀπορίαν ἐκεῖνος τὰ μὲν ἐτάραττεν, τὰ δὲ ἐξέχει, καὶ πολὺ θολώτερος ἐφαίνετο ὁ οἶνος, ὑπομειδιάσας ἔφη, ἐγὼ δὲ καθηλίσαι προσέταξα ἀνθρώπῳ μηδὲν ἑωρακότι ἀγαθὸν ὥσπερ οὐδὲ ἐγώ. ἀνάστηθι οὖν σὺ Ἀρίδικες, σὺ δὲ ἀπελθὼν τὰ ἐκτὰ ῥύπα. ταῦτα δ' οὕτως εὔφραινε, καὶ ἐξιλάρου τοὺς παρόντας, ὡς εὐθυμίας πληροῦσθαι. οἱ δὲ νῦν συναγαγόντες ἤδη τὰ δεῖπνα, καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ τῆς καλῆς Ἀλεξανδρείας, βοῶσι, κεκράγασι, βλασφημοῦσι τὸν οἰνοχόον, τὸν διάκονον, τὸν μάγειρον. κλαίουσι δ' οἱ παῖδες τυπτόμενοι κονδύλοις ἄλλος ἀλλαχόθεν. καὶ οὐχ οἷον οἱ κεκλημένοι μετὰ πάσης ἀηδίας δειπνοῦσιν, ἀλλὰ κἂν τύχῃ θυσία τις οὖσα, παρακαλυψάμενος ὁ θεὸς οἰχήσεται, καταλιπὼν οὐ μόνον τὸν οἶκον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν. γελοῖον γάρ ἐστιν αὐτὸν εὐφημίαν κηρύξαντα καταρᾶσθαι τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις. καὶ τοῖς

Μάχιμα δεῖπνα.

h.e.

δειπνοῦσι δ' ἂν εἴποι ὁ τοιοῦτος, Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἤδη δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα, Τῷ γὰρ τοιούτῳ ὁ οἶκος Ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, Ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων. Τούτων λεχθέντων ἔφη τις τῶν παρόντων, παραιτητέον ἐστὶ ταῦτ' ἀποβλέποντάς τι τὸ γαστρίζεσθαι. Εὐτελὲς γὰρ δεῖπνον οὐ ποιεῖ παροινίαν, Ὅς Ἄμφις φησὶν ἐν Πανί, οὐδὲ ὕβρεις καὶ προπηλακισμούς. ὡς Ἄλεξις ἐν Ὀδυσσεῖ ὑφαίνοντι μαρτυρεῖ διὰ τούτων. Φιλεῖ γὰρ ἡ μακρὰ συνουσία Καὶ τὰ συμπόσια τὰ πολλά, καὶ καθ' ἡμέραν Ποιεῖν σκῶψιν. ἡ σκῶψις δὲ λυπεῖ πλέον, ἢ τέρπει πολύ. Τοῦ κακῶς λέγειν γὰρ ἀρχὴ γίνεται. ἂν δ' εἴπῃς ἅπαξ, Εὐθὺς ἀντήκουσας ἤδη, λοιδορεῖσθαι λείπεται. Εἶτα τύπτεσθαι δέδεικται καὶ παροινεῖν. ταῦτα γὰρ Κατὰ φύσιν πέφυκεν οὕτως καὶ τί μάντεως ἔδει.

Καὶ Μνησίμαχος δὲ ἐν Φιλίππῳ διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα κόρον ἐν τοῖς δείπνοις, παράγει τὶ συμπόσιον πολέμου παρασκευὴν ἐπαγγελλόμενον, καὶ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν χαριέστατον Ξενοφῶντα πολέμου ἐργαστήριον. λέγει δ' οὕτως, Ἆρ' οἶσθ' ὅτι ἡ πρὸς ἄνδρας ἐστί σοι μαχητέον, Οἳ τὰ ξίφη δειπνοῦμεν ἠκονημένοι, Ὄψον δὲ δᾷδας ἡμμένας καταπίνομεν. Ἐντεῦθεν εὐθὺς ἐπιφέρει τραγήματα.

Ἡμῖν ὁ παῖς μετὰ δεῖπνον ἀκίδας Κρητικάς, Ὥσπερ ἐρεβίνθους, δορατίων τε λείψανα Κατεαγότ'. ἀσπίδας δὲ προσκεφάλαια, Καὶ θώρακας ἔχομεν, πρὸς ποδῶν δὲ σφενδόνας, Καὶ τόξα. καταπέλταις δ' ἐστεφανώμεθα. καὶ Κολοφώνιος δὲ Φοῖνιξ φησίν, Οἴνου κάδοι μάχαιρα καὶ κύλιξ αἰχμή, Κόμη δὲ τόξα, δήϊοι δὲ κρητῆρες. Ἵπποι δ' ἄκρητος καὶ ἀλαλὴ μύρον κεῖται. ἐν δὲ τῷ Παρασίτῳ Ἄλεξις περὶ πολυφάγου τινὸς διαλεγόμενος φησίν, Καλοῦσι δ' αὐτὸν πάντες οἱ νεώτεροι, Παράσιτον ὑποκόρισμα τῷ δ' οὐδὲν μέλει. Δειπνεῖ δ' ἄφωνος Τήλεφος, νεύων μόνον Τοὺς ἐπερωτῶντάς τι, ὥστε πολλάκις Αὐτὸν κεκληκὼς τὰ Σαμοθρᾴκι' εὔχεται Λῆξαι πνέοντα καὶ γαληνίσαι ποτέ, Χειμὼν ὁ χειμὼν ὁ μειρακίσκος ἐστὶ τοῖς φίλοις. Δίφιλος δ' ἐν Ἡρακλεῖ περί τινος τῶν ὁμοίων διαλεγόμενος λέγει, Ἐμὲ μὲν οὐχ ὁρᾷς πεπωκότα, Ἤδη τἀκροθώρακ' ὄντα, καὶ θυμούμενον. Τὸν δ' οὐδὲν ἀστοῦντ' ἀσίωνος μεῖζον, Ἤδη σχεδὸν δωδέκατον ἠριστηκότα.

διὸ καλῶς ἔλεγεν ὁ Βορυσθενίτης Βίων, οὐ δεῖν ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰς ἡδονὰς πορίζεσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ φρονεῖν. ὁ δ' Εὐριπίδης φησί. Φαύλῃ διαίτῃ προσβαλὼν ἥσθην στόμα, ὡς τῆς ἀπὸ τῶν προσφορῶν τέρψεως περὶ τὸ στόμα μᾶλλον γινομένης. Αἰσχύλος τ' ἐν Φινεῖ, Καὶ ψευδόδειπνα πολλὰ μαργώσης γνάθου, Ἐρρυσίας οἷον στόματος ἐν πρώτῃ χαρᾷ. ἐν Σθενεβοίᾳ δ' ὁ Εὐριπίδης περὶ εὐτελείας λέγων, Βίος δὲ πορφυρεὺς θαλάσσιος, Οὐκ ἐν τραπέζῃ, ἀλλ' ἐπάκτιος φάτνα. Ὑγρὰ δὲ μήτηρ οὐ πεδοστιβὴς τροφός Θάλασσα, τῇ δ' ἀροῦμεν ἐκ ταύτης βίος, Βρόχοισι καὶ πέδαισιν οἴκαδ' ἔρχεται. Μέγα γὰρ ἀνθρώποις κακὸν ἡ γαστήρ. περὶ ἧς φησὶν Ἄλεξις ἐν Συναποθνήσκουσι,

Γαστὴρ περὶ διαβολή.

Μάθοις τ' ἂν οἷον κακὸν ἀνθρώποις. Ἔσθ' ἡ γαστήρ, διδάσκει θ' οἷ' ἀναγκάζει θ' ὅσα, Εἴ τις ἀφέλοι τοῦτ' ἀφ' ἡμῶν τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ σώματος, Οὐδ' ἂν ἀδικοῖτ' οὐδὲν οὐδείς, οὐδ' ὑβρίζοιτ' ἂν ἑκών. Νῦν δὲ διὰ ταύτην ἅπαντα γίνεται τὰ δυσχερῆ. Δίφιλος δ' ἐν Παρασίτῳ, Εὖ γ' ὁ κατάχρυσος εἶπε πόλλ' Εὐριπίδης, Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ ταλαίπωρός τέ μου Γαστήρ. ταλαιπωρότερον οὐδὲν ἐστὶ γὰρ Τῆς γαστρός, εἰς ἣν πρῶτον πάντ' ἂν ἐμβάλοις Ἀλλ' οὐχ ἕτερον ἀγγεῖον, ἐν πήρᾳ φέροις Ἄρτους ἄν, ἀλλ' οὐ ζωμὸν ἢ διαφθερεῖς, Εἰς σπυρίδα μάζας ἐμβαλεῖς, ἀλλ' οὐ φακῆν Οἰνάριον εἰς λάγυνον, ἀλλ' οὐ κάραβον Εἰς τὴν θεοῖς ἐχθρὰν δὲ ταύτην εἰσφόρει Τὰ πάνθ' ἑαυτοῖς μηδὲν ὁμολογούμενα. Κοὐ προστίθημι τἄλλα, διότι πανταχοῦ Διὰ τὴν τάλαιναν πάντα ταῦτα γίνεται. καὶ Κράτης δὲ ὁ κυνικός, ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς διαδοχαῖς, ἐπερράπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα, σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων. καὶ λάγηνον πέμψαντα οἴνου, εἴθε γὰρ ἔφη τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἦν φέρειν. Στίλπων δ' οὐ κατεπλάγη τὴν ἐγκράτειαν καταφαγὼν σκόροδα, καὶ κατακοιμηθεὶς ἐν τῷ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερῷ. ἀπείρητο δὲ τῷ τούτων τι φαγόντι μηδὲ εἰσιέναι. ἐπιστάσης δὲ αὐτῷ τῆς θεοῦ κατὰ τοὺς ὕπνους, καὶ εἰπούσης ὅτι φιλόσοφος ὢν ὦ Στίλπων παραβαίνεις τὰ νόμιμα, καὶ τὸν δοκεῖν ἀποκρίνασθαι κατὰ τοὺς ὕπνους. σὺ δέ μοι πάρεχε ἐσθίειν, καὶ σκορόδοις οὐ χρήσομαι. ἐπὶ τούτοις

Laertius idē refert.

ὁ Οὐλπιανὸς

ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἐπεὶ δεδείπναμεν εἴρηκεν Ἄλεξις ἐν κρατείᾳ, ἐπεὶ πάλαι δεδείπναμεν. Εὔβουλος προκρίσει, ἡμᾶς δ᾽ οὐδέπω δεδείπναμεν. καὶ πάλιν, ὃν χρὴ δεδειπνάναι ἡμᾶς παρεῖναι πάλαι. καὶ Ἀντιφάνης ἐν λεωνίδῃ, ἀλλὰ πρὶν δεδειπνάναι ἡμᾶς παρέσται. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν προαγῶνι, Ὥρα βαδίζειν μοί ἐστιν ἤδη τὸν δεσπότην, Ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι δεδειπνάναι. καὶ ἐν δαναΐσιν, Ἤδη παροινεῖς ἐμὲ πρὶν δεδειπνάναι. καὶ Πλάτων σοφιστῇ, καὶ Ἐπικράτης ὁ ἀμβρακιώτης (μέσης δ᾽ ἐστὶ κωμῳδίας ποιητὴς) ἐν ἀμαζόσιν, Ἐν δεδειπνάναι γὰρ ἄνδρας εὐκαίρως πάνυ Δοκοῦσί μοι. καὶ ἠρίσταμεν δ᾽ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν ταγηνισταῖς, Ὑποπεπώκαμεν ὦ ἄνδρες καὶ καλῶς ἠρίσταμεν. καὶ Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις, Ἀριστάναι καὶ παρεστάναι τουτί. Θεόπομπος καλλαίσχρῳ, Ἠρίσταμεν, δεῖ γὰρ συντεμεῖν τὸν λόγον. Καταριστᾶν δὲ εἴρηκεν ἐν τῷ πολιτικῷ Ἀντιφῶν οὕτως, ὅτ᾽ αὐτῷ πράγματα τὰ ἑαυτοῦ, ἢ τὰ τῶν φίλων Κατηρίστηκεν παραδεδειπνημένος παῖδες πάλαι. Τοῖς οὖν θεοῖς κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὡς ἐν φιλήβῳ φησὶν, εὐχόμενοι κεραννύωμεν, εἴτε Διόνυσος εἴθ᾽ Ἥφαιστος εἴθ᾽ ὅστις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἴληχεν τῆς συγκράσεως. καθάπερ γὰρ ἡμῖν οἰνοχόοις τισὶ παρεστᾶσι κρῆναι, καὶ μέλιτος μὲν ἂν ἀπεικάζοι τίς τὴν τῆς ἡδονῆς. τὴν δὲ τῆς φρονήσεως νηφαντικὴν, καὶ ἄοινον αὐστηροῦ τινὸς καὶ ὑγιεινοῦ ὕδατος, ἃς προθυμητέον ὡς κάλλιστα συμμιγνύναι. ὥρα οὖν πίνειν ἡμῖν ἐστὶ, καὶ τῶν παίδων τις ἐκ τῆς κυλικείου τῶν ποτηρίων παραφερέτω. ὁρῶ γὰρ πλῆθος καλῶν καὶ ποικίλων ἐκπωμάτων. δοθέντος οὖν ποτηρίου μεγάλου ἔφη, ἀλλ᾽ ἀκρατέστερόν μοι ὦ παῖ τῷ κυάθῳ πληρῶν ἔγχει εἰς τὴν κύλικα. μὴ κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνη, ὅς ἐν διδύμοις φησί, Ποτήριόν μοι τὸ μέγα προσφέρει λαβὼν Ἐπεγχεάμενος ἄκρατον, οὐχὶ παιδίον Κυάθους θεῶν τε καὶ θεαινῶν μυρίους. Εἶτ᾽ ἐπὶ τούτοις πᾶσι τῆς σεμνῆς θεᾶς, Καὶ τοῦ γλυκυτάτου βασιλέως διμοιρίαν. Ἐμοὶ οὖν ὦ παῖ ζωρότερον κέραιρε. ὕστερον γὰρ λεγόμενον περὶ ἀριθμοῦ κυάθων. δείξω δὲ ὅτι καὶ ὁ κύαθος εἴρηται, καὶ τὸ ἀκρατέστερον καὶ περὶ οἰνοχόων. πρότερον δέ μοι λέξεται περὶ τοῦ ζωρότερον. Ἀντιφάνης μελανίωνι, τὸν ἐγὼ κρίνω μετὰ νικητηρία τῆς ὑγιείας, Πίνειν, ζωροτέρῳ χρώμενον οἰνοχόῳ. ἐν δὲ λάμπωνι, ὁ δεῖν ἴαπυξ κέρασον εὐζωρέστερον. Ἔφιππος ἐφήβοις, φιάλην ἑκατέρᾳ ἔδωκεν κεράσας ζωρότερον. ὁμηρικῶς τινὲς δὲ καὶ τὸ παρ᾽ Ὁμήρῳ, ζωρότερον δὲ κέραιρε οὐκ ἄκρατον σημαίνειν φασὶν, ἀλλὰ θερμὸν, ἀπὸ τοῦ ζωτικοῦ καὶ τῆς ζέσεως, ἑταίρων παρόντων νέον δὲ ἐξ ὑπαρχῆς κεράννυσθαι κρατῆρα ἄτοπον. ἄλλοι δὲ τὸ ἀκρατέστερον, ὥσπερ τὸ δεξιτερὸν ἀντὶ τοῦ δεξιοῦ. τινὲς ἐπεὶ οἱ ἐνιαυτοὶ ὧροι λέγονται καὶ τὰ ζῶα, ὅτι μέγεθος ἢ πλῆθος σημαίνει, ζωρὸν τὸ πολυετὲς λέγεσθαι. Δίφιλος δὲ ἐν παιδεραστῇ φησὶν, Ἔγχεον σὺ δὴ πιεῖν, Εὐζωρότερον γε νὴ Δία ὦ παῖ δός. τὸ γὰρ Ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ᾽ ἐστὶ τῇ ψυχῇ κακόν. Θεόφραστος δ᾽ ἐν τῷ περὶ μέθης, ζωρότερον φησὶν εἶναι τὸ κεκραμένον, παρατιθέμενος Ἐμπεδοκλέους τάδε, Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ᾽ εἶναι, Ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα διαλλάξαντα κελεύθους. Κύαθον δ᾽ ἤδη τὸν ἀντλητῆρος, Πλάτων εἴρηκεν ἐν φάωνι οὕτως, Τῷ στόματι τὸν κύαθον ὧδ᾽ εἰληφότες. Καὶ ἐν πρέσβεσι, Κυάθους ὅσους ἐκλέπτεθ᾽ ἑκάστοτε. Ἄρχιππος ἰχθύσιν, κύαθον ἐπριάμην παρὰ Διαισίου. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν εἰρήνῃ Ἀριστοφάνους ὑπωπιασμέναι. τὰ γὰρ ὑπώπια κυάθοις περιβαλλόμενα ἀμαυροῦται. μνημονεύει κυάθου καὶ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ παιδείας, καὶ Κρατῖνος. ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης πολλαχοῦ, καὶ Εὔβουλος ἐν ὀρθάννῃ. Φερεκράτης δ᾽ ἐν λήροις, ἀργυροῦν κύαθον ὠνόμασε. Τίμων δὲ δευτέρῳ σίλλων ἀρυσαίνας, ἀπὸ τοῦ ἀρύσασθαι ὀνομάσας. καλοῦνται δὲ καὶ ἀρυστῆρες, καὶ ἀρύστιχοι. Σιμωνίδης, Ἔδωκεν οὐδεὶς οὐδ᾽ ἀρυστῆρα τρυγός. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν σφηξίν, Ἐγὼ γὰρ εἶχον τούσδε τοὺς ἀρυστίχους. Φρύνιχος ποαστρίαις, κύλικ᾽ ἀρύστιχον. ἔνθεν καὶ ἡ ἀρύταινα. ἔλεγον δὲ καὶ ἔφηβον τοιοῦτον σκεῦος, ὡς Ζηνοφάνης ἐν τῷ συγγενικῷ. Πολύβιος δ᾽ ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ποταμόν τινα ἀναγράφει κύαθον καλούμενον, περὶ Ἀρσινόην πόλιν Αἰτωλίας. τοῦ δὲ ἀκρατέστερον Ὑπερείδης κέχρηται ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους, γράφων οὕτως, Εἰ μέν τις ἀκρατέστερον ἔπιεν, ἐλύπησεν. τούτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ ἀνιαρέστερον, καὶ τὸ ἐν ἠλιάσιν Αἰσχύλου, ἀφθονέστερα λίβα. καὶ Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν πύρρᾳ, εὐωνέστερον ἔφη. καὶ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου δὲ Ὑπερείδης εἴρηκε ῥᾳδιεστέραν τὴν πόλιν. τῷ δὲ κεραννύειν κέχρηται Πλάτων μὲν ἐν φιλήβῳ, τοῖς δὲ θεοῖς ὦ Πρώταρχε εὐχόμενοι κεραννύωμεν. καὶ Ἀλκαῖος ἐν ἱερῷ γάμῳ, κεραννύουσί τε ἀφανίζουσί τε. Ὑπερείδης δηλιακῷ, καὶ τὸν κρατῆρα τὸν πανιώνιον κοινῇ οἱ ἕλληνες κεραννύουσιν. Ὠνοχόουν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ εὐγενέστατοι παῖδες, ὡς ὁ τοῦ Μενελάου υἱός. ὠνοχόει δ᾽ υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο. καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν παισὶν ὠνοχόησε. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ μέθης φησί, πυνθάνομαι δ᾽ ἔγωγε καὶ Εὐριπίδην τὸν ποιητὴν οἰνοχοεῖν ἀθήνησι, τοῖς ὀρχησταῖς καλουμένοις. ὠρχοῦντο δ᾽ οὗτοι περὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νεὼν τοῦ δηλίου, τῶν πρώτων ὄντες Ἀθηναίων, καὶ κατεδύοντο ἱμάτια τῶν θηραικῶν. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτός ἐστιν, ᾧ τὰ θαργήλια ἄγουσι. καὶ διασώζεται φύλησιν ἐν τῷ δαφνηφορείῳ γραφὴ περὶ τούτων. τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Ἱερώνυμος ὁ ῥόδιος, Ἀριστοτέλους ὢν μαθητὴς, καὶ οὗτος ἐν τῷ περὶ μέθης. Σαπφώ τε ἡ καλὴ πανταχοῦ Λάριχον τὸν ἀδελφὸν

Ζωρότερον

Il. ι.

Κύαθοι.

Εὐωνία

Οἰνοχόοι εὐγενεῖς. Il. δ.

ἐπαινεῖ ὡς οἰνοχοοῦντα ἐν τῷ πρυτανείῳ τοῖς μιτυληναίοις. καὶ παρὰ ῥωμαίοις δὲ οἱ εὐγενέστατοι τῶν παίδων τὴν λειτουργίαν ταύτην ἐκτελοῦσιν, ἐν ταῖς δημοτελέσι τῶν θυσιῶν πάντα τοὺς αἰολέας μιμούμενοι, ὡς καὶ κατὰ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς. τοσαύτη δ' ἦν ἡ τῶν παλαιοτέρων τρυφὴ περὶ τὰς πολυτελείας, ὥστε μὴ μόνον οἰνοχόους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ οἰνόπτας. ἀρχὴ γοῦν ἦν οἱ οἰνόπται παρὰ ἀθηναίοις, ὧν μνημονεύει ἐν ταῖς πόλεσιν Εὔπολις ἐν τούτοις, Οὓς δ' οὐκ ἂν εἵλεσθ' οὐδ' ἂν οἰνόπτας πρὸ τοῦ Νυνὶ στρατηγοὺς λαυόμεθα(?), ὦ πόλις πόλις, Ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς.

Οἱ δὲ οἰνόπται οὗτοι ἐφεώρων τὰ ἐν τοῖς δείπνοις, εἰ κατ' ἴσον πίνουσιν οἱ συνόντες. καὶ ἦν ἡ ἀρχὴ εὐτελής, ὡς ὁ ῥήτωρ φησὶ Φιλῖνος ἐν τῇ κροκωνιδῶν διαδικασίᾳ. καὶ ὅτι τρεῖς ἦσαν οἱ οἰνόπται, οἵτινες καὶ παρεῖχον τοῖς δειπνοῦσι λύχνους καὶ θρυαλλίδας. ἐκάλουν δέ τινες τούτους καὶ ὀφθαλμούς. παρὰ δ' ἐφεσίοις οἱ οἰνοχοοῦντες ἤθεοι τῇ τοῦ Ποσειδῶνος ἑορτῇ ταῦροι ἐκαλοῦντο, ὡς Ἀμερίας φησίν. Ἑλλησπόντιοι δὲ ἐπεγχύτην ὀνομάζουσι τὸν οἰνοχόον, καὶ τὴν κρεονομίαν κρεωδαισίαν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ τρωϊκοῦ διακόσμου. τοῖς δὲ θεοῖς οἰνοχοοῦσάν τινες ἱστοροῦσι τὴν Ἁρμονίαν, ὡς Καπίτων ἱστορεῖ ὁ ἐποποιός, ἀλεξανδρεὺς δὲ γένος ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν. Ἀλκαῖος δὲ καὶ τὸν Ἑρμῆν εἰσάγει αὐτῶν οἰνοχόον, ὡς καὶ Σαπφὼ λέγουσα, κἀδ' ἀμβροσίας μὲν κρατὴρ ἐκέκρατο. ἕρμαις δὲ ἑλὼν ὄλπιν θεοῖς οἰνοχοῆσαι. οἱ δὲ παλαιοὶ τοὺς πρὸς ταῖς ὑπηρεσίαις ταύταις

Ιλ. γ. κήρυκας ἐκάλουν. Ὅμηρος, Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ φέρον θεῶν ὅρκια πιστά, Ἄρνε δύω καὶ οἶνον ἐύφρονα καρπὸν ἀρούρης, Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ. φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν Κῆρυξ ἰδαῖος. ἠδὲ χρύσεια κύπελλα. καὶ πάλιν, Ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ Ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον Μίσγον. ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν. Κλείδημος δὲ τοὺς μαγείρους κήρυκάς φησιν καλεῖσθαι. καὶ τὴν ἥβην δέ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια. κλείνης δὲ τῆς οἰνοχόου Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἐπίκλην δὲ Φιλαδέλφου, μνημονεύει Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Ἀγησάρχου, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Φιλοπάτορα ἱστοριῶν. καὶ ἀνδριάντας αὐτῆς

ῥυτὸν Suid. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑστάναι φησὶ κατὰ τὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως μονοχίτωνας, ῥυτὸν κρατούσας ἐν ταῖς χερσίν. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἐκπίνων τὸ ποτήριον ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, τὴν δ' ἐγὼ μεγάλην ἅπασαν ἐπονομάσας προπίομαι συγγενεῖ πίσωμα φιλίας. πρὸς ὃν ἔτι πίνοντα τῶν παρόντων τὶς προσέθηκε τὰ λειπόμενα ἰαμβεῖα, Πιὼν ἔρωτα λοιπόν, πνίγομαι γάρ, ἀλλ' ἐπιρροφῶ. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ἐκπιὼν ἔφη, ταῦτα μὲν Κλέαρχος ἐν κιθαρῳδῷ. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν Ἀμειψίαν ἐρίθους παρακαλοῦμαι. Ὁ παῖς σοβείτω τοῖς ποτηρίοις συχνούς, Καὶ πίμπλα σὺ μὲν ἐμοί, σοὶ δ' ἐγὼ δώσω πιεῖν

Κυάθ. οἴνου. Ἀμυγδαλῆ μὲν παιζέτω παρ' ἀμυγδαλῆν. Ταῦτα δὲ ἔφη Ξενόχαρτος ἐν διδύμοις. ἀεὶ τοιούτων οὖν τῶν μὲν πλέον οἶνον, τῶν δὲ ἴσον ἴσῳ φασκόντων κιρνᾶσθαι, καὶ εἰπόντος τινὸς Ἀρχίππον εἰρηκέναι ἐν δευτέρῳ Ἀμφιτρύωνι, τίς ἐκέρασε σφῷν ὦ κακόδαιμον ἴσον ἴσῳ. καὶ Κρατῖνον ἐν πυτίνῃ, τὸ δ' ἴσον ἴσῳ φέρον. ἐγὼ δ' ἐκτήκομαι, ἔδοξε πᾶσι λέγειν περὶ τῶν κράσεων τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. καί τινος εἰπόντος ὅτι Μένανδρος ἐν ἥρωι ἔφη, Καί τοι πολύ γ' ἐστὶν ἥδιον, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἔπινον τρεῖς ὕδατος, οἴνου δ' ἓν μόνον. Ἄλεξις δ' ἐν τηθύϊ ἔτι σωφρονικώτερον κιρνᾶναι παρακελεύεται. Ἰδοὺ πάρεστιν οἶνος, οὐκοῦν ἐγχέω Κρότωνα πολὺ βέλτιον ἓν καὶ τέτταρας. Ὑδαρὸν λέγεις, ὅμως δὲ ταύτην ἐκπιών, Λέγε τί καὶ διατριβήν γε περὶ τοῦ ποτοῦ ποιώμεθα. καὶ Διοκλῆς ἐν μελίτταις, πῶς δὲ καὶ κεκραμένον πίνειν τὸν οἶνον δεῖ μετὰ τέτταρα καὶ δύο. ἡ δ' οὖν κρᾶσις αὕτη παρὰ τὸ ἔθος οὖσα ἐπιμνῆσαι τάχα καὶ τὴν θρυλλουμένην παροιμίαν, ἢ πέντε πίνειν ἢ τρία ἢ μὴ τέτταρα. ἢ γὰρ δύο πρὸς πέντε πίνειν φασὶ δεῖν, ἢ ἓν πρὸς τρεῖς. περὶ δὲ ταύτης τῆς κράσεως Ἴων ὁ ποιητὴς ἐν τῷ περὶ Χίου φησίν, ὅτι Εὑρὼν ὁ μάντις Παλαμήδης ἐμαντεύσατο, Πλοῦν ἔσεσθαι τοῖς Ἕλλησι πίνουσι τρεῖς Πρὸς ἕνα κυάθους. Οἱ δ' ἐπιτεταμένως χρώμενοι τῷ ποτῷ δύο οἴνου ἔπινον πρὸς πέντε ὕδατος. Νικοχάρης γοῦν ἐν ἀμυμώνῃ, πρὸς τοὔνομα παίζων ἔφη. Οἰνόμαος οὗτος χαῖρε πέντε καὶ δύο, Κἀγώ τε καὶ συμπόται γενοίμεθα. τὰ παραπλήσια εἴρηκε καὶ ἐν λημνίαις. Ἀμειψίας δ' ἐν ἀποκοτταβίζουσιν, ἐγὼ δὲ Διόνυσος πᾶσιν ἡμῖν εἰμὶ πέντε καὶ δύο. Εὔπολις αἰξί, Διόνυσε χαῖρε μή τι πέντε καὶ δύο. Ἕρμιππος θεοῖς, Ἔπειθ' ὅταν πίνωμεν ἢ διψώμεθα, Εὐχόμεθα πρὸς τοῦθ' ὁ οἶνος ὡκαίρας † γενου Οὐκ ἀσοῦ καὶ πηλοῦ γὰρ φέρω παίζων ἅμα, Καὖθις γίγνεται τοῦ πέντε καὶ δύο. παρὰ δὲ Ἀνακρέοντι εἷς οἴνου πρὸς δύ' ὕδατος, ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅκως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δύ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους, ὡς ἂν ὑβρισιῶσαν ἀναδεῦ βασσαρήσω. καὶ προελθὼν τὴν

Σκυθικὴ πόσις. ἀκρατοποσίαν σκυθικὴν καλεῖ πόσιν, ἄγε δηὖτε μηκέτ' οὕτω πατάγῳ τε κἀλαλητῷ σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις. καὶ Λακεδαιμόνιοι δ' ὥς φησιν

σιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, Κλεομένη τὸν βασιλέα Σκύθαις ὁμιλήσαντα καὶ ἀκρατοπότην γενόμενον, ἐκ τῆς μέθης φασὶ μανῆναι. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες ὅταν βούλωνται ἀκρατέστερον πίνειν, ἐπισκυθίσαι λέγουσι. Χαμαιλέων γοῦν ὁ Ἡρακλεώτης, ἐν τῷ περὶ μέθης περὶ τούτων οὕτω γράφει. ἐπεὶ καὶ Κλεομένην τὸν Σπαρτιάτην φασὶν οἱ Λάκωνες μανῆναι, διὰ τὸ Σκύθαις ὁμιλήσαντα μαθεῖν ἀκρατοποτεῖν. ὅθεν ὅταν βούλωνται πιεῖν ἀκρατέστερον, ἐπισκύθισον λέγουσιν. Ἀχαιὸς δ' ἐν αἴθωνι σατυρικῷ, τοὺς σατύρους ποιεῖ δυσχεραίνοντας ἐπὶ τῷ ὑδαρῆ πίνειν, καὶ λέγοντας, Μῶν ἀχελῷος ἦν κεκραμένος πολύς, Ἀλλ' οὐδὲ λεῖψαι τοῦ γένους θέμις. Καλῶς μὲν οὖν ἄγειν σκυθιστὶ πιεῖν.

Ἦσαν δὲ τῶν ἀκροατῶν ἐπιχύσεις, ὥς φησι Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης, οὐ παλαιαί. ἀλλ' ἦν ἀπ' ἀρχῆς, τὸ μὲν σπένδειν ἀποδεδομένον τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ κότταβος τοῖς ἐρωμένοις. ἐχρῶντο γὰρ ἐπιμελῶς τῷ κοτταβίζειν, ὄντος τοῦ παιγνίου σικελικοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀνακρέων ὁ Τήιος πεποίηκε σικελικὸν κότταβον ἀγκύλῃ δαΐζων. διὸ καὶ τὰ σκολιὰ καλούμενα μέλη τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, πλήρη ἐστί. λέγω δ' οἷον καὶ Πίνδαρος πεποίηκε, χάριτάς τε ἀφροδισίων ἐρώτων ὄφρα σὺν χειμάρῳ μεθύων, Ἀγάθωνι δὲ καλῷ κότταβον. τοῖς δὲ τετελευτηκόσι τῶν φίλων ἀπένεμον τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν τραπεζῶν. διὸ καὶ Εὐριπίδης περὶ τῆς Σθενεβοίας φησίν, ἐπειδὴ νομίζει τὸν Βελλεροφόντην τεθνάναι. Πεσὸν δέ νιν λέληθεν οὐδὲν ἐκ χερός, Ἀλλ' εὐθὺς αὐδᾷ τῷ Κορινθίῳ * παρῄνει μὴ μεθύσκεσθαι, μὴ δὲ κωμάζειν ἵν' ἔφη μὴ γνωσθῇς οἷος ὢν τυγχάνεις, ἀλλ' οὐχ οἷος προσποιῇ. κάτοπτρον γὰρ εἴδους χαλκός ἐστ', οἶνος δὲ νοῦ. διὸ καὶ καλῶς οἱ παροιμιαζόμενοι λέγουσι, τὸν οἶνον οὐκ ἔχειν πηδάλια. Ξενοφῶν γοῦν ὁ Γρύλλου παρὰ Διονυσίῳ ποτὲ τῷ Σικελιώτῃ πίνειν ἀναγκάζοντος τοῦ οἰνοχόου, προσαγορεύσας ὀνομαστὶ τὸν τύραννον, τί δὲ ἔφη ὦ Διονύσιε οὐχὶ καὶ ὁ ὀψοποιὸς ἀγαθὸς ὢν καὶ ποικίλος, ἀναγκάζει ἡμᾶς εὐωχουμένους ἐσθίειν καὶ μὴ βουλομένους; ἀλλὰ κοσμίως ἡμῖν παρατίθησι τὴν τράπεζαν σιγῶν. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν δράματι σατυρικῷ φησὶν ὡς ἄρα τὸ πρὸς βίαν πίνειν, Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ, ὅθεν εἴρηται καὶ τὸ Οἶνος ἀνώγει γέροντα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν. Σθένελός τε ὁ ποιητὴς οὐ κακῶς εἴρηκεν, Οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀναβάλλει. ὁ δὲ Φωκυλίδης ἔφη, Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων, Ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν. Ἔτι δὲ καὶ νῦν τοῦτο παραμένει παρ' ἐνίοις τῶν Ἑλλήνων. ἐπεὶ δὲ τρυφᾶν ἤρξαντο καὶ χλιδῶσι, κατερρύησαν ἀπὸ τῶν δίφρων ἐπὶ τὰς κλίνας, καὶ λαβόντες σύμμαχον τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ῥᾳστώνην ἀνειμένως ἤδη καὶ ἀτάκτως, ἐχρῶντο τῇ μέθῃ χορηγούσης οἶμαι τῆς παρασκευῆς εἰς τὰς ἡδονάς. διὸ καὶ Ἡσίοδος ἐν ταῖς ἠοίαις ἔπη. Οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος, Ὅστις ἄδην πίνει, οἶνος δέ οἱ ἔπλετο μάργος. Σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέει, γλῶσσάν τε νόον τε, Δεσμοῖς ἀφράστοισι. φιλεῖ δέ ἑ μαλθακὸς ὕπνος. καὶ Θέογνις δὲ φησίν, Ἥκω δ' ὡς οἶνος χαριέστατος ἀνδρὶ πεπόσθαι, Οὔτε τι νήφων εἴμ' οὔτε λίαν μεθύων. Ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον, οὐκέτ' ἐκεῖνος Τῆς αὐτοῦ γνώμης καρτερός, οὐδὲ νόου. Μυθεῖται δ' ἀπάλαμνα τὰ νήφουσιν γίνετ' αἰσχρά, Αἰδεῖται δ' ἔρδων οὐδέν, ὅταν μεθύῃ, Τὸ πρὶν ἐὼν σώφρων τε καὶ ἤπιος. ἀλλὰ σὺ ταῦτα Γινώσκων μὴ πῖν' οἶνον ὑπερβολάδην. Πεῖν μεθύειν δ' ἄρξῃ γ' ἀπανίστασο. μή σε βιάσθω Γαστήρ, ὥς τε κακὸν λάτριν ἐφημέριον. Ἀνάχαρσίς τε ὁ σοφὸς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῆς ἀμπέλου δύναμιν τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, καὶ τὰ κλήματα αὐτοῦ δεικνὺς ἔλεγεν, ὡς εἰ μὴ καθ' ἕκαστον ἔτος ἔτεμνον οἱ Ἕλληνες τὴν ἄμπελον, ἤδη κἂν ἐν Σκύθαις ἦν. οὐ καλῶς δὲ οἱ πλάττοντες καὶ γράφοντες τὸν Διόνυσον, ἔτι τε οἱ ἄγοντες ἐπὶ τῆς ἁμάξης διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς οἰνωμένον. ἐπιδείκνυνται γὰρ τοῖς θεαταῖς, ὅτι καὶ τοῦ θεοῦ κρείττων ἐστὶν ὁ οἶνος. καίτοι γ' οὐδ' ἂν οἶμαι ἄνθρωπος σπουδαῖος τοῦθ' ὑπομένειεν. εἰ δ' ὅτι κατέδειξεν ἡμῖν τὸν οἶνον, διὰ τοῦτο ποιοῦσιν αὐτὸν οὕτως διακείμενον, δῆλον ὅτι καὶ τὴν Δήμητρα θερίζουσαν ἢ ἐσθίουσαν ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἐγὼ φαίην ἂν τοῦτο διαμαρτάνειν. πρῶτος γὰρ ἐκεῖνος, καὶ οὐχ ὡς ἔνιοί φασιν Εὐριπίδης, παρήγαγε τὴν τῶν μεθυόντων ὄψιν εἰς τραγῳδίαν. ἐν γὰρ τοῖς Καβείροις εἰσάγει τοὺς περὶ τὸν Ἰάσονα μεθύοντας, ἃ δ' αὐτὸς ὁ τραγῳδοποιὸς ἐποίει, ταῦτα τοῖς ἥρωσι περιέθηκε. μεθύων γοῦν ἔγραφε τὰς τραγῳδίας. διὸ καὶ Σοφοκλῆς αὐτῷ μεμφόμενος ἔλεγεν, ὅτι ὦ Αἰσχύλε εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖς, ἀλλ' οὖν οὐκ εἰδώς γε ποιεῖς, ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου. ἀγνοοῦσί γε οἱ λέγοντες πρῶτον Ἐπίχαρμον ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀγαγεῖν μεθύοντα, μεθ' ὃν Κράτητα ἐν γείτοσι. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ μελοποιός, καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιός, μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. πολλοί τε καὶ ἄλλοι μεθυσκόμενοι, λαμπρότερον ἐν τῷ πολέμῳ ἠγωνίσαντο. παρὰ δὲ Λοκροῖς τοῖς Ἐπιζεφυρίοις εἴ τις ἄκρατον ἔπιε μὴ προστάξαντος ἰατροῦ θεραπείας ἕνεκα, θάνατος ἦν ἡ ζημία, Ζαλεύκου τὸν νόμον θέντος. παρὰ δὲ Μασσαλιώταις ἄλλος νόμος τὰς γυναῖκας ὑδροποτεῖν. ἐν δὲ Μιλήτῳ ἔτι καὶ νῦν φησὶ Θεόφραστος τοῦτ' εἶναι τὸ νόμιμον. παρὰ δὲ Ῥωμαίοις οὔτε οἰκέτης οἶνον ἔπινεν, οὔτε γυνὴ ἐλευθέρα, οὔτε τῶν ἐλευθέρων οἱ ἔφηβοι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. ἄτοπος δὲ ὁ Ἀνακρέων ὁ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ποίησιν ἐξαρτήσας μέθης. τῇ γὰρ μαλακίᾳ, καὶ τῇ τρυφῇ ἐπιδοὺς ἑαυτόν, ἐν τοῖς ποιήμασι διαβέβληται, οὐκ

Κοτταβίζειν.

Ἀλκαῖος [illegible]

εἰδότων τῶν πολλῶν, ὅτι νήφων ἐν τῷ γράφειν καὶ ἀγαθὸς ὤν, προσποιεῖται μεθύειν οὐκ οὔσης ἀνάγκης. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες τὴν τοῦ οἴνου δύναμιν, τὸν Διόνυσον φάσκουσι μανιῶν εἶναι αἴτιον τοῖς ἀνθρώποις, βλασφημοῦντες οὐ μετρίως. ὅθεν ὁ Μελανιππίδης ἔφη, πάντες δ' ἀπεστύγεον ὕδωρ τὸ πρὶν ἐόντες ἀΐδριες οἴνου. τάχα δὴ τάχα τοὶ μὲν οὖν ἀπωλλύοντο, τοὶ δὲ παράπληκτον χέον ὀμφάν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησίν, εἰ ὁ οἶνος μετρίως ἀφεψηθείη, πινόμενος ἧττον μεθύσκει. τὴν γὰρ δύναμιν ἀφεψηθέντος αὐτοῦ, ἀσθενεστέραν γίγνεσθαι. μεθύσκονταί τε φησίν οἱ γεραίτεροι τάχιστα διὰ ὀλιγότητα καὶ ἀσθένειαν τοῦ περὶ αὐτοὺς ἐνυπάρχοντος θερμοῦ. τοῦ γὰρ ἐκ τοῦ οἴνου προσγινομένου κρατοῦνται ῥᾳδίως. μεθύσκονται δὲ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις ὕες μὲν, σταφυλῆς στεμφύλων χορτασθέντες, καὶ τὸ τῶν κοράκων, καὶ τῶν κυνῶν γένος τὴν οἰνοῦτταν καλουμένην φαγόντα βοτάνην. πίθηκος δὲ καὶ ἐλέφας, πιόντες οἶνον. διὸ καὶ τὰς θήρας ποιοῦνται τῶν πιθήκων καὶ τῶν κοράκων, μεθυσθέντων τῶν μὲν οἴνῳ, τῶν δὲ τῇ οἰνούττῃ. τὸ δ' ἐνδελεχῶς μεθύειν φησὶ Κρώβυλος ἐν ἀπολειπούσῃ, τίν' ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ σωφρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις. Καὶ Ἄλεξις δὲ ἐν τῇ τοῦ Φρυγίου διασκευῇ φησίν, Εἰ τοῦ μεθύσκεσθαι πρότερον τὸ κραιπαλᾶν, Παρεγίνεθ' ἡμῖν οὐδ' ἂν εἷς οἶνόν ποτε Προσίετο πλεῖον τοῦ μετρίου. νυνὶ δὲ τὴν Τιμωρίαν οὐ προσδοκῶντες τῆς μέθης, Ἥξειν προχείρως τοὺς ἀκράτους πίνομεν.

Τὸν δὲ Σαμαγόρειον οἶνον καλούμενον φησὶν Ἀριστοτέλης, ἀπὸ τριῶν κοτυλῶν κερασθεισῶν μεθύσκειν ὑπὲρ τεσσαράκοντα ἄνδρας. ταῦτ' εἰπὼν ὁ Δημόκριτος, καὶ πιὼν ἔφη, τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχοι παρίτω. ἀκούσεται γὰρ κατὰ τὸν Εὔηνον, Σοὶ μὲν τάδε δοκοῦντ' ἔστιν, ἀλλ' ἐμοὶ τάδε. ἐγὼ δ' ἐπεὶ παρεξέβην περὶ τῶν ἀρχαίων κράσεων διαλεγόμενος, ἐπαναλήψομαι τὸν λόγον, τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλκαίου τοῦ μελοποιοῦ λεχθέντα ἐπὶ νοῦν βαλλόμενος. φησὶ γάρ που οὗτος, Ἔγχεε κίρνα εἰς ἓν καὶ δύο. ἐν τούτοις γάρ τινες οὐ τὴν κρᾶσιν οἴονται λέγειν αὐτόν, ἀλλὰ σωφρονικὸν ὄντα καθ' ἓν κύαθον ἄκρατον πίνειν, καὶ πάλιν κατὰ δύο. τοῦτο δὲ ὁ Ποντικὸς Χαμαιλέων ἐκδέδεκται τῆς Ἀλκαίου φιλοινίας ἀπείρως ἔχων. κατὰ γὰρ πᾶσαν ὥραν καὶ πᾶσαν περίστασιν πίνων ὁ ποιητὴς οὗτος εὑρίσκεται. χειμῶνος μὲν ἐν τούτοις, ὕει μὲν ὁ Ζεύς, ἐν δ' ὀρανῷ μέγας χειμών, πεπάγασι δ' ὑδάτων ῥοαί, κάββαλλε τὸν χειμῶνα ἐπὶ μὲν τιθεὶς πῦρ. ἐν δὲ κιρνᾶς οἶνον ἀφειδέως μελιχρόν, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα μαλθακόν, ἀμφὶ γνόφαλλον. θέρους δὲ τέγγε πλεύμονας οἴνῳ. τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται, ἁ δ' ὥρα χαλεπά. πάντα δεδίψας ὑπὸ καύματος. τοῦ δὲ ἔαρος, ἦρος ἀνθεμόεντος ἐπαΐον ἐρχομένοιο. καὶ προελθών, ἐν δὲ κίρνω τὸν τῶ μελιαδέος, ὅττι τάχιστα κρατῆρα. ἐν δὲ τοῖς συμπτώμασιν, οὐ χρὴ κακοῖσιν θῦμον ἐπιτρέπειν. προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι ὦ Βακχί. φάρμακον δ' ἄριστον οἶνον ἐνεικαμένοις μεθυσθῆναι. ἐν δὲ ταῖς εὐφροσύναις, Νῦν χρὴ μεθύσκειν, καί τινα πρὸς βίαν πονεῖν. ἐπεὶ δὴ κάτθανε Μυρσίλος, καὶ καθόλου δὲ συμβουλεύων φησίν, μηδὲν ἄλλο φυτεύσῃς πρότερον δένδρον ἀμπέλω. Πῶς οὖν ἔμελλεν ὁ ἐπὶ τοσοῦτον φιλοπότης νηφάλιος εἶναι, καὶ καθ' ἓν καὶ δύο κυάθους πίνειν. αὐτὸ γοῦν τὸ ποιημάτιον φησὶ Σέλευκος, ἀντιμαρτυρεῖ τοῖς οὕτως ἐκδεχομένοις. φησὶ γάρ, πίνωμεν, τί τὸν λύχνον σβέννυμεν. δάκτυλος ἁμέρα, κὰδ δ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις, αἶ τὰ ποικίλα. οἶνος γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς υἱὸς λάθι καδ' ἀνθρώποισιν ἔδωκεν. ἔγχεε κιρνὰς ἓν καὶ δύο πλέαις. κὰκ κεφαλᾶς δ' ἀτέρα τὰν ἑτέραν κύλιξ ὠθέτω. ἓν πρὸς δύο, ὕδατος πρὸς τρεῖς ἀκράτου. λέγει δὲ οὗτος, πεπωκέναι δοκεῖ τὸν κατὰ δύο καὶ τρεῖς ἀκράτου. Φερεκράτης δ' ἐν Κοριαννοῖ, δύο ὕδατος πρὸς τέσσαρας οἴνου λέγων ὧδε, Ἀπόθου ὦ γλυκυκυδάριον ἐνεχεά σοι, Παντάπασι μὲν οὖν ὕδωρ τί εἰργάσω. Πῶς ὦ κατάρατε ἐνέχεας δύο ὕδατος ὦ μαμμία. τί δ' οἴνου τέτταρας, ἔρρ' ἐς κόρακας, Βατράχοις Οἰνοχοεῖν σε δεῖ. Ἔφιππος δ' ἐν Κίρκῃ, τρεῖς πρὸς τέτταρας οἶνον πίοις ἂν ἀσφαλέστερον, Πολὺ ὑδαρῆ. μὰ τὴν γῆν, ἀλλὰ τρία καὶ τέτταρα Οὕτως ἄκρατον εἰπέ μοι πίνει τί φῄς. Ἴσον ἴσῳ δὲ Τιμοκλῆς ἐν Κονισάλῳ, Πατάξω τ' ἴσον ἴσῳ ποτηρίοις Μεγάλοις ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν φράσαι. Καὶ Ἄλεξις ἐν Δορκίδι ἢ Ποππυζούσῃ, Τῆς φιλοτησίας ἐγὼ Μεστὰς προπίνω ἴσον ἴσῳ κεκραμένας. καὶ Ξέναρχος ἢ Τιμοκλῆς ἐν Πορφύρᾳ, Μὰ τὸν Διόνυσον σὺ κάπηλος ἴσον ἴσῳ. Σώφιλος δ' ἐν Ἐγχειριδίῳ, συνεχὴς ἄκρατος ἐδίδοτο ἴσον ἴσῳ πάλιν Τὴν μείζον' ᾔτουν. Ἄλεξις Τοκιστῇ ἢ Καταψευδομένῳ, Μὴ παντελῶς αὐτῷ δίδου ὑδαρῆ κατανοεῖς ἴσον ἴσῳ μικροῦ καλῶς, Ἡδύ γε τὸ πῶμα, ποταμὸς ὁ Βρόμιος, Τρυφῇ Θάσιος ὅμοιον, καὶ δίκαιον τοὺς ξένους Πίνειν ξενικόν, τοὺς δ' ἐγγενεῖς ἐπιχώριον. Ἐν δ' Ὑποβολιμαίῳ, ἀπνευστὶ ἐκπιὼν ὥς ἄν τις ἥδιστ' ἴσον Ἴσῳ κεκραμένον. Μένανδρος ἀδελφοῖς, Ὀκτώ τις ὑποχεῖν ἀνεβόα καὶ δώδεκα Κυάθους ἕως κατέσεισε φιλοτιμούμενος. Κατασείειν δὲ ἔλεγον ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς πότοις ὑποπιπτόντων, τὴν μεταφορὰν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν τοὺς καρποὺς κατασειόντων. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ, Οὐ συμποσίαρχος ἦν γάρ, ἀλλὰ δήμιος. Ὁ Χαιρέας κυάθους προπίνων εἴκοσιν ἴσον ἴσῳ πάλιν τὴν μεῖζον ᾔτουν.

Macrob. Sat. lib. 7. cap. 12.

Οἶνε ὑάσι.

Διόδωρος

Διόδωρος δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν Αὐλητρίδι, Ἐπὰν κυάθους πίνῃ τις ὦ Κρίτων δέκα, Εἰ παρ' ἕκαστον ἐναλλάττων τὸ ποτήριον, Πίνειν τὸ λοιπὸν τοὺς λογισμοὺς ἐξέσται. Ταῦτα σκόπει πρὸς σαυτόν. Οὐκ ἀγλαφύρως δὲ Λύσανδρος ὁ Σπαρτιάτης, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι, τὸν οἶνον ὕδατι πωλούντων τῶν καπήλων ἐν τῷ στρατοπέδῳ κεκραμένον, ἐκέλευσεν αὐτὸν πωλεῖν, ἵνα τὸν ἀκρατέστερον ὠνοῖντο. τὸ παραπλήσιον καὶ Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Αἰσώπῳ οὕτως, Κομψόν γε τοῦτ' ἐστὶ παρ' ὑμῖν ὦ Σόλων, ἐν ταῖς Ἀθήναις δεξιῶς θ' εὑρημένον. Τὸ ποῖον; ἐν τοῖς συμποσίοις ἵν' οὐ πίνετε Ἄκρατον. οὐ γὰρ ῥᾴδιον. πωλοῦσι γὰρ Ἐν ταῖς ἁμάξαις εὐθέως κεκραμένον, Οὐχ ἵνα τι κερδαίνωσι. τῶν δ' ὠνουμένων Προνοούμενοι τοῦ τὰς κεφαλὰς ὑγιεῖς ἔχειν, Ἐκ κραιπάλης τοῦτ' ἔστ' ὁρᾷς ἑλληνικός Πότος μετρίοισι χρώμενος ποτηρίοις, Λαλεῖν τι καὶ ληρεῖν πρὸς αὐτοὺς ἡδέως. Τὸ μὲν γὰρ ἕτερον λουτρόν ἐστιν, ὁ πότος Ψυκτῆρι πίνειν καὶ κάδοις. θάνατος μὲν οὖν.

Πίνειν δὲ εἰς μέθην, φησὶν ἐν ἕκτῃ νόμων Πλάτων, οὐδὲ ἄλλοθί που πρέπει, πλὴν ἐν ταῖς τοῦ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ ἑορταῖς, οὐδ' ἀσφαλὲς, οὔτ' οὖν περὶ γάμους ἐσπουδακότα, ἐν οἷς ἔμφρονα εἶναι μάλιστα πρέπει νύμφην καὶ νυμφίον, μεταβολὴν βίου οὐ μικρὰν μεταλλάττοντας. ἅμα δὲ καὶ τὸ γενόμενον ὅπως ὅτι μάλιστα ἐξ ἐμφρόνων ἀεὶ γίγνηται. σχεδὸν γὰρ ἄδηλον ὁποία νὺξ ἢ φῶς αὐτὸ γεννήσει. *Ὁ τοῦ Πλάτωνος περὶ οἴνου.* κἂν τῷ ἑνδεκάτῳ δὲ τῶν νόμων φησὶ, μέθῃ δὲ αὐτοῦ ὥσπερ Λυδοὶ χρῶνται, καὶ Πέρσαι, Καρχηδόνιοι καὶ Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες καὶ Θρᾷκες, καὶ τὰ τοιαῦτα γένη καθάπερ ὑμεῖς ὦ Λακεδαιμόνιοι τὸ παράπαν ἀπέχεσθε. Σκύθαι δὲ καὶ Θρᾷκες ἀκρατοποσίαις παντάπασι χρώμενοι, γυναῖκές τε καὶ πάντες αὐτοὶ, καὶ κατὰ τῶν ἱματίων καταχεόμενοι καλὸν, καὶ εὔδαιμον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν νενομίκασι. Πέρσαι δὲ καὶ σφόδρα μὲν χρῶνται καὶ ταῖς ἄλλαις τρυφαῖς, ἃς ὑμεῖς ἀποβάλλετε. ἐν τάξει δὲ μᾶλλον τούτων. *Οἶνος ἀλφιτωμένος.* ἔπινον οἱ πολλοὶ καὶ ἄλφιτα ἐπιβάλλοντες τῷ οἴνῳ, ὡς ὁ Δελφὸς Ἡγήσανδρός φησιν. Ἐπίνικος γοῦν Μνησιπτολέμου ἀνάγνωσιν ποιησαμένου τῶν ἱστοριῶν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο ὡς Σέλευκος ἀπηλφίτωσε, γράψας δρᾶμα Μνησιπτόλεμον, καὶ κωμῳδῶν αὐτὸν, καὶ περὶ τῆς πόσεως ταῖς ἐκείνου χρώμενος φωναῖς, ἐποίησε λέγοντα, Ἐπαλφίτου πίνοντα τοῦ θέρους ποτὲ, Ἰδὼν Σέλευκον ἡδέως τὸν βασιλέα Ἔγραψα, καὶ παρέδειξα τοῖς πολλοῖς, ὅτι Κἂν τὸ τυχὸν ᾖ πραγμάτιον ἢ σφόδρ' εὐτελὲς, Σεμνὸν δύναται τοῦθ' ἡ δύναμις, ἢν μὴ ποιεῖν. Γέροντα Θάσιον τόν τε γῆς ἀπ' Ἀτθίδος Ἐσμὸν μελίσσης τῆς ἀκρολόχου γλυκὺ, Συγκυρκανήσας ἐν σκύφῳ χυτοῦ λίθου, Δήμητρος ἀκτῇ πᾶν γεφυρώσας ὑγρὸν Κατησίμωσα πῶμα καύματος λύσιν. Ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ κἂν Θήρασι ταῖς νήσοις ἐπιτάττοντα λέκυθον ἀντὶ ἀλφίτου πίνειν, καὶ λέγεσθαι ταύτην τὴν πόσιν καλλίονα τῆς ἐξ ἀλφίτων. *Λακεδαιμονίων προπόσεις.* προπόσεις δὲ τὰς γινομένας ἐν τοῖς συμποσίοις, Λακεδαιμονίοις οὐκ ἦν ἔθος ποιεῖν, οὐδὲ φιλοτησίας διὰ τούτων πρὸς ἀλλήλους ποιεῖσθαι. δηλοῖ δὲ ταῦτα Κριτίας ἐν τοῖς ἐλεγείοις, Καὶ τόδ' ἔθος Σπάρτῃ μελέτημά τε κείμενον ἐστὶ, Πίνειν τὴν αὐτὴν οἰνοφόρον κύλικα, Μὴ δ' ἀποδωρεῖσθαι προπόσεις ὀνομαστὶ λέγοντα, Μὴ δ' ἐπὶ δεξιτερὰν χεῖρα κύκλῳ θιάσου. Ἄγγεα Λυδὴ χεὶρ ηὗρ' Ἀσιατογενὴς καὶ Καὶ προπόσεις ὀρέγειν ἐπιδέξια καὶ προκαλεῖσθαι Ἐξονομακλήδην ᾧ προπιεῖν ἐθέλει. Εἶτ' ἀπὸ τοιούτων πόσεων γλώσσας τε λύουσι Εἰς αἰσχροὺς μύθους, σῶμά τ' ἀμαυρότερον Τεύχουσιν. πρὸς δ' ὄμμ' ἀχλὺς ἀμβλωπὸς ἐφίζει. Λῆσις δ' ἐκτήκει μνημοσύνην πραπίδων. Νοῦς δὲ παρέσφαλται. δμῶες δ' ἀκόλαστον ἔχουσιν ἦθος. ἐπεισπίπτει δ' οἰκοτριβὴς δαπάνη. Οἱ Λακεδαιμονίων δὲ κόροι πίνουσι τοσοῦτον, Ὥστε φρέν' εἰς ἱλαρὰν ἀσπίδα πάντ' ἀπάγειν, Εἴς τε φιλοφροσύνην γλῶτταν μέτριόν τε γέλωτα. Τοιαύτη δὲ πόσις σώματί τ' ὠφέλιμος, Γνώμῃ τε, κτήσει τε καλῶς εἰς ἔργ' Ἀφροδίτης, Πρός θ' ὕπνον ἥρμοσται τὸν καμάτων λιμένα. Πρὸς τὴν τερπνοτάτην τε θεῶν θνητοῖς Ὑγίειαν, Καὶ τὴν εὐσεβίης γείτονα σωφροσύνην. Ἑξῆς δὲ πάλιν φησίν. Αἱ γὰρ ὑπὲρ τὸ μέτρον κυλίκων προπόσεις, παραχρῆμα Τέρψασαι λυποῦσ' εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον. Ἡ Λακεδαιμονίων δὲ δίαιθ' ὁμαλῶς διάκειται, Ἔσθειν καὶ πίνειν σύμμετρα πρὸς τὸ φρονεῖν. Καὶ τὸ πονεῖν εἶναι δυνατοὺς, οὐκ ἔστ' ἀπότακτον, Ἡμέρα οἰνῶσαι σῶμ' ἀμέτροισι πότοις. Φίλοινος δέ ἐστιν, ὁ πρὸς οἶνον ἕτοιμος. φιλοπότης δὲ, ὁ πρὸς πότους. φιλοκωθωνιστὴς δὲ, ὁ μέχρι μέθης. *Νέστωρ φιλοπότης.* πλεῖστον δὲ ἔπιε τῶν μὲν ἡρώων Νέστωρ ὁ τριγέρων. φανερῶς γὰρ αὐτὸς προσέκειτο τῶν ἄλλων μᾶλλον τῷ οἴνῳ, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος αὐτοῦ, ὃν ὡς πολυπότην ἐπιπλήσσει ὁ Ἀχιλλεύς. ὁ δὲ Νέστωρ καὶ τῆς μεγίστης μάχης ἐνεστηκυίας, οὐκ ἀπέχεται καὶ τοῦ πίνειν. φησὶ γοῦν Ὅμηρος, *Ιλ. ξ.* Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. καὶ μόνου δὲ τούτου τῶν ἡρώων τὸ ποτήριον ἡρμήνευκεν, ὡς τὴν Ἀχιλλέως ἀσπίδα. ἐστρατεύετο γὰρ μετ' αὐτοῦ, καθάπερ καὶ μετὰ τῆς ἀσπίδος ἐκείνου, ἧς φησιν ὁ Ἕκτωρ, καὶ μέχρις οὐρανοῦ ἥκειν τὸ κλέος. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις καὶ τὸ ποτήριον αὐτοῦ λέγων φιάλην Ἄρεως, κατὰ τὸν Ἀντιφάνους Καινέα, ἐν ᾧ λέγεται οὕτως. εἰ τῇ δῆλος φιάλην τὸ ὅπλον Ἄρεως κατὰ Τιμόθεον ξυστόν τε βέλος. ἀλλὰ μὴν καὶ διὰ τὴν φιλοποσίαν ὁ Νέστωρ λαμβάνει δῶρον καὶ παρ' Ἀχιλλέως, φιάλην ἐν τῷ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐπιτελουμένῳ ἀγῶνι.

οὐχ ὅτι

οὐχ ὅτι καὶ οὐχὶ τῷ νικηθέντι ἔδωκεν δέπας ὁ Ἀχιλλεύς. τοῖς γὰρ φιλοπόταις οὐ πρέπει τὸ νικᾶν, διὰ τὸ ῥάθυμον. ἢ ὅτι διὰ δίψαν μάλιστα λείπονται οἱ πύκται, διὰ τὸ βαρεῖσθαι τὰς χεῖρας ἀνατείνοντες. ὁ δὲ Εὔμηλος λαμβάνει θώρακα, δραμὼν ἆθλον ἐπισφαλῶς καὶ ἀμοχθεὶ ἀσφαλείας ὅπλον.

Διψᾶ.

τῆς δὲ δίψης οὐδὲν ἐστὶ πολυποθητότερον. διόπερ καὶ τὸ Ἄργος πολυδίψιον ὁ ποιητὴς ἔφη πολυπόθητον διὰ τοῦ χρόνου. τὸ δίψος γὰρ πᾶσιν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν ἐμποιεῖ, τὴν περὶ τῆς ἀπολαύσεως. διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς φησί, Διψῶντι γάρ τοι πάντα προσφέρων σοφὰ, Οὐκ ἂν πλέον τέρψειας ἢ πιεῖν διδούς. καὶ Ἀρχίλοχος. μάχης δὲ τῆς σῆς ὥστε διψέων πιεῖν ὡς ἐρέω. καὶ τῶν τραγικῶν δέ τις ἔφη, ἴσχειν κελεύω χεῖρα διψῶσαν φόνου. καὶ Ἀνακρέων, φίλη γὰρ εἶ ξένοις, ἔασον δέ με διψῶντα πιεῖν. καὶ Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς παιδείας, ποιεῖ τὸν Κῦρον τάδε λέγοντα. ἐγὼ ὑμῖν διψῶ χαρίζεσθαι. Πλάτων δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ, ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα, κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ, καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου μεθυσθῇ. ἔπινε δὲ καὶ Πρωτέας ὁ Μακεδὼν πλεῖστον, ὥς φησιν Ἔφιππος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος ταφῆς, καὶ εὐρρώστει τῷ σώματι διῆγε, καίτοι τῷ πιεῖν ἐγγεγυμνασμένος ὤν.

Ἀλέξανδρος πολυποσία.

Ἀλέξανδρος γοῦν αἰτήσας ποτὲ ποτήριον δίχουν, καὶ πιὼν προὔπιε τῷ Πρωτέᾳ. καὶ ὃς λαβὼν καὶ πολλὰ ὑμνήσας τὸν βασιλέα, ἔπιεν ὡς ὑπὸ πάντων κροταλισθῆναι. καὶ μετ' ὀλίγον τὸ αὐτὸ ποτήριον αἰτήσας ὁ Πρωτέας, καὶ πάλιν πιὼν προὔπιε τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος λαβὼν ἔσπασε μὲν γενναίως, οὐ μὴν ἐπήνεγκεν, ἀλλ' ἐπέκλινεν ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἀφεὶς τῶν χειρῶν τὸ ποτήριον. καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανε, τοῦ Διονύσου φησὶ μηνίσαντος αὐτῷ, διότι τὴν πατρίδα αὐτοῦ τὰς Θήβας ἐπολιόρκησεν. ἔπινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος πλεῖστον, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς μέθης συνεχῶς κοιμᾶσθαι δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας. δηλοῦται δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτοῦ, ἃς ἀνέγραψεν Εὐμένης τε ὁ Καρδιανὸς, καὶ Διόδοτος ὁ Ἐρυθραῖος. Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι, φησί, κοτύλας χωροῦσαν δέκα ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυλον χρυσοῦν τρὶς ἔπιον μεστόν γε. Ἀλεξάνδρου πλέον πέπωκας τοῦ βασιλέως. οὐκ ἔλαττον οὐ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν μέγα γε. Νικοβούλη δὲ ἢ ὁ ἀναθεὶς ταύτῃ τὰ συγγράμματα φησίν, ὅτι παρὰ Μηδείῳ τῷ Θετταλῷ δειπνῶν Ἀλέξανδρος, εἴκοσιν οὖσιν ἐν τῷ συμποσίῳ, πᾶσιν προὔπιε παρὰ πάντων τὰ ἴσα λαμβάνων. καὶ ἀναστὰς τοῦ συμποσίου, μετ' οὐ πολὺ ἀνεπαύετο. Καλλισθένης δὲ ὁ σοφιστὴς, ὡς Λυγκεὺς ὁ Σάμιος φησὶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι, καὶ Ἀριστόβουλος, καὶ Χάρης ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου τῆς τοῦ ἀκράτου κύλικος εἰς αὐτὸν ἐλθούσης, ὡς διωθεῖτο, εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, διατί οὐ πίνεις. Δαρεῖος δὲ ὁ τοὺς μάγους ἀνελὼν, ἐπιγεγραμμένον εἶχεν ἐπὶ τοῦ μνήματος. ἠδυνάμην καὶ οἶνον πίνειν πολὺν, καὶ τοῦτον φέρειν καλῶς. Κτησίας δὲ παρ' Ἰνδοῖς φησὶν οὐκ ἐξεῖναι τῷ βασιλεῖ μεθυσθῆναι. παρὰ δὲ Πέρσαις τῷ βασιλεῖ ἐφίεται μεθύσκεσθαι μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ θύουσι τῷ Μίθρῃ. γράφει δὲ οὕτως περὶ τούτου Δοῦρις ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν. ἐν μόνῃ τῶν ἑορτῶν τῶν ἀγομένων ὑπὸ Περσῶν τῷ Μίθρῃ, βασιλεὺς μεθύσκεται, καὶ τὸ περσικὸν ὀρχεῖται. τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ πάντες ἀπέχονται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς ὀρχήσεως. Πέρσαι γὰρ ὥσπερ ἱππεύειν, οὕτω καὶ ὀρχεῖσθαι μανθάνουσι. καὶ νομίζουσι τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κίνησιν, ἐμμελῆ τινὰ λαμβάνειν γυμνασίαν τῆς τοῦ σώματος ῥώμης.

Ἥκιστα ἀφροδίσιος.

εἰς τοσοῦτον δὲ Ἀλέξανδρος ἐμέθυεν, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι, ὡς καὶ ἐπὶ ὄνων ἅρματος κωμάζειν. ἐποίουν δὲ τοῦτο φησὶ καὶ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς. μή ποτ' οὖν διὰ τοῦτο οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια εἶχεν ὁρμήν. ἐξυδαροῦται γάρ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς προβλήμασι φυσικοῖς τῶν τοιούτων ἡ γονή. Ἱερώνυμός τε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, Θεόφραστον φησὶ λέγειν, ὅτι Ἀλέξανδρος οὐκ εὖ διέκειτο πρὸς ἀφροδίσια. Ὀλυμπιάδος γοῦν καὶ παρακλινάσης αὐτῷ, Καλλιξείναν τὴν Θετταλὴν ἑταίραν περικαλλεστάτην οὖσαν, συνειδότος τούτου καὶ τοῦ Φιλίππου (εὐλαβοῦντο γὰρ μὴ γύννις ᾖ) πολλάκις ᾔτει αὐτὴ τὸν Ἀλέξανδρον συγγενέσθαι.

Φιλίππου πολυποσία.

καὶ Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ φιλοπότης ἦν, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει τῆς ἱστορίας γράφει, Φίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς, καὶ προπετὴς ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην. ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλάκις μεθύων ἐξεβοήθει. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ πεντηκοστῇ περὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γενομένων εἰπὼν, καὶ ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε τοὺς παραγενομένους τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις φησίν. ὁ δὲ Φίλιππος ἀποχωρησάντων ἐκείνων εὐθέως μετεπέμπετο τινὰς τῶν ἑταίρων. καλεῖν δ' ἐκέλευε τὰς αὐλητρίδας, καὶ Ἀριστόνικον τὸν κιθαρῳδὸν, καὶ Δωρίωνα τὸν αὐλητὴν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς εἰθισμένους αὐτῷ συμπίνειν. περιήγετο γὰρ πανταχοῦ τοὺς τοιούτους ὁ Φίλιππος, καὶ κατασκευασάμενος ἦν ὄργανα πολλὰ συμποσίου καὶ συνουσίας. ὢν γὰρ φιλοπότης, καὶ τὸν τρόπον ἀκόλαστος, καὶ βωμολόχους εἶχε περὶ αὐτὸν συχνούς, καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ὄντων καὶ τῶν τὰ γελοῖα λεγόντων. πιὼν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν, καὶ μεθυσθεὶς πολὺ, καὶ πατάξας, ἀφεὶς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττεσθαι, ἤδη πρὸς ἡμέραν ἐκώμαζεν ὡς τοὺς πρέσβεις τοὺς τῶν Ἀθηναίων. Καρύστιος δὲ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν,

ὅτι φησὶ

ὅτι φησὶ μεθύων προήγετο Φίλιππος τοῦτ' ἔλεγε. χρὴ πίνειν, Ἀντίπατρος γὰρ ἱκανὸς εἶναι νήφων. κυβεύοντος δέ ποτε αὐτοῦ καί τινος ἀγγείλαντος, ὡς Ἀντίπατρος πάρεστι, διαπορήσας ὦσεν ὑπὸ τὴν κλίνην τὸν ἄβακα. Φιλοπότας δὲ καὶ μεθύσους καταλέγει Θεόπομπος Διονύσιον τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον, ὃν καὶ τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ οἴνου διαφθαρῆναι. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Συρακουσίων πολιτείᾳ, καὶ συνεχῶς φησὶν αὐτὸν, ἔσθ' ὅτε ἐπὶ ἡμέρας ἐνενήκοντα μεθύειν. διὸ καὶ ἀμβλυωπότερον γενέσθαι τὰς ὄψεις. Θεόφραστος δὲ ἔφησι, καὶ τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ τοὺς κολακεύοντας τὴν τυραννίδα, προσποιεῖσθαι μὴ βλέπειν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου χειραγωγεῖσθαι, καὶ μήτε τὰ παρατιθέμενα τῶν ἐδεσμάτων, μήτε τὰς κύλικας ὁρᾶν. διὸ κληθῆναι Διονυσοκόλακας. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Νυσαῖος ὁ τυραννήσας Συρακουσίων καὶ Ἀπολλοκράτης. Διονυσίου δὲ τοῦ προτέρου οὗτοι υἱοί, ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ, καὶ τῇ ἑξῆς τῶν ἱστοριῶν. γράφει δ' οὕτως περὶ τοῦ Νυσαίου. Νυσαῖος ὁ τυραννήσας ὕστερον Συρακουσίων, ὥσπερ ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένος, καὶ προειδὼς ὅτι μῆνας ὀλίγους ἤμελλε βιώσεσθαι, γαστριζόμενος καὶ μεθύων διῆγεν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ ἐνάτῃ φησίν, Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱὸς ἀκόλαστος ἦν καὶ φιλοπότης. καὶ τῶν κολακευόντων τινὲς αὐτὸν παρεσκεύαζον, ὡς ἐνῆν μάλιστα ἀλλοτριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακεῖσθαι. καὶ Ἱππαρῖνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου, φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι. περὶ δὲ τοῦ Νυσαίου καὶ τάδε γράφει. Νυσαῖος ὁ Διονυσίου τοῦ προτέρου υἱὸς κύριος τῶν ἐν Συρακούσαις γενόμενος πραγμάτων, κατεσκευάσατο τέθριππον, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην ἀνέβαλεν. ἔτι δὲ καὶ τὴν ὀψοφαγίαν, καὶ τὴν οἰνοφλυγίαν, καὶ τὴν τῶν παίδων, καὶ τὴν γυναικῶν ὕβριν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων, ὅσα συντελεῖν τούτοις πέφυκε καὶ δίαιταν διῆγεν οὕτως. ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ πέμπτῃ, ὁ αὐτὸς περὶ Τιμολάου λέγων τοῦ Θηβαίου φησίν, οὐκ ὀλίγων γὰρ ἤδη γεγονότων ἀσελγῶν περὶ τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν καὶ τοὺς πότους, οὐδένα νομίζω τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις ὄντων, οὔτ' ἀκρατέστερον οὔτε λιχνότερον, οὔτε δοῦλον γεγονέναι μᾶλλον τῆς ἡδονῆς, εἰ μὴ ὥσπερ εἶπον Τιμόλαον. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαριδήμου τοῦ Ὠρείτου διηγούμενος, ὃν Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποιήσαντο, φησί. τήν τε γὰρ δίαιταν ἑώρα τὴν καθ' ἡμέραν ἀσελγῆ καὶ τοιαύτην ποιούμενος, ὥστε πίνειν καὶ μεθύειν ἀεί, καὶ γυναῖκας ἐλευθέρας ἐτόλμα διαφθείρειν. καὶ εἰς τοῦτον προῆλθεν ἀκρασίας, ὥστε μειράκιόν τι παρὰ τῆς βουλῆς τῆς τῶν Ὀλυνθίων αἰτεῖν ἐπιχείρησεν. ὃ τὴν μὲν ὄψιν ἦν εὐειδές, καὶ χαρίεν. ἐτύγχανε δὲ μετὰ Δέρδου τοῦ Μακεδόνος αἰχμάλωτον γεγενημένον. ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀρκαδίων. ἄδηλον δ' εἰ ὁ Φιλίππῳ διεχθρεύσας, ὡς τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ, ὅπερ ἀνέγραψε Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, Τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Ἀρκαδίωνος, Ἄστεος ὀρθώσαν τᾷδε παρ' ἀτραπιτῷ υἷες Δόρκων καὶ Χαρμύλος ἔσβη δ' ὠνὴρ Ἄνθρωπ' ἐκ χανδῆς ζωροποτῶν κύλικος. Ἐρισίξενον δέ τινα πεπωκέναι πλεῖστον φησὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐπίγραμμα, Οὐ βαθὺ οἰνοπότην Ἐρισίξενον ἡ δὶς ἐφεξῆς Ἀκρήτου φανερῶς ᾤχετ' ἔχουσα κύλιξ.

Ἔπινε δὲ πλεῖστον καὶ Ἀλκέτας ὁ Μακεδὼν ὥς φησιν Ἀριστος ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Διότιμος ὁ Ἀθηναῖος. οὗτος δὲ καὶ χώνη ἐπεκαλεῖτο, ἐντιθέμενος τῷ στόματι χώνην ἀπαύστως ἔπινε χεομένου οἴνου. ὅθεν καὶ χώνη ἐπεκλήθη ὥς φησι Πολέμων. Κλεομένης δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅτι καὶ ἀκρατοπότης ἦν, εἴρηται πρότερον. ὅτι δὲ διὰ μέθην ἑαυτὸν τῇ μαχαίρᾳ κατέτεμεν, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ ποιητὴς φιλοπότης, ὡς προεῖπον. Βάτων δ' ὁ Σινωπεὺς ἐν τοῖς περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ φιλοπότην φησὶ γενέσθαι καὶ ἐρωτικώτατον τὸν Ἴωνα. καὶ αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ἐλεγείοις, ἐρᾶν μὲν ὁμολογεῖ Χρυσίλλης τῆς Κορινθίας, Τελέου δὲ θυγατρός, ἧς καὶ Περικλέα τὸν Ὀλύμπιον ἐρᾶν φησὶ Τηλεκλείδης ἐν Ἡσιόδοις. Ξέναρχος δ' ὁ Ῥόδιος διὰ τὴν πολυποσίαν μετρητὴς ἐπεκαλεῖτο. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Εὐφορίων ὁ ἐποποιὸς ἐν Χιλιάσι. Χάρης δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις περὶ Καλάνου εἰπὼν τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου, ὅτι ῥίψας ἑαυτὸν εἰς πυρὰν νενημένην ἀπέθανε, φησὶν ὅτι καὶ ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ διέθηκεν Ἀλέξανδρος γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ μουσικὸν ἐγκωμίων. ἔθηκε δέ φησι καὶ διὰ τὴν φιλοινίαν τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἀκρατοποσίας ἀγῶνα. καὶ ἦν ἆθλον τῷ μὲν πρώτῳ τάλαντον, τῷ δὲ δευτέρῳ τριάκοντα μναῖ, καὶ τῷ γ΄. δέκα. τῶν οὖν πιόντων τὸν οἶνον παραχρῆμα μὲν ἐτελεύτησαν ὑπὸ τοῦ ψύχους τριάκοντα καὶ πέντε. μικρὸν δὲ διαλιπόντες ἐν ταῖς σκηναῖς ἕξ. ὁ δὲ πλεῖστον πιὼν καὶ νικήσας ἔπιε μὲν ἀκράτου χόας τέσσαρας. ἐκαλεῖτο δὲ Πρόμαχος. Τίμαιος δέ φησιν, ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα, ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν. καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος. καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον, καὶ ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ᾧπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθινοὺς ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους, ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος ὡς αὑτόν. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη. τὴν δὲ τῶν χοῶν ἑορτὴν τὴν Ἀθήνησιν ἐπιτελουμένων Φανόδημός φησι Δημοφῶντα τὸν βασιλέα βουλόμενον, ὑποδέξασθαι παραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθήναζε. πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσιέναι, οὐδ' ὁμόσπονδον γενέσθαι, μήπω

Φιλοπόται.

Lib. 6.

Suid. χόες ἑορτὴ

θαι, μήπω δικασθέντα, ἐκέλευσεν συγκλεισθῆναί τε τὰ ἱερὰ καὶ χόα οἴνου ἑκάστῳ παρατεθῆναι, τῷ
πρώτῳ ἐκπιόντι εἰπὼν ἆθλον δοθήσεσθαι πλακοῦντα. παρήγγειλέ τε καὶ τοῦ πότου παυσαμένους τοὺς
μὲν στεφάνους, οἷς ἐστεφανοῦντο, πρὸς τὰ ἱερὰ μὴ τιθέναι, διὰ τὸ ὁμορόφους γενέσθαι τῷ Ὀρέστῃ. περὶ δὲ
τὸν χόα τὸν ἑαυτοῦ ἕκαστον περιθεῖναι, καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους, πρὸς τὸ ἐν λίμναις τέμε-
νος. ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπίλοιπα καὶ ἔκτοτε τὴν ἑορτὴν κληθῆναι χόας. τῇ δὲ ἑορτῇ τῶν
χοῶν ἔθος ἐστὶν Ἀθήνησι πέμπεσθαι δῶρά τε καὶ τοὺς μισθοὺς τοῖς σοφισταῖς, οἵπερ καὶ αὐτοὶ συνεκά-
λουν ἐπὶ ξένια τοὺς γνωρίμους, ὥς φησιν Εὐβουλίδης ὁ διαλεκτικὸς ἐν δράματι κωμασταῖς οὕτως,

Διονύσιος ἡρα- Σοφιστιαῖς κάκιστε καὶ χοῶν δέῃ Τῶν μισθοδώρων οὐκ ἀδείπνων ἐν τρυφῇ. Ἀντίγονος δὲ ὁ
κλεώτης. Καρύστιος ἐν τῷ περὶ τοῦ Διονυσίου βίου τοῦ ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος μεταθεμένου, φησὶ τὸν Διο-
νύσιον τοῖς οἰκέταις συνεορτάζοντα, ἐν τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ, καὶ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ἣν
παρειλήφεσαν ἑταίρᾳ ὑποστρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοῦντας, Οὐ δύναμαι τανύσαι, λα-
βέτω δὲ καὶ ἄλλος. ἦν δ' ὁ Διονύσιος ἔτι ἐκ νέου, ὥς φησι Νικίας ὁ νικαεὺς ἐν ταῖς διαδοχαῖς πρὸς
τὰ ἀφροδίσια ἐκμανής, καὶ πρὸς τὰς δημοσίας εἰσῄει παιδίσκας ἀδιαφόρως. καί ποτε πορευό-
μενος μετά τινων γνωρίμων, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον εἰς ὃ τῇ προτεραίᾳ παρεληλυθὼς ὤ-
φειλε χαλκοῦς, ἔχων τότε κατὰ τύχην, ἐκτείνας τὴν χεῖρα πάντων ὁρώντων ἀπεδίδου. Ἀνάχαρσις
δ' ὁ σκύθης παρὰ Περιάνδρῳ τεθέντος ἄθλου περὶ τοῦ πίνειν, ᾔτησε τὸ νικητήριον πρῶτος μεθυσθεὶς
Φιλοπόται. τῶν συμπαρόντων, ὡς ὄντος τέλους τούτου καὶ τῆς ἐν τῷ πότῳ νίκης, ὥσπερ καὶ τῆς ἐν τῷ τρέχειν.
Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι κληθέντες πρός τινα τῶν γνωρίμων ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ βουλό-
μενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἔπινον προθυμότερον. τῇ μὲν οὖν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ Λα-
κύδης ἀπῄει πρότερος, ἐπιπολάσαντος αὐτῷ τοῦ ποτοῦ. καὶ ὁ Τίμων ὁρῶν αὐτὸν ἀπιόντα ἔφη, ἠρά-
Ιλ. χ. μεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ προπιόντος τοῦ Τίμωνος, διὰ τὸ μὴ δύ-
νασθαι ἐκπιεῖν τὴν προποθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, Λακύδης ἰδὼν αὐτὸν ἐπανάγοντα εἶπε. δυστήνων
Ιλ. ι. δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι. Μυκερῖνον δὲ τὸν αἰγύπτιον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, διὰ τῆς δευτέρας,
ἀκούσαντα παρὰ τῶν μάντεων, διότι ὀλιγοχρόνιός ἐστι λύχνα ποιησάμενον πολλά, ὁπότε γένοιτο νὺξ
πίνειν καὶ εὐπαθεῖν, οὔτε ἡμέρας, οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα. καὶ εἰς τὰ ἕλεα δὲ καὶ τὰ ἄλση νεμόμενον,
ἔτι τε ὅπου πύθοιτο ἡβητήρια εἶναι μεθύσκεσθαι. καὶ Ἄμασιν δὲ τὸν αὐτὸν αἰγυπτίων βασιλέα Ἡρόδο-
τος πολλὰ πεπωκέναι φησί. Ἑρμείας δ' ὁ μηθυμναῖος ἐν τρίτῃ σικελικῶν, φιλοπότην φησὶ γενέ-
σθαι Νικοτέλη τὸν κορίνθιον. Φαινίας δὲ ὁ ἐρέσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τι-
μωρίας, Σκόπαν φησὶ τὸν Κρέοντος μὲν υἱόν, Σκόπα δὲ τοῦ παλαιοῦ υἱιδοῦν φιλοποτοῦντα διατε-
λέσαι, καὶ τὴν ἐπάνοδον τὴν ἀπὸ τοῦ συμποσίου ποιεῖσθαι ἐπὶ θρόνου καθήμενον, καὶ ὑπὸ τεσσάρων
Ἀντίοχοι φιλο- βασταζόμενον οὕτως οἴκαδε ἀπιέναι. Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀντίοχόν φησι τὸν βασι-
πόται. λέα φίλοινον γενόμενον, μεθύσκεσθαί τε καὶ κοιμᾶσθαι ἐπὶ πλέον, εἶθ' ἑσπέρας πάλιν ἀφυπνιζό-
μενον ἐπιπίνειν. ἐχρημάτιζέ τε φησὶν νήφων μὲν βραχέα τελέως, μεθύων δὲ τὰ πολλά. διὸ περὶ
αὐτὸν δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν βασιλείαν. Ἄριστος καὶ Θεμίσων, κύπριοι μὲν γένος καὶ ἀδελφοί,
ἐρώμενοι δὲ ἀμφότεροι τοῦ Ἀντιόχου. πολυπότης δὲ ἦν καὶ Ἀντίοχος ὁ βασιλεύς, ὁ κληθεὶς ἐπιφα-
νής, ὁ ὁμηρεύσας παρὰ ῥωμαίοις, ὃν ἱστορεῖ Πτολεμαῖος ὁ εὐεργέτης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων,
κἀν τῷ πέμπτῳ, φάσκων αὐτὸν εἰς τοὺς ἰνδικοὺς κώμους καὶ μέθας τραπέντα, πολλὰ ἀναλίσκειν, καὶ
τὰ περιλειπόμενα δὲ τῶν χρημάτων μεθ' ἡμέραν κωμάζων ὅτε μὲν ὤρεγε, ἄλλοτε δὲ ἐν ταῖς δημο-
σίαις ὁδοῖς ἱστάμενος λέγειν, τίνι ἡ τύχη δίδωσι λαβέτω, καὶ ῥίψας τὸ ἀργύριον ᾤχετο. πολλάκις δὲ
καὶ πλεκτὸν στέφανον ῥόδων ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ χρυσοϋφῆ τήβενναν φορῶν, μόνος ἐρέμβετο λί-
θους ὑπὸ μάλης ἔχων οἷς ἔβαλλε τῶν ἰδίων τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ. ἐλοῦτό τε καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς λου-
τρῶνας, μύροις ἀλειφόμενος. ὅτε καί ποτε συνιδών τις αὐτὸν ἰδιώτης ἔφη, μακάριος εἶ ὦ βασιλεῦ,
Supra lib. 5. πολυτελὲς ὄζεις. καὶ ὃς ἡσθείς, ἐγώ σε φησὶν ὑπερκόρον τούτου ποιήσω καὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
Πολυπόται βα- ὑδρίσκην ὑπὲρ δύο χόας ἔχουσαν παχέος μύρου καταχυθῆναι ἐκέλευσεν, ὡς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀγο-
σιλεῖς. ραιοτέρων εἰς τὸ ἐκχυθὲν συγκυλισθῆναι. ὀλισθοῦ τε γενομένου, αὐτός τε ὁ Ἀντίοχος ἔπεσε καγχά-
ζων, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν λουομένων τὸ αὐτὸ ἔπαθον. Πολύβιος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν κα-
λεῖ αὐτὸν ἐπιμανῆ, καὶ οὐκ ἐπιφανῆ διὰ τὰς πράξεις. οὐ μόνον γὰρ μετὰ δημοτῶν ἀνθρώπων κατέ-
βαινεν εἰς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ξένων, καὶ τῶν εὐτελεστάτων συνέπινεν. εἰ δὲ
καὶ τῶν νεωτέρων φησὶ συναίσθοιτό τινας εὐωχουμένους, ὅπου δή ποτε παρῆν μετὰ κεραμίου καὶ
συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδοξον ἀνισταμένους φεύγειν. πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασι-
λικὴν ἐσθῆτα ἀποβαλὼν, τήβενναν ἀναλαβὼν περιῄει τὴν ἀγοράν. ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ ὁ αὐτὸς
Πολύβιός φησι, συντελοῦντα αὐτὸν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ἀγῶνας, συγκαλέσαι πάντας Ἕλληνας, καὶ τῶν
βουλομένων τοὺς πολλοὺς ἐπὶ τὴν θέαν. καὶ πλείστων παραγινομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις, πάντας ἐκ

χρυσῶν

ἐκ χρυσῶν ὁλκείων ἤλειφε κροκίνῳ μύρῳ καὶ κινναμωμίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ ἀμαρακίνῳ, καὶ ἰρίνῳ. καὶ συγκαλῶν αὐτοὺς εἰς εὐωχίαν, ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια συνεπλήρου μετὰ πολυτελεστάτης παρασκευῆς. καὶ ὁ χειρισμὸς τῆς διακονίας δι' αὐτοῦ ἐγίνετο. κατὰ γὰρ τὰς εἰσόδους ὑφιστάμενος, οὓς μὲν εἰσῆγεν, οὓς δὲ ἀνέκλινεν. καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγεν. καὶ περιπορευόμενος οὗ μὲν προσεκάθιζεν, οὗ δὲ προσανέπιπτε. καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν ψωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον, ἀνεπήδα καὶ μετανίστατο καὶ περιῄει τὸν πότον, προπόσεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις. ἅμα δὲ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων, καὶ ὑπὸ τῶν μίμων εἰσεφέρετο ὅλος συγκεκαλυμμένος, καὶ ἐτίθετο εἰς τὴν γῆν, ὡς εἷς ὢν τῶν μίμων. καὶ τῆς συμφωνίας προσκαλουμένης, ὁ βασιλεὺς ἀναπηδήσας, ὠρχεῖτο καὶ προσέπαιζε τοῖς μίμοις, ὥστε πάντας αἰσχύνεσθαι. τοιαῦτα ἀπεργάζεται τοὺς ταλαιπώρους ἡ πρὸς τὴν μέθην ἀπαιδευσία. φιλοπότης δ' ἦν καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ Ἀντίοχος ἐν Μηδείᾳ πρὸς Ἀρσάκην πολεμήσας, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν. ἀναιρεθέντος γοῦν αὐτοῦ τὸν Ἀρσάκην θάπτοντα αὐτὸν λέγειν, ἔσφηλέ σε Ἀντίοχε θάρσος καὶ μέθη. ἤλπιζες γὰρ ἐν μεγάλοις ποτηρίοις τὴν βασιλείαν ἐκπιεῖν. Ἀντίοχος δὲ ὁ μέγας ἐπικαλούμενος, ὃν Ῥωμαῖοι καθεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ εἰκοστῇ, παρελθὼν εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, συνετέλει γάμους πεντήκοντα μὲν ἔτη γεγονώς, καὶ δύο τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἀνειληφώς, τήν τε τῶν Ἑλλήνων ἐλευθέρωσιν, ὡς αὐτὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον. ἐρασθεὶς γοῦν παρθένου Χαλκιδικῆς κατὰ τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν ἐφιλοτιμήσατο γῆμαι, οἰνοπότης ὢν καὶ μέθαις χαίρων. ἦν δ' αὕτη Κλεοπτολέμου μὲν θυγάτηρ ἑνὸς τῶν ἐπιφανῶν, κάλλει δὲ πάσας ὑπερβάλλουσα. καὶ τοὺς γάμους συντελῶν ἐν τῇ Χαλκίδι, αὐτόθι διέτριψε τὸν χειμῶνα, τῶν ἐνεστώτων οὐδ' ἥντινα ποιούμενος πρόνοιαν. ἔθετο δὲ καὶ τῇ παιδὶ ὄνομα Εὔβοιαν. ἡττηθεὶς οὖν τῷ πολέμῳ, ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον μετὰ τῆς νεογάμου. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὁ Πολύβιος ἱστορεῖ, Ἄγρωνα τὸν Ἰλλυριῶν βασιλέα ἡσθέντα μέγα ἐπὶ τῷ νενικηκέναι τοὺς Αἰτωλούς, πολυπότην ὄντα, καὶ εἰς μέθας καὶ εὐωχίας τραπέντα, πλευρίτιδι ληφθέντα ἀποθανεῖν. ἐν δὲ τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ὁ αὐτὸς Γενθίωνά φησι τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, διὰ τὴν πολυποσίαν πολλὰ ποιεῖν ἀσελγῆ κατὰ τὸν βίον, νύκτωρ τε ἀεὶ καὶ μεθ' ἡμέραν μεθύοντα. ἀποκτείναντα δὲ καὶ Πλεύρατον τὸν ἀδελφόν, γαμεῖν μέλλοντα τὴν Μονουνίου θυγατέρα, αὐτὸν γῆμαι τὴν παῖδα, καὶ ὠμῶς χρῆσθαι τοῖς ἀρχομένοις. καὶ Δημήτριον δέ φησι τὸν ἐκ τῆς Ῥώμης τὴν ὁμηρείαν διαφυγόντα, ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ, βασιλεύσαντα Σύρων, πολυπότην ὄντα, τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας μεθύσκεσθαι. Ὀροφέρνην τε ὀλίγον χρόνον Καππαδοκίας βασιλεύσαντα, καὶ παριδόντα τὰς πατρίους ἀγωγάς, φησὶν ἐν τῇ τριακοστῇ δευτέρᾳ, εἰσαγαγεῖν τὴν Ἰακὴν καὶ τεχνιτικὴν ἀσωτίαν. διόπερ ὁ θειότατος Πλάτων καλῶς νομοθετεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ, τοὺς παῖδας μέχρις ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα τὸ παράπαν οἴνου μὴ γεύεσθαι. οὐ γὰρ χρὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ ὀχετεύειν. οἴνου δὲ μετρίου γεύεσθαι μέχρι τριάκοντα ἐτῶν. μέθης δὲ καὶ πολυοινίας τὸ παράπαν τὸν νέον ἀπέχεσθαι. τετταράκοντα δὲ ἐπιβαίνοντα ἐτῶν, ἐν τοῖς συσσιτίοις εὐωχηθέντα καλεῖν τούς τε ἄλλους θεούς, καὶ δὴ Διόνυσον παρακαλεῖν εἰς τὴν τῶν πρεσβυτῶν τελετήν, ἅμα καὶ παιδιάν, ἣν τοῖς ἀνθρώποις ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος ἐδωρήσατο τὸν οἶνον φάρμακον, ὥστε ἀνηβᾶν ἡμᾶς καὶ δυσθυμίας λήθην γίγνεσθαι. καὶ ἑξῆς δέ φησι, λόγος καὶ φήμη ὑπορρεῖ, ὡς ὁ θεὸς οὗτος ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς Ἥρας διεφορήθη τῆς ψυχῆς τὴν γνώμην. διὸ τάς τε βακχείας καὶ τὴν μανικὴν πᾶσαν ἐμβάλλει χορείαν τιμωρούμενος, ὅθεν καὶ τὸν οἶνον ἐπὶ τοῦτ' αὐτὸ δεδώρηται. Φάλαικος δ' ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι, γυναῖκά τινα ἀναγράφει πολυπότην Κλειὼ ὄνομα,

Χρυσωτὸν κροκόεντα περιζώσασα χιτῶνα,
Τῷδε Διωνύσῳ δῶρον ἔδωκε Κλεώ,
Οὕνεκα συμποσίοισι μετέπρεπεν, ἴσα δὲ πίνειν
Οὔ τις οἱ ἀνθρώπων ἤρισεν, οὐδ' ἅμα πω.

ὅτι δὲ φίλοινον τὸ τῶν γυναικῶν γένος, κοινόν. οὐκ ἀχαρίτως δὲ καὶ ὁ Ξέναρχος ἐν τῷ Πεντάθλῳ γυναῖκά τινα εἰσάγει φρικωδέστατον ὅρκον ὀμνύουσαν τόνδε. ἐμοὶ γένοιτο σοῦ ζώσης, τέκνον, ἐλεύθερον πιοῦσαν οἶνον ἀποθανεῖν. παρὰ Ῥωμαίοις δέ, ὥς φησι Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ, ἀπείρηται γυναιξὶ πίνειν οἶνον. τὸν δὲ καλούμενον πάσσον πίνουσι. τοῦτον δὲ ποιεῖται μὲν ἐκ τῆς ἀσταφίδος, καὶ ἐστὶ παραπλήσιος πινόμενος τῷ Αἰγοσθενεῖ τῷ γλυκεῖ, καὶ τῷ Κρητικῷ. διὸ πρὸς τὸ κατεπεῖγον τοῦ δίψους χρῶνται αὐτῷ. λαθεῖν δὲ ἐστὶν ἀδύνατον τὴν γυναῖκα πιοῦσαν οἶνον. πρῶτον μὲν γὰρ οὐδ' ἔχει οἴνου κυρείαν ἡ γυνή. πρὸς δὲ τούτοις φιλεῖν δεῖ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς, καὶ τοὺς τοῦ ἀνδρὸς ἕως ἐξανεψίων, καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ' ἡμέραν ὁπόταν ἴδῃ πρῶτον. λοιπὸν ἀδήλου τῆς ἐντυχίας οὔσης τίσιν ἀπαντήσει, φυλάττεται. τὸ γὰρ πρᾶγμα κἂν γεύσηται μόνον, οὐ προσδεῖ διαβολῆς. Ἄλκιμος δ' ὁ Σικελιώτης ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ τῶν βίβλων Ἰταλικῇ, πάσας φησὶν ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκας μὴ πίνειν οἶνον ἐκ ταύτης αἰτίας. Ἡρακλῆς περὶ τὴν Κροτωνιᾶτιν γενόμενος, ἐπεὶ πρός τινα οἰκίαν ἦλθε παρὰ τὴν ὁδὸν διψῶν ἀφίκετο, προσελθὼν ᾔτει πιεῖν ἐντεῦθεν. ἔτυχε δ' ἡ γυνὴ τοῦ τὴν οἰκίαν κεκτημένου πίθον οἴνου λαθραίως ὑποίξασα, καὶ πρὸς μὲν τὸν ἄν-

Plutarch. in Flaminio.

Gell. lib. 10. cap. 23. Ῥωμαίων ἦν ἔθος μὴ γυναῖκας οἶνον πίνειν.

T δρα δεῖ-

δρα δ' ξένον ἔφη, ποιήσειν αὐτὸν, εἰ ξένου χάριν τὸν πίθον τοῦτον ἀνοίξειεν, ὕδωρ δ' ἐκέλευσεν αὐτὴν προσενεγκεῖν. Ἡρακλῆς δ' ἐπὶ θύραις ἑστὼς, καὶ ἀκούσας ταῦτα, τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς σφόδρα ἐπῄνεσεν, ὃν ἐκέλευσεν αὐτὸν παρελθόντα εἴσω σκοπεῖν τὸν πίθον, καὶ ὃς εἰσελθὼν, λίθινον εὗρε τὸν πίθον γεγονότα. τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον ἔτι καὶ νῦν ἐστὶν ἐν ταῖς ἐπιχωρίαις γυναιξὶν πάσαις, ἐν αἰσχρῷ κεῖσθαι τὸ πίνειν οἶνον, διὰ τὴν προκειμένην αἰτίαν. οἷαι δ' εἰσὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεθυσταὶ αἱ γυναῖκες, παραδεδώκασιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν τῇ ἀκοντιζομένῃ οὕτω, Γείτων δ' ἐστί τις Κάπηλος. οὗτος εὐθὺς ὅταν ἔλθω ποτὲ Διψῶσα μόνος οἶδεν, ὥς γέ μοι κεραννύει Οὐθ' ὑδαρὲς, οὔτ' ἄκρατον. οἶδα δ' ἐγὼ ποτὲ Πιοῦσα. καὶ ἐν μυσίδι, (γυναῖκες δ' εἰσὶν αἱ διαλεγόμεναι) Βούλει σὺ φιλτάτη Πιεῖν, καλῶς ἔχοιμι. τοιγαροῦν φέρε. Μέχρι γὰρ καὶ τριῶν φασὶ τιμᾶν τοὺς θεούς. Ἄλεξις δ' ὀρχηστρίδι, Γυναιξὶ δ' ἀρκεῖ πάντ' ἐὰν οἶνος παρῇ Πίνειν διαρκής, ἀλλὰ μὴν νὴ τὼ θεὼ, Ἔσται τόσον γ' ὅσον ἂν βουλώμεθ', ἔσται καὶ μάλα Ἡδύς γ' ὀδόντας οὐκ ἔχων ἤδη σαπρὸς, Λέγων γέρων γε δαιμονίως ἀσπάζομαι Γραῦν σφίγγα πρὸς ἐμέ γ' ὡς αἰνίγματα λέγει. καὶ τὰ λοιπά. ἐν δὲ δὶς πενθοῦντι, Ζωπύρος φησὶ καὶ ζώπυρα οἰνηρὸν ἀγγεῖον. Ἀντιφάνης Βάκχαις, Ἔπειτα δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστι κακοδαίμων σφόδρα, Ὅς τις γαμεῖ γυναῖκα, πλὴν ἐν τοῖς Σκύθαις. Ἐκεῖ μόνον γὰρ οὔτι φύετ' ἄμπελος. Ξέναρχος πεντάθλῳ, Ὅρκον δ' ἐγὼ γυναικὸς εἰς οἶνον γράφω. Πλάτων Φάωνι δεικνύμενος ὅσα διὰ τὸν οἶνον συμβαίνει γυναιξὶ φησίν, Εἶεν γυναῖκες ὡς ὑμῖν πάλαι, Οἶνον γενέσθαι τὴν ἄνοιαν εὔχομαι. Ὑμῖν γὰρ οὐθὲν, καθάπερ οἱ παροιμία, Ἐν τῷ καπήλῳ νοῦς ἐνεῖναι μοι δοκεῖ. Εἰ γὰρ Φάωνα δεῖσθ' ἰδεῖν προτέλεια, δεῖ Ὑμᾶς ποιῆσαι πολλὰ πρότερον τοιαδί. Πρῶτα μὲν ἐμοὶ γὰρ κουροτρόφῳ προθύεται, Πλακοῦς ἐνόρχης ἄμυλος, ἐγκύμων, κίχλαι, Ἑκκαίδεχ' ὁλόκληροι μέλιτι διαμεμιγμέναι Λαγῷα δώδεκ' ἐπὶ σελήνῃ, τἄλλα δὲ Ἤδη ταῦτ' εὐτελέστατ' ἄκουε δή Βολβῶν μὲν ὀρθάνῃ τριημιέκτα. Κονισάλῳ δὲ καὶ παραστάταιν δυοῖν Μύρτων πινακίσκος, χειρὶ περιτετιλμένων. Λύχνων γὰρ ὀσμὰς οὐ φιλοῦσι δαίμονες, Γύργης τετάρτης κυσί τε καὶ κυνηγέταις, Δόρδωνι δραχμὴ κύβδα τριώβολον, Ἥρῳ κέλητι δέρμα καὶ θυλήματα, Ταῦτ' ἐστι τ' ἀναλώματ'. εἰ μὲν οὖν τάδε Προσοίσετ' εἰσέλθοιτ' ἄν, εἰ δὲ μὴ, μάτην Ἔξεστιν ὑμῖν διὰ κενῆς κινητιᾶν. Ἀξιόνικος δ' ἐν Φιλίνῃ φησί, γυναικὶ δὲ πιστεύειν μὴ πίνειν ὕδωρ. καὶ ὅλα δὲ ἔθνη περὶ μέθας διατρίβοντα μνήμης ἠξίωται. Βαίτων γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σταθμοὶ τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας, καὶ Ἀμύντας ἐν τοῖς σταθμοῖς, τὸ τῶν Ταπύρων ἔθνος φησὶν οὕτω φίλοινον εἶναι, ὡς καὶ ἀλείμματι ἄλλῳ μηδενὶ χρῆσθαι, ἢ τῷ οἴνῳ. τὰ δ' αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Κτησίας ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων. οὗτος δὲ καὶ δικαιοτάτους αὐτοὺς λέγει εἶναι. Ἁρμόδιος δὲ ὁ Λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν παρὰ Φιγαλεῦσι νομίμων, φιλοπότας φησὶ γενέσθαι Φιγαλεῖς, Μεσσηνίοις ἀστυγείτονας ὄντας, ἐν τοῖς καπηλείοις οἰκεῖν ἐκμισθώσαντας τοὺς ἑαυτῶν θαλάμους μετὰ τῶν γυναικῶν τοῖς ξένοις. Πολεμίας σάλπιγγος οὐδὲ ἐν ὕπνοις ὑπομένοντες ἀκοῦσαι. διὸ καὶ πολεμουμένων ποτὲ αὐτῶν, καὶ οὐ προσκαρτερούντων τοῖς τείχεσι Λεωνίδης ὁ στρατηγὸς ἐκέλευσε τὰ καπηλεῖα ἐπὶ τῶν τειχῶν σκηνοπηγεῖν. καὶ μόλις ποτὲ ἐπαύσαντο λειποτακτοῦντες, ὥς φησι Δάμων ἐν τῷ περὶ Βυζαντίου. Μένανδρος δ' ἐν ἀρρηφόρῳ, ἢ αὐλητρίδι, πάντας μεθύσους τοὺς ἐμπόρους ποιεῖ, τὸ Βυζάντιον, Ὅλην ἐπίνομεν τὴν νύκτα διὰ σέ, Καὶ σφόδρ' ἄκρατόν μοι δοκῶ. Ἀνίσταμαι γοῦν τέτταρας κεφαλὰς ἔχων. Κωμῳδοῦνται δὲ ὡς μέθυσοι Ἀργεῖοι μὲν καὶ Τιρύνθιοι ὑπὸ Ἐφίππου ἐν Βουσίριδι. ποιεῖ δὲ τὸν Ἡρακλέα λέγοντα, Οὐκ οἶσθα μ' ὄντα πρὸς θεῶν Τιρύνθιον Ἀργεῖον, οἳ μεθύοντες ἀεὶ τὰς μάχας, Πάσας μάχονται. τοιγαροῦν φεύγουσ' ἀεί.

Μιλησίους δ' Εὔβουλος ἐν κατακολλωμένῳ, ὑβριστὰς εἶναι φησὶ μεθυσθέντας. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, περὶ Ἠλείων παρατίθεται τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Ἦλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται, οἷος ἑκάστου Οἶκος τοιήδε, καὶ ξυνάπασα πόλις. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, περὶ Χαλκιδέων ἱστορῶν τῶν ἐν Θρᾴκῃ, φησίν. ἐτύγχανον γὰρ τῶν μὲν βελτίστων ἐπιτηδευμάτων ὑπερορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς πότους καὶ ῥᾳθυμίαν, καὶ πολλὴν ἀκολασίαν ὡρμηκότες ἐπιεικῶς. τὸ δ' εἰσὶ πάντες οἱ Θρᾷκες πολυπόται, διὸ καὶ Καλλίμαχος ἔφη, Καὶ γὰρ ὁ Θρηΐκιην μὲν ἀπέστυγε χανδὸν ἄμυστιν Οἰνοποτεῖν. ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ ὁ Θεόπομπος περὶ Μηθυμναίων τάδε λέγει, Καὶ τὰ μὲν ἐπιτήδεια προσφερομένους πολυτελῶς, μετὰ τῶν κατακεῖσθαι καὶ πίνειν. ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον τῶν ἀναλωμάτων ποιοῦντας. ἔπαυσεν οὖν αὐτοὺς τούτων Κλεομένης ὁ τύραννος, ὁ καὶ τὰς μαστροποὺς τὰς εἰθισμένας προαγωγεύειν τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανεστάτας πορνευομένας, ἐνδήσας εἰς σάκκους καταποντίσαι τισὶν προστάξας. καὶ Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, Περίανδρον τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, Ἰλλυριοί φησι δειπνοῦσι καθήμενοι καὶ πίνουσι. ἄγουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὰς συνουσίας, καὶ καλὸν αὐταῖς προπίνειν, οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων. ἐκ δὲ τῶν

συμποσίων

Γυναῖκες φιλοπόται.

Φίλοινα ἔθνη.

συμποσίων αὐτὰ τοὺς ἄνδρας ἀπάγουσι, καὶ κακόβιοι δὲ πάντων εἰσί, καὶ ζώννυνται τὰς κοιλίας ζώναις πλατείαις, ὅταν πίνωσι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέτρια ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ σφοδρότερον πίνωσι, μᾶλλον ἀεὶ συνάγουσι τὴν ζώνην. Ἀριαῖοι δέ φησι κέκτηνται προσπελάτων, ὥσπερ εἱλώτων τριάκοντα μυριάδας. καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν μεθύουσι καὶ ποιοῦνται συνουσίας, καὶ διάκεινται πρὸς ἡδονὴν καὶ πόσιν ἀκρατέστερον. διὸ καὶ Κελτοὶ πολεμοῦντες αὐτοῖς, καὶ εἰδότες αὐτῶν τὴν ἀκρασίαν παρήγγειλαν ἅπασι τοῖς στρατιώταις δεῖπνον ὡς λαμπρότατον παρασκευάσαντας κατὰ σκηνήν, ἐμβαλεῖν εἰς τὰ σιτία πόαν τινὰ φαρμακώδη δυναμένην διακόπτειν τὰς κοιλίας καὶ διακαθαίρειν. γενομένου δὲ τούτου, οἱ μὲν αὐτῶν καταληφθέντες ἀπώλοντο. οἱ δὲ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς ἔρριψαν ἀκρατορῶν τῶν γαστέρων γενόμενοι. τοιαῦτα καὶ πολλὰ ἐφεξῆς καταλέξαντος τοῦ Δημοκρίτου, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. πάντων τούτων εἶναι τῶν δεινῶν μητρόπολιν τὸν οἶνον, δι' ὃν καὶ τὰς μέθας, καὶ τὰς μανίας, ἔτι δὲ καὶ τὰς παροινίας γίγνεσθαι οὕτως ἐκπαθῶς μεταλαμβάνοντας. οὐ κακῶς οὖν ὁ Χαλκοῦς ἐπικαλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις κυλίκων ἐρέτας ἔφη, Καί τινες οἶνον ἄγοντες ἐν εἰρεσίᾳ Διονύσου, Συμποσίου ναῦται καὶ κυλίκων ἐρέται. Περὶ τοῦδε, τὸ γὰρ φίλον οὐκ ἀπόλωλε. Ἄλεξις δ' ἐν Κουρίδι περί τινος πλέον πίνοντος διαλεγόμενος φησίν. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς υἱός, οἷον ὑμεῖς ἀρτίως εἴδετε, τοιοῦτος γέγονεν οἰνοπίων τις ἢ Μάρων, τίς ἢ Κάπηλος, ἢ Τιμοκλῆς. μεθύει γὰρ οὐδὲν ἕτερον. ὁ δ' ἕτερος τί ἂν τύχοιμι ὀνομάσας, βῶλος, ἄροτρον, γηγενὴς ἄνθρωπος. χαλεπὸν οὖν ἐστιν ἀνδράσι φίλοι τὸ μεθύειν, καὶ καλῶς πρὸς τοὺς οὕτως βλάπτοντας τὸν οἶνον ὁ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Ὀπώρᾳ (ἑταίρας δὲ ὄνομα τὸ δρᾶμ' ἔχει) φησίν οἶνον πολὺν οὐ κεκραμένον πίνεις μεστὸς ὤν, κοὐκ ἐξεμεῖς. καὶ Δαιτυλίῳ, Εἶτ' οὐχ ἁπάντων ἐστὶ τὸ μεθύειν κακὸν Μέγιστον ἀνθρώποισι καὶ βλαβερώτατον. Καὶ ἐπιτρόπῳ δ' ἔφη, Πολὺς γὰρ οἶνος πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ.

Κρωβύλος τ' ἐν Ἀπολειπούσῃ, Τὸ γὰρ ἐνδελεχῶς μεθύειν τίν' ἡδονὴν ἔχει, Ἀποστεροῦντα ζῶνθ' ἑαυτὸν τοῦ φρονεῖν, Ὃ μέγιστον ἡμῶν ἀγαθὸν ἔσχεν ἡ φύσις. Οὐ χρὴ οὖν μεθύειν. καὶ γὰρ δημοκρατουμένη πόλις, φησίν ὁ Πλάτων ἐν ὀγδόῃ Πολιτείας, ἐλευθερίας διψήσασα, ἢν κακῶν οἰνοχόων προστατούντων τύχῃ καὶ πορρωτέρω τοῦ δέοντος ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ, τοὺς ἄρχοντας δή, ἂν μὴ πάνυ πρᾶοι ὦσι, καὶ πολλὴν παρέχωσι τὴν ἐλευθερίαν κολάζει, αἰτιωμένη ὡς μιαρούς τε καὶ ὀλιγαρχικούς. τοὺς δὲ κατηκόους τῶν ἀρχόντων προπηλακίζει. ἐν δὲ τῷ ἕκτῳ τῶν Νόμων φησίν, τὴν πόλιν εἶναι δίκην κρατῆρος κεκραμένην, οὗ μαινόμενος μὲν ὁ οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ. κολαζόμενος δὲ ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβών, ἀγαθὸν πόμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται. τὸ γὰρ παροινεῖν ἐκ τοῦ μεθύειν γίνεται. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκαδίᾳ φησίν, Οὔτε γὰρ νήφοντα δεῖ Οὐδαμοῦ πάτερ παροινεῖν, οὔθ' ὅταν πίνειν δέῃ Νοῦν ἔχειν. ὅστις δὲ μεῖζον, ἢ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ, Μικρῷ πεποιθὼς ἀθλίῳ νομίσματι, Εἰς ἄφοδον ἐλθὼν ὅμοιον πᾶσιν αὑτὸν ὄψεται, Ἐὰν σκοπῇ τὰ τῶν ἰατρῶν τοῦ βίου τεκμήρια Τὰς φλέβας ὅποι φέρονται, τὰς ἄνω καὶ τὰς κάτω. Δι' ὧν ὁ θνητὸς πᾶς κυβερνᾶται βίος. ἐν δὲ Αἰόλῳ διαβάλλων ὅσα δεινὰ πράττουσιν οἱ πλέον πίνοντες φησί, Μακαρεὺς ἔρωτι τῶν ὁμοσπόρων μιᾶς Πληγείς, τέως μὲν ἐπεκράτει τῆς συμφορᾶς, Κατεῖχέ θ' αὑτόν, εἶτα παραλαβών ποτε Οἶνον στρατηγόν, ὃς μόνος θνητοῖς ἄγει Τὴν τόλμαν, εἰς τὸ πρόσθεν τῆς εὐβουλίας, Νύκτωρ ἀναστὰς ἔτυχεν ὧν ἐβούλετο. Καλῶς οὖν ἄρα καὶ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη εἰπών, Ἡδύς γε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα. ὃν πολὺν πίνοντες ἔνιοι παρανόμων ἀφροδισίων ὄρεξιν λαμβάνουσιν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς καὶ ἐξοίνους τινὰς κέκληκε, λέγων οὕτως. Κομψῶν καὶ Ῥοδοφῶν τῶν ἐν Ῥόδῳ πολιτευσαμένων ὄντων, ἦσαν ἔξοινοι. καὶ ὁ Κομψὼν εἰς κυβευτὴν σκώπτων τὸν Ῥοδοφῶντα ἔλεγεν, ὦ γέρον ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι κυβευταί. Ῥοδοφῶντι ἔλεγεν, τῇ περὶ τὰς γυναῖκας σπουδῇ, καὶ τὴν ἀκρασίαν ὠνείδιζεν, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενος λοιδορίας. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ ἄλλου Ῥοδίου διαλεγόμενος φησί. τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος ὑπὸ οἰνοφλυγίας καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν οὐκ ἔχοντος ἰδίωμα παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου, καὶ παρὰ τοῖς ἑταίροις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἶθ' ἑξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν κατεστήσατο μετὰ τῶν φίλων ἐπιφέρει, καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας εὐγενεῖς, καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ᾔσχυναν. οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν. εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας, ὥστε καὶ κυβεύειν ἠξίωσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς ἐλάττω τοῖς ἀστραγάλοις βάλλοντας, ἥν τινα χρὴ τῶν πολιτίδων τῷ νικῶντι εἰς συνουσίαν ἀγαγεῖν, οὐδεμίαν ὑπεξαιρούμενοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως ἂν ἕκαστος ᾖ δυνατὸς πείθων, ἢ βιαζόμενος, οὕτω προστάττοντες ἄγειν. καὶ ταύτην τὴν κυβείαν ἔπαιζον καὶ τῶν ἄλλων Ῥοδίων τινές. ἐπιφανέστατα δὲ καὶ πλειστάκις αὐτὸς ὁ Ἡγησίλοχος ὁ προστατεῖν τῆς πόλεως ἀξιῶν. Ἀνθέας δὲ ὁ Λίνδιος, συγγενὴς δὲ εἶναι φάσκων Κλεοβούλου τοῦ σοφοῦ, ὥς φησι Φιλόδημος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων

Οἶνος μητρόπολις τῶν δεινῶν.

Οἶνος ἀφροδίτης γάλα.

Κυβεία Ῥοδίων περὶ γυναικῶν.

Ἀνθέας ἑορτὰς [illegible]

πρεσβύτερος καὶ εὐδαίμων αὐξηθεὶς, εὐφυής τε περὶ ποίησιν ὢν πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν
ἐσθῆτα Διονυσιακὴν φορῶν, καὶ πολλοὺς τρέφων συμμάχους. διῆγέ τε κῶμον ἀεὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύ-
κτωρ. καὶ πρῶτος εὗρε τὴν διὰ τῶν συνθέτων ὀνομάτων ποίησιν, ἣν Ἀσωπόδωρος ὁ Φλιάσιος ὕ-
στερον ἐχρήσατο ἐν τοῖς καταλογάδην ἰάμβοις. οὗτος δὲ καὶ κωμῳδίας ἐποίει, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐν τού-
τῳ τῷ τρόπῳ τῶν ποιημάτων, ἃ διῆγε τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ φαλλοφοροῦσι. τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπια-
Πάροινος. νός. ὁ δὲ πάροινος ἔφη καλέ μου Ποντιανὲ παρά τινι κεῖται. καὶ ὃς ἔφη, ἀπολεῖς μ' ἐρωτῶν κατὰ τὸν
καλὸν Ἀγάθωνα, καὶ σὺ καὶ ὁ νέος τρόπος ἐν οὐ πρέποντι τοῖς λόγοις χρώμενος. ἐπεὶ δὲ πάντων
ἡμᾶς εὐθύνας σοι διδόναι κέκρισται, Ἀντιφάνης ἐν Λυδῷ εἴρηκεν κόλχις ἄνθρωπος πάροινος. σὺ
δὲ παροινῶν καὶ μεθύων οὐδέ πω κόρον ἔχεις, οὐδ' ἐπὶ νοῦν λαμβάνεις, ὅτι ὑπὸ μέθης ἀπέθανεν Εὐ-
μένης ὁ Περγαμηνὸς ὁ φ   τοῦ Περγάμου βασιλεύσαντος ἀδελφιδοῦς, ὡς ἱστορεῖ Κτησικλῆς
ἐν τρίτῳ χρόνων, ἀλλ' οὐ Περσεὺς ὁ ὑπὸ Ῥωμαίων καθαιρεθείς. κατ' οὐδὲν γὰρ τὸν πατέρα Φίλιπ-
πον ἐμιμήσατο. οὔτε γὰρ περὶ γυναῖκας ἐσπούδακε, οὔτε φίλοινος ἦν, ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον αὐτὸς μέ-
τριον ἔπινε δειπνῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ συνόντες αὐτῷ φίλοι, ὡς ἱστορεῖ Πολύβιος ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ εἰκοστῇ.
Ἀρρυθμοπότης. σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ ἀρρυθμοπότης εἶ κατὰ τὸν Φλιάσιον Τίμωνα. οὕτως γὰρ ἐκεῖνος ὀνομάζει τοὺς
τὸν πολὺν σπῶντας οἶνον ἄκρατον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, Ἠὲ βαρὺν βουπλῆγα τομώτερον
ἢ Λυκόοργος, Ὅς ῥα Διωνύσου ἀρρυθμοπότας ἐπέκοπτε, Ἐκ δὲ ῥυτὰ ῥίπτασκεν ἀπλησοίνους
Ποτικός. τ' ἀρυταίνας. Οὐ ποτικὸς δέ. ὀνομάζει δὲ ποτικὸν Ἀλκαῖος Γανυμήδει οὕτως. † ὅτι δὲ τὸ μεθύειν
Τὸ μεθύειν τὰς ὄψεις πλανᾶν. καὶ τὰς ὄψεις ἡμῶν πλανᾷ, σαφῶς ἐδείξεν Ἀνάχαρσις δι' ὧν εἴρηκε δηλώσας, ὅτι ψευδεῖς δόξαι τοῖς
μεθύουσι γίγνονται. συμπότης γάρ τις ἰδὼν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα ἐν τῷ συμποσίῳ ἔφη, ὦ Ἀνάχαρ-
σι γυναῖκα γεγάμηκας αἰσχράν, καὶ ὃς ἔφη πάνυ γε κἀμοὶ δοκεῖ, ἀλλά μοι ἔγχεον ὦ παῖ ποτή-
ριον ἀκρατέστερον, ὅπως αὐτὴν καλὴν ποιήσω. μετὰ ταῦτα ὁ Οὐλπιανὸς προπίων τινὶ τῶν ἑταί-
ρων ἔφη. ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀντιφάνην ὦ Φιλότης. ὃς ἐν ἀγροίκοις φησὶν ὅλην καμμύσας ἔκπιε μέγα τὸ
φορτίον, οὐχ ὅστις αὐτοῦ οὐδὲν ἐμπείρως ἔχων. πῖθι ὦ ἑταῖρε, καὶ μὴ μεστὰς ἀεὶ ἕλκωμεν. ὁ αὐτὸς φη-
σὶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ τραυματίᾳ, ἀλλὰ καὶ λογισμὸς εἰς μέσον παταξάτω τις, καί τι καὶ μελίσκιον
στροφὴ παρελθέτω τις. ἡ αὐτὴ λέγων οὐ μεταβολὴ παντὸς ἔργα πλὴν ἑνός. παράδιδου δ' ἑξῆς ἐμοὶ
οἶνον ἀρχεσίγυιον ὡς ἔφασκ' Εὐριπίδης. Εὐριπίδης γὰρ τοῦτ' ἔφασκεν. ἀλλά τις Φιλόξενος δήπου-
Πῖθι. θεν, τί δὲ διαφέρει ὦ ταν, ἐλέγχεις μ' ἕνεκα συλλαβῆς μιᾶς, καὶ ὅς, τὸ δὲ πῖθι τίς εἴρηκεν. ἀπεσκο-
τώθης φίλτατε ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς, σπάσας οἴνου τοσούτου. περὶ Κρατίνῳ ἔχεις ἐν Ὀδυσσεῦσι, τῇ νῦν
τόδε πῖθι λαβὼν ἤδη καὶ τοὔνομά μ' εὐθὺς ἐρώτα. Σὺ δ' ἀλλὰ πῖθι τοῦτο μέν σοι πείθομαι, Καὶ
γὰρ ἐπαγωγόν ὦ θεοὶ τὸ σχῆμά πως Τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους, Τῆς γὰρ ἑορτῆς οὐ μέ-
μνημεθα. ἄρτι γὰρ Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πόλλ' ἀγαθὰ οἱ θεοί
Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὅς ἐποίησέ σε Τῆς συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. καὶ Δίφιλος
ἐν Βαλανείῳ ἔγχεον μεστὴν τὸ θνητὸν περικάλυπτε τῷ θεῷ πῖθι. ταῦτα γὰρ ἡμῶν Διὸς ἑταιρείου πά-
τερ. Ἀμειψίας Φείδωνι, λαγὼν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον. Μένανδρος αὐλητρίσι, Βάλλ' ἐς κό-
Πίομαι. ρον ἤδη πώποτ' ἔπιες σωσίλα πᾶσι νῦν πῖθι μαίνει γὰρ κακῶς. πίομαι δὲ ἄνευ τοῦ υ λεκτέον ἐκ-
τείνοντας δὲ τὸ ι. οὕτω γὰρ ἔχει καὶ τὸ ὁμηρικὸν πίομεν ἐκ Βοτάνης, καὶ Ἀριστοφάνης ἱππεῦσι, κοὔ-
ποτ' ἐκ ταὐτοῦ ποτηρίου, καὶ ἐν ἄλλοις πικρότατον οἶνον τήμερον πίῃ. τάχα ὡς ἀπὸ τοῦ ποιοῦμαι. ἐ-
νίοτε δὲ καὶ συστέλλουσι τὸ ι, ὡς Πλάτων ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν, Οὐδ' ὅστις αὐτοῦ ἐκπίεται τὰ χρήμα-
τα. καὶ ἐν σύρφακι, καὶ πίεθ' ὕδωρ πολύ. πῖε δὲ δισυλλάβως Μένανδρος ἐν ἐγχειριδίῳ, Πιεῖν
ἀναγκάσω τὴν ἱερόσυλον πρῶτα, καὶ τῇ πῖε καὶ πῖνε πῖνε. καὶ σὺ οὖν ὦ ἑταῖρε κατὰ τὸν Ἄλεξιν, ὃς
ἐν διδύμοις φησὶ, τούτῳ πρόπιθι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἄλλῳ, καὶ γένηται ἡ παρ' Ἀνακρέοντι καλουμένη ἐπί-
σιος φησὶ γὰρ ὁ μελοποιός, μηδ' ὥστε κῦμα πόντιον λάλαζε τῇ πολυκρότῃ σὺν γαστροδώρῃ κα-
Ἐπίσιος. ταχύδην πίνουσα τὴν ἐπίσιον. τοῦτο δ' ἡμεῖς αἴσωνα φαμέν. σὺ δὲ πιὼν μὴ φοβηθῇς σάσῃς δὲ τὸ
πίσω μελάνων καταπεσεῖσθαι. τοῦτο γὰρ παθεῖν οὐ δύνανται οἱ τὸν κατὰ Σιμωνίδην πίνοντες οἶ-
νον ἀμύντορα δυσφροσυνάων. ἀλλ' ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης εἰς τὰ νῶτα καταπίπτου-
Τὸ πῖνον. σιν οἱ τὸν κρίθινον πεπωκότες, ὃν πῖνον καλοῦσι λέγων οὕτως, πλὴν ἴδιόν τι συμβαίνει περὶ τὰς
τῶν κριθῶν τὸ καλούμενον πῖνον. ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν λοιπῶν τε καὶ μεθυστικῶν οἱ μεθυσθέντες ἐπὶ
πάντα τὰ μέρη πίπτουσι. καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ, καὶ δεξιὰ καὶ πρηνεῖς καὶ ὕπτιοι. μόνοι δὲ οἱ τῷ πί-
Βρῦτον. νῳ μεθυσθέντες εἰς τοὐπίσω καὶ ὕπτιοι κλίνονται. τὸν δὲ κρίθινον οἶνον, καὶ βρῦτον τινὲς καλοῦσιν,
ὡς Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ, βρῦτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυεῖν. καὶ Ἀρχίλοχος ὥσπερ αὐλῷ βρῦτον
ἢ Θρᾷξ ἀνὴρ, ἢ Φρὺξ ἔβρυζε. κύβδ' ἦν πονευμένη. μνημονεύει τοῦ πόματος Αἰσχύλος ἐν Λυκούργῳ,
Κἀκ τῶνδ' ἔπινε βρῦτον ἰσχναίνων χρόνῳ καὶ σεμνοκόπει τοῦτ' ἐν ἀνδρείᾳ στέγῃ. Ἑλλάνικος δ'
ἐν κτίσεσι, καὶ ἐκ ῥιζῶν φησὶ κατασκευάζεσθαι τὸ βρῦτον γράφων ὧδε, πίνουσι δὲ βρῦτον ἐκ τῶν
ῥιζῶν,

ῥιζῶν· καθάπερ οἱ Θρᾷκες ἐκ τῶν κριθῶν. Ἑκαταῖος δὲ ἐν δευτέρῳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων, ὡς ἀρτοφάγοι εἰσίν, ἐπιφέρει τὰς κριθὰς εἰς τὸ πόμα καταλέουσιν. ἐν δὲ τῇ τῆς Εὐρώπης περιόδῳ Παίονας φησὶ πίνειν βρῦτον ἀπὸ τῶν κριθῶν, καὶ παραβίην ἀπὸ κέγχρου καὶ κονύζης. ἀλείφονται δέ φησιν ἐλαίῳ ἀπὸ γάλακτος. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ. τῷ δ' ἡμετέρῳ χρόνῳ οἶνος φίλος ὢν θυρσοφόρος, μέγα πρεσβεύων Διόνυσος, φησὶν Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς ἐλεγείοις. αὕτη γὰρ πρόφασις παντοδαπῶν λογίων, Αἵ τε πανηγυρίων ἀγοραί, θάλιαί τε ἀνάκτων, Ἐξ οὗ βοτρυόεσσ' οἰνὰς ὑποχθόνιον Πτόρθον ἀνασχομένη, θαλερῷ ἐπήξατο πήχει, Αἰθέρος ὀφθαλμῶν δ' ἐξέθορον πυκινοὶ Παῖδες φωνήεντες ὅταν πέσῃ ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ. Πρὶν δὲ σιωπῶσι. παυσάμενοι δὲ βοῆς, Νέκταρ ἀμέλγονται μόνον ὄλβιον ἀνθρώποισι, Ξυνὸν τοῦ χαίρειν φάρμακον αὐτοφυές. Τοῦ θαλίαι φίλα τέκνα φιλοφροσύναι τε χοροί τε Τῶν ἀγαθῶν βασιλεὺς οἶνος ἔδειξε φύσιν. Τοῦ σὺ πάτερ Διόνυσε φιλοστεφάνοισιν ἀρέσκων, Ἀνδράσιν εὐθύμων συμποσίων πρύτανι, Χαῖρε· δίδου δ' αἰῶνα καλῶν ἐπιήρανε ἔργων, Πίνειν καὶ παίζειν, καὶ τὰ δίκαια φρονεῖν. Ἄμφις δ' ἐν Φιλαδέλφοις ἐπαινῶν, Τὸν τῶν πολυποτῶν ἤπερ ὑμῶν τῶν μόνον Ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων. Ἡ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ συντετάχθαι διὰ τέλους Φρόνησις οὖσα, διὰ τὸ λεπτῶς καὶ πυκνῶς Πάντ' ἐξετάζειν, δειλίαν περὶ τὰ πράγματα Ὁρμᾷν προχείρως, ἡ δὲ διὰ τὸ μὴ σαφῶς, Τί ποτ' ἀφ' ἑκάστου πράγματος συμβήσεται Διαλελογίσθαι, δρᾷ τι καὶ νεανικόν, Καὶ θερμόν. Δίωνος.

Μέλλοντος δέ τι τούτοις προστιθέναι τοῦ Οὐλπιανοῦ ὁ Αἰμυλιανὸς ἔφη, ὥρα ἡμῖν ἄνδρες φίλοι ζητεῖν τι καὶ περὶ γρίφων, ἵνα κἂν βραχὺ διαστήσωμεν ἀπὸ τῶν ποτηρίων, οὐ κατὰ τὴν Καλλίου τοῦ Ἀθηναίου ἐπιγραφομένην γραμματικὴν τραγῳδίαν. ἀλλ' ἡμεῖς ζητήσωμεν πρότερον μέν, τίς ὁ ὅρος τοῦ γρίφου. τίνα δὲ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία προύβαλλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν. ἱκανῶς γὰρ εἴρηκε περὶ αὐτῶν ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος Διότιμος ὁ Ὀλυμπηνός, ἀλλὰ πῶς οἱ κωμῳδοποιοὶ αὐτῶν μέμνηνται, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες. καὶ ὁ Λαρήνσιος ἔφη, ὁ μὲν Σολεὺς Κλέαρχος οὕτως ὁρίζεται, γρῖφος πρόβλημά ἐστι παιστικόν προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθὲν τιμῆς, ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον. ἐν δὲ τῷ περὶ γρίφων ὁ αὐτὸς Κλέαρχος φησίν, ἑπτὰ εἴδη εἶναι γρίφων, ἐν γράμματι μέν, οἷον ἐροῦμεν ἀπὸ τοῦ ἄλφα ὡς ὄνομά τι ἰχθύος ἢ φυτοῦ. ὁμοίως δὲ κἂν ἔχειν τι κελεύῃ τῶν γραμμάτων, ἢ μὴ ἔχειν. καθάπερ οἱ ἄσιγμοι καλούμενοι τῶν γρίφων, ὅθεν καὶ Πίνδαρος πρὸς τὸ σῖγμα ἐποίησεν ᾠδήν, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος. ἐν συλλαβῇ δὲ λέγονται γρῖφοι, οἷον ἐροῦμεν ἔμμετρον ὅ, τι δή ποτε οὗ ἡγεῖται βα, οἷον βασιλεύς, ἢ ὧν ἔχει τελευτὴν τὸ ναξ, ὡς Καλλιάναξ. τὸν λέοντα καθηγεῖσθαι, οἷον Λεωνίδης. ἢ ἔμπαλιν τελικὸν εἶναι, οἷον Θρασυλέων. ἐν ὀνόματι δὲ ἐροῦμεν, ὀνόματα ἁπλᾶ ἢ σύνθετα δισύλλαβα, οὗ μορφή τις ἐμφαίνεται τραγική, ἢ πάλιν ταπεινή, ἢ ἄθεα ὀνόματα, οἷον Κλεώνυμος, ἢ θεοφόρα, οἷον Διονύσιος. καὶ τούτων εἴτε ἐξ ἑνὸς θεοῦ ἢ πλειόνων, οἷον Ἑρμαφρόδιτος, ἢ ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι, Διοκλῆς, ἢ Ἑρμοῦ, Ἑρμόδωρος, ἢ λήγειν εἰ τύχοι εἰς νικος. οἱ δὲ μὴ εἰπόντες οἷς προσετέτακτο ἔπινον τὸ ποτήριον. καὶ ὁ μὲν Κλέαρχος οὕτως ὡρίσατο, τί δέ ἐστι τοῦτο τὸ ποτήριον καλεῖ μου Οὐλπιανὲ ζήτει. περὶ δὲ τῶν γρίφων Ἀντιφάνης μὲν ἐν Κνοιθιδεῖ, ἢ Γάστρωνι φησίν, Ἐγὼ πρότερον μὲν τοὺς κελεύοντας λέγειν Γρίφους, παρὰ πότον ᾤμην ληρεῖν σαφῶς, Λέγοντας οὐδὲν ὁπότε τις προστάττεται Εἰπεῖν, ἐφεξῆς ὅ, τι φέρων τις μὴ φέρει, Ἐγέλων, νομίζων λῆρον οὐκ ἂν γινόμενον, Οὐδέποτε γ' οἶμαι πρᾶγμα παντελῶς λέγειν, Ἐνέδρας δ' ἕνεκα. νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔγνωχ' ὅτι Ἀληθές ἐστι. φέρομεν γὰρ ἔρανόν τινα, Ἄνθρωποι δέκ', οὐ φέρει δὲ τούτων τῇ φορᾷ, Οὐδὲ εἷς. σαφῶς οὖν ὅτι φέρων τις μὴ φέρει Τοῦτ' ἐστίν, εἶθ' ὁ γρῖφος ἐνταῦθα ῥέπων, Καὶ τοῦτο μὲν δὴ κἄστι συγγνώμην ἔχον. Ἀλλ' οἷα λογοποιοῦσιν ἐν τῷ πράγματι, Οἵ τ' ἀργύριον μὴ κατατιθέντες ὡς σφόδρα. Φίλιππος ἐξ ἦν εὐτυχής τισι νὴ Δία. ἐν δὲ Ἀφροδισίῳ, Πότερον ὅταν μέλλω λέγειν σοι τὴν χύτραν λέγω, Ἢ τροχορυμασίτευκτον κοιλοσώματον κύτος, Πλασθὲν ἐκ γαίας ἐν ἄλλῃ μητρὸς ὀπτηθὲν στέγῃ Νεογνοῦς, ποίμνης δ' ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλακτοθρέμμονα, Τακεροχρῶτα δικτύους, Ἡράκλεις Ἀποκτενεῖς ἄρα μ' εἰ μὴ γνωρίμως. Καὶ πάνυ φράσεις κρεῶν χύτραν εὖ λέγεις. Ξουθῆς μελίσσης νάμασίν τε συμμιγῆ μηκάδων Αἰγῶν ἀπορρὴν θρόμβον ἐγκαθήμενον Εἰς πλατὺ στέγαστρον ἁγνῆς παρθένου Δηοῦς κόρης, Λεπτοσυνθέτοις τρυφῶντας μυρίοις καλύμμασιν, Ἢ σαφῶς πλακοῦντα φράζω σοι, πλακοῦντα βούλομαι. Βρομιάδος δὲ ἱδρῶτα πηγῆς, οἶνον εἰπὲ συντεμών. Λιβάδα δὲ Φαίανδρον ὡδὴ παράλιπον, ὕδωρ φάθι. Κασιόπου δ' αὔραν δι' αἴθρας. σμύρναν εἰπέ μοι Μακράν, μὴ δὲ τοιοῦτον ἄλλο μηδέν, μὴ δὲ τοὔμπαλιν Λέγων ὅτι δοκεῖ τοῦτ' ἔργον εἶναι μεῖζον ὥς φασί τινες, Αὐτὸ μὲν μηδὲν παρ' αὐτὸ δ' ἄλλα συστρέφειν πυκνά. καὶ Ἄλεξις δ' ἐν Ὕπνῳ τοιούτους γρίφους προβάλλει. Οὐ θνητός, οὐδ' ἀθάνατος, ἀλλ' ἔχων τινὰ Σύγκρασιν, ὥστε μήτ' ἐν ἀνθρώπου μέρει, Μήτ' ἐν θεοῦ ζῆν, ἀλλὰ φύεσθαί τ' ἀεὶ Παίζειν σὺ χαίρεις ὦ γύ- Γρίφοι.

ναι μ' αἰνίγμασι. Καὶ μὴν ἁπλᾶ γε, καὶ σαφῆ λέγω μαθεῖν. Τίς οὖν τοσαύτην παῖς ἔχων ἔσται φύσιν, Ὕπνος βροτείων ὦ κόρη παυστὴρ πόνων. Εὔβουλος δ' ἐν Σφιγγοκαρίωνι τοιούτους γρίφους προβάλλει αὐτὸς καὶ ἐπιλύων αὐτούς, Ἐστὶ λαλῶν ἄγλωσσος, ὁμώνυμος, ἀρρενιθήλυς, Οἰκείων ἀνέμων ταμίας, δασὺς ἄλλοτε λεῖος. Ἀξύνετ' ἀξυνέτοισι λέγων, νόμον ἐκ νόμου ἕλκων.

Ἓν δ' ἐστὶν καὶ πολλά, καὶ ἂν τρώσῃ τις ἄτρωτος. Τί ἐστι τοῦτο, τί ἀπορεῖς Καλλίστρατε. Πρωκτὸς μὲν οὖν οὗτος σὺ δὲ ληρεῖς ἔχων. Οὗτος γὰρ αὐτὸς ἐστὶν ἄγλωττος λάλος, Ἓν ὄνομα πολλοῖς, τρωτὸς ἄτρωτος δασύς, Λεῖος τί βουλευτηρίων πολλῶν φύλαξ. Ἀπηλιβόφθαλμος μὴ πρόσομος ἀμφικέφαλος, Αἰχμητὰς παίδων ἀγόνων γόνον ἐξαφανίζων. Ἰχνεύμων αἰγύπτιος, Τῶν γὰρ κροκοδείλων οὗτος ὠὰ λαμβάνων, Πρὶν θηριοῦσθαι τὸν γόνον καταγνύσιν,

Ἔπειτ' ἀφανίζει. διότι δὲ ἀμφίστομος κέντρῳ κάτωθεν, τοῖς δὲ χείλεσι δάκνει. Οἶδ' ἐγὼ ὃς νέος ὢν ἐστὶν βαρύς, ἂν δὲ γέρων ᾖ, Ἄπτερος ὢν κούφως πέταται, καὶ γῆν ἀφανίζει. Πάππος ἀπ' ἀκάνθης, οὗτος γὰρ νέος μὲν ὢν Ἕστηκεν ἐν τῷ σπέρματι, ὅταν δ' ἀποβάλῃ Τοῦτο πέτεται κοῦφος ὢν Διπουθὲν ὑπὸ τῶν παιδίων φυσώμενος. Ἐστὶν ἄγαλμα βεβηκὸς ἄνω, τὰ κάτω δὲ κεχηνός, Εἰς πόδας ἐκ κεφαλῆς τετρημένον ὀξὺ διαπρό, Ἀνθρώπους τίκτειν κατὰ τὴν πυγὴν ἐν ἕκαστον, Ὧν οἱ μὲν μοῖραν ἔλαχον βίου, οἱ δὲ πλανῶνται. Αὑτὸ δ' ἕκαστος ἔχων αὐτὸν καλέσει φυλάττειν. ταῦτα δ' ὅτι κληρωτικὸν σημαίνει, ὑμεῖς διακρίνατε ἵνα μὴ πάντα παρὰ τοῦ Εὐβούλου λαμβάνωμεν. Ἀντιφάνης δὲ ἐν τῷ προβλήματι φησίν, Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον ἀνὴρ πολλοῖς ἐπιβάλλων Οἰηθεὶς μεγάλη δαπάνη μίαν εἵλκυσε πέρκην, Καὶ ταύτην ψευσθεὶς ἄλλην κεστρεὺς ἴσον αὐτῇ, Ἦγεν βουλομένη δ' ἕπεται πέρκη μελανούρῳ. Κεστρεύς, ἀνήρ, μελάνουρος, οὐκ οἶδ' ὅ,τι λέγεις. Οὐδὲν λέγεις γάρ, ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω. Ἐστί τις ὃς τὰ μὲν ὄντα διδούς, οὐκ οἶδε δεδωκώς, Οἷσι δίδωκ' οὐδ' αὐτὸς ἔχων, ὧν οὐδὲν ἐδεῖτο. Διδοὺς τίς οὐκ ἔδωκεν, οὐδ' ἔχων ἔχει, Οὐκ οἶδα τούτων οὐδὲν οὐκοῦν ταῦτα, καὶ Ὁ γρῖφος ἔλεγεν. ὅσα γὰρ οἶσθ' οὐκ οἶσθα νῦν, Οὐδ' ὅσα δέδωκας, οὐδ' ὅσ' αὖτ' αὐτῶν ἔχεις. Τοιοῦτο ποτ' ἦν τοιγαροῦν κἀγώ τινα Εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς βούλομαι γρῖφον, λέγε. Πίννη καὶ τρίγλη φωνὰς ἰχθύδι' ἔχουσαι,

Πόλλ' ἐλάλουν, περὶ ὧν δὲ πρόσοι † τ' ᾤοντο λέγειν τί, Οὐκ ἐλάλουν. οὐδὲν γὰρ ἐμάνθανεν ὥστε πρὸς ὃν μὲν Ἦν αὐταῖς ὁ λόγος, πρὸς δ' αὐτὰς πολλὰ λαλούσας, Αὐτὰς ἀμφοτέρας ἡ Δημήτηρ ἐπιτρίψει. Ἐν δὲ Σαπφοῖ ὁ Ἀντιφάνης αὐτὴν τὴν ποιήτριαν προβάλλουσαν ποιεῖ γρίφους τόνδε τὸν τρόπον ἀπολυομένου τινὸς οὕτως, ἡ μὲν γάρ φησιν, Ἐστὶ φύσις θήλεια βρέφη σώζουσ' ὑπὸ κόλποις, Αὐτῆς ταῦτα δ' ἄφωνα βοὴν ἵστησι γεγωνόν, Καὶ διαπόντιον οἶδμα, καὶ ἠπείρου διὰ πάσης, Οἷς ἐθέλει θνητῶν, τοῖς δὲ οὐ παρεοῦσιν ἀκούειν Ἔξεστι, κωφὴν δ' ἀκοῆς αἴσθησιν ἔχουσιν. ταῦτά τις ἐπιλυόμενος φησίν, Ἡ μὲν φύσις γὰρ ἣν λέγεις ἐστὶ πόλις, Βρέφη δ' ἐν αὐτῇ διατρέφει τοὺς ῥήτορας, Οὗτοι κεκραγότες δὲ τὰ διαπόντια Τἀκ τῆς Ἀσίας καὶ τ' ἀπὸ Θρᾴκης λήμματα, Ἕλκουσι δεῦρο, νεμομένων δὲ πλησίον Αὐτῶν κάθηται λοιδορουμένων τ' ἀεί, Ὁ δῆμος οὐδὲν οὔτ' ἀκούων οὔθ' ὁρῶν. Πῶς γὰρ γένοιτ' ἂν ὦ πάτερ, Ῥήτωρ ἄφωνος, ἢν μὴ ἁλῷ τρὶς παρανόμων. Καὶ μὴν ἀκριβῶς ᾤμην, Ἐγνωκέναι τὸ ῥηθέν, ἀλλὰ δὴ λέγε. ἔπειτα ποιεῖ τὴν Σαπφὼ διαλυομένην τὸν γρῖφον. οὕτως θήλεια μὲν οὖν ἐστὶ φύσις ἐπιστολή.

Βρέφη δ' ἐν αὐτῇ περιφέρει τὰ γράμματα, Ἄφωνα δ' ὄντα τοῖς πόρρω λαλεῖ, Οἷς βούλεθ'. ἕτερος δ' ἂν τύχῃ τις πλησίον, Ἑστὼς ἀναγινώσκοντος οὐκ ἀκούσεται. Δίφιλος δ' ἐν Θησεῖ τρεῖς ποτὲ κόρας Σαμίας φησὶν Ἀδωνίοισι γριφεύειν παρὰ πότον, προβαλεῖν δ' αὐταῖς τὸν γρῖφον, τί πάντων ἰσχυρότατον. Καὶ τὴν μὲν εἰπεῖν, ὅτι σίδηρος, καὶ φέρειν Τούτου λόγου τὴν ἀπόδειξιν. διότι τούτῳ πάντ' ὀρύσσουσίν τε καὶ τέμνουσι, καὶ Χρῶντ' εἰς ἅπαντά γ', εὐδοκιμοῦσαν δὲ τὴν δευτέραν, Φάσκειν τε τὸν χαλκέα πολὺ κρείττω φέρειν Ἰσχύν, ἐπεὶ τοῦτον κατεργαζόμενον, καὶ τὸν σίδηρον τὸν σφοδρὸν Κάμπτειν μαλάσσειν ὅ,τι ἂν χρήζῃ ποιεῖν. Τὴν δὲ τρίτην ἀποφῆναι πέος Ἰσχυρότατον πάντων, διδάσκειν δ' ὅτι καὶ τὸν χαλκέα Στένοντα πυγίζουσι τούτῳ. Ἀχαιὸς δὲ ὁ Ἐρετριεύς, γλαφυρὸς ὢν ποιητής, περὶ τὴν σύνθεσιν ἔσθ' ὅτε καὶ μελαίνει τὴν φράσιν, καὶ πολλὰ αἰνιγματωδῶς ἐκφέρει, ὥσπερ ἐν Ἴριδι σατυρικῇ, λέγει γάρ.

Λιθάργυρος δ' ὄλπη παρῃωρεῖτο χρίσματος πλεκτὸν σπαρτιάτην γραπτὸν ἔφη κύρβιν, ἀντὶ τοῦ σπαρτιάτην σκυτάλην. ὅτι δὲ λευκῷ ἱμάντι περιελοῦντες τὴν σκυτάλην οἱ Λάκωνες, ἔγραφον ἃ ἐβούλοντο, εἴρηκεν ἱκανῶς Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ περὶ Ἀρχιλόχου, καὶ Στησίχορος δ' ἐν Ἑλένῃ λιθαργύριον ποδανιπτῆρα ἔφη. Ἴων δὲ ἐν Φοίνικι τὴν καινὴν δρυὸς ἱδρῶτα εἴρηκε τὸν ἰξόν, ἐν τούτοις.

Δρυὸς μὲν ἱδρὼς καὶ ταμνομήκης ῥάβδος, Ἥ τ' αἰγυπτίη βόσκει λινουλκὸς χλαῖναι θυραχρὸς πέδη, Θεοδέκτην δὲ τὸν Φασηλίτην φησὶν Ἕρμιππος ἐν τοῖς περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν, ἱκανώτατον γεγονέναι ἀνευρεῖν τὸν προβληθέντα γρῖφον. καὶ αὐτὸν προβαλεῖν ἑτέροις ἐπιδεξίως,

οἷον

οἷον τὸν περὶ τῆς σκιᾶς. ἔφη γὰρ εἶναί τινα φύσιν ἣ περὶ τὴν γένεσιν, καὶ φθίσιν ἐστὶ μεγίστη, περὶ δὲ τὴν ἀκμὴν ἐλαχίστη. λέγει δ' οὕτως, Τῆς φύσεως ὅσα γαῖα φέρει τροφὸς, οὐδ' ὅσα πόντος, Οὔτε βροτοῖσιν ἔχει γνῶν αὔξησιν ὁμοίαν, Ἀλλ' ἐν μὲν γενέσει πρωτοσπόρῳ ἐστὶ μεγίστη. Ἐν δὲ μέσαις ἀκμαῖς μικρά. γήρᾳ δὲ πρὸς αὐτῷ Μορφῇ καὶ μεγέθει μείζων πάλιν ἐστὶν ἁπάντων. Καὶ ὁ τὸν Οἰδίποδα δὲ τῇ τραγῳδίᾳ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν εἴρηκεν αἰνιττόμενος. Εἰσὶ κασίγνηται δισσαὶ, ὧν ἡ μία τίκτει, Τὴν ἑτέραν αὐτὴ δὲ τεκοῦσα πάλιν γ' ὑπὸ ταύτης Τεκνοῦται. τοιοῦτόν τι καὶ Καλλισθένης ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς φησὶν, ὡς Ἀρκάδων πολιορκούντων Κρῶμνον (πολίχνιον δ' ἐστὶν ἱδρυμένον πλησίον μεγάλης πόλεως) Ἱππόδαμος ὁ λάκων, εἷς ὢν τῶν πολιορκουμένων, διεκελεύετο τῷ παρὰ Λακεδαιμονίων πρὸς αὐτοὺς ἥκοντι κήρυκι, δηλῶν ἐν αἰνιγμῷ τὴν περὶ αὐτοὺς κατάστασιν, ἀπαγγέλλειν τῇ μητρὶ λύεσθαι τὸ γύναιον δέχ' ἡμερῶν, τὸ ἐν Ἀπολλωνίῳ δεδεμένον, ὡς οὐκ ἔτι λύσιμον ἐσόμενον ἐάν τι παρέλθωσι, καὶ διὰ ταύτης τῆς γνώμης ἐμήνυε σαφῶς τὸ μήνυμα. αὕτη γάρ ἐστιν ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ παρὰ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος θρόνον διὰ γραφῆς ἀπομεμιμημένος λιμὸς, ἔχων γυναικὸς μορφήν. φανερὸν οὖν ἐγένετο πᾶσιν, ὅτι δέκα ἡμέρας ἔτι καρτερῆσαι δύνανται οἱ πολιορκούμενοι διὰ τὸν λιμόν. Συνέντες οὖν οἱ Λάκωνες τὸ λεχθὲν ἐβοήθησαν κατὰ κράτος τοῖς ἐν τῇ Κρώμνῃ. πολλοὶ δὲ γρίφων καὶ τοιοῦτοί τινές εἰσιν, οἷον Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα, Οὕτω συγκόλλως ὥστε σύναιμα ποιεῖν. Τοῦτο δὲ σημαίνει σικύας προσβολήν. καὶ τὸ πανάρκους δ' ἐστὶ τοιοῦτον, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ γρίφων, ὅτι βάλοι ξύλῳ τε καὶ οὐ ξύλῳ, καθημένην ὄρνιθα καὶ οὐκ ὄρνιθα, ἀνήρ τε καὶ οὐκ ἀνὴρ, λίθῳ καὶ οὐ λίθῳ. τούτων γάρ ἐστι τὸ μὲν νάρθηξ, τὸ δὲ νυκτερίς, τὸ δὲ εὐνοῦχος, τὸ δὲ κίσσηρις. καὶ Πλάτων δ' ἐν πέμπτῳ νόμων μνημονεύει τοὺς τῶν τεχνυδρίων φιλοσόφους τοῖς ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν ἔφη ἐπαμφοτερίζουσιν ἐοικέναι καὶ τῷ τῶν παίδων αἰνίγματι τῷ περὶ τοῦ εὐνούχου τῆς βολῆς, περὶ τῆς νυκτερίδος, ᾧ καὶ ἀφ' οὗ αὐτὸν αἰνίττονται βαλεῖν. καὶ τὰ Πυθαγόρου δὲ αἰνίγματα τοιαῦτά ἐστιν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Βυζάντιος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιητῶν, καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ἀντὶ τοῦ ἀλυπίαν ἀσκεῖν. πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, ἀντὶ τοῦ τεθυμωμένον ἄνδρα μὴ ἐρεθίζειν. πῦρ γὰρ ὁ θυμὸς, ἡ δὲ ἔρις μάχαιρα. ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, ἀντὶ τοῦ πᾶσαν πλεονεξίαν φεύγειν καὶ συγᾶν. ζητεῖν δὲ τὸ ἴσον. λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν, ἀντὶ τοῦ γνώμαις πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. εἰκῇ γὰρ ἕκαστος ὅ, τι ἂν δόξῃ ἀποκρίνεται. τὴν δ' εὐθεῖαν ἄγειν ἡγεμόνι χρώμενον τῷ νῷ. μὴ καθῆσθαι ἐπὶ χοίνικα, ἀντὶ τοῦ μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ' ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἀεὶ προσδέχεσθαι. ὅρια γὰρ καὶ πέρας ζωῆς ὁ θάνατος. τοῦτο οὖν οὐκ ἐᾷ μετὰ λύπης καὶ φροντίδος προσιέναι. τῷ δὲ Θεοδέκτῃ παραπλησίως ἔπαιζε γρίφους καὶ δρομέας ὁ κῷος, ὥς φησι Κλέαρχος, καὶ Ἀριστώνυμος ὁ ψιλοκιθαριστὴς, ἔτι τε Κλέων ὁ μίμαυλος ἐπικαλούμενος, ὅσπερ καὶ τῶν ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτής. καὶ γὰρ Νυμφοδώρου περιῆν ἐν τῷ μνημονευομένῳ μίμῳ. τούτου δὲ καὶ Ἰσχόμαχος ὁ κῆρυξ ἐγένετο ζηλωτὴς, ὃς ἐν τοῖς κύκλοις ἐποιεῖτο τὰς μιμήσεις. ὡς δ' εὐδοκίμει, μεταβὰς ἐν τοῖς θαύμασιν ὑπεκρίνετο μίμους. τοιοῦτοι δ' ἦσαν, οὓς ἐποίουν γρίφους. οἷον ἀγροίκου τινὸς ὑπερπλησθέντος καὶ κακῶς ἔχοντος, ὡς ἠρώτα αὐτὸν ὁ ἰατρὸς, μὴ εἰς ἔμετον ἐδέπνησεν, οὐκ ἔγωγε εἰπεῖν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν. καὶ πτωχῆς τινὸς τὴν γαστέρα πονούσης, ἐπεὶ ὁ ἰατρὸς ἐπυνθάνετο, μὴ ἐν γαστρὶ ἔχει, πῶς γε εἶπεν τριταία μὴ βεβρωκυῖα. τῶν ἀριστωνύμων δ' ἦν εὐγρύφων λόγων. καὶ Σωσιφάνης ὁ ποιητὴς εἰς Κηφισοκλέα τὸν ὑποκριτὴν εἶπεν, λοιδορῶν αὐτὸν ὡς εὐρύστομον. ἐνέβαλον γὰρ ἄν σου φησὶν εἰς τὰ ἰσχία λίθον, εἰ μὴ καταρραίνειν ἔμελλον τοὺς περιεστηκότας. ἀρχαιότατος δ' ἐστὶ λογικὸς γρῖφος, καὶ τῇ τοῦ γριφεύειν φύσει οἰκειότατος. τί πάντες οὐκ ἐπιστάμενοι διδάσκομεν, καὶ τί ταυτὸν οὐδαμοῦ καὶ πανταχοῦ. καὶ πρὸς τούτοις τί ταυτὸν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν θαλάττῃ. τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμωνυμία. καὶ γὰρ ἄρκτος καὶ ὄφις καὶ ἀετὸς καὶ κύων, ἐστὶν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ, τὸ δὲ χρόνον σημαίνει. ἅμα γὰρ παρὰ πᾶσιν ὁ αὐτὸς καὶ οὐδαμοῦ, διὰ τὸ μὴ ἐν ἑνὶ τόπῳ τὴν φύσιν ἔχειν. τὸ δὲ προάγον ἐστὶ ψυχὰς ἔχειν. τοῦτο γὰρ οὐδεὶς ἡμῶν ἐπιστάμενος διδάσκει τὸν πλησίον. ὁ δ' ἀθηναῖος Καλλίας (ἐζητοῦμεν γὰρ ἔτι πρότερον περὶ αὐτοῦ) μικρὸν ἔμπροσθεν γενόμενος τοῖς χρόνοις Στράττιδος, ἐποίησε τὴν καλουμένην γραμματικὴν τραγῳδίαν οὕτω διατάξας, πρόλογος μὲν αὐτῆς ἐστὶν ἐκ τῶν στοιχείων, ὃν χρὴ λέγειν ἐκ τῶν στοιχείων διαιροῦντα κατὰ τὰς παύσεις, καὶ τὴν τελευτὴν καταστροφικῶς ποιουμένους εἰς τὸ ἄλφα. Βῆτα γάμμα δέλτα ἦτα θῆτα. θεοῦ γὰρ εἶ γε ἰῶτα κάππα λάμβδα μῦ νῦ ξῦ τὸ οὖ πεῖ ῥῶ σῖγμα ταῦ ὖ φεῖ χεῖ τε τῷ ψεῖ εἰς τὸ ὦ. ὁ χορὸς δὲ γυναικῶν ἐκ τῶν σὺν δύο πεποιημένος αὐτῷ ἐστὶν ἔμμετρος ἅμα καὶ μεμελοποιημένος τόνδε τὸν τρόπον. Βῆτα ἄλφα βα, βῆτα εἶ βε, βῆτα ἦ βη, βῆτα ἰῶτα βι, βῆτα οὖ βο, βῆτα ὖ βυ, βῆτα ὦ βω. καὶ πάλιν ἐν ἀντιστρόφῳ τοῦ μέλους καὶ τοῦ μέτρου, γάμμα ἄλφα, γάμμα εἶ, γάμμα ἦ, γάμμα ἰῶτα, γάμμα οὖ, γάμμα ὖ, γάμμα ὦ. καὶ ἐπὶ τῶν

συλλαβῶν ὁμοίως ἕκαστος τότε μέτρον καὶ τὸ μέλος ἐν ἀντιστρόφοις ἔχουσι πᾶσαι ταυτόν. ὥστε τὸν Εὐριπίδην μὴ μόνον ὑπονοεῖσθαι τὴν Μήδειαν ἐντεῦθεν πεποιηκέναι πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλος αὐτὸ μετενηνοχότα φανερὸν εἶναι. τὸν δὲ Σοφοκλέα διελεῖν φασίν, ἀποτολμῆσαι τὸ ποίημα τῷ μέτρῳ τοῦτ᾽ ἀκούσαντα, καὶ ποιῆσαι ἐν τῷ Οἰδίποδι, Οὕτως ἐγὼ οὔτ᾽ ἐμαυτὸν οὔτε σ᾽ ἀλγυνῶ ταῦτ᾽ ἐλεγχθείς. διόπερ οἱ λοιποὶ τὰς ἀντιστρόφους ἀπὸ τούτου παρεδέχοντο πάντες, ὡς ἔοικεν ἐν ταῖς τραγῳδίαις καὶ μετὰ τὸν χορὸν εἰσάγειν πάλιν ἐκ τῶν φωνηέντων ῥῆσιν, οὕτως. ἣν δεῖ κατὰ τὰς παραγραφὰς ὁμοίως τοῖς πρόσθεν λέγοντα διαιρεῖν ἵν᾽ ᾖ τοῦ ποιήσαντος, ὑπόκρισις σώζηται κατὰ τὴν διάνοιαν ἄλφα μόνον ὦ γυναῖκες εἶτα δεύτερον μόνον λέγειν χρὴ καὶ τρίτον μόνον γ᾽ ἐρεῖς εἶτ᾽ ἄρα φήσω τὸ τέταρτον ταῦ μόνον ἰῶτα πέμπτον οὖ τό θ᾽ ἕκτον υ μόνον λέγε. λοίσθιον δὲ φωνῶ σοι τὸ ω τῶν ἑπτὰ φωνῶν, ἑπτὰ δ᾽ ἐν μέτροις μόνον. καὶ τοῦτο λέξασα, εἶτα δὶς αὐτὴ λαλεῖ. δεδήλωκε δὲ καὶ διὰ τῶν ἰαμβείων γράμμα πρῶτος οὗτος. ἀκολαστότερον μὲν κατὰ τὴν διάνοιαν, πεφρασμένον δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. Κύω γάρ ὦ γυναῖκες, ἀλλ᾽ αἰδοῖ φίλη. Ἐν γράμμασι σφῷν τοὔνομ᾽ ὄζηρον βρέφους. Ὀρθὴ μακρὰ γράμμ᾽ ἐστὶν ἐκ ταύτης μέσης Μικρὰ παρεστῶσ᾽ ἑκατέρωθεν ὕπτια. Ἔπειτα κύκλος πόδας ἔχων βραχεῖς δύο,

Ὅθεν ὕστερον, ὡς ὑπονοήσειέ τις Μαιάνδριος ἦν ὁ συγγραφεύς, μικρὸν διὰ τὴν ἑρμηνείας τῇ μιμήσει παρεγκλίνας, συνέγραψεν ἐν τῷ παραγγέλματι φορτικώτερον τοῦ ῥηθέντος. Εὐριπίδης δὲ τῇ ἐν τῷ Θησεῖ τὴν ἀγράμματον ἔοικε ποιῆσαι ῥῆσιν. βοτὴρ δ᾽ ἐστὶν ἀγράμματος αὐτῶ τι δηλῶν τοὔνομα τοῦ Θησέως ἐπιγεγραμμένον οὕτως.

Ἐγὼ πέφυκα γραμμάτων μὲν οὐκ ἴδρις
Μορφὰς δὲ λέξω καὶ σαφῆ τεκμήρια.
Κύκλος τὶς ὡς τόνοισιν ἐκμετρούμενος — Θ
Οὗτος δ᾽ ἔχει σημεῖον ἐν μέσῳ σαφές.
Τὸ δεύτερον δὲ πρῶτα μὲν γραμμαὶ δύο. — Η
Ταύτας διείργει δ᾽ ἐν μέσαις ἄλλη μία.
Τρίτον δὲ βόστρυχός τις, ὡς εἱλιγμένος — Σ
Τὸ δ᾽ αὖ τέταρτον ἦν μὲν εἰς ὀρθὸν μία.
Λοξαὶ δ᾽ ἐπ᾽ αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι — Ε
Εἰσίν. τὸ πέμπτον δ᾽ οὐκ ἐν εὐμαρεῖ φράσαι.
Γραμμαὶ γάρ εἰσιν ἐκ διεστώτων δύο. — Υ
Αὗται δὲ συντρέχουσιν εἰς μίαν βάσιν,
Τὸ λοίσθιον δὲ τῷ τρίτῳ προσεμφερές. — Σ

Τὸ δ᾽ αὐτὸ πεποίηκε καὶ Ἀγάθων ὁ τραγῳδοποιὸς ἐν τῷ Τηλέφῳ. ἀγράμματος γάρ τις καὶ ἐνταῦθα δηλοῖ τὴν τοῦ Θησέως ἐπιγραφὴν οὕτως. Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μεσόμφαλος κύκλος Ὀρθοί τε κανόνες ἐζυγωμένοι δύο, Σκυθικῷ τε τόξῳ τρίτον ἦν προσεμφερές. Ἔπειτα τριόδους πλάγιον ἦν προκείμενος Ἐφ᾽ ἑνός τε κανόνος ἦσαν ἐζυγωμένοι δύο. Ὅπερ δὲ τρίτον ἦν καὶ τελευταῖον πάλιν. Καὶ Θεοδέκτης δ᾽ ὁ φασηλίτης ἄγροικόν τινα ἀγράμματον παράγει, καὶ τοῦτον τὸ τοῦ Θησέως ὄνομα διασημαίνοντα, Γραφῆς ὁ πρῶτος ἦν μαλακόφθαλμος κύκλῳ. Ἔπειτα δύο οἱ κανόνες ἰσόμετροι πάνυ. Τούτους δὲ πλάγιος διὰ μέσου συνδεῖ κανών, Τρίτον δ᾽ ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερές, Ἔπειτα τριόδους πλάγιος. ὡς δ᾽ ἐφαίνετο Πέμπτον δ᾽ ἄνωθεν ἰσόμετροι ῥάβδοι δύο, Αὗται δὲ συντείνουσιν εἰς βάσιν μίαν Ἕκτον δ᾽ ὅπερ καὶ πρόσθεν ὁ βόστρυχος. καὶ Σοφοκλῆς δὲ τούτῳ παραπλήσιον ἐποίησεν ἐν Ἀμφιαράῳ σατυρικῷ, τὰ γράμματα παράγων ὀρχούμενον. Νεοπτόλεμος δ᾽ ὁ παριανὸς ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων, ἐν Χαλκηδόνι φησὶν ἐπὶ τοῦ Θρασυμάχου τοῦ σοφιστοῦ μνήματος ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐπίγραμμα. Τοὔνομα θῆτα ῥῶ. ἄλφα. σὰν. ὖ. μῦ. ἄλφα χῖ. οὖ. σάν. Πατρὶς Χαλκηδών ἡ δὲ τέχνη σοφίη. Τὸ δὲ Καστορίωνος τοῦ Σολέως, ὥς ὁ Κλέαρχος φησίν, εἰς τὸν Πᾶνα ποίημα τοιοῦτόν ἐστι. τῶν ποδῶν ἕκαστος ὅλοις ὀνόμασι περιειλημμένος πάντας ὁμοίως ἡγεμονικοὺς καὶ ἀκολουθητικοὺς ἔχει τοὺς πόδας, οἷον σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις δυσχείμερον ναίονθ᾽ ἕδος θηρονόμε Πὰν χθὼν Ἀρκάδων κλήσω γραφῇ, τῇ δὲ σοφῇ πάγκλειτ᾽ ἔπη συνθεὶς ἄναξ δύσγνωστα μὴ σοφοῖς κλύειν μουσοπολευθὲς κηροχίτων ὃς μείλιγμ᾽ ἱείς. καὶ τὰ λοιπὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. τούτων δ᾽ ἕκαστον τῶν ποδῶν, ὡς ἂν τῇ τάξει θῇς τὸ αὐτὸν μέτρον ἀποδώσει οὕτως. σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις, σὲ τὸν βόλοις δυσχείμερον. καὶ ὅτι τῶν ποδῶν ἕκαστός ἐστι δεκαγράμματος. ἔστι δὲ καὶ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ᾽ ἑτέρως ποιῆσαι, ὥστε πλείω πρὸς τὴν χρῆσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς ἔχειν, οὕτω λέγοντας, μέτρον φράσον μοι τῶν ποδῶν, λαβὼν μέτρον μοι τῶν ποδῶν, μέτρον φράσον. οὐ βούλομαι γὰρ τῶν ποδῶν μέτρον λαβεῖν. Πίνδαρος δὲ πρὸς τὴν ἀσιγμοποιηθεῖσαν ᾠδήν, ὡς ὁ αὐτός

τός φησι Κλέαρχος, οἱονεὶ γρίφου τινὸς ἐν μελοποιίᾳ προβληθέντος, ὡς πολλῶν τούτων προσκρούντων διὰ τὸ δυνατὸν εἶναι ἀποσχέσθαι τοῦ σίγμα, καὶ διὰ τὸ μὴ δοκιμάζειν ἐποίησε. πρὶν μὲν εἷρπε σχοινοτένειά τ' ἀοιδὰ καὶ τὸ σὰν κίβδηλον ἀνθρώποις. ταῦτα σημειώσαι τ' ἄν τις πρὸς τοὺς νοθεύοντας Λάσου τὴν Ἑρμιονέως τὴν ἄσιγμον ᾠδήν, ἥτις ἐπιγράφεται Κένταυροι. καὶ ὁ εἰς τὴν Δήμητρα δὲ τὴν ἐν Ἑρμιόνῃ ποιηθεὶς τῷ Λάσῳ ὕμνος ἄσιγμός ἐστιν, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὗ ἐστιν ἀρχὴ, Δάματρα μέλπω κόραν τε κλυμένοιο ἄλοχον, ἔστιν. ἐξαπορῆσαι δὲ καὶ ἄλλων γρίφων Ἐν φανερῷ γενόμαν πάτρη δέ μοι ἁλμυρὸν ὕδωρ Ἀμφὶς ἔχει, μήτηρ δ' ἐστὶν ἀριθμοῖο πάϊς Φανερὰ οὖν λέγει τὴν Δῆλον, ἥτις ὑπὸ θαλάσσης περιέχεται, μήτηρ δ' ἡ Λητὼ, ἥτις Κοίου ἐστὶν θυγάτηρ. Μακεδόνες δὲ τὸν ἀριθμὸν κοῖον προσαγορεύουσι. καὶ περὶ τῆς πτισάνης, κριθῆς ἀφλοίου χυλὸν ἐργάσας πίε. πεποίηται δὲ τῆς πτισάνης τοὔνομα ἀπὸ τοῦ πτίσσειν καὶ αἰνεῖν, καὶ περὶ τοῦ κοχλίου. φέρεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Τεύκρου ὁρισμοῖς, Ζῶον ἄπουν ἀνάκανθον ἀνόστεον ὀστρακόνωτον Ὄμματά τ' ἐκκύπτοντα προμήκεα κεἰσκύπτοντα. Ἀντιφάνης δ' ἐν αὐτῷ ἐρῶντί φησι, Τροφαλίδας σελινοσάρκους μανθάνεις τυρὸν λέγω. Ἀναξανδρίδης δὲ αἰσχρὰ ἀρτίως διηγησάμενον, ἃ τὰ μὲν δικαιοσύνης σώματος μέρη δαμάζεται ἐν πυριτύποισι γῆς, Τιμόθεος ἔφη, ποτ' ἄνδρες τὴν χύτραν εἶναι λέγων. Τιμοκλῆς δ' ἐν ἥρωσιν ὡς δ' ἦν ἡρμένη Βίου τιθήνη, πολεμία λιμοῦ, φύλαξ Φιλίας, ἰατρὸς ἐκλύτου βουλιμίας. Τράπεζα. περίεργος νὴ τὸν οὐρανὸν Ἐξὸν φράσαι τράπεζαν συντόμως. Πλάτων δ' ἐν τῷ Ἀδώνιδι χρησμὸν δοθῆναι λέγων Κινύρᾳ ὑπὲρ Ἀδώνιδος φησίν, ὦ Κινύρα βασιλεῦ Κυπρίων ἀνδρῶν δασυπρώκτων, Παῖς σοι κάλλιστος μὲν ἔφυ θαυμαστότατός σοι Πάντων ἀνθρώπων, δύο δ' αὐτὸν δαίμον' ἔχετον. Ἡ μὲν ἐλαυνομένη λαθρίοις ἐρετμοῖς. ὁ δ' ἐλαύνων. Λέγει δὲ Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον. ἀμφότεροι γὰρ ἤρων τοῦ Ἀδώνιδος. καὶ τὸ τῆς Σφιγγὸς δὲ αἴνιγμα, Ἀσκληπιάδης ἐν τοῖς τραγῳδουμένοις τοιοῦτον εἶναί φησι. Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπον, οὗ μία φωνὴ, Καὶ τρίπον, ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν Ἑρπετὰ κινεῖται ἀνά τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον, Ἀλλ' ὁπόταν πλείοσιν ἐρειδόμενον ποσὶ βαίνῃ, Ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ. Γριφώδη δ' ἐστὶ καὶ Σιμωνίδου ταῦτα πεποιημένα, ὥς φησι Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, Μιξονόμου τε πατὴρ ἐρίφου καὶ σχέτλιος ἰχθὺς Πλησίον ἠρείσαντο καρήατα. παῖδα δὲ νυκτὸς Δεξάμενοι βλεφάροισι Διωνύσοιο ἄνακτος Βουφόνον οὐκ ἐθέλουσι τιθηνεῖσθαι θεράποντα. Φασὶ δ' οἱ μὲν ἐπί τινος τῶν ἀρχαίων ἀναθημάτων ἐν Χαλκίδι τοῦτ' ἐπιγεγράφθαι. πεποιῆσθαι δ' ἐν αὐτῷ τράγον καὶ δελφῖνα περὶ ὧν εἶναι τὸν λόγον τοῦτον. οἱ δὲ εἰς ἐπιτόνιον ψαλτήριον δελφῖνα καὶ τράγον εἰργασμένον εἰρῆσθαι. καὶ εἶναι τὸν βουφόνον, καὶ τὸν Διονύσου θεράποντα τὸν διθύραμβον. οἱ δὲ φασὶν ἐν Ἰουλίδι τὸν Διονύσῳ θυόμενον βοῦν ὑπό τινος τῶν νεανίσκων παίεσθαι πελέκει. πλησίον δὲ τῆς ἑορτῆς οὔσης εἰς χαλκεῖον δοθῆναι τὸν πέλεκυν. τὸν οὖν Σιμωνίδην ἔτι νέον ὄντα βαδίσαι πρὸς τὸν χαλκέα κομιούμενον αὐτόν. ἰδόντα δὲ καὶ τὸν τεχνίτην κοιμώμενον, καὶ τὸν ἀσκὸν καὶ τὸν καρκίνον εἰκῆ κείμενον, καὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἔχοντα τὰ ἔμπροσθεν, οὕτως ἐλθόντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνήθεις τὸ προειρημένον πρόβλημα. τὸν μὲν γὰρ τοῦ ἐρίφου πατέρα τὸν ἀσκὸν εἶναι, σχέτλιον δὲ ἰχθὺν τὸν καρκίνον, νυκτὸς δὲ παῖδα τὸν ὕπνον. βουφόνον δὲ καὶ Διονύσου θεράποντα τὸν πέλεκυν. πεποίηκε δὲ καὶ ἕτερον ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὃ παρέχει τοῖς ἀπείροις τῆς ἱστορίας ἀπορίαν. Φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον Τῷ Πανοπηϊάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ. Λέγεται δὲ ἐν τῇ Καρθαίᾳ διατρίβοντα αὐτὸν, διδάσκειν τοὺς χορούς. εἶναι δὲ τὸ χορηγεῖον ἄνω πρὸς Ἀπόλλωνος ἱερῷ μακρὰν τῆς θαλάσσης. ὑδρεύεσθαι οὖν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς περὶ τὸν Σιμωνίδην κάτωθεν, ἔνθα ἦν ἡ κρήνη. ἀνακομίζοντος δ' αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ὄνου, ὃν ἐκάλουν Ἐπειὸν, διὰ τὸ μυθολογεῖσθαι, τοῦτο δρᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἀναγεγράφθαι ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τὸν Τρωϊκὸν μῦθον, ἐν ᾧ ὁ Ἐπειὸς ὑδροφορεῖ τοῖς Ἀτρείδαις, ὡς καὶ Στησίχορός φησιν. ᾤκτειρε γὰρ αὐτὸν ὕδωρ αἰεὶ φορέοντα Διὸς κούρα βασιλεῦσιν. ὑπαρχόντων οὖν τούτων ταχθῆναί φασι τῷ μὴ παραγενομένῳ τῶν χορευτῶν εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν, παρέχειν τῷ ὄνῳ χοίνικα κριθῶν. τοῦτο οὖν κἂν τῷ ποιητῇ λέγεσθαι, καὶ εἶναι τὸν μὲν οὐ φέροντα τοῦ τέττιγος ἄεθλον, τὸν οὐκ ἐθέλοντα ἄδειν. Πανοπηϊάδην δὲ τὸν ὄνον. μέγα δεῖπνον τὴν χοίνικα τῶν κριθῶν. τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ Θεόγνιδος τοῦ ποιητοῦ, Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσιος οἴκαδε νεκρὸς Τεθνηκὼς ζωῷ φθεγγόμενος στόματι. Σημαίνει γὰρ κόχλον. τοιοῦτον δ' ἐστὶ καὶ τὸ ῥήματα λέγειν ἀνθρώπων ὀνόμασιν ὅμοια, οἷον λαβὼν Ἀριστόνικον ἐν μάχῃ κρατῶν. καὶ τὸ περιφερόμενον. Πέντ' ἄνδρες δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἕνα χῶρον. Ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελέσθαι. Δίψῃ δ' ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γένειον. Τίνα δὲ κόλασιν ὑπέμενον Ἀθήνησιν οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρῖφον, ἅτε ἔπινον φιάλην κεκερασμένην, ὡς καὶ ὁ Κλέαρχος προεῖπεν ἐν τῷ ὅρῳ. κἂν τῷ

πρώτῳ

Γρῖφοι.

πρώτῳ δὲ περὶ παροιμιῶν γράφει οὕτως, τῶν γρίφων ἡ ζήτησις οὐκ ἀλλοτρία φιλοσοφίας ἐστί. καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν τῆς σοφίας ἀπόδειξιν ἐν τούτοις ἐποιοῦντο. προέβαλλον γὰρ παρὰ τοὺς πότους. οὐχ ὥσπερ οἱ νῦν ἐρωτῶντες ἀλλήλους τίς τῶν ἀφροδισιαστικῶν συνδυασμῶν, ἢ τίς ἢ ποῖος ἰχθὺς ἥδιστος, ἢ τίς ἀκμαιότατος. ἔτι δὲ τίς μετ' ἀρκτοῦρον ἢ μετὰ πλειάδα, ἢ τίς μετὰ κύνα μάλιστα βρωτός. καὶ ἐπὶ τούτοις ἆθλα μὲν τοῖς νικῶσι φιλήματα μίσους ἄξια τοῖς ἐλευθέραν αἴσθησιν ἔχουσι, ζημίαν δὲ τοῖς ἡττηθεῖσι τάττουσιν ἄκρατον πιεῖν ἥδιον ζῶς ὑγιείας πίνουσιν. κομιδῇ γάρ ἐστι ταῦτα γε τινὸς τοῦ Φιλαινίδος καὶ τοῖς Ἀρχεστράτου συγγράμμασιν ἐνωμιληκότος. ἔτι δὲ περὶ τὰς καλουμένας γαστρολογίας ἐσπουδακότος, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς τοιαύτας. τῷ πρώτῳ ἔπος ἰαμβεῖον εἰπόντι, ἀντειπόντος ἑτέρου ποιητοῦ τινὸς εἰ τὴν αὐτὴν εἶπε γνώμην, ἔτι δὲ λέγειν ἕκαστον ἰαμβεῖον. πρός τε τούτοις ἕκαστον εἰπεῖν, ὅσον ἂν προταχθῇ ἔμμετρον, καὶ ὅσα ἀπὸ τοῦ τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν ἔχεται θεωρίας. ὁμοίως δὲ τοῖς εἰρημένοις ἡγεμόνος ἑκάστου λέγειν ὄνομα, τῶν ἐπὶ Τροίαν ἢ τῶν Τρώων. καὶ πόλεως ὄνομα τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λέγειν ἀπὸ τοῦ δοθέντος γράμματος. τὸν δ' ἐχόμενον τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐναλλάξαι αὐτῇ Ἑλληνίδος αὐτῇ βαρβάρου τάξει τις, ὥς γε τὴν παιδείαν οἰκειότατος. ἐφ' οἷς ἆθλον ἐτίθεσαν στέφανον καὶ εὐφημίαν, οἷς μάλιστα γλυκαίνεται τὸ φιλεῖν ἀλλήλους. ταῦτα μὲν οὖν Κλέαρχος εἴρηκε, καὶ ἃ προσβάλλειν δεῖ. τοιαῦτα τινὰ εἶναι ἡγοῦμαι στίχον εἰπεῖν Ὁμηρικόν, ἀπὸ τοῦ ἄλφα ἀρχόμενον, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ στοιχεῖον καταλήγοντα. Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. Ἀλλ' ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα. Ἀσπίδας εὐκύκλους λαισήϊα τε πτερόεντα. καὶ πάλιν ὁμοίως ἰαμβεῖα, Ἀγαθὸς ἀνὴρ λέγοιτ' ἄν, ὁ φέρων τἀγαθά.

Ἀγαθὸς ἂν εἴη καὶ ὁ φέρων καλῶς κακά. Ὁμηρικοὶ ἀπὸ τοῦ ε ἐπὶ τὸ ε Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε. Ἐν πόλει ἡμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε. ὁμοίως καὶ ἰαμβεῖα, Ἐπεὶ καταφρονοῦντος ἐστὶ πενία δέρκυλε, Ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάπλεκε. Ὁμήρου ἀπὸ η ἐπὶ τὸ η, ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη. Ἡ δ' ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη. Ἴαμβοι, Ἡ τῶν φίλων σοι πίστις ἔστω κεκραμμένη. Ἀπὸ τοῦ ι ἐπὶ τὸ ι Ὁμήρου,

Ἰλίου ἐξαπολοίατ' ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι. Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι. ἀπὸ τοῦ σ εἰς τὸ σ, Συμπάντων Δαναῶν οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς. Σοφὸς ἐστὶν ὁ φέρων τἀπὸ τύχης καλῶς. ἀπὸ τοῦ ω εἰς τὸ ω, Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω.

Ὠρθωμένην πρὸς ἅπαντα τὴν ψυχὴν ἔχω. προβάλλειν δὲ δεῖ καὶ στίχους ἀσίγμους, οἷον. Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι. καὶ πάλιν στίχους Ὁμηρικοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς καὶ τῆς ἐσχάτης δηλοῦντας ὄνομα. οἷον, Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας. Φυλείδης ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς, Ἰητῆρ' ἀγαθὸς Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων. εἰσὶ καὶ ἄλλοι στίχοι Ὁμηρικοὶ δηλοῦντες σκευῶν ὀνόματα, ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς, οἷον.

Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός. Ὄλμος.
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος. Μύλος.
Λυγρὸς ἐὼν μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ. Λύρη.

ἄλλοι στίχοι δηλοῦντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῦ τέλους τῶν ἐδωδίμων τι.

Ἀργυρόπεζα Θέτις θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος. Ἄρτος.
Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. Μῆλα. ἐπεὶ δὲ ἱκανὴν παράβασιν πεποιήμεθα περὶ τῶν γρίφων, λεκτέον ἤδη, καὶ τίνα κόλασιν ὑπέμενον οἱ μὴ λύσαντες τὸν προτεθέντα γρῖφον. ἔπινον οὗτοι ἅλμην παραμισγομένην τῷ αὐτῶν ποτῷ, καὶ ἔδει προσενεγκάμενον τὸ ποτήριον ἀπνευστί, ὡς Ἀντιφάνης δηλοῖ ἐν Γανυμήδει διὰ τούτων, Οἴμοι περιπλοκάς, Λίαν ἐρωτᾷς, ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς φράσω Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοισθά τι, Ταχέως λέγειν χρὴ πρὶν κρεμᾶσθαι Πότερά μοι Γρῖφον προβάλλεις, τοῦτον εἰπεῖν δέσποτα Τῆς ἁρπαγῆς τοῦ παιδὸς εἰ ξύνοιδά τι Δύναται τὸ ῥηθέν, ἔξω τίς δότω Ἱμάντα ταχέως, οἷον οὐκ ἔγνων ἴσως. Ἔπειτα τοῦτον ζημιοῖς με μηδαμῶς. Ἅλμης δ' ἐχρῆν τι περιφέρειν ποτήριον.

Οἶσθ' οὖν ὅπως γε δεῖ σε τοῦτ' ἐκπιεῖν ἐγώ, Κομιδῇ γε πᾶς ἐν ἐχθρὸν ἀποφέροντά σοι. Οὐκ ἀλλ' ὀπίσω τὼ χεῖρε ποιήσαντα δεῖ, ἕλκειν ἀπνευστί. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν γρίφων εἰπόντων τῶν δειπνοσοφιστῶν, ἐπειδὴ καὶ ἡμᾶς ἑσπέρα καταλαμβάνει, ἀναπεμπαζόμενοι τὰ εἰρημένα. τὸν περὶ τῶν ἐκπωμάτων λόγον εἰς αὔριον ἀναβαλώμεθα. κατὰ γὰρ τὸν Μεταγένους Φιλοθύτην κατεπεισόδιον μεταβαλῶ τὸν λόγον, ὡς ἂν καιναῖς παροψίσι καὶ πολλαῖς εὐωχήσω τὸ θέατρον, περὶ τῶν ἐκπωμάτων τὸν λόγον ἑξῆς ποιούμενος.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ

Ζημία τοῖς ἀξυνέτοις τῶν γρίφων.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ἘΝΔΈΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἐκπωμάτων.

ΑΓΕ δὴ τίς ἀρχὴ τῶν λόγων γενήσεται κατὰ τὸν κωμῳδοποιὸν Κηφισόδωρον, ἑταῖρε Τιμόκρατες. συναχθέντων γὰρ ἡμῶν καθ' ὥραν μετὰ σπουδῆς, διὰ τὰ ἐκπώματα, ὁ Οὐλπιανὸς ἔτι καθημένων ἁπάντων πρὶν καί τινα λεχθῆναι ἔφη. παρὰ μὲν τῷ Ἀδράστῳ ἄνδρες φίλοι καθίσαντες οἱ ἄριστοι δειπνοῦσιν. ὁ δὲ Πολύιδος ἱερὰ θύων ἐν ὁδῷ, παραπορευόμενον τὸν Πετεῶ κατεῖχεν, καὶ κατακλίνας ἐν τῇ πόᾳ θαλλίαν τε κατακλάσας ἀντὶ τραπέζης παρέθηκε τῶν τυχόντων. καὶ τῷ Αὐτολύκῳ ἐλθόντι Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον, ἡ τροφὸς καθημένῳ δῆλον ὅτι οὕτως γὰρ ἐδείπνουν οἱ τότε, τῆς Ὀδυσσεία φησὶν ὁ ποιητής, Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς, Τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε Παυομένῳ δόρποιο. ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων, καὶ οὐχὶ παρὰ τοῖς γόνασιν ἔστησεν. ἡμεῖς οὖν μὴ διατρίβωμεν, ἀλλ' ἤδη κατακλινώμεθα, ἵν' ἡμῖν ὁ Πλούταρχος περὶ ὧν ἐπαγγέλλεται ποτηρίων ἀποδοὺς τὸν λόγον καὶ τὰς κύλικας πλήρεις ἅπασι προπίῃ. ποτήρια δὲ πρῶτον οἶδα ὀνομάσαντα τὸν ἀμόργιον ποιητὴν Σιμωνίδην ἐν ἰάμβοις οὕτως ἀποτράπεζαν εἷλεν ἣ ποτήρια. καὶ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα δὲ ποιήσας φησίν, νέκυς δὲ χαμαιστρώτους ἐπί τινος εὐρείης στιβάδος προὔθηκ' αὐτοῖσι θάλειαν τε τὰ ποτήρια στεφάνους τ' ἐπὶ κρασὶν ἔθηκεν, ἅπερ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς πόσεως. ὡς τὸ ἔκπωμα οἱ Ἀττικοὶ ἐπὶ ὑδροποτεῖν καὶ οἰνοποτεῖν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης ἐν ἱππεῦσιν, Γαμφηλαῖσι δράκοντα κοάλεμον αἱματοπώτην. Κἂν τῷ αὐτῷ δὲ ἔφη, Πολλῷ γ' ὁ Βάκις διεχρῆτο τῷ ποτηρίῳ. καὶ Φερεκράτης ἐν τυραννίδι, Κρεῖττον μί' ἐστὶ χιλίων ποτηρίων. ὁ δὲ Ἀνακρέων ἔφη, Οἰνοπότης δὲ πεποίημαι. ἔστι δὲ τὸ ῥῆμα καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, οἰνοποτάζων γὰρ εἴρηκε. καὶ Σαπφὼ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ ἔφη, πολλὰ δ' ἀνάριθμα ποτήρια καλαίφις. καὶ Ἀλκαῖος, ἐκ δὲ ποτηρίων πώνης † διννομένη παρέσδων. τιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δημήτηρ ποτηριοφόρος, κατὰ τὴν Ἀνθέων χώραν. ὡς Αὐτοκράτης ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Ἀχαϊκῶν. ἄξιον δὲ εἶναι νομίζω ζητῆσαι ὑμᾶς περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ποτηρίων, ὧν πλῆρές ἐστι τὸ κυλικεῖον τοδί. εἴρηται γὰρ οὕτως, ἡ τῶν ποτηρίων σκευοθήκη. παρὰ Ἀριστοφάνει μὲν ἐν γεωργοῖς, Ὥσπερ κυλικεῖον τοὐθόνιον προπέπταται. Ἔστι καὶ παρὰ Ἀλεξανδρίδῃ ἐν μελιλώτῳ. Εὔβουλος δ' ἐν Λυδίᾳ, ὥσπερ σπονδὴν διδούς Ἐν τῷ κυλικείῳ συντέτριφεν τὰ ποτήρια.

Ποτήρια.

Κἂν ψαλτρίᾳ δὲ ἔφη, τὰ κυλικεῖα δ' ἐξεῦρεν ἡμῖν. ἐν δὲ Σεμέλῃ ἢ Διονύσῳ, Ἑρμῆς ὁ Μαίας λίθινος ὢν προσδύγμασιν Ἐν τῷ κυλικείῳ λαμπρὸν ἐκτετριμμένον. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος ἐν χείρωνι. πολλοστῷ δ' ἔτει ἐκ τῶν πολεμίων οἴκαδε ἥκω συγγενεῖς, καὶ φράτορας καὶ δημότας Εὑρὼν μόλις εἰς τὸ κυλικεῖον ἐγράφην Ζεὺς ἔστι μοι ἑρκεῖος ἔστι φράτριος, Τὰ τέλη τελῶ. ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι, εἰ οἱ ἀρχαῖοι μεγάλοις ἔπινον ποτηρίοις. Δικαίαρχος μὲν γὰρ ὁ Μεσσήνιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητής, ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου μικροῖς φησίν, αὐτοὺς ἐκπώμασι κεχρῆσθαι, καὶ ὑδαρέστερον πεπωκέναι. Χαμαιλέων δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ περὶ μέθης, εἴγε τῆς φωνῆς μνημονεύω, φησίν. εἰ δὲ οἱ ταῖς ἐξουσίαις χρώμενοι, καὶ τῷ πλουτεῖν προτιμῶσι τὴν μέθην ταύτην, οὐδὲν θαυμαστόν. οὐκ ἔχοντες γὰρ ἑτέραν ἡδονὴν ταύτης καλλίω, οὐδὲ μᾶλλον εὐχερῆ, καταφεύγουσιν εἰκότως ἐπὶ τὸν οἶνον. ὅθεν καὶ τὰ μεγάλα τῶν ἐκπωμάτων ἐπιχώρια γέγονε τοῖς δυνάσταις. οὐδὲ γὰρ παλαιόν, οὐδὲ τοῦτό γέ ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ νεωστὶ εὑρέθη πεμφθὲν ἐκ τῶν βαρβάρων. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπεστερημένοι τῆς παιδείας, ὁρμῶσιν ἐπὶ τὸν πολὺν οἶνον. καὶ πορίζονται τροφὰς περιέργους καὶ παντοίας. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα τόποις οὔτε γραφαῖς οὔτ' ἐπὶ τῶν πρότερον εὑρήσομεν, ποτήριον εὐμέγεθες εἰργασμένον, πλὴν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς. τὸ γὰρ ῥυτὸν ὀνομαζόμενον μόνοις τοῖς ἥρωσιν ἀπεδίδοσαν. ὃ καὶ δόξει τισὶν ἔχειν ἀπορίαν, εἰ μή τις ἄρα φήσειεν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων καταδειχθῆναι τοῦτο. χαλεποὺς γὰρ καὶ πλήκτας τοὺς ἥρωας νομίζουσι, καὶ μᾶλλον νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. ὅπως οὖν μὴ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὴν μέθην φαίνωνται τοιοῦτοι, δημιουργοῦσιν αὐτοὺς πίνοντας ἐκπώμασι μεγάλοις. καί μοι δοκοῦσι λέγειν οὐ κακῶς τὸ μέγα ποτήριον φρέας ἀργυροῦν εἶναι. ἐν τούτοις ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ Χαμαιλέων, ὅτι οὐκ ἔστι μικρὸν τὸ παρ' Ὁμήρῳ διδόμενον τῷ Κύκλωπι ὑπ' Ὀδυσσέως κισσύβιον. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν, οὕτως κατηνέχθη ὑπὸ μέθης τηλικοῦτος ὤν. ἦν οὖν καὶ τότε μεγάλα ποτήρια. εἰ μὴ αἰτιάσεταί τις τὴν δύναμιν τοῦ οἴνου, ἣν αὐτὸς Ὅμηρος ἐξηγήσατο, ἢ τὸ ἄηθες τῆς πόσεως τοῦ Κύκλωπος, ἐπεὶ τὰ πολλὰ ἐγαλακτοπότει. ἢ τάχα καὶ βαρβαρικὸν ἦν τὸ ποτήριον, εἴπερ μέγα ἦν, ἐκ τῆς Κικόνων εἰλημμένον λείας. τί οὖν ἔχομεν λέγειν περὶ τοῦ Νέστορος ποτηρίου, ὃ μόλις ἂν νέος βαστάσαι ἴσχυσεν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρε, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ διδάξει τι ἡμᾶς ὁ Πλούταρχος ἔφη, κατὰ τὸν Φλιάσιον ποιητὴν Πρατίναν, ὃ γᾶν αὐλακισμένων ἀνδρῶν, ἀλλὰ

Πολλοὶ τὰ ἐκπώματα μικρά.

σκύφον

Κυλικράνες.

σκύφον μαστεύων, κυλικηγορήσων ἔρχομαι, οὐ τῶν Κυλικράνων τις ὑπάρχων. οὓς χλευάζων Ἕρμιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις φησίν, εἰς τὸ Κυλικράνων βαδίζων σπληνοπέδον ἀφικόμην. εἶδον οὖν τὴν Ἡράκλειαν καὶ μάλ' ὡραίαν πόλιν. Ἡρακλειῶται δ' εἰσὶν οὗτοι, οἱ ὑπὸ τῇ Οἴτῃ κατοικοῦντες, ὥς φησι Νίκανδρος ὁ θυατειρηνός, ὀνομασθῆναι φάσκων αὐτοὺς ἀπό τινος Κύλικος γένος Λυδοῦ, ἑνὸς τῶν Ἡρακλεῖ συστρατευσαμένων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Σκυθῖνος ὁ Τήϊος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱστορίῃ λέγων οὕτως, Ἡρακλῆς λαβὼν Εὔρυτον καὶ τὸν υἱὸν ἔκτεινε φόρους πρήσσοντας παρ' Εὐβοέων, Κυλικράνας δὲ ἐξεπόρθησε λῃϊζομένους, καὶ πόλιν ἐδείματο Ἡράκλειαν τὴν Τραχινίαν καλεομένην. Πολέμων δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶν οὕτως, τῆς δὲ Ἡρακλείας, τῆς ὑπὸ τὴν Οἴτην καὶ Τραχῖνα τῶν οἰκητόρων μεθ' Ἡρακλέους τινὲς ἀφικόμενοι ἐκ Λυδίας Κυλικράνες, οἱ δ' Ἀθαμᾶνες, ἀφ' ὧν οἱ τόποι διαμένουσιν, οἷς οὐδὲ τῆς πολιτείας μετέδοσαν οἱ Ἡρακλειῶται, συνοίκους ἀλλοφύλους ὑπολαβόντες. κυλικράνες δὲ λέγονται, ὅτι τοὺς ὤμους κεχαραγμένοι κύλικας ἦσαν. οἶδα δὲ καὶ Ἑλλάνικον ἐν Ἐθνῶν ὀνομασίαις λέγοντα, ὅτι Λιβύων τῶν νομάδων τινές, οὐδὲν ἄλλο κέκτηνται, ἢ κύλικα καὶ μάχαιραν καὶ ὑδρίαν. καὶ ὅτι οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθερικοῦ πεποιημένας, μικρὰς ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν, ὅπου ἂν πορεύωνται. πολλοῖς δὲ καὶ

Κύλικες. Κάδμου μνῆμα.

ὁ ἐν Ἰλλυριοῖς τόπος διαβόητός ἐστιν ὁ καλούμενος Κύλικες. παρ' ᾧ ἐστι τὸ Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνημεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορύχου ἐν Συρακούσαις φησίν, ἐπ' ἄκρᾳ τῇ νήσῳ πρὸς τὸ τῆς Ὀλυμπίας ἱερῷ, ἐκτὸς τοῦ τείχους, ἐσχάραν τινὰ εἶναι, ἀφ' ἧς φησι τὴν κύλικα ναυστολοῦσιν ἀναπλέοντες, μέχρι τοῦ γενέσθαι τὴν ἐπὶ τοῦ νεὼ τῆς Ἀθηνᾶς ἀόρατον ἀσπίδα. καὶ οὕτως ἀφιᾶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, κεραμέαν κύλικα καθέντες εἰς αὐτὴν ἄνθη καὶ κηρία καὶ λιβανωτὸν ἄτμητον, καὶ ἄλλα ἄττα μετὰ τούτων ἀρώματα. ὁρῶν οὖν ὑμῶν

Συμποτικά.

καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμηδίας, Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων, Καὶ κύλικες, πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους, Ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει. Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης, Ἄλλος δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτέ φησι προδώσειν Μείλιχος, ἐν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος. Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησι, Ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν. Πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοί, γεραρή τε τράπεζα, Τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη. Βωμὸς δ' ἄνθεσιν αὖ τὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται, Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη. Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας, Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις. Σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι Πρήσσειν. ταῦτα γὰρ ὦν ἐστι προχειρότερον. Οὐχ ὕβρις πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο Οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος. Ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει, Ὥς οἱ μνημοσύνη καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς. Οὔτι μάχας διέπειν Τιτήνων, οὐδὲ Γιγάντων, Οὐδέ τι Κενταύρων ἢ στάσιας προτέρων. † Σφενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι Θεῶν προμηθείην αἰεὶ ἔχειν ἀγαθήν. καὶ ὁ χαρίεις δ' Ἀνακρέων φησίν, Οὐ φίλος ὃς κρατῆρι παρὰ πλέῳ οἰνοποτάζων, Νείκεα καὶ πόλεμον δακρυόεντα λέγει. Ἀλλ' ὅστις Μουσέων τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' Ἀφροδίτης Συμμίσγων, ἐρατῆς μνήσκεται εὐφροσύνης. καὶ Ἴων δ' ὁ Χῖος φησίν, Χαιρέτω ἡμέτερος βασιλεύς, σωτήρ τε πατήρ τε, Ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόοι θέραπες Κιρνάντων προχοαῖσιν ἐν ἀργυρέαις. ὁ δὲ χρυσὸς Οἶνον ἔχων χειρῶν νιζέτω εἰς ἔδαφος. Σπένδοντες δ' ἁγνῶς Ἡρακλεῖ τ' Ἀλκμήνῃ τε Προκλέϊ Περσείδαις τ' ἐκ Διὸς ἀρχόμενοι, Πίνωμεν. παίζωμεν ἴτω διὰ νυκτὸς ἀοιδή, Ὀρχείσθω τις. ἑκὼν δ' ἄρχε φιλοφροσύνης, Ὅντινα δ' εὐειδὴς μίμνει θήλεια πάρευνος Κεῖνος τῶν ἄλλων κυδρότερον πίεται. ἐποιοῦντο δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ καλούμενοι σοφοὶ συμποτικὰς ὁμιλίας. παραμυθεῖται γὰρ ὁ οἶνος καὶ τὴν τοῦ γήρως δυσθυμίαν, φησὶν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ μέθης. διὸ συνιοῦσιν ἡμῖν ἤδη τὰς Διονυσιακὰς ταύτας

Τί τὸ ζῆν.

λαλιὰς οὐδεὶς εὐλόγως φθονήσαι νοῦν ἔχων περὶ τοὺς Ἀλέξιδος Ταραντίνους, οἳ τῶν πέλας οὐδὲν ἀδικοῦμεν, οὐδ' ἐν ἆρ' οἶσθ' ὅτι Τὸ καλούμενον ζῆν τοῦτο διατριβῆς χάριν Ὄνομ' ἐστὶν ὑποκόρισμα τῆς ἀνθρωπίνης Μοίρας. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν εὖ τις ἢ κακῶς Φήσει με κρίνειν, οὐκ ἔχοιμ' ἄν τι φράσαι. Ἔγνωκα γοῦν οὕτως ἐπισκοπούμενος Εἶναι μανιώδη πάντα τ' ἀνθρώπων ὅλως. Ἀποδημίας δὲ τυγχάνειν ἡμᾶς ἀεὶ Τοὺς ζῶντας, ὥσπερ εἰς πανήγυρίν τινα Ἀφειμένους, ἐκ τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σκότους, Εἰς τὴν διατριβήν, εἰς τὸ φῶς τε τοῦθ', ὃ δὴ Ὁρῶμεν. ὃς δ' ἂν πλεῖστα γελάσῃ καὶ πίῃ, Καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀντιλάβηται τὸν χρόνον Τοῦτον, ὃν ἀφεῖται, καὶ τύχῃ γ' ἐράνου τινός, Πανηγυρίσας, ἥδιστ' ἀπῆλθεν οἴκαδε. καὶ κατὰ τὴν καλὴν οὖν Σαπφώ, Ἐλθὲ Κύπρι χρυσέαισιν ἐν κυλίκεσσιν ἁβροῖς συμμεμιγμένον θαλίαισι νέκταρ οἰνοχοοῦσα τούτοισι τοῖς ἑταίροις,

τρόποι πόσεων διάφοροι.

ἐμοῖς γε καὶ σοῖς. πρὸς οὓς λεκτέον ὅτι τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι, ὡς Κριτίας παρίστησιν ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ διὰ τούτων. ὁ μὲν Χῖος καὶ Θάσιος ἐκ μεγάλων κυλίκων ἐπιδέξια.

ὁ δ'

ὁ δ' ἀττικὸς, ἐκ μικρῶν ἐπιδέξια. ὁ δὲ θετταλικὸς, ἐκπώματα προπίνει ὅτῳ ἂν βούλωνται μεγάλα. λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν παρ' αὐτῷ ἕκαστος πίνει, ὁ δὲ παῖς οἰνοχοεῖ, ὅσον ἂν ἀποπίῃ. τοῦ δ' ἐπιδέξια πίνειν μνημονεύει καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν ἀγροίκοις οὕτως. τίνα δὴ παρεσκευασμένοι πίνειν τρόπον, Ἐστὲ νυνὶ λέγετε, τίνα τρόπον πίνειν. Ἡμᾶς, τοιοῦτον οἷον ἂν καὶ σοὶ δοκῇ. Βούλεσθε δήπου τὸν ἐπιδέξια πάτερ λέγειν. Ἐπὶ τῷ πίνοντι, τὸν ἐπιδέξια λέγειν ἄπολλον ὥσπερεὶ τεθνηκότι. Παραιτητέον δ' ἡμῖν τὰ κεράμια ποτήρια. καὶ γὰρ Κτησίας παρὰ Πέρσαις φησὶν, ὃν ἂν βασιλεὺς ἀτιμάσῃ, κεραμέοις χρῆται. Χοιρίλος δὲ ὁ ἐποποιός φησιν, Χερσὶν ὄλβον ἔχω κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἐαγός Ἀνδρῶν δαιτυμόνων ναυάγιον, οἷά τε πολλὰ Πνεῦμα Διωνύσοιο πρὸς ὕβριος ἔκβαλ' ἄνακτος.

Κεράμια

ἐγὼ δὲ εὖ οἶδα ὅτι ἥδιστα πολλάκις ἐστὶ τὰ κεράμια ἐκπώματα, ὡς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐκ τοῦ κόπτου καταγόμενα. μετὰ γὰρ ἀρωμάτων συμφυραθείσης τῆς γῆς ὀπτᾶται. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης, αἱ ῥοδιακαὶ φησὶ προσαγορευόμεναι χυτρίδες, διά τε τὴν ἡδονὴν εἰς τὰς μέθας παρεισφέρονται, καὶ διὰ τὸ θερμαινομένας τὸν οἶνον, ἧττον ποιεῖν μεθύσκειν.

Καὶ ῥοδιακαὶ χυτρίδες.

σμύρνης γὰρ καὶ σχίνου καὶ τῶν τοιούτων εἰς τὸν οἶνον ἐμβληθέντα ἕψονται, καὶ παραχεόντων εἰς τὸν οἶνον, ἧττον μεθύσκουσιν. κἂν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν, αἱ ῥοδιακαὶ χυτρίδες γίνονται, σμύρνης, σχίνου ἀνθοῖς, κρόκου, βαλσάμου, ἀμώμου, κινναμώμου, συνεψηθέντων, ἀφ' ὧν τὸ πινόμενον τῷ οἴνῳ παραχυθὲν, οὕτω μέθας ἵστησιν, ὥστε καὶ τῶν ἀφροδισίων παραλύειν, τὰ πνεύματα πέττον. οὐ δεῖ οὖν ἡμᾶς ἐκμανῶς πίνειν, ἀποβλέποντας εἰς τὸ πλῆθος τῶν καλῶν τούτων, καὶ παντοδαπῶν κατὰ τὰς τέχνας ἐκπωμάτων. τὴν δὲ μανίαν τοὺς πολλοὺς φησὶν ὁ Χρύσιππος, ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῇ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείᾳ, τοῖς πλείοσι προσάπτεσθαι. καλεῖσθαι δὲ τὴν μὲν γυναικομανίαν, τὴν δὲ ὀρτυγομανίαν.

Καὶ διάφοροι μανίαι.

τινὲς δὲ καὶ δοξομανεῖς καλοῦσι τοὺς φιλοδόξους, καθάπερ τοὺς φιλογύνους γυναικομανεῖς, καὶ τοὺς φιλόρνιθας ὀρνιθομανεῖς, τὸ αὐτὸ σημαινόντων τῶν ὀνομάτων τούτων, ὥστε καὶ τὰ λοιπὰ μὴ ἀλλοτρίως καλεῖσθαι τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ γὰρ ὁ φίλοψος, καὶ ὁ ὀψοφάγος οἷον ὀψομανής ἐστιν, καὶ ὁ φίλοινος οἰνομανής. καὶ ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ὁμοίων, οὐκ ἀλλοτρίως τῆς μανίας κειμένης ἐν αὐτοῖς ὡς ἁμαρτάνουσι μανικῶς καὶ τῆς ἀληθείας ἐπιπλεῖον ἀπαρτωμένοι. ἡμεῖς οὖν, ὡς καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐγίνετο, ἅμα ἀκροώμενοι τῶν γελωτοποιῶν τούτων καὶ μίμων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν ὑποπίνωμεν. λέγει δὲ περὶ τούτων ὁ Φιλόχορος οὑτωσί. Ἀθηναῖοι τοῖς διονυσιακοῖς ἀγῶσι, τὸ μὲν πρῶτον ἠριστηκότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν. παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο, καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ διηγωνισμένοις ὅτ' ἐξεπορεύοντο ἐνέχεον πάλιν. μαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Φερεκράτη τὸν κωμικὸν, ὅτι μέχρι τῆς καθ' ἑαυτὸν ἡλικίας οὐκ ἀσίτους εἶναι τοὺς θεωροῦντας. Φανόδημος δὲ πρὸς τῷ ἱερῷ φησὶ τοῦ ἐν λίμναις Διονύσου, τὸ γλεῦκος φέροντας τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῶν πίθων τῷ θεῷ κιρνάναι, εἶτ' αὐτοὺς προσφέρεσθαι, ὅθεν καὶ λιμναῖον κληθῆναι τὸν Διόνυσον, ὅτι μιχθὲν τὸ γλεῦκος τῷ ὕδατι, τότε πρῶτον ἐπόθη κεκραμένον, διόπερ ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας, καὶ τιθήνας τοῦ Διονύσου, ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ κιρνάμενον. ἡσθέντες οὖν τῇ κράσει ἐν ᾠδαῖς ἔμελπον τὸν Διόνυσον, χορεύοντες καὶ ἀνακαλοῦντες εὐανθῆ καὶ διθύραμβον καὶ βακχευτὰν Βρόμιον.

Διονυσιάζοντες.

καὶ Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι τοῦ Διονύσου τροφοὶ αἱ νύμφαι κατ' ἀλήθειαν. αἱ γὰρ ἄμπελοι πλεῖον ὑγρὸν χέουσι τεμνόμεναι, καὶ κατὰ φύσιν δακρύουσι. διόπερ καὶ Εὐριπίδης ἕνα τῶν τοῦ ἡλίου ἵππων φησὶν εἶναι Βακχίου φιλανθέος αἴθοπα, πεπαίνοντα ὀρχάτους ὀπωρινούς, ἐξ οὗ βροτοὶ καλοῦσιν οἶνον αἴθοπα.

Καὶ διατί νύμφαι τροφοὶ Διονύσου.

Καὶ Ὀδυσσεὺς ὤπασε μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν, Ἐν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος δ' ἀνὰ εἴκοσι μέτρα Χεῦ', ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει.

Ἰλ. ι.

Τιμόθεος δ' ἐν κυκλωπίᾳ, ἔχευε δὲ ἓν μὲν δέπας κίσσινον μελαίνας σταγόνος ἀμβρότας, ἀφρῷ βρυάζον. εἴκοσι δὲ μέτρ' ἐνέχευεν. ἔμισγε δ' αἷμα βακχίου νεορρύτοισι δακρύοισι νυμφᾶν. οἶδα δέ τινας ἄνδρας θιασώτας, καὶ μέγα φρονήσαντας οὐχ οὕτως ἐπὶ πλούτῳ, ὡς ἐπὶ τῷ κεκτῆσθαι πολλὰ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, ὧν εἷς ἐστὶ καὶ Πυθέας ὁ ἀρκὰς ἐκ φιγαλίας, ὃς καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ὤκνησεν ἐπιθέσθαι τοῖς οἰκείοις, ἐπιγράψαι αὐτοῦ τῷ μνήματι τάδε. Πυθέα μνῆμα τόδ' ἐστ' ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀνδρὸς, Ὃς κυλίκων ἔσχεν πλῆθος ἀπειρέσιον. Ἀργυρέων χρυσοῦ τε καὶ ἠλέκτροιο φαεινοῦ, Τῶν προτέρων πάντων πλείονα πασσάμενος.

Πολλῶν κτῆσις ἐκπωμάτων.

Τοῦτο δ' ἱστορεῖ Ἁρμόδιος ὁ λεπρεάτης, ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ φιγαλίαν νομίμων. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ παιδείας περὶ Περσῶν λέγων, γράφει καὶ ταῦτα. καὶ μὴν ἐκπώματα ἢν μὲν ὡς πλεῖστα ἔχωσι, τούτῳ καλλωπίζονται. ἢν δ' ἐξ ἀδίκων φανερῶς ᾖ μεμηχανημένα, οὐδὲν αἰσχύνονται. πολὺ γὰρ ηὔξηται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ αἰσχροκέρδεια. ὁ δὲ Οἰδίπους δι' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ τὴν κυκλικὴν θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἐκπώματα ἃ ἀπηγορεύκει λέγων οὕτως, Αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης, Πρῶτα μὲν Οἰδιπόδῃ καλὴν παρέθηκε τράπεζαν, Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα Χρύσεον

v ἔμπλησεν

ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου. Αὐτὰρ ὅ γ᾽ ὡς φράσθη παρακείμενα πτερὰ ἑοῖο, Τιμήεντα γέρα μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ. Αἶψα δὲ παισὶ ἑοῖσι μετ᾽ ἀμφοτέροισιν ἐπάρας Ἀργαλέας ἠρᾶτο. θεὸν δ᾽ οὐ λάνθαν᾽ ἐριννύν. Ὡς οὔ οἱ πατρώϊαν εἴη φιλότητι δάσαιντο, Ἀμφοτέροισι δ᾽ ἀεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε. Καικίλιος δ᾽ ὁ ῥήτωρ ὁ ἀπὸ καλῆς ἀκτῆς, ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Ἀγαθοκλέα φησὶ τὸν τύραννον ἐκπώματα χρυσᾶ ἐπιδεικνύντα τοῖς ἑταίροις, φάσκειν δὴ ὧν ἐκεράμευσε κατεσκευασμένα ταῦτα. ὁ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τοῖς Λαρισσαίοις Ἀκρίσιος, καὶ αὐτὸς ἐκπώματα ὅσα πλεῖστα εἶχεν, ὥς φησιν ὁ τραγικός, Πολὺν δ᾽ ἀγῶνα πάνξενα κηρύσσεται, Χαλκηλάτους λέβητας ἐκτιθεὶς φέρειν, Καὶ κοῖλα χρυσόκολλα, καὶ πανάργυρα Ἐκπώματ᾽ εἰς ἀριθμὸν ἑξήκοντα δίς. Ποσειδώνιος δ᾽ ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, Λυσίμαχόν φησι τὸν Βαβυλώνιον καλέσαντα ἐπὶ δεῖπνον Ἵμερον τὸν τυραννήσαντα οὐ μόνον Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ Σελευκέων μετὰ τριακοσίων, μετὰ τὸ τὰς τραπέζας ἀρθῆναι, τετράμνουν ἑκάστῳ τῶν τριακοσίων ἔκπωμα δοῦναι ἀργυροῦν. καὶ σπονδοποιησάμενον, προπιεῖν ἅμα πᾶσιν, καὶ ἀποφέρεσθαι ἔδωκεν τὰ ποτήρια. Ἀντικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ νόστων περὶ Γρᾶ διηγούμενος τὴν ἀποικίαν εἰς Λέσβον στέλλοντος σὺν ἄλλοις βασιλεῦσι, καὶ ὅτι χρησμὸς ἦν αὐτοῖς δηλώσας καταθεῖναι διαπλέοντας τῷ Ποσειδῶνι εἰς τὸ πέλαγος παρθένον, γράφει καὶ ταῦτα. μυθολογοῦσι δὲ περὶ τῶν ἐν Μηθύμνῃ τινὲς, περὶ τῆς ἀφεθείσης εἰς τὴν θάλασσαν παρθένου. καί φασιν ἐρασθέντα αὐτῆς τῶν ἡγεμόνων τινὰ, ᾧ ἦν τοὔνομα Ἔναλος, ἐκκολυμβῆσαι, βουλόμενον ἀνασῶσαι τὴν παιδίσκην. τότε μὲν οὖν ὑπὸ κύματος αὐτοὺς ἀμφοτέρους κρυφθέντας, ἀφανεῖς γενέσθαι. χρόνῳ δ᾽ ὕστερον ἤδη τῆς Μηθύμνης οἰκουμένης, παραγενέσθαι τὸν Ἔναλον, καὶ διηγεῖσθαι τὸν τρόπον, καὶ ὅτι ἡ μὲν παρθένος παρὰ ταῖς Νηρηΐσι διατρίβειν. αὐτὸς δὲ τὰς τοῦ Ποσειδῶνος ἔβοσκεν ἵππους, καί ποτε καὶ κύματος ἐπιφερομένου, συγκολυμβήσαντα αὐτὸν ἐκβῆναι, ἔχοντα κύπελλον στρογγύλον, μικρὸν, πάνυ παλαιὸν, ὄντα συντεθλασμένον σφόδρα, ἔχον κύκλῳ τε γράμματα ἄραγε ἐνδεικνὰ χρυσᾶ, διὸς σωτῆρος. χρυσοῦ δὲ οὕτω θαυμασίου, ὡς τὸν παρ᾽ αὐτοῖς αὐτὸν παραβαλλόμενον, οὐδὲν διάφορον εἶναι χαλκοῦ, οὐκ ἄλλου μὲν οὖν. κεῖται τὸν εἰδόμενον ποτήριον γραμματικὸν ἀνακείμενον ἐν Καπύῃ τῆς Καμπανίας τῇ Ἀρτέμιδι ἀργυροῦν, ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν κατεσκευασμένον καὶ ἐντετυπωμένον, ἔχον τὰ ἔπη χρυσοῖς γράμμασιν ὡς τὸ Νέστορος ὄν. Ἀχαιὸς δ᾽ ὁ τραγικὸς ἐν Ὀμφάλῃ, καὶ αὐτὸς περὶ γραμματικοῦ ποτηρίου ποιεῖ τοὺς σατύρους τάδε λέγοντας. Ὁ δὲ σκύφος με τοῦ θεοῦ καλεῖ πάλαι, Τὸ γράμμα φαῖνον δέλτ᾽ ἰῶτα καὶ τρίτον. Ο ν τοῦ ν πάρεστι κοὐκ ἀπουσίαν Ἐκ τοῦ πίκρινα σᾶν τότε ο κηρύσσετον. Ἐν τούτοις λείπει τὸ ῡ στοιχεῖον. ἐπεὶ πάντες οἱ Ἀχαιοὶ τῷ ο ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ᾽ ἧς νῦν τάττεται δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει, διὰ τοῦ ο μόνον γράφουσι. παραπλησίως δὲ καὶ τὸ ῡ γράφουσιν, ὅταν καὶ καθ᾽ αὐτὸ μόνον ἐκφωνῆται, καὶ ὅταν συζευγνυμένου τοῦ ἰῶτα. κἂν τοῖς προκειμένοις οὖν οἱ Σάτυροι τοῦ Διονύσου τὴν τελευταίαν συλλαβὴν διὰ τοῦ ο μόνου ὡς βραχέως ἐγκεχαραγμένου, ἐδήλωσαν ὅτι συνυπακούεσθαι δεῖ καὶ τὸ ῡ ἵνα ἦ Διονύσου. τὸ δὲ σᾶν ἀντὶ τοῦ σ δωρικῶς εἰρήκασιν. οἱ γὰρ μουσικοὶ καθάπερ πολλάκις Ἀριστόξενος φησὶν, τὸ σῖγμα λέγειν παρῃτοῦντο, διὰ τὸ σκληρόστομον εἶναι καὶ ἀνεπιτήδειον αὐλῷ. τὸ δὲ ῥῶ, διὰ τὸ εὔκολον πολλάκις παραλαμβάνουσι, καὶ τοὺς ἵππους τοὺς τὸ σ ἐγκεχαραγμένον ἔχοντας, σαμφόρας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης νεφέλαις, Οὔτ᾽ αὐτὸς, οὔθ᾽ ὁ ζύγιος οὔθ᾽ ὁ σαμφόρας. καὶ Πίνδαρος δέ φησιν πρὶν μὲν ἦρπε † σχοινοτένειά τ᾽ ἀοιδὰ καὶ τὸ σᾶν κίβδηλον ἀπὸ στομάτων. μνημονεύει δὲ τοῦ γραμματικοῦ ἐκπώματος, ὡς οὕτως καλουμένου, Εὔβουλος ἐν Νεοττίδι οὕτως, μισῶ κάκιστον γραμματικὸν ἔκπωμα † εἶτ᾽ ἄρ᾽ ὡς ὅμοιον ὁμὸς ὑὸς ἄχετ᾽ ἔχων φιάλιον, τῷ δὲ πολλὰ γίνεται ὅμοια.

Γυάλα. Γυάλα. Φιλήτας ἐν ἀτάκτοις Μεγαρέας οὕτω φησὶ καλεῖν τὰ ποτήρια γυάλας. Παρθένιος δ᾽ ὁ τοῦ Διονυσίου ἐν πρώτῳ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων φησί, γυάλας ποτηρίου εἶδος, ὡς Μαρσύας γράφει ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἡρακλέος οὕτως. ὅταν εἰσίῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν, συναντᾶν οἴνου πλήρη γυάλαν ἔχοντά τινα. τὸν δὲ λαβόντα σπένδειν.

Δεῖνος. Δεῖνος. καὶ τοῦτο ποτηρίου ὄνομα. Διονύσιος ὁ Σινωπεὺς ἐν Σωζούσῃ, καταλέγων ὀνόματα ποτηρίων, μνημονεύει καὶ τούτου, λέγων οὕτως, Ὅσα δ᾽ οὐκ ἔστιν εἴδη θηρικλείων τῶν καλῶν Γυάλαι, δικότυλοι, τρικότυλοι, δεῖνος μέγας Χωρῶν μετρητὴν, κυμβίον, σκύφοι, ῥυτά. Ποτήρι᾽ ἡ γραῦς, ἄλλο δ᾽ οὐδὲ ἓν βλέπει. Κλεάνθης δ᾽ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως ἀπὸ τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε θηρίκλειον κύλικα, καὶ τὴν δεινιάδας. Σέλευκος δ᾽ εἰπὼν ἐκπώματος εἶναι γένος τὸν δεῖνον, παρατίθεται Στράττιδος ἐκ Μηδείας. οἶσθ᾽ ᾧ προσέοικεν ὦ Κρέων τὸ βρέγμα σου Ἐγᾦδα. δείνῳ περὶ κάτω τετρημένῳ. Ἀρχέδικος δὲ ἐν διαμαρτάνοντι παράγων οἰκέτην τινὰ περὶ ἑταιρίδων διαλεγόμενον φησί, Νικοστράτην τιν᾽ ἤγαγον πρώην σφόδρα Γρυπήν, Σκοτοδίνην ἐπικαλουμένην, ὅτι Δεῖνον ποτ᾽ ἦρεν ἀργυροῦν ἐν τῷ σκότῳ. Δεῖνον καὶ δεινὸν ὦ θεοί. ἔστι καὶ γένος ὀρχήσεως, ὡς Ἀπολλοφάνης ἐν Δαυλίδι παρίστησιν οὑτωσί, Δεῖνος τις δεινὸς καὶ καλαθίσκος οὑτοσί. Τελέσιλλα δὲ ἡ Ἀργεία καὶ τὴν ἅλω

καλεῖ

Marginal notes: Γραμματικὸν ἔκπωμα. — ἴ καὶ ὓ χρῶσι.

καλεῖ δεῖνον. Κυρηναῖοι δὲ τὸν ποδανιπτῆρα δεῖνον ὀνομάζουσιν, ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν Ἀττικοῖς.

Δέπαστρα. Σιληνὸς καὶ Κλείταρχος ἐν γλώσσαις, παρὰ Κλειτορίοις τὰ ποτήρια καλεῖσθαι. Ἀντίμαχος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος φησίν, Πάντα μάλ' ὅσσ' Ἄδραστος ἐποιχομένους ἐκέλευσεν· Ῥέξεμεν, ἐν μὲν ὕδωρ, ἐν δ' ἀσκηθὲς μέλι χεῦε Ἀργυρέῳ κρητῆρι περιφραδέως κερόωντες. Νώμησαν δὲ δέπαστρα θοῶς βασιλεῦσιν Ἀχαιῶν, Ἐν χερὸς εἰσιοῦσι, καὶ ἂν λοιβὴν χέον εἶθαρ Χρυσείῃ προχόῳ. καὶ πάλιν, Ἄλλος δὲ κρητῆρα παναργυρον, ἠδὲ δέπαστρα Οἰσόντων χρύσεια τάτ' ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι Κεῖται. κἂν τοῖς ἑξῆς δὲ φησί, Καὶ χρύσεια δέπαστρα καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥα οἱ προφερέστερον εἴη. Δακτυλωτὸν ἔκπωμα οὕτως καλούμενον παρὰ Ἴωνι ἐν Ἀγαμέμνονι. Οἴσει δὲ δῶρον ἄξιον δραχμήματος Ἔκπωμα δακτυλωτὸν ἄχραντον πυρί. Πελίου μέγ' ἆθλον, Κάστορος δ' ἔργον ποδῶν. Ἐπιγένης μὲν οὖν ἀκούει τὸ ἀμφωτὸν ποτήριον εἰς ὃ οἷόν τε τοὺς δακτύλους διαιρεῖν ἑκατέρωθεν. ἄλλοι δὲ τὸ ἐν κύκλῳ τύπους ἔχον οἷον δακτύλους. ἢ τὸ ἔχον ἐξοχάς, οἷα τὰ Σιδόνια ποτήρια, ἢ τὸ λεῖον. ἄχραντον δὲ πυρὶ παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν ἄπυρον κατέθηκε λέβητα, τὸν ἐπιτήδειον εἰς ψυχρῶν ὑδάτων ὑποδοχήν, ἢ τὸν πρὸς ψυχροποσίαν εὔθετον. τινὲς δὲ τὸ κέρας. περὶ δὲ τὴν Μολοττίδα οἱ βόες ἱστοροῦνται ὑπερφυῆ τὰ κέρατα ἔχειν, περὶ ὧν τῆς κατασκευῆς Θεόπομπος ἱστορεῖ, ἐξ ὧν πιθανόν ἐστιν αὐτὸ ἐσχηκέναι. πλησίον δὲ τῆς Μολοσσίας ἡ Ἰωλκὸς ἐν ᾗ ὁ ἐπὶ Πελίᾳ ἀγὼν ἐτέθη. Βέλτιον δὲ λέγειν φησὶν ὁ Δίδυμος ἐν τῷ τοῦ δράματος ἐξηγητικῷ, ὅτι παρήκουσεν Ὁμήρου λέγοντος, πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκεν.

ἔδοξε γὰρ ἔκπωμα εἶναι. ἔστι δὲ χαλκεῖον ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἐπιτηδείως ἔχον πρὸς ὑδάτων ψυχρῶν ὑποδοχάς. δακτυλωτὸν δ' οἷον κύκλῳ τὴν φιάλην κοιλότητα ἔχουσαν ἔνδοθεν, οἷον δακτύλων ἢ ἐμπεριείληπται τοῖς τῶν πινόντων δακτύλοις. τινὲς δὲ ἀπύρωτον φιάλην τὸ κέρας. οὐ γὰρ γίνεται διὰ πυρός. λέγοι δ' ἂν ἴσως κατὰ μεταφορὰν ἔκπωμα τὴν φιάλην. Φιλήμων δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ὀνόμασιν ἢ γλώτταις προθεὶς κάλπις φησὶ δακτυλωτὸν ἔκπωμα, καὶ τὸ ἀμφωτὸν εἰς ὃ ἔστιν οἷόν τε τοὺς δακτύλους ἑκατέρωθεν διαιρεῖν. οἱ δὲ τὸ ἔχον κύκλῳ δακτυλοειδεῖς τύπους τινάς, Ἐλέφας. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριόν τι, ὡς Δαμόξενος φησὶν ἐν αὑτὸν πενθοῦντι. Εἰ δ' οὐχ ἱκανόν σοι τὸν ἐλέφανθ' ἥκειν φέρων Ὁ παῖς. τί δ' ἐστὶ τοῦτο πρὸς θεῶν; ῥυτὸν Δίκρουνον ἡλίκον τι τρεῖς χωροῦν χόας. Ἄλκωνος ἔργον. προὔπιεν δέ μοι ποτὲ Ἐν Κυψέλοις Ἄδαιος. Μνημονεύει τοῦ ποτηρίου τούτου καὶ Ἐπίνικος ἐν ὑποβαλλομέναις, οὗ τὸ μαρτύριον παρέξομαι ἐν τῷ περὶ τοῦ ῥυτοῦ λόγῳ.

Ἔφηβος. τὸ καλούμενον ποτήριον ἐμβασικοίταν, οὕτως φησὶ καλεῖσθαι Φιλήμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων ἢ γλωσσῶν. Στέφανος δ' ὁ κωμικὸς ἐν Φιλολάκωνι φησίν, Τούτῳ προέπιεν ὁ βασιλεὺς κώμην τινά Καινόν. τίνα τοῦτο γέγονε νῦν ποτήριον. Κώμη μὲν οὖν τίς ἐστι περὶ τὴν Θυρέαν, Εἰς τὰς δ' Ὀδιακὸς ὅλος ἀπηνέχθην ἐγώ, Καὶ τοὺς ἐφήβους σωσιὰ τοὺς δίχρεις. Ἡδυποτίδες. ταύτας φησὶν ὁ Σάμιος Λυγκεὺς Ῥοδίους ἀντιδημιουργήσασθαι πρὸς τὰς Ἀθήνησι θηρικλείους. Ἀθηναίων μὲν αὐτὰς τοῖς πλουσίοις διὰ τὰ βάρη χαλκευσαμένων τὸν ῥυθμὸν τοῦτον, Ῥοδίων δὲ διὰ τὴν ἐλαφρότητα τῶν ποτηρίων, καὶ τοῖς πένησι τοῦ καλλωπισμοῦ τούτου μεταδιδόντων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν ἐστιν Ἐπιγένης ἐν Ἡρωΐνῃ διὰ τούτων, Ψυκτήρια, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα, ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν. Σῆμος δ' ἐν πέμπτῃ Δηλιάδος, ἀνακεῖσθαι φησὶν ἐν Δήλῳ χρυσῆν ἡδυποτίδα Ἐχενίκης ἐπιχωρίας γυναικός, ἧς μνημονεύει καὶ ἐν τῇ ὀγδόῃ. Κρατῖνος δ' ὁ νεώτερος φησί, παρ' Ἀρχεφῶντος ἡδυποτίδας δώδεκα. Ἡράκλειον. Πείσανδρος ἐν δευτέρῳ Ἡρακλείας τὸ δέπας ἐν ᾧ διέπλευσεν ὁ Ἡρακλῆς τὸν ὠκεανόν, εἶναι μέν φησιν Ἡλίου, λαβεῖν δ' αὐτὸ παρ' Ὠκεανοῦ Ἡρακλέα. μή ποτε δὲ ἐπεὶ μεγάλοις ἔχαιρε ποτηρίοις ὁ ἥρως, διὰ τὸ μέγεθος παίζοντες οἱ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, πλεῖν αὐτὸν ἐν ποτηρίῳ ἐμυθολόγησαν. Πανύασις δ' ἐν πρώτῳ Ἡρακλείας παρὰ Νηρέως φησὶ τὴν τοῦ Ἡλίου φιάλην κομίσασθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ διαπλεῦσαι εἰς Ἐρύθειαν. ὅτι δὲ εἷς ἦν ὁ Ἡρακλῆς τῶν πλεῖστον πινόντων, προείπομεν. ὅτι δὲ καὶ ὁ Ἥλιος ἐπὶ ποτηρίου διεκομίζετο ἐπὶ τὴν δύσιν, Στησίχορος μὲν οὕτως φησίν. ἅλιος δ' Ὑπεριονίδας δέπας ἐσκατέβαινε χρύσεον, Ὄφρα δ' Ὠκεανοῖο περάσας Ἀφίκηθ' ἱερᾶς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἐρεμνᾶς Ποτὶ ματέρα κουριδίαν τ' ἄλοχον, Παῖδάς τε φίλους. ὁ δ' ἐς ἄλσος ἔβα δάφναισι κατάσκιον Ποσσὶ παῖς Διός. καὶ Ἀντίμαχος οὑτωσὶ λέγει. τότε δὴ εὔχρυσον ἐν δέπαϊ Ἠέλιον πέμπεσκεν ἀγακλυμένη Ἐρύθεια. καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἡλιάσιν, ἔνθ' ἐπὶ δυσμαῖς ἴσου πατρὸς ἡφαιστοτευχὲς δέπας ἐν τῷ, διαβάλλων πολὺν οἰδματόεντα φέρει δρόμου πόρον. οὐ δ' εἰς μελανίππου προφυγὼν ἱερᾶς νυκτὸς ἀμολγόν. Μίμνερμος δ' ἐν Ναννοῖ, ἐν εὐνῇ φησὶ χρυσῇ κατεσκευασμένῃ πρὸς τὴν χρείαν ταύτην ὑπὸ Ἡφαίστου τὸν ἥλιον καθεύδοντα περαιοῦσθαι πρὸς τὰς ἀνατολάς, αἰνισσόμενον τὸ κοῖλον τοῦ ποτηρίου. λέγει δ' οὕτως, Ἠέλιος μὲν γὰρ ἔλαχεν πόνον ἤματα πάντα, Οὐδέ ποτ' ἄμπαυσις γίνεται οὐδεμία.

Ἵπποισίν τε καὶ αὐτῷ ἐπεὶ ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς Ὠκεανὸν προλιποῦσ' οὐρανὸν εἰσαναβῇ. Τὸν

Δακτυλωτόν.

Ἰλ. ψ.

ἐλέφας.

ἔφηβος.

ἡδυποτίδ.

ἥλιος διὰ ποτηρίου κομιζόμενος εἰς τὴν δύσιν.

μὲν γὰρ διὰ κῦμα φέρει πολυήρατος εὐνὴ, Κοίλη ἡφαίστου χερσὶν ἐληλαμένη. Χρυσοῦ τιμήεντος ὑπόπτερον ἄκρον ἐφ' ὕδωρ, Εὕδοντ' ἁρπαλέως χώρου ἀφ' ἑσπερίδων Γαῖαν ἐπ' αἰθιόπων ἵνα οἱ θοὸν ἅρμα καὶ ἵπποι Ἑστᾶσ' ὄφρ' ἠὼς ἠριγένεια μόλῃ. Ἔνθ' ἐπέβη ἑτέρων ὀχέων Ὑπερίονος υἱός. Θεόκλυτος δ' ἐν λουτρῷ ὡραίων ἐπὶ λέβητος φησὶν αὐτὸν διαπλεῦσαι. τοῦτο πρώτου εἰπόντος τοῦ τὴν τιτανομαχίαν ποιήσαντος. Φερεκύδης δ' ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν προειπὼν περὶ τοῦ ὠκεανοῦ ἐπιφέρει, ὁ δ' Ἡρακλῆς ἕλκεται ἐπ' αὐτὸν τὸ τόξον ὡς βαλῶν, καὶ ὁ ἥλιος παύσασθαι κελεύει, ὁ δὲ δείσας παύεται. ἥλιος δὲ ἀντὶ τούτου δίδωσιν αὐτῷ τὸ δέπας τὸ χρύσεον, ὃ αὐτὸς ἐφόρει σὺν ταῖς ἵπποις, ἐπὴν δύνῃ διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἕω ἵν' ἀνίσχει ὁ ἥλιος. ἔπειτα πορεύεται ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ δέπαϊ τούτῳ ἐς τὴν Ἐρύθειαν. καὶ ὅτε δὲ ἦν ἐν τῷ πελάγει, ὠκεανὸς πειρώμενος αὐτοῦ κυμαίνει τὸ δέπας φανταζόμενος. ὁ δὲ τοξεύειν αὐτὸν μέλλει καὶ αὐτὸν δείσας ὠκεανὸς παύσασθαι κελεύει.

ἠθάνιον. Ἠθάνιον. Ἑλλάνικος ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει, Αἰγυπτίων ἐν τοῖς οἴκοις κεῖται φιάλη χαλκῆ καὶ κύαθος χαλκοῦς καὶ ἠθάνιον χάλκεον.

ἡμίτομος. Ἡμίτομος. ἔκπωμά τι παρ' Ἀττικοῖς ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀνομασθὲν φησὶ Πάμφιλος ἐν γλώσσαις.

Θηρικλεῖος. Θηρίκλειος. ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται περὶ τὰς λαγόνας, ἱκανῶς βαθυνομένη, ὦτά τε ἔχει βραχέα ὡς ἂν κύλιξ οὖσα. καὶ μήποτε Ἄλεξις ἐν Ἡσιόνῃ θηρικλείῳ ποιεῖ τὸν Ἡρακλέα πίνοντα, ὅταν οὑτωσὶ λέγῃ. γενόμενος δ' ἔννους μόλις Ἤτησε κύλικα, καὶ λαβὼν ἑξῆς πυκνὰς Ἕλκει κατάντλει, κατά τε τὴν παροιμίαν Αἰεί ποτ' εὖ μὲν ἀσκός, εὖ δὲ θύλακος Ἄνθρωπός ἐστιν. ὅτι δὲ κύλιξ ἐστὶν ἡ θηρίκλειος, σαφῶς παρίστησι Θεόφραστος ἐν τῇ

Lib. 5. περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ. διηγούμενος γὰρ περὶ τῆς τερμίνθου, φησὶ τορνεύεσθαι ἐξ αὐτῆς κύλικας θηρικλείους, ὥστε μηδένα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας. κατασκευάσαι δὲ λέγεται τὴν κύλικα ταύτην Θηρικλῆς ὁ κορίνθιος κεραμεύς, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνη. μνημονεύει δὲ τῆς κύλικος Θεόπομπος μὲν ἐν Νεμέᾳ οὕτως, Χώρει σὺ δεῦρο Θηρικλέους πιστὸν τέκνον,

Γενναῖον εἶδος ὄνομά σοι τιθώμεθα Ἆρ' κάτοπτρον φύσεως ἦν πληρουμένη δοθῇς Οὐδὲν ποτ' ἄλλο. δεῦρο, δεῦρ' ἤ γε μίσως ἐγὼ Γραῦ θεολύτη, γραῦ τί με καλεῖς σὺ φιλτάτη. Τίν' ἀσπάσωμαι δεῦρο, παρ' ἐμὲ θεολύτη. Παρὰ τὸν νέον ξυνδέλον οὑτωσὶ καλῶς Σπινθῆρ' τ' ἄλλα ἀστράψεναι τοιοῦτό τι. Φιλοτησίαν δέ σοι προπίομαι δεξιάν. Πῖνε σὺ δ' ὁπόσον αὖ σοὶ θυμός, ἢ ἐμοὶ

Πάροδος τὸ πρῶτον. Κλεάνθης δ' ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως συγγράμματί φησι. τὰ τοίνυν εὑρήματα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔτι καὶ τὰ λοιπά ἐστιν, οἷον Θηρίκλειος, Δεινίας, Ἰφικράτης. ταῦτα γὰρ πρότερον συνιστορεῖ τοὺς εὑρόντας. φαίνεται δέ τι καὶ νῦν. εἰ δὲ μὴ ποιεῖ τοῦτο, μεταβεβληκὼς ἂν εἴη μικρὸν τοὔνομα. ἀλλὰ καθάπερ εἴρηται, οὐκ ἔστι πιστεῦσαι τῷ τυχόντι. ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσι θηρίκλειον ὀνομασθῆναι τὸ ποτήριον διὰ τὸ δορὰς θηρίων αὐτῷ ἐντετυπῶσθαι. Πάμφιλος δὲ ὁ ἀλεξανδρεὺς ἀπὸ τοῦ τὸν Διόνυσον τοὺς θῆρας κλονεῖν σπένδοντα ταῖς κύλιξι ταύταις κατ' αὐτῶν. μνημονεύει τοῦ ἐκπώματος καὶ Ἀντιφάνης ἐν ὁμοίοις οὕτως, ὡς δ' ἐδείπνησαν συνάψαι. Βούλομαι γὰρ τὰ μέσα καὶ Διὸς σωτῆρος ἦλθε θηρίκλειον ὄργανον τῆς τρυφερᾶς ἀπὸ Λέσβου σεμνοπόνου σταγόνος πλῆρες ἀφρίζον ἕκαστος, δεξιτερᾷ δ' ἔλαβεν. καὶ Εὔβουλος ἐν μὲν Δόλωνι, Διένιψα δ' οὐδὲν σκεῦος οὐδεπώποτε, Καθαρώτερον γὰρ τὸν κέραμον ἐργαζόμην, Ἢ Θηρικλῆς τὰς κύλικας ἡνίκ' ἦν νέος. Ἐν δὲ κυβευταῖς, ἄρτι μὲν μελανδρεικὴν τῶν θηρικλείων ὑπεραφρίζουσα παρακαθωνόχλερος ψηφοπεριβομβήτριαν εὐκύκλωτον ὀξυπίνδακα Στίλβουσαν ἀνταυγοῦσαν ἐκνενιγμένην κισσοῦ καταβρύουσαν ἐπικαλούμενον οἶκον Διὸς σωτῆρος. Ἀραρὼς δ' ἢ Εὔβουλος ἐν Καμπυλίωνι, ὦ γαῖα κεραμῖτι ὅς σ' εἶ Θηρικλῆς ποτὲ Ἔτευξε κοίλης λαγόνος εὐρύνας βάθος, Ἤπου κατειδὼς τὴν γυναικείαν φύσιν, Ὡς οὐχὶ μικροῖς ἥδεται ποτηρίοις. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππεῖ, Καὶ θηρίκλειος τὶς κύλιξ στέφανον κύκλῳ Ἔχουσα χρυσοῦν, οὐ γὰρ ἐπίκτητόν τινα. Καὶ ἐν ἠπάκῳ, Μεστὴν ἀκράτου θηρίκλειον ἔσπασε, Κοίλην ὑπερθύουσαν. Τίμαιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, θηρικλείαν καλεῖ τὴν κύλικα γράφων οὕτως. Πολύξενός τις τῶν ἐκ Ταυρομενίου καθεστηκότων ταχθεὶς ἐπὶ τὴν πρεσβείαν, ἕτερά τε δῶρα παρὰ τοῦ Νικοδήμου καὶ κύλικα θηρικλείαν λαβὼν ἐπανῆκεν. Ἀδαῖος δ' ἐν τοῖς περὶ διαθέσεως, τὸ αὐτὸ θηρίκλειον εἶναι καὶ καρχήσιον. ὅτι δὲ διαφέρει, σαφῶς παρίστησι Καλλίξενος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φάσκων, τινὰς ἔχοντας θηρικλείους πομπεύειν, τοὺς δὲ καρχήσια. ὁποῖον δέ ἐστι τὸ καρχήσιον ἐν τοῖς ἑξῆς λεχθήσεται. καλεῖται δέ τις καὶ θηρίκλειος κρατήρ, οὗ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν κύκνῳ, Φαιδρὸς δὲ κρατὴρ θηρίκλειος ἐν μέσῳ

Ἕστηκε λευκοῦ νέκταρος παλαιγενοῦς. Πλήρης ἀφρίζων ὃν λαβὼν ἐγὼ κενὸν Τρίψας ποιήσας λαμπρὸν ἀσφαλῆ βάσιν, Στήσας συνάψας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις Ἔστεψα. Θηλυκῶς δὲ τὴν θηρίκλειον εἶπε Μένανδρος ἐν θεοφορουμένῃ, μέσως μεθύων θηρίκλειον τρικότυλον. καὶ Διώξιππος ἐν φιλαργύρῳ, Τῆς Θηρικλείου τῆς μεγάλης χρεία ἐστί μοι Εὖ οἶδα, καὶ τῶν ῥοδιακῶν. ἥδιστα γὰρ Ἐκ τῶν τοιούτων ἄρχειν ποτηρίων Εἴωθα πίνειν. Πολέμων δ' ἐν πρώτῃ περὶ

τῆς

τῇ Ἀθήνησιν ἀκροπόλεως οὐδετέρως ὠνόμασεν, ἐπὰν τὰ χρυσᾶ θηρίκλεια ὑπόξυλα Νεοπτόλεμος ἀνέθηκεν. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ γελῷος ἐν φιλαδέλφοις ἢ ἀποκαρτεροῦντι φησὶν ἐφεξῆς, στρώματ' ἀργυρώματα θηρίκλεια τορευτὰ πολυτελῆ ποτήρια ἕτερα. Ἀριστοφάνης δ' ἐν φιλωνίδῃ. Τοιγαροῦν ἐμοὶ μὲν ἀξίως ὁ δεσπότης Διὰ χρηστὴν τῶν θηρικλείων ὑπερκύκλωτον ἀσπίδα, Ὑπεραφρίζουσαν τρυφῶσαν ἴσον ἴσῳ κεκραμένην Προσφέρων ἔδωκεν, οἶμαι χρηστότητος οὕνεκα, Εἶτ' ἐλευθέραν ἀφῆκεν βαπτίσας ἐρωμένους. Θεόφιλος δὲ ἐν βοιωτίᾳ Τετρακότυλον δὲ κύλικα κεραμέαν τινὰ Τῶν θηρικλείων, πῶς δοκεῖς, κεράννυσι Καλῶς ἀφρῷ ζέουσαν· οὐδ' ἂν Αὐτοκλῆς Οὕτως μάτην† τὴν εὐρύθμως τῇ δεξιᾷ Ἄρας ἂν ὤμου. ἐν δὲ προιτίσι, καὶ κύλικα θηρίκλειον εἰσφέρει, πλέον Ἢ κοτύλας χωροῦσαν ἐπ' ἀγαθῆς τύχης. Ἴσθμιον. Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων *Ἴσθμιος.* κυπρίους τὸ ποτήριον οὕτως καλεῖν. Κάδος. Σιμμίας ποτήριον παρατιθέμενος Ἀνακρέοντος, *Κάδος.* Ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτὸν ἀποκλάς, Οἴνου δ' ἐξέπιον κάδον. Ἐπιγένης δ' ἐν μνήματι φησὶν κρατῆρες κάδοι ὁλκεῖα κρουνεῖα, ἔστι δὲ κρουνιᾶναι ἀλλά τι καθ' ἕκαστον δεῖ λέγειν.

Ὄψει γὰρ αὐτὸς βασιλέως υἱὸν λέγεις ἀφῖχθαι δηλαδὴ Πιξώδαρον. Ἡδύλος ἐπιγράμμασιν,

Πίνωμεν καὶ γάρ τι νέον καὶ γάρ τι παρ' οἶνον, Εὕροιμεν λεπτὸν καί τι μελιχρὸν ἔπος, Ἀλλὰ κάδοις χῖον με κατάβρεχε, καὶ λέγε παῖζε Ἡδύλε. μισῶ ζῆν εἰς κενὸν οὐ μεθύων. καὶ ἐν ἄλλῳ, Ἐξ ἠοῦς εἰς νύκτα καὶ ἐκ νυκτὸς Παλισωκλῆς Εἰς ἠῶ πίνει τετρακόσιοι κάδοις, Εἶτ' ἐξαίφνης που τυχὸν οἴχεται, ἀλλὰ παρ' οἶνον Σικελίδου παίζει πουλὺ μελιχρότερον, Ἐστὶ δὲ δὴ πουλὺ στιβαρώτερος, ὡς δ' ἐπιλάμπει Ἡ χάρις ὥστε φίλει καὶ γράφε καὶ μέθυε. Κλείταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις τὸ κεράμιον φησὶν Ἴωνας κάδον καλεῖν. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ τρίτῃ φοινικηΐου φησὶν οἴνου κάδον. Καδίσκος. Φιλήμων ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι ποτηρίου εἶδος. ἀγγεῖον δ' ἐστὶν *Καδίσκος.* ἐν ᾧ τοὺς κτησίους δίας ἐγκαθιδρύουσιν ὡς Ἀντικλείδης φησὶν ἐν τῷ ἐξηγητικῷ γράφων οὕτως· Διὸς κτησίου σημεῖα ἱδρύεσθαι χρὴ ὧδε. καδίσκον καινὸν δίωτον ἐπίθημα ἔχοντα στέψαντα ὦτα ἐρίῳ λευκῷ, καὶ ἐκ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ κροκίου καὶ ἐσθεῖναι ὅτι ἂν εὕρῃς, καὶ εἰσχέαι ἀμβροσίαν, ἡ δ' ἀμβροσία ὕδωρ ἀκραιφνές, ἔλαιον παγκαρπία ἃ περ ἔμβαλε. μνημονεύει τοῦ καδίσκου καὶ Στράττις ὁ κωμικὸς ἐν Λημνομέδᾳ λέγων οὕτως. Ἑρμῆς ὃν ἕλκουσ' οἱ μὲν ἐκ προσχιδίου, *Κάνθαρος.*

Οἱ δ' ἐκ καδίσκου ἴσον ἴσῳ κεκραμένον. Κάνθαρος. Ὅτι μὲν πλοίου ὄνομα κοινόν, ὅτι δὲ καὶ ποτήριόν τι οὕτω καλεῖται. Ἀμειψίας ἐν ἀποκοτταβίζουσι φησίν, ἡ μανία φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους. Ἄλεξις δ' ἐν κρατείᾳ. ὁ δὲ λόγος περί τινος ἐν καπηλείῳ πίνοντος, Εἶθ' ὁρῶ τὸν Ἑρμαΐσκον τὸν ἀνδρῶν τούτων τινὰ Κάνθαρον καταστρέφοντα, πλησίον δὲ κείμενον Στρώματά τε καὶ γύλιον αὐτοῦ. Εὔβουλος δ' ἐν παμφίλῳ πολλάκις μεμνημένος τοῦ ὀνόματος φησίν. Ἐγὼ δὲ καὶ γὰρ ἔτυχεν ὂν κατ' ἀντικρὺ Τῆς οἰκίας καινὸν καπηλεῖον μέγα, Ἐνταῦθ' ἐπετήρουν τὴν τροφὸν τῆς παρθένου, Κεράσαι κελεύσας τὸν κάπηλόν μοι χόα Ὀβολοῦ παραθεῖναί θ' ὡς μέγιστον κάνθαρον.

Καὶ πάλιν. ὁ δὲ κάνθαρος πάλαι δὴ κενὸς ὢν ξηραίνεται. καὶ ἔτι Ἅμα δὲ λαβοῦσα ἠφάνικε. πηλίκον τινὰ οἴεσθε μέγεθος. Ἀρσίας, μέγαν πάνυ καὶ ξηρὸν ἐποίησεν εὐθέως τὸν κάνθαρον. Ξέναρχος δ' ἐν πριάπῳ φησὶ τάδε, Σὺ δὲ μὴ κατέγχει παιδάριον εἰς ἀργυροῦν, Εἰς τὸ βαθὺ δὲ πάλιν ἄγωμεν εἰς τὸν κάνθαρον, Παιδάριον ἔγχει νὴ δία νὴ τὸν κάνθαρον. Ἐπιγένης ἡρωΐνῃ. Ἀλλ' οὐδὲ κεραμεύουσι νῦν τοὺς κανθάρους, Ὦ τάλαν ἐκείνους τοὺς ἁδρούς, ταπεινὰ δὲ

Καὶ γλαφυρὰ πάντες ὥσπερ αὐτὰ τὰ ποτήρια, Οὐ τὸν οἶνον πιόμενοι. Σωσικράτης φιλαδέλφοις. Λεπτὴ δὲ κυρτοῖς ἐγγελῶσα κύμασιν, Αὔρα κόρης Κέρωνος ἡσύχῳ ποδὶ Προσῆγε πράως καὶ καλῶς τὸν κάνθαρον. Φρύνιχος κωμασταῖς, εἶτα κεραμεύων ἐν οἴκῳ σώφρονος Χαιρέστρατος ἑκατὸν τῆς ἡμέρας ἔκλαεν οἴνου κανθάρους. Νικόστρατος διαβόλῳ. ἡ ναῦς δὲ πότερον εἰκόσορος ἐστὶν ἢ κύκνος ἢ κάνθαρος. τουτὶ γὰρ ἐὰν πύθωμαι ὅτι αὐτὸς περιάγω τὰ πάντα. ἃ μέλλει κυκνοκάνθαρος ἐξ ἀμφοτέρων τούτων κεκεραμευμένος. Μένανδρος δὲ ναυκλήρῳ Ἥκει λιπὼν αἰγαῖον ἁλμυρὸν βάθος Θεόφιλος ἡμῖν ὦ Στράτων, ὡς εὖ καλὸν Τὸν υἱὸν εὐτυχοῦντα καὶ σεσωσμένον. Πρῶτος γ' ἐγώ σοι τόν τε χρυσοῦν κάνθαρον Ποῖον τὸ πλοῖον. καὶ μετ' ὀλίγα τὴν ναῦν σεσῶσθαί μοι λέγεις, ἐγὼ τὴν ἐμὴν κείνην ναῦν Καλλικλῆς ἐποίησε τὸν καλούμενον Εὐφραίνου ξ' ἐκυβέρν Θούριος. Πολέμων δ' ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίγονον περὶ ζωγράφων φησίν, Ἀθήνησιν ἐν τῷ τοῦ Πειρίθου γάμῳ πεποίηκεν Ἱππεὺς τὴν μὲν οἰνοχόην καὶ τὸ κύπελλον λίθινα, χρυσῷ τὰ χείλη περιτεραμνίσας, τὰς δὲ κλισίας ἐλατίνας χαμαὶ ποικίλοις στρώμασι κεκοσμημένας. ἐκπώματα δὲ κεραμέους κανθάρους, καὶ τὸν λύχνον ὁμοίως ἐκ τῆς ὀροφῆς ἐξηρτημένον, ἀνακεχυμένας ἔχοντα τὰς φλόγας. ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ κανθάρου κεραμέως ὠνομάσθη τὸ ἔκπωμα, φησὶ Φιλέταιρος Πηλεῖ. ὁ *Καρχήσιον.* Πηλεὺς δ' ἐστὶν ὄνομα κεραμέως, Ξηροῦ λυχνοποιοῦ κανθάρου πενιχροῦ πάνυ Ἀλλ' οὐ τυ- *Macrob. lib. 5.* ράννου. νὴ δί'. ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖον κοσμάριον ἐστὶ κάνθαρος, Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν βοιωτίᾳ. Καρ- *cap. 21.*

χήσιον. Καλλίξενος ὁ ῥόδιος ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας φησὶν, ὅτι ποτήριόν ἐστιν ἐπίμηκες συνηγμένον εἰς μέσον ἐπιεικῶς, ὦτα ἔχον μέχρι τοῦ πυθμένος καθήκοντα, ἔστι δὲ ἱκανῶς ἐπίμηκες τὸ ποτήριον τὸ καρχήσιον, καὶ τάχα διὰ τὸ ἀνατετάσθαι οὕτως ὠνόμασαι. ἀρχαιότατον δ' ἐστὶ ποτήριον τὸ καρχήσιον, εἴγε ὁ Ζεὺς ὁμιλήσας Ἀλκμήνῃ, ἔδωκε δῶρον αὐτὸ τῆς μίξεως, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ δευτέρᾳ ἱστορεῖ, καὶ Ἡρόδωρος ὁ ἡρακλεώτης. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς κεκλῆσθαί φησιν ἀπό τινος τῶν ἐν τῇ νηῒ κατασκευασμάτων, τοῦ γὰρ ἱστοῦ τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπίπτει εἰς τὴν ληνόν, τὸ δ' οἷον εἰς μέσον τράχηλος, τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει καρχήσιον. ἔχει δὲ τοῦτο κεραίας ἄνω συννευούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ἐπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωράκιον τετράγωνον πάντῃ, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς. αὗται δὲ προὔχουσιν μικρὸν ἐπ' εὐθείας ἐξωτέρω, ὑπὲρ δὲ τὸ θωράκιον εἰς ὕψος ἀνήκουσα, καὶ ὀξεῖα γιγνομένη ἐστὶν ἡ λεγομένη ἠλακάτη. μνημονεύει δὲ τῶν καρχησίων καὶ Σαπφώ. κοινῇ δ' ἄρα πάντες καρχήσι' ἔχον καὶ ἔλειβον. ἀράσαντο δὲ πάμπαν ἐσλὰ τῷ γαμβρῷ. Σοφοκλῆς δὲ Τυροῖ· προστῆναι μέσην τράπεζαν ἀμφὶ σιτία τε καὶ καρχήσια, πρὸς τὴν τράπεζαν φάσκων προσεληλυθέναι τοὺς δράκοντας καὶ γενέσθαι περὶ τὰ σιτία καὶ τὰ καρχήσια. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεκραμένα τιθέναι ποτήρια, καθὰ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ. ὠνομάσθη δὲ τὸ καρχήσιον διὰ τὸ τραχύσματα ἔχειν κεγχροειδῆ, καὶ εἴρηται τῇ φιλαλλαγῇ τοῦ ε πρὸς τὸ α ἀντὶ τοῦ κερχήσιον, διὸ καὶ Ὅμηρος τοὺς ὑπὸ δίψους κρατουμένους καρχαλέους εἶπεν. Χάρων δ' ὁ λαμψακηνὸς ἐν τοῖς ὅροις παρὰ λακεδαιμονίοις φησὶν, ἔτι καὶ εἰς αὐτὸ δείκνυσθαι τὸ δέπας τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διός, ὅτε Ἀμφιτρύωνι εἰκάσθη.

Κάλπιον. Κάλπιον. ποτηρίου τι γένος ἐρυθραϊκόν, ὥς φησι Πάμφιλος, οἶμαι δ' αὐτὸ οἷον ἐστὶ τὸ σκάφιον.

Κελέβη. Κελέβη. τούτου τοῦ ἐκπώματος Ἀνακρέων μνημονεύει. ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν ὦ παῖ κελέβην, ὅπως ἄμυστιν προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχέας ὕδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου κυάθους. ἄδηλον δὲ ποῖον εἶδός ἐστι ποτηρίου ἢ πᾶν ποτήριον κελέβη καλεῖται ἀπὸ τοῦ χέειν εἰς αὐτὸ τὴν λοιβὴν ἢ τὸ λείβειν. τοῦτο δὲ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ συνήθως ἔταττον, ἀφ' οὗ λέγεται καὶ ὁ λέβης. Σιληνὸς δὲ καὶ Κλείταρχος τοὺς Αἰολεῖς φασὶν, οὕτω καλεῖν τὸ ποτήριον. Πάμφιλος δὲ τὸ ποτήριον θερμοποτίδα καλουμένην τὴν κελέβην εἶναι. Νίκανδρος δὲ ὁ κολοφώνιος ἐν ταῖς γλώσσαις ποιμενικὸν ἀγγεῖον μελιτηρὸν τὴν κελέβην εἶναι. καὶ γὰρ Ἀντίμαχος ὁ κολοφώνιος ἐν πέμπτῃ θηβαΐδος φησί. Κήρυκας ἀθανάτοισι φέρειν μέλανος οἴνοιο, Ἀσκὸν ἐνὶ πλεῖον κελεβεῖον ὅττι φέριστον, Οἷσιν ἐνὶ μεγάροις κεῖται μέλιτος πεπληθός. καὶ πάλιν. αὐτὰρ ἀμφίθετον κελέβειον ἑλόντες, Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον ἦεν. Ἀλλαχοῦ δὲ φησί. Καὶ χρύσεια δέπαστρα, καὶ ἀσκηθὲς κελέβειον Ἔμπλειον μέλιτος τό ῥά οἱ προφερέστερον εἴη. σαφῶς γὰρ νῦν κελέβειον ἀντὶ ἀγγείου τινὸς τέθεικε προειπὼν ποτήρια δέπαστρα. Θεόκριτος δ' ὁ συρακούσιος ἐν ταῖς φαρμακευτρίαις φησί, Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ. Καὶ Εὐφορίων, ἢ πόθεν ποταμῶν κελέβῃ ἀποήφυσας ὕδωρ. Ἀνακρέων ᾠνοχόει δ' ἀμφίπολος μελιχρὸν οἶνον τρικύαθον κελέβην ἔχουσα. Διονύσιος δ' ὁ Λεπτός, ἐξηγούμενος Θεοδωρίδα τὸ εἰς τὸν ἔρωτα μέλος, τὴν κελέβην φησὶ τίθεσθαι ἐπὶ ὀρθοῦ ποτηρίου, οἷον προυσιάδος καὶ θηρικλείου.

Κέρας. Κέρας. τοὺς πρώτους λέγεται τοῖς κέρασι τῶν βοῶν πίνειν. δῆλον δ' ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι, ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι φασκόντων. καὶ τὸ ἀγγεῖον δὲ ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος κρατήρ, ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ, ἀπὸ τοῦ κέρατος, οἷον κερατὴρ ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ κέρας ἐγχεῖσθαι τὸ πόμα. διαμένει δὲ καὶ ἔτι νῦν ἡ τῶν κεράτων κατασκευή. καλοῦσι γοῦν ἔνιοι ταῦτα ῥυτὰ καὶ τῶν ποιητῶν δὲ πολλοὶ παράγουσι πίνοντας τοὺς ἀρχαίους κέρασι. Πίνδαρος μὲν ἐπὶ τῶν κενταύρων λέγων, ἀδάμαντ' δ' ἐπεὶ φῆρες δάεν ῥιπὰν μελιαδέος οἴνου ἐσσυμένως ἀπὸ μὲν λευκὸν γάλα χερσὶ τράπεζαν ὤθεον. αὐτόματοι δ' ἐξ ἀργυρέων κεράτων πίνοντες ἐπλάζοντο. Ξενοφῶν δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς ἀναβάσεως διηγούμενος τὸ παρὰ τῷ θρακὶ Σεύθῃ συμπόσιον γράφει οὕτως. ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν σὺν τοῖς μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε πρὸς τὸν Σεύθην, ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους, καὶ κατὰ τὸν θράκιον νόμον κέρατα οἴνου προὔτεινον. ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ περὶ Παφλαγόνων διηγούμενος φησί, κατακείμενοι δ' ἐν στιβάσιν ἐδείπνουν καὶ ἔπινον κερατίνοις ποτηρίοις. Αἰσχύλος δ' ἐν περραιβοῖς τοὺς περραιβοὺς παρίστησιν, ἀντὶ ποτηρίων τοῖς κέρασι χρωμένους διὰ τούτων, ἀργυρηλάτοις κέρασι χρυσᾶ στόμια προσβεβλημένοις. καὶ Σοφοκλῆς πανδώρᾳ Καὶ πλῆρες ἐκπιόντι χρύσεον κέρας Τρίψει γέμοντα μαλθακῆς ὑπ' ἀγκάλης. Ἕρμιππος μοίραις. Οἶσθα νῦν ὅ μοι ποίησον τήνδε νῦν μή μοι δίδου, Ἐκ δὲ τοῦ κέρατος αὖ μοι δὸς πιεῖν ἅπαξ μόνον. Λυκοῦργος δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Δημάδου Φίλιππόν φησι τὸν βασιλέα προπίνειν κέρατι τούτοις, οἷς ἐφιλοφρονεῖτο. τοὺς δὲ Παιόνων βασιλεῖς φησὶ Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν, τῶν βοῶν τῶν παρ' αὐτοῖς γινομένων μεγάλα κέρατα φυόντων ὡς χωρεῖν τρεῖς καὶ τέτταρας χόας, ἐκπώματα ποιεῖν ἐξ αὐτῶν τὰ χείλη περιαργυροῦντας καὶ χρυσοῦντας. Φιλόξενος δ' ὁ κυθήριος

ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δείπνῳ φησίν, ἔπινε τὸ νεκτάρεον πόμα ἐν χρυσαῖς προτομαῖς τε ἄλλων κεράτων. ἔβρεχον δὲ κατὰ μικρόν. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ ἀργυρᾶ ποιοῦντες κέρατα ἔπινον ἐξ αὐτῶν. ἔστιν οὖν τοῦτο εὑρεῖν ἐν τοῖς δημιοπράτοις ἀναγεγραμμένον οὕτως. ἐκ στήλης ἀνακειμένης ἐν ἀκροπόλει, ἣ τὰ ἀναθήματα περιέχει, κέρας, ἔκπωμα ἀργυροῦν, καὶ περισκελίς, πρόσεστι κέρνος ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους, ἐν οἷς φασὶ μήκωνες λευκοὶ πυροὶ κριθαὶ πίσοι, λάθυροι ὦχροι φακοί. ὁ δὲ βαστάσας αὐτό, οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται, ὡς ἱστορεῖ Ἀμμώνιος ἐν τρίτῃ περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν. Κισσύβιον. Τὸ μόνωτον ποτήριον. Φιλήμων, Νεοπτόλεμος δὲ ὁ παριανὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν τὸ κίσσινον ποτήριον σημαίνειν παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀνδρομέδᾳ. πᾶς δὲ ποιμένων ἔρρει λεώς, ὁ μὲν γάλακτος κίσσινον φέρων σκύφος πόνων ἀναψυκτῆρ', ὁ δ' ἀμπέλων γάνος. Κισσύβιον.

Τὸ γὰρ κισσύβιον φησὶ λέγεσθαι ἐπὶ συνόδου ἀγροικικῆς, ἔνθα προσήκει μάλιστα τὸ ξύλινον ποτήριον. Κλείταρχος δὲ φησὶν Αἰολεῖς τὸν σκύφον κισσύβιον καλεῖν. Μαρσύας δὲ κύπελλον καὶ τὸ ξύλινον ποτήριον. Εὔμολπος δὲ γένος ποτηρίου ἴσως φησὶ κατ' ἀρχὰς ἐκ κισσίνου κατασκευασθὲν ξύλου. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ αἰτωλικῶν γράφει ἐν τῇ ἱεροποιίᾳ τοῦ διδυμαίου διὸς κισσοῦ σπονδοποιέονται πετάλοισιν, ὅθεν τὰ ἀρχαῖα ἐκπώματα κισσύβια φωνέεται. Ὅμηρος, Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, σκύφει φησὶ καὶ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ. Πολύφημος μὲν τῷ κισσυβίῳ, θατέρῳ δὲ Εὔμαιος. Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμαρτάνειν ἐν τῇ συγχύσει τῶν ὀνομάτων, λέγων ἐπὶ τοῦ οἰκείου ξένου τοῦ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ πόλιδι συνεστιαθέντος αὐτῷ. Καὶ γὰρ ὁ θρηΐκιον μὲν ἀπήνατο χανδὸν ἄμυστιν ζωροποτεῖν, ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ, Τῷ μὲν ἐγὼ τόδ' ἔλεξα περιστείχοντος ἀλείσου Τὸ τρίτον. Ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυλάττει. εἰκάσειε δ' ἄν τις τὸ κισσύβιον τὸ πρῶτον ἐργασθῆναι ὑπὸ ποιμένων ἐκ κισσίνου ξύλου. ἄλλοι δὲ ἐτυμολογοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, τὸ δ' ἐστὶ χωρεῖν, Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται. καὶ ἡ τοῦ ὄφεως κατάδυσις χειὰ ἡ καταδεχομένη τὸ ζῷον, καὶ κήθιον τὸ κύτιον τὸ χωροῦν τοὺς ἀστραγάλους. Διονύσιος δ' ὁ σάμιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ κύκλου τὸ ὁμηρικὸν κισσύβιον κυμβίον ἔφη γράφων οὕτως, καὶ αὐτὸν Ὀδυσσεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα πληρώσας τοῦ οἴνου κυμβίον δίδωσι πιεῖν. Κισσύβιον. ὀδ. ι. ὀδ. ξ. καὶ π. Κυμβίον.

Κιβώριον. Ἡγήσανδρος ὁ δελφὸς Εὐφορίωνα φησὶ τὸν ποιητὴν παρὰ Πρυτάνιδι δειπνοῦντα ἐπιδεικνυμένου πολυτελῶς. τοῦ δὲ κώθωνος εὖ μάλα προβεβηκότος, λαβὼν ἓν τῶν κιβωρίων ὡς ἐξοινῶν καὶ μεθύων ἐνούρησεν. Δίδυμος δέ φησι ποτηρίου εἶδος εἶναι, καὶ τάχα ἂν εἴη τὰ λεγόμενα σκυφία, διὰ τὸ κάτωθεν εἰς στενὸν συνῆχθαι ὡς τὰ Αἰγύπτια κιβώρια. Κιβώριον.

Κόνδυ, ποτήριον ἀσιατικόν. Μένανδρος κοτύλας χωροῦν δέκα, καὶ ἐν Καππαδοκίᾳ κόνδυ χρυσοῦν στρουθίον. Ἵππαρχος αἰγυπτιαζομένοις. Προσέχεις τι τούτῳ τῷ στρατιώτῃ τῷ δὲ δή Ἀργύριον οὗτος οὐδαμόθεν εὖ οἶδ' ἐγώ, Ἀλλ' ἢ δαπίδιον ἓν ἀγαπητὸν ποικίλον Πέρσας ἔχον καὶ γρῦπας ἐξώλεις τινὰς Τῶν περσικῶν εἰς κόρακας ὦ μαστίγια, Καὶ κόνδυ καὶ ψυκτῆρα καὶ κυμβίον. Νικόμαχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ ἑορτῶν Αἰγυπτίων φησί. τὸ δὲ κόνδυ ἐστὶ μὲν περσικόν, τὴν δὲ ἀρχὴν ἦν Ἕρμιππος ἀστρολογικὸς ὡς ὁ κόσμος ἐξ οὗ τῶν θεῶν τὰ θαύματα, καὶ τὰ καρπώσιμα γίνεσθαι ἐπὶ γῆς, διὸ ἐκ τούτου σπένδεσθαι. Παγκράτης δ' ἐν πρώτῳ κογχορηΐδος, Αὐτὰρ ὅ γε σπείσας ἐκ κόνδυος ἀργυφέοιο, Νέκταρ ἐπ' ἄλλοδαπὴν οἶμον ἔβαινε πόδα. Κόνδυ.

Κωνώνιος. Ἱστορεῖ ὁ Καλλίμαχος ἐν πρώτῳ Πτολεμαΐδος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πόλεως γράφων οὕτως. κυλίκων κωνωνίων ζεῦγος καὶ θηρικλείων χρυσοκλείστων ζεῦγος. Κώθων.

Κότυλος. Τὰ μόνωτα ποτήρια κότυλοι, ὧν καὶ Ἀλκαῖος μνημονεύει. Διόδωρος δ' ἐν τῷ πρὸς Λυκόφρονα παρὰ σικυωνίοις ἐπιπολάζειν φησὶ τὸ ἔκπωμα, εἶναι δὲ αὐτὸ λουτηρίῳ ἐοικὸς βαθεῖ. ἔχει δὲ καὶ οὖς ἐνιαχῆ. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Ἴων ὁ χῖος κότυλον οἴνου πλέον λέγων. Ἕρμιππος δ' ἐν θεοῖς τόν τε κότυλον πρῶτον ἤνεγκεν ἐχυρὸν τῶν γειτόνων. καὶ Πλάτων ἐν Διῒ κακουμένῳ τὸν κότυλον φέρει φησί. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. Εὔβουλος δὲ ἐν Ὀδυσσεῖ ἢ Πανόπταις, ὁ δὲ ἱερεὺς εὐήγορος ἐν μέσοις αὐτοῖσιν ἑστὼς τὴν καλὴν σκευὴν ἔχων οἶνον ἐξέσπενδε κοτύλῳ. Πάμφιλος δὲ ποτηρίου φησὶν εἶναι γένος, ἴδιον δ' εἶναι Διονύσου. Πολέμων δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ Δίου κωδίου φησί, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τελετὴν ποιεῖ, καὶ αἴρεται ἐκ τῆς θαλάμης, καὶ νέμει ὅσοι ἄνω τὸ κέρνος περιενηνοχότες. τοῦτο δ' ἐστὶν ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἔχον ἐν αὐτῷ πολλοὺς κοτυλίσκους κεκολλημένους. ἔνι δὲ ἐν αὐτοῖς ὅρμινοι, μήκωνες, λευκοί, πυροί, κριθαί, πίσοι, λάθυροι, ὦχροι, φακοί, κύαμοι, ζειαί, βρόμος, παλάθιον, μέλι, ἔλαιον, οἶνος, γάλα, οἴον ἔριον ἄπλυτον. ὁ δὲ τοῦτο βαστάσας οἷον λικνοφορήσας τούτων γεύεται. Κότυλος.

Κοτύλη. Ἀριστοφάνης κωκάλῳ, ἄλλαι ὑποπρεσβύτεραι γρᾶες θασίου μέλανος μεστὸν κεραμευομέναις κοτύλαις μεγάλαις ἔγχεον ἐς σφέτερον δέμας οὐδὲν ἀκόσμον, ἔρωτι βιαζόμεναι μέλανος οἴνου ἀκράτου. Σιληνὸς καὶ Κλείταρχος ἔτι τε Ζηνόδοτος. Κοτύλη.

Πάντη δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔῤῥεεν αἷμα. καὶ, Πολλὰ μεταξὺ πέλει κοτύλης καὶ χείλεος ἄκρου. Σιμάριστος δὲ τὸ λευκὸν ποτήριον οὕτως καλεῖσθαι. Διόδωρος δὲ τὸν παρά τισι κότυλον κοτύλην ὠνομακέναι τὸν ποικίλην πύξινον καὶ κοτύλην, ὃν κύλικα μὲν οὐκ εἶναι, οὐ γὰρ ἔχειν ὦτα. παραπλήσιον δ' ὑπάρχειν λουτηρίῳ βαθεῖ, ποτηρίου δὲ εἶδος εἶναι. δύνασθαι δὲ καὶ τὸν παρὰ τοῖς Αἰτωλοῖς, καί τισι τῶν Ἰώνων λεγόμενον κότυλον, ὃν ὅμοιον ὄντα τῶν προειρημένων ἓν οὖς ἔχειν. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Κράτης ἐν παιδείαις, καὶ Ἕρμιππος ἐν θεοῖς. Ἀθηναῖοι δὲ μέτρον τι καλοῦσι κοτύλην. Θουκυδίδης ἐδίδοσαν μὲν αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας σίτου. Ἀριστοφάνης προαγῶνι, ὁ δ' ἀλφίτων πριάμενος τρεῖς χοίνικας, Κοτύλης δεούσας εἴκοσ' ἀπολογίζεται. Ἀπολλόδωρος δὲ ποτηρίου τι γένος ὑψηλὸν καὶ ἔγκοιλον. πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην φησὶν ἐκάλουν οἱ παλαιοί, ὡς καὶ τὸ τῶν χειρῶν κοῖλον, ὅθεν καὶ κοτυλήρυτον αἷμα τὸ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρύσασθαι δυνάμενον. καὶ ἐγκοτύλη δέ τις παιδιὰ καλεῖται, ἐν ᾗ κοιλάναντες τὰς χεῖρας δέχονται τὰ γόνατα τῶν νενικηκότων οἱ νενικημένοι, καὶ βαστάζουσιν αὐτούς. Διόδωρος δὲ ἐν Ἰταλικαῖς γλώσσαις καὶ Ἡράκλειτος, ὥς φησι Πάμφιλος τὴν κοτύλην καλεῖσθαι, Ἡμίνα. καὶ ἡμίναν παρατιθέμενος Ἐπίχαρμον, καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. καὶ Σώφρων κατάστρεψον τέκνον τὰν ἡμίναν. κοτυλίσκην δ' εἴρηκε Φερεκράτης ἐν κοριαννοῖ, τὴν κοτυλίσκην μηδαμῶς. Ἀριστοφάνης ἐν ἀχαρνεῦσι, κοτυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκομμένον. κοτύλη δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ ἰσχίου κοιλότης, καὶ αἱ τοῦ πολύποδος ἐν ταῖς πλεκτάναις ἐπιφύσεις παραγώγως κοτυληδόνες. καὶ τὰ κύμβαλα δ' Αἰσχύλος ἐν ἠδωνοῖς κοτύλας εἴρηκεν, ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ. Μαρσύας δέ φησι τὸ ἐν τῷ ἰσχίῳ ὀστοῦν καλεῖσθαι ἄλεισον καὶ κύλικα. κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς τοῦ Διονύσου κρατηρίσκος, καὶ οἷς χρῶνται οἱ μύσται, ὡς Νίκανδρος φησὶν ὁ θυατειρηνὸς παρατιθέμενος τὸ ἐκ νεφελῶν Ἀριστοφάνους, μὴ δὲ στέψω κοτυλίσκον. Σιμμίας δὲ ἀποδίδωσι Κοτταβίς. τὴν κοτύλην ἄλεισον. Κοτταβίς. Ἁρμόδιος ὁ λεπρεάτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγαλίαν νομίμων δειξιὼν περὶ τῶν ἐπιχωρίων δείπνων γράφει καὶ ταῦτα. καθαγισάντων ταῦτα ἐν κεραμέᾳ κοτταβίδι πιεῖν ἑκάστῳ μικρόν, καὶ ὁ προσφέρων ἀνεῖπεν εὐδειπνίας. Ἡγήσανδρος δ' ὁ δελφὸς ἐν ὑπομνήμασιν, ὧν ἀρχὴ ἐν τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ, φησὶν ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια, τῶν περὶ Σικελίαν ὥς φησι Δικαίαρχος, πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτη δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα, ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἆθλα κοττάβια καλούμενα. εἶτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι μάλιστα εἶναι δοκοῦσαι κατεσκευάζοντο καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἶκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τιθεμένου ἐξ ἀποστήματος ἴσου, καὶ τόπων ὁμοίων ἀγωνίζοιντο περὶ τῆς νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἕκαστα αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα, καὶ τῇ δεξιᾷ κυκλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ ἐκπῖπτον ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν, ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τὸ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούν- Κρατάνιον. των. Κρατάνιον. Μή ποτε τὸ νῦν καλούμενον κράνειον ἔκπωμα οὕτως ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι. Πολέμων οὖν, ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον ἑλλαδικόν, περὶ τοῦ ἐν ὀλυμπίᾳ λέγων μεταποντίνων ναοῦ γράφει καὶ ταῦτα. ναὸς μεταποντίνων ἐν ᾧ φιάλαι ἀργυραῖ ἑκατὸν τριάκοντα δύο, οἰνοχόαι ἀργυραῖ δύο, ἀποθυσάνιον ἀργυροῦν, φιάλαι τρεῖς ἐπίχρυσοι, ναὸς Βυζαντίων, ἐν ᾧ Τρίτων κυπαρίττινος ἔχων κρατάνιον ἀργυροῦν, σειρὴν ἀργυρᾶ, καρχήσια δύο ἀργυρᾶ, κύλιξ ἀργυρᾶ, οἰνοχόη χρυσῆ, κέρατα δύο. ἐν δὲ τῷ ναῷ τῆς Ἥρας τῷ παλαιῷ φιάλαι ἀργυραῖ τριάκοντα, κρατάνια ἀργυρᾶ δύο, χύτρος ἀργυροῦς, ἀποθυσάνιον χρυσοῦν, κρατὴρ χρυσοῦς Κυρηναίων Κρουνεῖα. ἀνάθημα, βατιάκιον ἀργυροῦν. Κρουνεῖα. Ἐπιγένης μνηματίῳ, κρατῆρες κάδοι ὁλκεῖα, κρου- Κυαθίς. νεῖα ἐστι γὰρ κρουνίαι. Κυαθίς. κοτυλῶδες ἀγγεῖον. Σώφρων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ μίμῳ, γυναῖ- Κύλιξ. κες αἳ τὰν θεόν φαντι ἔλεξαν, ὑποκατώρυκται δὲ ἐν κυαθίδι τρίκλι ἀλεξιφαρμάκων. Κύλιξ.

Φερεκράτης δουλοδιδασκάλῳ, νυνὶ δὲ ἀπονίζων τὴν κύλικα δὸς ὡς πιεῖν ἔγχυτα ἐπιθεὶς γονηθμόν. ταῦτα δ' ἐστὶ κεράμεα ποτήρια, καὶ λέγεται ἀπὸ τοῦ κυλίεσθαι τῷ τροχῷ, ἀφ' ὧν καλεῖται τὸ κυλικηγορεῖν, ὅταν ἐπὶ τῇ κύλικι τις ἀγορεύῃ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ τὴν ἰατρικὴν πυξίδα καλοῦσι κυλικίδα διὰ τὸ τόρνῳ κεκυλίσθαι. ἐγένοντο δὲ ἐπίσημοι κύλικες αἵτε ἀργεῖαι καὶ αἱ ἀττικαί. καὶ τῶν μὲν ἀττικῶν μνημονεύει Πίνδαρος ἐν τοῖσδε, ὦ Θρασύβουλ' ἐρατᾶν ὄχημ' ἀοιδᾶν τοῦτο πέμπω μεταδόρπιον. ἐν ξυνῷ κεν εἴη συμπόταισί τε γλυκερὸν καὶ Διωνύσοιο καρπῷ, καὶ κυλίκεσσιν Ἀθηναίῃσι κέντρον. αἱ δὲ ἀργεῖαι δοκοῦσι καὶ τὸν τύπον ἔχειν διάφορον πρὸς τὰς ἀττικάς. φοξαὶ γοῦν ἦσαν τὸ χεῖλος, ὡς Σιμωνίδης φησὶν ὁ ἀμόργιος. αὕτη δὲ φοξίχειλος ἡ εἰς ὀξὺ ἀνηγμένη, οἷοί εἰσιν οἱ ἄμβικες καλούμενοι. τὸ γὰρ φοξὸν ἐπὶ τούτου τάττουσι, καθότι Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ Θερσίτου, Φοξὸς ἔην κεφαλήν, καί ἐστιν οἷον φαοξὸς ὁ πρὸς τὰ φάη ὀξὺς ὁρώμενος. διάφοροι δὲ κύλικες γίνονται,

νονται, καὶ ἐν τῇ τοῦ συσσίτου ἡμῶν Ἀθηναίου Ναυκράτει. εἰσὶ γὰρ φιαλώδεις μὲν οὐ κατὰ τόρνον, ἀλλ' ὥσπερ δακτύλῳ πεποιημέναι, καὶ ἔχουσιν ὦτα τέσσαρα, πυθμένα πλάτος ἐκτεταμένον. πολλοὶ δ' ἐν τῇ Ναυκράτει κεραμεῖς, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πλησίον τῶν κεραμείων πύλη Κεραμικὴ καλεῖται, καὶ βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυραῖ. ἐπαινοῦνται δὲ καὶ αἱ Χῖαι κύλικες, ὡς μνημονεύει Ἕρμιππος ἐν Στρατιώταις, Χία δὲ κύλιξ ὑψοῦ κρέμαται περὶ πασσαλόφιν. Γλαύκων δ' ἐν ταῖς γλώσσαις, Κυπρίους φησὶ τὴν κοτύλην κύλικα καλεῖν. Ἱππῶναξ δ' ἐν συνωνύμοις οὕτως γράφει, ἄλεισον, ποτήριον, κύπελλον, ἄμφωτις, σκύφος, κύλιξ, κώθων, καρχήσιον, φιάλη. Ἀρχαῖος δὲ ὁ ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι ἀντὶ τοῦ κύλικας παραγώγως, κυλιχνίδας εἴρηκε διὰ τούτων. ἀλλ' ὡς τάχιστα δεῦρο μόνον φέρειν, κοινόν τε χρὴ κρατῆρα καὶ κυλιχνίδας. καὶ Ἀλκαῖος, πίνωμεν τί τὸν λύχνον ἀμμένομεν. δάκτυλος ἀμέρα, κὰδ δ' ἄειρε κυλίχναις μεγάλαις αἶτα ποικίλαις. οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Διὸς λαθικήδεα ἀνθρώποισιν ἔδωκεν, ἔγχεαι κέρνα, ἕνα καὶ πλέους, καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ λάταγες ποτίονται κυλίχναν ἀποτήιαν. ὡς διαφόρων γινομένων, καὶ ἐν τῇ κυλίκων. Φερεκράτης Κοριαννοῖ,

Κυλιχνίδες.

Ἐκ τοῦ βαλανείου γὰρ διεφθορὼς ἔρχομαι, Ξηρὰν ἔχουσαν τὴν φάρυγγα, δὸς πιεῖν Γλίσχρον τέ μοι τὸ σίαλον, νὴ τὼ θεώ, Εἰ λάβω † κυελβοι τὴν κυλίσκην μηδαμῶς, Μικράν γε. κινεῖται γὰρ εὐθύς μοι χολή, Ἐξ οὗπερ ἔπιον ἐκ τοιαύτης φάρμακον. Ὅτι δὲ μεγάλοις ποτηρίοις αἱ γυναῖκες ἐχρῶντο, αὐτὸς εἴρηκε Φερεκράτης ἐν Τυραννίδι, Εἶτα κεραμεύσαντα τοῖς ἀνδράσι ποτήρια Πλατέα τοῖχον οὐκ ἔχοντ', ἀλλ' αὐτὸ τοὔδαφος μόνον, Κοὐχὶ χωροῦντ' οὐδὲ κόγχην, ἐμφερῆ γευστηρίοις. Φασὶ δ' αὑταῖσι βαθείας κύλικας ὥσπερ ὁλκάδας Οἰναγωγοὺς περιφερεῖς, λεπτὰς μέσας γαστρίδας, Οὐκ ἀβούλως, ἀλλὰ πόρρωθεν κατεσκευασμένας Αὔθ' ὅπως ἀνεκλογίστως πλεῖστος οἶνος ἐκποθῇ, Εἶθ' ὅταν τὸν οἶνον αὐτὰς αἰτιώμεθ' ἐκπιεῖν, Λοιδοροῦντ' ἡμᾶς κὠμνύουσι μὴ κπιεῖν, ἀλλ' ἢ μίαν. Ἡ δὲ κρείττων ἡ μι' οὖσιν χιλίων ποτηρίων. Κυμβία. Τὰ κοῖλα ποτήρια καὶ μικρά, Σιμάριστος. Δωρόθεος δὲ γένος ποτηρίων βαθέων τὰ κυμβία καὶ ὀρθὸν πυθμένα μὴ ἐχόντων, μὴ δὲ ὦτα. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀριστονίκου τὰ κῦφα. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνὸς τὸ χωρὶς ὤτων ποτήριον ὠνομακέναι Θεόπομπον ἐν Μήδῳ. Φιλήμων φάσματι, ἐπεὶ δὲ ἡ ῥοδὴ κυμβίον ἀκράτου κατασείσασ' ἡμῖν ἄνω. Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν ἕκτῳ περὶ τοῦ κύκλου τὸ αὐτὸ οἴεται εἶναι κισσύβιον καὶ κυμβίον. φησὶ γὰρ ὡς Ὀδυσσεὺς πληρώσας κυμβίον ἀκράτου, ὤρεξε τῷ Κύκλωπι. οὐκ ἔστι δὲ μικρὸν τὸ διδόμενον αὐτῷ κισσύβιον παρ' Ὁμήρῳ. οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν μέγιστος ὢν τὸ σῶμα, ταχέως ἂν ὑπὸ τῆς μέθης κατηνέχθη. τοῦ κυμβίου μνημονεύει καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ἀκολουθεῖν αὐτῷ φάσκων ῥυτὰ καὶ κυμβία. καὶ ἐν τῷ κατὰ Εὐέργους καὶ Μνησιβούλου. φησὶ δὲ Δίδυμος ὁ γραμματικός, ἐπίμηκες εἶναι τὸ ποτήριον καὶ στενὸν τῷ σχήματι παρόμοιον πλοίῳ. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν ἀγροίκοις, Μεγάλ' ἴσως ποτήρια προπινόμενα, καὶ μετ' ἀκράτου, Κυμβί' ἐκάρωσεν ὑμᾶς. ἀνακεχαίτικεν μὲν οὖν. Ἄλεξις Ἱππεῖ. τά τε κυμβί' ἦν Πρόσωπ' ἔχοντα χρυσᾶ πρὸς θεῶν νὴ τὸν Δία. ἦν γὰρ ὦ τάλαιν' ἔγωγε κακῶν. Ἐρατοσθένης δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀγήτορα τὸν Λάκωνα ἐπιστολῇ, ὡς κυαθῶδες ἀγγεῖον τὸ κυμβίον παραδίδωσι, γράφων οὕτως. θαυμάζουσι δὲ οἱ αὐτοί, καὶ πῶς κύαθον μὴ κεκτημένος, ἀλλὰ κυμβίον μόνην φιάλην προσεκέκτητο. δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας ἕνεκα, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κτῆσιν παρειληφέναι. κυάθῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἐχρῶντο τότε, οὐδὲ κοτύλῃ. κρατῆρα γὰρ ἵστασαν τοῖς θεοῖς οὐκ ἀργυροῦν, οὐδὲ λιθοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος γῆς. τοῦτον δ' ὁσάκις ἐπιπληρώσαιεν ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιάλης, ᾠνοχόουν ἐφεξῆς, τὸν νεοκρᾶτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ, καθὰ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν ποιοῦσιν ἐν τοῖς φειδιτίοις. εἰ δέ ποτε πλεῖον πιεῖν βούλοιντο, προσπαρετίθεσαν τοὺς καλουμένους κοτύλους, κάλλιστα καὶ εὐποτώτατα ἐκπωμάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας. ὅταν δ' Ἔφιππος ἐν ἐφήβοις λέγῃ, οὐ κύλικ' ᾖδε τὰ δεῖπνα Χαιρήμων φέρει. Οὐ κυμβίοισι πεπολέμηκ' Εὐριπίδης, οὐ τὸν τραγικὸν λέγει ποιητήν, ἀλλά τινα ὁμώνυμον αὐτῷ ἤτοι φίλοινόν τινα, ἢ αἰτίαν ἔχοντα οὐ χρηστήν, ὡς φησὶν Ἀντίοχος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδουμένων ποιητῶν. τὸ γὰρ ἐπάγεσθαι κατὰ τὰς ἑστιάσεις κυμβία, καὶ δοκεῖν τούτοις διαμάχεσθαι, εἰς ἑκάτερα τείνει. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Νηρεΐσιν, Δὸς δή τὸν χοῦν αὐτῷ σύγκωμε, καὶ τὸ κυμβίον φέρων, Εὐριπίδης τις σήμερον γεγένηται. καὶ Ἔφιππος ἐν ὁμοίοις, ἢ ἐν ὀβελιαφόροις, Διονυσίου δὲ δράματ' ἐκμαθεῖν δέοι, Καὶ Δημοφῶντος ἄττ' ἐποίησεν εἰς Κότυν, Ῥήσεις τε κατὰ τὸ δεῖπνον Θεωρός μοι λέγοι, Λασίτου κύσαιμι τῆς ἐξῆς θύραν. Κυμβία τε παρέχοιμ' ἑστιῶν Εὐριπίδης. ὅτι δὲ καὶ πλοῖον ἡ κύμβη, Σοφοκλῆς ἐν Ἀνδρομέδᾳ φησίν, ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυστολεῖς χθόνα. Κύμβα ποτήριον, Ἀπολλόδωρος Παφίοις. Κύπελλον. Τοῦτο πότερόν ἐστι ταὐτὸ τῷ ἀλείσῳ, καὶ τῷ δέπαϊ, ἢ ὀνόματι διαλλάσσει. Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν. Δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν, ἢ διάφορος ἦν ὁ τύπος, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ δέπας, καὶ τὸ

Κύμβιον.

Κύπελλον.

ἄλεισον

ἄλεισον ἀμφικύπελλον, οὕτω δὲ καὶ τοῦτο. κύφον δὲ μόνον. ἀπὸ γὰρ τῆς κυφότητος τὸ κύπελλον, ἢ ὅτι παραπλήσιον ἦν ταῖς πέλλαις συνηγμένον μᾶλλον εἰς τὴν κυφότητα ἢ ἀμφικύπελλα, οἷον ἀμφίκυρτα ἀπὸ τῶν ὤτων, διὰ τὸ τοιαῦτα εἶναι τῇ κατασκευῇ. φησὶ γὰρ καὶ ὁ ποιητής, χρύσειον ἄμφωτον. Ἀντίμαχος δ' ἐν πέμπτῳ Θηβαΐδος, Πᾶσιν δ' ἡγεμόνεσσιν ἐποιχόμενοι κήρυκες Χρύσεια καλὰ κύπελλα τετυγμένα νωμήσαντες. Σιληνὸς δέ φησι κύπελλα ἐκπώματα σκύφοις ὅμοια, ὡς καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος, Κύπελλα δ' ἔνειμε συβώτης. Εὔμολπος δὲ ποτηρίου γένος, ἀπὸ τοῦ κυφὸν εἶναι. Σιμάριστος δὲ τὸ δίωτον ποτήριον. Κυπρίους τὸ δὲ δίωτον, καὶ τετράωτον Κρῆτας. Φιλήτας δὲ Συρακουσίους κύπελλα καλεῖν, τὰ τῆς μάζης καὶ τῶν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης καταλείμματα. Κύμβη. Κύμβη. Φιλήμων ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς, κύλικος εἶδος. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν Παφίους τὸ ποτήριον καλεῖν κύμβα. Κώθων. Κώθων. Λακωνικὸν ποτήριον, οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Κύρου παιδείας. Κριτίας δὲ ἐν Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ γράφει οὕτως. χωρὶς δὲ τούτων τὰ σμικρότατα εἰς τὴν δίαιταν ὑποδήματα ἄριστα λακωνικά, ἱμάτια φορεῖν ἥδιστα καὶ χρησιμώτατα. κώθων λακωνικὸν ἔκπωμα, χρησιμώτατον εἰς στρατείαν καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλιῷ. οὗ δὲ ἕνεκα στρατιωτικόν, πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. Plutarch. in Lycurgo. πρῶτον μὲν οὖν τὸ μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πόμα, εἶτα ἄμβωνας ὁ κώθων ἔχων ὑπολείπει τὸ οὐ καθαρὸν ἐν αὑτῷ. καὶ Πολέμων δὲ ἐν τῇ πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον, ὅτι κεραμέοις ἀγγείοις ἐχρῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, γράφει οὕτως. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀρχαϊκὸν ἦν τὸ τοιοῦτο μὲν τῆς ἀγωγῆς γένος, ὃ καὶ νῦν ὁρᾶται παρά τισι τῶν ἑλλήνων, ἐν Ἄργει μὲν, ἐν ταῖς δημοσίαις θοίναις. ἐν Λακεδαίμονι δὲ, κατὰ τὰς ἑορτάς. ἔν τε τοῖς ἐπινικίοις καὶ τοῖς γάμοις τῶν παρθένων, πίνουσιν ἐκ κεραμέων ποτηρίων. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμποσίοις καὶ φιδιτίοις ἐν πιθάκναις. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου οὕτως, Ἀλλ' ἄγε σὺν κώθωνι θοῆς διὰ σέλματα νηὸς Φοίτα καὶ κοίλων πώματ' ἄφελκε κάδων. Ἄγρει δ' οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τρυγός, οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς Νήφειν ἐν φυλακῇ τῇδε δυνησόμεθα. Ὡς τῆς κύλικος λεγομένης κώθωνος. Ἀριστοφάνης ἱππεῦσιν, εἰς τοὺς ἱππαγωγοὺς εἰσεπήδων ἀνδρικῶς πριάμενοι, κώθωνας. οἱ δὲ σκόροδα καὶ κρόμμυα. Ἡνίοχος Γοργόσι, πιεῖν τις ἐγχείτω λαβὼν πυριγενῆ κυκλοτερῆ βραχύωτον παχύστομον κώθωνα παῖδα φάρυγγος. Θεόπομπος Στρατιώτισιν, ἐγὼ γὰρ κώθωνος, ἐκ στρεψαύχενος πίοιμ' ἄν, τὸν τράχηλον ἀνακεκλασμένης. Ἄλεξις ἐρίθοις, εἶτ' ἐν τετρακότυλον ἐπισόβει κώθωνά μοι. πλεῖον οἴκοι κτῆμα. ἀπὸ δὲ τοῦ ποτηρίου τούτου, καὶ ἀκρατοκώθωνας καλοῦσι τοὺς πλεῖον ἄκρατον σπῶντας, ὡς Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους. Καλλίξεινος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας ἀναγράφων τὴν τοῦ Φιλαδέλφου πομπήν, καὶ καταλέγων πολλὰ ἐκπώματα, γράφει καὶ τάδε. κώθωνες διμετροι δύο. περὶ δὲ τοῦ κωθωνίζεσθαι, καὶ ὅτι χρήσιμός ἐστι διὰ χρόνου ὁ κωθωνισμός. Μνησίθεος ὁ Ἀθηναῖος ἰατρὸς ἐν τῇ περὶ κωθωνισμοῦ ἐπιστολῇ φησὶν οὕτως. συμβαίνει τοὺς μὲν πολὺν ἄκρατον ἐν ταῖς συνουσίαις πίνοντας μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν. τὸ μέντοι κωθωνίζεσθαι διά τινων ἡμερῶν δοκεῖ μοι ποιεῖν τινὰ καὶ τοῦ σώματος κάθαρσιν, καὶ τῆς ψυχῆς ἄνεσιν. γίνονται γάρ τινες ἡμῖν ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν συμποσίων ἐπιπόλαιοι δριμύτητες. ταύταις οὖν ἐστι τῶν μὲν πόρων οἰκειότατος ὁ διὰ τῆς οὐρήσεως. τῶν δὲ καθάρσεων ὁ διὰ τῶν κωθωνισμῶν, πρέπει μάλιστα. κατανίζεται γὰρ τὸ σῶμα τοῖς οἴνοις. ὑγρὸν γὰρ καὶ θερμὸν ὁ οἶνος. τὸ δὲ ἀφ' ἡμῶν διηθούμενον οὖρον ἐστὶ δριμύ. τὰ γοῦν ἱμάτια τούτῳ χρώμενοι ῥύμματι πλύνουσιν οἱ γναφεῖς. τρία δὲ παραφύλαττε ὅταν κωθωνίζῃ, μὴ πονηρὸν οἶνον πίνειν, μὴ δὲ ἄκρατον, μὴ δὲ τραγηματίζεσθαι ἐν τοῖς κωθωνισμοῖς. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἔχῃς ἤδη, μὴ κοιμῶ, πρὶν ἂν ἐμέσῃς πλεῖον ἔλαττον. εἶτα ἐὰν ἐμέσῃς ἱκανῶς, ἀναπαύου μικρῶς περιχεάμενος. ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῇς ἱκανῶς κενῶσαι σαυτόν, πλείονι χρῆσαι τῷ λουτρῷ, καὶ εἰς τὴν πύελον κατακλίθητι σφόδρα εἰς θερμὸν ὕδωρ. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον καὶ Ἀντίγονον φησὶ Διόνυσος τέλειος καθήμενος ἐπὶ πέτρας, ἐξ εὐωνύμων δὲ αὐτοῦ σάτυρος φαλακρὸς ἐν τῇ δεξιᾷ κώθωνα μόνον τὸν ῥαβδωτὸν κρατῶν. Λαβρωνία. Λαβρωνία. Ἐκπώματος περσικοῦ εἶδος ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πίνειν λαβρότητος ὠνομασμένον, πλατὺ δ' ἐστὶ τῇ κατασκευῇ καὶ μέγα. ἔχει δὲ καὶ ὦτα μεγάλα. Μένανδρος ἁλιεῖ, Εὐπορουμένου δὲ μετρίως ἐκ κυλίκων χρυσίον, Περσικαὶ στολαὶ δ' ἐκεῖναι πορφυραῖ τορεύματα Ἔνδον ἐστ' ἄνδρες ποτηρίδια τορεύματα, Κἀκτυπωμάτων πρόσωπα τραγέλαφοι λαβρώνια. ἐν δὲ Φιλαδέλφοις, Ἤδη δ' ἐπίχυσις διάλιθοι λαβρώνιοι, Πέρσαι δ' ἔχοντες μυοσόβας ἑστήκεσαν. Ἵππαρχος δ' ἐν Θαΐδι, Ὁ λαβρώνιος δ' ἐστ' οὗτος ὄρνις Ἡράκλεις, Ποτήριον χρυσοῦς διακοσίους ἄγον, Ὦ περιβόητε φίλτατε λαβρώνιε. Δίφιλος πυθραύστῃ καὶ ἄλλα γένη καταλέγων ποτηρίων φησί, Τραγέλαφος, πρίστις, βατιάκη, λαβρώνιος, Ἀνδραπόδιον δ' ἢ τοῦδ' ὁρᾷς ἥκιστά γε, Ἐκπωμάτων δ' ὀνόματα πρὸς τῆς ἑστίας. Ὁ λαβρώνιος χρυσῶν δὲ Λάκαιναι. παῖδες εἴκοσι. Δίδυμος δὲ ὅμοιον εἶναί φησιν αὐτὸ βομβυλιῷ ἢ βατιακίῳ. Λάκαιναι. κυλίκων

εἶδος

εἶδος οὕτω λεγόμενον ἢ ἀπὸ τοῦ κεράμου, ὡς τὰ Ἀττικὰ σκεύη, ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐπιχαριάσαντος ἐκεῖ, ὥσπερ αἱ Θηρίκλειαι λέγονται. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι, Βαρύτιδας τ' εὐωχίας ἐπὶ χῖον ἐκ Λακαιναῦ κυλίκων μέθη ἡδέως καὶ φίλος.

Λεπαστή.

Λεπαστή. Οἱ μὲν ὀξύνουσι τὴν τελευταίαν, ὡς καλή. οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς μεγάλη. ἔστι δὲ τὸ ποτήριον ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς τὰς μέθας καὶ τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, οὓς λαφύκτας καλοῦμεν, κύλικες δ' ἦσαν μεγάλαι. Ἀριστοφάνης εἰρήνῃ, τί δῆτα νηπίοις οἴνου κύλικα λεπαστήν, ἀφ' ἧς δεῖ λάψαι, τουτέστιν ἀθρόως πιεῖν, κατεναντίον τῷ λεγομένῳ βομβυλιῷ. φησὶ γάρ που ὁ αὐτός, Τὸ δ' αἷμα λαίλαφας τὸ μὸν ὦναξ διέσπετα, Οἷον ἄθρουν μ' ἐξέπιες. ἐν δὲ Γηρυτάδῃ, ἣν δὲ τὸ πρᾶγμ' ἑορτή, περιέφερε δ' ἐν κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν ταχὺ προσφέρων παῖς. ἐνέχει τε σφόδρα κυανοκευθῆ. τὸ βάθος παρίστησιν ὁ κωμικὸς τοῦ ποτηρίου. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀσκληπιῷ, τὴν δ' ἢ γραῦν τὴν ἀσθενοῦσαν πάνυ πάλαι τῇ Βρυτικὴν ῥίζιον τρίψας τι μικρόν, δελεάσας τε γυμνικῇ τὸ μέγεθος κοίλῃ λεπαστῇ τοῦτ' ἐποίησεν ἐκπιεῖν. Φιλύλλιος Αὔγῃ, πάντα γὰρ ἦν μετ' ἀνδρῶν μειρακίων πινόντων, ὁμοῦ δ' ἄλλων γραϊδίων μεγάλαισιν οἴνου χαίροντα λεπασταῖς. Θεόπομπος Παμφίλῃ, σπόγγος λεκάνη πτερὸν λεπαστὴ πάνυ πυκνὴν ἐκπιοῦσ' ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος τέττιξ κελαδεῖ. καὶ ἐν Μήδῳ, Ὡς ποτ' ἐκάλεσεν Καλλίστρατος υἷας Ἀχαιῶν, Κέρμα φίλον τι διδοὺς ὅτε συμμαχίαν ἐρέεινεν. Οἷον δ' οὐ κάλεσε δέμας λεπτὸν Ῥαδάμανθυν Λύσανδρον κώθωνι πρὶν αὐτῷ δῶκε λεπαστήν. Ἀμερίας δέ φησι τὴν οἰνοχόην λεπαστὴν καλεῖσθαι. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος γένος εἶναι κύλικος. Φερεκράτης Κραπατάλλοις, τῶν θεατῶν δ' ὅστις διψῇ, λεπαστὴν λαψάμενος μεστὴν ἐχαρύβδισεν. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιός φησι, Δόλοπας οὕτω καλεῖν τὴν κύλικα. Λυκόφρων δ' ἐν τῷ ἐνάτῳ περὶ κωμῳδίας παραθέμενος τὰ Φερεκράτους, καὶ αὐτὸς εἶναί φησι γένος κύλικος τὴν λεπαστήν. Μόσχος δ' ἐν ἐξηγήσει ῥοδιακῶν λέξεων, κεραμεοῦν ἀγγεῖόν φησιν αὐτὸ εἶναι, ἐοικὸς ταῖς λεγομέναις πτωματίσιν, ἐκπεταλώτερον δέ. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἀριστοφάνειος ποτήριον ποιόν. Ἀπολλοφάνης δὲ Κρησίν, Καὶ λεπαστὰν ἁδύοινον εὐφραίνει δι' ἡμέρας. Θεόπομπος Παμφίλῃ, λεπαστῇ μάλα συχνῇ, ἣν ἐκπιοῦσα ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος περιστατὸν βοῶσα τὴν κώμην ποιεῖ. Νίκανδρος δ' ὁ Θυατειρηνός, κύλιξ φησὶ μείζων παρατιθέμενος Τηλεκλείδου ἐκ Πρυτάνεων, καὶ μελιχρὸν οἶνον ἕλκειν ἐξ ἡδυπνόου λεπαστῆς. Ἕρμιππος Μοίραις, ἐὰν ἐγὼ Πάθω τι τήνδε τὴν λεπαστὴν ἐκπιών, Τῷ Διονύσῳ πάντα τἀμαυτοῦ δίδωμι χρήματα.

Λοιβάσιον.

Σπονδεῖον.

Λοιβάσιον. Κύλιξ ὥς φησι Κλέαρχος καὶ Νίκανδρος ὁ Θυατειρηνός, ᾧ τὸ ἔλαιον ἐπισπένδουσι τοῖς ἱεροῖς. σπονδεῖον δὲ ᾧ τὸν οἶνον. κεκλῆσθαι λέγων λοιβίδας καὶ τὰ σπονδεῖα, ὑπὸ Ἀντιμάχου τοῦ Κολοφωνίου.

Λέσβιον.

Λέσβιον. Ὅτι ποτηρίου εἶδος, Ἡδύλος παρίστησιν ἐν ἐπιγράμμασιν οὑτωσὶ λέγων, Ἡ διαπινομένη Καλλίστιον ἀνδράσι θαῦμα, Κοὐ ψευδὲς νῆστις τρεῖς χόας ἐξέπιεν, Ἧς ὅδ' ὁ πάφιος ζωρὸν μύρου σᾶ θυωθέν, Κεῖται πορφυρέης λέσβιον ἐξ ὑέλου, Ἣν σῷζε πάντως, ὡς καὶ πάντων ἀπ' ἐκείνης Σοὶ τεῖχοι γλυκερῶν σκῦλα φέρωσι πόθων.

Λουτήριον.

Λυκιουργεῖς.

Λουτήριον. Ἐπιγένης Μνηματίῳ ἐν τῷ τῶν ποτηρίων καταλόγῳ φησὶ κρατῆρες, κάδοι, ὁλκεῖα, κερουνιαῖαι, λουτήρια. ἀλλά τι καθ' ἕκαστα δεῖ λέγειν, ὄψει γὰρ αὐτός. Λυκιουργεῖς, φιάλαι τινὲς οὕτω καλοῦνται, ἀπὸ Λύκωνος τοῦ κατεσκευασμένου, ὡς καὶ Κονώνιοι αἱ ὑπὸ Κόνωνος ποιηθεῖσαι. μνημονεύει τοῦ Λύκωνος Δημοσθένης, ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου, καὶ τῷ πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως, λέγων οὕτως, φιάλας λυκιουργεῖς δύο. ἐν δὲ τῷ πρὸς Τιμόθεον γράφει, δίδωσιν ἀποθεῖναι τῷ Φορμίωνι μετὰ τῶν χρημάτων, καὶ ἄλλας φιάλας λυκιουργεῖς δύο. Ἡρόδοτος δ' ἐν ἑβδόμῃ, προβόλους δύο λυκιουργέας ἡμιεργέας, ὅτι ἀκόντιά ἐστι πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια, ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα. ὅπερ ἐξηγούμενος Δίδυμος ὁ γραμματικός, τὰς ὑπὸ Λυκίου φησὶ κατεσκευασμένας. ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Βοιώτιος ἐξ Ἐλευθερῶν, υἱὸς Μύρωνος τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ, ὡς Πολέμων φησὶν ἐν πρώτῳ ἀκροπόλεως. ἀγνοεῖ δ' ὁ γραμματικός, ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων οὐκ ἄν τις εὕροι γινόμενον, ἀλλ' ἀπὸ πόλεων ἢ ἐθνῶν. Ἀριστοφάνης τε γὰρ ἐν εἰρήνῃ φησί, τὸ δὲ πλοῖον ἔσται ναξιουργὴς κάνθαρος. Κριτίας δ' ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, κλίνη μιλησιουργής, καὶ τράπεζα ῥηνειουργής. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ φησὶ προβόλους, δύο λυκιοεργέας. μή ποτ' οὖν καὶ παρὰ Δημοσθένει γραπτέον λυκιοεργέας, ἵνα κέηται τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα.

Μέλη.

Μέλη. Οὕτω καλεῖται τινὰ ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἀνάξιππος ἐν Φρέατι λέγων οὕτως, Σὺ δὲ τὴν μέλην Συρίσκε ταύτην λαβών, Ἔνεγκ' ἐπὶ τὸ μνῆμ' ἐκείνην μανθάνεις, καὶ κατάχεον.

Μετάνιπτρον.

Μετάνιπτρον. Ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐπὴν ἀπονίψωνται, μεταδιδομένη κύλιξ. Ἀντιφάνης Λαμπάδι, δαίμονος ἀγαθοῦ μετάνιπτρον ἐντραγεῖν. σπονδήκρατος. Δίφιλος Σαπφοῖ, Ἀρχίλοχε δέξαι τήνδε τὴν μετανιπτρίδα Μεστὴν Διὸς σωτῆρος ἀγαθοῦ δαίμονος. Ἔνιοι δὲ τὴν μετὰ τὸ νίψασθαι πόσιν, ὡς Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Καλλίας δ' ἐν Κύκλωψι, καὶ δέξαι τηνδί μετανιπτρίδα τῆς ὑγιείας. Φιλέταιρος Ἀσκληπιῷ, ἐνέσεισε μεστὴν ἴσον ἴσῳ μετανιπτρίδα μεγάλην

γάλην ὑπὲρ πᾶν τῆς ὑγιείας τοὔνομα. Φιλόξενος δ' ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Δείπνῳ, μετὰ τὸ ἀπονίψασθαι τὰς χεῖρας προπίνων τινί, φησί. σὺ δὲ τάνδ' ἐκβάκχιον εὔδροσον πλήρη μετανιπτρίδα δέξαι πραΰ τί τοι Βρόμιος γάνος τόδε δοὺς ἐπὶ τέρψιν ἅπαντας ἕλκει. Ἀντιφάνης λαμπάδι Τράπεζα † φυσυμινής, ἀλλὰ μὴν δαίμονος Ἀγαθοῦ μετανιπτρον. Νικόστρατος Ἀντε- Μαστός. ρώσῃ, Μετανιπτρίδα αὐτῷ τῆς ὑγιείας ἔγχεον. Μαστός. Ἀπολλόδωρος ὁ Κυρηναῖος, ὡς Πάμ- Μαθαλλίς. φιλος, φησὶ Παφίους τὸ ποτήριον οὕτω καλεῖν. Μαθαλλίδες. Βλαισὸς ἐν Σαβύρνῳ φησίν ἔγχει μαθαλλίδας ἐπίχει ἡμῖν τῷ γλυκυτάτῳ. Πάμφιλος δέ φησι μή ποτε ἐκπώματος οὐκ εἶδος, ἢ μέ- Μάνης. τρον οἷον κύαθος, Διόδωρος δὲ κύλικα ἀποδίδωσι. Μάνης. Ποτηρίου εἶδος. Νίκων Κιθαρῳδῷ, Καὶ πάνυ τις εὐκαίρως προπίνων φησὶ παιδιώτα, Μάνην δ' εἶχε κεραμεοῦν ἁδρόν, Χωροῦντα κοτύλας πέντ', ἴσως ἐδεξάμην. Παρέθετο τὰ ἰαμβεῖα καὶ Δίδυμος καὶ Πάμφιλος. καλεῖται δὲ μάνης, καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ κοττάβου ἐφεστηκός, ἀφ' οὗ τὰς λάταγας ἐν παιδιᾷ ἔπεμπον, ὅπερ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Σαλμωνεῖ χάλκειον ἔφη κάρα, λέγων οὕτως. Τάδ' ἐστὶ κνισμὸς, καὶ φιλημάτων ψόφος Τῷ καλλικοτταβοῦντι νικητήρια Τίθημι, καὶ βαλόντι χάλκειον κάρα. Ἀντιφάνης Ἀφροδίτης γοναῖς, Ἐγὼ ἐπιδείξω καθ' ὅσον ἂν τὸν κότταβον Ἀφῇς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα, ποῖον αὖ τοῦτο τὸ Ὑποκείμενον ἄνω τὸ μικρὸν τὸ πινακίσκιον λέγεις. Τουτέστι πλάστιγξ ἣν αὐτὸς ὁ κρατῶν γίνεται. Πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτ' ἐὰν τύχῃ μόνον, Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται καὶ ψόφος Ἔσται πάνυ πολὺς τοῦ κοττάβου. Πρόσεστι καὶ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης. Ἕρμιππος Μοίραις, ῥάβδον δὲ ὄψει φησὶ τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροις κυλινδουμένην. μάνης δ' οὐδὲν λατάγων ἀεί, τὴν δὲ παλαιὰν Νεστορίς. πλάστιγγ' ἂν ἴδοις παρὰ τὸν στροφέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν. Νεστορίς. Περὶ τῆς Ἰλ. λ. ἰδέας τοῦ Νέστορος ποτηρίου φησὶν ὁ ποιητής, Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, οὔατα δ' αὐτοῦ Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν. Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. Ἐν τούτοις ζητεῖται πρῶτον μέν, τί ποτ' ἐστὶ τὸ χρυσέοις ἥλοισι πεπαρμένον, ἔπειτα τί τὸ οὔατα δ' αὐτοῦ τέσσαρ' ἔσαν. τὰ γὰρ ἄλλα ποτήρια φησὶν ὁ Μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, δύο ὦτα ἔχειν. πελειάδας δὲ πῶς ἄν τις ὑποθοῖτο νεμομένας περὶ ἕκαστον τῶν ὤτων. πῶς δὲ καὶ λέγει δύο πυθμένας εἶναι τοῦ ποτηρίου. ἴδιον δὲ καὶ τοῦτο λέγεται, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι μογοῦντες ἐβάσταζον τὸ ποτήριον, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ταῦτα προθέμενος ὁ Ἀσκληπιάδης, ζητεῖ περὶ τῶν ἥλων πῶς πεπαρμένους αὐτοὺς δεῖ δέχεσθαι. οἱ μὲν οὖν λέγουσιν ἔξωθεν δεῖ ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοῦς ἥλους τῷ ἀργυρῷ ἐκπώματι κατὰ τὸν ἐμπαιστικῆς τέχνης. ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως, Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ, Χρυσείοις Ἰλ. α. ἥλοισι πεπαρμένον. Ἐμφαίνεται γάρ, ὡς τῶν ἥλων ἐμπεπερονημένων, καθάπερ ἐπὶ τῶν ῥοπάλων. καὶ ἐπὶ τοῦ ξίφους τοῦ Ἀγαμέμνονος, Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος, ἐν δέ οἱ ἧλοι Χρύσειοι πάμφαινον, ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν Ἀργύρεον. Ἀπελλῆς μὲν οὖν ὁ τορευτὴς ἐπιδείκνυσί φησιν ἡμῖν ἐν τισι Κορινθιακοῖς ἔργοις τὴν τῶν ἥλων θέσιν. ἐξοχὴ δὲ ἦν ὀλίγη τοῖς λαπτῆρσιν ἐπηρμένη καὶ οἱονεὶ κεφαλίδας ἥλων ἀποτελοῦσα. πεπάρθαι δὲ λέγονται τοὺς ἥλους ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, οὐχ ὅτι ἔξωθεν πρόσκεινται, καὶ πεπαρμένοι εἰσίν, ἀλλ' ὅτι ἐμπεπαρμένοις ἐοίκασιν, ἔξω τε ὀλίγον προύχουσι, μετέωροι τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες. καὶ περὶ τῶν ὤτων οὕτως διορίζονται. ὅτι εἶχε μὲν δύο ὦτα ἄνω, καθότι καὶ τὰ ἄλλα ποτήρια. ἄλλα δὲ δύο κατὰ τὸ κύρτωμα μέσον ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν μικρὰ παρόμοια ταῖς Κορινθιακαῖς ὑδρίαις. ὁ δὲ Ἀπελλῆς ἐντέχνως ἄγαν ὑπέδειξε τὴν τῶν τεσσάρων ὤτων θέσιν ἐχούσας ὧδε. ἐκ μιᾶς οἱονεὶ ῥίζης, ἥ τις τῷ πυθμένι προσκυρεῖ, καθ' ἑκάτερον τὸ οὖς διαχιδεῖς εἰσὶ ῥάβδοι ἐπ' ἀμφοῖν, οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσαι διάστημα. αὗται μέχρι τοῦ χείλους διήκουσαι τοῦ ποτηρίου, καὶ μικρὸν ἔτι μετεωριζόμεναι, κατὰ μὲν τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἀγγείου φυλάττουσι τὴν διάσχισιν. κατὰ δὲ τὸ ἀπολῆγον πρὸς τὴν τοῦ χείλους ἔρεισιν, πάλιν συμφυεῖς. καὶ γίνεται τὸν τρόπον τοῦτον τέτταρα ὦτα. τοῦτο δὲ οὐκ ἐπὶ πάντων, ἀλλ' ἐπ' ἐνίων ποτηρίων τὸ εἶδος τῆς κατασκευῆς θεωρεῖται. μάλιστα δὲ τῶν λεγομένων Σελευκίδων. τὸ δ' ἐπὶ τῶν δυοῖν πυθμένων ζητούμενον πῶς λέγεται, τὸ δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν, διαλύουσιν οὕτως τινές. τῶν ποτηρίων τινὰ μὲν ἕνα πυθμένα ἔχει τὸν φυσικὸν καὶ συγκεχαλκευμένον τῷ ὅλῳ ποτηρίῳ, καθότι τὰ λεγόμενα κυμβία, καὶ τὰς φιάλας. καὶ εἴ τι φιαλῶδές ἐστι τὴν ἰδέαν. τινὰ δὲ δύο, ὥσπερ τὰ ᾠοσκύφια, καὶ τὰ κανθάρια, καὶ τὰς Σελευκίδας, καὶ καρχήσια, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ἕνα μὲν γὰρ εἶναι πυθμένα τὸν κατὰ τὸ κύτος συγχαλκευόμενον ὅλῳ τῷ ἀγγείῳ. ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπὸ ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δ' εἰς πλατύτερον ἐφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον. καὶ τὸ τοῦ Νέστορος οὖν δέπας φασὶν εἶναι τοιοῦτον. δύναται δὲ καὶ δύο πυθμένας ὑποτίθεσθαι, τὸν μὲν οἷον τοῦ ποτηρίου φέροντα τὸν ὅλον ὄγκον, καὶ κατὰ μείζονα κυκλοειδῆ περιγραφὴν ἔξαρσιν ἔχοντα τοῦ ὕψους σύμμετρον. τὸν δὲ κατ' ἐλάττω κύκλον συ-

νεχόμενον

τυχόμενον ἐν κύκλῳ μείζονι, καθὸ δὴ συννεύειν συμβέβηκεν εἰς ὀξὺ τὸν φυσικὸν τοῦ ποτηρίου πυθμένα, ὥστε ὑπὸ δυοῖν πυθμένοιν φέρεσθαι τὸ ἔκπωμα. Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾷξ ἐν Ῥόδῳ λέγεται τὴν Νεστορίδα κατασκευάσαι, τῶν μαθητῶν αὐτῷ συνενεγκάντων τἀργύριον, ὅπερ Προμαθίδας ὁ Ἡρακλεώτης ἐξηγούμενος τὴν κατὰ τὸν Διονύσιον διάταξιν φησὶ σκύφον εἶναι παρακειμένως ἔχοντα τὰ ὦτα, καθάπερ αἱ δίπρῳροι τῶν νεῶν, περὶ δὲ τὰ ὦτα τὰς περιστερὰς ὡσπερεὶ δέ τινα ῥοπάλια δύο ὑποκεῖσθαι τῷ ποτηρίῳ πλάγια διὰ μήκους. ταῦτα δ' εἶναι τοὺς δύο πυθμένας. ὁ ποῖον τι καὶ νῦν ἐστιν ἰδεῖν ἐν Καπύῃ πόλει τῆς Καμπανίας ἀνακείμενον τῇ Ἀρτέμιδι ποτήριον, ὅπερ λέγουσιν ἐκεῖνοι Νέστορος γεγονέναι. ἔστι δὲ ἀργύριον χρυσοῖς γράμμασιν ἐντετυπωμένα ἔχον τὰ ὁμηρικὰ ἔπη. ἐγὼ δέ φησιν ὁ Μυρλεανὸς τάδε λέγω περὶ τοῦ ποτηρίου, οἱ παλαιοὶ καὶ τὰ περὶ τὴν ἥμερον τροφὴν πρῶτοι διαταξάμενοι τοῖς ἀνθρώποις, πειθόμενοι τὸν κόσμον εἶναι σφαιροειδῆ, λαμβάνοντες ἔκ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης σχήματος ἐναργεῖς, καὶ τὰς φαντασίας καὶ τὰς περὶ τὴν ἀΐδιον στροφὴν τῷ περιέχοντι κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ σχήματος ἀφομοιοῦν εἶναι δίκαιον ἐνόμιζον. διὸ τὴν τράπεζαν κυκλοειδῆ κατεσκευάσαντο, καὶ τοὺς τρίποδας τοὺς τοῖς θεοῖς καθαγιζομένους φθόεις κυκλοτερεῖς, καὶ ἀστέρας ἔχοντας, οὓς καὶ καλοῦσι σελήνας, καὶ τὸν ἄρτον δὲ ἐκάλεσαν, ὅτι τῶν σχημάτων ὁ κύκλος ἀπήρτισαι καὶ ἔστι τέλειος. καὶ τὸ ποτήριον οὖν τὸ δεχόμενον ὑγρὰν τροφὴν κυκλοτερὲς ἐποίησαν κατὰ μίμημα τοῦ κόσμου. τὸ δὲ τοῦ Νέστορος καὶ ἰδιαίτερόν ἐστιν. ἔχει γὰρ καὶ ἀστέρας, οὓς ἥλοις ὁ ποιητὴς ἀπεικάζει, διὰ τὸ τοὺς ἀστέρας περιφερεῖς εἶναι τοῖς ἥλοις ὁμοίως. καὶ ὡς ἐμπεπηγέναι τῷ οὐρανῷ, καθὼς καὶ Ἄρατος φησὶν ἐπ' αὐτῶν, οὐρανῷ αἰὲν ἄρηρον ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης. περιττῶς δὲ καὶ τοῦτ' ἔφρασεν ὁ ποιητὴς τοὺς χρυσοῦς ἥλους παρατιθεὶς τῇ τοῦ ἐκπώματος φύσει τὴν τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἐκτυπῶν κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς χρόας οὐσίαν. ὁ μὲν γὰρ οὐρανός, ἀργύρῳ προσέοικεν. οἱ δὲ ἀστέρες, χρυσῷ, διὰ τὸ πυρῶδες. ὑποθέμενος οὖν κατηστερισμένον τὸ τοῦ Νέστορος ποτήριον, μεταβαίνει καὶ ἐπὶ τὰ κράτιστα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, οἷς δὴ τεκμαίρονται τὰ περὶ τὴν ζωὴν ἄνθρωποι. λέγω δὲ τὰς πελειάδας, ὅταν γὰρ εἴπῃ δύο δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, πελειάδας οὐ σημαίνει τὰς ὄρνιθας, ὥς τινες ὑπονοοῦσι περιστερὰς εἶναι ἁμαρτάνοντες. ἕτερον γάρ φησιν Ἀριστοτέλης εἶναι πελειάδα, καὶ ἕτερον περιστεράν. πελειάδας δὲ ὁ ποιητὴς νῦν καλεῖ τὰς πλειάδας, πρὸς ἃς ἄροτός τε καὶ ἀμητός, καὶ τῶν καρπῶν ἀρχὴ γενέσεως καὶ συναίρεσις, καθά φησι καὶ Ἡσίοδος, Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων, Ἄρχεσθ' ἀμήτοιο, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων. καὶ Ἄρατος, Αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες ἀλλ' ὀνομασταί, ἦρι καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται. Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο, Σημαίνειν ἐπένευσεν ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο. τὰς οὖν τῆς τῶν καρπῶν γενέσεως, καὶ τελειώσεως προσημαντικὰς πλειάδας, οἰκείως ἐντορνεύσει τῷ τοῦ σοφωτάτου Νέστορος ὁ ποιητὴς ποτηρίῳ. καὶ γὰρ τοῦτο τῆς ἑτέρας τροφῆς δεκτικὸν ἀγγεῖον. διὸ καὶ τῷ Διῒ τὴν ἀμβροσίαν τὰς πελειάδας φέρειν φησί, Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι, Τρήρωνες αἵ τ' ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσι. Οὐ γὰρ τὰς πελειάδας τὰς ὄρνεις φέρειν τῷ Διῒ νομιστέον τὴν ἀμβροσίαν, ὡς πολλοὶ δοξάζουσιν, ἄσεμνον γάρ, ἀλλὰ τὰς πλειάδας. οἰκεῖον γὰρ τὰς προσημαινούσας τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τὰς ὥρας, ταύτας καὶ τῷ Διῒ φέρειν τὴν ἀμβροσίην, διόπερ ἀπὸ τῶν πτηνῶν αὐτὰς χωρίζει λέγων. Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πέλειαι. ὅτι δὲ τὰς πλειάδας τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἀπλανῶν ἄστρων ὑπείληφε, δῆλον ἐκ τοῦ προτάττειν αὐτὰς κατὰ τὴν ἄλλων συναρίθμησιν. Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα τά τ' οὐ- Ιλ. σ.
ρανὸς ἐστεφάνωται, Πληϊάδας θ' ὑάδας τε τό τε σθένος Ὠρίωνος, Ἄρκτον θ' ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν. ἐπλανήθησαν δ' οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὰς πλειάδας ὄρνεις εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ γράμματος. ἔπειτα δ' ὅτι τὸ τρήρωνες μόνον ἔδεξαν εἶναι ἐπίθετον πελειάδων, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβὴς ἡ ὄρνις αὕτη. τρεῖν δ' ἐστὶ τὸ εὐλαβεῖσθαι. πιθανὸν δὲ ἐστὶ τὸ ἐπίθετον καὶ ἐπὶ τῶν πλειάδων τιθέμενον. μυθεύονται γὰρ καὶ αὗται τὸν Ὠρίωνα φεύγειν, διωκομένης τῆς μητρὸς αὐτῶν Πληϊόνης ὑπὸ τοῦ Ὠρίωνος. ἡ δὲ τοῦ ὀνόματος ἐκτροπή, καθ' ἣν αἱ πλειάδες λέγονται πέλειαι, καὶ πελειάδες παρὰ πολλοῖς ἐστὶ τῶν ποιητῶν. πρώτη δὲ Μοιρὼ ἡ Βυζαντία καλῶς ἐδέξατο τὸν νοῦν τῶν Ὁμήρου ποιημάτων, ἐν τῇ Μνημοσύνῃ ἐπιγραφομένῃ φάσκουσα τὴν ἀμβροσίαν τῷ Διῒ τὰς πλειάδας κομίζειν. Κράτης δὲ ὁ κριτικὸς σφετερισάμενος αὐτῆς τὴν δόξαν, ὡς ἴδιον ἐκφέρει τὸν λόγον. καὶ Σιμωνίδης δὲ τὰς πλειάδας πελειάδας εἴρηκεν ἐν τούτοις. Δίδωτι δ' εὖ τίς' Ἑρμᾶς ἐναγώνιος Μαίας εὐπλοκάμοιο παῖς. ἔτικτε δ' Ἄτλας ἑπτὰ ἰοπλοκάμων φίλαν θυγατρῶν ταὶ ἔξοχον εἶδος, αἳ καλέονται πελειάδες οὐράνιαι. σαφῶς γὰρ τὰς πλειάδας οὔσας Ἄτλαντος θυγατέρας πελειάδας καλεῖ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος, ἔστι δὲ ἐοικὸς ὀρείαν τε πελειάδων μὴ τηλόθεν Ὠρίωνα νεῖσθαι. σύνεγγυς γάρ ἐστιν ὁ Ὠρίων τῇ ἀστροθεσίᾳ τῶν πλειάδων, διὸ καὶ ὁ περὶ ταύτας μῦθος, ὅτι φεύγουσι μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Πληϊόνης τὸν Ὠρίωνα. ὀρείας δὲ λέ-

γει τὰς πλειάδας ἐν ἴσῳ τῷ οὔσας κατὰ παράλειψιν τοῦ υ, ἐπειδὴ κεῖνται ἐπὶ τῆς οὐρᾶς τοῦ ταύρου. καὶ Αἰσχύλος δὲ ἐκφανέστερον προσπαίζων τῷ ὀνόματι κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν. Αἱ δ' ἑπτ' Ἄτλαντος παῖδες ὠνομασμέναι, Πατρὸς μέγιστον ἆθλον οὐρανός τε γῆ Κλαίεσκον, ἔνθα νυκτέρων φαντασμάτων Ἔχουσι μορφὰς ἄπτεροι πελειάδες. ἀπτέρους γὰρ αὐτὰς εἴρηκε διὰ τὴν πρὸς τὰς ὄρνεις ὁμωνυμίαν. ἡ δὲ Μοιρὼ καὶ αὐτὴ τὸν τρόπον τοῦτόν φησι, Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο μέγας, οὐδ' ἄρα τίς νιν Ἠείδει μακάρων, ὁ δ' ἀέξετο πᾶσι μέλεσσι, Τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ ζαθέῳ τράφον ἄντρῳ, Ἀμβροσίην φορέουσαι ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. Νέκταρ δ' ἐκ πέτρης μέγας αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων, Γαμφηλῇς φορέεσκε ποτὸν Διὶ μητιόεντι. Τόν, καὶ νικήσας πατέρα Κρόνον εὐρύοπα Ζεύς, Ἀθάνατον ποίησε καὶ οὐρανῷ ἐγκατένασσεν. ὣς δ' αὔτως τρήρωσι πελειάσιν ὤπασε τιμήν, Αἳ δή τοι θέρεος καὶ χείματος ἄγγελοι εἰσίν. καὶ Σιμμίας δ' ἐν τῇ Γοργοῖ φησίν, Αἰθέρος ὠκεῖαι πρόπολοι πίλναντο πέλειαι. Λαμπροκλῆς δ' ὁ διθυραμβοποιὸς καὶ ῥητῶς αὐτὰς εἶπεν ὁμωνυμεῖν ταῖς περιστεραῖς ἐν τούτοις, αἵ τε ποταναῖς ὁμώνυμοι πελειάσιν αἰθέρι κεῖσθαι, καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας ἀστρονομίαν, ἀεὶ πελειάδας αὐτὰς λέγει. Τὰς δὲ βροτοὶ καλέουσι πελειάδας. καὶ πάλιν, Χειμέριαι δύνουσι πελειάδες. καὶ πάλιν, Τῆμος ἀποκρύπτουσι πελειάδες. Οὐδὲν οὖν ἄπιστον καὶ Ὅμηρον τὰς πλειάδας κατὰ ποιητικὸν νόμον πελειάδας ὠνομακέναι. ἀποδεδειγμένου οὖν τοῦ ὅτι πλειάδες ἦσαν ἐντετορευμέναι περὶ τὸ ποτήριον, καθ' ἕκαστον τῶν ὤτων, δύο ὑποθετέον, εἴτε βούλεταί τις ὀρνιθοφυεῖς κόρας εἴτ' αὖ καὶ ἀνθρωποειδεῖς, ἄστροις δὲ πεποικιλμένας. τὸ μέν τοι ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, οὐχ ὡς περὶ ἐν ἕκαστον ἀκουστέον, γίνονται γὰρ οὕτως ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν. ἀλλ' ἐπείπερ ἔσχισαι μετὰ ἑκάτερον τῶν ὤτων εἰς δύο σχίσεις, τούτων δ' αὖ συνάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν, ἕκαστον μὲν ἂν λέγοιτο καθὸ τέτταρες αἱ πᾶσαι σχίσεις τῶν ὤτων. ἑκάτερον δὲ καθὸ συμφυῆ πάλιν ἐπὶ τέλει γίνεται κατὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτῶν. ὅταν οὖν εἴπῃ, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑποπυθμένες ἦσαν, καθ' ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὤτων ἀκουσόμεθα μίαν πελειάδα, ἃς δοιὰς εἶπε καθὸ συμφυεῖς εἰσὶν ἀλλήλαις καὶ συνεζευγμέναι. τὸ γὰρ δοιοὶ καὶ αἱ δοιαὶ σημαίνει καὶ τὸ κατ' ἀριθμὸν εἶδος τὸ δύο, οἷον Δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα, καὶ δύο θεράποντες. σημαίνει δὲ καὶ τὸ συμφυὲς καὶ τὸ συνεζευγμένον κατ' ἀριθμόν, ὡς ἐν τούτοις, Δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους Ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας, ὁ μὲν φυλίης ὁ δ' ἐλαίης. γίνονται οὖν ἐπὶ τῶν ὤτων τέσσαρες πελειάδες, ἐπειδὰν ὅταν ἐπενέγκῃ τὸ Δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑποπυθμένες ἦσαν. Ἀκουστέον οὐ πυθμένας, δύο ἀλλ' οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγνωστέον, ὡς ὁ Θρᾷξ Διονύσιος, ἀλλὰ κατὰ σύνθετον ὑποπυθμένες, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκούωμεν. ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν ἐπὶ τῶν ὤτων, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες, τουτέστιν ὑπὸ τῷ πυθμένι, οἷον ὑποπυθμένιοι, ὥστε διακρατεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένι. ἓξ δὲ τὰς πάσας γίνεσθαι πλειάδας, ἐπείπερ ὁρῶνται τοσαῦται. λέγονται δὲ ἑπτά, καθότι καὶ Ἄρατός φησιν, Ἑπτάποροι δὴ ταίγε μετ' ἀνθρώποις καλέονται, Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν, Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ, Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν, ἀλλὰ μάλ' αὔτως Εἴρηται, ἑπτὰ δ' ἐκεῖναι ἐπιρρήδην καλέονται Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν. τὸ ὁρώμενον οὖν ἐν τοῖς ἄστροις, καὶ ἐν τῇ φαινομένῃ κατασκευῇ προσηκόντως ἐτόρευσεν. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ Διὸς σημαίνειν

ὀδ. μ. πείθονται τὸν ποιητήν, ὅταν λέγῃ, Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι Τρήρωνες αἵ τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν. Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη. Ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι. ὑπὸ γὰρ ὀξύτητος τῶν πλαγκτῶν πετρῶν, καὶ τῆς λειότητος ἀφαιρεῖσθαι λέγων μίαν τῶν πλειάδων, ἄλλην δὲ πρὸς τοῦ Διὸς ἐνίεσθαι χάριν τοῦ σώζειν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ποιητικῶς αἰνιττόμενος, ὅτι τῶν πλειάδων ἓξ ὁρωμένων, ὅμως ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν οὐκ ἀπόλλυται. λέγονται δὲ καὶ τῷ ἀριθμῷ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν ἑπτά. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας οὐκ οἰκείως τῷ ποτηρίῳ ἐντετυπῶσθαι τὰς πλειάδας, ξηρῶν τροφῶν οὔσας σημαντικάς, λεκτέον ὅτι τὸ δέπας ἀμφοτέρων τῶν τροφῶν ἐστι δεκτικόν. κυκεὼν γὰρ ἐν αὐτῷ γίνεται, τοῦτο δ' ἐστὶ πόσις ἐν τῷ κράματι τυ-

ἰλ. λ. ρὸν ἔχουσα καὶ ἄλφιτον. ἄμφω δὲ ταῦτα κυκώμενα καὶ οὕτω πινόμενα λέγει ὁ ποιητής. Τοῖσι δὲ τεῦχε κυκειῶ ἐυπλόκαμος Ἑκαμήδη, Ἣ σφῶιν πρῶτον μὲν ἐπὶ προΐηλε τράπεζαν, Καλὴν κυανόπεζαν ἐύξοον, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ Χάλκειον κάνεον. ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον, Ἠδὲ μέλι χλωρόν, παρὰ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν. Πὰρ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιός, Ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν Οἴνῳ πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν Κνήστι χαλκείῃ. ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε, Πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ. Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. οὐκ ἀκουστέον ἐπὶ μόνου Μαχάονος καὶ Νέστορος, ὡς οἴονταί τινες λέγοντες, ἀλλ' ὃς μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης, ἐπὶ

ζης, ἐπὶ τοῦ Μαχάονος τὸ μογέων δηλοῦσθαι νομίζοντες, ἐπειδὴ τέτρωται. ὅτι δὲ καθ᾽ Ὅμηρον ὁ Μαχάων οὐ τέτρωται, ἐν ἄλλοις διαληφθήσεται. ἀγνοοῦσι δὲ ὅτι τὸ ἄλλος Ὅμηρος οὐκ ἐπὶ μόνων Μαχάονος καὶ Νέστορος ἔθηκεν. διὸ γὰρ οὐδὲ πίνουσιν, ἀλλ᾽ ἅπερ αὖ ἕτερος, τῶν γὰρ ἐπὶ δύο τάσσεσθαι πέφυκεν, καὶ ἐπὶ τούτων, Οἴσετε δ᾽ ἄρν᾽ ἕτερον λευκὸν ἑτέρην δὲ μέλαιναν. ἔπειτα δὲ τὸ ὃς ἀντὶ προτακτικοῦ παραλαμβάνει τὸ προτακτικὸν ὅ, οἷον, Ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ᾽ ἀνδρῶν. ἐλλείπει οὖν τὸ τὶς μόριον. τὸ γὰρ πλῆρες ἐστὶν ἄλλος μὲν τις μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐὸν Νέστωρ δ᾽ ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ὡς παντὸς ἀνθρώπου μόλις ἂν ἀποκινήσαντος ἀπὸ τῆς τραπέζης τὸ ποτήριον, τοῦ δὲ Νέστορος αὐτὸ ῥᾳδίως βαστάζοντος δίχα πόνου καὶ κακοπαθείας. τὸ γὰρ ποτήριον ὑφίσταται μέγα καὶ τῷ τὸ κύτος καὶ βαρὺ τῇ ὁλκῇ, ὅπερ φιλοπότης ὢν ὁ Νέστωρ ἐκ τῆς συνεχοῦς συνηθείας ῥᾳδίως βαστάζειν εἴθιστο. Σωσίβιος δὲ ὁ λυτικὸς προθεὶς τὰ ἔπη, Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ᾽ ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. Γράφει τῇ λέξει· νῦν τὸ μὲν ἐπιτιμώμενόν ἐστι τῷ ποιητῇ, ὅτι τοὺς μὲν λοιποὺς εἶπε μογέοντας αἴρειν τὸ δέπας, τὸν δὲ Νέστορα μόνον ἀμογητί. ἄλογον δὲ ἐδόκει Διομήδους καὶ Αἴαντος, ἔτι δ᾽ Ἀχιλλέως παρόντων εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναιότερον τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότα. τούτων τοίνυν οὕτως κατηγορουμένων τῇ ἀναστροφῇ χρησάμενοι ἀπολύομεν τὸν ποιητήν. ἀπὸ γὰρ τοῦ τοῦ ἑξαμέτρου, Πλεῖον ἐόν, Νέστωρ δ᾽ ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν. ἀπὸ τοῦ μέσου ἐξελόντες τὸ γέρων, τάξομεν τοῦ πρώτου στίχου πρὸς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τὸ ἄλλος μὲν εἶτα τὸ ἐξ ἀρχῆς συνείρομεν. ἄλλος μὲν γέρων μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης Πλεῖον ἐόν, ὁ δὲ Νέστωρ ἀπονητὶ ἄειρεν. νῦν οὖν οὕτω τεταγμένων, ὁ Νέστωρ φαίνεται τῶν μὲν λοιπῶν πρεσβυτέρων μόνος τὸ δέπας ἀμογητὶ αἴρων. ταῦτα καὶ ὁ θαυμάσιος λυτικὸς Σωσίβιος, ὃν οὐκ ἀχαρίτως διέπαιξε διὰ τὰς πολυθρυλλήτους ταύτας, καὶ τὰς βιαίους λύσεις Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος. λαμβάνοντος γὰρ αὐτοῦ σύνταξιν βασιλικὴν, μεταπεμψάμενος τοὺς ταμίας, ἐκέλευσεν ἐὰν παραγένηται ὁ Σωσίβιος ἐπὶ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συντάξεως λέγειν αὐτῷ, ὅτι ἀπείληφε. καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ παραγενομένου καὶ αἰτοῦντι, εἰπόντες δεδωκέναι αὐτῷ τὰς ἡσυχίας εἶχον, ὁ δὲ τῷ βασιλεῖ προσελθὼν, κατεμέμφετο τοὺς ταμίας. Πτολεμαῖος δὲ μεταπεμψάμενος αὐτοὺς, καὶ ἥκειν κελεύσας μετὰ τῶν βιβλίων, ἐν οἷς αἱ ἀναγραφαὶ εἰσὶ τῶν τὰς συντάξεις λαμβανόντων. λαβὼν ταύτας εἰς χεῖρας ὁ βασιλεὺς, καὶ κατιδὼν ἔφη καὶ αὐτὸς, εἰληφέναι αὐτὸν οὕτως. ἦν ὀνόματα ἐγγεγραμμένα ταῦτα, Σωτῆρος, Σωσιγένους, Βίωνος, Ἀπόλλωνος, Δίωνος, εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ βασιλεὺς εἶπεν. ὦ θαυμάσιε λυτικὲ, ἐὰν ἀφέλῃς τοῦ Σωτῆρος τὸ σω, καὶ τοῦ Σωσιγένους τὸ σι καὶ τοῦ Βίωνος τὴν πρώτην συλλαβὴν βι καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ Ἀπόλλωνος, εὑρήσεις σαυτὸν ἀπειληφότα τῇ τὰς σὰς ἐπινοίας. καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ᾽ ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς τῇ τὸν θαυμάσιον Αἰσχύλον ἁλίσκει, ἀπροσδιονύσους λύσεις πραγματευόμενος. Ὄλμος. ποτήριον κεράτιον τρόπον εἰργασμένον. Μνησιθένης ἐν τετάρτῳ πολιτικῶν γράφει οὕτως, ἀλάβαστρον δὲ στρεπτὸν καὶ ὅλμον χρυσοῦν. ὁ δὲ ὅλμος ἐστὶ ποτήριον κεράτιον τρόπον εἰργασμένον, ὕψος ὡς πυγονιαῖον. Ὀξύβαφον. Ἡ μὲν κοινὴ συνήθεια οὕτως καλεῖ τὸ ὄξους δεκτικὸν σκεῦος. ἔστι δὲ ὄνομα ποτηρίου, οὗ μνημονεύει Κρατῖνος μὲν ἐν Πυτίνῃ οὕτως, Πῶς ἄν τις αὐτὸν ἀποπαύσειε τοῦ λίαν πότου; Ἐγὼ 'δα, συντρίψω γὰρ αὐτοῦ τοὺς χόας, Καὶ τοὺς καδίσκους συγκεραυνώσω σποδῶν, Καὶ τ᾽ ἄλλα πάντ᾽ ἀγγεῖα τὰ περὶ τὸν πότον Κοὐδ᾽ ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται. ὅτι δὲ ἐστὶ τὸ ὀξύβαφον εἶδος κύλικος μικρᾶς κεραμέας σαφῶς παρίστησιν Ἀντιφάνης ἐν Μυστίδι διὰ τούτων. γραῦς ἐστὶ φίλοινος ἐπαινοῦσα κύλικα μεγάλην, καὶ ἐξευτελίζουσα τὴν κύλικα ὡς βραχὺ. εἰπόντος οὖν τινος πρὸς αὐτὴν, τῶν μὲν δὴ πέσομαι. Καὶ γὰρ ἐπαγωγὸν ὦ θεοὶ τὸ σχῆμά πως Τῆς κύλικός ἐστιν ἄξιόν τε τοῦ κλέους Τοῦ τῆς ἑορτῆς. ἡμεῖς μὲν ἀρτίως γὰρ ὃν Ἐξ ὀξυβαφίων κεραμίων ἐπίνομεν, Τούτῳ δὲ τέκνον πολλὰ κἀγάθ᾽ οἱ θεοὶ Τῷ δημιουργῷ δοῖεν, ὃς ἐποίησε τῆς Συμμετρίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας οὕνεκα. καὶ ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις οὖν τοῖς Ἀριστοφάνους ἀκουσόμεθα ποτήριον δ᾽ ὀξύβαφον, ὅταν ὁ Διόνυσος λέγῃ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὡς αὐτὸν ᾔτουν ἐπὶ τὴν δίκην ἀπελθόντα ὀξυβάφω δύο. οὐ γὰρ ἄλλο ἡγητέον εἶναι, ἢ ὅτι ἐκπώματα ᾔτουν, καὶ τὸ τοῖς ἀποκοτταβίζουσι δὲ ὀξύβαφον τιθέμενον εἰς ὃ τὰς λάταγας ἐγχέουσιν, οὐκ ἄλλο τι ἂν εἴη ἢ ἐκπέταλον ποτήριον. μνημονεύει δὲ τοῦ ὀξυβάφου ὡς ποτηρίου καὶ Εὔβουλος ἐν Μυλωθρίδι, καὶ πιὼν χοεὺς μέτρον, Ὀξύβαφον εἰς τὸ κενὸν ἐθ᾽ ὑπώμνυε. Ὁ μὲν οἶνος, ὄξος αὐτὸν εἶν᾽ γνήσιον, Τὸ δ᾽ ὄξος οἶνον αὐτὸν μᾶλλον θατέρου. Οἰνιστηρία. Οἱ μέλλοντες ἀποκείρειν τὸν σκόλλυν φησὶ Πάμφιλος, εἰσφέρουσι τῷ Ἡρακλεῖ μέγα ποτήριον πληρώσαντες οἴνου, ὃ καλοῦσιν οἰνιστηρίαν, καὶ σπείσαντες τοῖς συνελθοῦσι διδόασι πιεῖν. Ὄνυξ. Πάμφιλος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσι τὸ ξύλινον ποτήριον ἀποδίδωσι Παναθηναϊκόν. Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἐν ἕκτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, ὡς οὕτω καλουμένων τινῶν ποτηρίων μέμνηται γράφων οὕτως. ἦσαν δὲ καὶ ὀνύχινοι σκύφοι, καὶ συνδυάσεις τούτων μέχρι δικοτύλων, καὶ Παναθηναϊκὰ μέγιστα τὰ μὲν δίχοα, τὰ

Σωσίβιος ὁ λυτικός.

Ὄλμος.

Ὀξύβαφον.

Οἰνιστηρία.

Ὄνυξ.

δὲ καὶ μείζονα.

Πρόαρον. Πρόαρον. κρατὴρ ξύλινος εἰς ὃν τὸν οἶνον κιρνῶσιν οἱ Ἀττικοί, κόλλοις ἐν προάροις φησὶ Πάμφιλος.

Πελίκαι. Πελίκαι. Καλλίστρατος ἐν ὑπομνήμασι Θρᾳττῶν, Κρατίνου ἀποδίδωσι κύλικα. Κράτης δ' ἐν δευτέρῳ Ἀττικῆς διαλέκτου γράφει οὕτως, οἱ χόες πελίκαι, καθάπερ εἴπομεν, ὠνομάζοντο. ὁ δὲ τύπος ἦν τοῦ ἀγγείου πρότερον μὲν τοῖς παναθηναϊκοῖς ἐοικώς, ἡνίκα ἐκαλεῖτο πελίκη. ὕστερον δὲ ἔσχεν οἰνοχόης σχῆμα, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ παρατιθέμενοι, ὁποίους δή ποτε ὄλπας ἐκάλουν, χρώμενοι πρὸς τὴν τοῦ οἴνου ἔγχυσιν. καθάπερ Ἴων ὁ Χῖος ἐν Εὐρυτίδαις φησίν, ἐκ ζαθέων πιθακνῶν ἀφύσσοντες ὄλπαις οἶνον ὑπερφίαλον κελαρύζετε. νυνὶ δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον ἀγγεῖον καθιερωμένον τινὰ τρόπον ἐν τῇ ἑορτῇ παρατίθεται μόνον. τὸ δ' εἰς τὴν χρείαν πῖπτον μετεσχημάτισται, ἀρυταίνῃ μάλιστα ἐοικός, ὃ δὴ καλοῦμεν χόα. τὴν δὲ ὄλπην καὶ τάριχος Κορινθίους μέν φησι καὶ Βυζαντίους, καὶ Κυπρίους τὴν λήκυθον ἀποδιδόναι, Θεσσαλοὺς δὲ τὴν πρόχοον. Σέλευκος δὲ πελίχναν, Βοιωτοὺς μὲν κύλικα. Εὐφρόνιος δ' ἐν ὑπομνήμασι τοὺς χόας.

Πέλλα. Πέλλα. ἀγγεῖον σκυφοειδὲς πυθμένα ἔχον πλατύτερον, εἰς ὃ ἤμελγον τὸ γάλα. Ὅμηρος, ὡς ὅτε μυῖαι Σταθμῷ ἔνι βρομέωσιν εὐγλαγέας κατὰ πέλλας. τοῦτο δὲ Ἱππῶναξ λέγει πελλίδα, ἐκ πελλίδος πίνοντες, οὐ γὰρ ἦν αὐτοῖς κύλιξ, ὁ παῖς γὰρ ἐμπεσὼν κατήραξε. δῆλον οἶμαι ποιῶν, ὅτι ποτήριον μὲν οὐκ ἦν, δι' ἀπορίαν δὲ κύλικος ἐχρῶντο τῇ πελλίδι. καὶ πάλιν. ἐκ δὲ τῆς πέλλης ἔπινον, ἄλλοτ' αὐτὸς ἄλλοτ' Ἀρήτη προὔπινεν. Φοῖνιξ δὲ ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἰάμβοις, ἐπὶ φιάλης τίθησι τὴν λέξιν λέγων οὕτως, Θαλῆς γὰρ ὅστις ἀστέρων ὀνήϊστος, Καὶ τῶν τότ' ὡς λέγουσι πολλῶν ἀνθρώπων Ἐὼν ἄριστος, ἔλαβε πελλίδα χρυσῆν. καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ μέρει φησὶν ἐκ πελλίδος τἄργανον, καὶ τῇ γαίῃ κοίλοισι δακτύλοισι θ' ἥτερῃ σπένδει Τρέμων οἷον πῦρ ἐν φορνίῳ νωδός. Κλέταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις πελλητῆρα μὲν καλεῖν Θεσσαλοὺς καὶ Αἰολεῖς τὸν ἀμολγέα, πέλλαν δὲ τὸ ποτήριον. Φιλήτας δ' ἐν ἀτάκτοις τὴν κύλικα Βοιωτούς.

Πενταπλόα. Πενταπλόα. Μνημονεύει αὐτῆς Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος. Ἀριστόδημος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Πινδάρου, τοῖς σκίρροις φησὶν Ἀθήναζε ἀγῶνα ἐπιτελεῖσθαι τῶν ἐφήβων δρόμου, τρέχειν δ' αὐτοὺς ἔχοντας ἀμπέλου κλάδον κατάκαρπον τὸν καλούμενον ὄχον. τρέχουσι δ' ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύσου μέχρι τοῦ τῆς σκιῤῥάδος Ἀθηνᾶς ἱεροῦ, καὶ ὁ νικήσας λαμβάνει κύλικα τὴν λεγομένην πεντάπλοον, καὶ κωμάζει μετὰ χοροῦ. πενταπλόα δ' ἡ κύλιξ καλεῖται, καθότι οἶνον ἔχει, καὶ μέλι καὶ τυρὸν, καὶ ἄλφιτον καὶ ἐλαίου βραχύ.

Πέταχνον. Πέταχνον, ποτήριον ἐκ πετάλου, οὗ μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν δράμασι λέγων, πάντες δ' ἔνδον πεταχνοῦνται.

Πλημοχόη. Πλημοχόη, σκεῦος κεραμεοῦν βεμβικῶδες ἑδραῖον ἡσυχῇ, ὃ κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν, ὥς φησι Πάμφιλος. χρῶνται δὲ αὐτῷ ἐν Ἐλευσῖνι τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων ἡμέρᾳ, ἣν καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσαγορεύουσι πλημοχόας, ἐν ᾗ δύο πλημοχόας πληρώσαντες, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς, τὴν δὲ πρὸς δύσιν ἀνιστάμενοι, ἀνατρέπουσί τε ἐπιλέγοντες ῥῆσιν μυστικήν. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ ὁ τὸν Πειρίθουν γράψας, εἴτε Κριτίας ἐστὶν ὁ τύραννος, ἢ Εὐριπίδης λέγων οὕτως, ἵνα πλημοχόας τάσδ' εἰς χθόνιον χάσμ' εὐφήμως προχέωμεν.

Πρίστις. Πρίστις, ὅτι ποτηρίου εἶδος, προείρηται ἐν τῷ περὶ τοῦ Βατιακίου λόγῳ.

Προχύτης. Προχύτης, εἶδος ἐκπώματος, ὡς Σιμάριστος ἐν τετάρτῳ συνωνύμων. Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν ἐλεγείοις, ἡμῖν δὲ κρητῆρ' οἰνοχόοι θέραπες Κιρνάντων προχύταισιν ἐν ἀργυρέοις. Φιλήτας δ' ἐν ἀτάκτοις ἀγγεῖον ξύλινον, ἀφ' οὗ τοὺς ἀγροίκους πίνειν. μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ἀλέξανδρος ἐν Τίγονι. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ παιδείας προχοΐδας τινὰς λέγει κύλικας, γράφων ὧδε. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Περσῶν. ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μὴ προχοΐδας εἰσφέρεσθαι εἰς τὰ συμπόσια, δῆλον ὅτι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν, ἧττον ἂν καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν. νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεσθαι ἔτι αὖ καταμένει. τοσοῦτον δὲ πίνουσιν, ὥστε ἀντὶ τοῦ εἰσφέρειν αὐτοὶ ἐκφέρονται. ἐπειδὰν μηκέτι δύνωνται ὀρθούμενοι ἐξιέναι.

Προυσίας. Προυσίας, ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο ὀξορθόν ἐστι, προείρηται, καὶ ὅτι τὴν προσηγορίαν ἔσχεν ἀπὸ Προυσίου τοῦ Βιθυνίας βασιλεύσαντος, καὶ ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ διαβοήτου γενομένου ἱστορεῖ Νίκανδρος ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τετάρτῳ Προυσίου συμπτωμάτων.

Ῥέοντα. Ῥέοντα. οὕτως ποτήριά τινα ἐκαλεῖτο. μνημονεύει δ' αὐτῶν Ἀστυδάμας ἐν Ἑρμῇ λέγων οὕτως, Κρατῆρε μὲν πρώτιστον ἀργυρὼ δύο, Φιάλας δὲ πεντήκοντα, δέκα δὲ κύμβια. Ῥέοντα δώδεκ' ὧν τὰ μὲν δέκ' ἀργυρᾶ, Ἦν δύο δὲ χρυσᾶ, γρυψὶ τὸ δ' ἕτερον πήγασος.

Ῥυσίς. Ῥυσίς, φιάλη χρυσῆ, Θεόδωρος. Κρατῖνος ἐν νόμοις, ῥυσίδι σπένδων.

Ῥοδιάς. Ῥοδιάς. Δίφιλος Αἰρεσιτείχει, τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο Καλλίμαχος ἐπιγράφει εὐνοῦχον, λέγει δὲ οὕτως. Πιεῖν δὲ ἀνδρ' ἕτερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν.

Ῥυτόν. Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Διώξιππος ἐν Φιλαργύρῳ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέθης. Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ῥυτὸν ἔχει τὸ υ βραχὺ καὶ ὀξύνεται. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου ῥυτὰ καὶ κύμβια φησὶ καὶ φιάλας. Δίφιλος δ' ἐν εὐνούχῳ ἢ στρατιώτῃ, ἔστι δὲ τὸ δρᾶμα διασκευὴ τοῦ αἱρησιτείχους, ἐᾶθ' ὑποχεῖσθαι πλείονας πιεῖν γέ τι ἁδρότερον ἢ τῶν ῥοδιακῶν ἢ τῶν ῥυτῶν. Ἐπίνικος δ' ἐν ὑποβαλλομέναις, Καὶ τῶν ῥυτῶν τὰ μέγιστα τῶν ὄντων βίᾳ, Πίνειν δεήσει τήμερον πρὸς

κλέψυδραν

κλέψυδραν, Κρουνιζόμενον ἀμφότερα δ' οἰωνίζομαι. Ἔστι δ' ἐλέφας ἐλέφαντας πριάγει ῥυτὸν Χωροῦντα δύο χόας ὃν οὐδ' ἂν ἐλέφας ἐκπίοι, Ἐγὼ δ' ἐκπέπωκα πολλάκις, οὐδὲν ἐλέφαντος γὰρ διαφέρεις οὐδὲ σύ. Ἕτερον τριήρης τοῦτο τίς οὐ χωρεῖ χόα. περὶ δὲ τοῦ ῥυτοῦ λέγων φησὶν, ὁ Βελλεροφόντης ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πηγάσου τὴν πύρπνοον χίμαιραν εἰσηκοντικώς. εἶεν, δέχου καὶ τοῦτο, ἐκαλεῖτο δὲ τὸ ῥυτὸν πρότερον κέρας, δοκεῖ δὲ σκευοποιηθῆναι ὑπὸ πρώτου τοῦ φιλαδέλφου Πτολεμαίου βασιλέως φόρημα τι γενέσθαι τῶν Ἀρσινόης εἰκόνων, τῇ γὰρ εὐωνύμῳ χειρὶ τοιοῦτο φέρει δημιούργημα πάντων τῶν ὡραίων πλῆρες, ἐμφαινόντων τῶν δημιουργῶν, ὡς καὶ τοῦ τῆς ἀμαλθείας ἐστὶν ὀλβιώτερον τὸ κέρας τοῦτο. μνημονεύει αὐτοῦ Θεοκλῆς ἐν ἰθυφάλλοις οὕτως. Ἐθύσαμεν γὰρ σήμερον σωτήρια Πάντες οἱ τεχνῖται, μεθ' ὧν πιὼν τὸ δὶς κέρας Ὡς τὸν φίλτατον βασιλέα πάρειμι. Διονύσιος δ' ὁ σινωπεὺς ἐν σωζούσῃ καταλέγων τινὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ῥυτοῦ ἐμνήσθη, ὡς προεῖπον. Ἡδύλος δ' ἐν ἐπιγράμμασι περὶ τοῦ κατασκευασθέντος ὑπὸ Κτησιβίου τοῦ μηχανοποιοῦ ῥυτοῦ μνημονεύων φησί, Ζωροπόται καὶ τοῦτο φίλον ζεφύρου κατὰ νηὸν, Ὃς λιγὺ ἦχον σαλπίζει κρουνοῦ πρὸς ῥύσιν, ἠπωμένου καὶ πολέμου σύνθημα καὶ θαλίης, Νεῖλος ὁ κοῖος ἄναξ μύσταις φίλον ἱεραγωγοῖς Εὗρε μέλος θείων πάτριον ἐξ ὑδάτων, Ἀλλὰ Κτησιβίου σοφὸν εὕρεμα τίετε τοῦτο Δεῦτε νέοι νηῷ τῷδε παρ' Ἀρσινόης. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ ἔρωτος μόνοις ἀποδίδοσθαι. Δωρόθεος δ' ὁ σιδώνιος φησὶν τὰ ῥυτὰ κέρασιν ὅμοια εἶναι, διατετρημμένα δ' εἶναι ἐξ ὧν κρουνιζόντων λεπτῶς κάτωθεν πίνουσιν, ὀνομάσθαι τε ἀπὸ τῆς ῥύσεως. Σαννάκρα. Κράτης ἐν πέμπτῳ ἀττικῆς διαλέκτου, ἔκπωμα φησὶν εἶναι οὕτως καλούμενον, ἔστι δὲ Περσικόν. Φιλήμων δ' ἐν τῇ χήρᾳ, Βατιακῶν μνησθεὶς, καὶ τῇ γελοιότητι τοῦ ὀνόματος προσπαίξας, φησὶν σαννάκρα, ἱππότραγέλαφοι, βατιάκια, σαννάκια.

Σαννάκρα.

Σελευκίς, ὅτι ἀπὸ Σελεύκου βασιλέως τὴν προσηγορίαν ἔχει τὸ ἔκπωμα, προείρηται, ἱστοροῦντος τοῦτο καὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ Ἀθηναίου. Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Ἀδαῖον ποτήρια φησὶ παραπλήσια, σελευκίς, ῥοδιὰς, ἀντιγονίς. Κάλπιον, κυλίκιον μικρὸν ᾧ σπένδουσιν Αἰολεῖς, ὡς Φιλήτας φησὶν ἐν ἀτάκτοις.

Σελευκίς.

Σκύφος. Τοῦτο τινὲς τὴν γενικὴν σὺν τῷ σ προφέρονται, διὰ παντὸς οὐκ εὖ, ὅτι γὰρ ἀρσενικόν ἐστιν ὁ σκύφος, ὡς λύχνος ἄνευ τοῦ σ προοισόμεθα. ὅτι δὲ οὐδέτερον τὸ σκῦφος σὺν τῷ σ κλινοῦμεν ὡς τεῖχος τείχους. οἱ δ' ἀττικοὶ τὴν εὐθεῖαν καὶ ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγουσιν. Ἡσίοδος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ μελαμποδίας σὺν τῷ π σκύπφον λέγει. τῷ δὲ Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου, Πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι. καὶ πάλιν Καὶ τότε μάντις μὲν δεσμὸν βοὸς αἴνυτο χερσίν. Ἴφικλος δ' ὤμοις νῶτ' ἐπεμαίετο τῷ δ' ἐπόπισθεν, Σκύπφον ἔχων ἑτέρῃ, ἑτέρῃ δὲ σκῆπτρον ἀείρας Ἔστειχεν φύλακος, καὶ ἐνὶ δμώεσσιν ἔειπεν. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀναξίμανδρος ἐν τῇ ἡρωολογίᾳ λέγων ὧδε, Ἀμφιτρύων δὲ τὴν λείαν δασάμενος τοῖς συμμάχοις, καὶ τὸν σκύπφον ἔχων ὃν εἵλετο αὐτῷ. καὶ πάλιν. τὸν δὲ σκύπφον Τηλεβόῃ δίδωσι Ποσειδῶν παιδὶ τῷ ἑαυτοῦ, Τηλεβόης δὲ Πτερέλεῳ, τοῦτον ἑλὼν ἀπέπλωεν. ὁμοίως εἴρηκε καὶ Ἀνακρέων, ἐγὼ δ' ἔχων σκύπφον Ἐρξίωνι τῷ λευκολόφῳ μεστὸν ἐξέπινον, ἀντὶ τοῦ προέπινον. κυρίως γάρ ἐστι τοῦτο προπίνειν τὸ ἑτέρῳ πρὸ ἑαυτοῦ δοῦναι πιεῖν. καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ τῇ Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον. καὶ ἐν Ἰλιάδι, Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα. Πληροῦντες γὰρ προέπινον ἀλλήλοις μετὰ προσαγορεύσεως. Πανύασις τρίτῳ ἡρακλείας φησὶν, Τοῦ κεράσας κρητῆρα μέγαν χρυσοῖο φαεινὸν, Σκύπφους αἰνύμενος θαμέας ποτὸν ἡδὺν ἔπινεν. Εὐριπίδης δ' ἐν εὐρυσθεῖ ἀρσενικῶς ἔφη. Ἴων δ' ἐν ὀμφάλῃ, οἶνος οὐκ ἔνι ἐν τῷ σκύφει. τὸ δὲ σκύφει ἰδίως ἀπὸ τοῦ σκύφος σχηματίσας οὐδετέρως ἔφη, ὁμοίως καὶ Ἐπίχαρμος ἐν κύκλωπι. Φέρ' ἔγχεας εἰς τὸ σκῦφος. καὶ Ἄλεξις ἐν Λευκαδίᾳ, Οἴνου γεραιοῖς χείλεσι μέγα σκύφος. καὶ Ἐπιγένης ἐν Βακχίᾳ, τὸ σκύφος ἔχαιρον δεχόμενος. Φαίδιμός τε ἐν πρώτῳ ἡρακλείας, Δουράτεον σκύφος εὐρὺ μελιζώροιο ποτοῖο. καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος γράφει, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφος ᾧ περ ἔπινεν. Ἀρίσταρχος δὲ, Πλησάμενος δ' ἄρα οἱ δῶκεν σκύφον, ᾧ περ ἔπινεν. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησὶν, ὅτι τῷ σκύφει καὶ τῷ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς, καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ ὡς ὁ Εὔμαιος πλησάμενος δῶκε σκύφος, ᾧ περ ἔπινεν, Οἴνου ἐνὶ πλεῖον. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι. πολλάκι δ' ἐν κορυφαῖς ὀρέων ὅκα θεοῖς ἅδῃ πολύφανος ἑορτὰ χρύσεον ἄγγος ἔχουσα μέγαν σκύφον, οἷά τε ποιμένες ἄνδρες ἔχουσι, χερσὶ λεόντεον ἐπαλαθεῖσα τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον ἀργυφεόν τε. Αἰσχύλος δ' ἐν περραιβοῖσι φησὶν, Ποῦ μοι τὰ πολλὰ δῶρα κἀκροθίνια Ποῦ χρυσότευκτα κἀργυρᾶ σκυφώματα. Στησίχορος δὲ τὸ παρὰ Φόλῳ τῷ κενταύρῳ ποτήριον σκύφιον δέπας καλεῖ ἐν ἴσῳ τῷ σκυφοειδὲς, λέγει δ' ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους, σκύφιον δὲ λαβὼν δέπας ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον πῖεν ἐπισχόμενος, τό ῥά οἱ παρέθηκε Φόλος κεράσας. καὶ Ἄρχιππος δ' ἐν Ἀμφιτρύωνι οὐδετέρως εἴρηκε.

Σκύφος.

Ἰλ. γ.

Ἰλ. ι.

Προπίνειν.

λάγυνον δὲ μέτρου λέγουσιν εἶναι ὄνομα παρὰ τοῖς ἕλλησιν ὡς χοὸς καὶ κοτύλης, χωρεῖν δ' αὐτὸ κοτύλας ἀττικὰς δώδεκα, καὶ ἐν πά-

Λάγυνος.

τραις δέ φησι τοῦτ' εἶναι τὸ μέτρον τὴν λάγανον. ἀρσενικῶς δὲ εἴρηκε τὸν λάγυνον Νικόστρατος μὲν ἐν Ἑκάτῃ, τῶν κατεσαμνισμένων ἡμῖν λαγύνων πηλίκοι. ἀρσενικῶς δὲ εἴρηκε τὸν λάγυνον καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ κλίνῃ, καὶ δυσχερὴς λάγυνος οὗτος πλησίον ὄξους. Δίφιλος ἐν ἀνασωζομένοις, λάγυνον ἔχω κενὸν ὦ γραῦ, θύλακον δὲ μεστόν. Λυγκεὺς δ' ὁ σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ γράφει καθ' ὃν χρόνον ἐπιδεδήμηκας ἐν Σάμῳ, Διαγόρα, πολλάκις οἶδά σε παραγινόμενον εἰς τοὺς παρ' ἐμοὶ πότους, ἐν οἷς λάγυνος κατ' ἄνδρα κείμενος οἰνοχοεῖτο πρὸς ἡδονήν, διδοὺς ἑκάστῳ ποτήριον. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ, θηλυκῶς λέγεσθαί φησιν ὑπὸ Θετταλῶν τὴν λάγυνον. καὶ Ῥιανὸς ὁ ἐποποιὸς ἐν ἐπιγράμμασιν, Ἥμισυ μὲν πίσσης κωνίτιδος, ἥμισυ δ' οἴνου Ἀρχῖνε ἀτρεκέως ἡ δὲ λάγυνος ἔχει.

Λεπτοτέρης δ' οὐκ οἶδ' ἐρίφου κρέας, πλὴν ὅγε πέμψας Αἰνεῖσθαι πάντων ἄξιος Ἱπποκράτης.

Οὐδετέρως δὲ Δίφιλος ἐν ἀδελφοῖς εἴρηκεν, ὦ τοιχωρύχον ἐκεῖνο καὶ τῶν δυναμένων λαγύνιον, Ἔχον βαδίζειν εἰς τὰ γεύμαθ' ὑπὸ μάλης, καὶ τοῦ πωλεῖν μέχρις ἂν ὥσπερ ἐν ἐράνῳ Εἷς λοιπὸς ᾖ κάπηλος ἠδικημένος ὑπὸ οἰνοπώλου. τὸ δ' ἐν Γηρυονίδι λαγύνοις Στησιχόρου ἔμμετρον ὡς τριλάγυνον τὴν τῶν τριῶν γενῶν ἀμφιβολίαν ἔχει. Ἐρατοσθένης δέ φησι λέγεσθαι τὴν πίτακον καὶ τὴν σάμνον, ὑπό τινων. τὸ δὲ σκύφος ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς σκαφίδος, καὶ τοῦτο δὲ ὂν ὁμοίως ξύλινον στρογγύλον γάλα καὶ
Ὀδ. ι. ὀρρὸν δεχόμενον, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται, ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα τοῖς ἐνάμελγεν. εἰ μὴ σκύφος οἷον σκύθος τις διὰ τὸ τοὺς Σκύθας παραιτέρω τοῦ δέοντος μεθύσκεσθαι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ περὶ μέθης καὶ τὸ μεθύσαι σκυθίσαι φησί, συγγενὲς γάρ ἐστι τῷ φ τὸ θ. ὕστερον δὲ κατὰ μίμησιν εἰργάσαντο κεραμεῖς τε καὶ ἀργυροῦς σκύφους, ὧν πρῶτοι μὲν ἐγένοντο καὶ
Σκύφοι Βοιωτικοί. κλέος ἔλαβον οἱ Βοιωτοὶ οἱ λεγόμενοι Ἡρακλεωτικοί, χρησαμένου διὰ τὰς στρατείας πρώτου Ἡρακλέους τῷ γένει, διὸ καὶ Ἡρακλεωτικοὶ πρός τινων καλοῦνται, ἔχουσι μέντοι πρὸς τοὺς ἄλλους διαφοράν, ἔπεστι γὰρ ἐπὶ τῶν ὤτων αὐτοῖς ὁ λεγόμενος Ἡράκλειος δεσμός. μνημονεύει δὲ τῶν Βοιωτικῶν σκύφων Βακχυλίδης ἐν τούτοις ποιούμενος τὸν λόγον πρὸς τοὺς Διοσκούρους καλῶν αὐτοὺς ἐπὶ ξένια, οὐ βοῶν πάρεστι σώματ' οὔτε χρυσός, οὔτε πορφύρεοι τάπητες, ἀλλὰ θυμὸς εὐμενής, μοῦσά τε γλυκεῖα καὶ Βοιωτίοισιν ἐν σκύφοισιν οἶνος ἡδύς. διήνεγκαν δὲ μετὰ τοὺς Βοιωτίους οἱ Ῥοδιακοὶ λεγόμενοι Δαμοκράτους δημιουργήσαντος. τρίτοι δ' εἰσὶν οἱ Συρακούσιοι. καλεῖται δ' ὁ σκύφος ὑπὸ Ἠπειρωτῶν ὥς φησι Σέλευκος, λυρ-
Σκύθος. τός. ὑπὸ δὲ Μηθυμναίων, ὡς Παρμένων φησὶν ἐν τῷ περὶ διαλέκτου σκύθος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Δερκυλλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος σκύφος, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ λέγων οὕτως, Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ Θίμβρωνος Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀκούοντες ὅτι πάντα πράττειν εἰώθασιν οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου, διόπερ Δερκυλλίδαν ἔπεμψαν ἥκιστα νομίζοντες ἐξαπατηθήσεσθαι, ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ λακωνικὸν οὐδ' ἁπλοῦν ἔχων, ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ
Ταβαίτας. θηριῶδες, διὸ καὶ σκύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. Ταβαίτας. Ἀμύντας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν τῆς Ἀσίας σταθμῶν περὶ τοῦ ἀερομέλιτος καλουμένου διαλεγόμενος, γράφει οὕτως σὺν τοῖς φύλλοις δρέποντες συντιθέασιν εἰς παλάθης συριακῆς τρόπον πλάττοντες. οἱ δὲ σφαίρας ποιοῦντες, καὶ ἐπειδὰν μέλλωσι προσφέρεσθαι ἀποκλάσαντες ἀπ' αὐτῶν ἐν τοῖς ξυλίνοις ποτηρίοις, οὓς καλοῦσι ταβαίτας προβρέχουσι, καὶ διηθήσαντες πίνουσι, καὶ ἔστιν ὅμοιον, ὡς ἄν τις μέλι πίνοι διεὶς, τούτου δὲ καὶ πολὺ ἥδιον.

Τραγέλαφος. Τραγέλαφος. οὕτω τινὰ καλεῖται ποτήρια, ὧν μνημονεύει Ἄλεξις μὲν ἐν Κονιάτῃ, κυμβία, φιάλαι, τραγέλαφοι, κύλικες. Εὔβουλος δ' ἐν Μετακολλωμένῳ, ἀλλ' εἰσὶ φιάλαι πέντε, τραγέλαφοι δύο. Μένανδρος δ' ἐν Ἁλιεῖ φησὶ τραγέλαφοι λαβρώνιοι. Ἀντιφάνης Χρυσίδι, Σατραπολύτῳ δ' ὡς λέγουσι νυμφίῳ κεκτημένῳ Τάλαντα, παῖδας, ἐπιτρόπους, Ζεύγη, καμήλους, στρώματ', ἀργυρώματα, Φιάλας, τριήρεις, τραγελάφους, καρχήσια, γαυλούς, ὁλοχρύσους, πλοῖα. τοὺς κάδους μὲν οὖν καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ
Τριήρης. προγάστορες. Τριήρης. ὅτι καὶ τριήρης εἶδος ἐκπώματος, Ἐπίνικος ἐν Ὑποβαλλομέναις δεδήλωκε, προ-
Ὑσιακόν. είρηται δὲ τὸ μαρτύριον. Ὑσιακόν. ποτήριον ποιόν, Ῥίνθων ἐν Ἡρακλεῖ, ἐν ὑσιακῷ τε καθαρὸν ἐλατῆρα
Φιάλη. καθαρῶν τ' ἀλήτων κἀλφίτων ἀπερρόφει. Φιάλη. Ὅμηρος μὲν ὅταν λέγῃ ἀμφίθετον φιάλην ἀπύ-
Ἀμφίθετος. ρωτον, ἔθηκε καὶ χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημόν, οὐ τὸ ποτήριον λέγει, ἀλλὰ χαλκεῖόν τι καὶ ἐκπέταλον λεβητῶδες, ἴσως δύο ὦτα ἔχον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἀμφίθετον ἀκούει τὴν ἀπύθμενον φιάλην. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ κρατῆρος ῥησειδίου τὴν ἐπὶ τὸν πυθμένα μὴ δυναμένην τίθεσθαι καὶ ἐρείδεσθαι, ἀλλὰ ἐπὶ τὸ στόμα. τινὲς δέ φασιν ὃν τρόπον ἀμφιφορεὺς λέγεται ὁ ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ τὰ ὦτα δυνάμενος φέρεσθαι, οὕτω καὶ ἀμφίθετον φιάλην. Ἀρίσταρχος δὲ τὴν δυναμένην ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τίθεσθαι ἐπὶ τὸν πυθμένα, καὶ ἐπὶ τὸ στόμα. Διονύσιος δ' ὁ Θρᾷξ τὴν στρογγύλην τὴν ἀμφιθέουσαν κυκλοτερεῖ τῷ σχήματι. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς ἡ μὲν φιάλη φησὶ κατ' ἀντιστοιχίαν ἐστὶ πιάλη ἡ τὸ πιεῖν ἅλις ἔχουσα, μείζων γὰρ τοῦ ποτηρίου. ἡ δὲ ἀμφίθετος καὶ ἀπύρωτος, ἡ ψυχρήλατος ἢ ἐπὶ πῦρ οὐκ ἐπιτιθεμένη, καθότι καὶ λέβητα καλεῖ ὁ ποιητὴς τὸν μὲν ἐμπυριβήτην, τὸν δὲ ἀπύρωτον, Κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα. Τὸν

δεχόμενον

δεχόμενον ἴσως ὕδωρ ψυχρὸν ὥστε καὶ τὴν φιάλην εἶναι χαλκέαν προσεοικυῖαν ἐκπετάλῳ δεχομένην ψυχρὸν ὕδωρ. τὴν δ' ἀμφίθετον πότερα δύο βάσεις ἔχειν, δεῖ νομίζειν ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἢ τὸ μὲν ἀμφὶ σημαίνει τὸ περὶ, τοῦτο δ' αὐτὸ περιττὸν, ὥστε λέγεσθαι τὴν περιττῶς πεποιημένην, ἀμφίθετον ἐπεὶ τὸ ποιῆσαι θεῖναι παρὰ τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο. δύναται δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τὸν πυθμένα καὶ τὸ στόμα τιθεμένη, ἡ δὲ τοιαύτη θέσις τῶν φιαλῶν ἰωνική ἐστι καὶ ἀρχαία. ἔτι γοῦν καὶ νῦν οὕτως μασσαλιῶται τιθέασι τὰς φιάλας ἐπὶ πρόσωπον. Κρατίνου δ' εἰπόντος ἐν δραπέτισιν δέχεσθαι φιάλας, τὰς δὲ βαλανειομφάλους. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ περὶ κωμῳδίας τὴν λέξιν ἀγνοεῖν φησὶ Λυκόφρονα. τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι, εἰς δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀρρύθμως παίζοντες. Ἀπίων δὲ καὶ Ἡρόδωρος φησὶ φιάλαι ποιαὶ, ὧν ὁ ὀμφαλὸς παραπλήσιος ἰσθμῷ. ὁ δὲ μυρλεανὸς Ἀσκληπιάδης, ἐν τοῖς περὶ Κρατίνου βαλανειόμφαλοι φησὶ λέγοντες, ὅτι ὁ ὀμφαλοὶ αὐτῶν καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι ὅμοιοι εἰσίν. ὁ Δίδυμος δὲ τὰ αὐτὰ εἰπὼν παρατίθεται Λυκόφρονος, οὕτως ἔχοντα ἀπὸ τῶν ὀμφαλῶν τῶν ἐν ταῖς γυναικείαις πυέλοις, ὅθεν τοῖς σκαφίοις ἀρύουσι. Τίμαρχος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἑρμοῦ, πεπαῖχθαί τις ἂν οἰηθείη φησὶ τὴν λέξιν, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἀθήνησι βαλανείων κυκλοειδῆ ταῖς κατασκευαῖς ὄντα, τοὺς ἐξαγωγοὺς ἔχει κατὰ μέσον, ἐφ' οὗ χαλκοῦς ὀμφαλὸς ἔπεστιν. Ἴων δ' ἐν ὀμφάλῃ, εἶτ' ἐκφορεῖτε παρθένοι κύπελλα καὶ μεσομφάλους. οὕτως δ' εἴρηκε τὰς βαλανειομφάλους, ὧν Κρατῖνος μνημονεύει, δέχεσθε φιάλας τὰς δὲ βαλανειομφάλους. ὁ Θεόπομπος ἐν ἄλθαις ἔφη, λαβοῦσα πλήρη χρυσίον μεσόμφαλον φιάλην. Τελεσὴς δ' ἄκρατον ὀνομάζειν ὡς τοῦ Τελέσου ἄκρατον τὴν φιάλην εἰρηκότος. Φερεκράτης δὲ, ἢ ὁ πεποιηκὼς τοὺς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένους Πέρσας φησί, Στεφάνους τε πᾶσι κὠμφαλωτὰς χρυσίδας. Ἀθηναῖοι δὲ τὰς μὲν ἀργυρᾶς φιάλας ἀργυρίδας λέγουσι, χρυσίδας δὲ τὰς χρυσᾶς.

ἀργυρίς.
χρυσίς.

τῆς δὲ ἀργυρίδος φιάλης, Φερεκράτης μὲν ἐν Πέρσαις οὕτως μνημονεύει, Οὗτος σὺ ποῖ τὴν ἀργυρίδα τὴν δὴ φέρεις. Χρυσίδος δὲ Κρατῖνος ἐν νόμοις, χρυσίδι σπένδων γέγραφε τοῖς ὄφεσι πιεῖν διδούς. καὶ Ἕρμιππος ἐν κέρκωψι, Χρυσίδ' οἴνου παντέλειον ἐκπιὼν ὑφέλκεται. Καὶ ὁ γε Ἐμβολιμαῖος Ἐγὼ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως τέτταρα Χυτρίδι' ἀκράτου τῆς τ' ἀδελφῆς προσλαβών, Τῆς τοῦ βασιλέως ταῦτ' ἐκπνεῦσ' ἐκπιὼν Ὡς αὖτις ἡδεῖς ἴσον ἴσῳ κεκραμένον, Καὶ τῆς ὁμονοίας διατί νῦν μὴ κωμάσω Ἄνευ λύχνου πρὸς τὸ τηλικοῦτο φῶς. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι ἀργείους καὶ αἰγινήτας, ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς τὰς θυσίας, μηδὲ κέραμον ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. καὶ Μελέαγρος δ' ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ οὑτωσὶ γράφει, κἀτοσούτῳ πρόποσιν αὐτῷ βαρεῖαν δέδωκε χυτρίδια βαθέα δώδεκα. Ψυγεὺς ἢ ψυκτήρ.

Ψυκτήρ.

Πλάτων συμποσίῳ, ἀλλὰ φέρε παῖ φάναι τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον, ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα, τοῦτον οὖν ἐμπλησάμενον πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν παραμηκύνειν, ἐγχέοντος τοῦ ἀρχεβούλου εὐκαιρότατα προχέων ὁ παῖς τοῦ οἰναρίου ἀνατρέπει τὸν ψυκτῆρα. Ἄλεξις ἐν οἰκιζομένῳ φησί, τρικότυλον ψυγέα. Διώξιππος φιλαργύρῳ. παρ' Ὀλυμπίχου δὲ θηρικλείους ἔλαβεν ἐξιτάτους δύο ψυκτῆρας. Μένανδρος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι χαλκεία φησί, τοῦτο δὴ τὸ νῦν ἔθος ἄκρατον ἐβόων τὴν μεγάλην ψυκτῆρα, τίς προὔπιεν αὐτοὺς ἀθλίους ἀπώλλυον. Ἐπιγένης δ' ἐν ἡρωΐνῃ καταλέγων πολλὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ψυγέως οὕτως μνημονεύει, τὴν θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ ῥοδιακὰ κόμισον λαβὼν τοὺς παῖδας εἰσοίσεις μόνος ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία. Στράττις ψυχασταῖς. ὁ δέ τις ψυκτῆρα ὁ δέ τις κύαθον χαλκοῦν κλέψας ἀπορῶν κεῖται, κοτυλίδ' ἀνὰ χοίνικα μάττει. Ἄλεξις δ' ἐν ἱππίσκῳ, ψυκτηρίδιον καλεῖ διὰ τούτων, ἀπηντῶν τῷ ξένῳ εἰς τὴν κατὰ λυσινησόνην αἴθων ἀνὴρ τοῖς παισί τ' εἶπα, Δύο γὰρ ἦγον οἴκοθεν τ' ἐκπώματα Δύ' ὀβολοὺς, Φιλιππίδου λεπτότερον. Ἡρακλέων δὲ ὁ ἐφέσιος, ὃν ἡμεῖς φησὶ ψυγέα καλοῦμεν, ψυκτηρίαν τινὲς ὀνομάζουσιν, τοὺς δ' ἀττικοὺς καὶ κωμῳδεῖν τὸν ψυγέα, ὡς ξενικὸν ὄνομα. Εὐφορίων ἐν ἀποδιδοῦσι. Ἐπὰν δὲ καλέσῃ ψυγέα τὴν ψυκτηρίαν, Τὸ σεῦτλιον δὲ τεῦτλα, φακέα τὴν φακῆν, Τί δεῖ ποιεῖν, εὖ γὰρ εἶπον, ὥσπερ χρυσίου Φωνῆς ἀπότισον Γρυγόθεμι καταλλαγήν. Ἀντιφάνης ἱππεῦσι. πῶς οὖν διαιτώμεθα τὸ μετ' ἐφίππιον, Στρῶμ' ἐστὶν ἡμῖν, ὁ δὲ καλὸς πῖλος, καλὸς Ψυκτὴρ, τί βούλει πάντ' ἀμαλθείας κέρας, Ἐν δὲ τῇ κάρνῃ σαφῶς δηλοῦται, ὅτι τούτῳ ἐχρῶντο οἰνοχοοῦντες κυάθῳ. εἰπὼν γὰρ τρίποδα, καὶ κάδδον παραθέμενος ψυκτῆρα τ' οἴνου μεθύσκεται, ἐν τοῖς ἑξῆς ποιεῖ αὐτὸν λέγοντα, πότερος ἔσται σφοδρότερος. οὐκοῦν εἰ φράσαι τις οὐκ ἔτι ἔξεστι, κυαθίζειν καὶ τὸν δὲ κάδδον ἔξω καὶ τὸ ποτήριον λαβὼν ἀπόφερε τἄλλα πάντα. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων τὸν ψυγέα φησὶν, ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι δῖνον. Νίκανδρος δ' ὁ θυατειρηνὸς καλεῖσθαι φησὶ ψυκτῆρας, καὶ τοὺς ἀλσώδεις καὶ συσκίους τόπους τοὺς τοῖς θεοῖς ἀνειμένους, ἐν οἷς ἐστιν ἀναψύξαι. Αἰσχύλος νεανίσκοις, σαύρας ὑπηκόοισιν ἐν ψυκτηρίοις. Εὐριπίδης φαέθοντι, ψυκτήρια δένδρεα, φίλαισι ὠλέναισι δέξεται. καὶ ὁ τὸν αἰγίμιον δὲ ποιήσας, εἴθ' Ἡσίοδός ἐστιν, ἢ Κέρκωψ ὁ μιλήσιος,

ᾠδός.

Ἔνθα ποτ' ἔσται ἐμὸν ψυκτήριον ὄρχαμε λαῶν. Ὠιδός. οὕτως ἐκαλεῖτο ποτήριον φησὶ Τρύφων ἐν τοῖς ὀνομαστικοῖς τὸ ᾄδουσι τῷ σκολιῷ διδόμενον, ὡς Ἀντιφάνης παρίστησιν ἐν διπλασίοις. Τί οὖν γίνεται τοῖς θεοῖσιν οὐδὲ ἕν, Ἐὰν μὴ κεράσῃ τις ἔχει. τὴν ᾠδὸν λάμβανε. Ἔπειτα μηδὲν τῶν ἀπηρχαιωμένων Τούτων περάνῃς, τὸν τε Τελαμῶνα μὴ δὲ τὸν Παιῶνα μὴ δ' Ἁρμόδιον.

ὠοσκύφ α.

Ὠοσκύφια. περὶ τῆς ἰδέας τῶν ποτηρίων Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησίν, ὅτι δύο πυθμένας ἔχει, ἕνα μὲν τὸν κατὰ τὸ κύτος αὐτῷ συγκεχαλκευμένον, ἕτερον δὲ τὸν προσθετὸν ἀπ' ὀξέος ἀρχόμενον, καταλήγοντα δὲ εἰς πλατύτερον, ἀφ' οὗ ἵσταται τὸ ποτήριον.

ᾠόν.

Ὠιόν. Δίνων ἐν τρίτῳ Περσικῶν φησὶν οὕτως, ἔστι δὲ ποτίβαζις ἄρτος κρίθινος καὶ πύρινος ὀπτὸς καὶ κυπαρίσσου στέφανος, καὶ οἶνος κεκραμένος ἐν ᾠῷ χρυσῷ, οὗ αὐτὸς βασιλεὺς πίνει. τοσαῦτα εἰπὼν ὁ Πλούταρχος, καὶ ὑπὸ πάντων κροταλισθεὶς ᾔτησε φιάλην, ἀφ' ἧς σπείσας ταῖς μούσαις καὶ τῇ τούτων Μνημοσύνῃ μητρὶ προὔπινε πᾶσι φιλοτησίαν ἐπειπὼν φιάλαν, ὡς εἴτις ἀφνειᾶς ἀπὸ χειρὸς ἑλὼν ἔνδον ἀμπέλου καχλάζοισαν δωρήσεται, οὐ μόνον νεανίᾳ γαμβρῷ προπίνων,

Κύκλῳ πίνειν.

ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς φιλτάτοις, ἔδωκε τῷ παιδὶ περισοβεῖν ἐν κύκλῳ κελεύσας τὸ πίνειν τοῦτ' εἶναι λέγων, παρατιθέμενος Μενάνδρου ἐκ Περινθίας, οὐδὲ μίαν ἡ γραῦς ὅλως κύλικα παρῆκεν, ἀλλὰ πίνει τὴν κύκλῳ. καὶ πάλιν ἐκ Θεοφορουμένης, Καὶ ταχὺ πάλιν τὸ πρῶτον περισοβεῖ Ποτήριον αὐτοῖς ἀκράτου. καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Κρήσσαις, Τὰ δ' ἄλλα χαίρει κύλικος ἐρπούσης κύκλῳ.

Κρατηρίζειν.

αἰτοῦντος δὲ τοῦ γραμματικοῦ Λεωνίδου μεῖζον ποτήριον, καὶ εἰπόντος κρατηρίζωμεν ἄνδρες φίλοι. οὕτω δὲ τοὺς πότους Λυσανίας φησὶν ὁ Κυρηναῖος Ἡρόδωρον εἰρηκέναι ἐν τούτοις. ἐπεὶ δὲ θύσαντες πρὸς δεῖπνον, καὶ κρατῆρας καὶ εὐωχὰς καὶ παιᾶνας ἐτράποντο, καὶ ὁ τοὺς μίμους δὲ πεποιηκὼς ὃν ἀεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρις φησί, τὸν σοφὸν Πλάτωνα λέγω που, κἀν κρατῆρι χημάσαντί του πεπώκειμες. ἀλλὰ μὴν πρὸς θεῶν ὁ Ποντιανὸς ἔφη, οὐ δεόντως ἐκ μεγάλων πίνετε ποτηρίων τὸν ἥδιστον καὶ χαριέστατον Ξενοφῶντα πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὅς ἐν τῷ συμποσίῳ φησίν. ὁ δ' αὖ Σωκράτης εἶπεν, ἀλλὰ πίνειν μὲν ὦ ἄνδρες καὶ ἐμοὶ πάνυ δοκεῖ. τῷ γὰρ ὄντι ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχάς, τὰς μὲν λύπας ὥσπερ ὁ μανδραγόρας ἀνθρώπους κοιμίζει, τὰς δὲ φιλοφροσύνας ὥσπερ ἔλαιον φλόγα ἐγείρει. δοκεῖ μέντοι μοι καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα τὰ αὐτὰ πάσχειν, ἅπερ καὶ τὰ τῶν ἐν γῇ φυομένων. καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ὅταν μὲν ὁ θεὸς αὐτὰ ἄγαν ἀθρόως ποτίζῃ, οὐ δύναται ὀρθοῦσθαι, οὐδὲ ταῖς αὔραις διαπνεῖσθαι. ὅταν δὲ ὅσῳ ἥδεται, τοσοῦτο πίνῃ, καὶ μάλα ὀρθά τε αὔξεται, καὶ θάλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὴν καρπογονίαν. οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς, ἢν μὲν ἀθρόον τὸ ποτὸν ἐγχεώμεθα, ταχὺ ἡμῶν καὶ τὰ σώματα καὶ αἱ γνῶμαι σφαλοῦνται, καὶ οὐδ' ἀναπνεῖν, μὴ ὅτι λέγειν τι δυνησόμεθα. ἢν δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλιξι πυκνὰ ἐπιψεκάζωσιν, ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν Γοργείοισιν ῥήμασιν εἴπω, οὕτως οὐ βιαζόμενοι μεθύειν ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιωδέστερον ἀφιξόμεθα. εἰς ταῦτά τις ἀποβλέπων τὰ τοῦ καλοῦ Ξενοφῶντος, ἐπιγινώσκειν δυνήσεται, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαμπρότατος Πλάτων ζηλοτυπίαν, ἢ τάχα φιλονείκως εἶχον ἀρχῆθεν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι,

Gel. lib. 15. c. 1.

Ξενοφῶν καὶ Πλάτων φιλονείκως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους.

αἰσθόμενοι τῆς ἰδίας ἑκάτερος ἀρετῆς, καὶ ἴσως καὶ περὶ πρωτείων διεφέροντο. οὐ μόνον δὲ ἐξ ὧν περὶ Κύρου εἰρήκασι τεκμαιρομένοις ἡμῖν, ἀλλὰ κἀκ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων. συμπόσια μὲν γὰρ γεγράφασιν ἀμφότεροι, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ μὲν τὰς αὐλητρίδας ἐκβάλλει, ὁ δὲ εἰσάγει. καὶ ὁ μὲν ὡς πρόκειται παραιτεῖται πίνειν μεγάλοις ποτηρίοις, ὁ δὲ τὸν Σωκράτην παράγει τῷ ψυκτῆρι πίνοντα μέχρι τῆς ἕω. κἀν τῷ περὶ ψυχῆς δὲ ὁ Πλάτων καταλεγόμενος, ἕκαστον τῶν παρατυχόντων, οὐδὲ κατὰ μικρὸν τοῦ Ξενοφῶντος μέμνηται. καὶ περὶ τοῦ Κύρου οὖν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια. ὁ δὲ Πλάτων ὥσπερ ἐναντιούμενος ἐν τρίτῳ νόμων φησί. μαντεύομαι δὲ περὶ Κύρου, τὰ μὲν ἄλλα στρατηγὸν αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας δὲ ὀρθῆς οὐδὲ ἧφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίᾳ δὲ οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι. ἔοικε δ' ἐκ νέου στρατεύεσθαι, παραδούς τε τοὺς παῖδας ταῖς γυναιξὶ τρέφειν. πάλιν ὁ μὲν Ξενοφῶν συναναβὰς Κύρῳ εἰς Πέρσας μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς τὴν προδοσίαν τοῦ Θετταλοῦ Μένωνος, ὅτι αὐτὸς αἴτιος ἐγένετο τοῖς περὶ Κλέαρχον τῆς ἀπωλείας τῆς ὑπὸ Τισσαφέρνου γενομένης, καὶ οἷός τις ἦν τὸν τρόπον, ὡς χαλεπός, ὡς ἀσελγής, διηγησάμενος, ὁ καλὸς Πλάτων, μονονουχὶ εἰπὼν οὐκ ἔτυμος λόγος οὗτος, ἐγκώμια αὐτοῦ διεξέρχεται, ὁ τοὺς ἄλλους ἅπαξ ἁπλῶς κακολογήσας, ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ Ὅμηρον ἐκβάλλων, καὶ τὴν μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς δὲ τοὺς διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ' αὐτὸς εὑρετής ἐστιν,

Ἀλεξάμενος εὑρετὴς διαλόγων.

πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦθ' εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήϊος Ἀλεξάμενος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ καὶ Σωτίων. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει, οὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους, μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ τοὺς Ἀλεξαμένου τοῦ Τηΐου

Κακολογία Πλάτωνος.

τοὺς πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων. ἄντικρυς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Ἀλεξάμενον. διαβάλλει δὲ ὁ Πλάτων καὶ Θρασύμαχον

τὸν

τὸν χαλκηδόνιον, σοφιστὴν ὅμοιον εἶναι λέγων τῷ ὀνόματι. ἔτι δὲ Ἱππίαν καὶ Γοργίαν καὶ Παρμενίδην καὶ ἐν ἑνὶ διαλόγῳ τῷ Πρωταγόρᾳ πολλούς, ὁ τοιαῦτα ἐν τῇ πολιτείᾳ εἰπών, ὅταν οἶμαι δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα κακῶν οἰνοχόων τύχῃ, καὶ ἀκράτου αὐτῆς μεθυσθῇ. λέγεται δὲ καὶ ὡς ὁ Γοργίας αὐτὸς ἀναγνοὺς τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ διάλογον, πρὸς τοὺς συνήθεις ἔφη, ὡς καλῶς οἶδε Πλάτων ἰαμβίζειν. Ἕρμιππος δὲ ἐν τῷ περὶ Γοργίου, ὡς ἐπεδήμησε, φησὶ ταῖς Ἀθήναις ὁ Γοργίας μετὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἐν δελφοῖς ἑαυτοῦ χρυσῆς εἰκόνος. εἰπόντος τοῦ Πλάτωνος ὅτε ἴδεν αὐτόν, ἥκει ἡμῖν ὁ καλός τε καὶ χρυσοῦς Γοργίας, ἔφη ὁ Γοργίας, ἦ καλόν γε αἱ Ἀθῆναι καὶ νέον τοῦτον Ἀρχίλοχον ἐνηνόχασιν. ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος διάλογον, πρὸς τοὺς παρόντας εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε παρὰ Πλάτωνος. ταὐτά φησι καὶ Φαίδωνα ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς, διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη, ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων ὁ πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους, τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ, οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους. τὸ δὲ πάντων σχετλιώτατον, καὶ τὸ εἰπεῖν οὐδεμιᾶς κατεπειγούσης χρείας, ὅτι παιδικὰ γεγόνοι τοῦ Παρμενίδου Ζήνων ὁ πολίτης αὐτοῦ. ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον οὐ μόνον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἤπου γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγονέναι. ἀλλὰ μὴν οὐ δύνανται Πάραλος καὶ Ξάνθιππος οἱ Περικλέους υἱοὶ τελευτήσαντος τῷ λοιμῷ Πρωταγόρᾳ διαλέγεσθαι, ὅτε τὸ δεύτερον ἐπεδήμησε ταῖς Ἀθήναις οἱ ἔτι πρότερον τελευτήσαντες, πολλὰ δ' ἐστὶ καὶ ἄλλα λέγειν περὶ αὐτοῦ καὶ δεικνύναι, ὡς ἔπλαττε τοὺς διαλόγους. ὅτι δὲ καὶ δυσμενὴς ἦν πρὸς ἅπαντας δῆλον, καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ Ἴωνι ἐπιγραφομένου, ἐν ᾧ πρῶτον μὲν κακολογεῖ πάντας τοὺς ποιητάς, ἔπειτα καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου προαγομένους Φανοσθένην τὸν ἄνδριον, καὶ Ἀπολλόδωρον τὸν κυζικηνόν, ἔτι δὲ τὸν κλαζομένιον Ἡρακλείδην, ἐν δὲ Μένωνι καὶ τοὺς μεγίστους παρ' Ἀθηναίοις γενομένους Ἀριστείδην καὶ Θεμιστοκλέα. Μένωνα δὲ ἐπαινεῖ τὸν τοὺς Ἕλληνας προδόντα. ἐν δὲ τῷ Εὐθυδήμῳ αὐτόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Διονυσόδωρον προπηλακίζων, καὶ καλῶν ὀψιμαθεῖς ἐπί τε ἐριστὰς ὀνομάζων ὀνειδίζει αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐκ Χίου τῆς πατρίδος φυγήν, ἀφ' ἧς ἐν Θουρίοις κατῴκισαν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἀνδρείας Μελησίαν τὸν Θουκυδίδου τοῦ ἀντιπολιτευσαμένου Περικλεῖ, καὶ Λυσίμαχον τὸν Ἀριστείδου, τοῦ δικαίου τῆς τῶν πατέρων ἀρετῆς ἀναξίους εἶναι φάσκων. ἃ δὲ περὶ Ἀλκιβιάδου εἴρηκεν ἐν τῷ συμποσίῳ, οὐδ' εἰς φῶς λέγεσθαι δεῖν ἄξιον. ἔν τε τῷ προτέρῳ τῶν εἰς αὐτὸν διαλόγων, ὁ γὰρ δεύτερος ὑπό τινων Ξενοφῶντος εἶναι λέγεται, ὡς καὶ ἡ ἀλκυὼν Λέοντος τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ, ὥς φησι Νικίας ὁ νικαεύς. τὰ μὲν οὖν κατὰ Ἀλκιβιάδην λεχθέντα σιωπῶ. ὅτι δὲ τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰκαῖον εἴρηκε κριτήν, ἔτι πρόχειρον. Λακεδαιμονίους δὲ ἐπαινῶν, ἐπαινεῖ καὶ τοὺς πάντων Ἑλλήνων ἐχθροὺς Πέρσας. καὶ τὸν ἀδελφὸν δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Νικίαν, μαινόμενόν τι ἀποφαίνει, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἠλιθίους, Μειδίαν τε ὀρτυγοκόπον, καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον εὐπρόσωπον μὲν εἶναι, δεῖν δ' αὐτὸν ἀποδύσαντας θεωρεῖν. ὀφθήσεται γάρ φησιν περίβλεπτον ἀξίωμα περικείμενον κάλλους οὐκ ἀληθινοῦ. ἐν δὲ τῷ Κίμωνι οὐδὲ τῆς Θεμιστοκλέους φείδεται κατηγορίας, οὐδὲ τῆς Ἀλκιβιάδου καὶ Μυρωνίδου, ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Κίμωνος. καὶ ὁ Κρίτων δ' αὐτοῦ Σοφοκλέους περιέχει καταδρομήν. ὁ δὲ Γοργίας οὐ μόνον ἀφ' οὗ τὸ ἐπίγραμμα, ἀλλὰ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδονίας βασιλέως, ὃν οὐ μόνον ἐπονείδιστον γένος ἔχειν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀπέκτεινε τὸν δεσπότην. οὗτος δὲ ὁ Πλάτων, ὃν Σπεύσιππος φησὶ φίλτατον ὄντα Ἀρχελάῳ, Φιλίππῳ τῆς βασιλείας αἴτιον γενέσθαι. γράφει γοῦν Καρύστιος ὁ περγαμηνὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτως. Σπεύσιππος πυνθανόμενος Φίλιππον βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος, εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον, ὥσπερ ἀγνοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Φίλιππος διὰ Πλάτωνος ἔσχεν. Εὐφραῖον γὰρ ἀπέστειλε τὸν ὠρείτην πρὸς Περδίκκαν Πλάτων, ὃς ἔπεισεν ἀπομερίσαι τινὰ χώραν Φιλίππῳ. διατρέφων δ' ἐνταῦθα δύναμιν, ὡς ἀπέθανε Περδίκκας, ἐξ ἑτοίμου δυνάμεως ὑπαρχούσης ἐπέπεσε τοῖς πράγμασι. τοῦτο δ' εἴπερ οὕτως ἀληθείας ἔχει, θεὸς ἂν εἰδείη. ὁ δὲ καλὸς αὐτοῦ Πρωταγόρας πρὸς τὸ καταδρομὴν ἔχειν πολλῶν ποιητῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, ἐκθεατριζόμενον ἔχει καὶ τὸν Καλλίου βίον μᾶλλον τῶν Εὐπόλιδος κολάκων. ἐν δὲ τῷ Μενεξένῳ οὐ μόνον Ἱππίας ὁ ἠλεῖος χλευάζεται, ἀλλὰ καὶ ὁ ῥαμνούσιος Ἀντιφῶν, καὶ ὁ μουσικὸς Λάμπρος. ἐπιλείποι ἄν με ἡ ἡμέρα, εἰ πάντας ἐθελήσαιμι ἐπελθεῖν τοὺς κακῶς ἀκούσαντας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ. ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀντισθένην ἐπαινῶ. καὶ γὰρ καὶ οὗτος πολλοὺς εἰπὼν κακῶς, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος ἀπέσχετο, ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν φορτικῶς Σάτωνα, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν. Ἡγήσανδρος δ' ὁ δελφὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, περὶ τῆς πρὸς πάντας τοῦ Πλάτωνος κακοηθείας λέγων, γράφει καὶ ταῦτα. μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτήν, ἐπὶ πλεῖον τῶν συνήθων ἀθυμούντων ἔν τινι συνουσίᾳ, Πλάτων συμπαρὼν λαβὼν τὸ ποτήριον παρεκάλει μὴ ἀθυμεῖν αὐτούς, ὡς ἱκανὸς αὐτὸς εἴη ἡγεῖσθαι τῆς σχολῆς, καὶ προέπινεν Ἀπολλοδώρῳ, καὶ ὃς εἶπεν, ἥδιον ἂν παρὰ Σωκράτους τὴν τοῦ

Πλάτων πρὸς ἅπαντας δυσμενής.

φαρμάκου

φαρμάκου κύλικα ἀλήψειν, ἢ παρὰ σοῦ τὴν τοῦ οἴνου πρόποσιν. ἐδόκει γὰρ Πλάτων φθονερὸς εἶναι, καὶ κατὰ τὸ ἦθος οὐδαμῶς εὐδοκιμεῖν. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἔσκωπτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας, ἅπαξ μὲν τῶν ῥυακῶν χάριν, ὅτε καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ Διονυσίῳ συγγενόμενος ἐκινδύνευσεν, δὶς δὲ πρὸς τὸν νεώτερον Διονύσιον, Αἰσχίνου τε πένητος ὄντος, καὶ μαθητὴν ἕνα ἔχοντος Ξενοκράτην, τοῦτον περιέσπασεν. καὶ Φαίδωνι δὲ τὴν τῆς δουλείας ἐφιστὰς δίκην ἐφωράθη, καὶ τὸ καθόλου πᾶσι τοῖς Σωκράτους μαθηταῖς ἐπιφύεται μητρυιᾶς ἔχων διάθεσιν. διόπερ Σωκράτης οὐκ ἀηδῶς περὶ αὐτοῦ στοχαζόμενος, ἐνύπνιον ἔφησεν ἑωρακέναι πλειόνων παρόντων. δοκεῖν γὰρ ἔφη τὸν Πλάτωνα κορώνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἀναπηδήσαντα, τὸ φαλακρόν μου κατασκαριφᾶν, καὶ κρατεῖν περιβλέπουσαν. δοκῶ οὖν σε Πλάτων πολλὰ κατὰ τῆς ἐμῆς ψεύδεσθαι κεφαλῆς. ἦν δὲ ὁ Πλάτων πρὸς τῇ κακοηθείᾳ καὶ φιλόδοξος, ὅστις ἔφησεν ἔσχατον τὸν τῆς δόξης χιτῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμεθα, ἐν διαθήκαις, ἐν κομιδαῖς, ἐν τάφοις, ὥς φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. καὶ τὸ πόλιν δὲ θελῆσαι κτίσαι, καὶ τὸ νομοθετῆσαι, τίνος οὐ φήσει πάθος εἶναι φιλοδοξίας; δῆλον δέ ἐστι τοῦτο ἐξ ὧν ἐν τῷ Τιμαίῳ λέγει. πέπονθά τι πάθος πρὸς τὴν πολιτείαν, ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν, οὕτω κἀγὼ τοὺς πολίτας οὓς διαγράφω. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς διαλόγοις αὐτοῦ λελεγμένων, τί ἂν καὶ λέγοι τίς; ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἡ διαπλαττομένη ἀθάνατος ὑπ᾽

Il. π.

αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος παρὰ πρώτῳ εἴρηται Ὁμήρῳ. οὗτος γὰρ εἶπεν ὡς ἡ τοῦ Πατρόκλου ψυχὴ ἄϊδος δὲ κατῆλθεν, Ὃν πότμον γοόωσα λιποῦσ᾽ ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.

Κατὰ Πλάτωνος.

εἰ δ᾽ οὖν καὶ Πλάτωνος φήσει ἔν τις εἶναι τὸν λόγον, οὐχ ὁρῶ τίν᾽ ἐσχήκαμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ὠφέλειαν. ἐὰν γὰρ καὶ συγχωρήσῃ τίς μεθίστασθαι τὰς τῶν τετελευτηκότων ψυχὰς εἰς ἄλλας φύσεις, καὶ πρὸς τὸν μετεωρότερον ἀνέρχεσθαι τόπον, ἅτε κουφότητος μετεχούσας, τί πλέον ἡμῖν; ὧν γὰρ μήτε ἀνάμνησίς ἐστιν, ὅπου ποτὲ ἦμεν, μήτ᾽ αἴσθησις ἦ, εἰ καὶ τὸ σύνολον ἦμεν, τίς χάρις ταύτης τῆς ἀθανασίας; οἱ δὲ συντεθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ νόμοι, καὶ τούτων ἔτι πρότερον ἡ πολιτεία, τί πεποιήκασιν; καίτοι γε ἔδει καθάπερ τὸν Λυκοῦργον τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν Σόλωνα τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τὸν Ζάλευκον τοὺς Θουρίους, καὶ αὐτὸν εἴπερ ἦσαν χρήσιμοι, πεῖσαι τινὰς τῶν Ἑλλήνων αὐτοῖς χρήσασθαι. νόμος γάρ ἐστιν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, λόγος ὡρισμένος καθ᾽ ὁμολογίαν κοινὴν πόλεως, μηνύων πῶς δεῖ πράττειν ἕκαστα. ὁ δὲ Πλάτων πῶς οὐκ ἄτοπος, τριῶν Ἀθηναίων γενομένων νομοθετῶν, τῶν γε δὴ γνωριζομένων Δράκοντος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ Σόλωνος, τῶν μὲν τοῖς νόμοις ἐμμένειν τοὺς πολίτας, τῶν δὲ τοῦ Πλάτωνος καὶ προσκαταγελᾶν. ὁ δ᾽ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῆς πολιτείας, εἰ καὶ πασῶν ἐστιν αὕτη βελτίων, μὴ πείθει δ᾽ ἡμᾶς, τί πλέον; ἔοικεν οὖν ὁ Πλάτων μὴ τοῖς οὖσιν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ διαπλαττομένοις, ὥστε καὶ ζητεῖσθαι τοὺς χρησομένους. ἐχρῆν οὖν, ἃ πείσει λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ ταυτὰ ποιεῖν τοῖς εὐχομένοις, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἐνδεχομένων ἀντεχομένοις. χωρὶς τοίνυν τούτων, εἴ τις διεξίοι τοὺς Τιμαίους αὐτοῦ καὶ τοὺς Γοργίας, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ τοὺς τοιούτους διαλόγους, ἐν οἷς καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς μαθήμασι διεξέρχεται, καὶ περὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ περὶ πλειόνων ἄλλων, οὐδ᾽ ὡς διὰ ταῦτα θαυμαστέον ἐστιν. ἔχει γάρ τις καὶ παρ᾽ ἑτέρων ταῦτα λαβεῖν, ἢ βέλτιον λεχθέντα, ἢ μὴ χεῖρον. καὶ γὰρ Θεόπομπος ὁ Χῖος ἐν τῇ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, τοὺς πολλούς φησι τῶν διαλόγων αὐτοῦ ἀχρείους καὶ ψευδεῖς ἄν τις εὕροι. ἀλλοτρίους δὲ τοὺς πλείους ὄντας ἐκ τῶν Ἀριστίππου διατριβῶν, ἐνίους δὲ καὶ τῶν Ἀντισθένους, πολλοὺς δὲ κἀκ τῶν Βρύσωνος τοῦ Ἡρακλεώτου. ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἅπερ ἐπαγγέλλεται, καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων, ὅπερ οὐχ εὑρίσκομεν,

Πλάτωνος μαθηταὶ τυραννικοί.

ἀλλὰ συμπόσια μὲν καὶ λόγους ὑπὲρ ἔρωτος εἰρημένους, καὶ μάλ᾽ ἀπρεπεῖς, οὓς καταφρονῶν τῶν ἀναγνωσομένων συνέθηκεν, ὥσπερ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τυραννικοί τινες καὶ διάβολοι γενόμενοι. Εὔφρατος μὲν γὰρ παρὰ Περδίκκᾳ τῷ βασιλεῖ διατρίβων ἐν Μακεδονίᾳ, οὐχ ἧττον αὐτοῦ ἐβασίλευε, φαῦλος ὢν καὶ διάβολος, ὃς οὕτω ψυχρῶς συνέταξε τὴν ἑταιρίαν τοῦ βασιλέως, ὥστε οὐκ ἐξῆν τοῦ συσσιτίου μετασχεῖν, εἰ μή τις ἐπίσταται τὸ γεωμετρεῖν ἢ τὸ φιλοσοφεῖν. ὅθεν Φιλίππου τὴν ἀρχὴν παραλαβόντος, Παρμενίων αὐτὸν ἐν Ὠρεῷ λαβὼν ἀπέκτεινεν, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. καὶ Κάλλιππος δὲ ὁ Ἀθηναῖος μαθητὴς καὶ αὐτὸς Πλάτωνος, ἑταῖρος Δίωνος καὶ συμμαθητὴς γενόμενος, καὶ συναποδημήσας αὐτῷ εἰς Συρακούσας, ὁρῶν ἤδη τὸν Δίωνα ἐξιδιοποιούμενον τὴν μοναρχίαν, ἀποκτείνας αὐτὸν, καὶ αὐτὸς τυραννεῖν ἐπιχειρήσας ἐπεσφάγη. Εὐάγων δὲ ὁ Λαμψακηνὸς, ὥς φησιν Εὐρύπυλος καὶ Δικαιοκλῆς ὁ Κνίδιος, ἐν εἰκοστῷ καὶ πρώτῳ διατριβῶν. ἔτι δὲ καὶ Δημοχάρης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Σοφοκλέους πρὸς Φίλωνα, δανείσας τῇ πατρίδι ἀργύριον ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῇ ἀκροπόλει, καὶ ἀποστερήσας τυραννεῖν ἐβούλετο, ἕως συνδραμόντες ἐπ᾽ αὐτὸν οἱ Λαμψακηνοὶ, καὶ τὰ χρήματα ἀποδιδόντες ἐξέβαλον. Τίμαιος δ᾽ ὁ Κυζικηνὸς, ὡς ὁ αὐτὸς Δημοχάρης

φησί

φησὶ χρήματα καὶ σῖτον ἐπιδοὺς τοῖς πολίταις, καὶ διὰ ταῦτα πιστευθεὶς εἶναι χρηστὸς παρὰ τοῖς Κυζικηνοῖς, μικρὸν ἐπισχὼν χρόνον ἐπέθετο τῇ πολιτείᾳ δι' Ἀριδαίου. κριθεὶς δὲ καὶ ἁλοὺς καὶ ἀδοξήσας, ἐν μὲν τῇ πόλει ἐπέμεινε παλαιὸς καὶ γεγηρακώς, ἀτίμως δὲ καὶ ἀδόξως διαζῶν. τοιοῦτοι δ' εἰσὶ καὶ νῦν τῶν ἀκαδημαϊκῶν τινὲς ἀνοσίως καὶ ἀδόξως βιοῦντες. χρημάτων γὰρ ἐξ ἀσεβείας καὶ παρὰ φύσιν κυριεύσαντες διὰ γοητείαν νῦν εἰσὶ περίβλεπτοι, ὥσπερ καὶ Χαίρων ὁ Πελληνεύς, ὃς οὐ μόνον Πλάτωνι ἐσχόλακεν, ἀλλὰ καὶ Ξενοκράτει. καὶ οὗτος οὖν τῆς πατρίδος πικρῶς τυραννήσας, οὐ μόνον τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἐξήλασεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς τούτων δούλοις τὰ χρήματα τῶν δεσποτῶν χαρισάμενος, καὶ τὰς ἐκείνων γυναῖκας συνῴκισε πρὸς γάμου κοινωνίαν. ταῦτ' ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς καλῆς πολιτείας καὶ τῶν παρανόμων νόμων, διὸ καὶ Ἔφιππος ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Ναυαγῷ Πλάτωνά τε αὐτόν, καὶ τῶν γνωρίμων τινὰς κεκωμῴδηκεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀργυρίῳ συκοφαντοῦντας, ἐμφαίνων, ὅτι καὶ πολυτελῶς ἠσκοῦντο, καὶ ὅτι τῆς εὐμορφίας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀσώτων πλείονα πρόνοιαν ἐποιοῦντο. λέγει δὲ οὕτως. Ἐπεὶ κατασὰς εὔστοχος νεανίας Τῶν ἐξ ἀκαδημίας τὶς ὑπὸ Πλάτωνα, καὶ Βρύσων ὁ θρασυμαχειοληψικερμάτων Πληγεὶς ἀνάγκῃ ληψιγομίσθῳ τέχνῃ Συνών τις οὐκ ἄσκεπτα δυνάμενος λέγειν, Εὖ μὲν μαχαίρᾳ ξυστ' ἔχων τριχώματα, Εὖ δ' ὑποκαθιεῖσα τ' ἄμα πώγωνος βάθη, Εὖ δ' ἐν πεδίλῳ πόδα τιθεὶς ὑπὸ ξυρὸν Κνήμης ἱματίων ἰσομέτροις ἑλίγμασιν, Ὄγκῳ τε χλανίδος εὖ τεθωρακισμένος, Σχῆμ' ἀξιόχρεων ἐπικαθεὶς βακτηρίᾳ, Ἀλλότριον οὐκ οἰκεῖον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, Ἔλεξεν ἄνδρες τῆς Ἀθηναίων χθονός. μέχρι τούτων καὶ ἡμῖν πεπαιγνιώσθω, ὦ ἡδεῖα ἡ συναγωγή, φίλτατε Τιμόκρατες, ἑξῆς δὲ ἐροῦμεν περὶ τῶν ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤῶΝ ΒΙΒΛΊΟΝ ΔΩΔΈΚΑΤΟΝ.

Ἄνθρωπος εἶναί μοι κυρηναῖος δοκεῖς, Κατὰ τὸν Ἄλεξιν ὦ ἑταῖρε Τιμόκρατες. Κἀκεῖ γὰρ αὖτις ἢν ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἕνα καλῇ, Πάρεισιν ὀκτωκαίδεκ' ἄλλοι καὶ δεκαρμάτα, συνωρίδες τε πεντεκαίδεκα. Τούτοις δὲ δεῖ σε τἀπιτήδει' ἐμβαλεῖν, Ὥστ' ἦν κράτιστον μηδὲ καλέσαι μηδ' ἕνα. κἀμοὶ δ' ἦν κράτιστον σιωπᾶν, καὶ μὴ ἐπὶ τοσούτοις προειρημένοις ἕτερα προστιθέναι. ἀλλ' ἐπεὶ πάνυ λιπαρῶς ἡμᾶς ἀπαιτεῖς, καὶ τὸν περὶ τρυφῇ διαβοήτων γενομένων λόγον, καὶ τῆς τούτων ἡδυπαθείας. ἡ γὰρ ἀπόλαυσις δηλοῖ μετ' ἐπιθυμίας πρῶτον, ἔπειτα μεθ' ἡδονῆς. καίτοι Σοφοκλῆς γε ὁ ποιητὴς τῶν ἀπολαυστικῶν γε ὤν, ἵνα μὴ κατηγορῇ τοῦ γήρως, εἰς σωφροσύνην ἔθετο τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, τὴν περὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύσεις, φήσας ἀσμένως ἀπηλλάχθαι αὐτῶν ὥσπερ τινὸς δεσπότου. ἐγὼ δέ φημι, καὶ τὴν τοῦ Πάριδος κρίσιν ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων πεποιῆσθαι ἡδονῆς πρὸς ἀρετὴν οὖσαν σύγκρισιν. προκριθείσης γοῦν τῆς Ἀφροδίτης, αὕτη δ' ἐστὶν ἡδονή, πάντα συνεταράχθη. καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ καλὸς ἡμῶν Ξενοφῶν, τὸν περὶ τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν ἀρετὴν μῦθον ἐντεῦθεν πεπλακέναι. κατὰ γὰρ τὸν Ἐμπεδοκλέα. Οὐδέ τις ἦν κείνοισι θεός, οὐδὲ κυδοιμός, Οὐδὲ Ζεὺς βασιλεύς, οὐδὲ Κρόνος, οὐδὲ Ποσειδῶν, Ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια. Τὴν οἵγ' εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκονται. Γραπτοῖς δὲ ζώοισι, μύροισί τε δαιδαλεόδμοις, Σμύρνης τ' ἀκρήτου θυσίαις λιβάνου τε θυώδους, Ξανθῶν τε σπονδὰς μελίτων ῥίπτοντες ἐς οὖδας. καὶ Μένανδρος δ' ἐν Κιθαριστῇ περί τινος μουσικευομένου φησί, φιλόμουσον εἶναι αὐτὸν πάνυ Ἀκούσματ' εἰς τρυφήν τε παιδεύεσθ' ἀεί. καὶ τοί τινες φασὶ κατὰ φύσιν εἶναι τὴν ἡδονήν, ἐκ τοῦ πάντα ζῷα δεδουλῶσθαι ταύτῃ, ὥσπερ οὐχὶ καὶ δειλίας καὶ φόβου, καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων κοινῶς μὲν ἐν ἅπασιν ὄντων, παρὰ δὲ τοῖς λογισμῷ χρωμένοις ἀποδοκιμαζομένων. τὸ οὖν ἡδονὰς διώκειν προπετῶς, λύπας ἐστὶ θηρεύειν. διόπερ Ὅμηρος ἐπονείδιστον βουλόμενος ποιῆσαι τὴν ἡδονήν, καὶ τῶν θεῶν φησι τοὺς μεγίστους οὐδὲν ὑπὸ τῆς σφετέρας ὠφελεῖσθαι δυνάμεως, ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλάπτεσθαι προενεχθέντας ὑπ' αὐτῆς. ὅσα μὲν γὰρ ἀγρυπνῶν ὁ Ζεὺς ἐφρόντισεν ὑπὲρ τῶν Τρώων, ταῦτ' ἀπώλεσε μεθ' ἡμέραν ὑφ' ἡδονῆς κρατηθείς. καὶ ὁ Ἄρης ἀλκιμώτατος ὢν ὑπὸ τοῦ ἀσθενεστάτου Ἡφαίστου συνεποδίσθη, καὶ ὦφλεν αἰσχύνην καὶ ζημίαν, ἐκδοὺς ἑαυτὸν ἔρωσιν ἀλογίστοις. φησὶ γοῦν πρὸς τοὺς θεούς, ὅτ' ἦλθον αὐτὸν θεασόμενοι δεδεμένον, Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν, Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι, Χωλὸς ἐὼν τέχνῃσι, τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει. οὐδεὶς δὲ λέγει τὸν Ἀριστείδου βίον ἡδύν, ἀλλὰ τὸν Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου, καὶ τὸν Σαρδαναπάλου. καίτοι κατά γε τὴν δόξαν φησίν, ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Θεόφραστος, οὐχ ὁμοίως λαμπρός ἐστιν, ἀλλ' οὐχ ἐτρύφησεν ὥσπερ ἐκεῖνοι. οὐδὲ τὸν Ἀγησιλάου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ ἔτυχεν τὸν Ἀνανίου οὕτως ἀοράτου

ἰδιωτ. (margin, beside "Ἄνθρωπος…")

β. ἀπομνημονευμάτων. (margin, beside "…συνεταράχθη")

καθ' ἡδονήν. (margin, beside "…ἡδονὰς διώκειν")

ἰλ. ξ. (margin, beside "…ὑπὲρ τῶν")

ἰλ. θ. (margin, beside "Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ")

ἀοράτου περὶ δόξαν ὄντος. οὐδὲ τὸν τῶν ἡμιθέων τῶν ἐπὶ Τροίας, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὸν νῦν, καὶ τοῦτ' εἰκότως, ὁ μὲν γὰρ ἀκατάσκευος, καὶ καθάπερ αὐτουργὸς ἦν, οὔτ' ἐπιμιξίας οὔσης, οὔτε τῶν τεχνῶν διηκριβωμένων. ὁ δὲ πᾶσιν ἐξηρτυμένος πρὸς ῥαστώνην καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαγωγάς. Πλάτων δὲ ἐν τῷ Φιλήβῳ φησίν, ἡδονὴ μὲν γὰρ ἁπάντων ἀλαζονέστατον. ὡς δὲ λόγος καὶ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ταῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἃ δὴ μέγιστα δοκοῦσιν εἶναι, καὶ τὸ ἐπιορκεῖν συγγνώμην εἴληφε παρὰ θεῶν, ὥσπερ καθάπερ παίδων τῶν ἡδονῶν, οὐδὲ τὸν λογισμὸν κεκτημένων. ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ τῆς πολιτείας ὁ αὐτὸς Πλάτων πρότερος ὑπέδειξε τὸ ὑπὸ τῶν ἐπικουρείων θρυλλούμενον, ὅτι τῶν μὲν ἐπιθυμιῶν αἱ μέν εἰσι, φυσικαὶ μέν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ, αἱ δὲ οὔτε φυσικαὶ οὔτε ἀναγκαῖαι, γράφων οὕτως. ἆρ' οὖν οὐκ ἡ τοῦ φαγεῖν μέχρις ὑγιείας καὶ εὐεξίας, καὶ τοῦ σίτου καὶ ὄψου ἀναγκαίως ἂν εἴη; Οἶμαι. ἡ μέν γέ που τοῦ σίτου κατ' ἀμφότερα ἀναγκαία, ᾗ τε ὠφέλιμος, ᾗ τε παῦσαι ζῶντα δυνατή. Ναί. Ἡ δὲ ὄψου εἴ πῃ τινὰ ὠφέλειαν πρὸς εὐεξίαν παρέχεται;

Πάνυ μὲν οὖν. Τί δαὶ ἡ πέρα τούτων καὶ ἀλλοίων ἐδεσμάτων ἢ τοιούτων ἐπιθυμία, δυνατὴ δὲ κολαζομένη ἐκ νέων καὶ παιδευομένη ἐκ τῶν πολλῶν ἀπαλλάττεσθαι, καὶ βλαβερὰ μὲν σώματι, βλαβερὰ δὲ ψυχῇ πρός τε φρόνησιν, καὶ πρὸς τὸ σωφρονεῖν, ἆρά γε ὀρθῶς οὐκ ἀναγκαία ἂν καλοῖτο;

ὅτι ἡδονῆς. Ὀρθότατα μὲν οὖν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς τάδε λέγει, οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν ἀγαθῶν ὄντες κύριοι, καὶ πάντων εἰληφότες πεῖραν, τὴν ἡδονὴν προκρίνουσι, μεγαλοψυχοτέρας ποιούσης τῆς ἡδονῆς τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις. ἅπαντες γοῦν οἱ τὴν ἡδονὴν τιμῶντες, καὶ τρυφᾶν προῃρημένοι, μεγαλόψυχοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἰσίν, ὡς Πέρσαι καὶ Μῆδοι. μάλιστα γὰρ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὴν ἡδονὴν οὗτοι καὶ τὸ τρυφᾶν τιμῶσι, ἀνδρειότατοι καὶ μεγαλοψυχότεροι τῶν βαρβάρων ὄντες. ἔστι γὰρ τὸ μὲν ἥδεσθαι, καὶ τὸ τρυφᾶν ἐλευθέρων, ἀνίησι γὰρ τὰς ψυχάς, καὶ αὔξει. τὸ δὲ πονεῖν δούλων καὶ ταπεινῶν, διό τι καὶ συστέλλονται οὗτοι καὶ τὰς φύσεις. καὶ ἡ Ἀθηναίων πόλις ἕως ἐτρύφα, μεγίστη τε ἦν, καὶ μεγαλοψυχοτάτους ἔτρεφεν ἄνδρας. ἁλουργῆ μὲν γὰρ ἠμπίσχοντο ἱμάτια, ποικίλους δ' ὑπεδύνον χιτῶνας. κορύμβους δ' ἀναδούμενοι τῶν τριχῶν, χρυσοῦς τέττιγας περὶ τὸ μέτωπον, καὶ τὰς κόμας ἐφόρουν, ὀκλαδίας τε αὐτοῖς δίφρους ἔφερον οἱ παῖδες, ἵνα μὴ καθίζοιεν, ὡς ἔτυχεν. καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι, οἱ τὴν ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες μάχην, καὶ μόνοι τὴν τῆς Ἀσίας ἁπάσης δύναμιν χειρωσάμενοι. καὶ οἱ φρονιμώτατοι δέ φησιν καὶ μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἔχοντες, μέγιστον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν εἶναι νομίζουσι. Σιμωνίδης μὲν οὑτωσὶ λέγων, τίς γὰρ ἁδονᾶς ἄτερ θνατῶν βίος ποθεινός, ἢ ποία τυραννίς; τᾶς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζηλωτὸς αἰών. Πίνδαρος παραινῶν Ἱέρωνι τῷ συρακουσίων ἄρχοντι, μὴ δὲ ἀμαύρου φησὶ τέρψιν ἐν βίῳ, πολύ τοι φέριστον ἀνδρὶ τερπνὸς αἰών. καὶ Ὅμηρος δὲ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὸ εὐφραίνεσθαι τέλος φησὶ εἶναι χαριέστερον, ὅταν δαιτυμόνες μὲν ἀοιδοῦ ἀκουάζωνται, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι. τοὺς δὲ θεοὺς φησὶν εἶναι ῥεῖα ζώοντας, τὸ δὲ ῥεῖα ἐστὶν ἀπόνως, ὥσπερ ἐνδεικνύμενος ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν κακῶν ἡ περὶ τὸ ζῆν ταλαιπωρία καὶ ὁ πόνος. διόπερ καὶ Μεγακλείδης ἐπιτιμᾷ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον

ἡρακλῆς φιλήδονος. ποιηταῖς, ὅσοι περὶ Ἡρακλέους εἰρήκασιν, ὡς στρατοπέδων ἡγεῖτο, καὶ πόλεις ᾕρει, ὃς μεθ' ἡδονῆς πλείστης τὸν μετ' ἀνθρώπων βίον διετέλεσε. πλείστας μὲν γυναῖκας γήμας, ἐκ πλείστων δὲ λάθρα παρθένων παιδοποιησάμενος. εἴποι γὰρ ἄν τις πρὸς τοὺς οὐ ταῦτα παραδεχομένους, πόθεν ὦ οὗτοι τὴν περὶ τὰς ἐδωδὰς αὐτῷ σπουδὴν ἀνατίθετε, ἢ πόθεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ τῆς λοιβαίας κύλικος μηδὲν ὑπολείπεσθαι, εἰ μὴ τὰ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐδοκίμαζεν. ἢ διατί τὰ θερμὰ λουτρὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῆς γῆς πάντες Ἡρακλέους φασὶν εἶναι ἱερά, ἢ διὰ τί τὰς μαλακὰς στρωμνὰς Ἡρακλέους κοίτας εἰώθασι καλεῖν, εἰ κατεφρόνει τῶν ἡδέως ζώντων. τοῦτον οὖν φησιν οἱ νέοι ποιηταὶ κατασκευάζουσιν ἐν λῃστοῦ σχήματι μόνον περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντῆν καὶ τόξα, καὶ ταῦτα πλάσαι πρῶτον Στησίχορον τὸν ἱμεραῖον. καὶ Ξάνθος δ' ὁ μελοποιὸς πρεσβύτερος ὢν Στησιχόρου, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Στησίχορος μαρτυρεῖ, ὥς φησιν ὁ Μεγακλείδης, οὐ ταύτην αὐτῷ περιτίθησι τὴν στολήν, ἀλλὰ τὴν ὁμηρικήν. πολλὰ δὲ τῶν Ξάνθου παραπεποίηκεν ὁ Στησίχορος, ὥσπερ καὶ τὴν ὀρεστείαν καλουμένην. Ἀντισθένης δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν εἶναι φάσκων, προσέθηκε τὴν ἀμεταμέλητον. ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γεγενῆσθαι Ἐπικούρῳ τῆς πολυθρυλλήτου ἡδονῆς, ὅσπερ φησίν. Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ Ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων Οἰνοχόος παρέχησι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν, Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. Ὁ δὲ Μεγακλείδης φησὶ τὸν Ὀδυσσέα καθομιλοῦντα τοὺς καιροὺς ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν ὁμοήθης τοῖς Φαίαξιν εἶναι, τὸ ἁβροδίαιτον αὐτῶν ἀσπάζεσθαι προπυθόμενον τοῦ Ἀλκίνου. Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε χοροί τε, Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί. Μόνως γὰρ οὕτως ᾤηθη, ὧν ἤλπιζε μὴ διαμαρτεῖν.

πιστός

τοιοῦτός ἐστιν καὶ ὁ παραινῶν Ἀμφιλόχῳ τῷ παιδί, ὦ τέκνον ποντίου θηρὸς πετραίου χρωτὶ μάλιστα νόον προσφέρων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει, τῷ παρεόντι δ' ἐπαινήσαις ἑκὼν, ἄλλοτ' ἀλλοῖα φρόνει. ὁμοίως φησὶ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰφιγενείᾳ, Νόει πρὸς ἀνδρὶ σῶμα πολύπου ὅπως Πέτρᾳ τραπέσθαι γνησίου φρονήματος. καὶ ὁ Θέογνις, Πολύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου. εἰσὶ δ' οἵ φασι ταύτης εἶναι τῆς γνώμης τὸν Ὅμηρον προτάττοντα τοῦ αὐστηροῦ βίου, πολλάκις τὸν καθ' ἡδονὴν λέγοντα, Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη Νέκταρ ἐῳνοχόει, τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι Δειδέχατ' ἀλλήλους. Καὶ ὁ Μενέλαος δὲ παρ' αὐτῷ φησίν, Οὐδέ κεν ἡμέας Ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε. καὶ Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ. Διόπερ καὶ Ὀδυσσεὺς τρυφὴν καὶ λαγνείαν τέλος τοῦ βίου παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τίθεται. διαβόητοι δ' ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι, ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐθέριζον δὲ ἐν Ἐκβατάνοις. κληθῆναι δὲ τὰ Σοῦσά φησιν Ἀριστόβουλος καὶ Χάρης, διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ τόπου. σοῦσον γὰρ εἶναι τῇ ἑλλήνων φωνῇ τὸ κρίνον. ἐν Περσεπόλει δὲ διατρίβουσι φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρος. καὶ οἱ Πάρθων δὲ βασιλεῖς ἐαρίζουσι μὲν ἐν Ῥάγαις, χειμάζουσι δὲ ἐν Βαβυλῶνι † τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ. καὶ τὸ παράσημον δὲ ὃ ἐπετίθεντο τῇ κεφαλῇ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὃ δ' αὐτὸ ἠρνεῖτο τὴν τῆς ἡδυπαθείας ἀπόλαυσιν. κατεσκευάζετο γὰρ, ὥς φησι Δίνων, ἐκ σμύρνης, καὶ τοῦ καλουμένου λαβύζου. εὐώδης δ' ἐστὶν ἡ λάβυζος καὶ πολυτιμότερον τῆς σμύρνης. ὁπότε δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἅρματος κατίοι φησὶ βασιλεὺς, οὔτε καθήλλετο ὀλίγου ὄντος ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους, οὔτε διὰ χειρῶν ἐρειδόμενος, ἀλλ' ἀεὶ αὐτῷ χρυσοῦς δίφρος ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπιβαίνων κατῄει, καὶ ὁ βασιλέως διφροφόρος εἰς τοῦτο εἵπετο, φυλάττουσί τε αὐτὸν καὶ τριακόσιαι γυναῖκες, ὡς ἱστορεῖ ὁ Κυμαῖος Ἡρακλείδης ἐν πρώτῃ Περσικῶν. αὗται δὲ τὰς μὲν ἡμέρας κοιμῶνται, ἵνα νυκτὸς ἐγρηγορῶσι, τῆς δὲ νυκτὸς ᾄδουσαι καὶ ψάλλουσαι διατελοῦσι λύχνων καιομένων. χρῆται δὲ αὐταῖς καὶ πολλάκις ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς τῶν μηλοφόρων αὐλῆς, ἦσαν δὲ οὗτοι τῶν δορυφόρων, καὶ τὸ γένος πάντες Πέρσαι, ἐπὶ τῶν στυράκων μῆλα χρυσᾶ ἔχοντες, χίλιοι τὸν ἀριθμόν. Ἀριστίνδην ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν μυρίων Περσῶν τῶν ἀθανάτων καλουμένων, καὶ διῄει διὰ τῆς αὐτῶν αὐλῆς πεζὸς ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς, ὅτε δὲ εἰς τὴν ἐσχάτην αὐλὴν ἔλθοι, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ ἅρμα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφ' ἵππον, πεζὸς δὲ οὐδέποτε ἑωράθη ἔξω τῶν βασιλείων, εἰ δὲ ἐπὶ θήραν ἐξίοι, καὶ αἱ παλλακίδες αὐτῷ συνεξῄεσαν, ὁ δὲ θρόνος, ἐφ' ᾧ ἐχρημάτιζε καθήμενος, χρυσοῦς ἦν, ὃν περιειστήκεσαν τέσσαρες κιονίσκοι λιθοκόλλητοι χρυσοῖ, ἐφ' ὧν διετέτατο ἱμάτιον ποικίλον πορφυροῦν. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τετάρτῳ βίων προειπὼν περὶ τῆς Μήδων τρυφῆς, καὶ ὅτι διὰ ταύτης πολλοὺς εὐνουχίσαιεν τῶν περικτιόνων, ἐπιφέρει καὶ τὴν παρὰ Μήδων γενέσθαι Πέρσαις μηλοφορίαν, μὴ μόνον ὧν ἔπαθον τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν δορυφορούντων τρυφῆς, εἰς ὅσον ἦλθον ἀνανδρίας ὑπόμνημα. δύναται γὰρ ὡς ἔοικεν ἡ παράκαιρος ἅμα καὶ μάταιος αὐτῶν περὶ τὸν βίον τρυφὴ καὶ τοὺς ταῖς λόγχαις καθωπλισμένους ἀργύτας ἀποφαίνειν, καὶ προελθὼν δὲ γράφει, τοῖς γοῦν πορίσασι τί αὐτῷ ἡδὺ βρῶμα διδοὺς ἆθλα τοῦ πορισθέντος, οὐχ ἑτέραις ἡδύνων ταῦτα τιμαῖς παρετίθει, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὸς ἀπολαύειν αὐτῶν νοῦν ἔχων. τοῦτο μὲν γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος οἶμαι, καὶ Διὸς ἅμα καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος. Χάρης δ' ὁ Μιτυληναῖος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, εἰς τοῦτό φησιν ἥκειν τρυφῆς οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχεσθαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὲρ κεφαλῆς οἴκημά τι πεντάκλινον, ἐν ᾧ χρυσίου πεντακισχίλια διὰ παντὸς ἔκειντο τάλαντα, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο προσκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ πρὸς ποδῶν ἕτερον οἴκημα τρίκλινον, οὗ τάλαντα τρισχίλια ἔκειτο ἀργυρίου, καὶ προσηγορεύετο βασιλικὸν ὑποπόδιον. ἦν δὲ ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἄμπελος χρυσῆ ὑπὲρ τῆς κλίνης, τὴν δὲ ἄμπελον ταύτην Ἀμύντας φησὶν ἐν τοῖς σταθμοῖς καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶν πολυτελεστάτων ψήφων συντεθειμένους, οὐ μακρὰν δὲ ταύτης ἀνακεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν Θεοδώρου τοῦ Σαμίου ποίημα. Ἀγαθοκλῆς δ' ἐν τρίτῳ περὶ Κυζίκου, ἐν Πέρσαις φησὶν εἶναι καὶ χρυσοῦν καλούμενον ὕδωρ. εἶναι δὲ τοῦτο λιβάδας ἑβδομήκοντα, καὶ μηδένα πίνειν ἀπ' αὐτῶν ἢ μόνον βασιλέα, καὶ τὸν πρεσβύτατον αὐτοῦ τῶν παίδων. τῶν δὲ ἄλλων ἐάν τις πίῃ, θάνατος ἡ ζημία. Ξενοφῶν δ' ἐν ὀγδόῳ παιδείας, ἐχρῶντο φησὶν ἔτι τότε τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ, καὶ τῇ Μήδων στολῇ καὶ ἁβρότητι. νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίαν περιορῶσιν ἀποσβεννυμένην, τὴν δὲ τῶν Μήδων μαλακίαν διασώζοντες. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρύψιν αὐτῶν, ἐκείνοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς εὐνὰς οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστόρνυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ τὸ δάπεδον, ἀλλ' ὑπείκωσιν αἱ τάπιδες. καὶ μὴν τὰ πεττόμενα ἐπὶ τράπεζαν, ὅσα τε πρότερον εὕρητο, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῄρηνται, ἄλλα τε καινὰ ἀεὶ ἐπιμηχανῶνται, καὶ ὄψα γε ὡσαύτως, καὶ γὰρ καινοποιητὰς ἀμφοτέρων τούτων κέκτηνται,

Il. δ.

Περσῶν τρυφ.

Περσῶν βασιλέων τρυφή.

Bud. lib. 4. de asse.

ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ χειμῶνι οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας αὐτοῖς ἀρκεῖ ἐσκεπάσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραις ταῖς χερσὶ χειρῖδας δασείας, καὶ δακτυλήθρας ἔχουσιν. ἐν γε μὴν τῷ θέρει οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, οὔθ' αἱ τῶν δένδρων οὔθ' αἱ τῶν πετρῶν σκιαί, ἀλλ' ἐν ταύταις ἑτέρας σκιὰς ἄνθρωποι μηχανώμενοι αὐτοῖς παριστᾶσιν, κἂν τοῖς ἑξῆς δέ φησι περὶ αὐτῶν οὕτωσί. νῦν δὲ στρώματα πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων, ἢ ἐπὶ τῶν εὐνῶν. οὐ γὰρ τῆς ἱππείας οὕτως, ὡς τοῦ μαλακῶς καθῆσθαι ἐπιμέλονται. καὶ τοὺς θυρωροὺς δὲ καὶ τοὺς σιτοποιοὺς καὶ οἰνοχόους, καὶ περιτιθέντας καὶ ἀναφέροντας, καὶ κατακοιμίζοντας καὶ ἀνιστάντας, καὶ τοὺς κοσμητὰς οἳ ὑποχρίουσί τε καὶ ἐντρίβουσιν αὐτούς, καὶ τἄλλα ῥυθμίζουσιν.

Λυδῶν τρυφή. Λυδοὶ δὲ εἰς τοσοῦτον ἦλθον τρυφῆς, ὡς καὶ πρῶτοι γυναῖκας εὐνουχίσαι, ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδός, ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ Σκυτοβραχίων ὡς Ἀρτέμων φησὶν ὁ Κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ συναγωγῆς βιβλίων, ἀγνοῶν ὅτι Ἔφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς παλαιοτέρου ὄντος, καὶ Ἡροδότῳ τὰς ἀφορμὰς δεδωκότος. ὁ δ' οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν, Ἀδραμύτην φησὶ τὸν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων. Κλέαρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ βίων, Λυδοί φησι διὰ τρυφὴν παραδείσους κατασκευασάμενοι, καὶ κηπαίους αὐτοὺς ποιήσαντες ἐσκιατροφοῦντο, τρυφερώτερον ἡγησάμενοι τὸ μηδ' αὖθις ὅλως ἐπιπίπτειν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγάς, καὶ τέλος πόρρω προαγαγόντες ὕβρεως τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας καὶ παρθένους, εἰς τὸν τόπον τὸν διὰ τὴν πρᾶξιν ἁγνεῶνα κληθέντα συνάγοντες ὕβριζον, καὶ τέλος τὰς ψυχὰς ἀποθηλυνθέντες, ἠλλάξαντο τὸν τῶν γυναικῶν βίον. διόπερ καὶ γυναῖκα τύραννον ὁ βίος εὕρετο αὐτοῖς, μίαν τῶν ὑβρισθεισῶν Ὀμφάλην, ἥτις πρώτη κατῆρξε μὲν εἰς Λυδοὺς πρεπούσης τιμωρίας. (Ὀμφάλη.) τὸ γὰρ ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι ὑβριζομένους, σημεῖον ἐστὶ βίας. οὖσα οὖν καὶ αὐτὴ ἀκόλαστος καὶ ἀμυνομένη τὰς γενομένας αὐτῇ πρότερον ὕβρεις, τοῖς ἐν τῇ πόλει δούλοις τὰς τῶν δεσποτῶν παρθένους ἐξέδωκεν, ἐν ᾧ τόπῳ πρὸς ἐκείνων ὑβρίσθη. εἰς τοῦτον οὖν συναθροίσασα μετ' ἀνάγκης συγκατέκλεισε τοῖς δούλοις τὰς δεσποίνας, ὅθεν οἱ Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποκοριζόμενοι, τὸν τόπον καλοῦσι γυναικῶν ἀγῶνα, γλυκὺν ἀγῶνα. οὐ μόνον δὲ Λυδῶν γυναῖκες ἄφετοι οὖσαι τοῖς ἐντυχοῦσιν, ἀλλὰ καὶ Λοκρῶν τῶν Ἐπιζεφυρίων. ἔτι δὲ τῶν περὶ Κύπρον, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν ἑταιρισμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας ἀφοσιούντων, παλαιᾶς τινος ὕβρεως ἔοικεν εἶναι πρὸς ἀλήθειαν ὑπόμνημα καὶ τιμωρία. πρὸς ἣν εἷς τῶν Λυδῶν εὐγενὴς ἀνὴρ ὁρμήσας, καὶ τῇ παρ' αὐτοῖς Μίδου (Μίδας.) βασιλείᾳ βαρυνθείς, τοῦ μὲν Μίδου ὑπ' ἀνανδρείας καὶ τρυφῆς καὶ ἐν πορφύρᾳ κειμένου, καὶ ταῖς γυναιξὶν ἐν τοῖς ἱστοῖς συνταλασιουργοῦντος. Ὀμφάλης δὲ πάντας τοὺς συγκατακλιθέντας αὐτῇ ξένους φονευούσης, ἀμφοτέρους ἐκόλασε, τὸν μὲν ὑπὸ ἀπαιδευσίας κεκωφημένον τῶν ὤτων ἐξελκύσας, ὃς διὰ τὴν τοῦ φρονεῖν ἔνδειαν τοῦ πάντων ἀναισθητοτάτου ζῴου τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. πρῶτοι δὲ Λυδοὶ καὶ τὴν καρύκην ἐξεῦρον, περὶ ἧς τῆς σκευασίας οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ συνθέντες εἰρήκασιν. (Συγγραφεῖς ὀψαρτυτικῶν. Καρύκη.) Γλαῦκός τε ὁ Λοκρός, καὶ Μίθαικος καὶ Διονύσιος, Ἡρακλεῖδαί τε δύο γένος Συρακούσιοι, καὶ Ἆγις καὶ Ἐπαίνετος καὶ Διονύσιος, ἔτι τε Ἡγήσιππος, καὶ Ἐρασίστρατος, καὶ Εὔθυδημος καὶ Κρίτων. πρὸς τούτοις δὲ Στέφανος, Ἀρχύτας, Ἀκέσιος, Ἀκεσίας, Διοκλῆς, Φιλιστίων. τοσούτους γὰρ οἶδα γράψαντας ὀψαρτυτικά. (Κάνδαυλος.) καὶ κάνδαυλον δέ τινα ἔλεγον οἱ Λυδοί, οὐχ ἕνα ἀλλὰ τρεῖς, οὕτως ἐξήσκηντο πρὸς τὰς ἡδυπαθείας. γίνεσθαι δ' αὐτόν φησιν ὁ Ταραντῖνος Ἡγήσιππος ἐξ ἑφθοῦ κρέως, καὶ κνηστοῦ ἄρτου, καὶ φρυγίου τυροῦ, ἀνήθου τε καὶ ζωμοῦ πίονος. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἄλεξις ἐν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις. μάγειρος δ' ἐστὶν ὁ προσδιαλεγόμενος. Ἔτι δέ σοι παρὰ τοῦτον κάνδαυλόν τινα Παραθήσομεν. κάνδαυλον οὐκ εἴδηκα, Ἀλλ' οὐδ' ἀκήκο' οὐδέποτε. Θαυμαστὸν ἐμὸν Εὕρημα πάνυ, πολλὴν δ' ἐγὼ Ἐὰν παραθῶ σοι, προσκατέδει τοὺς δακτύλους Σαυτοῦ γε χαίρων. ἔρια μὲν ποιήσομεν ἄνθρωπε ποίει λευκὰ καὶ βλέπεις ἐπαῦ Ἀπὸ τῶν κοινῶν ταρίχους ἰχθύων, κρεῶν βατανίων δεύτεως Δίπυρον παραθήσεις ᾠὸν ἐπιτετμημένον, Πυὸν μέλιτος ὀξύβαφον ἀπὸ ταγήνου τυροῦ, Τροφάλια χλωρὰ κυθνίου παρατεμών, Βοτρύδιόν τι χόριον ἐν ποτηρίῳ, Γλυκὺ τὸ τοιοῦτον γὰρ ἀεί πως μέρος Ἐπιπαίζεται. κεφαλὴ δ' ἑσπέρας γίνεται. Ἄνθρωπ' ἐπίπαιζε μόνον, ἀλλ' ἀπαλλάγηθί μου, Κανδαύλους λέγων καὶ χορεῖα καὶ βατάνια. Πᾶσαν τὴν ἡδονὴν μνημονεύει τὸν κάνδαυλον καὶ Φιλήμων ἐν Παριόντι οὕτως, Τοὺς ἐν τῇ πόλει μάρτυρας ἔχω, ὅτι μόνος Φύσκην ποιῶ κάνδαυλον ὡς θεῖον ἐν ξένῳ. Τί τούτων διαπέπτωκ' ἐγένετο ἢ ἁμαρτήματι. καὶ Νικόστρατος ἐν Μαγείρῳ, ὃς μέλανα ποιεῖν ζωμὸν οὐκ ἠπίστατο, θρῖον δὲ καὶ κάνδαυλον. καὶ Μένανδρος Τροφωνίῳ, ἰωνικὸς πλουτάξ, ὑπόστασις ποιῶν κάνδαυλον ὑποκινητιῶντα βρώματα. (Βασιλεῦσι [illegible]) καὶ εἰς τοὺς πολέμους δὲ ἐξιόντες οἱ Λυδοὶ παρατάττονται μετὰ συρίγγων καὶ αὐλῶν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. καὶ Λακεδαιμόνιοι δὲ μετ' αὐλῶν ἐξορμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολέμους, καθάπερ Κρῆτες μετὰ λύρας. Ἡρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τοῖς ἐπιγρα-

φομένοις

φοιμένοις παρασκευαστικοῖς ἐπῶν, ὡς ὁ ἐν τῇ λιβανοφόρῳ χώρᾳ βασιλεὺς αὐτόνομός τε ἐστιν, καὶ οὐδενὸς ὑπήκοος γραφεὶ καὶ ταῦτα. οὗτος δ᾽ ὑπερβάλλει τῇ τρυφῇ καὶ ῥαθυμίᾳ, διατρίβει τε γὰρ ἀεὶ ἐν τοῖς βαλανείοις, ἐν τρυφῇ καὶ δαπάνῃ τὸν βίον διάγων, καὶ πράττει οὐδὲ ἓν πρᾶγμα, οὐδὲ πολλοῖς πλησιάζει, ἀλλὰ δικαστὰς αὐτὸς ἀποδείκνυσι, καὶ ἐάν τις αὐτοὺς ἡγῆται μὴ δικαίως δεδικακέναι, ἔστι θυρὶς ἐν τῷ ὑψηλοτάτῳ τῶν βασιλείων, καὶ αὕτη ἁλύσει δέδεται. ὁ οὖν ἡγούμενος ἀδίκως δεδικάσθαι, ἐπιλαμβάνεται τῆς ἁλύσεως, καὶ ἕλκει τὴν θυρίδα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπειδὰν αἴσθηται, εἰσκαλεῖ, καὶ αὐτὸς δικάζει. καὶ ἐὰν φαίνωνται οἱ δικασταὶ ἀδίκως δικάσαντες ἀποθνήσκουσιν. ἐὰν δὲ δικαίως, ὁ κινήσας τὴν θυρίδα ἀπόλλυται. τὰ δὲ ἀναλώματα λέγει τῆς ἡμέρας εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν γυναῖκας καὶ φίλους, γίνεσθαι τάλαντα πεντεκαίδεκα Βαβυλώνια.

Τυῤῥηνῶν ἰδιότητα.

παρὰ δὲ Τυῤῥηνοῖς ἐκτόπως τρυφήσασιν, ἱστορεῖ Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ, ὅτι αἱ θεράπαιναι γυμναὶ τοῖς ἀνδράσι διακονοῦνται. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τῇ μγ. τῶν ἱστοριῶν, καὶ νόμον εἶναι φησὶ παρὰ τοῖς Τυῤῥηνοῖς, κοινὰς ὑπάρχειν τὰς γυναῖκας. ταύτας δὲ ἐπιμελεῖσθαι σφόδρα τῶν σωμάτων, καὶ γυμνάζεσθαι πολλάκις καὶ μετ᾽ αὐτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἑαυτάς, οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι αὐταῖς φαίνεσθαι γυμναῖς. δειπνεῖν δὲ αὐτὰς οὐ παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ παρ᾽ οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων, καὶ προπίνουσιν οἷς ἂν βούλωνται. εἶναι δὲ καὶ πιεῖν δεινάς, καὶ τὰς ὄψεις πάνυ καλάς. τρέφειν δὲ τοὺς Τυῤῥηνοὺς πάντα τὰ γινόμενα παιδία, οὐκ εἰδότας ὅτου πατρός ἐστιν ἕκαστον. ζῶσι δὲ καὶ οὗτοι τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θρεψαμένοις, πότους τὰ πολλὰ ποιούμενοι, καὶ πλησιάζοντες ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις. οὐδὲν δ᾽ αἰσχρόν ἐστι Τυῤῥηνοῖς, οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τί ποιοῦντας, ἀλλ᾽ οὐδὲ πάσχοντας φαίνεσθαι. ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ᾽ αὐτοῖς, ἐπεὶ καὶ τοσούτου δέουσιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν, ὥστε καὶ λέγουσιν ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζηται, ζητῇ δέ τις αὐτόν, ὅτι πάσχει τὸ καὶ τό, προσαγορεύσαντες αἰσχρῶς τὸ πρᾶγμα. ἐπειδὰν δὲ συνουσιάζωσι καθ᾽ ἑταιρείας, ποιοῦσιν οὕτως, πρῶτον μὲν ὅταν παύσωνται πίνοντες, καὶ μέλλωσι καθεύδειν, εἰσάγουσι παρ᾽ αὐτοὺς οἱ διάκονοι τῶν λύχνων ἐπικαιομένων, ὅτε μὲν ἑταίρας, ὅτε δὲ παῖδας πάνυ καλούς, ὅτε δὲ καὶ γυναῖκας. ὅταν δὲ τούτων ἀπολαύσωσιν, αὖθις αὐτοῖς νεανίσκους ἀκμάζοντας, οἳ πλησιάζουσιν αὐτοῖς ἐκείνοις. ἀφροδισιάζουσι δὲ καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας, ὅτε μὲν ὁρῶντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας, αἳ πεπλεγμέναι εἰσὶν ἐκ ῥάβδων, περιβέβληνται δ᾽ ἄνωθεν ἱμάτια, καὶ πλησιάζουσι μὲν σφόδρα καὶ ταῖς γυναιξί, πολὺ μέντοι γε χαίρουσι συνόντες τοῖς παισί, καὶ τοῖς μειρακίοις. καὶ γὰρ γίνονται παρ᾽ αὐτοῖς πάνυ καλοὶ τὰς ὄψεις, ἅτε τρυφερῶς διαιτώμενοι, καὶ λειαινόμενοι τὰ σώματα. πάντες δὲ οἱ πρὸς ἑσπέραν οἰκοῦντες βάρβαροι πιττοῦνται, καὶ ξυροῦνται τὰ σώματα. καὶ παρά γε τοῖς Τυῤῥηνοῖς ἐργαστήρια κατεσκεύασται πολλά, καὶ τεχνῖται τούτου τοῦ πράγματός εἰσιν, ὥσπερ παρ᾽ ἡμῖν οἱ κουρεῖς. παρ᾽ οὓς ὅταν εἰσέλθωσι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς πάντα τρόπον οὐθὲν αἰσχυνόμενοι τοὺς ὁρῶντας, οὐδὲ τοὺς παριόντας. χρῶνται δὲ τούτῳ τῷ νόμῳ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν τὴν Ἰταλίαν οἰκούντων, μαθόντες παρὰ Σαμνιτῶν καὶ Μεσαπίων. ὑπὸ δὲ τῆς τρυφῆς οἱ Τυῤῥηνοί, ὡς Ἄλκιμος ἱστορεῖ, πρὸς αὐλὸν καὶ μάττουσι καὶ πυκτεύουσι καὶ μαστιγοῦσιν.

περὶ Σικελῶν.

διαβόητοι εἰσὶν ἐπὶ τρυφῇ καὶ αἱ τῶν Σικελῶν τράπεζαι, οἵτινες καὶ τὴν παρ᾽ αὐτοῖς θάλατταν λέγουσιν εἶναι γλυκεῖαν, χαίροντες τοῖς ἐξ αὐτῆς γινομένοις ἐδέσμασιν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πέμπτῳ βίων.

Συβαριτῶν τρυφή.

περὶ δὲ Συβαριτῶν τί δεῖ καὶ λέγειν, παρ᾽ οἷς πρώτοις εἰσήχθησαν εἰς τὰ βαλανεῖα λουτροχόοι, καὶ παραχύται πεπεδημένοι, τοῦ μὴ θᾶττον ἰέναι, καὶ ὅπως μὴ σπεύδοντες κατακαίωσι τοὺς λουομένους. πρῶτοι δὲ Συβαρῖται καὶ τὰς ποιούσας ψόφον τέχνας οὐκ ἐῶσιν ἐπιδημεῖν τῇ πόλει, οἷον χαλκέων καὶ τεκτόνων καὶ τῶν ὁμοίων, ὅπως αὐτοῖς πανταχόθεν ἀθόρυβοι ὦσιν οἱ ὕπνοι, οὐκ ἐξῆν δὲ οὐδ᾽ ἀλεκτρυόνα ἐν τῇ πόλει τρέφεσθαι. ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐτῶν Τίμαιος, ὅτι ἀνὴρ Συβαρίτης εἰς ἀγρόν ποτε πορευόμενος ἔφη ἰδὼν τοὺς ἐργάτας σκάπτοντας, αὐτὸς ῥῆγμα λαβεῖν, πρὸς ὃν ἀποκρίνασθαί τινα τῶν ἀκουσάντων, αὐτὸς δὲ σοῦ διηγουμένου ἀκούων πεπονηκέναι τὴν πλευράν. ἐν Κρότωνι δὲ σκάπτοντί τινι τῶν ἀθλούντων κόνιν, ἐπιστάντες τινὲς Συβαριτῶν ἐθαύμαζον λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες πόλιν, οἰκέτας μὴ κέκτηνται τοὺς σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν παλαίστραν. ἄλλος δὲ Συβαρίτης παραγενόμενος εἰς Λακεδαίμονα, καὶ κληθεὶς εἰς φειδίτιον, ἐπὶ τῶν ξύλων κατακείμενος, καὶ δειπνῶν μετ᾽ αὐτῶν, πρότερον μὲν ἔφη καταπεπλῆχθαι τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πυνθανόμενος ἀνδρείαν. νῦν δὲ θεασάμενος, νομίζειν μηδὲν τῶν ἄλλων αὐτοὺς διαφέρειν. καὶ γὰρ τὸν ἀνανδρότατον μᾶλλον ἂν ἑλέσθαι ἀποθανεῖν, ἢ τοιοῦτον βίον ζῶντα καρτερεῖν. ἔθος δὲ παρ᾽ αὐτοῖς καὶ τοὺς παῖδας μέχρι τῆς τῶν ἐφήβων ἡλικίας, ἁλουργίδας τε φορεῖν καὶ πλοκαμῖδας ἀναδεδεμένους χρυσοφορεῖν. ἐπιχωριάζειν δὲ παρ᾽ αὐτοῖς διὰ τὴν τρυφὴν ἀνθρωπάρια μικρά, καὶ τοὺς σκοπαίους, ὥς φησιν ὁ Τίμων, τοὺς καλουμένους παρά τισι σίλπανας, καὶ

κυνάρια μελιταῖα, ἅπερ αὐτοῖς καὶ ἕπεσθαι εἰς τὰ γυμνάσια, πρὸς οὓς καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις Μασανάσσης ὁ τῶν Μαυρουσίων βασιλεὺς ἀπεκρίνατο, ὥς φησι Πτολεμαῖος ἐν ὀγδόῳ ὑπομνημάτων, ζητοῦσι συνωνεῖσθαι πιθήκους, παρ' ὑμῖν ὦ οὗτοι αἱ γυναῖκες οὐ τίκτουσι παιδία, παιδίοις γὰρ ἔχαιρεν ὁ Μασανάσσης, καὶ εἶχε παρ' αὐτῷ τρεφόμενα τῶν υἱῶν. πολλοὶ δὲ ἦσαν τὰ τέκνα, καὶ τῶν θυγατέρων ὁμοίως, καὶ πάντα ταῦτα αὐτὸς ἔτρεφε μέχρι τριῶν ἐτῶν, μεθ' ἃ ἀπέπεμπε πρὸς τοὺς γεγεννηκότας παραγινομένων ἄλλων. τὰ δὲ αὐτὰ ἔφη καὶ Εὔβουλος ὁ κωμικὸς ἐν χάρισιν, οὕτως.

Καὶ γὰρ πόσῳ κάλλιον ἐστὶν ἐκτρέφειν Ἄνθρωπον ἐστ' ἄνθρωπον, ἂν ἔχῃ βίον Ἢ χῆνα πλαταγίζοντα καὶ κεχηνότα, Ἢ στροῦθον, ἢ πίθηκον ἐπίβουλον κακόν. καὶ Ἀθηνόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ σπουδῆς, καὶ παιδιᾶς, Ἀρχύταν φησὶ τὸν ταραντῖνον πολιτικὸν ἅμα καὶ φιλόσοφον γενόμενον, πλείστους οἰκέτας ἔχοντα, ἀεὶ τούτοις παρὰ τὴν δίαιταν ἀφιεμένοις εἰς τὸ συμπόσιον ἥδεσθαι, ἀλλ' οἱ συβαρῖται ἔχαιρον τοῖς μελιταίοις κυνιδίοις, καὶ ἀνθρώποις οὐκ ἀνθρώποις. ἐφόρουν δ' οἱ Συβαρῖται καὶ ἱμάτια μιλησίων ἐρίων πεποιημένα, ἀφ' ὧν δὴ καὶ αἱ φιλίαι ταῖς πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τίμαιος ἱστορεῖ. ἠγάπων γὰρ τῶν μὲν ἐξ Ἰταλίας Τυῤῥηνούς, τῶν δ' ἔξωθεν τοὺς Ἴωνας, ὅτι τρυφῇ προσεῖχον. οἱ δ' ἱππεῖς τῶν Συβαριτῶν ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους ὄντες ἐπόμπευον, ἔχοντες κροκωτοὺς ἐπὶ τοῖς θώραξιν, καὶ τοῦ θέρους οἱ νεώτεροι αὐτῶν εἰς τὰ νυμφῶν ἄντρα τῶν λουσιάδων ἀποδημοῦντες, διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς. οἱ δ' εὔποροι αὐτῶν ὁπότε εἰς ἀγρὸν παραβάλλοιεν, καίπερ ἐπὶ ζευγῶν πορευόμενοι, τὴν ἡμερησίαν πορείαν ἐν τρισὶν ἡμέραις διήνυον. ἦσαν δέ τινες αὐτοῖς καὶ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φερουσῶν ὁδῶν κατάστεγοι. τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρχουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης, εἰς οὓς δι' ὀχετῶν τῶν οἴνων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφιεμένων, τὸν μὲν ἔξω τῆς χώρας πιπράσκεσθαι, τὸν δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῖς πλοίοις διακομίζεσθαι. ποιοῦνται δὲ καὶ δημοσίᾳ πολλὰς καὶ πυκνὰς ἑστιάσεις, καὶ τοὺς λαμπρῶς φιλοτιμηθέντας χρυσοῖς στεφάνοις τιμῶσιν, καὶ τούτους ἀνακηρύττουσιν ἐν ταῖς δημοσίαις θυσίαις, καὶ τοῖς ἀγῶσι προσκηρύττοντες οὐκ εὔνοιαν, ἀλλὰ τὴν εἰς τὰ δεῖπνα χορηγίαν, ἐν οἷς στεφανοῦσθαι, καὶ τῶν μαγείρων τοὺς ἄριστα τὰ παρατεθέντα διασκευάσαντας. παρὰ Συβαρίταις δ' εὑρέθησαν καὶ πύελοι, ἐν αἷς κατακείμενοι ἐπυριῶντο. πρῶτοι δὲ καὶ ἀμίδας ἐξεῦρον, ἃς εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια. καταγελῶντες δὲ τῶν ἀποδημούντων τῶν πατρίδων, αὐτοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῷ γεγηρακέναι ἐπὶ ταῖς τῶν ποταμῶν γεφύραις. δοκεῖ δὲ μέγα τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν εἶναι, ὅτι ἐκ τῆς χώρας ἀλιμένου τῆς θαλάσσης παρηκούσης, καὶ τῶν καρπῶν σχεδὸν ἁπάντων ὑπὸ τῶν πολιτῶν καταναλισκομένων ὅ, τε τῆς πόλεως τόπος, καὶ ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρησμὸς συμπαρώξυνε πάντας ἐκτρυφῆσαι καὶ ποιῆσαι, ζῆσαι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκλελυμένως. ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν κοίλῳ κειμένη, τοῦ μὲν θέρους, ἕωθέν τε καὶ πρὸς ἑσπέραν ψῦχος ὑπερβάλλον ἔχει. τὸ δὲ μέσον τῆς ἡμέρας καῦμα ἀνύποιστον, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν ὑπειληφέναι πρὸς ὑγείαν διαφέρειν τοὺς ποταμούς, ὅθεν καὶ ῥηθῆναι, ὅτι τὸν βουλόμενον ἐν Συβάρει μὴ πρὸ μοίρας ἀποθανεῖν, οὔτε δυόμενον οὔτε ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ὁρᾶν δεῖ. ἔπεμψαν δέ ποτε καὶ εἰς θεοῦ τοὺς χρησομένους, ὧν ἦν Ἰσάμυρις, πυνθανόμενοι μέχρι τινὸς εὐδαιμονήσουσι. καὶ ἡ Πυθία ἔφη, Εὐδαίμων σὺ ἔσῃ τιμῶν γένος αἰὲν ἐόντων, Εὖτ' ἂν δὴ πρότερον θνητὸν θεοῦ ἄνδρα σεβίσσῃς, Τηνίκα σοι πόλεμός τε καὶ ἐμφύλιος στάσις ἥξει. τούτων ἀκούσαντες ἔδοξαν λέγειν αὐτοῖς τὸν θεόν, ὡς οὐδέποτε παύσαιντο τρυφῶντες. οὐδέποτε γὰρ τιμήσειν ἄνθρωπον μᾶλλον θεοῦ. ἐγένετ' οὖν αὐτοῖς τῆς τύχης ἡ μεταβολή, ἐπεί τις τῶν οἰκετῶν τινὰ μαστιγῶν, καὶ τοῦτον καταφυγόντα εἰς τὰ ἱερὰ πάλιν ἐμαστίγου. ὡς δὲ τὸ τελευταῖον κατέδραμεν τὰ ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήματα, ἀφῆκεν αἰδεσθείς, ἐξανηλώθησαν δὲ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἑαυτοὺς τρυφαῖς. καὶ ἡ πόλις δὲ πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας ἡμιλλᾶτο περὶ τρυφῆς, εἶτα μετ' οὐ πολὺ γινομένων αὐτοῖς σημείων πολλῶν καὶ ἀπωλείας, περὶ ἧς νῦν οὐκ ἔτ' ἐπείγει λέγειν, διεφθάρησαν. εἰς τηλικοῦτον δ' ἦσαν τρυφῆς ἐληλακότες, ὡς καὶ παρὰ τὰς εὐωχίας τοὺς ἵππους ἐθίσαι πρὸς αὐλὸν ὀρχεῖσθαι. τοῦτ' οὖν εἰδότες οἱ Κροτωνιᾶται, ὅτε αὐτοῖς ἐπολέμουν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ διὰ τῆς πολιτείας αὐτῶν, ἐνέδοσαν τοῖς ἵπποις τὸ ὀρχηστικὸν μέλος. συμπαρῆσαν γὰρ αὐτοῖς καὶ αὐληταὶ ἐν στρατιωτικῇ σκευῇ, καὶ ἅμα αὐλούντων ἀκούοντες οἱ ἵπποι, οὐ μόνον ἐξωρχήσαντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναβάτας ἔχοντες, ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας. τὰ ὅμοια ἱστόρησε καὶ περὶ Καρδιανῶν ὁ λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρᾳ ὥρων γράφων οὕτως, Βισάλται εἰς Καρδίαν ἐστρατεύσαντο καὶ ἐνίκησαν. ἡγεμὼν δὲ τῶν Βισαλτέων ἦν Ὄναρις. οὗτος δὲ παῖς ὢν ἐν τῇ Καρδίᾳ ἐπράθη, καί τινι καρδιηνῷ δουλεύσας, κουρεὺς ἐγένετο. Καρδιηνοῖς δὲ λόγιον ἦν, ὡς Βισάλται ἀπίξονται ἐπ' αὐτούς, καὶ πυκνὰ περὶ τούτου διελέγοντο ἐν τῷ κουρείῳ ἱζάνοντες, καὶ ἀποδρὰς ἐκ τῆς Καρδίης εἰς τὴν πατρίδα τοὺς Βισάλτας ἔστελεν ἐπὶ τοὺς Καρδιηνούς, ἀποδεχθεὶς ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν Βισαλτέων. οἱ δὲ Καρδιηνοὶ πάντες

τοὺς ἵππους ἐδίδαξαν ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχεῖσθαι ὑπὸ τῶν αὐλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἱστάμενοι, τοῖς προσθίοις ὠρχοῦντο ἐξεπιστάμενοι τὰ αὐλήματα. ταῦτα οὖν ἐπιστάμενος Ὀνάρις ἐκτήσατο ἐκ τῆς Καρδίης αὐλητρίδα, καὶ ἀφικομένη ἡ αὐλητρὶς εἰς τοὺς Βισάλτας ἐδίδαξε πολλοὺς αὐλητάς, μεθ' ὧν δὴ καὶ στρατεύεται ἐπὶ τὴν Καρδίην. καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη συνειστήκει, ἐκέλευσε αὐλεῖν τὰ αὐλήματα, ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιηνῶν ἐξεπισταίατο. καὶ ἐπεὶ ἤκουσαν οἱ ἵπποι τοῦ αὐλοῦ, ἔστησαν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ πρὸς ὀρχησμὸν ἐτράποντο. τῶν δὲ Καρδιηνῶν ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἵππῳ ἦν, καὶ οὕτως ἐνικήθησαν. Συβαριτῶν δέ τις εἰς Κρότωνα ποτὲ διαπλεῦσαι βουληθεὶς ἐκ τῆς Συβάρεως, ἴδιον ὅλον ἐναυλώσατο πλοῖον, ἐφ' ᾧ οὔτε ῥαντισθήσεται, οὔτε ἐμβήσεται ἕτερος, καὶ ἐφ' ᾧ τὸν ἵππον ἀναλήψεται. τοῦ δὲ οὕτως συμφρονήσαντος ἐμβιβάσει τε τὸν ἵππον, καὶ ὑποστορέσαι τῷ ζώῳ ἐκέλευσεν, ἔπειτα τινὸς τῶν προπεμπόντων ἐδεῖτο συμπλεῦσαι αὐτῷ, λέγων ὅτι προδιεστειλάμην τῷ πορθμεῖ, ἵνα παρὰ τὴν γῆν πλέῃ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι μόλις ἄν σου ὑπήκουσα, εἰ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔμελλες πεζεύειν, καὶ μὴ παρὰ τὴν γῆν πλεῖν. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, εἰπὼν ὅτι παρὰ Συρακουσίοις νόμος ἦν τὰς γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μηδὲ ἀνθινὰ φορεῖν, μηδ' ἐσθῆτας ἔχειν πορφυρᾶς ἐχούσας παρυφάς, ἐὰν μή τις αὐτῶν συγχωρῇ ἑταίρα εἶναι κοινή. καὶ ὅτι ἄλλος ἦν νόμος τὸν ἄνδρα μὴ καλλωπίζεσθαι, μηδὲ ἐσθῆτι περιέργῳ χρῆσθαι καὶ διαλλαττούσῃ, ἐὰν μὴ ὁμολογῇ μοιχεύειν, ἢ κίναιδος εἶναι. καὶ τὴν ἐλευθέραν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἡλίου δεδυκότος, ἐὰν μὴ μοιχευθησομένην. ἐκωλύετο δὲ καὶ ἡμέρας ἐξιέναι ἄνευ τῶν γυναικονόμων, ἀκολουθούσης αὐτῇ μιᾶς θεραπαινίδος. † Συβαρῖται φησὶν ἐξοκείλαντες εἰς τρυφήν, ἔγραψαν νόμον τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ἑορτὰς καλεῖν, καὶ τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ χρόνου, τῶν τε ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου, προάγωσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. εἰ δέ τις τῶν ὀψοποιῶν ἢ μαγείρων ἴδιον εὕροι βρῶμα καὶ περιττόν, τὴν ἐξουσίαν μὴ εἶναι χρήσασθαι τούτῳ ἕτερον πρὸ ἐνιαυτοῦ, ἀλλὰ αὐτῷ τῷ εὑρόντι τὸν χρόνον τοῦτον, ὅπως ὁ πρῶτος εὑρὼν καὶ τὴν ἐργασίαν ἔχῃ, πρὸς τὸ τοὺς ἄλλους φιλοπονοῦντας αὐτοὺς ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις. ὡσαύτως δὲ μηδὲ τοὺς τὰς ἐγχέλεις πωλοῦντας τέλος ἀποκτένειν, μηδὲ τοὺς θηρεύοντας. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς τὴν πορφύραν τὴν θαλαττίαν βάπτοντας, καὶ τοὺς εἰσάγοντας, ἀτελεῖς ἐποίησαν. πάνυ οὖν ἐξοκείλαντες εἰς ὕβριν, τὸ τελευταῖον παρὰ Κροτωνιατῶν τριάκοντα πρεσβευτῶν ἡκόντων ἅπαντας αὐτοὺς ἀπέκτειναν, καὶ πρὸ τοῦ τείχους τὰ σώματα ἐξέρριψαν, καὶ ὑπὸ θηρίων εἴασαν διαφθαρῆναι. αὕτη δ' αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν ἐγένετο ἀρχή, μηνίσαντος τοῦ δαιμονίου. ἔδοξαν γοῦν μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάντες αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτὴν ἰδεῖν ὄψιν ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί. τὴν γὰρ Ἥραν ἰδόντες ἐλθοῦσαν εἰς μέσην τὴν ἀγοράν, καὶ ἐμοῦσαν χολήν. ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἵματος πηγὴ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς, καὶ οὐδὲ οὕτως ἔληξαν τῆς ὑπερηφανίας, ἕως πάντες ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἀπώλοντο. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης φησί, Συβαρῖται τὴν Τήλιος τυραννίδα καταλύσαντες, τοὺς μετασχόντας τῶν πραγμάτων ἀναιροῦντες, καὶ φονεύοντες ἐπὶ τῶν βωμῶν ἀπήντων. καὶ ἐπὶ τοῖς φόνοις τούτοις ἀπεστράφη μὲν τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀνῆκε πηγὴν αἵματος, ὥστε τὸν σύνεγγυς ἅπαντα τόπον κατεχάλκευσαν θυρίσι βουλόμενοι στῆσαι τὴν τοῦ αἵματος ἀναφοράν. διόπερ ἀνάστατοι ἐγένοντο, καὶ διεφθάρησαν ἅπαντες, οἳ καὶ τῶν Ὀλυμπίων τὸν πάνυ ἀγῶνα ἀμαυρῶσαι ἐθελήσαντες. καθ' ὃν γὰρ ἄγεται καιρόν, ἐπιτηρήσαντες ἄθλων ὑπερβολῇ, ὡς αὐτοὺς καλεῖν ἐπεχείρουν τοὺς ἀθλητάς. Κροτωνιᾶται δ' ὥς φησι Τίμαιος, μετὰ τὸ ἐξελεῖν Συβαρίτας, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν, ὥστε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν περιιέναι κατὰ τὴν πόλιν ἁλουργίδα ἠμφιεσμένον, καὶ ἐστεφανωμένον χρυσῷ στεφάνῳ, ὑποδεδεμένον λευκὰς κρηπῖδας. οἱ δὲ οὐ διὰ τρυφὴν φασὶ τοῦτο γεγονέναι, ἀλλὰ διὰ Δημοκήδη τὸν ἰατρόν, ὃς τὸ μὲν γένος ἦν Κροτωνιάτης. Πολυκράτει δὲ τῷ Σαμίων τυράννῳ συνὼν, καὶ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ Περσῶν, ἀνήχθη ὡς βασιλέα, Ὀροίτου τὸν Πολυκράτην ἀποκτείναντος. θεραπεύσας δ' ὁ Δημοκήδης Ἄτοσσαν τὴν Δαρείου μὲν γυναῖκα, Κύρου δὲ θυγατέρα τὸν μαστὸν ἀλγήσασαν, ᾔτησε ταύτην δωρεάν, καταπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἐπανελευσόμενος, καὶ τυχὼν ἧκεν εἰς Κρότωνα, βουλόμενός τε αὐτόθι καταμένειν. ἐπιλαβομένου τινὸς τῶν Περσῶν καὶ λέγοντος, ὅτι βασιλέως εἴη δοῦλος, ἐκεῖνον μὲν ἀφείλοντο οἱ Κροτωνιᾶται, ἐκδύσαντες δὲ τὴν στολὴν τοῦ Πέρσου, ἐνέδυσαν τὸν ὑπηρέτην τοῦ πρυτανεύοντος, ἐξ οὗ δὴ Περσικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, περιέρχεται ταῖς ἑβδόμαις τοὺς βωμοὺς μετὰ τοῦ πρυτάνεως, οὐ τρυφῆς χάριν, οὐδ' ὕβρεως, ἀλλ' ἐπηρείας τῆς εἰς τοὺς Πέρσας τοῦτο πράττοντες. ὕστερον δὲ καὶ οἱ Κροτωνιᾶται φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐπεχείρησαν τὴν Ὀλυμπικὴν πανήγυριν καταλῦσαι τῷ αὐτῷ χρόνῳ, προθέντες ἀργυρικὸν σφόδρα πλούσιον ἀγῶνα. οἱ δὲ Συβαρίτας τοῦτο ποιῆσαι λέγουσιν. Ταραντίνους δέ φησι Κλέαρ-

Συρακουσίων νόμοι.

καὶ Συβαριτῶν φησί.

Συβαριτῶν ὄλεθρος.

Κροτωνιατῶν.

Herod. lib. 3.

χος ἐν τετάρτῳ βίων, ἀλλὰ καὶ δύναμιν κτησαμένους εἰς τοσοῦτον τρυφῆς προελθεῖν, ὥστε τὸν ὅλον χρῶτα παραλεαίνεσθαι, καὶ τῆς ψιλώσεως ταύτης τοῖς λοιποῖς κατάρξαι. ἐφόρουν δὲ φησὶ καὶ παρυφὴν διαφανῆ πάντες, οἷς νῦν ὁ τῶν γυναικῶν ἁβρύνεται βίος. ὕστερον δ' ὑπὸ τῆς τρυφῆς εἰς ὕβριν προαχθέντες, ἀνάστατον μίαν πόλιν Ἰαπύγων ἐποίησαν Κάρβιναν, ἐξ ἧς παῖδας καὶ παρθένους, καὶ τὰς ἐν ἀκμῇ γυναῖκας ἀθροίσαντες, εἰς τὰ τῶν Καρβινατῶν ἱερὰ σκηνοποιησάμενοι γυμνὰ πᾶσι τῆς ἡμέρας τὰ σώματα παρεῖχον θεωρεῖν. καὶ ὁ βουλόμενος καθάπερ εἰς ἀτυχῆ παραπηδῶν ἀγέλην ἐθοινᾶτο ταῖς ἐπιθυμίαις τὴν τῶν ἀθροισθέντων ὥραν, πάντων μὲν ὁρώντων, μάλιστα δὲ ὧν ἥκιστα ἐκεῖνοι προσεδόκων θεῶν. οὕτω δὲ τὸ δαιμόνιον ἠγανάκτησεν, ὥστε Ταραντίνων τοὺς ἐν Καρβίνῃ παρανομήσαντας ἐκεραύνωσε πάντας, καὶ μέχρι καὶ νῦν ἐν Τάραντι ἑκάστη τῶν οἰκιῶν ὅσους ὑπεδέξατο τῶν εἰς Ἰαπυγίαν ἐκπεμφθέντων, τοσαύτας ἔχει στήλας πρὸ τῶν θυρῶν, ἐφ' αἷς καθ' ὃν ἀπώλοντο χρόνον, οὔτ' οἰκτίζονται τοὺς ἀποιχομένους, οὔτε τὰς νομίμους χέουσι χοάς, ἀλλὰ θύουσι Διῒ καταιβάτῃ.

Ἰαπύγων τρυφὴ καὶ ἀπώλεια.

Ἰαπύγων τε γένος αὐτὸ ἐκ Κρήτης ὄν, τῶν κατὰ Γλαύκου ζήτησιν ἀφικομένων καὶ κατοικησάντων, οἱ μετὰ τούτους λήθην λαβόντες τῆς Κρητῶν περὶ τὸν βίον εὐκοσμίας, εἰς τοῦτο τρυφῆς εἶθ' ὕστερον ὕβρεως ἦλθον, ὥστε πρῶτοι τὸ πρόσωπον ἐντριψάμενοι, καὶ προκόμια, περιθετά τε λαβόντες, στολὰς μὲν ἀνθινὰς φορῆσαι. τὸ δὲ ἐργάσασθαι καὶ πονεῖν αἴσχιον νομίσαι, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτῶν καλλίονας τὰς οἰκίας ποιῆσαι τῶν ἱερῶν. τοὺς δὲ ἡγεμόνας τῶν Ἰαπύγων ἐφυβρίζοντας τὸ θεῖον, πορθεῖν ἐκ τῶν ἱερῶν τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα, προειπόντας μεθίστασθαι τοῖς κρείττοσι. διόπερ ἐξ οὐρανοῦ βαλλόμενοι πυρὶ καὶ χαλκῷ, ταύτην ἐξέδοσαν τὴν φήμην. ἐμφανῆ γὰρ ἦν μέχρι πόρρω κεχαλκευμένα τῶν ἐξ οὐρανοῦ βολῶν, καὶ πάντες οἱ ἀπ' ἐκείνων μέχρι τήμερον ἐν χρῷ κεκαρμένοι, καὶ στολὴν πένθιμον ἀμπεχόμενοι, ζῶσι πάντων τῶν πρὶν ὑπαρξάντων ἀγαθῶν σπανίζοντες. Ἴβηρες δὲ καίτοι ἐν τραγικαῖς στολαῖς, καὶ ποικίλαις προϊόντες, καὶ χιτῶσι ποδήρεσι χρώμενοι, οὐδὲν ἐμποδίζονται τῆς πρὸς τοὺς πολέμους ῥώμης.

Μασσαλιωτῶν.

Μασσαλιῶται δ' ἐθηλύνθησαν, οἱ τὸν αὐτὸν Ἴβηρσι τῆς ἐσθῆτος φοροῦντες κόσμον. ἀσχημονοῦσι γοῦν διὰ τὴν ἐν ταῖς ψυχαῖς μαλακίαν, διὰ τρυφὴν γυναικοπαθοῦντες. ὅθεν καὶ παροιμία παρῆλθεν, πλεύσειας εἰς Μασσαλίαν.

Σιριτῶν καὶ Μιλησίων τρυφή.

καὶ οἱ τὴν Σῖριν δὲ κατοικοῦντες, ἣν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες, ὕστερον δ' ὑπὸ Κολοφωνίων, ὥς φησι Τίμαιος, καὶ Ἀριστοτέλης, εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν οὐχ ἧσσον Συβαριτῶν. καὶ γὰρ ἰδίως παρ' αὐτοῖς ἐπεχωρίασε φορεῖν ἀνθινοὺς χιτῶνας, οὓς ἐζώννυντο μίτραις πολυτελέσι, καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν περιοίκων μιτροχίτωνες, ἐπεὶ Ὅμηρος τοὺς ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. καὶ Ἀρχίλοχος δ' ὁ ποιητὴς ὑπερτεθαύμακε τὴν χώραν τῶν Σιριτῶν διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, περὶ γοῦν τῆς Θάσου λέγων, ὡς ἧσσον, φησίν. Οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος, οὐδ' ἐφίμερος, Οὐδ' ἐρατὸς, οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς. ὠνομάσθη δ' ἡ Σῖρις, ὡς μὲν Τίμαιός φησι καὶ Εὐριπίδης ἐν δεσμώτιδι ἢ μελανίππῃ, ἀπὸ γυναικός τινος Σίριδος. ὡς δ' Ἀρχίλοχος, ἀπὸ ποταμοῦ. οὐκ ὀλίγον δὲ πρὸς τὴν τρυφήν, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ σύμπαντος τούτου κλίματος, καὶ τὸ πλῆθος ἐγένετο τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη πᾶσα σχεδὸν, ἡ κατὰ τὴν Ἰταλίαν κατοίκησις. Μιλήσιοι δ' ἕως μὲν οὐκ ἐτρύφων, ἐνίκων Σκύθας, ὥς φησιν Ἔφορος καὶ τάς τε ἐφ' Ἑλλησπόντῳ πόλεις ἔκτισαν. καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον κατῴκισαν πόλεσι λαμπραῖς, καὶ πάντες ὑπὸ τὴν Μίλητον ἔθεον. ὡς δ' ὑπήχθησαν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ, κατερρύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρεῖον, φησὶν Ἀριστοτέλης, καὶ παροιμία τις ἐγεννήθη ἐπ' αὐτῶν. Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ποντικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ δικαιοσύνης φησίν. ἡ Μιλησίων πόλις περιπέπτωκεν ἀτυχίαις διὰ τρυφὴν βίου, καὶ πολιτικὰς ἔχθρας, οἳ τὸ ἐπιεικὲς οὐκ ἀγαπῶντες, ἐκ ῥιζῶν ἀνεῖλον τοὺς ἐχθρούς. Στασιαζόντων γὰρ τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, καὶ τῶν δημοτῶν, οὓς ἐκεῖνοι Γέργιθας ἐκάλουν. πρῶτον μὲν κρατήσας ὁ δῆμος, καὶ τοὺς πλουσίους ἐκβαλὼν, καὶ συναγαγὼν τὰ τέκνα τῶν φυγόντων εἰς ἀλωνίας, βοῦς συναγαγόντες συνηλοίησαν, καὶ παρανομωτάτῳ θανάτῳ διέφθειραν. τοιγάρτοι πάλιν οἱ πλούσιοι κρατήσαντες, ἅπαντας ὧν κύριοι κατέστησαν μετὰ τῶν τέκνων κατεπίττωσαν, ὧν καιομένων φασὶν, ἄλλα τε πολλὰ γενέσθαι τέρατα, καὶ ἐλαίαν ἱερὰν αὐτομάτην ἀναφθῆναι. διόπερ ὁ θεὸς ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπήλαυνεν αὐτοὺς τοῦ μαντείου, καὶ ἐπερωτώντων διὰ τίνα αἰτίαν ἀπελαύνονται, εἶπεν. καί μοι Γεργίθων τε φόνος μέλει ἀπτολεμίστων, Πισσήρων τε μόρος καὶ δένδρεον αἰεὶ θαλές. Κλέαρχος δ' ἐν τετάρτῳ, ζηλώσαντάς φησι τοὺς Μιλησίους τὴν Κολοφωνίων τρυφὴν, διαδοῦναι καὶ τοῖς πλησιοχώροις, ἔπειτ' ὀνειδιζομένους λέγειν ἑαυτοῖς. Οἴκοι τὰ Μιλήσια κἀπιχώρια, καὶ μὴ ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περὶ Σκυθῶν δ' ἑξῆς ὁ Κλέαρχος τάδε ἱστορεῖ.

Σκυθῶν ὕβρις καὶ ἧσσα.

Μόνον δὲ νόμοις κοινοῖς πρῶτον ἔθνος ἐχρήσατο τὸ Σκυθῶν, εἶτα πάλιν ἐγένοντο πάντων ἀθλιώτατοι βροτῶν διὰ τὴν ὕβριν. ἐτρύφησαν μὲν γὰρ, ὡς οὐδένες ἕτεροι τῶν πάντων εὐρροίας, καὶ πλούτου καὶ τῆς λοιπῆς αὐτοὺς χορηγίας κατασχούσης.

ταχθείσης. τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ ἔτι καὶ νῦν ὑπολειπούσης περὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν ἐσθῆτός τε καὶ διαίτης. τρυφήσαντες δὲ καὶ μάλιστα δή, καὶ πρῶτοι πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ τρυφᾶν ὁρμήσαντες, εἰς τοῦτο προῆλθον ὕβρεως, ὥστε πάντων τῶν ἀνθρώπων εἰς οὓς ἀφίκοιντο ἠκρωτηρίαζον τὰς ῥῖνας, ἀφ᾽ ὧν οἱ ἀπόγονοι μεταστάντες ἔτι καὶ νῦν ἀπὸ τοῦ πάθους ἔχουσι τὴν ἐπωνυμίαν. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν τὰς Θρᾳκῶν τῶν πρὸς ἑσπέραν καὶ ἄρκτον, τῶν περιοίκων γυναῖκας ἐποίκιλλον τὰ σώματα περόναις, γραφὴν ἐνῆσαι, ὅθεν πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον αἱ ὑβρισθεῖσαι τῶν Θρᾳκῶν γυναῖκες ἰδίως ἐξηλείψαντο τὴν συμφοράν, προσαναγραψάμεναι τὰ λοιπὰ τοῦ χρωτός, ἵν᾽ ὁ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχύνης ἐπ᾽ αὐταῖς χαρακτήρ, εἰς ποικιλίαν καταριθμηθείς, κόσμου προσηγορίᾳ τοὔνειδος ἐξαλείψῃ. πάντων δὲ οὕτως ὑπερηφάνως προέστησαν, ὥστε οὐδενὶ ἦν ἄδακρυς ἡ τῆς δουλείας ὑπουργία γιγνομένη, δι᾽ ἤγγελλεν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν οἵα τις ἦν. διὰ τὸ πλῆθος οὖν τῶν κατασχουσῶν αὐτοὺς συμφορῶν, ἐπεὶ διὰ τὸ πένθος ἅμα τόν τε τῶν βίων ὄλβον, καὶ τὰς κόμας περιεσπάσθησαν παντὸς ἔθνους, οἱ ἔξω τῆς ἐφ᾽ ὕβρει κουρὰν ἀποσκυθίσαι προσηγόρευσαν. τοὺς δὲ σύμπαντας Ἴωνας ἐπισκώπτων Καλλίας, ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψί φησιν. τί γὰρ ἡ τρυφερά, καὶ καλλιβάπτιζος ἰωνία ἀφ᾽ ὅ,τι πράσσει. καὶ Ἀβυδηνοὶ Μιλησίων δ᾽ εἰσὶν ἄποικοι, καὶ ἀνειμένοι τῇ διαίτῃ εἰσί, καὶ κατεαγότες, ὡς παρίστησιν Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις. χαίρω δ᾽ ἰαπόντιον στράτευμά τι πραττόμενος, Τὰ μὲν πρὸς ὄψιν μαλακῶς ἔχειν ἀπὸ σώματος, Κόμη τε νεανικῇ φέρει τε βραχιόνων, Ἤθου τὸν Ἄβυδον ὡς ἀνὴρ γεγένηται. καὶ Ἀριστοφάνης τριφάλητι περὶ ἀκωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ἰώνων, Ἔπειθ᾽ ὅσοι παρῆσαν, ἐπίσημοι ξένοι Ἐπηκολούθουν, κἀντιβόλουν προσκείμενοι Ὅπως ἔχων τὸν παῖδα πωλήσεις χίον, Ἕτερος δ᾽ ὅπως ἐς Κλαζομενάς, ἕτερος δ᾽ ὅπως Εἰς Ἔφεσον, οἱ δ᾽ εἰς Ἄβυδον, ἦν δ᾽ ἐκεῖνα πάνθ᾽ ὁδῷ. περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ᾽ Ἀλκιβιάδου λοιδορίας οὕτως. ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ᾽ αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, ᾤχου ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, οὔτε χρέος ἴδιον σαυτοῦ πραξόμενος οὐδέν, οὔτε προξενίας οὐδεμιᾶς ἕνεκεν, ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ, καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχῃς χρῆσθαι αὐτοῖς. ἀπώλοντο δὲ καὶ Μάγνητες, οἱ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ διὰ τὸ πλέον ἀνεθῆναι, ὥς φησι Καλλῖνος ἐν τοῖς ἐλεγείοις, καὶ Ἀρχίλοχος. ἑάλωσαν γὰρ ὑπὸ Ἐφεσίων. καὶ περὶ αὐτῶν δὲ τῶν Ἐφεσίων Δημόκριτος ἐφέσιος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ, διηγούμενος περὶ τῆς χλιδῆς αὐτῶν, καὶ ὧν ἐφόρουν βαπτῶν ἱματίων, γράφει καὶ τάδε. τὰ δὲ τῶν Ἰώνων ἰοβαφῆ καὶ πορφυρᾶ, καὶ κρόκινα ῥόμβοις ὑφαντά, αἱ δὲ κεφαλαὶ κατ᾽ ἴσα διειλημμέναι ζώοις, καὶ σαράπεις μήλινοι καὶ πορφυροῖ, καὶ λευκοί, οἱ δὲ ἁλουργεῖς, καὶ καλασίρεις κορινθιουργεῖς. εἰσὶ δὲ αἱ μὲν πορφυραῖ τούτων, αἱ δὲ ἰοβαφεῖς, αἱ δὲ ὑάκινθοι. λάβοι δ᾽ ἄν τις καὶ φλογίνας καὶ θαλασσοειδεῖς. ὑπάρχουσι δὲ καὶ Περσικαὶ καλασίρεις, αἵπερ εἰσὶ κάλλισται πασῶν. ἴδοι δ᾽ ἄν τις φησὶ καὶ τὰς καλουμένας ἀκταίας, ὅπερ ἐστὶ καὶ πολυτελέστατον ἐν τοῖς περσικοῖς περιβλήμασι. ἔστι δὲ τοῦτο σπαθητὸν ἰσχύος καὶ κουφότητος χάριν, καταπέπλασται δὲ χρυσοῖς κέγχροις. οἱ δὲ κέγχροι νήματι πορφυρῷ πάντες εἰς τὴν εἴσω μοῖραν ἅμματ᾽ ἔχουσιν ἀνὰ μέσον. τούτοις πᾶσι χρῆσθαι φησὶ τοὺς Ἐφεσίους ἐπιδόντας εἰς τρυφήν. περὶ δὲ τῆς Σαμίων τρυφῆς, Δοῦρις ἱστορῶν παρατίθεται Ἀσίου ποιήματα, ὅτι ἐφόρουν χλιδῶνας περὶ τοῖς βραχίοσι, καὶ τὴν ἑορτὴν ἄγοντες τῶν ἡραίων, ἐβάδιζον κατεκτενισμένοι τὰς κόμας ἐπὶ τὸ μετάφρενον, καὶ τοὺς ὤμους. τὸ δὲ νόμιμον τοῦτο μαρτυρεῖσθαι, καὶ ὑπὸ παροιμίας τῆσδε, Βαδίζειν ἡραῖον ἐμπεπλεγμένον. ἔστι δὲ τὰ τοῦ Ἀσίου ἔπη οὕτως ἔχοντα, Οἱ δ᾽ αὕτως φοίτεσκον, ὅπως πλοκάμους κτενίσαιντο Εἰς Ἥρας τέμενος πεπυκασμένοι εἵμασι καλοῖς, Χιονέοισι χιτῶσι πέδον χθονὸς εὐρέος εἶχον, Χρύσειαι δὲ κόρυμβαι ἐπ᾽ αὐτῶν τέττιγες, ὥς Χαῖται † δ᾽ ᾐωρεῦντ᾽ ἀνέμῳ χρυσέοις ἐνὶ δεσμοῖς, Δαιδάλεοι δὲ χλιδῶνες ἄρ᾽ ἀμφὶ βραχίοσι, † Νήσαντες ὑπασπίδιον πολεμιστήν. Ἡρακλείδης δ᾽ ὁ ποντικός, ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, Σαμίους φησὶ καθ᾽ ὑπερβολὴν τρυφήσαντας διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους μικρολογίαν, ὥσπερ Συβαρίτας τὴν πόλιν ἀπολέσαι. Κολοφώνιοι δ᾽, ὥς φησι Φύλαρχος, τὴν ἀρχὴν ὄντες σκληροὶ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς, ἐπεὶ εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν πρὸς Λυδοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, προῄεσαν διησκημένοι τὰς κόμας χρυσῷ κόσμῳ, ὡς καὶ Ξενοφάνης φησίν, Ἁβροσύνας δὲ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ Λυδῶν, Ὄφρα τυραννίης ἦσαν ἄνευ στυγερῆς, Ἤεσαν εἰς ἀγορὴν παναλουργέα φάρε᾽ ἔχοντες, Οὐ μείους ἤπερ χίλιοι εἰς ἐπίπαν Αὐχαλέοι χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι εὐπρεπέεσσιν, Ἀσκητοῖς ὀδμὴν χρίμασι δευόμενοι. Οὕτω δ᾽ ἐξελύθησαν διὰ τὴν ἄκαιρον μέθην, ὥστε τινὲς αὐτῶν οὔτε ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, οὔτε δυόμενον ἑωράκασιν. νόμον τε ἔθεντο, ὃς ἔτι τε ἐφ᾽ ἡμῶν ἦν, τὰς αὐλητρίδας, καὶ τὰς ψαλτρίας, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἀκροαμάτων, τὰ μισθώματα λαμβάνειν ἀπὸ πρωῒ μέχρι μέσης ἡμέρας, καὶ μέχρι λύχνων ἀφῶν, ἀπὸ δὲ τούτου τὴν λοιπὴν νύ-

Ἀποσκυθίσαι.

Ἀβυδηνῶν φο ρὶ ἡ ἰσμίων.

Σαμίων.

ἡ Κολοφωνίων τρυφή.

Bud. 1. de asse

Ἰώνων καὶ Βυζαντίων τρυφή.

κτα ἦσαν πρὸς τὸ μεθύειν. Θεόπομπος δ' ἐν πεντεκαιδεκάτῳ ἱστοριῶν, χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐτῶν ἁλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀστυπολεῖν, ὅθεν καὶ βασιλεῦσι σπάνιον τότε ἦν καὶ περισπούδαστον. ἰσοστάσιος γὰρ ἦν ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξεταζομένη. τοιγαροῦν διὰ τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ἐν τυραννίδι καὶ στάσεσι γενόμενοι, αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν, ταῦτα εἴρηκε περὶ αὐτῶν καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν νόμων. κοινῶς δὲ περὶ πάντων τῶν Ἰώνων τρυφῆς Ἀντιφάνης ἐν Δωδώνῃ τάδε λέγει. πόθεν οἰκήτωρ ἢ τίς Ἰώνων τρυφεραμπεχόνων ἁβρὸς ἡδυπαθὴς ὄχλος ὥρμηται. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, καὶ δὴ καὶ τοὺς Ἴωνας φησὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρυφῆς, ἔτι καὶ νῦν ἡ χρυσῆ παροιμία διαμεμένηκε. καὶ τῶν παρακεανιτῶν δέ τινας φησὶ Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν, ἁβροδιαίτους γενέσθαι. περὶ δὲ Βυζαντίων καὶ Χαλκηδονίων ὁ αὐτός φησι Θεόπομπος τάδε. ἦσαν δὲ οἱ Βυζάντιοι, καὶ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' ἐμπορίου κειμένην ἔχειν, καὶ τὸν δῆμον ἅπαντα περὶ τὴν ἀγορὰν, καὶ τὸν λιμένα διατρίβειν, ἀκόλαστοι καὶ συνουσιάζειν καὶ πίνειν εἰθισμένοι ἐπὶ τῶν καπηλείων. Χαλκηδόνιοι δὲ πρὶν μὲν μετασχεῖν αὐτοῖς τῆς πολιτείας, ἅπαντες ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ βίῳ βελτίονι διετέλουν ὄντες. ἐπεὶ δὲ τῆς δημοκρατίας τῶν Βυζαντίων ἐγεύσαντο, διεφθάρησαν εἰς τρυφὴν, καὶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐκ σωφρονεστάτων καὶ μετριωτάτων φιλοπόται, καὶ πολυτελεῖς γενόμενοι. κἀν τῇ πρώτῃ δὲ πρὸς ταῖς εἴκοσι τῶν Φιλιππικῶν, τὸ τῶν Ὀμβρικῶν φησὶ ἔθνος, ἐστὶ δὲ πρὸς τὸν Ἀδρίαν τε, ἐπιεικῶς εἶναι ἁβροδίαιτον, παραπλησίως τε βιοτεύειν τοῖς Λυδοῖς, χώραν τε ἔχειν ἀγαθὴν, ὅθεν προελθεῖν εἰς εὐδαιμονίαν.

Τρυφὴ Θετταλῶν.

περὶ δὲ Θετταλῶν λέγων ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶν, ὅτι ζῶσιν οἱ μὲν σὺν ταῖς ὀρχηστρίσι διατρίβοντες. οἱ δ' ἐν κύβοις καὶ πότοις, καὶ ταῖς τοιαύταις ἀκολασίαις διημερεύοντες, καὶ μᾶλλον σπουδάζουσιν, ὅπως ὄψων παντοδαπῶν τὰς τραπέζας παραθήσονται πλήρεις, ἢ τὸν αὐτῶν βίον ὅπως παρέξονται κεκοσμημένον. Φαρσάλιοι δὲ πάντων φησὶν ἀνθρώπων εἰσὶν ἀργότατοι καὶ πολυτελέστατοι. ὡμολόγηνται δ' οἱ Θετταλοὶ, ὡς καὶ Κριτίας φησὶ, πάντων Ἑλλήνων πολυτελέστατοι γεγενῆσθαι, περί τε τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἐσθῆτα, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον ἐγένετο κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ζηλώσαντας τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν.

Αἰτωλῶν.

περὶ δὲ Αἰτωλῶν Πολύβιος μὲν ἐν τρισκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν φησὶν, ὡς διὰ τὴν τῶν πολέμων συνέχειαν, καὶ τὴν τῶν βίων πολυτέλειαν κατάχρεοι ἐγένοντο. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν δωδεκάτῃ ἱστοριῶν Αἰτωλοί φησι τοσούτῳ τῶν λοιπῶν ἑτοιμότερον ἔχουσι πρὸς θάνατον, ὅσῳπερ καὶ ζῆν πολυτελῶς, καὶ ἐκτενέστερον ζητοῦσι τῶν ἄλλων.

Συρακουσίων.

διαβόητοι δ' εἰσὶ περὶ τρυφὴν Σικελιῶταί τε καὶ Συρακούσιοι, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Δαιταλεῦσιν. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐμάθετε ταῦτα ἐμοῦ πέμποντος, ἀλλὰ μᾶλλον πίνειν, ἔπειτ' ᾄδειν κακῶς συρακουσίων τράπεζαν, συβαρίτιδάς τ' εὐωχίας καὶ χῖον ἐκ λακαίνας. Πλάτων δ' ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησὶ, ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων, εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην, ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ βίος οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσε. δίς τε τῆς ἡμέρας ἐκπιμπλάμενον ζῆν, καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ ὅσα τούτῳ ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ. ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν, οὔτ' ἂν φρόνιμος οὐδεὶς ποτὲ γενέσθαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναιτο, σώφρων δὲ οὐδ' ἂν μελλήσαι ποτὲ γενέσθαι. κἀν τρίτῳ δὲ πολιτείας γράφει οὕτως, Συρακουσίαν δὲ ὦ φίλε τράπεζαν, καὶ σικελικὴν ποικιλίαν ὄψου, ὡς ἔοικας οὐκ αἰνεῖς, ψέγεις δὲ καὶ κορινθίαν κόρην φίλην εἶναι ἀνδράσι μέλλουσιν εὖ σώματος ἕξειν, καὶ ἀττικῶν πεμμάτων, τὰς δοκούσας εἶναι εὐπαθείας. Ποσειδώνιος δὲ ἑκκαιδεκάτῃ ἱστοριῶν, περὶ τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πόλεων λέγων ὡς ἐτρύφων, γράφει καὶ ταῦτα. τῶν γοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν ἀνθρώπων διὰ τὴν εὐβοσίαν τῆς χώρας, ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἀναγκαῖα κακοπαθείας, συνόδους νεμόντων πλείονας, ἐν αἷς εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλανείοις χρώμενοι, ἀλειφόμενοι δ' ἐλαίῳ πολυτελεῖ καὶ μύροις. τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰ κοινὰ τῶν συνδείπνων) ὡς ἐν οἰκητηρίοις διαιτώμενοι, καὶ τὸ πλεῖον τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ προσαποφέρειν πολλὰ, καὶ καταυλουμένους πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφον, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοιούτοις κελάδοις συνηχεῖσθαι.

Τρυφὴ Ἀρυκανδέων.

Ἀγαθαρχίδους δ' ἐν τῇ τριακοστῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, Ἀρυκάνδεοι φησὶ Λυκίας ὅμοροι ὄντες, διὰ τὴν περὶ τὸν βίον ἀσωτίαν καὶ πολυτέλειαν κατάχρεοι γενόμενοι, καὶ διὰ τὴν ἀργίαν καὶ φιληδονίαν ἀδυνατοῦντες ἀποδοῦναι τὰ δάνεια, προσέκλιναν ταῖς Μιθριδάτου ἐλπίσιν, ἆθλον ἕξειν νομίσαντες χρεῶν ἀποκοπάς.

Ζακυνθίων.

ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ πρώτῃ, Ζακυνθίους φησὶν ἀπείρους εἶναι πολέμων, διὰ τὸ ἐν εὐπορίᾳ καὶ πλούτῳ τρυφῶντας ἐθίζεσθαι.

Καπυησίων,

Πολύβιος δ' ἐν τῇ ἑβδόμῃ, Καπυησίους τοὺς ἐν Καμπανίᾳ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς πλοῦτον περιβαλλομένους, ἐξοκεῖλαι εἰς τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν, ὑπερβαλλομένους τὴν περὶ Κρότωνα καὶ Σύβαριν παραδεδομένην φήμην.

Liuius lib. 3. bell. Puni.

οὐ δυνάμενοι οὖν φησὶ φέρειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν, ἐκάλουν τὸν Ἀννίβαν. διόπερ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνήκεστα δεινὰ ἔπαθον. Πετιλῖνοι δὲ τηρήσαντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν, εἰς τοσοῦτον

καρτερίας

καρτερίας ἦλθον πολιορκούμενοι ὑπ' Ἀννίβα, ὥστε μετὰ τὸ πάντα μὲν τὰ περὶ τὴν πόλιν δένδρα καταφαγεῖν, ἁπάντων δὲ τῶν περὶ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιούς, καὶ τοὺς ἁπαλοὺς πτόρθους ἀναλῶσαι, καὶ ἕνδεκα μῆνας ὑπομείναντες τὴν πολιορκίαν, οὐδενὸς βοηθοῦντος τῶν συνεχόντων Ῥωμαίων παρέδοσαν ἑαυτούς. τοὺς δὲ Κουρῆτας Φύλαρχος διὰ τῆς ἑνδεκάτης τῶν ἱστοριῶν, Αἰσχύλον ἱστορεῖν διὰ τὴν τρυφὴν τυχεῖν τῆς προσηγορίας, Χλιδῶν τε πλόκαμος ὥστε παρθένοις ἁβραῖς, ὅθεν καλεῖν Κουρῆτα λαὸν ἤνεσαν. Ἀγάθων δ' ἐν τῷ Θυέστῃ, τοὺς τὴν Πρόνακτος θυγατέρα μνηστεύοντας, τοῖς τε λοιποῖς πᾶσιν ἐξησκημένους ἐλθεῖν, καὶ κομῶντας τὰς κεφαλάς, ἐπεὶ δ' ἀπέτυχον τοῦ γάμου, κόμας ἐκειράμεθα φησὶ μάρτυρας τρυφῆς, ἥ που ποθεινὸν χρῆμα παιζόντων φρενί. Ἐπώνυμον γοῦν εὐθὺς ἐσχόμεν κλέος, Κουρῆτες εἶναι κουρίμου χάριν τριχός. Καὶ Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ἰταλίᾳ, ὥς φησιν Ὑπέροχος, ἢ ὁ ποιήσας τὰ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενα κυμαϊκά, διετέλεσαν χρυσοφοροῦντες, καὶ ἀνθιναῖς ἐσθῆσι χρώμενοι, καὶ μετὰ γυναικῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξιόντες ἐπὶ ζευγῶν ὀχούμενοι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐθνῶν, καὶ πόλεων τρυφῆς τοσαῦτα μνημονεύω. περὶ δὲ τῶν κατ' ἄνδρα τάδε ἤκουσα. Κτησίας ἐν τρίτῃ περσικῶν, καὶ πάντας μὲν φησὶ τοὺς βασιλεύσαντας τῆς Ἀσίας περὶ τρυφὴν σπουδάσαι, μάλιστα δὲ Νινύαν τὸν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος υἱόν, καὶ οὗτος οὖν ἔνδον μένων, καὶ τρυφῶν ὑπ' οὐδενὸς ἑωρᾶτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἰδίων γυναικῶν. τοιοῦτος δ' ἦν καὶ Σαρδανάπαλος, ὃν οἱ μὲν Ἀνακυνδαράξεω λέγουσιν υἱόν, οἱ δὲ Ἀναβαξάρου. ὅτε δὴ οὖν Ἀρβάκης εἷς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν, Μῆδος γένος διεπράξατο διά τινος τῶν εὐνούχων παραμένου θεάσασθαι Σαρδανάπαλον, καὶ μόλις αὐτῷ ἐπετράπη ἐκείνου ἐθελήσαντος. ὡς οὖν εἰσελθὼν εἶδεν αὐτὸν ὁ Μῆδος, ἐψιμμυθιωμένον καὶ κεκοσμημένον γυναικιστί, καὶ μετὰ τῶν παλλακίδων ξαίνοντα πορφύραν, ἀναβάδην τε μετ' αὐτῶν καθήμενον τὰς ὀφρῦς, † γυναικείαν δὲ στολὴν ἔχοντα, καὶ κατεξυρημένον τὸν πώγωνα, καὶ κατακεκισηρισμένον. ἦν δὲ καὶ γάλακτος λευκότερος, καὶ ὑπεγέγραπτο τοὺς ὀφθαλμούς. οἱ μὲν πολλοί, ὧν ἐστι καὶ Δοῦρις, ἱστοροῦσιν ὑπὸ τούτου ἀγανακτήσαντος, εἰ τοιοῦτος αὐτῶν βασιλεύει, συγκεντηθέντα ἀποθανεῖν. Κτησίας δὲ λέγει εἰς πόλεμον αὐτὸν καταστῆναι, καὶ ἀθροίσαντα πολλὴν στρατιάν, καὶ καταλυθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀρβάκου τελευτῆσαι, ἑαυτὸν ἐμπρήσαντα ἐν τοῖς βασιλείοις πυρὰν νήσαντα ὕψος τεσσάρων πλέθρων, ἐφ' ἧς ἐπέθηκε χρυσᾶς κλίνας ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, καὶ ἴσας τραπέζας, καὶ ταύτας χρυσᾶς. ἐποίησε δὲ ἐν τῇ πυρᾷ, καὶ οἴκημα ἑκατόμπεδον ἐκ ξύλων, κἀνταῦθα κλίνας ὑπεστόρεσε, καὶ κατεκλίθη ἐνταῦθα αὐτός τε μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ αἱ παλλακίδες ἐν ταῖς ἄλλαις κλίναις. τοὺς γὰρ τρεῖς υἱούς, καὶ δύο θυγατέρας, ὁρῶν τὰ πράγματα κακούμενα, προπεπόμφει εἰς Νίνον πρὸς τὸν ἐκεῖ βασιλέα, δοὺς αὐτοῖς τρισχίλια χρυσίου τάλαντα, ἐπέστεγασε δὲ τὸ οἴκημα δοκοῖς μεγάλαις τε καὶ παχείαις, ἔπειτα ἐν κύκλῳ περιέθηκε πολλὰ ξύλα καὶ παχέα, ὥστε μὴ εἶναι ἔξοδον. ἐνταῦθα περιέθηκε μὲν χρυσίου μυριάδας χιλίας, ἀργυρίου δέ, μυρίας μυριάδας ταλάντων, καὶ ἱμάτια καὶ πορφύρας, καὶ στολὰς παντοδαπάς, ἔπειτα ὑφάψαι ἐκέλευε τὴν πυράν, καὶ ἐκαίετο πεντεκαίδεκα ἡμέραις. οἱ δὲ ἐθαύμαζον ὁρῶντες τὸν καπνόν, καὶ ἐδόκουν αὐτὸν θυσίας ἐπιτελεῖν, ταῦτα δὲ μόνοι ᾔδεσαν οἱ εὐνοῦχοι. ὁ μὲν οὖν Σαρδανάπαλος ἐκτόπως ἡδυπαθήσας, ὡς ἐνῆν γενναίως ἐτελεύτησε. Κλέαρχος δὲ περὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως διηγούμενος, ὅτι τοῖς αὐτῷ πορίσασιν ἡδύ τι βρῶμα ἆθλα ἐτίθει νῦν οὐκ ἔχων. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος, οἶμαι, Διὸς καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος, ὅθεν ὁ πάντων εὐδαιμονέστατος Σαρδανάπαλος παρ' ὅλον τὸν βίον τιμήσας τὰς ἀπολαύσεις, καὶ τελευτήσας, δείκνυσιν ἐν τῷ τοῦ μνήματος τύπῳ τοῖς δακτύλοις, οἷα καταγέλαστός ἐστιν ἄξια τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, οὐκ ἄξια ὄντα ψόφου δακτύλων, ὃν πεποίηται † ποιούμενος δὶς ἐν χορῷ ἢ περὶ τὰ λοιπὰ σπουδή. φαίνεται οὖν οὐκ ἄπρακτος γενόμενος Σαρδανάπαλος, καὶ γὰρ ἐπιγέγραπται αὐτοῦ τῷ μνήματι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξεω Ἀγχιάλην ἔδειμε καὶ Ταρσὸν μιῇ ἡμέρῃ, ἀλλὰ νῦν τέθνηκεν. Ἀμύντας δ' ἐν τρίτῳ σταθμῶν, ἐν τῇ Νίνῳ φησὶν εἶναι χῶμα ὑψηλόν, ὅπερ κατασκάψαι Κῦρον ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἀναχωννύντα τῇ πόλει. λέγεσθαι δὲ τὸ χῶμα τοῦτ' εἶναι Σαρδαναπάλου, τοῦ βασιλεύσαντος Νίνου, ἐφ' οὗ καὶ ἐπιγεγράφθαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ χαλδαϊκοῖς γράμμασιν, ὃ μετενεγκεῖν Χοιρίλον ἔμμετρον ποιήσαντα, εἶναι δὲ τοῦτο. ἐγὼ δὲ ἐβασίλευσα, καὶ ἄχρι ἑώρων τοῦ ἡλίου φῶς, ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα, εἰδὼς τόν τε χρόνον ὄντα βραχύν, ὃν ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τοῦτον πολλὰς ἔχοντα μεταβολὰς καὶ κακοπαθείας, καὶ ὧν ἂν καταλίπω ἀγαθῶν, ἄλλοι ἕξουσι τὰς ἀπολαύσεις, διὸ κἀγὼ ἡμέραν οὐδεμίαν παρέλιπον τοῦτο ποιῶν. Κλείταρχος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, γήρᾳ τελευτῆσαι φησὶν Σαρδανάπαλον μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς Σύρων ἀρχῆς. Ἀριστόβουλος δ' ἐν Ἀγχιάλῃ, ἣν ἐδείματο φησὶ Σαρδανάπαλος, Ἀλέξανδρος ἀναβαίνων εἰς Πέρσας κατεστρατοπεδεύσατο, καὶ ἦν οὐ πόρρω τὸ τοῦ Σαρδαναπάλου μνημεῖον, ἐφ' οὗ ἑστάναι τύπον λίθινον συμβεβληκότα τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοὺς δακτύλους ὡς ἂν ἐπικροτοῦντα. ἐπιγεγράφθαι δὲ αὐτῷ

Κουρῆτες.

Κυμαίων τρυφή.

Περὶ Νίνου καὶ Σαρδαναπάλου.

Σαρδανάπαλος.

δὲ αὐτῷ Ἀσσυρίοις γράμμασι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξεω παῖς Ἀγχιάλην καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἡμέρῃ μιῇ, ἔσθιε, πῖνε, παῖζε, ὡς τ' ἄλλα τούτου οὐκ ἄξια τοῦ ἀποκροτήματος ἔοικε λέγειν. οὐ μόνος δὲ ὁ Σαρδανάπαλος διετέθρυπτο, ἀλλὰ καὶ Ἀνδρόκοττος ὁ Φρύξ. καὶ γὰρ οὗτος ἐνεδύσατο ἀνθινὴν ἐσθῆτα, καὶ γυναικὸς εὐπρεπέστερον ἐκοσμεῖτο, ὡς Μνασέας φησὶν ἐν τρίτῳ Εὐρώπης. Κλέαρχος δ' ἐν πέμπτῳ Βίων, Σάγαριν φησὶ τὸν Μαριανδυνὸν ὑπὸ τρυφῆς σιτεῖσθαι μὲν μέχρι γήρως ἐκ τοῦ τῆς τιθηνῆς στόματος, ἵνα μὴ μασώμενος πονήσῃ. οὐ πώποτε δὲ τὴν χεῖρα κατώτερον τοῦ ὀμφαλοῦ προενήνεγκασθαι, διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Χαλκηδόνιον σκώπτων, ὅτι οὐρῶν οὐ προσῆγε τὴν χεῖρα τῷ αἰδοίῳ, ἔλεγεν. Χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὴν δ' ἔχει μίασματα. Κτησίας δ' ἱστορεῖ Ἄνναρον τὸν βασιλέως ὕπαρχον, καὶ τῆς Βαβυλωνίας δυναστεύσαντα, στολῇ χρῆσθαι γυναικείᾳ καὶ κόσμῳ. καὶ ὅτι βασιλέως δούλῳ ὄντι αὐτῷ εἰς τὸ δεῖπνον εἰσήεσαν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ψάλλουσαι καὶ ᾄδουσαι γυναῖκες. ἔψαλλον δὲ αὗται, καὶ ᾖδον ἐκείνου δειπνοῦντος. Φοῖνιξ δ' ὁ Κολοφώνιος ποιητὴς περὶ Νίνου λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἰάμβων φησίν, Ἀνὴρ Νῖνος τις ἐγένετ', ὡς ἐγὼ κλύω Ἀσσύριος, ὅς τις εἶχε χρυσίου πόντον, Καὶ τ' ἄλλα πολλὸν πλέονα Κασπίης ψάμμου, Ὃς οὐκ ἴδ' ἀστέρ' οὐδ' ἰδὼν † ἐδίζητο, Οὐ παρὰ μάγοισι πῦρ ἱερὸν ἀνέστησε, Ὥσπερ νόμος, ῥάβδοισι τοῦ θεοῦ ψαύων, Οὐ μυθιήτης, οὐ δικασπόλος κεῖνος, Οὐ λεωλογεῖν ἐμάνθαν' οὐκ ἀμιθρῆσαι. Ἀλλ' ἦν ἄριστος ἐσθίειν τε καὶ πίνειν, Κἤραν τε δ' ἄλλα πάντα, κατὰ πετρῶν ὤθει. Ὡς δ' ἀπέθαν' ὡνήρ, πᾶσι κατέλιπεν ῥῆσιν Ὅκου Νίνος νῦν ἐστι. καὶ τὸ σῆμ' ἴδε, Ἄκουσον, εἴτ' Ἀσσύριος εἴτε καὶ Μῆδος Εἶς, ἢ Κόραξος, ἢ ἀπὸ τῶν ἄνω λιμνῶν Ἰνδὸς κομήτης. οὐ γὰρ ἄλλα κηρύσσω, Ἐγὼ Νίνος πάλαι ποτ' ἐγενόμην πνεῦμα, Νῦν δ' οὐκ ἔτ' οὐδέν, ἀλλὰ γῆ πεποίημαι, Ἔχω δ' ὁκόσον ἔδαισα, χ' ὡκόσ' ᾖσα, Χ' ὡκόσ' ἠράσθην. † Τὰ δ' ὄλβι' ἡμέων δήϊοι συνελθόντες Φέρουσιν, ὥσπερ ἔριφον ὠμὸν αἱ Βάκχαι. Ἐγὼ δ' ἐς ᾅδην οὔτε χρυσὸν οὔθ' ἵππον, Οὔτ' ἀργυρῆν ἅμαξαν ᾠχόμην ἕλκων, Σποδὸς δὲ πολλὴ χ' ὁ μιτρηφόρος κεῖμαι. Θεόπομπος δὲ ἐν πεντεκαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν ἱστοριῶν, Στράτωνά φησι τὸν Σιδώνιον βασιλέα ὑπερβάλλειν ἡδυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ πάντας ἀνθρώπους. οἷα γὰρ τοὺς Φαίακας Ὅμηρος ποιεῖν μεμυθολόγηκεν, ἑορτάζοντας καὶ πίνοντας, καὶ κιθαρῳδῶν καὶ ῥαψῳδῶν ἀκροωμένους. τοιαῦτα καὶ ὁ Στράτων διετέλει ποιῶν πολὺν χρόνον, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων παρακεκινήκει πρὸς τὰς ἡδονάς, ὥς τε οἱ μὲν Φαίακες, ὥς φησιν Ὅμηρος, μετὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν καὶ θυγατέρων ἐποιοῦντο τοὺς πότους. ὁ δὲ Στράτων μετ' αὐλητρίδων, καὶ ψαλτριῶν καὶ κιθαριστριῶν κατεσκευάστο τὰς συνουσίας, καὶ μετεπέμπετο πολλὰς μὲν ἑταίρας ἐκ Πελοποννήσου, πολλὰς δὲ μουσουργοὺς ἐξ Ἰωνίας, ἑταίρας δὲ παιδίσκας ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, τὰς μὲν ᾠδικάς, τὰς δὲ ὀρχηστρικάς, ὧν εἴθιστο μετὰ τῶν φίλων ἀγῶνας τιθέναι, καὶ μεθ' ὧν συνουσιάζων διέτριβε, χαίρων μὲν καὶ τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ, καὶ δοῦλος ὢν φύσει τῶν ἡδονῶν. ἔτι δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Νικοκλέα φιλοτιμούμενος. ἐτύγχανον γὰρ ὑπερφιλοτίμως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ σπουδάζων ἑκάτερος, αὐτὸς ἥδιον καὶ ῥαθυμότερον ποιεῖσθαι τὸν βίον. οἵ γε προῆλθον εἰς τοσαύτην ἅμιλλαν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, ὥστε πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τάς τε παρασκευὰς τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν τὰς παρ' ἑκατέρῳ γινομένας, ἐφιλονείκουν ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις ἀλλήλους. ἐσπούδαζον δὲ δοκεῖν εὐδαίμονες εἶναι καὶ μακαριστοί, οὐ μὴν περί γε τὴν τοῦ βίου τελευτὴν διευτύχησαν, ἀλλ' ἀμφότεροι βιαίῳ θανάτῳ διεφθάρησαν. Ἀναξιμένης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Βασιλέων μεταλλαγαί, περὶ τοῦ Στράτωνος τὰ αὐτὰ ἱστορήσας, διαμιλλᾶσθαι φησὶν αὐτὸν Νικοκλεῖ τῷ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος βασιλεύσαντι, ἐσπουδακότι περὶ τρυφὴν καὶ ἀσέλγειαν, ἀποθανεῖν τ' ἀμφοτέρους βιαίως. ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν Θεόπομπος περὶ Φιλίππου λέγων φησίν, καὶ τριταῖος εἰς Ὀνόκαρσιν ἀφικνεῖται χωρίον τι τῆς Θρᾴκης, ἄλσος ἔχον πολὺ κατεσκευασμένον καλῶς, καὶ πρὸς τὸ διαιτηθῆναι κεχαρισμένον, ἄλλως τε καὶ τὴν θερινὴν ὥραν. ἦν γὰρ καὶ τῶν ὑπὸ Κότυος προκριθέντων, ὃς ἁπάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ γεγενημένων, μάλιστα πρὸς ἡδυπαθείας καὶ τρυφὰς ὥρμησεν, καὶ περιιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατίδοι τόπους δένδρεσι συσκίους καὶ καταρρύτους ὕδασι, τούτους κατεσκεύασεν ἑστιατόρια. καὶ φοιτῶν εἰς ἑκάστους ὁπότε τύχοι, θυσίας τε τοῖς θεοῖς ἐποιεῖτο, καὶ συνῆν μετὰ τῶν ὑπάρχων εὐδαίμων, καὶ μακαριστὸς ὤν, ἕως εἰς τὴν Ἀθηνᾶν βλασφημεῖν καὶ πλημμελεῖν ἐπεχείρησε. διηγεῖται τε ἑξῆς ὁ συγγραφεύς, ὅτι δεῖπνον κατεσκεύασεν ὁ Κότυς, ὡς γαμουμένης αὐτῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ θάλαμον κατασκευάσας ἀνέμενε μεθύων τὴν θεόν. ἤδη δὲ ἔκφρων γενόμενος, ἔπεμπέ τινα τῶν δορυφόρων ὀψόμενον, εἰ παραγέγονεν ἡ θεὸς εἰς τὸν θάλαμον. ἀφικνουμένου δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος μηδένα εἶναι ἐν τῷ θαλάμῳ, τοξεύσας τοῦτον ἀπέκτεινε. καὶ ἄλλον δεύτερον ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἕως ὁ τρίτος συνεὶς παραγενόμενος ἔφη, πάλαι τὴν θεὸν ἀναμένειν. ὁ δὲ βασιλεὺς οὗτός ποτε καὶ ζηλοτυπήσας τὴν αὐτοῦ γυναῖκα, ταῖς αὐτοῦ

χερσὶν

Margin notes (left):

Τρυφὴ Σαγάριος ἀνάνδρ.

Νίνου.

Στράτωνος ἡδυπάθεια.

Στράτωνος καὶ Νικοκλέους τρυφὴ ἐνάμιλλος.

χερσὶν αὐτίκα μετ' ἀνθρώπων, ἀπὸ τῶν αἰδοίων ἀρξάμενος. ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, περὶ Χαβρίου τοῦ Ἀθηναίου ἱστορῶν φησίν, οὐ δυνάμενος δὲ ζῆν ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν διὰ τὴν ἀσέλγειαν, καὶ διὰ τὴν πολυτέλειαν τὴν αὐτοῦ τὴν περὶ τὸν βίον, τὰ δὲ διὰ τοὺς Ἀθηναίους. ἅπασι γὰρ εἰσὶ χαλεποί, διὸ καὶ εἵλοντο αὐτῶν οἱ ἔνδοξοι ἔξω τῆς πόλεως καταβιοῦν. Ἰφικράτης μὲν ἐν Θράκῃ, Κόνων δ' ἐν Κύπρῳ, Τιμόθεος δ' ἐν Λέσβῳ, Χάρης δ' ἐν Σιγείῳ, καὶ αὐτὸς ὁ Χαβρίας ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ περὶ τοῦ Χάρητος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ φησίν, Χάρητός τε νωθροῦ ὄντος καὶ βραδέος, καίτοιγε τὸ πρὸς τρυφὴν ἤδη ζῶντος, ὅς γε περιήγετο στρατευόμενος αὐλητρίδας, καὶ ψαλτρίας, καὶ πεζὰς ἑταίρας. καὶ τῶν χρημάτων τῶν εἰσφερομένων εἰς τὸν πόλεμον, τὰ μὲν εἰς ταύτην τὴν ὕβριν ἀνήλισκε, τὰ δ' αὐτοῦ κατέλιπεν Ἀθήνησι, τοῖς τε λέγουσι καὶ τὰ ψηφίσματα γράφουσι, καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοῖς δικαζομένοις, ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, οὐδεπώποτε ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα τῶν πολιτῶν, καὶ δικαίως. καὶ γὰρ αὐτοὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔζων, ὥστε τοὺς μὲν νέους ἐν τοῖς αὐλητριδίοις, καὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις διατρίβειν. τοὺς δὲ μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέρους, ἔν τε τοῖς κύβοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀσωτίαις. τὸν δὲ δῆμον ἅπαντα πλείω καταναλίσκειν εἰς τὰς κοινὰς ἑστιάσεις καὶ κρεανομίας, ἤπερ εἰς τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν. ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ τοῦ Θεοπόμπου συγγράμματι, περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρημάτων, Χάρητί φησι τῷ Ἀθηναίῳ διὰ Λυσάνδρου τάλαντα ἑξήκοντα ἀφ' ὧν ἐδείπνισεν Ἀθηναίους ἐν τῇ ἀγορᾷ, θύσας τὰ ἐπινίκια τῆς γενομένης μάχης πρὸς τοὺς Φιλίππου ξένους, ὧν ἡγεῖτο μὲν Ἀδαῖος ἀλεκτρυὼν ἐπικαλούμενος. περὶ οὗ καὶ ὁ Ἡρακλείδης ὁ τῶν κωμῳδιῶν ποιητὴς μέμνηται οὕτως, Ἀλεκτρυόνα τὸν τοῦ Φιλίππου παραλαβὼν Ἀεὶ κοκκύζοντα, καὶ πλανώμενον Κατέκοψεν. οὐ γὰρ εἶχεν, οὐδέπω λόφον Ἕνα κατακόψας, μάλα συχνοὺς ἐδείπνισε, Χάρης δ' Ἀθηναῖος τόθ' ὥσπερ γενναῖος ἦν.

Τιγρῆ καὶ Χαβρίου. καὶ Χάρητος.

Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Δοῦρις. Ἰδομενεὺς δέ φησι, καὶ τοὺς Πεισιστρατίδας Ἱππίαν καὶ Ἵππαρχον εὑρεῖν θαλίας καὶ κώμους. διὸ καὶ ἵππων καὶ ἑτέρων πολλῶν ἐπιπολάσαι τὸ πλῆθος παρ' αὐτοῖς, ὅθεν βαρεῖαν αὐτῶν γενέσθαι τὴν ἀρχήν. καίτοι ὁ πατὴρ αὐτῶν Πεισίστρατος μετρίαις ἐχρῆτο ταῖς ἡδοναῖς, ὥστ' οὐδ' ἐν τοῖς χωρίοις, οὐδ' ἐν τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστατο, ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ, ἀλλ' εἴα τὸν βουλόμενον εἰσιόντα ἀπολαύειν, καὶ λαμβάνειν ὧν δεηθείη, ὅπερ ὕστερον ἐποίησε καὶ Κίμων μιμησάμενος ἐκεῖνον. περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ ἱστορῶν ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν ὁ Θεόπομπός φησι, Κίμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς κήποις οὐδένα τοῦ καρποῦ καθίστα φύλακα, ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν εἰσιόντες ὀπωρίζωνται, καὶ λαμβάνωσιν εἴ τινος δέοιντο τῶν ἐν τοῖς χωρίοις. ἔπειτα τὴν οἰκίαν παρεῖχε κοινὴν ἅπασι, καὶ δεῖπνον ἀεὶ εὐτελὲς παρασκευάζεσθαι πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ τοὺς ἀπόρους προσιόντας τῶν Ἀθηναίων εἰσιόντας δειπνεῖν. ἐθεράπευε δὲ καὶ τοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῦ τι δεομένους, καὶ λέγουσιν ὡς περιήγετο μὲν νεανίσκους δύο ἢ τρεῖς, ἔχοντας κέρματα, τούτοις δὲ διδόναι προσέταττεν, ὁπότε τις προσέλθοι αὐτοῦ δεόμενος. καί φασι μὲν αὐτὸν καὶ εἰς ταφὴν εἰσφέρειν, ποιεῖν δὲ καὶ τοῦτο πολλάκις, ὁπότε τῶν πολιτῶν τινὰ ἴδοι κακῶς ἠμφιεσμένον, κελεύειν αὐτῷ μεταμφιέννυσθαι τῶν νεανίσκων τινὰ τῶν συνακολουθούντων αὐτῷ. ἐκ δὴ τούτων ἁπάντων ηὐδοκίμει, καὶ πρῶτος ἦν τῶν πολιτῶν. ὁ δὲ Πεισίστρατος καὶ ἐν πολλοῖς βαρὺς ἐγένετο, ὅπου καὶ τὸ Ἀθήνησι τοῦ Διονύσου πρόσωπον ἐκείνου τινές φασιν εἰκόνα. Περικλέα δὲ τὸν Ὀλύμπιόν φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς, ὡς ἀπήλλαξεν ἐκ τῆς οἰκίας τὴν γυναῖκα, καὶ τὸν μεθ' ἡδονῆς βίον προείλετο, ᾤκει τε μετὰ Ἀσπασίας τῆς ἐκ Μεγάρων ἑταίρας, καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς οὐσίας εἰς ταύτην κατανάλωσε. Θεμιστοκλῆς δ' οὔπω Ἀθηναίων μεθυσκομένων, οὐδ' ἑταίραις χρωμένων, ἐκφανῶς τέθριππον ζεύξας ἑταιρίδων, διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ πληθύοντος ἑωθινὸς ἤλασεν. ἀμφιβόλως δ' αὐτὸ εἴρηκεν ὁ Ἰδομενεύς, εἴτε ἑταίρας τέτταρας συνέζευξεν ὡς ἵππους, εἴτε ἀνεβίβαζεν αὐτὰς ἐπὶ τὸ τέθριππον. Πόσις δ' ἐν τρίτῳ Μαγνητικῶν, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τὴν στεφανηφόρον ἀρχὴν ἀναλαβόντα θῦσαι Ἀθηνᾷ, καὶ τὴν ἑορτὴν Παναθήναια ὀνομάσαι, καὶ Διονύσῳ χοοπότῃ θυσιάσαντα, καὶ τὴν χοῶν ἑορτὴν αὐτόθι καταδεῖξαι. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ περὶ φιλίας, τὸν Θεμιστοκλέα φησὶν ἐν Μαγνησίᾳ τρίκλινον οἰκοδομησάμενον περικαλλέστατον ἀγαπᾶν ἔφησεν, εἰ τοῦτον φίλων πληρώσει. Χαμαιλέων δ' ὁ Ποντικός, ἐν τῷ περὶ Ἀνακρέοντος προθεὶς τό, ξανθῇ δ' ἐν Εὐρυπύλῃ μέλει ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων, τὴν προσηγορίαν ταύτην λαβεῖν τὸν Ἀρτέμωνα διὰ τὸ τρυφερῶς βιοῦντα περιφέρεσθαι ἐπὶ κλίνης. καὶ γὰρ Ἀνακρέων αὐτὸν ἐκ πενίας εἰς τρυφὴν ὁρμῆσαί φησιν, ἐν τούτοις. πρὶν μὲν ἔχων βερβέριον καλύμματ' ἐσφηκωμένα καὶ ξυλίνους ἀστραγάλους ἐν ὠσί, καὶ ψιλὸν περὶ πλευρῇσι βοὸς νεόπλουτον εἴλημα κακῆς ἀσπίδος ἀρτοπώλοισιν, καὶ ἐθελοπόροισιν ὁμιλέων ὁ πονηρὸς Ἀρτέμων κίβδηλον εὑρίσκων βίον. πολλὰ μὲν ἐν δουρὶ τιθεὶς αὐχένα, πολλὰ δ' ἐν τροχῷ, πολλὰ δ' ἐν νώτῳ σκυτίνῃ μάστιγι θωμιχθεὶς κόμην, πώγωνά τ' ἐκτετιλμένος, νῦν δ' ἐπιβαίνει † σατίνη χρύσεα φορέων καὶ θέρματα

Πεισιστρατιδῶν. καὶ Πεισιστράτου, καὶ Περικλέους ἡδυπάθεια. Θεμιστοκλέους ἀκρασία. Ἀρτέμωνος τρυφή.

παῖς

Ἀλκιβιάδης.

παῖς Κύκης, καὶ σκιαδίσκην ἐλεφαντίνην φορεῖ γυναιξὶν αὔτως. περὶ δὲ τοῦ καλοῦ Ἀλκιβιάδου Σάτυρος ἱστορῶν λέγεσθαί φησιν, ὅτι ἐν Ἰωνίᾳ μὲν ὢν Ἰώνων ἐφαίνετο τρυφερώτερος. ἐν Θήβαις δὲ σωμασκῶν καὶ γυμναζόμενος τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον Βοιώτιος. ἐν Θετταλίᾳ δὲ ἱπποτροφῶν καὶ ἡνιοχῶν τῶν Ἀλευαδῶν ἱππικώτερος. ἐν Σπάρτῃ δὲ καρτερίαν καὶ ἀσφάλειαν ἐπιτηδεύων, ἐνίκα τοὺς Λάκωνας. ὑπερῆρε δὲ καὶ τὴν τῶν Θρᾳκῶν ἀκρατοποσίαν. τὴν δὲ αὐτοῦ γυναῖκα πειρῶν, ὡς ἕτερος ἐπέμψεν αὐτῇ χιλίους δαρεικούς, κάλλιστος δὲ ὢν τὴν μορφὴν, κόμην δὲ ἔτρεφεν ἐπὶ πολὺ τῆς ἡλικίας, καὶ ὑποδήματα ἐξηλλαγμένα ἐφόρει, ἃ ἀπ' αὐτοῦ Ἀλκιβιάδες καλεῖται. ὅτε δὲ χορηγοίη πομπεύων ἐν πορφυρίδι, εἰσιὼν εἰς τὸ θέατρον ἐθαυμάζετο οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν, διὸ καὶ Ἀντισθένης ὁ Σωκρατικὸς ὡς ἂν αὐτὸς αὐτόπτης γεγονὼς τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰσχυρὸν αὐτὸν καὶ ἀνδρώδη καὶ ἀπαίδευτον καὶ τολμηρὸν καὶ ὡραῖον ἐφ' ἡλικίας γενέσθαι φησίν. εἰς δὲ τὰς ἀποδημίας ὁπότε στέλλοιτο, τέσσαρσι τῶν συμμαχίδων πόλεων ὥσπερ θεραπαίναις ἐχρῆτο. σκηνὴν μὲν γὰρ αὐτῷ Περσικὴν ἐποίουν Ἐφέσιοι, τροφὴν δὲ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ Χῖοι παρεῖχον. ἱερεῖα δὲ παρείσαγον εἰς τὰς θυσίας καὶ ἱερονομίας Κυζικηνοί. Λέσβιοι δὲ οἶνον παρεῖχον, καὶ τὰ ἄλλα, τὰ πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν. ἀφικόμενος δ' Ἀθήνησιν ἐξ Ὀλυμπίας, δύο πίνακας ἀνέθηκεν Ἀγλαοφῶντος γραφήν, ὧν ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας αὐτόν. ἐν δὲ θατέρῳ Νεμέα ἦν καθημένη, καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, καλλίων φαινόμενος τῶν γυναικείων προσώπων. καὶ στρατηγῶν δὲ ἔτι καλὸς εἶναι ἤθελεν. ἀσπίδα γοῦν εἶχεν ἐκ χρυσίου καὶ ἐλέφαντος πεποιημένην, ἐφ' ἧς ἦν ἐπίσημον Ἔρως κεραυνὸν ἠγκυλημένος. ἐπικωμάσας δέ ποτε ὡς Ἄνυτον ἐραστὴν ὄντα καὶ πλούσιον, συνεπικωμάζοντος αὐτῷ τῶν ἑταίρων ἑνὸς Θρασύλλου (τῶν πενήτων δ' οὗτος ἦν) προπιὼν τῷ Θρασύλλῳ τὰ ἡμίση τῶν ποτηρίων τῶν ἐπὶ τῷ κυλικείῳ προκειμένων, ἐκέλευσε τοὺς ἀκολούθους ἀποφέρειν πρὸς τὸν Θράσυλλον, εἶθ' οὕτω φιλοφρονησάμενος τὸν Ἄνυτον ἀπηλλάσσετο. ὁ δὲ Ἄνυτος πάνυ ἐλευθερίως καὶ ἐρωτικῶς, λεγόντων τινῶν ὡς ἀγνώμονα εἴη πεποιηκὼς ὁ Ἀλκιβιάδης, οὐ μὰ Δί' ἔφη, ἀλλ' εὐγνώμονα, ἔχων ἐξουσίαν ἅπαντα λαβεῖν, τὰ ἡμίση κατέλιπεν. Λυσίας δὲ ὁ ῥήτωρ περὶ τῆς τρυφῆς αὐτοῦ λέγων φησίν. ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν, ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε, Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνήν, καὶ ξυνοικεῖτην. ἔπειτα αὐτοῖν γίνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφαντο δύνασθαι γνῶναι, ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα. εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. κεκωμῴδηται δὲ καὶ ὑπὸ Εὐπόλιδος, ὡς καὶ ἀκόλαστος πρὸς γυναῖκας, ἐν Κόλαξιν οὕτως, Ἀλκιβιάδης ἐκ τῶν γυναικῶν ἐξίτω. Τί ληρεῖς; οὐκ οἴκαδ' ἐλθὼν τὴν σεαυτοῦ γυμνάσεις δάμαρτα. καὶ Φερεκράτης δέ φησιν, Οὐκ ὢν ἀνὴρ γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκεῖ, Ἀνὴρ ἁπασῶν τῶν γυναικῶν ἐστι νῦν. Ἐν Σπάρτῃ δὲ ὢν ἔφθειρε τὴν Ἄγιδος τοῦ βασιλέως γυναῖκα Τίμαιαν. ἐπιπληττόντων δ' αὐτῷ τινῶν, οὐκ ἀκρασίας ἕνεκεν συνελθεῖν ἔφη, ἀλλ' ἵνα ὁ γενόμενος ἐξ αὐτοῦ βασιλεύσῃ τε τῆς Σπάρτης, καὶ μηκέτι λέγωνται οἱ βασιλεῖς ἀφ' Ἡρακλέους, ἀλλ' ἀπ' Ἀλκιβιάδου. στρατηγῶν δὲ συμπεριήγετο αὐτῷ, τήν τε Λαΐδος τῆς Κορινθίας μητέρα Τιμάνδραν, καὶ Θεοδότην τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν. μετὰ δὲ τὴν φυγὴν κυρίους Ἀθηναίους ποιήσας τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ πλείους τῶν πεντακισχιλίων Πελοποννησίους λαβὼν, ἀνέπεμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. κατιών τε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν πατρίδα, ἐστεφάνωσε τὰς Ἀττικὰς τριήρεις θαλλῷ, καὶ μίτραις, καὶ ταινίαις, καὶ ἀναψάμενος τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἠκρωτηριασμένας, εἰς διακοσίας, ἐπαγωγούς τε ἄγων σκύλων, καὶ ὅπλων Λακωνικῶν, καὶ Πελοποννησιακῶν μεστὰς εἰσέπλει. ἡ δὲ τριήρης ἐφ' ἧς αὐτὸς κατέπλει, μέχρι μὲν τῶν κλείθρων τοῦ Πειραιῶς προσέτρεχεν ἁλουργοῖς ἱστίοις. ὡς δὲ ἐντὸς ἦν, καὶ τὰς κώπας ἔλαβον οἱ ἐρέται, Χρυσόγονος μὲν ηὔλει τὸ τριηρικόν, ἐνδεδυκὼς τὴν Πυθικὴν στολήν. Καλλιππίδης δὲ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευε, τῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς στολῇ ἠμφιεσμένος. διὸ καὶ χαριέντως εἶπέ τις, οὔτ' ἂν δύο Λυσάνδρους ὑπήνεγκεν ἡ Σπάρτη, οὔτ' ἂν δύο Ἀλκιβιάδας Ἀθῆναι. ἐμιμεῖτο δὲ Ἀλκιβιάδης τὸν Παυσανίου μηδισμόν, καὶ καθομιλῶν Φαρνάβαζον τὴν Περσικὴν ἔμαθε φωνήν, καθάπερ καὶ Θεμιστοκλῆς. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Παυσανίας μὲν φησίν, ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς καταθέμενος τὸν πάτριον τρίβωνα, τὴν Περσικὴν ἐνεδύετο στολήν. ὁ δὲ Σικελίας τύραννος Διονύσιος, ξυστίδα καὶ χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ περόνῃ μετελάμβανε τραγικόν. Ἀλέξανδρος δ' ὡς τῆς Ἀσίας ἐκυρίευσεν, Περσικαῖς ἐχρῆτο στολαῖς. Δημήτριος δὲ πάντας ὑπερέβαλεν, τὴν μὲν γὰρ ὑπόδεσιν ἣν εἶχε, κατεσκεύαζεν ἐκ πολλοῦ δαπανήματος. ἦν γὰρ κατὰ μὲν τὸ σχῆμα τῆς ἐργασίας σχεδὸν ἐμβάτης, πῖλημα λαμβάνων τῆς πολυτελεστάτης πορφύρας. τούτῳ δὲ χρυσοῦ πολλὴν ἐνύφαινον ποικιλίαν, ὀπίσω καὶ ἔμπροσθεν ἐνιέντες οἱ τεχνῖται. αἱ δὲ χλαμύδες αὐτοῦ ἦσαν ὄρφνιον ἔχουσαι τὸ φέγγος τῆς χρόας. τὸ δὲ πᾶν ὁ πόλος ἐνύφαντο, χρυσοῦς ἀστέρας ἔχων, καὶ τὰ δώδεκα ζῴδια. μίτρα δὲ χρυσόπαστος, ἣ καυσίαν ἁλουργῆ οὖσαν ἔσφιγγεν, ἐπὶ τὸ νῶτον

φέρουσαν

Margin notes: zia Plutarch. — Ἀλκιβιάδης κάτοχος. — Βάρβαρος ταῖς στολαῖς, καὶ Παυσανίας ἐκδεδιῃτημένος, καὶ φάγος.

φέρουσαν τὰ τελευταῖα καταβλήματα τῶν ὑφασμάτων. γινομένων δὲ τῶν Δημητρίων Ἀθήνησιν, ἐγράφετο ἐπὶ τοῦ προσκηνίου ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὀχούμενος. Νύμφις δὲ ὁ Ἡρακλεώτης ἐν ἕκτῳ τῶν περὶ τῆς πατρίδος, Παυσανίας φησὶν, ὁ περὶ Πλαταιὰς νικήσας Μαρδόνιον, τὰ τῆς Σπάρτης ἐξελθὼν νόμιμα, καὶ εἰς ὑπερηφανίαν ἐπιδοὺς, περὶ Βυζάντιον διατρίβων χαλκοῦν τὸν ἀνακείμενον κρατῆρα τοῖς θεοῖς, τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἱδρυμένοις, ὃν ἔτι καὶ νῦν εἶναι συμβαίνει, ἐτόλμησεν ἐπιγράψαι ὡς αὐτὸς ἀναθεὶς τόδε τὸ ἐπίγραμμα, διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ὑπερηφανίαν ἐπιλαθόμενος αὐτοῦ,

Μνᾶμ' ἀρετῆς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι Παυσανίας ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχόρου, Πόντου ἐπ' εὐξείνου, Λακεδαιμόνιος γένος υἱὸς Κλεομβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλέος γενεᾶς. Ἐτρύφησε δὲ καὶ Φάραξ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἱστορεῖ. καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελγῶς ἐχρήσατο, καὶ χύδην, ὥστε πολὺ μᾶλλον διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν αὐτὸν ὑπολαμβάνεσθαι Σικελιώτην, ἢ διὰ τὴν πατρίδα Σπαρτιάτην. ἐν δὲ τῇ πεντηκοστῇ δευτέρᾳ φησὶν, ὡς Ἀρχίδαμος ὁ Λάκων ἀποστὰς τῆς πατρίου διαίτης, συνηθείᾳ ξενικῶς, διόπερ οὐκ ἠδύνατο τὸν οἴκοι βίον ὑπομένειν, ἀλλ' ἐσπούδασεν ἀεὶ δι' ἀκρασίαν ἔξω διατρίβειν. καὶ Ταραντίνων πρεσβευσαμένων περὶ συμμαχίας, ἔσπευσε συνεξελθεῖν αὐτοῖς βοηθός, κἀκεῖ γενόμενος καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανὼν, οὐδὲ ταφῆς κατηξιώθη, καί τοι Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑποσχομένων τοῖς πολεμίοις, ὑπὲρ τοῦ ἀνελέσθαι τὸ αὐτοῦ σῶμα. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Θρᾳκῶν φησὶ τῶν καλουμένων Κροβύζων βασιλέα γενέσθαι Ἴσανθον, τρυφῇ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλλόμενον. ἦν δὲ καὶ πλούσιος καὶ καλός. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ, ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖόν φησι τὸν δεύτερον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα, πάντων σεμνότατον γενόμενον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας, εἴ τινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν ἐπιμεληθέντα, οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν, καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὥστε τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι, καὶ λέγειν ὅτι μόνος εὕροι τὴν ἀθανασίαν. κατατεινόμενον οὖν ὑπὸ ποδάγρας πλείους ἡμέρας, ὡς ποτ' οὖν ἐρράϊσε καὶ κατεῖδεν διά τινων ὑπολαμπάδων τοὺς Αἰγυπτίους, παρὰ τὸν ποταμὸν ἀριστοποιουμένους, καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους, ἐπί τε τῆς ἄμμου χύδην ἐρριμμένους, εἶπεν, ὢ τάλας ἐγὼ τὸ μηδὲ τούτων ἕνα γενέσθαι. περὶ δὲ Καλλίου καὶ τῶν τούτου κολάκων φθάνομεν καὶ πρότερον εἰπόντες, ἀλλ' ἐπεὶ καινῶς Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ, ἄνωθεν ἀναλαβὼν διηγήσομαι. ὅτε τὸ πρῶτον εἰς Εὔβοιαν ἐστράτευσαν οἱ Πέρσαι, τότε, ὥς φασιν, Ἐρετριεὺς ἀνὴρ Διόμνηστος κύριος ἐγένετο τῶν τοῦ στρατηγοῦ χρημάτων. ἔτυχε γὰρ ἐν τῷ ἀγρῷ ἐκείνου σκηνῶν, καὶ τὰ χρήματα εἰς οἴκημα τιθέμενος τῆς οἰκίας. τελευτησάντων δὲ πάντων, διέλαθεν ἔχων ὁ Διόμνηστος τὸ χρυσίον. ἐπεὶ δὲ πάλιν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἐρέτριαν στράτευμα, προστάξας ἀνάστατον γενέσθαι ποιῆσαι τὴν πόλιν, εἰκότως ὑπεξετίθεντο ὅσοι χρημάτων ηὐπόρουν. οἱ οὖν καταλελειμμένοι τῆς τοῦ Διομνήστου οἰκίας, παρ' Ἱππόνικον τὸν Καλλίου, τὸν Ἄμμωνα ἐπικαλούμενον ὑπεξέθεντο τὰ χρήματα εἰς τὰς Ἀθήνας. καὶ ἀνασκευασθέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἁπάντων τῶν Ἐρετριέων κατέσχον οὗτοι τὰ χρήματα πολλὰ ὄντα, ὥστε Ἱππόνικος ὁ ἀπ' ἐκείνου γεγονὼς, τοῦ τὴν παρακαθήκην λαβόντος, ᾔτησεν Ἀθηναίους ποτὲ ἐν ἀκροπόλει τόπον, ἵν' οἰκοδομήσεται τοῖς χρήμασιν, ὅπου κείσεται, λέγων ὡς οὐκ ἀσφαλὲς ὂν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ πολλὰ χρήματα εἶναι, καὶ ἔδοσαν Ἀθηναῖοι. νουθετηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φίλων μετενόησε. τούτων οὖν τῶν χρημάτων Καλλίας κύριος γενόμενος, καὶ πρὸς ἡδονὴν βιώσας, ποῖοι γὰρ οὐ κόλακες, ἢ τί πλῆθος οὐχ ἑταίρων περὶ αὐτὸν ἦσαν, ποίας δὲ δαπάνας οὐχ ὑπερεώρα κεῖνος, ἀλλ' ὅμως εἰς τοσοῦτον αὐτὸν περιέστησεν ὁ περὶ ἡδονὴν βίος, ὥστε μετὰ γραϊδίου βαρβάρου διατελεῖν ἠναγκάσθη. καὶ τῶν ἀναγκαίων καθ' ἡμέραν ἐνδεὴς γενόμενος, τὸν βίον ἐτελεύτησε. τὸν δὲ Νικίου φησὶ τοῦ Περγασῆθεν πλοῦτον, ἢ τὸν Ἰσχομάχου τίνες ἀπώλεσαν, οὐκ Αὐτοκλέους καὶ Ἐπικλέους, οἱ μετ' ἀλλήλων ζῆν προελόμενοι, καὶ πάντ' ἐν ἐλάττονι ποιούμενοι τῆς ἡδονῆς; ἐπειδὴ πάντα κατανάλωσαν, κώνειον πιόντες ἅμα τὸν βίον κατανάλωσαν. περὶ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ πάνυ τρυφῆς, Ἔφιππος μὲν ὁ Ὀλύνθιος, ἐν τῷ περὶ τῆς Ἡφαιστίωνος καὶ Ἀλεξάνδρου τελευτῆς φησὶν, ὅτι ἐν τῷ παραδείσῳ ἔκειτο αὐτῷ χρυσοῦς θρόνος, καὶ κλῖναι ἀργυρόποδες, ἐφ' ὧν καθεζόμενος ἐχρημάτιζε μετὰ τῶν ἑταίρων. Νικόβουλος δὲ φησὶν, ὅτι παρὰ τὸ δεῖπνον πάντες οἱ ἀγωνισταὶ ἐσπούδαζον τέρπειν τὸν βασιλέα, καὶ ὅτι ἐν τῷ τελευταίῳ δείπνῳ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεισόδιόν τι μνημονεύσας, ἐκ τῆς Εὐριπίδου Ἀνδρομέδας ἠγωνίσατο, καὶ τὸν ἄκρατον προθύμως προπίνων, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. Ἔφιππος δὲ φησὶν, ὡς Ἀλέξανδρος καὶ τὰς ἱερὰς ἐσθῆτας ἐφόρει ἐν τοῖς δείπνοις, ὅτε μὲν τὴν τοῦ Ἄμμωνος πορφυρίδα, καὶ περισχιδεῖς καὶ κέρατα, καθάπερ ὁ θεὸς, ὅτε δὲ καὶ τὴν τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν καὶ ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐφόρει, πολλάκις τὴν περσικὴν στολὴν ὑποφαίνων ἄνωθεν τῶν ὤμων, τό, τε τόξον, καὶ τὴν σιβύνην. ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν τοῦ Ἑρμοῦ· τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν χλαμύδα τε πορφυρᾶν καὶ χιτῶνα μεσόλευκον, καὶ τὴν καυσίαν ἔχουσαν τὸ διάδημα τὸ βασιλικόν. ἐν δὲ τῇ συνουσίᾳ τά τε πέδιλα, καὶ τὸν πέτα-

σον ἐπὶ

Ἀρχιδάμου ἀσωτία.

Ἰσάνθου τι τρυφή, καὶ Φιλαδέλφου,

καὶ Καλλίου.

Καλλίου τελευτὴ διὰ τρυφήν, καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.

σον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ τὸ κηρύκειον ἐν τῇ χειρί, πολλάκις δὲ καὶ λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς. τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ καθ' ἡμᾶς Κόμμοδος ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῶν ὀχημάτων παρακείμενον εἶχε τὸν ἡράκλειον ῥόπαλον, ὑπεστρωμένης αὐτῷ λεοντῆς, καὶ Ἡρακλῆς καλεῖσθαι ἤθελεν, Ἀλεξάνδρου τοῦ ἀριστοτελικοῦ τοσούτοις αὐτὸν ἀφομοιοῦντος θεοῖς, ἀτὰρ καὶ τῇ Ἀρτέμιδι. ἔρραινε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ μύρῳ σπουδαίῳ, καὶ οἴνῳ εὐώδει τὸ δάπεδον. ἐθυμιᾶτο δὲ αὐτῷ σμύρνα, καὶ τὰ ἄλλα θυμιάματα, εὐφημία τε καὶ σιγὴ κατεῖχε πάντας ὑπὸ δέους τοὺς παρόντας. ἀφόρητος γὰρ ἦν, καὶ φονικός. ἐδόκει γὰρ εἶναι μελαγχολικός. ἐν Ἐκβατάνοις δὲ ποιήσας τῷ Διονύσῳ θυσίαν, καὶ πάντων δαψιλῶς ἐν τῇ θοίνῃ παρασκευασθέντων, καὶ Σατραβάτης ὁ σατράπης τοὺς στρατιώτας εἱστίασε πάντας. ἀθροισθέντων δὲ πολλῶν ἐπὶ τὴν θέαν φησὶν ὁ Ἔφιππος, κηρύγματα ἐγίνετο ὑπερήφανα, καὶ τῆς περσικῆς ὑπεροψίας αὐθαδέστερα. ἄλλων γὰρ ἄλλο τι ἀνακηρυττόντων καὶ στεφανούντων τὸν Ἀλέξανδρον, εἷς τις τῶν ὀπισθοφυλάκων ὑπερπεπαικώς, πᾶσαν κολακείαν κοινωσάμενος τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκέλευσε τὸν κήρυκα ἀνειπεῖν, ὅτι Γοργὸς ὁ ὁπλοφύλαξ Ἀλέξανδρον Ἄμμωνος υἱὸν στεφανοῖ χρυσοῖς τρισχιλίοις. καὶ ὅταν Ἀθήνας πολιορκῇ μυρίαις πανοπλίαις, καὶ τοῖς ἴσοις καταπέλταις, καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις βέλεσιν εἰς τὸν πόλεμον ἱκανοῖς. Χάρης δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν, ὅτε φησὶν εἷλε Δαρεῖον, γάμους συνετέλεσεν ἑαυτοῦ, καὶ τῶν ἄλλων φίλων ἐνενήκοντα καὶ δύο θαλάμους κατασκευασάμενος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. ἦν δὲ ὁ οἶκος ἑκατοντάκλινος, ἐν ᾧ ἑκάστη ἦν κλίνη, κεκοσμημένη στολῇ γαμικῇ εἴκοσι μνῶν ἀργυρῶν, ἡ δὲ αὐτοῦ χρυσόπους ἦν. συμπαρέλαβε δὲ εἰς τὸ συμπόσιον, καὶ τοὺς ἰδιοξένους ἅπαντας, καὶ κατέκλινεν ἀντιπροσώπους ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις νυμφίοις, τήν τε λοιπὴν δύναμιν, πεζήν τε καὶ ναυτικήν, καὶ τὰς πρεσβείας, καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας ἐν τῇ αὐλῇ. κατεσκεύαστο δὲ ὁ οἶκος πολυτελῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἱματίοις τε καὶ ὀθονίοις πολυτελέσιν. ὑπὸ δὲ ταῦτα πορφυροῖς καὶ φοινικοῖς χρυσοϋφέσιν. τοῦ δὲ μένειν τὴν σκηνὴν ὑπέκειντο κίονες εἰκοσάπηχεις περίχρυσοι καὶ διάλιθοι, καὶ περιάργυροι. περιεβέβλητο δὲ ἐν τῷ περιβόλῳ πολυτελῆ αὐλαῖαι ζωωτοὶ καὶ διάχρυσοι, κανόνας ἔχουσαι περιχρύσους καὶ περιαργύρους. τῆς δὲ αὐλῆς ἦν τὸ περίμετρον στάδιοι τέσσαρες. ἐγίνετο δὲ τὰ δεῖπνα πρὸς σάλπιγγα, τότε μὲν ἐν τοῖς γάμοις, καὶ ἄλλως δ' αἰεὶ ὅτε τύχοι σπενδοποιούμενος, ὥστε πᾶν εἰδέναι τὸ στρατόπεδον. ἐπὶ πέντε δὲ ἡμέρας ἐπετελέσθησαν οἱ γάμοι, καὶ ἐλειτούργησαν πάνυ πολλοὶ καὶ βαρβάρων καὶ ἑλλήνων, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς. θαυματοποιοὶ δὲ ἦσαν διαπρέποντες, Σκύμνος ταραντῖνος καὶ Φιλιστίδης συρακούσιος, Ἡράκλειτός τε ὁ μιτυληναῖος, μεθ' οὓς ἐπεδείξατο ῥαψῳδὸς Ἄλεξις ταραντῖνος. παρῆλθον δὲ καὶ ψιλοκιθαρισταί, Κρατῖνος μηθυμναῖος, Ἀριστώνυμος ἀθηναῖος, Ἀθηνόδωρος τήϊος. ἐκιθαρῴδησάν τε Ἡράκλειτός τε ὁ ταραντῖνος, καὶ Ἀριστοκράτης ὁ θηβαῖος. αὐλῳδοὶ δὲ παρῆλθον Διονύσιος ὁ ἡρακλεώτης, Ὑπέρβολος κυζικηνός. παρῆλθον δὲ καὶ αὐληταί, οἳ πρῶτον τὸ πυθικὸν ηὔλησαν, εἶθ' ἑξῆς μετὰ τῶν χορῶν, Τιμόθεος, Φρύνιχος, Σκαφισίας, Διόφαντος, ἔτι δὲ Εὔιος ὁ χαλκιδεύς. καὶ ἔκτοτε οἱ πρότερον καλούμενοι διονυσοκόλακες, ἀλεξανδροκόλακες ἐκλήθησαν, διὰ τὰς τῶν δώρων ὑπερβολάς, ἐφ' οἷς καὶ ἥσθη ὁ Ἀλέξανδρος. ὑπεκρίθησαν δὲ τραγῳδοὶ μέν, Θεσσαλὸς καὶ Ἀθηνόδωρος, καὶ Ἀριστόκριτος. κωμῳδοὶ δὲ Λύκων, καὶ Φορμίων, καὶ Ἀρίστων. παρῆν δὲ καὶ Φασίμηλος ὁ ψάλτης. οἱ δὲ πεμφθέντες φησὶ στέφανοι ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν καὶ τῶν λοιπῶν, ταλάντων ἦσαν μυρίων πεντακισχιλίων. Πολύκλειτος δὲ ὁ λαρισσαῖος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, καὶ ἐπὶ χρυσῆς κλίνης κοιμᾶσθαι φησὶ τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ αὐλητρίδας αὐτῷ καὶ αὐλητὰς ἀεὶ ἕπεσθαι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πίνειν ἄχρι τῆς ἕω. Κλέαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ βίων, περὶ Δαρείου λέγων τοῦ καθαιρεθέντος ἀπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου φησίν. ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀθλοθετῶν τοῖς τὰς ἡδονὰς αὐτῷ γνωρίζουσιν, ὑπὸ πάντων τῶν ἡδέων ἡττωμένην ἀπέδειξε τὴν βασιλείαν. καὶ καταγωνιζόμενος ἑαυτόν, οὐκ ᾔσθετο πρότερον, ἢ τὸ σκῆπτρον ἕτεροι λαβόντες ἀνεκηρύχθησαν. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, καὶ Ἀγαθαρχίδης ὁ κνίδιος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ Ἀσίας, καὶ τοὺς ἑταίρους φησὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπερβαλλούσῃ τρυφῇ χρήσασθαι. ὧν εἷς ὢν καὶ Ἅγνων, χρυσοῦς ἥλους ἐν ταῖς κρηπῖσι καὶ τοῖς ὑποδήμασιν ἐφόρει. Κλεῖτος δὲ ὁ λευκὸς καλούμενος, ὅτε χρηματίζειν μέλλοι, ἐπὶ πορφυρῶν ἱματίων διαπεριπατῶν τοῖς ἐντυγχάνουσι διελέγετο. Περδίκκᾳ δὲ καὶ Κρατερῷ φιλογυμναστοῦσιν ἠκολούθουν διφθέραι σταδιαῖαι τοῖς μεγέθεσιν, ὑφ' αἷς περιλαμβάνοντες τόπον ἐν ταῖς καταστρατοπεδείαις ἐγυμνάζοντο. ἠκολούθει δὲ αὐτοῖς καὶ ὑποζύγια πολλά, τὰ τὴν κόνιν κομίζοντα πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ χρείαν. Λεοννάτῳ δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοκυνηγοῖς οὖσιν, αὐλαῖαι σταδίων πρίν τε κατηκολούθουν, αἷς περιστάντες τὰς θήρας ἐκυνήγουν. τὰς δὲ χρυσᾶς πλατάνους, καὶ τὴν χρυσῆν ἄμπελον, ὑφ' ἧς οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρημάτιζον πολλάκις καθήμενοι, σμαραγδίνους βότρυς ἐχούσας, καὶ τῶν ἰνδικῶν ἀνθράκων, ἄλλων τε παντοδαπῶν λίθων ὑπερβαλλόντων ταῖς πολυτελείαις, ἐλάττω φησὶν ὁ Φύλαρχος φαίνεσθαι τῆς καθ' ἡμέραν ἑκάστοτε γινομένης παρ' Ἀλεξάνδρῳ δαπάνης. ἦν

γὰρ αὐτοῦ

Ἀλεξάνδρου πολυτέλεια.

Ἀλεξάνδρου γάμοι μεγαλοπρεπεῖς.

Σκηνὴ Ἀλεξάνδρου.

γὰρ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ κλινῶν ἑκατόν, χρυσοῖ δὲ κίονες ὀκτὼ κατεῖχον αὐτήν. οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεποιημένοι πολυτελέσιν ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον. καὶ πρῶτοι μὲν Πέρσαι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ αὐτὴν ἐντὸς εἱστήκεισαν, πορφυραῖς καὶ μηλίναις ἐσθῆσιν ἐξησκημένοι, μετὰ δὲ τούτους τοξόται τὸν ἀριθμὸν χίλιοι, οἱ μὲν φλόγινα ἐνδεδυκότες, οἱ δὲ ὑσγινοβαφῆ, πολλοὶ δὲ καὶ κυάνεα εἶχον περιβόλαια. προειστήκεισαν δὲ τούτων ἀργυράσπιδες Μακεδόνες πεντακόσιοι. ἐπὶ δὲ μέσην τὴν σκηνὴν χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος, ἐφ' οὗ καθήμενος ἐχρημάτιζεν ὁ Ἀλέξανδρος, τῶν σωματοφυλάκων πανταχόθεν ἐφεστηκότων. ἔξωθεν δὲ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τὸ τῶν ἐλεφάντων ἄγημα διεσκευασμένον ἐφειστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι, μακεδονικὰς στολὰς ἔχοντες, εἶτα μύριοι Πέρσαι, τό τε τὴν πορφύραν ἔχον πλῆθος εἰς πεντακοσίους ἦν, οἷς Ἀλέξανδρος ἔδωκε φορεῖν τὴν στολὴν ταύτην. τοσούτων δὲ ὄντων καὶ τῶν φίλων, καὶ τῶν θεραπευόντων, οὐδεὶς ἐτόλμα προσπορεύεσθαι Ἀλεξάνδρῳ, τοιοῦτον ἐγεγόνει τὸ περὶ αὐτὸν ἀξίωμα. ἔγραψε δὲ καὶ τότε Ἀλέξανδρος ταῖς ἐν Ἰωνίᾳ πόλεσιν, καὶ πρώτοις Χίοις, ὅπως αὐτῷ πορφύραν ἀποστείλωσιν. ἤθελε γὰρ τοὺς ἑταίρους ἅπαντας ἁλουργὰς ἐνδύσαι στολάς. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς ἐπιστολῆς Χίοις, παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς νῦν ἐγνωκέναι ἔφη τὸ παρ' Ὁμήρῳ εἰρημένον, Τὸν δ' ἔλε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

καὶ Ἀντιόχου ὑποδοχαὶ λαμπραί.

Ἀντίοχον δὲ τὸν γρυπὸν ἐπικαλούμενον βασιλέα, φησὶ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, τὰς ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρεις ἐπιτελοῦντα ὑποδοχὰς λαμπρὰς ἐπιτελεῖν. ἐν αἷς τὸ μὲν πρῶτον ἀναδόσεις ἐγίγνοντο ὁλομελῶν βρωμάτων, εἶτ' ἤδη καὶ ζώντων χηνῶν καὶ λαγωῶν καὶ δορκάδων. ἐδίδοντο δέ φησι καὶ χρυσοῖ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος καὶ θεραπόντων, καὶ ἵππων, καὶ καμήλων. ἔδει τε ἀναβάντα ἐπὶ τὴν κάμηλον ἕκαστον πιεῖν, καὶ λαβεῖν τε τὴν κάμηλον, καὶ τὰ ἐπὶ τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεστῶτα παῖδα. ἐν δὲ τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ περὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ Ἀντιόχου λέγων τοῦ ἐπ' Ἀρσάκην εἰς Μηδίαν στρατεύσαντος φησίν, ὅτι ὑποδοχὰς ἐποιεῖτο καθ' ἡμέραν ὀχλικάς, ἐν αἷς χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων καὶ ἐκφατνιζομένων σωρευμάτων, ἕκαστος ἀπέφερε τῶν ἑστιατόρων ὁλομελῆ κρέα χερσαίων τε καὶ πτηνῶν, καὶ θαλαττίων ζώων ἀδιαίρετα ἐσκευασμένα, ἅμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα. καὶ μετὰ ταῦτα μελιπήκτων καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ ἀνδρομήκεσι λημνίσκων χρυσῶν πιλήμασι πλήθη.

Πολυκράτης.

Κλεῖτος δὲ ὁ Ἀριστοτελικὸς ἐν τοῖς περὶ Μιλήτου, Πολυκράτη φησὶ τὸν Σάμιον τύραννον ὑπὸ τρυφῆς τὰ πανταχόθεν συνάγειν, κύνας μὲν ἐξ Ἠπείρου, αἶγας δὲ ἐκ Σκύρου, ἐκ δὲ Μιλήτου πρόβατα, ὗς δὲ ἐκ Σικελίας. Ἄλεξις δ' ἐν τρίτῳ Σαμίων ὥρων, ἐκ πολλῶν πόλεων φησὶ κοσμηθῆναι τὴν Σάμον ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους, κύνας μὲν μολοττικὰς καὶ λακαίνας εἰσαγαγόντος. αἶγας δ' ἐκ Σκύρου καὶ Νάξου, πρόβατα δ' ἐκ Μιλήτου, καὶ τῆς Ἀττικῆς. μετεστέλλετο δέ φησι καὶ τεχνίτας ἐπὶ μισθοῖς μεγίστοις. πρὸ δὲ τοῦ τυραννῆσαι κατασκευασάμενος στρωμνὰς πολυτελεῖς, καὶ ποτήρια ἐπέτρεπε χρῆσθαι τοῖς ἢ γάμον, ἢ μείζονας ὑποδοχὰς ποιουμένοις. ἐκ πάντων οὖν τούτων ἄξιον θαυμάζειν τὸν τύραννον, ὅτι οὐδαμόθεν ἀναγέγραπται γυναῖκας, ἢ παῖδας μεταπεμψάμενος, καίτοι περὶ τὰς τῶν ἀρρένων ὁμιλίας ἐπτοημένος, ὡς καὶ ἀντερᾶν Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ, ὅτε καὶ δι' ὀργὴν ἀπέκειρε τὸν ἐρώμενον. πρῶτος δὲ ὁ Πολυκράτης, καὶ ναῦς πήξας ἀπὸ τῆς πατρίδος Σαμίας ἐκάλεσε. Κλέαρχος δέ φησιν, ὡς Πολυκράτης ὁ τῆς ἁβρᾶς Σάμου τύραννος, διὰ τὴν περὶ τὸν βίον ἀκολασίαν ἀπώλετο, ζηλώσας τὰ Λυδῶν μαλακά, ὅθεν τῷ μὲν Σάρδεων ἀγκῶνι γλυκεῖ προσαγορευομένῳ τὴν παρὰ τοῖς Σαμίοις Λαύραν ἀντικατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν Λυδῶν ἄνθεσι πάντα ἔπλησε τὰ διαγγελθέντα Σαμίων ἄνθεα.

Σαμίων λαύρα

τούτων δὲ ἡ μὲν Σαμίων Λαύρα στενή τις ἦν γυναικῶν δημιουργῶν, καὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ ἀκρασίαν πάντων βρωμάτων ὄντως ἐνέπλησε τὴν Ἑλλάδα. τὰ δὲ Σαμίων ἄνθη γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν κάλλη διάφορα. ἔτι δὲ τῆς συμπάσης πόλεως ἐν ἑορταῖς τε καὶ μέθαις, καὶ ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. οἶδα δὲ κἀγώ, παρὰ τοῖς ἐμοῖς Ἀλεξανδρεῦσι Λαύραν τινὰ καλουμένην, μέχρι καὶ νῦν εὐδαιμόνων, ἐν ᾗ πάντα τὰ πρὸς τρυφὴν ἐπωλεῖτο. Ἀλκισθένη δὲ τὸν Συβαρίτην φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ τρυφῆς θαυμασίοις, ὑπὸ τρυφῆς ἱμάτιον τοιοῦτον κατασκευάσαι τῇ πολυτελείᾳ, ὡς προτίθεσθαι αὐτὸ ἐπὶ Λακινίου ἐν τῇ πανηγύρει τῆς Ἥρας, εἰς ἣν συμπορεύονται πάντες Ἰταλιῶται, καὶ τῶν δεικνυμένων πάντων ἐκεῖνο θαυμάζεσθαι. οὗ φασὶ κυριεύσαντα Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον, ἀποδόσθαι Καρχηδονίοις ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ταλάντων. ἱστορεῖ δὲ καὶ Πολέμων περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. περὶ δὲ Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου καὶ τῆς τούτου τρυφῆς, ἱστόρησεν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, ὡς ἀποπλέων ἐπὶ τὴν μνηστείαν τῆς Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίου τυράννου θυγατρὸς Ἀγαρίστης, φησὶν ἀπὸ μὲν Ἰταλίης Σμινδυρίδης ὁ Ἱπποκράτεος Συβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ χλιδῆς εἷς ἀνὴρ ἀφίκετο. εἵποντο γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι καὶ ὀρνιθευταί. ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ. περὶ δὲ τῆς Διονυσίου τοῦ νεωτέρου Σικελίας τυράννου τρυφῆς, Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἱστορῶν ἐν τοῖς Βίοις, πληροῦσθαί φησιν παρ' αὐτῷ τριακοντακλίνους οἴκους ὑπὸ τῶν εὐωχουμένων. καὶ Κλέαρχος δὲ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Βίων γράφει οὕτως. Διονύ-

σιος δὲ ὁ Διονυσίου ἁπάσης γενόμενος Σικελίας ἐλάσεως, εἰς τὴν Λοκρῶν πόλιν παρελθὼν, οὖσαν αὐτοῦ μητρόπολιν (Δωρὶς γὰρ ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸ γένος ἦν Λοκρίς) στρώσας οἶκον τὸν ἐν τῇ πόλει τὸν μέγιστον ἑρπύλλοις καὶ ῥόδοις, μετεπέμπετο μὲν ἐν μέρει τὰς Λοκρῶν παρθένους, καὶ γυμνὸς μετὰ γυμνῶν οὐδὲν αἰσχύνης παρέλιπεν ἐπὶ τοῦ στρώματος κυλινδούμενος. διγαροῦν μετ' οὐ πολὺν χρόνον οἱ ὑβρισθέντες, γυναῖκα καὶ τέκνα ἐκείνου λαβόντες ὑποχείρια ἐπὶ τῆς ὁδοῦ στήσαντες, ἐνεκολάσαινον αὐτοῖς, καὶ ἐπεὶ τῆς ὕβρεως πλήρεις ἐγένοντο, κεντοῦντες ὑπὸ τοὺς τῶν χειρῶν ὄνυχας βελόναις ἀνεῖλον αὐτὰς, καὶ τελευτησάντων τὰ μὲν ὀστᾶ κατέκοψαν ἐν ὅλμοις, τὰ δὲ λοιπὰ κρέα νεμησάμενοι, ἐπηράσαντο πάντες τοῖς μὴ γευσαμένοις αὐτῶν, ὅθεν πρὸς τὴν ἀνόσιον ἀρὰν κατήλεσαν αὐτῶν τὰς σάρκας, ἵν' ἡ τροφὴ σιτοποιουμένων κατεδεσθῇ, τὰ δὲ λείψανα κατεπόντωσαν. αὐτὸς δὲ Διονύσιος τέλος μητραγυρτῶν καὶ τυμπανοφορούμενος, οἰκτρῶς τὸν βίον κατέστρεψεν. εὐλαβητέον οὖν τὴν καλουμένην τρυφὴν οὖσαν τῶν βίων ἀνατροπὴν, ἁπάντων τε ὀλέθριον ἡγεῖσθαι τὴν ὕβριν.

Γέλωνος κολυμβήθρα καὶ κέρας ἀμαλθείας.

Διόδωρος δ' ὁ σικελιώτης ἐν τοῖς περὶ βιβλιοθήκης, Ἀκραγαντίνους φησὶ κατασκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν πολυτελῆ τὸ περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτὰ, βάθος δὲ πηχῶν εἴκοσιν, εἰς ἣν ἐπαγομένων ποταμῶν καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτροφεῖον εἶναι, καὶ πολλὰς παρέχεσθαι ἰχθῦς εἰς τὴν τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν τῷ Γέλωνι. καθίπτασθαι δὲ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτὴν, ὡς γίνεσθαι ἐπιτερπεστάτην τὴν θέαν. ὕστερον δὲ αὕτη διεφθάρη καταχωσθεῖσα. Δοῦρις δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα καὶ πλησίον Ἱππωνίου πόλεως, ἄλσος τι δείκνυσθαι κάλλει διαφέρον, καὶ κατάρρυτον ὕδασιν, ἐν ᾧ καὶ τόπον τινὰ εἶναι καλούμενον ἀμαλθείας κέρας, ὃ τὸν Γέλωνα κατασκευάσαι. Σιληνὸς δ' ὁ καλατιανὸς ἐν τρίτῳ σικελικῶν, περὶ Συρακούσας φησὶ κῆπον εἶναι πολυτελῶς κατεσκευασμένον, καλεῖσθαι δὲ μῦθον, ἐν ᾧ χρηματίζειν Ἱέρωνα τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Πανορμῖτις τῆς Σικελίας πᾶσα κῆπος προσαγορεύεται, διὰ τὸ πᾶσαν εἶναι πλήρη δένδρων ἡμέρων, ὥς φησι Καλλίας ἐν ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, περὶ Δαμοφίλου λέγων τοῦ σικελιώτου, δι' ὃν ὁ δουλικὸς ἐκινήθη πόλεμος, ὅτι τρυφῆς ἦν οἰκεῖος, γράφει καὶ ταῦτα. τρυφῆς οὖν δοῦλος ἦν καὶ κακουργίας, διὰ μὲν τῆς χώρας τετρακύκλους ἀπήνας περιαγόμενος, καὶ ἵππους καὶ θεράποντας ὡραίους καὶ παραδρομὴν ἀνάγωγον, κολάκων τε καὶ παίδων στρατιωτικῶν. ὕστερον δὲ πανοικία ἐφυβρίστως

Δημητρίου φαληρέως ἡδυπάθεια

κατέστρεψε τὸν βίον ὑπὸ τῶν οἰκετῶν περιυβρισθείς. Δημήτριος δὲ ὁ φαληρεὺς, ὥς φησι Δοῦρις ἐν τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, χιλίων καὶ διακοσίων ταλάντων κατ' ἐνιαυτὸν κύριος γενόμενος, καὶ ἀπὸ τούτων βραχέα δαπανῶν εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, τὰ λοιπὰ πάντα διὰ τὴν ἔμφυτον ἀκρασίαν ἠφάνιζε, θοίνας δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμπρὰς ἐπιτελῶν καὶ πλῆθός τι συνδείπνων ἔχων, καὶ ταῖς μὲν δαπάναις ταῖς εἰς τὰ δεῖπνα τοὺς Μακεδόνας ὑπερέβαλε, τῇ δὲ καθαριότητι Κυπρίους καὶ Φοίνικας, ῥάσματά τε μύρων ἐπίπτεν ἐπὶ τὴν γῆν. ἀνθινά τε πολλὰ τῶν ἐδαφῶν ἐν τοῖς ἀνδρῶσι κατεσκευάζετο διαπεποικιλμένα ὑπὸ δημιουργῶν. ἦσαν δὲ καὶ πρὸς γυναῖκας ὁμιλίαι σιωπώμεναι, καὶ νεανίσκων ἔρωτες νυκτερινοί, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος, καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον κατεσκεύαζεν. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ τῆς ὄψεως, τήν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος, καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτόν, ἐβούλετο γὰρ τὴν ὄψιν ἱλαρὸς καὶ τοῖς ἀπαντῶσιν ἡδὺς φαίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων, ἣν ἔπεμπεν ἄρχων γενόμενος, ᾖδεν χορὸς εἰς αὐτὸν ποιήματα † σειρώμενος τοῦ Σαλέως, ἐν οἷς ἡλιόμορφος προσηγορεύετο, ἐξόχως δὲ εὐγενέτας ἠπιόμοιρος ζαθέοις ἄρχων σε τιμαῖς γεραίρει. Καρύστιος δὲ ὁ περγαμηνὸς ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριος φησὶν ὁ φαληρεὺς Ἱμεραίου τοῦ ἀδελφοῦ ἀναιρεθέντος ὑπ' Ἀντιπάτρου, αὐτὸς μετὰ Νικάνορος διέτριβεν αἰτίαν ἔχων ὡς τὰ ἐπιφάνεια τοῦ ἀδελφοῦ θύων. Κασάνδρῳ δὲ γενόμενος φίλος μέγα ἴσχυσε, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν αὐτοῦ τὸ ἄριστον, ὀξύβαφα παντοδαπὰς ἐλαίας ἔχοντα, καὶ τυρὸν νησιωτικόν. ὡς δὲ ἐπλούτησε Μοσχίωνα τὸν ἄριστον τῶν τότε μαγείρων καὶ δειπνοποιῶν ἐωνήσατο. καὶ τοσαῦτα ἦν τὰ παρασκευαζόμενα καθ' ἡμέραν, ὥστε χαριζόμενος τῷ Μοσχίωνι τὰ λείψανα. Μοσχίων ἐν ἔτεσι δύο τρεῖς συνοικίας ἐωνήσατο, παῖδάς τε ἐλευθέρους ὑβρίζειν, καὶ γυναῖκας τὰς τῶν ἐπιφανεστάτων. ἐζηλοτύπουν δὲ πάντες οἱ παῖδες τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ Θεόγνιν, καὶ τοσοῦτον ἦν τῷ Δημητρίῳ προσελθεῖν, ὥστε μετὰ ἄριστον αὐτοῦ περιπατήσαντος περὶ τοὺς τρίποδας συνῆλθον εἰς τὸν τόπον παῖδες κάλλιστοι ταῖς ἑξῆς

Λευκόλλου τρυφὴ, καὶ Παρρασίου τοῦ ζωγράφου.

ἡμέραις, ἵν' ὀφθεῖεν αὐτῷ. Νικόλαος δ' ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Λεύκολλον φησὶν ἀφικόμενον εἰς Ῥώμην, καὶ θριαμβεύσαντα, λόγον τε ἀποδόντα τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, ἐξοκεῖλαι εἰς πολυτελῆ δίαιταν ἐκ τῆς παλαιᾶς σωφροσύνης, τρυφῆς τε πρῶτον εἰς ἅπαν Ῥωμαίοις ἡγεμόνα γενέσθαι καρπωσάμενον δυεῖν βασιλέοιν πλοῦτον Μιθριδάτου καὶ Τιγράνου. διαβόντος δ' ἦν παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Σίττιος ἐπὶ τρυφῇ καὶ μαλακίᾳ ὥς φησι Ῥουτίλιος. περὶ γὰρ Ἀπικίου προειρήκαμεν. Παυσανίαν δὲ καὶ Λύσανδρον ἐπὶ τρυφῇ διαβοήτους γενέσθαι, χεδόν πάντες ἱστοροῦσι. διόπερ καὶ Ἆγις ἐπὶ Λυσάνδρου ἔφη, ὅτι δεύτερον τοῦτον ἡ Σπάρτη φέρει Παυσανίαν. Θεόπομπος δὲ

ἐν τῇ

ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἑλληνικῶν, τἀναντία φησὶ περὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι φιλόπονος ἦν, θεραπεύειν δυνάμενος καὶ ἰδιώτας καὶ βασιλεῖς, σωφρονῶν, καὶ τῶν ἡδονῶν πασῶν κρείττων. γενόμενος γοῦν τῆς Ἑλλάδος σχεδὸν ἁπάσης κύριος, ἐν οὐδεμιᾷ φανήσεται τῶν πόλεων, οὔτε πρὸς τὰς ἀφροδισίους ἡδονὰς ὁρμήσας, οὔτε μέθαις καὶ πότοις ἀκαίροις χρησάμενος. οὕτω δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ τῆς τρυφῆς, καὶ τῆς πολυτελείας ἠσκεῖτο, ὡς καὶ Παρράσιον τὸν ζωγράφον πορφύραν ἀμπέχεσθαι, χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ὡς ἱστορεῖ Κλέαρχος ἐν τοῖς βίοις. οὗτος γὰρ παρὰ μέλος ὑπὲρ τὴν γραφικὴν τρυφήσας, λόγῳ τῆς ἀρετῆς ἀντελαμβάνετο, καὶ ἐπέγραφε τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελουμένοις ἔργοις. Ἁβροδίαιτος ἀνὴρ ἀρετήν τε σέβων τόδ' ἔγραψε Παρράσιος κλεινῆς πατρίδος ἐξ Ἐφέσου. Οὐδὲ πατρὸς λαθόμην Εὐήνορος, ὅς ῥά μ' ἔφυσε Γνήσιον Ἑλλήνων, πρῶτα φέροντα τέχνης. Ηὔχησε δ' ἀνεμεσήτως ἐπὶ τούτοισι, καὶ ἄπιστα κλύουσι λέγων. Φημὶ γὰρ ἤδη, Τέχνης εὑρῆσθαι τέρματα τῆσδε σαφῆ Χειρὸς ὑφ' ἡμετέρης, ἀνυπέρβλητος δὲ πέπηγεν. Οὖρος ἀμώμητον δ' οὐδὲν ἔγεντο βροτοῖς. ἀγωνιζόμενος δέ ποτε πρὸς καταδεέστερον ἐν Σάμῳ τὸν Αἴαντα καὶ ἡττηθείς, συναχθομένων αὐτῷ τῶν φίλων ἔφη, ὡς αὐτὸς μὲν ὀλίγον φροντίζοι. Αἴαντι δὲ συνάχθοιτο δεύτερον ἡττηθέντι. ἐφόρει δὲ ὑπὸ τρυφῆς πορφυρίδα καὶ στρόφιον λευκὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, σκίμπωνί τε ἐστηρίζετο χρυσᾶς ἕλικας ἐμπεπαισμένῳ, χρυσοῖς τε ἀνασπαστοῖς ἐπέσφιγγε τῶν βλαυτῶν τοὺς ἀναγωγέας. ἀλλ' οὐδὲ τὰ περὶ τὴν τέχνην ἀηδῶς ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ῥᾳδίως ὡς καὶ ᾄδειν γράφοντα, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας. τερατευόμενος δὲ ἔλεγεν, ὅτε τὸν ἐν Λίνδῳ Ἡρακλέα ἔγραφεν, ὡς ὄναρ αὐτῷ ἐπιφαινόμενος ὁ θεὸς σχηματίζοι αὐτὸν πρὸς τὴν τῆς γραφῆς ἐπιτηδειότητα, ὅθεν καὶ ἐπέγραψε τῷ πίνακι. Οἷος δ' ἐννύχιον φαντάζετο πολλάκι φοιτῶν, Παρρασίῳ δι' ὕπνου, τοῖος ὅδ' ἐστὶν ὁρᾶν,

Καὶ φιλοσόφων δὲ αἱρέσεις ὅλαι τῆς περὶ τὴν τρυφὴν αἱρέσεως ἀντεποιήσαντο, καὶ ἥ γε Κυρηναϊκὴ καλουμένη ἀπ' Ἀριστίππου τοῦ Σωκρατικοῦ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα, ὃς ἀποδεξάμενος τὴν ἡδυπάθειαν, ταύτην τέλος εἶναι ἔφη, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν βεβλῆσθαι καὶ μονόχρονον αὐτὴν εἶναι, παραπλησίως τοῖς ἀσώτοις, οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων πρὸς αὐτὸν ἡγούμενος, οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν ἐσομένων, ἀλλ' ἑνὶ μόνῳ τὸ ἀγαθὸν κρίνων τῷ παρόντι. τὸ δὲ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νομίζων πρὸς αὐτόν, τὸ μὲν ὡς οὐκ ἔτ' ὄν, τὸ δὲ οὔπω καὶ ἄδηλον, ὁποῖον καὶ οἱ τρυφῶντες πάσχουσι τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν ἀξιοῦντες. ὡμολόγησε δὲ αὐτοῦ τῷ δόγματι, καὶ ὁ βίος ὃν ἐβίωσεν ἐν πάσῃ τρυφῇ καὶ πολυτελείᾳ μύρων, καὶ ἐσθήτων καὶ γυναικῶν. Λαΐδα γοῦν ἀναφανδὸν εἶχε τὴν ἑταίραν, καὶ ταῖς Διονυσίου πολυτελείαις ἔχαιρεν, καίτοι πολλάκις ἐνυβριζόμενος. Ἡγήσανδρος γοῦν φησίν, ὡς καὶ ἀδόξου ποτὲ κλισίας παρ' αὐτῷ τυχὼν, ἠνεγκεν. ἐρωτήσαντός τε τοῦ Διονυσίου, τί φαίνεται ἡ κατάκλισις πρὸς τὴν χθές, ἔφησε παραπλησίαν εἶναι. ἐκείνη τε γὰρ ἔφησεν ἀδοξεῖ τήμερον χωρισθεῖσα ἐμοῦ, χθὲς δὲ πασῶν ἦν ἐνδοξοτάτη δι' ἡμᾶς. αὕτη δὲ τήμερον καὶ ἔνδοξος γέγονεν διὰ τὴν ἡμετέραν παρουσίαν, χθὲς δὲ ἠδόξει μὴ παρόντος ἐμοῦ, καὶ ἐν ἄλλοις δέ φησιν ὁ Ἡγήσανδρος. Ἀρίστιππος ῥαινόμενος μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου θεραπόντων, σκωπτόμενος δὲ ἐπὶ τὸ ἀνέχεσθαι ὑπ' Ἀντιφῶντος, εἰ δ' ἁλιευόμενος ἐτύγχανον ἔφη καταλιπὼν τὴν ἐργασίαν ἂν ἀπῆλθον; διέτριβεν δ' ὁ Ἀρίστιππος τὰ πολλὰ ἐν Αἰγίνῃ τρυφῶν. διὸ καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι φησίν, ὅτι πολλάκις ἐνουθέτει αὐτὸν ὁ Σωκράτης, καὶ τὴν ἠθοποιίαν πλάσας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἡδονῆς εἰσῆγεν. ὁ δ' Ἀρίστιππος ἐπὶ τῆς Λαΐδος ἔλεγεν, ἔχω καὶ οὐκ ἔχομαι. καὶ παρὰ Διονυσίῳ διενεχθείς τισι περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τριῶν γυναικῶν, καὶ μύροις ἐλοῦτο καὶ ἔφασκεν ὅτι κἀν Βακχεύμασιν οὖσ' ἥ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. κωμῳδῶν δὲ αὐτὸν Ἄλεξις ἐν Γαλατείᾳ ποιεῖ τινὰ θεράποντα διηγούμενον, περί τινος τῶν μαθητῶν τάδε, Ὁ δεσπότης οὑμὸς περὶ λόγους γάρ ποτε Διέτριψε, μειρακίσκος ὤν, καὶ φιλοσοφεῖν Ἐπέθετο, Κυρηναῖος ἦν τις φησ' Ἀρίστιππός τις σοφιστὴς εὐφυής, Μᾶλλον δὲ πρωτεύων ἁπάντων τότε, Τῇ τ' ἀκολασίᾳ τε τῶν γεγονότων διαφέρων. Τούτῳ τάλαντον δοὺς μαθητὴς γίνεται Ὁ δεσπότης, καὶ τὴν τέχνην μὲν οὐ πάνυ Ἐξέμαθε, τὴν δ' ἀρτηρίαν συνήρπασεν. Ἀντιφάνης δ' ἐν Ἀνταίῳ περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων τρυφερότητος διαλεγόμενος φησί,

Ὦ τᾶν κατανοεῖς τίς ποτ' ἐστὶν οὑτοσὶ Ὁ γέρων; ἀπὸ τῆς μὲν ὄψεως Ἑλληνικός, Λευκὴ χλανίς, φαιὸς χιτωνίσκος καλός, Πιλίδιον ἁπαλόν, εὔρυθμος βακτηρία. Βεβαία τράπεζα, τί μακρὰ δεῖ λέγειν ὅλως Αὐτὴν, ὁρᾶν γὰρ τὴν ἀκαδημίαν δοκῶ. Ἀριστόξενος δ' ὁ μουσικὸς ἐν τῷ Ἀρχύτα βίῳ, ἀφικέσθαι φησὶ παρὰ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου πρεσβευτὰς πρὸς τὴν Ταραντίνων πόλιν, ἐν οἷς εἶναι καὶ Πολύαρχον τὸν ἡδυπαθῆ ἐπικαλούμενον, ἄνδρα περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς ἐσπουδακότα, καὶ οὐ μόνον τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ, ὄντα δὲ γνώριμον τῷ Ἀρχύτᾳ, καὶ φιλοσοφίας οὐ παντελῶς ἀλλότριον, ἀπαντᾶν εἰς τὰ τεμένη, καὶ συμπεριπατεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχύταν ἀκροώμενον τῶν λόγων. ἐμπεσούσης δέ ποτε ἀπορίας καὶ σκέψεως περί τε τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ τὸ σύνολον περὶ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν, ἔφη ὁ Πολύαρχος, ἐμοὶ μὲν ὦ ἄνδρες πολλάκις ἤδη πέφηνεν ἐπισκοποῦντι κομιδῇ

ψ 3 τὸ τῶν

Hermol. in castig. Plin. uide

Ἀρίστιππος ἡδονὰς.

Φιλοσόφων τρυφερότης.

Πολύαρχος ἡδονῆς ὑπερμαχῶν.

Πολύαρχος ἡδονῆς ἐπαινῶν.

τὸ τῶν ἀρετῶν τούτων κατασκεύασμα, καὶ πολὺ τῆς φύσεως ἀφεστηκὸς εἶναι. ἡ γὰρ φύσις ὅταν φθέγγηται τὴν ἑαυτῆς φωνήν, ἀκολουθεῖν κελεύει ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῦτό φησιν εἶναι νοῦν ἔχοντος· τὸ δὲ ἀντιτείνειν, καὶ καταδουλοῦσθαι τὰς ἐπιθυμίας, οὔτε εὔφρονος οὔτε εὐτυχοῦς, οὔτε ξυνιέντος εἰδέναι τίς ποτε ἐστὶν ἡ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως σύστασις. τεκμήριον δὲ ἰσχυρὸν εἶναι τὸ πάντας ἀνθρώπους, ὅταν ἐξουσίας ἐπιλάβωνται μέγεθος ἀξιόχρεων ἐχούσης, ἐπὶ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς καταφέρεσθαι, καὶ τοῦτο νομίζειν τέλος εἶναι τῆς ἐξουσίας. τὰ δὲ ἄλλα πάντα σχεδὸν ἁπλῶς εἰπεῖν ἐν παρέργῳ τίθεσθαι χώρα. προφέρειν δὲ ἔξεστι νῦν μὲν τοὺς Περσῶν βασιλεῖς, νῦν δὲ καὶ εἴ τις που τυραννίδος ἀξιολόγου κύριος ὢν τυγχάνει, πρότερον δὲ τούς τε Λυδῶν καὶ τῶν Μήδων, καὶ ἔτι ἀνώτερον, καὶ τοὺς Σύρων, οἷς οὐδὲν γένος ἡδονῆς ἀζήτητον γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ δῶρα παρὰ τοῖς Πέρσαις προκεῖσθαι λέγεται τοῖς δυναμένοις ἐξευρίσκειν καινὴν ἡδονήν, καὶ μάλα ὀρθῶς. ταχὺ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἐμπίπλαται τῶν χρονιζουσῶν ἡδονῶν, κἂν ὦσι σφόδρα διηκριβωμέναι, ὥστε ἐπεὶ μεγάλην ἔχει δύναμιν ἡ καινότης πρὸς τὸ μείζω φανῆναι τὴν ἡδονήν, οὐκ ὀλιγωρητέον ἄν, ἀλλὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν αὐτῆς ποιητέον. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν πολλὰ μὲν ἐξευρεθῆναι βρωμάτων, πολλὰ δὲ πεμμάτων, πολλὰ δὲ θυμιαμάτων καὶ μύρων, πολλὰ δὲ ἱματίων καὶ στρωμάτων, καὶ ποτηρίων δὴ καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν. πάντα γὰρ δὴ ταῦτα συμβάλλεσθαι τινὰς ἡδονάς, ὅταν ᾖ ἡ ὑποκειμένη ὕλη τῶν θαυμαζομένων ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. ὃ δὴ πεπονθέναι δοκεῖ, ὅτι χρυσὸς καὶ ἄργυρος, καὶ τὰ πολλὰ τῶν εὐοφθάλμων τε καὶ σπανίων, ὅσα καὶ διὰ τὰς ἀπεργαζομένας τέχνας διηκριβωμένα φαίνεται. εἰπὼν δὲ τούτοις ἑξῆς τὰ περὶ τῆς θεραπείας τῆς τοῦ Περσῶν βασιλέως, οἵους καὶ ὅσους ἔχει θεραπευτῆρας, καὶ περὶ τῆς τῶν ἀφροδισίων αὐτοῦ χρήσεως, καὶ τῆς περὶ τὸν χρῶτα αὐτοῦ ὀδμῆς, καὶ τῆς εὐμορφίας καὶ τῆς ὁμιλίας, καὶ περὶ τῶν θεωρημάτων καὶ τῶν ἀκροαμάτων, εὐδαιμονέστατον ἔφη κρῖναι τῶν νῦν τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα. πλεῖσται γάρ εἰσιν αὐτῷ καὶ τελειόταται παρεσκευασμέναι ἡδοναί. δεύτερον δέ φησι τὸν ἡμέτερον τύραννον θείη τις ἄν, καίπερ πολὺ λειπόμενον, ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἥ τε Ἀσία ὅλη χορηγεῖ, τὸ δὲ Διονυσίου χορηγεῖον παντελῶς ἂν εὐτελές τι φανείη πρὸς ἐκεῖνο συγκρινόμενον. ὅτι μὲν οὖν περιμάχητός ἐστιν ὁ τοιοῦτος βίος, φανερὸν ἐκ τῶν συμβεβηκότων. Σύρους μὲν γὰρ Μῆδοι μετὰ τῶν μεγίστων κινδύνων ἀφείλαντο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα, ἢ τοῦ κυριεῦσαι τῆς Συρίων ἐξουσίας. Μήδους δὲ Πέρσαι διὰ τοιαύτην αἰτίαν, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν σωματικῶν ἡδονῶν ἀπόλαυσις. οἱ δὲ νομοθέται ὁμαλίζειν βουληθέντες τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, καὶ μηδένα πως πολιτῶν τρυφᾶν, ἀνακύψαι πεποιήκασι τὸ τῶν ἀρετῶν εἶδος, καὶ ἔγραψαν νόμους περὶ συναλλαγμάτων καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὅσα ἐδόκει πρὸς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἀναγκαῖα εἶναι, καὶ δὴ καὶ περὶ ἐσθῆτος καὶ τῆς λοιπῆς διαίτης ὅπως ᾖ ὁμαλής. πολεμούντων οὖν τῶν νομοθετῶν τῷ τῆς πλεονεξίας γένει, πρῶτον μὲν ὁ περὶ τὴν δικαιοσύνην ἔπαινος ηὐξήθη, καί που τις καὶ ποιητὴς ἐφθέγξατο, δικαιοσύνας τὸ χρύσεον πρόσωπον, καὶ πάλιν τὸ χρύσεον ὄμμα τὸ τᾶς δίκας. ἀπεθεώθη δὲ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς δίκης ὄνομα, ὥστε παρ' ἐνίοις καὶ βωμοὺς καὶ θυσίας γίνεσθαι δίκης. μετὰ ταύτην δὲ καὶ σωφροσύνην, καὶ ἐγκράτειαν ἐπεισκωμάσαι, καὶ πλεονεξίαν ἐκάλεσαν τὴν ἐν ἀπολαύσεσιν ὑπεροχήν, ὥστε τὸν πειθαρχοῦντα τοῖς νόμοις, καὶ τῇ τῶν πολλῶν φήμῃ μετριάζειν περὶ τὰς σωματικὰς ἡδονάς. καὶ Δοῦρις δέ φησιν ἐν τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὡς ἦν καὶ παλαιὸν τοῖς δυνάσταις ἐπιθυμία τῆς μέθης, διὸ ποιεῖν τὸν Ὅμηρον τῷ Ἀγαμέμνονι λοιδορούμενον τὸν Ἀχιλλέα, καὶ λέγοντα οἰνοβαρές κυνὸς ὄμματ' ἔχων. καὶ τὸν θάνατον δ' ἀποσημαίνων τοῦ βασιλέως φησίν, ὡς ἀμφὶ κρατῆρα τραπέζας τε πληθούσας κτάμεθα, δηλῶν καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ παρ' αὐταῖς ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς μέθης γενόμενον. Φιλήδονος δ' ἦν καὶ Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος συγγενὴς καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος, ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, κατὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπών, καὶ φιλαργυρίαν αὐτῷ ὀνειδίζει, καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς ἔρωτα, ἥ τις Πλάτωνος ἠκηκόει. οὐ μόνος δὲ Ἀρίστιππος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὴν κατὰ κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ καὶ Ἐπίκουρος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα μὴ τοὺς καταιγισμοὺς λέγω, καὶ τὰ ἐπιντρώματα, ἅπερ πολλάκις προφέρεται ὁ Ἐπίκουρος, καὶ τοὺς γαργαλισμοὺς καὶ νύγματα, ἃ ἐν τῷ περὶ τέλους εἴρηκε, τούτων μνησθήσομαι, φησὶ γάρ. οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθόν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ τῶν χυλῶν ἡδονάς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. καὶ Μητρόδωρος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς φησίν, ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. καὶ ὁ Ἐπίκουρος δέ φησιν, ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονή, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περισσὰ ἐπὶ ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. κἂν τῷ περὶ τέλους δὲ πάλιν φησί, τιμητέον τὸ καλὸν καὶ τὰς ἀρετάς, καὶ τὰ τοιουτότροπα, ἐὰν ἡδονὴν παρασκευάζῃ, ἐὰν δὲ μὴ παρασκευάζῃ, χαίρειν ἐατέον. Σαφῶς

Σπεύσιππος φιλήδονος, καὶ Ἐπικούρειοι.

ὑπουργὸν

ὑπουργὸν ποιῶν ἐν τούτοις τῆς ἀρετῆς τὴν ἡδονήν, καὶ θεραπαίνης τάξιν ἐπέχειν, κἂν ἄλλοις δέ φησι προσῆφθαι τῷ καλῷ, καὶ τοὺς κοινῶς αὐτὸ θαυμάζουσιν, ὅταν μηδεμίαν ἡδονὴν ποιῇ. καλῶς ἄρα ποιοῦντες Ῥωμαῖοι οἱ πάντα ἄριστοι, Ἄλκιον καὶ Φιλίσκον τοὺς Ἐπικουρείους ἐξέβαλον τῆς πόλεως Λευκίου τοῦ Ποσομίου ὑπατεύοντος, δι' ἃς εἰσηγοῦντο ἡδονάς. ὁμοίως δὲ καὶ Μεσσήνιοι κατὰ ψήφισμα ἐξέωσαν τοὺς Ἐπικουρείους. Ἀντίοχος δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντας τοὺς φιλοσόφους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, γράψας τάδε. Βασιλεὺς Ἀντίοχος Φανίᾳ. ἐγράψαμεν ὑμῖν καὶ πρότερον, ὅπως μηδεὶς ᾖ φιλόσοφος ἐν τῇ πόλει, μηδ' ἐν τῇ χώρᾳ. πυνθανόμεθα δὲ οὐκ ὀλίγους εἶναι καὶ τοὺς νέους λυμαίνεσθαι, διὰ τὸ μηθὲν πεποιηκέναι ὑμᾶς ὧν ἐγράψαμεν περὶ τούτων. ὡς ἂν οὖν λάβῃς τὴν ἐπιστολήν, σύνταξον κήρυγμα ποιήσασθαι, ὅπως οἱ μὲν φιλόσοφοι πάντες ἀπαλλάσσωνται ἐκ τῶν τόπων ἤδη. τῶν δὲ νεανίσκων ὅσοι ἐὰν ἁλίσκωνται πρὸς τούτοις γινόμενοι, διότι κρεμήσονται, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν αἰτίαις ἔσονται ταῖς μεγίσταις, καὶ μὴ ἄλλως γένηται. τῆς δ' ἡδονῆς πρὸ Ἐπικούρου εἰσηγητὴς ἐγένετο Σοφοκλῆς ὁ ποιητὴς ἐν Ἀντιγόνῃ ταῦτα εἰπών. Τὰς γὰρ ἡδονὰς Ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα, Καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῇ Τούτων τὸ χαίρειν, τἄλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς Οὐκ ἂν πριαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. Καὶ Λύκων δὲ ὁ περιπατητικός, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, κατ' ἀρχὰς ἐπιδημήσας παιδείας ἕνεκα ταῖς Ἀθήναις, περὶ συμβολικοῦ κώθωνος, καὶ πόσον ἑκάστη τῶν ἑταιρουσῶν ἐπράττετο μίσθωμα ἀκριβῶς ἠπίστατο. ὕστερον δὲ καὶ τοῦ περιπάτου προστάς, ἐδείπνιζε τοὺς φίλους ἀλαζονείᾳ, καὶ πολυτελείᾳ πολλῇ χρώμενος. χωρὶς γὰρ τῶν παραλαμβανομένων εἰς αὐτὰ ἀκροαμάτων, καὶ ἀργυρωμάτων καὶ στρωμνῆς, ἡ λοιπὴ παρασκευή, καὶ ἡ τῶν δείπνων περιεργία, καὶ ὁ τῶν ῥαπτιζῶν καὶ μαγείρων ὄχλος τοσοῦτος ἦν, ὥστε καὶ πολλοὺς ὀρρωδεῖν καὶ βουλομένους προσιέναι πρὸς τὴν διατριβὴν ἀνακόπτεσθαι, καὶ καθάπερ εἰς πολίτευμα πονηρόν, καὶ χορηγιῶν καὶ λειτουργιῶν πλῆρες δυσλαβουμένους προσάγειν. ἔδει γὰρ ἄρξαι τε τὴν νομιζομένην ἐν τῷ περιπάτῳ ἀρχήν. αὕτη δ' ἦν ἐπὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν ἐπιχειρούντων ἐννέα ὀβολούς, ὑποδέξασθαι μὴ μόνον αὐτοὺς οὓς τῇ συμβολῇ εἰσενηνοχότας, ἀλλὰ καὶ οὓς παρακαλέσειεν ὁ Λύκων. ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐπιμελῶς συναντῶντας τῶν πρεσβυτέρων εἰς τὴν σχολήν, ὥστε γίνεσθαι μηδὲ εἰς τὸν μυρισμὸν καὶ τοὺς στεφάνους ἱκανὸν τὸ ἐκλεγόμενον ἀργύριον, ἱεροποιῆσαί τε, καὶ τῶν μουσείων ἐπιμελητὴν γίνεσθαι. ἃ δὴ πάντα ἐφαίνετο λόγου μὲν ἀλλότρια καὶ φιλοσοφίας εἶναι, τρυφῆς δὲ καὶ περιστάσεως οἰκειότερα. καὶ γὰρ εἰ παρίεντό τινες τῶν μὴ δυναμένων εἰς ταῦτα ἀναλίσκειν, ἀπὸ βραχείας καὶ τῆς τυχούσης ὁρμώμενοι χορηγίας, ὅ γε μισθὸς ἱκανῶς ἦν ἄτοπος. οὐ γὰρ ἵνα συρρυέντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῆς ἕως τοῦ ὀρθρίου γενομένης τραπέζης ἀπολαύσωσιν, ἢ χάριν ἐξοινίας ἐποιήσαντο τὰς συνόδους ταύτας οἱ περὶ Πλάτωνα καὶ Σπεύσιππον, ἀλλ' ἵνα φαίνωνται καὶ τὸ θεῖον τιμῶντες, καὶ φυσικῶς ἀλλήλοις συμπεριφερόμενοι, καὶ τὸ πλεῖστον ἕνεκεν ἀνέσεως καὶ φιλολογίας. ἃ δὴ πάντα γέγονε δεύτερα παρ' αὐτοῖς ὕστερον, τῶν τε χλανίδων καὶ τῆς πολυτελείας τῆς εἰρημένης. οὐ γὰρ ἔγωγε τοὺς λοιποὺς ὑπεξαιροῦμαι. ὁ δὲ Λύκων ὑπ' ἀλαζονείας καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς πόλεως τόπῳ, ἐν τῇ Κόνωνος οἰκίᾳ εἶχεν εἰκοσάκλινον οἶκον, ὃς ἦν ἐπιτήδειος αὐτῷ πρὸς τὰς ὑποδοχάς. ἦν δὲ ὁ Λύκων καὶ σφαιριστὴς ἀγαθὸς καὶ ἐπιδέξιος. περὶ δὲ Ἀναξάρχου Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν πέμπτῳ Βίων οὕτω γράφει. Τῷ εὐδαιμονικῷ καλουμένῳ Ἀναξάρχῳ διὰ τὴν τῶν χορηγησάντων ἄγνοιαν περιπεσούσης ἐξουσίας, γυμνὴ μὲν ᾠνοχόει παιδίσκη πρόσηβος, ἡ προκριθεῖσα διαφέρειν ὥρᾳ, τὴν ἄλλων ἀνασύρουσα πρὸς ἀλήθειαν τὴν τῶν οὕτως αὐτῇ χρωμένων ἀκρασίαν. ὁ δὲ σιτοποιὸς χειρίδας ἔχων, καὶ περὶ τῷ στόματι κημὸν ἔτριβε τὸ σταῖς, ἵνα μὴ δὲ ἱδρὼς ἐπιρρέῃ, μή τε τοῖς φυράμασιν ὁ τρίβων ἐμπνέοι. διὸ πρεπόντως ἄν τις εἴποι τῷ σοφῷ τούτῳ φιλοσόφῳ τὰ ἐκ τοῦ Ἀναξίλα ἀνθρώποις, ξανθοῖς τε μύροις χρῶτα λιπαίνων. χλανίδας δ' ἕλκων, βλαύτας σύρων, βολβοὺς τρώγων, τυροὺς κάπτων. ᾠὰ κολάπτων. κήρυκας ἔχων. χῖον πίνων, καὶ πρὸς τούτοις ἐν σκυταρίοις ῥαπτοῖσι φορῶν Ἐφέσηια γράμματα καλά. πόσῳ γὰρ τούτων βελτίων ὁ Γοργίας Λεοντῖνος, περὶ οὗ φησὶν ὁ αὐτὸς Κλέαρχος ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν Βίων, ὅτι διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν σχεδὸν ὀγδοήκοντα ἔτη τῷ φρονεῖν συνεβίωσεν, καὶ ἐπεί τις αὐτὸν ἤρετο, τίνι διαίτῃ χρώμενος οὕτως ἐμμελῶς καὶ μετὰ αἰσθήσεως τοσοῦτον χρόνον ζήσειεν, οὐδὲν πώποτε εἶπεν ἡδονῆς ἕνεκα πράξας. Δημήτριος δὲ ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ ποιημάτων, Γοργίας φησὶν ὁ Λεοντῖνος ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ γέγονεν αἴτιον τοῦ βιῶσαι πλείω τῶν ἑκατὸν ἐτῶν, ἔφη τὸ μηθὲν πώποτε ἑτέρου ἕνεκα πεποιηκέναι. Ὦχος δὲ πολλῷ χρόνῳ τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν λοιπὴν περὶ τὸν βίον χορηγίαν διαρκῆ κτησάμενος, ὡς τελευτῶντος ἠρώτησεν ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν τί πράσσων, τοσαῦτ' ἔτη διαφυλάξει τὴν βασιλείαν, ἵνα καὶ αὐτὸς τοῦτο μιμοῖτο, τὰ δίκαια πράττων εἶπεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους καὶ θεούς. Καρύστιος δ' ὁ Περγαμηνὸς ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, Κηφισόδωρος φησὶν ὁ Θηβαῖος Πολύδωρον τὸν Τήιον ἰατρὸν Ἀντιπάτρῳ συσσιτεῖν, ψιλοτάπιδα ἔχοντα

Φιλοσόφων διωγμοί.

Σοφοκλῆς ἡδονῆς εἰσηγητής.

ὀλιγοδίαιτοι.

κρικωτὴν καθάπερ τοὺς στρωματεῖς συντελῆ, ἐφ' ἧς κατακεῖσθαι καθ' ὕδατος τε χαλκοῦς καὶ ποτήρια ὀλίγα, γεγονέναι γὰρ ὀλιγοδίαιτον καὶ τρυφῆς ἀλλότριον. Τιθωνὸν δὲ ἀπὸ τῆς ἕω μέχρι δυσμῶν κοιμώμενον, μόλις ἐπιθυμία πρὸς ἑσπέραν ἐπήγειρεν, ὅθεν καὶ συγκοιμᾶσθαι λεχθεὶς, διὰ τὸ ταῖς ἐπιθυμίαις ἐμπεπλέχθαι τὴν τοῦ γήρα καθεῖρκται, κρεμαστὸς ὢν πρὸς ἀλήθειαν ἐκ τούτων. καὶ Μελάνθιος δὲ τὸν αὐτοῦ τράχηλον κατατείνων ἀπήγχετο ἐκ τῶν ἀπολαύσεων, κνισότερος ὢν τοῦ Ὀδυσσέως Μελανθίου. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι πᾶν τὸ σῶμα διεστράφησαν διὰ τὰς ἀκαίρους ἡδονάς. οἱ δὲ καὶ εἰς πάχος σώματος ἐπέδωκαν, ἄλλοι δὲ καὶ εἰς ἀναισθησίαν διὰ πολλὴν τρυφήν. Νύμφις γοῦν ὁ ἡρακλεώτης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας. Διονύσιος φησὶν ὁ Κλεάρχου τοῦ πρώτου τυραννήσαντος ἐν Ἡρακλείᾳ υἱὸς, καὶ αὐτὸς τῆς πατρίδος τυραννήσας ὑπὸ τρυφῆς καὶ τῆς καθ' ἡμέραν ἀδηφαγίας ἔλαθεν ὑπερσαρκήσας, ὥστε διὰ τὸ πάχος ἐν δυσπνοίᾳ αὐτὸν συνέχεσθαι καὶ πνιγμῷ, διὸ συνέταξαν οἱ ἰατροὶ κατασκευάσαι βελόνας λεπτὰς τῷ μήκει διαφερούσας, αἷς διὰ τῶν πλευρῶν, καὶ τῆς κοιλίας διωθεῖν, ὅταν εἰς ὕπνον τύχῃ βαθύτερον ἐμπεσών. μέχρι μὲν οὖν τινος ὑπὸ τῆς πεπωρωμένης ἐκ τοῦ στέατος σαρκὸς οὐκ ἐνεποίει τὴν αἴσθησιν, εἰ δὲ πρὸς καθαρὸν τόπον ἡ βελόνη διελθοῦσα ἔθιγε, τότε διηγείρετο. τοὺς δὲ χρηματισμοὺς ἐποιεῖτο τοῖς βουλομένοις προτιθέμενος κιβωτὸν τοῦ σώματος, ἵνα τὰ μὲν λοιπὰ μέρη κρύπτῃ, τὸ δὲ πρόσωπον μόνον ὑπερέχον διαλέγοιτο τοῖς ἀπαντῶσι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἥκιστά γ' ὢν λοίδορος ἐν τοῖς ἁλιεῦσι, τὸν μῦθον ὑποστησάμενος ὑπέρ τινων φυγάδων ἐξ Ἡρακλείας. παχὺς γὰρ ὗς ἔκειτ' ἐπὶ στόμα, καὶ πάλιν ἐτρύφησεν, ὥστε μὴ πολὺν τρυφᾶν χρόνον. καὶ ἔτι, ἴδιον ἐπιθυμῶν μόνος μοι θάνατος οὗτος φαίνεται, Εὐθάνατος ἔχοντα πολλὰς χολάδας κεῖσθαι παχύν, Μόλις λαλοῦντα καὶ τὸ πνεῦμ' ἔχοντ' ἄνω, Ἐσθίοντα καὶ λέγοντα σήπομ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Ἀπέθανε δὲ βιώσας ἔτη πέντε πρὸς τοῖς πεντήκοντα, ὧν ἐτυράννησεν τρία καὶ τριάκοντα, ἁπάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ τυράννων πραότητι καὶ ἐπιεικείᾳ διενηνοχώς. τοιοῦτος ἐγεγόνει καὶ Πτολεμαῖος ὁ ἕβδομος Αἰγύπτου βασιλεύσας, ὁ αὐτὸν μὲν εὐεργέτην ἀνακηρύττων, ὑπὸ δὲ Ἀλεξανδρέων κακεργέτης ὀνομαζόμενος. Ποσειδώνιος οὖν ὁ στωϊκὸς συναποδημήσας Σκιπίωνι τῷ Ἀφρικανῷ κληθέντι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ θεασάμενος αὐτὸν γράφει ἐν ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οὕτως, διὰ δὲ τρυφὴν διέφθαρτο τὸ σῶμα ὑπὸ παχύτητος, καὶ γαστρὸς καὶ μεγέθους, ἣν δυσπερίληπτον εἶναι συνέβαινεν, ἐφ' ἧς χιτωνίσκον ἐνδεδυκὼς ποδήρη μέχρι τῶν καρπῶν χειρίδας ἔχοντα, προῄει μηδέποτε πεζὸς, εἰ μὴ διὰ Σκιπίωνα. ὅτι δὲ τρυφῆς οὐκ ἦν ἀλλότριος ὁ βασιλεὺς οὗτος αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ μαρτυρεῖ, ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν ὑπομνημάτων διηγούμενος, ὅπως τε ἱερεὺς ἐγένετο τοῦ ἐν Κυρήνῃ Ἀπόλλωνος, καὶ ὅπως δεῖπνον παρεσκεύασε τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενομένοις ἱερεῦσι, γράφων οὕτως. Ἀρτεμίσια μεγίστη ἐν Κυρήνῃ ἑορτὴ, ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνιαύσιος δὲ οὗτος, δειπνίζει τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἱερευσαμένους, καὶ παρατίθησιν ἑκάστῳ τρύβλια, τοῦτο δέ ἐστι κεραμεοῦν ἄγγος, ἐπιδεχόμενον ὡς εἴκοσιν ἀρτάβας, ἐν ᾧ πολλὰ μὲν τῶν ἀγρίων ἔγκειται πεπονημένα, πολλὰ δὲ σιτὰ, καὶ τῶν ἡμέρων ὀρνίθων, ἔτι δὲ θαλαττίων ἰχθύων, ταρίχους τε ξενικοῦ πλείονα γένη. πολλάκις δέ τινες καὶ κιθάριον ἀκολουθίσκον προσδιδόασιν. ἡμεῖς δὲ περιειλόμεθα τοιαῦτα, φιάλας δ' ὁλαργύρους κατασκευάσαντες, τὸ τίμημα ἔχουσαν ἑκάστην, ἧς προειρήκαμεν δαπάνης, ἵππον τε κατεσκευασμένον σὺν ἱπποκόμῳ, καὶ φαλάροις διαχρύσοις ἐδώκαμεν, καὶ παρεκαλέσαμεν ἕκαστον ἐπὶ αὐτοῦ καθεσθέντα οἴκαδ' ἀπιέναι. εἰς πάχος δὲ ἐπεδεδώκει καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, ὁ τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἀποκτείνας συμβασιλεύσασαν αὐτῷ. φησὶ γοῦν περὶ αὐτοῦ Ποσειδώνιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν οὕτως. ὁ δὲ τῆς Αἰγύπτου δυνάστης μισούμενος μὲν ὑπὸ τῶν ὄχλων, κολακευόμενος δὲ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν, ἐν πολλῇ δὲ τρυφῇ ζῶν, οὐδὲ πατεῖν οἷός τε ἦν, εἰ μὴ δυσὶν ἐπαπερειδόμενος ἐπορεύετο. εἰς δὲ τὰς ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχήσεις ἀπὸ μετεώρων κλινῶν καθαλλόμενος ἀνυπόδετος, συντονωτέρας αὐτὰς τῶν ἠσκηκότων ἐποιεῖτο. Ἀγαθαρχίδης δ' ἐν τῇ ἐκκαιδεκάτῃ Εὐρωπιακῶν Μάγαν φησὶ τὸν Κυρήνης βασιλεύσαντα ἔτη πεντήκοντα, ἀπόλεμον γενόμενον καὶ τρυφῶντα κατάσαρκον γενέσθαι, ἐκτόπως τοῖς ὄγκοις κατὰ τὸν ἔσχατον καιρὸν, καὶ ὑπὸ τοῦ πάχους ἀποπνιγῆναι δι' ἀργίαν σώματος, καὶ τὸ προσφέρεσθαι πλῆθος τροφῆς. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ, διὰ τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς οὐ τῆς τυχούσης ἀδοξίας νομίζεσθαι, εἰ τὴν τὸ σχῆμα ἀνανδρότερον ἔχων, ἢ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος προπετὴς ἐφαίνετο, γυμνῶν κατὰ δέκα ἡμέρας παριστα μένων τοῖς ἐφόροις τῶν νέων, καθεώρων δὲ οἱ ἔφοροι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τὰ περὶ τὴν ἔνδυσιν καὶ τὴν στρωμνὴν τῶν νέων εἰκότως. καὶ γὰρ ὀψοποιοὶ ἦσαν παρὰ Λακεδαιμονίοις κρεοσκευασίας, ἄλλου δ' οὐδενός. κἂν τῇ δ' ἑβδόμῃ εἰκοστῇ Ἀγαθαρχίδης ἔφη, ὡς Λακεδαιμόνιοι Ναυκλείδην τὸν Πολυβιάδου παντελῶς ὑπερσαρκοῦντα τῷ σώματι, καὶ παχὺν διὰ τρυφὴν γενόμενον, καταβιβάσαντες εἰς μέσην τὴν ἐκκλησίαν. καὶ Λυσάνδρου πολλὰ ὀνειδίσαντος ἐν τῷ κοινῷ ὡς τρυφῶντι, παρ' ὀλίγον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως, ἀπειλήσαντες τοῦτο ποιήσειν, εἰ μὴ τὸν βίον ἐπανορθώσαιτο

Βλάβη ἡ ἐκ τρυφῆς.

Πάχος Διονυσίου τοῦ ἡρακλεώτου τυράννου.

καὶ Πτολεμαίου τοῦ εὐεργέτου.

Ἀλέξανδρος κατάσαρκος.

Λακεδαιμονίων δίαιτα.

Ναυκλείδης πάχος καὶ [illegible]

θύσαιτο. εἰπόντος τοῦ Λυσάνδρου ὅτι καὶ Ἀγησίλαος ὅτε διέτριβε περὶ τὸν Ἑλλήσποντον πολεμῶν τοῖς βαρβάροις, ὁρῶν τοὺς Ἀσιαγενεῖς μὲν στολαῖς πολυτελῶς ἠσκημένους, τοῖς σώμασι δ' οὕτως ἀχρείους ὄντας, γυμνοὺς πάντας ἐκέλευσε τοὺς ἁλισκομένους ὑπὸ τὸν κήρυκα ἄγειν καὶ χωρὶς πωλεῖν τὸν τούτων ἱματισμόν, ὅπως οἱ σύμμαχοι γιγνώσκοντες διότι πρὸς μὲν ἆθλα μεγάλα, πρὸς δὲ ἄνδρας εὐτελεῖς ὁ ἀγὼν συνέστηκε, προθυμότερον ταῖς ψυχαῖς ὁρμῶσιν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους. καὶ Πύθων δ' ὁ Βυζάντιος ῥήτωρ, ὡς Λέων ἱστορεῖ ὁ πολίτης αὐτοῦ, πάνυ ἦν παχὺς τὸ σῶμα. καὶ Βυζαντίοις ποτὲ στασιάζουσι πρὸς ἀλλήλους, τοῖς πολίταις παρακαλῶν εἰς φιλίαν ἔλεγεν, ὁρᾶτε μὲν ἄνδρες πολῖται οἷος εἰμὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα ἔχω πολλῷ ἐμοῦ παχυτέραν. ὅταν οὖν ὁμονοῶμεν, καὶ τὸ τυχὸν ἡμᾶς σκιμπόδιον δέχεται. ὅταν δὲ στασιάσωμεν οὐδὲ ἡ σύμπασα οἰκία. κὴ σίνοντι. πόσῳ οὖν κάλλιον ἐστὶν ἀγαθὲ Τιμόκρατες πεινώμενον εἶναι λεπτότερον, ὧν καταλέγει Ἕρμιππος Λυδοί. ἐν Κέρκωψιν, ἢ ὑπερπλουτοῦντας τῷ Ταναγραίῳ κήτει ἐοικέναι, καθάπερ οἱ προειρημένοι ἄνδρες, φησὶ δ' οὕτως ὁ Ἕρμιππος πρὸς τὸν Διόνυσον τὸν λόγον ποιούμενος. νῦν οἱ γὰρ πεινώμενοι ἀνάπυρά σοι θύουσιν ἤδη βοΐδια Λεωτροφίδου λεπτότερα καὶ Θουμάντιδος. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Γηρυτάδῃ λεπτοὺς τούσδε καταλέγει, οὓς καὶ πρέσβεις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησὶ εἰς ᾅδου πέμπεσθαι, πρὸς τοὺς ἐκεῖ ποιητὰς λέγων οὑτωσί. Καὶ τίς νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας Ἔτλη κατελθεῖν; ἕνα δ' ἀφ' ἑκάστης τέχνης Εἱλόμεθα κοινῇ γενομένης ἐκκλησίας, Οὐ σημαίνοντας ἀϊδοφοίτας καὶ θαμὰ Ἐκεῖσε φιλοχωροῦντας. εἰσὶ γάρ τινες Ἄνδρες παρ' ὑμῖν ἀϊδοφοῖται; νὴ Δία, Μάλιστα δ' ὥσπερ θρᾳκοφοῖται, πάντ' ἔχεις. Καὶ τίνες ἂν εἶεν; πρῶτα μὲν Σαννυρίων Ἀπὸ τῶν τρυγῳδῶν, ἀπὸ δὲ τῶν τραγικῶν χορῶν, Μέλητος, ἀπὸ δὲ τῶν κυκλικῶν Κινησίας, εἶθ' ἑξῆς φησίν, Ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα, Τούτους γὰρ ἢν πολλῶν ξυνέλθῃ ξυλλαβὼν Ὁ τῆς διαρροίας ποταμὸς οἰχήσεται. Περὶ δὲ τοῦ Σαννυρίωνος σκυτίνην ἐπικουρίαν, περὶ δὲ Μελήτου αὐτὸς ὁ Σαννυρίων ἐν Γέλωτι λέγει οὕτως, Μέλητον τὸν ἀπὸ Ληναίου νεκρόν. ἦν δ' ὄντως μακρότατος καὶ λεπτότατος ὁ Κινησίας, εἰς ὃν καὶ ὅλον δρᾶμα γέγραφε Στράτις. Φθιώτην Ἀχιλλέα αὐτὸν καλῶν διὰ τὸ ἐν τῇ αὐτοῦ ποιήσει συνεχῶς τὸ Φθιῶτα λέγειν, παίζων οὖν εἰς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ ἔφη Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ. ἄλλοι δ' αὐτὸν ὡς καὶ Ἀριστοφάνης πολλάκις εἰρήκασι φιλύρινον Κινησίαν, διὰ τὸ φιλύρας τοῦ ξύλου λαμβάνοντα σανίδα συμπεριζώννυσθαι, ἵνα μὴ κάμπτηται διά τε τὸ μῆκος καὶ τὴν ἰσχνότητα. ὅτι δὲ ἦν ὁ Κινησίας νοσώδης καὶ δεινὸς τἄλλα, Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Φανίου παρανόμων ἐπιγραφομένῳ λόγῳ εἴρηκε, φάσκων αὐτὸν ἀφέμενον τῆς τέχνης συκοφαντεῖν, καὶ ἀπὸ τούτου πλουτεῖν. ὅτι δὲ ὁ ποιητής ἐστι καὶ οὐχ ἕτερος, σαφῶς αὐτός ὢν σημαίνεται ἐκ τοῦ καὶ ἐπὶ ἀθεότητι κωμῳδούμενον ἐμφανίζεσθαι, καὶ διὰ τοῦ λόγου τοιοῦτον δείκνυσθαι. λέγει δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ. θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρεται, ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσαλίδης καὶ Λυσίθεος συνειστιῶντο μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τοὔνομα θέμενοι. πρέπον μὲν ταῖς αὐτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραξόμενοι τὴν διάνοιαν εἶχον, ἀλλ' ὡς καταγελῶντες τῶν θεῶν καὶ νόμων τῶν ἡμετέρων, ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώλετο, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους. τοῦτον δὲ ὑπὸ πλείστων γινωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτως διέθεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' εἰδῶσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις, οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύουσι μείζους καὶ χαλεπωτέρας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλλοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως, κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστίν. τὸ δ' οὕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον διατελεῖν, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον, τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα, ἅπερ οὗτος, ἐξημαρτηκόσιν. περὶ μὲν οὖν Κινησίου ταῦτα ὁ ῥήτωρ εἴρηκεν. λεπτότερος δ' ἦν καὶ Φιλήτας ὁ Κῷος ποιητής, ὡς καὶ διὰ τὴν τοῦ σώματος ἰσχνότητα σφαίρας ἐκ μολύβδου πεποιημένας ἔχειν περὶ τὼ πόδε, ὡς μὴ ὑπ' ἀνέμου ἀνατραπείη. Πολέμων δ' ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ θαυμασίων, Ἀρχέστρατον φησὶ τὸν μάντιν ἁλόντα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ ἐπὶ ζυγὸν ἀναβληθέντα, ὀβολοῦ ὁλκὴν εὑρεθῆναι ἔχοντα, οὕτως ἦν ἰσχνός. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ, ὡς καὶ Πανάρετος ἰατρῷ μὲν οὐδὲν ὡμίλησεν, Ἀρκεσιλάου δὲ ἠκροᾶτο τοῦ φιλοσόφου, καὶ ὅτι συνεγένετο Πτολεμαίῳ τῷ Εὐεργέτῃ τάλαντα δώδεκα τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνων. ἦν δὲ ἰσχνότατος ἄνοσος διατελέσας. Μητρόδωρος δ' ὁ Σκήψιος ἐν δευτέρῳ περὶ ἀλειπτικῆς Ἱππώνακτα τὸν ποιητὴν, οὐ μόνον μικρὸν γενέσθαι τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ λεπτόν, ἀκρότονον δ' οὕτως ὡς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ κενὴν λήκυθον βάλλειν μέγιστόν τι διάστημα. τῶν ἐλαφρῶν σωμάτων διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν ἀέρα τέμνειν, οὐκ ἐχόντων βίαιον τὴν φοράν. λεπτὸς δ' ἦν καὶ Φιλιππίδης

καθ'

καθ' ὃ λόγος ἦν Ὑπερίδῃ τῷ ῥήτορι λέγων αὐτὸν ἕνα τῶν πολιτευομένων εἶναι. ἦν δ' εὐτελὴς τὸ σῶμα διὰ λεπτότητα ὡς ὁ Ὑπερίδης ἔφη. Ἄλεξις τ' ἐν θεατροποιοῖς φησίν, Ἑρμῆ θεῶν πρόπεμπε καὶ Φιλιππίδου Κληροῦχε νυκτὸς ὄμμα τῆς μελαμπέπλου. Καὶ Ἀριστοφῶν Πλάτωνι ἐν ἡμέραις αὐτὸν τρισὶν ἰσχνότερον ἀποφανῶ Φιλιππίδου, Οὕτως ἐν ἡμέραις ὀλίγαις νεκροὺς ποιεῖς. Μένανδρος δ' ὀργῇ, Ὁ λιμὸς ὑμῶν τὸν καλὸν τοῦτον λαβὼν, Φιλιππίδου λεπτότερον ἀποδείξει νεκρόν. Ὅτι δὲ καὶ πεφιλιππιδῶσθαι ἔλεγον τὸ λελεπτύνθαι. Ἄλεξις ἐν μανδραγοριζομένῃ φησίν.

Κακῶς ἔχεις στρουθὶς ἀκαρὴς νὴ Δί' εἶ πεφιλιππίδωσαι, μὴ σὺ καινῶς μοι λάλει, Ὅσῳ μου τέθνηκε τοῦ ταλαιπώρου πάθους. Πολλῷ οὖν κάλλιόν ἐστι τοιοῦτόν τινα εἶναι τὴν ἰδέαν, ἢ ὥς φησιν Ἀντιφάνης ἐν αἰόλῳ. Τοῦτον οὖν δι' οἰνοφλυγίαν καὶ πάχος τοῦ σώματος Ἀσκὸν καλοῦσι πάντες οἱ ἐπιχώριοι. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς Δεινίαν φησὶ τὸν μυροπώλην διὰ τρυφὴν εἰς ἔρωτα ἐμπεσόντα, καὶ πολλὰ χρήματα ἀναλώσαντα, ὡς ἔξω τῶν ἐπιθυμιῶν ἐγένετο ὑπὸ λύπης ἐνταραχθέντα ἐκτεμεῖν αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα, ταῦτα πάντα ποιούσης τῆς ἀκολάστου τρυφῆς. ἔθος δ' ἦν Ἀθήνησιν, καὶ τοὺς πόδας τῶν τρυφώντων ἐναλείφειν μύροις, ὡς Κηφισόδωρος μὲν Τροφωνίῳ φησίν, ἔπειτ' ἀλείφεσθαι τὸ σῶμά μοι πρίω μύρον Ἴρινον καὶ ῥόδινον ἄγαμαι ξανθία, Καὶ τοῖς ποσὶν χωρὶς πρίω μοι βάκκαριν. Εὔβουλος δ' ἐν σφιγγοκαρύωνι ἐν θαλάμῳ μαλακῶς κατακείμενον. ἐν δὲ κύκλῳ νιν παρθενικαὶ τρυφεραὶ χλανίδια μαλακὰ καταθρύπτεσθε τῷ πόδε ἀμαρακίνοισι μύροισι τρίβουσι τὸν ἐμόν. ἐν δὲ προκρίδι λέγει, τίς πῶς δεῖ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ τῆς Πρόκριδος κυνός, ὡς περὶ ἀνθρώπου τοῦ κυνὸς τὸν λόγον ποιούμενος, Οὐκοῦν ὑποστορεῖτε μαλακῶς τῷ κυνί, Κάτω μὲν ὑποβαλεῖτε τῶν Μιλησίων Ἐρίων, ἄνωθεν δ' ἐπιβαλεῖτε ξυστίδα,

Ἄπολλον εἶτα χόνδρον αὐτῷ δεύσετε. Γάλακτι χηνὸς Ἡράκλεις, καὶ τοὺς πόδας Ἀλείφετ' αὐτοῦ τῷ μεγαλλίῳ μύρῳ. Ἀντιφάνης δ' ἐν μὲν ἀλκήστιδι ἐλαίῳ τινὰ ποιεῖ χριόμενον τοὺς πόδας. ἐν δὲ μηδαγύρτῃ φησὶ τὴν τε παιδὶ ἀλείμματα Παρὰ τοῦ θεοῦ λαβοῦσαν, εἶτα τοὺς πόδας

Ἐκέλευσεν ἀλείφειν πρῶτον, εἶτα τὰ γόνατα, Ὡς θᾶττον ἡ παῖς τοῦ δ' ἐλείψατο, αὐτὸς γ' ἔβρεψε τ' ἀνεπήδησεν. καὶ ἐν Ζακύνθῳ, εἶτ' οὐ δικαίως εἰμὶ φιλογύνης ἐγώ Καὶ τὰς ἑταίρας ἡδέως πάσας ἔχω, Τουτὶ γὰρ αὐτὸ πρῶτον ὃ σὺ ποιεῖς παθεῖν Μαλακαῖς καλαῖς τε χερσὶ τριφθῆναι πόδας Πῶς οὐχὶ σεμνόν ἐστι. καὶ ἐν θορυκίοις Λοῦται δ' ἀληθῶς ἀλλὰ τί ἐκ χρυσοκολλήτου κάλπιδος μύρῳ Αἰγυπτίῳ μὲν τοὺς πόδας καὶ τὰς χέρας. Φοινικίῳ δὲ τὰς γνάθους καὶ τιτθία, Σισυμβρίῳ δὲ τὸν ἕτερον βραχίονα. Ἀμαρακίνῳ δὲ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν κόμην, Ἑρπυλλίνῳ δὲ τὸ γόνυ καὶ τὸν αὐχένα. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν πρωτεσιλάῳ, μύρῳ δὲ παρὰ Γάρωνος οὗ πὲρ ἀπέδοτο Ἐχθὲς μελανώπῳ πολυτελῶς ἐν Αἰγυπτίῳ συναλείφει τοὺς πόδας Καλλιστράτου, καὶ τὸν υἱὸν Θεμιστοκλέους δὲ βίον Τηλεκλείδης ἐν πρυτάνεσιν ἁβρὸν ὄντα παραδίδωσι. Κρατῖνος τ' ἐν χείρωσι τὴν τρυφὴν ἐμφανίζων τὴν τῶν παλαιοτέρων, φησὶν ἁπαλὸν δὲ σισύμβριον ῥόδον ἢ κρίνον, παρ' οὖς ἐθάκει, παρὰ χερσὶ δὲ μῆλον ἔχων σκίπωνά τ' ἠγόραζον. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς διά τί φησι μετὰ χεῖρας ἄνθη καὶ μῆλα καὶ τὰ τοιαῦτα φέρομεν, πότερον ὅτι καὶ διὰ τῆς τούτων ἀγαπήσεως ἡ φύσις μηνύει τοὺς τῆς ὥρας ἔχοντας τὴν ἐπιθυμίαν. διόπερ οὖν οἱονεὶ δεῖγμα τῆς ὄψεως τὰ ὡραῖα μετὰ χεῖρας ἔχουσιν, καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς, ἢ δυοῖν χάριν ταῦτα περιφέρουσιν. ἀρχή τε γὰρ εὐτυχίας καὶ παράδειγμα τῆς βουλήσεως αὐτοῖς γίγνεται διὰ τούτων. αἰτηθεῖσι μὲν τῷ προσαγορευθῆναι, διδοῦσι δὲ τῷ προϋπογράφειν, ὅτι δεῖ καὶ αὐτοὺς μεταδιδόναι τῆς ὥρας. ἡ γὰρ τῶν ὡραίων ἀνθῶν καὶ καρπῶν αἴτησις, εἰς ἀντίδοσιν τῆς τοῦ σώματος ὥρας προκαλεῖται τοὺς λαβόντας, ἢ τὴν τούτων ὥραν παραψυχὴν καὶ παραμυθίαν τῆς ἐπὶ τῶν ἐρωμένων ὥρας ταῖς ἐπιθυμίαις χαίροντες ἔχουσιν αὐτοῖς. ἐκκρούεται γὰρ ὑπὸ τῆς τούτων παρουσίας ὁ τῶν ἐρωμένων πόθος, εἰ μὴ ἄρα τοῦ περὶ αὐτοὺς κόσμου χάριν, καθάπερ ἄλλο τι τῶν πρὸς καλλωπισμὸν συντεινόντων, ἔχουσί τε ταῦτα καὶ χαίρουσιν αὐτοῖς. οὐ γὰρ μόνον στεφανουμένων τοῖς ὡραίοις ἄνθεσιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ χεῖρας ἐχόντων τὸ πᾶν εἶδος ἐπικοσμεῖται. τάχα δ' ἴσως διὰ τὸ φιλοκάλους εἶναι, δηλοῖ δὲ τὸ τῶν καλῶν ἐρᾶν, καὶ πρὸς τὰ ὡραῖα φιλικῶς ἔχειν. καλὸν γὰρ ὅτι τε τὰς ὀπώρας, καὶ τὸ τῆς ὥρας ὄντως πρόσωπον ἔν τε καρποῖσι καὶ ἄνθεσι θεωρούμενον. ἢ πάντες οἱ ἐρῶντες οἷον ἐκτρυφῶντες ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ ὡραϊνόμενοι τοῖς ὡραίοις ἁβρύνονται. φυσικὸν γὰρ δὴ καὶ τὸ τοὺς οἰομένους εἶναι καλοὺς καὶ ὡραίους ἀνθολογεῖν λέγονται. καὶ Σαπφώ φησιν ἰδεῖν ἄνθε' ἀμέργουσαν παῖδ' ἄγαν ἁπαλήν. οὕτω δὲ ἐξήρτηντο τῶν ἡδυπαθειῶν οἱ τότε, ὡς καὶ καλλιπύγου Ἀφροδίτης ἱερὸν ἱδρύσασθαι ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. ἀνδρὶ ἀγροίκῳ ἐγένοντο δύο καλαὶ θυγατέρες, αὗται φιλονεικήσασαι ποτὲ πρὸς ἑαυτὰς προελθοῦσαι ἐπὶ τὴν λεωφόρον, διεκρίνοντο ποτέρα εἴη καλλιπυγοτέρα, καί ποτε παριόντος νεανίσκου πατέρα πρεσβύτην ἔχοντος, ἐπέδειξαν ἑαυτὰς καὶ τούτῳ, καὶ ὃς θεασάμενος ἔκρινε τὴν πρεσβυτέραν, ἧς καὶ εἰς ἔρωτα ἐμπεσών, ἐλθὼν εἰς ἄστυ

Μύροις ἀλειφόμενοι πόδας.

Διατί ἄνθη μετὰ χεῖρας.

Καλλίπυγοι.

εἰς ἄστυ ἐληλυθὼς γίνεται καὶ διηγεῖται τὰ γεγενημένα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ὄντι νεωτέρῳ. ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ θεασάμενος τὰς παῖδας, ἐρᾷ καὶ αὐτὸς τῆς ἑτέρας. ὁ γοῦν πατὴρ ἐπεὶ παρακαλῶν αὐτοὺς ἐνδοξοτέρους λαβεῖν γάμους, οὐκ ἔπειθεν, ἄγεται ἐκ τῶν ἀγρῶν τὰς παῖδας αὐτοῖς πείσας ἐκείνων τὸν πατέρα καὶ ζευγνύει τοῖς υἱοῖς. αὗται οὖν ὑπὸ τῶν πολιτῶν καλλίπυγοι ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ ὁ μεγαλοπολίτης Κερκιδᾶς ἐν τοῖς ἰάμβοις ἱστορεῖ λέγων, ἦν καλλιπύγων ζεῦγος ἐν Συρακούσαις. αὗται οὖν ἐπιλαβόμεναι οὐσίας λαμπρᾶς, ἱδρύσαντο Ἀφροδίτης ἱερὸν καλέσασαι Καλλίπυγον τὴν θεόν, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἀρχέλαος ἐν τοῖς ἰάμβοις. ἐν Μανίᾳ δὲ τρυφὴν ἡδίστην γενομένην οὐκ ἀηδῶς ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης διηγεῖται ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς οὕτως γράφων. ὁ Αἰξωνεὺς Θρασύλαος ὁ Πυθοδώρου διετέθη ποτὲ ὑπὸ μανίας τοιαύτης, ὡς πάντα τὰ πλοῖα τὰ εἰς Πειραιᾶ καταγόμενα ὑπολαμβάνειν ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ ἀπεγράφετο αὐτὰ καὶ ἀπέστελλε καὶ διῴκει, καὶ καταπλέοντα ἀπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοσαύτης, ὅσηνπερ ἄν τις ἔχοι τοσούτων χρημάτων κύριος ὤν, καὶ τῶν μὲν ἀπολλυμένων οὐδὲν ἐπεζήτει, τοῖς δὲ σωζομένοις ἔχαιρε, καὶ διῆγε μετὰ πλείστης ἡδονῆς. ἐπεὶ δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρίτων ἐκ Σικελίας ἐπιδημήσας, συλλαβὼν αὐτὸν παρέδωκεν ἰατρῷ, καὶ τῆς μανίας ἐπαύσατο, διηγεῖτο δ' οὐδεπώποτε, φάσκων κατὰ τὸν βίον ἡσθῆναι πλείονα. λύπην μὲν γὰρ οὐδ' ἥντιν' οὖν αὐτῷ παραγίνεσθαι, τὸ δὲ τῶν ἡδονῶν πλῆθος ὑπερβάλλειν. ἡδονὴ μαινομένων.

ἈΘΗΝΑΊΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν ΒΙΒΛΊΟΝ ΤΡΙΣΚΑΙΔΈΚΑΤΟΝ.

Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδιοποιὸς ἑταῖρε Τιμόκρατες ὡς ἀνεγίνωσκέ τινα τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ τῶν ἑαυτοῦ κωμῳδιῶν, ὁ δὲ δῆλος ἦν οὐ πάνυ τι ἀποδεχόμενος. δεῖ γάρ ἔφησεν ὦ βασιλεῦ τὸν ταῦτα ἀποδεχόμενον, ἀπὸ συμβολῶν τε πολλάκις δεδειπνηκέναι, καὶ περὶ ἑταίρας πλεονάκις καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγάς, ὥς φησι Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας. ἡμᾶς οὖν τὸν περὶ ἐρωτικῶν λόγον ἐνταῦθα μέλλοντας κατατάττειν. ἐγένοντο γὰρ καὶ περὶ γαμετῶν καὶ ἑταιρῶν πολλάκις λόγοι εἰδόσιν ἐκτιθέμενοι τὴν ἱστορίαν, τὴν Μουσῶν τὴν Ἐρατὼ ἐπικαλεσάμενοι, εἰς μνήμην ἡμῖν ἰέναι τὸν ἐρωτικὸν ἐκεῖνον κατάλογον, ἐντεῦθεν τὴν καταρχὴν ποιησόμεθα, εἰ δ' ἄγε νῦν Ἐρατώ, πάρ θ' ἵστασο καί μοι ἔνισπε.

Τίνες λόγοι περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἐλέχθησαν. καὶ γὰρ τὰς γαμετὰς ὁ καλὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ ἐπαινῶν, Ἕρμιππον ἔφη ἐν τῷ περὶ νομοθετῶν ἱστορεῖν, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι εἰς οἴκημά τι σκοτεινὸν πᾶσαι συνεκλείοντο αἱ κόραι, συγκλειομένων καὶ τῶν ἀγάμων νεανίσκων, καὶ ἧς ἕκαστος ἐπιλάβοιτο, ταύτην ἀπῆγεν ἄπροικον. διὸ καὶ Λύσανδρον ἐζημίωσαν ὅτι καταλιπὼν τὴν προτέραν, ἑτέραν ἐβούλετο περικαλλεστέραν ἀγαγέσθαι. Κλέαρχος δ' ὁ Σολεὺς ἐν τοῖς περὶ παροιμιῶν, ἐν Λακεδαίμονι φησὶ τοὺς ἀγάμους αἱ γυναῖκες ἐν ἑορτῇ τινὶ περὶ τὸν βωμὸν ἕλκουσαι ῥαπίζουσιν, ἵνα τὴν ἐκ τοῦ πράγματος ὕβριν φεύγοντες, φιλοστοργῶσί τε καὶ ἐν ὥρᾳ προσίωσι τοῖς γάμοις. ἐν δὲ Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐσῶν τῶν συνόδων καὶ κοινογαμιῶν ὄντων, διὸ καὶ ἔδοξέ τισι διφυὴς νομισθῆναι, οὐκ εἰδότων τῶν πρότερον διὰ τὸ πλῆθος τὸν πατέρα. ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ' ἂν τοὺς περιτιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας, Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτώ, οὐ τοῦ δικαίου καλουμένου (οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν) ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ' ἐκείνου. εἰσὶ δὲ Καλλισθένης, Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, Σάτυρος ὁ περιπατητικός, Ἀριστόξενος, οἷς τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν, ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ περὶ εὐγενείας, εἰ μὴ ἄρα συγκεχωρημένων κατὰ ψήφισμα τοῦτο ἐγένετο τότε διὰ σπάνιν ἀνθρώπων, ὥστ' ἐξεῖναι καὶ δύο ἔχειν γυναῖκας τὸν βουλόμενον, ὅθεν καὶ τοὺς τῆς κωμῳδίας ποιητὰς ἀποσιωπῆσαι τοῦτο, πολλάκις τοῦ Σωκράτους μνημονεύοντας. παρέθετο δὲ περὶ τῶν γυναικῶν ψήφισμα Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, ὅπερ σοι διαπέμψομαι εὐπορήσας τοῦ βιβλίου. ἀντεῖπε δὲ τοῖς λέγουσι περὶ τῶν Σωκράτους γυναικῶν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος. παρὰ δὲ Πέρσαις ἀνέχεται ἡ βασίλεια τοῦ πλήθους τῶν παλλακίδων, διὰ τὸ ὡς δεσπότην ἄρχειν τῆς γαμετῆς τὸν βασιλέα. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τὴν βασιλίδα, ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ὑπὸ τῶν παλλακίδων θεραπεύεσθαι. προσκυνοῦσι γοῦν αὐτήν. καὶ ὁ Πρίαμος δὲ πολλαῖς χρῆται γυναιξί, καὶ ἡ Ἑκάβη οὐ δυσχεραίνει. λέγει γοῦν ὁ Πρίαμος, Ἐννέα καὶ δέκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν, Τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες. παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἀνέχεται ἡ τοῦ Φοίνικος μήτηρ τὴν τοῦ Ἀμύντορος παλλακίδα. Μήδεια δὲ καίπερ εἰδυῖα τὸ ἔθος, ὅτι ἐστὶ βαρβαρικόν, οὐ φέρει οὐδὲ αὐτὴ τὸν Γλαύκης γάμον, ἤδη εἰς τὰ ἀμείνω καὶ ἑλληνικὰ ἐκδεδιῃτημένη. καὶ ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ περιπαθὴς γενομένη, τὴν Κασσάνδραν σὺν αὐτῷ Ἀγαμέμνονι ἀποκτείνει, ἣν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Κρέων ἐπεισάγετο ἐν ἔθει γενόμενος βαρβαρικῶν

ἀριθμὸς γαμετῶν.

Γαμεταὶ ἐγένοντο πόσαι παλλακάς.

βαρβαρικῶν γάμων. θαυμάσαι δ' ἄν τις φησὶν Ἀριστοτέλης, ὅτι οὐδαμοῦ τῆς Ἰλιάδος Ὅμηρος ἐποίησε Μενελάῳ συγκοιμωμένην παλλακίδα, πᾶσι δοὺς γυναῖκα. κοιμῶνται γοῦν παρ' αὐτῷ καὶ οἱ γέροντες μετὰ γυναικῶν Νέστωρ καὶ Φοῖνιξ. οὐ γὰρ ἦσαν οὗτοι ἐκλελυμένοι τοῖς σώμασιν ἐν τοῖς τῆς νεότητος χρόνοις, ἢ διὰ μέθης ἢ δι' ἀφροδισίων, ἢ καὶ διὰ τὰς ἐν ταῖς ἀδηφαγίαις ἀπεψίας, ὥστε εἰκότως ἔρρωντο τῷ γήρᾳ. ἔοικεν οὖν ὁ Σπαρτιάτης αἰδεῖσθαι γαμετὴν οὖσαν τὴν Ἑλένην, ὑπὲρ ἧς

[Ἥρωες πολυγύναιοι.] καὶ τὴν στρατείαν ἤθροισε, διόπερ φυλάττεται τὴν πρὸς ἄλλην κοινωνίαν. ὁ δ' Ἀγαμέμνων ὡς πολυγύναιος ὑπὸ Θερσίτου λοιδορεῖται, Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες Εἰσὶν

[Il. β.] ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἃς τοι Ἀχαιοὶ Πρωτίστῳ δίδομεν. ἀλλ' οὐκ εἰκός φησιν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς χρῆσιν εἶναι τὸ πλῆθος τῶν γυναικῶν, ἀλλ' εἰς γέρας, ἐπεὶ οὐδὲ τὸν πολὺν οἶνον εἰς τὸ μεθύειν παρεσκευάζετο. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πλείστας δόξας ἐσχηκέναι γυναῖκας, ἦν γὰρ φιλογύνης, ἀνὰ μέρος αὐτὰς εἶχεν, ὡς ἂν στρατευόμενος καὶ κατὰ διάφορα γιγνόμενος χωρία, ἐξ ὧν καὶ τὸ τῶν τέκνων αὐτῷ πλῆθος ἐγένετο. ἐν ἑπτὰ μέντοι γε ἡμέραις πεντήκοντα διεπαρθένευσε Θεστίου κόρας, ὡς Ἡρόδωρος

[Αἰγεὺς πολυγύναιος.] ἱστορεῖ. πολυγύναιος δὲ ἐγένετο καὶ Αἰγεύς. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγημε τὴν Ὅπλητος θυγατέρα, μεθ' ἣν τὴν Χαλκώδοντος μίαν. παραδοὺς δ' ἀμφοτέρας φίλοις, συνῆν πολλαῖς χωρὶς γάμων. ἔπειτα

[Θησεύς.] τὴν Πιτθέως ἔλαβεν Αἴθραν, μεθ' ἣν Μήδειαν. Θησεὺς δὲ Ἑλένην ἁρπάσας, ἑξῆς καὶ Ἀριάδνην ἥρπασε. Ἴστρος γοῦν ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν Ἀττικῶν, καταλέγων τὰς τοῦ Θησέως γενομένας γυναῖκας, φησὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἐξ ἔρωτος γεγενῆσθαι, τὰς δ' ἐξ ἁρπαγῆς, ἄλλας δ' ἐκ νομίμων γάμων, ἐξ ἁρπαγῆς μὲν Ἑλένην, Ἀριάδνην, Ἱππολύτην καὶ τὰς Κερκυόνος, καὶ Σίνιδος θυγατέρας. νομίμως δ' αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιαν τὴν Αἴαντος μητέρα γυναῖκα. Ἡσίοδος δέ φησιν καὶ Ἵππην καὶ Αἴγλην, δι' ἣν καὶ τοὺς πρὸς Ἀριάδνην ὅρκους παρέβη, ὡς φησὶ Κέρκωψ. Φερεκύδης δὲ προστίθησι καὶ Φερέβοιαν. πρὸ δὲ τῆς Ἑλένης καὶ ἐκ Τροίας ἥρπασεν Ἀναξώ. μετὰ δὲ τὴν Ἱππολύτην Φαίδραν

[Φίλιππος.] ἔσχεν. Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδὼν, οὐκ ἐπήγετο μὲν εἰς τοὺς πολέμους γυναῖκας, ὥσπερ Δαρεῖος ὁ ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλυθεὶς, ὃς περὶ τῶν ὅλων πολεμῶν τριακοσίας πεντήκοντα περιήγετο παλλακάς, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τρίτῳ περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου. ὁ δὲ Φίλιππος ἀεὶ κατὰ πόλεμον ἐγάμει. ἐν ἔτεσι γοῦν εἴκοσιν οἷς ἐβασίλευσεν, ὥς φησι Σάτυρος ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ, Αὐδάταν Ἰλλυρίδα γήμας ἔσχεν, ἐξ αὐτῆς θυγατέρα Κύνναν. ἔγημε δὲ καὶ Φίλαν ἀδελφὴν Δέρδα καὶ Μαχάτα. οἰκειώσασθαι δ' ἐθέλων καὶ τὸ τῶν Θετταλῶν ἔθνος, ἐπαιδοποιήσατο ἐκ δύο Θετταλίδων γυναικῶν. ὧν ἡ μὲν ἦν Φεραία Νικησίπολις, ἥτις αὐτῷ ἐγέννησε Θετταλονίκην. ἡ δὲ Λαρισαία Φίλιννα, ἐξ ἧς Ἀριδαῖον ἐτέκνωσε. προσεκτήσατο δὲ καὶ τὴν Μολοττῶν βασιλείαν γήμας Ὀλυμπιάδα, ἐξ ἧς ἔσχεν Ἀλέξανδρον καὶ Κλεοπάτραν. καὶ τὴν Θρᾴκην δὲ ὅτε εἷλεν, ἧκεν πρὸς αὐτὸν Κιθήλας ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς, ἄγων Μήδαν τὴν θυγατέρα καὶ δῶρα πολλά. γήμας δὲ καὶ ταύτην ἐπεισήγαγε τῇ Ὀλυμπιάδι. ἐπὶ πάσαις δὲ ἔγημε Κλεοπάτραν ἐρασθεὶς τὴν Ἱπποστράτου μὲν ἀδελφὴν, Ἀττάλου δὲ ἀδελφιδῆν, καὶ ταύτην ἐπεισάγων τῇ Ὀλυμπιάδι ἅπαντα τὸν βίον τὸν ἑαυτοῦ συνέχεεν. εὐθέως γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις, ὁ μὲν Ἄτταλος νῦν μέντοι γνήσιοι ἔφη καὶ οὐ νόθοι βασιλεῖς γεννηθήσονται, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀκούσας ἔβαλεν, ἣν μετὰ χεῖρας εἶχε κύλικι τὸν Ἄτταλον, ἔπειτα κἀκεῖνος αὐτὸν τῷ ποτηρίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα Ὀλυμπιὰς μὲν εἰς Μολοττοὺς ἔφυγεν, Ἀλέξανδρος δ' εἰς Ἰλλυριούς. καὶ ἡ Κλεοπάτρα δὲ ἐγέννησε τῷ Φιλίππῳ θυγατέρα τὴν κληθεῖσαν Εὐρώπην. φιλογύνης

[Εὐριπίδης φιλογύνης.] δ' ἦν καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής. Ἱερώνυμος γοῦν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶν οὕτως, εἰπόντος Σοφοκλεῖ τινὸς ὅτι μισογύνης ἐστὶν Εὐριπίδης, ἔν γε ταῖς τραγῳδίαις ἔφη ὁ Σοφοκλῆς, ἐπεὶ ἔν γε τῇ κλίνῃ † αἱ δὲ γαμεταὶ ἡμῶν γυναῖκες οὐκ εἰσὶ τοιαῦται, οἵας καὶ Εὔβουλος φησὶν ἐν Στεφανοπώλισιν, Μὰ Δί' οὐχὶ περιπεπλασμέναι ψιμμυθίοις, Οὐδ' ὥσπερ ὑμεῖς συκαμίνῳ τὰς γνάθους κεχριμέναι, Κἂν ἐξίητε τοῦ θέρους ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὑδρορρόαι Δύο ῥέουσι μέλανος, ἐκ δὲ τῶν γνάθων Ἱδρὼς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ. ἐπὶ τῷ προσώπῳ δ' αἱ τρίχες φορούμεναι Εἴξασι πολιαῖς, ἀνάπλεῳ ψιμμυθίου. Ἀναξίλας δ' ἐν Νεοττίδι φησίν. Ὅστις ἀνθρώπων

[Κατ' ἑταιρῶν.] ἑταίραν ἠγάπησε πώποτε Οὐ γένος τίς ἂν δύναιτο παρανομώτατον φράσαι. Τίς γὰρ ἢ δράκαιν' ἄμικτος, ἢ χίμαιρα πυρπνόος, Ἢ Χάρυβδις, ἢ τρίκρανος Σκύλλα ποντία κύων Σφίγξ, ὕδρα, λέαιν', ἔχιδνα, πτηνά θ' ἁρπυιῶν γένη Εἰς ὑπερβολὴν ἀφῖκται τοῦ καταπτύστου γένους

Οὐκ ἔνεσθ' αὗται δ' ἁπάντων ὑπερέχουσι τῶν κακῶν. Ἔστι δὲ σκοπεῖν ἀπ' ἀρχῆς πρῶτα μὲν τὴν Πλαγγόνα, Ἥτις ὥσπερ ἡ χίμαιρα πυρπολεῖ τοὺς βαρβάρους, Εἷς δὲ μόνος ἱππεύς τις αὐτῆς τὸν βίον παρείλετο, Πάντα τὰ σκεύη γὰρ ἕλκων ᾤχετ' ἐκ τῆς οἰκίας. Οἱ Σινώπῃ δ' αὖ συνόντες, οὐχ ὕδρα σύνεισιν νῦν; Γραῦς μὲν αὕτη, παραπέφυκε δ' ἡ Γνάθαινα πλησίον Ὥς τὰ πολλά γ' εἰσὶ ταύτης, ἐστὶ διπλάσιον κακόν. Ἡ δὲ Ναννὼ τί νῦν διαφέρειν Σκύλλης δοκεῖ;

Οὐ δύ' ἀποπνίξασ' ἑταίρους τὸν τρίτον θηρεύεται Ἔτι λαβεῖν; ἀλλ' ἐξέπεσε πορθμὶς ἐλατίνῳ

τίνῳ

τίνω πλάτη. Ἡ δὲ Φρύνη τὴν Χάρυβδιν οὐχὶ πόρρω που ποιεῖ; Τόν τε ναύκληρον λαβοῦσα καταπέπωκ' αὐτῷ σκάφει. Ἡ Θεανὼ δ' οὐχὶ σειρήν ἐστιν ἀποτετιλμένη; Βλέμμα καὶ φωνὴ γυναικός, τὰ σκέλη δὲ κοψίχου. Σφίγγα Θηβαίαν δὲ πάσας ἔστι τὰς πόρνας καλεῖν, Αἳ λαλοῦσ', ἁπλῶς μὲν οὐδέν, ἀλλ' αἰνίγμασιν τισιν Ὡς ἐρῶσι καὶ φιλοῦσι καὶ συνεισιν ἡδέως. Εἶτα φησὶ παιδίσκη δίπους τετράπους μοι γένοιτο σκίμπους ἢ θρόνος, Εἶτα δὲ τρίπους τίς, εἶτα παιδίσκη δίπους, εἶθ' ὁ μὴ γνοὺς ταῦτ' ἀπῆλθεν εὐθύς, ὥσπερ γ' οὐδ' ἰδεῖν Δόξας ἐκείνην σώζεται δ' ἄκων μόνος, Οἱ δ' ἐρᾶσθαι προσδοκοῦντες εὐθύς εἰσιν ἠρμένοι. Καὶ φέρονθ' ὑψοῦ πρὸς αἰθραν, συντεμόντι δ' οὐδὲ ἓν Ἔσθ' ἑταίρας, ὅσαπερ ἔστι θηρί' ἐξωλέστερον. Τοιαῦτα πολλὰ τοῦ Λαρηνσίου λέγοντος ὁ Λεωνίδης ψέγων τὸ τῶν γαμετῶν ὄνομα τὰ ἐκ τῶν μάντεων, Ἀλέξιδος προηνέγκατο ταυτὶ τῶν ἐπῶν, ὦ δυστυχεῖς πεπρακότες Τὴν τοῦ βίου παρρησίαν, καὶ τὴν τρυφήν. Γυναιξὶ δοῦλοι ζῶμεν ἀντ' ἐλευθέρων, Ἔπειτ' ἔχειν προῖκ', οὐχὶ τιμὴν πάσχομεν Πικράν γε καὶ μεστὴν γυναικείας χολῆς, Ἡ τῶν γὰρ ἀνδρῶν ἐστὶ πρὸς κείνην μέλι. Οἱ μὲν γε συγγνώμην ἔχουσιν ἀδικούμενοι, Αὗται δὲ ἀδικοῦσαι καὶ προσεγκαλοῦσ' ἔτι, Ὧν οὐκ ἐχρῆν ἄρχουσιν, ὧν δ' ἄρχειν ἐχρῆν Ἀμελοῦσιν, ἐπιορκοῦσιν. οὐδὲ ἓν κακὸν Ἔχουσι, καὶ κάμνειν λέγουσιν ἑκάστοτε. Ξέναρχος δ' ἐν ὕπνῳ φησίν Εἶτ' εἰσὶν οἱ τέττιγες οὐκ εὐδαίμονες, Ὧν ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι. Φιλέταιρος Κορινθιαστῇ, Ὡς τακερὸν ὦ Ζεῦ καὶ μαλακὸν τὸ βλέμμ' ἔχει Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἄμφις δ' ἐν Ἀθάμαντι, Εἶτ' οὐ γυναικός ἐστιν εὐνοικώτερον Γαμετῆς ἑταίρα; πολύ γε καὶ μάλ' εἰκότως. Ἡ μὲν νόμῳ γὰρ καταφρονοῦσ' ἔνδον μένει, Ἡ δὲ οἶδεν, ὅτι ἢ τοῖς τρόποις ὠνητέος Ἄνθρωπός ἐστιν, ἢ πρὸς ἄλλον ἀπιτέον. Εὔβουλος δ' ἐν Χρυσίλλᾳ, Κακῶς ἀπόλοιθ' ὅστις γυναῖκα δεύτερον Ἔγημε, τὸν γὰρ πρῶτον οὐκ ἐρῶ κακῶς. Ὁ μὲν γὰρ ἦν ἄπειρος οἶμαι τοῦ κακοῦ, Ὁ δὲ οἷον ἦν γυνὴ κακὸν πεπυσμένος, Καὶ προελθὼν φησίν, ὦ Ζεῦ πολυτίμητ', εἶτ' ἐγώ ποτε κακῶς Ἐρῶ γυναῖκας, νὴ Δί' ἀπολοίμην ἄρα, Πάντων ἄριστον κτημάτων. εἰ δ' ἐγένετο Κακὴ γυνὴ Μήδεια, Πηνελόπη δὲ Μέγα πρᾶγμ' ἐρεῖ τις ὡς Κλυταιμνήστρα κακή, Ἄλκηστιν ἀντέθηκα χρηστήν, ἀλλ' ἴσως. Φαίδραν ἐρεῖ κακῶς τις, ἀλλὰ νὴ Δία Χρηστὴ τίς ἦν μέν τοι, τίς οἴμοι δείλαιος, Ταχέως γέ μ' αἱ χρησταὶ γυναῖκες ἐπέλιπον, Τῶν δ' αὖ πονηρῶν ἔτι λέγειν πολλὰς ἔχω. Ἀριστοφῶν δ' ἐν Καλωνίδῃ, Κακὸς κακῶς γένοιθ' ὁ γήμας δεύτερον, Θνητῶν ὁ μὲν γὰρ πρῶτος οὐδὲν ἠδίκει. Οὔπω γὰρ εἰδὼς οὗτος, οἷον κακὸν Ἐλάμβανε γυναῖκ', ὁ δὲ ὕστερον λαβών, Εἰς πρόδηλον αὐτὸν εἰδὼς ἐνέβαλεν κακόν. Καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλοπάτορι, Γεγάμηκε δήπου σὺ τί λέγεις ἀληθινῶς, Γεγάμηκε νῦν ἐγὼ ζῶντα, περιπατοῦντα κατέλιπον. Μένανδρος δὲ ἐν Ἀρρηφόρῳ, ἢ Αὐλητρίδι. Οὐ γαμεῖς ἐὰν νοῦν ἔχῃς, τοῦτον καταλιπὼν τὸν βίον, Γεγάμηκα γὰρ αὐτός, διὰ τοῦτό σοι παραινῶ μὴ γαμεῖν, Διεγνωσμένον τὸ πρᾶγμ' ἀνερρίφθω κύβος, Πέραινε σωθείης δὲ νῦν ἀληθινὸν Εἰς πέλαγος αὐτὸν ἐμβάλλεις γὰρ πραγμάτων, Οὐ Λιβυκόν, οὐδ' Αἰγαῖον οὗ τῶν τριάκοντ' οὐκ ἀπόλλυται Τρία πλοιάρια. γήμας δ' οὐδὲ εἷς σέσωσται ὅλως. Ἐν δὲ ἐμπιπραμένῃ Ἐξώλης ἀπόλοιθ' ὅστις ποτὲ Πρῶτος ἦν ὁ γήμας, εἶθ' ὁ δεύτερος εἶθ' ὁ τρίτος, εἶθ' ὁ τέταρτος, εἶθ' ὁ μεταγενής. Καρκῖνος δ' ὁ τραγικὸς ἐν Σεμέλῃ ἧς ἀρχή, ὦ νύκτες, φησί, ὦ Ζεῦ τί χρὴ γυναῖκας ἐξειπεῖν κακόν, Ἀρκοῦν ἂν εἴη κἂν γυναῖκ' εἴπῃς μόνον. Οὐκ αἰσθάνονται δὲ οὐδ' οἱ παρ' ἡλικίαν νέας ἀγόμενοι γυναῖκας εἰς πρόδηλον κακὸν αὐτοὺς ἐμβάλλοντες, καί τοι τοῦ Μεγαρικοῦ ποιητοῦ παραινέσαντος αὐτοῖς, Οὔτοι σύμφορόν ἐστι γυνὴ νέα ἀνδρὶ γέροντι, Οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται ὡς ἄκατος. Οὐδ' ἀγκύραν ἔχουσιν, ἀπορρήξασα δὲ δεσμὰ Πολλάκις ἐκ νυκτῶν ἄλλον ἔχει λιμένα. Καὶ Θεόφιλος δὲ ἐν Νεοπτολέμῳ ἔφη, Οὐ συμφέρον νέα ἐστὶ πρεσβύτῃ γυνή Ὥσπερ γὰρ ἄκατος. οὐδὲ μικρὸν πείθεται Ἑνὶ πηδαλίῳ, τὸ πεῖσμ' ἀπορρήξασα δὲ Ἐκ νυκτὸς ἕτερον λιμέν' ἔχουσ' ἐξευρέθη. Οὐδεὶς δὲ ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι ἄνδρες φίλοι, ὅτι καὶ οἱ μέγιστοι πόλεμοι διὰ γυναῖκας ἐγένοντο. ὁ Ἰλιακὸς δι' Ἑλένην, ὁ λοιμὸς διὰ Χρυσηΐδα, Ἀχιλλέως μῆνις διὰ Βρισηΐδα. καὶ ὁ ἱερὸς δὲ καλούμενος δι' ἑτέραν γαμετήν φησὶ Δοῦρις ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν, Θηβαίαν γένος ὄνομα Θεανώ, ἁρπασθεῖσαν ὑπὸ Φωκέως τινός. δεκαέτης δὲ καὶ οὗτος γενόμενος, τῷ δεκάτῳ ἔτει Φιλίππου συμμαχήσαντος πέρας ἔσχεν. τότε γὰρ εἷλον οἱ Θηβαῖοι τὴν Φωκίδα. καὶ ὁ Κρισαικὸς δὲ πόλεμος ὀνομαζόμενος, ὥς φησι Καλλισθένης ἐν τῷ περὶ ἱεροῦ πολέμου, ὅτε Κιρραῖοι πρὸς Φωκεῖς ἐπολέμησαν. δεκαέτης ἦν ἁρπασάντων Κιρραίων τὴν Πελάγοντος τοῦ Φωκέως θυγατέρα Μεγιστώ, καὶ τὰς Ἀργείων θυγατέρας ἐπανιούσας ἐκ τοῦ Πυθικοῦ ἱεροῦ, δεκάτῳ δὲ ἔτει ἑάλω καὶ ἡ Κίρρα. ἀνετράπησαν δὲ καὶ ὅλοι οἶκοι διὰ γυναῖκας. ὁ Φιλίππου τοῦ Ἀλεξάνδρου πατρὸς διὰ τὸν Κλεοπάτρας γάμον. ὁ Ἡρακλέους διὰ τὴν Ἰόλης ἐπιγαμίαν τῆς Εὐρύτου θυγατρός. ὁ Θησέως διὰ τὴν Φαίδρας τῆς Μίνωος. ὁ Ἀθάμαντος, διὰ τὸν Θεμιστοῦς τῆς Ὑψέως. ὁ Ἰάσονος διὰ τὸν Γλαύκης τῆς Κρέοντος, ὁ Ἀγαμέμνονος διὰ Κασάνδραν, καὶ ἡ ἐπ' Αἴγυπτον δὲ Καμβύσου στρατεία, ὥς φησι Κτησίας διὰ

Καθ' ἑταιρῶν καὶ γαμετῶν.

Πόλεμοι διὰ γυναῖκας.

γυναῖκα ἐγένετο. ὁ γὰρ Καμβύσης πυνθανόμενος τὰς Αἰγυπτίας γυναῖκας ἐν ταῖς συνουσίαις διαφέρειν τῶν ἄλλων, ἔπεμψε πρὸς Ἄμασιν τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα, μίαν αὐτοῦ πρὸς γάμον τῶν θυγατέρων, ὁ δὲ τῶν μὲν ἑαυτοῦ οὐκ ἔδωκεν, ὑπονοήσας μὴ γυναικὸς ἕξειν αὐτὴν τιμήν, ἀλλὰ παλλακίδος, ἔπεμψε δὲ τὴν Ἀπρίου θυγατέρα Νειτῆτιν. ὁ δὲ Ἀπρίας ἐκπεπτώκει τῆς Αἰγυπτίων βασιλείας, διὰ τὴν γενομένην ἧτταν πρὸς Κυρηναίας, καὶ ἀνῄρητο ὑπὸ Ἀμάσιδος. ἡσθεὶς οὖν ὁ Καμβύσης τῇ Νειτήτιδι, καὶ σφόδρα ἐρεθισθεὶς ἐκμανθάνει παρ' αὐτῆς τὰ πάντα, καὶ δεηθείσης ἐκδικῆσαι τὸν Ἀπρίου τὸν φόνον, πείθεται πολεμῆσαι Αἰγυπτίοις. Δίνων δ' ἐν τοῖς Περσικοῖς καὶ Λυγκίας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τρίτῃ Αἰγυπτιακῶν τὴν Νειτῆτιν Κύρῳ πεμφθῆναι φασὶν ὑπὸ Ἀμάσιδος, ἐξ ἧς γεννηθῆναι τὸν Καμβύσην, ὃν ἐκδικοῦντα τῇ μητρὶ ἐπ' Αἴγυπτον ποιήσασθαι στρατείαν. Δοῦρις δ' ὁ Σάμιος καὶ πρῶτον γενέσθαι πόλεμον φησὶ δύο γυναικῶν, Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐρυδίκης, ἐν ᾧ τὴν μὲν βακχικώτερον μετὰ τυμπάνων προελθεῖν, τὴν δ' Εὐρυδίκην μακεδονικῶς καθωπλισμένην ἀσκηθεῖσαν τὰ πολεμικὰ, καὶ παρὰ Κυννάνῃ τῇ Ἰλλυρίδι. ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἔδοξε τοῖς παροῦσι τῶν φιλοσόφων περὶ τοῦ ἔρωτός τι αὐτοὺς εἰπεῖν, καὶ περὶ κάλλους, καὶ ἐλέχθησαν λόγοι φιλόσοφοι πάμπολλοι, ἐν οἷς τινες καὶ ἐμνημόνευσαν τῶν σκηνικοῦ φιλοσόφου Εὐριπίδου ἀσμάτων, ὧν ἦν καὶ τάδε· παίδευμα δ' ἔρως σοφίας ἀρετῆς πλεῖστον ὑπάρχειν, καὶ προσομιλεῖν, οὗτος ὁ δαίμων πάντων ἥδιστος ἔφυ θνητοῖς, καὶ γὰρ ἄλυπον τέρψιν τιν' ἔχων εἰς ἐλπίδ' ἄγει. τοῖς δ' ἀτελέστοις τῶν τοῦδε πόνων μήτε συνείην χωρίς τ' ἀγρίων ναίοιμι τρόπων. τὸ δ' ἐρᾶν προλέγω τοῖσι νέοισι μή ποτε φεύγειν, χρῆσθαι δ' ὀρθῶς, ὅταν ἔλθῃ. καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον δὲ ἄλλος τις ἔφη, εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι κατὰ καιρόν, ἕτερος δέ τις προσέθηκε τὸ Εὐριπίδου τάδε. Σὺ δ' ὦ τύραννε θεῶν τε κἀνθρώπων ἔρως, Ἢ μὴ δίδασκε τὰ καλά, Ἢ τοῖς ἐρῶσιν, ὧν σὺ δημιουργὸς εἶ, Μοχθοῦσι μόχθους εὐτυχῶς συνεκπόνει, Καὶ ταῦτα μὲν δρῶν τίμιος θεοῖς ἔσῃ, Μὴ δρῶν δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διδάσκεσθαι φιλεῖν, Ἀφαιρεθήσῃ χάριτας, αἷς τιμῶσί σε. Ποντιανὸς δὲ Ζήνωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπολαμβάνειν τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι φιλίας καὶ ἐλευθερίας, ἔτι δὲ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικόν, ἄλλου δ' οὐδενός, διὸ καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἔφη τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. ἔτι δὲ καὶ οἱ τούτου πρεσβύτεροι κατὰ φιλοσοφίαν σεμνόν τινα τὸν ἔρωτα, καὶ παντὸς αἰσχροῦ κεχωρισμένον ᾔδεσαν, δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ γυμνάσια αὐτὸν συνιδρῦσθαι Ἑρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ, τῷ μὲν λόγου, τῷ δ' ἀλκῆς προεστῶτι, ὧν ἑνωθέντων φιλία τε καὶ ὁμόνοια γεννῶνται, δι' ὧν ἡ καλλίστη ἐλευθερία τοῖς ταῦτα μετιοῦσιν αὔξεται. Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἀπέχοντο συνουσίας τινὸς διαλαβεῖν προεστάναι τὸν ἔρωτα, ὥστε τῆς Ἀκαδημίας ἐκδήλως τῇ Ἀθηνᾷ καθιερωμένης αὐτόθι τὸν ἔρωτα ἱδρυσάμενοι συνθύουσιν αὐτῷ. Θεσπιεῖς τε τὰ Ἐρωτίδεια τιμῶσιν, καθὰ Παναθήναια Ἀθηναῖοι, καὶ Ὀλύμπια Ἠλεῖοι, Ῥόδιοί τε τὰ Ἅλια, καὶ ἐν ταῖς δημοτελέσι δὲ σπονδαῖς ὡς ἐπίπαν ὁ ἔρως τιμᾶται. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρὸ τῶν παρατάξεων ἔρωτι προθύονται, ὡς ἐν τῇ τῶν παραταττομένων φιλίᾳ κειμένης τῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης. καὶ Κρῆτες δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι τοὺς καλλίστους τῶν πολιτῶν κοσμήσαντες, διὰ τούτων θύουσι τῷ ἔρωτι, ὡς Σωσικράτης ἱστορεῖ. ὁ δὲ παρὰ Θηβαίοις ἱερὸς λόχος καλούμενος, συνέστηκεν ἐξ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων, τὴν τοῦ θεοῦ σεμνότητα ἐμφαίνων, ἀσπαζομένων θάνατον ἔνδοξον ἀντ' αἰσχροῦ καὶ ἐπονειδίστου βίου. Σάμιοι δέ, ὥς φησιν Ἐρξίας ἐν Κολοφωνιακοῖς, γυμνάσιον ἀναθέντες τῷ ἔρωτι, τὴν διὰ τούτων ἀγομένην ἑορτὴν Ἐλευθέρια προσηγόρευσαν, δι' ὃν θεὸν Ἀθηναῖοι ἐλευθερίας ἔτυχον. καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι ἐκπεσόντες ἐπεχείρησαν διαβάλλειν, πρῶτον τὰς περὶ τὸν θεὸν τοῦτον πράξεις. τούτων λεχθέντων ὁ Πλούταρχος ἀπεμνημόνευσε τοῦ ἐκ Φαίδρου Ἀλέξιδος, Πορευομένῳ δ' ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν κακῶν Καὶ τῆς ἀπορίας φιλοσοφεῖν ἐπῆλθέ μοι, Καί μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι Τὸν ἔρωτα, συντομώτατόν γ' εἰπεῖν, ὅσοι Τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας. Ἔστιν γὰρ οὔτε θῆλυς οὔτ' ἄρσην, πάλιν Οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος, οὔτ' ἀβέλτερος Οὔτ' αὖθις ἔμφρων, ἀλλὰ συνενηνεγμένος Πανταχόθεν, ἐν ἑνὶ τύπῳ πόλλ' εἴδη φέρων. Ἡ τόλμα μὲν γὰρ ἀνδρός, ἡ δὲ δειλία Γυναικός, ἡ δ' ἄνοια μανίας, ὁ δὲ λόγος Φρονοῦντος, ἡ σφοδρότης δὲ θηρός, ὁ δὲ πόνος Ἀδάμαντος, ἡ φιλοτιμία δὲ δαίμονος. Καὶ ταῦτ' ἐγὼ μὰ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς Οὐκ οἶδ' ὅ τ' ἐστίν, ἀλλ' ὅμως ἔχει γέ τι Τοιοῦτον, ἐγγύς τ' εἰμὶ τοῦ ὀνόματος. Εὔβουλος δὲ ἢ Ἄραρως ἐν Καμπυλίωνι. Τίς ἦν ὁ γράψας πρῶτος ἀνθρώπων ἄρα Ἢ κηροπλαστήσας ἔρωθ' ὑπόπτερον, Ὡς οὐδὲν ᾔδει πλὴν χελιδόνας γράφειν, Ἀλλ' ἦν ἄπειρος τῶν τρόπων τῶν τοῦ θεοῦ. Ἔστιν γὰρ οὔτε κοῦφος οὔτε ῥάδιος Ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον, Βαρὺς δὲ κομιδῇ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτερὰ Τοιοῦτο πρᾶγμα; λῆρος ἦν, κἂν φῇ δέ τις. Ἄλεξις δ' ἐν Ἀποκοπτομένῳ. Λέγεται γὰρ λόγος Ὑπὸ τῶν σοφιστῶν μὴ πέτεσθαι τὸν θεὸν Τὸν ἔρωτα, τοὺς δ' ἐρῶντας, αἰτίαν δ' ἔχειν Ἐκεῖνον ἄλλως, ἠγνοηκότας δὲ τοὺς Γραφεῖς, ἔχοντα πτέρυγας αὐτὸν ζωγραφεῖν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Ἐρωτικῷ, Χαιρήμονά φησι τὸν τραγικὸν λέγειν, ὡς τὸν οἶνον τῶν χρωμένων κεράννυσθαι. οὕτως καὶ τὸν ἔρωτα, ὃς μετριάζων μὲν,

Περὶ ἔρωτος.

μὲν,

μὲν οὖν εὔχαρις, ἐπιγινόμενος δὲ καὶ διαταράττων χαλεπώτατος, διόπερ ὁ ποιητὴς οὗτος, οὐ κακῶς αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διαιρῶν φησι, δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐντείνεσθαι χαρίτων, τὸ μὲν ἐπ' εὐαίωνι τύχᾳ, τὸ δ' ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ποιητὴς ἐστὶ περὶ τῶν ἐρώντων ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τραυματίᾳ φησὶν οὕτως, Τίς οὐχὶ φύσει τοὺς ἐρῶντας ζῆν μόνους, † Ἔδει πρῶτον μὲν στρατευτικωτάτους Εἶναι, πονεῖν τε δυναμένους τοῖς σώμασι, Μάλιστα προσεδρεύειν τ' ἀρίστους τῷ πόθῳ Ποιητικούς, ἰταμούς, προθύμους, εὐπόρους, Ἐν τοῖς ἀπόροις βλέποντας ἀθλιωτάτους. Θεόφιλος δ' ἐν τῷ Φιλαύλῳ, ὅς φησι τοὺς ἐρῶντας οὐχὶ νοῦν ἔχειν. ἦ πού τίς ἐστι τοὺς τρόπους ἀβέλτερος, Εἰ γὰρ ἀφέλοι τίς τοῦ βίου τὰς ἡδονάς, Καταλείπετ' οὐδὲν ἄλλο πλὴν τεθνηκέναι. Ἐγὼ μὲν οὖν καὐτὸς κιθαριστρίας ἐρῶ, Παιδὸς κόρης, οὐ νοῦν ἔχω πρὸς τῶν θεῶν, Κάλλει καλῆς, μεγέθει μεγάλης, τέχνῃ σοφῆς, Ἣν ἰδεῖν ἥδιον ἐστὶν ἢ τὸ θεωρητικόν, Ἔχουσιν ἡμῖν διανέμειν ἑκάστοτε. Ἀριστοφῶν δ' ἐν πυθαγοριστῇ, Εἶτ' οὐ δικαίως ἔστ' ἀπεψηφισμένος Ὑπὸ τῶν θεῶν τῶν δώδεκ' εἰκότως ἔρως, Ἐτάραττε κἀκείνους γὰρ ἐμβάλλων στάσεις, Ὅτ' ἦν μετ' αὐτῶν, ὡς δὲ λίαν ἦν θρασὺς Καὶ σοβαρός, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰ πτερά, Ἵνα μὴ πέτηται πρὸς τὸν οὐρανὸν πάλιν, Δεῦρ' αὐτὸν ἐφυγάδευσαν ὡς ἡμᾶς κάτω, Τὰς δὲ πτέρυγας ἃς εἶχε, τῇ νίκῃ φορεῖν Ἔδοσαν περιφανὲς σκῦλον ἀπὸ τῶν πολεμίων. περὶ δὲ τοῦ ἐρᾷν Ἄμφις ἐν διθυράμβῳ φησίν, Τί φής; σὺ ταυτὶ προσδοκᾷς πείσειν ἐμέ, Ὡς ἔστ' ἐραστὴς, ὅστις ὡραίου φίλου Τρόπων ἐραστὴς ἐστί, τὴν ὄψιν παρείς; Ἄφρων γ' ἀληθῶς, οὔτι τοῦτο πείθομαι, Οὐθ' ὡς πένης ἄνθρωπος ἐνοχλῶν πολλάκις Τοῖς εὐποροῦσιν, οὐ λαβεῖν τι βούλεται. Ἄλεξις Ἑλένῃ, Ὅστις ἀκμῆς τῆς γε σωμάτων ἐρᾷ, Τὸν ἄλλον οὐδὲ γινώσκει λόγον Τῆς ἡδονῆς ἔστ' οὐχὶ τῶν φίλων φίλος, Ἀδικεῖ τε τὸν ἔρωτα ἐμφανῶς θνητὸς θεόν, Ἄπιστον αὐτὸν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ποιῶν. Τούτων τῶν Ἀλεξίδος ἀπομνημονεύσας ὁ Μυρτίλος καὶ τὰ ἀποβλέψας εἰς τοὺς τὰ τῆς στοᾶς αἱρουμένους, τὰ Ἑρμείου τοῦ κουριέως ἐκ τῶν ἰάμβων προειπὼν, ἀκούσατ' ὦ στοάκις ἔμποροι λήρου Λόγων ὑποκριταὶ, οἱ μόνοι πάντα Τὰν τοῖς πίναξι πρινὴ τῷ σοφῷ δοῦναι Αὐτοὶ καταρροφεῖτε, κἆθ' ἁλίσκεσθε Ἐναντία πράσσοντες, οἷς τραγῳδεῖτε Παιδοπῖπαι ὄντες, καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν φοίνικα, ὃς οὐδέποτε γυναικὶ ἐχρήσατο, παιδικοῖς δ' ἀεὶ, ὡς Ἀντίγονος ὁ καρύστιος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ. θρυλλεῖτε γὰρ ὅτι δεῖ μὴ τῶν σωμάτων ἀλλὰ τῆς ψυχῆς ἐρᾷν, οἵτινες μέχρι ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἐτῶν δεῖν λέγοντες συνέχειν τοὺς ἐρωμένους, καί μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖος ὁ περιπατητικὸς, οὐ κακῶς εἰρηκέναι ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων, πρός τινα ἀττικὸν μέγαν τινὰ παρὰ τὴν ἡλικίαν ἐπιδεικνύντα ὡς καλόν, ᾧ Δῶρος ἦν ὄνομα, τὴν πρὸς Δόλωνα μοι φησὶ δοκῶ παρ' Ὀδυσσέως ἀπάντησιν ἐπὶ σὲ μεταφέρειν. ἦ ῥάνυ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός. Ἡγήσανδρος δ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν ἰα. κ. ἡδυσμάτων φησὶν, ἐρᾷν πάντας οὐ τῶν κρεῶν οὐδὲ τῶν ἰχθύων, ἀπογινομένων γοῦν τούτων οὐδεὶς ἡδέως ἔτι προσφέρεται τὸ κρέας, οὐδὲ τὸν ἰχθὺν, οὐδὲ ἐπιθυμεῖ τῶν ὠμῶν ἐστι τῶν ἀνηδύντων. καὶ γὰρ τὸ παλαιὸν παίδων ἤρων, ὡς ἐστὶν Ἀριστοφῶν ἔφη, ὅθεν καὶ καλεῖσθαι τοὺς ἐρωμένους συνέβη παιδικά. πρὸς ἀλήθειαν γὰρ, καθάπερ φησὶ Κλέαρχος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐρωτικῶν Λυκοφρονίδην εἰρηκέναι ὀφθαλμοί. φησὶν, οὔτε παιδὸς ἄρρενος, οὔτε παρθένων τῶν χρυσοφόρων, οὐδὲ γυναικῶν βαθυκόλπων καλὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ κόσμιον πέφυκεν, ἡ γὰρ αἰδὼς ἄνθος ἐπισπείρει. καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲ ἔφη τοὺς ἐραστὰς εἰς οὐδὲν ἄλλο τοῦ σώματος τῶν ἐρωμένων ἀποβλέπειν, ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐν οἷς τὴν αἰδῶ κατοικεῖν. Σοφοκλῆς δέ που περὶ τοῦ κάλλους τοῦ Πέλοπος διαλεγομένην ποιήσας τὴν Ἱπποδάμειαν φησίν, Τοιάν δ' ἐν ὄψει λύγγα θηρατηρίαν Ἔρωτος ἀστραπὴν τιν' ὀμμάτων ἔχει, Εἶθ' ἄλλεται μὲν αὐτὸς, ἐξοπτᾷ δέ με Ἴσον μέτρων ὀφθαλμὸν, ὡς τέκτονος παρὰ Στάθμην ἰόντος ὀρθοῦται κανών. Λικύμνιος δ' ὁ χῖος τὸν ὕπνον φήσας ἐρᾷν τοῦ Ἐνδυμίωνος, οὐδὲ καθεύδοντος αὐτοῦ κατακαλύπτειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅπως διαπαντὸς ἀπολαύῃ τῆς τοῦ θεωρεῖν ἡδονῆς, λέγει δὲ οὕτως, ὕπνος δὲ χαίρων ὀμμάτων αὐγαῖς ἀναπεπταμένοις ὄσσοις ἐκοίμιζε κοῦρον. καὶ ἡ Σαπφὼ δὲ πρὸς τὸν ὑπερβαλλόντως θαυμαζόμενον τὴν μορφὴν, καὶ καλὸν εἶναι νομιζόμενον φησί, στᾶθι κἄντα φίλος καὶ τὰν ἐπ' ὄσσοις ἀμπέτασον χάριν. ὁ δ' Ἀνακρέων τί φησίν, ὦ παῖ παρθένιον βλέπων δίζημαί σε, σὺ δ' οὐκ ἀίεις οὐκ εἰδὼς ὅτι τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἡνιοχεύεις. ὁ δὲ μεγαλοφωνότατος Πίνδαρος τὰς δὲ Θεοξένου φησὶν ἀκτῖνας ὄσσων μαρμαριζοίσας δρακεὶς, ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν ψυχάν. ὁ δὲ τοῦ κυθηρίου Φιλοξένου κύκλωψ ἐρῶν τῆς Γαλατείας καὶ ἐπαινῶν αὐτῆς τὸ κάλλος, προμαντευόμενος τὴν τύφλωσιν πάντα μᾶλλον αὐτῆς ἐπαινεῖ ἢ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, μνημονεύει λέγων ὧδε, ὦ καλλιπρόσωπε χρυσεοβόστρυχε Γαλάτεια χαριτόφωνε κάλλος ἐρώτων. τυφλὸς ἔπαινος ἐστὶ κατ' οὐδὲν ὅμοιος τῷ ἰβυκείῳ ἐκείνῳ, Εὐρύαλε γλαυκέων χαρίτων θάλος καλλικόμων μελέδημα. σὲ μὲν Κύπρις ἅτ' ἀγανοβλέφαρος πειθὼ ῥοδέοισιν ἐν ἄνθεσι θρέψαν. Φρύνιχός τε ἐπὶ τοῦ Τρωίλου ἔφη λάμπειν ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς ἔρωτος. ὑμεῖς δὲ ξυρουμένους τὰ γένεια περιφέρετε τοὺς ξυνάδει

ἐρωμένους, τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον εὑρημένου, ὥς φησιν ὑμῶν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. οὐκ ἀκαίρως δ', ὡς ἐμαυτὸν πείθω, μεμνήσομαι τῆς λέξεως. χαίρω γὰρ πάνυ τῷ ἀνδρὶ διά τε τὴν πολυμαθίαν, καὶ τὴν τοῦ ἤθους ἐπιείκειαν. λέγει δ' οὕτως ὁ φιλόσοφος· τὸ ξύρεσθαι τὸν πώγωνα κατ' Ἀλέξανδρον προῆκται τῶν πρώτων οὐ χρωμένων αὐτῷ, καὶ γὰρ Τιμόθεος ὁ αὐλητὴς πώγωνα μέγαν ἔχων ηὔλει, καὶ ἐν Ἀθήναις διατηροῦσιν οὐ σφόδρα ἀρχαῖον τὸν πρῶτον προσκειράμενον παρωνύμιον ἔχειν κόρσην, διό φησι καὶ Ἄλεξις ἔφη που, Πιττοκοπούμενον τιν' ἢ ξυρούμενον ὁρᾷς, Τούτων ἔχει τι θάτερον, Ἢ γὰρ στρατεύειν ἐπινοεῖν μοι φαίνεται, Καὶ πάντα τῷ πώγωνι δρᾶν ἐναντία, Ἢ πλουσιακὸν τοῦτο προσπέπτωκεν κακόν, Τί γὰρ αἱ τρίχες λυποῦσιν ὑμᾶς πρὸς θεῶν, Δι' ἃς ἀνὴρ ἕκαστος ἡμῶν φαίνεται, Εἰ μή τι ταύταις ἀντιπράττεσθ' ὑπονοεῖς. Διογένης δὲ ἰδών τινα οὕτως ἔχοντα τὸ γένειον, ἔφη, οὐ μή τι ἔχεις ἐγκαλεῖν τῇ φύσει, ὅτι ἄνδρα σε ἐποίησε, καὶ οὐ γυναῖκα. ἕτερον δέ τινα ἐφ' ἵππου ἰδὼν παραπλησίως ἔχοντα καὶ μεμυρισμένον, καὶ τούτοις ἀκολούθως ἠμφιεσμένον, πρότερον μὲν ἔφησε ζητεῖν, τί ἐστιν ὁ ἱππόπορνος, νῦν δ' εὑρηκέναι. ἐν Ῥόδῳ δὲ νόμου ὄντος μὴ ξύρεσθαι, οὐδ' ὁ ἐπιληψόμενος οὐδείς ἐστιν, διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι, ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι κουρεῖ ξυρὸν, οὐδὲν ἧττον πάντες χρῶνται αὐτῷ, καὶ ταῦτα μὲν ὁ θαυμάσιος εἴρηκε Χρύσιππος. ὁ δὲ σοφὸς ἐκεῖνος Ζήνων, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος προμαντευόμενος ἡμῶν ὡς τὸ εἰκὸς περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς προσποιήτου ἐπιτηδεύσεως ἔφη, ὡς οἱ παρακούσαντες αὐτοῦ τῶν λόγων, καὶ μὴ συνιέντες ἔσονται ῥυπαροὶ καὶ ἀνελεύθεροι, καθάπερ οἱ τῆς Ἀριστίππου παρενεχθέντες αἱρέσεως, ἄσωτοι καὶ θρασεῖς, καὶ δὴ τοιοῦτοι ὑμῶν εἰσιν οἱ πλεῖστοι συνεσπασμένοι, καὶ κακοπινεῖς οὐ μόνον τοῖς ἤθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἕξει. βουλόμενοι γὰρ ἐνδύεσθαι αὐτὴν αὐτάρκειαν, καὶ τὴν εὐτέλειαν εὑρίσκεσθε ἐπὶ ταῖς τῆς φιλαργυρίας θύραις ῥυπαρῶς ζῶντες, καὶ τριβωνάρια περιβαλλόμενοι μικρὰ καὶ τὸν ἦχον ἐμπίπλανται ὦτα καττύματα, καὶ κιναίδους καλοῦντες τοὺς ἢ μύρου προσβάλλοντας ἢ μικρῷ μαλακωτέραν ἠμφιεσμένους ἐσθῆτα. οὐ δεῖ οὖν οὕτως ἐσταλμένους περὶ ἀργύριον ἐπτοῆσθαι, καὶ ἐρωμένους περιάγεσθαι ξυρουμένους τὴν ὑπήνην καὶ τὸν ὄρρον τοὺς ἀκολουθοῦντας ἐν τῷ Λυκείῳ μετὰ σοφιστῶν, νὴ Δία λεπτῶν, ἀσίτων, σκυτίνων, κατὰ τὸν Ἀντιφάνην. ἐπαινῶ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ κάλλος, καὶ γὰρ ἐν ταῖς εὐανδρίαις τοὺς καλλίστους ἐκκρίνουσι, καὶ τούτους πρωτοφορεῖν ἐπιτρέπουσιν, ἐν Ἤλιδι δὲ καὶ κρίσις γίνεται κάλλους, καὶ τῷ πρώτῳ τὰ τοῦ θεοῦ φέρειν τεύχη δίδοται, τῷ δὲ δευτέρῳ τὸν βοῦν ἄγειν, ὁ δὲ τρίτος τὰ θυηλὰς ἐπιτίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἱστορεῖ, ὅτι κατὰ τὴν Σπάρτην θαυμάζεται μᾶλλον ὁ κάλλιστος καὶ γυνὴ ἡ καλλίστη, καλλίστας γεννώσης τῆς Σπάρτης τὰς γυναῖκας. διὸ καὶ φασὶ περὶ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, γυναικὸς αὐτῷ καλῆς φαινομένης, ἑτέρας δὲ αἰσχρᾶς καὶ πλουσίας, ὡς ἀπέκλινεν ἐπὶ τὴν πλουσίαν, ζημιῶσαι τοὺς ἐφόρους αὐτὸν ἐπιλέγοντας ὅτι βασιλίσκους ἀντὶ βασιλέων τῇ Σπάρτῃ γεννᾶν προαιρεῖται. Εὐριπίδης τε ἔφη, πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. καὶ οἱ παρ' Ὁμήρῳ δὲ δημογέροντες, θαυμάζοντες τὸ τῆς Ἑλένης τὸ κάλλος φασίν, Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς, Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. Ἐκπέπληκται γοῦν καὶ αὐτὸς ὁ Πρίαμος ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς γυναικὸς, καίπερ ἐν δεινοῖς ὑπάρχων. θαυμάζει γοῦν ἐπὶ κάλλει τὸν Ἀγαμέμνονα τοιαῦτ' ἐκφωνῶν, Καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, Οὐδ' οὕτω γεραρὸν, Βασιλῆϊ δὲ ἀνδρὶ ἔοικεν. Καθιστῶν δὲ καὶ πολλοὶ τοὺς καλλίστους βασιλέας, ὡς μέχρι νῦν οἱ Ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς, ὡς ἔοικε γὰρ τὸ κάλλος βασιλείας οἰκεῖόν ἐστι. θεαὶ περὶ κάλλους ἤρισαν πρὸς ἀλλήλας, καὶ διὰ κάλλος οἱ θεοὶ ἀνηρέψαντο Διὶ οἰνοχόον τὸν Γανυμήδην, Κάλλεος εἵνεκα οἷο ἵν' ἀθανάτοισι μετείη. Αἱ θεαὶ δὲ τίνας ἁρπάζουσιν οὐ τοὺς καλλίστους; οἷς καὶ συνεισιν, Ἠὼς μὲν Κεφάλῳ καὶ Κλείτῳ καὶ Τιθωνῷ, Δημήτηρ Ἰασίωνι, Ἀφροδίτη Ἀγχίσῃ καὶ Ἀδώνιδι. διὰ κάλλος δὲ καὶ ὁ μέγιστος τῶν θεῶν διὰ κεράμων χρυσὸς ἔρχεται, ταῦρος γίνεται, ἀετὸς πτεροῦται πολλάκις ὥσπερ καὶ ἐπ' Αἰγίνῃ. Σωκράτης δ' ὁ φιλόσοφος ὁ τῶν πάντων καταφρονῶν, τοῦ Ἀλκιβιάδου κάλλους οὐχ ἥττων ἐστὶν, ὡς καὶ ὁ σεμνότατος Ἀριστοτέλης τοῦ Φασηλίτου μαθητοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐχὶ καὶ τῶν ἀψύχων τὰ κάλλιστα προκρίνομεν; ἐπαινοῦντες τῶν Σπαρτιατῶν τὸ ἔθος τὸ γυμνοῦν τὰς παρθένους τοῖς ξένοις. ἐν Χίῳ δὲ τῇ νήσῳ καὶ βαδίζειν ἥδιστόν ἐστιν ἐπὶ τὰ γυμνάσια καὶ τοὺς δρόμους, καὶ ὁρᾶν προσπαλαίοντας τοὺς νέους ταῖς κόραις, καὶ ὁ Κύνουλκος ταύτῃ καὶ τολμᾷς σὺ λέγειν ὁ ῥοδοδάκτυλος οὐ σὺ κατὰ τὸν παρ' κίνον, ἀλλὰ Βολίτινον ἔχων θάτερον σκέλος ἐκείνου τοῦ ὁμωνύμου σοι ποιητοῦ τὴν μνήμην φορῶν, ὃς ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ τοῖς πανδοκείοις ἀεὶ διαιτᾶται. καί τοι Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ εἰρηκότος. ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν οὐδεὶς δ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικὴς ἐτόλμησε. σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων οὐ βωμολοχεύεσθαι. Ὑπερείδης δ' ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, τοὺς Ἀρεοπαγίτας φησὶν ἀριστήσαντά τινα ἐν καπηλείῳ κωλῦσαι ἀνιέναι εἰς Ἄρειον πάγον.

ὑπόκρισις στωϊκῶν.

Κάλλος.

ἰλ. γ.

ἀρεοπαγῖται.

σὺ δ'

σὺ δ' ὦ σοφιστὰ ἐν τοῖς καπηλείοις συναναφύρῃ, οὐ μετὰ ἑταίρων ἀλλὰ μετὰ ἑταιρῶν, μαστροπευούσας περὶ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας ἔχων, καὶ περιφέρων ἀεὶ τοιαυτὶ βιβλία Ἀριστοφάνους, καὶ Ἀπολλοδώρου, Βιβλία ἑταιρικά. καὶ Ἀμμωνίου, καὶ Ἀντιφάνους, ἔτι δὲ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου πάντων τούτων συγγεγραφότων περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. ὢ τῆς καλῆς σου πολυμαθίας, ὡς κατ' οὐδὲν ἐμιμήσω Θεόμανδρον τὸν Κυρηναῖον, ὃν φησὶ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὐδαιμονίας περιϊόντα ἐπαγγέλλεσθαι διδάσκειν εὐτυχίαν. ἐρωτοδιδάσκαλε, οὐδὲν ἄρα διαφέρεις Ἀμασίου τοῦ Ἠλείου, ὃν Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ περὶ τοὺς ἔρωτας δεινὸν γεγονέναι λέγει. οὐκ ἂν ἁμάρτοι δέ τις σε καὶ πορνογράφον καλῶν, ὡς Ἀριστείδην καὶ Παυσανίαν, ἔτι τε Νικοφάνη τοὺς ζωγράφους. μνημονεύει δὲ αὐτῶν ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων. ὢ τῆς καλῆς πολυμαθίας ἄνδρες φίλοι τοῦ τοῦ γραμματικοῦ τοῦδε, ὃς οὐδ' ἐγκαλύπτεται, ἀλλ' ἀναφανδὸν τὰ Εὐβούλου ἀεὶ ἐκ Κερκώπων λέγει, Κόρινθον ἦλθον ἡδέως ἐνταῦθά πως ἑταῖραι ὀνομαστί. Λάχανόν τι βρώγων ὤκιμον διεφθάρην, Κἀνταῦθα κατελήρησα τὴν ἐξωμίδα. Καλός γε ὁ τῶν Κορινθίων σοφιστὴς ὁ τοῖς μαθηταῖς διηγούμενος, ὅτι ὤκιμον ἑταίρας ὄνομα. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ὦ ἀναιδὲς δράματα ἀπὸ ἑταιρῶν ἔχει τὰς ἐπιγραφάς, Θάλαττα Διοκλέους, Φερεκράτους Κοριαννώ, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἄντεια, Μενάνδρου δὲ Θαῒς καὶ Φάνιον, Ἀλέξιδος Ὀπώρα, Εὐβούλου Κλεψύδρα. οὕτω δ' ἐκλήθη αὕτη ἡ ἑταίρα, ἐπειδὴ πρὸς κλεψύδραν συνουσίαζεν ἕως κενωθῇ, ὡς Ἀσκληπιάδης εἴρηκεν ὁ τοῦ Ἀρείου ἐν τῷ περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως συγγράμματι, τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα φάσκων εἶναι Μητίχην. ἐστὶ δ' ἑταίρα, ὡς Ἀντιφάνης φησὶν ἐν Ἀγροίκῳ, τῷ τρέφοντι συμφορά, Εὐφραίνεται γὰρ κακὸν ἔχων οἴκοι μέγα, Διὸ καὶ θρηνῶν τις αὐτῶν παράγεται ὑπὸ Τιμοκλέους ἐν Νεαίρᾳ. Ἀλλ' ἔγωγ' ὁ δυστυχὴς Φρυνῆς ἐρασθεὶς, ἡνίκ' ἔτι τὴν κάππαριν Συνέλεγεν, οὔ ποτ' εἶχεν ὅσα περ νῦν ἔχει, Πάμπολλ' ἀναλίσκων ἐφ' ἑκάστῳ τῆς θύρας Ἀπεκλειόμην. Καὶ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὀρεσταυτοκλείδῃ ὁ αὐτὸς Τιμοκλῆς φησὶν, περὶ δὲ τὸν πανάθλιον Εὕδουσι γρᾶες Νάννιον, Πλαγγὼν, Λύκα, Γνάθαινα, Φρύνη, Πυθιονίκη, Μυρρίνη, Χρυσὶς, Κοναλλὶς, Ἱερόκλεια, Λοπάδιον. Τούτων τῶν ἑταιρῶν καὶ Ἄμφις μνημονεύει ἐν Κουρίδι λέγων, Τυφλὸς ὁ πλοῦτος εἶναί μοι δοκεῖ, Ὅστις γε παρὰ ταύτην μὲν οὐκ εἰσέρχεται, Παρὰ δὲ Σινώπῃ καὶ Λύκᾳ καὶ Ναννίῳ, Ἑτέραις τε τοιαύταισι παγίσι τοῦ βίου, Ἔνδον κάθηντ' ἀπόπληκτος οὐδ' ἐξέρχεται.

Ἄλεξις δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἰσοστάσιον τὴν ἑταιρικὴν παρασκευὴν, καὶ τὰς δι' ἐπι- ἑταιρῶν σοφίσματα. τεχνήσεως κομμώσεις τῶν ἑταιρῶν οὕτως ἐκτίθεται, Ῥάπτουσι δὲ πᾶσιν ἐπιβουλάς, ἐπειδὰν δ' εὐπορήσωσί ποτε, ἀνέλαβον καινὰς ἑταίρας πρωτοπείρους τῆς τέχνης, Εὐθὺς ἀναπλάττουσι ταύτας, ὥστε μήτε τοὺς τρόπους Μήτε τὰς ὄψεις ὁμοίας διατελεῖν οὔσας ἔτι, Τυγχάνει μικρά τις οὖσα, φελλὸς ἐν ταῖς καυκίσιν Ἐγκεκάττυται· μακρά τις, διάβαθρον λεπτὸν φορεῖ, Τήν τε κεφαλὴν Pollux lib. 7. cap. 22. ἐπὶ τὸν ὦμον καταβάλλουσ' ἐξέρχεται, Τοῦτο τοῦ μήκους ἀφεῖλεν. οὐκ ἔχει τις ἰσχία; Ὑπενέδυσ' ἐρραμμένην αὐτὴν ὥστε τὴν εὐπυγίαν, Ἀναβοᾶν τοὺς εἰσιδόντας, κοιλίαν ἔχει † στήθεις ταυταισὶ τούτων, ἃν ἔχουσ' οἱ κωμικοὶ ὀρθὰ προσθεῖσαι, τοιαῦτα γοῦν αὐτῶν τῆς κοιλίας Ὥσπερεὶ κοντοῖσι τούτοις εἰς τὸ πρόσθ' ἀπήγαγον, Τὰς ὀφρῦς πυρρὰς ἔχει τις, ζωγραφοῦσιν ἀσβόλῳ. Συμβέβηκ' εἶναι μέλαιναν, κατέπλασε ψιμυθίῳ. Λευκόχρως λίαν τίς ἐστι, παιδέρωτ' ἐντρίβεται, Καλὸν ἔχει τοῦ σώματός τι, ταυτὸ γυμνὸν δείκνυται. Εὐφυεῖς ὀδόντας ἔχειν, ἐξ ἀνάγκης δεῖ γελᾶν, Ἵνα θεωρῶσιν οἱ παρόντες τὸ στόμ', ὡς κομψὸν φορεῖ, Ἂν δὲ μὴ χαίρῃ γελῶσα, διατελοῦσ' τὴν ἡμέραν Ἔνδον, ὥσπερ τοῖς μαγείροις ἃ παράκειθ' ἑκάστοτε, Ἡνίκ' ἂν πωλῶσιν αἰγῶν κρανία, ξυλήφιον, Μυρρίνης ἔχουσι λεπτὸν ὀρθὸν ἐν τοῖς χείλεσιν, Ὥστε τῷ χρόνῳ σεσηρέναι αὖτε βούλωντ' ἄντε μή, Ὄψεις δι' ἃ τούτων σκευοποιοῦσι τῶν τεχνῶν, Διὸ συμβουλεύω σοι θετταλώποι κιλόδιφε τὰς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων ἀσπάζεσθαι, καὶ μὴ καταναλίσκειν εἰς οὐδὲν δέον τὰ τῶν γονέων κέρματα. ὄντως γὰρ ἄριστα χωλὸς οἰφᾶς τοῦ ὑπὲρ τῶν ὀλιγομίσθων πορνιδίων. κρηπιδοποιοῦ πρὸς σὲ πολλά σε σωφρονήσαντος καὶ διδάξαντος σκύτη βλέπειν, ἢ οὐκ οἶδας τὴν τοῦ Εὐβούλου Παννυχίδα τὰς φειδωλοὺς κερμάτων παλευτρίας Πώλους Κυπρίδος ἐξησκημένας Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπικαίρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας, Παρ' ὧν βεβαίως ἀσφαλῶς ἔξεστί σοι Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.

Καὶ ἐν Ναννίῳ Εὐβούλου τὸ δρᾶμα ἢ μὴ Φιλιππίδου, Ὅστις λέχη γὰρ σκότια νυμφεύει λάθρα, Πῶς οὐχὶ πάντων ἐστὶν ἀθλιώτατος. Ἐξὸν θεωρήσαντι πρὸς τὸν ἥλιον Γυμνὰς ἐφεξῆς ἐπικαίρως τεταγμένας, Ἐν λεπτονήτοις ὑμέσιν ἑστώσας, οἵας Ἠριδανὸς ἁγνοῖς ὕδασι κηπεύει κόρας, Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν. Καὶ μὴ λαθραίαν κύπριν αἰσχίστην, ὅσων Πασῶν διώκειν ὕβρεως, οὐ πόθου χάριν. Ἑλλάδος ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου πέρι Στένω ἣ Κυδίαν ναύαρχον ἐξεπέμψατο. Ἐπιτιμᾷ δὲ καὶ Ξέναρχος ἐν Πεντάθλῳ τοῖς παραπλησίως σοι βιοῦσι, καὶ ἐσπουδακόσι περὶ τὰς μεγαλομίσθους ἑταίρας, καὶ τὰς ἐλευθέρας τῶν γυναικῶν ταυτὶ λέγων, Δεινὰ κοὐκ ἀνασχετὰ Ἐν τῇ πόλει πράττουσιν οἱ νεώτεροι, Ὅπου γὰρ οὐσῶν μειρακῶν μάλ' εὐπρεπῶν Ἐπὶ τοῖσι πορνίοισι μάλ' ἔξεσθ' ὁρᾶν, Εἰληθερούσας στέρνα τ' ἠμφιεσμένας, Γυμνὰς ἐφε-

ἑξῆς τ' ἐπικαίρως τεταγμένας, Ὧν ἔστιν ἐκλεξάμενον, ἥ τις ἥδεται Λεπτῆ, παχεῖα, στρογγύλη, μακρὰ, ῥικνὴ, Νέα, παλαιὰ, μεσόκοπος, πεπαιτέρα, Μὴ κλίμακ' αὐτὸν στησάμενον εἰσβῆναι λάθρα, Μηδὲ δι' ὀπῆς κάτωθεν ἐκδῦναι στέγης, Μὴδ' ἐν ἀχύροισιν εἰσενεχθῆναι τέχναις, Αὗται βιάζονται γὰρ εἰσέλκουσί τε, Τοὺς μὲν γέροντας ὄντας ἐπικαλούμεναι Πατρίδια, τοὺς δ' ἀπφάρια τοὺς νεωτέρους. Καὶ τῶνδ' ἑκάστην ἔστιν ἀδεῶς εὐτελῶς, Μεθ' ἡμέραν πρὸς ἑσπέραν πάντας τρόπους, Ἃς οὐδ' ἰδεῖν ἔστ' οὐδ' ὁρῶντ' ἰδεῖν σαφῶς, Ἀεὶ δὲ τετρεμαίνοντα καὶ φοβούμενον, Δεδιότα ἐν τῇ χειρὶ τὴν ψυχὴν ἔχοντα. πῶς ποτ' ὦ δέσποινα ποντία Κύπρις, Βινεῖν δύνανται τῶν δρακοντείων νόμων, Ὁπόταν ἀναμνησθῶσι προσκυνούμενοι.

Καὶ Φιλήμων δ' ἐν ἀδελφοῖς, προσιστορῶν ὅτι πρῶτος Σόλων διὰ τὴν τῶν νέων ἀκμὴν, ἔστησεν ἐπὶ οἰκημάτων γύναια πριάμενος, καθὰ καὶ Νίκανδρος ὁ κολοφώνιος ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ κολοφωνιακῶν, φάσκων αὐτὸν καὶ πάνδημου Ἀφροδίτης ἱερὸν πρῶτον ἱδρύσασθαι, ἀφ' ὧν ἠργυρίσαντο αἱ προστᾶσαι τῶν οἰκημάτων, ἀλλ' ὅγε Φιλήμων οὕτως φησί, Σὺ δ' εἰς ἅπαντας εὗρες ἀνθρώπους Σόλων. Σὲ γὰρ λέγουσιν τοῦτ' ἰδεῖν πρῶτον, Δημοτικὸν ὦ Ζεῦ πρᾶγμα καὶ σωτήριον. Καί μοι λέγειν τοῦτ' ἐστὶν ἁρμοστὸν Σόλων, Μεστὴν ὁρῶντα τὴν πόλιν νεωτέρων, Τούτους τ' ἔχοντας τὴν ἀναγκαίαν φύσιν, Ἁμαρτάνοντας τ' εἰς ὃ μὴ προσῆκον ἦν, Στῆσαι πριάμενόν τι γυναῖκας ἐπὶ τόπους Κοινὰς ἅπασι καὶ κατεσκευασμένας. Ἑστᾶσι γυμναὶ μὴ 'ξαπατηθῇς πάνθ' ὅρα, Οὐκ εὖ σαυτοῦ τυγχάνεις ἔχων ἔχεις Πῶς ἡ θύρα 'στὶν ἀνεῳγμένη, Εἷς ὁ βολὸς εἰσπήδησον, οὐκ ἔστ' οὐδὲ εἷς, Ἀκκισμὸς οὐδὲ λῆρος οὐδ' ὑφήρπασεν Ἀλλ' εὐθὺς ὡς βούλει συχνὸν βούλει τρόπον Ἐξῆλθες οἰμώζειν λέγ' ἀλλότρια τί σοι. Καὶ Ἀσπασία δὲ ἡ σωκρατικὴ ἐνεπορεύετο πλήθη καλῶν γυναικῶν, καὶ ἐπλήθυνεν ἀπὸ τῶν ταύτης ἑταιρίδων ἡ Ἑλλὰς, ὡς καὶ ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης παρασημαίνεται λέγων τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτι Περικλῆς διὰ τὴν Ἀσπασίας ἔρωτα, καὶ τὰς ἁρπασθείσας ἀπ' αὐτῆς θεραπαίνας ὑπὸ μεγαρέων, ἀνερρίπισε τὸ ἐπὶ μεγαρέων ψήφισμα τὸ δεινὸν. πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες μεγάραδε, Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι. Εἶθ' οἱ μεγαρεῖς ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι Ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνας δύο, Κἀκεῖθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη Ἕλλησι πᾶσιν, ἐκ τριῶν λαικαστριῶν. τῶν οὖν μεγαλομίσθων ἑταιρῶν ἀποδέχομαι γραμματικώτατε, διότι τὰς μετ' ἄλλας ἐστὶν αὐλούσας ἰδεῖν, Αὐλητρίδας πάσας Ἀπόλλωνος νόμον. Ἐπικράτης φησὶν ἐν ἀντιλαΐδι ἐν ᾧ δράματι καὶ περὶ τῆς πολυθρυλλήτου Λαΐδος τάδε λέγει, Αὕτη δὲ Λαῒς ἀργός ἐστι καὶ πότις

Λαῒς γεγηρα-κυῖα.

Τὸ καθ' ἡμέραν ὁρῶσα πίνειν κἀσθίειν Μόνον, πεπονθέναι δὲ ταὐτά μοι δοκεῖ Τοῖς ἀετοῖς, οὗτοι γὰρ ὅταν ὦσι νέοι, Ἐκ τῶν ὀρῶν πρόβατ' ἐσθίουσι καὶ λαγὼς Μετέωρ' ἀναρπάζοντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος. Ὅταν δὲ γηράσκωσιν ἤδη, τότε Ἐπὶ τοὺς νεὼς ἵζουσι πεινῶντες κακῶς, Κἄπειτα τοῦτ' εἶναι νομίζεται τέρας. Καὶ Λαῒς ὀρθῶς γοῦν νομίζοιτ' ἂν τέρας. Αὕτη γὰρ ὁπότ' ἦν νεοττὸς καὶ νέα, Ὑπὸ τῶν στατήρων ἦν ἀπηγριωμένη, Εἶδες ἂν αὐτὴν Φαρνάβαζον θᾶττον ἄν, Ἐπεὶ δὲ δολιχὸν τοῖς ἔτεσιν ἤδη τρέχει, Τὰς ἁρμονίας τε διαχαλᾷ τοῦ σώματος, Ἰδεῖν μετ' αὐτῆς ῥᾷόν ἐστι καὶ πτύσαι Ἐξέρχεταί τε πανταχόσ' ἤδη πετομένη. Δέχεται δὲ καὶ στατῆρα καὶ τριώβολον, Προσίεται δὲ καὶ γέροντα καὶ νέον. Οὕτω δὲ τιθασὸς γέγον', ὥστ' ὦ φίλτατε Τἀργύριον ἐκ τῆς χειρὸς ἤδη λαμβάνει. Μνημονεύει δὲ τῆς Λαΐδος καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν γεροντομανίᾳ καὶ ἄλλας ἑταίρας αὐτῇ συγκαταλέγει διὰ τούτων, Τὴν ἐκ Κορίνθου Λαΐδ' οἶσθα, πῶς γὰρ οὐ Τὴν ἡμέραν, ἣν ἐκείνη τίς φίλη Ἄντεια, καὶ τοῦθ' ἡμέτερον ἦν παίγνιον. Νὴ τὸν Δί' ἤνθει τότε λαγίσκη, ἦν δὲ τότε Καὶ Θεολύτη μάλ' εὐπρόσωπος καὶ καλὴ Ὑπέφαιν', ἐσομένη, ἦν δ' Ὠκιμον λαμπρὸν πάνυ, Ταῦτά σοι παραινεῖν ἔχω ἑταῖρε Μυρτίλε καὶ κατὰ τὴν Φιλεταίρου κυνηγίδα. Παῦσαι γέρων ὢν τοὺς τρόπους, οὐκ οἶσθ' ὅτι Οὐκ ἔστιν ἥδιστον ἀποθανεῖν, βινοῦνθ' ἅμα, Ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμίσιον. Ἢ ἥδιστόν ἐστί σοι ὡς ἐν μαραθωνίαις φησὶ Τιμοκλῆς † Θεὸν τὸ μεταξὺ μετὰ Κορίσκης ἢ μετὰ Χαμαιτύπης τὴν νύκτα κοιμᾶσθαι Βαβαὶ Ἡσιφρότης τὸ χρῶμα, πνεῦμα δαίμονες, Τὸ μὴ σφόδρ' εἶναι πάνθ' ἕτοιμα. δεῖν δ' ἔτι Ἀγωνιάσαι καὶ ῥαπισθῆναί γε καὶ Πληγὰς λαβεῖν ἁπαλαῖσι χερσὶν ἡδύ γε. Νὴ τὸν Δία τὸν μέγιστον, ἔτι πολλὰ τοῦ Κυνούλκου βέλοντος λέγειν, καὶ τοῦ Μάγνου ἐπιρραπίσαι βουληθέντος αὐτὸν εἰς τιμὴν τοῦ Μυρτίλου, φθάσας ὁ Μυρτίλος, δείν' ἤχθρευε γὰρ τῷ σύρῳ, ἔφη, οὐχ ὧδ' ἐμόγησαν ἐλπίδες, ὥστε ἐχθρῶν συμμαχίας καλέσαι φησὶν ὁ Καλλίμαχος. οὐ γὰρ αὐτάρκεις ἡμεῖς ἀμύνασθαι ὦ Κυνοῦλκε ὡς σκαιός εἶ καὶ ἄγροικος, ἀισχροεπῶν ἐπαριστερὸς ἐν τῷ σώματι τὴν γλῶτταν φορεῖς κατὰ τὴν Εὐρίπου φιλύραν, δοκεῖς γάρ μοι ἐκείνων εἷς εἶναι, οὓς ἐδίδαξαν ἀριστερὰ γράμματα μοῦσαι, ὥς ἔφη τις τῶν παρῳδῶν, ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες σύσσιτοι οὐκ ἐπὶ τὰς Μεταγένους αὔρας, ἢ τὸν Ἀρισταγόρου Μαμάκυθον ὑμῖν ὀρχηστρίδας εἶπον ἑταίρας, Ὡραίας πρότερον, νῦν δ' οὐχ ὑμῖν ἀγορεύω, Ἄρτι χνοαζούσας αὐλητρίδας αἶψα τάχιστα, Ἀνδρῶν φορτηγῶν ὑπὸ γούνατα μισθοῦ ἐλαύνειν. Ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντως ἑταιρῶν τὸν λόγον πεποίημαι τῶν φιλίαν ἄδολον σωτηρεῖν δυναμένων, ἃς ὁ Κυνοῦλκος οὐ μα

κος τολμᾷ λοιδορεῖν. μόνας τε τῶν ἄλλων γυναικῶν ἀπὸ τῆς φιλίας ὀνόματι προσαγορευομένας, ἢ ἀπὸ τῆς παρ' Ἀθηναίοις καλουμένης Ἑταίρας τῆς Ἀφροδίτης, περὶ ἧς φησὶν Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν οὕτως. ἑταίραν δὲ τὴν Ἀφροδίτην τὴν τοὺς ἑταίρους καὶ τὰς ἑταίρας συνάγουσαν. τοῦτο δ' ἐστὶ φίλας, καλοῦσι γοῦν καὶ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες, ἔτι καὶ νῦν καὶ αἱ παρθένοι τὰς συνήθεις καὶ φίλας ἑταίρας, ὡς ἡ Σαπφώ· τάδε νῦν ἑταίραις ταῖς ἐμαῖς τερπνὰ καλῶς ἀείσω, καὶ ἔτι Λατὼ καὶ Νιόβα μάλα μὲν φίλαι ἦσαν ἑταῖραι. καλοῦσι δὲ καὶ τὰς μισθαρνούσας ἑταίρας, καὶ τὸ ἐπὶ συνουσίαις μισθαρνεῖν ἑταιρεῖν, οὐκ ἔτι πρὸς τὸ ἔτυμον ἀναφέροντες, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημονέστερον, καθὸ καὶ Μένανδρος ἐν Παρακαταθήκῃ ἀπὸ τῶν ἑταιρῶν, τοὺς ἑταίρους διαστέλλων φησί, Πεποίηκα τ' ἔργον οὐχ ἑταίρων ταῦτα δ' ὄντα γράμματα, Τὴν προσαγόρευσιν οὐ σφόδρ' εὔσχημον ποιεῖ. Περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν Εὔχημος ἐν ἐμπόλει τάδε φησίν, Ἔπειτα γ' εἰσιόντα γ' ἐὰν λυπούμενος, Τύχῃ τις ἡμῶν ἐκολάκευσεν, ἢ Κατεφίλησ' οὐχὶ συμπιέσασα τὸ στόμα, Ὥσπερ πολέμιον, ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις Χανοῦσ' ὁμοίως ἧς ἐπεμυθήσατο, Ἐποίησέ τ' ἱλαρὸν εὐθέως ἀφεῖλέ τε πᾶν. Αὐτοῦ τὸ λοιπὸν κἀπιδεῖξεν ἵλεων. Εὔβουλος δ' ἐν Καμπυλίωνι κοσμίαν ἑταίραν παράγων φησίν, ὡς δ' ἐδείπνει κοσμίως οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πράσων ποιούμεναι, Τολύπας ἔβαπτον τὰς γνάθους, καὶ τῶν κρεῶν Ἀπέβρυκον αἰσχρῶς, ἀλλ' ἑκάστου μικρὸν Ἀπέτεμεν ὥσπερ παρθένος μιλησία. Ἀντιφάνης Ὑδρίᾳ, οὗτος δ' ὃν λέγω, Ἐκ γειτόνων αὐτῷ κατοικούσης τινός, Ἰδὼν ἑταίρας εἰς ἔρωτ' ἀφίκετο Ἀστῆς, ἐρήμου δ' ἐπιτρόπου καὶ συγγενῶν, ἦθός τι χρυσοῦν πρὸς ἀρετὴν κεκτημένης, Ὄντως ἑταίρας, αἱ μὲν ἄλλαι τοὔνομα Βλάπτουσι τοῖς τρόποισιν, ὄντως ὂν καλόν. Ἀναξίλας Νεοττίδι, ἐὰν δέ τις μέτρια λέγουσα τοῖς δεομένοις τινῶν ὑπουργῇ πρὸς χάριν, Ἐκ τῆς ἑταιρίας, ἑταίρας τοὔνομα Προσηγορεύθη, καὶ σὺ νῦν οὐχ ὡς λέγεις Πόρνης, ἑταίρας δ' εἰς ἔρωτα τυγχάνεις Ἐληλυθὼς ἄρ' ὡς ἀληθῶς ἐστι γοῦν Ἁπλῆ τις. ἀστεία μὲν οὖν νὴ τὸν Δία. Ὁ δὲ ἡμέτερος φιλοσοφομειρακίσκος τοιοῦτος, οἷον Ἄλεξις ἢ Ἀντιφάνης ἐν Ὕπνῳ παράγει. Διὰ ταῦθ' ὁ πόρνος οὗτος, οὐδὲ τῶν πράσων Ἑκάστοτ' ἐπιδειπνεῖ μεθ' ἡμῶν, τοῦτο δ' ἦν Ἵνα μή τι λυπήσειε τὸν ἐραστὴν φιλῶν. Καλῶς δὲ περὶ τῶν τοιούτων Ἔφιππος ἐν Σαπφοῖ φησίν, Ὅταν γὰρ νέος ὢν ἀλλότριον εἰσελθὼν ὄψον ἐσθίειν μάθῃ, Ἀσύμβολόν τε χεῖρα προσβάλῃ βορᾷ, Διδόναι νόμιζ' αὐτόν σε τῆς νυκτὸς λόγον. Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου. περὶ δὲ τῶν ἑταιρῶν καὶ Φιλέταιρος ἐν Κυνηγίδι τάδε φησίν, Οὐκ ἐτὸς ἑταίρας ἱερόν ἐστι πανταχοῦ, Ἀλλ' οὐχὶ γαμετῆς οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος, Οἶδα δὲ καὶ ἑορτὴν τὴν Ἑταιρίδεια ἀγομένην ἐν Μαγνησίᾳ, οὐ διὰ τὰς ἑταίρας ἀλλὰ δι' ἑτέραν αἰτίαν, ἧς μνημονεύει Ἡγήσανδρος ἐν ὑπομνήμασι γράφων ὧδε, τὴν τῶν Ἑταιριδείων ἑορτὴν συντελοῦσι Μάγνητες. ἱστοροῦσι δὲ πρῶτον Ἰάσονα τὸν Αἴσονος συναγαγόντα τοὺς Ἀργοναύτας Ἑταιρείῳ Διΐ, θῦσαι καὶ τὴν ἑορτὴν Ἑταιρίδεια προσαγορεῦσαι. θύουσι δὲ καὶ οἱ Μακεδόνων βασιλεῖς τὰ Ἑταιρίδεια. πόρνης δὲ Ἀφροδίτης ἱερόν ἐστι παρὰ Ἀβυδηνοῖς, ὥς φησι Πάμφιλος, κατεχομένης γὰρ τῆς πόλεως δουλείᾳ, τοὺς φρουροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ ποτὲ θύσαντας ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν τοῖς μυθικοῖς καὶ μεθυσθέντας, ἑταίρας πλείονας προσλαβεῖν, ὧν μίαν κατακοιμηθέντας αὐτοὺς ἰδοῦσαν ἀνελομένην τὰς κλεῖς, καὶ τὸ τεῖχος ὑπερβᾶσαν ἀπαγγεῖλαι τοῖς Ἀβυδηνοῖς, τοὺς δ' αὐτίκα μεθ' ὅπλων ἀφικομένους, ἀνελεῖν μὲν τοὺς φύλακας, κρατήσαντας δὲ τῶν τειχῶν, καὶ γενομένους ἐγκρατεῖς τῆς ἐλευθερίας, χαριστήρια τῇ πόρνῃ ἀποδιδόντας Ἀφροδίτης πόρνης ναὸν ἱδρύσασθαι. Ἄλεξις δ' ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ ὅρων Σαμιακῶν τὴν ἐν Σάμῳ Ἀφροδίτην, ἣν οἱ μὲν ἐν καλάμοις καλοῦσιν, οἱ δὲ ἐν ἕλει, Ἀττικαὶ φησὶν ἑταῖραι ἱδρύσαντο αἱ συνακολουθήσασαι Περικλεῖ, ὅτε ἐπολιόρκει τὴν Σάμον ἐργασάμεναι ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ὥρας. Εὐάλκης δὲ ἐν τοῖς Ἐφεσιακοῖς, καὶ ἐν Ἐφέσῳ φησὶν ἱερὰ ἱδρύσασθαι Ἑταίρᾳ Ἀφροδίτῃ. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, Γύγης φησὶν ὁ Λυδῶν βασιλεὺς, οὐ μόνον περὶ ζῶσαν τὴν ἐρωμένην περιβόητος γέγονεν, ἐγχειρήσας αὐτόν τε καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνῃ πᾶσαν, ἀλλὰ καὶ τελευτησάσης, συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς χώρας Λυδοὺς πάντας, ἔχωσε τὸ Λυδίας τὸ νῦν ἔτι καλούμενον τῆς ἑταίρας μνῆμα εἰς ὕψος ἄρας, ὥστε περιοδεύοντος αὐτοῦ τὴν ἐντὸς τοῦ Τμώλου χώραν, ὅπου ἂν ἐπιστραφεὶς τύχοι καθορᾶν τὸ μνῆμα, καὶ πᾶσι τοῖς τὴν Λυδίαν οἰκοῦσιν ἐπόπτον εἶναι. Δημοσθένης δ' ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ, εἰ γνήσιος, ὃν Ἀπολλόδωρος εἴρηκε φησὶ τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. καταλέξω δέ σοι Κύνουλκε ἰωνικήν τινα ῥῆσιν ἐκτείνας κατὰ τὸν Αἰσχύλον, περὶ ἑταιρῶν ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς καλῆς Κορίνθου, ἐπειδή μοι τὴν αὐτόθι σοφιστείαν ὠνείδισας. νόμιμόν ἐστιν ἀρχαῖον ἐν Κορίνθῳ ὡς καὶ Χαμαιλέων ὁ Ἡρακλεώτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Πινδάρου, ὅταν ἡ πόλις εὔχηται περὶ μεγάλων τῇ Ἀφροδίτῃ, συμπαραλαμβάνεσθαι πρὸς τὴν ἱκετείαν τὰς ἑταίρας ὡς πλείστας, καὶ ταύτας προσεύχεσθαι τῇ θεῷ, καὶ ὕστερον ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς παρεῖναι, καὶ ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν στρατείαν ἦγεν ὁ Πέρσης, ὡς καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖ, καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ αἱ Κορίνθιαι ἑταῖραι ηὔξαντο ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας εἰς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἐλθοῦσαι

Πόρνη ἡ ἑταίρα ἀφροδίτη.

Κορίνθιαι ἑταῖραι.

νέων. διὸ καὶ Σιμωνίδης ἀναθέντων τῶν κορινθίων πίνακα τῇ θεῷ, τὸν ἔτι καὶ νῦν διαμένοντα καὶ τὰς ἑταίρας ἰδίᾳ γραψάντων τὰς τότε ποιησαμένας τὴν ἱκετείαν, καὶ ὕστερον παρούσας συνέθηκε τόδε τὸ ἐπίγραμμα, Αἵδ᾽ ὑπὲρ ἑλλήνων τε καὶ εὐθυμάχων πολιητᾶν Ἔσταθεν εὔχεσθαι Κύπριδι δαιμονίᾳ. Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήσατο δῖ᾽ Ἀφροδίτα, Πέρσαις ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδόμεν. Καὶ οἱ ἰδιῶται δὲ κατεύχονται τῇ θεῷ τελεσθέντων, περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τὴν δέησιν, ἀπάξειν αὐτῇ καὶ τὰς ἑταίρας. ὑπάρχοντος οὖν τοῦ τοιούτου νομίμου περὶ τὴν θεόν, Ξενοφῶν ὁ κορίνθιος ἐξιὼν εἰς ὀλυμπίαν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, καὶ αὐτὸς ἀπάξειν ἑταίρας εὔξατο τῇ θεῷ νικήσας. Πίνδαρός τε τὸ μὲν πρῶτον ἔγραψεν εἰς αὐτὸν ἐγκώμιον, οὗ ἡ ἀρχή, τρισολυμπιονίκαν ἐπαινέων οἶκον. ὕστερον δὲ καὶ σκολιὸν τὸ παρὰ τὴν θυσίαν ᾀσθέν, ἐν ᾧ τὴν ἀρχὴν εὐθέως πεποίηται πρὸς τὰς ἑταίρας, αἳ παραγενομένου τοῦ Ξενοφῶντος, καὶ θύοντος τῇ Ἀφροδίτῃ συνέθυσαν, διόπερ ἔφη, ὦ Κύπρου δέσποινα τεὸν δεῦτ᾽ ἐς ἄλσος φορβάδων, κορᾶν ἀγέλαν ἑκατόγγυιον Ξενοφῶν τελέαις ἐπάγαγ᾽ εὐχωλαῖς, ἰανθεὶς ἤρξατο δ᾽ οὕτως τοῦ μέλους, πολύξεναι νεάνιδες ἀμφίπολοι πειθοῦς ἐν ἀφνειῷ Κορίνθῳ, αἵ τε τὰς χλωρᾶς λιβάνου ξανθὰ δάκρυα θυμιᾶτε πολλάκις ματέρα ἐρώτων οὐρανίαν ἱπτάμεναι νοήματι, πρὸς Ἀφροδίταν ὑμῖν ἄνωθεν ἀπαγορίας ἔπορεν ὦ παῖδες ἐρατειναῖς εὐναῖς μαλθακᾶς ὥρας ἀπὸ καρπὸν δρέπεσθαι, σὺν δ᾽ ἀνάγκᾳ πᾶν καλόν, ἀρξάμενος δ᾽ οὕτως ἑξῆς φησίν, ἀλλὰ θαυμάζω τί με λέξοντι Ἰσθμοῦ δεσπόται. τοιάνδε μελίφρονος ἀρχὰν εὑρόμενον σκολιοῦ ξυνάορον ξυναῖς γυναιξί. δῆλον γὰρ ὅτι πρὸς τὰς ἑταίρας διαλεγόμενος, ἠγωνία ποῖόν τι φανήσεται τοῖς κορινθίοις τὸ πρᾶγμα. πιστεύων δὲ ὡς ἔοικεν αὐτὸς αὑτῷ πεποίηκεν εὐθέως, ἐδιδάξαμεν χρυσὸν καθαρᾷ βασάνῳ. ὅτι δὲ καὶ ἀφροδίσια ἴδια ἄγουσιν αὐτόθι αἱ ἑταῖραι, Ἄλεξις ἐν φιλούσῃ φησίν, Ἀφροδίσι᾽ ἦγε ταῖς ἑταίραις ἡ πόλις, Ἕτερα δὲ χωρίς ἐστι ταῖς ἐλευθέραις, Ταῖς ἡμέραις ταύταις δὲ κωμάζειν ἔθος, Ἐστὶν νόμος τε τὰς ἑταίρας ἐνθάδε Μεθ᾽ ἡμῶν. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι, ὥς φησι Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Λακεδαίμονι ἀναθημάτων, εἰκών ἐστι τῆς διαβοήτου ἑταίρας κοττίνας, ἥν φησι καὶ βοῦν ἀναθεῖναι χαλκῆν γράφων οὕτως. καὶ τὸ κοττίνας δὲ τῆς ἑταίρας εἰκόνιον, ἧς διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οἴκημά τι λέγεται καὶ νῦν ἐγγυτάτω τῆς κολώνης, ἵνα τὸ Διονύσιόν ἐστιν ἐπιφανὲς καὶ πολλοῖς ἐγνωσμένον τῶν ἐν τῇ πόλει. ἀνάθημα δ᾽ αὐτῆς ἐστιν ὑπὲρ τὸ τῆς χαλκιοίκου βοΐδιόν τι χαλκοῦν καὶ τὸ προειρημένον εἰκόνιον. Ἀλκιβιάδης δ᾽ ὁ καλός, ἐφ᾽ οὗ τις τῶν κωμικῶν ἔφη, Ἀλκιβιάδην τὸν καλὸν ὦ γῆ καὶ θεοί, Ὃν ἡ Λακεδαίμων μοιχὸν ἐπιθυμεῖ λαβεῖν, Ὑπὸ τῆς Ἄγιδος ἀγαπώμενος γυναικὸς ἐπὶ τὰς τῶν ἑταιρίδων θύρας ἐκώμαζεν, ἀπολιπὼν τὰς λακαίνας καὶ τὰς ἀττικάς. Μεδοντίδος γοῦν τῆς ἀβυδηνῆς ἐξ ἀκοῆς ἐρασθεὶς ἔστερξε, καὶ πλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον σὺν Ἀξιόχῳ, ὃς ἦν αὐτοῦ τῆς ὥρας ἐραστής, ὥς φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ᾽ αὐτοῦ λόγῳ, καὶ ταύτης ἐκοινώνησεν αὐτῷ, καὶ ἑτέρας δὲ δύο ἑταίρας ἐπήγετο ἀεὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Δαμασάνδραν τῆς Λαΐδος τῆς νεωτέρας μητέρα, καὶ Θεοδότην ὑφ᾽ ἧς καὶ ἀποθανὼν ἐκηδεύθη ἐν Μελίσσῃ κώμῃ τῆς Φρυγίας ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. εἴδομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸ ἐν Μελίσσῃ τοῦ Ἀλκιβιάδου μνῆμα ἐκ συνάδων εἰς μητρόπολιν ἀφικνούμενοι, ἐν ᾧ καὶ κατ᾽ ἔτος θύεται βοῦς, διακελευσαμένου τοῦτο τοῦ πάντα ἀρίστου Ἀδριανοῦ βασιλέως, ὃς καὶ ἀνέστησεν ἐπὶ τῷ μνήματι παρίου λίθου εἰκόνα τὸν Ἀλκιβιάδην. οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν εἰ ἐξ ἀκοῆς τινὲς ἐράσθησάν τινων, ὁπότε Χάρης ὁ μιτυληναῖος ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν ἱστοριῶν τῶν περὶ Ἀλέξανδρον φησὶν ὀνείρατι θεασαμένους τινάς, οὓς μὴ πρότερον εἶδον ἐρασθῆναι αὐτῶν, γράφει δὲ οὕτως. Ὑστάσπῃ νεώτερος ἦν ἀδελφὸς Ζαριάδρης, ἄμφω καλοί, περὶ ὧν λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι ἐξ Ἀφροδίτης καὶ Ἀδώνιδος ἐγεννήθησαν. ἐκυρίευσε δὲ ὁ μὲν Ὑστάσπης Μηδίας, καὶ τῆς ὑποκάτω χώρας, ὁ δὲ Ζαριάδρης τῶν ὑπεράνω κασπίων πυλῶν μέχρι τοῦ Τανάϊδος, τῶν δὲ ἐπέκεινα τοῦ Τανάϊδος Ὁμάρτῃ βασιλεῖ Μαραθῶν θυγάτηρ, ἧς ὄνομα Ὀδάτις, περὶ ἧς ἐν ταῖς ἱστορίαις γέγραπται, ὡς καὶ ἄρα κατὰ τὸν ὕπνον ἰδοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἐρασθείη, τὸ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο κἀκεῖνῳ πάθος συμπεσεῖν πρὸς αὐτήν. διετέλουν γοῦν ἀλλήλων ἐπιθυμοῦντες διὰ τὴν κατὰ τὸν ὕπνον φαντασίαν. ἦν δὲ ἡ Ὀδάτις καλλίστη τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν γυναικῶν, καὶ ὁ Ζαριάδρης δὲ ἦν καλός. πέμποντος οὖν τοῦ Ζαριάδρου πρὸς τὸν Ὁμάρτην, καὶ φιλοτιμουμένου γῆμαι τὴν ἄνθρωπον, οὐ συνετίθετο ὁ Ὁμάρτης διὰ τὸ εἶναι ἀρρένων παίδων ἔρημος. ἤθελε γὰρ αὐτὴν δοῦναι ἑνὶ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκείων, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺν χρόνον ὁ Ὁμάρτης συναγαγὼν τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας δυνάστας καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, ἐποίει τοὺς γάμους οὐ προειπὼν ὅτῳ μέλλοι διδόναι τὴν θυγατέρα. ἀκμαζούσης οὖν τῆς μέθης εἰσκαλέσας τὴν Ὀδάτιν ὁ πατὴρ εἰς τὸ συμπόσιον, εἶπεν ἀκουόντων τῶν συνδείπνων. ἡμεῖς ὦ θύγατερ Ὀδάτις νῦν ποιούμεθα τοὺς σοὺς γάμους. περιβλέψασα οὖν καὶ θεωρήσασα πάντας, λαβοῦσα χρυσῆν φιάλην καὶ πληρώσασα, δὸς ᾧ θέλεις γαμηθῆναι, τούτου γὰρ κεκλήσῃ γυνή. κἀκείνη περιβλέψασα πάντας, ποίει δακρύουσα ποθοῦσα τὸν Ζαριάδρην ἰδεῖν, ἐπεστάλκει γὰρ αὐτῷ, ὅτι μέλλουσιν οἱ γάμοι συντελεῖσθαι. ὁ δὲ στρατοπεδεύων ἐπὶ τοῦ Τανάϊδος, καὶ διαλαθὼν τὴν στρατοπεδείαν διέβη μετὰ μόνου τοῦ ἁρματηλάτου, καὶ νυκτὸς ὁρμήσας ἐπὶ τοῦ ἅρματος διῆλθε διὰ τῆς πόλεως,

Ἀφροδίσια ἑταιρῶν κορινθίων.

συνάδα, vide Stephan.

διώξας

διώξας περὶ τοὺς ὀκτακοσίους σταδίους, πλησίον δὲ τῆς κώμης γενόμενος ἐν ᾗ τοὺς γάμους συνετέλουν, καὶ καταλιπὼν ἔν τινι τόπῳ αὐτῷ ἅρματι τὸν ἁρματηλάτην προῆγεν ἐνδεδυκὼς στολὴν σκυθικήν, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἰδὼν τὴν Ὀδάτιν ἑστηκυῖαν πρὸ τοῦ κυλικείου καὶ δακρύουσαν κιρνῶσάν τε βραδέως τὴν φιάλην, εἶπε πλησίον στὰς παρ' αὐτήν· ὦ Ὀδάτι πάρειμί δή σοι, καθάπερ ἠξίωσας ἐγὼ Ζαριάδρης. ἡ δὲ κατανοήσασα ξένον ἄνδρα καὶ καλόν, καὶ ὅμοιον τῷ κατὰ τὸν ὕπνον ἑωραμένῳ, περιχαρὴς γενομένη δίδωσιν αὐτῷ τὴν φιάλην, καὶ ὃς ἁρπάσας αὐτὴν ἀπήγαγεν ἐπὶ τὸ ἅρμα καὶ ἔφυγεν ἔχων τὴν Ὀδάτιν. οἱ δὲ παῖδες καὶ αἱ θεράπαιναι συνειδυῖαι τὸν ἔρωτα κατεσιώπησαν, καὶ κελεύοντος τοῦ πατρὸς καλεῖν, οὐκ ἔφασαν εἰδέναι ὅπου πεπόρευται. μνημονεύεται δὲ ὁ ἔρως οὗτος παρὰ τοῖς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσι βαρβάροις, καὶ περιττῶς ἐστι ζηλωτός, καὶ τὸν μῦθον τοῦτον ζωγραφοῦσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ βασιλείοις. ἔτι δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς οἰκίαις, καὶ ταῖς ἑαυτῶν θυγατράσιν οἱ πολλοὶ τῶν δυναστῶν ὄνομα τίθενται Ὀδάτιν. τὸ ὅμοιον ἱστορεῖ γενέσθαι καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασσαλιωτῶν πολιτείᾳ γράφων οὕτως, Φωκαεῖς οἱ ἐν Ἰωνίᾳ ἐμπορίᾳ χρώμενοι ἔκτισαν Μασσαλίαν. Εὔξενος δ' ὁ Φωκαιεὺς Νάνῳ τῷ βασιλεῖ, τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὄνομα, ἦν ξένος, οὗτος ὁ Νάνος ἐπιτελῶν γάμους τῆς θυγατρὸς, κατὰ τύχην παραγενόμενον τὸν Εὔξενον παρακέκληκεν ἐπὶ τὴν θοίνην. ὁ δὲ γάμος ἐγίνετο τόνδε τὸν τρόπον, ἔδει μετὰ τὸ δεῖπνον εἰσελθοῦσαν τὴν παῖδα, φιάλην κεκραμένην ᾧ βούλοιτο δοῦναι τῶν παρόντων μνηστήρων, ᾧ δὲ δοίη, τοῦτον εἶναι νυμφίον, ἡ δὲ παῖς εἰσελθοῦσα δίδωσιν εἴτε ἀπὸ τύχης, εἴτε καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῷ Εὐξένῳ, ὄνομα δὲ ἦν παιδὶ Πέττα, τούτου δὲ συμπεσόντος, καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιοῦντος, ὡς κατὰ θεὸν γενομένης τῆς δόσεως ἔχειν αὐτήν, ἔλαβεν ὁ Εὔξενος γυναῖκα, καὶ συνῴκει μεταθέμενος τοὔνομα Ἀριστοξένην. καὶ ἔστι γένος ἐν Μασσαλίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνθρώπου μέχρι νῦν πρωτιάδαι καλούμενον, Πρῶτις γὰρ ἐγένετο υἱὸς Εὐξένου καὶ Ἀριστοξένης. Θεμιστοκλῆς τε, ὥς φησιν Ἰδομενεύς, οὐχ ἅρμα ζευξάμενος ἑταιρῶν πληθούσης ἀγορᾶς εἰσήλασεν εἰς τὸ ἄστυ, ἦσαν δὲ αὗται Λαμία καὶ Σκιώνη καὶ Σατύρα καὶ Νάννιον, οὐ, καὶ αὐτὸς Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγενημένος ὄνομα Ἀβροτόνου, ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράμματι, Ἀβρότονον Θρῇισσα γυνὴ γένος, ἀλλὰ τεκέσθαι Τὸν μέγαν Ἕλλησίν φασι Θεμιστοκλέα. Νεάνθης δ' ὁ κυζικηνὸς ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ τῶν ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, Εὐτέρπης αὐτὸν εἶναί φησιν υἱόν. Κῦρος δὲ ὁ ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἐπιστρατεύσας, οὐχὶ ἑταίραν οὖσαν τὴν Φωκαΐδα τὴν σοφωτάτην καλλίστην γενομένην εἶχε συστρατευομένην; ἣν Ζηνοφάνης φησὶ πρότερον Μιλτὼ καλουμένην, Ἀσπασίαν μετονομασθῆναι. συνηκολούθει δὲ αὐτῷ καὶ ἡ μιλησία παλλακίς. ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος οὐ Θαΐδα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἀττικὴν ἑταίραν; περὶ ἧς φησι Κλείταρχος ὡς αἰτίας γενομένης τοῦ ἐμπρησθῆναι τὰ ἐν Περσεπόλει βασίλεια. αὕτη δὲ ἡ Θαΐς καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον, καὶ Πτολεμαίῳ ἐγαμήθη τῷ πρώτῳ βασιλεύσαντι Αἰγύπτου, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τέκνον Λεοντίσκον καὶ Λάγον, θυγατέρα δὲ Εἰρήνην, ἣν ἔγημεν Εὔνοστος ὁ Σόλων τῶν ἐν Κύπρῳ βασιλεύς. καὶ ὁ δεύτερος δὲ τῆς Αἰγύπτου βασιλεὺς Φιλάδελφος δ' ἐπίκλην, ὡς ἱστορεῖ ὁ εὐεργέτης Πτολεμαῖος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ὑπομνημάτων, πλείστας ἔσχεν ἐρωμένας, Διδύμην μὲν μίαν τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν μάλ' εὐπρεπεστάτην τὴν ὄψιν, καὶ Βιλιστίχην. ἔτι δὲ Ἀγαθόκλειαν καὶ Στρατονίκην, ἧς τὸ μέγα μνημεῖον ὑπάρχειν ἐπὶ τῇ πρὸς Ἐλευσῖνι θαλάσσῃ, καὶ Μύρτιον, καὶ ἄλλας δὲ πλείστας ἐπιρρεπέστερος ὢν πρὸς ἀφροδίσια. Πολύβιος δ' ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, Κλεινοῦς φησὶ τῆς οἰνοχοούσης αὐτῷ εἰκόνας πολλὰς ἀνακεῖσθαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, μονοχίτωνας καὶ ῥυτὸν ἐχούσας ἐν ταῖς χερσίν, αἱ δὲ κάλλισται τῶν οἰκιῶν φησὶν οὐ Μυρτίου καὶ Μνησίδος καὶ Ποθεινῆς προσαγορεύονται; καί τοι Μνῆσις μὲν ἦν αὐλητρὶς καὶ Ποθεινή, Μύρτιον δὲ μία τῶν ἀποδεδειγμένων καὶ κοινῶν δικτηριάδων. τοῦ δὲ Φιλοπάτορος βασιλέως Πτολεμαίου οὐκ Ἀγαθόκλεια ἡ ἑταίρα ἐκράτει; ἡ καὶ πᾶσαν ἀναστρέψασα τὴν βασιλείαν. Εὔμαχος δὲ ὁ νεαπολίτης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Ἀννίβαν ἱστοριῶν, Ἱερώνυμον φησὶ τὸν τυραννήσαντα συρακουσίων ἀγαγέσθαι γυναῖκα τῶν ἐπ' οἰκήματος προεστηκυιῶν Πειθὼ ὄνομα, καὶ ἀποδεῖξαι βασιλίδα. Τιμόθεος δ' ὁ στρατηγήσας ἀθηναίων ἐπιφανῶς ἑταίρας, ἦν υἱὸς Θρᾴττης τὸ γένος, σεμνῆς δὲ ἄλλως τοὺς τρόπους. μεταβάλλουσαι γὰρ αἱ τοιαῦται εἰς τὸ σῶφρον, τῶν ἐπὶ τούτῳ σεμνυνομένων εἰσὶ βελτίους. ὁ δὲ Τιμόθεος καὶ σκωπτόμενός ποτε ὅτι τοιαύτης εἴη μητρὸς, καὶ χάριν γε αὐτῇ φησὶν οἶδα, ὅτι δι' αὐτὴν Κόνωνος εἰμὶ υἱός. Φιλέταιρον δὲ τὸν Περγάμου καὶ τῆς καινῆς ταύτης λεγομένης βασιλεύσαντα χώρας Βόας αὐλητρίδος ἑταίρας, τὸ γένος ἀπὸ Παφλαγονίας υἱόν φησι γενέσθαι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. Ἀριστοφῶν δὲ ὁ ῥήτωρ ὁ τὸν νόμον εἰσενέγκων ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀστῆς γένηται, νόθον εἶναι. αὐτὸς ἀπηλέγχθη ὑπὸ Καλλιάδου τοῦ κωμικοῦ ἐκ Χορηΐδος τῆς ἑταίρας παιδοποιησάμενος, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ Καρύστιος ἐν τρίτῳ ὑπομνημάτων. Δημήτριος δ' ὁ πολιορκητὴς οὐ δαιμονίως ἤρα Λαμίας τῆς αὐλητρίδος, ἐξ ἧς ἔσχε καὶ θυγατέρα Φίλαν. τὴν δὲ Λαμίαν Πολέμων φησὶ ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν σικυῶνι ποικίλης στοᾶς θυγατέρα μὲν εἶναι Κλεάνορος Ἀθηναίου, κατασκευάσαι δὲ σικυωνίοις τὴν προκειμένην στοάν.

Μασσαλιωτῶν γάμοι.

Διαβόητοι ἑταῖραι βασιλέων.

ἦρα δὲ

ἤρα δὲ καὶ Λεαίνης, καὶ αὐτῆς ἑταίρας ἀττικῆς ὁ Δημήτριος, καὶ ἄλλων δὲ πλειόνων. Μάχων δὲ ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις χρείαις φησὶν οὕτως, Ὑπερβαλεῖ δὲ τῷ Λεαίνης σχήματι, Γεγαννομένης εὖ παρά τε τῷ Δημητρίῳ εὐημερούσης. φησὶ καὶ τὴν Λάμιαν τὸν βασιλέα εὐμελῶς κελητίσαι ὑπερεπαινεθῆναί τε. ἡ δὲ τοῦ τ' ἀπεκρίθη Πρὸς ταῦτα καὶ Λέαιναν εἰ βούλει κράτει. ἦν δὲ ἡ Λάμια σφόδρα εὔθικτος καὶ ἀττικὴ πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καθάπερ καὶ Γνάθαινα περὶ ἧς εἰρήκαμεν. πάλιν δὲ περὶ τῆς Λαμίας ὁ Μάχων οὕτω γράφει, Δημήτριος ποθ' ὁ βασιλεὺς γέμων μύρων Λαμίᾳ παρὰ πότον παντοδαπῶν ἐπεδείκνυτο. ἡ Λάμια δὲ ἦν αὐλητρίς, ἣ σφόδρ' ἀηδῶς ἔχειν φησί, κινηθῆναί τε τὸν Δημήτριον, ἀποδοκιμαζούσης τε πάντα, καὶ πάνυ καταγχλιδώσης τῷ βασιλεῖ, νάρδον τινὰ διηγήνυσιν ἐγχεῖν τῇ χειρὶ τ' αἰδοῖον ἀποτρίψας, καὶ θιγὼν τοῖς δακτύλοις τουτί γε Λάμια φησίν, ὀσφράνθητι καὶ εἴσῃ παρά τ' ἄλλα διαφορὰν ὅσην ἔχει, ἐκείνη δὲ γελάσασα, ἀλλὰ τὸ τ' ἔφη τάλαν νομίζειν δοκεῖ μοι σαπρότατον πάντων πολύ. Δημήτριος δ' εἶπεν, ἀλλὰ μὴν νὴ τοὺς θεοὺς ἀπὸ βαλάνου τοῦτ' ἐστὶ Λάμια βασιλικῆς. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ Ἀγησάρχου ἐν ταῖς περὶ τὸν Φιλοπάτορα ἱστορίαις, βασιλέων ἐρωμένας ἀναγράφων φησὶν Φιλίππου τοῦ μακεδόνος αὐξήσαντος Φίλινναν τὴν ὀρχηστρίδα, ἐξ ἧς καὶ γεννῆσαι Ἀρίδαιον τὸν μετὰ Ἀλέξανδρον βασιλεύσαντα. Δημητρίου δὲ τοῦ πολιορκητοῦ μετὰ τὰς προειρημένας Μανίαν, Ἀντιγόνου δὲ Δημὼ, ἐξ ἧς Ἀλκυονέα γεννηθῆναι. Σελεύκου δὲ τοῦ νεωτέρου Μύσαν καὶ Νύσαν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Λέμβος ἐν τῇ τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν Δημὼ φησὶν ἐρωμένην γενέσθαι τοῦ Δημητρίου, ἣ ἐπιμανῆναι τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ ἀποκτεῖναι Ὀξύθεμιν, ὡς καὶ πολλὰ συνεξαμαρτάνοντα τῷ Δημητρίῳ, καὶ ὅτι ἀπέκτεινε τὰς τῆς Δημοῦς θεραπαίνας στρεβλῶν. περὶ δὲ τοῦ εἰρημένου τῆς Μανίας ὀνόματος ὁ Μάχων τάδε φησίν, Ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαι τις εὐλόγως θ' ἅμα Τῶν νῦν ἀκροατῶν, ἥ τις ἀττικὴ γυνὴ Προσηγορεύετ', ἢ ὀνομάζετο Μανία. Αἰσχρὸν γὰρ ὄνομα φρυγιακὸν γυναῖκ' ἔχειν, Καὶ ταῦθ' ἑταίραν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος, Ἢ τὴν Ἀθηναίων τί κωλῦσαι πόλιν Ὑφ' ἧς ἅπαντες εἰσὶν ἐπηνωρθωμένοι. Τὸ μὲν οὖν ὑπάρχον εὐθέως ἐκ παιδίου Αὐτῇ Μελίττη ἦν ὄνομα, τῷ μὲν μεγέθει Τῶν τότε γυναικῶν βραχύτι καταδεεστέρα,

Φωνῇ δ' ὁμιλίᾳ τε κεχωρηγημένη. Πάνυ δ' εὐπρόσωπος οὖσα καὶ καταπληκτική, Πολλοὺς ἐραστὰς καὶ πολίτας καὶ ξένους Ἔχουσ', ὅπου περὶ γυναικός τις λόγος Γένοιτο, Μανίαν τὴν Μελίτταν ὡς καλὴν Ἔφασκον εἶναι, καὶ προσεξεργάζετο Αὐτῇ τὸ πλεῖον, ἡνίκ' ἂν σκώψειε γάρ, Ῥημάτιον εὐθὺ τοῦτο Μανίαν ἀνεβόα, Αὐτὴ θ' ὅτ' ἐπαινοίη τιν' ἢ ψέγοι πάλιν, Ἐπ' ἀμφοτέρων προσέκειτο Μανία τῶν λόγων, Διὸ τῆς Μανίας ἐπίρρημ' ἐκτείνας, δοκεῖ Καλέσαι τις αὐτὴν τῶν ἐραστῶν μανίαν, Μᾶλλον τὸ πάρεργον ἐπεκράτησ' ἢ τοὔνομα. Δοκεῖ δὲ λιβιαῦ ὡς ἔοικ' ἡ Μανία, Γνάθαινα τ' εἰς τὰ στρώμαθ' ὅτι προΐεται. Ἐνομοθέτητο τοῦ τ' ὑπὸ Διφίλου. Μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν Ἐλοιδορεῖτο, καὶ λέγει τί τοῦτο παῖ; Εἰ δὲ λίθον εἶχες, ὑπολαβοῦσ' ἡ Μανία Ἔδωκ' ἄν, ἵν' ἔχοις φησ' ἀποψᾶσθαι τάλαν. Ὅτι δὲ ἦν καὶ ἀστεία τις ἀποκρίνασθαι, τάδε περὶ αὐτῆς Μάχων ἀναγράφει, Τῆς Μανίας ἤρα Λεοντίσκος ποτὲ Ὁ παγκρατιαστής, καὶ συνεῖχ' αὐτὴν μόνος Γαμετῆς τρόπον γυναικός, ὑπὸ δ' Ἀντήνορος Μοιχευομένην αἰσθανόμενος αὐτὴν ὕστερον Σφόδρ' ἠγανάκτησεν, ἡ δὲ μηδὲν φησί σοι Ψυχὴ μελέτω, μαθεῖν γὰρ αἰσθέσθαι θ' ἅμα Ὀλυμπιονικῶν νυκτὸς ἀθλητῶν δυοῖν Πληγὴν τί δύναται ποτ' ἤθελον. αὐτοῦ μέλλειν Λέγουσι τὴν πυγὴν ποθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μανίαν Δημητρίου, Ἀνταξιῶσαι δωρεὰν κἀυτὴν τινά, Δόντος ἐπιστρέψασα, μετὰ μικρὸν λέγει, Ἀγαμέμνονος παῖ νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι,

Παρόντι λεύσσειν, ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί. Εἶναι δοκῶν αὐτόμολος ἄνθρωπος ξένος Καὶ παρεπιδημήσας Ἀθήνησίν ποτε, Τὴν Μανίαν μετεπέμψαθ' ὅσον ἤτησε δούς Εἰς τὸν δε, ἦν συμπεριληφώς τινας Ἐκ τῆς πόλεως τῶν ἐπιγελαῦ εἰθισμένων Ἅπαντά τοι στρέφουσιν ἀεὶ πρὸς χάριν, Βουλόμενος εἶναι γλαφυρὸς ἀστεῖός θ' ἅμα, Τῆς Μανίας ἄριστα παιζούσης σφόδρα, Ἀνισταμένης τε πολλάκις εἰς δασύποδα Αὐτὴν ἐπικροῦσαι βουλόμενος πρὸς τῶν θεῶν, Μειράκια, τί δοκεῖ τῶν ἀγρίων ὑμῖν ποτε, Ἐν τοῖς ὄρεσι τάχιστα θηρίον τρέχειν. Ἡ Μανία αὐτόμολος ὦ βέλτιστ' ἔφη.

Μετὰ ταῦτα δ' ὡς εἰσῆλθε πάλιν ἡ Μανία, Τὸν αὐτόμολον ἔσκωπτε, ῥίψασπίν τ' ἔφη Αὐτὸν γεγονέναι προσβολῆς οὔσης ποτε. Ὁ δὲ στρατιώτης ὑπό τι σκυθρωπάσας Ἀπέπεμψε ταύτην, διαλυπηθεῖσα δ' ἡ ἑταίρα Μηθέν, παρὰ τοῦτο φησὶ λυποῦ φίλτατε, Οὐ γάρ σύ φεύγων ἀπέβαλες τὴν ἀσπίδα Μὰ τὴν ἀφροδίτην, ἀλλ' ὅ, σοι χρήσας τότε. Ἐν συμποσίῳ δ' ὥς φασι παρὰ τῇ Μανίᾳ Παρέδειξατ' αὐτὴν τῶν πονηρῶν τις πάνυ Καθὼς ἐπηρώτησε, πότερ' ἄνω θέλεις; Ἐλθοῦσ' ἅμα βαλεῖν ἢ κάτω. γελάσασα δὲ * Ἄνω μὲν οὖν γε φησὶν ὑπό τι γὰρ δέδοικά σε, Μήμου προπιούσης τὸ ἐκ πλοΐσιον ἐκ ῥάγης. Καὶ ἄλλων δὲ ἑταιρῶν ἀπομνημονεύματα ὁ Μάχων συνήγαγεν, ὧν οὐκ ἄκαιρον δεῖ περὶ τὸ ἑξῆς μνημονεῦσαι. Γναθαίνης μὲν οὖν, Παρὰ Γναθαίνῃ Δίφιλος πίνων ποτε Ἐπὶ δεῖπνον, ὡς λέγουσι τοῖς ἀφροδισίοις Τιμώμενος μάλιστα τῶν ἐρωμένων, Λήθη δ' ὑπ' αὐτῆς ἐκτενῶς ἀγαπώμενος,

Παρὴν

Μάχωνος Μανία ἑταίρα.

Μάχωνος Γνάθαινα.

Παρῆν ἔχων δύο χῖα, θασία τέτταρα Μύρον, στεφάνους, τραγήματ', ἔριφον, ταινίας, Ὄψον μάγειρον. τὰ μετὰ ταῦτ' αὐλητρίδα. Καὶ τῶν ἐραστῶν συριακοῦ τινος ξένου, Πέμψαντος αὐτῇ χιόνα, σαπέρδην δ' ἕνα, Αἰσχυνομένη τὰ δῶρα μή τις καταμάθῃ, Φυλαττομένη τε πολὺ μάλιστα δίφιλον Μὴ δῷ δίκην μετὰ ταῦτα κωμῳδουμένη. Τὸ μὲν τάριχος εἶπε ταχέως τ' ἀποφέρειν

Πρὸς τοὺς ἀπανίζειν ὁμολογουμένους ἁλῶν, Τὴν χιόνα δ' εἰς τὸν ἄκρατον ἐνσεῖσαι λάθρα Τῷ παιδί τ' ἐπέταξεν, ἐγχέον δ' ὅσον δέκα, Κύαθον προσενεγκεῖν διφίλῳ ποτήριον. Ὑπερηδέως δὲ τὴν κύλικα πιὼν ἄφνω, Καὶ τὸ παράδοξον καταπλαγεὶς ὁ δίφιλος, Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ θεοὺς ψυχρόν γ' ἔφη, Γνάθαιν' ἔχεις τὸν λάκκον ὁμολογουμένως. Ἡ δ' εἶπε τῶν σῶν δραμάτων γὰρ ἐπιμελῶς Εἰς αὐτὸν ἀεὶ τοὺς προλόγους ἐμβάλλομεν. Μαστιγίας μώλωπας ὑψηλοὺς ἔχων, Μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀπὸ τύχης ἀναπαύομενος, Περιλαμβάνουσα δ' αὐτὸν ὡς ἀνώμαλον Τὸν νῶτον εἶχε παντελῶς, τάλα τάλαν, Ἄνερ πόθεν ἔχεις, ταῦτ' ἔφη τὰ τραύματα, Κἀκεῖνος αὐτῇ συντόμως ἀποκρίνεται, Ὅτι παῖς ποτ' ὢν ἐνήλατ' εἰς πυρὰν ποτέ, Παίζων μετά τινων ἡλικιωτῶν ἐνέπεσον.

Ναὶ τὴν φίλην Δήμητρα, δικαίως τε γὰρ Ἄνθρωπε φησὶν οὐδὲ ἀργὸς ἀκόλαστος ὤν. Παρὰ Δεξιθέᾳ δειπνοῦσα τῇ ἑταίρᾳ ποτὲ Γνάθαινα, τοὔψον ἀποτιθείσης πᾶν σχεδόν, Τῆς Δεξιθέας τῇ μητρί, νὴ τὴν Ἄρτεμιν, Εἰ φησὶν ᾔδει ἡ Γνάθαινα τοῦτ' ἐγώ, Τῇ μητρὶ συνεδείπνουν ἄν, οὐχί σοί γύναι. Ἐπεὶ προὔβη τοῖς ἔτεσιν ἡ Γνάθαινα, καὶ Ἤδη τελέως ἦν ὁμολογουμένως σορός, Εἰς τὴν ἀγορὰν λέγουσιν αὐτὴν ἐξιέναι, Καὶ τοὔψον ἐφορᾶν καὶ πολυπραγμονεῖν πόσου, Πωλεῖ δ' ἕκαστον, εἶτ' ἰδοῦσα ἐπὶ τῆς τύχης Ἑστῶτα κρεωπώλην τιν' ἀστεῖον πάνυ, Τῇ θ' ἡλικίᾳ σφόδρα νέον, ὦ πρὸς τῶν θεῶν Μειράκιον, ὁ καλός φησι πῶς ἵστης φράσον, Ὁ δὲ μειδιάσας, κύβδ' ἔφη τριωβόλου, Τίς δ' ὁ ἐπιτρέψων ἐστί σοι φησὶ τάλαν, Ὄντα γ' ἐν Ἀθήναις καρικοῖς χρῆσθαι σταθμοῖς. Στρατοκλῆς δ' ἑταίρους προὶκ' ἐδίδου τοῖς γνωρίμοις, Λοπάδας συνάλμους τε ξυναρτύειν δοκῶν,

Καὶ δείψαν ὑπολειπόμενοι δ' εἰς τὴν αὔριον. Ἐπιξυνάπτειν βουλομένοις τὴν ἑωθινὸν, Μακρὰς δὲ πράττειν εἰς τὰ λοιπὰ ξυμβολάς. Γνάθαινα δ' αὐτῷ εἶπε πρὸς ἐραστήν τινα Στρατευόμενον ὁρῶσα περὶ τὰς συμβολάς, Στρατοκλῆς ἐπ' ἑταίροις φησὶ χειμῶνας ποιεῖ, Ἰδοῦσ' ἔφηβον ἡ Γνάθαιν' ἰσχνὸν πάνυ, Καὶ μέλανα λεπτὸν δ' ὡς ἔοικεν ὑπερβολῇ Καὶ λιπαρόν, ἔτι δὲ τῶν ἐφήβων βραχύτερον Ἔσκωπτεν εἰς Ἄδωνιν, ἀναγώγως δέ πως Τοῦ μειρακίσκου καὶ τυραννικώτερον

Αὐτῇ συναντήσαντος, ἐμβλέψασα τῇ Θυγατρὶ μετὰ ταύτης συμπορευομένῃ λέγει, Δικαιότερον ἦν ὦ τέκνον νὴ τὼ θεώ. Λέγουσι ποντικόν τι μειρακύλλιον Ἀναπαυόμενον μετὰ τῆς Γναθαίνης ἀξιοῦν Πρωῒ γενόμενον, ὥστε τὴν πυγὴν ἅπαξ Αὐτῷ παρασχεῖν, τὴν δὲ τοῦτ' εἰπεῖν, τάλαν

Ἔπειτα τὴν πυγήν με νῦν αἰτεῖς, ὅτε † Τὰς ὗς ἐπὶ νομὴν καιρὸς ὥραν οὐξάγειν, Καὶ Γναθαινίου δέ γε τῆς θυγατριδοῦς αὐτῆς τάδε ἀναγράφει, Εἰς τὰς Ἀθήνας παρεπιδημήσας ξένος Σατράπης πάνυ γέρων ἐνενήκοντ' ἐτῶν, Κρονίοις ἰδοῦσαν εἶδε τὴν Γναθαίνιον, Μετὰ τῆς Γναθαίνης ἐξ ἀφροδισίου τινός, Τό τ' εἶδος αὐτῆς τούς ῥυθμούς τε καταμαθών, Ἐπυνθάνετο μίσθωμα, πράσσεται πόσον Τῆς νυκτός. ἡ Γνάθαινα δ' εἰς τὴν πορφύραν, Καὶ τὰ δόρα τ' ἀποβλέψασα δραχμὰς χιλίας Ἔταξ', ὁ δ' ἄφνω καιρίαν πληγεὶς πάπαι Ζωγρεῖς γύναι φησὶν ἕνεκα τοῦ στρατιωτικοῦ, Μνᾶς πραξαμένη δὲ πέντε τὰς σπονδὰς ποιοῦ, Καὶ στρῶσον ἡμῖν ἔνδον, ἡ δ' ἐπιδέξιον

Βουλόμενον εἶναι τὸν Σατράπην ἀπεδέξατο, Εἴπερ δὲ δὸς ὅσον ἐπιθυμεῖς πάτερ, οἶδα γὰρ Ἀκριβῶς καὶ πέπεισθ' ὅτι † Εἰς νύκτ' ἀποδώσεις τῷ θυγατρίῳ μου διπλοῦν. Ἐν ταῖς Ἀθήναις χαλκοτύπος σφόδρ' εὐφυὴς Καταλελυκυίας τῆς Γναθαινίου σχεδόν, Οὐκ ἔτι δ' ἑταιρεῖν ὑπομενούσης, διὰ τὸ πᾶς Τὸν Ἀνδρόνικον ἡδέως αὐτῇ ἔχειν Τὸν ὑποκριτήν, τότε δ' ὄντος ἐν ἀποδημίᾳ, Ἐξ οὗ γεγονὸς ἦν ἄρρεν αὐτῷ παιδίον, Οὐχ ὑπομενούσας τῆς Γναθαίνιον λαβεῖν Μίσθωμα, λιπαρῶν δὲ καὶ προσκείμενος Πολὺ δαπανήσας, ἔχειν αὐτὴν, χρυσίον, Ἀνάγωγος ὢν δὴ καὶ βάναυσος παντελῶς, Ἐν σκυτοτομίῳ τινὶ μετά τινων καθήμενος, Κατεσχόλαζε τῆς Γναθαινίου λέγων,

Ἑτέρῳ τρόπῳ μὲν συγγενέσθαι μηδενί Ἐξῆς καθιππάσαι δ' ὑπ' αὐτῆς πεντάκις. Μετὰ ταῦτ' ἀκούσας Ἀνδρόνικος τὸ γεγονὸς Ἐκ τῆς Κορίνθου προσφάτως ἀφιγμένος, Παρὰ τὸν πότον ταῦτ' ἔλεγε τῇ Γναθαινίῳ, Αὐτὸν μὲν ἀξιοῦντα μὴ τετευχέναι Τούτου παρ' αὐτῆς μηδέποτε τοῦ σχήματος, Ἐν τῷδε δ' ἑτέρους ἐντρυφᾶν μαστιγίας, Ἔπειτ' ἐνέπειν φασὶ τὴν Γναθαίνιον, Περιλαμβάνειν γὰρ οὐκ ἐδόκει μαζὸν τάλαν, Ἄνθρωπον ἄχρι τοῦ στόματος ἠσβολωμένον, Διὰ τοῦτο δ' ὑπομεῖναι πολὺ λαβοῦσα χρυσίον, Ἐφιλοσόφησα δ' ἵν' ἄκρον ὡς μάλιστα, καὶ Ἐλάχιστον αὐτοῦ περιλαβῶ τοῦ σώματος. Ἔπειτα φασὶ τῆς Γναθαινίου ποτέ, Τὸν Ἀνδρόνικον οὐ θελούσης παρὰ πότον Φιλεῖν, καθάπερ ταῖς πρότερον ἡμέραις ἀεί, Ὀργιζομένης δὲ διὰ τὸ μηδὲν λαμβάνειν † Ἔπειθε, πῶς οὐχ ὁρᾷς Γνάθαιν' ἔφη, Ὑπερηφανῶς μοι τὴν θυγατέρα χρωμένην, Ἡ γραῦς δ' ἀγανακτήσασα τάλαιν' ἔφη τέκνον, Περὶ λαβὲ φησὶ καὶ φίλησον εἰ θέλει. † Ἡ δ' εἶπε μῆτερ πῶς ἔφη μέλλω φιλεῖν, Γναθαίνιον.

φιλεῖν, Τὸν μυθικὸν ὠφέλημα τὸν ὑπὸ τὰς στέγας, Τὸ κοινὸν ἄργος δωρεὰν θέλοντ᾽ ἔχειν. Πανηγύρεως οὔσης ποθ᾽ ἡ Γναθαίνιον Εἰς Πειραιᾶ κατέβαινε πρὸς ξένον τινὰ Ἔμπορον, ἐραστὴν εὐτελῶς ἐπ᾽ ἀστράβης, Τὰ πάντ᾽ ἔχουσ᾽ ὀνάρια μετ᾽ αὐτῆς τρία, Καὶ τρεῖς θεραπαίνας καὶ νέαν τιθήνην μίαν. Ἔπειτ᾽ ἐν αὐταῖς ἐπί τινος στενῆς ὁδοῦ Κακὸς παλαιστὴς ἐνέτυχεν τις τῶν ἀεὶ Ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐπιμελῶς ἡττημένων. Ὃς οὐ δυνάμενος τότε παρελθεῖν ῥᾳδίως Ἀλλὰ στενοχωρῶν εἶπεν, ὦ τρισάθλιε Ὀνηλάτ᾽ εἰ μὴ θᾶττον ἐκστήσῃ ποτὲ, Ἐκ τῆς ὁδοῦ τὰ γύναια ταυτὶ καταβαλῶ Σὺν τοῖς ὀναρίοις φησὶ καὶ ταῖς ἀστράβαις. Γναθαίνιον δ᾽ εἶπ᾽ ὦ τάλαν μὴ δῆτ᾽ ἄνερ, Οὐδέ-

Λαΐς. ποτε γάρ σοι τοῦτ᾽ ἐστὶ πεπραγμένον. Ἑξῆς δὲ καὶ ταῦτ᾽ ἀναγράφει, Λαΐδα λέγουσι τὴν Κορινθίαν ποτὲ Εὐριπίδην ἰδοῦσαν ἐν κήπῳ τινὶ Πινακίδα καὶ γραφεῖον ἐξηρτημένον Ἔχοντ᾽, ἀπόκριναι φησὶν ὦ ποιητά μοι Τί βουλόμενος ἔγραψας ἐν τραγῳδίᾳ, Ἔρρ᾽ αἰσχροποιέ, καταπλαγεὶς δ᾽ Εὐριπίδης Τὴν τόλμαν αὐτῆς, σὺ γὰρ τίς εἶ ἔφη δοκεῖς Αἰσχροποιός. ἡ δὲ γελάσασ᾽ ἀπεκρίθη,

Γλυκέριον. Τί δ᾽ αἰσχρὸν, εἰ μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκεῖ. Ἡ Γλυκέριον λαβοῦσα παρ᾽ ἐραστοῦ τινός, Κορίνθιον τετράπηχυν καινὸν λῃδιον, Ἔδωκεν εἰς γναφεῖον, εἶτ᾽ ἐπὶ τέλος Ἔδοξ᾽ ἔχειν πέμψασα τὴν θεραπαινίδα Τὸ μισθάριον ἔχουσαν, ἐκέλευ᾽ ἀποφέρειν Θ᾽ οἱμάτιον. ὁ γναφεὺς δὲ εἶπεν, ἂν γ᾽ ἔλαδίου τεταρτημόριά μοι φησὶ προσενέγκῃς τρία Κομίσαι. τὸ κωλύον γὰρ ἐστὶ τοῦτό γε. ἡ δ᾽ ἀπήγγελλε τάλαινα εἶπεν κακόν, Ἡ Γλυκέριον μέλλει γάρ, ὥσπερ μαινίδας Ἀποτηγα-

Νικώ. νίζειν φησί μοι τὸ λῃδιον. Ὁ τοῦ Σοφοκλέους Δημοφῶν ἐρώμενος Τὴν αἶγα Νικὼ πρεσβυτέραν οὖσαν ποτὲ Νέος ὢν ἔτ᾽ αὐτὸς εἶχεν, ἐπεκαλεῖτο δ᾽ αἴξ, Ὅτι τὸν μέγαν κατέφαγ᾽ ἐραστὴν ποτὲ Θαλλόν, παρεγγυηθῆναι γὰρ εἰς τὴν ἀττικὴν Ὠνησόμενος μέλι, χελιδονίας τ᾽ ἰσχάδας, Ὑμήττιόν τε φορτισόμενος μέλι, Λέγεται δ᾽ ἐκείνην τὴν γυναῖκ᾽ ἐσχηκέναι, Πυγὴν πάνυ καλὴν, ἣν ποτ᾽ ἠξίου λαβεῖν. Ὁ Δημοφῶν, ἡ δ᾽ εἶπε γελάσασ᾽ εὖ, ἵνα Σοφοκλεῖ δῷς φησὶ παρ᾽ ἐμοῦ λαβὼν φίλτατε. Καλλιστοῦς δὲ τῆς ὗς καλουμένης Πρὸς τὴν ἑαυτῆς λοιδορουμένης ποτὲ Μητέρα, Κορώνη δ᾽ ἐπεκαλεῖτο τοὔνομα, Διέλυεν ἡ Γνάθαιν᾽, ἐρωτηθεῖσα δὲ τί Διαφέρονται; τί γὰρ ἔφασεν ἄλλο πλὴν

Ἵππη. Ἄλλη κορώνη θ᾽ ἑτέρᾳ ἐκείνῃ μέμφεται. Ἵππην λέγουσιν τὴν ἑταίραν Θεόδοτον, Ἔχειν ἐραστὴν τὸν ἐπὶ τοῦ χόρτου ποτὲ Γενόμενον, αὕτη δ᾽ ὀψὲ τῆς ὥρας ποτὲ Εἰσῆλθεν ἐπὶ κώθωνα πρὸς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον, εἰώθει δὲ συμπίνειν ἀεὶ Αὐτῷ. λέγει δ᾽ οὖν ὑστεροῦσα παρὰ πολύ, Πτολεμαῖε διψῶ φησὶ παππία σφόδρα, Ἀλλ᾽ ἐγχείτω μοι τὶς τέτταρας Κοτύλας, ἐπεὶ τ᾽ εἰς τὴν μεγάλην † ἔπειθ᾽ ὁ βασιλεὺς λέγει, Εἰς τὴν λεκάνην μὲν οὖν, δοκεῖς γάρ μοι πολὺν

Φρύνη. Ἵππη πάνυ χόρτον φησὶ καταβεβρωκέναι. Φρύνην ἐπείρα Μοίριχος τὴν θεσπικὴν, Κἄπειτα αἰτησάσαν αὐτὸν μνᾶν μίαν, Ὁ Μοίριχος μέγ᾽ εἶπεν, οὐ πρώην δύο χρυσοῦς λαβοῦσα παρεγένου ξένῳ τινί; Περίμενε τοίνυν καὶ σὺ φησὶν ἕως ἂν οὖ Βινητιάσω καὶ τοσοῦτον λήψομαι. Νικὼ λέγεται τὴν αἶγα, Πύθωνος τινὸς Αὐτὴν ποτ᾽ ἀπολιπόντος, Εὐάρδιν δὲ τὴν Παχεῖαν ἀναλαβόντος, εἶτ᾽ αὖ ὕστερον Μεταπεμπομένου ποθ᾽ ὡς ἔοικ᾽ αὐτὴν λέγειν Πρὸς τὸν μετιόντα παῖδα, νῦν Πύθων ἔφη, Ἐπεί γε τῶν ὑῶν διάμεστος ἐγένετο ἐπὶ τὴν αἶγ᾽ οἷός ἐστιν ἀνακάμπτειν πάλιν. Μέ-

Ὀνόματα ἑταιρῶν. χρι μὲν οὖν τούτων μνημονεύω τῶν ὑπὸ τοῦ Μάχωνος εἰρημένων. αἱ γὰρ καλαὶ ἡμῶν Ἀθῆναι τοσοῦτον πλῆθος ἤνεγκαν ἑταιρῶν, περὶ ὧν ἐπεξελεύσομαι, ὅσον γε δύναμαι, ὅσον ὄχλον εὐανδροῦσα πόλις οὐκ ἔσχεν. ἀνέγραψε γοῦν Ἀριστοφάνης μὲν ὁ Βυζάντιος ἑκατὸν καὶ τριακονταπέντε. Ἀπολλόδωρος δὲ τούτων πλείους. ὁ Γοργίας δὲ πλέονας, παραλελεῖφθαι φάσκοντες ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους μετὰ ἑταιρῶν πλειόνων καὶ τάσδε. τὴν Πάροινον ἐπικληθεῖσαν, καὶ Λαμπυρίδα καὶ Εὐφροσύνην. αὕτη δὲ ἦν Γναφέως θυγάτηρ. ἄγραφοι δ᾽ εἰσὶν αὐτῷ, Μεγίστη, Ἀγαλλίς, Θαυμάριον, Θεόκλεια. αὕτη δ᾽ ἐπεκαλεῖτο Κορώνη, Ληναιτόκιστος, Ἄστρα, Γνάθαινα, καὶ ταύτης θυγατριδῆ Γναθαίνιον καὶ Σιγή, καὶ Συνωρὶς ἡ λύχνος ἐπικαλουμένη, καὶ Εὔκλεια, καὶ Γραμμαῖα, καὶ Θρυαλλίς, ἔτι Χίμαιρα καὶ Λαμπάς.

Εὔθικτοι Γναθαίνης ἀπαντήσεις. Τῆς δὲ Γναθαίνης ἤρα δεινῶς, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται. Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιός, ὡς καὶ Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν ἱστορεῖ. ἐν ἀγῶνι οὖν ποτε αὐτὸν ἀσχημονήσαντα σφόδρα, ἀρθῆναι ἐκ τοῦ θεάτρου συνέβη, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐλθεῖν πρὸς τὴν Γνάθαιναν. κελεύοντος οὖν τοῦ Διφίλου ὑπονίψαι τοὺς πόδας αὐτοῦ τὴν Γνάθαιναν, ἡ δὲ τί γὰρ εἶπεν, οὐκ ἠρμένος ἥκεις; σφόδρα δ᾽ ἦν εὔθικτος πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἡ Γνάθαινα. καὶ ἄλλαι δὲ ἑταῖραι μέγα ἐφρόνουν ἐφ᾽ ἑαυταῖς παιδείας ἀντεχόμεναι, καὶ τοῖς μαθήμασι χρόνον ἀπομερίζουσαι, διόπερ καὶ εὔθικτοι πρὸς τὰς ἀποκρίσεις ἦσαν. κατηγοροῦντος γοῦν ποτε Στίλπωνος Γλυκέρας παρὰ πότον, ὡς διαφθειρούσης τοὺς νέους, ὥς φησι Σάτυρος ἐν τοῖς Βίοις ὑποτυχοῦσα ἡ Γλυκέρα, τὴν αὐτὴν ἔφη ἔχομεν αἰτίαν ὦ Στίλπων, σέ τε γὰρ λέγουσιν διαφθείρειν τοὺς ἐντυγχάνοντάς σοι ἀνωφελῆ καὶ ἐριστικὰ σοφίσματα διδάσκοντα, ἐμέ τε ὡσαύτως. μηδὲν οὖν διαφέρειν ἐπιτριβομένοις καὶ κακῶς πάσχουσιν, ἢ μετὰ φιλοσόφου ζῆν, ἢ ἑταίρας. κατὰ γὰρ τὸν Ἀγάθωνα γυνὴ τὸ σῶμα δι᾽ ἀργίαν ψυχῆς φρόνησιν ἐν τῷ οὐκ ἀργὸν φορεῖ. Γναθαίνης

δὲ πολλὰς

δὲ πολλὰς ἀποκρίσεις ἀνέγραψεν ὁ Λυγκεύς. παρασίτου γάρ τινος ὑπὸ γραὸς τρεφομένου, καὶ τὸ σῶμα εὖ ἔχοντος, χαριέντως ἔφη ὦ νεανίσκε τὸ σωμάτιον διάκεισαι. τί οὖν οἴει εἰ μὴ ἐδευτεροκοίτουν, τῷ λιμῷ ἂν ἔφη ἀπέθανες. Παυσανίου δὲ τοῦ Λάκκου ὀρχουμένου, καὶ εἰς κάδον τινὰ ἐμπεσόντος, ὁ Λάκκος ἔφη εἰς τὸν κάδον ἐμπέπτωκεν. ἐπιδόντος δέ τινος οἶνον ἐν ψυκτηριδίῳ μικρόν, καὶ εἰπόντος ὅτι ἑκκαιδεκαέτης, μικρός γε ἔφη ὡς τοσούτων ἐτῶν. νεανίσκων δέ τινων παρὰ πότον ὑπὲρ αὐτῆς τυπτόντων ἑαυτούς, ἔφη πρὸς τὸν ἡττώμενον, θάρρει παιδίον. οὐ γὰρ στεφανίτης ὁ ἀγών ἐστιν, ἀλλ' ἀργυρίτης. ὡς δ' ὁ τὴν μνᾶν τῇ θυγατρὶ δοὺς αὐτῆς, οὐδὲν ἔτι ἔφερεν, ἀλλ' ἐφοίτα μόνον. παιδίον ἔφη ὥσπερ πρὸς Ἱππόμαχον τὸν παιδοτρίβην μνᾶν δοὺς, οἴει ἀεὶ φοιτήσειν. Φρύνης δὲ πικρότερον εἰπούσης αὐτῇ, εἰ δὲ λίθον ἔφη εἶχες, ἀποψήσασθαι ἄν σοι ἔδωκα. ἐτύγχανε δὲ ἡ μὲν αἰτίαν ἔχουσα λιθιᾶν, ἡ δὲ κοιλίαν προπετεστέραν ἔχειν. τῶν δὲ πινόντων παρ' αὐτῇ βαλλομένων εἰς βολβοφακῆν, καὶ τῆς παιδίσκης ἐν τῷ καθαίρειν εἰς τὸν κόλπον ἐμβαλλομένης τῶν φακῶν, ἡ Γνάθαινα ἔφη κολποφακῆν διανοεῖται ποιεῖν. Ἀνδρονίκου δὲ τοῦ τραγῳδοῦ ἀπ' ἀγῶνός τινος ἐν ᾧ τοὺς Ἐπιγόνους εὐημερήκει, πίνειν μέλλοντος παρ' αὐτῇ, καὶ τοῦ παιδὸς κελεύοντος τὴν Γνάθαιναν προαναλῶσαι, ὀλόμενε παῖδ' ὧν ἔφη ποῖον εἴρηκας λόγον. πρὸς δὲ ἀδολέσχην τινὰ διηγούμενον ὅτι παραγέγονεν ἀφ' Ἑλλησπόντου, πῶς οὖν φησὶν εἰς τὴν πρώτην πόλιν οὐχ ἧκες τῶν ἐκεῖ, τοῦ δ' εἰπόντος εἰς ποίαν; εἰς Σίγειον εἶπεν. εἰσελθόντος δέ τινος ὡς αὐτὴν καὶ ἰδόντος ἐπί τινος ἀγγείου ᾠά, εἰπόντος τε ὠμὰ ταῦτα Γνάθαινα, ἢ ἑφθὰ; ἔγχαλκα ἔφη παιδίον. Χαιρεφῶντος δὲ ἀκλήτου ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόντος, προπιοῦσα ποτήριον αὐτῷ ἡ Γνάθαινα, λάβε ἔφησεν ὑπερήφανε, καὶ ὅς, ἐγὼ ὑπερήφανος; τίς δὲ μᾶλλον εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ὃς οὐδὲ καλούμενος ἔρχῃ. Νικὼ δὲ ἡ Αἲξ ἐπικαλουμένη φησὶν ὁ Λυγκεὺς παρασίτου τινὸς ἀπαντήσαντος λεπτοῦ ἐξ ἀρρωστίας, ὡς ἰσχνὸς ἔφη. τί γὰρ οἴει με ἐν τρισὶν ἡμέραις καταβεβρωκέναι, ἤτοι τὴν λήκυθον ἔφη ἢ τὰ ὑποδήματα. † Μετάνειρα ἡ ἑταίρα Δημοκλέους τοῦ παρασίτου Λαγυνίωνος ἐπὶ κλίνην καταπεσόντος ἐν τινι κονιάματι. καὶ γὰρ σύ φησι σαυτὸν ἔδωκας οὐ ψῆφοι εἰσίν. διαπηδῶντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πλησίον κλίνην, πρόσεχε φησὶ μὴ ἀναρραπῇς. ταῦτα ἱστορεῖ Ἡγήσανδρος. Ἀριστόδημος δ' ἐν δευτέρῳ γελοίων ἀπομνημονευμάτων, Γνάθαιναν φησὶ δύο ἐμισθώσαντο στρατιώτης καὶ μαστιγίας, ἀναγωγότερον οὖν τοῦ στρατιώτου λάκκον αὐτὴν εἰπόντος, πῶς ἔφησεν, ἢ ὅτι δύο ποταμοὶ ἐμβάλλετέ μοι Λύκος καὶ Ἐλεύθερος; ἐπὶ δὲ τὴν θυγατέρα τῆς Γναθαίνης πτωχῶν ἐραστῶν κωμαζόντων καὶ ἀπειλούντων κατασκάψειν τὴν οἰκίαν, ἐνηνοχέναι γὰρ δικέλλας, ἀλλ' εἰ ταῦτ' εἴχετε ὑμεῖς εἶπεν ἡ Γνάθαινα, ἐνεχυράσαντες τὸ μίσθωμα ἂν ἀπεστάλατε. ἐμμελὴς δὲ ἦν πάνυ ἡ Γνάθαινα, καὶ οὐκ ἀνάστειος φθέγξασθαι, ἥτις καὶ νόμον συσσιτικὸν συνέγραψε, καθ' ὃν δεῖ τοὺς ἐραστὰς ὡς αὐτὴν καὶ θυγατέρα εἰσιέναι, κατὰ ζῆλον τῶν τὰ τοιαῦτα συνταξαμένων φιλοσόφων. ἀνέγραψε δ' αὐτὸν Καλλίμαχος ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι τῶν νόμων, καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ τήνδε παρέθετο. ὁ δὲ νόμος ἴσος ἐγράφη, καὶ ὅμοιος στίχων τριακοσίων εἰκοσιτριῶν, Καλλίστιον δὲ τὴν ἐπικληθεῖσαν Πτωχελένην μαστιγίας ἐμισθώσατο. θέρους δὲ ὄντος ἐπεὶ γυμνὸς κατέκειτο τοὺς τύπους τῶν πληγῶν ἰδοῦσα, πόθεν οὗτοι τάλαν εἶπεν. καὶ ὅς, παιδὸς ὄντος μου ζωμός κατεχύθη, ἡ δὲ δηλαδὴ μόσχειος. Μενάνδρῳ τῷ ποιητῇ δυσημερήσαντι καὶ εἰσελθόντι εἰς τὴν οἰκίαν Γλυκέρα προσενέγκασα γάλα παρεκάλει ῥοφῆσαι, ὁ δὲ οὐ θέλων εἶπεν, ἦν γὰρ ἐφεστηκυῖα γραῦς αὐτῷ, ἡ δὲ ἀποφύσα καὶ τῷ κάτω χρῶ. Θαῒς ἐραστοῦ τινὸς αὐτῆς ἀλαζόνος παρὰ πολλῶν ποτήρια χρησαμένου, καὶ λέγοντος θέλειν ταῦτα συγκόψαι, ἄλλα δὲ κατασκευάσαι, ἀπολεῖς ἔφη ἑκάστου τὸ ἴδιον. Λεόντιον κατακειμένη μετ' ἐραστοῦ, ἐπεισελθούσης εἰς τὸ συμπόσιον Γλυκέρας, καὶ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς ταύτῃ μᾶλλον προσέχοντος, κατάστυγνος ἦν, ὡς δ' ἐπιστρέψας ὁ γνώριμος αὐτὴν ἠρώτησε τί λυπεῖται, ἡ ὑστέρα με λυπεῖ ἔφη. πρὸς Λαΐδα τὴν Κορινθίαν ἐραστὴς ἀποσφράγισμα πέμψας ἐκέλευε παραγίνεσθαι, ἡ δὲ οὐ δύναμαι εἶπε πηλός ἐστι. Θαῒς πρὸς Γράσωνα πορευομένη ἐραστήν, ἐπεί τις αὐτὴν ἠρώτα ποῦ πορεύεται, εἶπεν, Αἰγεῖ συνοικήσουσα τῷ Πανδίονος. Φρύνη συνδειπνοῦσά ποτε Γράσωνι ἄρασα φθεῖρα λάβε εἶπε καὶ κατάφαγε. πέμψαντος δέ τινος αὐτῇ τῶν γνωρίμων οἶνον χρηστὸν μὲν, ὀλίγον δέ, καὶ λέγοντος ὅτι δεκαέτης ἐστί, μικρός ὡς πολλῶν ἐτῶν ἔφη. ζητουμένου δὲ ἐν τινι συμποσίῳ διὰ τίνα αἰτίαν οἱ στέφανοι κρήμανται, εἶπεν ὅτι ψυχαγωγοῦσι. μαστιγίου δέ τινος μειρακιευομένου πρὸς αὐτὴν, καὶ φαμένου πολλαῖς συμπεπλέχθαι, καθ' ὑπόκρισιν ἐσκυθρώπασεν. ἐπερωτήσαντος δὲ τὴν αἰτίαν, ὀργίζομαί σοι εἶπεν, ὅτι πολλὰς ἔχεις. Φιλάργυρος δέ τις ἐραστὴς ὑποκοριζόμενος αὐτὴν εἶπεν, Ἀφροδίσιον εἶ Πραξιτέλους. ἡ δὲ σὺ δ' Ἔρως Φειδίου. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν οἶδά τινας, μνημονεύοντας αὐτῆς ἢ κατηγοροῦντας ἢ ἀπολογουμένους, μνησθήσομαι καὶ τούτων. Δημοσθένης μὲν γὰρ ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος Σινώπης μέμνηται καὶ Φανοστράτης, καὶ περὶ μὲν τῆς Σινώπης Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων φησὶν, ὅτι Ἄβυδος ἐκαλεῖτο διὰ τὸ γραῦς εἶναι. μνημονεύει δ' αὐτῆς Ἀντιφάνης ἐν Ἀρκάδι, καὶ ἐν Κηπουρῷ, ἐν Ἀκεστρίᾳ, ἐν Ἁλιευομένῃ, ἐν Νεοττίδι. καὶ Ἄλεξις ἐν Κλεοβουλίνῃ. καὶ Καλλικράτης ἐν Μοσχίωνι. περὶ δὲ τῆς Φανοστράτης Ἀπολλόδω

Ἑταιρῶν ἀποφθέγματα διάφορα.

Ἑταῖραι διάφοροι.

ρος φησὶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων, ὅτι Φθειροπύλη ἐπεκαλεῖτο, ἐπειδήπερ ὑπὸ τὰς θύρας ἑστῶσα ἐφθειρίζετο. Ὑπερίδης δὲ ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας φησὶν καὶ πάλιν τὰς Ἀφύας καλουμένας τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκαλεῖτε. ἑταιρῶν ἐπωνυμία αἱ Ἀφύαι, περὶ ὧν ὁ προειρημένος Ἀπολλόδωρος φησὶν, Σταγόνιον καὶ Ἄνθις ἀδελφαὶ, αὗται Ἀφύαι ἐκαλοῦντο, ὅτι καὶ λευκαὶ καὶ λεπταὶ οὖσαι, τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους εἶχον. Ἀντιφάνης δ' ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, Νικοστρατίδα φησὶν Ἀφύαν κληθῆναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὁ δ' αὐτὸς Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου αἰκίας περὶ Γλυκέρας τάδε λέγει, ἄγων Γλυκέραν τὴν Θαλασσίδος ζεῦγος ἔχων ἄδηλον, αὕτη δ' ἦν ἡ παρ' Ἁρπάλῳ συνοικοῦσα. περὶ ἧς φησὶ Θεόπομπος ἐν τοῖς περὶ τῆς Χίας ἐπιστολῆς, ὅτι μετὰ τὸν τῆς Πυθιονίκης θάνατον, ὁ Ἅρπαλος μετεπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν, ἣν καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους βασίλισσαν προσαγορευομένην, ἀπειρῆσθαί τε ὑπὸ πᾶσι μὴ στεφανοῦν Ἅρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στεφανῶσιν. ἐν Ῥωσσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῆν αὐτῆς ἱστάναι τολμῆσαι παρ' αὐτὴν ἑαυτοῦ. τὰ ὅμοια δὲ εἴρηκε καὶ Κλείταρχος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἱστορίαις. ὁ δὲ γράψας τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον, εἴτε Πύθων ἐστὶν ὁ Καταναῖος, ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος φησί, Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον Αὐτοῖσι τόνας Ἀγῆνος οὐκ ἐλάττονας Σίτου παραπέμψαι καὶ πολίτην γεγονέναι, Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔσται δ' ἴσως Αὐτοῖς ὀλέθρου, κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών. Λυσίας δ' ἐν τῷ πρὸς Λαΐδα, εἴγε γνήσιος ὁ λόγος, τούτων μνημονεύει, Φιλύρα γε ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα, καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις, καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη, καὶ Λαγίσκα, καὶ Ἄνθεια. μήποτε δὲ δεῖ γράφειν αὐτὴ τῆς Ἀνθείας Ἄντειαν. οὐ γὰρ εὑρίσκομεν παρ' οὐδενὶ Ἄνθειαν ἀναγεγραμμένην ἑταίραν. ἀλλ' ἡ Ἄντεια καὶ ὅλον δρᾶμα ἐπιγραφόμενον, ὡς προεῖπον Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου αὕτη ἐστί, καὶ ὁ τὸν κατὰ Νεαίρας δὲ λόγον γράψας μνημονεύει αὐτῆς. ἐν δὲ τῷ κατὰ Φιλωνίδου βιαίων, ὁ Λυσίας εἰ γνήσιος ὁ λόγος, καὶ Ναΐδος τῆς ἑταίρας μέμνηται, καὶ ἐν τῷ πρὸς Μέδοντα ψευδομαρτυριῶν, ἐπώνυμον δέ ἐστι τῆς ἑταίρας. τὸ γὰρ κύριον ἦν Οἴα, ὡς Ἀντιφάνης εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν Ἀντίκυραν αὐτὴν φάσκων κληθῆναι, ἤτοι ὅτι συνέπινε παρακινοῦσι καὶ μεμηνόσιν, ἢ ὅτι αὐτὴν ἀναλαβὼν ὁ ἰατρὸς Νικόστρατος, καὶ ἀποθνήσκων κατέλιπεν αὐτῇ πολὺν ἐλλέβορον, ἄλλο δὲ οὐδέν. καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους Εἰρηνίδος ἑταίρας μέμνηται, ὡς ἑταιρούσης τῷ Λεωκράτει. Νικοῦς δὲ Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, αὕτη δὲ ὅτι αἲξ ἐπεκαλεῖτο προείπομεν διὰ τὸ θαλλὸν τὸν κάπηλον ἐξαναλῶσαι, ὅτι δὲ θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες, διόπερ οὐδ' εἰς ἀκρόπολιν ἄνεισι τὸ ζῷον, οὐδ' ὅλως Ἀθηνᾷ θύεται, διὰ τοῦτο ἄλλος ἔσται λόγος. ἀλλά γε Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν, ὅτι θαλλοφαγεῖ τὸ ζῷον φησὶν οὕτως, Ἑωθινὸς γὰρ πρίν τιν' αὐλιτῶν ὁρᾶν Θαλλὸν χιμαίρᾳ προσφέρων νεὸς πόδα, Εἶδον στρατὸν στείχοντα παρ' ἁλίαν ἄκραν. Μνημονεύει τῆς Νάννου καὶ Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις οὕτως, Νάννιον δὲ μαίνεται ἐπὶ τῷ Διονύσῳ, κωμῳδῶν αὐτὴν ὡς μέθυσον. Μένανδρος δὲ ἐν Ψευδηρακλεῖ φησίν, οὐχ ἑτέρα Νάννιον. Ἀντιφάνης δὲ ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν Προσκήνιον φησὶν ἐπικαλεῖτο ἡ Νάννιον, ὅτι πρόσωπόν τι ἀστεῖον εἶχε, καὶ ἐχρῆτο χρυσίοις καὶ ἱματίοις πολυτελέσι, ἐκδῦσα δὲ ἦν αἰσχροτάτη. ἦν δὲ Κορώνη τῆς Ναννίου θυγάτηρ τὸ τῆς τήθης ἀναφέρουσα ἐκ τριπορνείας ὄνομα. καὶ Νεμεάδος δὲ τῆς αὐλητρίδος Ὑπερείδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους, περὶ ἧς ἄξιον θαυμάζειν, πῶς περιεῖδον Ἀθηναῖοι οὕτω προσαγορευομένην τὴν πόρνην πανηγύρεως ἐνδοξοτάτης ὀνόματι κεχρημένην. κεκώλυτο γὰρ τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι ὀνόματα, οὐ μόνον ταῖς ἑταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις δούλαις, ὥς φησι Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως. καὶ Ὠκίμου δὲ τῆς ἐμῆς ὡς σὺ φῂς Κυνοῦλκε, καὶ Ὑπερείδης μέμνηται ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ λέγων οὕτως, Ὥστε Λαῒς μὲν ἡ δοκοῦσα τῶν πώποτε διενηνοχέναι τὴν ὄψιν, καὶ Ὤκιμον καὶ Μετάνειραν. Νικόστρατος δὲ ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν Πανδρόσῳ οὑτωσὶ λέγων, Ἔπειτα τῆς αὐτῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀκρόπολιν Ἐλθοῦσα πέμψαι στρώματ' αὐτὴν κέλευ' ἔφη, καὶ παρ' Ὤκιμον χαλκώματα. Μένανδρος δ' ἐν Κόλακι τάσδε καταλέγει ἑταίρας. Χρυσίδα, Κορώνην, Ἀντίκυραν, Ἰσχάδα, καὶ Νάννιον ἔσχηκας ὡραίαν σφόδρα. Φιλέταιρος ἐν Κυναγίδι, Οὐχὶ Κερκώπη μὲν ἤδη γέγονεν ἔτη τρισχίλια, Ἡ δὲ Διοπείθους ἀηδὴς Τέλεσις ἕτερα μυρία. Θεολύτην δ' οἶδεν οὐδεὶς, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο. Οὐχὶ Λαῒς μὲν τελευτῶσ' ἀπέθανεν βινουμένη; Καὶ Γαλήνας καὶ Κορώνας οὐ λέγω, Περὶ δὲ Ναΐδος σιωπῶ, γομφίους γὰρ οὐκ ἔχει. Θεόφιλος φιλαύλῳ, Τοῦ μή ποτ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν εἰς Λαΐδα Φερόμενον ἢ Μυκωνίδ', ἢ Σισύμβριον, Ἢ Βάραθρον, ἢ Θάλλουσαν, ἢ τούτων τινὰς Ὧν ἐμπλέκουσι τοῖς λίνοις αἱ μαστροποί, Ἢ Νάννιον, ἢ Μαλθάκην. Τοσαῦτ' εἰπὼν μετά τινος τροχιλίας ὁ Μυρτίλος, μή τι τοιοῦτον ὑμᾶς οἱ φιλόσοφοι ἔφη, οἳ καὶ πρὸ τῶν ἡδονικῶν καλουμένων αὐτοὶ τὸν τῆς ἡδονῆς τοῖχον ὑποσκάπτοντες, ὥς που ὁ Ἐρατοσθένης φησί, κἀμοὶ μὲν τὰ καλὰ τῶν ἑταιρῶν ἀποφθέγματα περιρράνθω μέχρι τούτων. ἐπ' ἄλλο δ' εἶδος μεταβήσομαι λόγων, καὶ πρῶτόν γε μνησθήσομαι τοῦ φιλαληθεστάτου Ἐπικούρου, ὅστις ἐγκυκλίου

παιδείας

παιδείας ἀμύητος ὤν, ἐμακάριζε καὶ σὲ ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἐρχομένους, βιώτας φωνὰς προϊέμενος, μακαρίζω σε ὦ οὗτος ὅτι καθαρὸς πάσης αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας. ὅθεν αὐτὸν καὶ ὁ Τίμων φησί, Γραμματοδιδασκαλίδην ἀναγωγότατον ζωόντων. Οὗτος οὖν Ἐπίκουρος οὐ Λεόντιον εἶχεν ἐρωμένην τὴν ἐπὶ ἑταιρείᾳ διαβόητον γενομένην; ἡ δὲ οὐχ ὅτι φιλοσοφεῖν ἤρξατο, ἐπαύσατο ἑταιροῦσα, πᾶσί τε τοῖς Ἐπικουρείοις συνῆν ἐν τοῖς κήποις. Ἐπικούρῳ δὲ καὶ ἀναφανδόν, ὥστ' ἐκεῖνον πολλὴν φροντίδα ποιούμενον αὐτῆς, τοῦτ' ἐμφανίζειν διὰ τῶν πρὸς Ἕρμαχον ἐπιστολῶν. [Λεόντιον Ἐπικούρου.] Λαΐδος τε τῆς ἐξ Ὑκκάρων, πόλις δ' αὕτη Σικελική, ἀφ' ἧς αἰχμάλωτος γενομένη, ἧκεν εἰς Κόρινθον, ὡς ἱστορεῖ Πολέμων ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, ἧς καὶ Ἀρίστιππος ἤρα, καὶ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, Διογένης τε ὁ κύων· ἧ καὶ Ἀφροδίτη ἡ ἐν Κορίνθῳ ἡ Μελανὶς καλουμένη, νυκτὸς ἐπιφαινομένη ἐμήνυεν ἐραστῶν ἔφοδον πολυταλάντων, ὡς Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας δευτέρῳ. [Λαΐς.] Ἀπελλῆς δὲ ὁ ζωγράφος ὅτι παρθένον οὖσαν τὴν Λαΐδα θεασάμενος ἀπὸ τῆς Πειρήνης ὑδροφοροῦσαν, καὶ θαυμάσας τὸ κάλλος, ἤγαγέ ποτε αὐτὴν εἰς φίλων συμπόσιον, χλευασάντων δ' αὐτὸν τῶν ἑταίρων ὅτι ἀνθ' ἑταίρας παρθένον εἰς τὸ συμπόσιον ἀγάγοι, μὴ θαυμάσητε εἶπεν, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς μέλλουσαν ἀπόλαυσιν μετ' οὐδὲ ὅλην τριετίαν καλὴν δείξω. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Σωκράτης ἐμαντεύσατο περὶ Θεοδότης τῆς Ἀθηναίας, ὥς φησι Ξενοφῶν Ἀπομνημονεύμασιν. ὅτι δὲ καλλίστη εἴη, καὶ στέρνα κρείττω λόγου πάντες ἔχοι ἔλεγε. ἰτέον ἡμῖν ἔφη θεασομένοις τὴν γυναῖκα. οὐ γὰρ δὴ ἀκούσασι ἔστι κρῖναι τὸ κάλλος. [Θεοδότη. Lib. 3.] οὕτω δ' ἦν ἡ Λαῒς καλή, ὡς καὶ τοὺς ζωγράφους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν ἀπομιμεῖσθαι τῆς γυναικὸς τοὺς μαστοὺς καὶ τὰ στέρνα, διαζηλοτυπουμένη δὲ ἡ Λαΐς ποτε Φρύνῃ, πολὺν ἐραστῶν εἶχεν ὅμιλον, οὐ διακρίνουσα πλούσιον ἢ πένητα, οὐδ' ὑβριστικῶς αὐτοῖς χρωμένη. Ἀρίστιππος δὲ κατὰ ἔτος συνδιημέρευεν αὐτῇ ἐν Αἰγίνῃ τοῖς Ποσειδωνίοις, καὶ ὀνειδιζόμενος ὑπὸ οἰκέτου, ὅτι σὺ μὲν αὐτῇ τοσοῦτον ἀργύριον δίδως, ἡ δὲ προῖκα Διογένει τῷ κυνὶ συγκυλίεται, ἀπεκρίνατο, ἐγὼ Λαΐδι χορηγῶ πολλά, ἵνα αὐτὸς αὐτῆς ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος. τοῦ δὲ Διογένους εἰπόντος αὐτῷ, ὦ Ἀρίστιππε κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ, ἢ κύνιζε οὖν ὡς ἐγὼ ἢ πέπαυσο. καὶ ὁ Ἀρίστιππος ἆρά γε μή τι σοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι Διόγενες οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; οὐ γὰρ ἔφη. τί δὲ ναῦν ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; οὐδὲ τοῦτο ἔφη. οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπον ἐστὶν, ᾗ πολλοὶ κέχρηνται. Νυμφόδωρος δ' ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων, ἐξ Ὑκκάρου φησὶ Σικελικοῦ φρουρίου εἶναι τὴν Λαΐδα. [Λαΐδος πατρὶς καὶ τάφος.] Στράττις δ' ἐν Μακεδόσιν ἢ Παυσανίᾳ, Κορινθίαν αὐτὴν εἶναι φησὶ διὰ τούτων, εἰσὶ δ' ὅθεν αἱ παῖδες αὗται καὶ τίνες, Νῦν μὲν ἥκουσι Μεγαρόθεν, εἰσὶ δὲ Κορίνθιαι, Λαῒς μὲν ἡ μέγα κλέος. Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ἐξ Ὑκκάρων, καθὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπό τινων γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ ἐρασθεῖσαν τινὸς Παυσανίου Θετταλοῦ κατὰ φθόνον, καὶ δυσζηλίαν ταῖς ξυλίναις χελώναις τυπτομένην ἐν Ἀφροδίτης ἱερῷ, διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι ἀνοσίας Ἀφροδίτης. δείκνυσθαι δ' αὐτῆς τάφον παρὰ τῷ Πηνειῷ, ἔχοντα ὑδρίαν λιθίνην, καὶ ἐπίγραμμα τόδε,

Τῆσδέ ποθ' ἡ μεγάλαυχος ἀνίκητός τε πρὸς ἀλκὴν Ἑλλὰς ἐδουλώθη κάλλεος ἰσοθέου, Λαΐδος, ἣν τέκνωσεν ἔρως, θρέψεν δὲ Κόρινθος,
Κεῖται δ' ἐν κλεινοῖς Θετταλικοῖς πεδίοις.

Αὐτοσχεδιάζουσιν οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κορίνθῳ τεθάφθαι πρὸς τῷ Κρανείῳ. Ἀριστοτέλης δὲ ὁ Σταγειρίτης οὐκ ἐξ Ἑρπυλλίδος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποίησε Νικόμαχον, καὶ συνῆν ταύτῃ μέχρι θανάτου; ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους πρώτῳ, ἐπιμελείας φάσκων τῆς δεούσης τετυχηκέναι ἐν ταῖς τοῦ φιλοσόφου διαθήκαις. [Διαφόρων ἀνδρῶν ἑταιρῶν ἐρώμεναι.] ὁ δὲ καλὸς ἡμῶν Πλάτων οὐκ Ἀρχεάνασσαν τὴν Κολοφωνίαν ἑταίραν ἠγάπα, ὡς καὶ ᾆσαι εἰς αὐτὴν τάδε,

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίραν, ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως. Ἆ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης, πρωτοπόρου δι' ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς.

Περικλῆς δὲ ὁ Ὀλύμπιος, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν πρώτῳ Ἐρωτικῶν, οὐχ ἕνεκεν Ἀσπασίας τῆς νεωτέρας ἀλλὰ τῆς Σωκράτει τῷ σοφῷ συγγενομένης, καίπερ τηλικοῦτον ἀξίωμα συνέσεως καὶ πολιτικῆς δυνάμεως κτησάμενος, οὐ συνετάραξε πᾶσαν Ἑλλάδα. ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ πρὸς ἀφροδίσια πάνυ καταφερής, ὅστις καὶ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικὶ συνῆν, ὡς Στησίμβροτος ὁ Θάσιος ἱστορεῖ, κατὰ τοὺς αὐτοὺς αὐτῷ χρόνους γενόμενος, καὶ ἑωρακὼς αὐτὸν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ περὶ Θεμιστοκλέους καὶ Θουκυδίδου καὶ Περικλέους. Ἀντισθένης δὲ ὁ Σωκρατικὸς ἐρασθέντα φησὶν αὐτὸν Ἀσπασίας, δὶς τῆς ἡμέρας εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα ἀπ' αὐτῆς ἀσπάζεσθαι τὴν ἄνθρωπον, καὶ φευγούσης ποτὲ αὐτῆς γραφὴν ἀσεβείας, λέγων ὑπὲρ αὐτῆς πλείονα ἐδάκρυσεν, ἢ ὅτε ὑπὲρ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας ἐκινδύνευσεν. καὶ Κίμωνος δὲ Ἐλπινίκῃ τῇ ἀδελφῇ παρανόμως συνόντος, εἶθ' ὕστερον ἐκδοθείσης Καλλίᾳ, καὶ φυγαδευθέντος μισθὸν ἔλαβε τῆς καθόδου αὐτοῦ ὁ Περικλῆς τὸ τῇ Ἐλπινίκῃ μιχθῆναι. Πυθαίνετος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Αἰγίνης Περίανδρόν φησιν ἐξ Ἐπιδαύρου τὴν Προκλέους θυγατέρα Μέλισσαν ἰδόντα πελοποννησιακῶς ἠμφιεσμένην, ἀναμπέχονος γὰρ καὶ μονοχίτων ἦν, καὶ ᾠνοχόει τοῖς ἐργαζομένοις, ἐρασθέντα γῆμαι. Γύγης δὲ ὁ τῶν Λυδῶν βασιλεύς, ὃς

ἦν τρίτος ἀπὸ Πύῤῥου τοῦ ἐπ' Ἰταλίαν στρατεύσαντος, ἐρωμένη ἦν Τίγρις ἡ Λευκαδία, ἣν Ὀλυμπιὰς ἡ τοῦ νεανίσκου μήτηρ φαρμάκοις ἀπέκτεινε. καὶ Οὐλπιανὸς ὥσπερ ἕρμαιόν τι ἔτι λαλοῦντος τοῦ Μυρτίλου ἔφη. εἰ ἔχομεν ἀῤῥενικῶς εἰρημένον τὸν Τίγριν, Φιλήμονα γὰρ οἶδα τοῦτ' εἰρηκότα Νεαίρᾳ,

Τίγρις ἀρσενικῶς. Ὥσπερ Σέλευκος δεῦρ' ἔπεμψε τὴν τίγριν, Ἣν εἴδομεν ἡμεῖς τῷ Σελεύκῳ πάλιν ἔδει, Τιν' ἡμᾶς παρ' ἡμῶν ἀντιπέμψαι θηρίον Τρυγέρανον, οὐ γὰρ γίνεται τοῦτ' αὐτόθι, Πρὸς ὃν ὁ Μυρτίλος ἔφη, ἐπεὶ περὶ ἡμῖν ἐμποδὼν ἐγένου κατάλογον γυναικῶν ποιουμένοις, οὐ κατὰ τὸν Σωσικράτους τοῦ Φαναγορείτου οἷος, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν κατάλογον Νικαινέτου τοῦ Σαμίου ἢ Ἀβδηρίτου, μικρὸν ἀποσχὼν ἤδη τὴν παρὰ σοῦ τρέψομαι πέδησιν Φοῖνιξ γεραιέ. μάθε οὖν ὅτι ἀρσενικῶς εἴρηκε τὴν τίγριν. Ἄλεξις ἐν Πυραύνῳ οὕτως, Ἄνοιγ' ἄνοιγε τὴν θύραν, ἐλάνθανον Πάλαι περιπατῶν ἀνδριὰς ἀλήθων, ὄνος ποτάμιος ἵππος τοῖχος, ὁ Σελεύκου τίγρις. ἔχων δὲ καὶ ἄλλα μαρτύρια ἀνατίθεμαι τὰ νῦν ἕως ἂν ἀπομνημονεύσω τὸν περὶ τῶν καλῶν γυναικῶν κατάλογον. Κλέαρχος γὰρ περὶ

Κατάλογος ἑταιρῶν. Ἐπαμινώνδου φησὶν οὕτως, Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος σεμνότερον μὲν τούτων, οὐκ εὐσχημόνως δὲ περὶ τὰς ὁμιλίας ἐσφάλλετο τῇ γνώμῃ, εἴ τις θεωροίη τὰ πραχθέντα αὐτῷ περὶ τὴν Λάκωνος γυναῖκα. Ὑπερείδης δὲ ὁ ῥήτωρ, ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας τὸν υἱὸν ἀποβαλὼν Γλαύκιππον, Μυῤῥίνην τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν ἀνέλαβε, καὶ ταύτην μὲν ἐν ἄστει εἶχε. ἐν Πειραιεῖ δὲ Ἀρισταγόραν, Φίλαν δ' ἐν Ἐλευσῖνι, ἣν πολλῶν ὠνησάμενος χρημάτων εἶχεν ἐλευθερώσας, ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν αὐτὴν ἐποιήσατο, ὡς Ἰδομενεὺς ἱστορεῖ. ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ Φρύνης λόγῳ Ὑπερείδης ὁμολογῶν ἐρᾶν τῆς γυναικός, καὶ οὐδέπω τοῦ ἔρωτος ἀπηλλαγμένος τὴν προειρημένην Μυῤῥίνην εἰς τὴν οἰκίαν εἰσήγαγεν. ἦν δὲ

Φρύνη. ἡ Φρύνη ἐκ Θεσπιῶν· κρινομένη δὲ ὑπὸ Εὐθίου τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἀπέφυγε. διόπερ ὀργισθεὶς ὁ Εὐθίας οὐκ ἔτι εἶπεν ἄλλην δίκην, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ὁ δὲ Ὑπερείδης συναγορεύων τῇ Φρύνῃ ὡς οὐδὲν ἤνυε λέγων, ἐπίδοξοί τε ἦσαν οἱ δικασταὶ καταψηφισόμενοι, παραγαγὼν αὐτὴν εἰς τοὐμφανὲς, καὶ περιῤῥήξας τοὺς χιτωνίσκους, γυμνά τε τὰ στέρνα ποιήσας, τοὺς ἐπιλογικοὺς οἴκτους ἐκ τῆς ὄψεως αὐτῆς ἐπερρητόρευσε, δεισιδαιμονῆσαί τε ἐποίησε τοὺς δικαστὰς τὴν ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον Ἀφροδίτης, ἐλέῳ χρισάμενος μὴ ἀποκτεῖναι. καὶ ἀφεθείσης ἐγράφη μετὰ ταῦτα ψήφισμα, μηδένα οἰκτίζεσθαι τῶν λεγόντων ὑπέρ τινος, μηδὲ βλεπόμενον τὸν κατηγορούμενον ἢ τὴν κατηγορουμένην κρίνεσθαι. ἦν δὲ ὄντως μᾶλλον ἡ Φρύνη καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις, διόπερ οὐδὲ ῥᾴδιον ἦν αὐτὴν ἰδεῖν γυμνήν· ἐχίσαρκον γὰρ χιτώνιον ἀμπείχετο, καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. τῇ δὲ τῶν Ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν Ποσειδωνίων, ἐν ὄψει τῶν πανελλήνων πάντων ἀποτιθεμένη θοἰμάτια καὶ λύσασα τὰς κόμας ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ, καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἀπελλῆς τὴν ἀναδυομένην ἀπεγράψατο. καὶ Πραξιτέλης δὲ ὁ ἀγαλματοποιὸς ἐρῶν αὐτῆς τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην ἀπ' αὐτῆς ἐπλάσατο, καὶ ἐν τῇ τοῦ ἔρωτος βάσει τῇ ὑπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου ἐπέγραψε, Πραξιτέλης ὃν ἔπασχε διηκρίβωσεν ἔρωτα, Ἐξ ἰδίης ἕλκων ἀρχέτυπον κραδίης, Φρύνῃ μισθὸν ἐμοῖο διδοὺς ἐμέ, φίλτρα δὲ βάλλω, Οὐκ ἔτ' οἰστεύων, ἀλλ' ἀτενιζόμενος. Ἐκλογὴν τε αὐτῇ τῶν ἀγαλμάτων ἐδίδου, εἴτε τὸν ἔρωτα θέλοι λαβεῖν, εἴτε τὸν ἐπὶ τριπόδων σάτυρον. ἡ δὲ ἑλομένη τὸν ἔρωτα ἀνέθηκεν αὐτὸν ἐν Θεσπιαῖς. αὐτῆς δὲ τῆς Φρύνης οἱ περικτίονες ἀνδριάντα ποιήσαντες, ἀνέθηκαν ἐν Δελ-

αὐτὴν Steph. φοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος πεντελικοῦ. κατεσκεύασε δὲ αὐτὸν Πραξιτέλης, ὃν καὶ θεασάμενος Κράτης ὁ κυνικός, ἔφη τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα. ἕστηκε δὲ καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη μέση τῆς Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, καὶ τῆς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ἔχουσα ἐπιγραφὴν, Φρύνη Ἐπικλέους Θεσπική, ὥς φησιν Ἀλκέτας ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, δύο ἀναγράφει Φρύνας γεγονέναι, ὧν τὴν μὲν ἐπικαλεῖσθαι Κλαυσιγέλωτα, τὴν δὲ Σαπέρδιον. Ἡρόδικος δὲ ἐν ἕκτῳ κωμῳδουμένων τὴν παρὰ τοῖς ῥήτορσι φησὶν ὀνομαζομένην Σηστόν. καλεῖσθαι δὲ διὰ τὸ ἀποσήθειν καὶ ἀποδύειν τοὺς συνόντας αὐτῇ, τὴν δὲ Θεσπικήν. ἐπλούτει δὲ σφόδρα ἡ Φρύνη καὶ ὑπισχνεῖτο τειχιεῖν τὰς Θήβας, ἐὰν ἐπιγράψωσι Θηβαῖοι. Ἀλέξανδρος μὲν κατέσκαψεν, ἀνέστησε δὲ Φρύνη ἡ ἑταίρα, ὡς ἱστορεῖ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. εἴρηκε δὲ περὶ τοῦ πλούτου αὐτῆς Τιμοκλῆς ὁ κωμικὸς ἐν Νεαίρᾳ, πρόκειται τὸ μαρτύριον, καὶ Ἄμφις ἐν Κουρίδι. παρεσίτει δὲ τῇ Φρύνῃ Γρυλλίων εἷς ὢν τῶν ἀρεοπαγιτῶν, ὡς καὶ Σάτυρος ὁ Ὀλύνθιος ὑποκριτὴς Παμφίλῃ. Ἀριστογείτων δ' ἐν τῷ κατὰ Φρύνης τὸ κύριον αὐτῆς φησὶν εἶναι ὄνομα Μνησαρέτην. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὸν ἐπιγραφόμενον κατ' αὐτῆς Εὐθίου λόγον. Διόδωρος ὁ περιηγητὴς Ἀναξιμένους φησὶν εἶναι. Ποσείδιππος δὲ ὁ κωμικὸς ἐν Ἐφεσίᾳ τάδε φησὶ περὶ αὐτῆς, Φρύνη περὶ ἡμῶν γέγονεν ἐπιφανεστάτη Πολὺ τῶν ἑταιρῶν. καὶ γὰρ εἰ νεωτέρα Τῶν τότε χρόνων εἶ, τόν γε ἀγῶν' ἀκήκοας, Βλάπτειν δοκοῦσα τοὺς βίους μείζους βλάβας Τὴν ἡλιαίαν εἷλε περὶ τοῦ σώματος, Διέσωσε τὴν ψυχὴν μόλις. ἴστε δὲ ὅτι καὶ Δημάδης ὁ ῥήτωρ ἐξ αὐλητρίδος ἑταίρας ἐπαιδοποιήσατο Δημέαν, ὃν φρυαττόμενόν ποτε ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐπεστόμισεν Ὑπερείδης εἰπὼν, οὐ σιωπήσῃ μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα. καὶ Βίων

δ' ὁ Βορυ

τῆς ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν Φιλοσόφων διαδοχαῖς. Σοφοκλῆς δ' ὁ τραγῳδοποιὸς ἤδη γέρων ὤν, ἠράσθη Θεωρίδος τῆς ἑταίρας, ἱκετεύων οὖν τὴν Ἀφροδίτην φησί, Κλῦθί μευ εὐχομένου κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα, Τὴν δὲ νέων μὲν ἀναίνεσθαι φιλότητα καὶ εὐνήν, Ἡ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισιν γέρουσι Ἰσχὺς ἀπήμβλυνται τῶν, νοῦς θεῖος δὲ μενοινᾷ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένων. τῆς δὲ Θεωρίδος μνημονεύει λέγων ἔν τινι στασίμῳ οὕτως· φίλη γὰρ ἡ Θεωρίς. ἐπὶ δὲ δυσμαῖς ὢν τοῦ βίου ὥς φησιν Ἡγήσανδρος, Ἀρχίππην ἠγάπησε τὴν ἑταίραν, καὶ τοῦ βίου κληρονόμον κατέλιπεν. ὅτι δὲ γηραιῷ ὄντι τῷ Σοφοκλεῖ συνῆν ἡ Ἀρχίππη, ὁ πρότερος αὐτῆς ἐραστὴς Σμικρίνης ἐρωτώμενος ὑπό τινος τί πράττει Ἀρχίππη, χαριέντως ἔφη. ὥσπερ αἱ γλαῦκες ἐπὶ τάφων κάθηται. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰσοκράτης ὁ τῶν ῥητόρων αἰδημονέστερος, Μετάνειραν εἶχεν ἐρωμένην καὶ Καλλώ, ὡς Λυσίας ἱστορεῖ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς. Δημοσθένης δ' ἐν τῷ περὶ Νεαίρας, τὴν Μετάνειραν τοῦ Λυσίου φησὶν ἐρωμένην εἶναι. ἥττητο δὲ καὶ ὁ Λυσίας Λαγίδος τῆς ἑταίρας, ἧς ἔγραψεν ἐγκώμιον Κέφαλος ὁ ῥήτωρ, καθάπερ καὶ Ἀλκιδάμας ὁ Ἐλαΐτης ὁ Γοργίου μαθητής, ἔγραψε καὶ αὐτὸς ἐγκώμιον Ναΐδος τῆς ἑταίρας. τὴν δὲ Ναΐδα ταύτην Λυσίας ἐν τῷ περὶ Φιλωνίδου γράφων ὧδε, ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριος ἐστίν. ὁ δ' ὑμέναιος ἐπιτήδειος ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾷ φησί. μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ, μή ποτε δὲ κἀν τῷ Πλούτῳ ἐν ᾧ λέγει, ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου, γράφειν Ναῒς καὶ οὐ Λαΐς. Ἕρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους, προβαίνοντα φησὶ τῇ ἡλικίᾳ τὸν Ἰσοκράτη ἀναλαβεῖν Λαγίσκαν ἑταίραν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐξ ἧς καὶ γενέσθαι αὐτῷ θυγάτριον. μνημονεύει δ' αὐτῆς Στράττις ἐν τούτοις, Καὶ τὴν Λαγίσκαν τὴν Ἰσοκράτους παλλακὴν Ἰδεῖν με συκάζουσαν εὐναίαν ἔτι, Τόν τ' αὐλοτρύπην αὐτόν. Καὶ Λυσίας δὲ ἐν τῷ περὶ Λαΐδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, μνημονεύει αὐτῆς καταλέγων καὶ ἄλλας ἑταίρας ἐν τούτοις. Φίλυρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη καὶ Σκιώνη, καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια καὶ Ἀριστόκλεια. Δημοσθένη τὸν ῥήτορα καὶ τεκνοποιήσασθαι ἐξ ἑταίρας ἔχει λόγος. αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ λόγῳ προαγήοχε τὰ τέκνα ἐπὶ τὸ δικαστήριον ὡς δι' ἐκείνων ἔλεον ἕξων χωρὶς τῆς μητρός, καίτοι ἔθος ἐχόντων τῶν κρινομένων τὰς γυναῖκας ἐπάγεσθαι, ἀλλ' αἰδοῖ τοῦτ' ἐποίησε, φεύγων τὴν διαβολήν. Ἀκόλαστος δ' ἦν ὁ ῥήτωρ περὶ τὰ ἀφροδίσια, ὥς φησιν Ἰδομενεύς. Ἀριστάρχου γοῦν τινος ἐρασθεὶς μειρακίου, καὶ δι' αὐτὸ παροινήσας εἰς Νικόδημον, ἐξεκόψεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. παραδέδοται δὲ καὶ περὶ ὄψα καὶ περὶ νέους, καὶ περὶ γυναῖκας πολυτελής. τοιγαροῦν καὶ ὁ γραμματεὺς πότ' αὐτοῦ εἶπε, τί δ' ἄν τις περὶ Δημοσθένους λέγειν δύναιτο, τὰ γὰρ ἐνιαυτῷ μελετηθέντα ἐκείνῳ, μία γυνὴ μιᾷ νυκτὶ συνέχεεν, ἀναλαβεῖν γοῦν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν λέγεταί τινα Κνωσίωνα μειρακίσκον, καίτοι γυναῖκα ἔχων, ὡς καὶ αὐτὴν ἀγανακτήσασαν συγκοιμᾶσθαι τῷ Κνωσίωνι. Μυρρίνην δὲ τὴν Σαμίαν ἑταίραν Δημήτριος εἶχεν ὁ βασιλεὺς ὁ τῶν διαδόχων τελευταῖος, καὶ ἔξω τοῦ διαδήματος κοινωνὸν εἶχε τῆς βασιλείας, ὥς φησι Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Πτολεμαῖός τε ὁ τὴν ἐν Ἐφέσῳ λείπων φρουρὰν υἱὸς ὢν τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως, Εἰρήνην εἶχε τὴν ἑταίραν, ἥτις ὑπὸ Θρᾳκῶν ἐν Ἐφέσῳ ἐπιβουλευομένου τοῦ Πτολεμαίου, καὶ καταφυγόντος εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν συγκατέφυγε, καὶ ἀποκτεινάντων αὐτὸν ἐκείνων ἡ Εἰρήνη ἐχομένη τῶν ῥόπτρων τῶν θυρῶν τοῦ ἱεροῦ, ἔρραινε τοῦ αἵματος τοῖς βωμοῖς, ἕως καὶ αὐτὴν κατέσφαξαν. Δανάην δὲ τὴν Λεοντίου τῆς Ἐπικουρείου θυγατέρα ἑταιριζομένην καὶ αὐτὴν Σώφρων εἶχεν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐφέσου, δι' ἣν αὐτὸς ἐσώθη ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ Λαοδίκης, ἡ δὲ κατεκρημνίσθη, ὡς γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδεκάτης ταδί. ἡ πάρεδρος τῆς Λαοδίκης Δανάη πιστευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα. Λεοντίου δὲ οὖσα τῆς μετ' Ἐπικούρου τοῦ φυσικοῦ σχολασάσης θυγάτηρ. Σώφρονος δὲ γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη παρακολουθοῦσα, διότι ἀποκτεῖναι βούλεται τὸν Σώφρονα ἡ Λαοδίκη, διανεύει τῷ Σώφρονι μηνύουσα τὴν ἐπιβουλήν. ὁ δὲ συλλαβὼν καὶ προσποιηθεὶς συγχωρεῖν, περὶ ὧν λέγει, δύο ἡμέρας παρῃτήσατο εἰς σκέψιν, καὶ συγχωρησάσης νυκτὸς ἔφυγεν εἰς Ἔφεσον. μαθοῦσα δὲ ἡ Λαοδίκη τὸ ποιηθὲν ὑπὸ τῆς Δανάης, κατεκρήμνισε τὴν ἄνθρωπον, οὐδὲν τῶν προγεγενημένων φιλανθρώπων ἐπισυμβαλλομένη. τὴν δὲ Δανάην φασὶν ὡς ἔγνω τὸν ἐπηρτημένον αὐτῇ κίνδυνον ἀνακρινομένην ὑπὸ τῆς Λαοδίκης, οὐδὲ ἀποκρίνασθαι αὐτὴν ἀξιῶσαι, ἀπαγομένην δὲ ἐπὶ τὸν κρημνὸν εἰπεῖν, ὡς δικαίως οἱ πολλοὶ καταφρονοῦσι τοῦ θείου, ὅτι ἐγὼ τὸν γενόμενόν μοι ἄνδρα σώσασα, τοιαύτην χάριτα παρὰ τοῦ δαιμονίου λαμβάνω. Λαοδίκη δὲ τὸν ἴδιον ἀποκτείνασα, τηλικαύτης τιμῆς ἀξιοῦται. ὁ δ' αὐτὸς Φύλαρχος καὶ περὶ Μύσας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ οὕτω, Μύσα Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐρωμένη ἦν, ἥ τις ὑπὸ Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος, καὶ μόλις ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντος, αὐτὴ μεταμφιασαμένη τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς τυχούσης, συλληφθεῖσα ἀνήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυτοῦ θεραπαινίσιν, ἦλθεν εἰς Ῥόδον, ἐνθάδε ἐκφήνασα ἑαυτὴν ἥ τις ἦν, παρασπουδάστως ὑπὸ τῶν Ῥοδίων τῷ Σελεύκῳ διεπέμφθη. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθείς, ἡδέως δὲ αὐτὴν καὶ

Θεωρίς.

Ἀρχίππη ἑταίρα τῶν ἐγήμαντο.

Δημοσθένους ἀκολασία.

Ἑταιρῶν κατάλογος.

λαμπυρίωνα προσηγόρευσαν, ὥς φησι Δίυλλος, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ χαριτοβλέφαρος. Νικαρέτη δὲ ἡ ἑταίρα ἐρωμένη ἦν Στεφάνου τοῦ ῥήτορος. Λυσίου δὲ τοῦ σοφιστοῦ Μετάνειρα. ἦσαν δὲ αὗται δοῦλαι Κασίου τοῦ Ἠλείου μετὰ καὶ ἄλλων ἑταιρῶν Ἀντείας, Στρατόλας, Ἀριστοκλείας, Φίλας, Ἰσθμιάδος, Νεαίρας. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλέους ἐρωμένη καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ, καὶ Ἱππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ Φρυνίωνος τοῦ Παιανιέως, ὃς ἦν Δήμωνος μὲν υἱός, Δημοχάρους δὲ ἀδελφιδοῦς. τὴν δὲ Νέαιραν εἶχον ἡμέραν παρ' ἡμέραν διαιτητῶν γενομένων φίλων. Φρυνίων καὶ Στέφανος ὁ ῥήτωρ, ὃς καὶ τὴν Νεαίρας θυγατέρα Στροβύλην τὴν ὕστερον Φανὼ κληθεῖσαν, ὡς ἰδίαν θυγατέρα ἐξέδοτο Φράστορι τῷ Αἰγιαλεῖ, ὥς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, ὃς καὶ περὶ Σινώπης τῆς ἑταίρας τάδε λέγει, Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὡς ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας ἐκολάσατε, καὶ ἄλλα κατηγορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ Ἁλῴοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι προσαγούσῃ ἱερὸν θύσειεν, νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα μὴ θύειν, οὐδὲ ἐκείνου οὔσης τῆς θυσίας ἀλλὰ τῆς ἱερείας. διαβόητος δ' ἑταίρα γέγονε καὶ ἡ Μιλησία Πλαγγών, ἧς περικαλλεστάτης οὔσης ἠράσθη τις νεανίσκος Κολοφώνιος Βακχίδα ἔχων ἐρωμένην τὴν Σαμίαν. λόγους οὖν προσενέγκαντος τοῦ νεανίσκου πρὸς αὐτήν, ἡ Πλαγγὼν ἀκούσασα τὸ Βακχίδος τὸ κάλλος, καὶ ἀποτρέψαι θέλουσα τὸν νεανίσκον τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος, ὡς ἀδύνατον ἦν, ᾔτησε τῆς συνουσίας μισθὸν τὸν Βακχίδος ὅρμον διαβόητον ὄντα. ὁ δὲ σφοδρῶς ἐρῶν ἠξίωσε τὴν Βακχίδα μὴ περιιδεῖν αὐτὸν ἀπολλύμενον. καὶ ἡ Βακχὶς τὴν ὁρμὴν κατιδοῦσα τοῦ νεανίσκου ἔδωκε. Πλαγγὼν τε τὸ ἄζηλον συνιδοῦσα τῆς Βακχίδος τὸν μὲν ἀπέπεμψεν ἐκείνῃ, τῷ δ' ὡμίλησε, καὶ τὸ λοιπὸν φίλαι ἐγένοντο κοινῶς περιέπουσαι τὸν ἐραστήν, ἐφ' οἷς Ἴωνες ἀγασθέντες ὥς φησι Μενέτωρ ἐν τῷ περὶ ἀναθημάτων Πασιφίλαν ἐκάλεσαν τὴν Πλαγγόνα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ἀρχίλοχος περὶ αὐτῆς ἐν τούτοις, Συκῆ πετραίη πολλὰς βόσκουσα κορώνας, Εὐήθης ξείνων δέκτρια Πασιφίλη. ὅτι δὲ καὶ Μένανδρος ὁ ποιητὴς ἤρα Γλυκέρας κοινόν, ἐνεμεσήθη δέ. Φιλήμονος γὰρ ἑταίρας ἐρασθέντος, καὶ χρηστὴν ὀνομάσαντος διὰ τοῦ γράμματος, ἀντέγραψε Μένανδρος ὡς οὐδεμιᾶς οὔσης χρηστῆς. Ἅρπαλος δὲ ὁ Μακεδὼν ὁ τὰ Ἀλεξάνδρου πολλὰ χρημάτων συλήσας, καὶ καταφυγὼν εἰς Ἀθήνας, ἐρασθεὶς Πυθιονίκης, πολλὰ εἰς αὐτὴν καταναλώσεν ἑταίραν οὖσαν, καὶ ἀποθανούσῃ πολυτάλαντον μνημεῖον κατεσκεύασεν, ἐκφέρων τε αὐτὴν ἐπὶ τὰς ταφάς, ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, τεχνιτῶν τῶν ἐπισημοτάτων χορῷ μεγάλῳ, καὶ παντοίοις ὀργάνοις καὶ συμφωνίαις παρέπεμπε τὸ σῶμα. Δικαίαρχος δ' ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως φησί. ταὐτὸ δὲ πάθοι τις ἂν ἰὼν τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἀφικνούμενος, καὶ ταύτην ἀπ' Ἐλευσῖνος τὴν ἱερὰν ὁδὸν καλουμένην. καὶ γὰρ ἐνταῦθα καταστάς, οὗ ἂν ἢ τὸ πρῶτον εἰς Ἀθήνας ἀφορώμενος ναὸς καὶ τὸ πόλισμα, ὄψεται παρὰ τὴν ὁδὸν αὐτὴν ᾠκοδομημένον μνῆμα, οἷον οὐχ ἕτερον οὐδὲ συνεγγὺς οὐδὲν ἐστι τῷ μεγέθει. τοῦτο ἢ Κίμωνος ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν εἶναι, μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως δημοσίᾳ κατεσκευασμένον, εἰ δὲ μὴ δεδογμένον κατασκευάσασθαι. πάλιν δ' ὅταν ἐξετάσῃ Πυθιονίκης τῆς ἑταίρας, ἥν τινα χρὴ προσδοκίαν λαβεῖν αὐτόν. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, τὴν Ἁρπάλου διαβάλλων ἀκολασίαν, φησίν. ἐπίσκεψαι δὲ καὶ διάκουσον σαφῶς παρὰ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος ὃν τρόπον Πυθιονίκην περιέστειλε τελευτήσασαν, ἣ Βακχίδος μὲν ἦν δούλη τῆς αὐλητρίδος. ἐκείνη δὲ Σινώπης τῆς Θρᾴττης τῆς ἐξ Αἰγίνης Ἀθήναζε μετενεγκαμένης τὴν πορνείαν, ὥστε γίνεσθαι μὴ μόνον τρίδουλον, ἀλλὰ καὶ τρίπορνον αὐτήν. ἀπὸ πλειόνων δὲ ταλάντων ἢ διακοσίων, δύο μνήματα κατεσκεύασεν αὐτῇ, ὃ καὶ πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι τῶν μὲν ἐν Κιλικίᾳ τελευτησάντων ὑπὲρ τῆς σῆς βασιλείας, καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, οὐδεὶς πω νῦν οὔτ' ἐκεῖνος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἐπιστατῶν κεκόσμηκε τὸν τάφον. Πυθιονίκης δὲ τῆς ἑταίρας, φανήσεται τὸ μὲν Ἀθήνησι, τὸ δ' ἐν Βαβυλῶνι μνῆμα πολὺν ἤδη χρόνον ἐπιτετελεσμένον. ἣν γὰρ πάντες ᾔδεσαν κοινῆς δαπάνης κοινὴν τοῖς βουλομένοις γινομένην, ταύτης ἐτόλμησεν ὁ φίλος εἶναι σου φάσκων ἱερὸν καὶ τέμενος ἱδρύσασθαι, καὶ προσαγορεῦσαι τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν Πυθιονίκης Ἀφροδίτης, ἅμα τῆς τε παρὰ θεῶν τιμωρίας καταφρονῶν, καὶ τὰς σὰς τιμὰς προπηλακίζειν ἐπιχειρῶν. μνημονεύει τούτων καὶ Φιλήμων ἐν Βαβυλωνίῳ, Βασίλισσ' ἔσῃ Βαβυλῶνος ἂν οὕτω τύχῃ, Τὴν Πυθιονίκην οἶσθα καὶ τὸν Ἅρπαλον. μνημονεύει δ' αὐτῆς καὶ Ἄλεξις ἐν Λυκίσκῳ. μετὰ δὲ τὴν Πυθιονίκης τελευτήν, ὁ Ἅρπαλος Γλυκέραν μετεπέμψατο, καὶ ταύτην ἑταίραν ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ, φάσκων ἀπειρηκέναι τὸν Ἅρπαλον μὴ στεφανοῦν ἑαυτόν, εἰ μή τις στεφανώσει καὶ τὴν πόρνην. ἔστησέ τε εἰκόνα χαλκῆν τῆς Γλυκέρας ἐν Ταρσῷ τῆς Συρίας, οὗπερ καὶ σὲ καὶ αὐτὸν ἀνατιθέναι μέλλειν. παρέδωκέ τε αὐτῇ κατοικεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ ὁρᾷ ὑπὸ λαοῦ προσκυνουμένην καὶ βασίλισσαν προσαγορευομένην, καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς τιμωμένην. αἷς πρέπον

Ἀγῆνα δρᾶμα. ἦν τὴν σὴν μητέρα καὶ τὴν σοὶ συνοικοῦσαν. συνεπιμαρτυρεῖ δὲ τούτοις, καὶ ὁ τὸν Ἀγῆνα τὸ σατυρικὸν δραμάτιον γεγραφώς, ὅπερ ἐδίδαξε Διονυσίων ὄντων ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου τοῦ ποταμοῦ, εἴτε

Γύθων

Πύθων ἦν ὁ καταναῖος ἢ ὁ βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. ἐδιδάχθη δὲ τὸ δρᾶμα ἤδη φυγόντος τοῦ Ἁρπάλου ἐπὶ θαλάττης καὶ ἀποστάντος, καὶ τῆς μὲν Πυθιονίκης, ὡς τεθνηκυίας μέμνηται. τῆς δὲ Γλυκέρας ὡς οὔσης παρ' αὐτῷ, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις αἰτίας γινομένης τοῦ δωρεὰς λαμβάνειν παρὰ Ἁρπάλου λέγων ὧδε. ἔστι δ' ὅπου μὲν ὁ κάλαμος πέφυκεν, ὅδ' ἐφίτωμα † ὄρνον δὲ ἀριστερᾶς δ' ὧδε Πόρνης ὁ κλεινὸς λαὸς, ὃν δὴ Παλλίδης τεύξας κατέγνω διὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτοῦ φυγήν. Ἐνταῦθα δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς μάγοι ὁρῶντες αὐτὸν παγκάκως διακείμενον, ἔπεισαν ὡς ἀξιοῦσι τὴν ψυχὴν ἄνω τὴν Πυθιονίκης. Παλλίδην δὲ ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸν Ἅρπαλον ἐν τοῖς ἑξῆς τῷ κυρίῳ καλέσας αὐτόν φησιν, ἐκμαθεῖν δέ σου ποθῶ ἄκραν ἀπ' οἴκων κεῖθεν ἀτθίδα χθόνα, Τίνας τύχας καλοῦσιν ἢ πράττουσί τι, Ὅτε μὲν ἔφασκον δοῦλον ἐκτῆσθαι βίον ἱκανὸν ἐδείπνουν, νῦν δὲ τὸν χέδροπα μὲν ὀμὸν Καὶ τὸν μάραθον ἔσθουσι, πυροὺς δ' οὐ μάλα. Καὶ μὴν ἀκούω μυριάδας τὸν Ἅρπαλον, Αὐτοῖσι τῶν ἀγῆνος οὐκ ἐλάσσονας Σίτου διαπέμψαι, καὶ πολίτην γεγονέναι. Γλυκέρας ὁ σῖτος οὗτος ἦν, ἔσται δ' ἴσως Αὐτοῖσιν ὀλέθρου κοὐχ ἑταίρας ἀρραβών. Ἐνδόξους δὲ ἑταίρας καὶ ἐπὶ κάλλει διαφερούσας ἤνεγκε καὶ ἡ Ναύκρατις Δωρίχαν τε ἣν ἡ καλὴ Σαπφὼ ἐρωμένην γενομένην Χαράξου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, κατ' ἐμπορίαν εἰς τὴν Ναύκρατιν ἀπαίροντος διὰ τῆς ποιήσεως διαβάλλει, ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου νοσφισαμένην. Ἡρόδοτος δ' αὐτὴν Ῥοδῶπιν καλεῖ, ἀγνοῶν ὅτι ἑτέρα τῆς Δωρίχης ἐστὶν αὕτη, ἡ καὶ τοὺς περιβοήτους ὀβελίσκους ἀναθεῖσα ἐν Δελφοῖς, ὧν μέμνηται Κρατῖνος διὰ τούτων, † εἰς δὲ τὴν Δωρίχαν τόδ' ἐποίησε τὸ ἐπίγραμμα Ποσείδιππος, καίτοι ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ πολλάκις αὐτῆς μνημονεύσας, ἔστι δὲ τόδε, Δωρίχα ὀστέα μὲν σ' ἁπαλὰ κοσμήσατο δεσμῶν, Χαίτης ἥ τε μύρων ἔμπνοος ἀμπεχόνη. Ἥ ποτε τὸν χαρίεντα περιστέλλουσα Χάραξον Σύγχρους ὀρθρινῶν ἥψαο κισσυβίων. Σαπφῷαι δὲ μένουσι φίλης ἔτι καὶ μενέουσιν ᾠδῆς αἱ λευκαὶ φθεγγόμεναι σελίδες, Οὔνομα σὸν μακαριστὸν ὃ Ναύκρατις ὧδε φυλάξει, Ἔστ' ἂν ἔῃ νείλου ναῦς ἔφαλος πελάγη. Καὶ Ἀρχεδίκη δ' ἦν ἐκ τῆς Ναυκράτεως καὶ αὐτὴ ἑταίρα καλή. Φιλεῖ γάρ πως ἡ Ναύκρατις, ὡς ὁ Ἡρόδοτός φησιν, ἐπαφροδίτους ἔχειν τὰς ἑταίρας, καὶ ἡ ἐξ Ἐρέσου δὲ τῆς ἑτέρας Σαπφὼ τῆς καλῆς Φάωνος ἐρασθεῖσα. περιβόητος ἦν, ὥς φησι Νύμφις ἐν περίπλῳ Ἀσίας. Νικαρέτη δὲ ἡ μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων καὶ κατὰ παιδείαν ἐπέραστος ἦν. ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου. Βιλιστίχη δὲ ἡ ἀργεία ἑταίρα καὶ αὐτὴ ἔνδοξος, τὸ γένος ἀπὸ τῶν ἀτρειδῶν σώζουσα, ὡς οἱ τὰ ἀργολικὰ γράψαντες ἱστοροῦσιν. ἔνδοξος δὲ ἐστὶ καὶ Λέαινα ἡ ἑταίρα Ἁρμοδίου ἐρωμένη τοῦ τυραννοκτονήσαντος. ἥτις καὶ αἰκιζομένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἱππίαν τὸν τύραννον, οὐδὲν ἐξειποῦσα ἐναπέθανε ταῖς βασάνοις. Στρατοκλῆς δ' ὁ ῥήτωρ ἐρωμένην εἶχε τὴν ἐπικληθεῖσαν Λίμην ἑταίραν τὴν καλουμένην Παρόραμον. διὰ τὸ καὶ δύο δραχμῶν φοιτᾶν πρὸς τὸν βουλόμενον, ὥς φησι Γοργίας ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν. ἐπὶ τούτοις ὁ Μυρτίλος μέλλων σιωπᾶν, ἀλλὰ μικροῦ ἔφη ἄνδρες φίλοι ἐξελαθόμην ὑμῖν εἰπεῖν τήν τε Ἀντιμάχου Λυδὴν, προσέτι δὲ καὶ τὴν ὁμώνυμον ταύτης ἑταίραν Λυδὴν, ἣν ἠγάπα Λαμύνθιος ὁ μιλήσιος. ἑκάτερος γὰρ τούτων τῶν ποιητῶν, ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς τῆς βαρβάρου Λυδῆς εἰς ἐπιθυμίαν καταστάς. ἐποίησεν ὁ μὲν ἐν ἐλεγείοις, ὁ δ' ἐν μέλει τὸ καλούμενον ποίημα Λυδήν. παρέλιπον δὲ καὶ τὴν Μιμνέρμου αὐλητρίδα Ναννὼ καὶ τὴν Ἑρμησιάνακτος τοῦ κολοφωνίου Λεόντιον. ἀπὸ γὰρ ταύτης ἐρωμένης αὐτῷ γινομένης ἔγραψεν ἐλεγειακὰ τρία βιβλία, ὧν ἐν τῷ τρίτῳ κατάλογον ποιεῖται ἐρωτικῶν οὑτωσί πως λέγων. Οἵην μὲν φίλος υἱὸς ἀνήγαγεν Οἰάγροιο, Ἀγριόπην Θρῇσσαν στειλάμενος κιθάρῃ, Ἀιδόθεν ἔπλευσε δὲ κακὸν καὶ ἀπειθέα χῶρον, Ἔνθα Χάρων κοινὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον Ψυχὰς οἰχομένων, λίμνη δ' ἐπὶ μακρὸν ἀυτεῖ, Ῥεῦμα δι' ἐκ μεγάλων ῥυομένη δονάκων. Ἀλλ' ἔτλη παρὰ κῦμα μονόζωστος κιθαρίζων Ὀρφεύς, παντοίους δ' ἐξανέπεισε θεούς Κωκυτόν τ' ἀθέμιστον ὑπ' ὀφρύσι μειδήσαντα. Ἠδὲ καὶ αἰνοτάτου βλέμμ' ὑπέμεινε κυνός, Ἐν πυρὶ μὲν φωνὴν τεθοωμένου, ἐν πυρὶ δ' ὄμμα Σκληρὸν τρισσοῖς δεῖμα φέρων κεφαλαῖς, Ἔνθεν ἀοιδιάων μεγάλους ἀνέπεισεν ἄνακτας Ἀγριόπην μαλακοῦ πνεῦμα λαβεῖν βιότου. Οὐ μὴν οὐδ' υἱὸς Μήνης ἀγέραστον ἔθηκεν Μουσαῖος Χαρίτων ἤρανος Ἀντιόπην, Ὅς τε πολυμνήστην Ἐλευσῖνος παρὰ πέζαν Εὔοσμον κρυφίων ἐξεφόρει λογίων. Ῥάριον ὀργίων ἀνήμω διαποιπνύουσα, Δημήτρα γνωστὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰν Ἀίδῃ. Φημὶ δὲ καὶ Βοιωτὸν ἀποπρολιπόντα μέλαθρον, Ἡσίοδον πάσης ἤρανον ἱστορίης Ἀσκραίων ἐσικέσθαι, ἔχων Ἑλικωνίδα κώμην Ἔνθεν ὅ γ' ἠοίην μνωόμενος Ἀσκραϊκὴν Πόλλ' ἔπαθεν, πάσας δὲ λόγων ἀνεγράψατο βίβλους Ὕμνων ἐκ πρώτης παιδὸς ἀνερχόμενος. Αὐτὸς δ' οὗτος ἀοιδὸς, ὃν ἐκ Διὸς αἶσα φυλάσσει Ἥδιστον πάντων δαίμονα μουσοπόλων. Λεπτὴν ᾗ εἰς Ἰθάκην ἀνετείνατο θεῖος Ὅμηρος ᾨδῇσιν πινυτῆς εἵνεκα Πηνελόπης. Ἣν διὰ πολλὰ παθὼν ὀλίγην ἐσενάσσατο νῆσον Πολλὸν ἀπ' εὐρείης λειπόμενος πατρίδος. Ἔκλαιεν δ' Ἰκάρου τε γένος καὶ δῆμον Ἀμύκλου Καὶ Σπάρτης ἰδίων ἁπτόμενος παθέων.

ἑταιρῶν κατάλογος.

ἑταῖραι ποιητῶν.

Μίμνερμος δὲ τὸν ἡδὺν ὃς εὕρετο πολλὸν ἀνατλὰς ἦχον, καὶ μαλακοῦ πνεῦμ᾽ ἀπὸ πενταμέτρου, Καίετο μὲν Ναννοῦς πολιῷ δ᾽ ἐπὶ πολλὰ κημώτω † Κνημωθεὶς κώμους † σίχε σωυδραμιν. Ἤχθει δ᾽ Ἑρμόβιον τὸν ἀεὶ βαρὺν, ἠδὲ Φερέκλην Ἐχθρὸν μισήσας, τοιάδ᾽ ἐπεμψεν ἔπη. Λυδῆς δ᾽ Ἀντίμαχος Χρυσηΐδος ἐκ μὲν ἔρωτος Πληγεὶς, πακτωλοῦ ῥεῦμ᾽ ἐπέβη ποταμοῦ, Δαρδάνην δὲ θανοῦσαν, ὑπὸ ξηρὴν θέτο γαῖαν Κλαίων τ᾽ ἴζαον, δ᾽ ἦθεν ἀποπρολιπὼν Ἄκραν ἐν κολοφῶνα, γόων δ᾽ ἀνεπλήσατο βίβλους, Ἱρὰς ἐκ παντὸς παυσάμενος καμάτου. Λέσβιος ἀλκαῖος δὲ πόσους ἀνεδέξατο κώμους, Σαπφοῦς φορμίζων ἱμερόεντα πόθον, Γινώσκεις δ᾽ ὁ δ᾽ ἀοιδὸς ἀηδόνος ἠράσαθ᾽ ὕμνων Τήϊον ἀλγύνων ἄνδρα πολυφραδίῃ. Καὶ γὰρ τὴν ὁ μελιχρὸς ἐφωμίλησ᾽ Ἀνακρέων Στελλομένην πολλαῖς ἅμμιγα Λεσβιάσι, Φοίτα δ᾽ ἄλλοτε μὲν προλιπὼν Σάμον, ἄλλοτε δ᾽ αὐτὴν Οἰνηρὴν δεῖρην κεκλιμένην πατρίδα, Λέσβον ἐς εὔοινον, τὸ δὲ μυρίον εἴσιδε λέκτρον, Πολλάκις αἰολικοῦ κύματος ἀντιπέρας. Αὖθις δ᾽ οἵα μέλισσα πολυπρίωνα κοδώνην Λεπτοῦσ᾽ ἐν τραγικαῖς ἤδε χοροστασίαις. Βάκχον καὶ τὴν ἔρωτ᾽ ἀγεῖραιθ † ἀρειδὸς Ζεὺς ἔπορεν Σοφοκλεῖ. Φημὶ δὲ κἀκεῖνον τὸν ἀεὶ πεφυλαγμένον ἄνδρα, Καὶ πάντων μῖσος κτώμενον ἐκ συνοχῶν Πάσας ἀμφὶ γυναῖκας ὑπὸ σκολιοῖσι τυπέντα, Τόξου νυκτερινὰς οὐκ ἀπεθήκατ᾽ ὀδύνας, Ἀλλὰ Μακηδονίης πάσας κατενίσατο λαύρας, Αἰγέων μέθεπεν δ᾽ ἀρχέλεω ταμίην, Εἰσόκε τοι δαίμων εὐριπίδῃ εὕρετο ὄλεθρον, Ἀμφὶ βίου στυγνῶν ἀντιάσαντι κυνῶν. Ἄνδρα δὲ τὸν Κυθήρηθεν ἀνετρέψαντο τιθῆναι, Βάκχου καὶ λωτοῦ πιστότατον ταμίην Μοῦσαι παιδευθέντα Φιλόξενον οἷα τιναχθεὶς Ὀρτυγίη ταύτης ἦλθε διὰ πτόλεως. Γιγνώσκει καίουσα μέγαν πόθον, ὃν Γαλατείης Αὐτοῖς μηλίοις θήκαθ᾽ ὑπὸ προγόνοις. Οἶσθα δὲ καὶ τὸν ἀοιδὸν, τὸν Εὐρυπύλου πολῖται Κῷοι χάλκειον θῆκαν ὑπὸ Πλατάνῳ Βιττίδα μολπάζοντα θοὴν περὶ πάντα Φιλιτᾶν Ῥήματα, καὶ πᾶσαν ῥυόμενον λαλιήν. Οὐδὲ μὲν οὐδ᾽ ὁπόσοι σκληρὸν βίον ἐστήσαντο, Ἀνθρώπων σκολιὴν μαιόμενοι σοφίην, Οὓς αὐτὴ περὶ πικρὰ λόγοις ἐσφίγξατο μῆτις, Καὶ δεινὴ μύθων κῦδος ἔχουσ᾽ ἀρετὴ. Οὐδ᾽ οἳ δεινὸν ἔρωτος ἀπετρέψαντο κυδοιμὸν Φαινόμενον, δεινὸν δ᾽ ἦλθον ὑφ᾽ ἡνίοχον. Οἵη μὲν Σάμιον μανίη κατέδησε Θεανοῦς Πυθαγόρην, ἑλίκων κομψὰ γεωμετρίης Εὑρόμενον, καὶ κύκλον ὅσον περιβάλλεται αἰθὴρ, Βαιῇ τ᾽ ἐν σφαίρῃ πάντ᾽ ἀποταοσόμενον, Οἵῳ δ᾽ ἐχλαινμένον † ἔξοχον ἐχρῆν Εἶναι. Πολλῶν δ᾽ ἀνθρώπων Σωκράτην ἐν σοφίῃ, Κύπρις μηνίουσα πυρὸς μένει, ἐκ δὲ βαθείης Ψυχῆς κουφοτέρας ἐξεπόνησ᾽ ἀνίας, Οἴκι᾽ ἐς ἀσπασίης παλδύμενος, οὐδέ τι τέκμαρ Εὗρε λόγῳ πολλὰς εὑράμενος διόδους. Ἄνδρα Κυρηναῖον δ᾽ εἴσω πόθος ἔσπασεν ἰσθμοῦ Δεινὸν, ὅτ᾽ ἀπιδανῆς Λαΐδος ἠράσατο. Ὀξὺς Ἀρίστιππος πάσας δ᾽ ἠνήσατο λέσχας Φεύγων † οὐδαμινὸν ἐξεφόρησε βίον. Ἐν τούτοις ὁ Ἑρμησιάναξ σφάλλεται συγχρονεῖν οἰόμενος Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέοντα, τὸν μὲν κατὰ Κῦρον καὶ Πολυκράτην γενόμενον, τὴν δὲ κατ᾽ Ἀλυάττην τὸν Κροίσου πατέρα. Χαμαιλέων δ᾽ ἐν τῷ περὶ Σαπφοῦς, καὶ λέγειν τινάς φησιν εἰς αὐτὴν πεποιῆσθαι ὑπὸ Ἀνακρέοντος τάδε. σφαίρῃ δηὖτέ με πορφυρῇ βάλλων, χρυσοκόμης ἔρως νήνι ποικίλος λαμβάνω, συμπαίζειν προκαλεῖται. ἡ δ᾽ ἐστὶ γὰρ ἀπ᾽ εὐκτίτου Λέσβου τὴν μὲν ἐμὴν κόμην, λευκὴ γὰρ καταμέμφεται, πρὸς δ᾽ ἄλλην τινὰ χάσκει. καὶ τὴν Σαπφὼ δὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτά φησιν εἰπεῖν, κεῖνον ὦ χρυσόθρονε μοῦσ᾽ ἔνισπες ὕμνον ἐκ τᾶς καλλιγύναικος ἐσθλᾶς ὁ Τήϊος χώρας ὃν ἄειδε τερπνῶς πρέσβυς ἀγλαός. ὅτι δὲ οὐκ ἔστι Σαπφοῦς τοῦτο τὸ ᾆσμα παντί που δῆλον. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι παίζειν τὸν Ἑρμησιάνακτα περὶ τούτου τοῦ ἔρωτος, καὶ γὰρ Δίφιλος ὁ κωμῳδοποιὸς πεποίηκεν ἐν Σαπφοῖ δράματι Σαπφοῦς ἐραστὰς Ἀρχίλοχον καὶ Ἱππώνακτα. ταῦτα ὑμῖν ὦ ἑταῖροι οὐκ ἀμερίμνως δοκῶ τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πεποιῆσθαι κατάλογον, οὐκ ὢν οὕτως ἐρωτομανὴς, ὡς διαβάλλων με εἴρηκεν ὁ Κύνουλκος, ἀλλ᾽ ἐρωτικὸς μὲν εἶναι ὁμολογῶ, ἐρωτομανὴς δ᾽ οὔ. Τί σ᾽ ἔστ᾽ ἀνάγκη δυστυχεῖν πλέοσιν, Ἐξὸν σιωπᾶν κἂν σκότῳ κρύπτειν τάδε. Αἰσχύλος ἔφη ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν Ἀμφιτρύωνι. οὗτος δ᾽ ἐστὶν Αἰσχύλος ὁ καὶ τὰ Μεσσηνιακὰ ἔπη συνθεὶς ἀνὴρ εὐπαίδευτος. ὑπολαμβάνων οὖν μέγαν εἶναι δαίμονα καὶ δυνατώτατον τὸν ἔρωτα, προσέτι τε καὶ τὴν Ἀφροδίτην τὴν χρυσῆν τὰ Εὐριπίδου ἐπὶ νοῦν λαμβάνων λέγω, Οὐχ ὁρᾷς ὅση θεός, Ἣν οὐδ᾽ ἂν εἴποις; οὐδὲ μετρήσειας ἂν Ὅση πέφυκε καὶ ἐφ᾽ ὅσον διέρχεται, Αὕτη τρέφει σὲ κἀμὲ καὶ πάντας βροτούς. Τεκμήριον δὲ μὴ λόγῳ μόνον μάθῃς, Ἔργῳ δὲ δείξω τὸ σθένος τὸ τῆς θεοῦ. Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ᾽, ὅτε ξηρὸν πέδον Ἄκαρπον αὐχμῷ, νοτίδος ἐνδεῶς ἔχει, Ἐρᾷ δ᾽ ὁ σεμνὸς οὐρανὸς πληρούμενος Ὄμβρου πεσεῖν εἰς γαῖαν ἀφροδίτης ὕπο, Ὅταν δὲ συμμιχθῆτον ἐς ταυτὸν δύο, Φύουσιν ἡμῖν πάντα καὶ τρέφουσ᾽ ἅμα, Δι᾽ ὧν βρότειον ζῇ τε καὶ θάλλει γένος. Καὶ ὁ σεμνότατος δ᾽ Αἰσχύλος ἐν ταῖς Δαναΐσιν αὐτὴν παράγει τὴν Ἀφροδίτην λέγουσαν, Ἐρᾷ μὲν ἁγνὸς οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα, Ἔρως δὲ γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν. Ὄμβρος δ᾽ ἀπ᾽ εὐνάεντος οὐρανοῦ πεσὼν Ἔκυσε γαῖαν, ἡ δὲ τίκτεται βροτοῖς Μή-

ἴσως ἀπανταχῆ.

λαμ

λων τε βοσκὰς καὶ βίον Δημήτριον, Δώδωνα δ' ἔτι τις ὥρα ἐκ νοτίζοντος γάμου Τέλος δ' οὐ, τὸ δ' ἐγὼ παραίτιος. Ἐν Ἱππολύτῳ Εὐριπίδης πάλιν ἡ Ἀφροδίτη φησίν, Ὅσοι τε πόντου τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν Ναίουσιν εἴσω φῶς ὁρῶντες ἡλίου, Τοὺς μὲν σέβοντας τἀμὰ πρεσβεύω κράτη, Σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα. Νεανίσκῳ γὰρ τῷ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχοντι, τοῦτο μόνον τὸ ἁμάρτημα προσόν, ὅτι οὐκ ἐτίμα τὴν Ἀφροδίτην, αἴτιον ἐγένετο τοῦ ὀλέθρου, καὶ οὔτε ἡ Ἄρτεμις ἡ περισσῶς ἀγαπήσασα, οὔτε τῶν ἄλλων θεῶν τις ἢ δαιμόνων ἐβοήθησεν αὐτῷ, κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητήν, Ὅστις ἔρωτα μὴ μόνον κρίνει θεόν, Ἢ σκαιός ἐστιν, ἢ καλῶν ἄπειρος ὤν, Οὐκ οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώποις θεόν. Ὃν σοφός ποτε ὑμνῶν Ἀνακρέων πᾶσίν ἐστι διὰ στόματος. λέγει οὖν περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ κράτιστος Κριτίας τάδε, Τὸν δὲ γυναικείων μελέων πλέξαντά ποτ' ᾠδὰς Ἡδὺν Ἀνακρέοντα Τέως εἰς Ἑλλάδ' ἀνῆγεν, Συμποσίων ἐρέθισμα, γυναικῶν ἠπερόπευμα, Αὐλῶν ἀντίπαλον, φιλοβάρβιτον, ἡδύν, ἄλυπον. Οὔ ποτέ σου φιλότης γηράσεται οὐδὲ θανεῖται,

Ἀνακρέων.

Ἔστ' ἂν ὕδωρ οἴνῳ συμμιγνύμενον κυλίκεσσι Παῖς διαπομπεύῃ προπόσεις ἐπὶ δεξιὸν ὦμον, Παννυχίδας θ' ἱερὰς θήλεις χοροὶ ἀμφιέπωσιν, Πλάστιγξ θ' ἡ χαλκοῦ θυγάτηρ ἐπ' ἄκροισι καθίζοι, Κοττάβου ὑψηλαῖς κορυφαῖς Βρομίου ψακάδεσσιν. Ἀρχύτας δὲ ὁ ἁρμονικός, ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, καὶ ἐκδοῦναι πρῶτον μέλος ἀκόλαστον ὄντα, καὶ περὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὴν τοιαύτην μοῦσαν εἰς τὰς διατριβάς, διὸ καὶ λέγειν ἔν τινι τῶν μελῶν, Ἔρως με δ' αὖτε Κύπριδος ἕκατι γλυκὺς κατείβων καρδίαν ἰαίνει. λέγει δὲ καὶ ὡς τῆς Μεγαλοστράτης συμμέτρως ἐρασθεὶς ποιητρίας μὲν οὔσης, δυναμένης δὲ καὶ διὰ τὴν ὁμιλίαν τοὺς ἐραστὰς προσελκύσασθαι. λέγει δ' οὕτως περὶ αὐτῆς, Τοῦθ' ἁδεᾶν μουσᾶν ἔδειξε δῶρον μάκαιρα παρθένων ἁ ξανθὰ Μεγαλοστράτα. καὶ Στησίχορος δ' οὐ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος, συνέστησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ᾀσμάτων, ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παίδεια καὶ παιδικά. οὕτω δ' ἐναγώνιος ἦν ἡ περὶ τὰ ἐρωτικὰ πραγματεία, καὶ οὐδεὶς ἡγεῖτο φορτικοὺς ἐρωτικούς, ὥστε καὶ Αἰσχύλος μέγας ὢν ποιητής, καὶ Σοφοκλῆς ἦγον εἰς τὰ θέατρα διὰ τῶν τραγῳδιῶν τοὺς ἔρωτας. ὁ μὲν τὸν Ἀχιλλέως πρὸς Πάτροκλον. ὁ δ' ἐν τῇ Νιόβῃ τὸν τῶν παίδων, διὸ καὶ παιδεραστρίαν τινὲς καλοῦσι τὴν τραγῳδίαν, καὶ ἐκδέχονται τὰ τοιαῦτα ᾄσματα οἱ θεαταί. καὶ ὁ Ῥηγῖνος δὲ Ἴβυκος βοᾷ καὶ κέκραγεν, Ἦρι μὲν αἵ τε Κυδώνιαι μηλίδες ἀρδόμεναι ῥοᾶν ἐκ ποταμῶν, ἵνα παρθένων κῆπος ἀκήρατος, αἵ τ' οἰνανθίδες αὐξόμεναι σκιεροῖσιν ὑφ' ἕρνεσιν οἰναρέοις θαλέθουσιν. ἐμοὶ δ' ἔρος οὐδεμίαν κατάκοιτος ὥραν τε ὑπὸ στεροπᾶς φλέγων Θρηΐκιος Βορέας ἀΐσσων παρὰ Κύπριδος ἀζαλέαις μανίαις ἐρεμνὸς ἀθαμβὴς ἐγκρατέως παιδόθεν φυλάσσει ἡμετέρας φρένας. καὶ Πίνδαρος δ' οὐ μετρίως ὢν ἐρωτικός φησιν, Εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι, καὶ κατὰ καιρὸν μὴ πρεσβυτέραν ἀριθμοῦ δίωκε θυμὲ πρᾶξιν. διόπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις ἔφη, ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι. καὶ μὴ ἀναμένειν, ἕως τ' ἂν ἐκεῖνο τίς φθέγξηται κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον φιλόσοφον, ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι. μνησθεὶς δὲ καὶ τοῦ Τενεδίου Θεοξένου ὁ Πίνδαρος, ὃς ἦν αὐτοῦ ἐρώμενος, τί φησί, Χρῆν μὲν κατὰ καιρὸν ἐρώτων δρέπεσθαι θυμὲ σὺν ἁλικίᾳ. τὰς δὲ Θεοξένου ἀκτῖνας προσώπου μαρμαριζοίσας δρακεὶς ὃς μὴ πόθῳ κυμαίνεται, ἐξ ἀδάμαντος, ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν ψυχρᾷ φλογί. πρὸς δ' Ἀφροδίτας ἀτιμασθεὶς ἑλικοβλεφάρου, ἢ περὶ χρήμασι μοχθίζει βιαίως, ἢ γυναικείῳ θράσει ψυχὰν φορεῖται πᾶσαν ὁδὸν θεραπεύων, ἀλλ' ἐγὼ δ' ἕκατι τᾶς κηρὸς ὣς δαχθεὶς ἑλικρᾶν μελισσᾶν τήκομαι. εὖτ' ἂν ἴδω παίδων νεόγυιον ἐς ἥβαν, ἐν δ' ἄρα καὶ Τενέδῳ πειθώ τ' ἔναιε, καὶ χάρις υἱὸν Ἀγησιλάου. ὅλως δὲ τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας τῶν ἐπὶ ταῖς θηλείαις προκρίνουσι πολλοί. παρὰ γὰρ ταῖς ἄλλαις ταῖς εὐνομουμέναις πόλεσιν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος σπουδάζεσθαι τόδε τὸ ἔθος. Κρῆτες γοῦν ὡς ἔφην καὶ οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς περὶ τὰ παιδικὰ δαιμονίως ἐπτόηνται. Ἐχεμένης γοῦν ἐν τοῖς Κρητικοῖς, οὐ τὸν Δία φησὶν ἁρπάσαι τὸν Γανυμήδην ἀλλὰ Μίνωα. οἱ δὲ προειρημένοι Χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς φασιν ἁρπασθῆναι τὸν Γανυμήδην ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ τὸν τόπον δεικνύντες ἁρπάγιον καλοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ μυρσίναι διάφοροι πεφύκασι. καὶ τὴν πρὸς Ἀθηναίους δ' ἔχθραν διελύσατο Μίνως, καίπερ ἐπὶ θανάτῳ παιδὸς συστᾶσαν Θησέως ἐρασθείς, καὶ τὴν θυγατέρα τούτῳ γυναῖκα ἔδωκε Φαίδραν, ὡς Ζηνὶς ἢ Ζήνων φησὶν ὁ Χῖος ἐν τῷ περὶ τῆς πατρίδος συγγράμματι. Ἱερώνυμος δὲ ὁ περιπατητικὸς περισπουδάστους φησὶ γενέσθαι τοὺς τῶν παίδων ἔρωτας, ὅτι πολλάκις ἡ τῶν νέων ἀκμή, καὶ τὸ πρὸς ἀλλήλους ἑταιρικὸν συμφρονῆσαν πολλὰς τυραννίδας καθεῖλε. παίδων γὰρ παρόντων ἐραστὴς πᾶν ὁτιοῦν ἕλοιτ' ἂν παθεῖν, ἢ δειλοῦ δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ τοῖς παιδικοῖς. ἔργῳ γοῦν τοῦτ' ἔδειξεν ὁ συνταχθεὶς Θήβησιν ὑπὸ Ἐπαμινώνδου ἱερὸς λόχος. καὶ ὁ κατὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν θάνατος ὑπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος γενόμενος. περὶ Σικελίαν δ' ἐν Ἀκράγαντι ὁ Χαρίτωνος καὶ Μελανίππου. Μελάνιππος δ' ἦν τὰ παιδικά, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ Ἐρωτικῶν. οὗτοι φανέντες ἐπιβουλεύοντες Φαλάριδι, καὶ βασανιζόμενοι ἀναγκαζόμενοί τε λέγειν, τοὺς συνειδότας οὐ μόνον οὐ κατεῖπον, ἀλλὰ καὶ τὸν

Ἀλκμάν.

Ἐρωτικοὶ ποιηταί.

Παίδων ἔρωτες.

Φάλαριν

Φάλαριν αὐτὸν εἰς ἔλεον τῶν βασάνων ἤγαγεν, ὡς ἀπολῦσαι αὐτοὺς πολλὰ ἐπαινέσαντα, διὸ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἡσθεὶς ἐπὶ τούτοις, ἀναβολὴν τοῦ θανάτου τῷ Φαλάριδι ἐχαρίσατο, τοῦτο ἐμφήνας τοῖς πυνθανομένοις τῆς Πυθίας, ὅπως αὐτῷ ἐπιθῶνται, ἔχρησέ τε καὶ περὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Χαρίτωνα προτάξας τοῦ ἑξαμέτρου τὸ πεντάμετρον, καθάπερ ὕστερον καὶ Διονύσιος Ἀθηναῖος ἐποίησεν ὁ ἐπικληθεὶς χαλκοῦς ἐν τοῖς ἐλεγείοις. ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς ὅδε, Εὐδαίμων Χαρίτων καὶ Μελάνιππος ἔφυ Θείας ἁγητῆρες ἐφαμερίοις φιλότατος. διαβόητα δ' ἐστὶ καὶ τὰ ἐπὶ Κρατίνου τοῦ Ἀθηναίου γενόμενα, ὃς μειράκιον εὔμορφον Ἐπιμενίδου καθαίροντος τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωπείῳ αἵματι διά τινα μύση παλαιά, ὥς ἱστορεῖ Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τελετῶν, ἑκὼν αὑτὸν ἐπέδωκεν ὁ Κρατῖνος ὑπὲρ τῆς θρεψαμένης, ᾧ καὶ ἐπαπέθανεν ὁ ἐραστὴς Ἀριστόδημος, λύσιν τ' ἔλαβε τὸ δεινόν. διὰ τοὺς τοιούτους οὖν ἔρωτας οἱ τύραννοι, πολέμιοι γὰρ αὐτοῖς αὗται αἱ φιλίαι, τὸ παράπαν ἐκώλυον τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας πανταχόθεν αὐτοὺς ἐκκόπτοντες. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὰς παλαίστρας ὥσπερ ἀντιτειχίσματα ταῖς ἰδίαις ἀκροπόλεσιν ἐνεπίμπρησάν τε καὶ κατέσκαψαν, ὡς ἐποίησε Πολυκράτης ὁ Σαμίων τύραννος. παρὰ δὲ Σπαρτιάταις, ὥς Ἅγνων φησὶν ὁ Ἀκαδημαϊκός, πρὸ τῶν γάμων ταῖς παρθένοις ὡς παιδικοῖς νόμος ἐστὶν ὁμιλεῖν. καὶ γὰρ ὁ νομοθέτης Σόλων ἔφη μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος, Αἰσχύλος τε καὶ Σοφοκλῆς ἀναφανδὸν ἔφασαν ὁ μὲν Μυρμιδόσιν, Σέβας δὲ μηρῶν, ἅγιον οὐκ ἐπῃδέσω σῶν ὦ δυσχάριστε τῶν πυκνῶν φιλημάτων. ὁ δ' ἐν Κολχίσι περὶ Γανυμήδους τινὰ λόγον ποιούμενος, μηροῖς ὑπαίθων τὴν Διὸς τυραννίδα. οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ περὶ Κρατίνου καὶ Ἀριστοδήμου πεπλάσθαι φησὶ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Νεάνθην ἀντιγραφαῖς. ὑμεῖς τε ὦ Κύνουλκε τὰς διηγήσεις ταύτας, κἂν ψευδεῖς ὦσιν, ἀληθεῖς εἶναι πιστεύετε, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ποιημάτων, ἃ περὶ τοὺς παιδικούς ἐστιν ἔρωτας, ἡδέως μελετᾶτε. τοῦ παιδεραστεῖν παρὰ πρώτων Κρητῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας παρελθόντος, ὡς ἱστορεῖ Τίμαιος. ἄλλοι δέ φασι τῶν τοιούτων ἐρώτων κατάρξασθαι Λάϊον ξενωθέντα παρὰ Πέλοπι, καὶ ἐρασθέντα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Χρυσίππου, ὃν καὶ ἁρπάσαντα καὶ ἀναθέμενον εἰς ἅρμα εἰς Θήβας φυγεῖν. Πράξιλλα δὲ ἡ Σικυωνία ὑπὸ Διός φησιν ἁρπασθῆναι τὸν Χρύσιππον. καὶ Κελτοὶ δὲ τῶν βαρβάρων καίτοι καλλίστας ἔχοντες γυναῖκας, παιδικοῖς μᾶλλον χαίρουσιν, ὡς πολλάκις ἐνίους ἐπὶ ταῖς δοραῖς μετὰ δύο ἐρωμένων ἀναπαύεσθαι. Πέρσας δὲ παρ' Ἑλλήνων φησὶν Ἡρόδοτος μαθεῖν τὸ παισὶ χρῆσθαι. φιλόπαις δὲ ἦν ἐκμανῶς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς. Δικαίαρχος γοῦν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Ἰλίῳ θυσίας, Βαγώου τοῦ εὐνούχου οὕτως αὐτόν φησιν ἡττᾶσθαι, ὡς ἐν ὄψει θεάτρου ὅλου καταφιλεῖν αὐτὸν ἀνακλάσαντα, καὶ τῶν θεατῶν ἐπιφωνησάντων μετὰ κρότου οὐκ ἀπειθήσας, πάλιν ἀνακλάσας ἐφίλησεν. Καρύστιος δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Χάρωνί φησι τῷ Χαλκιδεῖ, παῖς καλὸς ἦν, καὶ οἰκείως εἶχε πρὸς αὐτόν. ὡς δ' Ἀλέξανδρος παρὰ Κρατερῷ αὐτὸν ἐπῄνεσε γινομένου ποτὲ πότου, ὁ Κρατερὸς ἐκέλευσε τὸν παῖδα καταφιλῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ὃς μηδαμῶς εἶπεν, οὐ γὰρ οὕτως ἐμὲ εὐφρανεῖ ὡς σὲ λυπήσει. ὥσπερ γὰρ ἦν ἐρωτικὸς ὁ βασιλεὺς οὗτος, οὕτως καὶ πρὸς τὸ καθῆκον ἐγκρατὴς καὶ πρὸς τὸ πρεπωδέστατον. αἰχμαλώτους γοῦν λαβὼν τὰς Δαρείου θυγατέρας, καὶ τὴν γυναῖκα κάλλει διαπρεπεστάτην οὖσαν, οὐ μόνον ἀπείχετο, ἀλλ' οὐδ' ἐκείνας μαθεῖν ἐποίησεν ὅτι εἰσὶν αἰχμάλωτοι, ἀλλ' ὡς ἔτι Δαρείου ἐν τῇ βασιλείᾳ ὄντος, πάντα αὐταῖς χορηγεῖσθαι ἐκέλευσε. διὸ καὶ Δαρεῖος τοῦτο μαθὼν ηὔξατο, τῷ ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, ἢ αὐτὸν βασιλεύειν ἢ Ἀλέξανδρον. Ῥαδαμάνθυος τοῦ δικαίου Ἴβυκος ἐραστὴν φησὶ γενέσθαι Τάλων. Διότιμος δ' ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ Εὐρυσθέα φησὶν Ἡρακλέους γενέσθαι παιδικά, διόπερ καὶ τοὺς ἄθλους ὑπομεῖναι. Ἀγαμέμνονά τε Ἀργύννου ἐρασθῆναι λόγος ἰδόντα ἐπὶ τῷ Κηφισσῷ νηχόμενον, ἐν ᾧ καὶ τελευτήσαντα αὐτόν. συνεχῶς γὰρ ἐν τοῦ ποταμῷ τούτῳ ἐπηλούετο, θάψας εἰς αὐτό, καὶ ἱερὸν αὐτόθι Ἀφροδίτης Ἀργυννίδος. Λικύμνιος δὲ ὁ Χῖος ἐν διθυράμβοις Ἀργύννου φησὶν ἐρώμενον Ὑμέναιον γενέσθαι. Ἀντιγόνου δὲ τοῦ βασιλέως ἐρώμενος ἦν Ἀριστοκλῆς ὁ κιθαρῳδός, περὶ οὗ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ γράφει οὕτως. Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐπεκώμαζε τῷ Ζήνωνι, καί ποτε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλθὼν ἔκ τινος πότου, καὶ ἀναπηδήσας πρὸς τὸν Ζήνωνα, ἔπεισεν αὐτὸν συγκωμάσαι αὐτῷ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδόν, οὗ σφόδρα ἤρα ὁ βασιλεύς. φιλομεῖραξ δὲ ἦν ὁ Σοφοκλῆς, ὡς Εὐριπίδης φιλογύνης. Ἴων γοῦν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις ἐπιδημίαις, γράφει οὕτως. Σοφοκλεῖ τοῦ ποιητῇ ἐν Χίῳ συνήντησα, ὅτε ἔπλει ἐς Λέσβον στρατηγός, ἀνδρὶ παιδιώδει παρ' οἶνον καὶ δεξιῷ. Ἑρμησίλεω δὲ ξένου οἱ ἐόντος καὶ προξένου Ἀθηναίων ἑστιῶντος αὐτόν, ἐπεὶ παρὰ τὸ πῦρ ἑστὼς ὁ τὸν οἶνον ἐγχέων, παῖς ἐὼν δῆλος ἦν, εἶπέ τε Βούλει με ἡδέως πίνειν. φάντος δ' αὐτοῦ, βραδέως τοίνυν καὶ πρόσφερέ μοι καὶ ἀπόφερε τὴν κύλικα. ἔτι πολὺ μᾶλλον ἐρυθριάσαντος τοῦ παιδός, εἶπε πρὸς τὸν συγκατακείμενον, ὡς καλῶς Φρύνιχος ἐποίησεν εἴπας, λάμπει δ' ἐπὶ πορφυρέαις παρῇσι φῶς ἔρωτος, καὶ πρὸς τόδε ἠμείφθη ὁ Ἐρετριεὺς ἢ Ἐρυθραῖος γραμμάτων ἐὼν διδάσκαλος, σοφὸς μὲν δὴ σύ γε εἶ ὦ Σοφόκλεις ἐν ποιήσει, ὅμως μέντοι γε οὐκ εὖ εἴρηκε Φρύνιχος πορφυρέας εἰπὼν τὰς

[Margin note:] Σοφοκλῆς φιλομεῖραξ.

τὰς γνάθους τοῦ καλοῦ. εἰ γὰρ ὁ ζωγράφος χρώματι πορφυρῷ ἐναλείψαι τουδὶ τοῦ παιδὸς τὰς γνάθους, οὐκ ἂν ἔτι καλὸς φαίνοιτο. οὐκ ἄρα δεῖ τὸ καλὸν τῷ μὴ καλῷ φαινομένῳ εἰκάζειν ἄν. γελάσας ἐπὶ τῷ Ἐρετριεῖ Σοφοκλῆς, οὐδὲ τόδε σοι ἀρέσκει ἄρα ὦ ξένε τὸ Σιμωνίδειον κάρτα δοκέον τοῖς Ἕλλησιν εὖ εἰρῆσθαι, πορφυρέου ἀπὸ στόματος ἱεῖσα φωνὰν παρθένος. οὐδ' ὁ ποιητής ἔφη λέγων χρυσοκόμαν Ἀπόλλωνα. χρυσέας γὰρ εἰ ἐποίησεν ὁ ζωγράφος τὰς τοῦ θεοῦ κόμας, καὶ μὴ μελαίνας, χεῖρον ἂν ἦν τὸ ζωγράφημα. οὐδὲ ὁ φὰς ῥοδοδάκτυλον. εἰ γάρ τις εἰς ῥόδεον χρῶμα βάψει τοὺς δακτύλους, πορφυροβαφοῦς χεῖρας καὶ οὐ γυναικὸς καλῆς ποιήσει. γελασάντων δὲ ὁ μὲν Ἐρετριεὺς ἐνωπήθη τῇ ἐπιρράπισει. ὁ δὲ πάλιν τοῦ παιδὸς τῷ λόγῳ εἴχετο. ἤρετο γάρ μιν ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀφαιρέοντα, εἰ καθορᾷ τὸ κάρφος. φάντος δὲ καθορᾶν, ἀπὸ τοίνυν φύσησον αὐτό, ἵνα μὴ πλύνοιτο ὁ δάκτυλος εὖ, προσαγαγόντος δ' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν κύλικα, ἐγγυτέρω τὴν κύλικα τοῦ ἑαυτοῦ στόματος ἦγεν, ἵνα δὴ ἡ κεφαλὴ τῇ κεφαλῇ ἀσσοτέρω γένηται. ὡς δὲ ἦν οἱ κάρτα πλησίον, προσλαβὼν τῇ χειρὶ ἐφίλησεν. ἐπικροτησάντων δὲ πάντων σὺν γέλωτι καὶ βοῇ ὡς εὖ ὑπηγάγετο τὸν παῖδα, μελετῶ εἶπε στρατηγεῖν ὦ ἄνδρες, ἐπειδήπερ Περικλῆς ποιεῖν μὲν ἔφη με, στρατηγεῖν δ' οὐκ ἐπίστασθαι. ἆρ' οὖν οὐ κατ' ὀρθόν μοι πέπτωκε τὸ στρατήγημα; τοιαῦτα πολλὰ δεξιῶς ἔλεγέν τε καὶ ἔπρησσεν, ὅτε πίνοι ἢ πράσσοι. τὰ μέντοι πολιτικά, οὔτε σοφὸς οὔτε ῥεκτήριος ἦν, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἷς τῶν χρηστῶν Ἀθηναίων. καὶ Ἱερώνυμος δ' ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασί φησιν ὅτι Σοφοκλῆς εὐπρεπῆ παῖδα ἔξω τοῦ τείχους ἀπήγαγε χρησόμενος αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν παῖς τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπὶ τῇ πόᾳ ὑπέστρωσεν, τὴν δὲ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδα περιεβάλλοντο. μετ' οὖν ὁμιλίαν ὁ παῖς ἁρπάσας τὸ τοῦ Σοφοκλέους χλανίδιον ᾤχετο, καταλιπὼν τῷ Σοφοκλεῖ τὸ ἑαυτοῦ παιδικὸν ἱμάτιον. οἷα δὲ εἰκὸς διαλαληθέντος τοῦ συμβεβηκότος, Εὐριπίδης πυθόμενος καὶ ἐπιτωθάζων τὸ γεγονός, καὶ αὐτός ποτε ἔφη τούτῳ κεχρῆσθαι τῷ παιδί, ἀλλὰ μηδὲν προσθεῖναι, τὸν δὲ Σοφοκλέα διὰ τὴν ἀκολασίαν καταφρονηθῆναι. καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἀκούσας ἐποίησεν εἰς αὐτὸν τοιοῦτον ἐπίγραμμα, χρησάμενος τῷ περὶ τοῦ ἡλίου καὶ Βορέου λόγῳ, καί τι πρὸς μοιχείαν αὐτοῦ παραινιττόμενος, Ἥλιος ἦν οὐ παῖς Εὐριπίδη, ὅς με χλιαίνων Γυμνὸν ἐποίησεν, σοὶ δὲ φιλοῦντ' ἑτέραν Βορρᾶς ὡμίλησε, σὺ δ' οὐ σοφός, ὃς τὸν ἔρωτα Ἀλλοτρίαν σπείρων λωποδύτην ἀπάγεις. Θεόπομπος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν χρημάτων Ἀσώπιχόν φησι τὸν Ἐπαμινώνδου ἐρώμενον, τὸ Λευκτρικὸν τρόπαιον ἐντετυπωμένον ἔχειν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, καὶ θαυμαστῶς αὐτὸν κινδυνεύειν, ἀνακεῖσθαι δὲ τὴν ἀσπίδα ταύτην ἐν Δελφοῖς ἐν τῇ στοᾷ. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος φιλογύναιον μὲν φησὶ γεγονέναι Φάϋλλον τὸν Φωκέων τύραννον, φιλόπαιδα δὲ Ὀνόμαρχον, καὶ ἐκ τῶν τοῦ θεοῦ χαρίσασθαι τούτῳ εἰς Δελφοὺς παραγενομένῳ τὴν κόμην ὄντι καλῷ συγγενομένῳ, τὰ Συβαριτῶν ἀναθήματα στλεγγίδα χρυσᾶ τέσσαρα, τῇ Δειναίδου δὲ αὐλητρίδι Βρομιάδι Φάϋλλος καρχήσιον ἀργυροῦν Φωκαέων καὶ στέφανον χρυσοῦν κιττοῦ Πεπαρηθίων. αὕτη δέ φησι καὶ ἔμελλε τὰ Πύθια αὐλεῖν, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκωλύθη. τῷ δὲ Λυκόλα τῷ τοῦ Τριχολέου υἱῷ Φυσκίδᾳ ὄντι καλῷ Ὀνόμαρχος ἔδωκε φησὶ στέφανον δάφνης Ἐφεσίων ἀνάθημα. οὗτος ὁ παῖς πρὸς Φίλιππον ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός, κἀκεῖ προσαγωγευόμενος οὐδὲν λαβὼν ἀπεστάλη. τῷ δὲ Ἐπιλύκου τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι καλῷ Δαμίππῳ πλησθεὶς ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ τῇ Θεσσαλίδι ὀρχηστρίδι, δάφνης στέφανον χρυσοῦν Φιλόμηλος ἔδωκε Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. αὕτη ἡ Φαρσαλία ἐν Μεταποντίῳ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ μάντεων γενομένης φωνῆς ἐκ τῆς δάφνης τῆς χαλκῆς, ἣν ἔστησαν Μεταποντῖνοι κατὰ τὴν Ἀριστέα τοῦ Προκοννησίου ἐπιδημίαν, ὅτ' ἔφησεν ἐξ Ὑπερβορέων παραγεγονέναι. ὡς τάχιστα ὤφθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβαλοῦσα, ἐμμανῶν γενομένων τῶν μάντεων, διεσπάσθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ τῶν ἀνθρώπων ὕστερον ἀναζητούντων τὴν αἰτίαν, εὑρέθη διὰ τὸν τοῦ θεοῦ στέφανον ἀνῃρημένη. ὁρᾶτε οὖν καὶ ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι οἱ παρὰ φύσιν τῇ Ἀφροδίτῃ χρώμενοι, καὶ ἀσεβοῦντες εἰς τὴν θεόν, μὴ τὸν αὐτὸν διαφθαρῆτε τρόπον. τότε γὰρ καὶ οἱ παῖδές εἰσι καλοί, ὡς Γλυκέρα ἔφασκεν ἡ ἑταίρα, ὅσον ἐοίκασι γυναικὶ χρόνον, καθάπερ ἱστορεῖ Κλέαρχος. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ κατὰ φύσιν δοκεῖ πεποιηκέναι Κλεώνυμος ὁ Σπαρτιάτης, πρῶτος ἀνθρώπων εἰς ὁμηρίαν λαβὼν παρὰ Μεταποντίνων γυναῖκας, παρθένους τὰς ἐνδοξοτάτας καὶ καλλίστας διακοσίας, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ὁ Σάμιος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα ἱστοριῶν. κἀγὼ δὲ κατὰ τὴν Ἐπικράτους Ἀντιλαΐδα ἐρωτικὰ μεμάθηκα ταῦτα παντελῶς Σαπφοῦς μέλη, ἢ τοῦ Κλεομένους Λαμύνθιον. ὑμεῖς δὲ ὦ φιλόσοφοι κἂν ἐρασθέντες ποτὲ γυναικῶν ἐν ἐννοίᾳ λάβητε, ὡς ἀδύνατόν ἐστιν τὸ τυχεῖν μάθετε, παύονται οἱ ἔρωτες ὥς φησι Κλέαρχος. τῇ τε γὰρ περὶ τὴν Πυρήνην χαλκῇ βοῒ βοῦς ἐπανέβη, καὶ γεγραμμένῃ κυνὶ καὶ περιστερᾷ καὶ χηνί, τῇ μὲν κύων, τῇ δὲ περιστερά, τῇ δὲ χὴν προσῆλθον καὶ ἐπεπήδησαν. φανέντων δὲ πᾶσι τούτοις ἀδυνάτων ἀπέστησαν, καθάπερ Κλείσοφος ὁ Σηλυμβριανός. οὗτος γὰρ τοῦ ἐν Σάμῳ Παρίου ἀγάλματος ἐρασθεὶς κατέκλεισεν αὑτὸν ἐν τῷ ναῷ ὡς πλησιάσαι δυνησόμενος, καὶ ὡς ἀδύνατα διὰ τὴν ψυχρότητα καὶ τὸ ἀντίτυπον

ἀναθήματα δωρηθέντα παιδικοῖς.

ἀγαλμάτων ἐρασταί.

τὸ ἀντίτυπον

τὸ ἀντίτυπον τοῦ λίθου, τηνικαῦτα τῆς ἐπιθυμίας ἀπέστη, καὶ προβαλλόμενος τὸ σαρκίον ἐπλησία-
σε. τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει Ἄλεξις ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι γραφὴ λέγων
ὧδε, γεγένηται δ' ὡς λέγουσι κἀν Σάμῳ Τοιοῦθ', λιθίνης ἐπεθύμησεν κόρης Ἄνθρωπος, ἐγ-
κατέκλεισεν τε αὐτὸν εἰς τὸν νεώ. καὶ Φιλήμων τοῦ αὐτοῦ μνημονεύων φησίν, ἀλλ' ἐν Σάμῳ μὲν τοῦ λι-
θίνου ζώου ποτὲ Ἄνθρωπος ἠράσθη τίς, εἶτ' εἰς τὸν νεὼν Κατέκλεισεν αὑτόν. Κτησικλέους δὲ ἐστὶν
ἔργον τὸ ἄγαλμα, ὥς φησιν Ἀδαῖος ὁ μυτιληναῖος ἐν τῷ περὶ ἀγαλματοποιῶν. Πολέμων δὲ ἢ ὁ ποιή-
σας τὸν ἐπιγραφόμενον ἑλλαδικὸν ἐν Δελφοῖς φησίν, ἢ ἐν τῷ πινάκων θησαυρῷ, παῖδές εἰσι λί-
θινοι δύο, ὧν τοῦ ἑτέρου Δελφοί φασι τῶν θεωρῶν ἐπιθυμήσαντά τινα συγκατακλεισθῆναι, καὶ τῆς
ὁμιλίας καταλιπεῖν στέφανον, φωραθέντος δ' αὐτοῦ τὸν θεὸν χρωμένοις τοῖς Δελφοῖς συντάξαι ἀφεῖ-
Ζῶα ἀνθρώπων ναι τὸν ἄνθρωπον, δεδωκέναι γὰρ αὐτῷ μισθόν. καὶ ἄλογα δὲ ζῶα ἀνθρώπων ἠράσθη, Σεκούνδου μέν
ἐρασθέντα. τινος βασιλικοῦ οἰνοχόου Ἀλεκτρυών, ἐκαλεῖτο δὲ ὁ μὲν Ἀλεκτρυὼν κένταυρος, ὁ δὲ Σεκοῦνδος ἦν
οἰκέτης τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὡς ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν ἕκτῳ περιπετειῶν. ἐν Αἰγείῳ δὲ παιδὸς ἠ-
Plin. lib. 10. ράσθη χήν, ὡς Κλέαρχος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν. τὸν δὲ παῖδα τοὔνομα Θεόφραστος ἐν τῷ ἐρωτικῷ Ἀμ-
cap. 22. φίλοχον καλεῖσθαί φησι, καὶ τὸ γένος ὠλένιον εἶναι. Ἑρμείας δὲ ὁ τοῦ Ἑρμοδώρου, σάμιος δὲ γένος ἐρασθῆναι
Λακύδους τοῦ φιλοσόφου. Ἐν δὲ Λευκαδίᾳ φησὶ Κλέαρχος οὕτως ἐρασθῆναι ταὼν παρθένου, ὡς καὶ τὸν
βίον ἐκλιπούσῃ συναποθανεῖν. δελφῖνα δ' ἐν Ἰασῷ παιδὸς ἐρασθῆναι λόγος, ὡς ἱστορεῖ Δοῦρις ἐν τῇ
Hermol. lib. 9. ἐνάτῃ. ὁ δὲ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ λέγει οὕτως, μετεπέμψατο δὲ καὶ τὸν ἐκ τῆς Ἰασοῦ παῖ-
c. 8. cast. Plin. δα, περὶ γὰρ τὴν πόλιν ταύτην Διονύσιός τις ἦν παῖς, ὃς μετὰ τῶν ἄλλων ἐκ παλαίστρας παραγε-
Δελφὶν παιδε- νόμενος, ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐκολύμβα, δελφὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ πελάγους ἀπήντα, καὶ ἀναλαμ-
ραστής. βάνων ἐπὶ τὰ νῶτα ἔφερεν ἐπὶ πλεῖστον νηχόμενος, καὶ πάλιν ἀποκαθίστα εἰς τὴν γῆν. φιλανθρωπό-
τατον δὲ ἐστὶ καὶ συνετώτατον τὸ ζῶον ὁ δελφίς, χάριν τε ἀποδιδόναι ἐπιστάμενον. Φύλαρχος
γοῦν ἐν τῇ δυοκαιδεκάτῃ Κοίρανος φησὶν ὁ μιλήσιος ἰδὼν ἁλιέας ἐν δικτύῳ λαβόντας δελφῖ-
να, καὶ μέλλοντας κατακόπτειν, ἀργύριον δούς, καὶ παραιτησάμενος ἀφῆκεν εἰς τὸ πέλαγος. καὶ με-
τὰ ταῦτα ναυαγίᾳ χρησάμενος περὶ Μύκονον, καὶ πάντων ἀπολομένων μόνος ὑπὸ δελφῖνος ἐσώ-
θη ὁ Κοίρανος. τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ γηραιοῦ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ τῆς ἐκφορᾶς παρὰ τὴν θάλατταν
γιγνομένης κατὰ τύχην ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐν τῷ λιμένι πλῆθος δελφίνων ἐφάνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεί-
νῃ, μικρὸν ἀπωτέρω τῶν συνεκκομιζόντων τὸν Κοίρανον, ὡσεὶ συνεκφερόντων καὶ συγκηδευόν-
των τὸν ἄνθρωπον. ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ Φύλαρχος διὰ τῆς εἰκοστῆς, ὅσην ἐλέφας φιλοστοργίαν ἔσχεν εἰς
καὶ ἐλέφας παι- παιδίον, γράφει δ' οὕτως. τούτῳ δὲ τῷ ἐλέφαντι συνετρέφετο θήλεια ἐλέφας, ἣν Νίκαιαν ἐκά-
δεραστής. λουν, ᾧ τελευτῶσα ἡ τοῦ Ἰνδοῦ γυνὴ παιδίον αὐτῆς τριακοσταῖον παρακατέθετο. ἀποθανούσης
δὲ τῆς ἀνθρώπου, δεινή τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ
χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενεν, ὅ δὲ εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον ἤσχαλλεν. ὅτ' οὖν ἡ τροφὸς ἐμπλή-
σειεν αὐτὸ τοῦ γάλακτος, ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου ἐτίθει αὐτὸ ἐν σκάφει. εἰ δὲ μὴ τοῦτο πε-
ποιήκει, τροφὴν οὐκ ἐλάμβανεν ἡ ἐλέφας. καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς καλάμους λαμ-
βάνων, καὶ τῶν παρατιθεμένων χορτασμάτων. καθεύδοντος τοῦ βρέφους, τὰς μυίας ἀπεσόβει, ὅτε
δὲ κλαίοι, τῇ προβοσκίδι τὴν σκάφην ἐκίνει, καὶ κατεκοίμισεν αὐτό, τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει, καὶ ὁ ἄρρην
ἐλέφας πολλάκις. ὑμεῖς δὲ ὦ φιλόσοφοι καὶ τῶν δελφίνων καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐστὲ κατὰ τὴν γνώμην
Περσαῖος κιτι- ἀγριώτεροι, ἔτι τε ἀνημερώτεροι. καίτοι Περσαίου τοῦ κιτιέως ἐν τοῖς συμποτικοῖς ὑπομνήμασι
εύς. βοῶντος, καὶ λέγοντος περὶ ἀφροδισίων ἁρμοστὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι. καὶ γὰρ πρὸς
ταῦτα ἡμᾶς ὅταν ὑποπίωμεν ἐπιρρεπεῖς εἶναι. καὶ ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἡμέρως τε καὶ μετρίως αὐτοῖς
χρωμένους, ἐπαινεῖν δεῖ, τοὺς δὲ θηριωδῶς καὶ ἀπλήστως, ψέγειν. καὶ εἰ διαλεκτικοὶ συνελθόντες
εἰς πότον περὶ συλλογισμῶν διαλέγοιντο, ἀλλοτρίως ἂν αὐτοὺς ὑπολάβοι τίς ποιεῖν τοῦ παρόν-
τος καιροῦ, καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ μεθυσθείη ἄν, οἱ δὲ βουλόμενοι σωφρονικοὶ εἶναι, σφόδρα μέχρι
τινὸς διατηροῦσιν ἐν τοῖς πότοις τὸ τοιοῦτον, εἶθ' ὅταν παραδύῃ τὸ οἰνάριον, τὴν πᾶσαν ἀσχημο-
σύνην ἐπιδείκνυνται, ὃ καὶ πρῴην ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἐξ Ἀρκαδίας θεωρῶν πρὸς Ἀντίγονον παραγε-
νομένων. ἐκεῖνοι γὰρ ἠρίστων σφόδρα σκυθρωπῶς καὶ εὐσχημόνως ὡς ᾤοντο, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινὰ προσ-
βλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους, ὡς δὲ ὁ πότος προέβαινε, καὶ εἰσῆλθεν ἄλλα τε ἀκροάματα καὶ αἱ
θετταλαὶ αὗται ὀρχηστρίδες, καθάπερ αὐταῖς ἔθος ἐστὶν ἐν ταῖς διαζώσαις γυμναὶ ὀρχοῦντο, οὐκ
ἔτι κατεῖχον αὑτοὺς οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ ἐκ τῶν κλινῶν ἀφώρμων καὶ ἐβόων, ὡς θαυμαστόν τι θέαμα θεώ-
μενοι, καὶ μακάριον τὸν βασιλέα ἀπεκάλουν, ὅτι ἔξεστιν αὐτῷ τούτων ἀπολαύειν, καὶ ἕτερα τού-
τοις παραπλήσια πάνυ πολλὰ τῶν φορτικῶν ἐποίουν. τῶν φιλοσόφων δέ τις συμπίνων ἡμῖν εἰ-
σελθούσης αὐλητρίδος, καὶ οὔσης εὐρυχωρίας παρ' αὐτῷ, βουλομένης τῆς παιδίσκης παρακαθί-
σαι, οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ σκληρὸν αὑτὸν εἰσήγαγεν. εἶθ' ὕστερον πωλουμένης τῆς αὐλητρίδος (καθάπερ

ἔθος

ἔθος οὖσιν ἐν τοῖς πότοις γίνεσθαι) ἐν τῷ ἀγοράζειν πάνυ νεανίσκος ὤν, καὶ τῷ πωλοῦντι ἄλλῳ τινὶ θᾶττον προσθέντος ἠμφισβήτει, καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸν πεπρακέναι, καὶ τέλος εἰς πυγμὰς ἦλθεν ὁ σκληρὸς ἐκεῖνος φιλόσοφος. καὶ ἐν ἀρχῇ οὐδ' ἂν παρακαθίσαι ἐπιτρέπων τῇ αὐλητρίδι, μή ποτε αὐτὸς οὖν ὁ Περσαῖος, ὁ περὶ τῆς αὐλητρίδος διαπυκτεύσας. φησὶ γὰρ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος γράφων ὧδε, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς Περσαίου παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένου, δ' ὀκνοῦντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν οἰκίαν συναισθόμενος, συνείλκυσε τὴν παιδίσκην, καὶ συγκατέκλεισε τῷ Περσαίῳ. οἶδα δὲ καὶ Πολύστρατον Ἀθηναῖον μαθητὴν Θεοφράστου τὸν ἐπικαλούμενον Τυρρηνὸν, ὅτι τῶν αὐλητρίδων τὰ ἱμάτια περιεδύετο. ἐσπουδάκεσαν δὲ καὶ οἱ βασιλεῖς περὶ τὰς μουσουργοὺς, ὡς δῆλον ποιεῖ Παρμενίων ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολῇ, ἣν ἐπέστειλεν αὐτῷ μετὰ τὸ Δαμασκὸν ἑλεῖν, καὶ τῆς ἀποσκευῆς τοῦ Δαρείου ἐγκρατὴς γενέσθαι. καταριθμησάμενος οὖν τὰ αἰχμάλωτα γράφει καὶ ταῦτα, παλλακίδας εὗρον μουσουργοὺς τοῦ βασιλέως τριακοσίας εἰκοσιεννέα, ἄνδρας στεφανοπλόκους ἓξ καὶ τεσσαράκοντα, ὀψοποιοὺς διακοσίους ἑβδομήκοντα ἑπτὰ, χυτρεψοὺς εἰκοσιεννέα, γαλακτουργοὺς τρεῖς καὶ δέκα, ποτηματοποιοὺς ἑπτακαίδεκα, οἰνοηθητὰς ἑβδομήκοντα, μυροποιοὺς τεσσαράκοντα. καὶ ὑμῖν δὲ ὦ ἑταῖροι λέγω, ὅτι οὐδέν ἐστιν ὀφθαλμῶν οὕτως εὐφραντικὸν, ὡς γυναικὸς κάλλος. ὁ γοῦν τοῦ τραγικοῦ Χαιρήμονος Οἰνεὺς περὶ παρθένων τινῶν διηγούμενος, ὧν ἐθεᾶτο, φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, Ἔκειτο γὰρ ἡ μὲν λευκὸν εἰς σεληνάφως Φαίνουσα μαστὸν λελυμένης ἐπωμίδος, Τῆς δ' αὖ χορείας λαγόνα τὴν ἀριστερὰν Ἔλυσε. γυμνοῖς δ' αἰθέρος θεάμασιν Ζῶσαν γραφὴν ἔφαινε, χρῶμα δ' ὄμμασι Λευκὸν μελαίνης ἔργον ἀνταυγεῖ σκιᾶς. Ἄλλη δ' ἐγύμνου καλλίχειρας ὠλένας, Ἄλλη προσαμπέχουσα θῆλυν αὐχένα, Ἡ δὲ κλαγέντων χλανίδων ὑπὸ πτύχας Ἔφαινε μηρὸν, κἀξεπεσφραγίζετο Ὥρας γελώσης χωρὶς ἐλπίδων ἔρως, Ὑπνωμέναι δ' ἔπιπτον ἑλενίων ἔπι Ἴων τε μελανόφυλλα συγκλῶσαι πτερὰ Κρόκον θ', ὃς ἡλιῶδες εἰς ὑφάσματα Πέπλων οἰκίας εἴδωλον εἰσομόργνυτο. Πέρσης δὲ θαλερὸς ἐκτραφεὶς ἀμάρακος Λειμῶσι μαλθακοῖσιν ἐξέτεινον αὐχένας. Ἐπικατάφορος δ' ὢν ὁ ποιητὴς οὗτος, καὶ ἐπὶ τὰ ἄνθη ἐν Ἀλφεσιβοίᾳ φησὶν, Καὶ σώματος μὲν ὄψεις κατεργάζετο, Στίλβοντα λευκῷ χρώματι διαπρεπῆ, Αἰδὼς δ' ἐπερρύθμιζεν ἠπιώτατον Ἐρύθημα λαμπρῷ προστιθεῖσα χρώματι. Κόμαι δὲ κηροχρῶτες ὡς ἀγάλματος Αὐτοῖσι βοστρύχοισιν ἐκπεπλασμένοι, Ξουθοῖσιν ἀνέμοις ἐντρύφων φορούμενοι. Ἐν δὲ τῇ Ἰοῖ ἔαρος τέκνα προσηγόρευε τὰ ἄνθη, ἀνθηροῦ τέκνα ἦρος πέριξ στρώσαντες. ἐν δὲ Κενταύρῳ ὅπερ δρᾶμα πολύμετρόν ἐστιν, λειμῶνος τέκνα. ἔνθεν μὲν αὐτῶν εἰς ἀπείρονα στρατὸν, ἀνθέων ἀλόχων ἐστράτευσαν ἡδοναῖς θηρώμενοι τὰ λειμώνων τέκνα. ἐν δὲ Διονύσῳ, Χορῶν ἐραστὴς κισσὸς, ἐνιαυτοῦ δὲ παῖς. Περὶ δὲ ῥόδων ἐν Ὀδυσσεῖ φησὶν οὕτως, Κόμαισιν ὡρῶν σώματ' εὐανθῆ ῥόδα Εἶχον, τιθήνημ' ἔαρος ἐκπρεπέστατον. Καὶ ἐν Θυέστῃ, ῥόδ' ὀξυφεγγῆ κρίνοισιν ἀργεννοῖς ὁμοῦ. Πολλὴν ὀπώραν Κύπριδος εἰσορᾶν παρῆν Ἄκραισι περκάζουσαν οἰνάνθαις χρόνου. Ἐπὶ κάλλει δὲ, ἔτι γὰρ γέρων ἀοιδὸς κελαδεῖ μναμοσύναν κατὰ τὸν Εὐριπίδην, διαβόητοι γεγόνασι γυναῖκες Θαργηλία ἡ Μιλησία, ἥτις καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἀνδράσιν ἐγαμήθη, οὖσα καὶ τὸ εἶδος πάνυ καλὴ καὶ σοφὴ, ὥς φησιν Ἱππίας ὁ σοφιστὴς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συναγωγῇ. Δίνων δ' ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν περσικῶν τῆς πρώτης συντάξεως φησὶν, ὅτι ἡ Βαγάζου, ἥτις ἦν ὁμοπάτριος Ξέρξη ἀδελφὴ ὄνομα Ἀνοῦτις, καλλίστη ἦν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ γυναικῶν, καὶ ἀκολαστοτάτη. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ Τιμῶσαν φησὶ τὴν Ὀξυάρτου παλλακίδα πάσας γυναῖκας ὑπερβεβληκέναι κάλλει. ταύτην δ' ἀπεστάλκει δῶρον ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Στατείρᾳ τῇ βασιλέως γυναικί. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ πεντηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν Ξενοπείθειαν τὴν Λυσανδρίδου μητέρα, πασῶν τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ γυναικῶν γεγονέναι καλλίονα. ἀπέκτειναν δὲ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Χρυσῆν, ὅτε καὶ τὸν Λυσανδρίδαν ἐχθρὸν ὄντα, Ἀγησίλαος ὁ βασιλεὺς καταστασιάσας φυγαδευθῆναι ἐποίησεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων. καλλίστη δ' ἦν καὶ Παντίκα ἡ Κυπρία, περὶ ἧς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅτι παρ' Ὀλυμπιάδι οὖσαν τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ, ᾔτει πρὸς γάμον Μόνιμος ὁ Πυθίωνος. καὶ ἐπεὶ ἦν ἀκόλαστος ἡ γυνὴ, ἔφη ἡ Ὀλυμπιὰς, ὦ πονηρὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς γαμεῖς, καὶ οὐ τῷ νῷ. καὶ τὴν καταγοῦσαν δὲ Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα ὡς Ἀθηνᾶς πεῖραν εἶδος ἔχουσαν καλήν φησι γεγονέναι, ἥτις καὶ τῇ θεῷ εἴκαστο τὴν μορφήν. Στεφανόπωλις δὲ ἦν, καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε πρὸς γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἱππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλείδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ νόστων. ἐξέδωκε δὲ καὶ Ἱππάρχῳ τῷ υἱεῖ, τὴν παραιβατήσασαν αὐτῷ γυναῖκα Φύην τὴν Σωκράτους θυγατέρα (καὶ Χάρμου τοῦ πολεμαρχήσαντος θυγατέρα ἔλαβεν Ἱππίας περικαλλεστάτην οὖσαν) τῷ μετὰ αὐτὸν τυραννεύσαντι. συνέβη δὲ, ὥς φησι, τὸν Χάρμον ἐραστὴν τοῦ Ἱππίου γενέσθαι, καὶ τὸν πρὸς Ἀκαδημίᾳ ἔρωτα ἱδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ' οὗ ἐπιγέγραπται. Ποικιλομήχαν' ἔρως σοὶ τόνδ' ἱδρύσατο

Μουσουργοὶ γυναῖκες.

Χαιρήμων [illegible] ἐπὶ τὰ ἄνθη.

βωμόν, Χάρμος ἐπὶ σκιεροῖς τέρμασι γυμνασίου. Ἡσίοδος δ' ἐν τρίτῳ μελαμποδίας, τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκίδα καλλιγύναικα εἶπεν. εὐπρεπεῖς γὰρ αὐτόθι γίνονται γυναῖκες, ὡς καὶ Θεόφραστος εἴρηκε. καὶ Νυμφόδωρος δ' ἐν τῷ τῆς Ἀσίας περίπλῳ, καλλίονας φησὶ γίνεσθαι γυναῖκας τῶν πανταχοῦ γυναικῶν ἐν Τενέδῳ τῇ Τρωϊκῇ νήσῳ. οἶδα δὲ καὶ περὶ κάλλους γυναικῶν ἀγῶνά ποτε διατεθέντα, περὶ οὗ ἱστορεῖ Νικίας ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς. διαβῆναι φησὶν αὐτὸν Κύψελον πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειόν, εἰς ἣν κατοικήσαντας Παρρασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ. ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ τὸν τοῦ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι, καὶ νικῆσαι πρώτην αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Ἡροδίκην. ἐπιτελεῖται δὲ καὶ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος. καὶ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες χρυσοφόροι ὀνομάζονται. Θεόφραστος δὲ ἀγῶνα κάλλους φησὶ γίνεσθαι παρὰ Ἠλείοις καὶ τὴν κρίσιν ἐπιτελεῖσθαι μετὰ σπουδῆς, λαμβάνειν τε τοὺς νικήσαντας ἆθλα ὅπλα, ἅπερ ἀνατίθεσθαι φησὶ Διονύσιος ὁ Λευκτρικὸς τῇ Ἀθηνᾷ. τὸν δὲ νικήσαντα ταινιούμενον ὑπὸ τῶν φίλων, καὶ πομπεύοντα ἕως τοῦ ἱεροῦ παραγίνεσθαι. τὸν δὲ στέφανον αὐτοῖς δίδοσθαι μυρρίνης ἱστορεῖ Μυρσίλος ἐν ἱστορικοῖς παραδόξοις. ἐνιαχοῦ δὲ φησὶν ὁ αὐτὸς Θεόφραστος καὶ κρίσεις γυναικῶν περὶ σωφροσύνης γίγνεσθαι καὶ οἰκονομίας, ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις. ἑτέρωθι δὲ κάλλους ὡς δέον καὶ τοῦτο τιμᾶσθαι, καθάπερ καὶ παρὰ Τενεδίοις καὶ Λεσβίοις. ταύτην δὲ τύχης ἢ φύσεως εἶναι τιμήν, δέον προκεῖσθαι σωφροσύνης. τὸ κάλλος γὰρ οὕτως καλόν, εἰ δὲ μή, κίνδυνον ἔχειν ἐπ' ἀκολασίαν. Τοσαῦτα τοῦ Μυρτίλου ἑξῆς καταλέξαντος, καὶ πάντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ μνήμῃ θαυμασάντων, ὁ Κύνουλκος ἔφη,

Πολυμάθεια. Πουλυμαθημοσύνης τῆς, οὐ κενεώτερον οὐδέν. Ἵππων ἔφη ὁ ἄθεος, ἀλλὰ καὶ Ἡράκλειτος ὁ θεῖος φησί, πολυμαθὴ νόον ἔχειν, οὐ διδάσκει. καὶ ὁ Τίμων δὲ ἔφη, ἐν δὲ πλατυσμὸς Πουλυμαθημοσύνης τῆς, οὗ κενεώτερον ἄλλο. Τί γὰρ ὄφελος τῶν τοσούτων ὀνομάτων ὦ γραμματικὲ πάντας ἐπιτρῖψαι μᾶλλον, ἢ σωφρονῆσαι δυναμένων τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἐὰν μέν τις σου πύθηται, τίνες ἦσαν οἱ εἰς τὸν δούρειον ἵππον ἐγκατακλεισθέντες, ἑνὸς καὶ δευτέρου ἴσως ἐρεῖς ὄνομα. καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἐκ τῶν Στησιχόρου (σχολὴ γάρ) ἀλλ' ἐκ τῆς Σακάδου ἀργείου Ἰλιουπέρσιδος, οὗτος γὰρ παμπόλλους τινὰς κατέλεξεν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων ἔχοις ἂν οὕτως εὐρύθμως καταλέξαι τὰς προσηγορίας. καὶ τίνες οἱ ὑπὸ τοῦ κύκλωπος αὐτῶν καταβρωθέντες, ἢ ὑπὸ τῶν Λαιστρυγόνων, καὶ εἰ ὄντως κατεβρώθησαν. ὅστις οὖν οὐδὲ τοῦτ' οἶδας, καὶ συνεχῶς Φυλάρχου μνήμην ποιούμενος, ὅτι ἐν ταῖς Κείων πόλεσιν οὔτε ἑταίρας, οὔτε αὐλητρίδας ἰδεῖν ἔστι. καὶ ὁ Μυρτίλος. ποῦ δὲ τοῦτο εἴρηκεν ὁ Φύλαρχος, κατέγνων γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἱστορίαν. εἰπόντος δὲ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ Μυρτίλος ἔφη, εἶτ' οὐκ ἐγὼ δικαίως πάντας τοὺς φιλοσόφους μισῶ μισοφιλολόγους ὄντας, οὓς οὐ μόνον Λυσίμαχος ὁ βασιλεὺς ἐξεκήρυξε τῆς ἰδίας βασιλείας ἀπελαύνων, ὥς ὁ Καρύστιος φησὶν ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι. Ἄλεξις γοῦν ἐν ἵππῳ φησίν,

Φιλόσοφοι ἐξεληλαμένοι. Τοῦτ' ἐστὶν ἀκαδημία τοῦτο Ξενοκράτης Πόλλ' ἀγαθὰ δοῖεν οἱ θεοὶ Δημητρίῳ Καὶ τοῖς νομοθέταις, διότι τοὺς τὰς τῶν λόγων Ὥς φασι δυνάμεις παραδιδόντας τοῖς νέοις, Ἐς κόρακας ἄρδην φασὶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς. καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς Ἀττικῆς. καθ' οὗ λόγον ἔγραψε Φίλων Ἀριστοτέλους γνώριμος, ἀπολογίαν ὑπὲρ τοῦ Σοφοκλέους Δημοχάρους πεποιηκότος τοῦ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ. καὶ Ῥωμαῖοι δὲ οἱ πάντα ἄριστοι ἐξέβαλον τοὺς σοφιστὰς τῆς Ῥώμης, ὡς διαφθείροντας τοὺς νέους, ἔπειτ' οὐκ οἶδ' ὅπως κατεδέξαντο. ἐμφανίζει δ' ὑμῶν καὶ τὸ ἀνόητον Ἀνάξιππος ὁ κωμῳδοποιός, ἐν κεραυνουμένῳ λέγων οὕτως, Οἴμοι φιλοσοφεῖς, ἀλλὰ τούς γε φιλοσόφους Ἐν τοῖς λόγοις φρονοῦντας εὑρίσκω μόνον. Ἐν τοῖσι δ' ἔργοις ὄντας ἀνοήτους ὁρῶ. Εἰκότως οὖν πολλαὶ τῶν πόλεων, καὶ μάλιστα ἡ Λακεδαιμονίων, ὥς Χαμαιλέων φησίν, ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, οὐ προσίενται οὔτε ῥητορικὴν οὔτε φιλοσοφίαν, διὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν φιλοτιμίας, καὶ ἔριδας καὶ τοὺς ἀκαίρους ἐλέγχους, δι' οὓς Σωκράτης μὲν ἀπέθανεν, ὁ πρὸς τοὺς εἰς τὰ δικαστήρια διακληρουμένους διαλεγόμενος, περὶ τοῦ δικαίου κλεπτίστατους ὄντας. ἀπέθανε δὲ διὰ ταῦτα Θεόδωρος ὁ ἄθεος, καὶ Διαγόρας ἐφυγαδεύθη, ὅτε καὶ πλέων ναυαγίῳ ἐχρήσατο. Θεότιμος δ' ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία, ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Ἐπικουρείου ἐξαιτηθεὶς ἀνῃρέθη, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. συνελόντι δὲ εἰπεῖν κατὰ τὸν

Κυνικοί. Σολέα Κλέαρχον οὐ καρτερικὸν βίον ἀσκεῖτε, κυνικὸν δὲ τῷ ὄντι ζῆτε, καίτοι τοῦ ζώου τούτου ἐν τέτταρσι τὴν φύσιν περιττὴν ἔχοντος, ὧνπερ ὑμεῖς, τὰ χείρω μερισάμενοι τηρεῖτε. αἰσθήσει τε γὰρ τῇ πρὸς ὄσφρησιν, καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον καὶ ἀλλότριον θαυμαστόν. τότε συνανθρωπίζον καὶ οἰκουρὸν εἶν καὶ φυλακτικὸν τοῦ τῶν εὖ δρώντων βίου πάντων περιττότατον, ὧν οὐδέτερον πρόσεστιν ὑμῖν τοῖς τὸν κυνικὸν βίον μιμουμένοις. οὔτε γὰρ συνανθρωπίζετε, οὔτε διαγινώσκετε τοὺς γνωρίμους τῶν ὁμιλούντων, αἰσθήσει τε πολλῶν ὑστεροῦντες ἀργῶς καὶ ἀφυλάκτως ζῆτε. λοιδόρου δὲ καὶ παμφάγου τοῦ ζώου πεφυκότος, ἔτι δὲ ταλαιπώρου καὶ γυμνοῦ τὸν βίον, ἄμφω ταῦτα μελετᾶτε, καὶ κακο-

λόγοι

λόγοι καὶ βοροὶ πρός τε τούτοις ἄοικοι καὶ ἀνέστιοι βιοῦντες ἔξω ἁπάντων, ἀλλότριοι μὲν ἀρετῆς, μάταιοι δὲ εἰς τὸ τοῦ βίου χρήσιμον. οὐδὲν γὰρ ἐστὶ τῶν καλουμένων φιλοσόφων ἀφιλοσοφώτερον. τίς γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν τοιοῦτον γεγενῆσθαι τοὺς τρόπους, ὁποῖον φησὶ Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς τῶν συμβολαίων λόγοις, ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἐπιεικῆ καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα. ἐχαρίσθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν. ἀλλ' ὅ γε Λυσίας ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ οὑτωσὶ πρὸς Αἰσχίνην τὸν σωκρατικὸν χρέους. ἀπομνημονεύσω δ' ἐγώ, εἰ καὶ πολλὰ ἐστι τὰ λεχθέντα διὰ τὸ βρένθον ὑμῶν τὸν πολὺν ὦ φιλόσοφοι. ἄρχεται δ' οὕτως ὁ ῥήτωρ, οὐκ ἂν ποτ' ᾠήθην ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆσαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην λαχεῖν, νομίζων οὐκ ἂν ῥᾳδίως αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. οὗτος γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσίμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι, προσελθὼν πρὸς ἐμέ, ἐδεῖτο μὴ περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα. κατασκευάσομαι δέ ἔφη τέχνην μυρεψικήν, ἀφορμῆς δὲ δέομαι, καὶ οἴσω δέ σοι ἐννέα ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους. καλόν γε τὸ τέλος τῆς εὐδαιμονίας τῷ φιλοσόφῳ ἡ μυρεψικὴ τέχνη, ἀκόλουθός τε τῇ Σωκράτους φιλοσοφίᾳ, ἀνδρὸς τοῦ καὶ τὴν τοιαύτην χρῆσιν τῶν μύρων ἀποδοκιμάσαντος. Σόλωνος δὲ τοῦ νομοθέτου οὐδ' ἐπιτρέποντος ἀνδρὶ τοιαύτης προΐστασθαι τέχνης, διὸ καὶ Φερεκράτης ἐν Ὕπνῳ ἢ Παννυχίδι, φησί καταμυροπωλεῖν τί, μαθὼν τἀνδρε χρὴ καθήμενον. Ὑψηλῶς ὑπὸ σκιαδίῳ κατεσκευασμένον συνέδριον, Οὐ τοῖς μειρακίοις λαλεῖν δι' ἡμέρας. εἶθ' ἑξῆς φησίν αὐτίκ' οὐδεὶς οὔτε μαγείραιναν εἶδε πώποτε, Οὐ μὴν οὐδ' ἰχθυοπώλαιναν. ἑκάστῳ γὰρ ἐχρῆν Ἁρμόζοντα δεῖν εἶναι καὶ τὰ τῆς τέχνης. Ἑξῆς δὲ τούτοις ὁ ῥήτωρ πάλιν λέγει. πεισθεὶς δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος, καὶ ἅμα οἰόμενος τοῦτον Αἰσχίνην Σωκράτους γεγονέναι μαθητήν, καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους, οὐκ ἄν ποτε ἐπιχειρῆσαι, οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄνθρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν κατηγορίαν αὐτοῦ ποιησάμενος, ὡς ἐδανείσατο, ὡς οὔτε τόκους οὔτε ἀρχαῖον ἀπεδίδου. καὶ ὅτι ὑπερήμερος ἐγένετο γνώμῃ δικαστηρίου ἐρήμην καταδικασθείς, καὶ ὡς ἠνεχυράσθη οἰκέτης αὐτοῦ στιγματίας, καὶ πολλὰ ἄλλα κατειπὼν αὐτοῦ, ἐπιλέγει ταῦτα. ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους. οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, παρ' ὧν προπόσεις λαμβάνων οὐκ ἀποδίδωσι, δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ καπηλεῖα. οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν, ὥστ' ἐκλιπόντες τὰς αὐτῶν οἰκίας, ἑτέρας πόρρω μισθοῦνται. ὅσους δ' ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατίθησιν, ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην διαφθείρονται. τοσοῦτοι δ' ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφειλόμενα ἔρχονται, ὥστε οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐτοὺς ἥκειν τούτου τεθνεῶτος. οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται, ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν, ἢ τούτῳ συμβάλλειν. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὐτοῦ νομίζει εἶναι, ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν, ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος, οὕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν. αὐτὸν δὲ ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν. οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι ὅσον ἐλάττους ἦσαν, ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους. καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες. ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. ὁ μὲν οὖν Λυσίας ὦ Κύνουλκε οὕτως. ἐγὼ δὲ κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον τὸν τραγικὸν ποιητὴν τάδ' οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος, καταπαύσω τὸν πρὸς σὲ καὶ τοὺς ἄλλους κύνας ἐνταῦθα λόγον.

αἰσχίνης σωκρατικός.

Λυσίας κατ' αἰσχίνου τοῦ Σωκρ.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

ΤΟΝ Διόνυσον ἑταῖρε Τιμόκρατες μαινόμενον οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἐκ τοῦ τοὺς πλείονος ἀκράτου σπῶντας, θορυβώδεις γίνεσθαι. οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους Βλάπτει, ὅς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ. Οἶνος καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα Ἄασ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο Ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ', ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ Μαινόμενος, κάκ' ἔρεξε δόμοις ἐνὶ Πειριθόοιο. κατιόντος γοῦν τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. Κλέαρχος τε ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν Κορινθίοις φησίν, Εἰ τοῖς μεθυσκομένοις ἑκάστης ἡμέρας Ἀλγεῖν, συνέβαινε τὴν κε

ἀγίλασσι.

ὀδ. φ.

φαλὴν περὶ τοῦ πιεῖν Τὸν ἄκρατον, ἡμῶν οὐδὲ εἷς ἔπινεν ἄν. Νῦν δὲ πρότερόν γε τοῦ πόνου τὴν ἡδονὴν Προλαμβάνοντες ὑστεροῦμεν τἀγαθοῦ. Ξενοφῶν δὲ τὸν Ἀγησίλαον μέθης μὲν ἀπέχεσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ μανίας. σίτων δ' ὑπερκαίρων ὁμοίως καὶ ἀργίας, ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς γε οὔτε τῶν πλεῖον πινόντων ὄντες τῶν ἐξοίνων γινομένων, πληθούσης ἀγορᾶς, ἐπὶ τὰ μουσικὰ ταῦτα ἐρχόμεθα συμπόσια. καὶ γὰρ ὁ φιλεπιτιμητὴς Οὐλπιανὸς πάλιν τινὸς ἐπειλήπτο εἰπόντος, Ἔξοινος οὐκ εἰμὶ λέγων, ὅθεν Ἔξοινος ποῦ. καὶ ὅς, παρ' Ἀλέξιδι ἐν εἰσοικιζομένῳ, Ἔξοινος ἐποίει ταῦτ' ἔφη. ἐπεὶ δὲ ἑκάστης ἡμέρας μετὰ τοὺς παρ' ἡμῶν καινοὺς ἀεὶ λεγομένους λόγους, καὶ ἀκροάματα ἑκάστοτε διάφορα, ἐπεισάγει ὁ λαμπρὸς ἡμῶν ἑστιάτωρ Λαρήνσιος ἔτι τε καὶ γελωτοποιούς. φέρε λέγωμέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων, καίτοι γε οἶδα καὶ Ἀνάχαρσιν τὸν σκύθην ἐν συμποσίῳ γελωτοποιῶν εἰσαχθέντων ἀγέλαστον διαμείναντα, πιθήκου δ' ἐπεισαχθέντος, γελάσαντα φάναι. ὡς οὗτος μὲν φύσει γελοῖός ἐστιν, ὁ δ' ἄνθρωπος ἐπιτηδεύσει. καὶ Εὐριπίδης δὲ ἐν τῇ δεσμώτιδι Μελανίππῃ ἔφη, Ἀνδρῶν δὲ πολλοὶ τοῦ γέλωτος οὕνεκα Ἀσκοῦσι χάριτας κερτόμους. ἐγὼ δέ πως Μισῶ γελοίους, οἵτινες μὲν ἐπὶ σοφῶν Ἀχάλιν' ἔχουσι στόματα. κεἰς ἀνδρῶν μὲν οὐ Τελοῦσιν ἀριθμόν, ἐν γέλωτι δ' εὐπρεπεῖς. Οἰκοῦσι δ' οἴκους, καὶ τὰ ναυστολούμενα Ἔσω δόμων σῴζουσι. Παρμενίσκος δὲ ὁ Μεταποντῖνος, ὥς φησι Σῆμος ἐν πέμπτῃ Δηλιάδος, καὶ γένει καὶ πλούτῳ πρωτεύων, εἰς Τροφωνίου καταβάς, καὶ ἀνελθὼν οὐκ ἔτι γελᾶν ἐδύνατο, καὶ χρηστηριαζομένῳ περὶ τούτου, ἡ πυθία ἔφη. εἴρῃ μ' ἀμφὶ γέλωτος ἀμείλιχε μειλιχίοιο, Δώσει σοι μήτηρ οἴκῳ τὴν ἔξοχα τῖε. Ἐλπίζων δ' ἂν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα γελάσειν, ὡς οὐδὲν ἦν πλέον. οἰόμενος ἐξηπατῆσθαι, ἔρχεταί ποτε κατὰ τύχην εἰς Δῆλον, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὴν νῆσον θαυμάζων, ἦλθε καὶ εἰς τὸ Λητῷον, νομίζων τῆς Ἀπόλλωνος μητρὸς ἀγάλματι θεωρήσειν ἀξιόλογον. ἰδὼν δὲ αὐτὸ ξύλινον ἄμορφον παραδόξως ἐγέλασεν, καὶ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ξυμβάλλων, καὶ τῆς ἀρρωστίας ἀπαλλαγείς, μεγαλωστὶ τὴν θεὸν ἐτίμησεν. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν γεροντομανίᾳ καὶ εὑρετὰς τῶν γελοίων φησὶ γενέσθαι Ῥαδάμανθυν καὶ Παλαμήδην λέγων οὕτως. καίτοι πολύ γε πονοῦμεν τὸν ἀσύμβολον εὗρε γελοῖα λέγειν Ῥαδάμανθυς καὶ Παλαμήδης. γελωτοποιοῦ δὲ μέμνηται Ξενοφῶν ἐν τῷ συμποσίῳ Φιλίππου μὲν, περὶ οὗ καὶ οὑτωσὶ λέγει. Φίλιππος δ' ὁ γελωτοποιὸς κρούσας τὴν θύραν, εἶπε τῷ ὑπακούσαντι εἰσαγγεῖλαι, ὅστις τε εἴη, καὶ διότι κατάγεσθαι βούλεται, συνεσκευασμένος δὲ ἔφη παρεῖναι πάντα τἀπιτήδεια, ὥστε καὶ δειπνεῖν τἀλλότρια. καὶ τὸν παῖδα δὲ ἔφη πάνυ πιέζεσθαι, διά τε τὸ φέρειν μηδὲν, καὶ διὰ τὸ ἀνάριστον εἶναι. Ἱππόλοχος δὲ ὁ Μακεδὼν ἐν τῇ πρὸς Λυγκέα ἐπιστολῇ, γελωτοποιῶν μέμνηται Μανδρογένους καὶ Στράτωνος τοῦ ἀττικοῦ. πλῆθος δ' ἦν Ἀθήνησι τῆς σοφίας ταύτης. ἐν γοῦν τῷ Διομέων Ἡρακλείῳ συνελέγοντο, ἑξήκοντα ὄντες τὸν ἀριθμόν, καὶ ἐν τῇ πόλει δὲ ὠνομάζοντο, ὡς οἱ ἑξήκοντα τοῦτ' εἶπον, καὶ ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι. ἐν δὲ τούτοις ἦσαν Καλλιμέδων τε ὁ κάραβος καὶ Δεινίας. ἔτι τε Μνασιγείτων καὶ Μέναιχμος, ὥς φησι Τηλεφάνης, ἐν τῷ περὶ τοῦ ἄστεος. τοσαύτη δὲ αὐτῶν δόξα τῆς ῥᾳθυμίας ἐγένετο, ὡς καὶ Φίλιππον ἀκούσαντα τὸν Μακεδόνα, πέμψαι τάλαντον, ἵν' ἐγγραφόμενοι τὰ γελοῖα πέμπωσιν αὐτῷ. ὅτι δὲ ἦν περὶ τὰ γελοῖα ἐσπουδακὼς ὁ βασιλεὺς οὗτος, μαρτυρεῖ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς. Φιλόγελως δ' ἦν καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητής, ὥς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅς γε τὴν Λυσιμάχου αὐλὴν κωμικῆς σκηνῆς οὐδὲν διαφέρειν ἔλεγεν. ἐξιέναι γὰρ ἀπ' αὐτῆς πάντας δισυλλάβους, τόν τε Βίθυν χλευάζων, καὶ τὸν Πάριν μεγίστους ὄντας παρὰ τῷ Λυσιμάχῳ, καί τινας ἑτέρους τῶν φίλων. παρὰ δ' αὐτῷ Πευκέτας καὶ Μενελάους ἔτι δὲ Ὀξυθέμιδας. ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσίμαχος, ἐγὼ τοίνυν ἔφη πόρνην ἐκ τραγικῆς σκηνῆς οὐχ ἑώρακα ἐξιοῦσαν, τὴν αὐλητρίδα Λαμίαν λέγων. ἀπαγγελθέντος δὲ καὶ τούτου, ὑπολαβὼν ὁ Δημήτριος ἔφη, ἀλλ' ἡ παρ' ἐμοὶ πόρνη σωφρονεστέρον τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῇ. ὅτι δὲ καὶ Σύλλας ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς φιλόγελως ἦν, προείρηται. Λεύκιος δὲ Ἀνίκιος καὶ αὐτὸς Ῥωμαίων στρατηγήσας Ἰλλυριοὺς καταπολεμήσας, καὶ αἰχμάλωτον ἀγαγὼν Γένθιον, τὸν τῶν Ἰλλυριῶν βασιλέα, σὺν τοῖς τέκνοις, ἀγῶνας ἐπιτελῶν τοὺς ἐπινικίους ἐν τῇ Ῥώμῃ, παντὸς γέλωτος ἄξια πράγματα ἐποίησεν, ὡς Πολύβιος ἱστορεῖ ἐν τῇ τριακοστῇ. μεταπεμψάμενος γὰρ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐπιφανεστάτους τεχνίτας, καὶ σκηνὴν κατασκευάσας μεγίστην ἐν τῷ κίρκῳ, πρώτους εἰσῆγεν αὐλητὰς ἅμα πάντας. οὗτοι δ' ἦσαν Θεόδωρος ὁ Βοιώτιος, Θεόπομπος, Ἕρμιππος ὁ Λυσίμαχος, οἵτινες ἐπιφανέστατοι ἦσαν. τούτους δὲ στήσας ἐπὶ τὸ προσκήνιον, μετὰ τοῦ χοροῦ αὐλεῖν ἐκέλευσεν ἅμα πάντας. τῶν δὲ διαπορευομένων τὰς κρούσεις μετὰ τῆς ἁρμοζούσης κινήσεως, προσπέμψας οὐκ ἔφη καλῶς αὐτοὺς αὐλεῖν, ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι μᾶλλον ἐκέλευε. τῶν δὲ διαπορούντων, ὑπέδειξέ τις τῶν ῥαβδούχων ἐπιστρέψαντας ἀπαγαγεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ποιεῖν ὡσανεὶ μάχην. ταχὺ δὲ συννοήσαντες οἱ αὐληταί, καὶ λαβόντες οἰκείαν † ταῖς ἑαυτῶν ἀσελγείαις, μεγάλην ἐποίησαν σύγχυσιν. συστρέψαντες δὲ τοὺς μέσους χοροὺς πρὸς τοὺς ἄκρους, οἱ μὲν αὐληταὶ φυσῶντες, ἀδιανόητα καὶ διαφέροντες τοὺς αὐλοὺς ἀπῆγον ἀνὰ μέ-

ρος ἐπ'

In Xenophonte legitur. ᾤετο χρῆναι καὶ λαιμαργίας, σίτων δ' ὑπερκαίρων ὁμοίως ὡς καὶ ἁμαρτίας.

Γελωτοποιοί.

Φαυλίωτις.

ρος ἐπ' ἀλλήλους. ἅμα δὲ τούτοις ἐπικτυποῦντες οἱ χοροί, καὶ συμπεσόντες τῇ σκηνῇ ἐπέφερον τὸ βέλος ἐναντίοις, καὶ πάλιν ἀνεχώρουν ἐκ μεταβολῆς. ὡς δὲ καὶ περιζωσάμενός τις τῶν χορευτῶν ἐκ τοῦ καιροῦ στραφείς, ἦρε τὰς χεῖρας ἀπὸ πυγμῆς πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον αὐλητήν, τότ' ἤδη κρότος ἐξαίσιον ἐγένετο, καὶ κραυγὴ τῶν θεωμένων. ἔτι δὲ τούτων ἐκ παρατάξεως ἀγωνιζομένων, ὀρχησταὶ δύο εἰσήγοντο μετὰ συμφωνίας εἰς τὴν ὀρχήστραν, καὶ πύκται τέσσαρες ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν μετὰ σαλπιγκτῶν καὶ κυβανκτῶν. ὁμοῦ δὲ τούτων πάντων ἀγωνιζομένων ἄλεκτον ἦν τὸ συμβαῖνον. περὶ δὲ τῶν τραγῳδῶν φησὶν ὁ Πολύβιος, ὅτι ἐὰν ἐπιβάλωμαι λέγειν, δόξω τισὶν διαχλευάζειν. ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ διεξελθόντος, καὶ πάντων ἀνακαγχασάντων, ἐπὶ ταῖς ἀνοικείαις ταύταις θέαις, ἐγένοντό τινες λόγοι καὶ περὶ τῶν καλουμένων πλάνων, καὶ ἐζητεῖτο εἰ μνήμη τίς καὶ περὶ τούτων ἐστὶ παρὰ τοῖς παλαιοτέροις. περὶ γὰρ θαυματοποιῶν ἤδη προειρήκαμεν, καὶ ὁ Μάγνος ἔφη. Διονύσιος μὲν ὁ Σινωπεὺς ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητής, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὁμωνύμῳ μνημονεύει Κηφισοδώρου τοῦ πλάνου διὰ τούτων. Κηφισόδωρον φησὶν ἐπικαλούμενον πλάνον τινὰ ἐν Ἀθήναις γενέσθαι, τὴν χολὴν εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ βίου καταχρώμενον, τοῦτον ἐντυχόντα πρὸς τὸ σιμὸν ἀναβλέχειν, ἢ συγκαθεῖναι τῇ ἐπὶ τῇ Βακτηρίᾳ. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Νικόστρατος ἐν Σύρῳ, Κηφισόδωρον οὐ κακῶς μὰ τὴν δία τὸν πλάνον   Φασί τινα πρὸς Σινωπὸν εἰς Σινώπην στῆσαι τινὰς   Ἀγκαλίδας ἔχοντας, ὥστε μὴ παρελθεῖν μηδ' ἕνα. Πανταλέοντος δὲ μνημονεύει Θεόγνητος ἐν Φιλοδεσπότῳ. Ὁ Πανταλέων μὲν αὐτὸς αὐτοὺς τοὺς ξένους   Τοὺς δ' ἀγνοοῦντας αὐτὸν ἔπλανα, καὶ χεῖρον   Ἀπεκραιπάλα τὰ πλεῖστα τοῦ γελάσαι χάριν   Ἰδίαν τιν' αὐτῷ θέμενος ἀδολεσχίαν. Καὶ Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος ἐν πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, περὶ τοῦ Πανταλέοντος τάδε γράφει. ὁ δὲ πλάνος Πανταλέων τελευτᾶν μέλλων, ἑκάτερον τῶν υἱῶν κατ' ἰδίαν ἐξηπάτησεν, φήσας μόνῳ αὐτῷ λέγειν ὅπου κατορωρύχοι τὸ χρυσίον, ὥστε μάτην ὕστερον κοινῇ σκάπτοντας αἰσθέσθαι ἐξηπατημένους. οὐκ ἠπόρει δὲ ἡμῶν τὸ συμπόσιον, οὐδὲ τῶν φιλοσκωπτόντων. περὶ δὲ τοιούτου τινὸς πάλιν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ αὐτῷ γράφει, φιλοσκώπτης μέλλων ὑπὸ τοῦ δημίου σφάττεσθαι, εἶπεν ἔφη θέλειν ὥσπερ τὸ κύκνειον ᾄσας ἀποθανεῖν. ἐπιτρέψαντος δ' ἐκείνου ἔσκωψεν. ὑπὸ δὲ τῶν τοιούτων πολλάκις ὁ Μυρτίλος σκωφθεὶς καὶ ἀγανακτήσας εἶπεν, καλῶς Λυσίμαχον τὸν βασιλέα πεποιηκέναι. Τελεσφόρον γὰρ ἕνα τῶν ὑπάρχων αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔσκωψέ ποτε ἐν συμποσίῳ τὴν Ἀρσινόην, γυνὴ δὲ ἦν τοῦ Λυσιμάχου, ὡς ἐμετικὴν οὖσαν εἰπών, κακῶν κατάρχεις, τὴν δ' ἐμοῦσαν εἰσάγων, ὁ Λυσίμαχος ἀκούσας ἐμβληθῆναι αὐτὸν ἐκέλευσεν εἰς γαλεάγραν, καὶ δίκην θηρίου περιφερόμενον καὶ τρεφόμενον, οὕτως ἐποίησεν ἀποθανεῖν. σὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ εἰ τὴν γαλεάγραν ζητεῖς, ἔχεις παρὰ Ὑπερείδῃ τῷ ῥήτορι. ὅπου δὲ σὺ ζήτει. καὶ Ταχὼς δ' ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἀγησίλαον σκώψας τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, ἦν γὰρ βραχὺς τὸ σῶμα, ἰδιώτης ἐγένετο ἀποστάντος ἐκείνου τῆς συμμαχίας. τὸ δὲ σκῶμμα τοῦτ' ἦν. ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔτεκεν μῦν. ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἀγησίλαος καὶ ὀργισθεὶς ἔφη, φανήσομαί σοι ποτὲ καὶ λέων. ὕστερον γὰρ ἀνισταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὥς φησι Θεόπομπος καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, οὐδὲν αὐτῷ συμπράξας, ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Πέρσας. πολλῶν οὖν πολλάκις ὄντων τῶν ἀκροαμάτων, καὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀεί, ἐπειδὴ πολλοὶ περὶ αὐτῶν ἐγίνοντο λόγοι, τὰ ὀνόματα τῶν εἰπόντων παραλιπών, τῶν πραγμάτων μνησθήσομαι. περὶ μὲν γὰρ αὐλῶν ὁ μέν τις ἔφη τὸν Μελανιππίδην καλῶς ἐν τῷ Μαρσύᾳ διασύροντα τὴν αὐλητικὴν εἰρηκέναι περὶ τῆς Ἀθηνᾶς. τὰ μὲν ἀθάνατα ὄργανα ἔρριψέ τ' ἱερᾶς ἀπὸ χειρός, εἶπέ τε ἔρρετε αἴσχεα σώματι λύμα. ἐμὲ δ' ἐγὼ κακότητι δίδωμι, πρὸς ὃν ἀντιλέγων ἄλλος ἔφη, ἀλλ' ὅ γε Σελινούντιος Τελέστης τῷ Μελανιππίδῃ ἀντικορυσσόμενος ἐν Ἀργοῖ ἔφη. ὁ δὲ λόγος ἐστὶ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὃν σοφὸν σοφὰν λαβοῦσαν οὐκ ἐπέλπομαι νόῳ δρυμοῖς ὀρείοις ὄργανον δίαν Ἀθάναν δυσόφθαλμον αἶσχος ἐκφοβηθεῖσαν, αὖθις ἐκ χερῶν βαλεῖν νυμφαγενεῖ χεροκτύπῳ φηρὶ Μαρσύᾳ κλέος. τί γάρ νιν εὐηράτοιο κάλλεος ὀξὺς ἔρως ἔτειρεν. ᾇ γὰρ παρθενίαν ἄγαμον καὶ ἄπαιδ' ἀπένειμε Κλωθώ, ὡς οὐκ ἂν εὐλαβηθείσης τὴν αἰσχρότητα τοῦ εἴδους διὰ τὴν παρθενίαν, ἑξῆς τέ φησιν, ἀλλὰ μάταν ἀχόρευτος ἅδε ματαιολόγων φάμα προσέπτατο. Ἑλλάδα μουσοπόλων σοφᾶς ἐπὶ φθόνον βροτοῖς τέχνας ὄνειδος. μετὰ ταῦτα δὲ ἐγκωμιάζων τὴν αὐλητικὴν λέγει, τὰν σὺν περιβολωτάταν Βρομίῳ παρέδωκε σεμνᾶς δαίμονος ἀερθὲν πνεῦμ' αἰολοπτέρυγον σὺν ἀγλαΐᾳ ὠκύτατι χειρῶν. κόμψως δὲ καὶ ὁ Τελέστης ἐν τῷ Ἀσκληπιῷ ἐδήλωσε τὴν τῶν αὐλῶν χρείαν ἐν τούτοις, ἢ Φρύγα καλλιπνόων αὐλῶν ἱερῶν βασιλῆα, Λυδὸν ὃς ἥρμοσε πρῶτος Δωρίδος ἀντίπαλον μούσης νομοαίολον ὀρφναῖ πνεύματος εὔπτερον αὔραν ἀμφιπλέκων καλάμοις. Πρατίνας δὲ ὁ Φλιάσιος, αὐλητῶν καὶ χορευτῶν μισθοφόρων κατεχόντων τὰς ὀρχήστρας, ἀγανακτεῖν τινὰς ἐπὶ τῷ τοὺς αὐλητὰς μὴ συναυλεῖν τοῖς χοροῖς, καθάπερ ἦν πάτριον, ἀλλὰ τοὺς χοροὺς συνᾴδειν τοῖς αὐληταῖς. ὃν οὖν εἶχε

Πλάνοι.

Φιλοσκῶπται.

Αὐλοὺς Ἀθηνᾶ ῥίπτουσα.

θυμὸν κατὰ τῶν ταῦτα ποιούντων ὁ Πρατίνας ἐμφανίζει διὰ τοῦδε τοῦ ὑπορχήματος. τίς ὁ θόρυβος ὅδε, τί τάδε τὰ χορεύματα. τίς ὕβρις ἔμολεν ἐπὶ διονυσιάδα, πολυπάταγα θυμέλας ἐμὸς ἐμὸς ὁ Βρόμιος, ἐμὲ δεῖ κελαδεῖν, ἐμὲ δεῖ παταγεῖν. ἀν' ὄρεα ἐσσύμενον μετὰ ναΐδων, οἷά τε κύκνον ἄγοντα ποικιλόπτερον μέλος τὰν ἀοιδὰν κατέστασε † ἐπιερεῖς Βασίλεια. ὁ δ' αὐλὸς ὕστερον χορευέτω. καὶ γάρ ἐσθ' ὑπηρέτης κώμων μόνον πυγμαχίοις τε πυγμαχίαισιν ἔαν θέα, ἐς πάροινον ἔμμεναι στρατηλάτας. παῖε τὸν Φρυναίου ποικίλου πνοὰν ἔχοντα, φλέγε τὸν ὀλεσισιαλοκάλαμον λαλοβαρυοπαραμελορυθμοβάταν θυπαρυπάνῳ δέμας πεπλασμένον † νηνιδόνα δέ σοι δεξιά, καὶ πόλος διάρροφα † θριαμβοδιθύραμβε κισσοχαῖτ' ἄναξ ἄκουε τὰν ἐμὰν δάρξαν χορείαν. περὶ δὲ τῆς αὐλῶν πρὸς λύραν κοινωνίας, ἐπεὶ πολλάκις καὶ αὕτη ἡμᾶς συναυλία ἔθελγεν. Ἕρμιππος ἐν Ἐμπόλῃ φησίν, κοινωνεῖ γὰρ ὦ μειράκιον, Ἡ ἐν τοῖσιν αὐλοῖς μουσική, κἀν τῇ λύρᾳ Τοῖς ἡμετέροισι παιγνίοις. ὅταν γὰρ εὖ Συναρμόσωσι τοῖς συνοῦσι τὸν τρόπον, τόθ' μέγιστη τέρ-

Συναυλία.

ψις ἐξευρίσκεται. τὴν δὲ συναυλίαν τί ποτ' ἐστίν, ἐμφανίζει Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν πέμπτῳ Δηλιάδος γράφων οὕτως. ἀγνοουμένης δὲ παρὰ πολλοῖς τῆς ξυναυλίας λεκτέον ἐστί τις ἀγὼν συμφωνίας ἀμοιβαῖος αὐλοῦ καὶ ῥυθμοῦ χωρὶς λόγου τοῦ προσμελῳδοῦντος. ἀσέως δὲ αὐτὴν Ἀντιφάνης φανερὰν ποιεῖ ἐν τῷ Αὐλητῇ λέγων. Ποίαν φράσον γὰρ ἤδε τὴν συναυλίαν Ταύτην ἐπίσταται γάρ, ἀλλ' ηὔλουν ἔτι. Μαθόντες ὥστε τοὺς αὐλούς, σύ τε αὐτὴ τελετῇ ψεβέσαμεν συντυγχάνεις αὐλῶν πέρανε. δέξεται δὲ τ' ἄλλα· τὸ ἡδυντικόν ἐστιν, οὐ χωρὶς πάλιν συνευμάτ' οὐ προβλημάθοις σημαίνεται ἕκαστα. Λίβυν δὲ τὸν αὐλὸν προσαγορεύουσιν οἱ ποιηταί φησι Δοῦρις ἐν δευτέρῳ τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα, ἐπειδὴ Σειρίτης, ὃς δοκεῖ πρῶτον εὑρεῖν τὴν αὐλητικήν, Λίβυς ἦν τῶν νομάδων, ὃς καὶ κατηύλησε τὰ μητρῷα πρῶτος. αὐλήσεων δ' εἰσὶν ὀνόματα, ὥς φησι Τρύφων ἐν δευτέρῳ ὀνομασιῶν, αἵδε· κῶμος, βουκολιασμός, γίγγρας, τετράκωμος, ἐπίφαλλος, χορεῖος, καλλίνικος, πολεμικόν, ἡδύκωμος, σικιννοτύρβη, θυροκοπικόν, τὸ αὐτὸ καὶ κρουσίθυρον, κνισμός, μόθων. ταῦτα δὲ πάντα μετ' ὀρχήσεως ηὐλεῖτο. καὶ ᾠδῆς δὲ ὀνομασίας καταλέγει ὁ

Διάφοροι ᾠδαί.

Τρύφων τάσδε. Ἱμαῖος, ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τοὺς ἀλέτους ᾖδον, ἴσως ἀπὸ τῆς ἱμαλίδος. ἱμαλὶς δ' ἐστὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁ νόστος, καὶ τὰ ἐπίμετρα τῶν ἀλέτων. ἡ δὲ τῶν ἱστουργούντων ᾠδὴ ἔλινος, ὡς Ἐπίχαρμος ἐν Ἀταλάνταις ἱστορεῖ. ἡ δὲ ταλασιουργῶν ἴουλος. Σῆμος δὲ ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων φησί, τὰ δράγματα τῶν κριθῶν αὐτὰ καθ' αὑτὰ προσηγόρευον ἀμάλας. συναθροισθέντα δὲ καὶ ἐκ πολλῶν μίαν γενόμενα δέσμην οὔλους καὶ ἰούλους, καὶ τὴν Δήμητρα, ὁτὲ μὲν Χλόην ὁτὲ δὲ Ἰουλώ. ἀπὸ τῶν οὖν τῆς Δήμητρος εὑρημάτων τούς τε καρπούς, καὶ

ᾠδῶν ὀνομασίαι.

τοὺς ὕμνους τοὺς εἰς τὴν θεὸν οὔλους καλοῦσι καὶ ἰούλους, δημήτρουλοι καὶ καλλίουλοι, πλεῖστον οὖλον ἵει ἴουλον ἵει. ἄλλοι δέ φασιν ἐριουργῶν εἶναι τὴν ᾠδήν. αἱ δὲ τῶν τιθηνουσῶν ᾠδαί, καταβαυκαλήσεις ὀνομάζονται. ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἐώραις τις ἐπ' Ἠριγόνῃ, ἣν καὶ ἀλῆτιν λέγουσιν ᾠδήν. Ἀριστοτέλης γοῦν ἐν τῇ Κολοφωνίων πολιτείᾳ φησίν. ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Θεόδωρος ὕστερον βιαίῳ θανάτῳ. λέγεται δὲ γενέσθαι τρυφῶν τις, ὡς ἐκ τῆς ποιήσεως δῆλόν ἐστιν. ἔτι γὰρ καὶ νῦν αἱ γυναῖκες ᾄδουσιν αὐτοῦ μέλη περὶ τὰς ἐώρας. ἡ δὲ τῶν θεριστῶν ᾠδή, λιτυέρσης καλεῖται. καὶ τῶν μισθωτῶν δέ τις ἦν ᾠδὴ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φοιτώντων, ὡς Τηλεκλείδης φησὶν ἐν Ἀμφικτύοσι, καὶ βαλανέων ἄλλαι ὡς Κράτης ἐν Τόλμαις, καὶ τῶν πτισσουσῶν ἄλλη τις, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. καὶ Νικοχάρης ἐν Ἡρακλεῖ χορηγῷ. ἦν δὲ καὶ τοῖς ἡγουμένοις τῶν βοσκημάτων ὁ βουκολιασμὸς καλούμενος. Δίομος δ' ἦν ὁ βουκόλος σικελιώτης, ὁ πρῶτος εὑρὼν τὸ εἶδος. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν Ἀλκυόνι καὶ ἐν Ὀδυσσεῖ ναυαγῷ. ἡ δ' ἐπὶ τοῖς θανάτοις καὶ λύπαις ᾠδή, ὀλοφυρμὸς καλεῖται. αἱ δὲ ἴουλοι καλούμεναι ᾠδαὶ Δήμητρι καὶ Φερσεφόνῃ πρέπουσιν. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ φιληλιάς, ὡς Τελέσιλλα παρίστησιν. οὔπιγγοι δὲ εἰς Ἄρτεμιν. ᾔδοντο δὲ Ἀθήνησι καὶ οἱ Χαρώνδου νόμοι παρ' οἶνον, ὡς Ἕρμιππος φησὶν ἐν ἕκτῳ περὶ νομοθετῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀττικαῖς φησι λέξεσιν, ἱμαῖος ᾠδὴ μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιος, ἐν δὲ πένθεσιν ἰάλεμος. Λίνος δὲ καὶ Αἴλινος οὐ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' εὐτυχεῖ μολπῇ κατὰ τὸν Εὐριπίδην. Κλέαρχος δ' ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, νόμιον καλεῖσθαί τινα φησὶν ᾠδὴν ἀπ' Ἠριφανίδος γράφων οὕτως. Ἠριφανὶς ἡ μελοποιὸς Μενάλκου κυνηγετοῦντος ἐρασθεῖσα ἐθήρευε, μεταθέουσα ταῖς ἐπιθυμίαις. φοιτῶσα γὰρ καὶ πλανωμένη πάντας τοὺς ὀρείους ἐπεξῄει δρυμούς, ὡς μῦθον εἶναι τοὺς λεγομένους Ἰοῦς δρόμους, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀστοργίᾳ διαφέροντας, ἀλλὰ καὶ τῶν θηρίων τοὺς ἀνημερωτάτους συνδακρῦσαι τῷ πάθει, λαβόντας αἴσθησιν ἐρωτικῆς ἐλπίδος, ὅθεν ἐποίησέ τε καὶ ποιήσασα περιῄει κατὰ τὴν ἐρημίαν, ὥς φασιν, ἀναβοῶσα καὶ ᾄδουσα τὸ καλούμενον νόμιον, ἐν ᾧ ἐστι, μακραὶ δρύες ὦ Μενάλκα.

ᾠδαὶ διάφοροι.

Ἀριστόξενος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ μουσικῆς ᾖδον φησὶν αἱ ἀρχαῖαι γυναῖκες Καλύκην τινὰ ᾠδήν. Στησιχόρου δ' ἦν ποίημα, ἐν ᾧ Καλύκη τις ὄνομα, ἐρῶσα Εὐάθλου νεανίσκου, εὔχεται τῇ Ἀφροδίτῃ γαμαθῆ-

ναι

ναι αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ ὑπερεῖδεν ὁ νεανίσκος, κατεκρήμνισεν ἑαυτήν. ἐγένετο δὲ τὸ πάθος περὶ Λευκάδα. σωφρονικὸν δὲ πάνυ κατεσκεύασεν ὁ ποιητὴς τὸ τῆς παρθένου ἦθος, οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου θελούσης συγγενέσθαι τῷ νεανίσκῳ, ἀλλ' εὐχομένης εἰ δύναιτο γυνὴ τοῦ Εὐάθλου γενέσθαι κουριδία, ἢ εἰ τοῦτο μὴ δυνατόν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου. ἐν δὲ τοῖς κατὰ βραχὺ ὑπομνήμασιν ὁ Ἀριστόξενος Ἴφικλόν φησιν Ἁρπαλύκην ἐρασθεῖσαν ὑπερεῖδεν. ἡ δὲ ἀπέθανε, καὶ γίνεται ἐπ' αὐτῇ παρθένοις ᾠδῆς ἀγών, ἥτις Ἁρπαλύκη φησὶ καλεῖται. Νύμφις δ' ἐν πρώτῳ περὶ Ἡρακλείας, περὶ Μαριανδυνῶν διηγούμενος φησίν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ᾠδῶν ἐνίας κατανοήσειεν ἄν τις, ἃς ἐκεῖνοι κατά τινα ἐπιχωριαζομένην παρ' αὐτοῖς συνήθειαν ᾄδοντες ἀνακαλοῦνταί τινα τῶν ἀρχαίων προσαγορεύοντες Βῶρμον. τοῦτον δὲ λέγουσιν υἱὸν γενέσθαι ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίου, τῷ δὲ κάλλει καὶ τῇ κατὰ τὴν ἀκμὴν ὥρᾳ, πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν, ὃν ἐφεστῶτα ἔργοις ἰδίοις, καὶ βουλόμενον τοῖς θερίζουσι δοῦναι πιεῖν, βαδίζοντα ἐφ' ὕδωρ ἀφανισθῆναι. ζητεῖν οὖν αὐτὸν τοὺς ἐκ τῆς χώρας μετά τινος μεμελῳδημένου θρήνου καὶ ἀνακλήσεως, ᾧ καὶ νῦν ἔτι πάντες χρώμενοι διατελοῦσι. τοιοῦτος δ' ἐστὶ καὶ ὁ παρ' Αἰγυπτίοις καλούμενος Μάνερος.

Κάσανδρος φι-λόμηρος.

Οὐκ ἀπελίμποντο δὲ ἡμῶν τῶν συμποσίων οὐδὲ ῥαψῳδοί. ἔχαιρε γὰρ τοῖς Ὁμήρου ὁ Λαρήνσιος, ὡς ἄλλος οὐδὲ εἷς, ὡς λῆρον ἀποφαίνειν Κάσανδρον τὸν Μακεδονίας βασιλεύσαντα, περὶ οὗ φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν ὅτι οὕτως ἦν φιλόμηρος, ὡς διὰ στόματος ἔχειν τῶν ἐπῶν τὰ πολλά, καὶ Ἰλιὰς ἦν αὐτῷ καὶ Ὀδύσσεια ἰδίως γεγραμμέναι. ὅτι δ' ἐκαλοῦντο οἱ ῥαψῳδοὶ καὶ Ὁμηρισταί, Ἀριστοκλῆς εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ χορῶν. τοὺς δὲ νῦν Ὁμηριστὰς ὀνομαζομένους πρῶτος εἰς τὰ θέατρα παρήγαγε Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. Χαμαιλέων δ' ἐν τῷ περὶ Στησιχόρου καὶ μελῳδηθῆναί φησιν, οὐ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου, ἔτι δὲ Μιμνέρμου καὶ Φωκυλίδου. Κλέαρχος δ' ἐν τῷ προτέρῳ περιγράφων τὰ Ἀντιλόχου φησίν, ὁ Σιμωνίδης ὁ Ζακύνθιος ἐν τοῖς θεάτροις ἐπὶ δίφρου καθήμενος ἐρραψῴδει. Λυσανίας δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ἰαμβοποιῶν Μνασίωνα τὸν ῥαψῳδὸν λέγειν ἐν ταῖς δείξεσι, τῶν Σιμωνίδου τινὰς ἰάμβων ὑποκρίνεσθαι. τοὺς δ' Ἐμπεδοκλέους Καθαρμοὺς ἐρραψῴδησεν Ὀλυμπιάσι Κλεομένης ὁ ῥαψῳδός, ὥς φησι Δικαίαρχος ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ. Ἰάσων δ' ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱερῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φησίν, ἐν τῷ μεγάλῳ θεάτρῳ ὑποκρίνασθαι Ἡγησίαν τὸν κωμῳδὸν τὰ Ἡροδότου. Ἑρμόφαντον δὲ τὰ Ὁμήρου, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ ἱλαρῳδοί, οὓς νῦν τινες σιμῳδοὺς καλοῦσιν, ὡς Ἀριστοκλῆς φησιν ἐν πρώτῳ περὶ χορῶν, τῷ τὸν Σῖμον διαπρέψαι μᾶλλον τῶν διὰ τοῦ ἱλαρῳδεῖν ποιητῶν, συνεχῶς ἡμῖν ἐπιφαίνονται. καταλέγει δὲ ὁ Ἀριστοκλῆς καὶ τούσδε ἐν τῷ περὶ μουσικῆς γράφων ὧδε, μαγῳδός. οὗτος δέ ἐστιν ὁ αὐτὸς τῷ λυσιῳδῷ. Ἀριστόξενος δέ φησι τὸν μὲν ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα πρόσωπα ὑποκρινόμενον μαγῳδὸν καλεῖσθαι, τὸν δὲ γυναικεῖα, ἀνδρείοις λυσιῳδόν. τὰ αὐτὰ δὲ μέλη ᾄδουσι καὶ τἆλλα πάντα δ' ἐστὶν ὅμοια. ὁ δὲ ἰωνικὸς λόγος τοῦ Σωτάδου, καὶ τὰ πρὸ τούτου ἰωνικὰ καλούμενα ποιήματα, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ Πύρητος τοῦ Μιλησίου, καὶ Ἀλέξου, καὶ ἄλλων τοιούτων ποιητῶν προφέρεται. καλεῖται δὲ οὗτος καὶ κιναιδολόγος. ἤκμασε δὲ ἐν τῷ εἴδει τούτῳ Σωτάδης ὁ Μαρωνίτης, ὥς φησι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ Σωτάδου συγγράμματι, καὶ ὁ τοῦ Σωτάδου υἱὸς Ἀπολλώνιος. ἔγραψε δὲ καὶ οὗτος περὶ τῶν τοῦ πατρὸς ποιημάτων σύγγραμμα, ἐξ οὗ ἔστι κατιδεῖν τὴν ἄκαιρον παρρησίαν τοῦ Σωτάδου, κακῶς εἰπόντος Λυσίμαχον τὸν βασιλέα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Πτολεμαῖον δὲ τὸν Φιλάδελφον παρὰ Λυσιμάχῳ, καὶ ἄλλους τῶν βασιλέων ἐν ἄλλαις τῶν πόλεων, διόπερ τῆς δεούσης ἔτυχε τιμωρίας. ἐκπλεύσαντα γὰρ αὐτὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, ὥς φησιν Ἡγήσανδρος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, καὶ δοκοῦντα διαπεφευγέναι τὸν κίνδυνον. εἰρήκει γὰρ εἰς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον πολλὰ δεινά, ἀτὰρ καὶ τόδε, ὅτε τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην ἐγεγαμήκει, εἰς οὐχ ὁσίην τρυμαλιὴν τὸ κέντρον ὠθεῖς. Πάτροκλος οὖν ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς ἐν Καύνῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτόν, καὶ εἰς μολυβῆν κεραμίδα ἐμβαλών, καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντωσε. τοιαύτη δ' ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ποίησις. Θεοδώρου τοῦ φίλου ἦν πατήρ, εἰς ὃν ταῦτα ἔγραψεν. ὁ δ' ἀποστεγάσας τὸ βῆμα τῆς ὄπισθεν λαύρης, ἐκ δενδροφόρου φάραγγος ἐξέωσε φροντὴν ἠλέματον. ὁ κοίην ἀροτὴρ γέρων χαλᾷ βοῦς. σεμνότερος δὲ τῶν τοιούτων ἐστὶ ποιητῶν ὁ ἱλαρῳδὸς καλούμενος, οὐδὲν γὰρ χινίζεται. χρῆται δ' ἐσθῆτι λευκῇ ἀνδρείᾳ, καὶ στεφανοῦται χρυσοῦν στέφανον, καὶ τὸ μὲν παλαιὸν ὑποδήμασιν ἐχρῆτο, ὥς φησιν ὁ Ἀριστοκλῆς, νῦν δὲ κρηπῖσι. ψάλλει δ' αὐτῷ ἄρρην ἢ θήλεια, ὡς καὶ τῷ αὐλῳδῷ. δίδοται δὲ ὁ στέφανος τῷ ἱλαρῳδῷ καὶ τῷ αὐλῳδῷ, οὐ τῷ ψάλτῃ οὐδὲ τῷ αὐλητῇ. ὁ δὲ μαγῳδὸς καλούμενος τύμπανα ἔχει, καὶ κύμβαλα καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτὸν ἐνδύματα γυναικεῖα. χινίζεταί τε καὶ πάντα ποιεῖ τὰ ἔξω κόσμου, ὑποκρινόμενος ποτὲ μὲν γυναῖκα, καὶ μοιχοὺς καὶ μαστροπούς, ποτὲ δὲ ἄνδρα μεθύοντα, καὶ ἐπὶ κῶμον παραγινόμενον πρὸς τὴν ἐρωμένην. φησὶ δὲ ὁ Ἀριστόξενος τὴν μὲν ἱλαρῳδίαν σεμνὴν οὖσαν παρὰ τὴν τραγῳδίαν εἶναι, τὴν δὲ μαγῳδίαν, παρὰ τὴν κωμῳδίαν. πολλάκις δὲ οἱ μαγῳδοί, καὶ κωμικὰς ὑποθέσεις λαβόντες ὑπεκρίθησαν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγω-

Ῥαψῳδοί.

Ἱλαρῳδοί.

Σωτάδης.

γλῶ καὶ διάθεσιν. ἔσχε δὲ τοὔνομα ἡ Μαγῳδία ἀπὸ τοῦ οἱονεὶ μαγικὰ προφέρεσθαι, καὶ φαρμάκων ἐμφανίζειν δυνάμεις. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις κωμικῆς παιδιᾶς ἦν τις τρόπος παλαιός, ὥς φησι Σωσίβιος, οὐκ ἄγαν σπουδαῖος, ἅτε δὴ κἀν τούτοις τὸ λιτὸν τῆς Σπάρτης μεταδιωκούσης. ἐμιμεῖτο γάρ τις ἐν εὐτελεῖ τῇ λέξει κλέπτοντας τινὰς ὀπώραν, ἢ ξενικὸν ἰατρὸν τοιαυτὶ λέγοντα, ὡς Ἄλεξις ἐν μανδραγοριζομένῃ διὰ τούτων παρίστησιν, Ἐὰν ἐπιχώριος ἰατρὸς εἴπῃ τρυβλίον, Τούτῳ δότε πτισάνης ἐσθίειν, καταφρονοῦμεν εὐθέως. Ἐὰν δὲ πτισάναν καὶ τρυβλίον θαυμάζομεν, καὶ πάλιν ἐὰν μὲν σευτλίον παρείδομεν. Ἐὰν δὲ τευτλίον ἀσμένως ἠκούσαμεν. Ἐκαλοῦντο δὲ οἱ μετιόντες τὴν τοιαύτην παιδιὰν παρὰ τοῖς Λάκωσι δικηλισταί, ὡς ἄν τις σκευοποιοὺς εἴποι καὶ μιμητάς.

Δικηλισταί.

τοῦ δὲ εἴδους τῶν δικηλιστῶν πολλαὶ κατὰ τόπους εἰσὶ προσηγορίαι. Σικυώνιοι μὲν γὰρ φαλλοφόρους αὐτοὺς καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ αὐτοκαβδάλους, οἱ δὲ φλύακας ὡς Ἰταλοί. σοφιστὰς δὲ οἱ πολλοί, Θηβαῖοι δὲ κατὰ πολλὰ ἰδίως ὀνομάζειν εἰωθότες ἐθελοντάς. ὅτι δὲ καινουργοῦσι περὶ τὰς φωνὰς οἱ Θηβαῖοι, Στράττις ἐπιδείκνυσιν ἐν Φοινίσσαις διὰ τούτων, Ξυνίετ' οὐδὲν πᾶσα Θηβαίων πόλις, Οὐδέποτ' ἀλλ' οἳ πρῶτα μὲν τὴν σηπίαν, Ὀπιτθοτίλαν ὡς λέγουσιν ὀνομάζετε. Τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὀρτάλιχον, τὸν ἰατρὸν δὲ σάκταν, φλέφυραν δὲ τὴν γέφυραν, τῦκα δὲ τὰ σῦκα, κωτιλάδας δὲ τὰς χελιδόνας. Τὴν ἔνθεσιν δ' ἄκολον, τὸ γελᾶν δὲ ἐκκριδδέμεν, Νεαπάτωτον δ' ἦν τι νεοκάττυτον. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων οἱ αὐτοκάβδαλοι φησὶν καλούμενοι ἐστεφανωμένοι κιττῷ σχέδην ἐπέραινον ῥήσεις. ὕστερον δὲ ἴαμβοι ὠνομάσθησαν αὐτοί τε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν.

Καινουργοὶ φωνῶν Θηβαῖοι.

Αὐτοκάβδαλοι.

οἱ δὲ ἰθύφαλλοι φησὶ καλούμενοι, προσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσιν, καὶ ἐστεφάνωνται χειρίδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις καὶ περιέζωνται ταραντίνιον καλύπτον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν. σιγῇ δὲ διὰ τοῦ πυλῶνος εἰσελθόντες, ὅταν κατὰ μέσην τὴν ὀρχήστραν γένωνται, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ θέατρον λέγοντες, ἀνάγετε, εὐρυχωρίαν ποιεῖτε τῷ θεῷ. ἐθέλει γὰρ ὁ θεὸς ὀρθὸς ἐσφυρωμένος διὰ μέσου βαδίζειν. οἱ δὲ φαλλοφόροι φησὶ προσωπεῖον μὲν οὐ λαμβάνουσι, προπόλιον δὲ ἐξ ἑρπύλλου περιτιθέμενοι, καὶ παιδέρωτας ἐπάνω τούτου ἐπιτίθενται, στέφανόν τε δασὺν ἴων καὶ κιττοῦ, καυνάκας τε περιβεβλημένοι παρέρχονται, οἱ μὲν ἐκ παρόδου, οἱ δὲ κατὰ μέσας τὰς θύρας βαίνοντες ἐν ῥυθμῷ καὶ λέγοντες, Σοὶ Βάκχε τάνδε μοῦσαν ἀγλαΐζομεν, Ἁπλοῦν ῥυθμὸν χέοντες αἰόλῳ μέλει, Καινὰν ἀπαρθένευτον οὔτι ταῖς πάρος Κεχρημέναν ᾠδαῖσιν, ἀλλ' ἀκήρατον. Κατάρχομεν τὸν ὕμνον, εἶτα προστρέχοντες ἐτώθαζον οὓς ἂν προέλοιντο, στάδην δὲ ἔπραττον. ὁ δὲ φαλλοφόρος ἰθὺ βαδίζων καταπλησθεὶς αἰθάλῳ. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα τοῦ λόγου ἐσμέν, οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι παραλιπεῖν τὰ περὶ Ἀμοιβέως τοῦ καθ' ἡμᾶς κιθαρῳδοῦ, ἀνδρὸς τεχνίτου περὶ νόμους τῆς μουσικῆς. οὗτος ποτὲ βράδιον ἥκων ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἡμῶν, ὡς ἔμαθεν παρά τινος τῶν οἰκετῶν ἀποδειπνήσαντας, ἐβουλεύετο τί χρὴ ποιεῖν, ἕως παρελθὼν ὁ Σόφων αὐτῷ μάγειρος, γεγωνότερον δὲ ἐφθέγγετο, ὡς πάντας ἀκούειν τὰ ἐξ Αὔγης ἔπη Εὐβούλου. Τί ὦ πονηρὲ ἕστηκας ἐν πύλαις ἔτι,

Φαλλοφόροι.

Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδός.

Ἀλλ' οὐ βαδίζεις. τοῖσδε γυναίοις πάλαι Διαπεπάρακται θερμά, χλιαίσκων μέλη, Διερράχισται σεμνὰ δελφάκων κρέα. Κατηλόκτηται γαστρὸς ἐν μέσῳ κύκλος, Κατησίμωται πάντα τ' ἀκροκώλια, Ἐνογάλλισαι σεμνὸς ἀλλᾶντος τόμος, Παρεντέθρωνται τευθὶς ἐξωπτημένη. Παρεκκέκαπται σάρνι' ἐνίε ἢ δέκα, Ὥς τ' ἐπεὶ βούλει τῶν λελεμμένων φαγεῖν, Ἔπει γ' ἐπεί γε μὴ ποθ' ὡς λύκος χανὼν, Καὶ τῶν δ' ἁμαρτὼν ὕστερον συχνὸν δράμοις. Πάντ' ἐστιν ἡμῖν κατὰ τὸν ἥδιστον Ἀντιφάνην, ὅς ἐν τῷ Φιλοθηβαίῳ φησὶν ἤ, τε γὰρ συνώνυμος, Τῆς ἔνδον οὔσης ἔγχελυς Βοιωτία, Τμηθεῖσα κοίλοις ἐν βυθοῖσι κακκάβης, Χλιαίν' ἔτ' αἴρει † θέξεται παφλάζεται Προσκαίθ', ὥστε μηδ' ἂν εἰ χαλκεὺς ἔχων Μυκτῆρας, εἰσέλθοι τις ἐξελθεῖν πάλιν Εἰκῆ τοσαύτην ἐξακοντίζει πνοήν, Λέγεις μάγειρον ζῶντα. πλησίον δέ γε ταύτης ἄσιτος ἡμέραν καὶ νύχθ' ὅλην. Κεστρεὺς λεπισθεὶς καὶ παθεὶς, χρωσθεὶς στραφεὶς ὁμοῦ τί πρὸς τέλος μέρος δρόμου περῶν

Ἥξει κεκραγὼς, πᾶς δ' ἐφέστηκεν ῥάνων, Ὄξει λίβυς τε καυλὸς ἐξηρασμένος, Ἀκτῖσι θείαις σιλφίου παραστατεῖ, Εἶτ' οὐκ ἐπῳδούς φασιν ἰσχύειν τινές. Ἐγὼ γὰρ ἤδη τρεῖς ὁρῶ μασσωμένους, Σοῦ ταῦτα συστρέφοντος. ἥτε σώνυμος, Τῆς κουφονώτου σῶμ' ἔχουσα σηπία Ξιφηφόροισι χερσὶν ἐξωπλισμένη. Τευθὶς μεταλλάξασα λευκανῇ φύσιν, Σαρκὸς πυρωθεὶς ἀνθράκων ῥαπίσμασι, Ξανθαῖσιν αὔραις σῶμα πᾶν ἀγάλλεται Δείπνου προφήτην λιμὸν ἐκκαλουμένη, Ὥς τ' εἴσιθι μὴ μέλλε χώρει. δεῖ γὰρ ἠριστηκότας Πάσχειν, ἐὰν δὴ καὶ παθεῖν ἡμᾶς δέῃ, Καὶ ὃς πάνυ ἐμμελέστατα ἀπαντήσας αὐτῷ, ἀνεφώνησε τὰ ἐκ τοῦ Κλεάρχου κιθαρῳδοῦ τάδε,

Γόγγρῳ τε λευκῷ πᾶσι τοῖς κολλόδεσι Βρόχθιζε. τούτοις γὰρ τρέφεται τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ φανάριον ἡμῶν περισσαργὸν γίνεται. κρότου δ' ἐπὶ τούτοις γενομένου, καὶ πάντων ὁμοθυμαδὸν αὐτὸν καλεσάντων, εἰσελθὼν καὶ πιὼν, ἀναλαβών τε τὴν κιθάραν εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἦσεν, ὡς πάντας θαυμάζειν τήν τε κιθάρισιν μετὰ τῆς τέχνης ταχίστην οὖσαν, καὶ τῆς φωνῆς τὴν ἐμμέλειαν. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἐλάττων

εἶν το

εἶναι νομίζεται τοῦ παλαιοῦ Ἀμοιβέως, ὅν φησιν Ἀριστέας ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν ἐν Ἀθήναις κατοικοῦντα, καὶ πλησίον τοῦ θεάτρου οἰκοῦντα, ὅτε ἐξέλθοι ᾀσόμενος, τάλαντον Ἀττικὸν τῆς ἡμέρας λαμβάνειν.

Περὶ δὲ μουσικῆς τῶν μὲν τὰ δὲ λεγόντων, ἄλλων δὲ ἄλλα ὅσ' ἡμέραι, πάντων δ' ἐπαινούντων τὴν παιδείαν ταύτην, Μασούριος ὁ πάντα ἄριστος καὶ σοφός· καὶ γὰρ νόμων ἐξηγητὴς οὐδενὸς δεύτερος, καὶ περὶ μουσικὴν ἐνδιατρίβων ἀεί. ἅπτεται γὰρ καὶ τῶν ὀργάνων ἔφη, ὁ μὲν κωμῳδοποιὸς Εὔπολις, ἄνδρες φίλοι φησὶ καὶ μουσικὴ πρᾶγμ' ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον, Ἀεί τι καινὸν ἐξευρίσκει τι τοῖς ἐπινοεῖν δυναμένοις, διόπερ καὶ Ἀναξίλας ἐν Ὑακίνθῳ φησίν, Ἡ μουσικὴ δ' ὥσπερ λιβύη πρὸς τῶν θεῶν, Ἀεί τι καινὸν κατ' ἐνιαυτὸν τίκτει θηρίον. Μέγας γὰρ ὦ μακάριοι, κατὰ τὸν Θεόφιλον κιθαρῳδόν, θησαυρός ἐστι καὶ βέβαιος ἡ μουσικὴ ἅπασι τοῖς μαθοῦσι παιδευθεῖσί τε. καὶ γὰρ τὰ ἤθη παιδεύει, καὶ τοὺς θυμοειδεῖς καὶ τὰς γνώμας διαφόρους καταπραΰνει. Κλεινίας γοῦν ὁ πυθαγόρειος, ὡς Χαμαιλέων ὁ ποντικὸς ἱστορεῖ, καὶ τῷ βίῳ, καὶ τοῖς ἤθεσι διαφορῶν, εἴ ποτε συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι' ὀργήν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν αἰτίαν, ἔλεγε πραΰνομαι. καὶ ὁ ὁμηρικὸς δὲ Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο, ἣν αὐτῷ ἐκ τῶν Ἠετίωνος λαφύρων μόνην Ὅμηρος χαρίζεται, καταστέλλειν τὸ πυρῶδες αὐτοῦ δυναμένην. μόνος γοῦν ἐν Ἰλιάδι ταύτῃ χρῆται τῇ μουσικῇ. ὅτι δὲ καὶ νόσους ἰᾶται μουσική, Θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν τῷ περὶ ἐνθουσιασμοῦ, ἰσχιακοὺς φάσκων ἀνόσους διατελεῖν, εἰ καταυλήσοι τις τοῦ τόπου τῇ φρυγιστὶ ἁρμονίᾳ. ταύτην δὲ τὴν ἁρμονίαν Φρύγες πρῶτοι εὗρον καὶ μετεχειρίσαντο. διὸ καὶ τοὺς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν αὐλητάς, φρυγίους καὶ δουλοπρεπεῖς τὰς προσηγορίας ἔχειν, οἷός ἐστιν ὁ παρὰ Ἀλκμᾶνι Σάμβας καὶ Ἄδων καὶ Τῆλος. παρὰ δὲ Ἱππώνακτι Κίων καὶ Κόδαλος καὶ Βάβυς, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον αὐλούντων, καὶ κίων ἢ Βάβυς αὐλεῖ. ὁ δ' Ἀριστόξενος τὴν εὕρεσιν αὐτοῦ Ὑάγνιδι τῷ φρυγὶ ἀνατίθησιν. Ἡρακλείδης δὲ ὁ ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς, οὐδ' ἁρμονίαν φησὶ δεῖν καλεῖσθαι τὴν φρύγιον, καθάπερ οὐδὲ τὴν λύδιον. ἁρμονίας γὰρ εἶναι τρεῖς. τρία γὰρ καὶ γενέσθαι Ἑλλήνων γένη, Δωριεῖς, Αἰολεῖς, Ἴωνας. οὐ μικρᾶς οὖν οὔσης διαφορᾶς ἐν τοῖς τούτων ἤθεσιν, Λακεδαιμόνιοι δὲ μάλιστα τῶν ἄλλων Δωριέων τὰ πάτρια διαφυλάττουσι. Θεσσαλοὶ δέ, οὗτοι γάρ εἰσι τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους Αἰολεῦσι μεταδόντες, παραπλήσιον ἀεὶ ποιοῦνται τοῦ βίου τὴν ἀγωγήν. Ἰώνων δὲ τὸ πολὺ πλῆθος ἠλλοίωται, διὰ τὸ συμπεριφέρεσθαι τοῖς ἀεὶ δυναστεύουσιν αὐτοῖς τῶν βαρβάρων. τὴν οὖν ἀγωγὴν τῆς μελῳδίας, ἣν οἱ Δωριεῖς ἐποιοῦντο, δώριον ἐκάλουν ἁρμονίαν. ἐκάλουν δὲ καὶ αἰολίδα ἁρμονίαν, ἣν Αἰολεῖς ᾖδον. ἰαστὶ δὲ τὴν τρίτην ἔφασκον, ἣν ἤκουον ᾀδόντων τῶν Ἰώνων. ἡ μὲν οὖν δώριος ἁρμονία τὸ ἀνδρῶδες ἐμφαίνει καὶ τὸ μεγαλοπρεπές, καὶ οὐ διακεχυμένον οὐδ' ἱλαρόν, ἀλλὰ σκυθρωπὸν καὶ σφοδρόν, οὔτε δὲ ποικίλον οὐδὲ πολύτροπον. τὸ δὲ τῶν αἰολέων ἦθος ἔχει τὸ γαῦρον καὶ ὀγκῶδες, ἔτι δὲ ὑπόχαυνον. ὁμολογεῖ δὲ ταῦτα ταῖς ἱπποτροφίαις αὐτῶν καὶ ξενοδοχίαις. οὐ πανοῦργον δέ, ἀλλὰ ἐξηρμένον καὶ τεθαῤῥηκός, διὸ καὶ οἰκεῖόν ἐστ' αὐτοῖς ἡ φιλοποσία καὶ τὰ ἐρωτικά, καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὴν δίαιταν ἄνεσις. διὸ καὶ περιέχουσι τὸ τῆς ὑποδωρίου καλουμένης ἁρμονίας ἦθος. αὕτη γάρ ἐστι φησὶν ὁ Ἡρακλείδης, ἣν ἐκάλουν αἰολίδα, ὡς καὶ Λᾶσος ὁ Ἑρμιονεὺς ἐν τῷ εἰς τὴν Ἑρμιόνην Δήμητρα ὕμνῳ λέγων οὕτως, Δάματρα μέλπω κόραν τε κλυμένοιο ἄλοχον μελίβοιαν ὕμνον, ἀναγνῶν αἰολίδ' ἂμ βαρύβρομον ἁρμονίαν. ταῦτα δ' ᾄδουσι πάντες ὑποδώρια τὰ μέλη. ἐπεὶ οὖν τὸ μέλος ἐστὶν ὑποδώριον, καὶ τὰ μέλη εἰκότως αἰολίδα φησὶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ὁ Λᾶσος. καὶ Πρατίνας δέ που φησίν, Μὴ σύντονον δίωκε μήτ' ἀνειμέναν, ἰαστὶ μοῦσαν, ἀλλὰ τὰν μέσαν νεῶν, ἄρουραν αἰόλιζε τῷ μέλει. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς σαφέστερον φησίν, πρέπει τοῖσι πᾶσιν ἀοιδαῖς λαβράκταις αἰολὶς ἁρμονία. πρότερον μὲν οὖν ὡς ἔφην αἰολίδα αὐτὴν ἐκάλουν, ὕστερον δὲ ὑποδώριον. ὥσπερ ἔνιοι φασὶν ἐν τοῖς αὐλοῖς τετάχθαι, νομίσαντες αὐτὴν ὑπὸ τὴν δώριον ἁρμονίαν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὁρῶντας αὐτοὺς τὸν ὄγκον, καὶ τὸ προσποίημα τῆς καλοκαγαθίας ἐν τοῖς τῆς ἁρμονίας ἤθεσιν, ὑποδώριον ἐκάλεσαν, ὡς τὸ προσεμφερὲς τῷ λευκῷ ὑπόλευκον. καὶ τὸ μὴ γλυκὺ μέν, ἐγγὺς δὲ τούτου λέγομεν ὑπόγλυκυ, οὕτως καὶ ὑποδώριον τὸ μὴ πάνυ δώριον. ἑξῆς ἐπισκεψώμεθα τὸ τῶν μιλησίων ἦθος ὃ διαφαίνουσιν οἱ Ἴωνες ὑπὸ ταῖς τῶν σωμάτων εὐεξίαις βρενθυόμενοι, καὶ θυμοῦ πλήρεις. δυσκατάλλακτοι, φιλόνεικοι, οὐδὲν φιλάνθρωπον οὐδὲ ἱλαρὸν ἐνδιδόντες, ἀστοργίαν καὶ σκληρότητα ἐν τοῖς ἤθεσιν ἐμφανίζοντες. διόπερ οὐδὲ τὸ τῆς ἰαστὶ γένος ἁρμονίας, οὔτε ἀνθηρὸν οὔτε ἱλαρόν ἐστιν, ἀλλὰ αὐστηρὸν καὶ σκληρόν. ὄγκον δὲ ἔχον οὐκ ἀγεννῆ, διόπερ καὶ τῇ τραγῳδίᾳ προσφιλὴς ἡ ἁρμονία. τὰ δὲ τῶν νῦν Ἰώνων ἤθη τρυφερώτατα, καὶ πολὺ παραλλάττον τὸ τῆς ἁρμονίας ἦθος. φασὶ δὲ Πύθερμον τὸν Τήιον ἐν τῷ γένει τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ ὄντως ποιῆσαι σκολιὰ μέλη. καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν ποιητὴν ἰωνικὸν ἰαστὶ κληθῆναι τὴν ἁρμονίαν. οὗτός ἐστι Πύθερμος, οὗ μνημονεύει Ἀνάνιος ἢ Ἱππῶναξ ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως, χρυσὸν λέγει Πύθερμος ὡς οὐδὲν τἆλλα. λέγει δ' οὕτως ὁ Πύθερμος· οὐδὲν ἦν ἄρα τἆλλα πλὴν ὁ χρυσός. οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦτον

τὸν λόγον

Μουσικῆς ἐγκώμιον.

ἁρμονίαι.

Κακ' ὄν, Eras. legit prouer. Petus Babys.

Διαφορὰ μουσικῆς κατὰ τὰς πόλεις τῶν χρωμένων.

Διάφοροι ἁρμονίαι πρὸς τὰ ἔθη τῶν χρωμένων.

τὸν λόγον πιθανὸν εἶναι τὸν Πύθερμον ἐκεῖθεν ὄντα, ποιήσασθαι τὴν ἀγωγὴν τῶν μελῶν ἁρμόττουσαν τοῖς ἤθεσι τῶν Ἰώνων. διόπερ ὑπολαμβάνω οὐχ ἁρμονίαν εἶναι τὴν Ἰαστί, τρόπον δέ τινα θαυμαστὸν σχήματος ἁρμονίας. καταφρονητέον οὖν τῶν τὰς μὲν κατ' εἶδος διαφορὰς οὐ δυναμένων θεωρεῖν, ἐπακολουθούντων δὲ τῇ τῶν φθόγγων ὀξύτητι καὶ βαρύτητι, καὶ τιθεμένων ὑπερμιξολύδιον ἁρμονίαν, καὶ πάλιν ὑπὲρ ταύτης ἄλλην. οὐχ ὁρῶ γὰρ οὔτε τὴν ὑπερφρύγιον ἴδιον ἔχουσαν ἦθος, καίτοι τινές φασιν ἄλλην ἐξευρηκέναι καινὴν ἁρμονίαν ὑποφρύγιον. δεῖ δὲ τὴν ἁρμονίαν εἶδος ἔχειν ἢ πάθους ἢ ἤθους, καθάπερ ἡ Λοκριστί. ταύτῃ γὰρ ἔνιοι τῶν γενομένων κατὰ Σιμωνίδην ἢ Πίνδαρον ἐχρήσαντό ποτε, καὶ πάλιν κατεφρονήθη. τρεῖς οὖν αὗται καθάπερ ἐξ ἀρχῆς εἴπομεν εἶναι ἁρμονίας, ὅσα καὶ τὰ ἔθνη. τὴν δὲ φρυγιστὶ καὶ τὴν λυδιστὶ παρὰ τῶν βαρβάρων οὔσας, γνωσθῆναι τοῖς Ἕλλησιν ἀπὸ τῶν σὺν Πέλοπι κατελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. Λυδοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ συνηκολούθησαν, διὰ τὸ τὴν Σίπυλον εἶναι τῆς Λυδίας. Φρύγες δὲ οὐχ ὅτι ὁμοτέρμονες τοῖς Λυδοῖς εἰσίν, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτῶν ἦρχεν ὁ Τάνταλος. ἴδοις δ' ἂν καὶ τῆς Πελοποννήσου πανταχοῦ, μάλιστα δ' ἐν Λακεδαίμονι χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν. μαθεῖν οὖν τὰς ἁρμονίας ταύτας τοὺς Ἕλληνας παρὰ τούτων, διὸ καὶ Τελέστης ὁ Σελινούντιος φησίν, πρῶτοι παρὰ κρατῆρας Ἑλλήνων ἐν αὐλοῖς συνοπαδοί, Πέλοπος ματρὸς ὀρείας Φρύγιον ἄεισαν νόμον. τοὶ δ' ὀξυφώνοις πηκτίδων ψαλμοῖς κρέκον Λύδιον ὕμνον. οὐ παραληπτέον δὲ τὴν μουσικὴν

Μουσικὴ τὸ χρήσιμον.

φησὶν Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ὡς Ἔφορος ἱστορεῖ ἐπ' ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ παρεισῆχθαι τοῖς ἀνθρώποις. οὐδὲ τοὺς παλαιοὺς Κρητῶν καὶ Λακεδαιμονίων, αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν εἰς τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλπιγγος εἰκῇ νομιστέον εἰσαγαγεῖν. οὐδὲ τοὺς πρώτους Ἀρκάδων εἰς τὴν ὅλην πολιτείαν τὴν μουσικὴν παραλαβεῖν, ὥστε μὴ μόνον ἐν παισίν, ἀλλὰ καὶ ἐν νεανίσκοις γενομένοις ἕως τριάκοντα ἐτῶν, κατ' ἀνάγκην σύντροφον ποιεῖν αὐτήν, τἆλλα τοῖς βίοις ὄντας αὐστηροτάτους. παρὰ γοῦν Ἀρκάδων οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ᾄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμον τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας, οἷς ἕκαστοι κατὰ τὰ πάτρια τοὺς ἐπιχωρίους ἥρωας, καὶ θεοὺς ὑμνοῦσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Τιμοθέου καὶ Φιλοξένου νόμους μανθάνοντες, χορεύουσιν κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς Διονυσιακοῖς αὐλοῖς ἐν τοῖς θεάτροις. οἱ μὲν οὖν παῖδες τοὺς παιδικοὺς ἀγῶνας, οἱ δὲ νεανίσκοι τοὺς τῶν ἀνδρῶν. καὶ παρ' ὅλον δὲ τὸν βίον ἐν ταῖς συνουσίαις ταῖς κοιναῖς, οὐ διὰ τῶν ἐπεισάκτων ἀκροαμάτων, ὡς διὰ τῶν ἀνὰ μέρος ᾄδειν ἀλλήλοις προστάττοντες. καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων ἀρνηθῆναι τι μὴ εἰδέναι, οὐδὲν αὐτοῖς αἰσχρὸν εἶναι. τὸ δὲ ᾄδειν ἀποτρίβεσθαι, αἰσχρὸν παρ' αὐτοῖς νομίζεται. καὶ μὴν ἐμβατήρια μετ' αὐλοῦ καὶ τάξεως ἀσκοῦντες. ἔτι δὲ ὀρχήσεις ἐκπονοῦντες, μετὰ κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ δαπάνης κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς θεάτροις ἐπιδείκνυνται. ταῦτ' οὖν αὐτοὺς ἔθισαν οἱ παλαιοί, οὐ τρυφῆς καὶ περιουσίας χάριν, ἀλλὰ θεωροῦντες τὴν ἑκάστου κατὰ τὸν βίον σκληρότητα, καὶ τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, ἥ τις αὐτοῖς παρέπεται διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα, τὴν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν, οἷς καὶ συνεξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι. διὸ καὶ κατὰ τὰς ἐθνικὰς διαστάσεις πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρομεν ἤθεσι καὶ μορφαῖς καὶ χρώμασι. πρὸς δὲ τούτοις συνόδους κοινάς, καὶ θυσίας ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ κατέδειξαν. ἔτι δὲ χοροὺς παρθένων ὁμοῦ καὶ παίδων, σπεύδοντες τὸ τῆς φύσεως ἀτέραμνον, διὰ τῆς τῶν ἐθισμῶν κατασκευῆς ἐξημεροῦν καὶ πραΰνειν, ὧν Κιναιθεῖς ὀλιγωρήσαντες εἰς τέλος, καίτοι σκληρότατον παρὰ πολὺ τῆς Ἀρκαδίας ὁμοῦ τῷ τόπῳ, καὶ τὸν ἀέρα ἔχοντες, πρὸς μὲν αὐτὰς τὰς ἐν ἀλλήλοις διατριβὰς καὶ φιλοτιμίας ὁρμήσαντες, τέλος ἀπεθηριώθησαν οὕτως, ὡς μέγιστα ἀσεβήματα παρὰ μόνοις αὐτοῖς γίνεσθαι. καθ' οὓς δὲ καιροὺς τὴν μεγάλην σφαγὴν ἐποιήσαντο, εἰς ἃς τε πόλεις ἀρκαδικὰς κατὰ τὴν εἴσοδον εἰσῆλθον. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες παραχρῆμα ἑαυτοὺς ἐξεκήρυξαν. μαντινεῖς δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν καθαρμὸν τῆς πόλεως ἐποιήσαντο, σφάγια περιαγαγόντες κύκλῳ τῆς χώρας ἁπάσης. Ἀγίας δ' ὁ μουσικὸς ἔφη τὴν σύρακα τὸν ἐν ταῖς ὀρχήστραις θυμιώμενον τοῖς Διονυσίοις, φρύγιον ποιεῖν δηλοῦν τοῖς αἰσθανομένοις. τὸ δ' ἀρχαῖον ἡ μουσικὴ ἐπ' ἀνδρείαν προτροπὴ ἦν. Ἀλκαῖος γοῦν ὁ ποιητής, εἴ τις καὶ ἄλλος μουσικώτατος γενόμενος, πρότερα τῶν κατὰ ποιητικὴν τὰ κατὰ τὴν ἀνδρείαν τίθεται, μᾶλλον τοῦ δέοντος πολεμικὸς γενόμενος. διὸ καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις σεμνυνόμενος φησίν, μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χαλκῷ. πᾶσα δ' ἄρει κεκόσμηται στέγη, λαμπραῖσι κυνέαισιν. κατ τᾶν λευκοὶ καθύπερθεν ἵππιοι λόφοι νεύουσιν κεφαλαῖσιν ἀνδρῶν ἀγάλματα. χάλκεαι δὲ πασσάλοις κρυπτοῖσιν περικείμεναι λαμπραὶ κναμῖδες ἄρκος ἰσχυροβελὲς θώρακές τε νέω λίνω, κοῖλαί τε κατ' ἀσπίδες βεβλημέναι. πὰρ δὲ χαλκιδικαὶ σπάθαι, πὰρ δὲ ζώματα πολλὰ καὶ κυπαττίδες, τῶν οὐκ ἔστι λαθέσθαι. ἐπειδὴ πρώτιστα ὑπὸ ἔργον ἔσταμεν τόδε. καίτοι μᾶλλον ἴσως ἥρμοττε τὴν οἰκίαν πλήρη εἶναι μουσικῶν ὀργάνων, ἀλλ' οἱ παλαιοὶ τὴν ἀνδρείαν ὑπελάμβανον εἶναι μεγίστην τῶν πολιτικῶν ἀρετῶν, καὶ ταύτῃ τὰ πολλὰ προσένεμον οὐ τοῖς ἄλλοις. Ἀρχίλοχος οὖν ἀγαθὸς ὢν ποιητής, πρῶτον ἐκαυχήσατο

τὸ δύνασθαι

τὸ δύνασθαι μετέχειν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων. δεύτερον δὲ ἐμνήσθη τῆς περὶ τὴν ποιητικὴν ὑπαρχόντων αὐτῷ, λέγων, Εἰμὶ δ᾽ ἐγὼ θεράπων μὲν Ἐνυαλίοιο ἄνακτος, Καὶ Μουσέων ἐρατὸν δῶρον ἐπιστάμενος. Ὁμοίως δὲ καὶ Αἰσχύλος τηλικαύτην δόξαν ἔχων διὰ τὴν ποιητικὴν, οὐδὲν ἧττον ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγραφῆναι ἠξίωσε, μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν ποιησάμενος. Ἀλκὴν δ᾽ εὐδόκιμον Μαραθώνιον ἄλσος ἂν εἴποι, Καὶ βαθυχαιτήεις Μῆδος ἐπιστάμενος. Διόπερ καὶ οἱ ἀνδρειότατοι Λακεδαιμόνιοι μετ᾽ αὐλῶν στρατεύονται. Κρῆτες δὲ μετὰ λύρας, μετὰ δὲ συρίγγων καὶ αὐλῶν Λυδοὶ, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν βαρβάρων τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται μετ᾽ αὐλῶν καὶ κιθάρας, καταπραΰνοντες τῶν ἐναντίων τὰς ψυχάς. Θεόπομπος δ᾽ ἐν τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν Γέται φησὶ κιθάρας ἔχοντες, καὶ κιθαρίζοντες τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται, ὅθεν ἔοικε καὶ Ὅμηρος διατηρῶν τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἑλλήνων κατάστασιν, λέγει. Φόρμιγγός θ᾽ ἣν δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην, ὡς καὶ τοῖς εὐωχουμένοις χρησίμης οὔσης τῆς τέχνης. ἦν δ᾽, ὡς ἔοικε, τοῦτο νενομισμένον. πρῶτον μὲν ὅπως ἕκαστος τῶν εἰς μέθην καὶ πλήρωσιν ὁρμωμένων, ἰατρὸν λαμβάνῃ τῆς ὕβρεως, καὶ τῆς ἀκοσμίας τὴν μουσικήν, εἶθ᾽ ὅτι τὴν αὐθάδειαν πραΰνει. περιαιρουμένη γὰρ τὴν συννότητα ποιεῖ πραότητα καὶ χαρὰν ἐλευθέριον, ὅθεν καὶ Ὅμηρος εἰσήγαγε τοὺς θεοὺς χρωμένους ἐν τοῖς πρώτοις τῆς Ἰλιάδος τῇ μουσικῇ, μετὰ τὴν περὶ τὸν Ἀχιλλέα φιλοτιμίαν. διετέλουν γὰρ ἀκροώμενοι Φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ᾽ Ἀπόλλων, Μουσάων αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ. παύσασθαι γὰρ ἔδει τὰ νείκη καὶ τὴν στάσιν καθάπερ λέγομεν. ἐοίκασιν οὖν οἱ πολλοὶ τὴν ἐπιστήμην ἀποδιδόναι ταῖς συνουσίαις ἐπανορθώσεως χάριν καὶ ὠφελείας. ἀλλὰ μὴν οἱ ἀρχαῖοι καὶ παρέλαβον ἔθεσι, καὶ νόμοις τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους ᾄδειν ἅπαντας ἐν ταῖς ἑστιάσεσιν, ὅπως καὶ διὰ τούτων τηρῆται τὸ καλὸν καὶ σωφρονικὸν ἡμῶν. ἐναρμονίων γὰρ ὄντων τῶν ᾀσμάτων, προσγενόμενος ὁ τῶν θεῶν λόγος, ἀποσεμνύνει τὸν ἑκάστων τρόπον. Φιλόχορος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ σπένδοντες, οὐκ ἀεὶ διθυραμβοῦσιν, ἀλλ᾽ ὅταν σπένδωσι τὸν μὲν Διόνυσον ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ, τὸν δ᾽ Ἀπόλλωνα μεθ᾽ ἡσυχίας καὶ τάξεως μέλποντες. Ἀρχίλοχος γοῦν φησίν, ὡς Διωνύσοιο ἄνακτος καλὸν ἐξάρξαι μέλος οἶδα διθύραμβον, οἴνῳ συγκεραυνωθεὶς φρένας. καὶ Ἐπίχαρμος δ᾽ ἐν Φιλοκτήτῃ ἔφη, οὐκ ἔστι διθύραμβος ὅκχ᾽ ὕδωρ πίνῃς. ὅτι μὲν οὖν οὐχ ἡδονῆς χάριν ἐπιπολαίου καὶ δημοτικῆς ἡ μουσικὴ προῆλθε, κατ᾽ ἀρχὰς εἰς τὰς ἑστιάσεις, ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. Λακεδαιμόνιοι δὲ, εἰ μὲν ἐμάνθανον τὴν μουσικὴν, οὐδὲν λέγουσιν. ὅτι δὲ κρίνειν δύνανται καλῶς τὴν τέχνην, ὁμολογεῖται παρ᾽ αὐτῶν, καὶ φασὶ τρὶς ἤδη σεσωκέναι διαφθειρομένην αὐτήν, καὶ πρὸς γυμνασίαν δὲ καὶ ὀξύτητα διανοίας συμβάλλεται ἡ μουσική, διὸ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἕκαστοι καὶ τῶν βαρβάρων οἱ γινωσκόμενοι τυγχάνουσι χρώμενοι. οὐ κακῶς δὲ λέγουσιν οἱ περὶ Δάμωνα τὸν Ἀθηναῖον, ὅτι καὶ τὰς ᾠδὰς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἀνάγκη γίνεσθαι κινουμένης πως τῆς ψυχῆς, καὶ αἱ μὲν ἐλευθέριοι καὶ καλαὶ ποιοῦσι τοιαύτας. αἱ δ᾽ ἐναντίαι, τὰς ἐναντίας, ὅθεν καὶ τὸ Κλεισθένους, τοῦ Σικυωνίων τυράννου χάριεν καὶ σημεῖον διανοίας πεπαιδευμένης. ἰδὼν γὰρ, ὥς φασι φορτικῶς ὀρχησάμενον ἕνα τῶν τῆς θυγατρὸς μνηστήρων. Ἱπποκλείδης δ᾽ ἦν ὁ Ἀθηναῖος, ἀπορχήσασθαι τὸν γάμον αὐτὸν ἔφησε, νομίζων ὡς ἔοικε καὶ τὴν ψυχὴν τἀνδρὸς εἶναι τοιαύτην. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ πορείᾳ, καλὸν μὲν εὐσχημοσύνη καὶ κόσμος, αἰσχρὸν δὲ ἀταξία καὶ φορτικόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐξ ἀρχῆς συνέταττον οἱ ποιηταὶ τοῖς ἐλευθέροις τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ᾀδομένων. τηροῦντες ἀεὶ τὸ εὐγενὲς καὶ ἀνδρῶδες ἐπ᾽ αὐτῶν, ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τὰ τοιαῦτα προσηγόρευον. εἰ δέ τις ἀμέτρως διαθείη τὴν σχηματοποιίαν καὶ ταῖς ᾠδαῖς ἐπιτυγχάνων, μηδὲν λέγοι κατὰ τὴν ὄρχησιν, οὗτος δ᾽ ἦν ἀδόκιμος. διὸ καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Πλάτων ἐν ταῖς σκηναῖς, ὡς Χαμαιλέων φησὶν εἴρηκεν οὕτως, ὥστ᾽ εἴ τις ὀρχοῖτ᾽ εὖ, θέαμ᾽ ἦν. νῦν δὲ δρῶσιν οὐδέν, ἀλλ᾽ ὥσπερ ἀπόπληκτοι στάδην ἑστῶτες ὠρύονται. ἦν γὰρ τὸ τῆς ὀρχήσεως γένος τῆς ἐν τοῖς χοροῖς εὔσχημον τότε καὶ μεγαλοπρεπές, καὶ ὡσανεὶ τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἀπομιμούμενον. ὅθεν καὶ Σωκράτης ἐν τοῖς ποιήμασι τοὺς κάλλιστα χορεύοντας ἀρίστους φησὶν εἶναι τὰ πολέμια, λέγων οὕτως, Οἳ δὲ χοροῖς κάλλιστα θεοὺς τιμῶσιν, ἄριστοι Ἐν πολέμῳ. σχεδὸν γὰρ ὥσπερ ἐξοπλισία τις ἦν ἡ χορεία, καὶ ἐπίδειξις οὐ μόνον τῆς λοιπῆς εὐταξίας, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν σωμάτων ἐπιμελείας. Ἀμφίων δὲ ὁ Θεσπιεὺς ἐν δευτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι Μουσείου ἀγῶνος, φησὶν ἐν Ἑλικῶνι παίδων ὀρχήσεις μετὰ σπουδῆς παρατιθέμενος ἀρχαῖον ἐπίγραμμα τόδε. Ἀμφότερ᾽ ὀρχεῖσθαί τε καὶ ἐν Μούσαις ἐδίδασκον Ἄνδρας, ὁ δ᾽ αὐλητὰς ἦν ἄνακος Φιαλεύς, Εἰμὶ δὲ Βακχιάδας Σικυώνιος, ἦρα θεοῖσι, Τᾷ Σικυῶνι καλὸν τοῦτ᾽ ἀπέκειτο γέρας. Οὐ κακῶς δὲ καὶ Καφισίας ὁ αὐλητὴς ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατάξας εἶπεν οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἶναι, ἀλλὰ ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα, ἔστι δὲ καὶ τὰ τῶν ἀρχαίων δημιουργῶν ἀγάλματα τῆς παλαιᾶς ὀρχήσεως λείψανα, διὸ καὶ συνέστη τὰ κατὰ τὴν χειρονομίαν ἐπιμελεστέρως διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. ἐζήτουν γὰρ κἀνταῦθα κινήσεις καλὰς, καὶ ἐλευθερίους ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα παραλαμβάνοντες, καὶ τὰ σχήματα μετέφερον ἐντεῦθεν εἰς τοὺς χορούς, ἐκ δὲ τῶν χορῶν

εἰς τὰς

Ποιηταὶ μᾶλλον ἀνδρείᾳ, ἢ ποιητικῇ σεμνυνόμενοι.

Μουσικῆς τὸ χρήσιμον.

Ὀρχήσεις.

Herodot. li. 6.

εἰς τὰς παλαίστρας. καὶ γὰρ ἐν τῇ μουσικῇ, κἂν τῇ τῶν σωμάτων ἐπιμελείᾳ περιεποιοῦντο τὴν ἀνδρείαν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὅπλοις κινήσεις ἐγυμνάζοντο μετὰ τῆς ᾠδῆς, ὅθεν ἐκινήθησαν αἱ καλούμεναι πυρρίχαι. καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ὀρχήσεως, αἱ πολλαὶ προσονομασίαι αὐτῶν, ὡς παρὰ Κρησὶν ὀρσίτης καὶ ἐπικρήδιος. τὴν δὲ ἀπόκινον καλουμένην ὄρχησιν, ἧς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νεμέσει, καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ἀμαζόσιν, Ἀριστοφάνης τ' ἐν Κενταύρῳ, καὶ ἄλλοι πλείονες, ὕστερον μακτρισμὸν ὠνόμασαν, ἣν καὶ πολλαὶ γυναῖκες ὀρχοῦνται, ἃς καὶ μαστρυπίας ὀνομαζομένας οἶδα. τὰ δὲ σεσιμωμένα καὶ ποικιλώτερα, καὶ τὴν ὄρχησιν ἀπλουστέραν ἔχοντα, καλεῖται δάκτυλοι, ἰαμβικοί, μολοσσικὴ ἐμμέλεια, κόρδαξ, σίκιννις, περσική, φρύγιος, νικατισμὸς θράκιος, καλαβρισμός, τελεσιάς. μακεδονικὴ δὲ ἐστὶν αὕτη ὄρχησις, ᾗ χρησάμενοι οἱ περὶ Πτολεμαῖον, Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου ἀδελφὸν ἀνεῖλον, ὡς ἱστορεῖ Μαρσύας ἐν τρίτῳ μακεδονικῶν. μανιώδεις δ' εἰσὶν ὀρχήσεις κερνοφόρος καὶ μόγγας καὶ θερμαυστρίς. ἦν δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἰδιώταις ἡ καλουμένη ἄνθεμα. ταύτην δὲ ὠρχοῦντο μετὰ λέξεως τοιαύτης μιμούμενοι καὶ λέγοντες, ποῦ μοι τὰ ῥόδα, ποῦ μοι τὰ ἴα, ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα. παρὰ δὲ συρακουσίοις καὶ χιτωνέας Ἀρτέμιδος ὄρχησίς τις ἐστὶν ἴδιος καὶ αὔλησις. ἦν δέ τις καὶ ἰωνικὴ ὄρχησις πάροινος, καὶ τὴν ἀγγελικὴν δὲ πάροινον ἠκρίβουν ὄρχησιν. καλεῖται δέ τις καὶ ἄλλη ὄρχησις, κόσμου ἐκπύρωσις, ἧς μνημονεύει Μένιππος ὁ κυνικὸς ἐν τῷ συμποσίῳ. καὶ γελοῖαι δ' εἰσὶν ὀρχήσεις ἴγδις καὶ μακτρισμός, ἀπόκινός τε καὶ σόβας. ἔτι δὲ μορφασμὸς καὶ γλαύξ, καὶ λέων, ἀλφίτων τε ἔκχυσις, καὶ χρεῶν ἀποκοπή, καὶ στοιχεῖα καὶ πυρρίχη. μετ' αὐλῶν δὲ ὠρχοῦντο τὸ τοῦ κελευστοῦ, καὶ τὴν καλουμένην πινακίδα. σχήματα δὲ ἐστὶν ὀρχήσεως ξιφισμός, καλαθισμός, καλλαβίδες, σκώψ, σκώπευμα. ἦν δὲ ὁ σκὼψ τῶν ἀποσκοπούντων τι σχῆμα ἄκραν τὴν χεῖρα ὑπὲρ τοῦ μετώπου κεκυρτωκότων. μνημονεύει Αἰσχύλος ἐν θεωροῖς, καὶ μὴν παλαιῶν τῶνδέ σοι σκωπευμάτων. καλλαβίδων δ' Εὔπολις ἐν κόλαξι, καλλαβίδας δὲ βαίνει. συβαμίδας δὲ χέζει θαυμαστῶς, κατεβάδες, σκοπός, χεὶρ καταπρηνὴς χερσί, διποδισμός, ξύλου παράληψις, ἐπαγκωνισμός, καλαθισμός, στρόβιλος. καὶ τελεσιὰς δ' ἐστὶν ὄρχησις καλουμένη, στρατιωτικὴ δ' ἐστὶν αὕτη ἀπό τινος ἀνδρὸς Τελεσίου λαβοῦσα τοὔνομα, μεθ' ὅπλων τὸ πρῶτον αὐτὴν ἐκείνου ὀρχησαμένου, ὥς φησιν Ἱππαγόρας ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς Καρχηδονίων πολιτείας. καλεῖται δ' ἡ μὲν σατυρικὴ ὄρχησις, ὥς φησιν Ἀριστοκλῆς ἐν ὀγδόῳ τῶν περὶ χορῶν σίκιννις, καὶ οἱ σάτυροι σικιννισταί. τινὲς δὲ φασὶ Σίκιννόν τινα βάρβαρον εὑρετὴν αὐτῆς γενέσθαι. ἄλλοι δὲ Κρῆτα λέγουσι τὸ γένος εἶναι Σίκιννον. ὀρχησταὶ δ' οἱ Κρῆτες, ὥς φησιν Ἀριστόξενος. Σκάμων δ' ἐν πρώτῳ περὶ εὑρημάτων σίκιννιν αὐτὴν εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ σείεσθαι, καὶ πρῶτον ὀρχήσασθαι τὴν σίκιννιν Θερσίππον. πρώτη δὲ εὕρηται ἡ περὶ τοὺς πόδας κίνησις τῆς διὰ τῶν χειρῶν. οἱ γὰρ παλαιοὶ τοὺς πόδας μᾶλλον ἐγυμνάζοντο ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς κυνηγεσίοις. οἱ δὲ Κρῆτες κυνηγετικοί, διὸ καὶ ποδώκεις. εἰσὶ δὲ τινὲς οἳ καί φασι τὴν σίκιννιν ποιητικῶς ὠνομάσθαι ἀπὸ τῆς κινήσεως, ἣν καὶ οἱ σάτυροι ὀρχοῦνται ταχυτάτην οὖσαν. οὐ γὰρ ἔχει πάθος αὕτη ἡ ὄρχησις, διὸ οὐδὲ ἀναδιδωσι. συνέστηκε δὲ καὶ σατυρικὴ πᾶσα ποίησις τὸ παλαιὸν ἐκ χορῶν, ὡς καὶ ἡ τότε τραγῳδία, διόπερ οὐδὲ ὑποκριτὰς εἶχον. τρεῖς δ' εἰσὶ τῆς σκηνικῆς ποιήσεως ὀρχήσεις τραγική, κωμική, σατυρική. ὁμοίως δὲ καὶ λυρικῆς ποιήσεως τρεῖς, πυρρίχη, γυμνοπαιδική, ὑπορχηματική, καὶ ἔστιν ὁμοία ἡ μὲν πυρρίχη τῇ σατυρικῇ, ἀμφότεραι γὰρ διὰ τάχους. πολεμικὴ δὲ δοκεῖ εἶναι ἡ πυρρίχη. ἔνοπλοι γὰρ αὐτὴν παῖδες ὀρχοῦνται, τάχους δὲ δεῖ τῷ πολέμῳ εἰς τὸ διώκειν, καὶ εἰς τὸ ἡττωμένους φεύγειν, μὴ δὲ μένειν μηδ' αἰδεῖσθαι κακοὺς εἶναι. ἡ δὲ γυμνοπαιδικὴ παρεμφερής ἐστι τῇ τραγικῇ ὀρχήσει, ἥτις ἐμμέλεια καλεῖται, ἐν ἑκατέρᾳ δὲ ὁρᾶται τὸ βαρὺ καὶ σεμνόν. ἡ δ' ὑπορχηματικὴ τῇ κωμικῇ οἰκειοῦται, ἥτις καλεῖται κόρδαξ. παιγνιώδεις δ' εἰσὶν ἀμφότεραι. Ἀριστόξενος δέ φησι τὴν πυρρίχην ἀπὸ Πυρρίχου λάκωνος τὸ γένος τὴν προσηγορίαν λαβεῖν, λακωνικὸν δ' εἶναι μέχρι καὶ νῦν ὄνομα τὸν Πύρριχον. ἐμφανίζει δὲ ἡ ὄρχησις πολεμική, ὡς Λακεδαιμονίου τὸ εὕρημα. πολεμικοὶ δ' εἰσὶν οἱ Λάκωνες, ὧν καὶ υἱοὶ τὰ ἐμβατήρια μέλη ἀναλαμβάνουσιν, ἅπερ καὶ ἐνόπλια καλεῖται. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πολέμοις τὰ Τυρταίου ποιήματα ἀπομνημονεύοντες ἔρρυθμον κίνησιν ποιοῦνται. Φιλόχορος δέ φησι, κρατήσαντας Λακεδαιμονίους Μεσσηνίων διὰ τὴν Τυρταίου στρατηγίαν, ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι ἂν δειπνοποιήσωνται, καὶ παιωνίσωσιν, ᾄδειν καθ' ἕνα Τυρταίου. κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι κρέας. ἡ δὲ πυρρίχη παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἔτι παραμένει, ἐκλιπούσης δὲ αὐτῆς, συμβέβηκε τοὺς πολέμους καταλυθῆναι. παρὰ μόνοις δὲ Λακεδαιμονίοις παραμένει προγύμνασμα οὖσα τοῦ πολέμου. ἐκμανθάνουσί τε πάντες ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀπὸ πέντε ἐτῶν πυρριχίζειν. ἡ δὲ καθ' ἡμᾶς πυρρίχη διονυσιακή τις εἶναι δοκεῖ, ἐπιεικεστέρα οὖσα τῆς ἀρχαίας. ἔχουσι γὰρ οἱ ὀρχούμενοι θύρσους ἀντὶ δοράτων, προΐενται δ' ἐπ' ἀλλήλους καὶ νάρθηκας, καὶ λαμπάδας φέρουσιν, ὀρχοῦνταί τε τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, καὶ τὰ περὶ τοὺς Ἰνδούς, ἔτι τε τὰ περὶ τὸν Πενθέα. τακτέον δ' ἐπὶ τῆς πυρρίχης τὰ καλλιστα

Ὀρχήσεων ὀνομασία.

Πυρρίχη.

Τυρταίου ἱστ.

λιστα μέλη, καὶ τοὺς ὀρθίους ῥυθμούς. ἔοικε δὲ ἡ γυμνοπαιδικὴ τῇ καλουμένῃ ἀναπάλῃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς. γυμνοὶ γὰρ ὀρχοῦνται οἱ παῖδες πάντες ἐνρύθμους φοράς τινας ἀποτελοῦντες, καὶ σχήματά τινα τῶν χειρῶν κατὰ τὸ ἁπαλόν, ὥστ' ἐμφαίνειν θεώρημά τι τῆς παλαίστρας, καὶ τοῦ παγκρατίου κινοῦντες ἐνρύθμως τοὺς πόδας. τρόποι δ' αὐτῆς οἵ τ' ὀσχοφορικοί, καὶ οἱ βακχικοί, ὥστε καὶ τὴν ὄρχησιν ταύτην εἰς τὸν Διόνυσον ἀναφέρεσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν, ὡς οἱ παλαιοὶ γυμναζόμενοι πρῶτον ἐν τῇ γυμνοπαιδικῇ εἰς τὴν πυῤῥίχην ἐχώρουν πρὸ τοῦ εἰσιέναι εἰς τὸ θέατρον. καλεῖται δὲ ἡ πυῤῥίχη καὶ χειρονομία, ἡ δ' ὑπορχηματική ἐστιν, ἐν ᾗ ᾄδων ὁ χορὸς ὀρχεῖται. φησὶ γοῦν ὁ Βακχυλίδης, οὐχ ἕδρας ἔργον, οὐδ' ἀμβολᾶς. καὶ Πίνδαρος δέ φησι, λάκαινα μὲν παρθένων ἀγέλα. ὀρχοῦνται δὲ ταύτην παρὰ τῷ Πινδάρῳ οἱ Λάκωνες. καί ἐστιν ὑπορχηματικὴ ὄρχησις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. βέλτιστοι δέ εἰσι τῶν τρόπων οἵ τινες καὶ ὀρχοῦνται. εἰσὶ δὲ οἵδε προσῳδιακοί, ἀποστολικοί. οὗτοι δὲ καὶ παρθένιοι καλοῦνται, καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι, Ἀφροδίτην καὶ Διόνυσον, καὶ τὸν Παιᾶνα ὅτε μέν, ὅτε δὲ οὔ. εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι σπουδαῖαι, καὶ φαῦλαι ὀρχήσεις. ὁ μὲν κόρδαξ παρ' Ἕλλησι φορτικός, ἡ δ' ἐμμέλεια σπουδαία. καθάπερ καὶ ἡ παρὰ Ἀρκάσι κίδαρις, ἡ παρὰ Σικυωνίοις τε ὁ ἀλητήρ. οὕτως δὲ καὶ ἐν Ἰθάκῃ καλεῖται ἀλητήρ, ὡς Ἀριστόξενος ἱστορεῖ ἐν πρώτῳ συγκρίσεων. καὶ περὶ μὲν ὀρχήσεως τοσαῦτά μοι ἐπὶ τοῦ παρόντος λελέχθαι. τὸ δὲ παλαιὸν ἐτηρεῖτο περὶ τὴν μουσικὴν τὸ καλόν, καὶ πάντ' εἶχε κατὰ τὴν τέχνην τὸν οἰκεῖον αὐτοῖς κόσμον. διόπερ ἦσαν ἴδιοι καθ' ἑκάστην ἁρμονίαν αὐλοί, καὶ ἑκάστοις αὐλητῶν ὑπῆρχον αὐλοὶ ἑκάστῃ ἁρμονίᾳ πρόσφοροι ἐν τοῖς ἀγῶσιν. Πρόνομος δ' ὁ Θηβαῖος πρῶτος ηὔλησεν ἀπὸ τῶν αὐλῶν τὰς ἁρμονίας, νῦν δὲ εἰκῇ καὶ ἀλόγως ἅπτονται τῆς μουσικῆς. καὶ πάλαι μὲν τὸ παρὰ τοῖς ὄχλοις εὐδοκιμεῖν σημεῖον ἦν κακοτεχνίας, ὅθεν καὶ Ἀσωπόδωρος ὁ Φλιάσιος κροταλιζομένου ποτέ τινος τῶν αὐλητῶν, διατρίβων αὐτὸς ἔτι ἐν τῷ ὑποσκηνίῳ, τί τοῦτ' εἶπεν; δῆλον ὅτι μέγα κακὸν γέγονεν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἐν τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμήσαντος. οἶδα δέ τινας τοῦθ' ἱστορήσαντας, ὡς Ἀντιγενίδου εἰπόντος, καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δὲ τέλος ποιοῦνται τῆς τέχνης τὴν παρὰ τοῖς θεάτροις εὐημερίαν. διόπερ Ἀριστόξενος ἐν τοῖς συμμίκτοις συμποτικοῖς, ὅμοιον φησὶ ποιοῦμεν Ποσειδωνιάταις, τοῖς ἐν τῷ Τυρσηνικῷ κόλπῳ κατοικοῦσιν. οἷς συνέβη τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς Ἕλλησιν οὖσιν ἐκβαρβαρῶσθαι Τυῤῥηνοῖς ἢ Ῥωμαίοις γεγονόσι, καὶ τήν τε φωνὴν μεταβεβληκέναι, τά τε λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἄγειν τε μίαν τινὰ αὐτοὺς τῶν ἑορτῶν τῶν Ἑλληνικῶν ἔτι καὶ νῦν, ἐν ᾗ συνιόντες ἀναμιμνήσκονται τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ὀνομάτων τε καὶ νομίμων. ἀπολοφυράμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀποδακρύσαντες ἀπέρχονται. οὕτω δὴ οὖν φησὶ καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ τὰ θέατρα ἐκβεβαρβάρωται, καὶ εἰς μεγάλην διαφθορὰν προελήλυθεν ἡ πάνδημος αὕτη μουσική, καθ' αὑτοὺς γενόμενοι ὀλίγοι ἀναμιμνησκόμεθα, οἵα ἦν ἡ μουσική. ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστόξενος. κἀμοὶ δὲ διὰ τοῦτο φαίνεται φιλοσοφητέον εἶναι περὶ μουσικῆς. καὶ γὰρ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος τηλικαύτην δόξαν ἔχων ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, καταφανής ἐστιν ἐκ πολλῶν οὐ παρέργως ἁψάμενος μουσικῆς, ὅς γε καὶ τὴν τοῦ παντὸς οὐσίαν διὰ μουσικῆς ἀποφαίνει συγκειμένην. τὸ δὲ ὅλον, ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν Ἑλλήνων σοφία τῇ μουσικῇ μάλιστα εἶναι δεδομένη. καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν θεῶν Ἀπόλλωνα, τῶν δὲ ἡμιθέων Ὀρφέα μουσικώτατον καὶ σοφώτατον ἔκρινον, καὶ πάντας τοὺς χρωμένους τῇ τέχνῃ ταύτῃ, σοφιστὰς ἀπεκάλουν, ὥσπερ καὶ Αἰσχύλος ἐποίησεν, εἶτ' οὖν σοφιστὴς καλὰ παραπαίων χέλυν. ὅτι δὲ πρὸς τὴν μουσικὴν οἰκειότατα διέκειντο οἱ ἀρχαῖοι, δῆλον καὶ ἐξ Ὁμήρου, ὃς διὰ τὸ μεμελοποιηκέναι πᾶσαν ἑαυτοῦ τὴν ποίησιν ἀφροντιστεὶ τοὺς πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους, καὶ λαγαρούς, ἔτι δὲ μειούρους. Ξενοφάνης δὲ καὶ Σόλων, καὶ Θέογνις, καὶ Φωκυλίδης. ἔτι δὲ Περίανδρος ὁ Κορίνθιος ἐλεγειοποιός, καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὴ προσάγοντες πρὸς τὰ ποιήματα μελῳδίαν, ἐκπονοῦσι τοὺς στίχους τοῖς ἀριθμοῖς καὶ τῇ τάξει τῶν μέτρων, καὶ σκοποῦσιν ὅπως αὐτῶν μηδεὶς ἀκέφαλος ἔσται, μήτε λαγαρός, μήτε μείουρος. ἀκέφαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τὴν χωλότητα ἔχοντες. Ἐπεὶ δὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο, Ἐπίτονος τετάνυστο βοὸς ἶφι κταμένοιο. Λαγαροὶ δὲ οἱ ἐν μέσῳ, οἷον, Αἶψα δ' ἄρ' Αἰνείαν υἱὸν φίλον Ἀγχίσαο. Τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδες. Μείουροι δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς. οἷον, Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. Καλὴ Κασσιέπεια θεοῖς δὲ μὰς ἐοικυῖα. Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν ἐν δὲ καὶ ᾔα. Διετήρησαν δὲ καὶ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι τὴν μουσικήν, πλείστῃ αὐτῇ χρώμενοι, καὶ συχνοὶ παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο μελῶν ποιηταί. τηροῦσί γε καὶ νῦν τὰς ἀρχαίας ᾠδὰς ἐπιμελῶς, πολυμαθεῖς τε εἰς ταύτας εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς. ὅθεν καὶ Πρατίνας φησὶ Λάκων ὁ τέττιξ εὔτυκος εἰς χορόν, διὸ καὶ οἱ ποιηταὶ διετέλουν προσαγορεύοντες οὕτως τὰς ᾠδάς, γλυκυτάταν πρύτανιν καὶ μέλεα μελισσόπτερα μοῦσαν. ἅτε γὰρ τῆς τοῦ βίου σωφροσύνης καὶ αὐστηρίας μετέβαινον ἀσμένως ἐπὶ τὴν μουσικήν, ἐχούσης τὸ κηλητικὸν τῆς ἐπιστήμης. εἰκότως οὖν ἐγίνετο χαίρειν τοὺς ἀκροωμένους. ἐκάλουν δὲ καὶ χορηγούς, ὥς φησιν ὁ Βυζάντιος Δημήτριος ἐν τετάρτῳ περὶ ποιημάτων, οὐχ ὥσπερ νῦν τοὺς μισθουμένους τοὺς χορούς, ἀλλὰ τοὺς καθηγουμένους τοῦ χοροῦ, καθά-

Μουσικῆς ἀρχαίας ἐγκώμιον

Ὁμήρου στίχοι

Ἀρχαία μουσική

Γ πὲρ αὐτὸ

περὶ αὐτὸ τοὔνομα σημαίνει καὶ τὸ χρηστομουσεῖν, καὶ μὴ παραβαίνειν τοὺς ἀρχαίους τῆς μουσικῆς νόμους. συνέβαινε δὲ τὸ μὲν παλαιὸν φιλομουσεῖν τοὺς Ἕλληνας. μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης ἀταξίας, καὶ γηρασάντων σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἀρχαίων νομίμων, ἥ τε προαίρεσις αὕτη κατελύθη, καὶ τρόποι μουσικῆς φαῦλοι κατεδείχθησαν, οἷς ἕκαστος τῶν χρωμένων, ἀντὶ μὲν πρᾳότητος, περιεποιεῖτο μαλακίαν, ἀντὶ δὲ σωφροσύνης, ἀκολασίαν καὶ ἄνεσιν. ἔσται δ' ἴσως τοῦτο μᾶλλον καὶ ἐπὶ πλεῖον προαχθήσεται, ἐὰν μή τις ἀγάγῃ πάλιν εἰς τὸ συμφανὲς τὴν πάτριον μουσικήν. τὸ παλαιὸν γὰρ καὶ τὰς τῶν ἡρώων πράξεις, καὶ τῶν θεῶν τοὺς ὕμνους δι' ᾠδῆς ἐποιοῦντο. Ὅμηρος γοῦν φησὶν ἐπ' Ἀχιλλέως, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν ἡρώων. καὶ τὸν Φήμιον δέ φησιν ὅτι πολλὰ βροτῶν θελκτήρια οἶδεν. ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί. τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις ἐσῴζετο, ὥς φησι Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς. τὴν γοῦν Κύρου τοῦ πρώτου ἀνδρείαν, καὶ τὸν μέλλοντα πόλεμον ἔσεσθαι πρὸς Ἀστυάγην προῄδοντο οἱ ᾠδοί. ὅτε γάρ φησιν ᾐτήσατο τὴν εἰς Πέρσας ἀποδημίαν ὁ Κῦρος. ἐγεγόνει δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῶν ῥαβδοφόρων, εἶθ' ὕστερον ἐπὶ τῶν ὁπλοφόρων καὶ ἀπῆλθεν. εὐωχουμένου οὖν τοῦ Ἀστυάγους μετὰ τῶν φίλων, τότε Ἀγγάρης ὄνομα. οὗτος δ' ἦν τῶν ᾠδῶν ὁ ἐνδοξότατος ᾖδεν, εἰσκληθεὶς τά τε ἄλλα τῶν εἰθισμένων, καὶ τὸ ἔσχατον εἶπεν, ὡς ἀφεῖται εἰς τὸ ἕλος θηρίον μέγα θρασύτερον ὑὸς ἀγρίου, ὃ ἂν κυριεύσῃ τῶν καθ' αὑτὸν τόπων, πολλοῖς μετ' ὀλίγον ῥᾳδίως μαχεῖται. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀστυάγους ποῖον θηρίον, ἔφη Κῦρον τὸν Πέρσην. νομίσας οὖν ὀρθῶς αὐτὸν ὑπωπτευκέναι, καὶ μεταπεμπόμενος οὐδὲν ἤνυσεν. ἐγὼ δὲ ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν περὶ μουσικῆς, αὐλῶν ἀκούων βόμβου καταπαύσω τὸ πολυλογεῖν, τὰ ἐκ Φιλαύλου Φιλεταίρου ἐπειπών. ὦ Ζεῦ καλόν γ' ἐστὶν ἀποθανεῖν αὐλούμενον. Τούτοις ἐν ᾅδου γὰρ μόνοις ἐξουσία Ἀφροδισιάζειν ἐστίν. οἱ δὲ τοὺς τρόπους Ῥυπαροὺς ἔχοντες μουσικῆς ἀπειρίᾳ, Εἰς τὸν πίθον φέρουσι τὸν τετρημμένον.

Σαμβύκη. Μετὰ δὲ ταῦτα ζητήσεως γενομένης περὶ σαμβύκης ἔφη ὁ Μασούριος ὀξύφθογγον εἶναι μουσικὸν ὄργανον τὴν σαμβύκην. διειλέχθαι τε περὶ αὐτοῦ Εὐφορίωνα τὸν αὐτὸν ἐποποιὸν ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων χρῆσθαι, φήσας αὐτῷ Πάρθους καὶ Τρωγλοδύτας τετραχόρδῳ ὄντι. ἱστορεῖν δὲ τοῦτο Πυθαγόραν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. καλεῖται δέ τι καὶ τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων σαμβύκη. οὗ τό, τε σχῆμα, καὶ τὴν κατασκευὴν ἀποδείκνυσι Βίτων ἐν τῷ πρὸς Ἄτταλον περὶ ὀργάνων. καὶ Ἀνδρέας ὁ Πανορμίτης ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ τῶν Σικελικῶν τῶν κατὰ πόλιν, ὡς ἀεὶ δύο ὄνων προσάγοιτο τοῖς τῶν ἐναντίων τείχεσι, καλεῖσθαί τε σαμβύκην, ἐπειδὴ ὅταν ἐξαρθῇ γίνεται σχῆμα νεὼς καὶ κλίμακος ἓν ποιούμενον. ὅμοιον δέ τι ἐστὶ καὶ τὸ τῆς σαμβύκης. Μόσχος δ' ἐν πρώτῳ μηχανικῶν ῥωμαικὸν εἶναι λέγει τὸ μηχάνημα, καὶ Ἡρακλείδην τὸν Ταραντῖνον εὑρεῖν αὐτοῦ τὸ εἶδος. Πολύβιος δ' ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν ἱστοριῶν, Μάρκελλος φησὶν δυσχρηστούμενος ἐν τῇ Συρακουσῶν πολιορκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιμήδους κατασκευασμάτων, ἔλεγε ταῖς μὲν ναυσὶν αὐτοῦ κυαθίζειν ἐκ θαλάσσης Ἀρχιμήδην, τὰς δὲ σαμβύκας ῥαπιζομένας ἐκ πότου μετ' αἰσχύνης ἐκπεπτωκέναι.

Μάγαδις. εἰπόντος δ' ἐπὶ τούτοις Αἰμιλιανοῦ, ἀλλὰ μὴν ὦ ἑταῖρε Μασούριε πολλάκις καὶ αὐτὸς ἐν ἐννοίᾳ γίνομαι μουσικῆς ὢν ἐραστὴς περὶ τῆς μαγάδιδος καλουμένης, πότερον αὐλῶν εἶδος ἢ κιθάρας ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἥδιστος Ἀνακρέων λέγει που, ψάλλω δ' εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι, σὺ δ' ἡβᾷς. Ἴων δ' ὁ Χῖος ἐν Ὀμφάλῃ, ὡς περὶ αὐλῶν λέγει διὰ τούτων, Λυδός τε μάγαδις αὐλὸς ἡγείσθω βοῆς.

Λύσαρχος μάντις. ὅπερ ἐξηγούμενος ἰαμβεῖον Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικός, ὃν μάντιν ἐκάλει Παναίτιος ὁ Ῥόδιος φιλόσοφος, διὰ τὸ ῥᾳδίως καταμαντεύεσθαι τῆς τῶν ποιημάτων διανοίας, γένος αὐλοῦ φησὶν εἶναι τὴν μάγαδιν, οὔτ' Ἀριστοξένου τοῦτ' εἰπόντος ἐν τοῖς περὶ αὐλητῶν, ἢ ἐν τοῖς περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων, ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀρχεστράτου. πεποίηται γὰρ καὶ τούτῳ δύο βιβλία περὶ αὐλητῶν. οὐδὲ Φίλλις ὁ Δήλιος, συνέγραψε γὰρ καὶ οὗτος περὶ αὐλητῶν καὶ Εὐφράνωρ. Τρύφων δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ὀνομασιῶν λέγει οὕτως. ὁ δὲ μάγαδος καλούμενος αὐλός, καὶ πάλιν μάγαδις ἐν ταὐτῷ ὀξὺν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται. ὡς Ἀλεξανδρίδης ἐν Ὁπλομάχῳ φησί, Μάγαδιν λαλήσω μικρὸν ἅμα σοι καὶ μέγαν. Τὴν ἀπορίαν οὖν μοι ταύτην οὐδεὶς ἄλλος δυνήσεται ἀπολύσασθαι καλὲ Μασούριε ἢ σύ. καὶ ὃς ἔφη Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς πρὸς Ἴωνα ἀντεξηγήσεσιν ἑταῖρε Αἰμιλιανὲ μάγαδιν αὐλὸν ἀκούει τὸν κιθαριστήριον, οὗ μνημονεύει Ἀριστόξενος ἐν πρώτῳ περὶ αὐλῶν τρήσεως, λέγοντα πέντε γένη εἶναι αὐλῶν, παρθενίους, παιδικούς, κιθαριστηρίους, τελείους. ἢ ἐλλείπειν οὖν δεῖ παρὰ τῷ Ἴωνι τόν τε σύνδεσμον, ἵν' ᾖ μάγαδις αὐλὸς ὁ προσαυλούμενος τῇ μαγάδι. ἡ γὰρ μάγαδις ὄργανόν ἐστι ψαλτικόν, ὡς Ἀνακρέων φησί Λυδῶν τε εὕρημα, διὸ καὶ τὰς Λυδὰς ψαλτρίας φησὶν εἶναι ὁ Ἴων ἐν τῇ Ὀμφάλῃ διὰ τούτων, Ἀλλ' εἶα Λυδαὶ ψάλτριαι παλαιθετῶν Ὕμνων ἀοιδοὶ τὸν ξένον κοσμήσατε. Θεόφιλος δ' ὁ κωμῳδικὸς ἐν Νεοπτολέμῳ, καὶ τὸ τῇ μαγάδι διαψάλλειν μαγαδίζειν λέγοι ἐν τούτοις, Πονηρὸν ἤδη καὶ πατέρ' ἐστὶ μαγαδίζειν, ἐπὶ τροχοῦ καθημένους. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ταὐτὸν ᾄσεται μέλος. Εὐφορίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰσθμίων παλαιὸν μὲν φησὶ τὸ ὄργανον εἶναι τὴν μάγαδιν, μετασκευασθῆναι δ' ὀψέ ποτε καὶ

σαμβύκην

σαμβύκην μόνην ὀνομασθῆναι. πλεῖστον δ᾽ εἶναι τοῦτο τὸ ὄργανον ἐν Μιτυλήνῃ, ὡς καὶ μίαν τῶν Μουσῶν ἔχουσαν αὐτὸ, ὑπὸ Λεσβοθέμιδος ποιηθῆναι ἀρχαίου ἀγαλματοποιοῦ. Μέναιχμος δ᾽ ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν τὴν πηκτίδα, ἣν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ μαγάδι, Σαπφώ φησιν εὑρεῖν. Ἀριστόξενος δὲ τὴν μάγαδιν καὶ τὴν πηκτίδα χωρὶς πλήκτρου διὰ ψαλμοῦ παρέχεσθαι τὴν χρείαν. διόπερ καὶ Πίνδαρον εἰρηκέναι ἐν τῷ πρὸς Ἱέρωνα σκολιῷ, τὴν μάγαδιν ὀνομάσαντα ψαλμὸν ἀντίφθογγον, διὰ τὸ δύο γενῶν ἅμα καὶ διὰ πασῶν ἔχειν τὴν συνῳδίαν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων. καὶ Φρύνιχος δ᾽ ἐν Φοινίσσαις εἴρηκε, Ψαλμοῖσιν ἀντίσπαστ᾽ ἀείδοντες μέλη. Καὶ Σοφοκλῆς ἐν Μυσοῖς, πολὺς δὲ Φρὺξ τρίγωνος ἀντίσπαστά τε, Λυδῆς ἐφύμνει πηκτίδος συγχορδία. Διαποροῦσι δέ τινες ὅπως τῆς μαγάδιδος οὔσης κατὰ Ἀνακρέοντα. οὐδὲ γάρ ποτε τὰ πολύχορδα ὀφθῆναι μνημονεύων αὐτῆς ὁ Ἀνακρέων λέγει, Ψάλλω δ᾽ εἴκοσι χορδαῖσι μάγαδιν ἔχων ὦ Λεύκασπι. καὶ ὁ μὲν Ποσειδώνιος φησὶ τριῶν μελῳδιῶν αὐτὸν μνημονεύειν, φρυγίου τε καὶ δωρίου καὶ λυδίου. ταύταις γὰρ μόναις τὸν Ἀνακρέοντα κεχρῆσθαι, ὧν ἑπτὰ χορδαῖς ἑκάστης περαινομένης, εἰκότως φάναι ψάλλειν αὐτὸν εἴκοσι χορδαῖς ἐπὶ τῷ ἀρτίῳ χρησάμενον ἀριθμῷ τὴν μίαν ἀφελόντα. ἀγνοεῖ δὲ ὁ Ποσειδώνιος ὅτι ἀρχαῖον ἐστὶν ὄργανον ἡ μάγαδις, σαφῶς Πινδάρου λέγοντος τὸν Τέρπανδρον ἀντίφθογγον εὑρεῖν τῇ παρὰ Λυδοῖς πηκτίδι τὸν βάρβιτον. τὸν ῥα Τέρπανδρος ποθ᾽ ὁ Λέσβιος εὗρε πρῶτος ἐν δείπνοισι Λυδίων ψαλμὸν ἀντίφθογγος ὑψηλᾶς ἀκούων πηκτίδος. πηκτὶς δὲ καὶ μάγαδις ταὐτόν, καθά φησιν ὁ Ἀριστόξενος, Μάγαδις. καὶ Μέναιχμος ὁ Σικυώνιος, ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν. καὶ τὴν Σαπφὼ δέ φησιν οὗτος, ἥτις ἐστὶν Ἀνακρέοντος πρεσβυτέρα, πρώτην χρήσασθαι τῇ πηκτίδι. ὅτι δὲ καὶ Τέρπανδρος ἀρχαιότερος Ἀνακρέοντος, δῆλον ἐκ τούτων, τὰ Κάρνεια πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ. ἐν δὲ Καρνεῖα θέσις Τερπάνδρου. τοῖς ἐμμέτροις Καρνεονίκαις κἀν τοῖς καταλογάδην. ἐγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν ὀλυμπιάδα, ὡς Σωσίβιος φησὶν ἐν τῷ περὶ χρόνων. Ἱερώνυμος δ᾽ ἐν τῷ περὶ κιθαρῳδῶν, ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ ποιητῶν, κατὰ Λυκοῦργον τὸν νομοθέτην, τὸν Τέρπανδρον φησὶ γενέσθαι, ὃς ὑ- Λυκοῦργος χρόνοι. πὸ πάντων συμφώνως ἱστορεῖται μετὰ τοῦ Ἰφίτου τοῦ Ἠλείου τὴν πρώτην ἀριθμηθεῖσαν τῶν ὀλυμπίων θέσιν διαθεῖναι. Εὐφορίων τε ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων τὰ πολύχορδα φησὶ τῶν ὀργάνων ὀνόμασι μόνον παρηλλάχθαι. παμπάλαιον δ᾽ αὐτῶν εἶναι τὴν χρῆσιν. Διογένης δὲ ὁ τραγικὸς διαφέρειν πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως ἐν τῇ Σεμέλῃ, Μάγαδις. Καίτοι κλύω μὲν ἀσιάδος μιτρηφόρους Κυβέλας γυναῖκας παῖδας ὀλβίων φρυγῶν, Τυμπάνοισι καὶ βόμβοισι καὶ χαλκοκτύπων, Βόμβεις βρεμούσας ἀντίχερσι κυμβάλων, Σοφὴν θεῶν ὑμνῳδὸν ἰατρόν θ᾽ ἅμα, Ἢ Λυδὰς Βακτρίας τε παρθένους, Ποταμῷ παροικούσας Ἅλυν Τμωλίαν θεόν, Δαφνόσκιον κατ᾽ ἄλσος Ἄρτεμιν σέβειν, Ψαλμοῖς τριγώνων πηκτίδων τε Περσικῶν, Ἀντιζύγοις ὁλκοῖς κρεκούσας μάγαδιν ἔνθα Περσικῷ Νόμῳ ξενωθεὶς αὐλὸς ὁμονοεῖ χοροῖς. καὶ Φίλλις δ᾽ ὁ Δήλιος ἐν δευτέρῳ περὶ μουσικῆς, διαφέρειν φησὶ πηκτίδα μαγάδιδος λέγων οὕτως, φοίνικες, πηκτίδες, μαγάδιδες, σαμβῦκαι, ἴαμβοι, καὶ τρίγωνα, κλεψίαμβοι, σκινδαψοί, ἐννεάχορδα. ἐν οἷς γὰρ φησὶ τοὺς ἰάμβους ᾖδον, ἰαμβύκας ἐκάλουν, ἐν οἷς δὲ παρελογίζοντο τὰ ἐν τοῖς μέτροις κλεψιάμβους. μαγάδιδας δὲ τὰ διὰ πασῶν, καὶ πρὸς ἴσα τὰ μέρη τῶν ᾀδόντων ἡρμοσμένα, καὶ ἄλλα δ᾽ ἦν παρὰ ταῦτα. καὶ γὰρ βάρβιτος ἢ βάρμος καὶ ἄλλα πλείονα. τὰ μὲν ἔγχορδα, τὰ δὲ ἐνῆχα καταστάλαζον, ἦν γὰρ δή τινα. καὶ χωρὶς τῶν ἐμφυσωμένων καὶ χορδαῖς διειλημμένων ἕτερα, ψόφου μόνον παρασκευαστικά, καθάπερ τὰ κρέμβαλα. περὶ ὧν φησὶ Δικαίαρχος ἐν τοῖς περὶ τοῦ τῆς Ἑλλάδος βίου ἐπιχωριάσαι, φάσκων ποτὲ καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς τὸ προσορχεῖσθαί τε καὶ προσᾴδειν ταῖς γυναιξὶν ὄργανα τινὰ ποιά, ὧν ὅτε τις ἅπτοιτο τοῖς δακτύλοις, ποιεῖν λιγυρὸν ψόφον. δηλοῦσθαι δ᾽ ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ᾄσματι, οὗ ἐστιν ἀρχή. Ἄρτεμι σοί με τι φρὴν ἐφ᾽ ἵμερον ὕμνον ἱέναι τε, ὅθεν ἅδε τις ἄλλα χρυσοφαννία κρέμβαλα χαλκοπάραα χερσίν. Ἕρμιππος δ᾽ ἐν θεοῖς τὸ τούτοις κρούειν, κρεμβαλίζειν εἴρηκεν ἐν τούτοις. λεπάδας δὲ πετρῶν ἀποκόπτοντες Κρεμβαλίζειν. κρεμβαλίζουσι. Δίδυμος δέ φησιν εἰωθέναι τινὰς ἀντὶ τῆς λύρας κογχύλια καὶ ὄστρακα συγκρούοντας, εὔρυθμον ἦχον τινὰ ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις, καθάπερ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βατράχοις φησί. Ἀρτέμων δ᾽ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Διονυσιακοῦ συστήματος, Τιμόθεον φησὶ τὸν Μιλήσιον παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαι πολυχορδοτέρῳ συστήματι χρήσασθαι τῇ μαγάδιδι, διὸ καὶ παρὰ τοῖς Λάκωσιν εὐθυνόμενον ὡς παραφθείροι τὴν ἀρχαίαν μουσικήν, καὶ μέλλοντός τινος ἐκτέμνειν αὐτοῦ τὰς περιττὰς τῶν χορδῶν, δεῖξαι παρ᾽ αὐτοῖς ὑπάρχοντα Ἀπολλωνίσκον, πρὸς τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἰσόχορδον λύραν ἔχοντα, καὶ ἀφεθῆναι. Δοῦρις δ᾽ ἐν τῷ περὶ τραγῳδίας ὠνομάσθαι φησὶ τὴν μάγαδιν ἀπὸ μάγαδος Θρᾳκὸς γένος. Ἀπολλόδωρος δ᾽ ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολὴν ἀντιγραφῇ, ὃ νῦν φησὶν ἡμεῖς λέγομεν ψαλτήριον, τοῦτ᾽ εἶναι μάγαδιν. ὁ δὲ κλεψίαμβος κληθείς, ἔτι δὲ ὁ τρίγωνος καὶ ὁ ἔλυμος, καὶ τὸ ἐννεάχορδον ἀμαυρότερα τῇ χρείᾳ καθέστηκε. καὶ Ἀλκμὰν δέ φησι μάγαδιν δ᾽ ἀποθέσθαι. Σοφοκλῆς δ᾽ ἐν Θαμύρᾳ, πηκταὶ δὲ λύραι καὶ μαγάδιδες τά τ᾽ ἐν Ἕλλησι ξόανα ἡδυμελῆ. Τελέστης δ᾽ ἐν ὑμεναίῳ διθυράμβῳ

πεντάχορδον φησὶν αὐτὸν εἶναι διὰ τούτων, ἄλλος δ' ἄλλαν κλαγγὰν ἱεὶς κερατόφωνον ἐρέθιζε μάγαδιν ἐν πενταρράβδῳ χορδᾶν ἀριθμῷ χεῖρα καμψιδίαυλον ἀναστροφῶν τάχος. οἶδα δὲ καὶ ἄλλο ὄργανον, ὃ τῶν Θρᾳκῶν οἱ βασιλεῖς ἐν τοῖς δείπνοις χρῶνται, ὥς φησι Νικομήδης ἐν τῷ περὶ Ὀρφέως. Φοίνικα δὲ τὸ ὄργανον Ἔφορος καὶ Σκάμων ἐν τοῖς περὶ εὑρημάτων, ἀπὸ Φοινίκων εὑρεθέντα, ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας. Σῆμος δ' ὁ Δήλιος ἐν τῷ πρώτῳ Δηλιάδος, διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἐν Δήλῳ φοίνικος τοὺς ἀγκῶνας αὐτοῦ ἐξεργάζεσθαι, τὴν σαμβύκην πρώτην φησὶ χρήσασθαι Σίβυλλαν ὡς Σκάμων ὁ προειρημένος, ὀνομασθῆναι δ' αὐτὴν εὑρεθεῖσαν ὑπὸ Σαμβύκου τινός. καὶ περὶ τοῦ τρίποδος δὲ καλουμένου, ὄργανον δὲ καὶ τοῦτο μουσικόν, ὁ προειρημένος Ἀρτέμων γράφει οὕτως, ὅθεν πολλὰ τῶν ὀργάνων οὐδ' εἰ γέγονε ποτὲ γινώσκεται, καθάπερ ὁ Πυθαγόρου τοῦ Ζακυνθίου τρίπους. ὀλιγοχρόνιον γὰρ τῆς ἀκμῆς τυχὼν, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν ἐργώδης εἶναι περὶ τὴν χειροθεσίαν, ἢ δι' ἣν δή ποτ' οὖν αἰτίαν συντόμως καταλυθεὶς διαλέληθε τοὺς πολλούς. ἦν δὲ παραπλήσιος μὲν Δελφικῷ τρίποδι, καὶ τοὔνομα ἐντεῦθεν εἶχεν, τὴν δὲ χρῆσιν τριπλῆς κιθάρας παρείχετο. τῶν γὰρ ποδῶν ἑστώτων ἐπί τινος βάσεως εὐστρόφου, καθάπερ αἱ τῶν περιάκτων δίφρων κατασκευάζονται θέσεις, τὰς μεταξὺ τῶν ποδῶν χώρας τὰς ἀπὸ ποδὸς ἐπὶ πόδα διισώσας, ἐνέτεινεν χορδαῖς ὑπερθεὶς ἑκάστῃ πῆχυν, καὶ κάτω προσαρμόσας χορδοτόνια, καὶ τὸν ἐπάνω κόσμον κοινὸν τοῦ λέβητος, καὶ τῶν παρηρτημένων ἐνίων ἀποδοὺς, ἐξ ὧν καὶ τὴν φαντασίαν εἶχεν ἀστείαν, καὶ τὸν ἦχον προσέβαλεν ἁδρότερον. διένειμεν δ' ἑκάστης χώρας ταῖς τρισὶν ἁρμονίαις, τήν τε δωριστὶ, καὶ λυδιστὶ, καὶ φρυγιστί. καὶ καθεζόμενος αὐτὸς ἐπί τινος δίφρου περὶ ταὐτὸν συμμέτρως ἔχοντα τῇ στάσει, διάρας δὲ τὴν εὐώνυμον χεῖρα πρὸς τὴν ἐπιβολὴν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χρώμενος τῷ πλήκτρῳ, καθ' ὁποίαν ἂν πρώτην ἥψατο τῶν ἁρμονιῶν, μετέστρεφε τῷ ποδὶ τὴν βάσιν, εὔτροχον οὖσαν καὶ πρὸς ἑτέραν. οὕτω δ' ὀξέως ὑπὸ τὴν χεῖρα προσέπιπτεν αὐτῷ τὰ συστήματα ἐκ τῆς βάσεως εὐκινησίᾳ τῷ ποδὶ ψαυομένης, καὶ τὴν χειροθεσίαν περὶ τοῦτον ἠθλεῖτο καθεξῆς, ὥστ' εἴ τις μὴ συνορῴη τὸ γινόμενον, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκοῆς μόνον κρίνοι, νομίζειν τριῶν κιθαριστῶν ἀκούειν διαφόρως ἡρμοσμένων, καὶ τοῦτο τὸ ὄργανον θαυμαζόμενον ἰσχυρῶς, μετὰ τὸν ἐκείνου βίον ἐξέλιπεν εὐθέως. τὴν δὲ ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτον φησὶ Μέναιχμος εἰσαγαγεῖν Ἀριστόνικον τὸν Ἀργεῖον τῇ ἡλικίᾳ γενόμενον περὶ Ἀντίοχον, κατοικήσαντα ἐν Κορκύρᾳ. Φιλόχορος δ' ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος, Λύσανδρος φησὶν ὁ Σικυώνιος κιθαριστὴς πρῶτον μετέστησε τὴν ψιλοκιθαριστικὴν, μακροὺς τοὺς τόνους ἐντείνας, καὶ τὴν φωνὴν εὔογκον ποιήσας, καὶ τὴν ἔναυλον κιθάρισιν, ᾗ πρῶτοι οἱ περὶ Ἐπίγονον ἐχρήσαντο, καὶ περιελὼν τὴν συντομίαν τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρισταῖς, χρώματά τε εὔχροα πρῶτος ἐκιθάρισεν, καὶ ἰάμβους καὶ μάγαδιν τὸν καλούμενον συριγμόν. καὶ ὄργανον μετέλαβε μόνος τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐξήσας, χορὸν περιεστήσατο πρῶτος. Δίωνα δὲ τὸν Χῖον τὸ τοῦ Διονύσου σπονδεῖον πρῶτον κιθαρίσαι Μέναιχμος. Τιμόμαχος δ' ἐν τοῖς Κυπριακοῖς Στήσανδρον λέγει τὸν Σάμιον ἐπὶ πλεῖον αὐξῆσαι τὴν τέχνην, καὶ πρῶτον ἐν Δελφοῖς κιθαρῳδῆσαι τὰς κατ' Ὅμηρον μάχας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας. ἄλλοι δὲ πρῶτον φασὶ παρ' Ἐλευθερναίοις κιθαρίσαι τὰς ἐρωτικὰς ᾠδὰς Ἀμήτορα τὸν Ἐλευθερναῖον, οὗ καὶ τοὺς ἀπογόνους Ἀμήτορας καλεῖσθαι. Ἀριστόξενος δέ φησιν ὥσπερ τῶν ἑξαμέτρων τινὲς ἐπὶ τὸ γελοῖον παρῳδίας εὗρον, οὕτω καὶ τῆς κιθαρῳδίας πρῶτος Οἰνώπας, ὃν ἐζήλωσαν Πολύευκτός τε ὁ Ἀχαιὸς καὶ Διοκλῆς ὁ Κυναιθεύς. καὶ μοχθηρῶν δὲ ἀσμάτων γεγόνασι ποιηταί, περὶ ὧν φησὶ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐν τοῖς πρὸς τοὺς σοφιστὰς γράφων οὕτως. Τελένικος ὁ Βυζάντιος, ἔτι δὲ Ἀργᾶς ποιηταὶ μοχθηρῶν ὄντες νόμων, πρὸς μὲν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα τῆς ποιήσεως εὐπόρουν, τῶν δὲ Τερπάνδρου καὶ Φρύνιδος νόμων οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἠδύναντο ἐπιψαῦσαι. τοῦ Ἀργᾶ μνημονεύει Ἄλεξις ἐν Ἀποβάτῃ οὕτως. Χορόνικος ὁ ποιητὴς ὅδ' ἦ. Τίνων ποιητὴς ἀσμάτων σεμνῶν πάνυ, Πρὸς τὸν Ἀργᾶν οὗτος ἡμέρας δρόμῳ κρείττων. καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Ἡρακλεῖ, Ὁ μὲν γὰρ εὐφυής τις εἶναι φαίνεται, Ὡς δ' εὔρυθμος λαβὼν τὸ μελετητήριον, Εἶτ' ἐσχεδίασε δριμέως ἐν παπαί, Μεσὸς γενόμενος πρὸς τὸν Ἀργᾶν βούλομαι Κωδωνίσας πέμψαι σ' ἀγωνισόμενον, Ἵνα καὶ σὺ νικᾷς τοὺς σοφιστὰς ὦ φίλε. Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνίδην ἀναφερομένους ποιήσας Πτωχοὺς, Γνησίππου τινὸς μνημονεύει παιγνιαγράφου τῆς ἱλαρᾶς μούσης λέγων οὕτως. Ταῦτ' οὐ μὰ Δία Γνήσιππος, οὐδ' ὁ Κλεομένης Ἐν ἐννέα κατεγλυκάνατο. καὶ ὁ τοὺς Εἵλωτας δὲ πεποιηκὼς, φησὶν, τὸν Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε ἀρχαῖον ἀείδειν. ὁ δὲ Γνήσιππος ἔστιν ἀκούειν, κεῖνος νυκτερινὰ εὗρε μοιχοῖς ἀείσματ' ἐκκαλεῖσθαι γυναῖκας ἔχοντας ἰαμβύκην τε καὶ τρίγωνον. Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς, τίς ἆρ' ἐρωτᾷ μ' οἶδεν ὦ Γνήσιππε, ἐγὼ πολλῇ χολῇ οἴομαι μηδὲν οὕτως μωρὸν εἶναι καὶ κενόν. σκώπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὰ ποιήματα καὶ ἐν Βουκόλοις. Ὃς οὐκ ἔδωκ' αἰτοῦντι Σοφοκλεῖ χορὸν, Τῷ Κλεομάχου δὲ, ὃν οὐκ ἂν ἠξίουν ἐγὼ, Ἐμοὶ διδάσκειν οὐδ' ἂν εἰς Ἀδώνια. ἐν δὲ ταῖς Ὥραις, Ἴτω δὲ καὶ τραγῳδίας, Ὁ Κλεομάχου διδάσκαλος μετὰ τῶν παρατιλτριῶν, Ἔχων χορὸν λυδιστὶ τιλλουσῶν μέλη Πονηρά. Τηλεκλείδης δ' ἐν τοῖς Στερροῖς καὶ περὶ μοιχείας ἀναστρέφεσθαι φησὶν αὐτόν. Κλέαρχος δ'

ἐν δευτέρῳ

Φοίνιξ.

Τρίπους.

Εὑρεταὶ διαφόρων μουσικῆς.

Μοχθηρῶν ἀσμάτων ποιηταί.

ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν, τὰ ἐρωτικά φησιν ᾄσματα καὶ τὰ λοκρικὰ καλούμενα, οὐδὲν τῶν Σαπφοῦς καὶ Ἀνακρέοντος διαφέρειν. ἐν δὲ τὰ Ἀρχιλόχου καὶ τῶν Ὁμήρου ἐπικιχλίδων τὰ πολλὰ διὰ τῶν ἐμμέτρων ποιήσεως τούτων ἔχεται τινὸς τῶν παθῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἀσωποδώρου περὶ τὸν ἔρωτα, καὶ πᾶν τὸ τῶν ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν γένος ἐρωτικῆς τινος διαλόγου ποιήσεως ἐστίν. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου διεξελθόντος, παρεισηνέχθησαν ἡμῖν, καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τράπεζαι πολλάκις ἡμῖν διδόμεναι, οὐ μόνον ταῖς τῶν κρονίων ἡμέραις, ἐν αἷς ῥωμαίων παισὶν ἔθος ἐστὶν ἑστιᾶν τοὺς οἰκέτας, αὐτοὺς τὰς τῶν οἰκετῶν ἀναδεχομένους λειτουργίας. ἑλληνικὸν δὲ τοῦτο τὸ ἔθος. ἐν Κρήτῃ γοῦν τῇ τῶν ἑρμαίων ἑορτῇ τὸ ὅμοιον γίνεται, ὥς φησι Καρύστιος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν. εὐωχουμένων γὰρ τῶν οἰκετῶν οἱ δεσπόται ὑπηρετοῦσι πρὸς τὰς διακονίας. καὶ ἐν Τροιζῆνι τῷ μηνὶ γεραιστίωνι, πανήγυρις δὲ τότε γίνεται πολυήμερος, ἧς ἐν μιᾷ οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν πολιτῶν κοινῇ τε ἀστραγαλίζουσι, καὶ οἱ κύριοι τοὺς δούλους ἑστιῶσιν, ὡς αὐτός φησι Καρύστιος. Βήρωσος δ' ἐν πρώτῳ Βαβυλωνιακῶν τῷ λώῳ φησὶ μηνὶ ἑκκαιδεκάτῃ, ἄγεσθαι ἑορτὴν σακέας προσαγορευομένην ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ἡμέρας πέντε, ἐν αἷς ἔθος εἶναι ἄρχεσθαι τοὺς δεσπότας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ἀφηγεῖσθαί τε τῆς οἰκίας ἕνα αὐτῶν ἐνδεδυκότα στολὴν ὁμοίαν τῇ βασιλικῇ, ὃν καὶ καλεῖσθαι ζωγάνην. μνημονεύει τῆς ἑορτῆς καὶ Κτησίας ἐν δευτέρῳ περσικῶν. Κῷοι δὲ τοὐναντίον δρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ κῳακῶν. ὅταν γὰρ τῇ Ἥρᾳ θύωσιν, δοῦλοι οὐ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν, διὸ καὶ Φύλαρχον εἰρηκέναι, Σούριοι οἱ μοῦσοι μὲν ἐλεύθεροι εἰσ' ἱερουργοί, Ἀνδράσι πρὸς κείνοισιν ἐλεύθερον ἦμαρ ἔχοντες, Δούλων δ' οὔτις πάμπαν ἐσέρχεται οὐδ' ἠβαιόν. Βάτων δ' ὁ σινωπεὺς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ Θεσσαλίας καὶ αἱμονίας σαφῶς ἐμφανίζει τὴν τῶν σατουρναλίων ἑορτὴν ἑλληνικωτάτην, φάσκων αὐτὴν παρὰ τοῖς Θετταλοῖς πελώρια καλεῖσθαι γράφων οὕτως. Θυσίας κοινῆς τοῖς πελασγοῖς γινομένης, ἀπαγγεῖλαί τινα τῷ Πελασγῷ ἄνδρα ᾧ ὄνομα ἦν Πέλωρος, διότι ἐν τῇ αἱμονίᾳ σεισμῶν μεγάλων γινομένων ῥαγείη τὰ τέμπη ὄρη ὀνομαζόμενα, καὶ διότι διὰ τοῦ διαστήματος ὁρμήσαν τὸ τῆς λίμνης ὕδωρ ἐμβάλλοι εἰς τὸ τοῦ πηνειοῦ ῥεῖθρον, καὶ τὴν πρότερον λιμνάζουσαν χώραν ἅπασαν γεγυμνῶσθαι. καὶ ἀναξηραινομένων τῶν ὑδάτων πεδία θαυμαστὰ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει ἀναφαίνεσθαι. ἀκούσαντα οὖν τὸν Πελασγὸν τὴν τράπεζαν ἀφθόνως αὐτῷ κεκοσμημένην τῷ Πελώρῳ παραθεῖναι. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ φιλοφρονουμένους ἕκαστον φέρειν, ὅ,τι ἔχοι παρ' αὐτῷ βέλτιστον, καὶ παρατιθέναι ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ ἀπαγγείλαντι, καὶ αὐτὸν τὸν Πελασγὸν προθύμως διακονεῖν, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐν ἀξιώματι ὄντας ὑπηρετεῖν, καθότι ἑκάστῳ ὁ καιρὸς παρέπιπτε. διόπερ φασὶν ἐπεὶ τὴν χώραν κατέσχον ἀπομίμημα τῆς τότε γενομένης ἑορτῆς, καὶ θύοντας Διὶ Πελωρίῳ τραπέζας τε λαμπρῶς κοσμοῦντας προτιθέναι, καὶ οὕτως φιλάνθρωπον τὴν πανήγυριν συντελεῖν, ὥστε καὶ τοὺς ξένους ἅπαντας ἐπὶ τὴν θοίνην παραλαμβάνειν, καὶ τοὺς δεσμώτας λύειν, καὶ τοὺς οἰκέτας κατακλίναντας μετὰ πάσης παρρησίας ἑστιᾶν, διακονούντων αὐτοῖς τῶν δεσποτῶν, καὶ τὸ σύνολον ἔτι καὶ νῦν Θεσσαλοὺς μεγίστην ἑορτὴν ἄγοντας, προσαγορεύειν πελώρια. πολλάκις οὖν ὡς ἔφην τῶν τοιούτων ἡμῖν παρατιθεμένων ἐπιδορπισμάτων, ἔφη τις τῶν παρόντων, Αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι, Τί γὰρ ποθεῖ τράπεζα, τῷ δ' οὐ βρίθεται, Πλήρης μὲν ὄψων ποντίων, πάρεισι δὲ Μόσχων τέρειναι σάρκες, χηνεία τε δαίς, Καὶ πεπτὰ καὶ κροτητὰ τῆς ξουθοπτέρου Πελάνῳ μελίσσης ἀφθόνως δεδευμένα, φησὶν ὁ Εὐριπίδης ἐν κρήσσαις. καὶ ὡς ὁ Εὔβουλος δ' ἐν ὀλβίᾳ ἔφη, Ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ πάνθ' ὁμοῦ πωλήσεται, Ἐν ταῖς Ἀθήναις σῦκα, κλητῆρες, βότρυς, Γογγυλίδες, ἄπιοι, μῆλα, μάρτυρες, ῥόδα, Μέσπιλα, χόρια, χελιδόνες, ἐρέβινθοι, δίκαι, † Πυὸς πυρεια τε μύρτα, κληρωτήρια, Ὑάκινθος, ἄρνες, κλεψύδραι, νόμοι, γραφαί. Μέλλοντος οὖν τοῦ Ποντιανοῦ λέγειν περὶ ἑκάστου τῶν παρακειμένων, οὐ πρότερόν γε ἔφη ὁ Οὐλπιανὸς ἀκουσόμεθα περὶ τούτων, ἕως ἂν περὶ τῶν ἐπιδορπισμάτων εἴπῃ. καὶ ὁ Ποντιανὸς, τραγήματα Κράτης φησὶ Φιλιππίδην λέγειν ἐν φιλαργύρῳ οὕτως, Πλακοῦντες ἐπιδορπίσματ' ᾠὰ σήσαμα, Ὅλην λέγων τὰν ἐπιλίποι τὴν ἡμέραν. Καὶ Δίφιλος ἐν τελεσίᾳ, Τράγημα, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμυγδάλαι, Ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἥδιστά γ' ἐπιδορπίζομαι. Σώφιλος ἐν παρακαταθήκῃ, Ἡδύ γε μετ' ἀνδρῶν ἐστὶν ἑλλήνων ἀεὶ Συνάγειν τὸ πρᾶγμα χάριεν, οὐχὶ δύο Κυάθους ἀναβοήσεί τις ὑπόχει κωμάσαι Πρὸς τὴν ταναγρικὴν δεῖ γὰρ, ἵν' ἐκεῖ, Κατακλιθεὶς ἐπιδορπίσηται τὰς ὀνείας μάττυας. Πλάτων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μεταδόρπια αὐτὰ καλεῖ ἐν τούτοις, πάντα τε εὐώδης ἔφαινεν τοῖς κεκτημένοις ἡ γῆ. καὶ τὸν ἡμέτερον δὲ καρπὸν πλεῖστον ἔφερε, καὶ ἀκροδρύων πλῆθος, καὶ ὅσα παραμύθια ἡδονῆς μεταδόρπια. Τρύφων δέ φησι τὸ παλαιὸν, πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν. ὕστερον δὲ πολλά τε καὶ ποικίλα ἐπεισφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν φρεωρύχῳ φησὶ περὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν λέγων ἀμύγδαλα κάρυα ἐπιφορήματα. καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ, καὶ Ἡρόδοτος ἐν πρώτῃ. καὶ ἐπιδορπίζεσθαι δ' ἔλεγον τὸ ἐντραγεῖν καὶ ἐπιδειπνῆσαι, ἅπερ Ἄρχιππος ἐν

Ἑορταὶ ἐν αἷς οἱ δεσπόται τοῖς δούλοις ὑπηρέτουν.

Σατουρνάλια. Πελώρια.

Δεύτεραι τράπεζαι.

Τραγήματα.

Ἐπιδορπίσματα.

Ἡρακλεῖ γαμοῦντι ἐπιφορήματα καλεῖ διὰ τούτων, ἰτρίοις ἐπιφορήμασί τ' ἄλλοις γέμουσα. καὶ Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ, σιτίοισι δὲ ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖς. τὸ μέν τοι κατὰ τὴν παροιμίαν, λεγόμενον ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα, τέλος τί ἐστιν καὶ ἐνταμιεῖον, ὥς Ἀριστείδης φησὶν ἐν τρίτῳ περὶ παροιμιῶν. Διονύσιος δὲ ὁ τοῦ Τρύφωνος τὸ μὲν παλαιὸν πρὶν εἰσελθεῖν τοὺς δαιτυμόνας, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κεῖσθαι τὴν ἑκάστου μοῖραν, ὕστερον δὲ πολλὰ ποικίλα ἐπιφέρεσθαι, διὸ καὶ ἐπιφορήματα κληθῆναι. Φιλύλλιος δ' ἐν φρεωρύχῳ τὰ ἐπιφερόμενα μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων ὧδε, Ἀμύγδαλα καρύδια ἐπιφορήματα. Πλάτων δ' ἐν Μενελάῳ ἐπιτραπεζώματα αὐτὰ καλεῖ, οἷον τὰ ἐπιτιθέμενα ταῖς τραπέζαις βρώματα, λέγων οὕτως, Εἰπέ μοι ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων. Ὁ γὰρ θεοῖσιν ἐχθρὸς αὐτὰ κατέφαγεν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης, τὰ τραγήματα φησὶ λέγεσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων † τρωγάλια γὰρ ἐπιδορπισμὸν εἶναι. Πίνδαρος δ' ἐστὶν ὁ εἰπὼν δείπνου δὲ λήγοντος γλυκὺ τρωγάλιον, καὶ περὶ παῖδ' ἄφθονον βορᾶν. οὕτως γὰρ μετὰ τὸν Εὐριπίδην ἀποβλέψαντά ἐστιν εἰς τὰ παρακείμενα εἰπεῖν, ὁρᾷς τὸν εὐτράπεζον ὡς ἡδὺς βίος.

Ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ δεύτεραι τράπεζαι πολυτελῶς μεμεριμνημέναι, παρίστησι Πίνδαρος ἐν ὀλυμπιονίκαις, περὶ τῆς Πέλοπος κρεουργίας διηγούμενος, τραπέζαισι δὲ ἀμφὶ [*hymno primo*] δεύτατα κρεῶν σέθεν διεδάσαντο καὶ φάγον. ἐμοὶ δ' ἄπορον γαστρίμαργον μακάρων τίν' εἰπεῖν. οἱ δὲ παλαιότεροι ἁπλῶς τραπέζας ἔλεγον, ὡς Ἀχαιὸς ἐν Ἡφαίστῳ σατυρικῷ, θοίνην δὲ πρῶτον τέρψομεν πάρεστι δέ, Τὸ δεύτερον τοῦ μηκηλάστοις ῥόπου, Μύρῳ σε χρίσω πάμπαν εὔοσμον δέμας, Ὕδωρ δὲ νίψαι χεῖρας οὐ πρόσθεν δίδως, Ναὶ τράπεζα γ' ἐκποδὼν ἐπαίρεται. Ἀριστοφάνης σφηξίν, ὕδωρ κατὰ χειρὸς τὰς τραπέζας εἰσφέρειν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ μέθης παραπλησίως ἡμῖν δευτέρας τραπέζας ἐπαγορεύει διὰ τούτων. τὸ μὲν οὖν ὅλον διαφέρειν τράγημα βρώματος νομιστέον, ὅσον ἔδεσμα τρωγαλίου. τοῦτο γὰρ πάτριον τοὔνομα τοῖς Ἕλλησιν. ἐπεὶ ἐν τραγήμασι τὰ βρώματα παρατίθενται, διόπερ οὐ καλῶς ἔοικεν εἰπεῖν ὁ πρῶτος δευτέραν προσαγορεύσας τράπεζαν. οὕτως γὰρ ἐπιδορπισμὸς τραγηματισμός τίς ἐστι, καὶ δεῖπνον ἕτερον παρατίθεται τραγήματα. Δικαίαρχος δ' ἐν πρώτῳ τῆς Τροφωνίου καταβάσεως φησὶν οὕτως, ἦγε τῆς πολλῆς δαπάνης ἐν τοῖς δείπνοις παρέχουσα δευτέρα τράπεζα προσενεχθεῖσα, καὶ στέφανοι, καὶ μύρα, καὶ θυμιάματα, καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα. ἐδίδοτο δὲ καὶ ᾠὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ τραπέζῃ, ὥσπερ καὶ λαγῷα καὶ κίχλαι κοινῇ μετὰ τῶν μελιπήκτων εἰσεφέρετο, ὡς Ἀντιφάνης ἐν λεπτινίσκῳ φησὶν οὕτως, Οἶνον θάσιον πίνοις ἂν εἴ τις ἐγχέαι, Πρὸς ἀμυγδάλας δέ πως ἔχεις εἰρωνικῶς, Μαλακὰς σφόδρα δι' ἃς μέλιτι προσπαίζειν βίᾳ Μελίπηκτα δ' εἴ σοι προσφέρει; τρώγοιμ' ἄν. καὶ ᾠὸν δὲ καταπίνοιμ' ἄν. ἄλλου † δέ τινος ἐν δὲ ὁμοίοις. Εἶτ' ἐπεισῆγε χορείαν ἢ τράπεζαν δευτέραν, Καὶ παρέθηκε γέμουσαν πέμμασι παντοδαποῖς. Ἄμφις δ' ἐν γυναικομανίᾳ, Ἤδη πεπόνηκας βίον ἀλληλεμμένον Λιτὸν τυχεῖν ἐστὶ σαφῶς, ἄμητον, οἶνος ἡδύς, ᾠά, σησαμαῖ, μύρον, Στέφανος, αὐλητρὶς ὦ Διοσκόρω, Ὀνόματα τῶν δώδεκα θεῶν διελήλυθας. Ἀναξανδρίδης ἀγροίκοις, ὡς δ' ἐστεφανώθην ἡ τράπεζ' ἐπήγετο, Τοσαῦτ' ἔχουσα βρώμαθ' ὅσα μὰ τοὺς θεούς, Καὶ τὰς θεὰς οὐδ' ἔνδον, οὔτ' ᾔδειν ἐγώ, Οὕτω παρέζων χρηστῶς οὐκ ἔζωντό τε. Κλέαρχος πανδρόσῳ, Λάβ' ὕδωρ κατὰ χειρὸς. μηδαμῶς. καλῶς ἔχει λάβ' ὦ 'γαθέ, Οὐδὲν χεῖρον παῖς, ἐπιτίθει ἐπὶ τὴν τράπεζαν κάρυα καὶ τραγήματα, Εὔβουλος καμπυλίωνι, Τραγημάτων δ' ἔσθ' ἡ τράπεζά σοι πλέα, Οὐχὶ φιλοτραγήμων εἰμί πως ἑκάστοτε. Ἄλεξις πολυκλείᾳ. ἑταίρας δ' ὄνομα Πολύκλεια. Ὁ πρῶτος εὑρὼν κομψὸς ἦν τραγήματα, Τοῦ συμποσίου γὰρ διατριβὴν ἐξεῦρέ πως, κἀργοὺς ἔχειν μηδέποτε τὰς σιαγόνας. Καὶ ἐν ὁμοίᾳ. τὸ δ' αὐτὸ δρᾶμα, καὶ ὡς Ἀντιδότου φέρεται, Οὐδὲ φιλόδειπνός εἰμι μὰ τὸν Ἀσκληπιόν, Τραγήμασιν δὲ χαίρω μᾶλλον, εὖ πάνυ Τραγήματα αἰσθάνομαι γὰρ ὅτι νομίζεται Τοῖς νυμφίοις μετιοῦσι τὴν νύμφην λέγεις, Παρέχειν ἄμητας, καὶ λαγῷα, καὶ κίχλας, Τούτοισι χαίρω, τοῖς δὲ κεκαρυκευμένοις. Ὄψοισι καὶ ζωμοῖσιν ἥδομ' ὦ θεοί. Ἀπίων δὴ καὶ Διόδωρος, ὥς φησι Πάμφιλος, ἐπίκλεια φησὶ καλεῖσθαι τὰ μετὰ τὸ δεῖπνον τραγήματα. Ἔφιππος ἐφήβοις, χόνδρος μετὰ τ' ἀσῆλθεν μύρον Αἰγύπτιον, Φοινίκου βῖκος τις ὑπανεῴγνυτο, Εἶτ' ἦτρια τραγήματα θῆκε πυραμοῦς, ἄμης, ᾠόν, ἐκατόμβη, πάντα ταῦτα ἐτεχνάομεν, ἐκμασώμεθ' οὕτως ἀνδρικῶς. ὅσ' ἔχομεν καὶ γὰρ παραμασύντας τινὰς παραβόσκομεν. καὶ ἐν κύδωνι, καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον κόκκος, ἐρέβινθος, κύαμος, χόνδρος, τυρός, μέλι, σησαμίδες, βράχος, βρυγμός, μνοῦς, πυραμίδες, μῆλον, κάρυον, γάλα, καναβίδες, κόγχαι, χυλός, Διὸς ἐγκέφαλος. Ἄλεξις φιλίσκῳ, τράπεζαν ἀπονίψασθαι δοτέον, προβιβαστέος στέφανος, μύρον, σπονδή, λιβανωτός, ἐσχάρις, τραγήματα. δοτέον ἔτι, πλακοῦντος ἅπτεον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ κυθήριος Φιλόξενος ἐν τῷ δείπνῳ δευτέρων τραπεζῶν μνημονεύων [*Φιλοξένου δεύτερα τράπεζα.*] πολλὰ καὶ τῶν ἡμῖν παρακειμένων ὠνόμασε, φέρε καὶ τούτων ἀπομνημονεύσωμεν. Τὰς δὲ

δὴ πρόσθεν

δὴ πρόσθεν μολοῦσαι λιπαραυγεῖς πορθμίδας πολλῶν ἀγαθῶν πάλιν εἰσέφερον γεμούσας, τὰς ἐφαμέριοι καλέοντι νῦν τραπέζας, ἀθάνατοι δέ τ' ἀμαλθείας κέρας. ταῖσι δ' ἐν μέσαις ἐγκαθιδρύθη μέγα χάρμα βροτοῖς λευκὸς μυελὸς γλυκερὸς λεπτοῖς ἀράχνας ἐναλιγκίοισι πέπλοις συγκαλύπτον ὄψιν αἰσχύνας ὕπο μὴ κατίδῃς μολογενὲς πῶυ λιπὼν ταῖς ἀνάγκαις ξηρὸν ἐν ξηροῖς ἀρισταῖς παλιρρύτοισι παγαῖς. τὸ δ' ὀνόμαζον μυελός. Χερσὶν δ' ἐπέθεντο σόμιον μαλακαῖς τὰν δὲ ξανθύλην, ὅτι καὶ δίαν τίς ἀζανὸς καλέοντι βρώγματα. ἐπεί τ' ἐπένευμεν ἐν κατάκνα κομιγὲς πεφρυγμένον. πυροβρομολεγέβινθα ἀκάνθους. † Μικτριτραδυβρώματος πάντ' ἀναμικτὸν † ἀμπυρικηροιδησίχας. παρεγίνετο τούτοις ταῖτιν ὁ κολχομανὴς τοξαισιλεοξανθεπίπαν καπυρός, χοιρινισάδια δὲ κύκλῳ τὰ ὁμοφλωκτὰ ἀνάριθμα, καὶ μελίπηκτα τετυγμένα ἀφθόνας ἀσαμόφλωκτα. τυρακίνας τε γάλακτι καὶ μέλιτι συγκαταφυρτόσης ἄμυλος, πλατάνιοστα. σαμορυτοπέγη δὲ καὶ ζεσελαιοπάγη πλάτυντος ἀσαμόπασα πέμματα καὶ θερεβινθοκνακοσυμμιγέσα παλλαῖς θάλλοντα ὥραις ὥστε ἀμυγδαλίδες τὰν μαλακόφλοια, ὧν τετράκασι παισὶν ἀδυΐδη κάρυα. ἄλλα τε ὅσα πρέπει παρὰ θοίναν ὀλβιόπλουτον. πόσις δ' ἐπεραίνετο κότταβοί τε λόγοι τε πυκινᾶς. ἔνθα τι κεινὸν ἐλέχθη κομψὸν ἀθυρμάτιον, καὶ ἐθαύμασαν αὐτὸ ἔπειτα ᾔνησαν. ταῦτα μὲν ὁ κυθήριος Φιλόξενος, ὃν ἐπαινῶν Ἀντιφάνης ἐν τῷ τριταγωνιστῇ φησίν, Πολύ γ' ἐστὶ πάντων τῶν ποιητῶν διάφορος Ὁ Φιλόξενος. πρῶτα μὲν γὰρ ὀνόμασιν Ἰδίοις καὶ κοινοῖσι χρῆται πανταχοῦ, Ἔπειτα μέλη μεταβολαῖς καὶ χρώμασιν, Ὡς εὖ κέκραται θεὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἦν Ἐκεῖνος εἰδὼς τἀληθῶς μουσικήν Οἱ νῦν δὲ κισσόπληκτα καὶ κρηναῖα, καὶ Ἀνθεσιπότατά τε μέλεα μελέοις ὀνόμασι Ποιοῦσιν ἐμπλέκοντες ἀλλότρια μέλη.

Ἀντιφάνης περὶ Φιλοξένου.

πλακούντων δὲ ὀνόματα πολλῶν καταλεξάντων, ὅσων μέμνημαι, τούτων σοι καὶ μεταδώσω. οἶδα δὲ καὶ Καλλίμαχον ἐν τῷ τῶν παντοδαπῶν συγγραμμάτων πίνακι, ἀναγράψαντα πλακουντοποιϊκὰ συγγράμματα Αἰγιμίου καὶ Ἡγησίππου καὶ Μητροβίου, ἔτι δὲ Φαίτου. ἡμεῖς δὲ ἃ μετεγράψαμεν ὀνόματα πλακούντων, ὧν σοι καὶ μεταδώσομεν, οὐχ ὡς τοῦ Ἀλκιβιάδου πεμφθέντος Σωκράτει, ὃν Ξανθίππης καταγελασάσης, οὐκοῦν ἔφη οὐδὲ σὺ μεθέξεις τούτου. τοῦτο δὲ ἱστόρησεν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὀργῆς. ἐγὼ δὲ φιλοπλάκουντος ὢν οὐκ ἂν περιεῖδον τὸν θεῖον ἐκεῖνον ἐξυβριζόμενον πλακοῦντα. μνημονεύων οὖν ὁ κωμικὸς Πλάτων εἴρηκεν ἐν τῷ ποιητῇ οὕτως, Μόνος δ' ἄγευστος ἄσπλαγχνος ἐνιαυγίζομαι, Ἀβλάκουντος ἀλιβάνωτος. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῆς κώμης ἀμνήμων εἰμί, ἣν πλακοῦντα φησὶ καλεῖσθαι Δημήτριος ὁ σκήψιος ἐν δωδεκάτῳ τρωϊκοῦ διακόσμου τῶν ὑποπλακίων θηβῶν, φάσκων αὐτὴν ἀπέχειν σταδίους ἕξ. περισπαστέον δὲ λέγοντας πλακοῦς τὴν ὀνομαστικήν. συναίρεται γὰρ ἐκ τοῦ πλακόεις, ὡς τυρόεις τυροῦς, σησαμόεις σησαμοῦς. εἴρηται δὲ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἄρτος. ὅτι δὲ καλοὺς πλακοῦντας ἐν παρίῳ τῷ ἑλλησποντίῳ φαγεῖν ἐστίν, οἱ ἐπιδημήσαντες μαρτυρήσουσιν. Ἄλεξις γὰρ πεπλάνηται λέγων τοὺς ἐκ πάρου. λέγει δὲ οὕτως ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρχιλόχῳ, Ὦ τῆς εὐτυχοῦς ναίων Πάρον ὄλβιε πρέσβυ, Ἣ κάλλιστα φέρει χώρα δύο τῶν συναπασῶν, Κόσμον μὲν μακάρεσσι λίθον, θνητοῖς δὲ πλακοῦντας. ὅτι δὲ καὶ οἱ σάμιοι διαφέροντές εἰσι πλακοῦντες, Σώπατρος ὁ φλυακογράφος φησὶν ἐν Βακχίδος μνηστῆρσι Πλακουντοποιὸν ὠνομασμένην Σάμον. ἐγχύτων δὲ πλακούντων μνημονεύει Μένανδρος μὲν ἐν ψευδηρακλεῖ, Οὐκ ἔστι κάνδυλον ποιεῖν, οὐδ' ὅσα σὺ Εἴωθας εἰς ταὐτὸ καρυκεύειν μέλι Σεμιδάλινον. ἅπαντα γὰρ τἀναντία, Νῦν ἐστὶν ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ. Πλακοῦντας ὀπτοὺς χόνδρον ἕψει καὶ φέρει Μετὰ τὸ τάριχος, εἶτα θρῖον καὶ βότρυς. Ἡ δημιουργὸς δ' αὐτὶ παρατεταγμένη Κρέα δ' ἰοπτᾷ καὶ κίχλας. Εὐάγγελος δ' ἐν ἀνακαλυπτομένῃ, τέτταρας τραπέζας τῶν γυναικῶν εἶπας, ἓξ δὲ τῶν ἀνδρῶν. Τὸ δὲ δεῖπνον ἐντελὲς καὶ μηδὲν ἐλλιπές, Λαμπροὺς γενέσθαι βουλόμεθα τοὺς γάμους. Οὐ παρ' ἑτέρου δεῖ πυθέσθαι. πάντα δ' αὐτόπτης ἐρῶ, Τῶν μὲν ἐλαῶν ἄφελε πάνθ' ὅσα βούλει γένη, Εἰς δὲ τὰ κρέα μόσχον ἔλαβες, δέλφακα, Χοίρους, λαγωούς, ὡς ἀλαζὼν ὁ κατάρατος Θρῖα, τυρόν, ἐγχύτους, παῖ, δρόμων, κάνδυλον Ὠὰ τ' ἀμύλιον τὸ πέρας, Ὕψος τῆς τραπέζης πήχεων ἐστὶ τριῶν, Ὥς τε τοῦ δειπνοῦντ' ἐπαίρειν αὐτὶ βούλεται λαβεῖν. Ἄμης. πλακοῦντος γένος. Ἀντιφάνης ἄμητες ἄμυλοι. Μένανδρος ὑποβολιμαίῳ, τοὺς ἄμητας χαιρίσατε καὶ ἐς πέττην τινά. Ἴωνες δὲ ὥς φησι Σέλευκος ἐν ταῖς γλώσσαις, ἄμην αὐτὸν καλοῦσι, καὶ τοὺς μικροὺς ἀμητίσκους. Τηλεκλείδης, αὐτόμαται δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγγ' εἰσεπέτοντο. διακόνιον. Φερεκράτης ὑπὸ τῆς ἀπληστίας διακόνιον ἔπαθεν ἀμφιφῶντ' ἔχων. ἀμφιφῶν. πλακοῦς Ἀρτέμιδι ἀνακείμενος, ἔχει δὲ ἐν κύκλῳ καόμενα δᾳδία. Φιλήμων ἐν πτωχῇ ἢ Ῥοδίᾳ, Ἄρτεμι φίλη δέσποινα τοῦτόν σοι φέρω ὦ πότνι' ἀμφιφῶντα καὶ σπονδήσιμα. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Ἑκάτῃ. Φιλόχορος δὲ ἀμφιφῶντα αὐτὸν κληθῆναι, καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰ φέρεσθαι, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς τριόδους, ἐπεὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπικαταλαμβάνεται ἡ σελήνη ἐπὶ ταῖς δυσμαῖς ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀμφιφῶς γίνεται. Βασυνίας,

Πλακοῦντες.

Σῆμος ἐν δευτέρῳ Δηλιάδος, ἐν τῇ τῆς Ἑκάτης φησὶ νήσῳ τῇ Ἴριδι θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνίας καλουμένους. ἔστι δὲ ἑφθὸν πύρινον σταὶς σὺν μέλιτι, καὶ τὰ καλούμενα κόκκωρα, ἰσχὰς καὶ κάρυα τρία. στρεπτοὶ καὶ νήλατα. τούτων μνημονεύει Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος περὶ τοῦ στεφάνου. ἐπίχυτον. Νικοχάρης ἐν χειρογάστορσιν. Ἐγὼ μὲν ἄρτους, μάζαν, ἀθάρην, ἄλφιτα. Κόλλικας, ὀβελίαν, καὶ μελιτοῦταν, ἐπιχύτους, Πτισάνην, πλακοῦντας, δενδαλίδας, ταγηνίας. Πάμφιλος δὲ τὸν ἀπανίτην καλούμενον ἐπίχυτόν φησι καλεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀπανίτου Ἱππῶναξ ἐν τούτοις μνημονεύει, οὐ κάπτας τε καὶ λαγῶς καταβρύκων, οὐ τηγανίας σησάμοισι φαρμάσσων, οὐδ᾽ ἀπανίτας κηρίοισιν ἐμβάπτων. Κρῆιον. πλακοῦς ἄρτος ὃν Ἀργεῖοι παρὰ τῆς νύμφης πρὸς τὸν νυμφίον φέρουσι. ὀπτᾶται δ᾽ ἐν ἄνθραξι, καὶ καλοῦνται ἐπ᾽ αὐτὸν οἱ φίλοι, παρατίθεται δὲ μετὰ μέλιτος, ὥς φησι Φιλήτας ἐν ἀτάκτοις. Γλυκίνας, ὁ διὰ γλυκέος καὶ ἐλαίου πλακοῦς παρὰ Κρησίν, ὥς φησι Σέλευκος ἐν γλώσσαις. Ἐμπέπτας. ὁ αὐτός φησι πύρινος ἄρτος κοῖλος καὶ σύμμετρος, ὅμοιος ταῖς λεγομέναις κρηπῖσιν, εἰς ἃς ἐντίθενται τὰ διὰ τοῦ τυροῦ σκευαζόμενα πλακούντια. ἐγκρίδες, πεμμάτιον ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα μελιτούμενον. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Στησίχορος διὰ τούτων, χόνδρον τε καὶ ἐγκρίδας ἄλλα τε πέμματα καὶ μέλι χλωρόν. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἐπίχαρμος, καὶ ἐν τοῖς χειρογάστορσι Νικοφῶν. Ἀριστοφάνης δ᾽ ἐν Δαναΐσι, καὶ ποιητὴν φησὶν αὐτὸν εἶναι ἐν τούτοις μηθ᾽ ἅρμα εἶναι ἐγκριδοπώλην. Φερεκράτης δ᾽ ἐν κραπατάλλοις, τουτ᾽ ἔχων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἁρπάζετω τὰς ἐγκρίδας. Ἐπικύκλιος πλακοῦς τις παρὰ Συρακουσίοις οὕτω καλούμενος, καὶ μέμνηται αὐτοῦ Ἐπίχαρμος ἐν γᾷ καὶ θαλάσσῃ. Γοῦρος ὅτι πλακοῦντος εἶδος, ὁ Σόλων ἐν τοῖς ἰάμβοις φησί, Πίνουσι καὶ τρώγουσιν οἱ μὲν ἴτρια, Οἱ δ᾽ ἄρτον αὐτῶν, οἱ δὲ συμμεμιγμένους Γούρους φακοῖσι, κεῖθι δ᾽ οὔτε πεμμάτων Ἄπεστιν οὐδέν, ὅσσ᾽ ἐν ἀνθρώποισι γῆ Φέρει μέλαινα, πάντα δ᾽ ἀφθόνως πάρα. Κυριβάνας. πλακοῦντάς τινας ὀνομαστικῶς Ἀπολλόδωρος παρ᾽ Ἀλκμᾶνος, ὁμοίως καὶ Σωσίβιος ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος τὸ σχῆμα ματοειδεῖς εἶναι φάσκων αὐτούς. χρῆσθαι δ᾽ αὐτοῖς Λάκωνας πρὸς τὰς τῶν γυναικῶν ἑστιάσεις. περιφέρειν τε αὐτοὺς ὅταν μέλλωσιν ᾄδειν τὸ παρεσκευασμένον ἐγκώμιον τῆς παρθένου αἱ ἐν τῷ χορῷ ἀκόλουθοι. Κριμνίτης πλακοῦς ποιὸς διὰ κρίμνων γινόμενος, ὡς Ἰατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων ἀναγραφῇ. Σταιτίτας. πλακοῦς ποιός, ἐκ σταιτὸς καὶ μέλιτος, μνημονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἥβας γάμῳ. σταὶς δ᾽ ἐστὶν ὑγρὸν εἰς τήγανον ἐπιχεόμενον μέλιτος ἐπιβαλλομένου, καὶ σησάμης καὶ τυροῦ, ὡς Ἱεροκλῆς φησίν. Χαρίσιος. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν. ἐγὼ δὲ νῷν πέμψω πλακοῦνθ᾽ ἑσπέραν χαρίσιον. Εὔβουλος δ᾽ ἐν Ἀγκυλίωνι, ὥσπερ ἄρτου αὐτοῦ ὄντος οὑτωσὶ λέγει, ἐξεπίλησας ἀρτίως πέπτουσα τὸν χαρίσιον. Ἐπίδαιτρον. πλακούντων δεσμάτιον τὸ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐσθιόμενον, ὥς φησι Φιλήμων ἐν τῷ περὶ ἀττικῶν ὀνομάτων. Ναῖος. ἄρτος πλακουντώδης διὰ τυροῦ καὶ ἐλαίου κατασκευαζόμενος. Ψωθία. τὰ ψαθύρια. Φερεκράτης κραπατάλλοις, λήψει δ᾽ ἐν ᾅδου κραπάταλλον τριωβόλου καὶ ψωθία. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Θεόδωρος ἐν ἀττικαῖς γλώσσαις, τοῦ ἄρτου τὰ ἀποψαυόμενα ψωθία καλεῖσθαι, ἅτινας ὀνομάζειν ἀπαράγους. Ἴτριον. πεμμάτιον λεπτὸν διὰ σησάμου καὶ μέλιτος γινόμενον. μνημονεύει αὐτοῦ Ἀνακρέων οὕτως, ἠρίστησα μὲν ἰτρίου λεπτὸν ἀποκλάς, οἴνου δ᾽ ἔπιον κάδον. Σοφοκλῆς Ἴριδι, Ἐγὼ δὲ πεινῶσ᾽ αὖ πρὸς ἴτρια βλέπω. Ἀμόραι, τὰ μελιτώματα. Φιλήτας ἀτάκτοις. ἀμόρας φησὶ καλεῖσθαι μελιτώματα δ᾽ ἐστὶ πεπεμμένα. Ταγηνίτης. πλακοῦς ἐν ἐλαίῳ τετηγανισμένος. μνημονεύει Μάγνης ἢ ὁ ποιήσας τὰς εἰς αὐτὸν ἀναφερομένας κωμῳδίας ἐν Διονύσῳ δευτέρῳ, ταγηνίας ἤδη τετίασαι χλιαροὺς σίζοντας, ὅταν αὐτοῖς ἐπιχέῃς μέλι. καὶ Κρατῖνος ἐν νόμοις, καὶ δρόσον βάλλων ἕωθεν χλιαρὸς ταγηνίας. Ἔλαφος, πλακοῦς ὁ τοῖς ἐλαφηβολίοις ἀναπλασσόμενος, διὰ σταιτὸς καὶ σησάμου. Νασός, πλακοῦντος εἶδος ἔχων ἔνδον καρυκείας. Χόρια, βρώματα διὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γινόμενα. Ἀμορβίτης. πλακοῦντος εἶδος παρὰ Σικελοῖς. οἱ δὲ παισὰ πλακούντια παρὰ Κῴοις, ὥς φησιν Ἰατροκλῆς. σησαμίδες, ἐκ μέλιτος καὶ σησάμου πεφρυγμένου καὶ ἐλαίου σφαιροειδῆ πέμματα. Εὔπολις κόλαξιν ὃς χαρίτων μὲν ὄμιχει, καλλαβίδας δὲ βαίνει, σησαμίδας δὲ χέζει, μῆλα δὲ χρέμπτεται. Ἀντιφάνης Δευκαλίωνι, σησαμίδας ἢ μελίπηκτα, ἢ τοιοῦτό τι. μνημονεύει αὐτῶν καὶ Ἔφιππος ἐν Κύδωνι πρόκειται τὸ μαρτύριον. Μυλλοί. Ἡρακλείδης ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ περὶ θεσμῶν, ἐν Συρακούσαις φησὶ τοῖς παντελείοις τῶν θεσμοφορίων ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάσασθαι ἐφήβαια γυναικεῖα, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν μυλλούς, καὶ περιφέρεσθαι ταῖς θεαῖς. Ἐχῖνος. Λυγκεὺς ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ ἐκ παραλλήλου τιθεὶς τὰ κατὰ τὴν ἀττικὴν ἐξαιρέτως γινόμενα τοῖς ἐν τῇ Ῥόδῳ, γράφει οὕτως, τῇ δὲ περὶ τὰς ἄμητας δόξῃ τὸν καινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐπὶ τῆς δευτέρας εἰσάγουσα τραπέζης ἐχῖνον, ὑπὲρ οὗ νῦν μὲν τὸ κεφάλαιον. παραγινομένου δέ σου, συντεθέντος κατὰ τοὺς ἐν Ῥόδῳ νόμους

ἀναμασησά

ἀναμασησάμενος πειράσομαι πλείω περὶ αὐτῶν εἰπεῖν λόγον. Κοτυλίσκοι. Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος πλακοῦντάς τινάς φησιν οὕτω καλεῖσθαι τοὺς ἐκ τρίτου μέρους τοῦ χοίνικος γινομένους. Χοιρίναι. τούτων μνημονεύει Ἰατροκλῆς ἐν τῷ περὶ πλακούντων καὶ τοῦ πυραμοῦντος καλουμένου διαφέρειν λέγων τῆς πυραμίδος καλουμένης. γίνεσθαι γὰρ ταύτην ἐκ πυρῶν πεφωσμένων, καὶ μέλιτι δεδευμένων. αὕτη δὲ ἆθλα τίθεται ταῖς παννυχίσι τῷ διαγρυπνήσαντι. Χρύσιππος δὲ ὁ Τυανεὺς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀρτοκοπικῷ, εἴδη πλακούντων καὶ γένη τάδε ἀναγράφει, ταραντῖνον, κρασιανόν, σικελικόν, κλοῦστρον, ἡδύβια, μαρυπτόν, πλίκιον, γουττᾶτον, μουστιανόν, ὅντινα φησὶ μάζαις δεῖν οἴνου καὶ ἥμισυ ἐκ τυροῦ. ἡδονικώτερον γὰρ γίνεται, κλοῦστρον κοιριανόν, κροῦστον τουττᾶτον, κροῦστον ταβωνιανόν. Μουστάκια δὲ οἰνομέλιτος, μουστάκια συσάματα, κροῦστον πύριον, γαστρωλαγάνιον, παυλιανόν. ἐκ τυροῦ δέ φησι γίνεται πλακούντηρα τάδε, ἔγχυτος, σκριβλίτης, σουβίτυλλος. γίνεται δὲ καὶ ἄλικος σουβίτυλλος, σπῖρα καὶ οὗτος ἐκ τυροῦ γίνεται, λουκούλλοι, ἀργυροτρύφημα, λίβος, κίρκος, αἰξάφας κροῦστος πλακοῦς. γίνεται δέ φησι, καὶ ὀρυζίτης πλακοῦς. ὁ δὲ φθοῖς οὕτω γίνεται, τυρὸν ἐκπιέσας τρίβε καὶ ἐμβαλὼν εἰς κόσκινον χάλκεον διήθει, εἶτ᾽ ἐπίβαλλε μέλι καὶ σιλιγνέως ἡμίναν, καὶ συμμάλαξον εἰς ἕν. κάτιλλος δὲ ὀρνᾶτος ὁ λεγόμενος παρὰ ῥωμαίοις οὕτω γίνεται θρίδακας πλύνας ξέσον, καὶ ἐμβαλὼν οἶνον εἰς θυίαν τρίβε τὰς θρίδακας, εἶτα τὸν χυλὸν ἐκπιέσας σιλίγνιον συμφύρασον αὐτῷ, καὶ συμπεσεῖν ἐάσας μετ᾽ ὀλίγον, τρίψον αὖθις προσβαλὼν ὀλίγον στέατος χοιρείου καὶ πέπερι, καὶ πάλιν τρίψας, ἕλκυσον λάγανον καὶ λεάνας ἐκτεμὼν κατάτεμνε, καὶ ἕψε εἰς ἔλαιον θερμότατον εἰς ἠθμὸν βαλὼν τὰ κατακεκομμένα. ἄλλα πλακούντων γένη, ὀστρακίτης, ἀττανίτης, ἄμυλον, τυροκόσκινον τυρὸν ἐκπιέσας καλῶς, θὲς εἰς ἄγγος, εἶτ᾽ ἄνω κόσκινον χαλκοῦν ἐπιθείς, δίαγε τὸν τυρόν. ὅταν δὲ μέλλῃς προσφέρειν, βάλε μέλιτος αὔταρκες ἐπάνω. ὑποτυρίδες δὲ οὕτω γίνονται, εἰς γάλα βαλὼν μέλι, ἐκπίεσον καὶ βάλε εἰς σκεῦος καὶ ἔα παγῆναι. ἐὰν δέ σοι παρῇ κοσκίνια μικρά, ἐπίβαλε εἰς αὐτὰ τὸ σκεῦος, καὶ ἔα ἐκρεῖν τὸν ὀρρόν, καὶ ὅταν σοι δόξῃ πεπηγέναι, ἄρας τὸ σκεῦος μετάβαλλε εἰς ἀργύρωμα, καὶ ἔσται ἡ ὄψις ἄνωθεν. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ κοσκίνια, φλαβελλίοις καινοῖς χρῶ, ἐν οἷς τὸ πῦρ ῥιπίζεται, καὶ γὰρ αὐτῶν ποιεῖ χρείαν. Κοπτοπλακοῦς ἐν Κρήτῃ δέ φησι πλακοῦντηρον ποιοῦσιν, ὅπερ ὀνομάζουσι γάστριν, γίνεται δὲ οὕτως. κάρυα θάσια καὶ ποντικὰ καὶ ἀμύγδαλα, ἔτι δὲ μήκωνα, ὃν φρύξας θεράπευσον καλῶς, καὶ εἰς θυίαν καθαρὰν τρίψον ἐπιμελῶς, συμμίξας τε τὴν ὀπώραν μάξον μέλιτι ἡψημένῳ προσβαλὼν πέπερι πλεῖον καὶ μάλαξον. γίνεται δὲ μέλαν διὰ τὴν μήκωνα, διαπλατύνας ποίησον τετράγωνον, εἶτα σήσαμον λευκὸν τρίψας, μάλαξον μέλιτι ἡψημένῳ, καὶ ἕλκυσον λαγάνια δύο, καὶ ἓν θὲς ὑποκάτω καὶ τὸ ἄλλο ἐπάνω, ἵνα τὸ μέλαν εἰς μέσον γίνηται, εὐρύθμισόν τε αὐτό. ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς πεμματολόγος Χρύσιππος. Ἁρποκρατίων δὲ ὁ Μενδήσιος ἐν τῷ περὶ πλακούντων, τὴν παρὰ ἀλεξανδρεῦσι καλουμένην παγκαρπίαν καλεῖ. ἴτρια δ᾽ ἐστὶ ταῦτα συντεθρυμμένα μετὰ μέλιτος ἑψόμενα, καὶ μετὰ τὴν ἕψησιν σφαιρηδὸν συντεθέντα περιδεῖται βύβλῳ λεπτῇ ἕνεκα τοῦ συμμένειν. πόλτου δὲ μνημονεύει Ἀλκμὰν οὕτως, ἤδη παρέξει πυάνιόν τε πόλτον, χίδρον τε λευκόν, κηρίναν τ᾽ ὀπώραν. ἔστι δὲ τὸ πυάνιον ὥς φησι Σωσίβιος πανσπερμία ἐν γλυκεῖ ἡψημένη. χίδρον δὲ οἱ ἑφθοὶ πυροί. κηρίναν δὲ ὀπώραν λέγει τὸ μέλι. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ οὕτως λέγει ἐν γᾷ καὶ θαλάσσᾳ, πόντον ἕψειν ὄρθριον. καὶ τῶν καλουμένων δὲ μελικηρίδων μνημονεύει Φερεκράτης ἐν αὐτομόλοις οὕτως, ὥσπερ τῶν αἰγιδίων ὄζειν ἐκ τοῦ στόματος μελικηρίδας. λεχθέντων καὶ τούτων ὁ σοφὸς Οὐλπιανὸς ἔφη, πόθεν ὑμῖν ὦ πολυμαθέστατοι γραμματικοί, καὶ ἐκ ποίας βιβλιοθήκης ἀνεφάνησαν οἱ σεμνότατοι οὗτοι συγγραφεῖς Χρύσιππος καὶ Ἁρποκρατίων, διαβάλλοντες καλῶν ὀνόματα φιλοσόφων τῇ ὁμωνυμίᾳ. τίς δὲ καὶ ἡμίναν ἑλλήνων ὠνόμασεν, ἢ τίς ἀμύλου μνημονεύει. ἀπαντήσαντος δὲ αὐτῷ τοῦ Λαρηνσίου, καὶ εἰπόντος τὴν μὲν ἡμίναν οἱ τὰ εἰς Ἐπίχαρμον ἀναφερόμενα ποιήματα πεποιηκότες οἴδασιν, κἂν τῷ χείρωνι ἐπιγραφομένῳ οὕτως λέγεται, καὶ πιεῖν ὕδωρ διπλάσιον χλιαρὸν ἡμίνας δύο. τὰ δὲ ψευδεπιχάρμεια ταῦτα ὅτι πεποιήκασιν ἄνδρες ἔνδοξοι Χρυσόγονός τε ὁ αὐλητής, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν ὀγδόῳ πολιτικῶν νόμων τὴν πολιτείαν ἐπιγραφομένην. Φιλόχορος δ᾽ ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς, Ἀξιόπιστον τὸν εἴτε λοκρὸν γένος, ἢ σικυώνιον, τὸν κανόνα καὶ τὰς γνώμας πεποιηκέναι φησίν. ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδωρος. τοῦ δὲ ἀμύλου μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν στερροῖς οὑτωσὶ λέγων, φιλῶ πλακοῦντα θερμόν, ἀχράδας οὐ φιλῶ, χαίρω λαγῴοις ἐπ᾽ ἀμύλῳ καθημένοις. τούτων ἀκούσας ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ καὶ κοπτήν τινα καλεῖτε, ὁρῶ δὲ ἑκάστῳ κειμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, λέγετε ἡμῖν ὦ λύχνοι τίς τοῦ ὀνόματος τούτου τῶν ἐνδόξων μνημονεύει. καὶ ὁ Δημόκριτος ἔφη, τὸ μὲν θαλάσσιον πράσον κοίτην φησὶ καλεῖσθαι Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος ἐν γεωργικῶν. τοῦ δὲ ἡμῖν παρακειμένου μελιπήκτου, μέμνηται Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ γρίφων οὑτωσὶ λέγων, σκεύη κελεύοντα λέγειν ὅμοια εἰπεῖν, τρίπους, χύτρα, λυχνεῖον,

ἀκταῖα, βάθρον, σπόγγος, λέβης, σκαφεῖον, ὅλμος, λήκυθος, σπυρίς, μάχαιρα, τρυβλίον, κρατήρ, ῥαφίς. καὶ πάλιν ὄψων οὕτως· ἔτνος, φακῆ, τάριχος, ἰχθῦς, γογγυλίς, σκόροδον, κρέας, θυννίον, ἅλμη, κρόμμυον, σκόλυμος, ἐλαία, κάππαρις, βολβός, μύκης. ἔπι τε τῶν τραγημάτων ὁμοίως, ἄμης, πλακοῦς, ἔντιλτος, ἴτριον, ῥοδῶον, ἐρέβινθος, σησάμη, κοπτή, βότρυς, ἰσχάς, ἄπιος, πέρσια, μηλέα, ἀμύγδαλα. ταῦτα μὲν ὁ Κλέαρχος. ὁ δὲ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πύλαι δράματί φησιν, τίς δ' ἀναρίθμου μήκωνος εὗρε κοπτάς, ἢ κνηκοπύρους ἡδονὰς τραγημάτων ἔμιξεν. ἀπέχεις ὦ καλέ μου λογιστὰ Οὐλπιανὲ τὴν κοπτήν, ἧς συμβουλεύω σοι ἀπεσθίειν. καὶ ὃς οὐδὲν μελλήσας ἀνελόμενος ἤσθιε. γελασάντων δὲ πάντων, ἔφη ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' οὐκ ἐσθίειν σε προσέταξα καλὲ ὀνοματοθήρα, ἀλλὰ μὴ ἐσθίειν. τὸ γὰρ ἀπεσθίειν οὕτως εἴρηκεν ἐν Φινεῖ ὁ κωμῳδοποιὸς Θεόπομπος, παῦσαι κυβεύων μειράκιον καὶ τοῖς βλίτοις, Διαχρῶ τὸ λοιπὸν κοιλίαν σκληρὰν ἔχεις, Τὰ πετραῖα τῶν ἰχθυδίων ἀπέσθιε, Ἡ ῥὺξ ἄριστον δεῖν εἰς εὐβουλίαν, Ταύτην πόνος καὶ ῥᾷον ἔστι τὴν οὐσίαν. Χρῶνται δὲ τῷ ἀπεσθίειν, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπό τινος ἐσθίειν, ὡς Ἕρμιππος ἐν στρατιώταις. οἴμοι τάλας δάκνει δάκνει ἀπεσθίει μου τὴν ἀκοήν. ὑπὸ τούτου ἐλεγχθεὶς ὁ Σύρος καὶ δηχθεὶς σφόδρα, ἀλλὰ μὴν

Πιστάκια. ἔφη παράκειται ἡμῖν ὧδε ἐν ῥαπίζῃς καὶ ψιττάκια. ἀπὸ ἢν εἴπῃς παρὰ τίνι κεῖται, δώσω σοι οὐ χρυσίους δέκα στατῆρας κατὰ τὸν Ποντικὸν λεχνοδίτην, ἀλλὰ τουτὶ τὸ ἔκπωμα. σιωπήσαντος Δημοκρίτου, καὶ ἐπεὶ ἀπορεῖς ἔφη, ἐγώ σε διδάξω. Νίκανδρος μὲν ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς θηριακοῖς μνημονεύων αὐτῶν φησίν, ψιττάκι ἀκρεμόνεσσιν ἀμυγδαλέοισιν ὅμοια. γράφεται δὲ καὶ ἀστάκια ἀμύγδαλα ὄντα πέφανται. καὶ Ποσειδώνιος δὲ ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν γράφει οὕτως. φέρει δὲ καὶ τὸ πέρσιον ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Συρία καὶ τὸ καλούμενον βισάκιον, ὃ δὴ καὶ βοτρυώδη τὸν καρπὸν ἀφίησι λευκόφλοιον ὄντα, καὶ μακρὸν παρεμφερῆ τοῖς δακρύοις, ἃ δὴ ῥαγῶν τρόπον, ἀλλήλοις ἐπιβάλλει. τὰ δ' ἔνδον ἔγχλωρον καὶ τοῦ κωνείου τῶν στροβίλων ἧττον μὲν εὔχυμον, εὐώδη δὲ μᾶλλον. οἱ δὲ τὰ γεωργικὰ συγγράψαντες ἀδελφοὶ ἐν τῷ τρίτῳ γράφουσιν οὕτως, καὶ τὴν μελίαν καὶ τὴν τέρμινθον, ἃ δὴ νῦν πιστάκια οἱ Σύροι καλοῦσιν. καὶ οὗτοι μὲν διὰ τοῦ π πιστάκια ταῦτα ὠνόμασαν. ὁ δὲ Νίκανδρος δασέως φιττάκια, Ποσειδώνιος δὲ βιστάκια. περιβλέψας οὖν ἐν τούτοις τοὺς παρόντας, καὶ τυχὼν ἐπαίνου, ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν παρακειμένων λελέξεταί μοι, ἵνα με τῆς πολυμαθίας ἀγασθῆτε. ἐρῶ δὲ πρότερον περὶ τῶν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι κα-

Κόνναροι. λουμένων κοννάρων, καὶ παλιούρων. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Ἀγαθοκλῆς ὁ Κυζικηνὸς ἐν τρίτῃ τῶν περὶ τῆς πατρίδος, λέγων οὕτως. κεραυνοῦ δὲ σκήψαντος εἰς τὸν τάφον, ἀνεβλάστησεν ἐκ τοῦ σήματος δενδρίον, ὃ ἐκεῖνοι κόνναρον ἐπονομάζουσι. ἔστι δὲ τὸ δενδρίον μεγέθει μὲν πτελέης καὶ πεύκης, οὐθὲν τιμεῖον. ἀκρέμονας δ' ἔχει θαμειὰς καὶ δολιχοὺς καὶ ἐπ' ὀλίγον ἀκανθώδεας. τὸ δὲ φύλλον τέρεν καὶ χλωρόν, τῇ φυῇ περιφερές. καρποφορεῖ δὲ δὶς τοῦ ἔτεος, ἦρός τε καὶ φθινοπώρου. γλυκὺς δὲ πάνυ ὁ καρπός, μέγεθος κατὰ φαυλίην καὶ ἐλαίην, καὶ τὴν σάρκα καὶ τὸ ὀστέον ταύτῃ προσείκελον. διαλλάσσει δὲ τῇ χυμοῦ ἡδονῇ, καὶ τρώγεται ἔτι χλωρὸς ὁ καρπός, καὶ ἐπὴν αὐανθῇ ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ ἄλευρα, καὶ πατέοντι ταῦτα οὐ μάξαντες, οὐδ' ὕδατι δεύοντες ἀλλὰ φαύ-

Παλίουρος. λως ὁκοῖά περ πέφυκεν. καὶ Εὐριπίδης ἐν Κύκλωπι φησὶν παλιούρου κλάδον. Θεόπομπος δ' ἐν εἰκοστῇ πρώτῃ Φιλιππικῶν μνημονεύει αὐτῶν. καὶ Δίφιλος ὁ Σίφνιος ἰατρὸς ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς ὑγιαίνουσι, καὶ τοῖς νοσοῦσι. τούτων δὲ πρῶτον ἐμνήσθην ἄνδρες φίλοι, οὐχ ὅτι ἡμῖν παράκειται νῦν, ἀλλ' ὅτι πολλάκις ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ τῶν δευτέρων τραπεζῶν παρακείμενα ἔλαβον, καὶ ζητηθέντος ἐκεῖ τοῦ ὀνόματος ἐνθάδε τῷ βυβλίῳ ἐντυχών, ἀνελεξάμην.

Ἄπια. ἑξῆς οὖν λέξω περὶ τῶν παρακειμένων ἀπίων, ἐπεὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡ Πελοπόννησος Ἀπία ἐκλήθη, διὰ τὸ ἐπιδαψιλεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτόν, φησὶν Ἴστρος ἐν τοῖς Ἀργολικοῖς. ὅτι δὲ τοὺς ἀπίους ἐν ὕδατι εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια, Ἄλεξις ἐν Βρεττίᾳ παρίστησιν διὰ τούτων, εἶδές ποτε πεινῶσιν ἀνθρώποις ἀπίους παρακειμένας. Ἐν ὕδατι πολλαῖς πολλάκις δήπου, τί οὖν; Οὐκοῦν ἕκαστος ἐκλεγόμενος λαμβάνει Τῶν ἐπινεούσων τὴν πεπαιτάτην ἀεί, Δηλονότι. αἱ δ' ἀμαμαλλίδες οὐκ εἰσὶν ἄπιοι,

Ἀμαμαλλίδες. ὥς τινες οἴονται, ἀλλ' ἕτερόν τι καὶ ἥδιον καὶ ἀπύρηνον. Ἀριστομένης ἐν Διονύσῳ φησίν, ὁ Χῖος οὐκ οἶδα; ὡς ἀμαμαλλίδας ποιεῖ. ὅτι δ' οὐδὲν ἕτερον τῆς ἀπίου, καὶ ἥδιον. Αἰσχυλίδης παρίστησιν ἐν τρίτῳ γεωργικῶν, περὶ Κέω γοῦν τῆς νήσου λέγων γράφει οὕτως, ἀπίους ἡ νῆσος φέρει κρατίστας, κατὰ τὰς ἐν Ἰωνίᾳ καλουμένας ἀμαμαλλίδας. εἰσὶ γὰρ ἀπύρηνοί τε καὶ ἡδεῖαι καὶ γλυκεῖαι. Αἴθλιος δ' ἐν πέμπτῳ ὅρων Σαμίων, εἰ γνήσια τὰ συγγράμματα, ὁμομηλίδας αὐτὰς καλεῖ. Πάμφιλος δ' ἐν τοῖς περὶ γλώσσης καὶ

Ἐπιμηλίς. ὀνομάτων, ἐπιμηλίς φησιν ἀπίου γένος. Ἀντιφῶν δ' ἐν τῷ περὶ γεωργικῶν, φωκίδας φησὶν εἶδος ἀπίων εἶναι, ῥοῶν δὲ σκληροκόκκων. τῶν γὰρ ἀπυρήνων Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς μνημονεύει, καὶ ἐν Ἀγήρᾳ πλὴν ἀλεύρου καὶ ῥόας. ῥοΐδιον μέντοι ὡς βοΐδιον τὸ ὑποκοριστικόν. Ἀντιφάνης ἐν Βοιωτίᾳ. ἐνεγκεῖν ἐξ ἀγροῦ μοι τῶν ῥοιῶν τῶν σκληροκόκκων. Ἐπίλυκος Φωραλίσκῳ, μῆλα καὶ ῥόας λέγεις. Ἄλεξις μνηστῆρσι,

Σίδη.

μνηστῆρσι, ῥόαν γὰρ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. σίδας δὲ ὅτι τὰς ῥοιὰς καλοῦσι Βοιωτοί, Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ τῶν Εὐρωπικῶν οὕτως γράφει. ἀμφισβητούντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς περὶ τῆς χώρας, ἣν καλοῦσι Σίδας, Ἐπαμινώνδας δικαιολογούμενος ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἀριστερᾶς μεταλαβὼν κεκρυμμένην ῥοάν, ἀνήρετο αὐτοὺς πῶς ἐκείνην καλοῦσιν. εἰπόντων δὲ ἐκείνων ῥοάν, ἀλλ' ἡμεῖς εἶπε σίδαν. ὁ δὲ τόπος τοῦτ' ἔχει τὸ φυτὸν ἐν αὐτῷ πλεῖστον, ἀφ' οὗ τὴν ἐξ ἀρχῆς εἴληφε προσηγορίαν, καὶ ἐνίκησε. Μένανδρος δ' ἐν Αὐτοντιμωρουμένῳ ῥοΐδια αὐτὰς ὠνόμασεν διὰ τούτων, μετ' ἄριστον γὰρ ὡς ἀμυγδάλας ἐγὼ παρέθηκα, καὶ τῶν ῥοϊδίων ἐτρώγομεν. λέγεται δέ τι καὶ φυτὸν ἐν αὐτῷ σίδη ὅμοιον ῥοιᾷ γινόμενον ἐν τῇ περὶ Ὀρχομενὸν λίμνῃ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, οὗ τὰ μὲν φύλλα τὰ πρόβατα ἐσθίει, τὸν δὲ βλαστὸν αἱ ὕες, ὡς ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τετάρτῳ περὶ φυτῶν, γίνεσθαι λέγων κἂν τῷ Νείλῳ ὁμώνυμόν τι αὐτῇ ἄνευ ῥιζῶν.

Φοίνικες.

Φοίνικες. Ξενοφῶν μὲν ἐν δευτέρῳ ἀναβάσεως φησίν, ἐν ᾗ δὲ σῖτος πολὺς καὶ οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος ἑψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. αὐταὶ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἵας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο. αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν ἀπόλεκτοι, θαυμάσιοι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. ἡ δὲ ὄψις ἠλέκτρου οὐδὲν διέφερε, τὰς δέ τινες ξηραίνοντες τραγήματα ἀπετίθεσαν, καὶ ἦν παρὰ πότον ἡδὺ μέν, κεφαλαλγὲς δέ. Ἡρόδοτος δ' ἐν τῇ πρώτῃ περὶ Βαβυλῶνος λέγων φησίν. εἰσὶ δὲ αὐτόθι φοίνικες πεφυκότες ἀνὰ πᾶν τὸ πεδίον, οἱ πλεῦνες αὐτῶν καρποφόροι, ἐκ τῶν καὶ σιτία καὶ οἶνον καὶ μέλι ποιεῦνται, τοὺς συκέων τρόπον θεραπεύουσιν. τῶν γὰρ φοινίκων τοὺς ἄρσενας καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων, ἵνα πεπαίνηταί σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύων, καὶ μὴ ἀπορρέῃ ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος. ψῆνας γὰρ δὴ φορέουσιν ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἄρσενες, καθάπερ οἱ ὄλυνθοι. τὰ παραπλήσια τοῖς περὶ τὸν Ἡρόδοτον ἱστορεῖ, περὶ τοῦ ἐν Λιβύῃ καλουμένου λωτοῦ, αὐτόπτης γενόμενος ὁ Μεγαλοπολίτης Πολύβιος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγων οὕτως.

Λωτός.

ἔστι δὲ τὸ δένδρον ὁ λωτὸς οὐ μέγα, τραχὺ δὲ καὶ ἀκανθῶδες, ἔχει δὲ φύλλον χλωρὸν παραπλήσιον τῇ ῥάμνῳ, μικρόν, βαθύτερον καὶ πλατύτερον. ὁ δὲ καρπὸς μὲν τὰς ἀρχὰς ὅμοιός ἐστι καὶ τῇ χρόᾳ, καὶ τῷ μεγέθει ταῖς λευκαῖς μυρτίσι ταῖς τετελειωμέναις. αὐξανόμενος δὲ τῷ μὲν χρώματι γίνεται φοινικοῦς, τῷ δὲ μεγέθει ταῖς στρογγύλαις ἐλαίαις παραπλήσιος, πυρῆνα δὲ ἔχει τελείως μικρόν. ἐπὰν δὲ πεπανθῇ συνάγουσι, καὶ τὸν μὲν τοῖς οἰκέταις μετὰ χόνδρου κόψαντες σάττουσιν εἰς ἀγγεῖα. τὸν δὲ τοῖς ἐλευθέροις ἐξελόντες τὸν πυρῆνα συντιθέασιν, ὡσαύτως καὶ σιτεύονται τοῦτον. ἔστι δὲ τὸ βρῶμα παραπλήσιον σύκῳ καὶ φοινικοβαλάνῳ, τῇ δὲ εὐωδίᾳ βέλτιον. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτοῦ βρεχομένου, καὶ τριβομένου δι' ὕδατος, κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν ἡδύς, καὶ ἀπολαυστικός, οἰνομέλιτι χρηστῷ παραπλήσιος, ᾧ χρῶνται χωρὶς ὕδατος. οὐ δύναται δὲ πλέον δέκα μένειν ἡμερῶν, διὸ καὶ ποιοῦσι κατὰ βραχὺ πρὸς τὴν χρείαν. ποιοῦσι δὲ καὶ ὄξος ἐξ αὐτῶν.

Φοίνικες.

Μελανιππίδης ὁ Μήλιος ἐν ταῖς Δαναΐσι, φοίνικας τὸν καρπὸν οὕτως ὀνομάζει, τὸν λόγον ποιούμενος περὶ αὐτῶν. τῶν γὰρ ἀΐδων οὐ γὰρ ἀνθρώπων φόρευν μορφὰν ἐνεῖδος οὐδὲ τὰν αὐτὰν γυναικείαν ἔχον, ἀλλ' ἐν ἁρμάτεσσι διφρούχοις ἐγυμνάζοντο † ἀνευηλιασδέα πολλάκι θήραις φρένα τερπόμεναι, ἱερόδακρυ λίβανον εὐώδεις τε φοίνικας κασίαν τε κατεῦσαι τέρενα Συρίας σπέρματα. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ φυτῶν οὕτως, φοινίκων ἐνόρχων, οὓς τινες εὐνούχους καλοῦσιν, οἱ δὲ ἀπυρήνους. φοίνικα δὲ τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ εἰς Ἄμμωνος ἀναβάσει, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα, καὶ Φόρμος ὁ κωμικὸς ἐν Ἀταλάνταις.

Φοίνικες νικολάοι.

περὶ δὲ τῶν Νικολάων καλουμένων φοινίκων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ αὐτοκράτορος σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτῷ καὶ πέμποντος φοίνικας συνεχῶς. τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου δ' ὢν ὁ Νικόλαος καὶ ἱστορίαν συνέγραψε πολλήν.

Ἰσχάδες.

Ἰσχάδες. σφόδρα τῶν ἰσχάδων ἐθαυμάζοντο αἱ Ἀττικαί. Δίνων γοῦν ἐν τοῖς Περσικοῖς φησίν, παρετίθεντο δ' ἐπὶ τὰς τραπέζας τῆς βασιλέως ὅσα ἡ γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἄρχει βασιλεύς, ἀφ' ἑκάστου ὅσον ἀπαρχήν. ξενικῷ δὲ οὐδενὶ οὔτε βρώματι, οὔτε ποτῷ ᾤετο δεῖν, ὁ ἐξ ἀρχῆς τοὺς βασιλέας χρῆσθαι, ὅθεν καὶ νόμος τις ὕστερον ἐγένετο. εἰσενέγκαντος γάρ ποτε τῶν εὐνούχων τινὸς ἐν τοῖς λοιποῖς τραγήμασιν ἰσχάδας Ἀττικάς, ἐρωτῆσαι ποταπαὶ εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐξ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀγορασταῖς ἐκέλευεν ὠνεῖσθαι, ἕως ἂν ἐξουσία γένηται αὐτῷ λαμβάνειν ὅταν ἐθέλῃ, καὶ μὴ ἀγοράζειν. λέγεται δὲ τὸν εὐνοῦχον ἐπίτηδες τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα αὐτὸν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατείας. Ἄλεξις δ' ἐν Κυβερνήτῃ φησίν. εἰσέβαινον ἰσχάδες τὸ παράσημον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ θύμου δέσμαι τινές. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ πρὸς τὸν κωμικὸν Ποσείδιππον ἐπιστολῇ ἐν τοῖς τραγικοῖς φησί, πάθεσιν Εὐριπίδην νομίζω Σοφοκλέους οὐδὲν διαφέρειν. ἐν δὲ ταῖς ἰσχάσι τὰς Ἀττικὰς τῶν ἄλλων πολὺ προέχειν, κἂν τῇ πρὸς Διαγόραν δὲ ἐπιστολῇ γράφει οὕτως. ἡ δὲ γῆ ταῖς μὲν χελιδονίοις ἰσχάσιν ἀντιπαρατιθεῖσα τὰς βριγινδαρίδας καλουμένας τῷ μὲν ὀνόματι βαρβαριζούσας, ταῖς δὲ ἡδοναῖς οὐδὲν ἧττον ἐκείνων ἀττικιζούσας. Φοινικίδης δ' ἐν Μισουμένῃ φησίν, Μύρτων λέγουσι καὶ μέλιτος ἐγκώμια, Καὶ τῶν προπυλαίων καὶ τετάρτων ἰσχάδων, Τούτων ἐγευσάμην καταπλεύσας εὐθέως,

καὶ

ἰσχάδες αἰγιλίδες. Χελιδόνιαι. Τιθράσιαι.

Καὶ τῶν προπυλαίων, κοὐδὲν ἦν τούτων ὅλως. Πρὸς τὴν ἀτταγῆνα συμβάλλειν τῶν βρωμάτων. Ἐν τούτοις τηρητέον καὶ τὴν τοῦ ἀτταγῆνος μνήμην. Φιλήμων δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων αἰγιλίδας φησὶν εἶναι τὰς καλλίστας ἰσχάδας. αἴγιλα δ' εἶναι δῆμον τῆς ἀττικῆς ἀπὸ Αἰγίλου τινὸς ἥρωος ὀνομασμένον, χελιδονίας τε καλεῖσθαι τὰς ἐρυθρομελαίνας ἰσχάδας. Θεόπομπος δ' εἰρήνῃ τὰς τιθρασίας ἐπαινῶν ἰσχάδας φησὶν οὕτως, Μάζαι, πλακοῦντες, ἰσχάδες τιθράσιαι.

Οὕτως δ' ἦσαν περισπούδαστοι πᾶσιν ἀνθρώποις αἱ ἰσχάδες. ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην, οὐδὲν γὰρ οὕτως γλυκύτερον τῶν ἰσχάδων, ὡς καὶ Ἀμιτροχάτην τὸν τῶν Ἰνδῶν βασιλέα γράψαι Ἀντιόχῳ, ἀξιοῦντα φησὶν Ἡγήσανδρος πέμψαι αὐτῷ γλυκὺν καὶ ἰσχάδας καὶ σοφιστὴν ἀγοράσαντα. καὶ τὸν Ἀντίοχον ἀντιγράψαι, ἰσχάδας μὲν καὶ γλυκὺν ἀποστελοῦμέν σοι, σοφιστὴν δ' ἐν Ἕλλησιν οὐ νόμιμον πωλεῖσθαι. ὅτι δὲ καὶ πεφωσμένας ἰσχάδας ἤσθιον, Φερεκράτης δείκνυσιν ἐν Κοριαννοῖ λέγων οὕτως, Ἀλλ' ἰσχάδας μοι πρόελε τῶν πεφωσμένων. Καὶ μετ' ὀλίγα, Οὐκ ἰσχάδας οἴσεις τῶν μελαινῶν; μανθάνεις. ἐν τοῖς Μαριανδυνοῖς ἐκείνοις βαρβάροις χύτρας καλοῦσι τὰς μελαίνας ἰσχάδας. οἶδα δὲ καὶ Πάμφιλον εἰρηκότα προσκνίδας γένος ἰσχάδων.

Βότρυς.

Βότρυς δὲ ὅτι μὲν κοινὸν δῆλον. σταφυλῆς δὲ μέμνηται καίτοι δοκοῦντος τοῦ ὀνόματος ἀσιαγενοῦς εἶναι, Κράτης ἐν δευτέρῳ ἀττικῆς διαλέκτου ἐν τοῖς ὕμνοις τοῖς ἀρχαίοις φάσκων, ἀντὶ τοῦ βότρυος τὴν σταφυλὴν κεῖσθαι διὰ τούτων. αὐτῇσι σταφυλῇσι μελαίνῃσι κομόωντες. ὅτι δὲ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐστὶ παντὶ δῆλον. Πλάτων δ' ἐν ὀγδόῳ νόμων καὶ βότρυς καὶ σταφυλὰς ὀνομάζει διὰ τούτων, ὃς ἂν ἀγροίκου ὀπώρας γεύσηται βοτρύων εἴτε καὶ σύκων, πρὶν ἐλθεῖν τὴν ὥραν τὴν τοῦ τρυγᾶν ἀρκτούρῳ σύνδρομον, εἴτ' ἐν τοῖς αὑτοῦ χωρίοις, εἴτε καὶ ἐν ἄλλων, ἱερὰς μὲν πεντήκοντα ὀφειλέτω τῷ Διονύσῳ δραχμάς, ἐὰν ἐκ τῶν αὑτοῦ δρέπῃ, ἐὰν δὲ ἐκ τῶν γειτόνων μνᾶν, ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων, δύο μέρη τῆς μνᾶς.

Σταφυλαὶ γενναῖαι.

ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλήν, ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν οἰκείων λαμβάνῃ, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, καὶ ὁπόταν βούληται δρεπέσθω. ἐὰν δὲ ἐξ ἄλλων μὴ πείσας, ἑπόμενος τῷ νόμῳ, τῷ μὴ κινεῖν ὅ, τι μὴ κατέθετο, ἐκεῖνος ἀεὶ ζημιούσθω. ταῦτα μὲν ὁ θεῖος Πλάτων. ἐγὼ δὲ πάλιν ζητῶ τίς ἡ γενναία σταφυλή, καὶ τίνα τὰ γενναῖα σῦκα.

Hesiodus ἔργων β.

ὥρα οὖν ζητεῖν ὑμῖν ἕως ἐγὼ περὶ τῶν ἑξῆς παρακειμένων διεξέλθω. καὶ ὁ Μαστρίος ἔφη, μὴ δ' ἀναβάλλεσθαι ἐστ' αὔριον ἐστ' ἔννηφι. γενναῖα λέγει τὰ εὐγενῆ ὁ φιλόσοφος, ὡς καὶ Ἀρχίλοχος πάρελθε, γενναῖος γὰρ εἶς, ἢ τὰ ἐπιγεγεννημένα. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης καὶ ἐπεμβολάδας ἀπίους ὀνομάζει, τὰς ἐγκεντρισμένας. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, σῦκα καὶ βότρυς καὶ ἐλαίας συλλέγων. Ξενοφῶν ἐν οἰκονομικῷ ὑπὸ τοῦ ἡλίου γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυλάς. οἴδασι δὲ καὶ οἱ περὶ ἡμῶν καὶ τοὺς ἐν οἴνῳ συντιθεμένους βότρυς. Εὔβουλος γοῦν ἐν Κατακολλωμένῳ φησίν, ἀλλὰ παραλαβὼν ἀκράτῳ κρούει, καὶ δίδου πυκνάς, καὶ βότρυς τρώγειν ἀνάγκαζ' αὐτὸν ἐξ οἴνου συχνούς. ὁ δὲ τὸν Χείρωνα πεποιηκώς, τὸν εἰς Φερεκράτην ἀναφερόμενον φησίν, Ἀμυγδάλας καὶ μῆλα καὶ μιμαίκυλα, Καὶ μύρτα καὶ σέλινα κἀξ οἴνου βότρυς, Καὶ μυελόν. ὅτι δὲ ἐν ταῖς Ἀθήναις διηνεκεῖς ἦσαν αἱ ὀπῶραι πᾶσαι, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν ὥραις. τί οὖν παράδοξον ἱστορεῖν δοκεῖ Ἀέθλιος ὁ Σάμιος ἐν πέμπτῳ Σαμίων ὥρων λέγων, σῦκον καὶ σταφυλὴ καὶ ὁμομηλὶς καὶ μῆλα καὶ ῥόδα δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγένετο. Λυγκεὺς δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Διαγόραν ἐπαινῶν τὸν κατὰ τὴν ἀττικὴν γενόμενον νικοστράτειον βότρυν καὶ ἀντιθεὶς αὐτῷ τοὺς ῥοδιακοὺς φησίν. τῷ δ' ἐκεῖ καλουμένῳ βότρυι νικοστρατίῳ τὸν ἱππώνιον ἀντεκτρέφουσι βότρυν, ὃς ἀπὸ ἑκατομβαιῶνος μηνός, ὥσπερ ἀγαθὸς οἰκέτης διαμένει τὴν αὐτὴν ἔχων εὔνοιαν. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ὑμῖν εἴρηται περί τε κρεῶν, καὶ ὀρνίθων καὶ περιστεριδίων, ἔρχομαι κἀγὼ λέξων ὅσα ἐκ πολυαναγνωσίας εὑρεῖν ἠδυνήθην παρὰ τὰ προειρημένα.

Περιστέριον.

περιστέριον οὕτως ἐστὶν εὑρεῖν εἰρημένον παρὰ Μενάνδρῳ ἐν Παλλακῇ, μικρὸν ἐπέμψας, προσρέχει, ἠγόρακά σοι περιστέρια λέγων. ὁμοίως Νικόστρατος ἄβρα ταῦτ' ἀξιῶ, εἶτ' ὀρνιθάριον τὸ περιστέριον τὸ γάστριον. Ἀναξανδρίδης ἐν Ἀντερῶντι, Περιστέρια γὰρ εἰσάγων καὶ στρουθία. Περιστέριον δ' Φρύνιχος τραγῳδοῖς. περιστέριον δὲ αὐτῷ τι λάβε τριωβόλου.

Φασιανικοί.

Φασιανικός. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δυοκαιδεκάτῳ τῶν ὑπομνημάτων περὶ τῶν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλείων λέγων, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ζώων τρεφομένων φησίν, τά τε τῶν φασιανῶν, οὓς τετράωνας ὀνομάζουσιν, οὓς οὐ μόνον ἐκ Μηδείας μετεπέμποντο, ἀλλὰ καὶ νομάδας ὄρνιθας ὑποβαλών, ἐποίησε πλῆθος, ὡς καὶ σιτεῖσθαι. τὸ γὰρ βρῶμα πολυτελὲς ἀποφαίνουσιν. αὕτη τοῦ λαμπροτάτου βασιλέως φωνή. ὃς οὐδὲ φασιανικοῦ ὄρνιθος ποτὲ γεύσασθαι ὡμολόγησεν, ἀλλ' ὥσπερ τι κειμήλιον ἀνακείμενον εἶχε τούσδε τοὺς ὄρνιθας. εἰ δὲ ἑωράκει ὡς ἡμῶν ἑκάστῳ εἷς ἐστι παρακείμενος, χωρὶς τῶν ἤδη κατηναλωμένων, προσανεπλήρωκει ἂν ταῖς πολυθρυλλήτοις ἱστορίαις τῶν ὑπομνημάτων τούτων τῶν εἰκοσιτεσσάρων, καὶ ἄλλην μίαν.

Ταώνων πλῆθος ἐν Ῥώμῃ.

Ἀριστοτέλης δὲ ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῶν φασιανῶν φησίν, οὐ κατὰ λόγον ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἀρρένων, ἀλλὰ πολλῷ μείζων. εἰ δ' ὁ προειρημένος βασιλεύς, καὶ τὸ τῶν ταώνων πλῆθος

θος ἑωράκει, τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην, καταπεφεύγει αὖ ἐπὶ τὴν ἱερὰν σύγκλητον, ὡς ὑπὸ τῆς ἀδελφοῦ πάλιν τῆς βασιλείας ἐξεληλαμένος. τοσοῦτον γάρ ἐστι τὸ πλῆθος τούτων τῶν ὀρνίθων ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὡς δοκεῖν προμεμαντευμένον τὸν κωμῳδοποιὸν Ἀντιφάνην ἐν στρατιώτῃ ἢ τύχωνι εἰρηκέναι τάδε, Τὸν ταὼν μὲν ὡς ἅπαξ τις ζεῦγος ἤγαγεν μόνον σπάνιον ὄν, Τὸ χρῆμα πλείους εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. Χρηστὸν ἄνθρωπον δ' ἐάν γ' ἄν τις ἓν μόνον ζητῶν ἴδῃ, Ὄψετ' ἐκ τούτου πονηροὺς πέντε παῖδας γεγονότας. Ἄλεξις δ' ἐν λαμπάδι, καταφαγεῖν αὐτὸς τοσοῦτ' ἀργύριον, οὐδ' ἂν γάλα ἔχοι Λαγοῦ μὰ τὴν γῆν καὶ ταὼς κατήσθιον. ὅτι δὲ καὶ τιθασοὺς εἶχον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις Στράττις παρίστησιν ἐν Παυσανίᾳ διὰ τούτων, Πολλῶν φλυάρων καὶ ταῶν ἀντάξια Οὓς βόσκεθ' ὑμεῖς ἕνεκα τῶν ὠκυπτέρων. Ἀναξανδρίδης ἐν Μελιλώτῳ, οὐχὶ μανικόν ἐστιν ἐν οἰκίᾳ τρέφειν Ταὼς ἐξὸν τοιούτους δύ' ἀγάλματ' ἀγοράσαι. Ἀνάξιλας ὀρνιθοκόμοις, Καὶ πρὸς ἔτι τούτοις τιθασὸς οἰμώζων ταώς. Μηνόδοτος δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας φησίν. οἱ ταοὶ ἱεροί εἰσι τῆς Ἥρας, καὶ μή ποτε πρώτιστοι καὶ ἐγγενόμενοι καὶ ἐτράφησαν ἐν Σάμῳ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν, ὡς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες ἐν τῇ Περσίδι, καὶ αἱ καλούμεναι μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ. διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν θεοῖς ὁμοπατρίοις φησίν, Ἐν Ἡλίου μὲν φασι γίνεσθαι πόλει Φοίνικας, ἐν Ἀθήναις δὲ γλαῦκας, ἡ Κύπρος δ' ἔχει Πελείας διαφόρους. ἡ δ' ἐν Σάμῳ Ἥρα τὸ χρυσοῦν φασιν ὀρνίθων γένος, Τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταώς. διόπερ καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν Σαμίων ταώς ἐστιν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν μελεαγρίδων Μηνόδοτος ἐμνήσθη, λέξομέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ αὐτῶν. Κλύτος ὁ Μιλήσιος Ἀριστοτέλους δὲ μαθητής, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μιλήτου γράφει περὶ αὐτῶν οὕτως. περὶ δὲ τὸ ἱερὸν τῆς Παρθένου ἐν Λέρῳ εἰσὶν οἱ καλούμενοι ὄρνιθες μελεαγρίδες. ὁ δὲ τόπος ἐστὶν ἑλώδης ἐν ᾧ τρέφονται. ἔστι δὲ ἄστοργον πρὸς τὰ ἔκγονα τὸ ὄρνεον, καὶ ὀλιγωρεῖ τῶν νεοττῶν, ὥστε ἀνάγκη τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν. ἔχει δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὄρνιθος γενναίου, τὴν δὲ κεφαλὴν μικρὰν πρὸς τὸ σῶμα, καὶ ταύτην ψιλήν, ἐπ' αὐτῆς δὲ λόφον σάρκινον σκληρόν, στρογγύλον ἐξέχοντα τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πάσσαλον, καὶ τὸ σῶμα ξυλοειδές. πρὸς δὲ ταῖς γνάθοις ἀπὸ τοῦ στόματος ἀρξαμένην ἀντὶ πώγωνος μακρὰν σάρκα, καὶ ἐρυθροτέραν τῶν ὀρνίθων. τὴν δὲ τοῖς ὄρνισιν ἐπὶ τῷ ῥύγχει γινομένην, ἣν ἔνιοι πώγωνα καλοῦσιν οὐκ ἔχει, διὸ καὶ ταύτῃ κολοβόν ἐστι. ῥύγχος δὲ ὀξύτερον καὶ μεῖζον ἢ ὄρνις ἔχει, τράχηλος μέλας παχύτερος καὶ βραχύτερος τῶν ὀρνίθων, τὸ δὲ σῶμα ἅπαν ποικίλον, μέλανος ὄντος τοῦ χρώματος ὅλου πτίλοις λευκοῖς, καὶ πυκνοῖς διειλημμένον μείζοσι φακῶν. οὗτοι δ' εἰσὶν ἐν ῥόμβοις οἱ κυκλίσκοι μέλασι τοῦ ὅλου χρώματος, διὸ καὶ ποικιλίαν τινὰ οἱ ῥόμβοι παρέχονται, τοῦ μὲν μέλανος ἔχοντος λευκότερον τὸ χρῶμα, τοῦ δὲ λευκοῦ μελάντερον. τὸ δὲ κατὰ τὰς πτέρυγας αὐταῖς πεποίκιλται λευκῷ πριονώδεσι σχήμασι πυρώδεσι, καὶ παράλληλα κειμένοις. σκέλη δὲ ἄκεντρα, ὅμοια τοῖς ὀρνιθίοις. παραπλήσιαι δ' εἰσὶν αἱ θήλειαι τοῖς ἄρρεσιν, διὸ καὶ δυσδιάκριτόν ἐστι τὸ τῶν μελεαγρίδων γένος. τοσαῦτα καὶ ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος περὶ τῶν μελεαγρίδων ἱστόρησεν. ὀπτῶν δελφάκων δὲ μνημονεύει Ἐπικράτης ἐν ἐμπόρῳ. ἐπὶ τοῖς δ' ἐγὼ μάγειρον ὅτι Σικελία καυχήσεται Τρέφειν ἄριστον κατ' ἰχθύων, οὐ κηλίς ἔνθα δελφάκων ἐγὼ κρέα. Κάλλιστ' ὄπτωπα πυρὸς ἀκμαῖς ἠνθισμένα. Ἄλεξις δ' ἐν Πονηρᾷ. Τριωβολοκράσκον ἄσιον πάνυ Ἑφθὸν ὀπτὸν καὶ θερμὸν εὐχυλότερον Ὅταν ἦ προσφέρων. Ἀθηναῖοι δ', ὥς φησι Φιλόχορος ταῖς ὥραις θύοντες οὐκ ὀπτῶσιν, ἀλλ' ἕψουσι τὰ κρέα, παραιτούμενοι τὰς θεὰς ἀπείργειν τὰ περισκελῆ καύματα καὶ τοὺς αὐχμούς. μετὰ δὲ τῆς συμμέτρου θερμασίας καὶ ὑδάτων ὡραίων, ἐκτελεῖν τὰ φυόμενα. τὴν μὲν γὰρ ὄπτησιν ἐλάττους παρέχεσθαι ὠφελείας, τὴν δὲ ἕψησιν οὐ μόνον τὴν ὠμότητα περιαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σκληρὰ μαλάττειν δύνασθαι, καὶ τὰ λοιπὰ πεπαίνειν. ἔτι δὲ εὐμενέστερον καὶ ἀκινδυνότερον πεπαίνει τὴν τροφήν, διόπερ ἑφθὸν ἐποπτᾶν οὔ φασιν, ὃ δ' ἑψεῖν. τὸ μὲν γὰρ ἀνάλυσιν ἔχειν δοκεῖ τοῦ βελτίονος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ἑφθῶν ὠμότερα καὶ ξηρότερα. τὰ δὲ ὀπτὰ κρέα καλεῖται φλογίδες. Στράττις γοῦν ἐν Καλλιππίδῃ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους φησίν, αὐτίκα δ' ἥρπασε τεμάχη θερμάς τε κάπρου φλογίδας, ἔβρυχέ τε πάνθ' ἅμα. καὶ Ἄρχιππος ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι, τὰ δαίδαλα χοίρων ἀκροκώλια Μικρῶν ταύρων ταριχηρῶν φλογίδες, αἱ δολιχαί τε κάπρου φλογίδες. περὶ δὲ περδίκων τί δεῖ καὶ λέγειν ἐμὲ πλειόνων εἰρημένων ὑφ' ὑμῶν, ἀλλ' οὐ παραλείψω τὸ ἱστορηθὲν ὑφ' Ἡγησάνδρου ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. φησὶ γὰρ ὅτι Σάμιοι πλεύσαντες εἰς Σύβαριν, καὶ κατασχόντες τὴν Σιρῖτιν χώραν, περδίκων ἀναπτάντων καὶ ποιησάντων ψόφον, ἐκπλαγέντες ἔφυγον, καὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς, ἀπέπλευσαν. περὶ δὲ λαγῶν Χαμαιλέων φησίν ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου, ὡς δειπνῶν παρὰ τῷ Ἱέρωνι ὁ Σιμωνίδης, οὐ παρατιθέντος αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις λαγωοῦ, ἀλλ' ὕστερον μεταδιδόντος τοῦ Ἱέρωνος, ἀπεσχεδίασεν. Οὐδὲ γὰρ οὐδ' εὐρύς περ ἐὼν ἐξίκετο δεῦρο. ὄντως δὲ ἦν ὡς ἀληθῶς κίμβιξ ὁ Σιμωνίδης καὶ αἰσχροκερδής

Μελεαγρίδες.

ἕψουσι.

Φλογίδες.

Σιμωνίδης αἰσχροκερδής.

κιχήλης, ὥς Χαμαιλέων φησίν. ἐν Συρακούσαις γοῦν τοῦ Ἱέρωνος ἀποστέλλοντος αὐτῷ τὰ καθ' ἡμέραν λαμπρῶς, πωλῶν τὰ πλείω ὁ Σιμωνίδης τῶν παρ' ἐκείνου πεμπομένων, ἑαυτῷ μικρὸν μέρος ἀπετίθετο. ἐρομένου δέ τινος τὴν αἰτίαν, ὅπως εἶπεν ἥ τε Ἱέρωνος μεγαλοπρέπεια καταφανὴς ᾖ, καὶ ἡ ἐμὴ κοσμιότης. Οὔθατος δὲ Τηλεκλείδης μνημονεύει ἐν ἑταίροις οὕτως, Ὡς οὖσα θῆλυς εἰκότως οὖθαρ φέρω, Ὑπογάστριον δ' αὐτὸ ὠνόμασεν Ἀντίδοτος ἐν μεμψιμοίρῳ, σιτιστῶν δὲ ὀρνίθων

Ὄρνιθες σιτευτοί. μὲν μνημονεύει Μάτρων ἐν ταῖς παρῳδίαις οὕτως, Ὣς ἔφαθ' οἱ δ' ἐγέλασσαν ἐπ' ἀλλήλοισι (?) ἄναγκαν τ' ... τούτῳ, Σιτευτὰς ὄρνιθας ἐπ' ἀργυρέοισι πίναξιν, Ἄτριχας οἰστείας λαγάνοις ὑπὸ νῶτον ἐΐσας.

Δελφάκων τε σιτευτῶν ὁ φλυακογράφος Σώπατρος ἐν Βακχίδος γάμῳ οὕτως. εἶπον κλίβανος ἦν πολυδέλφαξ σιτευτὸς ἔτρυφε. δελφάκια δὲ Αἰσχίνης εἴρηκεν ἐν Ἀλκιβιάδῃ οὕτως. ὥσπερ αἱ καπηλίδες τὰ δελφάκια τρέφουσιν. Ἀντιφάνης δ' ἐν φυσιογνωμικῷ, καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὰ δελφάκια πρὸς βίαν χορτάζουσιν. καὶ ἐν προτρεπτικῷ δέ, ἀντὶ δελφακίων τρέφεσθαι. δέλφακα δὲ ἀρσενικῶς εἴρηκε Πλάτων ἐν ποιητῇ, δέλφακα δεραιότατον. Σοφοκλῆς ὕβρει, ἐσθίειν ἐθέλω τὴν δέλφακα. Κρατῖνος ὀδυσσεῦσι δέλφακας μεγάλους. θηλυκῶς δὲ Νικοχάρης ἔφη κυούσας δέλφακα. καὶ Εὔπολις χρυσῷ γένει οὐκ ἀλώσιμον δέλφακα † ὀδόν θ' εἰσίας ἐστὶ μάλα καλήν. καὶ Πλάτων ἰοῖ. προσφέρε δεῦρο δὴ τὴν κεφαλὴν τῆς δέλφακος. Θεόπομπος Πηνελόπῃ, καὶ τὴν ἱερὰν ἡμῖν σφάττουσι δέλφακα. χηνῶν δὲ σιτευτῶν καὶ μόσχων Θεόπομπος ἐν τρισκαιδεκάτῳ Φιλιππικῶν, καὶ ἑνδεκάτῳ Ἑλληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν Λακώνων ἐγκρατές, γράφει οὕτως, καὶ οἱ Θάσιοι ἔπεμψαν Ἀγησιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπά, καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους. πρὸς τούτοις δὲ καὶ πέμματα, καὶ τραγήματα παντοδαπά. ὁ δὲ Ἀγησίλαος τὰ μὲν πρόβατα καὶ τοὺς βοῦς ἔλαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω. κατεκάλυπτο γάρ, ὡς δὲ κατεῖδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, εἰπὼν οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι. λιπαρούντων δὲ τῶν Θασίων, δότε φησὶ φέροντες ἐκείνοις, δείξας αὐτοῖς τοὺς εἵλωτας. εἰπὼν ὅτι τούτους δέοι διαφθείρεσθαι τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον, ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας Λακεδαιμονίων. ὅτι δὲ τοῖς εἵλωσιν ὑβριστικῶς πάνυ ἐχρῶντο Λακεδαιμόνιοι, καὶ Μύρων ὁ Πριηνεὺς ἱστορεῖ ἐν δευτέρῳ Μεσσηνιακῶν γράφων οὕτως, τοῖς δὲ εἵλωσι πᾶν ὑβριστικὸν ἔργον ἐπιτάττουσι πρὸς πᾶσαν ἄγον ἀτιμίαν. κυνῆν τε γὰρ ἕκαστον φορεῖν ἐπάναγκες, ὥρισαν, καὶ διφθέραν περιβεβλῆσθαι, πληγάς τε τεταγμένας λαμβάνειν κατ' ἐνιαυτὸν ἀδικήματος χωρίς, ἵνα μήποτε δουλεύειν ἀπομάθωσι. πρὸς δὲ τούτοις εἴ τινες ὑπερακμάζοιεν τὴν οἰκετικὴν ἐπιφάνειαν, ἐπέθηκαν ζημίαν θάνατον, καὶ τοῖς κεκτημένοις ἐπιτίμιον εἰ μὴ ἐπικόπτοιεν τοὺς ἁδρουμένους, καὶ παραδόντες αὐτοῖς τὴν χώραν ἔταξαν μοῖραν ἣν αὐτοῖς ἀνοίσουσιν ἀεί.

Χλιάζειν. Χλιάζειν δὲ εἴρηται ἐπὶ τῶν αὐλούντων. Δίφιλος συνωρίδι, ἐχλίασας, ποιοῦσι τοῦτο πάντες οἱ παρὰ Τιμοθέῳ.

Πιτασῶν ἡ πέρνα. ἐπεὶ δὲ καὶ πετασῶνος μέρος ἑκάστῳ κεῖται, ἣν πέρναν καλοῦσι, φέρε τι εἴπωμεν καὶ περὶ αὐτοῦ, ἔτι τοῦ ὀνόματος μνημονεύει. κάλλισται μὲν γὰρ αἱ γάλλαι, καὶ οὐκ ἀπολείπονται δὲ αὐτῶν, οὔτε αἱ ἀπὸ Κιβύρας τῆς ἀσιατικῆς οὔτε αἱ λύκιαι. μνημονεύει δὲ αὐτῶν Στράβων ἐν τρίτῳ γεωγραφουμένων, ἀνὴρ οὐ πάνυ νεώτερος. λέγει γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτοῦ πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφον, οὗ πολλάκις μεμνήμεθα, συγγενόμενον Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχηδόνα ἑλόντι. γράφει δ' οὖν ὁ Στράβων οὕτως, ἐν Ἱσπανίᾳ πρὸς τῇ Ἀκυτανίᾳ πόλις † Πομπάδων, ὡς ἂν εἴποι τις Πομπηϊόπολις, ἐν ᾗ πέρναι διάφοροι συντίθενται ταῖς † κωρικαῖς ἐνάμιλλοι. ἁλιπάστων δὲ κρεῶν μνημονεύει ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητής, Ἀριστοφάνης ἐν Διονύσῳ, ἁλίπαστα ταῦτα παρατίθημί σοι. καὶ ἐν γήρᾳ (?) γόησιν, Ὄστρακον ἁλίπαστον ἀεὶ τὸν θεράποντ' ἐσθίειν.

Στράβωνος ἱστορία. Πομπέλων. Κανταβρικαί. Strabo Aldi. Cantabricis Latin. Strab.

Τυροί. Ἐπεὶ δὲ τῆς Σικελίας αὔχημα προφανῶς, ὅσοι εἰσὶ φίλοι, λέξωμέν τι καὶ περὶ τυρῶν. Φιλήμων μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ σικελικῷ, Ἐγὼ πρότερον μὲν ᾤμην τὴν Σικελίαν Ἓν τοῦτ' ἀπότακτον αὐτὸ τοὺς τυροὺς ποιεῖν Καλούς. ἔτι τε ταῦτα προσετίθην ἀκηκοώς, Τυρὸς σικελικὸς ὅτι κράτιστος ἦν, Αἵ τε περιστεραὶ σικελικαὶ ἱμάτια ποικίλ' εἰ λέγοι τις σικελικά. Σκεύη μὲν οὖν καὶ κτήματ' ᾤμην φέρειν. Καὶ ὁ τρομιλικὸς δὲ τυρὸς ἔνδοξός ἐστι, περὶ οὗ φησὶ Δημήτριος ὁ Σκήψιος ἐν δευτέρῳ τρωϊκοῦ οὕτως, τῆς Ἀχαΐας πόλις Τρομίλεια, περὶ ἣν γίνεται τυρὸς αἴγειος ἥδιστος, οὐκ ἔχων σύγκρισιν πρὸς ἕτερον ὁ προσαγορευόμενος τρομιλικός, οὗ καὶ Σιμωνίδης μνημονεύει ἐν ἰάμβῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ πολλὰ μὲν δὴ προεκπονήσας Τελέμβροτε (?) γράφων. Ἐνταῦθα μέντοι τυρὸς ἐξ Ἀχαΐας Τρομίλιος θαυμαστὸς ὃν κατήγαγον. Εὐριπίδης δ' ἐν κύκλωπι ὀπίαν καλεῖ τυρὸν τὸν δριμὺν τὸν πηγνύμενον ὑπὸ τοῦ συκῆς ὀπῷ, Καὶ τυρὸς ὀπίας ἔστι καὶ Διὸς γάλα.

Ἀποβάγματα. Ἐπεὶ δὲ περὶ πάντων εἶπον τῶν παρακειμένων ἀποβάγματα πεποίημαι τὸν τρομιλικόν, καταπαύσω τὸν λόγον. τὸ γὰρ λείψανον τῶν βαγμάτων, καὶ τρωξίμων ἀποβάγματα εἴρηκεν Εὔπολις. σκώπτων γὰρ Διδυμίαν τινὰ ἀποβάγματα αὐτὴν εἴρηκεν ἀλώπεκος, ἤτοι ὡς μικρὰν τὸ σῶμα, ἢ ὡς κακοήθη καὶ πανοῦργον, ὥς φησιν ὁ Ἀσκαλωνίτης Δωρόθεος. τοὺς δὲ λεπτοὺς τῶν τυρῶν καὶ πλατεῖς, Κρῆτες θαλέας καλοῦσιν, ὥς φησι Σέλευκος, οὓς ἐν θυσίαις

τισίν

τισὶν ἐναγίζουσιν. πυριέφθων δὲ μνημονεύει, οὕτω δὲ καλεῖται τὸ πρῶτον γάλα, Φιλιππίδης ἐν αὐλοῖς, Τοὺς δὲ πυριέφθας, καὶ τὰ λάχανα ταῦτ' ἔχων. Καὶ ἴσως πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπιδείπνιδας ἔλεγον Μακεδόνες. κάθωνος γὰρ ἐνδύσματα ταῦτα τινά. ἔτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, ἐπελθὼν εἷς ἐκείνων τῶν σοφιστῶν μαγείρων ἐκήρυσσε μῦμα, καὶ πολλῶν ξενιζομένων ἐπὶ τῷ κηρύγματι. οὐ γὰρ ἐδείκνυεν ὁ στιγματίας ὅ,τι ἦν, ἔφη ἀγνοεῖν μοι δοκεῖτε ὦ ἄνδρες δαιταλεῖς, ὅτι Κάδμος ὁ τοῦ Διονύσου πάππος μάγειρος ἦν. [Κάδμος μάγειρος.] σιωπησάντων δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάντων, Εὐήμερος ἔφη ὁ κῷος ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἱερᾶς ἀναγραφῆς τοῦθ' ἱστορεῖ, ὡς σιδωνίων λεγόντων τοῦτο, ὅτι Κάδμος μάγειρος ὢν τοῦ βασιλέως, καὶ παραλαβὼν τὴν Ἁρμονίαν αὐλητρίδα, καὶ αὐτὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως ἔφυγε σὺν αὐτῇ, ἐγὼ δὲ φεύξομαι ἐλεύθερος γεγώς. οὐδὲ γὰρ ἂν εὕροι τίς ὑμῶν δοῦλον μάγειρόν τινα ἐν κωμῳδίᾳ, πλὴν παρὰ Ποσειδίππῳ μόνῳ. δοῦλοι δ' ὀψοποιοὶ παρῆλθον ὑπὸ πρώτων Μακεδόνων τοῦτ' ἐπιτηδευσάντων ἢ διὰ ἀτυχίαν τῶν αἰχμαλωτισθεισῶν πόλεων. ἐκάλουν δ' οἱ παλαιοὶ τὸν μὲν πολιτικὸν μάγειρον μαίσωνα, τὸν δ' ἐκτόπιον τέττιγα. [Μαίσων.] Χρύσιππος δ' ὁ φιλόσοφος τὸν μαίσωνα ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι οἴεται κεκλῆσθαι, οἷον τὸν ἀμαθῆ καὶ πρὸς γαστέρα νενευκότα, ἀγνοῶν ὅτι Μαίσων γέγονε κωμῳδίας ὑποκριτὴς μεγαρεὺς τὸ γένος, ὃς καὶ τὸ προσωπεῖον εὗρε τὸ ἀπ' αὐτοῦ καλούμενον μαίσωνα, ὡς Ἀριστοφάνης φησὶν ὁ Βυζάντιος ἐν τῷ περὶ προσώπων, εὑρεῖν αὐτὸν φάσκων, καὶ τὸ τοῦ θεράποντος πρόσωπον, καὶ τὸ τοῦ μαγείρου, καὶ εἰκότως καὶ τὰ τούτοις πρέποντα σκώμματα καλεῖται μαισωνικά. μάλιστα γὰρ εἰσάγονται οἱ μάγειροι σκωπτικοί τινες, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ἐν ἐπιτρέπουσι. καὶ Φιλήμων δέ που φησίν, Σφίγγ' ἄρρεν' οὐ μάγειρον εἰς τὴν οἰκίαν, Εἴληφ'· ἁπλῶς γὰρ οὐδὲ ἓν μὰ τοὺς θεούς, Ὧν λέγει συνίημι καινὰ ῥήματα, Πεπορισμένος γάρ ἐστι. τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι μεγαρέων, καὶ οὐκ ἐκ τῶν νισαίων, ἀλλ' ὅγε Ποσείδιππος περὶ δούλων μαγείρων ἐν ἀποκλειομένῃ φησίν, Ταυτὶ μὲν οὖν τοιαῦτα, συμβαίνει δέ τι, Νῦν μοι διακονοῦντι παρὰ τῷ δεσπότῃ Ἀστεῖον, οὐχ ἁλώσομ' ἐκφέρων κρέας. Καὶ ἐν συντρόφοις, Ἐβάδιζες ἔξω τῶν πυλῶν μάγειρος ὢν Ἄδειπνος; ἦν. ποτέρον οὖν ἀφίστα; Κατ' ἀγορὰν ἐργάζομαι. Ἐπρίατο γάρ τις ὁμότεχνός με γνώριμος. Οὐδὲν οὖν ἦν παράδοξον εἰ καὶ θυτικῆς ἦσαν ἔμπειροι οἱ παλαίτεροι μάγειροι. προΐσταντο γοῦν καὶ γάμων καὶ θυσιῶν, [Μάγειροι σπονδαῖς προϊστάμενοι.] διόπερ Μένανδρος ἐν κόλακι τὸν τοῖς τετραδισταῖς διακονούμενον μάγειρον ἐν τῇ τῆς πανδήμου ἀφροδίτης ἑορτῇ ποιεῖ ταυτὶ λέγοντα, Σπονδή· δίδου σὺ σπλάγχν' ἀκολουθῶν. ποῖ βλέπεις; Σπονδή· φέρε πλεῖον † ὡσια σπονδὴ καλῶς. Εὐχοῦ θεοῖς ὀλυμπίοις. εὐχόμεθα Ὀλυμπίασι πάσαις, λάμβανε Τὴν γλῶτταν ἐν τούτῳ διδόναι σωτηρίαν Ὑγίειαν ἀγαθὰ πολλὰ τῶν ὄντων τε νῦν Ἀγαθῶν ὄνησιν πᾶσι ταῦτ' εὐχόμεθα. [ἀξίωμα μαγειρικόν.] Καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ δέ φησιν ἕτερος χ' ὡσαφεὺς † σαχῶς ἐμίστυλα κρέα εἰδώς, τί καὶ γὰρ οὐ κακῶς ἐπίσταμαι. ἐμφαίνει δ' αὐτῶν τὴν ἐμπειρίαν καὶ ἡ πρὸς Ἀλέξανδρον Ὀλυμπιάδος ἐπιστολή. προτρεπομένη μάγειρον αὐτῇ πρίασθαι θυσιῶν ἔμπειρον ἡ μήτηρ φησί Πέλιγναν τὸν μάγειρον λάβε παρὰ τῆς μητρός. οὗτος γὰρ οἶδε τὰ ἱερά σου τὰ πατρῷα πάντα ὃν τρόπον θύεται, καὶ τὰ ἀργά, δικαστικὰ καὶ τὰ Βακχικά, ὅσα τε Ὀλυμπιὰς προθύεται οὗτος οἶδε. μὴ οὖν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ λαβέ, καὶ ἀπόστειλον πρὸς ἐμὲ τὴν ταχίστην. ὅτι δὲ σεμνὸν καὶ ἡ μαγειρική, μαθεῖν ἐστιν ἐκ τῶν ἀθήνησι κηρύκων. οἵδε γὰρ μαγείρων καὶ βουτύπων ἐπεῖχον τάξιν, ὥς φησι Κλείδημος ἐν πρωτογονίας πρώτῳ. Ὅμηρός τε τὸ ῥέζειν ἐπὶ τοῦ θύειν τάσσει. τὸ δὲ θύειν ἐπὶ τοῦ ψαισὰ μετὰ δόρπια θυμιᾶν. καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ θύειν δρᾶν ὠνόμαζον. ἔδρων δ' οἱ κήρυκες ἄχρι πολλοῦ [Δρᾶν τὸ θύειν.] βουθυτοῦντές φησι καὶ σκευάζοντες, καὶ μιστύλλοντες, ἔτι δ' οἰνοχοοῦντες. κήρυκας δὲ αὐτοὺς ἀπὸ [Κήρυκες.] τοῦ κρείττονος ὠνόμαζον, ἀναγέγραπταί τε οὐδαμοῦ μαγείρῳ μισθός, ἀλλὰ κήρυκι. καὶ Ἀγαμέμνων δὲ παρ' Ὁμήρῳ θύει βασιλεύων, φησὶ γὰρ ὁ ποιητής, Ἦ καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ, Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας Θυμοῦ δευομένους, ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο [Τιμηταὶ ῥωμαίων σφαγιάζοντες.] χαλκός. Καὶ Θρασυμήδης ὁ τοῦ Νέστορος υἱὸς ἀναλαβὼν πέλεκυν κόπτει τὸν βοῦν. ἐπεὶ διὰ τὸ γῆρας ὁ Νέστωρ οὐκ ἠδύνατο, συνεπόνουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. οὕτως ἔνδοξον ἦν καὶ μέγιστον τὸ τῆς μαγειρικῆς τέχνης ἀξίωμα. καὶ παρὰ ῥωμαίοις δὲ οἱ τιμηταί, μεγίστη δ' αὕτη ἀρχή, τὴν περιπόρφυρον ἐνδεδυκότες, καὶ ἐστεφανωμένοι πελέκει τὰ ἱερὰ κατέβαλλον. οὐ παρέργως δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ καὶ τὰ ὅρκια καὶ τὰ ἱερόθυτα κήρυκες κομίζουσιν, ὡς παλαιᾶς οὔσης καὶ προσηκούσης αὐτοῖς τῆς λειτουργίας. Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύο κήρυκας ἔπεμπε, Καρπαλίμως ἄρνας τε φέρειν Πρίαμόν τε καλέσσαι. καὶ πάλιν Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευσεν οἰσέμεναι. καὶ, Ταλθύβιος δὲ θεῷ ἐναλίγκιος αὐδήν Κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο ποιμένι λαῶν. Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς ἀτθίδος καὶ δῆμος φῦλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων δημιουργικὰς τιμάς, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν. οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ Ἀθηνίων ἐν σαμόθραξιν, ὥς φησιν Ἰόβας μάγειρον εἰσάγει φυσιολογοῦντα διὰ τούτων, [Ἀθηναίων μάγειροι.] Οὐκ οἶσθ', ὅτι

πάντων ἡ μαγειρικὴ τέχνη Πρὸς εὐσέβειαν πλεῖστα προσενήνεχθ᾽ ὅλως, Τοιοῦτον ἦν τὸν πάντα γε βάρβαρε. Τοῦ θηριώδους καὶ παρασπόνδου βίου. Ἡμᾶς γὰρ ἀπολύσασα, καὶ τῆς δυσχεροῦς

Ἀλληλοφαγίας, ἤγαγ᾽ εἰς τάξιν τινά, Καὶ τουτονὶ περιῆψεν, ὃν νυνὶ βίον Ζῶμεν. τίνα τρόπον; πρόσεχε κἀγώ σοι φράσω, Ἀλληλοφαγίας καὶ κακῶν ὄντων συχνῶν, Γενόμενος ἄνθρωπός τις οὐκ ἀβέλτερος, Ἔθυσ᾽ ἱερεῖον πρῶτος, ὤπτησε κρέα. Ἴσως ἦν τὸ κρέας ἥδιον ἀνθρώπου κρεῶν, Αὐτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, τὰ δὲ βοσκήματα Θύοντες ὤπτων. ὡς δ᾽ ἅπαξ τῆς ἡδονῆς

Ἐμπειρίαν τιν᾽ ἔλαβον, ἀρχῆς γενομένης Ἐπιπλεῖον τιν᾽ ηὖξαν τὴν μαγειρικὴν τέχνην.

Ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τῶν πρότερον μεμνημένοι, Τὰ σπλάγχνα τοῖς θεοῖσιν ὀπτῶσι, φλογὶ Ἅλας οὐ προσάγοντες, οὐ γὰρ ἦσαν οὐδέπω Εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐξευρημένοι. Ὡς δ᾽ ἤρεσ᾽ αὐτοῖς ὕστερον, καὶ τοὺς ἅλας Προσάγουσιν ἤδη τῶν ἱερῶν γεγραμμένων, Τὰ πάτρια διατηροῦντες, ἅπερ ἡμῖν μόνα Ἅπασιν ἀρχὴ γέγονεν τῆς σωτηρίας Τὸ προσφιλοτεχνεῖν, διά τε τῶν ἡδυσμάτων Ἐπὶ πλεῖον αὔξειν τὴν μαγειρικὴν τέχνην. Καινὸς γάρ ἐστιν οὗτοσὶ παλαίφατος. Μετὰ ταῦτα γαστρίον τις ὠνθυλευμένον, Προϊόντος εἰσήνεγκα τ᾽ ἤδη τοῦ χρόνου, Ἀκριβῶς ἐρίφιον ἐν τακερὸν ἐμπνικτὸν διέλαβεν. Περικομματίῳ δ᾽ ἐπίγγρας ὑποκρούσας, Ἰχθὺν παρεισεκύκλησεν οὐδ᾽ ὁρώμενον Λάχανον, τάριχος πολυτελές, χόνδρον, μέλι, Ὡς πολὺ διὰ τὰς ἡδονὰς ἃς νῦν λέγω Ἀπεῖχ᾽ ἕκαστος τοῦ φαγεῖν ἂν ἔτι νεκροῦ, Αὐτοῖς ἅπαντες ἠξίουν συζῆν. ὄχλος Ἠθροίζετ᾽, ἐγίνοντό θ᾽ αἱ πόλεις οἰκούμεναι Διὰ τὴν τέχνην, ὅπερ εἶπα τὴν μαγειρικήν. Ἄνθρωπε χαῖρε περιπόδει τῷ δεσπότῃ Καταρχόμεθ᾽ ἡμεῖς οἱ μάγειροι, θύομεν,

Σπονδὰς ποιοῦμεν, τῷ μάλιστα τοὺς θεοὺς Ἡμῖν ὑπακούειν, διὰ τὸ ταῦθ᾽ εὑρηκέναι Τὰ μάλιστα συντείνοντα πρὸς τὸ ζῆν καλῶς. Ὑπὲρ εὐσεβείας οὖν ἄφες παῦσαι λέγων Ἥμαρτον, ἀλλὰ δεῦρο συνέπου μοι, Τά τ᾽ ἔνδον εὐπρεπῆ ποίει λαβών. Καὶ Ἄλεξις δ᾽ ἐν λεβητίῳ δηλοῖ, ὅτι ἡ μαγειρικὴ τέχνη ἐπιτήδευμα καὶ ἐλευθέρων. πολίτης γάρ τις οὐκ ἀφανὴς ἐν αὐτῷ δείκνυται ὁ μάγειρος. καὶ οἱ τὰ ὀψαρτυτικὰ δὲ συγγράψαντες, Ἡρακλείδης τε καὶ Γλαῦκος ὁ λοκρὸς οὐχ ἁρμόττειν φασὶ τὴν μαγειρικὴν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῖς τυχοῦσι τῶν ἐλευθέρων. ἐκσεμνύνει δὲ τὴν τέχνην καὶ ὁ νεώτερος Κρατῖνος ἐν τοῖς γίγασι λέγων. ἐν θύμει δὲ τῆς γῆς ὡς γλυκὺ Ὄζει, καπνός τ᾽ ἐξέρχετ᾽ εὐωδέστερος, Οἰκεῖ τις ὡς ἔοικεν ἐν τῷ χάσματι Λιβανωτοπώλης ἢ μάγειρος σικελικός, Παραπλησίαν ὀσμὴν λέγεις ἀμφοῖν γλυκύς. καὶ Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν δυσπράτῳ ἐπαινῶν τοὺς σικελικοὺς μαγείρους λέγει, σικελῶν δὲ τέχναις ἡδυνθεῖσαι διαυτὸς διαθρυμματίδες. καὶ Μένανδρος ἐν φάσματι, ἐπισημαίνεσθαι ἂν ἡ σκευασία καθάριος ἢ καὶ ποικίλη. Ποσείδιππος ἐν ἀναβλέποντι. Ἐγὼ μάγειρον ἀναλαβὼν, ἀκήκοα Τὰ τῶν μαγείρων πάντα καθ᾽ ἑκάστου κακά, Ἀντερολαβοῦντος ἐλέγομεν ὡς οὐκ ἔχει Ῥῖνα κριτικὴν πρὸς τοὔψον, οὐδ᾽ ὅτι στόμα Πονηρὸν, ὁ δὲ τὴν γλῶτταν εἰς ἀσχήμονας Ἐπιθυμίας ἐν οἷά τε τῶν ἡδυσμάτων, Κάθαλος κατόξους, χναυσικὸς πρὸς ναυσικὸς Καπνὸν οὐ φέρων, οὐ πῦρ. οὐ φέρων δ᾽ ἐκ τοῦ πυρὸς Εἰς τὰς μαχαίρας ἦλθον, ὧν εἷς οὑτοσὶ Διὰ τῶν μαχαιρῶν τοῦ πυρὸς ἐλήλυθεν. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν φιλώτιδι τὴν σοφίαν τῶν μαγείρων ἐμφανίζων φησί, Οὐκοῦν τὸ μὲν γλυκηδὸν ὥσπερ ἄλλοτε Ἑλεῖν ἐν ἅλμῃ φημί, τόδε λαβράκιον Ὀπτᾶν ὅλον, τὸν γαλεὸν ἐν ὑποτρίμματι Ζέσαι, τὸ δ᾽ ἐγχέλυον ἅλας ὠρίγανον, Ὕδωρ, ὁ γόγγρος ταὐτὸ. ἡ βατὶς, χλόη, Πρόσεισι θύννου τέμαχος ὀπτῆς εἰς κρέας.

Ἐρίφιον ὀπτὸν θάτερον τἀναντία, Ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις ἀπολεῖ μ᾽ οὑτοσί. Ἀριστίμων δὲ ὀψαρτυτῶν ὀνόματα καταλέγει Βάτων ἐν εὐεργέταις οὕτως, Εὖγ᾽ ὦ Σιβύνη τὰς νύκτας οὐ καθεύδομεν Οὐδ᾽ ἀναγεγράμμεθ᾽, ἀλλὰ καίεται λύχνος, Καὶ βιβλίον ταῖς χερσίν, καὶ φροντίζομεν Τί σοφὸν καταλελοιπέναι, ἢ τίς ἡμῶν ἀκτίδης Ὁ χῖος, ἢ Τυνδαρικὸς ὁ σικυώνιος,

Ἢ ζωπύρειος αὐτὸς εὕρηκας δέ τι; Τὰ μέγιστα πόσα ταῦτα τοὺς τεθνηκότας. Ἐγὼ δὲ τουτονὶ βρῶμα ὑμῖν ἄνδρες φίλοι τὸ μύμα φέρω. περὶ οὗ Ἀρτεμίδωρος ὁ ἀριστοφάνειος ἐν ὀψαρτυτικαῖς γλώσσαις φησίν, ὅτι σκευάζεται ἐκ κρεῶν καὶ αἵματος πολλῶν ἀρτυμάτων συνεμβαλλομένων. Ἐπαίνετος δ᾽ ἐν ὀψαρτυτικῷ λέγει ταῦτα, μύμα δὲ παντὸς ἱερείου καὶ ὄρνιθος. χρὴ δὲ ποιεῖν τὰ ἁπαλὰ τῶν κρεῶν μικρὰ συντεμόντα, καὶ τὰ σπλάγχνα καὶ τὸ ἔντερον, καὶ τὸ αἷμα διαθρύψαντα καὶ ἀρτύσαντα ὄξει, τυρῷ ὀπτῷ, σιλφίῳ, κυμίνῳ, θύμῳ, χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, θύμβραις, κοριάννῳ χλωρῷ τε καὶ ξηρῷ, καὶ γηθύῳ, καὶ κρομμύῳ καθαρῷ πεφωσμένῳ, ἢ μήκωνι, καὶ σταφίδι, ἢ μέλιτι, καὶ ῥοᾶς ὀξείας κόκκοις. ἔστιν δέ σοι τὸ αὐτὸ μύμα καὶ ὄψον. τοσαῦτα καὶ τούτου καταχόψαντος, οὐ μόνον τὰ προειρημένα ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, ἄλλος ἐπεισῆλθεν τὴν ματτύην κομίζων. ὑπὲρ ἧς καὶ ζητήσεως γενομένης, καὶ τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος τὰ ἐκ τῶν ὀψαρτυτικῶν γλωσσῶν τοῦ προειρημένου Ἀρτεμιδώρου. Αἰμιλιανὸς Δωροθέῳ ἔφη τῷ ἀσκαλωνίτῃ σύγγραμμα ἐκδεδόσθαι, ἐπιγραφόμενον περὶ Ἀντιφάνους, καὶ περὶ τῆς παρὰ τοῖς νεωτέροις κωμικοῖς ματτύης, ἣν θετταλῶν φησιν εἶναι εὕρημα. ἐπι-

ἀξίωμα μαγείρων.

Μύμα.

Ματτύη.

χωριάσαι τε

χαριάσαντι κἂν ταῖς ἀθήναις κατὰ τὴν μακεδόνων ἐπικράτειαν. ὁμολογοῦνται δὲ οἱ θετταλοὶ πολυτελέστατοι τῶν ἑλλήνων γεγενῆσθαι, περί τε τὰς ἐσθῆτας καὶ τὴν δίαιταν, ὅπερ αὐτοῖς αἴτιον ἐγένετο, καὶ τοῦ κατὰ τῆς ἑλλάδος ἐπαγαγεῖν τοὺς Πέρσας, ἐζηλωκόσι τὴν τούτων τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν. ἱστορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς πολυτελείας αὐτῶν καὶ Κρατῖνος ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτῶν. ὠνομάσθη δὲ ἡ ματτύη ὡς μὲν ὁ ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ μαστίχη καὶ τὰ μάλιστα, † καὶ ἡμεῖς δὲ φαμὲν ἀπὸ τοῦ μάττειν, ἀφ᾿ οὗ καὶ ἡ μᾶζα αὐτὴ ὠνομάσθη. καὶ ἡ παρὰ κυπρίοις καλουμένη μαγὶς, καὶ τὸ ζυφαῦ καθ᾿ ὑπερβολὴν ὑπὲρ μαζαῦ. κατ᾿ ἀρχὰς μὲν οὖν τὴν δημοτικὴν καὶ κοινὴν ταύτην τροφὴν τὴν ἐκ τῶν ἀλφίτων μᾶζαν ὠνόμαζον, καὶ μάττειν τὸ παρασκευάζειν αὐτήν. ὕστερον δὲ ποικίλλοντες τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀκολάστως, καὶ περιέργως μικρὸν παραγαγόντες τοὔνομα τῆς μάζης ματτύην ὠνόμαζον πᾶν τὸ πολυτελὲς ἔδεσμα. τὸ δὲ ματτυάζειν τὸ παρασκευάζειν αὐτὰ, εἴτε ἰχθὺς εἴη, εἴτε ὄρνις, εἴτε λάχανον, εἴτε ἱερεῖον εἴτε μύττιον. τοῦτο δὲ δῆλον ἐστὶν, ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος παρέθετο μαρτύριον Ἀλέξιδος. συνεμφῆναι γὰρ βουλόμενος ὁ Ἄλεξις τὴν ἀκολασίαν τῆς παρασκευῆς, προσέθηκε τὸ λέπεσθαι. ἔχει δ᾿ σύμπασα ἐκλογὴ οὕτως ἐκ τοῦ διεσκευασμένου δράματος, ὃ ἐπιγράφεται δημήτριος, Τὸ ψον λαβοῦσαι τοῦτο τἀπεσαλμένον Σκευάσετ᾿ εὐωχεῖσθε προπόσει πίνετε, Λέπεσθε, ματτυάζετε. τῷ δὲ λέπεσθαι χρῶνται οἱ ἀθηναῖοι ἐπ᾿ ἀσελγοῦς καὶ φορτικῆς διὰ ἀφροδισίων ἡδονῆς. καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς ὀψαρτυτικαῖς γλώτταις τὴν ματτύην ἀποφαίνει κοινὸν εἶναι πάντων, ὄνομα τῶν πολυτελῶν ἡδυσμάτων γράφων οὕτως, εἴτις τῆς ὄρνιθος ματτύης, ἐσφάχθω μὲν διὰ τοῦ στόματος εἰς τὴν κεφαλήν. ἔστω δὲ ἕωλος καθάπερ ὁ πέρδιξ, ἐὰν δὲ θέλῃς ὡς ἔχει τοῖς πτεροῖς ἐᾶν τετιλμένην, εἶτα τὸν τρόπον ἐκθεὶς τῆς ἀρτύσεως καὶ τῆς ἑψήσεως, ἐπιφέρει εὐθὺς καὶ νομάδα παχεῖαν ἕψε, καὶ νεοσσοὺς τῶν ἤδη κοκκυζόντων. ἐὰν δὲ θέλῃς παρὰ πότον χρῆσθαι, εἶτ᾿ ἐξελὼν τὰ λάχανα εἰς τρυβλίον, καὶ τῆς ὄρνιθος τῶν κρεῶν ἐπιθεὶς παρατίθει, τοῦ θέρους ἀντὶ τοῦ ὄξους τῆς ὄμφακος ἐμβαλὼν εἰς τὸν ζωμὸν, ὡς ἔχει τοὺς βότρυς. ἐπειδὰν δὲ ἐφθὴ γένηται, ἐξελὲ μετὰ τοῦ βοτρυδίου πρὸ τοῦ τὸ γίγαρτον ἐξαφεῖναι, εἶθ᾿ οὕτως τὸ λάχανον κατάθρυπτε, οὕτως ματτύοις ἐν τοῖς ἡδίστοις. ὅτι μὲν οὖν κοινὸν ἦν τοὔνομα τῶν πολυτελεστάτων ἐδεσμάτων, φανερόν. ὅτι δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης εὐωχίας, ὁμοίως ἐλέγετο. Φιλήμων φησὶν ἐν ἁρπαζομένῳ, Γυμνῷ φυλακὴν ἐπίταττε, καὶ διὰ τριῶν Ποτηρίων με ματτύης ἐμφανιέτω. καὶ ἐν ἀνδροφόνῳ, πιεῖν τίς ἡμῖν ἐγχεάτω, καὶ ματτύην ποιεῖτε θᾶττον. Ἄλεξις δ᾿ ἐν πυραύνῳ ἀμφιβόλως εἴρηκεν, Ἐγὼ δ᾿ ἐπειδὰν ἀχολουμένους λάβω Ἀνέκραγον οὐ δώσει τίς ἡμῖν ματτύην, Ὥσπερ αὖ εἰ τὸ δεῖπνον ἔλεγεν, πιθανὸν δὲ καὶ ἰδίως ἓν τῶν ἐδεσμάτων ἀναφέρειν. Μάχων δ᾿ ὁ σικυώνιος τῶν μὲν κατὰ Ἀπολλόδωρον τὸν καρύστιον κωμῳδοποιῶν εἷς ἐστι καὶ αὐτὸς, οὐκ ἐδίδαξε δ᾿ ἀθήνησι τὰς κωμῳδίας τὰς ἑαυτοῦ, ἀλλ᾿ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. ἦν δ᾿ ἀγαθὸς ποιητὴς, εἴτις ἄλλος τῶν μετὰ τοὺς ἑπτὰ, διόπερ ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ἐσπούδασε συσχολάσαι αὐτῷ νέος ὤν. ἐποίησε δὲ καὶ οὗτος ἐν δράματι ἀγνοίᾳ ταυτὶ Ἥδιον οὐδὲν ἐστί μοι τῆς ματτύης, τοῦτ᾿ εἴτε πρῶτοι μακεδόνες τοῖς ἀττικοῖς Κατεδίδαξαν ἡμῖν, εἴτε πάντες οἱ θεοί Οὐκ οἶδα, πλὴν ἐστί γε μουσικωτάτου τινός, Ὅτι δὲ ὕστατον καὶ ἦν πᾶσιν εἰσεφέρετο, Νικόστρατος φησὶν ἐν ἀπελαυνομένῳ. μάγειρος δ᾿ ἐστὶν ὁ διηγούμενος, ὡς λαμπρὰν καὶ εὔτακτον παρεσκεύασεν εὐωχίαν, προδιηγησάμενός τε οἷον ἦν τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον, καὶ τρίτης μνησθεὶς παραθέσεως ἐπιφέρει, εὖ γε τ᾿ ἄνδρες εὖ σφόδρα. ἀλλὰ μὴν τῇ ματτύῃ Οὕτω διαθήσω τὰ μετὰ ταῦθ᾿ ὡς οἴομαι, Οὐδ᾿ αὐτὸν ἡμῖν τοῦτον αἰτερεῖν ἔτι. Καὶ ἐν μαγείρῳ. Θρῖον δὲ καὶ κάνδυλον, ἢ τούτων τί τῶν Εἰς ματτύην συντέτερον εἶδε πώποτε. Ἄλλος δέ τις φησὶ περιφέρειν ματτύην πολλάριον, Καὶ γαστρίον τακερόν τι, καὶ μήτρας ἴσως. Διονύσιος δ᾿ ἐν ἀκοντιζομένῳ, μάγειρος δέ ἐστιν ὁ λέγων, Ὥστ᾿ αὖ ἐνίοτ᾿ αὖ τούτοισι ποιῶν ματτύην, Σπεύδων ἅμ᾿ εἰσήνεγκα διαμαρτὼν μίαν Ἄκων περιφορὰν τῶν νεκρῶν ὡς τὸν νεκρόν. Φιλήμων ἐν πτωχῇ, Ἐξὸν ἀποσάττεσθαι, δι᾿ ὅλην τὴν ἡμέραν Ποιοῦντα καὶ διδόντα ματτύας ἐκεῖ. Μόλπις δ᾿ ὁ λάκων τὰ παρὰ τοῖς σπαρτιάταις ἐπάικλεια, ὃ σημαίνει τὰς ἐπιδειπνίδας, ματτύας φησὶ λέγεσθαι παρὰ τοῖς ἄλλοις. ὁ δὲ κυνικὸς Μένιππος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀρκεσιλάῳ γράφει οὕτως, πότος ἦν ἐπικωμασάντων τινῶν, καὶ ματτύην ἐκέλευσεν εἰσφέρειν λάκαινά τις, καὶ εὐθέως περιεφέρετο περδίκια ὀλίγα καὶ χήνεια ὀπτὰ, καὶ τρυφὴ πλακούντων. τὸ δὲ τοιοῦτον δεῖπνον οἱ μὲν ἀττικοὶ προσηγόρευον ἐπιδόρπισμα. οἱ δὲ δωριεῖς ἐπάικλον, τῶν δ᾿ ἄλλων ἑλλήνων οἱ πλεῖστοι ἐπιδειπνα. τοσούτων καὶ περὶ τῆς ματτύης λεχθέντων ἔδοξεν ἀπιέναι. καὶ γὰρ ἑσπέρα ἦν ἤδη, καὶ διελύθημεν οὕτως.

Μάχων σικυώνιος.

Ματτύη.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἴ μοι τὸ νεσόρειον εὔγλωσσον μέλος, Ἀντήνορός τε τοῦ φρυγὸς δοίη θεός, κατὰ τὸν πάνσοφον Εὐριπίδην ἑταῖρε Τιμόκρατες, οὐκ ἂν δυναίμην ἀπομνημονεύειν, ἔτι σοι τῶν πολλάκις λεχθέντων ἐν τοῖς περισπουδάστοις τούτοις συμποσίοις, διά τε τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀεὶ καινῶς προσευρισκομένων. καὶ γὰρ καὶ περὶ τάξεως τῶν περιφορῶν πολλάκις ἐλέχθη, καὶ περὶ τῶν μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπιτελουμένων, ἅπερ καὶ μόλις ἀναπεμπάζομαι, εἰπόντος τινὸς τῶν ἑταίρων τὰ ἐκ τῶν Λακώνων Πλάτωνος ἰαμβεῖα.

Ἄνδρες δεδειπνήκασιν Ἤδη σχεδὸν ἅπαντες, Εὖγε, τί οὐ τρέχων σὺ τὰς τραπέζας ἐκφέρεις. Ἐγὼ δὲ λίτρον παραχέων εἰσέρχομαι. Κἀγὼ δὲ παρακορήσων Σπονδὰς δ᾽ ἔπειτα παραχέας Τὸν κότταβον παροίσω, Τῇ παιδὶ τοὺς αὐλοὺς ἐχρῆν Ἤδη προχείρους εἶναι, Καὶ προσαναφυσᾶν τὸ μύρον Ἤδη παραχέον, βάδιζων Αἰγύπτιον κατ᾽ ἴρινον. Στέφανον δ᾽ ἔπειθ᾽ ἑκάστῳ Δώσω φέρων τῶν ξυμποτῶν. Νεόκρατά τις ποιείτω Καὶ δὴ κέκραται; Τὸν λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς Εἰπέ. ποῦ δ᾽ ἡμῖν † ἤδη γέγονε, καὶ πίνοντες ἤδη πόρρω Καὶ σκολιὸν ᾖσαι, Κότταβος δ᾽ ἐξοίχεται θύραζε. Αὐλοὺς δ᾽ ἔχουσά τις κορίσκη Καρικὸν μέλος μελίζεται, Τοῖς συμπόταισι καλλὴν Τρίγωνον εἶδον ἔχουσαν, Ἦτ᾽ ᾖδε πρὸς αὐτὸ μέλος ἰωνικόν.

Ἀφέσεις κοττάβων.

Μετὰ ταῦτ᾽ οἶμαι καὶ περὶ κοττάβων ζήτησις ἦν, καὶ τῶν ἀποκοτταβιζόντων, οὓς οἰηθείς τις τῶν παρόντων ἰατρῶν εἶναι τούτων, οἳ ἀπὸ βαλανείου καθάρσεως ἕνεκα τοῦ στομάχου πίνοντες ἄμυστιν ἀποβλύζουσιν, ἔφη οὐκ εἶναι παλαιὰν ταύτην παράδοσιν, οὐδὲ εἰδέναι τινὰ τῶν ἀρχαίων, ταύτῃ τῇ καθάρσει χρησάμενον. διὸ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν Ἰουλιήτην ἐν τῇ περὶ τῶν καθόλου πραγματείᾳ ἐπιτιμᾶν τοῖς τοῦτο ποιοῦσι, βλαπτικὸν ὀφθαλμῶν τὸ ἐπιχείρημα δεικνύων, καὶ τῆς κάτω κοιλίας ἐπισχετικόν, πρὸς ὃν Οὐλπιανὸς ἔφη, Ὅρα ἀσκληπιάδην καλεῖ κρείων σε Χαρώνιος. Οὐ γὰρ κακῶς τινι τῶν ἑταίρων ἡμῶν ἐλέχθη τό, εἰ μὴ ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον. τίς γὰρ ἡμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι οὐκ ἦν οὗτος ὁ ἀποκοτταβισμὸς ἀρχαῖος, εἰ μή τι σὺ καὶ τοὺς Ἀμφίου ἀποβλύζειν ὑπολαμβάνεις. ἐπεὶ οὖν ἄπειρος εἶ τῆς τοιαύτης θεωρίας, μάθε παρ᾽ ἐμοῦ ὅτι πρῶτον μὲν ἡ τῶν κοττάβων εὕρεσις σικελική ἐστι παιδιά. ταύτην πρῶτον εὑρόντων σικελῶν, ὡς Κριτίας φησὶν ὁ Καλλαίσχρου ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων, Κότταβος ἐκ σικελῆς ἐστι χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον, Ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιστάμεθα.

Κοτταβίζω

Δικαίαρχος ὁ μιλήσιος Ἀριστοτέλους μαθητὴς ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου καὶ τὴν λατάγην φησὶν εἶναι σικελικὸν ὄνομα. λατάγη δ᾽ ἐστὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἀπὸ τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρόν, ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χειρὶ ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοττάβειον. Κλείταρχος δ᾽ ἐν τῇ περὶ γλωττῶν πραγματείᾳ λατάγην θετταλοὺς καὶ ῥοδίους τὸν ἀπὸ τῶν ποτηρίων κότταβον λέγειν. κότταβος δ᾽ ἐκαλεῖτο τὸ τιθέμενον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, ὡς Εὐριπίδης παρίστησιν ἐν Οἰνεῖ λέγων οὕτως,

Πυκνοῖς δ᾽ ἔβαλλον Βακχίου τοξεύμασι Κάρα γέροντος, τὸν βαλόντα δὲ στέφειν Ἐγώ τε τάγμην ἆθλα κοττάβων διδούς. Ἐκαλεῖτο δὲ κότταβος, καὶ τὸ ἄγγος εἰς ὃ ἔβαλλον τὰς λατάγας, ὡς Κρατῖνος ἐν Νεμέσει δείκνυσι. Πλάτων δ᾽ ἐν Διὶ κακουμένῳ παιδιᾶς εἶδος παροίνιον τὸν κότταβον εἶναι ἀποδίδωσιν, ἐν ᾗ ἐξίσαντο, καὶ τὸν σκυβαρίων οἱ δυσκυβοῦντες. λέγει δ᾽ οὕτως, πρὸς κότταβον παίζειν, ἕως ἂν σφῷν ἐγὼ Τὸ δεῖπνον ἐσκευάσω πάνυ βούλομαι, ἀλλ᾽ αὐτίκα ἐστάλεις θυείαν παῖς τιὸν φέρε τὴν θυείαν, ἀλλ᾽ ὕδωρ ποτήρια παράθετε. παίζωμεν δὲ περὶ φιλημάτων ἀγεννῶς οὐκ ἐῶ, Παίζειν τίθεμαι κοττάβια σφῷν ἐγώ Τὰς δή γε τὰς κρηπίδας, ἃς αὕτη φορεῖ, Καὶ τὸν κότυλον τὸν σὸν Βαβαὶ ἀξ οὑτοισὶ † Μείζων ἀγωνιστὴς ἰσθμιάδος ἐπέρχεται. Ἐκάλουν δὲ καὶ κατακτούς τινας κοττάβους. ἐστὶ δὲ λυχνία ἀναγόμενα πάλιν τε συμπίπτοντα.

Κοττάβιον κατακτόν.

Εὔβουλος Βελλεροφόντῃ, Τίς ἂν λάβοιτο τοῦ σκέλους κάτωθέ μοι, Ἄνω γὰρ ὥσπερ κοττάβειον αἴρομαι. Ἀντιφάνης δ᾽ ἐν Ἀφροδίτης γοναῖς, Τὸν δὴ λέγω σὺ δ᾽ οὐ συνίης, κότταβος Τὸ λυχνίον ἐστί, πρόσεχε τὸν νοῦν, ὠὰ μὲν Πέντε νικητήριον. Περὶ τοῦ; γελοῖον κοτταβιεῖτε, τίνα τρόπον;

Ἐγὼ διδάξω, καθ᾽ ὅσον ἂν τὸν κότταβον Ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃ Τοῦτο τοὐπικείμενον Ἄνω, τὸ μικρὸν πινακίσκιον λέγεις, Τοῦτ᾽ ἐστὶ πλάστιγξ, οὗτος ὁ κρατῶν γίνεται.

Πῶς δ᾽ εἴσεταί τις τοῦτο γ᾽ ἂν τύχῃ μόνον Αὐτῆς ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται, καὶ ψόφος Ἔσται πάνυ πολὺς πρὸς θεῶν τῷ κοττάβῳ. Πρόσεστι δὲ μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης. Καὶ μετ᾽ ὀλίγα. ὡ δεῖ λαβὼν τὸ ποτήριον δεῖξον νόμῳ, Αὐλητικῶς δὲ καρκινοῦν τοὺς δακτύλους, Οἶνόν τε μικρὸν ἐγχέαι, καὶ μὴ πολύν, Ἔπειτ᾽ ἀφήσεις τίνα τρόπον δεῦρο βλέπε Τοιοῦτον ὦ Πόσειδον ὡς ὕψους σφόδρα, Οὕτω ποιήσεις, ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν σφενδόνῃ Οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτός, ἀλλὰ

μάνθανε

μανθάνει, Ἀγκυλοῦντα δεῖ σφόδρα τὴν χεῖρ' εὐρύθμως Γέμπειν τὸν κότταβον, ὡς Δικαίαρχος φησίν. καὶ Πλάτων δ' ἐν τοῖς δὶς τοῖς κακουμένοις, παρακελεύεταί τις Ἡρακλεῖ μὴ σκληρὰν ἔχειν τὴν χεῖρα μέλλοντα κοτταβίζειν. ἐκάλουν δὲ ἀπ' ἀγκύλης τὴν τοῦ κοττάβου πρόεσιν, διὰ τὸ ἀπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. οἱ δὲ ποτηρίου εἶδος τὴν ἀγκύλην φασί. Βακχυλίδης ἐν ἐρωτικοῖς, εὖτε τὴν ἀπ' ἀγκύλης ἵησι τοῖς δὲ τοῖσι νεανίαις λευκὸν ἀντείνασα πῆχυν. καὶ Αἰσχύλος δ' ἐν ὀστολόγοις ἀγκυλητοὺς λέγει κοττάβους διὰ τούτων, Εὐρύμαχος οὐκ ἄλλος, οὐδὲν ἧσσον ἄς Ὕβριζ' ὑβρισμοὺς οὐκ ἐναισίους ἐμοί. ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ κότταβος ἀεὶ τοὐμὸν κάρα. Τοῦ δ' ἀγκύλη τοῦ κότταβός ἐστι σκοπός Ἐκτεμὼν ἡβῶσα χεὶρ ἐφίετο. Ὅτι δὲ ἆθλον προὔκειτο τοῖς εὖ προϊεμένοις τὸν κότταβον, προείρηκεν μὲν καὶ ὁ Ἀντιφάνης. ὠὰ γάρ ἐστι καὶ πεμμάτια καὶ τραγήματα. ὁμοίως δὲ διεξέρχονται Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ, καὶ Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν Κύκλωψι καὶ Εὔπολις, Ἕρμιππός τε ἐν τοῖς ἰάμβοις. τὸ δὲ καλούμενον κατακτὸν κοττάβιον τοιοῦτόν ἐστι, Λυχνίον ἐστὶν ὑψηλόν, ἔχον τὸν μάνην καλούμενον, ἐφ' οὗ τὴν καταβαλλομένην ἔδει πεσεῖν πλάστιγγα, ἐντεῦθεν δ' ἐπιπίπτειν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην πληγεῖσαν ὑπὸ τοῦ κοττάβου, καί τις ἦν ἀκριβὴς εὐχειρία τῆς βολῆς. μνημονεύει δὲ τοῦ μάνου Νικοχάρης ἐν Λάκωσιν. ἕτερον δέ ἐστιν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ. αὕτη δ' ὕδατος πληροῦται, ἐπινεῖ τε ταύτῃ ἐπ' αὐτῆς ὀξύβαφα κενά, ἐφ' ἃ βάλλοντες τὰς λάταγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοττάβια ὁ πλείω καταδύσας. Ἀμειψίας ἀποκοτταβίζουσιν, ἢ μανία. φέρ' ὀξύβαφα καὶ κανθάρους, Καὶ τὸν ποδανιπτῆρα ἐγχέασα δ' ὕδατος. Κρατῖνος ἐν Νεμέσει. τῷ δ' ἐν κοττάβῳ προθέντας ἐν πατρικοῖσιν νόμοις Τὸ κινοῦν ὀξύβαφον βάλλειν μὲν τοῖς, τῷ πόντῳ δὲ βάλλοντι νέμω πλεῖστα τύχης. τὸ δ' ἆθλον Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν, Ἔγνωκ' ἐγὼ δὲ χάλκιον, Τοῦτ' ἐστι κοττάβειον ἱστάναι καὶ μυρρίνας. Ἕρμιππος Μοίραις. χλανίδες δ' οὐ λαικὰ ταβέβληνται, θώρακα δ' ἅπας ἐμπερονᾶται. κνημῖδες δὲ περὶ σφυρὸν ἀρθροῦνται. βλαύτης δ' οὐδεὶς ἑτέρως λεύκης, ῥάβδον δ' ὄψει τὴν κοτταβικὴν ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδομένην, μάνης δ' οὐδὲ λατάγων, ἢ τὴν τάλαιναν πλάστιγγ' ἴδοις παρὰ τὴν στροφέα τῆς κηπαίας ἐν τοῖσι κορήμασιν οὖσαν. Ἀχαιὸς δ' ἐν Λίνῳ περὶ τῶν σατύρων λέγων φησί, Ῥιπτοῦντες ἐκβάλλοντες ἀγνῶτες τί μου, Λέγοντες ὦ κάλλιστον Ἡρακλεῖ λάταξ. Τοῦτο δὲ λέγοντες παρ' ὅσον τῶν ἐρωμένων ἐμέμνηντο, ἀφιέντες ἐπ' αὐτοῖς τοὺς λεγομένους κοσσάβους, διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰνάχῳ, ἀφροδισίαν εἴρηκε τὴν λάταγα, ξανθὴ δ' ἀφροδισία λάταξ πᾶσιν ἐπεκύπτει δόμοις. καὶ Εὐριπίδης ἐν Πλεισθένει, πολὺς δὲ κοσσάβων ἀραγμὸς κύπριος πρόσῳδον ἀχεῖ μέλος ἐν δόμοισιν. καὶ Καλλίμαχος δέ φησιν, Πολλοὶ καὶ φιλέοντες ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε, Οἰνοπόται σικελὰς ἐκ κυλίκων λάταγας. ἦν δέ τι καὶ ἄλλο κοτταβίων εἶδος προτιθέμενον ἐν ταῖς παννυχίσιν, οὗ μνημονεύει Κάλλιππος ἐν Παννυχίδι διὰ τούτων. ὁ δ' ἀγρυπνήσας τὸν πυραμοῦντα λήψεται Τὰ κοττάβια καὶ τῶν παρουσῶν ἣν θέλῃ φιλήσει. ἐγίνετο δὲ καὶ πεμματιά τινα ἐν ταῖς παννυχίσιν, ἐν αἷς πλεῖστον ὅσον χρόνον διηγρύπνουν χορεύοντες, καὶ διωνομάζετο τὰ πεμμάτια τότε χαρίσια ἀπὸ τῆς τῶν ἀναιρουμένων χαρᾶς. μνημονεύει Εὔβουλος ἐν Ἀγκυλίωνι λέγων οὑτωσί, καὶ γὰρ πάλαι πέπτει τὰ νικητήρια, εἶθ' ἑξῆς φησίν ἐξεπήδησα ἄρτι ὡς πέπτουσα τὸν χαρίσιον. ὅτι δὲ καὶ φίλημα ἦν ἆθλον, ἑξῆς λέγει ὁ Εὔβουλος, Εἶεν γυναῖκες νῦν ὅπως τὴν νύχθ' ὅλην Ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ παιδίου χορεύσετε, Θήσω δὲ νικητήριον τρεῖς ταινίας, Καὶ μῆλα πέντε καὶ φιλήματ' ἐννέα. Ὅτι δὲ ἐσπούδαστο παρὰ τοῖς Σικελιώταις ὁ κότταβος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ οἰκήματα ἐπιτήδεια τῇ παιδιᾷ κατασκευάζεσθαι, ὡς ἱστορεῖ Δικαίαρχος ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου. οὐκ ἀπεικότως οὖν οὐδ' ὁ Καλλίμαχος σικελὴν τὴν λάταγα προσηγόρευε. μνημονεύει τῶν λατάγων καὶ τῶν κοττάβων καὶ ὁ χαλκοῦς καλούμενος Διονύσιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις διὰ τούτων, Κότταβον ἐνθάδε σοι τρίτον ἱστάναι οἱ δυσέρωτες, Ἡμεῖς προστίθεμεν γυμνασίῳ Βρομίου Κώρυκον. οἱ δὲ παρόντες ἐνείρετε χεῖρας ἅπαντες Ἐς σφαίρας κυλίκων, καὶ πρὶν ἐκεῖνον ἰδεῖν Ὄμματι βηματίσασθε τὸν αἰθέρα τὸν κατακλινῆ, Εἰς ὅσον αἱ λάταγες χωρίον ἐκτέταται. Ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς ᾔτει πιεῖν μεγάλῃ κύλικι ἐπιλέγων ἐκ τῶν αὐτῶν ἐλεγείων καὶ τόδε. Ὕμνους οἰνοχοεῖν ἐπιδέξια σοί τε καὶ ἡμῖν. Τόνδε σὸν ἀρχαῖον τηλέπαδόν τι φίλον Εἰρεσίῃ γλώσσης ἀποπέμψομεν εἰς μέγαν αἶνον, Τοῦ δ' ἐπὶ ξυμποσίου δεξιότης τε λόγου, Φαίακος Μουσῶν ἐρέτας ἐπὶ σέλματα πέμπει. Κατὰ γὰρ τὸν νεώτερον Κρατῖνον ὃς ἐν Ὀμφάλῃ φησί, Γίνεσθαι μὲν ὄντα τὸν καλῶς εὐδαίμονα Κρεῖττον, μάχαι δ' ἄλλοισι καὶ πόνοι μέλοι. Πρὸς ὃν ὁ Κύνουλκος ἀεὶ τοῖς σύρω ἀντικορυσσόμενος, καὶ οὐδέποτε τῆς φιλονεικίας παυόμενος, ἧς εἶχε πρὸς αὐτόν, ἐπεὶ θόρυβος κατεῖχε τὸ συμπόσιον ἔφη. τίς οὗτος ὁ τῶν συρβηναίων χορός. καὶ αὐτὸς δ' ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν μεμνημένος τινῶν ἐρῶ, ἵνα μὴ ὁ Οὐλπιανὸς βρενθύηται ἐκ τῶν ἀποθέτων τοῖς ὁμηρίδαις, μόνος ἀναστάσας τὰ κοτταβεῖα, Ἀγγελίας ἀγαθῆς δεῦρ' ἴτε πευσόμενοι, Καὶ κυλίκων ἔριδας διαλύετε καὶ

Κότταβοι σικελοῖ πυριστάτος.

κατάθεσθε Τὴν ξύνεσιν παρ' ἐμοί, καὶ τάδε μανθάνετε, Εἰς τὴν παροῦσαν ζήτησιν ἐπιτήδεια ὄντα. ὁρῶ γὰρ καὶ τοὺς παῖδας ἤδη φέροντας ἡμῖν στεφάνους καὶ μύρα. διατί δὴ λέγονται τῶν ἐστεφανωμένων ἐὰν λύωνται οἱ στέφανοι, ὅτι ἐρῶσιν. ἔτι γὰρ ἐν παισὶ τὰ Καλλιμάχου ἀναγινώσκων ἐπιγράμματα, ὧν ἐστι καὶ τοῦτο, ἐπεζήτουν μαθεῖν εἰπόντος τοῦ Κυρηναίου τάδε, ῥόδα φυλλοβολεῦντα Τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ στεφάνων πάντ' ἐγίνοντο χαμαί. Σὸν οὖν ἐστιν ὦ μουσικώτατε τὴν χιλιετῆ μου ταύτην ζήτησιν ἀπολύσασθαι Δημόκριτε, καὶ διατί οἱ ἐρῶντες στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας. καὶ ὁ Δημόκριτος, ἀλλ' ἵνα κἀγώ φησι μνημονεύσω τοῦ χαλκοῦ ποιητοῦ καὶ ῥήτορος Διονυσίου. χαλ-

Διονύσιος ὁ χαλκοῦς. κοῦς δὲ προσηγορεύθη διὰ τὸ συμβουλεῦσαι Ἀθηναίοις χαλκῷ νομίσματι χρήσασθαι, καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέγραψε Καλλίμαχος ἐν τῇ τῶν ῥητορικῶν ἀναγραφῇ, λέξω τι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἐλεγείων. σὺ δὲ ὦ Θεόδωρε, τοῦτο γὰρ σὸν τὸ κύριον ὄνομα δέχου, τήνδε προπινομένην τὴν ἀπ' ἐμοῦ ποίησιν. ἐγὼ δ' ἐπιδέξια πέμπω σοὶ πρώτῳ χαρίτων ἐγκεράσας χάριτας, Καὶ σὺ λαβὼν τόδε δῶρον ἀοιδὰς ἀντιπρόπιθι Συμπόσιον κοσμῶν καὶ τὸ σὸν εὖ θέμενος. φὴς οὖν διὰ τί τῶν ἐστεφανωμένων, ἐὰν λύηται ὁ στέ-

Στέφανοι τῶν ἐρώντων λυόμενοι. φανος ἐρᾶν λέγονται. πότερον ὅτι ὁ ἔρως τὸ τῶν ἐρώντων ἦθος περιαιρεῖται τὸν κόσμον. διὰ τὸ πρὸς τὴν ἐπιφανοῦς κόσμου περιαίρεσιν, φρικτόν τινά φησι Κλέαρχος ἐν πρώτῳ ἐρωτικῶν, καὶ σημεῖον νομίζουσι τοῦ καὶ τὸν τῶν ἤθους κόσμον περιῃρῆσθαι τοὺς τοιούτους. ἢ καθάπερ ἐπὶ τῆς μαντικῆς, ἄλλα πολλὰ καὶ τοῦτο σημειοῦνταί τινες. ὁ γὰρ ἐκ τοῦ στεφάνου κόσμος, οὐδὲν ἔχων μόνιμον, σημεῖόν ἐστι πάθους ἀβεβαίου μὲν κεκαλλωπισμένου δέ. τοιοῦτος δ' ἐστὶν ὁ ἔρως. οὐδένες γὰρ μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἐρᾶν ὄντων καλλωπίζονται, εἰ μὴ ἄρα ἡ φύσις οἱονεί τι δαιμόνιον δικαίως βραβεύουσα τῶν πραγμάτων ἕκαστον, οἴεται δεῖν τοὺς ἐρῶντας μὴ στεφανοῦσθαι πρὶν κρατήσωσι τοῦ ἔρωτος. τοῦτο δ' ἐστὶν ὅταν κατεργασάμενοι τὸν ἐρώμενον, ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐπιθυμίας. τὴν ἀφαίρεσιν οὖν τοῦ στεφάνου σημεῖον τοῦ ἔτι διαγωνίζεσθαι ποιούμεθα, ἢ ὁ ἔρως αὐτὸς οὐκ ἐῶν καθ' αὐτοῦ στεφανοῦσθαι, καὶ ἀνακηρύττεσθαι τὸν μέν, τὸν στέφανον περιαιρεῖσθαι, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐνδίδωσιν αἴσθησιν, μηνύων ὅτι ἥττωνται ὑπὸ αὐτοῦ, διὸ ἐρᾶν οἱ λοιποὶ τοὺς τοιούτους φασίν, ἢ ὅτι λύεται μὲν πᾶν δεδεμένον. ὁ δὲ ἔρως στεφανουμένων τινῶν δεσμός ἐστι. οὐθένες γὰρ ἄλλοι τῶν δεδεμένων περὶ τὸ στεφανοῦσθαι σπεύδουσι πλὴν οἱ ἐρῶντες. τὴν τοῦ στεφάνου δὲ λύσιν σημεῖον τοῦ περὶ τὸν ἔρωτα δεσμοῦ, νομίζοντες ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους, ἢ διὰ τὸ πολλάκις τοὺς ἐρῶντας διὰ τὴν ποίησιν ὡς ἔοικε, στεφανουμένους περιαιρεῖν αὐτῶν τὸν στέφανον ἀντιστρέφομεν τῇ ὑπονοίᾳ τὸ πάθος, ὡς οὐκ ἄν ποτε τοῦ στεφάνου περιρρέοντος, εἰ μὴ ἤρων, ἢ ὅτι ἀναλύσεις περὶ μόνους μάλιστα τοὺς ἐρῶντας, καὶ καταδεδεμένους γίνονται. τὴν δὲ τοῦ στεφάνου ἀνάλυσιν καταδεδεμένων τινῶν εἶναι νομίζοντες, ἐρᾶν φασὶ τοὺς τοιούτους. καταδέδενται γὰρ οἱ ἐρῶντες εἰ μὴ ἄρα διὰ τὸ κατεστέφθαι τῷ ἔρωτι τοὺς ἐρῶντας οὐκ ἐπίμονος αὐτῶν ὁ στέφανος γίνεται. χαλεπὸν

Θύραι τῶν ἐρωμένων στεφανούμεναι. γὰρ ἐπὶ μεγάλῳ καὶ θείῳ στεφάνῳ μικρόν, καὶ τὸν τυχόντα θεῖναι. Στεφανοῦσι δὲ τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἤτοι τιμῆς χάριν, καθάπερ εἴ τινος θεοῦ τὰ πρόθυρα στεφανοῦσιν αὐτῷ, ἢ τοῖς ἐρωμένοις ἀλλὰ τῷ ἔρωτι ποιούμενοι τὴν τῶν στεφάνων ἀνάθεσιν, τοῦ μὲν ἔρωτος τὸ ἐρώμενον ἄγαλμα. τούτου δὲ ναὸν ὄντα τὴν οἴκησιν, στεφανοῦσι τὰς τῶν ἐρωμένων θύρας, ἢ μᾶλλον ὑφ' ὧν οἴονται, καὶ πρὸς ἀλήθειαν τὸν τῆς ψυχῆς κόσμον ἐσκυλεῦσθαι, τούτοις καὶ τὸν τοῦ σώματος κόσμον ὑπὸ τοῦ πάθους ἐξαγόμενοι καὶ σκυλεύοντες ἑαυτοὺς ἀνατιθέασι. πᾶς δ' ὁ ἐρῶν τοῦτο δρᾷ μέν. μὴ παρόντος δὲ τοῦ ἐρωμένου, τοῦτο ἐμποδὼν ποιεῖται τὴν ἀνάθεσιν, ὅθεν Λυκοφρονίδης τὸν ἐρῶντα ἐκεῖνον αἰπόλον ἐποίησε λέγοντα, τὸ δὲ ἀνατίθημί σοι ῥόδον καλὸν νόημα, καὶ πέδιλα καὶ κυνέην καὶ τὴν θηροφόνον λογχίδα, ἐπεί μοι νόος ἄλλο κέχυται ἐπὶ τὰν χάρισι φίλαν παῖδα καὶ καλάν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἱε-

Ἰσότης στεφάνων. ρώτατος Πλάτων ἐν ἑβδόμῳ νόμων πρόβλημά τι προβάλλει στεφανωτικόν, ὅπερ ἄξιόν ἐστιν ἐπιλύσασθαι, οὕτως λέγοντος τοῦ φιλοσόφου. μήλων δέ τινων διανομαὶ καὶ στεφάνων πλείοσιν ἅμα καὶ ἐλάττοσιν ἁρμοττόντων τῶν ἀριθμῶν τῶν αὐτῶν, ὁ μὲν Πλάτων οὕτως εἶπεν. ἔστι δ' ὃ λέγει τοιοῦτον, ἕνα βούλεται ἀριθμὸν εὑρεῖν, ὃ ἕως τοῦ τελευταίου εἰσελθόντος ἐξ ἴσου πάντες ἕξουσιν ἤτοι μῆλα ἢ στεφάνους. φημὶ οὖν τὸν ἑξήκοντα ἀριθμὸν εἰς ἓξ συμπότας δύνασθαι τὴν ἰσότητα πληροῦν. οἶδα γὰρ ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐλέγομεν μὴ συνδειπνεῖν τῶν πέντε γε πλείους, ὅτι δέ γε ἡμεῖς ψαμμακόσιοι ἐσμὲν δῆλον. ὁ οὖν ἑξήκοντα ἀριθμὸς εἰς ἓξ τοὺς συμπότας πληρωθέντος τοῦ συμποσίου ἄρξεται οὕτως, εἰσῆλθεν εἰς τὸ συμπόσιον ὁ πρῶτος καὶ ἔλαβε στεφάνους ἑξήκοντα. ἐπεισελθόντι δὲ τῷ δευτέρῳ διδῶσι τοὺς ἡμίσεις, καὶ ἑκάστῳ γίνονται τριάκοντα, καὶ τρίτῳ ἐπεισελθόντι ἐξ εἴκοσι συνδιαιρούμενοι τοὺς πάντας ἑξήκοντα ἔχουσι. τετάρτῳ πάλιν ὁμοίως κοινωνησάντων, ἐκ δεκαπέντε γίνονται. πέμπτῳ δὲ ἐκ δώδεκα, καὶ τῷ ἕκτῳ ἐκ δέκα. καὶ οὕτως ἰσότης ἀναπληροῦται τῶν στεφάνων. ταῦτα εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Οὐλπιανὸς ἀποβλέψας πρὸς τὸν Κύνουλκον Οἵῳ μ' ὁ δαίμων ἔφη φιλοσόφῳ συνῴκισε κατὰ τὸ Θεογνήτου τοῦ κωμῳδοποιοῦ φάσμα Ἐπαρίστερα ἔμαθες ὦ πόνηρε γράμματα, Ἀνέστροφέ σου τὸν βίον τὰ βυβλία Πεφιλο-

σόφηκας

σόφηκας γῆν τε καὶ οὐρανῷ λαλῶν, Οἷς οὐδ' ἐν ἐστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων. Πόθεν γάρ σοι καὶ ὁ τῶν συρβηναίων ἐπῆλθεν χορός. τίς τῶν ἀξίων λόγου μέμνηται τοῦ μουσικοῦ τούτου χοροῦ, καὶ ὡς οὐ πρότερον ἔφη ὦ οὗτος διδάξω σε, πρὶν ἂν τὸν ἄξιον παρὰ σοῦ λάβω μισθόν. οὐ γὰρ ἐγὼ τὰς τῶν βυβλίων ἀκάνθας, ὥσπερ σὺ ἀναγινώσκων ἐκλέγω, ἀλλὰ τὰ χρησιμώτατα καὶ ἀκοῆς ἄξια. ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλπιανὸς δυσχεράνας ἀνεβόησε τὰ ἐξ ὑπονοίας Ἀλέξιδος. Οὐδ' ἐν τριβαλλοῖς ταῦτά γ' ἐστὶν ἔννομα, Οὔ φασι τὸν θύοντα τοῖς κεκτημένοις Δείξαντα ἰδεῖν. τὰ αὐτὰ ἰαμβεῖα φαίνεται, καὶ παρ' Ἀντιφάνει ἐν ὕπνῳ, καὶ ὁ Κύνουλκος, ἐπεὶ περὶ στεφάνων ζητήσεις ἤδη γεγόνασιν, εἰπὲ ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παρὰ τῷ χαρίεντι Ἀνακρέοντι ναυκρατίτης στέφανος ὦ Οὐλπιανέ. φησὶ γὰρ οὗτος ὁ μελιχρὸς ποιητής, Στεφάνους δ' ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν, Τοὺς μὲν ῥοδίνους, τὸν δὲ ναυκρατίτην. Καὶ διατί παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ λύγῳ τινὲς στεφανοῦνται. φησὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν μελῶν. Μεγίστης δ' ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπειδὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ὁ γὰρ τῆς λύγου στέφανος ἄτοπος. πρὸς δεσμοὺς γὰρ καὶ πλέγματα ἡ λύγος ἐπιτήδειος. εἰπὲ οὖν ἡμῖν τί περὶ ζητήσεως ἄξιον ὄντων καὶ μὴ ὀνομαστεύειν φιλότης. σιωπῶντος δ' αὐτοῦ καὶ ἀναζητεῖν προσποιουμένου, ὁ Δημόκριτος ἔφη, Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικώτατος ἑταῖρε ἐξηγούμενος τὸ χωρίον ἔφη, ὅτι καὶ λύγοις ἐστεφανοῦντο οἱ ἀρχαῖοι. Τέναρος δὲ ἀγροῖκον εἶναι λέγει στεφάνωμα τὴν λύγον, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἐξηγηταὶ ἀπροσδιόνυσά τινα εἰρήκασι περὶ τοῦ προκειμένου. ἐγὼ δὲ ἐντυχὼν τῷ Μηνοδότου τοῦ σαμίου συγγράμματι, ὅπερ ἐπιγράφεται τῶν κατὰ τὴν Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφή, εὗρον τὸ ζητούμενον. Ἀδμήτην γάρ φησι τὴν Εὐρυσθέως ἐξ Ἄργους φυγοῦσαν ἐλθεῖν εἰς Σάμον. θεασαμένην δὲ τὴν τῆς Ἥρας ἐπιφάνειαν, καὶ τῆς οἴκοθεν σωτηρίας χαριστήριον βουλομένην ἀποδοῦναι, ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ τοῦ καὶ νῦν ὑπάρχοντος. πρότερον δὲ ὑπὸ Λελέγων καὶ νυμφῶν καθιδρυμένου, τοὺς δὲ ἀργείους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας, πεῖσαι χρημάτων ὑποσχέσει τυρρηνοὺς ληστρικῷ τε βίῳ χρωμένους ἁρπάσαι τὸ βρέτας, πεπεισμένους τοὺς ἀργείους, ὡς εἰ τοῦτο γένοιτο, πάντως τι κακὸν πρὸς τῶν τὴν Σάμον κατοικούντων ἡ Ἀδμήτη πείσεται. τοὺς δὲ τυρρηνοὺς ἐλθόντας εἰς τὸν ἡραΐτην ὅρμον, καὶ διαβάντας εὐθέως ἔχεσθαι τῆς πράξεως. ἀθύρου δὲ ὄντος τότε τοῦ ναοῦ, ταχέως ἀνελέσθαι τὸ βρέτας καὶ διακομίσαντας ἐπὶ θάλασσαν εἰς τὸ σκάφος ἐμβαλέσθαι. λυσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ πρυμνήσια, καὶ τὰς ἀγκύρας ἀνελομένους, εἰρεσίᾳ τε πάσῃ χρωμένους ἀπαίρειν οὐ δύνασθαι. ἡγησαμένους οὖν θεῖόν τι τοῦτ' εἶναι, πάλιν ἐξενεγκαμένους τῆς νεὼς τὸ βρέτας, ἀποθέσθαι παρὰ τὸν αἰγιαλόν, καὶ ψαιστὰ αὐτῷ ποιήσαντας περιδεεῖς ἀπαλλάττεσθαι. τῆς δὲ Ἀδμήτης ἕωθεν δηλωσάσης ὅτι τὸ βρέτας ἠφανίσθη, καὶ ζητήσεως γενομένης, εὑρεῖν μὲν αὐτὸ τοὺς ζητοῦντας ἐπὶ τῆς ἠιόνος, ὡς δ' ἂν βαρβάροις κᾶρας ὑπονοήσαντας αὐτόματον ἀποδεδρακέναι, πρός τι λύγου θωράκιον ἀπερείσασθαι, καὶ τοὺς εὐμηκεστάτους τῶν κλάδων ἑκατέρωθεν ἐπισπασαμένους περιειλῆσαι πάντοθεν. τὴν δὲ Ἀδμήτην λύσασαν αὐτὸ ἁγνίσαι καὶ στῆσαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βάθρου, καθάπερ πρότερον ἵδρυτο. διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ἠιόνα καὶ ἀφανίζεσθαι. ψαιστά τε αὐτῷ παρατίθεσθαι, καὶ καλεῖσθαι τονεα τὴν ἑορτήν, ὅτι συντόνως συνέβη περιειληφθῆναι τὸ βρέτας ὑπὸ τῶν τὴν πρώτην αὐτοῦ ζήτησιν ποιησαμένων. ἱστορεῖται δ' ὑπ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν καρῶν δεισιδαιμονίᾳ περιχεθέντων, ἐπὶ τὸ μαντεῖον τοῦ θεοῦ παραγενομένων εἰς ὕβλαν, καὶ πυνθανομένων περὶ τῶν ἀπηντημένων, θεσπίσαι τὸν Ἀπόλλωνα ποινὴν αὐτοὺς ἀποδοῦναι τῇ θεῷ δι' ἑαυτῶν ἑκούσιον, καὶ χωρὶς δυσχεροῦς συμφορᾶς, ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀφώρισεν ὁ Ζεὺς τῷ Προμηθεῖ χάριν τῆς κλοπῆς τοῦ πυρός, λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν χαλεπωτάτων δεσμῶν, καὶ τίσιν ἑκούσιον ἐν ἀλυπίᾳ κειμένην δοῦναι θελήσαντος ταύτην ἔχειν ἐπιτάξαι τὸν καθηγούμενον τῶν θεῶν, ὅθεν οὔτ' ἐκείνου τὸν δεδηλωμένον στέφανον ὑπὸ Προμηθεῖ περιγενέσθαι, καὶ μετ' οὐ πολὺ τοῖς εὐεργετηθεῖσιν ἀνθρώποις ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς δωρεάν, διόπερ καὶ τοῖς καρσὶ κατὰ τὸ παραπλήσιον ἔθος παρεκελεύσατο στεφανώματι χρωμένοις τῇ λύγῳ, καταδεῖν τὴν ἑαυτῶν κεφαλὴν τοῖς κλάδοις, οἷς αὐτοὶ κατέλαβον τὸν θεόν. καταλῦσαι δὲ καὶ τ' ἄλλα γένη τῶν στεφάνων ἐπέταξε, χωρὶς τῆς δάφνης, τὴν δ' αὐτὸς ἔφη τοῖς τὴν θεὸν θεραπεύουσι μόνοις ἀπονέμειν δῶρον, τοῖς τε χρησθεῖσιν ἐκ τῆς μαντείας κατακολουθήσαντας αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἔσεσθαι, καὶ δίκην ἐν εὐωχίαις ἀποδιδόντας τῇ θεῷ τὴν προσήκουσαν, ὅθεν τοὺς κᾶρας ὑπακοῦσαι βουλομένους τοῖς ἐκ τοῦ χρηστηρίου, καταλῦσαι τὰς ἔμπροσθεν εἰθισμένας στεφανώσεις. αὐτούς τε κατὰ πλῆθος χρῆσθαι μὲν τῇ λύγῳ, τοῖς δὲ θεραπεύουσι τὴν θεὸν ἐπιτρέψαι φορεῖν τὸν καὶ νῦν ἔτι διαμένοντα τῆς δάφνης στέφανον. μνημονεύει δ' ἔοικεν ἐπιπεσόντι τῆς κατὰ τὸν λύγον στεφανώσεως, καὶ Νικαίνετος ὁ ἐποποιὸς ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι ποιητὴς ὑπάρχων ἐπιχώριος, καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἠγαπηκὼς ἐν πλείοσι. λέγει δ' οὕτως, Οὐκ ἐθέλω φιλόθηρε κατὰ πτόλιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρούρης Σαίνυσθαι, ζεφύρου πνεύμασι τερπόμενος, Ἀρκεῖ μοι κοίτη μὲν ὑπὸ πλευρῆσι χαμεύνα. Ἐγγὺς

Ναυκρατίτης στέφανος, καὶ λύγινος.

Λύγινος στέφανος σαμίων.

γὰρ προμόλου δέμνιον ἐν Δαπίνης, Καὶ λύγος ἀρχαῖον καρῶν στέφος, ἀλλὰ φερέσθω, Οἶνος καὶ μουσῶν ἡ χαρίεσσα λύρη. Θυμήρεις πίνοντες, ὅπως Διὸς εὐκλέα νύμφην, Μέλπωμεν νήσου δεσπότιν ἡμετέρης. Ἐν τούτοις γὰρ ἀμφιβόλως εἰρηκὼς ὁ Νικαίνετος πότερον στρωμνῆς ἕνεκεν ἢ στεφανώσεως ἀρκεῖται τῇ λύγῳ, τὸ λέγειν αὐτὴν τῶν καρῶν ἀρχαῖον στέφος, πρόδηλον καθίστησι τὸ ζητούμενον. συνέβη δὲ τὴν τῆς λύγου στεφάνωσιν, καὶ μέχρι τῶν κατὰ Πολυκράτη χρόνων, ὡς ἄν τις εἰκάσειε τῇ νήσῳ συνηθεστέραν ὑπάρχειν. ὁ γοῦν Ἀνακρέων φησί, Μεγιστῆς ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπεὶ δὴ στεφανοῦται τῇ λύγῳ, καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα. ταῦτα ἴσασιν οἱ θεοὶ ὡς πρῶτος αὐτὸς ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρείᾳ εὗρον κτησάμενος τὸ τοῦ Μηνοδότου συγγραμμάτιον, καὶ ἐπιδείξας πολλοῖς ἐξ αὐτοῦ τὸ παρὰ τῷ Ἀνακρέοντι ζητούμενον. λαβὼν δὲ

Ἡφαιστίων τἀλλότρια συγγράμματα σφετεριζόμενος.

παρ' ἐμοῦ ὁ πᾶσι κλοπὴν ὀνειδίζων Ἡφαιστίων ἐξιδιοποιήσατο τὴν λύσιν, καὶ σύγγραμμα ἐξέδωκεν, ἐπιγράψας περὶ τοῦ παρ' Ἀνακρέοντι λυγίνου στεφάνου, ὅπερ νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ εὑρομεν παρὰ τῷ ἀντιμοσσύρᾳ Δημητρίῳ. τοιοῦτος δέ τις καὶ ὁ Ἡφαιστίων συγγραφεύς, καὶ περὶ τὸν καλὸν ἡμῶν Ἄδραντον ἐγένετο. ἐκδόντος γὰρ τούτου πέντε μὲν βυβλία περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν καθ' ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων, ἕκτον δὲ περὶ τῶν ἐν τοῖς ἠθικοῖς νικομαχείοις Ἀριστοτέλους ἐννοίας ἀμφιλαφῶς παραθεμένου. καὶ περὶ τοῦ παρὰ Ἀντιφῶντι τῷ τραγῳδοποιῷ Πληξίππου, καὶ πλεῖστα ὅσα, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰπόντος, σφετερισάμενος καὶ ταῦτα, ἐπέγραψέ τι βυβλίον περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος οὐδὲν ἴδιον προσεξευρών, ὥσπερ κἀν τῷ περὶ τοῦ λυγίνου στεφάνου. μόνον γὰρ τοῦτ' ἴδιον εἴρηκεν, ὅτι Φύλαρχος ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν οἶδε τὴν κατὰ λύγον ἱστορίαν, καὶ ὅτι οὔτε τὰ Νικαινέτου οἶδεν, οὔτε τὰ Ἀνακρέοντος ὁ συγγραφεύς, ἀπέδειξέ τις καὶ διαφωνοῦντα αὐτὸν κατ' ἔνια τῶν ἱστορηθέντων παρὰ Μηνοδότῳ. δύναται δέ τις λέγειν περὶ τῆς λύγου ἁπλούστερον, ὅτι ὁ Μεγιστῆς τῇ λύγῳ στεφανοῦται ὡς παρακειμένης

ΛΕΙΠΕΙ.

Ἐκ τοῦ δαψιλοῦς πάντων γοῦν πεπηγότες ἐμὸν κωνέοντι δεσπόταν, καὶ μέγαν βασιλέα φανέοντες. τούτων λεχθέντων ὁ Δημόκριτος ἔφη, ἀλλὰ

Ἀριστοτέλους σκολιὸν ἢ παιάν.

μὴν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Ἀριστοτέλους εἰς Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέα, οὐ παιάν ἐστιν ὡς ὁ τὴν τῆς ἀσεβείας κατὰ τοῦ φιλοσόφου γραφὴν ἀπενεγκάμενος Δημόφιλος εἰς αἰδῶ τε παρασκευασθεὶς ὑπ' Εὐρυμέδοντος, ὡς ἀσεβοῦντος καὶ ᾄδοντος ἐν τοῖς συσσιτίοις ὁσημέραι εἰς τὸν Ἑρμείαν παιᾶνα. ὅτι δὲ παιᾶνος οὐδεμίαν ἔμφασιν παρέχει τὸ ᾆσμα, ἀλλὰ τῶν σκολιῶν ἕν τι καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ ἀρχῆς τῆς λέξεως, φανερὸν ἡμῖν ποιήσω. ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ θήραμα κάλλιστον βίῳ, σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλερούς ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν τ' ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρέσσω καὶ γονέων μαλακαυγήτοιό θ' ὕπνου. σεῦ δ' ἕνεκεν ὁ Δῖος Ἡρακλῆς, Λήδας τε κοῦροι πολλὰ ἀνέτλασαν ἔργοις σὰν ἀγρεύοντες δύναμιν. σοῖς δὲ πόθοις Ἀχιλλεὺς Αἴας τ' ἀΐδαο δόμους ἦλθον, σᾶς δ' ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς καὶ Ἀταρνέος ἔντροφος ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. τοί γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις, ἀθάνατόν τε μιν αὐξήσουσι μοῦσαι Μνημοσύνης θυγατέρες Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι φιλίας τε γέρας βεβαίας. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τις τί κατιδεῖν ἐν τούτοις δύναται παιονικὸν ἰδίωμα σαφῶς ὁμολογοῦντος τοῦ γεγραφότος, τετελευτηκέναι τὸν Ἑρμείαν, δι' ὧν εἴρηκε σᾶς γὰρ φιλίου μορφᾶς Ἀταρνέος ἔν-

Παιᾶνες.

τροφος, ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. οὐκ ἔχει δ' οὔτε τὸ παιανικὸν ἐπίρρημα, καθάπερ ὁ εἰς Λύσανδρον τὸν Σπαρτιάτην γραφεὶς ὄντως παιάν, ὅν φησι Δοῦρις ἐν τοῖς Σαμίων ἐπιγραφομένοις ὅροις, ᾄδεσθαι ἐν Σάμῳ. παιὰν δ' ἐστὶ καὶ ὁ εἰς Κρατερὸν τὸν Μακεδόνα γραφείς, ὃν ἐτεκτήνατο Ἀλεξῖνος ὁ διαλεκτικός, ὥς φησιν Ἕρμιππος ὁ Καλλιμάχειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ἀριστοτέλους. ᾄδεται δὲ καὶ οὗτος ἐν Δελφοῖς λυρίζοντός γέ τινος παιδός, καὶ ὁ εἰς Ἀγήμονα δὲ τὸν Κορίνθιον Ἀλκυόνης πατέρα, ὃν ᾄδουσι Κορίνθιοι, ἔχει τὸ παιανικὸν ἐπίφθεγμα. παρέθετο δὲ αὐτὸ Πολέμων ὁ περιηγητὴς ἐν τῇ πρὸς Ἀράνθιον ἐπιστολῇ. καὶ ὁ εἰς Πτολεμαῖον δὲ τὸν πρῶτον Αἰγύπτου βασιλεύσαντα παιάν ἐστιν, ὃν ᾄδουσι Ῥόδιοι. ἔχει γὰρ τὸ ἰὴ παιὰν ἐπίφθεγμα ὥς φησι Γόργος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν. ἐπ' Ἀντιγόνῳ δὲ καὶ Δημητρίῳ φησὶ Φιλόχορος Ἀθηναίους ᾄδειν παιᾶνας, ποιησάντων πολλῶν καὶ τοῦ Ἑρμοκλέους προκριθέντος. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος, φησίν, οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμείᾳ θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιρούμενος, ὡς θνητῷ μνῆμα κατεσκεύαζον, καὶ ἀθανατίζειν τὴν φύσιν βουλόμενος ἐπιταφίοις ἂν τιμαῖς ἐκοσμήσατο. τοιαῦτα λέγοντος τοῦ Δημοκρίτου ὁ Κύνουλκος ἔφη, τί με ἀνεμνήσας κείνων κυλίκων κατὰ τὸν σοφὸν Φίλωνα,

Καπυραὶ ἐλαῖ.

δέον μηδὲν τῶν σπουδῆς ἀξίων λέγειν τι τοῦ γάστρωνος παρόντος Οὐλπιανοῦ. οὗτος γὰρ τὰς καπυρωτέρας ὠδὰς ἀσπάζεται μᾶλλον τῶν ἐσπουδασμένων, οἷαί εἰσιν αἱ λοκρεῖαι καλούμεναι μοιχικαί τινες τὴν φύσιν ὑπάρχουσαι, ὡς καὶ ἥδε· ὥς τι πάσχεις μὴ προδῷς ἄμμ' ἱκετεύω, πρὶν καὶ μολεῖν κεῖνον ἀνίστω, μὴ κακὸν μέγα ποιήσῃ σε, κἀμὲ τὴν δειλάκραν. ἁμέρα καὶ ἤδη τὸ φῶς διὰ τᾶς θυρίδος οὐκ

εἰσορῇς

ἱερῆς. τοιούτων γὰρ ᾀσμάτων αὐτοῦ πᾶσα πλήρης ἡ φοινίκη, ἐν ᾗ καὶ οὗτος περιῄει καλαμίζων. μετὰ τῶν τὰς καλάβρας καλουμένας συντιθέντων, εἴρηται γάρ, ὦ καλὲ Οὐλπιανέ, τοὔνομα. καὶ ὁ Σκήψιος Δημήτριος ἐν τῷ δεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου φησὶν οὕτως. Κτησιφῶν ὁ Ἀθηναῖος ποιητὴς τῶν καλουμένων καλάβρων, ὃν καὶ ὁ πρῶτος μετὰ Φιλέταιρον ἄρξας Περγάμου Ἄτταλος δικαστὴν καθεστάκει βασιλικῶν τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς κἀν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας Μνησιπτολέμου φησὶ ποτὲ τοῦ ἱστοριογράφου τοῦ παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ προσαγορευθέντι μεγάλῳ πλεῖστον ἰσχύσαντος υἱὸν γενέσθαι Σέλευκον, τὸν τῶν ἱλαρῶν ᾀσμάτων ποιητήν, ὧν περ συνεχῶς ᾄδειν εἰώθασιν. κἀγὼ παιδοφιλήσω, πολύ μοι κάλλιον ἢ γαμεῖν. παῖς μὲν γὰρ παρεὼν κἠν πολέμῳ μᾶλλον ἐπωφελεῖ. καὶ μετὰ ταῦτα ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν ἔφη, ἀλλ' ἐπειδή μοι ὀργίζῃ, ἔρχομαί σοι λέξων τὴν Συβαριταίων χορὸν ὅστις ἐστί. καὶ ὁ Οὐλπιανός, οἴει γὰρ ἔφη κάθαρμα θυμοῦσθαί με ἐφ' οἷς εἴρηκας, ἢ κατ' ὀλίγον σοι πεφροντικέναι, κύον ἀδδεές, ἀλλ' ἐπεὶ διδάσκειν με τι ἐπαγγέλλῃ, σπονδάς σοι ποιοῦμαι οὐ τριακοντούτιδας, σὺ δὲ μόνον δίδασκε τίς ὁ Συβαριταίων χορός. Κλέαρχος ὦ λῷστε ἐν δευτέρῳ περὶ παιδείας οὑτωσί φησιν, λείπεταί τις ὁ Συβαριταίων χορός, ὧν ἕκαστον τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ κατᾶσαι δεῖ προσέχοντα, οὐδὲν τῷ προκαθημένῳ καὶ διδάσκοντι τὸν χορόν, ἀλλ' αὐτὸς πολὺ τούτων ἀτακτότερος ἐστι θεατής. καὶ ἐπὶ τὸν παρῳδὸν Μάτρωνα, Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, Εὔβοιός τε καὶ Ἑρμογένης, δῖοί τε Φίλιπποι, Οἱ μὲν δὴ τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι, Ἔστι δέ τις Κλεόνικος, ὃν ἀθάνατον λάχε γῆρας. Οὔτε ποιητάων ἀδαήμων οὔτε θεάτρων, Ὃς καὶ τεθνεῶτι λαλεῖν πόρε Περσεφόνεια.

Καλάβρων ποιηταί.

Συβαριταίων χοροί.

Σὺ δὲ καὶ ζῶν, καλὲ Οὐλπιανέ, πάντα μὲν ζητεῖς, λέγεις δὲ οὐδὲ ἕν. καὶ ὅστις ἡδέως ἔφη τῶν ἐπῶν, ὦ καλὲ μου ἑταῖρε, ἕως ἔτι ἐμμένομεν ταῖς σπονδαῖς, καὶ ὁ Κύνουλκος, πολλοί τινες παρῳδιῶν ποιηταὶ γεγόνασιν ὦ ἑταῖρε, ἐνδοξότατος δ' ἦν Εὔβοιος ὁ Πάριος, γενόμενος τοῖς χρόνοις κατὰ Φίλιππον. οὗτός ἐστιν ὁ καὶ Ἀθηναίοις λοιδορησάμενος, καὶ σῴζεται αὐτοῦ τῶν παρῳδιῶν βιβλία τέσσαρα. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Τίμων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν σίλλων. Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον, περὶ τῶν τὰς παρῳδίας γεγραφότων ἱστορῶν, τάδε γράφει, καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὔβοιον τοὺς τὰς παρῳδίας γράψαντας, λογίους ἂν φήσαιμι διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίως, καὶ τῶν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ἐπιγεγονότας. εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους Ἱππώνακτα φατέον τὸν ἰαμβοποιόν. λέγει γὰρ οὗτος ἐν τοῖς ἑξαμέτροις, Μοῦσά μοι Εὐρυμεδοντιάδεω τὴν ποντοχάρυβδιν Τὴν ἐγγαστριμάχαιραν, ὃς ἐσθίει οὐ κατὰ κόσμον, Ἔννεφ' ὅπως ψηφῖδι κακῇ κακὸν οἶτον ὄληται Βουλῇ δημοσίῃ παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο. Κέχρηται δὲ καὶ Ἐπίχαρμος ὁ Συρακούσιος ἔν τινι τῶν δραμάτων ἐπ' ὀλίγον, καὶ Κρατῖνος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς ἐν Εὐνείδαις, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν Ἡγήμων ὁ Θάσιος, ὃν ἐκάλουν Φακῆν. λέγει γὰρ οὕτως, Ἐς δὲ Θάσον μ' ἐλθόντα μεταρρίζοντες ἔβαλλον Πολλοῖσι σπελέθοισι, καὶ ὧδέ τις εἶπε παραστάς, Ὦ πάντων ἀνδρῶν βδελυρώτατε, τίς σ' ἀνέπεισεν Ἐς καλὴν κρηπῖδα ποσὶν τοῖσιν δ' ἀναβῆναι; Τοῖσι δ' ἐγὼ πᾶσι μικρὸν μετὰ τοῦτ' ἔπος εἶπον, Μνῆμ' ἀνέπεισε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντ' ἀναβῆναι, Καὶ σπάνις, ἣ πολλοὺς Θασίων εἰς ὁλκάδα βάλλει, Ἐς κουρῶν βδελυρῶν ὀλλύντων τ' ὀλλυμένων τε Ἀνδρῶν, οἳ καὶ νῦν κεῖθι κακῶν κακὰ ῥαψῳδοῦσιν, Οἷς καὶ ἐγὼ μετὰ χεῖσιν τὰ χρήζων ἐπίθησα. Αὖθις δ' οὐκ ἐπὶ κέρδος ἀπέσσομαι, εἰς Θασίους δὲ Μηθὲν πημαίνων κλυτὸν ἄργυρον ἐγγυαλίξω, Μή τίς μοι κατὰ οἶκον Ἀχαιιάδων νεμεσήσῃ, Πεσσομένης ἀλόχου τὸν Ἀχαϊκὸν ἄρτον ἐν οἴκοις. Καί ποτε τίς εἴπησι μικρὸν τηρούσας ἰδοῦσα, Ὦ φιλίη, ὁ μὲν ἦν παρ' Ἀθηναίοισιν ἀείσας Πεντήκοντ' ἔλαβεν δραχμάς, σὺ δὲ μικρὸν ἔπεμψας. Ταῦτά μοι ὁρμαίνοντι παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη Χρυσῆν ῥάβδον ἔχουσα, καὶ ἤλασεν εἶπέ τε φωνῇ, Δεινὰ παθοῦσα φακῆ βδελυρὰ χώρει τὸν ἀγῶνα; Καὶ τότε θαρσήσας, καὶ ἤειδον πολὺ μᾶλλον.

Παρῳδοί.

Πεποίηκε δὲ παρῳδίας καὶ Ἕρμιππος ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. τούτων δὲ πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων, καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις, καὶ τῇ γιγαντομαχίᾳ. γέγραφε δὲ καὶ κωμῳδίαν εἰς τὸν ἀρχαῖον τρόπον, ἣν ἐπιγράφουσι Φιλίνην. ὁ δὲ Εὔβοιος πολλὰ μὲν εἴρηκεν ἐν τοῖς ποιήμασι χαρίεντα· περὶ μὲν τῆς τῶν βαλανέων μάχης. Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσι. περὶ δὲ τοῦ λοιδορουμένου κουρέως τῷ κεραμεῖ τῆς γυναικὸς χάριν, Μὴ δὲ σὺ τόνδ' ἀγαθός περ ἐὼν ἀποαίρεο κούρην, Μὴ δὲ σὺ Πηλείδη. ὅτι δὲ ἦν τις περὶ αὐτοὺς δόξα παρὰ τοῖς Σικελιώταις, Ἀλέξανδρος Αἰτωλὸς ὁ τραγῳδοδιδάσκαλος ποιήσας ἐλεγεῖον τρόπον τοῦτον δηλοῖ. Ὡς Ἀγαθοκλῆος λάσιαι φρένες ἤλασαν ἔξω Πατρίδος· ἀρχαίων ἦν ὅδ' ἀνὴρ προγόνων Εἰδὼς ἐκ νεότητος ἀεὶ ξείνοισιν ὁμιλεῖν, Ξεῖνος Μιμνέρμου δ' εἰς ὅσα κηρονίων, Παιδομανεῖ σὺν ἔρωτι πότην ἴσον. ἔγραφε δ' ὡς Ἡρεὺς παρ' Ὁμηρείην ἀγλαΐην ἐπέων, Πισσύγγας ἢ φωρῶσαν ἀναιδέας, ἤ τινα χλεύην Φλοιῶν ἀθήρη σὺν κακοδαιμονίῃ.

Τοῖα Συρηκοσίοις καὶ ἔχων χάριν, ὡς δὲ Βοιωτὸς Ἔκλυεν, εὐβοίῃ τέρψεται, οὐδ' ὀλίγον.

Πολλῶν οὖν ἑκάστοτε τοιούτων λεγομένων ἐπεί ποτε ἑσπέρα κατελάμβανεν ἡμᾶς, ὁ μέν τις ἔλεγε, παῖ λύχνειον, οἱ δὲ λυχνία. οἱ δὲ λοφνίαν οὕτω καλεῖσθαι φάσκων τὴν ἐκ φλοιοῦ λαμπάδα. ὁ δὲ πανόν, ἄλλος δὲ φανόν. ὁ δὲ λυχνοῦχον, ὁ δὲ λύχνον, καὶ δίμυξον δὲ λύχνον ἔτερος. ἄλλος δὲ ἐλάνην, ὁ δέ τις ἐλάνας, τὰς λαμπάδας οὕτω φάσκων καλεῖσθαι παρὰ τὴν ἕλην, οὕτω δ' εἰπεῖν Νεάνθην ἐν α τῶν περὶ Ἄτταλον ἱστορικῶν. καὶ ἄλλος ὅτι δή ποτε ὡς τάραχον γίνεσθαι, οὐ τὸν τυχόντα τῶν περὶ τούτοις ἰσίων πάντων λεγομένων. Σιληνὸν μὲν γάρ τις τὸν γλωσσογράφον ἔφασκεν ἀθηναίους λέγειν τὰς λαμπάδας φανούς. Τιμαχίδας δὲ ὁ ῥόδιος, δέλετρον τὸν φανὸν καλεῖσθαι, οἷον φασὶν οἱ νυκτερευόμενοι τῶν νέων ἔχουσιν οὓς οὗτοι ἐλάνας καλοῦσιν. ἀμερίας δὲ γράβιον τὸν φανόν. Σέλευκος δὲ οὕτως ἐξηγεῖται ταύτην τὴν λέξιν. γράβιον ἐστὶ τὸ πρίννινον, ἢ δρύϊνον ξύλον, ὅπερ ἐθλασμένον καὶ κατεσχισμένον ἐξάπτεσθαι, καὶ φαίνειν τοῖς ὁδοιπορσῦσιν. Θεοδωρίδας γοῦν ὁ συρακούσιος ἐν κενταύροις διθυράμβῳ φησί, πίσσα δ' ὑπὸ γραβίαν ἔσταζεν οἷον

Τῆς δ' ἐν τριόδοντι ἡ ῥωποπώλη προσειπὼν λάβε τριόδοντα καὶ λυχνοῦχον ἐπιφέρει. Ἐγὼ δὲ δεξιᾷ γε τὸν δ' ἔχω τινὰ Σιδηρότευκτον ἐν ἁλίων θηρῶν μέλος, Κερατίνου τε φωσφόρου λύχνου σκέλας. Ἄλεξις μίδωνι, Ὁ πρῶτος εὑρὼν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν Τῆς νυκτὸς, ἦν τις κηδεμὼν τῶν δακτύλων. Ἐν δὲ θεοφορήτῳ ὁ αὐτὸς Ἄλεξις, Οἶμαι γὰρ ἐπιτιμᾶν τῶν ἀπαντώντων τινὰς Ἡμῖν ὅτι τηνικαῦτα μεθύων περιπατῶ. Ποῖος γὰρ ἐστὶ φανός, ὦ πρὸς τῶν θεῶν Τοιοῦτος οἷος ὁ γλυκύτατος ἥλιος. Ἀναξανδρίδης δ' ἐν ὕβρει λού κοβυ † λαβὼν τὸν φανὸν ἅψεις μοι λύχνον. ἄλλοι δ' ἔφασκον φανὸν λέγεσθαι τὴν λαμπάδα, οἱ δὲ τὴν ἔκ τινων ξύλων τετμημένων δέσμην. Μένανδρος ἀνεψιοῖς, Ὁ φανὸς ἐστὶ μεστὸς ὕδατος οὑτοσί. Δεῖ τ' οὐχὶ σείειν, ἀλλὰ ποδίειν αὐτόν. Νικόστρατος ἐν πατριώταις, ὁ κάπηλος γὰρ οὐκ τῶν γειτόνων, Ἀντ' οἶνον αὖ τ' ἔλαιον ἀποδῶται τινί, Ἀντ' ὄξος ἀπέπεμψ' ὁ κατάρατος δοὺς ὕδωρ. Φιλιππίδης συμπλεούσαις, Ὁ φανὸς ἡμῖν οὐκ ἔφαινεν, οὐδὲ ἐν Ἕπτα φύσας δυστυχὴς, οὐκ ἠδυνάμην.

Φερεκράτης δ' ἐν κραπατάλλοις, τὴν νῦν λυχνίαν καλουμένην λύχνειον κέκληκεν διὰ τούτων, τίς τῶν λυχνείων ἡ ἐργασία τυρρηνική. ποικίλαι γὰρ ἦσαν αἱ παρὰ τοῖς τυρρηνοῖς ἐργασίαι, φιλοτέχνων ὄντων τῶν τυρρηνῶν. Ἀριστοφάνης δ' ἱππεῦσι τῶν δ' ἀκοντίων συνδουμένων ὀρθὰ τρία λυχνείῳ χρώμεθα. Δίφιλος δ' ἐν ἀγνοίᾳ, Ἅψαντες λύχνον λυχνεῖον ἐζητοῦμεν. Εὐφορίων δ' ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι Διονύσιον φησὶ τὸν νεώτερον Σικελίας τύραννον ταραντίνοις εἰς τὸ πρυτανεῖον ἀναθεῖναι λυχνεῖον δυνάμενον καίειν τοσούτους λύχνους, ὅσος ὁ τῶν ἡμερῶν ἐστὶν ἀριθμὸς εἰς τὸν ἐνιαυτόν. Ἕρμιππος δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐν ἰάμβοις τὸ στρατιωτικὸν λυχνεῖον σύνθετον οὕτως ὀνομάζει. ἐν δὲ φορμοφόροις δράματι, τῇ δ' ἐξιόντι δεξιᾷ ὦ λυχνίδιον. πανὸς δ' ὀνομάζεται τὸ διακεκομμένον ξύλον, καὶ συνδεδεμένον. τούτῳ δὲ ἐχρῶντο λαμπάδι. Μένανδρος ἀνεψιοῖς εἰσιών, Πανὸν λύχνον λυχνοῦχον, ὅτι πάρεστι φῶς, Μόνον πολὺ ποιεῖ. Δίφιλος στρατιώτῃ. ἀλλ' ὁ πανὸς ὕδατος ἐστὶ μεστός. πρότερος δὲ τούτων Αἰσχύλος ἐν ἀγαμέμνονι μέμνηται. ἐχρῶντο δ' αὐτῷ ὡς λαμπάδι. Ξυλολυχνούχου δὲ μέμνηται Ἄλεξις, καὶ τάχα τούτῳ ὅμοιόν ἐστι τὸ παρὰ Θεοπόμπῳ ὀβελισκόλυχνος. Φιλύλλιος δὲ τὰς λαμπάδας, δᾶδας καλεῖ. οὐ παλαιὸν δ' εὕρημα λύχνος. φλογὶ δ' οἱ παλαιοὶ τῆς τε δαδὸς, καὶ τῶν ἄλλων λύχνων ἐχρῶντο. Κομίσαι λύχνον Κλέταρχός φησι.

Καὶ Πλάτων ἐν νυκτὶ μακρᾷ. ἐν τοῖσδ' ἐπ' ἄκρων τῶν κροτάφων ἕξει λύχνον δίμυξον. μνημονεύει τοῦ διμύξου λύχνου καὶ Μεταγένης ἐν φιλοθύτῃ, καὶ Φιλωνίδης ἐν κοθόρνοις. Κλέταρχος δ' ἐν ταῖς γλώσσαις λοφνίδα φησὶ καλεῖν ῥοδίους τὴν ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς ἀμπέλου λαμπάδα. Ὅμηρος δὲ τὰς λαμπάδας δετὰς ὀνομάζειν. Καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ. Ἐλάνη δ' ἡ λαμπὰς καλεῖται ὡς Ἀμερίας φησίν. Νίκανδρος δ' ὁ κολοφώνιος ἐλάνην τὴν τῶν καλάμων δέσμην. λύχνα δὲ οὐδετέρως εἴρηκεν Ἡρόδοτος ἐν δευτέρᾳ ἱστοριῶν. λυχνοκαυτίαν δὲ ἣν οἱ

Κανδῆλαι. πολλοὶ λέγουσι λυχναψίαν. Κηφισόδωρος ἐν ὕει. καὶ ὁ Κύνουλκος ἀεί ποτε τῷ Οὐλπιανῷ ἀντικορυσσόμενος ἔφη, ἐμοὶ δὲ παῖ δωρόθεε ἄψας εἰς κανδήλας πρίω, ἵνα κἀγὼ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα ἀναφωνήσω, τὰ δὲ τοῦ ἡδίστου Ἀριστοφάνους. Ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους.

Καὶ ταῦτ' εἰπὼν οὐρὰν ὑπήλασ' ὑπόλεον τόπον βάσιν, Ὑπεξῆλθεν ἐκ συμποσίου ὑπαγελὸς

Ἰὴ παιάν. κάρτα γενόμενος. τῶν δὲ πολλῶν τὸ ἰὴ παιὼν ἐπιφθεγγομένων, ὁ Ποντιανὸς ἔφη. Κλέαρχος ὁ σολεὺς οὐδενὸς ὢν δεύτερος τῶν τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους μαθητῶν, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ παροιμιῶν

τὴν Λητὼ

τὴν Λητώ φησιν ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀνακομίζουσαν εἰς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν γενέσθαι, παρὰ τὸ τοῦ κληθέντος Πύθωνος σπήλαιον. καὶ φερομένου τοῦ Πύθωνος ἐπ᾽ αὐτούς, ἡ Λητὼ τῶν παίδων τὸν ἕτερον ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἔχουσα προσβᾶσα τῷ λίθῳ τῷ νῦν ἔτι κειμένῳ ὑπὸ τῷ ποδὶ τῆς χαλκῆς εἰργασμένης Λητοῦς, ὃ τῆς πότε πράξεως μίμημα γενόμενον ἀνάκειται, παρὰ τὴν πλάτανον ἐν Δελφοῖς, εἶπεν ἵε παῖ, τυχεῖν δὲ τόξα μετὰ χεῖρας ἔχοντα τὸν Ἀπόλλωνα. τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ὡς ἂν εἴποι τις ἄφιε παῖ, καὶ βάλλε παῖ. διόπερ ἀπὸ τούτου λεχθῆναι φασὶ τὸ ἵε παῖ, καὶ ἵε παιάν. ἔνιοι δὲ παρεγκλίνοντές τε τὴν λέξιν, καὶ ὑπὲρ τοῖς δεινοῖς ἀλεξητήριον, τινὰ παροιμίαν φασίν, ἰὴ παιάν, καὶ οὐχὶ ἵε παῖ. πολλοὶ δὲ ἐπὶ τοῖς τέλος ἔχουσιν ἐπιφθεγγόμενοι, ἐν παροιμίᾳ ὡς οὐχ ἁπλῶς ἐφύμνιον φασὶν οὕτως τὸ ἤδη λελυμένον ἰὴ παιάν. διὰ δὲ τὸ λίαν ἡμῖν εἶναι συνήθους λανθάνειν ὂν παροιμία, οἱ δὲ τοῦτον λέγοντες οὐχ ὡς παροιμίαν. τὸ δὲ ὑφ᾽ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ λεχθὲν φανερῶς πέπλασται περὶ σπονδαῖς, τοῦτο πρῶτον εἰς τρὶς εἰπεῖν τὸν θεὸν οὕτως ἰὴ παιὰν ἰὴ παιάν. ἐκ ταύτης γὰρ τῆς πίστεως τὸ τρίμετρον καλούμενον ἀνατίθησι τῷ θεῷ, φάσκων τὸν θεὸν τοῦθ᾽ ἑκάτερον εἶναι τῶν μέτρων. ὅτι μακρῶν μὲν τῶν πρώτων δύο συλλαβῶν λεγομένων ἰὴ παιάν, ἡρῷον γίνεται. βραχέων δὲ λεχθεισῶν ἰαμβεῖον, διὰ δὲ τοῦτο δῆλον, ὅτι καὶ τὸν ἴαμβον ἀναθετέον αὐτῷ. βραχειῶν γὰρ γινομένων εἰ δύο τὰς ἀπασῶν τελευταίας συλλαβὰς εἰς μακρὰν ποιήσει τις, ὁ Ἱππώνακτος ἴαμβος ἔσται. μετὰ ταῦτα ἤδη μελλόντων καὶ ἡμῶν ἀνίστασθαι, ἐπεισῆλθον παῖδες φέροντες, ὁ μέν τις θυμιατήριον ὁ δὲ

Ἔθος δὲ ἦν ἀναστᾶσι τοῦ δείπνου, καὶ σπείσασι τὸ λοιπὸν τοῦ ἀκράτου τῷ διδόντι παιδὶ ἐκπιεῖν διδόναι. Παιᾶνα εἰς ὑγίειαν ἐποίησε τόνδε Ἀρίφρων ὁ Σικυώνιος. Ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων. Μετὰ σοῦ ναίοιμι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς. σὺ δέ μοι πρόφρων σύνοικος εἴης. Εἰ γάρ τις ἢ πλούτου χάρις ἢ τεκέων Τᾶς ἰσοδαίμονός τ᾽ ἀνθρώποις βασιληΐδος ἀρχᾶς, ἢ πόθων. οὓς κρυφίοις ἀφροδίτης ἄρκυσιν θηρεύομεν, ἢ εἴ τις ἄλλα θεόθεν ἀνθρώποισι τέρψις, ἢ πόνων ἀμπνοὰ πέφανται, μετὰ σεῖο μάκαιρα Ὑγίεια τέθηλε πάντα καὶ λάμπει χαρίτων ἔαρ. Σέθεν δὲ χωρὶς, οὔτις εὐδαίμων. ὑγίεια

Ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι λέγει οὕτως,

Κριανο Μοῦσαι καὶ τὸν ἐκ τυρρηνίας οἶνον σὺν ὀκτὼ λαμβάνειν ἐπίσταμαι. Ταῦτα φίλτατε Τιμόκρατες κατὰ τὸν Πλάτωνα οὐ Σωκράτους νέου καὶ καλοῦ παίγνια, ἀλλὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν σπουδάσματα. κατὰ γὰρ τὸν χαλκοῦν Διονύσιον τί κάλλιον. ἀρχομένοις ἢ καταπαυομένοις ἢ τὸ ποθεινότατον.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐτυπώθη ἐν Βασιλείᾳ ἀναλώμασι καὶ ἐπιμελείᾳ Ἰωάννου Βαλδέρου, ἔτει τῷ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τριακοστῷ πέμπτῳ, μηνὶ Μαιμακτηριῶνι.

martij
1586
musica mutata in ...
lib. 1. fol. 7. nu. 50